

THESAURUS LINGVAE LATINAE

This file contains a part of the *Thesaurus Linguae Latinae* (ThLL), published in print in Leipzig *et al.* 1900—. Please check on our website (www.thesaurus.badw.de) whether you have the latest version of the file (the version is indicated in the last line on this page).

The **abbreviations** used in the ThLL are explained in the *Index librorum*, which has basic information on all Latin texts from Antiquity (incl. chronology and editions). It is regularly updated and can be consulted on our website: www.thesaurus.badw.de.

Navigating in this file

This file has a **bookmark for every headword**, including those in the *Addenda et Corrigenda* (in vols. VII/2, IX/2, X/1, X/2, *Onomasticon* C & D). You can use the list of bookmarks for fast navigation and to get an overview over the entries. Please note that the list of bookmarks=headwords may not (yet) be complete.

Searching in this file

You can search through the bookmarks/headwords in many pdf-readers after activating the option ‘include bookmarks’ (or similar) in the search menu.

The file includes an uncorrected OCR text, which may be useful for copying short phrases. **You can search through the text, but may not find what you are looking for – even if the information is contained in the printed volume.** Due to the complexity of the typeface and the age of the print the searchable text (*behind* the page on the screen) is only partially correct and thus may differ from the digital reproduction (= what you see on the screen). **The text of the print** (and its digital reproduction) **is the only authentic version of our dictionary.**

For full-text searches you can use the ThLL-database published by *De Gruyter*TM (available in research libraries).

License and limitations of use

This work is offered to you under a *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs* CC BY-NC-ND license (explanation [here](#)). In addition, you are not allowed to print or modify (parts of) this file or to upload it to a public website (**no file-sharing**). We kindly ask you to respect these restrictions. Instead, please refer fellow researchers to our website. Continued access to this version of the ThLL depends on your acceptance of these conditions. Please also leave this page and the watermark in the file.

Further information

We are enthusiastic about cooperation with academic researchers anywhere in the world. Please include references to the ThLL in your publications where relevant. If you have a lexicographical question about the Latin of Antiquity which cannot be answered from the published volumes of the ThLL, please contact us; contact information is on our website: www.thesaurus.badw.de.

Enjoy working with the Thesaurus Linguae Latinae!

Michael Hillen, General Editor and Project Leader
Munich, February 2019

THE SAURVS LINGVAE LATINAE

EDITVS IVSSV ET AVCTORITATE
CONSILII AB ACADEMIIS SOCIETATIBVSQVE
DIVERSARVM NATIONVM ELECTI

VOLVMEN VIII

M

MCMXXXVI—MCMLXVI

LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

?**meoculos** ('mecon roeas an miconus [cf. p. 516, 40. 47]?' Hofmann) idest papaver silvaticum GLOSS. III 540, 60.

meogalis, meogallus v. s. mygale. **meöpte** v. s. meus.

meosöta et meötis v. s. myosota (-is).

meötaclismus v. s. moe-. [**meöticus** v. s. smecticus.]

mephitis sim. v. s. mep- (p. 603, 24. 30). **mēpte** v. s. ego (vol. V 2, 257, 2).

?**merāca** est puritas vel calciamentum clavatum GLOSS. V 621, 34.

merāc(u)lus, -a, -um. a meracus demin. -cl.: l. 10.

i. q. merus vel fere merus: PLAVT. Cas. 637 nisi haec -clo (-glo P, meraco A) se uspiam percussit flore Liberi. CELS. 3, 19, 4 vinum austerum quidem, sed tamen tenue, -um (meracum un. cod.) ... dandum est (SCRIB. LARG. 134 PLIN. nat. 20, 209). n. pro subst. i. q. merum (GLOSS. ἀκρατον -um): PHILO vita contempl. 40 assiduo -o (miraculo var. l.) satiati (gr. ἀκρατον).

***merācus**, -a, -um. [a merus, cf. ebriacus. J. B. H.]

scriptura merātus scribarum errori, ut vid., impertienda trad.: CELS. 4, 26, 2. 4. 5, 27, 2^B (-cus 13ies). MARCELL. med. 23, 71. CAEL. AVR. in ed. pr. in chron. (ad 2, 7, 111 cf. Bendz 99) e. g. 1, 1, 17, 2, 7, 109 (at in acut. -cus e. g. 1, 15, 144. 147 bis. 2, 39, 289). et al.; var. l. e. g. CELS. 7, 12, 1^E. NOT. Tir. 104, 80 -tum (post merum). GLOSS. v. l. 8. 24. 30. [e con.: SIDON. epist. 6, 8, 2 si ... frigoribus fontium civiorum [sancti spiritus fontem -iorem] (L. Damsté, Mnem. 33, 1905, 188; cf. l. 75; saepe fontem mercatoribus trad.) anteferat. GLOSS. III 456, 8 -a (Ducangius; merara trad.) ἀσθηρά (item III 485, 51).]

i. q. multum rei purae continens, fere merus (DIFF. gramm. suppl. 282, 16 inter merum et -um hoc interest, quod merum per se, -um mixtum. cf. AGROEC. gramm. VII 123, 9 [v. s. merosus]. e. g. l. 35. 39. 51. saepe comp. et superl. e. g. l. 32 sqq. 49. 55. 67) et i. q. merus, purus, sincerus (GLOSS. I p. 206 adn. 1 purus. e. g. l. 38. 40. 43. 44):

1 proprie de liquoribus: a pertinet ad vinum: CIC. nat. deor. 3, 78 si medicus sciat aegrotum, qui iussus sit vinum sumere, -ius sumpturum eqs. (CELS. 1, 3, 24. 32 v. dilutius pueris, senibus -ius. 2, 27 calfacit v., et quo -ius est, eo magis. 2, 30 al. SCRIB. LARG. 133. MACR. Sat. 7, 12, 10 longinquitate temporis ... aliquid exsorbente v. -ius fit ... et ... aqualiberatur. MARCELL. med. 23, 71 v. vetus mixtum, -um. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 144 extentum, hoc est -um et salsum dabimus v. [2, 39, 231 e. et -um]. 1, 17, 182 [opp. aequatum]. 2, 39, 229 -um (non) mixtum, dari. 2, 39, 231. chron. 2, 7, 111 mixtum calidum ..., hoc est v. cum aqua ..., -um. 4, 6, 91. ALEX. TRALL. 1, 69^{extr.} purum, i. -um [gr. p. 553 P. ἀκρατον]. in allegoria: HIER. hom. Orig. in Ier. 9 p. 649^B [ad Italiam Ier. 25, 15 calicem vini meri] supplicia: vina quidem non penitus -a, sed ex parte aliqua temperata. psalt. sec. Hebr. 75, 9 calix ... est vino -o [-to var. l.] usque ad plenum mixtum [72^{PT}. Vulg. 74, 9 meri]. CELS. 1, 3, 10 potiones -as (6, 6, 8^E PETRON. 137, 13. PLIN. nat. 23, 43 [cf. Hesiod. op. 596]. Ps. ASCON. Verr. II 1, 66. MACR. Sat. 7, 12, 17 [opp. dilutior]. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 110 al. CASS. FEL. 29 p. 48, 1 -ae [-ta, meri var. ll.]. in allegoria: HIER. in Ier. 5, 26. 5, 30 [ad Ier. 25, 29] -issima). AMBR. Hel. 13, 47 sitis potu -iore (meratione var. l.) reparatur (CAEL. AVR. chron. 1, 1, 17. 2, 7, 109 -um potum [cf. ibid. ut uni cyatho unum admisceri iusserit, quo vini et aquae quantitas coaequetur]. 4, 1, 10 al. cf. l. 68). HIER. hom. Orig. in Ier. 9 p. 649^C (ad Matth. 26, 27) -um eis poculum propinat (syn. vini meri plenum). VVLG. deut. 32, 14 sanguinem uvae biberet -issimum. n. pro subst.: PLIN. nat. 23, 43 in epiphoris -um remedio est (ibid. merum vix syn.). adde de uvae suco: PROP. 2, 33, 27 pereat quicumque -as repperit uvae. b pertinet ad alios liquores: HOR. epist. 2, 2, 137 expulit elleboro morbum bilemque -o (cf. PERS. 4, 16 v. vol. II 168, 33). CHALC. comm. 334 quo -os sincerosque suscipiat sucos odoraminum quod condiunt. CAEL. AVR. acut. 2, 8, 35 -um ..., hoc est ultra moderationem temperamenti commixtum acetum cum melle dari. SIDON. epist. 9, 13, 5 vers. 8 opulentet ut -o bibulum colore vellus.

2 transl. de incorp.: a imagine vini (aquae: l. 75) dilucida: CIC. rep. 1, 66 populus non modice temperatam, sed nimis -am libertatem sitiens hausit. APVL. flor. 97 Musarum creterra ... quanto ... -ior, tanto propior ad animi sanitatem. ARNOB. nat. 2, 8 p. 53, 16 -o sapientiae tincti et saturi potu. HIER. in eccles. 2 p. 1029^A corpus domini nunc craterem ... debemus accipere, in quo non -a divinitas ..., sed ... humanitate ... temperata est. in Ezech. 23, 28 p. 221^C (ad Ier. 25, 15 cf. l. 42) calicem tormentorum -issimum (in Hab. 2, 5 p. 1293^B in Ier. 5, 14, 3 al.). hom. Orig. in Ier. 9 p. 650^B (ad psalm. 74, 9) misceatur tibi supplicium aquatius seu -ius. AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 101 ex vestro, quo inebriati estis, -issimo dogmate delirate. SIDON. epist. 3, 10, 1 ad tuas litteras, id est ad -issimum scientiae fontem ... proficiscitur. CAES. AREL. serm. 168, 4 (ad Ioh. 2, 10) vinum ... accipimus ... scripturas sanctas -issimum vigorem caelestis sapientiae continentes. b imagine fere detera:

TERT. virg. vel. 17 p. 909, 3 Oe. ethicae ... disciplinae -ior et, ut ita dixerim, barbarior modestia. CHALC. transl. 26^C quod ... studiosa senis et assidua relatio -am quandam et inobsoletam infecerit animo notam (οὐκ ἐγκαύματα ἀνεκπλύτου γραφῆς ἔμμορὰ μοι γέγονε). RVFIN. Adamant. 4, 8 p. 159, 13 materia, cum omnia in se simul viderentur esse permixta, minus -ioribus urgebatur malis. AVG. civ. 1, 30 p. 47,

30 D. libido dominandi, quae ... -ior inerat populo Romano. RVRIC. epist. 1, 16, 2 -issima dilectione.

adv. comp. **merācius**: pertinet ad vinum (cf. l. 13): CELS. 1, 3, 37 -ius (an adi. n. sing. om. voce q. e. vinum?) bibere (opp. 1, 3, 35 dilutius). SCRIB. LARG. 170 danda ... est antidotos ... ex vini meri, si poterit, cyathis sex: sin minus, mixti -ius cyathis quattuor.

pertinet ad colores (cf. p. 787, 63): SOL. 33, 18 superficies eius (sc. sar-donychis) probatur, si -ius rubeat. 52, 59 lychnites aut in purpurae emicat claritatem aut -ius suffunditur cocci rubore. SERV. auct. georg. 4, 335 (ad 'vellerā ... hyali saturo fucata colore') -ius tincta, quae pinguius lucent. translate (imagine vini dilucida: l. 13): MAR. MERC. Conc. I 5 p. 6, 11 a Pelagio ... institutus sensum istum impiissimum -ius imbibit (cf. l. 4). SIDON. epist. 4, 1, 1 patruelis ... fraternitas, quae plerumque se purius, fortius, -ius amat.

deriv.: meraculus.

merālis, -e. a merus. i. q. ad merum pertinens: MARCELL. med. 27, 36 mane -em (sc. quali ad merum bibendum utebantur) calicem calidum plenum conditi dabis. ibid. m. pro subst.: ipsum plenum -em per triduum dabis. meramelas v. s. mesomelas.

meranfilon (pro melamphyllum) i. agantum GLOSS. III 569, 1. cf. p. 610, 81 et vol. I 247, 59. 64.

merara v. p. 787, 25.

merāria, -ae f. a merum. i. q. merarium (an neutr. plur.?, an i. q. femina merum bibens an vendens? cf. l. 34): GLOSS. I II Philox. ME 42 γενοσις (cf. l. 32). i. q. taberna: GLOSS. IV 433, 26 caupona -a (V 274, 3). V 605, 15 -a popina. cf. etiam vol. IV 1254, 2.

merāriolum, -i n. a merarium demin. GLOSS. III 93, 67 ἀκρατοπόρον -um (-asi- trad.).

merārium, -i n. a merum. i. q. vas ad inferendum vel ad gustandum merum aptum (cf. Funck, ALL 8, 1893, 380 et supra l. 23): GLOSS. III 324, 48 (sub lemmate de argenteis) ἀκρατοπόρον -um (368, 14). 324, 60 γενοσις (-iē trad.) -um (512, 62. cf. l. 25).

merārius, -i m. a merum, cf. vinarius. i. q. mercator vinarius (GLOSS. III 202, 21 οἰνοπώλης -us [268, 13. 272, 10]): INSCR. RevA. ser. IV 8 (1906) p. 477 n. 137 deo Libero amplissimae Karthaginis oenopolae cum meraris omnibus.

meratrum (pro marathrum) est herba de qua comedunt serpentes et exuunt vetustatem GLOSS. V 621, 30. cf. p. 371, 83 sqq.

merātus, -a, -um v. s. meracus (p. 787, 17). Brandt.

mercābilis, -e. a mercari. quod tamquam merx emi potest:

Ov. am. 1, 10, 21 stat meretrix certo cuivis -is aere.

mercāns, -antis m. v. p. 801, 21.

mercātio, -ōnis f. a mercari. GLOSS. nundina. nundinatio.

ἀγορά. ὥνῃ. i. q. actus mercandi: FIRM. math. 3, 7, 25 oratores ... orationes suas atque defensiones assidua -e vendentes. AVG. in psalm. 47, 6 naves, quae paratae erant ad -em. COD. Iust. 7, 6, 1, 4 si ... dominus impia -e eam ancillam prostituendam esse temptaverit. ibid. ut talem exerceret -em. i. q. emptio: OP. imperf. in Matth. 34 p. 819^m omnis quaestus eorum in venditione seu -e consistit. de commutatione mercium: CASSIOD. var. 3, 50, 3 decernimus ..., ut Alamannorum boves ... commutari vobiscum liceat ...; ita fit, ut ... in una -e utrique videamini desiderata compendia percepisse. translate: AVG. serm. 177, 10^{extr.} talis est ista mutatio, qualis ... nostra -o: ... damus terram et accipimus caelum.

[COD. Iust. 4, 60 rubr. de nundinis [et -bus] add. Mb.]

***mercātor**, -ōris m. [a mercari. J. B. H.] GLOSS. ἔμπορος. ἀγοραστής. NOT. Tir. 42, 27. sing. collect.: PLIN. nat. 6, 101. inde a PLAVTO, cuius fabulae titulus est. [it. mercatore, francog. vet. marcheour, hisp. mercador. M.-L.]

i. q. qui magnas (viles: p. 789, 41. 44 et VVLG. Zach. 14, 21 et non erit -r ultra in domo domini) merces emere et vendere solet (de uno actu emendi: COD. Iust. 11, 3, 2 pr. [Cod. Theod. 13, 6, 7 pr. mercantis]. v. et p. 789, 61): 1 proprie (de re cf. Daremb.-S.): a distinguitur ab aliis mercantibus: a negotiatore: CIC. Verr. II 2, 188 Planc. 64 CIL VI 9675. IX 4680 v. p. 789, 45. a venalicio: CIC. or. frg. A VIII 9. a lixa: BELL. Afr. 75, 3 SALL. Iug. 44, 5 Liv. 28, 22, 3 CVRT. 10, 1, 15. adde: CIC. Pis. frg. 15 idem -r et praeco. off. 1, 150 sordidi etiam putandi, qui mercantur a -bus, quod statim vendant. CIL IX 1710 Cn. Rustius Cn. l. Festivos Mercuria(lis) et -r. b de actu -is:

peregrinos populos adit: PLAVT. Asin. 499 Epid. 395 Men. 32 CAES. Gall. 4, 20, 3 al. HOR. carm. 3, 24, 40. ars 117 vagus. Liv. 9, 36, 1 silva ... Ciminia ... nulli ad eam diem ne -um quidem adita. IVSTR. 36, 2, 6 peregrini -es (QVEROL. p. 18, 11 p. ... et transmarini -is).

navigat (cf. p. 789, 17. 82. 801, 4): TER. Andr. 222 CIC. Manil. 15. 32 leg. agr. 2, 95 Vatin. 12 Tusc. 5, 40 HOR. sat. 1, 1, 6 carm. 1, 1, 15. 1, 31, 13 epist. 1, 16, 71 SEN. nat. 4, 2, 24. et al. itaque haud raro vox -is coniungitur c. vocabulis q. s.: navicularius: CIC. Verr. II 2, 137. 5, 149. 153 Manil. 11 TAC. ann. 12, 55, 1. magister navis: Liv. 33, 48, 5. nauticus: Liv. 39, 26, 4. nauta: VLP. dig. 4, 9, 7, 2.

nova audit et refert: CAES. Gall. 1, 39, 1. 4, 5, 2. 4, 21, 5 Liv. 4, 24, 1. 6, 2, 2. et al. quaestus eius periculosus est (cf. p. 790, 1. 798, 66. 801, 26): CATO agr. praef. 3 CIC. Verr. II 5, 157 HOR. carm. 3, 24, 40 epist. 1, 1, 45. mercatum nundinis exercet: SIDON. epist. 5, 7, 3 invident ... -bus nundinas. cf. p. 790, 68.

c de statu

[Bulhart]

-um: sunt liberi: CIL I² 1259 v. l. 28. Cic. Verr. II 5, 147. 149. CIL XIV 4142 (a. 173) M. Iunio M. f. Pal. Fausto ... -i frumentario. libertini: CIL III 14203¹⁰ C. Caelius C. l. Eros -r. VI 1935. IX 1710 v. p. 788, 68. 1713. 2128 X 487. 545. 6493 XII 4492. 5971. servi: TRACT. in Luc. 1, 2 in -bus servis divitias contulit. -um ordo, collegium, magistri (cf. Walzing, *Étude historique sur les corporations professionnelles II 535*): Cic. Verr. II 2, 17 ordini sive aratorum sive pecuariorum sive -um. CIL I² 672 (Capuae, a. 112/111 a.?) conlegi -um (1450 [Praeneste] pequariorum. Liv. 2, 27, 5 -um c. instituere [a. 495 a.]). AMBR. epist. 1, 20, 6 in corpus omne -um ([syn. negotiatoribus]). CIL XIV 161 c. -um frumentariorum [303 = 4620]. aliter Cod. Theod. 13, 1, 9 seu conchylioleguli seu ex aliquolibet c. -es). AVG. serm. 212, 1 in -symbolum inter se faciunt -es, quo eorum societas pacto fidei teneatur. Cod. Theod. 1, 10, 4 sunt inter corporatos, non officio palatino, sed praefecto urbis subiacentes. INSCR. NSc. 1936 p. 393 mag(istri) merc(atorum). adde: PRIMAS. in apoc. p. 883C -es, qui una videntur nave portari, uniformi cognoscuntur signo teneri. -um templum, festum (mense Maio), deus (Mercurius): Ov. fast. 5, 675 Liv. 2, 27, 5 PAVL. FEST. p. 148, 3 MACR. Sat. 1, 12, 19. cf. CIL XIII 6294 deo Mercur(io) Merc(atori)? an mercatorum? cf. p. 790, 14. 20. 798, 64). d de aestimatione -um (cf. p. 790, 13): bona: Cic. Verr. II 5, 154 SEN. benef. 4, 13, 3 (sed cf. 6, 14, 4). mala (cf. l. 52. p. 790, 6): Liv. 35, 37, 5 -em, sed potentem. VAL. MAX. 3, 4, 2 CVRT. 4, 11, 14 ENNOD. epist. 6, 2, 1 p. 149, 12. e res, quibus negotiantur (indicantur adi.: l. 9. 28. 29. 32. 35. 36. cf. p. 790, 54; gen.: l. 33. 43. 44. 46. cf. l. 53. 57. p. 791, 2. 5), sunt: bestiae: PLAVT. Asin. 333 asini (369. 397). VARRO rust. 3, 7, 10 columbae. CIL I² 1259 Q. Brutius P. f. Quir. v. -r bova(rus). 1450 v. l. 9. IX 2128 -r suarius (cf. VI 9631 de foro suario -i). res inanimae (cf. PLAVT. Poen. 1014 vol. III 225, 83): cibaria: VARRO rust. 2, 6, 5 -um, ... qui ... asellis dossuariis comportant ad mare oleum (COLVM. 12, 52, 14. SCAEV. dig. 50, 4, 5 -es olearii [CIL VI 1620 -es frumentari et o. Afrari]). CIL VI 1935 -i olei Hispani aut vinum (PLIN. nat. 14, 68 Iuv. 14, 271 GAIUS dig. 18, 6, 2 pr. CIL X 545 -r vinar. [6493]) itemque frumentum (ALF. dig. 19, 2, 31. CIL VI 1620 frumentari v. l. 32 [XIV 161 v. l. 11. 4142 v. l. 2. 4234 quinquennalis pistorum, item -r f.]) aut quid aliut. 3, 16, 11 mel. PAVL. dig. 39, 4, 9, 8 qui de fundis fiscalibus mercari consuerunt. praeda bellica: CAES. Gall. 6, 37, 2 SALL. Iug. 44, 5 Liv. 10, 71, 6. 29, 31, 11. tus, gemmae sim.: SEN. epist. 73, 5 ex ipsis -bus effusius gratus est, qui odores et purpuras et auro pensanda portabat quam qui vilissima quaeque et saburrae loco futura congesserat. PLIN. nat. 6, 104 turis odorumque (item c. gen.: FIRM. math. 3, 12, 10). aliae: MANIL. 5, 534 metalli. Iuv. 13, 154 veneni. AMM. 26, 7, 1 cuppediarum vilium. Cod. Theod. 13, 1, 9 v. l. 12. CIL IX 4680 negotiatur vinarius ..., idem -r omnis generis mercium transmarinarum. homines: PLAVT. Poen. 340 v. p. 790, 55. Ivst. 36, 2, 6 AMM. 16, 7, 5. 31, 6, 5 AVG. civ. 18, 4 p. 261, 13D. nota: CIL VI 33813 L. Valerius Zabdae -is venalici l. Aries (cf. AFRIC. dig. 50, 16, 207 mercis appellatione homines non contineri Mela ait et ob eam rem mangones non -es, sed venaliarios appellari ait et recte. v. et p. 788, 65).

2 translate: a c. despectu et vituperatione (cf. l. 22): c. gen. (cf. l. 26): Cic. p. red. in sen. 10 non consules, sed -es provinciarum ac venditores vestrae dignitatis (p. red. ad Quir. 21 epist. 1, 9, 13). VAL. MAX. 7, 2 ext. 10. LAMPR. Alex. 49, 1 -es potestatum (cf. p. 790, 84. 800, 16). Cod. Theod. 9, 27, 5. abs.: Cic. Verr. II 4, 8 or. frg. A VIII 9. b sine despectu: c. gen.: Cic. Verr. II 1, 60 (ironice) -r signorum ... missus est Verres. AVG. serm. 37, 14, 20 p. 231 in. apostolus est ... -r domini sui (an gen. subi.?). VICTRIC. 9 margaritarum caelestium et aeternitatis -r (fere i. q. emptor, de uno actu emendi, item: CONC. S I 3 vers. Tur. p. 144, 38 -bus pietatis [I 1, 2 p. 95, 33 ἐμπόροις]. cf. l. 65. 70). nota de Tiberi: PLIN. nat. 3, 54 rerum in toto orbe nascentium -r placidissimus. abs.: AVG. c. Iul. 3, 3, 9 p. 707 redemptor (Christus; cf. p. 800, 81) ipse respondet, dicat ipse -r (i. q. emptor de uno actu emendi, cf. l. 61, item: serm. 130, 2 p. 799, 24. CHROMAT. beat. 1 p. 323D proponam mercem, ... praedicationem utique caelestem; ... nec sane deerunt -es). VEN. FORT. vita Hil. 13, 48 quanti cuperent ... talem transitum (i. mortem) comparare, si -em (i. venditorem) forsitan invenirent!

f. mercātrix, -icis: i. q. emprix (de uno actu emendi; cf. l. 61): HIL. in psalm. 118 nun 4 p. 476, 25 beatae virgines illae et utiles olei -es.

deriv.: mercatorius. cf. Onom.

mercātorius, -a, -um. a mercator. i. q. ad mercatorem pertinens: PLAVT. Bacch. 236 navis -a.

mercātum, -i n. v. p. 790, 28.

mercātūra, -ae f. a mercari. de notione: NON. p. 431, 9 merx est species ipsa, -a actus ipse vel lucrum de merce, mercatus locus, in quo agitur -a. plur. l. 83. p. 790, 1. 3. 8 bis. 15. 16 bis.

i. q. actus emendi et vendendi (de re cf. Daremb.-S. transl.: p. 790, 10. 12. 21): PLAVT. Most. 639 aedis filius tuos emit: ... euge, ... in -a vortitur. Rud. 931 navibus (cf. p. 790, 17. 788, 74) magnis -am faciam (Cic. Verr. II 5, 72 -as [parad. 46 Liv. 45, 6, 2 VLP. dig. 14, 3, 5, 2]). Trin. 332 rem ... perdidit ... -ā (cf. CATO agr. praef. 1 est inter-

dum praestare -is rem quaerere, nisi tam periculosum sit [cf. p. 788, 81]). TVRPIL. com. 138 processe nobis ex sententia -am. LVCIL. 318 -ae omnes et quaestuli. Nov. Atell. 61 instat -am (cf. SAB. Macr. Sat. 3, 6, 11 instituit -am. COD. Iust. 4, 63, 4, 3 -ae insistentes). Cic. inv. 1, 88 -ae ... operam non daretis. leg. agr. 2, 65 hanc emendi et vendendi quaestuosissimam (aliter l. 9) ac turpissimam (cf. p. 789, 22) -am alienam ... dignitate populi R. rep. 3 frg. 3 Poeni primi -is et mercibus suis avaritiam ... importaverunt (PLIN. nat. 7, 199 -as Poeni invenerunt). fin. 5, 91 quaestuosa ([i. lucrifica]. Tusc. 5, 86. aliter l. 6). nat. deor. 1, 122 non erit ista amicitia, sed -a quaedam utilitatum suarum (item c. gen.: off. 3, 6 ad quos [Cratippum et Athenas] cum tamquam ad -am bonarum artium sis profectus). off. 1, 151 -a ... si tenuis est, sordida putanda est; sin magna et copiosa, ... non est admodum vituperanda eqs. CAES. Gall. 6, 17, 1 Mercurium (cf. p. 789, 18) ad quaestus pecuniae -asque habere vim maximam. HOR. sat. 2, 3, 107 aversus -is. SEN. dial. 11, 10, 5 quid -is opus est? SVET. Claud. 18, 2 naves (cf. p. 789, 82) -ae causa fabricantibus. CAPITOL. Pert. 13, 4 -as exercere (SCHOL. Hor. epod. 17, 20). NON. p. 431, 9 (v. p. 789, 79) agere (SCHOL. Cic. Gron. A p. 347, 24). PS. ASCON. Verr. p. 255, 3 Vortumnus deus est ... -ae (cf. p. 789, 18). HEGES. 5, 16 p. 329, 18 de religione -am laiciunt. AVG. civ. 10, 11 p. 421, 20 D. serm. 130, 2 v. p. 799, 26. Cod. Theod. 16, 2, 14 pr. MAR. MERC. Conc. S I 5 p. 29, 33 -am inire. p. 45, 25.

1. mercātus, -a, -um v. s. v. mercor p. 799, 43.

2. mercātus, -i m. v. l. 30. 32. 33.

3. *mercātus, -ūs m. a mercari. de origine: ISID. orig.

15, 2, 45 -um ... a commercio nominatum; ibi enim res vendere et emere solitum est. de formis: sg.: nom. -um: GRAMM. suppl. 214, 24. SCHOL. Hor. v. p. 791, 18. VITAE patr. l. 62. ISID. orig. 15, 2, 45 GLOSS. abl. -o: SCHOL. Hor. v. p. 791, 17 sq. HIER. in Ier. 6, 18, 6 VITAE patr. 7, 37, 1 MART. BRAC. sent. patr. 11. plur.: acc. -os: FVLG. myth. 1 praef. p. 9, 21 PRVD. apoth. 710 V² P². abl. -is: [?SALL. hist. frg. 5, 9 v. p. 799, 58]. Nov. Iust. 52, 1. -us, -uum: l. 56. 61. 76. 80 sqq. al. de notione: DON. Ter. Ad. 231 locum tempusque significat. CHAR. gramm. p. 451, 62 B. ἀτέλεια, ἐμπορία. Exc. Bob. gramm. 1552, 14 ἐμπορία. IDIOM. gen. gramm. IV 575, 6 ἐμπορία, πανήγυρις, ἀτέλεια. GLOSS. v. et l. 47. notatur: merk: FAST. ann. Iul. Arv. Sept. 23 (CIL I² p. 215). Maff. Iul. 14—19 Sept. 20—22 (ibid. p. 225). Nov. 18—20 (ibid. p. 226). Amitern. Iul. 15—19 (ibid. p. 244). Nov. 18. 19 (ibid. p. 245). mer: FAST. ann. Iul. Maff. Sept. 23 (ibid. p. 225). legitur inde a PLAVTO. [it. mercato, francog. marché, hisp. mercado. M.-L.] [PELAG. in Rom. 5, 6 p. 43, 20 ES falso scrib. in mercato delicti pro inmerito dilecti A. loco lacunoso: Cod. Theod. 5, 16, 34.]

1 i. q. commercium, negotiatio: a proprie: α sensu strictiore i. q. commercium in conventu hominum statis temporibus habitum (cf. ISID. orig. 5, 25, 35 -us dicitur coetus multorum hominum, qui res vendere vel emere solent): PLAVT. Men. 27 geminum alterum ... pater Tarentum avexit secum ad -um (1112 abii [Most. 971]. TER. Ad. 231 venio [Rvt. Rvf. Macr. Sat. 1, 16, 34]. Phorm. 838 ire [893 SEPT. SER. carm. frg. 8]. VARRO rust. 2 praef. 6. Cic. inv. 2, 14 proficiscentem. PETRON. 101, 4 onus deferendum ad -um conducit. APVL. met. 8, 23 producimur). Persa 260 ibi -um ... esse (Poen. 339 apud aedem Veneris hodie est -us meretricius [de adi. cf. p. 789, 25]: eo conveniunt mercatores). VARRO Men. 497 fit. Cic. rep. 2, 27 rex Numa -us, ludos ... invenit. Tusc. 5, 9 habetur (CIL X 1401, 34). Liv. 1, 30, 5 -u frequenti. PLIN. nat. 4, 66 -u celebrata Delos. 12, 93 edicto -u (cf. p. 791, 1 et Tac. hist. 3, 30, 1 stato in eodem dies -u). Tac. hist. 3, 32, 2 tempus ... -us (ITALA Os. 9, 5 [Weing.] in die -us [πανηγύρεως, Vulg. in die sollemni]). SVET. Nero 28, 2 circa conventus -usque Graeciae (an ad p. 791, 11?). APVL. met. 7, 23 -um proximum obire (cf. VITAE patr. 5, 17, 16 proximum est -um [3, 147 nundinae prope sunt; gr. Nau 1912 p. 298 n. 347 ἡ ἀγορά]). HIER. in Ier. 6, 18, 6 quod ... innumerabilis populus ... in -o Terebinthi venundatus esset. in Zach. 3, 11 p. 1501A exercetur (Cod. Iust. 4, 60, 1). CIL III 3288 tabernas i. cum porticibus duplicibus, in quibus -us ageretur (X 1401, 34). VITAE patr. 7, 37, 1 cum fuissem aliquando in -o (MART. BRAC. sent. patr. 11). et al. habetur omnibus nundinis: Rvt. Rvf. Macr. Sat. 1, 16, 34. cf. l. 62. p. 788, 83. habetur festis temporibus (cf. Mommsen, RG I⁶ 193 sq.). Romae (cf. Cic. rep. 2, 27 l. 56) post ludos Apollinares (FAST. ann. Iul. Maff. Iul. 14—19 [CIL I² p. 225]), Romanos (ibid. Sept. 20—23), plebeios (ibid. Nov. 18—20). ludis Olympiis: Cic. Tusc. 5, 9 VELL. 1, 8, 1. Ivst. 13, 5, 3 in -u Olympico. ludis Isthmiis: Liv. 33, 32, 2 concilium Asiae Graeciaeque is -us erat. apud Iudaeos: HIER. in Zach. 3, 11 p. 1501A. adde: Cod. Iust. 4, 60, 1 qui exercendorum -uum aut nundinarum licentiam ... meruerunt. β sensu laxiore i. q. quaevis negotiatio: PLAVT. Asin. 398 asinos vendidit Pellaeo mercatori -u. Merc. 11 pater ad -um hinc me meus misit Rhodum; biennium iam factum est, postquam abii domo. GELL. 3, 3, 14. TERT. apol. 42, 3 -us ... miscemus. ITALA Nah. 3, 16 (Tycon. 4 p. 42, 5. cf. p. 799, 6) multiplicasti -us tuos (ἐμπορίας, Vulg. negotiationes). AVSON. 393, 17 p. 245 P. -usne agitas ...? Hist. Apoll. rec. A 28 p. 54, 9 (fungar) opera -us (rec. B mercatoris). b translate: de vendendis honoribus (cf. p. 789, 54): Cic.

50* [Bulhart]

Verr. II 2, 133 -u praetoris indicto. Phil. 2, 6 cum domi tuae turpissimo -u omnia essent venalia. 3, 30 qui ... earum ... rerum omnium (de gen. cf. p. 789, 26. 799, 18) domesticum -um instituerit. apud ECCL. de commercio fidei: Avg. serm. 216, 3, 3^m. cum auctione et -u fidei regnum vobis caelorum venale proponitur. CHROMAT. beat. 10 p. 328^A syn. nundina. *notione debilitata i. q. commercium, conversatio, consuetudo* (cf. p. 799, 26): FVLG. myth. 1 praef. p. 9, 21 litterarios -os penitus abdicare. aet. mund. p. 162, 5 gressus catenaverat marcor, quo mortua fame membra ... solum loquendo mundanum crederentur habere -um.

2 meton. i. q. locus mercaturae (cf. NON. p. 431, 10 p. 789, 78. v. et p. 790, 27): intellegitur tota habitatio hominum (cf. p. 790, 60): PRVD. apoth. 710 oppida, -us et conciliabula et urbes. Nov. Iust. 52, 1 neque in -is (ἐν πανηγύρεσι) ... neque in agris neque in civitatibus neque in vicis. intellegitur ea pars, ubi mercatura exercetur: SCHOL. Hor. epod. 2, 7 forum proprie vocatur publicus conventus, ubi diiudicantur lites; ponitur et pro -o (gloss. F sat. 1, 5, 3 forum: -um. epist. 1, 1, 54 tres statuariae in -o erectae erant. 1, 7, 48 foro: a -o). VVLG. Ezech. 27, 16 gemmam et purpuram ... proposuerunt in -u tuo (sim. 27, 22). GRAMM. suppl. 214, 24 forum ... est locus publicus vel -um, ubi homines sua negotia exercent.

mercēdārius, -i m. a merces. GLOSS. I III Abstr. ME 21 -us, qui dat mercedem pro labore sibi impenso. mercennarius, qui accipit mercedem post laborem (i. add. Aff.). al. v. in Thes. Gloss. NOT. Tir. 42, 29 -ci-. [falso trad. pro mercennarius: COLVM. 1 praef. 12 SA (p). PLIN. nat. 10, 175 FR.]

qui dat mercedem: SEN. contr. 10, 4 (35), 5 (thema: quidam expositos debilitabat et debilitatos mendicare cogeabat ac mercedem exigebat ab eis) Iuli Bassi: ... liceat videre -os (-enn- VD) tuos. ibid. 25 Iulius Bassus dixerat: ostende -os (-enn- D²) tuos (seq. Labienus commodius videbatur dixisse: ostende nobis alumnos tuos). [mercēdicius v. l. 42.]

mercēdimerus, -a, -um. a merces et mereri formatum secundum μισθαργος. qui mercedem mereri studet: LVCIL. 10 -ae legiones (mercede meret relegiones NON. p. 345, 5, em. Buecheler et Nettleship ex Porph. Hor. epist. 1, 3, 6 Lucilius eos, qui cum praesidibus provinciarum ad salarium eunt [i. cohortem praetoriam], 'mercede meras legiones' ait). v. Marx ad l. et cf. p. 794, 25.

Μερκηδίνος, Μερκιδίνος, Μερκεδίνος v. l. 54. 59. 60.

mercēdituus, -i m. [a merces secundum aedituus, nisi prius merceditumus fuerit. J. B. H.] PAVL. FEST. p. 124, 8 -um (codd., edd. vet., mercedicium vulgo ante Müll.) mercennarium, quod mercede se tueatur.

? mercēdo, -āre. SCHOL. Iuv. 3, 234 Λογζ 'meritoria' tabernae quae merentur id est -ant (mercedem dant? Wessner).

mercēdōnius, -i m. [a merces. J. B. H.] PAVL. FEST. p. 124, 6 -os dixerunt a mercedem solvendo. GLOSS. V 604, 53 -us, qui solvit mercedem. cf. voc. sq.

Mercēdōnius, -i m. de scriptura v. l. 54. 55. 59. 60. mensis: intercalaris (cf. Mommsen, RG I⁶ 208 'ein namenloser Arbeitsmonat am Jahresschluss'): [suppl. dub.: FAST. ann. Num. Ant. NSc. 1921 tab. I p. 140/1 (Ka(lendae) Mer(cedoniae)).] PLVT. Num. 18, 8 ἐπὶ γὰρ παρ' ἐνιαυτὸν ἐπὶ τῷ Φεβρουαρίῳ μηνὶ τὸν ἐμβόλιμον, ὑπὸ Ῥωμαίων Μερκηδίνον (SG, -κι- L) καλούμενον, εἴκοσι καὶ δυνεὶν ἡμερῶν ὄντα. Caes. 59, 3 τὸν ἐμβόλιμον ... μῆνα, Μερκηδόνιον (-w- Schmitz) ὀνομάζοντες, ὃν Νομᾶς ὁ βασιλεὺς πρῶτος ἐμβαλεῖν λέγεται. November, quo conductor domino fundi mercedem solvebat (cf. Sontheimer, RE XVI 59, 65): LVD. mens. 4, 92 (144) p. 164, 18 W. Κίγκιος ... λέγει τὸν Νοέμβριον παρὰ τοῖς παλαιοῖς Μερκηδίνον (X, Μερκεδίνον H) ὀνομασθῆναι ὥσανεὶ μισθοφόρον· ἐν αὐτῷ γὰρ τοῖς κτήτορσιν οἱ μισθωτοὶ τὰς προσόδους εἰσέφερον τοῦ παρελθόντος κύκλου.

mercēdula, -ae f. a merces demin. PRISC. gramm. II 107, 11 merces ... facit diminutivum -a. GLOSS. I p. 214.

i. q. parva merces: proprie: merces laboris: CIC. de orat. 1, 198 apud Graecos infimi homines -a adducti ministros se praebent in iudiciis oratoribus. SEN. benef. 6, 15, 1 nec medico quidquam debere te nisi -am dicis nec praeceptoris, quia aliquid numeraveris (QVINT. inst. 12, 11, 14 praeceptores detinent, quos occupaverunt, ... cupiditate diutius exigendi -as. cf. p. 794, 6). COD. Theod. 13, 5, 32 = Iust. 11, 2, 4 pro -a (sc. navibus vehendi frumenti; cf. p. 793, 48). agri locati (cf. p. 794, 76): CIC. Att. 13, 11, 1 ut ... constituerem -as praediorum. translate fere i. q. donum, stips (cf. p. 795, 76. 797, 55): SEN. epist. 6, 7 quoniam diurnam tibi -am debeo, quid me hodie apud Hecatonem delectaverit, dicam. 15, 9 una -a ... accedet; ecce insigne praeceptum eqs.

mercēnnālis, -e. [fort. variatum ex mercennarius substituto suffixo -alis pro -arius. Leumann.] fere i. q. mercennarius: FVLG. aet. mund. 6 p. 147, 6 negatis iniunctae -is (Helm, -at- codd., mercennariis Hommey) operae paleis (Vulg. exod. 5, 10).

*mercēn(n)ārius, -a, -um. [a merces, cf. Stolz-Leumann⁵ 155. J. B. H.] scribitur saepe per unam -n-. -ina-: VVLG. exod. 12, 45 O. NOT. Tir. 42, 28. de notione: PAVL. FEST. p. 77, 5 emptivum militem -um. ISID. orig. 9, 4, 31 -i sunt, qui serviunt accepta mercede.

GLOSS. μισθοφόρος, μισθιος. v. et p. 791, 23. legitur inde a PLAVTO l. 54. [pro -us falso trad. mercedarius: p. 791, 25.]

i. q. mercede conductus sive servus (cf. l. 58. 75. 83. p. 793, 42) sive liber (opp. servus: l. 57). etiam de opera asini molentis l. 34 (cf. in universum Herdlitzka, RE Suppl. VI 389 sqq.): A adi.: 1 c. vocab. hominum: a sine despectu: α in re militari (v. et l. 32. 72. p. 793, 5. 62 et cf. Lammert, RE XV 972 sqq., Daremb.-S. p. 1784 sqq.): CATO orig. 79 milites -i (NEP. Hann. 2, 2 al. LIV. 17^{ies}. CVRT. 5, 1, 41 TAC. ann. 6, 34, 3 IVST. 1, 8, 9 VIR. ill. 71, 1). CAES. civ. 3, 4, 6 Dardanos, Bessos ... -os (cf. CVRT. 5, 3, 3 Graecorum [8, 1, 24]. FRONTIN. strat. 3, 16, 3 Gallorum [OROS. hist. 4, 13, 5]). LIV. 24, 29, 2 ex -is auxiliis. 26, 43, 5 exercitus (IVST. 25, 2, 9 al.). CVRT. 4, 12, 22 equitem. PANEG. 8, 16, 2 cuneis barbarorum. 8, 17, 1 -a illa multitudo barbarorum. IVST. 25, 3, 7 cum conducta Gallorum -a manu (27, 3, 5). β varia: FEST. p. 258, 29 muliones. PETRON. 108, 4 comes (sc. Corax tonsor; cf. l. 27. 69). AMB. off. 2, 5, 20 p. 108^C pastor (cf. l. 39 et 65). SIDON. epist. 2, 8, 2 quam si non ... improbas, ceteris epigrammatum meorum voluminibus applicandam -us bybliopola suscipiet.

b cum despectu: α proprie: PS. SALL. in Tull. 5 -us patronus (cf. l. 44). COLVM. 1 praef. 9 -i saluatoris. nota dat.: TERT. apol. 16, 12 quidam frustrandis bestiis -us noxius. β translate (plerumque de rebus illicitis; cf. p. 795, 24): CIC. Verr. II 5, 54 decretum -i praetoris (sc. lucri causa et hereditatis alienae invadendae editum). Font. 32 testes ([opp. gratuitus]. epist. 3, 11, 3). SEST. 112 illis -is gregibus ([i. populo in comitiis pecunia corrupto. cf. p. 793, 7]. cf. Phil. 1, 22 [syn. multitudini conductae]). PIS. 49 comitem (cf. l. 16). MIL. 45 LIV. 38, 45, 9. ARNOB. nat. 7, 12 p. 247, 2 venalis et -us dator.

2 c. vocab. rerum: a sine despectu: HOR. epist. 1, 7, 67 praeconis -a vincla (sc. victus quaerendi; cf. p. 794, 21). LIV. 30, 8, 8 -is armis (cf. l. 6). SEN. dial. 10, 17, 5 bonorum -a procuracione (cf. l. 63). APVL. met. 7, 15 vicinorum etiam frumenta -is discursibus meis (sc. Luci in asinum conversi) conterebat. PORPH. Hor. sat. 2, 6, 12 operam. ARNOB. nat. 7, 11 p. 245, 30 labore. PS. AVR. VICT. epit. 40, 10 exercebant opera -a (PS. RVFIN. in Os. 12, 12 p. 1026^A o. -o [SALV. epist. 1, 6]. cf. l. 49). HIER. in Agg. 1, 5 p. 1394^A sive negotiatione sive -a manu. PS. HIER. epist. 4, 4 p. 60^B post ... -am servitutem pastoriciam (cf. l. 17) Iacob (AVG. civ. 5, 4 p. 195, 8 D. MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 1^m. [p. 178 ἐν δουλείᾳ καὶ θητείᾳ]. cf. l. 46). SIDON. epist. 6, 8, 1 -is prosecutionibus et locaticia fatigatione (de ministro mercatoris; cf. l. 84 sq.). b cum despectu: α proprie:

PLIN. nat. 10, 172 nobilissimam e prostitutis ancillam -ae stipis (cf. p. 793, 54). QVINT. inst. 12, 1, 25 -am vocem patroni (cf. APVL. apol. 3 p. 383 -a loquacitate. TERT. apol. 2, 2 -o ore [AMB. 30, 4, 13]. cf. l. 21. p. 793, 74). ARNOB. nat. 4, 25 p. 161, 21 servitutem (5, 44 p. 212, 17. cf. l. 38). AMBR. in psalm. 48, 21, 1 (cf. VVLG. Ioh. 10, 12 l. 65) -am mortem (i. qualem -us patietur). AVG. civ. 3, 2 p. 98, 29 D. -is operibus. et al. β translate: CIC. Verr. II 1, 111 prooemio. leg. 1, 48 liberalitas ([syn. conductae, opp. gratuita]. cf. SEN. benef. 6, 14, 3 beneficium). CASSIAN. conl. 11, 9, 1 syn. servili (11, 12, 6). ALC. AVIT. hom. 16, 2 p. 124, 28 clamor acclamantium. et al.

B subst.: 1 masc.: a sine despectu: α in re rustica (cf. Blümner, Privatali. 550 sqq.): PLAVT. Vid. 28. 44. TER. Ad. 541 a villa -um. CATO agr. 5, 4 operarium, -um, politorem diutius eundem ne habeat die. VARRO rust. 1, 17, 2, 3 gravia loca utilius esse -is colere quam servis (item opp. servus: CIC. Caecin. 58. 63). CIC. Cluent. 163 -us Oppianici (cf. SEN. benef. 7, 5, 3 servum tuum, eundem -um meum [VLP. dig. 39, 5, 6. 43, 24, 3 pr. cf. p. 793, 42 sqq.]. dial. 11, 2, 5 suum. TERT. paenit. 8, 8 paternorum). COLVM. 1 praef. 12 ex -is aliquem ... magistrum fieri iubet. SCAEV. dig. 8, 6, 20 -us ... vel colonus (VVLG. lev. 25, 40) aut fructuarius. HIL. in Matth. 23, 2 si ... nos tamquam -os alieni patrimonii procuracioni subicimus (cf. l. 32). AMBR. in psalm. 118, 22, 8 veni sine malis operariis, veni sine -o (alludit ad VVLG. Ioh. 10, 12 bonus pastor animam suam dat pro ovibus. -us ... videt lupum ... et fugit. cf. l. 48). HIER. interpr. Iob 7, 1 cotidiani. et al. β in officiis ipsi domino exhibendis de comite conducto: PLAVT. Pseud. 503 sequere hac me :: sequor. in hunc diem iam tuos sumt -us. PETRON. 99, 6 -um hac me (Coracem; cf. l. 16) Eumolpus ... exire cum sarcinis iubet (103, 1 meus). 94, 12 Eumolpi. 94, 15. 108, 8. 117, 11. 125, 3. 140, 9.

γ in re militari (cf. l. 6): LIV. 23, 29, 4 -orum auxilia. 24, 24, 8 -orum manum (33, 15, 5). al. FLOR. epit. 2, 14, 3 regnum pariter et bellum ... invaserat, dubium liber an servus, -us certe. et al. δ varia: CIC. off. 1, 41 servis ita iubent uti ut -is (cf. SEN. benef. 3, 22, 1). LEX met. Vipasc. (CIL II 5181) 49 servos -osque. DON. vita Verg. l. 3 Br. viatoris ... -um (cf. SCHOL. Hor. sat. 1, 6, 86 coactores dicebantur ... -i praeconum). PORPH. Hor. epist. 1, 18, 36 'holitoris ager mercede caballum' ... futuro -o. SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 36. VVLG. Marc. 1, 20 piscatoris (μισθωτῶν). OROS. hist. 7, 41, 4 de ministro vehendi oneris (cf. p. 793, 48). INTERPR. Paul. sent. 2, 8, 3 tabernariorum.

LEX Visig. 11, 3, 3, 4 si quis transmarinus negotiator -um de sedibus nostris pro vegetando commercio suscepit (syn. servus). CAES. AREL. serm. 6, 2 p. 33, 17 negotiatores, qui, cum litteras non

[Bulhart]

noverint, requirunt sibi -os litteratos (p. 33, 20. 8, 1 p. 43, 1. cf. p. 792, 42). **b** cum despectu: **a** proprie: CIC. off. 1, 150 sordidi quaestus -orum omnium, quorum operae, non quorum artes emuntur. NEP. Eum. 1, 5 apud nos . . . i scribae existimantur (cf. l. 58). LIV. 24, 18, 15 -um increpantes, qui accepisset stipendium.

β translate: CIC. Flacc. 74 -um et administrum consiliorum tuorum. Sest. 82 de sicario conducto. 126 de contione pecunia corrupta (cf. p. 792, 26). HEGES. I, 41, 3 p. 95, 3 -o Antipatri et proditori sui.

2 fem.: PS. ORIG. in Iob 2 p. 483A de uxore Iob: v. l. 13 (PS. AVG. serm. 50, 2 ubique -a, nusquam vidua).

mercennium, -ī n. derivatione q. d. retrograda a mercennarius ductum. i. q. opera mercennaria: PS. ORIG. in Iob 2 p. 483A habitu ancillae tanquam mercennaria . . . habitu ancillae, utpote . . . laborans et -um faciens. p. 483B ad tantos dolores . . . perveni, ut . . . aliis . . . serviam, ut tibi . . . quotidianam escam -o acquiram eqs.

***mercēs**, -ēdis f. [v. merx. J. B. H.] de origine: VARRO ling. 5, 44 a merendo et aere (5, 178 a merendo [8, 19]). de formis (v. etiam l. 28): pro -ē- est -i-: -is (nom.): CALP. decl. 29 p. 26, 13 C. ITALA gen. 29, 15 (Lugd.). 30, 32 al. COMM. instr. 2, 39, 24 PACIAN. sim. carn. p. 111, 20 PRISCILL. can. 81. PS. AVG. quaest. test. I 102, 10 p. 208, 1 codd. plur. EPIPHAN. in cant. 207 p. 85.

-id- (cf. et p. 795, 30. 797, 67. 68): ITALA Matth. 6, 2. 5 (frg. Dold p. 206). PAP. Marini 80, 2, 4. gen. -es: S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 45. de notione: SYNON. CIC. Char. gramm. p. 433, 2 B. fructus -s redditus. l. 26 usurae -es pensitationes. p. 434, 28 -e pretio. 436, 12 fructus usurae -es. GLOSS. μισθός καὶ ἐνθήκη καὶ πρᾶγμα (Ducange, -tuos trad.). ἀντιμισθία. ἐνθήκη. NOT. Tir. 42, 30 mercis. 42, 31 mercedes. inde a PLAVTO. [it. merce, francog. merci, hisp. merced. M.-L.] [locis corrupt. (cf. et p. 797, 82): LVCIL. 10 v. p. 791, 34. NEP. praef. 4 Ov. met. 7, 688 CIL XII 486. loco lacunoso: TIBERIAN. carm. 2, 16. in prava versione: ITALA lev. 25, 23 (Aug. quaest. hept. 3, 91). pro -s coni. Ehwald virtus: Ov. trist. 5, 14, 31. e coni.: PLAVT. Truc. 406. TAC. hist. 4, 46, 1 (pro caede).]

I i. q. **praemium, pretium** (transl. p. 794, 70. 795, 22. 67. 77. 796, 75. quomodo ipsum praemium vel pretium et res, pro qua dantur, indicentur, v. p. 798, 26. 30): **A** spectatur magis praemium cuiuscumque laboris vel officii (cf. s. v. merx s. C 2): **1** proprie: **a** generatim: **a** operae praestandae: **①** operarum, quae pro ministeriis certis et fixis praestari solent: **②** coqui: PLAVT. Aul. 360 al. Merc. 769. CAECIL. com. 22 -e . . . conductus tua.

servi a domino in -em missi (cf. p. 792, 58): PLAVT. Vid. 25 PAPIN. dig. 12, 6, 55. VLP. dig. 33, 7, 12, 8 si . . . servi . . . in -em mittuntur (cf. l. 51). operarii rustici liberi: PLAVT. Vid. 52 VARRO Men. 564. SALL. Catil. 37, 7 manuum -e (RVFIN. hist. mon. 18 p. 440A). VERG. georg. 2, 62 cogendae in sulcum ac multa -e domandae (perperam SERV. multo labore). PETRON. 122 v. 165 Ivv. 8, 246. HIL. in Matth. 20, 7 p. 1030A -s denarii (cf. p. 798, 26). et al. vecturae (cf. p. 791, 71): VARRO ling. 5, 44 HOR. carm. 1, 2, 27 LABEO dig. 14, 2, 10 pr. SCAEV. dig. 19, 2, 61, 1. GELL. 5, 3, 1 Protagoram . . . adolescentem aiunt victus quaerendi gratia in -em missum (cf. l. 43) vecturasque onerum corpore suo factitavisse. cf. p. 791, 71. 792, 81.

fabri: CIC. Verr. II 1, 147. 4, 77 Ov. fast. 3, 389 LIV. 29, 6, 4. et al.

② meretricis (cf. p. 792, 43): PLAVT. Bacch. frg. 10 (17) annum (Truc. 31). TER. Phorm. 414 Ov. am. 1, 10, 45 (47 pretium pro nocte). cf. PLAVT. Bacch. frg. 19 (16) CIC. Phil. 2, 44. 45. gladiatoris: LEX repetund. (CIL I² 583) 16 S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 45. cf. VLP. dig. 3, 1, 1, 6. scaenici: SVET. Tib. 34, 1. **③** apparitoris publici (cf. l. 4): PLAVT. Poen. 15 LEX Corn. de xx quaest. (CIL I² 587) 1, 2. 2, 33 CIC. Verr. II 3, 182. 183 S. C. Frontin. aq. 100 LEX Verson. (CIL I² 594) 62, 32. 63, 5. 81, 26 aes apparitorium (cf. p. 798, 31) -emque. militis auxiliarii (cf. p. 792, 6): abl.: CAES. Gall. 1, 31, 4 uti . . . -e arcesserentur (cf. LIV. 10, 18, 2 sollicitabantur [28, 30, 1 FRONTIN. strat. 2, 2, 11]. al.). LIV. 6, 13, 7 -e militasse (10, 10, 10. 31, 24, 6 -e militantium [33, 7, 11]. al. CVRT. 6, 5, 7 al. et al.). 27, 5, 11 conduci (31, 43, 5 equites -e conductos [37, 18, 7 CVRT. 3, 2, 9. 5, 12, 2 hominem. al.]. al. et al.). 28, 44, 5 -e paratos (29, 3, 13). MELA 1, 83 TAC. ann. 6, 33, 2. 6, 36, 3. et al.

aliis casibus: LIV. 1, 30, 7. 10, 10, 8. 30, 35, 7 quos non fides teneret, sed -s. et al.

④ medici: CATO ad fil. frg. 1 CIC. epist. 16, 14, 1 Ov. epist. 19, 142 PHAEDR. 1, 8, 12 SEN. benef. 5, 8, 2. 6, 15, 2 v. p. 794, 5. SCRIB. LARG. 171. PLIN. nat. 29, 7 annuae iis -es fuere apud principes. 29, 8 GAIUS dig. 9, 3, 7 TERT. scorp. 5 p. 154, 23 PLIN. med. 1, 6 PS. SORAN. quaest. med. prooem. p. 245, 13. oratoris (cf. p. 792, 44): CIC. parad. 46 -um pactiones in (cf. p. 798, 32) patrociniis. QVINT. inst. 12, 7, 12 decl. 334 p. 317, 6. Ivv. 7, 149 -em . . . linguae (cf. p. 798, 30). TAC. ann. 11, 7, 2. 13, 5, 1 SVET. Iul. 29 VLP. dig. 50, 13, 1, 13 APVL. apol. 3. artificis: Ov. fast. 6, 661 tibicinis. VITR. 10, 16, 3 Diogneto architecto de publico quotannis certa -s pro artis dignitate tribuebatur ad honorem. PLIN. med. 35, 59 Polygnotus pinxit . . . Athenis porticum . . . gratuito, cum partem eius Micon -e pingeret. 36, 10 sculptoris. SVET. Vesp. 18 praestantis poetas nec non et artifices . . . insigni congiario magnaue -e donavit. POMPON. dig. 34, 2, 34 pr. -em praestare pro (cf. p. 798, 33)

opera artificii. poetae (v. et p. 793, 83): PHAEDR. 4, 22, 5. 4, 25, 11. 33 QVINT. inst. 11, 2, 11. **⑤** magistri (cf. p. 795, 78): CIC. Phil. 2, 8 magistro tuo rhetori, qui te tanta -e . . . nihil sapere doceat (2, 43. 84 de orat. 1, 126 SEN. contr. 9, 3 [26], 14. Ivv. 7, 157 -em solvere. GELL. 5, 10, 4 AVSON. 207, 10 p. 64 P.). SEN. benef. 6, 15, 2 medici et bonarum artium praeceptoris (PLIN. epist. 4, 13, 5 praeceptoris. IVLIAN. dig. 27, 2, 4. cf. p. 791, 68). PETRON. 58, 8 (proverb.) iam scies patrem tuum (cf. p. 796, 63) -es perdidisse, quamvis et rhetoricam scis. PLIN. nat. 35, 76 Pamphilus pictor docuit neminem talento minoris . . . quam -em et Apelles et Melanthius dedere ei. QVINT. inst. 2, 3, 3 tibicinis. 12, 7, 9 cum et Socrati collatum sit ad victum et Zeno, Cleanthes, Chrysippus -es a discipulis acceptaverint. Ivv. 7, 228 grammatici (SVET. gramm. 3. 7. 13). FRONTO p. 103, 10 N. discipuli -em pendunt. PAVL. dig. 17, 1, 26, 8 -s docendi fabricam. APVL. met. 2, 61ⁿ. docendi magicam. SIDON. epist. 5, 7, 3. c. significatione operae (cf. p. 798, 30): VLP. dig. 27, 2, 3, 2 -es pupillorum erudientorum (LEX Visig. 11, 1, 7^{tit}. de -e discipuli. cf. 4, 4, 3 -em suam [i. pro se erudiendo datam. cf. p. 798, 31]). 36, 2, 12, 5 -s disciplinarum.

⑥ varia: LVCIL. 954 -e quae conductae fient alieno in funere. CIC. S. Rosc. 80 una -e duas res assequi velle. HOR. sat. 1, 6, 87 si praeco parvas aut, ut fuit ipse, coactor -es sequeretur (cf. p. 792, 31. 793, 58). 2, 7, 17 qui pro se tolleretur . . . talos, -e diurna conductum pavit. epist. 1, 18, 36 v. p. 792, 79. MANIL. 5, 403 urinatoris (SEN. dial. 4, 12, 5). SEN. dial. 4, 12, 5 funambuli. LAVS Pis. 123 lateri nullus comitem circumdare quaerit, quem dat purus amor, sed quem tulit impia -s (cf. p. 791, 37). SVET. Nero 5, 2 ut . . . -e palmarum aurigarios fraudaverit. APVL. met. 2, 13 valicationis (2, 14. 9, 81ⁿ). EDICT. imp. Diocl. III/IV 7, 1 de -bus operariorum. et al. c. significatione operae per praep. (cf. p. 798, 32): IAVOL. dig. 19, 251, 1 nisi in operas singulas -s constituta erit (c. abl.: HIL. in Matth. 20, 7 p. 1030B constitutae in totius diei labore -is. EDICT. imp. Diocl. III/IV 7, 72 advocato . . . -is in postulatione). GAIUS dig. 7, 7, 3 ob operas -es. 19, 2, 40 qui -em accipit pro custodia alicuius rei (VLP. dig. 16, 3, 9). PAPIN. dig. 33, 2, 2 ex operis -em percipere (VLP. dig. 7, 8, 12, 6 capi).

⑦ operarum, quae tantum occasione data praestantur (cf. VLP. dig. 39, 5, 19, 1 talium officiorum -es, ut puta, si [cf. p. 798, 35] tibi adfuero, si satis pro te dederō, si qualibet in re opera vel gratia mea usus fueris): PLAVT. Aul. 470 illi -em gallo pollicitos cocos, si id palam fecisset (item -s indicii: Cist. 737 Curc. 590 Epid. 536 Ov. met. 2, 702 VLP. dig. 19, 5, 15). Rud. 1121 rei inventae redditae (1315). CIC. inv. 2, 115 qui pro (cf. p. 798, 33) beneficio non gratiam, verum -em postulet (LIV. 8, 11, 4 p. paulula via magnam -em esse Romanis solvendam. 25, 33, 4 v. l. 47. 26, 50, 7 hanc -em unam p. co munere paciscor: amicus populo R. sis [cf. p. 798, 29]. SVET. Claud. 18, 1 p. opera in incendio navata). LIV. 5, 48, 7 relinquendae obsidionis (5, 49, 1 al.). 25, 33, 4 -s, quanta vel pro bello satis esset, dabatur, ne bellum gereretur (44, 25, 6. cf. l. 73 et 36, 31, 11 ut . . . liceret [44, 25, 6]. aliter p. 796, 39). 39, 28, 6 in -em societatis. al. SEN. contr. 1, 7, 5 filii a praedonibus redimendi (COD. Iust. 8, 50, 17, 1). PLIN. nat. 14, 88 auxilium . . . tulisse vini (cf. p. 798, 26) -e, quod tum in Latino agro fuisset. VLP. dig. 17, 1, 6, 7 -em pactus ob (cf. p. 798, 33) suam fideiussionem. nota remunerationem incommodi accepti (cf. p. 795, 18): MELA 2, 21 probae formosaeque in pretio sunt, ceteras qui habeant, -e quaeruntur. LEX conviv. Querol. p. 60, 13 vulnerati.

β rei locatae: **①** aedium: TER. Haut. 145 inscripsi . . . aedis -e. TITIN. com. 143 duo postica, quae loco -e. VARRO rust. 3, 17, 3 CIC. Att. 12, 32, 2. LIV. 45, 22, 2 ex sordido deversorio, vix -e recepti . . . , venimus (cf. APVL. apol. 57 qui ibi -e deversabatur). ALF. dig. 19, 2, 27 pr. 1. 39, 2, 43, 1 GAIUS dig. 19, 2, 25, 2. TERT. nat. 2, 15, 4 p. 128, 5 -bus habitant (ACT. lud. saec. Sept. Sev. 2, 21). COD. Iust. 3, 33, 1, 13. adde: Ivv. 3, 15 omnis enim populo -em (SCHOL. pensionem) pendere iussa est arbor (i. lucus Camenarum, ubi Iudaei habitant). c. gen. (cf. p. 798, 30) aedium: CIC. Att. 12, 32, 2 ad -es Argileti et Aventini. 15, 17, 1 -s insularum (LABEO dig. 19, 1, 53 pr.). CAES. civ. 3, 21, 1 -es habitationum annuas conductoribus donavit. PETRON. 95, 3 cellae. LABEO dig. 19, 2, 28, 1 eius domus -em (PAPIN. dig. 32, 91, 4 -es). GAIUS dig. 11, 7, 9 loci empti pretium aut conducti -s. transl.: PETR. CHRYS. serm. 140 p. 577^B ut Maria pacem terris . . . pro ipsa domus exigit pensione, pro ipsius uteri -e conquirit. c. pro (cf. p. 798, 33): POMPON. dig. 39, 5, 9 pr. -em p. habitatione non solvit. c. ut: GAIUS dig. 4, 9, 5 pr. -em accipiunt . . . nauta, ut traiciat vectores, caupo, ut viatores manere in caupona patiaturs. c. gen. conductoris: LABEO dig. 19, 2, 58 pr. -es inquilinorum. **②** fundi (cf. p. 791, 73): HOR. sat. 2, 2, 115 -e colonium (cf. SCAEV. dig. 33, 7, 20, 1 si . . . -e . . . fundum coluisset). LABEO dig. 20, 6, 14. PROCVL. dig. 18, 1, 68 pr. quod -is nomine a conductore exegisses (PAPIN. dig. 12, 6, 55). IAVOL. dig. 19, 2, 31 IVLIAN. dig. 7, 1, 34, 1 AFRIC. dig. 47, 2, 62, 8 GAIUS dig. 39, 5, 11 VLP. dig. 5, 3, 29 COD. Iust. 7, 39, 2 pr. c. ex (cf. p. 798, 32): CIC. Verr. II 3, 119 quod tanto plus sibi -is ex fundo reffectum sit. c. gen. (cf. p. 798, 30) fundi: CIC. v. p. 795, 62. LABEO dig. 32, 30, 1 -em . . . hortorum. IVLIAN. dig. 7, 1, 34, 1 -es eius fundi [Bulhart]

(23, 4, 22 GAIVS inst. 4, 147). PAPIN. dig. 36, 1, 60, 5-es praediorum. c. pro (cf. p. 798, 33): TERT. nat. 1, 10, 24 p. 77, 4 exigitis -em p. solo templi, p. aditu sacri eqs. **III pecuniae:** HOR. sat. 1, 2, 14 quinas hic capiti -es exsecat (PORPH. -es pro usuris dixit). 1, 3, 88 cum ... venere Kalendae, -em aut nummos unde unde extricat. PERS. 6, 67 faenoris accedat -s. TAB. cer. Pomp. (CIL IV suppl.) 2, 4 ~~HS~~ n. MCCC ... -e minus numerata habere se i. *praemium venditionis coactori pendendum et vectigal publicum summae detrahatur* (al. v. p. 423). BACHAR. repar. laps. 22 p. 1060D perdita ... -e atque substantia. VEN. FORT. carm. 4, 21, 11 non usurae avidus ..., nil -is egens: -s (ad p. 796, 39) fuit una salutis (cf. p. 798, 26). **IV varia:** PLAVT. Pseud. 1186 quid -is petasus hodie domino demeret? FRONTIN. aq. 94 aqua erat vectigalis statuta -e, quae in publicum penderetur. SVET. Iul. 20, 3 publicanos remissionem petentis tertia -um parte relevavit. Nero 17 ut litigatores pro (cf. p. 798, 33) patrocinii certam iustamque -em, pro subsellis nullam omnino darent, praebente aerario gratuita. EDICT. imp. Diocl. III/IV 10, 15 in utrem -em diurnam.

nota remunerationem commodi amissi (cf. p. 794, 53): VLP. dig. 18, 6, 1, 3 -em ... doliorum potest exigere, ... si interfuit eius inania esse vasa intra certum diem. PAVL. dig. 10, 3, 10, 1 ut, si iudex alteri usum adiudicaverit rei communis, non videatur alter, qui -em accipit, non uti. **transl.:** SIDON. epist. 2, 10, 2 ut ... hos versiculos tibi pro quadam morarum -e pernumerem.

b speciatim de praemio operarum illicitarum (cf. p. 792, 23): **abs.:** SCAVR. or. frg. Val. Max. 3, 7, 8 Aemilium Scaurum regia -e corruptum (cf. l. 30 bis. 46. 49. 51) imperium populi R. prodidisse. CIC. S. Rosc. 80. Verr. II 5, 50 pretio atque -e minuisti maiestatem rei p. (Sest. 104 p. ac -e perficiunt, ut eqs. cf. dom. 23 -s tui beneficii p. que provinciae. CANON. Dionys. Exig. p. 62, 8 St. praemio paucos et -ide corrumpere). MUR. 67 si -e [corrupti vel conducti add. codd., del. Gar.] obviam candidatis issent (70. 73). dom. 89 qui -e conducuntur, qui inpelluntur, ut vim adferant magistratibus (cf. Att. 2, 1, 8). Att. 1, 16, 5 noctes ... mulierum ... iudicibus pro -is cumulo fuerunt ([VAL. MAX. 9, 1, 7]. PLIN. epist. 2, 14, 5 palam sportulae ... dantur: ex iudicio in iudicium pari -e transitur. TERT. fug. 12 p. 487, 12 Oe. reum -e dimittit. COD. Iust. 7, 64, 7 venales sententias, quae in -em a corruptis iudicibus proferuntur). al. LEX VRSON. (CIL I² 594) 93, 22 duumvir ne ... ab redemptore ... donum munus -em aliutve quid kapito. SALL. Iug. 33, 2 tribunum plebis magna -e parat, cuius inpuentia ... munitus foret (Liv. 4, 13, 9 tribunos -e emptos ad prodendam libertatem). hist. frg. 1, 13 omnium partium decus in -em (i. corruptibilitatem?) corruptum erat (cf. l. 12). or. Macri 5 -e delinquere ..., gratis recte facere. or. Phil. 7. Liv. 1, 11, 9 Tarpeiam sua ipsam peremptam -e (VAL. MAX. 9, 6 pr. 1). al. APVL. met. 10, 2extr. **ironice:** PLIN. nat. 13, 23 aquilae legionum ... unguuntur festis diebus ...; ita est nimirum: hac -e corruptae orbem terrarum devicere aquilae. **iocose:** PLIN. epist. 1, 7, 5 versus tuorum tanta cupiditate ardeo, ut videar mihi hac sola -e posse corrumpi, ut eqs. **c. gen. meriti** (cf. p. 798, 30): CIC. Verr. II 5, 110 missionis. SALL. or. Lep. 12 scelerum (Ov. fast. 6, 587 LVCAN. 5, 286). Tac. ann. 12, 46, 3 flagitii. COD. Iust. 9, 9, 23, 2 corrupti matrimonii velut -em ... solutam esse. **nota:** RVSTIC. Conc. 8 I 4 p. 155, 23 quasi -es recepti restituens praemii (i. pecunia corruptus opere gratiam reddens. cf. l. 37 et PETRON. 14, 2 p. 798, 2).

meritum indicatur praep. in: CIC. Flacc. 12 quibus laus, -s, gratia, gratulatio proposita est omnis ... in (cf. p. 798, 32) mendacio.

c ad a et b pertinent quidam loci, quibus -s magis ad notionem lucri accedit (cf. s. v. merx s. C1a): CIC. Verr. II 1, 117 in Siciliensi edicto hoc non habet (sc. quod in urbano proposuerat, ut hereditatem Minuci ad se converteret); exegerat enim iam -em. II 5, 118 lictori ex omni gemitu doloreque certa -s comparabatur. fin. 2, 85 summas familiaritates praediorum fructuosorum -e superari (Att. 15, 20, 4. cf. MANIL. 4, 401 quantae -is erunt fallacia rura? IVLIAN. dig. 23, 4, 22 -es eius fundi). 2, 99 praemiorum (cf. p. 798, 26) -bus. div. 1, 92 ne ars tanta ... abduceretur ad -em et quaestum. HOR. sat. 1, 2, 14 v. l. 3. carm. 1, 28, 27 Liv. 28, 42, 7 Ivv. 14, 273. GELL. 17, 5, 1 amicitiam non pretii (cf. l. 27) -isque causa colendam. **translate:** Avg. in psalm. 33 serm. 1, 9ⁱⁿ -e intelligentiae (cf. p. 798, 26) diuturnus sermo onerosus esse non debet. SVLP. Sev. dial. 14, 1 imminutam ad tempus gratiam (sc. miraculorum faciendorum) multiplicata -e reparavit (Ven. Fort. Mart. 4, 386 lucra). GREG. M. epist. 3, 3 p. 161, 4 quatenus ... de eodem episcopo (i. de conversatione eius) ... -em habere valeamus.

d singulariter sine -e i. q. gratis, sine causa? (cf. s. v. gratis vol. VI 2, 2239, 61 sqq.): PHAEDR. 4, 2, 8 hoc ne locutus sine -e existimer, fabellam adiciam (an ad p. 798, 1? cf. et p. 791, 73).

2 translate (v. et p. 793, 35): **a in bonam partem:** **abs.:** PLAVT. Asin. 227 iocose de -e magistratae in ludo amatorio (cf. p. 794, 2). Cas. 1015 manibus (i. plausu) meritis meritam (cf. p. 796, 30. 48) -em dare. al. CIC. ad Q. fr. 3, 17 proposita est (3, 3, 4). SALL. Catil. 41, 2 Iug. 85, 8 VERG. ecl. 6, 26 georg. 4, 150 HOR. carm. 4, 8, 22 PROP. 3, 6, 19. Ov. am. 2, 1, 35 ad vatem, pretium carminis, ipsa venit. magna datur -s! (item syn. pretium: 3, 8, 31). Pont. 2, 3, 35 -e caret ... virtus (cf. SIL. 13, 663 ipsa ... virtus sibimet pulcherrima

-s. cf. l. 18). LIV. 21, 43, 7 belli gerendi (LVCAN. 7, 751 syn. pretium. PETRON. 119 v. 50). et al. in N. T. (VVLG. Luc. 6, 23 -s vestra multa est in caelis) et saepe apud ECCL. de remuneratione divina: CYPR. hab. virg. 22 p. 202, 26 magna vos -s habet, praemium grande virtutis, munus maximum castitatis (BENED. reg. 35 l. 4 nullus excusetur a coquinae officio, ... quia exinde maior -s et caritas acquiritur [36 l. 7 copiosior -s a.]. cf. VEN. FORT. carm. 10, 13, 9 semina iactetis, -is ut ampla metatis). eleem. 22 p. 390, 26 divinis -bus et praemiis caelestibus (cf. LACT. inst. 6, 18, 3 praemium caelestis ... -is [Avg. civ. 1, 10 p. 20, 19 D.]. Avg. civ. 1, 29 p. 46, 20 D. aeternam). GREG. M. epist. 9, 141 p. 139, 10 ad augmentum -is vestrae pertinet, si eqs. 13, 37 p. 401, 16 ego ... habeo omnia ... nec pecunias, sed -em quaero. BENED. reg. 40 l. 7 propriam se habituros -em. et al.

addita significatione: meriti: gen. (cf. p. 798, 30): CIC. Verr. II 3, 76 -s operae. Arch. 28 laborum (epist. 3, 10, 4 al. LVCAN. 1, 340 al. PLIN. paneg. 44, 8. et al.). de orat. 2, 210 periculi (VELL. 2, 22, 5. cf. SIL. 17, 389 discriminis). rep. 3, 40 vult plane virtus honorem nec est virtutis ulla alia -s (SEN. Tro. 210 tantae ... v. [syn. pretium]. dial. 7, 9, 2 voluptas non est -s nec causa v. CYPR. epist. 55, 20 p. 638, 19 v. accipere -em. cf. p. 795, 84). Ov. epist. 16, 9 officii (Ivv. 5, 13 TERT. patient. 11 p. 17, 19). et al. dat.: HOR. carm. 3, 2, 26 est et fidei tuta silentio -s. LVCAN. 9, 151 PLIN. paneg. 44, 6. praep. (cf. p. 798, 32): pro: VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 p. quo tam constanti erga amicum iudicio dignissimam a dis ... -em recepit. LVCAN. 7, 738 p. sanguine. 8, 11 TERT. resurr. 33 p. 73, 8.

ob: CIC. Verr. II 3, 140 AMM. 30, 4, 5. **de:** TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 518, 10 ut ... sicut de contemptu nulla poena, ita et de cultu nulla speranda sit -s (Avg. in psalm. 55, 17ⁱⁿ). PELAG. in I Cor. 3, 19 de patientia -em (VAL. CEM. hom. 12, 5). **quod** (cf. p. 798, 35): LIV. 8, 22, 3 meritam -em populo solutam ... , quod. **personae:** merentis: CIC. Verr. II 3, 99 decumani (TERT. adv. Val. 32 spiritalium). Ps. APVL. Ascl. 12ⁱⁿ haec est -s pie ... viventibus.

retribuentis: TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 536, 19 v. l. 37. **praemii:** **gen. defin.** (cf. p. 798, 26): CIC. Arch. 28 nullam enim virtus aliam -em laborum ... desiderat praeter hanc laudis et gloriae ([Phil. 5, 35]. Tusc. 1, 34 gloriae). PROP. 4, 11, 71 MANIL. 1, 370 VAL. MAX. 5, 2, 1. TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 536, 19 utramque -em creatoris sive tormenti sive refrigerii. castit. 2 l. 19 aeternitatis. VEN. FORT. carm. 4, 21, 11 v. p. 795, 11. **ut:** PLAVT. Amph. 646 id modo si -is datur mi, ut meus victor vir belli clueat. **quod** (cf. p. 798, 28): VAL. MAX. 4, 4, 9 huic ... proposito illa -s reddebatur, q. eqs. si (cf. p. 798, 35): CALP. ecl. 2, 23 satis hoc -is habeto, si laudem victor ... fert. **inf.** (cf. p. 798, 28): SALL. Catil. 21, 1 illis quieta movere magna -s videbatur. AETNA 271 haec rerum est optima -s, scire eqs. **asynd.** (cf. p. 798, 29): PROP. 3, 4, 3 magna, viri, -s: parat ultima terra triumphos.

b in malam partem: **abs.:** PLAVT. Capt. 1020 ego hunc ... ad carnificem dabo; ... meritam (cf. p. 795, 79) -em dabo. SEN. Med. 363 Medea ... , -s prima digna carina. Ps. PRIMAS. in Rom. 6, 23 p. 54, 5 S. -em (remunerationem Pelag.) accipiet mortem. **c. significatione meriti:** pro (cf. p. 798, 33): Ov. Pont. 3, 3, 39 p. quibus exilium misero mihi reddita -s. **gen.** (cf. p. 798, 30): LIV. 2, 36, 4 satin magnam spreti numinis haberet -em (cf. SEN. Oed. 105 peremptae Sphingis). 38, 52, 6 habetis ergo temeritatis illius -em. VAL. MAX. 5, 3, 2¹ v. l. 56. PHAEDR. 1, 17, 9 TERT. apol. 8, 1. et al. **c. signif. praemii:** VAL. MAX. 5, 3, 2¹ proelii illius ... hanc -em tulit, ne (cf. p. 798, 29) in urbe nostra moreretur.

B spectatur magis pretium cuiuscumque emolumenti solvendum (cf. p. 800, 15): **1 proprie:** **a i. q. pretium rei:** LVCIL. 878 magno, non magna -e, magno quod conduxeris ('praedium non magnam impensam postulabit' Marx [reditum et lucrum intellegit Warmington]). item impensae notio subesse videtur: Avg. conf. 3, 4, 7 ad acuendam linguam, quod videbar emere maternis [sc. patre iam defuncto] -bus [cf. p. 794, 8]]. PROP. 4, 7, 33 nulla -e (i. viles) hyacinthos (cf. s. v. merx s. C1a). Ov. am. 1, 8, 63 si quis erit capitis -e redemptus. PLIN. nat. 18, 274. 21, 144 parum -is tulisse. **b i. q. pensio pendenda:** SEN. contr. 10, 4^{thema} quidam expositos debilitabat et debilitatos mendicare cogeabat ac -em exigebat ab eis (contr. exc. 10, 4^{thema} cogeabat, ut sibi -em referrent. an ad p. 797, 55?). PAPIN. dig. 40, 1, 20, 3 ut ... servus certam -em ... menstruam praeberet (domino). 40, 5, 23, 4 si ... -em diurnam filio praestitisset servus. **nota plur.** (cf. p. 798, 13): VITAE patr. 5, 15, 31 p. 960C portans -es suas dominis suis (Cot. p. 570^{B.0} τὴν μισθοποσίαν. 3, 17 p. 747^D pensionem). ibid. suscipite -es meas.

2 translate: **a i. q. pretium** (postulatum: l. 77. p. 797, 3. 6. 8 al.) **commodi parandi** (i. q. iactura: p. 797, 17 sqq. al.): **abs.:** CIC. p. red. ad Quir. 12 quae deliberatio non in reddenda ... , sed ... in augenda -e consumpta est (cf. Sest. 74). epist. 1, 9, 3 te ... gaudeo eam fidem cognosce hominum non ita magna -e, quam ego maximo dolore cognoram (Liv. 8, 39, 10 m. -e. GRATT. 65 quam m. -e. PLIN. nat. 7, 1 SIL. 7, 545). Ov. met. 12, 473. SEN. suas. 3, 2 ista -e nolo illam reverti. 7, 10 non qualibet -e vitam redimendam esse. SEN. Tro. 358 cuius (Calchantis) ingenti mihi (Agamemnoni) -e (sc. Iphigenia immolata) constant ora (SIL. 2, 542). LVCAN. 1, 38 PERS. 2, 29. SIL. 6, [Bulhart]

530 dura -e. STAT. Theb. 10, 615. TAC. hist. 1, 46, 2 dum -em vacationis centurioni exsolveret. VLP. dig. 25, 3, 5, 22 -es (sc. manumissionis) exigendo ius libertorum amisit. ARVL. flor. 16 p. 69 non levi -e emit, qui precatur, aut parvum pretium accipit, qui rogatur. et al. *addita significatione: causae: gen. (cf. p. 798, 30):* CIC. Verr. II 5, 134 -em lacrimarum, -em vulneris atque plagae, -em funeris ac sepulturae constitui. dom. 29 data est -s erroris mei magna. Ps. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 2 -s Antonii oppressi poscitur in Antonii locum successio. SALL. or. Lep. 2 dominationis in vos servitium suum -em dant. epist. Mithr. 8 Eumenem prodidit Antiocho pacis -em (DICT. 2, 18 SCHOL. Cic. Bob. p. 143, 15). LIV. 2, 41, 9 -em regni. 9, 41, 7 binae tunicae in militem exactae: ea -s indutiarum fuit. SEN. benef. 2, 15, 1 succurram perituro, sed ut ipse non peream, nisi si futurus ero magni hominis aut magnae rei -s. epist. 101, 13 optat ultima malorum ...: qua -e? scilicet vitae longioris. LVCAN. 2, 330 ubi conubii pretium -sque soluta est tertia iam soboles. PLIN. nat. 8, 60 salutis. *pretii: gen. defin. (cf. p. 798, 26):* CIC. Tusc. 3, 12 istuc nihil dolere non sine magna -e contingit inmanitatis in animo, stuporis in corpore. SALL. or. Lep. 25 suimet sanguinis -e (PRVD. tituli 177 [cf. perist. 3, 40 pretium]). VERG. Aen. 7, 317 hac ... -e suorum. SEN. epist. 58, 34 stultus est, qui non exigua temporis -e magnae rei aleam redimit. SIL. 17, 70 toros regni -e pararat. *in f. (cf. p. 798, 28):* MANIL. 5, 543 proposita est -s vesano dedere ponto Andromedan. *asynd. (cf. p. 798, 29):* HOR. carm. 1, 27, 14 dicat ..., quo ... vulnere ... pereat ...; non alia bibam -e.

b i. q. poena sceleris commissi: c. significatione causae: *gen. (cf. p. 798, 30):* LIV. 39, 55, 3 debuisse gravem temeritatis -em statui. TERT. anim. 33, 6 si ceterorum quoque scelerum -em cogitemus, patibula eqs. ITIN. Alex. 32 ceteri puniuntur mali consilii vel obsequii -e. DRAC. laud. dei 3, 523 Lucretia concidit ense suo mansitque superstes adulter, qui solus feriendus erat -e pudoris. *abs.: TERT. anim. 58, 7 p. 395, 24 competit eam (animam) priorem (quam corpus) pensare -es, cui priori debeantur. AVIEN. Arat. 1184 digna sed immodico -s stetit ilicet ausu. SCHOL. Iuv. 4, 105 Domitiam ... corruerat et verebatur, ne pro hac -e(m) [penas] (del. Wessner) ab ipso reposceret.*

II fere i. q. misericordia, gratia: **A i. q. misericordia, beneficentia:** **1 de ipso affectu:** VITAE patr. 5, 7, 27 infirmos visitare, quia et hoc -s est (Cot. p. 355^a ἀγάπη). GREG. Tvr. Mart. 1, 7 p. 593, 3 cui si quis pro -is respectu aliquid elymosinae contulisset (1, 31 p. 603, 8 -is intuitu). LEX Visig. 4, 5, 2 p. 198, 26 causa -is ecclesiis conferre de dote. VEN. FORT. carm. 4, 25, 13 unica res placuit cumulo -is opimae: antea cuncta dedit, quam peteretur opus. 4, 26, 70 -is ... opus. 5, 6, 1. GREG. M. epist. 3, 16 eum -is intentione longinqui itineris laborem (sc. pro redemptione captivorum) adsumpsisse ('qui redimendis captivis operam dant religiosi, dicuntur de -e et gallice de la merci' Maurini). 5, 525 p. 306, 24. 11, 43 p. 316, 22. *in universum i. q. meritum:* VEN. FORT. carm. 1, 15, 38 tu -e places, illa aula dei decore nitet. 1, 16, 84 ut trina crescat gratia: -e, vita, gloria. 8, 3, 19 -e pari sequitur ... ordo martyrum. vita Albin. 19, 54 iusti animae -s exuberavit in fructum. vita Marcell. 2, 5 egregius in -e. 5, 16 clarior -e quam nomine et merito maior quam gradu. GREG. M. epist. 7, 6 p. 449, 12. BENED. reg. 49 l. 18 quod sine permissionem patris spiritalis fit, praesumptioni deputabitur ..., non -i. **2 meton. de dono pauperi cum misericordia dato (cf. p. 791, 73. 796, 69):** VITA Cypr. 10, 2 plus sumptibus exhibebant compensantes proprio labore -em divitiis omnibus cariorem. DRAC. Romul. 6, 87 quae -e sua multos coniunxit egentes: haec inopes dotare solet et pascere egenos. VEN. FORT. carm. 4, 26, 28 alimenta ministrans, qua -e magis se satiasse videt. GREG. M. epist. 1, 57 (= 1, 65). 2, 38 p. 136, 6. 13, 23 p. 389, 19. 22, 26. *in universum i. q. pium factum, bonum opus:* GREG. M. epist. 4, 8 p. 240, 13 -is defuncti (supra: hoc a suo coniuge constitutum, ut ... monasterium construi debuisset). 13, 37 p. 401, 17 de eadem causa -is ('pro beneficio' Maurini).

B i. q. gratia, favor: GREG. Tvr. Franc. 4, 3 p. 143, 5 dominus ... suo me stratui adscivit. nunc ad complendam -ide, quid famula tua suggerat, audiat (l. 10 -idem illam implere). LEX Visig. 3, 4, 13 p. 155, 4 rex pro -em suam constituturus est eqs. VEN. FORT. carm. 1, 19, 15 villa nunc renovanda venit papae -e Leonti. 5, 18, 3 qui loca perspicitis propriae -is (gen. subi.) amore, succurendo viris vester ut extet apex. 9, 1, 128 tibi -em de Radegunde facit. 9, 14, 13 trabs tua (sc. sancti Laurenti) se -e tetendit. GREG. M. epist. 5, 46 p. 346, 14 ut ... -i vestrae me petendo subiungam. *fere i. q. officium:* FAVST. RMI. epist. 6 p. 196, 8 cum feneratores nostri sitis (nobis scribendo), incipitis nostri esse debitores, siquidem causa vestrae devotionis et -is vestrae materia sumus. GREG. M. epist. 3, 31 p. 189, 17 ('beneficium' Maurini ad 3, 3). 9, 108 p. 115, 6 illi hoc pro -e (i. tamquam officium) ipsius imponere. *meton. i. q. res alic. gratia facta:* CASSIOD. var. 9, 16, 3 et gloriosam -em nostram (i. decreta imperialia) et senatus ... decreta.

III i. q. merx (vice versa merx est i. q. -s: v. s. merx s. C): [dub. fide codd.: APVL. met. 9, 32ⁱⁿ. merces edd. (-es tuetur Wiman, Textkritiska studier till Apuleius 1927, 68 sq.). TERT. v. p. 798, 5. SOL. 52,

45 -em NH, mercem cett. *inc. interpr.:* PHAEDR. 4, 2, 8 v. p. 795, 75. PETRON. 14, 2 iudicium ... est ... publica -s (potest c. RVSTIC. p. 795, 52 conferri).] POMPON. Atell. 116 pecuniam in Graeca -e (merced Bergle) ilico curavi ut occuparem. Ps. QVINT. decl. 6, 17 p. 126, 28 civis Romanus -s fio. TERT. fug. 12, 3 p. 483, 11 Oe. -em (mercem edd.) eius (Christi) tam magno comparatam (i. hominem crucis morte redemptum; cf. p. 789, 64. 800, 81). ITALA apoc. 18, 11 (Apring.) -es eorum nemo emet amplius. Ps. AMBR. paenit. 12 p. 985^D reficiendum primo navigium, -s emenda. SIDON. carm. 2, 473 tibi Cypria -s fertur. APRING. in apoc. 18, 9 in qua urbe -es universae ... ferebantur. *c. gen. definitivo (cf. l. 26):* ITALA apoc. 18, 12 (cod. Havn. Apring. p. 89) -es (em VVLG. cod. V, merces cett.) auri et argenti.

stilistica: notabilis usus pluralis (sc. -is unius operae): CIC. or. frg. A IX 13 augete etiam -e(m) (-es PM) ... Q. Muci, ut per sevet legem impedire. PETRON. v. p. 794, 7. IVLIAN. v. p. 794, 84. PAPIN. dig. 32, 91, 4 -es eius domus. TERT. anim. 58, 7 v. p. 797, 32. fug. 11 p. 481, 7 Oe. missionis suae -es. RVFIN. Orig. in num. 14, 3 p. 126, 2 non facile cupidus -bus caret. 15, 2 p. 132, 7 Balaam exspectabat -es a divite rege. HESYCH. in lev. 19, 13 p. 1025^D die tota operatus est, ut acciperet -es (VITAE patr. 5, 15, 31 v. p. 796, 72. 5, 17, 20 p. 976^D -977^B quater: accipe -es tuas [Nau 1912 p. 299 n. 350 τὸν μισθόν, MART. BRAC. sent. patr. 9 p. 384^{B-C} -em]. GREG. M. epist. 9, 43 bis). RVSTIC. v. p. 795, 52. *gen. inhaerentiae:* COD. Theod. 14, 10, 1, 3 accepta pretii -e. SALON. in eccles. p. 1009^C -s aeternae remunerationis.

syntactica: praemium vel pretium indicatur: *gen. explic. sive defin.:* l. 11. p. 793, 48. 794, 26. 51. 795, 11. 64. 68. 796, 34. 797, 17. *inf.:* p. 796, 43. 797, 22. *enunt.:* c. quod: p. 796, 40. c. ut, ne: p. 796, 39. 57. *paratact.:* p. 794, 45. 796, 45. 797, 24. *pro qua re praemium detur, indicatur:* *gen.:* p. 793, 45. 77. 794, 16. 37. 65. 83. 795, 49. 796, 14. 52. 797, 5. 27. *al. adi.:* p. 793, 61. 794, 17. *praep.:* de: p. 796, 26. ex: p. 794, 34. 81. in: p. 793, 75. 794, 29. 795, 56. ob: p. 794, 32. 52. *pro:* p. 793, 84. 794, 33. 42. 72. 795, 2. 15. 796, 23. 51. *enunt.:* c. ne, ut: p. 794, 48. 73. c. quod: p. 796, 29. c. si: p. 794, 37. 796, 42.

comp. et deriv.: mercedarius, mercedonius, mercennarius, merceditius, mercedula; ?mercedo. promerces. mercedimerus.

***mercimōnium, -i n.** [a merx; v. Stolz-Leumann⁵ 211. J. B. H.]

GLOSS. commercia. negotiationes. scribitur -em-: NOVELL. Marc. 4, 1 C. 4, 3 NK. *sg. collect.:* TAC. ann. 15, 38, 1. *graece est ἐμπορία l. 56. 69. 81 al. legitur post PLAVT. et TVRPIL. inde a TAC.*

1 i. q. res, quae commercio emitur et venit, merx: **a proprie:** PLAVT. Amph. 1 in vestris ... -is emundis (Merc. 500) vendundisque. CURC. 564 meum -um ([i. puella quam mercatus sum]. cf. Merc. 500 hoc emi -um. mea es tu). MOST. 904. 912. 915 bene res nostra conlocata est istoc -o. PERSA 532. 543 videam modo -um (TVRPIL. com. 204 videre cupio vestrum -um). TAC. ann. 15, 38, 1 id -um ..., quo flamma alitur. EPIST. imp. Sev. et Car. ad Tyr. (CIL III 781) 22 ad discernenda munifica -orum. HIER. in Ezech. 27, 13 p. 254A. 27, 15 p. 254C in Is. 23, 18 p. 205A. in Tit. 2, 2 p. 580A -a, quibus onusta navis est (cf. RVFIN. hist. mon. 16 p. 438C SALON. in prov. p. 990B EPIPHAN. in euang. 17 p. 12, 19. 62 p. 170, 24). RVFIN. hist. 11, 1 p. 1002, 4. et al. **b translate:** HIER. adv. Rufin. 3, 30 p. 480A qui plenam cunctarum mercium navem Romano invehis portui, ... unius quaestiuiculae -um ... oblitus es. RVFIN. hist. 2, 14, 6 Petrus ... ut caelestis quidam negotiator -a (ἐμπόριον) divini luminis ... advexit (Ps. AVG. serm. 203, 2 ... pretiosa fidei -a). hist. mon. prol. p. 390ⁱⁿ ego ... locupletior fiam, cum aliorum salus ministerii mei fuerit quaesita -o. PAVL. NOL. epist. 23, 30 p. 187, 13 vitae nostrae lucrum, quod est pretiosissimum deo -um. APON. 12 p. 224^{extr}. casta anima ... augmentat sapientiae -is thesauros domus mentis suae.

2 i. q. actio emendi et vendendi, commercium, negotiatio (cf. s. v. merx s. B): **a proprie:** **a plur.:** PLAVT. Stich. 404 Mercurio, qui me in -is iuvit (cf. p. 799, 5. 789, 18). TERT. patient. 7 p. 12, 22 quaestuosa pericula (cf. p. 788, 81) -orum in mari exercent (cf. l. 76). uxor. 1, 5 l. 25 -a ... agebant (cf. COD. Iust. 12, 46, 1, 6 agitare). ITALA Is. 45, 14 (Mar. Victorin. adv. Arrium 1, 26 p. 1060B) -a Aethiopium (ἐμπορία, Vulg. negotiatio). EDICT. imp. Diocl. I 19 in venalibus rebus, quae ... in -is aguntur (cf. INSCR. Afr. Gsell I 2103 [c. a. 380] in qua aede rerum venalium ... (merci)monia frequentantur). CAPITOL. Aur. 23, 6. FIRM. math. 3, 6, 23 qui publicis (4, 11, 2 famosis et p. -is) -is praesint (COD. Theod. 4, 6, 3. NOVELL. Marc. 4, 1 publice codd. [item 4, 3]. COD. Iust. 5, 27, 1 pr.). HIER. in Zach. 8, 10 p. 1469^B in agricultura, in -is operibusque diversis. hom. Orig. in Ier. 3, 1 p. 304, 16 qui -a lapidum pretiosorum (cf. p. 799, 18) exercent (Ps. AVG. serm. 82, 4. cf. l. 66. p. 799, 15). RVFIN. hist. mon. 16 p. 439^B si negotiator dicatur et -is serviat. AVG. op. monach. 11, 12 p. 551, 25 -orum (gen. inhaer.) nundinas. COD. Theod. 7, 8, 5, 1. 13, 1, 3 negotiationem et -a. 16, 2, 10 qui -is student. 16, 2, 14, 1 qui operam in -is habent. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 60 neque -is (ἐμπόριαις) congaudemus. in psalm. 70, 15 p. 500^D tractantes. var. 7, 32, 1. 11, 12, 2 (in edicto pretiorum) qui vestra -a patiuntur (fere i. q. vestrum negotiandi modum). IORD. Get. 10. COD. Iust. 12, 35, 15 pr. -orum quaestui. EVGIPP. Sev. [Bulhart]

22, 2 -a providere (*syn. mercandi ... licentiam*). ISID. orig. 5, 33, 14 nundinae ... sunt publicae conventiones sive -a. *β sing.*: SERV. ecl. 4, 38 navigatio ... ex -i ratione descendit. georg. 3, 306 apud maiores omne -um in permutatione constabat. auct. Aen. 8, 138 *Mercurius* -i deus est (*cf. p. 798, 64*). SCHOL. Pers. 5, 54 -i lucra. ITALA Nah. 3, 16 (Hier. in Ezech. 27, 15 p. 255B. *cf. p. 790, 81*) negotiatores eius ... auxerunt in -um eius. HIER. epist. 79, 3, 3. Ps. ORIG. in Iob 1 p. 420D facientes. PAVL. NOL. epist. 24, 1 p. 202, 23. AVG. serm. 351, 5, 12 p. 1549^{med.} sceleratissimum. serm. dub. 366, 8. NOVELL. Theod. 22, 2, 16 res ..., quae ad eum cuiuslibet -i iure pervernerit. CONC. S II 2, 2 p. 87, 21 si quis episcoporum accepta pecunia ordinationem fecerit, ... nullum habeat fructum ex huiusmodi -o (*p. 33, 11* quae per negotiationem processit. *p. 99, 8* per mercatam ... ordinationem. *p. 106, 23* quae per quaestum facta est. *II 1, 2 p. 158, 16 κατ' ἐμπορίαν*). COD. Iust. 4, 63, 3 exercere (*cf. p. 798, 76*). 8, 51 (52), 3, 2 contracto. 12, 20, 5 pr. gerentibus. NOVELL. Iust. 35, 3 sordidum. *et al.* *b translate*: RVFIN. Basil. hom. 5, 16 negotiatores sumus, qui ex mandatorum (*de gen. cf. p. 791, 2*) dei -is possessionem nobis regni caelestis acquirimus (*cf. MAX. TAVR. hom. 102 p. 489D -um est administratio sacerdotum [p. 489^B lucrum non pecuniarum, sed acquiratur animarum]*). PAVL. NOL. epist. 11, 9 p. 69, 1 beato -i genere. AVG. serm. 80, 5 p. 496^{med.} compensatio ... caelestis cuiusdam -i. 130, 2 p. 726^{med.} nasci, laborare et mori: haec sunt -a regionis nostrae ...; ad tales merces mercator ille *Christus* descendit; et quoniam omnis mercator dat et accipit, ... etiam *Christus* in ista mercatura dedit et accepit. *notione debilitata i. q. conversatio, consuetudo* (*cf. p. 791, 7*): Ps. CYPR. singul. cler. 14 p. 188, 28 inter ipsa ... carnis -a (*i. in coitu venereo*). *i. q. munus*: FVLG. aet. mund. p. 147, 24 pastorale -um sustinet. p. 150, 21 Annae ... viscerum ... torpor partificum perdiderat -um. Ps. AMBR. paenit. 19 p. 993^B converso filio stolam pristinam paenitentiae -o restitutam.

3 i. q. merces: GLOSS. I 385, 1 (*ad Iuv. 3, 234*) meritoria ... loca, in quibus -a adquiruntur (*inde corrupte*: V 652, 53 meritoria -a dicuntur).

[GLOSS. II 587, 18 **mercitorium** locutio (meritorium locatio? Goetz).]

merco, -āre v. l. 46.

***mercor**, -ātus sum, -ārī. [*a merx. J. B. H.*] *de formis*: *inf. praes.* -arier: HOR. sat. 2, 3, 24. *supin.* -tum: PLAVT. Merc. 83, 358 Persa 322. *et al.* -tus fueram: PLAVT. Merc. 232 TER. Eun. 569. *fut. exact.* -assitur: LEX agr. (CIL I² 585) 71. *de usu passivo*: -tus i. q. emptus: PROP. 1, 2, 5. 4, 5, 32 AVIAN. fab. 2, 9 HYG. astr. 2, 33 p. 72, 4 CONC. S II 2, 2 p. 99, 8. -ari i. q. emi: VEN. FORT. Mart. 4, 463 TRACT. Priscill. 6, 129 (RevBén. 24, 334). *formae activi*: IORD. Get. 134 -rent. CE 1335, 11 -vit. INSCR. NSc. 1919 p. 242 n. 29 -as. *de notione*: GLOSS. ἀγοράζω. ἀνοῦμαι. nundinat. emit. comparat. v. et p. 801, 2. *in ITALA est* -ari, *in Vulg. emere*: ITALA Luc. 14, 19 (Tert. adv. Marc. 4, 31 p. 527, 23). apoc. 13, 17 (Primas. p. 883C). 18, 11 (p. 906C). *cf. HIL. in Matth. 14, 10 p. 999D (Vulg. Matth. 14, 15)*. IVVENC. 4, 217 (Vulg. Matth. 25, 10). *graece est ἐμπορεύεσθαι*: p. 800, 11. 801, 10. 16. *legitur inde a PLAVTO*. [*it. mercare, hisp. mercar. M.-L.*] [*pro -tus ci. metatus VITR. 1, 4, 12. loco lacunoso*: CE 346, 7. *loco corr.*: ENNOD. opusc. 5, 7 p. 395, 17. *interpr. inc.*: SALL. hist. frg. 5, 9 (Non. p. 138, 7 -tis pro -antibus [mercatus B⁴]) ceteri negotia sequebantur familiaria ... tribunorum et pars sua com meatibus mercatis (commea(n)tibus -tis Onions).]

A i. q. (semel) emere: **1 proprie**: **a obi. indicato vel subaudiendo**: emuntur: homines: PLAVT. Curc. 620 al. TER. Eun. 357 HOR. epist. 1, 6, 50 SEN. dial. 2, 11, 3. *et al. bestiae*: PLAVT. Persa 322 me bovis -tum Eretriam misit. HOR. sat. 1, 2, 86 COLVM. 2, 2, 24 al. *et al. aedes*: PLAVT. Most. 648 IAVOL. dig. 41, 3, 23 pr. *et al. ager sim.*: TER. Haut. 54 agrum (*al. et al.*). CIC. Caecin. 11 praedia. *et al. victus*: BELL. Afr. 62, 4 SALL. Iug. 44, 5. *et al. alia*: PROP. 1, 2, 5 -to ... cultu. LIV. 34, 9, 9 quae ... navibus inveherentur. SEN. nat. 4, 13, 3 ut gratuitam -emur aquam. PLIN. nat. 7, 128 libertatem. *et al. indicato pretio* (*cf. p. 800, 17, 34*): *abl.*: PLAVT. Capt. 258 tam grandi ... pecunia. CIC. S. Rose. 133 tanto pretio ([HOR. carm. 3, 19, 5 quo p.]. SIL. 1, 24 p. [*cf. p. 800, 18, 25*] -ta locos Dido). COLVM. 8, 8, 10 quaternis milibus nummum (*cf. PETRON. 14, 3 dipondio*. PLIN. nat. 7, 56 SVET. Iul. 50, 2 GELL. 3, 17, 1. *et al.*). HOMER. 981 multo ... auro. PLIN. nat. 9, 138 inmenso. MART. 6, 5, 1 multis ... nummis. *et al. gen.*: PLIN. nat. 9, 68 quanti. 13, 92 tanti. *praep.*: ad: CIC. epist. 7, 23, 1 si et ea -tus esses, quae ego desiderabam, et ad eam summam, quam volueram. *ex* (*cf. p. 800, 56*): SVET. Aug. 57, 1 ex qua summa ... simulacra -tus. *de* (*cf. p. 800, 26, 54. 801, 19*): PRVD. psych. 534 -tus agrum de sanguine amici numinis. *in*: IORD. Get. 134 ut mancipium in uno pane -rent. *adv.* (*cf. p. 800, 41*): IULIAN. dig. 41, 4, 7, 6 quo vilius -retur. *acc.* (*cf. Löfstedt, Verm. Stud. 170 sqq.*): HIST. Apoll. rec. A 10 p. 18, 5 singulos modios singulos aureos -bantur (*rec. B singulis aureis*). *indicato modo emendi*: PLAVT. Asin. 199 cetera ... Graeca -amur fide. HOR. epist. 2, 2, 158 quod

quis libra -tus et aere est. *indicato venditore*: de: PLAVT. Epid. 495 de lenone. Rud. 40. 81 Truc. 649 CIC. Flacc. 46. *ab*: PLAVT. Pseud. 617 a nobis. CIC. Verr. II 2, 170 off. 1, 150 COLVM. 3, 3, 13 PLIN. nat. 35, 26. 36, 21 PRISC. gramm. II 388, 15 IULIAN. dig. 5, 3, 54 pr. SCAEV. dig. 6, 1, 67 GAIVS inst. 2, 61. *et al. indicato novo possessore*: PLAVT. Most. 648 est ... aedis -tus sibi (*cf. l. 44. 52*). Persa 259 boves ut sibi -rer. TER. Eun. 569 quem eunuchum -tus fuerat ... Thaidi (*sim. SALL. Catil. 14, 6 APVL. met. 8, 26*). *et al.* *b abs.*: VARRO rust. 2, 6, 3 in -ando. FEST. p. 173, 31 -andi vendendique causa. PAVL. dig. 39, 4, 9, 8 v. p. 789, 38. ITALA gen. 42, 34 (Aug. loc. hept. 1, 172) in terra -amini (ἐμπορεύεσθε, *Vulg. emendi habeatis libentiam. an ad p. 801, 2?*). COD. Iust. 7, 26, 5, 1 bona fide -tus est.

2 translate: **a notione primaria servata i. q. quocumque pretio commodum aliquod (doctores: l. 31) emere** (*cf. p. 796, 58*): **α pecunia et pretio**: honorem (*cf. p. 789, 55. aliter l. 45*): *indicato pretio* (*cf. l. 21. p. 799, 68*): CIC. Verr. II 2, 122 illum ordinem pretio (*cf. l. 25. p. 799, 70*) -tus est. COLVM. I praef. 10 TAC. hist. 2, 60, 2 AMM. 30, 4, 21. *et al. non indicato pretio*: SEN. contr. 2, 6 (14), 4 honores -tus est. CALP. ecl. 1, 69 CONC. S II 2, 2 p. 99, 8 v. p. 799, 13.

alia: *indicato pretio* (*cf. l. 34*): *abl.*: VERG. Aen. 2, 104 hoc ... magno -entur Atridae (PORPH. Hor. sat. 1, 2, 120 adulteria). PROP. 2, 16, 15 ergo muneribus quivis -atur amorem? (2, 34b, 71 felix, qui viles pomis -aris amores!). LIV. 23, 28, 6 Hannibalem transitus quosdam pretio (*cf. l. 18*) -tum. TAC. hist. 3, 55, 2 IVST. 24, 4, 7. *et al. de* (*cf. l. 54 p. 799, 78*): CYPR. eleem. 7 p. 379, 11 CHROMAT. in Matth. 12, 4. *non indicato pretio*: PROP. 4, 5, 32 -ta pace pre-mendus erit amator iratus. LIV. 4, 15, 8 bona Sp. Maelii contacta pretiis regni -andi publicarentur. VAL. MAX. 4, 3, 14 SIL. 15, 495. IVST. 6, 1, 5 ut ... -etur ... ab his, ut differant bella. HIL. in psalm. 2, 12 p. 45, 21. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 12 p. 594^B doctores suos, quos se de synagoga dicit esse -tum. CASSIOD. in psalm. 111, 9 p. 807^B erogatio, quae caelorum regna -atur.

β iactura vel virtutibus: *indicato pretio* (*cf. l. 17*):

abl.: *vita sim.*: CIC. Att. 9, 5, 3 haec officia (*sc. a Pompeio in me collata*) -anda vita puto. RVFIN. Basil. hom. praef. quamvis ... martyrii palmam felici cruore -tus sit. EPIS. pontif. 375 CONC. S I 2 p. 19, 20 vitam aeternam vel morte vel confessione -ti sunt. MEROB. poet. 115 -tum vita leti decus. ENNOD. carm. 1, 21, 11 CASSIOD. in psalm. 118, 88 p. 865^B CE 672, 3. *alia iactura*: SEN. dial. 10, 16, 5 noctes, quas tam care (*cf. p. 799, 81*) -antur. diem noctis expectatione perdunt, noctem lucis metu. *labore*: ENNOD. epist. 8, 1, 3 p. 199, 17 curulum celsitudinem campi sudore -ari (opusc. 2, 1 p. 287, 7 favorem ... s.). CE 1335, 11 sibi (*cf. supra l. 6*) et natis bello -vit honores (1376, 9 non inbelli pretio. 1746, 2 meritis. *aliter l. 16*). *aliis meritis*: TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 330, 21 divortio baptisma -ta. SALV. ecl. 2, 13 Christum (*i. Christi regnum*) non sanctitate tantum, sed etiam paupertate -antur (imitantur Baluze). ENNOD. opusc. 2, 47 p. 302, 19 inde laudum cumulos -turi eqs. (*cf. GREG. M. moral. 3, 70 p. 633A*). *praep.*: *per*: RVFIN. epist. Clement. 9 p. haec ... officia ... gaudia aeterna -amini. OP. imperf. in Matth. 52 p. 933^{med.} p. oboedientiam suam -tus est sibi (*cf. l. 6*) salutem. *sub*: THEOD. PRISC. gyn. 23 s. unius partus ... iactura salutem -ari. CASSIOD. var. praef. 7 s. continentiae munere cuncta -aris. *de* (*cf. p. 799, 78*): ENNOD. carm. 2, 37, 1 commoda de damnis -aris, gaudia planctu. *ex* (*cf. p. 799, 77*): CONC. S IV 2 p. 93, 32 quod ex utroque -amur. *alio modo*: TRACT. in Luc. 5, 11 ut ... pro mundo regnum -emur. CHROMAT. in Matth. 6, 3 retinebant speciem iustitiae ... Pharisei, ... ut lucra terrena ... -rentur. POMER. 2, 23, 2 p. 469^C ad hoc ... a vino se suspendunt, ut -entur ab hominibus laudem (APRING. 2, 9 p. 17 praesentia contemnit, ut futura -etur).

b sensu latiore cogitatione pretii fere neglecta i. q. impetrare, obtinere, nancisci: **α de bonis rebus**: Ps. AVG. serm. ed. Mai 80, 21^m latro de ligno -tus est salutem. AVIAN. fab. 2, 9 male (*i. malo sibi futuris*) -tis dum quaerit testudo sidera pinnis aquilae in aerem evolantis. ORIGO Const. 3, 7 ut ... precibus magis quam armis optata -retur. CASSIAN. inst. 5, 39, 2. EPIS. pontif. 324 Migne 20, 597^B ius firmius caritatis officia melius seorsum -antur. EVGRAPH. Ter. Ad. 289 (*add. rec. a*) haec pronomina benevolentiam audientis -antur. ENNOD. epist. 1, 5, 5 p. 10, 20 priscorum laudes, ... quae falleratis verborum superciliis meritum a relatore -antur. dict. 11, 3 p. 459, 18 nostra dictio non pompam, quam aetate -ari debuisset, ostendit. opusc. 2, 133 p. 328, 13 pene iam terreni munificentia triumphum divinum -atur affectum. VEN. FORT. carm. 2, 16, 148 detrahit hic caecus crines sibi, nitidos ut haberet ocellos et -ante coma muna lucis emat. **β de malis rebus**: ENNOD. dict. 1, 3 p. 423, 18 quod ... destituta dicendi valitudine garrulitas defectum -etur ex copia. 2, 5 p. 432, 6 aetas Christo inimica ... oblationibus supernam -atur offensam. 16, 4 p. 472, 17 ut vitia laudibus -retur (*victor prae-mii nomine nuptias Vestalis virginis petens*).

c de hominum redemptione per Christum (*cf. p. 789, 64*): TERT. fug. 12 p. 483, 9 Oe. hominem de terris ... -tus in caelos. *sim.*: OP. imperf. in Matth. 23 p. 755^{a.m.} ecclesia ... totum mundum sanguine Christi -ta est.

[Bulhart]

B i. q. *vendere et emere solere, mercaturam exercere* (GLOSS. vendere vel comparare): **1** *proprie*: a *abs.*: PLAVT. Merc. 83 iturum me -tum (358. al.). CIC. rep. 2, 7 -andi cupiditate (SEN. dial. 10, 2, 1) et navigandi (cf. p. 788, 74). 2, 9 -andi causa (CIL II 6110. cf. FIRM. math. 5, 6, 3 -andi gratia [COD. Iust. 4, 63, 4, 2]). SALL. Iug. 47, 1 ubi et incolere et -ari consueverant. LIV. 41, 2, 3 turba ... inter castra et mare -antium. PERS. 6, 75 -are. PAVL. sent. 2, 9, 1 -ando (IVST. 43, 3, 5 piscando -andoque ... vitam tolerabant). CAPITOL. Pert. 3, 4 -tus est per suos servos. IVST. 41, 3, 4. VVLG. Iac. 4, 13 -bimur et lucrum faciemus (ἐμπορευόμεθα). COD. Theod. 13, 1, 5 -andi ... exercere sollertiam. *ibid.* si his -andi cura est. COD. Iust. 4, 63, 4, 3 -andi copiam. **b** c. *obi.* (cf. l. 15 sqq.): FIRM. math. 4, 14, 20 qui aromata -ari consueverint. 8, 14, 3 aut aves capiet aut aves -bitur. 8, 17, 5. COD. Theod. 9, 23, 1, 3 cuncta. 12, 1, 50 aliquid. **2** *translate*: c. *obi.*: ITALIA II Petr. 2, 3 (cod. h) -buntur vos in avaritia (ἐμπορεύονται, Vulg. de vobis negotiabantur). RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 19 p. 258, 9 frumenta recondimus et -amur alienam famem. CASSIOD. var. 10, 12, 2 desinite aliquando possessorum damna -ari. de (cf. p. 799, 78): VEN. FORT. carm. 4, 5, 20 de nobilitate fugaci -ti in caelis iura senatus habent.

part. praes. pro subst. mercāns, -antis m. gen. pl. -um: l. 27.
fere i. q. *mercator*: COLVM. 3, 2, 1 uvas -bus velut pomum vendere. 7, 4, 4 maiore pretio quam alia vellera -bus traduntur (7, 6, 7). CIL IV 6902 duos Fabios merca(n)tes rogamus. SVET. Cal. 36, 2 feminas trans-euntis ... lente -ium more considerabat. SOL. 56, 8 -ium ibi transitus infestari. AVSON. 362, 3 p. 87 P. -em ... nova semper damna manent (cf. p. 788, 81). NOVELL. Valent. 24 pr. turba -um (syn. mercatorem). LEX Visig. 9, 2, 4 in conventu -ium.

comp.: com-, e-, praemercor. *deriv.*: mercabilis; mercatio, mercatura, mercatus; mercator.

mercule v. p. 614, 28.

Bulhart.

mercurialis (herba) v. *Onom.*

mercurius, -i m. [orig. inc., nisi versum ex gr. Ἑρμῆς 'herma'. J. B. H. ad notionem Svennung in plag. cft. Hesych. Ἑρμαί παραφάδια δένδρων (i. adnascencia arboribus).] GLOSS. I Philox. ME 49^a τραῦμα ζῶον (cf. Ihm ad Pelagon. 169). gr. recipitur in μαρκούριος depravatum: HIPPIATR. gr. II 260, 19 (v. adn.). 260, 24.

i. q. *locus prominens in scapulis iumentorum inter cervices et dorsum*: PELAGON. 169 ad clavum de -o vel de dorso. 180 si laesus fuerit -us supra dorsum (inde VEG. mulom. 2, 66, 2). VEG. mulom. 2, 59, 3 cum ... discindente tractura -us aut spina deteritur. 3, 2, 1 a cirro ... usque ad -um.

R.

merda, -ae f. [cf. c. lituan. smirdėti, slavon. smrděti, 'putere'. J. B. H.] CHAR. gramm. p. 459, 65 B. τὸ ἀπόδευμα τοῦ ἀνθρώπου (IDIOM. gen. gramm. IV 581, 75 GLOSS. II 545, 66). plur.: l. 48 sqq. [val. merdu, it. merda, francog. merde, hisp. mierda. M.-L.]

1 i. q. *excrementum ventris, stercus, κόπρος, ἀπόδευμα*: a *proprie*: HOR. sat. 1, 8, 37 mentior ... siquid, -is caput inquiner albis corvorum. PHAEDR. 4, 18 (19), 25 canes confusi tonitru ... repente odorem mixtum cum -is cacant. CIL IV 1700 ut -as edatis (cf. MART. 1, 83, 2 os ... tibi lingit ... catellus: non miror, -as si libet esse cani). in *medicina veterinaria pro medicamento adhibetur*: PELAGON. 135 leporinam (Hippiatr. I 160, 5 κόπρον). CHIRON 268 bubalam (VEG. mulom. 2, 8, 4). 989 caprina. ANON. med. ed. Piechotta 194 -as ... cum vino ... teres. **b** *transl.*: MART. 3, 17, 6 scriblita calens a Sabidio sufflata -a fuit (i. foetida facta est). CONC. Matisc. a. 585 p. 171, 17 incesto coniugio copulati, qui ... in -a ... sua ut sues teterrimi convolvuntur. **2** i. q. *scoria*: DIOSC. 5, 105 p. 209, 3 de -a ferri. scoria ferri tantum potest quantum et erugine eius.

deriv.: merdaceus. cf. merdaleus.

merdaceus, -a, -um. a merda. i. q. *stercore inquinatus*: ANTH. 902, 6 non laudatur illius mentula: -a est (carmen ad Carolum Calvum regem Francorum spectare visum est Loevio). cf. s. v. merdaleus.

merdaleus, -a, -um. [i. q. gr. (σ)μερδαλέος, falso conexum c. merda. J. B. H.] i. q. *stercore inquinatus*: PRIAP. 68, 8 μερδαλέον ... si res non munda vocatur, et pediconum mentula -a est.

merē v. s. v. merus p. 850, 43.

merēna v. s. v. muraena.

merenda, -ae f. [a mereo, cf. praebenda. J. B. H.] de origine et *notione*: PAVL. FEST. p. 123, 23 -am antiqui dicebant pro prandio, quod scilicet medio die caperetur. NON. p. 28, 32 -a dicitur cibus, post meridiem qui datur. ISID. orig. 20, 2, 12 -a est cibus, qui declinante die sumitur quasi 'postmeridie edenda' et proximo cenae; unde et antecena a quibusdam vocantur. 20, 3, 3 hinc (sc. a 'merus') et -a, quod antiquitus id temporis pueris operariis cibus (dett., quibus mell., edd.) panis merus dabatur; aut quod meridient (pro merendens?) eo tempore id est soli ac separati, non ut in prandio aut in cena ad unam mensam. GLOSS. ἀριστον δειλνόν. δέλλη, δέλλισμα sim. cena, refectio. meridia (v. p. 837, 42). NOT. Tir. 103, 13. [val. merinde, it. merenda, francog. vet. marende, hisp. merienda. M.-L.] [falso trad. CALP. ecl. 5, 61 V pro premendi (NG).]

proprie genus cenae, quod mercennariis in parte mercedis cedit, inter prandium et cenam sumptum (cf. Blümner, Privatalt. 384. Daremb.-S. II 1277. Marquardt, Privatl. 267): PLAVT. Most. 966 vide sis, ne forte ad -am quopiam devorteris. Vid. 52 nec mihi nisi unum pran-

dium quicquam duis praeter mercedem :: quid -am? :: ne duis, neque cenam. AFRAN. com. 183 interim -am occurro: ad cenam cum veni, iuvat. AVR. Fronto p. 69, 16 N. deinde ad -am itum. quid me censes prandisse? de pabulo bestiarum: ENN. frg. var. 26 Cyprio bovi -am (cf. PAVL. FEST. p. 59, 4 ad l.).

deriv.: merendula. merendo. v. *Onom.*

merendiāna δέλλη GLOSS. (meridiana Labb.).

merendo, -āre. a merenda. [val. merinda, it. merendare, hisp. merendar. M.-L.] ISID. orig. 20, 2, 12 -are quasi meridie edere. GLOSS. I Ansil. ME 439 -are: meridie edere. 440 gustare post prandium.

merendula, -ae f. a merenda demin. genus cenae: VITAE patr. Iurens. 1, 13 p. 138, 30 hordeaceas ... parare ... in -a pultes.

merēns v. p. 810, 67.

merenter v. p. 812, 46.

***mereo**, -uī, -itum, -ēre et ***mereor** -itus sum, -ēri. [cf. c. gr. μείρομαι 'partem accipio', μοῖρα 'portio, fatum'. J. B. H.] de *schemate coniugationis*: numeratur in *passivoneutris* verbis:

PHOC. gramm. V 431, 8 p. verba ... haec sola 'comperior, -or, de-vertor'; nam in praeterito 'comperi, -ui, deverti' sicut activa vel neutra proferuntur. de usu: in *notione primaria* (IA1)

praevalere schema *coniugationis activum* -o -ui, in *cetero* usu *semi-deponens* -or -ui vel *deponens* -or -tus sum; *singula* v. s. *singulis* capitibus. formae *passivae*: l. 80. p. 803, 22. 58. 804, 6. 67. 810, 30. 44. 812, 54 sqq. de *scriptura et sonis* (cf. etiam p. 811, 64. 814, 6): mir- (cf. p. 811, 69): INSCR. RevA. 19, 1912, 456 miruerunt. mel-:

INSCR. christ. Diehl 3841 (fracta) melebar. nom. *part. praes. pro-* ens in -es (cf. Sommer, Handb. 245): CIL III 12438 X 8402. sim. dat. *pro* -enti in -eti (cf. Sommer, Handb. 238): CIL III 2702. 7457. 14322¹³. VI 34197. 35434 μερετι. X 270. 2154. 2728. 7833^a. 7841. al. v.

etiam Inscr. christ. Diehl ind. p. 490^b. de *formis* (cf. etiam l. 25): -uo: CIL X 8402 non -ue(n)s (cf. Heraeus, Kl. Schr. 129). -eunt (sec. veneunt? cf. -ient- p. 811, 70 et Heraeus, Kl. Schr. 106): COMM. instr. 2, 4, 11. *part. praes.*: dat. sg. -ente: CIL I² 2226 v.

p. 811, 1. VI 8828 coniugi bene -ente. INSCR. Schober, Die röm. Grabst. v. Noricum nr. 75 (s. I) collib(ertae) -ente. gen. pl. -entum:

ENNOD. dict. 9, 15 p. 544, 19. dat. pl. -entis: v. p. 811, 75. superl. merentissimus: v. p. 810, 69. de *suspensionibus* v. p. 810, 69. 823, 5. *part. perf.*: -etus: p. 803, 60. 813, 41 sqq. INSCR. NSc. 1911 p. 144. v. etiam p. 823, 3. superl. meritissimus: v. p. 812, 50. 818, 40. 825, 59. NOT. Tir. 39, 68 -ens. 39, 68^a -tus. de *notione* (cf. p. 803, 21. 64. 809, 80): *distinguitur*: a 'commereri': DON.

Ter. Hec. 487 -eri bona dicimus, commereri mala, id est delinquere (sed cf. p. 810, 22). a 'promereri': ISID. diff. 1, 361 '-uit' commune est ad poenam et ad praemium, 'promeruit' tantum ad praemium. gr. respondet: τυγχάνειν (p. 805, 5), ἀξιοῦσθαι (p. 806, 29. 31), καταξιοῦσθαι (p. 805, 23. 806, 59); cf. etiam p. 807, 36. 808, 55. 810, 46. al. inde a NAEV. l. 53. p. 807, 72. 808, 32. [it. dial., francog. vet. merir. M.-L.]

[falso trad. pro maereo: p. 39, 3. 13. pro e-: vol. V 2, 470, 2 sqq. pro inhaereo: COMM. instr. 2, 23, 19 (Ineret C). locis corrupt.: LVCIL. 10 v. p. 791, 35. 1078 QVINT. decl. 321 p. 265, 24. FRONTO p. 126, 10 N. res a se iacturis ... (gestas, at) lauro -endas (legit Hau-ler). AMM. 29, 3, 5. VEREC. in cant. 1, 18 p. 9, 1 quae deo patri -emur. CIL V 6197 -uit cum marito benemerenti posuit mens(am). loco lacu-

noso: NAEV. com. 121 (v. Ribbeck, coroll. 2 p. XIX). loco contextus minus certi: TIB. 2, 4, 5 STAT. Theb. 6, 820.]

1 *notione primaria*, quae est μερεσθαι, partem in aliqua re consequi, aliquatenus servata fere i. q. **acquirere**, (com)-parare sibi (l. 77. p. 803, 4. 805, 3. 36; aliis: p. 803, 12. 14. 60. 804, 55. al.), **lucrari**, **consequi**, **obtinere** (vergūt in notionem accipiendi: p. 803, 3 sqq. 31. 804, 32. 37. al. [opp. accipere: p. 804, 22]. usu

derivato i. q. *mercedem afferre*: p. 803, 8 [cf. p. 804, 2]; i. q. *militare*: p. 803, 21; i. q. *famulari, obsequi*: p. 803, 83; alia v. p. 804, 59. 62. interdum ab usu s. II allato non facile distinguitur):

A sensu strictiore sc. labore, servitio, virtute, factis sim. praecipue bona (mala: p. 804, 66): **1** *mercedem, lucrum* (de usu generum verbi: primitus in usu est schema *coniugationis activum* -o -ui: ex cetero usu, in quo praevalerat *semideponens* -or -ui, postea irrepserunt formae *mediopass. stirpis praes.* [CIC. p. 803, 6, LIV. p. 803, 67. 72, FEST. p. 803, 69, MART. al. l. 82 sqq. p. 803, 71. 78]; raro *inveniuntur* formae *mediopass. perf.* [inf.: LIV. p. 803, 66, part.: TAC. p. 803, 69, CORIPP. p. 803, 83]): a in *universum* (accedit dat.: l. 77. p. 803, 4; abl. instr.: l. 78. 79. 81): α *subi. homines*: PLAVT. Pseud. 1192 quid -es? quantillo argento te conduxit Pseudolus? (SEN. benef. 6, 15, 8 faber q. in diem -at). Vid. 49 multum laboret, paullum -at, paullum edit. VARRO Men. 157 plus -ere debet, in quo est virtus. 158 sestertios vicanos. CIC. Q. Rosc. 23 SVET. Nero 20, 3. VLP. dig. 40, 7, 3, 8 quod ex operis suis -et. APVL. met. 1, 7. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 2, 69 per quae nullum sibi -at nutritum. corporis infamia:

SVET. Cal. 40 quantum quaeque uno concubitu -ret. APVL. apol. 75 coniugis corpore ... -et. GELL. 2, 18, 3 ad -endum coactus. pass.: LIV. 23, 11, 3 de lucris -tis domum mittitote (cf. PLIN. nat. 10, 142 quaestus ... voce -tos). *mediopass. stirpis praes.* (v. etiam p. 803, 6): MART. 10, 74, 4 saluator (praedicative; cf. p. 803, 56) ... centum -bor plumbeos die toto. 12, 29 (26), 16 HIER. epist. 21, 41, 1. 64, 1, 2 TRACT. ZntW. 15, 1914 p. 78, 124 Ps. PROSP. vocat. gent. 1, 17 p. 670C.

[Bulhart]

nota formulam aliquid -am (-ar: l. 6), ut (non) *i. q. mercede* (non) *inducor, ut*: PLAVT. Bacch. 1184 quem quidem ego ut non excruciem, alterum tantum auri non -am ([*'accipere nolim'* Lamb.]. Men. 217 deorum divitias mihi [Stich. 24 sibi]. cf. Poen. 430). Cic. Verr. II 4, 135 quid arbitramini Reginos ... -ere velle, ut ... auferatur (cf. fin. 2, 74 quid -eri velis, ... quid -aris ..., ut dicas *eqs. nat. deor.* 1, 67 quid ... -as, ut ...? nihil ... ut *eqs.*). *β subi. res* (cf. p. 804, 2. 843, 40) *i. q. mercedem afferre, reddere* (indicatur mercedem accipiens *dat.*: l. 12. 14, mercedem dans per de: l. 14): *proprie*: PLAVT. Pseud. 1185 quid -et machaera? (cf. p. 795, 12). Cic. Q. Rosc. 28 illa membra -ere per se non amplius poterant duodecim aeris. HOR. ars 345 hic -et aera liber Sosis. SVET. vita Ter. 3 p. 29, 8 R. *transl.*: STAT. Theb. 3, 274 (*Venus ad Martem*:) criminis (*adulterii tecum commissi*) haec merces? ... hoc mihi de te ... -uere catenae (*quibus nos Vulcanus deprehensos vinxit*)?

h de militia sc. stipendium -ere (notio stipendium accipiendi saepius ab in notionem militiam sive armatam sive civilem praestandi. *abl.*: l. 38. 42. 64. 71. 72. 78. *acc.*: l. 24. 42. 65. *al.* 73. *dat.*: l. 53. 82. *praep.*: l. 26. 37. 46. 55. 76. 81): *α proprie de militia armata, de militibus* (cf. p. 819, 61. *in imag.*: l. 36. 57. *transl.*: l. 43): *definitur*: NON. p. 344, 32 -et militat. ISID. orig. 9, 3, 34 -eri militare dicitur, ab stipendiis scilicet, quae -entur. 10, 182 milites, cum stipendia accipiunt, -eri dicuntur. GLOSS. -o milito. -et stipendium facit. *① formae activae*: *α c. acc.*: stipendia: CATO or. frg. Fest. p. 185, 7 Cic. Mur. 12 Cael. 11. LIV. 42, 34, 9 bis quae annua -bant legiones s. feci. VAL. MAX. 8, 15, 7 cum sub (cf. l. 28. 51. 57) eo duce (FRONTO p. 177, 14 N. *al.*) equestria s. -ret. TAC. ann. 13, 55, 1 illis ducibus (cf. l. 49). VLP. dig. 42, 1, 6 pr. sub armata militia (42, 1, 18). CIL XVI 4 qui quina et vicena s. aut plura -uerant (*al. v. ind. p. 157 bezir. sq.*). stipendium: NER. Cato 1, 2 primum. LIV. 7, 41, 8 -bant triplex ea tempestate. MACR. dig. 48, 2, 8 qui s. -et. aes (cf. l. 58): VARRO frg. Non. p. 345, 5 qui in ordine erat, is a. militare -bat. Ov. am. 1, 10, 20 aera. Ivv. 16, 55 castrorumque aera -entem. *aliter* (cf. signa l. 71, expeditionem l. 62): PAVL. FEST. p. 81, 15 equum publicum -ere. SVET. Vesp. 2, 3 tribunatum (cf. Löfstedt, Synt. I² 260). *in imag.* (cf. l. 57): Ov. am. 1, 9, 44 ignavum formosae cura puellae iussit ... in (cf. l. 40. 52) castris aera -ere suis. *β c. abl.*: equo: VARRO frg. Non. p. 345, 1 publico (cf. Ov. fast. 3, 130 legitimo. LIV. 5, 7, 13 e. suis -ere). Cic. Phil. 1, 20 Liv. 27, 11, 15 VAL. MAX. 2, 7, 15 PLIN. nat. 23, 10. SVET. gramm. 9 in Macedonia corniculo, mox e. -uit. pedibus: LIV. 24, 18, 9 MELA 1, 114. corniculo: v. l. 41. *γ c. acc. et abl.*: LIV. 27, 11, 14 stipendia ... equo publico (MACR. Sat. 1, 6, 12). *transl.*: APVL. met. 1, 1 ibi linguam Attidem primis pueritiae stipendiis -ui. *② abs.*: LVCL. 406 annos (cf. l. 47) hic terra iam plures miles Hibera nobiscum (cf. l. 48) -et (LIV. 32, 9, 1 in Hispania. *al.*). 491 -et (hic) ter sex aetati quasi annos (cf. l. 45. INSCR. RevA. 20, 1912 p. 465, 187 an. xxxv). Cic. Verr. II 5, 161 -uisse cum L. Raecio (cf. l. 46. BELL. Afr. 56, 3. *sim.*: LIV. 3, 24, 5 una). Rab. perd. 21 quo tu imperatore (cf. l. 28) ... -uisti (Mur. 11 CAES. Gall. 7, 17, 5). LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 93 in-veitum -ere. Ov. fast. 4, 381 sub quo (LIV. 21, 4, 10. *al.*). PAVL. FEST. p. 131, 6 in legione (cf. PLIN. nat. 7, 82 in praetorio. TAC. ann. 2, 10, 3 Romanis in castris [VLP. dig. 27, 1, 23, 1]). STAT. Theb. 4, 236 non hi tibi (cf. l. 82) solum ... -ent; auget ... maniplos Elis. TAC. ann. 4, 73, 1 inter nostros (cf. AMM. 29, 5, 22. COD. Iust. 2, 7, 25, 3 i. equites). CIL VIII 12128 -uit speculator (CE 372, 1 classicus miles. cf. p. 802, 82). *al.* *in imag.* (cf. l. 36): Ov. am. 2, 9, 23 qui totiens -ui sub amore. *③ formae passivae*: *trans.*: LEX repetund. (CIL I² 583) 84 aera (cf. l. 61) stipendia (que eis) omnia -ta sunt (INSCR. Betilieni [CIL I² 1529] 14 senatus filio s. -eta ese iousit. ISID. v. l. 22). SISENNA hist. 115 <a>e(r)>a -ta (LEX Vron. [CIL I² 594] 66, 3 aeraque militaria ei omnia -ta sunt). SALV. gub. 7, 88 bene -tis expeditionibus. *impers. c. abl.*: SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 290 publicis illic custodiis -batur (Don. excubabat iuventus). *④ formae mediopass.*: *c. acc.*: LIV. 2, 23, 11 (ironice) multitudo ... ostentare vincula sua ...: haec se -tos (seq. militiam). 21, 43, 9 opulenta vos ... stipendia facere et magna operae pretia -eri. FEST. p. 234, 27 (privato sumptu) se alebant mili(tes Romani, antequam stipendia) -rentur (TAC. ann. 1, 36, 3 vicena s. -tis [2, 52, 1 auxiliaria s. -tus. 11, 18, 1 auxiliare s. -tus]). PRISC. Anast. 205 tirones forti numeros nunc milite complent veraque non pretio, sed robore signa -entur. *c. abl.*: LIV. perioch. 5 p. 10, 1 equis suis -eri.

β de officiis civilibus: *in officio imperatoris*: *c. acc.*: COD. Theod. 8, 4, 8 pr. si. ... alterius gradus sacramenta -uerint. *indicatur ubi*: VLP. dig. 24, 1, 3, 1 qui ibi -et. COD. Theod. 1, 29, 1 inter agentes in rebus (COD. Iust. 12, 19, 13, 2 [cf. *ibid.* in adiutoribus]. CIL V 1721, 10). 7, 20, 10. COD. Iust. 12, 33 (34), 5 pr. indultum ... quo binis ... -antur cingulis. 12, 54, 5. *extra officium imp.*: VITA Fulg. 35 p. 134^C (73, 4 L.) diaconus ... repudiatus ... nec ipse -batur (*i. officio praelati non fungebatur*) nec alterum accipere patiebatur. CASSIOD. var. 7, 42, 2 apud quem -etur saio.

γ usu a notione militandi derivato c. dat. (cf. supra l. 53) *i. q. famulari, obsequi*: CORIPP. Ioh. praef. 40 -tus iussis (4, 363 non i. -ui?).

2 alia (fere res incorporeas, quas quis pro praemio consequitur. *subi. res*: l. 10. 19. 23. 35. 49. 53. 80. *al.* *accedit abl. instr.*: l. 7 sqq. 26. 28. 30. 33. 51. 58. 62. 75. p. 805, 2. 8. 10. 13. 15. *praevallet schema coniugationis -or* [inde a CIC.] -ui [inde a PROP.]; *praes. act.*: l. 25. 70. 73. *perf. mediopass.*: *part.*: l. 14. 19. 20. 30. 74; *alia*: l. 81. p. 805, 29. *pass.*: l. 11. 12. 18. 26. 67. 68): *a c. acc.*: *α bona* (cf. etiam l. 66):

① laudem, honorem sim.: CIC. div. in Caec. 60 iniurias ferendo maiorem laudem quam ulciscendo -rere (Ov. epist. 4, 145 -bere. VAL. MAX. 5, 3, 2^e tantum laudis ... toga ... -uisse). LIV. 2, 1, 3 tantum gloriae ... -uit (VAL. MAX. 5, 1 ext. *subi.* virtus. QVINT. inst. 10, 1, 94 TAC. hist. 2, 37, 1. ann. 15, 6, 2 -tae ... g.). PLIN. nat. 14, 144 famam (SIL. 13, 150 -ta. QVINT. inst. 10, 1, 116 TAC. hist. 2, 31, 1). Cic. Phil. 1, 34 immortalitatem -eri. Ov. ars 2, 218 Hercules -uit caelum (MANIL. 1, 784. SEN. suas. 1, 1. 2, 5 Hercule ... c. -to. OCTAVIA 504 PLIN. paneg. 89, 3. *al.*). SEN. Herc. O. 97 astra (DRAC. Romul. 5, 329 sidera sic capies, poteris sic a. -eri). *sim. al.* VERG. Aen. 5, 535 primam -ui ... coronam (Ov. hal. 68 VAL. MAX. 3, 1, 1. 5, 4, 2. PLIN. nat. 7, 106 quae Cannis c. -ta est? *al.* TAC. ann. 16, 15, 1 civicam c. ... -tus. *al.*). PROP. 2, 7, 17 tantum -uit mea gloria nomen (SIL. 13, 721 illum -tum ... immortale ... n. QVINT. inst. 6, 4, 5. *al.* EVTR. 4, 12, 4 Scipio n., quod avus eius acceperat, -uit. *al.*). Ov. trist. 4, 2, 39 cognomina (VELL. 2, 5, 1. *al.*). Ov. epist. 14, 84 haec -uit pietas praemia (SIL. 16, 517 STAT. silv. 5, 3, 141. LACT. inst. 5, 23, 5 a deo. Ps. HIER. in Rom. 2, 1 p. 19, 6 S. innocentiam -ere [-eri PELAG.] praemium. *al.*). PAVL. PETRIC. Mart. 1, 334 meritum fidei credendo -etur (*pass.*). EPICED. Drusi 19 triumphum (MART. 2, 2, 5. *al.* TAC. ann. 2, 49, 1. *al.*). SEN. Herc. O. 92 templa ... serpente caeso (MART. CAP. 2, 211. cf. SERV. Aen. 1, 290 aram [CIL XIII 2016, 23]. AVG. civ. 4, 20 p. 170, 7 D. altaria). *sim. al.* PLIN. nat. 18, 37 consulatum militari industria -tus (PLIN. paneg. 61, 5. CAPITOL. Gord. 18, 5 ut statim c., quem pater sero acceperat, -retur). PANEG. 3, 20, 4 honorem (SCHOL. Pers. 5, 175 ut largiendo honores a populo -atur). *sim. al.* *② favorem, gratiam sim.*: VELL. 2, 104, 4 -eri fidem (TAC. dial. 31, 5 NOVELL. Theod. 18 pr.). VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 amorem clementiae -uit (cf. PLIN. paneg. 18, 2 caritatem. HIER. in Ier. 1, 45, 2 dilectionem). *sim. al.* CVRT. 6, 11, 40 misericordiam (ITALA I Tim. 1, 13 [Cypr. epist. 73, 13], gr. ἡλεῖσθην, Vulg. consecutus sum. CYPR. elem. 5 p. 376, 23. *al.*). QVINT. inst. 4, 2, 77 miserationem. decl. 249 p. 20, 26 impunitatem. TAC. Germ. 9, 6 indulgentiam. *sim. al.* EPIST. imp. Vesp. ad Vanac. (CIL X 8038) 7 testimonium (PLIN. epist. 10, 87, 3. APVL. met. 6, 13 apud dominam. MIN. FEL. 13, 2 merito ergo de oraculo t. -ui prudentiae. FVLG. aet. mund. p. 143, 2 caeleste t., quia promeruit, -uit. *al.*). QVINT. inst. 4, 2, 125 auctoritatem (12, 11, 3 HIL. in Matth. 11, 7 p. 981^B). 5, 1, 1 consensum fere omnium. Ps. QVINT. decl. 14, 11 p. 275, 14 inveniebam colloquia -barque sermones, nunc me omnes fugiunt. *sim. al.* *③ varias res*: MART. 4, 29, 4 rara iuvant: ... hibernae pretium sic -uere rosae (cf. AVSON. 398, 22 p. 226 P. haec ostrea inter cunctas palmas -uere). TAC. Germ. 14, 3 vulnera tamquam praemium virtutis. PLIN. paneg. 37, 2 bonis, quae sanguine ... -uissent. PAPIN. dig. 40, 15, 2, 1 publicam tutelam (VLP. dig. 43, 23, 1, 4 p. curam). TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 504, 11 obscuritatis intellectum fides -etur. GARG. MART. med. 39 p. 176, 12 theriacam ... in qua non levem -uit portionem serpyllum. Ps. AVG. serm. ed. Caillau 1, 14, 1 p. 33 a 3 Maria ... -uit libertatem (sc. nobis). COD. Iust. 2, 7, 22, 5 legum doctrinam (cf. p. 803, 44). *al.* *④ aliquem*: Ov. epist. 12, 197 (*Medea Iasoni*:) te peto, quem -ui, quem nobis ipse dedisti (cf. ANTH. 53, 1. MART. CAP. 9, 907 quo carmine suam -uit ... Eurydicen). *deos (deum)*: *i. q. favorem dei consequi*: SEN. frg. 34 Aug. civ. 6, 10 p. 268, 2 D. ubi iratos deos timent, qui sic propitios (sc. eos) -entur? STAT. Theb. 2, 247 -entur ture deos. *i. q. probari, acceptum esse deo* (cf. s. v. emereor p. 473, 11): HERM. vulg. vis. 3, 1, 9 qui iam -uerunt deum (ἐὐαρεστηκότων τῷ θεῷ, Pal. placuerunt deo). CYPR. domin. orat. 32 p. 290, 15 sermo non habens fructum -eri (S, promereri cett.) deum non potest.

β mala (cf. etiam p. 805, 10. 14. *aliquem*: l. 74. 78. *res bonas et malas coniunctas*: LIV. 8, 7, 12 ignarus ... laus an poena -ta esset. QVINT. inst. 4, 1, 44 plus favoris -eri, ... odii minus. 4, 2, 39 minus gratiae ... quam offensae. FRONTO p. 203, 16 N. scriptorum mendacia tam culpam quam memoriam -ent sempiternam. MIN. FEL. 5, 12 regnum ... exilium. TERT. apol. 48, 12): CAES. Gall. 6, 5, 2 ex eo, quod -uerat odio (Ov. am. 2, 2, 9 o. ... -eri desine. 3, 11, 43 facta -ent o. QVINT. v. l. 68. TAC. ann. 13, 42, 1 multorum odia -tus. *al.*). Ov. epist. 20, 48 offensos (cf. p. 806, 33) ... deos. met. 10, 154 libidine poenam (TRYPH. dig. 34, 9, 22 SVLP. SEV. chron. 1, 49, 3 v. p. 805, 2. *al.*). Pont. 4, 1, 16 offensam (QVINT. v. l. 69. *al.*). LIV. 5, 6, 14 fustuarium. perioch. 48 p. 57, 11 bellum (cf. TREB. trig. tyr. 26, 1 rebelles plurimos). SEN. contr. 1, 8, 6 abdicationem. SEN. Med. 646 crimen. PETRON. 122 v. 173 sordes (*i. ignominiam*) -uit victoria nostra (cf. STAT. Theb. 6, 637 pudorem. CYPR. hab. virg. 13 p. 197, 6 turpitudinem). LVCAN. 8, 135 cum ... iram ... scirem -tam ... Lesbon. MART. 2, 61, 4 taedia. QVINT. inst. 6, 4, 10 convicia facere ac -eri. TERT. apol. 1, 3 invidiam (PANEG. 3, 3, 1 CLAUD. carm. min. 11, 4). SER. SAMM. 707 dolores. PANEG. 2, 21, 2 repulsam (SCHOL. Cic. [Bulhart])

Bob. p. 151, 12 ab iis). *al.* *nota: mala aliis comparantur:* CLAVD. 15, 407 belloque rogos -uere maritis. SVLP. SEV. chron. 1, 49, 3 poenam sibi perpetuamque genti captivitatem a deo -uit.

b c. gen. (sec. graec.): CANON. Turner II 1 p. 25^a -antur humanitatis (τυγχάνεωσαν τῆς φιλανθρωπίας).

c pro obi. additur: *α enunt.: rel. consec.:* ?PROP. 4, 11, 101 v. p. 809, 81. *c. ut (non), ne (cf. p. 810, 63):* VELL. 2, 12, 5 hac victoria videtur -uisse Marius, ne eius nati rem p. paeniteret (SEN. Phaedr. 632 PLIN. nat. 35, 8). VAL. MAX. 7, 3 ext. 9 cum ... rebellionibus -uissent, ut eorum urbem funditus Romani evertere vellent (SEN. Ag. 287 vita patr. p. 32, 3. SIL. 12, 207 syn. parastis. MART. 3, 36, 7. 7, 22, 3 PLIN. paneg. 17, 4. 86, 5. *al.*). MART. 4, 75, 7 certo -uisti pignore vitae, ut tibi non esset morte probandus amor.

β struct. inf. habentes (in malam partem e. g. l. 18 sqq. 24): *inf.:* SEN. Ag. 812 bis seno -uit labore adlegi caelo. epist. 93, 10 -ui ... admitti (TERT. scorp. 10 p. 168, 4 -bor). CYPR. eleem. 15 p. 385, 8 laudari (OPTAT. 7, 6 p. 180, 17). ITIN. Alex. 5 HIL. trin. 6, 44. OPTAT. 1, 21 p. 25, 1 pati. LVCF. Athan. 1, 29 p. 116, 2 puniri. GAVDENT. serm. 8, 38 G. repudiari (9, 40). *ibid.* damnari. FILASTR. 29, 9 sic -uit interire (cf. AVG. civ. 15, 22^{tit}. perire). AMBR. obit. Theod. 20 coronari. HIER. epist. 22, 4, 3 cecidit lucifer ... et -uit audire *egs.* MVTIAN. Chrysost. hom. 7 p. 283, 41 dignationem mysteriorum suscipere -uerunt (*gr. p. 60, 51 τῶν μυστηρίων καταξιώθεισι*). *al.* *nom. c. inf.:* OV. rem. 62 Tereus ... fieri non -uisset avis. QVINT. inst. 10, 1, 72 -uit credi secundus. TAC. Germ. 28, 4 ne Ubii quidem, quamquam Romana colonia esse -uerint, ... origine erubescunt. FLOR. epit. 2, 17, 10 Metellus ille, qui ex Macedonia cognomen -uerat, et Celtibericus fieri -uit. TERT. adv. Marc. 5, 3 p. 578, 14 LACT. inst. 4, 1, 9. HIL. in psalm. 1, 23 p. 36, 7 qui ... iustorum ... *non* -ti sunt digni esse consilio (*cf. p. 807, 35. 71*). PRVD. perist. 13, 87 candida massa dehinc dici -uit (*i. nomen honorificum accepit*). CASSIAN. conl. 8, 10, 3. *acc. c. inf.:* NICET. fid. 3 p. 12, 23 -uit ... filium appellari. ENNOD. epist. 2, 14, 3 p. 55, 12 quem (*Christum*) fides -etur et inter hominum tormenta sociari sibi.

γ adv. ita (aliter p. 807, 76): TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 486, 18 (*ad Luc. 8, 48*) fidem mulieris invenimus ita -uisse (*sc. ut sanaretur*). *d nude ponitur:* DRAC. Orest. 814 decet ... sibi ... -eri (*i. 'pro se aliquid assequi' Vollm.*).

B sensu laxiore i. q. quolibet modo aliquid consequi, efficere (schema coniugationis est -or [inde ab HOR.] -ui [inde a PLAVTO]. *praes. act.:* p. 806, 4. *mediopass. perf. [fere part.]:* p. 806, 19. 27. 30. 53. 58. 79. *accedit abl. instr.:* l. 42 sq. 47. 64): 1 pretio i. q. emere: PLAVT. Most. 281 uxores, quae vos dote -uerunt (*'compararunt' Ussing*). HOR. carm. 4, 12, 16 nardo vina -bere. SEN. epist. 122, 12 cenas improbitate linguae (MART. 9, 35, 1). IVV. 1, 37 TAC. hist. 3, 86, 2. PS. HIL. epist. ad fil. 1, 2 margaritam ... ab eo. COD. Iust. 7, 71, 5, 5. 8, 13, 27, 2.

2 precibus (studio) i. q. impetrare: *a c. acc.:* GRAT. 191 quantum nare -entur. STAT. Theb. 3, 65 non hanc lacrimis (*cf. SERV. Aen. 3, 680 flendo ... misericordiam*) -uisse nec astu veniam (MART. 9, 55, 1. *al.*). SILV. 1, 4, 96 rogat hoc ... et ... -uit (AVG. serm. 83, 1, 1). CALP. decl. 1 impunitatem postulavit. -uit (SPART. Hadr. 6, 1). AMM. 14, 6, 8 syn. impetraverim (COD. Theod. 5, 14, 32. 10, 8, 4. *cf. l. 77 et BACHAR. repar. laps. 14 p. 1051^A syn. impetrare, obtinuit*). DRAC. laud. dei 2, 620 votum (3, 562). *al.* *add. a, de quo, apud quem impetretur:* LACT. inst. 5, 17, 17 ut *iustitia* ... a deo -atur omnia (HIL. in Matth. 12, 20 p. 991^B COD. Theod. 2, 6, 1. *cf. etiam l. 71*). CHROMAT. beat. 10 p. 328^B consolationem de domini bonitate (COD. Theod. 13, 5, 36 pr. DRAC. Orest. 753 Romul. 8, 284. *cf. etiam l. 67*). OROS. hist. 7, 9, 7 apud Vespasianum ... veniam gratiamque -uerunt.

add. cui impetretur (v. et l. 71): HIL. in psalm. 137, 5 p. 737, 21 oratio eius ... visum incorporalium etiam puero suo -uit. AVG. civ. 8, 19 p. 350, 13 D. paenitentibus -eri indulgentiam (PS. AVG. serm. ed. Mai 28, 2^{extr}. veniam ... latroni. PAVL. PETRIC. Mart. 3, 25 proscriptis ... vitam). SACR. Leon. p. 99, 4.

add. abl. instr.: CONC. S IV 2 p. 127, 41 quaequae vultis, digno auxilio -turi, movete. *b c. ut, ne:* AVG. c. Parm. 3, 6, 29 p. 139, 15 per quos isti -uerant, ut *egs.* (SVLP. SEV. chron. 2, 10, 1 COD. Theod. 8, 9, 1 PRAEDEST. 1, 86 p. 616^C. CE 1872, 4 de deis). COD. Theod. 14, 4, 6 ne. *nota:* AVELL. p. 207, 7 et nec hoc -uisti (*i. a te non impetrasti*), ut per dignam paenitentiam relaxeris. *cf. l. 75.* *c c. struct. inf. habentibus:* *c. inf.:* HIER. epist. 16, 1, 1 audiri. PS. HIER. epist. ZntW. 30 p. 74, 5 orans te, ut mihi a domino -aris de hac luce migrare. HEGES. 2, 12, 1 p. 164, 19 SVLP. SEV. dial. 2, 6, 7 COD. Theod. 2, 29, 1, 12, 1, 85 ENNOD. dict. 21, 13 p. 486, 22. *nota abundantiam (cf. l. 77):* CIL XII 2089 oravit semper, q(uo)a)d obtinere -uit. *inde fere i. q. studere (cf. l. 68):* GAVDENT. serm. 7, 6 G. quod si ... -uissent advertere, numquam dixissent. *c. acc. c. inf.:* PETIL. Aug. c. Petil. 2, 92, 202 p. 124, 5 impetravit ac -uit ... caput Iohannis afferri. SVLP. SEV. chron. 1, 51, 3 COD. Theod. 7, 1, 3 CONC. S II 5 p. 113, 22.

d abs.: COD. Theod. 1, 2, 10 qui -uerit (11, 22, 3 orando). DRAC. laud. dei 2, 624 quando sperare velimus, ... facile est ... posse -eri (*cf. 3, 670*).

3 favore vel casu donari, accipere, nancisci: *a c. acc.:* *α pro obi. sunt res:* SEN. contr. 1, 4, 4 -uit hereditatem (QVINT. decl. 247 p. 13, 8. *cf. 306 p. 206, 12. de ICTis v. Kalb, Roms Juristen*

p. 15 sq.). STAT. Theb. 11, 569 perfide nec sedes umquam -ture quietas (*cf. SPART. Sept. Sev. 4, 2 Siciliam ... sorte -uit [CAPITOL. Pert. 2, 11. AVR. VICT. 20, 9 a Commodio]. VEN. FORT. carm. app. 2, 46 patriam -uit [i. recuperavit]. TAC. ann. 1, 17, 5 ut singulos denarios -rent milites (AMM. 17, 9, 6 miles nec donativum -uit. VEG. mil. 2, 7 p. 42, 5 torquem. indicato donatore: per de: CAPITOL. Pert. 13, 6 nihil. per ab: VOPISC. Aurelian. 41, 11 donis, quae a barbaris gentibus -uit. COD. Theod. 10, 9, 2. *al.* GREG. TVR. Iul. 9 p. 568, 21. *al.*). PLIN. paneg. 87, 5 tenet quisque locum, quem semel -uit. MIN. FEL. 6, 3. TERT. idol. 18 p. 51, 14 familiaritatem regum. HIL. in psalm. 118 sam-mech 5^{extr}. spes ... -etur auxilium dei. trin. 10, 34 p. 371^A paradisum -uit ... latro. *al.* OPTAT. 2, 1 p. 33, 6 filius dei -uit, quod ... ei largitus est pater. PRISCILL. tract. 5, 82 p. 63, 18 tale ... nascendi exordium. AVSON. 187, 3 p. 46 P. speciem -uit Veneris. AMM. 17, 10, 4 pacem (*al.* HIER. in Ier. 6, 32, 3. *al.*). FVLG. aet. mund. p. 148, 15 vox dei, quam Moyses -uit. *al.* AMBR. Tob. 1, 3 edictum (HIER. epist. 126, 1, 1 rescriptum. *sim. al.*). CLAVD. DON. Aen. 2, 160 p. 170, 8 quasi tantum reciperet *Sinon*, quantum dederat, hoc est ut salutem -retur. CE 675, 2 (*a. 392*) hic -tus finem. DRAC. laud. dei 1, 33 veniam. 1, 138 altera ... dies caeli convexa -etur (*cf. 1, 142 -uit ... tecta polorum. 1, 151 terram -uit de fluctibus actam*). *al.* *saepius c. subst. verbal. pro passivo verbi:* MACER dig. 29, 1, 26 missionem -uerunt (*i. missi sunt*). TERT. ieun. 7 p. 283, 8 agnitionem ... de deo -buntur (*i. agnoscentur*). ARNOB. nat. 5, 31 deos obisse supremos dies, sepulturas etiam -uisse terrenas (*i. sepultos esse*). SCHOL. Cic. Bob. p. 122, 11 restitutionem (*p. 171, 10*). AVG. bapt. 3, 13, 18 p. 208, 8 peccatorum purgationem. AVELL. p. 245, 1 nec eius, qui memoriam -tus est nec eius, qui memor factus est ([μνημονευθέντος ... μνημονεύσαντος]. 255, 11 memorat, ... m. -etur, ... visitat, ... visitationem -etur [ταύτης ἀξιοούμενος]). 269, 27 unxit ... unctionem -tus (*gr. Conc. S IV 2 p. 72, 2 adeptus*). CONC. S I 5 p. 376, 24 receptionem (*gr. I 1, 7 p. 79, 6 ἀποδοχῆς ἡξιώθη*). CAEL. AVR. chron. 3, 8, 100 COD. Iust. 6, 23, 12, 1. *β pro obi. sunt homines:* *c. dupl. obi. (cf. p. 804, 74. subest notio felicitis eventus ut l. 44):* STAT. Theb. 10, 131 placatum ... Iovem ... -eri. CAPITOL. Maximin. 15, 7 Gordianum ... principem -uimus. CLAVD. 24, 81 carm. min. 26, 89 ALC. AVIT. carm. 6, 648 DRAC. Romul. 10, 316. *al.* *c. simpl. obi.:* PRISCILL. tract. 10, 139 p. 101, 15 filii ... quos ... -uit (*cf. COD. Iust. 5, 27, 5, 1*). HIER. hom. Orig. in Luc. 7 p. 47, 13. CLAVD. 8, 429 seu circulus Austri ... seu te -uere Triones (*cf. AVELL. p. 149, 11 ecclesia, quae illum -uit. VEN. FORT. carm. 1, 15, 34. 10, 6, 84*). carm. min. app. 2, 56 novercam. PAVL. NOL. epist. 13, 6 p. 89, 12. MART. CAP. 1, 22 iugalem.*

b c. struct. inf. habentibus: *α usu strictiore (c. notione felicitis eventus ut l. 33; inde ab in notionem posse [syn. l. 84. p. 807, 4; opp. oportet l. 60], licet, contingit [cf. Löfstedt, Komm. 211. B. Melin, Studia in Corpus Cypr., Uppsaliae 1946 p. 222. Ch. Müller, Observ. gramm. in Paul. Pell., Berl. 1933 p. 43]):* *c. inf.:* SEN. Ag. 515 felix vocatur, cadere qui -uit (TERT. trig. tyr. 10, 10 felicem rem p., quae te talem virum habere in castris bellicis -uit. MAXIM. eleg. 1, 289 felix, qui -uit tranquillam ducere vitam. CE 779, 9 felix, ... -uit qui ... requiem ... -eri [*cf. p. 807, 31*]. *cf. PAVL. NOL. epist. 6, 1 p. 40, 8 ENNOD. dict. 17, 3 p. 474, 11*). STAT. Theb. 1, 691 rebus -are secundis excusare tuos. silv. 5, 1, 42 est ... amor ... -tus ... probari. CHAR. dig. 1, 11, 1, 1 praefectorum auctoritas ... -uit augeri. TERT. anim. 9, 3 prophetiam -uimus consequi. COD. Iust. 5, 50, 2, 2 (*a. 223*) studio imbui. PS. CYPR. epist. 4 p. 277, 12. 279, 20 singul. cler. 34 p. 210, 10. PANEG. 4, 15, 7 sic Constantinus iuvari -uit (*an ad p. 808, 57?*), sic debuit Roma servari. LACT. inst. 1, 10, 1. HIL. trin. 6, 37 p. 187^B -tus audire (FILASTR. 132, 4. RVFIN. hist. 5, 11, 4 [κατηξιώθη]. *al.*). ARNOB. nat. 2, 57 p. 93, 25 ut fieri -uisse quid remur, ita esse oportere contendimus. OPTAT. (?) Aug. serm. cod. Guelf. app. 2, 1 p. 171, 24 *Herodes Christum puerum* invenire non -uit (*item c. neg. HEGES. 2, 13, 1 p. 167, 16 nec successorem habere -uit. PS. HIER. epist. 27, 3 p. 224^A AVG. bon. viduit. 20, 25 p. 336, 17 APOLLIN. Alc. Avit. epist. 13 p. 46, 13. *al.* *aliter:* HIER. epist. 147, 2, 1 corripere non -eris [*cf. VEN. FORT. vita Med. 4, 13*]). GAVDENT. serm. praef. 33 G. ut ... securior ad aeternam migrare requiem -atur. 8, 28 intellegere (AVG. in psalm. 75, 2. *al.*). 13, 32 eme patrociniū, cuius interventu ... iudicem liber -aris aspicere (*cf. SIGISM. Alc. Avit. epist. 78 p. 93, 13. GREG. TVR. glor. mart. 5 p. 490, 4 conspiciere*). 17, 1 ut ... dedicationem celebrare -amur, ipse concessit. AMBR. Nab. 10, 44, 17, 73 oportet nos taliter agere, ut ... dei promissa accipere -amur (PELAG. in Rom. 10, 19 SACR. Leon. p. 142, 13). hex. 3, 2, 9 p. 66, 10 quod ... orando facere -uit, non imperando. MAXIMIN. c. Ambr. 139 videre (PAVL. NOL. epist. 5, 8 p. 30, 13. VEN. FORT. Mart. 3, 450 licenter. *al. cf. PS. HIER. epist. 7, 8 p. 114^A praevidere. SEDVL. carm. pasch. 4, 262 spectare [op. pasch. 4, 20 p. 270, 10 dignae conspiciere]. 5, 237 [= op. pasch. 5, 19] sole deficiente hunc elementa sibi -uerunt cernere vultum [VEN. FORT. carm. 4, 8, 22 CORIPP. Ioh. 1, 109]. *al.*). PRVD. cath. 3, 151 edere ... deum -ta ... virgo. PAVL. NOL. carm. 26, 206 *Christus est mortuus*, ut ... -ar ... vivere. epist. 24, 10 p. 211, 5. RVT. NAM. 1, 6 nasci felici qui -uere solo *Romae* (*cf. CAES. AREL. serm. 33, 1 p. 137, 21*). CASSIAN. inst. 5, 2, 3 ut ... producere possimus ... et pandere valeamus et ... transire possimus ...**

[Bulhart]

51*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 15 sq.). STAT. Theb. 11, 569 perfide nec sedes umquam -ture quietas (*cf. SPART. Sept. Sev. 4, 2 Siciliam ... sorte -uit [CAPITOL. Pert. 2, 11. AVR. VICT. 20, 9 a Commodio]. VEN. FORT. carm. app. 2, 46 patriam -uit [i. recuperavit]. TAC. ann. 1, 17, 5 ut singulos denarios -rent milites (AMM. 17, 9, 6 miles nec donativum -uit. VEG. mil. 2, 7 p. 42, 5 torquem. indicato donatore: per de: CAPITOL. Pert. 13, 6 nihil. per ab: VOPISC. Aurelian. 41, 11 donis, quae a barbaris gentibus -uit. COD. Theod. 10, 9, 2. *al.* GREG. TVR. Iul. 9 p. 568, 21. *al.*). PLIN. paneg. 87, 5 tenet quisque locum, quem semel -uit. MIN. FEL. 6, 3. TERT. idol. 18 p. 51, 14 familiaritatem regum. HIL. in psalm. 118 sam-mech 5^{extr}. spes ... -etur auxilium dei. trin. 10, 34 p. 371^A paradisum -uit ... latro. *al.* OPTAT. 2, 1 p. 33, 6 filius dei -uit, quod ... ei largitus est pater. PRISCILL. tract. 5, 82 p. 63, 18 tale ... nascendi exordium. AVSON. 187, 3 p. 46 P. speciem -uit Veneris. AMM. 17, 10, 4 pacem (*al.* HIER. in Ier. 6, 32, 3. *al.*). FVLG. aet. mund. p. 148, 15 vox dei, quam Moyses -uit. *al.* AMBR. Tob. 1, 3 edictum (HIER. epist. 126, 1, 1 rescriptum. *sim. al.*). CLAVD. DON. Aen. 2, 160 p. 170, 8 quasi tantum reciperet *Sinon*, quantum dederat, hoc est ut salutem -retur. CE 675, 2 (*a. 392*) hic -tus finem. DRAC. laud. dei 1, 33 veniam. 1, 138 altera ... dies caeli convexa -etur (*cf. 1, 142 -uit ... tecta polorum. 1, 151 terram -uit de fluctibus actam*). *al.* *saepius c. subst. verbal. pro passivo verbi:* MACER dig. 29, 1, 26 missionem -uerunt (*i. missi sunt*). TERT. ieun. 7 p. 283, 8 agnitionem ... de deo -buntur (*i. agnoscentur*). ARNOB. nat. 5, 31 deos obisse supremos dies, sepulturas etiam -uisse terrenas (*i. sepultos esse*). SCHOL. Cic. Bob. p. 122, 11 restitutionem (*p. 171, 10*). AVG. bapt. 3, 13, 18 p. 208, 8 peccatorum purgationem. AVELL. p. 245, 1 nec eius, qui memoriam -tus est nec eius, qui memor factus est ([μνημονευθέντος ... μνημονεύσαντος]. 255, 11 memorat, ... m. -etur, ... visitat, ... visitationem -etur [ταύτης ἀξιοούμενος]). 269, 27 unxit ... unctionem -tus (*gr. Conc. S IV 2 p. 72, 2 adeptus*). CONC. S I 5 p. 376, 24 receptionem (*gr. I 1, 7 p. 79, 6 ἀποδοχῆς ἡξιώθη*). CAEL. AVR. chron. 3, 8, 100 COD. Iust. 6, 23, 12, 1. *β pro obi. sunt homines:* *c. dupl. obi. (cf. p. 804, 74. subest notio felicitis eventus ut l. 44):* STAT. Theb. 10, 131 placatum ... Iovem ... -eri. CAPITOL. Maximin. 15, 7 Gordianum ... principem -uimus. CLAVD. 24, 81 carm. min. 26, 89 ALC. AVIT. carm. 6, 648 DRAC. Romul. 10, 316. *al.* *c. simpl. obi.:* PRISCILL. tract. 10, 139 p. 101, 15 filii ... quos ... -uit (*cf. COD. Iust. 5, 27, 5, 1*). HIER. hom. Orig. in Luc. 7 p. 47, 13. CLAVD. 8, 429 seu circulus Austri ... seu te -uere Triones (*cf. AVELL. p. 149, 11 ecclesia, quae illum -uit. VEN. FORT. carm. 1, 15, 34. 10, 6, 84*). carm. min. app. 2, 56 novercam. PAVL. NOL. epist. 13, 6 p. 89, 12. MART. CAP. 1, 22 iugalem.*

b c. struct. inf. habentibus: *α usu strictiore (c. notione felicitis eventus ut l. 33; inde ab in notionem posse [syn. l. 84. p. 807, 4; opp. oportet l. 60], licet, contingit [cf. Löfstedt, Komm. 211. B. Melin, Studia in Corpus Cypr., Uppsaliae 1946 p. 222. Ch. Müller, Observ. gramm. in Paul. Pell., Berl. 1933 p. 43]):* *c. inf.:* SEN. Ag. 515 felix vocatur, cadere qui -uit (TERT. trig. tyr. 10, 10 felicem rem p., quae te talem virum habere in castris bellicis -uit. MAXIM. eleg. 1, 289 felix, qui -uit tranquillam ducere vitam. CE 779, 9 felix, ... -uit qui ... requiem ... -eri [*cf. p. 807, 31*]. *cf. PAVL. NOL. epist. 6, 1 p. 40, 8 ENNOD. dict. 17, 3 p. 474, 11*). STAT. Theb. 1, 691 rebus -are secundis excusare tuos. silv. 5, 1, 42 est ... amor ... -tus ... probari. CHAR. dig. 1, 11, 1, 1 praefectorum auctoritas ... -uit augeri. TERT. anim. 9, 3 prophetiam -uimus consequi. COD. Iust. 5, 50, 2, 2 (*a. 223*) studio imbui. PS. CYPR. epist. 4 p. 277, 12. 279, 20 singul. cler. 34 p. 210, 10. PANEG. 4, 15, 7 sic Constantinus iuvari -uit (*an ad p. 808, 57?*), sic debuit Roma servari. LACT. inst. 1, 10, 1. HIL. trin. 6, 37 p. 187^B -tus audire (FILASTR. 132, 4. RVFIN. hist. 5, 11, 4 [κατηξιώθη]. *al.*). ARNOB. nat. 2, 57 p. 93, 25 ut fieri -uisse quid remur, ita esse oportere contendimus. OPTAT. (?) Aug. serm. cod. Guelf. app. 2, 1 p. 171, 24 *Herodes Christum puerum* invenire non -uit (*item c. neg. HEGES. 2, 13, 1 p. 167, 16 nec successorem habere -uit. PS. HIER. epist. 27, 3 p. 224^A AVG. bon. viduit. 20, 25 p. 336, 17 APOLLIN. Alc. Avit. epist. 13 p. 46, 13. *al.* *aliter:* HIER. epist. 147, 2, 1 corripere non -eris [*cf. VEN. FORT. vita Med. 4, 13*]). GAVDENT. serm. praef. 33 G. ut ... securior ad aeternam migrare requiem -atur. 8, 28 intellegere (AVG. in psalm. 75, 2. *al.*). 13, 32 eme patrociniū, cuius interventu ... iudicem liber -aris aspicere (*cf. SIGISM. Alc. Avit. epist. 78 p. 93, 13. GREG. TVR. glor. mart. 5 p. 490, 4 conspiciere*). 17, 1 ut ... dedicationem celebrare -amur, ipse concessit. AMBR. Nab. 10, 44, 17, 73 oportet nos taliter agere, ut ... dei promissa accipere -amur (PELAG. in Rom. 10, 19 SACR. Leon. p. 142, 13). hex. 3, 2, 9 p. 66, 10 quod ... orando facere -uit, non imperando. MAXIMIN. c. Ambr. 139 videre (PAVL. NOL. epist. 5, 8 p. 30, 13. VEN. FORT. Mart. 3, 450 licenter. *al. cf. PS. HIER. epist. 7, 8 p. 114^A praevidere. SEDVL. carm. pasch. 4, 262 spectare [op. pasch. 4, 20 p. 270, 10 dignae conspiciere]. 5, 237 [= op. pasch. 5, 19] sole deficiente hunc elementa sibi -uerunt cernere vultum [VEN. FORT. carm. 4, 8, 22 CORIPP. Ioh. 1, 109]. *al.*). PRVD. cath. 3, 151 edere ... deum -ta ... virgo. PAVL. NOL. carm. 26, 206 *Christus est mortuus*, ut ... -ar ... vivere. epist. 24, 10 p. 211, 5. RVT. NAM. 1, 6 nasci felici qui -uere solo *Romae* (*cf. CAES. AREL. serm. 33, 1 p. 137, 21*). CASSIAN. inst. 5, 2, 3 ut ... producere possimus ... et pandere valeamus et ... transire possimus ...**

[Bulhart]

51*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ac ... -amur educi. conl. 10, 10, 11 liberari. 11, 9, 3 ita ad illud prae-
mium ... -bimur pervenire. *al.* EPIST. pontif. 1054 Conc. s. IV 2 p. 108,
24 quatenus ... dicere -amur: 'gloria eqs.' (1055 p. 111, 35. NICET.
vigil. 2 p. 58, 5 quo ... canere possis et -aris d. CAES. AREL. serm. 1, 19
p. 18, 26). PAVL. PELL. 7. et saepe. *c. nom. c. inf.:* PRISCILL.
tract. 3, 57 p. 45, 3 Enoc profeta esse non -uit ...? (*cf.* AVG. civ. 4, 15
p. 165, 8 D. COD. Theod. 12, 1, 163. ENNOD. epist. 9, 27, 2 p. 248, 26
postquam pater esse -uisti. *al.*). APRING. in apoc. 1, 6 ut -amur sacer-
dotes ... existere. *c. acc. c. inf.:* MAX. TAVR. serm. 65 p. 664^C
dominum suum se annuntiare uno tempore -uit et videre.

*β usu liberiore fere abundare videtur ut gr. πλεονεξω (cf. Sven-
nung, Unters. Pallad. 454):* ① *abundantia exemplari vel versione
demonstratur:* ITALIA II Macc. 5, 10 rec. M periit sine fletu ... nec
sepulchrum paternum habere -uit, (*gr. μετέσχεν, rec. B consecutus*
est). EVTR. 9, 15, 2 = 10, 8, 3 -uit quoque inter divos referri (*Paeon.*
συννηιδμήθη). DIOSC. 2, 142 p. 232, 6 unde et ipsum nomen ac-
cipere -uit (*gr. 2, 156, 1 ἐσχηκεν*). CASSIOD. c. Ap. 2, 135 quia civem talem
habere -uerit (*gr. ἔχει*). CAES. AREL. serm. 83, 2 separari non -uisset (*Rufin.*
Orig. in gen. 4, 1 p. 50, 27 non esset separatus). ② *in oratione com-
plurium membrorum uni tantum membro additur:* HIL. trin. 12, 13 filii
dei ... effecti ... dici id -emur potius quam nascimur. in psalm. 51, 6
p. 101, 11 reliquit, ... transivit, ... usus est, ... obtinere ... -uit. 51,
13^{extr.} Aegyptiorum populus ... demergi (*cf. p. 805, 14*) ... -uit et
impiam gentem ... fluctus absorbit. OPTAT. 2, 20 p. 57, 8 iustificari
-uit ..., ... damnata descendit. 7, 3 p. 173, 13 AVG. c. Emer. 9 p. 191,
14. PETR. CHRYS. serm. 123 p. 540^A qui de caelo venienti Christo credere
noluit, iam non -bitur credere ab inferis revertenti (*antea: credent*).
PRAEDEST. 3, 16 p. 656^A quem si interrogare -aris et dicas ..., respon-
debit. SEDVL. op. pasch. 4, 9 loqui -uit et ... audivit (*carm. pasch. 4, 105*
audiri ... -uitque audire). APRING. in apoc. 20, 7 p. 65, 16 CORIPP. Ioh.
3, 459 CAES. AREL. serm. 95, 1 p. 373, 20. ③ *in pleonasmis (cf. p. 805,*
73. 806, 50): AVSON. 211, 27 p. 68 P. quos -uisse deceret nan-
cisci, ut eqs. (*cf. GREG. TVR. glor. mart. 70 p. 535, 21 obtinere [VEN.*
FORT. virt. Hil. 3, 10]). CLAUD. DON. Aen. 2, 90 p. 159, 11 memoria ...
digna (*cf. l. 71. p. 805, 29*) ..., quae ... vivere -retur (2, 140 p. 166, 11.
MVTIAN. Chrysost. hom. 3 p. 251, 35 [*gr. p. 27, 36 ἀξίους*]).

4 *fere i. q. efficere: a c. acc.:* PS. ORIG. (GREG. ILIB.) tract.
13 p. 145, 6 quid enim aliud peccata quam cordis duritiam -bantur?
CLAUD. carm. min. 17, 20 artificis tacitae quod -uere manus. AVG. lib.
arb. 3, 19, 54^{in.} illud enim praecedens (*peccatum primum*) -uit ista
sequentia. CYPR. GALL. iud. 639 mira facit et magna videt, laudanda
-etur. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 705 medellam. 5, 17 miracula. VEN.
FORT. carm. 2, 16, 88. *b c. ut (non):* AMM. 23, 5, 5 nulla vis
humana ... -uisse umquam potuit, ut, quod praescripsit fatalis ordo,
non fiat. AVG. in euang. Ioh. 62, 1^{in.} itane hoc -uit panis Christi ..., ut
post illum intraret in eius discipulum satanas? GREG. M. dial. 3, 37
p. 224, 18 M. malitia remanentium -etur, ut eqs.

5 *in serm. gramm. i. q. suscipere, habere:* PLIN. dub. serm. frg.
Char. gramm. p. 164, 22 B. quorum nominum genetivi ... i litteram
-buntur (*cf. EVTYCH. gramm. V 463, 24 diversam ... coniugationem*
-uerunt [i. habent]). MARTYR. gramm. VII 190, 9 paenultimam longam
... -uit. TER. MAVR. 1376 spondeus temporis duplum -ens quam di-
brachys.

II *i. q. factis efficere, ut tribui nobis aliquid debeat: dignum
esse (tam bona re quam mala [e. g. Cic. S. Rosc. 57 in eos im-
petum facere, qui -entur. Phil. 8, 16 irasci amicis ..., si -entur. cf.*
etiam p. 808, 9. 20. 25. al.]). sunt de quibus dubites, hucne an ad I
pertineant. de usu generum verbi: praevalente schemate -or -ui
[cf. p. 808, 72] leguntur formae act. praes. l. 81 sq., p. 808, 10. 24. 39,
mediopass. perf. l. 72 sq., p. 808, 8. 18. 37. 56; in dubio est part. perf.
pass. an pro subst. meritum accipiendum sit: TER. Phorm. 305 nihil
suave -tumst [DON.: nihil ... mercedis (cf. p. 819, 45), sed v. Hauler
ad l.]. SIL. 15, 262 ut -tum. AVSON. 200, 40 p. 60 P. ut erat -tum):

A usu sollemni (add. abl. instr.: l. 68. p. 808, 15. 41. 46): 1 *abs.*
et c. adv.: *a mediopass.:* *α stirpis praes.:* PLAVT. Trin. 659
tibi nunc, proinde ut -ere, summas habeo gratias (Cic. Catil. 4, 3
Phil. 14, 19 PLANC. Cic. epist. 10, 4, 4). PLANC. Cic. epist. 10, 17, 3 si (*cf.*
l. 56) -or (VERG. Aen. 2, 690 pietate. Ov. fast. 3, 834. *al. nota:* ENNOD.
epist. 4, 24, 3 de deo). *al.* INSCR. RevA. VI 10 (1937) p. 338 n. 44
opto tibi terra(m) leve(m); -eris. *nota:* EPIST. pontif. 321 Aug.
epist. 181, 8 nec digni sunt nec -entur (*cf. l. 35. p. 808, 22. 60. al.*).

β stirpis perf.: NAEV. trag. 8 ut quisque est -tus (Cic. Phil. 14, 19
epist. 14, 4, 4). PLAVT. Amph. 583 proinde ac -tus es. Asin. 161 ut -tus
sum (Trin. 1173 TER. Eun. 750 Cic. Catil. 2, 4 LENT. Cic. epist. 12, 15, 6
SALL. Iug. 103, 5 VERG. Aen. 4, 547 SIL. 13, 697. *al.*) Capt. 1020 -tus
est (Trin. 1068 si eris -tus. VAL. FL. 8, 223). TER. Haut. 815 ita -tu's
(Cic. prov. 38 PLANC. Cic. epist. 10, 24, 2). VAL. FL. 6, 735 sic -tos
(STAT. Theb. 5, 694. 6, 168). CE 509, 1 non -ta (*sc. tam maturam*
mortem. cf. INSCR. christ. Diehl 3304 et l. 83. p. 811, 37). CIL VI
7470 ille illis ... dedit. ceteri ... -ti non fuistis. *b act.:* *α stir-*
pis praes.: PLAVT. Men. 359 ut -et. Most. 59 numquam -ui, tu
-uisti et nunc -es (Truc. 542). Truc. 707. CE 2173, 9 sic (INSCR. christ.
Diehl 4871 coniugi ... bene -enti [*ad p. 811, 43*], set sic non -enti).

β stirpis perf.: PLAVT. Asin. 377 contra ut -ueris (Most. 1133. *cf.*

Ov. Pont. 1, 5, 70 sic. *sim. al.*). Most. 59 v. p. 807, 81. RHET. Her. 4, 40,
52 Cic. Phil. 13, 135. *al. nota:* PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 14 l. 5
maius pretium quam res -uerat offerentes (*i. quam pretium eius erat*
[gr. 285 τιμὴν πολλαπλασίονα τῆς ἀξίας]).

2 *c. acc.:* *a pron.:* *α mediopass.:* ① *stirpis praes.:* Cic.
Catil. 2, 11 quae. *al.* PROP. 2, 32, 22 quanta. CYPR. epist. 33, 2 p. 567,
22 quid ... de eius bonitate -antur (64, 6 p. 721, 8. *cf. l. 17. 37. 41.*
p. 807, 69. al. ② *stirpis perf.:* TER. Andr. 621 quid -tu's? ::
crucem (TRAG. inc. 122 PROP. 3, 7, 34 LIV. 28, 19, 5). Phorm. 272
quod. *β act.:* ① *stirpis praes.:* TER. Andr. 331 nil.

② *stirpis perf.:* Cic. Cluent. 126 quid (LIV. 24, 14, 4). VERG. Aen.
10, 491. LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 2, 67 omnia. Ov. met. 13, 49
Ivv. 7, 216. *b subst.:* *α mediopass.:* ① *stirpis praes.:*
Cic. epist. 15, 11, 2 exitus, quos -eris. HOR. sat. 1, 1, 87 amorem (Ov.
trist. 2, 159). Ov. Pont. 2, 6, 31 laudem pietate (*cf. TAC. hist. 1, 30, 1*
habitu ... imperium). STAT. silv. 4 praef. secundum honorem, quem
de (*cf. l. 37. 41*) me -etur (PLIN. epist. 10, 17^b, 1). *al.* ② *stirpis*
perf.: TER. v. l. 8. CAES. Gall. 1, 40, 5 laudem ... -tus videbatur.
PROP. 4, 7, 66. Ov. fast. 6, 193 te ..., Tempestas, -tam delubra fatemur.
LIV. 2, 5, 6 poenam (6, 26, 2. *al.*). *al.* VAL. MAX. 9, 4 ext. 1 odium -ta
est Septimulei avaritia. CVRT. 10, 7, 3 mortem esse -tos, qui eqs. LVCAN.
4, 813 tibi ... digna (*cf. p. 807, 71*) damus ... -tae praeconia vitae.
STAT. Theb. 5, 702 silv. 5, 1, 42 TAC. ann. 12, 20, 2 HIL. in psalm. 118
daleth 10. *β act.:* ① *stirpis praes.:* Ov. am. 3, 11, 43

odium. medic. 28 crimina nulla. ② *stirpis perf.:* PLAVT. Trin.
1129 laudem (HOR. ars 268). Cic. Q. Rosc. 44. Verr. II 3, 178 poenas
(Ov. met. 2, 654. *al. sim. al.*). Phil. 3, 14. CAES. Gall. 7, 34, 1 praemia.
al. TERT. ieiun. 16 p. 295, 3 a deo plagam (CE 492, 4 -uit haec multa
suis pro laudibus a me [*an ad p. 810, 21?*]). *γ gerund.:* HIL.
in psalm. 118 koph 3 -enda fuit auditio. in Matth. 4, 2 p. 932^B
honor ... operibus sit -endus. trin. 6, 30 p. 182^A.

3 *c. enunt.:* *a c. quam ob rem (cur):* NAEV. com. 39 ultro
-etur, q. o. r. ametur. Ov. met. 8, 493 -uisse fatemur illum, cur pereat
(LIV. 31, 45, 13. 41, 24, 11). *b c. ut (ne: l. 45):* *mediopass.:*

stirpis praes.: Ov. trist. 3, 4, 35 LIV. 40, 11, 6 CVRT. 3, 12, 24 STAT.
silv. 5, 1, 4 QVINT. inst. 2, 9, 2 PLIN. epist. 4, 11, 16. 9, 14, 1. *stir-*
pis perf.: PLAVT. Capt. 422 TER. Andr. 281. Hec. 760 -tus de (*cf.*
l. 17. 41) me est, ut eqs. (LENT. Cic. epist. 12, 14, 6). LIV. 7, 21, 6. 28,
19, 6. *act.:* *stirpis praes.:* PLAVT. Capt. 744. TVRPIL. com. 85
-es merito (*cf. p. 811, 1 et l. 55*) ut diligare. *stirpis perf.:* PLAVT.
Aul. 222 de (*cf. l. 17. 37*) te neque re neque verbis -ui, ut faceres, quod
facis (PETRON. 132, 1). Epid. 712 Poen. 1407 Cic. de orat. 1, 232 VERG.
Aen. 2, 434 SEN. contr. 7, 8 (23), 1 VELL. 2, 130, 3 VAL. MAX. 1, 8, 8. 6,
2, 11 SEN. epist. 7, 5 CVRT. 7, 1, 22. PETRON. 114, 8 hoc a diis. STAT.
Theb. 1, 657 -ui, ne parcere velles (QVINT. decl. 294 p. 167, 2). silv. 5,
4, 1 crimine (PLIN. epist. 3, 11, 7 virtutibus). *al.* *c c. quod:* PS.
QVINT. decl. 5, 4 p. 92, 3 quid ego a deis ... -ui, q. eqs. *d relat.:*
QVINT. inst. 10, 1, 174 -etur, qui ... eximatur (decl. 297 p. 175, 20
-etur ..., propter quem parcamus). decl. 259 p. 58, 23 -uisse ... qui
non falleretur (CIL VI 30973).

4 *c. structuris inf. habentibus:* *a c. inf.:* *formae mediopass.:*
stirpis praes.: Ov. Pont. 4, 9, 89 VAL. MAX. 5, 3, 3. 9, 13, 2 MART.
epigr. 32, 1 Ivv. 8, 25 TAC. ann. 14, 48, 3 PLIN. epist. 7, 20, 1. paneg.
73, 6 eadem audire. *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 2 p. 249, 51 contemni
digne (*cf. l. 40 p. 807, 71*) -emur (*gr. p. 26, 29 ἐσμεν ἄξιοι*). *stirpis*
perf.: (*cf. p. 813, 8. 29*): SIL. 2, 372 -ta est ... plecti Carthago. 7, 54.

act. stirpis perf.: PROP. 2, 5, 3 haec -ui sperare? (STAT. Theb. 1, 240
ultorem ... Iovem). Ov. epist. 14, 63 mori (SEN. contr. 10, 3, 4 SEN.
Phaedr. 683. *al.*). met. 1, 243 pati (Pont. 3, 6, 28 PHAEDR. 3, 11, 7). 8,
127 -ui et sum digna (*cf. p. 807, 71*) perire (SEN. contr. 1, 5, 2. 8
MART. 1, 18, 7). *al.* *b c. nom. c. inf.:* Ov. epist. 3, 41 qua -ui
culpa fieri tibi vilis? met. 9, 563 neve -ere meo subscribi causa sepulcro
(*noli committere, ut' Burmann*). *al.* VELL. 1, 5, 1 SIL. 13, 786 MART. 4,
10, 4 TERT. anim. 17, 10 adv. Hermog. 28 p. 156, 18 ENNOD. opusc. 3,
88 p. 353, 20. *c c. acc. c. inf.:* FLORENT. dig. 15, 1, 39 quod ...
officio -uerit ... sibi donari. HIL. c. Aux. 1 *pacis* nos fieri participes
nec temporis nostri peccata -uerunt nec eqs. PRISCILL. tract. 6, 98
p. 73, 21 EPIPHAN. in euang. 23 p. 34, 14 BOETH. cons. 1, 4, 36 W.
INSCR. christ. Diehl 2376^A.

*B usu derivato pertinet ad ius (cf. p. 809, 3) vel necessitatem
agendi i. q. oportere, licere (cf. p. 806, 57. ubique formae medio-*
pass. stirpis praes. et act. perf. [-or -ui]): 1 *negative:* *a c.*
inf.: Ov. epist. 19, 95 non -uit falli mecum ... Delia dea. GAVDENT.
serm. 8, 19 G. qui necdum -ar ... Pauli auctoritatem praesumere. 19,
44 daemones ... salutis poculum bibere non -entur. PS. HIER. epist.
4, 4 p. 59^D PS. AVG. quaeat. test. I 8, 1 COD. Theod. 4, 10, 3. 4, 17, 1
SACR. Leon. p. 113, 3 PETR. CHRYS. serm. 123 p. 540^A. ENNOD. dict.
22, 11 p. 496, 16 trahi ad servitia non -entur (*l. 19* quos nefas est ad
inhonesta constringi). CONC. Paris. a. 556 p. 142, 19. *b c. nom.*
c. inf.: CONC. Paris. a. 556 p. 145, 3 episcopus recepi penitus nulla-
tenus -atur. 2 *sine neg.:* *a c. inf.:* SEN. clem. 1, 6, 2 nescio,
an nemo ad dandam veniam difficilior sit, quam qui illam petere sae-
pius -uit. STAT. Theb. 8, 285 cogi. TERT. pudic. 13, 16. uxor. 1, 2 l. 11
quae ... temperari -rentur. CYPR. epist. 38, 1 p. 580, 10 COMM. instr.
[Bulhart]

2, 33, 10 OPTAT. 1, 19 p. 21, 1. 3, 7 p. 89, 4. 7, 1 p. 160, 3 PAVL. NOL. carm. 26, 75 COD. Theod. 2, 1, 8, 1 COD. Iust. 8, 4, 8 CAES. AREL. serm. 24, 4 p. 105, 1. nota: VAL. FL. 1, 519 quid Minyae -uere (i. quid causae habuerunt) queri? b c. acc. i. q. egere? (cf. p. 819, 11): VEG. mil. 4, 36 cavendum, ne . . . statim, ut sectae fuerint trabes, mittantur in navem, siquidem . . . duplices ad maiorem siccitatem -antur indutias.

III forma (bene, male) -eri (de aliquo) i. q. factis gratia aut vindicta dignis consulere in aliquem, aliquem bene vel male afficere, tractare (de usu generum verbi: act. stirpis praes. [LVCIL. 948 (bene Marx) ut -as supplemento incerto]: l. 34. p. 810, 23. act. stirpis perf. inde a PLAVTO [l. 23 sq. 30. 35. 83 sqq. cf. p. 810, 6], item mediopass. stirpium praes. et perf. longe frequentissime usurpantur bene -ens et bene -tus, quae v. p. 811, 43. 813, 34; sed locos propter structuram notabiles hic recipere maluimus):

A intrans.: 1 c. struct. (accedit abl. instr.: l. 50. p. 810, 1): a solum meritum indicatur adv.: formae mediopass. stirpis praes.: TRAG. inc. 201 bene quam -tam esse autumas, male -ere (i. quae te beneficiis afficit, eam tu male factis afficis. PORPH. Hor. epod. 5, 88). PLANC. Cic. epist. 10, 17, 3 qui bene -entur (VAL. MAX. 6, 5, 1). CASSIOD. var. 5, 43, 3 sic (i. male). perf.: TRAG. inc. 201 v. l. 18. LIV. 45, 20, 8 Rhodios non ita -tos eo bello, ut eqs. formae act. stirpis perf.: SEN. contr. 7, 6 (21), 13 bene -uit. nota bene -eri (sc. vi vocis b. evanida) c. inf. consec.: COMM. instr. 1, 6, 22 unde b. -uit corruptor ascendere caelum? bene -ens et bene -tus v. p. 811, 43. 813, 34.

b debitor gratiae indicatur: a praep.: ① erga (cf. p. 810, 7): PLAVT. Amph. 1101 utut e. me -tast (Cist. 109). CIL III 9360 patrono e. se benemerito. VI 14926 coniugi ergo se benemerenti.

② de (cf. p. 810, 8. 33; aliter p. 808, 7): non accedentibus aliis struct.: PLAVT. Amph. 39 debetis velle, quae velimus: -uimus de vobis ('digni sumus' Ussing). CIL VIII 1125 -tus de (. . .). 11605 de se sibi -tus . . . de se sibi -ta (cf. Söderström, Epigraphica lat. Afr., 1924, 89 sqq.). 21764. indicatur etiam meritum: A formae act.: stirpis praes.: PLAVT. Asin. 148 te ego ut digna's perdam atque ut de me -es (TVRPIL. com. 192). stirpis perf.: PLAVT. Capt. 745 de me ut -uisti, ita vale. ACC. trag. 195 ita de illis -ui, ut eqs. (Cic. Att. 9, 7, 4. SEN. contr. 2, 1, 32 sic. PAPIN. dig. 31, 77, 25 ut quisque de te -perit). Cic. Att. 10, 4, 5 de re p. . . optime (VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 SEN. dial. 6, 1, 3). Ov. Pont. 4, 2, 46 non bene (SEN. contr. exc. 3, 3 contr. 7, 3, 9. al.). SEN. contr. 2, 5, 19 melius (SEN. epist. 52, 6). contr. exc. 6, 2 male (SEN. dial. 1, 4, 8 m. de me imperator -uit).

B mediopass.: ① stirpis praes.: PLAVT. Curc. 185 male -eri de inmerente (Trin. 339 AFRAN. com. 388 Cic. Verr. II 3, 59. al.). Cic. Phil. 1, 33 bene (al. SEN. dial. 3, 16, 3. al.). 2, 119 ut (CASS. Cic. epist. 12, 12, 5). al. CAES. Cic. Att. 9, 6^a ita. PROP. 1, 8, 17 SEN. benef. 6, 23, 8. ② stirpis perf.: formae finitae: PLAVT. Asin. 160 ut -ta es de me et mea re (Most. 214 CAES. civ. 3, 53, 5). Mil. 1069 numquam (cf. saepe l. 50. 57, semper l. 59. 61, aliquando l. 58) male de me -tast (LIV. 29, 8, 4). SCIP. min. or. frg. Fest. p. 286 b 7 quibus de hominibus ego saepe atque in multis locis opera factis . . . benemeritus siem (Cic. Sest. 142. al. CAES. anal. frg. Cic. Brut. 253 BELL. Afr. 77, 1 Alex. 66, 5 NEP. Phoc. 2, 2 LIV. 26, 33, 7). Cic. div. in Caec. 21 non optime (Verr. II 4, 142. al. CAES. civ. 3, 99, 2 BELL. Hisp. 1, 4. al.). Verr. II 4, 81 ita . . . ut (al. CAES. Gall. 1, 11, 3 LIV. 10, 24, 11. 45, 20, 8). Mur. 51 ita (al. CAES. Gall. 1, 11, 3 TAC. ann. 12, 65, 1). al. LIV. 4, 32, 7 quanto melius. al. partic.: Cic. har. resp. 46 saepe (cf. l. 48) optime (Phil. 5, 36 -tae -entisque [cf. l. 60]. 13, 7 civili bello. al.). Mil. 99 non male aliquando (cf. l. 48) . . . semper (cf. l. 48) optime (cf. QVINT. inst. 10, 3, 11 de ingenio suo pessime). Phil. 5, 28 bene de re p. -torum et (cf. l. 57) -entium (CIL III 7090 patrono semper b. de se -to. al.).

③ partic. praes.: Cic. prov. 23 nemini . . . bene -enti de re p. (Phil. 5, 28 v. l. 60. al. CIL III 7460 VI 14732. al.). Phil. 5, 36 optime. epist. frg. V 22 M. ita. APVL. met. 10, 24 pessime. ④ ab (cf. etiam p. 808, 29): CIL II 2102 illa benemerens a suis (III 1760 bene -enti a se. VI 28415 XII 49. 197. cf. VI 37146, 10 bene -tae ab se [CE 1853, 4 a multis bene -tus amicis]). XII 194 uxori a se -entissimae (INSCR. christ. Diehl 4686 Probae benemerenti, a filio Leone et a omnibus -tae [de abund. cf. p. 811, 13. 813, 70]).

β dat. (aliter l. 32): CASSIOD. var. 5, 27, 1 qui bene nobis -ti fuerint. CIL XII 3453 marito sibi -entissimo.

γ apud partic. pro subst. (cf. p. 811, 46) pron. poss.: PLAVT. Capt. 935 bene -enti nostro ('si quis de nobis bene -uerit' recte Brix-N.-K. Ps. CYPR. adv. Iud. 4 p. 137, 9 interfecerunt b. -entem suum. INSCR. christ. Diehl 600 ad spirita benemerentium meorum). [dub.: CE 1974, 4 sic sibi voluit ac -ti(s) suis funus ornari (cf. etiam Armini, Eranos 24, 1926, 64). CIL XI 4760 -entibus suis (ad II?)].

2 abs.: Cic. off. 2, 70 qui est -tus (i. qui in illum beneficium contulit). SALL. Iug. 54, 1 v. infra p. 813, 80. VERG. Aen. 6, 664 quique sui memores aliquos fecere -endo (munerando interpretatur DON. Ter. Eun. 458, 3 [cf. p. 815, 25]. PROP. 4, 11, 101 sim digna -endo, cuius honoratis ossa vehantur avis [cf. p. 805, 6]. SEN. Herc. O. 575 [v. p. 815, 42]). Ov. epist. 2, 61 me -uisse putavi (QVINT. decl. 374 p. 414, 21 puta te -uisse. cf. SEN. benef. 7, 25, 2 'si bene quid de te -ui' [cf.

l. 9] . . . : quidni -ueris? TAC. ann. 12, 58, 2 prout bellis . . . -uerant aut . . . seditione deliquerant). PRVD. c. Symm. 2, 807 vivere commune est, sed non commune -eri. part. praes. pro adi. et subst. v. p. 812, 39, part. perf. p. 813, 58.

B c. acc.: 1 meriti sive boni sive mali: a in bonam partem i. q. committere (mediopass. praes. et perf., act. perf. [l. 10. 13 sqq.]):

TER. Hec. 487 quae numquam quicquam erga me committast . . . , quod nollem, et saepe, quod vellem, -tam scio. CATVLL. 73, 1 desine de (cf. l. 14. 18) quoquam quicquam bene velle -eri (VERG. Aen. 4, 317 si b. quid de te -ui. Ov. met. 7, 854. LIV. 43, 8, 4 quae b. -tos sese . . . de p. R. dicant). LIV. 7, 20, 5 ea . . . -tos (STAT. Theb. 9, 780 multum -tos . . . parentes. CIL VI 33796 coniugi . . . plura [i. plurima] -tae. INSCR. Nuovo bull. crist. 1904 p. 133 plurima -enti). SEN. benef. 7, 19, 9 quidquid -uerat (TAC. hist. 4, 80, 3 quae -uisset). CVRT. 10, 8, 1 quid de (cf. l. 8) rege -uisset (MART. 9, 71, 7 q. -uit terror Nemees, quid portitor Helles, ut niteant . . . signa poli? [QVINT. decl. 325 p. 281, 2 q. -ueras, ut te scriberet heredem?]. cf. p. 803, 6 et TERT. nat. 2, 9, 20 p. 112, 27 q. Sterculinus -uit ad divinitatem?). SCAEV. dig. 32, 37, 2 de (cf. l. 8) me nihil -to (DRAC. laud. dei 3, 565 nil de pietate -entes. CIL V 5032 plura [i. plurima] de se -enti. VI 11252 uxori . . . omnia de se -enti. XI 6566 plus de se -tae quam titulo scribi potuit). ?CE 492, 4 v. p. 808, 28.

b in malam partem i. q. delinquere (cf. p. 814, 51 et vol. III s. v. commereo): α formae activae (praes. non nisi l. 25. 31. partic.: l. 30) et passivae (l. 30): PLAVT. Asin. 146 isti quid suscenseam ipsi? nihil est, nihil quicquam -et; tuofacitiussu (Persa 832 ego n. -ui : at enim quod ille -uit, tibi id obsit volo. Cic. ad Brut. 1, 15 [9, 24], 11 TIB. 1, 10, 5 Ov. met. 5, 492 SEN. contr. 10, 5, 9). Cas. 954 malum -ui (Mil. 547. cf. 584 TAC. hist. 1, 41, 2. al.). Cist. 160 malam rem. Men. 779 culpam (Stich. 78 in se. MELA 1, 106). Trin. 23 amicum castigare ob -tam noxiam. VERG. Aen. 7, 307 scelus . . . -entem. PROP. 1, 18, 9 Ov. epist. 7, 77. medic. 2 crimina nulla -ent. ars. 3, 45 met. 2, 290. al. LIV. 2, 38, 4 piaculum. 8, 28, 8 noxam (PETRON. 139, 3). al. indicatur, in quem delinquatur: PLAVT. Men. 490 quid de te -ui, qua me causa perderes? (TER. Haut. 83 (com) meruisti Fleckeisen, Dziatzko. LIV. 28, 27, 13 subi. patria). β formae mediopass.: PLAVT. Most. 860 sunt malum -ti (LIV. 38, 8, 7 non plus mali -tos Aetolos Antiochi bello quam boni ante . . . fecisse). Trin. 1049 qui nil -ti (Ov. met. 2, 707 in . . . n. -to saxo). TER. Phorm. 1014 esse . . . culpam -tum non nego. VAL. FL. 7, 421 me opponere monstris quid -tum . . . voluit?

2 debitoris gratiae (cf. s. v. emereor p. 472, 72): VLP. dig. 32, 11, 8 si te -uerit ([syn.: meritum apud aliquem collocare]. <de> te Hoffmann, sed cf. 40, 5, 46, 3). COMMENT. Lucan. 3, 622 'emerita iam morte': qua morte -uerat suos, dum omnia tela excipit. -eri deum v. p. 804, 59. pass.: CASSIOD. Ios. antiq. 13, 7 p. 368, 14 eum nequaquam pro patre dolorem servaturum, si bene -retur ab eis (gr. 115 εὐεργετηθεῖς). -tus pass. i. q. beneficiis devinctus v. p. 812, 81.

index gramm: casus: accedit nom. praed.: p. 802, 82. 803, 56. gen.: p. 805, 4. dat.: reflex.: p. 802, 57. 806, 78. aliter: p. 809, 32. non reflex.: p. 802, 57. 805, 1. 59. aliter: p. 803, 53. 82. 809, 70. acc. simplex: aliquid: passim; nota l. 5. p. 803, 34. 74. 809, 4. aliquem: l. 40. p. 804, 57. 66. 806, 37 sqq. acc. duplex: p. 804, 74. 806, 33. abl. instr.: p. 802, 71. 803, 18. 804, 2. 805, 41. 807, 64. 809, 16. adv.: p. 805, 34. 807, 65. 809, 17. al. praep. (cf. et p. 803, 19. 816, 59): ab: p. 804, 24. 805, 1. 3. 45. 54. 806, 3. 7. 808, 28. 44. al. aliter: l. 45. p. 809, 64. ad: l. 18. apud: p. 803, 81. 804, 42. 805, 58. de: p. 803, 14. 804, 43. 805, 56. 806, 6. 23. 807, 69. 808, 17. al. aliter: p. 809, 29. al. circa: l. 78. erga: p. 809, 26. ex: p. 802, 76. in c. acc. l. 29. in c. abl.: p. 813, 80. per: p. 802, 77. 805, 66. inf. (inde a PROP., Ov.): p. 805, 15. 70. 806, 47. 808, 51. 73. 81. 809, 24. 813, 8. 28. nom. c. inf.: p. 805, 24. 807, 5. 808, 61. 80. acc. c. inf.: p. 805, 31. 76. 807, 9. 808, 65. enunt.: rel.: p. 805, 6. 808, 47. c. quam ob rem (cur): p. 808, 32. c. quod: p. 808, 46. c. ut (non), ne (inde a PLAVTO, TER., Cic.): p. 805, 7. 65. 807, 43. 808, 34. aliter: l. 15. p. 803, 1. 809, 22.

comp.: com-, de-, e-, per-, promereo. mercedimerus. deriv.: 2. merito. merenda. meretrix.

part. praes., saepius pro adi. et subst. (p. 811, 27) *merēns, -entis. de scriptura et sonis v. p. 802, 25. 811, 64. de formis v. p. 811, 74. suspensiones v. p. 811, 4 sqq. l. 52 sqq. superl. v. p. 811, 20. 81.

1 i. q. dignus, qui aliqua re afficiatur (cf. p. 807, 54): a in bonam partem (bona et mala res coniunctae [cf. p. 804, 67]): SALL. Iug. 100, 3 laudare et increpare -is): CVLEX 413 tibi tale -i funeris officium . . . reddit. HOR. carm. 3, 13 hac arte . . . te -em . . . tuae vexere tigres. epist. 1, 7, 24 dignum praestabo me etiam pro laude -is (sc. Maecenatis). TIB. 1, 9, 81 Venerique -i fixa . . . palma. Ov. Pont. 2, 2, 92 decreta -i . . . laurea. STAT. silv. 4, 8, 14 PORPH. Hor. carm. 3, 14, 6. c. negatione (cf. p. 811, 29. 35. 813, 18): VLP. dig. 24, 3, 22, 6 mulier . . . nimia circa maritum non -em. PEREGR. Aeth. 5, 12 circa me . . . indignam et non -em (23, 5. 8 SVLP. SEV. epist. 2, 14. cf. p. 807, 71. 818, 55). 16, 4. HIER. epist. 21, 39, 4 dat pluviam . . . -bus pariter et non -bus. in titulis (cf. p. 811, 48. fere dat. gen.: INSCR. christ. Diehl 3970 D Petroniae -is. cf. et p. 811, 13. 18): CIL I² 632 (= CE 248, 7) proque hoc atque alieis doneis des digna -i (INSCR. christ. Diehl 3923 matri . . . pro pietate -i. cf. CIL XI 4751 ob eximia beneficia eius erga [Bulhart]

se -i). 2226 Aescolapio ... donum dedit lubens merito (cf. p. 808, 40) -e (cf. p. 802, 32. item deo: CIL XIII 388 votum solvit lubens -i. INSCR. Dessau 9238^a Fortunae reginae -i. *τύχη βασιλίσση ἀξία*. cf. p. 812, 21). II 1709 huic mer. fil. et nep. fec. (XIV 4803 patri). VI 6604 conservo suo -i. 10329 a(mico) m. 14247 maritae s. mer. (cf. X 6081 marito. XI 3847 coniugi. XIV 4812 INSCR. NSc. 1907 p. 207. 1927 p. 333 n. 8^b. al.). 14252 filiae ... me. (INSCR. NSc. 1920 p. 221 n. 3 file me. cf. CIL VIII 24691 pater meren(ti). XI 4760 v. p. 809, 77. INSCR. christ. Diehl 1631. 4470 filio septenni [4580 quinquenni. NSc. 1923 p. 49 nepoti qui vixit an. II ... avia m. cf. p. 812, 27]). 20107 amico ... sodales -i. X 7833^a illi tumultum -e(n)ti (cf. l. 37. p. 802, 26). INSCR. NSc. 1917 p. 281 n. 5 libertae (cf. l. 26. p. 812, 16). 1923 p. 361 patrono. CE 664, 1 quiensces (i. quiescis) in pace -s. al. iuxta ponitur bene merens (cf. p. 809, 68. 813, 70): CIL III 13949 matri ... -i ... b. m. X 1541 marito. INSCR. christ. Diehl 3248 fratri benemerenti ... -i. cf. 3656 Valerian(a)e -i ... -i. iuxta ponitur (con)dignus (cf. p. 807, 35. 810, 79. 812, 71. 813, 10. 14. 68): CIL XI 5748, 8 ut adfectione(m) ... in singulos quosque condignos -es exhibeant. INSCR. christ. Diehl 3908 dignne -i Martinae (4530^b. 4611. cf. 4376 C digno et -i. INSCR. NSc. 1932 p. 176 digno -i). superl. (cf. l. 81.) merentissimus, -a, -um (c. struct. v. p. 809, 67. 71): CIL II 1185 civi. 1461 matri (4023 XII 49^b. cf. II 1618 filiae -issimae [sim. III 2290 V 7962 INSCR. NSc. 1915 p. 174]. VIII 5066 parentibus [XIII 2029]. 24756 avonculo. XII 22 patri). 2211 patrono (4346). 2997 coogi (sim. 3035. 4022. 4186 V 7909 VI 2584. 34612 VIII 4496 IX 1987 INSCR. EphEp. 9 p. 34 n. 68 INSCR. Gall. Narb. Espér. 10). V 7927. VI 9533 fratri. XIV 4910 libertae. pro subst.: MANIL. 4, 96 nec fortuna ... sequitur ... -is. STAT. Theb. 1, 661 sors aequa -es respicit. silv. 5, 1, 251 PLIN. epist. 8, 6, 13. FRONTO p. 235, 22 N. -bus promptius, immerentibus audacius opem tuli (HIER. epist. 21, 35, 1 -bus ..., immeritis). b in malam partem: SALL. v. p. 810, 72. VERG. Aen. 2, 229 scelus expendisse -em Laocoonta. 2, 585 (in parte suspecta) sumpsisse -is (gen.; aliter Conington-N.) poenas. Ov. epist. 7, 85 -em ure! minor culpa poena futura meast. met. 8, 116 cives odere -em me. VITR. 7 praef. 9. VAL. FL. 2, 101 Lemno. HOMER. 41 VLP. dig. 20, 1, 27. 30, 53, 3. c. negatione: CELS. 1, 8, 2 in accusationem non -is stomachi. TERT. adv. Marc. 2, 23 p. 366, 18 nondum -es praedamnare. CIL X 2728 mater no(n) -e(n)ti ('sc. mortem praematuram' Bormann. cf. CIL XI 2611 XII 1957 INSCR. christ. Diehl 2781 A. 3051 B. 4224 B. cf. et p. 807, 78). INSCR. christ. Diehl 4662 filiae Marciae non -es ... parentes.

2 i. q. bene vel male consulens (cf. p. 809, 9): a indicato merito: PLAVT. Asin. 129 male -i (Capt. 315 SVLP. Sev. chron. 1, 12, 4. cf. SEN. Phaedr. 270 fama ... peius -i melior et peior bono). bene -s (c. struct. sc. erga, de, ab: v. p. 809, 26. 62. 65): PLAVT. Asin. 129 Cist. 761. al. CIC. Phil. 14, 13 fin. 5, 61 Att. 14, 10, 3 BELL. Afr. 86, 3 SEN. benef. 1, 4, 5. al. GLOSS. bene -es εὐεργέται. formam bene -s noster (pro eo quod minus usitatum erat 'benefactor') v. p. 809, 73. saepissime in titulis: uno verbo perscr. benemerenti: CIL II 2102. al. XIV 2841 CE 1878, 5. INSCR. christ. Diehl (v. ind. p. 490). INSCR. NSc. 1915 p. 30 n. 3. et saepe. inde notatur per b.: INSCR. NSc. 1919 p. 309 n. 44 coniugi ... d(e) s(e) b(enemerenti) f(aciendum) c(uravit). notatur (v. etiam Diehl p. 490 sub II B): bene meren.: CIL VI 3193. benemer.: CIL VI 10745. 28129 INSCR. NSc. 1919 p. 225 n. 405. p. 353 n. 93. 1920 p. 232 n. 5. 1923 p. 410. 1928 p. 210 n. 15 venemer. ben. mer.: CIL VI 28180 INSCR. NSc. 1914 p. 389 n. 37a. 1928 p. 260 INSCR. christ. Diehl 4375 F. ben. me.: CIL III 14491 VI 28218. cf. p. 812, 11. be. me.: CIL II 4154 VI 28480 INSCR. NSc. 1919 p. 353 n. 92. bene m.: CIL VI 2561. 13609 IX 1705. X 3068 bene m. INSCR. NSc. p. 812, 4. b. mer.: CIL VI 28893. b. n. m. r.: CIL VI 10158 b. n. m. r. bus. b. m. r.: CIL III 12953 b(ene) m(e)r(entibus). b. m. t.: CIL VI 21872. b. n. m.: CIL VI 13165 INSCR. NSc. 1919 p. 43 n. o. 1923 p. 376. b. m.: CIL V 515 H(erculi) b. m. v(otum) s(olvit) l(ubens) m(erito). et saepissime. m. b.: v. l. 84. scribitur (v. etiam Diehl p. 490 sq.): per n- (cf. p. 814, 7): CIL VI 19605 bene nerenti. X 2534 (cf. Schopf, Die konsonant. Fernwirkungen 141). per mae- (cf. p. 813, 46): CIL III 14491. VI 7150. al. IX 381. al. per moe-: INSCR. RevA. VI 12 (1938) p. 324 n. 56 (s. III). per menr-: CIL VI 28261 XIV 4820 INSCR. NSc. 1927 p. 406 n. 74. per mir-: CIL X 2280. per ret-: v. p. 802, 27. per -ient- (cf. p. 802, 31): INSCR. christ. Diehl 4062. 4117 D. 4673. per -int-: CIL VI 28448 -inti. 32691. per vene- (cf. l. 54): CIL VI 10708 X 7833^d XIV 614. al. mene-: CIL VI 9362 sorori menemerenti (cf. Schopf l. c. 138). beme-: CIL VIII 3248. 15607 (cf. Schopf 140). de formis (v. et p. 802, 32 et Diehl p. 491^a sub E): dat. pl. -is: CIL III 12666 INSCR. christ. Diehl 4643. dat. sing. crebro usu quasi immobilis factus et pro nominativo usurpatus videtur (cf. Diehl ind. p. 491^a et Armini, Éranos 33, 1935, 79): INSCR. christ. Diehl 4573 Benerosa bene -enti parentib. desiderantis(sima) (Armini) anuclata (i. anniculata). sim., sed non altero nominativo sequente 604 A. 2550 A^{adn}. 2591^{adn}. bis. 2592. 2592^{adn}. 2825^{adn}. superl. bene merentissimus (cf. l. 20 et b. meritis-simus p. 813, 51): CIL III 3544 V 4740 VI 3611. 12253. 13023. 14322. 19028 IX 4452 X 2044. 6035. 8123 XI 2837. -ens bene: INSCR. christ. Diehl 3732 A m. b. coniugi. 4167 -enti fecerunt bene. vere

benemerenti: INSCR. christ. Diehl 2593. plerumque usurpatur dat. (in titulis sepulcralibus nomini mortui postpositus; antepositus: INSCR. NSc. 1923 p. 252. 1924 p. 345. nom.: v. Diehl p. 490 sub I. voc.: INSCR. NSc. 1926 p. 247 n. 4 have Nerati Iuste bene m. gen. pl.: INSCR. christ. Diehl 600 [v. p. 809, 75]): viro, coniugi, contubernali sim.: CIL III 8460 V 2899. VI 8828 v. p. 802, 33. XI 3068. 4446. 6204. 6417, 15 XIV 2841 CE 1878, 5. 2169, 3. 2209, 9. et saepissime. patri, matri sim.: CIL VI 33227 IX 1705 INSCR. NSc. 1914 p. 397 n. 10. 1919 p. 299 n. 17. p. 304 n. 27. 1920 p. 232 n. 5. al. filio, filiae sim.: INSCR. NSc. 1914 p. 394 n. 77. 1916 p. 97 n. 1. p. 109 n. 136. 1919 p. 56 n. 6. al. fratri, sorori: CIL VI 35434 ἀδελφῶ φημι βεν μερετι (cf. p. 802, 27). INSCR. Gall. Narb. Espér. 2 patri et fratribus b. m. INSCR. NSc. 1914 p. 397 n. 15. p. 419. al. patrono: CIL II 4154 VII 244 XIV 5179. al. INSCR. NSc. 1916 p. 104 n. 88 b. 1919 p. 302 n. 24. al. servo sim.: INSCR. NSc. 1915 p. 44 n. 19 ornatrici. 1917 p. 25 n. 2 vernae suae. 1919 p. 318 n. 55 lib(ertae). colliberto: INSCR. NSc. 1915 p. 47 n. 34. 1916 p. 184 n. 2. 1922 p. 424 n. 97. 1923 p. 36. collegae, amico sim.: CIL VI 9384 illi college sui pro sua pietate bene -i. INSCR. Dessau 6722 a(micis) b. m. (INSCR. NSc. 1919 p. 307 n. 34 amico). INSCR. NSc. 1920 p. 288 n. 4 ille heres eius amico et collegae b. m. f. 1919 p. 224 n. 160 collegae. al. deo: CIL V 515 v. p. 811, 62. cf. p. 811, 1 sqq. heredes testatori: INSCR. NSc. 1915 p. 43 n. 15. 1919 p. 223 n. 285. 1928 p. 195 n. 2. 5. p. 197 n. 7. 8 fratri h. b. m. f. nota additum abl. modi (cf. l. 41. p. 813, 71): CIL XIV 4276, 17 coniugi ... benemere(anti omni) bono. propter usum creberrimum haec formula significatione propria evanida etiam de iis adhibetur, in quibus aliquid meriti fuisse non potest, velut de liberis brevissimae aetatis (cf. p. 811, 9. 813, 48): INSCR. christ. Diehl 2269^{adn}. filiae benemerenti, quae vixit annum. INSCR. Bull. archeol. 1922 p. CLXXX. INSCR. NSc. 1920 p. 40 n. 39. 1923 p. 410. 1927 p. 407 n. 81. p. 425 n. 156. p. 426 n. 160. huic usui multa ex iis, quae ad coniuges vel ad consanguineos pertinent, attribui posse consentaneum est. similiter significatione detera nomini sepulcrum ponentis nominativo casu additur (cf. l. 42. p. 813, 50. 76): CIL VI 31165 (a. 250) illi ... turmalibus benemerentes [animo] animo pleno posuerunt columna(m). INSCR. christ. Diehl 2953 F parentes benemerentes. 4582 Iusti an(n)orum sex ... parentes benemerentes. INSCR. Epigraphica 2, 1940 p. 7 illae κοινολογους βενεμερεντες.

b abs. i. q. benefactor (cf. similia p. 809, 67. 73): CVLEX 229 fit poena -i. LYGD. 6, 55 nec merito (i. et immerito) nobis inimica -i. add. abl. modi (cf. supra l. 24): CIL XI 6480 liberto ... omni modo -issimo. nomini sepulcrum ponentis nominativo casu additur (cf. l. 33): CIL III 12438 mater natis m(emoriam) -e(n)s (an voluit intellegi maerens?) posuit (XI 2594).

comp.: immerens.

adv. merenter i. q. merito: CIL VIII 3528 ille filio dulcissimo -r fecit. [inc.: CE 746, 12 v. p. 41, 35. GLOSS. II 483, 2 ἀφελμῶς -r commode utiliter.]

p. p. et mediopass. pro adi. et subst. (l. 73. 80. p. 813, 28. 32. 35. 52. 79) *meritus, -a, -um. -etus: v. p. 813, 41 sq. superl.: l. 66. 70. 72. 75. 80. p. 813, 51. 72. [corrupt. aut locis sive corruptis sive dubiis: Acc. praetext. 16 optume essis -us a nobis. CVLEX 24 -is ... chartis (fretis dubitanter Leo). LIV. 41, 6, 4 VAL. FL. 4, 259.]

1 passive: a i. q. iure accipiendus, debitus (in malam partem l. 59. 64. 70. al.): PLAVT. Capt. 1020 -am mercedem (Cas. 1015 LIV. 8, 22, 3). CIC. Planc. 80 gratiam (de orat. 3, 14 debitamque [cf. infra l. 58. 60. 62. 67]. leg. 2, 43. cf. Ov. Ib. 25 grates). Phil. 7, 10 -os ... honores et debitos (VERG. Aen. 3, 118 [SERV. aptos]. 3, 264 [SERV. congruos]. al. Ov. met. 8, 387. al. LIV. 3, 69, 3). 11, 30 poenas ... -as debitasque (SEN. clem. 2, 3, 2 ex -a ac d. p. cf. Ov. epist. 12, 119. al. LIV. 1, 52, 1. al.). de orat. 2, 203 illam non Norbani seditionem, sed populi R. iracundiam ... -am ac debitam fuisse (cf. VERG. Aen. 8, 501 -a ... ira [Ov. Pont. 1, 10, 43. al.]). al. LENT. Cic. epist. 12, 14, 7 gloria iusta et -a. VERG. Aen. 4, 611 numen. 4, 696 morte (al. Ov. fast. 3, 707). al. HOR. carm. 3, 28, 16. 4, 2, 36. Ov. met. 3, 512 famam (PLIN. epist. 5, 14, 3 optima et -issima). Pont. 2, 6, 6 mala. LIV. 4, 41, 9 laudibus (al.). 26, 21, 4 triumphi (39, 4, 6 -um debitumque t. al. MANIL. 4, 52). VAL. FL. 7, 267 quem non -is videas occurrere monstris (i. tauris Aetiae). AFRIC. dig. 48, 10, 6. 3 ne uterque eorum -o debito careat. HIL. in psalm. 118 heth 15 -issima ... clade percussae sunt. COD. Theod. 2, 1, 8, 2 dignus (cf. p. 811, 16. 813, 10) et -us horror. 16, 5, 40 pr. Manichaeos ... -issima severitate persequimur. al. neutr. pro subst. (cf. p. 819, 63): SALL. or. Phil. 16 ut quam maturrume -a invenias. b i. q. iure factus, iustus (cf. p. 808, 70): PETRON. 98, 2 -issima proditioe (Richard, propositione trad.) monstrabo. VAL. FL. 1, 508 -os ... rumpere questus. STAT. Theb. 5, 104 doloris (Ach. 1, 397). Ach. 1, 783 omne simul robur ... Europae -os ultro iuravit in enses. PAVL. dig. 48, 20, 7 pr. -is de causis. BOETH. cons. 1, 5 vers. 27 -o ... modo. THEOD. MOPS. epit. in psalm. 78, 12 obprobriis ... -issimis. neutr. pro subst.: ITIN. Alex. 41 p. 22, 11 cum acrius -o (i. iusto) ... doluisset. c? i. q. beneficiis devinctus (cf. p. 810, 40): CE 1869, 12 ad circa -tos quoque fecit plurimos ('at vicinorum ['propinquorum mavult Niedermann in plag.] quoque plurimos sibi devinxit' Lommatszsch cum Heraeo, Kl. Schr. 185).

[Bulhart]

2 active: **a i. q. dignus, qui aliquid accipiat** (cf. p. 807, 54): **α in bonam partem:** de animantibus: PLAVT. Cas. 1015 -is -am (v. p. 812, 55) mercedem dare (cf. Rud. 516 quod habeas gratiam -o mihi. Ov. fast. 3, 268 posita est -ae multa tabella deae. 4, 898 Iovi [trist. 4, 2, 56]. trist. 1, 10, 43. 4, 2, 12 deis. INSCR. Ital. X 3, 52 votum solvit libens -a(e)). LYGD. 1, 21 -am larga donates salute. PROP. 2, 29, 13 haec te non -um . . . exspectat. Ov. am. 1, 10, 59 -as celebrare puellas. al. **c. inf.:** SIL. 6, 41 -ae sibi poscere carmen Virtutis. STAT. silv. 2, 6, 97 doleri. **nota abundantiam** (cf. l. 14. p. 812, 71): INSCR. NSc. 1936 p. 97 l. 33 (a. 325) qui -us ex origine dignus hunc honorem . . . suscipiat. CASSIOD. Ios. antiq. 17, 6 p. 488, 7 nisi virtute dignus et officiis circa illum -us haberetur (gr. 100 ἀρετῆς ἀξίω). **de rebus:** SEN. Herc. f. 899 -as victimis aras colam. MART. 4, 54, 2 -as . . . cingere fronde comas. **nota abundantiam** (cf. l. 9): CORIPP. Ioh. 1, 133 praemia compensat -o condigna labori. **β in malam partem:** VERG. Aen. 12, 852 -as . . . bello territat urbes Iuppiter (i. dignas, quae terrentur). CIRIS 457 -a . . . culpa. PROP. 3, 15, 43 non (cf. p. 810, 77) -am . . . vexare Lycinam (Ov. trist. 1, 7, 19). Ov. am. 1, 4, 28 optabis -o cum mala multa viro. met. 10, 202 utinam -o (sc. mihi) vitam tecumque liceret reddere! 11, 130 -us torquetur ab auro. 11, 325 -am traiecit harundine linguam. VAL. FL. 2, 203 -os . . . ulta toros. 3, 390. 4, 754. al. **inde i. q. noxius:** GERM. 200 Andromedam, -ae non iusta piacula matris. VAL. FL. 1, 726 Bistonas ad -os cum cornua saeva Thyoneus torsit. 1, 797 -is regis succedite tectis et saevas inferte faces. SIL. 13, 174 -ique cupido cruoris (STAT. Theb. 12, 595). STAT. Theb. 1, 46 -a scrutatus lumina dextra Oedipus. IVVENC. 2, 767. SEDVL. carm. pasch. 5, 76 sumere poenas de -is (op. pasch. 5, 5 de sceleratis). **c. inf.:** HOR. sat. 1, 3, 120 -um maiora subire verbera. VAL. FL. 5, 223. SACR. Leon. p. 136, 13 perire. ALC. AVIT. epist. 51 p. 80, 16 accusari.

b i. q. bene vel male consulens (cf. p. 809, 9): **α indicato merito:** RHET. Her. 3, 3, 4 ulcisci male -os (CIC. p. red. ad Quir. 22 LIV. 42, 38, 4. al.). CIC. Flacc. 16 optime -os cives (al. SALL. Iug. 62, 1. al. LIV. 36, 22, 2 CIL III 9023. al.). **sim. al. bene -us:** CIC. Flacc. 2 cum b. -is civibus (al.). p. red. ad Quir. 23 b. -os colas (fin. 3, 71 cum amicis aut b. -is. al. HIRT. Gall. 8, 46, 5 BELL. Alex. 65, 4 NEP. Eum. 6, 5. al. GLOSS. εὐεργέτης). al. LIV. 5, 7, 13 tam b. -o exercitui. al. AMM. 29, 3, 9 *ut* sam ut b. -am in silvas dimisit. al. **in titulis** (multo rarius quam bene merenti. **c. struct. sc. erga, de, ab:** v. p. 809, 28. 61. 66 sqq.): CIL III 14594 bene -o patrono. 15172 avunculo bene -eto suo. V 1670 benemeretus ille . . . benemeretus ille . . . benemereta illa (6244 bene -etus. INSCR. christ. Diehl 4370 A Verissimus benemeritus). VIII 11744 uxori bene -ae (INSCR. NSc. 1919 p. 41 c benemeritae. cf. INSCR. Ital. X 1, 600 [s. I/II] contubernali benemeritae. CIL VIII 24687 alumno. INSCR. Gall. Narb. Espér. 435 contubernali suo benemerito. INSCR. NSc. 1922 p. 420 n. 69 bene mae-ritae). XI 7539 uxor eius benemeriti (INSCR. christ. Diehl 2633). **notione debilitata** (cf. p. 812, 27) *de liberis minimae aetatis:* INSCR. christ. Diehl 2969 A benemerito Pompeo, qui vixit mensibus XI. **nominativo casu additur** (cf. l. 76. p. 812, 33): INSCR. christ. Diehl 1933 dunc (i. dum) . . . bene[m] -i bixerunt. **nota superl. benemeritissimus** (cf. p. 811, 81): CIL V 6172 coniugi. **nota neutr. pro subst.** (cf. p. 822, 34): CE 963, 8 (a. 11 a.) ut b. pro -eis hilares Hilaram (681, 9 b. p. -is gaudet sibi praemia reddi [cf. l. 56]. INSCR. christ. Diehl 2156 [a. 390]). SACR. Gelas. 3, 106 p. 764 ut securus mereatur . . . b. -is . . . ad pacis aeternae praemia pervenire (cf. l. 54). CIL IX 2020 Cassiae . . . benemeritis eius.

β abs. (cf. s. v. emereor p. 473, 1 sqq.) i. q. benefactor, strenuus: VERG. georg. 2, 515 hinc . . . nepotes sustinet, hinc armenta boum -os-que iuvenco (aliter [cf. l. 2] explicat Forbiger: 'qui, consortes laborum agricolae, merentur, ut ab eo alantur'. cf. ELEG. in Maecen. 1, 100 arator liberat . . . -o fervida colla bovi. STAT. Theb. 3, 413. 7, 567 CORIPP. Ioh. 2, 282). AVSON. 199, 6 p. 58 P. -os inter commemorande viros. **in epistularum praescriptionibus** (cf. p. 824, 25): FVLG. Virg. cont. p. 87, 21 in epistolis . . . primum 'domino -o', deinde ponitur nomen. **in titulis (c. praep. de v. p. 809, 32):** CIL V 3419 sorori . . . pientissimae -(a)e. VIII 24581 coniugi. XI 2835 patri. XII 1972 INSCR. christ. Diehl 3970 E. **iuxta ponitur** (con)dignus (cf. l. 10. p. 810, 79. 811, 16): CE 461, 2 digno -oque marito (INSCR. christ. Diehl v. in ind. p. 514 s. v. dignus c). INSCR. christ. Diehl 4306 coniugi bene merenti . . . condigno -o feci (de abund. cf. p. 809, 68. 811, 13). **nota add. abl. modi** (cf. p. 812, 24): CIL IV 706 omni modo -um iuvenem. **superl.:** EPIST. RevBén. 51, 1939 p. 3, 1 (s. V/VI) domino sancto et in Christi caritate -issimo (cf. l. 64). CIL X 5652 contubernalis eius -issimo fecit. XI 8247 filiae. XII 3387 uxori. 3626 patrono. -us ab aliquo i. q. bene -us de aliquo: v. p. 809, 68. **nominativo casu additur** (cf. l. 50): INSCR. christ. Diehl 651 Debestes montanarius, qui laboravit per omnium c[il]imiterium (i. coemeterium) -us fecit. 1471 (= CIL VIII 21816) Potentianus -us ('an maritus?' Diehl). **pro subst.:** SALL. Iug. 54, 1 Metellus . . . -os (cf. p. 809, 78) in proeliis more militiae donat. SEN. benef. 3, 18, 3 in nomen -i. AMM. 18, 5, 6 quo honore -orum apud Persas ad suadendum ora panduntur. **formam -us meus v. p. 809, 76.**

comp.: immeritus. **v. Onom.**

n. pro subst. *meritum, -i (superl. abl. meritissimō v. p. 818, 40. abl. -ō, -issimō pro adv. v. p. 823, 3. 9). ? **masc.:** GREG. Tyr. vit. patr. 14, 2 p. 718, 32 caelestem (-e codd. 3, 4) famuli -um. **de formis:** abl. sg. -u: CIL XIV 2080 (saec. III/IV) pro -u m(unifice)ntie sue. abl. pl. -eis: CIL I² 1332 CE 963, 8 (v. p. 813, 53). LAVD. Mord. (CIL VI 10230) 15. CIL VI 19419 meritieis. **scribitur:** mert- (cf. p. 823, 4): CIL VIII 21284. mereit-: CE 117, 2 = CIL I² 1930. mrit-: CE 627, 10. ner- (cf. p. 811, 64): CE 715 (= INSCR. christ. Diehl 1005), 6. **de notione** (cf. l. 27): **SYNON.** Cic. p. 436, 28 B. officia. obsequia. -a. gratiae. beneficia eqs. CHAR. gramm. p. 462, 20 B. εὐεργεσία (GLOSS.). EXC. Bob. gramm. I 554, 18 εὐπολεία (GLOSS.). GLOSS. ἀξίωμα, ἀξία. ἀνδραγαθήματα, δίκαια. **inde a PLAVTO l. 51. p. 815, 13. 78. 816, 2. 15. 43. 818, 36. 40. 63.** [corrupte:] VARRO Men. 14. **loco corrupto:** CHAR. gramm. p. 383, 14 B. *dub.:* DRAC. laud. dei 3, 529 unde nihil -i (Vollmer, *lucris Arevalo, me cristi cod.*), sed vitae damna tulerunt. CIL III 10545 ob -a memoriae hec meruit (an memoriam hanc?). INSCR. NSc. 1919 p. 219 n. 79 C. Munatio sub mer. Domitian. (an meruit sub D.?). **lectio varia pro mercedis:** HIER. epist. 22, 20, 3. **interpr. inc.:** HIL. Macc. 313 quid mutarit -umque hominumque loquelas (ad II A 2?).]

notione verbi merendi plus minus servata: **A usu sollemni et frequentissimo pertinet ad caput III verbi merendi** (p. 809, 8), ubi mereri de aliquo est i. q. consulere in aliquem; est igitur primitus i. q. **factum in aliquem commissum bonum aut malum aut gratia aut vindicta dignum:** **1 usu primario:** **a notione plena et emolumentum** (sive damnum) et ius compensationis respicitur: **α in bonam partem** (definitur: MAR. VICTORIN. defin. p. 26, 29 cum ultra, quam debitum est, facimus praestandi benivolentia . . . , haec -a nuncupantur. **distinguitur ab officio:** l. 44. p. 816, 63): **-a privata** (cf. p. 816, 62. 64) e. g.: CIC. p. 815, 38. al. VERG. Aen. 11, 179 -is vacat hic tibi solus . . . locus. Ov. epist. 12, 21 est aliqua ingrato -um exprobrare voluptas. met. 7, 166 excessitque fidem -orum summa tuorum. Pont. 4, 8, 6 -um velle iuvare voco. trist. 1, 6, 30 nostraque sunt -is ora minora tuis. **nota:** PS. QVINT. decl. 2, 7 p. 25, 29 noctium (cf. p. 817, 2) -a et affectus oculis . . . quaesitos. **publica** (cf. p. 816, 21. 60) e. g.: PLANC. Cic. epist. 10, 8, 7 mihi . . . fructus -orum meorum in rei p. incolumitate satis magnus est paratus. NEP. Con. 3, 1 multis . . . -is apud regem . . . valebat. VERG. Aen. 1, 151 pietate gravem ac -is . . . virum. **expresse:** COD. Theod. 7, 13, 7, 3 uxoris suae capitationem -is (i. stipendiis absolutis; cf. p. 817, 4) excusabit. **accedunt syn. et opp.:** CIC. Verr. II 2, 122 -is atque beneficiis (Phil. 5, 37 huic tanto -o Bruti . . . tantoque in rem p. b. epist. 11, 16, 2 ad Q. fr. 1, 1, 26. cf. p. 815, 50. 53). epist. 11, 29, 2 mea . . . benivolentia . . . omnibusque -is. 12, 29, 1 ad haec officia vel -a potius (Ivv. 3, 127 quod . . . o. . . aut quod pauperis hic -um? INSCR. RevA. V 34, 1931 p. 342 n. 38, 5 et in r. p. -a et in singulos o.). SIL. 17, 652 non concessure Quirino laudibus ac -is non concessure Camillo (MART. 4, 51, 5 pro -is tantis ac l.). Ov. epist. 2, 30 scelus hoc -i pondus . . . habet (met. 8, 111). LIV. 21, 20, 5 iniuriam. MANIL. 2, 162 noxam. SVET. Aug. 66, 1 virtutes ac -a . . . vitia et delicta (cf. p. 817, 11).

β in malam partem i. q. culpa (cf. p. 810, 22): PLAVT. Amph. 182 Poen. 882. Ov. am. 2, 2, 49 poena minor -o (cf. Pont. 1, 2, 98. 3, 3, 76 SEN. Med. 465 AVG. civ. 21, 24 p. 533, 7 D.). 3, 3, 16 alterius -i cur ego damna tuli? (cf. TERT. adv. Marc. 4, 8 p. 438, 8 alio -o). fast. 1, 483 -i poenam. al. GRAT. 439 -i si nulla est noxia tanti. MART. 11, 73, 5 TERT. nat. 2, 14 p. 127, 1. al. CYPR. idol. 12 p. 29, 7 quod hoc . . . intellegere non potuit, delictorum -um fuit. Demetr. 11 p. 359, 8 peccantium (SACR. Leon. p. 59, 12). al. **apud ECCL. i. q. peccatum:** PACIAN. sim. carn. p. 117, 31 AVG. c. Parm. 1, 9, 15 p. 36, 12. QVODV. catacl. 4, 5 Migne 40, 695^{extr.} sua -a confessus latro in cruce. temp. barb. 7, 8 p. 705^{extr.} CARM. de Iona 14 Ninivitem. SACR. Leon. p. 99, 22 nostris -is. SEDVL. op. pasch. 2, 2 p. 198, 5 primi terrigenae -um. al. **accedunt syn.:** **forma delictum et -um:** CYPR. testim. 3, 47^{tit.} d. et -o (Demetr. 5 p. 354, 21 epist. 11, 2 p. 496, 19). CASSIAN. conl. 4, 6, 3 pro -is ac d. **forma -um delicti** (v. et p. 817, 19): IVL. VAL. 2, 35 p. 106, 11 culpae (ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 25, 18 GREG. M. moral. 4, 35 p. 655^A). FIRM. math. 1, 7, 27 peccatorum -um (AVG. civ. 19, 15 p. 381, 22 D. CAES. AREL. serm. 71, 1 p. 287, 5 p. -is). OPTAT. 2, 25 p. 64, 2 peccati -um (AVG. civ. 19, 15 p. 581, 21 D. al. EVOD. fid. 27. al. FVLG. RVSP. praedest. 1, 3, 7 p. 606^B p. sui -a). **sim. al.** **ad α et β:** **nota vocem sensu alternante repetitam:** IVVENC. 2, 635 verborum -is veniet sub iudice poena, verborum -is dabitur sub iudice vita. PRVD. apoth. 883 quod . . . praestatur -is -isque negatur. AVG. enchir. 25, 99 ut nec liberatus de suis -is gloriatur nec damnatus nisi de suis -is conqueratur. AVELL. p. 14, 17 PROSP. carm. de ingrat. 776 SEDVL. hymn. 1, 5.

γ notione media: **① nude positum:** LIV. 8, 12, 1 praemiis poenaeque pro cuiusque -o persolutis (al. APVL. flor. 15 p. 57. sim. LACT. inst. 7, 1, 23 RVFIN. Orig. princ. 2, 9, 8 p. 171, 33. cf. TERT. nat. 1, 19 p. 91, 19 p. c. -is [adv. Marc. 2, 13 p. 352, 16]. PS. APVL. Ascl. 24ⁱⁿ tristitiam laetitiamque p. -is [MIN. FEL. 36, 2 TERT. test. anim. 4 p. 138, 13. al.]). 26, 31, 9 ex cuiusque -o (TAC. hist. 4, 50, 3 ex -o). 31, 31, 9 pro -o cuique erga nos fortunam esse. MIN. FEL. 5, 10 bonorum malorumque. al. **② malum (bonum) -um** (cf. bene -um [Bulhart])

p. 813, 53): APVL. Socr. 15 p. 153 ob adversa vitae -a. VLP. dig. 28, 4, 2^{extr.} ob ... malum -um (AVG. civ. 3, 15 p. 118, 3 D. c. Parm. 2, 18, 37 p. 92, 2 al. SACR. Leon. p. 23, 23. al.). TERT. apol. 18, 3 ad utriusque -i disunctionem. 48, 4 boni seu contrarii -i (PANEG. 5, 4, 1 AMBR. in psalm. 118 serm. 7, 17 PAVL. NOL. epist. 4, 4 p. 23, 3 AVG. civ. 4, 19 p. 168, 25 D. serm. 174, 7, 8 opp. peccata. INSCR. christ. Diehl 4221. al.). IVVENC. 4, 310 benignis. AVG. civ. 9, 11 p. 382, 18 D. si incertum est bonorum eos seu malorum esse -orum (bapt. 4, 21, 28 p. 256, 2 conf. 13, 1, 1. trin. 13, 10, 13^{extr.} sine ullis b. -is nostris, immo praecedentibus et m. -is nostris. Ps. AVG. hypomn. 3, 13, 30^{in.} FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 10 p. 159C). MACR. somn. 1, 1, 5 probi improbe -i.

b notione iuris compensationis plus minus evanida fere i. q. beneficium: *a confertur in inferiores:* *a dis:* PLAVT. Amph. 181 dis advenientem gratias pro -is agere. CIC. Catil. 3, 15 COD. Theod. 15, 5, 5^{extr.} AVELL. p. 38, 5 CE 868, 2 INSCR. Bull. Corr. Hell. 47, 1923 p. 69 n. 25. *a regnante:* LIV. 42, 6, 9 ea -a in se senatus fuisse. EPICED. Drusi 425 VELL. 2, 69, 1. CVRT. 6, 9, 4 tot meis ... -is devinctus. 7, 5, 19 SVET. Aug. 57, 1. COD. Theod. 12, 1, 82 allegationum (i. imperialium rescriptorum) -is. CASSIOD. Ios. antiq. 14, 26 p. 426, 18 -o regali (an ad p. 822, 63?) ... donavit (gr. 486 βασιλικώτατα ... ἐδω-
ρήσατο).

a parentibus: SEN. benef. 3, 32, 6 paternorum. epist. 115, 14 OCTAVIA 600. 610 QVINT. decl. 372 p. 411, 25 PAVL. sent. 4, 5, 8. *a natura:* SEN. benef. 4, 17, 4 naturae. PLIN. nat. 2, 154. 156. *i. q. donum:* DON. Ter. Eun. 458, 3 multi -um munus (cf. p. 809, 80) intellegunt. AVG. c. Faust. 22, 53 p. 647, 22 ut pie credendo, quod nondum intellegit, etiam intellegentiae -um consequatur. gen. ad litt. 2, 17 p. 61, 24 deus -a humana ... iuste distribuit. CYPR. GALL. gen. 347 accipit hoc -um ..., ut eqs. (Ios. 15 cui -um ... praestitit, ut eqs. VEREC. in cant. 4, 8 p. 56 b 43 quibus tale -um contulisti, ut eqs.). CASSIOD. Ios. antiq. 14, 17 p. 403, 13 Romanorum ... erga Hyrcanum -a (gr. 155 αἰ παρὰ Ῥωμαίων ... τιμαὶ πρὸς ὕ).

varia: LIV. 7, 22, 2 mitiore iam plebe ob recens -um levati aeris alieni (de struct. cf. p. 817, 24). 23, 15, 9 VAL. MAX. 4, 3, 1. PHAEDR. 3, 15, 25 obsistere homines legibus, -is capi. SEN. Herc. O. 1812 *Herculis* (1818). benef. 2, 6, 2 inserere contumeliam -is. 2, 11, 1 lacerat animum ... frequens -orum commemoratio. 3, 28, 4 nat. 4 praef. 11. saepe. *β confertur in aequales aut superiores:* CIC. Lael. 26 dandis recipiendisque -is. Ov. epist. 10, 141 syn. facto. LIV. 2, 12, 15 Mucius quasi remunerans -um Porsennae (cf. SEN. dial. 4, 32, 1 honestum est -a -is repensare. CHAR. gramm. p. 412, 12 B. aequabo te -is, non me vinces beneficiis, rependam tibi -um, ... referam aequale -um). MANIL. 4, 114. SEN. Herc. O. 575 iecur fors horridum flectam merendo: -a vicerunt malos. VLP. dig. 40, 1, 4, 10 si quid suo -o adquisierit servus (antea: ex operis ... ipsius accesserit aliquid). CLAUD. DON. Aen. 1, 45 p. 22, 21 ab eo ... aliquod -um consequitur. CE 1025, 2. *γ confertur in rem:* AVG. serm. 278, 4^{extr.} acquiesce medico, donec saneris; -um (i. adiutorium, remedium) est enim ulceris tui, quidquid pateris molestiarum. cf. p. 816, 77. *δ accedunt syn. et opp.:* SEN. benef. 1, 1, 8 opp. iniuriae (epist. 81, 26 maleficiis). epist. 81, 7 syn. beneficia. CIL XII 3165 ob -a eius praeterita et praesentem liberalitatem (4406 ob -a et liberalitates eius). *gen. inhaerentiae:* SEDAT. hom. Rev Bén. 35, 1923 p. 12, 4 obsequiis -orum. CIL XI 6035, 10 pr(a)esentium -orum beneficia.

c notione emolumentum alieni fere neglecta i. q. bonum opus: QVINT. decl. 382 p. 427, 18 tu me propter mercedem tuam putas tyrannicidium fecisse? tantum -um mercennariae operae imputas? Ps. QVINT. decl. 10, 16 p. 202, 27 has tibi catenas ... pro -o reddidit? PLIN. paneg. 55, 10 virtute ac -is (72, 5). APVL. mund. 34 p. 365 egregium pietatis -um. TERT. nat. 2, 17 p. 133, 6 (= apol. 25, 17) religionis -is excrevisse (cf. p. 817, 16). CYPR. elem. 5 p. 376, 18 operationibus iustis deo satisfieri, misericordiae -is peccata purgari (6 p. 378, 16. 17 p. 387, 5 al.). epist. 15, 3 p. 515, 12 actum et opera et -a. FIRM. math. 8, 19, 10 fida amicitiae -a. PRVD. praef. 36 saltem voce deum concelebret, si -is nequit. al. AVG. civ. 17, 23 p. 253, 17 D. piorum regum -a. al. SEDVL. carm. pasch. 4, 164 -o cessante bono (op. pasch. 4, 14 p. 264, 19 -um sancti ... instituti).

de factis vitae honestae (cf. p. 817, 11): APVL. Socr. 6 p. 133 divinae mediae potestates ..., per quas et desideria nostra et -a ad deos commeant. TERT. anim. 33, 1 pro vita et -is. resurr. 50 p. 103, 28. scorp. 6 p. 157, 18 quomodo multae mansiones apud patrem, si non pro varietate -orum? adv. Marc. 5, 12 p. 617, 6 retributio -orum. al. CYPR. unit. eccl. 15 p. 224, 1 praeceptis dei ... obtemperandum est, ut accipiant -a nostra mercedem. laps. 17 p. 249, 27 martyrum. epist. 37, 2 p. 578, 4 spiritalibus. 61, 2 p. 696, 3 dilata martyria non -um confessionis minuunt. v. etiam p. 816, 54. talia saepissime apud Christianos.

in iuncturae et structurae ad 1: *1 elocutiones fere causales notabiliores (cf. p. 818, 35. 62):* *a abl. (quo, nullo, meo) -o (-o c. gen. v. p. 817, 33. 49):* PLAVT. Asin. 834 decet verecundum esse adulescentem ... -o tuo facere possum (TER. Eun. 458 Cic. ad Brut. 1, 8 [9, 17], 2. LEP. Cic. epist. 10, 34^a, 4 t. -o. Ov. met. 8, 503 vixisti munere nostro, nunc -o moriere t. cf. TER. Eun. 1031 meo [1033. VATIN. Cic. epist. 5, 9, 1 meam fortunam ... obtrectatores invenire, non m. -o. al.]. SVLLA hist. 3 neque nostro neque maiorum nostrorum -o [immerito *Madvig*] nobis id continget [LIV. 2, 37, 5. EPIST. procur. de salt. Bur.

I (CIL VIII 10570) 2, 17 eo solo -o n., quod eqs. sim. al. cf. FIRM. math. 6, 10, 4 et proprio et paterno -o]. Poen. 882 eius -o (CAES. Gall. 1, 14, 1 -o populi R. LIV. 42, 41, 13. al.). frg. inc. 5 (18) iam tibi tuis -is crassus corius redditust (Ov. ars 3, 10 spectetur -is quaeque puella suis [fast. 1, 606. 3, 808 PETR. CHRYS. serm. 123 p. 539B]. CIL VI 30872 meis). CIC. Sest. 39 a me nullo meo -o alienus (133 LIV. 22, 59, 13. al.). CVLEX 210 quis ... -is (PETRON. 52, 7 quibus -is revocaretur ad cenam). VAL. MAX. 6, 2 ext. 2 quo -o suo (CVRT. 8, 6, 30 q. s. -o tantum in semet cogitassent facinus. 10, 7, 2 q. s. -o? cf. QVINT. decl. 325 p. 280, 28 q. -o tuo te scripsit heredem? p. 281, 13 q. meo -o? [ROMVL. fab. 56, 3 rec. gall. <q> m. -o non vidi te per tot dies? (rec. vet. quare)]). TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 547, 18 quo -o? (AVG. in psalm. 34 serm. 1, 10ⁱⁿ unde ... mala ista? q. -o? cf. p. 817, 41). sine add.: Ov. trist. 5, 3, 19 aetherias -is invectus es arces.

b eloc. praep. (v. et p. 817, 11): pro (v. etiam p. 814, 78): PLAVT. Asin. 560 illa ... p. -o (iron.) tuo memorari multa possunt (Merc. 105 eius p. -is gratum me ... fore. Mil. 670 Cic. Verr. II 4, 142 LVCR. 5, 4 CAES. Gall. 5, 27, 11 LIV. 27, 10, 5. al. TERT. adv. Iud. 3 l. 41 [cf. l. 33]. al.). NER. Them. 8, 7 p. -is (Ov. am. 3, 6, 105 tibi p. -is ... sint rapidi soles. MART. 7, 24, 7 APVL. apol. 14 p. 418 CIL II 827. al.). CIL III 6885 p. -is, quae patriae ... praestitit. al. propter: CIC. Phil. 3, 14 TERT. cult. fem. 1, 1, 2 PANEG. 3, 21, 5 innocentiae. ob: SALL. Iug. 9, 2 ob -a sua (CIL III 6833. al. IV 768 VIII 22729. al. X 114. al. cf. PAVL. dig. 38, 2, 47, 2 ob -a tua. CIL II 4468 eius). PROP. 4, 5, 66 ob -um (CIL IX 5649 illi bene merenti ... <ob> -um). LIV. 7, 24, 11 ob id -um. 25, 6, 4 quod ob -um nostrum susceperatis nobis? (FRONTO p. 6, 10 N.). PAVL. Fest. p. 179 ob -a (VLP. dig. 1, 4, 1, 2 CIL II 1053. al. III 7644. al. VII 189 VIII 22739. al. XI 6369. al. XIII 8658). S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 10 ob quae ... -a? ex (v. etiam p. 814, 82): SALL. Iug. 85, 37 honores non ex -o, sed quasi debitos a vobis repetit (Ov. epist. 2, 62 am. 1, 15, 40 met. 5, 200). FLOR. epit. 4, 12, 28 ex -is. secundum: TERT. adv. Iud. 3 l. 25 s. -a sua (cf. l. 18). resurr. 52 p. 108, 12 s. -a. VVLG. Sirach 10, 31 s. -um (16, 15. 38, 18 INSCR. NSc. 1924 p. 344). ad: ITIN. Alex. 28 p. 15, 16 ad -um. per: RVFIN. Orig. princ. 1, 5, 3 p. 72, 1. iuxta: CIL XI 6146, 15.

2 structurae: *a pendet a subst.:* HOR. epist. 2, 2, 38 -orum praemia (Ov. fast. 5, 544 VELL. 2, 12, 6 STAT. silv. 3, 1, 170). Ov. Pont. 2, 2, 114 -i gratia (al. LIV. 30, 14, 11. al.). LIV. 37, 10, 5 pretium tanti -i (PHAEDR. 1, 8, 1). SEN. benef. 6, 15, 2 medici mercedem non -i, sed occupationis suae ferunt (cf. LEX conviv. Querol. p. 60, 16 paterni laboris ac -i praemia [cogitari potest de toleratis iniuriis; cf. p. 819, 72]). *b pendet a verbis:* PLAVT. Amph. 182 -o meo referre ... gratiam. PLANC. Cic. epist. 10, 24, 7 tu ..., cuius ille tanta -a habet quanta nemo praeter me (item c. gen. LIV. 39, 28, 5. aliter AVG. civ. 4, 18 p. 168, 10 D. qui mali nolunt h. -a, quibus dea possit Felicitas invitari). VLP. dig. 32, 11, 8 apud virum bonum collocare (48, 5, 28, 13 TRACT. in Matth. 19, 23 JThSt. 5, 241). MIN. FEL. 40, 3 repensare (cf. p. 815, 40 et TERT. apol. 11, 10 -orum remunerandum). FORTVN. rhet. 1, 15 p. 93, 21 conparamus (AVG. civ. 22, 30 p. 632, 27 D. enchir. 29, 109 epist. 130, 7, 14 p. 55, 15. cf. HIL. trin. 11, 19 p. 413^B -i acquirendi). -o (cf. CHAR. gramm. p. 383, 14 B.) vel -i est: TERT. pall. 4 p. 940, 8 Oe. tales habitus ... digito destinare ... -o sit. HIL. in Matth. 6, 4 p. 952^C quid enim -i est domino dicere 'domine'? (HIER. epist. 39, 5, 3 quanti -i sit desertae praestitisse solacium. AVG. beat. vit. 6 p. 93, 19 civ. 13, 7 p. 564, 11 D.). SEN. benef. 3, 8, 2 obligari -o (CVRT. 7, 5, 23. QVINT. decl. 333 p. 313, 19 qui nos -is obligavere).

c indicatur, in quem bene vel male factum conferatur (v. etiam l. 21): *a eloc. praep.:* in: c. acc. (CIC. 40^{ies}, LIV. 17^{ies}, TAC. 5^{ies}): CIC. Verr. II 2, 112 in rem p. Thermanorum (2, 122 -is atque beneficiis [Phil. 6, 6]. al. SALL. hist. frg. 1, 12 LIV. 3, 56, 9 al.). Phil. 13, 7 multa privata magna eius in me -a, mea quaedam officia in illum (epist. 11, 17, 1 magna eius in me, non dico officia, sed -a. al.). al. CAES. Gall. 7, 54, 3. al. LIV. 3, 63, 9 pro privato -o in tribunum (cf. 42, 12, 7). 40, 15, 10 me ... accusat ... nullo meo in se -o (44, 14, 9). SEN. contr. 1, 8, 6 -um in patriam conferre (SEN. benef. 3, 14, 1 INSCR. RevA. V32, 1930 p. 340 n. 2. cf. SCHOL. Cic. Bob. p. 165, 29 intulisse). VELL. 2, 86, 3 mea in Antonium maiora -a sunt, illius in me beneficia notiora. al. c. abl.: IVST. 1, 6, 8 in Harpago. erga (CIC. 12^{ies}, LIV. 9^{ies}, TAC. quater): CIC. dom. 31 e. me (al. LIV. 26, 50, 9. al. APVL. flor. 16 p. 75 pro amplissimis e. me -is. CIL III 7429, 21 XIII 5072). al. LIV. 39, 28, 10 pro hoc studio meo e. vos, ne dicam -o. al. QVINT. decl. 297 p. 172, 26 e. rem p. (SCHOL. Cic. Bob. p. 169, 20 CIL III 5063 INSCR. NSc. 1923 p. 405). TAC. hist. 3, 69, 3. al. PLIN. paneg. 50, 4 CIL XI 5029. adversus: QVINT. decl. 325 p. 281, 23. apud: v. l. 47. circa: CYPR. epist. 69, 10 p. 758, 19 c. deum. *β gen. (cf. p. 815, 47):* SEN. benef. 6, 41, 2 amicorum. *d indicatur, qua re comparetur:* *a enunt. caus.:* c. quod (v. etiam l. 1): CIC. Sest. 133 nullo meo -o, nisi q. eqs. Ov. met. 13, 151 CVRT. 8, 3, 14 PLIN. nat. 34, 25. al. c. quia (v. et p. 817, 42): CIC. Planc. 71. c. quando: TAC. ann. 12, 62. c. quoniam: ITIN. Alex. 45 p. 24, 20. *β oratione recta:* SEN. contr. 2, 6 (14), 2 hoc novissimum meum -um est ...: pro te etiam luxuriosus factus sum. *γ inf.:* PLIN. nat. [Bulhart]

c notione emolumentum alieni fere neglecta i. q. bonum opus: QVINT. decl. 382 p. 427, 18 tu me propter mercedem tuam putas tyrannicidium fecisse? tantum -um mercennariae operae imputas? Ps. QVINT. decl. 10, 16 p. 202, 27 has tibi catenas ... pro -o reddidit? PLIN. paneg. 55, 10 virtute ac -is (72, 5). APVL. mund. 34 p. 365 egregium pietatis -um. TERT. nat. 2, 17 p. 133, 6 (= apol. 25, 17) religionis -is excrevisse (cf. p. 817, 16). CYPR. elem. 5 p. 376, 18 operationibus iustis deo satisfieri, misericordiae -is peccata purgari (6 p. 378, 16. 17 p. 387, 5 al.). epist. 15, 3 p. 515, 12 actum et opera et -a. FIRM. math. 8, 19, 10 fida amicitiae -a. PRVD. praef. 36 saltem voce deum concelebret, si -is nequit. al. AVG. civ. 17, 23 p. 253, 17 D. piorum regum -a. al. SEDVL. carm. pasch. 4, 164 -o cessante bono (op. pasch. 4, 14 p. 264, 19 -um sancti ... instituti).

de factis vitae honestae (cf. p. 817, 11): APVL. Socr. 6 p. 133 divinae mediae potestates ..., per quas et desideria nostra et -a ad deos commeant. TERT. anim. 33, 1 pro vita et -is. resurr. 50 p. 103, 28. scorp. 6 p. 157, 18 quomodo multae mansiones apud patrem, si non pro varietate -orum? adv. Marc. 5, 12 p. 617, 6 retributio -orum. al. CYPR. unit. eccl. 15 p. 224, 1 praeceptis dei ... obtemperandum est, ut accipiant -a nostra mercedem. laps. 17 p. 249, 27 martyrum. epist. 37, 2 p. 578, 4 spiritalibus. 61, 2 p. 696, 3 dilata martyria non -um confessionis minuunt. v. etiam p. 816, 54. talia saepissime apud Christianos.

in iuncturae et structurae ad 1: *1 elocutiones fere causales notabiliores (cf. p. 818, 35. 62):* *a abl. (quo, nullo, meo) -o (-o c. gen. v. p. 817, 33. 49):* PLAVT. Asin. 834 decet verecundum esse adulescentem ... -o tuo facere possum (TER. Eun. 458 Cic. ad Brut. 1, 8 [9, 17], 2. LEP. Cic. epist. 10, 34^a, 4 t. -o. Ov. met. 8, 503 vixisti munere nostro, nunc -o moriere t. cf. TER. Eun. 1031 meo [1033. VATIN. Cic. epist. 5, 9, 1 meam fortunam ... obtrectatores invenire, non m. -o. al.]. SVLLA hist. 3 neque nostro neque maiorum nostrorum -o [immerito *Madvig*] nobis id continget [LIV. 2, 37, 5. EPIST. procur. de salt. Bur.

I (CIL VIII 10570) 2, 17 eo solo -o n., quod eqs. sim. al. cf. FIRM. math. 6, 10, 4 et proprio et paterno -o]. Poen. 882 eius -o (CAES. Gall. 1, 14, 1 -o populi R. LIV. 42, 41, 13. al.). frg. inc. 5 (18) iam tibi tuis -is crassus corius redditust (Ov. ars 3, 10 spectetur -is quaeque puella suis [fast. 1, 606. 3, 808 PETR. CHRYS. serm. 123 p. 539B]. CIL VI 30872 meis). CIC. Sest. 39 a me nullo meo -o alienus (133 LIV. 22, 59, 13. al.). CVLEX 210 quis ... -is (PETRON. 52, 7 quibus -is revocaretur ad cenam). VAL. MAX. 6, 2 ext. 2 quo -o suo (CVRT. 8, 6, 30 q. s. -o tantum in semet cogitassent facinus. 10, 7, 2 q. s. -o? cf. QVINT. decl. 325 p. 280, 28 q. -o tuo te scripsit heredem? p. 281, 13 q. meo -o? [ROMVL. fab. 56, 3 rec. gall. <q> m. -o non vidi te per tot dies? (rec. vet. quare)]). TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 547, 18 quo -o? (AVG. in psalm. 34 serm. 1, 10ⁱⁿ unde ... mala ista? q. -o? cf. p. 817, 41). sine add.: Ov. trist. 5, 3, 19 aetherias -is invectus es arces.

b eloc. praep. (v. et p. 817, 11): pro (v. etiam p. 814, 78): PLAVT. Asin. 560 illa ... p. -o (iron.) tuo memorari multa possunt (Merc. 105 eius p. -is gratum me ... fore. Mil. 670 Cic. Verr. II 4, 142 LVCR. 5, 4 CAES. Gall. 5, 27, 11 LIV. 27, 10, 5. al. TERT. adv. Iud. 3 l. 41 [cf. l. 33]. al.). NER. Them. 8, 7 p. -is (Ov. am. 3, 6, 105 tibi p. -is ... sint rapidi soles. MART. 7, 24, 7 APVL. apol. 14 p. 418 CIL II 827. al.). CIL III 6885 p. -is, quae patriae ... praestitit. al. propter: CIC. Phil. 3, 14 TERT. cult. fem. 1, 1, 2 PANEG. 3, 21, 5 innocentiae. ob: SALL. Iug. 9, 2 ob -a sua (CIL III 6833. al. IV 768 VIII 22729. al. X 114. al. cf. PAVL. dig. 38, 2, 47, 2 ob -a tua. CIL II 4468 eius). PROP. 4, 5, 66 ob -um (CIL IX 5649 illi bene merenti ... <ob> -um). LIV. 7, 24, 11 ob id -um. 25, 6, 4 quod ob -um nostrum susceperatis nobis? (FRONTO p. 6, 10 N.). PAVL. Fest. p. 179 ob -a (VLP. dig. 1, 4, 1, 2 CIL II 1053. al. III 7644. al. VII 189 VIII 22739. al. XI 6369. al. XIII 8658). S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 10 ob quae ... -a? ex (v. etiam p. 814, 82): SALL. Iug. 85, 37 honores non ex -o, sed quasi debitos a vobis repetit (Ov. epist. 2, 62 am. 1, 15, 40 met. 5, 200). FLOR. epit. 4, 12, 28 ex -is. secundum: TERT. adv. Iud. 3 l. 25 s. -a sua (cf. l. 18). resurr. 52 p. 108, 12 s. -a. VVLG. Sirach 10, 31 s. -um (16, 15. 38, 18 INSCR. NSc. 1924 p. 344). ad: ITIN. Alex. 28 p. 15, 16 ad -um. per: RVFIN. Orig. princ. 1, 5, 3 p. 72, 1. iuxta: CIL XI 6146, 15.

2 structurae: *a pendet a subst.:* HOR. epist. 2, 2, 38 -orum praemia (Ov. fast. 5, 544 VELL. 2, 12, 6 STAT. silv. 3, 1, 170). Ov. Pont. 2, 2, 114 -i gratia (al. LIV. 30, 14, 11. al.). LIV. 37, 10, 5 pretium tanti -i (PHAEDR. 1, 8, 1). SEN. benef. 6, 15, 2 medici mercedem non -i, sed occupationis suae ferunt (cf. LEX conviv. Querol. p. 60, 16 paterni laboris ac -i praemia [cogitari potest de toleratis iniuriis; cf. p. 819, 72]). *b pendet a verbis:* PLAVT. Amph. 182 -o meo referre ... gratiam. PLANC. Cic. epist. 10, 24, 7 tu ..., cuius ille tanta -a habet quanta nemo praeter me (item c. gen. LIV. 39, 28, 5. aliter AVG. civ. 4, 18 p. 168, 10 D. qui mali nolunt h. -a, quibus dea possit Felicitas invitari). VLP. dig. 32, 11, 8 apud virum bonum collocare (48, 5, 28, 13 TRACT. in Matth. 19, 23 JThSt. 5, 241). MIN. FEL. 40, 3 repensare (cf. p. 815, 40 et TERT. apol. 11, 10 -orum remunerandum). FORTVN. rhet. 1, 15 p. 93, 21 conparamus (AVG. civ. 22, 30 p. 632, 27 D. enchir. 29, 109 epist. 130, 7, 14 p. 55, 15. cf. HIL. trin. 11, 19 p. 413^B -i acquirendi). -o (cf. CHAR. gramm. p. 383, 14 B.) vel -i est: TERT. pall. 4 p. 940, 8 Oe. tales habitus ... digito destinare ... -o sit. HIL. in Matth. 6, 4 p. 952^C quid enim -i est domino dicere 'domine'? (HIER. epist. 39, 5, 3 quanti -i sit desertae praestitisse solacium. AVG. beat. vit. 6 p. 93, 19 civ. 13, 7 p. 564, 11 D.). SEN. benef. 3, 8, 2 obligari -o (CVRT. 7, 5, 23. QVINT. decl. 333 p. 313, 19 qui nos -is obligavere).

c indicatur, in quem bene vel male factum conferatur (v. etiam l. 21): *a eloc. praep.:* in: c. acc. (CIC. 40^{ies}, LIV. 17^{ies}, TAC. 5^{ies}): CIC. Verr. II 2, 112 in rem p. Thermanorum (2, 122 -is atque beneficiis [Phil. 6, 6]. al. SALL. hist. frg. 1, 12 LIV. 3, 56, 9 al.). Phil. 13, 7 multa privata magna eius in me -a, mea quaedam officia in illum (epist. 11, 17, 1 magna eius in me, non dico officia, sed -a. al.). al. CAES. Gall. 7, 54, 3. al. LIV. 3, 63, 9 pro privato -o in tribunum (cf. 42, 12, 7). 40, 15, 10 me ... accusat ... nullo meo in se -o (44, 14, 9). SEN. contr. 1, 8, 6 -um in patriam conferre (SEN. benef. 3, 14, 1 INSCR. RevA. V32, 1930 p. 340 n. 2. cf. SCHOL. Cic. Bob. p. 165, 29 intulisse). VELL. 2, 86, 3 mea in Antonium maiora -a sunt, illius in me beneficia notiora. al. c. abl.: IVST. 1, 6, 8 in Harpago. erga (CIC. 12^{ies}, LIV. 9^{ies}, TAC. quater): CIC. dom. 31 e. me (al. LIV. 26, 50, 9. al. APVL. flor. 16 p. 75 pro amplissimis e. me -is. CIL III 7429, 21 XIII 5072). al. LIV. 39, 28, 10 pro hoc studio meo e. vos, ne dicam -o. al. QVINT. decl. 297 p. 172, 26 e. rem p. (SCHOL. Cic. Bob. p. 169, 20 CIL III 5063 INSCR. NSc. 1923 p. 405). TAC. hist. 3, 69, 3. al. PLIN. paneg. 50, 4 CIL XI 5029. adversus: QVINT. decl. 325 p. 281, 23. apud: v. l. 47. circa: CYPR. epist. 69, 10 p. 758, 19 c. deum. *β gen. (cf. p. 815, 47):* SEN. benef. 6, 41, 2 amicorum. *d indicatur, qua re comparetur:* *a enunt. caus.:* c. quod (v. etiam l. 1): CIC. Sest. 133 nullo meo -o, nisi q. eqs. Ov. met. 13, 151 CVRT. 8, 3, 14 PLIN. nat. 34, 25. al. c. quia (v. et p. 817, 42): CIC. Planc. 71. c. quando: TAC. ann. 12, 62. c. quoniam: ITIN. Alex. 45 p. 24, 20. *β oratione recta:* SEN. contr. 2, 6 (14), 2 hoc novissimum meum -um est ...: pro te etiam luxuriosus factus sum. *γ inf.:* PLIN. nat. [Bulhart]

c notione emolumentum alieni fere neglecta i. q. bonum opus: QVINT. decl. 382 p. 427, 18 tu me propter mercedem tuam putas tyrannicidium fecisse? tantum -um mercennariae operae imputas? Ps. QVINT. decl. 10, 16 p. 202, 27 has tibi catenas ... pro -o reddidit? PLIN. paneg. 55, 10 virtute ac -is (72, 5). APVL. mund. 34 p. 365 egregium pietatis -um. TERT. nat. 2, 17 p. 133, 6 (= apol. 25, 17) religionis -is excrevisse (cf. p. 817, 16). CYPR. elem. 5 p. 376, 18 operationibus iustis deo satisfieri, misericordiae -is peccata purgari (6 p. 378, 16. 17 p. 387, 5 al.). epist. 15, 3 p. 515, 12 actum et opera et -a. FIRM. math. 8, 19, 10 fida amicitiae -a. PRVD. praef. 36 saltem voce deum concelebret, si -is nequit. al. AVG. civ. 17, 23 p. 253, 17 D. piorum regum -a. al. SEDVL. carm. pasch. 4, 164 -o cessante bono (op. pasch. 4, 14 p. 264, 19 -um sancti ... instituti).

de factis vitae honestae (cf. p. 817, 11): APVL. Socr. 6 p. 133 divinae mediae potestates ..., per quas et desideria nostra et -a ad deos commeant. TERT. anim. 33, 1 pro vita et -is. resurr. 50 p. 103, 28. scorp. 6 p. 157, 18 quomodo multae mansiones apud patrem, si non pro varietate -orum? adv. Marc. 5, 12 p. 617, 6 retributio -orum. al. CYPR. unit. eccl. 15 p. 224, 1 praeceptis dei ... obtemperandum est, ut accipiant -a nostra mercedem. laps. 17 p. 249, 27 martyrum. epist. 37, 2 p. 578, 4 spiritalibus. 61, 2 p. 696, 3 dilata martyria non -um confessionis minuunt. v. etiam p. 816, 54. talia saepissime apud Christianos.

in iuncturae et structurae ad 1: *1 elocutiones fere causales notabiliores (cf. p. 818, 35. 62):* *a abl. (quo, nullo, meo) -o (-o c. gen. v. p. 817, 33. 49):* PLAVT. Asin. 834 decet verecundum esse adulescentem ... -o tuo facere possum (TER. Eun. 458 Cic. ad Brut. 1, 8 [9, 17], 2. LEP. Cic. epist. 10, 34^a, 4 t. -o. Ov. met. 8, 503 vixisti munere nostro, nunc -o moriere t. cf. TER. Eun. 1031 meo [1033. VATIN. Cic. epist. 5, 9, 1 meam fortunam ... obtrectatores invenire, non m. -o. al.]. SVLLA hist. 3 neque nostro neque maiorum nostrorum -o [immerito *Madvig*] nobis id continget [LIV. 2, 37, 5. EPIST. procur. de salt. Bur.

praef. 16 maius -um esset . . . perseverasse. 16, 7 PLIN. paneg. 50, 4 HIL. trin. 9, 47 p. 319^B. *al.* *δ gen.*: LIV. 2, 27, 2 belli -a. PS. QVINT. decl. 2, 7 v. p. 814, 34. HERMOG. dig. 50, 5, 11 neque liberi neque aetas nec -a militiae factae (cf. p. 814, 40 et MARCIAN. dig. 49, 14, 18, 5 veterani . . . delatores esse prohibentur propter honorem utique [et -a] [emeritae Stewech] m. COD. Theod. 12, 1, 73 -is iustis m. cf. 12, 1, 154 stipendiorum). CYPR. domin. orat. 33 p. 290, 26 -a nostri operis (AVG. enchir. 9, 30ⁱⁿ. 25, 98). FIRM. math. 8, 19, 4 virtutum. HIL. trin. 10, 68 p. 395^C fidei (LEO M. serm. 10, 2 p. 165^A. cf. *et l.* 17. 33). LEO M. serm. 10, 2 p. 165^C bonae vitae. *saepe c. praep.*: PS. APVL. Ascl. 28^{extr}. pro vitae -is aut delictis (TERT. nat. 2, 9 p. 111, 22 ob -a v. [anim. 33, 9]. HIER. epist. 53, 3, 4 ex v. -o. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 188, 5 propter . . . v. -um. *al. v. et p. 815, 1*). MIN. FEL. 21, 1 ob -a virtutis (VEG. mil. 1, 17 p. 20, 7 pro -o v. [HIER. epist. 143, 1, 2 virtutum]). TERT. apol. 25, 2 pro -o religionis (Fuld., religiositatis *cett.*) . . . elatos (cf. CYPR. epist. 76, 1 p. 828, 14 pro -o religionis. HIL. in Matth. 8, 3 pro fidei -o [FAVSTIN. trin. 2, 12 p. 60^D pro -o f. ac vitae. *al.*]). PS. TERT. adv. Iud. 10 l. 15 propter -a delictorum suorum (cf. AVG. in psalm. 74, 8 pro -o peccatorum. cf. p. 814, 65). TREB. trig. tyr. 17, 3 pro suae luxuriae -is. IVL. VAL. 3, 21 p. 130, 13 ob fraudis -um. LACT. inst. 5, 10, 12 pro -o impietatis suae. *al.* *c. gen. gerundii sive subst. et part. perf. pass.* (cf. *etiam p. 815, 32*): HIL. in psalm. 55, 8 ob -um non tacendi. trin. 4, 35 p. 122^A ob -um dilectae iustitiae (cf. *infra l.* 38). SYMPH. 158 (156) cum mihi (*sc. turi*) peccandi -um (vitium *Pith.*) natura negavit.

2 *usu derivato fere i. q. causa*: a *usus praeparativus* (nonnulla *usui* perfecto tribuit Wölfflin, ALL 1, 1884, 174) in elocutionibus causalibus, in quibus, ut sensus vocis -i proxime ad notionem 'causae' accedit, ita notio primaria perspicua est sensu inter utramque ambiguo (huc contulimus exempla abl. causae -o c. gen. et formae hoc -o; *eloc. praep. ut pro -o, propter -um sim. c. gen. v. l. 11 sqq., sed cf. etiam p. 818, 27*): *α in bonam partem* (ut p. 814, 26): PS. APVL. Ascl. 25ⁱⁿ. suae religionis -o (cf. CYPR. epist. 63, 12 p. 711, 4 -o fidei [HIL. in Matth. 21, 7 AMBR. fid. 1, 4, 33. *al.*]). IVL. VAL. 2, 38ⁱⁿ. virtutum et sapientiae (AMBR. epist. 37, 7) -o dignum fortuna sua (TREB. trig. tyr. 22, 6 Claud. 12, 3 FIRM. math. 1, 7, 8. *al.*). FIRM. math. 4, 19, 28 quibus . . . substantia litterarum -o conferatur et qui propter litteras . . . soleant legationibus fungi (8, 24, 1). HIL. in Matth. 5, 11 p. 948^A -o dilectae sapientiae deo carus (cf. SYMM. epist. 1, 93). RVFIN. Orig. princ. 2, 6, 4 p. 144, 1 'dilexisti . . . propterea unxit te . . .'. dilectionis ergo -o ungitur. *al.* *forma hoc* (quo, eo) -o (cf. *l.* 58. 59. p. 816, 12): TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 485, 24 impetraverunt. quo -o? quia *eqs.* (PELAG. in Rom. 16, 13 p. 123, 12 q. . . ., ideo nobiles hoc -o habebantur. AVG. civ. 3, 9 p. 105, 23 D. eo -o . . . , q. PRIMAS. in apoc. p. 908^C dicit, quo -o: 'q. *eqs.*' CIL XI 4094 hoc -o . . . , q.). AVG. civ. 18, 8 p. 265, 9 D. artes hominibus tradidit; quo -o *eqs.* (SVLP. SEV. chron. 1, 47, 3 curam domini cognoscendi habuit; . . . q. -o *eqs.*). DRAC. laud. dei 1, 354 scire cupit homo . . . quo -o sibimet data sit possessio mundus. *β in malam partem* (ut p. 814, 51): TERT. apol. 14, 5 Aesculapium . . . avaritiae -o, quia . . . fulmine iudicatum. FIRM. math. 1, 7, 7 peccatorum (AVG. civ. 13, 15 p. 574, 16 D. *al.* FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 23 p. 171^A. *al.*) aut criminum -o (AVG. c. Parm. 1, 8, 13 p. 34, 1). PELAG. in II Cor. 4, 4 p. 251, 8 -o infidelitatis. AVG. civ. 8, 22 p. 353, 31 D. -o . . . transgressionis (22, 22^{tit}. -o primae praevericationis). 16, 11 p. 142, 9 impietatis (18, 41 p. 319, 12). c. Parm. 1, 8, 13 p. 34, 18 iniquitatis (LEO M. serm. 88, 1 p. 441^B SACR. Leon. p. 48, 8 FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 25 p. 172^B). 3, 2, 5 p. 105, 13 cadit superbus -o superbiae (in psalm. 147, 27ⁱⁿ). *al.* quo -o: AVG. in psalm. 106, 13^{med}. 'posuit . . . terram fructiferam in salinas.' unde? quo -o? (cf. *l.* 42).

b *usus perfectus*: *α -o c. gen.* (suo -o: *l.* 81) *vice praep. caus. sive antepositum sive postpositum*: ① *i. q. propter*: TERT. scorp. 8 p. 160, 18 mors ignominiosa est ex elogio transgressionis et -o damnationis. adv. Marc. 4, 7 p. 299, 15 dii vocantur . . . substantiae . . . -o . . . aeternae. ITIN. Alex. 46 p. 25, 12 urbem incensam . . . instaurari procurat -o opportunitatis. l. 14 boves illic captos formae -o destinat . . . Macedoniam. LAMPR. Heliog. 6, 2 in senatum legit . . . pecuniae -o. CAPITOL. Gord. 22, 6 amabatur -o avi (Max. Balb. 9, 5. SPART. Ael. 7, 2 illius -o filium eius . . . adoptandum Antonino Pio dedit. HIER. epist. 134, 1, 1 Orosium . . . et sui -o et te iubente suscepi. DRAC. laud. dei 2, 671 cui . . . omnia concessit -o genitoris). TREB. trig. tyr. 31, 6. FIRM. math. 8, 15, 4 severitatis -o. 8, 24, 3 pulchritudinis -o. HIL. in Matth. 18, 9 p. 1021^C unitatis -o omnia . . . impetranda esse (Vulg. Matth. 18, 19 si . . . consenserint). SYMM. epist. 1, 17 vel legationis -o vel meo nomine. CLAVD. DON. Aen. 3, 255 p. 300, 13 -o harpyiarum (*sc. occisarum*) non inultum fore, quod fecerant. SCHOL. Hor. epist. 2, 1, 1 antiquos poetas laudamus -o vetustatis. HIER. epist. 71, 5, 1 opuscula mea, quae non sui -o, sed bonitate tua desiderare te dicis. AVG. pecc. mer. 1, 6, 6 p. 7, 25 'propter iustitiam' hoc est -o iustitiae, . . . 'propter peccatum' . . . -o peccati. adv. Don. 20, 32 p. 133, 16 COD. Theod. 9, 37, 2ⁱⁿ. CASSIAN. inst. 4, 41, 1. 5, 39, 3 VICT. VIT. 1, 35. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 3 p. 142, 5 quod suo -o debeat optari. COD. Iust. 12, 3, 2 pr. VEN. FORT. carm. 3, 4, 6. *i. q. de*: VICT. VIT. 2, 41 qui nobis -o religionis ac fidei praeceptum eius regis in ecclesia . . . recensuit (*i. praeceptum propter religionem scriptum, de r.*

agens). CONC. Iunc. a. 523 Mansi 8, 633^B quae -o Maximianensium tua sanctitas scribere dignata est. ② *i. q. per*: FIRM. math. 8, 33, 4 tu solus virtutum tuarum -o ornare poteris, quod nos . . . perfecimus. SCHOL. Hor. carm. 1, 1, 35 ad caelum vehor -o gloriae atque virtutibus. CLAVD. DON. Aen. 6, 795 p. 609, 24 Caesar Saturni gloriam excedere virtutis et felicitatis -o adseritur posse. AVG. civ. 21, 26 p. 541, 8 D. salvus erit -o fundamenti ([*i. per Christum*]. enchir. 18, 68ⁱⁿ. f. -o non peribunt). SACR. Leon. p. 151, 10 humanum genus . . . diabolus -o pravae consensionis elisit. BOETH. cons. 2, 5, 25 W. divinum -o rationis animal homo. COD. Iust. 11, 53, 1 pr. rure, in quo eos colonos originis agnationisque -o certum est immorari. ③ *i. q. causa*: AVG. civ. 15, 2 p. 60, 6 D. dicta est . . . civitas sancta -o significantis imaginis, non expressae . . . veritatis. PS. AVG. coll. c. Pasc. 1^{extr}. praeter scripturarum divinarum eloquia usurpativae defensionis -o aliquid affirmare (cf. 7. 12). SVLP. SEV. chron. 1, 12, 7 cum benedictionis -o maiori minorem praeposuisset. COD. Theod. 8, 5, 32^{extr}. quos senatores collegii -o (*i. ut pote collegas*) videre frequentius cupimus. SEDVL. op. pasch. 2, 8 p. 207, 17 species (*magorum Christum adorantium*) -o variae significationis oblatas.

β aliae formae: TERT. nat. 1, 1 p. 59, 17 nullum -um (*an ad l. 73?*) odii reperietur (cf. apol. 1, 9). adv. Marc. 4, 34 p. 535, 14 erubescere . . . disiungens matrimonia sine eo -o, quo disungi voluit et tuus Christus. OPTAT. app. 7 p. 211, 8 de -o seditionis ipsorum. AVG. in psalm. 29, 2, 21 -um 'sacci' peccatum est, saccus ille mortalitas est. 30, 2 serm. 1, 6^{med}. non invenit -a bonorum, sed invenit -a suppliciorum. serm. 361, 17, 16^{med}. non in me inveniet -um mortis; -um enim mortis peccatum est. CASSIAN. inst. 2, 3, 2 pro rudimentorum -o et tirocinii novitate . . . subdere se etiam iunioribus (conl. 8, 8, 4. VEN. FORT. vita Germ. 7, 25 duplici p. -o, maerore pariter et terrore. cf. EVSTATH. Bas. hex. 3, 9 p. 900^A virtutes, quae dignae sunt ob suae -um puritatis decentibus celebrare laudibus conditorem [*Migne gr. 29, 73^p διὰ καθαρότητα*]).

B *pertinet ad caput II verbi merendi* (p. 807, 54), ubi mereri est *i. q. dignum esse*: fere *i. q. dignitas, ius*: 1 *sensu primario*: *α in bonam partem*: *α iuncturae* (cf. p. 815, 77): *forma* -o tuo (eius) facio *i. q. dignus es(t), ut faciam*: PLAVT. Cist. 21 -o vestro amo vos (CIC. epist. 14, 2, 2). Epid. 722 CIC. Verr. II 2, 155 Cluent. 162. Phil. 3, 25 -o vestro . . . vobis gratias . . . agere . . . debemus (epist. 14, 6). Att. 5, 11, 6 epist. 1, 9, 4 CAES. Gall. 2, 32, 1. 5, 4, 3 LIV. 6, 42, 12. *nota superl.*: PLAVT. Asin. 737 -issimo eius, quae volet, faciemus. *forma pro* (ex) -o: TER. Phorm. 337 non potest satis pro -o ab illo tibi referri gratia :: immo enim nemo satis pro -o gratiam regi refert (SVET. Aug. 45, 2. HIER. epist. 53, 9, 6 p. -o voluminis laus omnis inferior est). OV. Pont. 4, 7, 16 contigit ex -o qui tibi nuper honor. *β structurae*: *indicatur gen., qua re digni simus*: TERT. carn. 71. 74 -um praelationis ostendens, audientiam scilicet verbi. spect. 16 p. 18, 7 convicia sine iustitia odii, etiam suffragia sine -o amoris. IVL. VAL. 3, 37 p. 144, 24 uti Antigonum suum pro -o gratiae regalis muneraretur (*Hist. Alex. M. I p. 120, 16 Kr. ἡξίβου δίδουαι τῷ ἀγγέλῳ δέξια τῆς αὐτοῦ προνοήσεως*). AVG. civ. 15, 20 p. 102, 14 D. regnandi (FVLG. RVSP. rem. pecc. 2, 9 p. 560^C a supplicii -o ad -um regni paenitentis animi conversione transire). 22, 30 p. 632, 1 pro -is praemiorum (divers. quaest. 24^{extr}. 68, 5^{med}). *γ abs.*: TER. Phorm. 1051 tibi . . . quod voles, faciam . . . :: benigne dicis :: pol -umst tuom. PEREGR. Aeth. 5, 12 quae circa me conferre dignatus est *deus* indignam et non merentem, ut perambularem omnia loca, quae mei -i non erant (HIL. in psalm. 54, 3 p. 149, 5 non omnium -i est, ut, quod audit, et inauriat). HIER. epist. 7, 2, 3 me condemnare non -i (*i. non merendi epistulam*). AVG. un. eccl. 19, 49 p. 295, 22. PHYSIOGN. 17 p. 28, 8 plurimum honori suo vendicant et ultra -um. CASSIOD. var. 8, 9, 8 quamvis ipse peteretur ad regnum, impendebat aliis -um suum.

b *in malam partem*: *α iuncturae* (cf. p. 815, 77): *forma* -o tuo (eius): PLAVT. Asin. 138 tibi male . . . faciam -oque id faciam tuo. 492 Aul. 253 Capt. 971. EPIST. praet. ad Tiburt. (CIL I² 586) 7 scibamus ea vos -o nostro facere non potuisse. LIV. 45, 42, 10 quid -o eius fieri posset. *forma pro* -o *sim.*: VERG. georg. 4, 455 tibi has . . . Orpheus haudquaquam ob -um poenas . . . suscitatur (SERV.: id est non tales quales mereris). OV. epist. 5, 7 leniter, ex -o quidquid patiari, ferendumst (AVSON. 418, 63 p. 287 P.). QVINT. decl. 262 p. 74, 6 puniri pro -is (LACT. inst. 5, 11, 6 p. -o [epit. 22, 4. LVCIF. moriend. 5 p. 294, 18 p. -o impietatis suae]). ? TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 15 secundum -a causarum v. p. 821, 43. *β structurae*: *indicatur gen., qua re digni simus*: TERT. nat. 1, 1? (cf. *l.* 20). adv. Marc. 2, 24 p. 368, 26 ex malo et -o passionis ipsius. CYPR. unit. eccl. 21 p. 229, 21 -a poenarum (AVG. divers. quaest. 24^{extr}. poenae . . . praemii. PS. AVG. alterc. p. 1133^{med}. GREG. M. moral. 4 praef. 4 p. 637^A). IVL. VAL. 1, 39ⁱⁿ. supplicii (AVG. divers. quaest. 68, 5^{med}. FVLG. RVSP. v. *supra l.* 51). PAVL. NOL. epist. 26, 5 p. 237, 21 damnationis (AVG. quaest. Simpl. 2, 1, 6ⁱⁿ). *γ abs.*: TER. Haut. 92 sic -umst meum (AVSON. 158, 1 p. 28 P. sic -um est eorum). TERT. apol. 1, 5. 9.

2 *usu derivato*: a *i. q. ius, spes, postulatio* (cf. p. 808, 70): *α abs.*: TRYPH. dig. 5, 2, 22, 1 in hac causa nihil ex officio patris, sed totum de -is filii agitur (AMBR. hex. 5, 18, 58 p. 185, 2 numquid natura divisit -a filiorum?). HIL. in Matth. 22, 7 p. 1044^B de [*Bulhart*]

iudicii -o (*i. arbitrio*) probitatis electio est. OPTAT. 7, 1 p. 161, 9 ne cui videatur Moyses habuisse -um (*i. privilegium*), ut de conloquio quandam apud deum fiduciam, et ideo deum non iratum esse. COD. THEOD. 5, 1, 7, 2 emancipati ... fratris -a tractamus. 6, 27, 19^m. agentum in rebus. 11, 23, 3 ut et officia publica maturius peragantur et privatorum -a conserventur. 14, 3, 13^{extr}. rem pistrino hereditatis successionisve -is obligatam (14, 17, 10^{extr}). COD. IUST. 12, 19, 7 pr. unicuique ... sui loci -a servari. *huc referendum videtur*: VICT. VIT. 1, 25 basilicas duas ... deputavit *captivis redemptis* decernens per singulos dies, quantum quis pro -o acciperet (*'dignitas, praestantia, qualitas'* Petschenig in indice; rectius 'Bedarf' vertit Zink. cf. p. 809, 4). **β indicatur res iure appetita**: ① *gen.*: PAPIN. dig. 49, 17, 16, 1 sanguinis ... ratio ... -um hereditatis (cf. l. 6) accipiendae prae-buerat. HIL. in Matth. 4, 26 p. 941^D obtinendi. in psalm. 64, 6 p. 238, 6 percipiendorum horum fructuum. trin. 9, 55 p. 326^C gloriae huius resumendae. AMBR. Iob 4, 6, 22 p. 283, 4 deus non obliviscitur, ... sed nostra peccata -um ei oblivionis infundunt. in psalm. 118 serm. 11, 22, 3 aeternae gratiae. AVG. epist. 15, 2 p. 36, 17 recipiendorum aeternorum -um. 266, 1 p. 648, 4 saepe officium impertiendi -um est accipiendi. in euang. Ioh. 104, 3^{extr}. humilitas claritatis est -um, claritas humilitatis est praemium. COD. THEOD. 4, 18, 1^{extr}. petitores *iniustos* ... ab istius cautionis -o segregamus. SACR. LEON. p. 167, 1 pro suo (nomine) trucidatis *ab Herode infantibus* etiam nescientibus -um gloriae perire non patitur deus. ALC. AVIT. hom. 7 p. 114, 41 vivendi -um perdiderunt. ② *eloc. praep. (liberius addita)*: AVG. virg. 21, 21 p. 256, 15 nuptias ... infra ... continentiam constituimus praesentemque necessitatem coniugatorum ... ad excellentem gloriam ... in-pedire eorum -um dicimus. ③ *enunt. c. ut*: AVG. civ. 6, 5 p. 254, 10 D. si ... , quid habet reprehensionis, ut excludatur? si autem ... , quid habet -i, ut admittatur?

b i. q. facultas, potestas (cf. p. 806, 44): PRISCILL. tract. 8, 119 p. 87, 11 in eam legem dei, quantum -i est, curiosae mentis intentio. AMBR. epist. 1, 1^{extr}. etsi invalidus -o, sed affectu sedulus. RVFIN. Orig. princ. 2, 6, 2 p. 141, 17 quae ... explicare longe vires vel -i nostri vel ingenii ac sermonis excedit. hist. mon. 30 p. 456^B supra -a mea est, quod petitis. PAVL. NOL. carm. 18, 158 ex ossibus *Felices martyris* emicuit lux, quae medicis opibus -i dare signa potentis non destitit (*an ad p. 822, 75?*). VITAE patr. 3, 25 p. 754^A non esse se huius -i, ut daemonibus imperaret. LEX VISIG. 4, 3, 3 p. 191, 12 si ... eius etatis vel -i non fuerint, qui defensionem suscipiant orfanorum.

c pertinet ad caput I verbi (p. 802, 55), ubi mereri sensu primario significat *i. q. comparare sibi mercedem laboris: i. q. quaestus, res labore, virtute, factis comparata aut actio comparandi*: 1 *i. q. merces* (cf. DON. Ter. Phorm. 305 p. 807, 62): **a loci selecti**: **α in bonam partem i. q. praemium** (*medie*: RVFIN. Clement. 2, 21^m. operum ... hoc tempus est, -orum saeculum futurum. cf. et p. 820, 2): [*dub.*: OV. met. 8, 88 per medios hostes — -i fiducia tanta est — pervenit ad regem Scylla (*potest ad IA referri*). de TER. Phorm. 305 v. p. 807, 61.] GERM. 33 vos ... moderator Olympi donavit caelo. -um custodia fecit, quod ... incunabula ... foverunt Iovis. STAT. Theb. 6, 541 tibi ... fertur ... pro -is (*sc. certaminis curulis*) ... chlamys. SVET. Nero 3, 1 classem ... M. Antonio ingentis -i loco tradidit. APVL. met. 8, 28 (*iron.*) quale ... -um reportaverit. PS. HIL. libell. 14 p. 87, 26 *opp.* supplicia. OPTAT. 7, 1 p. 161, 11 -um suum et fructum exigere. GAVDENT. serm. 13, 16. FILASTR. 135, 3 caelestis -i (137, 6 angelorum. cf. PACIAN. sim. carn. p. 109, 10 de -o [*sc. caelesti*]). AVG. in psalm. 131, 19^m. -um filiis parentes faciunt). ORIENT. comm. 1, 446 et -um et poenas. GREG. TVR. glor. mart. 54 p. 526, 2 Mart. 1, 3 p. 590, 2. **i. q. aes militare**: VEG. mil. 2, 8^m. *centurio primi pili* tamquam caput totius legionis -a consequbatur et commoda. COD. IUST. 12, 37, 16 pr. *militarium* -orum seu cuiuslibet praestationis. **β in malam partem i. q. poena** (*v. etiam sub b et cf. p. 812, 73*): TERT. coron. 11 l. 24 cui Christus -a ignis inulsit. PANEG. 2, 43, 2. AVG. serm. coll. Morin p. 357, 1 a deo -a sua expectantes. epist. 194, 39 p. 208, 3 *opp.* donum.

b structurae: **α indicatur causa praemii vel poenae**: ① *gen.*: PAVL. sent. 5, 37^{rubr}. de -is (*i. detrimenti compensatione*) appellatio-num (*sc. iniustarum*. cf. 5, 33^{rubr}. de ... poenis a.). TERT. orat. 2 p. 181, 20 *fidei* (PAVL. PETRIC. Mart. 1, 334 v. p. 804, 26). scorp. 3 p. 151, 13 transgressionis. CYPR. epist. 76, 1 p. 829, 1 obsequiorum. PANEG. 12, 11, 2 pertinaciae. ARNOB. nat. 1, 3 p. 5, 29 criminis. LEX conviv. Querol. p. 60, 12 rex convivii iniuriarum -a (*i. solacium damni*; cf. p. 816, 42) ... cogatur exsolvere, ita ut praemium criminosi in mercedem transeat vulnerati. HIL. in Matth. 27, 3. AMBR. Abr. 2, 10, 68 p. 623, 15 conferenda virtutum -a (HIER. adv. Pelag. 2, 24 p. 562^D. RVFIN. Orig. princ. 1, 5, 3 p. 71, 27 -um et praemium). Isaac 4, 21 coniugii. PAVL. NOL. carm. 26, 134 -um pietatis adepta est. ENNOD. epist. 2, 28, 1 p. 70, 1 -um coactae vocis inusitata loquacitate possideo. *al.* ② *per pro*: CASSIOD. Ios. antiq. 13, 22 p. 390, 16 p. quibus etiam multa ab eo -a cepissent (*gr. 411 ἀντ' ὧν ἐπ' αὐτοῦ μέγιστον ἡξιώθησαν*). GREG. TVR. Mart. 4, 40 p. 659, 34. **β indicatur ipsum praemium vel poena**: TERT. adv. Marc. 5, 8 p. 599, 20 charismatum. resurr. 11 p. 39, 22 ad -um salutis. scorp. 8 p. 160, 18 damnationis (LEX Burg. lib. const. 52, 4). *al.* CYPR. unit. eccl. 21

p. 228, 15 coronae. AMBR. in psalm. 35, 17, 4 ad caelestium repromissionum -um pervenire. *al.* AVG. serm. 363, 3^{extr}. -is praemiorum atque poenarum. *al.* **γ indicatur, quis praemio vel poena afficiatur**: CYPR. epist. 58, 11 p. 666, 2 in quorum supplicia et praemia ac -a iustorum (LVCTIF. moriend. 15 p. 318, 5 tua s. perpetua et p. ac -a dei servorum aeterna. cf. et l. 7). HIER. vita Pauli 18 (*opp.* poenis). AVG. civ. 13, 4 p. 561, 21 D. fit iusti -um etiam supplicium peccatoris. *al.*

2 i. q. honor, gradus dignitatis: **a proprie**: **α generatim**: APVL. Plat. 2, 23 p. 252 sapientiae finis est, ut ad dei -um sapiens provehatur. TERT. adv. Iud. 7 l. 68 apud illum Christum non dignitatum (cf. l. 13, 36) aut natalium (cf. l. 57) cuiusquam discreta -a (FILASTR. 137, 2). DON. Ter. Andr. 1 -um iam poetae dedit 'poetam' eundem dicendo. FILASTR. 98, 6 iniusti ... amittunt tantum -um dignitatis (HIER. adv. Iovin. 2, 33 p. 331^A tanti apud deum -i sunt, ut *eqs.* cf. p. 331^B quod non sit eiusdem -i cuius et Israelitae. AVSON. 322, 94 p. 266 P. -um quam grande [*seq.* honor]. RVFIN. Orig. princ. 2, 10, 3 p. 176, 14 qui inferioris -i fuerint vel abiectioris aut etiam ultimi et abstrusi. Orig. in Ios. 11, 2 licet ultimi -i sis in ecclesia). ADNOT. Lucan. 10, 158 haec *aves* deorum -o cultae fuerant. AMBR. Iac. 1, 8, 37 p. 29, 12 neque externis saeculi, sed virtutis domesticis -a pensare. HIER. epist. 22, 26, 1 filia, domina ... : aliud enim aetatis, aliud -i ... est nomen (cf. RVSTIC. Conc. 14 p. 14, 37 [*Isid. Pelus. epist. 4, 166 ἀξίας*]). adv. Rufin. 1, 23 p. 417^A inter angelos -a esse diversa. AVG. civ. 8, 15 p. 344, 26 D. de -is animarum, ... in gradibus corporum. *al.* CONC. I 5 p. 255, 31 secundum ... aequalitatem -orum dei Christi et hominis suscepti (*gr. I 1, 6 p. 113, 24 ἀξιομάτων*). BOETH. cons. 4, 3, 16 W. infra hominis -um. trin. 1, 12 gradibus -orum trinitatem variantes (3, 30 inter eos distantiam faciunt -orum. cf. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 2, 1 p. 104^C et -is et gradibus longe dispares). INSCR. christ. Diehl 57, 3 plus ... ad -um crescit. *de re*: BOETH. mus. 2, 19 p. 250, 3 *multiplicitatis* (cf. 2, 5 p. 230, 20 cur multiplicitas ceteris antecellat). in Porph. comm. 2, 1 p. 170, 8 maioris -i est ac principalis naturae, quod ... cetera coercent.

β speciatim de publicis officiis: IVVENC. 4, 665 scriptum causae titulum -ique locarunt, quod rex Iudaeae plebis ... fuisset. FIRM. math. 3, 5, 34 quibus hoc ex paterno dignitatis (cf. *supra l. 11*) -o deferatur (3, 6, 28. *al.*; v. *ind.*; COD. THEOD. 6, 26, 4. 12, 1, 70 -is careat d. VICT. VIT. 3, 9). SCHOL. Cic. Ambr. rec. p. 275, 4 conscriptorum et patriciorum unum est -um. CLAUD. DON. Aen. 1, 75 p. 30, 1 est discretio inter personarum -a (LEX Burg. lib. const. 7, 1 servi ... pretium iuxta personae -um fiat). AMBR. parad. 10, 48 p. 306, 17 dignitate potiores plerumque adiutorem -i inferioris adsciscunt (cf. SACR. LEON. p. 122, 32 = GREG. 3, 6 secundi -i munus [*sc. presbyterium*]). PAVL. NOL. carm. 16, 251 (249 honorum). COD. THEOD. 6, 29, 4 ordinis -o. 12, 1, 138 gradu -orum. 13, 3, 9 pr. promotionis -is. 15, 3, 6 = IUST. 11, 75, 4, 1. LEO M. epist. 12, 1 p. 646^B extra sacerdotale -um constitutis (cf. SACR. LEON. p. 147, 14 pontificale. CANON. Migne 13, 1184^A sacerdotibus, quorum -um exigit, ut ... sint plebibus forma. 13, 1186^A sacerdotum possunt habere nomen, -um habere non possunt). **c. gen. dignitatis**: HIL. trin. 8, 1 p. 236^B ad sacerdotii -um (*i. q. munus, 'Beruf'*. cf. l. 46 et SACR. Gelas. 1, 20 p. 513^{extr}. -um sacerdotum). SCHOL. Cic. Gron. C p. 351, 4 -um senatoris. COD. THEOD. 1, 15, 7 v. *infra l. 61*. 6, 22, 7, 1 ordinariorum potestatum. NOVELL. Valent. 2, 2, 3 professionis (*sc. causidicorum*). COD. IUST. 12, 20, 3 pr. biarchorum nomen -umque. EPIST. pontif. 305 Migne 20 p. 541^A qui ... -a clericatus acceperunt. *syn. et app.*: EXVP. 1 l. 9 celsiora natalibus -isque maiora (COD. THEOD. 14, 9, 1^m. n. et -a. cf. *etiam l. 11*). AVSON. 200, 6 p. 58 P. humili stirpe, loco ac -o (COD. THEOD. 6, 5, 2 singulis quibusque dignitatibus certum locum -umque praescribit). AVG. de duab. anim. 18^m. ordinem -umque (PS. AVG. quaest. test. I 108, 2 p. 253, 3). COD. THEOD. 1, 15, 7 cum praefecturae -um ceteris dignitatibus antestet (6, 5, 2 v. l. 59. 13, 3, 9, 1). 5, 14, 30 l. 18 -i et potestatis. 12, 1, 21 sequentis -i et gradus (cf. l. 27. 45). 14, 3, 10 cuiuscumque honoris aut -i.

b meton.: **i. q. titulus dignitatis**: SERV. Aen. 1, 76 'regina': inferioris personae reverentia est, maiorem -is appellare, non nomine. **i. q. locus pro dignitate attributus**: AMBR. in psalm. 118 serm. 19, 42 in monte Sina erant presbyteri in parte montis supra -a plebis, sed plurimo intervallo a Moysi -is separati. **i. q. persona honorata**: SERV. Aen. 1, 180 -a personarum (*debut dicere personae* magnorum -orum) vilibus officiis interesse non debent. COD. THEOD. 11, 16, 18^m. id ab omnibus indiscretum -is atque personis iubemus impleri. **in appellatione honorifica**: COD. THEOD. 1, 12, 4 = IUST. 12, 55, 1 officio, quod tuis -is obsecundat (1, 15, 11. 10, 10, 14). 12, 10, 1 in provincia -is tuis credita.

II notione verbi merendi abolita (*hoc caput potissimum ex usu sub IA allato derivari posse videtur*): **A proprie**: 1 *respicitur vis et gravitas alicuius (rei)*: **a fere i. q. pondus, momentum**: **α rerum**: OV. fast. 1, 8 quo sit -o quaeque notata dies. MART. 8, 65, 7 grande loci -um testantur et altera dona. CYPR. zel. 13 p. 427, 20 Paulus cum pacis et caritatis -a depromeret. AVIEN. orb. terr. 262 dulcis in his carminibus haustus, -um grave, gratia perpes. AVSON. 19, 8 p. 327 P. aevi. HIER. adv. Iovin. 2, 23 p. 318^C ne dicas in uno corpore diversa membra unum habere -um. CLAUD. 25, 18 mihi conciliat gratas [*Bulhart*]

... aures vel -um belli vel Stiliconis amor. AVG. civ. 20, 4 p. 411, 15 D. 'nova et vetera'. non dixit 'vetera et nova', quod dixisset, nisi maluisset -orum ordinem servare quam temporum. de duab. anim. 10 p. 64, 19 mediocrisne negotii vel -i cognitionem dei esse arbitramini? MACR. somn. 1, 6, 5. COD. Theod. 6, 26, 1' scriniorum nostrorum (6, 26, 9. cf. COD. Iust. 12, 19, 13 pr. rei). 9, 38, 9ⁱⁿ. Lyciae priorem famam -umque ... renovari. AVELL. p. 5, 15 personae probentur ex -o veritatis, non veritas praesumatur ex potentia personarum. PETR. CHRYS. serm. 82 p. 431^B lapis magnus -o ..., qui creatoris mundi corpus ... operire sufficit. 88 p. 447A mandati -um de persona venientis apparitoris aestimat. SIDON. epist. 1, 2, 8 negotiorum. CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 31, 7 talia ... sunt -o vel viribus, ut eqs. (1, 7 p. 45, 13 -o atque potentia). 2, 10 p. 138, 20 pro causae -o. BOETH. arithm. praef. p. 3, 8. mus. 1, 34 p. 224, 14 quanta sit gloria -umque rationis. β animantium: fere i. q. auctoritas (sim. l. 55 sqq.): AVSON. 208, 14 p. 65 P. nomen ... receptum inter grammaticos praetenuis -i. AMBR. in Luc. 5, 89 cui ... gravitatis -um exsequiarum turba conciliet. PS. AVG. serm. ed. Mai 55, 3ⁱⁿ. cuius -i sint ... Petrus et Paulus (GREG. M. dial. 3, 1 p. 138, 7 M. hunc tanti -i virum). CLAVD. MAM. anim. 3, 1 p. 154, 5 et -o pariter et numero ... idoneis vadibus. SEDVL. op. pasch. 4, 22 p. 272, 6. ENNOD. opusc. 10, 1 p. 419, 9 ut praeconis -o secutura ponderentur.

b i. q. ipsa rei vis et summa, natura ('Wesen, Kern'): α generatim: TERT. paenit. 2, 1 -a paenitentiae enarrare. FIRM. math. 1, 7, 29 permitte mihi ... Syllanorum scelerum replicare discrimina; omnia enim haec ad disputationis meae -um conferentur. FVLG. myth. 3, 10 p. 78, 12 morborum agnoscere -um. Virg. cont. p. 92, 10 a partu recentibus matrem videre datur, non tamen statim cognoscere -um contribuitur. AMBR. hex. 5, 13, 42 p. 173, 20 -um suae naturae. RVFIN. Orig. princ. 3, 6, 7 p. 289, 20 rerum -a. NOVELL. Theod. 5, 1 pr. liberalitas deo -um hominis adplicat. SIDON. epist. 4, 22, 3 totius orbis ... loca, spatia, -a cognoscis. VEN. FORT. virt. Hil. 10, 26 annis adulta puella, non -o. β speciatim in serm. forensi (crebro usu in serm. Ictorum factum esse videtur, ut sensu latiore saepius non gravissima causae argumenta, sed tota causa significetur): PAVL. sent. 5, 35, 1 -um appellationis causae capitalis ... non nisi per nosmet ipsos persequi possumus (HERMOG. dig. 49, 1, 27 a. -a probare. PAVL. MED. adv. Cael. 4 p. 714^B -a suae a. astruere. EDICT. Theodor. 55 de a. -o ... iudicare). CONSVLT. 9, 2 negotii -o discusso (AVG. coll. c. Don. 1, 8 p. 42, 17. COD. Theod. 2, 14, 1^{extr}. [= Iust. 2, 14, 1, 3]. 4, 22, 5 pr. [= Iust. 8, 5, 2]. 11, 30, 32. 46. LEX Burg. lib. const. 52, 2 auditis ... atque perpensis criminalis n. -is. GREG. M. epist. 7, 20 p. 463, 22 cognito n. -o). TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 15 (fort. ad p. 818, 71) severitatem iudicis secundum -a causarum (iustitiae) congruentem (SCHOL. Cic. Gron. B p. 331, 32 causae -o confisus. AMBR. in psalm. 118 serm. 20, 36 bonus iudex ... examinat causae -a, non mutat. COD. Theod. 1, 20, 1 [= Iust. 1, 45, 1] his horis, quibus c. -a vel fata penduntur. 9, 2, 2 [= Iust. 9, 3, 1]. 10, 1, 13 NOVELL. Theod. 7, 4, 8 GREG. M. epist. 9, 174 p. 170, 13. 9, 203 p. 191, 6). COD. Theod. 3, 32, 2^{extr}. ut provocationis -a expendas. 6, 4, 22, 1 -a defensionis ostendere. GREG. M. epist. 9, 174 p. 170, 15 rei -um ... perscrutantes.

2 spectatur qualitas, ratio, virtus, indoles sim.: a de ipsa qualitate: α significantius dictum c. respectu praestantiae i. q. egregia qualitas, excellentia, praestantia, virtus (syn. l. 62) sim.: ① in universum: animantium: incorporalis: STAT. silv. 5, 3, 250 quid referam ..., quae pietas, quam vile lucrum, quae cura pudoris? ... his tibi pro -is famam ... cura deum ... concessit. DAMAS. epigr. 23, 4 rectoris sancti -um fidemque secuti (item sing.: ADNOT. Lucan. 9, 886 -um plus apud eum quam salus ipsa constabat. AMBR. Hel. 7, 20 Danielis. AVXENT. Maximin. c. Ambr. 62 viri. RVFIN. Basil. hom. 4, 6 p. 1760A vitae suae -o. PS. AVG. quaest. test. I 26, 2 p. 53, 2 syn. virtus. VICT. VIT. 1, 29. SEDVL. op. pasch. 4, 14 p. 264, 7 [cf. carm. pasch. 4, 153]. cf. l. 74). AVSON. 193, 7 p. 51 P. nequaquam -is cuius responderit heres obscurus. HEGES. 5, 2, 1 p. 296, 12 U. exsurge nunc, Moyses, ... exsurge, Aaron, ...: ubi nunc ista -a, ubi nunc istae operationes sanctorum? RVFIN. Orig. in gen. 9, 1 p. 86, 24 exigui -is et ingenio tenues. 15, 4 p. 132, 14 CLAVD. 8, 409. AVG. civ. 7, 27 p. 309, 1 D. opp. opprobria. SIDON. epist. 4, 17, 3 a sacerdotibus ... memoria tenacibus, omni denique -orum sublimium dote potioribus. VEN. FORT. carm. 5, 4, 1. 5, 5^{tit}. 9, 1, 121 provida ..., sollers, cauta ..., omnibus excellens -is. CE 1388, 2. corporalis: PALLAD. 4, 13, 3 admissarii (SYMM. epist. 5, 82 ne magis numerum quam -a equorum perpendas). MAXIM. eleg. 1, 29 fui venator, luctator, cursor, cantor. augebat -um dulcis mixtura honorum. rerum: PORPH. Hor. epist. 2, 1, 81 -o ac virtute stili (cf. FIRM. math. 8, 19, 3 artis ... -a. AVSON. 204, 1 p. 62 P. eloquii -o. CASSIOD. inst. 1, 17, 1 p. 56, 1 dictionis eximia -a). ITIN. Alex. 44 p. 24, 12 magno formae -o et nobilitatis. IVL. VAL. 1, 39 potentiae. 2, 21 p. 82, 22 virtutum. PALLAD. 12, 4, 1 speciei -o. ins. 137 sorba suos partus -o maioris honestant seminis. AVSON. 286, 6 p. 145, 7 P. CLAVD. carm. min. 26, 81 -is ... talibus (i. virtutibus mirabilibus fontis). AVG. civ. 11, 5 p. 468, 5 D. cum ... nullo excellentiore -o posset hic locus eligi. COD. Theod. 16, 2, 16. EVCHER. laud. her. 7 p. 180, 5 'locus in quo tu stas terra sancta est': ... -um occulti honoris expressit (cf. ENNOD. epist. 1, 6, 2 p. 13, 22

locorum). SIDON. epist. 2, 13, 5 ob ingenii -a. 7, 6, 6 ob virium -a terribilis. PAVL. PELL. 57. CE 592, 5 donum (i. hoc monumentum) naturae (eius qui decessit) -is de (instr.) carmine signo. ② sensu strictiore i. q. priores partes, principatus: EXVP. 41. 7 veteres cives -um dignitatis videbantur amittere, si cum novis indignis in ferendo suffragio iungerentur. HIL. in psalm. 118 Nun 14 p. 483, 12 -um caelibatus. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 1, 17 p. 636, 3 aetatis (467 πρεσβείων). COD. Theod. 1, 6, 5 ut inferior gradus -um superioris agnoscat. i. q. summus gradus: MART. CAP. 5, 432 prae se ferentes insignium culmen -aque linguarum Aeschinen, Isocraten, Lysiam. i. q. pulchritudo: CLAVD. 8, 108 auget acus -um vestis (syn. 107 gratia). SIDON. carm. 15, 37 quorum templorum supereminet unus ut -is sic sede locus. VEN. FORT. carm. 1, 8, 15 licet eniteat -is (an ad l. 73?) venerabile templum, attamen ornatum praebeuit iste suum (10, 6, 2 templum egregium -is. 10, 6, 20 templa alma ... -o).

β notione praecellendi deposita simpliciter i. q. qualitas: pro -o: PALLAD. 4, 13, 6 in pullis p. aetatis -o ea sunt considerata, quae signum bonae indolis monstrant (i. utpote infantes non severe iudicandi sunt). RVFIN. hist. 4, 9, 2 p. -o (κατὰ τὴν δύναμιν) peccatorum ... supplicia statues (Orig. princ. 1, 6, 1 p. 79, 2). AVG. cons. euang. 3, 25, 72 p. 371, 25 p. -o mentis eorum. CLAVD. MAM. anim. 1, 23 p. 82, 7 p. modo vel -o. alia: FIRM. err. 7 p. 19, 20 mater ... de singulorum procorum -is iudicabat. PALLAD. 3, 9, 5 sic -a sua quaeque vitis servabit. AVSON. 202, 3 p. 61 P. qua forma aut -o fueris ('virtutibus' Souch.). VEG. mulom. 3, 6, 1 equorum. AMBR. in psalm. 118 serm. 5, 5, 3 variantur -a mansionum. CLAVD. rapt. Pros. 3, 222 -um ... loci ... quaerit (i. interrogat, qualis illa regio sit). AVG. catech. rud. 19, 31 homines sibi morum et -orum similitudine coniunguntur. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 3 p. 7, 21 divinitatis. cons. 2, 1, 4 W. fortunae prioris ... naturam, mores ac -um. GREG. M. moral. praef. 16 p. 526A actionis (THEOD. MOPS. in psalm. 2, 3 p. 10, 5 operis [2, 5. 11, 5 p. 71, 28. syn. l. 24 ex operum qualitate]). i. q. efficacia, virtus: THEOD. PRISC. log. 36 p. 135, 3 singularum specierum ... medicum bene -a cognoscentem (iungendum b. c., vix b. -a coll. p. 813, 53). 46 p. 146, 18 variarum curarum ... -a.

b de virtute, qua quaeque res censetur, i. q. pretium: α quod pecunia metimur: PALLAD. 1, 8, 1 aedificium pro agri -o et pro fortuna domini oportet institui (SERV. Aen. 11, 319. cf. AMBR. Abr. 1, 3, 13 p. 511, 12 PAVL. PELL. 483. CASSIOD. var. 3, 20, 2 praedium ... eiusdem -i). VEG. mulom. 1, 56, 23 equi (LEX Burg. lib. const. 4, 6 eiusdem -i caballum [19, 2. 73, 1. 2 LEX Visig. Eur. 278. 279. al.]). COD. Theod. 3, 1, 4^{extr}. familiaris rei ... vires vel -a atque emolumenta (cf. PETR. CHRYS. serm. 5 p. 198A). 14, 3, 9. 15, 1, 30 de aedificiis maioris -i ([pretii Cod. Iust.]. 15, 2, 3 summas ..., mediocres et inferioris -i domus). NOVELL. Valent. 31, 3 eiusdem -i vicariam (LEX Burg. Rom. 6, 3. cf. EDICT. Theodor. 64 huius -i duo mancipia [sim. 70. 80. 84 LEX Burg. lib. const. 7, 1]). 35, 17 in causa, cuius -um intra centum solidos continetur. PS. ARNOB. confl. 1, 9 p. 251^C tres ... margaritas ... unius ... -i. FAVST. REI. spir. 1, 12 p. 124, 22 rei. RVRIC. epist. 1, 3 p. 356, 14 auri. EPIPHAN. de mens. 40 follis secundum denariorum pondus ac numerum, non secundum metalli -um (gr. 49 κατὰ τὸν ἀρρογισμὸν). al. β quod aestimatione praestantiae metimur: FIRM. err. 15, 2 accedat idolo, quod facis, ex hominis virtutibus -um. PALLAD. 1, 5, 6 secundi -i est spissus ager (1, 37, 3 primi saporis mella ..., secundi -i ..., tertii -i [Colum. 9, 4, 6 tertiae notae]. cf. 1, 10, 1 harena rufa melior, -i sequentis est cana, tertium locum nigra possedit. 4, 13, 3). HIL. in psalm. 64, 6 p. 238, 6. AVG. civ. 18, 47 p. 330, 30 D. libri (cf. EVCHER. form. praef. p. 3, 20 bibliorum. SIDON. epist. 2, 5, 1 -a chartarum. PRIMAS. in apoc. prol. p. 796A). CLAVD. MAM. anim. 1, 2 p. 25, 26 non lenocinio nominis operis -um pensat. RVRIC. epist. 2, 2 p. 373, 26. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 39, 2 species nisi sibi aequales fuerint, non -o, sed natura, sub genere poni non possunt.

3 fere i. q. modus (cf. etiam p. 815, 20): FIRM. math. 5, 2, 10 amicitiae -o coniungit (5, 2, 13 amicitiarum). 8, 30, 13 honesto ac liberali -o servitutis. VVLG. Rom. capit. 15 cod. Fuld. p. 177, 19 praesentium passionum. PAVL. NOL. epist. 13, 7 p. 89, 29 duobus filiis diverso -o sibi amissis (cf. VEN. FORT. carm. 2, 16, 94 simili -o. 4, 26, 156 dissimili -o). COD. Theod. 1, 11, 1ⁱⁿ. manentibus fideiussorum atque sub-signationum -is. 5, 17, 1, 1 -o servili condemnationis. 7, 8, 2 in synagogam ... hospitii velut -o inruentes. ibid. habitationum -o. 14, 17, 10 hereditatis -o. ENNOD. epist. 2, 13, 4 p. 53, 23 hoc facis in -o eqs. (praecedit: mirum in modum).

B meton. i. q. homo -is erga deum excellens, inde i. q. reliquiae martyrum et sanctorum (cf. Braun, Der christl. Altar I 623): ?PAVL. NOL. carm. 18, 158 v. p. 819, 36. CE 913, 3 (fort. senioris aetatis). VAL. CEM. hom. 17, 3 p. 743A martyrum reliquias ... inquirunt et diffusa per totum orbem virtutum -a peculiaribus officiis prosequuntur. VEN. FORT. v. l. 13. INSCR. Ital. X 2 n. 81, 4 -is tantum pendebant putria tecta. CIL XI 297, (4 horum Gregorius dat papa reliquias) 15 additur his -is felix Smaragdus. 299, 1 templa micant Stephani -is et nomine sacra.

indculus grammaticus: adversus: p. 816, 75. apud: p. 816, 47. circa: p. 816, 76. erga: p. 816, 70. in: p. 816, 59. ut: p. 815, 28. 819, 28. 39. adi.: p. 820, 46. gen.: p. 816, 77. [Bulhart]

817, 2. 60. 818, 45. 72. *al. gen. gerundii: p. 817, 22. 818, 50. 819, 14. 19. 24. gen. inhaer.: p. 814, 65. 815, 52.*

*abl. pro adv. *meritō. de scriptura: -ret.: v. CIL I² p. 778.*
merto (cf. p. 814, 5): CIL I² 62. 2675a. mir-: INSCR. Gall. Narb. Espér. 81. notatur meret, meri, mer, me, m (cf. CIC. de orat. 2, 240²): v. CIL I² p. 778. de formis: -od: CIL I² 9. 27. 32. 33. 360. 1696. comp. magis -o: LVCR. 5, 19 v. p. 824, 14. LIV. 28, 19, 3 -o m. quam utiliter. TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 455, 22. superl.: maxime -o: INSCR. v. l. 56. -issimo et -issime: v. p. 825, 59. de notione: GLOSS. ἀξίως. εἰκότως, εὐλόγως. δικάως. iuste. legitur inde ab ELOG. Scip. (CIL I² 9) l. 54 et PLAVTO l. 42. 60. p. 824, 6. 11. 54. 825, 62. [falso trad. in parte codd. pro immerito: LVCAN. 8, 824. loco lacun.: TERT. resurr. 50 p. 104, 4.]

I indicatur hominibus ea accidere, quibus digni sunt: fere i. q. *digne, ex debito, congruenter cum factis, ut oportet, dignum est, decet* (abundanter v. p. 804, 42. 808, 40. 811, 1): **A** qui digne afficitur, est subi. enuntiati; forma: -o amaris i. amaris et mereris: **1** de actionibus prosperis, secundis: TVRPIL. com. 85 meres, -o ut diligere. CIC. Phil. 4, 9. 10, 13 et antea iure laudatus... et hoc tempore -o laudandus est (13, 29 SEN. epist. 102, 19 PLIN. nat. 36, 18 QVINT. inst. 1, 5, 72. *al. cf. l. 52. p. 824, 55*). LVCR. 2, 998 -o maternum nomen adepta est terra (cf. 5, 822). CAES. carm. in Ter. 2 in summis... poneris, et -o (cf. vol. V 2, 874, 63). PREC. terr. 15 LIV. 37, 54, 21. PLIN. epist. 4, 5, 3 oratio... probabatur: an -o, scies, cum eqs. *al. nota: HIER. epist. 60, 16, 5 ad haec -o explicanda et Thucydides et Sallustius muti sunt (i. his ut decet describendis non sufficiunt).* **2** de actionibus iniquis, adversis: CIC. Verr. II 4, 151 illud... -o reprehenderetur (QVINT. decl. 276 p. 128, 12). de orat. 2, 10 illudi (cf. PHAEDR. 3, 6, 10 derideri. QVINT. inst. 11, 1, 44 rideatur [decl. 298 p. 176, 16]. *cf. l. 68*). PVBLIL. Q 37 qui sibi non vivit, aliis -o est mortuus (cf. BELL. Alex. 11, 2 casurum. SALL. Catil. 51, 32 necatos. PROP. 2, 33, 29 iugulate. SEN. contr. 1, 2, 6 occisum). TIB. 1, 6, 82. PROP. 1, 17, 1 (in initio carminis:) et -o... alloquor (Rothstein putat ellipsim [ut l. 84] statuendam). 1, 18, 15. LIV. 28, 34, 8 perisse (29, 15, 13. de TAC. hist. 1, 21, 2 v. Heraeus ad l.). *al. VAL. MAX. 8, 5, 6 quam (cf. l. 71. 81 et l. 48) ... -o vel iniuria accusetur (SCRIB. LARG. praef. p. 2, 12 PLIN. epist. 7, 10, 3. cf. SCRIB. LARG. 84 essent culpandi [SVET. Vesp. 16, 1]). al. STAT. Theb. 2, 458 nil tela... obstitērint, quin ausa luas...: tu -o; ast horum miseret. al.*

B qui digne afficitur, non est subi. enuntiati; forma: -o te amo i. amo te et mereris: **1** c. verb. (c. esse et adi.: l. 72): **a** de actionibus prosperis: PLAVT. Amph. 49 -oque vobis bona se facere (cf. Capt. 936 Persa 496). ASIN. 545 Perfidiae laudes gratiasque habemus -o (Capt. 922 Iovi... ago. Poen. 1274 vobis habeo. TER. Phorm. 894 PREC. terr. 22 Ov. am. 1, 10, 43 LIV. 26, 41, 3). Capt. 415 -o tibi ea evenerunt a me (cf. VAL. MAX. 8, 15 pr. et l. 62). CAS. 181 neminem amo -o magis quam te (TER. Haut. 359 -o te a. [Eun. 186 Ad. 946 CIL XIII 10024, 43^a]. AFRAN. com. 248 ni tantum amarem talem tam [cf. l. 35] -o patrem. CIC. Att. 13, 21, 7. AVR. Fronto p. 60, 23 N. te -o a. [seq.: pro tuo merito]. CIL XIII 10024, 43^b a. te -o. cf. Ov. epist. 15, 147 arsit [met. 8, 50 in illa]. *al. TER. Andr. 574 -o te semper maxumi feci (NEP. Iph. 3, 4). CIC. Phil. 4, 6 laudavit (orat. 171 idque -o. PROP. 2, 15, 47. cf. l. 19). al. saepissime in titulis votivis (attuli non nisi antiquiora): ELOG. Scip. (CIL I² 9) dedet Tempestatebus aide -eto(d) (sim. CIL I² 27. 31. 32. 45. 360. 384. 386. 693. 976. 1531, 4 [= CE 4, 4] donu danunt Hercolei maxsume -eto. al.). CIL I² 28 Aescolapio donom dat lubens -o (33. 62. 387. 388. 390. 972. 987 INSCR. Epigraphica 2, 1940, 167. et saepe). 29 donum dat Aiscolapio -o lubens (392. 1583 v. s. m. l. 2541^a d. d. me. lu.). *cf. p. 811, 1. 63.* **b** de actionibus iniquis: PLAVT. Amph. 572 -o maledicas mihi. Aul. 444 -o id tibi factum est (Bacch. 1132 TER. Eun. 387 SALL. Catil. 51, 29. cf. TER. Hec. 839 ne id -o mihi eveniret [VAL. MAX. 6, 6, 2]. CIC. Verr. II 1, 70 id... illi -o accidisse [epist. 5, 17, 5 SALL. Catil. 51, 26 VELL. 2, 118, 4. al.]. *sim. al.). Pseud. 476 esse iratum (TER. Hec. 505 CIC. Verr. II 3, 158. al. HOR. sat. 1, 1, 21 LIV. 36, 34, 3. al.). Trin. 683 ut me -o oderit (RVT. LVP. 2, 3 reprehendere atque odisse. PLIN. nat. 10, 13. cf. TER. Hec. 580). al. TER. Andr. 531 cogere (QVINT. inst. 2, 4, 15). Hec. 915 derides (cf. QVINT. inst. 8, 3, 19 risimus. v. etiam l. 29). RHET. Her. 3, 6, 11. CATVLL. 71, 2 si quem -o tarda podagra secat. PLIN. nat. 29, 19 occisuri: -o dum eqs. al. nota: OPTAT. 3, 3 p. 79, 17 quam (cf. l. 35) -o et bene eius sapientia humiliata est.**

2 c. adi. (et abs. et c. verbo esse posito. cf. p. 824, 20 sqq.): **a** in rebus prosperis: CASS. Cic. epist. 12, 13, 2 -o tibi carissimi (BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4 [= 9, 12], 3. NEP. Att. 2, 3 ut universis Atheniensibus -o esset c. AVR. Fronto p. 55, 8 N.). LIV. 37, 12, 8 quae auctoritas... -o maxima erat. *al. b* in rebus iniquis: HOR. sat. 1, 4, 65 -one tibi sit suspectum genus hoc scribendi (Ivv. 3, 222 -o iam suspectus. 10, 208). LYGD. 6, 55 perfida nec -o nobis inimica. Ov. hal. 121 -o... vilissima salpa. trist. 5, 12, 50 -o naufragus. LIV. 8, 39, 10 infestioribus -o deis quam hominibus (VELL. 2, 43, 1. VAL. MAX. 1, 1, 14 ad quam [cf. l. 35]... -o sibi infestos). 34, 20, 3 -o infensorum (36, 14, 9). *al.*

3 elliptice (cf. l. 22. 24. 38. p. 824, 19.): CIC. Att. 4, 8^b, 2 dissimile, quod huic -o. Ov. met. 6, 687 et -o! (in initio orationis [cf. l. 33]

ut 9, 585). SEN. benef. 2, 14, 3. QVINT. decl. 368 p. 404, 24 sed ille -o: quippe raptorem. MVTIAN. Chrysost. hom. 20, 1^{extr}. sermonem..., quia -o, quia iuste (gr. εἰκότως... δικάως).

II condicione vicissitudinis non subiacente significatur ea quae fiunt iuste fieri: fere i. q. *iure, apte, ut aequum est, ut convenit*: **A** generatim: **1** c. verb. affectuum sim.: PLAVT. Persa 254 vitulor. VERG. Aen. 11, 502 sui -o siqua est fiducia forti (cf. TAC. ann. 15, 35, 3 defensionem -o diffisum). EPICED. Drusi 337 gaudebunt. SEN. contr. 9, 1, 2 -o tu ex Cimone habere nepotes concupisti. suas. 2, 6 omnia contempsit. VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 veneror. *al. 2* c. verb. dicendi et iudicandi: PLAVT. Trin. 105 -o ut ne dicant (LVCR. 4, 160 SALL. hist. frg. 1, 16 HOR. sat. 2, 3, 108 LIV. 5, 4, 7. al.). LVCR. 1, 481 vocare (VAL. MAX. 1, 8 pr. TAC. dial. 18, 1). 2, 698. 3, 715 ut -o immortalis possit haberi (MANIL. 2, 874 SEN. dial. 2, 3, 4). 5, 19 quo magis hic -o nobis deus esse videtur (Ov. trist. 5, 6, 22 SEN. benef. 5, 4, 4 epist. 49, 8). SALL. Iug. 4, 4 me magis -o quam ignavia iudicium animi mei mutavisse. VERG. Aen. 11, 392 arguet (VAL. MAX. 6, 8, 1). Ov. Pont. 4, 12, 16 -o pectus habere neger. LIV. 22, 59, 10 se nobis -o praetulerint (VAL. MAX. 1, 6 ext. 3). *al. elliptice: Ivv. 15, 24 sic aliquis -o. huc pertinent (cf. etiam infra l. 45): AETNA 634 o maxima rerum et -o pietas homini tutissima virtus! VERG. georg. 2, 40 o famae -o pars maxima nostrae, Maecenas. PROP. 1, 9, 7 me dolor et lacrimae -o fecere peritum (i. iure me peritum dicere possum). sic saepe in praescriptionibus epistularum (nisi haec ad p. 813, 64 referre mavis) ut SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 87, 4 domino -o gloriosissimo... Constantio (cf. l. 47. p. 823, 73). 3 alia: HOR. sat. 1, 6, 22 censor... moveret... ingenuo si non essem patre natus; vel -o quoniam eqs. Ov. ars 2, 314 ars... deprensa... adimit... fidem. Pont. 4, 2, 49 studium, quod tibi cedit, ama sacraque Musarum -o cole! LIV. 38, 46, 15 -o... triumphum petent (cf. VAL. MAX. 2, 6, 12 -o sibi sapientiae laudem vindicaverit [4, 7, 5]. SEN. epist. 38, 1 -o exis, ut eqs. QVINT. decl. 309 p. 217, 18 optasses). 40, 13, 6 ut -o... invitatus... abnueres (cf. TERT. adv. Marc. 4, 31 p. 527, 11 excusant se invitati). COLVM. 4, 29, 3 fieri prohibetur. PLIN. nat. 3, 5. STAT. silv. 5, 5, 76 properabat. QVINT. inst. 2, 8, 12. 8 prooem. 15 PLIN. epist. 1, 14, 1. SCHOL. Pers. 3, 44 p. 46 -o mihi lippitudinem accersebam, ne Catonis deliberativum recitare (p. 47, 6 [Pers. 3, 48 iure]). *al.**

B speciatim: **1** apud ICTOS fere i. q. lege, recte: VLP. dig. 47, 10, 17, 13 cui iure -oque curator... constitueretur (PAVL. dig. 49, 14, 45, 12 iure ac -o restitui postulatur). COD. Theod. 11, 16, 8 inferri -o pensitanda. 11, 36, 1 contra quos -o iudicatum est. 13, 5, 19 qui -o esse navicularii debeant. NOVELL. Maior. 2 pr. quae -o fuerant solvenda. COD. Iust. 5, 50, 2, 1. APPEND. Visig. 2, 14 ut, qui -o res suas recipere poterant, iniuste amittant. EDICT. Theodor. 24. 130. **2** i. q. vere, re vera, sine dubio (cf. l. 20. 64): CIL VI 32415, 7 (c. a. 250) Vestali maximae, cuius egregiam morum disciplinam... -o res p. in dies felicissime sentit. HIL. hymn. 1, 29 unus -o bonus (sc. deus). ATHAN. Lucif. epist. 6 p. 327, 13 dei gratia incolumem te... conservet, -o homo dei. PRVD. ham. 40 ille deus -oque deus, quia primus et unus. DRAC. Romul. 5, 14 sub imagine civis impius hostis erat -o. COD. Iust. 6, 42, 30 acutissimi ingenii vir et -o ante alios excellens. 9, 41, 13. PASS. Mar. Iac. 13 p. 62, 15 o te -o Mariam!

ad I et II iuncturae: c. syn.: c. iure (cf. p. 825, 71): PLAVT. Most. 713 te ipse i. optimo -o incuses licet (CIC. Marcell. 4 quod... ei -o atque o. i. contigit). CIC. Catil. 3, 14 -o ac i. laudantur (CYPR. mortal. 20 p. 309, 24). dom. 2 i. ac -o (LIV. 27, 13, 10 Ivv. 2, 34. PAUL. dig. v. l. 40). SEN. clem. 1, 12, 1 i. -oque (CVRT. 10, 9, 3 FLOR. epit. 2, 19, 2 FRONTO p. 192, 17 N. VLP. dig. 4, 2, 14, 4. 47, 10, 17, 13 v. l. 39. APVL. apol. 20. 92 COD. Theod. 12, 1, 4 VINCENT. LER. 5, 7. 29, 9. 33, 6). PS. PHOEBAD. fid. 3 p. 38^B i. et -o. **c. iuste:** EDICT. imp. Diocl. II 5 i. ac -o. MAXIMIN. c. Ambr. 76 i. -oque. AVG. civ. 19, 13 p. 377, 13 D. -o i. que (22, 1 p. 554, 18 DRAC. laud. dei 3, 151). **c. recte:** CIC. Verr. II 5, 172 r. ac -o (LACT. epit. 50, 1). **c. vere:** CIC. Phil. 5, 37 -o v. que. **c. libenter:** PLIN. epist. 8, 6, 10 l. ac -o. 8, 6, 12 -o l. que. *cf. p. 823, 57. c. digne (cf. p. 825, 58):* TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 24 d. -oque (VICTORIN. POETOV. in apoc. 4, 7 p. 58, 5). RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 6, 2 d. ac -o.

III indicatur aliquid pro ratione rerum accidere ex iis, quae antecedunt, iure concludi: fere i. q. *consequenter, non sine causa, nimirum, necessario, ut consentaneum est* (cf. B. Melin, *Studia in Corp. Cypr., Upsaliae 1946, 79 sqq.*): **A** loci selecti: TER. Hec. 240 tuos esse ego illi mores morbum... arbitror, et -o (i. nec mirandum) adeo, nam eqs. (cf. LVCR. 1, 107). LVCR. 6, 210 solis de lumine multa necessesse concipere, ut -o rubeant (al. v. p. 825, 51). 6, 548 cadunt toti montes terrae motu...; et -o, quoniam plaustris concussa tremescunt tecta... pondere (PROP. 2, 12, 9 et -o... manus Amoris est armata sagittis, ... quoniam eqs.). PS. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 10. SEN. contr. 1 praef. 10 -o talia habent exempla, qualia ingenia. SEN. benef. 5, 24, 3 'tu utique ille non es'. -o... me non agnoscis; nam eqs. MART. 9, 45, 8. APVL. met. 2, 21^{extr}. peregrinus es -oque ignoras eqs. mund. 33 (Ps. Arist. mund. 6 p. 400 a 22 διὰ τοῦτο). TERT. cult. fem. 2, 3 l. 24 quod (sc. caro)... in vobis (virginibus) vacat, -o... fastidiatis. fug. 1ⁱⁿ. paracletum non recipiendo... -o adhuc etiam aliis quaestionibus (abl.) obnixi estis (sc. nobis). [Bulhart]

adv. Hermog. 12 p. 139, 20 hac et ego definitione -o illum reperiunt. orat. 18 p. 192, 2 sic et die paschae . . . -o deponimus (*i. omittimus*) osculum. praescr. 43, 4 ubi veritas nulla est, -o et talis disciplina est. resurr. 37 p. 80, 2. spect. 9 p. 11, 3 talibus auctoribus quadrigae productae -o et aurigas coloribus idololatriae vestierunt. adv. Marc. 3, 2 p. 378, 25. 4, 16 p. 471, 20 quamdiu intra Israhelam erat sacramentum, -o in solos fratres misericordiam mandabat. 4, 21 p. 491, 18 et -o se pro suo homine deposuit. 4, 25 p. 507, 4. *al.* CET. FAV. 12 p. 297, 7 abies . . . habens . . . minimum terreni . . . -o non est ponderosa. AVG. op. monach. 32, 40 p. 592, 4 -o, qui hoc dicit, . . . pestiferam doctrinam conatur inducere. COD. Theod. 12, 1, 131. CONC. S I 3 p. 167, 6 et -o facit haec, hominem liberare volens (*gr. I 1, 2 p. 79, 23 ἄλλαν εἰκότως*). FAVST. REL. spir. 1, 7 p. 110, 24. 1, 11 p. 123, 25. 2, 4 p. 143, 22. *al.* *conexu liberiore fere i. q. igitur*: PS. ORIG. in Iob 1 p. 428^c -o adhuc anteriore loquente alius nuntius venit ad Iob (*postea*: alter ergo n. v.). PRISC. LYD. solut. 4 p. 64, 28 *duae extremae zonae* sub ipsis . . . sunt polis . . . -o longe remotae sunt ex via, per quam sol iter facit.

B elocutiones notabiliores: *antecedit enunt. condicionalis*: SEN. epist. 115, 14 tam dulce si quid Veneris in vultu micat, -o illa amores . . . movet. PLIN. frg. Char. gramm. p. 180, 2 B. si de qua ludimus *rude*, -o 'e' littera claudi debet *ablativus*. QUINT. decl. 350 p. 377, 15 si dicis . . . -o excludis *eqs.* TRYPH. dig. 3, 5, 37 si . . . usuras non debiturum; sed . . . si . . . -o usuras . . . praestaturum (FORT. Aug. c. Fort. 26 p. 109, 11 si . . . ; si autem . . . -o *eqs.*). TERT. anim. 6, 3 bapt. 2, 3 fug. 4^{extr.} adv. Hermog. 19 p. 147, 9 CYPR. epist. 58, 3 p. 659, 8. *al.* *adiungitur enunt. causale (v. etiam p. 824, 75 et cf. iuncturam -o . . . nam [p. 824, 73. 80])*: c. cum: QUINT. inst. 6, 1, 4 ad preces confugit -o, cum sciret haec et haec. IULIAN. dig. 1, 3, 32, 1 cum . . . -o et ea, quae sine ullo scripto populus probavit, tenebunt omnes. GAIUS inst. 4, 97 VLP. dig. 28, 1, 18 pr. -o ergo (*cf. l. 47*) nec testis ad testamentum adhiberi poterit, cum neque testamenti factionem habeat (*sim.* 28, 1, 20, 7). TERT. anim. 51, 3 resurr. 50 p. 104, 16 adv. Marc. 3, 3 p. 379, 23 PORPH. Hor. sat. 1, 1, 117 CYPR. domin. orat. 17 p. 279, 18 COD. Iust. 6, 58, 15, 2. c. dum: APVL. met. 8, 16 Pegasus . . . metu magis volaticum fuisse ac per hoc -o pinnatum proditum, dum in altum . . . sussilit. CYPR. domin. orat. 24 p. 285, 11 epist. 34, 2 p. 569, 15. c. quia: TERT. resurr. 54 p. 113, 13 mors -o . . . devoratur, quia et ipsa . . . devorat. PORPH. Hor. carm. 1, 28, 1 NOVATIAN. trin. 15. 28 NOVELL. Valent. 8, 1, 2. CONC. S I 3 p. 175, 7 = I 5 p. 367, 9 (*gr. I 1, 3 p. 65, 27 εἰκότως*). VICT. VIT. 2, 42 quia . . . suggerendum me promisi oblaturum, -o suppliciter peto *eqs.* c. quod: TERT. adv. Marc. 3, 9 p. 391, 2. *iuncturae (de NOVATIAN. trin. v. Melin p. 82 sq.)*: -o itaque: SCRIB. LARG. 84 p. 36, 15 TERT. apol. 50, 4 adv. Marc. 4, 28 p. 516, 5 FAVST. REL. symb. 1 (Caspari Anecd. p. 319, 13). -o igitur: MIN. FEL. 31, 4 TERT. apol. 7, 14 resurr. 5 p. 32, 11 adv. Marc. 4, 26 p. 512, 8. -o ergo (*cf. l. 30*): TERT. praescr. 8, 4 resurr. 50 p. 104, 12 CYPR. domin. orat. 19 p. 281, 12 CET. FAV. 11 p. 296, 24 FORT. Aug. c. Fort. 20 p. 98, 27 NOVELL. Valent. 19, 1. *ideo -o*: VICTORIN. POETOV. in apoc. 5, 2 p. 64, 10. *quapropter -o*: AVG. civ. 8, 23 p. 356, 31 D. *ut -o*: LVCR. v. p. 824, 74. TERT. resurr. 15 p. 44, 10 MOYS. Cypr. epist. 31, 7 p. 564, 3 NOVATIAN. Cypr. epist. 36, 2 p. 573, 26 trin. 17 p. 60, 17. *al.* (*v. Melin p. 84 sqq.*). SVLP. SEV. chron. 1, 33, 1. COD. Iust. 1, 19, 8 quorum de sensu inter partes ita dubitari contigerit, ut etiam -o (*i. necessario*) nostrum expectetur iudicium. *et -o*: v. l. 7. 11. p. 824, 72. 75. NOVATIAN. trin. 21. 31.

meritē adv. *i. q. digne*: CASSIOD. Ios. antiq. 17, 13 p. 501, 38 ut digne (*cf. p. 824, 65*) ac -e negotia cuncta diserneret.

superl. meritissimō (*cf. p. 818, 40*) et meritissimē (*l. 64. 71. 72. 75 et GLOSS. dignissime*). -umo: l. 62. **1 i. q. dignissime**: a forma: -o te amo *i. amo te et mereris*: α *de actionibus iniquis*: PLAVT. Epid. 430 me . . . derideret . . . -umo. CAECIL. com. 15 -o hic me elecit. AVG. c. acad. 3, 19, 42 p. 79, 18 huius mundi philosophia, quam sacra nostra -e detestantur. β *de actionibus prosperis*: TVRPIL. com. 169 -o te magni facio. CIC. de orat. 1, 234 quem omnes amare -o . . . debemus. TEST. Quint. inst. 9, 2, 35 cui ego omnia -o volo. FRONTO p. 191, 13 N. -o tibi parem gratiam referundo. APVL. flor. 9 p. 29 quae . . . aliis . . . -o ignoscitis. 17 p. 83 quae in te -o admiramur. **b forma**: -o amaris *i. amaris et mereris*: α *de actionibus prosperis*: S. C. Plin. epist. 8, 6, 6 ut . . . industriae fructum -o ferat. SOL. 7, 18 Hymetto -e ac iure (*cf. p. 824, 53*) tribuitur principatus. β *de actionibus iniquis*: IUL. Aug. c. Iul. op. imperf. 5, 7 -e patiuntur istum furorem.

2 i. q. iustissime: APVL. Socr. 8 p. 138 -o dixeris. COD. Iust. 7, 18, 1, 1 -o . . . responderunt. 8, 44, 13 (*a. 239*) -e rescriptum est. *comp.*: immerito.

merepsicus v. s. v. myrepsicus.

Bulhart.

meretricatio, -ōnis f. a meretricari. *i. q. actus meretricandi, fornicatio* (OP. imperf. in Matth. 15 p. 718ⁱⁿ fornicatio carnis est -o. GLOSS. L I Ansil. ME 458 -o lenocinatio, fornicatio [*cf. etiam s. v. lenocinium*]): CASSIAN. inst. 5, 20 quo studio -is vitium descandum. *tropice*: CHRYSOST. repar. laps. 402a, 29 illa Ierusalem in prostibulum decidit et in -e novi generis (*allud. ad Ezech. 16, 31 sqq.*). RVFIN. Orig. in Ios. 3, 4 p. 305, 1 ecclesia haec Christi . . . ex

peccatoribus velut ex -e (*πορνεία τῇ τῶν δαυμόνων*) collecta (*cf. etiam l. 69. p. 829, 35*). PETR. CHRYS. serm. 115 p. 515^D reperit in ea synagoga totius -is illuviem.

meretricius, -a, -um. a meretrix. NOT. Tir. 35, 88 -um. *inde a PLAVTO*. [*loco contextus incerti (cf. l. 53)*: SEN. contr. 2, 4 (12), 3.] *i. q. ad scortum (virile: l. 37) pertinens (fere pro gen. subi. vel poss.: pro gen. obi.: l. 9. 51. 54)*: 1 *pertinet ad multitudinem quarumlibet meretricum*: a *spectat ad ipsas personas*: PLAVT. Poen. 339 hodie est mercatus -us. OV. fast. 5, 349 turba (*cf. AVG. civ. 2, 26 p. 92, 24 D. pompam*). trist. 2, 311 corpora Vestales oculi -a cernunt.

b pertinet ad varias res meretricum i. q. meretricum proprius, meretricibus conveniens (latiore sensu fere i. q. impudicus: l. 33): α *de rebus incorporeis*: PLAVT. Bacch. 40 haud -um est (Most. 190 seq. inf. [*item SERV. auct. Aen. 4, 23*]. AMBR. Cain et Ab. 1, 4, 14). Cas. 585 non matronarum officiumst, sed -um . . . subblandirier. Cist. 41 quaestum (CATO orig. 16 SEN. contr. 1, 2, 4 PHAEDR. app. 3, 4 DON. Ter. Andr. 72 Eun. 748. *cf. l. 37 et PS. RVFIN. in Os. 1, 2 p. 965^A professione*). Men. 906 ut mos est -us ([*meretricibus B*]. CIC. Cael. 38. 57 COD. Iust. 9, 9, 22 [*a. 290*]. LAMPR. Heliog. 2, 1 PS. RVFIN. in Os. 1, 2 p. 967^A EVGRAPH. Ter. Haut. 256. 524). Truc. 318 blandimentis, oramentis, ceteris -is (*cf. SEN. contr. 2, 4 [12], 7 nihil . . . -um*). TER. Haut. 226 artis (ARNOB. nat. 4, 16 p. 154, 3. LACT. inst. 1, 17, 21 Veneris. 1, 20, 6 epit. 9, 1 PS. AVR. VICT. epit. 17, 5. HIER. in Ezech. 23, 28 sqq. p. 221^A [*in interpret. alleg.: seq. fornicationes*]. GLOSS. II p. XII. *cf. l. 39*). LABER. mim. 34 me a matronali pudore prolubium -um (*Ribb., -e Linds., meretricis codd.*) progredi coegit. CIC. Cael. 49 in -a vita (50 v. institutoque -o). SEN. contr. 9, 2 (25), 24 lusus. APVL. met. 9, 7 astu. VLP. dig. 48, 5, 30, 4 adulterari -o quodam genere. ARNOB. nat. 4, 35 p. 170, 8 affectus . . . -ae vilitatis. DON. Ter. Eun. 796 verbum. Hec. 165 vitia. AMBR. Cain et Ab. 1, 4, 14 -o procax motu. in psalm. 118 serm. 4, 4 inlecebris. HIER. in Os. 2, 4 sq. p. 831^c impudentiae. ANIAN. Chrysost. hom. 2, 5 modulos (*cf. EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 cantiones [gr. utrobique πορνικός]*). AVG. doct. christ. 3, 12, 20 turpitudine. EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 mulierum pulchritudo -ae (*ἐταυρίζου*) formositate praepositur. *pertinet ad scortum sexus masculini*: CIC. Phil. 2, 44 Curio . . . Antonium a -o quaestu (*cf. l. 17*) abduxit et . . . in matrimonio . . . collocavit. PS. QUINT. decl. 3, 3 p. 43, 20 -is artibus (*cf. l. 23*) . . . eductum militem. 3, 6 p. 46, 24 -am obscaenae libidinis patientiam. 3, 16 p. 55, 7 necessitas. β *de rebus corporeis*: PLAVT. Poen. 192 munditiis. CIC. Cael. 1 opibus (*cf. AVG. c. Faust. 22, 61 p. 657, 5 mercedis*). SEN. nat. 7, 31, 2 colores. VLP. dig. 47, 10, 15, 15 veste (*cf. l. 47*). ARNOB. nat. 6, 14 p. 226, 10 ornatibus (VVLG. prov. 7, 10). VVLG. II par. 16, 14 unguentis. AVG. c. Faust. 22, 64 p. 659, 23 habitu (SVLP. Sev. chron. 1, 11, 2 MACR. somn. 1, 2, 19). *in imag.*: TAC. dial. 26, 2 melius est orationem vel hirta toga induere quam fucatis et -is vestibus insignire.

c pertinet ad coniunctionem cum meretricibus: CIC. Verr. II 1, 137 domus scorti Verris erat non -o conventu, sed praetoria turba referta. 3, 6 Verris cotidiana adulteria, -am disciplinam, domesticum lenocinium (4, 7). FIRM. math. 8, 26, 11 -o squalore . . . polluti (8, 30, 1). **2 pertinet ad unam vel complures certas meretrices**: CAECIL. com. 234 in viciniam te -am cur contulisti? (*de ordine contextus non satis constat*). TER. Andr. 913 amores (CIC. Cael. 48. PLIN. nat. 3, 103 Hannibalis -o a. SERV. ecl. 10, 10. *cf. AMBR. Abr. 2, 11, 78 -os . . . usus [opp. adulterio]*. in psalm. 118 serm. 5, 46, 2 copulam. SIDON. epist. 9, 6, 2 -i blandimenta naufragii [*praecedat*: contubernio ancillae propudiosissimae]). Eun. 382 domum (960 CIC. Verr. II 4, 123. *cf. AMBR. in psalm. 118 serm. 11, 3, 3 fores*). FIRM. err. 10 p. 26, 26 -is legibus (*i. Veneris meretricis*) servit. AMBR. fug. saec. 1, 3 sermones (in psalm. 118 serm. 5, 30, 4 [*cf. 5, 30, 3 s. . . meretricis*]). *de filio*: GLOSS. L III Abstr. sp 27 spurius: -us. V Abba sv 132 spurius . . . dicitur -us de ancilla seu meretrice natus.

n. pro subst. meretricium, -i. *i. q. quaestus, consuetudo scortorum (cf. etiam l. 22)*: PLIN. nat. 36, 82 opes -o . . . conquisitas. SVET. Cal. 40 quae -um (meretricum pars codd., meritorium Benl., quae(stus) meretricum Buech.) quive lenocinium fecissent. CALP. decl. 30^{ut} nepos ex -o susceptus (*cf. thema: de meretrice susceptum*). HIER. epist. 77, 3, 4 exercere -um. *tropice de idololatria (cf. p. 825, 82)*: PS. ORIG. tract. 12 p. 130, 4 a -o nationum et fornicatione idolorum . . . populus congregandus erat. p. 133, 6 ex -o idolorum.

adv. meretriciē. *i. q. meretricum more*: PLAVT. Mil. 872 quam digne ornata incedit, haud -e. ARTA com. 3 cum -e (Buech., meretric(a)e e codd.) nostro ornatu . . . lupantur. [*e coni. dub.: v. l. 27.*]

meretricor, -ātus sum, -ārī. a meretrix; *cf. πορνέειν et de depon. scortari, fornicari, moechari*. CLEDON. gramm. V 56, 18 (*inter verba deponentia*). GLOSS. pellicientes: -antes.

i. q. scortari (praecipue de feminis [de viris: l. 83. 84]. add. cum: p. 827, 4. 8. 10. 11. post: p. 827, 10): ITALA Am. 7, 17 (Gild. Brit. 53 chron. III p. 57, 14) uxor tua in civitate -bitur (*πορνέουσι, Vulg. fornicabitur [cf. vol. VI 1123, 81]*). AVG. in psalm. 136, 9 libido scortantium et -antium. PS. AVG. quaest. test. I 43, 4 in Samson -antem. EVON. fid. 47 deum Manichaei ex parte -antem (*de re cf. Keßler, RE [R.]*)

f. prot. Theol. 12, 208, 51 sqq.). EPIPHAN. in euang. 31 p. 56. 16 non quia -ando meretrices ... possunt ingredi in regno dei. LAVRENT. paen. p. 102^D non te iam dicimus meretricem, sed omnium -antium medicam. MART. BRAC. corr. 7 *Venus* cum innumerabilibus adulteris ... -ta est. *tropice spectat ad perfidiam in deum*: HIER. hom. Orig. in Ezech. 8, 1 p. 401, 30 adsumpsit (*Ezech. 16, 26 sqq.*) exemplum animae -antis (RVFIN. Orig. in exod. 8, 4 p. 224, 14 amatores ..., cum quibus -ta est. p. 226, 7 [*syn. p. 224, 19* adulteria committebas. p. 225, 14 cum ... fornicaretur]. 8, 5 p. 228, 10. in lev. 12, 7 p. 465, 21 post amatores. p. 466, 7 cum diabolo [p. 466, 9]). RVFIN. Orig. in exod. 8, 5 p. 227, 21 *spiritus immundi* cum infideli anima -antur (in lev. 12, 7 p. 466, 6. 12). in Ios. 7, 5 p. 332, 14 aliquando -bamur.

deriv.: meretricatio.

meretricula, -ae. *a meretrix demin.* NOT. Tir. 35, 87 *inter meretrix et meretricium.* GLOSS. *πορνίδιον* -a.

i. q. meretrix (vilis), scortillum sexus feminini: PLAVT. Rud. 63 avehit -as. TRUC. 309 non ... -is munerandis rem coegit. VARRO ling. 7, 84 scortari est saepius -am ducere. CIC. Verr. II 3, 30 tres ... asseculae Verris ... a -a commendati. 5, 34 arbitrio Chelidonis -ae. nat. deor. 1, 93 -a ... Leontium. HOR. sat. 2, 7, 46 te coniunx aliena capit, -a Davum. LIV. 39, 9, 6 -ae (*cf. 5 scortum*) munificentia sustinebatur (*M. Φ aliter*). VAL. MAX. 4, 3 ext. 3 *bis*. PLIN. nat. 36, 82. QVINT. inst. 11, 3, 74 in comoediis ... -ae, ancillae, ... matronae, puellae inter se discernuntur. PS. QVINT. decl. 1, 6 p. 8, 29 -ae ... immodica poscentis (*cf. SCHOL. Hor. ars 238 rapax*). SVLP. APOLL. perioch. Ter. Andr. 1 Haut. 10 Hec. 4. ARNOB. nat. 4, 24 p. 161, 11 -am Venerem divorum in numero consecratam (*cf. l. 4. p. 826, 24. 60. 828, 22*). DON. Ter. Eun. 745 (*cf. 746 meretrix*). HIER. in Matth. 14, 11 p. 98^B *Flaminio* accumbenti iuxta -ae latus (*cf. p. 828, 9*). PRIMAS. in Hebr. 13, 4 p. 786^D cum -is fornicari. *in imag.*: HIER. in Gal. 3 prol. p. 399^B ut oratio rhetoricae artis fucata mendacio quasi quaedam -a procedat in publicum. BOETH. cons. 1, 1, 8 W. quis ... has scenicas -as (*sc. poeticas Musas*) ... permisit accedere (*cf. l. 1, 1, 11 Sirenes*).

meretrix, -icis f. [*a mereo. J. B. H.*] *de orig.*: NON. p. 345, 3 *a merendo* (ISID. orig. 10, 182 diff. 1, 263 GLOSS. I III Abol. ME 45). p. 423, 11 *a manendo* (*cf. p. 283, 17*) dictae sunt. *scrib.* -itr-: FAST. ann. Iul. Praen. Apr. 25 (CIL I² p. 236) *et interdum in codd.* (*cf. e. g. Lodge, Lex. Plaut. s. v.*). *de formis men- et mel-* (*cf. Schopf, Die kons. Fernwirkungen 85. 93 et Niedermann, Mél. Saussure 66*): *trad. meh-* (*nota PROB. app. gramm. IV 198, 28 <mere>trix non metris*): NON. p. 423, 10. 11 (*cf. supra l. 37*). LVX. anth. 374^{tit.} *mel-*: PLAVT. Mil. 789 TVRPIL. com. 42 AFRAN. com. 136 NON. p. 202, 13 DIDASC. apost. 6, 11 (*v. p. 828, 41*). *de declin.*: *nom. sg.* -is: *v. l. 41.* *gen. pl. in -um inde a PLAVTO passim; in -ium (vix ap. PLAVT. p. 828, 16)*: SEN. contr. 1, 2, 5 (-um D¹). NOT. Tir. 35, 86.

producitur syll. secunda: BIBAC. carm. frg. 4 HOR. epist. 1, 18, 3. *de notione* (*cf. l. 60*): GLOSS. I II Philox. ME 52 *ἐταίρα πόρνη*. *gr. ubi nihil adnotatur, respondet πόρνη*. *in vertendo voc. hebr. q. e. cadesoth* (קַדֶּשֶׁת): HIER. in Os. 4, 14 p. 852^A (*p. 851 effeminatos*). *de re v. Blümner, Privatalt. 367 sqq.; Navarra ap. Daremb.-S. III 1834 sqq.; K. Schneider, RE XV 1018 sqq.* *inde a PLAVTO. in tit. comoediae*: NON. p. 202, 13. 536, 8 Caecilius -e. [*it. sept. vet. meltris, francog. vet. meautris. M.-L.*] [*falso trad.*: PLAVT. Truc. 131 A.]

i. q. scortum, mulier quae corpore quaestum facit (*cf. TVRPIL. com. 42 et l. 63. p. 828, 25*), *interdum* (*e. g. l. 79. p. 829, 8*) *latiore sensu i. q. impudica, adultera* (*cf. QVINT. inst. 8, 4, 2 Cicero [cf. l. 78. p. 828, 76] impudicam -em vocavit. in falsa criminatione*: PS. QVINT. decl. 15, 2 p. 277, 23 malignitas est persuasionis humanae formam vacantem vocare -em): *A proprie (definitiones sim.*: SEN. benef. 1, 14, 4 -x ... inter multos se dividit [*cf. HIER. epist. 64, 7, 2 multorum libidini patet. RVFIN. Orig. in exod. 8, 5 p. 227, 11*]. FIRM. math. 6, 31, 79 quae ... prostituti corporis gratia miserum quaestum ... quaerunt. NON. p. 345, 3 infamiam corporis locat. AVG. serm. 161, 1, 1. 224, 3, 3 *de adultera*): *1 exempla selecta*: *a generatim*: PLAVT. Asin. 53 filius quod amet ... -em (*al. TER. Hec. 539 Ad. 149. SEN. contr. 2, 4 [12], 10 a. -em; solet fieri: ... ducet uxorem. al. QVINT. inst. 7, 4, 20. al. sim.*: PLAVT. Bacch. 470 deperit. HOR. sat. 1, 4, 49 -e ... insanus. 1, 4, 111 a turpi -is amore [2, 3, 252 EPIST. Sapph. 63 VAL. MAX. 3, 5, 3. *al.*]. QVINT. decl. 297 p. 172, 14 -is amator. *al.*). Bacch. 563 -um ..., quibuscum haberes rem. Poen. 849 Venerem placere (*cf. 1176*). Rud. 541 illi esse quaestum maximum -bus. *al. TER. Phorm. 413 -em ubi abusus sis, mercedem dare ... ei* (*cf. PLIN. nat. 34, 70 ITALIA deut. 23, 18 [Aug. quaest. hept. 5, 38 (Vulg. prostibuli)]. prov. 6, 26 [Ps. Cypr. sing. cler. 4 p. 178, 2 *al.* (Vulg. scorti)]. *al. cf. l. 80 et PETRON. 8, 4 pro cella -x assem exegerat*). GRACCH. frg. or. Gell. 15, 12, 3 si ulla -x domum meam introivit. CIC. Verr. II 3, 83 *de Tertia mima*. Cael. 48 (*de Clodia*) ut ... -x ... videatur. *al. PVBLIL. M 45 -x est instrumentum contumeliae. HOR. epist. 1, 2, 25 sub domina -e fuisset Vlixes. Ov. am. 1, 10, 21 stat -x certo cuius mercabilis aere* (SEN. contr. 1, 2, 5. 7 SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 48. *cf. 2, 3, 228 prostabant* [SCHOL. Iuv. 6, 117]. ITALIA Bar. 6, 10 [Firm. err. 28, 4 p. 74, 24] prostitutis [*om. VVLG.*] -bus [FIRM. math. 7, 25, 33 ISID. diff. 1, 263]. FIRM. math. 3, 6, 22. SCHOL. Iuv. 3, 136 -em a sella sua abducere [*cf. p. 829, 34*]).*

3, 14, 9 ignoto -x corpus iunctura Quiriti ... populum summovet (*cf. MART. 1, 34, 5*). trist. 2, 303 a scripta solis -bus Arte. FAST. ann. Iul. Praen. Apr. 25 (CIL I² p. 236) *dies proximus superiorum festus -um est*. Dec. 23 (p. 238) *Larentinam -em* (LACT. inst. 1, 20, 3 SERV. Aen. 1, 273 AVG. civ. 6, 7 p. 259, 8 D. *cf. MIN. FEL. 25, 8 L. et Flora* [CYPR. idol. 4 p. 21, 11]. CARM. c. pag. 112 -x ... Flora ludorum [*cf. l. 13*] turpis genetrix). SEN. contr. 2, 4 (12), 2 -is ... filium (*cf. 2, 4 [12], 5 sqq. QVINT. inst. 7, 6; 3 CALP. decl. 30^{tit.} LAMPR. Heliog. 2, 2. *al.*]. 9, 2 (25)them. Flamininus ... a -e rogatus (*cf. VAL. MAX. 2, 9, 3 [antea: mulierculae]. LIV. perioch. 39 p. 46, 10 [Liv. 39, 43, 2 famosam mulierem]. v. et p. 827, 29*). 9, 2 (25), 3 (*exc. scorto*). 9, 2 (25), 8 (*ibid. mulierculis, 9 obscaenae puellae*). *al. PHAEDR. app. 3, 13 (3, 10 moecha)*. SEN. epist. 97, 8 Florales iocos nudandarum -um (*cf. LACT. inst. 1, 20, 10 SCHOL. Iuv. 6, 249 sq. ANIAN. Chrysost. hom. 6, 8 AVG. civ. 6, 7 p. 260, 23 D.*). PETRON. 7, 3 inter titulos nudasque -es furtim spatientes. MART. 1, 35, 9 quis ... stolatum (*cf. l. 50*) permittit -bus pudorem? QVINT. inst. 11, 1, 82 (quod duxerit) -em in matrimonium (*cf. FIRM. math. 3, 12, 9. 17. al. VVLG. lev. 21, 14 -em non accipiet. SALV. gub. 7, 97. al.*). SVET. Nero 28, 2 -em ... inter concubinas recepit. PS. CATO brev. sent. 25 -em fuge. LIV. epit. Oxyrh. 2, 37 (*Liv. 39, 9, 5 scortum*). LAMPR. Alex. 24, 3 lenonum vectigal et -um et exoletorum. ARNOB. nat. 5, 19 p. 190, 23 *Veneri stipes inferunt ut -i* (FIRM. err. 10 p. 26, 19 PRVD. perist. 10, 228 AVG. civ. 4, 10 p. 159, 24 D. MART. BRAC. corr. 7. v. et p. 827, 27). IUVENC. 3, 709 (*ad Matth. 21, 31 sq. [v. l. 30]*) -um pectora (*cf. 3, 706 corporis e vitiis quaerentes sordida lucra*). DON. Ter. Ad. 359 tabernam -um (*cf. SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 51 cella* [SCHOL. Iuv. 6, 123. v. et p. 827, 76]). HIER. chron. a. Abr. 847 Sirenes ... -es fuisse. epist. 54, 7, 1 (*spectat ad Luc. 7, 37 peccatrix [ἀματωλός]*). VVLG. II Macc. 6, 4 scortantium cum -bus (*ἐταίρων*). Matth. 21, 31. 32 publicani et -es. I Cor. 6, 15 membra Christi faciam membra -is? (*cf. vol. VI 1121, 11 et RVFIN. Orig. in num. 20, 2 p. 190, 20 sqq. AVG. civ. 21, 25 p. 539, 4 D.*). PRVD. c. Symm. 1, 144 *de Ariadne*. DRAC. Or. 842 *de Clytaemestra. al.**

b specialia: *a de -um ingenio et moribus* (*cf. etiam l. 73*): PLAVT. Asin. 221 esca est -x (*cf. PAVL. FEST. p. 113, 7*). CIST. 80 Men. 338 sqq. MIL. 93. TER. Eun. 48 -um contumelias. 932. CIC. Verr. II 1, 138 respondit ... ut -x non inhumaniter. HOR. epist. 1, 17, 55 -is acumina. OV. ars 1, 435 artes. QVINT. inst. 2, 15, 11. PS. QVINT. decl. 14, 4 p. 268, 25 veneficium ... tota vita -is est. APVL. apol. 98 blandimentis. DON. Ter. Eun. 103 AMBR. Cain et Ab. 1, 4, 14. VVLG. prov. 5, 3 favus ... destillans labia -is (*cf. DIDASC. apost. 6, 11 mel ... destillat de labiis mulieris meletrici*). 23, 27. *al. amatores spoliant* (*nota de -e non avara*: CAECIL. com. 214): PLAVT. Men. 193. 377 elecebrae argentariae (*cf. PAVL. FEST. p. 76, 5*). 906. TRUC. 227 -em sentis similem esse condecet. 567 mare ut est. *al. TVRPIL. com. 161 te studuit ... despoliare* (*cf. SEN. contr. 9, 2 [25], 21 in lusu verborum. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 52*). PVBLIL. M 50 EPIST. Sapph. 63 QVINT. decl. 290 p. 63, 18. *al. APVL. met. 10, 21 DON. Ter. Eun. 585. VVLG. Luc. 15, 30 devoravit substantiam suam cum -bus. al.*

β de ornatu et vestitu -um: PLAVT. Poen. 304. AFRAN. com. 133 -x cum veste longa? (*cf. NON. p. 541, 7 -es apud veteres subcinctiore veste utebantur*). SEN. contr. 1, 2, 7. Iuv. 6, 118 (*cf. SCHOL. Iuv. 6, 120*). CYPR. hab. virg. 12 p. 196, 14 ornamenta -um (*cf. AVSON. 104, 4 p. 434 P.*). SERV. Aen. 4, 216 (= 9, 613) mitras ... -um esse. 7, 403. SCHOL. Hor. sat. 1, 2, 63 toga ... -i apta. *al.*

γ de condicione servili (*cf. etiam l. 68*) *et inhonesta*: SEN. contr. 1, 2, 1 absint -es (*cf. 9, 2 [25], 2. 21 summove a praetore -em. AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 19, 3*). VAL. MAX. 7, 3, 7 -em redimere (QVINT. decl. 344 p. 357, 15. *cf. CALP. decl. 37^{tit.} CALL. dig. 38, 1, 38 pr. -x manumissa*). PAVL. dig. 37, 12, 3 pr. turpes personas veluti -em (*cf. AVG. fid. et op. 18, 33 p. 78, 8*). *al.*

2 iuncturae selectae: *a add. epitheta* (*cf. etiam quae e Plauto collegit PAVL. FEST. p. 7, 18 alicariae. 74, 6 diobolares. 226, 2 prosdas. 328, 8 schoeniculae*): *α pertinent ad patriam*: TVRPIL. com. 186 Atticae (TERT. apol. 50, 8). AFRAN. com. 136 Neapolitis. BIBAC. carm. frg. 4 (*loco manco*) Cumana. TERT. mart. 4 p. 12, 17 Oe. Atheniensis. *β ad aetatem*: PLAVT. Mil. 789 adolescentulam. Poen. 155 maiusculam. 498 minusculam. *γ ad condicionem*: PLAVT. Poen. 1094 servolae (*cf. QVINT. decl. 385 p. 430, 4 ancillam* [VLP. dig. 47, 2, 39]. ARGVM. Plaut. Mil. 2, 1 ingenuam [LEX Visig. 3, 4, 17^{tit.}]). VAL. MAX. 3, 5, 3 vulgatissimae (SVET. Dom. 22. *cf. FIRM. math. 3, 6, 25 publicas. al.*). ARNOB. nat. 6, 13 p. 224, 20 infamium. *δ ad mores*: PLAVT. Capt. 57 mala (TER. Haut. 599 Eun. 37 CIRIS 86. *cf. FIRM. math. 6, 31, 90 malitiosae*). TER. Eun. 927 avara (CATVLL. 110, 7. *cf. PORPH. Hor. carm. 1, 25 pr. rapacem*). CIC. Cael. 49 proterva -x procaxque (FEST. p. 249, 6 PAVL. FEST. p. 224, 17 APVL. flor. 16 p. 64). HOR. sat. 1, 10, 40 arguta. carm. 1, 35, 25 periura (*cf. PHAEDR. app. 27, 1 perfida. INSCR. Dessau 9455 adultera*). OV. am. 1, 15, 18 blanda (SEN. contr. 1, 2, 12). MIN. FEL. 25, 8 propudiosae. *al.*

b add. nomen: -x anteponitur: PLAVT. Cist. 171. *al. TER. Eun. 352. postponitur*: VAL. MAX. 5, 2, 1 PLIN. nat. 7, 87 GELL. 1, 8, 3. 4, 14^{tit.} TERT. apol. 46, 10. VVLG. Ios. 6, 17 Rahab -x (*al.*: *allegorice interpret.* HIER. epist. 52, 3, 8 RVFIN. in Ios. 1, 4 p. 305, 15. *cf. PAVL. NOL. carm. 26, 143 -x ... mystica*). *al.*

c -x acced.

[R.]

ad alia subst. tamquam appositio vel adi. (v. etiam l. 41 et cf. Salonijs, Vitae patr. 169 sqq.): PLAVT. Men. 261 -es mulieres (335. Merc. 685 m. -x. Stich. 746 TER. Andr. 756 TVRPIL. com. 42 Ps. ORIG. tract. 12 p. 129, 4. 17 VVLG. Ios. 2, 1. al. MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 3 p. 339ⁱⁿ. [αἱ ἐταίριζόμεναι γυναῖκες]. 26, 2 p. 397^{med}. [πόρνας γυναῖκας]. 28, 5 p. 415^{med}. MART. BRAC. corr. 7. v. et vol. VI 1120, 19 sqq. et cf. GELL. 4, 11, 14 feminam . . . -em). HOR. epist. 1, 14, 25 tibicina. PROP. 3, 11, 39 -x regina Canopi (PLIN. nat. 9, 119). IUV. 6, 118 Augusta. APVL. apol. 98 puellae (SCHOL. Iuv. 14, 45). HIER. in Os. 4, 14 p. 851C dea. OP. imperf. in Matth. 30 p. 788ⁱⁿ. uxor. de re: PORCAR. mon. (RevBén. 26) p. 479, 67 excute te de sinu -is carnis tuae.

3 coniuncta, syn., opp.: coniung.: PLAVT. Capt. 57 leno (al. TER. Ad. 9 CIC. Verr. II 1, 101. 4, 83 SEN. contr. 1, 2, 1. 10 QVINT. decl. 298 p. 177, 28. al. cf. EVGRAPH. Ter. Hec. 69 lena). HOR. sat. 1, 2, 58 mimae (TREB. trig. tyr. 9, 1 VOPIFC. Car. 16, 1. cf. ARNOB. nat. 2, 42 p. 82, 18). VVLG. deut. 23, 17 scortator (AVG. in euang. Ioh. 65, 1). AVG. c. Pelag. 2, 7, 14 p. 475, 7 fornicator. al. syn. (cf. GLOSS. I Ansil. ME 459/460): PAVL. FEST. p. 331, 1 scorta (DON. Ter. Eun. 424. al. cf. p. 827, 75. 828, 11). Ps. QVINT. decl. 15, 7 p. 282, 20 prostituta (AVG. serm. 9, 10, 14 [ibid. fornicem]. al. cf. AMM. 28, 4, 9 prostibulum). LACT. inst. 1, 20, 3 lupa (SERV. Aen. 3, 647 AVG. civ. 18, 21 p. 283, 21 D.). DON. Ter. Andr. 146 peregrina (cf. VVLG. prov. 23, 27 aliena [SALON. in prov. p. 983A]). SCHOL. Iuv. 6, 117 nonariae (SCHOL. Pers. 1, 113). al. opp.: PLAVT. Bacch. 1096 uxorem (SEN. contr. [v. p. 827, 67]. TRACH. or. frg. Quint. inst. 8, 5, 19 AVG. civ. 21, 26 p. 540, 21 D. al.). CIST. 331 -em astare . . . prostibuli sanest (cf. PAVL. FEST. p. 7, 18. 226, 2 NON. p. 423, 10 ISID. diff. 1, 263). TER. Eun. 37 matronas (CVRT. 5, 1, 38 m. virginumque. PLIN. nat. 34, 69. al. v. etiam p. 485, 63). Hec. 789 nupta (PRVD. c. Symm. 2, 785). Ad. 747 mater familias (VAL. MAX. 5, 2, 1). al.

B in comparat. et metaphoris: 1 generatim: CIC. fin. 2, 12 tamquam -em in matronarum coetum sic voluptatem in virtutum concilium adducere. OV. Pont. 2, 3, 20 amicitiae . . . numen prostat et in quaestu pro -e sedet. 2 spectat ad idololatriam, perfidiam in deum: Ps. ORIG. tract. 12 p. 130, 13 ecclesia ex multitudine gentium collecta . . . -x dicebatur (cf. AVG. serm. 213, 7, 7). HIER. Didym. spir. praef. purpuratae -is Romae. VVLG. Is. 1, 21 facta est -x civitas fidelis. Ier. 2, 20 Ezech. 16, 35. Nah. 3, 4 fornicationum -is speciosae. apoc. 17, 1. 15. 19, 2 qui iudicavit de -e magna. de re: AMBR. epist. 2, 12 vaga omnis cupiditas -x est. EVCHER. form. 5 p. 32, 22 -x: anima peccatrix. -x acced. ad alterum subst. tamquam appos. vel adi. (cf. supra l. 1): CYPR. hab. virg. 12 p. 196, 1 civitas (HIER. epist. 22, 6, 3 vita Pauli 8). COMM. instr. 1, 41, 12 Babylon. de anima (cf. l. 41 et p. 827, 7): RVFIN. Orig. in lev. 12, 7 p. 465, 20 sqq. in Ios. 1, 4 p. 292, 13 AVG. conf. 5, 12, 22. de alijs rebus: LVCIF. non conv. 6 p. 14, 20 haeresim . . . -em spiritalem (cf. Athan. 2, 18 p. 180, 25 filii -is h. Arrianae). AVG. conf. 4, 16, 30 ut eam (sc. fortitudinem) dissiparem in -es cupiditates (allud. ad Luc. 15, 30 [v. p. 828, 49]).

deriv.: meretricius. meretricari. demin.: meretricula.

mergae, -arum (merga, -ae: l. 60) f. [conferunt gr. ἀμέργω 'destringo', ἀμόργου 'extergeo' sim. J.B.H.] de orig. et notione: PAVL. FEST. p. 124, 1 -ae furculae, quibus acervi frugum fiunt, dictae a volucris mergis (p. 836, 50), quia ut illi se in aquam mergunt, dum pisces persequuntur, sic messores eas in fruges demergunt, ut elevare possint manipulos (inde per errorem, ut vid.: DIFF. Suet. p. 281, 6 mergi sunt aves marinae, quae se in aquam mergunt; -ae sunt fustes deducti, quibus metitur in aquis profunditas). GLOSS. I Corp. M 182 -ae fustes, quibus messes colliguntur vel corvi marini. GLOSS. -a est furca. cf. p. 836, 55. de re v. Blümner, Privatalt. 569. Dunbabin, ClRev. 49, 1935, 9 sq. [e coni dub.: v. l. 78. p. 836, 19.]

i. q. genus furcarum ad metendum (cf. COLVM. 2, 20, 3 multi -is [mergita SA], alii pectinibus spicam . . . legunt): PLAVT. Poen. 1018 palas vendundas sibi ait Poenus et -as datas, ad messim credo (seq. [in vs. interpolato?]: ut frumentum metat). Rud. 763 (per iocum) iam hercle tibi messis in ore fiet -is pugneis (cf. Marx ad l.).

merges, -itisf. (l. 77, sed cf. l. 72 et p. 830, 5). [cf. mergae. J.B.H.] de orig.: PRISC. gramm. II 130, 9 in 'es' correptam . . . verbalia: . . . mergo -s. cf. p. 830, 2 et EVTYCH. gramm. V 453, 26. 459, 21 mergo mergis, haec -s -is. GRAMM. suppl. 74, 14. de declin.: PRISC. gramm. II 240, 7 inter nomina in 'es' correptam . . . masculini . . . generis. de notione (cf. l. 83 sqq.): CAPER gramm. VII 110, 14 -es messorum, mergi aves. GLOSS. I Ansil. ME 464 -es fascies spicarum vel lini. GLOSS. I p. 295 -es collecti in unum manipuli quod garbam dicimus. cf. p. 298. [it. merid. yermite. M.-L.] [dub.: PLIN. nat. 18, 296 stipulae alibi medlae falce praeciduntur atque inter duas -es (mergas Pintian., Schneider ad Varronem rust. I, 50, 1 de cornibus mergarum interpretatus: de mergis intellegunt Forbiger ad Verg. georg. 2, 517 et Dunbabin l. l. 61 c.) spica destringitur.]

i. q. manipulus spicarum mergis comprehensus vel spica frumenti (sensu colectivo; plur.: p. 830, 7): VERG. georg. 2, 517 quin . . . exuberet annus . . . Cerealis -e culmi (SERV.: manipulos spicorum -es dicimus. auct.: -es fascies culmorum spicas habentium, quos (Thilo, quas V)

metentes brachijs sinistris complectuntur. quidam cavos dicunt. SCHOL. Verg. Bern.: fascies spicarum sunt eo quod merguntur, a quibus metuntur. BREV. EXPOS.: abundantia spicarum). AVIEN. Arat. 398 succisa Ceres st(r)ati[o] (Heins., alti Buescu) (cum) -e culmi construitur. 1828 agricola . . . sicco iam deflet -e culmos (cf. Arat. 1097 ἀμῆτω). SERV. auct. Aen. 11, 523 sacra in insulam Delum occultata in fascibus -um pertulisse (cf. Herodot. 4, 33 ἐν πυρῶν καλῶν).

Ps. Diosc. Vind. 4. 142 p. 285, 18 σμίλαξ τραχεῖα . . . Ῥωμαῖοι μερνίνα (suspectum putat Wellm.; aliter Stadler, ALL 10, 1898, 103, qui cft. 4, 13 p. 173, 11 μερνίνη [codd., ἀμερνίνη Wellm.] et notionem secundariam v. q. e. mergus [v. p. 837, 12]).

mergis v. s. mergus (p. 836, 46).

[mergita v. p. 829, 64.]

mergito, -āre. a mergere. i. q. mergere (sc. in baptis- mate, cf. p. 831, 56): TERT. coron. 3 p. 421, 6 ter -amur (cf. adv. Prax. 26^{ex}. tinguimur). HIER. c. Lucif. 8 in lavacro ter caput -are. R.

*mergo, -si, -sum, -ere. [cf. c. sanscr. májjati 'mergitur', lituan. mazgóti 'lavare'. J.B.H.] de formis: inf. -ier: IVVENC. 1, 349 GLOSS. [-eri: VVLG. Matth. 14, 30 A O X Y.] -sa foret: OV. epist. 2, 16. -sum ire: GRAMM. suppl. 75, 8. NOT. Tir. 72, 73. 80. de notione: SYNON. Cic. p. 435, 1 B. -sae. depressae. obrutae. pessum datae. haustae naufragio. adfictae. GLOSS. βυθίζω. δύνω εἰς ὕδωρ. βαπτίζω. in graecis est: βόπτω: p. 832, 11. βυθίζω: p. 832, 78. 833, 1. 835, 23. δύνω: p. 831, 33. ἐμπίπτω: p. 833, 36. θολοῦμαι: p. 834, 60. καταδύνω: p. 832, 80. καταποντίζω: p. 832, 30. 31. 74. καταφέρω: p. 834, 74. κύνω: l. 32. λούω: p. 831, 67. παρεμπίπτω: p. 833, 49. de differentia inter -ere et mersare: SCHOL. Hor. gloss. I carm. 4, 4, 65 v. p. 844, 56. ISID. diff. app. 243 mersare saepius, -ere semel.

inde a PLAVTO (p. 833, 19), VARRONE, CIC. [val. merge, it. vet. mergere. M.-L.] [e coni.: PLAVT. Epid. 119 v. p. 833, 19.]

falso trad. pro mersare: MANIL. 2, 949 (p. 844, 77). pro emergere (cf. et vol. V 2 p. 473, 45): SEN. nat. 7, 27, 3. ITALIA I Macc. 9, 23 cod. G (an ἔκλυαν pro ἐξέκλυαν falso legit?). contra pro emergere coni. -ere (v. et l. 79. p. 833, 81): LIV. 8, 7, 21 APVL. apol. 83. var. l.: MANIL. 5, 190 (v. p. 835, 74). LVCAN. 3, 748 (-si pro missi). 4, 525 (pro vergere). al. dub. (cf. p. 833, 80): MART. epigr. 21^b, 2 (cf. Weinreich, Stud.-zu Mart. 45). APVL. apol. 32 (-untur trad., mercantur vulg.). interpr. inc.: DRAC. laud. dei 1, 159 (cf. Roßberg, ALL 4, 1887, 45; aliter Vollmer in ind.). loco trad. dub.: MACER carm. frg. 4. loco corr.: IVL. HON. cosmogr. A 22.]

I proprie: A usu strictiore i. q. in liquida intinguere, immittere (in caenum, limum, lutum sim.: l. 48. 51. 77. 84. p. 831, 7. 832, 15. 75. al. in ignem: p. 832, 16. 40. 62. in nivem: p. 831, 4. in pulverem: p. 832, 18. in triticum: l. 76), inundare, perfundere (p. 833, 5): 1 sine voluntate vel effectu delendi:

a in universum (ad notionem abdendi vergit e. g. l. 54. 57. 67. cf. p. 833, 84): a trans. (subi. res [causative]: l. 53. 61. 63): indicatur quo: PRIAP. 83 (Tib. 2), 37 simul . . . -seris (-serit, quod ad p. 831, 24 pertineret, et immerseris al.) luto caput (cf. OV. epist. 9, 140 tempora -sit aqua. met. 3, 429 brachia -sit aquis. fast. 2, 596 sua corpora . . . aqua [MANIL. 5, 432 undis]. MANIL. 5, 424. SEN. epist. 94, 58 quamdiu -sa et involuta caeno suo iacent aurum et argentum. LVCAN. 3, 531 aequore pinus i. remos [SIL. 15, 533. cf. l. 70]. 3, 698 scrutari . . . fretum si quid -isset harenis [cf. ADNOT.; an ad p. 831, 24?]. STAT. silv. 1, 1. 72 -sit colla lacu trepidans. al.). OV. met. 7, 349 in undis (PLIN. nat. 2, 225 quae in Aesculapi fonte Athenis -sa sunt, in Phalerico redduntur). 13, 948 corpus . . . sub aequora -si (SEN. Herc. O. 1928 anguesque suos hydra sub undas territa -sit [cf. l. 67]). PLIN. nat. 28, 57 in aquam . . . manus (29, 10 -sit aegros in lacus medicus [antea: frigidā . . . lavari persuasit]. 35, 150 in cortinam pigmenti ferventis -sa vela). CLAVD. DON. Aen. 12, 90 p. 563, 3 candens ferrum aquae frigidae -itur. abs.: GRACCH. trag. 3 (Prisc. gramm. II 269, 9) -sit sequentis umidum plantas humum (nom.). OV. trist. 3, 4, 12 aspicias, ut . . . cortex . . . innatet unda, cum . . . retia -at onus? CELS. 5, 27, 2C hydrophobum in piscinam proicere et . . . modo -sum bibere pati, modo attollere. SEN. nat. 1, 3, 12 interest, saepius -sa sit purpura . . . an semel tincta (cf. l. 59 et PLIN. nat. 9, 134 lana . . . -itur). Herc. f. 781 Stygiae paludis ultimos quaerens sinus fecunda -it capita Lernaes labor (cf. l. 57). PLIN. nat. 16, 221 arbores . . . ducentis annis durantes inventas, etsi -rentur, incorruptas. 22, 62 adiantum perfusum -sumve sicco simile est. al. SIL. 14, 359 -sis . . . fodit aequora remis (cf. l. 52). al. MART. 13, 80, 2 muraena . . . non valet exustam -ere sole cutem (cf. p. 831, 22). al.

β reflex. (cf. corpus sim. -ere: l. 48. 56. 67): indicatur quo: CIC. nat. deor. 2, 124 quae aves se in mari -rent (PLIN. nat. 10, 115). PAVL. FEST. p. 124, 1 in aquam (PETRON. 102, 16 nos in profundum -amus. PLIN. nat. 22, 10 correptus dolore podagrae -sit in triticum sese. MART. 4, 22, 2). PLIN. nat. 8, 88 limo (ROMVL. fab. 80, 2 rec. gall. se . . . -entem undis). DRAC. Romul. 2, 128 sub undas. abs.: CVRT. 4, 4, 4 belua se -sit (emersit codd.). PLIN. nat. 8, 91. 9, 88 nauutilus hausta se -ens aqua (item part. praes.: 10, 9. 155). 10, 192 CLAVD. 10, 169 -it se . . . Doto.

γ mediopass.: indicatur quo: VARRO ling. 5, 126 urinare (cf. p. 831, 3) est -i in aquam (SEN. dial. 4, 12, 4 in immensam altitudinem. PLIN. nat. 8, 34. 19, 52). CVLEX 165 serpens -sus . . . in limo [Lausberg (-Bulhart)]

(PLIN. nat. 9, 143 *torpedo*. STAT. Theb. 8, 595). Ov. met. 5, 595 -or aquis (11, 795. PLIN. nat. 32, 114 lustras numquam mari . . . -i [AMBR. Nab. 5, 20 *urinator* m. -sus est]. MART. 4, 22, 7 -sus . . . vadis. CLAUD. 26, 345 -untur plaustra barathro *nivium*. cf. p. 835, 74). 13, 878 sub aequare -or (AVIEN. Arat. 94 -sa sub undas). *abs.*: PLIN. nat. 9, 109 *margaritae* altius (cf. p. 833, 56. 834, 75. 835, 4. *al.*) -sae, quam ut penetrent radii. *al.* SIL. 4, 578 nec . . . datur convellere limo -sa pedum penitus (cf. p. 833, 33. 44) vestigia. PLIN. epist. 8, 20, 6 *radix insulae natantis* suspensa pariter et -sa. 9, 33, 5 *delphinus* exilit, -itur. *al.* *nota*: STAT. Theb. 6, 677 non umquam -so transmittere flumina disco (*i. ut non in aquam cadat*). *de rebus, quibus facultas subsidendi negatur*: liquoris proprietate: SEN. nat. 3, 25, 5 stagnum, in quo natant lateres et -i proiecta non possunt *eqs.* PLIN. nat. 2, 226. 31, 21 *sq.* stagnum . . . in quo nihil innatet, omnia -antur; . . . contra in Africae lacu Apuscimado omnia fluitant, nihil -itur (1, 31, 18). CARM. de Sod. 160 in mari mortuo natura recessit -endis (*i. quae in aliis aquis subsidunt*) data corporibus (ISID. orig. 13, 19, 3 in mari mortuo quaecumque vivencia -enda temptaveris, . . . excutiuntur, omnia vita carentia in profundum -untur). *materiae proprietate*:

PLIN. nat. 2, 233 plumbum in massa -i, dilatatum fluitare, . . . Syrium lapidem . . . innatare eundemque comminutum -i. 9, 35 ut *testudines* solis vapore siccato cortice non queant -i invitaeque fluitent (cf. p. 830, 71). 35, 171 lateres, qui siccati non -untur in aqua. 36, 130. *δ intrans.*: ?PRIAP. 83, 37 v. p. 830, 47. ?LYCAN. 3, 698 v. p. 830, 53. VAL. FL. 2, 7 iamque fretis . . . aequatum Pelion . . . templaque . . . -unt (*i. immergi videntur naviganti*) . . . Dianae (cf. 2, 8 subse-dit). VEN. FORT. carm. 1, 21, 30 ungula -it equi. *gerund.* (cf. l. 16): VARRO ling. 5, 78 mergus, quod -endo in aquam captat escam (ISID. orig. 13, 19, 3 laetas -endi usu . . . aves). CONSVLT. Zacch. 2, 18 p. 89, 28 sus . . . in volutabris -enda.

h speciatim: α *de sideribus cadentibus quasi in mare demersis (de defectu lunae*: p. 834, 52): ① *mediopass.*: *indicatur quo*: CIC. Arat. 381 -itur (*gr. 598 δύνουσι*) unda Delphinus (CATVLL. 66, 68 Oceano. Ov. ars 1, 410 aqua. *al.* GERM. 525 undis. *al.* COLVM. 10, 79 profundo. *al.*). Ov. met. 7, 324 in . . . flumine. fast. 2, 78 in . . . aquas (MANIL. 5, 28 in undas [AVIEN. Arat. 1229 pectora -sus in undas. *al.*]. *al.*). GERM. 22 sub undas. MANIL. 3, 416 in umbras. *abs.*: Ov. fast. 1, 656 ignis . . . venienti nocte Leonis . . . -sus erit. SEN. epist. 36, 11 *opp.* levatur. 107, 8 *opp.* consurgit. *al.* ② *intrans.*: PS. APVL. app. herb. 130. l. 8 sol -it. *part. praes.*: CIC. Arat. 416 *Pistrix* usque ad spinam -ens se caerula condit. CARM. poet. min. IV 543, 50 soli -enti. ③ *trans.*: *indicatur quo*: SEN. Herc. O. 489 Titan . . . -it Oceano diem (781 Oceano iuga. Thy. 820 ponto. AVSON. 377, 21 p. 99 P. *al.*). SIL. 10, 538 stagna in Tartessia Phoebus -sit equos. *abs.*: MANIL. 5, 723 -sit . . . Orion . . . ignis. SEN. Phaedr. 679 Thy. 777. 867 (*de chao finali*:) Plostra (*Leo*, monstra alii *edd. c. codd.*) . . . -et condens omnia gurgis. LYCAN. 4, 54. *al.*

β *accedit notio lavandi*: ① *in usu profano*: GRAT. 425 catulos -entem litoris aestu (cf. PALLAD. 6, 8, 2). STAT. Theb. 1, 698 rore . . . Castaliae . . . -ere crines. 4, 54 huc -ere . . . ora (cf. silv. 1, 3, 75 illic . . . crines). silv. 3, 2, 116. MART. 2, 42, 2 -e caput (11, 95, 2 in solium). 6, 42, 18 Virgine . . . -i. ANTH. 688, 5 v. p. 834, 79. ② *in usu magico et sacro*: A *paganorum*: PERS. 2, 15 haec sancte ut poscas, Tiberino in gurgite -is mane caput. STAT. Theb. 4, 415. 9, 602 Ach. 1, 134 Ivv. 6, 523 DRAC. Orest. 365 Romul. 10, 468. B *de baptismo christiano*: *indicatur quo*: TERT. bapt. 7 p. 207, 5 in aqua -imur (MAX. TAVR. hom. JThSt. 16 p. 165, 50 baptidiatur . . . et -itur in aquis). anim. 50, 2 p. 381, 17 Menander *haereticus* in Stygem -it (*obi. suppl.*; cf. 50, 5 p. 382, 6 quos . . . -sit. adv. Marc. 1, 28 p. 330, 11 PS. AMBR. sacr. 2, 6, 19). IVVENC. 1, 349 -ier undis (OPTAT. 1, 8 p. 9, 19 AMBR. myst. 3, 11. SEDVL. carm. pasch. 4, 231 [*op. pasch. 4, 18 summersus*]). *abs.*: TERT. bapt. 12 p. 212, 1. COMM. instr. 2, 6, 9 *syn.* lotus. HIL. hymn. 3, 22 PS. AMBR. sacr. 2, 6, 19. HIER. in Eph. 4, 5/6 p. 496^B ter -imur, ut trinitatis unum appareat sacramentum. INSCR. christ. Diehl 1513 b 1. *intrans.*: PS. AMBR. sacr. 2, 7, 20 dixisti 'credo' et -sisti. 2, 23. C *locis ad Naaman Syrum (Vulg. IV reg. 5, 10 lavare [λὼσαι]) pertinentibus*: *mediopass.*: AMBR. myst. 3, 16 in Iordane fluio. *reflex.*: AMBR. myst. 3, 17. *intrans.*: AMBR. in Luc. 4, 51 bis. myst. 3, 17. 4, 21 PS. AMBR. sacr. 1, 5, 13. 14.

γ *de fluviis in mare vel in alios fluvios se effundentibus*: *mediopass.*: LYCAN. 6, 46 flumina . . . illic exorta . . . illic -sa. PLIN. nat. 6, 128 in Euphraten (COSMOGR. 1, 7 in mare). SIL. 14, 233 ponto. *reflex.*: IVL. HON. cosmogr. B 20. *part. praes.*: IORD. Get. 75. 91. δ *in re medicamentaria et coquinaria (cf. p. 833, 24 sqq.)*: *indicatur quo*: COLVM. 6, 17, 5 animal ipsum (*sc. mus*) oleo -sum necatur . . . coque medicamine morsus muris aranei linitur (PLIN. nat. 11, 90 oleo -sis *scorpionibus*. 15, 60 incoqui melle ea *colonia* -ive. 18, 98 Ivv. 14, 9 PALLAD. 3, 25, 26. 13, 5 rapa . . . senapi . . . -ere et condire). 12, 29 in piscinam . . . amphoram -ito (PETRON. 137, 10 nuces . . . in vinum. PLIN. nat. 15, 66 Columella [l. 83] auctor est in puteos . . . uvas . . . -i. 19, 17. 31, 67 sextarius salis in III sextarios aquae. APIC. 1, 68). 12, 44, 6 in aqua (PLIN. nat. 15, 67. PALLAD. 3, 25, 18 in puteo. 1, 13. 8, 8, 1 CET. Fav. 27 p. 307, 27). 12, 49, 4 ut infra ius -sa sit.

abs.: MANIL. 5, 282 -ere (*i. madefacere*) farra ac torrere focis. COLVM. 12, 49, 1 fasciculum . . . superpositum -e. 2 *cum voluntate vel effectum delendi (cf. p. 833, 5. 65. 835, 18)*: a *trans. (subi. res: l. 7. 14. 26 sqq. 46. al.)*: α -untur animantia (*partes corporis: l. 21. 33. 37. res et animantia coniuncta*: Ov. met. 14, 240 -untque viros -untque carinas. VAL. FL. 1, 604 da -ere Graios insanamque ratem. VEG. mil. 3, 7ⁱⁿ si aqua violentior fuerit . . . impedimenta, pueros et ipsos . . . solet -ere bellatores): *indicatur quo*: CIC. nat. deor. 2, 7 -i eos (*pullos*) in aquam iussit (CVRT. 10, 4, 2 in amnem *vincos*. GALLICAN. Avid. 4, 4 LACT. mort. pers. 23, 8 CLAUD. 5, 64. PALLAD. hist. mon. I 22 p. 304A [*ἐβαπυν*]. *al.*). VERG. Aen. 6, 342 quis te . . . sub aequare -sit? (SIL. 4, 597 equus fessum . . . sub aequare -sit). 6, 348 nec me deus aequare -sit (Ov. met. 10, 697 Stygia sontes . . . unda. 14, 482 quos . . . hiems . . . -sit aquis. fast. 3, 51. *al.* Liv. 27, 37, 6 OCTAVIA 327. TAC. Germ. 12, 1 ignavos . . . caeno ac palude . . . -unt. TERT. resurr. 58 p. 118, 25 ignibus. AVSON. 417, 19 p. 277 P. Phaethonta Pado -sere iugales. PRVD. perist. 13, 84 gurgite pulvere [CLAUD. 21, 350 pulvere]. *al.*). PLIN. nat. 8, 184 in . . . fonte (HIL. in Matth. 18, 2. GREG. Tvr. Franc. 9, 39 p. 396, 1 in luto). PRVD. perist. 7, 28 nec -i patitur sibi *martyrem fluvius*. *abs.*: Ov. met. 11, 569 arcus aquarum . . . -sum caput obruit (Pont. 3, 6, 30 obruerit cum tot . . . deus . . . , ex illis -i pars quota digna fuit? SEN. nat. 4, 2, 6 -sos . . . atque obrutos tanta mole. MART. 9, 40, 7. cf. l. 51. 73. p. 833, 5. 15. 835, 46. *al.*). Ib. 342 te -suras adiuvet ignis aquas. Liv. 1, 51, 9 ut . . . crate superne iniecta -retur. SEN. Phoen. 25 dial. 3, 15, 2. STAT. Theb. 9, 270 Hypseos hasta Tagen ingenti vulnere -sit (*sc. flumine*). 9, 314 equos violentia saevi gurgitis infelixque iugi concordia -sit. MART. epigr. 25 b, 4 parcite, *undae*, dum propero, -ite, cum redeo (cf. 14, 181). PS. QVINT. decl. 8, 13 p. 158, 5 quos naufragia -serunt. PSALT. Cas. 68, 3 impetus maris (*κατεπόντισεν*, *Vulg.* demersit). 123, 4 aqua -sisset nos (*κατεπόντισεν*, *Vulg.* absorbuisset). PRVD. tituli 35 peccatores (*i. Aegyptios*) . . . freta. 110 trepidatio plantas Petri -it (cf. c. Symm. 2 praef. 36 Petrus . . . vestigia fluctibus summis tingere coeperat et lapsante gradu pedes pessum -ere lubricos). *al.* β -untur res: *indicatur quo*: VERG. Aen. 10, 559 gurgite -sunt truncum occisi (Ov. am. 3, 1. 58 munus . . . rumpit et apposita barbara -it [N, -sit P, mersat *Ehw.*] aqua. met. 8, 557 torrens . . . corpora . . . iuvenalia vertice -sit. LYCAN. 9, 154 corpus Alexandri . . . Maeotide. SVET. Dom. 8, 5 ossa . . . mari. PRVD. perist. 5, 437. cf. Ov. met. 8, 696 -sa palude cetera. Liv. 26, 29, 4 obrui Aetnae ignibus aut -i freto *insulam*. STAT. Theb. 6, 225 flammis [silv. 3, 3, 35 messes . . . rogis. MART. 4, 44, 7]). TIB. 2, 5, 80 prodigia . . . -e sub aequoribus. PLIN. nat. 8, 186 ibi auream pateram. FLOR. epit. 2, 12, 6 pecuniam . . . in mare (IVST. 32, 3, 9). *abs.*: VAL. MAX. 9, 4 ext. 1 aurum et argentum (PLIN. nat. 9, 121 *unionem* -sit ac liquefactum obsorbuit. 37, 3 anulum). SEN. Tro. 649. nat. 7, 16, 2 *cometes* cum Helicen et Burin ortu suo -serit (*i. indicaverit oppida fluctibus haustum iri*). *naves*: *indicatur quo*: Ov. ars 3, 390 Phoebus -sit in alta rates (met. 11, 557 unda . . . -it in ima ratem). met. 14, 548 sub aequare (trist. 2, 99 *subi.* procella. SIL. 16, 98 sub aequora). Liv. 29, 27, 14 -sas fluctibus naves. *al.* *abs.*: Ov. trist. 5, 11, 13 quassa tamen nostra est, non -sa nec obruta (cf. l. 21) navis. *al.* Liv. 25, 3, 11 in alto. 44, 45, 14 lembum . . . multitudine gravatum -serunt (*sc. inviti i. q. effecerunt, ut -retur*). SEN. contr. 2, 6 (14), 4 navem in portu -is (cf. Otto, *Sprichw.* 284). PLIN. nat. 2, 101 stellae cadentes -entes . . . navigia (cf. 10, 65 *coturnices* -unt n.). *al.* in *serm. milit.*: *abs.*: BELL. Alex. 46, 5 deprimitur ipsius Octavii quadriremis, multae praeterea . . . rostris perforatae -untur. Liv. 26, 39, 18 in alto (28, 4, 6). *al.* MANIL. 5, 50 SEN. suas. 5, 1 VELL. 2, 42, 2 LYCAN. 3, 754. *al.* *indicatur quo*: VAL. MAX. 3, 2, 22 profundo (SIL. 4, 800. 14, 285). LYCAN. 10, 496 in aequora. SIL. 4, 79 sub aequor.

b *reflex.*: SEN. Phoen. 25. TREB. trig. tyr. 9, 4 fertur . . . in <a>qua<m> se <-isse>. HEGES. 5, 43, 1ⁱⁿ alii se in ipsos -sere ignes. PRVD. cath. 9, 57 pestis . . . daemonum . . . se . . . -it undis et pecus lymphaticum. CORIPP. Ioh. 3, 246 seseque suo iam pondere -unt equi *de rupibus ruentes*.

c *mediopass.*: α -untur animantia: *indicatur quo*: Ov. fast. 2, 389 Albula, quem Tiberim -sus Tiberinus in undis reddidit (4, 48 in . . . gurgite. Ib. 443 trist. 5, 8, 11). Ib. 513 flumine (Liv. 1, 4, 4 aqua. LYCAN. 3, 636 VAL. FL. 7, 38 SIL. 17, 559. *al.*). PRVD. tituli 144 per freta. DRAC. Orest. 129 in undas. *abs.* (cf. p. 836, 15): Ov. epist. 17, 139. *al.* MANIL. 4, 615 LYCAN. 3, 688 PLIN. nat. 10, 9. ARNOB. nat. 7, 11 p. 245, 29 incendiis, naufragiis (cf. p. 834, 46) et ruinis -i, obrui (cf. l. 21), confici. VVLG. Matth. 14, 30 cum coepisset -i (*καταποντίζεσθαι*). RVFIN. hist. mon. epil. 3 p. 461^A cumque paene . . . -remur (*sc. caeno*). *al.* β -untur res: Ov. met. 15, 295 cum moenibus oppida -sis. *al.* *naves*: SEN. nat. 2, 9, 3 CVRT. 4, 8, 8 LYCAN. 3, 632. Ivv. 14, 301 -sa rate naufragus assem dum rogat. VVLG. Luc. 5, 7 (*βυθίζεσθαι*). *al.*

d *intrans.*: ITALA exod. 15, 5 (Psalt. Mediol. p. 175, 18) -serunt in profundum tamquam lapis (*κατέδυσαν*, *Vulg.* descenderunt). AVG. *serm. dub.* 366, 8 multi -serunt. CORIPP. Ioh. 6, 768 equus absorptus . . . voragine -sit ipse cadens dominumque super gluttit -it hiatu terra. *part. praes.*: AMBR. Isaac 8, 78 ne more -entis in gurgite rapiatur (AVG. in psalm. 39, 9^{extr.} *Iesus* erexit -entem Petrum [INSCR. christ. [Lausberg (-Ruhart)]]

abs.: MANIL. 5, 282 -ere (*i. madefacere*) farra ac torrere focis. COLVM. 12, 49, 1 fasciculum . . . superpositum -e.

2 *cum voluntate vel effectum delendi (cf. p. 833, 5. 65. 835, 18)*:

a *trans. (subi. res: l. 7. 14. 26 sqq. 46. al.)*: α -untur animantia (*partes corporis: l. 21. 33. 37. res et animantia coniuncta*: Ov. met. 14, 240 -untque viros -untque carinas. VAL. FL. 1, 604 da -ere Graios insanamque ratem. VEG. mil. 3, 7ⁱⁿ si aqua violentior fuerit . . . impedimenta, pueros et ipsos . . . solet -ere bellatores): *indicatur quo*:

CIC. nat. deor. 2, 7 -i eos (*pullos*) in aquam iussit (CVRT. 10, 4, 2 in amnem *vincos*. GALLICAN. Avid. 4, 4 LACT. mort. pers. 23, 8 CLAUD. 5, 64. PALLAD. hist. mon. I 22 p. 304A [*ἐβαπυν*]. *al.*). VERG. Aen. 6, 342 quis te . . . sub aequare -sit? (SIL. 4, 597 equus fessum . . . sub aequare -sit). 6, 348 nec me deus aequare -sit (Ov. met. 10, 697 Stygia sontes . . . unda. 14, 482 quos . . . hiems . . . -sit aquis. fast. 3, 51. *al.* Liv. 27, 37, 6 OCTAVIA 327. TAC. Germ. 12, 1 ignavos . . . caeno ac palude . . . -unt. TERT. resurr. 58 p. 118, 25 ignibus. AVSON. 417, 19 p. 277 P. Phaethonta Pado -sere iugales. PRVD. perist. 13, 84 gurgite pulvere [CLAUD. 21, 350 pulvere]. *al.*). PLIN. nat. 8, 184 in . . . fonte (HIL. in Matth. 18, 2. GREG. Tvr. Franc. 9, 39 p. 396, 1 in luto). PRVD. perist. 7, 28 nec -i patitur sibi *martyrem fluvius*. *abs.*: Ov. met. 11, 569 arcus aquarum . . . -sum caput obruit (Pont. 3, 6, 30 obruerit cum tot . . . deus . . . , ex illis -i pars quota digna fuit? SEN. nat. 4, 2, 6 -sos . . . atque obrutos tanta mole. MART. 9, 40, 7. cf. l. 51. 73. p. 833, 5. 15. 835, 46. *al.*). Ib. 342 te -suras adiuvet ignis aquas. Liv. 1, 51, 9 ut . . . crate superne iniecta -retur. SEN. Phoen. 25 dial. 3, 15, 2. STAT. Theb. 9, 270 Hypseos hasta Tagen ingenti vulnere -sit (*sc. flumine*). 9, 314 equos violentia saevi gurgitis infelixque iugi concordia -sit. MART. epigr. 25 b, 4 parcite, *undae*, dum propero, -ite, cum redeo (cf. 14, 181). PS. QVINT. decl. 8, 13 p. 158, 5 quos naufragia -serunt. PSALT. Cas. 68, 3 impetus maris (*κατεπόντισεν*, *Vulg.* demersit). 123, 4 aqua -sisset nos (*κατεπόντισεν*, *Vulg.* absorbuisset). PRVD. tituli 35 peccatores (*i. Aegyptios*) . . . freta. 110 trepidatio plantas Petri -it (cf. c. Symm. 2 praef. 36 Petrus . . . vestigia fluctibus summis tingere coeperat et lapsante gradu pedes pessum -ere lubricos). *al.* β -untur res: *indicatur quo*: VERG. Aen. 10, 559 gurgite -sunt truncum occisi (Ov. am. 3, 1. 58 munus . . . rumpit et apposita barbara -it [N, -sit P, mersat *Ehw.*] aqua. met. 8, 557 torrens . . . corpora . . . iuvenalia vertice -sit. LYCAN. 9, 154 corpus Alexandri . . . Maeotide. SVET. Dom. 8, 5 ossa . . . mari. PRVD. perist. 5, 437. cf. Ov. met. 8, 696 -sa palude cetera. Liv. 26, 29, 4 obrui Aetnae ignibus aut -i freto *insulam*. STAT. Theb. 6, 225 flammis [silv. 3, 3, 35 messes . . . rogis. MART. 4, 44, 7]). TIB. 2, 5, 80 prodigia . . . -e sub aequoribus. PLIN. nat. 8, 186 ibi auream pateram. FLOR. epit. 2, 12, 6 pecuniam . . . in mare (IVST. 32, 3, 9). *abs.*: VAL. MAX. 9, 4 ext. 1 aurum et argentum (PLIN. nat. 9, 121 *unionem* -sit ac liquefactum obsorbuit. 37, 3 anulum). SEN. Tro. 649. nat. 7, 16, 2 *cometes* cum Helicen et Burin ortu suo -serit (*i. indicaverit oppida fluctibus haustum iri*). *naves*: *indicatur quo*: Ov. ars 3, 390 Phoebus -sit in alta rates (met. 11, 557 unda . . . -it in ima ratem). met. 14, 548 sub aequare (trist. 2, 99 *subi.* procella. SIL. 16, 98 sub aequora). Liv. 29, 27, 14 -sas fluctibus naves. *al.* *abs.*: Ov. trist. 5, 11, 13 quassa tamen nostra est, non -sa nec obruta (cf. l. 21) navis. *al.* Liv. 25, 3, 11 in alto. 44, 45, 14 lembum . . . multitudine gravatum -serunt (*sc. inviti i. q. effecerunt, ut -retur*). SEN. contr. 2, 6 (14), 4 navem in portu -is (cf. Otto, *Sprichw.* 284). PLIN. nat. 2, 101 stellae cadentes -entes . . . navigia (cf. 10, 65 *coturnices* -unt n.). *al.* in *serm. milit.*: *abs.*: BELL. Alex. 46, 5 deprimitur ipsius Octavii quadriremis, multae praeterea . . . rostris perforatae -untur. Liv. 26, 39, 18 in alto (28, 4, 6). *al.* MANIL. 5, 50 SEN. suas. 5, 1 VELL. 2, 42, 2 LYCAN. 3, 754. *al.* *indicatur quo*: VAL. MAX. 3, 2, 22 profundo (SIL. 4, 800. 14, 285). LYCAN. 10, 496 in aequora. SIL. 4, 79 sub aequor.

b *reflex.*: SEN. Phoen. 25. TREB. trig. tyr. 9, 4 fertur . . . in <a>qua<m> se <-isse>. HEGES. 5, 43, 1ⁱⁿ alii se in ipsos -sere ignes. PRVD. cath. 9, 57 pestis . . . daemonum . . . se . . . -it undis et pecus lymphaticum. CORIPP. Ioh. 3, 246 seseque suo iam pondere -unt equi *de rupibus ruentes*.

c *mediopass.*: α -untur animantia: *indicatur quo*: Ov. fast. 2, 389 Albula, quem Tiberim -sus Tiberinus in undis reddidit (4, 48 in . . . gurgite. Ib. 443 trist. 5, 8, 11). Ib. 513 flumine (Liv. 1, 4, 4 aqua. LYCAN. 3, 636 VAL. FL. 7, 38 SIL. 17, 559. *al.*). PRVD. tituli 144 per freta. DRAC. Orest. 129 in undas. *abs.* (cf. p. 836, 15): Ov. epist. 17, 139. *al.* MANIL. 4, 615 LYCAN. 3, 688 PLIN. nat. 10, 9. ARNOB. nat. 7, 11 p. 245, 29 incendiis, naufragiis (cf. p. 834, 46) et ruinis -i, obrui (cf. l. 21), confici. VVLG. Matth. 14, 30 cum coepisset -i (*καταποντίζεσθαι*). RVFIN. hist. mon. epil. 3 p. 461^A cumque paene . . . -remur (*sc. caeno*). *al.* β -untur res: Ov. met. 15, 295 cum moenibus oppida -sis. *al.* *naves*: SEN. nat. 2, 9, 3 CVRT. 4, 8, 8 LYCAN. 3, 632. Ivv. 14, 301 -sa rate naufragus assem dum rogat. VVLG. Luc. 5, 7 (*βυθίζεσθαι*). *al.*

d *intrans.*: ITALA exod. 15, 5 (Psalt. Mediol. p. 175, 18) -serunt in profundum tamquam lapis (*κατέδυσαν*, *Vulg.* descenderunt). AVG. *serm. dub.* 366, 8 multi -serunt. CORIPP. Ioh. 6, 768 equus absorptus . . . voragine -sit ipse cadens dominumque super gluttit -it hiatu terra. *part. praes.*: AMBR. Isaac 8, 78 ne more -entis in gurgite rapiatur (AVG. in psalm. 39, 9^{extr.} *Iesus* erexit -entem Petrum [INSCR. christ. [Lausberg (-Ruhart)]]

abs.: MANIL. 5, 282 -ere (*i. madefacere*) farra ac torrere focis. COLVM. 12, 49, 1 fasciculum . . . superpositum -e. 2 *cum voluntate vel effectum delendi (cf. p. 833, 5. 65. 835, 18)*: a *trans. (subi. res: l. 7. 14. 26 sqq. 46. al.)*: α -untur animantia (*partes corporis: l. 21. 33. 37. res et animantia coniuncta*: Ov. met. 14, 240 -untque viros -untque carinas. VAL. FL. 1, 604 da -ere Graios insanamque ratem. VEG. mil. 3, 7ⁱⁿ si aqua violentior fuerit . . . impedimenta, pueros et ipsos . . . solet -ere bellatores): *indicatur quo*: CIC. nat. deor. 2, 7 -i eos (*pullos*) in aquam iussit (CVRT. 10, 4, 2 in amnem *vincos*. GALLICAN. Avid. 4, 4 LACT. mort. pers. 23, 8 CLAUD. 5, 64. PALLAD. hist. mon. I 22 p. 304A [*ἐβαπυν*]. *al.*). VERG. Aen. 6, 342 quis te . . . sub aequare -sit? (SIL. 4, 597 equus fessum . . . sub aequare -sit). 6, 348 nec me deus aequare -sit (Ov. met. 10, 697 Stygia sontes . . . unda. 14, 482 quos . . . hiems . . . -sit aquis. fast. 3, 51. *al.* Liv. 27, 37, 6 OCTAVIA 327. TAC. Germ. 12, 1 ignavos . . . caeno ac palude . . . -unt. TERT. resurr. 58 p. 118, 25 ignibus. AVSON. 417, 19 p. 277 P. Phaethonta Pado -sere iugales. PRVD. perist. 13, 84 gurgite pulvere [CLAUD. 21, 350 pulvere]. *al.*). PLIN. nat. 8, 184 in . . . fonte (HIL. in Matth. 18, 2. GREG. Tvr. Franc. 9, 39 p. 396, 1 in luto). PRVD. perist. 7, 28 nec -i patitur sibi *martyrem fluvius*. *abs.*: Ov. met. 11, 569 arcus aquarum . . . -sum caput obruit (Pont. 3, 6, 30 obruerit cum tot . . . deus . . . , ex illis -i pars quota digna fuit? SEN. nat. 4, 2, 6 -sos . . . atque obrutos tanta mole. MART. 9, 40, 7. cf. l. 51. 73. p. 833, 5. 15. 835, 46. *al.*). Ib. 342 te -suras adiuvet ignis aquas. Liv. 1, 51, 9 ut . . . crate superne iniecta -retur. SEN. Phoen. 25 dial. 3, 15, 2. STAT. Theb. 9, 270 Hypseos hasta Tagen ingenti vulnere -sit (*sc. flumine*). 9, 314 equos violentia saevi gurgitis infelixque iugi concordia -sit. MART. epigr. 25 b, 4 parcite, *undae*, dum propero, -ite, cum redeo (cf. 14, 181). PS. QVINT. decl. 8, 13 p. 158, 5 quos naufragia -serunt. PSALT. Cas. 68, 3 impetus maris (*κατεπόντισεν*, *Vulg.* demersit). 123, 4 aqua -sisset nos (*κατεπόντισεν*, *Vulg.* absorbuisset). PRVD. tituli 35 peccatores (*i. Aegyptios*) . . . freta. 110 trepidatio plantas Petri -it (cf. c. Symm. 2 praef. 36 Petrus . . . vestigia fluctibus summis tingere coeperat et lapsante gradu pedes pessum -ere lubricos). *al.* β -untur res: *indicatur quo*: VERG. Aen. 10, 559 gurgite -sunt truncum occisi (Ov. am. 3, 1. 58 munus . . . rumpit et apposita barbara -it [N, -sit P, mersat *Ehw.*] aqua. met. 8, 557 torrens . . . corpora . . . iuvenalia vertice -sit. LYCAN. 9, 154 corpus Alexandri . . . Maeotide. SVET. Dom. 8, 5 ossa . . . mari. PRVD. perist. 5, 437. cf. Ov. met. 8, 696 -sa palude cetera. Liv. 26, 29, 4 obrui Aetnae ignibus aut -i freto *insulam*. STAT. Theb. 6, 225 flammis [silv. 3, 3, 35 messes . . . rogis. MART. 4, 44, 7]). TIB. 2, 5, 80 prodigia . . . -e sub aequoribus. PLIN. nat. 8, 186 ibi auream pateram. FLOR. epit. 2, 12, 6 pecuniam . . . in mare (IVST. 32, 3, 9). *abs.*: VAL. MAX. 9, 4 ext. 1 aurum et argentum (PLIN. nat. 9, 121 *unionem* -sit ac liquefactum obsorbuit. 37, 3 anulum). SEN. Tro. 649. nat. 7, 16, 2 *cometes* cum Helicen et Burin ortu suo -serit (*i. indicaverit oppida fluctibus haustum iri*). *naves*: *indicatur quo*: Ov. ars 3, 390 Phoebus -sit in alta rates (met. 11, 557 unda . . . -it in ima ratem). met. 14, 548 sub aequare (trist. 2, 99 *subi.* procella. SIL. 16, 98 sub aequora). Liv. 29, 27, 14 -sas fluctibus naves. *al.* *abs.*: Ov. trist. 5, 11, 13 quassa tamen nostra est, non -sa nec obruta (cf. l. 21) navis. *al.* Liv. 25, 3, 11 in alto. 44, 45, 14 lembum . . . multitudine gravatum -serunt (*sc. inviti i. q. effecerunt, ut -retur*). SEN. contr. 2, 6 (14), 4 navem in portu -is (cf. Otto, *Sprichw.* 284). PLIN. nat. 2, 101 stellae cadentes -entes . . . navigia (cf. 10, 65 *coturnices* -unt n.). *al.* in *serm. milit.*: *abs.*: BELL

Diehl 2404^b). HEGES. 2, 16, 1 navigii -entis (*βυθίζουμένης*. cf. DRAC. Orest. 373 vidi... -entem [-entes *codd.*] fluctu sorbente carinam). gerund.: PRVD. c. Symm. 2 praef. 15 -endis prope naufragis (*i. qui statim naufragium facturi viderentur*).

ad 1 et 2: *i. q. undis obruere (plerumque de diluvio), inundare* (cf. p. 834, 38), *perfundere*: a c. abl. instr.: Ov. epist. 17, 36 aequor -sit... adversis ora natantis aquis (MANIL. 5, 603 *cetus* -it... *Perseum* undis). SEN. nat. 3, 30, 4. CVRT. 9, 9, 20 mare... reddebat... terras paulo ante profundo salo -sas. COLVM. 10, 61 LVCAN. 4, 99. 5, 75. SIL. 1, 511 campum... cruore Ausonio -sum. PLIN. paneg. 30, 3 APVL. mund. 23 LACT. Phoen. 13. b abs.: Ov. met. 1, 295 supra... -sae culmina villae navigat. 1, 380 MANIL. 4, 831 SEN. Thy. 586. nat. 3, 27, 7. 15 omne pecus... -sum est. al. LVCAN. 4, 90. STAT. silv. 5, 1, 99 an -serit agros Nilus. TAC. ann. 1, 64, 3 -aque humo et obruto (cf. p. 832, 21) opere. al.

B usu latiore: 1 *i. q. indere, immittere, imprimere in solida (plerumque in terram) vel cava (accedente notione abdicendi: l. 84. -it aliquid aliquem: l. 28. 37. 73): a generalia: a trans. et mediopass.: indicatur quo: PLAVT. Epid. 119 malim istius modi mihi amicos furno -sos (mensos *codd.*) quam foro (Ov. Pont. 3, 1, 52 notus humo -sis Amphiarus equis [cf. l. 37]. LVCAN. 5, 159 dabis... poenas..., nisi -eris antris. SIL. 1, 232 Astur... visceribus... telluris -itur. 12, 660 -sus... tenebris... Typhoeus. STAT. Theb. 8, 339. Ivv. 8, 86 aeno. ARATOR act. 2, 406). Ov. met. 7, 317 venefica sucos -it in aere cavo (10, 498 -sit... in cortice vultus. PLIN. nat. 26, 73 tusa... in fictili -itur. MART. 11, 61, 11. CYPR. GALL. Ios. 89 in primori -unt vestigia ripa). LIV. 22, 51, 8 -sis in effossam terram capitibus (SEN. nat. 5, 15, 3 quae tanta necessitas hominem... in fundum telluris intimae -sit, ut erueret aurum? 6, 16, 1 radices... in se [sc. terram] -sas. epist. 66, 12 ratio... est... in corpus humanum pars divini spiritus -sa. MART. 3, 19, 4 Ps. QVINT. decl. 2, 4 p. 24, 10. 6, 2 p. 112, 24. al.). FRONTIN. aq. 18 veteres... infra terram aquas -bant (cf. l. 38). ANTH. 473, 2 penitus. MACR. Sat. 1, 8, 4 caudae Tritonum (*in fastigio aedis Saturni*) humi -sae et absconditae. DIOSC. 1, 95 p. 89b 26 (50, 15 M.) si auri -sum fuerit (gr. 1, 85 *ἐμπροσθα ταῖς ἀκοαῖς*. cf. l. 48). abs.: STAT. Theb. 7, 819 *Amphiarum* haurit specus et... -it equos (cf. l. 21). silv. 3, 3, 74. PALLAD. 1, 8, 2 *fundamenta aedificii* (cf. l. 33). PRVD. psych. 263. PETR. CHRYS. serm. 103 p. 488A *deus* suspendit caelum... -sit infernos. VEN. FORT. carm. 9, 2, 60 quem *mortuum* petra -sa tegit. nota: LVCAN. 9, 796 a serpente percussus intumuit et ipse latet penitus congesto corpore -sus. CORIPP. Ioh. 6, 323 lumine -so (*i. oculis reductis sub fronte latentibus*. aliter p. 834, 26) infectae pallore genae sitientis.*

β reflex.: LVCAN. 4, 298 non se tam penitus (cf. l. 33. p. 831, 8)... -serit Asturii scrutator... auri (cf. l. 22. 29). SIL. 9, 497 ventus se... Aetnae -sit... barathro. PAVL. PETRIC. Mart. 4, 470 *daemon* sese... in viscera pecudis -ens. γ intrans.: AETNA 181 vasti terrent aditus -untque profundo. DIOSC. 1, 89 p. 88a 35 (48, 16 M.) si... auri -serit (gr. 1, 79 *παρεμπροσθῶν*. cf. l. 35). part. praes.: SORAN. p. 24, 5 -entibus... humeris eos adprehendere debet obstetrix.

b specialia: α arma in corpus *i. q. infigere: indicatur quo: Ov. met. 3, 249 -sis in corpore rostris. SEN. Ag. 973 iugulo... ferrum (Herc. O. 992 epist. 70, 26. cf. CLAVD. 18, 447 visceribus). LVCAN. 3, 435 in robora (5, 175 CLAVD. DON. Aen. 10, 535 p. 362, 16. al.). CORIPP. Ioh. 3, 92 -sos... per viscera cultros. abs.: SEN. Phoen. 174 dexteram introrsus preme magisque (cf. p. 831, 6) -e.*

β escas in os: Ov. met. 14, 204 iam nunc mea viscera rebar in sua -surum *Polyphemum* (Ivv. 11, 40). PHAEDR. 4, 6, 10 alvi... specu (PLIN. nat. 11, 200 BOETH. cons. 4 carm. 7, 10).

γ in serm. *agricolarum surculos propagandos in terram i. q. deponere: COLVM. 3, 18, 4 reliqui... fructuari oculi penitus in terram deprimuntur -sique... radices creant. 4, 26, 3. 4, 29, 17 bis. 5, 9, 3 PLIN. nat. 17, 180 PALLAD. 1, 42, 2.*

δ ad inferos (cf. p. 835, 18sqg.): ① trans.: indicatur quo: SEN. Herc. f. 422 -sus inferis coniunx (PRVD. perist. 14, 115 *diabolus* omnia... -it... inferis. cf. STAT. silv. 3, 1, 24 tumulis. CE 1552 A PRVD. cath. 9, 18. al.). Thy. 1008 ad... Styga (LACT. inst. 2, 2, 22 AMM. 14, 11, 29). HOMER. 778 sub umbras (CE 473, 4). STAT. Theb. 3, 302 in... infera -ar (-am P) stagna et... agar... ad umbras (TERT. apol. 11, 11 AVIEN. Arat. 209. CLAVD. DON. Aen. 7, 773 p. 106, 2 in tenebras [Verg. Stygias detrusit ad undas]. al.). abs.: VERG. Aen. 6, 615 quae forma viros fortunave -sit. Ov. met. 3, 272 *Semele* ab Iove -sa. SEN. Phaedr. 220. Tro. 198 -sus (rursus *Peiper*)... specum... iunxit. BOETH. cons. 1 carm. 1, 18 CORIPP. Ioh. 3, 448 CE 1355, 2. 1549, 2. 1574, 2. ② intrans.: [STAT. Theb. 3, 302 P v. l. 70.] VEN. FORT. carm. 3, 9, 55 genus humanum cernens -sisse profundo.

ε reflex. in homines *i. q. irruere, se immiscere (aliter p. 835, 3): [dub. AMM. 31, 13, 5, v. adn. crit.] CANON. Turner II 2 p. 220^a III de his qui de alias parrociis in alias se [e]mergunt ([Iv. de invadentes parrociis alienas JSD]. p. 242^a III [inmergunt JS]). PAVL. PETRIC. Mart. 4, 486 desine nunc saltim gregibus te -ere Christi.*

ζ fere *i. q. abdere (cf. p. 830, 45. 836, 2): indicatur quo:*

VERG. Aen. 6, 267 pandere res alta terra et caligine -sas (SEN. benef. 7, 10, 2 terrā... ista defodit et -sit. LVCAN. 9, 577 PRVD. perist. 11, 154 CLAVD. 8, 512 rapt. Pros. 3, 319). SEN. epist. 19, 3 iam notitia te invasit: ut in extrema -aris ac penitus recondaris, tamen priora monstrabunt. STAT. Theb. 5, 635 quae me... sub umbra -at humus? FLOR. epit. 4, 12, 38 *aquilam* intra baltei sui latebras. abs.: SEN. Herc. O. 1348 (*on ad l. 21?*) ora quid flectis retro voltumque -is? Phaedr. 1203 fauces Averni vosque Taenarei specus, unda... Lethes..., impium abdite atque -sum premitte perpetuis malis. LVCAN. 7, 174. SIL. 9, 189 strage virum -sus Trébia est (*i. cadaveribus obrutus ipse non videtur*. cf. CE 1906, 2 -saque ruderis tellus). Ps. QVINT. decl. 5, 16 p. 103, 15 -sus piraticis artibus specus.

η de fluminibus sub terram abeuntibus sim.: ① reflex.: AETNA 119. ② mediopass.: indicatur quo: Ov. met. 5, 639 *Arethusa* -sa cavernis (PLIN. epist. 8, 20, 9). PLIN. nat. 5, 55 in cuniculos (6, 128 bis. 31, 41 MART. CAP. 6, 640. 688). IVST. 42, 3, 9 sub terras. abs.: SEN. nat. 6, 8, 2 PLIN. nat. 2, 225. ③ intrans.: ITIN. Theod. 29 -it sub terra. part. praes.: ITIN. Eucher. p. 128, 5 Iordanis... ex hoc mari -ens (*i. defluens*).

2 *i. q. demittere, deicere, deprimere ad rem (cf. l. 41. p. 836, 7): a abs.: SEN. Herc. O. 1348? v. l. 7. nat. 1, 16, 4 cum caput -serat inguinibusque alienis obhaeserat (LVCAN. 7, 163 PRVD. perist. 12, 15. ORIENT. comm. 1, 436 puellares vultus... aut verso aut -so despicias capite. cf. l. 29. 31). SIL. 10, 78 erroresque ferae... -sa nare legit canis. STAT. Theb. 6, 803 pugil -sus... umeris (sc. collo contracto). Ps. QVINT. decl. 19, 4 p. 339, 15 -sis... deiectisque luminibus (cf. l. 29. aliter p. 833, 42). AVIEN. Arat. 195 -sum... iacet sublime umero-rum (*on ad p. 831, 37?*). b indicatur quo: STAT. Theb. 5, 503 puer somnolentus oculos languentiaque ora... -it humo (PALLAD. 1, 16 villas infimis vallibus -ere. PRVD. c. Symm. 2, 326). SIDON. epist. 4, 13, 1 -sis ad cutem... forcipibus (PASS. Theclae B 35 p. 98, 18 -so ad terram capite [cf. l. 23]).*

II in imag.: LVOR. 3, 829 in nigras lethargi -itur undas anima (*item c. gen. vilii: TERT. paenit. 4, 3 peccatorum fluctibus*). Ps. TERT. adv. Iud. 13 l. 107 in profundo erroris. SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 64, 9 in gurgitem vitiorum. DRAC. laud. dei 3, 590 me delictorum -serunt fluctibus amnes). Ov. trist. 1, 8, 36. 4, 5, 22 EPICED. Drusi 410, imagine ex inundatione sumpta (cf. p. 833, 5): TERT. anim. 46 p. 375, 24. Ps. RVFIN. in Os. 5, 10 -etur inundatione poenarum. PAVL. NOL. carm. 18, 454 multo -si mea lumina fletu (BOETH. cons. 1, 1, 13 W.). imagine ex demittendo sumpta (cf. l. 20): AVG. in psalm. 93, 16extr. erigitur superbus in deum, -it illum deus eqs. (DRAC. laud. dei 1, 739 deicit elatos et -it ab arce superbos). al. in compar.: FLOR. epit. 3, 12, 8 -sam vitiis (cf. l. 80) suis quasi sentina rem p. APVL. apol. 19. VOPISC. Car. 2, 5 res p. quasi quodam -sa naufragio (cf. p. 832, 72). OPTAT. 1, 8 p. 10, 14 SYMM. epist. 1, 91. al.

III transl. *i. q. obruere, deicere, opprimere sim. (-untur et homines et res [saepissime rebus vel pass. auctore non indicato]): A sine voluntate vel effectu delendi: 1 caligine sim. (cf. l. 1. quo -amur, indicatur plerumque abl.; in c. abl.: l. 56. 59): tenebris sim.: MANIL. 1, 222 cum -sa... deficiis (luna) umbris (cf. STAT. silv. 5, 3, 12 quis Apolline [sensu ancipite] -so [verso dell.]... praeduxit nubila menti?). PLIN. nat. 4, 88 caligine. STAT. Theb. 1, 47 -serat... nocte pudorem Oedipodes. sensu caliginis varie translato: MANIL. 4, 388 in magna -is caligine dubitationis mentem (SIL. 8, 45. 11, 22. STAT. Theb. 6, 510 c. -sum... caput eius, quem animus reliquit. CARM. adv. Marc. 1, 8). COMM. instr. 1, 24, 10 -is te in tenebris. RVSTIC. Conc. S I 4 p. 73, 13 ne... splendor... religionis orthodoxae... -atur (gr. I 1, 7 p. 73, 28 *θολοῦσθαι*). al. luce clariore opprimere: SEN. nat. 7, 25, 5 utrum -retur (*i. obscuraretur splendore solis*) Iuppiter an occideret (cf. Plin. nat. 18, 218 occultationem potius quam occasum).*

2 aliis rebus: voluptatibus sim.: LIV. 23, 18, 11 quo avidus... in eas voluptates se -serant (SEN. dial. 10, 18, 2 v. l. 72. epist. 39, 6 voluptatibus se -unt. CVRT. 10, 3, 9 omnia... -i in voluptates). 41, 3, 9 vino (SEN. epist. 83, 15 v. p. 835, 82. APVL. flor. 17 p. 79. cf. MANIL. 5, 246 -et... in pocula mentem. SEN. dial. 9, 17, 8 non numquam et usque ad ebrietatem venientem, non ut -at nos, sed ut deprimat [ARNOB. nat. 5, 11 p. 184, 10 ebrietas potum -sit]. epist. 12, 4 potio extrema..., illa quae -it). *ibid.* somno... -sos iacere (SEN. dial. 10, 18, 2 ut s. et... voluptatibus, quidquid est in te indolis vividae, -as. VAL. FL. 8, 66 lumina s. -imus. AMM. 21, 14, 1 -sus in somnum. VVLG. act. 20, 9 cum -retur s. gravi [καταφερόμενος]. cf. SEN. epist. 53, 7 gravis sopor... animum altius -it, quam ut eqs. STAT. silv. 3, 2, 119 blando -sa veneno Cleopatra [sopitam interpretatur Vollmer; morsa Heinsius]. AMBR. in psalm. 118 serm. 19, 22 lumina tua madido adhuc sopore -entia). SIL. 11, 427 libidine. ANTH. 688, 5 -itur (*ad p. 831, 48*) Hippolytus -surus amore novercam.

vitiis (cf. supra l. 34. 44): VELL. 2, 91, 3 cum esset omni flagitiorum... conscientia -sus. TERT. idol. 1 p. 30, 14 stupro -itur. adv. Marc. 4, 41 p. 561, 29 in scelus (cf. PRVD. c. Symm. 2, 464). pudic. 13, 19 a fide in blasphemiam -sos. AMM. 31, 9, 5 v. p. 836, 1. RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 14, 3 anima pro peccato inclinabatur et -batur in terram [Lausberg (-Bulhart)]

(Migne gr. 36, 328ⁿ τὸ κάτω νεῦον). AVG. in Iob p. 527, 18 'ambulat super mare tamquam super terram ... subiciendo sibi peccatores, in quibus non -itur (aliter p. 833, 79). *adversitatibus*: SEN. nat. 4, 13, 6 distentos copia ferculorum ... comessatio altius (sc. *incommodo corporis*) -sit (cf. S. C. de sumpt. lud. glad. [CIL II 6278] 2 morbo salutem publicam -sam. AVG. soliloq. 1, 14, 25 quantum -si eramus [sc. *morbo animi*]). IVVENC. 4, 298 carceris poenis (cf. PRVD. ham. 927 PROSP. carm. de ingrat. 681). CARM. adv. Marc. 1, 16 insania -sos. GREG. M. moral. 2, 72 in quodam torpore otii mentem -it *diabolus*. *curis*, *negotiis* sim.: SEN. epist. 24, 16 animum tuum non -as in istam sollicitudinem. STAT. Theb. 10, 735. silv. 2, 1, 209 -sum luctu caput. PORPH. Hor. epist. 1, 1, 16 (*ad mersor* [p. 845, 13]) undis civilibus (cf. AMM. 27, 11, 3 familiarum ... , ut multa perpetrarent inpune, dominum suum -entium in rem p. EVOD. Aug. epist. 158, 1 hunc iam in saeculo -entem). AMM. 26, 9, 9 -sus ... curis. GENNAD. vir. ill. 32 tristitia desperationis (cf. AVG. in psalm. 138, 12 in ... desperationem. serm. dub. 363, 2).

B cum voluntate vel effectum delendi: 1 *specialim i. q. morti dare* (cf. p. 832, 3. 833, 65): **a trans.:** VERG. Aen. 6, 429 (= 11, 28 CE 682, 7. al.) quos abstulit atra dies et funere -sit acerbo ([CLAUD. 15, 410 tanto. CE 430, 2. 695, 2]. 6, 512 me fata ... his -sere malis. PLIN. nat. 7, 132 ultimis ... suppliciiis. FIRM. err. 22, 4 exitio. al.). VVLG. I Tim. 6, 9 desideria ... nociva, quae -unt (βυθίζουσιν) homines in interitum (PHOEBAD. c. Arrian. 27, 4 D. in ruinam. SALON. in prov. p. 983^A GREG. M. moral. 15, 39). DRAC. Orest. 386 neci. **b reflex.:** LVCIF. Athan. 1, 7 p. 78, 6 praecipites vosmet date in aeternam voraginem, -ite in ... foveam. **c part. praes.:** ACT. Petr. 20 p. 67, 6 milia in perditione -ium.

2 generatim i. q. opprimere, pessum dare: **a trans.:** **α abs.:** fortunam: Ov. trist. 3, 11, 38 carnifici fortuna potest mea flenda videri et tamen est uno iudice -sa parum. SEN. epist. 55, 3 aliquos ... Seiani odium, deinde amor -serat. LVCAN. 1, 159, 6, 8 alea fati alterutrum -sura caput. 7, 655 omnia (8, 509 CORIPP. Ioh. 3, 39). SIL. 8, 285 cernebat ... labi -ente ... consule res. IVV. 10, 57 *syn.* praecipitat (AVG. serm. 163, 11). 13, 8. al. **alia:** LIV. 3, 16, 4 tantum superantibus aliis ac -entibus malis nemo tribunos ... timebat. 6, 14, 7 -entibus semper sortem usuris (cf. l. 46). SEN. dial. 2, 8, 3 damna et dolores, ... quae sapientem ... non -unt. 5, 3, 2 iratus ea deprimens, quae -i nisi cum -ente non possunt. epist. 85, 12 aegra corpora minima interdum -it accessio. LVCAN. 7, 248 formidine -sā prosilit. PLIN. nat. 9, 67 nullus ... mortalis aestimatur pluris, quam qui peritissime censum domini -it (cf. VLP. dig. 27, 4, 3 pr. neque enim in hoc administrantur tutelae, ut -antur pupilli). PETR. CHRYS. serm. 106 p. 495^C homo, qui naturae donum ... per steriles ... actus evertit, occupat, -it. **β c. abl. instr.:** LIV. 6, 17, 2 -sam et obrutam (cf. p. 832, 21) faenore partem civitatis (cf. l. 37). 9, 18, 1 loquimur de Alexandro nondum -so secundis rebus. STAT. Theb. 4, 751 Kl. (744 Kohl.) regales tamen ore notae nec -sus acerbis extat honos. AMM. 27, 8, 8 -sam difficultatibus ... civitatem. **b intrans.:** DRAC. Romul. 10, 499 Titan, ... elementa coartans, ne dispersa fluant aut mundi machina -at.

index gramm.: genera verbi: trans.: p. 830, 46. 831, 42. 48. 832, 4 et passim. reflex.: l. 26. p. 830, 73. 831, 68. 73. 832, 61. 833, 44. 79. 834, 14. 65. 66. mediopass.: p. 830, 82. 831, 32. 67. 71. 832, 66. 834, 14. al. intrans. (cf. p. 844, 57): l. 50. p. 831, 24. 39. 65. 69. 832, 79. 833, 47. 77. 834, 18. part. praes.: l. 15. 28. 34. p. 831, 40. 73. 832, 83. 833, 50. 834, 18. 78. gerund.: p. 831, 16. 28. 833, 3. structurae: acc. graecus: p. 831, 36. abl.: p. 830, 48. 77. 831, 2. 33. 832, 13. 35. 833, 20. al. dat. l. 26. p. 830, 60. 832, 20. 833, 35. 48. 83. humi: p. 833, 34. huc: p. 831, 50. ibi: p. 832, 42. illic: p. 831, 51. 71. pessum: p. 832, 34. ab: p. 834, 43. 82. ad: p. 833, 68. 834, 31 sq. in c. acc.: p. 830, 58. 75. 83. 831, 28. 35. 44. 80. 832, 9. 48. 60 sq. 833, 27. 54. 59. 834, 4. 15. 36. al. in c. abl.: p. 830, 54. 74. 84. 831, 30. 35. 54. 83. 832, 18. 52. 67. 833, 25. 52. al. infra: p. 831, 84. 833, 32. intra: p. 834, 6. per: p. 832, 70. 833, 55. sub c. acc.: p. 830, 56. 78. 831, 5. 37. 832, 49. 60. 833, 69. 834, 16. sub c. abl.: p. 831, 4. 832, 12. 42. 49. 834, 5. 18. subter: l. 76.

part. praes. mergens, -entis pro subst. v. p. 832, 83.

p. p. p. **mersus**, -a, -um pro adi.: i. q. in profundo situs, submersus (cf. p. 830, 40 sqq.): Ov. ars 3, 402 si Venerem Cous nusquam posuisset Apelles, -a sub aequoreis illa lateret aquis. MANIL. 4, 898 animalia ... -a vadis (5, 190 [v. l. rec., Housm., missa codd. mell., Wagen.]). SEN. Thy. 593 pisces. PETRON. 119 v. 33 Siculo scarus aequore -us [cf. p. 836, 13]. AVSON. 398, 4 p. 226 P. ostrea subter antra et ... scopulorum -sa lacunis. sim.: PHAEDR. 1, 2, 14 tigillum limo). STAT. Theb. 9, 251 consuetaque campo fluctuat et -as levis ungula quaerit harenas. SYMPH. 228 -a procul terris in cespite lymphā profundo. CARM. de pond. 99 nec ... amnes nec -i puteis latices. PRVD. c. Symm. 1, 296. al. in imag. et translate: SEN. benef. 7, 31, 3 tenebris -i (cf. LVCAN. 7, 170 -os nocte furores). epist. 83, 15 virum gravem, ... sed -um vino et madentem (cf. p. 834, 67). PETRON. 119 v. 58 hoc -am caeno Romam somnoque (cf. p. 834, 71) iacentem (cf. PRVD. perist. 10,

371 o -a limo caecitas gentilium). AMM. 31, 9, 5 gentem obscae vitae flagitiis ... -am. i. q. occultus (cf. p. 833, 84): SEN. Oed. 356. 798 effare, -us quis premat mentem timor. 924 -us alte (cf. p. 831, 6) ... dolor (STAT. silv. 5, 1, 201 in corde). PHAEDR. 643 fervet ... visceribus ignis -us et venas latens ... percurrit (cf. PRVD. perist. 2, 251 -is ... anhelat febribus). SIL. 1, 644 -os (i. procul abditos) Syrtis harenis ... populos. i. q. depressus (cf. p. 834, 20): LVCAN. 4, 745 -os (medios Uz, edd. vett.) aciem deiecit in agros (4, 742 colle relicto). aliter: PRVD. perist. 5, 243 carcer, quem saxa -i fornicis ... strangulant. pro subst.: SEN. dial. 8, 5, 5 (de chao:) quae ratio -a et confusa diduxerit (cf. epist. 65, 19 quis omnia in uno -a et materia inertī convoluta discreverit). epist. 108, 20 in his pecudibus ferisve aut aqua -is (AVG. civ. 15, 27 p. 118, 27 D. non solum -a sicut pisces, verum etiam supernatantia sicut multae alites. cf. p. 835, 75). AMM. 25, 8, 3 universi praeter -os ad ultiores venimus margines (cf. p. 832, 66 sqq.).

comp.: com-, de-, e-, in-, prae-, pro-, re-, submergo. cf. immersus. deriv.: mergito, mergus, mersio, mersura, mersus, merso, merto. Lausberg (-Bulhart).

? **mergorae** (mergolae? Goetz, mergae Heraeus coll. Diff. Suet. [v. p. 829, 58], mergora [sc. a mergus, -oris vice -i] coll. Du Cange s. v. Svennung in plag.; ad metaphoram idem cft. notionem tralaticiam v. q. e. colymbas de oliva mersa [Unters. Pallad. 127]) situlae quibus aqua de puteo trahitur GLOSS. V 604, 52.

mergula v. l. 38.

mergulatus ... mersus GLOSS. Loewe Prodr. 410.

[**mergulum** v. mericulum (p. 837, 40).]

mergulus, -i m. [a mergus demin.: aliter Jacobsohn, Xáριτες f. Leo 1911, 433 adn. 2. J. B. H.] GLOSS. I III Abol. ME 26 -i aves marinae. V Aa M 300 corvi marini. GLOSS. III 17, 58 αἰθρία (al.). 412, 9 oritacus (ἐρίθαςος?). cf. l. 40. 50 sqq. i. q. mergus (cf. PROB. app. gramm. IV 199, 7 mergus, non -us. v. et Heraeus, ALL II, 1900, 328): AMBR. hex. 5, 13, 43 -i, quibus ab adsiduitate mergendi nomen hoc haesit. VVLG. lev. 11, 17 haec sunt quae de avibus comedere non debetis ... bubonem et -um et ibin (LXX καταράκητην [cf. vol. III 596, 61]. sic et deut. 14, 17. cf. p. 837, 8). in medicina: DIOSC. 2, 34 de -o. epar eius eqs. (gr. 2, 50 αἰθρίας ἥπαρ). GLOSS. venter -i (cf. p. 837, 10).

f. **mergula**, -ae. GLOSS. III 361, 22 -ae (leg. -a) αἰθρία. cf. Heraeus, Kl. Schr. 91².

αἰθρία **mergunculus** (mergulus Heraeus) GLOSS. III 436, 5.

mergus, -i m. [i. q. sanscr. madgūh 'avis aquatilis' esse censet J. Schmidt, Pluralbild. 79; sed cf. Scheftelowitz, IF 33, 1913, 137. J. B. H.] de etym.: VARRO ling. 5, 78 -us, quod mergendo in aquam captat escam. PAVL. FEST. p. 124, 1 v. p. 829, 53. DIFF. Suet. v. p. 829, 57. CASSIOD. var. 3, 48, 4 ISID. orig. 12, 7, 54 GLOSS. I I Ansil. ME 462. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 22 (inter nomina avium) mergis (sic). ? pl. -ora v. l. 20. inde a LVCILIO (l. 82). [it. mergo, prov. mergoul 'genus avium', francogall. mergotte, catal. morgó 'sarmen-tum'. W.]

1 i. q. genus avium aquatiliū, αἰθρία (de re v. Steier, RE XV 2412 s. v. 'Möwe'. cf. CAPER gramm. VII 110, 14 p. 829, 74. CHAR. gramm. p. 451, 59 B. -us αἰθρία [GLOSS. saepe]. SCHOL. Pers. 6, 30 aves marinae. falsa tradunt GLOSS. III 360, 47 -us ἐρωδιός [qui alias est fulica; 494, 46]. IV 538, 1 -i corvi marini [cf. l. 29] vel fustes serrae [GLOSS. V Aa M 301 fustes quibus messes colliguntur. al. cf. p. 829, 59]. v. et p. 837, 8. iuxta pon. anas l. 68. al. fulica l. 62. al. gavia l. 65. p. 837, 3): de forma, vita, moribus varia: VARRO ling. 5, 78 sunt ... animalia in aqua quae in terram interdum exeant, ... ut rana, (anas), -us. LVCAN. 5, 1079 -i ... marinis fluctibus in salso victum vitamque petentes. VERG. Aen. 5, 128 saxum ... apricis statio gratissima -is. HOR. epod. 10, 22 quodsi praeda curvo litore porrecta -os iuverit. Ov. met. 8, 625 celebres -is fulicisque ... undae. Pont. 1, 6, 52 prius incipient turris vitare columbae, ... -us aquas, quam eqs. PERS. 6, 30 iam ... obvia -is costa ratis lacerae. PLIN. nat. 10, 91 gaviae in petris nidificant, -i et in arboribus pariunt, plurimum terna, sed gaviae aestate, -i incipiente vere. APVL. apol. 32. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 490, 5 aves ... quibus aquae familiares sunt, quales sunt -i et anates. per comparationem: AVIEN. Arat. 666 nautae agitant totos in fluctibus annos -orum et phoci(s) similes. in fabula Aesaci: Ov. met. 11, 753 'hic quoque' dixit, 'quem mare carpentem substrictaque crura gerentem adspicis' - ostendens spatiosum in guttura -um - 'regia prognies' eqs. SERV. auct. Aen. 4, 254. insatiabilis est: PLIN. nat. 10, 130 -i ... devorant quae ceterae aves reddunt. 11, 202 insatiabilia ... quibus a ventre protinus recto intestino transeunt cibi, ut ... inter aves -is. SVLP. SEV. epist. 3, 7 -os in flumine conspiciatur piscium praedam sequi et rapacem ingluviem adsiduis uergere capturis. EVSTAT. Bas. hex. 8, 7 p. 953^C -us insatiabilem vescendi patitur orexim (σελεωξίς). inde per iocum de homine avaro: CAPITOL. Pert. 9, 5 avaritiae suspitione privatus non caruit, cum apud vada Sabatia oppressis fenore possessoribus latius suos tenderet fines. denique ex versu Luciliano (= LVCAN. 1103) 'a'grarius -us' est appellatus.

tempestates praesagit: VERG. georg. 1, 361 male temperat unda carinis, cum medio celeres revolant ex aequore -i clamoremque ferunt [Rehm f]

ad litora (cf. SERV. ad l.). LVCAN. 5, 553 nec placet ... siccum quod -us amat (cf. ADNOT. ad l.). PLIN. nat. 18, 362 -i anatesque pinnae rostro purgantes ventum praesagiunt, ... -i, gaviae maria aut stagna fugientes. CLAUD. 15, 493 CASSIOD. var. 3, 48, 4 ISID. orig. 12, 7, 54. *esui hominum non est aptus*: HOR. sat. 2, 2, 51 siquis nunc -os suavis edixerit assos. ORIBAS. syn. 4, 17 (Aa) falluntur ... strutionem et -um quasi digestivilem medicamen putantes (αἰθρίας). *inter abominandos cibos Hebraeorum*: ITALA lev. 11, 16 (Lugd.; LXX λάγον, Vulg. larum; cf. p. 836, 35). *in superstitione et medicina*: PLIN. nat. 30, 102 cor -i marini. SER. SAMM. 323 ventriculus -i (cf. p. 836, 37).

2 i. q. sarmentum vitis, quod deorsum incurvatum, in terram mergitur (cf. l. 19; de nomine: COLVM. 5, 5, 16 quos palmites nostri agricolae -os, Galli candosoccos vocant): COLVM. 4, 2, 2 veteres vineas -is propagare potius quam totas sternere idem ipse Atticus praecipit: quoniam -i mox facile radicanter (inde PALLAD. 3, 16, 1]. 4, 22, 2. al.). 4, 15, 1 ex ordinaria vite in alterum palum -us est atrahendus. 4, 15, 2 -i genus est, ubi supra terram iuxta suum adminiculum vitis curvatur atque ex alto scrobe submersa perducitur ad vacantem palum. 4, 15, 4. 4, 30, 7 anniculus ... -us decidatur a stirpe. PLIN. nat. 17, 205 tertio anno totus -us absciditur repetiturque altius in terram, ne ex reciso frondeat. PALLAD. 3, 16, 1 -um dicimus, quotiens velut arcus supra terram relinquitur alia parte vitis infossa (cf. 12, 2 -us hoc est propaginis curvatura). 3, 16, 2.

deriv.: mergulus (-a). v. et Onom.

Rehm f.

meria v. s. v. memoria (p. 665, 56).

meribibulus, -a, -um. cf. merobibus. i. q. qui merum bibere solet: AVG. conf. 9, 8, 18 ancilla ... litigans cum domina minore ... obiecit hoc crimen amarissima insultatione vocans -am.

mericos, -ē, -on, μερικός. graecis litteris: l. 31. 35. 36.

1 i. q. per partes singulas diductus: QVINT. inst. 6, 1, 55 -ους ἐπιλόγους ..., quo partitam perorationem significant. FORTVN. rhet. 2, 19 p. 112, 7 est -e diegesis, cum partes singulas narrationis inducimus.

2 i. quod ex parte alicuius est: CASSIAN. conl. 13, 5, 2 habuerunt ... illi philosophi quandam -ήν (sc. castitatem), hoc est portiunculam castitatis. 19, 9, 1 sed hoc -ή, id est non integra et in omnibus consummata perfectio, sed pars perfectionis.

mericulum, -ī n. a merum. i. q. merarium: GLOSS. II 223, 35 ἀγοράριον -um. huc referendum videtur (cf. Funck, ALL 8, 1893, 380): GLOSS. III 23, 2 ἀγοροφόρον mergulum.

Brandt.

GLOSS. merenda meridia. [i. q. 'cena quae meridie capitur', immutatum ex merenda per etymologiam popularem q. d.; v. merenda. Leumann.] cf. et p. 801, 75.

meridiālis, -e. a meridies sec. australis sim. GLOSS. μεσημβρινός.

1 i. q. ad austrum pertinens, australis: GELL. 2, 22, 14 meridies ... -em (meridionalem codd. recc.) ventum habet: is Latine auster, Graece νότος nominatur. TERT. anim. 25, 7 p. 342, 24 apud orientalem et -em temperaturam aëris. AMM. 22, 15, 2 a -i latere. 23, 6, 13 sub axe -i. 2 i. q. ad medium diem pertinens: CHALC. comm. 66 circulum finalem dividit -is, qui mesembrinos dicitur (92 exterior ... circulus, ... quem -em nos, Graeci m. appellant). ibid. -is appellatur, quia medio die per eum sol ... terram directo despicit nutu. 67, 93.

*meridiānus, -a, -um. a meridies post ante-, postmeridianus (cf. Stolz-Leumann⁵ 224). comp. magis -us: PLIN. nat. 5, 66 (v. p. 838, 68). NOT. Tir. 44, 73 -um. GLOSS. μεσημβρινός. leg. inde a VARRONE (l. 67), CIC. (l. 70), CAES., LIV., in versibus apud MART., AVIEN. ora. [it. vet. meriana, francog. vet. merienne (i. -a hora; cf. l. 78). M.-L.] [dub. (v. etiam p. 838, 30): APVL. mund. 11 v. p. 524, 71. PANEG. 6, 19, 1 v. p. 573, 35. in interpret. dub. textus hebr.: HIER. panest. hebr. in gen. p. 13, 5 (confudisse vid. צֶהְרָה c. v. q. e. צֶהְרָה). interpret. dub.: VVLG. act. 8, 26 vade contra -um (cf. Bauer, Wb. z. N. T. s. v. μεσημβρία).]

i. q. ad meridiem pertinens: A de tempore i. q. ad medium diem pertinens: 1 de spatiis temporis: a tempus -um: VARRO rust. 1, 51, 2 tempore (2, 2, 12 CAES. Gall. 5, 8, 5 civ. 2, 14, 1. 3, 76, 3 RVT. LVP. 2, 7. CELS. 2, 1, 2 temporibus [opp. nocturnis, matutinis, vespertinis]. COLVM. 12, 27 PLIN. nat. 2, 182. al. EPIT. Alex. 90 in -o t. [VVLG. Ier. 20, 16]. al.). CIC. de orat. 3, 17 t. -um ... in acerrima ... cogitatione posuisse. CAES. civ. 3, 9, 6 nacti occasionem -i t. discessu (-o t. discessu Ciacc.) eorum ... inruperunt. LIV. 31, 41, 11 erat ... -um t. (40, 47, 5). CELS. 3, 5, 5 insequitur. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 140, 4 (in interpret. allegor.: item in exod. 7, 8 p. 215, 22). p. 140, 16 syn. sexta hora. PS. ORIG. in Iob 1 p. 430A -o t., hora prandii. al. transfertur ad locum: VARRO rust. 2, 2, 7 stabula ..., quae spectent magis ad orientem quam ad -um t. (t. secl. Schneider).

b alia: VARRO rust. 2, 11, 4 horis (v. vol. VI 2960, 38. transfertur ad astatem [cf. p. 841, 48]: SEN. nat. 3 praef. 3). MART. CAP. 6, 607 nec ulla -o die metiuntur umbras (cf. Plin. nat. 6, 171 die solstitii sexta hora).

2 de rebus naturalibus, quatenus ad meridiem pertinent (adi. pro adv.: p. 838, 9. 11. 22): a de temperie aëris, luce sim.: VARRO rust. 2, 2, 11 aestus (RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 187, 14. 139, 7 VITAE patr. 6, 4, 17. cf. CELS. 2, 1, 2 caloribus. COLVM. 12, 15, 2 tepore

[tempore SAR]. 12, 15, 5. SIDON. epist. 1, 8, 1 fervore). PLIN. nat. 18, 354 tonitrua (opp. matutina). VVLG. Iob 11, 7 fulgor (LAVRENT. eleem. p. 116^c splendore). Is. 18, 4 -a lux clara est (RVFIN. Orig. in gen. 4, 1 p. 51, 3. cf. Orig. in psalm. 36 hom. 1, 6 -um lumen ... splendidissimum est [in imag.: Orig. in cant. 2 p. 139, 16 scientiae]). EVSTATH. Bas. hex. 6, 8 p. 930^B umbras -as (gr. p. 136^u ἐπὶ τῆς μεσημβρίας). b de sole: LIV. 28, 15, 4 aestus a -o s. (cf. 44, 38, 9 torrente -o s. [sim. GELL. 5, 14, 25]). CELS. 1, 2, 3 cavere -um s.

PLIN. nat. 2, 129 s. flatus ... comprimit -us (opp. exoriens occidentisque). 12, 86. FRONTO p. 224, 6 N. in s. -o ... cubans. AMBR. hex. 1, 8, 32 p. 33, 22 quem campum s. -us inluminat. al. transfertur ad locum: PLIN. nat. 17, 83 aquiloniae partes -is oppositae s. (opp. aquilonibus). 17, 202 -um s. spectare. AVIEN. ora 648. ADNOT. Lucan. 6, 337 (ad: medios ignes caeli). de solis cursu (spectat etiam ad notionem sub B allatam), defectu sim.: VITR. 9, 7, 2 circinatio (cf. SEN. nat. 5, 17, 3. 4 circulus [v. etiam l. 79]. AVIEN. ora 662 orbitam). PLIN. nat. 2, 180 defectus (opp. vespertinos, matutinos). AVG. gen. ad litt. 2, 14 p. 55, 6 altitudinem (p. 55, 10 de positione lunae medio noctis). huc pertinet: PAVL. NOL. carm. 24, 917 -o incendio mundi (sc. quod excitatur sole medium locum caeli tenente) repens ruina mortis opprimit divites. c generalim: VARRO rust. 2, 2, 10 prima luce herba ruscida -am, quae est aridior, iucunditate praestat.

3 de rebus, quas animantia meridie parant, tractant, adhibent, vel quae hominibus meridie accidunt: PAVL. FEST. p. 223, 5 cibum (SVET. Aug. 78, 1). CELS. 1, 10, 3 somnus (PLIN. epist. 9, 40, 2 SIDON. epist. 1, 2, 7. cf. 2, 9, 7 excusso torpore -o). SEN. epist. 7, 3 spectaculum (cf. TERT. nat. 1, 10, 47 p. 80, 11 ludi. v. etiam l. 81). APVL. flor. 13 p. 45 cantum cicadarum. AVG. in psalm. 67, 21 p. 826^{ex}. (metaphorice) umbraculum (cf. p. 839, 7). TAB. devot. Audolent 140, 10 obbripilationis -as interdianas scrutinas nocturnas ('suspiciari licet erravisse qui scripsit et -as posuisse dum vult matutinas' Aud., sed cf. l. 41).

4 de ipsis animantibus, quae meridie aliquid faciunt (adi. pro adv. l. 34): QVEROL. p. 41, 9 captator temporum matutinus, -us, vespertinus. VVLG. psalm. 90, 6 non timebis ... ab incursu et daemonio -o (μεσημβρινοῦ. cf. PAVL. NOL. epist. 11, 8 p. 67, 15. alleg. interpret.: HIER. tract. in psalm. II p. 69, 26sq. AVG. in psalm. 90 serm. 1, 9. EVCHER. form. 2 p. 13, 5 id est manifesto. in superstitione [cf. Pfister, RE XV 1030]: GREG. Tvr. Franc. 8, 33 p. 348, 25. Mart. 3, 9 [cf. Krusch ad l.]. 4, 36. VITAE patr. Iurens. 3, 11 spiritus ... lunaticae et Dianaticae et -e et diurne et nocturne. cf. et p. 840, 42).

B de regione i. q. ad austrum spectans, australis: 1 de rebus: -a pars: VARRO rust. 1, 2, 4 salubrior p. terrae septentrionalis quam -a (VITR. 1, 6, 7. 13. al. SEN. nat. 4, 5, 4 [opp. septentrionalibus locis]. COLVM. 1, 6, 18 PLIN. nat. 5, 110. 7, 170 a -is p. ad occasum solis. LACT. inst. 2, 9, 10 in ... p. -a et septentrionali figura vitae ac mortis continetur. HEGES. 4, 16, 2 p. 266, 15 ex p. -a [b. Iud. 4, 453 κατὰ τὸ μεσημβρινόν. al.). 1, 7, 1 caeli (PLIN. nat. 17, 83). VITR. 9, 3, 3 mundi (ISID. nat. 9, 3 = SVET. frg. 124 p. 194, 7). PLIN. nat. 4, 54 Cephallaniae. 5, 63 urbis. 5, 145 septentrionali sui p. ..., -a. AMM. 19, 5, 4 murorum. al. omisso v. q. e. pars: VITR. 6, 1, 11 inter septentrionalem -amque (cf. Wisstrand, Apophoreta Lundström, Gotoburgi 1936 p. 47). PLIN. nat. 17, 83 arborum (opp. aquiloniae). alia: LIV. 29, 35, 14 vallem (opp. latus ad septentrionem versum). 38, 20, 4 regione (VITR. 1, 6, 7. 12 [opp. septentrionalis]. al. CVRT. 7, 3, 7. 8, 9, 5). VITR. 1, 4, 1 caelum (PANEG. 10, 12, 5). 1, 6, 7. 13 linea. 6, 1, 4 axem (al.). 6, 1, 6 finibus. 8, 2, 6 loca (EVSTATH. Bas. hex. 3, 6 p. 896^c de -is l. [propter gr. p. 66^c μέσων suspicari possis corrigendum medianis, sed interpres decipi potuit seq. voc. ἀρκιφών]). 9, 5, 4 cardinem (PLIN. nat. 6, 197 VEG. mil. 4, 38 p. 155, 8). COLVM. 3, 12, 5 positionem. 5, 8, 5 colle. PLIN. nat. 2, 50 plaga (2, 177. 17, 20. FLOR. epit. 3, 1, 1 [opp. ad orientem]. LACT. inst. 2, 9, 9 AMM. 22, 15, 5. VVLG. exod. 36, 23 tabernaculi. num. 2, 10. 3, 29. 13, 18. Ios. 15, 4 finis -ae p. Ezech. 47, 19 p. ... australis [cf. p. 842, 22. 46] -a [הַיָּמִינִי הַזֶּה al.). 2, 168 sinus. 2, 212 a -o caeli fastigio vergente in occasum mundo. 2, 245 a -o situ ad septentriones (MART. CAP. 6, 614). 4, 110 latere (31, 43 [opp. ab aquilonis ... parte]. AMM. 19, 2, 3 VVLG. exod. 26, 18. 35). 5, 66 terra magis etiamnum -a Babylonia vocabatur. 5, 97 Taurus dextro latere septentrionalis ..., laevo -us (i. ad austrum porrectus). 6, 56 mari (opp. Eoo). 6, 194 oceanum (MART. CAP. 6, 620). 13, 42 orbe. GELL. 2, 30, 5 -um orbis circulum (aliter supra l. 16). PS. CYPR. mont. 4 p. 108, 8 quarta stella -a dicitur mesembrion. AVIEN. ora 290 civitates. AMM. 23, 6, 41 tractus. al.

2 de hominibus in australibus partibus habitantibus (cf. p. 839, 2): VITR. 6, 1, 9. 10 nationes (opp. 6, 1, 7 quae ... ad septentriones sunt n.). 8, 2, 6 Aethiopum.

m. pro subst. meridiānus, -ī: 1 pertinet ad tempus: a de circulo, quem sol medio die permeat (cf. l. 15. p. 837, 51): MACR. somn. 1, 15, 15 -us et horizon. 1, 15, 16 -us est ..., quem sol ... ipsum diem medium efficiendo designat. b de gladiatoribus, qui meridie dantur (cf. Schroff, RE XV 1028sq.). SVET. Claud. 34, 2 bestiaris -isque ... delectabatur. TERT. apol. 15, 5 inter ludicras -orum crudelitates. 2 pertinet ad regionem: a de loco: GROM. p. 310, [R.]

26 L. -us... similis septentrioni. **b** de hominibus australes partes incolentibus (cf. p. 838, 75): VITR. 6, 1, 11 -orum cogitationes.

f. pro subst. **meridiāna**, -ae v. l. 14.

n. pro subst. ***meridiānum**, -ī: **1** de tempore medio diei (cf. GLOSS. III 426, 34 καὶ μεσημβρία et meridiān): **a** sing.: VITR. 5, 10, 1 tempus lavandi a -o ad vesperum est constitutum. VVLG. eccles. 34, 19 umbraculum -i (cf. p. 838, 29). **in comparat.**: PSALT. Cas. 36, 6 v. p. 841, 43. **abl. temp.** -o: PLIN. nat. 2, 96. 9, 25 PSALT. Cas. 54, 18 v. p. 840, 40. **in -o**: ITALIA cant. 1, 6 (Ambr. hex. 4, 5, 22. al.) ubi manes in -o? (alleg. interpret. TYCON. 7 p. 73, 17 AMBR. hex. 4, 5, 22 p. 129, 4 inst. virg. 17, 113 RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 139, 12sq. GREG. ILIB. in 1. p. 143, 7. 15. cf. et p. 841, 18). AMBR. hex. 4, 5, 21 p. 128, 17 VVLG. eccles. 43, 3. **b** plur.?: PLIN. nat. 10, 158 incubat femina post -a ('an -ā [sc. horam]? Mayh. cf. Arist. hist. anim. 6, 8 p. 564^a 19 ἀπὸ δειλῆς) in matutinum. CASSIOD. Ios. antiq. 3, 1 p. 62, 1 circa -a. **2** de regione, **plaga australi**: **a** sing.: VELL. 2, 126, 3 quidquid -o aut septentrione finitur. COLVM. 1, 6, 2 ambulationes -o aequinoctiali subiectae sint ([ibid. meridiem ae.]. 3, 12, 6. cf. PLIN. nat. 2, 212 -o contraria. TYCON. 4 p. 42, 12 adversum -o). FRONTIN. grom. p. 11, 2 Th. aruspices (cf. p. 841, 73. 84) ... appellaverunt ... sinistram, quae a -o (F, ad -um HYG. lim. grom. p. 132, 1) terrae esset (p. 11, 12. 14, 13. Ps. ORIG. in Iob 1 p. 409^c a -o ad aquilonem). p. 11, 6 a septentrione ad -um. p. 12, 10 est ... decumanus in -um (12, 14. HEGES. 4, 16, 2 p. 266, 21 [b. Iud. 4, 454 εἰς μεσημβρίαν]. al.). FLOR. epit. 4, 12, 40 sub -o (opp. ad septentrionem). PALLAD. 1, 12 ut partes ... hibernas -o offeramus (opp. septentrioni, orienti). FILASTR. 121, 2 in partem aliquam -i. TYCON. 7 p. 73, 25 sol ... per -um iter habet (ISID. nat. 17, 5 per austrum i. e. -um). AMBR. hex. 4, 5, 22 p. 130, 19 esse ... in -o. RVFIN. hist. mon. 8 p. 420^B cum progredieremur ... contra -um. Orig. in Ios. 19, 2 in enumeratione partium mundi (sim. Ps. ORIG. in Iob 1 p. 410^A Avc. in euang. Ioh. 10, 12^m. c. Fel. 2, 2 p. 829, 24. al.). **al.** **b** plur.: SEN. nat. 4, 2, 29 haec -a sunt. 7, 29, 3 cometes per occidentem in -a pervenit. PLIN. nat. 7, 24 in -is Indiae (25, 110 in saxosis ... -is). HEGES. 4, 1, 1 p. 239, 9 septentrionalia urbis ... -a (b. Iud. 4, 1, 8 πρὸς μεσημβρίαν). **cf. Onom.**

meridiatio, -ōnis f. **a** meridiare. **i. q.** quies meridiana (cf. p. 838, 25. 840, 18 et Blümner, Privatalt. 383. Marquardt-Mau 268sq.): CIC. div. 2, 142 nunc ... propter intermissionem forensis operae et lucubrationes detraxi et -es addidi, quibus uti antea non solebam.

***meridiās**, -ēi m. (f.: l. 69). [ex *mediei-diē; v. Wackernagel, IF 31, 1912, 251sq. J. B. H.] **de orig.**: VARRO ling. 6, 4 -s ab eo quod medius dies. d antiqui, non r in hoc dicebant (cf. VEL. gramm. VII 71, 23. CENS. 24, 3 [p. 840, 12]. NON. p. 60, 18. 451, 5 [p. 841, 48]. AVG. loc. hept. 1, 177 p. 534, 1 MACR. Sat. 1, 3, 14 CASSIOD. in psalm. 54, 17). CIC. orat. 157 ipsum -em cur non medidie? credo quod erat insuavius (cf. QVINT. inst. 1, 6, 30 -em an m. oporteat dici, quaeritur. DON. Ter. Ad. 848 Ps. AVG. quaest. test. I 108, 5 p. 255, 9. MACR. somn. 2, 5, 19 quia cardo australis sentiri incipit a medio terrae eqs. PRISC. gramm. II 137, 8. cf. 35, 2 ISID. orig. 3, 42, 3. al. cf. l. 56). IOH. MED. (?) Ps. Chrysost. hom. ed. Froben I 943^B quia dividat diem; meros enim pars est divisa diei eqs. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 137, 18 tempus ... quo merus est dies et purior ac florulentior lux (ISID. orig. 3, 42, 3. 5, 30, 15 -s dicta quasi medidies [cf. l. 48] ... vel quia tunc purior dies est. merum enim purum dicitur. in toto enim die nihil clarius -e eqs. 13, 1, 6. 20, 3, 3). **de pronuntiatione**: PRISC. gramm. II 24, 6 d scribentes Latini hanc (sc. litteram z) exprimunt sono ut -s, hodie. **notatur merid**: p. 840, 50. 841, 15. **de formis**: **in usu fuisse primitus adv.** -e et inde ceteros casus per hypostasin q. d. **formatos docet Usener**, Kl. Schr. I 259 **cf.** DON. Ter. Ad. 848 [p. 840, 14] nomen fecit de adverbio. **aliter** PRISC. gramm. III 71, 17 -e ... pro adverbio accipitur cum sit nomen). **de decl.**: CHAR. gramm. p. 45, 27 B. -s μεσημβρία -ei (alias gen. non legitur). **dat.** -e: CHALC. comm. 60. **plur. in usu non est** (nihil est, quod docet CHAR. gramm. p. 32, 7 B. pluralem genetivum ... in die et -e per rum). **de genere**: PRISC. gramm. II 159, 5 semper masculinum est 'hic -s', certum enim significat tempus diei (cf. 365, 25 III 475, 23. al.). **fem.** (cf. J. B. Hofmann, Philol. 93, 1938, 270): AVR. Fronto p. 31, 19 N. (v. p. 840, 55). AMM. 26, 1, 9 IUL. Aug. c. Iul. 6, 1, 2 VITAE patr. 6, 4, 10 ISID. orig. 3, 42, 3. 5, 30, 15 (l. 56). NOT. Tir. 44, 72 -e (inter cotidianum et meridianum). 44, 74 ante -e. 44, 76 post -e. **de notione** (cf. l. 45. 55. p. 840, 12): RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 139, 9 tempus est, quo sol celsiorem circuitus sui verticem tenet. AVG. in euang. Ioh. 9, 14 μεσημβρία (al. GLOSS.). GLOSS. V 651, 1 -s meridianus ('medianus?' Heraeus) dies. -e δειλῆς. δειλὸν. μέσην ἡμέραν. μεσημβρίαν. **inde a** LEGE XII tab. (cf. p. 840, 7. 63), PLAVTO. [val. mereze, it. meriggio. M.-L.] [corrupt.: APVL. met. 9, 22 (v. adn. crit.). **locis contextus minus certi**: CIC. de orat. 2, 367 post -em (eL, -e O², om. M). LIV. 44, 36, 2 VITR. 9, 1, 3 CVRT. 8, 10, 24. ITALIA gen. 24, 63 (Aug. quaest. hept. 1, 69) exerceri in campo <de?> -e ([<po>meridie vel <pos>meridie? Castiglioni [gr. τὸ πρὸς δειλῆς. Vulg. inclinata iam die]). **in interpret. dub. textus hebr.**: VVLG. I reg. 10, 2 Abd. 9.]

I de tempore (cf. etiam p. 585, 18. c. attr.: l. 14. 23. 31. 41. 55. 84. p. 841, 21. 45): **A** strictiore sensu i. q. media pars diei (in disponendis temporibus diei: VARRO ling. 10, 41 ut est in te(m)poribus -s ad diem sic media nox ad noctem. frg. Serv. Aen. 2, 268 solidae ... partes ... diei: mane ortus -s occasus [ISID. nat. 1, 2 (= SVET. frg. 113 p. 151, 1) m. -s (-e B¹C) et suprema]. PLIN. nat. 2, 188 diem observare Vmbria -e in -em eqs. [GELL. 3, 2, 6]. 7, 212 xii tabulis ortus tantum et occasus nominantur, post aliquot annos adiectus est et -s accenso consulum id pronuntiant [cf. l. 59. p. 841, 25], cum a curia inter Rostra et Graecostasim prospexisset solem. CENS. 23, 8 partes diei bifariam tum divisi -s discernebat. 24, 3 p. 51, 15 post hoc [sc. mane] ad -em; tunc -s, quod est medii diei nomen; inde de -e eqs. **expresse de claritate diei medii**: l. 56sq.): **1** **proprie**: **a** **locat.** -e (cf. p. 839, 61): **α** **usu originario**: TER. Ad. 848 -e ipso faciam ut stipulam colligat (DON.: cum sol vehementior est). CATO agr. 89 bibere dato (cf. VARRO rust. 3, 7, 9 opp. mane, vesperi). VARRO Men. 458 viatorem -e praetereuntem fontem. rust. 1, 2, 5 die(m) si non diffinderem (cf. 3, 2, 15 dividere) ... somno -e (cf. p. 838, 25 et CAES. Gall. 7, 46, 5 conqueverat. PLIN. epist. 7, 4, 4 dormiturus [VVLG. II reg. 4, 5 syn. ferventi die]). frg. Non. p. 144, 3 sis, veneris -e[m die] natali Fortis Fortunae. p. 545, 4 utrum -e an vesperi libentius ad obbam accedas. CIC. Att. 1, 1, 1 (proverb.) si iudicatum erit -e non lucere (cf. PETRON. 37, 5 mero -e ... tenebras esse). CAES. Gall. 5, 17, 2. LIV. 9, 32, 6 sol -e se inclinavit. 44, 35, 20. VITR. 1, 4, 2 opp. sole exoriente, vespere. FEST. p. 173, 25 qui plus videret vesperi quam -e. PAVL. FEST. p. 120, 17. 124, 7 immolabant. SEN. epist. 7, 4 in ludis gladiatoris (cf. p. 838, 81 et SVET. Cal. 56, 2 Claud. 34, 2). PLIN. nat. 2, 50 quia ... -e ad septentrionem umbrae cadant, ortu vero ad occasum. 2. 99 opp. oriente aut occidente (cf. 2, 151. 21, 44). 2, 228. 12, 40 opp. noctu, solis exortu. 19, 183 opp. matutino, vespera. FRONTIN. (?) strat. 4, 3, 11 capere ... cibos (GREG. TVR. vit. patr. 9, 1 p. 702, 28 quodam -e. cf. VVLG. gen. 43, 16 sunt comesuri [alleg. interpret. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 140, 13. cf. et HIER. hom. Orig. in cant. 1, 8 p. 39, 29]). TERT. apol. 46, 4 lucernas ... prostituere. adv. Marc. 1, 1 p. 291, 27 Diogenes lucernam -e circumferens. ITALIA gen. 18, 1 (Rufin. Orig. in cant. 2 p. 139, 19) visus ... deus ... -e (μεσημβρίας, Vulg. in ipso fervore diei. alleg. interpret. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 140, 5). Am. 8, 9 (Tert. adv. Marc. 4, 42 p. 564, 17) occidet sol -e (μεσημβρίας, VVLG. in -e). VVLG. psalm. 54, 18 vespere et mane et -e (μεσημβρίας, Psalt. Cas. meridio) narrabo. Is. 59, 10 impegimus -e quasi in tenebris (cf. p. 841, 17). al. Ps. ORIG. in Iob 1 p. 430^B medio -e. RVSTIC. Conc. I 4 p. 43, 29 sabbato -e. GREG. TVR. Andr. 6 p. 830, 20 de incursu daemonis (cf. p. 838, 35. 841, 21). al. **in semestri luce Hyperboreorum**: PLIN. nat. 4, 90 -e metere (opp. matutinis, occidente, noctibus). **β** **c. praep.** (praep. c. abl. v. p. 841, 10): PLAVT. Most. 579 redito huc circiter (cf. p. 841, 4) -e (P, -em A). 582 hic manebo ... ad -e (Leo, Linds., -em AP; item Pseud. 1174). MART. 3, 20, 13 post (cf. l. 65. 73. p. 801, 72) -e (C⁴, Linds., Her., -em B, vulg.) ... ambulat (4, 61, 12. AVR. Fronto p. 68, 9 N. [posttridie m. 1, p. -em m. 2]. ACT. lud. saec. Sept. Sev. [RhM. 81, 1932 p. 388sq.]. 40. ACT. Arv. a. 218 a 10 post merid(ie an -em?). cf. a. 241 l. 14. VEG. mil. 1, 11. 2, 18. 23. 3, 8 [ubique in l. v. codd. mell., -em ed.; opp. mane]. GLOSS. δειλῆς. COD. Theod. 15, 5, 2 pr. ante (cf. l. 65. p. 839, 73) -e ([V]. pro subst. n.: AVR. Fronto p. 31, 19 N. a. -e apricum [praecedit: media nox, gallicinium, matutinum atque diluculum; seq.: -s fervida, vespera]). **γ** **pro subi.** (cf. p. 841, 27. 29): PLAVT. Most. 651 iam appetit -e. PETRON. 62, 3 luna lucebat tamquam -e (cf. Her. ed. p. 285). ITALIA Is. 58, 10 (Lucif. Athan. 1, 44 p. 144, 27) tenebrae tibi ut -a[le] (-s ed. pr., Aug. conf. 10, 5, 7 et VVLG.) erunt (cf. p. 145, 3). **pro obi.**: PLAVT. Boeot. 2 ubi primum accensus (cf. l. 8. p. 841, 25) clamarat -e (Usener, -em cod., -em vel -e edd.). **b** **ceteri casus** (cf. p. 839, 64): **α** **iuncturae per praep.**: **c. acc.** ante -em ... post -em (cf. CHAR. gramm. p. 243, 11 B. **inter temporis finita adverbia**): LEX XII tab. 1, 7sq. (Gell. 17, 2, 10) **in agendis causis** (cf. l. 75 et SEN. contr. 3 praef. 5) a. -em ... p. -em (utrobique scriptum fuisse -e suspicatur Skutsch, Kl. Schr. 167). CIC. Tusc. 2, 9 (p. -e GR¹). CELS. 3, 21, 11. COLVM. 7, 3, 24 in pascendo grege (cf. PLIN. nat. 18, 330). arb. 12, 1 PLIN. epist. 2, 17, 18. ante -em: CIC. de orat. 3, 17 discesserunt paulumque requierunt. Tusc. 2, 67 Att. 13, 47b, 1 LIV. 7, 8, 5. PAVL. FEST. p. 346, 2 vinum ... absorbebant (cf. PLIN. nat. 21, 9). SCRIB. LARG. 113. al. post (cf. l. 47) -em (cf. QVINT. inst. 9, 4, 39 'pomeridie'): CATO agr. 31, 2 materiem ... eximito p. -e(m) sin(e) (add. ex Plin. nat. 16, 193; -es in PAR; -e sine Skutsch) vento austro (sim. 40, 2 [inde PLIN. nat. 17, 112]). VARRO rust. 2, 4, 6 CIC. de orat. 2, 367. off. 3, 80 ut ... in rostra ... escenderent (cf. ad Q. fr. 2, 15, 3. CAEL. Cic. epist. 8, 9, 1 agit causas. SVET. gramm. 4 declamare. v. etiam l. 64). Att. 1, 10, 1 eo ipso die p. -em. 8, 14, 1. COLVM. 1, 6, 2 balnearia ... ut sint p. -em et usque in vesperum illustria. PLIN. nat. 10, 181. ITALIA lev. 6, 20 (Aug. quaest. hept. 3, 15) offerent (τὸ δειλὸν, Vulg. vespere). LAMPR. Alex. 35, 5 opp. matutinis horis. AMM. 25, 10, 14. 29, 1, 16 consopitus (cf. GREG. TVR. glor. conf. 77 p. 794, 20 p. -em [-e v. l.] dormientem). al. ad (cf. l. 46) -em: CIC. Att. 4, 3, 4 permansit. CAES. civ. 3, 95, 1. LIV. 34, 47, 5 usque ad -em (AMM. 20, 3, 1 ad u. -em. 26, 1, 9 u. ad -em ... plenam. al.). 44, 33, 11 ex ... statione ... [R.]

decedi. 44, 36, 1 hora diei iam ad -em vergebat. in: SEN. nat. 5, 8, 3 usque in -em. AMM. 16, 12, 11 dies in -em vergit (19, 5, 8. 31, 10, 13 [-e V]). 24, 4, 17 aestus in -em crescens. CAES. Gall. 1, 50, 2 circiter (cf. p. 840, 46) -em (cf. COLVM. 7, 3, 19 circa -em [PLIN. nat. 2, 195, 228 (opp. ad noctis media). 10, 5 c. -em ..., quo die signum arietis sol intraverit]). LIV. 42, 64, 8 pridie per (V, post Müller) -em profecti (MELA 1, 39 PLIN. nat. 2, 151. VVLG. Dan. 13, 7 cum ... populus revertisset p. -em [μέσσην ἡμέραν]). CELS. 3, 5, 7 inter -em (-e V) et vesperum. PLIN. epist. 2, 17, 23 solem orientem statim exceptum ultra -em ... servat. c. abl.: CAES. Gall. 7, 80, 6 a -e prope ad solis occasum (LIV. 29, 27, 6. PLIN. nat. 7, 84 ad vesperam). FRONTO p. 206, 19 N. de (cf. p. 839, 82) -e ad posterum temulentum. ?pro -e: FRONTO ad p. 191, 7 N. (loco manco legit Hauler in sched.). ACT. ARV. a. 218 A 20 (cf. Heraeus, ALL 12, 1902, 92). a. 240 (Inscr. Dessau 9522) i 33 promerid. in -e (cf. p. 840, 39): ITIN. Alex. 21 rivuli praecalidi noctis e medio sensim in -e (A, -em Volkmann) frigent. VVLG. deut. 28, 29 palpes in -e sicut palpare solet caecus in tenebris (Iob 5, 14 opp. in nocte. cf. et p. 840, 40). cant. 1, 6 ubi cubes in -e? (alleg. interpret. AMBR. in psalm. 118 serm. 2, 11, 2 -em ... esse ecclesiam. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 139, 7 AVG. serm. 46, 37. 138, 9 un. eccl. 16, 40 p. 284, 1sq. cf. et p. 839, 10). PS. ORIG. in Iob 1 p. 430^A in medio -e plures daemonum tentationes (cf. p. 840, 42) se demonstrant quam caeteris temporibus. al.

β alia: ?PLAVT. Boeot. 2 v. p. 840, 60. VARRO ling. 6, 89 Cosconius ... scribit praetorem accensum (cf. p. 840, 8. 59) ... iubere ... inclamare horam tertiam esse itemque -em et horam nonam. CAES. Gall. 7, 83, 5 cum -s (Q, -e ABM β, Schneider) esse videatur (VVLG. III reg. 18, 27. cf. l. 26 et PLIN. nat. 18, 330 adesse). 7, 83, 8 cum iam -s (ad -em β, -e? Heraeus ad Petron. p. 285) adpropinquare videtur. HOR. carm. 3, 25, 5 inclinare -em. AVR. Fronto v. p. 840, 55. APVL. met. 2, 11 -s accesserat. 6, 12 dum -s solis sedaverit vaporem. VVLG. III reg. 18, 29 transiit. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 140, 17 cum ... sexta hora non aliud quam meridianum tempus ostendat, nullus euangelista tamen -em nominavit. VITAE patr. 6, 4, 10 facta ... -e (gr. Cot. p. 473 καὶ μεσημέριον).

2 in comparat. et allegoriis (cf. etiam l. 18. 70 et p. 840, 32. 37) praesertim tamquam symbolum claritatis: AMBR. in psalm. 118 serm. 2, 11, 3 qui ... receperunt Christum, ... in -e sunt (cf. HIER. in Abd. 8sq. p. 1107^A RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 140, 7). *ibid.* illis -s factus es, Christe, qui ponuntur in divitiis tuis (opp. matutinus). HYMN. Ambros. I 7, 27 pudor sit ut diluculum, fides velut -s. VVLG. psalm. 36, 6 deus educet quasi lumen iustitiam tuam et iudicium tuum tamquam -em (μεσημβρίαν, Psall. Cas. meridianum. cf. AVG. nat. et grat. 31, 35 p. 258, 20). AVG. conf. 12, 15, 21 nisi ... tamquam semper -s luceret et ferveret. serm. 46, 38. IVL. Aug. c. Iul. 6, 1, 2 in quadam -e comperitae veritatis sine obumbramento ignoracionis. EVCHER. form. 2 p. 13, 15 -s: plena doctrinarum factorumque claritas.

B latiore sensu (cf. NON. p. 451, 5 -em mediam diei partem omnes putant solum esse dicendam, cum et noctis et aetatis) [add. Merc.] eam temporis partem doctorum auctoritas dixerit: VARRO Men. 269 noctis circiter -e (cf. p. 840, 45): NON. p. 451, 13 priusquam aetas in -e est, torpedinem pelle.

II de loco (cf. etiam p. 585, 36. c. attr.: p. 842, 24. 48. 52. 67. c. gen. loci [saepius in VVLG.] e.g.l. 82. p. 842, 20 sq. 62): A i.g. regio caeli inter orientem et occasum posita (saepissime opp. septentrio): 1 definitiones sim.: VARRO rust. 1, 2, 4 cum orbis terrae divisus sit in duas partes ab Eratosthene ... ad -em versus et ad s. VITR. 1, 1, 10 ex astrologia ... cognoscitur oriens occidens -s s. SEN. nat. 5, 16, 1 venti quattuor sunt in ortum occasum -em s.que. MELA 1, 3 unde sol oritur, oriens nuncupatur ..., qua decurrit, -s eqs. PLIN. nat. 18, 326 hora ... diei sexta contra mediam faciem -s et a vertice s. erit. 18, 332 -em excuti placet, quoniam semper idem est (cf. GELL. 2, 22, 14 certo atque fixo limite est. APVL. mund. 13 bis). GELL. 2, 22, 3 Favorinus ita fabulatus est: ... limites regionesque esse caeli quattuor: exortum occasum -em s. LACT. inst. 2, 9, 7. 9 HIER. in Abd. 8sq. p. 1106^D v. vol. II 1555, 31. tract. in psalm. I 106 p. 175, 30 quattuor ... climata: orientem occidentem -em et boream. AVG. in psalm. 95, 15. MACR. somn. 2, 5, 19 causa ..., ut -s non australis cardo vocaretur eqs. al. alleg. (cf. l. 36. p. 842, 44): AVG. civ. 18, 32 p. 300, 10 D. (ad Hab. 3, 3 de Theman veniet) significatur -s id est fervor caritatis et splendor veritatis.

2 iuncturae: a per praep.: in -em: CATO agr. 1, 3 in -em (-e Skutsch, Kl. Schr. 206) spectet (VARRO frg. Fest. p. 339, 3 in augurio. PLIN. nat. 17, 23). LIV. 22, 46, 8 Romanis in -em, Poenis in s. versis (CVRT. 4, 7, 18 FLOR. epit. 3, 5, 29). 37, 31, 10 vergit (38, 21, 1. 42, 54, 10). MELA 1, 53 actas a s. in -em nubes (2, 37 Graecia ... vecta. PLIN. nat. 3, 80). 2, 79. PLIN. nat. 2, 183 umbras iaci (cf. 2, 184 [syn. in austrum]. 6, 171). 3, 38 excurrit Italia (17, 36). al. TAC. Agr. 10, 2 Britannia ... Gallis ... inspicitur (opp. in orientem ..., in occidentem ... obtenditur; septentrionalia ... pulsantur). APVL. met. 4, 4 prono iubare (cf. p. 842, 5). AVIEN. ora 207 patet. VVLG. num. 34, 4 (a -e v. l.). Ios. 17, 9 descendit ... terminus in -em torrentis. al. ad -em: VARRO ling. 5, 31 iacet ad -em et austrum (opp. ad s. et aquilonem. MELA 3, 61 subi. umbrae). 7, 7 pars templi ... antica ...

ad -em (item in augurio: CIC. div. 1, 31 spectans [cf. Pease ad l.]; LIV. 1, 18, 6. 7 dextras ad -em partes, laevas ad s. esse dixit [cf. Conway-Walters ad l.]. PAVL. FEST. p. 220, 3 PLIN. nat. 2, 143 ISID. orig. 15, 4, 7. cf. p. 841, 73 et p. 839, 20). CIC. nat. deor. 2, 49 inflectens ... sol cursum tum ad s. tum ad -em (LACT. ira 13, 4. cf. p. 841, 81). CAES. Gall. 5, 13, 1 angulus ... spectat (VITR. 1, 4, 1. al. COLVM. 6, 23, 1 MELA 3, 61 PLIN. nat. 17, 214. 37, 25. cf. VVLG. III reg. 7, 25 respiciebant). NEP. Cim. 2, 5 vergit (LIV. 36, 15, 7. MELA 1, 8 a s.). VITR. 6, 1, 7 progredientibus. SEN. nat. 7, 7, 3. 7, 21, 3 flexit. CVRT. 5, 4, 7 Medus ... versus (7, 10, 15 oppida. MELA 1, 81. 3, 68. PLIN. nat. 3, 147 a s. al. cf. COLVM. 1, 5, 5 villa convertitur [MELA 2, 47]. MELA 3, 78 avertitur. PLIN. nat. 5, 43 ad -em versus [cf. p. 841, 57] ... Aethiopes habitant). COLVM. 1, 2, 3 collibus ... devexis. MELA 1, 49 Aegyptus refugit. al. PLIN. nat. 3, 45 Italia incedit ... caeli regione ad -em ... inter sextam horam primamque brumalem. 4, 63. 5, 48. 6, 57 a s. ad -em. FLOR. epit. 3, 2, 1 sic ad -em (cf. 3, 1, 1 ad meridianam plagam). 4, 12, 61 omnibus ad occasum et -em pacatis gentibus. VVLG. gen. 13, 14 vide a loco hoc ... ad aquilonem et -em. num. 10, 6 qui habitant ad -em ([10, 5 ad orientalem plagam]. 21, 1. al.). Ios. 13, 4 ad -em ... sunt (18, 13 montem, qui est ad -em Bethoron inferioris. iud. 1, 16 Arad. al.). iud. 21, 19 sita est ... ad -em oppidi. Ezech. 47, 1 aquae ... descendebant ... ad -em altaris. 47, 19 haec est plaga ad -em australis (עֲרֵב הַיַּמִּי cf. l. 46 et p. 838, 64). al. contra -em: COLVM. 9, 5, 1 sedes apium collocanda est c. brumalem -em. PLIN. nat. 6, 85. VVLG. exod. 27, 9 erunt tentoria. num. 35, 5. Ios. 11, 2 c. -em Ceneroth. al. per -em: COLVM. 4, 24, 3 p. -em plures palmites submittantur. VVLG. eccles. 1, 6 sol gyrat. sub -em: PLIN. nat. 6, 203 sub -em (-e v. l.) positas esse prope occasum. inter -em: PLIN. nat. 2, 120 media regione i. ortum brumalem et -em eqs. a -e: de motu: CIC. leg. frg. 4 sol ... iam devexus. SALL. Iug. 48, 3 flumen oriens (cf. CVRT. 9, 4, 8). VITR. 1, 4, 2. 1, 6, 4 esse ventum (cf. PLIN. nat. 2, 119. 126sq.). al. SEN. nat. 1, 6, 1 MELA 1, 5, 9. PLIN. nat. 18, 345 nubes ... si incumbent. FLOR. epit. 2, 6, 12 homines a -e et sole venientes. VVLG. gen. 13, 3 reversus ... est. Ios. 18, 14 a -e montis. 18, 15. de situ: BELL. Alex. 1, 4 palus ... interiecta. LIV. 26, 42, 8 ab ortu solis et a -e cincta mari (MELA 1, 21). 44, 31, 5. VITR. 6, 1, 3 absunt. CVRT. 9, 3, 1 regio ... minus vasta est. COLVM. 5, 6, 22. MELA 1, 15 terminos habet. 1, 54 oppositi nobis ... antiochones. 3, 25. PLIN. nat. 3, 84 patens. 16, 120 ferunt ... ilices ... hyphear (opp. a s.). saepe. TAC. hist. 5, 6, 1 Aegyptus obiacet. PALLAD. 1, 6, 2 VVLG. Ios. 15, 21. AVG. civ. 16, 17 p. 154, 11 D. a -e ... usque ad s. TAB. vendit. JournSav. 1930 p. 26 II A 6 (a. 494) opp. a coro, a marino. de -e: APVL. mund. 16 de s. vel -e (Ps. Arist. 4 p. 395b 15 βόρεια καὶ νότια). AVG. epist. 140, 55 (ad cant. 4, 16 in interpret. alleg.). in -e (cf. l. 57): VVLG. Ezech. 48, 28 ad plagam austri in -e (עֲרֵב הַיַּמִּי cf. l. 23 et p. 838, 64).

b per casus: α acc.: COLVM. 1, 6, 2 cubacula spectent -em aequinoctialem (1, 6, 3. 3, 12, 5 vineae [opp. solis ortum, occasum]. al. MELA 1, 11 Indi [opp. s. Scythae]. 1, 14 gentes. al. PLIN. nat. 17, 20. 22. 62 argilla. al. PLIN. epist. 5, 6, 15. AMM. 23, 6, 64 [ibid. contra orientalem plagam, ab occidentali latere, a s.]. cf. COLVM. 8, 8, 2 tabulatum ..., quod aspiciat hibernum -em. VVLG. Ios. 15, 2 respicit [II par. 4, 4]). PLIN. nat. 6, 129 Tigris altero alveo -em ac Seleuciam petit. **β dat.:** CHALC. comm. 60 inter aquiloni s.que et item austro -eque subiecta.

B i. q. terra, plaga australis: FIRMIL. Cypr. epist. 75, 25 p. 826, 6 modo cum orientalibus ... modo vobiscum qui in -e estis (VVLG. num. 13, 30 habitat. Ios. 12, 8. ORIBAS. syn. 7, 51 Aa p. 198^{med}. medicis orientalium in -e constitutis. cf. et l. 45). VOPISC. Prob. 1, 3 principis imperio oriens occidens -s s. omnesque orbis partes in totam securitatem redactae sunt. VVLG. num. 13, 23 ascenderunt ... ad -em. deut. 33, 23 mare et -em possidebit. I reg. 27, 10 contra -em Iudae irruit. 30, 14 erupimus ... ad -em Caleb (syn. ad australem partem). al. AVG. serm. 46, 37 (ad cant. 1, 6 [p. 841, 18]) putas quia -s Africa est eqs. (serm. coll. Morin p. 52, 25 -s mundi). OROS. hist. 1, 14, 1 -em et s. ... regno iungere. EVSTATH. Bas. hex. 3, 6 p. 897^A qui amnes ex superiore -e ... descendunt (gr. p. 68¹ ἐκ τῆς μεσημβρίας ἀνωθεν). metonymice de iis, qui plagam australem incolunt: RVSTIC. Cons. I 4 p. 173, 9 scit hoc et oriens occidens et s. atque -s.

deriv.: meridialis, meridio, meridionalis. **comp.:** antemeridie (p. 839, 73. 840, 53), po(st)meridie(m) (p. 801, 72. 839, 82? 840, 47. 71), promeridie (p. 841, 15). cf. (ante-, post)meridianus. cf. Onom.

meridio, -äre et meridiior, -ätus sum, -äri. [a merides. J.B.H.]

de orig.: ISID. orig. 20, 3, 3 v. p. 801, 75 (in interpret. vocis q. e. merenda).

de formis: CHAR. gramm. p. 465, 15 B. inter verba activa, quae passiva voce primi ordinis offeruntur ... -or μεσημβρίζω, -tus sum (sim. DOSITH. gramm. VII 431, 19). p. 479, 23 inter verba, quae media appellantur. PRISC. gramm. II 396, 12 -o et -or. habent formas act.: SVET. (p. 843, 3), RVF., ISID. (p. 801, 75). depon.: CELS. (l. 84), ANON. Vales., VVLG. (p. 843, 4). part. praes.: SVET. (p. 843, 4). supin.: CATVLL. (l. 84). de notione (cf. l. 76 et p. 843, 5): GLOSS. μεσημβρίζω. μεσημβριῶν. [val. meridza, il. meriggiare, francog. merier. M.-L.]

1 i. q. tempore meridiano quiescere, dormire (cf. gr. μεσημβριάζω): CATVLL. 32, 3 iube ad te veniam -tum. CELS. 1, 2, 4 -ari ... [R.]

ante cibum (cf. ANON. Vales. 13, 74 post prandium. RVF. podagr. 16 ante p.). SVET. Cal. 38, 3 gloriatus... est *Caligula* expergefata e somno Caesonia, quantum egisset, dum eā -ret. Nero 6, 4 missos..., qui eum (sc. *Neronem*) -antem strangularent. VVLG. Iob 24, 11 inter acervos... -ti sunt ([gr. *aliter hebr.* מַצְרִיף, cf. ad l. GREG. M. moral. 16, 67 p. 1153^B in meridie requiescunt). 2 i. q. μεσουραγεῖν, in caeli culmine esse: PRISC. LYP. solut. 6 p. 73, 26 adulta redundantia -ante luna (seq.: supergressa medium).

deriv.: meridiatio.

meridiōnālis, -e. [a meridies; cf. septentrionalis. J. B. H.] [v. l. dett. v. p. 837, 47.] i. q. australis: FRONTO ad p. 206, 8 N. (= II p. 206 Haines) in alias -is sedis terras profectus est (legit *Hauler*). PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 2 p. 659, 1 in septemtrionali regione..., in -i (gr. 44 μεσημβρινῶ). R.

merifico, -āre. a merum et facere. i. q. in merum convertere: PS. AVG. serm. WSt. 50 (1932) p. 136, 29 (ad Ioh. 2, 8) Christus insipidos haustus -at (mi- un. cod.). Brandt.

merila v. s. medulla (p. 598, 73) et s. merula (p. 845, 44).

meris, -idis f., μερίς. i. q. pars fundi alii iuncta (cf. A. Schulten, *Herm.* 41, 1906, 5 sq. V. Arangio-Ruiz, *Epigraphica* 3, 1941, 98 sqq.): TAB. censualis frg. (Bruns fontes⁷ 142) 5 ad k(ardinem) -is III in fronte p(edes) tot. sim. 6. 12. 13. TAB. aliment. Baeb. (CIL XI 1147) 3, 2 fund(um) Asellianum... cum -bus (4, 39 c. casis et silvis et -b(us). 6, 86 c. -b(us) omnib(us) et alluvionibus iunctis praedis s. s. 7, 15 c. -e Vicriana).

merismos, -ī m., μερισμός. i. q. divisio multarum rerum (opp. diaeresis [sc. unius corporis]): SACERD. gramm. VI 460, 4 de -o. -os quam nos partitionem vocamus fit hoc modo, cum multae res separantur, ut puta pecora multa partiuntur (affert Verg. *Aen.* 1, 194). schema rhet.: RVT. LVP. 1, 18 -ός. CARM. de fig. 85 -ός (vertitur v. q. e. distribuela).

meritissimō (-ē) v. p. 818, 40 et 825, 59.

1. **meritō** adv. v. p. 823, 3.

2. **merito**, -āvi, -āre. a mereo frequentative. de notione: FEST. p. 154 a 17 -vere saepe meruere dixit Cato (l. 37). [falso trad. pro maritatis: TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 536, 15.] i. q. merere frequentative: CATO inc. lib. frg. 32 (Fest. l. c.) omnis (... qui stipendia merit)averunt (sim. SIL. 10, 655 Siculas longe -are per oras. cf. et p. 803, 20). CIC. Verr. II 3, 119 si qui vilicus ex eo fundo, qui sesteritia dena -asset, ... domino xx milia nummum... miserit (cf. p. 803, 8). PLIN. nat. 7, 129 cum... Roscius histrio II i D annua -asse prodatur (cf. p. 802, 71). PAVL. NOL. epist. 13, 11 p. 92, 21 pauperes, qui tota Roma stipem (cf. p. 805, 82) -ant (queritant M).

?CE 790 (= INSCR. christ. Diehl 1461), 1 hic magnis **meritor** mic(ans)... Arcadi(us) quondam deo... menister. subst. agnoscit Buecheler.

meritōrius, -a, -um. a mereri. abl. pl. -ris: CIL VI 15640, 2 X 3750, 5. [NON. p. 345, 3 a merendo et -i (ci. *Guiet*, mercennarii codd.) et meretrices dicuntur.]

i. qui mercedem meret: a pertinet ad homines corpore quaestum facientes: CIC. Phil. 2, 105 ingenui pueri cum -is, scorta inter matres familias versabantur (SERV. ecl. 8, 29 p. 97, 2 -i p. id est catamiti [inde SCHOL. Pers. 1, 10]). SVET. Claud. 15, 4 scorta -a (TERT. nat. 2, 10, 1 p. 113, 10 ARNOB. nat. 1, 28 p. 18, 26). ARNOB. nat. 6, 12 p. 223, 22 -i corporis (AMM. 28, 4, 9). b pertinet ad aedificata (cf. l. 66): VAL. MAX. 1, 7 ext. 10 alter se ad hospitem contulit, alter in tabernam -am devertit (HIER. chron. a. Abr. 1976 = SVET. frg. p. 360, 1 e t. -a oleum terra erupit [PS. HIER. in Luc. p. 569^A PROSP. chron. I p. 405, 333 OROS. hist. 6, 18, 34. 6, 20, 6. 7]. ISID. orig. 10, 182). PLIN. epist. 2, 17, 26 balnea. SVET. Vit. 7, 2 cenaculo. PAVL. sent. 2, 31, 16 in caupona vel in -o stabulo diversoriove. GLOSS. domus. c pertinet ad vehicula, quae mercede locantur: SVET. Iul. 57 raeda. Cal. 39, 1 vehiculis. d alia: SEN. dial. 10, 14, 3 cum per diversissimas domos -am salutationem circumtulert. epist. 88, 1 nullum in bonis studiis numero, quod ad aes exit. -a artificia sunt.

neutr. pro subst. **meritōrium**, -ī n. a i. q. aedificata, quorum partes mercede locantur: a generatim: Iuv. 3, 234 quae -a somnum admittunt? (cf. SCHOL.). PAPIN. dig. 32, 91, 4. VLP. dig. 7, 1, 13, 8 si domus ususfructus legatus sit, -a illic facere fructuarius non debet (ibid. -a non facturum). TERT. adv. Val. 7 p. 183, 23 pergulis... unicuique deo... distributis... -um factus est mundus. CIL X 1450 macellum cum ornamentis et -is (1701). 3750, 5 vicus Spurianus cum suis -is. INSCR. RevA. 1909 IV 13 p. 436, 5 (*Thamugadi*) in his praedis... -a praestantur. GLOSS. v. p. 799, 33. β speciātim i. q. tabernae, in quibus viatores excipiuntur (cf. l. 56. GLOSS. ξενοδοχείον. ἀκρατοπώλιον. cella vinaria vel hospitium): VLP. dig. 17, 2, 52, 15 viatica... et -orum et stabulorum (47, 10, 5, 5 ad -a vel stabula. 50, 16, 198 stabula... vel alia -a. CIL VI 15640, 2 monumentum... cum horto et stabulo et -is). CONC. S I 5 p. 286, 18 in -o non invenit locum (p. 94, 28 cenaculi, gr. I 1, 7 p. 64, 9 ἐν τῷ καταλύματι). b i. q. lupanar, ubi sunt scorta meritoria (GLOSS. domus meretricis. loca tabernarum, ubi adulteria committuntur): SPART. Pesc. 3, 10 pro tricliniis popinas habent, pro cubiculis -a. VOPISC. Tac. 10, 2 -a (scorta interpret. Salmas.) intra urbem stare vetuit. FIRM. math. 3, 6, 22 mu-

lier... quae... in -o se statuatur. 6, 30, 10. 16 in publicis -is. AVR. VICT. Caes. 28, 6 SCHOL. Iuv. 6, 125. 127. 10, 237. AMBR. in' psalm. 118 serm. 1, 12, 2 putas tunc primum te intrare -um, cum fornicem meretricis ingrederis? (ISID. orig. 10, 229 a prōsedendo in -is vel fornibus). RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 4, 4 lupanar Veneris et -um. PRVD. ham. 761 IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 5, 23 p. 1458.

meritum, -ī n. v. p. 814, 1. (abl. meritū v. p. 814, 4).

Bulhart.

mermis v. myrmex.

merobalano v. myrobalanum.

merobibus, -a, -um. [a merum et bibere solet: PLAVT. Curc. 77 anus... multibiba atque -a (cf. Leo ad l.). cf. meribibulus.

[meroides v. neurodes.]

merois v. Onom.

[meropde v. s. myropola.]

merops, -pis m. (et f.), ὁ μέροψ. de etym.: PROB. Verg. georg. 4, 14 -es appellantur graece ἀπὸ τοῦ μερισμοῦ... vocis, quam iidem ὅπα dicunt. de genere: masc.: l. 25 et vol. VI 1720, 37. fem.: SCHOL. Verg. Bern. georg. 4, 14 -es: haec -s. cf. vol. VI 1671, 46. syn. (cf. l. 32): apiastria: v. vol. II 233, 45. cf. l. 25. barbarus: v. vol. II 1743, 47 sq. galbeolus: v. vol. VI 1671, 45 (cf. Sofer, Etym. d. Isid. p. 134 sqq.). gaulus: v. vol. VI 1720, 36 (cf. Sofer l. l.).

nomen avis, q. e. 'Merops apiaster L.' (GLOSS. nomen avis. aves apibus inimicae. πτηνῶν εἶδος): VERG. georg. 4, 14 absint... a stabulis apum -esque aliaeque volucres (SCHOL. Bern.: -es virides, et vocantur api(a)strae, qui comedunt apes, Gaudentius dicit [sim. SERV. vol. II 233, 45]. PROB. et SERV. auct. v. vol. II 1743, 47 sq.). PLIN. nat. 1, 10, 51. 10, 99 -s vocatur genitores suos reconditos pasceus (seq. descriptio sec. Aristot. hist. anim. 9, 13 p. 615^b 24 sqq.). ANTH. 762, 43 regulus atque -s et... progne consimili modulo zinzizulare sciunt. EVSTATH. Bas. hex. 8, 2 p. 948^A paucae... avium pedes inutiles habent..., sicut hirundines -esque, quibus esca solo praebetur ex aëre (gr. αἱ τὲ χελιδόνες... καὶ αἱ δρεπανίδες). cf. Onom.

***merōsus**, -a, -um. a merum. vox ficta ut vid. ab AGROEC. gramm. VII 123, 9 (cf. vol. II 381, 24 sqq.) meracam (-tam var. l.) pationem, -um autem vinum appellabimus (inde ISID. diff. 1, 41. al.).

merothēca, merothētēs v. myrotheca. merr(h)a v. Onom.

[ITALA iud. 5, 8 (Lugd.) tegumen iuvenum merrōnum (sec. gr. rec. Α σκέπη νεανίδων [sc. falso lectum pro σκέπη ἐὰν ἴδω] σιγομαστών).] Brandt.

mers, -cis v. s. merx.

mersinus, -a, -um v. s. myrsinus.

mersio, -ōnis f. a mergere. de orig. et formatione: EUTYCH. gramm. V 456, 4 (cf. GRAMM. suppl. 75, 8). GLOSS. δύσις ἢ ἐν ὕδατι -o. βύθις mersus -o.

i. q. actus demergendi: in baptisate: CANON. Dionys. Exig. p. 10, 18 St. trinam -em (gr. Μανσὶ 1, 40 τρία βαπτίσματα. ION. epist. ad Sen. 6 p. 403^B. GREG. M. epist. 1, 41 p. 57, 17 baptismatis. ISID. vir. ill. 39. 40). GREG. M. epist. 1, 41 p. 57, 24. 27 -es numerant. occidendi causa: APON. 3 p. 61 cognoscere... divisionem rubri maris -emque Pharaonis.

mersito, -āre. a mersare. i. q. saepius immergere, immittere: SOL. 45, 18 quo quis equus acrior fuerit..., profundius nares -at (Plin. nat. 8, 165 mergit) in bibendo.

merso, (-āvi: l. 56), -ātum (l. 74), -āre. [a mergere, cf. mertare. J. B. H.] de formatione et notione: PRISC. gramm. II 430, 6 mergo a supino facit frequentativum... -o. SCHOL. Hor. gloss. I carm. 4, 4, 65 -o -as praeteritum perfectum -vi facit et est activum;... mergo... est neutrum. ISID. diff. app. 243 v. p. 830, 27. GLOSS. I III Abol. ME 53 -at mergit. inde a CATULLO, LVCR. [e coni. non probabili: LAVS Pis. 209. cf. et p. 832, 36.]

i. q. (saepius) demergere, deicere, obruere (fere liquoribus; abyssos: p. 845, 2): A proprie (subi. fere homines; res: l. 64. 76. p. 845, 3. mediopass.: l. 72. 79): 1 generatim: a animantia: homines (corpora): LVCR. 6, 1175 (antea: multi praecipites nymphis putealibus... inciderunt)... sitis arida corpora -ans (A all., messans V, inerrans B, versans Vat.). HIL. hymn. 20 Iohannes... aquis -ans baptizando in Iordanis. AVSON. Mos. 183 Nymphas (subi.)... Satyros (obi.) -are vadis. pro refl.: SER. SAMM. 438 lymphis corpus -are marinis. bestias: VERG. georg. 1, 272 gregem fluvio -are salubri (cf. MACR. Sat. 1, 7, 8. 1, 16, 12. sim. PANEG. 6, 11, 5 bicorne).

3, 447 aries in gurgite... -atur. COLVM. 7, 4, 8 ovis ad litus deducta -atur (seq. perluitur). CYPR. GALL. gen. 986 per stagna pecus... -are. mediopass.: AVIEN. Arat. 1701 volucres si gurgite saepius alto pectora -entur (gr. 943 κλύζονται ἐνιέμεναι ὕδατι). b res: SEN. nat. 4, 13, 10 boletos... indumento suo -tos. PALLAD. 12, 20, 4. CYPR. GALL. exod. 402 gramen hysopi... in sanguine (Vulg. exod. 12, 22 tingite). sidera: MANIL. 2, 949 locus in occasu constitutus sidera -at (F, Reg., Wageningen, mersit O, mergit Bentl., Housm.). COLVM. 10, 295 Phoebus equos in gurgite -at Hiberno. mediopass.: AVIEN. Arat. 1087 os et colla... per aequor -antur. 1166 Cepheus... verticem... -atur (gr. 633 δύνει... κεφαλῇ). 1200 oceano -atur (651 πάντα βάπτων ὠκεανοῖο) pectora Cephei. 1249 Perseus... -atur (688 δύεται) cetera ponto. MART. CAP. 6, 607 (opp. exoritur. sim. 8, 844).

2 occidendi, delendi causa: a animantia: HOR. sat. 2, 4, 19 vivam gallinam musto -are Falerno. TAC. ann. 15, [R.]

69, 2 aquā. PRVD. cath. 12, 122 in profundum . . . gurgitem. ham. 833 animam . . . -andam penitus puteo ferventis abyssi. CYPR. GALL. gen. 245 fluentis. **b res:** SIDON. carm. 15, 134 -bat . . . tempestas . . . carinas.

B in imag. et transl. (fere pass.; act. subi. res praeter l. 7. mediopass.: l. 12): **1 generatim:** CATVLL. 68, 13 quis -er fortunae fluctibus. HOR. carm. 4, 4, 65 -es (*Ψ*, mersus *all.*) profundo gentem Romanam, pulchrior evenit. LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 73 maerore -or. PANEG. 2, 7, 4 naufragos atque fluitantes ab illis, quibus -bantur erroribus, aegre aetas recepit. AMBR. fug. saec. 4, 21 ne . . . inundatione . . . saeculi -entur animi interiora vestigia. AVG. conf. 2, 2, 2 concupiscentia carnis imbecillam aetatem -bat gurgite flagitiorum. mediopass.: HOR. epist. 1, 1, 16 -or civilibus undis. **2 c. notione delendi:** LVCR. 5, 1008 tum penuria . . . leto membra dabat, contra nunc rerum copia -at. AMBR. hex. 3, 1, 4 latibula passionum, ubi -antur quicumque inciderint et non emergunt. PRVD. c. Symm. 2 praef. 59 cui linguae -are (versare *V*) facillimum est tractandae indocilem ratis (seq.: non me fluctibus obruat). MART. CAP. 1, 15 ut fluvius nationes . . . aut ripae redderet aut amne -ret.

structurae: abl. inde a CATVLLO (l. 6), VERG. (p. 844, 68) passim. in c. abl.: VERG. p. 844, 70. COLVM. p. 844, 78. HIL. p. 844, 66. CYPR. GALL. p. 844, 75. in c. acc.: PRVD. l. 1. per: AVIEN. p. 844, 79. CYPR. GALL. p. 844, 71. acc. gr.: AVIEN. p. 844, 72. 80. 82.

deriv.: mersitare. compos.: de-, submersare. cf. immersabilis. **mersura**, -ae f. a mergere. GLOSS. III 435, 8 καταρυσσις -ae (Heraeus, mensurae trad.). i. q. depressio, locus depressus (in imag.): CASSIOD. in psalm. 27, 1 lacus . . . quas profunditates et -as habeat ignoratur. 54, 25 fovea mortalis, -a terribilis.

mersus, -ūs m. a mergere. GLOSS. v. p. 844, 43. i. q. actio immergendi, influxio: COSMOGR. 1, 7 fluminum ortus cursus -usque. **merto**, -āre. a mergere, cf. mersare. PAVL. FEST. p. 81, 10. 124, 9 -at pro mersat dicebant. QVINT. inst. 1, 4, 14 -are atque pultare dicebant. NON. p. 138, 33 -ret: mergeret (GLOSS.). i. q. mergere (trop.): ACC. trag. 122 fortasse an sit quos (quod v. l.; quod vos Buech.) hic non -et metus. 134 qui me . . . effrenata impudentia praesentem praesens dictis -are institit. **R.**

Aegyptii **meru**, Itali serpullum Ps. APVL. herb. 100 l. 12 (cf. Ps. Diosc. Vind. 3, 38 Αἰγύπτιοι μερυνόπυος). Brandt.

merula, -ae et (sero) **merulus**, -ī c. [cf. c. cambr. mwyalech 'turdus merula', theod. Amsel. J. B. H.] de orig.: VARRO ling. 5, 76 -a quod mera, id est sola, volitat (cf. QVINT. inst. 1, 6, 37. sim. PAVL. FEST. p. 124, 4 v. p. 848, 27. cf. et l. 44). ISID. orig. 12, 7, 69 -a antiquitus medula vocabatur, eo quod modulet; alii . . . quia sola volat, quasi 'mera volans'. scrib. -il- VARRO rust. 1, 38, 2 A. -ol- e. g. Ov. hal. 114. de usu plur. v. VARRO ling. 10, 66. de formis -a et -us: VARRO ling. 9, 55 dici pantheram -am, non [non] dici pantherum -um (sim.: CHAR. gramm. p. 71, 22 B. -a an -us κόσσυπος dicendum sit, quaeritur. -a dicenda est. cf. et p. 72, 1 IDIOM. gen. gramm. IV 577, 39 SCHOL. Hor. sat. 2, 8, 91). rust. 3, 5, 6 in -is, quae nomine feminino mares quoque sunt. formas in -us habent SVET. (l. 76), AVG. (l. 79), MARCELL. (p. 846, 1), POL. SILV. (l. 61), ORIBAS. (p. 846, 10), ISID. (p. 846, 6), PRISC. (l. 66), ANTH. (l. 78), GLOSS. -a inde a NAEVIO (l. 56). de signif. (cf. et l. 61. p. 846, 5): GLOSS. -us κόσσυπος. gr. ubique respondet κόσσυπος. [val. miera, it. merla, francog. merle, hisp. miera. M.-L.] [locis mancis: NAEV. com. 123 -a sanderacino ore. INSCR. NSc. 1920 p. 223 nr. 4 (tab. lusoria) -u(s) turdus (cf. l. 81). loco dub. trad.: PLAVT. Cas. 523 -a per vorsus (Fest.; def. Lindsay, ClRev. 6, 1892, 124, merui apervorsus P; alii alia ci.).]

1 nomen avis q. e. 'turdus merula L.' (cf. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 18 [inter nomina volucrum] -us. GLOSS. I Ansil. ME 502 -a genus avis nigrae): **generalia:** VARRO rust. 1, 38, 2 finum ex aviariis turdorum ac -arum. 3, 5, 1 milia aliquot turdorum ac -arum includere (cf. PLIN. epist. 4, 2, 3 habebat . . . -as). 3, 9, 17 cum psittacis ac -is albis (PLIN. nat. 10, 87 candidae [inde SOL. 7, 12. cf. et PRISC. periheg. 415 -os . . . albos]). CIC. fin. 5, 42 evolare -as. HOR. ars 458 -is intentus . . . auceps. PLIN. nat. 8, 101 -ae . . . lauri folio annum fastidium purgant. 10, 72 abeunt et -ae turdique (1, 10, 34). 10, 80 (fusius). 10, 111 saliant . . . -ae. 10, 115. 147 bis anno pariunt. 10, 207 amici . . . -ae et turtures. APVL. flor. 17 p. 81. GREG. M. dial. 2, 2 p. 78, 18 M. nigra parvae avis, quae vulgo -a vocatur. de cantu et imitatione vocum humanarum: VARRO rust. 3, 5, 14 aves . . . cantrices ut lusciniolae ac -ae. VITR. 10, 7, 4 ab natura mutuatos effectus . . . uti -arum [a]qu(a) motu [l] secl. Krohn] voces (cf. AVG. soliloq. 2, 6, 12 in horologiis -ae aut corvi quaedam imitatio). PLIN. nat. 10, 80. SVET. frg. 161 p. 252, 2 est -orum (-i vel -ae vv. ll.) frendere vel zinzicare (cf. ANTH. 733, 9 -ae . . . cantus zinzilat. 762, 13 -us . . . zinzitat). APVL. flor. 17 p. 82 fringultiant. AVG. in psalm. 18, 2, 1 -i et psittaci . . . saepe ab hominibus docentur sonare quod nesciunt (cf. l. 65 et CASSIOD. in psalm. praef. p. 11^B nequaquam nobis ut p. -isque vernandum est eqs.). INSCR. RhM 1891 p. 209 (in tab. lusoria) -a cantat (p. 212 -a) suppl. cf. etiam l. 57). est cibus subtilis (praecipue dysentericis aptus): HOR. sat. 2, 8, 91 -as poni. CELS. 2, 30, 2. PLIN. nat. 30, 58 medentur dysentericis . . . -ae (1, 30, 8—53).

MARCELL. med. 27, 28 prosunt torminosi . . . -i turdi. ORIBAS. syn. 4, 1 p. 3. 4, 3 p. 7 -as turdus. 4, 17Aa p. 19 (La: quodtison [i. κοττόφων]).

2 nomen piscis q. e. 'labrus merula L.' (cf. Saint-Denis, Vocabulaire des animaux marins . . . Paris 1947 p. 64 et POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 12 [inter nomina natantium] -a. ISID. orig. 12, 6, 5 nigri -i): VARRO ling. 9, 28 an e murena fit . . . -a? Ov. hal. 114 -ae . . . virentes. COLVM. 8, 16, 8 pisces saxatiles . . . ut -ae turdique (PLIN. nat. 9, 52. 32, 149). 8, 17, 8 includemus. laudatur caro (praecipue aegrotantibus apta): ENN. frg. var. 42 inter alios pisces. ORIBAS. syn. 4, 1Aa p. 3 pisces aspratiles quales sunt . . . -a (La: merolus). ALEX. TRALL. 1, 63 -a turdus. RVF. podagr. 10 molles . . . carnes habent . . . scaros -a.

deriv.: meruleus. (merulator?).

merulātor, -ōris m. vox obscura orig. dub. (an cognomen?): CE 463, 1 hic situs ille ego sum -r Publius ipse (cf. Buecheler ad l. et Stowasser, Wien. Stud. 25, 1903, 267 sq.; cui consentiens Lommatsch in plagulis confert AVSON. 76 p. 313 P. i. q. 'auceps' Niedermann in plag.).

merulentia, -ae f. a merulentus. i. q. vinolentia, ebrietas: FVLG. aet. mund. p. 138, 5 (ad gen. 9, 21) madidus -a. p. 151, 24 (ad I reg. 1, 13) maerorem mentis -am credidit mulieris.

merulentus, -a, -um. a merum, cf. vinolentus. i. q. vinolentus, ebrius: FVLG. serm. ant. 58 Rabirius in satira ait: abstemium -e(n)ta fugit Metenia nomen. aet. mund. p. 137, 22 (ad gen. 9, 21) didicit -us sanctitatem perdere. p. 161, 5 vasa sacra -o barbarorum potu polluta. metaph.: FVLG. myth. 1 praef. p. 8, 7 praepetis ungulae rivo -as Pierides. deriv.: merulentia. Brandt.

meruleus, -a, -um. [a merula iocose secundum ulmeus sim. J. B. H.] i. q. colore merulae (sc. atro) praeditus: PLAVT. Poen. 1289 amicam pugnis totam faciam uti sit -a, ita replebo atritate, atrior multo ut siet quam Aegyptini.

merulus, -ī v. p. 845, 46. **merum**, -ī v. p. 848, 61.

meruo v. s. mereo (p. 802, 30).

merus, -a, -um. [cf. c. hibern. ē-mer 'non splendidus, non clarus', anglosax. ā-merian 'purgare, probare', gr. μαρμαίγω 'splendo' sim. J. B. H.] vox vulgaris et poetarum (PLAVT. 20^{ies} adi., 4r -um subst., TER. semel, CIC. de orat. semel [v. p. 848, 42], Att. 5^{ies}, LIV. semel; deest apud CAES., TAC.). comparativus et superl. desunt; cf. p. 787, 29. de differentia inter meracus et -us v. p. 787, 27. GLOSS. v. l. 48. 61. 83. p. 848, 2. 29. 40. [val. mneru, neap. miere, francog. vet. mier, hisp. miera. M.-L.] [falso trad.: COLVM. 4, 29, 2. dub.: PRISCILL. can. praef. p. 110, 14 (cf. adn. crit.). conl.: CIC. Att. 7, 1, 9 v. s. mirus. APVL. Socr. 2 p. 121. MIN. FEL. 20, 3 (cf. Axelson, Senecastud. 100 adn. 39).]

A i. q. nulla admixta alia re ex una eademque materia constans, non mixtus, purus, sincerus sim. (SERV. auct. Aen. 3, 525 quod nihil admixtum habet. ISID. orig. 20, 3, 3 -um dicimus quidquid purum atque sincerum est, sicut et aquam -am nulli utique rei mixtam [sim. GLOSS. V 116, 30]. al. GLOSS. integra. manifestas. probatas. pura. sincera. ἀκράτος. καθάρα. cf. l. 61. p. 848, 64): **1 sensu strictiore:**

a pertinet ad corporea: α ad vinum: PLAVT. Amph. 430 vini (431. VARRO Men. 137 tibi v. corpus corrumpis -o. Ov. met. 15, 331 si -a v. bibisset. CELS. 4, 11, 5. 4, 26, 3. 9 (opp. mixtum). 5, 27, 3^E. 11. al. SCRIB. LARG. 127. 165 (opp. mixto). 170. al. PLIN. nat. 27, 39. al. APVL. met. 4, 22. al. ITALIA Ier. 25, 15 (Hier. epist. 18A, 15, 6) calicem v. (metaph.) -i (gr. 32, 1 τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου, Vulg. vini furoris. ad l. cf. p. 787, 41). VVLG. psalm. 74, 9 calix . . . v. -i plenus misto (οἴνον ἀκράτου. allegorice interpr. EVCHER. form. 7 p. 41, 3). MARCELL. med. 20, 27 v. austeri -i (22, 37). 25, 11. al. in meton.: CATVLL. 27, 7 abite, lymphae, vini pernicies . . . hic -us est Thyonianus. VERG. Aen. 5, 77 -o libans carchesia Baccho (SERV.: id est puro. CLAUD. DON.: hoc est vino incorrupto. GLOSS. V 544, 36 puro vino). cf. enallagen: MART. 7, 67, 10 -os deunces. cf. p. 848, 61.

β ad alia liquida: LVCR. 1, 261 (alludens vino) proles . . . lacte -o mentes percussa (PRVD. apoth. 431. cf. p. 848, 36). Ov. met. 15, 323 vina fugit gaudetque -is abstemius undis. PLIN. nat. 14, 149 -os . . . hauriunt tales sucos nec diluendo ut vina mitigant. PLAC. med. 4, 2 rec. α bibat cum aqua calida, sed -a. γ ad res solidas: CATO orig. 93 mons ex sale -o magnus. PLIN. nat. 16, 186 quibusdam arboribus pulpa sine venis -o stamine et tenui constat. 33, 23 -o auro. 34, 145 neque alia genera ferri ex -a acie temperantur, ceteris enim admiscetur mollior complexus. ARNOB. nat. 6, 10 p. 221, 30 faciem -o oblitam minio. Ps. Diosc. Vind. 4, 159 Πομαίοι λαπαργοί, οἱ δὲ λάπαλα μέγα. accedit ad adi. (fere pro adv. cf. p. 850, 43): PHYSIOGN. 27 p. 41, 14 nigri qui veri et -i sunt oculi eqs. δ ad animantia (cf. et p. 847, 81): PLAVT. Curc. 476 in medio foro propter canalem ibi ostentatores -i. Poen. 584 istorum testium nullus nefastus, comitiales sunt -i; ibi habitant, ibi eos conspicias quam praetorem saepius. VARRO rust. 2, 2, 2 si neque vetulae sunt oves neque -ae agnae. Ivv. 6, 187 se non putat ulla formosam, nisi quae de Tusca Graecula facta est, de Sulmonensi -a Cecropis (MART. CAP. 4, 333). SIDON. epist. 9, 3, 7 -us (i. integer, sincerus) arbiter.

β pertinet ad incorporea (cf. DIFF. ed. Beck p. 69, 10 -o animo: simplici vel fido dicitur [sim. GLOSS. I Abav. ME 33. al.]; interdum latet significatio vini -i, e. g. p. 847, 4. 8. 62; accedunt notiones [Brandt])

similes his: verus [l. 7.49.73; cf. et p. 846, 74], sincerus [l. 18.21. al.], solidus [l. 63]: PLAVT. Curc. 49 malus clandestinus est amor, dānnum est -um. Persa 93 rem loquitur -am (cf. q. s.). TRUC. 43 si semel amoris poculum accepit -i (mere trad.; cf. CATVLL. 13, 9 contra accipies -os amores eqs. [sim. MART. 14, 206, 1]). HOR. sat. 1, 4, 48 *comoedia*, nisi quod pede certo differt sermoni, sermo -us. epist. 1, 18, 8 asperitas agrestis ... dum volt libertas dici -a veraque virtus eqs. LIV. 39, 26, 7 velut ex diutina siti nimis avide -am (seram, auream al. var. ll.) haurientes libertatem (PERS. 5, 82. cf. etiam p. 787, 66). SEN. epist. 66, 44 hoc bonum inter -as voluptates est (APVL. Plat. 2, 22 p. 125, 9 [opp. turpium]). 119, 1 lucrum. COLVM. 3, 21, 10 posse gustum cuiusque generis vini non mixtum, sed vere -um condere (cf. ibid. quia nihil intervenit diversae naturae). PETRON. 37, 5 -o meridie si dixerit illi tenebras esse, credet (cf. p. 839, 55). 61, 4 hilaria -a sint. QVINT. inst. 11, 1, 52 -is ... affectibus (CLAUD. DON. Aen. 10, 607). AVR. Fronto p. 82, 6 N. -a salubritate frui. GELL. 11, 2, 4 non -am elegantiam, sed multa parsimonia mixtam. 13, 24, 2 haec -a veritas (TERT. adv. Prax. 2 p. 229, 24 VICTRIC. 16. CAPREOL. epist. 2, 13 sincera haec et -a v. cf. MACR. Sat. 1, 7, 18 manantes -i veri fonte rationes). APVL. apol. 27 qui corporum causas -as et simplicis rimantur. Plat. 2, 3 p. 106, 15 horum ... quos mediocres vult videri, neque sinceras esse virtutes nec vitia tamen -a et intemperata, sed hinc atque inde permixta esse. 2, 27 p. 132, 10 nec ... vel optimatum vel etiam popularis imperii solos et -os status utiles arbitratur. POMPON. dig. 41, 3, 32, 2 neminem ... -a subtilitate possidere Labeo scribit (VLP. dig. 34, 4, 3, 1 secundum -am s.). 45, 1, 5 pr. iudiciales sunt ... stipulationes, quae a -o iudicis officio proficiuntur ...; praetoriae, quae a -o praetoris officio proficiuntur (opp. communes praetoriae et iudiciales). PAPIN. dig. 1, 21, 1, 1 -um imperium (cf. vol. VII 1, 573, 70). 39, 5, 27 non -am donationem esse (PAVL. dig. 23, 4, 28). CALL. dig. 35, 1, 82 neque condicionem -am putamus esse, quae in datione existit, neque -am condicionem, quae in facto sit, sed eam condicionem, quae ex mixtura quadam consistit. TRYPH. dig. 37, 4, 20, 2 qui -o iure intestato heres existit (VLP. dig. 4, 4, 16 pr. COD. Iust. 6, 6, 3 [a. 223]. 6, 58, 12, 1 hoc ius -um atque immutatum ... servari. NOVELL. Iust. 62, 1, 2. cf. PAPIN. dig. 26, 7, 36 aequitas, quae -um i. compensationis inducit. TRYPH. dig. 16, 3, 31 pr. bonam fidem utrum aestimamus ad -um i. gentium, an vero cum praeceptis ...? cf. p. 848, 46). 49, 15, 12, 5. VLP. dig. 11, 7, 14, 13 non -am ... actionem imitari, sed solutius aequitatem sequi (cf. RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 4, 3 [ad psalm. 74, 9] deus inclinatur ... ex hoc, quod -um est et vehemens, in hoc, quod levius est ac moderatius). 30, 75 pr. legatum ... non in -am voluntatem heredis collatum (MOD. dig. 34, 4, 18 [syn. nuda]. TERT. castit. 3 l. 8 ex -a et tota v. [cf. infra l. 71]. NOVELL. Theod. 16 pr.). PAUL. dig. 17, 1, 22, 3 quantum ad -am rationem eqs. (AVG. util. cred. 1, 2 p. 4, 12 -a [mira var. l.] et simplici ratione). TERT. nat. 2, 2, 1 -a sapientia (phi)losophorum. anim. 53, 6 anima vi mortis erumpit ... ad -am et puram et suam lucem. pudic. 1 p. 221, 5 -am et veram integritatem carnis obtruncant amputantes eqs. (sim. app. SIDON. epist. 2, 2, 8. cf. l. 7 et 73). SOL. 46, 4 mālum Medicum ... amaritudinis -ae. DIOM. gramm. I 299, 2 -ae latinitatis puraeque eloquentiae (cf. SIDON. epist. 2, 10, 1 nisi ... -am linguae Latiaris proprietatem de ... barbarismorum robigine vindicaveritis). GAVDENT. serm. 19, 20 G. illam -am atque apostolicam fidem adultera permixtione confundunt (PS. PHOEBAD. fid. 1 p. 34A. alio sensu abl. modi: COD. Theod. 13, 11, 13 -a f. et integra veritate scribatur. SALV. epist. 9, 14 COD. Iust. 6, 23, 19 pr. CIL X 7295, 1 -a f. admi(nistravit). cf. p. 848, 55). AVSON. 294, 4 p. 149 P. Attica, facundae cuius -a gloria linguae (PRVD. apoth. 960 deo, cuius -a g. falsi nil recipit). CLAUD. DON. Aen. 3, 345. 4, 31 -i consilii (cf. quae praecedunt). AMBROSIAS. in I Cor. 8, 1 p. 226B scientia temperatur ... a dilectione, ut non satis -a sit et inebriet scientem, ut se extollat. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 91, 19 -am solidamque doctrinam. PRVD. apoth. 26 -a maiestas est infinita nec intrat obtutus, aliquo ni se moderamine formet. c. Symm. 2, 745 virtus. PHYSIOGN. 10 p. 15, 13 indicia ... sincera et -a. CARM. adv. Marc. 2, 62 -a, non externa verba locuti. COD. Iust. 1, 14, 12, 4 a nobis interpretatio -a procedit. 6, 4, 3, 2 ingenuitas. al. significat ideam: CLAUD. MAM. anim. 1, 25 p. 92, 16 cum ... -am longitudinem contemplari cupis ..., proice ... omne corporeum. ad incorp. potius referenda: PLIN. epist. 6, 14, 2 mei certe stomachi haec natura est, ut nihil nisi totum et -um velit (cf. supra l. 44). 8, 24, 2 cogita te misum in provinciam Achaia, illam veram et -am Graeciam (cf. q. s.). ad enuntiatum pertinet: POMPON. Atell. 120 nescioquid non est hoc -um, quod hic plorat (NON. p. 344, 10 sincerum. cf. locum obscuriorem: VARRO Men. 552 liberos parare cui necesse sit, non est -um, nec tu edepol quid simulas tuis [NON. p. 344, 1 solum vix recte]).

2 cum superlative saepe iuncta cum metaphora significat integram et perfectam qualitatem alicuius (rei) (cf. etiam quae ad p. 848, 30 adnotavimus. plerumque pertinet ad incorporea; ad corp.: l. 82. p. 848, 13. 22; ad homines [cf. etiam p. 846, 75]: p. 848, 1. 12. 17): PLAVT. Asin. 155 nec recte quae tu in nos dicis, aurum atque argentum -um est (ad l. NON. p. 344, 1 solum). Bacch. 50 viscus -us vostra est blanditia. Capt. 396 mora -a est. Cist. 314 Venerem -am haec aedes olent. Curc.

199 hanc amas, nugas -as (sim. pertinet ad homines: Poen. 348. CIC. Att. 6, 3, 5 amicos habet -as n., Matiniam eqs. [?huc ref.: GLOSS. I Ansil. ME 451 -ae nugae: manifestae turpitudines sive ingratae maculae]. ad incorp.: APVL. met. 1, 8 ut se ament ... ipsi antichthones, folia sunt artis et n. -ae. 2, 23. AVSON. 350, 6 p. 207 P. [in climacis figura] ineptum est et ... -ae n.). Most. 642 can(d)orem -um (de aedibus). Poen. 268 prosedas ... sellam et sessibulum -um. Pseud. 943 -a iam mendacia fundes (SEN. apocol. 6 MART. 2, 56, 3). Stich. 748 Veneris -a est oratio. Trin. 796 diem sermone terere segnitias -a est. Truc. 269 rus -um. CATO inc. libr. frg. 19 vos philosophi -a estis ... mortalia; glosaria namque conlegitis eqs. AFRAN. com. 30 quidquid loquitur, sal -um est (LVCR. 4, 1162 puella tota -um sal). NOVIVS Atell. 70 supparum purum ... escam -am. VARRO Men. 286 eodem coniecisse Medeam -a miracula ([sc. venena. ad l. NON. p. 344, 10 sincerum]. GELL. 14, 6, 3). CIC. Att. 1, 18, 1 Metellus non homo, sed litus atque aer et solitudo -a. 4, 7, 1 -a monstra nuntiarat. 9, 11, 3 sermones minaces ..., -as proscriptiones, -os Sullas. HOR. sat. 1, 4, 101 (de verbis malitiosis et ambiguis) haec est aerugo -a. SEN. apocol. 9 vos -a mapalia fecistis. epist. 7, 3 spectacula nunc omissis nugis -a homicidia sunt. PETRON. 45, 12 (de gladiatoribus) plane fugae -ae. 53, 12 reliqua [animalia] <a>cro<a>mata <t>ricas -as esse. APVL. flor. 11 p. 42 agrum scruposum, -as rupinas et senticeta miseri colunt. TERT. praescr. 33, 8 -am fabulam. CLAUD. DON. Aen. 7, 510 -am furentis insaniam. SEDVL. op. pasch. 3, 1 p. 232, 5 vacuati iam calices -a siccitate tordebant.

B i. q. nulla accedente alia re solus per se, fere i. q. non nisi, nihil praeter (PAVL. FEST. p. 124, 4 -um antiqui dicebant solum, unde et avis merula [cf. p. 845, 41] nomen accepit, quod solivaga et solitaria pascitur; at nunc -um purum appellamus. GLOSS. μόνον. ψιλόν. cf. etiam vol. II 940, 26. non ubique clare distinguitur hic sensus ab eo, q. e. non mixtus p. 846, 45. cf. p. 847, 78): 1 pertinet ad corporea: a ad res: VARRO Men. 469 Diogenem ... pallium solum habuisse et habere Vlixem -am tunicam, pilicum ideo non habere (ad l. NON. p. 344, 1 solum). HOR. epist. 1, 7, 84 sulcos et vineta crepat -a (cf. l. 44). OV. met. 4, 263 expers undaeque cibique rore -o lacrimisque suis ieiunia pavit. fast. 4, 369 lacte -o veteres usi narrantur et herbis (MART. 13, 41, 1 l. -o pastum porcellum. cf. p. 846, 63). PLIN. nat. 21, 11. MART. 3, 58, 46 prospicis -as laurus. nota: artificiose substituitur pro 'nudus': Iuv. 6, 159 observant ... festa -o pede (GLOSS. V 652, 54 -o p. id est nudo pede). PRVD. perist. 6, 91 calce -a. b ad homines: PLAVT. Mil. 1077 -i bellatores gignuntur, quas hic praegnates fecit. CIC. de orat. 2, 94 Isocrates, cuius e ludo tamquam ex equo Troiano -i principes exierunt (cf. Hom. Od. 4, 272 πάντες ἄριστοι). MART. 4, 78, 8 Sigerosque -os Partheniosque sonas (cf. l. 35. 51).

2 pertinet ad incorporea: PLAVT. Rud. 1138 ius -um oras (PAVL. dig. 41, 3, 4, 26 per longum tempus non utendo amittam viam, quia ... nec de via quis, id est -o iure, detruditur [fere syn. ius incorporeale]. cf. p. 847, 35). TER. Phorm. 146 nil habet nisi spem -am (DON. solam. EVGRAPH. solam inquit spem, quoniam nihil habet). CIC. Att. 9, 13, 1 -a scelera loquuntur (9, 13, 8 -um bellum loquitur. cf. l. 35. 44). HOR. epist. 2, 2, 88 ut ... -os audiret honores. OV. ars 2, 474 tum genus humanum -ae vires et rude corpus erat. SEN. epist. 58, 37 mortes -as lecturus es. APVL. apol. 71 pecuniam nullis tabulis, sed ... -a fide acceptam (cf. p. 847, 56). VLP. dig. 2, 3, 1, 4 hoc iudicium ... cum -am poenam contineat eqs. MOD. dig. 23, 3, 62 nihil proponi, cur marito dos auferenda sit. sed in -am (veram ci. Monmsen, cf. adn. crit.) aestimationem praedii ... heredes condemnandi sunt. PORPH. Hor. sat. 1, 83. ARNOB. nat. 2, 6 p. 51, 14 vos soli sapientiae conditi atque intelligentiae vi -a.

neutr. pro subst. *merum, -i (per ellipsin pro vinum merum [cf. p. 846, 50]). plur. deest. notatur mer: CIL XIII 10018. 116a. NOT. Tir. 104, 79. de notione: HIER. in Ier. 5, 14, 2 calicis -i sive non mixti, quae graece dicitur ἀγράφον. GLOSS. v. p. 846, 49. 61. inde a PLAVTO, LVCL., VERG., HOR.; in sermone pedestri inde a RVT. LVP., VAL. MAX. [it. mer. miere. R.]

1 proprie i. q. vinum non mixtum (cf. p. 846, 50. apud poetas et script. posteriores interdum sensu laxiore i. q. vinum, e. g. p. 849, 4. 13. 44. 52. 70. add. adi. e. g. l. 75. 76. 80): a usu sollemni: PLAVT. Cist. 18 raro nimium dabat quod biberem, id -um infusabat. Curc. 128 ingurgitat impura in se -um (cf. HIER. epist. 22, 13, 3 si ... se -o ingurgitaverint [POMER. 1, 15 p. 431A]). 161 bibere ([opp. aquam. item CE 930, 2]. CARM. pop. Suet. Tib. 59, 1 MART. 6, 89, 8). LVCL. 1206 mantela -umque. 1374 (sepultus m)orte -oque ([Scaliger; moroque trad.]). PROP. 3, 11, 56 assiduo lingua s. -o. OV. rem. 806 PETRON. 89 v. 56. 119, 13). VERG. catal. 11, 2 nimio pocula dura -o (OV. ars 1, 600 trist. 2, 446. 3, 5, 48). Aen. 1, 729. 3, 525 (SERV. auct. vino). 3, 633. COPA 37 pone -um et talos (OV. epist. 15, 218. al. cf. OV. am. 2, 5, 14 adposito [2, 12, 20]). HOR. epod. 11, 14 calentis ... fervidiore -o (carm. 3, 21, 12 et prisci Catonis saepe -o caluisse virtus. STAT. Theb. 5, 263 MART. 8, 45, 6. cf. p. 849, 24. 35. 850, 34). carm. 1, 7, 19 finire ... tristitiam ... molli ... -o. 1, 9, 8. al. 1, 18, 8 rixa super -o debellata (cf. p. 849, 30). 1, 36, 13 multi Damalis -i (TIB. 1, 7, 50 m. tempora funde -o. 1, 9, 26 PROP. 2, 15, 42 OV. ars 1, 238 rem. [Brandt])

146. *al.* SEN. Herc. f. 779. CVRT. 7, 4, 19 m. -o ferox. 8, 1, 22. *al.*). 2, 12, 5 nimium -o Hylaeum. 4, 1, 31 certare ... -o (epist. 1, 19, 11). TIB. 1, 2, 1 adde -um (LYGD. 6, 62 Ov. am. 1, 4, 52). 1, 5, 38 (*syn.* vino). 1, 6, 27 (*opp.* sobria supposita pocula ... aqua). 1, 10, 48. 2, 1, 46. LYGD. 6, 58 temperet annosum ... lympham -um. PROP. 2, 33, 32. 3, 8, 3 furibunda -o. 3, 17, 4 curarum ... tuo (*sc. Bacchi*) fit medicina -o (3, 17, 28. *al.*). 4, 8, 54 labra soluta -o (PETRON. 79, 9. 138, 3 IVST. 9, 6, 6). RVT. LVP. 2, 7 oculis -o madidis (LVCAN. 10, 396 madidum ... -o. CLAUD. 24, 368. *cf. l. 21. 48*). Ov. am. 3, 10, 47. epist. 14, 29 -o dubii. 15, 219. *al.* met. 3, 608 -o ... gravis (CVRT. 7, 4, 2. 8, 6, 27 PETRON. 89 v. 62). 11, 90 titubantem ... -o (Ivv. 15, 48). fast. 5, 338. trist. 3, 10, 24 *gelu* consistunt ... vina, nec hausta -i, sed ... frusta bibunt (PETRON. 130, 7 hausi parcius -um. SVET. Vit. 10, 3). MANIL. 5, 246. VAL. MAX. 2, 5, 4 -o somnoque sopitos (CVRT. 8, 6, 22. *al. cf.* SEN. dial. 1, 3, 10 -o se ... sopiat). 9, 12 ext. 6 da nunc -um asello (CIL XIII 10018, 6b [*titulus pictus in vase potorio*] da -u. *al. sim.* APVL. met. 10, 6). SEN. Ag. 878 -um ... in auro ... trahunt (STAT. silv. 4, 6, 72). Herc. O. 572 victus -o (CVRT. 8, 1, 43. *cf.* ANTH. 449, 1 vince -o curas). Thy. 913 ducit argento -um (VOPISC. quatt. tyr. 4, 4). benef. 1, 10, 2 plurimum -i cepisse. dial. 5, 8, 2. 7, 7, 3 voluptatem ... -o ... madentem. nat. 3, 20, 5 lacus similem habent vim -o. epist. 83, 16 onerati -o (CVRT. 5, 7, 4). 83, 21. 22. 95, 32 indulgentes -o (HOMER. 685). 122, 6. CVRT. 5, 7, 5 incaluerunt -o (MART. 4, 66, 12. VVLG. Esth. 1, 10 [11]). 7, 4, 4 COLVM. 10, 281. LVCAN. 8, 401 vesana -o. 10, 161 PETRON. 105, 3. *al.* PLIN. nat. 14, 145. 23, 44 simias ... negant crescere assuetas -i potu. VAL. FL. 1, 294. 3, 66 nube -i geminam Pholoen ... cernens. 5, 594 profundo incumbens ... -o (STAT. Theb. 5, 188. 263 silv. 3, 3, 108). SIL. 7, 190. *al.* STAT. Theb. 1, 149 -o committere gemmas. 2, 76. *al.* MART. 1, 11, 4. 1, 18, 8 (*syn.* Falernum. *cf.* 14, 113). 1, 28, 1 facere -o (CLAUD. 20, 85). 1, 56, 2 continuis vexata madet vindemia nimbis. non potes ... vendere, copo, -um. 1, 105, 2. *al.* 3, 57, 2 (*opp.* mixtum). 5, 4, 3 -um ... fronde, non aqua miscet (8, 6, 12). QVINT. inst. 8, 4, 16 decl. 298 p. 177, 4. *al.* FRONTIN. strat. 1, 4, 7 -o calefactis. 2, 9, 7. Ivv. 3, 283 -o fervens (AVSON. 211, 7 p. 67 P.). 6, 303. 319 SVET. Tib. 62, 2 APVL. met. 4, 7. 9, 5 -o et prandio matutino saucia (9, 14. *cf. l. 40*). MIN. FEL. 31, 5 CYPR. laps. 25 p. 255, 5. SER. SAMM. 90 -i gustus efficit phrenesin. ARNOB. nat. 5, 2 p. 175, 1. FVLG. myth. 2, 12 p. 53, 17 (*v. Onom. s. Mero*). PS. THEOD. PRISC. add. p. 295, 8 aquam frigidam cata mane, quantum -i est consuetudo, accipiat (*item ibid.* l. 10). p. 321, 19 quantum potio -i est. *al.* CIL XIII 10018 (*tituli in vasis potioris scripti*), 78 esc(ip)e me :: rum. 10018, 158 reple me, copo, -i. *nota:* AVSON. 20, 12 p. 328 P. vinum non diluis undis potare immixtum sueta merumque -um. *in mythologia:* ELEG. in Maecen. 1, 58 Bacche ... potasti ... dulce ... -um. STAT. Theb. 4, 658 uda -o lambunt retinacula tigres. 7, 576. silv. 4, 2, 12 videor ... sumere ... immortale -um. SIDON. carm. 22, 26 madet ... cervix *Bacchi* sudati de rore -i. *metaph.* VVLG. apoc. 14, 10 bibet de vino irae dei, quod mixtum est -o in calice irae ipsius (*ἀκράτου*).

b *adhibetur in arte coquendi (condiendi):* ad cibos: HOR. sat. 2, 4, 65 oleum pingui miscere -o. CHIRON 199 ut cocus condire solet ... -o (*Veg. mulom. 1, 17, 6* vino veteri. *cf.* APIC. 3, 83). APIC. 3, 70 ex liquamine, oleo, -o (3, 93. *al.*). 3, 87 cum ... -o (4, 136). 5, 185 suffundis ... -i modicum (7, 299. 8, 337. *sim.* ANTHIM. 34). 6, 122. *al.* ad condita: MART. 13, 108, 2 mulsum: ... misceri decet hoc a Ganymede -um. TERT. ieiun. 12 p. 291, 5 martyrem condito -o tamquam antidoto praemedicato (HIER. epist. 22, 9, 1).

c *de usu in medicina et mulom:* HOR. sat. 2, 1, 9 somno quibus est opus alto inriguum ... -o ... corpus habento. Ov. trist. 3, 3, 22 lingua ... instillato restituenda -o. Pont. 1, 3, 10. CELS. 4, 18, 4 (*syn. vini*). COLVM. 2, 3, 2 -um ... boum faucibus ... infundat. 6, 2, 6 tergora ... respergere -o (*cf. Veg. mulom. 1, 10, 7* -o aspersa). 6, 4, 2. PLIN. nat. 20, 46 bibitur cum -o (26, 154 MARCELL. med. 23, 54. *al.*). 20, 52 in -o potum (23, 160. *al.*). 20, 57 potum ... e -o (*item ex -o:* 25, 125 vettonica ex -o veteri. MARCELL. med. 23, 41 bibes ex picato -o vel nigro austero. 27, 109. *al.*). 23, 35 sorbetur -um. 23, 44 -um in spongia imponi. 28, 56 -o ... colluere ora propter halitus. *al.* SER. SAMM. 870. 900 alia ... diluta -o (PALLAD. vet. med. 4, 3). CHIRON 8. 13 -o et oleo perungere (*Veg. mulom. 1, 22, 12* vino). 62 (*Veg. mulom. 2, 14, 3* vino). 84 bis (*Veg. mulom. 2, 21* vino insufflet, ut -um penetret). 160 (*Veg. mulom. 1, 38, 10*). 251 terges -o (*Veg. mulom. 2, 6, 4* vino). 675. *al.* VEG. mulom. 2, 9, 7 vinum numquam dabis; capitis enim valetudo -o deterior efficitur (*cf. Chiron 278* vinum ... vino). 4, 2, 7. 9. MARCELL. med. 26, 88 in -i veteris potionem. 26, 94. 95. *al.* *adhibetur ad medicamina noxia:* Ov. ars 2, 418 trita ... in annoso ... pyrethra -o. met. 14, 274. FRONTIN. strat. 2, 5, 12 medicatum -um (*syn. vino infecto*).

d *de usu in religionis et superstitionis ritibus:* ad sacrificandum: HOR. carm. 1, 19, 15 verbenas ... ponite turaque bimi cum patera -i (*item app.*: Ov. epist. 20, 92 t. -umque damus. ars 1, 638 fast. 1, 172. 4, 934 MART. 9, 90, 16. *al.* SVET. Aug. 35, 3. *al.* APVL. apol. 63 p. 71, 7 TERT. apol. 30, 6 cult. fem. 1, 8, 5 CYPR. hab. virg. 11 p. 195, 19. ARNOB. nat. 7, 29 p. 262, 27 -um turis est socium).

3, 13, 2 o fons Bandusiae ... dulci digne -o. 3, 17, 14 genium -o curabis (*ad eiusdem cultum pertinent:* TIB. 2, 2, 8 *genius* madeat ... -o. PERS. 2, 3 funde -um genio. COD. Theod. 16, 10, 12 pr. nullus ... -o g. ... veneratus ... sarta suspendat). 4, 5, 33 TIB. 3, 12, 14. LYGD. 5, 34 promitte *Diti* lactis pocula mixta -o. PROP. 3, 17, 38 libatum fundens in tua sacra -um (Ov. trist. 5, 5, 12 STAT. Theb. 1, 552. *cf. l. 3 et* Ov. fast. 1, 360 *caper* spargitur adfuso cornua ... -o [*cf. l. 16*]. 2, 638 suffuso. CE 29, 9 profundite. SVET. Aug. 94, 5 infuso super altaria -o. LACT. mort. pers. 37, 2 perfusum -o [PRVD. perist. 6, 131]). Ov. fast. 2, 539. OCTAVIA 701 cum ... spargeres aras -o (Ivv. 12, 8 AVSON. 253, 1 p. 83 P. *cf. l. 7*). BVC. Eins. 2, 17 spirant templa -o. STAT. Theb. 6, 211 silv. 1, 4, 31. MART. 11, 57, 4 exta Iovi cruda -umque damus (LACT. inst. 7, 6, 6. *cf. p. 849, 81*). HIER. epist. 14, 5, 3 CIL VI 35769, 9 (*cf. Buecheler ad l.*). *superstitiose spargitur in lucernam vel ignem:* PROP. 4, 3, 60 voluit tangi parca lucerna -o (*cf. Rothstein ad l.*). Ov. epist. 13, 114 ut solet adfuso surgere flamma -o. 18, 153 -um nutrix ... instillat in ignes. PETRON. 74, 1 Trimalchio ... iussit ... lucernam ... -o spargi. *bibitur:* MACR. Sat. 1, 18, 1 vaticinaturi plurimo -o sumpto effantur oracula.

e *adhibetur ad varia:* TIB. 1, 10, 32 in mensa pingere castra -o (Ov. epist. 1, 32. *cf.* Ov. am. 1, 4, 20 verba leges ... notata -o. epist. 16, 88 deducta -o litera). COLVM. 10, 302 corymbos sparge -o Bacchi. nam Bacchus condit odores. PLIN. nat. 12, 8 ut -o infuso enutrientur platani (*cf.* MART. 9, 61, 16).

2 *meton:* de uvae suco: Ov. ars 2, 316 cum ... plena ...

purpureo subrubet uva -o (ANTH. 471, 2). trist. 4, 6, 10 vix ... -um

capiant grana, quod intus habent. MART. 13, 68, 2 turget adhuc

viridi cum rudis uva -o. VVLG. Is. 27, 2 vinea -i cantabit ei (יִצְחָק. *an*

i. q. e qua -um fit?). de fici suco: MART. 13, 23, 2 ficus -um secum

portat. *i. q. compotatio* (*cf. p. 848, 83*): PROP. 2, 2, 10 Ischomache

... Centauris medio grata rapina -o. *i. q. ebrietas:* Ov. met. 3,

631 veluti ... solutus sit sopor aque -o redeant in pectora sensus.

pro calice (*cf. l. 35*): MART. 9, 43, 4 Hercules epitrapezios, cuius laeva

calet robore, dextra -o (*cf. Stat. silv. 4, 6, 57* tenet ... pocula).

subst. merus, -i n. vel merum, -i n. i. q. calix, quo ad merum

bibendum utebantur, vel meri tantum, quantum calix talis continet (paulo

aliter supra l. 33): PS. APVL. herb. 131 l. 40 dabis bibere in aqua ca-

lida, quantum -us continet (PS. MVSA herb. Vett. l. 93 rec. β).

CAES. AREL. reg. virg. 14 singuli illis -i pro labore addantur. quo

calice quasi mensura utebantur liquorum (*cf. supra l. 38. p. 849, 40 sq.*):

ANTIDOT. BRUX. 1 p. 363, 6 quantum -um est (PS. APVL. herb. app. 121

l. 9 q. -um). 25 p. 370, 32 bibat cum caroeni -o. 142 p. 388, 20.

adv. merē. [falso trad. PLAVT. Truc. 43 v. p. 847, 4. ci.

COLL. Mos. 6, 4, 1 v. s. mos.] fere *i. q. pure:* accedit ad adi. (*cf.*

p. 846, 73): HEMINA hist. 28 homo -e (mire ci. *Madvig*) litterosus.

EVTYCH. gramm. V 457, 4 nisi forte vel -e graecae sint terminationes.

TERT. monog. 3 p. 764, 3 Oe. non -e bonum esse, quod permittitur

(*ibid. bis*).

in figura παρρησίας apponuntur vocabula ab m littera inco-

hantia p. 847, 13. 84. 848, 14. 16. 19. 74. 83. 849, 8 al.

deriv. et compos: meracus (-atus), meralis, merarium, meribibu-

lus, mericulum, merifico, merobibus, merosus, merulentia, merulen-

tus, submerus. *cf. Onom. Mero.* Brandt.

**merx (mers), -cis f. [orig. inc. (cf. osc. amiricatus 'immer-*

cato', amiricum 'immercari?'); conferunt vel c. mereo vel c. hibern.

marc 'equus', theod. vet. marah 'equa'. J. B. H.] de origine: GLOSS.

a mercando. de formis: nom. sg.: forma primaria -rs: PLAVT.

6ies. NOVVS Atell. 27 AVSON. 349, 2 p. 167 P. (*ex coni.*). -cis?: v.

l. 68. acc. pl. (VARRO frg. Char. gramm. p. 164, 26 B. falcium falces,

non falceis facit nec has -eis [cf. Brambach, Neugestaltung d. l. Orth.

151sq.]): -is: PLAVT. Merc. 87 Mil. 1023 HOR. sat. 1, 4, 29 epist. 2, 2, 11

ars 419. NOT. Tir. 42, 25. de notione: NON. p. 431, 9 v. p. 789,

77. ISID. orig. 5, 25, 35 commercium dictum a -bus, quo nomine res

venales appellamus. CHAR. gramm. p. 49, 27 B. *φορτίον*. GLOSS. sar-

cina. onus. inde a PLAVTO. [it. merce, francog. vel. merz. port.

merce. M.-L.] [in codd. saepius pro -x est merces locis ad B et C

pertinentibus. ex coni.: PLAVT. Cas. 228 Merc. 76 Mil. 894. loco

corr. et lac.: PLAVT. Pseud. 954 mala -cist leno (*cf. p. 851, 63*).]

A i. q. res quae pretio emitur vel venit (distinguitur a pre-

tio: PAVL. dig. 18, 1, 1, 1 aliud est pretium, aliud -x [19, 4, 1 pr.].

priscis temporibus necnon apud gentes, quae pecuniam ignorantes

permutatione -ium utuntur, -x non aliud est atque pretium:

PAVL. dig. 18, 1, 1 pr. olim ... non ita erat nummus neque aliud -x,

aliud pretium vocabatur. *cf.* VERG. ecl. 4, 39 mutabit -es [Ov. trist.

1, 2, 76 TAC. ann. 4, 13, 3 APVL. flor. 6 p. 21]. LVCAN. 8, 854 -is mu-

tator Eoae. TAC. Germ. 5, 3 permutatione -ium utuntur. v. *et l. 851, 18*):

1 *proprie:* a de rebus (*cf.* VLP. dig. 50, 16, 66 -is appellatio

ad res mobiles tantum pertinet): PLAVT. Mil. 727 -i pretium sta-

tuit, qui est probus agoranomus: quae probast -s, pretium ei sta-

tuit, pro virtute ut veneat; quae improbast, pro -is vitio dominum

pretio pauperat (Rud. 373 si quae improbae sunt -es, iactat omnis).

al. LVCIL. 317 sallere muraenas, -em in frigidaria ferre. NOVVS Atell.

27 v. vol. VI 647, 2. VARRO ling. 6, 54 quom ... ex -bus libamenta

porrecta sunt ... , tum pollucetum est (FEST. p. 253, 17 pollucere -es

[Bulhart])

<quas cuius deo> liceat, sunt far, polenta, vinum *eqs.*). RHET. Her. 4, 6, 9. CIC. Verr. II 5, 145 onera atque -es (Manil. 55 cum -bus a. o.). Vatin. 12 (*de auro et argento, cf. l. 23. p. 798, 12*). al. CAES. civ. 1, 36, 3 reliquas -es (*praeter frumentum*) commeatusque. BELL. Afr. 75, 3. MORET. 81 urbani ... -e macelli. AETNA 433 *sulphur* in -em legitur (*an ad B?*). HOR. carm. 1, 31, 12 Syra. al. TIB. 1, 3, 40 externa. OV. am. 1, 14, 48 comas aliquo mirante rubebis et dices: 'empta nunc ego -e probor'. met. 13, 166 arma ego femineis ... -bus inserui. al. LIV. 22, 25, 19 institutorem -is (MANIL. 5, 408 aequoreae. SEN. benef. 6, 38, 3 delicatarum. epist. 42, 8. MART. 12, 57, 14 sulphuratae. cf. QVINT. inst. 1, 12, 17 sordidae -is negotiator. CIL IX 4680 v. p. 789, 46). 38, 30, 7 peregrinis (MANIL. 4, 167. al.). al. MANIL. 5, 248 -esque sequetur, praecipue quas umor (*cf. l. 21*) alit nec deserit unda (PAVL. FEST. p. 20, 12). VAL. MAX. 3, 4, 4 sordidissimae -is. SEN. benef. 6, 17, 1 opifici vilissimae -is. COLVM. 10, 308 -bus ut vernis (*i. floribus*) ... Vortumnus abundet. 10, 317 -bus exactis (*cf. l. 30*). 10, 327 -bus ... holitor gaudet ... adultis. 11, 3, 50 esculentae -i. PLIN. nat. 9, 171 *muraenas* permutare ... pretio noluit aliave -e. al. TAC. ann. 11, 5, 1 nec quicquam publicae -is tam venale fuit quam advocatorum perfidia. DIG. saepe. APVL. met. 1, 5 melle vel caseo et huiusmodi cauponarum -bus. FIRM. math. 8, 10, 6 humiditas (*cf. l. 13*) -es negotiabitur. COD. Iust. 4, 63, 4, 1 *syn. species*. CIL V 5927 comparator(i) -is sutoriae. al. *nota de pecunia (cf. l. 3)*: TRACT. ZntW. 15, 1914 p. 78, 122 *servis* decem minas singillatim tribuens ut superadderent -i legavit. qui acceptis singillatim -ium quantitativibus *eqs.* *in proverbiiis*: PLAVT. Poen. 341 invendibili -i oportet ultro emptorem adducere; proba -s facile emptorem reperit (HIER. epist. 26, 5 tritum est ... proverbium ultroneas putere -es [130, 16, 6 ISID. epist. 12, 11]). HOR. epist. 2, 2, 11 plenius aequo laudat, venalis qui volt extrudere -is. TERT. paenit. 6, 4 hoc est pretium non exhibere, ad -em manum emittere.

b de hominibus: *quamquam ICTI -is appellatione homines contineri negant (v. p. 789, 49), tamen usu laxiore etiam homines venales in -bus numerantur*: PLAVT. Persa 586 CIC. Verr. II 5, 146.

2 translate: **a** *notione primaria vigente:* **α** *de rebus, quae pecuniario potissimum pretio redimuntur*: PLAVT. Mil. 1023 pedemptim ... tractari ... huiusmodi -is. HOR. sat. 1, 2, 47 tutior ... -x (*i. voluptas empta; cf. Kießling-Heinze ad l.*) est in classe ... libertinarum. 1, 2, 83 *meretrix* -em sine fucis gestat (*cf. l. 2, 105 insidias fieri ... antequam -em ostendi*). carm. 4, 12, (16 nardo vina merebere) 22 cum tua velox -e veni. SEN. benef. 3, 14, 4 beneficium -em facimus remunerationem postulant. **β** *de pretio aut omnino non cogitatur aut non pecuniarium est*: SEN. epist. 7, 9 ut recitare istis velis ..., quod facere te vellem, si haberes isti populo idoneam -em. TERT. scorp. 6 p. 158, 3 eadem pretia, quae et -es (*sc. cum caro et anima penduntur. cf. PRVD. perist. 10, 476 -is [i. animae] qualitas*). paenit. 6, 5 si ergo, qui venditant, prius nummum ... examinant, etiam dominum credimus paenitentiae probationem prius inire tantam nobis -em, perennis scilicet vitae, concessurum. CYPR. epist. 59, 11 p. 678, 22 Romam cum mendaciorum suorum -e navigaverant (*cf. HIER. epist. 10, 3, 3 alia ... quae cum plurimis orientalibus -bus ad te ... navigabunt. AVG. in psalm. 118 serm. 26, 9 in ligno crucis cum mandatorum divinarum -bus navigat*). AVSON. 399, 35 p. 230 P. tota cum -e tuarum veni camenarum (*syn. 39 supellex*). AMBR. in psalm. 39, 20, 1 bonus negotiator *Christus* ... -em propriam (*i. hominem crucis morte redemptum; cf. p. 789, 64. 800, 81*) non reliquit (*sim. 45, 7, 3. 61, 10, 2. cf. 118 serm. 14, 39, 2 dominicae crucis -em. 118 serm. 19, 34 -em ... sanguinis Christi, -em ... Christi*). CHROMAT. in Matth. 1 p. 323^c proponam -em ... praedicationem utique caelestem. **b** *notione debilitata in iunctura maia -x:* *de feminis*: PLAVT. Cas. 752 nugas agunt; novi ego illas malas -es. Cist. 727 m. -s ... haec et callida est. Persa 238 -s tu m. es. Truc. 409 o -is m. ! ? *de lenone*: PLAVT. Pseud. 954 v. p. 850, 68. *de aetate*: PLAVT. Men. 758 -s m. ergost.

B *i. q. actio mercandi, mercatura (cf. p. 798, 63)*: PROP. 2, 16, 16 ergo muneribus quivis mercatur amorem? Iuppiter, indigna -e puella perit (*pro mercatura accipit Butler-Barber, pro mercede non recte Rothstein*). SEN. epist. 17, 10 fenoris quaestum aut ex -e compendium. PLIN. nat. 10, 97 -is gratia (VLP. dig. 14, 3, 13 pr. putans creditor ad -es cum accepisse mutuum pecuniam ... probare non potuit -is g. eum accepisse. cf. SCAEV. dig. 33, 2, 32, 2 lanae ... -is causa paratae [*ibid.* quae -is c. comparata sunt. PAPIN. dig. 14, 3, 19, 2 -ium c.]). VLP. dig. 14, 3, 13 pr. servum -i oleariae praepositum (14, 6, 7, 11 v. p. 852, 1. PAVL. dig. 14, 3, 14 communi -i. sent. 2, 8, 1 negotio vel -bus exercendis. cf. AVG. civ. 7, 14 p. 292, 6 D. *Mercurium -bus praeesse*). 14, 4, 1, 2 licet -is appellatio angustior sit, ut neque ad servos fullones vel sarcinatores ... pertineat, tamen Pedius ... scribit ad omnes negotiationes porrigendum edictum (*item syn. negotiatio* 14, 4, 5, 4). 14, 4, 5, 5 quod ex ea -e ... receptum est (*ibid.* l. 11 quod ex ea -e est, sive -es [*ad A*] manent sive pretium earum receptum ... est. *ibid.* l. 13, 14). 14, 4, 5, 6 cum creditoribus -is (*ibid.* l. 19. cf. *ibid.* l. 15 creditores ... in -bus certis [*syn. negotiationes exercebat ... sagariam et lintariam*]. *ibid.* l. 15 -i magis quam ipsi credidit). 14, 4, 5, 7 ante -em an postea. 14, 6, 7, 11 si ipse pa-

ter eum praeposuisse -i suae vel peculiarem exercere passus esset (PAVL. dig. 14, 3, 17, 3. sent. 2, 8, 1 v. p. 851, 75. 2, 26, 11 -bus vel tabernis exercendis). IVVENC. 3, 746 -es potius ac lucra revisit (*Vulg. Matth. 22, 5 negotiationem*). FIRM. math. 5, 5, 6 aut ... gemmarum -es aut peregrinae negotiationis officia tractabunt. VEG. mil. 4, 39 p. 158, 12 privatarum -ium. AVG. civ. 4, 11 p. 160, 22 D. *Iuppiter est in -e Mercurius*. serm. 177, 10 traiecticias -es faciunt, aliud dant ... et ... aliud accipiunt. MACR. Sat. 1, 16, 6 negotiis propriis vel -bus provisuri. CIL VIII 868 -bus insistebam. *nota gen. defin. (cf. infra l. 38)*: COD. Theod. 8, 5, 41 evectonum contractus asinorumque -es (COD. Iust. 12, 50, 10 animalium).

C *i. q. pretium, merces (vice versa merces est i. q. -x: p. 797, 82)*: **i. q. pretium, quod expenditur (cf. p. 796, 58)**: **a** *proprie*: COLVM. 10, 117 vili ... salgama -e (*cf. p. 796, 64 et PLIN. nat. 14, 50 vilitas -is [sc. praediorum; potest referri ad A; sed cf. VLP. p. 850, 77]*). CYPR. hab. virg. 14 p. 197, 26 -ium ... quantitate. ANTH. 109, 2 -is (*i. lucri, cf. p. 795, 57*) avara manus. **b** *translate*: AMBR. Ioseph 3, 14 p. 81, 14. CLAVD. 18, 197 *de pretio honorum (cf. p. 789, 55)*. PRVD. perist. 13, 43 -e doloris emi spem luminis. **2** *i. q. praemium, quod rependitur (cf. p. 793, 37)*: **a** *proprie*: CYPR. GALL. gen. 989 variam ... esse ... -em (*Vulg. gen. 31, 8 mercedes*). VEN. FORT. Mart. 4, 459 sancto offert argenti pondera magna ... -e patroni. **b** *translate*: **α** *in bonam partem*: PS. CYPR. laud. mart. 18 p. 42, 3 quantae -is existeret, ut ei ... daret deus ... conscendere caelum (*cf. HIER. epist. 22, 20, 3 maioris est -is [an i. q. meriti? cf. l. 32], quod non cogitur et offertur*). 27 p. 48, 14 velut incentivo quodam -is agitati. DOCTR. apost. 4, 7 huius -is bonus reditor. CLAVD. 28, 578 tunc tibi magnorum -em Fortuna laborum persolvit. CYPR. GALL. num. 99 quaesitae ad praemia -is (*cf. 95. exod. 531 palmam*). SEDVL. carm. pasch. 1, 58 -is ... futurae (*op. pasch. 1, 1 p. 179, 2*). DRAC. satisf. 196 publica -x procerum (*i. fama*). VEN. FORT. carm. 5, 6, 38 p. 117 dulce dei munus, quo -x te ... coronet (*an i. q. meritum? cf. HIER. l. 25 et p. 797, 48*). **β** *in malam partem*: COMM. apol. 926 stat tempus in finem fumante Roma maturum et -es advenient (*M. Ludwig, adveniet P¹ R. Dombart*) meritis. LVCI. Athan. 2, 17 p. 179, 9 quas erit -es repraesentaturus tibi iste quem negas deus? MAR. VICTOR aleth. 3, 462 ORIENT. comm. 2, 128.

stilistica: **c** *gen. definitivo (cf. l. 10)*: PLIN. nat. 6, 154 -es odorum. APVL. flor. 6 p. 19 cinnami -es. VVLG. apoc. 18, 12 v. p. 798, 11.

deriv.: merces. mercimonium. mercari. *cf. com-*, promercium. *com-* Bulhart.

1. mēsa, -ae v. s. mensa (p. 738, 48).

2. mesa v. s. mesos (p. 854, 6).

mesancula v. s. -cylum.

mesancylum, -ī n., μεσάγκυλον. *i. q. genus teli amento in media parte praediti*: PAVL. FEST. p. 125, 2 -um (-cylum codd. mell.) teli missilis genus. *inde mesancula*, -ae f.: GELL. 10, 25, 2 (*inter telorum vocabula*) frameae, -ae (-cyla Turneb.), cateia *eqs.*

mesanthrōpus v. s. mis-.

(mesaulos), *plur. mesauloe*, μέσσυλος. *i. q. fauces, aditus, andron*: VITR. 6, 7, 5 (*v. vol. II 38, 60*). *de re cf. E. Wistrand, Eranos 37, 1939, 14 sqq.*

meschil (משכיל) ... et 'eruditionem' et 'doctissimum' sonat HIER. epist. 65, 3, 1.

mesē v. s. mesos (p. 854, 37).

mesēmbrios, acc. -on et -um (l. 60) *adi.*, μεσημβρινός. *i. q. meridianus*: CHALC. comm. 66 et 92 v. p. 837, 51. HYG. astr. 3, 29 p. 94, 12 circulus ... -os dicitur, qui meridiem significat (p. 94, 13 *opp.* aequinoctialem circulum. 4, 10 p. 107, 12). 4, 10 p. 107, 20 quem -um esse circulum supra diximus. *de re v. W. Gundel, RE XV 1078 sq. cf. mesembrios.*

mesēmbrios, -on, μεσήμβριος. *i. q. meridianus*: PS. CYPR. mont. 4 p. 108, 8 quarta stella meridia dicitur -on (*sc. ἄστρον? an potius [propter l. 66] pro gen. plur. -ōn [sc. τόπων] accipiendum est? μεσημβρία vulg.*). p. 108, 11 tolle ... de stella -on (-a vulg.) μ (*ut litteram quartam nominis Adam efficiat. cf. Ps. HIER. expos. in euang. prol. Migne 30 p. 533^b a quattuor stellis nomen accepit, quod est artis [i. ἄρκτος], dosis [i. δόσις], anatholis [i. ἀνατολῆς], mesimbrio*). *cf. mesembrios.*

mesenterion, -ī n., μεσεντέριον. *i. q. corpus membranosum in mediis intestinis situm*: PHILVM. med. 2 p. 114, 16 M. quod de -o i. e. quod inter epatem et ventrem est medium, ... effunditur. PHILAGR. med. 2 p. 155, 8 M. colum et -on (-um Putsch.) et ventrem et stomachum distendunt ventositate.

meser v. s. miser.

mesēs, acc. -ēn m., μέσης. *nomen venti*: PLIN. nat. 2, 120 alii ... ventis -en nomine etiamnum addidere inter boream et caecian (*cf. PRISC. LYP. solut. 10 p. 102, 8*).

mesgus, -ī m. [*vocab. gallicum; v. Pedersen, Vgl. Gramm. d. kelt. Spr. I 88. J. B. H.*] [*francog. dial. mēgue, prov. mergue. R.*] GLOSS. V 623, 18 serum est -us (*cf. W. Schulze, Kl. Schr. 636 sq.*).

mesiācer, -cris, -e. *a mesus (cf. p. 581, 78) et acer. i. q. me-* diocriter acer: ORIBAS. syn. 2 add. p. 144, 23 Mō. ad ... educendum [*R.*]

bentrem habundantius hutes clysteres sunt -es (opp. aciores).
cf. medie acer (p. 598, 34).

1. mēsis, -is m. v. s. mensis (p. 745, 75).

2. mesis v. s. messis (p. 855, 84).

mesisula, -ae f. NOT. Tir. 103, 63 (inter offella et suericulum)
-a (mensalia coni. Kopp; Heraeus, Kl. Schr. 70² conferendum putat
GLOSS. mis(s)isulae μυστίλαι). [it. mer. mesescu. R.]

mesitēs, acc. -ēn m., μεσίτης. pes metricus: Ps. BASS.
gramm. VI 307, 17 amphibrachys ex brevi longa et brevi tem-
porum quattuor ut 'dicāris'; et hunc alii -en, alii scolium appella-
verunt. (MAR.) VICTORIN. gramm. VI 207, 18 AVDAX gramm. VII 335, 8.

mesobrachys m., *μεσόβραχς. pes metricus inter pedes
heteroplocos pentasyllabos: DIOM. gramm. I 481, 20 -ys (-is codd.)
ex duabus longis et brevi et duabus longis temporum novem.
cf. mesomacros.

mesochorus, -i m., μεσόχορος. GLOSS. μεσόχορος (cf. et p. 337,
74). i. q. dux chori, qui in medio stans cantantibus, saltantibus
signum incipiendi et numerum indicat actoribusque respondet (de fe-
mina: l. 23): SCHOL. Iuv. 11, 172 testis (i. testarum crepitu) ... antea
percutiebant saltantibus pantomimis, quia adhuc non erat, ut -i
percuterent manibus. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 134, 16 inter quas
adulescentulas et sponsum sponsa media quaedam et ut se drama-
tis huius species habet quasi -us effecta nunc ad illas nunc ad ipsum
... respondens dirigit verba. SIDON. epist. 1, 2, 9 nullus ibi lyristes,
chorales, -us ... canit. transfertur ad eum, qui regit turbam plau-
sorum: PLIN. epist. 2, 14, 7 hoc pretio infiniti clamores commo-
ventur, cum -us dedit signum.

mesococtus, -a, -um v. s. mezococtus.

mesocyn(i)us, -a, -um. a gr. μεσοκύνιον. i. q. talaris, ad
compaginem pedis cum tibia pertinens: CHIRON 426 sanguinem
mittis de venis -cinis (Oder, mesoliris cod.: Hippiatr. gr. I p. 288, 2
ἐκ τῶν μεσοκυνίων) qu(a)e sunt circa vitales, quae latine clavicu-
lae appellantur.

mesodigestus, -a, -um. a mesus (cf. p. 581, 78) et digestus (cf.
Mørland, D. lat. Orib.-Übersetzungen 132). i. q. non satis digestus,
semicoctus: ORIBAS. syn. 5, 17, 1 La p. 59, 33 vinum digeri -us (gr.
ἡμιπέπτος) humores (Aa p. 60, 2 eos humoris, qui non fuerint per-
digesti).

solet ... cantio habere ... aliquando et in medio hoc est inter
strophē et antistrophē mesōdon FORTVN. gramm. VI 295, 11.
gr. μεσῶδος.

mesogēa, -ōn n. pl., (τὰ) μεσόγεια. i. q. partes mediterraneae:
RAVENN. 2, 16 p. 27, 26 diversas -on Graecorum patrias. p. 27, 37
supra scriptas -on patrias.

mesogīa, -ae f., (ἡ) μεσόγεια, μεσόγαια. i. q. terra continens, medi-
terranea: RAVENN. 2, 16 p. 27, 6 ponuntur diversae patriae in
-a Graecorum. 4, 6 p. 48, 33 ad -a (i. -a(m); an n. pl.? [cf. l. 42])
ipsius patriae Tratiāe (i. Thraciāe) sunt diversae civitates.

mesōgītēs v. Onom.

mesoidēs adi., μεσοειδής. i. q. genus modulationis mediis
chordis conveniens: MART. CAP. 9, 965 v. vol. V 1, 1554, 78. 9, 966
v. vol. VI 3147, 22 sqq.

mesolabus, -i m., μεσολάβος (cf. F. Hultsch, BphW. 17, 1897,
771). i. q. instrumentum mathematicum (cf. Knaack, RE VI 363,
11 sqq.): VITR. 9 praef. 14 Archytas cylindrorum descriptionibus,
Eratosthenes organica -i ratione idem explicaverunt.

mēsōlaeum, -i n. v. s. Mausoleum.

mesoleucium, -i n. v. l. 67.

mesoleucos, -on (acc. -on et -um), μεσόλευκος. i. q. in me-
dia parte albus, colore albo intermixtus: PLIN. nat. 37, 174 -os fit
lapis mediam gemmam candido distinguente limbo (1, 37, 63). EPIT.
Alex. 2 diadema et tunicam -um (moso- cod., corr. m. pr.) ... cete-
raque ornamenta regia. nomen herbae: PLIN. nat. 27, 102 leuce
herba ... nomen ex causa accēpit, per medium folium candida linea
transcurrente, quare -on (-uton, -cton, -poleucon vv. ll.) quidam vo-
cant ...; fortassis eadem sit quae leucas appellatur (1, 27, 77 leuce
sive -ium sive leucas).

mesomacros m., *μεσόμακρος. pes metricus inter pedes he-
teroplocos pentasyllabos: DIOM. gramm. I 481, 16 -os ex duabus brevi-
bus et longa et duabus brevibus temporum sex. cf. mesobrachys.

mesomelās adi., *μεσομέλας. i. q. in media parte niger, co-
lore nigro intermixtus: PLIN. nat. 37, 174 -s fit lapis nigra vena
quemlibet colorem secante per medium (inde ISID. orig. 16, 11, 6,
ubi mera-, mero- vv. ll. cf. GLOSS. I Ansil. ME 521 -a(s) genus gem-
mae nigrioris). 1, 37, 63.

meson v. s. mesos.

mesonauta, -ae m., *μεσοναύτης. qui medium locum inter
gubernatorem et remiges tenet: VLP. dig. 4, 9, 1, 2 (ex Pompon.) nec
... debet qui navem exercet ... per remigem aut -am obligari, sed
per se vel navis magistrum.

mesonyctium, -i n., μεσονύκτιον. quod media nocte fit (sc.
in ritibus Matris Magnae; cf. Henri Graillot, Le culte de Cybèle ...,
Paris 1912 p. 130. 158): CIL XIII 1751 (in latere dextro arae tauro-
bolii; a. 160) cuius -um factum est v. id. Dec.

mesopicātum (sc. vinum) medium picatum. dimidium picatum
GLOSS. (cf. Svennung, Wortstud. Oribas. 98¹).

mēsor, -ōris m. v. s. mensor (p. 753, 24).

*mesos, -ē et -a, -on, μέσος. in usu sunt potissimum formae
sing. in -on, -ē, -ēn et gen. plur. -ōn; formae rariores: f. sing. nom.
-a (cf. etiam l. 8): VARRO ling. 5, 118 PLIN. nat. 19, 174; gen. -ēs,
abl. -ē, acc. plur. -ās: BOETH. mus.; n. gen. sing. -ov v. l. 17. saepe
scrib. litt. gr. [dub.: CIL XIV 1352 quod est -a ('videtur corrup-
tum'. Dessau).]

i. q. medius: 1 de animantibus: pertinet ad ordinem:
Ps. CENS. frg. 12, 3 p. 65, 15 (v. vol. VI 3147, 31). pertinet ad tem-
pus (m. pro subst.): Ps. SORAN. quaest. med. 65 -on i. e. mediam
aetatem (opp. neon et gerontion).

2 de rebus: a proprie de loco: VARRO ling. 5, 118 v.
p. 738, 39. Ps. SORAN. isag. 21 v. vol. VI 2610, 56. in arte geome-
trica: MART. CAP. 6, 720 (t. t. gr.). de collocatione verborum:
SCHOL. Stat. Theb. 2, 366 cetera διὰ -ov (dia -on P, suprascr. i. ex
medio M, per parenthesin L) inserta sunt. b translate: in
serm. scriptorum rerum naturalium et medicorum: PLIN. nat. 19,
174 laudatissima est cannabis e medio genere, quae -a vocatur. Ps.
SORAN. quaest. med. 94 quid est -on nosema? acgritudo, quae ...
mutatur ... nunc in peius nunc in melius. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 27
in usu mediae materiae, quam -ην ὕλην appellant. in serm.
philosoph. i. q. ἀδιάφορος (cf. p. 592, 52 sqq.): CENS. 1, 2 huiusmodi
sita in lubrico bona malave per se non esse sed τῶν -ov.

in arte gramm.: de distinctione (cf. p. 592, 68 sqq.): DIOM. gramm. I
437, 18 dicitur media graece -η (-e codd.). (MAR.) VICTORIN. gramm.
VI 192, 11 (= AVDAX gramm. VII 324, 16) medio loco ponitur distinc-
tio, cum respirandi spatium legenti dat, et dicitur -e (opp. finalis et
subdistinctio). de vocibus natura ambiguis (cf. p. 592, 39 sqq.):
DON. Ter. Eun. 237 'ornatus' ton -on (i. τῶν -ov) est: ad decus et
ad turpitudinem. Phorm. 469. SERV. Aen. 11, 458 rauci τῶν -ov est:
nam modo canoros significat, alias vocis pessimae. et saepe (v. Mount-
ford-Schultz, ind. 180). in arte musica: VITR. 5, 4, 7 tetrachor-
dum secundum medianum, quod appellatur -ov ([an -ov? cf. l. 45].
-on codd.).

f. pro subst. mesē sc. χορδή (cf. MART. CAP. 9, 931 octavus sonus
-η hoc est media. BOETH. mus. 1, 20 p. 206, 23. 1, 26 p. 218, 24):
VITR. 5, 4, 5 hypate -on (5, 5, 2), -e. ibid. parhypate -on, lichanos
-on (cf. Ps. CENS. frg. 12, 3 p. 65, 18 sq. MART. CAP. 9, 931. 954 BOETH.
mus. 1, 20 p. 206, 23. al.). 5, 5, 2 ad -en sonantia vasa (cf. 5, 5, 5 habet
symphoniarum quarundam communitates). 5, 5, 4 ad chromaticen -on.
5, 5, 5 ad diatonon -on (MART. CAP. 9, 931 -ov δ. id est mediarum
extenta. BOETH. mus. 1, 22 p. 214, 15. al.). BOETH. mus. 1, 20 p. 209,
22 tetrachordum -on (cf. l. 35) ... quasi mediarum (al.). p. 211, 26
proslambanomenos a -e octava est. 1, 27 p. 219, 9 Sol -en obtinuit.
p. 219, 25 ut sit ... caelum ultimum -e. saepe (v. Friedlein, ind.
460). in imag.: VARRO Men. 458 autumnitas in anni tetra-
chordo -ην (Onions, mensem Non. p. 71, 12, mensem Non. p. 193, 20)
praeterierat.

v. etiam mesus et cf. Onom. Mesa et Mese. comp.: ?mesosuper-
cilium. cf. mesiacer. mesodigestus. mesopicatum.

mesosphaerum n. adi. a gr. μεσόσφαιρος, -ov. i. q. me-
diam pilam habens: PLIN. nat. 12, 44 nardum, quod minore folio
est, -um (-pherus, -ferum codd.) appellatur; emitur X LXX (opp.
hadrosphaerum [q. v.] et microsphaerum).

?mesosupercilium, (-i) n. a mesos et supercilium. i. q.
mesόφρον quod medium est inter supercilia: ALEX. TRALL. 1, 50
v. p. 582, 27.

medietates, quas Graeci mesotētas (μεσότητας) appellant CIC.
Tusc. 23.

[Isaias accepit vestem mesotropam (mesotratam v. l. 'forte me-
lius legeretur mesotretam' Baluzius. mesoprismam Hagen. mesotrōtam
coll. gr. ἡμίτροτος coni. in plag. Svennung adnotans illa veste mortem
Isaiae [cf. Tert. patient. 14 Priscill. tract. p. 47, 18. al.] alludi] Ps.
CYPR. cena p. 927^B.]

'sentis' ... verbum (Verg. Aen. 3, 360) tam primis quam ultimis
iungitur et ob id mesozeugma (*μεσόζεγμα) nominatur DIOM. gramm.
I 444, 14 (opp. hypozeugma). cf. SACERD. gramm. VI 456, 16 de
mesozeuxī. -is (*μεσόζεξις) est cum superiorem et inferiorem oratio-
nem verbum in medio positum ordinat ut (Verg. Aen. 1, 3) 'multum
ille et terris iactatus et alto' eqs. comp.: promesoeuxis.

mespilum, -i n. mespila, -ae f. (mespilus, -i f. l. 82. 84), τὸ
μέσπιλον et ἡ μεσίλη. de orig.: ISID. orig. 17, 7, 14 -a arbor spi-
nosa ... appellata, quod pilulae formam habeant eius fructus.
scrib. -pel- (cf. et l. 79. p. 855, 3. 19. 27): PHILVM. med. 2 p. 115, 18. 123,
8 M. (P 32). ORIBAS. syn. 6, 39, 2. 7, 20, 13 (La). -per- vel -pir- (cf.
Niedermann, Contrib. à la crit. ... des gloses lat. 32): GLOSS. mis-:
p. 855, 1. nespula (cf. p. 855, 3 et post alios Graur, Romania 53, 1927,
300 sq.): GLOSS. de genere (cf. Svennung, Unters. Pallad. 139):
de arbore: n. -um: PLIN. p. 855, 10. PALLAD. p. 855, 14. 15. f. -a: PLIN.
p. 855, 8. 11. DIOSC. p. 855, 16. ISID. l. 74. f. -us: PALLAD. p. 855, 14.
16. de fructu: n. -um: passim. f. -a: PLIN. VAL. 5, 27 DIOSC. 5, 46
CAEL. AVR. p. 855, 36 ORIBAS. syn. 2 add. p. 148, 22 Mø. f. -us: PALLAD.
[R.]

l. 25. NOT. Tir. 105, 31 (*post sorbum*): -um (*mispillum A*). GLOSS. μέσφυλλον. οὖον. ἀχράδες. duratia (*i. duracina*) quae multum constringit. III 562, 47 epimelida *i. nespula*. [*it. nespola, francog. nêfle, hisp. nispola. M.-L. francog. vet. melle, francog. mer. dial. mesple. R.*]

1 *de arbore* ('*mespilus germanica L.*' *sim.*; cf. Berendes, Diosc. Arzneimittell. 138): *de natura, cultura sim.* (cf. et p. 854, 74): PLIN. nat. 15, 84 -is tria genera (1, 15, 22 -ae genera III): anthedon, setania; tertium degenerat, ... quod Gallicum ... vocant (*eqs.*). non fuit haec arbor in Italia Catonis aevo. 17, 59 -a semine nasci possunt. 17, 67 hoc modo plantantur ... sorbi (cf. l. 22, 29, 31. *al.*), -ae. 17, 221 -a quoque in senecta obnoxia ei morbo est. GARG. MART. med. 47 -i arborem Dioscorides contentus agrestem nominasse praeteriit. PALLAD. 3, 25, 32 -us inseritur. 4, 10, 19 -a (-i *E*) locis calidis maxime gaudent *eqs.* ins. 69 -a ... pugnacibus horrida membris. 106 semina dura piri ... -us ... tuta subit. DIOSC. 1, 129 -a (*gr. 1, 113 μέσπιλον τὸ δένδρον*) semen habet rotundum *eqs.* *alia*: PLIN. nat. 13, 64 prunus Aegyptia ... pomo -i. GREG. TVR. glor. conf. 49 p. 777, 15 caput eius ramus -poli arboris percuteret.

2 *de fructu*: *generatim*: PLIN. nat. 15, 68 Idaea ficus ... sapore -i. 15, 84 malorum ... pirorumque generi adnumerentur iure -a atque sorba. 15, 112 corium in -is manditur. 15, 115 quaedam poma vasculis constant ut Punica et -a lotosque. 17, 230 vermiculationem ... sentiunt mala, pira, -a. 21, 88. PALLAD. 4, 10, 22 -a ad servandum leguntur necdum mitia. ins. 91 -us ... niveo plena liquore. MACR. Sat. 3, 19, 6 Cloatius sic eorum (*sc. pirorum*) vocabula discernit ... -um serum. GLOSS. III 578, 58 ossa de -pula. *in usu praecipue medicorum* (cf. PLIN. nat. 1, 23, 73): PLIN. nat. 14, 103 vinum fit ... et e cornis, -is, sorbis (THEOD. PRISC. log. 101 DIOSC. 5, 46). 23, 141 -a ... reliqua adstringunt stomachum (MARCELL. med. 20, 25. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 70 pira, sorba, -a. cf. etiam l. 2). PHILVM. med. 2 p. 115, 18 M. p. 123, 8 aqua, in qua coxeris ... sorbas aut -as (MARCELL. med. 11, 1. 31, 13 SORAN. p. 102, 20 PLIN. VAL. 5, 27 THEOD. PRISC. eup. faen. 53 log. 93. 101). p. 126, 14. CAEL. AVR. acut. 3, 27, 209 dare debemus ... -a. chron. 4, 3, 51 iniciendus ... sucus ... -ae. ORIBAS. syn. 2 add. p. 148, 22 M. 6, 39, 2. 7, 20, 13 (-pela *La*).

messāla v. Messala (Onom.).

?messālis, -e. *a* metere, messis. *i. q. messorius, ad messem (vel messorum) pertinens?*: PAVL. FEST. p. 379, 18 vernisera -a (*mensedd. vett., Messalae Aug.*) auguria. COSMOGR. 1, 25 circa sextum Philippi, quod praedium -e (*V. Heraeus dubitanter in exemplari suo, mis-L. Riese; an Messalae?*) appellatur, geminatur Tiberis.

unctus ... hebraice 'messias' est: unde et punice messe dicitur 'unge' AVG. in euang. Ioh. 15, 27. cf. hebr. מָשִׁיחַ. *R.*

messicius, -a, -um. *a* messis (*an a metere?*). *i. q. messorius, ad messem pertinens*: CIL VIII 14428 (*a. 181 in lapide Mezuaresi lacero*) aratorias IIII, sartorias IIII, -as IIII (*sc. operas? cf. p. 862, 8 et Leumann, Glotta 9, 1918, 162*).

messio, -ōnis *f.* *a* metere. [*it. sept. messon, francog. moisson. M.-L.*]

1 *i. q. actio metendi* (*c. gen. obi. l. 53. 57. 64*): *a sensu strictiore*: *α proprie*: VARRO rust. 1, 50, 1 frumenti tria genera sunt -is. EXPOS. mundi 12 incipit hinc seminatio et -o. SCHOL. Hor. gloss. *I* epist. 2, 1, 140 (*ad condita post frumenta*) post -em (*item de tempore metendi*: VVLG. II reg. 21, 9 in diebus messis primis, incipiente -e hordei). VITAE patr. 5, 14, 14 renuntia -i huic (*gr. Nau 1909 p. 376 n. 291 τῷ θερισμῷ. cf. etiam p. 862, 21*). CONC. Aurel. a. 538 p. 82, 15 de opere ... rurali *i. e.* ... sectione, -e, excussione ... abstenendum. *β in imag.*: HIER. epist. Pachom. 4 p. 87, 20 B. ut ... culturae studia tempore -is inveniant (cf. CAPREOL. epist. 2 Conc. II 3, 3 p. VII 2).

b sensu latiore de actione caedendi fere i. q. eversio, extinctio: HIER. in Is. 27, 11 p. 311^C (*in interpret. alleg. v. messis*) cum siccitatis et -is Ierusalem et ut apertius loquar vastitatis tempus advenerit (cf. in Os. 6, 11 p. 872^A -is tuae. VVLG. Ier. 51, 33 veniet t. -is filiae Babylonis [*syn. t. triturae*]).

2 *metonymice i. q. fructus, proventus*: *a proprie de segete frumentorum*: ITALIA Iob 18, 16 (*Hier. interpr. Iob ad l. et Aug. in Iob p. 547, 19*) desursum irruet impiū -o (*θερισμός, Vulg. messis*). VVLG. Iob 29, 19 v. p. 859, 53. HESYCH. in lev. 19, 9 p. 1023^A relinquere quasdam ... de -e et vindemia reliquias (cf. p. 862, 25). 25, 22 p. 1119^A semen ... de quo -o in quinquagesimo anno proventura erat. 27, 30 p. 1176^C fruges ... in praesenti lex -em, quae est de semine, dicit.

b alleg. de eis, quae iniquitas quasi sala profert: GREG. M. moral. 5, 35 (*ad Iob 4, 8*) seminant dolores et metunt eos) hoc loco doloris (*i. perverse agendi rationis*) -o non iam poena, sed adhuc perfectio (cf. p. 860, 58) iniquitatis ostenditur, quia ex divinae irae spiritu eiusdem -is poena subrogatur. *Lambertz.*

*1. messis, -is *f.* [*a metere. J.B.H.*] *de orig.*: VARRO rust. 1, 50, 1 -is proprio nomine dicitur in iis quae metimur, maxime in frumento, et ab eo esse vocabulo declinata. 1, 50, 2 metitur ..., ut stramentum medium subsicent ... : a quo medio -em dictam puto. ISID. orig. 17, 2, 6 -is a metendo id est a recidendo dicta. *de scriptura et formis*: mesis: PLAVT. Epid. 718 (*BE*¹). Trin.

529 (*B*). NOT. Tir. 72, 88 (*post metit*). *nōm. sg. -es*: ITALIA Luc. 10, 2 (*cod. e*). COMM. instr. 1, 25, 6 *C.* *acc. sg. -im* (cf. CONSENT. gramm. V 355, 23): PLAVT. Epid. 718 (-em *v. l.*). Most. 161 Poen. 1019 COM. pall. inc. 68. CATO agr. 134, 1 (*apogr. rec. et Vict.*, -em *V*, -is *A*). VARRO rust. 3, 2, 6. COLVM. 2, 11, 5 (*cod. Polit.*). FRONTO p. 102, 26 N. GELL. 2, 29, 7. 9. -em: PLAVT. Rud. 637 Trin. 33 CATO agr. capp. 143 VARRO rust. 1, 13, 5. et *passim*. *abl. sg. -i* (cf. CHAR. gramm. p. 52, 1 *B.*): VARRO ling. 5, 21 rust. 1, 53. NEMES. ecl. 1, 67 (*Maehly metro flagitante, -e codd.*). -e: VARRO rust. 1, 6, 1. et *passim*. *gen. pl. -ium* (cf. CHAR. gramm. p. 52, 1 *B.*): PLIN. nat. 13, 64. *al.* SVET. Iul. 40, 1 APVL. met. 6, 2. *al.* *acc. pl. -is*: VERG. ecl. 8, 99 georg. 1, 161 (*P; item 4, 330*). STAT. silv. 2, 6, 66. *al.*

de genere (cf. Exc. Bob. gramm. I 553, 6): NON. p. 213, 33 -em generis feminini. masculino Lucilius (707): potius quam non magno -e (*Merc., magnum esse codd.*) non proba vindemia. ?LIB. iubil. 29, 16 ad -em autumnum. *de plurali* (cf. SERV. georg. 2, 6 cum vindemiam numero singulari dicimus unius anni significamus, cum plurali multorum, ut -em et -es): *plur. extat inde a LVCILIO* (p. 857, 5), VARRONE (*l. 47 sq.*), VERG. *potissimum sensu metonymico* (*s. II*): *significatur -is plurium temporum e. g. l. 47. 58 sq. 72. p. 857, 47, plurium specierum e. g. l. 53. p. 858, 3, variorum locorum e. g. l. 48. 68. p. 858, 9; plur. poet. e. g. l. 70. p. 858, 32.* *de notione* (cf. etiam p. 857, 1. 47. 859, 2. 860, 49): FEST. p. 202, 20 olivetam antiqui dicebant, cum olea cobeatur: ut -em cum frumenta aut vindemiam cum uvae. GLOSS. θερισμός. θέρος. ἄμνητος. *leg. inde a PLAVTO; frequentatur prae ceteris ab ENNODIO* (*not. s. II A2*). [*it. messe, francog. vet. mes, hisp. mies. M.-L.*]

[*falso trad.*: AETNA 498 v. p. 429, 64. LIV. 42, 42, 2 PLIN. nat. 24, 149. *dub.*: VARRO Men. 184 (*v. p. 738, 67*). *v. l. dub. vel falsa*: COLVM. 2, 10, 33. LVCAN. 6, 521 (-is *U*, segetis *cett.*). CALP. ecl. 5, 34 (*v. p. 277, 49*). *e coni. probabili*: MANIL. 3, 598 (*v. p. 746, 79*). *e coni. dub. vel falsa*: VARRO Men. 150. MANIL. 5, 689 (*v. p. 740, 65*). TERT. adv. Val. 31 p. 206, 19. ORIENT. comm. 1, 505 (*v. p. 712, 30*). *saepius confunditur c. v. q. e. mensis e. g. p. 857, 44. 52 sqq. p. 858, 48. 74. 859, 61. 74.*]

1 *i. q. sectio, actio vel tempus metendi, secandi*: *A strictiore sensu de sectione, quae fit colligendi, condendi, fruendi causa* (*pertinet potissimum ad metenda frumenta; opp. vindemia*: l. 45. 55. p. 857, 16. *de sectione aliarum herbarum*: l. 48. 71. *de mellatione*: p. 857, 1): 1 *de actione metendi* (*c. gen. obi.*: l. 48. 55. 80 p. 857, 10. 33): *a proprie*: PLAVT. Poen. 1019 mergas datas ad

-im. COM. pall. inc. 68 quasi <si> messor per -im unumquemque spicum colligit (VARRO rust. 1, 63 far, quod in spicis condideris p. -em. *v. et p. 857, 29 et cf. GAIVS* dig. 50, 16, 30, 1 spicae in -e delectae). CATO agr. capp. 143 antequam -em incipias. agr. 134, 1 priusquam

-im facies (LEX agr. [CIL² 585] 95 quae -is [olei?] vindemiae [cf. l. 47 et VLP. dig. 37, 9, 1, 25] ... <fiet>). VARRO rust. 1, 27, 3 aestate fieri -es ..., autumnno vindemias. 1, 32, 1. 1, 53. 2, 2, 12 quibus in locis -es sunt factae. BELL. Afr. 20, 4. COLVM. 2, 10, 28 -em primam eius herbae. 2, 20, 2. 11 argum. p. 64, 12. PLIN. nat. 18, 295. 298 oraculum ...: biduo celerius -em facere potius quam biduo serius. VLP. dig. 39, 1, 1, 12. PAVL. dig. 7, 4, 13 si fructuarius -em fecit [*v. et p. 888, 42*]. cf. p. 857, 4. 5 et GERM. frg. 4, 16 perfecta -e. COLVM. 11, 2, 54 -is conficitur. 12, 10, 1 exactis iam -bus [PLIN. nat. 18, 169 peragitur. TERT. Scap. 3 p. 543, 3 Oe. -es suas non egerunt]. PALLAD. 8, 1 tritici -is expletur). VARRO rust. 1, 17, 2 fructibus vindemiae aut -is (CIC. inv. 1, 40 accidit omnibus eodem fere tempore. COLVM. 7, 3, 11 ut -em vindemia ... excipiat. PLIN. nat. 18, 280 vergiliae ...

semestri spatio intra se -es vindemiasque ... complexae. SVET. Iul. 40, 1 -ium feriae aestate ... vindemiarum autumnno [cf. VLP. dig. 2, 12, 1 pr. ne quis -ium vindemiarumque tempore adversarium cogat ad iudicium venire. *sim.*: 2, 12, 1, 2. 2, 12, 3 pr. PAVL. dig. 2, 12, 4 -is vindemiarumque causa. cf. et p. 857, 32 et Marquardt, Staatsverw. 202]. *v. etiam l. 37*). CIC. de orat. 1. 249 quid sit sententis ac -is (VVLG. gen. 8, 22 [coniung. frigus et aestus, aestas et hiems. cf. p. 857, 26]. *sim.*: HEGES. 5, 27, 1 p. 362, 24 agricolae procinctus laboriosior -is quam segetis, vindemiae quam putationis. *v. et p. 857, 14*). TIB. 2, 1, 19 neu seges eludat -em fallacibus herbis. LIV. 2, 5, 3 seges farris ... fuisse matura -i (cf. 22, 43, 5 maturiora -bus Apuliae loca). SEN. Med. 761 -em vidit hibernam Ceres (*in exemplis ordinis temporum mutati*; cf. Herc. O. 469 bruma -es videat. *v. et p. 858, 8*). COLVM. 2, 18, 3 faenisicia sequitur cura -is. 10, 255 odoratis -is iam floribus instat. PLIN. nat. 6, 58 in India binae aestates in anno, binae -es. 18, 296 -is ratio varia. 1, 28, 72 de -bus. STAT. silv. 3, 3, 90 quod -bus Afris verritur. MART. 8, 56, 18 Thestylis ... rubras -bus usta genas.

Ps. QVINT. decl. 12, 4 p. 221, 2 ingratae -is irritus labor. LEX Manc. (CIL VIII 25902) 18 in -em op(eras) (cf. p. 855, 48. 862, 8) ... pr(e-stare). FRONTO p. 197, 11 N. quis segeti torridae -em procrastinat? GELL. 2, 29, 7 -im hanc nobis adiuvent amici. 2, 29, 9. APVL. met. 6, 2 per laetificas -ium caerimonias (cf. VVLG. exod. 23, 16 sollemnitatem -is primitivorum). AMM. 29, 6, 6 occupatam circa -em agrestem ... plebem. SVLP. Sev. chron. 1, 25, 2 de campo -is domum revertenti. VITAE patr. 5, 7, 22 de -e (*gr. Nau 1908 p. 276 n. 192 ἀπὸ τοῦ θερισμοῦ*) veniebat (cf. p. 862, 19). 5, 14, 14 vadens ad -em (*Nau 1909 p. 376 n. 291 εἰς θέρος. cf. p. 889, 45*). *al.* *nota de collectione*

[*R.*]

mellis: VERG. georg. 4, 231 duo tempora (*cf. l. 16*) -is (SERV.: id est fructus: Iuvenalis [*p. 860, 24*]). COLVM. 9, 15, 8 priore -e... quinta pars favorum, posteriore... tertia relinquenda est.

b in imag.: PLAVT. Rud. 763 tibi -is in ore fiet mergis pugneis (*i. verberibus*). LVCIL. 549 si -es facis (*sc. ex carminibus alienis*). HIL. in Matth. 12, 7 -is suae operarios paraturus Christus (*cf. p. 861, 63*). VVLG. Matth. 13, 30. 39 -is (*θρῆσμος*)... consummatio saeculi est (*cf. infra l. 61 et* HIER. in Gal. 6, 9 p. 432A esse... -em futurum iudicium). Ioh. 4, 35 regiones... albae sunt iam ad -em (*θρῆσμον*). AVG. epist. 122, 1 p. 743, 16 ut ad vestri seminis -em... veniatis. ARATOR act. 1, 54 ad -em praelecta manus.

2 de tempore metendi: **a proprie**: **α notione primaria**:

① *accedit ad vv. dies, tempus*: VERG. georg. 1, 253 -isque diem tempusque serendi (VVLG. iud. 15, 1 cum d. triticeae -is instarent. II reg. 21, 9 in d. -is primis [*al.*]). PLIN. nat. 10, 157 inter -is ac vindemiae tempus (16, 248 -ium tempore [SCAEV. dig. 34, 1, 15, 1 t. -ium et arearum. *al.* VVLG. gen. 30, 14 t. -is (*al.* RVFIN. hist. mon. 18). Ier. 50, 16 in t. -is]. *v. etiam p. 856, 60*. VENVL. dig. 42, 8, 25, 6 sub t. -is vindemiaeve. SER. SAMM. 786 per t. -is. COD. Theod. 7, 20, 11 -ium tempus... aucupari. *v. et l. 57*). ② *nude positum*:

VARRO Men. 525 post -em (CIC. Verr. II 3, 215 Ov. fast. 1, 686. COLVM. 6, 27, 3 p. anni -em. PLIN. nat. 18, 260. 19, 17 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 140. *cf.* PLIN. nat. 16, 89 a -e [17, 128 seri... a -e ad brumam]). rust. 2, 11, 7 circiter hordeaceam -em (3, 8. *cf.* COLVM. 8, 9, 4 circa -em [12, 10, 1 PLIN. nat. 18, 130]). COLVM. 2, 11, 3 post sementem (*cf. l. 28*) ante -em (PLIN. nat. 25, 138 a. -es. QVINT. inst. 1, 3, 5. *cf. etiam l. 62*). PLIN. nat. 12, 127 inciso caule -bus, radice autumnus (16, 106. 18, 186 [*opp. a semente*]. *al. cf. 24, 122 -e*). 13, 125 caulem incidunt per -es (*al. cf. et p. 856, 41*). 18, 340 in ipsa -e saepe concurrere proelia ventorum... Vergilius (*cf. georg. I, 316*) refert (VVLG. prov. 6, 8. *al.* [*syn. (in) aestate*]. BACHAR. repar. laps. 7). STAT. silv. 4, 4, 40 -es... reversae dimisere forum (*cf. p. 856, 60*). GELL. 2, 29, 4 ut appetat... -is. VVLG. I reg. 12, 17 -is tritici est hodie. Ier. 8, 20 transiit -is (*syn. aestas*). *al.*

β notionibus secundariis: ① *metonymice i. q. aestas*: CATVLL. 95, 1 nonam post denique -em... nonamque... post hiemem (*cf.* SEN. Tro. 548. DRAC. satisf. 251 *opp.* autumnum..., h.). VERG. ecl. 5, 70 si frigus erit, si -is. Ov. met. 14, 146 ter centum -es, ter centum musta videre (*an ad II A1?*). MART. 5, 71, 5 longas his exige -es collibus (*opp.* hibernum... Tibur). 10, 12, 5. 10, 103, 7 quattuor (*cf. l. 51*) accessit tricesima -bus aestas. 14, 145, 2 ut me (*sc. paenulam*) vel media sumere -e velis. ITALIA Marc. 13, 28 (cod. k) proximat -is (*θέρως*. VVLG. aestas). NEMES. ecl. 4, 36 iam tibi bis denis (*cf. l. 51*) numerantur -bus (*dett., mens. cett.*) anni (*cf.* AVSON. 251, 3 p. 435 P. tot... explevi -bus [*ed. Avant., mens. Peiper c. ed. Ug.*] annos).

② *per synecdochen i. q. annus* (*cf.* AVG. quaest. hept. 1, 95 p. 50, 5 velut si quisquam dicat: per tot vindemias aut tot -es quibus numerus intellegatur annorum): Ov. epist. 6, 57 tertia -is erat, cum eqs. (PETRON. 89 v. 2. MART. 1, 101, 4 quarta tribus lustris addita -is erat. 6, 70, 1. CE 1166, 3 [= CIL VI 18324, 5] cuius in octava... -e). STAT. silv. 1, 4, 77 per... novem... -es (MART. 6, 28, 8 bis senis modo -bus [*mens. v. l.*] peractis vix unum puer applicabat annum. 12, 34, 1. CLAVD. 28, 389 centum -bus. CYPR. GALL. iud. 162 [*mensibus codd., VVLG. iud. 3, 14 annis*]. SEDVL. carm. pasch. 3, 203 post tot... -es [*mens. vel annos v. l., annos op. pasch. 3, 17 p. 246, 3*]. CE 1127, 5 [= CIL VI 22251, 8] septuaginta super -es. *cf. etiam l. 40, 43*).

b in imag.: COMM. instr. 2, 14, 2 expletis temporibus -is (PELAG. in Gal. 6, 10 p. 341, 6 tempore -is [Ps. PRIMAS. -ium]. VVLG. Matth. 13, 30 in t. -is [*cf. ad l. IUVENC. 3, 9 extremus mundi finis pro t. -is*]. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 205, 23). OPTAT. 7, 2 p. 170, 3 iudicii dies, qui est -is animarum (HIER. hom. Orig. in cant. 2, 12 p. 59, 22 appropinquasse. *cf. supra l. 7*). VVLG. Is. 18, 5 ante -em totus effloruit.

B latiore sensu praevalet notio caedendi, perdendi i. q. caedes, percussio: CIC. parad. 46 qui caedes municipiorum, qui illam Sullani temporis -em recordetur. MACR. Sat. 5, 15, 6 quotiens multam necem significare vult, -em hominum factam esse dicit Homerus (*cf. Il. 11, 67*). **membrorum**: TERT. anim. 53, 4 p. 386, 2 rapida quaeque mors ut cervicum -is.

II metonymice: **A de re quae metitur (latiore sensu v. p. 859, 67) i. q. fructus, proventus agrorum sim. (opp. proventus arborum p. 858, 1. 3. 9. 11. 23. 27. 31. 52. 58. 72. 859, 28. 33. 54. al. de aliis fructibus: p. 858, 14. 18. 26. 48. 49. 51. 78. 859, 30. 55. 65): 1 proprie (c. gen. poss.: p. 858, 24. 26. 29. 80. al. c. gen. def.: l. 77. p. 858, 26. 76. 859, 11. 39): a generalia (potissimum de copia et possessione)**: PLAVT. Most. 159 eventus rebus omnibus, velut horno -is magna fuit eqs. (*cf.* Trin. 529 frumenti... alibi -is maximast. LVCIL. 707 v. p. 856, 14. PLIN. nat. 18, 16 maiorem... -em... factam esse. *cf. p. 858, 3*). CIC. Verr. II 3, 125 sementi prohibita aut -e amissa (*cf.* Att. 5, 21, 8 -is... nulla fuerat [QVINT. inst. 5, 9, 5 nec fieri potest, ut ibi -is sit, ubi satum non est. 5, 9, 7. HIL. in Matth. 27, 10 natura non fert -em esse sine semine]. STAT. silv. 2, 6, 66 sive alma fidem -isque negasset Creta [Ps. RVFIN. in Os. 2, 9 -em negabit aestas, autumnus vindemiam]. PAVL. dig. 24, 3, 8, 1 si non responderunt -es,

ex vindemia deducetur). VERG. georg. 1, 103 suas mirantur Gargara -es. 1, 219 si triticeam in -em... exercebis humum. TRIB. 1, 1, 24 -es et bona vina date, di (LYGD. 3, 6 magnas -es terra... daret. VVLG. Ier. 5, 24 dominus dat nobis plenitudinem annuae -is. *aliter*: Ov. met. 15, 126 tot dederat [*condiderat Merkel*] -es tauri labor. *cf.* Ov. met. 5, 656 dona... Cereris [*cf. l. 15*]..., quae... frugiferas -es... reddant [PLIN. nat. 18, 162 cum quinquagesimo fenore (*cf. l. 18*) -es reddit eximia fertilitas soli]. NEMES. ecl. 1, 78 -em tristis hiems [*cf. p. 856, 69*], aestas praestabit olivam). 2, 1, 47 rura ferunt -es (*cf.* MELA 3, 47. STAT. silv. 4, 5, 31 Indicas [*cf. l. 26*] -es). PROP. 3, 13, 26 divitiae quorum -is et arbor erant. Ov. rem. 187 poma dat autumnus, formosast -bus aestas (*cf.* MIN. FEL. 17, 7. CYPR. epist. 37, 2 p. 577, 18 [*syn. frugibus*]. CLAVD. 1, 273). GRAT. 37 de... aprico Tuscorum stuppea campo -is bona est. MANIL. 3, 152 Cererem plena vincentem credita -e (*cf. l. 6*). 4, 734 Cererem varia redeuntem -e per urbes. COLVM. 2, 9, 11 cum... amplior -is provenierit (*cf.* VVLG. prov. 6, 11 veniet ut fons -is tua). 10, 142 ut redeant nobis cumulato fenore (*cf. l. 7*) -es leguminum (*cf.* MART. CAP. 6, 670 centesimo -is incremento). PERS. 6, 25 -e tenus propria vive (SCHOL.: ad modum redituum tuorum vive). PLIN. nat. 18, 182 -es multiplicatae. 18, 183 uberrimas... -es habuerunt. STAT. Theb. 4, 710 donec... magnum... inducat -bus annum Nilus. 7, 308 feracem -e Coroniam (*opp.* Baccho). MART. 6, 86, 5 possideat Libycas -es. 13, 12, 1 de -e coloni. VLP. dig. 24, 3, 7, 3 si -es eius anni... colonum sequantur. *ibid.* pecunia -ium. PAVL. dig. 7, 9, 6 si vindemia legata esset vel -is. APVL. flor. 19 p. 19 Indorum... piperis -es. ARNOB. nat. 6, 16 p. 227, 26 poscitis -es optimas feracissimasque vindemias ab idolis (*cf. l. 3*). *al.*

b de frugibus sectis: **α in univ.**: VARRO rust. 1, 13, 5 sub... tectum totam fundi subicere -em (*cf.* CALP. ecl. 2, 8 horti). 3, 2, 6 villa nec faenisicia vidit arida in tabulato nec vindemiam in cella neque in granario -im (*cf.* IVST. 24, 7, 6 -es vinaque villis efferre). VERG. georg. 1, 49 illius segetis... ruperunt horrea -es (*cf. vol. VI 2985, 60. adde e. g.* Ov. met. 8, 293 frustra expectant promissas h. -es. SEN. epist. 117, 20 an nec -em futuram iam sentiant h. LVCAN. 3, 66 longinquis -bus... complerunt h. PLIN. paneg. 29, 3). 4, 330 fer stabulis inimicum ignem atque interfice -em (*cf.* GREG. M. dial. 3, 20 p. 258, 13 M. incendit. *aliter p. 859, 19*). TRIB. 1, 1, 42 fructus..., quos tulit antiquo condita -is avo (*cf. l. 5 et vol. IV 148, 73. sim.*: PLIN. nat. 18, 38 aliquas [*an amplas?* Mayh.] -es colligere [VVLG. Ier. 40, 10 vindemiam et -em et oleum. 40, 12 vinum et -em. CLAVD. 8, 417. *al.*]). 1, 5, 22 area dum -es... teret (SEN. Thy. 357 PLIN. nat. 15, 33. MART. 9, 90, 11 -es... crepantes. AVG. gen. ad litt. 1, 12 p. 19, 6. *cf. l. 56 et* PLIN. nat. 18, 298 -is... in a... exteritur. *sim.*: PRIAP. 53, 3. VERS. metr. Quint. inst. 9, 4, 90 tenet... a. -em. Ov. fast. 3, 557 tertia [*cf. l. 55. p. 857, 48*] nudandas acceperat a. -es. PLIN. nat. 18, 295. AVIEN. Arat. 400 advectas [*cf. l. 50*] late coquit a. -es). COLVM. 2, 9, 15 cum eius hordei -em sustuleris (2, 13, 2 sublata -e eorum leguminum. 6, 3, 1 [*mensis codd. opt.*]). PLIN. nat. 17, 46 LABEO dig. 19, 2, 60, 5. *al.*). 2, 10, 6 proximae -is fabarum... restibile. LVCAN. 6, 105 plenae peregrina -e carinae. 10, 168 advectum... vicinae -is (*sc. e locis proximis*) amomum (*cf. l. 46 et* PLIN. nat. 16, 35 corbes... -bus convehendis vindemiisque. PLIN. paneg. 31, 3 Nilus deportatas... -es revexit [*syn. frumenta*]. *ibid.* subvecta -is. CLAVD. 22, 395 vehant [24, 94]. *sim.*: QVEROL. p. 29, 4 transferunt [*syn. fructus*]. RVT. NAM. 1, 147 conferat). SIL. 13, 672 octava (*cf. l. 45*) terebat arentem culmis -em crepantibus aestas (*cf. l. 41 et* VVLG. lev. 26, 5 apprehendet -ium tritura vindemiam). STAT. Ach. 2, 70 trahi... viles -is acervos (*cf.* CELS. dig. 47, 2, 69, 5 -is et vindemiae furti. AMM. 16, 11, 11 victum ex barbaricis -bus collectum. VVLG. Is. 17, 11 ablata est -is. CLAVD. 21, 165 -e... erepta). MART. 6, 80, 10 mitte tuas -es..., Nile (*cf. l. 22. 53. p. 859, 41 et* VVLG. Is. 23, 3 -is fluminis fruges eius). 11, 18, 23 vix implet coeam peracta (*aliter p. 857, 52*) -is. CIL XIV 2852 (= CE 249), 7 (*a. 136*) largae Cereris -es fructusque renatos digerit in pretium mercator frumentarius. PAVL. dig. 7, 4, 13 (*ex Labeone*) stipulam, quae in -e (*i. in striga frumenti secti*) iacet (*opp.* spicam, quae terra teneatur). *al.*

β expresse: **de arista decerpta**: Ov. met. 11, 113 Midas decerpit aristas: aurea -is erat. **de frumento**: PLIN. nat. 3, 60 in delicias alicae politur -is. 13, 64 corpus ipsum pruni Aegyptiae naturā et copiā -ium instar incolis. 15, 8 Cereri id totum solum natura Africae concessit, oleum ac vinum non invidit tantum satisque gloriae in -bus fecit. 18, 127 a vino atque -e tertius hic (*sc. raporum*) Transpadanus fructus. GAIVS epit. 2, 1, 4 si -em in campo seminaverit. ANTH. 466, 8 Cereri dare -is (*Pith.*, mens. V) honores (*cf.* PANEG. 9, 17, 1). SVLP. Sev. dial. 1, 3, 5 hordeacio pane utuntur. ea ibi sola -is est. VITAE patr. 6, 4, 36 manipuli -is tritici (*gr. Cot. p. 621 σίτον*). **de pane**: VVLG. Iob 5, 5 cuius -em famelicus comedit. **de grano**: DRAC. mens. 11 -bus armatis flavae crispantur aristae. **de ture**: SEN. Herc. O. 791 accipe has... focis... -es... et largo sacer splendescat ignis ture. STAT. silv. 2, 6, 87 exhausta flamma... Cilicum -es. 3, 3, 34 -es Cilicumque Arabumque superbas merge rogis. CLAVD. 21, 58 turis odoratae cumulis et -e Sabaea... arae. MEROB. poet. 88 (-is od)oratae fatus strue... ignis.

c de frugibus crescentibus, ad metendum maturescentibus [R.]

bus (cf. AVG. in Iob p. 571, 16 ex quo seminatur et germinat ager, -is dicitur): *α* usu sollempni: VERG. ecl. 8, 99 Moerim ... satas alio vidi traducere -is (cf. MART. CAP. 9, 928 canticis ... glandem ferunt -esque transire). georg. 1, 161 arma (*i. instrumenta agrestia*), quis sine nec potuere seri nec surgere -es. 1, 314 spicea iam campis cum -is inhorruit (*seq. frumenta*). Ov. am. 3, 10, 38 omnia, qua tulerat se dea Ceres, -is erat. met. 5, 486 tribuli ... fatigant triticeas -es (cf. CALP. ecl. 4, 116 praefocata ... -is habet lolium. PRVD. apoth. praef. 55 -em necant zizaniorum semina. AVG. serm. coll. Morin p. 250, 31). 8, 781 gravidis oneratos -bus agros (VVLG. II reg. 14, 30 a. ... habentem -em hordei [*seq. segetem*]). SALV. gub. 1, 45 a. triticeis plenos -bus. cf. l. 17. 21. 60. 84 et Ov. fast. 4, 617 larga ... provenit cessatis -is in arvis. PANEG. 3, 10, 1 dites ... -bus segetes [*ibid. vindemias*]). PRVD. c. Symm. 2, 1039 laeta suas ostendant iugera -es. NOVELL. Theod. 3, 1 dotatam -bus terram. EVSTAT. Bas. hex. 5, 5 campos turgidis -bus [*gr. p. 105¹ ληϊους*] exornatos). 11, 614 quot -is aristas, silva gerit frondes. fast. 4, 707 incendit vestitos -bus agros (SATVRN. dig. 48, 19, 16, 9 -ium incensores [*v. vol. VII 1, 872, 7*]). AMM. 18, 2, 19 -es incensas. SVLP. SEV. chron. 1, 27, 3 maturis -bus facile incendium fuit [*aliter p. 858, 37*]. sim.: EPIST. Sapph. 10 accensis -bus ardet ager. LVCAN. 9, 433 ora Libyca ... vicina perusti aetheris exurit -es et pulvere Bacchum enecat [*cf. MART. CAP. 6, 673*]. VAL. FL. 1, 682 cum stabulis et -bus ... populator Sirius arvi incubuit. NEMES. cyn. 292 ubi ... aestas ... urens herbas siccaverit omnem -bus umorem. ARNOB. nat. 2, 74 p. 108, 15 post -es arefactas atque extincta frumenta). fast. 4, 921 manus a -bus aufer, *Robigo!* 5, 357 maturis albescit -is aristis (COLVM. 10, 311 flavebit. VVLG. Iob 3, 13 maturavit -is. cf. PLIN. nat. 15, 71 fici ... cum -e vindemiaeque maturescentes. 26, 67 cum -ium maturitate). Pont. 3, 1, 24 conveniens ... suo -is amara (*sc. absinthiorum*) loco. NVX 135 oleas distringite, caedite -es ..., carpe ... olus (GREG. M. dial. 4, 20 p. 258, 10 M. decisam. cf. PLIN. nat. 17, 94 uberrimas -es inter oleas metit [CYPR. epist. 55, 28 p. 646, 19 coniung. oliveti ... fructus, poma]). ITALIA lev. 19, 9 [Aug. loc. hept. 3, 46 p. 578, 17] permetentibus vobis -em [*θερισμόν, Vulg. segetes*] terrae vestrae eqs. deut. 16, 9 [Aug. quaest. hept. 5, 25] falcem inicere in -em [*ἀμητόν, Vulg. segetem*]). LACT. inst. 7, 15, 11 tamquam -em cuncta prosternens. PALLAD. 8, 1 sectis -bus [MART. BRAC. sent. patr. 13 p. 384D in sectione -is]. CIL VIII 11824, 17 [= CE 1238, 13] totondi [CORIPP. Ioh. 2, 156]). GRAT. 57 linorum tangere -es. SEN. Herc. O. 68 cancer -es alit (HEGES. 2, 9, 1 p. 152, 15 Aegyptus a. inriguo suas -es. cf. PERS. 3, 5 siccis ... canicula -es coquit [MART. 10, 62, 7 subi. Iulius]. PLIN. epist. 5, 6, 8 opimam ... -em colles percoquunt). 123 nec patriis -bus heu locus, sed silvis dabitur. PLIN. nat. 3, 78 cuniculos ... populates Balarium -es (8, 127, 10, 186. cf. 11, 104 dira ... -bus nube locustarum). 17, 14 hiberno ... pulvere laetiores fieri -es (*respicit Verg. georg. 1, 101 h. laetissima p. farra. cf. CYPR. patient. 4 p. 399, 12 grandescere copias -ium*). 18, 300 magnitudo -ium. STAT. Theb. 5, 392 -is amaro strata gelu (*cf. GREG. M. moral. 26, 34 semina -ium g. pressa*). QVINT. inst. 8, 3, 8 fundum cultiorem putem, in quo mihi quis ostenderit lilia ..., quam ubi plena -is aut graves fructu vites erunt. IULIAN. dig. 21, 1, 25, 1 ex -bus collectum (AMM. 16, 11, 11). ITALIA Iob 29, 19 (Aug. in Iob p. 571, 14) ros morabitur in -e (*θερισμός, Vulg. messione*) mea. NEMES. ecl. 1, 67 dant Fauni ... de vite racemos, de -i culmos omni ex arbore fruges. ARNOB. nat. 5, 24 p. 195, 24 cum ... per floream -em ... Proserpinam lectionis cupiditas avocaret (*cf. CLAUD. 10, 93 area ... praebet odoratas -es [DRAC. laud. dei 1, 438 inter o. -es]*). IVVENC. 2, 561 -is per culta gravatae praeterit. PALLAD. 8, 1 arbores quae in -e steterant. AVSON. 415, 13 p. 274 P. vilicus falsus -bus vegrantibus (*cf. VVLG. Iob 1, 11 periit -is agri. NOVELL. Theod. 3, 8*). AMM. 29, 5, 10 -es (*Gel., mensis V*) et condita hostium virtutis nostrorum horrea esse. VVLG. Iob 18, 16 atteratur -is eius (Is. 27, 11 conterentur. cf. 16, 9 super -em tuam vox calcantium irruit [Ier. 48, 32 coniung. vindemiam]). PRVD. c. Symm. 2, 960 fruge nova et viridi si -is (*v. totum locum*). MAR. VICTOR aleth. 1, 239 -is ... rubens Mareotica nardo. DRAC. laud. dei 1, 574 quod spicant -es. al.

β latiore sensu: de proventu dentium draconis satorum: Ov. epist. 12, 48 agricolae -is iniqua suo (*cf. CLAUD. 21, 321 -is cum proprio mox bellatura colono*). VAL. FL. 7, 65 -es quas solus obibam. 7, 469 galeam iace per medias ... -es. 7, 549 exeat Haemonio -is memoranda colono. DRAC. Romul. 10, 579 rumperet ensiferis cum ferrea -is aristis. audacius de capillis segetis instar pullulantibus: POTAM. tract. 2 p. 1416A labebatur lamina ... per -em capillamenti. DRAC. laud. dei 1, 344 surgunt [in -e] (*C, Eug., in m̄se B, immense cett.*) capilli primi hominis.

2 in imag. et transl. (*c. gen. def. l. 78. 80. p. 860, 18*): a notione propria magis dilucente (potissimum in proverbis, parabolis, allegoriis): PLAVT. Epid. 718 pro bene factis cum mali (*cf. l. 80*) -im metas (Trin. 32 morum malorum -em maxumam CYPR. epist. 55, 28). Rud. 637 eventuram ... uberem -em mali. TIB. 1, 2, 98 quid -es uris (*cf. supra l. 21*) acerba tuas, Venus? Ov. epist. 16, 263 adhuc tua -is in herbast. 19, 143 quis tibi permisit nostras praecerpere -es (*sc. fruendo ante nos amore puellae nobis destinatae*)? ars 3, 82 continua -e senescit ager. Pont. 1, 5, 56 hanc -em (*sc. carminum*) ... si mea

reddit humus. SEN. epist. 22, 9 ab ipsa -e discedam? FRONTO p. 102, 26 N. frugem tunc in segete florentem, nunc -im perfectam. p. 103, 2 si mihi cariora sint sata -bus. CYPR. epist. 62, 3 expectaturi -em de amplissimis fructibus. zel. 17 p. 431, 14 ut ... spiritalis seges in copiam fecundae -is exuberet. COMM. instr. 1, 25, 6 matura iam -is ...: ecce modo mete. IVVENC. 2, 318 gravidam succidere (*cf. l. 19*) -em. AMBR. fid. 3, 10, 72 Christi -e dives. 3, 10, 73 manipulos suae -is. VVLG. Matth. 9, 37 (= Luc. 10, 2) -is (*θερισμός*) ... multa, operarii autem pauci. apoc. 14, 15 aruit -is (*θερισμός*) terrae. AVG. in euang. Ioh. 31, 11 p. 1612ⁱⁿ. semen, unde alia -is consurgeret (psalm. c. Don. 178. cf. serm. 362, 2, 2 ipse ... surgit in -em [PETR. CHRYS. serm. 59 p. 364B. 103 p. 489A]). serm. 25, 8, 8 laudatis sementem, exhibete -em. 31, 2, 3. 223, 2. al. Ps. AVG. serm. ed. Mai 151, 1 immaturae -is nascentium (*sc. infantium ab Herode necatorum*) seges. HESYCH. v. p. 862, 30. PROSP. epigr. 71 (68), 10 omnis ab hoc uno semine -is erit. PETR. CHRYS. serm. 42 p. 318° arescunt ieiunantium -es, quae pauperum fletibus non fuerint irrigatae. SIDON. epist. 9, 2, 2 cum ... spiritalium sensuum spicas doctrinae salubris -e parturiant. ENNOD. opusc. 2, 82 p. 313, 5 profana -is nulla disciplinae ... succisa falce (*cf. dict. 15, 5 p. 470, 11 et l. 6*). al.

b imag. fere detera: *α* magis respicitur redditus i. q. fructus, eventus, consecutio (fere in bonam partem sc. i. q. emolumentum, lucrum; in malam partem: l. 30. 39; sensu medio: l. 26. 36): PROP. 2, 16, 7 oblatas ne desere -es. IVV. 7, 112 veram deprendere -em (*cf. p. 857, 2*). TERT. cult. fem. 2, 3, 1 usus et fructus pulchritudinis luxuria, nisi siquis aliam -em decori corporis arbitratur HIER. epist. 54, 16, 2 seminarium sibi -is dominicae praeparavit (PETR. CHRYS. serm. 170 p. 646C). VVLG. Os. 6, 11 pone -em tibi cum convertero captivitatem populi mei (*cf. HIER. in l. p. 872A Ps RVFIN. in l. p. 995C*). ENNOD. dict. 19, 6 p. 480, 3 ad hanc (*sc. malam*) -em ... pervenit. al. GREG. M. moral. 14, 24 -is nomine ... operatio signatur. al. *c. gen. poss.*: SYMM. epist. 1, 3, 1 laudari ... ab laudato viro rara est -is ingenii (ENNOD. dict. 12, 2 p. 461, 24). *c. gen. rei acquisitae sive promissae vel speratae*: TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 583, 28 si retributionem praedicat creator, ab eodem erit et corruptionis -is et vitae. Ps. RVFIN. in Iob 1, 13sq. lacrimarum munera ... -em praeparent gaudiorum (PAVL. NOL. epist. 27, 1 p. 238, 11 PROSP. in psalm. 125, 5sq. ENNOD. epist. 9, 31, 3 p. 255, 4). in Os. 6, 11 dolorum et planctuum. PETR. CHRYS. serm. 31 p. 288A ieiunium parat innocentiae -em (ENNOD. epist. 6, 30, 2 p. 166, 24). ENNOD. epist. 7, 31, 6 p. 198, 19 profectus tui. al. *c. gen. rei, ex qua percipitur fructus*: TERT. uxor. 1, 4, 14 carnis concupiscentia ... decoris -em requirit. EDICT. imp. Diocl. II 4 ut (ideo mes)sem (manu propria spem frg. Delph.) militiae suae et emeritos labores milites nostri sectoribus omnium conferre videantur. ENNOD. epist. 1, 12, 6 p. 23, 7 peritiae. 2, 28, 3 p. 70, 11 epistulas gravidis dotatas -e colloqui. 4, 21, 1 p. 113, 23 diligentiae (opusc. 6, 9 p. 404, 24). 4, 23, 3 p. 115, 4 gratiae (al.). al. *β* magis respicitur copia, ubertas (*cf. EVCHER. form. 3 p. 15, 6 -is: ubertas vel copia fidelium. c. gen. copiae rerum e. g. l. 53. 56, hominum: l. 54. 57*): TRACT. in Luc. 1, 18 ut pallore utrisque (*sc. Zacharia et Elisabeth*) deceptis nulla seminalis ad filium -is adsurgat. HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 12 p. 336, 26 uberrima virtutum -is (ENNOD. epist. 5, 8, 1 p. 130, 21). SEDVL. op. pasch. 5, 11 p. 283, 22 quae falx -em Iudaicae posteritatis abscedit (*carm pasch. 5. 156 segetem ... nepotum*). ENNOD. epist. 9, 23, 2 p. 245, 9 meritorum. opusc. 6, 12 p. 386, 3 nobilitatis. al. GREG. M. in euang. 29, 2 fidelium. al. *γ* magis respicitur maturitas i. q. consummatio, praestantia: SEDVL. epist. 1 p. 4, 10 ad frugem bonae -is (mentis coni. Wopkensius) invitans. ENNOD. epist. 4, 35, 1 p. 122, 17 ut ... ad -em coniunctio foederata perveniat (*cf. 5, 2, 4 p. 125, 19 ad -em patriam*). opusc. 3, 138 p. 366, 22. al.

B de loco, ubi metitur i. q. ager (*cf. Löfstedt, Eran. 44, 1946, 349sq. [comparari possunt exempla p. 859, 46. 59. 65 allata]*): LEX Burg. lib. const. 23, 2 animal dum de -e, prato, vinea ... expellitur (23, 4. 27, 4. 6). al. LEX Sal. 9, 1. 2. al. LEX Visig. 8, 3, 9 per vineam aut -em transitus. 8, 3, 13. al.

*epitheta selecta: ad I et II: ad species pertinentia: ambrosia: DRAC. laud. dei 1, 309. fabaria: vol. VI 6, 34. florea: p. 859, 55. frumentaria: vol. VI 1406, 25. hordeacia, hordearia: ibid. 2965, 33. odorata: p. 858, 82. 859, 57. spicea: p. 859, 5. stuppea: p. 858, 14. triticea: p. 857, 14. 858, 2. 859, 7. 11. al. varia: p. 858, 15. ad originem pertinentia: Afra: p. 856, 74. Gaetula: CLAUD. 15, 57. Indica (*cf. p. 858, 26*): p. 858, 10. Libyca (*cf. p. 859, 21*): p. 858, 23. Mareotica: p. 859, 66. Punica: CLAUD. carm. min. 30, 60. Sabaea: p. 858, 82. Transalpina: CLAUD. 18, 409. barbarica: p. 858, 59. humana: ENNOD. opusc. 3, 138 p. 366, 22. longinqua: p. 858, 35. peregrina: p. 858, 50. vicina: p. 858, 51. ad II: ad copiam et incrementum pertinentia: ampla: p. 858, 16. 39. fecunda: v. supra l. 5 et vol. VI 420, 66. frugifera: v. p. 858, 6. gravaia (*cf. p. 859, 58*): v. l. 6. p. 859, 10. ieiuna: NOVELL. Theod. 3, 8. inanis: PROB. Verg. georg. 1, 225. laeta: p. 859, 46. larga: p. 859, 12. magna: p. 856, 14. 857, 77. 858, 3. 859, 79. multa: l. 8. plena: p. 858, 14. 859, 51. satura: AETNA 12. superba: p. 858, 81. turgida: p. 859, 15. uber: l. 53. p. 858, 21. 859, 32. 80. vegrantibus. p. 859, 60.*

deriv.: messicius (?). messivus.

2. messis, -is m. v. s. mensis (p. 745, 78). R.

messitudo a metendo GLOSS. II 587, 22. [a messis sec. plenitudo sim. J. B. H.]

messius, -a, -um v. Onom.

messivus, -a -um. a messis. cf. sementivus, aestivus. i. q. ad messem spectans: LEX Burg. Rom. 11, 5 -is ... feriis et vindemialibus (LEX Visig. 2, 1, 12).

messio (messuo?), -atum (?), -äre. a metere, messum. GLOSS. II 327, 50 *θεσιζω* -o meto. [l. var. (cf. etiam p. 888, 60): ITALIA IV Esdr. 4, 32 quando seminatae (mesuate L, secatae Vulg.) fuerint spicae.] [sard. messare, hisp. mesar. M.-L.]

*1. messor, -ōris m. a metere. de orig.: VARRO ling. 8, 57 v. vol. VI 589, 47. SERV. georg. 4, 54 'metunt flores' secant: unde et -es dicti sunt (cf. GLOSS. V 310, 38). GLOSS. *θεσιζής*. inde a PLAVTO (l. 71). [v. l. dub.: CATVLL. 64, 353 -r O, cultor cett.]

1 proprie i. qui metit frumentum (tus: l. 37): a generatim (magis resp. actio secandi, caedendi in similitudinibus l. 32 sqq. c. gen. obi.: infra l. 41): COM. pall. inc. 68 v. p. 856, 41. VERG. ecl. 2, 10 rapido fessis -bus aestu ... herbas contundit (cf. VVLG. Dan. 14, 32 ut ferret -bus Habacuc prandium [ITIN. Anton. Plac. rec. A et B 32. PRVD. cath. 4, 59 dapes ..., quas -bus ... exhibebat]). 3, 42 tempora quae -r, quae curvos arator haberet. georg. 1, 316 cum flavis -em induceret arvis agricola (sc. aestatis tempore). HOR. epod. 3, 4 o dura -um ilia! (cf. OV. met. 14, 643 habitu duri -is eqs. PAVL. NOL. carm. 10, 1). PROP. 4, 2, 28 corbis (cf. l. 84. p. 862, 14) in inposito pondere -r eram. OV. Pont. 3, 1, 12 Pontica tellus, ... tu neque ver sentis ... tu neque -um corpora nuda vides. PAVL. FEST. p. 124, 2 v. p. 829, 55. SEN. Tro. 76 decumas (cf. p. 857, 48) secuit -r aristas (BVC. Eins. 2, 25 condit ... a. SIL. 8, 61 tondet. HOMER. 886 metit. ENNOD. carm. 1, 3, 17 ad falcem -r perducit a. sim.: PORPH. Hor. epist. 2, 2, 178 [v. p. 890, 33] translatio a segete ac -bus [ENNOD. carm. 1, 1, 4 segetem -r falce domat. cf. CORIPP. Ioh. 8, 536, ubi -i comparatur miles hostes caedens]. FIRM. err. 3, 2 poenam Attidis esse, quod falce -r maturis frugibus facit (cf. p. 890, 25). COLVM. 2, 12, 1 tritici modii quatuor ... -is unam et dimidiam operam occupant (cf. p. 862, 8). MART. 3, 65, 5 quod myrtus, quod -r Arabs turis ... olet. IVV. 8, 117 -bus illis, qui saturant urbem. CIL VIII 11824, 19 (= CE 1238, 15; s. III) undecim ... turmas -um duximus annis et Numidae campos nostra manus secuit. PAVLA Hier. epist. 46, 12, 3 sudans -r psalmis se advocat (ibid. arator). VVLG. Ruth 2, 4sq. I reg. 8, 12 -es segetum. IV reg. 4, 18. Am. 9, 13 comprehendet arator -em. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 58, 2 coniung. vindemiares. al. tropice: DRAC. laud. dei 1, 552 ipse deus in paradiso rigator erat, sator, altor, -r, arator.

b affertur tamquam exemplum viri plebei: CIC. de orat. 3, 46 Cotta lingua vulgari ... non mihi oratores antiquos, sed -es videtur imitari. CLAUD. 26, 464 non ... dilectus miseri nec ... -r adest (syn. humilis seditio novorum ducum; opp. vera iuventus).

2 in imag. et translate (c. gen. obi.: l. 57, 71): a magis respicitur notio excipiendi et colligendi: a notione propria fere servata (potissimum in parabolis): ITALIA Matth. 13, 30 (Victorin. Poetov. in apoc. 8, 1) et VVLG. dicam -bus (τοῖς θεσιζαῖς) colligere lolium eqs. (hinc dependent: IREN. 5, 27, 1 IVVENC. 2, 810. PRISCILL. tract. 3 p. 46, 29 ut nisi sub cauto -e cum zezaniis frux periret. cf. VVLG. Matth. 13, 39 -es ... angeli sunt [inde VICTORIN. POETOV. in apoc. 8, 1 AVG. civ. 20, 9 p. 428, 8 D. c. Parm. 1, 14, 21 serm. 47, 10, 16. PRIMAS. in apoc. p. 889^C terrae -es angelos]). Ioh. 4, 36 (Iren. 4, 23, 1) -r (ὁ θεσιζων, Vulg. qui metit) mercedem accipit et congregat fructum in vitam aeternam (cf. IVVENC. 2, 317 sator accipiet -um gaudia laetus). AMBR. Abr. 2, 9, 65 maturam ... segetem ... -r inveniat. PETR. CHRYS. serm. 40 p. 314^C laborans -r, quod in semine non videt, videbit in messe. CASSIOD. in psalm. 125, 8 ne levitas stipularum vota -is eludat. de apostolis, doctoribus in messe domini (cf. p. 857, 6) operantibus: IVVENC. 2, 427 rarus -r (cf. p. 860, 8) frugis superatur acervo. HIL. in Matth. 10, 2 -um copiam deus praestet. ibid. in messem illam -es numerosos ex his duodecim ... apostolis diffundendos indicaret. PS. HIER. expos. in Matth. p. 550^C messis multa i. e. corda parata, -es doctores. AVG. in euang. Ioh. 15, 32 -es misit, non seminatores. ibid. saepius. β praevalente sensu translato de iis, qui aliquid bonum (l. 74) aut malum (l. 71) percipiunt, colligunt, parant: PLAVT. Capt. 661 sator sartorque scelerum et -r maxime. MAR. VICTORIN. in Gal. 6, 8 p. 1194^C malum seminat quicumque -r est mali. PAVL. NOL. epist. 23, 1 p. 158, 18 deus, qui verbi in nobis sui et seminator et -r est.

b magis respicitur notio secandi (cf. p. 890, 15), tollendi, delendi: HIER. epist. 22, 21, 3 paulatim ... crescente segete -r inmissus est.

deriv.: messorius. cf. Onom.

2. messor, -ōris m. v. p. 753, 29. messōria, -ae f. p. 862, 2.

messōrium, -ī n. v. s. missorium.

messōrius, -a, -um. a metere, messor. PAP. Marini 80 II 8 (a. 564) falce missuria.

i. q. ad messorum vel messem pertinens: de instrumentis: CIO. Sest. 82 corbe. VLP. dig. 33, 7, 8 pr. corbes falcesque -ae (v. vol.

VI 204, 19, ubi addas: VITAE patr. 5, 15, 26 [gr. Col. p. 534^B μετὰ θεσιζάνου]. PRIMAS. in apoc. p. 889^D. f. pro subst. messoria, -ae: ITALIA I reg. 13, 20 (cod. Legion.) fabricare ... -am suam eqs. (τὸ θεσιζον, Vulg. aliter). [it. sept. mesora, pedem. mesoira. R.]

de opera: COLVM. 2, 12, 2 hordei modii quinque ... operas tres diurnas exigunt: occatoriam ... sarritoriam -am unam (EPIST. procur. de salt. Bur. I [CIL VIII 10570] 3, 13 non amplius annuas quam binas aratorias, binas satorias, binas -as operas debeamus [cf. p. 855, 48. 861, 36]). aliter: APVL. met. 6, 1 falces et operae -ae (i. laboris ad messem pertinentis) mundus omnis.

messuārius, -a, -um. [a metere, messus, cf. fructuarius. J. B. H.] i. q. messorius, ad messorum (vel messem) pertinens: SERV. ecl. 8, 82 virgines Vestales ... alternis diebus spicas adreas in corbibus (cf. p. 861, 84) -is ponunt.

?messuo v. p. 861, 11.

messūra, -ae f. [a metere, cf. sectura. J. B. H.]

1 i. q. messis, actio metendi: HESYCH. in lev. 19, 9/10 p. 1022^D metentes aut ... vindemiantes iterare ... ipsam -am vindemiamque non praecepit. VITAE patr. 5, 7, 22 venit ... de -a per cauma (gr. Nau 1908 p. 276 n. 192 ἀπὸ τοῦ θέρου. cf. p. 856, 82). 5, 14, 14 renuntiavit -ae (gr. Nau 1909 p. 376 n. 291 τὸ θεσιζμῶ. cf. et p. 855, 57). in imag.: HIER. in Gal. 6, 9 p. 432^A esse ... messem ... futurum iudicium et pro qualitate ... sementis diversas nos facere -as (cf. p. 857, 8).

2 i. q. proventus agri, striga frumenti secti: HESYCH. in lev. 23, 22 p. 1089^D de -a, quae cadere dicuntur, ... relinquamus (cf. p. 855, 71). FERREOL. reg. 26 p. 969^A factum scio, ut ... priusquam ... solis ardor ebiberit redactam in manipulos segetem, ignei iubaris flammis cum fructibus -a eius evaserit. in imag.: HESYCH. in lev. 19, 9/10 p. 1023^B -a ... euangelica doctrina. 25, 22 p. 1199^B semen ..., ex quo promissionum nobis florebit messis, id est -a retributionis.

Lambertz.

mesticus v. mixt. mestifico, mestitudo, mesto v. maest.

mēstruus, mēsula, mēsūra, mēsūrālis v. s. mens.

in quocumque signo CCLXXI. pars fuerit inventa, haec medium caelum sortita est, quod a Graecis mesūranīma (μεσουράνιμα) dicitur FIRM. math. 2, 15, 4. cf. 2, 15, 1. 2, 19, 11.

mesus, -a, -um v. p. 581, 78 et cf. s. v. mesos.

*-met particula enclitica (cf. l. 52). [orig. inc.; vix recte quidam egomet falsa solutione ex egomet et 'ego etiam' explicant. J. B. H.]

de prosodia: SERV. Aen. 1, 207 cum 'te' et -t (me v. l.) longae sint, 'tutemet' dactylus invenitur nec possumus harum partium naturam discutere, quia sub regulis non sunt. producit in arsi: HIL. gen. 13 temēt. CYPR. GALL. deut. 17 vosmēt.

-t adiungitur formis quibusdam pron. (v. l. 47sq. 65sq.) potissimum ad augendam vim horum pronominum: de formis, quibus adiungitur, et de significatione (cf. etiam vol. V 2, 249, 60sq.):

DIOM. gramm. I 332, 9 mihimet tibimet sibimet, ... memet temet semet; egomet tumet (GRAMM. suppl. 140, 10, 17) illemet, egometipse tumetipse illemetipse. SERV. Aen. 1, 207 -t παρέλκων est. sciendum autem est has particulas '-t, piam, te' ... ornatus causa poni. sunt autem adverbia. PRISC. gramm. II 590, 26 'egomet' et cetera quibus adiungitur -t magis per porrectionem vel assumptionem ... solent proferri. et primae quidem personae omnibus adiungitur casibus ..., secundae vero personae obliquis solis: 'tuimet, tibimet, ... temet'; nominativo autem ideo non additur, ne dubitationem faciat eqs. ... itaque brevem 'te' syllabam pro -t ei addere solent auctores vel 'temet' ([sc. 'tutemet']. inde GRAMM. suppl. 204, 40). 591, 18 nec non pluralis numeri casibus additur -t aliis absque genetivo (cf. GRAMM. suppl. 204, 39. 205, 1); ... tertiae quoque personae triptoto id est 'suimet, sibimet, semet'. 591, 24 -t et 'te' adduntur supra dictis pronominibus vel discretionis causa plerumque vel significantiae ut Ter. Ad. 628 (cf. III 14, 12. 144, 2). 593, 17 '-t te pte ce' adiectiones esse ipse sensus arguit, qui nullus in his separatis potest inveniri (cf. III 528, 22 GRAMM. suppl. 204, 37). de usu singulorum scriptorum (cf. etiam Neue-Wagener I³ 361sq. 373) v. s. ego- (vol. V 2, 249, 60sq. 277, 37sq.), tu-, sui- (sibi-, se-)met. rariora et singularia v. s. meus-, tuus-, suus-, ille- (l. 48), ipse-met; meimet v. vol. V 2, 249, 60; tu(te)met (cf. l. 48, 57) et tuimet v. s. tu; suimet (q. v.); solimet (LVCF. non parc. 9 p. 228, 14). v. etiam metipse. R.

*mēta, -ae f. [cf. c. sanscr. mēthīh m. 'pila, postis', hibern. methos 'fines', island. meidr 'trabs, contus', lituan. miētas 'palus'. al. J. B. H. aliter Kretschmer, Glotta 31 (1951) 153 sq.] de pronunt.: PS. PRISC. de acc. gramm. III 521 priorem syllabam circumflectit ... mēta. scrib. moet- (cf. Svennung, Beitr. z. lat. Laull. p. 35¹): FRONTIN. grom. p. 16, 21. 17, 7. 17, 18, 1. 8 (v. ubique adn. crit.; met- p. 16, 22). FAV. EVL. p. 1, 17 (met- p. 2, 27). mit-: LIB. col. I grom. p. 250, 15. de notionibus: v. p. 863, 31. 864, 33. 79. 865, 83. 866, 69. graece respond.: κῶνος (p. 863, 19), πύραμς (p. 863, 48), στήλη (p. 866, 7), alia (v. p. 864, 33. 867, 79). inde a CATONE, saepe ap. poetas inde a LVCR. NOT. Tir. 72, 89. [it. meta (notionibus q. s. p. 863, 35sq.; 864, 25sq.); francog. vet. moie; hisp. et port. meda (notione q. e. p. 863, 35). R.] [e coni.: MANIL. 1, 742 errantes -a (Benl., natu vel nutu cōtē) flammis (cf. p. 866, 29sq.). PLIN. nat. 2, 35 v. p. 866, 51. SIL. 16, 570 v. p. 865, 10. APVL. met. 9, 22 -is diei (pro meridie;

[Dittmann]

v. p. 866, 33). CARM. c. pag. 29 (pro aetas). *coni. falsa*: PROP. 4, 2, 58 (creta *codd. recte*; *add. ad vol. IV 1186, 36*). AETNA 129. *dub. trad.*: IVST. 17, 1, 12 (v. *adn. crit.*). *l. mutil.*: INSCR. christ. Diehl 1008, 4. 1823, 6 (= CE 1915, 6). *corr.*: HYG. fab. 248 extra -am *F* (stramentatum Muncker, *coll. fab. 14, 26*). SCHOL. Ter. p. 172, 14 cum -is (Chremetis scrib.). *signif. inc.* (an ad l. 28 sqq.): PSALT. Cas. 65, 11 posuisti -as in dorsibus nostris (tribulationes *Vulg.*, stridorem psalt. *sec. Hebr.*, *θλῆψεις LXX*, *הַרְפָּסִים hebr. 66, 11, voc. inc. signif.*). I

I respicitur sola -ae **species, figuratio** i. q. figura erecta coni similis, e latiore basi in acutum fastigium surgens: **A de ipsis rebus**: 1 figura geometrica: PERS. 1, 131 secto in pulvere -as. 2 de rebus coni figurae similibus: a naturalibus: α de umbra terrae lunam in eius defectu obscurante (cf. *infra l. 76 sqq.*): CIC. rep. 1, 22 incideret luna tum in eam -am, quae esset umbra terrae (div. 2, 17 luna incurrat in umbram terrae, quae est -a noctis, [...], *del. Thoresen, Nord. Tidscr. f. Fil. 3, 2, 1893, 31 sq.*). inde [paulo aliter l. 76 sqq.]: AMM. 20, 3, 8 luna obiectu -ae noctis in conum desinentis ... umbrata. BOETH. cons. 4 carm. 5, 8 pal- leant plenae cornua lunae infecta -is n. opacae). β de flamma fastigata: MAR. VICTOR aleth. 3, 774 erigit immensam coniuncto fo- mite -am ignis.

b factis, aedificatis: α de rebus figuram coni accurate exprimentibus: ① in horologiis hydraulicis: VITR. 9, 8, 5 effec- tus varietatesque motionum, quibus ... vertuntur -ae. 9, 8, 6 -ae fiunt duae, una solida ('kegelförmiger Zapfen' Bilfinger, *Zeitmesser p. 38*), una cava ('Hohlkegel' Bilfinger l. c.), ex torno ita perfectae, ut alia in aliam inire convenireque possit eqs. ② in mola (v. Schroff, *RE XV 1310, 34 sqq.* Blümner, *Technol.* 1, 30 *adn. 2*. A. Mau, *Führer d. Pompei 1928 p. 78*): PAVL. dig. 33, 7, 18, 5 -a molendaria (*ibid.* est ... -a inferior pars molae, catillus superior). AMM. 17, 4, 15 homi- nibus tamquam molendinarias rotantibus -as.

β de rebus similitudinem coni reddentibus: ① in agricul- tura: CATO agr. 55 ligna ... in tabulato condito ...; -as facito (v. Hörle, *Catos Hausbücher p. 68*). COLVM. 2, 18, 2 faenum siccatum ... in -as (v. Schroff, *RE XV 1312, 9 sqq.*) exstrui ..., easque ipsas in angustissimos vertices exacui (2, 18, 3 praedictas -as facere. cf. PLIN. nat. 18, 262). GREG. Tvr. Franc. 4, 46 p. 182, 5 annonae (sc. frumenti secti; cf. *ibid.* acervos a.). cf. imagines columnae Imp. Traiani (ed. Cichorius, 1896, tab. 4), columnae Imp. Marci (ed. Petersen, *Domaszewski, Calderini, 1897, tab. 6*).

② in architectura: A de structuris variis in acutum culmen crescentibus: VITR. 1, 6, 4 supra ... turrim Andronici -am marmoream (cf. *RE I 2168, 4*). 2, 1, 4 transtra ... gradatim contra- hentes ... ex quattuor partibus ad altitudinem educunt Colchi medio (sc. turrium) -as ad efficienda tecta (cf. 2, 1, 5 Phryges ... stipites inter se religantes -as efficiunt eqs.). GELL. 1, 20, 3 -ae triangulae, quas pyramidas (cf. *infra l. 80*) appellant. PAVL. NOL. carm. 27, 475 pic- tis florida -is (i. columnis [ut metula, v. s. v.], sed cf. etiam *infra l. 59*) ... spectabilis area. B speciatim '-a Sudans' i. q. puteus fastigatus, ex cuius culmine aqua orbiculatim ita delabitur, ut ambitum circumlarem in formam coni similem efficiat (v. Schroff, *RE XV 1310, 50 sqq.*; de imaginibus v. Goldschmidt, *Paulinus' churches at Nola [diss. Amstelod. 1940], 148*): SEN. epist. 56, 4 (de eis quae se circum- strepant Bais:) qui ad -am Sudantem tubulas (Gruter, *ta-codd.*) ex- peritur eqs. (ORIGO Rom. chron. I p. 146, 20 inter opera Domitiani. item PROSP. chron. I p. 417, 516 -a s. [CASSIOD. chron. II p. 140, 729]. REG. urb. 4 p. 7, 5 [CVRIOS. urb. reg. 4 p. 6, 4]). Goldschmidt, l. c. *huc pertinere putat* PAVL. NOL. carm. 27, 475 (v. l. 48). III alia: SIL. 7, 676 auceps viscata ... harundine avibus insidians dum nemo- ris ... cacumina sensim substructa certat ... contingere -a eqs. (v. Blümner, *Priv. Altert. p. 526 sq.*). MART. 1, 43, 7 rustica lactantes nec misit Sassina -as (cf. 3, 58, 35 -amque lactis Sassinate de silva). 13, 28 quae (cottana) tortā ... condita ... -a. CASSIOD. in psalm. 80, 2 tympanum ... tenso corio quasi supra duas ut ita dixerim, -as sibi ab acuta parte copulatas solet resonare percussum.

B in comparationibus: comparantur: 1 tutulus (cf. Blümner, *Priv. Altert. p. 273*): VARRO ling. 7, 44 tutulati ... in sacris in capitibus habere solent ut -am; id t. appellatus eqs. SVET. frg. 168 p. 268 t. ... -ae figura. 2 collis, petra: LIV. 37, 27, 7 collis est in modum -ae in acutum cacumen a fundo satis lato fastigia- tus. CVRT. 8, 11, 6 petra ... in -ae maxime modum erecta eqs.

3 arbores vel herbae a latiore basi in acutum cacumen crescentes: OV. met. 10, 106 -as imitata cupressus (PLIN. nat. 16, 140 -ae aspectu c. 16, 141 genus cupressorum -ā in fastigium convolutā). PLIN. nat. 16, 70 buxi genus, quod in -as emittitur. 4 umbra terrae ob- scurans lunam in eius defectu (cf. *supra l. 14 sqq.*): PLIN. nat. 2, 47 figuram ... umbrae similem -ae ac turbini inverso eqs. 2, 51 -ae ex- sistere effigiem in cacuminis finem desinentem. 5 pyramis (cf. *supra l. 48*): PLIN. nat. 36, 31 p. ... in -ae cacumen se contra- hens. 6 obeliscus: AMM. 17, 4, 7 o. ... lapis in figuram -ae cuiusdam sensim ad proceritatem consurgens. 7 alia: TAC. hist. 2, 3, 2 simulacrum deae (Veneris Paphiae) non effigie humana, continuus orbis latiore initio tenuem in ambitum -ae modo exsurgens

(cf. q. *adn. Heraeus ad l. et SERV. auct. Aen. 1, 720 apud Cyprios Venus in modum umbilici vel -ae colitur*). LIB. col. I grom. p. 250, 15 ter- minus circulatus per ramos, -ae acutae (*aliter infra l. 65*) similis. ITIN. Anton. Plac. rec. A 18 monumentum ... quasi in modum -ae (aedae vel mediae rec. B) eqs. VEN. FORT. vita Marcell. 9, 37 (*inter miracula*) quidam ... cum omnes transirent, quasi -a coepit stare. in comparationem vocatur -a inversa: COLVM. 9, 15, 12 saligneus qualus vel tenui vimine rarius contextus saccus, inversae -ae similis, qualis est, quo vinum liquatur.

II magis respicitur notio **termini, quo** (*infra l. 15*) sive **ad quem** (*infra l. 22, 24*) **deriguntur** limitanda: A proprie in arte gromatica ('aufzustellende, nicht einzusteckende Traciers- stange' Nowolny, *Germania 7, 1923, 25* [imagines: Della Corte, *Groma, Roma 1922, 83-94*]): PAVL. FEST. p. 123, 13 metari castra dicun- tur, quod -is deriguntur (cf. *infra l. 22, 23*). FRONTIN. grom. p. 16, 21 dic- tare -as et easdem transposito interim extrema -a ferramento repre- hendere eqs. (18, 8. cf. HYG. mun. castr. 12 in dictatione -arum). 17, 7 -is (cf. *adn. crit.*) conlocatis respectis. 17, 17 -is ad ferramentum ad- positis. 18, 1 conspectum -arum excedimus. OPTAT. 2, 1 p. 33, 24 ponitis -as ... figitis terminos.

B translate (cf. vol. V 1, 1234, 60 sqq. 1240, 6 sqq.): VARRO rust. 1, 4, 1 hinc profecti agricolae ad duas -as derigere (cf. l. 15) debent, ad utilitatem et voluptatem (1, 18, 1 de familia Cato derigit ad duas -as, ad certum modum agri et genus sationis). cf. p. 865, 68 sqq.

III magis respicitur notio **termini assequendi**: A de termino in certaminibus constituto: 1 proprie: a de signis in stadiis positus ad significandum terminum in ludis circensibus. circumvehendum (septies: *infra l. 37. 59. 78. cf. etiam p. 865, 62*) circumcurrendum (p. 865, 1 sqq.) aut iaculo (p. 865, 8) figen- dum (imagines [plerumque basis obtinens ternas pilas. cf. CASSIOD. var. 3, 51, 7 p. 106, 5 ipsae ... -ae ternas obtinent summitates]: v. Schroff, *RE XV 1311, 23 sqq.* nota: CIL VI 33941 [Ann. Inst. 1870 tab. LM] -ae binae, quarum basi inscriptum: -a. GLOSS. καμπήρη. καμπτός. νόσσα): α de -arum locis (l. 36. 38. 40. 42), materia (l. 42), curatione (l. 39. 40. 42), memoria (l. 42. 51), al.: VARRO ling. 5, 153 ibi (in circo Mecino; an Maximo? cf. Goetz, *adn. crit. et p. 258*) circum -as fertur pompa et equi currunt (5, 154 ibi quo- que [in circo Flaminio] ludis Tauris e. circum -as c.). ACT. lud. saec. Aug. (CIL VI 32323) 154 -ae positae. LIV. 41, 27, 6 (loc. lacun.) cen- sores (a. 174 a. Chr.) ... in circo ... -as curaverunt. SVET. Iul. 39, 3 sublatae -ae eqs. (v. Schroff, *RE XV 1311, 44 sqq.*). CLAUD. 21; 3 circo ... maximo ... auratis ... -is, quae ... lignea (cf. p. 865, 8) antea fuerant, exculto. IVV. 6, 583 spatium lustrabit utrimque -arum et sortes ducet eqs. (v. q. *adn. Friedlaender ad 582 sq.*; cf. SCHOL. Hor. sat. 1, 6, 113 sa- mardacus circa -as solebat inducere). APVL. met. 6, 8 retro -as Mur- tias ... praedictorem eqs. (ACT. lud. saec. Sept. Sev. [RhM. 81, 1932, 388 sqq.] 79 cursor(e)s (e) -is Muriis misit cos. des. a. 204. TERT. spect. 8 p. 10, 3 Consus ... apud -as sub terra delitescit M. de isdem: TERT. spect. 5 p. 7, 18 ara Conso ... in circo de(mersa) est ad primas [i. citeriores. cf. *infra l. 75*] -as sub terra eqs. [cf. Mielentz, *RE XVI 658, 2 sqq.*]). SERV. Aen. 8, 636 ubi nunc -ae sunt, olim gladii ponebantur, quos quadrigae circumibant. CORIPP. Iust. 1, 332 circus ... amplec- tens geminas aequo discrimine -as. CIL VIII 9065 (Mauet., a. 227) perfectis -is (cf. ISID. orig. 18, 29, 1 -a inter ornamenta circi).

β -ae in ludis circensibus: ① de -is vel quadriga vel equo circumvehendis: VERG. georg. 3, 202 equus ad Elei -as (SERV. ad l. scilicet circi; parum apte SERV. auct.: fines) ... sudabit. HOR. carm. 1, 1, 4 -aque fervidis evitata rotis (PROP. 2, 25, 26 nemo de- poscit praemia ... septima quam -am triverit ante rota [OV. am. 3, 2, 12 stringam (cf. l. 68) -as interiore r. ars 396 -a ... ferventi cir- cueunda r. cf. p. 865, 56]). OV. am. 3, 2, 69 auriga -am spatioso (vi- tiouse nimirum) circuit orbe (cf. CASSIOD. var. 3, 51, 10 -arum circuitus ovorum ereptionibus exprimitur. cf. Daremberg-Saglio I 1191). MANIL. 5, 83 nunc dextros ire per orbes, fidentem campo, nunc -a currere acuta (i. -ae extremitatem acutam curru strictim praetervehi [cf. *infra l. 71. aliter supra l. 3*]). LVCAN. 8, 201 dexteriore rota laevum cum circuit axem, cogit inoffensae currus accedere -ae. SIL. 16, 361 equus laevo interior stringebat (cf. l. 60) tramite -am. 16, 393. 440. MART. 10, 50, 8 curribus illa tuis (aurigae) semper properata brevisque cur- fuit et vitae (ad p. 865, 49) tam prope -a tuae. CE 1332, 6 (epitaph. aurigae) -ae, quod fuit optabile mori, sum cornuo (cf. *supra l. 65*) labsum. ANTH. 197, 11 -arum ... circumdare cursibus orbes. AMM. 28, 4, 30 si ... equis parum cohaerenter circumflexerit -am. CLAUD. 27, 6 vana ... nocturnis (i. per somnia aurigae) -a cavetur equis. SIDON. carm. 23, 361 -a ulterior (cf. *supra l. 50*) remisit omnes quadrigas. metonymice: -ae i. q. ludi circenses: TERT. spect. 28 p. 27, 12 tu mihi -as et scaenam et pulverem et harenam suspiras. -a i. q. circum- vectio stadii (cf. p. 865, 61): CASSIOD. var. 3, 51, 7 p. 106, 4 sep- tem -is certamen omne peragitur. ISID. orig. 19, 29, 6 -a circuitus dicitur (cf. p. 865, 77 sq.). nota enallagas: plur.: STAT. silv. 5, 2, 26 incurvae (v. vol. VII 1, 1097, 12 et cf. Vollm. ad l.). 5, 2, 123 Arcadas Ogygio versantem in pulvere -as (i. Arcadum arte flectentem gyros; cf. Vollm. ad l.). sing.: STAT. Theb. 6, 440 v. p. 865, 19. SIDON. carm. 23, 394 compendia flexuosa -ae ... premit equus.

[Dittmann]

Ⓜ de -is cursu assequendis (cf. p. 864, 47): HOR. ars 412 qui studet optatam cursu contingere (cf. *infra* l. 36) -am eqs. PROP. 3, 14, 7 (de mulieribus Lacedaemoniis) pulverulenta ... ad extremas stat femina -as. OV. met. 10, 597 (de Atalantes cum Hippomene certatione) decursa novissima -a est (de eodem certamine: met. 10, 664 -aque erat longe. STAT. silv. 1, 2, 86 -a pallesbat in ipsa [cf. Vollm. ad l.]). SIL. 16, 512 -ae ... finis (cf. l. 9). 16, 518.

Ⓜ de -a iaculo figenda (lignea nimirum; cf. p. 864, 42): SIL. 16, 558 iaculo ... -ae ... vincere finem. 16, 567 infixit ... spicula -ae. 16, 570 vicinam -ae (mente codd.) ... propulit hastam.

b de aliis rebus solidis, aptis ad significandum terminum in certaminibus assequendum: α in certationibus navalibus:

VERG. Aen. 5, 129 hic (in saxo ex undis eminente) viridem ... ex ilice -am constituit eqs. 5, 159 iam ... -am ... tenebant (SERV. ad l. nauticum verbum. cf. *infra* l. 29, 60). 5, 171 -is (pl. poet.) tenet navis aequora ... relictis. SIDON. epist. 2, 2, 19 navalibus trita gyris -a.

β in aliis certaminibus: quadrigarum: STAT. Theb. 6, 351 -arum instar ... hinc nudo robore quercus ... hinc saxeus umbo eqs. 6, 440 flexae (v. vol. VI 895, 37) circa compendia -ae interius ductis ... habenis. 6, 479 -ae interioris (cf. *infra* l. 56) ad orbem. discum iacientium: STAT. Theb. 6, 713 (cf. 703 fixa signatur terra sagitta).

per comparationem cum certamine currentium: VEN. FORT. vita Hil. 10, 37 baculum figens in terram quasi -am, quo usque deberent excurrere serpentes.

2 in imag. et translate: a respicitur cursus vitae humanae: α cogitatur potissimum de vita cum aemulatione aliorum peragenda: CIC. Cael. 75 in hoc flexu quasi aetatis ... fama adulescentis paululum haesit ad -as notitia nova mulieris. OV. trist. 4, 8, 35 nec procul a -is, quas paene tenere videbar, curriculo ... est facta ruina meo (CLAUD. 1, 68 -as ... tenetis ante maturitatem. cf. l. 14).

PERS. 3, 68 -ae qua mollis flexus et unde. IVV. 14, 232 rapitur ... -is ... relictis. IVST. 12, 10, 5 veluti curru circa -am acto (OROS. hist. 3, 20, 1). HIER. epist. 52, 13, 3 haec te quadriga virtutum velut aurigam Christi ad -am ... ferat. PAVL. NOL. epist. 24, 7 non decursus stadii, sed ingressus, nec ut -a, sed ianua. CYPR. GALL. num. 95 quae-sitam ... meritis ... contingere (cf. *supra* l. 2) -am. ENNOD. carm. 2, 15, 4 neu -is sistat palma parata meis (i. ne currus ad palmam ferendam evectus in -is haereat et subsistat. aliter Hartel in indice s. v. sistere).

β cogitatur de vitae exitu (cf. p. 867, 1sq.) vel flexu (l. 43, cf. *supra* l. 28): VARRO Men. 544 aevitatis extimam attigit -am, quam dereliquit iuvenitas (VAL. MAX. 8, 7 ext. 10 aetatis). VERG. Aen. 10, 471 -as ... pervenit ad aevi (v. vol. I 1165, 56. AVSON. 172, 7 ae ... puberis exire as [207, 11 -am]). SIDON. epist. 3, 2, 4. SEDVL. carm. pasch. 1, 183 [op. pasch. 1, 14 p. 186, 2 humani limitis]). OV. trist. 1, 9, 1 vitae ... tangere -am (APVL. met. 4, 20 v. -as ultimas obiret. CLAUD. DON. Aen. 10, 470. BOETH. cons. 4, 4, 7 brevibus. al. cf. MACR. somn. 1, 6, 76 vivendi). EPICED. Drusi 359 -am properamus ad unam. STAT. Ach. 1, 258 extremis ... admota pericula -is. MART. 10, 50, 8 v. p. 864, 69. LACT. inst. 2, 13, 3 deus in tot annis -am conlocavit, quam transgredi non liceat. IORD. Get. 14, 82 cursus sui -am explevit. CE 2100, 20 praecipit(i) ... cursu[m] (em. Heraeus in exempl. suo) ... -as deseruit.

b respicitur spatium operis absolvendi: α cogitatur de opere poetarum (cf. Rothst. ad Prop. 2, 10, 2): PROP. 4, 1, 70 has meus ad -as sudet ... equus. OV. am. 3, 15, 2 raditur haec elegis ultima -a meis. ars 1, 40 admissa -a premenda rota. 2, 426 interior (i. brevior circuitum praebens; cf. l. 20) curru -a terenda meost. met. 15, 453 ne ... oblitis ad -am tendere longe exspatiemur equis. SIL. 8, 49 pressis stringam (cf. p. 864, 60, 68) ... famam narrandi -is eqs. HOMER. 1066 tenens (cf. l. 14, 29) portum -amque ... Homeri. STAT. silv. 4, 7, 23 primis meus -is (cf. p. 864, 78 sq.) haeret Achilles (i. Achilleis).

sim. de scriptore: LACT. inst. 7, 27, 1 decursis propositi operis septem (cf. p. 864, 28) spatiis ad -am pervecti sumus. SVLP. SEV. dial. 3, 17, 1 nulla sit -a referenti. de disputante: HIER. c. Lucif. 11 illam cursus mei -am circumeo, seq. a. c. inf. (i. disputationis meae propositum examino strenue defensurus).

β de aliis operibus (spectat ad statum perfectionis assequendum): cf. gr. τέλος: VARRO ling. 8, 31 duplicem ... summam, ad quas -as naturae sit perveniendum in usu, utilitatis et elegantiae. cf. gr. τελείωσις: VARRO rust. 1, 3 quae scientia sit in colendo, ... ars id an quid aliud, et a quibus carceribus decurrat ad -as. speciatim de opere venereo: OV. ars 2, 727 ad -am properate simul. rem. 413 ad -as venit finita voluptas.

B de rebus naturalibus significantibus terminum quendam assequendum ab iter facientibus (-a viarum: VERG. Aen. 3, 714 hic labor extremus, longarum haec -a v. 8, 594 per dumos, qua proxima -a v., ... tendunt [parum apte SERV. auct. ad l. qua proximus circuitus. cf. p. 864, 79]): 1 in orbe terrarum: a de promunturiis: VERG. Aen. 3, 429 (v. vol. III 1144, 3). SOL. 2, 24 sinus in Acrocerania -as habet (ex Plin. nat. 3, 97 A. ... finitus promunturio). SERV. auct. Aen. 1, 201 saxa ... in modum -arum situ naturali.

b de mundi finibus extremis (ISID. orig. 18, 30 -arum ... appellatione propria terminum ac finem mundi designari eqs.): ALBINOV.

carm. frg. 4 rerum (v. adn. crit. et cf. l. 72) -as extremaque litora mundi. OV. met. 2, 142 Hesperio (SEN. Phaedr. 286 Hesperias) positas in litore -as umida nox tetigit (cf. l. 20). SEN. Herc. O. 45 intra (infra codd.) nostras (sc. Herculis) substitit -as dies (LVCAN. 3, 278 Herculeis [SIL. 9, 185. 16, 149]. PLIN. nat. 3, 4 Calpe, laborum [aliter p. 867, 17] Herculis -ae. PRISC. periheg. 268 -as H. [Dionys. periheg. 282 στηλῶν]). VAL. FL. 2, 34 Hyperionius -as maris urget Hiberi currus (cf. l. 29 sqq.). SIL. 14, 8 terrarum ... -as (CHALC. comm. 60 terrae. IVVENC. 4, 118). APVL. mund. 6 p. 142, 15 orbis nostri -as. PANEG. 2, 23, 1 ultra terminos rerum -asque naturae regna ... extendis. CLAUD. 7, 208 Herculeum finem, Bacchi -as (MART. CAP. 6, 655 easdem victoriae -as habuit, quas Liber et Hercules). 8, 649 per Zephyri -as et Euri. PETR. CHRYS. serm. 103 p. 488^B mundi.

2 in caelo: a respicitur siderum, solis cursus nocturnus, diurnus: α respiciuntur tempora noctis (-a noctis: v. *infra* l. 22, 23. de CIC. div. 2, 17 v. p. 863, 17 sqq.): de vertice caeli: VERG. Aen. 5, 835 fere mediam caeli Nox umida -am contigerat (SERV. ad l. medium caelum -a est ἀναβιβάζοντος circuli, qui medius eqs.). de horizonte occidentali: cogitatur de noctis abscessu: OV. met. 2, 142 v. *supra* l. 2. SIL. 5, 24 curriculo nigram Nox ... -am stringebat (13, 299 str. tenebrae -as. cf. et p. 864, 60, 68). PRVD. cath. 1, 79 -a noctis clauditur. singulariter de noctis ingressu: PANEG. 6, 9, 3 noctis -am caeli et siderum transit (aliter *infra* l. 36) aspectus (i. sol et sidera non occidunt). β respicitur siderum circuitus nocturnus: GERM. 228 tardior Arctos..., perniciores Aries distantes ... properat contingere -as. 397 magis artae Turibulo -ae. AVIEN. Arat. 168 gemina alternae ... divortia -ae (cf. Arat. 62 δούιες τε καὶ ἀντολαί). MART. CAP. 9, 897 stelligeri raptus -a (i. siderum certe definita circuitio). γ respicitur solis cursus diurnus: OV. met. 3, 145 (de meridie) sol ex acquo -a distabat utraque. SEN. Med. 600 immemor -ae iuvenis paternae. VAL. FL. 2, 34 v. *supra* l. 7. SIL. 11, 267 diem ad -as defessis Phoebus ... impellebat equis (APVL. met. 9, 22 v. p. 862, 84. 10, 35 ultimam diei -am curriculum solis deflexerat. v. et p. 867, 33). IVL. VAL. carm. 4, 25 -is ... Phaethontis (i. finibus orientis). AVIEN. ora 667 Phoebi fax -am transit (aliter *supra* l. 23). CYPR. GALL. Ios. 349 elementa (v. vol. V 2, 347, 3) suis ceu nescia currere -is. EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 cum sol cursui suo -as posuerit (i. occiderit; gr. aliter). DRAC. laud. dei 1, 128 lux, quae dat tempora -is. de ipso cotidiano solis circuitu: STAT. Ach. 1, 456 donec sol annuus omnes conficeret -as.

b respicitur solis, siderum cursus annuus: α solis: LVCR. 5, 617 sol Cancris se ut vertat -as ad solstitiales (MANIL. 1, 572 circulus aestivalis C. titulo potitur -amque [dett., -aque optl.] volantis solis et extremos designat ... actus [4, 162 ardentem ... -am ... Phoebus ... curribus ambit. PLIN. nat. 18, 264]. GERM. 7 Capricorni [289 sol ambierit -as. AVIEN. Arat. 988. FAV. EVL. p. 12, 11 humilior]. GELL. 2, 22, 9 ab aestivali et solstitiali orientis -a [= APVL. mund. 13 p. 149, 2. non in gr.]). LVCR. 5, 690 distincte aequato caelum discrimine -as eqs. LIV. 1, 19, 6 vicesimo anno ad -am eandem solis ... dies congruerent (PLIN. nat. 2, 35 observatio umbrarum eius [sc. solis] redeat ad -as [Dellefsen, notus vel motus codd.] eqs.). MANIL. 1, 199 cum sol servet in aethere -as. GERM. 481 dum tangat -as sol.

β siderum: SEN. suas. 1, 4 qui s. collegerunt (i. computaverunt) -as. huc potius quam ad αβ: NOVATIAN. trin. 8 p. 900^B astrorum varios ... meatus ... ad -as definiti sibi temporis ducere sc. currum dei.

c respicitur lunae cursus mensstruus: FIRM. math. 1, 4, 9 cum longiores cursus sui fecerit -as. fere i. q. mensis (cf. p. 867, 30): STAT. Ach. 1, 673 surgentem ... uterum ... occuluit gravis, plenis donec stata tempora -is (i. numero mensium rite impleto) attulit ... Lucina.

d cogitatur de extremis finibus planetarum a sole distantiae: PLIN. nat. 2, 61 p. 146, 9 longissimis distantiae suae -is (syn. *ibid.* p. 146, 15 finibus).

e cogitatur de caeli ambitu non infinito, sed certis finibus concluso: PRVD. c. Symm. 1, 324 caeli planitiem longo transmittere tractu circinus excurrens -a interiore (cf. p. 865, 56) laborat (i. infinite vagari nequit).

IV plane ab it in notionem termini, finis (DIFF. Suet. p. 312, 22 -a, terminus, finis quid differant: ... -a est, quae inchoat spatium et revocat, et citra quam labor est et ultra quam non est): A spectat ad ambitum localem (plur. praeter l. 75, 84): VERG. Aen. 1, 278 his (Romanis) ego nec -as rerum (cf. *supra* l. 1) nec tempora pono (SIL. 7, 478 nullae regnis per saecula -ae. PRVD. c. Symm. 1, 541 regno Rom. nec -as statuit nec eqs.). MANIL. 4, 680 hanc Asiae -am posuit natura. VAL. FL. 4, 512 Ionii -as. SOL. 7, 28 per dices ... in ... aëre, quas transire non audeant, -as habent (ex Plin. nat. 10, 76 terrarum ... avibus termini). AVSON. 139, 8 partirier ... regnorum ... -as. CLAUD. 15, 456 cui (sc. iuri Latio) non Nilus, non intulit India -as. MART. CAP. 4, 331 -arum Marsicarum incola. COD. Theod. 12, 1, 174 extra -as propriae civitatis (COD. Iust. 10, 32, 53 territorii). EPIST. pontif. 584 (Simplic.), 2 Avell. p. 148, 3 extra -as ... imperii (HYD. praef. 7 chron. II p. 14, 18 i. Romani). SIDON. epist. 3, 1, 5 possessionis. CLAUD. MAM. anim. praef. p. 20, 6 totus usque ad -am sui liber.

50

60

65

70

75

80

85

90

95

100

105

110

115

120

125

130

5

10

15

20

25

30

35

40

45

50

55

60

65

70

75

80

85

90

95

100

105

110

115

120

125

130

135

140

145

150

155

160

165

170

175

180

185

190

B spectat ad ambitum temporalem: 1 *respicitur vitae exitus* (sim. imag. termini assequendi magis servata p. 865, 39 sqq.): VERG. Aen. 12, 546 hic tibi mortis erant -ae (SERV.: id est mors, quae -a est et finis: nam -am et fines vitae dicimus, non mortis; ... de Homero ... translatus, qui ait *τέλος θανάτου* [Il. 3, 309]. cf. SEN. Tro. 398 mors ... velocis spatii -a novissima. DRAC. laud. dei 1, 555 vitae mors -a datur). PETRON. 94, 8 fatali (FAV. EVL. p. 1, 17 -ae curriculum. cf. IVL. VAL. carm. 2, 3 quibus ... -is fata claudantur sui). VAL. FL. 6, 310 segnes abrumpere -as. SIL. 5, 406 Parcarum impellere -as. ARNOB. nat. 2, 8 senectutis ad -as. INSCR. christ. Diehl 1008, 4 (loc. mutil.). 1043, 7 lucis ... -am. *i. q. vita extrema:* VIGIL. TRID. ad Ioh. 8 p. 556^B -am suam palmā (sc. martyrii) concludens non serā. AVSON. 210, 14 placidae vitae congrua -a.

2 *respiciuntur aliae res temporales:* de termino rei ad eventum vel ad finem perducendae (iure, lege definito: infra l. 23 sqq.): SIL. 9, 549 nec longe (sc. absunt) cladis -ae. 11, 605 destituemus ad ipsas victorem -as (sc. victoriae adipiscendae)? 13, 260 -am ... laboribus orat (AVSON. 366, 12 Cerberus extremi -a laboris [AMBR. Iac. 1, 6, 23 p. 19, 6 brevis. PAVL. PELL. 328 postrema]. aliter p. 866, 5). APVL. met. 9, 13 ad ultimam salutis meta(m) de[m]tru(sus). DON. Ter. Andr. 152 in proximo sunt -ae libertatis. PAVL. NOL. carm. 27, 412 euangelii ... ianua -aque legis Ioannes baptista. COD. Theod. 2, 7, 2 intra -as lege comprehensas dilationis (COD. Iust. 2, 52, 6 restitutionis). 6, 28, 8, 2 per longae militiae -as (COD. Iust. bis). 10, 15, 3 intra praescriptas causae cognoscendae -as. 14, 4, 9 post expletas lustralis sollicitudinis -as. ENNOD. epist. 2, 3, 1 p. 42, 5 circa -as votorum (sc. adipiscendorum). VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 7 legalium constitutionum -as egredi.

3 *temporis, vel partium vel generaliter (raro sing., v. l. 31. 33. 34. 45. 52; passim acced. gen.; non accedente gen. -a fere i. q. mensis* [cf. p. 866, 57]: AVSON. 381, 13 paenultima -a [sc. anni] November): HILARIAN. pasch. 3 p. 1108^A autumnii et hiemis -as. AVSON. 371, 4 hoc spatio (sc. in sidere Cancrī) aestivi ... -a diei (391, 17 sic lux prima abiit, sic altera -a [fere i. q. pars] diei. MAR. VICTOR aleth. 1, 60. v. et p. 866, 33 et cf. MART. CAP. 6, 600 pares horarum -as). MACR. somn. 2, 11, 4 ad ... anni -as (COD. Theod. 2, 8, 25 [a. et triennii passim]. EPIST. pontif. 636 [Gelas.], 14, 3. TVRRIB. Leo M. epist. p. 693^B longas annorum -as. COD. Iust. anni -as 7^{ies} [annorum, biennii, triennii passim]. rediviva notione q. e. sub III: PETR. CHRYS. serm. 87 p. 445^A a. -as temporum quadriga percurrit. 146 p. 591^C). COD. Iust. 5, 37, 27 biennales (12, 7, 2, 1). -ae i. q. anni (cf. H. Martin, AmJPh. 35, 1914, 409): INSCR. christ. Diehl 1646 cui decies quina(s) ... -as ('pro nom.' Heraeus) regendi monacos incubuere. temporis: AVG. civ. 21, 17 certi. COD. Theod. 7, 18, 6 pr. annui. 9, 40, 22 praestituti (COD. Iust. 9, 47, 23 pr.). al. (sing.: COD. Theod. 16, 7, 3, 1). temporum: PS. AVG. serm. ed. Mai 49, 2 opp. ianuas. COD. Theod. 5, 11, 11 longioribus. 11, 31, 1 artiores. LIB. geneal. chron. I p. 182, 442 decursis t. -is. NOVELL. Theod. 3, 1 VAL. CEM. hom. 1, 1. COD. Iust. 1, 2, 23, 2 nullis t. -is ... actionem circumcludi. PASS. Desider. 2 -as t. pubertatis elapsus. cf. RVT. NAM. 1, 137 nullis obnoxia tempora -is. PROSP. carm. de prov. 733. saeculi: COMM. instr. 1, 1, 2 -a (i. temporum exitus). cf. CLAVD. 26, 266 abbreviant properatis saecula -is. -ae i. q. ipsum temporis spatium definitum: COD. Theod. 2, 18, 1 ubi ... contentiones ... satietate altercantium -as compresserint. 13, 11, 5 nullis intercepta -is (i. intervallis) actio. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 473 extentis ... -is. LEX Burg. Rom. 31, 2 causae in expressis -arum suarum terminis finiantur.

C spectat ad ambitum rerum (fere incorp.; corp. l. 73; hominum i. humanitatis infra l. 64) definitum consuetudine, necessitate sim. (plur. praeter infra l. 76, interlucente passim notione q. e. sub III): VAL. MAX. 3, 7 ext. 1 intra primas memoriae -as. CYPR. ad Donat. 5 p. 7, 9 spiritus ... intra certa -arum spatia frenatur. LACT. frg. 5 p. 158; 5 animi motus ... extra -as ... suas afluentes. OPTAT. 3, 3 p. 75, 13 quasi hominum excesserat -as (AVG. doctr. christ. 3, 12, 18 -as consuetudinis bonorum ... excedat. cf. infra l. 67, 73). PELAG. in I Cor. 9, 24 p. 179, 17 intra fidei -as ... contineantur (AVG. den. ad litt. imperf. p. 459, 9 f. -as excedere). AVG. conf. 10, 31, 47 mangucando et bibendo ... rapiantur ... extra -as necessitatis (PS. AVG. serm. 74, 3 GREG. M. moral. 2, 27). serm. 51, 13, 22 matrimonialis pacti ... coniugalis tori. PAVL. MED. vita Ambr. 53 promissi. CAEL. AVR. chron. 4, 9, 135 naturae puritatis. MAR. VICTOR aleth. 1, 333 angustis ... clausa licentia -is. PRIMAS. in apoc. p. 895^C vasa aenea calefacta ... suae capacitatis -as excedunt. PS. PRIMAS. in Rom. p. 462^C intra -as naturalis ordinis. GREG. M. moral. 9, 37 aequitatis. 21, 25 extra -as inopiae (cf. HIL. AREL. vita Honorat. 21^{extr.} pauperum angustiae ... in ipso -am reperirent). PASS. Pauli 7 crudelitatis -as. fere i. q. habentae, frena: AVG. ord. 2, 2, 6 domito ... -as legis imponat (EVSTAT. Bas. hex. 1, 9 disquisitioni -as imponere [gr. ὄρους ἐπιθεῖς τῇ διανοίᾳ]).

D spectat ad gradum: 1 *ad summum gradum, culmen:* TERT. spect. 29 p. 28, 2 (comparantur ludi circenses cum rebus ad fidem christianam pertinentibus) -as consummationis exspecta (FAVST. REL. epist. 1 p. 163, 3 ad bonae c. -as pervenit). SEVER. Aug. epist. 109, 3 epistula ... quasi -a illorum gaudiorum. *speciatim in*

ratione numerorum: FAV. EVL. p. 2, 27 quantitas ... in denariam -am crescendi accessione perveniens. p. 5, 5 usque ad decimi -am. 2 *ad infimum gradum:* FACVND. defens. 11, 5 p. 810^B (interlucente notione q. e. sub III) deus ab ultima -a ad supremum evexit principatum Christum.

deriv.: metalis. mēto(r).

Dittmann.

metabasis, acc. -in f., μεταβάσις. *ubique scrib. litt. gr. t. t. rhet. i. q. transitio:* RVT. LVP. 2, 1 p. 12, 22 -ις. hoc duobus modis fieri solet: e quibus unum genus est eius modi, cum ab ea sententia, quam proposuimus, convertimus ad aliquam personam aut rem [aut fortunam] et tamquam praesentem appellamus, ita ut fecit Myron ...; alterum genus est <ad> id, quod demonstrare instituimus, cum <ab> alia[m] re[m] et] orationem atque actionem nostram revocamus. Demosthenis coron. 42 eqs. QVINT. inst. 9, 3, 25 qui tam parva momenta nominibus discreverunt, -w vocant, quam et aliter fieri putant (tamquam exempla profert Verg. Aen. 3, 55 sqq. et 4, 595). PS. IVL. RVF. schem. lex. 25 p. 54, 7 μεταστάσις est vel -ις cum ab loquentis persona ad personam <aliam> transitum facimus ratione vel adfectu ut Verg. Aen. 11, 45 sqq. ... haec figura dicitur variatio aut transitus. CARM. de fig. 88 -ις. at rem<e>atio fit, cum rursus me redigo ad rem.

metabola, -ae et **metabolē**, acc. -ēn f., μεταβολή. -bul-: l. 23. 28. *litt. gr.:* l. 31. 33. 36. [dub.: HYD. chron. II p. 34, 236 expeditio ... ordinata -arum (-bul- B¹, tabularum B²) commutatione et navigationis inopportunitate revocatur (estne gen. inhaerentiae notione expressa sc. tempestatis? minus probabiliter cogites de notione 'migrationum' aut de depravatione vocis q. e. 'metaplas' [cf. p. 877, 50]).]

i. q. variatio, permutatio: HIPPOCR. aer. 3 p. 7, 8 nisi optinuerit morbus ... de magna -bula (μεταβολῆς). ORIBAS. syn. 5, 32, 3 La aquae -en (mutationis Ab, gr. μεταβολήν) attendere. *t. t. rhet.:* QVINT. inst. 9, 3, 38 hanc rerum coniunctam diversitatem Caecilius -ήν vocat, qualis est pro Cluentio (41) locus. CARM. de fig. 169 -ή. si verbum varie mutes, variatio fiet (Demosth. coron. 311). SCHEM. dian. 43 -a (-ή Eckstein) est iteratio unius rei sub varietate verborum. Vergilius Aen. 2, 306 ...; Cicero div. in Caec. 30 (sim. CASSIOD. in psalm. 68, 17 -e id est iteratio). *t. t. mus.:* QVINT. inst. 9, 4, 50 *rhythmi* currunt usque ad -ήν id est transitum ad aliud *rhythmi* genus. FVLG. myth. 3, 9 p. 76, 2 habet ... musica partes septem: ... -as et melopias.

[verbum ... habens in praesenti μετάβολον (legendum vid. ἀμετάβολον, cf. vol. I 1887, 50) ante ω id est liquidam consonantem MACR. exc. gramm. V 607, 32.]

metabulum v. s. metaplas.

metacarpium, -ī n., μετακάρπιον. *i. q. pars manus inter carpum et digitos:* PS. SORAN. quaest. med. 52 post carpos ... -a.

metacentesis, acc. -in f., *μετακέντησις. *i. q. punctiois genus, incisio in corpus, quae fit sanguinis tollendi causa:* ORIBAS. syn. 1, 10, 8 add. Aa p. 49, 10 Mō. oportet ... incoante dolore antispasin facere, -in (Mørland, metuceutisin trad.) autem, id est ex ipsa vicinitate auferendus est sanguis.

metacismus v. s. mytacismus.

metacclisis f., μετακλίσις. *t. t. rhet. i. q. declinatio, mutatio positionis, genus figurae q. d. πολύπτωτον:* CARM. de fig. 94 -ις (Sauppe, εκκαλίσις cod.). declinatio cum verbum declino parumper. 'a primo puerum rectum est condiscere recte.'

metadiorthōsis f., *μεταδιόρθωσις. *t. t. gramm. i. q. epidiorthosis, correctio vel reprehensio rei antecedentis:* DON. Ter. Ad. 392 'nimium inter vos, Demea' -ις (in lacuna ins. Lindenbr.; 'an ἐπιδιόρθωσις?' Weßn.): nunc enim redditum est, quod supra debebatur. Phorm. 232 σχῆμα διανοίας -ις (locum depravatum corr. Sabbad.).

metafora, **metafrenon** v. s. metaph.

metanoea vel **metagnōsis** (μετάγνωσις) est dictio continens paenitudinem rei aut factae, quae fieri non debuit ut Verg. Aen. 2, 84 ... aut non factae, quae fieri debuisset ut Verg. Aen. 2, 108 SACERD. gramm. VI 470, 1.

metagōn, -ontis (acc. -a, nom. pl. -ēs) m., μέταγων. *nomen generis canum fortasse ab inquirendo et persequendo inditum:* GRAT. 209 decus, quod nunc, -es, habetis (cf. Enk ad l.). 221 operi spes magna petito adsumptus -n lustrat per nota ferarum pascua. 264 prodant ... tibi -a parentes.

metalēmpsis (metalēpsis), acc. -in, abl. -ī f., μετάλη(μ)ψις. *de scriptura copiose disserit W. Schulze, Orthographica, Marburg 1894 p. X sqq., qui docet Romanis more Graecorum posteriorum (cf. e. g. E. Mayser, Gramm. d. gr. Pap., Leipzig 1906 p. 194 sq.) maxime in usu fuisse formas nasales -emps- et -ems- (rariores: -ens-: DON. Ter. Andr. 502 [v. p. 869, 21] gramm. IV 400, 4 S. -imps- vel -ims-: DIOM. gramm. I 456, 31), de fide lectionis -leps- (e. g. DIOM. gramm. I 458, 7 SCHOL. Verg. Veron. georg. 3, 382) parum constare. litt. gr.:* l. 84. al. *i. q. translatio, transsumptio, susceptio:* 1 *t. t. rhet.:* a genus metonymiae, quo aliquid aliter significatur atque potissimum id, quo significationes gradatim permulantur (cf. R. Volkmann, D. Rhetorik d. Griechen u. Römer, Leipzig 1885 p. 427 sq.): definitiones sim.: QVINT. inst. 6, 3, 52 in -in quoque cadit ... ratio dictorum, ut Fabius Maximus incusans Augusti congiariorum ... exiguitatem heminaria esse dixit. 8, 6, 37 superest ex his, quae aliter significant, -ις, [R.]

id est transsumptio, quae ex alio tropo in alium velut viam praestat ... Graecis ... frequentior, qui ... insulas *ὄξεις θοάς* dicunt *eqs.* 8, 6, 38 est ... haec in -i natura, ut inter id, quod transfertur, et id, quo transfertur, sit medius quidam gradus, nihil ipse significans, sed praebens transitum: ... id eius frequentissimum exemplum est 'cano canto', '<canto> dico', ita 'cano dico': interest medium illud 'canto'. 9, 1, 5 in tropis ponuntur verba alia pro aliis ut in *μεταφορᾷ, μεταρρύμῳ, ἀντονομασίῳ*, -ei *eqs.* (cf. DON. gramm. IV 399, 15 CHAR. gramm. p. 358, 10 B. DIOM. gramm. I 456, 31). SACERD. gramm. VI 467, 4 -is est dictio per gradus interpretationis descendens ad propriam significationem ut est *Verg. Aen. 1, 60* (cf. DON. gramm. IV 400, 4, cui *Verg. ecl. 1, 70 alterum exemplum est* [item POMP. gramm. V 306, 26sq. -is dicitur accessus quidam gradatim perveniens ad finem sed longo ordine]. CHAR. gramm. p. 359, 21 B. p. g. homonymiae [DIOM. gramm. I 458, 7 gradatim (?) h.]). SCHEM. dian. 60 -is est dictio, quae per aequivocum (cf. l. 14) unius aliud significat. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 13 sumptionibus quas Graeci -εις appellant. ISID. orig. 1, 37, 7 -is est tropus a praecedente quod sequitur (cf. l. 24; aliter l. 20) ut *Pers. 3, 11*. in explanandis locis poetarum: DON. Ter. Andr. 502 'dicas' pro 'credas' ... ab eo quod sequitur id quod praecedit (aliter l. 17. 24). figura -ις (*Wefn.*, meta lexis A, -ens B, melep- T) a posterioribus ad priora. SERV. auct. Aen. 9, 231 (ad 'trepidus') per -in cupidos dixit *ἀγωνιῶντας*: non enim possumus timentes accipere, quod festinabant. auct. ecl. 1, 70 (*R et H*). SCHOL. Verg. Bern. ecl. 1, 70 -is ab eo quod praecedit [id] quod sequitur ostendens (cf. l. 20). 8, 21. SCHOL. Verg. Veron. georg. 3, 382 *Eurum* per -in quemcumque ventum dixit. SCHOL. Hor. gloss. *I* epist. 1, 20, 27 'quater undenos' (sc. Decembris): -is.

b genus controversiae in constitutione causae (cf. *Volkmann l. c. 41. 84sq.*): QUINT. inst. 3, 6, 46 -iv, quam nos varie translativam, transsumptivam, transpositivam vocamus. 9, 2, 106 -iv (-ληψ- AP) ..., quo statu Hermagoras utitur. AVG. rhet. 10 p. 143, 11 contentio, qua alter in iudicium vocat, alter recusat iudicium, facit quaestionem, quod controversiae genus Hermagoras -iv appellat. SVLP. VICT. rhet. 42 p. 338, 31 -is sive illa translatio sive illa praescriptio est. p. 338, 34 -is uno nomine apud Graecos (cf. *H. Oellacher, WSt. 55, 1937, 77*) disparem apud quosdam rationem habet: nam hanc Zeno translationem facit, nonnulli praescriptionem. p. 339, 2. IUL. VICT. rhet. 3, 9 p. 382, 3 de -i id est rationali et legali.

2 t. t. medicorum: CAEL. AVR. chron. 5, 10, 105 in singula loca ex aliis factam susceptionem puris, quam -iv vocaverunt.

metalempicōs adv., *μεταλημπικῶς*. i. q. per metalempsin, translate: DON. Ter. Andr. 533 -ῶς (-lent-, -lēt- vv. ll.), quia qui dicit 'salve' iubet *eqs.* 674 -ῶς (A, celt. lac. indicant) servitium pro servitute posuit ut *Verg. Aen. 3, 327*. EUN. 809, 3 -ῶς (*Wefn.*, -lent-codd.) furtum pro omni dolo et fraude accipimus et iniuria. R.

mētālis, -e. a meta (cf. *Leumann, Adj. auf -lis 31*); cf. gr. *κωνοειδής*. [francog. dial. *muó. M.-L.*] i. q. in formam metae figuratus: FEST. p. 355, 32 tutulum ... pilleum lanatum forma -i figuratum (cf. p. 863, 67 sq.).

adv. **mētālīter** (cf. gr. *κωνοειδῶς*). i. q. figurate in formam metae: MART. CAP. 8, 859 umbra (sc. terrae, in defectione lunae) -r iacitur. 8, 870 umbra terrae -r infuscatur. cf. p. 863, 14 sq. 76 sq. Dittmann.

[?metalla, -ae f. VEG. mil. 4, 6 p. 132, 3 ut de ligno crates facerent, quas -as (plurr. codd., Lang; metallas II vg.; mactalas D; mactallas ci. Oudendorpius, quam coniecturam Niedermann fulcire conatur explicando sermone castrensi ad 'pelves patulas defusas' [cf. Iuv. 3, 276 sq.] alludi) vocaverunt, lapidibusque complerent, ea arte ... constitutas, ut ... hostis ascendens ... supra caput suum vergeret saxa.]

metallārius, -a, -um. a metallum. i. q. ad metalla (sc. fodinas) pertinens: TREB. Claud. 15, 4 curator Illyrici met(al)larius (suppl. Mommsen. cf. p. 871, 41 sq.).

pro subst.: **metallārius**, -i m. (-a, -ae f.: l. 66). i. q. homo metallo obnoxius (cf. metallicus): COD. Theod. 10, 19 rubr. (= COD. Iust. 11, 7 rubr.). 10, 19, 5 -i, qui incolunt latebras, producantur. 10, 19, 6. 9 (syn. aurileguli). 10, 19, 15 pr. -i, qui ... migrarunt, ... revocentur. cf. COD. Iust. 11, 7, 7 -i sive metallariae, qui quaeve ... migraverint *eqs.* ibid. cunctis -orum condicionem ... secuturis, quicumque *eqs.* 10, 19, 15, 1 -orum origini. 11, 28, 9 subscr.

metalles (post satellites; cf. *Heraeus, ALL 12, 1902, 57*) NOT. Tir. 82, 79^a (v. adn. crit.). cf. p. 880, 17.

***metallicus**, -a, -um, *μεταλλικός*. 1 i. q. e metallo constans vel factus: a proprie: SCRIB. LARG. 23 (= MARCELL. med. 8, 4) collyria composita ex rebus -is (seq. aeris, cadmia, stibii partes. PLIN. nat. 1, 33, 30. FIRM. math. 8, 25, 9 erit faber ferrarius vel qui res -as tractet). PLIN. nat. 1, 33^{extr.} de medicina -a (1, 34^{extr.} 1, 35^{extr.}). 1, 35, 12 de pigmentis praeter -a. 34, 173 *molybdaena* adhaerescit et auri argenti-que fornacibus; hanc -am vocant. AMM. 29, 1, 30 lance ... ex diversis -is materiis fabrefacta (NOVELL. Marc. 2, 1). MACR. somn. 1, 5, 3 corporibus. CASSIOD. or. frg. p. 483, 13 (de opere musivo? cf. p. 874, 60) totum -is coloribus comitur, ubi cerea (pictu)ra n(oscatur) in psalm. 2, 9 *virga* ferrea, non quia deus ad ultionem utitur *virga* -a, sed *eqs.* 105, 19 deum -um sibimet effecerunt (cf. postea: vitulum conflatilem). adde: PLIN. nat. 27, 15 in Iudaea ... -am eius (sc. suci aloes sicci) naturam.

b metaph. de animantibus, latet notio q. e. sine sensu, sine vita: CASSIOD. var. 7, 15, 5 ne architectus ... ipse videatur esse -us et intellegere non possit *eqs.* 10, 30, 2 tanta mole prostrati sunt elephantia, ut tunc magis -os (cf. antea: elephantos aeneos) possis credere, cum se vivos aspicias non movere.

2 i. q. ad metalli massam (nonnisi l. 13) vel fodinas (lapicidinas l. 17) pertinens: a de rebus corporeis: DIOSC. 5, 123 p. 219, 4 aqua ex -is fabricis destillat. COD. Theod. 10, 19, 15, 1 qui -a loca praedictae obnoxia functioni emisse perhibentur *eqs.*

b de rebus incorporeis (cf. l. 30): CALL. dig. 48, 19, 28, 6 (rescr. imp. Hadr.) etiamsi faciet -um opus, non in metallum damnatus esse intellegi debet (TERT. cult. fem. 1, 5, 2). FIRM. math. 4, 14, 20 qui artes -as exercere consueverint (CHALC. comm. 337). HIL. c. Const. 11 -ae damnationis. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 27 p. 1571^{p.in.} minora crimina labore -o ... damnant. COD. Theod. 10, 19, 4 = Iust. 11, 7, 2 ob -um canonem. CASSIOD. hist. 7, 40 p. 1102^c -o deportatus exilio.

c de hominibus: PASS. coron. 1 artifices -os (sc. lapicidas).

pro subst.: n. ***metallicum**, -i. i. q. massa metalli vel partes metallorum continens: CHAR. gramm. p. 38, 9 B. -a semper singularia sunt, ut puta aurum stagnum *eqs.* (sim. DIOM. gramm. I 328, 12. al.). DIOSC. 5, 95 p. 200, 17 in quo monte inveniuntur multa -a. GLOSS. med. ed. Heiberg p. 72, 8 qui -a operantur (cf. l. 11). inter medicamenta: CELS. 5, 17, 2 emplastra pastillique magis ex quibusdam -is fiunt. 5, 28, 12^G. PHILAGR. med. 4 p. 182, 1 M. teres diligenter -a (cf. antea: arsenico, stipteria). ORIBAS. eup. 2, 1 L 7 (gr. 2, 1 A 17 *μεταλλικά*). syn. 8, 28, 4 Aa p. 246. 9, 23 add. Aa p. 323.

meton. de simulacris(?): SEDVL. op. pasch. 1, 1 p. 178, 7 quid ... fana profana veneranda (an corrig. venerando?) -a proderit animas servitute damnare? (cf. antea: lapideis simulacris et aereis figuris et *carm. pasch. 1, 48* mutis ... metallis; an -a adi. et coniungendum cum servitute? cf. p. 872, 25).

m. **metallicus**, -i. i. q. is, qui in metallo laborat vel qui metallo obnoxius est (cf. metallarius): PLIN. nat. 34, 157 lavant eas harenas -i. VLP. dig. 48, 19, 8, 8 in ministerium -orum feminae ... damnari solent (COD. Iust. 9, 47, 9 [a. 224]. HERMOG. dig. 48, 19, 36). MACER dig. 48, 19, 10, 1 in eos tamquam -os constitui debet (syn. qui ... in metallo dati sunt). AVG. serm. 125, 5 ex effractore erit -us. COD. Theod. 10, 19, 15, 1 (= COD. Iust. 11, 7, 1). cf. Onom.

metallifer, -a, -um. a metallum et ferre, cf. frugifer. i. q. metallum gignens: SIL. 15, 498 argenti pondera et auri parta -is ... terris. STAT. silv. 4, 4, 23 -ae ... moenia Lunae.

metallinus, -a, -um. a metallum. i. q. e metallo factus: ISID. epist. 7, 6 de vase ... ligneo, fictili vel -o (syn. ex metallo).

metallo, -āre. a metallum. i. q. metalla eruere: ITALIA deut. 8, 9 (Fr. A. Eckstein, *Analecta zur Gesch. d. Pädagogik, Halle 1861* p. 10) -bis (*μεταλλεύσεις, Italia Lugd. fodies, Vulg. aeris metalla fodiuntur*).

metallocrystallinus, -a, -um. a metallum et crystallum, cf. *κρυστάλλινος*. i. q. e metallo et crystallo factus: GREG. Tvr. Mart. 4, 10 p. 652, 7 patena ... metallocrystallina.

***metallum**, -i n., *μέταλλον*. de etym.: PLIN. nat. 33, 96 ubicumque una inventa vena est, non procul invenitur alia ..., unde -a (-ia, -i var. ll.) Graeci videntur dixisse. ISID. orig. 16, 17 -um dictum graece *παρά τοῦ μεταλλᾶν eqs.* voc. -e v. p. 873, 65. notatur m: CIL II 6247, 2 INSCR. Dessau 8717. met: INSCR. numm. Mattingly et Sydenham II p. 474 n. 1011 CIL VII 1208. metal: INSCR. numm. Mattingly et Sydenham II p. 313 n. 1255. p. 474 n. 1013sq. CIL VII 1214. per ellipsin omittitur: INSCR. numm. Mattingly et Sydenham II p. 294 n. 703. 704. p. 474 n. 1012. 1016 CIL VII 1201. 1204-1207. 1215sq.

NOT. Tir. 77, 25 (post argentifodina). GLOSS. II 369, 12 *μέταλλον*. cf. l. 67. p. 408, 59. 871, 68 sq. 872, 18. 40 sq. 874, 54. inde a VARRONE (l. 72), LVCR., NEP., VERG. [dub.: PLIN. nat. 36, 9. loco contextus dubii: SIL. 3, 266.]

I propie de loco, ubi massae, sc. aurum ferrum sim. vel lapides (e. g. p. 871, 15) terrarumve species (e. g. l. 77. p. 871, 16) e terra effodiuntur (interdum vergit ad notionem venae [cf. p. 872, 45], e. g. p. 871, 14. GLOSS. V Aa ME 320 -um: locus, ubi aurum argenti-que pondus nascitur. de re cf. Blümner, *Technol. IV; Daremberg-S. s. v.; Hirschfeld, D. kaiserl. Verwaltungsbeamten* p. 145 sq.; Orth, *RE Suppl. IV 108 sq.; Fiehn, RE III A 2241 sq.*): A generatim: 1 sensu strictiore i. q. fodina, lapicidina (l. 78. p. 871, 27 sq. opp. lapicidina: p. 871, 38). VARRO rust. 1, 2, 22 magis figlinas ... exerceri (cf. vol. V 2, 1386, 82) ... quam argenti fodinas aut alia [et alia] -a ([-tul- trad.]. item c. adi. materiae: VITR. 7, 9, 6 *chrysocola* foditur ... ex is locis, qui sunt proximi aerariis -is. PLIN. nat. 8, 222 aurariis. 33, 86 in aerariis -is ... in argentariis *eqs.* 33, 111. 118 miniario. 33, 119. al. DIOSC. 5, 95 p. 200, 19 multis -is lapidosis inveniuntur cadmia [gr. 5, 74, 4 *ἐν μετάλλοις λιθίνοις*]. COD. Theod. 10, 19, 13 marmoreo). NEP. Cim. 1, 3 qui magnas pecunias ex -is fecerat (sim. de -orum re-ditu: Them. 2, 2 Liv. 42, 12, 9. 42, 52, 12 reditus -orum. 45, 40, 2 ex fructu [cf. p. 872, 58] -orum. cf. p. 871, 2. 873, 45. aliter p. 871, 26). PROP. 3, 13, 5 Inda cavis aurum mittit formica -is (AVIEN. orb. terr. 807). Ov. met. 15, 707 Temeses ... -a. Liv. 39, 24, 2 -a ... et vetera inter-

missa recoluit et nova . . . instituit. 45, 18, 3 -i . . . Macedonici, quo(d) ingens vectigal erat; locationes *eqs.* (*sim. c. adi. locali*: PLIN. nat. 31, 29 in Scyretico -o. 33, 80 in uno . . . Callaeciae -o, quod vocant Albucrarensis [*cf. l. 43*]. 34, 165 Samariensi [*cf. adn. crit.*]. PLIN. epist. 10, 74, 3 ex Parthico -o. LEX met. Vipasc. [CIL II 5181] 12 intra fines -i Vipascensis. CIL II 6247, 2 [*s. l. in massa plumbi*] T. Iuventi. m(etalli) Lu(tudarensis) [VII 1208. 1214 INSCR. Dessau 8711e]. INSCR. numm. Mattingly et Sydenham II p. 294 n. 705 metall(i) Vlpiani Delm(atici) [p. 295 n. 710. p. 474 n. 1013 sqq.]. n. 706 metall(i) Vlpiani Pann(onici) [707]. p. 474 n. 1011 met(alli) Nor(ici). COD. Theod. 11, 28, 9 trium -orum debitores Docimeni Proconensis et Troadensis. 11, 28, 11. *cf. l. 44*). 45, 29, 11 -a . . . auri (*cf. vol. II 1526, 24. 53*) atque argenti (*cf. vol. II 520, 63*) . . . ferri (*cf. vol. VI 577, 7*) et aeris (*item c. gen. materiae*: PLIN. nat. 3, 30 -is plumbi ferri aeris argenti auri tota ferme Hispania scatet, citerior et specularis lapidis. 6, 98 aeris et ferri -a et arrenici ac mini. *saepe*. APVL. flor. 6 p. 19. VLP. dig. 27, 9, 3, 6 lapidicinas vel quae alia -a . . . stypteriae vel cuius alterius materiae. VVLG. I Macc. 8, 3 [*τὸν μεταλλων*]. OROS. hist. 3, 12, 21. *al.*). 45, 30, 3. VITR. 7, 7, 3 melinum, quod eius -um in sola cycladi Melo dicitur esse. 7, 7, 5 sandaraca . . . pluribus locis . . . habet -um. 7, 9, 4 quae in Ephesiorum -is (*sc. minii*) fuerunt officinae. 7, 12, 2 de -is . . . foditur (*cf. PORPH. Hor. carm. 3, 3, 49 priusquam de -is effodiatur aurum*. DIOSC. 5, 95 p. 200, 2 cadmian, qui ex vetere -o foditur [*gr. 5, 74, 1 μετάλλων*]). CIL XIII 1550 familiae Ti. Caesaris quae est in me(tal)lis (*suppl. Villefosse*). SEN. dial. 5, 33, 4 si totam mihi ex omnibus -is . . . pecuniam proferas (*cf. nat. 3, 15, 3*). nat. 5, 15, 1 -um antiquum olim destitutum. LVCAN. 6, 34 avolsa . . . saxa -is (*cf. CE 279, 19 ruf(is) avulsa -is moles [antea: de rupe revellit]. sim.: STAT. silv. 1, 5, 36 decisa -is marmoris species. 2, 2, 85 Graia penitus delecta [desecta Avanti] -is saxa*). PLIN. nat. 7, 10, 17, 45 creta petitur ex alto . . . actis . . . puteis . . . , intus, ut in -is, spatiente vena. 33, 1. 62. 86. 34, 3 *aes Sallustianum et Livianum* a -orum dominis appellatum. 34, 164 mirum in his solis -is, quod derelicta fertilius revivescunt. 34, 165 -um . . . Antonianum (*sim. c. adi. nominum Caesarum [cf. Regling, RE XV p. 1322 sq.]*: INSCR. numm. Mattingly et Sydenham II p. 294 n. 708 -i Vlpiani [709. *cf. l. 8 sqq.*]. p. 313 n. 1255 metal(lis) Aureliani. VLP. dig. 48, 13, 8, 1 si quis ex -is Caesarianis aurum . . . furatus fuerit *eqs.*). 36, 132 (*opp. lapidicinis*). al. SIL. 8, 480 milites, quos a niveis (*sc. marmoris*) exegit Luna -is. Tac. hist. 4, 53, 4 -orum primitiae nullis fornacibus victae, sed ut gignuntur. LEX met. Vipasc. (CIL II 5181) 12 proc(urator) -orum (3. 15. 21 p: qui -is praeerit. 30. *al.* COD. Theod. 1, 32, 5 = Iust. 11, 7, 4. CIL II 2598 M. Vlpianus Aug. lib. Eutyches proc. metall(i) Alboc(olensis). III 12721 L. Domitio . . . procuratori -orum (P)ann(o)n(icorum) (et) Delm(a)t(icorum). GLOSS. III 298, 5 v. p. 408, 59. *sim.*: FIRM. math. 3, 9, 5 -orum praepositos [3, 12, 10. *aliter* p. 872, 9]. NOT. dign. or. 13, 11 comes -orum per Illyricum [COD. Theod. 10, 19, 3]. *cf. p. 869, 60*). I 51 qui . . . (ru)tramina in fines -orum inferet (frg. Bruns font.⁷ 113, 29. 35. 43. *cf. l. 5*). I 59 e lege -is dicta. frg. Bruns font.⁷ 113, 28 neve in ullis -is territorisve -orum moretur (*sim.* 113, 35. 42). 113, 36 a cuniculo, qui aquam -is subducet (*item* 113, 44. *cf. l. 55*). SVET. Tib. 49, 2 civitatibus . . . immunitates et ius -orum . . . adempta. GAIUS dig. 39, 4, 13 pr. VLP. dig. 48, 19, 8, 4. *al.* PAVL. dig. 48, 19, 38 pr. ex -o principis (*cf. TERT. apol. 29, 2 de -is Caesarum*. INSCR. Dessau 8717 [*in massa marmoris*] ex m(etallis) n(ovis) Caesaris n(ostri). *cf. l. 34*). PALLAD. 1, 4, 1 aqua ne de -is originem sumat (*cf. l. 50*). VEG. mil. 4, 24 p. 145, 11 -orum, in quibus auri . . . venas Bessorum rimatur industria. PRVD. c. Symm. 2, 287. *al.* COD. Theod. 10, 19, 1 secundorum marmorum ex quibuscumque -is volentibus tribuimus facultatem. PASS. coron. 1 artifices -i (*sc. lapidicidinae*). *al.* in *imag.*: AVG. doctr. christ. 2, 40, 60 aurum . . . , quod philosophi . . . de quibusdam quasi -is divinae providentiae . . . eruerunt.

2 *per comparationem de locis fodinarum similibus*: LVCAN. 3, 209 ab auriferis . . . exire -is Pactolon. 4, 304 iuventus extrahitur duris silicem . . . -is (*in fodiendo puteo*).

3 *singulariter de agricolae actu fodiendi*: MANIL. 5, 276 quod (*sc. semina . . . credere terris*) solum decuit mortalis nosse -um.

B *speciatim de fodinis quasi poenarum locis, sc. ubi puniendi laborant* (*cf. Mommsen, Strafr. p. 949 sqq.* ISID. orig. 5, 27, 31 -um est, ubi exules deputantur [deportantur *codd. dett. cf. p. 872, 24*] *eqs.* GLOSS. II Abav. ME 35 -is: vinculis, carceribus [*sim. al.*]. III Abstr. ER 1 ergastulum: carcer vel locus, ubi damnati marmora secant vel aliquid operantur, quod latine -um dicitur): Tac. Agr. 31, 2 in excidium petimur; neque enim arva nobis aut -a aut portus sunt, quibus exercendis reservemur. 32, 4 -a et ceterae servientium poenae. PLIN. epist. 2, 11, 8 damnatus in -um (10, 58, 3 TERT. apol. 12, 5. *al. cf. vol. V 1, 16, 34 sqq.* et SVET. Cal. 27, 3 ad -a . . . condemnavit). IMP. HADR. Call. dig. 48, 19, 28, 6 in opus -i . . . damnari (CALL. dig. 50, 13, 5, 3 in o. -i vel in -um datur. VLP. dig. 47, 20, 3, 2. 48, 19, 8, 4. 6. *et al. apud ICTOS, e. g.* COD. Iust. 1, 11, 8, 1 operibus -orum perpetuo deputantur exilio). coll. Mos. 11, 7, 2 hunc in -um dari oportere (SCAEV. dig. 38, 2, 48 CALL. dig. 48, 19, 28, 5. 10 VLP. dig. 1, 18, 6, 8. *et saepe apud ICTOS*. CYPR. epist. 76, 2 p. 829, 9 AVG. quaest. Simpl. 1, 2, 18 p. 123^{med.} *cf. TERT. pall. 3, 4 -o* [COD. Iust. 6, 1, 3]. COD. Theod. 5, 7, 2 = Iust. 8, 50, 20, 4 -is). POMPON. dig. 40, 4, 46 -orum poena

(CALL. dig. 50, 13, 5, 3 nec diversa p. est operis et -i *eqs.* VLP. dig. 40, 5, 24, 5. *et saepe apud ICTOS, semper gen. sing. -i, e. g.* VLP. dig. 48, 19, 8, 10 in calcariam quoque vel sulphurariam damnari solent; sed hae poenae -i magis sunt). CALL. dig. 48, 19, 28 pr. proxima morti poena -i coercitio. TRYPH. dig. 49, 15, 12, 17 transfuga -i. VLP. dig. 47, 11, 10 -o plectuntur. 48, 13, 8, 1 -o . . . punitur. PAVL. dig. 48, 19, 38, 5 in -um . . . relegantur. sent. 5, 17, 2 (3) mediocrium . . . delictorum poenae sunt -um ludus deportatio (*sim. in enumeratione poenarum*: TERT. anim. 33, 7. FIRM. math. 7, 24, 2. 8, 17, 2 ergastulis praepositos vel -is. HIER. chron. a. Abr. 1470 catenas exilia -a. adv. Rufin. 3, 17 p. 470A. VINCENT. LER. 4, 6 ergastula carceres -a). TERT. apol. 39, 6 in -is sunt. cult. fem. 1, 5, 1 in maledictorum -orum feralibus officinis. *ibid. audacius aurum appellatur terra -i refuga* (*cf. l. 16*). pudic. 22, 2. CYPR. epist. 76^{tit.} p. 827, 16 in -o constitutis. 76, 1 p. 828, 9. 76, 2 p. 829, 25. *al.* FELIX Cypr. epist. 79 p. 838, 7. TIBERIAN. carm. 2, 2 aurum . . . , quod duris extorsit poena -is (*sim. PRVD. perist. 2, 191*). LACT. mort. pers. 22, 2. RVFIN. hist. 3, 7, 2 vinctos ad opera Aegypti per -a (GLOSS. V 420, 16 per -a: per diversas artes ferri vel alias) destinatos (4, 23, 10 per -a fratribus relegatis [*ἐν μετάλλοις*]). LIB. pontif. p. 153, 8 missi in exilio per diversa -a incidenda). COD. Theod. 1, 5, 3 in -um detrudendus est (4, 8, 8. *cf. l. 12, 1, 6 = Iust. 5, 5, 3, 1 trudi*). 2, 14, 1 = Iust. 2, 14, 1, 2 perpetuis -orum suppliciis deputentur (7, 18, 1. 8, 5, 17 COD. Iust. 9, 47, 11). 7, 18, 8 -o operi publico deputetur (9, 38, 10. LEX Burg. Rom. 8, 3. 20. 18, 3 in -o deputantur [-o deportantur *var. l. cf. p. 871, 69*]). 9, 10, 4 = Iust. 9, 12, 8 servos . . . -is . . . dēdi. 9, 17, 1 -o adiudicetur (COD. Iust. 9, 19, 12 *cetera sim., sed addicetur. cf. l. 28*). 12, 1, 6 = Iust. 5, 5, 3, 2. 15, 8, 2 = Iust. 11, 41, 6, 1 -is addicendi publicis (*cf. l. 26*). 15, 12, 1. 16, 5, 65 = Iust. 1, 5, 5, 1. CONST. Sirmond. 8 a -o abstrahimus. 14 reos . . . -o tradat (CASSIOD. hist. 7, 40 p. 1102^B in -o). OROS. hist. 5, 9, 5. *al.* per *meton. de eis, qui in -is puniuntur*: TERT. apol. 27, 7 rebellantium ergastulorum . . . vel -orum. 44, 3 -a suspirant. *metaph.*: SERM. Arrian. frg. 6 Migne 13 p. 610^B increduli mittentur in -um ignis aeterni (*item* frg. 15 p. 619^B [*syn. in gehennam*]).

II *meton. de ipsis massis, quae in fodinis, lapidicinis (e. g. l. 43. 67. p. 873, 7), harena fluviorum (l. 68. 80) reperiuntur (sensu latiore etiam de re arte facta [p. 874, 84]. saepe c. gen. explicativo e. g. l. 47. 55. 65. p. 873, 15. 39. 54; c. adi. materiae e. g. l. 78. 84. p. 873, 31. 62. 83)*: A *sensu strictiore de aere argento auro ferro sim. (de sulphure l. 76) et de marmore* (ISID. orig. 16, 17 septem sunt genera, -orum: aurum argentum aes electrum stagnum plumbum et . . . ferrum [*sim. GLOSS. IV 537, 33*]. GLOSS. L III Abstr. ME 30 -a: aurum argentum aes ferrum et marmor. GLOSS. IV 537, 34 -i genus marmoris): I *de massis in natura exstantibus vel de terrae speciebus, e quibus massae excoquantur, saepius fere i. q. vena (non ubique certo distinguitur a notione fodinae [p. 870, 64], e. g. l. 61. 75)*: VERG. georg. 2, 165 eadem Italia argenti rivos aerisque -a ostendit venis. Aen. 10, 174 Ilva . . . insula inexhaustis Chalybum (RVF. NAM. 1, 351) generosa -is (*sim.*: OV. met. 10, 220 fecundam Amathunta -is [PLIN. nat. 33, 78 -orum]. 10, 531 gravidam . . . -is. PLIN. nat. 6, 80 fertilis -is. 37, 203 Hispaniam . . . f(er)acem . . . -orum [*ci. Janus; aliorum trad.*]. *cf. PLIN. nat. 3, 138 -orum . . . fertilitate. cf. l. 81. 84*). OV. Pont. 3, 8, 5 nec tamen haec loca sunt ullo pretiosa -o (CLAUD. carm. min. 30, 54 Hispania p. -is [*cf. l. 71*]). MANIL. 2, 824 fossis -is (*cf. vol. VI 993, 39*). 4, 246 scrutari caeca -a. GERM. 135 ferri . . . invento mens est laetata -o (SEN. epist. 90, 12. VLP. dig. 7, 1, 9, 3 [*opp. lapidicinas, cretifodinas*]. *cf. PLIN. nat. 33, 58 inventores . . . -orum* [FIRM. math. 8, 17, 8]). SEN. benef. 4, 6, 1 tot -a deus defodit. epist. 23, 5 levium -orum fructus (*cf. p. 870, 82*) in summo est: illa opulentissima sunt, quorum in alto latet vena (LAVS Pis. 225 generosi v. -i. VLP. dig. 7, 1, 13, 5 venas . . . lapidicinarum et huiusmodi -orum inquirere. RVFIN. Orig. in lev. 8, 1 p. 393, 22 symb. 42 p. 379^B PASS. coron. 1). LVCAN. 4, 223 non chalybem gentes penitus fugiente -o eruerent. PLIN. nat. 2, 207 -orum opulentia . . . tot saeculis suboriens. 34, 132 ne quaerenda essent -a. 34, 142 ferri -a ubique propemodum reperiuntur, quippe etiam insula Italiae Ilva gignente. 34, 149. 35, 159 in . . . -orum generibus. 37, 72 -a aeris ibi defecerunt (37, 105 hoc -um [*sc. sardae lapidis*] . . . defecisse). SIL. 1, 228. 16, 559 ripa -i, qua Tagus auriferis pallet . . . harenis (*sim. de auro in fluviorum harena exstante*: MART. 9, 61, 3 vellera nativo . . . flava -o. AVIEN. ora 298 amnis invehit . . . dives -um. CLAUD. 1, 52 pretiosa [*cf. l. 53*] -i [-o *var. l.*] Hermi ripa. 20, 260 IORD. Get. 230). STAT. silv. 1, 1, 42 totis Temese . . . hausta -is. MART. 4, 55, 11 saevo Bilbilin optimam -o. Tac. Agr. 12, 6 fert Britannia aurum . . . et alia -a. ann. 16, 2, 2 (*v. adn. edd.*). LEX met. Vipasc. frg. Bruns font.⁷ 113, 38 explorandi novi -i causa (*seq. venam*). APVL. met. 9, 24 ingenium vivacis -i (*sc. sulphuris*). TERT. cult. fem. 1, 2, 1 angeli damnati -orum opera nudaverant. CYPR. Demetr. 3 p. 353, 4 exhausta iam -a (*cf. ibid. pauperes venae*). SOL. 52, 55 adamas lapis in -is ferrariis legitur (*cf. antea: in venis cypri*). PANEG. 5, 14, 1 quae . . . auri argentique -a tam larga sunt *eqs.* 8, 11, 1 Britannia tot -orum fluens rivis (*cf. l. 68*). IVST. 44, 1, 6 -orum . . . divitiae (*cf. l. 63. 70. 84*). HIL. in psalm. 65, 7 p. 253, 12 plures terrae -a, robora, scopulos, herbas deos adoraverunt. AVIEN. orb. terr. 742 genetrix haec ora -i viventis stagni venas vomit. 1313 aurea . . . excludant caute -a. 1388. ora 97 insulae -o divites [Brandt])

stanni atque plumbi (cf. IORD. Get. 13 *Britanniam* -is plurimis copiosam). HIER. epist. 53, 6, 2 -orum lignorumque caesores (cf. l. 4). PRVD. perist. 10, 330. al. MART. CAP. 6, 627. 695. COD. Theod. 10, 19, 1 caedere -um (sc. marmor. cf. l. 2). 10, 19, 7. NOVELL. Valent. 23 pr. pretiosa montium -a. EVSTATH. Bas. hex. 4, 6 *fontium aqua* fervidam qualitatem recipit, cum per certa quaedam -a transeunt (ἐκ μετὰλλων). DRAC. laud. dei 1, 505. 2, 459. PASS. coron. 1 ad -a (sc. lapides) diversa ... de montibus abscidenda. al. in similitudine (sc. corporis humani partibus rebus quibusdam naturalibus comparatis): TERT. carn. 9 l. 16 aspice ... lanugines ut muscos et comam ut caespitem et ipsos medullarum in abdito thesauros ut -a carnis.

2 de massis, quae in hominum usu sunt (huc potius pertinet: PLIN. nat. 29, 118 stibi quid sit dicemus in -is [item de capitulis: 35, 29. 30. 37]): a proprie: α de -orum natura et proprietatibus: VERG. Aen. 8, 445 auri ... -um ... fornace liquescit (sim. de -is conflandis: CLAVD. rapt. Pros. 1, 241 incoctum maduit ... -um. AVG. enchir. 22, 89 si statua cuiuslibet solubilis -i ... confunderetur in massam eqs. SVLP. SEV. chron. 1, 19, 5 [ad exod. 32, 2-4] ex -is conflatis vituli caput exstitit. OROS. hist. 5, 3, 7. hanc explicandum: FIRM. err. 28, 6 deos istos ... -orum coquat flamma). Ov. fast. 4, 785 ignis vitium ... -is excoquit (sim. de -is purgandis: RVFIN. Adamant. 3, 1 p. 117, 4. 5 SEDVL. op. pasch. 2, 12 p. 212, 14. v. et vol. V 2, 392, 29 sq.). PLIN. nat. 1, 33, 2 -orum naturae (35, 1 -orum, quibus opes constant, natura [opp. terrae ipsius genera lapidumque]. HIL. in Matth. 24, 6 SERV. Aen. 8, 326). 33, 69 spurcitia in omni -o scoria appellatur. 33, 121 *minium secundarium* robigo quaedam -i est. MART. 8, 50, 5 vera minus flavo radiant electra -o (sim. de -orum splendore: SERV. Aen. 7, 527 naturale est, ut -orum splendor plus fulgeat alia luce percussus. HIER. hom. Orig. in Ier. 2, 7 p. 296, 17 radiantis -i. RVFIN. hist. 2, 10, 4 fulgor -i vibrantis [ὁ ἀγνός]). PRVD. cath. 7, 79 micet -i si ... lux argentei. CLAVD. 28, 51 acies stupet igne -i. AVG. in epist. Ioh. 7, 40 serm. 50, 6, 8. cf. l. 36). HIER. quaest. hebr. in gen. p. 39, 18 aeris ferrique -a cudentes. RVFIN. Orig. princ. 2, 6, 6 p. 145, 8 ferri -um capax est frigoris et caloris (syn. massa). CLAVD. carm. min. 29, 40 quis calor infudit geminis alterna -is (sc. magneti et ferro) foedera? metaph. de colore splendido: LACT. Phoen. 131 cauda ... fulvo distincta -o (item 141. cf. l. 28).

β de -orum aestimatione (cf. p. 872, 53. 874, 4): HOR. epist. 1, 10, 19 potiore -is libertate. PLIN. nat. 36, 195 ne aeris argenti auri -is pretia detraherentur. VAL. FL. 6, 131 ignotis insons, Arimaspe, -is. 6, 672 non illa levi turbata -o, sed facibus amoris (sim. APVL. met. 9, 19 exsecrando -o. PS. AMBR. pudic. 23 [Mercati, Studi e testi 12, 1904 p. 45, 23] uxores ... , quas non emant -a). CLAVD. 5, 134 fulvi (cf. l. 37) vasta -i congeries. CASSIOD. var. 7, 13, 2 marmora -is et arte pretiosa. meton. de re pretiosa: PLIN. nat. 21, 43 herba tantae suavitatis, ut -um esse coeperit (an ad I A coll. p. 870, 80?). pertinet ad temporum qualitates -is comparatas: IVV. 13, 30 huic aetati nomen ... a nullo posuit natura -o. CLAVD. 7, 184 saecula qui rursus formant meliore -o (17, 137. 22, 454). 22, 446 vario facies distincta -o saecula.

γ de -orum usu: ① generatim: MANIL. 5, 534 facti mercator erit per utrumque (sc. aurilegulum et flatorem argentarium) -i (cf. FIRM. math. 4, 11, 2 -i ... cuiusdam commercia tractabunt). PLIN. nat. 7, 197 medicinae ... ex -is (ci. Dellefsen; metellus, mellis sim. trad.). 36, 199 vitri usus ad potandum argenti -a et auri pepulit. SIL. 2, 403 arma duri chalybis perfecta -o. 4, 156. 8, 616 Ilva viros ... armarat patrio ... -o. 10, 118 tegmina Callaici ... -i (MART. 14, 95, 1). 16, 464. STAT. Theb. 1, 144 crasso laquearia fulva -o (cf. silv. 1, 2, 153 robora Dalmatico lucent satiata -o. PRVD. c. Symm. 2, 838 gemmato laquearia fulva -o. CLAVD. 3, 163). 11, 398 fulva -o parma micet. 12, 493 nulli commissa -o forma dei. silv. 4, 3, 99 arcus ... totis Ligurum nitens -is. TERT. apol. 6, 3 (latet notio fodinae) in lances ... argentaria -a producta. ANTH. 390, 1 aurea concordi quae fulgent fila -o (cf. HIER. epist. 22, 16, 2 attenuata in filum [auri add. pars codd.] -a. CLAVD. 1, 182 fila ... cogit squalere -o. cf. p. 874, 16). CARM. frg. Spart. Pesc. 12, 5 v. 6 ut consentiret forma Nigri, -e, tibi (cf. Spart. Pesc. 12, 4 simulacrum ... ex Thebaico marmore ... factum). HIL. trin. 1, 4 infinitatis parentem intra angustias -orum et lapidum et stipitem coartabant. 7, 37. HEGES. 4, 18, 1 p. 271, 4 U. ut ferro hautquamquam vel alia praeacuta -i specie recidatur. HIER. epist. 24, 3, 2 -o in virgulas lentescente (syn. aurum). VVLG. exod. 38, 11 capita columnarum eiusdem ... operis ac -i (sc. argenti) erant. PRVD. psych. 140 cocto cassis formata -o. c. Symm. 1, 348 equorum Solis pectora ... aeris inaurati vel marmoris aut oricalci ... nitido fulgere polita -o. CLAVD. 5, 360 credas simulacra moveri cognatoque viros spirare -o (pertinet ad militum loricas ferreas. cf. 28, 571 quae terra -o nascentes informat equos?). 8, 590 picturatum ... -is (sc. auro gemmisque) vivit opus (sc. vestis). 24, 22 facta -o oppida vel montes (sc. de imaginibus in triumpho portatis; de eisdem: 28, 376 caelata -o classis). MEROB. carm. 2, 5 fictas ... -is cornigeras ... feras (cf. CONSVLT. Zacch. 1, 28 p. 34, 31 imagines hominum ... -is defictas). AVG. civ. 13, 18 p. 579, 20 D. ex -is ... vasa fabricata (SVLP. SEV. chron. 1, 52, 3. MART. CAP. 8, 811 librum, in quo ... cursus ... siderei ex -is diversicoloribus apparebant. LIB. pontif. p. 66, 12 sepulchrum est ex -o purpuriticus exsculptus [p. 99, 23 PASS. coron. 1. cf. 5 de -o p.]. PASS. coron. 1 cum incidissent

lapidem magnum ex -o Thaso [syn. ex lapide Thaso]. 6 ex -o Proconiso. GREG. TVR. Franc. 2, 29). 18, 48 p. 331, 25 domus dei ... lignis et lapidibus ... -isque constructa. MART. CAP. 1, 71 palla ... , in qua totus gemmarum -orumque census ... ferebatur. BOETH. herm. sec. 2, 6 p. 121, 17 coloribus vel -o facta simulatio. CASSIOD. var. 2, 7 -a ipsa de locis publicis corruisse (syn. marmorum quadratos, saxa). 3, 9, 3 (syn. lapides). 7, 15, 3 -is durissimis ... expolitur. CORIPP. Ioh. 1, 410 munimenta loci firmo solidata -o. PASS. coron. 4 in columnarum -o. CE 610, 13 littera fulgens ... niveo lapidis distincta -o.

huc pertinere videtur: FIRM. math. 4, 12, 10 actus ... aut ex igne aut ex ferro aut ex -o facit (an ad I A? cf. quae seq.). expresse: AVG. discipl. 2, 2 vasa ingentia et magni -i (sc. magni ponderis argenti sim.).

② pertinet ad res fabulose fictas: VERG. Aen. 6, 144 primo ramo avolsa non deficit alter aureus et simili frondescit virga -o (cf. CLAVD. rapt. Pros. 2, 291 arbor ... viridi ramos curvata -o). SEN. apocol. 4, 1 v. 8 *Lachesi fila deducendo* mutatur vilis pretioso lana -o (cf. CALP. ecl. 4, 140 di, date perpetuo caelestia fila -o. cf. p. 873, 62 sqq.). VAL. FL. 5, 230 vellera ... ardenti quercum complexa -o. CLAVD. 10, 57 aurea saepes ... fulvo defendit prata -o. 24, 291 *cervorum Dianae* cornua ramoso surgunt procera -o. ③ in similitudine (comparantur parentes iuveni coniuncti -is pretiosis gemmam includentibus): CE 1560 B3 = INSCR. christ. Diehl 98 c 3 (s. IV) tu medius gemma et germanis (cf. vol. VI 1919, 28) clausa -is; morte tua fractum est, Basse, monile pium.

h meton. potius de rebus e -is factis: α generatim: ① in univ.: LVCAN. 7, 740 plena -is castra. VAL. FL. 1, 261 veteri ... conspicienda -o (sc. poculi) signa. STAT. silv. 1, 3, 47 variis ... -a viva modis (sim. de simulacris: 5, 1, 9 in ... omni te quaerit amare -o. HIL. in Matth. 12, 22 -a deos nuncupata. in psalm. 64, 4 p. 235, 21 deum in lignis et saxis et -is praedicando. AMBROSIAS. in Rom. 1, 25 in Col. 3, 5 p. 435A. PRVD. cath. 12, 198 saxum -um stipitem ... deserunt. CLAVD. carm. min. 17, 11. SEDVL. carm. pasch. 1, 48 mutis ... -is. CASSIOD. in psalm. 113, 16 p. 815A insensibilia -a. 113 concl. p. 817C -a insensata). 3, 1, 5 Grai ... effulta -is culmina (sc. de columnis; item PRAEDEST. 1, 24 p. 595B superiora ... domus ... vario marmorum -o sunt edita). MART. 6, 42, 11 in balneo Taygeti virent -a (sc. crustae marmoreae; de eisdem AVIEN. orb. terr. 377). ANTH. 934, 10 *Alexander* non docens gentes numero (sc. militum) et -o (sc. armis). AVSON. Mos. 235 oscula fulgenti dat ... -o (sc. speculo). PS. AMBR. pudic. 23 (Mercati, Studi e testi 12, 1904 p. 45, 29) frons distinctis lap[idi]bus et -is gaudet. HIER. epist. 3, 6 pompaticis ferculis corusca ex sarcinis -a radient. VVLG. exod. 35, 24 argenti aerisque -a (add. Hier.) obtulerunt domino. PRVD. apoth. 512 destructo ... iacent Salomonia saxa -o (sc. retinaculis). perist. 10, 1085 tegitur -o, quod perustum est ignibus (antea: auri lammina). CLAVD. 24, 133 urbs, quae luce -i aemula vicinis fastigia conserit astris (cf. VEREC. satisfact. 169 sublimibus alta -is culmina). 26, 605 onerata plaustra -o. SYMPH. 166 chalybis duro herba ... praecisa -o. SALV. ecl. 1, 18 graves -o aureo saccos (CASSIOD. in psalm. 101 praef. p. 705B). ENNOD. carm. 1, 4, 34 pompam ... -i (cf. antea: aurati decus ... pepili). 2, 115, 1 (de flagello pueri) argenti atque auri vapulat quicumque -is eqs. CASSIOD. var. 4, 34, 1 -orum (i. nummorum) quippe ambitus solacia sunt (cf. 6, 7, 3 ut figura vultus nostri -is usualibus imprimatur. cf. etiam l. 48 et 54). PRISC. Anast. 35 plenos opibus largis gravibusque -is (opp. paupertas). GLOSS. V 310, 46 -a: laminulae auri vel argenti. ② de rebus fabulose fictis: SEN. Ag. 858 linqueret cum iam nemus omne fulvo plenus Alcides vacuum -o (sc. de Hesperidum pomis aureis; de eisdem: LVCAN. 9, 364 robora ... rutilo curvata -o. BOETH. cons. 4 carm. 7, 18). VAL. FL. 5, 632 ut Phrixio spolientur templa -o.

β speciatim de opere musivo: PS. DAMAS. epigr. 104 = INSCR. christ. Diehl 1782, 2 (s. V?) tecta, quibus nunc dant pulchra -a decus. INSCR. Ital. X 2, 81, 3 (s. VI) carens tunc furma -o. 81, 10 aedes, quas cernis ... vario fulgere -o. INSCR. christ. Diehl 1784, 1 (s. VI) aula dei clavis radiat speciosa -is. 1769 (s. VII). 1769 A 1 (s. VII) aurea concisis surgit pictura -is. huc fort. pertinet metaph.: CONSVLT. Zacch. 3, 1 p. 95, 23 spiritalis aedificii molem ... iustitiae ... -a non pingunt, si eqs.

Β sensu latiore de aliis massis similibus: 1 de massis naturalibus: PLIN. nat. 18, 114 quoniam negassent Campani alicam confici sine eo -o (sc. creta) posse. PANEG. 2, 4, 4 radiantium -a gemmarum (item de gemmis: SCHOL. Hor. carm. 4, 12, 17 onix -um est gemmae simile. LIB. pontif. p. 53, 24 scifum ... ex -o corallo. VEN. FORT. carm. 8, 3, 268 Sardia purpurea luce -a micant). PRVD. ham. 742 uxor Loth solidata -o dirigit fragili (cf. Vulg. gen. 19, 26). SIDON. epist. 1, 5, 3 Phaethontidas ... arborei -i (cf. Ov. met. 2, 365) lacrimas (item de succino: CASSIOD. var. 5, 2, 3 sudatile -um). SEDVL. carm. pasch. 1, 155 (ad exod. 17, 6) arente -o hausit aquas (syn. rupe, marmora; op. pasch. 1, 11 saxi. cf. l. 82). ENNOD. carm. 1, 5, 47 permixto fulgebant arva -o (sc. harena a fluvio allata; syn. pulveribus, arenis). opusc. 3, 154 p. 371, 5 mons dum in -um aquas artaverit (item de glacie: epist. 1, 24, 2 p. 36, 1 senium est domus, quae lymfas in -a convertat). VEN. FORT. carm. 10, 9, 40 tegit umbrosus sicca -a viror (sc. de vinearum terra lapidosa; syn. saxa, petrae, cote. cf. l. 77).

2 de massa arte facta sc. de vitro: MART. CAP. 1, 16 quattuor [Brandt]

urnulas . . . , quae diversa specie -isque formatae eqs. (sc. e ferro, argento, plumbo, vitro; cf. q. s.). huc pertinere videtur: PRVD. perist. 11, 193 oscula perspicuo figunt impressa -o. CORIPP. Iust. 1, 99 domus . . . conspicuo vitrei splendens fulgore -i (vix ad p. 874, 60).

deriv.: metallarius, metallicus, metallinus. metallo. comp.: metallifer, metallo crystallinus. cf. Onom.

1. metallus (sc. voc. -e) v. p. 873, 65. cf. Onom.

2. metallus v. metellus p. 880, 17.

Brandt.

metamelos (-ī), m. μεταμέλος. i. q. paenitentia (personaliter): VARRO Men. 239 -os Inconstantiae filius me reprehendit.

metamorphōsis, -eōs f., μεταμόρφωσις. raro scrib. per -f-. de formis: gen. sg. -eōs: l. 19, 27. pl. -eōn: l. 19 sqq. 27. al. acc. pl. -īs: l. 22, 25. abl. sg. -ī: l. 16. pl. -esi: l. 24.

1 i. q. transfiguratio, mutatio corporum in alias formas: rerum: QVEROL. p. 48, 20 -is hic agitur. bustum abstulimus, aurum abiecimus. animantium: MART. CAP. 1, 30 -i supera pulchriores Cyllenius et Apollo in sidera conversi . . . augusto refulsere caelo.

2 in tit. librorum i. q. fabula de transfigurationibus: Ovidi (cf. TIT. libr. Ovidii Nasonis -es [M; -is, -eos, -eon all.]. SVBSCR. cod. F -eon): SEN. contr. exc. 3, 7 O. . . in libris -eon dicit (cf. SERV. ecl. 5, 10 EVTYCH. gramm. V 461, 12 et 5ies. SCHOL. Pers. 6, 51 O. in -eon ait). SEN. apocol. 9, 5 eam . . . rem (sc. apotheosim Claudii) ad -is O. adiciendam. MART. 14, 192^{it}. Ovidi -is (Ovidius -eon pars codd.) in membranis. QVINT. inst. 4, 1, 77 ut O. lascivire in -esi (-i A, -in B) solet. TERT. adv. Val. 12 p. 191, 3 O. -is suas delevisset, si hodie maiores cognovisset. nota sing. (cf. l. 19, 23): SERV. Aen. 7, 412 illud . . . Ovidii in -eos (-etis Hamb.; 'fort. in XIV -eon' Thilo) fabulosum est. HIER. in Ion. 2, 2 p. 1132^B quindecim libros Nasonis -eos. Apulei (cf. TIT. libr. Apulei. meta [sic]. i [φ]. SVBSCR. cod. F -eon lib. i [sim. in seq.]): FVLG. myth. 3, 6 p. 66, 19 A. in libris -eon.

[metanda (metuenda Heraeus, meditanda? Niedermann) dubitanda GLOSS.]

metangismos, acc. -on m., μεταγγισμός. genus haereseos: FLASTR. 51, 1 sunt alii haeretici dicentes -on, id est filium intrare in patrem et ut vas in vase inesse. deriv.: Metangismonitae (v. Onom.).

metānoe a, -ae f., μετάνοια. litt. gr.: l. 38, 46. scrib. -nia: l. 40. i. q. paenitentia (cf. LACT. inst. 6, 24, 6 Graeci melius . . . -av [B, -an cell.] dicunt quam nos latine possumus resipiscitiam dicere. GLOSS. I Ansil. ME 559 -niae [sic] poenitentiae [potentiae codd.]. v. et l. 42, 44): personaliter: AVSON. 12, 12 p. 324 P. sum dea, quae facti non factique exigo poenas nempe ut paeniteat. sic -a vocor (cf. W. Kroll, RE XV 1325). nomen -ae est inditum monasterio Canopi: HIER. reg. Pachom. praef. 1 p. 4, 4 B. in monasterio -ae, quod de Canopo in paenitentiam felici nominis conversione mutatum est. t. t. rhet. et gramm.: RVT. LVP. 1, 16 -a: hoc schema fieri solet, cum ipse se qui loquitur reprehendit et id quod prius dixit posteriori sententia commutat. SACERD. gramm. VI 470, 1 v. p. 868, 61.

metānte v. s. metor (p. 893, 68).

*metaphora, -ae f., μεταφορά. saepe scrib. -f-, raro meth-. litt. gr. e. g. l. 61, 64, 77. al. acc. -an e. g. l. 69, 75. p. 876, 11. -am (-āu p. 876, 12) e. g. l. 58, 77. leg. inde a QVINT. (sed. cf. l. 61); idem v. q. e. translatio prius usitatam (cf. l. 58) praefert sicut postea PORPH., DON., SERV.; in SCHOL. Hor., Stat., Iuv. -a praevalere videtur. t. t. rhet. (cf. Ernesti, Lex. techn. lat. rhet. s. translatio) i. q. translatio, figura, qua aliquid vocabulo a re simili translato significatur:

1 definitiones sim. (cf. Rhet. Her. 4, 34, 45 Cic. de orat. 3, 155, ubi figura appellatur verbi translatio): FEST. p. 153, 2 -am quam Graeci vocant nos translationem, id est domo mutuatum verbum: quo utimur, inquit Verrius, (in oratio)ne saepius quidem honesti ac (proprii verbi defectu) eqs. QVINT. inst. 8, 6, 4 translatione . . . , quae -ā Graece vocatur. 8, 6, 8 -a brevior est similitudo eqs. 8, 6, 18 -a . . . aut vacantem locum occupare debet aut . . . plus valere eo, quod expellet. 9, 1, 5 in tropis (cf. l. 66) ponuntur verba alia pro aliis ut in -ā. 9, 2, 46 ἀλλήλογον facit continua -ā. FRONTO p. 181, 5 N. in figuris verborum est tropos, -a (cf. l. 64, 82 et DON. gramm. IV 399, 15. CHAR. gramm. p. 358, 9 B. omnium troporum generalis est -a, ceteri (omnes) huius species videntur [corr. Barw. ex L et DIOM. gramm. I 475, 2]. al.). SACERD. gramm. VI 463, 7 catachresin quidam -an dicunt (discernit a c. CHAR. gramm. p. 359, 15 B.). 466, 27 -a est oratio a propria significatione ad non propriam translata. fit autem modis IV eqs. (cf. DON. gramm. IV 399, 17 CHAR. gramm. p. 358, 14 B. DIOM. gramm. I 457, 4 POMP. gramm. V 305, 12 AVG. c. mend. 10, 24 p. 499, 15 ISID. orig. 1, 37, 2. GLOSS. I III Abol. ME 49 -a verbi usurpata transgressio. V Aa m 319 translatio). MAR. VICTORIN. gramm. VI 51, 29 cetera per -an translata (ibid. translatie . . . appellari). defin. p. 38, 7 definitio κατὰ -ān id est per translationem (cf. p. 43, 8 per -am. CASSIOD. inst. 2, 3, 14 p. 120, 8. 122, 8 [= ISID. orig. 2, 29, 8]). DON. gramm. IV 399, 29 esse -as alias reciprocas, alias partis unius (cf. Moore, AJPh. 12, 1891, 165). HIER. in Eph. 4, 16 p. 503^D -a si de alia in aliam linguam transferatur . . . , orationis sensus et germina suffocantur. AVG. epist. 180, 3 mendacium non esse . . . in usitatoribus tropis, . . . in illa etiam quae appellatur -a.

2 in explicandis exemplis poetarum et librorum sacrorum: PORPH.

Hor. epist. 2, 2, 98 -a . . . a bello . . . translata (cf. DON. Ter. Eun. 236. Ad. 220. 239 -a [V, om. C, -ā Wefn.] ab arbore facta. al. SCHOL. Hor., Stat., Iuv. saepe. ADNOT. Lucan. 4, 285 COMMENT. Lucan. 4, 285. al. SCHOL. Cic. Bob. p. 109, 23 -ā. AVG. loc. hept. 7, 54 p. 628, 3 ab animal ad inanimale. al. sim.: DON. Ter. Phorm. 229 de re militari. HIER. epist. 34, 4, 3 ex sagittis [seq. translatio. VEREC. in cant. 2, 14 p. 19^A]). DON. Ter. Andr. 208 est . . . -a (SCHOL. Hor. epod. 12, 11sq. -a. nam eqs. sat. 2, 1, 77 -ā [-a v. l.]: non inveniet. al. ADNOT. Lucan. 2, 142 -ā. COMMENT. Lucan. 2, 290 elegans -a. al. SCHOL. Iuv. 1, 169. 10, 14 -a in Tiberium. al.). iuncturae: PORPH. Hor. epist. 2, 2, 114 per quam -an ostendit eqs. (cf. p. 876, 75 et DON. Ter. Eun. 53 ἐμφασίς p. -āv [V, -ām B]. 245. SERV. Aen. 6, 1 p. 2, 17 p. -am [-an v. l.] dixit. auct. Aen. 2, 69, 4, 403. HIER. in Ezech. 21, 1 sqq. p. 202^B p. -am sive parabolam et . . . proverbium [24, 1 sqq. p. 226^A translationemque]. al. HESYCH. in lev. 11, 35 p. 918^A PHYSIOGN. 54 p. 75, 1). sim.: SCHOL. Cic. Bob. p. 134, 23 directores . . . congruentissima hac (-ā) (add. Mai) volturios nominavit (AVG. quaest. hept. 2, 158 p. 194, 18 tropo -a. cf. 3, 74 modo locutionis, quae graece appellatur -ā). HIER. in Ezech. 19, 1 p. 183^C sub -a leaenae . . . illa describi (adv. Iovin. 1, 11 p. 224^C s. -a earum parabolarum [seq. collatio]. al.). in Ier. 2, 9, 2 iuxta -āv (ISID. in gen. 4, 6). in Matth. 16, 18 p. 117^D secundum -am petrae (IVNIL. 1, 5 p. 477, 8 s. translationem vel -am). MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 3 p. 248^m. ex -a. DON. Ter. Eun. 103 a -a vasis translulit verba (item c. gen. rei comparatae: SCHOL. Hor. carm. 3, 20, 10 HIER. in Ezech. 5, 12 sq. p. 56^A. saepe. CASSIOD. in psalm. 16, 4. al. cf. l. 19, 32. c. gen. rei, ad quam elocutio translata pertinet: SERV. auct. Aen. 4, 532 amoris). Ad. 229 -a (V, om. C) perseverans (cf. SERV. auct. Aen. 2, 19 permansit in -a [SCHOL. Hor. sat. 1, 7, 21 in -a hoc est in translatione perduravit. al.]). SCHOL. Hor. carm. 3, 2, 12 servavit -am (al. SCHOL. Cic. Gron. D p. 317, 4 -an [antea: translatio]. HIER. in Ezech. 21, 28 sqq. p. 208^C -āv. al. PELAG. in II Cor. 4, 17 p. 255, 16. RVFIN. Orig. in Rom. 6, 6 p. 1067^B -am id est figuram militiae . . . propositam. cf. Ps. RVFIN. in Os. 7, 8 p. 998^B tenuit [antea: imaginem]). al. HIER. in Ezech. 34 p. 332^D solvit aenigma immo -am. al. VOLVS. Aug. epist. 135, 1 p. 90, 11 -arum (-um m²) venustas (antea: translationis gratia). al.

metaphoricus, -a, -um, μεταφορικός. non legitur nisi adv. *metaphoricōs (μεταφορικώς) et metaphoricē.

i. q. translativae, per translationem: 1 forma gr. -s (gr. e. g. l. 40, 45, 48): PAVL. FEST. p. 121, 10 labes . . . -s transfertur in homines vituperatione dignos. PORPH. Hor. carm. 1, 11, 8 -s . . . inquit (cf. carm. 2, 11, 21 -s dicitur a scorto [sat. 1, 4, 18. DON. Ter. Andr. 480 ex translatione maris. SCHOL. Hor. sat. 1, 3, 29 sq. 1, 4, 34 -s. epist. 1, 3, 19 SCHOL. Pers. 5, 13. SCHOL. Cic. Clun. p. 271, 10 (-e edd. vet.)). HIER. epist. 106, 65, 3 -s. al.]. 3, 16, 18 pro desiderio posuit -s. SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 3 -s vocavit. 1, 1, 14 -s [-e r] locutus est [ars 417 -s]. 1, 20, 1). SCHOL. Cic. Bob. p. 105, 17 -s accipe (opp. ιδίως). al. absol.: PORPH. Hor. carm. 1, 22, 4 'gravida faretra' pro . . . plena -s. sat. 2, 1, 20 -s. DON. Ter. Andr. 192. Eun. 312 utrum obscene hoc . . . an -s. 354 -s ab actoribus scaenicis. 1023 ironicos et -s. Ad. 835 SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 87. SCHOL. Iuv. 7, 55. 103 -s id est eqs. 10, 128 -s. HIER. in Ezech. 26, 1 sqq. p. 240^D PHILIPP. in Iob 8 p. 637^B. al.

2 lat. -e: DON. Ter. Phorm. 326 totum -e (cf. SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 302). HIER. in Ezech. 13, 10 sqq. p. 112^C. 31, 1 sqq. p. 299^C dicuntur (in Is. 3, 15 p. 68^C. SALON. in prov. p. 975^A -e . . . id est per translationem. CASSIOD. in psalm. 20, 3. cf. ISID. orig. 1, 37, 3 loquens). in Hab. 3, 14 sqq. p. 1328^C (syn. sub imagine).

metaphrasis, acc. -in, abl. -ī f., μεταφρασίς. saepius scrib. -f-. gr.: l. 64, 66.

1 i. q. interpretatio, paraphrasis (GLOSS. translatio vel interpretatio): SEN. suas. 1, 12 Dorionis . . . in -i . . . Homeri. NOT. Suet. gramm. VII 536, 17. 21 sq. -is graeca et latina. RVFIN. hist. p. 955, 28 in Ecclesiasten . . . -in . . . scripsit. t. t. rhet.: FORTVN. rhet. 3, 3 p. 122, 19 quae . . . summa est exercitationis? . . . ut -iv facias ('i. e. ut oratione prosa dicas, quae alii versibus exsecuti sunt et contra' Capperon.). 2 i. q. variatio: CARM. de fig. 91 -is (vertitur voce q. e. variatio).

metaphrasticus, -a, -um, μεταφραστικός. non leg. nisi adv. metaphrasticōs. i. q. interpretatorie, explicandi causa: HIER. in Ezech. 26, 19 sq. p. 246^B hoc -s breviter de Tyro diximus.

metaphrenum (-on), -ī n., μεταφρενον. f. -a, -ae: l. 78. semper fere scrib. -f-. i. q. interscapilium, summa pars dorsi: AVG. in psalm. 67, 18 quod in graeco est -a, nonnisi a posterioribus significat, quod est inter scapulas (cf. CAEL. AVR. acut. 2, 29, 151 -ov [chron. 3, 2, 31]. 3, 16, 129 -um. CASS. FEL. 34 p. 72, 9 -on). PHYSIOGN. 62 p. 84, 3 de -o . . . , quae pars dorsi est opposita pectori eqs. 73 p. 94, 3 cum humeri et -a capillis circumdata sunt. 90 p. 119, 16 pectus et -a solida. ORIBAS. syn. 3, 12, 1 alutas . . . impositas una in pectus et alia in -as (item 8, 3, 10 La p. 207 [Aa scapulis]. 8, 7 Aa et La p. 214). 6, 33, 2 in -o et dorsum.

[BOETH. herm. pr. 1, 5 p. 74, 22 et herm. sec. 2, 5 p. 102, 26 pro metaphysica corr. Meiser μετά τὰ φυσικά.]

metapium v. s. metopium.

*metaplasms, -ī m., μεταπλασμός. raro scrib. meth-. gr.: [R.]

l. 4. 9. 20. *al.* de *notione*: DIOM. gramm. I 456, 1 -us transfectio dicitur. ISID. orig. 1, 35, 1 -us graeca lingua latine transformatio dicitur (cf. l. 13). [*dub.*: SCAVR. gramm. VII 32, 16 'ab Roma' venio *πλεονασμός* (Keil, -ός ed. pr. pro voc. gr. varie corrupto) est pro 'Roma'.]

t. t. gramm. i. q. *transformatio* (c. gen. obi.: infra l. 46), *formatio vocabulorum apud poetas a specie solita abhorrens* (cf. W. O. Neumann, *de barbarismo et metaplasmo quid Romani docuerint, Regimonti 1917*): 1 *definitiones sim.* (cf. Neumann 22 sqq.): QVINT. inst. 1, 8, 14 ut vitia ipsa aliis in carmine appellationibus nominentur: -ὄς... enim et *σχήματα* vocamus (cf. SACERD. gramm. VI 451, 16. CHAR. gramm. p. 350, 3 B. [ex Comin.] apud poetas -us vocatur. *al.*). SACERD. gramm. VI 451, 25 -us vel figura est dictio aliter composita quam debet metri vel decoris causa (cf. DON. gramm. IV 395, 27 -us est transformatio quaedam recti solutique sermonis in alteram speciem *eqs.* SERV. gramm. IV 433, 33 -us est res solius necessitatis. CONSENT. gramm. p. 2, 11 N. *al.*). VLT. SYLL. gramm. IV 262, 19 esse poetis licentiam -orum rationibus naturas sive litteras invertere syllabarum. CONSENT. gramm. p. 3, 8 N. -us... est, qui ex vetere scriptorum auctoritate... profertur. *al.* discernitur a barbarismo: SACERD. gramm. VI 451, 16. MAM. VICTORIN. gramm. frg. p. 37, 5 N. -ός. DIOM. gramm. I 440, 10. SERV. Aen. 5, 120 inter b. et lexin... -um esse. AVG. c. Faust. 22, 25 p. 620, 2. 5 puer in b. reprehensus si de Vergili -o se vellet defendere. ord. 2, 4, 13 p. 155, 20 -os mutatis appellare nominibus... maluerunt. CONSENT. gramm. p. 1, 3 N. *al.* a *barbarolexi*: SACERD. gramm. VI 451, 16 DON. gramm. IV 392, 6. *al.* a *figura*: SACERD. gramm. VI 451, 21 figura virtus est veniens ex soloecismo, -us vero veniens de barbarismo (*aliter* 460, 21 tropi similes sunt -is, non ut quidam putant dissimiles *eqs.*). SERV. gramm. IV 443, 32 virtutes... dividuntur in -os, in schemata, in tropos. 447, 22 MART. CAP. 3, 326 POMP. gramm. V 296, 4. *al.* *alia*: SERV. Aen. 5, 120 (*inde* ISID. orig. 1, 35, 7) -us et figura media sunt et discernuntur peritia et imperitia. CONSENT. gramm. p. 25, 14 N. modus excusationis..., qui -orum vi et potestate contingit. p. 25, 18 -os... vel apoetis ipsis positos... vel nobis... faciendos relinqui. p. 27, 1 -i, quorum vis et potestas in scandendo maxime valet.

2 *species -orum* (cf. SACERD. gramm. VI 451, 25 DON. gramm. IV 395, 27 CHAR. gramm. p. 366, 1 B. SERV. gramm. IV 447, 33. *al.* Neumann. l. c. 28 sqq.): SCAVR. gramm. VII 16, 8 -ol, in quibus est... syllabarum diductio (cf. PAP. Michigan [AJPh. 61, 1940, 330 l. 16] <ut sic> cum <met>aplasma(o partian)tur... syllabam unam in duas). DON. Ter. Andr. 572 per -um *συγκοπήν* (cf. Eun. 831. Ad. 689 σ. -ός). Eun. 384 *παρένθεσις* -ός. CHAR. gramm. p. 366, 7 B. prothesis est quidam generalis -us. *al.* SERV. Aen. 10, 394 metri causa -um fecit. CONSENT. gramm. p. 6, 11 N. -i... sibi contrarii. 9, 25 littera subtrahitur per -um. *al.* PRISC. gramm. II 290, 20 -us est dicendus, qui fit more poetico mutata a longa in e productam (sc. in abl. Penelope). 590, 22 haec... per -um finis... proferri.

FEST. p. 153, 10 *metaplasticōs* (μεταπλαστικῶς) dicitur apud poetas usurpari id quod propter necessitatem metri (mutare consueverunt) (suppl. Scal., Urs.).

GLOSS. V 604, 57 *metaplūs* (Scal. pro metabulum coll. V 604, 55 -um [sine interpret.]) prospera navigatio.

metastasis, acc. -in f., μεταστάσις. gr.: l. 55. 57. *al.* t. t. rhet.: 1 i. q. *amotio, translatio criminis in alium*: in constitutione causae q. d. status: QVINT. inst. 3, 6, 53 translationem, cuius adhuc novum nomen inventum est -is, novum tamquam in statu, alioqui ab Hermagora inter species iuridicalis usitatum. IVL. VICT. rhet. 3, 8 p. 381, 9 fit antithesis... κατά -iv. p. 381, 23 (catametastasis *cod.*). enumeratur in schematibus defensionis vel in figuris sententiarum: QVINT. inst. 7, 4, 14 (*praecedit*: in alium transferre crimen) hoc -iv dicunt. AQUILA rhet. 16 p. 26, 23 (*inde* MART. CAP. 5, 525) -iv (-is *cod.*) transmotionem (ed. Bas., transmutationem *cod.*) quidam inter figuras nominavit, cum rem a nobis alio transmovemus non ita ut ibi causam constituamus. alioquin... erit... species... status, quem qualitatibus... appellant secundum Hermagoram (cf. SCHEM. dian. 14 -is [pro exemplo affert Cic. Catil. 2, 3]. CASSIOD. in psalm. 140, 4 -is id est translatio *eqs.*). DON. Ter. Phorm. 275 duplex -is (*cod.* Cuiac., *metathesis cett.*), altera in accusatores, altera in iudices. 2 i. q. *translatio temporum, qua quae futura sint aut futura fuerint imaginamur*: QVINT. inst. 9, 2, 41 proprie -is dicitur (*ibid.* ὑποτύπωσις). 3 i. q. *transitio*: PS. IVL. RVF. schem. lex. 25 v. p. 868, 17.

metasyncretis, acc. -in f., μετασύγκρησις. [e con. dub. v. p. 878, 8.] gr.: CAEL. AVR. acut. 2, 38, 223 siquidem sit *sinapis* recorporativae virtutis, quam Graeci -iv vocant.

metasyncreticus, -a, -um, μετασυγκρητικός. ubique fere scrib. -sincret- (cf. Medert, quaest. crit. et gramm., Gießen 1911 p. 58). gr. respondet μετασυγκρητικός vel μετασυγκρίνειν δυνάμενος, lat. vertitur voce q. e. recorporativus (e. g. l. 84. p. 878, 6. ORIBAS. syn. 3, 92, 1. 3 add. p. 914 n. 55 et 56. 9, 49 add. p. 372).

t. t. medicorum methodicorum (cf. p. 878, 1) i. q. corporis statum purgatione meatuum instaurans, recorporativae virtutis (cf. CASS. FEL. 8 p. 16, 2 adiutoria -a, id est quae renovare valeant temperiem corporis naturalem. *sim.* 46 p. 120, 12): CHIRON 54 [medicamentis -is] (Veg. mulom. 2, 52, 2 unctionibus. cf. CAEL. AVR. acut. 3, 16, 134 recorporativis adiutoriis..., quae Graeci -a vocant [ORIBAS. syn. 1, 34,

1 Aa et La p. 88, 15 Mø. -a a. i. e. r., que a methodicis sunt appellata. v. et p. 877, 81]). SORAN. p. 63, 4 rebus (72, 11. 73, 3). p. 63, 19 cucurbitas (CAEL. AVR. chron. 2, 7, 107). p. 66, 24 encathismatibus. p. 112, 20 cyclum (opp. analeptico. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 24 [opp. resumptivo. item 2, 1, 47]. 1, 1, 35 integrum atque perfectum. 2, 1, 30. 4, 1, 3). p. 112, 21 pessaria. PS. SORAN. quaest. med. 197 -a i. e. recorporativa cura (CAEL. AVR. chron. 2, 1, 49 curationem [2, 3, 66. 3, 2, 21]. cf. 3, 2, 39 adhibenda recorporatio, quam Graeci -am [metasyncretisin Amman] vocant). PS. THEOD. PRISC. ves. vit. 6 dropacis (cf. CASS. FEL. 53 p. 138, 8 acopo). DIOSC. 4, 148 p. 70, 11. 5, 145 virtus est illi... -a (CASS. FEL. 46 p. 120, 12). n. pl. pro subst. metasyncretica: SORAN. p. 60, 23 -a subiungimus, quae constant ex salso dropace *eqs.* (66, 20 opp. analeptico cyclo. 105, 4). p. 66, 19 ad -a nos convertamus (opp. praecedentibus paregoricis). f. pro subst. metasyncretica, -ae? v. l. 8.

adv. *metasyncreticē*: SORAN. p. 59, 20 curetur (opp. paregorice). *metathesis*, abl. -i f., μετάθεσις. [v. l. falsa: p. 877, 66.]

1 t. t. gramm. i. q. *species metaplasmi* (cf. W. O. Neumann l. p. 877, 6 c. 110 sqq.) sc. *transpositio litterarum*: SACERD. gramm. VI 452, 13 de -i. -is est cum isdem litteris in verbo manentibus fit transmutatio litterarum ac si dicas 'leriquias' pro 'reliquias'. DON. gramm. IV 397, 2 -is est translatio litterarum in alienum locum... ut Verg. Aen. 10, 394. CHAR. gramm. p. 368, 9 B. DIOM. gramm. I 442, 31 VLT. SYLL. gramm. IV 264, 15. POMP. gramm. V 298, 31 *metaplasmi* contrarii, antithesis et -is. 299, 11 -is:... hic transversio est non mutatio, ut non alteram pro altera ponas sed ipsas convertas ut Verg. Aen. 10, 394. CONSENT. gramm. p. 8, 13. 15 sqq. 32, 17 N. ISID. orig. 1, 35, 6 -is transpositio litterae. exemplum: SCHOL. Stat. Theb. 2, 474 'Meleagre' -is pro 'Meleager'. 2 t. t. rhet.: a i. q. *transpositio sententiarum*: PS. IVL. RVF. schem. lex. 10 p. 50, 30 -is est cum quod ante dictum est postponitur et quod post dictum est antepositum ut 'eripis ut perdas, perdis ut eripias'. aliter: DON. Ter. Phorm. 282 -is αἰτίας... hoc est translatio causae facti, quem vulgo colorem nominant. b i. q. *translatio temporum*: ISID. orig. 2, 21, 34 -is est, quae mittit animos iudicium in res praesentes aut futuras hoc modo: 'revocate *eqs.*' R.

metatio, -ōnis f. a metari. plur. l. 49. 63. i i. q. *actio metandi*: a de agris metandis (cf. metor p. 892, 68 sqq.): COLVM. 3, 15, 1 in quincuncem vinearum -o (cf. quae seq.). b de castris metandis (cf. metor p. 892, 26 sqq.): HYG. mun. castr. 12 in dictatione metat(ionis) (suppl. Domaszewski. 15 v. vol. V 1, 998, 82). 22 (in) statuenda -e (56). 23 inceptationem -is (45. cf. Domaszewski p. 41). 40 totius -is ordo. 47 methodum -is..., novitatem -is..., cotidianam -em. 2 i. q. *status rei actione metandi divisae, ordinatae*: a de agrorum -e: SIC. FLACC. grom. p. 118, 20 alii dicunt (sc. formam agri divisi) perticam, alii centurationem, alii -em, alii limitationem, alii *eqs.* b de castrorum -e: FRONTIN. (?) strat. 4, 1, 14 Romani... ordinatione (sc. castrorum Pyrrhi) notata paulatim ad hanc usque -em... pervenerunt. 4, 3, 13 arborem... in pede castrorum fuerat complexa -o. RVFIN. Orig. in exod. 9, 1 p. 234, 23 -es singulas quasque castrorum (sc. in itinere Iudaeorum). in num. 1, 3 p. 7, 7 castrorum positio et -is ordo (EPIPHAN. Avell. p. 760, 20. 766, 8). EPIPHAN. Avell. p. 766, 16 constitutae tres tribus in uno -is contubernio. 3 i. q. *pars, segmentum rei actione metandi divisae et ordinatae*: a proprie: agri: SCHOL. Veron. Verg. georg. 2, 274 -o (est) loco cho(rtis) (cf. vol. III 1549, 82. 1550, 54 sqq.). castrorum: EPIPHAN. Avell. p. 760, 22 in prima -e tres tribus, in secunda..., in tertia..., in quarta (766, 24 quartam -em... Dan continet *eqs.*). 766, 22 in secunda... -e castrorum Ruben ordinatur *eqs.* (766, 23). b translate de partibus aliarum rerum pro locis habitacula continentibus positarum (cf. metor p. 893, 73 sqq.): mundi: TERT. pall. 2, 2 nostra... -o (i. q. hominum in mundo habitatio, domicilium, hospitium)... totum versiforme est (v. Gerlo, comm. ad l.). corporis humani: TERT. anim. 14, 5 p. 319, 26 quibus in corpore -bus sequestrentur (sc. partes animae). zodiaci: AVIEN. Arat. 250 haec concessa... -o Chelis.

metātor, -ōris m. a metari. de origine: NON. p. 137, 12 metari... unde et -es. 137, 18 v. infra l. 83 ISID. orig. 10, 179 v. infra l. 84. de notione: VEG. mil. p. 879, 2 COMMENT. Lucan. p. 879, 3 ISID. orig. infra l. 84 GLOSS. p. 879, 14 sqq. Fabricius, RE XV 1368. Grosse, Militärgesch. 126. distinguitur a voce q. e. mensor: l. 76. in graecis: l. 81. 82.

A sensu originario: 1 sensu generali de eo qui quaecumque spatia metatur (cf. p. 892, 67 sqq.): a proprie: urbis, aedificiorum: CIC. Phil. 11, 12 urbis v. p. 879, 5 (14, 10 quam iam peritus -r... decempepla sua Saxa [cf. p. 879, 4] diviserat). FRG. Bob. gramm. VII 542, 36 -es domuum dicuntur, menses frumenti et frugum. LACT. inst. 4, 11, 11 -em templi sui (sc. dei; spectatur V. T. Ezech. 40). b translate de tempore (cf. p. 893, 22): TERT. adv. Marc. 1, 8 p. 300, 24 tempore, arbitro et -e initii et finis.

2 specialim -es inter officiales militares (PAP. Preisigke, Sammelb. 2253, 7 μετατόρωσι sc. stipendium solutum. LYD. mag. 1, 46 p. 47, 11 μετατόρες χωρομέτραι): a proprie: α -um officia pertinent ad castra limitanda (NON. p. 137, 18 [antea: Coel. hist. 41 castra metati *eqs.*] unde hodieque -es dicimus. ISID. orig. 10, 179 -es appellantur, qui [Dittmann])

castra designant, a metiendo scilicet. *cf.* p. 878, 46 sqq. 892, 24 sqq.) *vel praeparanda* (VEG. mil. 2, 7 -es appellantur, qui praecedentes locum eligunt castris. COMMENT. Lucan. 1, 382 -r dicitur, qui mittitur ab imperatore, ut castris vallum paret): CIC. Phil. 11, 12 Saxa (*cf.* p. 878, 75) ... castrorum antea -r, nunc, ut sperat, urbis (Ps. RVFIN. in Am. 2, 9/10 sedulus quasi c. -r). LVCAN. 1, 382 castra ... si ponere (*sc. me iubeas adversus Romam ipsam*) ... , Hesperios audax veniam -r in agros. FRONTIN. strat. 2, 7, 12 cum -es eius (*Marii*) per imprudentiam ita castris locum cepissent, ut *eqs.* HYG. mun. castr. 46 -is imperitiae signum. EPIST. Alex. p. 195, 24 iussi continuo castra componi a -bus. *β ad itinera disponenda (in imag.)*: AMBR. hex. 5, 10, 29 qui -es itinera agminibus piscium disponunt? VEREC. in cant. 2, 12 -r itineris adfuit dominus Israelitis praecedens. *γ ad hospitium praeparanda* (GLOSS. L III Abstr. ME 32—33 -es mansionum praeparatores. I Ansil. ME 576 -r qui locum praeparat adventui potestatis. GLOSS. II 316, 7 -r *ἐτοιμαστής*. 562, 17 *παρεμβολοθέτης*):

OPTAT. 3, 4 p. 84, 2 cum ante venturos milites -es, ut fieri adsolet, mitterentur. COD. Theod. 7, 8, 10, 1 ad nullum praedium ... vel publicum vel privatum domus nostrae ... nullus -r (*v. adn. crit.*) accedat *eqs.* (= COD. Iust. 12, 40, 5, 1). NOVELL. Theod. 25, 2 qui metata in suis domibus praestant sive hospitium praebuerint -bus seu quolibet pacto satis eis fecerint (= COD. Iust. 12, 40, 9 pr.). PS. FVLG. RVSP. serm. 56 p. 926^B ante carrucam imperatoris qui praecedunt -es *eqs.* NOVELL. Iust. 130, 6 (*de praeparando apparatu venturi exercitus*) pro hoc (*sc. officio perperam expleto*) ... -es (*gr. προμητάτορας*) etiam supplicium et exilium sustinere.

h translate: α respicitur officium et antecedendi et hospitii praeparandi: CYPR. epist. 6, 4 p. 484, 11 hospitium vobis in carcere praeparavit et -r quodammodo vester nunc quoque vos antecedit. *β respicitur officium et antecedendi et viae praeparandae*: LVCIAN. Cypr. epist. 22, 1 p. 533, 11 (*de imp. Decio*) -em antichristi (PRAEDEST. 1, 90 p. 620^C definitiones ... a -bus a. adinventas. 3, 25 p. 667^C. *cf.* LIB. geneal. chron. min. I p. 195, 620 antichristus iam ubique habuit me(ta)tores). PS. CYPR. Iud. incred. 5 p. 125, 2 prophetas adventus domini -es (Ps. ORIG. tract. 2 p. 16, 10 -r ... secundi a. d. *Elias*. p. 19, 4 -r primi a. d. *Ioannes bapt.* [14 p. 155, 3 *syn.* praecursorem; *item* AVG. serm. coll. Morin p. 511, 23]. *de eodem*: AVG. serm. 289, 3 pararet viam domino velut praemissus -r. PS. AVG. serm. ed. Caillau 1, 55, 1ⁱⁿ. 1, 55, 5. 2, 79, 4 p. 137. PETR. CHRYS. serm. 91 p. 457^A v. l. 84. 127 p. 549^C praecursor Christi, -r domini). AVG. serm. coll. Morin p. 326, 29 *Stephanum* martyrem omnium martyrum -em. PS. AVG. alterc. p. 1131^{med.} (*Ecclesia de prophetis*; *cf.* l. 34) sponsi mei iuvenes -es, ... Christi mandatorum portitores. PETR. CHRYS. serm. 140 p. 577^A (*antea p. 576^A*: ad virginem deus ... portitorem mittit) caelestem vidit ... -em (*i. angelum adnuntiationis*). OROS. hist. 7, 2, 14 pater eius Caesar -r imperii potius quam imperator.

γ respicitur tantummodo officium praeparandi hospitii: CE 302, 11 (s. IV) corporis hospitium (*i. sepulcrum*) laetus -r adornat (1427, 6 [s. V] sanctus -r). *B notione secundaria* (*cf.* metor p. 893, 73 sqq.) fere *i. q. habitator mansionis alicuius angustae vel temporariae*: PAVL. NOL. epist. 24, 3 p. 204, 10 unius ipse -r anguli (*cf. ibid.* p. 204, 6 hospes. p. 204, 12 mercennarius ... inquilinus). *deriv.*: metatorius. *graece (byz.)*: *μητατωρικός*, *μητατωρικός* (LYD. mag. 3, 70. *al.*), *μητατώριον* (l. 60). *comp.*: *προμητάτωρ* (l. 25). *mētātōrius*, -a, -um. *a metari, cf. metator et praeparatorius. i. q. in modum metatoris* (l. 13 sqq.) *adventum eius praecedens, cui metatum* (p. 894, 15 sqq.) *praeparandum est* (nonnisi sensu translato): SIDON. epist. 8, 11, 3 huic ... -am paginam quasi cum Musa praevia misi. *de neutr. sing. pro subst. μητᾱτῶριον, -ον (aet. byz.) cf. e. g.*: VITA Euthym. ed. de Boor, ind. p. 226.

mētātum, -ī n. v. metor (p. 893, 82 sqq.). *mētātūra*, -ae f. [*a metari* (*cf. mensura*). J.B.H.] 1 *i. q. mensura* (*cf.* p. 893, 12 sqq.): ITALA Ier. 8, 8 (Lact. inst. 4, 11, 13; *sim.*: Cypr. testim. 1, 3 Ps. Aug. spec. 46 p. 499, 5) in cassum facta est -a falsa scribae (*εις μάτην ἐγενήθη σχοῖνος ψευδῆς γραμματεῦσιν LXX*, mendacium operatus est stilus mendax scribarum *Vulg.*). 2 *i. q. metatio, pars agri metando divisi* (*cf.* p. 878, 53): NOVATIAN. trin. 12 p. 906⁰ Bethlehem, cuius -ae regio ad meridianam respicit plagam caeli (*cf. Hier. sit. et nom. p. 101, 5 [vol. II 1946, 82]*). 3 *i. q. metati* (*cf. p. 894, 15 sqq.*) *praeparatio* (*cf. praeparatura*): ZENO 2, 9, 1 deus ... caelo egressus -a praedicta sacrario templi virginalis ... illabitur.

mētātus, -ūs m. *a metari. idem q. metatum* (v. p. 893, 82 sqq.; *hic exempla certa declinationis quartae [dat. sing. -u? l. 79, sed cf. p. 894, 1] posuimus ceteris vocabulo q. e. metatum subiunctis*): *i. q. mansio* (GLOSS. V 572, 50 -us mansio, positio): RVSTIC. Conc. S I 4 p. 33, 35 consule praesente in -u suo (*gr. I 1, 5 p. 119, 4 ἐν τῷ οἴκῳ καταγωγῶ*). GREG. TVR. Franc. 10, 2 p. 483, 5 ante ostium -us. Iul. 28 p. 576, 10 cum -u (*cf. l. 75*) se reddidisset. VITA Caes. Arel. 1, 37 p. 311, 15 M. enormitas pauperum in -u ipsius erat et domus atrio constipata. *in imag. de utero Elisabeth*: PETR. CHRYS. serm. 91 p. 457^A (= Ps. AVG. serm. 199, 2) sacrificii domus, sanctitatis hospitium, -us (-um Ps. AVG.) metatoris Christi, angeli domicilium, aula spiritus sancti. Dittmann.

metaxa, -ae v. mataxa.

metaxārius, -ī m. *a metaxa. in gr. receptum μεταξάριος* (NOVELL. Iust. app. 5). *i. q. sericarius, negotiator serici* (*cf. Blümmner, Technol. I² 203*): COD. Iust. 8, 13 (14), 27 pr. argenti distractores vel -i vel alii quarumcumque specierum negotiatores.

metella, -ae v. s. metalla (p. 869, 54).

metellitum, -ī n. et *metellit*, -idis f. [*aram. mēṭallēṭā 'σκηπή' cf. Stummer per litt.; idem censet confundi inter se sollemnitate scenopogiae et diem expiationum Iudaeorum*]. PS. CHRYSOST. de solstit. l. 118 Iudaei quotquot annis ieiunium mense Septembri observant, quod -um sive scaenopogium nuncupant. l. 305 in illa sollemnitate scaenopogiae sive -em.

metellus, -ī m. [*c. metere falso conectunt antiqui (v. l. 20); potius vocab. peregrinum sit, cf. etrusc. nom. propr. meteli et Metellus. J.B.H.*] FEST. p. 146, 30 (*inde corrupte GLOSS. L III Abol. ME 8*) -i dicuntur in lege (re Paul.) militari quasi mercennarii. ACCIVS annali xxvii (carm. frg. 2): 'calones famulique -ique (-tal- utrobique trad.; corr. ed. pr.) caculaeque'. a quo genere hominum Caeciliae familiae cognomen putat (putatur Paul.) ductum. GLOSS. L V Aa M 326 -us mercennarius (*item* I Ansil. ME 579); a merendo ('met-?') Linds. *cf. GLOSS. a mercede*. II Philox. ME 69 -us *μίσθιος*. *cf. etiam metalles et v. Onom.*

metempsychōsis, acc. -in, abl. -ī f., *μετεμψύχωσις*. *scrib. plerumque -sicos-*. *de formis*: gen. -ewos: l. 43. dat. -i: l. 35. acc. -in: l. 34. 37 sqq. 44. abl. -i: l. 34. 36. gr. e. g. l. 31. 37. 39.

i. q. transitus animae mortui in corpus aliud secundum doctrinam Pythagoraeorum et quorundam haereticorum (*cf. TERT. anim. 35, 5 p. 361, 21 -is illorum Pythagoraeorum revocatio est animae iam pridem morte functae et in aliud corpus iteratae. GLOSS. motatio animae aliae in alterum hominem*): TERT. anim. 31, 5 p. 352, 5 quid ... *recensentur animae*, ut non ex omni gente -is (A, -is B, -eis Rig.) et metempsychosis (A, *μετεψωμάτωσις* B, -eis Rig.) quotidie existant, cur solus Pythagoras alium atque alium se recognoscat, non et ego? 34, 1 p. 358, 23 -i sive metempsychosis percussa. 35, 1 p. 360, 4. 10 -in ... imminere. 35, 5 p. 361, 15 ut -i patrocinentur. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 51 Pythagora(m cum) sua sibi[met] -i rideri. SERV. Aen. 3, 68 p. 350, 14 non -u sed *παλιγγενεσίαν* esse (*cf.* 6, 603 p. 84, 10). 6, 448 animas per -in sexum plerumque mutare (*inde SCHOL. Stat. Ach. 1, 264*). *cf.* 6, 532). SCHOL. Hor. sat. 2, 4, 3 propter -u ab animalibus abstinendum. SCHOL. Stat. Theb. 3, 483 -u fieri animarum in corpora. PS. AMBR. trin. 23 p. 535^A haeretici, qui ... -in mentiuntur (*cf. Hier. epist. 124, 4, 5. 124, 7, 2. 124, 14, 1 -u ... sentire. in Matth. 11, 14 sq. 14, 1 sq. -ewos*). PETR. CHRYS. serm. 88 p. 449^C; v. et Wetzler und Welte's Kirchenlexikon XI 58 sqq.). CASSIOD. in psalm. 102, 16 per -in ... animas esse redituras.

metensōmatōsis, gen. (l. 53. 55) -ewos, abl. (l. 34) -ī f., *μετεσώματῶσις*. gr. l. 32. 51. 53.

i. q. mutatio corporis in aliud corpus: TERT. anim. 31, 5 v. supra l. 31. 32, 1 p. 352, 17 exinde in illo Empedocle finita sit -is. 32, 7 p. 354, 21 sqq. -is non adscribenda ... ei animae, quae si demutabitur non erit, quae fuit. illius enim -is (-is utrobique B) dicitur, quaecumque eam in suo statu permanendo pateretur. 34, 1 v. supra l. 34. RVFIN. apol. Orig. 5 p. 579^B criminatio ... -ewos i. e. quod humanas animas in muta animalia ... asserat transmutari post mortem (9 p. 607^B). 10 p. 608^B dogma ... -ewos (Orig. in Rom. 5, 1 p. 1015^A. 6, 8 p. 1083^A).

meteōria, -ae f., *μετεωρία*. *i. q. oblitio, animi aberratio, inconsiderantia*: AVR. Fronton. p. 70, 23 N. admone me ut tibi aliquid de hac re narrem. sed quae tua et mea -a est, neque tu me admonebis neque ego tibi narrabo. gr.: SVET. Claud. 39, 1 in eo mirati sunt homines et oblivionem et inconsiderantiam vel ut graece dicam -av et ἀβλεψίαν.

meteōrus, -a, -um, *μετέωρος*. gr. l. 68. (comp. l. 69).

1 *i. q. excelsus* (n. pl. pro subst.): ITALA IV reg. 12, 3 (Legion.) sacrificabant ... in -is (LXX ὑψηλοῖς [*μετέωροις* v. l., *cf. Rönsch, Sem. Beitr. II 31*], *Vulg.* excelsis). 2 *i. q. instabilis, dubio, non attento animo* (*cf. GLOSS. L III Abol. ME 38 -us [metaurus codd.] insanus*): CIC. Att. 15, 14, 4 sum -os et magnis cogitationibus impeditus. 16, 5, 3 existimabam -ότερον esse et hercule erat et maxime de ludis. adv. gr. *μετέωρος*: EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 5 vellem diligentius et minus -s deligeret.

medicamentum ... *methē*, quod facit post impetum podagrae PLIN. VAL. 3, 14 l. 186.

met(h)odia, -ae f., *μεθόδια* (*μεθόδια*). NOT. Tir. 107, 55.

GLOSS. -as adinventiones vel versutias. *met(h)odiaca* *μεθοδιακά* GLOSS. III 206, 25. *met(h)odiarius* NOT. Tir. 107, 56 (*seq. praestigium, praestigator; cf. Heraeus, ALL 12, 1902, 68*). *a methodus, methodia.*

methodica et methodicā v. s. *methodicus* (p. 881, 2. 14).

**methodicus*, -a, -um, *μεθοδικός*. *interdum scrib. metod-*. acc. f. -ēn: p. 881, 2. *prima syll. producitur*: ANTH. 302, 6. NOT. Tir. 107, 55^a. [CAEL. AVR. chron. 2, 37, 191 -i pro medici coni. Bendz, Eranos 41, 1943, 72.]

i. q. ad methodum, rationem pertinens: 1 t. t. gramm. (f. sg. [R.])

pro subst. -ē): QVINT. inst. 1, 9, 1 partes grammaticae duae ... id est ratio loquendi et enarratio auctorum, quarum illam -en hanc historien vocant (cf. F. H. Colson ad l.).

2 t. i. med. i. q. ad artem eorum medicorum pertinens, qui ex communitatibus et processibus morborum rationem medendi deducunt (cf. Wellmann, Herm. 57, 1922, 396 sqq. Edelstein, RE Suppl. VII 358 sqq. Deichgräber, RE V A 1634 sq.): a de rebus: TERT. anim. 6, 6 p. 306, 24 Sorano -ae medicinae ... auctore (cf. Ps. SORAN. quaest. med. 49 opp. empirica, dogmatica [cf. l. 16]). ANTH. 302, 6 de -is ... libris (opp. logicae sectae). CAEL. AVR. acut. 1, 16, 165 ex -a secta (cf. 4, 1, 6 disciplinam. ISID. orig. 4, 4, 1 haeresis). 2, 37, 217 cordiacorum -a curatio. chron. 2, 9, 119 iuxta -am rationem (cf. 3, 2, 21 regulam [al.]. 5, 4, 76 modum). al. f. subst. -a (sc. ars): SORAN. quaest. med. p. 363, 11 -a ... neque elementorum ratione utitur nec eqs. b de hominibus: adi.: AVG. anim. 4, 6, 7 p. 388, 12 non medicos empiricos ... nec dogmaticos nec -os (cf. l. 9. 17). m. subst.: Ps. SORAN. quaest. med. 4 opp. logicis seu dogmaticis. 13 quid est secundum -os medicina? (CAEL. AVR. chron. 1, 1, 44 salut. praec. 10). THEOD. PRISC. log. 73 nonnulli -i. CAEL. AVR. acut. 2, 33, 179 omnes nostri -i. 3, 17, 172 alia ... ut -us scripsit, alia culpabiliter (chron. 5, 2, 51). 3, 21, 219 non oportere -um esse suspicionibus incertis occupatum. chron. 1, 1, 50 -orum princeps. 1, 5, 171 veterum -orum (2, 7, 96). al. TIT. libr. Cael. Aur. ORIBAS. syn. 1, 34, 1 v. p. 878, 1.

methodium, -i n., μεθόδιον. GLOSS. 2 v. l. 31. i. q. frustratio, ludificatio (cf. l. 48 et Heraeus, Kl. Schr. 60): PETRON. 36, 5 Trimalchio eiusmodi -o laetus 'Carpe' inquit.

methodus, -i (methodos, acc. -on) f., μέθοδος. interdum scrib. metod-. gr.: l. 30. 38. 43. formae gr.: l. 41. 45. 46. NOT. Tir. 107, 54 (post monodiaris; cf. Heraeus, Kl. Schr. 60). de notione (cf. l. 38 et SERV. georg. 1, 122 [ad 'viam'] rationem -ov): GLOSS. I V Aa M 325 -us remedium. GLOSS. II 366, 26 μέθοδος hoc -um (methodium? Heraeus. cf. 587, 19 -um calculatio vel argumentum).

1 i. q. ratio, via: a geometriae sim.: VITR. 1, 1, 4 geometricis rationibus et -is (1, 6, 9. cf. 9 praef. 6 rationibus et -is emendatum). HYG. mun. castr. 47 -um metationis a me exquisitam. b rhetoricae: Ps. VARRO sent. 41 hic perfecte -um habet, qui idem est repentinus qui praeparatus. c medicinae: CELS. 1 prooem. 57 medicinam ita finiunt ut quasi viam (cf. l. 30) quandam, quam -ov [Graeci] (add. J) nominant, eorumque, quae in nobis communia sunt, contemplatricem esse contendunt. AVSON. 336, 68 p. 203 P. forma medendi, cui logos aut -os cuique experientia nomen (cf. MARCELL. med. carm. 6 logos aut -os simplexque empirica. sim.: HIER. epist. 53, 6, 1 τὸ δόγμα, τὴν -ov, τὴν ἐμπειρίαν [adv. Pelag. 1, 21 p. 515A]). CAEL. AVR. acut. 1, 11, 99 secundum -um curatio (chron. 1, 5, 170. 2, 1, 49. 2, 4, 81 s. -on). 2, 9, 46 Soranus ... normarum regulis -um restituit. chron. 1, 1, 38 haec ... -us ordinavit (1, 5, 154). 2, 1, 57 rectam -on respiciens.

2 i. q. frustratio, machinatio (cf. l. 25): ITALIA II Macc. 13, 18 (codd. LX) rex accepto gusto constantiae Iudaeorum -is (BM machinis, P remediis, Vulg. arte, LXX διὰ μεθόδων) loca temptavit.

meticulōsus v. metu-. [mēticus v. tmeticus.] R.

mētio, -ivī, -ire v. p. 882, 7.

*mētior, mēnsus (mētītus) sum, -irī. [a *mētis 'mensio' = sanscr. mātih 'modus, recta cognitio', gr. μήτις 'consilium, prudentia': cf. sanscr. mātram, mānam 'modus, mensura', gr. μήτρα ὁ κληρὸς Hes. got. mēla 'modius', al. et sanscr. māti, mīmītē 'metitur', lituan. matúoju 'metior'. ad mensus (sec. pensus, v. Sommer, Handb. 2. 3 610) cf. mensa. J. B. H.] scrib. mi-: GLOSS. I II Philox. MI 40. NOT. Tir. 72, 59 -tur.

de formis: praes. inf. -irier: CIC. Arat. 231. fut. -ibor (cf. etiam l. 79): VVLG. psalm. 59, 8 PSALT. Rom. 107, 8. perf.: DIOM. gramm. I 378, 9 (metior), -iris ..., ex quo perfectum fit -nsus sum. non -itus sum, contra morem declinationis. ... et futuro activo -nsurus, passivo -endus. CAPER gramm. VII 92, 13 mesor mensura mesum (messum, mestum var. ll.). in usu: -nsus sum inde a CIC. ac. 2, 128 ad Q. fr. 3, 1, 3. 4. cf. etiam p. 882. 1sqg. -itus sum: VLP. dig. 32, 1, 52, 1 APVL. Plat. 1, 14 ITALIA Is. 40, 12 (Rufin. Greg. Naz. orat. 1, 74, 2. al.). apoc. 21, 16 (cod. g). IVL. VAL. 1, 25 p. 34, 28 LACT. inst. 6, 11, 12 CET. FAV. 2 p. 263, 9 SCHOL. Verg. Bern. georg. 3, 202 RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 18, 1 PAVL. NOL. carm. 2, 12 CYPR. GALL. gen. 1492 exod. 110 CONC. S I 3 vers. Tur. p. 39, 27. al. cf. etiam p. 882, 3sqg. de genere: inter verba deponentia affert Ps. ASPER gramm. suppl. 51, 1. passive: praes. inf.: CAES. Gall. 1, 16, 5. 1, 23, 1 GROM. p. 350, 20. VVLG. Ier. 33, 22 non possunt ... -iri (AVG. conf. 11, 16, 21 bis. 11, 27, 34 quinquies. CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 108, 11. 12. p. 110, 3. 2, 4 p. 113, 7. p. 115, 5). INST. Iust. 4, 17, 6. VIRG. gramm. epit. 4 p. 14, 8 H. -iri debent. gerundivum: LEX agr. (CIL I² 585) 98 CIC. Verr. II 3, 73 leg. 1, 42. al. aliae formae: stirpis praes.: HYG. astr. 1, 6 p. 24, 5 -untur. ITALIA Am. 7, 17 (Weing.) -ibitur. Matth. 7, 2 (cf. VVLG.) -etur. Marc. 4, 24 (codd. e q) -etur. ARNOB. nat. 2, 61 p. 97, 8 LACT. mort. pers. 23, 2 PRISCILL. tract. 10, 140 AMBROSIAS. in Rom. 11, 34 VVLG. Am. 7, 17. AVG. conf. 11, 21, 27 ter. epist. 102, 25 p. 566, 6. al. quant. anim. 14, 23 CLAUD. MAM. anim. 2, 4 p. 111, 22 BOETH. arithm. 1, 15 p. 32, 13 IORD. Get. 192 DIFF. Suet. p. 281, 8 ISID. orig. 16, 26, 2. stir-

pis perf.: -sus: CATO agr. 146, 1 VARRO ling. 5, 118 v. p. 738, 42. CIC. nat. deor. 2, 69 VITR. 3, 1, 3 SEN. nat. 4, 4, 1 FRONTO p. 233, 12 N. APVL. mund. 3. al. cf. etiam p. 888, 7. -itus: IVL. VAL. 1, 25 p. 34, 17 SERM. Migne 13, 642^c ENNOD. epist. 5, 3, 1 p. 126, 6 opusc. 1, 71 p. 280, 23 NOVELL. Iust. 39, 1. 46 pi. cf. etiam p. 888, 13. nota: AVG. epist. 102, 25 p. 566, 17 in qua mensura -sus est, in ea illi -itum est. formae activae (cf. l. 12 et p. 886, 77): stirpis praes.: ITALIA num. 35, 5 (Lugd.) -es. apoc. 11, 1 (cod. g) -i. CHIRON 127 -ito. 679 v. p. 884, 47. EPIPHAN. in euang. 37 p. 80, 13 -it. PASS. Thom. p. 140, 6 -ire (pars codd.). stirpis perf.: GROM. p. 347, 28 -vimus. ITALIA Marc. 4, 24 -ieritis. de significatione (cf. et p. 883, 39. 885, 27. 887, 65): ISID. orig. 16, 26, 1 -ire (-iri cod. Mon. et edd. vett.) ... id est mensurare (GLOSS.). GLOSS. μετρεῖν ἀναμετρεῖν καταμετρεῖν. locis e gr. translatis, ubi aliud non adnotatur, subest μετρεῖν (alia, quae gr. respondent v. p. 883, 4. 69. 884, 43. 885, 19. 47. 886, 49. 59. 887, 17). inde a PLAVTO; raro apud Grom. (cf. p. 770, 68). [sard. medire, hisp. medir. M.-L.] [dub. vel e con. (cf. l. 66. 69. p. 884, 47. 885, 41. 75. 886, 37): AFRAN. com. 80 malo pudenter -entem (prudenter mentientem exc. Cauchii; pudenter mentientem Fabricius). TERT. virg. vel. 7 v. p. 778, 43. FAV. EVL. p. 9, 27 -surum con. Winterfeld pro mansurum. FVLG. myth. 1 prael. p. 6, 16 v. p. 892, 41. lectio detet.: CIC. Verr. II 3, 73. 192 v. vol. I 725, 70. lect. var. inter -iri et metare v. p. 892, 17. in interpret. loci dub. hebr.: VVLG. Hab. 3, 6 et -sus est (רָבִיבִי, LXX ἐσαλεύθη ἡ γῆ) terram deus (cf. p. 884, 74). loco corrupto: APVL. mund. 3 cuius (sc. mundi partis) -sa pensaque distinctum est (cf. Ps. Aristot. mund. p. 392 a 32 ἦντινα τεταγμένην ἀποφαίνομεν. cf. p. 884, 60).]

I notione primaria i. q. certam alicuius rei magnitudinem alia re comparata destinare, mensurare sc. sive instrumentis adhibitis (e. g. l. 71. p. 883, 7. 40), sive ratiocinando (e. g. p. 883, 1. 60); -iri passibus p. 883, 36. 884, 37 (plerumque de hominibus; de deo e. g. p. 884, 44. 73. 78; subi. est res l. 80. p. 883, 31. 67. 884, 1. 6. 71. al.; obi. est mensura reperta p. 883, 18. 35. 884, 49. 82; obi. est interrogatio indirecta p. 883, 4. 64. 884, 20. 66; obi. omisso l. 66. 67. 79. p. 883, 46. 885, 10. 24): A notione mensurandi mera (c. abl. instr. e. g. l. 71. p. 883, 21. 75; c. abl. mensurae e. g. l. 45. 64. 78. p. 883, 3. 884, 51; c. gen. mensurae p. 883, 17. 884, 33; c. acc. limit. p. 883, 15; c. dat. p. 885, 8. 10. 22. 24. c. praep.: abl. 73. 75. p. 883, 20. al. ad p. 883, 24. 54 [aliter p. 883, 18. 20. al.]. cum p. 884, 29 [aliter p. 883, 26]. de p. 884, 46. ex l. 79. in c. acc. p. 885, 3. per l. 54. 70. p. 883, 48. al. secundum l. 65): 1 corporea: a in univ.: VARRO ling. 9, 67 ea, quae -imur atque ea, quae numeramus (cf. GAIUS inst. 3, 90 quas res aut numerando aut -endo aut pendendo in hoc damus, ut eqs. [sim. epit. 2, 9, 1]). MAR. VICTORIN. gramm. VI 51, 20 metra Graeci nominant illa, quibus -imur (AVG. quant. anim. 14, 23 animus caret spatio, quo corpora -untur. CLAUD. MAM. anim. 2, 4 p. 111, 22 nec mensuram, quae -itur, sed qua -itur. 2, 4 p. 112, 15 p. 113, 7).

b longitudines, areas (in arte geometrica: CIC. Tusc. 1, 5 -endi ratiocinandique utilitate huius artis terminavimus modum [cf. AGENN. grom. p. 25, 6 exigit ... ars scientiam -undi. AVG. epist. 14, 4 disciplina -endi]. SEN. epist. 88, 13 scis rotunda -iri. COLVM. 5, 2, 9 arcum sic -emur [cf. HYG. astr. 1, 6 p. 24, 5 quinque circuli sic in sphaera -untur]. BALB. grom. p. 96, 11 pes quadratus sic observabitur: longitudinem per latitudinem -emur, deinde per crassitudinem [cf. p. 771, 34]): α agros, terrae partes sim. (interdum propius accedit ad notiones limitandi, distribuendi; cf. p. 884, 25. 885, 1): LEX agr. (CIL I² 585) 98 (agrum locum) ... me(t)tiendum terminosque statui curato (CIC. epist. 9, 17, 2. Liv. 31, 4, 2 decemviro agro Samniti ... -endo dividendoque crearent. COLVM. 5, 1, 2 [syn. commetiendis]. 5, 2, 5. STAT. silv. 5, 2, 43 [v. p. 892, 19]). LIB. col. I grom. p. 211, 24 lex agris limitandis -undis. LACT. mort. pers. 23, 2 agri glebatim -bantur. cf. p. 884, 65). VARRO rust. 1, 10, 1 modos, quibus -rentur rura, alius alios constituit. nam in Hispania ulteriore -untur iugis eqs. PLIN. nat. 4, 78 Varro ad hunc modum -itur Pontum (cf. q. s.). 17, 159. FRONTIN. grom. p. 19, 6 secundum loci naturam -remur (ci. Lachm.; mererentur sim. trad.: opp. cultellabitur). GROM. p. 347, 28 in ea regione, qua -vimus. 350, 20 campos. PAVL. dig. 18, 1, 40 fundum. ARNOB. nat. 2, 19 p. 63, 17 ut terrarum continentias -amur (Sabaeus; ment. trad.). CET. FAV. 2 p. 263, 9 Eratosthenen ... per gnomonicas umbras orbis terrae spatia esse -itum. adde: APVL. Socr. 8 p. 139 Olympi altitudinem perpendiculari si -are eqs. β itinera, intervalla: CIC. ad Q. fr. 3, 1, 4 sum ... ipse -sus (sc. viam) ab eo ponticulo ... Satricum versus. Ps. QVINT. decl. 1, 7 p. 9, 22 spatium ingens et vix -endum (VVLG. deut. 21, 2 -entur a loco cādaveris singularum per circuitum spatia civitatum. MEROB. pros. frg. 1 B 5 situs urbium aut angustias montium (aut vasta) camporum aut fluminum transitus aut (viarum) spatia -iris). AMM. 15, 11, 17 exinde non millenis passibus. sed leugis itinera -untur (cf. l. 80). AVG. serm. 51, 8, 13 ex hac parte usque ad ... maceriam -itur. nota de machina (cf. p. 883, 32): CAPITOL. Pert. 8, 7 vehicula iter -entia (cf. l. 78). γ stellae, mundum, caeli partes: CIC. ac. 2, 128 solem, quem -iri non possunt. off. 1, 154 -iri mundi magnitudinem (cf. CLAUD. MAM. anim. 2, 4 p. 115, 5 corporeum -iri posse mundum). APVL. Plat. 1, 14 p. 99, 1 homo oculis ... -itus est caelum ([syn. [Brundt])

spatia comprehendit]. Ps. APVL. Ascl. 6 p. 41, 6 animi sagacitate). MART. CAP. 8, 858 Martis, Iovis ac Saturni, quos omnes ut suis amplitudinibus -amur *eqs.* EVSTATH. Bas. hex. 9, 1 p. 956^D *Christus* -itus non est (ὁ δὲ μετρήσας), quantis spatiis obumbratio eius (*sc. telluris*) ... distenditur. *δ aedificia, urbes sim.*: ALF. dig. 19, 2, 30, 3 utrum factum opus an etiam imperfectum -iri oporteret (VEG. mil. 3, 8 p. 84, 7 o. [sc. vallum fossamque] ... centuriones decempe-dis -untur. INSCR. Bull. Corr. Hell. 47, 1923 p. 57 n. 14 o. men(sum)). COLVM. 5, 1, 3 iam exstructa -untur. PAVL. dig. 11, 6, 6 sive aream vel tignum vel lapidem -endo mentitus fuerit. IVL. VAL. 1, 25 p. 34, 17 VVLG. Ezech. 42, 16. 43, 10. *al.* (cf. l. 14). Zach. 2, 2 ut -ar Ierusalem (*ad l.* FILASTR. 153, 1 *syn.* mensurare). apoc. 11, 1 -ire templum dei et altare et adorantes in eo. 11, 2. 21, 15. 16. 17. *nota variationes constructionum*: VVLG. Ezech. 40, 5 -sus est latitudinem aedificii calamo uno. 40, 6 -sus est limen portae calamo uno latitudinem id est limen unum calamo uno in latitudine. 40, 9 -sus est vestibulum portae octo cubitorum et frontem eius duobus cubitis. 40, 19 -sus est latitudinem a facie portae ... usque ad frontem atrii ... centum cubitos. *et sim. saepe in eodem cap.* *ε corpus vel corporis partes*: VITR. 3, 1, 3 si a pedibus imis ad summum caput -sum erit corpus humanum. CELS. 3, 21, 8 lino cotidie ventrem -iri. PLIN. nat. 35, 74 satyros thyrsos pollicem eius (*sc. Cyclopi*) -entes. MART. 10, 55, 1 AVG. civ. 15, 26 p. 115, 5 D. *nota se -iri* (cf. p. 887, 31; *aliter* p. 884, 76): PETRON. 75, 10 quotidie me solebam ad illum (*sc. candelabrum*) -iri. *ζ varia*: CIC. ac. 2, 128 adfirmabunt signum illud (*sc. effigiem*) si erunt -si, sex pedum esse (*cf. metaph.* SEN. epist. 76, 31 cum basi illum sua -iris [cf. Otto, *Sprichw.* p. 53]). MELA 2, 28 Xerxen copias suas, quia numero non poterat, spatio -sum ferunt (*cf. VVLG. II reg. 8, 2 -sus est eos [sc. hostes victos humi iacentes] funiculo*). PLIN. nat. 36, 82 pyramidum umbram (MART. CAP. 6, 607). MART. 9, 59, 9 hexaclinon. DIFF. Suet. p. 281, 8 v. p. 829, 58. *subi. est res* (cf. p. 882, 80): COLVM. 3, 13, 13 stella (*sc. instrumentum*) ... fossae solum (*sc. altitudinem*) -itur. *metaph.*: SIL. 5, 156 meus alta -itur stagna Eridani ... natus mersus (*sc. corpore mortuo*). *cf. p. 884, 66*. *η singulariter obi. est mensura reperta* (cf. l. 18. p. 884, 82): CIC. ad Q. fr. 3, 1, 3 sese ... -sum pedibus ... passuum III M.

c res, quae vasis continentur (cf. DIOM. gramm. I 378, 9 metor metaris dicimus, quotiens ad locum refertur, cum dicimus 'castra prope Tiberim metatus est', <-or,> -iris vero ad fructum. *cf. p. 885, 6*): CATO agr. 144, 4 omnem oleam puram -etur modio oleario. 146, 1 oleum ... modio oleario -sum dato (*metaph. p. p. p. pro subst.*: SEN. nat. 4, 4, 1 bene -sum [emensus var. l.] dabo). VARRO ling. 5, 118 v. p. 738, 42 (*cf. p. 738, 47*). rust. 1, 50, 1 v. p. 855, 80. HOR. sat. 1, 1, 96 dives, ut -retur nummos ([cf. Kießling-Heinze ad l.]). PETRON. 37, 2 modio. *cf. Otto, Sprichw.* p. 225). LIV. 23, 12, 1 anulorum acervum -entibus dimidium supra tres modios explesse (*cf. de eadem re*: SIL. 8, 676 congesto ... auro -itur Latias ... Carthago ruinas. TERT. apol. 40, 8 per ... anulos caedes suas modio -batur). VITR. 9 praef. 11 aquam sextario -sus. CELS. 3, 21, 8 -iri et potionem eius (*sc. hydropici*) et urinam. FRONTIN. aq. 64 capita ductuum. 67 -sus inveni quinarias tot (*sim.* 73). TERT. adv. Marc. 4, 39 p. 553, 21 sanguinis flumina paterarum capacitate -itur (CLAUD. MAM. anim. 1, 21 p. 74, 4 grani tritici c. sui admodum molem -imur). VVLG. exod. 16, 18 manna -si sunt ad mensuram gomor. AVG. epist. 102, 25 p. 566, 6 v. p. 761, 50. COD. Theod. 11, 14, 1.

2 incorporea (cf. AVG. conf. 11, 16, 21 -iri posse quod non est. 11, 21, 27. *al. v. et p. 884, 19*): *a tempus*: CIC. rep. 6, 24 homines ... annum ... solis ... reditu -untur (*cf. p. 884, 54*). HYG. astr. 4, 19 p. 120, 12 tempus omne -itur die et nocte, mense et anno (AVG. conf. 11, 16, 21 sentiendo. 11, 21, 27. 11, 27, 34. 36 in te, anime meus, tempora -or). CLAUD. carm. min. 20, 14 -itur ... suo rusticus orbe (*sc. solis itinere*) diem. AVG. civ. 18, 3 p. 260, 24 D. 22, 30 p. 635, 12 sexta aetas nunc agitur nullo generationum numero -enda. conf. 11, 16, 21 -imur etiam, quanto sit longius aut brevius illud tempus quam illud. 11, 23, 29 si ... moveretur rota figuli, non esset tempus, quo -remur eos gyros ...? (11, 27, 34). 11, 27, 34 intervallum -imur ab aliquo initio usque ad aliquem finem. *ibid. saepe. subi. est res*: EVSTATH. Bas. hex. 2, 8 p. 889^B septimanam ... motum temporis -entem (ἐξ ἀριθμοῦσαν). ISID. orig. 16, 25, 19 numerus scripulorum eius (*sc. unciae*) horas diei noctisque -itur.

b sonos orationis vel versuum numeros, syllabas sim. (cf. p. 884, 41): CIC. de orat. 3, 185 numerosum est in omnibus sonis atque vocibus ... quod -iri possumus intervallis aequalibus *eqs.* orat. 194 syllabis ... -endos pedes, non intervallis (MAR. VICTORIN. gramm. VI 51, 30. 52, 9). 227 sonantium omnium, quae -iri auribus possumus (BOETH. mus. 1, 9 p. 196, 3 consonantias aure -untur. *cf. APVL. Plat.* 1, 14 per quem [sc. auditum] ... numeros ... orationis -retur homo). SEN. dial. 10, 12, 4 quorum digiti aliquod intra se carmen -entes semper sonant (STAT. silv. 5, 3, 93). QVINT. inst. 9, 4. 51 ubi tempora (*cf. p. 884, 2*) ... -iuntur et pedum et digitorum (*cf. l. 78*) ictu. 10, 3, 32. MAR. VICTORIN. gramm. VI 51, 23 pedes, quibus eum *versum* -imur (VIRG. gramm. epit. 4 p. 14, 3 H. per metra. *ibid.* l. 8 metris). 52, 9 cum temporibus syllabam -amur (AVG. conf. 11, 27, 35). 52, 17 oden ... -imur per cola. VIRG. gramm. epit. 5 p. 33, 15 H. nomina.

subi. est res: CIC. part. 18 numeros aures ipsae -untur (FAV. EVL. p. 19, 15). QVINT. inst. 9, 4, 48 *rhythmus* tempus (*cf. p. 883, 80*) ... solum (*cod. P*; sonu, sonum *mell. codd.*) -itur *eqs.* in *imag.*: FAV. EVL. p. 21, 3 mundi consonum melos tonis veluti pedibus -endum.

c technice in arte arithmetica de numeris i. q. membrum, mensuram esse alterius numeri (definit BOETH. arithm. 1, 14 p. 31, 4 -itur ... numerus numerum, quotiens vel semel vel bis vel tertio vel quotienslibet numerus ad numerum comparatus ... ad comparati numeri terminum usque pervenerit. *cf. etiam p. 771, 25 sqq.*): APVL. flor. 18 p. 90 quoties sol magnitudine sua circulum, quem permeat, -atur. AVG. divers. quaest. 57, 2 quadragenarius ... numerus partibus suis, quae illum -untur, computatis *eqs.* 57, 3 -itur ... illum (*sc. senarium numerum*) unum ... et duo ... et tria. MART. CAP. 7, 750 p. 382, 1 ter terna novem sunt; ... haec triplicatione -imur. *ibid.* l. 2. l. 5 quicquid aliqua multiplicatione -imur *eqs.* 7, 772 p. 399, 15. 7, 783 p. 409, 21. 7, 786 p. 410, 17. *et saepe*. BOETH. arithm. 1, 14 p. 30, 27. p. 31, 8. 9. 1, 15 p. 32, 13. 20. *al.* mus. 2, 9 p. 238, 2 (*syn.* fuerit permensa).

3 de iis, quae mensurari non possunt: SEN. epist. 88, 10 -iri me geometres docet latifundia potius, quam doceat, quomodo -ar, quantum homini satis sit. 88, 13 si artifex es, -ire hominis animum *eqs.* (CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 110, 3 corporaliter -iri animus non potest). VVLG. Ier. 33, 22 non potest -iri arena maris.

B usu latiore (cf. etiam quae p. 882, 56 adnotavimus): *1 accedit notio limitandi, terminandi, i. q. fines spatii designare, dimetiri*: *a loca*: RHET. Her. 4, 33, 44 imperii magnitudinem solis ortu atque occasu -emur. CIC. nat. deor. 2, 69 lunae cursibus, qui quia -sa spatia conficiunt, menses nominantur. SEN. dial. 8, 4, 1 terminos civitatis nostrae cum sole (*cf. l. 27*) -imur (APVL. mund. 7 quidam ab exordio Tanais ad ora Nili Asiae t. -untur). PLIN. nat. 18, 189 nec ut a porrectis -antur cubita digitis, sed in pugnum contractis. ITALIA num. 35, 5 (Lugd.) -es extra civitatem ... partem ad aquilonem duo milium cubitorum (CENS. 8, 9 p. 15, 5 tertiam signiferi p. visus ille solis -itur). ARNOB. nat. 2, 61 p. 97, 8 orbe sit sol amplior an pedis unius latitudine -atur. SERM. Migne 13, 642^C stadii ... finis, qui illis ad currendum -itus erat. SCHOL. Verg. Bern. georg. 3, 202 stadium, quod Hercules (*cf. p. 893, 18*) -itus est, inde maius ceteris, quod Hercules maiores passus quam ceteri homines habuerit. FAV. EVL. p. 21, 9 si sextam decimam *portionem libiae* -aris, emitonium consequitur (*cf. BOETH. mus. 1, 11 p. 198, 26 non quod regula sit lignea, per quam magnitudines chordarum sonumque -imur*). NOVELL. Iust. 25, 1 ad virorum centum numero eum (numerus ei? Schöll) -imur (εἰς ἀνδρῶν ἑκατὸν τὸν ἀριθμὸν αὐτῇ [sc. τῇ τάξει] συμμετροῦμεν). *adde*: VVLG. Is. 48, 13 dextera mea (*sc. dei*) -sa est caelos (יְמִינִי i. dilatavit). *obi. est mensura adhibita* (cf. p. 883, 36): CHIRON 127 de coda ex mediana vena -ito tres digitos ab ano (*cf. 679 quattuor digitis ab umbelico ... -es [Heraeus, -ens Niedermann, mecies cod.], ... pertundito. cf. etiam p. 770, 80*). VVLG. Ruth 3, 15 -sus est sex modios hordei. II reg. 8, 2 -sus est duos funiculos.

b tempora: VARRO rust. 1, 40, 3 quam sationem quidam -untur fere diebus xxx. CIC. nat. deor. 1, 21 fuit quaedam ab infinito tempore aeternitas, quam nulla circumscriptio temporum -batur. Ov. met. 4, 226 (*verba Solis*: ille ego sum ... , qui longum -or (*emetior pars codd.*) annum (*cf. p. 883, 58*). VLP. dig. 48, 19, 9 pr. vel annis -untur *praesides interdictum* vel etiam tempore, quo provinciam regunt. COD. Iust. 1, 55, 4 in defensoribus ... erit ... tempus quinquennii spatii -endum.

c metaphorice de sortibus humanis certa mensura demensis: FRONTO p. 233, 12 N. bonos viros luctu adfici, malos re familiari incolumi frui, neque -sum neque pensum factorum lanificum (lanificium *Ehrental*) duco (*cf. p. 882, 25*).

2 accedit notio adaequandi, fere i. q. indicio esse vel indicium facere mensurae (fere i. q. repraesentare, imitari l. 71. 84. i. q. pertingere l. 73. obi. est mensura l. 82): *a locorum*: VERG. Aen. 12, 360 (*alludit notioni mensuram agendi p. 882, 57*) en agros et ... Hesperiam -ire iacens (CLAUD. DON.: spatio corporis tui, quam lati sint agri, quos bello comparasti, potes -iri). QVINT. inst. 8, 3, 84 Vergilius Cyclopa cum iacuisse dixit per antrum, prodigiosum illud corpus spatio loci -sus est. MACR. Sat. 2, 7, 13 cum canticum quoddam saltaret Hylas, cuius clausula erat τὸν μέγαν Ἀγαμέμνονα, sublimem ingentemque Hylas velut -batur (*cf. l. 63*). *subi. est res*: CE 1552 A 79 stat sublimis honor (*sc. monumentum*) vicinaque nubila pulsant et solis -itur iter. *metaph. de deo*: ITALIA Is. 40, 12 (Rufin. Orig. in psalm. 38 hom. 1 p. 1399^B) quis -itus (VVLG. -sus) est manu aquam et caelum palmo et omnem terram pugillo? (*cf. p. 882, 23*). *refl.* (*cf. p. 883, 24*) i. q. magnitudinem adaequare: VVLG. III reg. 17, 21 [expandit se atque -sus est] (יִתְבַּרֵּךְ) super puerum. PETR. CHRYS. serm. 48 p. 333^C deus se claudit utero, -itur cunis. *de definiendis mensuris* (cf. l. 82 et p. 771, 30): IORD. Get. 192 leuva ... Gallica una mille et quingentorum passuum quantitate -itur. ISID. orig. 16, 26, 6 congius sex -itur sextariis. 16, 26, 15. *b ponderis*: MARCELL. med. de mens. p. 7, 7 N. stater est quod -itur dragmas IIII (*cf. p. 883, 35*). *c soni*: AMBR. exc. Sat. 2, 77 (*ad Ioh. 11, 43*) tubarum ... crepitus vocis -itur (*cf. l. 63*) elatio.

3 accedit notio distribuendi vel attribuendi, i. q. admetiri: a corporea: α agros (cf. p. 882, 55): AVIEN. Arat. 301 campum -iri in dominos. VVLG. psalm. 59, 8 convallem tabernaculorum -ibor (item PSALT. Rom. 107, 8, ubi Vulg. dimetiar, LXX διαμετρήσω). Ezech. 47, 18. Am. 7, 17 humus tua funiculo -etur (פָּרַח, a פָּרַח i. distribuere). β res, quae vasis continentur (cf. p. 883, 37): CIC. Verr. II 3, 73 exercitui si -endum esset frumentum (ibid. admetiri. II 3, 193. CAES. Gall. 1, 16, 5 f. militibus. 1, 23, 1. 7, 71, 7 parce et paulatim). CAEL. Cic. epist. 8, 6, 5 legem ... alimentariam, quae iubet aediles -iri. HOR. epod. 9, 36 -ire nobis Caecubum. COLVM. 12, 3, 8 promissis ... et cellariis aliquid appendentibus aut -entibus intervenire. VLP. dig. 18, 6, 1, 3 si diem ad -endum praestituit venditor vini. PAVL. dig. 18, 1, 34, 5.

h incorporea: ITALA Matth. 7, 2 in qua mensura -si (menti cod. k) fueritis, -etur vobis ([VVLG. -si fueritis, remetietur]. sim. Marc. 4, 24 -ieritis, remetietur [cod. a: -si eritis, -etur. VVLG. ut l. 15]. VVLG. Luc. 6, 38. ad locos: TERT. adv. Marc. 4, 17 p. 475, 26 RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 18, 1 AVG. epist. 102, 24 p. 565, 4. 15. 102, 25 p. 566, 7. al.). VVLG. Sirach 1, 9 deus dinumeravit et -sus est, (ἐξήριθμήσατο) sapientiam. II Cor. 10, 13 non in immensum gloriabimur, sed secundum mensuram regulae, quam (qua var. l.) -sus est nobis deus. RVSTIC. Conc. 8 l. 4 p. 160, 8 deus iustas retributiones -itur operariis horum (sc. operum bonorum malorumque). SALON. in prov. p. 980C (ad prov. 20, 10) ut aliter libret -aturque sibi atque aliter proximo. CASSIOD. in psalm. 107, 7 (syn. distribuit).

II notionibus secundariis: A i. q. aestimare, taxare, considerare sim. (sc. non quaesita certa magnitudine. GLOSS. l. III Abol. ME 19 -itur: perpendit. subi. est res p. 886, 69. 887, 22. 48. obi. est interrogatio indir. e. g. l. 54. 58. p. 886, 39. 43 sqq. 78 sqq.; acc. c. inf. p. 887, 11. add. abl. instr. l. 33. 40. 49 sqq.; mens. l. 36. 42. 64. p. 887, 32. al.; gen. mens. l. 41; acc. dupl. p. 887, 27. praep. l. 46. p. 886, 22 sqq. 887, 25. 37. al.): 1 corporea: a generatim: Ov. met. 2, 188 animo -itur utrumque caeli spatium Phaethon. SEN. epist. 114, 27 modica concupiscemus, si unusquisque ... -atur ... corpus. CVRT. 3, 1, 7 non eadem ipsum et incolas aestimatione munimenta -iri. VAL. FL. 2, 480 beluam nec montibus ullis nec nostro -ire mari. STAT. Theb. 6, 679 caelo dextram (sc. vires) -itur discum iacturus. 8, 577 solo corpore -sus Tydea. TAC. Germ. 37, 1 castra ac spatia, quorum ambitu ... -aris molem manusque gentis. VLP. dig. 32, 1, 52, 1 volumina ..., quae quis ingenio suo -itus est. TERT. virg. vel. 17 extr. fimbriam ... cerebro superponunt ... tanti caput suum -untur (mentuntur trad.). PAVL. Nol. carm. 2, 12 nec vilia dona dedigneris ... magno -itus amore. AVG. civ. 11, 22 p. 491, 15 D. quae parva non sua granditate ..., sed artificis (sc. dei) sapientia -enda sunt. COD. Theod. 16, 10, 8 simulacra ... artis pretio quam divinitate -enda. NOVELL. Iust. 39, 1 ad dotis ... oblationem ... secundum (cf. p. 886, 61) personarum qualitatem -itam (συμμετρομενης).

b speciatim i. q. visu aestimare, lustrare, perlustrare: HOR. sat. 1, 2, 103 -iri possis oculo latus (cf. l. 57) puellae (LIV. 6, 13, 1 oculis utramque -ens aciem. SEN. Tro. 23 CLAUD. 24, 70. cf. Ov. epist. 10, 28 aequora prospectu. STAT. Theb. 10, 840 culmina visu. CYPR. GALL. exod. 110 lumine membra. v. et l. 56). SIL. 1, 299 Hannibal -sus ... paventia tecta. STAT. Theb. 6, 263 -iri numerum vultusque habitusque suorum. 7, 234. silv. 1, 2, 114 Latias -ire quid ultra emineat matres Violentilla. QVINT. decl. 255 p. 46, 15 oculos circumtulit et singulas castrorum -or partes. QVEROL. p. 39, 26 ego latera puellae lustror, ego effusa capillorum -or volumina. CLAUD. 15, 67 pavido -imur caerulea (sc. mare) voto, puppis si qua venit (26, 46). rapt. Pros. 3, 365 qui ... ratem ... procellis obiectare parat, fagos -itur et alnos.

2 pertinet ad incorporea (ad tempus p. 886, 14. 74. al. pro obi. sunt homines p. 886, 3. 10. 20. al. deus p. 886, 49. 73): a indicatur res, qua -untur: α abl.: CIC. Pis. 68 philosophos Epicureos omnis res, quae sint homini expetendae, voluptate -iri (de orat. 3, 62 fin. 2, 56. 5, 93 qui v. et dolore omnia -untur. Cato 45 neque ... conviviorum delectationem voluptatibus corporis magis quam coetu amicorum et sermonibus -bar. off. 3, 12 vel v. vel indolentia. epist. 7, 12, 2 SEN. epist. 78, 27 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 2 p. 138, 14). de orat. 1, 7 clarorum hominum scientiam rerum gestarum vel utilitate vel magnitudine -iri (2, 335 leg. 1, 42. Phil. 12, 30 consilium non periculo meo, sed u. rei publicae -ar. QVINT. inst. 12, 11, 29 studia. LACT. inst. 6, 11, 6 non re ipsa vera sed u. 6, 11, 12. al.). leg. 1, 41 -itur (emetietur, et mentietur varr. ll.) suis commodis omnia (off. 1, 5 s. c., non honestate. 3, 18). 1, 49 virtutem praemio -untur (ment- vid. trad.). parad. 20 nec enim peccata rerum eventis, sed vitii hominum -enda sunt. orat. 23 eloquentiam ... ipsius Demosthenis viribus, non imbecillitate sua -antur (PANEG. 12, 1, 4). opt. gen. 10. fin. 2, 48 honestate summum bonum (cf. l. 74). 2, 85. 3, 61 Tusc. 1, 90. 110. 3, 49 dolore summum malum (TAC. hist. 1, 8, 1 pari d. comoda aliena ac suas iniurias -bantur. cf. l. 65). 5, 94. nat. deor. 1, 113 omnia, quae ad beatam vitam pertinent, ventre -iri (cf. SEN. dial. 7, 10, 1 bonum suum cibo. LACT. inst. 6, 20 edendi ac bibendi officium ventris plenitudine -untur. PS. RVFIN. in Am. 4, 1 p. 1071B ventris ... ingluvie). Lael. 21. off. 1, 110 ut studia nostra

nostrae naturae regula -amur (AVG. civ. 8, 7 p. 331, 22 D.). Phil. 2, 111. Att. 8, 12, 5 omnia officio. epist. 10, 25, 3. SALL. Catil. 31, 2 metu pericula. NEP. Eum. 1, 1 magnos homines virtute -imur, non fortuna (LACT. inst. 1, 9, 6. HIER. epist. 58, 1, 1 -iris nos virtutibus tuis. item h.: SEN. epist. 71, 6 hominem deo. CE 1552 A 35 [s. II] h. ... brevitate sua. LACT. opif. 19, 9 carne). Att. 14, 3 usum eum pecuniae non magnitudine, sed ratione -iri solitum (AVG. civ. 21, 11 p. 513, 12 D. scelus non temporis longitudine, sed ... impietatis m. -endum. cf. l. 48). LIV. 3, 54, 3 VELL. 2, 100, 3 VAL. MAX. 8, 13, 5. SEN. epist. 91, 16 non est, quod nos tumulis -aris et his monumentis eqs. 93, 4. 94, 72. al. STAT. Theb. 4, 499. IVV. 9, 71 quanto -iris pretio, quod eqs. PLIN. epist. 8, 11, 2 paneg. 36, 4. PANEG. 3, 14, 4 non ratione dierum aut mensium, sed operum multitudine et effectarum rerum modo Iuliani tempora -untur (cf. p. 887, 14). ARNOB. nat. 6, 3 p. 216, 1. LACT. inst. 5, 15, 3 omnia humana non corpore, sed spiritu. 6, 17, 15. IVST. 17, 1, 12 vitae ... finem non annorum spatio, sed imperii terminis -bantur. AMBR. off. 1, 9, 28. CLAUD. 5, 138 spatio ... viarum -itur (ment- var. l.) vitam. 16, 19 hoc ego concilio (sc. senatu) collectum -or orbem. 21, 347 numero tantum, non robore -sus Romanos. 26, 212. AVG. civ. 5, 20 p. 231, 9 D. philosophi virtutes voluptatis corporalis fine -untur (perf. iust. 8, 18 p. 16, 6). al.

β praep.: ad: VLP. dig. 47, 10, 17, 13 non debet pater vilissimus filii sui contumeliam ad suam utilitatem -iri. cum: CASSIAN. concl. 20, 3, 1 immensitatem ... doctrinae cum exiguitate nostrarum virium -entes (syn. conferentes). de: LACT. inst. 7, 5, 5 virtutem maiestatis eius (sc. dei) de suorum operum inventionem inceptione perfectione -itur. epit. 55, 3 alterius animum de tuo -aris. AVG. civ. 12, 18 p. 540, 19 D. epist. 51, 1 p. 145, 4 CASSIOD. var. 1, 12, 1. ex: CIC. parad. 44 ex eo, quantum cuique satis est, -untur homines divitiarum modum (VLP. dig. 5, 4, 1, 1 qui hereditatem petit, is non ex eo -itur, quod possessor occupavit, sed ex suo iure. CLAUD. DON. Aen. 7, 225). PLANC. Cic. epist. 10, 4, 2 fidelitatis, quam ego ex mea conscientia -or. SEN. suas. 5, 1 animus spem ex praesenti -itur. SEN. epist. 92, 25 maiestatem ... eius (sc. humanae naturae) ex nostra imbecillitate -imur ([ment- var. l.]. PS. PRIMAS. in I Cor. 15, 34 p. 551A [cf. Pelag. p. 221, 14 S. censentes]). QVINT. inst. 4 pr. 3. 6, 3, 100 men (ex te me) tiris? (ci. Radermacher sec. Buttmann; mentiris PV; mentis AGM). AVR. Fronto p. 80, 25 N. dolore te arreptum quo animo didicerim, profecto ex tua proxima sollicitudine -iris. APVL. apol. 19 erras ... si eum ex fortunae indulgentia, non ex philosophiae censura -iris. VLP. dig. 5, 1, 61 pr. periculosum esse ex persona rei hoc (sc. quid veniat in iudicium) -iri. PANEG. 6, 1, 3. 6, 11, 3 quid ipsos maneat, ex regum suorum cruciatibus -untur. 12, 9, 1. LACT. inst. 7, 4, 2 quod an fieri possit, ex immensitate rerum ... facile est ... -iri. HIL. in psalm. 1, 8 AVG. civ. 12, 24 p. 550, 31 D. al. VICTRIC. 1 ex gaudio praesenti -or, quantum ... perdiderim. 5. CONSVLT. Zacch. 1, 26 p. 32, 20 (syn. pensare). EVSTATH. Bas. hex. 1, 11 p. 880A ex magnitudine corporum circumscriptorum -amur (ἀναλογιζώμεθα) illum infinitum (CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 108, 12). EVGRAPH. Ter. Andr. 432 senex animi cogitationem -itur ex vultu. in c. abl.: HIL. in Matth. 6, 7 (ad Matth. 7, 29) in verborum ... virtutibus effectus potestatum -bantur. AVG. epist. 102, 26 p. 567, 16 (ad Matth. 7, 2) in voluntate ... propria -etur bonus homo bona facta, et in ea -etur (ad p. 885, 15) ei beatitudo. ENNOD. diet. 1, 8 p. 425, 7 in cano flore spem fructuum -itur agricola. epist. 1, 10, 4 p. 20, 18. per: OROS. apol. 19, 8 quantum ... de dei adiutorio gaudeam, per (id) -ire, quod eqs. EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 880D si tamen valet tellus cunctam per se dei sapientiam -iri (cf. antea: coaequare. gr. ἐκμετρεῖν). pro (aliter p. 887, 25): PANEG. 4, 15, 7 pro auxilii copia negotiorum ratio -enda est. RVFIN. Orig. in lev. 16, 2 p. 496, 23 -iri doctrinam pro virium qualitate. secundum (cf. p. 885, 46): BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 194, 26 Stoici ... id, quod ex casu fit, non secundum ipsius fortunae naturam, sed secundum nostram ignorantiam -untur. in Porph. comm. sec. 2, 5 p. 185, 22.

γ enuntiativis secundariis: HIL. trin. 12, 27 opinione ... ita praeterita -imur, ut eqs. (MAR. VICTORIN. ad Iust. 11 AVELL. p. 52, 3). ENNOD. opusc. 4, 38 p. 392, 6 -itus est fomitis sui lucem, dum vidit alieni.

δ res, qua -untur, est subi.: SEN. epist. 39, 6 necessaria -itur utilitas (cf. p. 885, 70).

h non indicata re, qua -untur: α generatim: SEN. dial. 9, 9, 2 adsuescamus ... usus rerum, non ornamenta -iri. nat. 1 praef. 17 sciam omnia angusta esse -sus deum. 3 praef. 3 cotidie brevitem temporis -etur animus. epist. 24, 2 malum tecum ipse -ire ac timorem tuum taxa. 88, 41 -ire aetatem tuam (QVINT. inst. 12, 11, 13). CVRT. 7, 8, 14 stultus est, qui ... arborum altitudinem non -itur (Lauer, -it codd.). LVCAN. 8, 527. SIL. 9, 452 ductores pugnae ..., quantum ... auderent, propius -si (AVR. VICT. Caes. 12, 3 q. queas. AVG. civ. 14, 15 p. 36, 1 D.). STAT. Theb. 11, 347 -ire, quod audes. 11, 683 MART. 12, 98, 8. QVINT. inst. 1, 12, 11 nec quae iam egerint, -untur. 6, 1, 45 -atur ac diligenter aestimet vires suas actor (AVG. serm. 42, 2, 2 ENNOD. opusc. 1, 71 p. 280, 23. cf. SVLP. Sev. chron. 1, 38, 6 ad -endas imperii vires populum censere). decl. 289 p. 157, 24 si animum illius -iri velimus. ARNOB. nat. 6, 3 p. 216, 11. LACT. inst.

3, 9, 11 cur non ipsius virtutem providentiam potestatem -iris animo? HIL. trin. 4, 38 p. 124^c laborem ... tanti itineris -amur (*syn. recorder*). AVSON. 369, 1 p. 95 P. omnia, quae vario rerum -imur in actu, astrorum dominatus agit. CLAUD. DON. Aen. prooem. p. 2, 17. 6, 455. AMBR. exc. Sat. 2, 124 adolescens annos sibi maioris -itur actatis. AMBROSIAST. in Rom. 11, 34 consilium eius (*sc. dei*) nec comprehenditur nec -itur. RVFIN. Orig. in iud. 2, 3 p. 476, 20 intra semetipsos -entes affectus suos. CLAUD. 26, 402 *Stilicho* legit ... precantes auxilio -sus numerum, qui congruus esset. rapt. Pros. 2, 12 Venus ... raptus -itur corde futuros (*cf. q. s.*). CYPR. GALL. gen. 33 *Adam* postquam ... formatum ... vidit *deus*, -itur solum ... volvere curas (*item pendet acc. c. inf.*: 521. 1168. ENNOD. epist. 4, 6, 1 p. 101, 16 angustiorum fuisse regni sui pompam rerum dominus ... recte -itus est). COD. Theod. 6, 8, 1 profectionis viri inl(ustris) Macrobiani tempora -antur (*cf. p. 886, 14*). CONC. I 3 vers. Tur. p. 39, 27 haec ipsa sapiens, haec ipsa -itus (*Rustic. sentiens. gr. I 1, 1 p. 99, 26 ταῦτα προ-
vῶν, ταῦτα μετῶν*). PETR. CHRYS. serm. 64 p. 379^B SIDON. epist. 9, 2, 2 PAVL. PETRIC. vita Mart. 3, 122. BOETH. herm. sec. 2, 7 p. 151, 27 licet ... hoc et in subiecta descriptione (*sc. tabella*) -iri. ENNOD. epist. 4, 21, 1 p. 119, 22. 5, 3, 1 p. 126, 6. GREG. M. moral. 16, 3 verba sua. PASS. Mar. Iac. 13 p. 63, 5 quis digna aestimatione possit eius (*sc. dei*) beneficia -iri? *subi. est res*: BOETH. cons. 2, 1, 15 W. rerum exitus prudentia -itur. ENNOD. carm. 1, 8 praef. 4 p. 528, 20 dum infrenis ambitus rusticantis doctrinae terminum non -itur.

β speciatim: i. q. aestimare, habere, ducere: c. pro (*aliter p. 886, 59*): PANEG. 12, 7, 6 auspiciu victoriae tuae pro consummatione -bantur. c. dupl. acc.: SIDON. epist. 3, 2, 1 quam te blandum pueri, comem iuvenes, gravem senes -bantur. i. q. definire, describere: BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 4 p. 10, 22 octo ... partes orationis per genera, species, differentias propriaque -imur.

3 reflexive se -iri (*cf. p. 883, 23. 884, 76*): a indicatur res, qua se -untur: α abl.: HOR. epist. 1, 7, 98 -iri se quemque suo modulo ac pede verumst (*cf. Otto, Sprichw. p. 221*). VELL. 2, 120, 1 se magnitudine sua, non fiducia hostium -ens. SEN. nat. 4 praef. 15 nec sorte me, sed animo -sus. epist. 124, 24 CVRT. 8, 6, 18. LVCAN. 8, 346 *Parthus* se simul et Romam Pompeio supplice -sus. PLIN. paneg. 88, 3. β praep.: ad: IVV. 6, 358 nec se -itur ad illum, quem dedit haec (*sc. paupertas*) posuitque, modum. in: STAT. Ach. 1, 41 patriā iam se -itur in hasta. VVLG. II Cor. 10, 12 ipsi in nobis nosmet ipsos -entes (*cf. Pelag. ad l. p. 287, 14 S.* non excedimus mensurae nostrae terminos). infra: VELL. 2, 127, 4 virum ... semper ... infra aliorum aestimationes se -entem. pro: SEN. dial. 4, 21, 7 non pro fastigio te tuo -iris. γ participio: SEN. epist. 43, 1 non est, quod te ad hunc locum respiciens -aris.

b non indicata re, qua se -untur: SEN. benef. 2, 16, 1 cum ille ... se ipse -sus tanti muneris invidiam refugisset. dial. 5, 7, 2 te simul et ea, quae paras quibusque pararis, ipse -ire. QVINT. decl. 321 p. 262, 29. AVG. serm. 286, 3, 2 prompta anima *Petri*, sed nesciens se -iri. ENNOD. epist. 3, 17 p. 84, 23. 9, 1, 3 p. 228, 14. 9, 30, 2 p. 252, 10 qui se tantum in affectionis muniis non -itur.

B i. q. permitiri, transgredi, transicare, gradi (*quae notio orta videtur a notione -endi passibus p. 883, 36. 884, 37 [cf. etiam eandem notionem voc. gr. μεταίρειν]; ita ut lateat notio cum gravitate ambulandi e. g. l. 55. 59 sq. v. etiam s. emetior vol. V 2, 480, 81 sqq.*):

1 intrans.: PLAVT. Pseud. 1048 quin hinc -imur (*metamur Dousa*) gradibus militariis?

2 transitive: a localiter: α de animantibus (*de dec. l. 61 [sc. fluvio]*): ① usu laxiore: A proprie: spatia terrae: HOR. epod. 4, 7 sacram -ente te viam (*cf. adu. crit.*). LVCAN. 5, 556 instabili gressu -itur littora cornix. 9, 705 *aspis serpens* Nilo ... tenus -itur harenas (10, 308 *Nile*, -iris h.). SIL. 3, 339 iuga Pyrenes venatibus ... -iri. STAT. Theb. 5, 577 *serpens* magno tellurem pondere -sus. VLP. dig. 2, 11, 2, 8 terrā iter -iri (*cf. infra l. 69. 81*). IVL. VAL. 2, 27 spatium. mare sim.: LVCIL. 996 vir mare -itur magnum (NON. p. 350, 16 -iri est transicare). VERG. georg. 4, 389 Proteus, ... qui ... aequor ... curru -itur equorum (*[cf. Jahn ad l.]*). CRIS. 395). OV. met. 9, 448 celeri ... carina Aegaeas -iris aquas. trist. 1, 5, 61 freta. VAL. FL. 5, 475 tot casus, horrenda tot avia -si. PS. QVINT. decl. 6, 5 p. 115, 8 per horridos fluctus ... -ens iter (*cf. l. 63*). IVL. VAL. 2, 27 -so alveo. transfigendo corpus: SIL. 4, 292 -itur cuspide pectus. B metaph.: NOT. urb. Const. praef. l. 6 litteris dediti ... nunc peregrina gentium nunc secreta terrarum curiosius animo peragrante -untur. ARATOR act. 1, 598 *Stephanus* nivei -itus honorem callis ad excelsi pergit fastigia regis. ② strictius i. q. experiri (*incommoda*), perferre (*cf. l. 68*): LVCAN. 2, 133 Mario ... -so, hominis quid fata paterent. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 17 p. 688, 24 armorum periculum se primos esse -suros (*gr. aliter*).

β de rebus: ① de navi (*cf. l. 67*): SEN. nat. 6, 26, 1 quantum navis diurno cursu -iri ... potest. ② de stellis: CIC. Arat. 231 *stellae* malunt errare vagae ... atque suo vario motu -irier orbes. CATVLL. 34, 18 *Diana* cursu ... menstruo -ens iter annuum (*sc. zodiacum. cf. p. 888, 2*). APVL. mund. 33^{extr.} nec diversis et insperatis temporibus observantissimam legem suorum aliquando itinerum (*i. itinera lege fixa*) -untur (*codd., Kroll; mentiuntur ci. Volc., Goldb.,*

Thom.) astra. Plat. 1, 11 p. 94, 15 octavum ordinem caelestem -iri lunam. CENS. 8, 4 eum (*sc. zodiacum*) sol annuo spatio -itur.

b temporaliter: OV. met. 8, 565 (*latet notio primaria*) iam ... duas lucis partes Hyperione -so. APVL. met. 8, 10 quoad dies reliquos -atur annus. CYPR. GALL. gen. 1492 *Ioseph* postquam iam centum triverat annos atque decem iuncti -itus tempora leti.

p. p. p. pro adi.: 1 mēsus, -a, -um. i. q. mensurabilis, finitus: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 24 p. 1130^D *deus* interminatus, immensus, sed ceteris; sibi terminatus et -us. PS. MAR. VICTORIN. hymn. 1 p. 1141^A immensus pater est; -us atque immensus filius. 3 p. 1145^A alii immensus, infinitus *deus est* ... tibi (*sc. Christe*) -us, tibi finitus. n. pro subst. mēsum v. p. 883, 42.

2 mētītus, -a, -um. i. q. moderatus: NOVELL. Iust. 46 pr. quod effusum quidem et immensum est, removentes, quod autem ... -um, subrogantes (*μεμετρομένον*).

deriv.: mensio, mensor, mensura. metitor. comp.: ad-, circum-, com-, di- (de-), e-, per-, re-, supermetior. immensus. Brandt.

metipse, -a, -um. [ex egometipse, memetipsum *sim.*, iuncturis scilicet in lingua vulgari ita explicatis, ut ego metipse, me metipsum *sim.* pronuntiaretur; v. *Heraeus, Kl. Schr. 79². Meyer-Lübke, REW nr. 5551. cf. *metipsimus (l. 22). J. B. H.*] [prov. medeis; cf. it. medesimo, francog. même (*ex *metipsimus*). M.-L.] DIDASC. apost. 30, 22 nolite ergo -os (*cod., Connolly; (vos)metipsos Hauler*) ... spargere (*cf. Const. apost. 2, 59, 2 ὑὸν οὖν ἑαυτοῦς ... σκοπίζετε*). 61, 4 sq. -os (*Connolly, et ipsos cod., Hauler; (vos)metipsos Corssen*) nolite conligere et a d(omino) ... relevati -os (*cod., Connolly, (vos)metipsos Hauler*) nolite onerare. cf. *Tidner, Komm. 282. Löfstedt, Synt. II 198.* R.

(mensuram ... dicimus, non mētitiōnem DIOM. gramm. I 378, 11.)

mētitor, -ōris m. a metiri. [sard. medidore, hisp. medidor. M.-L.] i. q. mensor, metator: FRONTIN. aq. 79 dantur nomine Appiae extra urbem quinariae tantummodo v, quoniam humilior oritur; et a -bus, (*Dederich; humiliorturetia -bus trad.; meatoribus falso legit Herschel*) reliquae quinariae ... intra urbem dividebantur. COSMOGR. 1, 47 (geogr. p. 89) fluvius Bagrada ... cur a -bus inter fluvios nominatus non sit, ignoramus.

mētītus, -a, -um v. s. metior (l. 13). Brandt.

1.º meto, -ssui, -ssum, -ere. [cf. c. hibern. methel 'caterva messorum', cambr. anter-metelic 'sempiterna' et c. gr. ἀμην 'falx', ἀμῶν 'meto', ἀμῶντος 'messis', theod. vet. māen 'metere', mād 'messis'. J. B. H.] de formis (pro exemplo flexionis stirp. praes. utitur VARRO ling. 9, 89. 10, 31): perf. (*cf. Neue-W. III³ 409*): perf. deficere docent (*cf. et l. 47*): DOSITH. gramm. VII 407, 12 (*in schemate flexionis*) -o, messem feci (CHAR. gramm. p. 329, 8 B. PHOC. gramm. V 436, 23. cf. et l. 49. in usu v. p. 856, 51). DIOM. gramm. I 379, 16 inter verba, quae tempore perfecto deficiunt (*cf. EXPLAN. in Don. gramm. IV 557, 6*).

formam -ui agnoscunt: CHAR. gramm. p. 318, 12 B. -o -is -ui θερίζω. DIOM. gramm. I 367, 26 (*ex Probo*) -o -ui, quod quidam exterminant. SERV. georg. 4, 54 Aen. 11, 68 MART. CAP. 3, 319. PRISC. gramm. II 419, 9 -o ... quidam -ui, quidam messem feci, sed usus vetustissimorum -ui comprobatur. 537, 6. -ui habent PAVL. FEST. p. 319, 2 PANEG. 3, 22, 1. 2 HIL. in psalm. 118 aleph 1 p. 359, 12. saepius inde ab HIER. perf. -ti: LEX Sal. 27, 5 -erit. depon. perf. -ssus sum (*de PROB. inst. gramm. IV 187, 16 v. p. 891, 80*): IREN. 4, 25, 3 (*v. p. 889, 75*). p. p. p. -ssus (*cf. PRISC. gramm. II 537, 23. 571, 17*) inde a VARRONE, VERG. -itum: ITALIA v. p. 889, 15. SCHOL. Iuv. 14, 149. ? mēsum: ITALIA IV Esdr. 4, 29 (*φ, -ssum ψ et A²*). NOT. Tir. 72, 87 -it. de notione: SERV. georg. 4, 54 -unt ... secant (CLAUD. DON. Aen. 10, 510 p. 358, 20 -ere dicimus secare falcibus segetem. GLOSS. I III Abstr. ME 26 -ssum secatum. Abol. ME 32 -ssa [*Linds. pro messata*] secta, incisa. al. cf. p. 855, 83). GLOSS. θερίζω (*cf. etiam l. 46*) καὶ ἀμῶν. ubi nihil adnotatur, gr. respondet θερίζω. legitur inde a PLAVTO, CATONE. [it. mietere, prov. meire. M.-L.] [ex con. (*cf. p. 889, 7. 890, 21. 42*): GERM. fig. 4, 152 pro tendenti. falso trad.: COLVM. 2, 7, 2 pro iaciamus (*Lundstr.*). FVLG. myth. 1 praef. p. 6, 16 v. p. 893, 41.]

I sensu strictiore i. q. desecare, decerpere, demere colligendi, condendi, fruendi causa (*in fig. etym.*: p. 889, 9. 60. c. dat. comm.: p. 889, 17. 37. c. dupl. acc.: p. 889, 29. c. de: p. 889, 6. 70. 81): A proprie: 1 de hominibus (*de re pro homine: l. 73. al.*): a c. obi.: α frumenta *sim. secando, fruges carpando*: PLAVT. Poen. 1020 (*interpol.?*) ut hortum fodiat atque ut frumentum -at (VARRO rust. 1, 37, 1 quae -as senescente luna ut f. et caeduas silvas. HOR. sat. 2, 3, 87 frumenti quantum -it Africa [*cf. SIDON. carm. 22, 171. al. [v. vol. VI 1421, 71]*). CARM. Macr. Sat. 5, 20, 18 hiberno pulvere, verno luto grandia farra ... -es (VARRO rust. 1, 69, 1. OV. fast. 2, 519 opp. iaciebant, *syn. resecta*). CATO orig. 57 hordeum (*v. vol. VI 2967, 72*). VARRO rust. 1, 2, 6 illic ... quemadmodum quicquam seri aut alescere aut -i possit? 1, 6, 3 nec non susum quam deorsum tardius seruntur ac -untur. 1, 39, 2. 1, 50, 3 spicas (PAVL. FEST. p. 319, 2. VVLG. deut. 23, 25 falce). VERG. Aen. 4, 513 falcibus ... -ssae (*messe FM, cf. falsam interpret. Claudi Don. 12, 410 p. 602, 5*) ad iunam ... herbae (*cf. OV. epist. 6, 84 cantatā pabula f. -it. v. etiam l. 79 et p. 889, 63*). DIRAE 73 -at ... iuncos, spicas ubi legimus olim. TIB. 3, 8, 17 FEST. p. 234, 23. SEN. Oed. 783 decima iam -itur seges ([i. decimus annus iam praeteriit]. GELL. 2, 29, 8 VVLG. [Lambertz])

lev. 19, 9. *al. v. etiam l. 73 et p. 890, 46*). epist. 86, 16 eodem die vidi fabam -entes, milium serentes (COLVM. 2, 12, 2 PLIN. nat. 18, 257). COLVM. 2, 12, 2 sqq. *tot modii* -untur una *opera* (cf. *et l. 24*). 10, 426 -imus laeti tua munera, . . . Iacche (cf. PLIN. nat. 14, 36 *uvam* [AVR. Fronto p. 69, 19 N. u. -endis operam dedimus. TERT. anim. 21, 4 p. 334, 17 nemo de spinis -at ficus et de tribulis u.]. 17, 185 maior . . . pars terrarum ita supinam in tellure vindemiam -it [metuit *codd.*]). CALP. ecl. 2, 74 holus. 3, 82 occidua ferales nocte lupinos. PLIN. nat. 12, 50. 89, 17, 94 Baetica . . . uberrimas messes inter oleas -it (LEX Sal. 27, 5. cf. p. 859, 32). 18, 56 fruges (HIER. in Ezech. 40, 17 sqq. p. 384A centesimam f. MART. CAP. 6, 694 bis . . . f. -it India. cf. SVLP. SEV. chron. 1, 18, 9 fructus [v. *etiam l. 66*]). 18, 69 triticum (18, 298. *al.*). 19, 6 -itur ('an nectitur?' Mayh.) . . . , quod ventos in mari optet (*sc. linum*). *al.* HOMER. 886 maturas . . . -it robustus messor aristas. ITALIA iud. 15, 5 (Ps. Aug. spec. 136 p. 686, 4) succendit spica eorum et quae -ita erant, (*l.* S, eas quae triturae erant *cell.* [LXX τὰ προτεθεισμένα, *Vulg. aliter*]). HEGES. 5, 15, 1 p. 321, 4 arat Aegyptius Romanis, serit de suo quod illis -at. VVLG. lev. 25, 5 quae sponte gignit humus, non -es (cf. 25, 11 *et infra l. 31*). *al.* CAEL. AVR. chron. 1, 1, 25 olivas ex viridi novitate -ssas. *al.* *notabiliora*: PLIN. nat. 12, 54. 58 *tus*. PALLAD. 7, 7, 1 non esse idoneas ad -endum *mel* crates favorum. *silvas*: v. p. 788, 72.

β agros sim.: PROP. 4, 10, 30 in vestris ossibus arva -unt. GRATT. 314 dum . . . nardiferum . . . -unt Gangem (*i. Indiam*). COLVM. 2, 12, 6 iugerum agri eius . . . -it unus. VAL. FL. 7, 367 famulae Medae . . . , quae . . . iuga feta -it. VVLG. Iac. 5, 4 merces operariorum, qui -uerunt (τῶν ἀμεισμένων) regiones vestras. apoc. 14, 16 (*in allegoria*) -ssa (demessa Clement.) est terra. VITAE patr. 5, 17, 20 locum, quem -ssuri eramus. *metonymice fere i. q. incolere*: SIL. 8, 565 qui Batulum Nucrasque -unt.

γ c. dupl. acc.?: AVG. quaest. hept. 3, 89 p. 308, 26 quae ab se surgunt (cf. *l. 18*) agrum tuum (cf. Löfstedt, *Synt.* I² 250, (ab) agro tuo Zycha; LXX lev. 25, 5 τὰ ἀρόματα ἀναβαλόντα τοῦ ἀγροῦ σου) non -es.

δ abs.: VARRO ling. 8, 57 lassus sum -endo. rust. 1, 50, 2. 3 cum est matura seges, -endum. CAES. Gall. 4, 32, 5 in -endo occupatos. VERG. georg. 2, 410 primus humum fodito . . . , postremus -ito. ELEG. in Maecen. 1, 95 victus aret victusque -at. LIV. 42, 65, 2 passim vagantis per agros Romanos -ere. SEN. epist. 9, 7 quod interest inter -entem agricolam et serentem. 60, 2 quamdiu nobis populus -et? COLVM. 2, 20, 2 -endi genera. PLIN. nat. 4, 90 *Hyperboreos* serere matutinis, meridie -ere. 18, 341 GELL. 2, 29, 8. 11. MIN. FEL. 17, 6 arandi -endique tempus (ITALIA cant. 2, 12 [Greg. Ilib. RevBén. 28, 1911, 17] t. -endi [τομῆς, *Vulg.* putationis] advenit. cf. VVLG. apoc. 14, 15 [*in alleg.*] venit hora ut -atur). PANEG. 3, 22, 1. 11, 15, 4 -endo et vindemiando deficimus. VVLG. gen. 45, 6 *opp.* arari. IV reg. 19, 29 seminate et -ite (Is. 37, 30. cf. Mich. 6, 15). *al.* RVFIN. hist. mon. 18 p. 440C. VITAE patr. 5, 14, 14 pergens ad -endum (*gr. Nau 1909 p. 376 n. 291 εἰς τὸ θέρος. v. etiam p. 856, 83*). GREG. Tvr. vit. patr. 10, 1 p. 706, 21 -at super examen vesparum (*seq.*: messem . . . expedit). *al.*

2 de bestiis i. q. depasci, consumere (aliter VVLG. Matth. 6, 26. Luc. 12, 14 corvi non seminant neque -unt): OV. am. 3, 10, 4 ferus in silva farra -bat aper (met. 8, 291 matura -it fleturi vota coloni). STAT. Theb. 10, 319 gramen gentile -entes . . . equos. CYPR. GALL. exod. 895 -unt iuveni consumpto palmitibus vites (*Vulg. exod. 22, 5 depascatur*). *de apibus* (cf. p. 890, 11): VERG. georg. 4, 54 purpureos . . . -unt flores.

B in imag. et transl.: *1 i. q. fructum percipere, aliquid sibi parare (crebro in eloc. proverbialibus [cf. Otto, Sprichw. s. v.]. plerumque imag. aliquatenus servata [saepe opp. serere, seminare]. imag. fere detersa: p. 890, 6. 10)*: PLAVT. Epid. 265 mihi istic nec seritur nec -itur (cf. Merc. 71 tibi aras . . . , tibi idem -is. Most. 799 sibi quisque ruri -it). 718 pro bene factis cum mali messim -as (Trin. 32 *morum malorum* licet iam -ere m. maxumam. CYPR. epist. 55, 28 p. 646, 19). CIC. de orat. 2, 261 ut sementem feceris, ita -cs. OV. ars 2, 322 sere, quod plena postmodo falce -as. TERT. pudic. 3, 5 p. 225, 10 si pacem hic non -it, apud dominum seminat. resurr. 56 p. 116, 4 ut eadem anima, quae in hac carne . . . spem salutis seminavit, in alia . . . -at (metuat P) fructum (fug. 12, 8. PANEG. 3, 22, 2 f. annorum multiplices. 5, 10, 4 meritorum. HIL. in Matth. 10, 2 erat spiritus sancti . . . copiosissimus f., sed nondum -ssus [missus, messis *vv. ll.*]). HIER. epist. 52, 3, 5 studiorum. 64, 20, 6 vitae aeternae. tract. in psalm. I p. 6, 26 ut f. accipiat, f. -at de scripturis sanctis. RVFIN. Basil. hom. 3, 5 pecuniae. PRVD. cath. 4, 93 domino [cf. p. 861, 63]. cf. CYPR. epist. 37, 2 p. 577, 19 qui gloriam seminastis, frugem gloriae -itis). adv. Marc. 1, 29 p. 331, 22 (cf. VVLG. Gal. 6, 8) is -et (antea: colliget) segetem (IVVENC. 4, 242), qui seminavit (IREN. 4, 25, 3 duo testamenta, in quibus alii . . . seminaverunt, alii vero -ssi sunt [cf. VVLG. Ioh. 4, 37. *sim.*: Matth. 25, 24 -is, ubi non seminasti (*syn. congregas*. Luc. 19, 21 tollis). *al.*]). CYPR. eleem. 24 p. 393, 3. VVLG. psalm. 125, 5 qui s. in lacrimis, in exultatione -ent [cf. p. 890, 8]. Os. 10, 12 s. vobis in iustitia et -ite in ore misericordiae. Ioh. 4, 35. I Cor. 9, 11 carnalia vestra -amus [*opp.* vobis spiritualia seminavimus]. II Cor. 9, 6 qui parce s., parce et -et et qui s. in benedictionibus, de benedictionibus et -et. Gal. 6, 8 qui s. in carne sua, de carne et -et corruptionem *eqs.* *al.* AVG. civ. 6, 6 p. 256, 11 D. illa *theologia* . . . de diis turpia fingendo s., haec favendo -it; illa mendacia spargit, haec colligit. v. *et l. 58. 62. 65*). COMM. instr. 1, 25, 7 matura iam

messis . . . : ecce modo -e. HIL. in psalm. 118 aleph 1 p. 359, 12. 125, 11 p. 612, 24 sata sua uno quoque -ssuro. AMBR. Hel. 19, 72 in aqua labores suos seminant, ut pericula -ant (cf. VVLG. Iob 4, 8 seminant dolores et -unt eos. prov. 22, 8 mala [Sirach 7, 3]. Os. 8, 7 ventum seminabunt et turbinem -ent. 10, 13 arastis impietatem, iniquitatem -uistis. VAL. CEM. hom. 9, 1 lacrimas. v. *etiam p. 869, 60. 82*). HIER. in Gal. 6, 9 p. 432A opera, quae vel in spiritu vel in carne -amus (VVLG. Gal. 6, 9 tempore . . . suo -emus). PAVL. NOL. carm. 31, 452 lacrimis gaudia (cf. VAL. CEM. hom. 15, 3 *et p. 889, 77*). VEN. FORT. carm. 1, 9, 24 talibus officiis praemia iusta -et. *al.*

2 i. q. colligere (cf. *et l. 16. 32*): HIER. epist. 82, 1 more apum (cf. p. 889, 53) . . . quidquid dulce . . . fuit, artificii eloquio -uisti. AVG. serm. 281, 1, 1 *Christus feminas sanctas* ut -ret, fortitudine implevit.

II sensu latiore praevallet aut sola respicitur notio secandi, tollendi: *A i. q. desecare, abscindere* (*c. dat. l. 24*): *1 proprie*: *a flores i. q. carpere* (accedit notio colligendi: *l. 19*): OV. fast. 2, 706 virgā lilia summa -it (*seq.*: decussa . . . lilia). MART. 10, 93, 5 ut rosa delectat -itur quae pollice primo. PRVD. perist. 3, 202 carpite purpureas violas sanguineosque crocos -ite! CLAVD. rapt. Pros. 2, 132 germina veris. *b barbam, capillos i. q. tondere* (cf. GLOSS. I Ansil. ME 513 -ssas [messes *codd.*] quasi tonsas; de ovibus dictum): MART. 7, 95, 12 barba, qualem forcibus -it supinis tonsor haedo (IVV. 3, 186 [SCHOL.: tondet]. SERV. ecl. 1, 28 [*ad tondenti*]). HIER. epist. 147, 6, 2 crinem . . . , quem Christo -uerat virgo. DRAC. Romul. 5, 148 comam. *c virilia*

i. q. castrare, circumcidere: LACT. inst. 5, 9, 17 qui virilia sua ferro -ant. PRVD. perist. 10, 1006 hic -enda dedicat genitalia numen reciso mitigans ab inguine. RVT. NAM. 1, 388 genti *Iudaeorum*, quae genitale caput propudiosa -it. *huc spectat*: TERT. adv. Marc. 5, 13 p. 620, 24 eius erit spiritus circumcidens cor, cuius et littera -ens carnem.

2 in imag.: CIC. carm. frg. 41, 6 B. vita omnibus -enda ut fruges (*Eurip. frg. 757 βίον θερίζειν*). HOR. epist. 2, 2, 178 (*fort. pertinet etiam ad I B 2*) si -it Orcus grandia cum parvis (PORPH.: amputat; et est translatio a segete ac messoribus). MACR. Sat. 1, 8, 9 falcem Saturno . . . attributam, quod tempus omnia -at et exsecet et incidat.

B i. q. caedere, percutere, prosternere: *1 animantia (plerumque in pugna)*: VERG. Aen. 10, 512 proxima quaeque -it gladio (SEN. Phoen. 563 quae corripit igne, quae -i g. iubes. BVC. Eins. 2, 27 nec g. -imus. HOMER. 485 terga -it g. cf. LACT. inst. 7, 15, 11 gladius . . . -ens omnia et tamquam messem cuncta prosternens [HIER. epist. 14, 2, 1]. *sim.*: SIL. 10, 146 Vesulum . . . ense -it Hannibal). HOR. carm. 4, 14, 31 primosque et extremos -endo. ELEG. in Maecen. 1, 83 cum . . . renascentem -ret (*Struchtmeyer, terret codd., tereret vulgo*) . . . hydram (GERM. 543 -ret cum . . . h. Alcides). VAL. FL. 3, 671 agmina ferro . . . -am (SIL. 4, 462. 13, 218. 17, 146 *syn.* prostratis opibus). SIL. 14, 134 gregem -ite imbellem ac succidite ferro. 16, 615 hanc segetem (*sc. Hannibalis exercitum*) -e. STAT. Theb. 7, 713 comminus hunc stantem -it, hunc a poplite sectum. 9, 224 ferro colla (CORIPP. Ioh. 4, 753 Partsche [= 5, 109 Petsch.]). TERT. apol. 50, 13 plures effimur, quotiens -imur a vobis. ANTH. 102, 4 quamvis mater Medea . . . pignora cara -at. IVL. VAL. 2, 28 -endis Persicis militibus (LACT. mort. pers. 47, 2 tanta vis militum a paucis -batur [*syn. caedebatur*]). HIER. in Os. 6, 11 p. 872A. CLAVD. 8, 466 -itur pellita iuventus. 20, 146 quid stringere falcem moraris, qua populos . . . -as?

2 res: *i. q. dissecare, disicere*: STAT. Theb. 1, 633 Mors fila Sororum ense -it. *i. q. delere, consumere* (cf. p. 889, 48): SEN. Phoen. 341 frugem . . . flamma -ite natalis soli. PRVD. perist. 3, 104 respice gaudia quanta -as (cf. Lavarenne nr. 1490).

part. praes. pro subst. metōns, -entis m. (fere plur.). *i. q. messor*: LIV. 22, 1, 10 (*inde VAL. MAX. 1, 6, 5*) Antii -bus cruentas in corbem spicas cecidisse (*sim.* 28, 11, 2). PLIN. nat. 18, 133 ne lupinus -es fugiat exiliendo. TERT. ieiun. 9 p. 285, 11 prandium -ium. VVLG. Ruth 2, 3 post terga -ium (Ier. 9, 22 -is). *in comparatione*: OROS. hist. 6, 17, 5. *deriv.*: messicius(?). messivus. messio. messis. messor. messorius(?). messuarius. messura.

compos.: e-, de-, per-, praemeto.

Lambertz.

2. mēto v. s. metor.

metochē f., μετοχή. [*falso trad.*: VITR. 3, 5, 11 v. p. 891, 44.]

t. t. gramm. i. q. participium (CHAR. gramm. p. 470, 9 B. participium -ή. GRAMM. suppl. 63, 13. 213, 39): AVSON. 395, 7 p. 154 P. vale . . . Theon, -e (*Auratus, metodus V*) set ista saepe currentem indicat.

metodicus sim. v. s. meth.

metoecus (metēcus: *l. 77. 78. 79*), -ī m., μέτοικος. *i. q.*

accola, inquilinus, peregrinus, qui in aliena civitate sedem collocavit: COD. Iust. 10, 1, 4 (*imp. Diocl.*) certa forma super -is (*edd.*, met(r)ois, metrocis *codd.*) lata est, qui iussu principis in aliam civitatem translati sunt. PANEG. 5, 4, 4 pater tuus civitatem Aeduorum voluit iacentem erigere . . . -ycis (*M, metoec- Rhenanus*) undique transferendis. LIB. col. I grom. p. 234, 19 ager eius *oppidi* militi -yco (*P, mēdicio A, modico E*) est adsignatus (p. 238, 8 -icis A, metricis E).

metonymia, -ae f., μετωνυμία. saepe scrib. -nim-, interdum -nom- (SCHOL. Hor. et Stat., ADNOT. Lucan., GLOSS.) vel -num- (p. 891, 1).

lit. gr.: p. 891, 1. 11. 21. 25. 27. *acc.* -an: p. 891, 1. 3.

t. t. gramm. i. q. denominatio, verbi pro verbo positio (cf. Ernesti, *Lex. rhet. lat. s. v.*): *a definitiones*: CIC. orat. 93 hanc *trationem* [R.]

(ut in *Enn. ann. 310 trag. 88*) ὑπαλλαγὴν rhetores, ... -av (metonymian A) grammatici vocant, quod nomina transferuntur (cf. MART. CAP. 5, 512 hunc tropum [ut in *Verg. Aen. 1, 115 Cic. Catil. 1, 19*] -an g. memorarunt). FEST. p. 153, 21 -a est tropus, cum ab eo, quod continet, significatur id, quod continetur, aut superior <r>es (superiores aut superiore F) inferiore et inferior superiore (affert exempla ex *Enn. ann. 310. 487 Com. pall. inc. 64*). QUINT. inst. 8, 6, 23 nec procul ab hoc genere (sc. metaphora) discedit -a, quae est nominis pro nomine positio, cuius vis est pro eo, quod dicitur, causam, propter quam dicitur, ponere, (1) secl. Spalding, Radermacher). 9, 1, 5 in tropis ponuntur verba alia pro aliis ut in μεταφορᾷ, -a eqs. SACERD. gramm. VI 467, 7 (in cap. de tropis) -a est oratio ab aliqua propria significatione ad propriam proximitatis interpretationem descendens. haec fit modis sex eqs. (cf. CHAR. gramm. p. 359, 27 B. DIOM. gramm. I 458, 13 ISID. orig. 1, 37, 8). DON. gramm. IV 399, 15. 400, 7 -a est [dictio] quaedam velut transnominatio eqs. (CASSIOD. in psalm. 2, 4 p. 370 haec figura graece dicitur -a, latine t., quoties intellectum rei ... verbis alienis ac translaticis indicamus. 104, 38. cf. 65, 1 -a id est transmutatio). POMP. gramm. V 307, 1 -a est quaedam denominatio eqs. GLOSS.

b exempla (cf. l. 1. 3. 6): PORPH. Hor. carm. 1, 20, 10 <uva> pro vino -a τροπῶν dicitur (epist. 1, 18, 105 tropus -a [2, 1, 189 SERV. Aen. 1, 1 p. 5, 15 COMMENT. Lucan. 1, 219]). epist. 1, 16, 18 est figura per -am (SCHOL. Hor. carm. saec. 21 tropus p. -am). 1, 19, 13 -a: id quod fit pro eo qui facit, (1) del. Petsch.). DON. Ter. Eun. 732 vide tres -as. SERV. auct. Aen. 1, 177 Cererem -a (-mina C) pro frumento (cf. 10, 365). 3, 138. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 1 p. 414, 8 arma ... hic per -av bellum intellegemus (ADNOT. Lucan. 6, 270 dictum [Ps. HIL. AREL. in epist. canon. p. 208 a 25 -nom-]. EVGRAPH. Ter. Andr. 565 p. 198, 39. cf. etiam l. 23). SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 83 COMMENT. Lucan. 1, 695 SCHOL. Stat. Theb. 1, 509.

metonymicōs adv., μετωνυμικῶς. litt. gr.: l. 35. 39. i. q. per denominationem, translative: PORPH. Hor. carm. 3, 12, 4 'qualum' -s pro lanificio dixit (epist. 1, 18, 10 sq. SCHOL. Verg. Bern. georg. 1, 414 [-tanim-]. SCHOL. Hor. carm. 3, 12, 4 [-nim- aut -nom- codd.]. COMMENT. Lucan. 3, 97 [cf. 3, 76 -s (B, -nim- C) locutus est]. SCHOL. Stat. Theb. 1, 147 [-nim- aut -nom- codd.]. epod. 13, 16 -s mare intellegamus. epist. 2, 1, 193 -s Corinthus pro vasis Corinthiis (COMMENT. Lucan. 1, 19. cf. l. 33. 41). SCHOL. Verg. Bern. georg. 3, 345. SCHOL. Hor. epod. 1, 14 (om. AV, Keller). COMMENT. Lucan. 1, 695. 3, 143 (-s B, -nim- C). 4, 50 (-nim- C). 9, 432. 616. 863. GLOSS. IV dub. Plac. p. 14 Pomona ... interdum pro ubertate pomorum -s ponitur.

metopa, -ae f., μετόπη. ubique fere scrib. -oph-. t. t. archit. i. q. intersectio (cf. l. 44), intertignium (cf. l. 47), pars denticuli aut zophori (cf. l. 46): VITR. 3, 5, 11 intersectio, quae graece -η (metoc(h)e codd.) dicitur, sic est dividenda, uti eqs. 4, 2, 2 loco contextus minus certi. 4, 2, 4 utraque ... et inter denticulos et inter triglyphos quae sunt intervalla -ae nominantur. ibid. quod inter duas opas est intertignium, id -η (-pha GH) est apud eos (sc. Graecos) nominatum. 4, 3, 2. 4 triglyphi cum suis -is. 4, 3, 5 sqq.

metopium, -ī n. et metopion, -ī n., μετόπιον. scripturas depravatas v. l. 55. 57. unguenti genus, quod fit ex oleo amygdalis amaris expresso adiectis aliis speciebus (cf. neopum): PLIN. nat. 12, 123 si -o vitiata est gutta balsami. 13, 5. 8 -um (ci. Dalec.; an -on?; -o trad.). oleum hoc est amygdalis amarum expressum in Aegypto eqs. (cf. Diosc. 1, 59). Diosc. 1, 18 miscetur ei (sc. opobalsamo) ... metapiu (gr. 1, 19, 2 μετόπιον). 1, 35 amigdalinu, quod multi -um dicunt, conficitur sic eqs. (gr. 1, 33, 1. GLOSS. III 569, 55 -on: oleum a.). 1, 64 menpiu (gr. 1, 59, 1 μετόπιον). 1, 65 virtus est illi (sc. oleo Mendesio) similis -o (gr. 1, 59, 3 τῷ μετωπίῳ).

1. metōpon, -ī n., μέτωπον. i. q. frons. v. s. Criu -on (Onom. II 727, 79 sqq.).

2. metōpen, -ī n. et, quod videtur inde depravatum esse, melōpos, -ī f., μέτωπον (cf. l. 71). nomen fruticis, q. e. 'Ferula rubricaulis Boiss., F. galbaniflua Boiss. et Buhse, Peucedanum galbanifluum Baill.' (cf. Berendes, Diosc. Arzneimittell. p. 322): PLIN. nat. 12, 107 iuxta quod (sc. Hammonis oraculum) gignitur hammoniacy lacrima arbore, quam -on (-ona var. l.) appellant (cf. q. s. et Diosc. 3, 83, 1 [v. infra l. 71]). SOL. 27, 47 arbor est melopos nomine, ex qua profluit lentus umor eqs. (inde ISID. orig. 17, 7, 13 melopos arbor in Africa Punica lingua vocata, ex qua eqs.). Diosc. 3, 93 galbanu lacrimus est ferulae, nascens in Syria, multi -on vocant (gr. 3, 83, 1 μέτωπον [μετόπιον trad., cf. 1, 59, 1 ubi μέτωπον un. cod., μετόπιον rell.]).

metōposcopus, -ī m., μετωποσκόπος. is, qui hominis sortem e frontis eius aspectu vaticinatur: PLIN. nat. 35, 88 quendam ex facie hominum divinantem, quos -os vocant, ex iis (sc. imaginibus) dixisse aut futurae mortis annos aut praeteritae. SVET. Tit. 2 -um ..., ut Britannicum inspicere, ... affirmasse eqs. Brandt.

1. mētor, -ātus sum, -ārī et mēto, -āvī, -ātum, -āre. a meta. de originatione cf. p. 894, 18. de genere: PROB. inst. gramm. IV 187, 16 (inter neutropassiva) audeo, gaudeo, soleo, -o, fido. PRISC. gramm. II 379, 11 -or (inter communia) tam activa quam passiva significatione. 396, 13 ancipiti terminatione in una eademque significatione ... antiqui ut ... -o et -or. vi pass.: stirp. praes. (gerundiv.: inde a SEN. benef. 7, 3, 2): inf. (cf. dimetari vol. V I, 1195, 69): CAES. civ. 3, 13, 3 LIV. 44,

7, 2? PAVL. FEST. p. 123, 13 SCHOL. Hor. carm. 2, 15, 15. ind.: SEN. Thy. 462 (v. l. 74). COMMENT. Lucan. 5, 374 (v. l. 33). fut.: VVLG. num. 34, 10. stirp. perf.: part.: HIRT. Gall. 8, 15, 2 HOR. sat. 2, 2, 114 carm. 2, 15, 15 LIV. 44, 37, 1 IVL. VAL. 1, 27 bis. AVSON. Mos. 9 AMM. 27, 2, 5. 28, 4, 19 (v. infra l. 16). 31, 9, 1 et v. l. 34. 62. 63. PAVL. NOL. carm. 21, 481. 28, 88 CYPR. GALL. gen. 545 lev. 34 et v. l. 65. p. 893, 11. MART. CAP. 1, 27 SIDON. carm. 2, 274. cf. p. p. p. pro subst. -ātum: p. 893, 82 sqq. formae act.: stirp. praes.: inf.? v. l. 69. ind. (cf. p. 891, 80. 83. 893, 48): impf.: CVLEX 174 IORD. Rom. 294. stirp. perf.: IORD. Rom. 309 GREG. TVR. vit. patr. 5, 2 (v. infra l. 42). e verbi dep. formis rarioribus nota imper. -are: AVSON. Mos. 419. de notione (cf. l. 22. 26. 30. 31. 69. p. 893, 47. 74): CHAR. gramm. p. 465, 13 B. -or μετῶν, -tus sum. de diff. q. e. inter -or et metior: DIOM. gramm. I 378, 8 v. p. 883, 37. SERV. georg. 2, 274. inde a COEL. hist., CAES. [e con.: l. 33. p. 893, 70: in l. corr.: AMM. 28, 4, 19 digitis ut (et V) -tis abut (ue id V). v. app. crit. inc. ad -ari an ad metiri (cf. et l. 74. 83. p. 893, 16. 24. 38. 41): LVCAN. 6, 32 (antea: ut ... hostem cingeret ... aggere) -atur (metitur al.) terras oculis eqs. STAT. silv. 5, 2, 43 metiri (-ari Itali et vulg.) Bolanus agros sc. castris.]

I sensu primario i. q. vel adhibito instrumentorum (metae, perticae, al.) auxilio vel mero animi (infra l. 79), oculorum iudicio actui dimetiendi operam dare (GLOSS. χωρομετῶν): A de agrimensorum sim. opera (passim add. ubi [infra l. 37. 41 sqq. al.], quo modo [infra l. 34. 39. 62. 63. al.]): 1 in castris praeparandis, limitandis, locandis (obi. vallum infra l. 63; spatium infra l. 66):

a sensu strictiore: PAVL. FEST. p. 123, 13 v. vol. III 549, 36. VEG. mil. 3, 8 p. 82, 10 in -andis c. ... locum bonum legere eqs., ... ita ... ab agrimensuris podismum mensurae colligi oportet, ut eqs. b sensu latiore de imperatoris opera castra locantis, constituentis (SCHOL. Verg. Veron. georg. 2, 274 verbum de c. locandis [SCHOL. Hor. carm. 2, 15, 15. GLOSS. L III Abstr. ME 33 -ari constituere vel locare]. COMMENT. Lucan. 5, 374 certo itinere confecto cotidie c. -antur [Usener, mut. codd.]. inter negotia imperatoria: PANEG. 2, 10, 3 c. -ari. AMM. 25, 11, 11 salubriter et caute c. -ta): α sensu activo:

COEL. hist. 41 v. vol. III 549, 37. SALL. Iug. 106, 5 Sulla ... ortu solis c. -batur (sic de imperatore [cf. l. 33]: LIV. 27, 48, 2 cum c. -ari Poenus in tumulo super fluminis ripam vellet. 35, 14, 9 c. -ari primum docuisse Pyrrhum [AMM. 24, 1, 3 P. ... c. -andi scientissimus]. 36, 10, 12 c. -tus latius quam pro copiis. PLIN. nat. 18, 32 C. Marii peritia c. -andi. FRONTIN. strat. 2, 3, 9 TAC. ann. 1, 63, 5. 2, 8, 4. 13, 41, 1 FLOR. epit. 2, 6, 36. 50 apud Metaurum. al. GREG. TVR. vit. patr. 5, 2 p. 678, 20 in ... vici prata c. -asset). LIV. 21, 48, 6 Romanos -antis c. (29, 28, 1 in ... tumulis. 34, 28, 3. cf. CYPR. GALL. iud. 369. abs. [l. 51. p. 893, 80] obi. facile supplendo aliter: LIV. 37, 38, 6 R. ... posuerunt c.; -antibus et muniendo occupatis eqs.). 44, 7, 22 (v. l. 59).

44, 36, 6 -rentur primi ordines frontem castrorum. CVRT. 3, 8, 19 -ari suos c. ITIN. Alex. 35 praemissos c. -tum. ITIN. Anton. Plac. rec. A 41 c. -ti sunt. VVLG. num. 1, 52 v. vol. III 549, 45. III reg. 20, 27 contra eos. MARCELL. chron. II p. 98, 512, 4 IORD. Rom. 309. inde ab HIER., ut videtur (sed cf. supra l. 47. 48), uno verbo castrametor, v. vol. III 543, 63 sqq., ubi add.: IORD. Get. 26. 292. abs. (cf. p. 893, 80) i. q. castra ponere, habere; considerare: ITALIA I Macc. 3, 42 rec. B exercitus -batur (gr. παρεμβάλλουσιν, Vulg. adplicabat) in finibus eorum.

11, 67 rec. B exercitus ... -ti sunt (gr. παρενέβαλον, Vulg. adplicuerunt) apud eqs. VVLG. num. 1, 50 per gyrum tabernaculi -buntur sc. levitae. 3, 23 post tabernaculum -buntur ad occidentem. III Esdr. 8, 43 -ti fuimus (gr. παρενέβαλομεν) illuc triduo. β pass. (v. etiam l. 27. 33. 34): CAES. civ. 3, 13, 3 v. vol. III 549, 40. HIRT. Gall. 8, 15, 2. LIV. 44, 7, 2 secundis castris pervenit ad Dium -arique (sensu act. sec. H. J. Müller) sub ipso templo ... iussit. 44, 37, 1 -ta c. impedimenta conlocata. SEN. benef. 7, 3, 2 -anda in ripis hostilibus c. SPART. Sept. Sev. 8, 9 locum c. -andorum. AMM. 24, 4, 6 -tis ... salubrius c. 24, 8, 7. 27, 2, 5 vallo oportune -to (31, 9, 1). 31, 3, 5 oportune. VVLG. num. 1, 51 cum c. -anda sc. erunt (corr. vol. III 543, 71, v. app. crit.). CYPR. GALL. exod. 1134 populus -ta in c. locatus. Ios. 4 c. ... -ta ... imponere ripae. SIDON. carm. 2, 274 -to spatio castrorum.

2 in similibus agrimensorum (auguris l. 77 sqq.), architectorum al. negotiis: a spectat ad agros dimetiendos, dividendos (NON. p. 137, 12 -ari [-are codd.] partire ... Vergilius georgicorum lib. II [v. l. 71]. Caelius [v. supra l. 35]): VERG. georg. 2, 274 (de vinea instituenda) si pinguis agros -bere (SERV. ad l. eliges. SCHOL. Bern. dispones et eliges. SCHOL. Veron. v. supra l. 30) campi (LIV. 21, 25, 5 triumviros agrum -antis. SEN. Thy. 462 nullus mihi ultra Getas -atur [metitur A] ... ager. cf. DIRAE 45 pertica qua[e] nostros -ta est ... agellos [HOR. sat. 2, 2, 114 -to in agello ... mercede colonus]). PLIN. nat. 2, 175 latissima rura -tus. AVSON. Mos. 9 arva ... -ta colonis.

b ad regiones inaugurandas: LIV. 1, 10, 6 (verba Romuli sollemnia; cf. E. Norden, Aus altröm. Priesterbüchern p. 88 adn. 1) templum his regionibus, quas modo animo -tus sum, dedico eqs. c ad partes aedificii disponendas: HOR. carm. 2, 15, 15 decempedis -ta privatis ... porticus (SCHOL. ad l.: mensurata, disposita. HIER. epist. 14, 6, 1 amplas p. et ingentia tectorum spatia -aris [metiris al.]). PRVD. perist. 11, 151 -ando eligitur tumulo locus. psych. 825 Concordia ... -tura novum iacto fundamine [Dittmann]

50 ut videtur (sed cf. supra l. 47. 48), uno verbo castrametor, v. vol. III 543, 63 sqq., ubi add.: IORD. Get. 26. 292. abs. (cf. p. 893, 80) i. q. castra ponere, habere; considerare: ITALIA I Macc. 3, 42 rec. B exercitus -batur (gr. παρεμβάλλουσιν, Vulg. adplicabat) in finibus eorum.

11, 67 rec. B exercitus ... -ti sunt (gr. παρενέβαλον, Vulg. adplicuerunt) apud eqs. VVLG. num. 1, 50 per gyrum tabernaculi -buntur sc. levitae. 3, 23 post tabernaculum -buntur ad occidentem. III Esdr. 8, 43 -ti fuimus (gr. παρενέβαλομεν) illuc triduo. β pass. (v. etiam l. 27. 33. 34): CAES. civ. 3, 13, 3 v. vol. III 549, 40. HIRT. Gall. 8, 15, 2. LIV. 44, 7, 2 secundis castris pervenit ad Dium -arique (sensu act. sec. H. J. Müller) sub ipso templo ... iussit. 44, 37, 1 -ta c. impedimenta conlocata. SEN. benef. 7, 3, 2 -anda in ripis hostilibus c. SPART. Sept. Sev. 8, 9 locum c. -andorum. AMM. 24, 4, 6 -tis ... salubrius c. 24, 8, 7. 27, 2, 5 vallo oportune -to (31, 9, 1). 31, 3, 5 oportune. VVLG. num. 1, 51 cum c. -anda sc. erunt (corr. vol. III 543, 71, v. app. crit.). CYPR. GALL. exod. 1134 populus -ta in c. locatus. Ios. 4 c. ... -ta ... imponere ripae. SIDON. carm. 2, 274 -to spatio castrorum.

2 in similibus agrimensorum (auguris l. 77 sqq.), architectorum al. negotiis: a spectat ad agros dimetiendos, dividendos (NON. p. 137, 12 -ari [-are codd.] partire ... Vergilius georgicorum lib. II [v. l. 71]. Caelius [v. supra l. 35]): VERG. georg. 2, 274 (de vinea instituenda) si pinguis agros -bere (SERV. ad l. eliges. SCHOL. Bern. dispones et eliges. SCHOL. Veron. v. supra l. 30) campi (LIV. 21, 25, 5 triumviros agrum -antis. SEN. Thy. 462 nullus mihi ultra Getas -atur [metitur A] ... ager. cf. DIRAE 45 pertica qua[e] nostros -ta est ... agellos [HOR. sat. 2, 2, 114 -to in agello ... mercede colonus]). PLIN. nat. 2, 175 latissima rura -tus. AVSON. Mos. 9 arva ... -ta colonis.

b ad regiones inaugurandas: LIV. 1, 10, 6 (verba Romuli sollemnia; cf. E. Norden, Aus altröm. Priesterbüchern p. 88 adn. 1) templum his regionibus, quas modo animo -tus sum, dedico eqs. c ad partes aedificii disponendas: HOR. carm. 2, 15, 15 decempedis -ta privatis ... porticus (SCHOL. ad l.: mensurata, disposita. HIER. epist. 14, 6, 1 amplas p. et ingentia tectorum spatia -aris [metiris al.]). PRVD. perist. 11, 151 -ando eligitur tumulo locus. psych. 825 Concordia ... -tura novum iacto fundamine [Dittmann]

75 est ... agellos [HOR. sat. 2, 2, 114 -to in agello ... mercede colonus]). PLIN. nat. 2, 175 latissima rura -tus. AVSON. Mos. 9 arva ... -ta colonis. b ad regiones inaugurandas: LIV. 1, 10, 6 (verba Romuli sollemnia; cf. E. Norden, Aus altröm. Priesterbüchern p. 88 adn. 1) templum his regionibus, quas modo animo -tus sum, dedico eqs. c ad partes aedificii disponendas: HOR. carm. 2, 15, 15 decempedis -ta privatis ... porticus (SCHOL. ad l.: mensurata, disposita. HIER. epist. 14, 6, 1 amplas p. et ingentia tectorum spatia -aris [metiris al.]). PRVD. perist. 11, 151 -ando eligitur tumulo locus. psych. 825 Concordia ... -tura novum iacto fundamine [Dittmann]

80 dedico eqs. c ad partes aedificii disponendas: HOR. carm. 2, 15, 15 decempedis -ta privatis ... porticus (SCHOL. ad l.: mensurata, disposita. HIER. epist. 14, 6, 1 amplas p. et ingentia tectorum spatia -aris [metiris al.]). PRVD. perist. 11, 151 -ando eligitur tumulo locus. psych. 825 Concordia ... -tura novum iacto fundamine [Dittmann]

templum. **d** ad urbis condendae formam describendam: PLIN. nat. 5, 62 -tus est eam (*Alexandriam*) Dinochares architectus ... xv passuum laxitate eqs. (7, 125). IVL. VAL. 1, 27 p. 36, 26 -tae primum discretataeque urbis (*ibid.* p. 36, 28 lineae ductae ab architectis ... quibus spatium et descriptio -tae u. notaretur. HEGES. 3, 5, 2 -andae u. spatia). **e** ad fines determinandos: PLIN. nat. 6, 57 Posidonius ab ... ad ... -tus est *Indiam*; ... *Galliam* (ab) ... ad ... -batur. VVLG. num. 34, 10 inde -buntur (*de hebr. v. Kittelii app. crit.*; gr. καταμετρήσετε, *Itala Lugd. et Mon. demetietis, v. vol. VI, 1195, 35*) fines contra orientis plagam de ... usque eqs. CYPR. GALL. Ios. 451 cetera (*i. ceterae partes terrae*) novem tribubus -ta traduntur.

B de aliorum in rebus quibuslibet dimetiendis, determinandis opera: **1** i. q. mensurare, mensuram facere: **a** sensu locali: Ov. fast. 1, 309 sub tucibus caelum -bimur illis astronomis (*cf. MART. CAP. 1, 27 circulis [sc. planetarum] ... -tis*). STAT. Theb. 6, 676 alternis Alpheon utrimque (utrumque *P, Klotz*) ... -ari (*P, metiri ω*) ripis (*sc. ad latissimam riparum distantiam inveniendam*). GELL. 1, 1, 2 curriculum stadii ... Herculem (*cf. p. 884, 38*) pedibus suis -tum. TERT. anim. 9, 1 p. 310, 6 longitudinem ... et latitudinem et sublimitatem, quibus -antur corpora philosophi. virg. vel. 17 p. 909, 4 Oe. nobis dominus ... revelationibus velaminis spatia -tus est (*i. velaminum mensuras indicavit*). **b** sensu temporali: **a** generatim (*cf. meta i. q. finis p. 867, 1 sqq.*): AMBR. Nab. 8, 38 adhuc tempora tibi vivendi longa -aris? (*metiris, meditaris al.*; gr. *Basil. Migne 31, 273° μακροὺς σεαυτῷ τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς ἐπηξας*). CYPR. GALL. gen. 545 -ti terminus aevi. EPIST. pontif. 304 Migne 20, 538A paucioribus verbis tantorum malorum -bor compendium. **β** speciatim in re metr. *de versu certis pedibus dimetiendo*: CYPR. GALL. lev. 34 -to edicere versu.

2 fere i. q. instituere, struere (*sec. locut. q. e. 'castra -ari'*): GRATT. 102 per non adsueta -antem retia valles. PLIN. nat. 6, 143 Scenitae ... a tabernaculis cognominati, quae ciliciis -antur, ubi libuit.

II notionibus secundariis: **A** inde, quod locorum descriptio ab agrimensore ambiente et diligenter omnia circumspiciente colligitur, abiit in significationes: **1** ambiendi diligenterque examinandi: CVLEX 174 -bat sese circum loca serpens. IVST. 37, 3, 5 opportuna quaeque victoriae suae (*dat.*) -tus est. **2** ambiendi: SEN. Phaedr. 506 nemoris ... densa -atur (*metitur al.*) loca ... sedesque putas (*v. app. crit.*). SIL. 6, 58 per noctem -antur (*i. fugientes pererrant*) agros. *e coni.*: FVLG. myth. 1 praef. p. 6, 16 dum ... colles spatianti -rem (*Ellis, metirer Marc. meterem cett. codd., Helm*) passu. **3** diligenter examinandi: ITIN. Alex. 24 consilia bellica longe tutius oculi -antur. *pendet enunt. interr.*: SOL. 10, 13 ut de excelsiori specula -entur grues, quas petant terras.

B inde, quod ad loca castris idonea eligenda praemitti solebant agrimensores (*cf. p. 879, 2 sqq. 892, 47*), ortae sunt significationes: **1** dimetiendo praeparandi, in usum futurum eligendi (GLOSS. *ἐτοιμάζω* praeparo, paro, comparo, -o): NEMES. cyn. 6 *Apollo* late campos -tus apertos ... ducit (*sc. vatem*) per avia. SOL. 32, 23 *crocodilus* -atur locum nido naturali providentia (PANEG. 5, 6, 8 novis vitibus [*cf. p. 892, 71*] l. -ari. VVLG. deut. 1, 33 praecessit vos in via et -tus est l., in quo tentoria figere deberetis. HIL. gen. 36 locos ... -antur semina iussu creatoris). PANEG. 2, 6, 3 animus venturus in corpus dignum prius -atur hospitium (PAVL. NOL. carm. 21, 481 in ... Felicis tectis ... -ta ... hospitia. *cf. etiam l. 79*). 6, 17, 3 naturam ipsam magnis mentibus domicilia corporum digna -ari (*cf. SIDON. epist. 4, 6, 2 in pectoribus matronarum ... sibi sit ... sanctitas ... -ta domicilium*). AVSON. Mos. 419 (*ad Rhenum Mosellae aquas excepturum*) spatiumque novi -are fluenti. PAVL. NOL. epist. 44, 5 p. 376, 18 sibi habitacula (*cf. etiam l. 76*) secreta -ti sunt. PS. AVG. serm. ed. Mai 75, 4 caeci manus -antes itinera. RVT. NAM. 1, 345 litorea noctis requiem (*i. quiescendi locum*) -amur harena. ALC. AVIT. carm. 2, 332 regni sedem -ta voluptas.

2 praecedendi (*l. 66*), comitandi (*non nisi part. praes. c. obi. l. 66*): SERM. RevBén. 57, 1947 p. 125, 91 (= PS. AVG. serm. ed. Caillau 1^a p. 5, 31^m) -antes angeli nubem corporis Christi in caelum ascendentis ianitoribus exclamant angelis: attollite portas eqs. VICT. VIT. 2, 50 episcopus pergit cum eo -ante officio clericorum ad fontem (2, 51 fit strepitus gaudio -ante irrevocabili populorum. *e coni.*: *ibid.* 1, 48 discussione -ante *i. procedente* [discussionem et ante *codd.*, *corr. Petschenig*] amissa domo vel substantia). 3, 46 quem ... -antibus lacrimis miserat legatum in caelum.

C retrograde a mētātum, -i: *i. q. habitare, tenere* (*cf. p. 892, 52. GLOSS. manere*): **1** c. acc.: TERT. adv. Val. 23 p. 200, 11 -atur medietatem (*sc. partis mundi*) aeon *Valentinianorum*. PAVL. NOL. carm. 21, 380 Campanis -anda locis habitacula fixi (27, 397 -anda bonis h. digne. *cf. etiam l. 59*). 28, 88 cuncta ... vicanis circum -ta colonis. 28, 281 qua (*forma*) me ... Christo -andum ponere possim. epist. 18, 5 p. 132, 17 familiare -antur hospitium (*cf. etiam l. 54*).

2 abs.: PAVL. NOL. carm. 27, 155 suscipiens humili -antem in pectore Christum. 28, 70 tectis qui -bantur in illis.

part. perf. pass. pro subst. mētātum, -i n. *de formis* (*cf. mētātus, -ūs p. 879, 74 sqq.*, quo certa declinationis quartae exempla retinimus. *inc.* [*cf. p. 879, 75*]: GREG. TVR. Iul. 28 p. 576, 10 cum ...

-u [*'on peut lire -o'* Bonnet, *Lat. de Grég. p. 338*] se reddidisset): *sing.*: nom. -um: v. *infra l. 18*. *gen.* -i: v. *infra l. 22*. *dat.* -o: GREG. TVR. Franc. 10, 2 p. 482, 5 direptam speciem ... -o detulit ([*v. etiam l. 1*]. *at ibid.* p. 483, 5 exstat metatus v. p. 879, 79).

5 *abl.* -o: v. *infra l. 33*. *plur.*: nom. acc. -a: v. *l. 11 sq. 28. 30*. *gen.* -orum: v. *l. 25 sqq.* *abl.* -is: v. *infra l. 24*. *saepissime occurit acc. sing. -um* (*l. 21. 23. 34 sqq. apud GREG. TVR. 23^{ies}*). *in serm. gr.*: NOVELL. Iust. 130, 9 *μητατ-ter* (*v. infra l. 30 sq.*). PAP. Flor. I 15, 12 (*a. 563*) ἀπὸ στάβλῳ (*i. στάβλον?*) μιτάτου (*σταβλομητάτου uno verbo [i. q. καταλύματος] intellegendum censet Wessely, Wkl Ph. 23, 1906, 427*). MALALAS p. 347, 18 μιτάτα. CONST. PORPH. caer. aul. Byz. 1, 28 p. 159, 1 τὸ μητᾶτον. 1, 87 p. 393, 9 ἐτοιμάσαι τὰ μητᾶτα αὐτῶν (*sc. τῶν πρεσβευτῶν*). p. 393, 10. *al.* *de notione*: GLOSS. ἐτοιμασία. *infra* (*l. 34 sq.*) *in gr. respondet καταγωγή*.

15 *i. q. habitaculum vel hospitium in usum advenarum praeparatum* (*cf. supra p. 893, 47 sqq.* ISID. orig. 15, 3, 10 [*antea*: hospitium ... ubi quis ad tempus hospitali iure inhabitat et iterum inde transiens migrat] inde et -um, quia mutatur. *v. etiam Bonnet, Lat. de Grég. p. 290*): **1** *militum* (*cf. habitaculum vol. VI 2466, 44, hospitium ibid. 3041, 10 sqq.*): **a** *sing.*: COD. Theod. 7, 8, 15 in alterius (*sc. domo*) sibi -um ... vindicandum (COD. Iust. 12, 40, 9, 1. 12, 40, 9, 4). NOVELL. Theod. 25, 2 -i onere sit immunis. GREG. M. epist. 9, 207 p. 195, 3 nullus illic (*sc. in monasterio*) -um (hospitium *al.*) accipiat. **b** *plur.*: COD. Theod. 7, 8^{tit.} de -is (NOVELL. Theod. 25^{tit.} COD. Iust. 12, 40^{tit.}). 7, 8, 16 pr. domus aliena ... a -orum molestia (7, 8, 16, 1 COD. Iust. 12, 19, 9). NOVELL. Theod. 25, 1 domos ... -orum praebendorum onere liberasse (COD. Iust. 2, 7, 22, 2). COD. Iust. 2, 7, 24, 2 aediculas ... -orum nomine molestari. 12, 40, 9 pr. -a in suis domibus praestant (*syn. ibid. hospitia*). 12, 40, 11 -orum ... vacationem. NOVELL. Iust. 130, 9 -orum (*gr. μητᾶτων*) dationis. *ibid.* accipere sibi -a (*ibid. iterum -a [gr. μητᾶτα bis]*).

2 *aliorum, maxime eminentioris vel civilis vel clerici ordinis (non nisi sing.)*: CASSIOD. hist. 4, 25 p. 975^c in vicino episcoporum -o (*gr. Theodoret. 2, 9, 3 p. 120, 5 P. καταγωγῆς*). *ibid.* p. 976^B ad -um episcoporum ([*gr. ibid. p. 121, 8. 10 καταγωγήν, altero loco lat. habitaculum*]. GREG. TVR. Franc. 3, 7, 5, 18 bis [*syn. mansio*]. 6, 6, 7, 29 bis [*syn. mansio*]. 8, 2 [*syn. mansio*]. 10, 2 bis. *al.*). GREG. TVR. Franc. 3, 15 prosecutus est eum ... in -um eius. 5, 39 ancillam defigi ante -um. 8, 44 apud -um suum remorati. 9, 6 ad basilicam ... martyris -um habebam (10, 15 ubi Basina -um habebat. VITA Caes. Arel. 2, 24). 10, 2. glor. mart. 43 legati -um accipiunt. Iul. 28 (*v. p. 893, 84*). Mart. 4, 21 ut -um requirens hominis cuiusdam ingrederetur hospitium.

deriv.: metatio, metator, metatura, metatus. *comp.*: castrametor; dimeto, praemeto; immetatus. *Dittmann.*

2. metor v. p. 888, 52.

1. mētra, -ae f., μήτρα. *i. q. matrix, vulva*: PRISCILL. tract. 3, 69 p. 53, 25 virginalem -am in ministerium divini verbi ad concipiendum ... habitaculum corporis patuisse. PS. PHILO antiq. 24, 8 plas-mavi eum in -a eius eqs. 32, 1 de -a sterili. 42, 1 conclusit deus -am tuam. *al.*

2. metra (= merra *sc. μέτρα? merta? Niedermann in plag.*) genus unguentum (-ti *cod. Epin.*) GLOSS. V 372, 41.

metrālīter adv. a metrum *sec. mensuraliter*. *i. q. mensurate, ad mensuram*: CHIRON 223 sagittam subicies ... ut peritoneon ipsum aperias. -r facies, ne intestina laedas (*cf. Veg. mulom. 1, 43, 3 ad mensuram ... peritoneum aperies*).

mētrenchytēs, acc. -ēn m., μητρογχύτης. *i. q. instrumentum, quo fit clyster uterinus*: SORAN. p. 99, 14 per ferramentum illud, quod -es (*metrē citū h*) dicitur, universa medicamina possumus infundere. CASS. FEL. 78 p. 191, 2 encolpizabis per corneum -en. p. 191, 4 si ... -en non inveneris, per enetera ... id facies (*utrobique metretiscen sim. codd.*). ORIBAS. syn. 9, 42 add. 2 p. 353 incymatizas ... per clystere aut mitrencitu (*Aa, mitrincito Ab*) eqs.

metrēta, -ae f. (m.?: l. 69), ὁ μετροητής. *de orig.*: AVG. in euang. Ioh. 9, 7^m *nomen mensurae est -a et a mensura accepit nomen ista mensura. μέτρον enim mensuram dicunt Graeci: inde appellatae -ae (inde EVCHER. instr. 2 p. 159, 7. cf. ISID. orig. 16, 26, 9 -a [dett., metrum mell., Linds.] est mensura liquidorum eqs.)*. *masc.*: CAIVS dig. 18, 1, 35, 5. 7 (*in parte codd. pro fem. habetur*). *cf. etiam l. 79*. *de notione v. l. 65. 79. p. 895, 30. in textis gr. subest μετροητής (p. 895, 13. 18), cui voc. gr. alibi cadus (cf. Plin. nat. 14, 98 cum Diosc. gr. 5, 25) vel amphora (cf. Diosc. 5, 39 et 5, 47 cum gr. 5, 18, 2 et 5, 25) respondet. de re v. Hul'sch, Griech. u. röm. Metrol. 2 101. 584. Wilh. Becher, RE Suppl. VII 448. A. Oxé, RhM. 89, 1940, 135 sqq.* [*dub.*: IVVENC. 2, 140 sex ... vascula, quae ternis aperirent ilia is (*metris v. l., Marold, sed cf. p. 895, 21 et Huemer, WSt. 2, 1880, 107*).]

1 *i. q. mensura liquidorum (fere olei [expresse v. p. 895, 7] vel vini; aridorum: p. 895, 13)*: *definitur dimensio*: GAUDENT. serm. 9, 25 G. duae (duo B) -ae vel tres [id est amphorae vel duae vel tres, (*l. om. Ω. cf. p. 895, 30 et AVG. in euang. Ioh. 9, 7^m -as ... dicit mensuras quasdam tamquam si diceret urnas, amphoras vel si quid huiusmodi*. GLOSS. -a amphora dimidia). EVCHER. instr. 2 p. 159, 5 -a una ... habet sextarios centum (METROL. p. 142, 1 [*in cap. 'de mensuris in liquidis'*] duo bati -am faciunt, quod sunt sextarii c). EPIPHAN. de [R.]

mensur. 11 modum *artabae* (sc. *sextariorum* LXII) secundum scripturam continet et -a mensura. 29 *chus* est duodecima pars -ae. *i. q. quantitas mensuram -ae adaequans* (forsitan l. 4, 7, 9 potius ad 2 referas): PLAVT. Merc. 75 navem, -as quae trecentas tolleret. COLVM. 12, 22, 1 picis liquidae... -am adde in labrum. 12, 40 *vini* partem decimam, quot -as efficiat, considerato et totidem -as aquae dulcis... addito. MART. 5, 16, 7 plurimus Hispanas mittet mihi nauta -as (sc. *olei*). GAIUS dig. 18, 1, 35, 5 si vinum ita venierit, ut in singulas amphoras, item oleum, ut in singulos (cf. p. 894, 68) -as... certum pretium diceretur. *ibid.* iterum. 18, 1, 35, 7 si ex oleario pars venierit veluti -ae centum. *ibid.* pretium omnium centum -arum. SCAEV. dig. 19, 2, 61, 1 *olei* -is tribus milibus impositis. ITALIA III reg. 18, 32 (Lucif. Athan. 1, 17 p. 96, 25) foveam, quae caperet duas -as sem(in)is (*μετρον*), *Vulg.* quasi per duas aratunculas). IREN. 5, 33, 3 (ex *Papia*) *vini*. PALLAD. 11, 14, 17 in optimi musti -a una... absinthii octo uncias... demittes (cf. 12, 20, 1. 3 *olei*). VVLG. II par. 2, 10 servis tuis dabo... *vini* viginti milia -as. 4, 5 *mare fusile* capiebat... tria milia -as (*hebr. utrobique* ברי). Ioh. 2, 6 *hydriae*... capientes (cf. l. 17. 30. CASSIOD. in psalm. 26 concl). singulae -as (*μετρον*) binas vel ternas (cf. l. 13. 21. *allegorice interpret.* GAVDENT. serm. 9, 28. 33sq. G. AVG. in euang. Ioh. 9, 7^{ex}. FAVST. REL. serm. 7 p. 249, 28. ARATOR act. 2, 892 ternas capiunt sex vasa -as [cf. p. 894, 75], quae veteri de lege novo rubuere liquore).

2 *i. q. vas, dolium, cadus* (cf. l. 3): *generatim*: CATO agr. 100 oleum si in -am novam inditurus eris (cf. capp. 109 o. si in -am addes). *ibid.* -a oleum non bibet... et ipsa -a firmior erit. COLVM. 12, 49, 11 *vasa fictilia* tamquam olivariae -ae imbuuntur liquida gummi. 12, 53, 2 -am linito. *ibid.* apertae -ae si quid fecis... faucibus inhaerebit. 12, 53, 3 aromata... in eandem -am reponito (*syn.* 12, 53, 1 *vas olearium* quam maximum). Ivv. 3, 246 hic tignum capiti incutit, ille -am (SCHOL.: *vas, quod amphoram capit*). LIB. pontif. p. 54, 8 (*inter vasa ecclesiastica*) -as III ex argento... portantes medemnos x (*sim.* p. 57, 20. 65, 16 -a, -am, -es, *metreas codd.*). *speciatim i. q. vas, ad quod mensuram examinamus*: CIL IX 2854 *panarios fabricandos ex metr(eti)s et ponderib(us) iniquis*.

deriv.: *metretarius*. *v. Onom.*

metrētarius, -ī *m.* a *metreta*. *i. q. mensor mensurarum liquorum* (cf. A. M. Collini, *Epigraphica* 1, 1939, 125): INSCR. Epigraphica 1, 1939 p. 122 n. 1. 2 (*in aris Solis et Lunae; a. 150*) collegii Herculis -orum, quod consistit ad salicem (cf. Kahn, *Mnemos.* s. III vol. 10, 1941, 157 sq.).

metriasmos, (-ī) *m.*, *μετριάσμος*. *t. t. rhet. i. q. mediocritas* (sc. *figura deminutionis*): CASSIOD. in psalm. 30, 15 *figura est -os, quae latine dicitur mediocritas, quoties rem magnam mediocri relatione proferimus*. 34, 15 hoc schema -os, id est mediocritas dicitur *eqs.*

**metricus*, -a, -um, *μετρικός*. *f. gr. -ής*: l. 73. [l. v. dub.: PRISC. gramm. III 266, 20.]

A *generatim i. q. certis mensuris modulatus*: PLIN. nat. 11, 219 arteriarum pulsus... in modulos certos legesque -as per aetates... discriptus ab Herophilo. CLAUD. MAM. anim. 1, 6 p. 42, 20 ex quorum *elementorum* -o pro portione conventu (l. Engelbrecht, -a proportionem c. *codd.*) compactis rate dimensionibus... corpus efficitur.

B *technice*: 1 *in arte gramm. de numeris orationis vel metris versuum*: a *adi.*: α *i. q. numeris certis compositus*: QVINT. inst. 9, 4, 48 sunt hi (sc. *rythmi velut dactylus vel iambus*) et -i pedes (9, 4, 52 -is... p., <qui>... reperiuntur in oratione. MAR. VICTORIN. gramm. VI 39, 16). DIOM. gramm. I 434, 35 *structura* (473, 17 congruenti rythmo ac pede composita -a s.). 473, 7 *compositionis*. AVSON. 195, 10 p. 53 P. epos. CASSIOD. inst. 2, 1, 2 *dictionem prosalem -amque*. GREG. TVR. Franc. 1 praef. p. 31, 5 versu (*opp. stilo prosaico*). ISID. orig. 6, 2, 17 *carmine*. β *i. q. ad metra pertinens*: Ps. CENS. frg. 9, 1 prior est *musica inventione -a*. PROB. inst. gramm. IV 50, 22 *propter rationem -am* (53, 12. 15 r. *structurarum vel -am*. 68, 21 MAR. VICTORIN. gramm. VI 3, 5 [B]. DIOM. gramm. I 421, 30 SERV. Aen. 9, 49. *al.*). MAR. VICTORIN. gramm. VI 35, 7 *artis* (AVG. epist. 26, 4 SCHOL. Ter. p. 79, 7. v. et l. 72 et cf. SEDVL. op. pasch. 1, 1 p. 176, 10 -ae *numerus disciplinae*). 206, 1 (C) *ars Palaemonis de -a institutione*. DIOM. gramm. I 494, 11 *regulam*. 501, 30 modi -i sunt sex *eqs.* VLT. SYLL. gramm. IV 259, 4 *necessitate*. MART. CAP. 3, 326 si *rythmicum* quid -umque... assumpseris, profecto *Musices impetu*... discerperis, *Grammatica*. 5, 522 *iure -o*. SIDON. epist. 4, 8, 5 si quid *incus -a* produxerit. ARATOR ad Vigil. 23 -a vis sacris non est incognita libris.

b *subst.*: α *f. -ής* (l. 73) vel -a (sc. *ars*), -ae: GELL. 16, 18; 5 est et alia species *καρονικῆς*, quae appellatur -ής, per quam syllabarum longarum et brevium et mediocrium et modus congruens cum principiis geometriae aurium mensura examinatur. MART. CAP. 9, 936 v. vol. VI 2538, 28. SIDON. epist. 5, 2, 1 *musica ponderat*... et -a modulatur. CASSIOD. inst. 2, 5, 5 -a est, quae mensuram (mensuras ΦΔ) diversorum metrorum probabili ratione cognoscit (*inde* ISID. orig. 3, 18, 2). in psalm. 80, 3. β *m. -us*, -i: *i. q. metrorum peritus, scriptor de proprietatibus et differentiis metrorum disserens*: GELL. 18, 15, 1 *animadverterunt -i eqs.* SACERD. gramm. VI 543, 16. MAR. VICTORIN. gramm. VI 39, 6 *inter -os et musicos*... dissensio est *eqs.* 63, 14. *al.* DON. gramm. IV 369, 15. EXPLAN. in Don. gramm. IV 533, 7. 13 *tempus ad rhythmicos pertinet, syllabae ad -os eqs.* 533, 19 *rythmici temporibus syllabas,*

-i tempora syllabis finiunt. POMP. gramm. V 125, 11 PRISC. gramm. II 303, 14. *al.*

2 *in arte geometrica*: *m. subst. i. q. scriptor artis geometricae*: CASSIOD. var. 3, 52, 7 *mensuram agrorum* auctor Heron -us (sc. *qui μετρικά scripsit? an <geo>metricus?*) redegit ad dogma conscriptum.

adv. *metricē*. *i. q. metris versuum adhibitis, poetice*: VITA Alc. Avit. 1 p. 178, 8 multa alia tam prosaice quam -e... composuit.

metriōs adv., *μετρίως*. *i. q. mediocriter*: ORIBAS. syn. 2, 7 La p. 97, 1 sq. Mō. (*in cap. 'quae infrigant mediocriter'*) appii -os cataplasomenae... bromus -us... calamus fragmitu folia mediocriter.

<δι>μεροδότην τῆς μητ(ρο)κολωνείας *Palmyrae* (*i. civitatis, quae cum metropolis tum colonia Romana erat; cf. l. 64*) INSCR. graec. Rom. Cagnat III 1045 (*inter annos 262 et 268; cf. 1040 de eadem civitate τῆς λαμπροτάτης κολωνείας*). cf. *metropolis, metrocomia*.

mētrocōmia, -ae *f.*, *μητροκωμία*. *i. q. vicus primarius inter omnes, qui eidem civitati subiecti erant*: COD. Theod. 11, 24, 6, 1 -ae... in publico iure et integro perdurabunt. *ibid.* 4. 6 -ae... et publici vici (cf. *ibid.* 8). COD. Iust. 10, 19, 8 (a. 468) si divina domus... fundos extra -as possederit. 11, 56 (55), 1 (a. 468) quae -ae... nuncupantur. *ibid.* habitatorem adscriptum eidem -ae.

quinta Latinitas metrofia hoc est intellectualis VIRG. gramm. epit. 15 p. 89, 16 H. (= frg. Angel. p. 95, 20).

metrōiacus, -a, -um (-on: l. 24), *μητροιακός*. *i. q. metrum galliambicum*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 95, 26 *metrum* -on seu ut quidam *bacchiaco* anaclomeno. 154, 25 quod *metrum* quidam -um, eo quod deum matris cantibus aptum sit meritoque etiam galliambum... appellarunt.

[*metroidēs v. p. 711, 57.*]

mētromania, -ae *f.*, *μητρομανία*. *i. q. furor uterinus*: THEOD. PRISC. log. 32 *satyriasis* etiam mulieribus... contingit, quam -am (matr- b, r) aliqui appellaverunt. CASS. FEL. 79 p. 191, 7 -am latino sermone matricis furores sive insaniam dicimus. ORIBAS. syn. 9, 45 add. Aa p. 361^{extr}.

metron, -ī *n. v. s.* *metrum* (p. 898, 74).

mētropoleus v. p. 898, 69. 70.

**mētropolis*, -is et -eōs *f.*, *μητρόπολις*. *descriptura et formis*: matr-: CANON. Turner I 1, 2 p. 188, 7 rec. VI. *compendia*: m: CIL III 7930. metr-: CIL III 1495. 7980. 12590. metrop: CIL III 1175, 8 (a. 239). 1428, 3. *al.* INSCR. RevA. VI 2 (1933) p. 431 n. 247. 248.

metropol: CIL III 1456, 13 (a. 238). *gen. sg.*: -is: p. 897, 50. 54. *al.* -eos: Ps. RVFIN. Ios. bell. Iud. 4, 6 p. 748, 6 CONC. I 2 p. 39, 29 (= I 3 p. 61, 33). I 3 p. 62, 16 GREG. M. epist. 1, 47 p. 73, 16. *acc. sg.*: -im: PEREGR. Aeth. 22, 1. HEGES. 4, 16, 1 p. 265, 7 (-in v. l.; item RVFIN. Orig. in Ios. 18, 3 p. 410, 7. *al.*). HIER. in Eph. prol. p. 441^B. *al. et passim*. -in (cf. l. 43): INSCR. RevA. VI 4 (1934) p. 235 n. 6.

nota formam -im tamquam indecl. (cf. Norberg, *Beitr. z. spätlat. Synt., Uppsala 1944 p. 52 sq.*): CONC. I 3 vers. Tur. p. 119, 18 in Ephesiorum -im (gr. I 1, 7 p. 84, 34 ἐν... -ει). p. 140, 4 in Ephesena -im (gr. I 1, 3 p. 42. 35 ἐν τῇ... -ει). *abl. sg.*: -i: INSCR. RevA. VI 8 (1936) p. 291 n. 129 HIER. in Gal. 2, 3/4 p. 333^C. *al.* AVG. civ. 16, 4 p. 130, 8 D. *et passim*. *acc. pl.* -is: COD. Theod. 15, 1, 14 CONC. II 3, 3 p. 68, 9. *de notione* (cf. p. 897, 27. 36): AVG. cons. euang. 3, 25, 71^{extr}. civitatem, quae caput et quasi mater est ceterarum, unde -is appellatur. serm. coll. Morin p. 285, 17 -is mater civitas interpretatur. GLOSS. mater civitatum.

I *usu originario*: A *i. q. urbs primaria, caput provinciae vel regionis, urbs materna* (p. 897, 35): 1 *proprie*: a *absolute* (*passim acced. nomen civitatis* [*adi.*: l. 74. *gen. incolarum*: l. 68. 82]): α *titulus sollemnis honorificus urbium imperii Romani* (cf. gr. CIL III 6076 [a. 163] splendidissimae civitatis Ephesiorum τῆς πόλεως καὶ μεγίστης -εως τῆς Ἀσίας. 6121 [*Philippopolis; a. 172*]. 12039 Gortyna -is. *al.* VLP. dig. 1, 16, 4, 5 τῶν -εων Ἐφεσον primam attingere [cf. l. 16, 7 pr. provinciae caput]): INSCR. numm. Cohen IV² p. 95 n. 927 (*aet. Sept. Sev.*) colonia Septimia Tyrus -is (cf. INSCR. RevA. VI 8 [1936] p. 291 n. 129 [*in milliario aet. Aureliani*] a T. -i Pancaam. COD. Iust. 12, 43, 2 [a. 382]). p. 379 n. 28 (*aet. Elagab.*) colonia Aurelia Pia -is Sidon. p. 475 n. 713 (*aet. Alex. Sev.*) colonia Prima Flavia Augusta Caesarensis. CIL III 6058 (a. 218) -is Ancyranorum. 1456, 13 (a. 238) ordo col(oniae) Sarmiz(egetusae) (-is) (1175, 8 [a. 239] c. Vlpia Trai(ani) Aug(usta) Dacic(a) S. (-is). 1428, 3 *al. v. ind.* p. 2543. INSCR. RevA. VI 2 [1933] p. 430 n. 241. p. 431 n. 247 sq.). EPIST. imp. de Asia (Bruns, fontes⁷ p. 272) II 4 per quattuor civitates, quae -is (-eis) apud Asiam nominantur (cf. Marquardt, *Staatswesen* I 343). 7 in -i Efesena (ἐν τῇ Ἐφεσίῳν -ει). HEGES. 3, 5, 2 p. 192, 13 urbs ea (sc. Antiochia) Syriae... prima ideoque -is (Ios. b. Iud. 3, 29 -is). PAVLA Hier. epist. 46, 3, 4 totius provinciae gloria -i vindicatur. COD. Theod. 13, 3, 11 singulis urbibus, quae -es nuncupantur (*praecedat*: frequentissimis in civitatibus, quae pollent et eminent claritudine). 15, 1, 14 -is vel splendidissimas civitates. NOT. Gall. 1, 1 chron. I p. 584. *al.* EPIST. pontif. 310 Migne 20, 548^B divisio... provinciis, ut duae -es fiant. COD. Iust. 11, 22^{tit}. (a. 448/450) de -i Beryto (cf. DIG. de conc. dig. 2, 7 Berytiensium -im). 1, 49, 1, 1 (a. 475) in -i... versentur. *al.*

β *alia*: SOL. 11, 32 in Lemno -is Hephaestia. AMM. 23, 6, 59 Drepsa -is. SERV. Aen. 10, 184. HIER. in Is. 1, 26 p. 41^C Sion fidelem appellans [R.]

60 [a. 163] splendidissimae civitatis Ephesiorum τῆς πόλεως καὶ μεγίστης -εως τῆς Ἀσίας. 6121 [*Philippopolis; a. 172*]. 12039 Gortyna -is. *al.* VLP. dig. 1, 16, 4, 5 τῶν -εων Ἐφεσον primam attingere [cf. l. 16, 7 pr. provinciae caput]): INSCR. numm. Cohen IV² p. 95 n. 927 (*aet. Sept. Sev.*) colonia Septimia Tyrus -is (cf. INSCR. RevA. VI 8 [1936] p. 291 n. 129 [*in milliario aet. Aureliani*] a T. -i Pancaam. COD. Iust. 12, 43, 2 [a. 382]). p. 379 n. 28 (*aet. Elagab.*) colonia Aurelia Pia -is Sidon. p. 475 n. 713 (*aet. Alex. Sev.*) colonia Prima Flavia Augusta Caesarensis. CIL III 6058 (a. 218) -is Ancyranorum. 1456, 13 (a. 238) ordo col(oniae) Sarmiz(egetusae) (-is) (1175, 8 [a. 239] c. Vlpia Trai(ani) Aug(usta) Dacic(a) S. (-is). 1428, 3 *al. v. ind.* p. 2543. INSCR. RevA. VI 2 [1933] p. 430 n. 241. p. 431 n. 247 sq.). EPIST. imp. de Asia (Bruns, fontes⁷ p. 272) II 4 per quattuor civitates, quae -is (-eis) apud Asiam nominantur (cf. Marquardt, *Staatswesen* I 343). 7 in -i Efesena (ἐν τῇ Ἐφεσίῳν -ει). HEGES. 3, 5, 2 p. 192, 13 urbs ea (sc. Antiochia) Syriae... prima ideoque -is (Ios. b. Iud. 3, 29 -is). PAVLA Hier. epist. 46, 3, 4 totius provinciae gloria -i vindicatur. COD. Theod. 13, 3, 11 singulis urbibus, quae -es nuncupantur (*praecedat*: frequentissimis in civitatibus, quae pollent et eminent claritudine). 15, 1, 14 -is vel splendidissimas civitates. NOT. Gall. 1, 1 chron. I p. 584. *al.* EPIST. pontif. 310 Migne 20, 548^B divisio... provinciis, ut duae -es fiant. COD. Iust. 11, 22^{tit}. (a. 448/450) de -i Beryto (cf. DIG. de conc. dig. 2, 7 Berytiensium -im). 1, 49, 1, 1 (a. 475) in -i... versentur. *al.*

65 β *alia*: SOL. 11, 32 in Lemno -is Hephaestia. AMM. 23, 6, 59 Drepsa -is. SERV. Aen. 10, 184. HIER. in Is. 1, 26 p. 41^C Sion fidelem appellans [R.]

70 [a. 163] splendidissimae civitatis Ephesiorum τῆς πόλεως καὶ μεγίστης -εως τῆς Ἀσίας. 6121 [*Philippopolis; a. 172*]. 12039 Gortyna -is. *al.* VLP. dig. 1, 16, 4, 5 τῶν -εων Ἐφεσον primam attingere [cf. l. 16, 7 pr. provinciae caput]): INSCR. numm. Cohen IV² p. 95 n. 927 (*aet. Sept. Sev.*) colonia Septimia Tyrus -is (cf. INSCR. RevA. VI 8 [1936] p. 291 n. 129 [*in milliario aet. Aureliani*] a T. -i Pancaam. COD. Iust. 12, 43, 2 [a. 382]). p. 379 n. 28 (*aet. Elagab.*) colonia Aurelia Pia -is Sidon. p. 475 n. 713 (*aet. Alex. Sev.*) colonia Prima Flavia Augusta Caesarensis. CIL III 6058 (a. 218) -is Ancyranorum. 1456, 13 (a. 238) ordo col(oniae) Sarmiz(egetusae) (-is) (1175, 8 [a. 239] c. Vlpia Trai(ani) Aug(usta) Dacic(a) S. (-is). 1428, 3 *al. v. ind.* p. 2543. INSCR. RevA. VI 2 [1933] p. 430 n. 241. p. 431 n. 247 sq.). EPIST. imp. de Asia (Bruns, fontes⁷ p. 272) II 4 per quattuor civitates, quae -is (-eis) apud Asiam nominantur (cf. Marquardt, *Staatswesen* I 343). 7 in -i Efesena (ἐν τῇ Ἐφεσίῳν -ει). HEGES. 3, 5, 2 p. 192, 13 urbs ea (sc. Antiochia) Syriae... prima ideoque -is (Ios. b. Iud. 3, 29 -is). PAVLA Hier. epist. 46, 3, 4 totius provinciae gloria -i vindicatur. COD. Theod. 13, 3, 11 singulis urbibus, quae -es nuncupantur (*praecedat*: frequentissimis in civitatibus, quae pollent et eminent claritudine). 15, 1, 14 -is vel splendidissimas civitates. NOT. Gall. 1, 1 chron. I p. 584. *al.* EPIST. pontif. 310 Migne 20, 548^B divisio... provinciis, ut duae -es fiant. COD. Iust. 11, 22^{tit}. (a. 448/450) de -i Beryto (cf. DIG. de conc. dig. 2, 7 Berytiensium -im). 1, 49, 1, 1 (a. 475) in -i... versentur. *al.*

75 β *alia*: SOL. 11, 32 in Lemno -is Hephaestia. AMM. 23, 6, 59 Drepsa -is. SERV. Aen. 10, 184. HIER. in Is. 1, 26 p. 41^C Sion fidelem appellans [R.]

80 [a. 163] splendidissimae civitatis Ephesiorum τῆς πόλεως καὶ μεγίστης -εως τῆς Ἀσίας. 6121 [*Philippopolis; a. 172*]. 12039 Gortyna -is. *al.* VLP. dig. 1, 16, 4, 5 τῶν -εων Ἐφεσον primam attingere [cf. l. 16, 7 pr. provinciae caput]): INSCR. numm. Cohen IV² p. 95 n. 927 (*aet. Sept. Sev.*) colonia Septimia Tyrus -is (cf. INSCR. RevA. VI 8 [1936] p. 291 n. 129 [*in milliario aet. Aureliani*] a T. -i Pancaam. COD. Iust. 12, 43, 2 [a. 382]). p. 379 n. 28 (*aet. Elagab.*) colonia Aurelia Pia -is Sidon. p. 475 n. 713 (*aet. Alex. Sev.*) colonia Prima Flavia Augusta Caesarensis. CIL III 6058 (a. 218) -is Ancyranorum. 1456, 13 (a. 238) ordo col(oniae) Sarmiz(egetusae) (-is) (1175, 8 [a. 239] c. Vlpia Trai(ani) Aug(usta) Dacic(a) S. (-is). 1428, 3 *al. v. ind.* p. 2543. INSCR. RevA. VI 2 [1933] p. 430 n. 241. p. 431 n. 247 sq.). EPIST. imp. de Asia (Bruns, fontes⁷ p. 272) II 4 per quattuor civitates, quae -is (-eis) apud Asiam nominantur (cf. Marquardt, *Staatswesen* I 343). 7 in -i Efesena (ἐν τῇ Ἐφεσίῳν -ει). HEGES. 3, 5, 2 p. 192, 13 urbs ea (sc. Antiochia) Syriae... prima ideoque -is (Ios. b. Iud. 3, 29 -is). PAVLA Hier. epist. 46, 3, 4 totius provinciae gloria -i vindicatur. COD. Theod. 13, 3, 11 singulis urbibus, quae -es nuncupantur (*praecedat*: frequentissimis in civitatibus, quae pollent et eminent claritudine). 15, 1, 14 -is vel splendidissimas civitates. NOT. Gall. 1, 1 chron. I p. 584. *al.* EPIST. pontif. 310 Migne 20, 548^B divisio... provinciis, ut duae -es fiant. COD. Iust. 11, 22^{tit}. (a. 448/450) de -i Beryto (cf. DIG. de conc. dig. 2, 7 Berytiensium -im). 1, 49, 1, 1 (a. 475) in -i... versentur. *al.*

80 β *alia*: SOL. 11, 32 in Lemno -is Hephaestia. AMM. 23, 6, 59 Drepsa -is. SERV. Aen. 10, 184. HIER. in Is. 1, 26 p. 41^C Sion fidelem appellans [R.]

vel -im iuxta LXX (-*ας πιστῆς Σιών*). 7, 3 sqq. p. 104^A *syn.* caput Syriae urbium. Ps. RVFIN. in Am. 1, 13 sqq. p. 1063^B. 5, 3 p. 1075^C. Avg. civ. 16, 4 p. 130, 8 D. *syn.* quae civitatum ceterarum gereret principatum. AVELL. p. 258, 30 ITIN. Theod. 30. *al.* *nomorum Aegypti* (cf. Kortentbeut, *RE Suppl. VII 449 sqq.*): INSCR. RevA. VI 4 (1934) p. 235 n. 6 hordei missi ... ex nomo Memphite a<d>-in. *de urbe, unde coloniae deducuntur*: Avg. quaest. hept. 7, 9 p. 455, 15 'filias eius' dicit (*Vulg. iud. 1, 27*) civitates, quas ipsa quasi -is instituerat.

b additur, cuius -is urbs sit: *α civitatum, gentium*: CIL III 218, 10 (a. 198) Seb(aste) Pap(h)os <s>acra m(etropolis) cibitatioym Cypri (SPART. Hadr. 14, 1. cf. IVL. HON. cosmogr. B 45 p. 50, 5 oppida vicina septem, quibus -is Oxyrynchum Heracleum). TYCON. 7 p. 41, 26 Nineve ... -is Assyriorum. COMMENT. Lucan. 1, 10 Parthorum. HEGES. 4, 7, 1 p. 252, 16 urbi Iudaeorum praestantissimae, quae totius gentis -is habeatur (RVFIN. Orig. in Ios. 18, 3 p. 410, 7 Avg. quaest. hept. 6, 15 p. 432, 10). HIER. epist. 129, 5, 3 -is tua, *Iudaeae*, ... Aelia. in Ier. 1, 79, 2 Iudaeorum. in Os. 6, 11 p. 871^D *tribuum. al.* *β regis*: PEREGR. Aeth. 9, 5 civitas Tathnis, quae fuit quondam -is Pharaonis. *γ regionum*: PEREGR. Aeth. 18, 1 provinciae. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 6, 1 Siciliae. HEGES. 4, 16, 1 p. 265, 7 totius Iudaeae. HIER. in Dan. 8, 2 p. 535^A regionis Elamitarum. RVFIN. hist. mon. 12 Thebaidis. Avg. in psalm. 47, 6. IORD. Rom. 223 Rodus ... totius Adriae insularum -is. *al.*

c iunctura civitas (urbs) -is (cf. l. 37. 46): IVL. HON. cosmogr. B 45 p. 49, 15 c. -is, quae Meroe appellatur. PEREGR. Aeth. 22, 1 *Cilicia* habet c. -im Tharso. HIER. in Eph. prol. p. 441^B ad -im Asiae c. in Ezech. 16, 6/7 p. 129^B -is c. ... secundum illud quod in Isaia (1, 26; v. l. 1) legitur: mater urbium fidelis Sion. 21, 18 sqq. p. 206^B. in Gal. 2, 3/4 p. 333^C in Iudaeorum -i c. *al.* RVFIN. Orig. in Ios. 20, 3 p. 421, 5. ISID. orig. 9, 2, 35 -is c. eorum. *al.* urbs -is: HIER. in Dan. 8, 2 p. 535^B u. ... -is et potentissima. in Ier. 4, 34, 5. cf. IORD. Get. 92 eiusdem patriae u. famosam -im.

2 allegorice et translate: AMBR. fug. saec. 2, 9 (*in interpr. alleg. num. 35, 11*) refugia sunt ita, ut prima civitas sit cognitio verbi ... haec igitur velut -is *egs.* *de urbe materna, patria caelesti*: Avg. serm. coll. Morin p. 285, 17 *Hierusalem caelestem* matrem (cf. p. 446, 18) ... dicit tamquam -im. CASSIAN. conl. 24, 24, 6 ad illam -im civitatem, ubi noster cursus ... debet esse directus. Ps. PRIMAS. in I Cor. p. 538^C ad caelestem -im. *translate*: HIER. adv. Iovin. 2, 8 p. 405, 1B. non potest ante -is et arx mentis capi, nisi per portas eius irruerit hostilis exercitus.

B in sermone ecclesiastico de ea civitate, cuius episcopo aliarum urbium episcopi subiecti sunt (c. gen. regionis: l. 44. incolarum: l. 51. c. adi. nom. propr.: l. 55): HIER. c. Ioh. 37 p. 389^C ut Palaestinae -is Caesaria sit et totius orientis Antiochia (cf. PELAG. in II Cor. 1, 1 p. 232, 5 *Achaiae* est -is Corinthus. *al.*). LEO M. epist. 14, 6 ad civitatem -im convenire. CANON. Turner I 1, 2 p. 188, 7 rec. VI qui -i(m) tenet (*gr. Mansi 2, 669^C τῷ μητροπολίτῃ*). CONC. S I 2 p. 39, 29 (= I 3 p. 61, 33) episcopus Ephesi -eos (I 3 p. 62, 25. 30 <-is> *add. Rustic. I 3, 1 p. 98, 14. II 3, 3 p. 87, 33 [metropolitibus Φ^a]. al. RVSTIC. CONC. S I 4 p. 88, 22 nostrae -is. cf. CONC. S I 3 vers. Tur. p. 62, 16 patrem nostrum Rufum Thessalonicensium -eos [I 2 p. 40, II metropolitanum]. VITAE patr. Iurens. 1, 5 p. 134, 31 patriarcham. *elliptice*: GREG. M. epist. 1, 47 p. 73, 16 Ianuarius ... -eos Caralis ... coepiscopus noster). II 3, 3 p. 69, 26 -is nomine constituta. RVSTIC. CONC. S I 4 p. 95, 11 ad Ephesenam -im (cf. p. 898, 13). p. 114, 12 a vestra -i. GREG. M. epist. 9, 222 p. 214, 7 ut -is ... ecclesia civitatis Augustodunis ... post Lugdunensem ecclesiam esse debeat. *al.**

II usu derivato m. i. q. metropolita (in iunctura sollemni episcopus -is [cf. l. 49] *i. ἐπίσκοπος μητροπόλεως gen. -is a Latinis pro appositione ad v. q. e. episcopus accipiebatur, inde ortus est nom. -is masc. omissa v. q. e. episcopus*): GREG. Tvr. Franc. 4, 26 p. 157, 13 absque -is consilium. 6. 38 p. 309, 21 coniunctus -is cum suis provincialibus (cf. 9, 20 p. 440, 14 CONC. Turon. a. 567 p. 122, 16. *al.* CONC. Paris. a. 556—573 p. 145, 7). 7, 31 p. 352, 3 qui erat -is (*al.*). 8, 2 p. 371, 21 a Bertchramno -i (-e v. l.).

derie.: metropolitanus. *cf. Onom.*

**mētropolitā et mētropolitēs, -ae m., μητροπολίτης* (cf. G. Redard, *Le suffixe grec -ITΗΣ, -ITIS* p. 21). *nom.* -a: CONC. S II 3, 2 p. 63, 29 VEN. FORT. carm. 3, 6, 20 GREG. M. epist. 14, 7 p. 426, 3. *al.* -es: NOVELL. Iust. 8 notit. 37. -is (cf. l. 50): CONC. S II 3, 3 p. 79, 13. 80, 8. 111, 24. *gr. respondet μητροπολίτης (aliter p. 898, 3).* [*in codd. saepe variat metropolitanus.*]

1 i. q. civis (l. 75) vel magistratus (l. 78 sq.) urbis primariae: HIER. in eccles. 1 p. 1013^A contemptus mundi non nisi -is convenit hoc est habitatoribus Ierusalem ([*opp. ad totum ... Israel. inde GLOSS. I III Abol. ME 48 [om. v.]*). NOVELL. Iust. 8 notit. 37 pro ... defensore, si quidem sit -es (*opp. si ... alterius civitatis*). IVLIAN. epit. novell. 15, 60 ante -am et primates civitatis.

2 in sermone ecclesiastico i. q. episcopus metropoleos: AVELL. p. 188, 15 a -is culpatus. RVSTIC. CONC. S I 4 p. 28, 31 locum -ae ... episcopi (CONC. S II 3, 3 p. 87, 33 v. supra l. 50. DESCR. Ierus. pr. p. 323 T. GREG. M. epist. 6, 51 p. 426, 22 e. -ae Galliis. 9, 4 p. 43, 1). p. 88, 1. CONC. S II 3, 3 p. 68, 27 [secundum -am, (l.) metropolitanum Y,

-ae Φ^a MV [sec. gr. II 1, 3 p. 60, 32]) ius habes. p. 70, 2 de uno -a in unaquaque provincia (cf. p. 111, 24 provinciae). p. 80, 8 qui tunc -is (II 1, 3 p. 72, 16 ἐπίσκοπον) erat. p. 85, 22 a -a suo. *al.* NOVELL. Iust. 6, 2 *opp.* patriarcha (123, 3 GREG. M. epist. 13, 50 p. 416, 23. cf. ISID. orig. 7, 12, 4 p., archiepiscopis, -is atque episcopis). 31, 2, 1 IVLIAN. epit. novell. 14, 50 VEN. FORT. carm. 3, 6, 20 Martini sede sacerdos Eufronius fulget -a sacer. GREG. M. epist. 3, 54 p. 212, 8 mos omnium -arum. 14, 7 p. 426, 3 Nicopolitanus -a. *al.*

**mētropolitānus, -a, -um. a metropolis. de orig.*: ISID. orig. 7, 12, 7 (*in parte codd.; secl. Linds.*) -i ... a mensura civitatum vocantur. *matr.*: CANON. Turner I 2, 3 p. 538 can. 26 (*met- vel maet- v. l.*). [*falso trad.*: EPIST. pontif. 937 Conc. S IV 2 p. 144, 24 *pro in Ephesena metropoli tam eqs.*]

A adi.: *1 i. q. ad urbem primariam provinciae pertinens*: *a de rebus*: *α urbs (civitas) -a i. q. metropolis*: urbs: HEGES. 4, 26, 3. COD. Theod. 16, 10, 20 pr. (*opp. civitates ... genitales*). VIRG. gramm. epist. 3 p. 132, 26 H. *civitas*: CONC. S II 2, 2 p. 26, 21 (= COD. Iust. 1, 5, 8, 7 [a. 455]). CANON. Turner I 2, 3 p. 507 rec. IV. INTERPR. novell. Theod. 22, 1 (*cf. Novell. Theod. 22, 1, 8 dummodo civitas ... totius provinciae teneat principatum*). IVLIAN. epit. novell. 21, 80. *i. q. patria*: Ps. Avg. serm. 217, 2 in c. -a parentum suorum. *β i. q. urbis primariae proprius*: COD. Iust. 11, 22 (21), 1 (a. 448/450) -o nomine (IVLIAN. epit. novell. 27, 98 ius -um et n.). *ibid.* -am habeat dignitatem *Berytus* (seq.: sit ... mater provinciae). *b de incolis urbis primariae*: AMBR. epist. 55, 5 -um virum Bononiensi subditum.

2 in sermone ecclesiastico: a de rebus: α de civitate sim.: AVELL. p. 225, 1 episcopus sacrosanctae ecclesiae Scopinae -ae civitatis (p. 378, 17. 527, 19 NOVELL. Iust. 37, 9). CONC. S II 3, 2 p. 95, 6 non tantum sedi aliquid Constantinopolitanae praestantes quantum -is urbibus *eqs.* (u. om. *in altera vers.* p. 97, 33; II 1, 3 p. 118, 9 ταῖς μητροπόλεσι). CANON. Turner I 1, 2 p. 120 (rec. I et II) ecclesiis (CASSIOD. var. 9, 15, 3. COD. Iust. 11, 48 [47], 20, 1 *opp. localis e.* GREG. M. epist. 1, 16^a p. 20, 23 Aquileiensis). *β de rebus ad metropolitam pertinentibus*:

AVELL. p. 333, 13 caritati tuae -a iura (cf. et l. 68) reparantes (cf. COD. Iust. 1, 2, 16 pr. [a. 477] privilegio -o vel patriarchico). ENNOD. opusc. 3, 42 p. 341, 17 -ae iactantiae vocabula. *b de episcopo metropoleos sim.*: RVFIN. hist. 10, 6 p. 966, 15 -i episcopi ... auctoritas (Avg. coll. c. Don. 3, 16, 29 c. Emer. 1 p. 181, 3 LEO M. epist. 2, 1. *al.* AVELL. p. 58, 2. 9. *al.* EPIST. pontif. 665 Schwartz p. 25, 24 e. non solum -us sed etiam ... secundae sedis antistes. 930 SBMünch. 1940, 2 p. 14, 22 -is [et micropolitani, (l.) om. N] e. CONC. S I 2 p. 32, 16 e. universis -is [I 1, 1 p. 115, 27 ε. τῶν ἀπανταχοῦ μητροπόλεων]. *al.*). LEO M. epist. 10, 2 sacerdotibus. 14, 1 antistes AVELL. p. 392, 21. CONC. S II 2, 2 p. 59, 3 [II 1, 2 p. 161, 33 ὁ τῆς μητροπόλεως ἐπίσκοπος]. PELAG. defens. 6 p. 61, 28 pontifex.

B m. pro subst. i. q. episcopus metropoleos: HIER. c. Ioh. 37 debitum -o tuo honorem (cf. AVELL. p. 671, 15 EPIST. pontif. 555 Thiel Hil. 8, 3, 5. *al.*). Ps. HIER. epist. 12, 6 p. 156^A. RVFIN. hist. 10, 6 p. 967, 4 auctoritas ... -i (AVELL. p. 333, 15. CONC. Rom. a. 502 p. 447, 22 antistitisve. cf. AVELL. p. 376, 14 iure [388, 9]. VITAE patr. Iurens. 1, 5 p. 135, 5 privilegium. VINCENT. LER. 31, 42 tot numero sacerdotes, paene ex maiore parte -i. LEO M. epist. 6, 4 p. 618^C quisquis ... a -is episcopus fuerit ordinatus. 6, 6 provinciarum (EPIST. pontif. 562 Thiel Hil. 12, 1 CANON. Turner I 1, 2 p. 200 rec. VII. CONC. S II 3, 2 p. 95, 4 [p. 97, 31 dioecesis. II 1, 3 p. 118, 6 μητροπολίτας τῶν διοικήσεων]. *al.* SIDON. epist. 7, 9, 25. *al.*). AVELL. p. 58, 4. 340, 14 *opp.* patriarchae (IVLIAN. epit. novell. 6, 31). 563, 12 Epiri -us (EPIST. pontif. 784 Alc. Avit. epist. 42 p. 72, 5. cf. VICT. Vtr. 1, 23 Aquitanae civitatis. *al. sim.* CONC. S II 3, 2 p. 99, 1 Meletenus). *al.* EPIST. pontif. 555 Thiel Hil. 8, 2, 4. *al.* RVSTIC. CONC. S I 4 p. 40, 38. *al.* SIDON. epist. 7, 5, 3. 7, 9, 6. 14 sibi assumere -um de religiosa congregatione dissimulat. NOVELL. Iust. 11 pr. non solum -us sed etiam archiepiscopus. IVLIAN. epit. novell. 6, 25 sin ... -us non fuerit, sed cuiusdam municipii episcopus. *al.*

cf. Onom.

mētropoliticus, -a, -um, μητροπολιτικός. i. q. ad sedem metropolitae vel ad metropolitam pertinens: CONC. S II 3, 3 p. 70, 1 Nicaenae civitati prae buerunt -um ius (p. 74, 18 -um provinciae suae ius. NOVELL. Iust. 31, 2, 1 [-polico trad., Schöll]. 131, 4 episcopi, quibus ... -um [*vulg.*, -policum Schöll, gr. μητροπολιτικόν v. l.] ius praestitum est).

**metrum et mētron, -ī n., μέτρον. de orig.*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 206, 5 dictum quod veluti mensuram quandam praestituit (cf. ISID. orig. 1, 39, 1 et v. p. 899, 2). VIRG. gramm. epit. 3 p. 13, 3 H. -um ex meta nomen accepit. -on: BASS. gramm. VI 261, 25. *al.* FORTVN. gramm. VI 282, 8. 13 CHAR. gramm. p. 377, 16. 17. 27 B. DIOM. gramm. I 474, 13. 513, 1 PROB. p. 899, 25. *metro probatur*: TER. MAVR. 310. *al.* *litt. gr.*: QVINT. inst. 9, 4, 45 p. 899, 69. *prior syll. mensuratur tamquam longa*: TER. MAVR. 279. 310. *al.* AVSON: 410, 1 p. 268 P. 413, 11 p. 271 PHOC. carm. de Verg. 20 VEN. FORT. 8ies. *al.* *brevis*: TER. MAVR. 1621. 1631. *al.* AVSON. 193, 3 p. 51 P. NOT. Tir. 90, 52 (*post modium*). *de notione* (cf. etiam p. 899, 34): MAR. VICTORIN. gramm. VI 51, 6 -um ... bifariam accipiemus, nam aut (cf. p. 899, 39) poeticum -um est aut (cf. p. 899, 23) bioticum (cf. DIOM. gramm. I 474, 9 b. -um est aut p. aut commune). 51, 20 *pedes* -a eodem modo Graeci [*R.*]

nominant sicut et illa, quibus metimur *eqs.* 206, 3 -um quid est? rei cuiusque mensura (*cf.* AVG. mus. 3, 1, 2 mensio vel m. EXPLAN. in Don. gramm. IV 522, 14 AVDAX gramm. VII 331, 13 ISID. orig. 16, 26, 9. GLOSS. I VAAM 340 -um: m.). GLOSS. -um: modium. *leg. inde a VARONE, VITR. in tit. librorum:* BASS. gramm. VI 255, 5 TER. MAVR. (*cf.* et POMP. gramm. V 242, 34. 243, 1). SACERD. gramm. VI 496, 3. 500, 5 FORTVN. gramm. VI 282, 7 MAR. VICTORIN. gramm. VI 50, 4. SERV. gramm. IV 456, 1 de centum -is. MAX. VICTORIN. gramm. VI 216, 2 de ratione -orum. BASS. gramm. VI 266, 17 de ... Horatii -is (DIOM. gramm. I 518, 25 SERV. gramm. IV 468, 1). RVFIN. gramm. VI 554, 3 in -a Terentiana (*cf.* PRISC. gramm. III 418, 1). *praelerea scripserunt de -is:* Ennius (SVET. gramm. 1), Cornelius Epicadius (MAR. VICTORIN. gramm. VI 209, 9), Lactantius (MAR. VICTORIN. gramm. VI 209, 12 EPIST. pontif. 253 Hier. epist. 35, 2, 1), Albinus (MAR. VICTORIN. gramm. VI 211, 23). [*venet. miero, pedem. meder. M.-L.*] [*dub.: IUVENC. 2, 140 v. p. 894, 75. PRISC. gramm. III 266, 20 -i causa ('num e metrica c.?' Keil).*]

i. q. mensura: *A generatim:* 1 *de instrumento, quo metimur:* CIL X 6017 (*Minturnis, s. I a.; in mensa ponderaria*) ex S. C. pondera et -a exaequaverunt. *generalius de qualibet re ad metiendum apta:* ITALIA Matth. 7, 2 (Hier. hom. Orig. in Ier. 4 p. 623^c) quo -o mensi sunt (*cf. p. 763, 47*). 2 *de quantitate, quae mensuratur:* MAR. VICTORIN. gramm. VI 51, 7 bioticum (*cf. p. 898, 83*) -um est, quod in usu vitae et humana conversatione taxatur *eqs.* 51, 33 omne -um in eo quo metimur numero finitum est ut decem-peda. PROB. Verg. georg. 2, 37 ut unum -on vini viginti etiam -a sustineat aquae. RVFIN. hist. 3, 6, 3 mercati sunt unum -um (*μέτρον*) ... frumenti. *in lusu verborum:* AVG. c. acad. 2, 4, 10 p. 31, 5 ne te -a (*ad B 2*) ista volentem non solum in epulis sine (*cf. p. 769, 18 sqq.*) -o sed etiam in quaestionibus patiar. 3 *i. q. moderatio?* IULIAN. AECL. in Iob 18, 1 p. 371, 12 nec disciplinam -i sancti Iob plena amaritudinis verba ... servasse (*cf. postea:* indisciplinacionem conqueritur).

B speciatim structurarum verborum, versuum: 1 *usu sollemni:* a *generalia quaedam:* definitiones (*cf. etiam p. 898, 83*): PS. CENS. 13, 1 -a graece latine numeri vocantur (SERV. Aen. 11, 599). FORTVN. gramm. VI 282, 8 -on est conceptio certis et legitimis pedibus expedita. MAR. VICTORIN. gramm. VI 50, 4 -um est compositio pedum ad certum finem deducta seu dictionum quantitas et qualitas pedibus terminata vel rhythmus modis finitus. 51, 12 poeticum ... -um, quod a poetis per syllabas pedum et versus figuratur, ... intellegitur modis quattuor *eqs.* DIOM. gramm. I 474, 2 sqq. EXPLAN. in Don. gramm. IV 522, 20 AVDAX gramm. VII 332, 1. *de circumscriptione -i (cf. DIOM. gramm. I 474, 13 -on [-um M] id est mensura temporis certa):* SACERD. gramm. VI 493, 2 oratores monosyllabo struxere verbo, cum una syllaba -um non sit (*aliter l. 51*). CLEDON. gramm. V 30, 7 litterae syllabam faciunt, syllabae pedes, (pedes) -a (*cf. l. 55*). FORTVN. gramm. VI 282, 9 dicitur ... et unus pes -um (*cf. p. 898, 84 et MALL. THEOD. gramm. VI 586, 15*) ... et una *σὺζυγία* (*cf. l. 52*) ... similiter et versus unus (*cf. MAR. VICTORIN. gramm. VI 51, 23*), unde 'trochaicum -um' dico et 'paginam -a habere decem', cum versus eius numero. 282, 13 unam quoque syllabam -on dixerunt (*cf. l. 54, aliter l. 45*) ... , ergo et syllaba ... et pes ... et *σὺζυγία* ... et comma vel colon (*cf. MAR. VICTORIN. gramm. VI 52, 15*) ... -a dicuntur. MAR. VICTORIN. gramm. VI 50, 6 prima ... -a sunt syllaba brevis (et) longa: ex his enim metimur ipsos pedes ac rursus ex pedibus -a et deinceps de -is carmina (*cf. etiam 51, 29. 32. 52, 14 sqq.*). SCHOL. Hor. ars 252 duos iambos -um vocari. *discernitur a versu (aliter l. 48):* MAR. VICTORIN. gramm. VI 56, 13 versus ... distat a -o, quod in versu statim auditur et -um, in -o autem non statim versus. AVG. mus. 3, 2, 3. 5, 1, 1. *de usu in oratione:* SACERD. gramm. VI 492, 28 multi credunt *structuras* -o debere constare, quorum opinioni non libenter consentimus. 493, 27 nulla oratio sine -o constat. DIOM. gramm. I 468, 5 neque rhythmis neque -is oratorem uti decet. *de differentiis inter rhythmum et -um:* DIOM. gramm. I 513, 2 Varro dicit inter r. ... et -um hoc interesse, quod inter materiam et regulam. BASS. gramm. VI 264, 21 si fluat eodem numero, r. non -um fiat (*cf. 265, 6 TER. MAVR. 1631 DIOM. gramm. I 513, 1 MALL. THEOD. gramm. VI 586, 3. 589, 25. v. etiam l. 73*). QVINT. inst. 1, 4, 4. 9, 4, 45 omnis structura ac dimensio et copulatio vocum constat aut numeris ... aut -o^{is} id est dimensione quadam. 9, 4, 46 numeri spatio temporum constant, -a etiam ordine ideoque alterum esse quantitatis videtur, alterum qualitatis. 9, 4, 50 discrimina, quod r. libera spatia, -is finita sunt (*cf. TER. MAVR. 1632. al.*) et his certae clausulae, illi quo modo coeperant currunt usque ad *μεταβολήν* (*cf. l. 65*) ... et quod -um in verbis modo, r. etiam in corporis motu est. 9, 4, 51 FORTVN. gramm. VI 282, 17 MAR. VICTORIN. gramm. VI 41, 28. 206, 11. CHAR. gramm. p. 377, 13 B. -a quamvis alia sint positione, ... rhythmorum partibus sunt enumeranda. p. 377, 16 sqq. DIOM. gramm. I 468, 1. 474, 5 MART. CAP. 9, 969. *al.* *de -i necessitate:* PAUL. FEST. p. 82, 7 exim -i causa dicitur pro exinde (PORPH. Hor. epod. 16, 59/60 CHAR. gramm. p. 366, 3 B. *al.* DIOM. gramm. I 440, 29. *al.* SERV. ecl. 5, 36. *al.* CLAVD. DON. Aen. 8, 85 p. 127, 1 -orum c. *al.* *cf.* GELL. 4, 17, 9 -i gratia [DIOM. gramm. I 443, 15]. SERV. ecl. 8, 75 propter [*cf. l. 84*] -um [*al.* ADNOT. Lucan. 8, 796. CASSIOD. gramm. VII 206, 7 propter -a. *al.*]). p. 153, 1 propter (*cf. l. 82*) necessitatem -i (QVINT. inst. 1, 6, 2.

8, 6, 17 PLIN. epist. 7, 9, 14 VEL. gramm. VII 81, 1 PROB. inst. gramm. IV 124, 35 SERV. georg. 1, 193. *al.*) QVINT. inst. 1, 8, 14 servire -o coguntur *poetae*. PLIN. epist. 3, 14, 8 -i lege (TER. MAVR. 339. 1621. AVSON. 193, 3 p. 51 P. l. -orum [*opp. prosis modis*]. *al.* *cf.* PHOC. carm. de Verg. 20 compede -i. MAR. VICTORIN. gramm. VI 56, 7 -o cogente. AVSON. 410, 1 p. 268 P. -um sic suasit. SERV. Aen. 8, 642 contra -um. *al.* PRVD. perist. 4, 162 renuente -o. AVG. civ. 19, 23 p. 393, 18 D. non stante -o. *al.* *varia:* VITR. 5 prooem. 1 poematorum ... -a et pedes. BASS. gramm. VI 271, 3 ut quodcumque -um novum aliquis se invenisse iudicavit, ad haec (*sc. hexametrum et trimetrum*) ... utique referatur, cum omnia -a varientur aut adiectione aut detractone aut concinnatione aut permutatione (*cf. TER. MAVR. 1596 sqq. MAR. VICTORIN. gramm. VI 50, 24. 52, 19*). QVINT. inst. 1, 5, 28 ut -i ... condicio mutet accentum (*affert Aen. 1, 384*). 9, 4, 49 -orum ratio (PROB. inst. gramm. IV 50, 35. *al.* SERV. Aen. 1, 203. *al.*). 9, 4, 84 quamvis ... in -is omnes breves omnesque longae inter se ipsae sint pares (*cf. VEL. gramm. VII 54, 7 in -o. PROB. inst. gramm. IV 49, 35 in -is sive structuris. al. v. etiam infra l. 41*). PLIN. epist. 1, 16, 6 Terentium -o solutum (*cf. RVFIN. gramm. VI 564, 20 -o carere. PRISC. gramm. III 31, 9 tam a poetis quam a sine -o scribentibus [al.]. 7, 4, 7 plura -a ... temptavi (cf. 8, 21, 3. SVET. gramm. 23 variis. HIER. epist. 53, 8, 16 diversis. PAUL. NOL. carm. 21, 85 multimodis). GELL. 4, 17, 7 -um ... integrum. PORPH. Hor. ars 274 -a digitis [ob aures ferimus] (*1 Pelschenig, ab aura serimus V*). *al.**

b de generibus -orum (cf. etiam l. 10 et 46): TER. MAVR. 2219 -on ipse (*sc. iambus*) copulat trochaicum (*cf. vol. III 1021, 26 [choriambicum]. VII 1, 130, 27 [iambicum]*). *al.* PORPH. Hor. epist. 2, 2, 92 genera -orum principalia (FORTVN. gramm. VI 283, 4 -a p. quae a Graecis prototypa ... dicuntur. DIOM. gramm. I 500, 20. 501, 13 SERV. gramm. IV 457, 18 CASSIOD. var. 2, 40, 9. *cf.* SACERD. gramm. VI 500, 7 generalia [MAR. VICTORIN. gramm. VI 53, 12 PRISC. gramm. III 459, 8]. FORTVN. gramm. VI 283, 14 originalia. AVSON. 335, 48 p. 199 P. novem naturalia -a [POMP. gramm. V 125, 12]). SACERD. gramm. VI 500, 6 -orum alia sunt simplicia alia composita (MAR. VICTORIN. gramm. VI 53, 13). MAR. VICTORIN. gramm. VI 50, 10 species ... -orum sunt quattuor *eqs.*

2 usu liberiore: a *i. q. versus, systema, strophe (cf. p. 899, 8 sqq. 48 sq.):* SACERD. gramm. VI 500, 31 alia ... -a per syzygiam vel dipodiam scanduntur (MAR. VICTORIN. gramm. VI 53, 18). AVSON. 413, 11 p. 271 P. novorum -a iunxisti pedum (*cf. SERV. gramm. IV 425, 36 pedes -i cuiusque [SIDON. epist. 4, 3, 8 -orum]. SERV. Aen. 1, 451 in -o ... , in prosa (cf. POMP. gramm. V 254, 1. 283, 35 opp. in soluta oratione). AVG. c. acad. 2, 4, 10 de istis -is cogitantem (cf. et p. 899, 28). ALC. AVIT. epist. 51 p. 80, 27 -is distinctionis non quantae volebatis inventis. IUVIL. 1, 9 -is hebraicis ... conscribuntur. *al.* *de certis quibusdam versibus vel strophis (de eorum appellationibus cf. FORTVN. gramm. VI 283, 7 MAR. VICTORIN. gramm. VI 50, 33 SERV. gramm. IV 457, 18):* BASS. gramm. VI 260, 12 de priapeo -o (SACERD. gramm. VI 510, 12. *al.*). 261, 18 Varro ... Phalaecion -um ionicum trimetrum appellat. 263, 22 de Philicio -o. Philicius versus *eqs.* (*cf. 264, 17. al.*). 266, 25 hoc -um tria cola habet. *al.* MART. 4, 6, 4 compositos ... -o Tibulli ... libellos (*cf. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 29 Alcaei. al.*). TER. MAVR. 310 trochaicum (PRISC. gramm. II 228, 10). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 20 Saturnio (SERV. georg. 2, 385). SACERD. gramm. VI 516, 26 in Sapphici -i (*i. strophae*) conclusionem. 540, 6 Sotadeum. 545, 16 asynarteta -a. *al.* DIOM. gramm. I 494, 21. *al. v. etiam vol. I 990, 49 sqq.* (Aeolicum). II 13, 79 (Anacreonteum). 17, 13 (anapaesticum). 44, 54 (angelicum). 457, 84 (Archilochium). 1661, 67 (bacchiacum). V 1, 2, 44 (dactylicum). V 2, 339, 11 (elegium). 340, 19 (elegiacum). VI 2660, 51 (heroicum). VII 1, 130, 32 (iambicum). **b i. q. carmen:** PORPH. Hor. carm. 4, 2, 10 hoc -o (*sc. dithyrambis*) canit Pindarus. ars 83 de lyrico carmine loquitur, quo -o scribunt(ur) ... heroum laudes. DIOM. gramm. I 477, 23 modulationem poematum sive -orum compositioni accommodata (VIRG. gramm. epist. 3 p. 148, 30. 149, 14 H.). CYPR. GALL. (?) cena 200 Asaph -a concinebat (*cf. CASSIOD. var. 9, 21, 3 -um ... decantare. VEN. FORT. carm. 9, 7, 5 -a quae Sappho cecinit decenter. VIRG. gramm. epist. 4 p. 13, 9 H. -orum cantilenas). VEN. FORT. carm. 9, 6, 9. 13 cum -o mitto libellum. al. nota abundantiam: SCHOL. Cic. Bob. p. 165, 8 de consulatu suo scripsit poetico -o.**

deriv.: metraliter.

metticus, -a, -um. orig. inc. genus vitium: COLVM. 3, 2, 27 *amplitudine uvarum fertiles vites* ut -a (mer- Schneider) ut Rhaetica. PLIN. nat. 14, 35 tolerat et annos -a (mer- Broter) ... nigro acino. R.

metūcūlōsus, -a, -um. [*a metus, cf. periculōsus; v. Stolz-Leumann⁵ 231. J. B. H.*] *de origine et scriptura:* PRISC. gramm. II 138, 27 notandum, quod a 'metu' 'meticulosus' (-uc- plur. codd.) fit. *scribitur (et editur) post PLAVTVM fere ubique per -ic-; per -uc-: PLAVT., VLP. dig. 4, 2, 7 pr. Pa (-i- Mommsen). QVEROL. p. 46, 1 L V² P (-i- VI, Peiper). GLOSS. per -col-: PLAVT. Most. 1101 (C², Prisc. H). RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 92, 1 O. legitur post PLAVTVM inde ab APVI. [*e conl.: CAEL. AVR. acut. 1, 15, 133 [metu periculosa] (1 -a Drabkin) atque cauta differentia curationis (item 1, 15, 134, ubi P. Schmid censel legendum periculosa). cf. etiam p. 901, 25 et Vietmeier, Cael. Aur. als Übersetzer ... , Münster 1937 p. 50.*]*

[Bulhart]

i. q. metus plenus: 1 active i. q. metuens, timidus, anxius (GLOSS. timidus vel metu plenus): *a de animantibus: α pro adi.*: PLAVT. Amph. 293 nullus hoc -us aequae. APVL. flor. 2 p. 9 leporem. ITALA deut. 9, 19 (Hier. in Is. 54, 14 p. 526B) tremens sum et -us (ἐκφοβος, *Vulg.* timui). OS. 7, 13 (Hier. ad l. p. 880A) -i ... sunt (δειλαῖοι). LACT. mort. pers. 9, 6 SVLP. VICT. rhet. 35 p. 333, 9 DON. Ter. Eun. 801 QVEROL. p. 46, 1 AMBR. Ioseph 5, 23 p. 89, 9 HEGES. 3, 8, 3 p. 200, 25 U. 5, 53, 1 p. 414, 14 RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 92, 1, 8, 13, 1 AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 16 p. 1538^m. SALV. eccl. 2, 67 DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 14 p. 370A. *accidunt struct.*: *gen.*: AMBR. Abr. 1, 3, 19 non divitias ut avarus exposcit, non longaevitatem istius vitae ut -us mortis. *dat.* (cf. p. 905, 27): AMBR. hex. 6, 6, 37 p. 228, 18 naturae ... haec potentia est, ut terribilia aliis aliis -a sint (*an ad 2, sc. 'quae aliis terrorem iniciant, ab aliis metuuntur'*): ... formidabilis tauris helefantus murem timet. *ad*: RVFIN. hist. 6, 41, 11 et ad moriendum et ad sacrificandum (*dis*) iuxta -i videbantur (δειλούς ... πρὸς). *β pro subst.*: VLP. dig. 4, 2, 7 pr. si quis -us rem nullam frustra timuerit. ITALA Is. 35, 3 (Hier. ad l. p. 375B) dicite ... -is 'confortamini' (ὀλιγόψυχοι, *Vulg.* pusillanimis). IVL. Aug. c. Iul. 3, 1, 5ⁱⁿ. *b de rebus*: ARNOB. nat. 5, 28 p. 199, 12 admiratus res tantas ... -a (*i. curiosa; cf. p. 910, 60*) observatione custodi. RVFIN. Orig. in num. 9, 1 p. 56, 7 sermonibus. AVG. epist. 28, 6 p. 113, 13 -am potius ... in me quam iustam tulisse sententiam. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 131 *curationis* duplicem ... differentiam: unam -am (*i. cautam; cf. p. 900, 81*) ..., aliam vehementem atque periculosam. PS. FVLG. RVSP. serm. 44 p. 908^D corde. *2 passive i. q. metuendus* (GLOSS. metuendus. timendus): PLAVT. Most. 1101 nescis quam -a res sit ire ad iudicem? AVG. conf. 1, 14, 23^{extr.} maiorem habere vim ad discenda ista liberam curiositatem quam -am necessitudinem. -um est *c. acc. c. inf.*: PS. HIER. epist. 5, 8 p. 72^B -um est Christianum militem velle ... in tranquillo consistere.

metuendus v. p. 906, 47. metuens v. p. 906, 4.

metuitus, -ūs m. a metuere, cf. timetus. i. q. metus: ITALA Hebr. 12, 28 (cod. d) cum -etu et verecundia (μετὰ εὐλαβείας καὶ δέους, *Vulg.* cum metu et reverentia). *cf. ibid. 2, 15 timetu.*

Bulhart.

1. mētula, -ae f. a meta. [pedem. meglia. M.-L.] i. q. parva meta (notione p. 863, 42 allata): PLIN. epist. 5, 6, 35 (*in descriptione hippodromi*:) alternis -ae surgunt, alternis inserta sunt poma eqs. *Dittmann.*

2. metula v. s. mentula (p. 782, 43).

**metuo, -i, -ūtum (p. 906, 79. cf. l. 49), -ere. [a metus. J. B. H.] de origine:* VARRO ling. 6, 48 -ere a quodam motu animi, quom id, quod malum casurum putat, refugit mens (*cf. 6, 45*). *scribitur mae*: CE 700 (*a. 518*). INSCR. christ. Diehl 4924. *de formis:* PRISC. gramm. II 372, 1 inconcinna vel turpia vel aspera prolatur videntur esse 'metuturus' vel 'metuiturus'. 421, 5 'ere -isse' deficit futuro (*sc. inf.*). 505, 21 secundum analogiam 'metutum' vel 'metuitum' ... debet facere, sed in usu ea non inveni. *p. p. p. -ūtum:* LVCR. 5, 1140 (*v. p. 906, 79*). *fut. -ebit:* ITALA Sirach 18, 27 (Ps. Aug. spec. 38 p. 468, 6). *-ebitis:* ITALA Ioh. 16, 23 (cod. e) in illa die nihil -ebitis (*errore interpretis; LXX ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν*). *inf. praes. pass. -uirī corrupte trad. MOD. dig. 20, 1, 26, 1. de notione (cf. l. 44):* VARRO ling. 6, 73 quod non volt si fieri putat, -it. GLOSS. φοβοῦμαι. timere. *discernitur inter -ere, vereri, timere (cf. etiam p. 907, 9):* DON. Ter. Andr. 496 veretur liber, -it servus (*cf. p. 902, 74*). PHORM. 118 -imus ... eos, qui nos amant, timemus etiam inimicos. *pro -ere saepius timere eadem vi notionis ponitur (cf. SERV. Aen. 1, 61 'id -ens' timens):* PLAVT. Most. 1145 fac ego ne -am, ut tu meam timeas vicem. *Cic. v. p. 902, 35. 67. LVCR. v. p. 902, 81. SEN. contr. v. p. 904, 27. SEN. Oed. 993. Tro. 610 auspicia -unt, qui nihil maius timent. benef. 4, 19, 1 dial. 4, 11, 2 nat. 6, 2, 1 epist. 30, 10. al. cf. p. 907, 47. quotiens apud singulos scriptores voces metus timor, -o timeo inveniantur, ex tabula infra proposita elucet. ubi voces sive timor sive timeo frequentiores sunt quam sive metus sive -o, id numeris inclinatis significavimus.*

	metus	timor	metuo	timeo		metus	timor	metuo	timeo
PLAVT.	32	5	154	35	VERG.	39	12	23	18
TER.	20	3	37	30	HOR.	11	6	47	33
RHET. Her.	6	3	8	4	TIB.	2	4	1	8
CIC. orat.	208	67	127	145	PROP.	5	16	4	15
rhet.	20	8	9	7	OV.	117	89	64	202
phil.	123	39	48	75	LIV.	325	74	54	142
epist.	33	48	65	122	MANIL.	3	2	12	9
PVBIL.	7	4	8	23	VITR.	1	11	2	—
LVCR.	18	10	14	12	SEN. rhet.	12	2	11	113
CAES.	14	73	—	44	VELL.	18	2	3	16
SALL.	69	13	20	12	VAL. MAX.	37	8	5	14
NEP.	—	9	2	9	CELS.	37	7	3	18

		metus	timor	metuo	timeo		metus	timor	metuo	timeo
5	SEN. trag.	75	46	43	142	MART.	4	3	18	48
	phil.	138	84	42	271	QVINT. inst.	48	8	5	38
	OCTAVIA	18	—	4	—	decl.	38	7	3	69
	CVRT.	69	2	20	33	Ivv.	4	1	11	19
10	LVCAN.	37	23	37	80	TAC.	206	16	53	44
	PETRON.	11	4	1	28	PLIN. min.	44	15	4	39
	PLIN. nat.	36	2	10	29	SVET.	37	2	12	6
	VAL. FL.	55	12	13	16	FLOR.	14	1	3	12
	SIL.	42	17	27	23	AMM.	88	26	64	39
	STAT.	65	38	24	75	VVLG.	16	208	42	500

in ITALA aliquotiens est -ere, cum Vulg. habeat timere (gr. ubique φοβεῖσθαι): psalm. 33, 10 (Firm. err. 18, 5). Is. 50, 10 (Tert. adv. Marc. 3, 17 p. 405, 21). 51, 7 (*ibid.* 4, 14 p. 462, 20). Matth. 1, 20 (Cypr. testim. 2, 7 p. 72, 14 et cod. k). 10, 28 (Cypr. Fort. 5). apoc. 14, 7 (Firm. err. 28, 8). *cf. et p. 907, 12.* Not. Tir. 43, 15^a inter metus et pavet. *inde ab ENNIO, PLAVTO. a poetis formas stirpis perf. multo rarius usurpari quam verbi timere observavit Axelsson, Unpoetische Wörter 127.* [*falso trad. pro:* meminisse: CATVLL. 64, 148. mutare: LVCR. 5, 854. intueri: SEN. suas. 2, 1. metere: PLIN. nat. 17, 185. *ex ci. restituitur pro:* mori: CIRIS 194. venire: GERM. 641. *falso pro sperare:* CIC. Att. 1, 13, 2. saepe confunditur c. timere: v. Housman ad MANIL. 4, 837. *corrupte PLAVT. Mil. 1348. loco contextus dubii:* PACVV. trag. 46. 75 callent dominum imperium (*Faber, imperia Mercerus; domitum [domiti Onions] imperio codd.*) -ere. AVR. VICT. Caes. 40, 21 filii segnitiam (*Mommsen, -ae Schott, -e codd.*) -ens.]

I sensu latiore i. q. angī animo expectatione mali, timere (notione debilitata -o ne i. q. dubito an: p. 903, 40): A abs.: PLAVT. Trin. 1169 cruciatur cor mi et -o. TRUC. 674 iam non ego sum truculentus, noli -ere (TER. Phorm. 556. *cf. Eun. 786 ne -as*). *al. Acc. trag. 204 oderint, dum -ant.* CIC. Phil. 2, 89 *syn.* timere (epist. 6, 4, 4 LVCAN. 5, 318. *cf. etiam l. 67*). Att. 8, 16, 2 *syn.* formidant. *al. PVBIL. M 51 -endum est semper, esse cum tutus velis. S 24 semper -endo sapiens evitat malum.* HOR. sat. 2, 7, 68 evasti: credo, -es doctusque cavebis. epist. 1, 16, 66 qui -ens vivet, liber mihi non erit umquam. OV. met. 11, 426 tantum ... dolebo, non etiam -am curaeque timore carebunt. *al. LIV. 2, 12, 8 -endus magis quam -ens. 3, 65, 11 cavendoque, ne -ant, homines -endos ultro se efficiunt. al. SEN. dial. 4, 31, 5 ubi maxime gaudebis, maxime -es. al. LVCAN. 8, 495 semper -et, quem sacra pudebunt. al. accidunt opp.*: CIC. Manil. 43 ut aut -ant aut contemnant aut oderint aut ament. de orat. 2, 185 ut aut oderint aut diligant ... aut aut sperent (orat. 131 oderit diligit, ... s. -at. OV. am. 2, 19, 5 speremus pariter, pariter -amus. SEN. dial. 6, 17, 1 QVINT. inst. 7, 2, 37 HIER. epist. 22, 27, 4). VERG. Aen. 6, 733 hinc -unt cupiuntque (HOR. epist. 1, 2, 51 qui c. aut it. 1, 6, 12. 1, 16, 65).

B indicatur, quid mali timeamus: 1 structuris nominalibus: a acc. simpl.: α pro subi. sunt animantia: ① timentur animantia: ENN. scaen. 402 quem -unt, oderunt; quem quisque odit, perisse expetit (OV. am. 2, 2, 10 quem -it quisque, perisse cupit). PLAVT. Most. 855 canem istam ... aliquis abducat face, etsi non -enda est. 992 erum. *al. TER. Eun. 433 -bant omnes iam me. al. CATO agr. 143 uxor te (vilicum) -at facito. LVCIL. 471. CIC. off. 2, 24 qui se -i volent, a quibus -entur, eosdem -ant ipsi necesse est. al. PVBIL. I 26 inimicum quamvis humilem docti est -ere (cf. PHAEDR. 1, 28, 1). SALL. Iug. 72, 2 civis hostisque iuxta -ere. al. VERG. Aen. 4, 22 armenta leones. al. HOR. carm. 1, 26, 4 quis sub Arcto rex ... -atur. al. OV. met. 13, 114 cur -aris. LIV. 22, 39, 20 omnia audentem contemnet Hannibal, nihil temere agentem -et. al. VAL. MAX. 2, 7 ext. 2 imperatorem potius quam hostem -i debere. SEN. Tro. 262 -entem deos nimium faventes. al. accidunt syn. et opp.*: PLAVT. Pseud. 944 ob tuam ... perfidiam te amo et -o (CIC. Att. 8, 13, 2 illum, quo antea confidebant, -unt, hunc amant, quem timebant. NEP. Dion 9, 5 qui se -i quam amari malunt). RHET. Her. 4, 22, 31 Alexandrum omnes maxime -erant, idem plurimum dilexerunt (CIC. Phil. 1, 33 -i a civibus tuis quam diligi mavis. off. 2, 29 Att. 8, 1, 4. 9, 13, 4 NEP. Timol. 3, 4). CIC. S. Rosc. 147 quem neque -ere potes neque odisse debes (Cluent. 169 Catil. 1, 13. 17 odit ac -it [Phil. 1, 33 Liv. 24, 1, 1]. Pis. 98). AFRAN. com. 34 malunt -i quam vereri se ab suis (RHET. Her. 4, 36, 48 quos aut v. aut -ere debemus. CIC. Cato 37 Appium -bant servi, v. liberi, carum omnes habebant). ② timentur res: A -imus praesentia: TER. Phorm. 743 quid has -is fores? (*cf. Cic. Sest. 133 ut meam domum -ret*). VARRO Men. 558 fulmen (OV. trist. 1, 9, 21). CIC. Quinct. 1 gratia et eloquentia, quarum alteram ... vereor, alteram -o (*seq. pertimesco*). dom. 44. *al. CATVLL. 69, 6 odorem alarum. LVCR. 2, 49 sonitus armorum. 2, 56 veluti pueri trepidant atque omnia ... in tenebris -unt, sic nos in luce timemus interdum eqs. SALL. Iug. 31, 14 eadem cupere, eadem odisse, eadem -ere. 85, 33 nihil -ere nisi turpem famam. HOR. sat. 1, 1, 93 pauperiem. al. B -imus imminentia:* PLAVT. Truc. 879 ubi domi -es malum. *al. CATO agr. [Bulhart]*

70, 1 si morbum -es, sanis *bubus* dato *eqs.* Cic. Verr. II 4, 65 non quo quicquam -ret aut suspicaretur (4, 66). II 5, 18 cum servorum bellum -retur. Pis. 65 sibilum. Mil. 52 Phil. 1, 25. 2, 92. Brut. 260 insidias. fin. 1, 55 si nihil tale -amus (Ov. trist. 5, 12, 67 Liv. 27, 31, 2 CVRT. 5, 4, 27. cf. SEN. suas. 4, 3 nihil [TAC. ann. 13, 44, 3. 15, 69, 2]). Att. 5, 21, 3 omnia (13, 10, 1 epist. 1, 5^a, 2 *syn.* timemus. Ov. met. 3, 281 EPICED. Drusi 156). 15, 16^b pluvias (cf. COLVM. 9, 15, 8 cum iam -itur hiems). SALL. Iug. 79, 7 poenas (Liv. 2, 22, 2). *al.*

β pro subi. sunt res (obi. homines: l. 11 sq. 15): VARRO Men. 8 scapulae -unt virgideam. rust. 1, 8, 2 haec ubi domo nascuntur, vinea non -it sumptum (1, 13, 2 haec si . . . , furem . . . non -unt. 1, 22, 6 quae res cotidie videntur, minus -unt furem). 1, 14, 1 naturale saepimentum . . . praetereuntis lascivi non -et facem ardentem. VERG. georg. 2, 333 pampinus austros. Ov. met. 15, 812 trist. 3, 10, 69 MANIL. 5, 586 SEN. Oed. 791. dial. 7, 7, 3 loca aedilem -entia. COLVM. 10, 249. SER. SAMM. 925 triticeum -it granum ille morbus. PALLAD. ins. 130.

h acc. dupl.: Cic. Att. 9, 15, 3 -unt ut crudelem iratum. ad Q. fr. 3, 8, 6 Pompeium -it inimicum. Ps. ANTON. or. frg. Quint. inst. 9, 3. 94 neque accusatorem eum -o . . . neque competitorem vereor. Ov. epist. 14, 95 Liv. 5, 26, 3 SEN. benef. 3, 17, 3 TAC. ann. 2, 64, 3. 4, 7, 1.

2 structuris verbalibus: a enuntiatis c. coniunctione:

α c. ne (selecta ex magna copia exemplorum. v. etiam p. 904, 12 sqq.):

① *pertinet ad praeterita:* PLAVT. Asin. 286 -o . . . ne quam fraudem fraus sit (Cas. 304. 575 Mil. 429. Persa 478 ne . . . abiurassit. *al.* TITIN. com. 107 Cic. div. in Caec. 45 epist. 14, 12). Mil. 722 -rem ne ibi diffregisset crura (Pseud. 912 RHET. Her. 4, 51, 65). ② *pertinet ad futura:*

-o antecedit: PLAVT. Curc. 684. *al.* Trin. 1170 -o, si . . . , ne *eqs.* (Cic. Verr. II 1, 68. 3, 121 Phil. 7, 18 Att. 6, 1, 5 epist. 16, 12, 4). TER. Eun. 140 si . . . non id -at, ne, ubi acceperim, sese relinquam (CATO orig. frg. 95^b id -ere, <ne>, si *eqs.* [Cic. Verr. II 4, 28 Rab. Post. 5 SALL. Iug. 61, 5 Liv. 2, 12, 4. 25, 27, 6 SEN. contr. exc. 10, 1 APVL. apol. 71. *al.*]. RHET. Her. 3, 21, 34 ni -remus, ne, cum . . . *eqs.* [Cic. Phil. 6, 9]). Cic. Tull. 56 a quo -isse se dicat ne ipse . . . occideretur (Pis. 99 quod -is ne accidat. Planc. 9 hoc quod tu -is, ne *eqs.* Att. 14, 17, 2 quo quidem -o ne . . . venerit). *-o sequitur:* PLAVT. Asin. 743 ne uxor resciscat, -it. Cas. 908 Cist. 235 Poen. 1163 Cic. Sull. 88 Att. 16, 12 Hor. sat. 1, 1, 99. 1, 2, 5. 1, 4, 32 Ov. met. 10, 56 Liv. 27, 28, 3. *al.*

impersonaliter: AVG. civ. 1, 18 p. 29, 16 D. ne . . . , -itur. ③ *singulariter (cf. p. 902, 32):* Cic. Tusc. 4, 53 quamvis licet insectemur istos *Stoicos*, -o ne soli philosophi sint. *β c. ne non (praeter l. 41 pertinet ad futura):* *-o antecedit:* PLAVT. Cas. 575 -o, ne non sit surda atque haec audiverit. Truc. 556 Liv. 35, 25, 11 LVCAN. 7, 96. TER. Haut. 1017 -is, ne non, cum velis, convincas (CYPR. hab. virg. 17 p. 199, 15 ne, cum . . . venerit, . . . te non recognoscat). Ad. 217 -isti, si . . . , ne non *eqs.* Cic. ad Q. fr. 1, 3, 4 id ipsum, quod tu scribis, -bam, ne . . . non *eqs.* *-o sequitur:* PLAVT. Persa 686 v. p. 904, 12.

γ c. ut (pertinet ad futura): *-o antecedit:* PLAVT. Bacch. 762 Curc. 464 Mil. 355 Most. 465 Persa 319 TER. Andr. 914 Hec. 257 Ad. 627 LVCIL. 698. 956 Cic. Planc. 96. Hor. sat. 1, 4, 32 ne . . . , -ens aut . . . ut. *-o sequitur:* HOR. sat. 2, 1, 61. *nota ut pro ne (cf. p. 909, 46):* IVL. VAL. 1, 4 p. 6, 19 -o ut ista cessaverit. *δ c. quin:* PLAVT. Amph. 1106 divinitus non -o q. meae uxori latae suppetiae sient. *ε c. quod (cf. p. 909, 48):* GREG. Tvr. Franc. 3, 15 p. 113, 9 nec -o, q. repperire possit similis mei in hac scientia.

h nudo coniunctivo: VEN. FORT. carm. 5, 6, 6 -ens, si . . . , res periret. *c enunt. interr. (cf. p. 909, 49):* PLAVT. Truc. 809 matres duas habet et avias duas: iam -o, patres quot fuerint. TER. Haut. 569 -i, quid futurum . . . esset (720 -o, q. agam. Cic. Phil. 11, 39 non tam veteranos -endos nobis arbitror, quam q. *eqs.* HOR. epist. 2, 2, 191. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 183 -ens, q. de me heres sentiat et utrum me mortuum vituperet necne). Eun. 758 -o, qualem tu me esse hominem existimes. IVL. VAL. 3, 40 p. 148, 14 -bat . . . , ecquid (Kübler, et quod *codd.*, ne quid Müller) . . . temere consultasset.

d inf., acc. c. inf., nom. c. inf.: *α inf.:* *verborum dep. vel pass.:* HOR. carm. 3, 14, 15 nec tumultum nec mori . . . -am tenente Caesare terras (NICET. symb. 12 p. 51, 12. cf. SEN. Med. 274 bella . . . pati). SEN. Herc. f. 601 pollui. dial. 9, 17, 1 deprendi (AMBR. Nab. 12, 50). PLIN. nat. 28, 19 defigi diris precationibus nemo non -it. SIL. 7, 471 -it dubitasse videri. HIL. in Matth. 21, 10 p. 1039^b convinci. AMBR. hex. 6, 8, 49 p. 241, 4 expugnari ab hoste. *al. act.:* CVRT. 8, 7, 9 non producitur, . . . quia liberam vocem innocentis audire -is. MART. 14, 111, 1 frangere dum -is, franges crystallina. TERT. spect. 2 p. 2, 18 aliquid amittere (AVG. enchir. 22, 81 POMER. 3, 31, 15. cf. PAVL. NOL. carm. app. 1, 76 perdere). OPTAT. 4, 7 p. 112, 14.

β acc. c. inf. (cf. p. 909, 76): CIRIS 427 prius vel sidera cursus mutatura suos quam te mihi talia . . . facturum -i. IVL. VAL. 1, 8 p. 16, 1 -it illum . . . derelinqui (*Hist. Alex. M. I p. 16, 9 ἐποβήθη αὐτὸν ἀπελύναι*). SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 59, 5 conscientia mala, qua sibi eorum unusquisque -bant nudari ab aliquo, quae adpalam fieri . . . pertimescebant. HIL. in psalm. 68, 24 in Matth. 20, 3 PRISCILL. tract. 2, 53 p. 42, 11 QVEROL. p. 52, 8 SYMM. epist. 9, 53 AVG. epist. 149, 24 p. 369, 20 c. Pelag. 4, 8, 24 p. 548, 19 CONSVLT. 8, 6. VITA Caes. Arel. 2, 9 p. 328, 3 M. alia die, qua pallentes lucescere -bant (*i. cum metu*

solis ortum exspectabant). *al. pertinet ad praeterita:* Ps. CYPR. mont. 8 -entes factum esse terrae motum. *γ nom. c. inf.:* LVCR. 3, 773 an -it anima conclusa manere in corpore putri et domus aetatis spatio ne fessa vetusto obruat? LVCAN. 4, 719 hoc solum -ens incautus ab hoste timeri (*v. Fraenkel, Gnomon 2, 1926, 511*). SYMM. epist. 3, 88, 1 -i . . . tibi . . . laetus videri (VEG. mil. 2 praef. p. 32, 16). FAVSTIN. trin. 7, 4 p. 79^b -imus eorum damnationis participes inveniri. FAVST. REL. epist. 5 p. 185, 24 reprobis fieri -it. SERM. Corp. Vind. 21 p. 331, 5 COD. Iust. 11, 48, 12, 1. SVLP. SEV. dial. 2, 14, 4 quae futura -untur.

3 struct. nominali cum verbali coniuncta: *a forma illud -o, ne (cf. p. 905, 71):* PLAVT. Persa 686 ne non sat esses leno, id -bas (Pseud. 284 TER. Eun. 140. CATO orig. frg. 95^b v. p. 903, 30. Cic. Verr. II 1, 111 Sull. 88. ad Q. fr. 1, 3, 4 v. p. 903, 45). Poen. 1378 illuc (Cic. epist. 14, 14, 1 illud). Cic. Verr. II 5, 75 crimen hoc. AMM. 28, 1, 52 -ens gravioris invidiae pondus, ne *eqs.* CLAUD. DON. Aen. 1, 560 p. 112, 2 -batur . . . res dura, ne . . . sequeretur Pygmalion. *adde:* ANON. Vales. 9, 43 Zenonem -entes, ne quid mali pateretur civitas. *b aliae formae:* TER. Haut. 808 nec quicquam magis nunc -o, quam ne *eqs.* (Liv. 25, 38, 15 nihil omnium nunc minus -unt hostes, quam ne *eqs.* 40, 17, 5 nihil aliud . . . quam ne *eqs.*). Liv. 25, 24, 10 non tam vim . . . hostium -ens, quam ne *eqs.* LVCAN. 8, 593 -ens non arma, sed ne *eqs.* VAL. FL. 1, 509 hoc -ens et ne *eqs.*

C indicatur, cui timeamus: *1 dat. (v. etiam l. 38 sqq. 68 sqq. 76 sqq. p. 903, 79. al.):* PLAVT. Amph. 1113 -ens pueris, mihi formidans. Persa 536 -o mihi (Poen. 865 APVL. met. 1, 19, 3, 5. cf. SEN. contr. 1, 2, 3 etiamsi nos nobis non timeremus, tu tibi -ere deberes. PHAEDR. app. 8, 17 sibi quisque -it [APVL. met. 7, 7 AMM. 24, 6, 5]. SEN. Herc. O. 1955 sibi [TAC. hist. 1, 90, 2. 4, 84, 2 APVL. met. 5, 21, 25]). VERG. georg. 1, 186 inopi -ens formica senectae. Aen. 10, 94. HOR. sat. 1, 2, 131 cruribus. Liv. 3, 49, 5 vitae. 22, 9, 6 moenibus (SIL. 12, 14). 23, 16, 3. SIL. 9, 439 Mavors Scipiadae -ens, Tritonia Poeno. APVL. met. 2, 5, 5, 4 AVR. VICT. Caes. 16, 10 SCHOL. Cic. Bob. p. 84, 28. *al.* *2 praep. pro (v. etiam l. 45. cf. p. 910, 2):* MANIL. 5, 606 -it pro vindice tali. CELS. 3, 11, 1 PETRON. 123 v. 231 PORPH. Hor. carm. 1, 14, 1. GREG. M. moral. 1, 13 p. 533^a p. quibus de . . . cogitatione -bat. CIL III 7743 <qui pro sua sal>ute -it.

D indicatur, cui quid timeamus: *1 dat. et acc.:* ENN. ann. 279 -o legionibus labem. PLAVT. Asin. 111 nemo est, quem . . . -am mihi. Poen. 509 -i meo amori moram. AFRAN. com. 40 orbitatem tuae senectuti malam -i. RHET. Her. 2, 19, 28 v. *infra l. 69*. Cic. Verr. II 1, 141 pupillo . . . calamitatem. CATVIL. 84, 9 nec sibi postilla -bant talia verba. HOR. carm. 2, 8, 21 Liv. 1, 9, 5 PLIN. nat. 18, 284. 30, 82. *al.* *2 dat. et ne:* AVG. civ. 1, 9 p. 15, 11 D. eisdem ipsis -it, ne deteriores ex hoc efficiantur. *3 praep. pro et acc.:* SEN. Thy. 485 pro me nihil iam -o.

E indicatur, qua de re timeamus, praep. de (cf. p. 909, 83): *1 non accedentibus aliis structuris:* Cic. Verr. II 1, 6 de absoluteione istius neque ipse iam sperat neque populus R. -it. Att. 10, 4, 6 neque tam de sua vita quam de mea -it. Ov. met. 7, 68 TAC. ann. 4, 41, 1. APVL. met. 5, 23 de somni mensura -bat (*i. ne diutius dormiret*). TERT. ieun. 9 p. 284, 20 de specie (*i. ut satis pulchra sit*). AMM. 15, 5, 23 de se -ens quisque. *2 accedit acc.:* VAL. MAX. 4, 7 ext. 1 nihil se de amici constantia -ere (APVL. apol. 70). SEN. dial. 12, 3, 5. HIER. epist. 54, 13, 5 non quo de te sinistrum quid -am. *3 accedit pro:* GREG. M. l. 36.

F indicatur, unde malum venturum exspectetur: *1 praep. ab (cf. p. 909, 65):* *a non accedentibus aliis structuris:* TER. Andr. 106 -i a Chryside (*cf. DON. ad l.*). CATVLL. 15, 9 a te -o tuoque pene. Liv. 23, 36, 1 ab Hannibale -ens. HIL. in psalm. 55, 5 p. 165, 6 non -it a carne (*Vulg.* non timebo, quid faciat mihi caro). VVLG. Ier. 10, 2 a signis caeli nolite -ere, quae timent gentes. Ezech. 3, 9 a facie eorum. PAVL. NOL. epist. 24, 14 p. 215, 6 CONC. II 5 p. 35, 18. *b accedit acc.:* PLAVT. Bacch. 65 quid ab hac -is? (Capt. 206 Pseud. 1087). Capt. 607 si quid -is a me. Cic. S. Rosc. 8 ut supplicia vitent, quae a vobis pro maleficiis suis -ere atque horrere debent. 145 aliquid. Att. 7, 13^a, 1 quod (AVG. civ. 2, 27 p. 94, 3 D.). 9, 7, 4. epist. 5, 6, 2 a me insidias. SALL. Iug. 76, 6 poenas. *al.* *c accedunt dat. et acc.:* RHET. Her. 2, 19, 28 a quo sibi . . . periculum -bat. AVG. civ. 22, 22 p. 606, 15 D. agricolae . . . quantos a caelo et terra . . . casus -unt agrorum fructibus! lib. arb. 1, 4, 9^{extr.} *d accedit dat.:* AVG. beat. vit. 13 p. 99, 16. *e accedit de:* PLAVT. Men. 266 iam aps te -o de verbis tuis.

2 praep. de (cf. p. 910, 13), plerumque accedentibus aliis structuris: PLAVT. Merc. 520 de lanificio neminem -o, una aetate quae siet. Ov. epist. 16, 173 de facie -it, vitae confidit Menelaus. APVL. met. 6, 23 nec prosopiae tantae tuae . . . de matrimonio mortali -as. 7, 16 de me -entes sibi. 9, 27 nihil triste de me tibi . . . -as. SACR. Leon. p. 129, 12 sicut de tuo munere gratulamur, ita de nostra fragilitate -imus. *3 praep. ex (cf. p. 909, 69), ubique accedente acc.:* SALL. Catil. 52, 16 periculum ex illis -it (Iug. 40, 2. TAC. ann. 1, 80, 2 ex optimis p. sibi, a pessimis dedecus publicum -bat. AMM. 25, 5, 8). SEN. contr. exc. 4, 8 hoc unum, quod ex hoc colore -endum est, ne, si *eqs.* TAC. ann. 3, 50, 3 PAVL. dig. 39, 3, 11, 3.

II sensu artiore: *A i. q. vereri (cf. p. 910, 20):* *1 c. acc.:* [Bulhart]

personae: TER. Phorm. 118 -bat absentem patrem. Ad. 85 quem neque pudet quicquam nec -it quemquam. Ov. met. 6, 177 me (*Niobam*) gentes -unt Phrygiae. SEN. Med. 159 Fortuna fortes -it, ignavos premit. OCTAVIA 585 fama . . . excelsa -it. *de dis*: PLAVT. Amph. 23 vereri vos se et -ere, ita ut aequom est, Iovem (832 Iunonem). Poen. 269 deos (282 et amo et -o. TER. Hec. 772 Cic. fin. 2, 21 nat. deor. 1, 85). Ov. am. 1, 2, 33 trist. 5, 8, 7 LVCAN. 3, 416. TERT. adv. Marc. 2, 22 p. 365, 19 deum (CYPR. epist. 33, 2 p. 567, 10 trementes ac -entes d. VVLG. lev. 25, 43. *al. cf. p. 906, 34*). *rei*: PACVV. trag. 75? v. *p. 902, 29*. Cic. Verr. II 2, 139 legem (Q. Cic. pet. 9 Ov. trist. 5, 7, 47 SEN. dial. 5, 2, 1). IVV. 14, 101 Iudaicum ediscunt et servant ac -unt ius (*cf. p. 906, 33*). CYPR. epist. 11, 5 p. 499, 22 praecepta dei (33, 1 p. 566, 2). VVLG. lev. 19, 30 sanctuarium dei.

2 *c. ab* (*aliter p. 904, 57*): ITALIA Soph. 1, 7 (Cypr. testim. 2, 20) -te [a facie] (*l. faciem M*) domini dei (*Vulg. silete a f., εὐλα-βείσθε ἀπὸ προσώπου*).

B *i. q. abhorre, cavere, vitare* (*cf. p. 906, 42. 910, 48*):

1 *c. acc.*: PLAVT. Aul. 483 si idem faciant ceteri, . . . illae malam rem -ant quam -unt magis. LVCR. 1, 659 ardua dum -unt, amittunt vera viai. MORET. 4 -ens ieiunia . . . membra levat. HOR. carm. 2, 14, 16 frustra per autumnos nocentem corporibus -emus austrum. epist. 2, 1, 167 turpem putat inscite -itque lituram. Ov. met. 8, 259 sublimia. SEN. Phaedr. 170 -e concubitus novos. dial. 5, 30, 3 haec pars maxime -enda est: hinc perniciosissimae irae nascuntur. LVCAN. 4, 736 rogatus, ut Libycas -at fraudes. TERT. apol. 41, 4 diligimus lenitatem, -imus severitatem.

2 *c. dat.* (*cf. p. 901, 12. 906, 36*): APVL. met. 1, 9 castor captivitati (*φ*, captivitatis *Vulg.*, sed vide Helm ad l. et cf. usum verbi vitare *c. dat.*) -ens ab insequentibus se praecisione genitalium liberat.

3 *c. inf. i. q. dubitare* (*cf. p. 910, 52*): a verbo -endi non negato: PLAVT. Aul. 248 si opulentus it petitum pauperioris gratiam, pauper -it congregari. Most. 1125 in conspectum sui patris procedere. Persa 441 Pseud. 304 Trin. 754 HOR. sat. 2, 3, 110 Ov. am. 3, 3, 31. epist. 18, 185 quod cupis, hoc nautae -unt, Leandre: natate. met. 1, 745, 2, 860 fast. 2, 723 Pont. 1, 6, 3 LIV. 34, 27, 10 CVRT. 9, 5, 25. 10, 2, 15 LVCAN. 3, 407. 5, 67. 128 VAL. FL. 6, 459. *al. CONC. I 3 vers. Tur. p. 190, 29* ab eo deviare -entes (*gr. παραιτούμενοι, Rustic. vitantes*). *al. b verbo -endi negato*: PLAVT. Truc. 353 RHET. Her. 4, 18, 25. CATVLL. 64, 146 nil -unt iurare, nihil promittere parcunt. AETNA 86. HOR. carm. 3, 9, 11 pro qua non -am mori. PRIAP. 14, 4. PROP. 1, 14, 19 *syn.* timet. Ov. epist. 15, 283 an pudet et -is . . . temerare? MANIL. 3, 2 SEN. contr. 2, 7 (15), 4 SEN. Phaedr. 993 epist. 120, 15 LVCAN. 6, 650. 9, 837 VAL. FL. 1, 418. *al.*

4 *c. ne*: IVV. 3, 38 cavebis et -es, ne eqs.

C *i. q. nolle* (*fere c. inf.; c. acc. c. inf.: l. 52 sq.; c. subst. verbali. l. 57. cf. et p. 910, 64*): LVCR. 6, 565 -unt . . . naturam credere mundi . . . cladem . . . manere. HOR. sat. 2, 5, 65 -entis reddere soldum. carm. 3, 11, 10 -it . . . tangi. epist. 1, 16, 60 labra movet -ens audiri. 1, 18, 1 -es . . . scurrantis speciem praebere, professus amicum. Ov. Pont. 4, 15, 29 et pudet et -o semperque eademque precari. PERS. 1, 47 non . . . laudari -am. VAL. FL. 7, 178 morari. SIL. 9, 402 superesse cadenti. MIN. FEL. 24, 2 fieri se deos -unt. SYMM. epist. 2, 12, 2 nihil . . . fuisse, quod -am publicari. AVG. nupt. et concup. 1, 15, 17 p. 230, 1 eo usque progrediuntur, ut exponant filios, qui nascuntur invitis. oderunt enim nutrire . . . quos gignere -bant. *laxiore sensu de rebus, quae id -ere dicuntur, quod iis non accidit*: VERG. georg. 1, 246 Arctos Oceani -entes aequore tingui. AETNA 229 principia mundi occasus -unt (*i. ἀφθαρτά ἐστιν*). HOR. carm. 2, 2, 7 pinna -ente solvi (*i. indissolubili*). 4, 5, 20 culpari -it fides. PACIAN. sim. carn. p. 146, 9 non enim deitas potuit deserere deitatem, quae dividi a semetipsa . . . [non] -it. PRVD. apoth. 145.

stilistica: 1 *prolepsis* (*cf. p. 903, 33*): a *subiecti*:

α *c. attractione casus*: PLAVT. Aul. 61 hanc -o male, ne mi . . . verba . . . duit. Men. 419. 861 Merc. 586 Mil. 996 Poen. 1292 Pseud. 1019. 1026 Truc. 200. TER. Phorm. 491 -o lenonem, ne quid suo suat capiti. Eun. 610. 855 Cic. Cael. 60 HOR. carm. 1, 17, 24. *al. β sine attractione casus*: RHET. Her. 4, 18, 25 hi . . . -imus ne sint superiores? Cic. ac. 2, 134 et ille vereor ne . . . , et hic -o ne eqs. Cato 28 epist. 9, 8, 1. *al. adde*: CLAVD. DON. Aen. 1, 360 p. 78, 14 -batur enim Pygmalion ne . . . sequeretur. b *aliorum casuum*: PLAVT. Epid. 310 quod pol ego -o si senex resciverit, ne ulmos parasitos faciat (*cf. POMPON. Atell. 6 id. Cic. Att. 7, 23, 1 haec. ibid. illa. al.*). Merc. 160 dormientis spectatores -is ne ex somno excites? (Cic. epist. 4, 4, 4 LVCR. 6, 597 Ov. Pont. 3, 2, 14). Cic. Sull. 88 huic puero . . . -it . . . ne aeternam memoriam dedecoris relinquat (Phil. 2, 99). epist. 15, 16, 3 in ista ipsa αἰδέσθαι -o ne plus virium sit.

2 *ellipsis*: Cic. Flacc. 103 nox . . . -o ne funesta nobis. Att. 7, 25 litteras . . . -o ne veras. 16, 9 -o, ne quae ἀποστείλα me absente. 3 *parataxis*: SEN. Thy. 980 satiaberis: ne -e. 4 *fig. etym.*: AVG. in euang. Ioh. 115, 2 -ere metu vanissimo.

index gramm.: acc. dupl.: p. 903, 17. dat.: l. 27. p. 903, 79. 904, 24. 38. 68. 71. *al.* ab: l. 14. p. 904, 57. de: p. 904, 47. 72. ex: p. 904, 79. pro: p. 904, 33. 45. inf.: l. 30. 45. p. 903, 65. acc. c. inf.: l. 52 sq. p. 903, 76. nom. c. inf.: p. 904, 2. enunt. interr.:

p. 903, 57. *coniunctivus nudus*: p. 903, 55. enunt. c. ne: p. 903, 22. 904, 12. 44. 905, 44. *al.* ne non: p. 903, 40. quin: p. 903, 52. quod: p. 903, 53. ut: p. 903, 47.

*part. praes. *metuēns, -entis pro adi. et subst. (l. 26)*. gen. pl. -um: l. 28. comp. -ior: Ov. epist. 18, 83 met. 1, 323 fast. 6, 259 SIL. 8, 502 TAC. ann. 13, 25, 3. magis -s: l. 19. 22. plus -s: l. 17.

1 *sensu latiore*: α *c. obi.*: α *c. gen.*: TVRPIL. com. 157 educta, ut par est, expers malitiis, -s sui (*'puellae mansuetudo et sibi diffidens modestia tangitur'* Ribbeck; falso Non. p. 501, 3 genetivus pro dativo). VERG. Aen. 5, 716 quidquid tecum invalidum -sque pericli est. HOR. sat. 2, 2, 110 contentus parvo -sque futuri (LVCAN. 2, 233 STAT. Theb. 6, 765). epist. 2, 2, 15 -s pendentis habenae (Ivv. 5, 154 flagelli. 7, 210 virgae). Ov. epist. 18, 83 quid tamen evenit, cur sis -ior undae? (LVCAN. 2, 578 pelagi. AVIEN. ora 141 sali). SEN. dial. 5, 41, 4 infamiae. LVCAN. 7, 373 domini. STAT. Theb. 1, 578 poenae. APVL. met. 4, 32 irae superum. PAVL. NOL. epist. 13, 6 p. 89, 20 morae. FVLG. Rvsv. serm. 6, 3 p. 741^B plus -s luxuriae quam tristitiae. β *c. acc.*: Cic. epist. 6, 14, 1 si quisquam est timidus . . . semperque magis adversos rerum exitus -s quam sperans secundos. HOR. carm. 1, 1, 16 Africum mercator -s. *de re* (*cf. l. 43. 45*): Ov. am. 1, 15, 37 -em frigora myrtum.

b *abs.*: SALL. Iug. 20, 2 opportunus iniuriae, -s magis quam metuendus. VERG. Aen. 11, 47 cum me . . . mitteret . . . -sque moneret. 12, 21 omnis -em expendere casus. SIL. 8, 502 Marsis nomen posuit -ior hospes cum fugeret . . . Marsya. TAC. ann. 13, 25, 3 -ior in posterum milites sibi . . . circumdedit. *pro subst.*: HOR. sat. 2, 5, 92 similis -i. TAC. Agr. 34, 2 numerus ignavorum et -ium. PLIN. epist. 6, 4, 4 quae . . . natura -um (α, -ium D) est.

2 *sensu artiore*: a *i. q. verens* (*cf. p. 904, 84*): α *c. obi.*: c. gen.: Cic. dom. 70 legum iudiciorumque (p. red. in sen. 4 LIV. 22, 3, 4). Ov. met. 1, 323 non . . . fuit . . . illa -ior ulla deorum (LIV. 22, 3, 4. *cf.* Ov. fast. 6, 259 numinis. PERS. 2, 31 divum). c. acc.: Ivv. 14, 96 -em sabbata patrem (*cf. l. 35. 37. 39. p. 905, 11*). CYPR. epist. 67, 3 p. 737, 21 deum -s (INSCR. christ. Diehl 3416 A 5. *cf. p. 905, 8 et VVLG. act. 10, 7 militem -em dominum. pertinet ad Iudaeos*: INSCR. christ. Diehl 4924. 4925). ? *c. dat.* (*cf. p. 905, 27*): INSCR. christ. Diehl 4927 (*lapis perit*) Aur. Soteriae, . . . religioni Iudeicae -i (*v. adn.*). β *abs.*: INSCR. christ. Diehl 1341^{adn.} <fidel>is metu<ens> (metu<ens deum> Rossi). *pertinet ad Iudaeos*: INSCR. christ. Diehl 4852 Aemilio Valenti eq. Romano -i (*v. adn. et Deissmann, Licht vom Osten 326*). 4926 Larciae Quadrattillae Romanae -i.

b *i. q. abhorrens, vitans* (*cf. p. 905, 17*): AETNA 407 fundetur ferro citius, nam mobilis illi lapidi et -s natura mali est (*'empfindlich'* Sudhaus). HOR. carm. 3, 19, 16 rixarum -s . . . Gratia. 3, 24, 22 -s alterius viri . . . castitas (*'ἀπεχουμένη'* Schütz). Ov. am. 3, 14, 27 -em crimina vultum.

*gerund. *metuendus, -a, -um pro adi. et subst.* comp. magis -us: CIC. Brut. 146 SEN. Oed. 792 Ivv. 11, 45.

i. q. horrendus, terribilis: 1 *pro adi.*: α *abs.*: α *de rebus*: Cic. har. resp. 62 cum quibusdam monstris -isque rebus. or. frg. A VIII 2 o ingenia -a! A XIV 21 bilem. HOR. epist. 2, 1, 106 pericula. PROP. 4, 9, 9 Cacus . . . -o raptor ab antro. 4, 9, 55 lege. Ov. epist. 15, 47 somnia. ITALIA Dan. 2, 31 (Firm. err. 20, 4) contemplatio ipsius imaginis -a (*φοβερά, Vulg. terribilis*). ARNOB. nat. 6, 24 p. 235, 27 cum . . . -is fulgoribus. 6, 26 p. 236, 15 terrores. HIL. trin. 9, 67 adventum. *al. β de hominibus*: CIC. Brut. 146 in refellendo magis existimator -us quam admirandus orator. SALL. or. Phil. 3 se e contempto -um effecit (TAC. ann. 1, 74, 2. *cf.* IVST. 21, 5, 7 contemnendus magis quam -us). LIV. 3, 53, 10 MANIL. 5, 649. STAT. Theb. 4, 221 -us in hasta (10, 32 in armis). ITALIA Dan. 9, 4 (Cypr. laps. 31) domine deus magnus . . . et -us (*φοβερός, Vulg. terribilis*). PSALT. Rom. 88, 8 (*φοβερός, Vulg. terribilis*). *al. b c. dat.*: VERG. georg. 2, 419 iam maturis -us Iupiter uvis. LIV. 34, 48, 6 tyrannum . . . non suae solum patriae gravem, sed omnibus circa civitatibus -um. COLVM. 1, 9, 2. Ivv. 11, 45 non . . . funus acerbum luxuriae sed morte magis -a senectus. TAC. hist. 3, 2, 1 COMM. apol. 96. IVST. 28, 4, 1 omnibus -a arma.

c *c. abl.*: HOR. carm. 1, 12, 23 -c certa Phoebe sagitta. 2, 19, 8. 3, 2, 4 Ov. fast. 4, 163 SEN. Herc. f. 836 Oed. 119 VAL. FL. 8, 216 STAT. Theb. 2, 166. 6, 101 FIRM. math. 1, 10, 14. d *c. gen.*: Ov. met. 2, 765 belli -a virago.

2 *pro subst.*: α *mascul.*: VERG. Aen. 10, 556 istic nunc, -c, iace. b *neutr. (ubique plur.)*: α *abs.*: HOR. sat. 2, 3, 54 nihil -a timentis. Ov. met. 15, 24 multa ac -a minatur. SEN. dial. 1, 6, 5 -a contemnere. epist. 98, 7 -a declina. LVCAN. 7, 106. IVL. VAL. 3, 55 p. 163, 15 ignoratio -orum. AMM. 31, 5, 8. AVG. civ. 10, 13 p. 423, 23 D. -a ac tremenda. β *c. dat.*: SEN. contr. 10 praef. 15 aliis -a et praerupta audere. SEN. epist. 71, 28 ceteris.

neutr. gerund. metuendum pro adv.: SIL. 12, 138 -um exhibilat. p. p. p. metūtum pro subst.: LVCR. 5, 1140 cupide conculcatur nimis ante -um.

deriv.: metuitus. comp.: praemetuo. im-, permetuens. *metus, -ūs m. [*orig. inc.; c. lituan. matyti, slaven. motriti 'spectare' confert Osthoff (v. IF. Anz. 15, 105). J. B. H.*] *de genere*: fem.: NAEV. carm. frg. 53 (57) ENN. ann. 549 scaen. 407. scrib. [Bulhart]

acc. pl. -uus: VERG. Aen. 12, 316 R (cf. Brambach, *Neugestaltung d. lat. Orthogr.* 131 de *gen. sing.*). *de formis*: *sing.*: *gen.*: ?-uis: TER. Phorm. 482 (coni. *Fleckeisen*). CIC. S. Rosc. 145 (-us corr. *Madvig*). *dat. -u*: VERG. Aen. 1, 257 (PRISC. gramm. II 363, 12 [ad l.]; pro -ui. cf. etiam Norden² ad 6, 465). SIL. 5, 372 TAC. ann. 11, 32, 1. 15, 69, 2 FLOR. epit. 3, 19, 11. -ui v. p. 908, 6. *plur. (tantum nom. et acc.) inde a Cic.* *de notione (v. et infra l. 21)*: NON. p. 349, 15 -us dicitur sicuti plerumque timor (cf. *infra l. 47*). GLOSS. *εὐλάβεια. φόβος. δέος*. timor. terror. *de differentia inter -um, pavorem, timorem*: DIFF. Suet. p. 312, 9 DIFF. gramm. suppl. 275, 1 ISID. diff. 1, 214 diff. app. 52 DIFF. ed. Beck p. 69, 12. *de frequentia vocum -us et timor v. p. 901, 68.* *in ITALIA est -us, in Vulg. timor (gr. φόβος)*: I Tim. 5, 20 (Ps. Cypr. aleat. 4). v. et p. 910, 28 et cf. p. 902, 16. NOT. Tir. 43, 15 (inter formidolosus et pavet). *inde a NAEV. carm. frg. 53 (57).* [*hisp. miedo, port. medo, prov. met. R.*] [*falso trad. pro mens*: AVR. VICT. Caes. 20, 10 (v. p. 712, 35). *contra mens trad. pro -us*: SACR. Leon. p. 139, 7. *de CAEL. AVR. chron. 1, 15, 133. 134 cf. p. 900, 81.*]

I proprie de affectu: **A active**: **1 sensu latiore**: **a de singulis motibus animi i. q. trepidatio mentis malum exspectantis**: **α loci selecti**: **definitur**: CIC. Tusc. 3, 25 et -us opinio magni mali independentis et aegritudo est opinio magni mali praesentis (4, 8. 14. 64. 5, 52). 4, 13 est ... -us a ratione aversa cautio. 4, 80 -us ... est diffidentia expectati et independentis mali. VLP. dig. 4, 2, 1 -us instantis vel futuri periculi causa mentis trepidatio. AVG. civ. 14, 6 p. 13, 14 D. quid est -us atque tristitia nisi voluntas in dissensione ab his, quae nolumus? *iudicia de -u et proverbialiter dicta*: TER. Ad. 58 pudore et liberalitate liberos retinere satius esse credo quam -u (cf. CIC. rep. 5, 6 ut pudor civis non minus a delictis arceret quam -us [QVINT. inst. 9, 2, 76]. LIV. 26, 49, 8 qui beneficio quam -u obligare homines malit. 39, 25, 15 qui caritate quam -u adiungere sibi socios mallet [TAC. Agr. 32, 2] . PVBLIL. I 40 ingrata sunt beneficia, quis comes est -us. M 49 -us improbos compescit, non clementia (SEN. Oed. 704 regna custodit -us. EDICT. imp. Diocl. II 18 praeceptor -us iustissimus officiorum invenitur esse moderator). OV. met. 6, 197 excessere -um mea iam bona (cf. SEN. Ag. 695 vicere nostra iam -us omnes mala). Pont. 1, 2, 127 multa -u poenae, poena qui pauca coeret. trist. 1, 4. 4 audaces cogimur esse -u. SEN. Thy. 348 rex est, qui posuit -us. epist. 5, 7 spem -us sequitur. SIL. 5, 478 non aequus in artis ... rebus suasor -us. 10, 598 gliscunt adversa -u. STAT. Theb. 1, 127 parens odii -us. *forma peior -u meo*: SALL. or. Lep. 1 peior ... -u vostro. OV. trist. 2, 125 nostro lenior ... -u. LVCAN. 1, 635 non fanda timemus; sed venient maiora -u. *app. (cf. p. 909, 10. 910, 6)*: CIC. Verr. II 4, 41 -u ac timore (cf. LVCAN. 3, 141 pavor ac -us). dom. 141 cura -uque (LVCAN. 2, 19. 48. 3, 461 LIV. 5, 7, 4 VAL. FL. 4, 703. cf. LIV. 25, 34, 5 a -u ac sollicitudine [35, 40, 7]). *syn. (cf. p. 901, 59)*: timor: TER. Ad. 612 LIV. 37, 43, 4. 38, 28, 8. 45, 26, 7. LVCAN. 1, 460 timorum maximus ... , leti -us. timere: SALL. Catil. 52, 16 in tanto omnium -u solus non timet. OV. ars 3, 478 rem. 544 met. 2, 92 LIV. 2, 32, 5 SEN. nat. 2, 42, 3 MART. 12, 61, 3 QVINT. inst. 1, 2, 5. 8, 5, 15. *epitheta selecta (cf. p. 905, 80. 908, 47)*: PRIAP. 55, 4 iustos (SEN. contr. 1, 1, 11 VLP. dig. 4, 2, 7, 1). OV. am. 1, 7, 20 pavido (ars 2, 88 fast. 1, 16. cf. p. 908, 51). epist. 11, 82 gelido (SEN. Phaedr. 1053 frigido. cf. p. 908, 1). Pont. 3, 2, 12 sollicito (trist. 3, 11, 10. cf. *infra l. 82. p. 909, 5*). trist. 3, 1, 54 trepido (SEN. Ag. 916 Herc. f. 163 PLIN. nat. 2, 15. cf. p. 908, 46). 4, 3, 12 ambiguo. LIV. 1, 21, 1 anxio (cf. p. 909, 6). 2, 24, 3 ancipiti. SEN. Oed. 88 ignavos. LVCAN. 4, 700 segni (cf. p. 908, 48). VAL. FL. 4, 201 taciti. STAT. Theb. 7, 109 anhelos. Ach. 1, 613 attonito (cf. p. 908, 78). LACT. Phoen. 16 asper. PRVD. perist. 10, 721 inbecillo. CLAUD. rapt. Pros. 1, 10 languentem. PAVL. NOL. carm. 26, 17 tristes.

β iuncturae secundum casus digestae: **① nom.**: **② est**: ENN. scaen. 407 vivam an moriar, nulla in me est -us (CIC. Verr. II 3, 141 Planc. 71). VERG. Aen. 1, 362 quibus ... -us ... erat (SEN. benef. 4, 17, 1 STAT. Theb. 9, 92 CYPR. ad Donat. 13 p. 14, 15. hab. virg. 22 p. 910, 4. v. et p. 910, 49. 54. 56. 59. al.). al. cf. BEVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 minaciter agis, ut iudicium nostrum -us videatur. *non indicato metuente*: CIC. Verr. II 4, 51 -us erat summus. epist. 2, 17, 6. al. LVCAN. 5, 1061 BELL. Hisp. 27, 2 VERG. Aen. 1, 548 OV. met. 7, 715. al. **③ tenet, capit sim. (cf. NAEV. carm. 53 [57] magnae -us tumultus pectora possidet)**: ENN. ann. 549 tenet. PLAVT. Cist. 688^a me agitat (cf. VERG. Aen. 3, 682 agit). MIL. 1233 me macerat. Rud. 686 membra occupat. Acc. trag. 122 quos hic non mertet -us. LVCAN. 3, 982 urget. 5, 73 insinuat pectora. SALL. Iug. 13, 1 invadit (al.). 85, 47 cepit (LIV. 21, 16, 2. 23, 14, 8 SVET. Iul. 19, 1 IVST. 11, 1, 5). HOR. epod. 1, 18 habet. OV. epist. 3, 82 concutit ossa -us. LIV. 2, 18, 8 incessit (3, 59, 1). VAL. FL. 7, 182 subit. **④ cogit, suadet sim.**: PLAVT. Rud. 703 -us has id ut faciant subigit (SALL. Catil. 51, 18. cf. LIV. 1, 28, 8 -u cogente [OCTAVIA 349]). CIC. part. 113 ut aut spes aut -us impulsisse videatur. SALL. Iug. 70, 5 rem impediēbat (cf. VERG. Aen. 6, 807 prohibet). 108, 3 suasisse (VERG. Aen. 10, 10. OCTAVIA 290 suadente -u). OV. trist. 4, 8, 6 me nullo sollicitante -u (cf. l. 54). al. LIV. 25, 40, 4 quos -us ... dederat. 27, 44, 10 -u interprete. PHAEDR. 1, 2, 26 vocem praeccludit -us. LVCAN. 6, 423 stimulante -u.

STAT. Theb. 10, 622 corda -u glaciante (cf. p. 907, 54). PAVL. NOL. carm. 21, 609 -us hominum ... putabant, ne eqs. al.

⑤ gen.: SEN. Ag. 638 securā -us (VAL. FL. 3, 329. 4, 201). PHAEDR. 492 spei -usque liber (cf. LVCAN. 2, 290 expers). al.

⑥ dat.: VERG. Aen. 1, 257 parce -u (SIL. 5, 372). AVR. VICT. Caes. 35, 12 ut eius necis (nuntius) ... pravis -ui ... esset.

⑦ acc.: **⑧ inicere sim.**: PLAVT. Cas. 589 huic aliquem in pectus iniciam -um (CARM. evoc. Macr. Sat. 3, 9, 8. CIC. Verr. II 2, 67 hoc iniecto -u [ad Q. fr. 2, 1, 3 LIV. 38, 34, 1]. al. CAES. Gall. 4, 19, 4 LIV. 27, 42, 4 VAL. MAX. 2, 7, 11). CIC. Verr. II 5, 63 adferre (Sull. 66 Q. CIC. pet. 55). Planc. 87 inferebatur (LIV. 3, 16, 6. al.). CAEL. Cic. epist. 8, 4, 2 incutit (al. v. vol. VII 1, 1101, 43). SALL. or. Lep. 10 habendus -us est aut faciendus (OV. met. 5, 322. al. LIV. 9, 41, 11. al. CELS. 3, 5, 1 SEN. epist. 29, 9 QVINT. inst. 6, 2, 21). PRIAP. 55, 4 prae-bent (OV. ars 1, 754 trist. 2. 226 LIV. 21, 11, 13. 25, 19, 4). SEN. contr. exc. 5, 3 ut filiis -um inponerem. **⑨ concipere**: PLAVT. Amph. 301 (al. v. vol. IV 61, 17). habere: CAEL. Cic. Att. 8, 10, 1 (al. v. vol. VI 2404, 40). capere: LIV. 33, 27, 10. pati: QVINT. inst. 6, 2, 21. adhibere (sibi): PLAVT. Men. 983 (aliis v. p. 912, 2). **⑩ (de-)pellere, (o)mittere sim.**: PLAVT. Most. 387 medicabo. TER. Andr. 181 amoto -u (cf. LIV. 2, 2, 7 remove [VELL. 2, 1, 1]. 32, 14, 4 submoto [33, 38, 14]). 339 adimam (Haut. 341. cf. Ad. 736 demere [LIV. 35, 14, 3. al. v. vol. VI 496, 73. 497, 33]). VARRO frg. Non. p. 481, 10 sublato -u (CIC. S. Rosc. 6. al. CAES. Gall. 6, 29, 2. al. OV. fast. 6, 20 LIV. 5, 28, 12). CIC. Verr. II 5, 130 deiecerō. dom. 15 depulso -u (p. red. in sen. 19. cf. nat. deor. 1, 45 pulsus esset [SEN. Med. 42]). Tusc. 2, 59 levabat (OV. met. 10, 466 SEN. Ag. 283). epist. 9, 16, 9 abstergere (11. 24, 1). ad Brut. 1, 15 (9, 24), 8 deposito -u (BELL. Alex. 65, 1 OV. met. 5, 363 SEN. Oed. 801. cf. TIB. 3, 10, 15 pone [OV. am. 3, 6, 61. al.]). al. SALL. or. Phil. 4 detrahi (CELS. 2, 8, 1 SEN. epist. 77, 7). VERG. Aen. 1, 463 solve -us (al.). al. OV. epist. 14, 43 excussere (al. v. vol. V 2, 1310, 76). al. LIV. 30, 29, 2 omisso -u (cf. SEN. Phaedr. 435 remitte. VAL. FL. 1, 308 mitte [1, 741]. 5, 286 dimitte). VAL. MAX. 1, 7, 8 discussio (SEN. Oed. 793).

⑪ abl.: **⑫ -u (adductum) aliquid pati vel facere**: **⑬ non addito p. p. p.**: **⑭ indicatur, quid -u patiamur**: ENN. scaen. 26 quin ... exalbescat -u. PLAVT. Cas. 622 cor -u mortuomst (cf. SEN. Herc. f. 1298 -u cor palpitat). 665 -u mussitant (cf. CIC. Verr. II 2, 189 -u conscientia peccati mutum atque exanimatum [LVCAN. 1, 92 VERG. Aen. 9, 339. 12, 718]. LIV. 32, 21. 25 obmutuistis). Most. 395 madeo -u. TER. Andr. 251 oratio haec me ... exanimavit -u (al. v. vol. V 2, 1176, 39. cf. 1174, 46). Eun. 976 lingua haeret -u. Ad. 612 membra -u debilia sunt (cf. VARRO pop. Rom. 98¹ [Non. p. 163, 20] -u debilitaret nostros [CIC. dom. 135. de orat. 1. 121 fractum ac d. Tusc. 4. 34]). CIC. Catil. 4, 3 abiecta -u filia (dom. 25). al. BELL. Afr. 90, 2 quibus -u exsanguibus (OV. met. 9, 224 CVRT. 4, 14, 2. 7, 2, 13 STAT. Theb. 3, 361. cf. p. 912, 58). VERG. Aen. 2, 685 trepidare -u (6, 491 ingenti. OV. trist. 1, 5, 37 falso. cf. LIV. 2, 24, 3 trepida [VAL. MAX. 2, 7, 7]. cf. p. 907, 55). 11, 21 segnis (cf. p. 907, 58) ... -u sententia. OV. met. 4, 228 -u ... colus et fusus ... cecidere. 7, 115 deriguere -u (fast. 1. 97 riguisse capillos). 8, 465 pallebant (9, 111. 13. 74 trememtem pallentemque). 9, 249 paveant (fast. 2, 822. sim. 2, 103 pavidus [SEN. Tro. 1130]. cf. p. 907, 53). 10, 414 tremulasque manus annisque -uque. LIV. 28, 29, 11 torpentibus. al. **⑮ indicatur, quid -u faciamus**:

Acc. trag. 107 te -u ... addubitare. CIC. Verr. II 3, 70 virgarum -u ... , quod imperatum esset, facturos se esse dixerunt. Manil. 32 multas ... -u relictas ... urbes esse (cf. SALL. Iug. 70, 1 deseruit [LIV. 8, 15, 4]. VERG. Aen. 3, 213 liquere). Sest. 53 cum ... -u vestri periculi ... cessissem (SALL. Catil. 58, 10). Phil. 2, 116 attulerat ... civitati ... -u ... consuetudinem serviendi. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 5 omnia excogitare vel studio vel aetate vel -u non potest. BELL. Afr. 11, 4 ne ... -u deficerent. SALL. or. Macri 8 -u iura ... restituit. or. Phil. 5 -u pacem repetentes, quo habitam amiserant. 17. VERG. Aen. 4, 164 tecta -u petiere. 4, 176 parva -u primo *Fama* (cf. OV. met. 11, 774 celerem). 4, 390, 5, 677 diffugiunt (cf. 10, 572 versi. OV. trist. 3, 5, 5 fugere. LIV. 6, 24, 1. 21, 26, 2 VELL. 2, 24, 2 SEN. Oed. 904 VAL. FL. 3, 254). 8, 556. 12, 916 cunctatur. HOR. sat. 1, 4, 127 TIB. 1, 6, 75 OV. met. 8, 148 LIV. 1, 44, 1. 3, 5, 5 substitit. 4, 53, 8. 8, 7, 20 quievere. al. **⑯ addito p. p. p.**: SISENNA hist. 98 id me ... -u ... inductum facere (cf. CIC. Verr. II 1, 90 adducti [Font. 31 Cluent. 170]). CIC. Verr. II 5, 100 adfecti. 5, 111 -u perterritus fugit (Phil. 14, 27 epist. 11, 12, 1. cf. Caecin. 2 profugisse [SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 2 BELL. Hisp. 22, 7]. 22 se in fugam conferunt. Phil. 2, 108 diffugimus [cf. l. 64]. 13, 35 div. 1, 69 rep. 6, 14 BELL. Hisp. 25, 9). Caecin. 49 si ... -u permotus fugisset (Att. 10, 4, 6 scripsi. cf. Pis. 93 conmoti [SALL. Iug. 25, 6]. LIV. 6, 25, 2 motus). part. 49 impulsus (cf. LIV. 27, 30, 3 compulsi [al. v. vol. III 2031, 61]). SALL. Catil. 6, 4 -u percursi a periculis aberant (Iug. 58, 2 LIV. 2, 9, 5. al. CVRT. 5, 3, 12). VERG. Aen. 1, 513 percussus (SEN. Thy. 829). OV. fast. 2, 341 attonitus (al. v. vol. II 1155, 12 et cf. p. 907, 59). 2, 810 victa (LIV. 23, 2, 8. al. OCTAVIA 783). LIV. 1, 5, 6 sub-actus (cf. 31, 31, 18 coactos [al.]). al. **⑰ -u (com) moveri sim. (cf. p. 905, 80)**: CAECIL. com. 192 me ... maeror molitur -u. TER. Andr. 937 animus commotus -u (LVCAN. 3, 152. cf. CIC. p. red. in sen. 33 omnis caedis -u esse permotos). TRAG. inc. 7 percussus (SALL. Iug. 40, 4 LIV. 35, 29, 11. 37, 3, 10). CIC. Caecin. 26 cum essent omnes -u

[Bulhart]

perterriti (44 Mil. 61. cf. LVCR. 2, 623 contertere. CELS. 2, 9, 1 terreant). Phil. 2, 64 cum omnia -u tenerentur (Liv. 25, 15, 6. 28, 43, 10 SEN. contr. 7, 2, 5). 2, 77 Italiam ... -u perturbasti (Att. 10, 14, 1 numquam vidi hominem perturbatiorem -u. cf. VERG. Aen. 11, 401 turbare [Liv. 26, 46, 6. al.]). al. BELL. Afr. 10, 2 sollicitabantur. SALL. Iug. 11, 8 anxius (cf. p. 907, 57). al. © -u liberare sim.: PLAVT. Asin. 45 ut expers sis -u (cf. CIC. Phil. 1, 25 vacui esse [7, 19 Ov. met. 3, 582. 10. 117 VAL. MAX. 3, 2, 16]. Liv. 7, 34, 5 liber [25, 31, 1]). TER. Andr. 351 hoc me libera ... -u (CIC. Catil. 1, 10 et saepe. Liv. 28, 26, 7. al.). al. CIC. Catil. 1, 31 cura et -u esse relevati (cf. Liv. 2, 22, 3 levatis). LVCR. 3, 903 dissolvant ... se ... angore -uque (cf. PROP. 4, 6, 41 solve [Liv. 27, 51, 9. al. VAL. MAX. 3, 2, 2]). al. © -u i. q. cum -u: QVADRIG. hist. 14 -u magno ea congressio ... facta est. SEN. Clem. 1, 8, 5 fulmina paucorum periculo cadunt, omnium -u. 4, 2, 6 spectantium. CVRT. 4, 13, 14 noctem ... egerunt (cf. VAL. FL. 5, 298). al.

⑦ c. praep.: ① local. et modal.: a -u liberare sim. (cf. l. 51. p. 911, 25): CIC. Cluent. 200 respirare a -u (har. resp. 48). BELL. Afr. 92, 4 ab eo ... -u ... liberati (SALL. [?] rep. 2, 11, 3. cf. Catil. 4, 2 liber). in -um adducere sim.: CIC. Mur. 48 p. R. in eum -um adduxisti (Liv. 30, 39, 1 SEN. epist. 13, 8). Liv. 25, 29, 8 auxilia in eundem compulere -um. 39, 25, 11 in tantum -um ... coniectos. SEN. suas. 4, 1 regem ... in -um cogit. CIC. har. resp. 54 ad quem -um ... duceretur. in -u esse: PLAVT. Asin. 51. al. TER. Haut. 199. al. CIC. leg. agr. 2, 12. al. SALL. or. Phil. 13 HOR. epod. 1, 17 Liv. 10, 25, 7. al. cum -u: PLAVT. Most. 423. sine -u: TER. Haut. 328 CIC. S. Rosc. 65. al. CAES. Gall. 4, 4, 6. 5, 41, 6 BELL. Afr. 90, 1 SALL. Catil. 39, 1 Liv. 2, 33, 6. al. ② causal.: PLAVT. Amph. 1066 terrore meo occidistis prae -u (Cas. 413 p. -u ubi sim nescio. CATO inc. libr. frg. 13 CIC. Phil. 13, 20 Liv. 1, 29, 3. al.). Aul. 131 per -um mussari (248 male rem gerit. Liv. 2, 24, 5. al. CVRT. 4, 10, 10. al. TAC. ann. 2, 70, 1. al.). Cas. 361 adsudascis iam ex -u (CAES. civ. 3, 69, 4 TAC. hist. 2, 85, 1. al.). MET. NVM. or. frg. Prisc. gramm. II 382, 8 ob -um (TAC. Germ. 2, 3 [cf. Meissner, RhM. 88, 1939. 380 sq.]. hist. 2, 49, 4. al.). SISENNA hist. frg. 45 in -u (LVCR. 3, 826 VAL. MAX. 3, 8 ext. 5). CIC. Catil. 1, 28 propter ... -um (saepe. Liv. 5, 1, 7. al.). COLVM. 1, 2, 1 sub hoc -u ... erit in officio (TERT. adv. Marc. 2, 5 p. 340, 8. 4, 16 p. 472, 22).

γ structurae: indicatur: ① quem vel quid metuamus: ① enuntiatio c. ne (ut, quod): PLAVT. Mil. 1233 iste -us me macerat, ... ne eqs. CIC. fin. 2, 53 qua poena ... semper sint in -u ne afficiantur (Liv. 9, 37, 11). SALL. (?) rep. 2, 6, 5 -u, ne ... solus rerum poteretur, ... ipseius consilia disturbaverunt (Liv. 1, 47, 9. 3, 35, 2. al. CVRT. 7, 2, 32 TAC. hist. 1, 70, 3. al. SVET. Nero 33, 2). Ov. met. 7, 715 esse -us coepit, ne eqs. Liv. 5, 13, 13 prae -u, ne eqs. (cf. NEPOTIAN. 15, 3 ex -u ne). al. ne antecedit: CELS. 2, 7, 2 ne ... decidat, -us est (PLIN. nat. 7, 130). nota ut pro ne (cf. p. 903, 51): IVVENC. praef. 21 nec -us, ut mundi rapiant incendia secum hoc opus. quod: HEGES. 5, 16 p. 327, 12 -um incussere victoribus quod eqs. ② enunt. interr. (cf. p. 907, 63 et p. 903, 57): PLAVT. Asin. 51 quo evadat, sum in -u. Most. 395 istaec blanda dicta quo eveniant, madeo -u. ③ adi. vel pron.: PLAVT. Merc. 129 ex hoc -u ut eximar (CIC. Verr. II 5, 116 ob hunc -um. al. CAES. Gall. 6, 19, 2. al. cf. PLAVT. Mil. 1233 iste l. 39 [Ov. Pont. 3, 6, 55. al.]. Liv. 27, 21, 8 eo -u [al.]). TER. Ad. 75 consuefacere filium sua sponte recte facere quam alieno -u (cf. Ov. fast. 2, 224 nec -us alter [i. aliorum] inest). Liv. 2, 1, 4 plebs ... soluta regio -u. 28, 42, 10 procul externus -us est (TAC. ann. 2, 44, 2 vacui e. -u). 29, 6, 11 vigiles ... ut in nullo tali -u sopitos (AMM. 19, 6, 7). 35, 27, 6 ut in nullo propinquo -u. PERS. 5, 131 scutica et -us ... erilis. al. ④ gen. (cf. GELL. 9, 12, 13): subst.: RHET. Her. 2, 19, 28 periculi (al. CIC. div. in Caec. 31. al.). 2, 21, 34 mortis (CIC. Verr. II 5, 160. al.). CIC. Verr. II 3, 70 v. p. 908, 54. Planc. 103 commutatae vestrae voluntatis erga me (IVST. 4, 5, 4 destitutae spei civium). al. SALL. hist. frg. 1, 53 v. p. 910, 9. Liv. 1, 19, 4 hostium. al. gerund.: HIL. trin. 1, 2 moriendi. 10, 28 compungendae carnis (in Matth. 33, 8 furandi corporis Christi). al. ⑤ praep.: ab (cf. p. 904, 57): CIC. nat. deor. 1, 45 -us omnis a vi atque ira deorum pulsus esset. SALL. hist. frg. 1, 11 -us a Tarquinio. Liv. 2, 24, 3 et ab cive et ab hoste. 3, 16, 6. 23, 15, 7. 25, 33, 5. 33, 20, 10. 41, 24, 14. 44, 30, 5. 45, 26, 7 SIL. 4, 772. ex (cf. p. 904, 79): Liv. perioch. 35 p. 42, 4 ut ... -um ei, quem ex populo R. conceperat, eximeret (CVRT. 8, 14, 12). TAC. hist. 1, 64, 1. al. PLIN. paneg. 93, 1 AVIEN. Arat. 669 HEGES. 1, 44, 8 p. 117, 21. al. de: STAT. Theb. 9, 92. ad: GREG. M. moral. 9, 63 p. 894C non -um ad dominum. sed affectum ad patrem sumit. ⑥ abl.: PAVL. Nol. carm. 26, 75 deum mitem saevo timeamus in hoste, absit ut hoste -us, quem formidare meremur non metuendo deum. ⑦ acc. c. inf. (cf. p. 911, 64 et p. 903, 76): TER. Phorm. 482 quantum -us est mihi venire (s. Marouzeau, videre A, vulg.) huc ... patruom. Liv. 3, 22, 2 coloniam ... -us erat defecturam. 23, 14, 8 senatum -us cepit ... resisti multitudini ... non posse. 35, 14, 3 TAC. ann. 1, 39, 2 SVET. Iul. 19, 1 FRONTO p. 61, 20 N.

⑧ cui vel de quo metuamus: ① adi.: PLAVT. Amph. 1069 erilis. [TAC. hist. 3, 38, 3 non proprio -u nec sui anxium melius ad p. 911, 23 refertur.] ② praep.: de (cf. p. 904, 47): CIC. Att. 3, 8, 4 me ... -us de fratre in scribendo impedit. epist. 11, 21, 3 Liv. 21, 16,

2, 27, 29, 4. 43, 1, 12 TAC. ann. 3, 69, 2 PANEG. 12, 7, 6. CYPR. v. l. 4. pro (cf. p. 904, 33): Liv. 2, 24, 4 LVCAN. 7, 138 QVINT. inst. 4, 2, 96 PLIN. epist. 5, 6, 3. 5, 17, 5. al. circa: CYPR. hab. virg. 22 p. 203, 5 nullus vobis (virginibus) de partu, c. filios -us est. © enunt. rel.: CAEL. Cic. epist. 8, 10, 1 ego ... praecipuum -um, quod ad te attinebat, habui. ① gen.: HOR. epod. 9, 37 curam -umque Caesaris rerum ... Lyaeo solvere. VELL. 2, 113, 3 suorum ... -u finium. PANEG. 2, 25, 3 fleri non licebat amissa -u reliquorum. NON. p. 140, 29 'us Pompei victoris' (SALL. hist. frg. 1, 53, pertinet ad p. 909, 62), hoc est, quod de Pompeio metueretur. ADNOT. Lucan. 2, 27 dolor mortui, -us morituri.

② unde periculum imminet (cf. p. 904, 57): CYPR. ad Donat. 10 p. 12, 9 nullus de legibus -us est, ... de iudice pavor nullus. Demetr. 11 p. 359, 4 de accusatore vel iudice ... -us nullus. v. et p. 909, 65 sqq. 911, 47.

b de perpetuo habitu animi i. q. timiditas: VELL. 2, 87, 1 Cleopatra ... expers muliebris -us. SVET. Cal. 51 diversissima in eodem vitia, summam confidentiam et contra nimium -um. Dom. 3, 2 APVL. Plat. 2, 5.

2 sensu artiore: a i. q. reverentia, verecundia, religio (cf. p. 904, 84): α de religione deorum: ① c. gen. obi.: PLAVT. Amph. 841 deum -um, parentum amorem. CIC. inv. 2, 66 religionem eam, quae in -u et caerimonia deorum sit, appellant. Font. 30 religione iuris iurandi ac -u deorum immortalium. HOR. carm. 1, 35, 37 Ov. fast. 3, 278 Liv. 1, 19, 4. 21, 4, 9 FLOR. epit. 1, 8, 3. RVFIN. Orig. princ. 2, 2, 2 p. 113, 6 cum omni -u dei et reverentia. ② c. praep.: TERT. spect. 1 p. 1, 14 erga deum. ITALIA prov. 9, 10 (Tert. nat. 2, 2 p. 95, 15) initium sapientiae (-us) (φóβος, Vulg. timor) in deum (TERT. nat. 2, 2 p. 96, 12 praescr. 43, 5 l. 10 CYPR. elem. 24 p. 392, 26).

③ c. adi.: MOYS. Cypr. epist. 31, 6 p. 562, 15 divinus -us. ④ c. gen. inhaerentiae: ARNOB. nat. 7, 18 p. 252, 17 religionis -u (IVST. 3, 3, 10 AVG. civ. 3, 2 p. 99, 30 D.). ⑤ abs.: CIC. Verr. II 4, 18 equi pudor est, equae religio, Verres, equi -us? VERG. Aen. 7, 60 laurus ... multos ... -u servata per annos (SERV.: religione, quae nascitur per timorem). VAL. FL. 2, 440 sacris ... -um servemus operis. 3, 428 -um numenque loco ... addidit. TERT. cult. fem. 2, 8, 1 l. 3 propter -um debitum deo. OPTAT. 3, 3 p. 77, 8 ut eum non minori -u omnes venerarentur quam deum. SERV. Aen. 1, 505. [de HOR. carm. 2, 19, 5 v. Kießling-H.] β alia: ① abs.: Acc. trag. 303 viden, ut te impietas stimulat nec moderat -us? VAL. FL. 5, 392 virgineo cunctata -u. OPTAT. 3, 3 v. l. 37. ② c. gen. obi.: CIC. inv. 2, 160 legum -us et religio (Verr. II 1, 90 religione adducti et domesticarum l. -u. 4, 75 cum summa religione, tum summo -u l. et iudiciorum teneri. SEN. Herc. f. 400 sine l. -u. cf. QVINT. inst. 5, 6, 3 iuris iurandi -um). LVCAN. 8, 804 cinerum ... tuorum, Magne, -u. MIN. FEL. 21, 3 -u suae potestatis (CYPR. idol. 3 p. 20, 17). PANEG. 2, 12, 5 sanguinis humani -us.

③ i. q. dubitatio animi ab aliqua re abhorrentis (cf. p. 905, 17): α c. gen. gerund.: Liv. 21, 35, 3 insuetis adeundi propius -us erat. 39, 37, 20 haec vox ... -um iniecit imperata recusandi. 42, 59, 8 fluctuanti ... inter spem -umque tantae rei conandae. TAC. hist. 1, 78, 2 PANEG. 4, 38, 5. β c. inf. (cf. p. 905, 30): SEN. Thy. 670 quidquid audire est -us, illic videtur. STAT. Theb. 8, 78 faxo ... sit cunctis ... -us ... movere Tartara. PRISCILL. tract. 3, 59 p. 46, 23 in quibus ... libris non est -us si qua ab ... haereticis sunt inserta delere. PANEG. 2, 3, 4 mihi -us hanc ... lucem ... fuscare. PS. PROSP. carm. de prov. 100 rudibus -us est intrare profundum. FAVST. REL. symb. 2 (Caspari anecd. p. 337, 6) quod dicere -us est. γ c. ad c. acc. gerund.: APVL. apol. 75 neque ... ulli ad introeundum -us est.

δ i. q. cautio, cura plena anxietatis (cf. p. 901, 21): Liv. 36, 7, 4 quem -um in consilio habeant, eodem ad impetrandam veniam utantur. PLIN. nat. 31, 71 est et in -u peregrinantium, ut temptent valetudinem aquae ignotae. VAL. FL. 4, 265 vigil ille -u.

ε fere i. q. taedium, horror (cf. p. 905, 45): SALL. Iug. 35, 9 veritus, ne reliquos popularis -us invaderet parendi sibi, si eqs. CELS. 5, 27, 20 simul aeger et siti et aquae -u cruciatur (PLIN. nat. 8, 152. al.). conferri potest: CAEL. AVR. chron. 3, 8, 146 initio noctis ... quando etiam sanis -us est digerendi.

ζ passive: CIC. Att. 3, 9, 3 mihi etiam unum de malis in -u est (i. metuitur), fratris ... negotium (CELS. 2, 1, 6. 2, 12, 2^F. HIL. c. Aux. 10 quibus dei iudicium in -u est. c. inf.: HIL. trin. 7, 3 p. 201A mihi ... illaqueari semper in periculo, semper in -u est). SEN. epist. 91, 19 ex consensu istis rebus -us est. TAC. ann. 11, 10, 3 si perinde amorem inter populares quam -um apud hostes quaesivisset. 15, 50, 3 quem in -um adduxerat quasi adulterum Agrippinae. EVGRAPH. Ter. Ad. 69 p. 172, 18 pater lenitate, dominus -u valet.

η meton. i. q. res timorem faciens, metuenda, terribilis: A generatim (in qua re ipse terror constet, indicatur gen.: l. 82. al.: enunt. c. quod: p. 911, 12): TRAG. inc. 204 hoc metuere, alterum in -u non ponere (VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 ferri saevitia in -u reponebatur. cf. CIC. Att. 6, 1, 14 habeo Iunium ... in -u). CIC. Verr. II 4, 108 cum ... magnorum periculorum -us ex ostentis portenderentur (har. resp. 55 iam omnes isti qui portenduntur -us extinguuntur). p. red. ad Quir. 7 me ... nulla cognatione munitum, nullo armorum

ac tumultus -u. Phil. 10, 17 quis . . . ad propulsandum -um diligentior? off. 3, 104 (cf. C. F. W. Müller ad l.). Att. 1, 19, 2 in re p. nunc quidem maxime Gallici versantur -us ('res metuendae, quae ex Gallia nuntiantur' Boot. cf. VAL. FL. 2, 118 spargentem . . . -us. SIL. 4, 32, 15, 515). 3, 8, 2 in maximis meis aerumnis . . . hoc -u adiecto. epist. 5, 15, 5 propter cotidianos -us. CAEL. Cic. epist. 8, 7, 1. SALL. Iug. 99, 3 somno et -u insolito inpedita fuga. 114, 1 advorsum Gallos . . . male pugnatum. quo -u Italia omnis contremuit (Liv. 3, 30, 5 syn. terror). VERG. Aen. 7, 438 ne tantos mihi finge -us. 11, 900 -um iam ad moenia ferri. FLEG. in Maecen. 1, 108 Cyaneos . . . -us (ad notionem s. B 2 allatam refert Middendorf). PROP. 4, 6, 50. Ov. Pont. 1, 3, 58 hostis adest . . . timendus vicinoque -u terret. 3, 1, 25 adde -us, . . . quod murus pulsatur ab hoste. al. Liv. 1, 9, 13 turbato per -um ludicro. 4, 21, 6 tantum -um vastitatis (23, 14, 7 populationis). 10, 14, 18. VAL. MAX. 1, 7 ext. 2 nocturni -us patefacta imagine (SEN. Ag. 765 STAT. Theb. 5, 621. cf. OCTAVIA 712 noctis -u visuque). 7, 1, 2 SEN. Thy. 17 Tro. 302. Herc. O. 1958 flammae -us. dial. 5, 43, 3 epist. 30, 5. al. OCTAVIA 380 LVCAN. 5, 645, 6, 597, 9, 447 aequoreos. VAL. FL. 1, 402 caelata, -us alios . . . arma. 3, 405, 4, 181 STAT. Theb. 3, 522, 12, 606 -us Libycos (i. Medusae). MART. 1, 82, 9 QVINT. decl. 257 p. 51, 20, 305 p. 196, 11, 17, 321 p. 262, 19 (cf. Hagendahl, Apophoreta Got. W. Lundström oblata p. 334 sq.). TAC. hist. 2, 12, 2. al. PS. PHILO antiq. 10, 3 temporis. al.

B speciatim: **1 de incorporalibus:** **a i. q. periculum** (cf. p. 909, 82): **α abs.:** PLAVT. Capt. 519 neque . . . est . . . spes, quae mi hunc aspellat -um. Rud. 232 exime ex hoc miseram -u. Trin. 1009 ne subito -us exoriatur scapulis. TER. Haut. 337 nihil satis firmi video, quam ob rem accipere hunc mihi expediat -um. Cic. dom. 8 in meo -u sibi nihil timere. Planc. 97 iter mihi tutum . . . magno cum suo -u praestiterunt (SEN. Phaedr. 146 tutum esse facinus credis et vacuum -u. STAT. Theb. 11, 260 instare periculo nec librare -us et tuta odisse). Phil. 3, 12 numquam ne in -u quidem sobrio. SALL. Iug. 87, 4, 97, 5 trepidi improviso -u. 107, 1 in maximo -u nudum . . . corpus ad hostis vortere. Ov. met. 4, 111 loca plena -us. Pont. 3, 6, 40. Liv. 1, 25, 13 prope -um res fuerat. VELL. 2, 28, 2. CELS. 2, 8, 4 pus . . . si est . . . album . . . sine ullo -u est. 2, 10, 7, 3, 2, 5, 4, 12, 11, 8, 4, 9 neque id ullum -um . . . adfert (QVINT. decl. 259 p. 57, 7). PLIN. nat. 9, 59, 22, 67. al. VAL. FL. 1, 31 anteire -us. SIL. 17, 182. al. **accedit syn. periculum:** PLAVT. Rud. 348 ex malis multis -uque summo capitalique ex periculo (Cic. Verr. II 1, 39 malum, . . . -us, . . . periculum). TER. Phorm. 57 nescis, quo in -u et quanto in periculo simus. Cic. Quinct. 59 in tanto -u . . . periculoque (Verr. II 1, 47, 5, 14, 137. cf. Phil. 7, 27 -u et p. [SEN. epist. 74, 21]. v. et l. 48, 52). SEN. dial. 11, 2, 5 tot pericula, tot -us, quos . . . in te incursantis pertulisti. LVCAN. 7, 133 sua quisque pericula nescit, attonitus maiore -u. ARNOB. nat. 4, 32 p. 167, 13 quae illis ab dis -um et periculum possent ab hominibus comparare. IVST. 2, 10, 23 in periculis timidus, sicubi -us abesset. inflatus. **β indicatur, unde vel quale periculum imminet:** **① gen.:** Cic. Verr. II 5, 80 in tanto praedonum -u et periculo. Liv. 31, 23, 1 quia nullus in propinquo sit hostium (cf. l. 53) -us (CELS. 2, 7, 8 lippitudinis. 2, 7, 11 morbi. 6, 6, 14, 8, 25, 2 mortis). VELL. 2, 76, 3 belli. VAL. MAX. 8, 1 absol. 6 ruinae. PLIN. nat. 15, 135 fulminum. SIL. 5, 348 leti (cf. SVET. Vesp. 23, 4 in -u . . . ac periculo mortis. v. et l. 50). FLOR. epit. 3, 12, 2 Poenorum hostium imminens -us. ARNOB. nat. 6, 16 p. 228, 6 ab ruinarum casibus et dissolutionis -u . . . retentari. HIPPOCR. aer. 10 p. 23, 17 (gr. *κίνδυνος*). SORAN. p. 116, 9. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 136 transacto tumoris -u. 3, 8, 145 indigestionis. al. **② adi.:** SALL. Iug. 41, 3 -us hostilis (al. v. vol. VI 3052, 14. an ad p. 909, 51?). hist. frg. 1, 12 remoto -u Punico (PORPH. Hor. epist. 2, 1, 162 securus a -u P.). VELL. 2, 24, 4 repulso externo -u. **③ praep.:** CELS. 4, 31, 9 si quis ex corpore -us est (5, 27, 10 ubi ex anguibus -us est. STAT. Theb. 10, 34 QVINT. decl. 255 p. 46, 12). CYPR. domin. orat. 27 p. 287, 15 quis . . . de saeculo -us est, cui in saeculo deus tutor est? (PANEG. 12, 7, 6 PAULAD. 2, 15, 10). **adv.:** SEN. nat. 3, 30, 2 istinc. PANEG. 10, 7, 7 inde. **④ acc. c. inf.:** HIPPOCR. aer. 10 p. 25, 19 fagedenas -us (*κίνδυνος*) innasci. **γ cui periculum imminet, indicatur gen.:** VAL. MAX. 6, 2, 3 multi -us urbis. CVRT. 4, 2, 13 omen in Macedonum -um (codd., interitum Vogel) verterunt Tyrii. PLIN. nat. 28, 73 liberari omni oculorum -u.

b i. q. terror, minae: **α abs.:** RHET. Her. 2, 7, 11 testes corrumpti posse . . . vel gratia vel -u (Cic. div. in Caec. 24 ut aliquis -us adiunctus sit ad gratiam). Cic. Verr. II 2, 135 -um offerre (epist. 15, 1, 5), . . . spem ostendere (4, 75 tum petere ab illis, tum minari, tum spem, tum -um ostendere. Cluent. 176 spe et -u temptati. p. red. in sen. 7 neque terror nec vis, nec spes nec -us, nec promissa nec minae. al. Liv. 30, 33, 10 aliis aliae spes ac -us iactantur). 5, 24 Siculis -um propositum et iniectum (Cluent. 152 Planc. 97). 5, 57 -u repressae silent. Cluent. 152 Flacc. 15 Scaur. 34. off. 1, 32 coactus quis -u (SALL. Iug. 18, 12. cf. Liv. 9, 41, 5 subegerat. VELL. 2, 41, 2 compelli). Att. 2, 19, 2 -u . . . uti (opp. voluntate. cf. Liv. 21, 39, 5, 31, 33, 5 partim voluntate partim -u se tradebant. 33, 20, 5). PLANC. Cic. epist. 10, 8, 7 nec ulla spe decipi nec ullo -u terreri (SALL. Catil. 51, 30 Liv. 23, 34, 7, 36, 6, 10. cf. CAES. Gall. 5, 6, 5 territare). MAT. Cic. epist. 11, 28, 3 Liv. 21, 26, 6, 28, 43, 14 urbes vi captas aut -u subactas in dicionem. 34, 27, 3, 40, 55, 5 parvo -u admoto. SEN. epist. 91, 1 malum . . . sine

-u fuit. LVCAN. 9, 389. al. QVINT. inst. 1, 3, 15 iuveni . . . , cui nec adhiberi potest hic -us (VLP. dig. 4, 2, 14, 3 -um vel vim [aliter p. 908, 19]). al. LVCIF. reg. apost. 5 p. 48, 5 brachium . . . porrectum ad . . . necem . . . aridum factum pro -u. al. **accedunt syn. (cf. Cic. dom. 131 ferro, -u, . . . edictis, . . . terrore et minis [sim. l. II]):** terror: Cic. Sest. 34 t. ac -u. BELL. Afr. 40, 4 -u ac t. vis: PLAVT. Merc. 162 vim -um cruciatum curam. Cic. Verr. II 2, 14 vi ac -u (2, 180, 4, 140 Liv. 7, 39, 13 SEN. benef. 1, 9, 5. cf. Cic. Verr. II 3, 55 vi et . . . -u [3, 143, 153, 4, 147. Pis. 86 vi et -u extortum. nat. deor. 2, 127 BELL. Afr. 31, 8]). II 2, 145 imperio, -u, vi, malo (3, 143 l. 31, 4, 14 vi, -u, imperio, fascibus). p. red. in sen. 3 vi, ferro, -u, minis (cf. de orat. 1, 247 minis et vi ac -u [sim. l. 5]). SALL. Iug. 89, 1 castella . . . munita adire, partim vi alia -u aut praemia ostentando avortere ab hostibus. Ov. fast. 2, 780 Liv. 34, 29, 1. al. **in serm. iuris (cf. U. von Lübtow, Der Ediktstitel 'quod -us causa gestum sit', Greifswald 1932. Jörs-Kunkel, Röm. Privatrecht 109, 261 sqq. Kleinfeller, RE XV 1507. Daremb.-S. s. v. metus):** EDICT. praet. Cic. Verr. II 3, 152 quod per vim aut -um abstulisset (cf. Cic. ad Q. fr. 1, 1, 21 SEN. contr. exc. 4, 8. al.). Vlp. dig. 4, 2, 1 quod -us causa gestum erit (GAIVS inst. 4, 117, 121 PAPIN. dig. 29, 2, 85 CALL. dig. 4, 6, 2, 1. VLP. dig. 4, 2, 14, 15 actionem [PAVL. dig. 4, 2, 21, 6, 4, 3, 18 pr.]. 44, 4, 4, 33 exceptionem [INST. Iust. 4, 13, 1]. al. INST. Iust. 4, 6, 25. al.). Cic. Flacc. 49 -u coactus (GAIVS dig. 4, 2, 10 inst. 4, 117 VLP. dig. 4, 2, 12, 1). 89 si vis erat, si fraus, si -us. al. VLP. dig. 1, 18, 6 pr. 3, 1, 1, 4, 4, 2, 16 pr. al. **β c. gen.:** **① hominum terrore commovendorum:** Cic. Verr. II 5, 14 verbera atque ignes et illa extrema ad supplicium damnatorum, -um ceterorum (Liv. 3, 36, 5 ut . . . virgae securesque etiam ad c. -um expedirentur. IVST. 15, 3, 5). Liv. 28, 24, 14 ad -um aliorum. QVINT. decl. 280 p. 144, 30 COD. Theod. 9, 27, 3 PASS. Max. 2, 3. **② rerum, quibus homines terrentur:** Cic. Verr. II 3, 143 vi atque imperio, virgarum (5, 117) ac mortis -u (SEN. Phaedr. 727 intentat. CVRT. 6, 7, 9 terret. 8, 3, 5. TAC. ann. 1, 39, 3 intento. FLOR. epit. 2, 2, 17, 3, 14, 5). Font. 36 -um belli . . . ostendere. Liv. 27, 43, 3 -us tormentorum admotus. paulo aliter: Liv. 3, 9, 4 legum. QVINT. decl. 259 p. 57, 18 imminetis fortunae.

2 de corporalibus: **a i. q. causa timoris (accedit dat. [l. 38 sqq.] vel gen. [l. 42 sq.] timentis):** de animalibus: SEN. Herc. f. 230 taurum . . . non levem populus -um. Med. 516. Phaedr. 29 -us agricolis . . . aper. Phoen. 516 nate suspensae -us et spes parentis. Thy. 1049 Cecropiis -us terris Procrustes. Tro. 62 sum (Hecuba) Danais -us. 243 Amazon, ultimus . . . -us (timor A). 742 ut cuiquam -us possimus esse. VAL. FL. 1, 23 populis. SIL. 3, 70 Aeneadam. HOMER. 794 Danaum. STAT. Theb. 3, 641 hominum divumque -us . . . Megaeram et Lachesin. DRAC. laud. dei 2, 173. **de terra:** VAL. FL. 2, 16 -us . . . deum . . . Pallene (bello Gigantum famosa). **b in serm. venatorio i. q. linea vel restis variis pennis instructa, qua terrent et includunt venatores feras, formido venatoria:** GRATT. 85 hic magis in cervos valuit -us. 88 aper -us eludet . . . falsos. NEMES. cyn. 311 niveis alios miscere colores alternosque -us subtemine tendere longo. [ad I pertinere videtur MANIL. 4, 182 pacare -u silvas. NEMES. cyn. 304 linea . . . quae possit . . . -u concludere praedas.]

III Metus quasi persona: [de Cic. nat. deor. 3, 44 v. adn. crit.] VERG. georg. 3, 552 Morbos . . . -umque (Aen. 6, 275 Morbi . . . Senectus . . . -us. SEN. Herc. f. 693 -us Pavorque . . . et Morbus. Oed. 593 Morbus . . . et . . . -us. LACT. Phoen. 16 Morbi . . . Senectus . . . 5 Mors . . . -us asper). Ov. fast. 5, 29 Maiestas . . . Pudor et -us. SIL. 4, 32_m advolat . . . ductor Sidonius circaque -us Terrorque Furorque (iteⁿ bellicus: STAT. Theb. 4, 662 Ira Furorque et -us. 7, 49 Irae . . . exsaⁿ guesque [cf. p. 908, 45] -us. APVL. met. 10, 31 Terror et -us. CLAUD. 1, 78, 22, 373 in comitatu Martis licitor . . . -us cum fratre Pavore). PRVD. psych. 464, 629. CLAUD. 10, 82 in comitatu Veneris iucundi . . . -us et non secunda Voluptas.

index gramm.: **adi.:** p. 909, 51 81. 910, 30. 911, 56. **pron.:** p. 909, 51. **dat.:** l. 37. p. 907, 64. al. **abl.:** p. 909, 73. **gen.:** l. 25. p. 909, 59. 910, 6. 21. 41. 78. 911, 47. 66. al. **gen. gerund.:** p. 909, 63. 910, 49. 65. 68. **gen. inhaer.:** p. 910, 31. **adv.:** p. 911, 63. **ab:** p. 909, 65. **ad:** p. 909, 72. **ad c. gerund.:** p. 910, 58. **circa:** p. 910, 3. **de:** p. 909, 72. 83. 910, 13. 911, 62. **erga:** p. 910, 27. **ex:** p. 909, 70. 911, 60. **in c. acc.:** p. 910, 28. **pro:** p. 910, 2. **inf.:** p. 910, 52. 71. **acc. c. inf.:** p. 909, 76. 911, 64. **enunt. interr.:** p. 907, 63. 909, 49. **rel.:** p. 910, 5. **c. ne:** p. 908, 2. 909, 39. **c. quod:** p. 909, 48. 911, 12. **c. ut pro ne:** p. 909, 47.

deriv.: metuo. metuculosus. **Bulhart.** **metūtum** v. s. metuo (p. 906, 79). **metēcus** v. s. metoecus. **mēū** v. s. l. neum (l. 77). **mēvivus** v. s. vivus. **1. mēum,** -ī n. *μῆϋρ*. **scrib. mi- e. g. p. 913, 4. decl. gr.:** nom. -on: p. 913, 4. **gen. -u e. g. p. 913, 11 sq. 18. inde indecl. meū e. g. l. 82. p. 913, 1 sq. 10.** [dub. CHIRON 842 p. 257, 10 -um Athamanticum dubitanter coni. Heraeus pro Melia thermantica. VEG. mulom. 3, 13, 4 v. Heraeus, Kl. Schr. 30 adn. 2.]

i. q. herba medica ('meum athamantium L.' cf. GLOSS. III 547, 60 -u sister. cetera v. Thes. gloss. de re v. Berendes, Diosk. Arzneimittell. p. 26 sq.): **1 de natura, forma, generibus:** PLIN. nat. 20, 253 -um in Italia non nisi a medicis seritur et his admodum paucis. duo genera [R.]

eius (seq. descriptio). DIOSC. 1, 3 de -u atamanticu. -u ... nascitur in Macedonia eqs. ISID. orig. 17, 8, 10 (in cap. 'de herbis aromaticis sive communibus') -u (om. K). de herbis similibus: DIOSC. 2, 109 sparagus ... quem multi ... mion appellant (gr. 2, 125 μῖον, μῖον, μῖων codd., ὄμῖον Wellm.). PS. DIOSC. Vind. 3, 71 p. 82, 14 ἰππομάραδον ... οἱ δὲ μῖον. 3, 154 p. 161, 14 πῆγαρον ἄγριον ... οἱ δὲ ὑπερίκον, ... οἱ δὲ μῖον. 2 de efficacia (cf. PLIN. nat. 1, 20, 94 -o Athamantico VII medicinae): PLIN. nat. 20, 253 DIOSC. 1, 3. THEOD. PRISC. log. 83 antidota diuretica ... ut est -u (109). CAEL. AVR. chron. 3, 5, 77 mandenda probaverunt ... -u vel asarum. ORIBAS. syn. 2, 5 La p. 96^m. miu radix (myo rizae Aa. cf. 4, 20 Aa p. 23^m. -u radices [RVF. podagr. 26]. gr. utrobique μῖον αἱ ὀλῖαι). 2, 53, 1 La p. 118^m. -u (mion Aa). 2 add. p. 145^{med}. -u. adhibetur in compositionibus medicorum vel mulomedicorum (cf. GLOSS. I Ansil. ME 617 -u: species pigmenti): PLIN. nat. 20, 264 serpylli duum denariorum pondus, ... -i (Cagnat e Galen. antidot. II 14; mii vel mili codd.) tantundem (inde PLIN. med. 3, 37 p. 111, 18, ubi mellis trad.). PELAGON. 390 acori Pontici, -u[m] ... aequis ponderibus (om. Hippiatr. I p. 433, 2. cf. VEG. mulom. 3, 13, 3). CHIRON 820 -u pondo —. 831 -um p. II. MARCELL. med. 29, 12 mii X VIII (cf. THEOD. PRISC. log. 110 -u [MISC. Tir. p. 51, 11]). RVF. podagr. 27 -u ÷ III.

2. meum, -i n. v. s. meus (p. 920, 43).

R.

*meus, -a, -um pron. poss. [ex *mejos, cf. hethit. -meš, slavon. mojъ 'meus'. J. B. H.] Not. Tir. 7, 77. al. inde a LIV. ANDR. (p. 915, 61. 83. 916, 19. 74. 922, 67), NAEV., ENNIO. [val. mieu, it. mio, francog. mien, mon, hisp. mio, mi. M.-L.] [in codd. est -us pro eam (eum, eius): CATO orig. 109 CIC. dom. 31 har. resp. 5. pro tuus: CIC. Sull. 44 epist. 7, 33, 2. pro mecum: PACVV. trag. 210. dub.: NAEV. com. 7 ENN. trag. 299. al.]

CONSPECTVS MATERIAE

caput primum: de scriptura, formis, prosodia: I de scriptura et sonis (maeus, mehus, mius, mus): infra l. 50. II de declinatione: A in univ.: p. 914, 11. B de voc.: 1 mi: p. 914, 28. 2 meus: p. 914, 61. III de gradatione: p. 915, 40. IV de prosodia: p. 915, 46.

caput secundum: de significatione: I adi.: A in univ.: p. 915, 59. B colores notabiliores: 1 c. vi atque pondere prolutum: p. 916, 5. 2 sine vi atque pondere prolutum: p. 916, 46. C vi significanti: p. 919, 38. II subst.: A masc. et fem.: p. 919, 63. B neutr.: p. 920, 43.

caput tertium: syntactica et stilistica: I syntactica: A de condicionibus syntacticis, quae intercedunt inter subst. et pron.: -us fungitur vice gen.: 1 subi.: p. 921, 12. 2 obi.: p. 921, 20. 3 part.: p. 921, 59. B c. esse sim. et fieri: p. 921, 61. C attr. alternat c. gen.: p. 921, 80. D forma quid -a (refert)? p. 922, 6. E de congruentia: p. 922, 12. II de collocatione: p. 922, 61. III alia stilistica: p. 926, 45.

caput primum: de scriptura, formis, prosodia: I de scriptura et sonis: notatur per m: CIL XIII 5708, 47. I (iberto) m(eo). XV 7171 et 7194 d(omino) m(eo). INSCR. christ. Diehl 327 dul(cissimae) m(eae). PROB. litt. sing. gramm. IV 276, 37 h(eredem)q(ue) m(eum). 276, 74 q(uae) m(ea) e(st). de formula augurali apud VARRONEM ling. 7, 8 cf. Norden, Priesterbücher 33. 100. scribitur mae-: CE 1319, 2 maea. CIL IV 1684 maeae (X 6271). XIV 5186, 8 sqq. meh-: CIL XII 5019 add. p. 853 libertae mehae. INSCR. christ. Diehl 4145 filie mehe. dub.: INSCR. christ. Diehl 921^a sepmehac ('spes meha'? Diehl). mē-: INSCR. christ. Diehl 3400 de mēis.

forma mius, -a, -um (de origine cf. Stolz-Leumann⁵ 57. Sommer, Handb. 2.3 561. Lindsay-Nohl 490): testim. gramm.: CHAR. gramm. p. 203, 1 B. veteres 'mius' dicebant, ut merito et vocativus secundum regulam manserit, ut [sic] sit 'o mi' (DIOM. gramm. I 331, 13. al. cf. PRISC. gramm. III 11, 14 quidam nominativum etiam in 'ius' dixerunt eqs.). VEL. gramm. VII 77, 2 'mium' et 'commircium' ... antiquis relinquamus ...; nostris iam auribus placet per e (affert TER. Haut. 699 miis nuptiis, ubi codd. Ter. meis habent). cf. PROB. nom. gramm. IV 213, 6 deus ... deis (non 'diis') facere debet ut -is, reis. trad.: in titulis: ELOG. Scip. (CIL I² 15) = CE 958 mieis (de scansione metrica v. p. 915, 48). CIL I² 1401 mihei et leibert(is) ... mieis. CE 776, 3 nos et mios. 1532, 1 cara mieis vixi (v. 4 mea). CIL IV 3494^C non mia est. VI 26785, 10 matris mies (cf. p. 914, 15). al. v. Schuchardt, Vokalismus I 438 sq. in libris (ubique dub. vel falso trad.): PLAVT. Men. 202 mieis. Poen. 425 miis B. Pseud. 764 mi is B. 779 miis B. [Truc. 709 pro miles ci. Fleckeisen, Schöll mieis, Acidal. meis]. PACVV. trag. 200 (loco corr.) mias. CIC. epist. 1, 9, 20^{extr.} mieis. 15, 6, 1 miis M (HF). Ov. met. 5, 641 miae M, frg. Lond.

forma mus, -a, -um (cf. Geyer, ALL 2, 1885, 34. Sommer, Handb. 2.3 413): testim. gramm.: VIRG. gramm. epit. 6 p. 47, 12 (corrupte gramm. suppl. 196, 16) sunt et alia pronomina, quae in Latinitate usitate non habentur et tamen indubie recipiuntur ... ut mus ... , ... ma ... , ... mum; pro quo in usu habetur meus. sic erit et tus pro tuus. exempla admodum dubia: in titulis: CIL I² 1330 (= VI

21644) b 7 viri (gen.) mi (cf. quae de variatione scripturae et sonorum ei et i disseruit M. Leumann, Mus. Helv. 2, 1945, 249 sqq.). VI 33981 (neglegenter scripta, cf. 14 dbere), 12 vernae mae. XI 746 coniugi mo (cf. Svennung, Kl. Beitr. zur lat. Lautlehre 16). INSCR. NSC. 1924 p. 50 filie mae (contractum ex meae? cf. INSCR. christ. Diehl 3810 tecusai [i. τεκούση] me. 4270A domine me coiugi). [prorsus dub.: INSCR. EphEp. VIII p. 58 n. 238 patri et matri moo.] in libris Plautinis (cf. formas per synizesin contractas p. 915, 46. ed. fere me-): PLAVT. Poen. 1189 mis P. Trin. 822. voc. m. pl. (exempla aliter explicanda v. l. 56 sqq.):

PLAVT. Cist. 678 mi homines, mi spectatores. Rud. 1144 o mi parentes.

II de declinatione: A in univ.: acc. masc., neutr. meo(m):

CIL IV 3061 virum ... meom. XIII 8486 si quis dicatur rescire meo nomen. gen., dat. sg. fem. in -ai: PLAVT. Aul. 121 -ai fidei tuaique rei causa (-ae ... tuae codd.). Trin. 822 -ai B. CIL I² 1312 Helenai sororei -ai ... ossa. gen. sg. fem. in -(a)es (cf. p. 913, 73): CIL VI

10159 p. 3492 Valentines filies -es. 21520, 10 patrones -aes. INSCR. christ. Diehl 3646 -es. loc. sg. fem. in -ae: PLAVT. Curc. 518 -ae domi (al. TER. Hec. 257 CATO or. frg. 19, 3 VARRO rust. 3, 16, 2 CIC. Catil. 1, 19. al. cf. vol. V 1, 1956, 40 sqq.). Rud. 613 in Veneris fano -ae vicinia. gen. pl. in -um (cf. PRISC. gramm. II 308, 23 et v. Neue-Wagener II³ 370): ENN. scaen. 59 -um factum. PLAVT. Cas. 418 maiorum me[or]um (Persa 53. 390 Pseud. 581 Stich. 303 Trin. 656 PACVV. trag. 80). Epid. 637 -um parentum (Merc. 834. 835). Persa 621 -um malum. PACVV. trag. 402 -um ... socium. ACC. trag. 424 liberum ...

-um. dat. et abl. pl. in -eis (de formis meis v. p. 913, 70): CIL I²

1330 (= VI 21644) b 7 liberteis et libertaus sive -eis sive viri mi.

dat. pl. in -bus: INSCR. NSC. 1915 p. 47 n. 32 mi et meibus.

B voc. (cf. Neue-Wagener II³ 367 sqq.): 1 mī: a trad. falso saepius mihi: PLAVT. Men. 1125 mihi germane gemine frater, salve. Merc. 947. Mil. 691 P. 1330. Persa 739 A. Poen. 1158 P. AVR. Fronto p. 44, 2. 70, 14 N. CIL X 7457 (a. 175), 2. 3. SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 289 v. infra l. 52. al. mei: PLAVT. Men. 182 anime mei. 361 animule mei BICDF. 676 B¹. Merc. 503 A. 525 mei vel mii A. CE 59, 12 pater mei. b de origine: est dat. pronominis pers. ego; cf. Stolz-Leumann⁵ 282. Sommer, Handb. 2.3 415. Wackernagel, Synt. II 76. 81. quid veteres doceant, v. p. 913, 63. c de usu: α exempla usus antiqui et sollemnis sc. c. masc. sg. v. p. 916, 57. β exempla usus senioris per analogiam effecti: ① c. fem. (postponitur: l. 44. 48. 51. 54):

② sing. (coniungi vetant CAPER gramm. VII 102, 7 'mi Paula' [cf. l. 50] et 'mi Aemilia' non dicendum. PRISC. gramm. III 11, 12 mi ...

numquam vocative positum feminino vel neutro adiungitur. cf. CHAR. gramm. p. 142, 17 B.): APVL. met. 4, 26 mi parens (cf. CAPITOL. Maximin. 29, 2 mi mater [IVL. VAL. 1, 15 p. 25, 17. 3, 49 p. 157, 13 m. mi (VVLG. III reg. 2, 20 A)]. DRAC. Romul. 8, 96 mi genitrix). 4, 27

mi erilis (9, 16). 5, 16 mi soror (AMBR. virg. 1, 6, 26 LEANDER reg. praef. p. 881^A). 8, 8 mi coniux (cf. LAMPR. Diad. 7, 5 mi uxor. IVL.

VAL. 1, 6 p. 11, 8 mi mulier). HIER. epist. 22, 2, 1 mi domina Eustochium (45, 6, 1 mi d. Asella. SALV. eccl. 3, 1 o d. mi ecclesia [4, 1]. ENNOD. 7^{ies}, v. Dubois, Lat. d'Ennod. 261). 22, 26, 1 mi Eustochia

(cf. 38, 2, 1 mi Marcella. 39, 1, 4 mi Blesilla. 39, 2, 2 mi Paula). 22, 29, 5 mi catella. 22, 38, 7 mi virgo. VVLG. iud. 11, 35 filia mi (Ruth 2, 2. 22, 3, 1). SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 289 'a tu': cara mihi ([cf. l. 29].

GLOSS. V 537, 14). CE 1983, 3 mī dulcis Danae. ③ plur.: VVLG. Ruth 1, 11 revertimini, filiae mi (1, 12. 13). ④ c. plur. masc. (exempla aliter, ut vid., explicanda v. l. 10. postponitur: l. 57. 60):

PETRON. 116, 4 o mi ... hospites. CAPITOL. Gord. 14, 1. IVL. VAL. 1, 9 p. 19, 4 mi parentes. VVLG. I reg. 2, 24 filii mi (A et plerique). SALV.

epist. 1, 2 mi dilectissimi. 1, 4 mi dulcissimi ac dilectissimi -i. 7, 5 mi domini (ENNOD. epist. 1, 25, 2 p. 36, 19. al. GREG. Tvr. Franc. 2, 6

p. 47, 13 d. mi [5, 18 p. 218, 5]).

2 meus: a testim. gramm.: CHAR. gramm. p. 173, 7 B. Scaurus ... addit ... , quia vocativus singularis generis masculini multos dis-

sidentes etiam nunc generat, 'o mi' an 'o -us' facere debeat (cf. FRG. Bob. gramm. V 565, 21 o mi vel o -us). voc. -us in decl. schemate

solum habent Ps. PROB. gramm. IV 136, 23 Ps. ASPER gramm. V 551, 9. cf. DON. Ter. Phorm. 254 'mi' vim blandimenti habet, nam significat '-us' (GLOSS. mi -us). b exempla (pro subst. v. p. 920, 14).

[secernenda censet in plag. Svennung secundum rationem, quam Wackernagel, Mēl. Saussure 1908 p. 151 et Synt. I 307 exhibet, exempla, in

quibus forma oculus -us sim. est nominativus: 1) tamquam appositio ad vocativum (cf. etiam Löfstedt, Synt. I² 99): PLAVT. Asin. 664

v. p. 915, 35. 691 mi Libane, ocellus aureus. Cas. 134 v. p. 915, 36. Cist. 53 sed tu, ... -us oculus, mea Selenium (dub. Stich. 764 [interpungendumne: tu, ... -us o.?). Poen. 366 sq. -a voluptas, ... -us ocellus ... , -a

colustra, -us molliculus caseus. EPST. imp. Aug. v. p. 915, 37. VERG. Aen. 6, 835 tu ... proice tela manu, sanguis -us (cf. STAT. Theb. 3, 239 o

superi, -us ... s.). Ov. met. 4, 155 o multum miseri (pro subst. positum putat Svennung), -us illiusque parentes. AVR. Fronto p. 70, 14 Fronto ... mellitissime, meus amor. ITALIA II reg. 18, 33 (Hier. epist. 39, 4, 1)

filius -us Abessalon! (VVLG. fili mi). v. etiam p. 915, 15. 21. Ps. CYPR. singul. cler. 29 p. 205, 23 -us praeco ... , Paule apostole. ANTH. 698, 5 tu, famulus -us. PAVL. Nol. epist. 50, 18 p. 433, 12 sancte domine, ... magister -us ... et susceptor -us. 2) tamquam nom.

praed. (cf. Neue-Wagener I³ 133): CLAVD. 20, 535 sic me ... relinquis, [Bulhart]

80

dux quondam rectorque -us. *inde usus per analogiam dilatatus et postea forma -us tamquam verus voc. adhibitus esse videtur*: *α add. subst. secundae decl.*: ① *forma oculus -us*: PLAVT. Most. 311 euge oculus -us, conveniunt eqs. (Persa 765 sed amabo, o. -us, quin ... commendamus?). [*dub.* Most. 325 ocellus -us (meu's *Linds.*)]. AVR. Fronto p. 36, 20 N. semper mi vale, animus -us! ITALIA Is. 3, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 467, 28) · populus -us (26, 20 [Tert. resurr. 27 p. 64, 23 = VVLG.]. 51, 4 [Tert. adv. Marc. 4, 1 p. 423, 29]. 51, 7 [Aug. epist. 78, 5 p. 339, 2 = VVLG.]. Ezech. 37, 12, 13 [Tert. resurr. 29 p. 67, 13 = VVLG.]. Mich. 6, 3 [Hier. in Mich. 6, 3 p. 1207^c] popule -us ... p. -us. VVLG. psalm. 49, 7). psalm. 21, 3 (Tert. adv. Marc. 4, 13 p. 457, 10 = VVLG.) deus -us (Ier. 16, 19 [Aug. conf. 10, 4, 5. *al.*] domine, deus [*cf. l. 17*] -us [Hier. in Hab. 1, 13 p. 1284^c domine d. -us, sancte -us]. Matth. 27, 46 [Tert. adv. Prax. 23 p. 276, 19. 30 p. 287, 9 = VVLG.]. Ioh. 20, 28 v. l. 21. AMBR. exhort. virg. 1, 4 domine Iesu Christe, salvator [*cf. l. 29*] -us et d. -us. VVLG. iud. 16, 28 psalm. 21, 2. AVG. conf. 10, 31, 45^{extr.} sancte deus -us. ENNOD. opusc. 5, 8 p. 396, 2. 5, 19 p. 398, 18). III reg. 21, 20 (Ambr. Nab. 12, 50. 51) inimicus -us. ② *forma domine -us (anteponitur: l. 27)*: ITALIA II reg. 7, 18. 28. 29 (Ambr. in psalm. 118 serm. 7, 3, 1) domine -us domine (Ioh. 20, 28 [Aug. conf. 9, 4, 12. 9, 13, 37] d. [VVLG. dominus] -us, deus -us. VVLG. Iudith 12, 4 AVG. conf. 10, 3, 4 AVELL. p. 618, 14 RVSTIC. Conc. I 4 p. 155, 29. 169, 38. 177, 1. 183, 6. 192, 34. 195, 17. 201, 34 SIDON. epist. 4, 10, 1 VICT. VIT. 2, 30 PASS. Petr. 15). Mich. 6, 3 popule -us v. l. 10 (VVLG. psalm. 77, 1 Is. 3, 12. 51, 4). ANTH. 83, 144 Aeneas ingrate -us. AVG. conf. 10, 3, 4 medice -us intime. 11, 16, 21 anime -us. epist. 125, 2 p. 4, 18 -us Alypi. serm. 107, 8, 9^{extr.}. SIDON. epist. 1, 9, 6 Solli -us. 5, 17, 1 carm. 23, 465 VEN. FORT. carm. 3, 9, 66. 7, 12, 109 homo note -us. CE 1404, 1 Romane -us. *β add. subst. aliarum decl. (anteponitur l. 30)*: HOMER. 333 o -us ardor. AVR. Fronto p. 253, 8 N. vale, spiritus -us. ITALIA Matth. 26, 39 (Hil. in Matth. 31, 7 Ambr. fid. 2, 5, 41) pater -us ([VVLG. mi]. 26, 42 [codd. b d. *al.* VVLG. mi]. OPTAT. 4, 2 p. 104, 7). MART. CAP. 6, 576 Felix -us, plurimum ... olivi ... perdidisti. *γ formae mixtae (postponitur l. 39)*: PLAVT. Asin. 664 da, -us ocellus, -a rosa, mi anime, -a voluptas. Cas. 134 mi animule, mi Olympio, ... -us festus dies, -us pullus passer, -a columba, mi lepus. EPIST. imp. Aug. Gell. 15, 7, 3 ave, mi Gai, -us asellus iucundissimus. AVR. Fronto p. 57, 17 N. vale, -us magister ...; mi magister; ecce non dormito. SALV. epist. 8, 2^{extr.} vale, mi domine et dulcis -us.

III de *gradatione*: *comp.*: PLAVT. Mil. 615 magis -us v. p. 918, 9. *superl. (et elat.)*: CIC. Att. 9, 9, 4 maxime -us v. p. 920, 30. *cf.* PLAVT. Poen. 1158 (p. 918, 10) plane -us (CIC. leg. 2, 17 p. 916, 37. epist. 7, 32, 3 p. 918, 13). CIC. Att. 5, 13, 3 quam p. 918, 34. OV. epist. 12, 84 tam p. 918, 15. STAT. Theb. 11, 611 nimium p. 919, 29. FRONTO p. 111, 23 N. summus p. 920, 6. *adde*: OV. met. 3, 689 vix p. 919, 42.

IV de *prosodia*: *formae per synizesin (cf. L. Müller, De re metr.² 297 sqq.) contractae (cf. formam mus sim. p. 913, 79)*: *in dactylis*: CE 958, 1 (v. p. 913, 70). 970, 1. 1533, 5. *in aliis metris e. g.* PLAVT. Rud. 259 Stich. 39. 275 LVCL. 644 VARRO frg. Non. p. 263, 5 SEN. Tro. 191; *ceterum plurimis locis per metrum inter synizesin et correptionem q. d. iambicam certo discerni non potest (cf. G. Jackmann, stud. prosod. p. 33 sqq.)*; *in formis ut meorum sim. e. g.* PLAVT. Epid. 105 TER. Eun. 1034 Hec. 361 *forsitan potius synizesis statuenda sit; cf. etiam Neue-Wagener II³ 371 (adde e. g. NAEV. com. 58. 72 ENN. scaen. 59. 204. 224. 341 CAECIL. com. 12. 119. 140. 156. 208. 230 PACVV. trag. 139. 169. 220. 402 ACC. trag. 13. *al.*)*.

caput secundum: de significatione:

Iadi.: A in univ. i. qui ad me pertinet, mihi familiaris, coniunctus, proprius (selectissima ex exemplis antiquissimis): 1 de animantibus: a de hominibus: LIV. ANDR. trag. 26 ancillae (PLAVT. Aul. 696 servom). NAEV. com. 66 fratri patrueli -o. ENN. scaen. 253 era (PLAVT. Amph. 452 erus). PLAVT. Amph. 20 pater. 616 uxorem. 659 amicae. Asin. 52 filius (76 gnato. Aul. 228 filium). 782 avunculo. PACVV. trag. 166 aequales ... -ae (TER. Andr. 453 -orum). 421 stirpem. b de animalibus: PLAVT. Asin. 184 catulo. Aul. 465 gallus. VARRO Men. 502 asino. c de deis (cf. p. 918, 14): NAEV. com. 70 deo -o propitio. PLAVT. Poen. 452 dis -is iratissimis (TER. Phorm. 74 d. irato -o). SALL. or. Cottae 3 d. penatis -os (cf. LIV. 2, 40, 6. CVRT. 6, 3, 5 ad p. -os. *al.* APVL. met. 11, 25. 27 lares). OV. met. 7, 853 per d. ... superosque -osque (i. inferos ut moriturae). LIV. 7, 40, 4 d. ... vestros publicos -osque. SEN. epist. 93, 10 patere mihi ad d. -os iter. *al.* *adde*: PRIAP. 3, 10 crassa Minerva -a est. PROP. 2, 10, 10 -a Musa (*al.* OV. fast. 2, 359). OV. epist. 13, 159 per reditus corpusque tuum, -a numina, iuro. PAVL. FEST. p. 95, 1 genius (SEN. epist. 12, 2). *al.* 2 de partibus corporis: NAEV. trag. 13 quin -a manu moriari (cf. p. 348, 7 sqq.). ENN. ann. 38 vita ... corpus -um nunc deserit omne. 51 aegro cum corde -o (382). scaen. 341 auris. PLAVT. Amph. 343 animo. 899 ingenium. Asin. 209 ore. 538 caput. 696 collum. Bacch. 226 pectus. Capt. 541 oculos. 650 tergo. Epid. 93 dorsum. NOVIVS Atell. 50 digitos. CE 16 ossa. 3 de aliis rebus: a corporeis: NAEV. com. 58 bonis. ENN. scaen. 206 lacrumae. PLAVT. Asin. 387 fores conservas -as (TRUC. 358 ianua). Aul. 98 aedis (Epid. 145 domum). b incorporeis: LIV. ANDR. trag. 13 parere vos maiestas -a procat. ENN. scaen. 156 nomen qui usurpat -um?

(cf. p. 923, 9. 51). 353 fortuna (PLAVT. Asin. 515). PLAVT. Asin. 173 officium. 234 leges. Aul. 190 pauperiem. 214 aetatem. 383 sententiam. 752 ob stultitiam -am. CAECIL. com. 119 morti. TER. Andr. 31 ars. Phorm. 571 negligentiam.

B colores notabiliores: 1 c. vi atque pondere prolaturum (usus notissimi paucissima hic arripimus exempla; ceterum v. etiam p. 922, 66. 923, 21): a sine opp. i. q. mei ipsius: PLAVT. Truc. 698 in tabernam ducor devorsoriam, ubi male accipiar -a mihi pecunia. CIC. Mur. 10 ut tecum agam ... non secus ac si -us esset (esses v. l.) frater. dom. 124 mihi -as ruinas ... aspicere non licuit? Cato 59 -a manu sunt satae (Att. 3, 23, 1 epistulam ... -a m. scriptam [*al.*] sim. *al.* cf. p. 923, 31). Att. 5, 21, 11 possumne contra -um edictum? TRIB. 1, 6, 10 nunc premor arte -a (OV. epist. 5, 150 deficio ... ab arte -a). OV. Pont. 3, 5, 21 nisi me -a Musa fugasset. *al.* b c. opp.: forma -a res ..., tu: ENN. scaen. 134 -ae vitae ..., inimico. PLAVT. Asin. 515 non te accuso ..., -as queror fortunas. TER. Hec. 585 et vobis et -ae ... famae. Haut. 315 Ad. 262 VARRO rust. 1, 37, 2 CIC. S. Rosc. 36 Verr. II 2, 24 Cluent. 81. *al.* forma (non) -us ... (sed) tuus sim.: LIV. ANDR. trag. 19 etiam minitas? mitte ea, quae tua sunt magis quam -a. PLAVT. Asin. 517 et -am partem loquendi et tuam trado tibi. Capt. 632 -am rem non cures, si recte facias. num ego curo tuam? TER. Andr. 646 tuom animum ex animo spectavi -o. CIC. S. Rosc. 9 pudor -us ... et vestra dignitas. Att. 11, 17, 1 nullo ipsius delicto, summa culpa -a. epist. 2, 16, 1 quae non -um animum magis sollicitum habent quam tuum. *al.* v. p. 924, 3. 19. de dictis (cf. p. 920, 62. 83): PLAVT. Asin. 407 -um dictum (TER. Eun. 428 tu omne ... hoc dictum erat? vetus credidi: ... -umst). TER. Ad. 952 p. 921, 72. CIC. S. Rosc. 143. HOR. sat. 2, 1, 2 nec -us hic sermo est, sed quae praecepit Ofellus (HIER. epist. 49, 10, 3 non est -us sermo, antiqua sententia est). SEN. dial. 9, 1, 14 sublimius feror et ore iam non -o. HIER. epist. 54, 8, 1 'quae in deliciis est' non est -um, sed apostoli. opp. subaudiendo (cf. -a sponte, -a sententia, ut -a fert opinio, -o iudicio sim. p. 922, 78. 81. 923, 26. 40. 43. 59): i. q. -i iuris, liber: proprie: PERS. 5, 88 vindicta postquam -us a praetore recessi. translate: TER. Phorm. 587 (per iocum:) ego -orum solus sum -us. CIC. leg. 2, 17 sententias interpretari (sc. ex Graeco in Latinum) per facile est; quod quidem ego facerem, nisi plane esse vellem -us (i. -o stilo uti, non alieno). SEN. epist. 62, 1 -us sum. rebus enim me non trado, sed commodo. huc pertinere videtur: CORN. SEV. carm. frg. 11 edicta in posterum diem pugna epulantes milites strati ... per herbam 'hic -us (crastinus fortasse mortis) est' dixere 'dies' (cf. SEN. suas. 2, 12 ad l.: cenant, tamquam crastinum desperent. 2, 13 quasi proverbii loco est: 'hic dies -us est'). MART. 10, 58, 7 hic mihi quando dies -us est? ... in sterili vita labore perit. aliter: SEN. Med. 1017 ne propera, dolor: -us dies est, tempore accepto utimur (ad ultionem). 2 sine vi atque pondere prolaturum: a i. q. mihi carus (cf. p. 920, 10): vis possessiva apparet in EPIST. Sapph. 204 Phaon ...: me miseram! dixi quam modo paene '-us'! de vi affectus cf. p. 917, 11 et DON. Ter. Andr. 134 '-a Glycerium': '-a' quasi amator dixit (Eun. 1036 'Pamphilam -am': amatorie dixit '-am' id est quam amo). Hec. 585, 3 'mi Pamphile' ... a blandimento incipit (sim. 824. Phorm. 254 v. p. 914, 66. Eun. 656 Ad. 288. 4. 289. 353 tu -a Canthara': tristis ac seriae feminae blandimentum est '-a' magis quam pronomen possessivum; deest enim 'cara' vel quid tale, quod additum pronomen faceret '-a'. cf. p. 920, 13). SERV. auct. Aen. 2, 522 '-us', ut matris exprimeretur adfectus. α generatim (cf. vol. V I, 2196, 1 [dulcis], ubi addas: INSCR. christ. Diehl 327): ① voc. (v. et p. 914, 28 sqq. 920, 10 sqq. 926, 68. accedunt blandimenta l. 60. 66. 82. p. 617, 5. 14 sqq. *al.* c. adi. pro subst.: p. 915, 39. 917, 13): ② anteponitur: appellantur: amati et amatorum loco habiti: PLAVT. Stich. 736 -a suavis ... Stephanium (TRUC. 362 -a Phronesium. 529 TER. Andr. 134. *al.*). TER. Hec. 824 mi Pamphile (Eun. 86 mi Phaedria. *al.*). CATVLL. 5, 1 -a Lesbia. TRIB. 1, 1, 57 -a Delia. PLAVT. Asin. 941 mi anime (Bacch. 81. Mil. 1330 o mi oculo, o mi a.). Cas. 801 salus (Cist. 644 o ... -a s.). MEN. 189 voluptas (Poen. 380. *al.* Rud. 436 TRUC. 353. *al.*). Stich. 742 deliciae (TRUC. 921 delicia. TRITIN. com. 94. CATVLL. 32, 1 amabo, -a dulcis Ipsitilla, -ae d., -i lepores). sim. *al.* cognati et cognatorum loco habiti (cf. Köhm, Altlat. Forsch. 175 sqq.): PLAVT. Amph. 502 mi vir (saepe. TER. Haut. 1005. *al.*). 522 -a uxor (MEN. 626 TER. Haut. 622). Cas. 844 -a uxorecula (916). TER. Hec. 206 mi Laches (232. cf. DON. ad hos l.). 631 mi Chremes (644). CIC. epist. 14, 1, 5 -a Terentia. ENN. scaen. 60 -a mater (TER. Hec. 353. 358 AFRAN. com. 310). PLAVT. Persa 739 salve multum, mi pater (saepe. TER. Andr. 889 mi p.: quid 'mi p.'? *al.*). LIV. ANDR. carm. frg. 3 -a puer (ENN. scaen. 419 -a puella. PLAVT. Men. 834 nata [*al.* TER. Hec. 318]). PLAVT. Asin. 829 gnate (PACVV. trag. 67. TER. Hec. 352 o mi g. *al.* NOVIVS Atell. 3. 17). TER. Hec. 382 o mi Pamphile (390 mi P. [585. 602 CIC. off. 1, 3]). PLAVT. Aul. 691 nutrix (TER. Haut. 617 Eun. 913. Ad. 288 obscuro. AFRAN. com. 179). TER. Ad. 343 Sostrata (nutrita). 353 propera tu -a Canthara. PLAVT. Bacch. 101 -a soror (CURC. 657 salve. *al.*). Poen. 329 eamus, -a germana. CURC. 673 mi frater (CIC. Verr. II 3, 155. ad Q. fr. 2, 5, 4 mi carissime ... f. [*cf.* 2, 6, 2. *al.*] *al.*). TER. Ad. 268 o mi Aeschine, o mi germane. PLAVT. Poen. 1076 mi patre, salve (1158 TER. Phorm. 254). domini: PLAVT. Asin. 689 mi patrone (MEN. 1031 [Bulhart])

salve. *al.*). Poen. 1127 o mi ere (Trin. 1072). FRONTO p. 111, 24 N. mi domine dulcissime. *al.* PLAVT. Merc. 683 Dorippa, -a Dorippa (*de geminatione cf. l. 31. p. 926, 65*). *amici, familiares, noti*: PLAVT. Asin. 672 mi Leonida (*meretrix servum appellans; item: 691 mi Libane, ocellus aureus, ... amabo. Mil. 1248. 1266 Most. 158. 166 TER. Haut. 731*). Cist. 2 ego te ... mi amicam esse crevi, -a Gymnasium. 53 *v. p. 914, 73*. Men. 541 (*ancilla*;) amabo, mi Menaechme, ... da. Rud. 568 (*leno*;) mi Charmides. Truc. 665 (*ancilla*;) amabo, mi Strabax. *al.* TER. Eun. 743 (*Thais*;) o mi Chremes. Hec. 841 (*adulescens*;) mi Parmeno (*cf. Haut. 684 Phorm. 478*). *al.* Cic. Att. 3, 4, 5 mi Pomponi (*al.*). 6, 1, 20 mi Attice (16, 2, 2 amabo te, mi A., — videsne, quam blande? — omnia nostra ... gerito). 14, 17^a, 3 o mi Cicero (DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 3 mi iucundissime Cicero). epist. 7, 16, 1 mi vetule (*cf. ELEG. in Maecen. 2, 27 mi care*). 7, 33, 1 mi suavissime Volumni. *al.* PLAVT. Merc. 503 amabo ecastor, mi senex (*al. TER. Andr. 788*). Poen. 1039 o mi popularis, salve. 1050 o mi hospes, salve. PLAVT. Rud. 1265 mi anime, mi Trachalio, mi liberte, mi patrone potius, mi pater. *alii*: Ov. fast. 6, 701 valeas, -a tibia. PETRON. 90, 5 o mi adulescens. CE 16 mi viator. *al.* mi homo (*cf. vol. VI 2888, 11 sqq.*), -a mulier: *appellantur ignoti*: PLAVT. Cist. 719 mi h. (Epid. 640 Persa 620 AFRAN. com. 103). 723 mi h. et -a m., vos saluto. CAECIL. com. 267 -a m. *appellantur noti*: TER. Andr. 721 mi h. (Phorm. 1005 era ad servum. Eun. 756 Ad. 336). mi homines: *v. p. 914, 10*. ⑥ *postponitur (v. etiam p. 914, 32. 34. 38. 55. 915, 3. 34)*: *appellantur: amati et amatorum loco habiti*: PLAVT. Most. 253 Philematium -a (343 Delphium -a. CATVLL. 87, 2 Lesbica). PLAVT. Curc. 164 mel (Most. 325 Trin. 244 AFRAN. com. 311). 165 anime (*al.*). 203 oculus (Trin. 245 ocellus). Pseud. 52 voluptas (Truc. 426. *al.*). TIB. 3, 9, 15 lux (MART. 5, 29, 3). *al.* *cognati et cognatorum loco habiti*: PLAVT. Cas. 364 uxor. TER. Hec. 325 Philumena. Haut. 1052 Chremes. PLAVT. Bacch. 739 pater (Capt. 936. Trin. 1180 o p., p. mi, salve [*cf. l. 2*]). TER. Ad. 901. 983 o p. mi festivissime). PLAVT. Asin. 535 mater (*al.*). PLAVT. Rud. 216 parentes -i. PLAVT. Asin. 830 gnate (*al. TER. Hec. 577. al. IVL. VAL. 2, 25 p. 90, 25 nate*). LIV. 40, 4, 14 iuvenes -i (SEN. contr. 1 praef. 6. 19 suas. 6, 16). ITALIA gen. 49, 9 (Aug. civ. 16, 41 p. 191, 14 D. = VVLG.) filii. PLAVT. Rud. 743 o filia -a (1173 f. -a). PLAVT. Curc. 641 frater mi, salve. POMPON. Atell. 49 o soror salve -a. PLAVT. Poen. 1196 o patre mi (1197 p. mi patruissime. *al.*). *domini*: PLAVT. Cas. 632 o ere mi (TER. Eun. 834 era -a). Persa 849 patrone (CVRIVS Cic. epist. 7, 29, 2). AVSON. 407, 26 p. 223 P. domine mi filii Symmache (RVSTIC. Conc. I 4 p. 175, 28. 183, 36 GREG. Tvr. Franc. 2, 23 p. 69, 2. 7, 7 p. 330, 6 glor. mart. 5 p. 490, 24). *amici, familiares, noti*: PLAVT. Cist. 107 Gymnasium -a (112). Curc. 138 (*lena*;) Phaedrome mi, ne plora, amabo. Persa 763 (*meretrix*;) Toxile mi. Pseud. 239 (*erus*;) o Pseudole mi (TER. Haut. 291. 692 Eun. 351. 1034 o Parmeno mi). VARRO rust. 3, 2, 18 Cic. epist. 7, 13, 1. CVRIVS Cic. epist. 7, 29, 1 Cicero mi. MAECEN. carm. frg. 2 (1), 2 SEN. epist. 101, 10 PETRON. 131, 7 IVL. VAL. 3, 38 p. 145, 25. *al.* AVSON. 360, 1 p. 218 P. PLAVT. Bacch. 1197 mel -um amabo. TER. Andr. 685 tu, anime mi, noli te macerare. ⑦ *in collocatione variatur (cf. p. 923, 64)*: PLAVT. Cas. 229 uxor -a -aque amoenitas. 646 ere mi — : quid vis, -a ancilla? 739 Olympice mi, mi pater, mi patrone. Curc. 657 salve, -a soror : frater mi, salve. Most. 294 voluptas -a, -a Philematium. Poen. 392 sqq. Stich. 583. TER. Hec. 455 salve, mi pater : gnate mi, salve. 605. 856 Haut. 406 Eun. 95. 455 POMPON. Atell. 49 MAECEN. carm. frg. 2 (1), 1 sq. TEST. porcelli p. 269, 17.

⑧ *aliis casibus (cf. p. 915, 61)*: ① *anteponitur: appellantur: amati*: TER. Hec. 816 -o ... Pamphilo. CATVLL. 2, 1 -ae puellae. VERG. ecl. 2, 52 HOR. carm. 1, 22, 10. TIB. 3, 9, 1 parce -o iuveni. *liberi*: Cic. fin. 5, 8 Cicero (5, 95 Att. 3, 23, 5. *al.*). Att. 10, 8, 1 Tullia (*al.*). VERG. Aen. 1, 231. *amici*: BIBAC. carm. frg. 91 (3), 1 Catonis. Cic. Att. 14, 10, 1 -us et tuus (*cf. l. 71*) Brutus. VERG. ecl. 10, 2 HOR. carm. 1, 26, 8 Ov. fast. 2, 249 AVR. Fronto p. 3, 13 N. *magistri, poetae dilecti sim.*: PLIN. epist. 4, 27, 4 v. 2 Catullus (*mihi dilectus et popularis -us*). APVL. Socr. 23 p. 174 Socratem (p. 175). *loca*: Ov. am. 3, 2, 48 nil mihi cum pelago, me -a terra capit. *al.* ② *postponitur: appellantur: amati*: TER. Andr. 969 Glycerium -a. Haut. 691 Phorm. 510. Eun. 1036 (*cf. p. 916, 50*). *liberi*: Cic. Att. 4, 1, 4 Tulliola -a (epist. 14, 4, 3). 5, 9, 3 Cicero (9, 17, 1. *al.*). 6, 1, 10 de Tullia -a (6, 8, 10. *al.*). *liberi alieni*: Cic. Att. 4, 19, 2 Quintum -um tuumque (ad Q. fr. 2, 5, 2 Quintus tuus -usque. *cf. l. 62*). *frater*: Cic. Scaur. 39. ad Q. fr. 3, 8, 2 Cicero. *amici*: Cic. top. 94 contra Catonem -um (off. 3, 88). Tusc. 5, 12 Bruto. nat. deor. 1, 47 Cotta. Att. 2, 12, 2 Curio. epist. 11, 8, 2 quid ipse agas, quid noster Hirtius, quid Caesar -us (ANTON. Cic. Att. 10, 8^a, 1). *al.* CVRIVS Cic. epist. 7, 29, 2 Tironem. HOR. carm. 4, 11, 19 Maecenas. TIB. 1, 5, 31 Messalla. *al.* *magistri, poetae dilecti sim.*: Cic. leg. 1, 53 ex Phaedro -o. Att. 1, 4, 3 Academiae. SEN. suas. 6, 12 Ciceroni. VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 Pompeium. SEN. nat. 4, 2, 2 cum poeta -o. APVL. Socr. 3 p. 125 Platoni (apol. 41). 23 p. 174 Socratis. *loca*: CATVLL. 67, 34 Brixia Veronae mater amata -ae. Ov. fast. 6, 60 Lanuvium. trist. 1, 8, 38 urbe -a, quae iam non adeunda mihi. *i. q. optatus*: STAT. Theb. 3, 213 doner igne (*rogi*) -o. *al.*

③ *speciatim in narratione cum affectu quodam ironico, plerumque*

cum irrisione i. q. ille, de quo dixi (cf. Heraeus, Kl. Schr. 1191. Hofmann, Umgangsspr. 137. 200): CATVLL. 17, 21 talis iste -us stupor (*i. homo stupidus*). PHAEDR. 5, 7, 32 homo -us (PETRON. 62, 4 h. -us coepit ad stelas facere). PETRON. 62, 13 miles -us. MART. 5, 54, 1 extemporalis factus est -us rhetor. PS. QVINT. decl. 12, 18 p. 235, 14 legatus -us (*cf. p. 234, 17 legatus noster*). APVL. met. 7, 25 pastores -i (*c. 22 memorati*). 9, 30 pistoris -i. 11, 30 sacerdoti -o.

b i. q. mihi favens, mihi fidus: PLAVT. Mil. 615 quis homo sit magis -us quam tu es? Poen. 1158 tuam mihi maiorem filiam despondeas : ... spondeo : mi patreue, salve; nam nunc es plane -us. TER. Ad. 898 plebem servorum ... facio -am (DON. mihi faventem). Cic. Att. 14, 15, 1 o mirificum Dolabellam -um! iam enim dico -um; antea ... subdubitabam. epist. 7, 32, 3 Dolabellam ... redde plane -um. LYGD. 3, 28 si ... audiat aversa non -us aure deus (Ov. epist. 2, 126 [*cf. Burmann ad l.*]). 12, 84 sed mihi tam faciles unde -osque deos? STAT. Theb. 2, 155 Apollo. Ov. trist. 1, 5, 34 vix duo ... superestis amici; cetera Fortunae, non -a turba fuit. QVINT. decl. 308 p. 211, 19 venio nunc ad -am legem (324 p. 276, 26 lex tua ... lex -a). AVG. in psalm. 9, 5 causam illam ... -am fecisti ... sicut et nautae dicunt ventum suum, quo utuntur ad bene navigandum.

c (non) est -um variis coloribus notionis et c. variis struct.: *α pertinet ad morem (plerumque c. neg.; sine neg.: l. 24. 27)*: *c. ut*: PLAVT. Asin. 190 maledictis te eam ductare postulas : non -um est : nec -um ... , ad te ut mittam gratis. Persa 46 hoc -umst ut faciam sedulo. Acc. trag. 108 ut ... , haut -um est. *c. inf.*: TER. Haut. 549 non est mentiri -um (LVCL. 953). Cic. epist. 3, 9, 3 HOR. carm. 3, 29, 57 Ov. met. 13, 271. SIL. 4, 509 pugnantes cecidisse -um est. *abs.*: PLAVT. Mil. 1363 quaeso, ... ne me deseras : non est -um. Rud. 341. Trin. 123 non istuc -umst. 631. *loco manco*: ENN. sat. 63 -um non est, ac si me canis memorderit. *β pertinet ad officium*: *c. ut*: HIER. epist. 2, 2 -um est, ut velim, obsecrationum vestrarum est, ut et velim et possim. *c. inf.*: VARRO rust. 3, 16, 3 -um erat, non tuum, eas novisse volucres. Cic. Cael. 30. Att. 5, 13, 3 quam -um sit scire ... , quid in re p. fiat. 12, 28, 2 epist. 1, 9, 25. 6, 5, 2. 9, 16, 3. *abs.*: SEN. epist. 48, 2 quicquid agitur ad te pertinet, -um est. 120, 12 hoc, quaecumque est, -um est : ... durum est, in hoc ipso navemus operam. *γ pertinet ad voluntatem et propositum*: *c. inf.*: Cic. Verr. II 1, 21 -um fuit ... rei p. consulere. Balb. 34. Pis. 75 non fuisse -um quem ... saepe orationibus ... decorassem, hunc uno violare versu. de orat. 3, 33 Tusc. 5, 21 LVCAN. 7, 739. *δ pertinet ad meritum*: *c. ut*: Cic. epist. 2, 17, 7 quod mihi cum illo erat commune, sibi soli adtribuit; ... quod autem -um erat proprium, ut ... , id etiam populo se remisisse scribit; quod vero illius erat solius, id mecum communicat. SEN. epist. 93, 7 quamdiu sim, alienum est: quamdiu ero, ut (*i. qualis*) sim, -um est. *c. quod*: Ov. met. 13, 171 opera illius -a sunt : ... q. Thebae cecidere, -um est. SEN. epist. 102, 10 -um esse, q. alius bene valeat. QVINT. decl. 258 p. 52, 26 q. fortiter fecisti, roboris ... -i, -um est. *c. inf.*: MAXIM. eleg. 4, 54 nec, quod non possum, non voluisse -um est. *abs.*: Cic. Phil. 2, 18 quod proprie -um est, laudasti, quod totum est senatus, reprehendisti. nam comprehensio sentium -a, animadversio senatus fuit. Ov. met. 13, 237 quodcumque potest fecisse videri fortiter iste, -um est. SEN. Herc. f. 1268. *ε pertinet ad potestatem*: *c. inf.*: Ov. epist. 16, 24 cum sim rapta, -um quid nisi nolle fuit? *abs.*: Cic. epist. 11, 5, 3 faciam illud, quod -um est, ut eqs. TERT. fug. 5, 1 quod -um est, fugio ... ; illius est ... me reducere. 5, 3 COMM. apol. 83. *ζ raro pro verbis ipsum morem vel officium indicantibus usurpantur subst. verb.*: TER. Haut. 782 non -ast simulatio (*pro 'non -um est simulare'*). Cic. har. resp. 31 aedes Telluris est curationis -ae. *al. v. l. 51. p. 919, 7. 9. nec frequentior est forma -um officium (-i officii) est*: PLAVT. Pseud. 913 fuit -um o., ut facerem (Cic. inv. 2, 92 non enim -um fuit o. nec -a potestas. epist. 14, 3, 1 -um fuit o. *c. inf.*). CAEL. Cic. epist. 8, 10, 5 tui consilii est, ... velisne ... ; -i officii est meminisse. *cf. CVRT. 4, 14, 12 quod -arum fuit partium (QVINT. decl. 257 p. 52, 8)*.

d forma ille -us est sensu translato: per iocum: NAEV. com. 70 -us homo est *i. hunc ludos faciam* (PLAVT. Mil. 334 Pseud. 381. 600 [*interp.*]). 1124). PLAVT. Bacch. 103 -us ille quidemst (Curc. 431 -us hic est). Poen. 660 praeda haec -ast (Pseud. 1124). *sensu serio*: Ov. met. 4, 356. SEN. Herc. f. 939 tellus ... si quod parat monstrum, -um sit. SIL. 2, 228 state viri, -us ille hostis. PS. VARRO sent. 60 'us est', clamat philosophia, 'quem res ipsae docuerunt'. HIER. epist. 16, 2, 2 si quis cathedrae Petri iungitur, -us est.

e i. q. debitus, decens (p. 919, 4): PLAVT. Rud. 283 cibo -o servio. Cic. S. Rosc. 135 -o (*i. summo*) iure (Verr. II 5, 19 Sest. 51 prov. 44 off. 1, 2 Lael. 32 ANTON. Cic. Att. 14, 13^a, 3 HIER. epist. 27, 1, 2. *i. -o*: Cic. Phil. 8, 2 *i. hoc -o dico*. MART. 8, 58, 2 *i. ... -o*. *pro -o i.*: RHET. Her. 4, 38, 50 Cic. Caecin. 7 Flacc. 95 fin. 5, 75 Att. 3, 1, 2 epist. 13, 50, 1. *cf. QVINT. decl. 271 p. 111, 1 utor -a potestate*). Verr. II 1, 25 ne quam ego horam de -is legitimis horis remittam (1, 31 si -is h. in accusando uti voluissem. *cf. PLIN. epist. 4, 9, 12 -um tempus. paulo aliter*: SIL. 15, 67 quis luce suprema dimisisse -as [*sc. Voluptatis*] sero non ingemit horas?). Phil. 2, 25 qui me non solum -is laudibus ornaret, sed etiam oneraret alienis (*cf. Bulhart*)

APVL. met. 4, 30 -os honores). VERG. ecl. 3, 23 -us ille caper fuit (SERV. mihi debitus merito victoriae). STAT. Theb. 1, 258 in *Semeles concubitu* -a fulmina torques. MART. 10, 29, 6 muneribus. cf. STAT. Theb. 12, 367 nocte (SCHOL. qua mihi soli fuerat exire concessum). *i. q. decens*: Ov. am. 2, 1, 21 nil me tua tela iuvabant, ... elegos ..., -a tela re-sumpsi (epist. 11, 20 ferrum ..., non -a t. met. 6, 687). SIL. 7, 564 pone iras ... -as. QVINT. decl. 383 p. 429, 2 -a est aestimatio. immo iudicium. *β a me*: PLAVT. Cas. 261 me sinas curare ancillas, quae -a est curatio (cf. p. 918, 58 et VARRO Men. 143 praebitio). Persa 272 pen-sum -um ... confeci (AVR. Fronto p. 70, 11 N.). TRUC. 711 officium. CIC. Rab. perd. 4 labor in hoc defendendo praecipue -us est, studium vero conservandi hominis commune mihi vobiscum esse debet. SEN. contr. 2, 5, 1 ego iam feci tyrannicidium -um. SEN. benef. 6, 19, 5 si quis patriae -ae pecuniam credat, ... ad exsolvendum ... dabo portionem -am.

f in responso est pro 'etiam' affirmativo (cf. 920, 48): PLAVT. Amph. 391. Cas. 1007 tuam fidei credo? :: -ae. HOR. sat. 2, 3, 207.

g varia notabilia: CIC. Cluent. 6 meque -um (*i. consuetum*) dicendi ordinem (dom. 3) servare patiamini (Att. 3, 15, 5 hic mihi primum -um consilium defuit. AVR. Fronto p. 230, 18 N. -o tempore). PROP. 3, 3, 31 -a turba, columbae (*i. utpote Veneri sacra poetae amorum familiaris*; 'carus, amatus' Hertzberg. cf. Ov. met. 5, 144 Delphos. *aliter*: Ov. ars 3, 811 ut quondam iuvenes, ita nunc mea turba [*i. quam foveo*] puellae inscribant spoliis 'Naso magister erat'. MART. 9, 59, 6 quos non populus nec -a turba [*i. mei similis*] videt). Ov. fast. 3, 229. 234 diem -am (*i. Martis sacram.* cf. 6, 564 luce. STAT. silv. 4, 1, 19 mense). LVCAN. 9, 991 Aeneae ... -i (Caesaris *i. proavi*. SIL. 13, 47 -us ... Tydides). STAT. Theb. 11, 611 (Oedipus de filiis) crudeles nimiumque -i! MART. 5, 84, 9 -us December (opp. vestra [*sc. matronarum*] ... Saturnalia, Martias Kalendas [*sc. quibus mensibus mihi (sc. Decembri) aut matronis (sc. Kal. Martiis) munera donari solent*]). 9, 55, 4 turba, in qua se primum quisque -umque putat. QVINT. inst. 7, 3, 30 illud alterum genus quo sit manifestius adolescentibus -is -os enim semper adolescentes putabo. APVL. met. 7, 15 honoribus ... plurimis asino -o (*sc. cuius specie indutus sum*) tributis (9, 13, 11, 16. cf. 10, 29, 11, 2 redde me -o Lucio). DRAC. laud. dei 1, 410 puro lucent -a (*i. a me deo facta*) sidera caelo.

C vi significanti: PLAVT. Amph. 950 gubernatorem, qui in -a navi (*i. qua rectus sum*) fuit (PROP. 2, 9, 30. cf. 3, 7, 71 vela [Ov. trist. 4, 4, 88]. Ov. am. 3, 11, 29 puppis). VATIN. Cic. epist. 5, 10^a, 3 de -is supplicationibus (*i. in -um honorem decernendis*). Ov. met. 3, 689 pavidum ... vixque -um (*i. mei compotem.* cf. 8, 35 suus. SEN. contr. 1, 1, 16 si tunc -ae mentis fuisset). trist. 4, 4, 85 -a ... terra (*i. ubi habito.* cf. PERS. 6, 7 mare [*'cuius accola sum'* Jahn]. VAL. FL. 7, 55 Caucasus. MART. 7, 88, 7 Tagus). SEN. contr. exc. 5, 5, 1 ruinae -ae (*i. r. domus -ae.* cf. APVL. met. 8, 12 sanguinem [*i. s. mariti -i*]). PLIN. nat. 7, 122 anquem -um (*i. mei sexus*) necate. STAT. Theb. 7, 79 hie-mes (*i. quales hic apud me sunt*). MART. 7, 52, 3 gentes (*i. populares Hispaniae*). QVINT. inst. 11, 3, 136 ab oratore -o (*i. illo perfecto, qualis animo -o obversatur*). GAIUS inst. 3, 199 iudicatus vel auctoratus -us. LVVENC. 4, 252 -a (*i. a me data*) quinque talenta. *al.* *de spatiis temporum* (cf. l. 26, 29): CIC. leg. agr. 2, 3 honos ad -i temporis (*i. quo primo eum petere licuit*) diem petitus (cf. 2, 4 anno -o [Brut. 323]. dom. 82 ne -o me loco censor in senatum legeret [84]. paulo *aliter*: Ov. Pont. 1, 4, 20 me ... series ... malorum ante -um tempus cogit ... esse senem). Att. 13, 42, 3 diem -um (*i. quo natus sum*) scis esse III Nonas Ianuarias (cf. HOR. epod. 13, 6 vina Torquato ... consule pressa -o. MART. 10, 92, 10. 12, 60, 5 Kalendis). Ov. met. 1, 4 ad -a tempora (*i. quibus ego vivo*). SEN. contr. exc. 5, 8, 1 candidatus anno -o (*i. quo in magistratu ero*) spondeo *eqs.* SIL. 15, 125 venient -a tempora ..., cum ... honos mihi habebitur. TAC. dial. 13, 6 fatalis atque -us (*i. mihi destinatus*) dies (CE 55, 7 hora tristes fatalis -a). *al.*

II subst. et fem. (usu ellipt.); cf. Schmalz-Hofmann⁵ 844. Köhm. Allat. Forsch. 174sq. c. attrib.: p. 914, 58. 920, 6. *testim. gramm.*: PRISC. gramm. III 173, 27 frequenter ... etiam sine nomine licet huiusmodi possessiva proferre et maxime, cum de dominis vel coniugibus vel amicis mentio fit [*seq. exempla*]. et omnibus maritis mos est de uxoris suis dicere 'a' et invicem uxoris de suis maritis dicere '-us'): 1 *sing.* (*fem. l. 70, 78, 79. p. 920, 11*): a casibus praeter voc.: *de filia*: PLAVT. Aul. 744 quid tibi ... -am ... tactios? (Euclyo ollam dicit, filiam Lyconides intellegit, item 756). Trin. 197 cum -a. TER. Hec. 559 ego consului -ae. Phorm. 764 -am esse hanc. *de filio*: TER. Haut. 106 ego te -um esse dici tantisper volo, dum quod te dignumst, facies. Ad. 48 hunc ... adop-tavi ... amavi pro -o. 797 ne tu curares -um neque ego tuom (802). 799 Ov. met. 2, 42 SEN. contr. 10, 4, 10. 20. *de patre*: TER. Phorm. 198. *de servo, ancilla*: TER. Phorm. 500. Eun. 798 ego non tangam -am? 809 Ad. 179. 198. *de domino*: APVL. met. 9, 33. 39 QVEROL. p. 40, 17. *de amica*: TER. Andr. 635 LVCIL. 730 LYDIA 41 TIB. 1, 5, 42. 2, 3, 77. 2, 6, 52 PROP. 3, 8, 22. *de amasio*: LVCIL. 273 TIB. 3, 13, 8. Ov. epist. 5, 4 queror de te (cf. p. 920, 12) ... -o. ars 1, 322. *de marito*: Ov. fast. 2, 752 temerarius ille est -us. *de uxore*: DON. Ter. Hec. 633, 4 vel -a crimen tuae sustinet vel tuae ad -am translata est culpa. *de uno ex familia*: PLAVT. Cist. 364 quid

ego usquam male feci tibi (aut -u)s quisquam? CIC. Phil. 11, 10 et hic (Dolabella), di immortales, aliquando fuit -us! *de cive*: SEN. benef. 4, 34, 2 ut ... hosti tamquam -o parcam. *de discipulo*: QVINT. inst. 1, 3, 3 hic -us, quae tradentur, non difficulter accipiet. *de amico*: FRONTO p. 111, 23 N. Asclepiodotum ... mihi quoque fieri amicissimum tam hercule, quam est Herodes summus nunc -us. *de codice* (cf. Jahn, SB Leipzig 1851 p. 322): SVBSCR. Pers. cod. tabularii basil. Vatic. 36 H temptavi emendare sine antigrapho -um. Non. cod. Montepess. P 212 legi -um ... emendans. Macr. cod. Paris. 6371 Boeth. cod. Bern. 141. *b voc. i. q. care, cara* (cf. p. 916, 46): PLAVT. Most. 346 quid ... faciam ...? :: -a *eqs.* TER. Ad. 289 modo dolores, -a tu (cf. p. 919, 81), occipiunt (664 tam infandum facinus, -a tu ne audivi quidem [DON. 'a' et 'a tu', 'amabo' et alia huiusmodi mulieribus apta sunt blandimenta]). Ps. HIER. epist. 18, 3 p. 184^c euge, -us. 2 *plur.* (*fem.: l. 17, 23, 42*): *a de familia sensu strictiore i. de uxore et liberis*: PLAVT. Asin. 67 volo amari a -is (TER. Ad. 879). Stich. 79 -as (*sc. filias*) novi (cf. 81 cum -is). Vid. 37. frg. 15 (3) malim moriri -os quam mendicari. TER. Hec. 247. 271 POMPON. trag. 2 CIC. p. red. in sen. 8, 24. *al.* VERG. Aen. 6, 717 prolem ... -orum. ego et -i: PLAVT. Bacch. 846 me -osque. Epid. 548 salva sis :: salutem accipio mi et -is. CIC. prov. 3 dom. 145. *al.* VERG. Aen. 8, 386. Ov. epist. 12, 84 miserere mei, miserere -orum! fast. 5, 438 LIV. 8, 7, 16. *al.* *b de familia sensu latiore i. de servis, libertis*: PLAVT. Rud. 783 -as ... diripiam. CIC. Caecin. 37 Att. 13, 15, 13, 21, 5, 14, 7, 1 epist. 9, 2, 1, 11, 21, 5 CASS. Cic. epist. 12, 12, 1. HOR. sat. 2, 6, 65 ipse -ique. SEN. epist. 77, 3 PLIN. epist. 1, 4, 2, 5, 6, 46, 5, 19, 1, 7, 28, 2. *al.* APVL. met. 10, 9. *al.* *c de necessariis, propinquis, amicis*: CIC. Catil. 4, 22 bellum Catilinae a me atque -is facile propulsari posse confido. Cael. 6. Att. 9, 9, 4 optavi, ... ut id aliquis -orum, neque tamen de te, qui maxime -us, cogitavi. epist. 7, 5, 1. 3, 13, 32, 1 et mihi et -is omnibus. LENT. Cic. epist. 12, 14, 7 VERG. Aen. 12, 947 Ov. Pont. 3, 7, 35, 4, 6, 41. *de popularibus*: CIC. orat. 23. CATVLL. 39, 13 aut Sabinus ... aut Transpadanus, ut -os quoque attingam. HOR. epist. 1, 11, 9. Ov. epist. 2, 82 in coniugio externum praeposuisse -is. 2, 88 STAT. silv. 2, 2, 136. APVL. flor. 18 p. 86 penes extrarios ..., penes -os. *de civibus*: VERG. Aen. 4, 544 Tyriis omnique manu stipata -orum. 10, 852 odiis ... -orum (10, 902). 11, 273 (*de sociis*). STAT. Theb. 3, 370 in me haec tela (*sc. parabatis*), -i? APVL. met. 3, 6. *de clientibus*: CIC. top. 4 epist. 13, 4, 4. *de collegis*: PETRON. 45, 10. *d de comitibus*: CIC. (procons. in Asia) Att. 5, 9, 1, 5, 10, 2, 5, 11, 5, 5, 14, 2, 5, 21, 5 VAL. FL. 5, 501. *e de cultricibus deae*: Ov. met. 9, 696 pars o Telethusa -arum.

B neutr.: 1 *sing.*: *a de rebus corpor.* (pecunia, fundo sim.; *de vestimento*: Ov. ars 3, 449): PLAVT. Aul. 653 id -um ... redde. 760. Most. 588 -um peto. TER. Ad. 249 VARRO Men. 570 CIC. off. 2, 83, 3, 51 vendo. Att. 13, 22, 4. SEN. benef. 1, 11, 1 -o contentus sum. MART. 4, 77, 2. *al.* *de -o*: PLAVT. Persa 473 alienum cenabit, nil gustabit de -o. Trin. 329 bene volo ego illi facere ... :: nempe de tuo? :: de -o. TER. Ad. 117 potat ... de -o. CATVLL. frg. 2 SEN. benef. 1, 9, 1 QVINT. decl. 260 p. 69, 17 PLIN. epist. 2, 4, 2, 5, 7, 3. CLAUD. DON. Aen. 5, 350 p. 463, 1 largiri de -o. in -o (cf. l. 74): CIC. Tull. 20 quid vobis istic negoti in -o est? Ps. QVINT. decl. 13, 4 IULIAN. dig. 39, 5, 2, 5 VLP. dig. 17, 1, 16. TERT. spect. 26 p. 25, 25 in -o cam inveni. *ex -o*: QVINT. decl. 301 p. 188, 9 ministerium fuit ex -o. *b de rebus incorpor.*: *de possessione ingenii* (cf. p. 916, 36 sqq.): *de -o*: PLAVT. Mil. 905 ad tua praecepta de -o nihil his novom adposivi. CIC. har. resp. 40 haruspicum verba sunt haec omnia; nihil addo de -o. SEN. epist. 8, 7. TERT. anim. 51, 6 p. 383, 10 de -o didici. adv. Marc. 5, 1 p. 570, 18. CYPR. elem. 9 p. 380, 12 nec hoc tibi de -o spondeo, sed de sanctarum scripturarum fide ... promitto. HIER. epist. 49, 15, 4. *ex -o*: QVINT. decl. 258 p. 52, 27 animus iste ad contemnenda pericula paratus ex -o (*sc. animo?*) fluxit. *de dictis sim.* (cf. p. 916, 25): CIC. Att. 8, 7, 2 tu -um laudas ..., quod dixerim *eqs.* epist. 9, 16, 4. AVSON. 327, 7 p. 115 P. -um post pocula si quis legerit. *varia*: VERG. Aen. 4, 318 si ... fuit ... tibi quicquam dulce -um (cf. p. 921, 5). SEN. epist. 93, 6 habeo -um (*i. quamquam iunior maturioris aetatis modum explevi.* cf. Axelsson, Neue Senecastudien 10). TERT. idol. 13ⁱⁿ recipiam -um (*i. q. mihi debitum.* cf. p. 918, 74) vel rependam alienum. 2 *plur.*: *a de rebus corpor.*: PLAVT. Aul. 432. 433. Mil. 1350 -a, non illorum dedi. Persa 340 vendam. TER. Ad. 815. CIC. parad. 8 omnia mecum porto -a (PHAEDR. 4, 22, 14 mecum -a sunt cuncta [4, 22, 26 SEN. dial. 2, 5, 6 epist. 9, 19]). 28 -orum aliquid ruere aut deflagrare. fin. 2, 85 me ipsum ames oportet, non -a. epist. 7, 3, 3 cum -is ... in (cf. l. 51) -is esse (CE 1238, 5 ruri -a vixi colendo). LIV. 31, 25, 6 'ita tamen aequum est', inquit rex Philippus, 'me vestra -is armis tutari, ne -a interim nudentur praesidiis'. PAVL. dig. 50, 16, 91 'orum' et 'tuorum' appellatione actiones quoque contineri (MARCIAN. dig. 36, 1, 31, 1). CIL VIII 10927 de omnibus -is hoc solum -um (cf. p. 916, 41). *b de rebus incorpor.*: *a de operibus ingenii*: *scriptis*: CIC. fin. 1, 7 nec ... recusabo, quominus omnes -a legant (Lael. 4 Att. 4, 5, 1 EPIST. Sapph. 41). ac. 1, 8, 2, 10. Tusc. 5, 63 te tua, me delectant -a. Att. 16, 5, 5 cupidus ille -orum? PROP. 2, 26^b, 25 recitat. Ov. trist. 1, 7, 15 Pont. 1, 1, 21, 3, 4, 15 MART. 2, 71, 5. *dictis* (cf. p. 916, 25): CIC. Att. 12, 41, 2 epist. 9, 20, 1 APVL. met. 2, 20. *β de negotiis*: CIC. Att. [Bulhart]

13, 36, 4 qui . . . et -a expeditas et sis in tuis multo minus diligens quam in -is. 14, 21, 3. 15, 2, 1 epist. 2, 8, 3. 3, 9, 4. *γ varia*: Cic. epist. 2, 6, 3 in quo (*Milone*) omnia -a posita esse decrevi. 13, 11, 1 ut ne quid -orum (*i. rerum ad me pertinentium*) tibi esset ignotum. VERG. Aen. 12, 882 immortalis ego? aut quicquam mihi dulce -orum (*cf. p. 920, 65*) te sine, frater, erit? HOR. epist. 1, 9, 8 -a ne finxisse minora putarer (*cf. 6* quid possim, videt). SEN. contr. 1 praef. 2 cum multa iam mihi ex -is) desideranda senectus fecerit, oculorum aciem retuderit *eqs.*

caput tertium: syntactica et stilistica:

I syntactica: A de condicionibus syntacticis, quae intercedunt inter subst. et pron.: 1 -us fungitur vice gen. subi. (exempla huius usus tritissimi praeter nonnulla antiquissima non attulimus nisi notabilia): NAEV. com. 33 votis. 72 plausibus. ENN. sat. 63 labores. PLAVT. Pseud. 558 fallaciis (CAECIL. com. 208). TRABEA com. 1 nutum. OV. epist. 13, 112 nulla caret fumo . . . ara -o. OCTAVIA 831 tecta flammis concidant urbis -is. STAT. Theb. 5, 565 non -a vulnera . . . effugies (7, 556). MART. 12, 61, 2 frons haec stigmatem non -o notanda est. APVL. met. 9, 3 ut aquae . . . pelvem afferrent potui -o.

2 vice gen. obi. (selecta): a c. nom. agentis: trans.: PLAVT. Amph. 694 te . . . lusorem -um (Most. 1066 ludificatorem). BACCH. 531 contemptricem. 826 criminatorem. CAS. 713 adiutor (TER. Haut. 875 a. -us et monitor et praemonstrator). TRIN. 614 castigatorem. 866 conductor. TER. Hec. 856 servatrix (CVRT. 8, 2, 9 servatorem). CIC. epist. 7, 3, 6 vituperatores. HOR. epist. 2, 1, 268 cum scriptore -o (*i. e. poeta, qui me laudibus extollit*). SEN. contr. 7, 1 (16), 16 parricida (SEN. clem. 1, 9, 3 percussorem [APVL. met. 8, 8]). MART. 7, 51, 6 lector (9, 49, 2). APVL. apol. 8ⁱⁿ. censor. HIER. epist. 1, 6, 1 iudicem (6, 2, 2). *al. intrans.*: PLAVT. Truc. 616 adventores -os (*i. ad me*). TER. Andr. 651 carnufex (DON. id est in me c.). CIC. Planc. 1 -os partim inimicos, partim invidos (epist. 7, 2, 3 i. -is. APVL. flor. 9 p. 28 in visoribus). epist. 2, 17, 1 de successore -o. SEN. contr. 1, 4, 1 adulteros (1, 4, 2. 11 QVINT. decl. 347 p. 367, 26). QVINT. decl. 273 p. 119, 27 debitoris (VLP. dig. 5, 4, 1, 3). PLIN. epist. 4, 17, 6 suffragator. ITALIA psalm. 117, 6 (Hier. epist. 22, 6, 4) auxiliator (*ἐπολ, Vulg. mihi*). b c. nom. res indicantibus: α c. subst. verbal.: trans.: PLAVT. Amph. 1066 terrore (OV. Pont. 4, 10, 24). TER. Hec. 788 eis fore -um conspectum invisum (*cf. APVL. met. 9, 19 visum*). 11, 14^{extr.} aspectum). HOR. epod. 5, 81 amore (PS. SEN. epist. Paul. 8). PROP. 4, 11, 62 rapina. 4, 11, 63 levamen. OCTAVIA 903 caede. QVINT. decl. 271 p. 112, 11 sine respectu -o sanguinisque. PLIN. epist. 6, 6, 9 illius honor, . . . -a repulsa. APVL. met. 7, 26 sectionem. 7, 27 clades. *ibid.* carnificinae. 8, 23 ab emptione -a. VVLG. Mal. 1, 6 timor. *intrans.*: CIC. Verr. II 5, 77 iudicium (*sc. quo in me agetur*). Catil. 2, 3 invidiae (Mil. 98 Phil. 14, 15 Att. 2, 19, 4 LVCAN. 7, 269 MART. 1, 58, 4). Att. 7, 9, 4 habe -am rationem. PROP. 4, 11, 50 assensu. OV. epist. 2, 81 conubia (QVINT. decl. 262 p. 72, 23 nuptias [347 p. 367, 8]. *cf. etiam p. 480, 18*). QVINT. decl. 315 p. 242, 8 favore. SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 239 'prae me': mei comparatione, quia -a comparatio *eqs.* β c. subst. non verbal. (*huc quodammodo pertinent formae usitatissimae mala -a [i. non quibus afficio, sed quibus afficior], dolor -us, poena -a sim., quarum exempla omitti posse censuimus*): CIC. Rab. perd. 10 -um crimen est, non Rabiri (LIV. 35, 19, 5). SALL. Iug. 14, 8 vos in -a iniuria despecti estis (SEN. apocol. 11. *al.*). PROP. 2, 13, 25 sat -a sit magna, si tres sint, pompa (*i. qua efferar*) libelli. 3, 8, 21 vulnera. 4, 7, 32 cur nardo flammae non oluere -ae (*i. quibus combusta sum*)? OV. trist. 1, 9, 16 haec . . . sunt . . . eventu vera fatenda -o. SEN. contr. 1, 1, 3 parentibus -is, cum in cetera odium sit, tantum in -am notam convenit.

3 vice gen. part.: AVSON. 105, 8 p. 435 P. pars -a (v. 6 mei) maior (PRVD. c. Symm. 2, 243 pars -a).

B c. esse et fieri sim. (*attulimus paucissima notabilia*): esse: PLAVT. Aul. 758 invenies . . . -am illam esse oportere. EPID. 648 nunc enim tu -a es :: soror. CIC. Cato 59 ego omnia ista sum dimensus: -i sunt ordines (*i. a me instituti*), -a descriptio. OV. met. 13, 171 v. p. 918, 46. SEN. Med. 279 illi Pelia, non nobis iacet; fugam, rapinas adice . . . : non est -um (*sed Iasonis ut auctoris*). 934 occidunt, non sunt -i, pereant — -i sunt! *al.* (non) -um est: v. p. 918, 21. *sim.*: PROP. 1, 6, 9 illa -am mihi iam se denegat. 2, 8, 6 nec -a dicitur, quae modo dicta -a est? *adde*: VERG. ecl. 1, 74 ite, -ae quondam . . . capellae (SEN. Med. 924 liberi q. -i. OCTAVIA 729). *al.* fieri: PLAVT. Trin. 559 -us numquam fiet ager. TER. Ad. 115 is -us est factus filius (*cf. 952 nunc -um illud verbum facio, quod tu . . . dixi dudum*). CIC. Caecin. 74 quod -um factum sit. *nota alternantem gen. possess.* (*cf. p. 914, 78. 916, 31*): PLAVT. Cist. 632 ut eorum, quoniam esse oportet te, sis potius quam -a. VARRO rust. 2, 1, 15 quod alterius fuit, id ut fiat -um. CIC. parad. 29 nihil neque -um est neque quousquam, quod . . . amitti potest. SEN. benef. 7, 4, 3. dial. 7, 22, 5 divitiae -ae sunt, tu divitiarum es. *al. item dat. possess.*: PLAVT. Persa 343 -um . . . imperiumst in te, non in me tibi.

C attr. alternat c. gen. (v. et l. 74. p. 920, 70. 925, 39): TER. Haut. 128 -a solius . . . causa (CIC. Att. 11, 15, 2 s. -um peccatum. *cf.* CIC. Sest. 128 in unius -a salute [Vatin. 22 Pis. 6. *al.* RVT. LVP. 1, 7 u. opera -a]). CIC. Catil. 2, 3 non est ista -a culpa, sed temporum (dom. 8 et -am et aliorum vicem. epist. 5, 21, 2 -a potius quam -orum civium

causa. CVRT. 7, 7, 10 meliore hostium quam -o tempore). Sest. 135 -am legem contemnit hominis inimici (Planc. 26 nomen -um absentis . . . -as praesentis preces. OV. am. 1, 8, 108 -a defunctae . . . ossa. LIV. 7, 40, 9 quod -um factum dictumve consulis gravius quam tribuni audistis? *al.*). *al.*

D forma quid -a (refert)? *forma plena* quid refert -a? *legitur inde a* PLAVT. Curc. 395, -a interest *inde a* CIC. Cluent. 149. *elliptica* quid -a? (GLOSS. *τί πρὸς με*): PLAVT. Amph. 1003 TER. Hec. 510 Haut. 793 Phorm. 133. 389 atque adeo q. -a? Eun. 849 q. -a autem? Ad. 913 SEN. epist. 91, 19. nihil -a: SEN. contr. 9, 3 (26), 9 n. -a, an tu cogaris.

E de congruentia (-us ubicumque pertinet ad duo vel plura membra orationis, ponitur sing. praeter NAEV. com. 95 et patrem et matrem -os [item PLAVT. Merc. 659]): 1 -us non repetitur (exempla digressimus ad formas collocationis pronominis): a in membris eiusdem generis et numeri: forma natura et vita (et fama): ENN. scaen. 178 quae -a comminus machaera atque hasta hostibit e manu (TER. Phorm. 1024 -a forma atque aetas. CIC. Caecin. 83 que. Att. 2, 20, 5 neque). 350 contagio -a . . . umbrave (PLAVT. Stich. 701 amica -a et tua. CIC. Mur. 6 naturae -ae consuetudinique. Planc. 66 neque . . . neque [LIV. 37, 53, 15]. epist. 5, 6, 3 atque. 15, 8 vel . . . vel. LIV. 6, 18, 14 et. 36, 35, 3 et . . . et [CVRT. 6, 10, 2 PETRON. 18, 5]). CIC. epist. 15, 8 vel salutis vel dignitatis -ae (OV. epist. 7, 166 virque paterque -us. PETRON. 105, 9 nec . . . nec. POMPON. dig. 35, 1, 6, 1 filia et mater -a). *al.* b in mem-

bris diversi sive generis sive numeri: α forma corpus et vita: collocatur -um c. et v.: PS. TER. Andr. alt. exit. 4 de -o amore ac vita. CIC. Sest. 14 Mil. 100 Phil. 2, 37 Vatin. Cic. epist. 5, 10^a, 2 PLANC. Cic. epist. 10, 9, 1 LEP. Cic. epist. 10, 34^a, 4. collocatur c. -um et v.: CIC. leg. agr. 2, 102 epist. 3, 7, 4. 6. 6, 10, 3. 15, 10, 2. 15, 12, 2 POLLIO Cic. epist. 10, 31, 2 CATO Cic. epist. 15, 5, 1 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 13 (9, 22), 1 PETRON. 134, 4 PLIN. epist. 3, 6, 5. collocatur c. et -a v.: PLAVT. Bacch. 1105 aerumnae et -i mali. collocatur c. et v. -a: CATO agr. 132, 1. 134, 1. 139 CIC. S. Rosc. 9 div. in Caec. 2 Verr. I 27. 35 II 4, 124. 5, 129 Catil. 2, 17 Mur. 1 Sull. 85 Arch. 14 dom. 60. 143

Sest. 144 Pis. 56 Deiot. 1 Att. 3, 2, 3. 4, 17, 1. 7, 17, 4. 8, 3, 3. 9, 11^a, 1 SALL. Catil. 35, 3. VERG. Aen. 11, 158 vota precesque -ae. β forma labores et vita: collocatur -i l. et v.: PLAVT. Rud. 985 -um . . . rete atque hami. VARRO rust. 2, 5, 1 CIC. Verr. I 6 epist. 13, 19, 1. collocatur l. -i et v.: PETRON. 134, 4 brachia -a caputque. collocatur l. et v. -a: PLAVT. Capt. 412 et genus et divitias -as. Persa 732 supellex . . . atque aedes -ae. LVCIL. 702 Cic. prov. 44 Phil. 13, 26 epist. 4, 9, 3. VERG. Aen. 4, 341 auspiciis et sponte -a. LIV. 2, 40, 7 VAL. MAX. 3, 2 ext. 5 SEN. Ag. 132 PETRON. 105, 9. γ forma corpus et vita et labores: collocatur -um c. et v. et l.: CAEL. or. frg. Quint. inst. 11, 1, 51 CIC. Verr. II 2, 126 Rab. perd. 17 BALB. Cic. Att. 9, 7^b, 2.

collocatur c. -um et v. et l.: CIC. Font. 8 Arch. 12 dom. 17. 60 Pis. 63 epist. 15, 2, 4. SALL. or. Cottae 4 qui lingua, qui consilio -o, qui pecunia voluere, usi sunt. collocatur c. et v. et l. -i: PLAVT. Pseud. 695 scis amorem, scis laborem, scis egestatem -am. CATO agr. 141, 1 Cic. Catil. 3, 14 Sest. 119 epist. 6, 10, 1. 2 -us repetitur: collocatur -um corpus et -a vita: PLAVT. Trin. 882 et -um nomen et -a facta et itinera. CIC. Catil. 1, 7. 8 Sull. 33 dom. 74 epist. 4, 14, 3 VAL. MAX. 3, 7, 1^d FRONTO p. 33, 2 N. APVL. met. 6, 28. 7, 3. collocatur -um corpus et vita -a: PLAVT. Capt. 299 -am nobilitatem . . . et genus et divitias -as. CIC. Verr. II 4, 13. SEN. Med. 929 egone ut -orum liberum ac prolis -ae fundam cruorem? collocatur corpus -um et -a vita (*cf. p. 926, 82*): TERT. pudic. 5, 10 luci -i et -i montes. HIER. epist. 52, 5, 7 mel -um, lumen -um -umque desiderium. collocatur corpus -um et vita -a: PLAVT. Aul. 724 animumque -um geniumque -um. VLP. dig. 9, 2, 27, 7. 41, 1, 5, 6. 47, 10, 1, 8. 47, 10, 13, 7.

II de collocatione (in universum sine vi atque pondere prolatum plerumque postponitur, cum vi prolatum plerumque anteponitur, ita tamen, ut apud poetas metri, apud scriptores clausulas rhythmicas sequentes rhythmi rationes plurimum valeant neque omnino certae leges statui possint): A generalia quaedam de collocatione pronominis ante aut post suum subst. (selectissima): 1 anteponitur: a c. vi atque pondere quodam prolato (*cf. p. 916, 5 sqq.*): LIV. ANDR. trag. 29 -a voluntate numquam limavit caput (PLAVT. Trin. 1166 si id -a v. factumst [CIC. Phil. 14, 15. *al.*]). CIC. div. in Caec. 16 -a fuit semper haec in hac re v. et sententia [*cf. l. 72*] . . . , ut *eqs. al.*). PLAVT. Asin. 457 da modo -o periclo (*al.* CIC. Sest. 111 Phil. 12, 16. rep. 1, 7 -is propriis p. parere commune reliquis otium). Aul. 441 ut tu -am sententiam iam noscere possis (444. Bacch. 1038 ut . . . fecisse dicas de -a s. Cas. 563 stultitia magna est -a quidem s. [CIC. S. Rosc. 88 Caecin. 22 Manil. 58. *al.*]). CIC. Phil. 7, 14 -am s. flagitari. *al.*). Bacch. 674 occasio . . . -a virtute parta (CIC. Catil. 4, 5 -a v. . . coniurationem patefactam esse). Cist. 76 -a culpa et stultitia . . . maceror (CIC. Sest. 111. *al.*). Rud. 149 ut -a opinio est (CIC. Cluent. 46 ut -a fert o. *al.* *cf.* Planc. 29 -o iudicio pietas fundamentum est omnium virtutum [Phil. 2, 75 si de -o i. quaeris. *al.*]). Truc. 527 neque etiam queo pedibus -a sponte ambulare (CIC. S. Rosc. 130. *al.*). *al.* VARRO rust. 2, 1, 3 cum . . . -ae partes (*dicendi*) essent primae (2, 5, 2. *cf.* CIC. Att. 1, 19, 3 cum . . . -a prima sors exisset). CIC. Catil. 3, 21 -o iussu. 4, 5 -o nomine supplicationem decrevistis. 4, 19 -a vox, quae debet esse in re prin-

[Bulhart]

ceps. dom. 72 -is consiliis patriam conservatam esse (Phil. 2, 21 P. Clodium -o c. interfectum esse). 99 omnis bonos -ae salutis causa mutata veste vidi. Phil. 2, 12 -o beneficio patriam se visurum esse. *al.* **b sine vi ac pondere prolatum:** ENN. ann. 382 quem credidit esse -um cor suasorem ... belli (LVCR. 1, 923. FRONTO p. 95, 3 N. -o cordi dulcissime). PLAVT. Amph. 198 -o more (CIC. Phil. 12, 30 div. 2, 6 [cf. PLAVT. Asin. 152 -o modo. CAES. Cic. Att. 9, 7^c, 2 -o instituto. *sim.* CIC. epist. 13, 76, 1 utor -a consuetudine]. TER. Ad. 160 -orum morum. CIC. Att. 5, 10, 3 -is moribus). Aul. 807. Men. 383 appellat -o me mulier nomine (*al.* CIL XIII 8486 v. p. 914, 12). *al.* VARRO rust. 2, 5, 1 hoc adferam -um corium et flagra. RHET. Her. 4, 51, 65. *al.* CIC. Catil. 1, 23 sin autem servire -ae laudi ... mavis *eqs.* Mur. 80 in exitu iam est -us consulatus. Sest. 120 egit ... multo gravioribus verbis -am causam, quam egomet ... potuissem. Pis. 26 cum in Palatio -a domus ardebat. 43 di immortales -as preces audierunt. Planc. 90 Mil. 12 Marcell. 10 Phil. 7, 9, 12, 19, 13, 12. Att. 4, 8, 2 mens addita videtur -is aedibus. 7, 4, 1. 2. *al.* CAES. Gall. 7, 50, 6. *al.* RVT. LVP. 1, 5 LIV. 40, 8, 10. *al.* QVINT. inst. 8, 3, 9 in ordinem ... redigam -as arbores. decl. 332 p. 309, 21 ideo inquisivit -am fidem? APVL. met. 5, 11. *et passim.*

2 postponitur (attulimus nonnulla c. vi atque pondere prolata omissis exemplis sine pondere prolatis tritissimis): ENN. scaen. 142 ope -a (-a o. *trad.*). PLAVT. Amph. 540 noli ... irasci Sosiae causa -a (*item in fine versus saepius et* TER. Eun. 1070. *al.*). 657 auspicio -o atque ductu (SALL. epist. Pomp. 1 ductu -o [LIV. 6, 24, 6]. VERG. Aen. 4, 341 auspiciis et sponte -a. VAL. MAX. 3, 2 ext. 5 ductu et auspiciis -is). Epid. 653 opera -a (654 Rud. 1389 CIC. dom. 94 p. red. ad Quir. 17 Phil. 2, 23 Att. 5, 20, 6). Merc. 774 culpa -a (TER. Eun. 980 CIC. Phil. 2, 23. SEN. contr. 2, 3, 3 haec audacia eius ex parte culpa -ae est. cf. QVINT. decl. 320 p. 257, 20 vitio -o [opp. v. tuo]. 372 p. 409, 13 beneficio -o). Mil. 1104 oculis -is (QVINT. inst. 8, 3, 53 ego o. -is. cf. l. 55, 56). Poen. 473 manibus (VERG. Aen. 11, 16 APVL. met. 6, 23. cf. TER. Hec. 667 quid faciat, in manu non est -a. CIC. Att. 13, 29, 1 hoc m. -a sc. scripsi [CVRT. 7, 2, 15 litteras scriptas. TEST. porcelli p. 268, 3 SCAEV. dig. 17, 1, 62, 1. 39, 5, 35 pr. PAPIN. dig. 16, 3, 24 TREB. trig. tyr. 9, 9]. VAL. MAX. 5, 3, 5 QVINT. decl. 291 p. 161, 11. cf. l. 56). TER. Andr. 502 consilio (PLIN. epist. 4, 17, 8 nihil nisi ex c. -o facit. cf. CIC. Phil. 2, 49 impulsu. epist. 7, 1, 5 vivendi arbitratu -o. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4 [9, 12], 2 ad arbitrium -um [PLIN. epist. 9, 15, 1. cf. CVRT. 3, 5, 12 a. -o curari. PLIN. epist. 10, 75, 2 a. -i]. SEN. contr. exc. 4, 8, 3 iudicio [QVINT. inst. 8, 3, 71 i. quidem -o]. *sim.* *al.*). Hec. 57 pretio (cf. Phorm. 511 vendidit ... ancillam aere emptam -o. PLIN. epist. 4, 1, 5 pecunia [10, 8, 2]. SCAEV. dig. 32, 41 pr. nummis). AFRAN. com. 321. CIC. Verr. II 4, 23 ut opinio -a fert (Font. 39 Planc. 48 Brut. 36 fin. 3, 8 Tusc. 4, 70 epist. 1, 9, 22. 13, 66, 2). Phil. 7, 6 memoria (ad Brut. 1, 15 [9, 24], 10 quae m. -a fuerunt. SALL. Catil. 53, 6. cf. SEN. contr. 1 praef. 1 qui in aetatem -am inciderunt). Att. 7, 26, 2 sin erit bellum, ... partes -ae non desiderabuntur (13, 19, 4 PETRON. 80, 1 QVINT. decl. 323 p. 271, 18). 14, 11, 2 in re -a me ipsum diligentia vincis (epist. 13, 45 POMPON. dig. 45, 1, 31 VLP. dig. 30, 39, 2. cf. 7, 1, 12, 2 negotium). ad Brut. 1, 11 (9, 21), 1 Veterem nostrum ad te sine litteris -is venire nolui. R. GEST. div. Aug. c. 15 nomine (VITR. 7 praef. 10 SEN. contr. 9, 4 [27], 12. SEN. benef. 6, 14, 2 quod n. -um exiit, sorti debeo. CVRT. 6, 10, 7. QVINT. inst. 1 prooem. 7 sub n. -o [7, 2, 24 EPIST. imp. Vesp. ad Sabor. (CIL II 1423) 8]. VVLG. I Cor. 1, 14 in n. -o baptizati estis). VERG. Aen. 12, 638 vidi oculos ante ipse -os (LIV. 26, 15, 14 i. manu -a [HIER. epist. 5, 2, 3 m. -a i.]. PETRON. 48, 8 ego i. oculis -is. APVL. met. 5, 24 i. me telo -o percussi). LIV. 1, 48, 1 in sede considerare -a. 28, 27, 9 in castris en -is ... fama mortis -ae ... expectata est! 44, 38, 1 transisse in sententiam -am. SEN. contr. 2, 4, 6 in domum ergo -am meretrix veniet? 8, 1, 1 nullum habet accusator nisi in subselliis -is testem. PETRON. 70, 2 ideo ingenio -o impositum est illi nomen bellissimum. VVLG. gen. 2, 23 hoc nunc os ex ossibus -is et caro ex carne -a. *al.*

3 in collocatione variatur (cf. p. 917, 50. 922, 54. 56. 926, 14): ENN. scaen. 137/8 aerumna -a ... -a miseria. PLAVT. Amph. 134/5 pater -us ... -us pater (Men. 734/6 patrem accersam -um ... quaere -um patrem). Bacch. 521 sqq. causa -a ... -a causa ... causa -a (CURC. 150/4 c. -a ... -a gratia). 534 estne hic -us sodalis? :: estne hic hostis ... -us? 596/8 -is manibus ... ex malis -is. Capt. 670/3 me -amque rem ... res ac rationes -as. CURC. 577/8 calamistrum -um ... -aque axitia (Trin. 822 bonis -is ... et -ae vitae. cf. p. 926, 82). Merc. 787 rogato -um patrem verbis -is. Mil. 243/4 -us conservos ... contra conservom -um. Persa 53/5 quaestum maiorum -um ...; numquam quisquam -orum maiorum. Stich. 679/82 -is ... amicis ...; amicos -os. *al.* TER. Hec. 226 -o labori ... aetatem -am. Phorm. 232 nec -um imperium, ... non simultatem -am revereri. 1031/3 -o merito ... merito ... -o. Ad. 68 -a sic est ratio et sic animum induco -um. *al.* CIC. S. Rosc. 145 praedia -a ...; familia -a. Planc. 69 quid pro fratre -o, ... quid pro -is liberis. Rab. Post. 47 numquam -is ... liberis, numquam coniugi -ae defuisti. Phil. 2, 27 -a auctoritas ... auctoritate -a. Att. 3, 10, 2 nisi intra parietes -os de -a perniciie consilia inirentur. *al.* VATIN. Cic. epist. 5, 9, 1 pro -a salute ... pro honore -o. FRONTO p. 200, 13 N. filiam -am ... aut mihi aut -ae filiae. APVL. met. 8, 20, 9, 27 cum uxore -a ... cum -a coniuge. IVLIAN. dig. 45, 3, 1, 3 quod

servus -us -o servo dari stipulatur (cf. PORPH. Hor. sat. 1, 3, 69 cum vitiis -is -a bona compenset. cf. p. 927, 4).

B de forma -a res ... tua vel tua res ... -a (cf. p. 916, 18):

1 collocatur -a res ... tua: PLAVT. Bacch. 134. 760 vostrum ... officium, ... -um (Mil. 738 tua ex virtute et -a. VARRO Men. 396. ling. 9, 6 populi consuetudinis ... -ae. CIC. Verr. I 34). 1164 -o filio ... tuo. Cas. 293. 756 Mil. 347 Most. 37 Persa 359. 775 Poen. 427. 881 TER. Andr. 43 Haut. 354 Eun. 196 Cic. Verr. II 5, 188. *al.* **2 collocatur res -a ... tua:** ENN. scaen. 283 cete manus vestras -asque accipite! PLAVT. Amph. 928 tibi habeas res tuas, reddas -as. Epid. 337 fecisti iam officium tuom, me -um nunc facere oportet. Pseud. 648 inter erum -um et tuom. Rud. 239 Trin. 1197 Cic. Catil. 3, 27 Sull. 5 Pis. 53 epist. 16, 12, 1. *al.* SEN. benef. 7, 19, 9 CVRT. 9, 6, 17 QVINT. inst. 9, 4, 2 decl. 273 p. 118, 11. 321 p. 264, 10. 344 p. 360, 3 PLIN. epist. 3, 15, 1 POMPON. dig. 47, 2, 44, 1 PAVL. dig. 10, 3, 14, 1. **3 collocatur -a ... tua res:** CIC. div. in Caec. 5 non ex -o, sed ex -orum necessariorum tempore. Caecin. 96 me tuum aut te -um servum esse (Catil. 4, 1 non solum de vestro ...; verum etiam ... de -o periculo. ad Q. fr. 1, 2, 2). *al.*

C de forma -a res ... tua res vel tua res ... -a res: **1 collocatur -a res ... tua res (CIC. fere 80^{ies}): eodem subst. in utroque membro (cf. l. 3):** PLAVT. Capt. 229 pro tuo caro capite carum offerre me -um caput (TER. Hec. 48 vestra auctoritas -ae auctoritati faulrix adiutrixque sit. Haut. 397 ut ex illius commodo -um compararem commodum. CIC. Verr. II 3, 203. *al.* LIV. 1, 41, 3 SEN. contr. 2, 3, 21 GAIVS dig. 41, 1, 7, 2 inst. 2, 71). Vid. frg. 17 (12) hic -us pater, illic autem Soterinis est pater. CIC. Caecin. 85. *al.* LABEO dig. 18, 1, 80, 1 SEN. contr. 2, 3, 5 QVINT. decl. 252 p. 36, 2 PAVL. dig. 6, 1, 23, 4. *al.* **alio subst. in priore atque in posteriore membro:** ENN. scaen. 227 tua ... uxor, -a ... filia (PLAVT. Capt. 627 me tuom esse servom et te -um erum. Mil. 1235 eius elegantia -am ... speciem. Trin. 163 illius sapientiam et -am fidelitatem. *al.* TER. Andr. 540. 943. CIC. Q. Rosc. 44 magis -a adulescentia indiget illorum bona existimatione quam illorum severissima senectus desiderat -am laudem. epist. 12, 10, 1 tuus adfinis, -us familiaris [13, 15, 1. cf. etiam l. 52 et 78]. *al.* PLANC. Cic. epist. 10, 7, 1. *al.* LIV. 9, 1, 7 SEN. contr. 2, 3, 7. *al.*). Epid. 701 in -um nummum, in tuom talentum pignus da. *al.* TER. Andr. 535. Hec. 248 ut -a facilitas corrumpat illorum animos. 591. CIC. Verr. I 3 partim -a diligentia ...; partim amicorum studio. Cluent. 139 non ex -a opinione, sed ex hominum rumore. Catil. 2, 29 neque -a prudentia neque humanis consiliis. Vatin. 5 -um amicum, ... tuum familiarem. *al.* **2 collocatur res -a ... res tua (CIC. fere 40^{ies}): eodem subst. in utroque membro:** PLAVT. Rud. 345 erum -um erus vester. CIC. Mur. 3 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6 (9, 15), 4 PLANC. Cic. epist. 10, 15, 3 SEN. dial. 2, 6, 6 IVLIAN. dig. 38, 2, 11 GAIVS dig. 8, 2, 6 VLP. dig. 32, 68 pr. PAVL. dig. 8, 2, 20 pr. *al.* **alio subst. in priore atque in posteriore membro:** NAEV. com. 66 socri tuo, fratri patrueli -o (PLAVT. Capt. 316 quam tu filium tuum, tam pater me -us desiderat. TER. Andr. 540 gnatam tuam et gnatum -um. L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 3, 4 libidinem tuam libertas -a. CIC. Verr. II 4, 19 laudatores tui ... testes -i sunt. *al.*). PLAVT. Bacch. 467 sodalem -um ... discipulum tuum (Capt. 316 Mil. 954 TER. Hec. 52 CIC. Verr. II 1, 2. p. red. in sen. 17 tu -um generum, propinquum tuum, tu adfinem tuam, filiam -am [Pis. 12 genero -o, propinquo tuo]. Phil. 2, 70. Att. 14, 13^b, 2 inimicum -um, necessarium tuum [cf. l. 33]. *al.* ANTON. Cic. Att. 10, 8^a, 1. *al.*). **3 collocatur res -a ... tua res (CIC. fere 25^{ies}): eodem subst. in utroque membro:** PLAVT. Poen. 879 erum tuom -o ero (892. CIC. Sest. 50 vitam suam ... -am vitam). CIC. nat. deor. 3, 10 rationem -am cum tua ratione. Att. 8, 3, 2 epist. 15, 4, 11. 12 SEN. dial. 9, 16, 4 PAVL. dig. 6, 1, 23, 5. **alio subst. in priore atque in posteriore membro:** PLAVT. Mil. 541 per ... stultitiam -am perque tua genua (883. CIC. S. Rosc. 143 dolor -us et istorum iniuria. *al.* PLANC. Cic. epist. 10, 7, 2. 10, 23, 7 SALL. Iug. 4, 4. 85, 14 LIV. 8, 32, 5. 28, 29, 3 SEN. contr. 1, 1, 11 VAL. MAX. 2, 7, 6. *al.* CVRT. 6, 10, 14 POMPON. dig. 10, 4, 15). 1237 praedicatio tua ... -am formam (Rud. 918 paupertatem eri ... -am servitutem. Trin. 304. CIC. S. Rosc. 83 salus huius et -a fides. *al.* VAL. MAX. 6, 4, 1 mores vestros ... -um imperium. QVINT. decl. 332 p. 308, 1 VLP. dig. 9, 2, 29, 2. *al.*). **4 collocatur -a res ... res tua (CIC. fere 40^{ies}): eodem subst. in utroque membro:** PLAVT. Asin. 210 -o de studio studia erant vostra omnia. Cas. 600 tuam ... uxorem uxorem -am. 614 Mil. 39 TER. Andr. 646 CIC. Brut. 264 Att. 11, 6, 1 SEN. contr. exc. 1, 4 IAVOL. dig. 9, 2, 38. **alio subst. in priore atque in posteriore membro:** PLAVT. Capt. 879 tuom gnatum et genium -um (Stich. 372 Trin. 388. TER. Andr. 4 gnati vitam ... consilium -um. CIC. div. in Caec. 26 in aliorum spe ... in oratione -a. Phil. 2, 49 tua sponte ...; non impulsu -o. *al.* SALL. or. Cottae 1 LIV. 5, 44, 1. *al.*). Cas. 187 meo corde ... querellas tuas. TER. Haut. 646 Acc. trag. 90 LAEV. carm. frg. 1 CIC. Caecin. 32 Catil. 4, 9. dom. 7 -us inimicus ... frater tuus (p. red. in sen. 17 [l. 51]. de orat. 3, 228 -us gener, sodalis tuus. cf. l. 33. 52). *al.* PLANC. Cic. epist. 10, 9, 2 LIV. 22, 39, 2. 39, 28, 10 SEN. benef. 4, 40, 1. *al.* IVLIAN. dig. 22, 1, 25, 1 GAIVS inst. 2, 39. *al.* **5 singulariter:** PLAVT. Cist. 450 -a(e)i>sula sua (aede)s egent. TER. Ad. 170 cave ... oculos a -is oculis ququam demoveas tuos!

D de forma -us amor erga te: **1 collocatur -us amor erga te:** PLAVT. Mil. 636 -am comitatem erga te. CIC. Verr. II 4, 140 -um [Bulhart]

animum in illos. Att. 1, 17, 1 -us amor summus erga *eqs.* 4, 7, 3 -a mandata de domo. 14, 6, 2 epist. 1, 9, 21. 3, 1, 1. 3, 2, 1. 3, 4, 1 -um studium erga te et officium. 3, 8, 7. 6, 5, 4 et -a consuetudo in -os et tua multa erga me officia. 7, 2, 1. 10, 29, 1. 11, 29, 2 -a summa benivolentia erga te. 12, 24, 1 MET. CEL. Cic. epist. 5, 1, 1 LEP. Cic. epist. 10, 34^a, 4 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6 (9, 15), 2. 2 collocatur -us erga te amor: RHET. Her. 4, 26, 35 Cic. Verr. I 34. Catil. 4, 23 pro -is in vos singularibus studiis (cf. Mur. 86 de orat. 2, 128 Att. 7, 3, 8. 8, 11^d, 7). Sull. 93 dom. 74. 75. 88 Sest. 8 Cael. 7. prov. 47 -um cum inimico suo reditum in gratiam (Pis. 7 is -us domum fuit e foro reditus. epist. 13, 29, 8 -am de tua erga me benivolentia spem). Phil. 1, 7 -us repentinus ad -os necessarios adventus. 1, 10, 2, 10 Brut. 331 orat. 237 Att. 4, 15, 3. al. CAEL. Cic. epist. 8, 12, 2 CAES. civ. 2, 32, 10 LIV. 2, 15, 5. 10, 13, 12. al. VELL. 2, 86, 3 VAL. MAX. 5, 9, 4. CVRT. 9, 2, 28 et -a in vos et in me vestra merita. al. 3 collocatur amor -us erga te: PLAVT. Aul. 475 consilium -um de condicione hac. Cic. Verr. II 1, 23 dom. 75 Marcell. 34. Att. 13, 6, 3 epistulam -am ad Brutum (13, 25, 3). epist. 2, 18, 1. 5, 2, 4. 6, 8, 3. 10, 20, 3 ad Brut. 2, 7 (9, 6), 1. Liv. 39, 28, 10 studio -o erga vos. VAL. MAX. 3, 2, 15. 4 collocatur amor erga te -us: Cic. Att. 1, 20, 1 iudicium de te -um. epist. 2, 2, 5, 19, 2 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4 (9, 13), 5 SEN. epist. 92, 13 CVRT. 8, 8, 4 QVINT. decl. 332 p. 307, 15 PLIN. epist. 2, 6, 6. 8, 24, 1 FRONTO p. 153, 11 N. 5 collocatur erga te amor -us: TER. Andr. 820 satis iam ... spectata erga te amicitias -a. Cic. Sest. 49 summi in patriam amoris -i. Att. 9, 7, 2 ad urbem ἀπάντησις -a. epist. 10, 26, 2 HIER. epist. 9, 1.

E de forma omnis -a res: 1 collocatur omnis -a res: PLAVT. Amph. 126 amanti -o ... patri. Asin. 920 hunc ... -um virum (al. TER. Phorm. 903. al. Cic. fere 35^{ies}. CAEL. Cic. epist. 8, 15, 1 CASS. Cic. epist. 15, 19, 1. al.). Cist. 508 omnem -am sententiam (TER. Haut. 575 Phorm. 248 CAECIL. com. 208 Cic. fere 30^{es}. BRVT. Cic. epist. 11, 10, 5 CATVLL. 9, 1 CAES. Gall. 7, 38, 3 LIV. 7, 4, 7. 45, 41, 3 QVINT. decl. 333 p. 314, 15 PLIN. epist. 1, 5, 17 APVL. met. 5, 29). Rud. 491 ille -us ... hospes (Stich. 133 TER. Haut. 150 Cic. 7^{ies}). al. TER. Hec. 303 tot -as iniurias (Cic. Pis. 75 ac. 2, 115). TVRPIL. com. 35 ineptus -us ... pater. AFRAN. com. 103 supremum -um ... diem. Cic. Verr. II 1, 15 quod -um factum (et 5^{ies}). Catil. 4, 24 parvum -um filium. Mur. 3 magnis -is laboribus (et 7^{ies}). BRVT. Cic. epist. 11, 26, 1 PLANC. Cic. epist. 10, 11, 3 SALL. Catil. 35, 1). Sest. 39 nullo -o merito (al. cf. epist. 1, 9, 20 sine ulla -a contumelia [al.]). 128 in una -a causa ... in unius (cf. p. 921, 82) -a salute conservanda (har. resp. 11 u. -a domus). Phil. 1, 9 quanto -o dolore (cf. rep. 1, 7 pro tantis -is factis [ad Q. fr. 1, 1, 43]). Att. 12, 40, 3 in iis -is praesidiis (epist. 5, 2, 3). al. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 2 temerarium -um consilium. HIRT. Gall. 8 praef. 1 LIV. 45, 41, 2 SEN. contr. 2, 6 (14), 2 QVINT. inst. 6 prooem. 13, 9, 1, 7. al. 2 collocatur omnis res -a: ENN. ann. 51 v. p. 915, 77. PLAVT. Amph. 46 illi ... patri -o (Truc. 848 Cic. Pis. 32 Att. 1, 16, 5 LIV. 23, 45, 8 SEN. benef. 7, 10, 6 PETRON. 41, 2 TAC. dial. 15, 2). 116 hunc ornatum ... -um (Aul. 812 Cas. 477. 532. 549 Curc. 725 Persa 400. al. Acc. trag. 556 Cic. fere 20^{ies}. CAEL. Cic. epist. 8, 7, 1 LIV. 26, 15, 14 FEST. p. 218, 10 SEN. contr. quater. VAL. MAX. 3, 2, 15. al. SEN. phil. quater. PLIN. nat. praef. 21. QVINT. inst. 6^{ies}, decl. ter). 458 omnem imaginem -am (Poen. 1340 Pseud. 127. 761 POMPON. Atell. 146 NOVIVS Atell. 50 CATO or. frg. 11, 1. Cic. 10^{ies}. SEN. contr. 5^{ies}. VAL. MAX. 5, 7, 2 SEN. phil. ter. PETRON. 71, 3 QVINT. decl. 332 p. 310, 10). Capt. 126. 520 Cas. 567 Pseud. 1037 Stich. 525 CATO or. frg. 2. Cic. Verr. II 1, 34 totius accusationis -ae (et bis. LIV. 28, 27, 10 SEN. phil. bis. PETRON. 76, 9 QVINT. decl. 332 p. 309, 28). 3, 208. Vatin. 6 istam defensionem -am (epist. 2, 3, 1). Mil. 82 sine maximis dimicationibus -is. Phil. 2, 13 quae ... vita -a (LIV. 8, 32, 7). Att. 4, 19, 2 ad summam laetitiam -am (et ter). al. POLLIO Cic. epist. 10, 33, 2 LIV. 40, 49, 7 SEN. contr. 9, 4 (27), 16 VAL. MAX. 3, 8, 5 SEN. clem. 1, 9, 7 epist. 96, 2 IULIAN. dig. 8, 3, 27. 13, 6, 20 APVL. met. 7^{ies}. 3 collocatur -a omnis res: PLAVT. Asin. 266 -ae falsae fallaciae. Capt. 508. 952 -o minore filio (Stich. 66 ad -am maiorem filiam). Cist. 222. Rud. 429 -us ... hic ... ornatus (Stich. 298. Cic. Verr. I 34 tua ista ratio ... -um h. consilium. CAEL. Cic. epist. 8, 1, 1). Trin. 885. TER. Haut. 942 -a omnia bona (Cic. 6^{ies}). Eun. 971 VARRO rust. 1, 2, 5. 3, 17, 6 Cic. S. Rosc. 136. Verr. II 5, 151 illa falsa defensio ... -a vera accusatio. Catil. 4, 14 -a summa cura (Mur. 47 ad Brut. 1, 14 [9, 23], 1 ad Q. fr. 2, 3, 3). dom. 9 in -am pristinam dignitatem (57 Sest. 52 epist. 4, 14, 1. cf. Marcell. 1 more [epist. 12, 24, 2]. 2 Att. 1, 20, 3). 95 -us ille discessus (et ter). p. red. in sen. 23 -a tota vita. Planc. 66 fin. 3, 14. Att. 11, 23, 2 in -o tanto peccato. 14, 5, 2 -am stultam verecundiam! al. Cic. fil. Cic. epist. 16, 21, 6. CAES. Cic. Att. 10, 8^b, 1 -um aliquod factum. SALL. Iug. 85, 30 LIV. 40, 56, 6. al. APVL. met. 14^{ies} (e. g. 2, 3 -is istis manibus). 4 collocatur -a res omnis: NAEV. com. 58 -is bonis omnibus (TER. Eun. 128. 1034 CAECIL. com. 46 Cic. Att. 10, 6, 1 epist. 2, 10, 3). PLAVT. Merc. 831 -a domo patria. Poen. 818 -um erum miserum (Truc. 572). Truc. 388 -a consilia summa. 603 TER. Ad. 875 POMPON. Atell. 88 Cic. Verr. II 4, 81. Sull. 8 propter -as res gestas (dom. 73. 113 epist. 15, 10, 1). Flacc. 103 -a dextera illa (Att. 8, 14, 2). Pis. 31 Att. 3, 8, 2 epist. 13, 75, 1 ad Q. fr. 2, 14, 1 BRVT. Cic. epist. 11, 10, 5. 5 collocatur res -a omnis: ENN. ann. 38 corpus -um ... omne (PLAVT. Capt. 492 Pseud. 1269 Ps. TER. Andr. alt. exit. 12 Cic. Sull. 83 dom. 145). CAECIL. com. 221 vitam -am Atticam ... cum istac rusti-

cana < tua >. VARRO Men. 319 vinum -um cibarium. Cic. p. red. in sen. 36 de libertate -a pristina (Balb. 61. Planc. 56 more). p. red. ad Quir. 16 rerum -arum gestarum (Brut. 323). Balb. 17 Phil. 8, 25. Att. 6, 7, 1 de re -a familiari (12, 22, 3). 13, 46, 4 epist. 13, 38. 13, 67, 1 CATVLL. 2, 5. 6 collocatur res omnis -a: PLAVT. Asin. 187 damno cum magno -o. Bacch. 551 copias omnis -as (1113 Cas. 748 Pseud. 191. 588). 642 erum maiorem -um (Capt. 708). Capt. 458 Curc. 11 Merc. 184 Poen. 1069. Pseud. 154 terginum hoc -um (Acc. trag. 301 Cic. epist. 13, 35, 1 SCRIB. LARG. praef. p. 6, 3). Stich. 502 TER. Phorm. 35. Cic. Sull. 27 res ... gestae ... -ae. prov. 45 casum illum -um. Mil. 94. de orat. 2, 97 ex re familiari -a (epist. 4, 13, 6). 3, 189 Att. 1, 19, 8. 11, 9, 3 die natali -o. epist. 13, 19, 3 ex sermonibus cotidianis -is. SALL. Iug. 14, 15 QVINT. inst. 6, 1, 27 VLP. dig. 9, 2, 27, 2 PAVL. dig. 9, 4, 19 pr. APVL. met. 3, 7, 29. 8, 10. 7 in collocaione variatur (cf. p. 923, 64): QVINT. decl. 253 p. 37, 27 hic animus -us, haec -a mens. FRONTO p. 33, 2 N. omnes -ae fortunae et -a omnia gaudia. APVL. met. 3, 26 durissimo casui -o ... vectorem -um probissimum ... Milonis quondam hospitis -i; ... equum illum -um.

F de forma Pansa amicus -us: 1 collocatur Pansa amicus -us: PLAVT. Amph. 860 ex Naucrante, cognato ... -o. Asin. 387 fores conservas -as. Most. 249 Philolaches voluptas -a. Rud. 592 lenonem ... convivam -um. al. TER. Ad. 973 VARRO rust. 1, 2, 1 Cic. Verr. II 3, 78. saepe. SALL. Iug. 14, 1. 24, 6 VAL. MAX. 5, 8, 3. APVL. met. 4, 27 misellum iuvenem, maritum -um. al. 2 collocatur Pansa -us amicus: PLAVT. Aul. 473 Megadorus, -us affinis. Mil. 922 militem, -um erum. al. TER. Hec. 632 Eun. 1038 Cic. Sull. 2, 15 Flacc. 76. 86 Cael. 2 Planc. 100 ac. 2, 115 Att. 6, 3, 4. 8, 11^b, 4 epist. 13, 12, 1. 13, 42, 1. 13, 44 APVL. met. 9, 17. 3 collocatur -us amicus Pansa: PLAVT. Amph. 918 -um cognatum Naucratem. Capt. 698. 735 Epid. 394 Poen. 1299. Rud. 451 -um erum, lenonem. Stich. 158. Trin. 876 -um gnatum ... Lesbonicum ... et amicum -um ... Calliclem. TER. Hec. 743 Phorm. 842 Cic. Cael. 25. 26 Lig. 1 Phil. 7, 12 de orat. 3, 78 Brut. 239. 325 Tusc. 1, 37 Att. 5, 9, 1 epist. 1, 9, 20 CATVLL. 35, 1 VERG. ecl. 3, 66 FRONTO p. 73, 9 N. 4 collocatur -us Pansa amicus (cf. Sjögren, Glotta 10, 1920, 23 sqq.): PLAVT. Bacch. 346 -us Mnesilochus filius (830). Cist. 544. 5 collocatur amicus -us Pansa: PLAVT. Amph. 192 eri -i Amphitruonis. Aul. 696. 804 Bacch. 391 Capt. 881 Poen. 901 Pseud. 341. 596 erus -us miles. 618 ero -o lenoni. Stich. 651. Trin. 876 v. l. 31. TER. Andr. 20 Cic. Verr. II 2, 117 Caecin. 35 Font. 36. 39 p. red. ad Quir. 19 Pis. 54 Lig. 1 de orat. 2, 246. 3, 68 rep. 1, 23 Lael. 24 nat. deor. 3, 80 epist. 5, 20, 4. al. CAES. or. frg. Suet. Caes. 6 SALL. Iug. 24, 10 NEP. Hann. 2, 3. al. 6 collocatur amicus Pansa -us: PLAVT. Mil. 550 erus ... miles -us. Stich. 680 conservo Lagarino -o. Trin. 1140 gnato Lesbónico ... -o.

III alia stilistica: A hyperbaton: ap. poetas passim, e. g. PLAVT. Bacch. 1008 flagitium te scire audivi -um. VARRO frg. Non. p. 263, 5 (vers.). CATVLL. 63, 58. 80. 92. 95, 9 VERG. ecl. 2, 21. 10, 34 georg. 4, 1. 321. 332 Aen. 4, 28. 9, 276 Ov. am. 1, 11, 22 LVCAN. 10, 187 VAL. FL. 4, 445 STAT. Theb. 6, 737 silv. 5, 2, 1. saepe comprehendit initium et finem sententiae aut versus, e. g.: PLAVT. Bacch. 842 -amne hic ... ut retineat mulierem? Capt. 366. 952. Mil. 1291 oratio alio mihi demutandast -a. Pseud. 1033 TER. Andr. 347 CATVLL. 1, 4 PRIAP. 85 (Verg. 2), 10. 12 PHAEDR. 3, 6, 6. 4, 9, 5, 2, 1 SEN. Ag. 285 Herc. f. 907 Herc. Oe. 717 Thy. 458 Tro. 1008 STAT. silv. 4, 3, 72 MART. 2, 92, 2. 11, 24, 12. 11, 39, 1 cūnarum ... -arum. saepissime in pentametris: PROP. 3, 8. 20. 3, 24, 14 Ov. am. 1, 4, 46 (plus quam 20^{ies}). EPICED. Drusi 450. 454 MART. 1, 101, 8. 8, 45, 8. ap. scriptores: CORNELIA epist. frg. 2 omnium -orum, quos antehac habui liberos. VARRO rust. 3, 17, 6 ne -i in Rosea esuriant asini. Cic. Sull. 3 -um denique gravius esse iudicium. Pis. 7 v. p. 925, 10. Att. 14, 17, 4 omnis -as, si modo sunt aliquae -ae, laudes. epist. 10, 20, 3 -a quidem ... haec sententia est. ad Q. fr. 2, 8, 1 -a factum est insulsa verecundia. al. CAES. Gall. 4, 25, 3 -um rei publicae atque imperatori officium praestitero. LIV. 21, 10, 11 -am levem esse in eo auctoritatem. QVINT. inst. 3, 1, 22 APVL. met. 4, 6, 8, 12. 11, 18. al. inseritur inter voces iteratas: PLAVT. Merc. 683 v. p. 917, 2. TER. Hec. 856 o Bacchis, o -a B. CATVLL. 68, 21 tu -a tu moriens fregisti commoda. VERG. ecl. 1, 47 ite -ae ... ite capellae. STAT. silv. 1, 1, 75.

B anaphora: 1 voc. (cf. epiphoram e. g. PLAVT. Bacch. 17 cor -um, spes -a, mel -um): PLAVT. Asin. 664 -us ocellus, mea rosa, mi anime, -a voluptas. Cas. 134 sqq. (9^{ies}. cf. Poen. 365 sqq. [12^{ies}]). Mil. 1330 o mi oculo, o mi anime (cf. Men. 137). Rud. 1265 v. p. 917, 16. al. TER. Ad. 268 v. p. 916, 82. Cic. epist. 14, 2, 2. ad Q. fr. 1, 3, 1 mi frater (ter repetitur). 2 alia: PLAVT. Bacch. 752 -a fiducia opus conduxit et -o periculo rem gero (item in enunt. parem structuram habentibus: Cic. Planc. 101 quid -a promissa repetis, quid -am fidem imploras? TRB. 1, 1, 5 sq. PROP. 1, 17, 21/23 STAT. Theb. 12, 383. al.). Most. 167 placere ... -o oculo, -o patrono (cf. Truc. 820 Cic. Flacc. 103 Phil. 14, 20 -is litteris, -is nuntiis, -is cohortationibus ... excitatos. al. LIV. 42, 41, 13 PLIN. epist. 2, 9, 1. al. cf. etiam p. 922, 51). Ov. epist. 12, 202 sq. dos -a ... dos -a ... dos est -a (item isdem vocibus repetitis: ars 2, 12 rem. 385. Pont. 3, 3, 67 per -a tela, faces, et per -a tela, sagittas).

C chiasmus (cf. l. 16. p. 922, 54. 57. 923, 64. 927, 12 sqq. al.): SEN. Tro. 866 sq. arte ... -a -aque fraude. dial. 7, 20, 3 terras omnis tamquam -as videbo, -as tamquam omnium. HIER. epist. 58, 11, 1.

[Bulhart]

D iteratur: CIC. Caecin. 83 -a, -a est ista defensio. SIL. 5, 154 -us heu! -us... frater. STAT. silv. 5, 5, 69 Ach. 1, 528. MART. 9, 84, 8 -us est iste poeta, -us.

E polyptoton: ENN. scaen. 59 patris -i -um factum pudet. PLAVT. Asin. 664 v. p. 926, 69. Epid. 637 -um parentum nomen et -um. TER. Phorm. 587 v. p. 916, 35. CIC. div. in Caec. 5 v. p. 924, 16. har. resp. 4 -us ac -orum... dolor. PLANC. 71 inimicos -os -aeque vitae (sim. 91 Phil. 13, 41. al. LIV. 7, 40, 9. al.). ATT. 3, 5 v. l. 28. 3, 15, 2 -a... -os... me. epist. 7, 3, 3 v. p. 920, 73. EPIST. imp. Aug. Gell. 15, 7, 3 oculi -i requirunt -um Gaium. OV. epist. 19, 145 sinus -us... -a... oscula. met. 5, 365. 9, 533 sine nomine... posset agi -a causa -o. 10, 198 facinus... -um: -a dextera eqs. Pont. 1, 2, 46 vigilant sensus in -a damna -i. SEN. Thy. 1001 -umque gemitu non -o pectus gemit. benef. 3, 30, 1 -um sit, -arum virium, -ae voluntatis. PS. QVINT. decl. 4, 12 p. 78, 16 minatus est mihi manus -as -us animus. al.

F paronomasia (v. etiam p. 920, 22): PLAVT. Amph. 297 me -us erus fecit ut vigilarem (675 <me> -um officium facere. Capt. 588. 685 Mil. 389. 1087 ita me -a forma habet sollicitum. Rud. 455. TER. Haut. 351 et me et -um amorem. CIC. Cluent. 56 Catil. 1, 17 prov. 23 Att. 9, 10, 3 VERG. Aen. 6, 691 Ov. met. 7, 816. 9, 39. 12, 448 trist. 2, 341. 5, 3, 5 SEN. contr. 7, 6 [21], 19 SEN. Herc. f. 196 Tro. 916. 994). Aul. 232 -us me ordo inrideat (465 Mil. 626 TER. Andr. 153 CIC. Rab. Post. 19 Att. 3, 8, 2 CATVLL. 66, 19 VERG. Aen. 4, 434. 8, 131 Ov. met. 5, 582 Pont. 4, 15, 38 SEN. Herc. O. 217 STAT. Theb. 1, 644). TRUC. 743 invidere med inimicis -is (TER. Phorm. 217 CIC. S. Rosc. 32 dom. 112 Pis. 16 SALL. Iug. 4, 2. 24, 4. Ov. trist. 4, 10, 75 filia me -a... fecit avum. SEN. contr. 10, 1, 1. SEN. benef. 3, 29, 8. 4, 35, 1). Mil. 389 arguere... me -us mihi familiaris visust (cf. CIC. Att. 3, 5 inimici -i -a mihi, non me ipsum ademerunt). CIC. epist. 3, 9, 4 me... et -a et -os. ad Brut. 1, 15 (9, 23), 9. VARRO Men. 146 opinionem mihi insaniae -ae confirmavit (CIC. Catil. 1, 27 p. red. in sen. 31 Vatin. 6 Phil. 2, 11. 13, 7 CVRT. 8, 8, 9 PETRON. 31, 11). CIC. dom. 95 obicitur mihi -us ille discessus (p. red. ad Quir. 3 Marcell. 2 Att. 1, 17, 1. 6, 1, 8 Ov. met. 13, 841). CIC. Sull. 87 a me -ae consuetudini... debentur. epist. 7, 3, 3 v. p. 920, 73. LYDIA 41 cur non est et -a mecum?

G parechesis (cf. p. 920, 22): NAEV. com. 33 ENN. scaen. 138 PLAVT. Mil. 617. Vid. frg. 15 (3) v. p. 920, 17. ACC. trag. 229. al.

H alternat c. noster: PROP. 1, 19, 6 non adeo leviter nostris puer haesit ocellis, ut -us oblito pulvis amore vacet. al. Ov. am. 1, 7, 64. al. CE 55, 14. 18 PLIN. nat. praef. 2 PAVL. dig. 3, 5, 35.

comp.: commeus. meusmet, meuspte. **deriv.:** meatim. **meusmet,** -amet, -ummet. **i. q. meus ipsius:** PLAVT. Poen. 446 ne -amet culpa meo amori obnoxim moram. SALL. Iug. 85, 24 -amet facta mihi dicere licet (antecedit: maiores suos extollunt). FRONTO p. 232, 13 N. meus animus -omet (m. ex memet correxisse vid.) dolori obnixus. APVL. apol. 79 p. 561 quin tu me -ismet factis, non alienis verbis revincis?

meuspte, -apte, -umpte. **legitur tantum abl. sg. de notione:** FEST. p. 310b 9 -opte meo ipsius. GLOSS. -apte mea ipsius. mea ipsius causa. mea voluntate. **testantur DIOM. gramm. I 332, 11 -apte tuapte... vestrapte. PRISC. gramm. II 591, 22. 595, 17. i. q. meus ipsius:** PLAVT. Most. 156 id vero -opte ingenio repperi (Pseud. 803 hominum vitio... non -opte i.). TRUC. 471 matris opera mala sum et -apte malitia. TER. Haut. 686 non tam -apte (mea A) causa laetor quam illius. Bulhart.

[meziron v. vol. VI 390, 80.]

mezococtus, -a, -um. a mesus (i. medius) et coctus (cf. Mørland, Orib.-Übers. 132). **i. q. dimidie coctus:** ORIBAS. syn. 3, 12, 5 p. 852 cum -a (gr. ἡμιεφθός) fuerint quae ad conficiendum medicamentum commixta sunt.

PS. Drosoc. Vind. 3, 39 p. 52, 18 σάμψουρον... Πομαῖοι μεζουράνα (N^{marg.} maiorana). [vox orientalis; inde in latinitate medii aevi maiorana, v. Bertoldi, Riv. degli studi orientali 13, 1932, 370 sq. J.B.H.] de re cf. Berendes, Arzneimittellehre 290.

mi v. s. meus (p. 914, 28).

1. mia, -ae, **μῖα.** LVCR. 4, 1162 chariton -a. **2. mia v. s. meus (p. 913, 61).** **3. mia v. s. mya.** **miacantha v. s. my-.**

μῖκα, -ae f. [cf. c. gr. (σ)μικρός 'parvus, brevis', theod. vet. smāhi 'parvus, humilis', smāhen 'deminuere'. J.B.H.] gr. respondet μῖξ (ALEX. TRALL. 1, 60 PALLAD. hist. mon. I 21. 58 GLOSS.) vel μικτόν (CHAR. gramm. p. 459, 64 B. VVLG. GLOSS.). inde a CATONE.

[francog. mie, lemor. mijo, val. mica ('punctum temporis'). ad augendam negationem (cf. l. 79): it. mica, francog. vet. mie. W.] [falso trad.: COLVM. 8, 5, 21 (SA) pro spicas. 12, 50, 5 (S¹A¹ loco corr.). dub.: ANTIDOT. Brux. 8 mentam... et desuper -as ('sc. turis? an myxas?' Heraeus). e con. dub.: SEN. epist. 51, 12 habitaturum... fuisse in -a (cf. p. 928, 39) Catonem (Lipsius); inimica C. codd.; ibi [illic Axelsson, Neue Sen.-Stud. 5] M. C. Gertz.]

i. q. frustulum, pars minutissima, res minima (in elocut. negativis [cf. l. 72 et Schmalz-Hofmann 643; Hofmann, Umgangsspr. 3 193]: p. 928, 8 sq. 22): 1 usu sollemni: -a salis: CATO agr. 70, 1 (inde GARG. MART. cur. boum 1 [sumxtas cod., corr. Lommatzsch]). 156, 3 MORET. 96. Ov. fast. 1, 338 far erat et puri lucida -a s. 2, 538. VITR. 7, 6 glaebae marmoris ut s. -as perlucidas habentes. PLIN. nat. 20, 81. 22, 37. 43 cum -a

(edd. vetl., medica codd.) s. 24, 74. 25, 169. 31, 77 glaebis salis effossi, quas -as vulgus appellat. PRVD. perist. 13, 81 s. ... -am... litarent. MARCELL. med. 19, 64. huc pertinet (cf. W. Schulze, Kl. Schr. 468):

HOR. carm. 3, 23, 20 mollivit aversos penates farre (cf. p. 927, 83) pio et saliente -a (PORPH. salis granum intellege. cf. Ov. fast. 4, 409 farra... -aeque... salientis honorem). PANEG. in Mess. 14 parva... caelestis placavit -a. Ov. fast. 2, 24 torrida cum -a farra. **metaphorice:** CATVLL. 86, 4 (cf. QVINT. inst. 6, 3, 18) nulla in tam magno est corpore -a s. MART. 7, 25, 3 nulla... -a s. nec amari fellis in illis gutta sit. **turis sim.:** Ov. trist. 3, 13, 16 COLVM. 6, 30, 4. PLIN. nat. 12, 62 -as turis arboris concussu elisas. 12, 65 probatur tus... ut in -as frietur. 12, 83 acervatim... congesta honori cadaverum, quae dis per singulas -as dantur. cf. SCRIB. LARG. 127 murræ. **metallorum sim.:** LVCR. 1, 839 ex auri... -is consistere posse aurum (VITR. 7, 8, 4 AVG. serm. 15, 5, 5). PLIN. nat. 33, 68 aurum -as amplexum marmoris. 33, 119 plumbi. ENNOD. carm. 2, 133, 4 frangunt ebur...; per -as sparsum mox solidatur opus (in ostomachio). **aliarum rerum corporearum:** SEN. benef. 4, 19, 3 te atomi et istae -ae tuae (sc. Epicuri)... conglobaverunt (cf. LACT. ira 10, 32 ex -is [B, atomis P] subtilibus et exiguis concreta... miracula). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 63 velut scintillarum -as aut circulos igneos circumferri prae oculis. **cibarium:** PETRON. 42, 5 aquam in os suum non coniecit, non -am panis (SVLP. SEV. dial. 2, 6, 6 fragmenta p. assumpti -asque collegit. MARCELL. med. 14, 20 MISC. Tir. 62, 22. CASS. FEL. 61 p. 150, 14 [miciās (an micinas?) p]. al.). VVLG. Matth. 15, 27 catelli edunt de -is, quae cadunt de mensa dominorum (Marc. 7, 28. cf. IVVENC. 3, 188 HIL. in Matth. 15, 2 HIER. epist. 11, 2 SEDVL. carm. pasch. 3, 247. al.). Luc. 16, 21 cupiens saturari de -is (cf. IREN. 2, 34, 1 PAVL. NOL. carm. 31, 464. 497 Ps. LEO M. serm. 4, 2 p. 491^B. al.). PRVD. apoth. 718 bis senos -arum molibus implent... cophinos (tituli 147). ROMVL. fab. 39, 1 (rec. gall.) fovebatur ex -is (rec. vet. -as colligere. rec. W reliquias). GLOSS. ψυχολογῶ -as lego. in imag.: TERT. anim. 6, 7 p. 307, 4 mulsam aquam de eloquio Platonis infudit aut -as de minuti loquio Aristotelis infersit? AVG. serm. 179, 5, 5 de isto horreo iustitiae... quasdam esuriens -as accipiebat. 179, 6, 6. 225, 4, 4. PETR. CHRYS. serm. 8 p. 210^B da -am, ut accipias totum.

2 in appellationibus (cf. Kroll, RE XV 1515, 45 sqq.): a cognomen mulieris: CIL VIII 9727 Vlpia -a mater. b nomen ursae: AMM. 29, 3, 9 duas ursas saevas hominum amestrices -am auream et Innocentiam. c in appellatione aedificiorum (cf. p. 927, 76):

MART. 2, 59, 1 -a vocor; quid sim cernis: cenatio parva. HIER. chron. a. Abr. 2110 multa opera Romae facta, in quis... ludus matutinus, -a aurea ([inde PROSP. chron. I p. 417, 516 CASSIOD. chron. II p. 140, 729]. CVRIOS. urb. et REG. urb. p. 75, 16 N.).

deriv.: micarius. 1. micatus. (micidus?). micina. 2. mico. micula.

cf. Micaurea.

micāns v. s. 1. mico (p. 932, 15).

micārius, (-a, -um). a mica? i. qui micas panis diligenter colligit, parvus? PETRON. 73, 6 homo praefiscini frugi et -us ('fidus tamquam quicum etiam in tenebris mices' minus apte Buech.¹).

micatio, -ōnis f. a 1. mico. i. q. actio digitis sortiendi: GLOSS. -o (micato, micus) λαχμός (ex CHAR. gramm. p. 454, 38 B.).

1. micātus, -a, -um. a mica. i. q. micis panis permixtus? (cf. Heraeus, Kl. Schr. 216): CIL V 5272 -ae (sc. potiones?) de <s>iliis profundantur.

2. micātus v. 2. mico.

3. micātus, -ūs m. a 1. mico. 1 i. q. coruscatio, splendor: PS. AMBR. paenit. 30 p. 1002^C nec siderum -us ardentior rutilabit (cf. IVLIAN. AECL. in Iob 9, 9 p. 353, 27 stellarum [25, 5 p. 387]). THEOD. MOPS. epit. in psalm. 67, 35^C ad p. 446, 16 - 18 coruscationis -u (ἀστραπῶν κατάπληξιν). in imag.: AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 14 p. 152⁵ ex. mens generosos -us luteo perdit admixtu. 2 i. q. vibratio: MART. CAP. 4, 331 cum Cyllenius... anguis... allambere feminam crebris linguarum -bus attemptaret.

miccio, -ire. [vox onomatopoeica ut gr. μῖκασθαι 'miccare, balare', theod. meckern sim. J.B.H.] de sono hircorum sim.: SVET. frg. 161 p. 249 hircorum est -ire. ANTH. 762, 58 -ire (M, mic(c)ere celt.). EVG. TOLET. carm. 41, 6 -it (micit L) saetiger hircus. GLOSS. I p. 92 hircos -ire. ibid. capri -unt (mict-cod.). II 370, 50 μῖκᾶται ἐπὶ αἰγός -it (Buech., mile-cod., mug-ed. Steph.).

micēs, micēta, micha v. s. my-.

mīchanisma v. s. me- (p. 516, 31).

mic(h)i v. s. ego (vol. V 2, 254, 36 sqq.).

mīchōnus sim. v. p. 152, 30 (s. v. mahunus) et p. 516, 40 (s. v. mecon).

(micicilius, -a, -um i. ἡμικύκλιος), comp. micicilior, -ōris. i. q. magis habens formam hemicyclii: GROM. p. 321, 24 -es (trad. defendit Josephson, Casae literarum, Uppsala 1950 p. 215 afferens Grom. p. 344, 16 emicicliores [vol. VI 2602, 31]; micidiores [i. micae similiores, minutiores] edd.) hoc est minores termini.

[micidus, -a, -um v. l. 78.]

[micillus leg. CIC. Att. 13, 51, 1 loco corr., ubi alii alia ci.]

mīcina, -ae f. a mica demin. [it. miccino. M.-L.] i. q. frustulum perexiguum (GLOSS. III 87, 20 ψίχες miccinae. III 164, 53): SORAN. p. 43, 1 -as (p. 86, 10 Ilb. ψυχίους) in mulsa... infusas. cf. etiam l. 24. [R.]

1. ***mico**, -uī, (-ctum: l. 6), -āre. [cf. c. slavon. (sorb.) mikač 'nictare' sim.; ex cognata radice derivantur slavon. mьgnoti 'nictare', cambr. myg 'splendere', al. J.B.H.] de formis: SACERD. gramm. VI 490, 14 -o -ui (cf. PROB. cath. gramm. IV 38, 9 CHAR. gramm. p. 316, 14 B. PRISC. gramm. II 468, 26 Ps. PRISC. de acc. gramm. III 526, 29). PRISC. gramm. II 472, 20 '-o' quoque '-ui -ctum' debet facere, sed dubitationis causa, quia 'mingo' quoque 'mictum' facit; in usu non invenitur, quamvis ab eo verbo compositum 'dimico' 'dimicavi' facit et 'dimicatus'. praes. -uo (mituo trad.): GLOSS. III 456, 49. 475, 39 (cf. Heraeus, Kl. Schr. 129). perf. -vi: SOL. 53, 25 si repente -verit (e. SA) coruscatio. PAVL. PETRIC. Mart. 3, 312. depon.: Ps. AVG. serm. ed. Caillau 1 app. 7, 4 solis... -ta esse radia. NOT. Tir. 67, 10 -at. de notione (cf. etiam l. 61): SYNON. Cic. p. 445, 12 B. splendet. -at. fulget. coruscat. NON. p. 347, 27 -are est sortiri digitis. p. 347, 31 per vices sine ordine moveri. p. 348, 8 fulgere. GLOSS. L III Abstr. MI 2 -ans lucens. I Ansil. ME 10 -antes per intervalla fulgentes. GLOSS. λάμπει. ἀστράπτει. al. vox coloris magis poetici legitur inde ab ENNIO, ACCIO, LVCILIO, CIC. [dub. et corr.: LVCR. 3, 657 pro minanti (om. B) -anti ci. Lachm. SEN. nat. 2, 55, 4 per noctem splendorem motu remor(um mico)are (Joh. Müller, motum remorare Φ, remorum videri Δ). LVCAN. 2, 26 oculos (cf. infra l. 32) ... in morte minaces (-antes Oud., iacentes Grot.). AVIEN. orb. terr. 1017 -at (Cuspin., nutat vel intrat codd.) ardua tecta Phaselis eminens. CYPR. GALL. Ios. 125 quendam mucrone (cf. p. 931, 42) -antem (Pitra, minantem Peiper, mirantem codd.). VELL. 2, 125, 4 v. vol. V 2, 483, 58. loco manco: LVCIL. 1094 praestringat ... splendore -anti. interpret. dub.: SIL. 2, 547 turgentia circa multus colla -at (c. acc. gr. an transitive?) squalenti tergore serpens. CORIPP. Ioh. 1, 423 iuventus deposito torpore -at (i. fervet? an ad p. 931, 35?).]

I i. q. vehementer vel celeriter moveri, palpitare: A usu sollemni (de rebus cum splendore motis v. s. II): 1 generatim: a de membris animantium: ENN. ann. 473 semianimes ... -ant oculi (inde VARRO AT. carm. frg. 11. cf. Verg. Aen. 4, 691 oculis moribundae ... errantibus. aliter l. 49). CIC. nat. deor. 2, 24 venae et arteriae -are non desinunt quasi quodam igneo motu (Ov. met. 6, 390 trepidae ... -ant v. SEN. nat. 6, 14, 2 LVCAN. 1, 629). VERG. Aen. 10, 395 semianimes ... -ant digiti dexterarum decisae. TIB. 1, 10, 11 nec audissem corde -ante tubam (Ov. ars 3, 722 pulsantur trepidi c. -ante sinus. fast. 6, 338 APVL. met. 11, 13. cf. Ov. epist. 1, 45 metu -uere sinus [5, 37]. fast. 3, 36 cor ... timore -at [3, 331 MANIL. 5, 224]). Ov. met. 6, 557 oed -at ultima linguae abscisae (aliter l. 46). 9, 37 crura -antia. SEN. Radix. 376 rigore tremulo debiles artus -ant. CALP. ecl. 6, 53 illi equo ... -at acre caput. PLIN. nat. 11, 137 -antes (nutantes edd. vet.) aures pavidis equis indicia. SIL. 1, 500 mille simul dextrae densusque -are videtur ensis (4, 211 -ans dextera tremulo conatu lora retemptat. 5, 285 dextram ... -antem demetit). 6, 223 trifido vibrata per auras lingua draconis -at motu (cf. in imag.: PRVD. ham. 201 simplex lingua prius varia -at arte loquendi et discissa dolis resonat sermone trisulco). TERR. anim. 25, 3 p. 341, 10 de quo fetu -ent latera gravidarum (syn. palpitent, pulsetur). PHYSIOGN. 33 p. 50, 3 trementes -antesque oculi et salientes, quos Graeci παλλόμενοι dicunt (40 p. 57, 13). b de animantibus (add. abl. instr. membri moti): CIC. carm. frg. 7, 4 anguem semianimum et varia graviter cervice -antem (cf. VERG. georg. 3, 439 [= Aen. 2, 475] linguis -at ore trisulcis coluber). VERG. georg. 3, 84 -at auribus equus (cf. PELAGON. 404 equus auriculis -at [VEG. mulom. 2, 10. 2, 12, 1. Chiron 286 auriculas dimicat]). AMBR. Noe 15, 54 p. 451, 11 filias oculorum -antes nutibus. c singularia: LVCIL. 1075 omnia tum endo mucro videas fervente -are (i. fluctuare; cf. Marxius ad l.). CARM. de mens. 2, 2 aspice ut aris tura -ent (alludi locutiones ut turis mica [p. 928, 9] vel salienti mica [p. 928, 5] Leumann in plag. monet).

2 speciatim de ludo quodam, i. q. digitis sortiri (NON. p. 347, 27 v. supra l. 14. GLOSS. λαγχάνω. λά(χ)ωμεν -emus. cf. K. Schneider, RE XV 1516 sq. Marquardt, Privatl. 836. Blümner, Privatalt. 418): VARRO Men. 396 -andum erit cum Graeco, utrum ego illius numerum an ille meum sequatur. CIC. div. 2, 85 quid ... sors est? idem prope modum quod -are, quod talos iacere, quod tesserarum. off. 3, 77 dignum esse dicunt, 'quicum in tenebris -es' (PETRON. 44, 7 sed rectus, sed certus, amicus amico, cum quo audacter posses in t. -are. FRONTO p. 13, 4 N. scurrarum proverbium: 'en cum quo in t. -es'. cf. Otto, Sprichw. 221 sq.). 3, 90 nullum erit certamen, sed quasi sorte aut -ando victus alteri tabulam cedit alter. CALP. ecl. 2, 26 alternos magis ut distinguere cantus possitis, ter quisque manus iactate -antes (syn. decernunt digitis). SVET. Aug. 13, 2 patrem et filium pro vita rogantis sortiri vel -are iussisse. AVG. trin. 8, 5, 8 -ando digitis tribus. peculiariter in macello carnis pretium sortiundo constituere: EDICT. praef. urb. de pecor. vend. (CIL VI 1770) 6 ratio docuit ... consuetudine -andi sumnota sub exagio potius pecora vendere quam digitis concludentibus tradere. paulo aliter de pueris 'par impar' ludentibus: SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 248 ludus est -antium puerorum (seq. descriptio).

B i. q. emicare, subito provenire: 1 i. q. profluere (de liquoribus bullientibus vel emicantibus): SEN. Oed. 345 utrum citatus vulnere angusto -at an lentus altas irrigat plagas cruor? LVCAN. 4, 300 non ... -uere novi percusso pumice fontes. APVL. mund. 22 -ant imbres, ignes rumpuntur (Ps. Arist. p. 397a 21 πιπτόντων ... κεραυνῶν, ῥήγνυμένων δὲ χειμώνων. cf. Löfstedt, Eranos 10, 1910, 168 sq.).

2 i. q. provenire, prodire, nasci (fere de rebus cum splendore quodam prodeuntibus): LVCAN. 6, 395 hac tellure feri -uerunt semina Martis (cf. DRAC. Romul. 10, 576 inde seges ferrata -at). PLIN. nat. 29, 117 noctuis pluma aurium modo -at (cf. 10, 68 auribus plumeis eminentibus). PRVD. apoth. 24 filius hoc est, quod de patre -ans se praestitit inspicendum per species. ham. 175 sectam, quae docet e tenebris subitum -uisse diabolum (cf. Leo M. epist. 15, 6 emersisse). SIDON. carm. 2, 68 tali tu civis ab urbe Procopio genitore -as. DRAC. Romul. 6, 121 pignora pulera -ent.

II i. q. splendere (plerumque de splendore tremulo rerum coruscantium, i. q. vibrando fulgere): A proprie: 1 de flammis, igne, lumine sim.: a in univ.: ACC. trag. 582 sol, qui -antem candido curru atque equis flammam citatis fervido ardore explicas (LVCR. 5, 1099 -at ... flammai fervidus ardor. AETNA 383 f. -at latosque ruens exundat in agros. LIV. 22, 17, 4 qua minime densae -bant f. 37, 11, 13 MANIL. 1, 132 SIL. 13, 181 CYPR. GALL. lev. 289. num. 245 triste. MART. CAP. 6, 585. in imag. de siti: SEN. Thy. 99 perustis f. visceribus -at). VERG. Aen. 9, 187 lumina rara -ant (PRVD. cath. 5, 142 pendent mobilibus l. funibus, quae suffixa -ant per laquearia. cf. Ov. epist. 12, 188 accenso lampades igne -ant. APVL. met. 10, 20 cerei praeclara -antes luce). Ov. met. 2, 40 Phoebus circum caput omne -antes deposuit radios (7, 411 CHROMAT. in Matth. 5, 1). fast. 1, 656 ignis ... qui -at in medio pectore Leonis sideris (SEN. nat. 1, 14, 2. MELA 1, 94 passim. 3, 95 SIL. 9, 442 AVIEN. Arat. 80 AMM. 18, 6, 9). MART. CAP. 2, 116 cum creperum lux alma -at. al. transfertur ad res splendore illustratas vel accensas: SEN. Thy. 674 tota solet -are silva flamma et ... trabes ardent sine igne. PLIN. nat. 5, 7 montem -are crebris ignibus (SIL. 1, 503 Saguntos igne). PRVD. perist. 5, 352 carcerem splendore (sensu spirituali; item SVLP. SEV. Mart. 23, 6. LEO M. serm. 75, 2 -antium splendore linguarum [cf. Vulg. act. 2, 3]). CLAVD. rapt. Pros. 3, 398 -uere arbores accensae. b de fulmine (cf. vol. VI 1529, 5. 61): VERG. Aen. 1, 90 crebris -at ignibus aether (cf. Ov. trist. 1, 2, 45 flammā). 8, 32 tonitru ... rupta corusco ignea rima -ans (sensu obscuro: AVSON. 359, 11 p. 216 P.) percurrit lumine nimbos. LIV. 21, 58, 5 ignes (SEN. clem. 1, 7, 2). LVCAN. 1, 530 fulgora (4, 78 [vs. interpol.]. STAT. Theb. 4, 674. 10, 924 HIL. in Matth. 25, 8 VVLG. exod. 19, 16 DRAC. laud. dei 3, 15). VAL. Fl. 8, 73 toto quicquid -at aethere. 8, 333 in vultus -at undique terror fulminum. SIL. 1, 135 -at igneus aether. 17, 477 ob ora lux atrox -at. nota de deo fulminante: HIER. psalt. sec. Hebr. 144 (143), 6 -a fulmine.

2 de stellis, sole, luna: CIC. carm. frg. 11 (de consul.), 12 concursus ... gravis stellarum ardore -anti[s] (Arat. 112 -ans ... ardor. COLVM. 10, 290 Sirius a. AVIEN. Arat. 384 geminus -at ardor in auras). Arat. frg. 14 stella -ans tali specie talique nitore (17 radiis. LVCR. 5, 1205 Ov. am. 2, 16, 4 met. 7, 100. 15, 850. GERM. 27 -ant sublime. 44 caelo. SEN. Thy. 49 polo. dial. 6, 18, 2. 11, 8, 6. LACT. inst. 2, 9, 14 [syn. radiare]. VVLG. Iob 38, 31. al. cf. SIL. 15, 677 sparsa -ant stellarum lumina caelo). 32^b, 1 ecus ... iubam quatiens fulgore -anti. CATVLL. 61, 207 siderum ... -antium ... numerum (64, 206 LVCR. 5, 514. HOR. carm. 1, 12, 46 [in imag.] -at inter omnis Iulium s. Ov. met. 7, 188. 217. 325 fast. 2, 266 GERM. 60 SEN. Herc. f. 125 Oed. 46 Herc. O. 239 CYPR. GALL. num. 467 CE 1300, 8. al.). AETNA 242 scire ... Lucifer unde -et (item de stellis singulis: Ov. epist. 17, 152 gelido ... polo. fast. 3, 458. 516. 5, 165. trist. 5, 3, 41 aeternum. MANIL. 1, 320. 407 GERM. 142. 231. 251. al. ANTH. 864, 12. FIRM. math. 6, 2, 5 divino ... lumine. AVIEN. Arat. 235 igne. 265. 474. al. CLAVD. 8, 428 quacumque -as [Theodosius in sidus mutatus]. al.). Ov. fast. 2, 189 signa propinqua -ant (459 SEN. Herc. f. 14 Phoen. 414). LACT. inst. 2, 9, 3 astrorum -antium splendentibus signis (AMM. 24, 8, 3 a. noctu -antium facies. HYMN. Ambros. I 5, 2 HIER. epist. 69, 6, 1 MART. CAP. 9, 912). al. de luna et sole: Ov. Ib. 74 luna ... quae numquam, quo prius, orbe -as. SEN. Phaedr. 744 pulchrior tanto tua forma lucet, clarior quanto -at orbe pleno ... Phoebe. VAL. Fl. 5, 410 iubar quasi solis (per) tecta -at. AVSON. 369, 22 p. 96 P. clarum et lene -ans sol. MEROB. carm. 1, 14 Lunae sidera fraterna luce -are. DRAC. laud. dei 1, 409 Orest. 684. in imag.: HYMN. Ambros. I 7, 6 verus ... sol illabere, -ans nitore perpeti. cf. BOETH. cons. 3 carm. 9, 26 tuo (sc. dei caelum temperantis) splendore -a. de caelo, mundo sim.: MANIL. 5, 727 -are ... stipatum stellis mundum (cf. SEN. Thy. 825 polus). VAL. Fl. 2, 55 -at immutabile caelum. 3, 558 stagna vaga sic luce Lunae -ant. BOETH. cons. 4, 1, 3 W. quocumque astro -ans nox. CE 1389, 18 (a. 579) Martius mensis ... nono sole -ans (i. dies VII a. id. Mart.). cf. ENNOD. carm. 1, 5, 36 stellis viduae -uerunt dira tenebrae.

3 de metallis, gemmis sim. rebusque metallorum sim. splendore nitentibus: VERG. Aen. 10, 134 puer ... qualis gemma -at (v. vol. VI 1755, 8. cf. AVIEN. orb. terr. 470 iaspis. ALC. AVIT. carm. 1, 254 margine riparum virides -uere lapilli. aliter: GREG. M. in Ezech. 2, 10, 1 lapis percussus ferro per scintillas -at). Ov. met. 2, 2 regia ... clara -ante auro. SIL. 12, 230 ebur. PRVD. cath. 7, 79 metalli ... lux argentei (syn. splendeat). de aedificiis: TRAG. inc. 242 -ant nitore tecta sublimi aurea. RVT. NAM. 1, 95 delubra -antia. INSCR. christ. Diehl 1629, 8 ara. 1769, 1 aula (1791, 1). al. de armis (imprimis vibratis): VERG. Aen. 2, 734 ardentis clipeos (cf. p. 931, 7) atque aera -antia cerno. 7, 743 aeratae ... -ant peltae, -at aereus ensis (SIL. 1, 500. 17, 394. STAT. Theb. 4, 154 triste. TIBERIAN. carm. 2, 6. MEROB. poet. 82 ferro). LIV.

[Lambertz]

1, 25, 4 -antes... fulsere gladii (v. vol. VI 2018, 65 sqq. cf. p. 930, 83 et Liv. 7, 5, 6 ferrum ante oculos [SEN. Thy. 184]. HIER. epist. 1, 3, 4 mucronem). 7, 33, 10 hastae (cf. CLAUD. 15, 212 cornus). 21, 7, 8 tela (CVET. 8, 2, 26 LVCAN. 7, 320. STAT. Theb. 2, 589 ferro. AMM. 17, 13, 18. PRVD. ham. 418 mortifero splendore [syn. radiant]. cf. SIL. 11, 485 pelago... -bant captiva arma procul celsa fulgentia prora [AMM. 19, 2, 12. 31, 10, 14 auro]). VAL. FL. 3, 76 cur galeae clipeique -ent (SIL. 2, 395 saevo fulgore. cf. p. 930, 82 et STAT. Theb. 11, 399 fulva metallo parma). NEMES. cyn. 85 aurea purpureo longe radiantia velo signa -ant (cf. in imag.: HYMN. Ambros. 14, 11 vexilla virtutum Mariae -ant). CLAUD. 8, 15 lorica. de aliis rebus metallorum vel gemmarum splendore nitentibus: VAL. FL. 5, 203 ubi pellis (sc. vellus aureum) -et arbore sacra (transfertur ad regiones: 8, 122 -at omnis ager). SIL. 6, 357 -at aereus alta fulgor aqua... splendentis... rostri. STAT. Theb. 4, 170 pars... argento caelata -at, pars... nigrescit in auro. MART. 5, 25, 10 aureus ut Scorpi statuæ nasus ubique -et (cf. VOPISC. Aurelian. 41, 11 fana eius -ant donis. DRAC. Romul. 5, 229 non aera statuæ -ent [huc pertinere vid. 5, 52 asylum... in arce -ans]). SOL. 7, 3 calculis ripae eius (sc. Acheloi fluminis) -ant (cf. CLAUD. 1, 53. 22, 229 Tagum). CLAUD. DON. Aen. 12, 160 p. 573, 31 corona... fulgore. AMM. 16, 10, 6 carpento -ante claritudine lapidum (cf. PRVD. psych. 334). CLAUD. 28, 161 aurea... cornua Eridani (cf. SVLP. SEV. dial. 3, 10, 6 manum... vestitam gemmis luce -are purpurea).

4 de coloribus rebusve colorum nitore fulgentibus: COLVM. 3, 21, 3 palmitibus... generis albi... vel purpureo nitore -antis (cf. APVL. met. 6, 11 rosis... -antibus. AVSON. 361, 38 p. 411 P. tellus tecta rubore florum -at [CLAUD. 10, 60 rura -ant]. DRAC. Romul. 10, 118 -at orbita florum). LVCAN. 10, 123 strata -ant Tyrio... fuco cocta (cf. SIL. 7, 642 purpura Agenoreis saturata -bat aënis [SVLP. SEV. Mart. 23, 8]. VOPISC. Car. 20, 5 vestes -antes purpura). PLIN. nat. 10, 43 qui colores pavonis et in opaco clarius -ant (cf. APVL. met. 5, 22 pinnae roscidae -anti flore candicant). MART. 2, 46, 4 -at innumeris arcuula synthesibus (cf. CLAUD. 1, 178 cinctus -antes stamine). ZENO 2, 59 viam inter fluctus maris rubri -uisse terrenam.

5 de animantibus armis vel vestimentis splendidis indutis: VAL. FL. 6, 404 quorum agmina pilis, quorum aquilis utrimque -ant. 8, 310 ense simul clipeoque -at. SIL. 5, 239 v. vol. IV 1176, 81. STAT. Theb. 4, 265 igneus ante omnis auro -at, igneus ostro. AVSON. 425, 4 p. 381 P. Diomedes clarum -at (cf. Hom. Il. 5, 7 οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός). de iis, qui gladios vibrant: LIV. 4, 37, 10 hostis urgere scutis, -are gladiis (44, 34, 8. CLAUD. 15, 435 [galeis v. l.]). CYPR. GALL. num. 613 hunc strincto vidit mucrone -antem.

6 de splendore partium animalium (de ebores v. p. 930, 78): oculorum: LVCR. 3, 289 ex oculis -at acrius ardor. VERG. Aen. 12, 102 oculis -at acribus ignis. OV. am. 1, 8, 16 gemino lumen ab orbe -at (P m. 1 in marg.; in textu venit). LACT. Phoen. 138 flamma. de ipsis oculis: OV. ars 2, 721 o. tremulo fulgore -antes (NEMES. cyn. 246 splendore). met. 1, 498 igne -antes sideribus similes o. (3, 33, 8, 284. 15, 674. cf. l. 58). SEN. Phaedr. 380 o. nihil gentile... -ant (cf. CLAUD. carm. min. 25, 41 dulce. ALC. AVIT. carm. 2, 132 dira). dial. 3, 1, 4 flagrant ac -ant o. (MART. BRAC. ira 1). APVL. met. 2, 2, 3, 19, 5, 31 venustatem -antium o. (AMM. 25, 4, 22). FIRM. math. 8, 17, 10 DARES 12. PELAGON. 291 equi (VEG. mulom. 2, 136). HIER. in Is. 40, 27 p. 412A aquilarum. OV. ars 3, 504 lumina Gorgoneo saevius igne -ant (SIL. 11, 339. PANEG. 3, 6, 4 sidereis ignibus. DRAC. laud. dei 1, 345 orbe -ant gemino gemmantia l. visus). DRAC. laud. dei 2, 663 sereno lumine... acies... -antes. nota (cf. p. 932, 25): CVLEX 222 sanguinei... -ant ardorem luminis orbes. de splendore in vultu renidente: SEN. epist. 115, 14 dulce si quid Veneris in vultu -at. IVVENC. 1, 280 gratia in vultu et verbis Iesu... -bat. MART. CAP. 1, 1 Hymenaeae, hinc (sc. a Cypride) tibi... flagrans ore cupido -at. VITA Fulg. p. 101, 6 L. tanta in vultu eius -bat hilaritas. de membris splendore quodam lucentibus: CVLEX 173 aspectu... -at caput serpentis flammaram lumine torvo. LIV. 6, 13, 2 vultum hostis, ardore animi -antem, (ardorem indicantem Fugner). VAL. FL. 6, 606 ora... saeva -ant. STAT. silv. 2, 6, 41 primo... -antes flore genae. CLAUD. 10, 283 membris... -antibus. transfertur ad animantes: oculis fulgentes: CLAUD. rapt. Pros. 1, 284 equus crudele -ans. carm. min. 30, 121 puella luminibus timidum -at. PAVL. NOL. carm. 33, 53 torvum oculis -ans (MAXIM. eleg. 5, 16 grata. ANTH. 941, 47 blanda). gratia, ardore nitentes: VERG. Aen. 10, 134 v. p. 930, 74 (SERV. fulget). MART. 4, 45, 7 perpetuo sic flore -es. MEROB. carm. 1, 5 -ans prin(ceps) lucida ceu... astra. DRAC. Romul. 6, 58. CARM. de aegr. Perd. 228 matronae... forma cultuque -antes.

B translate i. q. eminere, excellere, insignem esse: 1 de rebus (fere incorporeis): LAVS Pis. 94 solido fulgore -antia verba. TER. MAVR. 2243 Aristophanis ingens -at sollertia (cf. OPT. PORF. epist. ad Constant. 6 ut... huius etiam studii in te -et splendor egregius. MAXIM. eleg. 1, 20 plus -at ingenium). AMBR. obit. Theod. 46 p. 61, 7 M. lignum crucis detectae refulsit et gratia -uit (VEN. FORT. virt. Hil. 6, 19 quanta -at gratia donatoris. PASS. Mar. Iac. 3 p. 50, 11). HEGES. 1, 25, 2 testimonia... quae tamquam lumina animi -ant. HIER. epist. 60, 5, 3 ducum virtutibus quasi quibusdam stellis Latinae -ant historiae. PRVD. apoth. 87 vis dei pura, serena, -ans. CLAUD. 21, 286 virtus... maior

in adversis -uit (cf. RVT. NAM. 1, 548 forma... iustitiae suspicienda -at. VEN. FORT. carm. 2, 8, 42 amor. 2, 9, 34 fides [INSCR. christ. Diehl 1784, 2 fidei lux. syn. radiant]). MEROB. carm. 4, 30 te... excepit gremio -ante Roma (cf. DRAC. Romul. 5, 114 Carthago renovata -at [seq. vige]). MACR. Sat. 5, 14, 7 quibus vocabulis velut sideribus -at... carminis... maiestas (cf. SIDON. epist. 2, 10, 4 epigrammata. MAXIM. eleg. 1, 30 artis opus). SIDON. carm. 15, 97 Socratica post hunc secta -at. 22, 120. al. 2 de animantibus: CLAUD. 16, 20 hoc video coetu, quidquid ubique -at (VEN. FORT. carm. 2, 9, 21 leviticus... ordo). RVSTIC. Conc. S I 4 p. 179, 38 claritate rectae fidei -uerunt (cf. p. 209, 11. 28 pietate. PS. PROSP. vocat. gent. 2, 32 p. 717^B virtutibus. SIDON. epist. 1, 3, 1 praefecturis. POMER. 1, 2, 1 civitas... meritis fulgentibus -at). c. dupl. nom.: SIDON. carm. 2, 206 utrique magister militiae consulque -at. DRAC. Romul. 10, 191 venatrix terrena -as, Diana.

part. praes. pro adi. micans, -antis i. q. fulgens, splendidus (exempla v. passim s. II). comp. -ior: PRVD. cath. 5, 44 plebem pervigilem fulgure praevio ducebat radius sole -ior.

structurae ad II: c. abl. instrum. passim e. g. ardore (LIV. 6, 13, 2). flamma (OV. trist. 1, 2, 45). fulgore (OV. ars 2, 721 LAVS Pis. 94 SIL. 2, 395. al.). igne (VERG. Aen. 1, 90 OV. met. 1, 498. al.). luce (MANIL. 1, 320 APVL. met. 10, 20. al.). nitore (TRAG. inc. 242 CIC. Arat. frg. 14 COLVM. 3, 21, 3. al.). splendore (PRVD. ham. 242. al.). gladiis: p. 931, 40. oculis: p. 931, 69. abl. loci: OV. epist. 17, 152 GERM. 44 SEN. Thy. 49. 674 VAL. FL. 5, 203. 8, 70 SIL. 6, 357. 11, 485. 15, 677. c. acc. obi. effecti: CVLEX 222 v. p. 931, 58. c. acc. gr.: v. C. F. W. Müller, Nom. u. Acc. 82; adde MART. CAP. 2, 116 MAXIM. eleg. 5, 16. c. nom. dupl.: l. 13. c. praep.: circum: OV. met. 2, 40. in c. acc.: VAL. FL. 8, 333. inter: HOR. carm. 1, 12, 46. ob: SIL. 17, 477. per: VAL. FL. 5, 410 PRVD. cath. 5, 142.

deriv.: micatio. 3. micatus. compos.: di-, c-, inter-, prae-, pro-, re-, sub-, supermico.

2. (mico), micatus, (-äre). a mica. i. q. friare, minutatim conterere: PLIN. VAL. 1, 63 l. 7 panem... modicum -tum cum ipsis cerebellis porcorum accipiat aegrotans. Lambertz.

micōn(i)um v. s. meconium (p. 516, 40. 63). micor v. p. 929, 11. microcosmos, -i m., μικρόκοσμος. i. q. parvus mundus, homo (GLOSS. I Ansil. MI 27 homo a Graecis -os, id est minor mundus, est appellatus [ex ISID. nat. 9, 2]): ISID. orig. 3, 23, 2 haec ratio numerorum musicorum quemadmodum in mundo est ex volubilitate circulo- rum, ita et in -o... valet, ut sine ipsius perfectione etiam homo sym- phoniis carens non consistat.

micrologus, -i m., μικρολόγος. i. qui parvarum rerum nimis ratio- nem habet, angustus et parvus animo: RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 16, 2 o -e in rebus magnis. 4, 7, 5 cum illos culpemus in ipsa pietatis confes- sione angustos, et -os, ([l] R, cett. om.). gr. 41, 7 μικρολογία καταγνώ- σκοντας).

Ps. APVL. herb. interpol. 124 l. 24 (ex Diosc. 4, 89) herba sempervi- vum vocatur ab aliquibus erithales vel micron aizoon (αἰζών τὸ μι- κρόν), quod a praescripta parva sit in forma.

micropolitānus, (-a, -um). cf. c. gr. μικρόπολις, μικροπολίτης et c. metropolitanus. i. q. ad minorem civitatem pertinens: EPIST. pontif. 930 SB Münch. 1940, 2 p. 14, 22 cum omnibus metropolitanis, et -is, ([l] om. N) episcopis (seq.: maiorum minorumque civitatum episcopos).

micropsycheus, -um, μικρόψυχος. i. q. pusillanimis, qui est animo pusillo et deiecto (GLOSS. IV 416, 12 -us pusillanimis, parvi animi): PLIN. nat. 22, 110 decoctum mulsae bibendum alsiosis, item animi hu- milis et praeparci, quos illi auctores dixere -os ([cos cod., -psic- R]. Graecumne male intellexit? cf. Diosc. 5, 9, 1 ἐπὶ τῶν μικροσφύκτων). [MART.] lemma 1, 86, 2, 57 (v. Friedlaender, praef. 71¹).

microsphaerum, (-i) n., μικρόσφαιρον. i. q. genus nardi parvam pilam habens: PLIN. nat. 12, 44 laudatissimum -um (-ferum FE) e minimis foliis (opp. hadrosphaerum et mesosphaerum).

microsphyxia, acc. -an f., μικροσφυξία. scrib. -fyx- vel -fix-. i. q. exilitas pulsus arteriarum: CASS. FEL. 42 p. 96, 13 pulsus par- vitas, quam -av vocant (62 p. 154, 7. 64 p. 156, 22).

Diosc. 1, 125 p. 99a 24 mala microtera (gr. 1, 115, 4 τὰ δὲ μικρό- τερα) id est minor... quae Latine praecocia dicitur.

microtociſtēs m., *μικροτοκιστής. i. q. fenerator negotiis exi- guis occupatus: CIL IX 823 Philocalus -ēs (sic). cf. 639 (microt)ocistes.

microtrachēlus, -um, μικροτράχηλος. CAEL. AVR. chron. 2, 12, 137 homines... parvicolles, quos -os Erasistratus appellavit, hoc est qui minimae longitudinis habeant colla (opp. porrecta collorum longi- tudine formatos). R.

[mictilis v. mictyris.]

1. mictio, -ōnis f. a meiere. scrib. mixt-: l. 76, 81. 83. [dub.: CHIRON 235 deprimes vesicam cum oleo et -em (mixt- cod., minct- Oder sec. Veg. mulom. 1, 51, motionem Buech. vix recte, unc- tionem? Niedermann in plag.) facis tam diu, donec urinam faciat.]

i. q. οὐρησις: CHIRON 228 tendit se ad conatu -is ([Veg. mulom. 1, 46, 1 mingendi]. 457. cf. 233 ad conamen (m)ictionis [Veg. mulom. 1, 50, 1 minctionis]). 451 -e (mixt- cod.) facienda (Veg. mulom. 2, 79, 6 urinae faciendae). 741 tit. 18 de -e. HIPPOCR. aer. 7 p. 13, 23 duras et insuavidiores et ad -em (mixt- cod.) pessimas (-am cod.) aquas (διον- ρέεσθαι [-έται l. v.] χυλετά). cf. minctio.

[Hofmann]

2. mictio v. miccio (p. 928, 68).

PRISC. gramm. II 501, 6 regulam supini sequuntur tam meditativa quam frequentativa . . . ut 'lectum lecturio' et 'lectito', 'mictum micturio' et 'mictito'. a meiere, mictus.

mictorius, -a, -um. [a meiere, cf. gr. διουρητικός. J. B. H.] i. q. urinam provocans, διουρητικός: CAEL. AVR. acut. 3, 8, 86 tetanicis inquit Diocles adhibenda -a medicamina, quae appellavit diuretica. 3, 8, 87 -a vesicam moventia.

mictos, -on, μικτός. graece script. vel ed.: l. 13 sq. de genere carminis, i. q. mixtus (cf. Serv. ecl. 3, 1 et s. v. misceo): DIOM. gramm. I 482, 17 (= SVET. frg. p. 5, 3) poematos tria sunt genera. aut enim activum est . . . aut enarrativum . . . aut commune vel mixtum, quod Graeci κοινόν vel μικτόν (-on codd.) appellant (inde DOSITH. gramm. VII 428, 12). PROB. Verg. ecl. praef. p. 329, 12 -on, ubi promiscue et poeta et persona loquitur (EXPLAN. in Don. gramm. IV 487, 20). EXPLAN. in Don. gramm. IV 487, 17 dictio.

mictuālis, -e. [a mictus, -ūs, cf. victualis sim. J. B. H.] 1 i. q. mictorius, διουρητικός: PS. APVL. herb. interpol. 56 l. 18 lonchitis habet radicem . . . -i virtute (71 l. 13. 107 l. 12. 118 l. 10. 119 l. 7 GLOSS. med. ed. Heiberg p. 14, 7. 22, 10. 47, 15). CAEL. AVR. chron. 5, 10, 121 -ia medicamenta, quae urinam provocant, a Graecis diuretica appellata (cf. l. 7). ISID. orig. 17, 11, 6 anesum, herba . . . acerrime fervens, -is. 2 -is via i. q. πόρος οὐρητικός, οὐρήθρα: CAEL. AVR. chron. 5, 4, 65 -bus viis coacervatus (Drabkin, visco acervatus S) sanguis (item plur.: 5, 10, 103. 104. 109. 121. sing.: 5, 4, 66 -i . . . via patiente. 5, 10, 91. cf. Vietmeier, Cael. Aur. als Übersetzer . . ., Diss. Münster 1937 p. 20).

? **mictueo**, -ire v. l. 36 et 45.

mictum οὐρησις GLOSS. II 390, 14. 504, 31. a meiere. [venet. mitto, sic. mittu. M.-L.]

micturio, -ire. [a meiere, cf. caccaturio, esurio sim. J. B. H.] CHAR. gramm. p. 469, 1 B. caccaturio χεζητιῶ. -o οὐρητιῶ (inter verba declin. activa, affectu passivo). p. 478, 23 (inter verba coniug. IV^{ae}). PRISC. gramm. II 418, 26 (inter defectiva temp. praeteriti perf.). 429, 13 'esur esurio', 'mictu -o' (495, 12). GLOSS. οὐρητιῶ. -it οὐρητιῶ. [dub.: CHIRON 514 simulat se posse -ire (Oder, micturre cod., mictuire Heraeus; Veg. mulom. 2, 145 videtur velle mingere).]

1 i. q. οὐρητιῶν: Ivv. 16, 46 Fusco iam -ente (an ad 2?). SCHOL. Pers. ed. Kurz 1, 114 (v. p. 604, 64). 2 attenuate i. q. meiere, mingere: Ivv. 6, 309 -unt hic effigiemque deae longis siphonibus implent (SCHOL. apud Pudicitiam concumbunt et urinam faciunt).

mictus, -ūs m. a meiere. plur.: l. 50. [vix huc pertinet corrupt. GLOSS. III 548, 34 opis mictus tannosta peporciñ. dub.: CHIRON 449 frequenter volutabit se iumentum . . . et cum -u et intervallo (Buech. et Oder c. cod.; cum mictuit, i. Heraeus).]

i. q. οὐρησις (c. gen. obi.: l. 50): DIOM. gramm. I 313, 27 'desidia mihi est -us' (inter idiomata quae per dat. efferuntur). CAEL. AVR. chron. 2, 1, 12 si . . . difficultas fuerit -us (5, 4, 60 coniunct. tarditas. 5, 4, 63. 5, 7, 86 [ictus L; cf. P. Schmid, Mnemos. s. III vol. 11, 1943, 138]. v. et l. 52). ibid. sine . . . sanguinis -u. 5, 4, 61 per singulos -us. 5, 4, 62 -us . . . facultatem. 5, 4, 64 -us officium (5, 4, 68). 5, 4, 67 plurimus -us cum . . . sedimine. 5, 4, 72 difficultatem vel abstinentiam . . . -us, quam Graeci dysuriam vocant. 5, 10, 103. diaet. pass. 35 continuo -us desiderio. cf. minctus, -us.

mictyris (f.). LVCL. 1077 (Non. p. 137, 28) bene habet se: -is (mictiris G¹, mictilis G²) haec est. origo et signific. vocis prorsus incerta (falso interpretatur NON. l. c. 'paupercula pulmentaria' [inde GLOSS. V 644, 15 mycteris: pauper appa(r)atus]. Marx ad l. vocem a gr. μικτός derivans interpretatur 'cibus vilis et contemptus' [cf. miscellanea Iuv. 11, 20], Cichorius, Unters. zu Lucil. 217 sq. fort. rectius tamquam hybrida formatione 'mictorius, οὐρητικός' [sc. herba, intubus]. priores falso legerunt mictilis [cf. commictilis], Buecheler [Thes. Gloss. s. v.] non probabiliter praeeunte Lachmanno μυστιλλής. Hofmann.

mícula, -ae f. a mica demin. [val. ñikura 'paululum', rael. mievla, langob. migla. W.] i. q. parvum frustulum, offula: CELS. 2, 5, 3 si urina quasdam quasi -as (Scaliger, mac- codd.) repraesentat (cf. Hippocr. aph. 7, 31 κριμνώδες αἱ ὑποστάσεις). FRONTO p. 88, 4 N. -arum minimum cum vino destillatum glutivi. ARNOB. nat. 2, 49 p. 87, 3. exiguae -ae, quibus nascitur colliquefactis aurum. 7, 24 p. 257, 17 in exiguas arvina est -as . . . insecta. HIER. tract. in psalm. I p. 302, 2 si quando imus ad mysterium . . . si -a (S, mac- cett.) ceciderit, periclitamur.

mieuo v. s. mico (p. 929, 9).

migalē v. s. mygale.

? **migdilix**. [orig. et signif. incertae; c. gr. μίγδα et c. bi-lix conferunt, v. Heinichen, Schulwörterb. s. v. J. B. H.] PLAVT. Poen. 1033 qui huc advenisti nos captatum -x (A, mic- Turneb. sched., mic dilia P, migdilibs Scaliger).

migi v. s. ego (vol. V 2, 254, 40).

? **migida** (migada?) coartifex, cooperato GLOSS. II 587, 29.

migma, -atis n., μείγμα vel μίγμα. i. q. mixtura, compositio ex variis rebus coagmentata: VVLG. Is. 30, 24 tauri . . . commistum -a comedent, sicut in area ventilatum est (cf. GLOSS. V Abba MI 18 -a palea minuta vel tritura. Aa M 347 -a palea minuta trita frumento permixta). in arte medica: PLIN. med. 3, 33 p. 106, 12 medici ad

commendanda -ta pretiosa propter raritatem ingentes pecunias possunt (antea: compositiones). MARCELL. med. praef. 7 versiculis quoque lusimus -um et specierum digestionem compositis.

migrānia, -ae v. s. hemigrania (vol. VI 2601, 25).

migrantia, -ae f. a migrare, migrans. i. q. migratio, mutatio loci: CAEL. AVR. chron. 3, 5, 78 siquidem . . . morbi sive colorum aut fellis -a in alias possint transire materias.

migratio, -ōnis f. a migrare. plur.: CIC. (l. 49), TERT. (l. 23). GLOSS. μετακίνησις. inde a CIC. [dub.: CIC. Cael. 18 hanc Palatinam Medeam -emque (codd.; h. -em Palatinamque M. Klotz; alii alia coni.; cf. R. Sydow, RhM. 91, 1942, 357) huic (hanc Clark) adulescenti causam . . . sermonum fuisse (praecedat: reprehenditis, a patre quod semigrarit). loco manco: PAP. Genav. 7 ed. Nicole 7 -ōnis. confunditur c. emigratio (cf. l. 26): v. vol. V 2, 487, 61.]

1 proprie i. q. actus migrandi, exeundi, peregrinatio, mutatio locorum: a generatim: LIV. 5, 53, 4 tum causa nobis in urbem captam migrandi victoria esset . . . nunc haec -o nobis . . . turpis, Gallis gloriosa est. 41, 8, 11 in civitatem Romanam per -em et censum transibant. SEN. dial. 11, 6, 8 humanum animus . . . moleste ferre transitum ac -em. epist. 69, 1 frequens -o instabilis animi est. PS. SEN. mon. 142 exilium sapiens ferat ut incommodam -em. PETRON. 113, 3 expilatum . . . libidinoso -e navigium. TERT. anim. 30, 2 p. 349, 24 dum . . . occupant terras . . . dum sollemnes etiam -es (amigr- A), quas ἀποικίας vocant, . . . in alios fines examina gentis eructant. AMM. 15, 8, 3 -em ad longinqua pertimescens. AVG. civ. 4, 7 p. 154, 16 D. deorum iste vel transitus . . . vel -o (e- pars codd.). CYPR. GALL. gen. 393 discretas faceret -o gentes. CASSIOD. Ios. antiq. 1, 15 p. 14 extr. -em eligens sequi (gr. 1, 157 μετακινεῖν δοκιμάσας). EVGIPP. Sev. capp. 40 generalem populi -em propinquare praenuntians (cf. 44). rerum: ENNOD. epist. 6, 20, 1 p. 160, 20 post -em cupita dulcescunt. de cursu solis ex uno zodiaci signo ad alterum: PS. CHRYSOST. de solstit. l. 423 circumciscus est Iohannes Kalendas Iulias id est octavo die quando -o fit. l. 442 octava die id est Kalendas Ianuarias in quo et ipsa -o fit.

b speciali sensu: de mutatione aedium, domus habitationis causa (cf. in imag. l. 49): CIC. Cael. 18 v. l. 10. epist. 9, 8, 2 -em et emptionem feliciter evenire volo. IVST. 18, 4, 12 ministros -is (cf. 18, 4, 10 ad eum migrare velle). de transitu animae post mortem: CIC. Tusc. 1, 27 mortem . . . esse . . . quandam quasi -em commutationemque vitae (1, 98 -em esse m. in eas oras, quas, qui e vita excesserunt, incolunt [Plat. apol. 32 p. 40^e οὐρανὸν ἀποδημιῶν ἐστὶν ὁ θάνατος]. cf. AVG. in euang. Ioh. 43, 11). EVOD. Aug. epist. 158, 4 istius animae -o (VITA Caes. Arel. 2, 46 de hoc mundo). i. q. obitus, mors: GREG. Tvr. Franc. 3, 2 tempus -is (9, 40 vit. patr. 12, 3. 17, 6). EVGIPP. Sev. 40, 4 de suae -is vicinia. de metempsychosi: SEN. epist. 108, 20 Sotion . . . 'non credis', inquit, 'animas in alia corpora atque alia describi et -em esse quod dicimus mortem?' PS. APVL. Ascl. 12 constituitur in corpora alia indigna animo sancto . . . -o.

2 translate i. q. transitus, commutatio: CIC. epist. 16, 17, 1 cui verbo (sc. 'fideliter') domicilium est proprium in officio, -es in alienum multae (alludit ad notionem l. 34 allatam). PS. AVG. serm. ed. Caillau 2, 45, 3ⁱⁿ. docetur . . . facilis inter novum hominem veteremque -o. CONC. S I 5 p. 140, 11 passibilis ad impossibile . . . -o (gr. I 1, 7 p. 62, 10 ἡ . . . πρὸς τὸ ἀπ᾽ ἀδύνατον μεταστάσις).

add. in: l. 39. 47, 49. ad: l. 24. de: l. 42. inter: l. 51.

GLOSS. II 369, 21 μεταβάτης transfuga, migrator. a migrare. ***migro**, -āvī, -ātum, -āre et migror, -ātus sum, -ārī. [cf. c. gr. ἀμείβω 'muto', med. 'respondeo; migro.' J. B. H.] scrib. megr.: CIL XII 2193 (a. 527). PAP. Marini 88 A 2, 1 (a. 572). prima syll. brevis metro probatur: PLAVT. Amph. 1143 Trin. 639 TER. Hec. 589 MANIL. 3, 79; aliis locis apud dactylicos (inde a LVCL.) pro longa usurpatur. de formis contractis v. Neue-Wagener IV³ 220. nota coni. perf. -assit: CIC. leg. 3, 11. supin. -tu: LIV. 10, 34, 12. NOT. Tir. 89, 68. de notione: PROB. app. gramm. IV 202, 7 -o . . . loci demutationem demonstrat (cf. ISID. diff. 1, 393). AVG. in euang. Ioh. 32, 1 -at corpore, qui motu corporis mutat locum; -at corde, qui motu cordis mutat affectum. GLOSS. μετακινῶ. μετέρχομαι ἐπὶ τόπον. GLOSS. II Philox. MI 4 -at μεταβαίνει. μεθίσταται. gr. respondet (cf. et p. 935, 50. 65. 936, 47. 938, 33): intrans.: ἀπέρχομαι (p. 936, 45). ἐξοδεύω (p. 936, 26). μεθίσταμαι (p. 938, 51). μεταβαίνω (p. 935, 1). μεταβάλλω (p. 937, 41). μεταίρω (l. 84). μεταλλάσσω (p. 936, 27). μέτεμι (p. 937, 18). μετέρχομαι (p. 937, 38). transitive: ἐκφέρω (p. 938, 44). μεθίστημι (p. 938, 45). μεταφέρω (p. 938, 28. 35 sq.). μετακίλζω (p. 938, 33). παρακινέω (p. 938, 35). inde a PLAVTO. [prov. meirar i. q. 'demigrare in alium locum, mutare'. W.] [dub.: AMM. 17, 13, 6 -antes (migrantes Novák, Clark; alii alia coni.). CANON. Turner II 1 p. 30, 5. falso trad.: PLAVT. Men. 822 (v. vol. V 2, 488, 5). PLIN. nat. 21, 45 (v. s. nigro).]

caput prius: verbum activum:

I **intransitive** (pass. impersonaliter: p. 935, 28. 37. 42. 936, 17. 23. al.): A proprie i. q. locum mutare, de loco aliquo in alium se conferre, proficisci, ambulare: 1 de animantibus: a generatim: unde: PLAVT. Epid. 342 ego hinc -are cesso? FEST. p. 158, 18 -are mensa. VVLG. Matth. 19, 1 -vit (μετῆγεν) a Galilaea. act. 18, 7 -ans [R.]

(μεταβάς) inde. quo: VAL. MAX. 6, 5 ext. 2 cum ... Themistocles -are Athenienses in classem coegisset (SEN. epist. 28, 5 regionum ... in quas subinde priorum taedio -as. SIL. 2, 34 in arcem. MART. 4, 62, 1 Tibur in Herculeum. IUL. VAL. 1, 44 Macedones ... in castra Persica -vere [i. penetraverunt]). SEN. epist. 19, 4 -bit ad aliud limen saluator. STAT. silv. 3, 1, 77 quo convivia -ent. PLIN. epist. 6, 28, 1 quamquam absens, totus huc -asti: tantum mihi copiarum ... nomine tuo oblatum est. unde et quo: PLAVT. Curc. 216 -are certumst iam nunc e fano foras. MART. CAP. 1, 11 inde ... ad ... scopulum. abs.: MART. 1, 108, 8 -andum (i. longe proficiscendum) est, ut mane domi te ... salutem. i. q. discedere, abire: SEN. epist. 50, 2 paedagogum suum caeca rogat, ut -et (i. secum exeat). ait domum tenebrosam esse. IUV. 6, 171 cum tota Carthagine -a! (i. facesse; cf. p. 936, 73). 6, 365^s longe -are iubetur Psyllus ab Eupholio. VLP. dig. 19, 2, 13, 7 exercitu veniente -vit conductor. SYMPH. 69 porto domum mecum semper -are parata coclea. VVLG. Is. 10, 31 -vit Medemena. i. q. spatiari, vagari, palare: LVCAN. 5, 441 orbita -antis ... Bessi. SIL. 3, 290 per arva. AMM. 22, 8, 42 (syn. palantes). part. praes. pro subst. (cf. l. 61): SEN. epist. 49, 6 securi est et ex commodo -antis.

b i. q. finibus, terris exire sedis mutandae causa (fere de populis): quo: PLAVT. Amph. 1143 ego (Iuppiter) in caelum -o (LIV. 5, 53, 4 in urbem captam. SEN. contr. exc. thema in viciniam ... -vit [contr. commigravit]. IUV. 7, 7 cum desertis Aganippes vallibus esuriens -ret in atria Clio. COD. Iust. 11, 48, 23, 1 in aliud rus. LEX Sal. 45, 1 si quis super alterum in villa -are voluerit [cf. Geffcken ad l. p. 172 sq.]). TER. Ad. 649 neque ... diu huc [com]migrarunt. BRVT. Cic. epist. 11, 1, 3 cedendum ex Italia, -andum Rhodum (item c. acc. [cf. l. 41, 54]: LIV. 5, 49, 8 prohibuit -ari Veios [5, 53, 1 ad integra omnia V. VAL. MAX. 1, 5, 1 CARM. pop. Suet. Nero 39, 2 VIR. ill. 23, 10]. 27, 3, 7 Atellanis Calatiam -are iussis. 27, 34, 4 rus. ORAT. imp. Claud. [CIL XIII 1668] 1, 15 Tarquinius Romam -vit. SVET. Iul. 79, 3. al.). [LIV.] perioch. 5 p. 11, 1 (cf. l. 28) ad Veios -andum esse (FIRM. math. 8, 8, 2 ad longinquas regiones. AMM. 17, 13, 30 ad loca -are compulimus [22, 15, 24]. 22, 8, 17 -are necessitas subegerat. al.). AMM. 17, 13, 3 si iuberentur aliorum -are (antea: ad longinqua translatis). VVLG. Am. 5, 27 trans Damascus. IORD. Get. 228 Tolosa (cf. Werner, D. Latin. d. Get. d. Iord. 80). unde: LIV. 1, 34, 5 consilium -andi ab Tarquiniis cepit. 38, 13, 5 -tum inde haud procul veteribus Celaenis. SEN. epist. 56, 15 ex hoc loco (CYPR. GALL. num. 4). PLIN. nat. 6, 59 Indi ... numquam -vere finibus suis (FLOR. epit. 2, 15, 8). IUV. 15, 151 de nemore (VVLG. Am. 7, 11, 17. al.). unde et quo: TER. Hec. 589 ex urbe tu rus habitatum -es? LIV. 1, 11, 4 Romam inde frequenter -tum est a parentibus ... raptarum. abs.: VERG. ecl. 9, 4 veteres -ate coloni! Aen. 4, 401 -antis cernas totaque ex urbe ruentis. LIV. 5, 53, 3 etiamsi tum -andum fuisset incolumi tota urbe. STAT. Theb. 11, 730 quae -anti externa patebunt moenia? silv. 4, 8, 47 ductor populi longe -antis. IUV. 3, 163 debuerant ... -asse Quirites. LACT. mort. pers. 7, 9 cum coniugibus (cf. DRAC. Or. 886). CLAVD. DON. Aen. 3, 160 p. 288, 2 (ad mutandae sedis) sibi esse -andum. FVLG. aet. mund. p. 148, 22 HIER. epist. 1, 7, 1. VVLG. Sirach 29, 25 viros ... -are fecit (ἀπαύραυνεν) repromissio. thren. 1, 3. al. CLAVD. 26, 315 -antis ... fugam ... aulae. RVT. NAM. 1, 289 -are coacti. CIL V 1623 (= CE 1350), 8 (a. 413[?]). al. de dis sedes patrias deserentibus eorumque simulacris aliorum translatis (aliter l. 21): VAL. MAX. 1, 8, 3 dea an Romam -are vellet. 7, 5, 2 matrem Idaeam e Phrygiis sedibus ad nostras aras ... -antem. STAT. Theb. 6, 112 -antibus adgemit illis dis silva. ARNOB. nat. 7, 51 p. 284, 25 provinciis ab humilioribus. AVG. civ. 3, 14 p. 115, 23, 10, 16 p. 427, 26 D. effigies deorum de loco in locum -asse referuntur. in imag.: TIB. 2, 3, 3 ipsa Venus latos iam nunc -vit in agros. AVG. quaest. hept. 3, 91 p. 311, 6 homo advena est nascendo et incola vivendo, quoniam compellitur -are moriendo. part. praes. pro subst. migrans, -antis (cf. l. 18): LIV. 1, 29, 5 cum larem ... relinquentes exirent, iam continens agmen -ium impleverat vias. 21, 30, 8 -ium modo. AVG. civ. 18, 12 p. 270, 4 D. i. q. exul: VVLG. II Esdr. 7, 6 de captivitate -ium. Ezech. 12, 4. i. q. advena (cf. HIER. in Ier. 4, 20, 2 p. 240, 1 Theodotio μέτοικον id est -em, Aquilae secunda editio 'peregrinum' interpretati sunt): LEX Sal. 45^{rubr.} de -bus.

c i. q. domicilium mutare, alio se transferre habitationis causa (de re pro persona: l. 84): quo: CIC. Verr. II 1, 64 ad Philodamum (2, 89. LIV. 39, 14, 3 -are ... iussus. PS. CYPR. singul. cler. 44 p. 219, 15 ad aliud domicilium. IVST. 18, 4, 10). CAPITOL. Aur. 5, 3 in Hadriani ... domum. de bestiis: PLIN. nat. 9, 98 -are in capaciores testas pinotheram. 11, 56 -at ... ad alios examen apium. in imag.: PLAVT. Pseud. 470 fac sis vocivas ... aedis aurium, mea ut -are dicta possint quo volo. HOR. ars 229 ne quicumque deus ... -et in obscuras humili sermone tabernas. unde: LABEO dig. 32, 30, 5 filius a matre -vit. APVL. apol. 58 domum ... qua iam Quintianus -arat. unde et quo: NEP. Att. 22, 1 ut non ex vita sed ex domo in domum videretur -are. SEN. contr. 7, 6 (21), 4 ex cella sua in dominae -bit cubiculum eqs. IUV. 11, 54 Esquilias a ... Subura. LAMPR. Comm. 16, 3. abs.: i. q. immigrare: CIC. epist. 7, 23, 4 ut -are ... festines. STAT. silv. 1, 3, 30 et Praenestinae poterant -are sorores. MART. 3, 55, 1. i. q. demigrare: CIC. Att. 14, 9, 1 non solum inquilini sed mures etiam -verunt. epist. 7, 23, 4 marito insciente -are. MART. 1, 86, 11 -andumst mihi longius. 12, 32, 10 -are clivum ... Aricinum. ALF. dig. 19, 2, 30 pr. VLP.

dig. 39, 2, 28. 33. 37. 43, 32, 1, 1 soluta pensione. 43, 32, 1, 4. DIG. 43, 32^{rubr.} de -ando. APVL. apol. 58 cur ... passus est Quintianum -are ...? CYPR. mortal. 25 p. 313, 4 AVG. serm. 311, 17, 14. al. de bestiis (cf. p. 935, 82): PLIN. nat. 10, 95. 11, 54 -turo examine apium. QVINT. decl. 388 p. 435, 28 cum progenie sua. ROMVL. fab. 12, 6 (rec. gall. et vet.) cogere illam canem -are. in imag.: SEN. epist. 70, 17 tamquam -turus habita.

d pertinet ad exitum animae e corpore: α in metempsychosi: OV. met. 15, 172 animam ... in varias doceo (Pythagoras) -are figuras. TERT. anim. 34, 4 p. 359, 15 de corporibus in corpora. LACT. inst. 3, 18, 2. 7, 12, 30. β de morientibus: ① strictius de animis: MANIL. 1, 760 animae ... huc -ant ex orbe. TERT. anim. 53, 3 p. 385, 23 -are compulsa. AVG. in euang. Ioh. 32, 3 cum -verit animus, cadaver horrescis. de larvis vagantibus: CLAVD. 3, 128 simulacra ... pallida ... -are.

② transfertur ad ipsos homines: ③ sensu mutandae sedis magis servato (cf. etiam p. 935, 60): CIC. Tusc. 1, 82 te alte spectare et velle in caelum -are. 1, 97 ut ... in alium quendam locum ex his locis morte -etur. fin. 3, 71 et manendi in vita et -andi ratio. VELL. 1, 11, 7 hoc est ... magis feliciter de vita -are quam mori (cf. CLAVD. DON. Aen. 5, 80 p. 436, 1 opp. interire moriendo. HIER. epist. 60, 13, 2 opp. emori). TERT. anim. 55, 4 p. 388, 22 in paradiso, quo ... ab inferis -verint. CLAVD. DON. Aen. 6, 490 p. 570, 22 quasi omnis illo (sc. ad inferos) Achaia -asset.

④ praevalente sensu mutandae condicionis vitae (fere in formulis): e vita sim.: CIC. rep. 6, 9 ex hac vita (6, 15 -andum est. leg. 2, 55 phil. frg. V 50 NEP. Att. 22, 1 v. p. 935, 77. AVG. enchir. 31, 119 p. 74, 10. serm. 101, 1, 1 [syn. mori]. al.). fin. 1, 62 de vita (CONC.^s I 2 p. 85, 35 [gr. I 1, 3 p. 6, 14 ἐξοδευσάντων τοῦ βίου]. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 146 [gr. μετέλλαξε τὸν βίον]. GREG. M. dial. 4, 27 p. 268, 9 M.). RVSTIC. CONC.^s I 4 p. 174, 4 a praesenti vita. e mundo sim.: HIER. hom. Orig. in Luc. 3, 96 p. 21, 29 e mundo (GREG. M. dial. 3, 38 p. 225, 12 M. cf. GREG. TVR. Franc. 3, 18 p. 119, 19 ab hoc m. [al. saepe]. INSCR. 17. BERRGK. 1929 p. 92 n. 279 de huc m.). VINDIC. epist. ad Valent. 9 violenta morte ... de hac luce -are (FAVST. REI. serm. 14 p. 277, 1. 20 p. 303, 11 CONSVLT. 6, 3 COD. Iust. 12, 20, 3, 1 GREG. M. epist. 2, 25. al. CIL V 4117 [= INSCR. christ. Diehl 2778; a. 481]. XII 1792 [= INSCR. christ. Diehl 2779; a. 516]. 2193 [= INSCR. christ. Diehl 1687; a. 527]. cf. IORD. Get. 106 a b h. l. [144 GREG. TVR. Franc. 4, 18 p. 151, 14. al. COD. Iust. 6, 51, 1, 5]. FAVST. REI. serm. 14 p. 276, 23 de saeculo hoc (INSCR. christ. Diehl 2766 [a. 493]. VEN. FORT. vita Radeg. 29, 70. al. SACR. Greg. 225, 1. cf. GREG. TVR. Franc. 1, 44 p. 29, 13 a s. [saepe]. CIL V 6738 [= INSCR. christ. Diehl 1163] e s.). a corpore: GREG. TVR. Franc. 6, 29 p. 295, 16 (al. v. Bonnet 412. cf. EVGIFF. Sev. 41, 1 e c. PASS. Thom. p. 154, 4 de c.). ad Christum sim.: PS. AMBR. epist. 2 (53), 12 ad Ch. (GREG. TVR. vit. patr. 8, 5 p. 695, 2 VEN. FORT. vita Germ. 76, 207. al. cf. CONC.^s II 3, 3 p. 41, 19 ad dominum [gr. II 1, 3 p. 33, 28 πρὸς τὸν κύριον ἀπεληλυθότας]. GREG. TVR. Mart. 1, 22 p. 600, 3 ab hoc loco ... ad d. PASS. Theclae Bb 43 p. 126, 11 [Ba requievit (ἐκοιμήθη)]. al. CIL XII 590 [= INSCR. christ. Diehl 1552]. XIV 1889 [= INSCR. christ. Diehl 3331]. CAES. AREL. reg. virg. 61 p. 20, 18 ad deum). HIER. epist. 39, 3, 3 de tenebris ... ad lucem. 39, 3, 6 ad meliora (VITA Fulg. prol. p. 7, 4). EPIST. episc. Tarrac. Epist. pontif. Thiel Hil. 14, 2 ad divina. VAL. CEM. hom. 18, 1 ad caelestis regni gloriam (cf. VEN. FORT. vita Leob. 25, 83 ad coelos). al. INSCR. christ. Diehl 973, 3 vitam -vit in illam ... quae eqs. abs.: CYPR. Fort. 13 p. 347, 10 tam feliciter -andi quanta velocitas. AVG. civ. 1, 22 p. 37, 21 D. al. CANON. Turner I 2, 1 p. 324, 16. 23 (gr. 8, 44, 1 μεταστάντων). VITAE patr. Iurens. 2, 4 p. 145, 22 GREG. TVR. Franc. 1, 30 p. 23, 19 et saepe (v. Bonnet 255). VEN. FORT. vita Germ. 42, 116 iam -tutum. GREG. M. epist. 2, 4 p. 103, 20 (-ari v. l.). CAES. AREL. reg. mon. p. 150, 7. al.

2 de rebus corporeis (de persona pro re: l. 62): LVOR. 3, 757 traiciuntur ... partes atque ordine -ant. AETNA 279 subter caelestis -asse minas. DIRAE 50 -et Neptunus in arva eqs. MANIL. 3, 79 sortes signis ... -rent. PLIN. nat. 31, 3 in caelum -are aquas. AMM. 20, 3, 10 luna ad secundum ... signum (syn. progredi, procedere, pervenire). MACR. Sat. 1, 7, 29 Delos ... per maria -bat. 7, 15, 16 sucus ... in sedem digestionis. BOETH. categ. 3 p. 274^D sanguis ex infantis vultu ad interiora -vit. VEN. FORT. carm. 6, 7, 8 -vit ... alvo praeda. de rebus extrinsecus motis (cf. p. 935, 52): PLIN. nat. 17, 66 de arboribus transplantatis (ibid. transitus, peregrinatio). 35, 50 purpuris in parietes -antibus. VAL. Fl. 8, 201 plaustris -antibus (sc. huc illuc). NEMES. ecl. 4, 71 cantavit saga, quo ... -ant sata. CLAVD. 22, 172 Orpheo -antes pectine silvas. PAP. Marini 80, 3, 14 (a. 564) lecta chartula ... in acta -vit (88 A 2, 1 [a. 572]). al. non localiter i. q. facessere (cf. p. 935, 13): CATVLL. 27, 7 hinc abite lymphae ... et ad severos -ate! i. q. extolli, in altum erigi: ENNOD. opusc. 3, 112 p. 360, 4 a fundamentis aedificia immensa -are.

B translate: 1 de hominibus (cf. et p. 934, 65; de deis: p. 937, 3. 41; de bestia: p. 937, 26): a i. q. absistere, recedere aliqua re sensu deserendi, relinquendi: officio, moribus, institutis: PLAVT. Trin. 639 neque mens officio -at (GLOSS.^L IV Ps. Plac. o 16 o. -vi: ab officio recessi). ARNOB. nat. 2, 67 p. 102, 11 a veteribus institutis in alias res novas. OPTAT. 3, 10 p. 94, 22 stetit frater sorore -ante (sc. a fide; ibid. abiit, seducti sunt). HESYCH. in lev. 5, 13 p. 840^A a luxuria. SIDON. carm. 15, 97 Socratica ... secta de naturae pondere (i. ab exploranda natura) -ans [R.]

ad mores hominum limandos transtulit usum *philosophiae*. *statu*, *natura*: APVL. Socr. 12 p. 146 a priori statu ad alium (cf. PAVL. NOL. epist. 21, 4 p. 152, 9 non ... ut a sua natura -ret in nostram *Christus*). LACT. epit. 18, 4 amputatis genitalibus a viris -ant nec ad feminas transeunt. IVVENC. 2, 651 -at ab atra morte procul (cf. *Vulg. Ioh. 5, 24*). PETR. CHRYS. serm. 2 p. 187^c a se (*i. natura meliore hominis*) -at et ab homine totus transit in bestiam (*syn. recesserat; opp. in se reversus est, redit*). 88 p. 447^B mens, quae -verat a se nimio pavoris excessu (*opp. in semet ... reversa*).

b i. q. accedere, se convertere, pervenire ad aliquid (cf. AVG. in euang. Ioh. 32, 1 qui amat, -at): *ad condiciones vitae*: IULIAN. dig. 24, 2, 6 uxores ... -are ad aliud matrimonium. *ibid.* ad alias -are nuptias (COD. Theod. 3, 8, 3 COD. Iust. 5, 3, 18. *al. cf. 5, 9, 6 pr. ad secunda ... vota [al.]*). PASS. Macc. 4, 23 ad sacrificia (cf. COD. Theod. 16, 17, 2 pr. ad paganos ritus. 16, 7, 3 pr. 16, 7, 4, 1 in profana. 16, 8, 28 si Iudaei ... ad Christianae religionis lucem ... -verint). MACR. Sat. 1, 7, 3 ad philosophiae studia. CONC. S II 3, 2 p. 179, 10 in solitariam vitam (*gr. II 1, 2 p. 157, 1 μετόντας*). COD. Iust. 1, 3, 37 ad monasteriorum cultum).

in societatem i. q. recipi: CAPITOL. Gord. 6, 4 ut in familia(m) eius soceri quasi filium -asse se crederet (cf. SERV. Aen. 11, 581 [= auct. Aen. 11, 476] *de uxore*). *i. q. adduci* (cf. *etiam l. 67*): CAES. AREL. serm. 123, 3 p. 491, 2 apud illam -et natus. *i. q. succedere*: SALV. gub. 7, 86 in quorum iura. cf. CLAUD. carm. min. 30, 14 in ... suos -are virum non abnuat *Alcestis* annos (*sc. qui Admeto obtingant; cf. etiam l. 80*).

ad affectus, mores: ARNOB. nat. 2, 5 p. 50, 23 in placidos sensus. SERV. Aen. 11, 85 ut *equus* in humanum -ret affectum. HESYCH. in lev. 14, 21 p. 958^c ad benignitatem. SIDON. epist. 9, 6, 3 ad bonos mores ab errore. COD. Iust. 5, 4, 53 ad meliorem ... sententiam. FERREOL. reg. 39 p. 974^D ad poenitentiam. *ad votum alicuius i. q. obsequi*: ENNOD. dict. 24, 7 p. 499, 27 in votum -vit adulteri *uxor*. CASSIOD. in psalm. 118, 59 ad domini mandata. *varia*: MACR. Sat. 7, 1, 11 doctiores in consensum rudis consortii ... -bunt (*i. se applicabunt*). COD. Theod. 4, 4, 7, 1 ut ... ad fideicommissum -are (*i. recurrere mutato litis nomine*) non possit (cf. *ibid.* pr. pro suo -andi desiderio). BOETH. mus. 1, 10 p. 196, 19 cur relicto aurium iudicio Pythagoras ad regularum momenta -verit. *in tractatibus*: AMM. 28, 6, 1 hinc tamquam in orbem -antes alium. PS. RVFIN. in Ioh. 1, 9 ad regnum -vit oratio. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 106 ab istis -are (*μετελθεῖν*) ad ea *eqs.* THEOD. MOPS. in Eph. 6, 1 ad alterum -at affectum.

c i. q. mutari, verti (cf. p. 938, 4): ARNOB. nat. 5, 21 p. 192, 24 in draconis ... formam -at *Iuppiter*. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 128 dii ... -antes (*μεταβαλόντας*) in effigies bestiarum. cf. PETR. CHRYS. serm. 124 p. 541^C corpore se deserente totus -vit in animam.

d i. q. degere, vitam agere: CIL VI 31934 (= INSCR. christ. Diehl 104^a), 9 scit ... maritus, rite quod aeterno -arim dedita Christo.

2 de rebus: *a i. q. abire, discedere sensu evanescendi, desinendi*: VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 cum quo *Aristide* expulso ... sanctitas -vit. 8, 7 ext. 14 -asset ... ex hominibus inertia. LACT. inst. 7, 27, 10 -ant *bona fallacia* ... et multo velocius exeunt quam intraverant. CLAUD. DON. Aen. 11, 250 p. 447, 6 quo illorum felicior fortuna -asset, unde e contrario adversa successisset. FVLG. aet. mund. p. 177, 10 severitas. AVG. fid. et symb. 9, 20 p. 26; 8 discessisse et -asse. MART. CAP. 4, 364 ab eo loco separari et -are *eqs.* COD. Theod. 8, 15, 6, 1 possessio ... ex eius iure. VEN. FORT. carm. 4, 14, 2 -ante die.

b i. q. pervenire, transferri in (ad) aliquid vel aliquem: *a generatim*: DIRAE 100 -bunt casus aliena in corpora rerum. HOR. epist. 2, 1, 187 equitis ... iam -vit ab aure voluptas omnis ... ad ... oculos (cf. AVG. epist. 147, 29 p. 303, 11). PLIN. nat. 25, 16 *medicina* tota -bat in Graeciae linguas. PANEG. 4, 28, 3 fiducia manuum *militum* ad pedes -at (cf. 2, 36, 1 in p. versa est). ARNOB. nat. 7, 8 p. 242, 28 quid (*sc. lenimenti*) ad eius (*sc. dei*) dolorem ex opere hoc (*sc. sacrificio*) -at? CLAUD. DON. Aen. 8, 195 p. 144, 18 Volcani incendia in pectus fili -verant. 9, 75 p. 196, 17 omnis in faces flamma -verat. *al. ad aliquem*: OPTAT. 2, 22 p. 59, 15 ad vos divina -vit de caelo religio. SERV. Aen. 1, 323 in se gloria ... -ans (*inde Hyg. fab. 259, ubi leg. gloriam, quod pertineret ad II B 2*). ENNOD. epist. 5, 2, 2 p. 125, 4 *eloquentia* -at ad posteror. *de potestate, munere, possessione*: SIL. 13, 266 ut Capuam Iliaci -rent regna Quirini. SYMM. epist. 34, 5 p. 307, 21 ad ... praefectum exactio (cf. 40, 1 p. 311, 29 ad sacrum auditorium. COD. Theod. 2, 12, 7 actiones). SERV. Aen. 1, 267 in ... Mezentium bella. COD. Theod. 5, 13, 4 (= COD. Iust. 11, 66, 2) ad novi domini iura (NOVELL. Theod. 5, 1. cf. COD. Theod. 13, 11, 1 in fisci i. [SIDON. carm. 16, 51]. *sim.* 11, 3, 2 ad ... dominium. NOVELL. Maior. 2, 1 in privatum ... nexum). NOVELL. Valent. 3 pr. -antibus patrimoniis ... ad personas, quae *eqs.* (cf. NOVELL. Theod. 10, 1, 2 COD. Iust. 10, 36 [35], 1, 5). *i. q. in locum alicuius rei succedere*: PLIN. paneg. 85, 1 amicitia, cuius in locum -verant assentationes. *in arte gramm.*: TER. MAVR. 1555 -ante brevi syllaba in *proximam sedem*. SERV. Aen. 4, 409 in tertiam coniugationem. MART. CAP. 3, 272 -bit acutus sonus de primis syllabis in postremas. *β specialiter -are res dicitur in id, quod ei obtingit* (cf. *etiam l. 23*): SERV. georg. 3, 307 vellus Tyrium traxit ruborem id est -vit in purpuram. PS. AVG. categ. 12 circuli iam vocabulum non tenebit et in alterius figurae nomen -bit. IULIAN. AECL. in Iob 16, 9 p. 367 in senium corporis mei forma -vit. ENNOD. opusc. 5, 14 p. 397, 11 ad sublimitatem ... materiam. dict. 2,

1 p. 430, 22 in alium statum ... fundamenta. 18, 1 p. 476, 7 in aeternitatem ... imago. cf. BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 454, 20 ex potestate in actum -vit (6, 13 p. 462, 22).

c i. q. transire, mutari, verti, fieri (cf. p. 937, 40): *in c. acc.*:

5 LVCR. 2, 775 numquam in marmoreum possunt -are colorem. DON. Ter. Phorm. 137 in tragoediam. RVF. FEST. 11 p. 12, 24 in provinciae speciem Cappadocia -vit. VEG. mulom. 2, 66, 1 ne putredo ulceris -et in cancrum. FVLG. aet. mund. p. 148, 26 virga ... in draconem commutata -vit. HIER. epist. 60, 13, 2 purpura violae in pallorem. AVG. in psalm. 62, 6^{extr.} *pueritia* in adolescentiam. serm. RevBén. 59, 1949 p. 71, 10 *cibi* -ant in sucum carnis. HIL. AREL. vita Honorat. 8 p. 1253^B virtus corporis in virtutem spiritus -at (*ibid.* transfertur, transit). PETR. CHRYS. serm. 127 p. 552^A (*syn. vertitur*). ENNOD. epist. 4, 6 p. 101, 11 otium ... in gloriam. 4, 12 p. 107, 3 cura ... in gaudium. opusc. 10, 4 p. 420, 8 (*syn. transiret*). carm. 2, 132 in thyrsus ... pilum. *al. in arte gramm.*: SERV. Aen. 5, 603 pars orationis ... in adverbium. MACR. exc. gramm. V 615, 38. 622, 1 in alterum nomen -et ex verbo. *ad*: AMM. 25, 2, 6 *lumen* in aërium solvitur corpus ad substantiam -ans, cuius *eqs.* *abs.*: LVCR. 5, 830 omnia -ant, omnia commutat natura.

20 *II transitive*: *A i. q. transgredi, non servare*: CIC. leg. 3, 11 quod quis earum rerum -assit (cf. off. 1, 31 ea -are ... et non servare). fin. 3, 67 qui id *ius* conservaret ... , qui -ret (div. 1, 8 communia i.).

B i. q. transferre, transportare: 1 *proprie*: *a aliquid*: LIV. 10, 34, 12 relicta ... , quae -tu difficilia essent (cf. vol. VI, 1089, 71). GELL. 2, 29, 16 cassita nidum -vit. AVG. civ. 1, 10 p. 19, 10 D. illuc *divitias* -verunt, quo *eqs.* (cf. serm. 60, 8, 8 *syn. transferamus*. 61, 10, 11^{extr.} 113, 5ⁱⁿ. 345, 4. *al.*). CASSIOD. Ios. antiq. 3, 6 p. 70^{med.} tabernaculum ... -tum (3, 103 μεταφερομένου) et per loca diversa devectum.

b aliquem: PS. AVG. serm. ed. Mai 10, 1 ut hominem colonum terrae -ret ad caelos. HESYCH. in lev. 22, 10 p. 1069^C inquilinus ... per singulos dies exspectat -ari (*sc. aedibus*). EXC. barb. p. 314, 2 *Astyagen* Cirus exterminans in Persida regnum -vit. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 132 populum auferens -vit (*μετόπισεν*) in Babylonem. 1, 194 (*ἀνασπρότους ... ἐποίησαν*). hist. 5, 31 p. 1008^{CD} corpus patris (*Socr. 2, 38 p. 330 sq. μεταφέρεσθαι, παρακινήσαι*). 12, 8 p. 1209^{BC} *syn.* sunt mutati (*Socr. 7, 36 p. 820^A μετηνέχθησαν*). GREG. M. epist. 5, 4 p. 284, 19 ex monasterio ... Marciam ... in monasterio alio iniuste audio fuisse -tam (*an depon.?*). EVGIPP. Sev. 31, 5 ne ... vastentur potius quam -entur. *refl.*: PAVL. STEP. reg. capp. 20 p. 951^B ut nullus se a mensa deputata -et in aliam (20 p. 954^D transire ad aliam).

2 *translate* (cf. p. 937, 65): SIL. 7, 431 num -antur Rhoeteia regna in Libyam superis? (cf. OPT. PORF. 8, 21 [*loco contextus dubii*]). EXC. barb. p. 318, 29 *principatum*. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 184 quid ab aliis ... ad statum rei publicae nostrae -vit (*ἐξενέγκοι*)? NOVELL. Iust. 22, 20, 1 licet ... legatis ... res has in alios -are (*μεταστήσαι*). *i. q. mutare, vertere*: NOVELL. Iust. 8 pr. 1 omnia ad meliora -remus.

caput alterum: deponens:

I proprie i. q. abire, semoveri: *A subi. aliquis* (cf. l. 37): CASSIOD. hist. 12, 8 p. 1210^B -atur ... Sylvanus (*Socr. 7, 37 p. 824^B μετέστη*). *i. q. mori* (cf. p. 936, 58): VITAE patr. Iurens. 2, 7 p. 147, 15 uno ... -to ad Christum (3, 10 p. 157, 37). GREG. TVR. Franc. 2, 5 p. 46, 15 -beris a corpore. 8, 39 p. 406, 9 ex hoc mundo -ti sunt (cf. Bonnet 412). *B subi. aliquid*: FVLG. aet. mund. p. 149, 5 -atur ab Hebreis nox triduo exilio religata. VEN. FORT. carm. 6, 5, 19 *turris* de proprio -ta solo (nova mersit harena).

II translate: FVLG. aet. mund. p. 129, 20 in silentii cinerem sepultae -entur ... lucernae (*i. labores*). *i. q. mutari*: FVLG. aet. mund. p. 178, 15 perdit ignis naturam in imbrem -tus.

60 *structurae*: -are iubere *sim.*: p. 935, 14. 30. 34. 50. 69. *al.* *c. supino*: p. 935, 41. *c. acc. direct.*: p. 935, 27. 79. 937, 67. *c. abl. direct.*: p. 935, 36. 936, 67. *c. abl. separ.*: p. 934, 84. 935, 39. 76. 936, 61. 63. 80. *c. praep.*: *ab*: p. 934, 84. 935, 37. 56. 75. 79. 936, 20. 28. 937, 57. *al.* *de*: p. 935, 40. 57. 936, 9. 18. 25. 32. *al.* *ex*: l. 2. p. 935, 8. 38. 41. 54. 77. 936, 11. 16. 23. 937, 48. *al.* *ad*: l. 18. p. 935, 5. 9. 28. 55. 68. 72. 936, 42. 74. *al.* *apud*: p. 937, 22. *in c. acc.*: l. 4 sqq. p. 935, 2. 21. 74. 936, 8. 15. *al.* *in c. abl.*: l. 37. p. 935, 25. *per*: p. 935, 17. 936, 65. *trans*: p. 935, 35. *cum*: p. 935, 13. 47. 936, 5. p. 937, 47. *c. adv.*: *hinc*: p. 934, 83. *inde*: p. 935, 1. 37. *huc*: p. 935, 7. 26. 936, 11. *quo*: p. 935, 6. *al.* *subter*: p. 936, 61.

deriv.: migrantia. migratio. migrator. *comp.*: a-, ad-, com-, de-, e-, im-, prae-, re-, se-, sub-, tra(ns)migro.

75 *mihi* (*mibei*), *mihimet*, *mihipe* v. s. ego (vol. V 2, 254, 35 sqq. 277, 68. 255, 17). *miliarium* v. s. miliarium (p. 946, 81). *milago* v. s. milvago. *miliarius* v. s. melarius (p. 613, 55). *R.*

milax, *smilax*, -acis f., *μίλαξ*, *σμίλαξ*. *de formis*: m-: PLIN. nat. 1, 24, 49. 16. 19. 51 (smill- cod. E). 21, 52. 24, 82. 83 bis. Diosc. 4, 64 p. 35, 14. sm-: PLIN. nat. 16, 153. 155 (*utroque loco simi- cod. E*). Diosc. 2, 132 p. 288, 8 (hism-). 4, 76 p. 44, 6 bis (ism- et sm-). 4, 137 p. 62, 19 bis. 4, 138 p. 63, 4 bis. 4, 178 (ism-). *de syn. v. l. 84. de re v. Steier, RE III A 717 sqq. (s. v. smilax)*.

1 *nomen herbarum erepentium*: *a Smilax aspera* L. (cf. Berendes, Diosk. Arzneimittell. p. 442. *syn.*: PS. Diosc. Vind. 4, 142 *σμίλ* [Brandt])

λαξ τραχεῖα... 'Ρωμαῖοι μερῖνα, οἱ δὲ βουλωνκρουμ [sc. volucrum] λεντουμ): PLIN. nat. 16, 153 similis est hederæ... quam vocant -em (seq. descriptio. item confertur cum h. [cf. et l. 11]: 24, 82 -x... quæ anthophoros cognominatur eqs. cf. 21, 52 folio coronantium -es [miliacis, malacis varr. ll.] et hederæ... optinent principatum). 16, 155 e -e fiunt codicilli (cf. vol. III 1408, 28). 24, 83 quidam duo genera -is dixere: alterum immortalitati proximum in convallibus opacis scandentem arborum eqs. (cf. l. 13). DIOSC. 4, 137 p. 62, 19 de -x. -x aspera eqs. (gr. 4, 142). huc pertinere videntur: DIOSC. 4, 64 p. 35, 14 hyoscyamus habet folia -e (malace var. l.) similia (gr. 4, 68, 1). 4, 178 p. 89, 3 ampelos melena... folia habet hedere (cf. l. 2) similia aut maxime -i similia (gr. 4, 183, 1). b Convolvulus sepium L. (cf. Berendes l. l.): PLIN. nat. 24, 83 alterum genus (cf. l. 6) culta amare eqs. DIOSC. 4, 138 p. 63, 4 de -e leni (gr. 4, 143). c Phaseolus vulgaris L. (cf. Berendes p. 231): DIOSC. 2, 132 p. 288, 8 de -x. erba est, quæ in orto nascitur eqs. (gr. 2, 146 σμίλαξ κηπαία). huc fortasse pertinet GLOSS. III 579, 52 -x i. trifolium.

2 nomen arborum: a i. q. σμίλος, Taxus baccata L. (cf. Berendes p. 414): PLIN. nat. 16, 51 hanc (sc. taxum) Sextius -em a Graecis vocari dicit. DIOSC. 4, 76 p. 44, 6 de -x. -x... Romei vero taxum vocant (gr. 4, 79). b ilicis genus: PLIN. nat. 16, 19 ilicis duo genera. ex his in Italia folio non multum ab oleis distant -es a quibusdam Graecis dictæ (cf. Theophr. hist. plant. 3, 16, 2). cf. Onom.

milba v. s. milua. mile v. s. mille. milefolium v. s. mili-Brandt.

*miles, -itis m. (pro adi.: v. p. 942, 13. 944, 35). [orig. inc.; conferunt c. gr. δ-μίλος 'caterva, turba', v. Hirt, IF 31, 1912, 12 sq. J. B. H.] de origine: PAVL. FEST. p. 122, 15 -em Aelius a mollitia κατά ἀντίφρασιν dictum putat eo quod nihil molle... gerat. VARRO ling. 5, 89 -es quod trium milium primo legio fiebat ac singulae tribus... milia -um mittebant (cf. VLP. dig. 29, 1, 1, 1 [l. 35]. ORIGO Rom. chron. I p. 144, 4 LYD. mens. 4, 72 ISID. orig. 9, 3, 32). VLP. dig. 29, 1, 1, 1 -s appellatur vel a militia (malitia Muretus), id est duritia, quam pro nobis sustinent, aut a multitudine aut a malo, quod arcere -es solent, aut a numero mille hominum. de formis: nom. sg. militis (cf. Pieske, de tit. Afr. lat. sermone, diss. Breslau 1913 p. 25): CIL VIII 7082 ille militis (centuriae) VI. abl. sg. in -i (?): PLAVT. Pseud. 616 ab illo -i (A?, militite [i. -i supra script. te] B). dat. sg. in -e: CIL V 8768 (ca. a. 400) -ete. de scriptura: mel-: LVCIL. 358 Cic. Phil. 5, 53 V. LEX Anton. de Term. (CIL I² 589) 2, 10. 11. 12 CIL VIII 14697 INSCR. Dessau 2274. mel-: CIL III 10572. 11118. mill-: PLAVT. Truc. 412 Ov. trist. 4, 2, 52 L. ARGVM. Plaut. Pseud. 1, 1 CIL XII 4361. -et-: CIL V 8768 v. l. 39. XIII 3259 -etis. nom. -is (cf. l. 53. Sommer, Handb.^{2.3} 58): [PLAVT. Mil. 104 B. 112. 249 P. Truc. 874]. COMM. instr. 2, 12, 6 TRACT. RevBén. 15 p. 486, 58 CE 2161, 3 CIL III 7921. 11424 IV 1994. 2157 V 1591. 1593 VI 2459. 32975 XIII 7234, 17 XIV 241. al. -ex (cf. PROB. inst. gramm. IV 126, 36 qua de causa -s per s et non per x litteram scribatur. app. p. 197, 28 -s, non -x. Sommer, Handb.^{2.3} 248): [PLAVT. Truc. 706 Liv. 45, 43, 8 V]. LIB. col. I grom. p. 246, 19 Ps. CYPR. laud. mart. 19 TRACT. in Luc. 1, 24 SVLP. Sev. Mart. 2, 2. 7 V. Exc. barb. chron. I p. 281, 120 CIL V 893. 900. 8280 VI 37. 2457. 2549. 2625. 2638. 3637. 32878 (v. l. 57). VIII 2894. 5229. 16551 X 536. 8119 XI 3845. al. -ix (cf. l. 43): CIL III 7465 VI 32967. 32980. 37224 XII 1112 XIII 7207. vocali syll. secundae suppressa: CIL III 7148 mils. VI 32691 milx. VII 184 militis. mh-: CIL XIII 7040. mīl-: FAST. cos. Capitol. a. u. c. 386 (CIL I² p. 20). CE 992 (saec. Iⁿ). CIL II 3850 V 4359. 5126. VI 32878 mīlex. X 3897 XI 5646 XII 1357. al. mīl-: INSCR. Mél. Dussaud I Paris 1939 p. 451 sqq. n. 14 (= INSCR. Epigraphica 2, 1940 p. 145 ad n. 630). notatur: m: CIL II 1442 IV 2145 VI 220 XI 6350. al. mī: INSCR. NSc. 1916 p. 106 n. 106. 1919 p. 223 n. 285 INSCR. RevA. V 30, 1929 p. 422 n. 211. ml: CIL VI 32050 mag. ml. VIII 4354 m. ml. 17671 mg. ml. (23230). mil: saepissime. mile: CIL XIII 6867. 6877. mls: CIL III 7453. milit: CIL II 3850 V 4359 INSCR. NSc. 1908 p. 379 INSCR. 17. BerRGK. 1929 p. 39 n. 116. p. 77 n. 232. al. de prosodia: nom. sg. (cf. Sommer, Handb.^{2.3} 276): ultima syll. producta (sc. -s pro -ess): PLAVT. Aul. 528. CIL VII 998 (= CE 263) somnio praemonitus -s hanc ponere iussit aram. -ēs inde ab ENNIO, PLAVTO, LVCIL. de genere: fem. v. p. 942, 84. 944, 33. 47. plur. comm. de mare et femina v. p. 944, 58. NOT. Tir. 45, 67 (post legionarius). 45, 68. 88. de notione (cf. l. 80. p. 943, 56): GLOSS. στρατιώτης. gr. respondet στρατιώτης (e. g. p. 943, 77. 944, 68), ἀθλητής (p. 944, 80. cf. etiam p. 945, 11). abiit in serm. graecum: INSCR. graec. Rom. Cagnat III 1258 Εὐνομος μίλης. inde ab ENNIO (p. 942, 59. 945, 26), PLAVTO. in tit. fabularum: PLAVT. -s gloriosus. POMPON. Maccus -s. NOV. -es Pometinenses. [val. mire 'sponsus', hibern. mil 'miles mercennarius'. W.] [falso trad. pro limes: Liv. 41, 14, 2 LVCAN. 1, 404. pro mille: Cic. Verr. II 5, 141. loco manco: INSCR. Ital. X 1, 64.] I proprie: A sensu strictiore i. q. στρατιώτης, vir armatus in exercitu merens (cf. COD. Iust. 4, 65, 35, 1. etiam nautae classis et vigiles -es sunt sec. VLP. dig. 37, 13, 1, 1): 1 generalia quaedam praecipue ad -em Romanum pertinentia: a de -bus sententiae: CATO agr. praef. 4 ex agricolis et viri fortissimi et -es strenuissimi gignuntur. RHET. Her. 4, 24, 37 salus antiquior est -um quam inpedimen-

torum. CIC. div. 1, 102 in dilectu consules observant, ut primus -s fiat bono nomine. CAES. Gall. 7, 52, 4 nec minus se in -e modestiam et continentiam quam virtutem atque animi magnitudinem desiderare. PROP. 4, 6, 51 frangit et attollit vires in -e causa. LIV. 2, 60, 3 laudes, quibus haud minus quam praemio gaudent -um animi. 9, 40, 4 horridum -em esse debere, non caelatum auro et argento, sed ferro et animis fretum. 9, 40, 6 virtutem esse -is decus. VAL. MAX. 2, 7 ext. 2 a -bus imperatorem potius quam hostem metui debere. CVRT. 6, 2, 15 rumor, otiosi -is vitium. MIN. FEL. 37, 2 quis non -s sub oculis imperatoris audacius periculum provocet? TERT. fug. 10, 2 pulchrior est -s in pugna pilo transmissus quam in fuga salvus. VEG. mil. 2, 23 p. 57, 5 inexercitatus -s semper est tiro.

b -um privilegia: Ivv. 16, 16 -s ne vallum litiget extra... iustissima centurionum cognitio est... de -e (cf. COD. Theod. 2, 1, 2 in criminalibus etiam causis, si -s poposcerit reum, provinciae rector inquirat). 16, 51 solis... testandi -bus ius vivo patre datur (GAIVS inst. 2, 114 -bus... quomodo velint vel quomodo possint, permittitur testamentum facere. VLP. dig. 29, 1, 1 pr. -bus liberam testamenti factionem primus... Iulius Caesar concessit. 29, 1, 19 pr. -i licet plura testamenta facere. PAVL. dig. 29, 1, 37 -s et pro parte testari potest. DIG. 29, 1^{rubr}. INST. Iust. 2, 12 pr. al. LEX Burg. Rom. 45, 3. al. cf. p. 955, 67. 958, 6. 970, 65). SCAEV. dig. 22, 5, 8 inviti testimonium dicere non coguntur. VLP. dig. 3, 3, 8, 2 veterani procuratores fieri possunt; -es autem, nec si velit adversarius, procuratores dari possunt (cf. COD. Iust. 2, 12, 7 [a. 223] neque defensionem alienam suscipere vel redimere negotia... permittitur [lex ultimum ab Iustiniano 4, 65, 35 pr. repetita]. INST. Iust. 4, 13, 11. cf. p. 970, 77). PAVL. dig. 28, 2, 26 iam sublato edicto divi Augusti, quo cautum fuerat, ne pater filium -em exheredet. 50, 5, 10, 2 angariorum praestatio et recipiendi hospitis necessitas... -i... inter cetera remissa sunt. MARCIAN. dig. 47, 22, 1 pr. neve -es collegia in castris habeant. 49, 14, 18, 6 -es propter honorem stipendiorum, quae merent, deferre prohibentur (cf. p. 960, 10). 49, 16, 9 pr. -es prohibentur praedia comparare (sc. pecunia) in his provinciis, in quibus militant (MACER dig. 49, 16, 13 pr.). MACER dig. 48, 19, 14 quaedam delicta pagano aut nullam aut leviolem poenam irrogant, -i vero graviorem. HERMOG. dig. 50, 1, 23, 1 -s ibi domicilium habere videtur, ubi meret, si nihil in patria possideat. COD. Iust. 9, 41, 8 pr. -es neque tormentis neque plebeiorum poenis in causis criminum subiungi concedimus. 12, 36, 3 manent... -es in potestate parentum, sed peculium castrense proprium habent.

c -um genera (determinantur fere adi.; substantivis: l. 69. p. 941, 4. 24 sqq. 30. 35): significantur: α a modo legendi (cf. p. 964, 20): mercennarii: CATO orig. 79 NEP. Ham. 2, 2 Timol. 1, 3 Liv. 5, 4, 8. al. IVST. 8, 1, 9. emptivi: PAVL. FEST. p. 77, 5 e. -em mercennarium. aerarii: VARRO ling. 5, 181 ab aere, quod stipendia facerent. volones: LIV. 23, 35, 7. 24, 16, 6 PAVL. FEST. p. 370, 8. voluntarii: LIV. 28, 45, 13. 31, 25, 11. 42, 34, 6. 8. al. TAC. ann. 4, 4, 2. pro -e i. evocati: SALL. hist. frg. inc. 8 SERV. Aen. 2, 157. tumultuarii: BELL. Alex. 34, 5 Liv. 1, 37, 6. 35, 23, 8 FEST. p. 355b 31 SEN. dial. 5, 2, 5 SERV. Aen. 2, 157. subitarii: Liv. 3, 4, 11. 40, 26, 6. 40, 28, 10. 41, 17, 9. subiti: LVCAN. 1, 312 TAC. hist. 4, 76, 2. β a modo militiae: legionis: VARRO ling. 9, 54 -s l. Cic. Phil. 14, 31 l. Martiae -bus. al. saepissime in titulis. cf. APVL. met. 9, 39 -s e legione. legionarii (cf. p. 945, 81): POLLIO Cic. epist. 10, 32, 5. CAES. Gall. 1, 42, 5 l. -es legionis x. al. auxiliarii: POLLIO Cic. epist. 10, 32, 5 GELL. 7, 17, 3. classici: LAMPR. Comm. 15, 6. classici: Liv. al. v. vol. III 1280, 34. 1289, 29. nautici: TAC. Agr. 25, 1. naucarii: NOT. dign. or. 40, 28. liburnarii: NOT. dign. occ. 34, 26. 27. 37. 40. 41. praesidarii: Liv. 29, 8, 7. stationarii: VLP. dig. 1, 12, 1, 12. 11, 4, 1, 2. COD. Theod. 4, 13, 3 opp. urbanis. 7, 20, 2, 2 PASS. Mar. Iac. 5 p. 51, 14. comitatenses: v. vol. III 1793, 24. limitanei: VOPISC. Prob. 14, 7 COD. Theod. 7, 4, 30. 7, 20, 4 pr. 8, 4, 17 NOVELL. Theod. 4^{rubr}. 24, 1, 4. 24, 2. 3. 4 COD. Iust. 1, 27, 2, 8. ripenses: COD. Theod. 7, 20, 4 pr. urbanici: PAVL. dig. 4, 6, 35, 4 SPART. Geta 6, 4. urbani: TAC. hist. 1, 4, 2. al. COD. Theod. 4, 13, 3 COD. Iust. 4, 61, 5, 1. castrenses: COD. Theod. 1, 14, 1 extr. castellani: COD. Theod. 7, 15, 2. praetoriani: TAC. hist. 1, 89, 2. al. SVET. Aug. 99, 2. al. LAMPR. Heliog. 16, 5 CAPITOL. Gord. 10, 5 EVTR. 8, 16. pedites: ITIN. Alex. 11 eques (et) p. -s. COD. Iust. 1, 27, 2, 5 -es sive pedestres sive equites (CIL III 10575 -s se(s)q(uiplicarius?) p. eqs). cf. ISID. orig. 9, 3, 35 equestres. γ a gradu militiae: ISID. orig. 9, 3, 53 -s... ordinarius est, qui per ordinem militat nec adhuc aliquem consecutus est gradum honoris; est enim gregarius...; extraordinarius vero, qui ob virtutem promovetur ex ordine. appellantur igitur ordinarii: gregarii: inde a CIC. v. vol. VI 2317, 30. manipulares: inde ab Ov. v. p. 315, 45. caligati: inde a SVET. Vit. 7, 3. v. vol. III 155, 83. munifici: PAVL. dig. 50, 16, 18 AMM. 16, 5, 3. cf. NOT. dign. occ. 31, 30. inferiores: AMM. 20, 5, 8. extraordinarii: honoratior: AMM. 14, 10, 7 h. -is (militiae Gel.) cura. principales: VEG. mil. 2, 7 p. 40, 17. 2, 7 p. 42, 8. immunes: INSCR. EphEpigr. IX 302. δ a genere armorum aut vestis: catafractarii: VOPISC. Aurelian. 34, 4. catafracti: VEG. mil. 3, 24 p. 117, 8. 4, 44 p. 162, 12. armigeri: NOT. dign. occ. 41, 21. balistarii: ibid. 41, 23. lanciarii: INSCR. ArchAnz. 30, 1915 [Bulhart]

p. 242, 16. ostensionales: LAMPR. Alex. 33, 3. russati: ISID. orig. 19, 22, 10. *ε a tempore militiae*: veterani: CIC. Phil. 3, 3. al. CAES. civ. 3, 4, 1. al. veteres (cf. p. 944, 55): CAES. Gall. 6, 40, 4 SALL. or. Phil. 21 LIV. 3, 69, 8. al. tirones: CIC. Phil. 11, 39 LIV. 22, 41, 5, 23, 35, 7, 23, 45, 8 SVET. Galba 6, 3. novi (cf. p. 944, 34): SALL. Iug. 87, 2 or. Pomp. 5 LIV. 21, 40, 4, 22, 12, 1, 22, 41, 1. al. *ξ a duce*: adi. a nomine proprio deducto in -ianus, -inus sim. exeunte: CIC. Verr. II 5, 72 Sertoriani. al. POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 Pompeianum. CAES. civ. 3, 110, 2 Gabinianis. al. SALL. Catil. 16, 4 Sullani. Iug. 21, 2 Iugurthini. al. NEP. Iph. 2, 4 Fabiani... Iphicratenses. al. gen. nom. proprii: QVADRIG. hist. 85 -es Metelli (CIC. Planc. 27 -s huius Q. M.). CIC. Pis. 11 Catilinae -um. BELL. Alex. 40, 4 Deiotari -um. al. pron. vel adi.: CIC. Deiot. 28 qui meus in Cilicia -s, in Graecia commilito fuit (BELL. Hist. 17, 1 ut tuus potius -s quam Cn. Pompei factus essem). Phil. 4, 3 ex paternis -bus (cf. 4, 4 sui patris -um). LIV. 24, 32, 7 regionum -um (31, 27, 7). *η a nomine populi*: CATO orig. 83 -es Romani (al. cf. CIC. prov. 5 -es populi R. capti, necati). CIC. Verr. I 13 Siculorum (cf. II 5, 99 Siculi). al. LENT. Cic. epist. 12, 15, 7 Asiaticos. Ov. epist. 13, 71 Argolico... sub -e. LIV. 8, 23, 1 Nolanorum -um. 30, 35, 9 -es Carthaginenses Afrosque...; Italicos. al. *θ alia*: accensi: VEG. mil. 2, 19 p. 53, 21 quos nunc supernumerarios dicimus. ascriptivi: VARRO ling. 7, 56 olim ascribebantur inermes armatis -bus, qui succederent, si quis eorum deperisset. defensores: VEG. mil. 3, 7 NOT. dign. occ. 41, 24. duplicarii: v. vol. V 1, 2273, 75 (cf. etiam p. 940, 70). exploratores: NOT. dign. or. 41, 34, 35, 37, 42, 29. frumentarii: v. vol. VI 1407, 55. matricarii: v. p. 474, 20. medici: CIL XIII 7943 (a. 161). cf. PAVL. dig. 4, 6, 35 pr. -um medici (MOD. dig. 4, 6, 33, 2). metoeci: LIB. col. I grom. p. 234, 19 -i metycos. 238, 7 -bus metycis. muscularii: NOT. dign. occ. 42, 16. praesentales: COD. Iust. 12, 35, 18 pr. 6. 6a. 8. praeventores: NOT. dign. or. 40, 19. rorarii: PAVL. FEST. p. 264, 8 qui levi armatura primi proelium committebant eqs. statores: CIL V 7257. stratores: AMM. 30, 5, 19. subsignani: TAC. hist. 1, 70, 3, 4, 33, 1 FRONTO p. 206, 2 N. AMM. 29, 5, 23. superventores: NOT. dign. or. 39, 21 occ. 37, 18. vindices: NOT. dign. occ. 41, 18.

d -um appellationes (cf. de -bus pro patria mortuis: CIC. Phil. 14, 33 fortissimi, dum vixistis, nunc vero etiam sanctissimi -es): PAVL. FEST. p. 366, 9 tituli -es appellantur quasi tutuli. ab imperatoribus appellantur fortissimi (COD. Theod. 7, 6, 4. 5 COD. Iust. 8, 53, 36, 1, 12, 35, 18 pr. 2, 8, 12, 37, 17 pr. 12, 39, 3, 4, 12, 50, 22 pr.) et devotissimi (COD. Theod. 7, 5, 2, 7, 8, 13, 11, 17, 3, 12, 6, 28, 16, 10, 19 pr. COD. Iust. 1, 27, 2, 4b. 12, 37, 17, 1), utraque appellatione coniuncta COD. Theod. 7, 4, 17 fortissimi ac devotissimi -es.

e commemorantur in inscriptionibus nummorum: INSCR. numm. Mattingly-Sydenham IV 2 p. 84 n. 171 (Severus Alexander) pietas -um. V 1 p. 100 n. 411 et p. 159 n. 332 (Gallienus) virtus -um (p. 271 n. 56 [Aurelianus]. al. V 2 p. 372 n. 3 et 4. p. 373 n. 10 [Laelianus]. al.). V 2 p. 28 n. 98 (Probus) salus -um.

f -um praepositi (cf. p. 951, 74. 964, 64): comes: COD. Theod. 1, 15, 7, 8, 8 c. et magistrum -um (7, 11, 1 NOVELL. Theod. 7, 4, 10). 7, 20, 13 c. et duces. 8, 7, 11 ad magistros -um et c. et duces. dux: VVLG. gen. 26, 26, 41, 12 IV reg. 25, 23 COD. Theod. 7, 20, 13 et 8, 7, 11 v. l. 52. NOVELL. Theod. 24, 3 ducis seu magistri -um. COD. Iust. 1, 27, 2, 1 duces -um. magister: v. p. 82, 36. praefectus: NOT. dign. occ. 32, 49, 35, 20, 37, 15, 41, 15. al. praepositus: NOT. dign. occ. 28, 14. primas: COD. Iust. 9, 39, 2, 1. princeps: VVLG. gen. 40, 3, 41, 10 II reg. 24, 4 IV reg. 25, 10, 20, 26 II Esdr. 2, 9 Ier. 52, 25 CASSIOD. var. 6, 25^{tit.} 7, 28^{tit.} tribunus: ELOG. Scip. CIL I² 12. al. (v. s. v. tribunus).

g de -um usu praeter bellicum: α in causis capitalibus (cf. p. 964, 51): custodiunt corpora morte multatorem: PHAEDR. app. 13, 9 PETRON. 111, 6. ITALIA Matth. 27, 65 habetis -es (νοστωδία, Vulg. custodiam). IVVENC. 4, 711. al. VVLG. Matth. 27, 54, 28, 12. custodiunt reos: CALL. dig. 48, 3, 12 pr. PAVL. sent. 5, 31, 1 MOD. dig. 48, 3, 14, 3 VVLG. act. 12, 4, 6, 18. interficiunt reos: IVVENC. 4, 643 VVLG. Matth. 27, 27 sqq. Marc. 15, 16 sqq. Ioh. 19, 2 sqq. β praeterea adhibentur in fodinis, saltibus publicis, in re frumentaria, in moneta, in portubus, apud procuratores, in tributis exigendis: v. Hirschfeld, Die Kaiserl. Verwaltungsbeamten 506 s. v. Militär; in censu: ibid. p. 57.

2 notiones: a intellegitur στρατιώτης in universum neque gradus neque modi militiae ratione habita: HOR. carm. 1, 6, 4 quam rem cumque ferox navibus aut equis -s te duce gesserit. LIV. 6, 8, 1 infer, -s, ... signum (cf. p. 942, 20). 38, 21, 13 (de velite:) hic -s ... parmam habet. 43, 12, 10 finitus ... in legiones -um numerus, peditum quina milia duceni et treceni equites. VELL. 2, 104, 3 hoc tempus me ... castrorum Ti. Caesaris -em fecit: ... missus cum eo praefectus equitum ... eius operum ... adiutor fui. OCTAVIA 848 (de praef. praet.) sic -s audisti ducem? LVCAN. 1, 202 Roma, ... adsum ... Caesar, ubique tuus ... -s. TAC. hist. 2, 88, 1 atroces inter se -um caedes, ... manente legionum auxiliorumque discordia. APVL. met. 11, 8 hic incinctus balteo -em (i. partes -is) gerebat, illum ... venabula venatorem fecerant, alius ... feminam mentiebatur. VOPISC. Tac. 4, 6 ad exemplum docendi -is frequenter equitare. IVVENC. 1, 765 de centurione Capharneo. HEGES.

5, 46, 1 p. 399, 25 Nero ... habebat -em Vespasianum, qui iam ad pacem revocaverat Gallias. al. additur substantivis (cf. p. 952, 7): Ov. am. 1, 9, 4 turpe senex -s. rem. 571 filius ... -s (LIV. 43, 13, 6. PAPIN. dig. 49, 17, 17, 1 a f. -e vel qui militavit. al. VLP. dig. 37, 15, 1 pr. PAVL. dig. 28, 2, 26, 29, 1, 30 CE 1879, 3. cf. PAPIN. dig. 49, 17, 15 pr. -i f. [VLP. dig. 25, 3, 5, 15 PAVL. dig. 5, 2, 28]). GAIUS dig. 29, 1, 17, 3 a filio familias -e (PAPIN. dig. 23, 2, 35. al. TERT. dig. 29, 1, 33 pr. al. TRYPH. dig. 28, 2, 28, 1 VLP. dig. 3, 5, 11, 1. al. PAVL. dig. 5, 3, 34 pr. al. cf. MARCIAN. dig. 29, 1, 22 -s f. f. si capite minutus fuerit vel emancipatus eqs. [COD. Iust. 4, 28, 7, 1]). TERT. dig. 29, 1, 23 pater familias -s (cf. PAVL. dig. 38, 2, 47, 4 a patre -e [COD. Iust. 6, 26, 8, 1. al.]). PAVL. dig. 29, 1, 37 a -e liberto. fere i. q. bellicosus (cf. p. 952, 47): CLAUD. 15, 96 ille diu -s populus ... nunc inhonorus egens perfert miserabile pacis supplicium. in titulis saepe nuda legione non indicata: CIL II 2835 ille -s ann. xx obiit. 3716 ille -s v. s. l. m. 4174 iaceo -s. III 645 curantibus illo -e et illo liberto. 4733 illi avo -i. al. V 6422 illi mil. leg. II Adiut. ille -s pon. cur. X 3334, 3. al. XII 4231. accuratius definitur additis vocabulis graduum honoris (cf. p. 940, 79): CIL VI 793 -es ... in his centuriones (al. v. Howald und Meyer, Die röm. Schweiz 299). 3637 -x legionis secunde ... singnifer (X 1762, 6 illi mil. sign. coh. VIII pr. INSCR. Dessau 4510^a -s signifer. cf. p. 941, 74). X 3436 -s gyber(nator). 3438 -i class(is) pr(aetoriae) Mis(enatis), librario dup(licario). 3453 naufylax. 3487 scenicus principalis. 3494 sec(utor) tr(ierarchi). XI 3531 suboptioni. XII 5878 -s leg. XXII a curis (cf. XIII 5170 -s ... curas agens vico Saloduro). XIV 3633 illi -i ... item optioni. opponitur civibus: LIV. 28, 19, 8 ne quis umquam Romanum civem -emve ... opportunum iniuriae duceret. TAC. hist. 1, 53, 3 inter paganos corruptior -s (2, 88, 1. PLIN. epist. 10, 86^b et -es et pagani. SVET. Aug. 27, 3 SCARV. dig. 35, 2, 96 CALL. dig. 48, 3, 12, 1. MACER dig. 48, 19, 14 v. p. 940, 35. TERT. coron. 111. 42 VEG. mil. 2, 23. cf. p. 956, 42. 966, 39). SVET. Aug. 44, 1 in theatro -em secrevit a populo. SPART. Pesc. 3, 5 opp. provincialis (AVG. in psalm. 90 serm. 1, 10ⁱⁿ. catech. rud. 23, 43). al.

b i. q. gregarius: c. opp.: CIL I² 585, 55 praefectus -sve. CIC. Mil. 101 vos ... appello, centuriones, vosque -es (al. v. vol. III 838, 55). Tusc. 2, 62 eosdem labores non aequae gravis esse imperatori et -i (al. v. vol. VII 1, 555, 65). ad Brut. 2, 7 (9, 6), 5 in duces vehemens ... in -es liberalis (LENT. Cic. epist. 12, 14, 2 -es d. que effugerunt. Ov. met. 13, 367 fast. 2, 199, 5, 584 LIV. 5, 38, 5. al. VELL. 2, 18, 1 consiliis dux. -s manu. CVRT. 3, 11, 7 non ducis magis quam -is munia exsequebatur. TAC. hist. 4, 66, 2 ann. 1, 41, 1 SVET. Aug. 10, 4. cf. p. 944, 21. 35. 51. 945, 32). al. LIV. 1, 57, 4 primoribus ... -bus. al. MANIL. 5, 637 rector cum -e mixtus. COD. Theod. 9, 21, 2, 3 -s aut promotus. al. sine opp.: NEP. Epam. 7, 1 erat ibi privatus numero -is. LIV. 2, 55, 4 quia, quod ordines duxisset, negaret se -em fieri debere. 22, 49, 17 quaestores, ... tribuni -um, consulares, ... senatores ... cum sua voluntate -es in legionibus facti essent.

c i. q. pedes (cf. p. 953, 73): opp. eques: PLANC. Cic. epist. 10, 23, 3 non -s ullus, non e. (sim. v. vol. V 2, 711, 6 sqq. 52). CAES. Gall. 2, 27, 2 equites ... legionariis -bus (civ. 3, 2, 2 legionariorum -um, ... equites). 6, 40, 5 calones e. que ... -um virtute servantur. al. LIV. 8, 39, 6, 32, 8, 2 -um ... equites, ... peditum, ... equites (IVST. 13, 3, 2 equites ... pedites ... equitibus ... -bus). al. EVTR. 3, 10, 4 VVLG. act. 23, 23. adde: SALL. Catil. 59, 1 remotis ... equis, quo -bus exaequato periculo animus amplior esset. LIV. 30, 9, 1 equitatu ... -um. opp. classis: Ov. met. 7, 456 quamquam -e, quamquam classe valet. cf. LIV. 21, 50, 3 ut sociis navalibus adfatim instructam classem ita inopem -e habebant Poeni (29, 3, 7 -es sociosque navalis).

d i. q. legionarius, -s Romanus: ENN. ann. 332. CAES. civ. 3, 23, 2 -bus ac sagittariis (BELL. Afr. 28, 1). HIRT. Gall. 8, 14, 3 ut discedere ... barbari -bus instantibus non possent (SALL. Iug. 101, 7 -es ... barbari). BELL. Afr. 15, 1 equites hostium pilum -is ... vitabant. LIV. 4, 58, 3, 28, 19, 16 ne ... et hostibus cresceret animus et signior -s fieret. TAC. hist. 2, 69, 1 pietatem -um conlaudavit frementibus auxiliis tantum in-punitatis ... legionariis accessisse (CAPITOL. Gord. 26, 3 vel auxiliis vel -bus). ann. 14, 37, 2. SVET. Nero 34, 1 -um et Germanorum statione. FLOR. epit. 3, 20, 8 AMM. 16, 12, 17. al. NOVELL. Valent. 9 l. 10 -um atque foederatorum (SIDON. epist. 2, 13, 5 -um, popularium, f. NOVELL. Iust. 116, 117, 11). IOH. BIOL. chron. II p. 212, 570, 2, 571, 3 -bus interfectis (cf. p. 216, 581, 1 -es Romani). ISID. Goth. 46 chron. II p. 286, 9 (Romani add. H). 49 p. 287, 13 -em (s. [i. scilicet] exercitum Romanum add. H, sim. al. codd.). adde de classicis: PAP. Britann. 229 (a. 166), 20 (-s) III (i. triere) Tigride. al. v. p. 940, 56. 941, 29 et vol. III 1289, 29 sqq.

e i. q. -s militans (cf. p. 943, 57. v. etiam p. 956, 56), opp. veteranus: VLP. dig. 3, 3, 8, 2 veterani ... -es. CHAR. dig. 50, 4, 18, 24, 29 DIG. 38, 12^{rubr.} COD. Theod. 7, 22, 6.

f de -bus non Romanis: PLAVT. Amph. 191 vi et virtute -um. Bacch. 1009 peregrini ... -is. Pseud. 51 Macedonio. Truc. 472 Babylonio. al. CAES. Gall. 7, 4, 7 Vercingetorix certum numerum -um ad se adduci iubet (cf. 7, 31, 4, 7, 38, 1, 7, 43, 1). civ. 3, 103, 4 cum -bus regis. 3, 106, 4. CATVLL. 68, 86 de Protesilao. ARTNA 51 impius ... -s (sc. Gigantes). HOR. carm. 4, 6, 5 de Achille. Ov. epist. 6, 54 (de Lemniis mulieribus) -e tam forti. met. 5, 201 -s erat Persei ... Aconteus. LIV. 21, 4, 2.

[Bulhart]

al. SEN. Phaedr. 94 *Theseus vadit... -s Pirithoi. al. de auxiliis*: CAES. Gall. 5, 1, 6 *Caesar in Illyrico civitatibus -es imperat (v. Meusel ad l.)*. TAC. hist. 1, 54, 3 *auxiliorum -s*. COD. Iust. 4, 65, 35, 1 qui sub diversis optionibus foederatorum nomine sunt decorati. cf. etiam Grosse, *Röm. Militärgeschichte* 29. 54. -s alae: CIL III 5091. 5332 PAP. RevPhil. 20, 1896, 47 (saec. IV).

g i. q. *fabricensis*: CASSIOD. var. 7, 18, 1 -bus te *armifactorem* et fabris armorum... praefecimus. 7, 19 ut et -bus praesit... et artificibus iubere possit armorum.

h *de viris extra copias legitimas in modum -um armatis*: CIC. Verr. II 4, 95 dant sese in fugam istius praeclari imperatoris nocturni -es. Vatin. 33 *Catilina ducem... se -bus tuis praebuit*. MANIL. 1, 919 restabant profugo servilia -e (sc. *gladiatoribus servisque fugitivis*) bella. LVCAN. 1, 322 ausum... perumpere -e leges... Milonem. cf. etiam p. 942, 82. 84. al.

3 *iuncturae verbales selectae*: a nom.: esse (cf. p. 944, 31): CIC. Manil. 28 Planc. 61. al. ELEG. in Maecen. 1, 53. VAL. MAX. 3, 8, 7 Cn. Pompei. VLP. dig. 5, 1, 7 si quis, posteaquam in ius vocatus est, -s... esse coeperit. 11, 7, 31 pr. in armis esse: CAES. civ. 3, 109, 3 LIV. 9, 37, 5. fieri (cf. l. 35): CIC. Phil. 7, 24. al. CIL III 1078 illi -es facti illis coss. (1172. 1173. 7754 IX 1609 XII 2602). arma capere: VARRO rust. 2, 4, 2 LIV. 5, 21, 2. al. CVRT. 8, 13, 27. al. arma expedire: LIV. 30, 32, 1. 44, 33, 4. armari: CAES. civ. 1, 28, 2 BELL. Alex. 45, 3. signa (in)ferre: CAES. Gall. 1, 39, 7 s. laturos. 2, 25, 2 inferre (LIV. 30, 18, 2. 31, 21, 14). signa deponere: LVCAN. 1, 236. merere: LVCIL. 405. 490. al. (cf. p. 803, 56).

b acc.: *imperare, dare sim.*: poscere: CIC. Verr. II 4, 21. *imperare*: v. vol. VII 1, 583, 10. *dare*: CIC. Verr. II 4, 150, 5, 51 Phil. 7, 23 LIV. 3, 22, 4. al. VELL. 2, 111, 1 EVTR. 2, 7, 1. *praestare*: EVTR. 2, 6, 1. (con)scribere sim.: legere: VARRO ling. 5, 87 POMP. Cic. Att. 8, 12^a, 3 LIV. 26, 1, 8. 35, 2, 7 syn. scribi. al. VAL. MAX. 2, 3, 1 SEN. dial. 10, 20, 4 QVINT. decl. 317 p. 247, 20 IVST. 22, 3, 1. al. scribere: CINC. Gell. 16, 4, 2. 3 SALL. Iug. 43, 2. al. LIV. 3, 30, 5. al. conscribere: v. vol. IV 374, 7. (mercede) conducere: LIV. 27, 5, 11 mercede (al. CVRT. 4, 13, 31). CVRT. 3, 1, 1. *facere* (cf. l. 20): LEX VRSON. (CIL I² 594) 62, 28 neve quis eum... -em facito. -em se dare (cf. p. 960, 27): MEN. dig. 49, 16, 2, 1. 49, 16, 4, 4. (di-) mittere sim.: dimittere: CIC. Verr. II 5, 100. al. CAES. civ. 1, 86, 2. al. LIV. 26, 28, 8. al. VELL. 1, 15, 1. al. mittere: VLP. dig. 3, 2, 2, 2 PAVL. dig. 29, 1, 38, 1. *exauctorare*: LIV. 32, 1, 5. 36, 40, 13. 40, 40, 15 SVET. Tib. 30. *alia*: centuriare: PLAVT. Curc. 585. LIV. 29, 1, 1 voluntarios -es ordinavit centuriavitque. alere: CIC. Verr. II 5, 80 BRVT. Cic. epist. 11, 10, 5. sustentare: CIC. leg. agr. 1, 21. instruere (cf. RHET. Her. 3, 10, 18 instructio -um [CIC. Caecin. 43]): LIV. 31, 26, 4. 42, 64, 4 CVRT. 4, 10, 9. (e)ducere: QVADRIG. hist. 92 exercitu instructo... -es ducere coepit (NEP. Eum. 3, 5 LIV. 29, 2, 2). LIV. 9, 43, 13 eductis in aciem -bus (27, 13, 8 QVINT. decl. 348 p. 370, 6).

c dat. (cf. p. 944, 66): CIC. Att. 5, 20, 5 -bus... praedam concessimus (sim. CAES. Gall. 7, 11, 9 donat. cf. p. 945, 66). SVET. Nero 7, 2 populo congiarium, -i donativum proposuit. [LIV.] perioch. 4 p. 9, 17 stipendium ex aerario tum primum -bus datum est (cf. Liv. 4, 59, 11 ut stipendium -s de publico acciperet).

B *sensu latiore i. q. -s non armatus (tantum 'cingulo militiae' sc. civilis insignitus) officialis factus, cohortalis, cohortalinus, apparitor, minister, στρατιώτης (l. 77 et Lyd. mag. 3, 30 p. 117, 20 W.), ταξέωτης (opp. armata militia p. 958, 30. 963, 30; -es militantes: GREG. M. epist. 7, 42 p. 490, 15. cf. etiam p. 956, 50. 60. 962, 27. 963, 59. 965, 51. 968, 59. 970, 80. de re v. Boak, RE s. v. officium)*: 1 *de officialibus publicis*:

a *strictiore sensu*: α *in universum*: LACT. mort. pers. 31, 3 officiorum omnium -es... singulis adhaerebant (in exactione maxime rei annonariae): cui prius satisfaceret, incertum, venia non habentibus nulla. MAX. TAVR. hom. 114 p. 520^a dignitatis suae -s. CASSIOD. var. praef. 5. 6, 3, 4 syn. officialis. 6, 13, 3 verba tantum diriguntur a praesulibus, a -bus autem postulatur effectus. 6, 13, 4. 7 syn. officium. 7, 22ⁱⁿ. 7, 28, 1. 8, 12, 2. 12, 1, 1 per -es suos intellegitur iudex. β *singula officia*: AMM. 26, 6, 5 Strategium... ex palatino (cf. p. 962, 50 et Boak l. c. 2054, 4) -e senatorem (GENNAD. vir. ill. 13^{extr}. cf. COD. Theod. 14, 11, 1 agentes in rebus adque palatinos aliosque -es inferioris militiae. NOVELL. Maior. 7, 14 sive praetoriani sit -s officii seu palatinus vel sacri aerarii vel privati). i. q. *officialis vicarii praesidis*: SYMM. rel. 23, 11 p. 298, 16 a -bus vicariae potestatis abducitur. consularis i. praesidis: PS. AMBR. epist. 2 (53), 7 p. 744^B Vitalis (cf. p. 956, 60) -s consularis, cum fuisset cum Paulino iudice suo Ravennam ingressus.

praefecturae: PALLAD. hist. mon. I 25 p. 310^a visio... angelorum habentium -um speciem, quae ad praefecturae officium pertineret (gr. p. 118, 2 B. στρατιωτῶν τοῦ ὑπαρχοῦ). praesidis: CIL III 14214²⁸ -s off(icii) pre(sid.) vix. ann. xxv, mil(itavit) ann. unum mes. viii. i. q. *opinator, exactor militaris annonae*: COD. Theod. 11, 1, 34. 11, 7, 16 = COD. Iust. 10, 19, 7. i. q. *saio*: CASSIOD. var. 1, 7, 2. i. q. *officialis praefecti praetorio* (cf. l. 70): CASSIOD. var. 1, 4, 8. al. (v. ind. p. 559^a). praefecti urbi: CASSIOD. var. 6, 6, 7 urbanae praefecturae -s. comitis patrimonii: CASSIOD. var. 6, 9, 6. comitis Romani: CASSIOD. var. 7, 13, 4. quaestoris: CASSIOD.

var. 8, 18, 3. praetoris populi: NOVELL. Iust. 13, 5 assistebant eis viceni -es et triceni matricarii. i. q. *ministerialis*: LEX Sal. capit. 4(6), 1 ('unfreier Ministeriale' Geffcken p. 248). huc pertinere videtur: MART. CAP. 1, 44 -es Iovis (1, 63 Ianus in limine -esque I. ante fores regias consistunt. cf. l. 41 I. scriba).

b *latiore sensu de rege extero patriciatus nomine tamquam imperatoris officiali* (cf. p. 963, 68 et Goelzer, Lat. de St. Avit 554): ALC. AVIT. epist. 46^A p. 76, 24 apud domnum meum Sigismundum, suae quidem gentis regem, sed -em vestrum (SIGISM. Alc. Avit. epist. 93 p. 100, 12 cum gentem nostram videamur regere, non aliud nos quam -es vestros credimus). SIGISM. Alc. Avit. epist. 47 p. 77, 7 praefatus -s vester.

2 *abusive etiam inferiores gradus ecclesiastici -es appellantur* (cf. p. 963, 3. 964, 17): CE 1561, 10 (a. 474) sedis apostolicae levites... clarus... per omnia -s (cf. 1374, 1 [a. 532] sedis apostolicae primaevis -s ab annis. GREG. M. epist. 1, 39^a p. 54, 1 [Petro subdiacono:] tunc vere beati Petri apostoli -s eris, si eqs.). ENNOD. epist. 1, 7, 3 p. 16, 10 ecclesiastici -is. opusc. 2, 17 p. 293, 2 Romanae ecclesiae -bus (GREG. M. epist. 1, 40 p. 55, 20 ad eandem vel aliam ecclesiam, quarum pridem -es fuerant. 3, 31 p. 189, 11 -em e. nostrae [sc. Iohannem subdiaconum Romanum]. 7, 35 p. 484, 1). GREG. M. epist. 5, 58 p. 370, 2 qui -s numquam extitit, dux religiosorum fieri non pertimescit (9, 218 p. 207, 31 inverecunde religiosi propositi ducatum arripiunt, qui nec esse adhuc -es didicerunt. sed haec fortasse potius ad l. 67 referas. cf. p. 959, 10).

II *in imag. et transl.*: A *generatim*: 1 *nude*: PLAVT. Bacch. 941 quae hic sunt scriptae litterae, hoc in equo insunt -es. Capt. 160 multigeneribus opus est tibi -bus: primumdum opus est Pistorensibus eqs. 164 iam maritumi omnes -es opus sunt tibi. QVINT. inst. 12, 1, 1 pessime mereamur de rebus humanis, si latroni comparamus haec (sc. eloquentiae) arma, non -i. TERT. apol. 2, 8 in... publicos hostes omnis homo -s est (cf. p. 943, 16). PRVD. psych. 5 quo -e pellere culpas mens armata queat. CE 1375, 8 cum tibi subiectis tu quoque -s (i. defensor, praesidium) eras. nota -s fem.: OV. epist. 11, 48 et rudis ad partus et nova (cf. p. 941, 5) -s eram. SEN. dial. 3, 9, 2 utendum illa (ira) est non ut duce, sed ut -e. -s pro adi. (cf. p. 942, 13): PRVD. apoth. 216 semifer... Scottus... cane (cf. p. 967, 64) -e peior. CE 1362 (= INSCR. christ. Diehl 1070^a), 13 -e legiferum moderatus corde tribunal (v. Diehl ad l.).

2 *gen. indicatur, cui (rei) militetur*: VAL. MAX. 8, 7 ext. 5 Carneades... sapientiae -s (sim. CASSIOD. hist. 5, 28 p. 1006^A -es veritatis. (cf. p. 958, 64). SEN. epist. 120, 12 vir ille perfectus... civem esse se universi et -em credens. COMM. instr. 2, 1, 40. FAVST. REI. grat. 1, 5 p. 20, 22 partis dexterae -s est. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 35 pro -e saeculi. DRAC. laud. dei 1, 231 sol -s et ipse dei (cf. p. 959, 53). BOETH. cons. 4 carm. 1, 12 comitetur. iter gelidi senis (Saturni) -s corusci sideris (sc. Martis). ENNOD. dict. 13, 1 p. 464, 19 litterarum -s. nota -s fem.: OV. met. 2, 415 -s erat Phoebes (utpote venatrix). TERT. resurr. 9 p. 38, 2 carnem molitionis suae (dei) reginam, ... testimonii sui -em. AMBR. virg. 1, 10, 60 virgines indefessae -es caritatis.

B *speciatim*: 1 *amatorie (ubique de amante praeter l. 53. cf. p. 958, 43. 967, 35)*: TRB. 1, 1, 75 hic ego dux (cf. p. 942, 37) -sque bonus. OV. am. 1, 2, 37 Blanditiae comites tibi (Cupidini) erunt Errorque Furorque: ... his tu -bus superas hominesque deosque. 2, 9, 3 Cupido, ... quid me, qui -s numquam tua signa reliqui, laedis? ars 1, 36 qui nova nunc primum -s in arma venis. 3, 565 ille vetus (cf. p. 941, 3) -s... sapienter amabit. Pont. 3, 3, 82 o castris -s amice meis (sc. Amoris). PETRON. 130, 5 paratus -s arma non habui. APVL. met. 9, 20 prima stipendia Veneri militabant nudi -es.

2 *de calculo in ludo latrunculorum*: OV. ars 2, 208. trist. 2, 477 discolor. LAVS Pis. 193 vitreo. 206. 207. MART. 14, 18, 2 gemmeus iste tibi -s et hostis erit.

3 *in mysteriis Mithrae i. q. tertius gradus mystarum* (cf. Dieterich, Kl. Schr. 506 sq.): TERT. praescr. 40, 4 diabolus signat illic in frontibus -es suos. coron. 15 l. 19. 24 Mithrae -s. HIER. epist. 107, 2, 2 simulacra, quibus corax... -s leo... initiantur. CIL XIII 7570^d deo in(victo) -s pius (7571).

4 *apud Christianos (usus ducitur a VVLG. II Tim. 2, 3 labora sicut bonus -s [στρατιώτης] Christi Iesu. cf. p. 955, 38. 958, 75. 962, 12. 967, 42 et A. Harnack, Mission u. Ausbreitung d. Christentums 1924, I p. 428 sqq. et Militia Christi 1905 passim)*: a *de martyribus et confessoribus*: MIN. FEL. 37, 3 dei -s nec in dolore deseritur nec morte finitur (CYPR. Fort. 13 p. 347, 13 si talem persecutio invenerit d. -em. epist. 10, 2 p. 491, 21. 37, 1 p. 576, 6. 39, 3 p. 583, 8 spiritales d. -es. al. NEMES. Cypr. epist. 77, 2 p. 834, 19 PRVD. perist. 5, 117). TERT. fug. 10, 1 bonum -em Christo imperatori suo praestat, qui tam plene ab apostolo armatus tuba persecutionis audita diem deserit persecutionis! CYPR. laps. 2 p. 237, 17 -um Christi cors (Fort. praef. 1 p. 317, 6 epist. 10, 1 p. 490, 16. 15, 1 p. 513, 10. 39, 2 p. 582, 10 inter C. -es antesignanus. al. LACT. mort. pers. 16, 9 GAVDENT. serm. 17, 19 PS. HIL. libell. 14ⁱⁿ. RVFIN. hist. 6, 1 [gr. ἀθλητῶν]. al.). epist. 28, 2 p. 547, 3 bonorum -um. 38, 1 p. 580, 9 fortissimus -s. 55, 4 p. 625, 21. 80, 2 p. 840, 19 dei et Christi -es. HYMN. Ambros. I 8, 7 caelestis aulae -es. b *de lapsis paenitentibus*: CYPR. laps. 36 p. 264, 4. 57, 5 p. 655, 10 colligere intra castra -es Christi. c *de*

[Bulhart]

monachis (cf. p. 959, 12. 967, 53): RVFIN. hist. mon. 1 p. 399C -em Christi (SVLP. Sev. Mart. 4, 3 dial. 2, 11, 2 CASSIAN. inst. 1, 11, 1. 2, 1 CASSIOD. inst. 1 praef. 3. 1, 21, 2. 1, 30, 5 CAES. AREL. reg. mon. 19). OROS. hist. 7, 33, 3 -es dei. *d de infantibus Herodianis*: PS. AVG. serm. ed. Mai 109, 3 quare neglexit *Christus* -es innocentiae suae? ... non desepxit suos -es, sed provexit. *e in universum*: TERT. coron. 11. 4 dei -s (12 l. 35 -s ac servus ... duorum, d. et Caesaris. CYPR. epist. 74, 9 p. 806, 20. RVFIN. Orig. in num. 25, 3 p. 236, 15 'vanitas', quam d. -s superare debet. al.). CYPR. Fort. praef. 2 p. 318, 2 Christi (al. COMM. instr. 2, 12^{tit}. al. HIER. epist. 52, 13, 1. RVFIN. Orig. princ. 3, 2, 5 p. 253, 1 athletis vel -bus C. Orig. in Ios. 15, 1 p. 381, 23. CE 692 [= INSCR. christ. Diehl 1041; a. 476], 2 Ticianus vates Christi doctrina peritus, emeritus -s. al.). epist. 57, 4 p. 654, 4 tam bonus -s (COMM. instr. 2, 12, 6). al. COMM. instr. 2, 11, 9 errare noli diu -s per spelaea ferarum. al. IVVENO. 2, 619. AVG. conf. 10, 31, 45 -s castrorum caelestium. LEO M. serm. 89, 2 p. 445^A ecclesiasticus. VEN. FORT. carm. 2, 9, 43 -s ad arma celer.

stilistica: 1 *sing. collect.* (cf. AVG. civ. 16, 4 p. 130, 14 D. dicitur -s et intelleguntur milia -um [sim. gen. ad litt. 5, 10 p. 154, 20]. *rarus est gen.* [cf. Löfstedt, Synt. 1² 24. Svennung, Unters. Pallad. 170]: HIRT. v. l. 39. BELL. Afr. v. p. 942, 62. ELEG. in Maecen. v. p. 946, 12. Ov. v. l. 76. LIV. v. l. 67. p. 940, 7. 946, 13. CVRT. v. p. 940, 8. TAC. v. l. 33. 49. 57. 73 sq. VOPISC. v. p. 941, 83. AMM. 14, 10, 7 [p. 940, 79]. 15, 41, 1 cum -is parte [16, 11, 44]. 19, 11, 2. 28, 2, 2. CLAUD. v. l. 78): *a generalis sive repraesentativus* (cf. Löfstedt, Synt. 1² 12): ENN. ann. 269 spernitur orator bonus, horridus -s amator. VARRO Men. 479. CAES. Gall. 7, 52, 4 v. p. 940, 2. HOR. sat. 1, 1, 5 'o fortunati mercatores!' gravis annis -s ait. 1, 1, 29 caupo, -s nautaeque (LIV. 22, 19, 10 nautarum ... -s). carm. 2, 13, 17 navita ... -s (PROP. 3, 11, 6). PROP. 2, 1, 44 navita ... arator ... -s ... pastor. 2, 25, 5. Ov. am. 1, 9, 15 vel -s vel amans. LIV. et CVRT. v. p. 940, 5. 7. 8. TAC. hist. 3, 17, 1 nullum ... constantis ducis (cf. p. 942, 37) aut fortis -is officium omisit. 3, 84, 2 proprium esse -is decus in castris. TERT. v. p. 940, 10. al. *b individualis* (usus apud LIV. TAC. AMM. frequentissimus): *a spectantur magis complures singuli* -es: VARRO ling. 5, 181 quibus attributa erat pecunia, ut -i reddant. CAES. Gall. 6, 34, 8 ut potius ... Gallorum vita quam legionarius -s periclitetur. civ. 1, 67, 3. 2, 15, 3. HIRT. Gall. 8, 37, 1 sine ullo -is vulnere. BELL. Afr. 72, 4 quo ... -s noster speciem ... bestiae (sc. *elephantorum*) cognosceret. SALL. Iug. 45, 2 ne -s gregarius ... servom ... haberet; ... ut ... -s cibum ... portaret (LIV. 3, 23, 3). al. VERG. Aen. 9, 159. al. HOR. epod. 9, 13 carm. 3, 5, 5. 26. LIV. 3, 27, 4 quibus aetas ... gravior esset, vicino -i ... cibaria coquere iussit. 3, 62, 2 ubi haec fremere -em ... sensit. 6, 3, 5 arma secum -em ferre iubet. 7, 24, 4 'quid stas, -s?' (7, 26, 7 'hunc imitare, -s!'). 7, 37, 8 ut -em in vallo vidit. 21, 60, 9 -em ... eius ... exercitus. 22, 19, 4 delecto -e. 24, 37, 4 nec ... loco suo -s abscedebat. al. PLIN. nat. 9, 15 lanceas congerente -e (in *orcam*). al. *nota gen.* (cf. *supra* l. 20): TAC. ann. 1, 26, 3 -is commoda. 14, 33, 1 infrequentia -is. *β spectatur magis certa pars exercitus*: VERG. Aen. 2, 20 cavernas ... -e complent (2, 495). LIV. 2, 47, 6 ad omnes portas -e opposito. 9, 39, 8 ab ultimis ... subsidiis cietur -s. SEN. dial. 3, 2, 3 plebem inmisso -e contrucidatam. CVRT. 5, 1, 41 mercennarius -s ad III milia ... cum trecentis octoginta equitibus. PEREGR. Aeth. 7, 4 castrum ... habens praepositum cum -e. 19, 1 et -s ibi sedet cum tribuno suo. GREG. M. epist. 2, 45 p. 145, 4 -s de Romana urbe tultus est. *nota gen.*: TAC. ann. 3, 74, 2 pars ... -is R. 15, 46, 1 praesidio -is. *γ spectatur magis totus exercitus*: QVADRIG. hist. 11 agrum Campanum, quod ... per -em licebat, exspoliabantur. ARRVNT. hist. 6 praeter -em et necessarios nautarum. CIC. epist. 2, 13, 3 cum ... -em ... conlocassem. BELL. Afr. 47, 3 ut praeter ipsum -em ... nihil in naves imponi pateretur. 70, 2 vim hostium ... per legionarium -em ... sustinebat. 71, 2 gravis armaturae -s. 80, 4 -e ab opere deducto. BELL. Alex. 4, 2 largitionem in -em auget. VERG. Aen. 3, 400 obsedit -e campos. HOR. v. p. 941, 73. TIB. 2, 5, 118 -s 'io ... triumphae' canet. LIV. 2, 25, 3 -em avidum certaminis. 2, 44, 10 Romanum -em (al.). 2, 60, 2 praeda ... -i data est (sim. *ferre* 30^{ies}). *nota gen.* [cf. l. 20]: 4, 49, 9 praedam -is fore. 9, 37, 10. 10, 17, 10. 32, 13, 6). 2, 65, 2 -s aegre teneri. 3, 28, 3 iussa -s exsequitur. 3, 42, 7 in castris -em habere. 5, 18, 10 aegre ... retentus a fuga est. 7, 26, 7 laetum -em victoria. 8, 29, 12 incruento -e suo. 9, 32, 4 ut prandeat -s. 21, 53, 9 dum tiro hostium -s esset. al. SEN. epist. 56, 9 imperatores cum male parere -em vident. de TAC. v. Gerber-Greef. IORD. Get. 143. 145. al. *nota gen.* (cf. l. 20): TAC. hist. 1, 69 -is animum. 4, 1, 3 Othoniani ... -is ... petulantia. 4, 19, 3. 4, 46, 3 ann. 11, 9, 1. *c accedunt adi. numeralia*: HOR. carm. 1, 15, 6 *Helenam* multo repetet Graecia -e. Ov. epist. 15, 366 innumeri -is (Pont. 1, 8, 18 i. -e). ANTH. 483, 5 milleno -e. 862, 3 parvo cum -e. CLAUD. 5, 299 tanto tantum -e (15, 299 tanti -is). carm. min. 25, 91 quanto ... -e. *d variis modis coniungitur c. aliis sing. aut c. plur.*: *α accedunt plur.*: BELL. Afr. 15, 1 v. p. 942, 62. 71, 2 et equites ... et legionarium -em. HOR. sat. 1, 1, 29 v. *supra* l. 28. carm. 4, 14, 10 -e ... tuo ... Genaunos ... deiecit (LIV. 2, 6, 11 Veientes vinci ab R. -e adsueti. 7, 12, 10 Galli ... R. -s). LIV. 9, 43, 16 Marcianus -s ... et hostes. 10, 40, 3 dux -um, -s ducis ardorem spectabat.

21, 50, 3 sociis navalibus ... -e (22, 11, 7 -e ac n. s. 23, 21, 2 -i ac n. s.). 23, 43, 3 -em ... hostis (28, 19, 16 hostibus ... -s). 27, 48, 10 Hispani, vetus -s (TAC. hist. 5, 1, 2 ann. 2, 45, 1. cf. LIV. 28, 2, 12 Celtiberi, novus -s [30, 8, 7]. CVRT. 6, 6, 35 duo milia et sescenti, peregrinus -s. TAC. ann. 15, 26, 1). 35, 1, 6 recenti -e adversus fessos ... concurrerat. 39, 31, 2 Hispanis ... -e R. 45, 39, 18 vetus -s adulescentibus -bus. al. *β accedunt sing.*: HOR. carm. 2, 13, 17 v. p. 945, 29. TIB. 1, 7, 4 forti -e victus Atax. PANEG. in Mess. 108 Iapydiae -s, ... Pannonius. LIV. 7, 24, 2 -em ... hostem (9, 31, 11. 10, 28, 5. 10, 44, 8. 34, 60, 3. 36, 38, 2. 39, 30, 8). 21, 59, 5 Romanus nequiquam fatigato -e ... signum receptui dedit. 36, 45, 3 cum -e ac remige. *γ sing. -s pendet a plur.*: ELEG. in Maecen. 1, 47 -is Eoi fugientis terga. LIV. 6, 7, 1 animos -is R.

2 abl. instr.: CAES. Gall. 1, 8, 1 ea legione, quam secum habebat, -busque, qui ex provincia convenerant, ... murum ... perducit. TIB. 1, 7, 4 v. l. 8. HOR. v. p. 945, 82. Ov. epist. 6, 54 CAPITOL. Gord. 26, 3 LACT. mort. pers. 29, 4 PRVD. psych. 5 (v. p. 944, 31).

comp. et deriv.: commiles. *β admilitius*. militaris, militarius. militia. militianus. milito -are. (milito -onis v. p. 971, 11).

milesion v. Onom. *milex v. s. miles* (p. 939, 47). *milia* v. s. mille. Bulhart.

miliaceus (-ius), -a, -um. *a* 1. milium. [dub.: GLOSS. III 541, 29 v. s. myrsinus.] *i. q. ex milio factus*: PAVL. FEST. p. 83, 12 puls -ia ex melle. GLOSS. L IV Ps. Plac. A 68 aceris ('an <acus> a.?' Linds.) palea -ea.

miliacus, -a, -um. *a* 1. milium. *f. pro subst. miliaca* (sc. *avis*; cf. *etiam* l. 61): CAEL. AVR. chron. 1, 1, 27 nunc turdos, nunc ficedulas sive quas -as appellant. Wuhmann.

miliare, -is n. v. p. 947, 69.

miliārensis, -e et *miliārensium* (miliārisius), -a, -um (l. 40. 45. 56).

a mille. de orig. v. l. 44. 48. abl. sing. in -e: l. 36. receptum est in serm. graec. (cf. Zilliaceus, Z. Kampf d. Weltspr. im oström. Reich, Helsingfors 1935 p. 194. Psaltes, Gramm. d. byz. Chron. p. 16. 185): l. 40. 45 sqq.

i. q. mille res habens: VOPISC. Aurelian. 49, 2 -em ... porticum in hortis Sallusti ornavit (*i. mille passuum. cf. p. 947, 31*). CIL V 898, 2 militavit in cohorte Claud. -e (*i. mille militum. cf. p. 947, 42*).

neutr. pro subst. i. q. nummus argenteus quidam, quos mille libra auri habet (cf. Marquardt, Staatsverw. II² 32. 44. 46 sq. Hultsch, Metrol. 330 sq. 341 sqq. 348. Regling, RE XV 1661): EPIPHAN.

Metrol. I 266, 21 τὸ δὲ ἀργυροῦν τοῦτό ἐστιν, δὲ οἱ Ῥωμαῖοι -ίσιον καλοῦσιν, δὲ ἐξημερεύεται στρατιωτικὸν δόμα (EPIPHAN. de mensur. 39 de argenteis, de nummis, de -bus ... argentea vero sunt, quae militarensia vocant, a militibus, quorum sunt munera, derivando. nam corrupto postea nomine -a dici coepere, quae prius militarensia vocabantur). METROL. I 307, 18. 19. 20 -ίσιον τὸ χιλιστόν τῆς τοῦ χρυσοῦ λίτρας. ibid. -ήσια bis. LYD. mens. 4, 9 Scipio δι' ἔνδειαν χρυσίου τοῖς στρατιώταις τὰ -ίσια κατασκευάσας ἐπιδέδωκεν. ibid. -ίσια ἀπὸ τῆς μιλιτίας ... ὀνομάσθησαν. δὲ δὲ Δάρδανος ... χιλίων ὀβολῶν λέγει πάλαι γενέσθαι τὸ -ίσιον καὶ ἀπὸ τῆς χιλιάδος τῶν ὀβολῶν οὕτως ὀνομασθῆναι. NOT. dign. or. 13, 30 = occ. 11, 96 scriinii a -bus (COD. Iust. 12, 23, 7, 12 a. 384 [ad militem codd.]. cf. Hultsch, Metrol. 330. Regling, RE XV 1662, 63).

in sparsionibus (cf. A. Marcicq, Byzantion 30, 1950, 317 sqq., qui suspicatur errorem vetustum pro miliaria [notione p. 948, 69 allata]): NOVELL. Iust. 105, 2, 1 p. 503, 37 hoc (sc. argentum) sinimus eos consules in processionibus spargere (in his) quae vocantur -isia (μυλλιαρησίους L, μυλιαρισ- M) et in melis et in caucis. 105, 2, 3 p. 505, 23 non ... aurum spargere aut vasa maiora sed in -sis (V, militanensis T¹, militarensis R¹) ... facere donationem (gr. ut supra). Bulhart.

miliāria, -ae f. *a* 1. milium. [port. milheira. M.-L.].

1 i. q. avicularum genus (cf. etiam l. 26): VARRO ling. 5, 76 -ae a cibo, quod ... milio fiunt pingues. rust. 3, 5, 2 -ae ac coturnices.

2 i. q. herbarum genus: PLIN. nat. 1, 22, 78. 22, 161 -a appellatur herba, quae necat milium. Wuhmann.

**miliarius* (mill-), -a, -um. *a* mille. *scribitur in codd. fere ubique per unam l; per duas editur in edd. vetustioribus, in codd. traditur*: SEN. epist. 110, 12 BQ. TERT. anim. 30, 5 p. 350, 21 A. CASSIOD. var. 6, 15, 2 COD. Iust. 1, 14, 12, 5 GREG. M. epist. 4, 30 p. 265, 20 (-I-R I). *in titulis (v. et p. 947, 8. 11)*: FAST. ann. Iul. Praen. Apr. 25 (CIL I² p. 236) mIlliarium. Amit. Iun. 24 (CIL I² p. 243). INSCR. Graec. Rom. Cagnat I 1056 (= Dessau 9370; a. II). CIL VI 1256 (= Dessau 218; a. 53). CONST. veteran. (CIL XVI) 31 int. et extr. 10 (a. 85). al. CIL VI 3720 (= Dessau 1418; c. a. 100). 31032 (aet. Trai.) mIlliar(ae). XI 5669 (aet. Trai.). INSCR. Dacia 7/8 (1937/40) p. 330 (a. 106). al. *contra scrib. in titulis per unam l (v. etiam l. 82. p. 947, 7. 67)*: INSCR. mill. Popil. (CIL I² 638) 2. INSCR. JRS 29, 1939 p. 28—31 (a. 88). CONST. veteran. (CIL XVI) 69 int. 13 cohors I Nervia ... a. CIL VI 3255 ex ala Flavia ... a (VIII) 23068 = Dessau 9012. XIV 2287, 6. al.). VIII 14683 (= Dessau 6824; a. 185). III 205 (a. 198). 5735 (a. 214). VIII 10374 (aet. Aurelian.). XII 5494 (= Dessau 806; a. 435). al. *i longa (cf. l. 70. 73)*: CIL II 2213 III 5211 (= Dessau 1362).

miliar- (cf. Svennung, Beitr. z. lat. Lautl. 13): v. p. 949, 33. *nil-*: CIL VIII 10330. *notatur*: m: CONST. veteran. (CIL XVI) 70 extr. 8 cohors (CIL III 13704 [= Dessau 9009]. 14216²⁵. 15197). CIL VI 29784 (= Dessau 6007) a miliario) xx [Bulhart]

(VIII 22370. 22628). mi: CIL VI 10048, 10 (= Dessau 5287) v. l. 36. mil: DECRET. de via Caecil. (CIL I² 808 = Dessau 5799) 3. 7. 12 CIL III 1627, 9. 14700 V 5266, 4 (= Dessau 2725). EPIST. prox. tabul. (CIL VI 10233) 10 CIL VII 635. 640. 937. 1071 VIII 10359, 13. 22427 (= Dessau 5853). 22429. 22438. 22473 sqq. XIV 2252. al. VIB. SEQ. geogr. p. 146, 3. milli (pro plur.): LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (CIL XIV 2112) 1, 30 CIL VIII 22446. miliar: CIL II 2213 III 5211–5213 (= Dessau 1362). 5331 (= Dessau 2734). milliar: CIL XI 5669 (= Dessau 2728). LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (CIL XIV 2112) 1, 26. ∞ (cf. s. v. mille): CONST. veteran. (CIL XVI) 42 int. 6. 46 int. 8. 11. 49 int. 7. 69 extr. 8. 10. 11 (int.: milliaria). al. CIL III 99 (= Dessau 2771). 839 (= Dessau 2598). 1979 (a. 170). 11918 (= Dessau 9152). al. VII 882. 954. 1003. al. VIII 21029. 21568^a. XIII 7395. al. ∞: CONST. veteran. (CIL XVI) 56 int. 6 CIL III 6374, 5 (a. 170). 14485^a VII 879 (= Dessau 2554). 1063. ∞: CIL III 14211^a. ∞: CONST. veteran. (CIL XVI) 61 int. 6. 7. 82 int. 4. 5. 6. 87 extr. 7. 96 extr. 6. 97 extr. 8. 99 extr. 9. 104 extr. 6. 9. al. ∞: ibid. 55 int. 8. 12. ∞: CIL VII 1031 (= Dessau 2557). VIII 21568^b (= Dessau 9227) eq. al. ∞... eq. ale > <. inde a CATONE p. 948, 65. in sermone gr. l. 61 sqq. 74. p. 948, 77 sq. [in codd. pro -us trad. militarius: VARRO ling. 9, 85 v. l. 25. VEG. mil. 2, 6 p. 39, 15. dub. (cf. et p. 946, 53): PLIN. epist. 7, 31, 2 alae -ae (edd. plur. post Ald., militaris vel militariae codd.). INSCR. NSc. 1890 p. 342 auxiliariorum mill. equitum.]

fere i. q. mille vel milia (millena: l. 29. cf. millenarius) in se habens: VARRO ling. 9, 85 in -ris (L. Spengel, militaris F) numeris. 9, 87 sex decuriae numerorum..., tres -ae (sc. 1.000—9.000, 10.000—90.000, 100.000—900.000), tres minores (sc. 1—9, 10—99, 100—999). rust. 2, 10, 11 greges..., quos -os faciunt quidam. 3, 1, 6 clivus (i. mille passus longus. cf. VITR. 10, 9, 8 machina indicabit -a [i. millenaria] spatia navigationis. SVET. Nero 31, 1 domus aureae fuit tanta laxitas, ut porticus triplices -as haberet [v. et p. 948, 78 et cf. p. 946, 35]). SEN. epist. 110, 12 apros (i. mille librarum. cf. PLIN. nat. 17, 93 in Africa... -as vocari multas oleas... a pondere olei, quod ferant annuo proventu). TERT. anim. 30, 5 p. 350, 21 tempore (sc. mille annorum. cf. 31, 3 p. 351, 12 aevi). CIL VI 975 reg. XIII (= Dessau 6073) vico laci -i. 10048, 10 (= Dessau 5287) bigas mi(liarias) vicit III (i. quae praemia meruerunt sesterium millenorum [cf. Friedländer, Sittengesch. IV⁹ 190]. aliter l. 18 tres agitadores -os i. qui miliens vicerunt [item l. 23. cf. et ibid. l. 11 equos centenarios... et ducenarios et Friedländer, Sittengesch. II⁹ 27. IV⁹ 186 sqq. K. Schneider, RE XV 1663]). INSCR. numm. Cohen V² p. 146 n. 25 (a. 247) -um saeculum (i. in quod annus p. u. c. millesimus incidit. cf. l. 163 n. 26). saepissime de cohorte et ala mille milites habente (cf. l. 53 et CE 427, 2 ille ego... inter mille viros fortis primusque Batavos: sc. fuerat miles cohortis Batavorum -ae. de re cf. Grosse, Röm. Militärgesch. 45. 47. v. etiam l. 23 et p. 946, 36): ala: HYG. mun. castr. 15 a. -ae vel quingenariae. 16. NOT. dign. or. 34, 36 prima. 37, 25 nona. INSCR. JRS 29, 1939 p. 28—31 (Nicopolis a. 88) I -a. CONST. veteran. (CIL XVI) 35, 9 (a. 88) I -a. CIL III 15197 (= Dessau 9140; ante a. 96) eqes alae I F(laviae) D(omitianae) Brit. m. VI 3720 (= Dessau 1418; c. a. 100) Flaviae (31032; aet. Trai. al.). III 5211 (= Dessau 1362; c. a. 150) Britannicae. al. saepe. inde nomen proprium Alamiliarensis. cohors: HYG. mun. castr. 25 c. equitatae -ae vel quingenariae. 26 c. equitata -a. VEG. mil. 2, 6 p. 39, 15 prima cohors... habet pedites mille centum quinque... et appellatur c. -a...; secunda cohors habet pedites DLV... et appellatur cohors quingentaria. p. 40, 15, 2, 12 p. 45, 18. NOT. dign. or. 37, 31 prima. CONST. veteran. (CIL XVI) 31, 10 (a. 85) I Britannica -a et I Brittonum -a. al. CIL II 2213 (s. I^{ex}) c. II Hisp. -ae equit. INSCR. Dacia 7/8 (1937/40) p. 330 (a. 106). CIL III 1979 (a. 170). 6374, 5 (a. 170). 8162 (= Dessau 2606; s. II). 8655 (= Dessau 2616; a. 170). al. saepe. vexillatio: CIL X 5829, 9 (= Dessau 2726). receptum est in serm. graec.: CIG 4488 (= Dessau 8869; a. 169) εἰλης Ἡρακλειαν(ης μελι)αρίας. 3132 σπειρα μελιαρία (INSCR. Waddington III 132). INSCR. Graec. Rom. Cagnat I 1462, 3 χῳρτης μελιαρίας (III 1168 χῳρτ. μελι.). vertitur in serm. graec.: INSCR. Dessau 8863 (aet. Trai.) σπειρης α' χειλιάδρον (8868).

neutr. pro subst. *miliārium, -ī. de scriptura et notis v. p. 946, 65 sqq. forma miliārius (sc. lapis): INSCR. mill. Popil. v. l. 82. INSCR. RevA. VI 10, 1937 p. 338 n. 45 (imp. Maximin.). ISID. orig. 15, 15, 6. cf. etiam p. 949, 46. forma miliāre (e plur. -a derivata): ITIN. Burdig. p. 564, 4 VS (-em P). AVELL. p. 55, 5 -e ed. Baronius. CAES. AREL. v. p. 949, 9. MYTHOGR. 1, 192 p. 58, 35 tertiam partem -is. PASS. Secund. Theb. 9^{extr}. Act. sanct. Aug. V 797^B. NOT. Tir. 91, 33 post leuga. de notione v. l. 80 et p. 948, 69. gr. respondet σημεῖον (p. 949, 6. 15. 17). in gr. receptum (cf. p. 948, 77: INSCR. Graec. Rom. Cagnat IV 1482^c. 1483 PAP. Lond. 1905 (s. V/VI). [not. A 2 et B 2: it. migliaio, prov. melier, hisp. mijero. not. A 2: francog. millier, port. milheiro. not. A 1: raet. (Engadin) mügler 'trabs.' W.] [in parte codd. pro -a est milia: v. p. 949, 8 sq.]

A proprie: 1 i. q. lapis, quo in viis publicis milleni passus indicantur (cf. Schneider, RE Suppl. VI 395 sqq. GLOSS. μιλιάριον): a de -is ponendis, restituendis sim. (cf. Hultsch, Metrol. 81. Daremb.-S. s. v. p. 1897): INSCR. mill. Popil. (CIL I² 638) 2 in ea via ponteis omneis, -os tabelariosque poseivi (sc. lapides [-os solum numerum milium passuum habentes, tabellarios etiam aliam inscriptionem ha-

bentes dici putat Hirschfeld, Kl. Schr. 708. aliter Schneider l. c. p. 400. 25]. CIL VIII 22619 sqq. XII 5494 INSCR. RevA. V 28, 1928 p. 370 n. 68). CIL III 205 (a. 198) vias et -a... renovaverunt (INSCR. RevA. V 32, 1930 p. 381 n. 141 vias et -a... renovavit). 5735 (a. 214) restitui iusserunt (14110, 12 VIII 1036 [= Dessau 5851]. 10374 [= Dessau 5855]. al. INSCR. NSc. 1928 p. 129 INSCR. RevA. V 30, 1929 p. 400 n. 136). VIII 10359, 13 constituit (22370. 22628 XIII 4549). 22427 (= Dessau 5853; a. 220) innovavit (22429. 22438sq. al.). CIL III 7612 -a nova et vias et pont. (cf. p. 947, 82). XIV 2252 mil. et sedilia Iunoni dat. CIL VIII 10330 -um i. b -um aureum (cf. Viedebant, RE Suppl. IV 499): PLIN. nat. 3, 66 mensura currente a -o in capite Romani fori statuto (cf. MACER dig. 50, 16, 154 mille passus non a -o urbis, sed a continentibus aedificiis numerandi sunt). Tac. hist. 1, 27, 2 ad -um aureum sub aedem Saturni pergit (SVET. Otho 6, 2 in foro sub aede Saturni ad -um a. CVRIOS. et REG. urb. p. 85, 2 N. cf. NOT. urb. Const. 5, 2. 6). c -o comparantur homines inertes: AVG. serm. 101, 6, 8 salutaris et taces. sic -o similis eris iter ostendenti. 199, 1, 2. 351, 4, 11 CAES. AREL. serm. 195, 3 p. 749, 2. inde i. q. lapis, saxum: Ps. THEOD. PRISC. add. p. 278, 14 lapillum de -o excute. d iuncturae: c. ad (cf. l. 41): DECRET. de via Caecil. (CIL I² 808 = Dessau 5799; aet. Sull.) 3. 12. CIC. Brut. 54 cum... ad tertium -um consedisset. Att. 8, 9, 2 BELL. Hisp. 32, 7 FAST. ann. Iul. Praen. Apr. 25 (CIL I² p. 236). Amit. Iun. 24 (ibid. p. 243). FEST. p. 242b 34 VAL. MAX. 1, 8, 4 PETRON. 62, 2. al. c. ab: DECRET. de via Caecil. (l. c.) 7. 12. CIC. Att. 8, 5, 1 a tertio -o. FEST. p. 250b 5 FRONTIN. aq. 3 p. 2, 12. al. CIL X 1064 (= Dessau 5382) viam a -o ad cisariis... munierunt. al. c. ultra: FEST. p. 318b 22 PAVL. dig. 27, 1, 42 LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (CIL XIV 2112) 1, 26. c. intra (cf. l. 38. 51 sq.): VELL. 2, 27, 2 tertium. FRONTIN. aq. 19 p. 12, 12. 21. VLP. dig. 1, 12, 1, 4 centesimum (coll. Mos. 14, 3, 2). frg. Vat. 147 ducentesimum (opp. ultra d. lapidem). c. circa: SVET. Nero 48, 1. c. in (cf. l. 46. 49): ITIN. Burdig. p. 585, 8 PEREGR. Aeth. 18, 2 HIER. in Ier. 1, 1, 4 tract. p. 400, 28 EPIST. Orcist. (CIL III 7000) 2, 33 CIL V 216, 6. c. inter: FRONTIN. aq. 5 p. 3, 23 i. -um septimum et octavum. EPIST. donat. Iren. (CIL VI 10247) 2 DONATIO Monim. (CIL VI 10231) 2 EPIST. prox. tabul. (CIL VI 10233) 10 i. -um I et II. cf. LEX colleg. Aesc. et Hyg. (CIL VI 10234) 4 intra -um I et II. abl. (cf. l. 43. 48. 55): FRONTIN. aq. 6 p. 5, 1 concipitur Anio vetus... vicesimo -o. 11 p. 9, 2 SPART. Did. 8, 10 PEREGR. Aeth. 10, 8. al. indicatur locus, unde -a numerantur, per ab (cf. p. 949, 23): FRONTIN. aq. 9 p. 7, 6 ad -um ab urbe duodecimum (69 p. 26, 27 <ad> sextum ab urbe -um. 72 p. 28, 2 VIB. SEQ. geogr. p. 146, 3 ad mil. XIII a Roma). PEREGR. Aeth. 7, 8 a terra Iesse -o iam sexto decimo (21, 1. 29, 3 EVTR. 1, 4. 1, 5. 2, 12, 1. al. RVF. FEST. 22 HIER. in Ion. prol. p. 1119^A AVELL. p. 619, 5. al.). PORPH. Hor. sat. 1, 5, 45 citra sextum decimum -um a Capua. EVTR. 1, 8, 1 in octavo decimo -o ab urbe (2, 8, 1 AMM. 31, 5, 9). al. per de (cf. p. 949, 33): PEREGR. Aeth. 12, 7 de Segor forsitan sexto -o ipse locus <est>. 19, 9. per hinc: PEREGR. Aeth. 20, 11 in sexto -o est hinc locus ipse. per gen. (cf. p. 949, 15 et Svennung, Unters. Pallad. 239. Oros. 9 sq.): GAIUS inst. 1, 27 intra centesimum urbis Romae -um ([COD. Theod. 2, 16, 2]. 4, 104 i. primum [INTERPR. Gai 97. 98. 104. VLP. dig. 28, 5, 4, 1 a p. -o Alexandriae]. 4, 105 extra [INTERPR. Gai 103]. PROSP. chron. I p. 414, 472 ad quartum urbis -um). COD. Iust. 1, 2, 22, 1 septimo -o huius... civitatis (1, 14, 12, 5). e num. ordinalia sine voce q. e. -um ponuntur (cf. p. 949, 35) ex. gr.: PROB. Verg. georg. 3, 146 ad sextum a primis tabernis. CASSIOD. var. 6, 4, 5. 6, 15, 2 intra quadragesimum sacratissimae urbis. cf. etiam p. 410, 76.

2 i. q. numerus mille (cf. s. v. millenarius): VICTORIN. POETOV. fabr. mund. 6 p. 6, 9 septimo -o annorum (AVG. civ. 20, 7 p. 420, 28 D. sexto a. -o). p. 6, 14 illud sabbatum est septimum -um, in quo Christus cum electis suis regnaturus est. Ps. HIER. in Luc. p. 568^B in sexto -o mundi. AVG. civ. 20, 7 p. 420, 32 D. -i... novissimam partem.

B meton.: 1 a similitudine formae cum lapide -o: a i. q. pila in mortario oleario (cf. Blümner, Technologie I² 341): CATO agr. 20, 1 columellam ferream, quae in -o stat. 22, 1. 2. 135, 6. 7. b i. q. vas aquae calefaciendae (cf. Blümner, Privataltert. 402. Marquardt-Mau 288. W. Kroll, RE Suppl. VI 431, 42. Daremb.-S. s. v. p. 1899. GLOSS. θερμηρόν. χαλκεῖον olla, aeneum -um. receptum est in serm. graec. l. 77. vertitur: ATHEN. 3, 54 p. 98^c οἱ Οὐλιπιάδων σοφισταί, οἱ καὶ τὸ μιλιάριον καλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων... ἱππολέβητα ὀνομάζοντες, πολλῶν ὀνομάτων ποιηταί): SEN. nat. 3, 24, 2 dracones et -a et conplures formas, in quibus aere tenui fistulas struimus per declive circumdatas, ut saepe eundem ignem ambiens aqua per tantum fluat spatii, quantum efficiendo calori sat est. 4, 9 minora balnearia et minora -a citius calefiunt. COLVM. 9, 14, 9 vas aeneum simile -o. ANTH. Pal. 11, 244, 1 (Nicarchi aet. Neronis?) ἡγόρασας χαλκοῦν -ον (SCHOL. ad l. p. 381^a Dübner τὸ δ' ὄνομα Ῥωμαϊκόν· ὅθεν μιλιάρια στοαὶ [cf. p. 947, 31] παρὰ Ῥωμαίους). HERO pneum. 2, 34. 35 passim (μηλ- codd. mell.). INSCR. Ost. (Epigraphica 1, 1939 p. 28) π 6 (a. 143) Ti. Claudius Threptus -um cum caldario d. d. VLP. dig. 34, 2, 19, 12 si caccabos argenteos habebat vel -um argenteum. PAVL. sent. 3, 6, 6 si enumeratur inter instrumentum balneatorium. PALLAD. 1, 39, 3 in balneo -um plumbeum, cui aerea patina subest, ... statuamus fornace subiecta eqs. 5, 7 (8), 7.

[Bulhart]

2 *i. q. mille passus: a. c. numeral. cardin.:* [dub.: VITR. 10, 9, 3 quantum diurni itineris -orum numero cursus raedae possit exire (sim. 10, 9, 4 diurni [itineris] -orum numerum. *proprie accipi potest, sed cf. 10, 9, 1* quot milia numero itineris fecerimus).] Ps. AVG. hypomn. 3, 11, 20 (ter) feci hodie . . . triginta -a (PALLAD. hist. mon. II 14 p. 368^B [I p. 277^c millia. gr. p. 59, 15 B. σημεία]). EVGIPP. Sev. 4, 7 uno a Favianis distans -o. CAES. AREL. serm. 9, 1 p. 360, 9 ab illo loco . . . usque in Aegyptum vix erant trecenta -a (milia al.). 91, 2 p. 360, 22 in trecentis -bus (-is H⁴⁰, milibus al.) non potuit mittere ad patrem suum Ioseph? ITIN. Anton. Plac. rec. A 33 p. 180, 17 -um unum. al. adde: ITALIA Matth. 5, 41 (Vitae patr. 5, 17, 15) si quis te angariaverit -o, vade cum ipso duo (μύλιον ἔν, Vulg. mille passus). GREG. TVR. Thom. p. 128, 5 mediam fere partem -i. PALLAD. hist. mon. II 10 p. 360^c per unumquodque -um (I p. 271^B p. millenos passus. gr. p. 49, 18 B. κατὰ μύλιον ἔν). *ibid.* a -o horti (I p. 271^B a mille passibus. gr. p. 49, 22 B. ὡς ἀπὸ σημείου τοῦ κηποταφίου. de gen. cf. p. 948, 50). 14 p. 368^A tenere Nilum in latum -o (I p. 277^B mille passus. gr. p. 59, 7 B. σημείον ἔν). ITIN. Anton. Plac. rec. A 3 p. 160, 13 a Ptolemaida . . . in civitatem . . . est -o (miliari R) semis per directo, littore maris milia sex (cf. 29 p. 178, 14 medium -um). 19 p. 172, 8 esse -um. al. *b. c. numeral. ordinal.:* [dub.: INSCR. Graec. Rom. Cagnat I 1056 (= Dessau 9370; a. 10/11) flumen . . . induxit a -o XXV (ἐπὶ σταδίου διακοσίους). VELL. 2, 31, 2 usque ad quinquagesimum -um a mari. 2, 106, 2 ad quadringentesimum -um a Rheno usque ad flumen Albim . . . perductus exercitus (scriptor de lapidibus more Romanorum erectis cogitavisse potest).] EPIST. Alex. p. 207, 15 (l. 265 H.) ex eo loco ad duodecimum -um (H, duodecim -orum [sc. intervallo?] cett.). p. 219, 6 (l. 440 H.) oceano, qui erat ad -um tertium et vicesimum. PEREGR. Aeth. 19, 9 ut . . . pergiraret in -o tertio totam civitatem. AMM. 21, 9, 6 Bononiam a Sirmio -o nono disparatam (24, 2, 3. cf. Ps. RVFIN. in Am. 1, 1 septimo a Bethlehem urbe -o separatus viculus). GREG. M. epist. 6, 42 p. 418, 18 -o plus minus XI° (9, 137 p. 135, 29. cf. 8, 5 p. 8, 24 ab urbe [app. p. 438, 2]). EVGIPP. Sev. 4, 4, 10, 1. INSCR. christ. Diehl 504 habiens parentes miliarium XI de (cf. p. 948, 48) vico Suriliaci. *sine voce q. e.* -um (cf. p. 948, 56): MART. CAP. 6, 644 in sexagesimo Corsicae Planasia (seq. a Surrento in octavo -o Capreae). *c. in definitionibus plerumque scriptorum artium:* BALB. grom. p. 94, 12 per passum stadium, per stadium -um. 94, 15 decempeda, actus, stadium, -um (LIB. col. I grom. p. 339, 3). 95, 9 -um habet passus mille (LIB. col. I grom. p. 245, 14 ISID. orig. 15, 6, 2). 97, 3 stadia, -a, fluminum longitudines. LIB. col. I grom. p. 373, 15 octo stadia -um reddunt eqs. GROM. p. 368, 13 -um facit, qui constat quinque milium pedibus (ISID. orig. 15, 15, 6 quinque milia pedibus). SERM. Migne 13, 641^c stadium . . . quarta pars dicitur -i. ISID. orig. 15, 16, 1 mensuras viarum nos -a dicimus.

v. Onom.

masc. pro subst. mil(i)arius, -i. i. q. χιλιαστής, sectator sectae, quae regnum mille annorum exspectat: HIER. in Is. praef. lib. 18 p. 628^c Lazarus resuscitatus . . . cum salvatore narratur iniisse convivium, non quo post resurrectionem manducemus et bibamus, ut miliarii nostri volunt. 66, 22 p. 676^A χιλιασταί . . . quos nos dicere possumus millarios (AVG. civ. 20, 7 p. 420, 10 D. istos ista credentes χιλιαστάς appellant Graeco vocabulo, quos verbum e verbo exprimentes nos possemus miliarios nuncupare). *i. q. miliarium v. p. 947, 67.*

STRABO 6, 2, 1 p. 266 ἐν δὲ τῇ χωρογραφίᾳ (Artemidori Ephesii ca. 100 a.) μείζω λέγεται τὰ διαστήματα κατὰ μέρος διηρημένα μιλιασμῶ (i. mensura, quae fit secundum milia passuum). a μιλιάζειν.

STRABO 6, 3, 10 p. 285 Πολύβιος (34, 11, 8) δ' ἀπὸ τῆς Ἰαπωνίας μεμιλιάσθαι (i. secundum milia passuum mensuratum esse) φησὶ καὶ εἶναι μιλία πεντακόσια ἐξήκοντα δύο εἰς Σήναν πόλιν.

milichius, (-a, -um), μιλίχιος. GLOSS. μιλίχιος -us (inter deos). ACT. lud. saec. Aug. (CIL VI 32323) 11 deisque millicheis frugum (primitias conferre).

**miliēns* (miliēns et miliēs) *adv. a mille. de scriptura* (cf. CAPER gramm. VII 95, 8 omnia adverbium numeri sine n scribenda sunt ut -s): *scrib. milliēns:* R. GEST. div. Aug. 6^{ies}. in codd.: CIC. rep. 3, 17. LIV. ter (miliensquater). SEN. phil. ter. TAC. semel. milies: CIL VI 967. in codd.: CIC. bis (miliens 16^{ies}). CATVLL., VELL., VAL. MAX., SEN. phil., MART. (v. et p. 950, 18) singulis locis. TAC. quater (miliens semel). SVET. 9^{ies}. GLOSS. milliēns χιλιάκις.

A numerus finitus i. q. χιλιάκις (semper in numeris singula vel plura milia centenorum milium rerum indicantibus; cf. etiam p. 950, 55): 1 in ratione nummorum: *a in ratione sestertiorum:*

α addito vocabulo vel signo sestertiorum: ① *numero plene indicato:* PLIN. nat. 12, 84 -s centena milia sestertium (i. 100.000.000). CIL VI 967 (= INSCR. Dessau 309) sestertium novies -s centena milia n(um-morum). ② *elliptice* (centena milia supplendo; cf. p. 950, 38):

③ *-s sequitur:* CIC. Q. Rosc. 50 HS -ns (div. in Caec. 19 off. 3, 93 R. GEST. div. Aug. c. 21 SEN. dial. 10, 9. nat. 1, 16, 1 sestertii [cf. l. 82] -s servum. al.). Phil. 5, 11 septiens -ns (12, 12 VELL. 2, 60, 4. cf. R. GEST. div. Aug. c. 16 sexiens -ns. *ibid.* quater -ns [SPART. Ael. 3, 3]. TAC. ann. 12, 53, 2 sestertii ter -ns possessor). *in numeris compositis:* R. GEST. div. Aug. c. 17 -ns et quingentis (*ibid.* iterum). LIV. 45, 40, 1 summam . . . auri (cf. p. 950, 23) . . . (sestertium)

-ns ducentis fuisse (FRONTIN. aq. 7 p. 5, 20 -s octingentis. VOPISC. Tac. 10, 1 bis -s o. LIV. perioch. 89 p. 93, 2). ④ *-s antecedit:* BELL. Afr. 90, 3 bis -ns sestertio (sestertium codd.) bis imposito (VAL. MAX. 3, 7, 1^d aerario . . . quod . . . bis -s sestertio uberius feci. TAC. ann. 6, 17, 3 disposito per mensas -ns sestertio. SVET. Tib. 48, 1 proposito -s sestertio). VELL. 2, 56, 2 sexiens -ns sestertium (SEN. benef. 2, 27, 1 quater -ns sestertium suum vidit [SPART. Hadr. 23, 14]. TAC. dial. 8, 2 [alterius bis], alterius ter -s sestertium. hist. 1, 20, 1 bis et viciens -ns [SVET. Cal. 37, 3 illud . . . vices ac septies -s s.]. 2, 95, 3 ann. 13, 42, 4). TAC. ann. 6, 45, 1 -ns sestertium (SVET. Vit. 15, 2). SVET. vita Crispi p. 89 possedit bis -s (mille codd.) sestertia. *in numeris compositis:* CIC. Rab. Post. 21 bis -ns HS et quadringentis. VELL. 1, 9, 6 bis -ns centiens. *β non addito vocabulo vel signo sestertiorum:*

CIC. Phil. 2, 92 ubi est septiens -ns, quod est in tabulis, quae sunt ad Opis? (8, 26, 13, 12 illud s. -ns. LIV. 38, 55, 12 bis -ns. SVET. Aug. 101, 3 quaterdecies -s. Vesp. 16, 3 quadringentis -s opus esse. SPART. Ael. 6, 3 ter -s . . . quod . . . dependimus). MART. 1, 99, 17 optamus tibi -s (12, 10, 1 -ns. PAVL. dig. 40, 7, 4, 1). *in numero composito:* R. GEST. div. Aug. c. 16 bis -ns et sescentiens (PLIN. epist. 2, 20, 13 SVET. Aug. 101, 3). *b in ratione aeris, denarium, auri* (cf. p. 949, 84): CIC. rep. 3, 17 aeris -ns. R. GEST. div. Aug. app. 1 denarium sexiens -ns. ITALIA psalm. 118, 72 (Hil. in psalm. 118 teth 9 p. 438, 18) bonum mihi lex oris tui super -s auri et argenti (ὅπερ χιλιάδας χρυσίου, Vulg. millia).

2 *in aliis rebus:* PLIN. nat. 2, 85 ad lunam viciens c milia stadiorum, inde ad solem quinquens -ns esse (cf. MART. CAP. 6, 610 illa stadia quingenta trecenti sexages complicata faciunt semel -s octingentisque centena [i. 500 × 360 = 180.000 = 1800 × 100]. 6, 672 ab Oceano ad Carthaginem Magnam undecies -s; ab ea Canopum sedecies -s octoginta octo milia [Plin. nat. 5, 39/40 [XI] . . . [XVI] · LXXXVIII]). ITALIA Dan. 7, 10 (Tert. adv. Prax. 3 p. 231, 12) -s centies centena milia adsistebant ei et -s centena milia apparebant ei (μύρια μυριάδες . . . χίλια χιλιάδες, VULG. millia millium . . . et decies -s centena millia. cf. VULG. apoc. 9, 16 numerus . . . exercitus vices -s dena millia [δισμυριάδες μυριάδων]). AVG. civ. 12, 13 p. 529, 25 D. sexaginta milia sive sescenta aut sexagens sive sescentiens aut sescentiens -ns . . . annorum (p. 530, 27 post annorum sescentiens -ns [post 60.000, 600.000, 6.000.000, 60.000.000 exspectes 600.000.000 i. sexies -s; sescentiens -ns sunt 60.000.000.000]).

B numerus infinitus (cf. Schmalz-Hofmann⁵ 492): *c. verb.:* *i. q. saepissime:* PLAVT. Pseud. 1057 ego periurare me mavellem -ns, quam eqs. TER. Andr. 946 ex ipsa -ns audi vi (Phorm. 487. Eun. 422 plus [cf. l. 49] -ns. CIC. Verr. II 3, 130). CIC. Rab. perd. 15 moreretur prius . . . -ns . . . quam eqs. (Att. 7, 11, 1 potius m. -ns quam semel . . . cogitare. 14, 9, 2, 14, 22, 2 LIV. 4, 2, 8. cf. CIC. Phil. 2, 112 -ns perire est melius quam eqs. [MACR. Sat. 4, 6, 15 in exemplis fig. hyperboles]. off. 1, 113 oppetere mortem . . . maluisset). Sest. 123 Mil. 54 rep. 3, 17 Att. 1, 16, 4, 2, 19, 3 CATVLL. 35, 8 LIV. 5, 4, 13. al. SEN. dial. 10, 14, 4 epist. 95, 73, 114, 6. al. nota (cf. l. 43): QVEROL. p. 11, 6 quanto amplius quam -s perieraveris. PAVL. NOL. epist. 29, 9 p. 258, 22 saepe -s. *c. comp.* (cf. l. 46): ARNOB. nat. 5, 40 p. 209, 28 -s optatius fuit. *c. adv. num.:* AVG. c. Petil. 3, 11, 12 p. 173, 26 si -ns (Petschenig, similans codd.) tantum talia . . . dicat. *singulariter in genere quodam attractionis* (cf. Löfstedt, Synt. II 116): NOVELL. Iust. (gr. ubique μυρίους) 14 praef. p. 106, 29 decies -s modos. 39, 2 pr. p. 257, 15 decies -s aliis . . . castigationibus. 69 praef. p. 350, 3 decies -s exempla.

milifolium (millefolium), -i n. et mil(l)efolia, -ae f. [a gr. μυριόφυλλον, cf. Stolz-Leumann⁵ 251; vix recte a μυλόφυλλον derivat Keller, Lat. Volksetym. 59. cf. milipeda, centiceps, al. c. centi-composita. J.B.H.] *de scriptura:* PLIN. nat. codd. variant 24, 152. 176. praevallet forma mili-: 1, 24, 95 p. 79, 34. 1, 25, 19 p. 82, 36 (milli- v. l.). mille-: 25, 42 (cf. l. 66). 26, 78. codd. scriptorum inferioris aetatis inde a PLIN. med. habent omnes mille- (29 locis), nisi quod mile- traditur MARCELL. med. 7^{ies} (mille- 8^{ies}) et in GLOSS. milfolium atque milfolius. forma mil(l)efolia, -ae f. (v. etiam p. 951, 14): PLIN. nat. 25, 42 NE mille- (Ps. Diosc. Vind. 3, 138, 4, 114 [codd. plur.]). MISC. Tir. p. 55, 22 v. l. 84. ORIBAS. eup. l. 82). MARCELL. med. 12, 22 herbae milefoliae (26, 27). legitur post PLIN. nat. inde a PLIN. med. vox dactylis non apta vocatur a Ser. Samm. 694 herba . . . foliis de mille vocata. 873 herba . . . quae nomen foliis de mille recepit. [it. millefoglio, francog. vet. milfueil, val. mifou, prov. vet. milfolh. W.]

nomen herbarum (cf. Berendes, Diosk. Arzneimittell. 430): *syn.* (v. et GLOSS.): PLIN. nat. 1, 24, 95 p. 79, 34 -o sive myriophyllo (24, 152 myriophyllon, quod nostri -um vocant, . . . plurimis foliis, unde et nomen accepit [cf. l. 70]; . . . Etruria hoc nomine appellat herbam in pratis. Ps. APVL. herb. 89 l. 12 [Ps. Diosc. herb. fem. 37 (36) l. 3] a Graecis dicitur miriofillon, . . . Itali -um, alii militaris, alii Achillion, alii supercilium Veneris, alii cereum silvaticum. Ps. Diosc. Vind. 4, 114 p. 265, 14 μυριόφυλλον, οἱ δὲ μυλόφυλλον, . . . οἱ δὲ Ἀχιλλεῖος, Ῥωμαῖοι μιλλεφόλιον, οἱ δὲ σουπερκίλιον βένερις. ORIBAS. eup. 2, 1 S 20 [Aa] -a). 1, 25, 19 p. 82, 36 Achillea sideritis sive panaces Heraclium, quae -um aut scopa regia (25, 42. MISC. Tir. p. 55, 22 eraclea et sideritis, hoc est -a. Ps. Diosc. Vind. 4, 36 p. 195, 16 Ἀχιλλεῖος . . . [Bulhart])

Ῥωμαῖοι σουπερκίλιον βένεσις, . . . οἱ δὲ μιλιτάρει, οἱ δὲ μιλλεφόλιον. 4, 114 v. p. 950, 80). MARCELL. med. 1, 28 -um, quod Graeci polygonon appellant. Ps. DIOSC. Vind. 3, 138 p. 147, 17 ἀμάρακον . . . Ῥωμαῖοι σῶλις ὀκουλόν, οἱ δὲ μιλλεφόλιον. *describitur:* PLIN. nat. 24, 152, 25, 42. *adhibetur in variis vitiis corporis pro medicamento:* PLIN. nat. 24, 152 ad vulnera (25, 42. Ps. THEOD. PRISC. p. 301, 23 ad plagam. p. 302, 23). 24, 176 lappa cum plantagine et -o . . . carcinomata sanat. 26, 78 ad calculos Vettonicam et verbenacam et -um . . . bibere. PLIN. med. 1, 13 p. 27, 11 in dolore dentium manditur. 1, 24 p. 38, 1 sanguinem reicientibus. 2, 17 p. 60, 18 adversus urinae difficultatem. *de* MARCELL. med. v. ind. p. 333. Ps. APVL. herb. 89. *additur herba (v. et p. 950, 68):* MARCELL. med. 8, 64 -um herbam (Ps. APVL. herb. 89 l. 8 h. -um). Ps. APVL. herb. 89 l. 1 herba -um (l. 5). l. 3 herbae -um (l. 10). Ps. THEOD. PRISC. add. p. 271, 2 sucus herbae -ae (r, sucus -i b). cf. MARCELL. med. 29, 42 herba, quae -um appellatur.

millimindrum, -i n. [*orig. dub.; v. Sofer, Etym. d. Isid. 146 sqq. J.B.H.*] [*hisp. milmandro, port. meimandro, ræt. (Badia) milándor. W.*] *nomen herbae, q. e. 'Hyoscyamus niger L., H. albus L.'*: ISID. orig. 17, 9, 41 hanc (*hyoscyamum*) vulgus -um dicit, propter quod alienationem mentis inducit. GLOSS. insana. symphoniaca (cf. vol. VI 3145, 81) . . . quod est millimindri.

milinae, -arum f. a milium. *vitium cutis:* GREG. TVR. Franc. 6, 14 p. 284, 15 fuerunt valitudinis variae, -ae (D1, malignae B1, maligni B2, malitiae A1) cum pusulis et vissicis (cf. Bonnet, Lat. de Grég. 1966).

CHAR. gramm. p. 465, 17 B. **millinetor** μικρολογῶ μειλίσσομαι -tus sum. DOSITH. gramm. VII 431, 20 **milingior** μικρολογῶ (GLOSS. III 485, 57). *utrumque orig. inc.*

milinoporphyris v. p. 617, 15.

μίλιον v. s. v. mille.

millipeda (mille-, milli-), -ae f. a mille et pes. *de scriptura:* mili-: PLIN. nat. 1, 29 p. 98, 20 F^a. 29, 136. 30, 35. 40 Vd. 30, 86 d. PLIN. med. 1, 17. 3, 6. milli-: PLIN. nat. 1, 29 R^a T. 1, 30 p. 101, 35. 30, 40 Er. 30, 86 E. mille-: PLIN. med. 3, 6 l. v. HIER. adv. Rufin. 3, 28 p. 478^c adv. Iovin. 2, 7 p. 401, 16 B. mile-: PLIN. med. 3, 6 l. v. plur. -pedes: PLIN. nat. 30, 40 VGR. 30, 86 VRE. PLIN. med. 1, 17 d. 3, 6 d. sing. -pedia: PLIN. nat. 30, 68 HIER. adv. Iovin. 2, 7 p. 401, 16 B. Ps. THEOD. PRISC. add. p. 291, 7 b. 351, 3.

nomen vermis: syn.: PLIN. nat. 1, 29 p. 98, 20 scolopendra sive multipeda sive -a sive centipeda sive onisco sive iulo (1, 30 p. 101, 35. 29, 136. 30, 68 -am oniscon bibisse). *describitur:* PLIN. nat. 29, 136 animal est e vermibus terrae, pilosum, multis pedibus arcuatim repens tactuque contrahens se. *adhibetur in variis vitiis corporis pro medicamento:* PLIN. nat. 29, 136 in aurium dolore. 30, 35 in angina (PLIN. med. 1, 17 p. 31, 20). 30, 40 in strumis (PLIN. med. 3, 6 p. 81, 16). 30, 68. Ps. THEOD. PRISC. add. p. 291, 7. 351, 3 (*superstitiose*).

millis v. p. 939, 43. [**milis spermon** v. vol. VI 1997, 29.]

VIRG. gramm. epit. 15 p. 90, 19 decima *latinitas militāna*, hoc est multimoda, cum pro uno fono usitato multa ponuntur ut pro 'cursu' 'gammon, eqs.'. Bulhart.

militārēse, -is n. a militaris. *vocabulum nummi fictum ut videtur:* EPIPHAN. de mensur. 39 v. p. 946, 43 (gr. I 266, 22. 269, 17).

militāris, -e. a miles. *de orig.:* GRAMM. suppl. 67, 33 miles -is. *de formis:* nom. sg. masc. in -e (cf. Sommer, Handb. 2-3 305. 369): CIL I² 48 et 49 tribunos -e. abl. sg. in -e: LAMPR. Alex. 23, 8 P¹. VOPISC. Tac. 14, 3 in [te] re -e (P, -i Σ, Hohl, inter -es Salm.).

comp.: magis -is: SEN. epist. 51, 11. -ior: TERT. apol. 11, 16. *notatur:* mil: CIL III 3460. 3463. VIII 24064 (? v. adn.). XI 6163 XIII 5234^a XIV 2840. milit: CIL XIII 7556 INSCR. NSc. 1928 p. 381 n. 4. al. NOT. Tir. 45, 90 post militia. *de notione:*

GLOSS. στρατιωτικός. gr. respondet στρατιωτικός (R. GEST. div. Aug. c. 17. 29 et p. 954, 49. 955, 42. 956, 67), στρατός (p. 952, 72), στρατηγός (p. 952, 61). *leg. inde ab INSCR. vetust. (l. 74) et PLAVTO, CATONE. vocem dactylis non aptam e poetis habent PLAVT. (7ies), HOR. (ter), SEN. (bis), AVSON. (v. p. 954, 68). in serm. gr. recepta est (cf. etiam l. 1. p. 956, 66) in titulo librorum ICTORUM CALL., MACRI, TARR. PAT. -ion βιβλία. [locis contextus dub.: VAL. MAX. 2, 3, 1 FRONTO p. 205, 20 N. e. con. falsa: FRONTO p. 229, 5 N. (Orelli).]*

I adi. i. q. ad milites (sive unum sive plures) vel ad militiam pertinens (cf. Leumann, Adj. auf -lis 27. fere pro gen. poss. vel subi.; pro gen. defin. p. 952, 20; pro gen. obi. p. 955, 43; cf. etiam p. 955, 31. 47): A pertinet ad **militiam armatam** (cf. p. 939, 79. 957, 57. 966, 15. opp. res maritima p. 953, 73): 1 de hominibus (de hominum coetibus p. 952, 20. de animo p. 952, 66. de re pro homine p. 952, 69): a de ducibus vel magistratibus rei -is: CIL I² 48 M. Fourio C. f. tribunos (milita)re (cf. l. 53) de praidad Fortune dedet (49 FAST. cos. feriar. lat. a. 357. 359. 360 [CIL I² p. 57]. GRACCH. or. frg. Char. gramm. p. 270, 15 B. CINC. frg. Gell. 16, 4, 2 CIC. inv. 1, 87. Verr. I 30 [ad l.: Ps. ASCON. Verr. p. 216, 25 t. -ium duo genera eqs.]. al. collocatur -is t.: EVTR. 8, 18, 2 AMM. 25, 8, 8). COD. Iust. 7, 48, 2 (imp. Gord.) -is iudex (LACT. mort. pers. 22, 5. AMM. 16, 8, 13 opp. ordinarios. COD. Theod. 7, 20, 13^{extr}. EPIST. pontif. 358 Migne 20, 789^D opp. civilem [COD. Iust. 1, 27, 1, 19 NOVELL. Iust. 123, 8]). AMBR. c. Aux. 29 p. 1016^B comiti -i (COD. Iust. 1, 47, 1. 1, 51, 6). COD. Theod. 11, 18, 1 l. 13 praepositos -es. al.

b de filiis militum: PLAVT. Truc. 908 -es pueri.

c de iis, qui munere militis funguntur vel functi sunt (cf. p. 956, 36): α in univsum: PLAVT. Pseud. 928 in timorem dabo -em Harpagem caculam advenam (de eodem: ARGVM. Plaut. Pseud. 2, 9 missus . . . a milite venit calator -is. cf. PLAVT. Trin. 721 video caculam -em me futurum). VARRO rust. 2, 7, 1 ille vir fortissimus, etiam patre -i (QVINT. decl. 352 p. 382, 25 natum . . . p. -i. cf. p. 956, 52 et FIRM. math. 6, 32, 13 facit patrem erectum -em severum, quem semper arma ferrumque delectent . . . aut ducem reddit. sim.: COD. Theod. 12, 1, 64 -i avo. 12, 1, 83 -is prosapiae). SALL. Catil. 59, 6 homo (cf. l. 50) -is (i. emeritus? cf. p. 956, 57), quod amplius annos triginta . . . in exercitu fuerat, plerosque . . . noverat (cf. LIV. 42, 33, 3 -es h. et stipendia iusta et corpora . . . confecta habere. aliter: LIV. 2, 56, 8 in -i h. QVINT. decl. 310 p. 299, 11 contemunt h. -em. al.). LIV. 30, 15, 13 alii -es viri (cf. l. 54), prout a quoque navata opera erat, donati (PAVL. FEST. p. 25, 7 SEN. contr. 1, 4, 1 TAC. ann. 4, 42, 2 VLP. dig. 1, 18, 6, 3. al.). TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 484, 23 -em et armatum bellatorem praedicari. COD. Theod. 9, 2, 2 si -is fuerit persona (SIDON. epist. 9, 5, 14). al.

β c. vocab. collectivis de coetibus militum (pro gen. defin.):

LIV. 3, 51, 8 comitiorum -ium . . . urbana comitia (25, 37, 5 ARNOB. nat. 2, 67 p. 102, 16. cf. CAPITOL. Pert. 2, 9 in contione -i [SPART. Did. 2, 3]). 22, 42, 3 turbae -is (24, 27, 2 opp. populari. 44, 45, 7. CVRT. 10, 6, 8 sine duce. SVET. Aug. 14. al.). al. VELL. 1, 14, 1 colonia (1, 15, 5). VAL. MAX. 7, 4, 1 omnibus -bus copiis (al. v. vol. IV 906, 47). CVRT. 3, 6, 19 -i gratiora vulgo sunt. 6, 9, 6 multitudinis et maxime -is (9, 4, 22 AMM. 20, 11, 5). al. PLIN. nat. 8, 218 auxilium -e (TAC. ann. 1, 8, 6 AVR. VICT. Caes. 39, 18). TAC. hist. 4, 11, 2 custodia -i cinctus (v. vol. IV 1558, 50, ubi addas: VLP. dig. 2, 11, 4, 1 TERT. apol. 21, 20 COD. Theod. 11, 7, 3). ann. 14, 45, 2 praesidiis (al.). 16, 27, 1 cunei (AMM. 23, 5, 8). al. PLIN. paneg. 13, 1 -bus turmis (cf. APVL. met. 7, 7 vexillationum. TERT. apol. 2, 8 statio. SPART. Sept. Sev. 22, 4 e numero -i [AMM. 26, 1, 6. al. GREG. M. epist. 8, 10 p. 13, 3]. Ps. AVR. VICT. epit. 14, 5 legionum -ium. v. et p. 947, 22). VLP. dig. 6, 1, 68 manu (aliter p. 954, 70) -i (al. v. p. 350, 10, ubi addas LVCI. reg. apost. 7 p. 53, 17. al. SERV. Aen. 8, 652. al. GREG. M. epist. 4, 20 p. 255, 2. 6, 25 p. 404, 4 opp. a populo. cf. etiam p. 349, 63 et PANEG. 12, 11, 3 continere -es et paulo ante armatas m. AMM. 30, 5, 13 cum -i peditum m. EVTRYCH. Leo M. epist. 21, 2 -is m.). CAPITOL. Maximin. 8, 1 e corpore -i (EVTR. 9, 1 HIER. chron. a. Abr. 2252 COD. Theod. 6, 14, 2). al. adde: AMM. 20, 4, 4 voluntarii barbari -es. stric-
tius de iuventute militiae apta (cf. p. 956, 10): LIV. 3, 6, 8 affecti (i. aegroti) plerique principum . . . -is fere aetas omnis (al. v. vol. I 1135, 2, ubi addas IVST. 5, 6, 5 consumpta -i aetate). 5, 39, 9 iuventutem -em (5, 39, 12. VAL. MAX. 7, 6, 1 exhausta -i i. CHALC. comm. 233 p. 269, 18 -em atque in armis positam i. [p. 269, 25 in imag.]).

γ significanter i. q. militia probatus, fortis, belli peritus, arti bellicae deditus (expresse de ducibus [cf. p. 956, 55]: l. 57. 61. 63):

PLAVT. Epid. 16 tu es gradibus grandibus: . . . scio te esse equidem hominem (cf. l. 11) -em (SALL. Catil. 45, 2 praetoribus . . . imperat, ut . . . Allobrogum comitatus deprehendant; . . . illi, h. -es, . . . pontem obsidunt. VOPISC. Car. 13, 4 LAMPR. Alex. 63, 2). HOR. carm. 1, 8, 5 cur neque -is inter aequales equitet eqs. LIV. 10, 24, 4 ut inter -es viros (cf. l. 15) et factis potius quam dictis fretos (35, 26, 10 animum -is v. et multos experti casus. SEN. Tro. 816 benef. 3, 33, 2 dial. 1, 4, 4. 4, 2, 6. QVINT. inst. 2, 4, 24 opp. iuris periti [cf. p. 953, 18. 955, 41]. decl. 306 p. 201, 20. TAC. Agr. 41, 2 tot -es v. cum totis cohortibus . . . capti. hist. 2, 75. 3, 73, 2 ann. 15, 10, 1. 15, 26, 3. 15, 67, 3. SVET. Claud. 28 inter -es v. [cf. p. 956, 46]. TREB. trig. tyr. 33, 1 v. plane -is. VEG. mil. 4, 12 a fidentibus vel -bus v. VVLG. II Macc. 8, 9 adiuncto . . . Gorgia v. -i [gr. ἀνδρα στρατηγόν]. al.). 24, 23, 10 iuvenes -es et ad-
sueti militibus (cf. 24, 23, 9 peritos militiae). PETRON. 116, 8 ad sum-
mos honores perveniunt, id est soli -es, soli fortissimi . . . habentur. TERT. apol. 11, 16 quis ex illis deis vestris . . . iustior et -ior Scipione? anim. 31, 4 p. 351, 15 Euphorbum -em et bellicam animam (i. personam) fuisse. de animo (aliter p. 954, 79): SALL. hist. frg. 4, 21 quibus senecto corpore animus -is erat (CAPITOL. Alb. 5, 2). VAL. MAX. 8, 2, 3 -i spiritu. al. per metonymian: TAC. ann. 15, 50, 2 manus (v. p. 358, 21). de regione: HOR. carm. 1, 22, 13 -is Daunias (PORPH. quia militiae aptos viros habet).

2 de dis militiae arbitris (cf. Marbach, RE XV 1665 sq.): APVL. mund. 37 Iuppiter est -is (gr. 7 p. 401a 22 στρατός). TERT. apol. 10, 5 deos rusticos, urbanos, nauticos, -es (CIL III 3472. 3473 dis -bus salutaribus. 7591). ARNOB. nat. 4, 7 p. 146, 19 etiamne -is Venus castren-
sibus flagitiis praesidet? (SERV. auct. Aen. 1, 720 p. 200, 17). MART. CAP. 1, 46 Lars (1, 48 Lar. CIL III 3460. 3463 ACT. Arv. a. 213 l. 28). CIL VII 390 Marti (391 XIII 5234^a. 6574. al. cf. p. 961, 54). VIII 9832 Disciplinae.

3 de equis ad militiam adhibitis (cf. etiam vol. V 2, 736, 33):

SALL. Catil. 7, 4 magis in decoris armis et -bus e. quam in scortis . . . lubidinem habebant. PLIN. nat. 33, 29 quod antea -es e. nomen dederunt (sc. ordinis equestris). MACER dig. 49, 16, 12, 1 IVST. 44, 2, 5 CHIRON 737 COD. Theod. 11, 17, 3. cf. COD. Theod. 7, 7, 3^{extr}. animalium -ium pastui.

4 de rebus (significanter [cf. p. 952, 47] e.g. p. 954, 8. 50. 955, 5. 31): a res -is: α sing. (collocatur -is res: l. 19. 27. 65. 73. al.): ① in universum: de studiis rei -is (scripserunt de re -i CATO, CINC., VEG.; cf. etiam l. 12 sq. et p. 951, 65): CATO orig. 34 pleraque Gallia duas res industriosissime persequitur, rem -em et argute loqui (cf. L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 1, 226 studere . . . rei -i. Cic. Cael. 12 studia rei -is [CAES. Gall. 6, 21, 3. cf. p. 954, 77]. VEG. mil. 3 praef. p. 64, 7 ut rem -em . . . ad disciplinam peritiaeque studia revocarent). RHET. Her. 3, 2, 3 de re -i aut de administratione rei publicae scribere (cf. Cic. de orat. 1, 66 dicere [2, 67]. 2, 75 loqui [Tusc. 1, 2]). Cic. de orat. 2, 76 praecepta de re -i (QVINT. inst. 2, 5, 15. 12, 11, 24. cf. p. 956, 4). DIG. 49, 16 rubr. de re -i (49, 16, 2 Arrius Menander libro primo de re -i). alia: VARRO ling. 5, 87 in re -i praetor dictus, qui praeiret exercitui (cf. FEST. p. 146 b 30. PAVL. FEST. p. 53, 12 centuria . . . significat . . . in re -i centum homines. p. 97, 8. 184, 13. cf. CLAUD. DON. Aen. 7, 330 p. 53, 16 ex re -i sumptum). 5, 89 commutata re -i (cf. NEP. Iph. 1, 2 SVET. Aug. 24, 1). 9, 13 et in re -i et in aliis rebus laudati (cf. Cic. Caecin. 43 opp. in iure civili [Mur. 22 de orat. 1, 131 off. 1, 116 TAC. dial. 28, 7. cf. SVET. Iul. 55, 1 eloquentia -ique re. v. et p. 952, 56. 955, 41]. Font. 41 opp. in omnibus vitae partibus). Cic. leg. agr. 2, 30 consuli, si legem curiatam non habet, attingere rem -em non licet (cf. LIV. 5, 52, 16 comitia curiata, quae rem -em continent). dom. 87 imperium (cf. l. 25. p. 955, 74) in re -i. Sest. 98 membra otiosae dignitatis . . . imperi laus, res -is. al. SALL. (?) rep. 2, 5, 8 ita . . . res -is opulentior erit. LIV. 1, 16, 7 rem -em colant. 9, 30, 3 imperia (cf. l. 23) . . . pertinentia ad rem -em. 24, 48, 5 magister rei -is. al. CVRT. 5, 2, 6 in disciplina (aliter infra l. 44) . . . -is rei (item -is r.: AMM. 30, 4, 2 OROS. hist. 2, 4, 9 COD. Iust. de cod. confirm. pr.). PLIN. nat. 34, 18 Graeca res . . . Romana ac -is. SPART. Pesc. 3, 5 in re -i vehemens fuit. Ps. AVR. VICT. epit. 13, 3 (opp. civilibus). al. AMM. 30, 1 18 rem -em curanti. 31, 4, 9 correctores rei -is. VEG. mil. 2, 1 in res -is . . . in tres dividitur partes: equites, pedites, classem (cf. p. 964, 62). NOT. dign. or. 1, 35 comes rei -is (COD. Theod. 7, 4, 3 c. -is rei per Africam. al. v. vol. III 1778, 32). al.

② i. q. militia, munus militandi (cf. p. 954, 12): VARRO rust. 2, 7, 15 equi . . . alii sunt ad rem -em idonei, alii ad vecturam (cf. Cic. off. 1, 74 apti). RHET. Her. 4, 27. 37 te tribuni rei -is infrequentem tradiderunt. Cic. Verr. II 5, 26 itinerum laborem, qui vel maximus est in re -i. 5, 133 non ego metum ex re -i . . . non poenam flagiti tolli dico oportere (cf. Cluent. 128 flagitium rei -is [CAES. civ. 3, 64, 4 rei -is dedecus. cf. p. 960, 6]. 129). har. resp. 42 se . . . rei -i dedit. LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 93 vocatio rei -is (103. cf. p. 956, 19). LIV. 2, 43, 3 tribunus plebis . . . suscepit rem -em impediendam (cf. ibid. detractandi militiam). 4, 37, 5 disciplina (aliter supra l. 27) rei -is (8, 34, 1. cf. GAIUS inst. 4, 27 moribus). 22, 60, 7 ut morem traditum a patribus necessario ad rem -em exemplo servaretis. 44. 34, 6 quid agendum esset in re -i. VAL. MAX. 7, 2, 2. al.

③ i. q. res bello suscepta, expeditio, facinus bellicum (cf. p. 954, 7): VARRO frg. Macr. Sat. 1, 16, 18 dilectum rei -is causa habere. Cic. Verr. II 3, 187 (in 'vetere praefatione imperatoria' donationis:) in proelio, in bello, in re -i (cf. 5, 33 ut rei -is, ut belli mentionem facias. Phil. 5, 45 Caesari, sine quo res -is administrari . . . bellum geri non potest. epist. 13, 55, 1 mecum in bello atque in re -i fuit). Mur. 21 agitat rem -em: insectatur totam hanc legationem. Pis. 92 similitudinem in re -i imperioque. Rab. Post. 34 pecuniam . . . in rem -em datam (cf. Phil. 10, 26 epist. 12, 30, 4. BELL. Alex. 34, 2 ad explicandos sumptus rei -is). ac. 2, 4 rei -is . . . occupatio. Att. 5, 14, 2 aestivos menses . . . rei -i dare. CAES. Gall. 6, 30, 2 multum . . . in re -i potest fortuna. civ. 3, 83, 3 qui . . . operam in re -i praestitissent. BELL. Hisp. 7, 3 loca . . . impedita ad rem -em. SALL. Catil. 1, 5 vine corporis an virtute animi res -is magis procederet. FEST. p. 242 b 10 Cato in ea, quam dixit de re Histriae -i. PLIN. nat. 7, 102 Romilio . . . convicto male imperatae rei -is. TAC. ann. 11, 22, 3 creati quaestores . . . ut rem -em comitarentur. FRONTO p. 126, 15 N. litterae . . . de re -i non redundantes. p. 206, 15 praecipue rei -i desidia noxia est. PANEG. 2, 15, 2 quibus -is rei summam . . . committeres. CAPITOL. Gord. 15, 3 cum in re -i . . . esset audacior . . . vincitur (EVTR. 7, 14, 4 in re -i nihil omnino ausus). SPART. Sept. Sev. 5, 1 hactenus rem -em privatus egit. al. peculiariter de scientia, virtute bellica (cf. p. 961, 61): RHET. Her. 4, 27, 37 scientia rei -is (Cic. Font. 43 Manil. 28 p. red. in sen. 13 de orat. 1, 60 epist. 13, 57, 1 CAES. Gall. 3, 23, 5. 7, 57, 3 BELL. Alex. 31, 1 FRONTIN. strat. 1 praef. p. 1, 4 TAC. ann. 12, 40, 2 SPART. Hadr. 14, 10. AMM. 22, 7, 9 -is rei s. al. nota: VELL. 2, 79, 2 ad summam et -is et maritimae rei . . . scientiam. cf. p. 956, 8 et Cic. Sest. 12 usus in re -i [CAES. Gall. 1, 39, 2, 6, 40, 6 civ. 2, 34, 4, 3, 110, 1. 6. cf. p. 956, 1]. NEP. Cim. 2, 1 prudentiam . . . rei -is. v. etiam p. 954, 11). Cic. Verr. II 5, 3 virtutem in re -i (Font. 42 Mur. 22 epist. 10, 3, 1. cf. p. 955, 5). 5, 4 quid in re -i fortiter feceris (cf. SALL. Iug. 5, 4 praeclara rei -is facinora. NEP. Arist. 2, 2 huius in re -i illustre factum. v. et p. 955, 13). Manil. 6 gloria . . . in re -i (v. vol. VI 2071, 60 et cf. p. 955, 72. sim. CAES. Gall. 6, 40, 7 rei -is laudem [NEP. Milt. 8, 4]). Pis. 54 belli ac rei -is peritum (epist. 9, 25, 1 CAES. Gall. 1, 21, 4 civ. 1, 85, 6. 3, 61, 3 NEP. Timoth. 1, 1 LIV. 44, 22, 12 ELOG. CIL I² p. 193 n. XIII [= CIL XI 1828], 18 SVET. Tib. 21, 3 FRONTO p. 177, 21 N. al. cf. NEP. Con. 1, 2 pru-

dens. TAC. hist. 2, 32, 1 callidior. al.). epist. 7, 10, 3 in re -i . . . cautior quam in advocationibus. ac. 2, 2 rei -is rudis (LIV. 1, 8, 6 ignarus). CAES. Gall. 2, 4, 3 auctoritatem . . . in re -i. 2, 22, 1 rei -is ratio (4, 23, 5) atque ordo (AMM. 30, 9, 4 -is rei ordinum scrutantissimus). LIV. 22, 39, 8 rem -em, belli hoc genus, . . . ignoro. FRONTO p. 128, 10 N. ad rem -em magistra eloquentia usus es. al.

β plur. (cf. p. 956, 68): LIV. 5, 12, 7 hoc statu -ium rerum (10, 22, 4 administratione rerum -ium. CVRT. 6, 2, 1 animus -ium rerum quam quietis otique patientior. EVTR. 7, 16, 2 privata eius vita insignis fuerat -bus et civilibus rebus. cf. p. 953, 48). VELL. 2, 29, 5 singulari rerum -ium prudentia (cf. p. 953, 76). TAC. hist. 1, 84, 2 parendo . . . res -es continentur (PORPH. Hor. carm. 3, 7, 25 quia et peritia nandi rebus -bus sit necessaria. cf. p. 953, 35). PROB. litt. sing. gramm. IV 272, 11 nomina . . . rerum urbanarum, rerum -ium (VLP. dig. 38, 15, 2, 2 praeses aliis rebus . . . -bus . . . occupatus. cf. p. 953, 3). VLP. dig. 49, 17, 3 ad castrenses vel -es forte res comparandas (cf. l. 41 sqq.).

γ c. aliis subst.: α de rebus corporeis: ① de aere, stipendiis, donis (cf. etiam vol. I 1058, 58 sqq. [aerarium] et TAC. ann. 5, 8, 1 pecuniam): PLAUT. Poen. 1286 aere -i (v. vol. I 1076, 7 sqq.). Cic. Mur. 11 donis (v. vol. V 1, 2022, 20 sqq. et cf. CAPITOL. Maximin. 2, 7 praemiis). LIV. 4, 60, 5 -e stipendium (10, 46, 6. 37, 59, 6. VAL. MAX. 2, 4, 4 a -bus s. [i. militis] repellitur [7, 2, 5 SEN. epist. 68, 11 COLVM. 12 praef. 4. CIL XIII 7566 s. . . (-ia) XVI]. PLIN. nat. 33, 45). COD. Iust. 12, 37, 16 pr. -ium meritorum seu cuiuslibet praestationis . . . erogatio.

② de apparatu, armis, vestitu sim.: VARRO ling. 7, 37 insignia (VAL. MAX. 5, 6, 2 VLP. dig. 3, 2, 2, 2) atque ornamenta -ia (FEST. p. 253 a 4 SYNON. Cic. p. 415, 19 B. VOPISC. Prob. 7, 4. cf. VAL. MAX. 3, 5, 3 pugio, -e decus [TAC. hist. 3, 10, 4]. TERT. coron. 7 l. 12 laurea. 12 l. 3 coronae [AMM. 25, 3, 13]). rust. 1, 14, 1. 2 saepimentum (cf. PAVL. FEST. p. 377, 5 vallo [TAC. hist. 3, 10, 1]. sim. SALL. hist. frg. 3, 36 in modum erici -is. PAVL. FEST. p. 231, 5 plutei -es. 311, 1 sub vinea -i). Cic. Catil. 2, 13 signa (CAES. Iug. 5. SALL. Iug. 49, 5. 99, 3 HOR. epod. 9, 15. R. GEST. div. Aug. c. 29 [gr. σημεῖα στρατιωτικὰ]). LIV. 52ies. PAVL. FEST. p. 148, 13. 235, 7 VAL. MAX. 1, 8, 6 SEN. benef. 5, 15, 6 PLIN. nat. 33, 58 FRONTIN. strat. 2, 8, 2 SVET. Aug. 21, 3. al. INSCR. numm. Grueber cat. Brit. mus. II p. 37). off. 1, 61 statuas . . . ornatu fere -i (NEP. Dat. 9, 3 o. vestituque -i. TAC. hist. 5, 22, 2. cf. LIV. 29, 19, 11 cultus. TAC. hist. 1, 48, 2 habitu [CAPITOL. Opil. 6, 8 opp. civili. AVSON. 419, 64 p. 369 P. opp. familiaris]). CAES. Gall. 6, 30, 2 omni -i instrumento . . . erepto (LIV. 42, 1, 9. cf. 30, 17, 13 supellectilem. PLIN. nat. 35, 168 commerciis. LAMPR. Alex. 61, 8 apparatus. CIL VI 8540 liberto) a copiis -b(us) [XIV 2840]). SALL. Catil. 51, 38 arma atque tela -ia (56, 3. Iug. 99, 3 a. et signa -ia. PALLAD. hist. mon. I 18, 1 tam -bus quam rusticis a. instructus [gr. aliter]. cf. SEN. dial. 6, 26, 2 gladi [TAC. hist. 3, 77, 3]. TAC. hist. 3, 80, 1 scuta. SVET. Dom. 14, 3 hastis. ARNOB. nat. 6, 25 p. 236, 7 galea. al.). LIV. 21, 4, 7 sagulo (LAMPR. Alex. 54, 4. cf. PLIN. nat. 7, 136 caliga. EDICT. imp. Diocl. III/IV 9, 6. 11 campagi [gr. ὑποβίβη στρατιωτικὸς]). 10, 2. 8 zonis. LAMPR. Alex. 40, 5 vestimenta. al.). VAL. MAX. 8, 15, 7 cena -is (i. castrensis. cf. PLIN. nat. 18, 67 pani [VOPISC. Aurelian. 9, 6 p. -es mundos . . . p. -es castrenses]. TAC. ann. 2, 12, 3 inter -is cibos. LAMPR. Heliog. 29, 5 mensa. al.). CVRT. 7, 6, 5 lectica. CYPR. Fort. praef. 4 p. 318, 29 -is tubae. al.

③ de locis, aedificiis in usum militum praeparatis: via: Cic. prov. 4 via illa nostra . . . -is. 31 Pis. 40 Phil. 12, 25 SALL. hist. frg. 3, 51 LIV. 36, 15, 11. 44, 43, 1 CVRT. 5, 8, 5. 5, 13, 23 COLVM. 1, 5, 6. HYG. lim. grom. p. 134, 4 per v. publicam -em. GROM. p. 347, 16. 370, 15 quod historici v. -em vocant. al. SVET. Aug. 49, 3 VLP. dig. 43, 7, 3, 1 PANEG. 5, 7, 2. al. COD. Theod. 8, 5, 3 opp. publico itinere. cf. QVINT. inst. 11, 3, 26 iter. alia: Cic. Brut. 37 e -i tabernaculo (AMM. 16, 1, 5). LIV. 44, 39, 5 -is haec sedes (i. castra). Ps. QVINT. decl. 13, 4 p. 250, 20 (in imag.) quemadmodum . . . apes -bus castris pellerent vulgus ignavum (aliter COD. Theod. 7, 18, 5). TAC. ann. 14, 33, 2 omissis castellis praesidiisque [-e horreum, (L. Madvig, trad. -ium, quod tuetur Fisher), quod . . . defendentibus intutum, . . . petebant. GROM. p. 341, 3 sepultura (i. sepulcrum) -is. AVSON. 399, 16 p. 229 P. -em ad Blaviam castellum.

④ de corporibus membrisque militum: SEN. Ag. 425 ad -es remus aptatur manus (aliter p. 952, 68). dial. 1, 4, 13 -es lacerti. 9, 17, 4 triumphale illud ac -e corpus. huc addam: LIV. 7, 10, 7 media in altero -is statura (LAMPR. Alex. 4, 4. COD. Theod. 7, 18, 9 pr. -is roboris [cf. l. 74] et s.). 28, 35, 6 habitus corporis . . . virilis vere ac -is (SEN. epist. 47, 7). VAL. MAX. 8, 8 ext. 2 manuum Achillis -e robur.

β de rebus incorporeis: ① magis pertinet ad milites: de animis (aliter p. 952, 66), affectibus sim. militum: Cic. Font. 42 studiis (Balb. 14 LIV. 8, 7, 22 PLIN. paneg. 18, 3). LIV. 9, 13, 2 ira (AMM. 22, 3, 8). 28, 27, 2 adsueram -bus ingeniis (TAC. Agr. 9, 2. cf. CVRT. 4, 2, 17 animos [5, 10, 9 TAC. hist. 1, 16, 2 ann. 1, 32, 3. 1, 46, 3 opp. urbanae servituti. 4, 2, 2 PANEG. 6, 16, 3. AVR. VICT. Caes. 3, 17 -es plebisque a.]). 30, 45, 6 -is . . . favor an popularis aura (39, 7, 3 CVRT. 10, 7, 13 AMM. 30, 10, 3). TAC. ann. 1, 32, 1 odiis (SPART. Pesc. 10, 1). de vitiis et virtutibus militum: Cic. Verr. II 4, 116 neque odio hostili neque licentia -i (BELL. Afr. 54, 1. LIV. 45, 36,

81. atque avaritiae -i [38, 24, 2 libidinis et a.]. TAC. hist. 1, 35, 2 AVSON 335, 4 p. 197 P.). LIV. 7, 38, 9 consilii exsequendi -em impetum. 26, 2, 2 ad -em temeritatem. *al.* CVRT. 9, 7, 18 ferociam. 10, 2, 3 violentia (TAC. hist. 3, 49, 2). PLIN. nat. 7, 125 imprudentia. ARNOB. nat. 3, 26 p. 129, 17 -is insaniae. *al.* CIC. Manil. 64 -is illa virtus, quae est in Cn. Pompeio singularis (CVRT. 5, 2, 2). SEN. epist. 24, 5 hominem ... -i ... robore instructum (*cf.* CVRT. 3, 6, 19 vigor). TAC. hist. 1, 9, 3 fidem. ann. 1, 35, 1 modestia. *de factis, operibus militum:* CIC. Mur. 11 labore (off. 2, 45 epist. 7, 17, 1 LIV. 23, 18, 15 NEP. Phoc. 1, 1 SEN. epist. 104, 27. QVINT. inst. 2, 13, 16 stratum -i labore iter). 38 suffragatio (41 sit par forensis opera [LIV. 5, 10, 5. 44, 34, 5] <-i>), -is s. urbanae. LIV. 28, 42, 5. *cf.* LIV. 22, 14, 15 si -is suffragi res esset). SALL. Iug. 49, 4 facinus (*al. v. vol. VI 80, 74 sqq.*). LIV. 6, 14, 3 factis. 7, 7, 5 immunes ... operum -ium (7, 32, 11. *al.* VAL. MAX. 3, 2, 17 CVRT. 9, 8, 14. SVET. Aug. 18, 2 [Ps. Aur. Vict. epit. 1, 5 labore militum]). 22, 33, 7 seditionem (22, 44, 5 ac discordia. 28, 36, 1. 28, 38, 14 PLIN. nat. 2, 24 TAC. hist. 4, 46, 1 CAPITOL. Gord. 22, 5. *al. cf.* VELL. 1, 125, 4 tumultus [SEN. dial. 2, 6, 2 TAC. ann. 15, 66, 1 CAPITOL. Opil. 6, 3. *al.*]. CAPITOL. Opil. 5, 4 motum). VELL. 2, 105, 2 officiorum. VAL. MAX. 3, 6, 1 agitatione. SEN. benef. 3, 29, 7 claritatem, quam civili ac -i industria merui (PLIN. nat. 18, 37 FRONTO p. 169, 18 N. TREB. trig. tyr. 6, 1). TAC. ann. 13, 2, 1 curis. FRONTO p. 207, 19 N. negotiis (*opp.* civilibus). *de dictis sim. militum:* LIV. 5, 47, 7 consensu (31, 2, 10 AMM. 17, 13, 25. *cf.* LIV. 7, 35, 2 adsensu). 5, 49, 7 iocos (7, 17, 5. *al.* VELL. 2, 67, 4 PLIN. nat. 19, 144 Ps. AVR. VICT. epit. 25, 2. *cf.* TAC. ann. 1, 23, 3 -bus facietis). 7, 37, 3 clamorem (VAL. MAX. 1, 6, 12). 10, 30, 9 carminibus (*al. v. vol. III 465, 72*). VELL. 2, 52, 4 ut -i verbo ... utar (PORPH. Hor. epist. 1, 19, 3 VOPISC. Aurelian. 14, 1 SERV. Aen. 8, 653. 10, 279. *cf.* TAC. ann. 1, 41, 2 vocabulo [GELL. 10, 9, 1]. SERV. auct. Aen. 11, 453 vox). VOPISC. Aurelian. 7, 5 epistola -is (*i. moribus militum conveniens. cf.* CAPITOL. Maximin. 18, 1 contio [*aliter p. 922, 22 et* LAMPR. Heliog. 26, 3 apud eas meretrices contionem habuit quasi -em dicens eas commilitones]). DON. Ter. Eun. 479, 1 hoc ut -e est, ita importunum. VEG. mil. 4, 15ⁱⁿ. -i barbaricoque usu. HIER. adv. Rufin. 2, 2 p. 426^A -i vulgarique sermone. *al.* *de vita, morte:* CIC. Tusc. 2, 2 in vita occupata atque ... -i (SPART. Hadr. 10, 2). TERT. adv. Marc. 4, 21 p. 490, 13 <mors> ... illa insignis et pro fide -is (*sc. militis Christi*). TREB. Gall. 13, 7 CAPITOL. Gord. 22, 6). *de munere:* NEP. Dat. 1, 2 munus (LIV. 9, 3, 5 *opp.* civilibus. 36, 11, 4. 44, 4, 10). PRISC. rhet. 7, 21 p. 556, 30 officium professus est philosophum vel rhetoricum (*cf. p. 953, 19*) vel -e (*cf. Hermog. progymn. 7 p. 12, 18 S. στρατιωτικόν*). COD. Theod. 8, 7, 9 pr. militiam vel palatinam vel -em. *nota pro gen. obi.:* TAC. ann. 3, 14, 1 ambitionem -em (*sc. militum sibi conciliandorum*). 14, 18, 1 dilectum ... -em pretio ... corruptum (*cf.* AMM. 31, 4, 4 pro -i supplemento). *cf.* hist. 2, 82, 2 Vespasianus ... firmus adversus -em largitionem (*i. militibus praebendam*).

⑩ *magis pertinet ad militiam: de disciplina, institutis sim. militiae:* PLAVT. Pseud. 1004 ita -is disciplinast (*al. v. vol. VI 1, 1324, 77 sqq. cf.* LIV. 25, 13, 10 ordinem. QVINT. decl. 315 p. 242, 21 de -i severitate [TREB. trig. tyr. 6, 6]). CIC. Cluent. 128 e consuetudine -i (BELL. Alex. 65, 1 contra morem [*cf. l. 53*] consuetudinemque -em. 74, 1 SERV. Aen. 9, 350). CAES. civ. 1, 66, 2 more (3, 38, 1. 3, 90, 1 BELL. Afr. 54, 3. 85, 5 Alex. v. l. 52. Hisp. 38, 3 SALL. Iug. 44, 5 LIV. 5, 19, 4. *al.* VAL. MAX. 2, 7, 15 TAC. hist. 1, 18, 2. SVET. Claud. 22 *opp.* civilem. *al.*). 3, 75, 2 ut ... -e institutum servaretur (LIV. 8, 6, 15 VAL. MAX. 2, 4, 1). LIV. 24, 48, 12 iustis -bus. *in iure:* CIC. Flacc. 77 leges (LIV. 7, 41, 4. QVINT. decl. 274 p. 121, 5 utrum -is altera, altera pertinens ad civilia officia). LIV. 21, 3, 1 praerogativa (LAMPR. Alex. 15, 2. COD. Theod. 11, 16, 15 l. 3 *opp.* palatina). PAUL. FEST. p. 54, 12 delictum (VLP. dig. 28, 3, 6. MACER dig. 38, 12, 1 *opp.* communi. saepius apud ICTOS. *cf.* CVRT. 8, 14, 11 flagitium [FRONTO p. 124, 12 N. COD. Iust. 6, 21, 13 (a. 254)]). p. 71, 17 animadversionis (GELL. 10, 8, 1. *cf.* SEN. dial. 3, 16, 5 supplicium). VAL. MAX. 5, 2, 2 sacramento (PLIN. epist. 10, 29, 2 APVL. met. 9, 41 SVLP. Sev. Mart. 2, 5 COD. Theod. 7, 13, 7, 3. v. et p. 956, 30). AFRIC. dig. 40, 9, 8, 1 iure -i testamento facto (SCAEV. dig. 35, 2, 17. VLP. dig. 28, 3, 7 *opp.* civili. 29, 1, 11 pr. *opp.* communi [PAUL. dig. 29, 1, 38, 1]. *al. et saepe apud ICTOS*. VEG. mil. 1, 8 p. 13, 8). COD. Iust. 3, 28, 37 pr. testamenta (*al.*). FRG. rescr. princ. (Mommsen, Jur. Schr. 2, 344) I 31 cessante -i apparitionis suae auxilio. *de gloria, honoribus militiae:* CIC. Verr. II 5, 25 gloria (*v. vol. VI 2065, 4 sqq. et cf. p. 953, 80*). Mur. 24 laude (LIV. 33, 3, 12 TAC. hist. 1, 49, 4. *cf.* 2, 76, 4 fama. *al.*). Manil. 43 auctoritas ... multum ... in imperio -i valet (fin. 1, 35 LIV. 8, 35, 9. paulo aliter: PLIN. nat. 11, 106 necare locustas et in Syria -i imperio coguntur incolae). Sest. 7 de tribunatu -i (SALL. Iug. 63, 4). SALL. or. Macri 6 per -e nomen aerarium ... occupavere (TAC. Agr. 40, 4 -e n., grave inter otiosos). LIV. 3, 51, 2 honore (VOPISC. quatt. tyr. 13, 1 QVEROL. p. 16, 6). SEN. dial. 9, 4, 1 dignitate (CAPITOL. Maximin. 4, 4 NOT. dign. or. 1, 1). VOPISC. Car. 5, 4 per civiles et -es gradus (TREB. trig. tyr. 8, 3). LAMPR. Heliog. 6, 2 -bus ... legationibus et ducibus (CAPITOL. Pert. 9, 6). SPART. Pesc. 7, 3 administrationes. AVG. civ. 1, 24 p. 40, 3 D. -is potestatis (COD. Theod. 6, 8, 1 -em magistrariam p. [12, 5, 1]). SIDON. epist. 1, 3, 1 magistris palatinis -busque.

al. de arte, usu militiae: CIC. Manil. 28 in usu ... -i (Balb. 14 de orat. 3, 136 CAES. Gall. 6, 39, 2 LIV. 7, 39, 2. *al. cf. p. 953, 74*). Cael. 11 castrens ratio ac -is (VAL. MAX. 2, 9 praef. SVET. Aug. 25, 1 VEG. mil. 3, 22 p. 112, 1). SALL. Iug. 85, 12 Graecorum -ia praecepta (*cf. p. 953, 11*). LIV. 21, 3, 4 pro -i rudimento. 23, 8, 13 artium (*al. v. vol. II 666, 14 sqq.*). VAL. MAX. 3, 7 ext. 6 ad ... aestimandos ... -es ductus. SPART. Did. 5, 9 exercitium (VEG. mil. 1, 28 p. 30, 2 CIL VIII 2391). ARNOB. nat. 7, 50 p. 283, 27 scientia (IVST. 5, 6, 9. 32, 1, 9 AMM. 28, 3, 6. *cf. p. 953, 69*). *adde:* AMM. 31, 8, 9 eruditum pulvere (*meton. pro usu*) -i rectorem. *alia* (*cf. vol. I 1131, 35 sqq.* [aetas], ubi *addas:* IVST. 22, 4, 5 servos -is aetatis): CIC. leg. 3, 25 adiuncto terrore etiam -i. div. 2, 77 auspicium. off. 1, 78 sunt domesticae fortitudines non inferiores -bus. CAES. civ. 3, 103, 1 aeris magno pondere ad -em usum in naves imposito (TAC. ann. 4, 72, 1. *cf. p. 953, 55*). NEP. Eum. 13, 4 -i honestoque funere (LIV. 3, 43, 7). LIV. 7, 33, 1 in ludo -i (*cf.* SPART. Hadr. 19, 8 -es pyrrichas [AMM. 18, 7, 7]). SEN. epist. 51, 11 videbatur hoc magis -e ex edito speculari ... subiecta. TAC. hist. 1, 46, 2 servilibus ministeriis -e otium (*i. vacationem militiae*) redimebant (CAPITOL. Pert. 9, 6 vacationes. *cf. p. 953, 42*). TERT. orat. 19 p. 192, 11 exemplo. SERV. Aen. 10, 572 -is incessus. VEG. mil. 1, 9 p. 13, 12. 18 gradu (1, 19. 27 p. 28, 13. *cf. etiam p. 957, 8*). AMBR. epist. 40, 6 a comite orientis -ium partium. NOVELL. Iust. 75 pr. -es expensae. *al.*

• *B pertinet ad militiam officialium* (*cf. p. 962, 27*): 1 *de hominibus:* Avg. c. Gaud. 1, 3, 4 p. 203, 3 si quid ergo iste noster (*sc. vir spectabilis tribunus et notarius Dulcitius*) tamquam laicus -is dixit incautius. 2, 11, 2 p. 269, 8 tribunus tamquam homo -is erravit. 2 *de rebus:* TERT. fug. 14, 1 si officia -ia redemeris (13, 5 beneficiariorum et curiosorum. *cf. et p. 964, 3*). COD. Theod. 8, 1, 8 -bus sacramentis (*cf. l. 32. aliter p. 955, 65*). CASSIOD. var. 11, 29 (*de regendario*) -em ... promovere fortunam. 11, 31 (*de primicerio singulariorum*) sacramentis -bus perfunctus ... -bus excubiis se gaudeat liberatum. 11, 32 -bus obsequiis. COD. Iust. 12, 20, 3, 2 -bus agentum in rebus ... stipendiis vel privilegiis.

II *subst.* (*add. adi. attributive l. 44. 48. 53. 61*): A *masc. i. q. miles tam gregarius quam superioris gradus, homo militiae* (*cf. p. 952, 2. 957, 9. sim. equestris i. eques vol. V 2, 719, 65*): 1 *de militia armata:* a *generatim* (*sing. coll. l. 41*): PAUL. FEST. p. 64, 15 cumbam Sabini vocant eam, quam -es lecticam. SEN. nat. 1, 17, 10 omnes dico, etiam -es. CVRT. 8, 5, 4 -es auro ... fulgere. QVINT. inst. 11, 1, 33 simpliciora -es decent (11, 1, 45 quod -em ac rusticum deceat). TAC. ann. 3, 1, 2. 14, 33, 2? (*v. p. 954, 65*). TERT. pall. 4, 8 *opp.* paganos (*cf. p. 942, 28*). VOPISC. Car. 13, 4 Tac. 2, 4. LAMPR. Alex. 16, 3 -es veteres. 21, 7. 23, 8. 39, 1 amicos -es. 46, 1. 48, 6 FIRM. math. 3, 4, 1. 9. CHALC. comm. 233 p. 269, 20 ut ... -es agerent. AVR. VICT. Caes. 27, 6 tumultu -ium. *al.* Ps. AVR. VICT. epit. 4, 8 inter -ium fortissimos (*cf. p. 952, 59*). FILASTR. 57, 1 de -bus fuerunt. AMM. 14, 5, 6. 14, 7, 15 -es avidi semper turbarum. 21, 16, 1 numquam erigens cornua -ium. *al.* AVG. epist. 115 p. 661, 25 mor. eccl. 1, 35, 77. *al.* COD. Theod. 2, 1, 2 *syn.* militantes et miles. 7, 20, 10^{extr.} -bus palatinisque. 14, 17, 7 *syn.* militis. *al. praedicative:* SEN. contr. 1, 4, 8 non sequenti castra ... , quamvis pater ipse -is sit. FIRM. math. 8, 16, 1 erunt ... fortes -es. AVG. in euang. Ioh. 6, 15^{med.} in psalm. 136, 3ⁱⁿ. *opp.* agricola. COD. Theod. 13, 1, 13.

b *notio superioris gradus* (*cf. p. 952, 48*) *apparet ex opp.:* TREB. trig. tyr. 6, 3 matrimoniis militum et -ium corrumpendis (*de missiciis* [*cf. p. 952, 11*] *cogitat Salmas.*). AMM. 14, 5, 3 quis -ium vel honoratorum. 15, 5, 12 consistorianis et -bus (15, 6, 1). 21, 6, 3 ut -ium aliquis ad civilia regenda transiret. 25, 8, 18.

2 *militiae officialium:* PASS. Gervas. Protas. 19ⁱⁿ. Vitalis erat -is consularis (*cf. Ps. Ambr. epist. 2, 7 miles* [p. 943, 73]).

B *fem. nomen herbae* (*cf. l. 72. p. 957, 16*): PLIN. nat. 24, 168 (*cf. l. 24, 104*) eandem hanc lactorum herbam aliqui esse dicunt, alii similem illi, quam -em vocant. Ps. APVL. herb. 89 l. 14 v. p. 950, 78. Ps. Diosc. Vind. 3, 121 p. 131, 13 κόνηζα πλατύφυλλος ... 'Ρωμαῖοι ἰντροβουμ, οἱ δὲ μιλιτάρις μίνορ eqs. 4, 36 p. 195, 16 v. p. 951, 1 (*gr. στρατιωτικόν*). GLOSS. -is i. verbena. verbena i. -is sive perstrion.

C *neutr.:* 1 *plur.* (*cf. etiam p. 954, 7*): SALL. Iug. 80, 2 signa sequi, imperium observare, item alia -ia facere. FRONTO p. 221, 9 N. Caesarem ... multa -ia (tumultuaria *coni. Cornelissen*) ... scripsisse (*cf. p. 953, 3*). 2 *nomen herbae* (*cf. l. 62*): CELS. 6, 6, 31^A potest -e prodesse (*v. adn. crit.*).

adv. *militariter.* CHAR. gramm. p. 236, 27 B. quadrupes quadrupeditum, miles -r.

i. q. *militum more et modo* (*significanter l. 76. 78*): c. *adi.:* LIV. 4, 41, 1 oratio ... -r gravis. c. *verb.:* LIV. 7, 10, 13 incondita quaedam -r ioculantes (*cf. p. 955, 25*). 27, 3, 2 milites ... sibi ... tecta -r coegerat aedificare. TAC. hist. 2, 80, 2 -r (*i. breviter et incompte*) locutus (*cf. p. 955, 32. aliter* [*cf. p. 955, 28*] AVG. epist. 118, 26 p. 690, 4). MEN. dig. 49, 16, 4, 9 puniendos (*cf. p. 955, 64*). APVL. met. 10, 1 armatum (*cf. p. 954, 43 et* Ps. AVR. VICT. orig. 13, 1 -r instructos [*opp.* sudibus armati]). ITALIA II Macc. 15, 17 (cod. B) destinaverunt non -r, sed fortiter in deo ... irruere (*cod. M non militia humana, sed divina, gr. διέγνωσαν μὴ στρατοπεδεύεσθαι, γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι*, [R.]

Vulg. statuerunt dimicare et conflare fortiter.) VOPISC. Aurelian. 6, 4 CAPITOL. Opil. 12, 1 DON. Ter. Eun. 1057, 8.

deriv.: militarensis. militarius.

militārius, -a, -um. a militaris. *improbatur a gramm.*:

PROB. inst. gramm. IV 85, 5 quaeritur . . . , qua de causa in genere feminino non faciat 'haec -a'. [*corrupte, ut vid.*: TAC. ann. 14, 33, 2 v. p. 954, 65. *falsa l. v.*: PLIN. epist. 7, 31, 2 v. p. 947, 21.]

i. q. militum proprius: PLAUT. Pseud. 1048 gradibus -is (militaribus *Dl.* cf. p. 952, 49. 956, 21). *mas.* pro subst. *i. q. miles* (cf. p. 956, 36): CONC. II 2, 2 p. 94, 8 idiota vel -us seu clericus (p. 10, 5 militaribus adhaerens stipendiis, II 3, 2 p. 176, 28 militaris, 177, 35 militans, gr. III 1, 2 p. 156, 19 στρατιώτα προσομιλήσας). p. 94, 10 idiota . . . -us . . . clericus (p. 10, 2 et II 3, 2 p. 176, 30 militaris, 177, 37 qui militat, gr. II 1, 2 p. 156, 21 στρατευόμενος). *fem.* pro subst. *nomen herbae* (cf. p. 956, 62): PS. APVL. herb. 3 l. 51 herbam verbenacam dicunt alii columbinam, alii -am, alii vertipedium. MISC. Tir. p. 61, 4 verbinacum, liciniam, columbina, -a, vertipedium, verbenam. R.

***militia**, -ae f. et (militiēs), -em (l. 23) f. a miles. *de origine*: ISID. orig. 3, 3, 5 a multitudine . . . -a quasi multitia. 9, 3, 45 -a a militibus dicta aut a multis quasi multitia, quasi negotium multorum, aut a mole rerum quasi moletia. *de formis et scriptura*: *gen. sg. in -āi*: LVCR. 1, 29. *gen. et dat. sg. in -e*: CIL V 898, 8 VI 2485. 3549 XIII 3674 CE 1516, 4. *acc. sg. -em*: HOR. carm. 1, 18, 5 R¹. CIL III 6687, 15 (s. I). *abl. plur. in -tis*: CIL III 6055, 5. 14927 VI 2133, 11. 3496. 3500 VIII 2772 XIII 8268. *plur. v. l. 24. 30. p. 958, 20. 962, 11. 38. 64. 81. 963, 38. 41. 51. 965, 10 sqq. 25. al. cf. et p. 965, 4. scribitur mei*: LVCR. 359. *notatur*: *mi*: INSCR. lat. Tun. ed. Merlin 1367, 5. *mil*: CIL III 1181. 1486. 7543 VI 2488. 3495. 3548 VIII 2757, 8. 9. 7001, 14. 9045. 9047, 4. 9048, 19. 20651 X 4860, 3 XIV 2429. *mill (i. -iis)*: CIL XIII 1847. *mill*: CIL VI 3550. *milit*: CIL III 1198. 3240. 7804. 8697. 13354 V 8659, 13 VI 1624, 4 VIII 2397. 2399. 9023. 9760 XIV 170. *Not.* Tir. 45, 89 *inter miles et militaris*. *de notione*: EPIPHAN. metrol. I 83 p. 269, 18 *μῆλτια* . . . ἡ στρατεία. GLOSS. (cf. etiam p. 960, 34) *στρατεία*. *στρατηγία*. *in sermone gr.*: l. 34. p. 946, 48. *gr. respondent δόναμις* (p. 964, 66. 76. 965, 10. 24. 25). *πειρατήριον* (p. 959, 36). *στρατεία* (p. 961, 28. 66. 962, 16. 963, 82. 84. 967, 50). *στρατιά* (p. 962, 81. 965, 29. 35. 40). *στρατηγία* (p. 964, 26). *cf. etiam p. 964, 69. 84. legitur inde ab ENNIO* (p. 961, 9. 40), *PLAVTO* (p. 958, 43 sq. 959, 20. 960, 42). [*e con.* (cf. p. 960, 61): AMM. 14, 10, 7 v. p. 940, 79. *dub. vel corr.*: CIC. Att. 5, 19, 3 (trad. pro Melita). 13, 22, 4 (alii alia ci.). TAC. hist. 3, 2, 4 -am (M, def. Lenchantin; alii alia ci.). 3, 18, 2 -ae (M, def. Lenchantin, multi e Duebner, alii edd.) legionariis. FLOR. epit. 4, 5, 2 CHAR. dig. 1, 11, 1 pr. *dub. interpret.*: SOL. 9, 6 Phlegra, ubi . . . rumor est -am mundi (i. caeli, sc. caelestium pro gen. subi. an de mundo?) dimicatam cum gigantibus (seq. indicia divinae expeditionis). INSCR. christ. Diehl 1593A (= INSCR. lat. Tun. ed. Merlin 382) bixit in pace ann(os) XIII . . . et in -a (a)nn(os) III (sim. 1593B [= Merlin 381]; Diehl per imag. interpretatur coll. *Vulg. II Tim. 2, 3, Merlin cogitat de adulescentibus in indice futurorum militum aut officialium [an ecclesiasticorum? cf. p. 963, 3] illatis*). *saepius confunduntur inter se vv. q. s. -a et malitia e. g.* MANIL. 4, 404 GREG. Tvr. Franc. 8, 39 p. 406, 3. 10, 19 p. 513, 10.]

I i. q. functio vel munus militis, sc. stipendia faciendi, merendi (de re cf. Daremberg-Saglio s. v.; genere -ae non distincto [cf. etiam p. 966, 10] e. g. COD. Theod. 12, 1, 79 quam voluerit -am):

A de -a armata (cf. p. 951, 71): 1 latiore sensu pertinet ad condiciones generales vitae militaris: a proprie: α loci notabiliores selecti (fere i. q. disciplina militaris: l. 65. i. q. tempus merendi [cf. etiam p. 963, 10]: l. 68. 78): TRAG. inc. 208 quibus virginibus Lacaeis . . . -a in studio est. CIC. Mur. 30 cedat . . . forum castris, otium -ae. rep. 4, 4 quam levis epheborum Graecorum illa -a! MANIL. 5, 375 ventri longius itur quam modo -ae. VELL. 2, 118, 2 Arminius -ae nostrae prioris comes (cf. E. Hohl, Antike. Alte Spr. . . . 1943 p. 52 sq.). VAL. MAX. 2, 7, 6 consul filium interfici iussit, ne turbato -ae (sc. disciplinae militaris) ordini vindicta deesset. SEN. epist. 93, 35 primum -ae vinculum est religio. SIL. 13, 391 non ullus honorum -aeve pudor. PAP. Chrestom. ed. Mitteis-Wilcken I 463 III 13 (a. 94) in -a (cf. l. 60) . . . sibi liberos . . . natos esse (cf. VLP. dig. 29, 1, 15, 2 si in -a decesserit. al.). TAC. hist. 1, 25, 2 metu mutandae -ae (MEN. dig. 49, 16, 5, 1 eques gradu pellendus est, pedes -am mutat. MACER dig. 49, 16, 13, 4 MOD. dig. 48, 3, 14, 2. 49, 16, 3, 13. 16. sim.: MEN. dig. 49, 16, 6, 7 -ae mutatio [MOD. dig. 49, 16, 3, 1]. cf. et Daremberg-Saglio III 1896). 2, 94, 1 sibi quisque -am sumpserat: quamvis indignus, si ita maluerat, urbanae -ae adscribebatur. TERT. coron. 11 l. 3 an in totum Christianis -a conveniat (cf. p. 965, 7 et p. 966, 32). AVR. VICT. Caes. 33, 34 senatum -ā vetuit (i. prohibuit). SERV. Aen. 2, 157 hi sunt, qui habent plenam -am (cf. l. 60); nam viginti et quinque annis tenentur. INST. Iust. 1, 12, 4 -a . . . patris potestate filium non liberat.

β de -ae generibus (cf. p. 958, 25. 964, 30): SERV. Aen. 7, 614 tria sunt -ae genera: sacramentum . . . , coniuratio . . . , evocatio. 8, 1 p. 119, 4 aut legitima erat -a aut coniuratio aut evocatio. ISID. orig. 9, 3, 53 sqq.

γ de caractere -ae, quo tirones in manu notantur, ne fugere pos-

sint (cf. p. 970, 78; de eodem usu in -a fabricensium [v. p. 962, 30] cf. Waltzing, Ét. hist. sur les Corp. prof. II 242): AVG. c. Parm. 2, 13, 29 p. 80, 28 -ae characterem (antea: nota militari). GREG. M. epist. 3, 61 p. 221, 12 qui semel in terrena -a signatus fuerit. cf. 3, 64 p. 225, 21 et vol. III 992, 73 sqq. VI 18, 30.

δ de testamento in -a facto (cf. p. 940, 16. 970, 65): IULIAN. dig. 29, 1, 20, 1 testamentum . . . -ae tempore factum (AFRIC. dig. 29, 1, 21 SCAEV. dig. 35, 2, 96). GAIUS dig. 29, 1, 17, 4 in -a (SCAEV. dig. 35, 2, 17 VLP. dig. 5, 2, 8, 4. al. PAVL. dig. 29, 1, 38, 1. al.). PAPIN. dig. 29, 1, 36, 4 testamento iure -ae . . . facto (al.). TERT. dig. 29, 1, 33 pr. si . . . fecisset testamentum more -ae. INST. Iust. 2, 11 pr. milites testari propter -am conceduntur.

ε epitheta: loci: BELL. Alex. 56, 4 transmarina. LIV. 2, 23, 11 exprobrantes suam quisque alius alibi -am. 21, 21, 5 longinqua a domo. TAC. hist. 1, 87, 2 urbanae (2, 94, 1). temporis (cf. l. 22): CIC. Verr. II 5, 33 prima illa -a (STAT. silv. 5, 2, 8 -ae . . . primae . . . rudimenta. TAC. hist. 1, 48, 2. cf. QVINT. decl. 339 p. 340, 15 propter dedecus proximae -ae. PAVL. dig. 29, 1, 38, 1 posterior [ibid. sequenti]). HOR. carm. 2, 7, 18 longa (LIV. 42, 34, 7. cf. 5, 2, 8 perennem. sim. al. cf. et l. 24). TIB. 1, 3, 82 optavit lentas . . . mihi -as.

gravitatis: PS. VERG. catal. 9, 42 durae (LIV. 21, 6, 5 trium et viginti annorum -a durissima. SEN. contr. 7, 2, 12 durissima mihi -a in Antoni castris fuit). HOR. carm. 1, 18, 5 gravem (LIV. 28, 42, 19 tam diuturna ac g. 29, 1, 5 g. et duram. IVST. 6, 2, 11). 3, 2, 2 acris. sim. al. generis armorum: VELL. 2, 111, 3 finita equestri -a (COD. Theod. 7, 22, 2, 1. 3. 4 [opp. legionariae]. aliter p. 963, 34. 965, 1). IVST. 22, 1, 8 gregariam. PS. ASCON. Verr. p. 241, 21 legionaria (CIL VIII 4333). sim. al. bellica: VELL. 2, 117, 2. cf. COLVM. 1 praef. 17 -am belli . . . facile sustinuit. armata (cf. p. 963, 30):

VLP. dig. 42, 1, 6 pr. sub a. -a stipendia meruit (42, 1, 18). VEG. mil. 1, 5in. plures -am sequebantur a. (SVLP. SEV. Mart. 2, 2); necdum enim civilis pars florentiorem abducebat iuventutem. COD. Theod. 2, 23, 1 pr. a. -ae stipendiis. 6, 24, 9 subeuntes. 7, 20, 10 a. sudasse -am. 12, 1, 154 vel palatinam vel a. -am. saepe. MAX. TAVR. hom. 114 p. 520A COD. Iust. 12, 33, 2. al. in (sub) armis: COD. Theod. 6, 26, 13 post emeritam in a. -am. 8, 7, 4 si s. a. -am toleraverint (9, 30, 1 s. a. -a functi sunt. 12, 1, 38 s. a. -ae munus comitatense subierunt. 13, 1, 2 s. a. -ae sacramenta tolerasse). militaris: COD. Theod. 8, 7, 19 pr. ad . . . -am vel palatinam vel m. opp. caelesti (cf. p. 959, 1) terrestri: LACT. inst. 5, 19, 25 (cf. 6, 4, 13 terrena).

bin imag. et transl. i. q. munus militaris simile, labor strenuus, ministerium laboriosum, cura: α hominum et deorum: ① amoris (cf. p. 944, 50. 967, 35): PLAUT. Persa 232 confidentiā illa -a militatur. TRUC. 230 ubi nil det amator meretrici, pro infrequente eum mittat -a domum. CIC. Verr. II 5, 104 illud contubernium muliebris -ae in illo delicatissimo litore. HOR. carm. 4, 1, 16 signa . . . -ae tuae Veneris (PROP. 4, 1^b, 137 -am Veneris blandis patiere sub armis. PORPH. Hor. carm. 4, 1, 1 sq. bella et -am V. Horatium pro amoribus dicere). PROP. 1, 6, 30 hanc me -am fata subire volunt. OV. am. 2, 12, 28 me . . . Cupido iussit -ae signa movere suae. epist. 16, 256 Hectora . . . pugnare iubeto: -ast operis altera digna tuis. ars 2, 233 -ae species amor est. 2, 674 hoc quoque -ast. STAT. silv. 1, 2, 66 nulla mihi Amori dextera segnis -a. APVL. met. 2, 18 amatoriae -ae brevem comneatum indulsit Fotis. PORPH. Hor. carm. 3, 26, 2 'militavi' . . . allegoricos -am nunc amorem vocat.

② fori (cf. p. 968, 35. 48): CIC. Mur. 19 Servius . . . urbanam -am respondendi, scribendi, cavendi . . . secutus est; multum vigilavit, laboravit . . . ; . . . Murena . . . duxit exercitum. MANIL. 3, (102 posthinc -ae [ad a] locus est) 106 hoc quoque -ae genus est civilibus actis compositum. VAL. MAX. 7, 7, 1 coactus est in foro togatam ingredi -am: . . . cum . . . heredibus de paternis bonis . . . contendit (LAVS Pis. 28 exercere t. munia -ae patronum). 8, 5, 5 M. Cicero forensi -a summos honores . . . adeptus.

③ morum et philosophiae (cf. p. 944, 40): VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 animi -a, . . . philosophia. SEN. epist. 37, 1 promisisti virum bonum; . . . deridebit te, si quis dixerit mollem esse -am. 51, 6 nobis quoque militandum est et quidem genere -ae, quo numquam quies . . . datur: debellandae sunt . . . voluptates. APVL. met. 11, 15 da nomen sanctae huic -ae religionis Isidiacae (cf. Reitzenstein, hell. Mysterienrel. 66 sqq.). AMBR. in psalm. 118 serm. 1, 2, 2 primum exercenda est vitae -a, corrigendi mores, deinde mystica sunt meditanda (FAVST. REL. grat. 2, 6 p. 73, 18 post transactam v. -am). 6, 21 Iesus . . . -am virtutis exercuit. AVG. in psalm. 9, 8 membrorum . . . ministeria . . . ad iustitiae . . . -am transferuntur.

④ Christiana (cf. p. 944, 67. 962, 12. 967, 42 et A. Harnack, militia Christi 93 sq.): CYPR. epist. 74, 8 p. 806, 4 divina -ae sacramenta (ARNOB. nat. 2, 5 p. 50, 29 salutaris -ae s. SVLP. SEV. dial. 2, 11, 2 v. p. 959, 15). mortal. 15 p. 307, 2 qui ad -am tempore mortalitatis accedit. VITA Cypr. 10, 3 invenire partem aliquam talis -ae, per quam placeret deo. COMM. instr. 2, 12, 1 -ae nomen cum dederis (PS. HIL. libell. 14 DAMAS. epigr. 8, 1). LACT. inst. 7, 27, 16 infatigabilem -am deo militemus. HIL. trin. 1, 9 beatitudinis . . . , quam . . . boni mores quodam victicis -ae stipendio mererentur (cf. 11, 43 -ae nostrae stipendium est incorrupta aeternitas). VICT. VIT. 3, 36 perdidisti -ae clami- [Bulhart]

dem. *c. additamentis* (cf. p. 958, 77): LACT. inst. 5, 19, 25 caelestis (opp. terrestis; v. p. 958, 40. SVLP. SEV. Mart. 1, 6 ENNOD. epist. 1, 7, 1 p. 16, 1 opusc. 3, 8 p. 332, 24 CASSIOD. Didym. in I Petr. 2, 8 p. 20, 30). HIER. epist. 52, 5, 3 Christi (RVFIN. Orig. in Ios. 5, 2 p. 315, 14. 15 Orig. in iud. 9, 1 p. 517, 20. cf. AVG. op. monach. 25, 33 p. 580, 14 Christiana [SACR. Leon. p. 25, 20]). CONSVLT. Zacch. 2, 1 stipendiis -ae spiritalis velut accinctos sub imminentium expectatione bellorum (FERRAND. epist. 7, 3 p. 930A legem). SACR. Leon. p. 89, 13 sacrae -ae *martyris* (cf. p. 962, 12) *Stephani* ... exempla (FAVST. REL. serm. 27 p. 332, 18 s. -ae signa). GREG. M. epist. 5, 60 p. 374, 25 sacerdotes sibi ducatum arripiunt, qui exordium religiosae -ae non viderunt (cf. p. 944, 22). *de vita monachi* (cf. p. 945, 1. 967, 53): AVG. op. monach. 22, 26 p. 572, 4 qui eo proposito ad sanctam -am venerint, ut eqs. SVLP. SEV. dial. 2, 11, 2 se esse militem Christi (*i. monachum*), illam quoque in eadem -ae sacramenta iurasse (ISID. reg. monach. 4, 1. al.). 3, 15, 4 -ae actibus. NOVELL. Maior. 6 pr. l. 16 ut ... deo dicata virginitas ... ad ... caelestis -ae palmam pervenire mereatur. CASSIAN. conl. 1, 1 p. 7, 18 spiritalis (16, 1 p. 439, 13). SIDON. epist. 6, 1, 3 post desudatas -ae Lerinensis excubias.

Ⓢ *varia*: PLAVT. Persa 23 fui ... tribunus vapularis :: vetus iam istaec -ast tua. CIC. Att. 6, 2, 5 ante lucem inambulabam domi ut olim candidatus. grata haec ... mihique nondum laboriosa ex illa vetere -a. HOR. sat. 2, 2, 11 leporem sectatus ... vel, si Romana fatigat -a ad-suetum graecari, seu pila ... seu te discus agit (cf. STAT. Theb. 9, 609 *Dianae* -am ... trucem ... frequento). OV. fast. 2, 9 sacra cano ... haec mea -a est; ferimus quae possumus arma. 3, 244 *matres*, quarum -am ... partus habet (cf. p. 944, 34). GRAT. (337 in opus ... ades omnibus armis: *surarum fasciis, cultro, falarica, falce*) 344 haec tua -a est. MANIL. 4, 404 luxuriae quoque -a est vigilatque ruinis venter. 4, 569 Capricornus ... -am in ponto dictat puppisque colendae dura ministeria. SEN. contr. 1, 4, 3 venit tempus -ae tuae (sc. ut adulteros meos occidas). VLP. dig. 29, 1, 1, 1 v. p. 939, 33. MIN. FEL. 36, 8 quod corporis humana vitia sentimus et patimur, non est poena, -a est. HIL. trin. 3, 22 p. 91B inspicere et -am et stipendium Christi; nempe proclamat: 'pater, manifestavi nomen tuum hominibus'. VVLG. Iob 7, 1 -a (*πειρατήριον*) est vita hominis super terram. RVFIN. Orig. in gen. 8, 2 p. 79, 4 tota carnis -a. CASSIAN. conl. 4, 21, 1 -am saeculi relinquentes. ENNOD. carm. 1, 8, 7 v. 44 agrestem certus ducere -am (cf. l. 48). CAES. AREL. serm. 34, 2 quaecumque deus ... sive de quacumque -a sive de agricultura contulerit. BENED. reg. 2 l. 38 sub uno domino aequalem servitutis -am baiulamur.

β *bestiarum*: PLIN. nat. 10, 94 *hirundines nidificant* tanto labore, ut multas in opere emori constet, eaque -a illis cum anno redit semper. PS. QUINT. decl. 13, 9 p. 254, 22 *apes* laboris adsidui non detractare -am.

γ *rerum*: OV. am. 3, 7, 68 quae *membra* (sc. *penis*) ... nunc opus exposcunt -amque suam. MANIL. 2, 20 Hesiodus ... ruris cultus ... notavit -amque soli (cf. 4, 145 Taurus ... -am indicit terris et segnia rura in veteres revocat cultus. paulo aliter l. 38). 2, 894 *sedes Daemoniae* defessa peracta -a (*'munere vel cursu peracto'* Stoeber; cf. Housman ad l.) rursusque novo devota labori. PANEG. 12, 34, 4 fluvius ..., ut ... se tibi posset speciali imputare -a, ... vexillarium factionis ... absorbuit. DRAC. laud. dei 2, 25 *sol* -a famulante sua servire fidelis ... caelo teste probatur (cf. p. 944, 44).

Ⓢ *ad a et b iuncturae selectae* (cf. p. 962, 66): α *pendet a subst.* (cf. et p. 964, 35): -ae vacatio (cf. l. 74. p. 956, 19. 960, 66): LEX repetund. (CIL I² 594) 62, 26. CIC. Verr. II 4, 23 data est. S. C. Cic. Phil. 5, 53 CAES. Gall. 6, 14, 1 LIV. 23, 20, 2. al. PLIN. nat. 7, 19. al. disciplina: CIC. Manil. 28 LIV. 5, 6, 1. 17. 28, 24, 9 instituto ac d. -ae. 29, 21, 13 soluta. al. VAL. MAX. 2, 7, 2 ad revocandam pristinam d. -ae. al. LIV. perioch. 57 p. 68, 22. mos: SALL. Iug. 54, 1 meritos in proeliis more -ae donat (hist. frg. 3, 96. TAC. hist. 1, 68, 1 Raetorum iuventus m. -ae exercita. ann. 13, 2, 3 signum m. -ae petenti tribuno [SVET. Cal. 58]. al.). LIV. 28, 27, 12 adversus m. -ae disciplinamque maiorum. al. sacramentum (v. et p. 958, 76): CIC. off. 1, 36 VEG. mil. 2, 3 p. 37, 8. 2, 5ⁱⁿ. COD. Theod. 7, 13, 5, 7, 13, 6 pr. 13, 1, 2 v. p. 958, 38. cingulum: v. vol. III 1068, 82. labor(es) (cf. p. 955, 9): sing.: CIC. epist. 7, 8, 1 OV. fast. 1, 302 Pont. 1, 6, 10 CVRT. 9, 3, 1 Ivv. 16, 52 Ivst. 3, 2, 10. 12, 4, 4. plur.: CIC. ad Q. fr. 3, 8, 1 SALL. (?) rep. 2, 2, 2 LIV. 44, 22, 14. VAL. MAX. 2, 3, 1 l. et periculis -ae. VLP. dig. 3, 2, 2, 2. CORIPP. Ioh. 3, 8 gaudia -ae referunt tristesque l. munus (aliter l. 84): sg. collect.: CAES. Gall. 6, 18, 3 ut m. -ae sustinere possint (VLP. dig. 36, 1, 17, 12. cf. l. 78. p. 958, 37). LIV. 4, 26, 12 vacantium (cf. l. 56) munere -ae (PAVL. FEST. p. 223, 3). MEN. dig. 49, 16, 4, 10 detractare (cf. l. 76. p. 960, 44). PAVL. dig. 29, 1, 38, 1. plur.: LIV. 27, 9, 9 detractationem ... munerum -ae. VAL. MAX. 2, 7, 4 fungi (cf. l. 79. p. 960, 62). TAC. hist. 3, 13, 1. al. munia: LIV. 45, 36, 3. CVRT. 10, 3, 9 toleratis. LAVS Pis. 28 exercere. TAC. hist. 1, 48, 2. al. FRONTO p. 177, 12 N. fungenda (cf. l. 77). PANEG. 4, 8, 2. 10, 19, 4. ius (cf. p. 955, 67): CVRT. 7, 1, 35. praemium sim.: OV. am. 1, 15, 4 praemia -ae pulverulenta sequi (cf. p. 961, 26). LIV. 10, 30, 10 R. GEST. div. Aug. c. 3 Ivv. 16, 2 PAPIN. dig. 26, 7, 40. pretium: LIV. 34, 36, 7 CE 1011. donum: VAL. MAX. 2, 7, 15 (dono militari Par.). munus (aliter l. 72): HOMER. 75. messis: EDICT. imp.

Diocl. II 4. stipendia: VAL. MAX. 6, 1, 10. 8, 7 praef. ASCON. Corn. p. 54, 27 HIL. trin. 1, 9. 11, 43 CONSVLT. Zacch. 2, 1 COD. Theod. 2, 31, 1 pr. ordo (aliter p. 963, 24): VAL. MAX. 2, 7, 15. TAC. hist. 1, 38, 3 sine more et o. -ae. 2, 93, 2 AVR. VICT. Caes. 42, 15 COD. Theod. 7, 20, 13. gradus (aliter p. 963, 17): CIL XI 5693 per gradus -ae suae. (de) decus sim. (aliter p. 961, 46. 50): SALL. Iug. 54, 4 neque id flagitium -ae ducitur (TAC. ann. 1, 27, 1. cf. CVRT. 9, 10, 28 probrum [aliter p. 964, 58]). LIV. 2, 23, 4 ordines duxisse aiebant aliaque -ae decora (aliter p. 963, 22. 955, 56) ... iactabant. MARCIAN. dig. 49, 14, 18, 5 veterani ... delatores esse prohibentur propter honorem utique et merita -ae (cf. p. 940, 31).

β *pendet ab adi.* dat. (gen. l. 13) -ae vel ad -am: idoneus sim.: SALL. Iug. 63, 3 aetas -ae patiens. LIV. 8, 8, 6 iuvenum pubescens-tium ad -am. 8, 20, 4 -ae idoneum (MACER dig. 49, 16, 13, 3 COD. Theod. 7, 18, 2. 7, 18, 8 pr.). 27, 46, 3 aptum -ae (QVINT. inst. 5, 12, 21 PORPH. Hor. carm. 1, 22, 13 COD. Theod. 7, 22, 2, 3. cf. COD. Theod. 7, 13, 6 a. ad -am). 42, 52, 2 progenies ... matura -ae. SEN. dial. 5, 22, 5 -ae utiles (QVINT. decl. 268 p. 95, 10). CVRT. 6, 6, 17 habiles -ae (VLP. dig. 49, 17, 6 ad -am [AMM. 28, 5, 4]). SIL. 14, 169 optimus ille -ae. FRONTIN. (?) strat. 4, 6, 4 -ae inhabilem (MEN. dig. 49, 16, 4, 11). abl. -ā: LIV. 1, 43, 8 centurio ... immunis -a. gen. (rel.) -ae (cf. Schmalz-Hofmann⁵ p. 405): SALL. hist. frg. 1, 148 egregius -ae. HOR. carm. 2, 6, 8 lasso maris et viarum -aeque. TAC. hist. 1, 87, 2 urbanae -ae impiger (ann. 3, 48, 1). 2, 5, 1 acer. 3, 43, 1 strenuus. cf. et p. 961, 12.

γ *pendet a verbis*: ① dat.: TAC. hist. 2, 94, 1 urbanae -ae adscribebatur (cf. AVG. civ. 3, 17 p. 124, 34 D. conscriberentur). ann. 4, 46, 1 validissimum quemque -ae nostrae dare (MEN. dig. 40, 12, 29 pr. se [49, 16, 4, 1. al. cf. p. 943, 37]). PAPIN. dig. 38, 1, 43 nomen ... dabit [VLP. dig. 49, 16, 8. al. PAVL. dig. 49, 16, 16 pr. al. APVL. met. 11, 15 TERT. nat. 1, 18, 8 VEG. mil. 1, 3 COD. Iust. 1, 52, 2. al. CE 304, 1 CIL VIII 18533. v. etiam p. 958, 69 et cf. l. 77]). MEN. dig. 49, 16, 4, 11 filium ... subtrahit (AVG. epist. 138, 15 se). LAMPR. Alex. 58, 3 deputavit. SVLP. SEV. Mart. 3, 5 renuntiavit. CASSIOD. Didym. in I Petr. 2, 8 p. 20, 30 deservire. GLOSS. -ae capti sunt ἐστρατολογήθησαν. ② acc.: q. d. interior (cf. p. 957, 45. 961, 4. 963, 66): PLAVT. Persa 232 (v. p. 958, 43) militatur (LACT. inst. 7, 27, 16 v. p. 958, 81. AVG. loc. hept. 1, 210 p. 540, 9 servitute[m] servivit, -am militavit. in euang. Ioh. 111, 6 dicimus '... strenuam -am militavit', cum dici debuisset videatur '... strenua -a militavit' [cf. etiam p. 962, 64]). COD. Iust. 10, 55, 3 pr. -ae, quam in legione ... militaverunt). COD. Theod. 7, 1, 8 -ae, quam ... sudarit (7, 20, 10 v. p. 958, 33). q. d. exterior: PLAVT. frg. inc. 11 (25) eiravit -am. CIC. Mur. 19 secutus est (LIV. 4, 53, 1 AVR. VICT. Caes. 32, 2 RVFIN. Orig. in iud. 9, 1 p. 517, 20. v. etiam p. 958, 31). Phil. 7, 23 subterfugere (off. 3, 97). or. frg. A 1 detractare (v. vol. VI 835, 27. cf. LIV. 3, 69, 2 detractationem -ae. sim. p. 959, 76). epist. 7, 11, 2 perfer (7, 18, 1 ferre [HOR. epist. 1, 18, 55]. cf. ibid. tolera [SALL. hist. frg. 1, 11 VERG. Aen. 8, 516 Dict. 3, 23 p. 66, 17 COD. Theod. 7, 22, 2, 1. 8, 7, 4 et 13, 1, 2 v. p. 958, 36. 38. COD. Iust. 4, 65, 35, 1]. PROP. 4, 1^b, 137 patiere [LIV. 4, 18, 1. 2. 26, 2, 16. cf. SEN. suas. 2, 5 -ae patientiam]. COLVM. 1 praef. 17 sustinuit [v. p. 958, 29]). PROP. 1, 3, 30 subire (VLP. dig. 3, 2, 2, 2. COD. Theod. 6, 24, 9 v. p. 958, 33. cf. TAC. ann. 1, 17, 5 inire [SPART. Hadr. 2, 1]). LIV. 5, 7, 12 professis. 7, 39, 12 -ae ... cum gloria actae (POMP. TROG. Iust. 38, 7, 6). VAL. MAX. 7, 7, 1 ingredi. PLIN. nat. 6, 66 capessunt (cf. TAC. hist. 2, 97, 2 rursus ... cepere). STAT. Theb. 9, 609 frequento. TAC. hist. 2, 67, 1 resumpta (cf. ann. 4, 4, 2 sumere). ann. 13, 35, 1 -a per oppida ex-pleta (cf. p. 963, 11). SVET. Cal. 44, 1 emeritae (v. vol. V 2, 470, 47). TERT. nat. 2, 14, 7 desertam -am (v. vol. VI 676, 47. 690, 69). AVR. VICT. Caes. 3, 14 exerceretur (AMBR. in psalm. 118 serm. 1, 2, 2. 6, 21 Isaac 4, 16 p. 654, 12. cf. p. 958, 62. 70. 959, 78). ③ abl. (cf. l. 39): VARRO Men. 477 ante quam -a (Merc., milia trad.) subactus aliquot annis erat. LIV. 26, 21, 16 fungebantur -a (SVET. gramm. 9. COD. Theod. 9, 30, 1 v. p. 958, 37. INSCR. NSc. 1931 p. 639 [a. 148] fortiter et pie -a functis [INSCR. Ital. X 3, 46 (a. 194). cf. vol. VI 1588, 63]. cf. LIV. 25, 19, 10 perfunctus [27, 46, 3]). TAC. ann. 11, 7, 1 -a ... tolerare vitam. al. LIV. 23, 49, 2 vacare (SEN. contr. 1, 8, 1 MELA 1, 114 QVINT. inst. 9, 2, 85 CALP. decl. 15. cf. p. 959, 74). PAPIN. dig. 29, 1, 34, 1 missus (SERV. Aen. 1, 248. cf. p. 958, 45). MEN. dig. 40, 12, 29 pr. remotus. 49, 16, 6, 6 reicitur (MOD. dig. 49, 16, 3, 18 SVLP. SEV. chron. 2, 33, 2). LAMPR. Alex. 52, 1 exauctoratum eum -a. AVR. VICT. Caes. 20, 1 cohortes praetorias statim -a exemit. ④ loc. praep.: ad -am: CIC. rep. 4, 3 euntibus (cf. PAVL. sent. 3, 4A, 3 proficiscenti. CAPITOL. Alb. 6, 1 se ... contulit. v. et l. 81). PAVL. FEST. p. 370, 8 voluntarie se ad -am obtulere. CYPR. mortal. 15 p. 307, 2 accedit. SPART. Carac. 6, 2 legi (cf. COD. Theod. 13, 3, 3 comprehendi [13, 3, 10]. 13, 3, 16 trahi. SVLP. SEV. Mart. 2, 5 scriberentur. cf. l. 78). RVFIN. Orig. in Ios. 5, 2 p. 315, 14 cingimur. in -am: SEN. dial. 8, 3, 4 nomen (cf. supra l. 28) ... daret (MEN. dig. 49, 16, 4, 9 in aliam -am n. dederunt legive passi sunt [GELL. 16, 10, 13 in -am tumultuariam legebantur. Ivst. 12, 11, 5 in -am lectos]. 49, 16, 4, 11 in deteriore[m] -am dandus est). QVINT. decl. 249 p. 24, 15 euntibus (GELL. 2, 7, 18 COD. Iust. 12, 36, 1, 1. cf. PAPIN. dig. 40, 5, 23, 2 profecturo [SVLP. APOLL. perioch. Ter. Haut. 1]. cf. l. 72). ex: FRG. rescr. princ. (Mommson, Jur. Schr. 2, 344) I 9 solacia ex -a sua debita (27).

2 usu speciali pertinet ad res bellicas: a proprie: α i. q. bellum, expeditio, res in bello gestae (i. q. liber de expeditione l. 19; iter bellicum, ἐλασις l. 51; de expeditione animalium infra l. 59. struct. acc. q. d. interioris [cf. p. 960, 35. 967, 31] p. 957, 45; gen. inhaerentiae l. 54): ① domi -aeque sim. (cf. Wackernagel, Synt. II 223. K. Klinck, Beitr. z. Gesch. des Lokativs, Diss. München 1932 p. 124 sq.): ② -ae (cf. PRISC. gramm. III 67, 5 -ae, -am, -a [acc. et abl. ficti secundum domi, domum, domo, item 134, 9]). c. domi v. vol. V 1, 1974, 67 sqq. (inde ab ENN. scaen. 239). sine domi (cf. etiam p. 960, 21): ? ENN. ann. 447 v. infra l. 40. CIC. leg. 3, 8 -ae summum ius habento. SALL. Iug. 84, 2 plerosque -ae, paucos fama cognitos. FRONTO p. 123, 13 N. de rebus -ae a se gestis. AVR. VICT. Caes. 33, 9 -ae ... clarus (cf. etiam l. 75). CIL XIII 7963 ille h(ic) s(itus) e(st) parum felix -ae. ③ (in) -a: VARRO Men. 223 fera -a [in] munera belli ut praestarem (LIV. 5, 12, 3 INSCR. christ. Diehl 1593. cf. Ov. fast. 4, 383 -a ... pace [IVV. 10, 9 toga, ... -a]). SALL. (?) rep. 2, 5, 3 in agris (Poehlman, armis trad.) aut in -a (LIV. 2, 58, 4 eadem in -a ... quae domi. VAL. MAX. 9, 2, 2 plus ... domi quam ... in -a).

④ c. attrib. vel gen. certam -am indicante: CIC. div. 1, 52 in ea -a (cf. l. 2), qua cum Cyro minore perfunctus est, sua scribit somnia (Ov. met. 12, 180 qua tibi -a, cuius certamine pugnae cognitus. LIV. 6, 21, 4. cf. CIC. Att. 6, 2, 2 in hac ... -a nostra [VAL. FL. 1, 40 IVST. 6, 1, 2]. VERG. Aen. 11, 261 -a ex illa diversum ad litus abacti [VELL. 2, 116, 3. TAC. ann. 11, 18, 2 cui principium illa -a fuit]. sim. al.). Att. 10, 14, 3 de filii -a Brundisina (VELL. 2, 59, 3 Hispaniensis. CLAUD. 27, 30 Phlegraeae ... praemia -ae. cf. VELL. 2, 125, 5 celeberrima in Illyrico -a. Ps. RVFIN. Ios. bell. Iud. 1, 2 l. 11 ante -am, quam in Melo habuit [gr. 1, 50 πρὸ τῆς ... στρατ(ε)λας]). PROP. 4, 3, 46 -ae ... tuae (Ov. fast. 4, 628 sua. sim. al.). LIV. 22, 60, 25 haec vobis istorum per biduum -a fuit (VELL. 2, 5, 1 praeclara in Hispania -a D. Bruti fuit. 2, 40, 1 Cn. Pompei. TERT. nat. 2, 14, 7 Argonautarum. CLAUD. 21, 36 facta ... -amque patris. cf. VAL. MAX. 9, 11, 4 Pompeianae -ae comes). al. indicatur adversarius: adi.: PROP. 1, 7, 2 arma ... fraternae (Eteoclis et Polynicis) ... -ae. VELL. 2, 120, 1 Cimbricam Teutonicamque -am. IVST. 15, 4, 6 Persica (CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 13, 18 [gr. utroque loco στρατ(ε)λας]). CLAUD. DON. Aen. 9, 545 p. 259, 31 Troiana. eloc. praep.: VAL. MAX. 5, 1, 7 adversus Romanos (TAC. ann. 2, 45, 2. 11, 3, 1 FLOR. epit. 2, 8, 5 IVST. 20, 1, 3 DICT. 1, 18, 2, 5 p. 21, 7). TAC. hist. 2, 101, 2 pro Othone.

⑤ varia: ENN. ann. 447 qui facta labore [e]nixi -a(e) (Dousa; an locat. [l. 10]? cf. Funaioli, ALL 13, 1904, 308 et J. Heckmann, IF 18, 1905/1906, 319) peperere (cf. VIR. ill. 19, 1 ob egregia -ae facinora. HEGES. 1, 5 clarus -ae gestis). CIC. Lael. 15 quocum Scipione et domus fuit et -a communis (cf. 103). LVCR. 1, 29 fera moenera -ai. HOR. carm. 1, 29, 2 acrem -am paras ... regibus. Ov. am. 3, 15, 6 (de bello civili:) -ae turbine. LIV. 3, 51, 12 decemviris ... dedecora -ae obiciebantur. 10, 12, 4 segne bellum et simile prioris anni -ae exspectantis (cf. IVST. 14, 3, 8 in novam -am immensaue bella. sim.: SVET. Cal. 43, 1 -am resque bellicas semel attigit). al. MART. 1, 55, 2 clarum -ae, Fronto, togaeque decus. SOL. 9, 6 v. p. 957, 44. IVST. 3, 1, 1 deformis -ae damnis. 12, 7, 6 laetus non -am (cf. supra l. 3) tantum, verum et vestigia se dei secutum (14, 2, 9 solos, qui -am Liberi patris, qui Herculis monumenta superarint). SVLP. SEV. epist. 3, 13 gravis est corporea pugna -ae. CIL VIII 2634 deo Marti -ae potenti (PAP. Genav. 7 i 9 Olympium -ae Martem. cf. p. 952, 77). nota de singulari re in bello fortiter suscepta (cf. l. 80): VAL. MAX. 3, 2, 6 primus moenia eius oppidi conscendit. ... hanc -am aliis propter difficultatem vitantibus sibi depoposcit. de expeditione animalium: COLVM. 9, 9, 4 velut -ae signa moventium tumultus apium.

β i. q. ratio, ars belli gerendi, administrandi (cf. p. 956, 3): SALL. Catil. 7, 4 usum -ae (LIV. 30, 34, 12 QVINT. decl. 352 p. 382, 27 VEG. mil. 1, 1 p. 5, 15. cf. SALL. Iug. 47, 1 peritia. 63, 2 scientia [TAC. ann. 14, 29, 2]. cf. p. 953, 69). hist. frg. 1, 78 privos ipse -ae (cf. SALL. [?] rep. 2, 9, 2 ignarei [TAC. hist. 1, 88, 2. al.]. QVINT. decl. 315 p. 241, 27 rudem. TAC. ann. 3, 46, 1 nescii). 1, 146 periti (LIV. 8, 16. al. FLOR. epit. 2, 2, 23 Ps. AVR. VICT. epit. 36, 2. cf. SALL. hist. frg. 1, 147 doctus -am. COLVM. 1 praef. 4 gnaros [TAC. ann. 3, 32, 1]. audacius: TAC. hist. 4, 20, 3 veteres -ae). LIV. 6, 32, 7 Latinae legiones longa societate -am Romanam edoctae (cf. SEN. suas. 5, 4 omnia ad impiam et superbam Xersis -am pertinentia). 25, 37, 3 omnis -ae artis (42, 52, 10. al.). QVINT. decl. 302 p. 191, 19 ex laude -ae (SVET. Iul. 35. PANEG. 11, 25, 3 virtutibus bellicis et l. -ae. IVST. 12, 6, 4 patrocinium Philippi laudemque patrum -ae. cf. TAC. ann. 2, 73, 3 gloriam). TAC. hist. 2, 37, 1 -a clarus (5, 1, 1. cf. ann. 1, 3, 1 bonum -a). VOPISC. Prob. 11, 6 bonus ductor, ... exemplum -ae. al.

γ i. q. studium belli, disciplina (l. 81), virtus bellica (cf. p. 955, 5): VERG. Aen. 11, 585 vellem haud correpta fuisset -a tali (v. Deuticke ad l.); PETRON. 82, 1 'noxio sanguine parentabo iniuriae meae'. ... ne infirmitas -am [i. cupiditatem caedis] perderet, largioribus cibis excito vires). Ov. fast. 2, 508 patrias artes -amque colant! (cf. p. 953, 25). TERT. apol. 11, 15 reliquistis aliquem de sapientia Socratem, de iustitia Aristiden, de -a Themistoclem. CYPR. epist. 56, 2 p. 649, 13 quos videmus -ae suae fortitudine nec prius pugnae defuisse et eqs.

CLAUD. carm. min. 30, 184 -ae mira mercede. OROS. hist. 7, 43, 4 virum inlustris sub Theodosio -ae.

b in imag. et translate: Ov. am. 2, 14, 6 quae prima instituit teneros convellere fetos, -a fuerat digna perire sua (syn. 2, 13, 28 pugna. item de vi illata: MAR. VICTOR aleth. 2, 244 -a scelus omne tua est ...; ad te, Cain, summa caedium redit. ORIG. in Matth. 18, 103 p. 224, 10 K. -a vestra 'cum gladiis et fustibus' [Vulg. Matth. 26, 55] facta. de ratione pugnandi: AVG. c. Petil. 2, 88, 195 p. 120, 16 vetus ista eorum circumcellionum -a fuit [sc. fustibus pro armis utendi]). APVL. met. 4, 14 instanti -ae (i. latrocinio). GREG. Tvr. Franc. 8, 39 p. 405, 15 cum iudicibus causas excutere, -as saeculares exercere. apud Christianos de martyrii certamine (cf. p. 959, 8) et de pugna adversus diabolium (cf. p. 944, 67): CYPR. laps. 2 p. 238, 12 geminata -ae suae gloria virgines martyres. Fort. 13 p. 347, 17 in persecutione -a, in pace conscientia coronatur. epist. 28, 2 p. 545, 17 -ae victricis auspicia. 54, 1 p. 621, 8 -ae ... laudem. al. VVLG. II Cor. 10, 4 arma -ae (στρατ(ε)λας) nostrae non sunt carnalia. RVFIN. Orig. in gen. 1, 13 p. 16, 7. 8, 2 p. 79, 4 AVG. civ. 20, 9 p. 429, 21 D. serm. 210, 2, 3 extr. c. epith.: TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 485, 2 qui bellum spiritale adversus spiritales hostes spiritali -a ... debellaturus est (5, 18 p. 639, 22 RVFIN. Orig. in lev. 7, 6 p. 391, 16 CASSIAN. conl. 7, 5, 9). CYPR. ad Donat. 15 p. 15, 15 caelestis. OROS. hist. 7, 39, 12 o praeclara illa Christianae -ae tuba! (SACR. Leon. p. 25, 20). audacius de infestatione, impetu calamitatum: AMBR. in psalm. 118 serm. 10, 35, 2 'cui vult, miseretur ...' misericordia est dei nostrarum -a passionum, per quam nobis peccata minuuntur.

B de -a officialium (cf. p. 956, 24): 1 generatim: a officialium rerum militarium (cf. etiam p. 969, 1): COD. Theod. 8, 4, 16, 1 soluto -ae cingulo. COD. Iust. 11, 9, 6 post stipendiorum (del. Momms.) finem -ae fabricensium.

b officialium publicorum (cf. p. 943, 54): α loci selecti: VEG. mil. 2, 21 p. 55, 19 primiserinius in officio praefectorum praetorio ad ... -ae pervenit finem (cf. SIDON. epist. 1, 11, 6 -ae extremae praefecti terminum circa). AVG. nupt. et concup. 2, 1, 1 p. 253, 2 inter -ae tuae comitis curas. COD. Theod. 6, 10, 1 notarii quiescentes non omittant prioris vocabulum -ae. 6, 22, 5 quos ad administratio vel -a provexit (NOVELL. Valent. 32 pr. in a. et in -a posit. al.). 12, 1, 22 cum decuriones ... ad diversas -as confugiunt (NOVELL. Valent. 10, 3 l. 42). 16, 2, 39 extr. clericis depositis ab omnibus officiis -ae aditus obstruatur. NOVELL. Valent. 7, 3, 1 palatinos ... qui ... ad ecclesiastica obsequia aut ad aliam transiere -am (cf. 22, 1 alterius amore -ae). CASSIOD. var. 1, 43, 3 ut ... spectaculorum ordinationem laetissimam sibi -am vindicaret. 6, 7, 2 (de comite sacrarum largitionum:) laetitia publica -a tua est (cf. 7, 9, 1 deliciosa magis quam laboriosa -a est in Portu Romano comitivae gerere dignitatem).

β attrib. vel gen. indicatur locus et modus officii (cf. l. 34. 35. 38): TERT. coron. 12 l. 32 est et alia -a, regiarum familiarum ('comitatus vel palatinorum aulicum officium' Oehler). AMM. 28, 4, 20 e -a principis (ENNOD. epist. 1, 5, 3 p. 10, 3 ad principalem -am). HIER. epist. 60, 9, 2 in palatii -a (CASSIOD. var. 1, 10, 1. cf. VICT. VIT. 3, 13 domus nostrae occupati -a [sim. CASSIOD. var. 5, 25 in rei p. -a. GREG. M. epist. 7, 26 p. 471, 14 in -a sponsi eius domnae Constantinae clarissimae puellae intrasse]. COD. Theod. 4, 10, 3 ad ... palatinam -am [6, 30, 5. al. SIDON. epist. 1, 6, 1]). CLAUD. 18, 419 -a eunuchi numquam progressa cubili. PAVL. NOL. pass. Genes. 2 p. 426, 14 provincialis -ae tirocinium suscepit tamquam notarius. COD. Theod. 1, 29, 1 forensium stipendiorum. 6, 2, 26 l. 3 sacri consistorii decurionum -a. 6, 26, 7 in -a scriniorum memoriae. 6, 35, 14, 1 in cohortalinorum -a. 8, 1, 17 domesticorum (cf. CASSIOD. var. 11, 6, 3 -am domesticam ... cancellorum [i. cancellarii praef. praet.]). 8, 4, 23 proconsularem. 12, 1, 38 scholarum -ae. al. NOVELL. Valent. 2, 2, 4 litteratae (COD. Iust. 12, 19, 8 pr. cf. CASSIOD. var. 5, 21, 1 litterarum). EPIST. pontif. 286 Migne 20, 472A -ae saecularis (VAL. CEM. hom. 13, 7. GREG. Tvr. Franc. 7, 1 p. 323, 20 relicta. PASS. Marcell. rec. M 4, 3 -is [molestiis rec. N] s. militare. cf. l. 75 et VICT. VIT. 2, 23 temporalem).

γ iuncturae selectae (cf. p. 959, 55): ① gen. pendet a subst.: ordo: COD. Theod. 1, 5, 8, 6, 24, 7. 8, 1, 11. gradus: COD. Theod. 1, 6, 12. cingulum: RVFIN. hist. 10, 33 COD. Theod. 6, 30, 18, 8, 4, 23 MAX. TAVR. hom. 114 p. 520A COD. Iust. 2, 3, 29 pr. 3, 13, 7, 2. 12, 37, 16, 7 -ae cinguli amissionem. sacramentum: COD. Theod. 10, 22, 4 CASSIOD. var. 11, 35, 1. ② pendet a verbis: A dat.: COD. Theod. 7, 3, 1 qui -ae nomen dederunt (12, 1, 38, 42). B acc.: AVSON. 177, 7 p. 41 P. egit (COD. Theod. 1, 29, 1. 8, 4, 30, 1 gessit [12, 1, 188 CASSIOD. var. 7, 24, 1. 7, 43 CE 698, 9]. sim. al.). AVG. conf. 8, 6, 15 relicta -a saeculari (9, 8, 17. cf. etiam l. 64). COD. Theod. 1, 10, 5 hanc secuti -am. 6, 15, 1 post depositam -am (6, 26, 13, 16, 1, 3 COD. Iust. 12, 49, 12 pr.). 10, 20, 11 (= COD. Iust. 11, 8, 8) deserere. C abl.: SYMM. epist. 7, 124 fungitur ... -a in scriniis litterarum (cf. CASSIOD. var. 6, 3, 5 -a perfunctis [6, 13, 6. 11, 17, 2]). COD. Theod. 6, 13, 1 absolutos -a (cf. 6, 24, 6 solvere [8, 8, 4 CASSIOD. var. 9, 4, 1]. CASSIOD. hist. 4, 17 p. 1040D expelli -is [Theodor. 3, 8, 2 τῆς στρατιᾶς. Socr. 3, 13, 1 μὴδὲ κατὰ τὰ βασίλεια στρατεύεσθαι]. sim. al.). D locut. praep.: ad -am: LAMPR. Alex. 28, 4 cum quidam ex honoratis ... ad -am adspirasset (COD. Theod. 8, 4, 23 COD. Iust. 1, 5, 8, [Bulhart])

6). in -a: v. p. 962, 50 sqq. ex -a: COD. Theod. 6, 27, 3, 1 excedere.

c *ecclesiasticorum* (cf. p. 957, 48. v. et p. 944, 12): LEO M. epist. 4, 1 p. 611^B qui divinae -ae fuerit aggregandus (*ibid.* sacrum ministerium). 10, 3 p. 631^A ad sacram -am... accedere. CONC. Arvern. a. 535 p. 68, 15 abiecto -ae cingulo... coniugia repetisse *presbyteros atque diaconos*. VITA Fulg. 27 p. 129, 12 L. multos ex fratribus monachis ad ecclesiasticam -am transtulit. INSCR. christ. Diehl 982, 4 -ae... dei natus in officiis.

2 *speciatim i. q. tempus merendi* (cf. p. 957, 60): NOT. dign. or. 39, 37 -a completa (COD. Iust. 1, 46, 3). COD. Theod. 6, 2, 23 tota impleta -a. SIDON. epist. 7, 2, 3 -a illis in clericali potius quam in palatino decursa comitatu. GREG. M. epist. 3, 61 p. 221, 13 expleta -a (3, 64 p. 225, 21). SVBSCR. Non. cod. Montepess. anno aetatis xxx et -ae quarto.

II *i. q. gradus honoris, dignitas, officium*: A -ae *armatae* (cf. p. 965, 65): VELL. 2, 101, 3 quem -ae gradum (sc. *tribunatum*)... auspicatus (v. vol. VI 2153, 39 sqq. *aliter* p. 960, 5). VAL. MAX. 4, 7, 5 humili loco natus ad equestrem ordinem et splendidae -ae stipendia... pervenerat (cf. AMM. 15, 3, 2 ad infimam -am. NOVELL. Valent. 6, 1, 1 de tironibus aliquem nec non prioris -ae virum). MART. 14, 32, 1 -ae decus hoc *parazonium*... erit (*aliter* p. 960, 9. 965, 56). IUV. 7, 88 -ae multis largitur honorem. TAC. hist. 1, 31, 3 non ordine -ae (cf. 1, 52, 1 adimendis adsignandisque -ae ordinibus). 1, 82, 3 abiectis -ae insignibus. ANN. 1, 44, 5 solvebatur -a *centurio*. 2, 36, 1 legionum legati, qui ante praeturae ea -a fungebantur (cf. l. 41). CAPITOL. Maximin. 3, 6 locis -ae a Severo adiutus, cum esset peradulescens (*de re* cf. *etiam* l. 47). AMM. 26, 8, 10 tribunus... vitam cum -a retinens. CLAUD. 20, 320 *syn.* cingula (carm. min. 22, 52). COD. Iust. 3, 23, 2 pr. qui armata -a praediti sunt (5, 34, 4. 12, 33, 4. *al.*). CIL VI 2485 -ae petitori (2488. 2606. 3548. 3549. 3550 VIII 2075 XIV 2429 INSCR. EphEp. V 1300 INSCR. Wilmanns 1602. cf. Mommsen, *Staatsr.* III 547). XIII 3162 r 18 salarium -ae (II 15). *indicatur genus honoris*: -a equestris (*aliter* p. 958, 25) *i. qua ordo equestris fungitur* (cf. Mommsen, *Staatsr.* III 543². 549. Herzog, *Röm. Staatsverfass.* 975. Hirschfeld, *Kaiserl. Verwaltungsbeamte* 419 sqq. Daremb.-S. s. v. -a equestris): v. vol. V 2, 719, 55 sqq.; *adde* e. g. SVET. Claud. 25, 1 e. -as ita ordinavit, ut post cohortem alam, post alam tribunatum legionis daret, stipendiaque instituit et imaginariae -ae genus, quod vocatur 'supra numerum', quo absentes et titulo tenus fungerentur. CIL III 6054 omnibus e. -is perfuncto (cf. 12732 functo [VI 8400]). 6055 omnibus -is e. ornato. 7543 e. honorato -is. *nota*: CIL VI 1615 ordine equestris -ae comparato (*i. empto*. cf. p. 964, 3). *alia*: TAC. ann. 2, 30, 1 v. *supra* l. 26. PORPH. vita Hor. p. 1, 13 -a tribunatus honoratus (QVODV. prom. 1, 22, 31). CIL X 1493 exornatus -a (<...> praefecturae coh(ortis) *illius* (XIV 2497 imperator... illum agentem aetatis annum XIII -a prima praefecturae equitum... exornare dignatus est). *indicatur numerus -arum* (v. *etiam* l. 47. 56): CIL VI 2132 *ille* secundae -ae. III 14214²³ tres (VIII 9327 tribus -is perfunctus). VI 1624, 4 *illi* III -arum (3495 XIV 170. cf. VI 3499 -arum III [INSCR. Dessau 9490]). XIII 6814 -ae quartae. *formula 'a -is' i. -is functus* (cf. Domaszewski, *Rangordnung d. röm. Heeres* p. 131. Zwicky, *Diss. Zürich* 1944 p. 60): CIL III 5652. 8677 VI 1410. 3494. 3497. 3498. 3501 VIII 2396. 17905. 20991 X 4861, 12. *al.* (cf. et p. 957, 24. 30). CE 253, 7 INSCR. Dessau 3985. 9283 INSCR. EphEp. II 413 INSCR. NSc. 1909 p. 410. *addito numero*: CIL VIII 2399, 2 *ille* a -is III (INSCR. Bordinelli, *Il tesoro di argenteria di Marengo, Torino* 1939 p. 37 INSCR. RevA. VI 10 [1937] p. 387 n. 178). 2732, 12 *ille* a III -is.

B -ae *officialium*: 1 *publicorum*: a *loci selecti*: PAVL. ent. 5, 25, 12 qui insignibus altioris ordinis utuntur -amque confingunt. AMM. 22, 7, 5 si eis *agentibus in rebus* gradus -ae redderetur (PRVD. praef. 19). 25, 5, 4 post depositum -ae munus. COD. Theod. 1, 10, 5 -a... privari (7, 8, 5, 3. cf. COD. Iust. 1, 46, 3 spoliatus [12, 33, 6 pr.]. 3, 2, 3 pr. exuti. 4, 65, 35, 1 cadere). 6, 27, 23 l. 10 -a, quae eis... indulta est (cf. 8, 7, 23 condasset). 6, 29, 9 pr. si sibi et -ae suae consulunt *cursum publici praepositi*. *al.* *nota acc. q. d. interiorum* (cf. p. 960, 35): COD. Iust. 8, 13 (14), 27, 1 militantibus talem -am, quae vendi... potest (cf. p. 964, 3). *de munere regis tamquam officialis imperatoris* (cf. p. 944, 6): SIGISM. Alc. Avit. epist. 78 p. 93, 7 quos -ae fascibus... sustollitis. 93 p. 100, 9 per -ae titulos. 94 p. 101, 21. *indicatur ipsum munus*: COD. Theod. 6, 34, 1 agentis in rebus ultimi -am (13, 5, 20). COD. Iust. 12, 7, 2 pr. tribunorum notariorum. 12, 16, 5 pr. silentiariorum. GREG. TVR. Franc. 4, 42 p. 174, 12 *patriciatus*. CASSIOD. hist. 2, 19, 5 medicorum. NOVELL. Valent. 36, 3 ducenariae -ae honorem. b c. *epithetis gradum indicantibus* (cf. p. 943, 69): TREB. trig. tyr. 13, 3 ab ultima -a. AMM. 18, 3, 6 nobilioris (COD. Iust. 12, 7, 2 pr. praeclearam nobilemque). COD. Theod. 4, 10, 3 humilis (COD. Iust. 11, 48, 18 humilioris). 6, 27, 8, 1 celsioris (12, 1, 88). 6, 29, 11 maiores -as (8, 1, 13). *al.* c *accedunt syn.*: COD. Theod. 1, 6, 11 l. 8 si quis cuiuslibet honoris aut -ae *eqs.* (COD. Iust. 12, 57, 12, 3). 8, 1, 17 altiorum... -am seu potius dignitatem... adipiscendi (RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 60, 15 in dignitatibus constituti ac diversis -is [gr. I 1, 5 p. 135, 18 *στρατείας*]. MVTIAN. Chrysost. hom. 7, 1 p. 286^{med.} sicut rex aliquis iudices suos... spoliatus -a [*στρατείας*] et cingulum aufert et dignitatem. COD.

Iust. 1, 11, 8, 1. 1, 40, 14 [13]. 3, 13, 7, 1. 4, 63, 6, 1. *al.*). 8, 7, 3 officiis pristinis -aeque reddantur (12, 50, 23 pr. cuiuscumque scholae vel o. vel -ae). d *de -is emendis, vendendis, relinquendis* (cf. p. 956, 28. 963, 43. 67 et v. Mommsen, *Staatsr.* III 450): CELS. dig. 31, 32 *ille* in testamento suo *illi* -am suam reliquit (VLP. dig. 32, 11, 16. v. *etiam* l. 14) sive pecuniam eius, quaecumque redigi ex venditione eius potuerit, cum suis commodis (cf. *ibid.* vendidit. SCAEV. dig. 19, 1, 52, 2 inter venditorem et emptorem -ae [*sim.* 32, 102, 2 alumno praecepit <emi> -am his verbis: '... cum per aetatem licebit, -am illam cum introitu comparari volo...' (34, 1, 18, 2 -am ei compares'. *ibid.* bis]). COD. Iust. 2, 7, 25 [6], 3 de -a venundanda. 8, 13 [14], 27 pr. vendi. 12, 33, 5, 3 distrahere). *ibid.* cui illam -am vel pretium eius testamento dari voluerit (*ibid.* *quater*). SCAEV. dig. 32, 102, 2 introitu v. l. 10 (32, 102, 3 onera omnia et introitus -ae). 32, 102, 3 liberto -am... legavit (PAVL. dig. 31, 49, 1. cf. VLP. dig. 4, 4, 3, 7 si ei legatum sit... ius -ae).

2 *ecclesiasticorum*: HIL. syn. 92 hoc me ecclesiae -ae meae stipendium debere, ut *eqs.* AVG. epist. 60, 1 p. 221, 14 si desertores monasteriorum ad -am clericatus eliguntur (GREG. M. epist. 4, 11 p. 244, 13. 15 c. habere -am. cf. AVELL. p. 367, 28 ministros ecclesiae... ab aliis episcopis in -am provehi clericalem [SIDON. epist. 4, 4, 1 ex -a clericali... venerabilis]). FVLG. RVSP. praedest. 2, 37 p. 647^C imperialis pontificalisve -ae (2, 38 p. 648^A p. -a fungitur *episcopus*). FERRAND. epist. 7, 3 p. 930^A -ae ecclesiasticae vinculis alligatus curis saecularibus dissipor *episcopus*. *appellatio*: CONC.^S II 3, 2 p. 33, 18 deprecor vestigia angelicae vestrae -ae (gr. II 1, 2 p. 19, 15 *στρατηγίας*).

III *metonymice i. q. corpus vel numerus militum*:

A *armatorum i. q. exercitus, copiae, milites* (cf. AVG. in psalm. 67, 26 -a cum dicitur, ... intelliguntur, qui militantes): 1 *proprie (de generibus exercitus* [cf. et p. 965, 1]: SERV. Aen. 2, 157 -ae tria sunt genera: ... evocati..., tumultuarii..., sacramento rogati [cf. p. 957, 81]. *aliter*: OROS. hist. 4, 16, 7 dilectu habito ab annis decem et septem in maturae inordinataeque -ae quattuor legiones undecumque contraxit): a *sing. collect.* (*de singulis militibus* l. 46. 51. 55. 59. p. 965, 8. *hinc etiam nonnulla p. 959, 55 allata explicari possunt*): a *generatim*: PROP. 1, 21, 4 pars ego sum vestrae... -ae (OV. epist. 8, 46 hic *Achilles* pars -ae, dux [cf. l. 61] erat ille *Agamemno* ducum). LIV. 4, 26, 3 maxima... vis cogendae -ae (cf. *Weissenb.-Müller ad l.*). VAL. MAX. 1, 6, 11 Romanae -ae decus (SERV. Aen. 5, 560. 10, 366 HEGES. 4, 16, 1 OROS. hist. 2, 19, 16 CASSIOD. hist. 5, 45 p. 1024^C. cf. OROS. hist. 7, 36, 4 Africanam). 7, 8, 6 ab infimo (cf. p. 965, 9) -ae loco... ad summos castrensium honores perductus (cf. TAC. hist. 2, 75 e gregario ad summa -ae proventus. CIL XI 5992, 12 *illi* a divo Traiano ex -a in equestrem dignitatem translato). LVCAN. 4, 499 quaecumque per aevum exhibuit monimenta fides servataque ferro -ae pietas. PLIN. nat. 4, 97 Glaesaria a sucino -ae appellata (cf. p. 956, 39 et SERV. Aen. 3, 471 'supplet': bene verbo -ae usus est [auct. 10, 241]). 33, 39 in -a quoque... adolevit haec luxuria (*opp.* in sacris). PS. QVINT. decl. 3, 14 p. 53, 5 nec hanc militis contumeliam sed -ae putaret exercitus. HYG. mun. castr. 2 legiones... sunt -a provincialis fidelissima. TERT. apol. 9, 2 *Tiberius* sacerdotes *Saturni* in... crucibus vivos exposuit teste -a (*i. manu ad id munus delecta*; cf. p. 941, 61) patris nostri (patriae nostrae var. l. cf. VVLG. Iudith 7, 17 Holofernis. GREG. TVR. Thom. p. 119, 14 regis). nat. 1, 12, 16 vexillis, quae non minore sanctitate -a cus(todit). coron. 12 l. 12 myrto ait milites redimiri solere... et olea -a coronatur. IVST. 32, 2, 2 cum omni -a interficitur. CLAUD. DON. Aen. 11, 620 -ae dedecus fuit, ut... fugere... viderentur (cf. HEGES. 5, 27, 1 maculatae -ae probum). HIER. epist. 66, 7, 3 *consulatum* ante... sola nobilitas possidebat..., nunc sola -a possidet. VVLG. Iudith 6, 4 gladius -ae meae transiet per latera tua. CORIPP. Ioh. 3, 25 nec solis... ardor -ae nocuit. 4, 549 -ae ducibusque (cf. l. 37) placens. *al.* *expresse*: FLOR. epit. 1, 8, 3 quid ille -ae (sc. *constituendae*; fere i. q. *rei militaris*) artifex Tullus? (cf. SERV. Aen. 5, 560 rem Romanae -ae suo inseruit carmini).

β *specialia*: ① *commemorantur praepositi militum* (cf. p. 941, 50): HOR. carm. 2, 7, 2 (*potest etiam ad I A 2 p. 961, 1 referri*) Bruto -ae duce (ITALA iud. 4, 7 [Lugd.; gr. *δυνάμεις*, VULG. exercitus]. DICT. 2, 35 p. 40, 18 d. atque imperator. HEGES. 1, 25, 4. 1, 30, 3. *al.*). LIV. 22, 23, 2 magistrum (v. p. 78, 16. *adde* e. g. HEGES. 1, 41, 7 [gr. I, 535 *τὸν στρατοπεδάρχην*]. HIER. chron. a. Abr. 1814. 2084. 2317. VVLG. 9ies SVLP. SEV. chron. 1, 37, 2. 1, 38, 6. COD. Theod. 1, 5, 10 m. utriusque -ae [1, 7, 2. 6, 24, 6. 7, 20, 12. 13 NOVELL. Valent. 6, 1 pr. Maior. 11 pr. DONATIO Tiburt. a. 471 p. CXLVII b 31 CIL VI 1731. *al.* cf. CIL III 3653, 4 u. -ae m. (5670^a, 6 INSCR. Dessau 8950)]. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 94, 3. 200, 17. *al.*). APVL. mund. 25 -ae principes (VIR. ill. 70, 4. *collocatur* p. -ae: ITALA Ios. 5, 14 [Lugd.] p. -ae virtutis domini [*ἀρετῆς* *στρατηγὸς δυνάμεις*, VULG. p. exercitus d.]. HEGES. 3, 3, 2 VVLG. gen. 21, 33 et *saep.* CLAUD. carm. min. 25, 84 SVLP. SEV. chron. 1, 37, 6. 2, 15, 2. *al.*). AVR. VICT. Caes. 42, 24 -ae rectoribus (AMM. 15, 5, 2 pedestris -ae r. [18, 3, 1. 26, 4, 1 equestris -ae r.]. 20, 5, 7. *al.* CE 1516, 4 r. -e). AMM. 20, 8, 14 -ae moderatores. HIER. in Ezech. 23, 22 p. 219^C magistratus utriusque -ae (COD. Iust. 1, 46, 1). VVLG. Iudith 5, 3 rex -ae. PRVD. c. Symm. 2, 433 -ae... ductor (v. vol. V 1, 2169, 57). RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 196, 12 praesidi utriusque -ae. *adde*: HEGES. 5, 52, 1 cui summam... -ae Romanae... commiserat (gr. 7, 252 *τὴν ἡγε-* [Bulhart]

μολαυ). ② commemorantur genera -ae (aliter p. 964, 30): AMM. 15, 5, 2 pedestris (18, 3, 1. 18, 5, 5. 21, 13, 3 HEGES. 3, 13 in. COD. Theod. 8, 5, 43 equestris ac p.). 21, 13, 3 equestris (25, 1, 11 HEGES. 2, 4, 1 in. 5, 12, 2). utraque (sc. pedestris et equestris): v. p. 964, 71. 81. 83. armata (cf. p. 958, 30): COD. Iust. 1, 18, 1 (a. 212) propter simplicitatem a. -ae. ③ commemorantur gradus -ae: TERT. idol. 19 p. 53, 13 an fidelis ad -am (cf. p. 957, 76) converti possit et an -a ad fidem admitti, etiam caligata vel inferior quaeque (cf. OROS. hist. 7, 40, 4 ex infima -a [cf. p. 964, 41]).

b plur.: PSALT. Cas. 59, 12 non exies in -is (δυνάμει, Vulg. virtutibus) nostris. COD. Iust. 1, 27, 2, 1 armatas (cf. l. 5) -as et duces militum ordinare disponimus (opp. civilium administrationum iudices et officia). de singulis militibus: PASS. coron. 9 ut omnes -ae ... ad turificandum compellerentur, maxime urbanae praefecturae milites.

2 translate apud Christianos (cf. p. 944, 67): a de Christianis: TERT. orat. 19, 5 -a dei sumus (cf. AVG. serm. 179, 10, 10 SEDVL. carm. pasch. 1, 344 [= op. pasch. 1, 30 p. 195, 7]). CYPR. epist. 28, 1 p. 545, 8 caelestis -ae signa movistis (57, 2 p. 651, 20). 58, 2 p. 657, 24 nostram. LACT. inst. 7, 19, 5 ducem sanctae -ae. PRVD. c. Symm. 1, 494 PAVL. NOL. epist. 4, 2 VICTRIC. 3. al. de monachis: CASSIAN. inst. 2, 3, 2 in Christi -a. b de angelis fere i. q. chorus, caterva; cf. s. exercitus, vol. V 2, 1399, 52 sqq. et v. s. legio (HIER. epist. 121, 10, 13 -a ... caeli non tantum sol appellatur ... et astra, sed et omnis angelica multitudo): PSALT. Cas. 79, 5 domine deus -arum tuarum (δυνάμει, Vulg. virtutes). ITALA Os. 13, 4 (Hil. trin. 12, 4) cuius manus creaverunt omnem -am caeli (Ps. PHILO antiq. 19, 12 [om. A]. VVLG. deut. 17, 3. al. DIDASC. apost. 21, 28 RVFIN. Orig. in Ios. 6, 2. al.). VVLG. Luc. 2, 13 multitudo -ae (σφαῖρας) caelestis (RVFIN. hist. mon. 2 p. 406 C. 9 p. 422 D. c. angelicamque -am. SVLP. Sev. Mart. 14, 5 CASSIAN. c. Nest. 2, 2, 5 LEO M. serm. 29, 1. al. cf. GREG. M. epist. 5, 59 p. 371, 18 c. -arum [RVSTIC. c. aceph. p. 1186 B. 1196 B]). VVLG. IV Esdr. 6, 3 innumerabiles -ae angelorum (EVSTATH. Bas. hex. 1, 5 VITAE patr. 5, 3, 21. cf. MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 4 p. 283 med. multam -am a.). EVSTATH. Bas. hex. 2, 5 p. 885 B caelestium -ae (σφαῖρας). c de sanctis in caelo: VICTRIC. 1 maxima pars caelestis -ae (sc. translatis reliquiis sanctorum) nostram dignatur visere civitatem, ut iam nobis habitandum sit inter turbas sanctorum et inclitas caelestium potestates. d de sideribus (cf. l. 23): ITALA Ier. 7, 18 (Hier. in Ier. 2, 38, 2) ut faciant placentas -ae (τῇ σφαῖρῃ, Vulg. reginae) caeli (Hier. ad l.: omnes stellas intelligamus. Ps. PHILO antiq. 11, 6 [om. A]. VVLG. IV reg. 17, 16. 21, 3. 5 Is. 24, 21. al. Ps. PROSP. carm. de prov. 675 VEN. FORT. Mart. 1, 181). Ps. PHILO antiq. 23, 10 suspendi tempestatem -arum. 32, 7 commoto fundamento -ae festinaverunt fulgura in cursus suos. Ps. AMBR. symb. p. 193 omnis -a siderum. DRAC. laud. dei 2, 341 poli (2, 484 VEN. FORT. Mart. 1, 344). e de daemoniis, malis sim.: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 26 p. 1060 A HIL. in Matth. 12, 16. RVFIN. Orig. in Ios. 14, 2 p. 380, 22 totius -ae invisibilium hostium. PRVD. psych. 159 malorum. CASSIAN. conl. 7, 19, 2 SEDVL. carm. pasch. 4, 96 op. pasch. 4, 8 GREG. TVR. Franc. 8, 34 p. 404, 2.

B officialium (cf. p. 943, 54): COD. Theod. 11, 20, 4, 2. CASSIOD. var. 7, 25, 1 si vos comites -a Romana comitetur. PALLAD. hist. mon. II 18 p. 376 A in palatio clarus in -a fuit (gr. p. 131, 4 B. γενόμενος τῶν ἐπιδόξων ἐν τῷ παλατίῳ). huc pertinere videtur: CIL III 7286 (= CE 1511), 2 (Athenis in gymnasio Hadriani; aevi fere Antonini) (clarum) -ae decus (cf. p. 961, 49. 964, 39), poeta.

IV singulariter i. q. stipendium, praemium (cf. Bonnet, Lat. de Grég. 2913): GREG. TVR. Franc. 8, 39 p. 406, 2 vidua episcopi res, ... quae ecclesiae datae fuerant, tamquam proprias retinebat dicens: -a haec fuit viri mei. 10, 19 p. 513, 10 de illa iniquitatis -a.

deriv.: militioli.

(militiēs), acc. -em v. p. 957, 23.

PROVINC. laterc. Veron. 12, 5 Numidia Cirtensis, Numidia militiana. a miles.

militioli, -ae f. a militia demin. i. q. gradus honoris militaris (cf. p. 963, 16): VITA Iuv. p. 234, 6 (276, 5) satura ... in Paridem pantomimum poetamque eius semenstribus -is (sc. tribunatus legionarii; cf. Vahlen, Ges. philol. Schr. II 182) tumentem.

*milito, -āvi, -ātum, -āre. de formis: supin. in -tum: TER. Haut. 117 Ad. 385. ITIN. Alex. 42 equites adduxerat Alexandro -tum (iunge a. A. secundum Arrian. 4, 15, 4. 5). -andus i. q. -turus: BENED. reg. prol. l. 72 (v. p. 970, 32). dep. -or (sec. mereor?): GREG. M. epist. 4, 42 (p. 969, 37). 9, 157 (p. 969, 40). de scriptura et sonis: mil: CIL IV 3149. mil: INSCR. Hondius, Suppl. Epigr. Graec. IV n. 102 (prope Velitras, a. 36/27 a.) quei militant (οἱ στρατεύόμενοι) Caesari nauarchi et biarchi. -let: CIL III 7453. -lt: v. l. 84. mit- (cf. Svennung, Beitr. z. lat. Lautl. 60): CIL XIII 8274 (= INSCR. Dessau 2784). notatur (ubique pro -vit): m: INSCR. NSc. 1915 p. 43 n. 15. 1924 p. 46 n. 1 INSCR. Afr. Gaell I 2197. mi: INSCR. NSc. 1919 p. 223 n. 285. mil: CIL III 7500 INSCR. NSc. 1914 p. 398. 1915 p. 39 n. 3 sqq. 1916 p. 97 n. 5. et saepe. mili: CIL III 8200 XIII 8276. milit: CIL III 6596 VII 1068. 1072. 1073 XII 673. 2234 INSCR. NSc. 1922 p. 142 n. 1. 5. 1923 p. 62. 1924 p. 47 n. 4. 1925 p. 396. 1928 p. 195 n. 2. milta: INSCR. NSc. 1917 p.

290 n. 4. milita: CIL III 7453 mileta. VIII 2094 milita. militav: CIL III 7328. de notione: GLOSS. στρατεύουαι. gr. respondet στρατεύεσθαι (l. 47. p. 965, 76. 967, 45. 49. 58. 968, 28. 55. 78. 969, 17. 72), ἀντιστρατεύεσθαι (p. 968, 26), στρατηγεῖσθαι (p. 968, 12); cf. etiam p. 970, 68. inde a PLAVTO, TER., CATONE, CIC. [falso trad.: CIC. Tusc. 5, 42 (pro minitante). LIV. perioch. 49 p. 59, 13 AVSON. 393, 81 p. 248 P. VEN. FORT. vita Hil. 4, 13. dub.: AMM. 22, 16, 22 Platon ... -vit sapientia (trad., libavit sapientia(m) Meiser). in parte interpol.: CIC. off. 1, 36 (sed v. Atzert praef. p. XXIII).]

I proprie et in imag. i. q. militiam exercere (sensu medio: COD. Theod. 12, 1, 13 militiam sibi ... poscentibus et ad legiones vel diversa officia currentibus ...; qui derelicta curia -verit [i. miles vel officialis factus erit (item 12, 1, 139 qui curiis debiti -rint)]. 12, 1, 108 si quis forte curiam diffugiens ... coeperit -are. COD. Iust. 4, 65, 35, 1 qui sub armis -ant. cf. etiam p. 957, 55): A de militia armata (cf. p. 939, 79. 970, 59): 1 usu generali i. q. militem esse, stipendia facere: a proprie (de elephantis: l. 24): α sine addit.: PLAVT. Epid. 433 in adulescentia, cum -bam. TER. Haut. 117 ad regem -tum abiit (Ad. 385 hinc egens profugiet aliquo -tum. cf. p. 965, 69). SALL. Iug. 85, 13 quae illi litteris, ego -ando didici. HOR. epist. 1, 3, 1 quibus terrarum -et oris Claudius dux in bellum profecturus. LIV. 2, 23, 5 se -antem ... aes alienum fecisse (cf. 6, 14, 7). 23, 7, 1 neve civis Campanus invitus -ret (39, 19, 4 SEN. suas. 3, 4 QVINT. decl. 377 p. 419, 18). al. SEN. dial. 12, 15, 5 -andi disciplinam. PLIN. nat. 8, 27 elephant domiti -ant. PAP. Chrestom. ed. Mitteis-Wilcken I 463 III 6 (a. 94) qui -are coeperunt ... consilibus illis (IVLIAN. dig. 29, 1, 20, 1 VLP. dig. 29, 1, 9, 1. al. PAVL. dig. 29, 1, 38, 1 paganus fecit testamentum, deinde -are c. CIL III 6580 [= INSCR. Dessau 2304]. VI 31143 sqq. VIII 2747 [= INSCR. Dessau 1070]. al.). AFRIC. dig. 29, 1, 21 -are desinunt (PAPIN. dig. 49, 17, 17, 1 TRYPH. dig. 28, 2, 28, 1). PAPIN. dig. 40, 5, 23, 2 filium militem vel qui -vit (49, 17, 17, 1). LACT. inst. 6, 20, 16 neque -are iusto licebit neque vero accusare quemquam crimine capitali (cf. p. 957, 76). CLAVD. DON. Aen. 9, 610 p. 267, 4 semper apud nos -at rusticus (i. rusticus idem miles est). al. accedit abl. instr.: VAL. MAX. 5, 7, 1 senex animo sine corpore -turus (SEN. dial. 9, 4, 5 voce, adhortatione, exemplo, animo -a. cf. l. 54. p. 968, 32. 969, 58). -vi i. q. miles factus sum (cf. l. 12): MEN. dig. 49, 16, 4, 8 qui. litem habuit et ideo -verit (sc. ut privilegio militis usus litem effugeret. cf. p. 943, 18). opp. paganum esse (cf. l. 27. p. 942, 28. 956, 42): TERT. dig. 29, 1, 33, 2 PAVL. dig. 28, 2, 26.

β cum addit.: ① indicatur dux: per cum: CIC. Brut. 79. LIV. 21, 60, 9 exercitus ... , qui c. Hannibale in Italia -bat. 25, 5, 10 VITR. 10, 13, 3 SEN. clem. 1, 9, 8. CVRT. 6, 5, 30 Alexander, an cum ipso -are vellet, interrogat. 8, 2, 33. 8, 4, 21. al. per apud: LIV. 30, 42, 4 qui a. Hannibalem mercede -assent. 33, 27, 5. 8. 38, 34, 1. 44, 24, 9 CVRT. 7, 5, 29 TAC. hist. 2, 26, 1. per sub: LIV. 23, 42, 11 s. signis ... tuis (R. GEST. div. Aug. c. 25 [gr. στρατεύ(σάμε)νοι]). 28, 27, 12 auspicia, s. quibus -atis (IVST. 8, 3, 2). 29, 1, 12 s. duce Marcello (VAL. MAX. 3, 2, 6. 5, 1 ext. 1. FRONTIN. (?) strat. 4, 3, 8 s. Hasdrubale imperatore. cf. p. 967, 52. 63). perioch. 55 p. 67, 1 s. Viriatho (VELL. 2, 9, 4. 2, 120, 3 VAL. MAX. 5, 2 ext. 4 PLIN. nat. praef. 30 PLIN. epist. 3, 20, 5. al.). per ductu auspicioque: LIV. 36, 17, 2 T. Quincti. per dat. (cf. l. 69. p. 967, 33. 40. 43. 969, 47): INSCR. Hondius (v. p. 965, 74) Caesari. TAC. hist. 3, 53, 3 non se nuntiis neque epistulis, sed manu et armis imperatori suo -are. CLEM. ad Cor. 37. ITIN. Alex. 31 Dario mercede. PANEG. 4, 14, 5. 12, 21, 2 HEGES. 2, 9, 1 p. 149, 4. CLAVD. 18, 383 nostris ... signis. Ps. AVG. serm. 56, 4 med. SIDON. carm. 5, 478.

② indicatur commilito: SALL. Iug. 64, 4 in contubernio patris. LIV. 45, 19, 2 simul eo bello -verant (PLIN. epist. 7, 16, 2. 7, 31, 2. cf. SEN. contr. exc. 6, 1 una. STAT. Theb. 4, 197 pariter). CVRT. 8, 8, 11 vobiscum (PAPIN. dig. 49, 17, 16, 1 TERT. apol. 42, 3).

③ indicatur, utri partium -etur: per apud: LIV. 6, 10, 7 nec consilium fuisse, quod suae iuventutis aliqui a. Volscos -verint. 23, 4, 8. 23, 46, 12. 43, 7, 2. CVRT. 6, 5, 7 Graecis mercede a. Persas -antibus. per inter: CVRT. 9, 2, 24 Dahae ... i. nos -ant. per in illis castris: LIV. 21, 53, 11 Galli ... in utrisque c. -bant. 23, 15, 12 in Romanis c. CYPR. epist. 39, 3 p. 583, 8 in c. saecularibus. per in illa parte: LIV. 33, 14, 4 in utraque p. PORPH. Hor. carm. 2, 7, 13 in partibus Bruti (epist. 1, 4, 3). per dat.: ITIN. Alex. 9 p. 6, 16 Persis pretio.

④ indicatur gradus: nom. (cf. p. 965, 76 et p. 969, 13): LIV. 35, 26, 4 Arcas ... praefectus auxiliorum -verat (PLIN. epist. 3, 5, 3 SPART. Carac. 6, 7). [LIV.] perioch. 25 p. 30, 20 qui centurio -verat ([LIV. 25, 19, 9 sq. insignis inter primi pili centuriones ... perfunctus militia]. CIL VI 32974 [= INSCR. christ. Diehl 397]). CIL VI 32949 (= INSCR. christ. Diehl 502) biarcus. XII 2234 aquilifer. sim. al. aliter: SPART. Sept. Sev. 9, 8 qui ... -verant ducum ... nomine. CAPITOL. Maximin. 2, 5 non mediocri loco (cf. VOPISC. Car. 14, 2 in minoribus adhuc locis). CIL VII 759 (= CE 24), 10 -ans tribunus in (cf. vol. VII 1, 788, 46) praefecto.

⑤ indicatur genus armorum: VELL. 2, 9, 4 qui sub Africano Numantino bello eques -verat (CVRT. 7, 1, 34 pedes. INSCR. Dessau 2016 speculator. 2077 eques). VAL. MAX. 2, 7, 15 peditum numero. APVL. Plat. 2, 24 excubitorum loco. VOPISC. quatt. tyr. 14, 2 -vit primum inter ordinarios, deinde inter equites (FIRM. math. 8, 13, 3 [Bulhart])

AMM. 31, 10, 3 SVLP. SEV. Mart. 2, 2 CONST. veteran. [CIL XVI] 144 int. et ext. 5. al.). CIL III 7108 (= INSCR. Dessau 2149) in caliga (VI 2440 [= INSCR. Dessau 2077] -vit in cho. i pr. eques ..., -vit in caliga ann. XVI, evocatus fuit ann. III). VI 32943 (= INSCR. christ. Diehl 532) in prima Minerbes mil. ann. v, ... in pr(o)tectoribus (?) ann. v.

Ⓜ indicatur merces: LIV. 6, 13, 7 mercede (al. CVRT. 7, 10, 11. al. ITIN. Alex. 31. cf. p. 966, 45. 56. 64). ITIN. Alex. 9 p. 6, 16 pretio. FLOR. epit. 2, 13, 1 pecunia. nota: PAVL. FEST. p. 9, 10 sumptu proprio.

Ⓜ indicatur pars exercitus: EDICT. imp. Claud. de Anaun. (CIL V 5050) 32 in praetorio meo (CONST. veteran. [CIL XVI] 21 int. 5 in p. meo ..., ... in cohortibus novem praetoriis [CIL III 7328 in p. in chorte prima. VI 2440 in cho. i pr. (VII 1068. 1073. 1091)]). CONST. veteran. (CIL XVI) 1 int. 5 in classe quae est Miseni (al.). 3 ext. 4 in alis quinque (al.). 4 int. 5 in coh. VII (al.). 7 int. et ext. 3 in legione I adiutrice (PAP. Chrestom. ed. Mitteis-Wilcken I 463 III 3 [a. 94]. VEG. mil. 2, 2 p. 35, 15. 2, 3 p. 37, 6 COD. Iust. 7, 64, 9 CIL V 7559, 4 VI 31692, 8 XII 3179, 4 XIV 2283, 3). GREG. M. epist. 4, 37 p. 274, 4 in numeris. CIL II 1086 (= INSCR. Dessau 2712) honorato ab exercitibus, in quibus -vit (cf. etiam l. 57). nudo abl.: AMM. 18, 6, 16 equestri ... turma. CIL VI 3560^d legione XVI. VII 1072 cohorte II (X 4787 INSCR. NSC. 1908 p. 134. 1923 p. 369). INSCR. Österr. Jahresh. 12 p. 226 ala Scubulorum. cf. CONST. veteran. (CIL XVI) 144 int. et ext. 5 inter singulares ... castris (cf. l. 38. 59) novis Severianis.

Ⓜ indicatur tempus: acc.: LIV. 31, 49, 5 quot... annos (35, 19, 4 CIL III 12440 V 6244 XIII 8274. 8276 INSCR. NSC. 1907 p. 547. 1926 p. 169). CIL X 3737 (= INSCR. Dessau 137) st(ipendia tot) (INSCR. christ. Diehl 473 stipe. VIII. cf. l. 40). XI 5613 alterum co(n)s(ulatum) (i. secundum annum). abl.: CIL III 12480 annis XXV (VIII 217 INSCR. lat. Tun. ed. Merlin 466, 5. 1078, 5. 1241, 5 INSCR. NSC. 1920 p. 288 n. 4. 1925 p. 404).

Ⓜ accedit acc. q. d. interior (cf. l. 36. 47. 69. p. 968, 43. 969, 30): PASS. Marcell. rec. N 2, 1 me ... sacramentum aliud -are non posse nisi ... Iesu Christo (de dat. cf. p. 966, 53).

b in imag. i. q. labores quasi militares sustinere, defatigari: α amatorie (cf. p. 944, 50. 958, 43): PLAVT. Persa 232 confidentiā illa militia (cf. l. 31) -atur multo magis quam pondere. HOR. carm. 3, 26, 2 -vi non sine gloria. OV. am. 1, 9, 1 -at omnis amans (cf. A. Spies, Militat omnis amans. Tübingen 1930). epist. 7, 32 castris (cf. l. 23) Amoris. PETRON. 24, 7 haec mentula belle cras in promulside libidinis nostrae -bit. APVL. met. 9, 20 prima stipendia (cf. l. 26) Veneri (cf. p. 966, 53) -bant.

β Christiane (cf. p. 944, 67. 958, 75): CYPR. mortal. 2 p. 297, 15 qui deo (cf. p. 969, 52) -at (AMBR. epist. 17, 1 deo et sacrae fidei. Iac. 2, 12, 55 p. 67, 20 non homini, sed auctori omnium -amus Macca-baei. VVLG. II Tim. 2, 4 nemo -ans [σπατενόμενος] deo [antea: miles Christi]. sim. saepe). COMM. instr. 2, 11, 4 ecce -atur: Christo sicut Caesar pares. LACT. inst. 7, 27, 16 infatigabilem militiam (cf. l. 31) deo (cf. l. 43) -emus (AMBR. in Luc. 3, 22 p. 114, 4 piam m. -bant. VVLG. I Tim. 1, 18 ut -es in illis prophetiis bonam m. [σπατενόν ... σπατελιν v. Dibelius ad l.]. cf. PAVL. NOL. carm. 21, 252 Christi consulatum -ans [ludit in voce q. e. consulens v. 253]). AMBR. Iac. 1, 3, 12 p. 13, 2 sub domino regnas et sub (cf. p. 966, 48) patrono -as. HIER. epist. 14, 2, 3 (de militia monachi; cf. p. 945, 1. 959, 12) donativum, quod -turus acceperas (22, 30, 1 cum ... Hierosolymam -turus pergerem. BENED. reg. 1 l. 6 genus coenobitarum ... -ans sub regula vel abbate [58 l. 14 lex, s. qua -are vis. cf. p. 966, 46]). 14, 7, 1. 58, 1, 3 in Christi exercitu (cf. l. 19). VVLG. II Cor. 10, 3 non secundum carnem -amus (σπατενόμεθα). RVFIN. Orig. in exod. 11, 1 p. 252, 22 in castris domini (Ps. AVG. serm. ed. Mai 84, 1 in c. diaboli. cf. l. 23). PAVL. NOL. epist. 7, 3 p. 45, 4 AVG. in euang. Ioh. 122, 3^{extr.} CAES. AREL. serm. 143, 2 in vigiliis, in ieiuniis, in fletibus -arunt Ninivitae. al.

γ varia: AETNA 218 ignis, qua spiritus imperat, audet; hic princeps, ... quo sub duce (cf. p. 966, 48) -at. HOR. epist. 1, 2, 67 venaticus ... -at in silvis catulus (cf. p. 944, 36). PANEG. 2, 14, 3 ductas ... sub signis venatorum cohortes -asse convivii. secundum hebr.: VVLG. Iob 14, 14 cunctis diebus, quibus nunc -o (אֲכַלְתִּי).

2 usu speciali i. q. (im)pugnare, bellum gerere, bellare (cf. p. 961, 1): α proprie: α generatim: c. acc. q. d. interiore (cf. l. 31): HOR. epod. 1, 23 hoc ... -bitur bellum. IVL. VAL. 3, 52 p. 161, 6 proeliis, quae Xerxes apud Peloponnesum -verat. indicatur socius vel adversarius: PROP. 4, 6, 39 Auguste ... tibi -at arcus (cf. p. 969, 82) et favet ex umeris ... onus omne Apollinis. LIV. 7, 16, 2 cum Tarquiniensibus (23, 15, 4. 25, 30, 3. 40, 49, 6). 29, 29, 6 -anti pro Carthaginiensibus in Hispania (SEN. dial. 1, 3, 14 QVINT. decl. 306 p. 202, 9 CALP. decl. 7 p. 8, 8 PANEG. 12, 14, 6. PORPH. HOR. epist. 2, 2, 46 v. l. 78). 32, 34, 5 adversus socios ... iuventutem suam -are (SVET. Iul. 68, 1). PORPH. HOR. epist. 2, 2, 46 contra Augustum pro Bruto -vit (HIER. in Ier. 5, 14, 2). ITIN. Alex. 4 p. 3, 10 salutem Romanae (AMBR. obit. Valent. 4 hostis ... imperatori. HEGES. 2, 9, 1 p. 150, 23 Hannibal Romanis). ORIGO Const. 2, 3 in Sarmatas. impers.: OBSEQ. 2 in Hispania prospere -tum. ITIN. Alex. 36 VAL. CEM. hom. 15, 4 p. 740^B CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 11. alia: SEN. dial. 9, 3, 5 -at, qui in acie stat ... (et) qui portas tuetur eqs. PLIN. nat. 6, 66 his elephantis -ant dimicantque pro finibus. ITIN. Alex. 4 p. 3, 6

AMM. 15, 8, 14 VEG. mil. 1, 16 p. 19, 15. HEGES. 2, 9, 1 p. 153, 1 mavult ... Romani imperii tributis se exercere quam suis -are stipendiis. VVLG. Is. 29, 7. ORIGO Const. 2, 2 fortiter.

β speciatim i. q. expeditionem facere, ἐλαύνειν (cf. p. 961, 51): ITIN. Alex. 3ⁱⁿ. Pompeio ... per Hispanias -turo. 7ⁱⁿ. mari dextro perque Euxinum -ans. IVL. VAL. 2, 3 me ad evertendas Athenas protinus -are. 3, 5ⁱⁿ. nobis in vos dispositum est -are. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 64 usque ad alteram Epirum Persae -verunt.

b in imag.: indicatur socius: per cum: PLAVT. Epid. 676 di mecum -ant. CYPR. epist. 12, 2 p. 504, 4. RVSTIC. Conc. S I 4 p. 50, 3 Aegyptii et qui c. his pariter -antes ... ecclesiasticas despiciunt sanctiones (gr. I 1, 5 p. 133, 15 οἱ σὺν αὐτοῖς στρατηγούμενοι). p. 108, 13 v. l. 24. per pro: TERT. ieiun. 7 p. 282, 5 caelum p. eiusmodi -at. AVG. c. Cresc. 1, 1, 1 p. 325, 23. CASSIAN. conl. 7, 8, 2 syn. confligit. cf. APVL. Plat. 2, 24 excubitorum loco -et iuventus pro utilitate cunctorum. dat.: HEGES. 5, 46, 1 p. 398, 17 iactetis licet, quod fulmina -verint vobis (syn. pugnaverint). AVG. c. Petil. 3, 12, 13 p. 174, 5 dei servis sancte deo -antibus ... adversus ... rectores ... tenebrarum.

indicatur adversarius: per contra: SEN. epist. 48, 10 c. fortunam. OPTAT. 2, 1 p. 33, 22. 2, 5 p. 39, 20 c. cathedram Petri ... audaci sacrilegio. 2, 9 p. 45, 9 te argumentis tuis c. te -asse. 2, 21 p. 58, 18. 4, 4 p. 106, 3. 4, 6 p. 111, 24. 7, 5 p. 177, 5 syn. inipugnare. p. 177, 9 PELAG. in I Tim. 1, 18 p. 479, 1 VVLG. Iob 6, 4 AVG. de duab. anim. 19 p. 76, 5. CONC. S I 5 p. 172, 12 (= RVSTIC. Conc. S I 4 p. 108, 13) c. nos cum eis. al. per adversus: ITALA Rom. 7, 23 (Tert. resurr. 51 p. 106, 5) legem -antem a. legem animi (ἀντιστρατεύμενον, Vulg. repugnantem legi). VVLG. I Petr. 2, 11 desideriis, quae -ant a. animam (σπατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς). HIER. hom. Orig. in Is. 8, 2 p. 287, 20. al. in: VVLG. Iob 10, 17 poenae -ant in me. dat.: THEOD. PRISC. log. 38 p. 138, 4 intentius effusionum sollicitudini (-e b, -em r) -bo (medicabis g). ENNOD. epist. 2, 12, 1 p. 51, 16 ad fidem veterum sanctionum -at novellis excessibus. accedit abl. instr. (cf. p. 966, 34): CATO or. frg. 7 Antiochus epistolis bellum gerit, calamo et atramento -at. SEN. contr. 1, 8, 13 malebat adulescentem iudicio quam morbo -are apud iudices (QVINT. inst. 10, 5, 17 forensibus certaminibus. cf. et l. 49). OPTAT. 2, 9 p. 45, 9 v. l. 21. 7, 5 p. 177, 5 contra ... veritatem falsis artibus. AVG. c. Petil. 2, 83, 184 p. 114, 29 circumcellionum vestrorum, qui sub vestro principatu furiosis agminibus -ant. FVLG. RVSP. ad Monim. 2, 9 adversus legem pravis operibus -bant.

impers.: SEN. epist. 51, 6 nobis quoque -andum est eqs. (v. p. 958, 66). COMM. instr. 2, 11, 4 -atur. PELAG. in I Tim. 1, 18 p. 479, 1 bona militia est, in qua contra diabolum ... -atur. c. acc. q. d. interiore (cf. p. 967, 31): TERT. patient. 13 p. 20, 24 carnis patientia in persecutionibus ... proeliatur. si fuga urgeat, incommoda fugae caro -at (cf. Löfstedt, Synt. I² 260). AVG. c. Petil. 3, 12, 13 p. 174, 10 hanc militiam -antibus servis dei. ENNOD. carm. 1, 15, 18 qui bella Christi -at. alia: SEN. dial. 1, 5, 1 adice ... -are et edere operas. epist. 96, 5 vivere, Lucili, -are est. QVINT. decl. 367 p. 402, 26 in foro (cf. l. 35 et p. 958, 56) potius -are quam in proelio. CYPR. epist. 10, 4 p. 494, 7 si certaminis vestri dies venerit, -ate fortiter (cf. CLEM. ad Cor. 37 cum omni perseverantia). 57, 3 p. 653, 10 pax danda est omnibus -turi. al. ZENO 2, 12, 2 p. 426^B. AMM. 16, 12, 18 per te virtutem et consilia -are. HEGES. 4, 9, 2 -antibus in excidium suum mundi procellis. HIER. epist. 65, 10, 1 accinctam Christi gladio -are. VVLG. Iac. 4, 1 concupiscentiis vestris, quae -ant (τῶν σπατενομένων) in membris vestris. al. de membro: HEGES. 3, 17 p. 218, 30 manus, quae adversus corpus suum vesano -vit furore. de bestia: CLAVD. carm. min. 9, 25 -at omne ferae hystricis corpus.

B de militia officialium (cf. p. 943, 54): 1 in re publica i. q. magistratum vel officialem esse: α sine addit.: AVG. conf. 8, 6, 15 cuius rei causa -amus? serm. 302, 14, 13^{med.} damnatum ... non licere feriri nisi ab illo, qui ad hoc -at. -at quaestionarius, ab illo percutitur damnatus. COD. Theod. 6, 30, 5 scrinii, quod primum -ando delegit. 12, 1, 13. al. v. p. 970, 80. al. SIDON. epist. 1, 4, 2 illud -andi inertibus familiare fastidium. 8, 6, 2. CASSIOD. var. 7, 8, 3 pro securitate civium -are vigiles. 7, 28, 1. 11, 36, 3. al. GREG. TVR. Franc. 4, 46 p. 181, 8. COD. Iust. 9, 35, 11ⁱⁿ. illustribus viris, -antibus seu sine cingulo constitutis. 12, 34, 1 pr. eos, qui ergastulo praesunt, -are ... prohibemus. 12, 34^{rubr.} negotiatores ne -ent. al. CIL V 4369 (= INSCR. christ. Diehl 541) scutarius scola tertia, ... -vit annus VI. al.

b cum addit. officium indicantibus: α loc. praep.: inter: GAIUS inst. 1, 32^b i. vigiles (VLP. reg. 3, 5 frg. Vat. 144). COD. Theod. 8, 7, 9 i. protectores domesticos. 13, 3, 16 in sacro palatio i. archiatros. 16, 5, 29 vel in scriniis vel i. agentes in rebus vel i. palatinos. 11, 10, 6 i. fabricenses (cf. l. 84). GREG. M. epist. 6, 12 p. 391, 13 i. notarios. in c. abl.: VLP. dig. 48, 5, 16, 3 in vigilibus. AMM. 29, 1, 7 in palatio (AVG. conf. 8, 6, 14 COD. Theod. 6, 2, 19. al. RVSTIC. Conc. S I 4 p. 228, 15 [gr. σπατενομένων]). VICT. VIT. 2, 23 COD. Iust. 12, 59, 10, 2. al.). AVG. civ. 5, 6 p. 198, 12 D. in officio comitis (epist. 153, 25 p. 425, 3 in quolibet o. COD. Theod. 10, 3, 6 rei privatae nostrae. al. COD. Iust. 1, 27, 1, 13. al. CIL VI 37280 [= INSCR. christ. Diehl 443]). COD. Theod. 6, 26^{rubr.} in sacris scriniis (al. COD. Iust. 12, 19^{rubr.} al.). 6, 27, 9 (de agentibus in rebus) qui in eodem gradu militiae antea -vit. COD. Iust. 1, 5, 8, 6 in quacumque militia. sim. al. de officialibus militari- [Bulhart]

bus (cf. p. 962, 28): COD. Iust. 12, 52, 3, 2 in legione prima adiutrice (12, 36, 6). CIL V 8742 (= INSCR. christ. Diehl 537) in fabrica sagittaria (cf. p. 968, 75). in numero: COD. Theod. 12, 1, 133 apparitorum. in c. acc.: GREG. M. epist. 9, 118 in defensorum illum scolam ... -andum esse (i. in d. s. pro officiali collocandum esse). per: COD. Theod. 7, 22, 12 p. civilia officia (12, 1, 82). intra: COD. Theod. 6, 16, 1 archiatros i. palatium -antes (8, 2, 1. 12, 1, 31. al.). COD. Iust. 12, 5, 4, 4 i. sacrum ... cubiculum. circa: COD. Iust. 5, 62, 25 silentiarios c. latus nostrum -antes. sub: COD. Theod. 6, 35, 3 pr. s. castrensi. CASSIOD. var. 8, 23, 1 s. rege. COD. Iust. 3, 23, 1 iudicis ... s. quo ... cooperat -are. 12, 23, 2, 1. cum illa dignitate: COD. Theod. 7, 22, 6, 2 c. circitoria d. 13, 3, 17 c. comitivae ... d.

β nom.: AMM. 26, 6, 1 notarius diu ... -ans et tribunus (29, 2, 5 inter primos. 30, 5, 11. SIDON. epist. 5, 9, 2 principi Honorio tribuni n.ve -vere). AVG. conf. 9, 8, 17 agens in rebus. COD. Theod. 6, 27, 3, 1 ut ultimos se -tuos noverint equitum. PALLAD. hist. mon. I 31 p. 316^D filium ... domesticum -antem (p. 131, 7B. *δομέστικον στρατηγόμενον*). CIL VI 8556 (= INSCR. christ. Diehl 599) bestearu dominicu (i. *vestiarius dominicus*). XII 673 (= INSCR. christ. Diehl 295) protector domesticorum.

γ dat.: SYMM. epist. 4, 35 palatinae eloquentiae. 4, 37 aerario sacro. COD. Theod. 9, 14, 3 pr. nobis. 12, 6, 31 curialium (in add. COD. Iust. 10, 72, 14, 2) officio. NOVELL. Valent. 3, 4 sacris scriniis nostris et agentum in rebus scholae. AVELL. p. 39, 6 Romano imperio. SIDON. epist. 5, 9, 2 v. l. 14. VICT. VIT. 3, 9 qui suis palatiis -rent. CASSIOD. var. 5, 41, 2 regiis ... affatibus *referendarius*. 5, 41, 4 sic -vit animo nostro, ut *eqs.* 6, 4, 6 advocati tibi -ant *praefecto urbano*. 6, 7, 2 regalibus ... donis *comes sacrarum largitionum*. 6, 16, 4 nostris curis -at assidua lucubratione.

δ acc. q. d. interiore (cf. p. 967, 31): COD. Iust. 8, 13 (14), 27, 1 -antibus talem militiam. cf. *militia* -are p. 962, 64.

2 in ecclesia: a c. loc. *praep.*: EPIST. pontif. 371 Migne 50, 436^B per singula clericos stipendia -asse et omnem egisse in dominicis castris aetatem. AVELL. p. 332, 14 in ecclesiis (p. 631, 24 in ecclesia. LIB. pontif. p. 51, 6 CONC. II 2, 2 p. 38, 20. GREG. M. epist. 1, 60 p. 83, 13 hic in sancta Romana ... e. 2, 11 p. 110, 1. 4, 42 p. 278, 10 -ti sunt [*pars codd.*, -verunt R 1]).

b. c. dat.: AVELL. p. 332, 11 qui praesunt aut -ant ecclesiae (LIB. pontif. p. 203, 2 suae. GREG. M. epist. 1, 58 p. 81, 21. 9, 141 p. 139, 2 nostrae. 9, 157 p. 158, 33 quod in clericatus officio vestrae sit e. -tus. al. cf. CONC. II 2, 2 p. 36, 3 ut nullus clericus duabus ecclesiis -et [*gr. II 1, 2 p. 160, 14 κατάλεσθαι*. GREG. M. epist. 4, 11 p. 244, 12 presbiteros, diacones ceterosque clericos, qui ecclesiis -ant]). SACR. Leon. 424 tribus gradibus ... nomini tuo. 425 omnium dignitatum, quae tibi -ant, distributor. GREG. M. epist. 1, 40 p. 55, 21 episcopus, cui ante -verat.

II translate i. q. servire, obsequi, operam dare (l. 58. p. 970, 37. 43. 53), *prodesse* (l. 54. 83. p. 970, 10. 23. al.): A c. dat. (rei efficiendae l. 76. p. 970, 22. 28): 1 -at *animans animanti*: MANIL. 5, 489 fulmina missa refert et caelo -at ales. PRVD. perist. 1, 33 sueta virtus bello ... -at sacrariis (i. *militēs imperatoris facti sunt milites Christi*). CLAUD. 28, 596 curia -at aulae. AVG. conf. 8, 5, 11 deo (cf. p. 967, 43). SIDON. epist. 9, 9, 13 ecclesiae Christi Platonis academiam -are. SIGISM. Alc. Avit. epist. 193 p. 100, 28 quisquis ... felici meruerit servire, sibi -at (CAES. AREL. serm. 80, 3 p. 315, 23 magis debemus Christo quam adversario -are, magis deo quam mundo s.). DRAC. Romul. 6, 18 *Venus*, cui -at omnis marcidus. CASSIOD. var. 11, 40, 3 quid semper inferis laboras? aliquando et superis -a, *licitor!* *accedit abl. instr.* (cf. l. 78. p. 970, 13): CYPR. epist. 74, 9 p. 806, 20 deo fide. ITIN. Alex. 3^{med}. animi ... viribus *imperatorii* (SIGISM. Alc. Avit. epist. 78 p. 93, 2 animo). PAVL. NOL. epist. 33, 1 p. 301, 16 per fratrem ... Victorem ... hoc munere -antem deo, ut ... nobis ... tabellarium praebeat. PETR. CHRYS. serm. 69 p. 396^C nobis angelorum officia excubiis -ant indefessis. FVLG. RVSP. epist. 3, 26 p. 334^B nequissimis operibus diabolo. *adde*: CASSIOD. in psalm. 32, 20 p. 232^A per ipsam *patientiam* Christo -amus.

2 -at animans rei: CVRT. 8, 12, 10 gloriae. TERT. scorp. 4 p. 153, 14 huic sacramento. COMMENT. Lucan. 4, 814 litteris. SCHOL. Cic. Gron. D p. 318, 9 rei p. necessitatibus. PELAG. in Rom. 6, 23 p. 54, 5 qui peccato -at, remunerationem accipit mortem. AVG. lib. arb. 2, 18, 48 libidini. RVSTIC. CONC. I 4 p. 173, 33 temporis potius quam pietati. CONC. II 3, 3 p. 76, 12 passioni propriae (*gr. II 1, 3 p. 68, 31 στρατηγόμενος*). FAVST. REL. epist. 9 p. 212, 2 *syn. servire* (GREG. M. moral. 19, 53 p. 133^A). ALC. AVIT. epist. 51 p. 80, 12 saeculo. ENNOD. opusc. 2, 88 p. 315, 2 paci. al. FVLG. RVSP. incarn. 30 vipera, quae vivens ... humanae -vit ... morti (*parandae; i. mortem intulit*), mortua vitae -et. al. FACVND. defens. 8, 5 p. 725^B ne alieno contra nostros odio -emus. al. *accedit abl. instr.* (cf. l. 58. p. 970, 13): AVG. serm. 14, 5, 7^{extr}. corde ... pietati. FAVST. REL. serm. 23 p. 317, 7 *uis*, quae ad mundum pertinent, illis actibus ... eramus -antes. ENNOD. epist. 1, 4, 2 p. 8, 1 si alieno se fateretur praecepto suo -are flagitio.

3 -at res animanti (cf. p. 967, 72): HEGES. 2, 9, 1 p. 152, 17 *Aegypti* fecunditas Romanis -at. CLAUD. 7, 97 Aeolus, ... cui -at aether (CYPR. GALL. exod. 475 deo ae. cf. CORIPP. Ioh. 1, 289 aer). 24, 52.

AVG. serm. 363, 2 p. 1635^{extr}. peccatorum, quae in nobis diabolo -bant (LEO M. serm. 74, 5 cui autem nisi diabolo carnales -ant voluptates?). un. bapt. 7, 9 p. 10, 10 baptismus Iohannis non erat baptismus Christi, sed tamen -ans Christo (serm. 192, 2, 2. cf. in psalm. 67, 15^{extr}. *deo* virtus [CORIPP. Iust. 2, 374]). DRAC. Romul. 4, 44 Minerva, ... cui -at ... Gorgon. ENNOD. dict. 8, 3 p. 446, 20. epist. 3, 22, 1 p. 94, 14 nulli dignius sermonis -ret officium *quam vobis*. opusc. 2, 73 p. 310, 8. 2, 110 p. 321, 12 vester mihi -vit adsensus. al. FVLG. RVSP. epist. 3, 21 p. 332^C ieiunium nec debilitas praeripiat nec saturitas tollat; utraque enim nostris adversariis -at. CASSIOD. var. 1, 3, 4 voces tibi -vere laudantium. 5, 21, 3 tibi (*rectori decuriarum*) humanae vitae gratissimi videntur -are custodes (*sc. instrumenta iuris privati*). CAES. AREL. serm. 25, 2 p. 107, 23 nobis -at inopia pauperum. *accedit abl. instr.* (cf. p. 969, 58. 78): CE 1529^b, 2 (a. 377) cui regia Vestae pontifici ... -at igne. SEDVL. carm. pasch. 1, 363 omnibus ut rebus totus tibi -at annus (*item op. pasch. 1, 31 p. 196, 9*). ALC. AVIT. carm. 5, 312.

4 -at res rei: AVG. doct. Christ. 1, 37, 41 tria sunt, quibus scientia omnis -at, fides, spes, caritas. in psalm. 9, 8^{med}. membra ... perversis consiliis -antia (49, 15^{extr}. cupiditati). serm. coll. Morin p. 479, 7 hoc totum resurrectioni -bat (cf. l. 9 resurrectioni profecit). RVSTIC. CONC. I 4 p. 140, 31 quae ... rectae fidei -ant. ALC. AVIT. hom. 16, 2 p. 124, 27 quorum acclamationibus -ant conducta mendacia. ENNOD. epist. 2, 3, 1 p. 42, 4 hoc ... quod meo -bat affectui. 2, 8, 1 p. 47, 20 pro voto -ant desideriis propriis necessitates alienae. 2, 21, 1 p. 64, 21. 3, 13, 1 p. 80, 23. 3, 15, 1 p. 82, 19 mens ... pietati. dict. 1, 23 p. 429, 17 ne ... indignationi pontificum sententia -ret. 10, 1 p. 455, 24 non gloriae -ant verba, sed sanguini (*i. homini necessario*). al. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 1 ut ... tuorum commodorum -et incrementis ipsa nostra necessitas tarditatis. ARATOR act. 1, 51 stella ... *Christi* honori. GREG. M. moral. 27, 76 p. 443^A. al. BENED. reg. prol. l. 72 praeparanda sunt corda nostra et corpora sanctae praeceptorum oboedientiae -anda (*i. -tura; v. Linderbauer ad l. et Norberg, Synt. Forsch. 201 sq.*). *accedit adv.*: FVLG. RVSP. epist. 6, 2, 2 conversio potentium saeculi multum -at acquisitionibus Christi.

B c. structuris variis: 1 *inf.*: TERT. pall. 1, 3 trabes machina est, quae muros frangere -at. TYCON. 3 p. 30, 19 qui filios dei ... a Christo separare et matris suae Agar filios facere -ant (*i. nituntur*). PRIMAS. v. l. 43.

2 dat. gerund. (cf. l. 51): AVG. gen. ad litt. 11, 18 p. 351, 11 ut nulla esset tribulatio, cui tolerandae patientia -ret? ENNOD. dict. 1, 4 p. 424, 8 si mera affectione laudando -et narraturus. epist. 5, 1, 1 p. 122, 5 lingua -at consecrando. PRIMAS. in apoc. p. 806^C haec ... sunt ... quibus fruendis hypocritae -ant, edere et fornicari.

3 loc. praep.: AVG. in psalm. 9, 5^{extr}. haec ei *Christo* -verunt a d nostram liberationem (FAVST. REL. epist. 6 p. 198, 1 ut ... crimina ... -are incipiant ad salutem. ENNOD. epist. 4, 31, 1 p. 119, 12 FVLG. RVSP. epist. 18, 3, 5). ENNOD. epist. 2, 9, 2 p. 49, 1 dum ... in obsequio -ret, quicquid spirat (VEN. FORT. carm. 3, 8, 16 laudibus in cuius -at omne decus. GREG. M. moral. 6, 14 in poena delinquentium et elementorum adversitas -at). ad c. gerund.: AVG. c. Cresc. 3, 5, 5 p. 414, 17 ut <ad> hominem sanctificandum (sanctificando XZ) ... ministra deo -et falsitas? SALV. gub. 3, 6 quid mirum est, si mala cuncta perferimus, qui ad toleranda adversa omnia -amus (*i. nitimur*).

*part. praes. *militans*, -antis m. pro subst. gen. pl. -um: LAMPR. Alex. 21, 6 COD. Theod. 7, 12, 2. 13, 5, 36 pr. NOVELL. Marc. 1, 7 CASSIOD. var. 9, 2, 3 COD. Iust. 12, 42, 2. -ium: LIV. ter, CVRT. 7, 1, 24 INSCR. Mainzer Zeitschr. 3, 1908 p. 8 INSCR. Bonner Jahrb. 142, 1937 p. 353. al.

1 pertinet ad militiam armatam, i. q. stipendia faciens, miles: LIV. 5, 3, 4 aera -bus constituta sunt. 5, 3, 7. 5, 4, 1. 22, 52, 5. 33, 7, 11 ducem mercede -ium. 34, 34, 7. VAL. MAX. 7, 7, 1 -is cuiusdam pater (PLIN. nat. 25, 17 cuiusdam -is in praetorio mater). SEN. benef. 4, 33, 2 dial. 11, 12, 2. CVRT. 7, 1, 24 -ium nec indignatio nec laetitia moderata est. FLORENT. dig. 29, 1, 24 (*rescr. imp. Traiani*) privilegium, quod -bus datum est, ut quoquo modo facta ab his testamenta (cf. p. 940, 16. 958, 6) rata sint. *ibid.* a non -bus. TERT. pudic. 10, 5 p. 239, 20 -bus et publicanis. ITALIA apoc. 9, 16 (Primas.) numerus -ium equitum (*τῶν στρατημάτων τοῦ ἱππικοῦ*, Vulg. equestris exercitus). VOPISC. Prob. 23, 3 populus iste -ium. LAMPR. Alex. 21, 6 numerum ... -um (IVL. VAL. 2, 21 p. 82, 18). TREB. Gall. 20, 3 cum cingula sua plerique -ium ... ponerent. CAPITOL. Pert. 9, 1 praemia -bus posuit. IVL. VAL. 3, 8 p. 118, 20 -ium vis. IVST. 12, 12, 10 stipendia ... -bus dava. VEG. mil. 2, 5 p. 39, 2 vel privatus vel -s (cf. COD. Iust. 1, 1, 4 pr. nemo clericus [cf. p. 957, 11] vel -s). HIER. epist. 64, 11, 2 solent -es habere lineas *vestes*. in Ezech. 18, 6 p. 175^C de -ium et iudicium violentia. AVG. de serm. dom. 2, 17, 56^{med}. omnes -es accipiunt annonam et stipendium. COD. Theod. 2, 12, 6 nemo -ium fiat susceptor defensorve causarum (cf. p. 940, 25). al. CASS. FEL. 13 p. 20 stigmata dicuntur characteres nominati, quos -ium manus ostendit (cf. p. 957, 84).

2 pertinet ad militiam officialium (cf. p. 968, 59. 971, 13), *i. q. (qui) officialis (est)*: AVG. c. Gaud. 1, 33, 43 p. 243, 11 religiosum -em (*i. exsecutorem*). COD. Theod. 4, 4, 5 (= COD. Iust. 12, 23, 20, 1) omnibus privatis et -bus. 7, 12, 2 a decem post se -bus transeat ... -um ... matriculis auferatur. 8, 5, 25 cuiuscumque dignitatis fuerit -s. 13, 5, 36

[B ulhart]

pr. iudicum vel -um. 14, 11^{rubr.} quibus -bus ad urbem non liceat accedere. NOVELL. Theod. 7^{rubr.} de amota -bus fori praescriptione (cf. COD. Iust. 3, 25^{rubr.}). CASSIOD. var. 9, 2, 3 circa saionum et -um molestias iudicum protegantur auxilio. COD. Iust. 3, 28, 30, 2 mortuo -e. 11, 64, 3 LEX Burg. praef. 5. VITA Caes. Arel. 1, 48 p. 475, 28 comites civitatis vel reliqui -es.

comp.: com-, (contra-), permilito.

militūnia, -ae f. [a milito, -onis (quae vox primum ap. Aldhelm. occurrere videtur), cf. commilito et v. Fisch, Die lat. nom. pers. auf o p. 18. J. B. H.]. i. q. uxor militis sc. officialis (cf. p. 970, 80):

LEX Sal. capit. 3, 3, 9 haec lex de -as vel letas romanas in medietate convenit observare (cf. Geffcken ad l. p. 247. Brunner, Deutsche Rechtsgesch. 372²⁴. 373^{25.35}). [de 2, 3 p. 66, 1 G. de puellas militurias v. adn.]

Bulhart.

1. *miliūm, -ii n. [cf. c. gr. μέλιν 'panicum', lituan. malnos plur. 'miliūm'. J. B. H.] de etym.: VARRO ling. 5, 106 -um a graeco; nam id μέλιν. FEST. p. 157 a 17 -um quidam putant cepisse nomen (a) maxima nummorum (numerosum Linds., nummarum trad.) summa quae est mille (cf. l. 21), quod alii Graecae stirpis iudicant esse, cum id illi κέγγρον vocent; tam hercules quam panicum μέλιν. ISID. orig. 17, 3, 12 -um a multitudine fructus vocatum (cf. l. 19). de scriptura (cf. GLOSS. V 84, 11 -um genus seminis minuti per i): interdum scrib. milli-; in codd. ORIBAS variat mille-, mile- (cf. etiam l. 25), melli-, meli- (cf. etiam l. 48, 76), melle-. litt. gr.: Ps. Diosc. Vind. 2, 97 p. 174, 18 μέλιον. de formis: nom. sg. m. -us: ORIBAS., GLOSS. gen. sg. -ii (in hex.: Ov. fast. 4, 743), rarius -i (in lap.: EDICT. imp. Diocl. III/IV 1, 4sq.). inter semper singularia affert CHAR. gramm. p. 38, 19B. hoc -um κέγγρος. cf. SCHOL. Hor. sat. 1, 6, 111 'milibus'... a -o, ut quidam putant, falsum est; nam numeri tantum singularis est -um. NOT. Tir. 68, 22 inter vitium et siligo. de

notione (cf. l. 22): GLOSS. κέγγρος (cf. l. 20, 28). ἔλμος. ubi nihil adnotatur, gr. respondet κέγγρος. legitur inde a CATONE, in versibus

singulis locis apud VERG., Ov., MART. [val. meu, it. miglio,

francog. mil, prov. melh, hisp. mijo, port. milho, it. mer. nigghin.

Rohlf.] [falsa l. v. PLIN. nat. 20, 264 pro mei.]

i. q. κέγγρος 'panicum miliaceum' L. (ad rem v. Hehn, Kultur-

pflanzen⁸ p. 569 sqq.; Orth, RE VIII 1950 sqq. saepe coniung. panicum,

e. g. CATO agr. 6, 1. 132, 2 CELS. 2, 21, 1. 2, 30, 1 COLVM. 2, 7, 1): A de

herba (inter legumina aut frumenta numeratur: COLVM. 2, 7, 1. 2, 9,

17 GLOSS. V 371, 36. de generibus cf. GLOSS. -um cervinum et gruinum;

v. s. v. saxifraga): 1 de natura: COLVM. 2, 13, 3 neque ... du-

bium, quin ... infestetur ager ... -o. PLIN. nat. 18, 52 fastigantur ...

-um et panicum in culmum geniculatum et concavum. 18, 55 -um ...

ex India in Italiam invecum est nigrum colore eqs. 18, 60 -um et pani-

cum ... XL diebus maturantur a flore. 18, 101 gaudent -um et panicum

aquis minime. 18, 259 senescunt prata restituique debent ... -o. 22,

161 v. p. 946, 64. 25, 83 ischaemon serpit in terra -o similis. ITIN. Anton,

Plac. rec. A5 melium (Geyer, melli G, melle R) extra natura altum nimis

in provincia Nazareth.

2 de cultura: CATO agr. 6, 1 -um, panicum ... seri (cf. 132, 2

SEN. epist. 86, 16 PLIN. nat. 18, 49. 191. al.). VARRO rust. 1, 45, 1 e

terra exit ... -um et sesima ... aequis fere diebus. VERG. georg. 1,

215 vere ... -o venit annua cura. COLVM. 2, 10, 18 quantum -um ...

in iugerum spargitur (cf. 11, 2, 75 PLIN. nat. 18, 198). 2, 12, 4. 11, 2, 33

-ii ... prima satio ... peragi debet circa idus Apriles (cf. PLIN. nat. 18,

250). 11, 2, 72 demetitur. PLIN. nat. 18, 49 aestiva frumenta ... ut

-um (18, 96. cf. 18, 50 verna). 18, 158 multi ad -i remedia rubetam

noctu arvo circumferri iubent (cf. 18, 160). 18, 185 -um occatur et

saritur. 18, 297 -um singillatim pectine manuali legunt Galliae. al.

VVLG. Is. 28, 25 ponet ... per ordinem ... -um.

B de fruge, grano (cf. l. 22): 1 de natura: VARRO rust. 1,

57, 2 -um conditum ... plus annos c manet. PLIN. nat. 18, 53 fusius.

18, 61 -um, panicum purgari nisi tosta non possunt (SERV. auct. georg.

1, 267). 18, 99 -i ... purgamenta adpludam vocant. 18, 304. in

proverbiis, fabulis sim.: CIL IV 2069 (= CE 37) moram si quaeres,

sparge -u(m) et collige. APVL. met. 6, 10 accepto frumento et hordeo et

-o ... commixtis acervatim confusis. CLAUD. MAM. anim. 2, 4 p. 112, 3

montem parvum dicimus et grande -um (sc. ex minoris comparatione).

in comparatione (cf. etiam LACT. ira 10, 7): PLIN. nat. 11, 112 in

magnitudinem -ii (22, 116. 37, 57 HIER. in Am. 7, 7 sqq. p. 1073^B

PHYSIOGN. 25. ORIBAS. syn. 9, 9 La p. 283^{ex}. ad -ei m. [gr. κέγγρα τὸ μέγεθος]).

13, 108 grana ceu -um (cf. 37, 188 PHYSIOGN. 26. v. et l. 76).

22, 56 semine simili -o (25, 111. cf. 27, 60. 62). 34, 107 excutiuntur

veluti -ii squamae. CASS. FEL. 25 p. 42, 11 pustulas minutas -o similis

(cf. ORIBAS. syn. 7, 33ⁱⁿ. eup. 4, 27^{tit}. La ad palpebras pingues et ...

meligranis [cf. l. 72] similia habentibus [gr. κέγγρα μύλων ὀπόμενα]).

2 de usu: a generatim de -o tamquam merce venali: MART.

12, 72, 5 -um ... solebas vendere. GELL. 4, 1, 8 etiamne ... -um ...

penus est? VLP. dig. 9, 2, 27, 19 si quis -um ... meum effuderit in flu-

men. EDICT. imp. Diocl. III/IV 1, 4sq. -i pisti. -i integri. b est cibus

hominum: CELS. 2, 18, 4 (de alimentis) firmitus est triticum quam

-um eqs. COLVM. 2, 9, 19 panis ex -o conficitur (PLIN. nat. 18, 54 VVLG.

Ezech. 4, 9 HESYCH. in lev. praef. p. 791^A). ibid. -um quoque pultem

... praebet (cf. PLIN. nat. 18, 74. 100 CAEL. AVR. chron. 2, 7, 105.

2, 13, 174. 4, 3, 23). PLIN. nat. 18, 100 Aethiopes non aliam frugem quam -i... novere. TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 509, 24. ARNOB. nat. 2, 21 p. 65, 17 fitilla de -o. HIER. epist. 52, 6, 3 qui vix ... -o ... rugientem saturare ventrem poteram. in Ezech. 4, 9 p. 48^D -um rusticorum et agrestium et altitium cibus est. PAVL. NOL. epist. 23, 7 p. 163, 21 quamvis ... nobis pepercerit fabam tantum -o panicioque confundens eqs.

-um cibus non conducibilis: CELS. 2, 21, 1 mali ... suci sunt

-um, panicum. 2, 25, 1 alienus stomacho est panis ... ex -o (cf. DIOSC.

2, 79 p. 211, 10). ORIBAS. syn. 4, 15 -us, panicus cacocymi. 4, 17 indi-

gesta sunt ... faba ... -us. c est cibus bestiarum: VARRO

ling. 5, 76 v. p. 946, 62. rust. 3, 7, 8 columbae delectantur -o (item vola-

tilibus praebet: COLVM. 8, 4, 1. 8, 5, 2 PLIN. nat. 18, 53. al.). COLVM.

6, 3, 3 paleae ex -o. 6, 24, 5 tener vitulus torrido molitoque -o ...

salivatur. d in medicina (cf. PLIN. nat. 1, 22, 62): CELS. 2,

17, 9 fomenta ... calida sunt -um, sal eqs. (cf. CAEL. AVR. acut. 3, 8,

89). 2, 30, 1 astringit pulticula ... ex -o. 2, 33, 5 calfacit ... cataplasma

... -ii (cf. THEOD. PRISC. eup. faen. 71). COLVM. 6, 12, 4 si genua retu-

muerunt, ... -um detritum ... imponendum (inde PALLAD. vet. med.

12, 6 VEG. mulom. 4, 10, 1). PLIN. nat. 22, 130 -o sistitur alvus (cf.

DIOSC. 2, 79 p. 211, 10 ANTHIM. 71. ORIBAS. eup. 2, 1^E, 6 reprimit ...

reumam ventris ... -us). 22, 131 panicum effectus habet quos -um (cf.

DIOSC. 2, 80 p. 211, 15). PALLAD. vet. med. 3, 5. 8, 3. MARCELL. med.

36, 55 farinam de -o ... pedibus impone. CAEL. AVR. acut. 2, 19, 114

vaporaciones ... ex -o frigo eqs. (cf. ORIBAS. syn. 9, 11 fumentationes

de ... -o). ORIBAS. syn. 2, 8 p. 98, 2 Mō. infrigidant ... -us (4, 32ⁱⁿ. cf.

2, 22 Aa p. 104, 19). 4, 35 p. 39 sucus de -o. eup. 4, 60 p. 577^{ex}. de -o

sacelli impositi. al. e in cultu: Ov. fast. 4, 743 libaque de -o -ii

fiscella sequetur. PAVL. FEST. p. 349, 4 suffimenta dicebant quae facie-

bant ex faba -oque. f usus varii: PLIN. nat. 14, 101 vinum

fictitium fit e -ii semine maturi cum ipsa stipula (cf. HIER. in Is. 28, 5

p. 317^D). 15, 63 poma in -o servari malunt. 18, 102 -i praecipuus ad

fermenta usus.

deriv.: miliaceus. miliacus. miliarius. milinae.

2. miliūm (gr. μίλιον) v. s. mille (p. 980, 7).

? milix (mille?), -cis f. i. q. miliūm: DIONYS. EXIG. Greg. Nyss

creat. 28 triticum vel -em (an leg. miliūm?). Wuhmann.

millaō v. s. milvago (p. 985, 13).

*mille, pl. milia, -um n. [c. sanscr. sahasram 'mille', gr. χίλιοι

coniungendum videtur; v. Sommer, Handb. 2.3 471. J. B. H.] de ori-

gine: ISID. orig. 3, 3, 5 -e ... a multitudine ...; inde et -a, quae

Graeci mutata littera myriada vocant. de genere: VARRO ling. 9,

82 (p. 975, 48). 9, 87. 88. sg. indeclinabilem dicunt VARRO

ling. 9, 88 PLIN. dub. serm. frg. Pomp. gramm. V 172, 13 CLEDON.

gramm. V 45, 13 GRAMM. suppl. 89, 13. 109, 17, pl. declinari PLIN.

et CLEDON. in serm. graecum receptum est: CIL III 7172, 17

(in miliario) ΠΜΔ i. passuum -a IV. alia v. p. 973, 4. 980, 8. 27.

GLOSS. χίλια. NOT. Tir. 61, 61 inter docti et Π. 61, 90 -e -a. al.

inde a LIV. ANDR. p. 981, 34. ENNIO p. 976, 52. PLAVTO p. 975, 50.

al. [it. mille, francog., hisp. mil, val. mie, it. miglio, miglia. Rohlf.

v. et p. 979, 78.] [locis corruptis aut mancis: CATO orig. 39. VARRO

Men. 477 v. p. 960, 61. CIC. Verr. II 5, 141 sponsionem -e (Momms., Π

-ium Zumpt, militum RS, cett. aliter) nummum. CATVLL. 66, 78. 95, 3

MACER carm. frg. 14 SYMM. epist. 1, 23, 3 CIL IV 6884. pro -e trad.

illa (cf. p. 973, 14. 981, 55): AETNA 599. contra Ov. rem. 726 -e v. l.

falsa pro illa. de CIC. leg. 2, 58 LIV. 22, 60, 19 APIC. 1, 1, 1 v. Svernung,

Eranos 34, 1936, 15 sqq.]

caput prius: de formis, scriptura et sonis, notis:

I de formis: abl. sing. in -i: LVCIL. 327. 506. gen. pl.

in -orum: ITALA Dan. 7, 10 (Sangall. ed. Dold 1923 p. 257). MAR.

VICTORIN. ad Iust. 4 (iuxta -um). IORD. Get. 4 VISIO Pauli 16 rec.

P p. 18, 32 J. acc. pl. milias (i. milia passuum): INSCR. Bull.

Hispanique 1924, 6 p. 5 ter. pl. -a indeclinabilis factus est:

pro abl.: ITALA Luc. 14, 31 (cod. e) cum decem -a militibus ... cum

viginti -a militibus (I Macc. 12, 41 rec. L cod. G c. quadraginta -a viris.

II Macc. 8, 20 et 12, 33 rec. L COMM. apol. 895 PATRIC. conf. 1). II Macc.

8, 9 rec. L datis ... armatis ... xx -a. 8, 19 rec. L de ... OLXXXV -a

perditis. 10, 20 et 12, 43 rec. L ISID. orig. 15, 15, 6 miliarium constat

quinque -a pedibus. pro gen.: ITALA II Macc. 5, 24 rec. XBM

cum exercitu -a hominum viginti duo. 8, 19 rec. P centum ... -a ...

perditionem. 11, 5 rec. L intervallo v -a stadiorum. 12, 43 rec. XBM

conlationem XII -a dracmarum. 13, 2 rec. P exercitum peditum ox -a

(VVLG. II par. 14, 9). NOVELL. Valent. 36 (35), 1 sex -a quadringento-

ginta solidorum ... emolumenta. CASSIOD. var. 5, 6, 1 decem -a soli-

dorum reliquatore (5, 7, 1). compl. in apoc. 5, 11 voces angelorum -a

-um. al. CIL IX 2345 (= Dessau 5881) pedum decem -a viam.

ex plur. -a derivatur sg. -ium (gr. μίλιον): p. 980, 7.

II de scriptura et sonis: sg. per geminam l, plur. per unam

scribi debere testatur PLIN. dub. serm. frg. Pomp. gramm. V 172, 14 in

numero singulari duplici l scribitur et non declinatur; in numero plurali

unum l habet et declinatur (185, 27 CLEDON. gramm. V 45, 16). CON-

SENT. gramm. V 392, 8 per detractorem fiunt barbarismi ... si quis

[Bulhart]

... [LXXXV] · LXXXVII. 2, 244. 245. 246. 3, 44. 84 [XII] · L. 3, 132 [X] (X *cod.*). 4, 1. 77 Artemidorus vicies novies decem novem -a facit, Agrippa [XXV] · XL. 4, 78 [XIII] · XXXVII. D. 5, 47 [L] · XII · DCCL. 6, 3 [XIII] · XXXVII · D. et saepe in libris 4-6. 18, 37 [M]. 33, 56 [MMM]. 33, 134 [MM]. 36, 103 [M]. 37, 16 [MM] ... [M] · al. CIL IX 6075 (= Dessau 5875), 13 HS [XI] · XLVII. X 3851, 6 = 3852, 7 HS [X]. al. (cf. *INSCR. Dessau ind. p. 798*). punctis non interpositis: PLIN. nat. 33, 55 [LXI] XXXV cccc. 36, 122 [MMM] D. MART. CAP. 6, 703 [XXXVIII] XXXVII ... [L] XIII DCCL. CIL IX 6072 (a. 123) [X] L. 6075 [X] XLVII. CIL V 5262 (= Dessau 2927; s. *IIin.*), 12 [XVII] LXVI [CLXVI]. IX 6075 (= Dessau 5875). numeri magni sine notis scripti potius scribarum negligentiae tribuendi sunt ut TAC. ann. 11, 25, 5 censa sunt civium capita LVIII. LXXXIII. LXXII.

D interdum diversae notae vel etiam diversi modi iuxta ponuntur (v. et p. 974, 13 et cf. *Dessau, ind. p. 798*): CIC. Verr. II 3, 76 modium XXI et ... HS ∞∞. CIL VI 10211 (= Dessau 6046) IIII ... IIII ... ∞. CIC. Verr. II 1, 144 DLX milibus ... CCIC CCIC CCIC CCIC (146). 3, 75 CCIC CCIC CCIC ∞∞ V. TAB. aliment. Vel. (CIL XI 1147) 5, 7 HS CCCL ∞ [C XXXIII] n. PLIN. nat. 3, 82 VIIII ... XI · M. 6, 32 M ... III. 6, 36 V · cccc ... IIII · DCCC ... MM · cccc. 6, 45 MMM · DCC ... V. 6, 66 LX ... M. 6, 67 C ... II ... M. 6, 75 M · DC ... CL ... V. 14, 62 III milia ... VI M. CIL VII 1088 per · M · p. IIII [C] CIL. 1122 (v. *adn. Hübneri*).

caput alterum: de usu:

I numerale cardinale: A finitum i. q. *χίλις* (cf. MACR. Sat. 1, 5, 9 sicut una *χίλις* et duae *χίλιδες* ita unum [sed cf. l. 42] -e et duo -a veteres dicebant. MART. CAP. 7, 746 monas, decas, hecatontas et -e), *χίλιοι* (de numero -e in computatione digitis designando: IOH. MED. [?] Ps. Chrysost. hom. ed. Froben I 943^D -e in dextera manu designamus [cf. *Sittl, Die Gebärden d. Griechen und Römer p. 259 et MART. CAP. 7, 745, ubi versus ... a -e usque ad novem -a appellatur ultimus ...*, qui digitis coercetur; alias [i. in designandis maioribus numeris] quaedam brachiorum contorta saltatio sit. de ratione, quae intercedit cum numero denario et centenatio: AVG. civ. 20, 7 p. 421, 15 D. -e ..., ubi est soliditas ipsius denariae quadraturae [cf. MART. CAP. 7, 746]. in interpret. allegorica [cf. p. 983, 58]: APON. 12 p. 239 -e ... solidus plenarius et indivisibilis est numerus, quem ad fidei confessionem ... referre possumus): 1 *indicata re numerata*: a *numerus simplex*: α *singularis* (praeter l. 28 et 74 unum non additur [at semel miliens v. p. 950, 27]. nota imprimis ITALAM l. 63 et cf. p. 980, 17): ① *subst.* (cf. *Neue-Wagener II³ 302 et GELL. 1, 16, 3 -e vocabulum [i. subst.] esse. v. et p. 980, 75. struct. c. ex, de v. p. 982, 43*): ② *nom. aut acc.* (v. etiam p. 982, 8): ③ *-e antecedit*: c. *gen. substantivorum mensurae* (cf. *infra l. 80*) *IIae vel IVae decl. in -(u)um* (de qua iunctura cf. VARRO ling. 9, 82 assumit singulare neutrum, quod dicitur hoc -e denarium, a quo multitudinis fit -a denarium [denaria *cod.*, *secl. Sciopp.*]): PLAVT. Men. 177 -e passum (Truc. 334 CATO orig. 26. CIC. Att. 4, 16, 8 [14] passuum [CAES. Gall. 1, 25, 5 SALL. Iug. 68, 3 LIV. 13ies]). Merc. 491 nummum (et 7ies. TER. Haut. 606 SCIP. min. or. frg. Gell. 6, 11, 9 VARRO frg. Gell. 3, 14, 2 CIC. Phil. 6, 15 APVL. met. 2, 23 v. p. 982, 24). Trin. 1158 -e auri Philippum. LVCIL. 556 cadum. VARRO ling. 8, 70 denarium (9, 82. 85 CIC. off. 3, 92). rust. 2, 3, 10 iugerum (LIV. 7, 16, 9). CIC. Verr. II 3, 201 modium. LIV. 33, 30, 7 talentum (al.). APVL. met. 7, 4 aureum. c. *aliis gen.*: PLAVT. Mil. 1064 modiorum. 1079 annorum (VARRO rust. 3, 1, 4). Trin. 425 drachumarum. LVCIL. 358 hominum (QVADRIG. hist. 44 CIC. rep. 6, 2 LIV. 22, 31, 5. al. VLP. dig. 29, 1, 1, 1). VARRO ling. 9, 83 -e aeris (al.). rust. 2, 3, 10 caprarum. NEP. Milt. 5, 1 militum (LIV. 31, 14, 3). LIV. 21, 52, 9 peditum (40, 36, 8). al. CVRT. 5, 2, 16. 5, 3, 3. ITALIA I Macc. 5, 13 (rec. L) -e virorum (*μύλον χίλιαρχων ἀνδρῶν*). ARVS. gramm. VII 494, 10 librarum. IVST. 31, 3, 8 equitum.

② *-e sequitur*: PLAVT. Stich. 587 medimnum. TER. Haut. 601 drachumarum. CIC. Verr. II 4, 32 HS -e (37). Mil. 53 hominum (BELL. Hisp. 31, 10 NEP. Dat. 8, 3). Phil. 14, 12 Threcum -e aut duo -a. CAES. civ. 3, 84, 4 equitum (LIV. 27, 38, 11). BELL. Afr. 34, 4 LIV. 23, 46, 4. 42, 37, 1 peditum.

③ *alii casus*: PLAVT. Bacch. 928 -e (-i Hermann; pro adi. habet Buecheler) cum numero (pro abl. limit. accipitur vulgo, cf. e. g. *Svennung, Eranos 47, 1949, 541*) navium (LIV. 21, 61, 1 cum octo -bus peditum, -e equitum. 28, 3, 2. 31, 14, 3). Trin. 959 illo -e nummum (LVCIL. 327 -i n. potes uno [cf. *supra l. 42*] quaerere centum. NOVIVS Atell. 115 quanti addictus? ... -e n. cf. LVCIL. 506 hunc -i passum qui vicerit atque duobus. v. etiam p. 982, 24). VARRO frg. Gell. 3, 14, 2 ex -e nummum. OV. epist. 16, 105 primus de -e. LIV. 42, 61, 2 loricae thoracesque -e (gen. ?) summam explebant. ISID. orig. 9, 3, 30 chiliarchae sunt, qui -e (cf. p. 980, 32) praesunt.

④ *adi.*: ① *-e antecedit*: c. *subst. mensurae* (cf. *supra l. 47*): VARRO ling. 6, 80 -e passus (CAES. Gall. 7, 79, 1 BELL. Afr. 41, 2. 59, 5 -e passuum spatio. 78, 2 LIV. 12ies. SEN. suas. 6, 17 VAL. MAX. 9, 1, 3 COLVM. 6, 2, 5 MELA 1, 6. 2, 54 PLIN. nat. 9, 51 FRONTO p. 66, 24 N. VLP. coll. Mos. 1, 3, 1 MACR. dig. 50, 16, 154 PEREGR. Aeth. 20,

8. 10). CIC. off. 3, 92 an emat denario, quod sit -e denarium (SEN. contr. exc. 3, 1 SEN. epist. 81, 14 PETRON. 57, 6 TERT. anim. 34, 5). LABEO dig. 33, 8, 22 pr. -e nummos (PETRON. 98, 2 MART. 4, 15, 1. 6 SVET. Dom. 7 IAVOL. dig. 40, 7, 39, 4 POMPON. dig. 40, 5, 8). HOR. sat. 2, 3, 226 -e talenta (epist. 1, 6, 34 LIV. 23, 32, 5. SEN. suas. 1, 6 bis. CVRT. quater. Iuv. 14, 274). epist. 1, 16, 55 de -e fabae modiis (IAVOL. dig. 46, 1, 42). al. c. *aliis subst.* (PLAVT. Bacch. 928 ? v. p. 975, 70): VARRO rust. 2, 1, 26 -e naves isse ad Troiam (cf. VERG. Aen. 2, 198 -e carinae [al. OV. met. 12, 37. al. MANIL. 5, 301 mittebat ... ignes ... -e carinis. SEN. Tro. 708]. al. PROP. 2, 26^b, 38 -e rates [OV. epist. 8, 23. al. SEN. Ag. 40. et saepius.]. OV. met. 13, 93 -e puppes [SEN. Ag. 430 LVCAN. 8, 272]. SEN. Tro. 370 -e velis). BELL. Alex. 69, 1 -e hominibus (LIV. ter. PETRON. 17, 9 PLIN. epist. 10, 116, 2). SALL. Iug. 105, 3 cum -e ... equitibus (LIV. 9ies. CVRT. quater). VERG. Aen. 6, 748 -e ... per annos (PHAEDR. app. 24, 7 SEN. dial. 10, 6, 4 PETRON. 115, 14 TEST. porcelli p. 244, 13 Iuv. 7, 39 TERT. apol. 19, 3 anim. 30, 4. 31, 2. CLAVD. 18, 475. AVG. civ. 20ies). 7, 653 viros (11, 61 SIL. 5, 552 ANTH. 660, 2). LIV. milites 6ies. pedites 16ies. et saepe.

nota formam duo -a peditum, -e equites: LIV. 21, 23, 3. 21, 52, 5. 26, 8, 9. 26, 19, 10. 27, 43, 11. 28, 16, 9. 29, 12, 2. 34, 60, 5.

② *-e sequitur*: VARRO ling. 6, 39 principia ... -e. CIC. Verr. II 4, 37 emisse ... HS -e. PLANC. Cic. epist. 10, 9, 3 equites -e (HIRT. Gall. 8, 17, 1 BELL. Afr. 18, 1 LIV. 31, 19, 4 CVRT. 3, 2, 6. 5, 4, 14. 10, 1, 2). CATVLL. 5, 7 basia ... -e, ... centum, ... -e altera, ... altera -e ..., -a multa. CAES. Gall. 3, 19, 1 passus -e (civ. 2, 24, 4 HIRT. Gall. 8, 18, 1 BELL. Afr. 38, 3 LIV. 21, 7, 2. 24, 20, 11 VITR. 9, 14 [9], 4 VAL. MAX. 2, 4, 2 PLIN. nat. 4, 65. 5, 41 BALB. grom. p. 95, 10). BELL. Afr. 56, 3. 77, 3. HOR. sat. 1, 1, 51 iugera. VITR. 7 praef. 9 annos (SEN. epist. 77, 11 PLIN. nat. 5, 139. 7, 74. 16, 216 AVG. civ. 8ies). LIV. 21, 36, 2. 30, 27, 8 militibus. 33, 14, 5. 37, 40, 13. 40, 40, 11. 42, 65, 3. SEN. Tro. 1007 ratibus. nat. 1, 3, 6. CVRT. 4, 1, 12 talentis (8, 12, 17). 5, 8, 1. 8, 1, 6 COLVM. 7, 6, 5. 11, 2, 86 modios. MELA 1, 56. PETRON. 44, 13 denarios (PLIN. epist. 5, 4, 2 GAIUS inst. 3, 146 SCAEV. dig. 14, 3, 20 PAVL. dig. 12, 6, 21. 45, 1, 126, 2 INSCR. BullCorrHell. 61, 1937 p. 418 n. 12). 52, 2. 97, 2 nummos. PLIN. nat. 18, 262. 33, 141 SIL. 14, 209 STAT. silv. 5, 4, 11. FRONTIN. aq. 66 p. 25, 3 quinariae (et 6ies). PLIN. epist. 4, 7, 2 VLP. dig. 33, 6, 3, 1. 38, 1, 15, 1 APVL. met. 11, 25. nota (cf. l. 19): LIV. 34, 25, 3 cum decem -bus Achaeorum, equitibus -e.

β *pluralis*: ① *c. gen. (struct. c. ex, de, inde v. p. 982, 43)*. generalia de collocatione verborum: formae collocationis omnino sex exstant [v. *infra*]. earum longe frequentissima est forma ②, cuius numeri ratio ad ceteras se habet ut 5 : 3. notandum tamen est hanc rationem non in omnibus substantivis eandem esse, id quod imprimis in sestertiis, passibus, modiis valet. sestertiorum enim vocabulum saepissime numero antepontitur, saepe notatum hoc modo HS II, quae nota legenda esse videtur 'sestertium duo -a' [non 'sestertium -a duo']; cf. p. 977, 22. passuum autem vocabulum duobus praecipue modis collocatur: imprimis a CAES. et Caesarianis '-a passuum duo' [A], minus frequenter ab iisdem, sed constanter a LIV. 'duo -a passuum' [C]. in modiorum denique vocabulo forma ③ frequentior est quam ②):

① *forma -a hominum*: c. *vocab. animantium*: ENN. ann. 332 -a militum octo. CAES. Gall. 1, 31, 10 hominum (7, 71, 3 BELL. Hisp. 31, 9 R. GEST. div. Aug. 15^{ex}. 23 LIV. 28, 28, 3. 38, 26, 3. [LIV.] perioch. 27 p. 33, 11 [at LIV. 27, 49, 5 forma ②]. 31 p. 39, 10). R. GEST. div. Aug. 3 civium. LIV. 24, 20, 6 hostium. 35, 20, 11 peditum. SVLP. Sev. chron. 1, 15, 2. c. *vocab. mensurae*: VARRO frg. Plin. nat. 14, 96 cadum. CIC. Sest. 29 passuum (Phil. 7, 26 Att. 16, 7, 5 BRVT. Cic. epist. 11, 13, 3 CASS. Cic. epist. 12, 13, 4 CAES. 49ies BELL. Afr. 14ies. Alex. quater. Hisp. 6ies. SALL. Iug. 48, 3 hist. frg. 2, 82 NEP. Milt. 4, 2 VITR. 8, 3, 24. 10, 2, 12 SCRIB. LARG. 15 PLIN. nat. 3, 51. et saepe). BELL. Hisp. 26, 1 denarium (bis). R. GEST. div. Aug. 15 nummum. PETRON. 53, 2 modium. BALB. grom. p. 95, 10 (cod. V) ∞ p(edum). c. *al. subst.*: CAES. civ. 3, 53, 4 sagittarum.

② *forma -a hominum*: c. *vocab. animantium*: VARRO rust. 3, 5, 1 LVCR. 3, 724 CAES. Gall. 5, 19, 1. HIRT. Gall. 8, 17, 1 peditum. 8, 29, 4 armatorum (LIV. 5, 32, 3. 22, 60, 19). LIV. 1, 44, 2. 41, 8, 8. AMM. 26, 10, 18 hominum. nota: CLAVD. 21, 107 -a ... tot barbara (cf. p. 982, 59). c. *vocab. mensurae*: LVCIL. 555 medimnum. NOVIVS Atell. 108 nummum. COLVM. 8, 8, 9 sestertiorum. c. *al. subst.*: CATVLL. 16, 12 -a multa basiorum. HOR. epist. 1, 6, 44 -a quinque ... chlamydem.

③ *forma II -a hominum*: ex magna substantivorum copia (post PLAVT. Poen. 472 sexaginta -a hominum) tria tantum exempla afferemus, de quibus *supra l. 41 sqq. diximus*: passuum: LVCIL. 114 CIC. Quinct. 5ies. S. Rosc. 19 Cluent. 27 PLANC. Cic. epist. 10, 23, 2 bis. CAES. 13ies. BELL. Afr. quater. Alex. 59, 2 LIV. 41ies. et saepe. sestertium: VARRO rust. 3, 7, 11 VELL. 2, 10, 1 COLVM. 3, 3, 13 PLIN. nat. 9, 170. 12, 118. 18, 37. 33, 147. 35, 163 GAIUS inst. cod. F 3, 174 PAVL. sent. 3, 5, 12^a CAPITOL. Ver. 5, 5. modium: CIC. Verr. II 3 8ies. II 5, 53 LIV. 36, 4, 8. 44, 16, 2 VAL. MAX. 4, 8 ext. 1 GAIUS inst. 1, 32^c SCAEV. dig. 18, 1, 81, 1 COD. Iust. 1, 2, 10. al.

④ *forma hominum -a II*: c. *vocab. animantium*: CLODIA Cic. Att. 9, 6, 3 hominum (CAES. 11ies. BELL. Hisp. 34, 5. R. GEST. div. Aug. 15 h. -a ... quinquaginta et ducenta. COMM. apol. 653 OPTAT. [Bulhart]

1, 21 p. 23, 17 AMM. 17, 4, 15. 19, 6, 2). LEP. Cic. epist. 10, 34, 1 equitum (CAES. quater). LVCR. 2, 538. CAES. Gall. 1, 29, 2 capitum (Liv. 10, 47, 2). 1, 31, 5. Liv. 9, 37, 11 hostium. 10, 18, 3. 4. 10, 30, 2. 32, 28, 10 PAVL. FEST. p. 335, 1 CVRT. 4, 16, 26 AMM. 16, 12, 26. 23, 6, 50.

c. vocab. mensurae: CAES. Gall. 1, 82, 4 pedum. BELL. Afr. 36, 2 modium. HOR. epist. 2, 1, 5 nummorum. COLVM. 8, 16, 5 sestertium. c. al. subst.: LVCR. 402 scalprorum ... -a viginti. MAT. carm. frg. 14. LVCR. 4, 412 terrarum -a multa (cf. p. 981, 48). PROP. 1, 5, 10 COLVM. 3, 5, 4 RVSTIC. Conc. I 4 p. 75, 17. cf. p. 979, 4.

⑤ forma hominum II -a: c. vocab. animantium: TAB. triumph. Gracch. 4 hostium (BELL. Afr. 86, 1 Liv. 28, 3, 16. 41, 28, 6 TAC. Agr. 37, 6 Liv. perioch. 97 p. 97, 9. 15). CIC. p. red. ad Quir. 8 hominum (Att. 2, 16, 1 CAES. Gall. 1, 49, 3 HIRT. Gall. 8, 30, 1 R. GEST. div. Aug. 15^{ex}. 22ⁱⁿ. Liv. 23, 35, 19. 32, 29, 8 AVR. VICT. Caes. 40, 2 AVG. civ. 3, 28 p. 140, 28 D. CIL XIV 4532). Att. 7, 24 militum (Liv. 35, 23, 8. 36, 2, 8 AVG. civ. 3, 17 p. 124, 23 D.). PLANC. Cic. epist. 10, 15, 3 equitum (CAES. ter. BELL. Afr. quater. BELL. Alex. 50, 3 NEP. bis. Liv. 37, 39, 9. al.). CAES. Gall. 7, 90, 3 captivorum (Liv. bis). civ. 1, 39, 2 peditum (HIRT. Gall. 8, 21, 3 BELL. Afr. 3, 1 NEP. Dat. 8, 2 Liv. 6^{ies}. al.). BELL. Afr. 19, 3. 23, 1 NEP. Dat. 8, 2. R. GEST. div. Aug. 25 servorum. Liv. 30^{ies}. al. c. vocab. mensurae: PLAVT. Trin. 152 nummorum (PLIN. epist. 10, 43, 1). CIC. Verr. I 23 HS quingentis -bus (numero litteris perscripto, ut de collocatione dubitari nequeat, etiam II 1, 92. 93. 100 et saepe. Cluent. 22. al. Flacc. 91. al. CAES. civ. 2, 18, 4 NEP. Att. 4, 4. 8, 6 Liv. 45, 15, 3 VELL. 2, 8, 1 COLVM. 3, 3, 8 PLIN. nat. 8, 196. al. QVINT. inst. 7, 6, 11. al. S. C. Frontin. aq. 97 p. 39, 23. 127 p. 52, 5 LEX Frontin. aq. 129 p. 54, 1 FRONTIN. aq. 118 et saepe apud ICTOS). II 2, 137 denarium (Liv. 41, 13, 6. 45, 43, 5 CVRT. 6, 2, 17 PLIN. epist. 10, 110, 1). II 3, 72 medimnum (et 5^{ies}). 3, 75 modium (et 15^{ies}. Liv. 32, 27, 2. 36, 4, 5). 3, 116 iugerum. Flacc. 34 drachmarum. CAES. Gall. 4, 11, 1 passuum (civ. 2, 23, 2 PLIN. nat. 3, 66. 80. 4, 45. 5, 50. 104. al. FRONTIN. aq. 9 p. 7, 13 HIL. in Matth. 4, 25). al. c. al. subst.: CIC. epist. 7, 1, 2 cretarrarum tria -a. Liv. 26, 49, 3 CVRT. 9, 2, 3 COLVM. 3, 3, 3. al.

⑥ forma II hominum -a: c. vocab. animantium: CIC. leg. agr. 2, 77 hominum (Vatin. 31 HIRT. Gall. 8, 8, 3. 8, 26, 2 SEN. dial. 12, 6, 5 TAC. ann. 1, 65, 7. 1, 68, 2. al.). dom. 56 virorum (LVCR. 5, 999). SALL. hist. frg. 1, 107 hostium (Liv. 23, 49, 9 VELL. 2, 46, 1). NEP. Milt. 4, 1 equitum (CVRT. 3, 2, 4. 4, 12, 1). Dion 5, 3 peditum (CVRT. 3, 2, 7. 5, 9, 5. 9, 4, 5). VERG. georg. 4, 473 Ov. met. 13, 241 trist. 2, 567. Liv. 22, 51, 6. 24, 19, 5 militum (CVRT. 5, 2, 3). al. c. vocab. mensurae: HOR. epist. 2, 2, 165 nummorum (TAC. ann. 1, 8, 2. 11, 5, 1. 15, 72, 1 SVET. Aug. 46 Nero 30, 2). CVRT. 7, 5, 27 denarium. PLIN. nat. 2, 50 passuum (9, 51 SVET. Iul. 57. al. APVL. met. 10, 35 MART. CAP. 6, 637). COD. Iust. 2, 7, 25, 3 solidorum. c. al. subst.: HOR. sat. 2, 1, 28 quot capitum vivunt, totidem studiorum -a. MANIL. 5, 732. SEN. epist. 79, 17 annorum (AVG. civ. 12, 10 p. 527, 5 D. al.). SVET. Nero 39, 1. al.

⑦ add. tamquam appositio (cf. Neue-Wagener II³ 305. Schmalz-Hofmann⁵ 630): ① forma homines duo -a: VARRO ling. 6, 36 discrimina quingenta -a (6, 38). CIC. epist. 5, 20, 6 sestertiis nongentis -bus (5, 20, 8 COLVM. 3, 3, 8sq. PLIN. epist. 2, 11, 23 VLP. coll. Mos. 14, 3, 4. 5 GELL. 3, 9, 4. 3, 17, 3 CIL X 5056, 9). CAES. civ. 2, 18, 4 HS OLXXX et argenti pondo XX -a, tritici modios CXX -a (SCAEV. dig. 19, 2, 61, 1 metretis tribus -bus ... modis octo -bus. TREB. Claud. 14, 3 modios ... libras ... sextarios). 3, 4, 3 sagittarios ... III -a ... equites VII -a. BELL. Afr. 3, 1 BELL. Hisp. 7, 3 passus duo -a. Liv. 3, 3, 9 capita (3, 24, 10. al.). 37, 59, 4 nummos. 38, 38, 13 talenta (VVLG. exod. 38, 29 I par. 22, 14). 39, 5, 15. CVRT. 3, 9, 2 peditibus (ITALA II Macc. 12, 33 recc. LBM). 8, 12, 11. COLVM. 5, 2, 5 pedes (5, 2, 7 bis. GROM. p. 315, 10. 339, 15sq. al.). PLIN. nat. 2, 183 stadiis (6, 70 ITALA II Macc. 11, 5 recc. BM). 6, 59 annis (PS. TERT. execr. 2 SVLP. Sev. chron. 1, 2, 1 MAX. TAVR. hom. 98 p. 481A). 36, 115. al. FRONTIN. aq. 64 p. 23, 27 quinariis. saepe. PS. SEN. epist. Paul. 11 ITALA II Macc. 8, 24 rec. B. 13, 15 recc. LX viros. COMM. apol. 860 LAMPR. Alex. 56, 5 VOPISC. Aurelian. 12, 1 Prob. 4, 5 VVLG. fere 50^{ies}. HESYCH. in lev. 8, 35 p. 888^D RVSTIC. Conc. I 4 p. 71, 29. 185, 18. 186, 12 MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 4 NOVELL. Iust. 89, 1 pr. PELAG. defens. 3 p. 20, 15. al.

⑧ forma duo -a homines: VARRO ling. 6, 38 ad quinquagies centum -a discrimina. rust. 3, 2, 17 quadraginta -bus sestertiis (3, 6, 6. 3, 16, 11. 3, 17, 3 LAMPR. Heliog. 24, 3). DOLAB. or. frg. Serv. auct. ecl. 9, 10 tria -a passus (PLANC. Cic. epist. 10, 17, 1 VLP. dig. 50, 16, 3 pr. DIVISIO orb. 3 VIB. SEQ. geogr. p. 146, 11 PEREGR. Aeth. 8, 1). VAL. MAX. 7, 6, 6 VI -bus denariis. APVL. apol. 59 nummis. ITALA I Macc. 4, 6 rec. L. viris (12, 41. 47 cod. G. II Macc. 10, 23 rec. M. VVLG. Ios. 8, 12 iud. 20, 21. 21, 45 I Macc. 7, 40 II Macc. 8, 1 HIER. in Is. 30, 25 p. 348^C PS. HIER. epist. 47, 2 p. 295^C). 10, 40 rec. L. siclos (10, 42). 10, 77 rec. B. equites. Esth. ed. Motzo p. 43, 3 codd. MY talenta (73, 27 cod. Y. VVLG. I par. 29, 4 tria -a t. et ... septem -a talentorum. FAVST. REL. grat. 2, 5 p. 69, 5). Matth. 26, 53 (codd. aur. b c f) legiones (SEDL. carm. pasch. 5, 73 [= op. pasch. 5, 4 p. 277, 6]). PS. ORIG. tract. 18 p. 196, 13 annos (p. 197, 3 COMM. instr. 1, 35, 6. 2, 39, 8 apol. 791 PACIAN. sim. carn. p. 119, 14). COMM. instr. 2, 3, 16 stadia. apol. 813 gentes. IVL. VAL. 1, 21 pedites. AMBR. in Luc. 2, 89 HIER. epist. 22, 8, 5. VVLG.

praeter supra allata fere 25^{ies}. CARM. de pond. 38 NOVELL. Valent. 36, 2. RVSTIC. Conc. I 4 p. 16, 36 multis -bus ... vicibus (uvquidus). 91, 9. 113, 18. 139, 2. 146, 10 ARNOB. in psalm. 82 p. 445^D CASSIOD. hist. 12, 2, 5 MVTIAN. Chrysost. hom. 18, 2 p. 355ⁱⁿ. 26, 4 p. 400^{extr}. COD. Iust. 14, 6, 3 GREG. M. epist. 8, 29 p. 31, 4 ISID. carm. 3, 5 orig. 15, 15, 6. al.

⑨ formae rariores: POMPON. Atell. 115 -a decem victoriata. VARRO rust. 2, 1, 14 sestertiis -bus sexaginta (cf. BELL. Hisp. 30, 1 cum levi armatura -bus sex. 31, 9 equites ... ad -a III). GALBA Cic. epist. 10, 30, 1 -a passus centum (NEP. Milt. 4, 2. Hann. 6, 4 [in parte codd.]). CIL III 3200 [= INSCR. Dessau 2478; aet. Tib.]. IX 6072, 10. 6075, 9 [a. 123]. INSCR. NSc. 1929 p. 220 [a. 123]. DIVISIO orb. 3 PEREGR. Aeth. 2, 1). RVSTIC. Conc. I 4 p. 64, 11 multa bona -a.

b numerus compositus (numeros coniunctos particula atque v. l. 16. 26. 45. p. 979, 14. 15): α re numerata e contextu subaudienda (cf. p. 979, 62): ① numerus maior antecedit: ① con. particulis: CATO or. frg. 64, 2 de duobus -bus ac ducentis. R. GEST. div. Aug. 23 et (Liv. fere 30^{ies} [nota 3, 5, 13 quattuor -a et ... ducentos ... et triginta]. VAL. MAX. 5, 1, 1^a CVRT. 6, 6, 19. 35. 8, 2, 15 COLVM. 5, 1, 10. 5, 2, 3. 8 ter. 5, 3, 2). nota formam viginti -a et -e ducenti (cf. l. 80. p. 979, 16): Liv. 26, 14, 8 triginta -a pondo et -e ducenta. VVLG. num. 1, 41 quadraginta -a et -e quingenti (2, 16. 28. 26, 51). ② non con.: VARRO frg. Non. p. 149, 14 pondo -e octingentum septuaginta quinque. CIC. rep. 2, 40 Liv. fere 30^{ies}. COLVM. 5, 3, 3. al. TAC. ann. 6, 28, 3 VVLG. saepe.

③ numerus minor antecedit: PLAVT. Rud. 1328 vin centum et -e? (anlea: -e dabo nummum). LVCR. 1053 argenti sescentum ac -e. VVLG. Ezech. 48, 30 quingentos et quattuor -a (48, 32. 33. 34 SVLP. Sev. chron. 1, 21, 2).

β forma -e (et) ducenti homines sim.: ① forma -e et ducenti homines: PLAVT. Bacch. 230 -e et ducentos ... aureos. CIC. ac. 2, 81 stadia (PLIN. nat. 2, 181). CAES. Gall. 1, 22, 1 passibus (BELL. Afr. 80, 1 Liv. quater. COLVM. 6, 6, 3). NEP. Them. 2, 5 Timoth. 1, 2 R. GEST. div. Aug. 23. Liv. 1, 36, 7 equites (et 5^{ies}). 21, 50, 5 milites (et 5^{ies}. CVRT. 6, 5, 10). et 5^{ies}. CVRT. 5, 3, 6. TAC. dial. 16, 5 annis (ann. 4, 55, 2. FIRM. math. 1 prooem. 5 p. 2, 27 -e et quadringentorum et sexaginta et unius anni). ② forma -e ducenti homines: CAES. Gall. 7, 46, 1 -e oc passus (Liv. 31, 21, 2 PEREGR. Aeth. 23, 2. 25, 11). Liv. 9, 27, 12. 21, 17, 3 equites (23, 32, 5. 33, 40, 2). 32, 7, 4 SEN. dial. 9, 5, 1 COLVM. 11, 2, 40 PLIN. nat. 2, 110. VEG. mil. 3, 14 p. 97, 16 pedites (3, 15 p. 99, 15). HIER. epist. 29, 3, 3. AVG. civ. 4, 6 p. 153, 10 D. annos (15, 20 p. 101, 8. 10 SVLP. Sev. chron. 1, 15, 2). ③ forma homines -e et ducenti: Liv. 4, 47, 6 coloni ... -e et quingenti. 22, 49, 18. 28, 34, 2. 30, 35, 3. 30, 36, 8. 33, 4, 5. 34, 26, 10. 37, 40, 8. 10. 13 CVRT. 7, 9, 16 COLVM. 5, 2, 4 PLIN. nat. 33, 148 FRONTIN. aq. 66 p. 25, 1. IVL. VAL. 3, 29 virgas ebeni -e atque quingentas. ④ forma homines -e ducenti: HOR. sat. 2, 3, 61 Catienis -e ducentis. Liv. 21, 17, 5 equites (et quater. VVLG. II Macc. 11, 11). et 5^{ies}. VELL. 1, 6, 1 annis (1, 8, 2 SEN. nat. 7, 25, 3 PLIN. nat. 5, 139. 16, 216 HIER. epist. 51, 6, 9 [Epiphan.]. AVG. civ. 16, 10 p. 140, 27. 18, 21 p. 283, 7 D.). CVRT. 5, 8, 2. COLVM. 3, 6, 4 dierum (VVLG. Dan. 12, 11. 12). 5, 1, 10. 5, 3, 1. 6. 11, 2, 86. PLIN. nat. 4, 65 passibus (5, 41 FRONTIN. aq. 10 p. 8, 19. 23). 18, 262 HOMER. 221 MART. 10, 31, 1. FRONTIN. aq. 65 p. 24, 9 quinaras (66 p. 25, 8q. -e decem quattuor. al.). PAVL. dig. 38, 10, 10, 18 VEG. mil. 2, 6 p. 39, 14. ⑤ formae rariores: ① numerus minor antecedit (cf. l. 25): MELA 1, 73 descensus ... quingentorum et -e passuum. ARNOB. nat. 2, 71 p. 106, 14 annos ... quinquaginta et -e (cf. eadem collocatione AMM. 23, 6, 43. 24, 1, 2). AMM. 23, 6, 69 quingenta stadia numerantur et -e. ② c. gen. (cf. p. 975, 46): PLAVT. Bacch. 272 ducentos et -e Philippum (cf. Liv. 33, 3, 10 cum Athamanum peditum ducentis et -e). VARRO frg. Gell. 1, 16, 3 plus -e et centum annorum est. Liv. 23, 37, 6 -e trecenti Carthaginiensium caesi (cf. 27, 14, 14 sociorum supra -e et trecentos).

γ forma duo -a (et) ducenti homines sim.: ① numerus eodem casu subst. add. (cf. p. 977, 49): numeris non coniunctis: Liv. 3, 3, 9 capita centum quattuor -a septingenta quattuordecim (eadem collocatione: 3, 5, 13 Romanos ... quinque -a octingentos. 27, 36, 7. 30, 6, 9. 35, 9, 2. 37, 58, 4. 37, 59, 4. 38, 36, 10. 39, 5, 15 CVRT. 5, 1, 41 COLVM. 5, 2, 7 PLIN. nat. 2, 183. 6, 45. 59. FRONTIN. aq. 14 p. 10, 13 passuum trium -ium septuaginta sex. 66 p. 25, 10. al. EVTR. 2, 18, 2 VEG. mil. 2, 6 p. 40, 12 AVG. civ. 15, 20 p. 101, 6 D.). 8, 16, 14 duo -a quingenti homines (sim. 21, 21, 12. 22, 49, 15 bis. 26, 42, 1. 40, 18, 5 COLVM. 3, 3, 9 bis). VEG. mil. 3, 15 p. 99, 17 novem -a nongenti nonaginta sex pedites. numeris coniunctis (nota: FRONTIN. aq. 14 p. 10, 15 passuum sex milium quadringentorum nonaginta et unius. cf. l. 36. 81): Liv. 22, 54, 1 ad quattuor -a et quingenti pedites (et 14^{ies}. VAL. MAX. 9, 2, 1. CVRT. 5, 1, 13 II -a et quingenta stadia. 5, 8, 4. 8, 7, 14 EVTR. 3, 20, 3. 6, 9, 1 FILASTR. 104, 2. 105, 2. 108, 3 AMM. 22, 8, 20). 33, 23, 9 bigati quinquaginta tria -a et ducenti (COLVM. 3, 3, 9 sestertia tria -a et quadringenti octoginta nummi. 5, 1, 10 sqq.). nota (cf. l. 20. p. 979, 16): FRONTIN. aq. 7 p. 6, 13 longitudinem ... passuum sexaginta -um et -e septingentorum decem et semis. VVLG. I Esdr. 2, 69 solidos sexaginta -a et -e.

② numerus c. gen. coniungitur (cf. p. 976, 39): numeris non coniunctis: CATO or. frg. 64, 1 duobus -bus ducentis ... aerum equestri- [Bulhart]

um (LIV. 10, 19, 22 septem -a nongenti hostium. 10, 37, 2. 22, 7, 3. 40, 53, 2). CIO. Verr. II 4, 12 HS sex -bus quingentis (al. LIV. 12^{ies}. CVRT. 5, 13, 8. FRONTIN. aq. 5 p. 4, 11 passuum sex -a trecentos sexaginta. 64 p. 23, 18. al. nota collocacionem: CAES. civ. 3, 106, 2 legionariorum -a tria CC [sim. LIV. 10, 42, 5. cf. l. 14]). LIV. 41, 11, 8 quinque -a capitum sescenta triginta. numeris coniunctis (nota: CIO. Verr. II 1, 36 HS -e sescenta triginta quinque -a quadringentos decem et septem nummos. cf. LIV. 10, 42, 5 et p. 978, 74): VARRO rust. 3, 1, 3 duo -a annorum et centum (LIV. 3, 15, 5 et 6^{ies}). R. GEST. div. Aug. 22^{ex}. bestiarum circiter tria -a et quingentae (LIV. 4, 59, 8 et quater. CVRT. 3, 13, 16. 6, 1, 16 COLVM. 5, 1, 6. 5, 3, 5 EVTR. 3, 10, 4 AMM. 23, 6, 70. 24, 2, 22). LIV. 10, 31, 3 quattuor -a et quingentos Perusinorum (23, 16, 15. 25, 34, 6. 26, 39, 21. 26, 47, 7. 27, 12, 16. 27, 32, 10 SVET. Cal. 19, 1). 10, 39, 3 -a hominum duo (cf. l. 5) ferme atque octingenti. AMM. 29, 5, 29 tria ... armatorum -a ductabat atque quingentos. nota (cf. p. 978, 20. 80): VVLG. num. 31, 34 asinorum sexaginta -a et -e. formis mixtis: FILASTR. 104, 5 ante duo -a annorum et septingentos annos (156, 7). 110, 2 tribus annorum -bus et septingentis annis. 112, 1 annorum duo -a ducenti et quadraginta duo anni. MART. CAP. 6, 610 -a passuum ... sexaginta duo passusque quingentos.

δ forma decies c -a sim. (cf. PLIN. nat. 33, 133 non erat apud antiquos numerus ultra centum -a; itaque et hodie multiplicatur haec, ut decies centena aut saepius dicantur. numeros signis scriptos v. p. 974, 82 sqq.): ① formam deciens centum -a v. vol. III 827, 39 sqq. ② formam deciens centena -a v. vol. III 816, 12 sqq., ubi addas: CIL VI 967 (= INSCR. Dessau 309; a. 118) sestertium novies milies centena -a n(ummum) (cf. III 12872 [= INSCR. Dessau 8253]. V 4057 [= INSCR. Dessau 8230]. XI 6377. CAPITOL. Ver. 5, 5 sexagies centenis -bus sestertiorum). MART. CAP. 6, 609 in -bus passuum trecenties et quindecies centenis. 6, 611 octuagies quinquies centena septuaginta septem -a (6, 675 vices sexies centena triginta octo -a ... sedecies centena septuaginta quinque -a). NOVELL. Valent. 36 (35), 2 tricies sexies centenis viginti novem -bus libris. ③ forma decies (et) tot -a: CIO. Verr. II 1, 36 viciens ducenta triginta quinque -a quadringentos decem et septem nummos. 1, 100 HS deciens et octingenta -a (cf. TAB. aliment. Vel. [CIL XI 1147] pr. 1 ob HS deciens quadraginta quattuor -a [i. 1.044.000]). POMP. Plin. nat. 7, 97 hominum centiens viciens semel LXXXIII (i. 12.183.000). VITR. 1, 6, 9 triciens nongenta triginta septem -a et passus quingenti. MART. CAP. 6, 612 quinquagies bis quindecim -a (PLIN. nat. 2, 243 eundem numerum forma LIII · XV significat et sic ubique signis numeros scriptos habet). ibid. tricies quater quingenta -a ... quadragies bis quinquagena -a ... octuagies quinquies septuaginta octo -a. 6, 613. 662. 669. 672. 700. al.

ε forma -e -a (cf. p. 974, 72): VVLG. gen. 24, 60 crescas in -e -a (I par. 21, 5 -e -a et centum -a virorum. 22, 14. CONC. S I 5 p. 135, 33 sanctorum <angelorum> [cf. l. 54. gr. I 1, 7 p. 56, 29 χίλια χιλιάδες]. p. 349, 39 -e -a -um [gr. I 1, 4 p. 57, 13 μυριάς μυριάδες]). SIDON. carm. 9, 40 -a -e. CASSIOD. Ios. antiq. 11, 3 p. 309, 16 quater -e -a (gr. 69 μυριάδες τετρακόσια). forma -a -um: TERT. praescr. 29, 3 tot -a -um (ITALA gen. 24, 60 [Aug. quaest. hept. 1, 68] esto in -a -um [eis χιλιάδας μυριάδων, VVLG. v. l. 44]). HIL. trin. 3, 7 innumerabilia [cf. l. 57] -a -um angelorum. VVLG. Dan. 7, 10 [v. p. 950, 33]. apoc. 5, 11 AVG. in euang. Ioh. 52, 8 serm. coll. Morin p. 714, 18. CONC. S I 5 p. 280, 2 angelorum sanctorum [cf. l. 46]. p. 349, 39 [gr. I 1, 4 p. 57, 13 χιλίας χιλιάδες]. CASSIOD. hist. 5, 45, 10. compl. in apoc. 5, 11 angelorum -a -um [cf. p. 972, 77. gr. ἀγγέλων πολλῶν]. al.). CASSIAN. c. Nest. 2, 2, 5 ad illa innumera divinarum exercituum -um -a (LEO M. serm. 40, 2 p. 269^A multorum -um -a. VITAE patr. 5, 17, 5 virtutum -a et -um -a [gr. Col. p. 355^C χιλιάδες καὶ μυριάδες]).

ζ forma decies dena -a: VVLG. apoc. 9, 16 vices millies dena -a (δισμυριάδες μυριάδων).

2 usu elliptico (usus frequentissimi exempla pauca afferemus. cf. et p. 978, 14): a-e i. q. -e nummi (cf. p. 978, 26): sing.: CATO orig. 95^c -e minus dimidium familiae multa esto (FRONTO p. 103, 5 N. cf. Mommsen, Staatsr. 179²). IAVOL. dig. 35, 1, 40, 5 -e heres meus dato. plur.: LVOL. 892 tribus ... -bus. 1052. VARRO Men. 404 emere -bus centum (CATVLL. 26, 4 ad -a quindecim et ducentos. 41, 2 -a ... decem. CAES. civ. 3, 53, 5 -bus cc. HOR. sat. 2, 3, 23. 2, 4, 76. al. de collocacione inversa cf. p. 980, 1. 43. 981, 24. 47). rust. 2, 8, 3. 3, 2, 7. 14. 15. 17. al. CIO. Verr. II 3, 117 CCXVI decumas agri ... vendidisti. Cael. 17 triginta -bus ... habitare. Rab. Post. 36 off. 3, 62 Att. 10, 15, 4. CE 58, 6 monumentum ... saeptum ... multeis -bus. HOR. epist. 1, 1, 58 LIV. 1, 43, 4. al. saepissime apud ICTOS. in serm. iuris publici: LEX Quinctia (Frontin. aq. 129 p. 53, 15) is populo Romano centum -a dare damna esto. S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 36. 57. 62. nota etiam ARNOB. nat. 2, 40 p. 81, 2 miserorum ex sanguine supputandis ... -bus.

b -e i. q. -e passus (it. miglia, prov. milha. Rohlf. cf. p. 972, 63): α proprie: sing. -e (aliter p. 980, 7): LVOL. 124 ad portam -e a porta est, sex inde Salernum. plur. -a: CATO or. frg. 18, 3 xv -a Anien abest. VARRO rust. 2, 2, 9 CIO. Caecin. 28 Phil. 6, 5 Att. 3, 4 CAES. 8^{ies}. HIRT. Gall. 8, 20, 1. 8, 35, 1 BELL. Afr. 75, 1. 79, 1 SALL. Iug. 91, 3. 106, 5 VERG. catal. 10, 17 AETNA 486 HOR. sat. 1, 5, 86 PROP. 1, 12, 3. 4, 3, 36 Ov. rem. 222 LIV. 6, 32, 9. et saepissime. CE

979, 4 (s. I) <mul>ta viae ... -a. al. collocacione inversa (cf. p. 979, 69): CAES. Gall. 1, 41, 4 -um amplius quinquaginta. 6, 29, 4 civ. 1, 48, 3. 1, 64, 8. 1, 80, 2 HIRT. Gall. 8, 16, 1. 3 SALL. Iug. 75, 2 hist. frg. 4, 25. 28 HOR. sat. 1, 5, 25 Ov. trist. 4, 10, 4 LIV. 10, 2, 9. 21, 27, 4. 28, 7, 3. 35, 34, 9. 40, 30, 4 PEREGR. Aeth. 4, 5, 6, 1. ITIN. Burdig. saepe. AVIEN. ora 340. RVT. NAM. 2, 21 -a ... decies centena teruntur. al. nota sg. milium: IORD. Rom. 346 quarto urbis (cf. p. 949, 15) -o (miliario v. l.). recipitur forma μ(ε)ίλιον in serm. graecum (cf. μιλιάζειν, μιλιασμός p. 949, 56. 59): POLYB. 34, 11, 8 v. p. 949, 60. STRABO 3, 1, 9 p. 140. 5, 1, 11 p. 217. 5, 3, 2 p. 230 μεταξὺ τοῦ πέμπτου καὶ τοῦ ἑκτοῦ λίθου τῶν τὰ -a διασημαινόντων τῆς Πρώτης. 6, 3, 10 p. 285 (ex Artemidoro Ephesio geographo ca. a. 100 a.). 7, 7, 4 p. 322 ὁδὸς ... βεβηματισμένη κατὰ -ον. al. METROL. I 184, 1 (tab. Heron. I) τὸ -ον ἔχει στάδια ἑπτὰ ἡμισυ. 185, 7 (tab. Heron. II) τὸ -ον ἔχει πόδας ε. 201, 13 τὸ -ον κατὰ μὲν Ἑρατοσθένην ... ἔχει σταδίους ἡ καὶ γ' (de -o Romano, Ptolomaico, Asiatico, Hebraico al. v. ind. p. 195). N. T. Matth. 5, 41 -ον ἐν (VVLG. -e passus). PLVT. C. Graec. 7 Cic. 32 MOD. dig. 27, 1, 13, 1. 2 HIST. Alex. M. I p. 30, 14 K. al. in titulis: μέλιον: CIL III 12336, 23 INSCR. BullCorrHell. 29, 1905 p. 99 sqq. 37, 1917 p. 149 SIG 888, 26. al. μέλιον: CIL III 12085 μέχρι ὧδε μίλι(α) ιη'. 14155²¹ INSCR. Graec. Rom. Cagnat I 672. μιλ': CIL III 12088. 13594. 14155¹⁸ ἀπὸ ... πόλεως μιλ β'. μ: v. p. 974, 19 sq. μ: CIL III 13595. 14152¹.

β meton. i. q. miliarium: CIL III 218 (= INSCR. Dessau 422; a. 198) -a erexit (gr. τὰ μέλι' ἀνέστησεν). 6912 -a restituta per illum (6930. 6931. 12163. 12174). hac quoque notione in sermonem graecum recipitur forma μ(ε)ίλιον (μέλιον: l. 29): CASS. DIO 54, 8, 4 τὸ χρονοῦν μίλιον κεκλημένον ἔστησεν (cf. p. 948, 11). INSCR. Graec. Rom. Cagnat I 669 τὸ μέλιον ἀνέστησεν (670). 687 μέλιον (688. 693. 724. 725. 741. 772). III 1253, 3 (= Kaibel, Epigr. gr. 440) μίλιον ἡδὲ Τύχης ἱερὸν ἀνάθημ' ἄμα θέντων.

c-e i. q. -e homines: α in re militari: PLAVT. Mil. 46 quanta ... hominum summast? ... septem -a. VARRO ling. 5, 89 trium -um primo legio fiebat. CASS. Cic. epist. 12, 13, 4 cum ... quattuor -um equitatu. CAES. Gall. 1, 15, 1. al. Ov. fast. 2, 229 quid faciant pauci contra tot -a fortes? al. LIV. 6, 22, 8 quattuor legionibus quaternum -um. 30, 12, 5 non plus quinque -a occisa, minus dimidium eius (cf. Weissenborn ad l.) hominum captum est. al. SEN. clem. 1, 4, 1 haec tot -a (cf. infra l. 59). CVRT. 9, 10, 27 -e ... viri modo et sobrii, vii dierum crapula graves ... capere potuerunt. al. FLOR. epit. 2, 18, 2 Numantia quattuor -bus Celtiberorum quadraginta exercitum ... sustinuit. ITALA Is. 30, 17 (Hier. epist. 60, 17, 3) fugient -e (homines add. VVLG.) uno persequente (gr. χίλιοι). collocacione inversa (cf. p. 979, 69): CAES. 8^{ies}. usu poetico pl. fere i. q. copiae, manus, turba (proxime accedit ad usum sub B allatum): VERG. Aen. 1, 491 mediis in -bus ardet (12, 125. cf. 9, 546 ubi se Turni m. inter -a vidit [10, 760 m. i. -a saevit. STAT. Theb. 7, 662 vociferans]. STAT. Theb. 8, 108 m. e -bus. APVL. Socr. 11 p. 145 m. -bus [militibus Ribbeck] auxiliabunda). 8, 496 his ego te ... ductorem -bus addam (SIL. 3, 317). 11, 167 caesis Volscorum -bus. VAL. FL. 6, 60 unanimis veniens cum -bus. 5, 273 magnis (multis Burm.) regum cum -bus (molibus Langen). 6, 167 lituum concentus ... lymphata ... miscet -a. 6, 172 inter sua -a. 7, 622 aut illis aut illis -bus. SIL. 5, 165 artis in -bus (cf. STAT. Theb. 3, 118 densa). 12, 583 intratam Senonum ... -bus urbem. sine attributo: STAT. Theb. 8, 481 inexploto rapitur per -a ferro.

β in re civili: CIO. Att. 2, 5, 1 Cato ... qui unus est pro centum -bus. CATVLL. 68, 46 dicam vobis, vos porro dicite multis -bus. Ov. Pont. 2, 3, 11 nec facile invenias multis in -bus unum, virtutem pretium qui putet esse sui. SEN. dial. 4, 7, 3 haec tot -a (cf. l. 39) ad forum ... properantia. CVRT. 4, 4, 15 xv -a ... subducta saevitiae sunt. PLIN. nat. 36, 113 proscriptio tot -um. HIER. epist. 22, 33, 1 in eodem loco circiter quinque -a diversis cellulis habitant.

d de mensura: frumenti: HOR. sat. 1, 1, 45 -a frumenti (sc. modium) ... centum (LIV. 43, 6, 2 f. centum -a. SEN. dial. 10, 18, 4 multa -a f.). LIV. 33, 42, 8 tritici deciens o -a (43, 6, 11). metalli: LIV. 40, 38, 6 argenti ... quinquaginta -a. 40, 52, 1 aeris (42, 6, 11. 42, 19, 6). 41, 28, 6 auri. vini: CARM. Vopisc. Aurelian. 6, 5 -e bibat (cf. Buecheler, Kl. Schr. I 198) qui -e occidit.

B καθ' ὑπερβολὴν infinitum i. q. multi, plurimi, sescenti, innumeri, μύριοι (AVG. civ. 20, 7 p. 421, 15 D. -e pro universitate ponuntur. sim.: CASSIOD. hist. 12, 2, 5 decem -a ... cum dico, multitudinem intellego, non perfectum numerum comprehendo. cf. p. 983, 54 et Wölfflin, ALL 9, 1896, 177 sqq.; Heraeus ibid. 597. v. etiam l. 44): 1 indicata re numerata: a singularis -e: α subst.: LVOL. 768 cui saepe -e inposui plagarum in diem (cf. p. 981, 75). HOR. sat. 2, 3, 197 -e ovium Ajax ... morti dedit. MACR. Sat. 1, 5, 3 -e verborum talium est. 1, 5, 4 cum dicis -e verborum, quid aliud sermo tuus nisi ipsam redolet vetustatem? 5, 14, 7. 5, 16, 8 sententiarum.

β adi.: PLAVT. Trin. 263 -e modis (HOR. carm. 3, 7, 12 Ov. ars 1, 756. al. LAVS Pis. 197 PLIN. nat. 29, 23. al. cf. Ov. am. 2, 8, 1 in -e modos. ars 3, 787 -e modi Veneris. al.). RHET. Her. 4, 23, 38. 39 -e prohemiorum genera. VERG. Aen. 1, 499 -e ... oreades (SERV.: finitus numerus pro infinito). 4, 701 -e ... colores (5, 89 Ov. rem. 353 COLVM. 10, 176. cf. [Bulhart])

VERG. Aen. 5, 609 per -e coloribus arcum [SERV. hoc est multicolorum. *sim.* [VERG.] catal. 14, 9 -e c. ales. Ov. met. 10, 261 flores -e colorum [11, 589. *al.*]. 5, 590 -e viis *Labyrinthi* (12, 753 TIB. 1, 3, 50. *al.*). 6, 110 per flammam et -e sequentia tela. 8, 291 duos -e labores (Ov. epist. 9, 75 PLIN. nat. 33, 74. *al.*). HOR. sat. 2, 1, 4. 2, 3, 325 -e puellarum, puerorum -e furores. TIB. 2, 3, 44. *al.* PROP. 3, 5, 5. *al.* Ov. epist. 10, 81 pereundi -e figurae (*al.* MANIL. 5, 506 MART. 14, 222 QVINT. inst. 5, 14, 31 PLIN. epist. 1, 20, 10). rem. 526 -e mali species (PERS. 5, 52 STAT. silv. 4, 6, 20. *al.* QVINT. inst. 2, 13, 9). met. 8, 628 -e domos adiere . . . -e domos clausere serae. 12, 44 *syn.* innumeros (fast. 4, 275). *al.* fast. 4, 113 artes (MANIL. 4, 128. *al.* QVINT. decl. 341 p. 347, 23). 5, 145 -e Lares . . . urbs habet (*erant tum Romae compita ducenta sexaginta quinque*). trist. 4, 7, 23 -e . . . caulis (PHAEDR. app. 13, 20 PETRON. 10, 5 PLIN. nat. 2, 174). *al.* LIV. 2, 28, 3. 3, 14, 4 -e pro uno Caesones extitisse. 9, 19, 17. 30, 31, 6. *al.* *forma* -e aliae res: TIB. 2, 4, 60 -e alias herbas. Ov. met. 7, 275 his et -e aliis . . . rebus. MANIL. 5, 468 -e alias rerum species (SEN. dial. 3, 4, 3). SEN. contr. 7, 1 (16), 9 -e aliae mortes. *al.* *forma* -e alia (alii): LIV. 29, 18, 7 haec . . . et -e alia (RVFIN. apol. 2, 27^a). 28, 28, 12 superstes est . . . -e aliis . . . morientibus. SEN. dial. 4, 12, 5 -e sunt alia, in quibus *eqs.* (APVL. apol. 54 -e a. sunt, quibus *eqs.*). QVINT. inst. 1, 6, 25. 2, 15, 23. 9, 3, 1. AVSON. Mos. 374 -e alii. *forma* et -e talia: QVINT. inst. 1, 4, 13 PLIN. epist. 9, 26, 9 MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 31. *collocatione inversa* (*cf.* p. 979, 69): *apud poetas*: VERG. Aen. 7, 337 tibi nomina -e, -e nocendi artes (AVIEN. orb. terr. 50). CHALC. carm. frg. 13 M. (= comm. p. 143, 20) furiarum examina -e (AVIEN. orb. terr. 315 populorum e. -e). *al.* *in prosa oratione*: PLIN. epist. 5, 6, 35 in formas -e. AMM. 30, 4, 9. 18. 22 GREG. TVR. Franc. 5, 5. *forma* (et) alia -e: PLIN. epist. 1, 15, 2 alia -e (EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 911A). PRISC. gramm. III 12, 3 et alia -e. *adde*: CAEL. AVR. chron. 4, 7, 99 -e praeterea (*cf.* l. 58), quae . . . medentur.

b pluralis -a i. q. multa -a: *forma* -a alia: LIV. ANDR. carm. frg. 26 (28) dona . . . portant ad navis, -a (multa *Buech.*) alia in isdem inseruntur. HOR. sat. 1, 6, 111 ego commodius . . . -bus . . . aliis vivo. SERM. Arrian. frg. I 10 p. 614^B alia -a talia. *c. gen.*: LVCIL. 440 ostrea -bus nummum empta. Ov. met. 12, 55 -a rumorum. fast. 3, 753 crabronum. CVRT. 8, 7, 11 mulorum. PLIN. nat. 14, 3 annorum. 14, 137 -bus scelerum ob id editis. 25, 23. 28, 153. 29, 11. HIL. in Matth. 15, 10 crediturorum. OPTAT. 5, 5 p. 130, 4 hominum (BOETH. in Porph. comm. pr. 3, 9 p. 229, 23 VITA Eugen. 4). AMM. 28, 4, 12. AVG. mag. 10, 32 non unum aliquid aut alterum, sed -a rerum. *al.* *add. tamquam appositio* (*cf.* p. 977, 49): STAT. Theb. 7, 128 Pisaeis e -bus unus. CYPR. GALL. num. 235 hostica . . . -a. SEDVL. carm. pasch. 2, 122 puerilia -a (*cf.* op. pasch. 2, 10 p. 210, 13 puerilis -a . . . aetatis). ALC. AVIT. carm. 5, 210 viventia -a . . . infernas intrasse domos. DRAC. laud. dei 3, 524 -a . . . exempla scelerum. *collocatione inversa* (*cf.* p. 979, 69): CRIS 248 laborum -a nisuram. 521 terrarum -a (*ex* LVCR. p. 977, 8). PLIN. nat. 5, 73 per saeculorum -a. 21, 57 pecudum -bus. SVET. Iul. 28, 1 captivorum. CYPR. epist. 20, 2 p. 528, 5 libellorum (OPTAT. 7, 1 p. 163, 18 librorum). NEMES. cyn. 312 VVLG. deut. 33, 2 PRVD. cath. 9, 59. 11, 30. AVG. civ. 10, 8 p. 413, 7 D. annorum (15, 27 p. 116, 29). SEDVL. carm. pasch. 3, 252 -a caecorum, claudorum -a.

2 subaudienda re numerata: a singularis -e: PLAVT. Truc. 485 postilla -e (post illam illi *trad.*) memorari pote, qui . . . convicti . . . falsis de pugnis sient. Ov. am. 1, 3, 15 non mihi -e placent, non sum desultor amoris. *b pluralis -a i. q. multa -a*: PLIN. nat. 8, 102 -a (*sunt*) praeterea (*cf.* l. 31). VVLG. Iob 33, 23 unus de -bus. cant. 5, 10 electus e -bus (ITALA Epiphan. ed. Foggini, Romae 1750 p. 65 ex multis -bus; *gr. ἀπὸ πλείων*). PAVL. NOI. carm. 18, 6 -a . . . , innumeri populi. AVG. serm. coll. Morin p. 490, 3 -a, innumera -a, quae vidit Iohannes induta stolis albis. SIDON. epist. 7, 27 v. 27 paradisi -a. ALC. AVIT. carm. 5, 365 VEN. FORT. Mart. 1, 8 carm. app. 2, 17.

II numerale distributivum i. q. milleni: *A c. vocibus multiplicativis*: LVCR. 4, 408 missus bis -e (HOR. epod. 9, 17 b. -e equos. AVSON. 191, 9 p. 49 P. *cf. etiam* p. 950, 11). SIL. 8, 613 ter -e viros (STAT. Theb. 4, 63 manus . . . numero t. -e. CLAVD. 5, 491 annis t. -e).

B c. locutionibus distributivis: 1 singularis -e (*cf.* p. 980, 75): VARRO rust. 1, 57, 2 cum addant in circiter -e modium quadrantal amurcae (PLIN. nat. 18, 305). 2, 3, 10 in dies singulos denarium -e (COLVM. 3, 3, 9. CVRT. 9, 1, 6 -e aureis singulos donat. VVLG. num. 31, 4 iud. 16, 5 I Macc. 6, 35). NEP. frg. 16 (= 28 M.) in libras (*cf.* p. 982, 2) denariis -e non poterat emi. LIV. 35, 42, 8 cui -e in dies nova consilia. SCAEV. dig. 31, 89, 1 v. p. 983, 82. POMPON. dig. 40, 4, 41, 1 DAMAS. Hier. epist. 35, 2, 1 VVLG. iud. 20, 10 Is. 7, 23.

2 pluralis -a i. q. singula -a (*cf.* p. 983, 8): *a generatim*: VARRO ling. 5, 89 singulae tribus . . . -a militum mittebant (LIV. 22, 36, 3 legiones auctas -bus peditum et centenis equitibus in singulas adiectis. 29, 15, 9. 30, 17, 14 legatis in singulos dona ne minus quinum -um, comitibus eorum -um aeris . . . decreta. CVRT. 5, 5, 22 ASCON. Mil. p. 32, 15 PLIN. nat. 14, 57). LIV. 37, 45, 14 -a talentum per duodecim annos. 39, 7, 5 vicenos quinos et semisses in -a aeris quaestores sol-

verunt (39, 44, 3 terni in -a aeris). PLIN. nat. 12, 93 pretia quondam fuere in libras (*cf.* p. 981, 74) denarium -a. 12, 123 -bus denarium sextarii . . . veneunt.

b speciatim i. q. copiae millenorum militum: VVLG. I reg. 29, 2 incedebant in centuriis et -bus.

synt. et stil.: *1 de congruentia* (*cf. Neue-Wagener II³ 303. Schmalz-Hofmann⁵ 635*): *a forma* -e nummum datur, datum est: PLAVT. Trin. 965 numeratum . . . -e nummum. 1003 illud -e nummum. CATO orig. 26 inde est ferme -e passum. QVADRIG. hist. 44 occiditur -e hominum. VARRO frg. Gell. 3, 14, 2 ex -e nummum, quod ei debebatur. CIC. Mil. 53 hominum -e versabatur (*Σ M, Gell., versabantur H β*). Phil. 6, 15 qui L. Antonio -e nummum ferret expensum. Att. 4, 16, 8 (14) ut -e passuum conficiatur. NEP. Dat. 8, 3 cum . . . hominum -e cecidisset. LIV. 22, 31, 5 ad -e hominum . . . amissum (24, 41, 10. 24, 42, 8). 37, 7, 1 unde -e talentum daretur. *b forma duo -a nummum data sunt*: LIV. 10, 46, 11 caesa ibi hostium duo -a quadringenti (*sim.* 26, 6, 8. 27, 42, 7. *al.*). *c forma* -e nummum dantur, dati sunt: PLAVT. Trin. 425 -e drachumarum . . . redditae. CIC. rep. 6, 2 CAES. civ. 3, 84, 4. BELL. Hisp. 31, 10 nostri desiderati ad hominum -e. LIV. 10, 30, 3 ad -e caesi. 23, 44, 7 -e fere passuum inter urbem erant castraque. 23, 46, 5 Romanorum minus -e interfecti. 25, 24, 1 -e armatorum (muri) . . . ceperant partem. 27, 14, 14 v. *infra* l. 50. CVRT. 5, 2, 16 -e Macedonum . . . iussis. APVL. met. 2, 23 -e nummum deponebantur. 7, 4 expromptis -e aureum. *d forma duo -a nummum dati sunt*: VARRO rust. 3, 7, 2 quinque -a *columbarum* sunt inclusae. CAES. Gall. 1, 27, 4 hominum -a sex . . . perterriti. LIV. 3, 5, 13 v. l. 54. 10, 34, 3 Samnitium caesi tria -a ducenti, capti quattuor -a septingenti (40, 28, 6). 22, 6, 8 sex -a ferme primi agminis . . . ignari omnium . . . evasere. 30, 18, 14 v. l. 52. 38, 40, 1 sex -a peditum more Macedonum armati fuere. 44, 42, 7 ad sex -a . . . vivi in potestatem pervenerunt et vagi ex fuga quinque -a hominum capta. FLOR. epit. 3, 21, 25 duo -a electi *sunt*. CYPR. epist. 73, 3 p. 780, 16 tot -a haereticorum . . . conversi. VVLG. II reg. 24, 15 mortui sunt . . . septuaginta -a virorum.

2 pl. -a c. gen. sing.: CATVLL. 61, 210 vestri . . . multa -a ludei (*cf. Kroll ad l.*). *c. subst. collect.*: CAES. v. *infra* l. 80. R. GEST. div. Aug. 15 trecentis et viginti -bus plebis urbanae (VVLG. I reg. 6, 19 quinquaginta -a p.). [VERG.] catal. 9, 51 periuriae -a gentis (COMM. apol. 813 cum multa -a g. ANTH. 189, 2). LIV. 22, 6, 8 v. l. 29. VELL. 2, 15, 3 iuventutis (2, 27, 1). LVCAN. 2, 208 volgi (CLAVD. 22, 397). IVV. 15, 61 turbae (VICTORIN. Christ. 34). TAC. ann. 12, 17, 1. 15, 10, 3. *al.*

3 c. ex, de, inde: *ex*: CAES. Gall. 3, 53, 1 ad duo -a numero ex Pompeianis. 3, 99, 3 ex Pompeiano exercitu circiter -a xv (LIV. 10, 29, 18 ex P. Decii e. caesa septem -a, ex Fabi -e septingenti. 24, 16, 4 minus duo -a hominum ex tanto e.). LIV. 3, 5, 13 (v. l. 54). 34, 10, 2. 36, 38, 6. 40, 2, 4. CVRT. 6, 1, 16 cecidere Lacedaemoniorum v -a et CCC, ex Macedonibus . . . -e. SVET. Nero 20, 3 quinque . . . -a e plebe (DARES 23ⁱⁿ ex cetera p. multa -a). FLOR. epit. 3, 19, 6. SVPL. SEV. chron. 1, 27, 5 -e ex hostibus. *de*: LIV. 27, 14, 14 -e de duabus legionibus et sociorum supra -e . . . occisi. 30, 18, 14 quinque -a hostium . . . caesa . . . , duo -a . . . de exercitu praetoris . . . amissi (37, 46, 7 TERT. ieiun. 7). *inde*: LIV. 3, 5, 13 Romanos cecidisse . . . quinque -a septingentos, ex praedatoribus Aequorum . . . duo -a et quadringentos caesos; ceteram multitudinem . . . nequaquam pari defunctam esse caede; interfecta i. quattuor -a. 36, 19, 12. 39, 31, 13 quattuor -a hominum effugerunt; inde tria -a . . . montem propinquum ceperunt. FLOR. epit. 3, 3, 14 inde -a sexaginta cecidere, hinc trecentis minus.

4 forma duo -a armata (*cf. p. 976, 67. 981, 43*): CAES. Gall. 2, 4, 5 armata -a centum (5, 49, 1. *cf.* 2, 4, 7 -a a. quinquaginta. LIV. 42, 51, 3 quadraginta -a a. [CVRT. 6, 6, 25. 7, 4, 20 VIII -a Bactrianorum habebat a.]. IVST. 2, 5, 10 a. septingentis -bus hominum). LIV. 21, 55, 4 duodeviginti -a Romana erant, socium . . . viginti. 28, 2, 4 quattuor -a scutata. 31, 16, 3 cum expeditis quinque -bus (31, 24, 2). 37, 38, 6 tria -a delecta equitum (44, 13, 4 cum d. duobus -bus. 44, 35, 14 cum quinque -bus d. militum). CVRT. 5, 13, 19 tria -a resistentia. IVST. 24, 7, 9 habebat Brennus lecta ex omni exercitu peditum sexaginta quinque -a. FLASTR. 21, 5 centum . . . et quinque -a alienigenarum obsidentia civitatem. SIDON. carm. 7, 477 trepidantia -a. VEN. FORT. carm. 10, 11, 9 vinctorum lacrimantia -a.

5 de vocabulo -e in sermone bimestri sive repetito sive non repetito: a repetitur: CAES. civ. 1, 39, 2 peditum x -a, equitum III -a (LIV. 33, 37, 11. 37, 59, 4. 39, 7, 1. 41, 13, 6. 43, 12, 3). LIV. 9, 19, 5 triginta -bus hominum et quattuor -bus equitum (21, 23, 1. 25, 14, 11. 27, 19, 2. 29, 30, 8. 31, 34, 7. 36, 14, 1. 37, 37, 9. 42, 12, 8). 37, 44, 1 quinquaginta -a peditum . . . , equitum tria -a (CVRT. 9, 8, 4). LIV. 10, 37, 3 capta . . . duo -a hominum, minus duo -a . . . caesa (22, 21, 8. 32, 6, 7. 33, 10, 7. 8. 9. *al.*). 21, 55, 6 cum . . . resisterent decem -bus equitum quattuor -a (*cf.* 25, 21, 10). 41, 7, 2. *b non repetitur*: CAES. frg. Suet. Iul. 66 cum . . . equitum triginta, levis armaturae centum -bus (TAC. ann. 2, 25, 1). LIV. 10, 29, 17 caesa . . . hostium viginti -a, octo capta (33, 10, 7. 36, 16, 11. 39, 21, 9 VAL. MAX. 1, 8, 6). 21, 59, 1 duodecim -a peditum, quinque equitum . . . ducit (*v. Weissenborn ad l. et cf.* 26, 21, 14). 36, 4, 5 tritici modium quingenta -a, hordei [Bulhart]

quingenta (cf. *Weissenborn ad l.*). 36, 4, 8 quingenta -a modium tritici, trecenta hordei (38, 15, 11. 42, 52, 9. 44, 16, 4 VELL. 2, 21, 1. 2, 109, 2 VEG. mil. 3, 1 p. 67, 3). VELL. 2, 24, 3 triginta armatorum -a adversum ducenta ... hostium. CVRT. 3, 11, 27 peditum c -a, decem equitum. FLOR. epit. 2, 18, 2 v. p. 980, 40. c forma mixta: LIV. 39, 7, 1 tetrachmum ... septem -a, cistophori ... quinquaginta, ... nummorum sedecim -a.

6 singula -a (cf. p. 981, 78): a c. vocibus distributivis: VARRO rust. 3, 7, 10 paria singula ... veneunt ... singulis -bus nummum (COLVM. 8, 9 SVET. Aug. 46. cf. CATVLL. 113, 3). CAES. Gall. 4, 1, 4 (cf. *Barwick, RhM. 91, 1942, 328*) quotannis singula -a armatorum (cf. PLIN. nat. 12, 80 annua. SVET. Nero 11, 2 cotidie). R. GEST. div. Aug. 15 viritim -a nummum singula dedi (cf. ASCON. Mil. p. 33, 19 tributim singula -a aeris). COLVM. 3, 3, 13 sescenis (PLIN. nat. 31, 94 binos). b sine voce distr.: VITR. 10, 14 (9), 4 singula -a exisse. PLIN. nat. 7, 155 singula -a annorum vivere. 9, 75 singulorum -ium ... globi. 11, 241 caseus ad singula -a pondo premitur. 33, 30 vix singula -a in decuriis inventa sunt. TAC. hist. 2, 93, 2 quattuor ... cohortes ..., quis singula -a inessent. ann. 1, 8, 2 militibus singula nummum -a ... dedit. 15, 10, 4 singula -a ex tribus legionibus. PLIN. epist. 10, 112, 1 SVET. Aug. 40, 2. 101, 2.

comp. et deriv. (cf. etiam p. 949, 56. 59): ? milleassarius, milifolium, milleformis, millimodus, millemorbia, milipeda. miliarensis, miliarius, milleni, millesimus, milies.

[dictum miliarium quasi **milleadium**, habens pedes quinque milia ISID. orig. 15, 16, 2. fictum a mille et adire vel aditus (i. passus) putat Svennung in plag. conferens Isid. orig. 5, 25, 17 dictum precarium, quia prece aditur, quasi precadium, R pro p littera commutata; cf. etiam J. Vallejo, *Emerita 16, 1948, 268sq.*]

[VARRO ling. 8, 71 debet ... dici ... non 'equum publicum mille assarium esse', sed 'mille assariorum' (Stolz-Leumann⁵ 212 adi. **milleassarius** subesse putat; sed cf. s. v. assarius).]

milleborbia v. s. millemorbia (l. 43).

millefolium v. s. milifolium (p. 950, 57).

milleformis, -e. a mille et forma. forma -is (l. 37, 39) in parte codd. scrib. duobus verbis mille formis. i. q. multis formis praeditus: PRVD. cath. 9, 55 pestis ... -is daemonum. AVG. civ. 19, 23 p. 359, 30 D. astutiae -i. 22, 22 p. 606, 2 contra -es daemonum incurus. gen. ad litt. 7, 11 p. 211, 1 tota eorum *Manichaeorum* -is fabula dilabatur. quant. anim. 33, 72 -es simulationes.

millemorbia, -ae f. [a mille et morbus, cf. centimorbia. Svennung.] nomen herbae varie depravatum: GLOSS. III 569, 64 meliborbia i. maurella (item, sed milleborbia 626, 59). 584, 50 milehorbia (vel mileforbia add. in marg.) idest centonitica sive <pro>serpinaca. 592, 78 maurella milmorbia <h>erba ficaria (sim. 614, 52. 626, 54).

millēna v. p. 984, 19.

*millēnārius, -a, -um. a milleni. [e con. dub.: ISID. orig. 8, 5, 8 mille annos post resurrectionem in voluptate carnis futuros praedicant. unde et Graece chiliastae, Latine -i (Arev., militasti sim. co dd., miliasti Lindsay; an miliarii? [cf. p. 949, 46]) sunt appellati.]

i. q. ad millenos pertinens (cf. p. 947, 27): numerus: HIER. in Am. 2, 5 p. 1038^B quartus n., qui -o continetur, de decem constat hecatontadibus (cf. quae seq.). AVG. civ. 20, 7 p. 421, 4 D. 20, 23 p. 465, 25 -o ... significatur plerumque universitas (cf. p. 980, 70 et GREG. M. moral. 9, 3. al.). in psalm. 104, 7 p. 1394ⁿ. HESYCH. in lev. 27, 3 p. 1159^B PROSP. in psalm. 14, 8. APON. 6 p. 112 -us n. tracto apice (cf. p. 973, 20) demonstratur in ... graeca lingua. al. allegorice interpretantur (cf. etiam p. 975, 38): HIER. l. 52. APON. 12 p. 240. GREG. M. moral. 9, 3 -i numeri amplitudine ... bonae vitae perfectio designatur. 22, 50.

neutr. pro subst. millēnārium, -i: PRIMAS. in apoc. p. 914^D sexto annorum -o (ex Aug. civ. 20, 7 [v. p. 948, 60]).

masc. pro subst. millēnārius, -i: i. q. praefectus mille militum, χιλιαρχος (ISID. orig. 9, 3, 30 chiliarchae sunt, qui mille praesunt, quos nos -os nuncupamus [GRAMM. suppl. 215, 9 -us dicitur tribunus, qui mille viris praestit]: VICT. VIT. 1, 30 fuit ... de illis, quos -os vocant. CASSIOD. hist. 6, 35, 1 -us erat circa palatia constitutus dux lanceariorum (gr. Theodoret. 3, 16, 1 χιλιαρχος ... τῶν λογχοφόρων). 7, 1, 2. Ios. antiq. 3, 4^{tit}. ut distribueret <populum> per -os et centenarios (κατὰ χιλιάδους). fungitur etiam civilibus rebus:

CASSIOD. var. 5, 27, 1 -os provinciae Picensi (possessores millenarum dici putant Mommsen, Hartmann; sed cf. Brunner, *Deutsche Rechtsgeschichte 1817*). LEX Visig. Eur. 322 p. 23, 1 ad -um vel ad comitem civitatis aut iudicem referre. LEX Visig. 2, 1, 27 dux ..., thiuphadus, -us, quingentarius, centenarius ... iudicis nomine censeantur.

millēni, -ae, -a mille. sing.: p. 984, 10. 23. 27. [gen. (vet.) millem. W.] [in parte interpol.: MART. CAP. 6, 610.]

1 numerale distributivum (cf. p. 981, 70. PRISC. fig. num. gramm. III 414, 2 -i [in cap. de numeris dispartitivis]): GAIUS inst. 2, 225 quinque hominibus singulis -os asses legando (VVLG. num. 31, 5 HIER. in Ezech. 43, 15 p. 414^A CIL X 451, 17 INSCR. Dessau 9097, 5). SCAEV. dig. 31, 89, 1 datis -is aureis utrique filiae (antea: mille aureos). IREN. 5, 28, 3 quotquot enim diebus hic factus est mundus, tot et -is annis consummatur (τοσαύταις χιλιοντάσι). LAMPR. Heliog. 21, 7. AMM.

15, 11, 17 exinde ... non -is passibus, sed leugis itinera metiuntur. VVLG. I Esdr. 8, 27 AVG. c. Faust. 32, 4 p. 763, 13 quaest. hept. 4, 1 p. 313, 11 COD. Theod. 14, 4, 10. SEDVL. carm. pasch. 2, 273 decies -a (milena A) talenta (op. pasch. 2, 17 p. 229, 1 decem milia). CASSIOD. var. 10, 30, 1 elephantī solent ... supra -os annos vivere. masc. pro

subst.: VVLG. num. 31, 5 -os de singulis tribubus. II reg. 18, 4 centeni et -i (cf. AVG. quaest. hept. 2, 69 p. 133, 22). II Macc. 8, 22 subiectis ... -is et quingentenis. AVG. loc. hept. 4, 100 p. 597, 18 'mille ex tribu et mille ex tribu ...' repetitio ista -os significat. fem. sing. pro subst. millēna, -ae i. q. ager mille aureis aestimatus (? cf. Mommsen, *Staatsr. III 229*. Marquardt, *Staatsverw. II 230*. Daremb.-S. s. v. *Capitatio terrena* p. 899): NOVELL. Valent. 5, 4 ab exsolvendis septem solidis per -as nuper indictis. Maior. 7, 16 binos per iugum vel -am (-as et -os codd.) solidos remunerationibus deputatos. *ibid.* semissem solidi per iuga singula seu singulas -as amplius ... inferri. CASSIOD. var. 2, 37, 1 Spoletinis civibus ad exhibitionem Thermanum supra consuetudinem aliam -am esse deputandam. NOVELL. Iust. app. 7, 26 pro unaquaque -a. neutr. pro subst.: AVG. serm. 270, 3 sic (sc. ut numerus denarius) centena, sic -a. c. gen.: LAMPR. Heliog. 26, 6 -a pondo ... araneorum (an ad 2?).

2 numerale cardinale (infinitum): TIBERIAN. carm. 4, 2 deum sub -is, ... virtutibus unum. LAMPR. v. l. 20. FVLG. aet. mund. p. 154, 3 Samson ... solus etiam -o hoste superior (ANTH. 483, 5 -o milite). DRAC. laud. dei 3, 284 Leonidas cum suis -os petiere viros (i. milia hostium).

3 numerale multiplicativum i. q. χιλιοπλάσιος (cf. infra l. 63): AVG. serm. 101, 3 paratum cor nostrum, unde tricenum, unde sexagenum, unde -um et centenum (sc. fructum reddat).

deriv.: millenarius, Milleniani.

millepeda v. p. 951, 33.

*millē(n)simus, -a -um. a mille. scrib. fere duplo saepius -es (e. g. CIC. Att. bis, SEN. Ag. 455 CIL VI 488) quam -ens- (e. g. CIC. fat. 13 OV. CELS.). per unam -l-: SEN. dial. 5, 33, 3. CENS. 21, 6 D. COMM. instr. 2, 39, 18 C. LACT. inst. 7, 14, 6 et 11 P. notatur m: TVBERO hist. 12.

1 numerale ordinale i. q. χιλιοστός: a finitum: annus: CIC. fat. 13 -o ante anno. PLIN. nat. 29, 29. al. in numero composito (cf. l. 42): AVG. civ. 16, 17 p. 155, 1 D. a. circiter -us ducentessimus. SVLP. Sev. chron. 1, 5, 1 -o et septuagesimo. COD. Iust. 1, 17, 1, 5 ius antiquum, per -um et quadringentesimum paene annum (i. per MCCCC annos) confusum. annus urbis: CIL VI 488 (= INSCR. Dessau 4095) -i u. anni. AVR. VICT. Caes. 28, 1. EVTR. 9, 3. 10, 18, 3 anno u. conditae -o centesimo et octavo decimo. forma sextus -us annus i. sextum spatium millenorum annorum: IREN. 5, 28, 3 sextus -us a. PS. CYPR. mont. 4 sexto -o a. hora sexta passus. LACT. inst. 7, 14, 6. 11. DRASC. apost. 54, 28 septimum [et] -um a. (χίλις ἑτῶν). PS. AVG. quaest. test. I 106, 19 p. 245, 13 in septimo -o. EVAGR. alterc. p. 50, 4 B. (41, 16 H.). MAX. TAVR. hom. 98 p. 481^A. alia: OV. epist. 13, 97 inter mille rates tua sit -a puppis. SEN. dial. 5, 33, 3 propter usuram vel -am (i. quae in -a parte sortis constet. cf. l. 52 et vol. III 818, 5). IVV. 7, 100. PROC. dig. 17, 2, 80 ut alter ex -a parte, alter ex duo -is partibus socius esset (v. adn.). VLP. dig. 29, 1, 1, 1 -um quemque. fem. pro subst. i. q. -a usura (cf. l. 49): PETRON. 67, 7 decem pondo armillam ex -is Mercurii factam.

b infinitum: CIC. Att. 2, 4, 1 Scipionis librum ..., ex quo ... -am partem vix intellego (GELL. 14, 1, 33 ARNOB. nat. 1, 43 p. 28, 28). CELS. 2, 6, 16 vix in -o corpore. SEN. Ag. 455 ratem. LVCAN. 8, 411 proles tam clara Metelli stabit barbarico coniunx -a lecto. PERS. 3, 28 stemmate ... Tusco ramum -e ducis. EVAGR. sent. mon. 9 -us (χίλιοστός) in caritate. neutr. sg. pro adv. i. q. -a(m) vice(m): CIC. Att. 12, 5, 1 quartum vel potius -um nihil sapit (aliter Gronov. apud Boot., sed vix recte).

2 numerale multiplicativum i. q. χιλιοπλάσιος: DRAC. laud. dei 3, 85 -a reddere lucra. cf. l. 25 et vol. III 819, 13.

miliārius v. s. miliarius (p. 946, 66).

milliē(n)s v. s. milie(n)s (p. 949, 66).

millimodus, -a, -um. a mille et modus. i. q. plurimas formas habens: VEN. FORT. Mart. 3, 303 iras.

millium v. s. 1. milium (p. 971, 23).

Bulhart.

millō, -ōnis m. v. s. 2. melo (p. 624, 7). adde: MARCELL. med.

33, 7 testiculos -is ... decoctos edat.

millus v. s. mellum (p. 623, 53).

milmoria v. s. millemorbia (p. 983, 45).

mīlo, -ōnis m. v. s. 2. melo (p. 624, 7). milon v. s. molucrum.

ORIBAS. eup. 4, 22 La hoc et milphōs (mylfoscod., gr. μίλφος) iuvat. militēs m., *μῆλτις i. lapis coloris miltu, v. vol. VI 2610, 79.

miltus (milt. l. 82), -ī (-ū gen. p. 985, 3. 5, indecl. l. 80) f., μίλτος. i. q. rubrica (PLIN. nat. 33, 115 rubricam -on vocant Graeci. GLOSS.

mineum, ορώπης. de re v. Blümner, *Technol. IV 479*. Daremb.-S. I 2 p. 1329 b. Kroll, *RE XV 1851sq.* Berendes, *Diosk. Arzneimittellehre* p. 525 sq.): 1 describitur: DIOSC. 5, 121 p. 218, 5 de -u: -u sinopida bona est spissa et gravis eqs. (gr. 5, 96 μίλτος Σινωπική eqs. inde: ORIBAS. syn. 2, 56, 77 Aa p. 129, 11 Mø. -os [multus La] sinopicus optimus est spissa eqs.).

2 de usu: a ad scribendos codicum titulos: TER. MAVR. 225 [Brandt]

reliquas litteras instar tituli fulgidula notabo -o. VEN. FORT. carm. 9, 7, 41 *codex* disputans variante -o (miltho, multho, muto *trad.*).
b in medicina: MARCELL. med. 7, 18 -u part. XII. ORIBAS. syn. 2, 60, 16 La p. 134, 12 Mø. -us (*Li*; multum *La*) mittere convenit (*gr. μῆλον* sinopides *Aa*). 3, 14, 1 -u sinopicu *partes*. 7, 45 add. *Aa* myltu ... adipe porcino commiscis.

milva, -ae f. v. s. miluus (p. 986, 75).

milvāgo et millāgo, (-inis) m. a miluus (cf. Ernout, *RevPhil.* 67, 1941, 87). *nomen piscis, vel eiusdem, qui et miluus* (v. p. 986, 64), *vel alterius eius similis* (cf. Saint-Denis, *Vocabulaire des animaux marins* p. 64): PLIN. nat. 32, 14 milvago (*sic plerique codd.*; loligo *B* [ex 32, 15?], edd. post Sillig) quotiens cernatur extra aquam volitans, tempestates mutari (*inde* ISID. orig. 12, 6, 36 millago [milago *Otto*] nominatus, quia evolat super aquam. quotiens *eqs.*).

miluinus, -a, -um et **milvīnus**, -a, -um. a miluus. -lu- apud PLAVT. v. l. 26. 34. GLOSS. III 565, 37 ictinos i. -um.

1 *i. q. milui proprius*: MARCELL. med. 36, 37 urtica trita cum sanguine -o aut palumborum permixta *eqs.*

2 *i. q. milui similis* (cf. l. 35): a pertinet ad habitum corporalem: PLIN. nat. 37, 167 hieracitis lapis alternat tota -is nigrisque veluti plumis. per similitudinem in nomine herbae (cf. p. 986, 53): COLVM. 12, 7, 1 battis coliculum, qui -us pes appellatur (GLOSS. III 549, 46).

b pertinet ad vitia virtutesve miluorum proprias (cf. p. 986, 54): α de partibus corporum hominum: PLAVT. Pseud. 852 an tu invenire postulas quemquam coquom nisi -is aut aquilinis unguibus? (*antea*: ad furandum. cf. POTAM. epist. ad Athan. RevBén. 30, 1913 p. 280, 30). APVL. met. 6, 27 nec ... anūs -os oculos effugere potui.

β de ipsis hominibus: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 6 (*verba Quinti*) Licinium plagiarium cum suo pullo -o tributa exigere (cf. p. 986, 56). PETRON. 42, 7 mulier quae mulier -um genus (cf. p. 986, 78).

fem. pro subst. **miluina**, -ae: 1 *supplendum fames*: PLAVT. Men. 212 aut sincipitamenta porcina aut aliquid ad eum modum, ... quae mi ... -am (muluinam? *A*) suggerant. 2 *supplendum tibia* (*dicta e similitudine vocis milui*): PAVL. FEST. p. 123, 4 -a genus tibiae acutissimi soni. SOL. 5, 19 (*opp. praeceatorias*).

milum, -ī n. v. s. melum (p. 628, 10).

***miluus**, -ī et **milvus**, -ī m. [*orig. inc. J.B.H.*] de etym. v. p. 986, 7. de genere: GRAMM. suppl. 235, 19 inter epicoena affertur. 235, 26 quaeritur, cur -us et passer masculino genere proferantur. EXPLAN. in Don. gramm. IV 494, 25 legimus ... et masculino genere, legimus et feminino (*per errorem affert* Ov. met. 2, 716 [v. l. 78]). masc. e. g.: CIC. nat. deor. 2, 125 Ov. met. 2, 716 PHAEDR. 1, 31, 3 PLIN. nat. 10, 28, 41. fem. ? : ANTH. 729, 4 v. p. 986, 32. de formis (cf. Sommer, *Handb.* 2.3 131): -lu-: PLAVT. Aul. 316. 319 Poen. 1292 Rud. 1124 TER. Phorm. 330 HOR. epod. 16, 32 epist. 1, 16, 51 Ov. am. 2, 6, 34 met. 2, 716 fast. 3, 794 (v. p. 986, 72). 3, 808 PHAEDR. 1, 31, 3.10. PERS. 4, 26 (cf. p. 986, 35). CYPR. GALL. lev. 33 DRAC. Romul. 8, 457. 465. -lv-: Ov. hal. 95 (v. p. 986, 68 et cf. Axelson, *Erano* 43, 1945, 26 sq.). MART. 9, 54, 10 (cf. p. 986, 9). IVV. 9, 55 ANTH. 729, 4. 733, 11. 762, 24. 869, 1. milus *sim.* v. p. 986, 69 et ITALIA deut. 14, 13 (Lugd.). milvius v. l. 78. p. 986, 20. 33. 72. nom. sing. -os: v. p. 986, 33. 56. 72. formae vulgares incohantes ab n (cf. l. 57 sq. et Niedermann, *Contrib.* 32. Schopf, *Die konsonant. Fernwirkungen* 117): GLOSS. V 468, 8 (= GLOSS. L V Aa N 242) nilbus nomen avis id est -us. 570, 2 nibuli id est avis (*de emendatione cf. Niedermann, Contrib.* 32). GLOSS. v. l. 65. 72 p. 986, 15. inde a PLAVTO. [*sic. miula, vasc. miru, it. nibbio, francog. vel. nièble, hisp. neblí. Rohlfs.*] [*e con. dub.*: CATVLL. 25, 5 loco nondum sanato vix recte Richmond, *Clq.* 13, 1919, 134. PLIN. nat. 10, 165 -us *Mayh.*, singulos *trad.*]

A masc.: 1 *avis* (POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 18. de syn.: HIER. epist. 106, 65, 5 pro herodio, quod in Hebraeo dicitur asida [אֲסִידָא], Symmachus *ixtiva*, id est -um, interpretatus est [in Zach. 5, 9 p. 1450^D. cf. vol. II 787, 29]. in Is. 34, 8 p. 373^A -os, rapacissimam avem, quae hebraice appellatur daioth [דַּיֹּת]. GLOSS. γύψ, *ixtivós*, *ixtís*, *λοῦπις*, *φῆνη*. v. etiam p. 986, 15. cf. Steier, *RE III A* p. 1619, 58): a proprie: α describitur: VARRO Men. 464 iugere (*Scaliger, vigere trad.*) volitans -us (*Iunius, mulsus trad.*) (si auditur), aquam e nubibus tortam indicat fore (PAVL. FEST. p. 104, 7 i. -i dicuntur, cum vocem emittunt. SVET. frg. p. 251, 1 [Iupire vel lugere *trad.* cf. l. 72; iugiunt vel iugilant *var. l.* cf. l. 73]. ANTH. 762, 24 [Iupit *trad.* cf. l. 70]. ISID. diff. 1, 607 GLOSS. I Ansil. IV 129 III Abol. IV 2 GLOSS. V 602, 10. cf. ANTH. 733, 11 -us iugilat [GLOSS. IV 102, 20 iubilat *trad.*; cf. l. 71]). CIC. nat. deor. 2, 125 -o est quoddam bellum quasi naturale cum corvo (*sim.* PLIN. nat. 10, 203. cf. Aristot. *hist. anim.* 10, 1 p. 609 a 21 *ixtivós*). Ov. am. 2, 6, 34 ducens ... per aera gyros -us (*item de volatu*: met. 2, 716 Mercurius ut volueris visis rapidissima -us [-ius *var. l.*] extis ... flectitur in gyrum spemque suam ... avidus circumvolat. cf. p. 986, 7. 35. 46). PLIN. nat. 10, 28 -i ex eodem accipitrum genere magnitudine differunt *eqs. ibid.* -i ... hibernis mensibus latent. 10, 42 quae carne tantum vescuntur (cf. p. 986, 6) excepto -o. 10, 165 minores alites vicenis diebus incubant, ut -us (cf. Aristot. *hist. anim.* 6, 6 p. 563 a 30 *ixtivós*). 10, 207 amici sunt harpe et -us (cf. Aristot. *hist. anim.* 10, 1 p. 610 a 11 *ἀγρη καὶ ἰxtivós*). TERT. adv. Prax. 10 p. 242,

1. 4 oportebat ... et -os esse et haereticos. HIER. epist. 106, 65, 5 -i abies domus est *eqs.* (cf. *Vulg. psalm.* 103, 17 vol. V 2, 797, 4). AVG. civ. 12, 22 p. 548, 31 D. animantes ... solivagas ... sicuti sunt aquilae, -i (cf. l. 13). CYPR. GALL. lev. 33 -us ore obunco. DRAC. Romul. 8, 457 -us... columbas clamore fatigat. BOETH. categ. p. 178^C avium sunt ... aliae, quae carnibus vescuntur, ut vultur et -us (cf. p. 985, 81). ISID. orig. 12, 7, 58 -us mollis et viribus et volatu, quasi mollis avis, unde et nuncupatur.

praecipue commemoratur eius rapacitas: MART. 9, 54, 10 hinc prope summa rapax -us ad (in *var. l.*) astra (-us astra *ci.* Palmer fort. recte, cf. Heraeus ad l.) volat (AMM. 14, 4, 1. HIER. in Zach. 5, 9 p. 1450^D -um ... , avem rapacissimam et semper domesticis avibus insidiantem [*inde* ISID. orig. 12, 7, 58 rapacissimus]. cf. p. 985, 64). AVG. civ. 19, 12 p. 375, 1 D. quis -us quantumlibet solitarius (cf. l. 3) rapinis circumvolet *eqs.* GREG. M. moral. 14, 64 -us semper naturae studet insidiare pullorum (cf. GLOSS. V 311, 10 -us accipiter, qui pullos rapit). conferuntur homines rapaces (cf. l. 54): TERT. anim. 32, 8 p. 355, 2 non ideo -i ex rapacibus fient et canes ex spurcis (cf. 33, 4 p. 356, 18 et AVG. gen. ad litt. 7, 10 p. 209, 10 hominum animas rapaces post mortem transferri in -os). HIER. epist. 68, 1, 3 rapinis -os vincere. TRACT. Pelag. p. 87, 19 rapacitatem ... habere -iorum.

β de usu: in medicina: PLIN. nat. 29, 113 capitis doloribus remedio sunt ... surculus ex nido -i pulvino subiectus (*sim.* 30, 35). 29, 125 -i iocur (30, 92. 110). 30, 78. est avis auguralis (cf. p. 985, 69): DRAC. Romul. 8, 465 augur ait: -us horrida fata promittit, Ditis enim signatur avis.

γ affertur in fabulis, exemplis, proverbiiis (cf. Otto, *Sprichw.*), figuris rhetoricis: PLAVT. Aul. 316 pulmentum ... ei eripuit -us. 319. Rud. 1124 vidi petere -um, etiam cum nihil auferret tamen (cf. Marx ad l.). TER. Phorm. 330 non rete accipitri tenditur neque -o, qui male faciunt nobis. HOR. epod. 16, 32 (*in figura adynati*) adulteretur et columba -o (cf. ANTH. 729, 4 [*metaph. de proco.* cf. l. 54] absit, ut ... valeat calcare columbam ... inter tot niveas rustica -us avis [*vix acc. plur.*]). Ov. fast. 3, 808 attulit Iovi exta ... -os (-us, -ius v. l.). PHAEDR. 1, 31, 3 columbae saepe cum fugissent -um *eqs.* 1, 31, 10. PERS. 4, 26 dives erat latifundiis Curibus, quantum non -us errat (oberrat *sim. var. ll.* [cf. Helm, *Burs. Jber.* 282, 1943, 13]. SCHOL.: dici solet secundum proverbium 'quantum -i volant' ad idem prov. pertinent: PETRON. 37, 8 fundos habet, qua -i volant. IVV. 9, 55 tot -os intra tua pascua lassos [SCHOL.: vult ostendere magnitudinem possessionum ... , quia nec -i (-a)e *trad.*, fortasse recte, cf. l. 75) transvolare eas possunt]). PETRON. 45, 9 ille -o volanti poterat unguis resecare (cf. Friedlaender ad l.; Preger, *ALL* 3, 1886, 67). MIN. FEL. 24, 9 M. (= 22, 6 W.) mures, hirundines, -i non sentire eos (*deos*) sciunt (cf. figuram homoeoprophori: TERT. apol. 12, 7 statuas, quas -i et mures ... intellegunt. resurr. 52 p. 109, 1 [ad I Cor. 15, 39 *κρηπών* ... *κρηπών*] mulorum et -orum). TERT. adv. Marc. 3, 24 p. 421, 22 (*ad Is.* 60, 8) volant velut qui sunt -i, ut nubes volant *eqs.* OBSEQ. 12 -us volans mustelam raptam ... misit. ANTH. 869, 1 VEN. FORT. vita Pat. 3, 11.

δ loci biblici (cf. etiam p. 985, 51): VVLG. lev. 11, 14 haec sunt, quae de avibus comedere non debetis ... -um ac vulturem (cf. ad l. NOVATIAN. cib. Iud. 3 p. 233, 8. *sim.* VVLG. deut. 14, 13). Is. 34, 15 illuc congregati sunt -i alter ad alterum. Ier. 8, 7 Zach. 5, 9.

ε herba pes -i (cf. p. 985, 22): COLVM. 12, 7, 4.

ζ per similitudinem (cf. etiam l. 16. 31) de hominibus rapacibus (*elatis l. 63*) vel de diabolo (*l. 57*): PLAVT. Poen. 1292 metuo, -os — mala illa bestia est — ne forte me auferat, pullum tuom (*sim. de diabolo*: AVG. in psalm. 62, 16 si me non protegas, quia pullus sum, -us me rapiet). TERT. idol. 24 p. 58, 5 viderimus ... , si ... et -us et lupus ... in ecclesia erit. TRACT. Pelag. p. 87, 17 (*ad cant.* 2, 10) nos ... non tam columbae, quam -i nuncupandi (*sim. opp. non c.* [cf. etiam l. 31. 34]: AVG. in euang. Ioh. 5, 12 [*coniung.* accipitres]. GREG. M. in euang. 5, 4 p. 1995^A [ad Is. 60, 8]). EVCHER. form. 4 p. 23, 21 -us significat rapacem vel elatum in psalmo (cf. l. 2).

2 piscis (POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 13. cf. Steier, *RE XV* 1709, 51. Curcio ad Ov. hal. 95. Saint-Denis, *Vocabulaire des animaux marins* p. 65): HOR. epist. 1, 16, 51 metuit ... opertum -us hamum (cf. Steier, *RE XV* 1710, 1 sqq.). Ov. hal. 95 gaudent pelago ... nigro tergore -i (*Sannazaro, tergore et mihi A*). PLIN. nat. 9, 82 volat sane perquam similis volucris hirundo, item -us (milus, milis *var. ll.*). 11, 195 coniung. accipitri.

3 sidus: Ov. fast. 3, 794 stella ... vergit declivis ad arcton -os (-ius v. l.) *eqs.* (cf. Peter³, *Krit.* ... Ausf. p. 55). PLIN. nat. 18, 237 in Attica -um apparere servatur. Caesar ... notavit ... Italiae -um ostendi (*Bergk, Kl. Schr.* 663 *de ave dici putat*).

B fem. **milva**, -ae (cf. l. 40. p. 985, 57 et Heraeus, *Kl. Schr.* 91).

1 proprie: ? GLOSS. II 587, 28 milba: glida (gnida? Niedermann in plag.).

2 translate pro convicio (cf. p. 985, 31 et Hofmann, *Umgangsspr.* 88): PETRON. 75, 6 (*verba Trimalchionis Fortunatae dicta*) non est puer dignus, quem in oculis feram? sed Fortunata vetat; ... suadeo, bonum tuum concoquas, -a. Brandt.

mima, -ae f. v. s. mimus (p. 989, 37).

mimārius, -a, -um. a mimus. [*dub.*: AVR. VIOT. Caes. 33, 6 lenonum ac vinariorum (mimorum Schott, -orum Heraeus, *RhM.* 54, [R.]

1899, 311). GLOSS. II 586, 48 lubricum mularium (ludicrum -um *He-raeus*).]

i. q. ad mimum pertinens: CAPITOL. Ver. 8, 11 histriones sc[r]urrasque -os (cf. p. 988, 3) et praestigiatōres. *m. pro subst. mīmārius*, -i *i. q. mīmus* (GLOSS. scurrax. strīo. strīgio: -us, scenicus): EXPOS. mundi 32 p. 111 Tyrus et Berytos -os optimos mittunt. CIL III 3980 magister -orum (cf. Waltzing, *Ét. hist. sur les Corp. prof. II* 536. IV 99). GLOSS. V 181, 3 -is obsequitur. 367, 18 ad -os vel mimi-graphos pertinet.

mīmas in mas acutum dis facit genetivo: -as -adis et melius... haec mima huius mīmāe PROB. gramm. IV 24, 18. *gr. μίμας*.

cf. mīma.

mīmēsis, (acc. -im vel -in) *f.*, *μίμησις*. *litt. gr. l. 18. 20. 25. 26.* acc. -im: l. 24. -in: l. 23.

i. q. imitatio (cf. vol. VII 1, 430, 72 sqq.), *genus figurae, qua mores vel etiam voces gestusque alicuius inducuntur* (syn. *ethopoiia*: l. 18. *prosopoiia*: l. 25): *definitiones*: QVINT. inst. 9, 2, 58 imitatio morum alienorum, quae ἠθοποιία vel... -is dicitur. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 46 -is fig(ura) hoc est imitatio poscentis aliquid (LJ del. Petsch.; *sim.* 1, 17, 61. l. 18, 16 sq.). DON. Ter. Andr. 773 -is quando aliena verba sic pronuntiamus, ut vana videantur. Phorm. 141 -is dicitur, ubi non verba modo, verum etiam gestum vocemque fingamus alienam.

exempla: PORPH. Hor. epist. 1, 18, 28 per -in loquentem divitem facit (DON. Ter. Eun. 595. Phorm. 102 p. -im). DON. Ter. Andr. 110 est... -is (286 per prosopopoeiam. 387 Hec. 803. Eun. 580 -is ad imprudentiam mulieris exprimendam). Eun. 156 vide -w cum odio inductam (308).

mīmēticus, -a, -um, *μίμητικός*. *i. q. imitativus*: DIOM. gramm. I 482, 15 (= SVET. frg. 3 p. 4, 12) *genus poematos -on* (v. vol. VII 1, 431, 62. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 9 praef. cf. 7 praef. haec ecloga -on vocatur). PORPH. Hor. sat. 1, 4, 14 -o... caractere provocantem ad scribendum (DON. Ter. Eun. 244. *om. subst.*: Andr. 221 Ad. 204 Hec. 131. 805).

mīmīambi, -ōrum *m.*, *μῖμῖαμβοι*. *i. q. versus generis iambici* (sc. *choliambi*): PLIN. epist. 4, 3, 3 cum Graeca epigrammata tua (sc. *Arri Antonini*), cum -os (*D. Skutsch, Carlsson, Schuster*; iambos *cett.*, *vg.*) proxime legerem. 6, 21, 4 *Vergilius Romanus* scripsit -os (δ, mimos i. ambo α, eīm iambos *D.*) tenuiter, argute. GELL. 10, 24, 1 *Matius*... in -is (15, 25, 1. 20, 9, 2. TER. MAVR. 2416 hoc [sc. *choliambico*] -os *M.* dedit metro). *latiore sensu*: AMM. 30, 4, 14 per angulos civitatum discurrent -os, non causarum remediis congrua commentantes ('*cantiunculae vel convivales vel quibus in triviis adeo plebecula delectantur*' Wagner).

mīmicus, -a, -um, *μῖμικός*. GLOSS. scenicus -us. thymelici iocularii, -i vel qui in spectaculo ludunt. GLOSS. L III Abol. MV 23 musicum -um vel poeticum, qui locutio(nem) mimosam (locutio(ne) musam *Buech.*) facit. [saepius (e. g. CIC. orat., PLIN. paneg., GELL.) falso trad. inimicus pro -us. *e con. dub.*: SCHOL. Cic. Bob. p. 167, 10.]

A i. q. ad mimum fabulam pertinens: 1 *proprie i. q. mimi proprius, mīmo conveniens, dignus, cum mīmo coniunctus sim.*:

a de stilo, caractere, argumentis, apparatu (l. 56), *personis* (l. 75) *mimi*: CIC. de orat. 2, 239 ne aut scurrilis iocus sit aut -us (cf. 2, 274 *genus hoc ridiculi* levius et... -um. orat. 88 ridiculo sic usum oratorem, ut nec nimis frequenti, ne scurrile sit, nec subobsceno, ne -um. *sim.*: QVINT. inst. 6, 1, 47 haec... non debent esse -a). PAVL. FEST. p. 341, 4 *siparium* *genus veli -um* (DON. de com. 8, 8. cf. DIOM. gramm. I 490, 7 [= SVET. frg. 3 p. 15, 2] instrumentis. GLOSS. chora-gium ornatus -us). SEN. contr. 2, 4, 5 -ae nuptiae, in quibus ante in cubiculum rivalis venit quam maritus (cf. p. 988, 40). 7, 5 (20), 15 -o genere fatuam sententiam. SEN. dial. 4, 2, 5 ad conspectum -i naufragii. 9, 11, 8 *Publilius*... -as ineptias et verba ad summam caveam spectantia reliquit (cf. AVG. civ. 6, 1 p. 244, 22 D. -ae scurrilitati [6, 9 p. 262, 32 seq.: aliquid mīmo simile in euang. Ioh. 97, 3]). PETRON. 19, 1 omnia -o (nīmo *codd. praeter B.*) risu exsonuerant. 94, 15 nec Eumolpus interpellaverat -am mortem. 106, 1 -is artibus petiti (cf. SYMM. 6, 78 [79] *techna*). PLIN. nat. 35, 199 *Publilium* (cf. l. 61)... -ae scaenae conditorem. MART. 8 praef. l. 10 -am verborum licentiam (cf. AVG. civ. 5, 26 p. 241, 22 D. satyrica vel -a levitate. QVODV. symb. 2, 2, 4 [Migne 40, 639] per -am turpitudinem. MAR. MERC. Conc. S I 5 p. 9, 15 linguae scurrilis vel potius -ae obscenitate. EVANTH. de com. 3, 5 ad -am [*C in marg.* i. *histrionicam*] vilitatem). GELL. 2, 23, 12 *Caecilius* (cf. l. 82)... nescio quae -a inculcavit. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 168 in -o caractere. SOL. 5, 13 hic (sc. *in Sicilia*) et cavillatio -a in scaena stetit (AMM. 26, 6, 15. cf. PRVD. perist. 2, 318 cavillo). LAMPR. Heliog. 25, 4 in -is adulteriis. NON. p. 6, 21 a calvis -is. PS. AMBR. serm. 52, 6 post illam *psalltriae* -am voluptatem (VAL. CEM. hom. 6, 5 p. 711C). PRVD. c. Symm. 1, 630 *Isidis*... -a ridendaque suis sollempnia calvis (cf. AVG. civ. 6, 7 p. 258, 23 D. -a sacra esse). AVG. cons. euang. 1, 23, 31 p. 30, 5 quid sibi... vult ista non poetica, sed plane -a varietas...? CAEL. AVR. chron. 1, 5, 163 post lectionem aliqua composita vel -a sunt offerenda. SIDON. epist. 1, 2, 9 sales. *adde de poeta i. q. caractere mimetico praepollens*:

VOLCAC. carm. frg. 1, 5 *Caecilio* (cf. l. 71) *palmam Statio* [do -o] (*Gron.*, *dominico vel do comico codd.*, -am *Bothe*). *b de ipso genere mimi* (pro *gen. defin.*): DIOM. gramm. I 428, 28 (= SVET. frg. 3

p. 5, 14) poematos dramatici... genera... satyrica, -a (cf. PS. BASS. gramm. VI 312, 9 species [GRAMM. VI 274, 9]). *c de actore mimi*: VOPISC. Aurelian. 42, 5 *scurra* (CAPITOL. Maximin. 9, 5 *antea*: *mimus*). SCHOL. Iuv. 1, 35 actor. *pro subst.* (cf. p. 987, 4): IVL. VICT. rhet. 17 p. 428, 25 -i (*Cic. mimorum* [v. l. 68])... imitatio.

2 *translate i. q. vanus, ficticius, falsus*: PLIN. epist. 7, 29, 3 quam essent -a et inepta, quae... in hoc caenum... abicerentur. paneg. 16, 3 accipiet... Capitolium non -os currus nec falsa simulacra victoriae. SIDON. epist. 7, 2, 7 largitate.

B i. q. ad histrionem, actorem mimi pertinens: CIC. Phil. 2, 58 *Cytheris*, quam... non noto illo et -o nomine, sed *Volumniam* consalutabant (PAVL. NOL. epist. 19, 4 p. 142, 10).

adv. mīmice. [*dub.*: TERT. apol. 46, 7 *inimice pars codd. et edd.*]

i. q. mimorum more: CATVLL. 42, 8 -e ac moleste ridentem catuli ore gallicani. AVG. bapt. 7, 53, 102 ubi... totum ludere et -e et ioculariter ageretur.

mīmīnī v. s. *memini* (p. 645, 64).

comoediae veteres et togatae et tabernariae et Atellanae fabulae et *mimofabulae* (*i. mimi fabulae*) IVL. VICT. rhet. 26 p. 447, 33. *a mimus et fabula*.

mimographus, -i *m.*, *μυμογράφος*. saepius scrib. -f-. NOT. Tir. 106, 72 (*inter mimolus et pantomimus*).

i. q. mimorum scriptor (GLOSS. qui mimos scribit. *histrionum scriptor*. cf. et p. 987, 8): PLIN. nat. 1, 9 ind. auct. *Laberio -o* (SCHOL. Hor. sat. 1, 10, 5sq.). SVET. gramm. 18, 1 dum -os adiuvat *L. Crassicius*. TERT. pall. 4, 4 -o *Lentulo* in *Catinensibus* commemoratus. CAPITOL. Aur. 8, 1 *Marullus*, sui temporis -us (SERV. ecl. 7, 26 *Aen.* 7, 499). SCHOL. Iuv. 13, 111 *Catullus -us* fuit (cf. 8, 186). HIER. epist. 54, 15, 4 omnes comoediae et -i et communes rhetorum loci in novercam saevissimam declamabunt. chron. a. Abr. 1974 *Publilius* (cf. p. 987, 61. 66). 2023 *Philistio*. CIL II 4092 (= INSCR. Dessau 5276) *Aemilius Severianus -us*.

? *mīmologia*, -ae *f.* *a mimologus*. COMMENT. Lucan. 1, 544 in libro Catulli (cf. l. 28), qui scribitur per -am (*Usener dubitanter*, *mimologiārum cod.*; *alii alia con.*).

mimologus, -i *m.*, *μυμολόγος*. *i. q. mimorum actor, mīmus* (GLOSS. *μυμολόγοι*. GLOSS. L III Abstr. MI 5 qui mimos docet): FIRM. math. 8, 8, 1 *stadiodromos* facit... *pantomimos* aut -os. SCHOL. Iuv. 6, 276 -i *stupidum nomen*... qui a femina sua... fallitur, cum aget personam mariti (cf. p. 987, 59). FVLG. myth. 2, 14 p. 56, 8 *diversarum urbium honores somnialiter* (similiter *Micyll.*, non aliter *Plash.*) peragi urbicario -o.

deriv.: ? *mimologia*.

mīmōr(i)a v. s. *memoria* (p. 665, 34).

? *mīmōsus*, -a, -um v. p. 987, 46.

mīmulus, -i *m.* et *mīmula*, -ae *f.* *a mimus* (*mīma*) *demin.* NOT. Tir. 106, 71. *i. q. mīmus, mīma* (fere cum despectu quodam): CIC. Planc. 30 raptam esse -am (Phil. 2, 61 *venisti*... in complexum tuae -ae). ARNOB. nat. 2, 38 p. 78, 26 quid... prodest mundo... hic esse... -os, *histriones, cantores*?

**mīmūs*, -i *m.*, *μῖμος*. *fem.* (cf. *Wackernagel, Synt. II* 12) *mīma*, -ae v. p. 989, 37. *de orig.*: DIOM. gramm. I 491, 16 (= SVET. frg. 3 p. 13, 4) -us dictus *παρὰ τὸ μῖμεισθαι* quasi solus imitetur, cum et alia poemata idem faciant. EVANTH. de com. 4, 1 -os ab diuturna imitatione vilium rerum ac levium personarum. ISID. orig. 18, 49. *mīm-*: v. p. 989, 31. NOT. Tir. 106, 70. *de signif.* v. l. 64. p. 989, 63. *de re* cf. H. Reich, *Der Mimus*... I, Berlin 1903. E. Wüst, *RE XV* 1727 sqq. *Daremb.-S.* s. v. *legitur* post CIL I² 1861 (p. 989, 29) *inde a LVCILIO* (p. 989, 66), RHET. Her., VARRONE, CIC. [*it. vet. mīmetta 'meretrix', hisp., port. mīmo 'blanditiae'. W.*] [*e con. dub.*: CIC. leg. 1, 27 (*pro nimis*). Ov. trist. 2, 281. SEN. contr. exc. 6, 7 (*pro animo*). v. l. *dub.*: HIER. epist. 43, 2, 4.]

I i. q. actor (*scriptor*: p. 989, 5. 18) *fabularum mimicarum* (GLOSS. L Corp. M 231 -us qui agit. cf. GLOSS. s. *choraules. histrio. iocularis. parasitus. pugil.* *de actore pantomimi*: l. 74. p. 989, 35, *tragoediae*: l. 73. *de morione*: l. 83): *A masc.*: 1 *generatim*: RHET. Her. 1, 14, 24 -us quidam nominatim *Accium* poetam compellavit in scaena. CIC. de orat. 2, 242 -orum est... et (*om. pars codd.*) *ethologorum* si nimia est imitatio sicut obscenitas (2, 244). 2, 251 non ut eius modi (*sc. sannionis*) oratorem esse velim sed ut -um (2, 274). Att. 14, 3, 2 -orum dicta perscribito. HOR. epist. 1, 18, 14 partis -um tractare secundas (cf. p. 989, 77 et PLIN. nat. 7, 54 *secundarum tertiarumque. nota*: SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 14 -us dum secundam p. *tragoediae* agit). Ov. ars 1, 501 aliquam -o saltante puellam (cf. p. 989, 35). FEST. p. 277 a 1 *recinati -i planipedes*. SEN. dial. 10, 12, 8. DIOM. gramm. I 492, 5 (= SVET. frg. 3 p. 11, 24). CIL XIV 2408 (= INSCR. Dessau 5196; a. 169) commun(i) -or(um) adlecto (cf. 3683 *mi(m)o parasit(o)* *Apol-linis adlecto. sim. de societate mimarum* p. 989, 47. v. etiam *Waltzing, Ét. hist. sur les Corp. prof. II* 536. IV 99). TERT. apol. 15, 1 (= nat. 1, 10, 44 p. 79, 26). VOPISC. Car. 19, 3 LAMPR. Comm. 3, 4 CAPITOL. Aur. 29, 2 *Maximin.* 9, 3. AMM. 23, 5, 3 *scaenicis ludis -us immissus*. AVG. civ. 22, 8 p. 571, 31 D. ex -o quidam *Curubitanus. al. GREG. TVR. Mart.* 4, 7 p. 615, 15 -us (*i. morio*) *regis. al. iuxta ponuntur -us et -a*: CIC. Phil. 2, 67 alia -i rapiebant, alia -ae (cf. VOPISC. Car. 20, 4).

[R.]

2,101 -os dico et -as (8,26.10,22). *enumeratur inter alios histriones*: VLP. dig. 21, 38, 14 *uno pretio distrahi* tragoedi vel -i (APVL. apol. 13 tragoedi symmate, histrionis crocota . . . -i centunculo. flor. 18 p. 83 *coniung.* comoedus, t., histrio. Ps. ALEX. c. Dind. coll. p. 176,17). TERT. nat. 1, 16, 13 p. 87, 21 -is (*i. mimographis*) et comoedis (*cf. l. 4*). spect. 17 p. 18, 23 de spurcitia . . . , quam Atellanus gesticulatur, quam -us etiam per muliebres (res) repraesentat (HIER. epist. 147,5,1). TREB. Gall. 8, 3 cum -is et omni genere histrionum (*cf. l. 3.4 et* ARNOB. nat. 4, 35 p. 169, 23 pantomimi . . . , histriones, illa -orum atque exoleti generis multitudo. HIER. in Nah. 3,13 sqq. p. 1269^A ISID. orig. 18, 43). *est homo artis ineptiae vel morum turpium* (*cf. et l. 6. p. 988, 68*): VARRO frg. Aug. civ. 4, 22 p. 172, 29 D. ne faciamus, ut -i solent, et optemus a Libero aquam, a Lymphis vinum. Ov. trist. 2, 518. VAL. MAX. 2, 6, 7 nullum aditum in scaena(m) -is dando, quorum argumenta maiore ex parte stuprorum continent actus (*cf. MIN. FEL. 37, 12 -us vel exponit adulteria vel monstrat*). MIN. FEL. 34, 7 non philosophi . . . sed -i . . . sententia (*cf. LACT. inst. 7, 12, 31*). TERT. spect. 17 p. 18, 23. 25 p. 25, 3. HIER. in Eph. 6, 4 p. 540^A -orum turpia scripta. AVG. civ. 2, 26 p. 92, 26 D. pudibundos -os. *al. enumeratur inter alios homines ineptos vel infames* (*cf. etiam l. 9*): CIC. Phil. 8, 26 cavet -is, aleatoribus, lenonibus (VOPISC. Car. 16, 7 -is, meretricibus [TREB. trig. tyr. 9, 1], pantomimis . . . atque l. TREB. Gall. 21, 6 scurrisque. *cf. HIER. epist. 52, 6, 1 -i et aurigae et scorta* [58, 4, 4 in Dan. 11, 37 sqq. p. 571^C]). QVINT. inst. 6, 3, 8 a scurre (TREB. Gall. 17, 7. *cf. et l. 23*), -is, insipientibus. VOPISC. Car. 21, 1 -is et balatronibus. AVG. serm. 311, 15, 3 infamis -us. NOVELL. Iust. 15, 3, 10 inter harenarios aut -os (IVLIAN. epit. novell. 107, 373).

2 *pertinet ad -os nomine notos*: CIL I² 1861 (= INSCR. Dessau 5221. CE 361; *aetate Enniana non multo posteriore*) Protogenes . . . -us plouruma que fecit populo soveis gaudia nuges (*item in tit.*: CIL VI 10108 [= INSCR. Dessau 5214] Sabellio mImus). LABER. mim. 111 eques R. (e) Lare egressus meo domum revertar -us (*cf. SEN. contr. 7, 3 [18], 9 Laberium . . . -um produxit*). CIC. Verr. II 3, 78 Tertiam, Isidori -i filiam (5, 31. 81). Phil. 2, 62 Sergio. FEST. p. 326 b 12 Pomponium . . . , qui ad tibicinem saltaret (*cf. p. 988, 74*). PLIN. nat. 7, 54. 55. TAC. ann. 1, 73, 2 Cassium. SVET. Dom. 15, 3 Latino (SCHOL. Iuv. 1, 35).

B *fem. mima*, -ae (*de decl. [cf. etiam p. 987, 11]*): CLEDON. gramm. V11, 14 deabus, -bus, mulabus): 1 *generatim* (*cf. et p. 988, 84*): CIC. Phil. 13, 24 in gremiis -arum. HOR. sat. 1, 2 ambubaiarum collegia, . . . mendici, -ae, balatrones (1, 2, 58 *coniung.* meretricibus, *opp. uxoribus*). VAL. MAX. 2, 10, 8 ut -ae nudarentur (*cf. LACT. inst. 1, 20, 10 exuuntur . . . vestibus . . . meretrices, quae tunc -arum funguntur officio*). QVINT. decl. 342 v. p. 990, 4. AMM. 14, 6, 19 ut . . . tenerentur -arum adseclae . . . et tria milia saltatricum . . . remanerent. SCHOL. HOR. sat. 1, 10, 91 in scola -arum. PALLAD. hist. mon. I 14 (*gr. p. 82, 11B. μιμήδου*). 24 p. 305^C -ae maritus. CIL VI 10109 (= INSCR. Dessau 5217) sociarum -arum (*cf. p. 988, 78*). *in iure*: QVINT. decl. 342 p. 350, 28 si *eqs.* . . . : eadem illa, quae solet -a esse, nihilominus erit in iure libertatis. COD. Theod. 15, 7, 11 nulla -a gemmis . . . utatur. 15, 7, 12 (= COD. Iust. 1, 4, 4) -ae et quae ludibrio corporis sui quaesum faciunt. 15, 7, 13 -as . . . ad proprium officium . . . revocari.

2 *pertinet ad -as nomine notas*: CIC. Verr. II 3, 83 Tertiae (*cf. l. 33*) -ae. Phil. 2, 20 aliquid . . . salis a -a uxore Cytheride trahere potuisti (*de eadem*: 2, 58. 62. 69 cum -a fecit divortium. 2, 77 Att. 10, 16, 5 PLIN. nat. 8, 55 VIR. ill. 82, 2). HOR. sat. 1, 2, 56 patrium -ae Origini donat fundum. PLIN. nat. 7, 158 Luceia. PORPH. HOR. sat. 1, 10, 76 sq. Arbuscula. SCHOL. Iuv. 1, 35. *in tit.*: CIL IV 1873 Stachis -a. VI 10110 (= INSCR. Dessau 5216) Eclogae regis Iubae -ae. 10111 (= INSCR. Dessau 5215).

II *i. q. genus ludi scaenici* (DON. de com. 6, 1 *comoedia* aut *palliata* est . . . aut -us *eqs.* Ter. Ad. 7. DIOM. gramm. I 490, 4 [= SVET. frg. 3 p. 14, 15] quarta species *togatarum fabularum* est planipedis, qui graece dicitur -us *eqs.* 491, 13 [= SVET. frg. 3 p. 13, 1] -us est sermonis cuiuslibet (et) motus . . . cum lascivia imitatio, a Graecis ita definitus: *μῖμος ἐστὶν μύησις βίον*. GLOSS. ludos i. -os[i]): A *proprie* (*de pantomimo*: p. 990, 14. 22): 1 *generatim*: LVOL. 1345 -i conscius . . . scire hoc se nescit. CIC. Cael. 65 -i . . . exitus, [non fabulae,] [l. secl. Wageningen] *eqs.* Rab. Post. 35 illinc (*sc. ab Alexandrinis*) omnes praestigiae, . . . fallaciae, omnia denique . . . -orum argumenta nata sunt (*alluditne ad notionem s. B allatam?*). Phil. 2, 65 persona de -o (*cf. HIER. epist. 22, 29, 3 parasitos . . . -orum*). epist. 9, 16, 7 secundum Oenomaum Accii non, ut olim solebat, Atellanam, sed, ut nunc fit, -um introduxisti. HOR. sat. 1, 10, 6 sic et Laberi -os ut pulchra poemata mirer (SEN. contr. 7, 3 [18], 9. *cf. VAL. MAX. 8, 7 ext. 3 Sophronis*. MART. 2, 41, 15 Philistionis [HIER. adv. Rufin. 2, 20 p. 414^B CASSIOD. var. 4, 51, 10]. HIER. epist. 147, 3, 1 Lentuli). FEST. p. 326 b 30 quod . . . secundarum partium (*cf. p. 988, 71*) fuerit, qui fere omnibus -is parasitus inducatur. SEN. epist. 8, 8 quantum disertissimorum versuum inter -os iacet! MART. 3, 86, 4 non sunt haec -is improbiore (*cf. de -orum lascivia l. 64. p. 990, 9 et CYPR. ad Donat. 8 p. 10, 2. LACT. epit. 58, 6 -us corruptelarum disciplina est. CLAUD. DON. Aen. 5, 65 p. 433, 26. al.*). QVINT. inst. 4, 2, 53 in comoediis et in -is (Ivv. 5, 157 quae c., -us quis melior plorante gula? PLIN. epist. 5, 3, 2 v. p. 990, 18. ARNOB. nat. 7, 33 p. 267, 20 c. Atellanis [HIER. epist. 52, 2, 1]. *cf. 4, 36 p. 170,*

21 -is et scurrilibus ludicris. AVSON. 400 p. 231, 30 P. Avg. soliloq. 2, 9, 18 c. aut tragoedias aut -os). QVINT. decl. 342 p. 350, 22 si . . . -i partibus tamquam matrona processerit *ancilla*. p. 350, 26 stola illa -i (-ae Gronov. *sed cf. l. 2*) erit, non hominis. PORPH. HOR. epist. 2, 1, 194 omni -o . . . suavius . . . spectaculum. AVSON. 403, 22 p. 236 P. historiam, -os, carmina. SALV. gub. 6, 24. 26 Christo circenses offerimus et -os. *al. iuncturae notabiliores*: CIC. Phil. 11, 13 alter commentatus est -os, alter egit tragoediam. Ov. trist. 2, 497 si scripsissem -os obscena iocantes (2, 515 imitantes turpia. *cf. GELL. 16, 17, 1. 17, 14, 1 scriptitavit*). MART. 2, 7, 3 componis (*cf. infra l. 40*) belle -os, Attice. *adde*: PLIN. nat. 8, 209 -orum poetae (9, 61). QVINT. inst. 1, 10, 17 scriptor (HIER. chron. a. Abr. 1974). SEN. frg. 36 agebat (PETRON. 80, 9 v. 5 grex a. in scaena -um. SVET. Iul. 39, 2 Nero 4. *al. cf. etiam l. 32. nota*: VOPISC. Car. 19, 2 ursos -um agentes). TAC. hist. 3, 62, 1 -os actitavit scite magis quam probe. *adde*: SCHOL. Iuv. 3, 177 actores -orum (*cf. l. 22*). CIC. epist. 7, 1, 1 cum . . . spectarent communis (cominus *Madu.*) -os semisomni (PLIN. epist. 5, 3, 2 comoedias audio et specto -os). in -o (-is): VARRO ling. 6, 61 hinc appellatum . . . in -o (*Ald., minimo cod.*) . . . dictiosus. SEN. epist. 47, 14. 114, 6 QVINT. inst. 4, 2, 53 v. p. 989, 82. 6, 3, 29 SVET. Aug. 53, 1 GELL. 13, 8, 2. SCHOL. Iuv. 6, 65 penem ut habent in -o. *al. CIL VI 10118* (quar)tarum in -is saltantibus utilis actor.

2 *accedit titulus -i* (*cf. Ribbeck, com. Rom. frg. 339 sqq.*): CIC. de orat. 2, 259 Tutor -us vetus oppido ridiculus. Att. 1, 16, 13 consulatum illum nostrum, quem Curio antea *ἀποθέωσιν* vocabat . . . , fabam -um futurum (SEN. apocol. 9, 3 f. -um fecistis. *cf. quae de ea re post alios Wüst l. c. 1746 et Heinze, Hermes 61, 1926, 65 disputaverunt*). PETRON. 35, 6 de Laserpiciario -o canticum. SVET. Cal. 57, 4 in Laureolo -o (SCHOL. Iuv. 8, 187). GELL. 10, 17, 2 Laberius in -o quem scripsit Res-tionem.

B *translate i. q. nugae, praestigium* (*cf. p. 989, 68. c. gen.: l. 35. 37. 41. al.*): SEN. contr. 1, 5, 2 quam bene -um egit *apud iudices* (SEN. nat. 4 praef. 13 male. Ivv. 13, 110 -um agit ille, urbani qualem fugitivus scurra Catulli. *cf. l. 38 et* PLIN. nat. 7, 53 ut . . . -um per eum commendationis regnique successionis peregerit). SEN. epist. 26, 5 numquid simulatio fuerit et -us (minimus p), quicquid contra fortunam iactavi verborum contumacium. 80, 7 hic humanae vitae -us (SVET. Aug. 99, 1 *aequid iis videretur -um* [minimum *codd.*] v. *commode transigisse. cf. FVLG. myth. 2, 14 p. 56, 12 Avg. in psalm. 127, 15 p. 1686^{ex}*). PETRON. 117, 4 quid . . . cessamus -um componere? QVINT. decl. 279 p. 139, 22 semoto illo nuptiarum -o. 338 p. 337, 5 cui non mortalium patet totus hic -us? (*Schulting, animus codd.*). Ivv. 6, 365, 27 quem rides? aliis hunc -um! 6, 608 *Fortuna* secretum . . . sibi -um parat. SVET. Tib. 24, 1 impudentissimo -o (*Gron., animo codd.*) . . . amicos increpans. Cal. 45, 2 Otho 3, 2. TERT. coron. 15 l. 21 quasi -um martyrii. IREN. 1, 9, 5 -um ipsorum *Valentinianorum* explicans. LACT. inst. 2, 18, 3 religionis. AVIAN. fab. 5, 9 terribilis -o (*animo codd.*) *asini pelle leonina induti* circumstetit horror. OROS. hist. 7, 42, 7 -um risit et ludum spectavit imperii. ACT. Archel. 40, 7.

deriv.: mimarius. ? mimosus. mimulus, -a. *comp.*: mimofabula. *cf. Onom.*

1. *min*, *plv* (*acc. sing. pron. III^{ae} pers.*). VERG. catal. 2, 4 tau Gallicum, -n et sphin (l. Baehrens, -n et psin *codd.*, enim et spin *Quint.*) et (ut Wagner) — male illi sit, (l. illisit *Birt*): ita (BH, ista AR) omnia ista verba miscuit fratri Annio Cimber (*vs. tamquam in affectationem quandam vocum audentius insertarum compositos citat* QVINT. inst. 8, 3, 28. *de carmine non iam intellecto cf. AVSON. 349, 9 p. 168 P. quod germano mixtum male letiferum -n ? [antea vs. 5 dic, quid significant catalepta Maronis?]*. -n et sphin *vulgo* [*cf. Buecheler, RhM. 38, 1883, 510. Reitzenstein, RhM. 79, 1930, 70*] pro formis obsoletis *pron. gr. accipiuntur, ab aliis [e. g. Sabbadini ad l.] minus apte pro vocibus truncatis*).

2. *min* i. mihine v. vol. V 2, 255, 5.

1. **mina et *mna*, -ae f. [*ex gr. μῖνα 'mina' originis semiticae. J. B. H.*] SCHOL. Ter. p. 127, 8 *μῖνα* graece, -a dicitur latine. *cf. etiam l. 78. 81. mna* (*cf. etiam l. 75. p. 991, 13. 15. 69. al.*): PLIN. nat. 12, 62 (M). 21, 185. 35, 99 (min- B). 35, 107. TERT. (p. 991, 54). AMBR. in Luc. 7, 98? (mina C, minus L, dragma x *sec. Vulg. Luc. 15, 8*). 8, 91. 92. *al. (ubique min- in parte codd.)*. HIER. (p. 991, 11). VVLG. Luc. 19, 13 sqq. (min- var. *lect.*; *ceteris locis edd. recc. min- scribere solent*). RVFN. Diosc. 3, 129. 4, 71 (*aliis multo pluribus locis min-*). *al. notari M signo testantur* ORIBAS. syn. 2, 57 add. Aa p. 131, 9 Mø. ISID. orig. 16, 27 (26), 6. *de re cf. Hultsch, Metrologie² passim (v. ind. p. 731 sq.)*. Becher, RE XV 2244 sq. Lehmann-Haupt, RE Suppl. III 593 sqq. Babelon apud Daremb. -S. s. v. *definitur, comparatur cum aliis quantitatibus (fere ponderis [cf. POL. SILV. pond. mens. chron. I p. 549, 8 mna libra Graeciae]; pecuniae: p. 991, 9. 17 sqq.)*: PLIN. nat. 12, 62 tertiam partem mnae, haec est XXVIII denariorum pondus (*cf. Hultsch 149. 285¹*). 21, 185 mna, quam nostri -am vocant, pendet drachmas Atticas o (METROL. p. 129, 12. 140, 1 [= GROM. p. 374, 16]. ISID. orig. 16, 25 [24], 21. v. et l. 81. p. 991, 17). CARM. de pond. 33 quam . . . Graeci mnam vocitant nostrique -am dixere priores, centum hae sunt dragmae (*cf. l. 78*); quod si decerpseris illis quattuor, efficies hanc nostram denique libram (*cf. Hultsch 149*); Attica (*cf. p. 991, 2*) quae fiet, si quartam dempseris unam (*cf. Hultsch 131. 151*). Cecropium . . . talentum sexaginta -is (A¹, -as [R.]

A² rel., mnas *Vinet.*), seu vis sex milia dragmis (*cf. l. 4 et Hultsch 127. 131*). PRISC. fig. numm. gramm. III 408, 20 libra vel -a Attica (*cf. p. 990, 83*) drachmae septuaginta quinque (409, 29); libra vel -a Graia drachmae centum quinque. talentum Atheniense parvum -ae sexaginta (*cf. p. 990, 84*), magnum -ae octoginta tres et unciae quattuor (410, 6. *cf. Hultsch 201*). 410, 3 Italica (*cf. l. 14*) ... -a drachmas habet nonaginta sex (*cf. p. 990, 82*), quod est libra duodecim unciarum id est denarii LXXII (*de toto loco cf. Hultsch, Philol. 22, 1862, 202 sqq.*). VVLG. Ezech. 45, 12 viginti sicli et viginti quinque sicli et quindecim sicli mnam faciunt (*LXX aliter: πενήκοντα σίκλοι ἢ μὴ ἔσται ὅμιν*). HIER. *ad l. p. 449^D* -a ... quae vocatur mna, habet siclos sexaginta: qui faciunt obolos mille ducentos [*inde SCHOL. Ter. p. 113, 17. cf. Hultsch 467*]. EPIPHAN. de mensur. 38 mna prout dicatur mani hebraice (*cf. p. 318, 29*) ... mna vero Italica (*cf. l. 6*) XL stateres habet, item uncias viginti (*cf. Hultsch 644. 673*). METROL. p. 127, 24 mna habet libram I uncias IV dragmam I. MARCELL. med. de mens. p. 7, 1 N. -a habet libram I uncias II. SCHOL. Ter. p. 97, 28 -a centum dragmis (*cf. p. 990, 78*) appenditur id est solidis viginti et denariis decem. SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 169 -am dicunt esse quinquaginta denarios. [*cors. mena (mensurae species). W.*]

A de pecunia: 1 argenti (*cf. l. 21. 24. 27. al.*): mensurae Atticae: PLAVT. Asin. 89 viginti iam usust filio argenti -is (*cf. Epid. 141. al. TER. Phorm. 557 triginta -ae*). 230 dare ... viginti -as (*saepe. TER. Haut. 724 Eun. 169. PLIN. nat. 35, 107 in singulos deos pictos mnas tricenae. cf. PLAVT. Curc. 492 mihi omne argentum redditum iri -as triginta [al. CIC. ac. 2, 98 -am ... mihi reddet]; haec autem merces erat dialecticorum*). Men. 435 addere [437 Truc. 910]. 347 ferre argentum atriensi Saureae, viginti -as (*al. cf. 532 adfert [al.]. 651 proferentur. 852 detulisse. Bacch. 650 auferunt [Pseud. 486 TER. Phorm. 1038]*). 364 ni hodie Argyrippa essent viginti argenti -ae (*Epid. 646 hic [TER. Eun. 471. al.]. 396 accepisset [al. TER. Phorm. 410 CIC. Tusc. 5, 91]. 579 argenti viginti -as habesne? [al. TER. Haut. 835]. 734 bonae [cf. Persa 683 probae]. Capt. 364 aestumatum ... viginti -is. 974 vendidi ... sex -is [al. cf. Truc. 544 venire. Persa 665 dabitur. de pretiis v. Ritschl, opusc. II 308 adn.]. Curc. 63 alias me poscit ... triginta -as, alias talentum magnum. 343 emi virginem triginta -is [al. TER. Eun. 984 Ad. 191 CIC. off. 2, 56. cf. PLAVT. Most. 973 liberavit [opp. talentis]. 974 destinata [Rud. 45]. ARGVM. Plaut. Pseud. 2, 4 mercatus]. 666 debet (*al.*). Epid. 54 argentum ... sumpsit faenore in dies -asque argenti singulas nummis. 468 denumerantur (*cf. TER. Ad. 915 dinumeret*). 705 te ... tetigi triginta -is (COM. pall. inc. 45). Men. 206 perierunt (Poen. 1380 TER. Ad. 742. *cf. Haut. 475 perdere [opp. talentum]*). Most. 297 vile est viginti -is (*cf. Persa 668 carast*). Poen. 1359 pro -a. Pseud. 302 ducentae fieri possunt praesentes -ae (ARGVM. Plaut. Pseud. 1, 1 numerat). 877 quanti ... perdoces (*cf. l. 25*)? :: ... si credis, nummo, si non, ne -a quidem. 1068 -ae viginti sanae et salvae sunt tibi. *al. TER. Phorm. 662 ager oppositus pignori ob decem -as. 667. 897 dilapidat. Ad. 242 conradet. 370 dimidium -ae. CIC. leg. 2, 68 a quo Platone [leg. 12, 9 p. 959^D] ... funerum sumptus praefinitur ... a -is quinque usque ad -am. PLIN. nat. 35, 99 pactus ... in singulos [cf. l. 23] mnas denas. mensurae Atticae reductae cum libra Romana fere adaequatae (*cf. Hultsch 250. 604*): VVLG. Luc. 19, 13 sqq. in parabola decem -arum (*cf. parabolam talentorum Matth. 25, 14 sqq.*). ad eandem parabolam pertinent (*saepe interpretatione allegorica*): TERT. praescr. 26, 3 l. 8 unam mnam id est unum verbum. AMBR. in Luc. 8, 91. 92. *al. HIER. hom. Orig. in Luc. 39 p. 230, 22 sqq. hom. Orig. in Is. 5, 3 p. 267, 22. al. RVFIN. Orig. in gen. 8, 10 p. 85, 27. al. ALC. AVIT. hom. 29 p. 150, 29 ISID. alleg. 229. 231. abusive de argenteo: IUVENO. 4, 639 argenti triginta -as posuere profani [cf. Vulg. Matth. 27, 27 t. argenteos]*.**

2 auri (*cf. Hultsch 236 sqq.*): PLAVT. Mil. 1420 -am auri (*al. v. Lodge, Lex. Plaut. II 64*). IVL. VAL. 3, 46 p. 154, 25 singulis remuneratione erit -ae auri quinque (*Hist. Alex. M. I p. 126, 12 Kr. χρυσού μνᾶς ε'*).

B de pondere: mensurae Atticae postea a Romanis receptae (*cf. Hultsch 149*): CATO agr. 127 tris -as in amphoram infundito, ... addito ... feniculi radicem puram contusam -am. PLIN. nat. 23, 60 mellis -as x (*cf. DIOSC. 2, 57 p. 201, 16. al.*). PAP. Michigan (Tab. matrim.) TrAmPhAss. 59, 1938 p. 110 l. 13 (*ca. a. 100*) cadium alter(um) statmo (*i. σταθμόν*) mnae VIII quadr(ans). mensurae Iudaeorum (*cf. Hultsch 465 sqq. 604*): VVLG. III reg. 10, 17 trecentae -ae auri unam peltam vestiebant. I Esdr. 2, 69 dederunt ... argenti -as quinque milia (II Esdr. 7, 71. 72). I Macc. 14, 24 clypeum aureum magnum pondo -arum mille (15, 18 [*Italia rec. B utrobique: librarum mille quingentarum*]). mensurae incertae: PASS. Petr. 16 terens ... masticae et aloes -as mille quingentas eqs.

synt. et stil.: appositivae (*cf. Schmalz-Hofmann⁵ 630*): l. 66. -a pro una -a e. g. l. 42. 49. 66. paronomasia: p. 992, 2.

2. mina v. s. minae (p. 992, 14). 3. mina v. s. maena (p. 38, 64. 66). 4. mina v. s. 2. minus (p. 1044, 65).

minācia, -ae f. a minax. pluraliter praeter p. 992, 2. [*it. minaccia, francog. menace, prov. menassa, hisp. amenaza, port. ameaça, val. amenința. Rohlfs.*] [*e coni. p. 992, 5.*]

i. q. actio minandi, comminatio, minae (paronomasia: p. 992, 2): PLAVT. Mil. 374 non possunt mihi -is (P, minis A) tuis hisce oculi exfo-

diri. Rud. 795 -as ego [istas] flocci non faciam tuas. Truc. 948 melius(t) te minis certare mecum quam -is. ITALIA Hab. 3, 12 (Veron.) in -a (*ἀπειλή, Vulg. fremitu, Tert. adv. Marc. 4, 39 al. comminatione*) tua confringes terram. act. 4, 29 (cod. d) aspice super -as (*ἀπειλᾶς, Vulg. minas*) eorum. ARNOB. ad Greg. 18 p. 420, 9 o te beatam, si istas -as (*Morin, minucias vel munutias codd.*) inimici respicias.

minācitās, -ātis f. a minax. i. q. comminatio: GAUDENT. serm. 6, 15 G. frustratur eius (*sc. inimici*) -s, si eqs.

mināciter v. s. minax (p. 997, 50).

*minae, -ārum f. [*cf. c. mentum, mons et c. emineo, q. v. J. B. H.*] scrib. in optl. codd. moen-: GREG. TVR. Franc. 4, 13. 6, 16. 10, 25.

de numero: CHAR. gramm. p. 36, 4 B. feminina semper pluralia ... -ae ἀπειλά. Exc. Bob. gramm. I 549, 18 PROB. app. gramm. IV 195, 26 GLOSS. II 234, 2. sing. trad.: PS. HIER. in Marc. 9 p. 616A.

GLOSS. L IV Ps. Plac. M 20 -a (minia codd.) co(n)tumaciae vox. de notione (*cf. l. 15. p. 994, 5*): GLOSS. ἀπειλά (*cf. l. 13*). gr. resp. ἀπειλή, aliter l. 59. p. 993, 12. 994, 10. al. inde ab ENNIO (l. 18. p. 995, 27), PLAVTO, TER., CIC. [*sard. mina. Rohlfs.*] [*locis mancis: ENN. scaen. 192 FANN. or. frg. Cic. de orat. 3, 183. v. l. falsa vel dub.: PLAVT. Mil. 374 (v. p. 991, 84). PROP. 3, 10, 6 ponat ... unda minax (-as Itali, edd. vett.). SEN. Herc. O. 169 (pro manus. sim. 1182). 1381 (v. p. 995, 74). PS. QUINT. decl. 4, 17 p. 83, 18. e coni. dub.: AMM. 28, 1, 48. 31, 12, 14.*]

I i. q. actio minandi, denuntiatio mali verbis, gestibus, factis (*auguriis vel ominibus e. g. p. 993, 3. 22. 70*): A usu sol-

lemni: 1 animantium: a hominum: α loci selecti: PLAVT.

Capt. 802 quid ... incipissit facere cum tantis -is? Curc. 580 tuas magnas -as non pluris facio quam eqs. (*sim.: CIC. Verr. II 2, 156 -as atque ... pericula ... levia duxerint [ARNOB. nat. 2, 76 p. 110, 16 parvi d.]. leg. agr. 2, 40 -as non quanti volet aestimabit? cf. et p. 994, 84*). CIC. Quinct. 47 coniung. vis (*cf. l. 40. 83. p. 993, 32. 40 et VAL. FL. 5, 359. al.*). S.

Rosc. 31 -ae terrores periculae (*cf. Landgraf, Komm.² p. 78*). Verr. II 1, 3 certet ... testium constantia cum illius patronorum -is atque potentia. 3, 67 (*loco varie temptato*). 4, 66 opp. precibus (*al. BELL. Afr. 91, 3 Ov. am. 1, 6, 61 Liv. 1, 58, 3. al.*). Font. 33 vagantur ... cum quibusdam -is (*har. resp. 2 Liv. 44, 32, 5. cf. 1, 44, 1 legis ... latae c. ... -is [35, 51, 6 SVET. Iul. 70]. sim.: CALP. decl. 45 sub -is belli ... postulavit [COD. Theod. 8, 5, 47 pr.]. Cluent. 191 opp. promissis [al. Liv. 31, 46, 11 SEN. nat. 2, 33. al.]. Rab. Post. 29 regum ... sunt ... illae -ae. de orat. 1, 247 virtutem hominibus ... instituendo et persuadendo non -is et vi ac metu tradi [cf. p. 993, 32 et Liv. 30, 12, 8].*

Tusc. 5, 87 opp. blandimentis. VERG. Aen. 4, 44 quid bella Tyro surgentia dicam germanique -as? (*i. comminationes, apparatus belli; cf. HOR. carm. 4, 8, 16 [in parte interpolata] Hannibalis. PROP. 2, 1, 24 Cimbrorum. Liv. 9, 41, 11 TAC. Germ. 37, 4. al. AMM. 16, 11, 1 Germanicis*). 10, 450 tolle -as pugnam initurus (*cf. SEN. Ag. 446 SIL. 5, 275. 7, 125. STAT. Theb. 1, 410 in verba -asque. 10, 295. 12, 444. al.*). Liv. 3, 46, 1 nec ultra -as ... processum est (TAC. hist. 1, 55, 1. *cf. ann. 11, 35, 2 ad -as erumpentem [13, 14, 2. 13, 48]*). 4, 12, 5 ludibrio ... erant -ae tribuni. VAL. MAX. 3, 8, 6 torvo vultu -as profundens (*cf. SEN. Herc. f. 329 gerens. SIL. 2, 208 ore ferens [STAT. Theb. 1, 188]*).

SEN. Oed. 618 lacer ... Pentheus tenet ... etiam nunc -as (*cf. VAL. FL. 2, 21 servat. SIL. 5, 673 FLOR. epit. 1, 18, 17 PANEG. 4, 31, 4*). Phoen. 323 non sunt -ae, iam propius accessit malum. SIL. 13, 166 mentitur ... -as (*i. impetum. sim. TAC. ann. 14, 36, 1 inanes. 15, 11, 1. cf. etiam p. 1030, 42*). STAT. Theb. 9, 136 undique crebrae ... ante ora -ae. ITALIA prov. 19, 12 (Lucif. Athan. 1, 27) regis -ae (*Vulg. ira*) similes sunt gemitibus leonis. 20, 2 (*ibid.*) nihil interest inter -as (*Vulg. terror*) regis et iram leonis. technice in rhet.: QUINT.

inst. 9, 2, 103 in schematibus posuerunt -as id est κατάπληξιν (*cf. Iul. Ruf. rhet. 17 p. 43, 13*). SIDON. epist. 7, 9, 1 oratoriae -ae. adversus superos (*cf. p. 996, 8. 1028, 42*): SEN. Med. 791 Trivia ... Thessalicis vexata -is. LVCAN. 6, 496 an tacitis valere -is magi? CYPR. ad Donat. 5 p. 7, 17 AVG. civ. 10, 11 p. 420, 12 D. (*ibid. l. 14 comminationibus*). adversus bestias (*cf. p. 993, 1. 60*): Ov. Pont. 1, 8, 56 adiciam ... -as. STAT. Theb. 6, 319 urge equos ... stimulisque -isque.

adversus res (*cf. l. 80. p. 993, 27. 994, 68. 69*): MART. 6, 76, 4 non timet hostilis iam lapis iste -as.

β colores speciales: ① de animo concitato i. q. impetus animi, indignatio, increpatio sim.: PROP. 1, 7, 12 me ... iniustas saepe tulisse -as. 1, 10, 26 iustas ponere ... -as. 1, 19, 24 flectitur assiduis certa puella -is. 2, 25, 18 sustinet ... -as. Ov. am. 1, 7, 46 rigidas intonuisse -as. epist. 9, 74 dominae pertimuisse -as. VAL. MAX. 9, 3, 8 spiritum cruore ac -is mixtum evomit. SEN. Thy. 338 fratrum composuit -as. VAL. FL. 8, 2 Medeam omnes ... furiaeque -aeque patris habent. SIL. 10, 623 his dictis sedere -ae. STAT. Theb. 9, 705 asperat ora -is. silv. 2, 148 non frontem vertere -ae (*cf. Vollmer ad l.*). al. ② metonymice i. q. iniuria, vis, periculum (*cf. SERV. auct. Aen. 4, 44 -as [v. supra l. 41] pro ipsis periculis posuit, ut ex praecedentibus sequentia accipiamus*): HOR. carm. 4, 3, 8 quod regum tumidas contuderit -as. PROP. 3, 11, 42 Tiberim cogere ferre -as. 3, 11, 58 Vrbs femineas timuit ... -as. Ov. epist. 12, 208 ingentis parturit ira -as. SEN. Herc. O. 1462 cur -is nostris caret ipsum cadaver? pabulum accipiant ferae. VAL. FL. 5, 359 non tibi ab hoste -ae nec vis ... propinquat. 8, 413 nec subitis turbata -is. SIL. 14, 339 -as ... arcebat. CLAUD. rapt. Pros. 1, 48 Parcae

vetuere -as. AVIAN. fab. 20, 9 tolle -as (*i. periculum pisci imminens*). *al. cf. etiam l. 4. 25. 28 et iunct. s. fugere, prohibere, timere sim.*

b numinum (*fere prodigiis intentae*): VERG. Aen. 3, 265 di prohibete -as *Celaenus*. 8, 60 iramque -asque *Iunonis* supplicibus supera votis. OV. met. 2, 397 precibus... -as... addit *Iuppiter*. 3, 368 trist. 1, 2, 60 LIV. 8, 10, 7. SEN. Oed. 411 Erebi. PHAEDR. 952 regis inferni. nat. 2, 33 ut remittant -as. VAL. FL. 1, 27 divum (*cf. STAT. silv. 5, 3, 174 Sibylla* -as d. ... canebat). 1, 216 *Neptuni*. 3, 511. STAT. Theb. 8, 93 -as... remulce. APVL. met. 9, 34, 4 numinum caelestium leniendis -is. IVST. 26, 2, 2 deorum -as expiari. *al. dei christiani*: TERT. adv. Marc. 2, 13 p. 353, 1 creatoris. 3, 14 p. 400, 7. 4, 20 p. 481, 19 ad -as eius (*Christi*) eliditur mare. PSALT. Cas. 89, 11 qui cognovit... -as (*Θυμὸν, Vulg. iram*) tuas? AVG. in psalm. 57, 16 arcus dei -ae dei. *al. diaboli*: CYPR. epist. 58, 9 p. 664, 17 mortal. 15 p. 306, 18. *al. AVG. serm. 161, 10, 10 tartareis. al.*

c animalium: VERG. georg. 3, 421 colubrum tollentem... -as (*cf. COLVM. 8, 2, 11. CALP. ecl. 5, 92 serpentum. PLIN. nat. 24, 163 STAT. Theb. 11, 313*). HOR. epod. 6, 3 (*in imag.*) canis..., quin huc inanis... vertis -as? OV. met. 2, 857 nullae in fronte *tauri* -ae (*cf. p. 994, 15*). SEN. Herc. f. 802 *Cerberi*. Oed. 97 cum... saevi leonis more conciperet -as *Sphinx*. 903 accipitris. Tro. 1095 fetus... nondum potens saevire dente iam tamen tollit -as. VAL. FL. 3, 354 volucrum... -ae (*i. auguria sinistra*). STAT. Theb. 11, 253. silv. 2, 5, 19 nec... terga dedere -ae *leonis*. Ach. 1, 706 rabiemque -asque (*cf. p. 992, 68*) dissimulant *lupi*. PRVD. perist. 5, 420. AVIAN. fab. 42, 12 tecum viles, improbe *lupe*, tolle -as (*cf. l. 1*). *al.*

2 rerum (*fere hominibus periculosarum* [*bestiis l. 60, rebus e. g. l. 40. 48. 51*]): **a generatim** (*saepe de ipsis periculis*): **α rerum humanarum**: CIC. Phil. 13, 4 verborum (*HOR. ars 106 verba... plena -arum. OV. rem. 664 horrebant saevis omnia verba -is*). leg. 2, 14 Plato (*leg. 4 p. 719E. 722B*) legis putavit esse persuadere (*cf. p. 992, 40*) aliquid, non omnia vi ac -is cogere (*cf. PANEG. 2, 14, 4 legum -is*). LIV. 6, 42, 10 civilium certaminum. SEN. benef. 6, 31, 5 belli (*dial. 11, 9, 8 Africa resurgentis belli -is plena. LVCAN. 5, 108. 195 bellorum. TAC. hist. 4, 22, 1*). SEN. Herc. O. 1456 irarum (*dial. 3, 1, 4 concitum corpus magnasque irae -as agens* [*cf. Thomas, Herm. 28, 1893, 278*]). **armorum**: SEN. Herc. f. 902 ciet aegis feroces ore saxifico -as. Thy. 573 ferri. SIL. 12, 265 hasta... -as... peregit.

β rerum naturalium: **① undarum sim.**: LVCR. 5, 1003 mare... -as ponebat inanis (VERG. Aen. 10, 694 rupes... vim cunctam atque -as perfert caelique marisque [*cf. STAT. Theb. 9, 93*]). QVINT. decl. 259 p. 57, 13 turbati m.). VERG. Aen. 6, 113 omnis pelagique -as caelique ferebat (LVCAN. 5, 578 SIL. 12, 157 CLAVD. 15, 370). SEN. Thy. 291 gurgitis. Herc. O. 49 oceani. 506 fluminis. LVCAN. 5, 454 undarum. SIL. 17, 285 satis ad maiora -arum *Neptuni*. STAT. Theb. 9, 471 nec ullis frangitur ille -is *amnis*. CLAVD. DON. Aen. 7, 300 p. 49, 10 ponti (BOETH. cons. 1 carm. 4, 5 rabies -aeque p.). AVIAN. fab. 16, 10 harundinem... ferre -as *fluvii*. ENNOD. opusc. 4, 18 p. 387, 14 Ionii marmoris. **② caeli, tempestatum, regionum**: LVCR. 5, 1193 per caelum volvi videntur... rapidi fremitus et murmura magna -arum (*i. murmura minantia tonitruum*). AETNA 279 subter caelestis migrasse -as (TAC. hist. 1, 18, 1. *cf. SEN. nat. 2, 59, 11 caeli* [6, 1, 6. *v. etiam l. 41. 43*]). *sim. SCHOL. Stat. Theb. 7, 327 fulminis -as* [*aliter l. 77*]). TIB. 2, 3, 46 hibernas... adesse -as (OV. fast. 4, 132. *cf. trist. 1, 11, 42 hieme rigidas incutiente -as*). PROP. 1, 17, 6 saevas increpat aura -as (*cf. SEN. Phaedr. 936 Boreae* [1130]. Tro. 200 ventus abiecit -as [*cf. LVVENC. 3, 117*]). Herc. O. 778 Aquilonis. epist. 14, 8 austri. LVCAN. 5, 608 euri). OV. fast. 4, 700 adversus... -as frigoris. Pont. 2, 7, 58 subii Pleiadum... -as. SEN. Med. 410 quae... tantis Aetna fervebit -is? Oed. 604 gelidi Strymonis fugiens -as... ales. Herc. O. 1740 flammae. nat. 1, 6, 1 arcus caeli non easdem, undecumque adparuit, -as adfert. CVRT. 8, 4, 2 non sine -is crescentis mali. MAXIM. eleg. 1, 34 tolerantia rerum spernebat cunctas... -as. *al.*

γ casum, fortunae: CIC. Phil. 5, 19 periculi (FIRM. math. 6, 33, 4). LIV. 2, 12, 8 inter tantas fortunae -as (SEN. nat. 3 pr. 11. LVCAN. 9, 570 f. ... perdat... -as. FIRM. math. 1, 7, 15). GRAT. 495 fatorum labes exire -asque. SEN. dial. 6, 20, 2 adversus -as casuum. STAT. silv. 2, 1, 183 leti. Ach. 1, 265 has sine... -as nubemque exire malignam.

b speciatim de signis minantibus ominum, prodigiorum sim.: CIC. div. 2, 36 ubi... illae -ae... extorum? TIB. 2, 6, 50 aliquas extimuisse -as. LIV. 2, 42, 10 prodigia caelestia... ostentantia -as. 6, 33, 5 vox horrenda edita templo cum tristibus -is. SEN. Oed. 246 carminis *Sphinx*is tristes -ae. PHAEDR. 408 ominum (*cf. APVL. met. 3, 2, 5 -as portentorum... expiant. CLAVD. 20, 3 prodigii* [26, 62 CONSVLT. Zacch. 3, 8]). nat. 2, 38, 2 praedictas divinitus -as (*cf. FLOR. epit. 2, 8, 3 caelestes -ae*). 2, 47, 2, 49, 2 tolluntur priorum fulminum -ae (*aliter l. 53*). OCTAVIA 758 ut expientur noctis et somni -ae (*cf. VAL. FL. 5, 341*). ENNOD. carm. 2, 24, 1 di prohibete -as, quas partus nuntiat horrens.

3 terrorum undecumque imminens: SEN. benef. 4, 4, 2 ingentes -as interventu suo solventia numina. dial. 7, 11, 1 quomodo resistet... tot humanam vitam circumstrepentibus -is. epist. 71, 30. 98, 3. 102, 29. 104, 22. CYPR. Fort. 13 p. 347, 1 mundi. AVG. serm. 36, 10, 10 saeculi (CIL III 2663 [= INSCR. christ. Diehl 2769], 4).

B pro persona: HOR. carm. 3, 1, 37 Timor et -ae scandunt eodem, quo dominus. STAT. Theb. 7, 51 innumeris strepit aula *Martis* -is.

II i. q. prominentia, *pinnae murorum, cacumina montium* (*plerumque sensu metum incutiendi coniuncto*) *sim.* (GLOSS. LV ABBA MI 5 altitudines, propugnaculum): VERG. Aen. 4, 88 pendent opera interrupta -aeque murorum ingentes (*cf. edd. et SERV.:* eminentiae murorum, quas pinnae dicunt. *aliter* auct.). AVIAN. ora 138 montium -ae caelo inse-runtur. AMM. 20, 6, 2 per turres discurrebant et -as (PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 3, 7 p. 715^{ex}. turribus... -isque [*nimis* *ed.*] validissimis [*gr. 3, 174 κατεργάν... ἐπαλξιν*]). 24, 2, 12 in qua parte excelebant -ae murorum (24, 2, 19 moenium. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 3, 8, 9 [*gr. 3, 187. 243 ἐπάλξεις*]). 24, 2, 19 celsarum turrium -as (29, 6, 11). PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 6, 6 propugnaculis -isque (*gr. 5, 168 τοῖς προμαχώσι καὶ ταῖς τύρσεσιν*). *dub. hucne pertineat*: SOL. 45, 8 de fronte *Bucephali* quaedam corniculorum -ae protuberabant (*cf. p. 993, 19*).

structurae: **1 c. gen. subi.**: PLAVT. Asin. 405 TER. Andr. 210 FANN. or. frg. Cic. de orat. 3, 183 Cic. Quint. 47. *et passim. c. pron. poss.*: PLAVT. Curc. 579 OV. trist. 1, 2, 60 LIV. 5, 9, 5. *al.* **2 c. gen. inhaerentiae**: v. p. 993, 36. **3 c. gen. obi.**: CIC. leg. agr. 2, 40 terrorem damnationis et -as. Phil. 3, 23 mortis (parad. 17 m. aut exilii. LIV. 1, 44, 1 vinculorum m. que. GREG. Tvr. Franc. 10, 25 p. 518, 17). VERG. Aen. 8, 40 belli (LIV. 37, 60, 5 SEN. Phoen. 390. CALP. decl. 45 [*v. p. 992, 36*]). LIV. 2, 12, 12 insidiarum. TAC. ann. 13, 48 ignium (AVG. in psalm. 49, 7 p. 569^{ex}. aeterni i.). 15, 56, 1 tormentorum. COD. Theod. 8, 5, 47 pr. capitalis exitii. **4 seq. acc. c. inf.**: LIV. 6, 38, 8. 37, 43, 3. **5 in quem -ae intenduntur, indicatur dat.**: CIC. Att. 9, 10, 2 quae -ae municipiis. *praep. in c. acc.*: TAC. hist. 1, 82, 1 arma et -ae... in senatum. CLAVD. 19, 4. *cf. et l. 62 sqq. 71*.

iuncturae notabiliores: **1 c. adi.**: **a qualit.**: assiduae: PROP. 1, 19, 24. capitales: COD. Iust. 2, 19, 7. crebrae: LIV. 2, 35, 6 TAC. ann. 15, 38, 4. cruentae: VAL. CEM. hom. 18, 4. dirae: SEN. Herc. O. 1456. feroces: SEN. Herc. f. 902. frementes: SEN. Phaedr. 937. graves: SALL. Iug. 25, 11 LIV. 35, 51, 6. inanes: v. vol. VII 824, 74. incitatissimae: VAL. MAX. 3, 8 ext. 3. inefficaces: AMM. 27, 2, 3. ingentes: v. vol. VII 1538, 51. (in)iustae: v. p. 992, 69 sq. latentes: COD. Theod. 3, 11, 1. levissimae: SEN. epist. 71, 30. magnae: PLAVT. Curc. 579 CIC. Verr. I 30. *al. rigidae*: v. p. 992, 71. 993, 54. saevae: PROP. 1, 17, 6 OV. rem. 664. secretae: TAC. ann. 11, 29, 1. severae: STAT. Theb. 9, 705. tacitae: LVCAN. 6, 496. terribiles: TERT. adv. Marc. 2, 13 p. 353, 1. tristes: LIV. 6, 33, 5 SEN. Oed. 246. 411 PHAEDR. 408. truces: AVSON. 325, 93 p. 113 P. DAMAS. epigr. 40, 4. tumidae: HOR. carm. 4, 3, 8 SEN. Herc. O. 927 AMM. 15, 4, 9. turbulentae: QVINT. inst. 2, 20, 8. vanae: LIV. 4, 22, 6 PHAEDR. 3, 6, 11 LVCAN. 2, 573 CLAVD. 19, 4. **b pro gen. subi.**: Arctoe: RVT. NAM. 2, 36. caelestes: v. vol. III 70, 4. 71, 58. femineae: PROP. 3, 11, 58. Germanicae: p. 992, 44. Herculeae: SEN. Herc. O. 166. hibernae: v. p. 993, 54. hostiles: MART. 6, 76, 4 TAC. ann. 13, 57, 2 AVIAN. fab. 31, 8. Stygiae: VAL. FL. 3, 446. tartareae: v. p. 993, 15. Thessalicae: v. p. 992, 61. tribuniciae: LIV. 2, 35, 2.

2 c. verbis: **a nom.**: *intr.*: imminet: SEN. Phaedr. 952. impendent: CIC. S. Rosc. 31 undique. intonant (*cf. l. 66*): SIL. 5, 275. tument: LVCAN. 2, 573. cadunt (irritae): v. vol. III 26, 80 sqq. ces-sant: LVCAN. 5, 608. languescunt: STAT. Theb. 12, 727. sedent: SIL. 10, 623. *transit.*: confundunt: QVINT. decl. 272 p. 115, 29. de-pellunt: CIC. p. red. in sen. 7. per-: LIV. 2, 61, 5. labefaciunt: CIC. Sest. 101. movent: QVINT. decl. 253 p. 37, 26 BOETH. cons. 1 carm. 4, 5. tangunt: CIC. Att. 2, 19, 1. terrent: CYPR. epist. 10, 1 p. 490, 17. terri-tant: FLOR. epit. 2, 8, 3.

b dat.: cedere: CIC. Sest. 53. 63 SEN. Phaedr. 891. *al.* obsistere: LVCR. 1, 109. re-: VAL. MAX. 5, 4, 5 SEN. dial. 7, 11, 2 CYPR. epist. 58, 9 p. 664, 17. parcere: SEN. Med. 174. temperare: TAC. hist. 1, 69 ver-bis ac -is.

c acc.: exercere: PHAEDR. 3, 6, 11. TAC. ann. 6, 1, 2 adversus abnuentes. facere: PAVL. dig. 35, 3, 4 pr. ei. SORT. Sangall. 5, 10 GLOSS. LV ABOL. IN 9. iacere: LIV. 2, 12, 12 sibi. iactare: v. vol. VII 58, 11. intericere: TAC. ann. 1, 23, 5 adversus aspernantis. inferre: CLAVD. 3, 306 sceptris. intonare (*cf. l. 50*): OV. am. 1, 7, 46. pro-fundere: v. p. 992, 49. ef-: LVCAN. 5, 261. tendere: FLASTR. 118, 2 ei. CLAVD. DON. Aen. 10, 195 p. 318, 22 undis. 10, 810 p. 392, 3. in-: TAC. ann. 3, 36, 3 sibi. AVG. civ. 10, 11 p. 420, 14 D. soli. GREG. Tvr. Franc. 4, 13 p. 144, 17. os-: PASS. Petr. Paul. long. 41 nobis. por-: TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 502, 3. intentare: TAC. hist. 1, 69 in ora legatorum. TERT. ieiun. 7 p. 282, 8 Israeli. AMM. 15, 4, 9. *al.* ferre: VERG. Aen. 6, 113 PROP. 1, 7, 12. 3, 11, 42 SEN. Tro. 253 Herc. O. 49 STAT. Ach. 1, 149 QVINT. decl. 259 p. 59, 9 TAC. ann. 15, 56, 1. *al.* per-: CIC. har. resp. 49 VERG. Aen. 10, 694. *al.* pati: SEN. Herc. O. 778 ITALIA num. 23, 19 (Cypr. testim. 2, 20 [*ἀπειληθῆναι. Vulg. aliter*]). sustinere: PROP. 2, 25, 18. fugere: CIC. S. Rosc. 27 SEN. Oed. 604. 903. ef-: LVCAN. 5, 195. evitare: CLAVD. 5, 147. formidare: CLAVD. DON. Aen. 7, 300 p. 49, 10 BOETH. cons. 2, 1, 5 W. horrere: v. vol. VI 2980, 26. pavere: VAL. FL. 1, 27. timere: TER. Andr. 210 PROP. 3, 11, 58 OV. fast. 4, 132 LIV. 37, 60, 5 SEN. epist. 92, 35 LVCAN. 8, 838. 9, 1086 MART. 6, 76, 4. *al.* extimescere: TIB. 2, 6, 50 RVT. LVP. 1, 15. per-: CIC. Manil. 69 OV. epist. 9, 74 CYPR. epist. 59, 2 p. 676, 16 COD. Iust. 2, 19, 7. vereri: STAT. silv. 2, 1, 183. contemnere: v. vol. IV 639, 14. [R.]

calcare: CYPR. epist. 55, 9 p. 630, 24 DAMAS. epigr. 40, 4. eludere: CIC. Verr. I 30 FLOR. epit. 3, 1, 10. negligere: CIC. Quint. 92 p. red. in sen. 38. ridere: STAT. Theb. 6, 825. in: VAL. FL. 5, 650. spernere: LVCAN. 5, 578 HOMER. 823 TAC. hist. 4, 62, 4 ann. 14, 36, 1 IVST. 18, 7, 4 MAXIM. eleg. 1, 34. arcere: SIL. 14, 339. avertere: SEN. Phoen. 290 nat. 2, 47. compescere: v. vol. III 2062, 46. contundere: HOR. carm. 4, 3, 8. discutere: SEN. Oed. 411. flectere: SEN. Tro. 720 VAL. FL. 1, 216 CLAUD. rapt. Pros. 2, 345. frangere: SEN. Herc. O. 503 CLAUD. carm. min. 31, 28. praevenire: VAL. FL. 1, 768. prohibere: VERG. Aen. 3, 265 VAL. FL. 5, 256. al. sistere (*aliter l. 15*): SEN. benef. 6, 31, 5. tollere: v. p. 993, 77. ponere (*aliter* SEN. Med. 391 ubi): LVCR. 5, 1003 (p. 993, 40). PROP. 1, 10, 26. 3, 10, 6? (v. p. 992, 20). SEN. Herc. O. 307 STAT. Theb. 1, 469. de: SEN. Herc. O. 927. remittere: SEN. nat. 2, 33 VVLG. Eph. 6, 9. remulcere: STAT. Theb. 8, 93. sedare: STAT. Theb. 12, 444. sistere: Ov. trist. 1, 2, 60 (*aliter l. 10*). tollere: v. p. 992, 45. 993, 1. 25 (*aliter l. 11 et p. 993, 16. 22*).

d abl.: increpare: LIV. 22, 28, 9 -is (*codd. recc., animis et nimis P*). insequi: CIC. Cluent. 24. instare: Ov. fast. 2, 805. adducere: CIC. dom. 139 VIR. ill. 73, 4. 80, 1. cogere: CIC. dom. 5 leg. 2, 14 Ps. APVL. Ascl. 28 CYPR. ad Donat. 5 p. 7, 17. compellere: v. vol. III 2031, 55. im-: STAT. Theb. 5, 230. per-: LIV. 32, 32, 4. flectere: PROP. 1, 19, 24 SEN. Ag. 178 AMM. 24, 2, 9. frangere: STAT. Theb. 9, 471 CYPR. epist. 67, 8 p. 742, 4. movere: BELL. Afr. 91, 3 VERG. Aen. 8, 371 Ov. am. 1, 6, 61 fast. 2, 806 LIV. 34, 11, 7. al. com-: CIC. Font. 34. 36 CYPR. epist. 59, 2 p. 667, 6. per-: CIC. Verr. II 4, 66. cf. immotus -is: STAT. Theb. 9, 93. temptare: TAC. hist. 1, 75, 1 AMM. 20, 11, 2 COD. Theod. 3, 11, 1. terrere: ENN. ann. 256 CIC. dom. 55 parad. 17 VERG. Aen. 8, 40 SEN. benef. 3, 19, 3 QVINT. decl. 271 p. 113, 9 TAC. hist. 4, 84, 1 SVET. Nero 34, 2. al. con-: SVET. Aug. 27, 3. de-: LIV. 24, 32, 5. ex-: SEN. epist. 71, 30 TAC. ann. 15, 11, 1. per-: AMM. 17, 5, 11. territare: LIV. 8, 28, 3. turbare: VAL. FL. 5, 341. 8, 413. per-: SACR. Leon. p. 62, 29. vexare: SEN. Med. 791. uti: CIC. Mur. 43. cf. CIC. Cluent. 191 sollicitationes ... -is. expletus: PLAVT. Asin. 405. refertus: VAL. MAX. 9, 2 pr. sim.: plenus -is: SEN. dial. 11, 9, 8 (p. 993, 34). STAT. Theb. 2, 425 EPIST. Alex. 1. 212 H. cf. plenus -arum: HOR. ars 106 (p. 993, 30). LIV. 6, 38, 5. 8, 30, 12 SVET. vita Lucani p. 51.

3 c. praep.: adversus: Ov. fast. 4, 700 SEN. dial. 6, 20, 2 nat. 2, 59, 11. 6, 1, 6 epist. 104, 22 TAC. hist. 4, 22, 1. al. contra: QVINT. inst. 2, 20, 8 CYPR. zel. 3 p. 420, 16 ARNOB. nat. 2, 5 p. 51, 2. inter: LIV. 2, 12, 8 SEN. Phaedr. 452 QVINT. decl. 259 p. 57, 12 TAC. ann. 16, 27, 1. al.

deriv.: minax. 1. minor. 2. minula. cf. mineo.

mināns, minanter v. s. 1. minor (p. 1031, 5. 29).

[PLAVT. Rud. 1314 nummi octingenti aurei in marsupio in-fuerunt, praeterea centum minaria (Leo, Linds., mna codd., denaria Non., mnadaria Marx, alii alia coni.) ... in pasceolo sorsus.]

minatio, -ōnis f. a minari. [prov. menazon (i. alvi fluxio). Rohlf.] i. q. comminatio, minae (GLOSS. ἀπειλή): CIC. de orat. 2, 288 colliguntur a Graecis alia nonnulla ridiculorum genera, execrationes, admirationes, -es, (l. om. M). TIRO Gell. 6, 3, 13 sensus iudicium ... non iniuriis atque imperiosis -bus confutare. c. gen. obi.: SYMM. epist. 1, 7, 2 mihi honestae multitudinis nulla -o est (antea: quibus edulibus tu amicorum catervas minaris). cf. minitatio.

minātor, -ōris m. a minari, minare. [prov. menador. Rohlf.]

1 i. qui minatur: ISID. orig. 10, 177 (= GLOSS. V 117, 1) -r et monitor; sed monitor dicitur cum praenuntiat bona, -r cum praenuntiat adversa. cf. minitator.

2 i. qui minat, agit: GLOSS. abactor fur -r (cf. SERV. georg. 1, 273 agitator -r [add. R] verberator). [TERT. nat. 2, 3, 11 p. 99, 10 nullo ... motatore eorum elementorum aut initiatore (Gothofr., Borleffs, iniatore A, incitatore Oehl., Reiff., -e Rig.).]

[minatōrius v. s. minax (p. 997, 23).]

minātus, -ūs m. a minari. i. q. minae: CE 2189 (= INSCR. Afr. ed. Gsell 3149), 3 -us eximus lungos (in tit. mutilo).

*mināx, -ācis adi. [a minae. J.B.H.] ISID. orig. 10, 177 -x a facie oculorum, quando furiose ardescunt. scanditur min-: CYPR. GALL. num. 691. NOT. Tir. 25, 16. abl. -i testatur PLIN. Char. gramm. p. 162, 3 B. comp. -ior: LIV. 4, 52, 3. superl. -issimus: SVET. Cal. 51, 2 AMM. 19, 10, 1. 29, 5, 47 AVG. epist. 108, 14. al. -x maxime: ITIN. Alex. 14. GLOSS. ἀπειλητικός. minas tendens. iracundus, fervidus. vox magis poetica leg. inde ab ENNIO (p. 1025, 63), PLAVTO? (p. 997, 55), CIC., CATVLL., LVCR., VERG., HOR., Ov., LIV. [fals. vel dub.: VERG. georg. 3, 77 (p. 1031, 19). PROP. 3, 10, 6 (p. 992, 20). LVCAN. 2, 26 (p. 929, 21). e coni. dub.: SEN. Herc. O. 1381 -x (vel silens) pro minas coni. Leo.]

A i. q. minitans, nociturus, qui minas intendit, terrorem adnuntiat vel parat (latiore sensu i. q. saevus, severus): 1 pertinet ad animantes: a de ipsis anim.: α de hominibus (deis e. g. l. 84. p. 996, 6. 18. minantur prodigiis: p. 996, 9): ① abs.: CIC. Font. 36 Indutiomaro isti -i atque adroganti. VERG. Aen. 10, 816 levia arma -is Lausi (SERV. auct.: num audacis et fortis? CLAUD. DON. p. 392, 27 ad terrorem compositi). HOR. epod. 16, 4 -is ... Porsenae manus. carm. 2, 12, 12 regum. SEN. Herc. O. 1016 -x unde iste coetus? PETRON. 124 v. 256 Bellona. Ivv. 10, 52 Fortunae ... -i. AMM. 15, 7, 3 multitudinem

(coniung. adrogantem, saevientem). al. PRVD. cath. 7, 103 -em iudicem servare malle quam ferire. al. de re pro homine: PLIN. paneg. 56, 7 imminere -bus ripis (*aliter p. 997, 6*) tutum. sensu ancipiti: CLAUD. 21, 220 Rhenum ... -em cornibus (*cf. l. 29*) infractis ... mitescere cogis. praedicative: CATVLL. 63, 84 ait haec -x Cybebe. SEN. Ag. 529 Pallas quidquid ... hasta -x ... potest. Herc. f. 12 ferro -x ... terret Orion deos. Med. 187 ferox -xque. Oed. 561 in magica incantatione (*cf. p. 992, 61*). Phaedr. 1064. LVCAN. 1, 231. 524 superi ... -es prodigiis terras implerunt. 6, 285 Torquato ruit inde -x. 6, 793 STAT. Theb. 8, 423. silv. 2, 2, 115 -x ... stringit iambon (*cf. MART. 9, 27, 8*). QVINT. decl. 299 p. 181, 21 patris umbra ... modo -x atque effera repente summissa ... appellat (PANEG. 2, 42, 1 irata ac -x). Ps. QVINT. decl. 15, 1 p. 277, 6 terribilis et -x est pauper (TAC. ann. 16, 29, 1 ut erat torvus ac -x. FIRM. math. 8, 10, 1 iracundi, terribiles, -es. EVTR. 8, 20. AVG. serm. 279, 4 syn. minatur. *cf. TAC. ann. 12, 64, 3 truci ... ac -i Agrippina*. SVET. Cal. 51, 2 adversus barbaros ... -issimus). AMM. 27, 6, 14 -x ... et nimius. 29, 2, 10 fremebundus et -x. PRVD. c. Symm. 2, 183 deus. al. pro subst.: HOR. carm. 2, 7, 11 -es turpe solum tetigere mento. LVCAN. 4, 280 sic deflagrare -es. ② add. abl.: PRIAP. 30, 1 falce -x ... Priape. SEN. Med. 751 Hecate fronte non una -x (Tro. 467 torva. DRAC. Romul. 6, 58 ore micans ac fronte -x Amor. Orest. 713). LVCAN. 1, 267 -x iactatis curia Gracchis (*cf. Housm. ad l.*). 7, 515 arcu (ANTH. 626, 5). STAT. silv. 5, 2, 116 vultu dextraque -em (QVINT. inst. 11, 3, 72 opp. supplices, blandi). MART. 5, 24, 12 aequoreo -x tridente. TAC. dial. 5, 7 qua eloquentia accinctus et -x. ANTH. 415, 28 infesto pollice. ITIN. Alex. 28 motu. PRVD. perist. 2, 184 oculis. al.

β de animalibus: Ov. am. 3, 13, 15 vituli nondum metuenda fronte -es. 2 met. 11, 37 v. l. 38. SEN. Herc. f. 794 serpens (*cf. STAT. Theb. 4, 98*). 947 leo. Herc. O. 1390 taurus (AVIEN. Arat. 1003 AMM. 28, 4, 10). COLVM. 7, 3, 7 dente -em ovem. LVCAN. 9, 835 scorpio -x nodis. STAT. Theb. 2, 29 Cerberus nigra tumebat colla -x. NEMES. cyn. 55 felem. AVIEN. Arat. 752 Canis -x pavidum super Leporem editur. orb. terr. 135. DRAC. Romul. 7, 151 delphine.

b de part. corp.: CATVLL. 115, 8 mentula magna -x. HOR. carm. 3, 4, 54 -i Porphyrio statu. Ov. hal. 45 nec ... animos ponit captiva muraena -is (6, 688 saevitiam ... iramque a. que -es. LIV. 2, 40, 6 coniung. infesto. TAC. hist. 1, 45, 1 Ivst. 1, 5, 5). met. 11, 37 cornu ... -i (M_c, Magnus, -es N, Jahn) ... boves. EPICED. Drusi 277 coniung. superbus. SEN. contr. 2, 5, 4 oculos (LVCAN. 7, 291 coniung. faciesque truces. SIL. 3, 76 TAC. hist. 4, 43, 2 APVL. met. 10, 31, 6. al. [*cf. p. 995, 65*]). GERM. 175 ore (DRAC. Orest. 415). VAL. MAX. 1, 8, 7 vultu (SEN. dial. 3, 1, 3 coniung. audax. OCTAVIA 723 LVCAN. 2, 509: 5, 213 [opp. pavido]. al. CALP. ecl. 4, 1 [*ernst, bedeutend*] Adelung coll. Hor. sat. 2, 3, 9 (p. 1030, 55); sed vide ne sit vultus fronte contracta meditantis vel adeuntes arcentis]. VAL. FL. 5, 519 FRONTIN. strat. 1, 9, 4 TAC. Germ. 30, 2. al.). SEN. Oed. 920 fronte leonis. 958 genae (PRVD. perist. 10, 706). PETRON. 124 v. 263 dextra (RVFIN. hist. 3, 7, 9). PLIN. nat. 8, 57 hiatu (*cf. SIL. 2, 195 rictu*). TAC. hist. 4, 84, 1 facies (PRVD. ham. 398 habitu). CLAUD. carm. min. 9, 18 silva -x (*de stimulis hystericis*).

2 de rebus: a generatim: α de dictis, scriptis: CIC. Att. 9, 11, 3 sermones (AMM. 21, 12, 4 [opp. blandorum]. 24, 1, 8 s. cum leni tum aspero et -i. VAL. CEM. hom. 18, 4). epist. 16, 11, 2 -is ... et acerbas litteras (BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 1 contumeliosas, -es. DON. vita Verg. l. 105 Br. [opp. supplicibus]. AMM. 31, 15, 5. cf. SVET. Claud. 35, 2 -i et contumaci epistula). HOR. epist. 2, 1, 150 iocus (*coniung. saevus*). carm. 4, 9, 8 Alcaei -es ... Camenae (*sc. ora-στωικά*). Ov. trist. 2, 135 edictum ... immite -xque (FIRM. err. 6, 7 p. 17, 24. cf. Ps. AVR. VICT. epit. 39, 7 rescriptis. AMM. 30, 9, 5 interdictis. PRVD. perist. 10, 203 legis). SIL. 11, 208 iussa. QVINT. inst. 11, 1, 3 si genus ... dicendi ... laetum tristibus causis, lene asperis, -x supplicibus ... adhibeamus. LACT. inst. 4, 11, 1 verbis. FIRM. math. 7, 23, 13 accusatione. al.

β de factis, affectibus: LIV. 1, 14, 7 tumultuoso et -i genere pugnae (*cf. TAC. hist. 4, 6, 2 certamen. APVL. met. 4, 16, 4 impetu. IVST. 28, 3, 11 seditione. AMM. 31, 12, 12 pulsu*). SEN. Ag. 597 -es victoris iras (VAL. FL. 1, 722). LVCAN. 2, 453 terrore (SIL. 9, 412 CYPR. GALL. Ios. 39). SIL. 2, 272 oratorum ... adventu. 13, 374 obtutu (*cf. APVL. met. 8, 4, 4 aspectu [MART. CAP. 5, 543]*). TAC. hist. 3, 67, 2 -i silentio (*opp. voces ... blandae*). TERT. patient. 15 p. 23, 6 motus frequens capitis (*cf. p. 1028, 37. 59*) in diabolum et -x risus. FIRM. math. 6, 10, 5 turbas. AMM. 17, 13, 28 repugnandi -es anhelitus. PRVD. perist. 5, 290 poenae. CLAUD. 3, 98 sensus. 5, 248 invidiae. al.

γ de armis, instrumentis: ENN. ann. 621 (v. p. 1025, 63) machina (AMM. 20, 11, 11. cf. PETRON. 89 v. 6 equum Troianum). LVCR. 1, 881 fruges ... -i robore cum [in] saxi franguntur. HOR. carm. 3, 26, 8 vectes et arcus oppositis foribus -es. SEN. Phaedr. 318 spoliū leonis. MART. epigr. 36, 3 fuscina dente -x. TAC. hist. 2, 14, 2 classis ... pugnae parata et -i fronte. OPT. PORF. 9, 8 pila. FIRM. math. 1, 7, 3 -em mucronis aciem (*cf. SIDON. epist. 2, 13, 7 mucro ... ita pondere -x ut acumine*). 6, 30, 11 gladius (*al. AMM. 14, 2, 16 PRVD. cath. 5, 49*). AMM. 27, 10, 12 tubarum (*cf. p. 997, 17*). CLAUD. 1, 92 galeae. al.

δ de rebus naturalibus: de undis: CATVLL. 4, 6 -is Adriatici. HOR. carm. 1, 12, 30 unda (LVCAN. 5, 566). Ov. epist. 18, 85 saevum [R.]

...-xque ... aequor. trist. 1, 11, 14 -x steropes sidere pontus (PRVD. psych. 651). STAT. Theb. 4, 838 Spercheus. silv. 4, 3, 76 Voltumnus turbidus -xque. QVINT. decl. 388 p. 436, 23 exaestuantis fluctus -x facies (cf. in imag.: HIER. epist. 7, 3, 1 inter -es saeculi fluctus). RVFIN. hist. 8, 12, 4 fluvii. per enallagen: SIL. 3, 445 tumidi ... -es ... Rhodani ... ripas (aliter p. 996, 3). de aliis rebus: VERG. Aen. 8, 668 te, Catilina, -i (i. 'periculoso' Fraenkel in plag.; aliter Conington-Nettl.) pendentem scopulo. OV. trist. 1, 2, 24 nubibus aer ... -x (cf. VAL. FL. 3, 579 umbra. AMM. 20, 11, 25 nubes cum tenebris ... -bus). SEN. Herc. O. 325 faces (cf. nat. 7, 4, 3 splendoris ... citra ictum -es). 478 ignis (1753. cf. STAT. Theb. 12, 434 globus ignis). 1626 quercus ruitura. COLVM. 10, 118 ferulae (cf. 21 nec manibus mitis ferulas). SIL. 3, 634 prona -i praerupto. TAC. ann. 1, 28, 1 noctem -em et in scelus erupit. PANEG. 2, 33, 4 -x Caucasus et rigens Taurus (opp. tepens Farus et mollis Canopus). 8, 14, 4 signa tempestatis. EPIST. Alex. 1, 284 H. pendente -i nubilo. CYPR. GALL. exod. 309 grando.

ε de sonis (tam animalium quam rerum): LVCR. 1, 276 saevit ... -i murmure ventus (HOR. carm. 2, 1, 17 cornuum. AMM. 24, 4, 15, 24, 5, 9 CYPR. GALL. num. 691). HOR. carm. 1, 10, 10 puerum -i voce ... terret (OV. met. 2, 483 ursae v. iracunda -xque pleneque terroris. VAL. MAX. 6, 8, 6 TAC. ann. 14, 44, 1. AMM. 15, 12, 2 coniung. metuenda. al.). SEN. dial. 3, 20, 5 strepitus. SIL. 9, 284 sonos. 12, 140 sonitu (AMM. 17, 7, 14 [minatorio BG]). AMM. 29, 5, 38 fremitu. al.

ζ de casibus, fati: LIV. 4, 52, 3 pestilentia coorta -ior tamen quam perniciosior (cf. PRVD. apoth. 1082 morbos. THEOD. PRISC. eup. faen. 22 parotides. log. 17 augmenta februm). SEN. Ag. 309 rerum statum dubium ac -em. nat. 6, 32, 3 mors (DRAC. laud. dei 3, 436). FIRM. math. 4, 20, 5 -es periculis impetus. 6, 15, 11 discriminum -es exitus. PHOC. carm. de Verg. 131 fata. INSCR. christ. Diehl 1770, 6 gravi mole ruina montis -x.

b specialiter de ominibus, prodigiis: CIC. div. 2, 85 somniis. VERG. georg. 1, 484 extis fibrae apparere -es (cf. LVCAN. 1, 621 venas). OV. met. 15, 573 quidquid ... portenditur ... seu laetum est ... sive -x, mihi sit. SEN. nat. 7, 17, 3 cruenti quidam cometae, -es. LVCAN. 1, 658 Scorpion. PLIN. nat. 2, 101 (opp. prosperi cursus praenuntiae). VAL. FL. 5, 259 auguriis monstrisque -bus. SIL. 7, 49 sonitu. FIRM. math. 1, 4, 7 Martis coruscatione. 2, 22, 6 radiatio (opp. felix. al.). 4, 19, 39 radiis. al. AMM. 23, 5, 14. 25, 2, 4 aperte -x ... sidus. CLAVD. 18, 4 nimbo ... -em sanguineo rubuisse Iovem. rapt. Pros. 1, 235.

B i. q. **eminens**, in altum erectus (ubique coniungitur sensus horrendi, angorem vel timorem iniciendi): VERG. Aen. 8, 668 (v. supra l. 7). RVFIN. hist. mon. 13 montem ... imminem, elatione -is saxi ... terribilem. CYPR. GALL. exod. 23 portas ... -es conisi caelo iungant. 1275 rupem. iud. 383 turres. GILD. Brit. 3 chron. III p. 28, 15 culmina -i proceritate porrecta.

structurae: c. dat.: p. 996, 9. 77. c. adversus: p. 996, 17. c. abl.: l. 8. p. 996, 20. 29. 78. al.

fig. paromoeon: ENN. (p. 1025, 62). CATVLL. (p. 996, 35). PLIN. (p. 996, 3). DRAC. (p. 996, 22).

adv. **minaciter**. comp. -ius: CIC. Phil. 5, 21 AMM. 20, 11, 21. pro sup. valde -r: AVG. civ. 19, 23 p. 398, 6 D. [loco corrupto: AMM. 16, 8, 7. var. l.: AVG. quaest. hept. 1, 39 (v. p. 1031, 30).]

i. q. **minanter**, minis adhibitis (cf. GLOSS. p. 1024, 12): 1 pertinet ad dicta vel facta hominum (bestiarum: l. 67): PLAVT. Stich. 79 (interpol.) potius temptem saeviter an -r. CIC. Phil. 5, 21 dixisse eum -ius quam facturum fuisse (LIV. 39, 26, 9. QVINT. inst. 1, 5, 9 coniung. insolenter, crudeliter. AVG. civ. 19, 23 p. 398, 6. 31 D. al. SEDVL. op. pasch. 4, 8 p. 260, 15). de orat. 1, 90 adversarios -r terrere (AVSON. 435, 4 p. 387 P. fratre conterrita). BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 agis (TAC. ann. 13, 21, 1). LIV. 2, 6, 4 fremunt (AMM. 27, 10, 7 infrendebat). 2, 10, 8 circumferens ... oculos (AMM. 31, 13, 4). 2, 23, 11 postulare multo -r magis quam suppliciter (cf. PLIN. nat. 35, 121 expostulavit. SVET. Tit. 5, 2 suppliciter nec non et -r efflagitantes). 3, 39, 1 prohibentibus. SEN. clem. 1, 14, 1 obiurgare (opp. blande). TAC. hist. 1, 33, 2 invasit. PLIN. epist. 7, 19, 5 quaerente. GAVDENT. serm. 18, 32 G. laudat (coniung. prudenter). AMM. 18, 2, 8 monuerunt. 18, 4, 5 interdixerat. 22, 8, 14 volitantes -r Harpyias. al. POMER. 1, 21, 1. NICET. symb. 14 responde. al. laxiore nexu sententiae: TAC. hist. 1, 66, 3 itinerum spatia ... venditante duce, foedis pactionibus adversus ... magistratus civitatum, adeo -r, ut eqs.

2 pertinet ad res: PLIN. nat. 8, 201 torrente rapido -r subterfluente. enallage quadam minae rerum personis adscribuntur: AMM. 20, 11, 21 acies ... conis ... galearum -ius nutans.

deriv.: minacia. minacitas. R.

minctio, -ōnis f. a mingere. i. q. οἴστος: VEG. mulom. 1, 50, 1 v. p. 932, 81. 1, 51 v. p. 932, 77. 2, 79, 9 noxia in cibo sumpta ... impediunt -em (2, 79, 10 aquam ... limo turbidam si bibat, meatus impedit -is). 2, 79, 19 ad celeritatem -is. de CHIRONE 235 v. p. 932, 76.

? **minctūra**, -ae f. a mingere. GLOSS. V 506, 60 luzo (i. lotium ?) -a (Goetz, miniatura cod.), urina.

minctus, -ūs m. a mingere. i. q. minctio, οἴστος (c. gen. obi.: l. 83): PS. SORAN. quaest. med. 236 naturalis voluntas -us. CAEL. AVR. diaet. pass. 136 -u viridis urinae. 151 cum difficultate -us (155. 156 CASS. FEL. 45 p. 113, 11). ibid. post -um. 152 in fine aut initio -us.

ibid. libidine. 153 impedimento. 156 facilius -um celebrant. CASS. FEL. 46 p. 116, 18 sanguinolentus. cf. mictus, -us. Hofmann.

mineo, -ēre. [cf. minae et e-, promineo. J.B.H.] i. q. prominere: LVCR. 6, 563 inclinata -ent (tument [Munro] vel minant C; minantur Goebel, meant Lachm.) in ea(n)dem prodita partem.

minerrimus v. s. parvus (minimus).

minerva, **minerval**, **minervālicius** v. Onom.

? **minervio**, -ōnis m. COMM. instr. 1, 12, 12 (alii alia coni.).

minervium, -ī n. v. Onom. s. v. Minerva.

mineus, -a, -um. a minium. [e coni. falsa: MART. 11, 99, 6 -ias (Köstlin pro nimias).]

i. q. coloris minii similis, rubicundus: APVL. met. 4, 2, 1 rosarum -us color (ISID. orig. 16, 8, 4 -io [K] sardonichis [16, 15, 27]). flor. 12 p. 43 cervicula eius psittaci circulo -o velut aurea torqui ... cingitur (cf. p. 999, 42). v. Onom.

mingo, **minxi**, **minctum**, -ere. [utrum vetus formatio sit (conferenda c. lituan. mėži, mįšti [mỹžti] 'meiere') an postea ad mīxi (v. meio) adiectae sint formae minxi (sec. pinxi: pictum), deinde minctum et mingo -ere, ambigitur; v. Sommer, Handb. 2.3 500. J.B.H.] scrib. mung- (?): l. 33. meng- (cf. l. 55. p. 604, 83. 1034, 38): ORIBAS. syn. 9, 26 La p. 329. de formis (cf. etiam J. B. Hofmann, Glotta 29, 1942, 44 sqq.): DIOM. gramm. I 369, 11 -o minxi (PRISC. gramm. II 495, 5). EVTYCH. gramm. V 476, 21 'meio', quod et '-o' dicitur. de falsa doctrina GRAMM., qui vel perf. minxi ad meio (PHOC. gramm. V 434, 13 meio minxi) vel sup. mictum ad mingo referunt (PRISC. gramm. II 472, 21. 488, 1. 495, 8), v. s. meio p. 604, 32. 51. minctum non legitur nisi ap. TITIVM (l. 43). mincturus: l. 48. formae stirpis praes. traditae sunt (excepto titulo dubiae lect. l. 32) demum inde a VOPISCO (l. 61), unde Sommerum (v. supra l. 19) secutus dubites, rectene sint apud scriptores prioris aetatis formae huius verbi traditae. GLOSS. II 390, 20 οὐρῶ meio, -o. III 603, 15 -it decurrit (decursio l. v.). V 311, 11 -ere meiare. [dub. lect.: INSCR. NSc. 1936 p. 305 n. 45 (Pompeis) Reno mungis in muro. var. lect. det. (cf. p. 604, 46 sqq.): HOR. ars 471 utrum mixerit (y, minx- cett.) in patrios cineres eqs. MART. 3, 78, 1. item ad meiere pertinent: CATVLL. 39, 18 quod quisque mixit (nuxit trad., cf. p. 604, 48), hoc sibi solet mane dentem ... defricare. CHIRON 479 si blattae mixerit. 758 si ... super herbam mixerit (Hippiatr. gr. II p. 70, 14 ὅταν οὐρῶσιν ἐπὶ βοτάνης). 767 si mixerit, praegnans non est. 818 cum sanguinem mixerit. SCHOL. Germ. Bas. p. 63, 19 (e Nigidio) deos ebrios in corio tauri, qui tum eis immolatus (sit) eorum gratia, mexisse (Kieffling, gratiam exisse codd.).]

A i. q. meiere, οὐρεῖν: 1 absol.: a sine addit.: TITIVS or. frg. Macr. Sat. 3, 16, 14 iudex testes poscit, ipse it -tum. PAL. LAD. vet. med. 17, 2 priusquam ventrem purges vel -as. ITIN. Anton. Plac. rec. A 34 p. 181, 15 ante rugitum illius leonis omnes animales ... -erunt. AMM. 23, 6, 79 nec stando -ens (standum ingens V) nec ad requisita naturae secedens facile visitur Persa. VEG. mulom. 1, 33 naturam -turo similis demittet ad terram. 1, 46, 1 (v. p. 932, 80). 2, 79, 1. 2. 16. 21 (v. p. 604, 70 sqq.). b c. addit. (cf. p. 604, 81, ubi addas HOR. ars 471 [l. 34]): in c. acc. (cf. l. 71): SCHOL. Stat. Theb. 7, 256 -erunt ... numina in bovis corium. in c. abl. (cf. l. 33. 40): LAMPR. Heliog. 32, 2 in myrrinis et onychis (onichinis Σ) -xit. ad: VVLG. I reg. 25, 22 si reliquero de omnibus ... -entem ad parietem (25, 34 III reg. 14, 10. 16, 11. 21, 21 IV reg. 9, 8. inde GREG. TVR. Franc. 4, 38. 7, 38 p. 362, 4 [mengens B 2]. cf. p. 604, 82). iuxta: SCHOL. Pers. ed. Kurz 1, 114 (v. p. 604, 65). super: SCHOL. Pers. ed. Kurz 1, 114 (v. p. 604, 63, ubi addas CHIRON 758 [l. 37]). PLAC. med. 9, 22 rec. α tit. ne s. canis lotium -at. ibid. iterum.

2 c. acc. (cf. p. 605, 10, ubi addas locos l. 35. 37. 39 laudatos): SER. SAMM. 175 si iungas, olidae grave quod -xere capellae. VOPISC. quatt. tyr. 14, 5 ut quantum bibisset, tantum -ret[ur]. CHIRON 471 (= VEG. mulom. 2, 74, 1) de his qui sanguinem ... meient. si quod iumentum sanguinem adsellaverit vel -erit (VEG. mulom. 2, 68 MISC. Tir. p. 62, 24 CASS. FEL. 39 p. 86, 19). VEG. mulom. 2, 68 faeculentum (cf. p. 605, 14). HIPPOCR. progn. 12 quicunque urinas tenues ... -ant (gr. p. 90, 18 K. οὔρα ... οὐρέουσι. cf. ORIBAS. syn. 6, 4 Ab p. 97^{med} si -erit turbulenta urina [sim. La bis; gr. 6, 4, 2 οὐρηθέρτα]). ORIBAS. syn. 9, 28 (52) add. Aa p. 333 multos ... scimus per urinas pilos et capillos -isse. pro adv.: IVV. 3, 107 si bene ructavit, si rectum -xit amicus.

B i. q. **semen emittere** (stuprando vel pedicando. cf. p. 605, 16): CATVLL. 67, 30 egregium ... parentem, qui ipse sui gnati -erit in gremium (i. 'nurum stuprarit'). ANTH. 374^{tit}. Cupido -it in podice eius. transitive: ANTH. 374, 6 -itur archisophus.

deriv.: minctio, ? minctura, minctus. cf. minso. compos.: circum-, com-, de-, permingo. Hofmann f.

miniaceus, -a, -um. a minium. i. q. minio factus: VITR. 7, 4, 4 cuneis silaceis seu -is. 7, 9, 3 expolitionem -am (-iam codd.).

miniarius, -a, -um. a minium. i. q. ad minium pertinens: PLIN. nat. 33, 118 celeberrimo Sisaponensi regione in Baetica -o metallo vectigalibus populi Romani. m. pro subst. miniarius, -i: INSCR. Dessau 9517 (Romae) signum ... pigmentaris et -is (i. -iis) sua pec. d. d. (cf. Waltzing, Ét. hist. sur les Corp. prof. IV 177). n. pro subst. miniarium, -ī (sc. metallum): PLIN. nat. 33, 121 Sisaponensibus ... -is sua vena harenae sine argento est. f. pro subst. miniaria, -ae [R.]

(sc. officina): CIL VI 9634 (= INSCR. Dessau 1876), 7 procú(rator) sociorum -arum.

cf. *Onom.*

miniastrum, -ī n. a minium. NOT. Tir. 98, 89 inter colofonium et miniolum.

miniātō v. l. 46.

miniātulus, -a, -um. a miniatus demin. i. q. minio tinctus, rubicundus: CIC. Att. 16, 11, 1 cerulas (cf. l. 34) ... tuas -as (M, miniatas Baier) illas extimescebam.

miniātus, -a, -um v. l. 32.

minicius (menicius, minicus, mincius, miminicius) ericius GLOSS.

fortasse a stirpe romanica min- sec. voc. ericius derivatum esse suspicatur Svennung in plag.; Roensch, Coll. phil. 155 miricius coni., vocem a μῆρις, 'seta' ductam esse explicans.

miniculum auxilium GLOSS. II 587, 32. cf. adminiculum.

minificentia v. s. mirificentia et munificentia.

minimē v. s. parum. **minimissimus** v. s. parvus.

minimo, -ātum, -āre. [a minimus. J.B.H.] [gen. vet., prov. mermar, francog. vet. mermer, cat., hisp., port. mermar. W.]

i. q. minorare, minuere (cf. Svennung, Wortstud. Oribas. 98):

ORIBAS. syn. 5, 39 La p. 74ⁱⁿ. 9, 43 La p. 357^{ex}. si ... aquosus est humor, ... vomitibus -are (Aa sunt minuendi; gr. τιμωρεῖσθαι).

minimus v. s. parvus. **mininga** v. s. men- (p. 711, 14).

minio, -ātum, -āre. a minium. [e coni. (cf. l. 28, 35): CIC. Att. 16, 11, 1 (v. l. 8).]

i. q. minio tingere: PLIN. nat. 33, 112 a censoribus in primis Iovem -andum locari. 35, 157 fictilem eum Iovem fuisse tradit Varro et ideo -ari (Gelen., minari vel mirari codd.) solitum (cf. l. 35).

i. q. rubicundum facere: APIC. 2, 5, 4 circellum facies rotundum. fumas. cum -verit (sc. fumus farcimina; an intr.?, fumaverit Hummelb.), sub-assas.

prius legitur p. p. p. pro adi. **miniātus**, -a, -um. GLOSS. LIV dub. Plac. m 12 -us rubicundus. i. q. minio tinctus: CIC. Att. 15, 14, 4 quae (sc. οὐράξαις) ... vereor ne -a cerula tua ... notandae sint (cf. supra l. 8). i. q. minio pictus: CIC. epist. 9, 16, 8 polypum -i (Lambin., Miniani Mendels. c. codd., riciniati Reich) Iovis similem (cf. l. 27, 39). CAPITOL. Gord. 3, 7 in qua pictura ... continentur ... strutiones Mauri -i trecenti. SERV. auct. ecl. 6, 22 triumphantes facie -a et in Capitolio Iuppiter in quadrigis -us (Thilo, quadrigas -as L, quadriga -a Commel.). COMPVT. Carth. 1, 5 p. 282, 11 ubi Kalendarum Martiarum diem inveneris -eatum eqs. i. q. coloris minii similis: PLIN. nat. 10, 117 siptacen ... torque tantum -o in cervice distinctam (cf. p. 998, 14). n. pro subst. miniātum, -ī i. q. color mineus: PS. ORIG. tract. 6 p. 64, 10 quantum distat fenicium id est -um a coccino.

adv. **miniātō**: CIL IV 1981 -e (nihil aliud adscriptum est).

deriv.: **miniātulus**.

miniolum, -ī n. a minium demin. NOT. Tir. 98, 90 (post miniastrum).

miniscor, mentum, -sci. [cf. c. meminisci; v. comminiscor, ubi plura. J.B.H.] PAVL. FEST. p. 122, 18 -itur pro reminiscitur antiquitus dicebatur. p. 124, 19 -tum dicebant, quod nos commentum.

minissimus v. s. parvus.

***minister**, -trī m. [= osc. minstreis 'minoris', a minus, cf. magister. v. Osthoff, Morph. Unters. 6, 248sq. J.B.H.] de formis: nom. pl.: in -ei: CIL I² 1446, 4. 1792, 6. in -is: CIL I² 681, 1 (a. 98) hisce -is. gen. pl. in -um (cf. p. 1001, 10): STAT. silv. 3, 1, 86.

de sonis: gen. pl. in -storum: CIL X 825, 5 (a. 45). cf. Schopf, Die konsonant. Fernwirkungen 150. Sommer, Handb. 2. 3 212. mu- (cf. p. 1017, 22). ITALIA Marc. 14, 54 (cod. k) communistris. me- (cf. p. 1006, 30. 68. 1016, 19. 1017, 20): CE 790, 3 INSCR. christ. Diehl 1461, 3 INSCR. christ. Leblant 385. CIL VIII 23010 menisted (?). -ne- (cf. p. 1006, 30. 69. 1016, 19. 1017, 20): INSCR. christ. Diehl 1303 (= CIL XII 649), v. l. 76. 2169 (= CE 1840), 1 (a. 384). notatur: min: CIL V 8253 VI 164. 33795, 7. 9 X 888. 892. al. INSCR. Dessau ind. p. 777.

minis: CIL I² 977, 6. VI 154 (= Dessau 3888). X 898. minist: CIL X 205 (= Dessau 3545). 824 (= Dessau 6382). 891 (= Dessau 6392). INSCR. Dessau 6387. ministr (nom. pl.): CIL X 827 (= Dessau 6384). 828. NOT. Tir. 25, 9. de prosodia: prima syllaba producit: AVSON. 302, 46 p. 175 P. (coni. alii alia). CYPR. GALL. num. 522. CE 667, 3 (p. 1001, 10). cf. CIL I² 1483 mIn(istri?). de usu synt.: coniungitur cum subst. fem. gen. SEN. dial. 3, 9, 2 (p. 1005, 52), id quod excusatur sequente voce miles, TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 324, 1 (p. 1003, 54), VVLG. Rom. 13, 4 (p. 1002, 14). in sermone vulgari usu etiam audacior adhibetur in modum subst. generis communis: CIL XII 649 (= INSCR. christ. Diehl 1303) Maria virgo -nester de templo Gerosale (de notione cf. p. 1000, 72). de notione (cf. Enßlin, RE Suppl. VI 488 sqq.): SYNON. Cic. p. 419, 26 B. comes. satelles. intimus. -r. cliens. domesticus. adiutor. famulus. GLOSS. ὑπηρέτης. ὑπουργός. διάκονος. διοικητής. λειτουργός. famulus. servus. officialis. ubi nihil adnotatur, gr. respondet διάκονος. cf. etiam vol. V 1, 944, 20 et AVG. serm. 319, 3, 3 quod interpretatus est latinus '-r', graecus habet 'diaconus'.

alias gr. respondent λειτουργός (p. 1002, 16. 1004, 20. cf. p. 1005, 50), οἰκονόμος (p. 1001, 72), οἰοχός (p. 1002, 29. 37), ὑπηρέτης (p. 1000, 77).

1002, 58. 67. cf. etiam p. 1005, 7. 64), χορηγός (p. 1004, 15. cf. p. 1004, 21). distinguitur inter -um et ministratorem: PROB. nom. gramm. IV 212, 6 -r cottidiani officii videtur esse, ministrator autem ut administrator in re p. vel saepius aliquid faciens. -r primitus esse videtur fere i. q. famulus sacerdotis (opp. magistro in rebus sacris l. 52. p. 1004, 68). cf. eodem sensu ministrator apud Naevium p. 1016, 24 et usum vocum q. s. administrare (vol. I 731, 16) et ministrare (p. 1017, 45) apud Plautum usurpatum. in vita privata est servus is, cuius officium circa personam domini versatur sive in cena sive in cetera apparitione domestica, ideoque in ordine servorum potiore quodam gradu positus (cf. honorem ministrandi p. 1019, 18); certe distinguitur a servo l. 41. p. 1002, 57. 1003, 21. 45; cf. p. 1004, 52. 1023, 63 et s. v. ministerium p. 1013, 36. 50 (non distinguitur a servo p. 1002, 10. 1004, 53. 1008, 23. 1013, 47); contra opponitur civi libero servi condicionem innuens (cf. p. 1019, 84): MART. 11, 96, 3 non debet — submoto cive — -o captivam (i. servi captivi) victrix unda levare sitim. inde a CIL I² 681 a. 98, LAEVIO, VARRONE, CIC. [falso trad. pro magister: MANIL. 5, 502. 620. pro ministratrix: CIC. de orat. 1, 75 (v. p. 1016, 80). e coni. suppletur: GRAT. 515. locis corruptis: TERT. nat. 1, 7, 27 p. 70, 15 CELERIN. Cypr. epist. 21, 3 p. 531, 13.]

I notione primaria i. q. famulus: A usu sollemni:

1 in rebus sacris: a proprie: α sensu artiore de certis ordinibus sacri famulatus inferioribus: ① paganorum: ② in cultu deorum (cf. p. 1004, 56. 1012, 56. 1017, 43): in titulis:

CIL I² 681, 1 (a. 98) hisce -is (i. hi -i) Laribus faciendum coerant (1483 IX 3657 X 1269. cf. 137 [= Dessau 6452] -i Larum Aug. 205 [= Dessau 3545]. 7953 [= Dessau 6766]. VI 446. 447 [= Dessau 3612 et 3612^a]. INSCR. NSC. 1906 p. 179 a. 2a. Laribus Aug. vicci Statae Matris -i anni VI [cf. l. 33. p. 1004, 60 et v. Mommsen, CIL X p. 109]). 1792, 6. III 9559 -o dei (VIII 6961. v. et l. 29. 41. p. 1001, 7. 42. 60. al.). V 3101 A. A. -os ... voto ('-i dedicantur numini' Mommsen p. 1182. cf. p. 1005, 18). 8253 min. ministrar(unt) illi et illae. VI 12 (= Dessau 3837) ille -r iterum anni XXXI (sim. 30982 -i lustris secundi. cf. l. 29). VIII 6961. X 824 (= Dessau 6382 a. 3) illi -i prim.

Fortun. Aug. (825 [= Dessau 6385] pro signo, quod e lege Fortunae Augustae -orum ponere debebat. 826 [= Dessau 6383]. 827 [= Dessau 6384]. 828). 884 Augusti. 887 Merc(urii) Mai(ae). 888 (= Dessau 6390) Aug. Merc. Mai. 890 (= Dessau 6391sq.) Aug. (891. 892. 895. al.). XIII 6436 Apollinis (cf. l. 42). apud scriptores: CIC. Cluent. 43 Martiales quidam Larini appellabantur -i publici Martis servi satis multi. FIRM. math. 4, 15, 9 -os ... servosque (cf. l. 11) deorum. AVSON. 194, 11 p. 52 P. nomen tibi Paterae: sic -os nuncupant Apollinares (cf. l. 39) mystici. COD. Theod. 16, 10, 14 sacerdotibus, -is, praefectis, hierofantis sacrorum (cf. l. 66).

in ministerio collegiorum (cf. Mommsen, Staatsr. II 1036. Marbach, RE XV 1846. Waltzing, Les corporat. profess. I p. 109. 346): CIL I² 977, 6 conlegia aerarior(um) Forte Fortunae donu(m) dant. mag(istri) illi, minis(tri) illi. 1446, 4 cisiariei Praenestinei F. p. d. d. mag. cur. illi, -ei illi. X 924 (= Dessau 6381 a. 7 a.) illi -i pagi Aug. fel. suburban. primi posierunt (cf. INSCR. Dessau 6380 L. Laturio Grato pagano et -o). huc pertinet: TERT. spect. 11 p. 14, 2 de sacerdotalibus praesidibus, de collegiariis -is (in sacrificiis, cf. l. 56). opponitur magistro (cf. p. 1004, 68):

CIL I² 977, 6. 1446, 4 (v. l. 47 sq.). V 3257 (= Dessau 3610 a. 1a.) magistri illi, -i illi compitum refecerunt eqs. VI 154 (= Dessau 3888 a. 123). 164 (= Dessau 3889). X 6679 (= Dessau 5411) illi mag(istri), illi q(uaestores), illi -i aedem ... fecerunt. ③ in sacrificiis hostiarum (cf. l. 52) de popis et cultrariis: hostiam ornant: VERG. georg. 3, 488. feriunt: LVCAN. 1, 90. Ov. fast. 1, 319 stucinctus (4, 413 LVCAN. 1, 612. cf. p. 1018, 50). trist. 4, 2, 35 (v. p. 1006, 5). PAVL. FEST. p. 93, 3. IVV. 12, 14 (SCHOL. sacerdote).

exta (cf. p. 1016, 24) assant et dividunt: Ov. fast. 4, 638 VAL. FL. 1, 253. de puero (cf. l. 73. p. 1001, 36. 1002, 36. 1003, 16. 1017, 76. 1018, 5. v. et p. 1009, 23. al.) acerram turis (cf. p. 1006, 46. 1017, 77) tenente: SVET. Tib. 44, 2 Galba 8, 2. officia non indicantur: Ov. met. 2, 717 circumstant sacra -i. 12, 31. PAVL. FEST. p. 63, 12 sacrorum (v. supra l. 44 et TERT. coron. 10 l. 55 -i ac sacerdotes eorum sacrificiorum [DON. Ter. Andr. 609 p. 189, 12 COD. Iust. 1, 11, 7, 2]. cf. et p. 1004, 61. 67). SEN. Oed. 379 sacros (cf. p. 1001, 28). STAT. Theb. 11, 208 silv. 3, 1, 86. ④ in ministerio triumphantium: PAVL. FEST. p. 192, 4. ⑤ i. q. aeditumus (cf. l. 73 et p. 1001, 22): MANIL. 5, 345 (ubi v. Housman).

⑥ Hebraeorum (cf. p. 999, 76. 1012, 60): VVLG. I reg. 2, 11 puer (cf. l. 62) Samuel erat -r in conspectu domini. Ezech. 44, 11 aeditui et ianitores portarum domus et -i domus (46, 24 I Esdr. 7, 24. 8, 17. cf. l. 70). II Esdr. 10, 39 sacerdotes et cantores et ianitores et -i. Ier. 33, 22 levitas, -os meos. Ioel 1, 13 altaris (cf. p. 1001, 23). Luc. 4, 20 cum plicuisset librum, reddidit -o (ὑπηρέτη).

⑦ Christianorum (cf. p. 1012, 61 et Enßlin l. c. 491sq. GLOSS. archidiaconus maior -r): i. q. diaconus vel inferior diacono famulus ecclesiae (vocem q. e. '-r' primitus pro v. g. e. 'diaconus' usurpatam postea ad omnes clericos ordinis minoris [cf. Koffmane, Gesch. d. Kirchenlat. 25] relatum esse docent Sainio, Entstehung d. christl. Latinität 1940 p. 38sq. et Mohrmann, Vig. Christ. 3, 1949, 80sq.; utique AVG. serm. 319, 3, 3 [cf. p. 999, 82] alludens diaconatum Stephani verba VVLG. Ioh. 12,

[Bulhart]

26 ubi ego sum, illic et -r meus *interpretatur* diaconus meus [cf. *Mohr-mann, Altchristl. Sonderspr.* 104]. *ceterum neque notiones ministeriorum minorum neque usus latioris* [l. 45 sqq.] *ubique clare distingui possunt*: HERM. vulg. vis. 3, 5, 1 episcopi et doctores (Pal. magistri) et -i qui... docuerunt et ministraverunt sancte (CLEM. ad Cor. 42, 4 in e. et -os. 42, 5 pro e. et -is. cf. AMBR. off. 2, 27, 134. al.). sim. 9, 26, 2 -i male ministerium agentes. CYPR. epist. 1, 1 p. 465, 9 de clericis et dei -is. 1, 2 p. 466, 21 *opp.* sacerdotes (p. 467, 6. 72, 2 p. 777, 1 AMBR. off. 3, 9, 58 Cod. Theod. 16, 2, 31 l. 20. CE 667 [= INSCR. christ. Diehl 1117], 3 primum -um ['debutit -r' Diehl; *an scribendum* primus -um? *Heraeus*] fulsit...; postea etiam lectus s. al.). 3, 3 p. 471, 19 diaconos... apostoli sibi constituerunt episcopatus sui et ecclesiae -os (HIER. reg. Pachom. 143 p. 54, 1 B. congregent fratres orationis tempore *eqs.* Ps. AVG. quaest. test. I 101, 4 p. 195, 11 Romanae e. -i. Cod. Theod. 16, 2, 31 l. 13. al. cf. et l. 55. 62. 65). COMM. instr. 2, 27^{tit.} -is. mysterium Christi, zacones, exercite casti. idcirco -i, facite praecepta magistri. VICTORIN. POETOV. in apoc. 2, 1 p. 34, 11 nomine Nicolai -i (cf. *Vulg. act.* 6, 5). LACT. mort. pers. 15, 2 *opp.* presbyteri (*aliter* VICT. VIT. 1, 37. 51). OPTAT. 1, 13 p. 15, 18 laicos... -os... diaconos... presbyteros (cf. 2, 14 p. 48, 19. 49, 3. VICTRIC. 4^{extr.} diacones et omnis... cotidiano famulatu cognitus -r. Cod. Theod. 16, 2, 41^{in.}). 5, 10 p. 140, 4 *coniung.* ianitores (cf. p. 1000, 74). MAXIMIN. c. Ambr. 116 *opp.* lectorum (cf. SVLP. SEV. Mart. 9, 5). PRVD. perist. 5, 31 -r altaris dei septem (cf. vol. V 1, 944, 27) ex columnis lacteis (CE 1423, 1 ca. a. 400. LEO M. epist. 167 p. 12044. serm. 48, 1 p. 298^B non... summos tantum antistites aut secundi ordinis sacerdotes nec solos sacramentorum -os, sed omne corpus ecclesiae. SIDON. epist. 4, 25, 4 CE 1230. 1561, 2. al. cf. p. 1000, 76). SACR. Leon. p. 98, 29 sacer (cf. p. 1000, 68). al. i. q. subdiaconus: FERRAND. canon. 140 et 141 (Canon. Dionys. Exig. Laod. 21 p. 55, 15 subdiaconos. 55, 22 subdiaconum). *in sectis haereticorum* (cf. *infra* l. 64): Cod. Theod. 16, 5, 5 l. 8 omnes perversae istius superstitionis magistri pariter et -i, seu... presbyterorum vocabulo religionem mentiuntur seu etiam se diaconos... appellant (cf. 16, 5, 13. 52. 54. 16, 6, 7). *de numero -orum* (cf. l. 23): CE 1423, 1 primus. VICT. VIT. 3, 35 secundus in officio -orum. GREG. M. epist. 9, 147 addit. cod. P p. 146, 17 quartum. *de aetate puerili -orum* (cf. p. 1000, 62): SIDON. epist. 4, 25, 4 CE 667. 1840 -estrum Ch(risti).

β latiore sensu: ① *de gradibus sacerdotii superioribus vel de quovis sacerdote*: ① *paganorum*: OV. fast. 2, 287 *de Lupercis.* 4, 243 *de Corybantibus.* MANIL. 1, 50 (1, 47 *syn.* sacerdos). VAL. FL. 8, 242 *Cybeles* (cf. STAT. silv. 1, 6, 34 PRVD. perist. 10, 1075). TAC. Germ. 10, 2 deorum (FIRM. math. 3, 11, 14). al. ② *Hebraeorum*: VVLG. Sirach 7, 32 -os dei (*syn.* sacerdos, item Is. 61, 6 Ioel 1, 9. Ezech. 45, 4 sanctuarii). Ier. 33, 21. ③ *Christianorum* (cf. *Enßlin l. c.* 491): *de discipulis Christi, apostolis*: ITALIA Luc. 1, 2 (Iren. 3, 14, 2) Verbi. IVVENC. 4, 481 reliquos... -os (*Vulg. Matth.* 26, 36 discipulis). VVLG. Rom. 15, 16 Christi (I Cor. 4, 1 *coniung.* et dispensatores [cf. l. 66] mysterium dei. *sim. al. inde* TERT. bapt. 11, 4 adv. Marc. 4, 21 p. 489, 1). ARATOR act. 1, 544 luminis. *de episcopis*: SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 111, 10 dei (GREG. M. epist. 9, 156 p. 157, 34). AVG. perf. iust. 17, 38 p. 39, 6 apostolus cum -os eligeret ordinandos (cf. *Vulg. Tit.* 1, 7 episcopum). SACR. Leon. p. 124, 18 me famulum tuum... sacris altaribus fac -um. al. *de quovis sacerdote vel clerico* (cf. l. 70): TERT. castit. 10 l. 31 sanctus -r. CYPR. epist. 34, 4 p. 571, 1 ecclesiae (AMBR. epist. 40, 29 AVG. serm. coll. Morin p. 355, 7. CONST. Sirmond. 14 p. 918, 23 episcopos et alios e. catholicae -os. POMER. 2, 10, 2 GREG. M. epist. 13, 41 p. 404, 2. ecclesiarum: SVLP. SEV. chron. 1, 23, 5 ALC. AVIT. epist. 90 p. 98, 30. al.). HIL. in psalm. 118 zade 2 p. 516, 12 insolentem in fratres -osque. AMBR. Cain et Ab. 2, 4, 14 p. 390, 19 dei (AVG. epist. 228, 10 p. 492, 7. cf. p. 1000, 30). HIER. epist. 52, 10, 1 Christi. AVG. catech. rud. 9, 13, 5 antistites et -os ecclesiae (mor. eccl. 1, 1, 1 episcopos [cf. l. 56] vel presbyteros vel a. et -os. NOVELL. Valent. 23, 5. cf. AVG. c. Parm. 2, 10, 20 p. 67, 6 *haereticorum* [cf. l. 30] praepositi vel -i [2, 10, 22 p. 71, 9. 2, 11, 24 p. 74, 9 ecclesiae]). c. Cresc. 3, 5, 5 p. 414, 4. 17 per... -um... dispensari (cf. l. 47) sacramenta divina. grat. Christ. 19, 20 p. 141, 18. al. CONST. Sirmond. 6 p. 912, 9 divini muneris -i (cf. 15^{extr.} religionis [NOVELL. Valent. 23, 5]. Cod. Iust. 1, 3, 27 orthodoxae fidei. CE 720, 7 mysterium Christi. 909, 5 legis. al.). SACR. Leon. p. 121, 14 trinis gradibus -orum. al. CONC. I 3 p. 145, 32 sacerdotes salvatoris, eius sacramentorum (cf. l. 26) -i (gr. I 1, 2 p. 99, 2 οἰκονόμοι). LIB. pontif. p. 11, 5 ut ministeria (i. vasa) sacra non tangerentur nisi a -is (93, 4. cf. *Wetzer und Welte's Kirchenlexikon* 5, 178). al.

④ *de daemonibus* (cf. p. 1012, 79): APVL. Plat. 1, 12 -os deorum. *de angelis* (cf. p. 1012, 68): MIN. FEL. 25, 11 angelos, id est -os et nuntios (LACT. inst. 1, 7, 4 AVG. civ. 10, 15 p. 425, 23 D. cf. p. 1003, 4). LACT. inst. 1, 7, 6 summi dei -os (1, 7, 8 epit. 22, 3. CHALC. comm. 133 *syn.* satellites. VVLG. psalm. 102, 21 virtutes eius, -i eius. al.). mort. pers. 49, 5 deum... cum candidatis (cf. p. 1003, 14) -is. HIER. hom. Orig. in Luc. 4 p. 25, 4 quando iustus quis oritur... -i nativitatis eius laetantur...; quando vero *malus* nascitur... -r consternatur. RVFIN. Orig. in Rom. 9, 30^{in.} et illi *spiritus* -i dicuntur, quorum ministerio, quae ad mundum pertinent, peraguntur (cf. p. 1005, 50). Orig.

in cant. 3 p. 180, 18 caelestium (AVG. civ. 10, 32 p. 458, 22 D. LEO M. epist. 16, 2 p. 697A. SACR. Leon. p. 108, 3 supernorum. ALC. AVIT. hom. 7 p. 114, 39). PRVD. apoth. 579 coruscantis. ham. 166 aeries. ALC. AVIT. carm. 6, 268 excelsus. VEREC. in cant. 7, 24 p. 100b 21 Cherubim, Seraphim, Throni, Dominationes, Archangeli, Sedes, Virtutes, Angeli, -i. al. *de diabolo*: PRVD. ham. 958 tartareus. *de Spiritu sancto -o Christi in haeresi Arianorum*: cf. p. 1006, 41. *aliter* p. 1004, 35): AVX. Maximin. c. Ambr. 51 VLFILA *ibid.* 63 MAXIMIN. c. Ambr. 136. NICET. spir. 1 p. 19, 1 spiritum sanctum... tamquam -um vel servum despexerunt.

β in imag. et translate: α *de poetis*: GRAT. 99 Pierio... -o. STAT. silv. 1, 2, 247 tripodum. *de aliis hominibus obsequia divina sectantibus*: AVSON. 317, 30 p. 19 P. Augustos rectores terrae caelique -os. VVLG. Rom. 13, 4 (cf. p. 1004, 76. 1013, 62) *potestas* (cf. p. 999, 74) dei -r (διδάκωνος) est tibi in bonum (*sim. de magistratibus* [aliter p. 1003, 38. 41] 13, 6 -i [λειτουργία]... dei sunt). CASSIOD. in psalm. 103, 4 -r dei est omnis, qui divinas exsequitur voluntates. INSCR. christ. Diehl 1462 Civica (*laicus*) dei -r. β *de bestiis aliquo modo cum dis coniunctis*: VARRO rust. 2, 5, 3 taurus Cereris -r (cf. COLVM. 6 praef. 7 bos Triptolemi -r). HOR. carm. 4, 14, 1 -um fulminis alitem. CLAUD. DON. Aen. 7, 345 p. 56, 16 angues... *Furiae* -i. γ *singulariter de igne*: VVLG. psalm. 103, 4 (*de interpret.* Hebr. 1, 7 cf. *Windisch*) facis... -os tuos ignem urentem (cf. AMBROSIAS. in II Thess. 1, 6 p. 455^B cum... -o i.).

2 *in rebus profanis*: α *proprie*: α *in rebus privatarum* (cf. p. 1006, 50): ① *domesticae apparitionis, quae circa personam domini versatur*: ① *cenae* (cf. p. 1004, 80. 1023, 66) et convivii: CIC. rep. 1, 66 (*in imag.*) malis... usus populus... -is... nimis meracam libertatem sitiens hausit (*Plato rep.* 8 p. 562^C οἰνοχόων). VERG. Aen. 1, 705 qui dapibus mensas onerent et pocula ponant. HOR. carm. 1, 38, 6 LYGD. 6, 57 OV. met. 11, 119 fast. 2, 317 CVRT. 5, 1, 42. al. VAL. FL. 2, 417 a Phrygio... -o (*sc. Ganymede ut* MART. 2, 39, 1 Iliaco. 11, 104, 19 Dardanio. *de eiusdem statuis*: 7, 50, 3 niveis ornetur ripa -is). STAT. Theb. 1, 514. al. MART. 7, 48, 2. IVV. 5, 83 -i (SCHOL.: infertoris). TAC. ann. 3, 14, 2. al. *indicatur res, quae vel in qua ministratur, gen. vel adi.* (l. 39): CATVLL. 27, 1 -r vetuli puer Falerni (cf. SEN. epist. 47, 7 vini [HEGES. 1, 29, 5; gr. 1, 261 οἰνοχόος. HIER. in Is. 1, 22 p. 38^D pincernas eius et -os v. al.]. HIER. chron. a. Abr. 1569 vinarius). IVV. 5, 63 calidae gelidaeque. TAC. ann. 4, 11, 1 veneni (cf. 12, 66, 2). LAMPR. Alex. 37, 4 convivii (AVG. c. Adim. 17 p. 166, 11). AMM. 14, 11, 16 tori -os et mensae. 15, 3, 4 triclinii. 26, 8, 5 ventris et gutturis. al. ② *aliorum officiorum* (cf. p. 1005, 3): HOR. epist. 1, 13, 5 *de nuntio* (cf. p. 1003, 4) *homine libero*. LIV. 3, 57, 3 cubiculi (RVFIN. hist. 8, 6, 5. cf. l. 41). PAVL. FEST. p. 184, 14 rerum privatarum. SEN. epist. 95, 47. PAVL. sent. 3, 6, 61 earum rerum. al. *de -is in monasterio v.* HIER. reg. Pachom. ed. Boon *in ind.* ③ *aliarum operarum*: oratoris i. q. pragmaticus (cf. p. 1016, 37. 1020, 57): CIC. de orat. 1, 198. 253. medicis (cf. p. 1005, 6. 1014, 11) *ferre i. q. adiutor*: CELS. 7, 7, 4^B *opp.* medicus (7, 19, 7. 8, 10, 2^B). 7, 7, 14^C *et saepe*. HIER. hom. Orig. in Ier. 2, 6 p. 295, 29. *rustici* (cf. p. 78, 49): COLVM. 1, 6, 19. 1, 9, 4 ARNOB. nat. 3, 40 p. 138, 12. *de nauta* (cf. p. 80, 83. 1008, 31): COLVM. 4, 3, 1. 12, 2, 5 *opp.* gubernator. PETRON. 123 v. 234 VAL. FL. 1, 689. *de auriga*: CLAUD. DON. Aen. 12, 85 p. 562, 12 'aurigae'... -i. SIDON. carm. 23, 325. *de notario*: AVSON. 146, 2 p. 12 P. ④ *officio non indicato*: TIB. 1, 9, 25 SEN. contr. exc. 10, 6 SEN. dial. 9, 1, 7 MART. 8, 33, 5. al. SVET. Aug. 67, 2 paedagogum (cf. p. 1006, 56) -osque C. fili. VVLG. Ioh. 18, 18 servi (cf. p. 1000, 11) et -i (οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται). al. *in titulis*: CIL IV 5355 Minimo Fortunatus -r. IX 5893. X 884 (= Dessau 6388).

β *in rebus publicis civilibus* (cf. p. 1012, 82. 1019, 44): ① *-r iudicis* (cf. p. 1013, 5. 1016, 38) i. q. tortor, carnifex (cf. p. 1009, 8): MANIL. 5, 413 tortor poenaeque -r (FIRM. math. 8, 17, 1 DRAC. laud. dei 2, 537. cf. CVRT. 10, 4, 1 supplicii. AMM. 29, 1, 23 officiorum tristium. DRAC. laud. dei 2, 578. *haec fort. ad p. 1004, 6 pertinent*). SIL. 1, 180 fessos... labore torquendi -os (cf. CONC. I 5 p. 212, 34 pulsatus est a -is verberibus. PASS. Iren. Sirm. 5 percussus gladio a -is). VVLG. Matth. 5, 25 iudex tradat te -o (ὑπηρέτη. CHROMAT. in Matth. 8, 1 p. 347^B -o id est praeposito tormentorum). PRVD. perist. 10, 446. al. i. q. custos carceris: Cod. Theod. 9, 3, 1. 1. 9. 3, 6. ② *alii* (GLOSS. officialis): VARRO ling. 7, 58 v. p. 1016, 31. CIC. ad Q. fr. 1, 1, 10 omnes -os imperii tui proconsulis ('legatos, quaestorem, accensos, lictores etc.' Forcellini). LIV. 6, 11, 4 ut iisdem auspiciis creatos non pro collegis, sed pro -is habeat. PLIN. nat. 35, 52 gladiatorum -orumque (*sim.* QVINT. decl. 302 p. 191, 15 SVET. Claud. 34, 2. VLP. dig. 48, 6, 10 pr. qui... habeat homines, qui cum bestiis pugnent, -osque ad [cf. p. 1006, 26] ea habere conceditur. CASSIOD. var. 3, 51, 6. cf. et p. 1009, 14. 1013, 14. 1016, 35). APVL. met. 3, 2, 1 *syn.* lictores (cf. p. 1012, 84). AMM. 31, 4, 6 transvehendi barbaram plebem -os (cf. p. 1003, 11 et OROS. hist. 5, 4, 8 faciendorum funerum). al.

γ *in re militari* (cf. p. 1005, 4. 1019, 42) *de eis, qui superioribus inserviunt*: SALL. hist. frg. 1, 9 maximis ducibus, fortibus strenuisque -is. TAC. Agr. 8, 3 ad auctorem (cf. p. 1005, 71) ac ducem ut -r fortunam referebat. hist. 2, 82, 1. 4, 14, 1. 4, 19, 2. 5, 10, 1 ann. 12, 40, 4. Cod. Theod. 8, 2, 4 stationarii. NOVELL. Maior. 2, 2 l. 53 armatae potestate [Bulhart]

tis. *i. q. miles*: CLAUD. 15, 176 emicat ad nutum stricto mucrone -r. CORIPP. Ioh. 4, 293. 7, 542. 8, 329. *i. q. calo*: CORIPP. Ioh. 3, 230. *δ in regnis et imperiis* (cf. p. 1006, 54. 1012, 83. 1013, 20. 1016, 46. 1019, 38. al.): ① *inferioris ordinis*: *nuntii* (cf. p. 1001, 77. 1002, 43. 1004, 25. 1012, 72. 1013, 4): OV. met. 9, 572. 576. 610 LIV. 30, 15, 6 SIL. 7, 346. *adde*: MART. 7, 74, 1 *Mercurius* (cf. p. 1016, 66). *al.* *aliorum officiorum*: VERG. Aen. 2, 580 OV. met. 3, 26. 11, 679 fast. 2, 387 CVRT. 8, 9, 23. PLIN. nat. 12, 64 custodes satellitesque et ostiarii et -i. SVET. Galba 18, 3. LAMPR. Alex. 4, 3 ad fores. AVR. VICT. Caes. 17, 9 ungendi. AMM. 14, 1, 7 ceterioris vitae (25, 4, 3. 27, 10, 4). 30, 6, 3 vitae secretioris (cf. p. 1013, 21). 31, 4, 6 fucandae purpurae (cf. p. 1006, 21). *al.* *officio non indicato*: INSCR. Dessau 6387 Gratus Caesar(is) l(ibertus) minist(er). *de veste -orum*: SVET. Dom. 12, 3 generum fratris indigne ferens albatos (cf. p. 1001, 80) et ipsum -os habere. LAMPR. Alex. 34, 5 auratam vestem -orum ... nullus habuit. AMM. 14, 11, 16. *de aetate puerili* (cf. p. 1000, 62): LIV. 8, 24, 12 CVRT. 10, 10, 14. *epitheta*: regius: LIV. 44, 5, 3 TAC. ann. 14, 59, 2 AMM. 26, 6, 15. *al.* *castrensis*: LAMPR. Alex. 41, 3 fullones et vestitores et pistores et pincernae (et) omnes c. -i. *aulicus*: CAPITOL. Pius 6, 4. 10, 5 Gord. 23, 7. *Palatinus*: PRVD. apoth. 481. *distinguitur a servo* (cf. p. 1000, 11): VOPISC. Aurelian. 49, 3 VVLG. Esth. 6, 3. ② *superioris ordinis* (cf. p. 1005, 46): CIC. off. 2, 53 ut Macedones non te regem suum, sed -um et praebitorem sperent fore (cf. TAC. hist. 2, 83, 1 socium magis imperii quam -um agens. SVET. Claud. 29, 1 non principem se, sed -um egit). MANIL. 5, 361 regalis ut opes et sancta aeraria servant, regnantes sub rege suo rerumque -i (cf. STAT. silv. 3, 3, 95 *de dispensatore Caesaris*). SEN. benef. 2, 5, 1 regiae potentiae -i (epist. 21, 3 rigidae p.). CVRT. 4, 16, 33 *de Hephaestione* (cf. 4, 10, 7). STAT. silv. 5, 1, 39 *de lib. ab epistulis* (5, 1, 239). 5, 1, 80 inspectis ... -is. TAC. ann. 4, 10, 2. IVST. 16, 1, 12 *regem Antigonom liberorum Alexandri* -um ... extitisse (Arrian. 156 F 9, 38 Jac. τούτω τοὺς βασιλέας προνοεῖν τε καὶ θεραπεύειν προστάδας). VICT. VIT. 3, 19 regis. *al.* *c. dat.* (cf. p. 1006, 23): TAC. hist. 1, 88, 1 -os bello (ann. 15, 28, 3). CE 790, 3 (saec. VII?) Arcadius quondam d(e)o (debuit esse domino) purusque -r. 1395 A 7 (a. 638) claruit insignis regno gratusque -r. *b transl.* (cf. p. 1005, 9. 60. 1013, 54. 76): *α de animantibus* (cf. p. 1014, 8): CIC. Cluent. 146 legum -i magistratus (cf. l. 41. *aliter* p. 1002, 15), legum interpretes iudices (cf. l. 44 et CYPR. unit. ccel. 3 p. 211, 26 iustitiae [LEO M. serm. 18, 2 p. 184A]). SEST. 137 magistratus quasi -os ... consilii senatus esse (epist. 2, 7, 2 SEN. Thy. 308. *al.* cf. CIC. ad Q. fr. 1, 1, 13 sit anulus [pro persona] tuus ... tamquam ipse tu, non -r alienae voluntatis [SEN. clem. 1, 13, 2. OPTAT. 7, 6 p. 180, 8 iudex est -r v. dei]. *sim. al.*). CAEL. 78 aut -um seditionis aut ducem (epist. 1, 9, 13 servos [cf. p. 1000, 11] ac -os. TAC. ann. 1, 17, 1). REP. 6, 29 corporis voluptatum (cf. p. 1005, 11) quasi -os. OV. fast. 1, 287 pacis (CORIPP. Ioh. 4, 587. cf. p. 1004, 33. 1005, 4). LIV. 24, 25, 9 irarum (CVRT. 10, 1, 6. cf. *ibid.* 8 saevitiae). VELL. 2, 33, 1. SEN. Tro. 524 durae -r sortis. nat. 2, 38, 4 aruspex ... fati -r est. epist. 88, 18 marmorarios aut ceteros luxuriae -os. *al.* *β de rebus*: CIC. fin. 2, 113 sensus virtutum. SEN. Phaedr. 430 malus est -r regii imperii pudor. dial. 3, 9, 2 ira (cf. p. 999, 72) ... tam inutilis animi -r est quam miles, qui signum receptui neglegit (cf. TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 324, 1 animae caro [cf. p. 1005, 20. 1013, 60] -i nomine occurrit). 3, 9, 4. *al.* *c. dat.* (cf. p. 1006, 23): PS. MAR. VICTORIN. ad Iust. 9 p. 1005A sol mundo -r est constitutus. *nota de membro virili (?)*: PROP. 2, 22, 39 si forte irata meo sit facta -o (v. Butler-Barber ad l. cf. etiam p. 1013, 77). *B sensu derivato*: 1 *i. q. adiutor* (cf. p. 1005, 23. 1011, 25. 1013, 70. 1015, 65. 1020, 28): *a in bonam partem*: CIC. or. frg. VII 40 ut divisores, quos honoris sui -os esse voluerat, lege ambitus vellet affligere. nat. deor. 1, 20 (sc. mundi aedificandi). OV. fast. 2, 5 elegos habui faciles in (cf. p. 1006, 27) amore -os. VELL. 2, 129, 3 -o et adiutore usus Druso (SEN. Herc. f. 99. CVRT. 7, 12, 4 ad [cf. p. 1006, 26] quem persequendum ... te -o uti statui). SIL. 10, 341 Somno -o (cf. p. 1006, 6) ... componit lumina Iovis. 15, 149 belli (cf. l. 34. p. 1005, 4. 56). TAC. ann. 4, 7, 2. APVL. met. 6, 31, 4. *al.* *b in malam partem* (res, in qua adiuvamur, indicatur gen. passim, dat. l. 76, praep. in l. 71, praep. ad l. 79): CIC. Verr. II 1, 72 cupiditatis (3, 21 -os ac satellites. prov. 5 satellites scelerum, -os c. suarum. *al.*). 3, 75 in decumis (Cluent. 60 in maleficio. IVST. 38, 1, 6 quo -o usus in Ariarathe interficiendo fuerat). 5, 30 aut socius aut -r libidinis (Lael. 35 ut aut l. -i aut adiutores essent ad iniuriam. LIV. 3, 44, 6. *al.*). dom. 6 scelerum (LVOR. 3, 61 socios s. atque -os. LIV. 1, 41, 7 OCTAVIA 466 LVCAN. 6, 573. TAC. hist. 4, 27, 2 opp. auctorem. ann. 4, 71, 1. 6, 36, 3 sceleribus [cf. p. 1006, 23]. cf. p. 86, 45. 1005, 24 et v. Mommsen, Strafr. 992.3). Phil. 11, 29 facinoris -i, socii, adiutores (12, 17 LIV. 26, 27, 9. *al.* TAC. ann. 14, 62, 2 PAPIN. dig. 48, 18, 17, 3). *al.* SALL. Iug. 12, 3, 27, 1 -i regis. LIV. 40, 20, 4. 42, 59, 8 quo -o Delphis ad (cf. p. 86, 41. 42. 1006, 26) insidias Eumenis regis usus erat (OROS. hist. 4, 20, 28). *al.* CVRT. 7, 1, 3 occidendi Attalum (TAC. ann. 15, 51, 2. cf. p. 1006, 21). MAECIAN. dig. 29, 5, 14 PAPIN. dig. 50, 1, 15, 2. *al.* COD. Theod. 9, 14, 3, 6 de satellitibus consciis ac -is (10, 20, 18 COD. Iust. 1, 3, 53, 5. 1, 11, 7, 2. *al.* cf. l. 63. 70. 72. 77. p. 1005, 25. 27. 29. COD. Theod.

9, 24, 1, 5 participes et -os [16, 5, 53 NOVELL. Theod. 24, 2]. 9, 27, 3 manipularius ac -r). 9, 21, 2, 5 auctorem ac -um (cf. l. 5. p. 1003, 75). *al.* 2 *i. q. effector, patrator* (cf. p. 1011, 72. 1016, 70. 1022, 57): CIC. Vatin. 35 legatos nuntios pacis ac belli, ... -os muneris provincialis. VELL. 2, 83, 1 obscenissimarum rerum et auctor et -r. VAL. MAX. 4, 3, 5 legationis. 9, 10 ext. 1 crudelis operis. OCTAVIA 368 caedis (CVRT. 8, 7, 6. AMBR. hex. 6, 4, 24 p. 220, 11 ferunt ... necatum virum ...; miles quidam praedandi studio -r caedis extiterat. cf. p. 1002, 63 et FIRM. math. 1, 7, 2 necis). SEN. nat. 2, 32, 3 deum pusillae rei -um facis, si aliis somnia, aliis exta disponit. TAC. ann. 6, 48, 4 stuprorum eius -i (i. a quibus stuprata erat; an ad l. b?). GAVDENT. serm. 18, 6 G. deus suscepturus -os pietatis huius. AMM. 21, 16, 21 -o rerum funebrium (sc. corpus mortuum imperatoris prosequenti). 28, 1, 21 Frontinus ... -r fuisse conceptae precationis arguebatur. HEGES. 1, 44, 7 p. 116, 5 'hie erat ... -r securitatis' (gr. l. 628 χορηγός). COD. Iust. de emend. cod. 2 per Tribonianum ... , legitimi operis nostri -um. *c. gen. gerund.*: LACT. inst. 5, 18, 15 generandi. HIL. in psalm. 120, 4 communicandae in nos beatitudinis. *i. q. praebitor* (cf. p. 1005, 34. 81. 1012, 35. 1015, 80. 1016, 67. 1020, 52): VVLG. Phil. 2, 25 Epaphroditum ... , -um (λειτουργόν) necessitatis meae. MAR. MERC. Conc. I 5 p. 25, 13 largitor et -r tantorum bonorum (gr. I 1, 7 p. 99, 16 χορηγοῦντος). NOVELL. Valent. 1, 3, 2 stipatus calumniarum -is. *de initiatore mysteriorum*: APVL. met. 11, 22, 3 Mithram illum suum Isidis sacerdotem ... sacrorum -um decernit. 3 *i. q. interpres, internuntius, medius* (cf. p. 1005, 37. 1011, 51. 1022, 84): LIV. 33, 28, 11 totius internuntius et -r rei. TAC. hist. 2, 99, 2 -o sermonum Gallo. PLIN. epist. 6, 9, 2 ego precum tuarum -r adiutor particeps ero (CE 1528 B 5). MARCELL. dig. 31, 17 pr. ut -um Titium elegit. AMBR. Cain et Ab. 2, 4, 15 p. 391, 22 levites -r remissionis est (l. 7 interpres). epist. 15, 3 populi erat vitae aeternae -r. VVLG. II Cor. 3, 6 idoneos nos fecit -os novi testamenti. AVG. serm. 266, 1 extr. non intercipit medius -r beneficium largitoris. serm. coll. Morin p. 632, 30 esto inter illos discordes -r pacis. CONC. II 2, 1 p. 8, 35 qui fuerint -i vestrae iussionis (gr. II 1, 1 p. 131, 20 διακονησάμενοι τοῖς ὑμετέροις γράμμασι. II 3, 1 v. p. 1023, 4). *de Christo et Spiritu sancto tamquam adiutoribus et mediatoribus Patris* (cf. p. 1016, 73. 1020, 36. *aliter* p. 1002, 7. 1006, 41. 1017, 6): TERT. adv. Hermog. 22 p. 151, 15 -um atque arbitrum factoris (*sim.* adv. Prax. 12 p. 245, 24 adv. Marc. 2, 27 p. 373, 5). *II notione secundaria i. q. administrator* (GLOSS. διοικητής. cf. p. 1012, 43. 1023, 26): TAC. ann. 12, 57, 2 -um operis (sc. montis perrumpendi). IVST. 6, 2, 15 -um impensae. 16, 1, 14 Antipatrum ... amariorem semper -um regni quam ipsos reges fuisse. AVSON. 419, 53 p. 366 P. largitionum (cf. GLOSS. Vatic. Reg. 203 Musée Belge 26 p. 264, 39 apocrisarius est -r secretorum). COD. Theod. 2, 12, 7ⁱⁿ procuratorem vel cognitorem, qui litis -r est ordinatus (*ibid.* de l. -o). *v. Onom.* *comp. et deriv.*: ad-, com-, prae-, protominister. ministerium. ministerianus, ministrarius. ministro. *fem. *ministra, -ae.* *notatur*: min: CIL V 5026 VI 9639. ministr: CIL VI 9638 XI 6728, 27. *distinguitur ab ancilla*: l. 83. *non distinguitur*: OV. am. 2, 7, 24 sq. ars 1, 375 (I, 367 ancilla). cf. p. 1000, 13. *A usu sollemni*: 1 *in rebus sacris*: *a proprie tam de certis ordinibus sacri famulatus inferioribus quam sacerdotii superioribus* (cf. p. 1000, 23. 1001, 38): *α paganorum*: in titulis: CIL II 3349 (= Dessau 3786) Tutelae Augustae. V 762 (= Dessau 3498) illae magistrae ... illae -ae Bonae Deae aedem fecerunt (XII 654 [= Dessau 3496]). IX 3146 Matris Magnae. 4460 (= Dessau 3828) Salutis ann. XIII (cf. p. 1000, 29) vixit xxx. X 4791 (= Dessau 3113) sacrorum (cf. l. 67. p. 1000, 66) publ. Praesidis Iunonis. *apud scriptores*: CATVLL. 63, 68 (de Attide) deum -a et Cybeles famula (PROP. 4, 11, 52 Claudia ... -a deae Magnae. SERV. Aen. 2, 735 Creusa). PROP. 4, 4, 44 virgineo lecta -a foco (de dat. cf. p. 1006, 23) Vestae (OV. fast. 3, 47. 6, 283. 289. 441. FEST. p. 344 b 22 sex Vestae sacerdotes constitutae sunt, ut populus pro sua quaque parte haberet -am sacrorum [cf. l. 61. p. 1000, 66]. STAT. silv. 1, 1, 36). AMPEL. 15, 2 DRAC. Orest. 58. *opponitur magistrae* (cf. p. 1000, 52): CIL V 762 (v. l. 59). 5026. *β Christianorum i. q. diaconissa* (vocabulum -ae quam diaconissae multo et antiquius est et rarius): PLIN. epist. 10, 96, 8 quae -ae dicebantur. ITALIA Rom. 16, 1 (Ambrosiast. ad l.) ecclesiae (διδάκτο-*vov*. Vulg. in ministerio). SEDVL. epist. 1 p. 9, 5 sacrae virginis et -ae. *b transl.*: LAEV. carm. frg. 22, 5 mihi ... opseculae tuae Veneris ac -ae. PROP. 3, 10, 30 noctis ... instituet sacra -a Venus. ITALIA Rom. 13, 4 (Tert. scorp. 14) potestas (i. magistratus; cf. p. 1002, 14) dei -a est. PRVD. perist. 10, 234 Iovi (de dat. v. p. 1006, 23) avis -ae. ANIAN. Chrysost. hom. 4, 5 Maria tanti mysterii -a electa est. 2 *in rebus profanis*: *a proprie*: *α domesticae apparitionis, quae circa personam dominae vel domini (p. 1005, 1) versatur*: cenae (cf. p. 1002, 27): TIB. 1, 5, 34. *lanificii*: PROP. 3, 6, 15. *ornandorum capillorum*: OV. am. 2, 7, 24. *officio non indicato*: OV. am. 3, 7, 83. *al.* QUINT. decl. 301 p. 190, 9 amare aliquam ancillam, deperire aliquam -arum. SVET. Tib. 14, 2 CLAUD. rapt. Pros. 3, 189. *al.* in [Bulhart]

titulis: CIL VI 9290 (= CE 365 a.13a.) Hilara minor Midaes -a (9638 Pindari. XI 6728, 27 Amaranti). 9637 -a in famil. (9638. 10138). *al.* *β aliarum operarum*: VERG. Aen. 11, 658 comites, ... quas ... Camilla delegit pacisque (cf. p. 1003, 48) bonas bellicue -as (CLAVD. DON. ad l. p. 515, 26 -ae in [cf. p. 1006, 27] certaminibus. cf. l. 56. p. 1003, 66). *obstetricis* (cf. p. 1002, 48): SORAN. p. 22, 20. 24, 10 (gr. p. 53, 12. 54, 4 I. ὀπηρετίδες). *cauponae*: COD. Theod. 9, 7, 1.

b translate: CIC. off. 1, 150 artes (SEN. epist. 85, 32 a. -ae sunt. ... sapientia domina rectorque est. cf. p. 1016, 80) ... quae -ae sunt voluptatum (fin. 2, 37 virtutes v. satellites et -as esse. SEN. benef. 4, 2, 1. cf. p. 1003, 46). nat. deor. 2, 150 artium -as manus (LVCR. 4, 830. CORN. SEV. carm. frg. 13, 17 operum ... tantorum [ARNOB. nat. 3, 13 p. 120, 25]. SEN. suas. 6, 19 eloquentiae. LACT. opif. 10, 22 rationis ac sapientiae. HIL. gen. 135 vitae). Tusc. 1, 75 a re familiari, quae est -a et famula corporis. part. 78 virtutes ... sunt ... quasi -ae comitesque sapientiae. ad Q. fr. 1, 1, 25 acerbissimam -am praetorum avaritiae calumniam. OV. am. 1, 11, 27 Veneri fidas sibi Naso -as (sc. tabellas) dedicat (cf. p. 1000, 31). TERT. patient. 15 p. 23, 15 sine sua spiritus dei comite ac -a patientia. resurr. 7 p. 36, 19 caro ... -a ac famula animae (16 p. 45, 19. cf. p. 1003, 54). adv. Marc. 1, 23 p. 321, 13 debita bonitas indebita ut -a et comite sua prior. PACIAN. sim. carn. p. 112, 3. 115, 24. *al.*

B sensu derivato: 1 i. q. adiutrix (cf. p. 1003, 59. de rebus l. 24. 30): OV. am. 1, 7, 27 caedis scelerumque -ae ... manus (VAL. FL. 2, 123 scelerisque dolique -am Famam. PORPH. Hor. epod. 5, 3 consciae et -ae s. huius. FIRM. err. 6, 6 et libidinum ... et s. cf. PS. QVINT. decl. 18, 12 p. 330, 21 flagitii. PORPH. Hor. epod. 5, 25 ex consciis ac -is beneficii. cf. p. 1003, 74). STAT. Theb. 4, 526 -as funestorum operum Eumenidas. TERT. anim. 28, 2 ab ... conscia (cf. p. 1003, 83) et -a matre. PS. PHILO antiq. 50, 5 -ae sunt orationum mearum lacrimae meae. *c. dat. rei, in qua adiuvamur* (cf. p. 1006, 23): CIC. Cael. 52 huic facinori tanto tua mens ... conscia, tua domus ... -a, tua ... Venus adiutrix esse non debuit.

2 i. q. procuratrix (cf. p. 1004, 18): VARRO Men. 251 Ceres cibi -a. ARNOB. nat. 4, 25 p. 161, 25 Minervam luminis -am et lucernarum modulatricem.

3 i. q. interpret (cf. p. 1004, 25): OV. epist. 17, 24 dextra scribens ... sensus apta -a mei. trist. 3, 7, 2 littera, sermonis fida -a mei (HESYCH. in lev. 27, 30 p. 1176A illa uti velut instrumento et -a).

comp.: ad-, praeministra.

adi. *minister, -tra, -trum. cf. Wackernagel, Synt. II² 55. *adiectivi usus extat inde a VARRONE* (l. 61), LVCR. (p. 1006, 12), SALL. (l. 62), OV. (l. 69. p. 1006, 13).

A i. q. famulans, serviens: 1 proprie: LVCAN. 8, 207 reges -os. 10, 127 famulae numerus turbae populusque -r (cf. SIL. 11, 275 -i turba gregis. IVVENC. 4, 540 cum plebe -a. DRAC. Orest. 613 turba -a [695]). CHALC. comm. 188 his deis subiectas fore ... -as ... potestates Naturam, Fortunam, Casum. ITALIA Hebr. 1, 14 (Conc.^s I 3 vers. Tur. p. 157, 8. *al.*) -i (λειτουργικά, Vulg. administratorii) spiritus ad ministerium destinati (RVFIN. Orig. in num. 11, 4 p. 88, 22 -orum spirituum, 'qui ad ministerium et adiutorium missi sunt'. Orig. in Ios. 23, 3 p. 444, 4. cf. et p. 1001, 83. 1006, 36. 1016, 27). RVFIN. hist. 1, 2, 21 angelorum ac -arum virtutum legationibus utitur (cf. l. 57). *c. gen.*: MANIL. 5, 316 populi sunt illa pectora -a. *c. dat.*: TAC. hist. 4, 22, 3 lixarum multitudo ... bello -a. AVG. civ. 11, 33 p. 509, 7 D. dei bonitati -am societatem angelicam (cf. l. 54). *de rebus*: VEN. FORT. Mart. 1, 315 neu rustica turba rebellet, arma -a (i. ministrorum sc. angelorum tuentium) vides.

2 translate (fere de rebus per prosopopoeiam; de animantibus l. 62. 73): a c. dat.: VARRO rust. 1, 13, 4 cohors ... operta stramentis ... fit -a fundo, ex ea quod evehatur. SALL. hist. frg. 4, 47 quam multitudinem ... ut mox cupitis -am (-um cod.) haberet. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 17, 3 anima ... gubernans -am (gr. p. 428A ὑπερέτω) sibi materiam (seq. conservam). PAVL. NOL. epist. 13, 13 p. 94, 25 cantharum -a manibus et oribus nostris fluentia (cf. p. 1006, 17) ructantem. AVG. c. Cresc. 3, 5, 5 p. 414, 17. SALV. eccl. 2, 20 tunc irascentibus lex -a erat, nunc adversaria. DRAC. laud. dei 3, 714 officiis aptantur cuncta membra -a. *b c. gen.*: rerum: OV. epist. 20, 114 lumina propositi facta -a tui. TERT. idol. 11 p. 41, 13 mendacium cupiditatis -um. adv. Marc. 5, 10 p. 609, 7 anima auctrix (cf. p. 1002, 82) operum carnis. ... corpus -um. LACT. opif. 16, 5 audiendi et videndi et odorandi -a membra. DICT. 2, 16in. -as et veluti officinam belli ... civitates. PS. AMBR. act. Seb. 16, 54 p. 1045B ista ... deceptionis -a sunt. LEO M. serm. 22, 6 p. 198C -a mundi luminaria caeli. ARATOR act. 2, 293 corporis ille locus ... vitii ... -r. *alicuius*: TAC. ann. 12, 61, 1 sacram et tantum dei -am (i. servam) insulam Coum. *e abs.*: SEN. dial. 6, 24, 5 ossa, nervos ... et -as manus (ARNOB. nat. 2, 17 p. 62, 8. cf. etiam l. 24). epist. 92, 1 in animo esse partes -as. DRAC. laud. dei 3, 14 ut sint elementa -a.

B i. q. praebens, conferens (cf. p. 1004, 18): PS. HIER. epist. 4, 2 p. 57A aestatis et autumnus temporibus, quae tempora -a sunt frugum. SACR. Gelas. 1, 40 p. 556 (= SACR. Greg. 77, 6) huius pinguis-simi liquoris -ae oleae.

iunctura (cf. p. 1015, 14) -o aliquo, -a aliqua re (usu subst. et adi. non distincto) i. q. opera, auxilio alicuius (rei): -is animantibus: SALL. Iug. 33, 4 quibus iuvantibus quibusque -is ea egerit. VERG. Aen. 2, 100 Calchante -o (c. aposiopesi). OV. met. 9, 233. trist. 4, 2, 35 illo ... mactata -o ... corpora. LIV. 34, 60, 1 bellum ... parare Antiochum Hannibale -o. SIL. 10, 341 (v. p. 1003, 65). IVV. 3, 46. IVST. 17, 1, 4 filium ... -a ... noverca veneno interfecit. CLAVD. DON. Aen. 7, 815 p. 110, 25. AMBROSIAS. in I Tim. 1, 20 p. 465C -o diabolo fiunt infirmitates. *al.* -is bestiis: CYPR. ad Donat. 8 p. 10, 21 Iuppiter Ganymedem rapuit -is avibus (sim. AVG. serm. 239, 3, 3 Eliam deus ... pascebat [cf. ibid. ei serviebant aves. v. et p. 1018, 55]). -is rebus: LVCR. 5, 297 taedae ... properant ... ardore -o suppeditare novom lumen. OV. Ib. 260 -o praetemptes baculo ... iter. TYCON. reg. 3 p. 17, 16 mortem -a lege parato gladio intentari. AMBROSIAS. in I Thess. I 9 p. 443D assumptum in caelum -a nube. RVFIN. Orig. in Rom. 2, 13 p. 911B quae -a circumcissione peraguntur. PAVL. NOR. epist. 32, 15 p. 290, 3 cantharus ... manus lavat amne -o (cf. p. 1005, 66). AVG. doctr. christ. 2, 15, 22 ut libri ... gentibus -a Ptolemaei regis potestate ... proderentur. VITA Hil. Arel. 23 l. 10 C. pietate -a. *al.* *indiculus gramm.*: gen. (cf. p. 1015, 2): p. 1000, 30. 66. 1001, 31. 1002, 36. 62. 1003, 27. 68. 1004, 4. 26. 1005, 55. 68. *al.* *gen. gerund.* (cf. p. 1015, 3. 1023, 84): p. 1002, 78 sq. 1003, 10 sq. 81. 1004, 16. 1005, 72. *dat.* (cf. p. 86, 75. 1015, 7 et Löfstedt, Synt. II 209 sqq. aliter v. s. ministratorius p. 1017, 8): p. 1002, 59. 1003, 33. 55. 76. 1004, 65. 77. 1005, 31. 55. 61. *genus ministerii indicatur adi.* (cf. p. 1015, 9): p. 1002, 39. 84. 1003, 17 sqq. *al.* ad (cf. p. 1015, 11. 1024, 5): p. 1002, 76. 1003, 64. 79. in (cf. p. 1015, 12. 1024, 7): p. 1003, 63. 71. 1005, 5. in c. abl. gerund.: p. 1003, 71.

*ministerialis, -e. a ministerium. LEX Burg. lib. const. 10, 1 scribitur -stra- B 5. 6. 8. 11, mene- (cf. l. 68. 1016, 19) B 9. [engad. mastrel, prov. menestral. Rohlf.] [e con. dub.: QVEROL. p. 16, 13 in parte ... -i (Peiper pro miserabili).]

i. q. ad ministerium pertinens, ministerio fungens, ministrans (cf. ministerianus et ministratorius): 1 in ministerio dei: de angelis: ITALIA Hebr. 1, 14 (Rufin. Orig. in Ios. 8, 6 p. 342, 1 in cant. 3 p. 227, 18. *al.*) -es spiritus (cf. p. 1005, 50) ad ministerium missi (inde RVFIN. Basil. hom. 6, 3 p. 1784A Orig. in Rom. 7, 5 princ. 1, 5, 1 p. 69, 7. PS. ORIG. in Iob 2 p. 449B angeli eius atque -es s. venisse ad deum dicuntur ad increpandum diabolum). de Spiritu sancto et Christo (cf. p. 1004, 35): FAVST. REL. rat. fid. 2 p. 456, 23 qui spiritum sanctum ... -em magis quam deum pronuntiant (inde PS. AVG. serm. 234, 5in.). 4 p. 459, 5 (de Christo) et quomodo dicimus, -is est, qui miracula tanta ... exercuit? de actione: IREN. 3, 11, 8extr. verbum dei ... patriarchis ... sacerdotalem et -em actum praebebat. de vasis in sacrificiis adhibitis: SCHOL. Hor. carm. 3, 8, 2 turibulum dicitur -is patina fictilis (cf. p. 1000, 63). LIB. pontif. p. 48, 4 calices -es v (53, 30 c. minores -es. 62, 7 c. -es argenteos [al.]. 97, 11 c. -es aureos [al.]. cf. p. 1014, 13).

2 in re profana de ministris in ministerio domini occupatis (cf. p. 1002, 25 sqq.): LEX Sal. 10 add. IV 1 sqq. si ... maiorem ... vinitorem vel porcarium vel -em (subst.) furaverit ...; si vero maiorissam aut ancillam -em (cf. LEX Burg. lib. const. 10, 1 si quis servum ... occiderit, lectum -em sive expeditionalem. v. Geffcken p. 118). pro subst.: GROM. p. 372, 7 (= METROL. p. 136, 20) -es imperatorum (cf. p. 1003, 3) maiores in accipiendo, minores in dando mensuras habuisse. NOT. dign. or. 17, 4 (= occ. 15, 5) paedagogia (cf. p. 1002, 57), -es domini, curae palatiorum (v. Böcking ad l. p. 267. Enßlin, RE Suppl. VI 493 sqq. cf. COD. Theod. 8, 7, 5 -es et paedagogiani et silentiarii et decuriones). GLOSS. V 270, 1 aulicus -is domus regiae (589, 7). in re privata: LEX Burg. Rom. 2, 6 pro actore o solidi, pro -e LX solidi, pro aratore aut porcario xxx (cf. p. 125, 21). LEX Sal. 10 add. IV 1 v. l. 51.

ministerianus, -i m. a minister, cf. magisterianus. i. q. minister sive ministerialis domus regiae (cf. Enßlin, RE Suppl. VI 493, 15 sqq.): COD. Iust. 12, 25 (26) rubr. de castrensianis et -is.

minister(i)arius v. s. ministrarius.

*ministerium, -i n. a minister; cf. magisterium. scribitur: meni-: ITALIA I Tim. 1, 12 (Lect. Gall. ed. Dold p. 54). mene- (cf. l. 30. p. 1016, 19. 1017, 20): CIL III 7693 XI 5737, 13. -ne- (cf. p. 999, 62): v. VVLG. ed. comm. pont. IV 399 sqq. (S bis). NOT. Tir. 25, 20. de notione (cf. Enßlin, RE Suppl. VI 488 sqq.): SYNON. Cic. p. 449, 6 B. vi. manu. necessitate. imperio. -o. GLOSS. ὑπηρεσία. ὑπερέτα. διακονία. διοίκησις. in Graecis est διακονία passim, praeterea in cap. priore διακόνημα (p. 1009, 49), ἐνέργεια (p. 1012, 18), ἐστίασις (p. 1009, 72), λατρεία (p. 1008, 15), λειτουργία (p. 1007, 70. 1008, 3. 7. 1010, 78), τόπος (p. 1010, 39), ὑπηρεσία (p. 1008, 46), ὑπουργία (p. 1010, 30), χρεία (p. 1007, 81. 1012, 26. 27); in cap. altero (p. 1012, 50), κοῦρος (p. 1013, 27), οἰνοχόος (p. 1013, 26), δογανον (p. 1014, 5), ὑπερέτης (p. 1013, 10. 75). de ratione, quae inter -um et servitium intercedit, v. p. 1000, 12. de differentia inter beneficium et officium et -um v. SEN. benef. 3, 18, 1. de usu synt.: sequitur pron. rel. masc. p. 1013, 16. 20. legitur in prosa oratione inde a VARRONE (p. 1007, 19. 1014, 67), CIC. (p. 1008, 70), SALL. (p. 1008, 30), LIV.; in versibus extat apud VERG. (p. 1008, 39. 1010, 20), MORET. (p. 1008, 60), TRIB. (p. 1007, 66), [Bulhart]

HOR. (p. 1008, 19), OV. (5^{ies}), MANIL. (p. 1008, 31), GERM. (p. 1008, 32), VAL. FL. (p. 1008, 76), IVVENC. (p. 1010, 9), AVSON. (p. 1014, 59), PRVD. (p. 1013, 11. 72); apud VEN. FORT., CORIPP., ARATOREM singulis locis. [francog. métier, prov. menestier, hisp. menester. Rohlf.]
[locis corruptis: SEN. suas. 3, 6 APVL. mund. 27. loco mutilo: CIL X 3903, 15. dub.: COMM. instr. 2, 27, 6. HIER. epist. 53, 2, 1 hoc ... magisterio (λ, minist- S, mist- vel. myst- cett., Stummer in plag.). CASSIOD. var. 3, 51, 5 (mysteria coni. Meyer). v. l. pro minister: CYPR. epist. 3, 1 p. 470, 3 BL. falso trad. pro magisterium (cf. l. 7): VVLG. gen. 40, 13. saepissime confunditur c. v. q. e. mysterium, cf. Fr. Blatt, ALMA 4, 1928, 80. A. Uddholm, Formulae Marculpi, Uppsala 1953 p. 46.]

caput prius de actione aut munere:

I sensu primario i. q. servitium, famulatus: A i. q. actio ministrandi: 1 in rebus sacris (cf. p. 1010, 55. 1012, 56. 1014, 13): a ministrant homines: α generaliter: VARRO ling. 7, 34 in quo cumero quid sit, in -o plerique extrinsecus nesciunt. LIV. 1, 7, 12 sacrum Herculi adhibitis ad -um dapemque Potitiis ac Pinariis ... factum. 1, 7, 14 tradito servis publicis sollemni familiae. Potitiorum -o (cf. 9, 29, 9). VAL. MAX. 2, 5, 4 tibicinum -o ... deserta sacra. 8, 15, 3 eius ... manibus et penatibus ... senatus ... deam excipi voluit, quia ... praeceptum erat, ut haec -a Matri deum ... praestarentur. APVL. met. 11, 15. 19. 21. CYPR. epist. 43, 1 p. 590, 15 presbyterorum et diaconorum (cf. CANON. apost. 65, 17 sint etiam probati omni -o [διακονία]). ITALIA I Cor. 12, 5 (Iren. 2, 28, 7. 4, 20, 6) divisiones -orum (διακονίων, Vulg. ministrationum) sunt. SOL. 30, 31. saepissime in VVLG., ex. gr. exod. 39, 24 pontifex quando -o fungebatur. num. 3, 8 servientes in -o eius. 18, 21 pro -o, quo serviunt mihi in tabernaculo. Ios. 9, 27 in illo die eos esse in -o. al.

β indicatur, cui (rei) serviatur: gen. (cf. p. 1009, 77): TERT. pudic. 7, 15 idololatriae. HIL. in Matth. 2, 2 p. 919A Christi (HIER. epist. 60, 13, 3 PELAG. in Col. 1, 7 p. 452, 8 S. IGNAT. Magnes. 6, 1. al.). CLAUD. DON. Aen. 11, 655 p. 515, 18 deae. AMBR. off. 2, 6, 25 quos elegi in -um domini. HIER. epist. 18A, 15, 4 dei (29, 3, 8. al. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 274C). VVLG. Rom. 16, 1 ecclesiae (RVFIN. Orig. in num. 11, 2 p. 78, 24 COD. Theod. 16, 2, 39 AVELL. p. 27, 29. al. CASSIOD. var. 9, 15, 10 aut in fabricis earum ecclesiarum aut in -is nihilominus profutura pecunia [cf. Enßlin l. c. 492, 61. an ad p. 1014, 13?]. COD. Iust. 1, 3, 32). AVG. in psalm. 135, 3extr. religionis (COD. Theod. 16, 2, 2 NOVELL. Valent. 3, 3 ENNOD. opusc. 2, 87 p. 314, 14). adi.: PAVL. FEST. p. 11, 11 divinum (CYPR. epist. 1, 1 p. 466, 3 RVFIN. Orig. in num. 3, 3 p. 18, 1 SVLP. SEV. Mart. 5, 2 COD. Theod. 12, 1, 99. al.). APVL. met. 11, 6, 7 religiosum. CYPR. epist. 34, 4 p. 571, 12 ecclesiasticum (39, 1 p. 581, 22 AVG. epist. 228, 10 p. 492, 10 NOVELL. Valent. 3, 3. al.). pron.: VVLG. II Cor. 11, 8 accipiens stipendium ad -um vestrum (cf. Kittel, Wb. z. N. T. II 88).

γ causa et genus -i indicatur: gen.: APVL. met. 11, 21, 1 sedulum colendi frequentabam -um (11, 22, 1 quot dies obibam culturae sacrorum -um). CYPR. epist. 69, 6 p. 755, 19 cum primum discipulos suos in -um salutis mitteret (HIL. in Matth. 7, 6. 12, 6). 69, 8 p. 757, 1 loci sui -um transgressi. HIL. trin. 1, 14 sacerdotii (RVFIN. Orig. in num. 10, 3 p. 73, 9. cf. PELAG. in Rom. 12, 7 p. 96, 14 S. -um sacerdotalis vel diaconatus officii. in I Tim. 5, 11 p. 495, 8 diaconatus. CANON. apost. 35, 28 diaconiae. ORIG. in I reg. 1, 8 p. 14, 1 sacerdotum. v. et p. 1010, 73). 6, 2 praedicationis euangelicae (AMBR. Iac. 2, 4, 19 CONC. I 3 p. 145, 24 GREG. M. epist. 2, 52 p. 156, 20 moral. 1, 30. cf. et p. 1010, 46). in Matth. 24, 7 qui ... iactantiam inutilis studii sequentes utilitatis perfectae -um derelinquant. SERV. Aen. 1, 28 -um poculorum, quod exhibuit diis. RVFIN. hist. mon. 1 p. 402C hymnorum vel orationum (NICET. psalm. 9 p. 77, 11. 11 p. 78, 11. cf. VITA Hil. Arel. 19 l. 1 C. psalmorum). VVLG. exod. 35, 19 sanctuarii (cf. 39, 40 tabernaculi [num. 4, 47. 7, 5. 18, 6]. num. 18, 5 altaris [Ezech. 40, 46]. I par. 23, 4 domus dei [23, 24. 25, 6. al.]). II Macc. 3, 3 sacrificiorum. act. 6, 4 verbi (20, 24). adi.: TIB. 1, 2, 42 ut mihi verax pollicita est magico saga -o (cf. HIL. in Matth. 21, 4 sacerdotale. RVFIN. Orig. in num. 7, 4 p. 44, 15 leviticum). CYPR. epist. 29 p. 548, 1 cottidianum (VVLG. act. 6, 1 AVG. epist. 228, 16 p. 489, 12. cf. RVSTIC. CONC. I 4 p. 39, 16 celebrare ... vespertina vel matutina -a [gr. I 1, 5 p. 124, 35 λειτουργίας]). CONST. Sirmond. 10, 3 clerici sacris (cf. l. 77) -is servientes (AVELL. p. 27, 29 CANON. Dionys. Exig. p. 31, 19 St. CE 1362, 16. cf. l. 50). adde: ARATOR act. 1, 552 iura -i sacris altaribus apti (i. diaconatus). indicantur certae species rituum vel sacramentorum (cf. p. 1017, 61): APVL. met. 11, 22, 7 ritu sollemni apertionis templi celebrato -o. AMBR. Cain et Ab. 2, 4, 15 p. 391, 9 remittuntur peccata ... per officium sacerdotis sacramque -um. HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 7 p. 332, 5 tribue ei baptismum ... et advoca tibi alios socios -i tui (ALC. AVIT. epist. 26 p. 57, 20 cum -o baptismatis. 46 p. 75, 24 cuius baptismatis -is. GREG. TVR. Thom. p. 121, 22 praepara nobis omnia, quae in -o sunt paranda [gr. p. 80, 6 τὰ πρὸς τὴν χρείαν τοῦ ἁγίου βαπτισματος]). PS. HIER. epist. 12, 6 p. 155A presbyteri in benedictione cum episcopis consortes -orum sunt: nulla in conficiendo corpore Christi ac sanguine ... distantia est. VITA Hil. Arel. 10 l. 12 C. consecrationis.

sine additamento de sollemni (cottidiano) sacrificio (cf. p. 1018, 39): OPTAT. 6, 1 p. 145, 8 quae a nobis in nomine dei in ipso -o tacta sunt. VVLG. num. 4, 26 vasa -i (I par. 9, 28. 28, 13. Hebr. 9, 21 [λειτουργίας]). RVFIN. hist. 3, 8, 6 sacerdotes ingressi templum ad -a ex more complenda. COD. Theod. 16, 6, 4, 4 si qui ... interdictis coetibus seu -is praebuerint conviventiam. CANON. Turner II 2 p. 211 (syn. p. 210 oblationes, gr. Mansi 2, 1104C λειτουργίας). ENNOD. opusc. 9, 6 p. 417, 7 in huius ... noctis -o. GREG. TVR. glor. mart. 65 p. 532, 23 -i ornamenta.

δ ministrant daemones: APVL. Socr. 6 p. 134 daemonum obsequio et opera et -o. AVG. civ. 9, 13 p. 385, 33 D. 9, 23 p. 399, 30. angeli: PRAEF. bibl. monarch. Marc. HIL. in Matth. 3, 5. 18, 5 famulatu ac -o. al. HIER. epist. 18A, 9, 1. VVLG. Hebr. 1, 14 administratorii spiritus in -um (διακονίαν) missi propter eos, qui hereditatem capient salutis. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 157, 11. 158, 17 angelicum. PELAG. in Rom. 9, 4 'obsequium' hoc est -um angelorum et prophetarum (λατρεία). AVG. civ. 10, 15^{tit.} al.

ε in rebus profanis: α loci selecti: α in rebus privatis (cf. Enßlin l. c. 488): ① sensu artiore: Α ministrant servi domestici: HOR. epist. 2, 2, 6 verna -is ad nutus aptus erilis. OV. am. 1, 11, 3 ancilla in ... -is furtivae cognita noctis (COD. Iust. 7, 10, 4 ancillae). SEN. contr. 2, 4 (12), 1 circa aegrotantis (cf. p. 1019, 23) lectum in omnia discurrebat -a (SEN. dial. 10, 12, 5). PETRON. 22, 6 in convivio. FRONTIN. strat. 1, 1, 3 servitutis ac -i (cf. COD. Iust. 7, 14, 10). VENVL. dig. 21, 1, 65, 2 servus alicui -o praepositus. VLP. dig. 3, 2, 4, 2 cauponis mancipiorum (cf. COD. Iust. 9, 9, 28). 7, 1, 17, 1. al. GELL. 2, 23, 8 non insecito puellam -o (i. arte ministrandi). APVL. mund. 25 quod ... possint ... facere dominorum imperio -a servulorum (cf. IYST. 2, 13, 10 carentem omni ... servorum -o [item COD. Iust. 3, 33^{rubr.} al.]. sim. GREG. M. epist. 3, 18 p. 176, 17 mancipiorum). al. LEX Sal. 35, 6 vasso ad -um. Β ministrant operae, artifices: SALL. hist. frg. 4, 31 implicatae rates -a nautarum prohibebant (cf. MANIL. 4, 570 puppis ... colendae. GERM. 294 pigra -a. SEN. epist. 85, 36 gubernatoris. v. et p. 1009, 5). LIV. 22, 25, 19 in servilia eius artis (lanii) -a. 39, 6, 9 quod -um fuerat coqui, ars haberi coepta. CELS. 8, 4, 4 in eo -o (sc. officio medendi. cf. SEN. benef. 6, 16, 4 nullum -um illi medico oneri ... fuit. POMPON. dig. 19, 5, 26, 1 medicorum et scaenicorum). SEN. epist. 47, 15 non -is illos (sc. mulionem et bubulcum) aestimabo, sed moribus. PETRON. 103, 5 tonsoris. 117, 11. al. Γ ministrant liberi homines: VERG. Aen. 6, 223 ingenti subiere feretro, triste -um (CORIPP. Iust. 3, 12 CE 582, 4. 1052, 3. 1376, 4. 1847, 3). OV. met. 2, 750 pro ... -o magni sibi ponderis aurum postulat. LIV. 34, 61, 2 VAL. MAX. 4, 7, 7. QVINT. decl. 301 p. 188, 9 -um ... fuit ex (cf. p. 1015, 1) meo. PLIN. epist. 2, 11, 23. VVLG. Luc. 10, 40 satagebat circa frequens -um. apoc. 2, 19 novi ... caritatem et -um et patientiam tuam. COD. Iust. 7, 14, 6 -um ... mutare tuam condicionem liberi minime potuit. PALLAD. hist. mon. I 52 p. 335C (gr. p. 160, 9 B. ὑπηρεσία). al. Δ ministrant monachi: HIER. reg. Pachom. praef. p. 6, 1. 25 p. 19, 10. 143 (193) p. 52, 1.

② sensu latiore et transl.: Α de officio amasiorum, meretricum: ARNOB. nat. 5, 44 p. 212, 11 Ganymedibus ... in libidinum -a (Iun., magis- P) substitutis. AVR. VIOR. Caes. 14, 7 Antinoi ... famosus -o. COD. Theod. 15, 8, 1 vile -um prostituti pudoris exercere. Β ministrant bestiae: OV. met. 4, 216 v. l. 62. VAL. MAX. 2, 7, 2 in agmine neminem militum -o servorum iumentorumque ... uti passus est. PLIN. nat. 8, 67 camelii iumentorum -is (Salm., in his terris codd.) dorso funguntur atque etiam equitatus (cf. SOL. 49, 9). 10, 105 columbae parturienti solacia et -a ex (cf. p. 1015, 1) mare. PLIN. epist. 9, 33, 9 delphinum solita -a repetisse. APVL. met. 7, 23, 3 asini (9, 11, 5). TERT. nat. 1, 16, 1 p. 86, 3 ventum est ad ... caninum -um (sc. lucernae subvertendae et extinguendae). al. Γ ministrant res: ① membra corporis, corpus sim.: MORET. 25 laeva -o (sc. infundendi frumenti), dextra est intenta labori (sc. molae versandae). OV. met. 4, 216 fessa diurnis equorum membra -is (cf. PS. QVINT. decl. 1, 6 p. 8, 12 HIL. AREL. vita Honorat. 33 l. 1 C.). 11, 625 corpora duris fessa -is (SEN. epist. 58, 34. HIL. in Matth. 12, 7 corporis [15, 5. al.]). AVG. civ. 22, 24 p. 613, 32 D.). LIV. 2, 32, 9. 11 ventris ... haud segne -um. PLIN. nat. 10, 196 pedum. SOL. 25, 3 alter dens elephantis semper in -o est (cf. Plin. nat. 8, 8 alterius operario usu). AVG. conf. 9, 2, 2 p. 180, 24 linguae (serm. coll. Morin p. 542, 20 cordis et l.). VEN. FORT. vita Albin. 10, 27 recepto -o ... rediviva dextera se signavit. al. ② aliae res: CIC. Tim. 50 quibus causarum adiuvantium utitur -is (οἷς [sc. συναιτίους] ... ὑπηρετοῦσαν) deus. VAL. MAX. 2, 7, 6 vocis (5, 4 ext. 5 pietas nullo v. -o, nullo usu litterarum indigens. ibid. 6 filium loquendi usu defectum ... -o v. instruxit. CELS. dig. 33, 10, 7, 2 SOL. 2, 35 AVG. pecc. mer. 1, 25, 37). 2, 9, 4 litterarum. SEN. dial. 4, 13, 3 sine ullius malae rei -o. nat. 1, 17, 6 speculorum. epist. 88, 25 geometriae. VAL. FL. 3, 710 hasta fida -a ... obit. FRONTIN. aq. 92 aquae ductus. APVL. Plat. 2, 5 adpetitus et iracundiae rationi ita oboediunt, ut tranquillo -o fungantur. TERT. anim. 10, 9 p. 314, 23 ignium. resurr. 16 p. 46, 17 calicis (GREG. TVR. glor. conf. 96 p. 810, 5 vasculi). SOL. 24, 13 amnes ... qui, licet separentur intervallis amplioribus, tamen in quoddam Atlantici nominis (de gen. v. p. 1009, 77) transierunt -um. 32, 43 AMM. 22, 16, 9. SERM. Arrian. frg. I 17 solis (VVLG. deut. 4, 19). ALC. AVIT. c. Eutyech. 1 p. 21, 16 utrum ... impenderit Abraham -um seminis corporali exortu creatoris.

β in rebus publicis (cf. *Enßlin l. c. 489 sq.*): ① *-a inferiora*: LIV. 1, 57, 2 se in fabrorum -is ac servili tam diu habitos opere ab rege. 22, 19, 10 militum apparatu nautica -a impediuntur (CVR. 4, 3, 18 miles -a nautarum, remex militis officia turbabat. 7, 9, 6. 9, 4, 10. FRONTIN. [?] strat. 4, 7, 10. cf. LIV. 29, 25, 9 nautis ... ad -a ... oboedientes. v. *etiam p. 1008, 31*). FEST. p. 169 a 7 *navalis scribae*. VAL. MAX. 8, 9, 2 *militis* (SEN. dial. 9, 3, 5 TAC. ann. 1, 6, 3 APVL. met. 4, 8, 3 COD. Theod. 7, 22, 7). CVRT. 8, 2, 2 carnificis. FRONTIN. aq. 96 quos *servos* habituri essent *redemptores tutelae aquarum* in -o. 117. PLIN. epist. 10, 27, 10, 31, 1 publicorum servorum officio -oque funguntur. 10, 32, 2 VLP. dig. 1, 16, 4, 1. 3, 2, 4, 1. 48, 19, 8, 8 in -um metallicorum damnari (HERM. dig. 48, 19, 36). PORPH. Hor. sat. 1, 2, 44 *calonum*. AVG. civ. 1, 21 p. 35, 22 D. COD. Theod. 4, 6, 3 l. 28. 8, 2, 4 censuali. 10, 20, 14 sollemnibus -is inservire. CIL XII 1590 (= Dessau 5148) arenario (cf. *p. 1002, 73. 1013, 14 et Friedlaender, Sittengesch. II⁹ 6814*). al. ② *-a superiora*: VELL. 2, 93, 2 sub specie -orum principalium. VAL. MAX. 2, 10 praef. 3, 7, 5 *legationis* (5, 5, 1 VLP. dig. 50, 7, 7). 4, 1, 14. 6, 3, 3 sine ullo provinciali -o tantum non repetundarum lege damnatum. SEN. dial. 10, 18, 4. PETRON. 118, 2 v. *infra l. 75*. FRONTIN. aq. 2 *adiutorum* necessariae partes sunt ad -um. TAC. ann. 3, 48, 1 acribus -is consulatum ... adeptus. al. PLIN. epist. 10, 54, 1. AVG. in psalm. 13, 5 non referentes -um ... ad eorum, quibus praesunt, salutem. ③ *in servitio regum sim.*: LIV. 45, 6, 7 principum liberi (cf. *p. 1019, 40*) ad -um electi regis (VVLG. I par. 26, 30, 26, 32 Esth. 7, 9. al. cf. LIV. 45, 32, 6 qui in aliquis -is regiis ... fuerant). SEN. benef. 5, 4, 3 regum ... potentia per minorum consensum -umque constat. COD. Iust. 1, 2, 11. 10, 49, 2. 12, 5, 4, 3 eunuchum sacri cubiculi -is adhaesurum (cf. GREG. M. epist. 5, 57^a, 2 p. 363, 21 -o cubiculi pontificalis). al.

h iuncturae et structurae: *α iuncturae*: ① *nominales*: labor ac -um: LIV. 2, 32, 9. officium -umque: PLIN. epist. 10, 31, 2 PAPIN. dig. 31, 65 pr. opera et -um: AFRIC. dig. 41, 1, 40 PAPIN. dig. 50, 1, 17 pr. PAVL. dig. 16, 1, 1, 1 APVL. Socr. 6 p. 134 CLAUD. DON. Aen. 11, 655 p. 516, 5. ② *epitheta selecta*: servile: LIV. 22, 25, 19, 39, 25, 8 SEN. dial. 2, 3, 1. epist. 77, 14 et contumelioso. CVRT. 6, 6, 3. 8, 6, 2 TAC. hist. 1, 46, 2 ann. 12, 26, 2. COD. Iust. 4, 19, 22 (a. 294). al. sordidum: SEN. dial. 5, 29, 1 ac laboriosa. FRONTIN. aq. 92 TAC. ann. 11, 6, 1 TERT. idol. 18 p. 52, 19 COD. Iust. 4, 65, 35 pr. serium: TAC. dial. 29, 1. corporale: CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 209, 8. cf. corporis: CHAR. dig. 50, 4, 18, 11. urbanum (cf. *p. 1013, 33*): SCAEV. dig. 34, 1, 15, 1. domesticum: CYPR. testim. 3, 105 p. 180, 2. familiare: COD. Iust. 7, 12, 2, 1. ③ *iuncturae verbales*: -um praestare (v. *et p. 1007, 24*): SEN. dial. 2, 3, 1 PLIN. epist. 5, 19, 4 VLP. dig. 21, 1, 12. 1 PAVL. dig. 13, 5, 15. obire: v. *p. 1008, 76*. exhibere: PAPIN. dig. 50, 1, 17 pr. SERM. Arrian. frg. I 17 COD. Iust. 1, 2, 11. 6, 6, 6. 7, 16, 16. praebere: MOD. dig. 25, 3, 6, 1 IVVENC. 1, 770 AVG. civ. 9, 13 p. 385, 33 D. al. COD. Theod. 9, 7, 1 NOVELL. Iust. 35, 4. 8. facere: APVL. met. 4, 8, 3 IVST. 32, 3, 16 AVG. civ. 9, 23 p. 399, 30 D. VITAE patr. 5, 2, 6 (gr. *Cot. p. 357^c ἐποιοῦν αὐτῶ τὸ διακόνημα*). COD. Iust. 4, 19, 22. observare: RVFIN. Orig. in num. 4, 3 p. 23, 26. adhibere: AVG. in euang. Ioh. 58, 5extr. adimplere: COD. Iust. 7, 15, 1, 2^a. exsequi: SACR. Greg. 4, 6. -o fungi: SEN. epist. 77, 14 PLIN. epist. 10, 31, 2 APVL. Plat. 2, 5 TERT. idol. 18 p. 52, 19 HIER. epist. 18^a, 12, 1. uti: VAL. MAX. 3, 3, 1 SEN. dial. 9, 8, 8 VLP. dig. 7, 1, 27, 2 PAVL. dig. 24, 1, 28, 1. in -o esse *alicuius* (*alicui*: l. 57): LIV. 45, 32, 6 PLIN. epist. 10, 74, 1 SCAEV. dig. 33, 7, 27 pr. VLP. dig. 33, 7, 12, 35 patri familias. al. PAVL. dig. 21, 1, 30, 1 APVL. apol. 44. abs. (cf. *p. 1008, 66*): QVINT. decl. 301 p. 185, 3 erat in -o puella pauperis (p. 188, 2). in -o habere (cf. l. 9; *aliter p. 1013, 74*): MARCELL. dig. 32, 69, 1 PAVL. dig. 40, 2, 22.

β structurae: ① *indicatur, quis ministret*: *gen. passim inde a Liv. 2, 32, 11 (p. 1008, 65)*. *adi.* (cf. l. 13. 33. p. 1008, 58): CASSIOD. inst. 1, 30, 4 humano -o cessante. *locut. praep.*: v. *p. 1008, 42. 56*. ② *indicatur genus -i*: *gen.*: OV. am. 1, 11, 3 furtivae ... noctis. MANIL. 4, 570 puppisque colendae dura -a (*item c. gen. gerundivi*: HIL. trin. 12, 43 efficiendi saeculi. CLAUD. DON. Aen. 6, 220 p. 539, 3 ferendi funeris). SOL. 32, 43 machinas ad praelucendi -um fabricatas (AMM. 22, 16, 9. cf. HIL. in Matth. 4, 26 impertiendi. v. *et p. 1007, 50*). SERM. Arrian. frg. I 17 sol exhibet tibi deservitionis -um. AMBR. myst. 6, 33 mysterium in ipso humilitatis consistere -o. COD. Theod. 7, 13, 8 famosarum ... tabernarum. CASSIOD. hist. 8, 1, 99 -o completo ciborum (*Sozom. 6, 31, 9 μετὰ ... ἐστίασιν*). *per enunt. c. ut*: PLIN. epist. 9, 28, 1 iniungis mihi ... -um, ut eqs. *praep. in* (cf. *p. 1015, 12*): HIL. in Matth. 24, 1 p. 1048^D -um in omnes. *adi.*: PETRON. 118, 2 forensibus -is exercitati. APVL. Plat. 1, 15 *membra* inferiora reguntur optimatum praestantia et ipsa -um suggerunt victuale. ③ *indicatur, cui ministretur* (cf. *p. 1007, 32*): *gen.*: *ministratur hominibus*: LIV. v. *supra l. 24*. Ps. QVINT. decl. 6, 16 p. 126, 8 cuius -is officia (*i. ministri*) non desunt. PAVL. dig. 37, 9, 4, 1. PRISCILL. tract. 5, 84 p. 63, 26 hominum. SCHOL. Cic. Bob. p. 91, 4 Pompeiae. HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 7 p. 331, 25 ad -um filii dei (*Vulg. Matth. 4, 11 ministrabant ei*). reg. Pachom. 143 (193) p. 52, 1 virginum. VVLG. I Cor. 16, 15 sanctorum (*εἰς διακονίαν τοῖς ἀγίοις*). PALLAD. hist. mon. I 28 p. 314^B peregrinorum. al. *bestiis*: COD. Iust. 11, 55, 1 mularum

fiscalium. *rebus* (cf. *p. 1008, 50. 81*): Ps. QVINT. decl. 4, 11 p. 78, 3 ad cottidianae vitae -a. FRONTIN. aq. 92 ut Anio vetus ... in hortorum rigationem adque in ipsius urbis sordidiora exiret -a (COD. Theod. 4, 6, 31. 28 vinctus ad gynaecei Carthaginis -um deputetur). TAC. hist. 3, 76, 2 in -um luxus (AMBR. Hel. 15, 54 ebrietatis). HIL. in psalm. 53, 10 p. 143, 8 statuta ... sunt ad ultionum -a mala ista. AVG. civ. 2, 20 p. 78, 9 D. ad -um sui fastus abutantur. 22, 24 p. 613, 32 *corpus* ad -um animae ... factum. serm. 179, 4, 4 necessitatis. *dat.* (cf. *p. 1015, 7*): IVVENC. 1, 770 mensis. VVLG. deut. 4, 19 *solem et lunam* creavit ... deus ... in -um cunctis gentibus. *adv.*: LIV. 3, 6, 3 -a invicem. *pron.*: COLVM. 11, 1, 23 ad -a sua conservos non adhibeat (*item poss.*: Ps. QVINT. decl. 16, 11 p. 300, 17 MOD. dig. 31, 34 pr. APVL. met. 8, 26, 2. al.). PRISCILL. tract. 5, 86 p. 65, 11 alterutro aelementorum -o. ④ *obi. q. d. interius* -um ministrare (v. *etiam p. 1023, 45 et cf. p. 1015, 40*): FILASTR. 154, 2 -i, quod beato prophetae ab avibus ... ministrabatur. ORIG. in Matth. 18, 50 p. 109, 14 corpus, quod suscepit ... de virgine, huiusmodi -um ministrante. 18, 141 p. 293, 27.

B i. q. munus, negotium: 1 *i. q. officium, opus, quod agendum imperatur* (cf. *p. 1015, 56*): VERG. Aen. 7, 619 (*antea*: Aeneadis indicare bella ... iubebatur) refugit foeda -a (cf. VAL. MAX. 5, 3, 4 detestabilis. QVINT. decl. 314 p. 233, 12 durum -um et iniucunda honoris huius necessitas. 315 p. 242, 28 infelix. APVL. met. 11, 21, 6 sacrilegum. IVST. 1, 9, 7 crudele. al.). LIV. 4, 8, 5 magis necessarii quam speciosi -i procuracionem. 4, 13, 9. 8, 40, 3. 23, 16, 12. VELL. 2, 127, 2 *syn. negotia*. 5, 4, 1. TAC. Germ. 25, 1 descriptis per familiam -is. hist. 1, 58, 1 Vitellius -a principatus per liberos agi solita in equites R. disponit. al. *ministrat res*: VAL. MAX. 2, 6, 7 gladius ... rubigine exesus et vix sufficiens -o. CONC. S I 5 p. 270, 20 corpus, quod instrumenti ei -um adimplebat (*gr. I 1, 6 p. 130, 16 ὑποργία*. cf. *p. 1015, 61*). *iuncturae verbales*: -um imponere (cf. NOVATIAN. cib. Iud. 1 p. 226, 13 officium debitum et cura suscepta et ipsa -i imposita persona): LIV. 2, 5, 5 COD. Iust. 1, 17, 2 pr. mandare: SEN. contr. 7, 1 (16), 1 PLIN. epist. 10, 75, 1. adsignare: SEN. epist. 47, 15. delegare: TAC. Agr. 2, 1 v. l. 50. indicare: FILASTR. 133, 1. subire: QVINT. decl. 315 p. 239, 19 APVL. met. 11, 21, 6. suscipere: PAPIN. dig. 34, 9, 18, 2 PETR. CHRYS. serm. 125 p. 545^B GREG. M. in Ezech. 1, 2, 6 p. 798^B. assumere: PALLAD. hist. mon. I 56 p. 338^C -um (*gr. p. 164, 12 B. τόπον*) obstetricis. exsequi: VAL. MAX. 7, 3, 6 SVLP. SEV. chron. 1, 35, 5. explere: VVLG. act. 12, 25 EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^C. adimplere: CONC. S I 5 p. 270, 20. -o fungi: LIV. 3, 57, 10. 8, 40, 3 SOL. 5, 19. -o se mancipare: HIER. hom. Orig. in Luc. 4 p. 25, 22. servire: FRONTIN. aq. 91 FERRAND. epist. 11. *structurae*: *indicatur ipsum munus*: *gen.*: LIV. 4, 27, 1 belli (4, 43, 4. 26, 47, 2 TAC. ann. 2, 78, 2). SVLP. SEV. chron. 1, 48, 3 praedicationis. PETR. CHRYS. serm. 125 p. 545^B COD. Iust. 1, 17, 2 pr. PALLAD. hist. mon. I 56 p. 338^C (v. l. 39). *c. gerund.*: LIV. 2, 5, 5 poenae capiendae. 22, 22, 14 SEN. contr. 1, 1, 16 VAL. MAX. 4, 3, 2. *enunt. c. ut*: TAC. Agr. 2, 1 delegato triumphis -o, ut ... urerentur. *inf.*: AVG. civ. 10, 26 p. 442, 18 D. angelorum quorum -um est declarare voluntatem patris. *praep. ad*: GREG. M. in Ezech. 1, 2, 6 p. 798^B in semetipsis -um daemonum ad iniquitatem suscipiunt.

2 *i. q. gradus dignitatis, officium ministrandi* (cf. *p. 1015, 56*): *a in rebus sacris* (cf. *p. 1007, 17*): *α paganorum*: SCAEV. dig. 33, 1, 20, 1 *de munere sacerdotis et hierophylacis et libertorum templi*. CIL VI 68 (= INSCR. Dessau 3513) restituta omnia -o (*i. dum ministra est*) Canniae Fortunatae (XI 1916, 5 -o suo donum dedit). *β Hebraeorum*: RVFIN. hist. 1, 10, 5 Symoni ... pontificatus tradidit -um (*τὴν ἀρχιεπισκοπὴν*). AVG. quaest. hept. 2, 12 ad impedimentum -i, quod divinitus impositum Moyses gerebat. *γ Christianorum*: *de apostolatu*: VVLG. (*gr. διακονία*) act. 1, 17. 25 Rom. 11, 13 II Cor. 5, 18 I Tim. 1, 12. *de diaconatu*: VVLG. Rom. 12, 7 CELEBRIN. Cypr. epist. 21, 3 p. 531, 8 HERM. Pal. et vulg. sim. 9, 26, 2 HIER. hom. Orig. in Is. 6, 1 p. 269, 10. COD. Theod. 12, 1, 121 -um diaconi (GREG. TVR. Thom. p. 118, 22 diaconatus -um). CANON. Turner II 1 p. 132^a SACR. Leon. p. 121, 26 GREG. M. epist. 6, 11 p. 389, 21. *opp. aliis ordinibus*: TERT. praescr. 29, 3 tot sacerdotia, tot -a (AMBR. off. 1, 50, 248 -um ... vel etiam s. SACR. Gelas. 1, 95 p. 620ⁱⁿ diaconus ... non ad s., sed ad -um consecratur). COD. Theod. 12, 1, 121 vel presbyteri fastigium vel -um diaconi vel exorcistae ... officium. 16, 5, 13 vel pontificium ... vel -um. *de sacerdotio*: CYPR. epist. 1, 1 p. 465, 11 divino sacerdotio honorati et in clerico -o constituti. 3, 1 p. 469, 10 RVFIN. hist. 5, 24, 17. RVSTIC. CONC. S I 3 vers. Tur. p. 43, 17 (*gr. I 1, 1 p. 108, 19 et I 1, 5 p. 128, 21 λειτουργία*). I 4 p. 42, 24. SACR. Leon. p. 127, 9 sacerdotale. *de presbyterio*: GREG. M. epist. 5, 5 p. 285, 15 presbyterii. 6, 39. *de presbyterio Christi*: VVLG. Hebr. 8, 6 melius sortitus est -um (*λειτουργία*). *de episcopatu*: ITALA II Tim. 4, 5 (Ps. Cypr. aleat. 4 = VVLG.) tuum. CONC. S I 5 p. 371, 9 civitatibus, quarum (v. *p. 1011, 4*) nobis -um contraditum (*gr. I 1, 7 p. 73, 21 λειτουργία*). GREG. M. epist. 1, 76 p. 96, 13 tanto (2, 25 p. 122, 14. al.). 7, 4 p. 444, 20. *de papatu*: GREG. M. epist. 1, 35 p. 48, 14. SACR. Greg. 2, 5 summi sacerdotii (226). *iuncturae verbales*: -o fungi: TERT. praescr. 29, 3 l. 7.

[Bulhart]

perfungi: RVFIN. hist. 5, 24, 17. -um gerere: AMBR. off. 1, 50, 248. implere: VVLG. II Tim. 4, 5 GREG. M. epist. 7, 4 p. 444, 20. exsequi: SACR. Leon. p. 121, 26. explere: GREG. M. epist. 5, 5 p. 285, 15. *structurae: indicatur, in cuius -um aliquis delegatus sit: gen.: v. p. 1010, 80. praep. in: PROL. in Col. (RevBén. 24, 14) audierant ... verbum ab Archippo, qui et -um in eos accepit.*

b in rebus profanis: *α in rebus publicis et regiis:* LIV. 4, 11, 6 per minime populare -um. VELL. 2, 111, 3 habuit ... speciosi -i locum (VAL. MAX. 8, 13, 1 speciosissimis publicis -is). 2, 116, 3 splendidissimis functus -is. VAL. MAX. 3, 7 ext. 5 sordidissimum (cf. COD. Iust. 12, 1, 6 ex abiectis officiis vel deformis -i stationariis). 4, 3, 9 de publico -o (4, 7, 3. 7, 3, 9 agens. 8, 13, 1. PAPIN. dig. 48, 5, 39, 10 si quis in honore -ove p. sit. MARCIAN. dig. 48, 11, 1 pr. officio munere -ove p.). CVRT. 7, 1, 11 ad magna et honorata -a. LAMPR. Alex. 15, 1 a -is atque muneribus. VVLG. Is. 22, 19 de -o tuo (sc. praepositi palatii regii) deponam te. COD. Theod. 12, 1, 147, 3 -a atque officia palatina. al. BOETH. cons. 1, 4, 16 W. regio -o depulsus. COD. Iust. 12, 5, 2 pr. cubiculariorum aulicorum. *indicatur officium ipsum genetivo:* COD. Theod. 7, 22, 8 chartularum. COD. Iust. 1, 51, 5 domestici vel cancellarii. **β in rebus privatis:** FIRM. math. 6, 9, 13 in actibus omnibus secunda negotiorum -a tractantes (i. secundas partes agentes). HIER. epist. 52, 6, 5 testamentorum captatores, si paululum senex aeger vegetior fuerit, ... timent ..., ne perdant -um (sc. aegri colendi).

C notiones derivatae: 1 i. q. *adiumentum, auxilium* (cf. p. 1003, 59. 1013, 70): **a in malis rebus:** LIV. 40, 55, 5 facinoris legatorum -ique sui. SEN. contr. 7, 1 (16), 10 ut alter scelere sit parricida, alter -o. 9, 6 (29), 10. TAC. ann. 16, 9, 2 non remittere percussori gloriam -i. PLIN. epist. 3, 9, 14 VLP. dig. 1, 18, 6, 3. COD. Theod. 9, 21, 2, 4 (= COD. Iust. 9, 24, 1, 5) qui hoc -um praebuit. 9, 24, 1, 1. 10, 26, 1 l. 10 (= COD. Iust. 11, 72, 1) nulli ... executionis suae turbulentum -um audeant commodare. al. **b in bonis (aut mediis) rebus:** OV. met. 2, 780 pro ... -o ... sibi ... aurum postulat. COLVM. 12, 4, 3 APVL. met. 7, 26, 5 IVST. 3, 4, 17. CLAVD. DON. Aen. 11, 655 p. 515, 33 -o fuisse bellanti. al. *de rebus:* RVFIN. hist. mon. 7 p. 411^D herbis ... utens nec usum aut -um ignis admittens (VICT. VIT. 1, 8). *de subsidio victuali* (cf. p. 1014, 66. 1015, 65 et Kittel l. c. II 88; e loris hic allatis ortus est usus p. 1014, 71 commemoratus): VVLG. (gr. *διαξωρία*) act. 6, 1. 11, 29 prout quis habebat, proposuerunt ... in -um mittere habitantibus in Iudaea fratribus. II Cor. 8, 4 -i, quod fit in sanctos (9, 1. AMBROSIAS. ad l. p. 312^A interpretatur ut ministrarent sanctis). *c structurae: indicatur, in qua re adiuvemur: gen.:* OV. met. 3, 645 sceleris (CVRT. 5, 12, 15). LIV. 35, 15, 4 facinorum (42, 15, 3. 42, 41, 4). 45, 31, 2 caedis (CVRT. 10, 1, 2). PLIN. nat. 8, 15 ut crudelitatis alienae -o fungerentur. VLP. dig. 14, 1, 1, 18 annonae. HERMOG. dig. 49, 14, 46, 1 fraudis. *praep. ad* (cf. p. 1015, 11): VLP. dig. 47, 2, 50, 3 qui -um atque adiutorium ad subripiendas res praebet. COD. Iust. 9, 28, 1 (= INST. Iust. 4, 18, 9) qui -um eis ad hoc adhibuerunt. *dat.:* COD. Iust. 11, 54, 1, 1 qui intercedentes -um suum huiusmodi nefariis actibus ... praebuerint.

2 i. q. *intercessio, intercedens actio* (cf. p. 1004, 25. accedit in c. acc. l. 68): LIV. 4, 13, 2 frumento ... per hospitem clientiumque -a coempto (VVLG. act. 21, 19 quae deus fecisset in gentibus p. -um [*διαξωρία*] eius. AVG. civ. 10, 8^{tit}. p. angelorum -um. 20, 24 p. 470, 24 D. angelicum. catech. rud. 5, 9, 3. conf. 10, 6, 9 p. 216, 7 homo interior cognovit haec p. exterioris -um. VITA Hil. Arel. 9 l. 12 C. divinitatis potentia ... suam p. humana -a peragit voluntatem. al.). PETRON. 118, 6 per ambages deorumque -a. SVET. Cal. 2 obiit ... fraude Tiberi, -o et opera Cn. Pisonis. AFRIC. dig. 39, 6, 23 si quasi -o eius pater usus est (MARCELL. dig. 24, 1, 49 MARCIAN. dig. 48, 16, 1, 13). APVL. flor. 9 p. 30 praeconis vox ... -um est, proconsulis autem tabella sententia est. CALL. dig. 47, 21, 2 alii (dat.) negotium gesserunt terminos mutantes et -o functi sunt. TERT. fug. 2, 1 necessariam iniquitatem non patrocinium praestare persecutioni sed -um. HIL. in psalm. 58, 3^{extr}. *diabolus* cor Iudae ad -um perditionis ingressus est (cf. p. 1014, 10). SERV. auct. Aen. 1, 20 l. 11 quod huius (arcus) -o sagittae arceant hostem. HIER. epist. 55, 2, 6 'per' praepositio -um habet. RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 8 p. 60, 8 dei patris ... inoperatio ..., ... Christi ... -um in (cf. p. 1015, 12) eos, quibus eqs. ..., ... spiritus sancti gratia, ... ministrata quidem per Christum, inoperata autem a patre. AVG. serm. 208, 1. 239, 3, 3 sine humano -o. 266, 3 per -um apostolorum. al.

3 i. q. *exsecutio, effectio* (cf. p. 1004, 3): *c. gen. obi.:* LIV. 2, 5, 8 inter publicae poenae -um. IVST. 31, 5, 8 consilii sui. HIL. trin. 6, 22 reddendae ... rationis. HIER. hom. Orig. in Luc. 1 p. 9, 13. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 198, 8 mandatorum. INST. Iust. 1, 26, 10 tutelae. GREG. M. epist. 9, 139 p. 137, 17. *c. gen. subi.:* LIV. 9, 34, 18 antiquissimum sollemne ... ab nobilissimis antistibus eius sacri ad servorum -um ... deduxisti (VAL. MAX. 1, 1, 17).

4 i. q. *actio, opera, labor* (cf. p. 1015, 77): VELL. 2, 38, 6 Cyprus ... senatus consulto, -o Catonis, regis morte ... facta provincia. VAL. MAX. 9, 11, 5 nostro -o filii indicio occideris. PLIN. nat. 2, 20 Iovem ... tam tristi ... -o ... pollui. 16, 230 parvi usus fabrilium -orum. QUINT. decl. 279 p. 138, 19 ad ... tristissimum occidendi hominis (sc. adulteri) -um magno quodam impetu ... opus est. Ps. QUINT. decl. 7, 3 p. 135,

25 omnia nos vitae -a iungebant. TAC. ann. 2, 43, 2 resurgentes in Africa partes acerrimo -o adversus Caesarem iuvit. SVET. Tib. 55 cuius -o ac fraudibus liberos Germanici circumveniret (HIL. ad Const. 2, 3 cuius -o exsulo). APVL. flor. 16 p. 76 artificis (cf. TERT. nat. 2, 16, 3 p. 129, 5 institutoris. HEGES. 5, 2, 1 p. 299, 11 pietatis officia, ... impietatis -a. FAVST. REL. grat. 1, 2 p. 12, 20 parentum [i. generatio]. al.). HIL. trin. 8, 32. 39 syn. operatione. 10, 23 p. 362^A passio poenali -o desaevit in corpus Christi. al. VVLG. II Cor. 9, 12 -um huius officii (*διαξωρία*) ... supplet ea. RVFIN. Orig. in exod. 1, 5 p. 151, 20 opera saeculi agere, actus terrae et lutea explere -a. 4, 3 p. 174, 5 in his tribus verberibus -um Aaron fuit. al. AVG. civ. 17, 5 p. 212, 9 D. cuius quidem nomen tacetur, sed intellegitur officio -oque suo ... propheta. THEOD. PRISC. gyn. 13 p. 233, 6 professionis (sc. medicinae; cf. p. 1008, 34) ... hoc magis (i. maxime) necessarium -um. PETR. CHRYS. serm. 146 p. 592^B coniugale. al. *de corporis functionibus:* MACR. Sat. 7, 4, 11 iecoris. ENNOD. epist. 2, 1, 1 p. 38, 10 si oculorum -o nequaquam iungas oris officium. ORIBAS. syn. 9, 24, 17 La p. 327^{med}. discernendum ... per operationem -orum (gr. *ἐκ ... τῆς ἐνεργεiac*).

5 i. q. *usus, necessitas sim.:* in cena et convivio: VLP. dig. 13, 6, 5, 14 ut triclinium tibi sternerem et argentum ad -um praeberem. 34, 2, 19, 12 quod argentum ad epulandum in -o habuit. SOL. 15, 13 caput ossa auro incincta in poculorum tradere -um. VOPISC. Tac. 10, 6 argentum mensale ... -is conviviorum, quae in templis fierent, dedicavit. VVLG. I Macc. 11, 58 v. p. 1014, 53. *alia:* RVFIN. hist. 2, 17, 9 quod ad cibum potumque pertinet ... vel ad reliqua humani corporis -a (*χρεiac*). EVSTATII. Bas. hex. 9, 5 p. 962^C habet promuscidem -um (*Migne gr. 29, 201^A χρεiac*) sibi colli longioris explentem. CASSIOD. var. 2, 39, 5 una fluentorum natura diversis -is ... accommoda. 9, 6, 5 Baiana lava-cra etsi hominum cura fabricata noscuntur, naturalibus certe -is exhibentur. GREG. TVR. Thom. p. 99, 10 defecit aqua -is nuptialibus. *c. gen. q. v. identitatis:* SOL. 40, 22 hiatus chamaeleonis aeternus ac sine ullo usus -o. *fere i. q. facultas utendi:* COLVM. 1, 6, 6 mensura bubillum et ad procumbendum pecori et iugario ad circumeundum laxa -a praebeat.

6 i. q. *praebitio* (cf. p. 1004, 18): HIL. in Matth. 14, 11 ex aeterni cibi -o (AVG. epist. 228, 6 p. 489, 12 quibus cotidianum -um dominici corporis defuit). CLAVD. DON. Aen. 1, 385 p. 85, 14 ut nihil ad victum vel ex agresti -o suppetet. AVG. conf. 10, 31, 44 p. 242, 1 incertum ... an voluptaria cupiditatis fallacia -um suppetat. COD. Theod. 7, 11, 1 (= COD. Iust. 1, 47, 1) inlustribus tantum viris comitibus ... concessum esse ... hoc -um (sc. ministrationem balnei). 12, 19, 1 destitutae -is collegiorum civitates.

II sensu secundo i. q. administratio (GLOSS. *διοίκησις*. cf. p. 1004, 40): LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) II 48 *patrimonium* nostrum in eodem arbitrio meo et si vellem tuo -o futurum (SEN. contr. exc. 3, 3 p. 249, 28 ad -um patrimonii). PETRON. 108, 8 navis -um (i. gubernationem). AMM. 15, 8, 13 tutelam -i ... Galliarum. GREG. M. epist. 9, 123 quae in -o ptochii necessaria sunt.

caput alterum: metonymice (inde a VARRONE p. 1014, 67sqg. LIV. l. 83):

I de **animantibus** (v. etiam p. 1014, 8): **A i. q. corpus ministrorum, ministri, minister** (cf. Löfstedt, Peregr. Aeth. 112. Verm. Stud. 1936, 213sq. nota masc. p. 1013, 16. 20; cf. et p. 1013, 53): 1 *proprie:* **a in rebus sacris:** **α de gradibus sacerdotii:** *paganorum* (cf. p. 1000, 23): CIL XI 5737, 13 (= INSCR. Dessau 4215) cultores ... Mithrae. patroni prosedente illo illi. menesterio T. Sevio Felice ('i. ministro Sevio Felice aut -o Sevi Felicis' Dessau). *Hebraeorum* (cf. p. 1000, 72): *de levitis:* CYPR. epist. 3, 1 p. 470, 3 tres de -is (cf. p. 1007, 9), Chore, Dathan et Abiron. *Christianorum:* *de diaconis* (cf. p. 1000, 80): CYPR. laps. 6 p. 240, 16 opp. sacerdotibus. AVELL. p. 27, 9 Christo deo devota ... -a. *de cantoribus:* INSCR. christ. Rossi II p. 159 n. 9, 5 sola -is via competit ista. *generaliter* (cf. etiam p. 1013, 73): AVG. conf. 13, 34, 49 p. 370, 1 tuis -is ... opera praebere voluisti. VITA Fulg. 27 p. 129, 11 L. clericorum ... -a.

β de angelis (cf. p. 1001, 76. sing. collect.: l. 70. 74. 76): HIL. in Matth. 33, 9 dei ... virtutum caelestium -a mittentis (cf. GREG. M. moral. 33, 37 -o caelestium potestatum). TRACT. Pelag. 4 p. 111, 5 ab archangelis, angelis ceterisque divinis -is (cf. CARM. de Sod. 29 diva -a [i. nuntii; cf. p. 1001, 77]. AVG. civ. 20, 21 p. 460, 17 D. -a dei [cf. p. 1001, 78]). RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 8 p. 589^C -is angelorum (AVG. civ. 1, 12 p. 22, 30 D. -um a. [opp. turba famulorum]. cf. 20, 21 p. 459, 7 angelica). HIER. epist. 18A, 7, 1 thronos, dominationes, potestates, angelos totumque -um caeleste (AVG. serm. coll. Morin p. 442, 11 angelos et omnia c. -a). AVG. in psalm. 7, 12 inferioribus -is, qui vocantur angeli iracundiae (de isdem: vera relig. 40, 75 per infima -a). APON. 8 p. 155. *de daemonibus* (cf. p. 1001, 75): TAB. devot. RevA. V 30 (1929) p. 424 n. 228 -a infernorum deorum. CONSVLT. Zacch. 1, 30 p. 37, 30 immundorum spirituum -a.

b in rebus profanis: **α in rebus publicis** (cf. p. 1002, 60) *et imperatorum* (cf. p. 1003, 3): ① *sing. collect.:* LIV. 4, 8, 4 scribarum. SEN. frg. 124 lictorum (cf. p. 1002, 77). ITIN. Alex. 43 aulico [Bulhart]

(LAMPR. Alex. 15, 2. 41, 3 sc. fullones et vestitores et pistores et pin-cernae (et) omnes castrenses ministri). LAMPR. Alex. 23, 4 eunuchos de suo -o abiecit. IVL. VAL. 1, 3 p. 3, 19 ex -o regali. AVSON. 419, 51 p. 366 P. largitionum. CASSIOD. var. 5, 5, 1 cursuali.

⑩ plur.: de ministris iudicis (cf. p. 1002, 61): QVINT. decl. 277 p. 130, 1 qui per -a publica et carnificum manus occiduntur (VLP. dig. 11, 4, 1, 6. APVL. met. 3, 2, 9, 9, 41, 7 lictoribus ceterisque p. -is. 10, 10, 3). VLP. dig. 4, 6, 10 qui a militibus ... vel a municipalibus -is adservantur. ITALIA Ioh. 7, 32 (cod. e) miserunt -a, ut eum conpraehenderent (ἐπιπράτας, Vulg. ministros, item 7, 45. 46. 18, 12. 19, 6). PRVD. perist. 3, 114 parata -a excruciables exitii: ... feriere caput. alia -a publica: FRONTIN. aq. 101 apparitores et -a. TAC. ann. 13, 27, 1 -a magistratibus conscripta (v. Mommsen, Staatsr. I 341⁵). SVET. Nero 12, 1 confectores ferarum et varia harenae -a (cf. p. 1009, 14). INSCR. Dessau 6584 (a. 174) -is publicis. VLP. dig. 3, 2, 4 pr. ut neque thymelici ... neque eorum -a, qui certaminibus sacris deservunt, ignominiosi habeantur. 26, 10, 3, 15 praetoris. RVFIN. hist. mon. 29 p. 455^B equos ... et pueros et multa secum -a habentes tribuni. NOVELL. Valent. 20 restitutis -is. LIB. pontif. p. 110, 11 in urbe Roma constituit -a, qui circuirent constitutas stationes. imperatorum: TAC. Agr. 40, 2 libertum ex secretioribus -is (cf. AMM. 14, 11, 3 inter -a vitae secretioris [18, 4, 4. cf. p. 1003, 11]). hist. 2, 59, 3 donec ... circumdaret principi -a. PLIN. paneg. 49, 8 in mensa. TERT. apol. 39, 2 oramus pro imperatoribus, pro -is eorum et potestatibus. LAMPR. Comm. 3, 1 AVR. VICT. Caes. 9, 2 (= PS. AVR. VICT. epit. 9, 5). PS. AVR. VICT. epit. 42, 20. HEGES. 1, 28, 1 uno de regalibus -is (gr. 1, 236 οὐροχόων). 1, 41, 11 p. 100, 18 ex -is aulae regiae (gr. 1, 548 κορυφών). COD. Theod. 7, 4, 35 universis officiis atque sacri palatii -is ('decurionibus, silentiariis, domesticis protectoribus sim.' Gothofredus).

β privatorum (cf. p. 1002, 25): ① sing. collect.: PETRON. 117, 7 destitutum -o (cf. PAVL. dig. 5, 1, 24, 2 si subducatur -um ei). PLIN. nat. 12, 10 conviviarum ac -i. QVINT. decl. 301 p. 186, 15 VLP. dig. 40, 9, 12, 1. PAVL. dig. 32, 99, 2 de urbano -o (cf. l. 48. p. 1009, 40). APVL. met. 5, 28, 7. 11, 11, 2 CODICILL. (CIL X 7457), 11 (= INSCR. Dessau 8377 a. 175). AMM. 14, 6, 17 atratum coquinae -um, dein totum promiscue servitium (cf. p. 1000, 13). HIER. interpr. Iob 1, 3 -um copiosum (Vulg. familia, LXX ἐπιχορεία πολλή). LIB. iubil. 24, 11 facta est illi substantia magna ... et -um (Vulg. gen. 26, 14 familiae plurimum). LEX Sal. 10 add. 5. ?CIL VI 33780 (= INSCR. Dessau 1806) d. m. Onesimi Caes(aris) n(ostri) ser(vi) minister(ii) (ministeratoris [cf. p. 1016, 20] solvit Dessau in ind. p. 423) dec(uriae) VI (cf. p. 1016, 51).

② plur.: SEN. epist. 119, 13 quam paribus -is et levibus adferatur cibus. PLIN. nat. 9, 177. 31, 7 QVINT. decl. 301 p. 186, 9. 188, 6. 321 p. 263, 11 circumstante familia, praesentibus -is. 337 p. 329, 5 PS. QVINT. decl. 2, 3 p. 23, 6. al. SVET. Nero 27, 2 SCAEV. dig. 40, 5, 41, 15 VLP. dig. 9, 2, 27, 9. 20, 1, 8. 24, 1, 21 pr. 33, 7, 12, 31 supellectarios et ceteros hoc genus servos (cf. p. 1000, 13) ... id est -a, quibus instructus erat. PAVL. dig. 33, 9, 4, 5 urbica (cf. l. 33). TREB. Claud. 15, 4 Gall. 6, 7 AMM. 18, 2, 6. RVFIN. hist. mon. 9 p. 455^B pueros et multa ... -a. AVG. serm. 255, 8, 7^{med}. servi (cf. p. 1000, 13) adsunt, -a adsunt (COD. Theod. 7, 13, 8 e numero servorum vel ex ... -is tabernarum). COD. Theod. 16, 2, 10 coniugibus et liberis eorum clericorum et -is, maribus pariter ac feminis. al.

2 translate (cf. p. 1003, 37. praeter l. 64 de rebus pro personis): a sing.: SEN. nat. 3, 28, 4 aestus fati -um (minister tum Köler) est. APVL. met. 5, 23, 5 lucerna amoris -um. TERT. anim. 40, 2 p. 367, 20 caro -um est, et -um non quale servus ... sed quale calix ...; nam et calix -um sitientis est; nisi tamen qui sitit calicem sibi accommodarit, nihil calix ministrabit. paenit. 12, 8 paenitentiam et -um eius exomologesim. resurr. 16 p. 45, 19 carnem ... vice ... vasculi apparere animae ut instrumentum, non ut -um (cf. p. 1005, 20). p. 47, 6. scorp. 14 p. 177, 8 quia ... potestas -um sit dei (Vulg. Rom. 13, 4 minister, gr. διάκονος. cf. p. 1002, 14. 1004, 76).

b plur.: PS. QVINT. decl. 2, 9 p. 27, 12 -a luminum (i. oculorum nostrorum) sumus. TERT. coron. 5 l. 10 per haec exterioris hominis -a (sc. sensus) interiori homini administrantia (AVG. gen. ad litt. 7, 19 p. 216, 10. 7, 20 aliud esse ipsam animam, aliud haec eius corporalia -a. cf. p. 1014, 2). GREG. M. in euang. 10, 4 si stella fatum hominis dicitur, ipsis suis -is subesse homo perhibetur.

B i. q. adiutor (cf. p. 1003, 59. 1011, 25): VLP. dig. 1, 16, 7, 1 -a quoque militaria ad curatores adiuvandos dare debet proconsul (PRVD. c. Symm. 2, 231 -is ad tot moderamina mundi non egeo. cf. p. 1015, 11). COD. Iust. 9, 13, 1, 4 (syn. 3^a ministri criminis). de adiutore apostolorum: VVLG. act. 13, 5 habebant ... et Ioannem in (aliter p. 1009, 59) -o (εἰχον ... ὑπηρέτην).

II de rebus (cf. l. 54): A i. q. instrumentum (plerumque transl.: de animantibus p. 1014, 8): SEN. nat. 1, 16, 8 natura humanae libidini -a (sc. genitalia; cf. p. 1003, 57) tam maligna dedit (cf. VOPISC. quatt. tyr. 3, 6 lectus -um libidinis factum). epist. 26, 2 vitiorum. QVINT. inst. 11, 3, 77 ad haec omnia exprimenda ... est quoddam deserviens iis vultibus -um. TERT. nat. 1, 18, 4 p. 90, 10 linguam ... confessionis -um. adv. Marc. 2, 16 p. 356, 11 de ferramentis medici (syn. l. 9 instrumenta). PS. HIL. libell. 9 p. 80, 22 ne ... -um (T. misterium V. Blatt) malitiae aut instrumentum divitias libidinis computent. AMM. 25, 3, 7

vulneratus medicinae -is fovebatur. HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 3 p. 323, 17. AVG. gen. ad litt. imperf. 5 p. 474, 3 corporis, syn. instrumentum (cf. p. 1013, 66). MACR. Sat. 7, 9, 24 spirandi -is. CASSIOD. var. 11, 10, 1 -a naturae (sc. pulmones). EVSTATI. Bas. hex. 9, 3 p. 958^C leoni grande vocis (cf. p. 1008, 71) -um (Migne gr. 29, 192^B ὄγρυα) natura perhibuit. GREG. M. epist. 5, 53^a, 5 p. 357, 29 (syn. organum). huc potissimum referendum videtur LEO M. serm. 11, 1 p. 167^C bene valente corporis -o (aliter l. 2). de animantibus: TAC. hist. 4, 81, 2 divino -o (dat.) principem electum. HIL. in psalm. 128, 3 Iudas ... -um diaboli fuit (cf. p. 1011, 65). THEOD. PRISC. gyn. 1 p. 224, 5 Victoria obstetrix, artis meae dulce -um ('ministra' Sundelin).

B i. q. res ad ministrandum destinata, vas, supellex (cf. p. 1016, 3): 1 proprie: a in usu sacro (cf. Wetzer u. Welte's Kirchenlexikon 5, 171^{sq}. Enßlin l. c. 492, 65^{sq}): indicatur genus vel usus: TERT. praescr. 40, 6 sacrificantium -a et instrumenta et vasa. PEREGR. Aeth. 25, 8 -um omne genus aureum gemmatum. ibid. de ceriofalis vel cicindelae aut lucernis vel diverso -o. LIB. pontif. p. 99, 10 -um ad baptismum vel paenitentiae ex argento (110, 7. GREG. TVR. glor. conf. 47 p. 776, 28 praeparato -o ... baptizare coepit). ALC. AVIT. epist. 7 p. 38, 21 de -is ... id est patenis paterisque. CASSIOD. var. 12, 30, 3 syn. vasa sanctorum. CONC. Arvern. a. 535 p. 67, 3 ne pallis vel -is divinis defunctorum corpora obvolvantur. p. 67, 16 ne ad nuptiarum ornatum -a divina praestentur. GREG. TVR. Franc. 7, 24 p. 344, 18 unum de sacris -is calicem. glor. conf. 22 p. 761, 21 -um cotidianum id est patenulam cum calice. EVGIPP. Sev. 44, 1 calicem argenteum ceteraque altaris -a. SACR. Gelas. 1, 88 p. 612^{extr}. -um domini nostri corporis gerulum. nota in formula visitationum: GREG. M. epist. 2, 25 p. 122, 10 visitationem ita ... exhibere, ut nihil de profectionibus clericorum, redditu, ornatu -isque (edd. prior., -ique r I, 2, -oque R I) ... praesumatur ecclesiae (saepae semper plur.: cf. Norberg, In reg. Greg. M. stud. crit. II 1939 p. 180). sing. collect.: HIL. AREL. vita Honorat. 28 l. 17^C. si exegisset usus, nec -o pepercisset. VITA Caes. Arel. 1, 32 p. 469, 8 divini -i (sc. turibulorum, calicum, patenarum). 1, 33 p. 469, 22 GREG. TVR. Franc. 6, 21. Iul. capp. 8 p. 562, 10 -um basilicae. epitheta sim.: sacra (cf. l. 24): EVAGR. vita Anton. 82 p. 957^{extr}. OROS. hist. 7, 39, 5 VITA Hil. Arel. 11 l. 23^C. CONC. S II 3, 3 p. 29, 20 GREG. TVR. Franc. 6, 31 p. 300, 13. al. CONC. Aurel. a. 538 p. 81, 10. sacrata: LIB. pontif. p. 11, 5. 22, 3 GREG. M. epist. 9, 112 p. 118, 3. divina: AVELL. p. 334, 24 VICT. VIT. 1, 39 CONC. Arvern. a. 535 p. 67, 3. 16. ecclesiae: EPIST. pontif. Thiel Simplic. 1, 2 GREG. TVR. Franc. 7, 38 p. 362, 1 GREG. M. epist. 1, 66 p. 87, 4. al. ecclesiarum: CONC. Rom. a. 502 p. 446, 1 GREG. TVR. Franc. 3, 10 p. 107, 11 GREG. M. epist. 3, 41 p. 198, 24. ecclesiastica: EPIST. pontif. Thiel Gelas. frg. 27 GREG. M. epist. 7, 35 p. 484, 7. altaris: EVGIPP. Sev. 44, 1. al.

b in usu profano (saepius sing. collect.): α de supellectile, qua in cena et convivio utimur: LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (CIL XIV 2112) 2, 16 magistri cenarum ... ponere debeb(unt) ... panes ... et sardas ... strationem, caldam cum -o (an ad p. 1013, 30 ?). PAVL. sent. 3, 6, 86 -a omnia ... veluti urceoli, paterae, lances, piperatoria, cochlearia quoque itemque trullae, calices, scyphi et his similia. ITALIA I Macc. 11, 58 (recc. LXB) misit illi aramenta et -um (χρησώματα καὶ διακονίαν, VVLG. vasa aurea in -um. cf. Kittell l. c. II 87). LAMPR. Alex. 34, 1 ducen-tarum librarum argenti pondus -um eius numquam transit. VVLG. eccles. 2, 8 scyphos et urceos in -o ad vina fundenda (HIER. in Is. 1, 22 p. 39^A Ecclesiastes -a vini atque convivii sui ... describit). VAL. CEM. hom. 10, 2 p. 723^D aut vestimenta corporum aut -a poculorum.

β de speculo: AVSON. 55, 2 p. 336 P. Veneri speculum dico: dignum habeat se ... -um.

2 translate: HESYCH. in lev. 3, 1 p. 814^A renes coitalium seminum sunt -a.

C i. q. locus quidam (mensa? cf. Du Cange p. 399^a) inter (monasterii) culinam et refectorium situs unde cibi ministrantur (hodie in monasteriis 'Schalter' appellatur; cf. H. S. Brechter, Benedictus 1947, 79): BENED. reg. 46 in coquina, in cellario, in -o, in pistrino, in horto.

D i. q. res ad usum alimoniae ministrata (cf. p. 1016, 5): VARRO rust. 2, 8, 2 matri ... quoque inserviunt, quo equa [ad] -um lactis cibum pullo praebere possit. 3, 6, 25 duplex -um praebere apibus, ut e faba ... ceram et cibum ...; triplex -um quoque fieri, ut ... e lap-sano cibum, mel, ceram. apud Christianos i. q. diaconia (v. vol. VI, 943, 44), collatio locupletiorum, ex qua pauperioribus a diaconis ministratur (cf. p. 1016, 13): HERM. vulg. sim. 9, 26, 2 hi sunt ministri male -um (ad p. 1010, 64) agentes, ... ipsis aliquid ex eo -o, quod acceperunt, ministrantes (ἐκτατοῖς περιποιησάμενοι ἐκ τῆς διακονίας ἧς ἐλάβον διακονίαν). i. q. stipendium clericis debitum: CONC. Carpent. a. 527 p. 41, 14 nihil de facultatola ipsa vel de -o ... menuendi.

indculus gramm.: gen. subi. passim ex. gr. p. 1008, 9. 53. 65. 1009, 61. 1011, 76. vice gen. subi. exstat pron. poss. p. 1010, 58.

[Bullant]

1011, 16. 81. *al. praep. ex: p. 1008, 42. 56. gen. identit. p. 1012, 31. gen. obi. (cf. l. 43. p. 1006, 20): p. 1007, 32. 1008, 49. 81. 1009, 24. 27. 55. 70. 1010, 80. 1011, 43. 72. al. gen. gerund. (cf. p. 1006, 22): p. 1007, 50. 1008, 32. 1009, 65 sqq. 1010, 48. 1011, 74. 83. 1014, 3. pron. poss. pro gen. obi. p. 1007, 48. 1010, 11. gen. qual. (generis aut causae): p. 1007, 49. 75. 1008, 8. 55. 1009, 64. 1010, 45. 1011, 20. 1014, 8. 67. *al. dat. (cf. p. 1006, 23. 1017, 8. 1024, 1): p. 1008, 56. 1009, 57. 1010, 9. 1011, 49. acc. q. d. interior (cf. p. 1023, 83): p. 1010, 14. genus vel causa indicatur adi. (cf. p. 1006, 25): p. 1007, 43. 66. 1008, 14. 32. 58. 1009, 33. 62. 74. 1010, 73. 76. 1011, 9 sqq. 55. 1012, 7. 1014, 8. 35. *al. ad (cf. l. 74. p. 1006, 26. 1024, 5): p. 1010, 52. 1011, 46. 1012, 33. 1013, 71. 1014, 18. in (cf. p. 1006, 27. 1024, 7): p. 1009, 74. 1011, 6. 68. invicem: p. 1010, 11. ut (cf. l. 60): p. 1009, 73. 1010, 50. iunctura -o alicuius (cf. p. 1006, 1): p. 1011, 59. 66. 80. 81. 1012, 4. *al.****

deriv.: ministerialis.

ministrāns v. p. 1023, 62.

ministrārius, (-a, -um). a minister. GLOSS. (vv. lect. -sterarius et -sterarius) διακονικός. διοικητικός. ὑπηρετικός. minister.

ministratio, -ōnis f. a ministrare. *usurpatur eisdem fere significationibus atque v. q. e. ministerium, quamquam non omnibus et multo rarius. gr. ubi nihil adnotatur, respondet διακονία. post VITR. (l. 27. 32) inde ab ITALIA. [loco manco: CIL VI 9644, 6 dominae ... Heliodore ... Val. Maxim. (...)] -e, cum quo vixit an(n ...).*

I de actione aut munere: A *notione sollemni: 1 i. q. actio ministrandi, servitium, famulatio: a hominum: α in rebus profanis: strictius: VITR. 6, 7, 3 uti ... tricliniis stratis -um ludorumque operis locus possit esse spatiosus. CASSIOD. los. antiq. 2, 5 p. 40, 13 -o regia (gr. 2, 96 τὸ θεραπεύσαι τὸν βασιλέα) tum utilis erat hominibus, quando Ioseph honor exhiberetur. CONC. Epaph. a. 517 p. 28, 7 ad quascumque earum puellarum necessitates vel -is ... intrare. latius fere i. q. apparitio: VITR. 6, 6, 2 balnearia ... coniuncta sint culinae, ita enim lavationi rusticae -o non erit longe. torcular item proximum sit culinae, ita enim ad olearios fructus commoda erit -o.*

β in rebus sacris: de ministerio ecclesiastico (cf. Kittel, Wb. z. N. T. II 87 sq.): ITALIA II Cor. 11, 8 (cod. q) accipiens ... stipendium ad vestram -em (πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν, Vulg. ministerium). VVLG. I Cor. 12, 5 divisiones -um sunt. AVG. in euang. Ioh. 51, 13 illam maximam passionis -em ... ministrarunt (cf. p. 1017, 73): ... Christo ministrantes etiam animas ... posuerunt. PALLAD. hist. mon. II 7 extr. de visitatione aegrotorum (gr. p. 37, 10 B. ἐπισκέψεως). cui (rei) ministretur, indicatur genetivo (cf. supra l. 2): VVLG. II Cor. 3, 7 mortis (opp. 3. 8 spiritus [cf. HESYCH. in lev. 1, 5 p. 797^c]. 3, 9 damnationis [opp. ministerium iustitiae]. cf. PELAG. in II Cor. 3, 9 p. 247, 13 S. AVG. spir. et litt. 14, 24 p. 178, 7 sqq.). AVELL. p. 710, 14. 713, 12 pacis et gratiae ... Christi. de sacro officio Hebraeorum (cf. p. 1008, 1): AVG. quaest. hept. 2, 113 p. 166, 4 ad horam -is (seq. peracto ministerio. cf. 3, 28 p. 262, 23).

h angelorum: PS. PRIMAS. in Hebr. 6 p. 686^c angelicis -bus. THEOD. MOPS. in Col. 1, 16 p. 270, 19 nomen angelorum -is magis significantiam habere. EPIST. apost. 7, 14 WSt. 30, 1908, 328 archangelos ... servientes et replentes -em.

c rerum (cf. p. 1008, 59): CLEM. ad Cor. 20, 10 ventorum pondera ... -em (λειτουργίαν) suam sine impedimento perficiunt.

2 i. q. munus, officium ministrandi (cf. p. 1010, 19. 54): ITALIA II Cor. 4, 1 (Tert. pudic. 15, 3) et VVLG. (adm. Sixto-Clem. c. Ambrosiastro) habentes hanc -em. IREN. 5, 22, 2ⁱⁿ. -is supereminetia adornatos. CANON. apost. 67, 17 quomodo ... possumus de mulieribus -em decernere nisi diaconiam, ut (cf. supra l. 13) confortent egenas? CONC. S I 3 p. 13, 9 solam attribuit aliquis ei (sc. Christo) instrumenti -em (gr. I 1, 1 p. 20, 12 ὑπουργίαν. cf. p. 12, 8 instrumenti officio. v. et s. v. ministerium p. 1010, 30). PETR. CHRYS. serm. 18 p. 248^A -is ecclesiasticae ... sacramentum.

B notionibus derivatis: 1 i. q. subsidium (fere de adiumento victuali. cf. p. 1011, 37. 1016, 5. 1019, 25): ITALIA II Cor. 8, 4 (cod. q, Aug. op. monach. 16, 17) communionem -is (Vulg. ministerii), quae fit in sanctos (cf. AVG. c. Faust. 5, 10 p. 283, 15). 9, 13 (cod. q, Aug. op. monach. 16, 18) per probationem -is (Vulg. ministerii). PS. HIL. libell. 10 p. 83, 8 in usu ... -is. PAVL. NOL. epist. 26, 1 p. 235, 9 ut te ... pasceret et ad cellulam tuam ... sub hac -e ... revolveret. 26, 3 p. 236, 17 nec esset potens fidelium -o, nisi materiam ministrandi plerumque inopia fraterna praeberet. IGNAT. Heron. 9, 1 quibus det deus invenire misericordiam ... -is, quae est ad (cf. supra l. 11) nos (ὡπὲρ τῆς εἰς ἡμᾶς διακονίας). PASS. Petr. 5 p. 29, 6 S. ne ... corpora -is tuae (Petri) solatio desolata intereant.

2 i. q. exsecutio, operatio (cf. p. 1011, 79): MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 29 dicuntur non in eius (sc. Christi) existentiam, sed in actus et in -em eius potentiae. CHROMAT. beat. 9ⁱⁿ post totius iustitiae -es.

3 i. q. praebitio, datio (cf. p. 1012, 35): HIL. in Matth. 10, 4 dare gratis, quod gratis acceperunt, iubentur, ut sit ... -o gratuita muneris gratuiti. 15, 10 donorum ... partitiones -esque. PAVL. NOL. epist. 39, 1 p. 335, 5 salutarium commodorum -e. AVG. gen. ad litt. 10, 15 p. 315, 1 lavacri salutaris -em. in euang. Ioh. 27, 9 in -e corporis et san-

guinis tui. SACR. Leon. p. 159, 26 -o gratiarum. CASSIOD. Didym. in Iac. 1, 17 p. 4, 24 meliorum -em (l. 20 malorum inflationem).

II meton.: A i. q. res ad ministrandum destinata, supellex (cf. p. 1014, 12): IREN. 4, 30, 1 vestimenta ... et vasa ... et reliqua omnis ad diu[er]nam vitam nostram -o. B i. q. res ministrata, praebita, donum (cf. p. 1014, 66): IREN. 2, 35, 4 dictis nostris consonat ... prophetarum annuntiatio et apostolorum dictatio et legislationis -o ('lex Mosaica ministerio angelorum data' Grabijs). PAVL. NOL. epist. 28, 6 p. 246, 13 nisi ... quae metuo ne inertiae potius ... meae testimonia sint quam supernae -is insignia. latius i. q. copia collata: ORIBAS. eup. 1, 9, 1 Li p. 411 ut ... inculpabilis urinarum emissio secundum ciborum aut potionum -em (gr. πλήθος) reddatur. speciatim i. q. diaconia, collatio (cf. p. 1014, 70): AVG. op. monach. 16, 17 p. 561, 21 in hac -e, quae nunc per Titum transmittabatur.

ministrātor, -ōris m. a ministrare. *notatur:* ministr: CIL VI 4351 (= Dessau 1802). ministra: CIL VI 8917. ministrat: CIL VI 5200. 5858. 8915 (= Dessau 1805). 8918. 8920. 8925 VIII 24691. ministrato: CIL VI 9642. de sonis et scriptura: mene- (cf. p. 1006, 30. 68. 1070, 20): CIL VI 84. 9645. minst: CIL VI 9641. ? minister(ator): CIL VI 33780 (= Dessau 1806) v. p. 1013, 40. de notione (v. etiam l. 35 et p. 1000, 3): GLOSS. διοικητής, ὑπηρετής.

A i. q. famulus, minister: 1 in rebus sacris: NAEV. carm. frg. 35 M. (41 B.) simul atrociter proicerent exta (cf. p. 1000, 61) -es.

sensu latiore: QVODV. catacl. 6, 9 p. 700 epulas dominicas ... comedistis. rependite vicem ... -i vestro, ut ... saltem vestris orationibus pascar. EVSTATH. Bas. hex. 2, 5 p. 885^c -r spiritus (Migne gr. 29, 40^c τῶν λειτουργικῶν πνευμάτων. cf. p. 1005, 50. 1017, 3).

2 in rebus profanis: a in rebus publicis: de accensis: VARRO ling. 7, 58 accensos -es Cato esse scribit ... nam +inde (adest A. Spengel) ad arbitrium eius, cuius minister (cf. Non. p. 58, 31 accensi genus militiae est administrationibus proximum). de -e gladiatoris (cf. p. 1002, 73): CIC. Flacc. 53 idem hic mihi Meandrius quasi -r aderat subiciens, quid in suos civis ... dicerem (SCHOL. Cic. Bob. p. 105, 17 μεταφορικῶς accipe -em; ἰδίως enim dicitur, qui tela gladiatoribus suggerit). de orat. 2, 305 te ... obiurgabam, quod -em peteres, non adversarium (vix recte igitur Piderit pragmaticum intellegit, qui minister dicitur; cf. p. 1002, 47. 1020, 57). de -e iudicis (cf. p. 1002, 61): PASS. Thecl. C 31 p. 85, 1 proconsul -em suum misit, ut adduceretur Thecla quasi noxia.

b in rebus privatis: α in officio mensae (cf. p. 1002, 27): CIC. Tusc. 5, 62 pulchros illos -es. SEN. epist. 95, 24 turbam ... -um, per quos signo dato ad inferendam cenam discurretur. PETRON. 31, 2 vinum dominicum -is gratia est (cf. Aristoph. Eq. 1205 τοῦ παραδέντρος ἡ χάρις). ALF. dig. 50, 16, 203 unctores, cubicularii, coci, -es. in titulis: -es imperatorum: CIL VI 8918 Caesaris Aug. (8919 imp. Aug. 8920. 37760). 4351 Ti. Caesaris (5200 Ti. Aug.). 8921 imp. Domitiani. 8922. 8923. 8924 (= Dessau 1808) ille Caes. n. ser. a frumento -um (8925. 8926). 8914 (= Dessau 1807) Euprepiti Aug. lib. decurioni -um. 8915 (= Dessau 1805) T. Flavio Aug. lib. Onesimo -i dec(uriae) IIII dec. Favoris (8917 dec. vi. 33780 ? v. p. 1013, 40. cf. 8916 ex d. IIII). 33781. VIII 24691 (Carth., ideoque ad procuratorem spectare coniecit Mommsen) Caes. n. -r. privatorum aut inc.: CIL VI 9641. 9642. 9643. 9645 -r ab Hercul. PrImig. (an cfd. c. decuria Favoris supra l. 51 ? cf. INSCR. NSc. 1914 p. 394 n. 79 -r a foro Esquilino). INSCR. christ. Diehl 584 -i chrestiano. indicatur res, quae ministratur, genetivo (cf. p. 1002, 36): AVG. conf. 5, 6, 10 poculorum.

in imag.: AVG. beat. vit. 2, 13 p. 99, 18 ligurriatis volo, quod mihi -i vestro in mentem suggestum est inferendum. de eo, qui ministrat

bestiis: VARRO rust. 3, 14, 3 parvus iis cibis opus est et is sine -e. β in aliis officiis: CIC. or. frg. A VIII 18 hominem in pugnare non desinunt nisi remotis -bus. SVET. Vit. 17, 2 cum auriganti Gaio -em exhiberet (cf. Mooney ad l.). VVLG. Luc. 22, 26 qui maior est in vobis, fiat sicut minor, et qui praecessor est, sicut -r (διακονῶν). CONC. S II 3, 3 p. 116, 27 (gr. II 1, 3 p. 112, 4 ὑπηρετής). de nuntio: CIL VI 84 (= Dessau 3950) Mercurio (cf. p. 1003, 6) menestratori.

B i. q. praebitor (cf. p. 1004, 18): AMBR. spir. 2, 9, 91 auctorem vitae et -em gratiae suae ac muneris Christum. ORIG. in Matth. 18, 72 p. 171, 21 benedictionis -r est pater, maledictionis autem unusquisque sibi est auctor. i. q. effector, patrator (cf. p. 1004, 3): PS. AVG. serm. 243, 2 spiritum sanctum -em tantae nativitatis Christi. i. q. medius, internuntius (cf. p. 1004, 25): ARNOB. nat. 1, 47 p. 31, 13 cuius numinis -r advenerit Christus (cf. p. 1004, 35). AVG. serm. 266, 3 non sibi arroget minister plus quam quod ut minister. alius (sc. deus) est donator spiritus sancti, alius -r apostolus.

C ? i. q. administrator: v. p. 1000, 3.

f. ministrātrix, -icis. NON. p. 142, 10 -x positum pro ministra. GLOSS. ὑπηρετής. ministra.

i. q. famula: CIC. de orat. 1, 75 artes (cf. p. 1005, 9) comites ac -es (Non. l. c.; ministras vel ministros codd.) oratoris esse. cf. p. 1017, 17.

comp. et deriv.: comministrator, ministratorius.

ministrātorius, -a, -um. a ministrator.

a i. q. ad ministrandum destinatus (de vase, quo ministratur): [Bulhart]

MART. 14, 105^{tit.} urceoli -i. frigida non deerit, non deerit calda petenti.
b i. q. famulans, serviens: ITALA Hebr. 1, 14 (Conc.^s I 3 Rustic. p. 157, 8, Orig. in Matth. 18, 64 p. 148, 20) *angeli sunt -i spiritus ad ministerium destinati* (cf. p. 1005, 50. 1016, 27). *de re:* CONC.^s IV 2 p. 72, 40 (= CASSIOD. in psalm. praef. 13 p. 18^c; ex Proclo transl.) deum verbum factum hominem, ... spontanea virtute, non -a (*i. ministrandi*) necessitate (cf. p. 1006, 42) in hoc esse compulsum. **c i. q. ad ministrandum promptus, officiosus, indicato eo, cui ministratur, dativo** (cf. p. 1006, 23): VIRG. gramm. epit. 15 p. 88, 19 vir ammodum -us (-ur- N¹) sanctis viris, ut numquam in sede eum vocantis sermo inveniret.

ministratus, -ūs m. a ministrare.

i. q. actio famulandi, ministerium: PAVL. NOL. epist. 18, 5 p. 132, 23 eosdem ... sanctis operibus et pio -u ... noctu diuque famulantium viduarum pascit integritas. PETR. CHRYS. serm. 166 p. 635^A nec solito -u incrementa germinis produxit e terra imber.

ministrix, -icis f. per haplologiam pro ministratrix. GLOSS. -x ὑπηρέτης.

***ministro**, -āvi, -ātum, -āre. a minister. *de sonis:* me- (cf. p. 999, 60): RVF. podagr. 14. mene- (cf. p. 1006, 30. 68. 1016, 19): ORIBAS. syn. 2 add. p. 145, 6 Mø. CIL III 1967, 5. 14725, 3. mu- (cf. p. 999, 59): ACT. Petr. 29 p. 79, 6. depon. -ari: CASSIOD. hist. 6, 1, 37 (v. p. 1020, 7). Not. Tir. 25, 10^a. *de notione:* GLOSS. ὑπηρετῶ. διακονῶ. ὑπουργῶ. διοικῶ. in Graecis est: διακονεῖν: p. 1018, 19. 20. al. 1023, 54. 67 (cf. etiam p. 1018, 28). διακονεῖσθαι: p. 1018, 31. 1023, 4. διανέμειν: p. 1022, 32. διδόναι: p. 1020, 60. ἐκτελεῖν: p. 1022, 80. ἐπαρκεῖν: p. 1019, 36. ἐπιδαπνέεισθαι: p. 1021, 6. ἐπιδείκνυσθαι: p. 1021, 7. ἐπιχορηγεῖν: p. 1022, 79. ἐξυπηρετεῖσθαι: p. 1019, 46. θητεύειν: p. 1019, 51. ἱεουργεῖν: l. 64. κομίζειν: p. 1022, 3. λειτουργεῖν: l. 58. 80. p. 1018, 15. 41. 1022, 14. al. παρ-έχειν: p. 1020, 58. 1022, 51. παρίστασθαι: p. 1022, 34. συλλειτουργεῖν: l. 55. p. 1018, 46. 1023, 73. συνεργεῖν: p. 1020, 42. ὑπηρετεῖν: p. 1019, 54. 1020, 14. 51. ὑπηρετεῖσθαι: l. 65. p. 1019, 23. 47. 1022, 37. al. (cf. l. 50). ὑπουργεῖν: p. 1020, 7. 26. 40. 45 (cf. p. 1023, 2). χορηγεῖν: p. 1021, 4. 1022, 30. 54 (cf. p. 1022, 51). inde a PLAVTO l. 45. p. 1018, 48. 59. [it. ministrare (la minestra 'Gericht, Suppe'). Rohlf.] [ex con. dub. suppletur: TERT. nat. 2, 15, 1 p. 127, 13. var. l.: LVVENC. 2, 355. falso trad. pro miserari: PLAVT. Vid. frg. 111. pro administrare: CAES. Gall. 3, 4, 1 (rec. β). pro minitari: Liv. 41, 10, 8. falso pro -are trad. monstrare: FILASTR. 154, 2.]

I i. q. servire, famulari, praesto esse (verbum primitivum intrans. in usum transitivum abiit sub A l. 66. p. 1018, 62. 73. 1019, 12. 58. 73, sub B passim): A usu sollemni: 1 in rebus sacris (cf. p. 1000, 7. 22. distinguitur a sacrificando: l. 45. 52): a c. dat.: α sacrificantis (magistri, cf. p. 1000, 5. 52): PLAVT. Amph. 983 ut -es mihi, mihi cum sacrificem. VVLG. num. 3, 6 ut -ent ei Aaron Levitae (4, 3. 23. 39. 18, 2. cf. num. 16, 9 populo [Ezech. 44, 11. 12. v. Kittel, Wb. z. N. T. IV 227]). DIDASC. apost. 27, 24 diaconos et subdiaconos ... -are eis presbyteris (CANON. Turner I 1, 2 p. 232 rec. VI episcopo et presbyteris [gr. Mansi 2, 676^D τοῦ ἐπισκόπου ὑπηρέται εἶσιν]). β dei (cf. p. 1000, 24. 76. 1001, 7. al.): PAVL. FEST. p. 77, 12 anclabris, ex qua in sacrificando dis ... hauritur -aturque. APVL. mund. 35 diis sacrificatur, geniis -atur. TERT. spect. 12 p. 14, 25 et idololatria parentationis est species: tam haec quam illa mortuis -at. SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 122, 7 deo (gr. ibid. l. 25 συλλειτουργοῦντας). RVFIN. Orig. in num. 3, 3 p. 17, 29 filios Levi, qui -ant deo et altari eius deserviunt. saepissime in VVLG., ut exod. 28, 3 mihi (al.). deut. 17, 12 deo (al.). 18, 5 nomini dei. act. 13, 2 -antibus (λειτουργοῦντων) domino (cf. Kittel l. c. IV 233). accedit inf.: CANON. Hippol. ed. Hauler 79, 31 omne agmen angelorum -at ei ... laudare deum. γ sacrae rei (cf. p. 1000, 66. al.): LACT. mort. pers. 20, 4 sacris. VVLG. Ezech. 45, 5 domui. AVG. epist. 21, 4 p. 52, 10 rebus ecclesiasticis ordinati- oribus. quaest. hept. 2, 113 altari. COD. Theod. 9, 16, 2 huic ritui. CONC.^s I 5 p. 135, 37 sacerdotio (gr. I 1, 7 p. 56, 36 ἱεουργεῖν, p. 280, 8 ut sacrificet). NOVELL. Iust. 6, 6 baptismatibus (ὑπηρετεῖσθαι).

b c. acc. rei in sacrificio adhibitae vel oblatae (cf. p. 1018, 80. 1019, 74. accedente dat.: l. 69. 71): PROP. 4, 6, 4 (in imag.) sacra facit vates: ... Cyrenaeas urna (cf. p. 1018, 54) -et aquas. MART. 7, 74, 9 antistes sophiae sua dona -et. ARNOB. nat. 7, 23 p. 255, 28 diis sacro- rum sollemnia (CLAVD. DON. Aen. 12, 280 p. 587, 15) per sacerdotes (cf. CASSIOD. hist. 10, 4, 9 daemonibus sacrificia). AVG. civ. 2, 11 p. 66, 9 D. paganorum sacerdotes, per quos victimae -antur. DRAC. Romul. 8, 87 Hecuba in templum vadit pia vota -ans. c. acc. q. d. obi. inter. v. p. 1015, 40.

c c. abl. sacri doni (cf. p. 1018, 70. 1019, 65): ACT. Arv. a. 80 l. 9 frugibus -antibus pueris (cf. p. 1000, 62). a. 81 Mai. 17 l. 11 pueris ... -antibus ture et vino.

d qua re vel unde -etur, indicatur abl. vel praep. de vel in c. abl. (cf. p. 1018, 69): ITALA exod. 39, 12 (cod. Wirc.) vasa ad -andum (λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς) de ipsis (aliter AVG. conf. 7, 9, 15 de auro). num. 4, 14 (Aug. loc. hept. 4, 5 p. 583, 4) quibus -ant in ipsis (δοοῖς λειτουργοῦσιν ... ἐν αὐτοῖς, Vulg. quibus in ministerio eius utuntur). VVLG. num. 3, 31 in quibus -atur (IV reg. 25, 14). 4, 12 quibus. paulo aliter: RVFIN. hist. mon. 5 p. 409^C vidimus ibi plurimos sanctorum

patrum ... alios in verbo dei, alios in abstinentia, alios in signis et virtutibus -antes.

e abs. (indicato loco: l. 6. al.): α apud paganos: TAC. Germ. 40, 4 vehiculum ... abluitur. servi -ant. ACT. Arv. a. 87 II 46 -antibus pueris (cf. p. 1000, 62). a. 105 I 38. CIL III 1967, 5 (a. 302) qui me- nest<ra>bi ad Tritones Kal. Febraris (sim. 1968³, 9 [a. 303]. 1968^b, 8 [a. 319]. 8690, 6. 14725, 3). **i. q. munere sacerdotali fungi** (cf. l. 29. p. 1001, 39): AVSON. 396, 12 p. 250 P. quot numero annorum Vestalis virgo -at.

β apud Hebraeos et de Levitis et de sacerdotibus (cf. p. 1000, 72): saepissime in VVLG., ut exod. 28, 43 in sanctuario (al.). 39, 1 in sanctis. num. 4, 3 in tabernaculo (al.). III reg. 8, 11 non poterant sacerdotes stare et -are propter nebulam. I par. 6, 32 cantores -bant coram taber- naculo testimonii canentes. Hebr. 10, 11 sacerdos ... quotidie -ans (λειτουργῶν). HIER. epist. 64, 10, 1 si quando sacerdotes atque ponti- fices mactant victimas, tauros et arietes trahunt, portant onera et in officio -andi sunt.

γ apud Christianos: ① in universum: VVLG. I Tim. 3, 13 qui bene -verint (διακονήσαντας. HIER. epist. 14, 8, 7 CANON. apost. 66, 22. BENED. reg. 64 l. 34 L. abbas). I Petr. 4, 11 si quis -at (διακονεῖ), ... ex virtute. PELAG. in Rom. 16, 1 p. 121, 18 S. in orientalibus locis diaconissae in suo sexu -are videntur. ② i. q. diaconum esse (cf. p. 1000, 79): VVLG. Rom. 12, 7. I Tim. 3, 10 diaconi probentur primum et sic -ent (διακονεῖτωσαν). EPIPHAN. Hier. epist. 51, 1, 3 hunc ordinavimus diaconum et, postquam -vit, rursus presbyterum. 51, 1, 5. 6 cum -asset in sanctis sacrificiis. SACR. Leon. p. 85, 23 Stephanus in -ando strenuus. CANON. Turner II 1 p. 86 rec. III praesbyteri vel hii, qui -verunt (gr. Mansi 2, 518^D διακόνους ὄντας, rec. IV. V. VI vel diaconi). ③ i. q. munere sacerdotali cuiuslibet generis fungi (cf. l. 8 p. 1001, 54): RVFIN. hist. 6, 29, 1 cum mensem unum ... -asset episcopus (τῇ λειτουργίᾳ διακονησάμενον). RVSTIC. Conc.^s I 4 p. 59, 30 damnati -ant et damnatores sedent gementes in domo. IV 2 p. 71, 13 tunc in Antiochena civitate -ans Nestorius episcopus. SIDON. epist. 7, 9, 12 in -ando segnes episcopi. GREG. Tyr. Franc. 3, 17 p. 117, 7 Leo episcopus septem mensibus -vit (INSCR. christ. Diehl 1175 -vit in presbyterio ann. XIII). INSCR. christ. Diehl 1092, 15 ille -vit an- tistes. GREG. M. epist. 2, 20 p. 117, 22 in eodem loco -are (2, 22 p. 119, 30). 2, 21 p. 118, 17 in loco depositi archidiaconi. ④ i. q. sollempne (collidivum) sacrificium celebrare (cf. p. 1008, 1): CANON. Turner I 2, 3 p. 521, 16 rec. III in proxima civitate, ubi colligit presbyter, convenire ... et -are (gr. λειτουργεῖν, rec. IV divino ministerio perfunga- tur. CONC.^s II 3, 3 p. 95, 30 peregrinos clericos et lectores in alia civitate ... nusquam penitus -are [gr. II 1, 2 p. 160, 33 λειτουργεῖν] debere). CONC.^s I 2 p. 87, 37 (= I 3 p. 172, 21) Cyrillo et Memnoni ... et communicatores omnes sumus et ... -vimus cum eis et simul -amus (gr. I 1, 3 p. 8, 32 συνελειτουργήσαμεν καὶ συλλειτουργοῦμεν).

2 in rebus profanis: a proprie: α in cena (pastu) et convivio (cf. p. 1002, 27): ① abs.: PLAVT. Cure. 369 hic -bit, ego edam. VARRO frg. Non. p. 156, 11 CIC. Pis. 67 fin. 2, 69 Tusc. 5, 61. HOR. sat. 2, 8, 70 praecincti recte pueri (sim. Ov. fast. 1, 407 super suras tunicam collecta -at. cf. et p. 1000, 58). Liv. 24, 16, 18 SEN. dial. 7, 17, 2 PETRON. 92, 3. al. VVLG. Luc. 10, 40 soror mea reliquit me solam -are (διακονεῖν). al. in caupona: COD. Iust. 4, 56, 3. -at calix: v. p. 1013, 59. -ant bestiae (cf. p. 1019, 2): CYPR. do- min. orat. 21 p. 283, 4 alitur ... corvis -antibus (eleem. 11 p. 382, 7 HIER. epist. 22, 32, 3. cf. p. 1006, 10). EVCHER. instr. 1 p. 98, 21 aquilae dicuntur ... pullis suis -antibus pasci. -atur bestiis (cf. l. 80): VARRO rust. 3, 5, 15 PALLAD. 4, 11, 3. ② indicatur, cui -etur:

PLAVT. Stich. 689 nosmet inter nos -emus. AMM. 23, 6, 80 -anti apud eos famulo. saepe dat. (cf. p. 1006, 23. 1015, 7) e. g.: Ov. ars 3, 665 nec nimium vobis formosa ancilla -et. QUINT. decl. 301 p. 188, 13. SVET. Aug. 45, 4 togatorio matronam -asse. al. acc. (cf. p. 1019, 58. v. et p. 1021, 10. cf. servire alqm. et v. Löfstedt, Synt. I² 243): ITALA Luc. 12, 37 (Aug. serm. coll. Morin p. 548, 14) faciet eos discumbere et trans- iens -bit eos (διακονήσει αὐτοῖς, Vulg. illis). 22, 27 (Ambrosiast. in Rom. 15, 8 et I Cor. 3, 22) ego sum in medio vestrum, non ut -er (ὥς ὁ ἀνακείμενος, Vulg. qui recumbit), sed ut -em (διακονῶν). VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 49 p. 229^A ab angelis -ari. ACT. Petr. 29 p. 79, 6 ut manu ipsius -rentur. ③ indicatur, qua re vel unde -etur (cf. p. 1017, 78):

abl.: CIC. Verr. II 3, 105 maximis poculis (SEN. epist. 119, 14). SEN. dial. 1, 3, 13 gemma. TAC. hist. 1, 48, 3 Vinio fictilibus -ari iussit. CLAVD. DON. Aen. 1, 700 p. 137, 13 canistris panem. de: CIC. Pis. 67 bibitur usque eo, dum de dolio (cf. p. 1017, 80) -etur. ④ c. acc. vasis vel potionis vel cibi (cf. l. 72), saepius accedente dat. pers.: VAL. ANT. hist. 21 Gell. 3, 8, 1 pocula in convivio regi (CIC. Tusc. 1, 65 nat. deor. 1, 112. Ov. am. 1, 15, 36 mihi. al.). VARRO Men. 504 nobis ... cicer. VERG. Aen. 8, 181 Bacchum (cf. CVRT. 8, 9, 30 vinum. sim. al.). HOR. sat. 1, 6, 116 cena -atur pueris (abl.) tribus. Ov. met. 10, 161 Iovi nectar. al. nota: AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 19 p. 356, 3 Christus in convivio ecclesiae et -at et -atur. -atur bestiis: VARRO rust. 3, 5, 11. 14 quibus avibus aqua -atur. 3, 17, 6 cum ... -ret victum (seq.: qui -rent piscatores habebat conplures et ei pisciculos minutos adgerebant frequenter, qui <a> maioribus absumerentur. frg. Non. p. 94, 21 VERG. georg. 3, 126. NEMES. cyn. 154 cibo (cf. p. 1019, 13) Cererem [Bulhart])

cum lacte -a. PALLAD. 1, 29, 4. VEG. mulom 1, 56, 3 alveus ad hordeum -andum. *al.* -ant *bestiae* (cf. p. 1018, 54): AMBR. Nab. 12, 51ⁿ. corvi alimoniam (SVLP. SEV. chron. 1, 43, 3). *bestiae* -ant *bestiis*: MONTAN. carm. frg. 1, 4 hirundo . . . cibos *pullis*. PLIN. nat. 11, 63 *apibus* aliae cibos -ant. *i. q.* -ari *iubere*: VARRO Men. 508 ista -at *exhibitor*. PLIN. nat. 14, 91 convivis alia quam sibimet ipsis -ant. *aegro* (cf. p. 1021, 76): PHILVM. med. 1 p. 113, 11 M. aqua pluvialis . . . est -anda. THEOD. PRISC. eup. faen. 96 p. 101, 8 vipereas carnes in cibos (cf. p. 1024, 7). log. 10. 18. 21. 33 phys. 7 p. 254, 23. *al.* ⑤ *c. add. finalibus*: *c. inf.*: CIC. Tusc. 1, 65 ut Iovi bibere -et (cf. *Heraeus, Kl. Schr.* 195³. *Juret, Synt. lat.* 460. *Schmalz-Hofmann*⁵ 580). *c. gerund.*: PALLAD. vet. med. 39, 6 *illud* bibendum. 42, 4 polentam . . . comedendam. MARCELL. med. 27, 134. *c. dat. fin.* (cf. p. 1018, 84): PALLAD. 11, 14, 4 *vinum* quarto anno usibus -are.

β *aliis modis*: ① *abs. vel c. dat. pers.*: ① *de ministerio domesticae apparitionis* (cf. p. 1002, 42) *circa personam domini versante*: CIC. epist. 16, 14, 2 quo commodius tibi -etur. SVET. Aug. 45, 4. PAPIN. dig. 40, 4, 51, 1 quos . . . ab honore -andi . . . removit (cf. p. 1000, 11). PAVL. dig. 33, 9, 4, 5. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 90, 9 cum praepararer ad coniugium filii regis . . ., obsecuti sunt et -verunt mihi angeli sancti eius. CLAUD. 20, 200. RVSTIC. CONC. I 4 p. 64, 7 eos, qui per omne iter debent -are, direximus, . . . ita ut usque ad monasterium -ent (gr. I 1, 7 p. 71, 10 *ὑπερεῖσασθαι*). ② *-atur aegro* (cf. l. 58. p. 1008, 21. 1015, 41. 1021, 76): SEN. benef. 3, 19, 1 HIER. epist. 52, 5, 5. ③ *de adiumento victuali* (cf. l. 54. 66. p. 1011, 37. 1015, 65. 1022, 31): ITALIA Luc. 8, 3 (Tert. adv. Marc. 4, 19 p. 480, 23) et VVLG. de facultatibus suis -bant ei *Christo mulieres* (HIER. epist. 65, 1, 5 de substantia sua [adv. Iovin. 1, 26 p. 245^C]. cf. p. 1022, 34 et TERT. monog. 8^{med}. mulieres, quae illis *apostolis* eodem instituto, quo et dominum comitantes -bant). TERT. uxor. 2, 6 l. 7 sanctis (VVLG. Rom. 15, 25. 27 [*λειτουργῆσαι*]. Hebr. 6, 10). PRESB. Cypr. epist. 8, 3 p. 488 sive viduae sive thlibomeni . . . sive hi, qui in carceribus sunt, sive exclusi de sedibus suis utique habere debent, qui eis -ent; sed et catecumeni adprehensi infirmitate decepti esse non debebunt, ut eis subveniatur. AMBROSIAS. in II Cor. 8, 13 p. 310^A sanctorum inopiis. HIER. epist. 64, 2, 3 *viduis* (cf. I Tim. 5, 16 *ἐπαρκεῖτω*, Vulg. subministretur). PELAG. in Rom. 12, 13 p. 98, 3 pauperes in II Cor. 11, 8 p. 291, 10 ACT. Petr. 22. PASS. Theol. C 41 p. 119, 5 pauperibus. ④ *-atur regibus* (cf. p. 1003, 3): CIC. fin. 2, 69 quae *Virtutes* nihil aliud agerent . . . nisi ut Voluptati *quasi reginae* -rent. ITIN. Alex. 41 mos erat regibus optimatum liberos (cf. p. 1009, 23) -are. VVLG. Esth. 1, 10 eunuchis, qui in conspectu regis -bant. DAN. 7, 10. ⑤ *de officio publico militari* (cf. p. 1002, 80): VVLG. I par. 27, 1 tribuni et centuriones et praefecti, qui -bant regi (28, 1). *civili* (cf. p. 1002, 60): VLP. dig. 39, 4, 1, 5 qui publicanis in eo vectigali -ant (*ibid.* publico vectigali). RVSTIC. CONC. I 4 p. 54, 39 *comiti largitionum* (gr. I 1, 7 p. 68, 25 *ἐξυπηρετούμενον*). CONC. I 3 p. 184, 11 paucos clericos tuae -antium sanctitati (gr. I 1, 4 p. 4, 14 *ὑπηρετουμένων*, I 2 p. 102, 14 obsequentes). ⑥ *varia*: VLP. dig. 3, 2, 42 si caupo fuit vel stabularius et mancipia talia habuit -antia et occasione ministerii quaestum *corpore* facientia. CASSIOD. Ios. antiq. 1, 27 p. 27, 40 *septem annos* socero -andum *pastoris loco* (gr. 300 *θητεύσαι*). *c. add. finalibus* (cf. supra l. 10): *dat. gerund.*: TERT. patient. 3 p. 3, 22 ipse lavandis discipulorum pedibus -vit. *ad (de part. corp.)*: VVLG. act. 20, 34 ad ea, quae mihi opus erant, (cf. l. 25) . . . -verunt (*ὑπηρετήσαν*) manus istae. *de cura animalium*: HYG. astr. 2, 33 p. 72, 2 adolescentium quendam . . . leporem feminam praegnantem attulisse et ad (*om.* P) eius partum diligentissime -asse.

⑦ *c. acc. pers.* (cf. p. 1018, 62. 1021, 10): COLVM. 12, 1, 6 ut is *aeger* quam commodissime -etur (cf. l. 23). VVLG. Matth. 20, 28 non venit -ari (*διακονῆναι*, Marc. 10, 45 ut -retur ei), sed -are et dare animam suam (*afferunt* HIER. epist. 21, 40, 1 et *al.* cf. Kittel l. c. II 85). PAVL. NOL. epist. 23, 4 p. 161, 1 servivit mihi *unguens et lavans me* . . . et ego indignus a servo iustitiae -bar. *accedit abl.* (cf. p. 1017, 75): PORPH. Hor. epod. 17, 64 'novis ut usque suppetas doloribus': . . . ut suppediteris et quasi -eris (P, minister eris *rell.*) cruciatibus. *de adiumento victuali* (cf. supra l. 25) *fere i. q. alere*: VITA Cypr. 13, 12 ut . . . pauperes . . . totis sumptibus -ret (cf. AMBROSIAS. in I Tim. 5, 16 p. 479^A *viduae*, quae dignae sunt ecclesiae sumptibus -ari). CIL VIII 23880, 4 cives . . . epulis quam largissime -vit. ⑧ *c. dat. rei curandae*: VVLG. act. 6, 2 -are mensis (*διακονεῖν ταῖς τραπέζαις*, item HIER. epist. 22, 35, 4). HIER. reg. Pachom. 12 qui -at ebdomadi (*i. operibus hebdomadariis*; item 15). AVG. in psalm. 30, 2 serm. 2, 6^{med}. qui foco -at. ⑨ *c. acc. rei in apparitione domestica adhibitae* (cf. p. 1018, 74): TERT. bapt. 9 p. 208, 26 aquam discentibus -at (*sc. ut pedes lavet*; cf. PAVL. NOL. epist. 23, 4 p. 161, 17 manibus). ⑩ *c. obi. q. d. interiore*: APVL. met. 6, 16, 3 adhuc istud . . . -are debebis: sume istam pyxidem *eqs.* VVLG. II Tim. 1, 18 quanta Ephesi -vit (*δυναμῶν*) mihi. *alia v.* p. 1010, 14. 1023, 45.

β *translate i. q. inservire, obsequi, operam navare (de rebus: l. 82. p. 1020, 1. 4. al.)*: α *c. dat. pers. vel rei incorp.*: VARRO rust. 2 praef. 6 quo facilius sumptibus multa poscentibus -es (cf. *Ter. Haut.* 930 si illi pergo suppeditare sumptibus). PROP. 2, 22, 35 aspice, uti caelo modo sol modo luna -et. GRATT. 314 Pharios quae fregit noxia reges, dum . . . vitiis . . . -ant (*cum contemptu quodam dictum*; cf. p. 1000, 14).

TERT. coron. 8 l. 11 hoc ingenium (*i. inventum Mercurii*) sanctis fecisse et deo -asse (*subauditur notio q. e. prodesse* [cf. infra l. 47]; item adv. Marc. 4, 18 p. 479, 22 cui praecursor -verat. LEO M. serm. 75, 1 p. 401^A initia veteris testamenti euangelicis -asse principiis. CASSIOD. Didym. in Iudam p. 91, 1 Moyses ei -asse dinoscitur secundum quod dictum est: 'ille de me scripsit'. hist. 6, 1, 37 *caballos* publicis iussit utilitatibus -ari [gr. *Socrat. 3, 1 ὑπουργεῖν*]). uxor. 2, 1 l. 19 continentia carnis, quae viduitati (A, -em *NFR*) -at (*fere i. q. coniungitur, oboedit*). HIER. epist. 39, 4, 8 voluntati domini. RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 1, 3 p. 1392^B os nostrum multis malis -at. AVG. in psalm. 144, 25 ipse deus quodammodo -at tibi, facit voluntatem tuam. HIL. AREL. vita Honorat. 21 l. 9 C. munificentia cui fides -vit. CONC. I 3 p. 166, 3 manus . . . sapientiae mentis (gr. I 1, 2 p. 78, 18 *ὑπηρετουμένης*). I 4 p. 227, 15 *linguae* calamus -antem (*Migne gr. 77, 340^B ὑπηρετούντα*). CASSIOD. hist. 7, 36, 8 praeceptis (gr. *Theodoret. 4, 19, 9 διηκόνουν*). MVTIAN. Chrysost. hom. 24, 2 p. 386^{med}. -ans (*ὑπηρετούμενος*) et deserviens promissioni divinae. *al.*

β *c. dat. rei corporeae* (cf. p. 1019, 70): ? VERG. Aen. 6, 302 ratem conto subigit velisque (*utrum sit dat. an abl.* [cf. p. 1023, 30], dubitat SERV.; cf. etiam Conington-N. et Norden ad l.) -at (10, 218 clavumque regit velisque -at). STAT. Theb. 7, 752 telis pariterque -at habenis. *singulariter*: CHIRON 451 fistulae ei . . ., quae veretro -at.

γ *c. praep.*: in aliqua re: PS. PHILO antiq. 44, 7 ignis -vit in conflatione *simulacrorum*. *ad*: CASSIOD. Ios. antiq. 2, 9 p. 49, 11 dolentes *Israelitae in Aegypto*, quod . . . ad perditionem filiorum . . . -rent (gr. 208 *ὑπούργουν*). PRISC. LXD. solut. 1 p. 45, 6 spiritum . . . ad providentiam sui corporis -antem.

Busus *speciales*: 1 *i. q. auxiliari, adesse (v. et p. 1019, 25 et cf. p. 1003, 59)*: SEN. epist. 95, 47 vetemus linthea et strigiles Iovi ferre et speculum tenere Iunoni: non quaerit ministros deus. quidni? ipse humano generi -at, ubique et omnibus praesto est (cf. TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 592, 21 angelis, qui mundo -ant). SIL. 12, 310 omnis . . . portans . . . derepta monilia collo certatim matrona ruit belloque (cf. p. 1003, 66) -ant. TERT. carn. 12 l. 17 sine qua (*notitia sui*) sibi nulla anima a se -are potuisset. patient. 12 p. 18, 20 *patientia* paenitentiae -at solitae lapsis subvenire. adv. Prax. 19 p. 262, 12 *Christus* operationi patris -vit (cf. p. 1004, 35). VVLG. Matth. 25, 44 quando te vidimus esurientem aut sitientem aut hospitem aut nudum aut infirmum aut in carcere et non -vimus tibi? CONC. I 3, 2 p. 34, 19 quod illis homicidiis . . . -assent (gr. II 1, 2 p. 20, 6 *ὑπούργησαν*, cf. p. 1003, 68). NOVELL. Iust. 1 epil. pr. lex . . . sepultis etiam -bit (*ὑπηρετήσεται*). *accedit ad* (cf. p. 1024, 5): RVFIN. Adamant. 5, 21 p. 219, 11 corpus -at (*συνεργεῖ*) animae ad homicidium. symb. 47 ut, sicut iustis deus -at ad perpetuitatem gloriae, ita peccatoribus ad prolixitatem confusionis -et et poenae. CONC. I 3 vers. Tur. p. 49, 28 deo -amus (gr. I 1, 1 p. 115, 6 *ὑπουργοῦμεν*) ad rei p. clementum. p. 157, 10 angelus . . . -bat (gr. I 1, 2 p. 85, 18 *ἐλεητοῦργεῖ*) ad salutem nostram. *i. q. prodesse* (cf. supra l. 2): LEO M. serm. 23, 5 p. 202^C nobis non solum praecedentium exemplorum utilitas -vit, sed etiam ipsa veritas visibilis . . . apparuit. *i. q. praesto esse*: NOVELL. Iust. 20, 1 officium tuae celsitudinis talibus -are (*ὑπηρετεῖν*) appellationibus.

2 *i. q. praebere, praestare* (cf. p. 1004, 18) *passim accedente dat. pers.* (e. g. l. 55 sqq. 61. 65 sqq.): α *res* (*mala* l. 63. 78. p. 1021, 9. 65. 68. *animantia*: l. 63. 65. p. 1021, 60): α -ant *di et homines*: ① *generatim*: CIC. Verr. II 5, 124 a nobis omnia populo R. semper et belli adiumenta et pacis ornamenta -ta sunt. top. 65 *iuris consulti* patronis . . . hastas -ant (cf. p. 1016, 35). rep. 1, 66 magistratus et principes nisi large sibi (*populo*) libertatem -ent (*Plato rep. 8 p. 562^C παρ' ἑχῶσι*). VERG. Aen. 5, 640 deus ipse faces (p. 1021, 74) animumque -at (9, 761 Iuno vires animosque -at [*Hom. Il. 5, 2 δῶκε*. HOMER. 395 animos iuveni v. que. 772 Danais. STAT. silv. 1, 4, 22]. STAT. Theb. 8, 498 vires . . . -at Amphitryoniades [*TAC. Agr. 14, 3*]). TIB. 1, 10, 57 Amor rixae mala verba -at. 2, 21 Natalis . . . prolem . . . -et. 3, 12, 12 fallendique vias mille -et Amor. MANIL. 5, 124 curae . . . alimenta. VAL. FL. 4, 8 Iuno . . . arma viro sociosque -at. QVINT. inst. 1, 10, 28 contionanti . . . musicus fistula . . . modos . . . -bat (*Gell. 1, 11, 10* praeministrasse). TAC. hist. 2, 76, 4 nova cottidie bello semina -at. APVL. apol. 102 date ei *iudici* quod sequatur, -ate . . . occasionem secundum vos pronuntiandi. TERT. spect. 27 p. 26, 15 linguam . . . diabolo adversus deum. adv. Val. 20 p. 199, 9 effectum (GREG. M. moral. pr. 3 efficaciam). adv. Marc. 4, 12 p. 456, 15 praesidia (cf. PS. CYPR. singul. cler. 15 p. 190, 1 nobis divina protectio -atur. COD. Theod. 6, 2, 20 auxilia [*ENNOD. opusc. 3, 117 p. 361, 13. sim. al.*]). AMBR. Noe 18, 66 p. 461, 12 septem . . . dies, quibus mundus omnis describitur absolutus et operatori quies -ta. RVFIN. Orig. in num. 11, 2 p. 78, 26 pluvias suas -ando (OROS. hist. 4, 17, 9 per Christum). AVG. catech. rud. 19, 33, 15 per . . . prophetas . . . populo Israel . . . et . . . beneficia -bantur . . . et coercitiones poenarum. grat. Christ. 13, 14 p. 136, 19 incrementum (*Vulg. I Cor. 3, 6* dedit). HIL. AREL. vita Honorat. 20 l. 10 C. delicias conspectu suo -bat. THEOD. PRISC. log. 45 p. 145, 13 causis capitis . . . haec est cura et diligentia -anda. COD. Theod. 14, 15, 1 ne pessimus panis populi R. usibus -etur. NOVELL. Valent. 5, 1 ut . . . ubertas populo -etur (*i. numerus hominum augeatur*). SACR. Leon. p. 77, 19 bona; syn. praestentur. 126, 11 tuis fidelibus -emus rectae conversationis

[Bulhart]

exemplum (cf. ENNOD. epist. 8, 6 p. 205, 1 formam -at officii [i. *exemplum officiositatis imitatione dignum*]). 140, 2 nisi tu ... fortitudinem -res. CONC. I 3 p. 188, 11 pacis, quae a deo -atur (gr. I 1, 4 p. 16, 21 *χορηγουμένης*, I 2 p. 104, 31 datur). ENNOD. epist. 4, 32, 2 p. 120, 5 cum possit, epistulas non -at. CASSIOD. Ios. antiq. 19, 7 p. 570, 26 dedicationem ... largissime ... -vit (gr. 336 *ἐπεδαπλεόσατο*). hist. 9, 14, 10 fraternam circa nos caritatem -antes (gr. *Theodoret. 5, 9, 8 ἐπιδεικνύμενοι*). VEREC. in cant. 6, 4 p. 77 b 22 quae a principibus et potestatibus -antur mala (syn. inferuntur). 6, 21 mortem (syn. intulit). c. gerund.: Ps. HIER. epist. 19, 19 p. 207^c tempore, quo ... ipsum se -andum (cf. p. 1019, 58) discipulis -ret.

⑩ in re sacra (cf. p. 1017, 43) i. q. *communicare aliquid*: APVL. met. 11, 21, 4 sacra (11, 27, 8.9 cui statim sua s. [sc. *initiationem*] deberet -are sacerdos). CYPR. sent. episc. 11 p. 442, 15 gratiam baptismi (RVFIN. hist. 5, 7, 5 sicut gratis gratia accipitur a deo, ita gratis eadem -atur [διακορεῖ, cf. Vulg. Matth. 10, 8 gratis accepistis, gratis date]. VVLG. II Cor. 8, 19 g., quae -atur [διακονουμένη] a nobis). VVLG. I Petr. 1, 12 prophetiae non sibimet ipsis, vobis autem -bant (διηκόνουν) ea. AVG. c. Cresc. 4, 14, 16 p. 517, 20 baptismum indignissimis per indignissimos -tum (4, 66, 82 p. 581, 9. bapt. 7, 30, 59 illis. c. Petil. 2, 35, 82 p. 68, 14. 17. 23 nec illum qui -vit nec illum qui accepit b. 3, 40, 46 p. 199, 23). c. Petil. 3, 28, 33 p. 188, 13 quibus verbum dei et sacramentum ... -amus. SACR. Gelas. 1, 95 p. 620.

β *praebent animalia*: VARRO rust. 1, 2, 21 stercus ... greges pecorum. 2, 11, 11 fructum ut ovis e lana ad vestimentum, sic capra e pilis -at ad usum nauticum. Ov. met. 15, 471 MANIL. 5, 675. VAL. FL. 6, 216 sonipes captiva ... terga -at sessori. SEDVL. op. pasch. 1, 16 fera navigium -vit Ionae.

γ *praebent res corpor. et naturales*: arbores: VARRO rust. 1, 8, 5 vinea ... acratophoro vinum. 1, 15, 1 ulmus frondem ... -at ovibus ... ac virgas praebet saepibus. 1, 31, 2 relictis colibus sarmen-tum ... sucum. VERG. georg. 2, 431 taedas silva. 4, 146 -antem plata-num potantibus umbras. PALLAD. 4, 9, 12 -bunt autem vere radices asparagi asparagum (praecedit: vere asparagum dabit). terra, solum: VARRO rust. 2, 4, 16 si fundus -at, dari solent porcis vinea. VERG. georg. 2, 213 glareas ... vix ... apibus casias ... -at. Aen. 11, 71 flori Tellus vires (Ov. met. 2, 289 vobis ... tura -o. PRISC. perihieg. 1023 divitias). al. aqua: VARRO rust. 3, 17, 2 lymphae aquam piscibus. CLAUD. DON. Aen. 7, 495 p. 75, 14. AVG. conf. 12, 27, 37 fons ... rivis ... fluxum -at. VEN. FORT. carm. 3, 23^a, 27 unda delicias. natura: LVCR. 2, 1149 quantum opus est. MANIL. 2, 860 leges ... -at (i. statuit). FEST. p. 363 b 16 CENS. 4, 9 ANTH. 694, 9 DRAC. laud. dei 3, 27. vinum: HOR. epist. 1, 15, 20 verba. MANIL. 5, 226 vires. sidera: PROP. 3, 16, 15 Luna -at iter, demonstrant astra salebras. MANIL. 2, 85 signa vitas ac fata ... gentibus. 2, 399 ex longo tamen illa valent viresque -ant ... suas. 2, 658 ver Aries, Cererem Cancer Bac-chumque -ans Libra, Caper brumam. PLIN. nat. 2, 13 sol ... lucem rebus (DRAC. laud. dei 1, 229 quaecumque -at sol). al. partes corporis: CHIRON 740 venae caldae ... nervis temperamentum -ant. MACR. Sat. 7, 9, 24 syn. praebetur et praestatur. VINDIC. med. 14 PHILVM. med. 3 p. 141, 1 M. PRVD. perist. 2, 214. ORIBAS. syn. 9, 40 (70) add. Aa p. 342 syringia capita aperta -are. eup. 1, 9, 1 si urina minus fuerit -ta (i. emissa). al.

δ *praebent res incorp.*: CIC. off. 2, 15 nisi tam multae nobis artes -rent, quibus rebus exulta hominum vita tantum distat a victu et cultu bestiarum. VERG. Aen. 1, 150 furor arma -at. Ov. Pont. 3, 1, 104 has fortuna tibi nostra -et opes. STAT. silv. 5, 2, 52 cognata -et laus animos. TER. MAVR. 129. Ps. CATO dist. 1, 2 diuturna quies vitiis ali-menta -at. PANEG. 7, 2, 4. CLAUD. DON. Aen. 7, 505 p. 77, 25 quicquid praesens -ret occasio (COD. Theod. 8, 12, 1, 1 quem sors -verit). VEG. mulom. 4 prol. 4 Ps. RVFIN. in Os. 2, 4 p. 974A. VVLG. gen. 37, 8 haec causa ... odii fomitem -vit. HIL. AREL. vita Honorat. 37 l. 4 C. conver-satio tua ... perpetuum quoddam signum -vit. al.

b *pro obi. est enunt.*: CIC. off. 2, 15 v. l. 55. Ov. trist. 5, 1, 37 quod querar, illa fortuna mihi pleno de fonte (cf. p. 1017, 78) -at (CASSIOD. var. 1, 4, 6 meministis enim et adhuc vobis recentium rerum memoria -atur, qua moderatione eqs.). HIER. epist. 10, 2, 3 illis hoc dia-bolus -at, ut peccent, tibi dominus praestat, ut gaudeas (BOETH. c. Eut. 3, 53 accidentibus ut esse possint -at). inf.: MACR. Sat. 7, 6, 19 loca ... quae sapere homini -ant.

3 i. q. *porrigere, afferre, suppeditare*: VARRO Men. 66 com-militonum tuorum cohortes servis tuis -are caementa. 325 ut ... suis manibus lanea tracta -asset infectori. ling. 5, 129 calamistra cinerarius. CIC. Pis. 26 ardentis facies furiis Clodianis paene ipse consul -bas (VERG. Aen. 5, 640 v. p. 1020, 59). Att. 1, 14, 5 tabellae -bantur ita, ut nulla daretur 'uti rogas'. Ov. epist. 19, 133 medicorum iussa (i. *medicamina*) aegrotis (cf. p. 1019, 7 et VEG. mulom. 1, 56, 9. 2, 111, 12. 2, 119, 9 syn. dare. ORIBAS. syn. add. 2 p. 145, 6 Mø. cum his -tis adiutoriis. rem incorpoream: SIL. 6, 100 teporem. PHILVM. med. 1 p. 107, 6 M. calor ... iuvat, cum fuerit interius -tus). LIV. 28, 19, 13 feminae ... propugnantibus tela -ant, saxa ... gerunt (PAVL. FEST. p. 369, 6 t. ac potiones militibus proeliantibus. LVCAN. 3, 691. 7, 574. STAT. Theb. 10, 571 ipsae t. viris, ipsae iram animosque [p. 1020, 59] -ant). SEN. apocol. 4 Phoebus Parcis ... pensa -at. LVCAN. 6, 669 maga pectora cor-

poris mortui ... sanguine supplet ... et virus large lunare -at (i. *infundit*). STAT. Theb. 3, 425 frena -at equis Pavor armiger. EVAGR. vita Anton. 51ⁱⁿ. oleum (Migne, r. 26, 917^A *κομίζωω*). RVFIN. hist. 5, 1, 39 cum ... martyris carnem ignis subter -tus exureret. COD. Theod. 14, 17, 4 iussimus ... panem gradilem palam in gradibus, non clam a pistoribus -ari. ABATOR act. 2, 174serta. al. in re sacra (cf. p. 1017, 43): CYPR. epist. 63, 1 p. 701, 18 in calice dominico sanctifican-do et plebi -ando. HIL. in Matth. 14, 10 p. 1000A caelestem panem perficere ac -are (CANON. Turner II 1 p. 56 rec. III et in calice et in pane -ando [gr. Mansi 2, 513^B τῆς ἱερᾶς λειτουργίας τῆς τε τοῦ ἁγίου ἡ ποτήριον ἀναφέρειν, rec. IV offerant]. cf. AVG. civ. 17, 20 p. 250, 1 D. corpus eius offertur et participantibus -atur. CANON. Turner II 2 p. 154, 55 de sacrosanctis, quae ab eis -antur. PALLAD. hist. mon. 146 p. 330^C mysteria fratribus [gr. p. 151, 19 B. λειτουργῶν τοῖς ἀδελφοῖς]). technice fere i. q. *perducere*: COLVM. 2, 10, 26 ut per semitas aqua -ari possit (11, 3, 10 CET. FAV. 6 p. 294, 11. SVLP. Sev. dial. 1, 19, 2 virgulae). 11, 3, 48 rigationem. PLIN. epist. 3, 20, 12 (in imag.) rivos. cf. MACR. Sat. 7, 13, 2 calorem ... qui liquorem sibi exigit -ari. huc referendum videtur: PLIN. epist. 2, 17, 9 adhaeret dormitorium membrum transitu interiacente, qui ... vaporem ... huc illuc digerit et -at.

4 i. q. *(dona) dare, erogare* (cf. p. 1011, 37. 1014, 66. 1016, 5): a pe-cuniam: TAC. ann. 4, 28, 2 pecuniam (16. 14, 1 annum p. mago a P. Anteio -ari. COD. Theod. 14, 4, 4. 4. COD. Iust. 12, 37, 16, 8). SOAEN. dig. 15, 3, 21 salarium (syn. dare). PAPIN. dig. 20, 2. 1 redemptori do-mino mandante nummos -vit. GELL. 5, 3, 6 sumptum (HIER. epist. 43, 1 quo chartas, sumptus, notarios -ante). AVSON. 401, 33 p. 234 P. δαπάνας. SYMM. epist. 9, 149 homines mei specierum pretia -bunt. COD. Theod. 8, 5, 31 mulionibus ... mercedem. CASSIOD. hist. 6, 43, 3 -vit (gr. *Theodoret. 3, 20, 3 ἐχορήγησε*) plurimum ... imperator. al.

b *necessaria vitae* (cf. p. 1019, 25): HERM. vulg. sim. 9, 26, 2 v. p. 1014, 74. RVFIN. hist. 2, 12, 1 frumentum ... indigentibus (διδέμεται). 6, 23, 2 omnibus extrinsecus necessariis abundantissime -tis (παρεστήσατο. cf. PELAG. in I Cor. 9, 5 p. 175, 7 S. mulieres, quae n. de suis facultatibus -rent apostolis [cf. p. 1019, 27]. HIER. in Gal. 6, 7 magistris sumptus et vitae n. -are [PALLAD. hist. mon. I 16 qui con-sueverat ei vitae n. -are (gr. p. 83, 16 B. τὸν ὑπηρετούμενον)]). VVLG. Tob. 1, 7 proselytis ... decimationem. HIER. epist. 54, 14, 1 indigentibus victus subsidia. AVG. serm. 11, 2 p. 99ⁱⁿ. venturus est ad te esuriens servus meus, ex eo, quod habes, -a illi. ROMVL. fab. 66 rec. vet. 4 ven-ter personuit, ut ei cibum donaretur, et nemo ei -bat. MACR. Sat. 7, 13, 7 omnem usum, qui vivo -andus est, ego mihimet subministro. COD. Theod. 16, 2, 14 pr. si quid clerici ... congererint, in usum pauperum ... -ari oportet. al. i. q. *providere*: COD. Theod. 8, 5, 23, 3 ani-malibus alimenta.

5 i. q. *res imperatas ex iusso dare*: TAC. hist. 4, 12, 3 viros tantum armaque imperio -ant. ann. 2, 5, 3 fessas Gallias -andis equis. VVLG. III reg. 4, 7 duodecim praefecti praebabant annonam regi ...: per singulos enim menses in anno singuli necessaria -bant. Ps. RVFIN. Ios. bell. Iud. 1, 12 p. 620^{med}. ne ... -are desinerent (gr. 299 μὴ διαλυπεῖν τὴν χορηγίαν). 2, 16 p. 685^{ex}. expensas ... imperio -ant (gr. 383 παρ-έχονσαν). COD. Theod. 11, 1, 6 vinum, quod ad cellarii usum -ari solet (14, 6, 3ⁱⁿ. vini ... quod consuevit ex arca vinaria -ari). CASSIOD. Ios. antiq. 1, 18 p. 17 exercitui xenia (gr. 181 ἐχορήγησε). GREG. TVR. Franc. 4, 14 p. 146, 1 tributa. GREG. M. epist. 2, 38 p. 139, 10 cui volumus xx decimatos vini et quattuor solidos annuos debeas -are.

6 i. q. *efficere* (cf. p. 1004, 3): MAECEN. Serv. auct. Aen. 8, 310 vinum -at faciles oculos, pulchriora reddit omnia. VERG. Aen. 1, 213 litore aena locant alii flammisque -ant (i. *excitant*). MANIL. 4, 618 (loco corrupto). SEN. Tro. 78 nova fletus causa -at (CONC. Rom. a. 501 p. 427, 15 tristitiam). TERT. scorp. 12 p. 174, 10 Babylon cum descri-bitur ebria sanctorum cruore, ... ebrietas eius martyriorum poculis -atur. THEOD. PRISC. log. 34 p. 132, 12 usum venerium (OP. imperf. in Matth. 1 p. 632ⁱⁿ. libido maritalem usum). p. 133, 4 etiam ceteris adiu-toriis par beneficium -antibus. SACR. Leon. p. 26, 1 initium peccati con-cupiscentia -arat. HESYCH. in lev. 16, 21 p. 1000A manuum impositio -bat benedictionem aut peccatorum remissionem. DRAC. laud. dei 2, 465 plectibiles ... dulcia subducunt mores et amara -ant. ENNOD. epist. 2, 19, 2 p. 60, 16 cui formidinem -at affectio. 3, 18, 1 p. 85, 16. GREG. TVR. Franc. 9, 42 p. 470, 8 quorum ... suffragium ... -are poterit interventum. VEN. FORT. carm. 2, 9, 14 unde -atur cordis in arce va-por. i. q. *facere, operari*: SIL. 2, 674 Allecto ... Tartareo ... operata Iovi poenasque -at (13, 295 large p. letumque -at). TERT. praescr. 29, 3 l. 6 tot opera fidei perperam -ta, tot virtutes, tot cha-rismata perperam operata. RVFIN. Orig. in gen. 3, 2 p. 40, 24 deus non ... membris ea -ans, quae naturae corporeae sunt. CARM. adv. Marc. 5, 202 dei verba -at Christus (DIDASC. apost. 33, 9 malorum). CANON. Hippol. ed. Hauler 72, 31 quem misisti -are tuam voluntatem (Vulg. Ioh. 6, 38 faciam). VVLG. II Petr. 1, 5 virtutem (ἐπιχορηγήσατε. RVFIN. hist. 5, 3, 4 multae ... v. ... per donum sancti spiritus -bantur [ἐκτε-λούμεναι]). BOETH. cons. 3 carm. 6, 2 unus rerum pater est, unus cuncta -at: ille dedit solem, lunam, sidera, homines. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 3, 7 p. 233D. 234A.

7 i. q. *mediatoris loco fungi* (cf. p. 1004, 25): a abs.: HIL. [Bulhart]

in Matth. 8, 5 angelis -antibus curandus offertur (RVFIN. hist. 2, 3, 3 ad fidem Christi Petro -ante perducitur [δὲ... ὑποουργίας]. Pass. Petr. 10 signorum... quae Christo operante et me -ante vidistis). **b c.** *dat. rei:* CONC.^S (gr. ubique διακονεῖσθαι c. *dat.*) II 3, 1 p. 113, 2 Φ^r -antes litteris vestrae sanctitatis (Φ^{ac} portantes ei litteras, II 2, 1 p. 8, 35 [v. supra p. 1004, 33]. cf. II 3, 3 p. 18, 8 [= IV 2 p. 144, 21] litterae, quae convenerunt inter... Iohannem... et Cyrillum..., quibus -vit... Paulus). p. 156, 6 Φ^r relegantur voces, quibus... -vit (Φ^{ac} obsecutus est, II 2, 1 p. 68, 15 quas... detulit). II 3, 2 p. 24, 16 secundae... vocationi. **c c. acc. rei fere i. q. tradere:** RVFIN. Orig. princ. 1, 3, 7 p. 60, 9 donum spiritus... -atur per (cf. p. 1011, 52) filium et inoperatur per deum patrem (AVG. civ. 10, 7 p. 412, 21 D. -ta p. angelos... scriptura. gest. Pelag. 24, 48 p. 102, 9 gratia verbi -ta p. verbum tuum [epist. 168ⁱⁿ]. al. cf. c. Faust. 32, 16 p. 775, 15 scripturas illas non ab apostolis -tas). AVG. gest. Pelag. 5, 14 p. 65, 16 scripturas..., quae ante incarnationem domini -tae auctoritate canonica continentur (5, 15 p. 68, 4. 35, 62 p. 117, 27). *accedit dat.* vel ad: AVG. spir. et litt. 14, 23 p. 176, 27 legem Moyses -andam populo accepit (gest. Pelag. 5, 14 p. 67, 7 vetus testamentum... divinitus datum populo veteri... -verunt. c. Pelag. 1, 24, 42 p. 458, 25 legem..., quae per Moysen Hebraeo populo -ta est). PAVL. MED. bened. 9, 2 ut, quod... didicerint, hoc inferius positus strenue -ent. PRAEDEST. 1, 43 p. 600^C sanam doctrinam populis. CONC.^S I 2 p. 77, 1 (= I 3 p. 101, 12) episcopi, qui mandatum -are (i. *portare, deferre*) ad... Iohannem deputati sunt (gr. I 1, 3 p. 17, 22 διακονῆσαι).

II i. q. administrare, regere (cf. p. 1004, 40. GLOSS. διοικῶ): **A administrantur res:** HOR. ars 171 senex res omnis timide gelideque -at (STAT. Theb. 10, 704 male cuncta -at impetus. VINDIC. gyn. p. 450^{med}. septem stellis omnia -ari). GRAT. 153 bellum ex arte. VAL. FL. 3, 38 ratem vento stellisque -at (TAC. Germ. 44, 2 nec velis [cf. p. 1020, 19] -ant[ur] naves). MACR. Sat. 7, 9, 9 sensus omnes... a cerebro -ari (cf. 7, 9, 4 cerebro... sensus gubernanti. MAR. VICTOR aleth. 1, 263). **munus:** AMBR. epist. 69, 3 vox galli, ... solemne munus ad excitandum et canendum -ans. AMBROSIAS. in Rom. 13, 1 p. 163^A -antes cam legem naturalem dei ordinationem habere. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 177, 16 episcopatum (cf. hist. 1, 10, 6 quattuor... successiones pontificum... vix per annos singulos -tae [i. *munus pontificum succedentium gestum; gr. τεσσάρων... ἀρχιερέων... ἐνιαύσιον λειτουργίαν ἐκτελεγκότων*]). hist. 2, 8, 1 principatu -to (τὴν ἀρχὴν κατασχόντα. 3, 13 gr. βασιλεύσαντα). 3, 14 sacerdotium (4, 11, 6 GREG. TVR. Franc. 4, 36 p. 168, 25. cf. l. 43). PRVD. c. Symm. 1, 341 -anti regimen sollemne dierum... Soli. AVG. catech. rud. 10, 14^{med}. GREG. TVR. Franc. 4, 6 p. 139, 16 subdiaconatus officium (cf. GREG. M. epist. 2, 13 p. 111, 6 sacerdotale... o. [al.]. past. 1, 1 p. 14^B curae pastoralis). PAP. Marini 79, 33 tutelam. *nota obi. q. d. interior* (cf. p. 1019, 76): PAVL. NOL. epist. 2, 3 p. 11, 16 quod ministerium ut bene -em. SACR. Leon. p. 126, 25. -antur res pecuniariae: PS. HIL. libell. 9 p. 741^A eas divitias utiliter -are et augere. COD. Iust. 11, 10, 7 pr. nullus fabricensium... administrationi... alienarum rerum se... immiscere conetur, dominis... praedia, quae... fabricensibus -anda commiserint, amissuris. 11, 68, 2.

B reguntur homines (cf. l. 60): VVLG. II Cor. 3, 3 epistola (metonymice de Christianis magisterio apostoli mandatis) estis Christi -ta a nobis (διακονηθεῖσα). VICT. VIT. 1, 50 artificio, coniux Iob, diaboli -aris. *accedit super:* GREG. M. epist. 2, 8 p. 107, 4 s. cunctas Siciliae ecclesias te -are decernimus.

C abs.: DRAC. laud. dei 2, 36 spiritus dei totus ubique -ans.

III ? i. q. servum facere: TERT. apol. 2, 14 suspecta sit vobis ista perversitas, ne qua vis lateat in occulto, quae vos... contra ipsas... leges -et ('ne daemones vos ministros suos faciant' Waltzing collato simili usu vocis famulandi [cf. vol. VI 265, 67]; an ad II B?). *partic. praes. *ministrans*, -antis pro subst. et adi. (l. 77). *gen. plur. -um:* EVGIPP. Sev. 28, 3. *distinguitur a servo:* l. 69. 70. cf. p. 1000, 11.

i. q. famulans, serviens, famulus, servus: VITR. 7, 4, 5 qui versantur ibi in convivio -es. ITALIA Luc. 22, 26 (cod. e) qui praeses est, fiat quasi -s (διακονῶν, Vulg. ministrator). FAVST. trin. 4, 2 p. 68^B officium -is. AMM. 16, 8, 8 SCHOL. Hor. carm. 4, 11, 9. VVLG. III reg. 10, 5 habitacula servorum et ordines -ium. SVLP. Sev. dial. 2, 6, 5 -is modestiam et humilitatem... servientis. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 172 aegros -ium manibus... retinere. EVGIPP. Sev. 28, 3 (ibid. ministris). *c. dat.:* SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 122, 6 coepiscopos nostros... et eos, qui cum ipsis erant, -es deo (συλλειτουργοῦντας). VVLG. act. 19, 22 duos ex -bus sibi (διακονούντων). VITAE patr. 3, 99 p. 779^B -e mihi... rubore perfuso (gr. Col. p. 524^C ὁ διακονῶν μοι, 5, 15, 25 p. 958^C qui mihi solebat ministrare). *ibid.* quod dum -i mihi ut faceret innuissem (τῷ διακονητῇ μου, 5, 12, 25 ut supra). *pro adi.:* AMM. 23, 6, 80 nec -i apud eos famulo mensaeque adstanti... loqui licet. AVG. bapt. 4, 18, 25 p. 251, 27 constituamus... aliquem... hospitalem, indigentibus -em.

indiculus gramm.: *add. abl.:* p. 1017, 75. 78. 1018, 70. 1019, 64. *acc. rei:* *doni:* p. 1017, 66. 1018, 74. 1019, 73. 1020, 53. *al. personae:* p. 1018, 62. 1019, 58. *q. d. interior* (cf. p. 1010, 14. 1015, 40); l. 45. 1019, 75. *gerund.:* p. 1019, 12. 1021, 10. *dat. obi.:*

personae: p. 1017, 44. 69. 1018, 60. 1019, 15. 80. 1020, 52. *al. dat. rei.* p. 1017, 61. 1019, 35. 69. 80. 1020, 18. *dat. fin.:* p. 1018, 84. 1019, 13. *gerund.:* p. 1019, 52. *enunt. rel. vel interr.:* p. 1021, 55. 65 sq. *c. ut:* p. 1021, 68. *inf.:* p. 1017, 59. 1019, 10. 1021, 69. *praep.:* ad: p. 1019, 54. 57. 1020, 24. 41. 1021, 26. 1023, 18. *apud:* p. 1018, 59. *de:* p. 1017, 78. 1018, 73. 1019, 27. 1021, 65. 1022, 34. *ex:* p. 1021, 25. 1022, 40. *in c. acc.:* p. 1019, 9. 1022, 43. *in c. abl.:* p. 1017, 78. 1020, 23. *per:* p. 1022, 16. 1023, 11. *al. super:* p. 1023, 55. *comp. et deriv.:* ad-, prae-, subministro; eministratio. ministrator, ministratrix, ministrix; ministratio, ministratus. *Bulhart.*

minitabiliter adv. a minitari. *i. q. minanter, voce minaci* (NON. p. 139, 20 -r pro minaciter. GLOSS.): PACVV. trag. 15 increpare. Acc. praetext. 11 voce canora fremitu peragant -r.

minitābundus, -a, -um. a minitari. *i. q. minans, minax:* LIV. 2, 12, 12 cum... circumdari ignes -us iuberet. 39, 41, 3 -us petebat censuram. ASCON. Mil. p. 31, 14 cum respexisset Clodius -us. TAC. ann. 2, 10, 3 cernebatur contra -us Arminius proeliumque denuntians.

minitatio, -ōnis f. a minitari. *i. q. comminatio, minae* (plur.: l. 24): ITALIA Zach. 9, 14 (Ambr. in psalm. 45, 13, 4) ambulabit in commotione -is (indignationis *dett.*, *edd. vett.*, LXX ἀπειλῆς, Vulg. aliter, Hier. in l. p. 1487^D comminationis) irae suae dominus. EVAGR. vita Anton. 28^{ex}. -em (Maurini, minationem Migne 73, 140^C) tuam (sc. diaboli) non sequitur effectus. AMBR. epist. 24, 8 quid intersit inter tuas -es et Valentiniani... mansuetudinem. HEGES. 1, 26, 4 p. 43, 28 ut... -e (Ios. b. Iud. 1, 214 ἀπειλῇ) vindictae modum poneret. *c. gen. obi.:* AVG. de serm. dom. 1, 11, 32^{extr}. non litium -e acerbus sed pietate mitis.

minitator, -ōris m. a minitari. *i. qui minitatur:* EVAGR. vita Anton. 86^{med}. -em (Maurini, minatorem Migne 73, 164^D) oppressit supplicium.

***minitor**, -ātus sum, -ārī et **minito**, -āre. a minari. *de genere:* PRISC. gramm. II 396, 12 v. p. 1027, 29. *formae activae* (cf. NON. p. 473, 26 GLOSS.): -as: LIV. ANDR. trag. 19 PLAVT. Capt. 743. -bas: PLAVT. Amph. frg. 11. -ret: GREG. TVR. Franc. 5, 49 p. 262, 18. *inf. -arier* (semper in exitu vs.): PLAVT. Amph. 986 Bacch. 152 Rud. 607. *de notione:* GLOSS. ἀπειλῶ. frequenter minatur aut assidue minatur. GLOSS. IV Plac. m 29 -ari est alicui plagas vel caedes minari. VAa 351 terrere incitare. 352 minas tendet. III Abstr. m 6 frequenter minatur. *vis iterativa elucet e. g.* CIC. Tusc. 1, 102 cui cum... minaretur, 'istis' inquit alter, '... -are'. SALL. (?) rep. 1, 2, 5; pluribus locis magis evanescit (cf. etiam VAL. MAX. 3, 8, 5 licet... identidem -eris), ut minor et -or nihil fere inter se differant; cf. e. g. PLAVT. Asin. 604 et 611. Men. 868 et 935. CIC. Tusc. 1, 102 (l. 39) et 5, 117 (sim. VAL. MAX. 6, 2 ext. 3 et SEN. dial. 9, 14, 3). VERG. Aen. 12, 760 et 762. MANIL. 1, 901 et 903. NOVELL. Theod. 3, 3 et COD. Iust. 1, 7, 18 (19), 1. SEDVL. carm. pasch. 2, 85 et op. pasch. 2, 7 p. 204, 8. *quotiens -or et minor apud singulos scriptores inveniantur* (cf. etiam *comminor vol. III 1889, 24 sqq.*), ex hac tabula apparet (numeros locorum, quibus libri inter -or et minor variant [cf. l. 72 sqq.] *uncis inclusos addidimus*):

	-or	minor		-or	minor
ENN.	1 (1)	1 (1)	MANIL.	2	5
PLAVT.	20 (1)	7	GERM.	1	1
TER.	3	1 (2)	VAL. MAX.	7	4
CIC. oratt.	22 (4)	39 (1)	SEN. trag.	1	14
phil.	4	10	phil.	2	26
epist.	5	8	PETRON.	1	5
LVCER.	3	8	SIL.	13	22
SALL.	4	2	STAT.	3	37
VERG.	1	15	QVINT.	(2)	21
HOR.	2	7	TAC.	24	4
PROP.	1	4	APVL.	1	8
OV.	2	22	AMM.	9	20
LIV.	9	26	PRVD.	3	9

praeterea -or invenitur e. g. singulis locis apud LIV. ANDR., LVCIL., VARRONEM, bis apud CIC. carm. *minor habent singulis locis* RHET. Her., CAES., MART., binis PHAEDR., CVRT., ASCON., HOMER., PLIN. epist., ternis COLVM., PLIN. nat., VVLG. (test. yet.), quaternis VELL. et IVV., pluribus SEN. rhet. (18), LVCAN. (15), VAL. FL. (11), SVET. (10), FLOR. (6), CLAUD. (15), AVG. civ. (10). [l. v. -or pro minor: ENN. scaen. 24. TER. Haut. 489 et Eun. 957 (minatur A). CIC. Verr. II 4, 31. *minor pro -or:* ENN. ann. 621 (v. p. 1025, 62). PLAVT. Bacch. 850 (minatur CD). CIC. Manil. 58 Catil. 2, 1 Mil. 75 Phil. 1, 5 QVINT. inst. 3, 8, 19. 20. *al. saepius confunditur cum voce, q. e. imitari; cf. p. 1025, 38. 47. 59. 84. e coni. prob.:* CIC. S. Rosc. 101 (mentatum Σ, mediatum cett.). l. v. falsa: HOR. carm. 4, 14, 28 pro mediatatur. VAL. MAX. 3, 8, 5 pro instanti. *e coni. dub.:* SEN. nat. 2, 49, 2 v. p. 1029, 80.]

i. q. malum denuntiare verbis, gestibus, factis, ominibus (e. g. p. 1025, 25. 41. 82) sim. (saepius indicatur, qua condicione malum denuntiatum futurum sit; cf. p. 1025, 1. 15. 56. al.): 1 abs. (de re pro homine p. 1025, 6): LIV. ANDR. trag. 19 etiam -as? (PLAVT. Bacch. 786 e. ... -are? [Truc. 621]. Rud. 711 e. ... -atur? cf. Pseud. 1325 quid [R.]

-are? [PRVD. perist. 2, 186]]. PLAVT. Mil. 372 noli -ari. TER. Hec. 718 si (cf. p. 1024, 81 et TAC. ann. 1, 35, 4 ni). CIC. Verr. II 4, 31. Caecin. 21 tam temere... quam... -batur (cf. p. 1027, 59). al. SALL. Iug. 49, 4 pollicendo, -ando, obtestando. HOR. sat. 1, 5, 60 sic (sc. caput movendo [cf. p. 1028, 37] instar equi). LIV. 24, 24, 9. SIL. 4, 816 spes... unica rerum Hesperia -ante salus. TAC. ann. 2, 4, 3 bellum (13, 40, 3). ITALIA I Petr. 2, 23 (Iren. 3, 16, 9) non est -tus (minatus l. v.; Vulg. comminabatur). al. nota in impetu (cf. l. 18. p. 992, 54. 1030, 42. al.): HIER. epist. 49, 13, 2 ars summa pugnantium est alibi -ari et alibi percutere.

2 aliqua re (cf. l. 18. 20. 32. 34. 39. al.): ENN. ann. 130 ferro. CIC. Manil. 45 copiis. PAVL. FEST. p. 123, 2 armis (de Minerva; cf. p. 1027, 65). AMM. 20, 4, 21 gladiis. PRVD. apoth. 490 fulmine. de bestiis: CIRIS 453 pristis... verbere caudarum. SIL. 6, 278 hiatu serpens.

3 alicui (rei): PLAVT. Amph. 986 populo ni decedat. Asin. 47 cur -er tibi... quod eqs.? Bacch. 152 magistro discipulus. 850 Curc. 572 CIC. Verr. II 4, 39, 5, 160. epist. 5, 2, 10 per litteras. al. SALL. Catil. 49, 4 Caesari gladio. Iug. 55, 8 de impetu minando (cf. l. 8). LIV. 24, 39, 3 SIL. 6, 493. al. rei publicae sim.: CIC. leg. agr. 2, 13 (coniung. denuntiare omnibus vim tribuniciam). Catil. 2, 1 urbi (Phil. 2, 100) ferro flammaque (cf. Phil. 11, 37. 13, 47). LIV. 2, 35, 6 patriae. TAC. ann. 15, 2, 4. aliis rebus: CIC. Phil. 1, 5 tectis ac templis. Att. 2, 19, 3 Rosciae legi. RVFIN. hist. 1, 8, 12 ipsi, ut ita dicam, -ans (ἀπειλῶν) mortis. de rebus: CIC. Manil. 60 urbes imperio maxime -bantur. MANIL. 1, 901 -antia (mun- v. l.) mundo lumina praenuntia. AVELL. p. 39, 5 Severi incendium -tum veritati.

4 aliquid (fere facinora vel casus; arma sim. l. 32. 37. 39): a de animantibus: PLAVT. Men. 994 quod (cf. Rud. 792 facito istuc q. -are. CIC. Att. 14, 4, 1 quae. LIV. 10, 36, 7 haec). TER. Phorm. 851 malum. CIC. Catil. 4, 20 [mihi] (add. dell.) mortem (VAL. MAX. 3, 8, 5. AMM. 25, 9, 5 si). Mur. 51 iudicium -anti atque denuntianti. HOR. sat. 2, 1, 47 leges. MANIL. 4, 347 contento... spicula nervo. VAL. MAX. 3, 3 ext. 4 amputationem linguae. SIL. 1, 306 vana (cf. AMM. 17, 9, 3 extrema. 17, 10, 2 ultima [al.]). STAT. Theb. 2, 609 bella securi (QVINT. inst. 3, 8, 19. 20. al.). TAC. ann. 2, 34, 1 accusationes. 4, 29, 2 poenas (AMM. 20, 7, 18). 13, 54, 2 -ando vim Romanam nisi abscederent eqs. (13, 56, 2 AMM. 17, 10, 2). al. PORPH. Hor. sat. 2, 1, 48 venenum -atur (imit- trad.). al. de bestiis: OV. met. 2, 199 scorpius vulnera... cuspe. AMBR. hex. 6, 4, 26 cervus tela.

b de rebus: CIC. carm. frg. 11 (de consul.), 29 oracula... tristis -antia casus (sim. de omine: STAT. Theb. 3, 458 maculosa bidentum corda... dirā... nefas -antia venā). LVCR. 6, 572 saepius... -atur terra ruinas quam facit (cf. l. 28); inclinatur enim retroque recellit (SVLP. SEV. Mart. 13, 6 pinus. NOVELL. Theod. 3, 3 [cf. p. 1029, 15]). DIRAE 39 nimbis -antibus imbrem (cf. SEN. Ag. 467 murmur grave maiora -ans). SEN. nat. 6, 32, 5 fortunam supervacua promittentem, levia -antem (imit- v. l.). epist. 66, 40 morbi extrema (cf. THEOD. PRISC. log. 30 spasmi vitae... periculum). AMM. 16, 12, 36 tela... mortem. [c. dupl. acc. (cf. p. 1028, 53)? CALP. decl. 6 p. 7, 5 (sec. A; B C aliter).]

5 aliquid (aliquem: l. 60) alicui (rei): a de animantibus: PLAVT. Bacch. 1144 nobis... malum (Curc. 571 [opp. dabo]. Rud. 607). Capt. 743 quae... mihi (cf. CIC. Tusc. 1, 102 istis... ista horribilia. AMBR. Abr. 2, 11, 83 graviora). 963 plagas. CIC. Caecin. 66 tibi mortem (Catil. 4, 20? [v. supra l. 30]. dom. 55 [coniung. me terrerent minis]). Mil. 75 nisi [AMM. 19, 6, 3]. al. SALL. [?] rep. 1, 2, 5 STAT. Theb. 10, 395. APVL. apol. 78 tua manu. al. cf. TAC. hist. 1, 75, 2 exitium [al.]). al. LIV. 2, 49, 2 populo pestem. 3, 57, 2 virgas omnibus. HIER. epist. 1, 4 carnifici -tus (minatus vel imitatus codd.) est poenam, nisi eqs. al. aliquem: FEST. p. 129a 29 manias parvulis. alicui rei: VAL. MAX. 3, 2 ext. 3 caelo tenebras. PRVD. perist. 5, 187 ignem litteris.

b de rebus: ENN. ann. 621 (vs. spurium putat post alios War-mington) machina multa minax -atur (Vahlen, molitur L. Müller, minatur trad.) maxima muris. GERM. frg. 3, 12 scorpios... caelo... ignis. alicui: TAC. ann. 14, 43, 2 senatus consultum supplicium toti familiae -batur. VEREC. satisfact. 182 quamvis... viscera flammae... terrores populis -entur acerbos.

6 (acc. c.) inf. (subi. res: l. 77): a praes.: PLAVT. Men. 935 mihi me... -tu's prosternere. TER. Hec. 427 quod nunc -are facere. PROP. 3, 8, 7 LVCR. non parc. 17 p. 246, 21 non moriend. 2 p. 286, 17. 6 p. 298, 31. HIER. epist. 51, 1, 1 (Epiphan.) quod tumeas contra nos et irascaris et -eris scribere eqs. VEREC. satisfact. 143 GREG. TVR. Franc. 5, 49 p. 262, 18.

b fut.: act.: PLAVT. Asin. 611 cur... -aris mihi te vitam esse amissurum. CIC. S. Rosc. 101 Phil. 3, 1. om. esse: PLAVT. Amph. frg. 11 quid -bas te facturum, si eqs. (CIC. Sest. 45 VAL. MAX. 5, 4 ext. 7). VARRO rust. 1, 68 pensilia... descensurum (-ura vulg.) se -antur. CIC. har. resp. 47. Tusc. 5, 42 per litteras. LIV. 41, 10, 8 VAL. MAX. 3, 1, 3 TAC. ann. 12, 46, 3. om. etiam pron. refl.: LVCR. 783 -ari... capitis dicturum diem. VERG. Aen. 12, 762. LIV. 26, 5, 15 iacturum... -ans ni. SIL. 17, 179. pass.: IVL. VAL. 1, 6 portentum natum iri astra -antur.

7 singularia: enunt. c. quod (cf. p. 1030, 39): AMBR. Iac. 2, 2, 5 -batur (imit- A) Esau, quod fratrem suum occideret. HEGES. 1,

40, 13 p. 92, 20 (Ios. b. Iud. 1, 508 ἐφασκεν). c. de (cf. p. 1030, 49): AVELL. p. 19, 3 quae... de... supplicis -atur deus.

acced. adverbia: aperte: LVCR. 783 SALL. (?) rep. 1, 2, 5. atrociter: CIC. Verr. II 5, 160. ferociter: LIV. 24, 24, 9. 24, 39, 3. graviter: TER. Hec. 718.

part. praes. pro adi. *minitans, -antis (GLOSS. -s minans):

1 i. q. minax, saevus, trux: a de animantibus (bestia: l. 10):

SIL. 12, 457 -s... ad certamina fertur. 13, 57. 17, 116 frendebat -s. 17, 459. TAC. ann. 5, 11, 2 mansere infensi ac -es. al. CYPR. GALL. iud. 367. MART. CAP. 2, 176 nepa. al. pro subst.: LIV. 42, 53, 1 vociferatio... indignantium -iumque. OROS. hist. 3, 1, 3 hostis et deinde -is imperio.

b de rebus: CIC. Arat. 71 canos -i murmure fluctus (LVCR. 1, 68 caeli. SIL. 3, 465). LVCR. 5, 1325 fronte (Lachm., mente Martin, Diels c. codd.). OV. met. 12, 348 ora. SIL. 2, 16 signa.

2 vi fere locali: a proprie i. q. eminens? (cf. p. 1031, 24):

PETRON. 123 v. 151 umeris verticis -bus (immanibus vel nitentibus ci. Schrader). b translate i. q. imminens: SIL. 1, 506 procellam. 13, 170 fata.

deriv.: minitabiliter. minitabundus. minitatio. minitator.

minium, -i n. [vox Hispana, v. l. 43. J.B.H.] scrib. -eum: l. 62. p. 1027, 4. de decl.: -on: ISID. orig. 19, 17, 7. gen. sg. -ni: CELS. 6, 8, 2^b. al. PLIN. nat. 6, 98, 1, 33, 40. al. CHAR. gramm. p. 38, 19 B. semper singularia sunt... hoc -um κινάβαρις (cf. GLOSS. II 349, 41). de notione v. l. 24. 30. 32. [prov. meni 'minium'. W.]

i. q. genus substantiae metallicae coloris nativi rubri (cf. Berendes, Diosk. Arzneimittell. 524. Blümner, Technol. IV 488 sqq. Jacob ap. Daremb.-S. I 2, 1182 sqq. W. Kroll, RE XV 1848 sqq.): 1 de natura, patria, tractatione (fusius VITR. 7, 8, 1. 7, 9 PLIN. nat. 33, 111 sqq. interdum confunditur c. cinnabari [syn. PLIN. nat. 33, 115 ISID. orig. 19, 17, 7 GLOSS. cf. etiam p. 1027, 10. distinguit -um a c. Ps. Diosc. 5, 119 (gr. 5, 94, 1)], saepius c. milto [syn. PLIN. nat. 33, 115 GLOSS. II 587, 31. cf. l. 78] vel Sinopide [cf. l. 61. 78. p. 1027, 11]):

VITR. 7, 8, 1 -ii rationes explicare. 7, 9, 1 cum... emissae sint ex -o per argenti vivi relictionem... virtutes (cf. PLIN. nat. 33, 123 ex secundario inventi vita et hydrargyrum. Ps. Diosc. 5, 120 [gr. 5, 95, 1]. ISID. orig. 19, 17, 7). FEST. p. 359a 17 Taminia... dicta, quod tam mira sit quam -um. PLIN. nat. 33, 119 hoc est secundarium (cf. l. 36) -um. 35, 33 -o proxima haec rubrica Lemnia est. de patria (fusius PLIN. nat. 33, 114. 118): VITR. 7, 8, 1 agris Ephesiorum Cilbianis primum esse memoratur inventum (cf. PLIN. nat. 33, 114. 117 Ephesio. ISID. orig. 19, 17, 7). PLIN. nat. 3, 30 Baetica... -o scatet (cf. 33, 114. 118. FLOR. epit. 4, 12, 60 Hispania -ii... ferax [IVST. 44, 1, 6. 44, 3, 4 regio Gallaeciae... uberrima... -o, quod etiam vicino flumini nomen dedit [sim. ISID. orig. 19, 17, 7. v. etiam Onom. s. v. Mineus]. Ps. Diosc. 5, 119 MART. CAP. 6, 627. cf. l. 55. 56 et p. 998, 79). ISID. orig. 13, 17, 2 inde (sc. e terris mari Rubro adiacentibus) -um acutissimum excernitur.

de tractatione (fusius PLIN. nat. 33, 118): VITR. 7, 9, 1 -ii temperaturam. 7, 9, 5 vitiatur -um admixta calce eqs. (sim. PLIN. nat. 33, 119 sqq. 35, 34. 40. cf. Schramm, BphW. 50, 1930, 93 sqq.). PLIN. nat. 6, 98 ferri metalla et arrhenici ac -ni exerceri. 33, 4 invenisse -um (ibid. rubentis... terrae usum. cf. 33, 113). 33, 114 quod alii -um faciant prima lotura eqs. 33, 122 qui -um in officinis poliunt. 33, 123 trito -o. 36, 200 ignis accipit harenas, ex quibus... -um... findit.

SOL. 23, 4 in Hispania depurgant in -um nitellas pulveris. laudatur propter colorem: PROP. 2, 3, 11 Maeotica nix -o si certet Hiberno. OV. am. 1, 12, 11 negaturis cera referta notis... tamquam -o penitus medicata rubebas: ille color vere sanguinolentus erat. SEN. nat. 3, 18, 5 quomodo exarserit rubor omni acrior -o. PLIN. nat. 34, 106 ad speciem -ii. 35, 45 fulgorem. 35, 144 colorem (37, 142. 161. HIER. in Os. 1, 5 p. 860^B -ii vel sinopidis). 37, 153 corallis -o similis est colore. 37, 171 candorem -ii. Ps. APVL. herb. 130 l. 5 basiliscus est sanguineus ut -um (-eum v. l.). metonymice i. q. color mineus, rubor (cf. l. 68): PLIN. nat. 37, 87 imitante sardonichis ungue -um (nimium B) eqs. 37, 197 aliunde candido aliunde -o sumptis. SERV. georg. 2, 97 ammineum vinum dictum est quasi sine -o id est rubore. ENNOD. carm. 2, 82, 1 suffusus -o perque optima facta rubescens virginei vultus Glycerius.

2 de usu: a in pictura (de quovis colore rubro l. 71. 80):

generatim: PLIN. nat. 33, 111. 117. 120 sqq. 35, 30 colores floridi sunt - quos dominus pingenti praestat -um eqs. PRVD. perist. 11, 130 imitando effingere... -o russeolam saniem. in inducendis parietibus sim., in sternendis pavimentis: BIBAC. carm. frg. 1, 2 depictas -o assulas. VARRO rust. 3, 2, 4 num in villa rustica vides -um aut armenium? VITR. 7, 5, 8 quis... antiquorum non uti medicamento -o parce videtur usus esse? at nunc... toti parietes inducuntur (cf. 7, 9, 2). PETRON. 68, 1 scobem... croco et -o tinctam sparserunt (cf. SVET. Cal. 18, 3 -o et chrysocolla constrato circo). ITALIA Ier. 22, 14 (Wirc. al.) domum... linitam -o (ὑλῆς, Vulg. sinopide). in inficiendis animantibus (simulacris): VERG. ecl. 10, 27 Pana sanguineis ebuli bacis -oque rubentem. CIRIS 505 -o... infecta rubenti (cf. l. 79. 81) crura ciris. TRIB. 2, 1, 55 agricola et -o suffusus... rubenti. PLIN. nat. 33, 111 Iovis ipsius simulacri faciem... -o inlini solitam triumphantiumque corpora. ARNOB. nat. 6, 10 p. 221, 30 leonis... faciem mero oblitam -o. in pingendis litteris: OV. trist. 1, 1, 7 (de libro inculto) nec titulus -o... notetur. [R.]

PLIN. nat. 33, 122 -um in voluminum ... scriptura usurpatur clarioresque litteras ... in marmore ... facit. OPT. PORF. schol. carm. 5 de -o scriptum est (6. 8 AVG. c. Faust. 22, 83 p. 686, 6. cf. PRISCILL. can. praef. p. 111, 12 -eo descriptos. p. 112, 5 supernotatum). HIER. praef. Vulg. Esth. alphabetum ex -o fecimus. CASSIOD. inst. 1, 26, 1 notas ... -o designatas. in psalm. 24 praef. litteras ... -o pingendas.

b in medicina: CELS. 4, 22, 5 (*in parte interpol.*) valens ... est ... adversus cancerem intestinorum -ii gleba. 5, 5. 5, 6, 1 -um Sinopicum (5, 19, 21. 6, 6, 19. 6, 8, 2B. 6, 18, 2). 5, 19, 2. 25. 5, 20, 3. 6, 9, 3. PLIN. nat. 29, 25 pro cinnabari Indica in medicamenta -um addi ..., quod esse venenum docebimus (cf. 33, 116. 124). MARCELL. med. 14, 69 sinopidis hoc est -ii modicum.

deriv.: mineus. miniaceus. miniarius. miniastrum. minio (miniatus). miniolum.

minius, -a, -um v. s. mineus (p. 998, 13).

mino v. s. 1. minor (p. 1031, 32).

minofilidus, -i m. compos. ex minor et germ. flet sim. (cf. Brunner, *Dt. Rechtsgesch.* 344 adn. 16). *i. cuius minor fundus est:* LEX Sal. capit. 1, 9 vicini ... qui meliores sunt ...; -is vero quinos dinos iuratores donent (cf. Geffcken ad l.).

minopere ('ex minimopere?' Heraeus, *ALL* 12, 1902, 91) NOT. Tir. 25, 26^a (post magnopere).

1. *minor, -ātus sum, -ārī et **mino**, -āvi, -ātum, -āre. [*a minae. J.B.H.*] scrib. moen-: VVLG. I Cor. capit. 20 cod. Fuld. p. 205, 25.

NOT. Tir. 25, 5 -atur. *de genere verb.:* CHAR. gramm. p. 479, 23 B. inter verba quae media appellantur. cf. AVG. gramm. V 514, 7. 16. at 513, 41 inter communia verba. PRISC. gramm. II 396, 11 ancipiti terminatione in una eademque significatione protulerunt antiqui ... -o et -or (*de errore cf. Lachmann, Komm. ad Lucr.* 6, 563), minito et minitor. *act. v. l. 35 et p. 1031, 32.*

caput prius: depon. minor, -atus sum, -ari:

de formis: -tus fuerat: SVET. Iul. 4, 2 FLOR. epit. 3, 3, 6 TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 613, 8. *act. (aliter p. 1031, 32) -o:* GLOSS. II 234, 5. *inf. -are trad.* DON. Ter. Ad. 239 GREG. TVR. glor. mart. 60 p. 529, 20. *de notionibus (cf. p. 1030, 51. 1031, 6. 34):* SERV. Aen. 1, 162 -atur 'eminēt' ut Aen. 4, 88 (p. 994, 5); item 2, 628 (p. 1028, 2). *ibid.* auct. et ita est, ut quae eminent -ari videantur. 2, 628 -atur aut 'eminēt' ut 4, 88 (p. 994, 5) aut 'movetur' (cf. CLAVD. DON. Aen. 2, 240 p. 180, 14). GLOSS. ἀπειλῶ. -antur eminent. *gr., ubi nihil adnotatur, respondet (ἐπ)απειλῶ. alia quae gr. subsunt v. p. 1028, 40. 1030, 38. 48. de usu voc. minitor et -or apud singulos scriptores v. p. 1024, 50 sqq. [locis mancis: CIC. Mur. 85 AMM. 31, 9, 4 CE 506 A, 4. falso vel dub. trad. (cf. p. 1024, 72): COLVM. 7, 9, 1. LVCAN. 1, 320 (pro micantes). 7, 450 (pro Mimantis). AMM. 29, 5, 18. e con. dub. (cf. p. 1031, 40): CIC. Sest. 34 -atur (Tiller, dominabatur Clark c. codd.). ITIN. Alex. 6 (pro miraretur). LVCIF. Athan. 1, 32 p. 123, 21 (cf. Stangl, Philol. 50, 1891, 76).]*

I i. q. denuntiare futurum verbis, gestibus, factis, ominibus (e. g. l. 70. p. 1028, 6. 13. 68. 1029, 5. 29. 75) sim.: **A malum**

terrendi, metus incutiendi causa i. q. minitari (fere i. q. conviciari, increpare e. g. l. 72. p. 1028, 39. acute [sc. rem per se optandam]: p. 1028, 71. 1029, 51. expresse [i. q. praedicare malum imminere]: l. 79. p. 1029, 67. saepius indicatur, qua condicione malum futurum sit, e. g. l. 62. p. 1028, 13. 32. 44. 62. 65): **1 abs.:** **a de animantibus:**

a de hominibus (numinibus e. g. l. 69. 76. 77): PLAVT. Men. 861 metuo, ut -atur, ne quid male faxit mihi (CIC. Phil. 3, 4 AMM. 21, 7, 1. cf. FLOR. epit. 3, 3, 6 nec segnius quam -ti fuerant, ... per Alpes ... ferebantur. *sim.:* HOR. carm. 2, 8, 20 nec ... tectum ... relinquunt saepe -ti). CIC. S. Rosc. 117 terret ... nos ac -atur. Verr. II 1, 70, 2, 162 nisi restituissent statuas, vehementer -atur. 3, 78 incipiunt postulare, poscere, -ari. 4, 31 opp. pollicendo. 4, 75 opp. petere. Font. 36 de bello minilando (LIV. 8, 21, 5 SEN. suas. 5, 1 CVRT. 6, 3, 8. al.). rep. 1, 63 populus ... imperat ..., -atur eqs. nat. deor. 2, 67 Minerva ... quae vel minueret vel -retur (3, 62 FIRM. err. 17, 3 p. 41, 17. cf. p. 1025, 12). al. PRIAP. 56, 2 RVT. LVP. 1, 15. LIV. 10, 9, 6 ita. 32, 40, 11 blandiendoque ac -ando (cf. l. 78. al.). al. SEN. contr. 2, 3 (11), 3 etiamnunc -aris? (PETRON. 95, 3. cf. p. 1024, 83). al. SEN. Med. 390. Thy. 705 deos ... -antes prodigiis. OCTAVIA 616. ASCON. Corn. p. 57, 19 -ari (pro dam-nari em. Orelli). VAL. FL. 5, 594 pugnam initurus (8, 359). STAT. Ach. 2, 150 (i. conviciari. cf. MART. 9, 10, 2 maledicis et -aris). QVINT. inst. 4, 1, 22 -ari et deferre. 6, 3, 70 -amur et optamus (inter species dictorum affertur). al. TAC. hist. 1, 35, 2 de militibus seditiosis (4, 34, 3). ann. 2, 57, 2. ITALIA I Petr. 2, 23 (Cypr. testim. 3, 39. al.) non -atur (Vulg. comminabatur). CYPR. epist. 58, 7 p. 662, 3 diabolus. laps. 16 p. 248, 23 deus. al. HIER. epist. 38, 2, 2 Iudaei -entur et tumeant. al. de voce humana: SEN. epist. 56, 14 (opp. blandietur). expresse (cf. l. 54): SEN. dial. 11, 5, 6 in his, quae mala vocantur, nihil tam terribile ... invenio quam opinio volgi -atur (i. imminere putabat).

β de bestiis (cf. p. 1028, 3): OV. hal. 2 vitulus sic. VAL. FL. 7, 601 lentum taurum ... timideque -antem. STAT. silv. 5, 2, 121 -antes eludebat equos. *adde:* APVL. met. 2, 4, 4 his canibus (dat. sympath.) oculi -antur. CLAVD. carm. min. 9, 30 ira hystricis.

b de rebus: LVCR. 5, 1237 concussae ... cadunt urbes dubiaeque -antur (sc. ruinam? an i. imminent, inclinantur? sim. VERG. Aen. 2, 628 ornus usque -atur). 6, 198 venti ... ferarum more -antur (SEN. benef. 2, 35, 5. cf. OV. trist. 3, 2, 25 procella. SEN. epist. 46, 1 nubes. 103, 2 tempestas. PLIN. nat. 9, 107 caelo -ante. aliter SEN. nat. 2, 39, 2 fulmen [sc. in augurio]). SEN. dial. 12, 9, 5 bona externa plus -antur quam prosunt. epist. 94, 37 leges non persuadent, quia -antur (cf. PRVD. c. Symm. 2, 462 rubrica). TER. MAVR. 1296 dies ... duxit ... tempus -ando ultima. c. nom. praed.: STAT. Theb. 10, 381 iam ... dies index ... -atur.

2 aliqua re (cf. et l. 31. 34. 35. p. 1029, 19. al.): **a de animantibus:** **a de hominibus (deis, daemonibus: l. 13. 16):** CIC. Flacc. 36 opibus. div. 2, 38 extis di (opp. promittant). SALL. Catil. 23, 3 ferro ni eqs. (HOMER. 714 STAT. silv. 2, 5, 21 LAMPR. Alex. 54, 1. AMM. 25, 4, 8 opp. utebatur). SEN. contr. 7, 4 (19), 1 lege. PETRON. 122 v. 138 umbrarum facies diro stridore. PRVD. psych. 196 vultuque et voce. minae intenduntur in bestias (cf. l. 42): GERM. 90 baculo ... -atur ... Arctophylax (cf. p. 1031, 48. COLVM. 7, 3, 26 in agendis ... ovibus ad-clamatione ac b. -etur. APVL. met. 3, 28, 6 equum ... -antes b. exigunt [potest ad c. II referri]). **β de bestiis:** OV. met. 15, 371 scorpius ... cauda (cf. FLOR. epit. 3, 5, 24). CLAVD. 5, 361 equi ferrata fronte.

adde: LVCR. 5, 1065 Molossus ... ricta fremunt ..., longe alio sonitu rabie (re)stricta (Lachm.) -a(n)tur (Pont., rabie (vox) stricta -atur Merrill, rabie(s) restricta -atur Diels).

b de rebus (cf. p. 1030, 81): LVCR. 2, 619 raucisono ... -antur cornua cantu. STAT. Theb. 1, 347 ventura ... raucio ore -atur hiems. silv. 1, 1, 45 mucrone ... Orion. BOETH. cons. 2 carm. 4, 5 fluctibus ... pontum.

3 alicui (rei): **a de animantibus:** **a de hominibus (deis: l. 35. 39):** PLAVT. Cas. 676 numquid mihi -atur? :: tibi infesta solist. Men. 868 mihin equis iunctis -are? CIC. Verr. I 24 divisoribus. II 2, 12 si decrevissent (opp. promittere). 2, 73 quod ... conflaret. 3, 168 in litteris. Lig. 33 his irascebamur, ... his nonnulli etiam -bantur (-bamur β fort. recte). al. VERG. georg. 2, 457 Lapithis cratere. Aen. 10, 809 pugnam initurus. PRIAP. 72, 2 Priapus furibus ... mutinio (cf. COLVM. 10, 34). LIV. 4, 5, 2. 5, 36, 8. SEN. contr. exc. 3, 5 sibi ipsi. PHAEDR. app. 15, 15. SEN. Med. 856 caput ... quatiens (cf. l. 59 et p. 1025, 4) ... regi. LVCAN. 10, 101. al. TERT. adv. Marc. 4, 19 p. 481, 17 deus (al.). ITALIA Marc. 10, 48 (cod. b) -bantur illi multi, ut taceret (ἐπιτρίμων, cod. a obiurgabant, q increpabant, Vulg. comminabantur). IVST. 28, 2, 3 meminisse ..., qui quibus -entur. al. superis (cf. p. 992, 61. 1029, 54): PROP. 3, 9, 47 caelo. CARM. c. pag. 118. catulis (cf. l. 17): SEN. clem. 1, 16, 5. rebus: CIC. Mur. 49 rei p. (Att. 4, 3, 3 si eqs. ..., urbi). ITALIA Nah. 1, 4 (Weing.) mari (Vulg. increpans, Italia Tert. adv. Marc. 4, 20 comminans). PRVD. perist. 6, 101 flammaram ... caminis. β de bestiis: SEN. Thy. 736 leo vitulis. CLAVD. 26, 264 lupam Romae prodigio.

b de rebus: STAT. Theb. 7, 815 terra -ta est fratribus fragore praenuntio. Ach. 1, 31 mihi classis, ait Thetis, funesta -atur. IVV. 3, 256 plaustra ... populo. rebus (cf. p. 1030, 80): CIC. Verr. I 24 ei ... negotio fisci Sicilienses -bantur. SEN. Phaedr. 1018 terris pontus. LVCAN. 1, 7 pila ... pilis. CLAVD. 15, 41 fluvium ... -tum collibus.

4 aliquid (aliquem: p. 1029, 29: c. dupl. acc. [cf. p. 1025, 49. 1029, 34]): SEN. Tro. 599. epist. 78, 12 quod morbus extremum -atur. DRAC. Romul. 8, 469 accipiter dotem fera bella -atur): **a de animantibus:** **a de hominibus (deis: l. 68. 72. 73. 81. al.):** casum vel facinora, quae futura denuntiantur: TER. Eun. 1020 quod -are (PRIAP. 51, 8. al. cf. OV. met. 8, 467 nescioquid ... crudele [Pont. 2, 8, 22. SEN. apocol. 5, 2 nescioquid illum -ari, assidue enim caput movere [cf. l. 37. p. 996, 70. 1025, 4]. STAT. Theb. 7, 29 nil ... crudele). RHET. Her. 4, 51, 65 clamore maximo mortem (VERG. Aen. 10, 898. 12, 760 si [VLP. dig. 4, 2, 23, 1. cf. HOMER. 75 letum]). SEN. contr. exc. 3, 9 SEN. epist. 29, 9 STAT. Theb. 6, 458. al.). OV. met. 7, 488 bellum (13, 662 trist. 5, 10, 15 LIV. 5, 36, 11 STAT. Theb. 12, 683. al. QVINT. decl. 253 p. 35, 30 nisi [FRONTIN. strat. 1, 11, 1]). 10, 417 indicium. Pont. 2, 2, 23 vulnera (STAT. Theb. 9, 276). VELL. 2, 92, 3 si ..., vindictam (cf. PLIN. epist. 10, 96, 3 supplicium). LVCAN. 3, 36 dei ... cladem prodigiis. STAT. Ach. 1, 155 insidias. QVINT. inst. 2, 4, 5 infirmitatem in posterum -ari solet ... infans. 11, 3, 117 verbera. IVST. 8, 5, 2 excidium ... ni. AVSON. 325, 24 p. 110 P. saltum. al.

acute: SEN. Tro. 577 vitam -are: nam mori votum est mihi. *neutr. adi. plur. (cf. p. 1030, 68):* OV. met. 3, 193 nec plura -ta Diana (15, 24. 33 nisi. QVINT. inst. 2, 3, 8. al.). SIL. 8, 109 magna Mercurius. 12, 662 vana. STAT. Theb. 3, 622 insana. 12, 755 extrema (AMM. 22, 11, 11 si. 25, 6, 13). DAMAS. epigr. 1, 11 impia. AMM. 16, 12, 61 saeva (31, 5, 7). 26, 5, 12 inter neciva. al. res fere corporeas (incorporeas: l. 82. bestias: l. 81), quibus aliquis -atur: BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 arma (LIV. 5, 36, 5 AMM. 14, 11, 4). PROP. 4, 6, 49 vehunt prorae Centaurica (cf. p. 1029, 60) saxa -antis (cf. TAC. ann. 14, 45, 1). SEN. contr. 7, 4 (19), 1 qua lege catenas -atur (cf. SVET. Tib. 57, 2 vincula). SEN. Thy. 97 angues. 290 -anti fulmen ... Iovi. PETRON. 5 v. 20 grandia ... Ciceronis verba. VAL. FL. 1, 337 cratera. 3, 552 tela. 4, 289 dextram (i. simulat se dextra ictum illaturum; cf. p. 1030, 44). SIL. 2, 333 Alpes. IVV. 7, 127 hastile. CALP. decl. 3 p. 4, 7 gladium. AVR. [R.]

b de rebus: STAT. Theb. 7, 815 terra -ta est fratribus fragore praenuntio. Ach. 1, 31 mihi classis, ait Thetis, funesta -atur. IVV. 3, 256 plaustra ... populo. rebus (cf. p. 1030, 80): CIC. Verr. I 24 ei ... negotio fisci Sicilienses -bantur. SEN. Phaedr. 1018 terris pontus. LVCAN. 1, 7 pila ... pilis. CLAVD. 15, 41 fluvium ... -tum collibus.

4 aliquid (aliquem: p. 1029, 29: c. dupl. acc. [cf. p. 1025, 49. 1029, 34]): SEN. Tro. 599. epist. 78, 12 quod morbus extremum -atur. DRAC. Romul. 8, 469 accipiter dotem fera bella -atur): **a de animantibus:** **a de hominibus (deis: l. 68. 72. 73. 81. al.):** casum vel facinora, quae futura denuntiantur: TER. Eun. 1020 quod -are (PRIAP. 51, 8. al. cf. OV. met. 8, 467 nescioquid ... crudele [Pont. 2, 8, 22. SEN. apocol. 5, 2 nescioquid illum -ari, assidue enim caput movere [cf. l. 37. p. 996, 70. 1025, 4]. STAT. Theb. 7, 29 nil ... crudele). RHET. Her. 4, 51, 65 clamore maximo mortem (VERG. Aen. 10, 898. 12, 760 si [VLP. dig. 4, 2, 23, 1. cf. HOMER. 75 letum]). SEN. contr. exc. 3, 9 SEN. epist. 29, 9 STAT. Theb. 6, 458. al.). OV. met. 7, 488 bellum (13, 662 trist. 5, 10, 15 LIV. 5, 36, 11 STAT. Theb. 12, 683. al. QVINT. decl. 253 p. 35, 30 nisi [FRONTIN. strat. 1, 11, 1]). 10, 417 indicium. Pont. 2, 2, 23 vulnera (STAT. Theb. 9, 276). VELL. 2, 92, 3 si ..., vindictam (cf. PLIN. epist. 10, 96, 3 supplicium). LVCAN. 3, 36 dei ... cladem prodigiis. STAT. Ach. 1, 155 insidias. QVINT. inst. 2, 4, 5 infirmitatem in posterum -ari solet ... infans. 11, 3, 117 verbera. IVST. 8, 5, 2 excidium ... ni. AVSON. 325, 24 p. 110 P. saltum. al.

acute: SEN. Tro. 577 vitam -are: nam mori votum est mihi. *neutr. adi. plur. (cf. p. 1030, 68):* OV. met. 3, 193 nec plura -ta Diana (15, 24. 33 nisi. QVINT. inst. 2, 3, 8. al.). SIL. 8, 109 magna Mercurius. 12, 662 vana. STAT. Theb. 3, 622 insana. 12, 755 extrema (AMM. 22, 11, 11 si. 25, 6, 13). DAMAS. epigr. 1, 11 impia. AMM. 16, 12, 61 saeva (31, 5, 7). 26, 5, 12 inter neciva. al. res fere corporeas (incorporeas: l. 82. bestias: l. 81), quibus aliquis -atur: BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 arma (LIV. 5, 36, 5 AMM. 14, 11, 4). PROP. 4, 6, 49 vehunt prorae Centaurica (cf. p. 1029, 60) saxa -antis (cf. TAC. ann. 14, 45, 1). SEN. contr. 7, 4 (19), 1 qua lege catenas -atur (cf. SVET. Tib. 57, 2 vincula). SEN. Thy. 97 angues. 290 -anti fulmen ... Iovi. PETRON. 5 v. 20 grandia ... Ciceronis verba. VAL. FL. 1, 337 cratera. 3, 552 tela. 4, 289 dextram (i. simulat se dextra ictum illaturum; cf. p. 1030, 44). SIL. 2, 333 Alpes. IVV. 7, 127 hastile. CALP. decl. 3 p. 4, 7 gladium. AVR. [R.]

b de rebus: STAT. Theb. 7, 815 terra -ta est fratribus fragore praenuntio. Ach. 1, 31 mihi classis, ait Thetis, funesta -atur. IVV. 3, 256 plaustra ... populo. rebus (cf. p. 1030, 80): CIC. Verr. I 24 ei ... negotio fisci Sicilienses -bantur. SEN. Phaedr. 1018 terris pontus. LVCAN. 1, 7 pila ... pilis. CLAVD. 15, 41 fluvium ... -tum collibus.

4 aliquid (aliquem: p. 1029, 29: c. dupl. acc. [cf. p. 1025, 49. 1029, 34]): SEN. Tro. 599. epist. 78, 12 quod morbus extremum -atur. DRAC. Romul. 8, 469 accipiter dotem fera bella -atur): **a de animantibus:** **a de hominibus (deis: l. 68. 72. 73. 81. al.):** casum vel facinora, quae futura denuntiantur: TER. Eun. 1020 quod -are (PRIAP. 51, 8. al. cf. OV. met. 8, 467 nescioquid ... crudele [Pont. 2, 8, 22. SEN. apocol. 5, 2 nescioquid illum -ari, assidue enim caput movere [cf. l. 37. p. 996, 70. 1025, 4]. STAT. Theb. 7, 29 nil ... crudele). RHET. Her. 4, 51, 65 clamore maximo mortem (VERG. Aen. 10, 898. 12, 760 si [VLP. dig. 4, 2, 23, 1. cf. HOMER. 75 letum]). SEN. contr. exc. 3, 9 SEN. epist. 29, 9 STAT. Theb. 6, 458. al.). OV. met. 7, 488 bellum (13, 662 trist. 5, 10, 15 LIV. 5, 36, 11 STAT. Theb. 12, 683. al. QVINT. decl. 253 p. 35, 30 nisi [FRONTIN. strat. 1, 11, 1]). 10, 417 indicium. Pont. 2, 2, 23 vulnera (STAT. Theb. 9, 276). VELL. 2, 92, 3 si ..., vindictam (cf. PLIN. epist. 10, 96, 3 supplicium). LVCAN. 3, 36 dei ... cladem prodigiis. STAT. Ach. 1, 155 insidias. QVINT. inst. 2, 4, 5 infirmitatem in posterum -ari solet ... infans. 11, 3, 117 verbera. IVST. 8, 5, 2 excidium ... ni. AVSON. 325, 24 p. 110 P. saltum. al.

acute: SEN. Tro. 577 vitam -are: nam mori votum est mihi. *neutr. adi. plur. (cf. p. 1030, 68):* OV. met. 3, 193 nec plura -ta Diana (15, 24. 33 nisi. QVINT. inst. 2, 3, 8. al.). SIL. 8, 109 magna Mercurius. 12, 662 vana. STAT. Theb. 3, 622 insana. 12, 755 extrema (AMM. 22, 11, 11 si. 25, 6, 13). DAMAS. epigr. 1, 11 impia. AMM. 16, 12, 61 saeva (31, 5, 7). 26, 5, 12 inter neciva. al. res fere corporeas (incorporeas: l. 82. bestias: l. 81), quibus aliquis -atur: BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 arma (LIV. 5, 36, 5 AMM. 14, 11, 4). PROP. 4, 6, 49 vehunt prorae Centaurica (cf. p. 1029, 60) saxa -antis (cf. TAC. ann. 14, 45, 1). SEN. contr. 7, 4 (19), 1 qua lege catenas -atur (cf. SVET. Tib. 57, 2 vincula). SEN. Thy. 97 angues. 290 -anti fulmen ... Iovi. PETRON. 5 v. 20 grandia ... Ciceronis verba. VAL. FL. 1, 337 cratera. 3, 552 tela. 4, 289 dextram (i. simulat se dextra ictum illaturum; cf. p. 1030, 44). SIL. 2, 333 Alpes. IVV. 7, 127 hastile. CALP. decl. 3 p. 4, 7 gladium. AVR. [R.]

b de rebus: STAT. Theb. 7, 815 terra -ta est fratribus fragore praenuntio. Ach. 1, 31 mihi classis, ait Thetis, funesta -atur. IVV. 3, 256 plaustra ... populo. rebus (cf. p. 1030, 80): CIC. Verr. I 24 ei ... negotio fisci Sicilienses -bantur. SEN. Phaedr. 1018 terris pontus. LVCAN. 1, 7 pila ... pilis. CLAVD. 15, 41 fluvium ... -tum collibus.

4 aliquid (aliquem: p. 1029, 29: c. dupl. acc. [cf. p. 1025, 49. 1029, 34]): SEN. Tro. 599. epist. 78, 12 quod morbus extremum -atur. DRAC. Romul. 8, 469 accipiter dotem fera bella -atur): **a de animantibus:** **a de hominibus (deis: l. 68. 72. 73. 81. al.):** casum vel facinora, quae futura denuntiantur: TER. Eun. 1020 quod -are (PRIAP. 51, 8. al. cf. OV. met. 8, 467 nescioquid ... crudele [Pont. 2, 8, 22. SEN. apocol. 5, 2 nescioquid illum -ari, assidue enim caput movere [cf. l. 37. p. 996, 70. 1025, 4]. STAT. Theb. 7, 29 nil ... crudele). RHET. Her. 4, 51, 65 clamore maximo mortem (VERG. Aen. 10, 898. 12, 760 si [VLP. dig. 4, 2, 23, 1. cf. HOMER. 75 letum]). SEN. contr. exc. 3, 9 SEN. epist. 29, 9 STAT. Theb. 6, 458. al.). OV. met. 7, 488 bellum (13, 662 trist. 5, 10, 15 LIV. 5, 36, 11 STAT. Theb. 12, 683. al. QVINT. decl. 253 p. 35, 30 nisi [FRONTIN. strat. 1, 11, 1]). 10, 417 indicium. Pont. 2, 2, 23 vulnera (STAT. Theb. 9, 276). VELL. 2, 92, 3 si ..., vindictam (cf. PLIN. epist. 10, 96, 3 supplicium). LVCAN. 3, 36 dei ... cladem prodigiis. STAT. Ach. 1, 155 insidias. QVINT. inst. 2, 4, 5 infirmitatem in posterum -ari solet ... infans. 11, 3, 117 verbera. IVST. 8, 5, 2 excidium ... ni. AVSON. 325, 24 p. 110 P. saltum. al.

acute: SEN. Tro. 577 vitam -are: nam mori votum est mihi. *neutr. adi. plur. (cf. p. 1030, 68):* OV. met. 3, 193 nec plura -ta Diana (15, 24. 33 nisi. QVINT. inst. 2, 3, 8. al.). SIL. 8, 109 magna Mercurius. 12, 662 vana. STAT. Theb. 3, 622 insana. 12, 755 extrema (AMM. 22, 11, 11 si. 25, 6, 13). DAMAS. epigr. 1, 11 impia. AMM. 16, 12, 61 saeva (31, 5, 7). 26, 5, 12 inter neciva. al. res fere corporeas (incorporeas: l. 82. bestias: l. 81), quibus aliquis -atur: BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 arma (LIV. 5, 36, 5 AMM. 14, 11, 4). PROP. 4, 6, 49 vehunt prorae Centaurica (cf. p. 1029, 60) saxa -antis (cf. TAC. ann. 14, 45, 1). SEN. contr. 7, 4 (19), 1 qua lege catenas -atur (cf. SVET. Tib. 57, 2 vincula). SEN. Thy. 97 angues. 290 -anti fulmen ... Iovi. PETRON. 5 v. 20 grandia ... Ciceronis verba. VAL. FL. 1, 337 cratera. 3, 552 tela. 4, 289 dextram (i. simulat se dextra ictum illaturum; cf. p. 1030, 44). SIL. 2, 333 Alpes. IVV. 7, 127 hastile. CALP. decl. 3 p. 4, 7 gladium. AVR. [R.]

b de rebus: STAT. Theb. 7, 815 terra -ta est fratribus fragore praenuntio. Ach. 1, 31 mihi classis, ait Thetis, funesta -atur. IVV. 3, 256 plaustra ... populo. rebus (cf. p. 1030, 80): CIC. Verr. I 24 ei ... negotio fisci Sicilienses -bantur. SEN. Phaedr. 1018 terris pontus. LVCAN. 1, 7 pila ... pilis. CLAVD. 15, 41 fluvium ... -tum collibus.

4 aliquid (aliquem: p. 1029, 29: c. dupl. acc. [cf. p. 1025, 49. 1029, 34]): SEN. Tro. 599. epist. 78, 12 quod morbus extremum -atur. DRAC. Romul. 8, 469 accipiter dotem fera bella -atur): **a de animantibus:** **a de hominibus (deis: l. 68. 72. 73. 81. al.):** casum vel facinora, quae futura denuntiantur: TER. Eun. 1020 quod -are (PRIAP. 51, 8. al. cf. OV. met. 8, 467 nescioquid ... crudele [Pont. 2, 8, 22. SEN. apocol. 5, 2 nescioquid illum -ari, assidue enim caput movere [cf. l. 37. p. 996, 70. 1025, 4]. STAT. Theb. 7, 29 nil ... crudele). RHET. Her. 4, 51, 65 clamore maximo mortem (VERG. Aen. 10, 898. 12, 760 si [VLP. dig. 4, 2, 23, 1. cf. HOMER. 75 letum]). SEN. contr. exc. 3, 9 SEN. epist. 29, 9 STAT. Theb. 6, 458. al.). OV. met. 7, 488 bellum (13, 662 trist. 5, 10, 15 LIV. 5, 36, 11 STAT. Theb. 12, 683. al. QVINT. decl. 253 p. 35, 30 nisi [FRONTIN. strat. 1, 11, 1]). 10, 417 indicium. Pont. 2, 2, 23 vulnera (STAT. Theb. 9, 276). VELL. 2, 92, 3 si ..., vindictam (cf. PLIN. epist. 10, 96, 3 supplicium). LVCAN. 3, 36 dei ... cladem prodigiis. STAT. Ach. 1, 155 insidias. QVINT. inst. 2, 4, 5 infirmitatem in posterum -ari solet ... infans. 11, 3, 117 verbera. IVST. 8, 5, 2 excidium ... ni. AVSON. 325, 24 p. 110 P. saltum. al.

acute: SEN. Tro. 577 vitam -are: nam mori votum est mihi. *neutr. adi. plur. (cf. p. 1030, 68):* OV. met.

Fronto p. 252, 4 N. securim. TERT. pudic. 14, 18 p. 249, 2 virga, qua(m) -batur. AVSON. 325, 71 p. 112 P. faces. *al. de part. corp.*: SEN. Herc. O. 1406 genae scelus (cf. CLAUD. rapt. Pros. 3, 340 crudele ... facies). PRVD. psych. 325 frameam ... dextra. *β de bestiis*: VERG. Aen. 3, 540 bellum haec armenta -antur (*ut omen*; cf. SEN. nat. 2, 34, 1 quicquid aves). OV. met. 2, 859 proelia taurus. LVCAN. 9, 615 fatum (in om. V, retinet Hos.) dente -antur serpentes. CLAUD. 28, 567 sibila dracones. DRAC. laud. dei 1, 280 aper mortes ... dente. 2, 232 mortale.

b de rebus: *α aliquid*: *de corporeis*: AETNA 461 turbam Aetna. MANIL. 1, 903 natura ... finem. SEN. nat. 7, 28, 2 cometes ... pluvias (cf. PLIN. nat. 18, 355 nubes aquam. EYSTATH. Bas. hex. 6, 4 imbres luna). LVCAN. 6, 9 signa ... pugnam. 6, 112 letum ... -antis ... herbas. 6, 136 turres lapsum (*sim.* CYPR. mortal. 25 p. 313, 3 domus ... ruinam [DON. Ter. Ad. 239 COD. Iust. 1, 9, 18 (19), 1 CIL VIII 25998]. cf. et p. 1025, 43). PLIN. nat. 28, 223 omnia inflammata et supurationes -antia. SIL. 5, 94 insidias iuga. 9, 27 urnae dira ... -anti. STAT. Theb. 6, 527 tellus ... saeva. IUV. 6, 569 quid sidus triste -etur prodigiis (cf. 14, 294). APVL. met. 1, 4, 3 lancea exitium (DRAC. Romul. 8, 421. cf. PRVD. cath. 6, 88 gladius ... ictum). AMM. 22, 15, 13 Nilus parvitate ... steriles segetes. *al. de incorporeis*: VERG. Aen. 8, 578 casum fortuna (cf. SIL. 12, 554). LIV. 6, 11, 8 aes alienum egestatem. MANIL. 3, 535 tempora ... casus ... -antur (animantur M. cf. SEN. dial. 5, 18, 4 periculum ... nox [STAT. Theb. 7, 454 territat insomnem n. ... diemque -atur. 9, 622]. CLAUD. rapt. Pros. 3, 125 dies ... augurium). SEN. dial. 2, 8, 3 (quod) -entur leges (cf. AVG. nat. et grat. 57, 67 p. 283, 22. *al.*). 4, 11, 1 ira. nat. 4 praef. 16 quae -bantur pericula (GELL. 1, 2, 5 mortem). LVCAN. 9, 740 nec quidquam plaga -atur. *al.* *β aliquem*: STAT. Theb. 2, 348 exta -antia divos. cf. DRAC. laud. dei 1, 309 India ... eburnea monstra (*sc. elephantos*) -atur.

5 aliquid (aliquem: l. 34. 53. 66) alicui (rei: l. 56 sqq. 72 sqq.; alicuius rei: ORIGO Const. 3, 6 GREG. M. dial. 1, 6 p. 42, 8 M. [v. Löfstedt, Synt. I² 218]): *a de animantibus (c. acc. dupl. [cf. p. 1028, 53])*: SEN. dial. 12, 3, 2 numquam ille te [Polybium] fratrem ulli -tus est): *α de hominibus (deis e. g. l. 50)*: fere casum vel facinora (*res corporeas: l. 43 sq.*): PLAVT. Persa 361 malum servo (CIC. Caecin. 27 LIV. 4, 49, 13. 16. 4, 50, 1. VAL. MAX. 1, 6, 6 signiferis ... m., ni ea signa effodissent. SVET. Nero 40, 4). CIC. Mil. 33 omnibus omnia -batur. Phil. 3, 18 supplicium ... civibus (LIV. 8, 31, 5 STAT. Theb. 11, 690. *al.*). 11, 2 id ... multis (cf. PROP. 1, 6, 9 illa -atur [*i. increpat*] ... viro. LIV. 4, 50, 3 quod. SEN. contr. 2, 2 [10], 4 hoc. SEN. rem. fort. 2, 4 istud. OCTAVIA 738 quid -antur inferum manes mihi ...?). Tusc. 1, 102 cui ... crucem (cf. l. 47 et SIL. 4, 415 strictum ... sibi ... ni restent ... ensem. CORIPP. Iust. 3, 346 lituos ... mihi camposque). Att. 2, 22, 1 nobis ... tum vim tum iudicium. PVBLL. M 2 multis -atur qui uni facit iniuriam. SALL. Iug. 94, 4 maledicere Romanis ... , militibus ... servitium -ari. VERG. Aen. 11, 348 arma mihi mortemque (SEN. dial. 9, 14, 3. *al.* ASCON. Mil. p. 37, 12. STAT. silv. 1, 6, 61 qua manu! *al.*). LYGD. 6, 23 his ... poenas (VAL. MAX. 2, 8, 1. *al.*). SEN. Oed. 20 thalamos parentis Phoebeus ... nato. QVINT. inst. 4, 1, 21 corruptis accusationem. *al. acute*: STAT. silv. 5, 3, 82 quod ... Sirenes nautis praedulce -antur (*i. carmen dulce canunt, quo nautas in exitium pellunt*). *aliquem*: SEN. Thy. 603 Parthis equitem. LVCAN. 6, 173 hosti se (*i. pondus sui corporis*) ... -atur. *dis* (cf. p. 1028, 42): ANTH. 462, 4 Capitolino sinistra ... Iovi. AVG. civ. 10, 11 p. 420, 23 D. haec ... hominem diis -ari. *vitae, patriae sim.*: ENN. scaen. 24 vitae cruciatum et necem. HOR. epod. 9, 9 urbi vincla. VELL. 2, 114, 4 servitutem ... Italiae (cf. 2, 120, 1 PANEG. 10, 5, 1). VAL. MAX. 5, 2, 1 SIL. 3, 563 FLOR. epit. 1, 22, 5. *aliis rebus*: VERG. Aen. 10, 196 Centaurus in prora navis pictus (cf. p. 1028, 79) saxum ... undis immane. LVCAN. 9, 647 Medusa caelo ... torporem. STAT. silv. 1, 6, 26 Iuppiter ... pluvias ... agris. QVINT. decl. 322 p. 268, 31 moenibus flammis (cf. SPART. Sept. Sev. 7, 3). SVET. Tib. 75, 1 uncum ... cadaveri. LACT. inst. 3, 27, 11 peccato poenam. AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 682, 16 securem -anti (imminanti M, unde securi imminenti Wilm.) ... radicibus. *aliquem*: SYMM. epist. 1, 7, 2 edulibus tu amicorum catervas -ris. *expresse* (cf. p. 1027, 54): SEN. dial. 12, 1, 2 mundo quidam -antur interitum (cf. MIN. FEL. 11, 1). CARM. de sept. sap. (Hyg. fab. 221), 5 sponsori damna. *β de bestiis* (cf. p. 1030, 71): APVL. met. 3, 23, 4 aves volatibus familiae ... exitium. DRAC. Romul. 4, 2 mihi viperei fetus mala fata -antur.

b de rebus: -antur alicui rei: CIC. Planc. 95 cum mea domus ardore suo deflagrationem urbi ... -retur, nisi quievissem. HOR. carm. 1, 28, 25 quodcumque -bitur Euris fluctibus. MANIL. 1, 854 ignes ... Aetnam -antur (imit. v. l.) Olympo. 1, 893 faces terris -antur ... rogos (cf. SIL. 1, 464 extrema). SIL. 6, 323 turbo ... ruinam ... terris (cf. 16, 214). DRAC. Romul. 8, 392 unda naufragium ... ratibus. *aliqui*: OV. epist. 10, 94 multa mihi ... -antur aquae. OCTAVIA 237 gentibus clades novas -antur astra (cf. SEN. nat. 2, 49, 2 [-atur Δ, minuatur Φ, minit- Gercke]). SEN. epist. 4, 7 neminem eo fortuna provexit, ut non tantum illi -retur, quantum permiserat (cf. LVCAN. 9, 237 APVL. met. 5, 5, 2). LVCAN. 7, 463 quam sibi fata ... -entur ... manum (cf. Fraenkel, Gnomon 2, 1926, 514). QVINT. decl. 316 p. 245, 6 dies ... triste aliquid ... nobis. PS. QVINT. decl. 4, 12 p. 78, 16 mihi manus meas meus

animus. SORAN. 2, 9 p. 66, 7 femora ... hydropicam valitudinem mulieri. *aliquem*: SEN. contr. exc. 8, 1 leges carnificem ... sacrilegis.

6 (acc. c.) inf.: *a praes.*: *α acc. c. inf. (subi. res: l. 4)*: PLAVT. Asin. 604 sese abire. LVCR. 1, 722 -antur murmura flammaram ... se colligere iras. SVET. Cal. 29, 1 habere se ... gladios. CYPR. unit. eccl. 20 p. 228, 12 auferri posse coronam. epist. 11, 4 p. 498, 13.

β inf.: ① *de hominibus*: PLAVT. Men. 842 -atur mihi oculos exurere. Stich. 21 SIL. 4, 661. 12, 145 MOD. dig. 48, 2, 18 PORP. Hor. sat. 1, 3, 122 sq. LVCR. Athan. 1, 13 p. 88, 13 FILASTR. 118, 3 CLAUD. 3, 298. CASSIOD. Ios. antiq. 11, 8 p. 327. 13, 14 p. 377 (*gr. 11, 319 et 13, 231 c. inf. fut.*). *al.* ② *de rebus*: LVCR. 4, 403 ruere omnia tecta -ari. 5, 386 amnes ... -antur omnia diluviare (cf. CVLEX 351 unda. LVCAN. 5, 336 flumina. DRAC. laud. dei 2, 350 pelagus). THEOD. PRISC. eup. faen. 51. *mente supplendo inf. (cf. l. 24)*: HOR. ars 350 nec semper feriet, quodcumque -bitur (*sc. ferire*) arcus.

b fut. (subi. res: l. 19): *α act.*: TER. Haut. 489 abiturum se abs te esse ilico -bitur. CIC. Verr. II 4, 76 universis (*syn. denuntiabat*). Cluent. 181 dom. 115. LIV. 5, 9, 4 tribunis ... nisi. *al. om. esse*: CIC. Verr. II 3, 68 recuperatores se ... daturum. Tusc. 5, 76 dolor fortitudinem ... se debilitaturum -atur. fin. 5, 31 eis. div. 1, 48 si (LIV. 7, 5, 5. *al.* SEN. suas. 5, 1 VAL. MAX. 3, 1, 2. *al.*). Att. 2, 2, 3 ad Q. fr. 3, 4, 6 CAES. civ. 2, 13, 4 HOR. sat. 1, 3, 123 OV. met. 15, 828 LIV. 2, 43, 2. *al.* CVRT. 10, 9, 16 PETRON. 108, 10 QVINT. decl. 322 p. 268, 24 PLIN. epist. 9, 21, 4. *al. inf. supplendo (cf. l. 14)*: TER. Eun. 957 -atur ... sese id [facturum] (*c. metr., om. A*), quod moechis solet. *om. pron. refl.*: VERG. Aen. 12, 654 -atur delecturum arces. LIV. 3, 53, 5. 6, 17, 6. VELL. 2, 125, 2 (se add. Orelli). SIL. 12, 730. FRONTIN. (?) strat. 4, 5, 1 (se add. dett.). *β pass.*: FRONTIN. (?) strat. 4, 1, 23 non ... receptum iri legiones.

7 seq. enuntiata: *a c. coniunct.*: *c. ut (aliter SEN. contr. exc. 5, 3 ITALIA p. 1028, 39. SCHOL. Stat. Theb. 4, 550)*: [dub.: SEN. epist. 90, 5 nihil ... rex maius -ari male parentibus posset, quam ut abirent (abiret QB, plur. edd., abire se Gronov. approbante Hensio; alii al.) e regno. [LIV.] perioch. 44 p. 50, 9 legatos ... -antes, ut Perseo auxilio essent, nisi eqs. (<fore> ut Perizonius approb. Weissenb.-M.)]. VVLG. gen. 27, 42 -atur, ut occidat te. *c. quia*: SORT. Sangall. 14, 8 (cf. Svenberg, Eranos 38, 1940, 73). CASSIOD. hist. 3, 10, 3 cum terrore -bantur, quia ... deportaretur (Sozom. 2, 29 μετά ἀπειλῆς διευαγυόσαντο seq. a. c. i.). *coniung. quod et a. c. inf.*: HEGES. 4, 23, 3 p. 278, 7 -ari quod muros subverteret ... nisi eqs. ... similiter manus ... truncaturum omnibus ... nisi. *b seq. orat. dir.*: PRVD. perist. 10, 1102.

8 c. praepp.: *in impetu (cf. p. 992, 54. 1028. 83 et FLOR. epit. 2, 12, 7 cum alia -tus alia inrupisset)*: STAT. Theb. 6, 779 diu ... -atur in latus (*i. in latus ictum se illaturum simulat. cf. STAT. Theb. 6, 876 fictum [ictum M] ... in colla -tus*). VEG. mil. 1, 11 p. 16, 3 ut nunc quasi caput ... peteret nunc a lateribus -retur. *alia*: QVINT. decl. 343 p. 355, 8 quae pro pudicitia -atur lex (cf. ITALIA gen. 27, 41 [Lugd.] -tus est [*ἐνέκροτε*, Vulg. oderat] ... Esau fratri suo pro benedictione). TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 613, 12 haec ... non ... de euangelio ... -batur (cf. APON. 12 p. 240 ex. et p. 1026, 1).

B bona vel indifferentia (abusive; cf. SERV. Aen. 2, 96 -amur mala, promittimus bona. sic Horatius [l. 54] contra ... -antis id est promittentis), i. q. promittere (dub. rectene huc referat Bünemann LACT. inst. 7, 6, 7): *in bonam partem*: HOR. sat. 2, 3, 9 voltus erat multa et praeclara -antis (epist. 1, 8, 3. PHAEDR. 4, 23, 1 magna). DRAC. satisf. 121 culpis veniale -aris. *in neutram partem*: STAT. silv. 1, 1, 47 sonipes (*aere fictus*) ... cursum ... -atur (*i. se cursum instituturum simulat*). ROMVL. fab. 71 pr. rec. gall. et vet. verbis -atur facinus, qui non potest viribus (cf. Thiele ad l.).

acced. adv.: acriter: CIC. Verr. II 4, 66 AMM. 20, 7, 5. (non) ambigue: LIV. 8, 21, 5. aperte: CYPR. zel. 2 p. 420, 11. caute: CLAUD. carm. min. 9, 30. crudeliter: CIC. epist. 9, 6, 3. destrictae: PLIN. epist. 9, 21, 4. frustra: OV. met. 15, 827 STAT. Theb. 12, 755. *al.* graviter: CIC. Verr. II 2, 73. mediocriter: CIC. Verr. II 5, 110. palam: SEN. rem. fort. 1, 3 SVET. Iul. 24, 1. *al.* pro: LIV. 5, 36, 11. 26, 13, 1. timide: VAL. FL. 7, 601. tumide: STAT. Ach. 1, 155. vehementer: CIC. Verr. II 2, 162. *al.*

loco adv. extat neutr. sing. adi.: VAL. FL. 8, 441 magnum ... -atur ... pudor. SIL. 2, 431 torvum ... imago. STAT. Theb. 1, 186 erectum (cf. Heuvel ad l.) ... potestas. 5, 398 muris ... immane. 6, 429 aurigae furiale -atur equus. 11, 740 saevum. silv. 4, 4, 84 letale ... apex Vesuvi. PRVD. cath. 6, 124 sinistrum. CLAUD. rapt. Pros. 3, 340 (v. p. 1029, 3). DRAC. laud. dei 2, 232 (v. p. 1029, 9).

II accedente notione locali (ubique fere notio terroris iniciendi praevalet; aliter l. 79. 82): *A i. q. errinere (cf. etiam p. 1027, 38. 1031. 24)*: VERG. Aen. 1, 162 (cf. Conington-Nettl. ad l.: Klingner, Gnomon 24, 1952, 137. vs. tamquam exemplum hyperboles offert QVINT. inst. 8, 6, 67) -antur in caelum scopuli (FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 7, 20 unus subdeprimitur in profundum, alter -atur in caelum. cf. SIL. 4, 2 saxa -antia caelo). SEN. Herc. O. 1621 pinum ... astris -antem. LVCAN. 4, 432 tabulata -antia pinnis (an ad I A 2?). AVSON. Mos. 329 villa sublimi ... -ans irrumpit in aethera tecto.

B i. q. imminere. desuper impendere: 1 *proprie (cf. etiam p. 1028, 2)*: MANIL. 4, 623 Taurum ... -antem fluctibus. CLAUD. 28, 504 [R.]

saxo...-antes...aras. 2 *translate*: SIL. 15, 589 -anti servitio. TERT. paenit. 12, 4 p. 28, 1 iudicii -antis exemplaria. CLAVD. 21, 284 -antia fata. DRAC. laud. dei 1, 84. VEN. FORT. Mart. 4, 413 mors. INSCR. christ. Diehl 1786 ruina.

part. praes. pro adi. mināns, -antis (abl. -i: l. 16.23.25. -e: l. 12. 17. gen. pl. -um: l. 16). SERV. Aen. 2, 240 -s vel eminens ut 4, 88 (p. 994, 5) vel minitans.

A i. q. *minax*, saevus, trux: 1 *de animantibus*: a *de hominibus* (deo: l. 10): VAL. FL. 7, 653 ambo truces, ambo abscessere-es. SIL. 6, 678 turmis. STAT. Theb. 8, 80 *Plutonem*. sim.: OV. met. 1, 91 verba (5, 669 [-ia c, *Magnus*, minacia cett., *Ehw.*]. 15, 793 [minacia *cod. Voss.*]). fast. 2, 840 ore -e (STAT. Theb. 11, 335. cf. CLAVD. 5, 284 corda). SIL. 15, 90 Fidenae. m. *pro subst.*: CIC. Mur. 53 -i cedere. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 -is auctoritas. VERG. Aen. 8, 649 indignanti similem similemque -i (OV. met. 13, 442). LVCAN. 5, 364. SIL. 2, 279 -um irae. b *de bestiis earumque partibus*: LVCAN. 3, 658 -i (om. B, micanti *Lachm.*) serpentis cauda. OV. epist. 9, 94 angue -e.

2 *de rebus*: VERG. georg. 3, 77 fluvios...-is (P, *Sen. epist.* 95, 68, *Ribb.*, minaces MR, *Conington-Nettleship*. cf. DIRAE 78 imbres. PROP. 3, 7, 22 aquae). Aen. 2, 240 *machina* mediae...-s inlabitur urbi (*possit referri ad B, sed cf. p. 1025, 63*). COLVM. 10, 240 spinis -bus (imitant- SA). VAL. FL. 6, 519 *galeam simulacris terribilem* (7, 577. cf. STAT. Theb. 4, 204 -i [minaci *dett.*] casside).

B *sensu locali*: 1 i. q. *eminens* (GLOSS.): VERG. Aen. 2, 240 ? v. l. 20. VAL. FL. 4, 178 spelunca...dorso contacta -i. STAT. Theb. 6, 777 cumulos agit unda -es in scopulos (*an ad A?*). CLAVD. 1, 228 -es ardua turrigeriae surgunt in culmina ripae. 2 i. q. *imminens* (cf. p. 1026, 18) v. l. 1sqq.

adv. *minanter*. i. q. *minaciter*: OV. ars 582 multa -r agat! AVG. quaest. hept. 1, 39 -r (minaciter v. l.) loqui.

caput alterum: active mino, -avi, -atum, -are:

de notione (cf. etiam p. 1027, 40): PAVL. FEST. p. 23, 4 agere... id est -are. 25, 5. 110, 10. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 2, 30 compellere: a(d) pastum -are. GLOSS. abigit. -at expellit. resp. gr. v. l. 56. 59. 62. al. inde a SEN. contr. ? (cf. l. 39), APVL. [val. mina, it. menare, sard. minare, francog. menar, prov. cat. menar. *Rohlf.*] [e con. prob.: SEN. contr. 2, 1 (9), 8 quos...-antes (*Volkmann*, mirantes O) pecora (*Meurs.*, decora O) sua circumsteterunt lictores. e con. dub.: AVSON. 67, 3 p. 339 P. *pro* monebat. falso trad.: PLIN. nat. 1, 2, 93 -verint *pro* minuerint. dub. (cf. p. 321, 8): PS. THEOD. PRISC. add. p. 302, 21 -a (i. tere ? [cf. *Pirson*, *Festschr. f. Wechsler* 1929 p. 373]; *an leg. misce?*) fortiter et impone. de SERV. auct. georg. 2, 148 v. *adn. crit.*]

1 i. q. *agere, pellere, trahere*: A *animantia* (add. quo: l. 50. 51. 54. 61. 64. unde: l. 63. 66. unde et quo: l. 57. 67): 1 *bestias* (cf. p. 992, 65): APVL. met. 3, 28, 6 ? (v. p. 1028, 19). 8, 30, 4 me (*asinum*)... gladiis -antes. AVIEN. Arat. 259 *Arctophylax* instanti similis similisque (cf. l. 15) -anti (*Arat.* 92 *ἐλάοντι*. cf. p. 1028, 18). SCHOL. Iuv. 6, 526 ut per omnem mundum eam (sc. *Io in vaccam conversam*) -ret. VVLG. exod. 3, 1 gregem ad interiora deserti (I reg. 30, 20. Ier. 31, 24 agricolae et -antes g.). IV reg. 4, 24 -a (sc. *asinam*) et propra. Is. 11, 6 puer parvulus -bit eos (sc. *vitulum et leonem*). CYPR. GALL. exod. 737 pecus longa in deserta -are (*Peiper*, manere *codd.*) praecipitur (INTERPR. Paul. sent. 1, 17, 1). PALLAD. hist. mon. I 5 p. 226^D (= II 8 p. 353^C) -ans (gr. p. 42, 4 B. *ἐλαύνων*) asinum. LEX Burg. lib. const. 23, 3 de damno ad clausuram (LEX Sal. 9, 5). 104. GREG. M. dial. 1, 2 p. 21, 2 M. iumentum.

2 *homines*: HIER. psalt. sec. Hebr. 78 (77), 52 -vit (*ἀνήγαγεν*, *Vulg.* perduxit) eos sicut gregem in deserto. VVLG. Is. 20, 4 sic -bit... captivitatem Aegypti. thren. 3, 2 me -vit et adduxit in tenebras. 5, 5 cervicibus nostris -bamur (*ἐδιώχθημεν*, *Itala Verec. in cant.* 3, 5 fugati sumus). Nah. 2, 7. act. 18, 16 -vit (*ἀπήλασεν*) eos a tribunali. VICT. VIT. 2, 18 turba...-ta est foras (PASS. Georg. 9 [ed. Arndt, SB Leipzig 1875 p. 54] *syn. eicere*). 2, 33. VITAE patr. 6, 2, 10 -at (gr. *Cot. p. 590^B πέμπει καὶ διώκει*. 3, 168 expellet. 7, 14, 1 eiciet) me hinc. VISIO Pauli 15 (rec. P) p. 18, 3 J. hora, qua -batur de corpore eius ad iudicium. *daemones*: CHRYSOST. ed. Froben III 827^D nec -vit (*Migne gr.* 49, 401 *med. ἀπελάσας*) expulitve daemones. inf. *pro subst.*: GREG. M. in Ezech. 2, 4, 3 ipsum eius -are est ad suum nos amorem... accendere.

B *res*: VVLG. II reg. 6, 3 plaustrum (I par. 13, 7 AVIAN. fab. prol. 32). -ari aliqua re: VVLG. Iac. 3, 4 naves cum...a ventis validis -rentur (*ἐλαυνόμενα*). MACR. Sat. 7, 12, 13 natantia...foras pelli, si vero columna deciderit, introrsum -ari *fluctibus*. PASS. Georg. 19 (ed. Arndt, SB Leipzig 1875 p. 65) pulvis, quae -bat ventus a facie terrae (cf. *Vulg. psalm.* 1, 4 pulvis, quem proicit ventus a f. t.). *pass. medialiter*: ? APVL. mund. 8 v. p. 321, 8.

II i. q. (*per*)sequi: *bestiam*: LEX Sal. capit. 4 (= 6 B.), 3, 3 quem *feramen* canes -verunt. *vestigium*: LEX Sal. 37^{rubr.} de vestigio -ando (*postea*: per vestigio sequitur). capit. 1, 1. 7 (= 4 B.), 16 vestigia adsignata -are.

deriv.: minatio. ? minatus. minator. minitor. comp.: ad-, com-, e-, inter-, prae-, prominator.

2. minor, -us v. s. parvus.

minōrātio, -ōnis f. a minorare. plur.: l. 42. 51. GLOSS. diminutio, imminutio -o. resp. gr. l. 12. al. 32. 39. 45.

I *de actione*: A i. q. *diminutio, humiliatio*: 1 i. q. *diminutio magnitudinis*: SCHOL. Hor. carm. 3, 5, 42 (*ad 'capitis minor'*) -o...cerebri *ἀποπλᾶν* infert. PRISC. LYD. solut. 1 p. 49, 22 augmentum et -em. 6 p. 69, 22 *mare Rubrum* neque in redundantia augetur neque in -e privationem aquarum dicunt fieri.

2 i. q. *humiliatio, detrectatio honoris, gradus*: a *alicuius*:

HIER. hom. Orig. in Ezech. 10, 1 p. 417, 31 debemus -em nostram patienter ferre (*ibid.* infamia, ignominia, inhonoratio). VVLG. Sirach 20, 11 est propter gloriam -o (gr. *ἐλάττωσις*); et est, qui ab humilitate levabit caput. VITAE patr. 5, 15, 54 si contristaritis in -e *adversarii* (3, 115 et 7, 13, 3 deiectione. gr. *Nau* 1912 p. 204 n. 299 *ἐλαττώσει*). GREG. M. epist. 5, 44 p. 342, 18 de fratrum -e gloriamur. *Christi incarnati* (cf. p. 1033, 31): PETR. CHRYS. serm. 60 p. 366^D -o geniti revelat ad generantis iniuriam. 144 p. 587^C quod est iniuriae...quod -is...non esse divinitatis sed corporis. ALC. AVIT. c. Arr. 6 p. 4, 8 convicium...-is. hom. 12, 1 p. 122, 21 in humilitate -is. FVLG. RVSP. ad Tras. 3, 20 naturae humanitatis. epist. 2, 6 *opp.* magnitudinis. 8, 15. 14, 36. rem. pecc. 1, 22 p. 546^B contumelia -is. MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 3 p. 247^{med.} (gr. *ἐλάττωσω*). GREG. M. in Ezech. 1, 8, 23 moral. 27, 29 MART. BRAC. trin. mers. 4 l. 64 B. FERRAND. epist. 4, 2.

de humiliatione voluntaria: ORIG. in Matth. 13, 19 p. 233, 9 qui ei -is dedit mandatum (gr. *συμμερόνουν αὐτόν*). b *alicuius rei*: THEOD. MOPS. in Gal. 2, 9 p. 19, 12 quod in nullam partem -em sustineat euangelium. ORIG. in Matth. 17, 27 p. 661, 6 quod pertineat ad -em virtutum.

B i. q. *subtractio, detrimentum, damnum*: VVLG. Sirach 39, 23 non est -o in salute ipsius. 40, 27 non est in timore domini -o (gr. *ἐλάττωσις*). THEOD. MOPS. in Gal. 5, 16 p. 97, 15 huiusmodi res...-em (H, in oratione C, gr. *μελῶσω*) in communi inferre. in Eph. argum. p. 118, 1 neque adiectionem facit aut -em, utrum...utrum. in I Thess. 5, 24 p. 40, 1 nullam sustinens -em *gratiae*. i. q. *clades, interitus*: PETR. CHRYS. serm. 47 p. 332^C qui consummationem saeculi credit, qui de saeculi -e causatur.

II *de statu i. q. defectus*: A i. q. *absentia*: 1 *generatim*: ITALA Phil. 2, 30 (Theod. Mops. p. 229, 22) ut suppleat vestram -em (*τὸ ὑμῶν ὑστέρημα*, *Vulg.* quod ex vobis deerat) ad meum ministerium (cf. THEOD. MOPS. in Phil. 3, 1 p. 230, 7 supplementum...eorum -is...vocans ita, ut...mittere...minime valerent). Col. 1, 24 (Theod. Mops. p. 279, 11) suppleo -es tribulationum Christi (*τὰ ὑστέρηματα*, *Vulg.* quae desunt passionum).

2 *copiae i. q. penuria, inopia*: ITALA Phil. 4, 11 (Theod. Mops. p. 249, 19) non...secundum -em (*ὑστέρησιν*, *Vulg.* penuriam) dico. THEOD. MOPS. in Phil. 4, 20 p. 252, 1 nullam -em hisdem sustentibus.

B i. q. *mendositas, vitium*: PS. EVSEB. CAES. hom. 6 p. 1128^D -o ista videtur. GREG. M. moral. 9, 37 in tumorem non eleveit *animum pii* aestimatio -is (*opp.* scientia rectitudinis). THEOD. MOPS. in Tit. 1, 7 p. 240, 5 si hanc habuerit -em (*postea*: magno praeditus malo). ORIG. in Matth. 17, 33 p. 689, 26 ascensiones a pueritia ad...-es senectutis.

? *minōrātor* (vel -ur) depravator (vel -ur) GLOSS. IV 502, 35.

a minorare.

1. *minōrātus*, abl. -ū m. a minorare. PROB. app. gramm. IV 193, 20 v. p. 158, 62.

2. *minōrātus*, -a, -um v. p. 1034, 25.

**minōro*, -āvī, -ātum, -āre. [a minor. J. B. H.] *de notione*:

AVG. civ. 17, 4 p. 206, 18 D. hoc verbo minus quidem Latine, bene tamen expressum est, quod ex maioribus minores facti sunt. GLOSS. *ἐλαττώ*. gr. respondet *βεβηλῶ* (p. 1033, 71), *διακάμπω* (l. 75), *ἐλαττονῶ* (p. 1033, 21. al. 1034, 16), *ἐλαττώ* (p. 1033, 33. 59. 74. al.), *κολοβῶ* (p. 1033, 61), *μειῶ* (p. 1033, 42. 69), *ὀλιγῶ* (l. 80. p. 1033, 18. 20. 1034, 11), *συμμερόνουν* (l. 79. 83. 84. al.), *υποβιβάζω* (1034, 5); *pass. vel. intr.* *ἐλαττονῶ* (p. 1034, 22), *ἐλαττοῦμαι* (p. 1033, 3. 9. al.), *ἡττώμαι* (p. 1033, 7. 16), *ὑστέροῦμαι* (p. 1033, 2). leg. inde a ? SCAEV. dig. (v. p. 1034, 26), TERT., ITALA (ab Hier. in *Vulg. praeter psalm.* 88, 46. 106. 38 *mutatum*; de locis biblicis apud Aug. v. de Bruyne, *Miscell. Agost.* II 557); *adamatur* a PETR. CHRYS. et FVLG. RVSP. [port. miurar. *Rohlf.*]

I *transitive* (add. dat.: p. 1033, 54. 64. acc. gr.: p. 1034, 33. abl. lim.: p. 1033, 5. al. de: p. 1033, 53. 63. circa: p. 1034, 7. abl. comp.: p. 1033, 36. eodem sensu ab: p. 1033, 31. 34. citra: p. 1033, 34):

A *active* (vel *pass.*): 1 i. q. *minorem facere, imminuere, reducere*: a *factis i. q. minorem reddere*: a *aliquem*: *magnitudine vel ambitu*: AVG. serm. 136, 6 contraxit se *Elisaeus*; ut ita dicam -vit (*Vulg.* IV reg. 4, 3 incurvavit [*διέκαμψε*] se (cf. VICTOR Fulg. Rusp. epist. 9, 3 p. 373^C -vit se...magnitudo). 225, 2, 3 nec -tus est, ut esset in utero. *de part. corp.*: TERT. anim. 43, 4 p. 370, 23 perit anima, si -atur. THEOD. PRISC. log. 55 collecta...membra et...contractione -ta. numero: ITALA Dan. 3, 37 (Verec. in cant. 4, 10) -ti sumus (*ἐσυμμερόνθημεν*, *Vulg.* imminuti)...prae omnibus gentibus. PSALT. Cas. 106, 39 -ti (*ὀλιγώθησαν*, *Vulg.* pauci facti) sunt et infirmati a deteriori malitia. PS. PHILO antiq. 47, 6. PS. AMBR. serm. 31, 3 angelorum numerus, qui diabolo cadente -tus fuerat, integratur. VVLG. psalm. 106, 38 iumenta (*ἐσυμμερόνθησαν*). Bar. 2, 34 multiplicabo eos et non -buntur (*συμμερόνθωσω*). re

[R.]

familiari, copia: ITALA Phil. 4, 12 (Theod. Mops. p. 249, 22) scio ... saturari et esurire et abundare et -ari (ὅστερεῖσθαι, *Vulg.* penuriam pati). NOVELL. Iust. 17, 14 -tus (ἐλαττούμενος) facultatibus. *animo, mente, viribus sim.* (semper pass. i. q. destitui, deficere): ITALA iud. 16, 16 (Lugd.) -batur animo (ὀλιγοψύχησεν, *Vulg.* defecit anima eius) usque ad mortem (cf. Iudith 7, 10 [Corb.] -batur spiritus eorum. Is. 19, 1 [Tycon. reg. 4 p. 43, 7] cor ipsorum -bitur [ἡττηθήσεται, *Vulg.* tabescet]. Hab. 2, 13 [Gild. Brit. 51 chron. III p. 56, 27] gentes multae -tae sunt [ὀλιγοψύχησαν, *Vulg.* deficient]). VVLG. Sirach 16, 23 qui -atur (ἐλαττούμενος) corde (cf. VITAE patr. 5, 15, 81 intellectu). 38, 25 qui -atur (ἐλασσόμενος) actu. 41, 3 viribus (ἐλασσουμένω). *honore, ordine, auctoritate, opibus i. q. humiliare, infirmare, detrectare, affligere, opprimere:* ITALA I reg. 2, 5 (Aug. civ. 17, 4 p. 203, 19 D. al.) pleni panibus -ti sunt (ἡλαττώθησαν, *Vulg.* aliter) et esurientes transierunt terram (cf. p. 1032, 59). Is. 8, 9 (Optat. serm. Rev. Scienc. relig. 2, 1922 p. 284, 76) si ... confortatae fueritis, iterum -amini (ἡττάσθε, *Vulg.* vinci-mini). Hab. 3, 12 (Aug. civ. 18, 32 p. 302, 5 D. al.) in comminatione -bis (ὀλιγώσεις, *Vulg.* conculcabis) terram (Avg. ad l.: id est comminando humiliabis homines. cf. etiam VEREC. in cant. 6, 19). Nah. 1, 4 (Weing.) -ta est (ὀλιγώθη, *Vulg.* infirmatus est) Basanit. II Macc. 13, 19 (rec. L) -batur (ἡλαττονοῦτο, BM vincebatur, P minora faciebat, *Vulg.* minuebatur). Ioh. 3, 30 (cod. b) illum oportet crescere, me autem -ari (ἐλαττοῦσθαι, *Vulg.* minui. cf. W. Bauer ad l.). Ps. CYP. singul. cler. 44 p. 219, 4 ne in aliquo -etur (Ps. HIER. epist. 5, 2 p. 62^c syn. humilietur, succumbat). AMBROSIAST. in I Cor. 15, 9/10 (antea: non ... minorem gratiam ... accepit). VVLG. Sirach 32, 28 (ἐλαττωθήσεται). VICT. TONN. chron. II p. 185, 453, 2 Hugni vastantur ac deinde -antur. FAVST. REL. epist. 11 p. 217, 19 opp. muneretur (GRAEC. ad Ruric. epist. 1 p. 443, 16). CASSIOD. Didym. in I Petr. 1, 10—12. GREG. M. epist. 11, 45 p. 297, 6 in vestra tristitia me ... -ari (opp. crescere). THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 12 p. 129, 20 ab illis. *de Christo incarnato:* ITALA psalm. 8, 6 et Hebr. 2, 7 (Tert. carn. 15 p. 229 l. 13. al. saepe) -asti (ἡλάττωσας ... παρ' ἀγγέλους, *Vulg.* minuiisti ... ab a.) eum modicum citra angelos (PSALT. Cas. ab a. [cf. VVLG. Hebr. 2, 9 quam a.]. GREG. TVR. in psalm. 8 p. 875, 10 in passione. GREG. M. in Ezech. 1, 8, 23 humanitate. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 47 a. et hominibus. al.). Ps. AVG. serm. 193, 1 deitas ... non -atur, cum infirmitas assumitur (PETR. CHRYS. serm. 58 p. 361^D FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 15). PETR. CHRYS. serm. 35 p. 300A. 59 p. 363^B gradu. 84 p. 438A missi sermo non -at filium, sed declarat. 98 p. 476A. FVLG. RVSP. c. Arrian. 8 p. 219^B divinam substantiam. MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 1 p. 243^{med.} syn. diminutus (gr. οὐ μειωθέντος οὐδὲ ἐλαττωθέντος). *de submissione voluntaria:* ITALA Matth. 20, 28 (cod. e) vos ... quaeritis de pusillo crescere et de maiore -ari (ἐλαττον εἶναι, *Vulg.* vacat. cf. Klostermann ad l.). ORIG. in Matth. 13, 19 se ipsum -ans (gr. ἐαυτὸν σμικρύνων). *β aliquid (pass. i. q. deficere):* ITALA Tob. 4, 15 (Ambr. Tob. 24, 93. al.) merces tua non -bitur (cf. PETR. CHRYS. serm. 126 p. 546^D quod remansit. LAVRENT. elem. p. 116^C integra, dextera, quod -vi). DON. Ter. Ad. 149 'aliquid' ... ad -andum (Rabbow, mirandum codd.) est. VVLG. Sirach 31, 40 ebrietatis animositas ... -ans (ἐλαττών) virtutem (ORIG. in Matth. 17, 27 p. 661, 11). Ps. CHRYSOST. de solstit. l. 163. 263 lux -atur et nox crescit. Ps. ORIG. in Iob 1 p. 408^C obscuritas non -atur et iniquitas non deficit. HYD. chron. II p. 30, 191 sol de lumine orbis sui -tus (p. 33, 225). PETR. CHRYS. serm. 66 p. 388A sibi misericordiam dei sic -at. OP. imperf. in Matth. 53 p. 938^{extr.} fides ... -atur ... et torpescit et segnis efficitur. ALC. AVIT. epist. 11 p. 45, 17 facultas. FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 20 dei substantia nec -atur in minimis creaturis nec augetur in magnis. ORIBAS. syn. 6, 48 add. p. 127 pulsus. NOVELL. Iust. 105, 2, 4 (ἐλαττώσαντες). PRISC. LYD. solut. 2 p. 54, 20 -antia ... operationem. *de tempore:* ITALA Matth. 24, 22 (Aug. in psalm. 39, 28) nisi -rentur (ἐκολοβώθησαν, *Vulg.* breviate fuissent) dies illi (VVLG. psalm. 88, 46 [ἐσθλὴς γυνάς]). Ps. AVG. quaest. test. I 106, 4 minuitur dies ... et incipit iterum nox de magnitudine ... -ari. VEREC. in cant. 2, 7 vitam longaevam sibimet homines -arunt. *de morbis (semper pass. i. q. mitigari):* Ps. SORAN. quaest. med. 193 cum iam laedentia -antur. THEOD. PRISC. eup. faen. 29 -tae scrofae penitus curabuntur, (l. om. B, secl. Forster). log. 52 causa. 177 doloribus. gyn. 8, 11 accidentibus. al. ORIBAS. syn. 1, 9, 1 Aa p. 46, 11 Mø. in quantum morbi -antur (La minuitur, gr. ἐμειώθησαν). 7, 24, 1 La p. 162 (gr. ἐλαττώση). RVF. podagr. 14. *de dignitate, honore, potentia sim.:* ITALA num. 18, 32 (Lugd.) sancta filiorum Israhel non -bitis (οὐ βεβηλώσετε, *Vulg.* ne polluat. SCHOL. Verg. Bern. ecl. 6, 16 honorem suum exilio tum esse. AMBR. in psalm. 61, 8, 2 regnum Christi (cf. THEOD. MOPS. in Phil. 3, 19 p. 242, 1 quae erga Christum sunt [gr. ἐλαττούντων]). Ps. AVG. quaest. test. I 116, 1 ut cum mors augmentum facere se putaret, ... -ta deflueret et ... infirmata interiret. FAVST. REL. grat. 1, 16 p. 50, 26 numquid -vit gratiam pretii contemptus ingrati? (syn. intulit diminutionem). GREG. M. moral. 9, 45 sensus animi ... quasi -tus inflectitur.

b aestimatione vel dictis i. q. minorem putare, detrahere, deprimere: VVLG. Sirach 19, 4 qui credit cito, ... -bitur (syn. insuper habebitur). 19, 7 ne iterum verbum nequam ... et non -beris (ἐλαττονωθή). 22, 5 syn. inhonorabitur. Ps. ORIG. in Iob 3 p. 459^B quod ... tunc magnificasti ... , hoc nunc ... -as. PETR. CHRYS. serm. 109 p. 501^B apo-

stolus honorat corpus, non -at animam (cf. 120 p. 528^B). 144 p. 585^C honorent muneribus infantiam, non -ent. FVLG. RVSP. epist. 7, 4 misericordiam dei. VEREC. in cant. 6, 19 (syn. humiliatur). IGNAT. Trall. 7, 5 (σμικρύνων). *deum filium:* CONC. S I 3 p. 6, 16 haeretici -antes ... aequalitatem Christi (gr. I 1, 1 p. 13, 10 ὑποβιβάζοντες ... τῆς ... δόξης). PETR. CHRYS. serm. 65 p. 384A nemo ... filium -et precibus, ne patrem circa salutem hominum sic -et. FVLG. RVSP. ad Tras. 2, 13 p. 261A. 3, 22 p. 287A. psalm. abeced. (RevBén. 48, 1936 p. 228) 87. serm. 11, 7 p. 837^C divinitatem.

2 i. q. demere, subtrahere, amovere: PSALT. Cas. 11, 2 -tae sunt (ὀλιγώθησαν, *Vulg.* deminutae sunt) veritates a filiis hominum. IREN. 3, 12, 12 scripturas ... decurtantes haec sola legitima esse dicunt, quae ipsi -verunt. OP. imperf. in Matth. 3 p. 648^m gratia ... per desidiam -atur (opp. additur).

B depon. i. q. subtrahere: ITALA exod. 30, 15 (Ambr. epist. 7, 3) qui dives est non adiciet et qui pauper est non -bitur (ἐλαττονώσει, *Vulg.* nihil minuet) a dimidia parte didrachmi.

II intransitive: i. q. egere, parum habere: ITALA II Cor. 8, 15 (codd. d e = VVLG.) qui multum collegit, non abundavit: et qui modicum, non -vit (-bitur *Vulg.* cod. O, -tus est *Rufin. Orig. in Ios. 17, 3*, minuit *Itala* cod. g, indignit *Cypr. testim. 3, 1*, defuit illi *Aug. op. monach. 16, 17 p. 561, 2*, gr. ἡλαττόνησεν). *i. q. decrescere, deficere (part. praes.):* DAMIG. lapid. 40 -ante luna. ALEX. TRALL. 2, 21 -ante iam passione (gr. 2 p. 249^{extr.} P. μείωσιν εὐληφός).

p. p. p. pro adi. minōratus, -a, -um. i. q. minor, minutus: SCAEV. dig. 18, 7, 10 quos servos -o pretio vendidit (interpol. putat *Seckel*). PHILARG. med. 3 p. 163, 5 humore. *i. q. inferior, humilis:* ITALA iud. 6, 15 (Lugd.) millia -a (ταπεινότερα A, ἡσθένησεν B; *Vulg.* infirma; *Aug. quaest. hept. 7, 34* humiliores) sunt in Manasse. MVTIAN. Chrysost. hom. 4, 3 p. 265^m. si alicuius -ae rationis (gr. ἐλαττώσεως) esset. *i. q. carens:* Ps. PHILO antiq. 50, 5 liberis (opp. quae in filiis multiplicatur). ORIBAS. syn. 8, 41, 2 La p. 252^m. superfluitatem humorum -o corpore (ἀπερίττον τοῦ σώματος ὄντος).

minōtaurus, -i v. Onom.

minsis v. s. mensis (p. 745, 82).

*minso, -äre. a mingere sec. *pisare (v. Meyer-Lübke, REW n. 6544), ut vid. i. q. mictitare:* DIFF. ed. Beck p. 69, 8 inter mingere (meng. cod.) et -are (mens. cod., meiare *Beck*): mingere (meng. cod.) est semel urinam facere, -are (mens. cod.) saepius. GLOSS. L II Abav. ME 21 -are (mens. cod.): saepius mingere (V Aa M 274 [mens. trad.]. *Abba MI 8*). *Hofmann.*

minssis, minstruus v. s. mens- (p. 745, 84. 757, 69).

mintha (minthē), -ae f., μίνθα, μίνθη. i. q. menta (cf. p. 772, 36 sqq.): PLIN. nat. 19, 159 v. vol. VI 2591, 23. Ps. APVL. herb. 94 l. 6 minte orine (menthe agria *Ha, V*) ... Itali nepeta montana. *R.*

[minthōn, (-ōnis) m., μίνθων. i. esse videtur q. gulo: VARRO rust. 3, 3, 9 quis habebat piscinam nisi dulcem et in ea dumtaxat squalos ac mugiles pisces? quis contra nunc -n (ci. *Keil [cf. comm. p. 235]* propterea quod COLVM. 8, 16, 4 locum paulo varians scrib. nebulo [nebulus SA] ac -o; mithon libri *Varronis*, Rhynton edd. vett., 'an μάλθων?' *Goetz*) non dicit sua nihil interesse, utrum iis piscibus stagnum habeat plenum an ranis?]. *Brandt.*

mintius v. s. Sminthius.

mintrio, -ire. [vox onomatopoeica, cf. minur(r)io; v. Niedermann, Mélanges Saussure 52 adn. 2. J.B.H.] de voce murium: SVET. frg. 161 p. 250, 2 murium est -ire (min(i)trare vel mintriunt trad.; cf. GLOSS. I 93 mures -unt vel muniunt). ANTH. 762, 61 mus avidus -it.

minum v. s. iumentum. minuantes v. s. minyanthes. minuā-tim v. s. minutatim (p. 1047, 77). minuātio v. s. minutio (p. 1047, 37). minuātus, -a, -um v. s. minutus (p. 1039, 83). minuisco v. s. vanesco.

minuitās, -ātis f. a minuere, minutus; cf. exiguitas. i. q. consummatio, finis (GLOSS. ἐλάττωσις): EXC. barb. p. 292, 11 a -e ... eorum annorum in primam olympiadem. *i. q. pars minima:* MISC. Tir. p. 55, 18 radix ... -em minuscule bulliat. ANTIDOT. Brux. 38 bulbi [crudi us(que) in -em] (l. Heracus, prudius in minutate cod.) facti.

minuitus v. s. minuo (l. 76).

minula, -ae f. a 2. mina demin. i. q. prominentia?: VIRG. gramm. epit. 1 p. 4, 18 ut auctoritatem primae Hebreorum -ae huicce quamvis ornatae sectae postferant. [e conl.: *ibid.* p. 4, 21.]

*1. *minuo, -uī, -ūtum, -ere. [i. q. osc. mēvum 'minuere'; a minus, cf. gr. μινύθω 'minuo', sanscr. mināti 'minuit, impedit' et fort. c. hibern. menb 'parvus'; v. Wackernagel, Festgabe f. Jacobi 1906, 1 sqq. cf. etiam s. nimis, nimius. J.B.H.] PAVL. FEST. p. 122, 6 -tum et -ere ex Graeco μειοῦν dictum videri potest. scrib. men-: ORIBAS. syn. 5, 29, 5 Ab p. 68^{med.} eup. 4, 58 Ab p. 574^{ex.} p. p. p. -uitum: GLOSS. V 496, 16. minuare (cf. *Stolz-Leumann* 17): CHIRON 260 -abitur. CANON. apost. 67, 27 -antes. THEOD. PRISC. log. 107 -atis (minutatis, minutis v. l.). CANON. Turner II 1 p. 6 rec. Gall. -are. CONC. S IV 2 p. 177, 38. 178, 2. 179, 2. EVSTATH. (p. 1042, 72). GREG. TVR. Franc. 8, 22 p. 389, 8 (minutum vel imminutum v. l.). ORIBAS. syn. 1, 9, 2 Aa p. 46, 25 Mø. 7, 37 Ab p. 180 eup. 4, 58 La p. 575^m. GLOSS. Not. Tir. 30, 77 -it. *de signif. (cf. p. 1039, 12):* GLOSS. ἐλαττώ. λεπτόνω. μειοῖ. deminui. gr. respondet ἀφαιρῶ (p. 1039, 32),*

ἐλαττώ (p. 1037, 63. 1038, 28. al.), κατακερματίζω (l. 41), συγκοῦναι (p. 1037, 62), στερεῶ (p. 1039, 14); pass. vel intrans.: ἐκλείπω (p. 1036, 20. 1039, 10), ἐλαττωνῶ (p. 1039, 59), ἡττώμαι (l. 68. p. 1038, 81), μειοῦμαι (p. 1036, 17. 1039, 69), μυνῶ (l. 35), παύομαι (p. 1039, 75). inde a PLAVTO, PACVIV., TER., LVCIL., ACC., VARRONE, RHET. Her., CIC. [it. vet. menovare, vascon. vet. mingar, cat. minvar, hisp. menguar, port. mingoar. W.]. [locis mancis: Acc. trag. 457 labore ... -at itiner ingressum via (viae Voss.). AVR. Fronto p. 203, 18 N. loco corrupto: LVCIL. 52 (cf. Marx). v. l.: CIC. Catil. 4, 13 pro deminueretur. SEN. nat. 2, 49, 2 (v. p. 1029, 79). AVG. serm. 60, 1 (v. Rev Bén. 58, 1948 p. 37, 17). PHILAGR. med. 4 p. 171, 1. falso trad.: PLIN. nat. 27, 60 (secl. Mayh.). e coni. dub.: LIV. 21, 52, 2 volnere suo [et -tus] (l. P¹, quod retinet Heerwegen praemisso voc. aeger; eminus P², comminutus Drak., Walters-Conw., <animi> vel <spei> -tus Friyell, 'fort. admonitus' Madv.).]

I transitive (refl.: PLIN. nat. p. 1036, 5. 1038, 5. 32): A i. q. minorem reddere, reducere, extenuare (mediopass. i. q. decrescere, deficere): 1 abs.: CIC. ac. 2, 94 nec augendi nec -endi (-entis v. l.) quid aut primum sit aut postremum docet ars rhetorica (in solvendo sorita; cf. p. 1048, 65). nat. deor. 1, 35 quae natura causas gignendi, augendi, -endi habeat. 2, 67 (v. p. 1027, 66). VLP. dig. 1, 3, 41 totum ... ius aut in adquirendo aut in conservando aut in -endo consistit.

2 c. acc. (add. dat.: l. 63. p. 1036, 49. al.): a generatim: α animantia eorumque partes: ① de magnitudine, amplitudine: secundo, dilaniando, contundendo sim.: HOR. sat. 2, 2, 34 mullum, in singula quem -as pulmenta. OV. met. 8, 878 suos artus lacero divellere morsu coepit et infelix -endo corpus alebat. Ib. 571 pila -aris in alta. STAT. Theb. 10, 48 siccos ... -unt in limine dentes lupi. PRVD. c. Symm. 2, 238 trop. de deo (cf. AVG. civ. 10, 3 p. 405, 28 D.). DRAC. Orest. 727 membra ... -unt per ... secures. contrahendo, consumendo: OV. met. 7, 317 -unt en (codd. dett., Helm, ea optt. codd., Magnus, al., -untur v. l.) corporis artus (cf. PERS. 6, 16 curvus ... -i senio). VITR. 8, 3, 5 aqua -it tumores (CELS. 7, 14, 2 -itur [opp. crescit]. 7, 18, 4 [opp. increscit]). CELS. 2, 14, 2 fricione ... corpus ... -i (opp. impleri [Hippocr. off. med. 17 μυνθῆσαι]. PLIN. nat. 11, 283 siti [opp. augescunt]. 23, 41 [opp. augere]. 28, 131 [opp. alunt]. sim.: THEOD. PRISC. log. 107 membris ceteris macie -atis [cf. supra l. 32]). PLIN. nat. 2, 109 concharum omnium corpora augeri ac rursus -i (9, 108 AVG. civ. 5, 6 p. 198, 30 D. cf. PORPH. HOR. sat. 2, 4, 30). 22, 98 carnes. 23, 27 lieni ... -endo. al. trop.: IREN. 1, 15, 5 quis sustinebit te ... -entem (sc. in appellando nomine, gr. κατακερματίζοντος) eum conditorem in syllabas ... quattuor ...?

② de viribus (cf. supra l. 12): HOR. carm. 2, 16, 30 longa Tithonum -uit senectus. SEN. epist. 26, 4 incommodissimum est ... -i et deperire (cf. 66, 12 mortalia -untur, cadunt ... , crescunt). PHYSIOGN. 12 p. 21, 3 sanguis ... si tenuis et parvus ... corporalia omnia extenuat et -it. DRAC. Orest. 388 vos sic -uit saevis Bellona duellis. trop. de spiritu sancto: CONSVLT. Zacch. 2, 14 p. 79, 32 implet omnia nec -itur (cf. EPIPHAN. in euang. 19 p. 24, 5 [obi. subaudiendo]). ③ de numero (saepe in re mil.): CIC. Verr. II 5, 50 auxilia populi R. (MUR. 84 Balb. 25. TAC. ann. 4, 5, 4 opp. gliscerent). MUR. 83 ut -atur ... imperatorum copia. LENT. Cic. epist. 10, 34, 1 copiae (LIV. 34, 12, 3. 37, 51, 10). SALL. Iug. 19, 1 multitudinis domi -endae gratia (LIV. 5, 40, 4 AMM. 31, 7, 12). LIV. 26, 28, 7 exercitus (34, 12, 2). 31, 43, 4 -uit ... res hostium Aetolorum numerum (COLVM. 8, 5, 24 gallinarum. POMP. dig. 44, 2, 21, 1 AMM. 19, 5, 2. al.). 34, 11, 4 dividendo exercitum -ere ... vires (34, 12, 5. 36, 34, 10 opp. crescere. FRONTIN. [?] strat. 4, 7, 31. al.). VAL. MAX. 8, 1 damn. 4 urbis frequentiam. PAVL. dig. 33, 5, 13 pr. potest familia -i. VVLG. sap. 11, 8. Ier. 30, 19 multiplicabo eos et non -entur. COD. Theod. 6, 10, 1 numerariorum corpus ... -endum. al. abeundo: PRVD. perist. 11, 242 agna nec ... capta gregem -at.

④ de animo, moribus: animos (aliter p. 1036, 81): LIV. 3, 14, 3 iuniores ... auxere iras in plebem, non -erunt a. 6, 38, 9 ducibus plebis accendit magis certamine a. quam -uit (item c. dat. 7, 23, 10. 21, 50, 4). 7, 8, 4 opp. extollere (37, 45, 12). 37, 39, 6 ne et suorum a. -ret ... et hostium spem augeret. IVST. 31, 8, 8 Romanos neque si vincantur a. -ere (Ruehl c. dett., animos -i π, animis -i Seel c. optt.). homines: ITALIA Is. 51, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 14 p. 462, 21) ne -amini (ἡττώσθε, Vulg. ne metuatis). PS. CYPR. tract. 35 (ZntW. 15, 1914 p. 85, 298) <cur> per cogitationes iniustas -eris.

⑤ de potestate, fortuna: LVCIL. 2, 77 augescunt aliae gentes, aliae -untur (cf. l. 79). COMM. instr. 1, 21, 6 seu regant seu -ant (i. noceant). VVLG. v. p. 1033, 21. 23. 33. PRVD. ham. 21 quae iam duo sunt -untur dispere summo. al. de humiliatione voluntaria: AVG. in euang. Ioh. 14, 5 ipse in se -atur et in deo augeatur. serm. 289, 5 syn. humiliemur. al.

β res: ① corporeas: A de ambitu, extensione: diffringendo in partes: OV. met. 8, 645 ramalia (cf. fast. 2, 647 ligna ... -it concisaque construit). STAT. Theb. 10, 526 portarum obiectus -unt. coartando: CIC. Phil. 2, 102 ut ... coloniae territorium -retur (cf. LIV. 34, 59, 3 regnum [38, 48, 4 regna augetis -itis]. DIFF. Suet. p. 307, 4. 321, 21 terminus ab eo quod terram -at [aliter p. 1036, 4]). LVCIL. 5, 581 prius omnia ... specie confusa videntur quam mi(nui) (Bentl.) filum (cf. SEN. nat. 1, 6, 2 formas [opp. augeat]). NEP. Eum. 9, 3 ignes faciant quam maximos atque hos secunda vigilia -ant, tertia perexiguas red-

dant. FRONTIN. aq. 32 fistulae non -untur set augentur (antea: exiguorem faciunt). consumendo: LVCIL. 1, 319 haec (sc. indumenta sim.) ... -i, cum sint detrita, videmus (cf. 2, 68. 73 PORPH. HOR. carm. 1, 6, 12). SEN. nat. 3, 29, 6 ne terra debeat -i (Madv., minus codd. PLIN. nat. 1, 2, 93 quae t. ipsae se -erint [Ulrichs, minaverint codd. cf. 2, 205 ipsa se comest t.]). SEN. epist. 79, 2 nec montem ... -i nec manere eundem. COLVM. 8, 6, 2 sal ... -it ova nec sinit plena permanere (opp. integritatem ovorum conservant). PLIN. nat. 16, 130 radices arborum vetustate -i (19, 95 r. crescere hieme, verno ... -i ac [vulg., v. app. crit.] contrahi). STAT. Theb. 4, 421 silvam brumae. TAC. ann. 11, 3, 2 ne opacitas arborum vapore ignis -retur. al. de sideribus decrescentibus vel deficientibus: LIV. 22, 1, 9 solis orbem -i visum (30, 38, 8). PLIN. nat. 2, 95 an crescerent -renturque stellae. imprimis de luna (cf. p. 1039, 77. 1042, 68. aliter MART. CAP. 2, 118 v. 9 quis Lunam flammet vel -at radius): PLIN. nat. 2, 58 opp. crescat. PALLAD. 10, 1, 2 PRISCILL. tract. 6, 106. AMM. 20, 3, 11 opp. lumine pleno fulgebit. EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 923^c (μειοῦνται). GREG. Tvr. stell. 16 p. 863, 5 ad exiguitate. al. cf. STAT. silv. 5, 3, 22 quae -at Phoebe quaeque integrare latentem causa queat. VVLG. Sirach 43, 7 luminare quod -itur (ἐκλείπει) in consummatione.

② de copia, pondere (l. 23): OV. am. 1, 14, 42 nec -uit densas invida lingua comas (aliter p. 1039, 36). epist. 3, 76 -ent plenos stamina nostra colos. MANIL. 1, 519 (v. vol. II 1345, 76). 4, 748 onus. VITR. 1, 4, 6 (v. vol. II 1347, 67). CELS. 3, 4, 4 materiam superantem. 5, 26, 35B cibus (al. COLVM. 8, 8, 1. cf. PLIN. nat. 15, 83 cibaria. NEMES. cyn. 159 saginam). 6, 6, 1^m pituita. SEN. nat. 4, 1, 2 Danubius aestate ... incipit crescere ... reliquo vero aestatis -itur (6, 8, 2 Tigrim ... -i primum, deinde consumi. PLIN. nat. 5, 90 opp. increscit. AMM. 22, 15, 12. cf. MELA 1, 53 sol ... fontem ... -ens [PLIN. nat. 2, 219. 229]. PANEG. 10, 7, 4 Rheni alveum -uit ... serena tempestas). COLVM. 1, 7, 6 frumentum cum in aream contulerunt, ... -unt vel fraude vel negligentia. 2, 1, 4 ne lassitudo quidem soli -it agricolae fructum. 2, 11, 7 mensura. 12, 6, 2 donec ... sal permaneat integer nec -atur. PLIN. nat. 2, 219 putei (opp. augescunt). 15, 21 oleum in tabulato -i (e Catone agr. 64, 2 minus fiet). al. POMPON. dig. 8, 1, 15 pr. aquae (VVLG. gen. 8, 3. al.). APVL. met. 2, 16, 3 vinum pullulatim labellis -ens. al. rem familiarem, redditum, sumptum sim.: TER. Phorm. 1013 nostros -it fructus vilitas (v. vol. VI 1398, 66 et 1385, 71. cf. COLVM. 6, 36, 3 redditum. PAPIN. dig. 7, 1, 5 usus fructus). CIC. inv. 2, 115 facultates augere, non -ere oportere (MACR. Sat. 2, 4, 25). Verr. II 5, 50 -isti copias ... comparatas (aliter p. 1035, 52. cf. NEP. Alc. 10, 3 regis opes [OV. Pont. 4, 5, 20 LIV. 36, 34, 10. 38, 31, 1]). leg. agr. 3, 3 privatorum possessiones (parte alienata). Catil. 4, 17 quaestus. leg. 2, 22 sumptum (2, 59. 66 epist. 3, 8, 2. 4. 5 [coniung. remittendo]). PLIN. epist. 2, 1, 9 paneg. 62, 2. cf. PS. SEN. mon. 23 expensas. COLVM. 1, 3, 3 impensas. PANEG. 2, 13, 2 impendia). HOR. sat. 2, 3, 177 tu ... ne -as, tu ne maius facias id. LIV. 6, 27, 8 ratione -endi aeris alieni (PLIN. epist. 9, 37, 2. cf. 3, 19, 6 reliqua colonorum). 23, 22, 1. ASCON. Corn. p. 67, 27 stipendia. PERS. 6, 37 bona (MAECIAN. dig. 35, 2, 32 pr.). 6, 64 'dest aliquid summae'. -ui mihi. PLIN. epist. 10, 54, 2 usuram (cf. TRAIAN. Plin. epist. 10, 55). SVET. Nero 10, 1 vectigalia. NERAT. dig. 25, 1, 15 dotem (ibid. deminuere. PAPIN. dig. 23, 2, 61. al.). CELS. dig. 35, 2, 50 legata (MARCELL. dig. 35, 2, 56, 4. al.). al.

③ de vi, potentia: FIRM. math. 2, 3, 1 deiectiones, in quibus constitutae stellae (cf. p. 1037, 16) oppressa auctoritatis suae potestate -untur (opp. eriguntur).

④ incorporeas: A potestatem, auctoritatem, dignitatem, honorem sim.: PLAVT. Asin. 509 hocine est pietatem colere matris (matri Bentl.) imperium -ere? (LIV. 26, 9, 10 cui. 44, 22, 10). ANTON. or. frg. Cic. de orat. 2, 164 maiestatem (v. p. 156, 62 sqq.). RHET. Her. 4, 22, 23 fides et gravitas et severitas oratoria -itur ... exornationibus (cf. Cic. de orat. 3, 30 ut ... gravitas facietis -retur). Cic. leg. agr. 2, 30 tribunicia potestas (Pis. 10 de orat. 2, 199 LIV. perioch. 89 p. 92, 22. cf. Cic. rep. 2, 59 potentia senatus [ASCON. Corn. p. 61, 10]). Flacc. 29 'is ... gloriam Pompei'. immo tu auges molestiam (ac. 2, 5 opp. amplificare. 2, 6 LIV. 37, 54, 10 VAL. MAX. 5, 4 ext. 5. 6, 5 ext. 1 magnitudine praedae. al.). prov. 28 ornamentum triumphi. 39 honorem (ad Q. fr. 1, 2, 14. APVL. apol. 103 philosophiae). har. resp. 52 laudem (LIV. 26, 26, 8). de orat. 2, 153 auctoritatem (ac. 2, 62 rerum pulcherrimarum. CAES. Gall. 7, 30, 3 subi. res adversae. civ. 3, 43, 4 LIV. 38, 31, 1. al.). leg. 2, 62 sepulchrorum magnificentiam. 3, 16 hoc ... -uit consulare ius quod eqs. (LIV. 3, 9, 12. 23, 10, 4 TAC. ann. 3, 69, 4 GAIUS dig. 40, 9, 3. al. cf. SPART. Sept. Sev. 3, 7 privilegia). Att. 12, 40, 2 gratia (CAES. Gall. 1, 20, 3. 5, 4, 4 [in parte interpol.]). SEN. benef. 2, 4, 3 SVET. Otho 1, 3. al.). LIV. 4, 24, 3 censuram (cf. 4, 24, 7 magistratum populi R.). VELL. 2, 68, 5 dignitas (QVINT. inst. 8, 3, 48 rei). QVINT. inst. 5, 7, 16 ne ... fidem suam -at (TAC. ann. 6, 17, 2. cf. l. 60). CALL. dig. 50, 13, 5, 2 -itur existimatio. al.

B indolem, virtutem, vim: ① hominum: CIC. Cato 21 memoria. fat. 3 nec ea ... -unt sed augment ... facultatem. NEP. Eum. 5, 1 exiles res animi magnitudinem etsi non frangebant tamen -bant (cf. SEN. epist. 117, 19 ista ... levant animum et ... attollunt. haec vero ... -unt et deprimunt. aliter p. 1035, 61. 1037, 52). Att. 9, 1 bonitas, quae nullis casibus ... -itur. OV. met. 5, 374 mecum vires -untur Amoris (trist. 4, 8, 23 tarda v. -ente senecta. CELS. 7, 27, 5 corporis. QVINT. [R.]

inst. 2, 12, 3. cf. *etiam* p. 1035, 56. *sim.*: CELS. 1 prooem. 7 corporum ... robora. SEN. epist. 30, 13 numquid cum corporis viribus -retur animi vigor [AMM. 30, 6, 4 nondum intellegendi -to v.]. Pont. 3, 4, 11 quibus ingenium longi -ere labores. SEN. dial. 2, 5, 4 virtute, quae ... nec augeri nec -i potest (epist. 66, 16. 71, 18 CYPR. epist. 55, 20 p. 638, 7). 4, 20, 3 ut -atur, non ut consumatur calor *animi*. PETRON. 134, 4 nisi ... harundo quassata impetum verberantis -isset. *al.* ② *rerum naturalium*: LVCR. 5, 415 flumina vim -erunt (cf. CAES. Gall. 4, 17, 10. COLVM. 3, 10, 16 immatura ... planta ... vim generandi vel in totum perdi[di]t vel certe -it. PLIN. nat. 27, 144 radicum vim effectusque). Ov. trist. 3, 12, 1 frigora iam zephyri -unt (cf. VAL. MAX. 2, 4, 6 Pompeius ... aquae ... decursu aestivum -uit fervorem). SEN. nat. 7, 17, 3 hi *cometae* -unt augentque lumen suum (*paulo aliter*: PAVL. dig. 8, 2, 4 -ere lumina nostrorum aedificiorum [*antea*: ne luminibus officiantur]. *aliter* p. 1038, 24. cf. AVIEN. Arat. 1605 -at iubar igniferum sol). FIRM. math. 3, 3, 21 -untur haec omnia (*sc. quae fore constellatione praenuntiata erant*; cf. p. 1036, 54) et efficaciam suam perdunt (cf. 6, 16, 2 *opp.* convalescunt). *al.*

③ *affectus, actiones, instituta hominum (fere de vi; de multitudine*: l. 22. 60. 63. 72): ① *in univ.*: TER. Phorm. 435 iram (Ov. Pont. 1, 10, 43 *opp.* finiat. 2, 1, 47 mihi [3, 9, 27]. SEN. dial. 4, 13, 3 *opp.* removeri). CIC. leg. agr. 2, 58 -it *foedus* auctionem decemviralem. Mur. 42 amicorum studia (SALL. [?] rep. 2, 7, 3 si st. pecuniae aut sustuleris aut ... -eris. AMM. 14, 5, 8). p. red. in sen. 33 curam (HOR. epist. 1, 18, 101 *carm.* 4, 11, 35. CHAR. gramm. p. 409, 18 B. mihi). Cael. 44 quod ... vitium ... non -it aetas hominibus, sed etiam auget (cf. Ps. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 8). Deiot. 4 natura *Caesaris* hunc mihi metum -it (Liv. 39, 25, 12 STAT. Theb. 4, 342 TAC. ann. 12, 34. cf. CAES. civ. 1, 72, 4 timorem adversariis [3, 1, 3 ad t. ... tollendum -endumve. BELL. Alex. 8, 1. Liv. 45, 10, 7 *opp.* auxit]). 7 perturbationem. Phil. 3, 31 ne fortuna quidem fractus -it audaciam (cf. *vol. II* 1244, 18). 9, 13 dolorem (cf. *vol. V* 1, 1847, 57) et desiderium (epist. 5, 8, 5 Liv. 4, 51, 5) ... -et et leniet. 10, 2 ne ... -ere amicitiam nostram videatur ... dissensio. part. 67 in cupiditate -enda (fin. 1, 51 *opp.* inflammatur. cf. SALL. Iug. 20, 6 cupido). leg. 2, 22 luctum (Att. 12, 20, 2. ACT. lud. saec. Aug. [CIL VI 32323] 112. 114 uti l. -ant. Ov. met. 15, 639 trist. 4, 6, 16. FEST. p. 154 b 19 populo. PLIN. nat. 11, 64 *apes* l. non -unt. SIL. 5, 600. cf. CIC. Att. 12, 14, 3 maerore [12, 28, 2]. 13, 1, 2 maestitiam). 2, 59 lamentationes (2, 65. cf. HIER. epist. 60, 5, 2 lamenta). fin. 4, 73 avaritiamne -is? (SALL. Catil. 11, 3). ad Q. fr. 3, 5 (6), 7 ad adrogantiam -endam (cf. CAES. Gall. 7, 53, 3 satis ad Gallicam ostentationem -endam ... factum existimans. QUINT. inst. 6, 3, 75 iactantiam). CAES. Gall. 5, 33, 5 *id consilium* nostris militibus spem -uit (civ. 3, 48, 2. Liv. 1, 46, 2 Tarquinio. 26, 11, 5 TAC. Agr. 17, 1. cf. Liv. 21, 11, 12 -itur expectatio). 6, 23, 6 desidia -endae causa. HIRT. Gall. 8, 12, 1 cum ... consuetudine diligentia -retur. BELL. Alex. 48, 3 militarem disciplinam severitatemque. SALL. Catil. 24, 2 Catilinae furor (HOR. *carm.* 1, 37, 12). HOR. epist. 2, 1, 107 libido. Ov. epist. 16, 31 -uit ... modestia crimen. met. 10, 454 tenebrae -unt ... pudorem. 13, 463 -it ... necis mihi gaudia (cf. Liv. 30, 21, 1. 37, 46, 7 laetitiam). Pont. 1, 9, 31 haec mihi verba malae -erunt taedia vitae. Liv. 34, 54, 5 concordiae libertatisque aequae -endae. SEN. Med. 175 animos (cf. Ivst. 42, 1, 4 hostiles ... a. *aliter* p. 1035, 61. 1036, 81). dial. 7, 10, 3 temperantia ... cum [voluptates] (*secl. Reitzenstein*) -at, summi boni iniuria est (cf. epist. 74, 16 bona ... quae cadere non possunt, ne decrescere quidem aut -i. 92, 16. QUINT. inst. 11, 3, 19 augentur ... vocis quoque bona cura et neglegentia ... -untur. *al.*). 10, 13, 9 errores. epist. 26, 10 amor vitae ... ut non est abiciendus, ita -endus est. PLIN. nat. 35, 103 nec -i poterat *ars* et videbatur nimia. QUINT. inst. 9, 4, 84 *verba* neque augeri nec -i ... possunt. TAC. ann. 14, 51, 1 gravescentibus ... malis subsidia -bantur. AVR. Fronto p. 36, 10 N. sollicitudinem. AMM. 25, 1, 17 alacritatem. HIER. epist. 54, 13, 4 culpam. VVLG. Sirach 17, 22 -e (*αὐλοκρυφον*) offendicula. 28, 10 -es (*ἐλαττωσεως*) peccata. *al.* ② *coloribus singularibus*: ③ *i. q. deserere, destituere, mutare*: TER. Andr. 392 nec tu ea causa -eris haec quae facis. Hec. 616 non -am meum consilium: ex usu quod est, id persequar. CIC. leg. 2, 66 consuetudinem (off. 2, 27). TAC. ann. 14, 45, 2 mos ... quem misericordia -erat. ④ *i. q. coercere, compescere, reprimere*: RHET. Her. 4, 16, 23 ut possit bellum fortitudo -ere, pacem humanitas augere. CIC. ac. 2, 83 ut -am controversiam (CAES. Gall. 5, 26. 4. 6, 23, 5). fin. 2, 39 contentionem. NEP. Ages. 4, 8 qui religionem -rent (im- *Wölfflin*). SEN. contr. 7, 7 (22), 10 -endae litis causa (PAVL. dig. 39, 3, 2 pr. [*de numero*]). VLP. dig. 11, 3, 11, 2 altera *actio* alteram non -it. ⑤ *i. q. convellere, infirmare*: CIC. Sull. 36 suspicionem (Att. 10, 16, 4). de orat. 2, 210 ut haec opinio -atur (off. 1, 74). Att. 11, 7, 3 officii praetermissi reprehensionem.

⑥ *molestiam, labores, mala*: PACVV. trag. 246 lassitudinem ... -am manuum mollitudine (PLIN. nat. 20, 154. cf. COLVM. 4, 18, 2 *fatigationem*). TER. Haut. 42 ut aliqua pars laboris -atur mihi (CIC. leg. 1, 12 vereor ne dum -ere velim l. augeam. off. 1, 123 l. corporis -endi, exercitationes animi ... augendae. Ov. met. 4, 295. 7. 208 Pont. 3, 9, 21 COLVM. 2, 4, 10 LVCAN. 6, 103 SIL. 12, 331. cf. Liv. 31, 1, 5 crescere paene opus, quod prima quaeque perficiendo -i videbatur). ACC. trag. 635 quo pacto magnam molem -am. CIC. leg. agr. 1, 14 invidia (Liv. 3, 9, 12 QUINT. inst. 11, 1, 64. TAC. ann. 4, 41, 2 sibi. cf. CIC. part. 28

offensio ... tollenda -endave). fin. 1, 51 ad -endas vitae molestias (*opp.* augendas. Att. 11, 10, 2). Tusc. 3, 22 neque vetustate -i mala nec fieri praemeditata leviora (SEN. nat. 2, 50, 2. SIL. 15, 819 ferendo constanter). CELS. 1 prooem. 55 *morbo* modo increscere, modo consistere, modo -i (3, 2, 2 PLIN. nat. 2, 110. 23, 50 -ente se m. VLP. dig. 21, 1, 14, 5 [*postea*: desinit]). 2, 8, 7 tussis (*coniung.* desinunt). 3, 5, 3 ut alter *dies* febrem -at (3, 11, 3). 3, 19, 6 sudoris impetus (5, 19, 14 SCRIB. LARG. 99). SEN. dial. 3, 7, 2 nec recidi se -ive patiuntur *perniciosa*. 12, 18, 1 calamitatem. CVRT. 5, 4, 26 lux omnia, quae terribiliora nox fecerat, -uit. PLIN. nat. 22, 150 horrorem tertianae. 32, 114 frigora febrium. SIL. 14, 622 -ere avidae mortis contagia pestes. PLIN. paneg. 38, 5 iniurias. CALL. dig. 48, 19, 27 pr. poena (VLP. dig. 47, 1, 2 pr. PAVL. dig. 42, 1, 45, 1 de amplianda vel -enda p.). *al.*

⑦ *quantitatem, pondus, pretium*: SEN. contr. 7, 7 (22), 10 quaestionum numerum (VAL. MAX. 4, 1, 1 *fascium*. SCRIB. LARG. 16 FRONTIN. aq. 104). COLVM. 8, 9, 1 pretium turturum -itur (TAC. ann. 15, 39, 2 p. frumenti -tum usque ad ternos nummos. PLIN. epist. 6, 3, 1 *agellus* decrescente reditu etiam p. -uit, quod nunc te curante reparabit [*Doering* vix recte usum intrans. statuit]. CALL. dig. 49, 14, 3, 5 *opp.* ampliantur. *al.*). PLIN. nat. 33, 62 pondus. VLP. dig. 1, 12, 1, 7 quantitatem (AVG. civ. 22, 19 p. 598, 14 D. COD. Theod. 9, 22, 1 ponderis. *al.*). COD. Theod. 15, 1, 39 ut ... -atur porticibus latitudo.

⑧ *tempus*: CIC. leg. 3, 18 -ui ... tempus et quod erat infinitum annuum feci. Q. CIC. *carm.* frg. 1, 5 longaque iam -it praeclarus lumina Cancer (cf. LVCR. 5, 681 -i luces, cum sumant augmina noctes [*antea*: tabescere noctes]). PROP. 2, 13, 47 si ... -isset fata senectae. VITR. 9, 3, 1. 3 longitudines dierum. SEN. nat. 7, 1, 3 dies (ITALA psalm. 88, 46 [Aug. civ. 17, 10. cf. p. 1033, 62]. VVLG. Sirach 30, 26 [*ἐλαττωσαι*]. AVG. in euang. Ioh. 14, 5. *al.*). HIER. epist. 60, 19, 2 aetatis nostrae momenta. AVG. civ. 15, 14 p. 86, 13 D. ut omnia proportionem -antur. *al.*

⑨ *motum*: FEST. p. 313 a 10 gradum augere, ... -ere (cf. *vol. VI* 2147, 44). PLIN. nat. 2, 68 motum *stellarum* augeri, ... -i (2, 71 se -ente motu. 2, 75). 2, 74 *stellae* -ere celeritatem incipiunt. CE 982, 2 sitis nunc tibi iter -it.

⑩ *speciatim: α in arte gramm. (cf. p. 1039, 48): amplitudinem notionis (sc. in diminutivis)*: VARRO ling. 8, 52 declinationum genera ... tertium augendi ... , quartum -endi ut cista cistula. *copiam sonorum*: VEL. gramm. VII 66, 10 '*trans*' *praepositio* interdum plena est ... , interdum -itur ut '*traiecit*'. DIOM. gramm. I 257, 4 quare ... perfectum tempus aut syllabis crescat aut -atur. β *in arte rhet. i. q. dictis (vel iudicio) attenuare, detrectare*: ① *in doctrina rhet.*: RHET. Her. 4, 33, 44 superlatio est oratio superans veritatem alicuius augendi -endive causa (4, 34, 45. 46 CIC. de orat. 2, 267. 3, 203. part. 22 aut au. alterius aut -endi sui c. top. 45 au. rei gratia ... aut -endae. QUINT. inst. 9, 1, 29). CIC. orat. 127 quotienscumque dabitur vel amplificandi vel -endi locus (QUINT. inst. 8, 4, 1. *al.*). QUINT. inst. 3, 4, 15 augere, -ere (8, 3, 89 vis oratoris omnis in augendo -endoque consistit. *al.*). 4, 1, 27 repellere aut certe -ere. 5, 13, 2 patronus ... molliat, -at. 8, 6, 73 genera -endi. *al.* PANEG. 4, 2, 9 -endi metum (*opp.* spem amplificationis). ② *aliis locis*: CIC. div. in Caec. 14 duo crimina vel maxima -rentur. Sest. 82 sceleris infamiam. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 3 multa -ui, multa sustuli. Liv. 10, 26, 1 nec augere nec -ere belli famam. VAL. MAX. 7, 2 ext. 11 *Aristoteles voluptates* sic (*sc. abeuntes*) ostendendo -uit. CVRT. 4, 9, 23 audaciae ... ratio -i potest. QUINT. inst. 12, 11, 5 nemo ... -i velit id in quo summus fuit. decl. 375 p. 416, 3 quaedam ... comparatio -it. SVET. Iul. 66 famā ... hostilium copiarum perterritos non negando -endove, sed insuper amplificando ... confirmabat. MIN. FEL. 18, 9 magnitudinem dei. TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 480, 13 Iohannem. COD. Iust. 5, 51, 1 (a. 212) verbis (*opp.* ampliavit). CYPR. epist. 69, 14 p. 763, 28 humana interpretatione. FIRM. math. 1, 8, 4 disputationibus ... potestatem *fati*. AMM. 22, 16, 12 *Serapeum* exilitate verborum. HIER. epist. 31, 3, 1. MACR. Sat. 4, 5, 6 causam. *al.*

3 c. acc. et abl. (limit. vel separ.) vel acc. gr. i. q. privare (medio-pass. i. q. deficere): a c. abl. (c. ab: p. 1039, 1): α *aliquid*: Ov. Pont. 4, 4, 6 ut -ant nulla gaudia parte malum (Liv. 23, 12, 4 copias p. aliqua. COLVM. 7, 5, 9 *urinam* quinta p. *decoquendo*. NOVELL. Theod. 22, 2, 7). Liv. 27, 8, 14 deductae ... legiones -erunt nec viribus ... praesidium. APVL. flor. 9 p. 31 sententia ... neque augeri littera una neque autem -i potest. AVG. c. epist. fund. 35 p. 240, 12. 31. SVLP. Sev. chron. 1, 43, 5 nec vas oleo esse -endum (*pro* '-tum iri'). COMPT. cod. Col. prol. 4 p. 230, 3 sq. fuit ... VIII kl. ap. XIII luna vel xv -ta v. COD. Iust. 6, 37, 23, 1. THEOD. MOPS. in psalm. 10, 2 p. 66, 2 *mensis* die. β *aliquem*: AVG. in euang. Ioh. 14, 5 Iohannes capite -tus. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 22 p. 122, 17 etiamsi quis uno pede -atur (*i. careat*). *iure, possessione (animo v. p. 1035, 67)*: IVLLIAN. dig. 7, 2, 4 capite (*al.* AFRIC. dig. 21, 2, 46 pr. GAIUS dig. 33, 1, 18 inst. 3, 27 PAPIN. dig. 46, 3, 95, 6. PAVL. dig. 38, 6, 4 liberi et c. -ti. AMBR. Tob. 10, 36 [*ubi v. Zucker*]. *al.* cf. *etiam* vol. III 420, 77). VVLG. psalm. 33, 11 non -entur (*ἐλαττωθήσονται*) omni bono. Sirach 19, 5 vitā. 19, 20. 21 (*gr.* 19, 24 *ἡττώμενος*). 31, 33 qui -itur (*gr.* 31, 27 *ἐλασσονμένω*) vino. Ps. ORIG. in Iob 3 p. 459B -e eum opulentia. CASSIOD. Didym. in Ioh. 2, 3 sq. p. 44, 23 deus ... divinitate. ORIBAS. syn. 1, 9, 2 Aa p. 46, 25 Mō. *pingues* -antur (cf. p. 1034, 82) virtute et deficiunt.

c. ab: VVLG. Sirach 23, 11 servus ... a livore non -etur (ἀπὸ μώλω-
πος οὐκ ἐλαττωθήσεται). VITAE patr. 5, 10, 83 ut ab opere non -atur
(an ad l. 33?). b c. acc.: SCAEV. dig. 11, 7, 46 pr. ad id re-
cipiendum, quod ... -tus est usus fructus. PAVL. dig. 4, 5, 3 pr. li-
beros ... placet -i caput (si lectio vera est).

4 c. inf. i. q. omittere, desinere: act.: LVCR. 2, 1029 quod non
paulatim -ant (def. Munro, Löfstedt, Glotta 3, 1912 p. 185; mittant
Lachm., alii) mirarier omnes. CE 1931 (lect. minus certae) cursu
min(uerunt) quaerere silvam. pass.: ITALIA gen. 11, 6 (Chron. Alex.
chron. I p. 94, 22) non -etur (ἐκλείπει, Vulg. desistent) ... facere.
COMM. instr. 1, 34, 4 equa -itur ... ferox esse.

B i. q. demere, subtrahere (SYNON. Cic. p. 434, 4 B. -it demit,
adimit): 1 generatim: a c. dat.: CIC. leg. 2, 67 eam terram
ne quis nobis -at (Plat. leg. 12, 9 p. 958^v στεργείτω). PLIN. nat. 11, 205
-itur (Jan, inuritur codd.) lien cursorum laborantibus (postea: exempto.
cf. Ser. Samm. 429 splen exsectus). TERT. patient. 7 p. 12, 8 -tum sibi
aliquid ... furto. PORPH. Hor. sat. 1, 1, 106/7 modo (item rei: AVSON.
368, 13 p. 94 P. numero. AVG. civ. 3, 18 p. 128, 5 D. CASS. FEL. praef.
p. 1, 8 scripturae. al.). al. omissio obi.: APRING. in apoc. 22, 18 sq.
mendacio addere aut -ere verbis illius. b c. de: CIC. dom. 36 ne
quid ... de dignitate ... -atur (cf. SCHOL. Cic. Bob. p. 146, 6). p. red.
in sen. 36 nihil -am de libertate ... sed etiam adaugebo. LIV. 23, 25, 11
de eo exercitu ... quicquam (cf. OROS. hist. 4, 16, 13). CYPR. eleem. 10
p. 381, 17 de rebus tuis. VVLG. exod. 5, 11, 19 num. 36, 3. al.

c c. ex: CELS. 3, 3, 3 aliquantum ... ex febre (cf. 5, 26, 27^B ex tu-
more). SIL. 10, 602 e numero ... nostro nil -it pavor. VLP. dig. 45, 1,
38, 3 cui aliquid -itur ex iure. PAVL. dig. 19, 2, 24, 4. APVL. apol. 24
quid ex istis addi vel -i ad virtutem ... potest? FIRM. math. 3, 4, 39.
3, 6, 34 ex eo tempore vitae ... -it annos octo. AVG. corrept. 13, 39 ut
nec addatur eis quisquam nec -atur ex eis. al. om. obi.: ITALIA deut.
4, 2 (Ps. Aug. spec. 84 p. 589, 7) non adicietis ad verbum ... neque
-etis (ἀφείλετε, Vulg. auferetis) ex eo. SCHOL. Iuv. 1, 94. d c. ab (cf.
supra l. 2): BOETH. arithm. 1, 18 p. 39, 13 a quo numero detrahi
-ique non poterunt. e c. acc. solo: VITR. 3, 5, 6 dimidiatum oculi
spatium -atur (cf. AVG. quaest. hept. 2, 177 p. 222, 11 cubita quindecim).
STAT. Theb. 6, 195 caesariem ferro -it (seq.: sectis ... comis). silv. 3, 3,
142 tenues ... nihil -ere parentes (i. ortus humilis nihil honorum prae-
cludit). PAVL. dig. 15, 1, 26 quantum dolo -it. GAVDENT. serm. 9, 33 G.
VVLG. deut. 12, 132 nec addas quidquam nec -as. Sirach 18, 5 non est
-ere (ἐλαττώσαι) neque adicere. al.

2 specialia: a in iure i. q. venditione alienare: SCAEV. dig. 44,
4, 17, 2 ne quid ex ea hereditate -ret. VLP. dig. 4, 4, 6 de bonis. 42, 5,
31, 4 ut iubeat eum nihil -ere. b in arte med. de incisione venae:
VEG. mulom. 1, 25, 4 de pectore -endus est sanguis (Chiron 18 san-
guinis detractionem fieri). 1, 25, 5 (in eodem cap. detrahi, auferendus,
tollendus). al. GREG. TVR. virt. Mart. 2, 60 p. 624, 29, 4, 2 p. 650, 11.
in imag.: PS. CYPR. tract. 19 (ZntW. 15, 1914 p. 80, 166) sanguinem
illum per cruorem passionis -amus. c in arte gramm. (cf. p. 1038,
35) i. q. omittere, abicere: MACR. exc. gramm. V 602, 34 praesens ...
tempus ... in secunda persona unam syllabam -it (632, 33). PRISC.
gramm. III 460, 4. 494, 33 absurditas soni -it syllabam (cf. 494, 31
syllaba subtracta est).

II intransitive (plerumque part. praes. inde a CAES.; formae
finitae inde ab ITALIA [cf. etiam p. 1038, 18]): A i. q. deficere, de-
crescere, deesse (c. dat.: l. 76): 1 generatim: a de quantitate:
CAES. Gall. 3, 12, 1 -ente aestu (cf. COMMENT. Lucan. 6, 480 oceanus
cum luna crescit ac -it. DRAC. satisf. 240 flumina -unt [CORIPP. Ioh. 7,
347]). ITALIA III reg. 17, 14 (Cypr. eleem. 17) fidelia farris non deficiet
et capsaces olei non -et (ἐλαττωνήσεται, VVLG. -etur. cf. etiam p. 1038, 71).
COMMENT. Lucan. 9, 571 quidquid crescit aut -it. CHIRON 89 glandu-
lae. 408 tabescit ... iocur, -et (minum et cod.) ... corpus (VEG. mul-
lom. 2, 119, 4). VEG. mulom. 1, 14, 1 aliis collectionibus -entibus aliae
rursum nascuntur. PHILAGR. med. 4 p. 176, 21 M. cum ... -isset splen.
SORAN. p. 35, 6 ut abundantia lactis -at (-atur Rose; item p. 35, 12).
lac ... -et (-etur Rose). PRAEDEST. 3, 14 p. 652^C numquam deficit deus
-endo (opp. augmentando). IORD. Get. 283. GREG. TVR. virt. Mart. 2,
43 p. 624, 36 victu -ente. FERRAND. epist. 7, 10 p. 938^D -entibus opi-
bus. de numero animantium: RVSTIC. Conc. S I 4 p. 116, 33 hae-
reticis -entibus (gr. I 1, 7 p. 152, 19 μειουμένων). de tempore: COM-
MENT. Lucan. 8, 469 dum ... noctes iam -ant (Ps. AVG. serm. ed.
Caillau 1 app. 7, 3ⁱⁿ).

b de vi: CHIRON 617 si dolor nihil -erit (SORAN. p. 98, 6. 102, 11
CASS. FEL. 46 p. 118, 6 ORIBAS. syn. 2 add. p. 141, 17 Mō.). CASS. FEL.
66 p. 162, 18 quousque -ant (-antur Rose) febres. ALEX. TRALL. 1, 88
flegmone ... -ente (gr. p. 7 P. παυσαμένον). CORIPP. Ioh. 6, 367 vires
-isse suis.

2 speciatim de luna (cf. p. 1036, 13. 1042, 68): PLIN. nat. 2, 80
-ens easdem effigies ... edit (PALLAD. 3, 24, 4. al. VEG. mulom. 1,
21, 1. al. DAMIG. lapid. 36 opp. crescente. al.). 37, 181 crescentis -en-
tisque sideris. CHIRON 330 coniung. decresceret. FVLG. myth. I 17 p.
28, 21. DRAC. satisf. 240 Cynthia dum -it.

B i. q. egere: ITALIA II Cor. 8, 15 (cod. g) v. p. 1034, 21.
part. perf. pass. pro adi. *minutus, -a, -um. forma minu-
atus: v. p. 1042, 72. 1043, 24 (cf. p. 1034, 77). comp.: Cic. de orat.

3, 190 LVCR. 4, 318 SEN. dial. 4, 26, 2 PLIN. nat. 18, 299. al. QVINT.
inst. 8, 6, 28. al. superl.: CIC. Cato 52 VITR. 2, 8, 2. 4, 4, 4 PAVL.
FEST. p. 10, 14 SEN. nat. 2, 6, 5. al. pro superl. bene -us: CATO agr.
157, 12. perquam -us: LVCR. 3, 179. 187 PLIN. nat. 21, 56. 25, 85. admo-
dum -us: APVL. met. 3, 15, 2 valde -us: CHIRON 761 APIC. 4, 3, 2. al.

de notione (cf. p. 1042, 56): FEST. p. 372b 16 vegrande ... parvom,
-um. NON. p. 141, 13 -um positum pro brevi (cf. 345, 22 GLOSS.). Varro
epistulis Latinis: ... pueros -os vides libenter et maioris animadver-
tere non vis (cf. Dahlmann, MusHelv. 7, 1950, 211sq.). M. Tullius
(v. l. 84). 345, 22 -um [est] obscurum scrupulosum, ut a Graecis
dicitur λεπτομέριον. Cicero (v. p. 1042, 60). GLOSS. λεπτομερής. ἐλά-
χιστον. pusillos. gr. respondet λεπτός vel μικρός (aliter p. 1041, 47. 1042,
72). de usu (cf. Munro, Critic. and elucid. of Catull. p. 65):
leg. inde a PLAVTO (4^r), TER. (semel), CATONE (6^{ies}), VARRONE (12^{ies}),
RHET. Her. (semel), CIC. (orat. 5^{ies}, rhet. 17^{ies}, phil. 14^{ies}, epist. bis),
CATVLLO (semel). deest e. g. CAES., LIV., TAC. et plurimis dactylicis
(extat singulis locis AETNAE, MANIL., PERS., CALP., ternis PROP., IVV.,
pluribus LVCR. [18^{ies}], PRVD.); in Latinitate posteriore eo crebrius usur-
patur, quo magis vox q. e. parvus vitatur, e. g. apud CASS. FEL. (cf.
Wölfflin, Ausgew. Schr. 207), IORD. (cf. Werner, Lat. Iord. 128).

[il. minuto, francog. menu, prov. menut, hisp. menudo, val. ma-
runt. Rohlf.] [v. l. dub. vel falsa: CIC. ac. 2, 127 pro minima. SEN.
epist. 95, 2 historiam -issime (B² Q, -issimis B¹, Fickert, [litteris] -is-
simis propos. Aem. Hermes) scriptam (cf. PLIN. epist. 3, 5, 17 opistho-
graphos ... -issimis [codd. plur., Schuster al., -issime a, Keil] scrip-
tos). COLVM. 4, 14, 1 (v. p. 1044, 25). PETRON. 32, 1 pro munitus (item
VVLG. Ios. 11, 13 CASSIOD. inst. 1, 4, 3). ex errore interpret.: DIOSC.
3, 160 p. 442, 21 in folliculis -is (gr. 3, 150, 1 ἐν κερατίοις μακροῖς).
e coni. dub.: AMM. 14, 8, 1 CASSIOD. or. frg. p. 483, 12. probab.: PS.
THEOD. PRISC. add. p. 289, 21 bryoniam -am (Heraeus, -ā b, minutim
Rose) decoques. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 18 (Schmid, Contrib. p. 79).
GLOSS. V 130, 22 -arum (Pokrowskij pro minitiarum) personarum.]

I i. q. imminutus, secundo, contundendo, terendo, cribrando sim.
in partes minimas reductus: A generatim: CATO agr. 48, 2
stercus -um addito. 156, 4 farinae -ae concas duas. 157, 12 brassicam
conterere oportet bene -am (proleptice; sim.: PLIN. nat. 16, 54 resina
conciditur ad cribrum -a. ITALIA exod. 32, 20 [Monac.] attrivit eum
vitulum -um [gr. et Vulg. v. p. 1048, 16]. CHIRON 346 contundens -um.
526 fabam molitam -am. APIC. 3, 15, 1 holus coctum ex aqua ... ex-
pressum concides -um [VE, minutim Tor., minutatim Hummelberg].
5, 4, 5. 8, 6, 2 cepam, coriandrum -um [EV, minutim Hummelb., minu-
tatim Giarr.-Vollmer] succides. cf. etiam p. 1044, 36). VARRO rust. 3, 9, 12
sale -o (COLVM. 12. 55, 2 s. nec nimium -o [12, 56, 1]. ibid. -o et trito s.
PLIN. nat. 31, 73 s. -us atque non glaeba est. PELAGON. 256 s. -is [Hip-
piatr. I p. 378, 14 ἄλατι λεπτῶ]. CHIRON 449 DIOSC. 5, 28 p. 177, 14).
PROP. 2, 13, 58 ossa -a (i. comburendo in cinerem redacta). VITR. 7, 3, 8
marmoris. PAVL. FEST. p. 10, 14 paleae (PLIN. nat. 18, 299 AMM. 23,
4, 5. cf. PLIN. nat. 18, 102 furfuribus). 39, 3 ligna. COLVM. 5, 5, 2 terra
(al. PLIN. nat. 17, 44. al.). 8, 5, 23 hordeo triticeo. SCRIB. LARG. 222 tus.
50 PERS. 3, 17 pappare -um (SCHOL.: commanducatos cibos. cf. AVG. cat-
tech. rud. 10, 15 mansa). PETRON. 138, 1 pipere (APIC. 2, 3, 2. al.).
PLIN. nat. 23, 129 ramenta ... -issima ad scobis modum. 34, 167 sul-
pure. al. ITALIA lev. 16, 12 (Rufin. Orig. in lev. 9, 8 p. 433, 4) incenso
-o (λεπιής, Vulg. aliter). Dan. 2, 35 (Firm. err. 20, 4) facta sunt -a
(λεπτότερον, Vulg. contrita sunt. cf. CHIRON 761 taedam ... quam
facies -am valde [Hippiatr. I p. 84, 10 λεπτά]. 890. 959. al.). PELAGON.
29 ut nec satis -ae sint castaneae nec rursus integrae. APIC. 4, 3, 1
isiciola. al.

B de oratione i. q. κατακεκομμένος, astrictus, concisus sim. (cf.
p. 1041, 68): CIC. de orat. 2, 159 genus sermonis ... non fusum ac
profluens, sed ... concisum ac -um. 3, 190 saepe carpenda membris
ioribus oratiost. Brut. 287 quid est tam fractum, tam -um ...? orat.
39 multa ... ut modo primumque nascentia -a. 78 illa ... contracta
et -a. SEN. contr. 9, 2 (25), 22 schemata. QVINT. inst. 8, 5, 14 -i cor-
ruptique sensiculi. 10, 1, 130 sententiis. in versione gr. μελουρός:
CIL XIII 10025, 215 versus miurus -us.

II i. q. parvus, exiguus (coniung. c. subst. deminutivis e. g.
l. 71. 83. p. 1041, 8. 16): A de quantitate: 1 copiae: a de rebus
cumulatis (pertinet etiam ad amplitudinem): α de pecunia sim.:
CIC. Flacc. 47 cum ... multos ... -is mutationibus fraudavisset. SEN.
epist. 77, 8 summulas. PAVL. dig. 2, 14, 9, 1 summa. β de aliis
rebus: IVV. 9, 137 ture. VLP. dig. 35, 3, 3, 4 alimenta (cf. CASS. FEL.
47 p. 121, 15 -o corporis nutrimento). b de numero: TER. MAVR.
268 numeris pluribus, ... -is. de copia hominum: AVG. bapt. 1,
6, 8 p. 153, 17 pars Donati in multa -issima frusta concisa est.

2 extensionis, spatii: a localis: α generatim:
① de rebus variis: PLAVT. Bacch. 991 litteras (opp. grandes. CIC.
Verr. II 4, 93 SEN. dial. 4, 26, 2. nat. 1, 6, 5 [opp. maiores]. SVET. Cal.
41, 1. v. etiam l. 23 et vol. III 1406, 41 [aliter p. 1041, 72] et cf.
CASSIOD. inst. 1, 12, 3 -iore manu ... conscribendum). CATO agr. 18, 7
caementis (VITR. 2, 8, 2. 4, 4, 4). 21, 3 sub lamminas pollulas -as suppo-
nito (PLIN. nat. 34, 170). VARRO ling. 9, 94 ferrum. 9, 108 in Murmecidis
operibus -is (cf. CIC. ac. 2, 120 opusculorum). CIC. Verr. II 5, 27 reti-
culum ... -is maculis (cf. AETNA 283 foraminibus [MACR. Sat. 7, 14, 13].
[R.]

AMM. 17, 7, 11 cavernis [25, 1, 12 AVG. in psalm. 66, 7 p. 810ⁱⁿ]. PRVD. perist. 10, 1020 hiatibus. CAES. AREL. serm. 235, 2 p. 890, 20 rimulas). Cato 46 pocula . . . -a atque rorantia (*Xen. conv.* 2, 26 *μικραῖς κύλιξιν*). MACR. Sat. 2, 8, 5. 7, 1, 1). Att. 5, 9, 1 actuariis (*cf.* 16, 13 navigia. CATVLL. 25, 12 -a magno deprensa navis in mari). LVCR. 1, 892 ignis. 2, 116 multa -a modis multis . . . corpora misceri radiorum lumine in ipso. 2, 826 in partes res quaeque -as distrahitur (SCRIB. LARG. 81. *al.*). 6, 1188 tenvia sputa -a. BELL. Afr. 27, 1 lapillos (*cf.* COLVM. 2, 2, 10 lapides. *al.*). MANIL. 5, 529 ramentis (*cf.* PLIN. nat. 33, 77). CELS. 7, 26, 34 calculos. SEN. dial. 2, 12, 2 aeris (*i. nummi*) -i (IVV. 6, 546. VVLG. Luc. 21, 2 aera -a [*λεπίδα*] duo [*cf. p. 1043, 21*]). RVFIN. Orig. in lev. 4, 5 p. 322, 5. *sim.*: EPIPHAN. de mensur. 36 obolus . . . -issimus. 40 denarios. HIER. hom. Orig. in Luc. 35 p. 215, 5 quadrantem. CASSIAN. inst. 7, 21 [*pro-verb.*] ne -o quidem nummo). nat. 1, 3, 10 imaginum (*cf.* IVV. 14, 291 facies [*in nummis*]). 1, 5, 5 specula. PLIN. nat. 17, 168 sulcis. *al.* nota de atomis: CIC. ac. 2, 118 particulas materiae similes inter se -as. LVCR. 3, 179 -is perquam corporibus (3, 279. *al. cf.* CHALC. comm. 217 corpusculis [AVG. civ. 8, 5 p. 328, 13 D.]). 3, 187 seminibus (3, 226 SVET. frg. 144 p. 224, 3 LACT. inst. 7, 7, 8. *al.*). 4, 122. 186. 895 partes (SERV. ecl. 6, 31). QVINT. decl. 283 p. 148, 25 elementis. AMBR. hex. 1, 2, 7 p. 6, 21 principia.

⑩ de herbis: CATO agr. 157, 2 caulibus (PLIN. nat. 19, 136 *opp.* magno). VARRO rust. 1, 41, 4 grana. CIC. Verr. II 3, 18 frugum (*v. vol. VI 1448, 51. 1449, 17*). Cato 52 seminibus (PLIN. nat. 19, 124. *al.*). FEST. p. 257 a 13 arboribus. PAVL. FEST. p. 103, 7 holera (*v. vol. VI 2862, 22*). 172, 2 nux. 379, 5 fabam. SEN. nat. 2, 6, 5 radices (PLIN. nat. 16, 127). COLVM. 2, 9, 6 spicam. 12, 56, 3 et 4 napi (*opp.* maiores, amplos). arb. 21, 1 cum grossuli -i (*i. nondum adulti*) erunt. MELA 2, 82 harundine. PLIN. nat. 12, 111 brevia ac -a folia. *al.* DIOSC. 3, 157 p. 442, 3 flore -u (*gr. 3, 147 μικρόν*). *al.*

⑪ de animantibus: ① de animantibus ipsis: ① in univ.: PLAVT. Rud. 1325 curculiunculos -os fabulare. TER. Andr. 769 pisciculos (VARRO rust. 3, 17, 6 PLIN. nat. 32, 109 SVET. Aug. 76, 1 IORD. Get. 1. *cf.* VARRO Men. 289 piscis . . . -os magnus comest [FEST. p. 166 b 21 PLIN. nat. 9, 142. *al.*]). ANTHIM. 44 pisciunculi). VARRO rust. 1, 12, 2 animalia (SEN. epist. 94, 41. TERT. anim. 32, 6 *opp.* amplioribus. adv. Marc. 1, 14 p. 308, 6 LAMPR. Heliog. 8, 3. *al. cf.* GELL. 14, 1, 31 animantibus [AVG. c. Adim. 12 p. 140, 1. *al.*]). 2, 5, 14 bestiolae (TERT. pall. 3, 3 AVG. in psalm. 24, 2. *al.*). 2, 7, 4 equos nec vastos nec -os decet esse. 3, 14, 4 cochleae (*opp.* mediocres, amplae. *v. vol. III 1396, 65 sqq. cf.* HIER. adv. Iovin. 2, 6 p. 292^A cochleolae). PAVL. FEST. p. 368, 17 volucribus (*cf.* CELS. 2, 18, 6 aves [*al.* COLVM. 8, 5, 10 ex pusillis ovis a. -ae nascuntur. PLIN. nat. 10, 26. ORIBAS. syn. 4, 3 Aa p. 7ⁱⁿ. (*La minorum*). 4, 17 Aa p. 19^{ex}. (*La parvolorum*). *al.*]). SVET. frg. 161 p. 253, 3 -issimarum avicularum [AVG. c. Faust. 32, 13 p. 772, 24]). SEN. dial. 4, 32, 3 canum. COLVM. 11 argum. p. 68, 14 de pecore -o (*seq. de minore asello*). DIOSC. 4, 78 p. 45, 6 p. -a [*gr. 4, 81, 2 ἀσθενέστερα*]). PLIN. nat. 9, 149 conchae. 11, 165 quadripedibus. *al.* AVG. civ. 22, 24 p. 612, 3 D. -issima muscula. *al.* de hominibus *i. q. brevis*: MELA 3, 81 Pygmaei, -um genus (IORD. Get. 122 atque exile). ② propter aetatem: VARRO rust. 3, 14, 5 semen cochlearum. frg. Non. p. 141, 13 (*v. p. 1040, 8*) pueros (SVET. Aug. 83. *cf.* PROP. 2, 29, 3 p. . . . , turba -a). AVG. pecc. mer. 1, 38, 69 pulli (*syn.* parvuli). ③ de corporibus eorumque partibus: LVCR. 1, 835 ossa . . . e paucis atque -is ossibus . . . gigni (CELS. 7, 13, 1. 8, 1, 21. *cf.* GELL. 7, 1, 10 ossiculis). TERT. anim. 10, 6 p. 313, 17 corpuscula. ITALIA IV Esdr. 11, 3 in pennaculis -is et modicis. CLEM. ad Cor. 37 membra. PRVD. cath. 12, 113 artubus infantium. IORD. Get. 182 oculis. *al.* adde: COLVM. 8, 17, 14 incrementi -i piscis. CASSIOD. in psalm. 101, 8 usque ad passeris -issimam parvitatem. de eis quibus corporis superficies afficitur (*cf. l. 67*): CELS. 2, 8, 20 -iores (*V. -i FJ*) abscessus (*al.*). 5, 28, 15^D pusulae. SEN. dial. 10, 10, 1 volneribus. SOL. 17, 8 orbiculis. AMM. 31, 2, 14 notis.

β specialia: ① *i. q. brevis* (*cf. p. 1040, 7. de hominibus v. l. 49*): NEP. Iph. 1, 3 gladiis (*opp.* longiores). PROP. 1, 11, 9 remis. FEST. p. 375 a 25 motu. CALP. ecl. 5, 70 ne longa -is . . . coeant (*breviloquentia pro pecoribus capillorum brevium*). QVINT. inst. 9, 4, 113 passibus. SVET. Aug. 82, 1 itinera. Cal. 30, 1 crebris et -is ictibus (Vit. 17, 2. *cf.* PRVD. perist. 9, 12 punctis). de disputationibus *sim.*: QVINT. inst. 3, 11, 21 per tam -as rerum particulas rationem docendi concidere (5, 11, 30 partes). 4, 5, 25 -a (*i. materia nimia divisione curtata*) illa nec iam membra sed frusta. SCHOL. Pers. 3, 81 disputationes. HIER. epist. 11, 1 -ae quidem litterae, sed confabulatio longa est. MACR. Sat. 7, 9, 1 -is . . . et rorantibus responsionibus. de pedibus, numeris: CIC. de orat. 3, 182 pedes (TER. MAVR. 2054). orat. 40 concisus . . . Thrasy-machus -is numeris (231 Ps. CENS. frg. 9, 2). SIDON. epist. 4, 3, 8 -is trochaeis -ioribusque pyrrhichiis . . . quaternatas supervenire iuncturas. de voce (*aliter p. 1042, 65*): GREG. M. moral. 30, 14 leniores et -iores . . . voces (*opp.* valentiores et productiores . . . cantus).

② *i. q. exilis, subtilis, tenuis*: LVCR. 4, 318 multis partibus . . . -ior et mage pollens aer. SEN. nat. 4, 2, 3 pluvia rara et -a (*ibid. iterum* [*opp.* guttae pleniores]). APVL. met. 4, 14, 6 cinere. SPART. Ael. 5, 7 reticulo. SERV. Aen. 6, 14 catenis. PELAGON. 8 in pulverem -issimum (AVG. serm. 362, 17, 20. *cf.* CLAVD. MAM. anim. 2, 4 p. 114, 10 pulvisculus. IORD. Get. 151 harena). CHIRON 561 cribro -o (*i. foraminibus mino-*

ribus praedito. 955). CASS. FEL. 5 p. 12, 17 -as vel densas scarificationis laceraturas.

b temporalis: AMBR. hex. 4, 4, 14 momentis (*postea*: exiguo m. AVG. civ. 12, 13 p. 530, 16 D.). AVG. civ. 5, 3 p. 194, 20 D. momenta . . . partium -arum. EVSTATH. Bas. hex. 6, 5 p. 926^B -issimo (*μικρότατον*) intervallo. 6, 7 p. 928^C -issimarum (*λεπτοτάτων*) . . . portionum.

B de qualitate: 1 *i. q. vilis, levis, nullius momenti*: a de rebus: α corporeis (*cf. p. 1043, 31*): CIC. Cluent. 180 in rebus -is . . . venire serrulam. β incorpor.: RHET. Her. 4, 40, 53 suspiciones . . . -ae et infirmae. CIC. de orat. 3, 149 inventores . . . harum sane -arum rerum. opt. gen. 9 causarum. Tusc. 2, 30 ut omnia . . . , quae bona corporis et fortunae putantur, perexigua et -a videantur. div. 1, 39 multis et -is somniis (*opp.* exemplis grandioribus). BELL. Afr. 29, 1 proeliis (51, 6 BELL. Hisp. 5, 4. *cf.* FRONTO p. 129, 6 N. victoriis). VAL. MAX. 8, 2, 4 -i a pudore excessus (*cf.* SEN. epist. 87, 23 sacrilegia -a [*opp.* magna]). AVG. in psalm. 129, 5 peccatis [serm. 278, 12, 12 levia et -a. *al.* CASSIAN. conl. 20, 12, 1 *opp.* capitalibus (CAES. AREL. serm. 179, 1. 198, 1). CAES. AREL. serm. 235, 2. *al.*]). SEN. benef. 2, 30, 1 de maximis beneficiis . . . , de -is (5, 13, 1). dial. 7, 4, 4 cum -is et frivolis . . . corpusculi motibus. epist. 92, 24 accessiones. QVINT. inst. 1, 12, 14 ad -issima usque geometriae opera (AVG. civ. 7, 3 p. 277, 4. 17 D. *cf.* 7, 2 p. 274, 19 opusculis). 8, 6, 28 curae. AVGVRRIN. carm. frg. 1 (Plin. epist. 4, 27, 4) versibus (*sc. hendecasyllabis*) -is (*pertinet etiam ad p. 1041, 73; cf. 4 versiculos*). GELL. 7, 13, 4 ἐνδυμνάτια quaedam lepida et -a. 11, 3, 1 res . . . parvas . . . -asque. 13, 29, 6 (in) parvis -isque vocabulis. PAVL. NOL. carm. 23, 99 -a . . . facta (23, 98 grandia). AVG. civ. 3, 18 p. 126, 14 D. regna. PHYSIOGN. 45 p. 63, 14 quae -a sunt et parvula. *al.*

b de animantibus: i. q. tantulus, nullius auctoritatis: PLAVT. Cas. 332 istos -os . . . deos (*opp.* Iuppiter, *syn.* 336 minoris. Cist. 522 di . . . omnes, magni -i. LACT. inst. 2, 5, 11 AVG. civ. 2, 22 p. 84, 20 D. *al.* *cf.* 7, 2 p. 274, 21 numinibus). CIC. Brut. 256 magnus orator praestat -is imperatoribus. div. 1, 62 philosophos (Cato 85 LACT. ira 9, 8. *cf.* CIC. ac. 2, 75). i. q. humilis, obscurus: PHAEDR. 4, 6, 13 plebes. PETRON. 44, 3 populus (OPTAT. app. 1 p. 195, 31. *v. Heraeus, Kl. Schr.* 111, qui *cf.* *gr. δῆμος μικρός*). GLOSS. v. p. 1040, 32.

2 *i. q. subtilis*: a in bonam (vel mediam) partem *i. q. acutus, exactus, in minutiis rerum versatus*: α de rebus: SVET. gramm. 24 de quibusdam -is quaestiunculis. TER. MAVR. 318 acumina. NOVELL. Valent. 1, 5, 5 supputationum. RVSTIC. Conc. S I 4 p. 112, 31 minuti-arum dialecticae -issimas. CASSIOD. gramm. VII 144, 19 labor. inst. 1, 25, 1. in psalm. 138, 23 inquisitionem. var. 1, 45, 5 arte. *al.* fere *i. q. allegoricus, spiritalis* (*cf. p. 1044, 8*): RVFIN. Orig. in lev. 9, 8 p. 433, 12 -um . . . sensum subtilemque perquirere (*opp.* crasse et carnaliter. *cf.* patr. 1, 5^a s. et -um intellectum qui spiritalis dicitur. CASIOD. inst. 1, 1, 9 -a nimis et s. expositio). p. 433, 16 rationem.

β de hominibus: AMM. 22, 8, 10 cognitionum -issimi scitatores (22, 16, 16 sciscitator). ENNOD. epist. 2, 13, 4 p. 53, 23 discussores opinionis.

b in malam partem *i. q. angustus, fastidiosus, scrupulosus*: CIC. de orat. 3, 121 a -is angustisque concertationibus ad omnem vim varietatemque vos disserendi traducendos. Brut. 291 est . . . etiam huic -ae subtilitati locus (*cf.* part. 57 -a est . . . omnis diligentia; hic autem locus grandia requirit). orat. 150 haec tam -a constructio (*antea*: nec tamen fiat structura operosa). parad. 2 quae haeresis . . . -is interrogatiunculis quasi punctis, quod proposuit, efficit. Tusc. 2, 42 contortulis quibusdam et -is conclusiunculis. PRVD. apoth. praef. 21 fidem -is dissecant ambagibus. de anime (*cf.* SYNON. Cic. p. 447, 6 B. angusti animi, humilis, -i): CIC. de orat. 3, 169 abutimur . . . verbo . . . cum . . . -um a. pro parvo dicimus (orat. 94). IVV. 13, 190 -i . . . et infirmi est a. exiguique. AMBR. fug. saec. 2, 11 angustia a. et -i. de hominibus: CIC. fin. 1, 61 alii -i et angusti (*cf. p. 1040, 11*). GELL. 17, 5 lemma artificibus. 17, 5, 3 ex istis acutulis et -is doctoribus. AMM. 19, 12, 5 suspicax et -us. MART. BRAC. form. vit. 6 p. 247, 6 B. coniung. suspiciosus, attentus.

3 *i. q. modicus, infirmus*: SEN. epist. 66, 20 -a lumina claritas solis obscurat. APVL. met. 3, 15, 2 voce tenui et admodum -a (PRVD. apoth. 848. *aliter p. 1041, 77*). SORAN. p. 90, 16 si . . . pulsus . . . -us sit aut in totum non appareat.

4 peculiariter de luna novissima *i. q. lumine deficiens, obscuratus* (*cf. p. 1036, 13*): FIRM. math. 2, 13, 4 l. plena . . . , -a id est deficiens. 3, 4, 20. 3, 5, 32 l. . . . crescens aut . . . -a lumine (3, 9, 8. *al.*). saepe (*cf. Wikström, Eranos 40, 1942, 76 sq.*). EVSTATH. Bas. hex. 6, 10 p. 933^A perfecta . . . , semiplena . . . , -ata (*cf. p. 1039, 83. gr. μειομένη*).

n. pro subst. *minūtum, -i (*compar. -iora*: p. 1043, 38. 40. 42. *superl.* -issimum, *pl.* -issima: l. 79. p. 1043, 3). v. et p. 1044, 36 sqq.

A de quantitate: 1 generatim: a de spatio, extensione: α locali *i. q. parvum, exiguum*: ① de corporeis (*cf. et p. 1041, 65*): VARRO rust. 1, 41, 4 omnia . . . -a et arida ad crescendo tarda (*opp.* laxiora). CELS. 2, 6, 6 si qua -a (quae minutiae J) eminent. SEN. epist. 124, 5 tactu -a discernere. AMM. 18, 6, 21 quodvis etiam -issimum apparebat. CLAVD. DON. Aen. 6, 735 p. 603, 20 ex -is multis. 9, 515 p. 257, 8. VVLG. exod. 16, 14 apparuit in solitudine -um . . . in similitudine pruinae (*de manna*). QVODV. prom. 2, 29, 63 viduam . . . duo -a (*sc. ramenta ligni*) . . . colligentem (*cf. Vulg. III reg. 17, 12*). CASSIOD. var. 9, 3, 3 -a quaeque graviora discernentibus aquis. in imag.: [R.]

SEN. epist. 82, 24 adversus mortem tu tam -a iacularis (*opp.* molaribus ... saxis). *c. gen.*: PAVL. NOL. epist. 31, 6 p. 274, 9 haec -a sacri ligni (*i. crucis*; cf. p. 1046, 50). AVG. quaest. hept. 3, 15 p. 246, 11 -issima similaginis. AVELL. p. 755, 9 vitrei. CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 146, 9 atomorum. CASSIOD. var. 7, 17, 1 harenarum. in psalm. 113 concl. granati mali -a pulcherrima. *de incorpor.*: HIER. in Agg. 1, 1 p. 1391^D pro supradictis -is (*i. partibus integris vocis Zo-ro-babel*). *β temporalis i. q. tempus brevissimum* (cf. etiam l. 48): AVG. civ. 5, 4 p. 195, 16 D. non ad -a incomprehensibilia sed ad temporum spatia pertinent, quae observari ... possunt.

b de copia i. q. paululum: DIOM. gramm. I 316, 27 opus est mihi -o (munito A). SCHOL. Iuv. 6, 491 quando -um sive rarum pluit (*syn.* parvum aquae).

2 specialia: *a in astron. i. q. sexagesima pars partis q. d. caeli* (sc. CCCLX^{mae} partis circuli signiferi; gr. τὸ λεπτόν): FIRM. math. 1, 3, 2 propter partium -orumque (*Dressel*, -arumque *codd.*) brevitatem. 2, 5 una pars in -a dividitur sexaginta (cf. 2, 13, 3). 5, 1, 36 -a (-ae Δ) MDCCC. *ibid.* in uno -o (*edd.*, una -a *codd.*). 6, 32, 35 cuius -a (*edd.*, -ae *codd.*) praecedunt. *al.* *b i. q. pars tenuior articulorum* (cf. GLOSS. I II Philox. MI 20 -um λεπτάριον): PELAGON. 261 ad nervos articulorum vel ad -a (*Hippiatr.* I p. 39, 4 λεπτά). *c i. q. nummus aereus minimus, obolus sim.* (gr. λεπτόν. de re v. Regling, RE XII 2077 sqq. cf. etiam l. 44. p. 1041, 11 et HIER. hom. Orig. in Luc. 35 p. 214, 22 -um quod graece tenue dici potest. p. 215, 5. GLOSS. dipondio: duo -ata [cf. p. 1039, 83]): VVLG. Marc. 12, 42 misit duo -a (λεπτά), quod est quadrans (*huc spectant*: CYPR. elem. 15 p. 384, 25 HIER. epist. 18A, 14, 3. 54, 17, 3. *al.* AVG. serm. coll. Morin p. 373, 7. 9. *al.* QVODV. prom. 2, 7, 13 IVNIL. praef. MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4 p. 241^{extr.} *al.* PALLAD. hist. mon. II 5 p. 350^D [gr. p. 30, 23 B. ὀβολούς]. *al.*). Luc. 12, 59 donec ... novissimum -um (*Matth.* 5, 26 quadrantem) reddas.

B de qualitate: *1 i. q. vile, tenue, pusillum*: *a de corporeis*: CIC. off. 3, 83 quid ... -a colligimus, hereditates ...? (SEN. epist. 49, 6 conquirere). PLIN. epist. 2, 6, 2 paucis opima quaedam, ceteris vilia et -a ponebat. *b de incorp.*: SEN. epist. 71, 6 -a docendo. 74, 13 omnia velut -a contempsit. 82, 22 in -a ac spinosa cogendus animus. FRONTO p. 65, 6 N. tenuia ... ista et -a ... persequamur. p. 113, 14 pingere ... Nealeon magnifica aut Protopogenen -a. GELL. 18, 1, 15 quaedam -a magis et nodosa. PS. AVR. VICT. epist. 48, 18 illa -iora. OPTAT. 1, 6 p. 9, 5 ut -a praeteream (cf. MACR. Sat. 5, 17, 7 relinquo). AMM. 21, 7, 6 aliis -is et levibus ordinatis. MART. CAP. 3, 263 -iora nectendo. GREG. M. moral. 26, 8 discutere. *al.* *2 i. q. subtile*: GREG. M. moral. 30, 14 ut ... -iora quaeque de coelestibus audiant.

m. pro subst. minūtus (sc. nummus), -i. *i. q. minutum* (v. l. 21): VEN. FORT. carm. 8, 3, 297 mulier geminos largita -os.

f. pro subst. minūta (sc. pars), -ae. *generatim*: DIOSC. 1, 139 p. 103a 4 -as grani. APIC. 4, 4, 2 cauliculi -as (*EV*, minuta *Hummelb.*, minutias *Tor.*) super concidis (5, 5, 2). *technice*: de parte horae (*an* minutum, -i? cf. l. 8): GROM. p. 374, 11 (= METROL. p. 139, 25) hora constat ex v punctis, x -is. CIL VI 36122 vix. an. v ... hor. III mIn (*sic*) v. *in astron. i. q. minutum* (v. l. 14): ? FIRM. math. v. l. 16 sqq. AMM. 20, 3, 2 luna in his paulisper consistit -is, quas geometrica ratio partium partes appellat. AVG. divers. quaest. 45, 2 partes singulae sexaginta -as habere dicuntur. *seq. de sexagesima parte huius partis* (*i. q. gr. δεύτερον λεπτόν*): -as autem -arum iam in constellationibus ... non inveniunt mathematici. *ibid.* ut in duas -as -arum conceptus geminorum non tendatur (cf. p. 1046, 56).

? minutissimae (sc. litterae) v. p. 1040, 25.

adv. (vel pro adv. dictu):

**minūtē*. GRAMM. suppl. 168, 1 adverbium quantitatis ut ... ample -e mediocre. *comp. inde a CIC.* (l. 64. p. 1044, 14), *superl. inde a CATONE* (l. 67). [*dub.*: v. p. 1040, 23. 25. CHIRON 598 minus te coni. Buecheler pro -e.]

1 pertinet ad imminutionem in partes (cf. p. 1014, 22. 1048, 4): CATO agr. 37, 3 concidito (CIC. ac. 2, 42 -ius. *antea*: dividunt ... in partes ... magnas; *postea*: in minima dispertunt. COLVM. 12, 22, 2. *al.* PLIN. nat. 26, 58 PALLAD. 7, 7, 4 MARCELL. med. 7, 6. 20, 116 APIC. 4, 1, 2 exc. 56. cf. PALLAD. 12, 22, 2 incisam). 95, 2 infriato quam -issime. 107, 1 contundas (VITR. 2, 5, 2. COLVM. 12, 53, 1 *opp.* leviter confracta). 129 confodiatur -e terra. VARRO ling. 5, 115 consecutis. LVCR. 1, 890 dispertita. COLVM. 2, 4, 6 dens atrati ... non -e diffundit humum, sed vastos caespites convellit. 6, 10, 1 molitae (*al.* 12, 28, 1 commolito). 6, 17, 7 tritus (PELAGON. 50 [*Hippiatr.* I p. 358, 19 λεπτά. Veg. mulom. 2, 71, 2 diligenter]. MARCELL. med. 16, 26. *al.*). 7, 10, 4 fresae. 12, 11, 1 resolvantur. PELAGON. 432 cribro -issime cernes (*Hippiatr.* I p. 73, 10 λεπτό κοσκινῶ. cf. MARCELL. med. 29, 46 percribrabis). CHIRON 582 commustum -issime. CONSENT. gramm. V 340, 10 -ius divisione facta.

2 pertinet ad quantitatem i. q. minimis partibus, portionibus vel formis (cf. p. 1048, 33): LVCR. 6, 353 e parvis ... facta -e corporibus vis fulminis est (cf. Bailey ad l., aliter Merrill). PELAGON. 257 loca ipsa -e scarifanda (*Hippiatr.* I p. 236, 15 ἀπλῶς ἀνατρίβεισθαι). DIOSC. 5, 96 p. 201, 18 fit ... ingressu breve, -e (*i. anguste, presse*) clausu. AVRELIAN. reg. mon. app. p. 394^D -e scriptus liber (cf. p. 1040, 23. 25).

3 pertinet ad tractationem singularum partium i. q. singillatim, subtiliter (cf. p. 1048, 80): *a generatim*: QVINT. inst. 5, 14,

28 verum quaerentes -ius et scrupulosius scrutantur omnia. 12, 2, 11 ea parte philosophiae non tam est -e (*i. secundum exactas per singulas partes concludendi formulas*) atque concise in actionibus utendum quam in disputationibus. PS. PHILO antiq. 18, 5 angelis -e operantibus. AVG. grat. Christ. 49, 54 p. 165, 12 sententiam suam -ius excutiendo (c. Pelag. 4, 11, 31 discutias). mor. Manich. 2, 7, 10 -ius ... tractem. NOVELL. Valent. 15, 5 quae ... -ius ordinanda sunt. SALV. gub. 4, 20 -e et quasi allegorice (cf. p. 1042, 42) loquor. CASSIOD. inst. 1, 1, 1 ut ... -issime atque clarissime disceretur. 1, 9, 4 -e ac diligenter exposita est (PALLAD. hist. mon. II 3 p. 347^C [gr. p. 20, 3 B. λεπτός]). 2 praef. 3 p. 90, 25 disputavit. in psalm. 2, 7 perquiramus (148 concl.). *b c. not. vituperationis i. q. anguste, fastidiose*: CIC. orat. 123 dicet nec satura ieiune nec grandia -e. fin. 4, 7 res ... graves ... tractantur ... aliquanto -ius (*antea*: pungunt ... interrogatiunculis angustis). GELL. 2, 9, 4 nimis -e ac prope etiam subfrigide Plutarchus ... λεξιθηρεῖ. MACR. Sat. 5, 15, 16 non incurvavit se neque -e torsit Homerus.

minūtum. NON. p. 515, 2 -m pro minute. Lucilius (l. 29). DOSITH. gramm. VII 412, 11 -m κατὰ λεπτόν (cf. GLOSS. II 341, 48 κ. λ. minutatim [minuatim *ed.* Steph.] -m). EXPLAN. in Don. gramm. IV 560, 11 paulatim, -m, sensim (cf. p. 1047, 82). [*lect. v. falsa*: POM-PON. Atell. 166 (p. 1048, 35).]

1 de imminutione (cf. p. 1043, 63): CATO agr. 123 concidito (CHIRON 201 [*Hippiatr.* I p. 15, 6 τὴν εἰζαν κόψαι λεπτήν]. de 202 et 773 v. l. 39 sq., de APIC. p. 1040, 39. cf. GELL. 17, 8, 2 caesa). COLVM. 4, 14, 1 qui ... -m (minuti SAR) soli terga comminuat. PLIN. nat. 29, 108 harundo -m (minutatim l. v. *del.*) findenda. 34, 171 fracta. *2 de distributione: copiae* (cf. p. 1048, 34): PALLAD. 1, 17, 3 calcem -m (minutum E, minutatim V) superadicies. CHIRON 356 miscebis.

partium corporis fere i. q. articulatum: LVCR. 208 ire -m (*aliis post alia membris intrusis*) per commissuras rimarum. *3 de brevitate: orationis i. q. strictim*: DON. Ter. Ad. 798 Micionem -m ... fateri. *spatii* (c. verbis movendi [cf. p. 1048, 57]) *i. q. gradatim*: VEG. mulom. 1, 56, 39 -m ... equus ambulans (*praecedat*: minutos gressus imitatur; *opp.* 37 tolutim ambulare). 2, 53, 3 -m (*Chiron* 386 perminutatim, *Hippiatr.* I p. 239, 22 κατ' ὀλίγον) deambulet loco sicco.

minūtum (CHIRON 346 et APIC. v. p. 1040, 38 sq.). *i. q. in partes minimas*: ITALA exod. 30, 36 (Lugd. et Aug. quaest. hept. 2, 137) concides de illis -um (συγκόψεις ἐκ τούτων λεπτόν, *Vulg.* in tenuissimum pulverem. CHIRON 202 ex eadem radice -um [minutum Buech.] concisa. 773 radices concides -um [cod., minutum Oder, sed cf. ind.; *Hippiatr.* I p. 372, 1 εἰς λεπτά]). CHIRON 543 mali granati cortice contusam (*an* contusum? [v. ind.]) -um.

ex minūtō. *i. q. in partes minimas*: CHIRON 559 contundito. *homoeopropheron*: PLAVT. Cist. 522 (p. 1042, 30). PAOVV. trag. 246 (p. 1037, 77). Acc. trag. 635 (p. 1037, 83). SVLP. Rvf. Cic. epist. 4, 5, 6. LVCR. 2, 116 (p. 1041, 6). 4, 318 (p. 1041, 80).

deriv.: minuitas, minutio, minutulus, minutivus, minutal, minutia, minutatim, minuto. cf. 2. minus. *comp.*: com-, de-, di-, im-, perminuo, minutiloquium.

2. minuo, -ātum, -āre v. p. 1034, 77.

minurrio (minūrio: l. 54. 60), -ire. [*vox onomatopoeica*; cf. gr. μινυρίζω, μινύρομαι 'vagio, eiulo', μινύζω 'hinnio', sanscr. mimāti 'balat' et s. miccio. J. B. H.] CHAR. gramm. p. 478, 23 B. -o (-nio *cod.*) μινυρίζω. GLOSS. I II Philox. MI 27 -urit μινυρίζει. *de voce avicularum*: SVET. frg. 161 p. 253, 2 hirundinum est [fintinnire vel] (l. add. V) -ire — dicunt tamen quod -ire est omnium minutissimarum avicularum. SPART. Geta 5, 5 singula animalia quomodo vocem emitterent velut ... palumbes -unt (minarriunt *cod.*). POL. SILV. voc. anim. chron. I p. 548, 5 hirundo -it (GLOSS. I p. 91). SIDON. epist. 2, 2, 14 Proguen (*i. hirundinem*) inter asseres -urientem. *deriv.*: minurritio.

minurritio, -ōnis f. a minurrire. PAVL. FEST. p. 122, 9 -es appellantur avium minorum cantus. GLOSS. II 371, 56 -o (-atio *cod.*) μινυρισμός.

1. minus v. s. parvus et parum.

2. minus, -a, (-um). [*orig. inc., nisi coniungendum c. minuo, minus.* J. B. H.] [*e coni. dub.*: PLAVT. Bacch. 1129 vetulae sunt [ae ambae] (l. Coler, thymiamae *codd.*)]

i. q. glaber, calvus: VARRO rust. 2, 2, 6 pecus ovillum ... extra ... -am, id est ventre glabro. *in ludo verborum*: PLAVT. Truc. 654 -as ovis in crumina hac in urbem detuli (*antea* ovis Tarentinas erat mercatus de patre: ... minas viginti mihi dat). *transl.*: PAVL. FEST. p. 122, 8 -am Aelius vocitatam ait mammam alteram (mammā alterā? Funaioli, Gramm. Rom. frg. p. 62) lacte deficientem, quasi minorem factam.

comp.: cf. s. Minotaurus (CIC. epist. 12, 25, 1 ioculariter de Calvisio et Tauro coniunctis).

minuscularius, -a, -um. a minusculus. *i. q. minutus, parvus, angustus, tenuis*: de rebus corporeis: COD. Iust. 11, 43 (42), 10 pr. (*imp.* Zeno) -os (mun- mell.) aquaeductus vel fontes publicos qui ad aquaeductus confluent (*postea*: de isdem paragogiis). *de incorp.*: COD. Theod. 1, 29, 2 de tenuioribus ac -is (rebus *add.* COD. Iust. 1, 55, 1) interpellandum te ... in minoribus causis eqs. *de animantibus i. q. minoris gradus*: AVG. civ. 7, 4 p. 279, 11 D. deos videmus ... tamquam -os vectigalium conductores (cf. p. 1045, 3). 7, 11 p. 289, 13 deam [R.]

Pecuniam inter illos -os (mun- *legisse vid. Osb. in libris, quos in gloss. adhibuit; cf. Loewe, prodr. 51*) invenimus. *m. pro subst. minuscularius*, -i i. q. *minorum vectigalium conductor* (cf. p. 1044, 84): COD. Theod. 11, 28, 3 quae penes -os, quae penes curiales debita ... habeantur.

minusculus, -a, -um. *a* 1. minus *demin.* cf. *maiusculus sim. de format. et notione*: DON. gramm. IV 374, 34 v. vol. VI 2189, 4. PRISC. gramm. II 86, 4. 101, 11 v. p. 159, 21 sqq. GRAMM. suppl. 233, 33 -us i. parum minor. GLOSS. *μικρός* modicus, minor, pusillus, -us, parvus.

i. q. aliquantum minor (add. abl. lim.: l. 29. coniung. c. *deminutivis*: l. 13. 17. 22. 37): 1 *de aetate* (cf. AMBR. epist. 70, 10 nec -ae aetati pepercit [virg. 1, 2, 7]. hex. 6, 4, 25 p. 221, 6 *agniculis* ..., quos -ae parvulorum comparamus infantiae): *a hominum*: PLAVT. Poen. 498 meretricem -am (mun- C). AVR. Fronto p. 70, 5 N. passerulum nostram Gratiam -am. HIER. epist. 3, 4, 2 quo velut fratre -o (monosculo vel in osculo v. l.) fruebatur. PS. AVG. alterc. p. 1132^{med.} maiorem te ..., me -am (postea: me minorem). *b bestiarum*: GELL. 4, 11, 6 porculis ... -is (mun- v. l.) et haedis tenerioribus.

2 *de magnitudine*: *a rerum*: PLAVT. Trin. 888 -um alterum nomen. CATO agr. 6, 4 Aminium -um (7, 1 *opp. maius* [cf. VARRO rust. 1, 58 uvam A. -am et m.]) ... *helvolum* -um (inde VARRO rust. 1, 25. PLIN. nat. 14, 46 *helvium. sim.* 25, 160 alterum *aizoum* -um [cf. 1, 25, 102 minus]). 12 cupas (21, 3 cupulae). VARRO rust. 3, 5, 5 *aviarium* (*opp. maiore*). CIC. Att. 14, 13, 5 villam. ad Q. fr. 3, 1, 11 *epistola* (*opp. maximae*). VITR. 7, 5, 5 theatro. 9, 5, 2 Canis *sidus* (postea: maior ... sequitur minorem). MAR. VICTORIN. gramm. VI 79, 1 clausulas id est -a cola. MACR. Sat. 2, 1, 1 poculis. 3, 12, 8 ostium. MISC. Tir. 55, 18 v. p. 1034, 65. COD. Iust. 3, 28, 33 pr. portionem (*opp. maximam*). CIL VI 33920 de Cermallo -o. *b animantium* (cf. l. 24): AMBR. hex. 5, 13, 40 et 41 avis. 5, 17, 56 p. 182, 22 hirundo -a corpore. in Luc. 7, 47 animantis. *n. pl. pro subst.*: AMBR. hex. 6, 4, 29 quantam dominus etiam -is infudit prudentiam!

3 *de dignitate, auctoritate, pretio* (l. 35), *honore*: VARRO ling. 6, 17 quinquatrus -ae dictae Iunia idus ab similitudine maiorum (cf. FEST. p. 149 a 22 CENS. 12, 2 p. 22, 6 et Wissowa, *Rel. u. Kult.* 254. *sim.*: SERV. auct. Aen. 4, 62 sacrum). CAPITOL. Maximin. 2, 7 praemiis -is (mun- *cod.*; *opp. argenteis p.*, torque aureo. *item de pretio*: COD. Theod. 1, 31, 2 pr. lucelli. CONC. Agath. a. 506 p. 40, 3 res). CHALC. comm. 252 ex maiore disciplina -as (mun- U²) scientias mutuatas. *hominum*: VOPISC. quatt. tyr. 1, 1 tyrannos. LAMPR. Alex. 59, 3 imperatoribus. COD. Theod. 12, 16, 1 corporibus (cf. Waltzing, *Ét. hist. sur les Corp. prof. II* 536).

deriv.: minuscularius.

***minusquamfinitus**, -a, -um (minus quam finitus). PROB. inst. gramm. IV 131, 26 qualitas pronominum in quattuor formas dividitur: finita, -a, infinita, possessiva. 132, 6 -a forma sex haec pronomina continet ...: ipse *eqs.* DIOM. gramm. I 329, 5 qualitates pronominum sunt tres: finita, infinita, -a. 329, 9 -a est quae certis et incertis personis aptari potest ut ipse. *al.* (cf. ind. GRAMM. V, VII, suppl. s. v. pronomem et ISID. orig. 1, 8, 2 sqq.).

minusquamperfectus, -a, -um (minus quam perfectus). *i. q. imperfectus* (*de tempore*): PROB. inst. gramm. IV 160, 11 tempore praeterito specie imperfecta sive -a vel inchoativa (*opp. perfecta, plusquamperfecta. item* 160, 32. 161, 26). MACR. exc. gramm. V 609, 32 sqq. de -o passivo (603, 18 de praeterito imperfecto).

minūta, -ae f. et **minūta**, -ōrum n. v. s. minuo (minutus) p. 1042, 73. 1043, 45.

minūtalia, -ium n. pl. (*de sing. v. l. 58*). [*a minutus sec. mapalia; v. Leumann, Adj. auf -lis* 30. J. B. H.] *sing. -l* (*tantummodo nom. et acc.*) prius non nisi apud poetas (cf. l. 81), inde ab aliis recipitur. *de orig. et not.*: ISID. orig. 20, 2, 29 -l vocatum quod fiat de piscibus et isiciis oleribusque minutatim concisis (cf. l. 77). GLOSS. V 621, 26 -l est species pulmenti vel fragmen panis vel ligo vel species indumenti vel illud quod ponitur in latrinis ad purgandum anum (cf. l. 69). GLOSS. L I Ansil. MI 122 -ia modica. NOT. Tir. 30, 83 -ia (*post minuit et compos.*). [*francog. vet. menuaille, it. minutaglia, val. māruntaie. Rohlfs.*]

1 *i. q. quisquiliae, res (bestiolae) minimae vel viliores*: *a de rebus*: PETRON. 47, 5 omnia foras (*sc. in latrinis*) parata sunt: aqua, lasani et cetera -ia (cf. l. 63 et Heraeus, *Kl. Schr.* 68). TERT. cult. fem. 1, 6, 1 l. 3 lapillos istos (*sc. gemmas*) ... quid aliud interpreter quam ... terrae -ia. MARCELL. med. 8, 127 p. 67, 38 clavos veteres minutos vel alia -ia ferri vetusta. CYPR. GALL. num. 347 tolerata sitis mannaeque -l: dulce quidem sed ... adfecit graviore fame. GLOSS. III 652, 10 emite nobis a balneo -ia (*λεπτόπερα*) et lupinos (et) fabas. *b de bestiolis*: TERT. anim. 32, 3 p. 353, 10 culices, formicas, tineas et hoc genus -ia.

2 *i. q. isicia, carnes sim. in frusta concisa*: VINDIC. epist. ad Valent. 5 escam fieri de -bus porcinis, id est podocoeliis, et ventriculo (cf. Heraeus, *Kl. Schr.* 26 sq.). *sing. coll. i. q. cibus ex edulibus* (*praecipue oleribus vel pisciculis*) minutim concisis paratus (cf. l. 61): MART. 11, 31, 11 hinc (*sc. de cucurbitis*) exit varium cōco -l. Ivv. 14, 129 hesternum ... medio servare -l septembri. APIC. 4, 3^{tit.} -l de piscibus vel isiciis. 4, 3, 1—8. 8, 5 ex sanguine et iocinere et pulmonibus leporinis -l (*Hummelb. ex* 4, 3, 7; *minata EV*).

hinc delortum vid. adi. minūtālis, -e. i. q. minutus, exiguus, gradus minoris: TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 295, 20 -bus, ut ita dixerim, regnis. LEX conviv. (Querol. p. 60 P.) 6 in -bus ..., in principalibus ... ossibus (*postea minuta*). HIER. in Eph. prol. p. 439^C taceo de ceteris -bus (*an m. pl. pro subst.?*). ACT. Archel. app. 3 de his quasi -bus *deis* unam summam divinitatis efficit.

compos. (sec. formam, non sec. derivationem et sensum): octominutalis.

minūtātīm adv. v. p. 1047, 76.

minūtia, -ae (**minūtīes**, acc. -em) f. [*a minutus. J. B. H.*] *minuties*, acc. -em: APVL. met. 9, 27, 2. 11, 13. 5 ARNOB. nat. 2, 49 p. 87, 7. 6, 18 p. 230, 16 LACT. inst. 2, 4, 12. [*hisp. menuza, it. minugia, it. sept. menuza, francog. vet. menuise. Rohlfs.*] [*l. v. falsa*: CELS. 2, 6, 6 v. p. 1042, 78.]

1 *i. q. exiguitas, parvitas*: *a quantitatis* (*sing. praeter l. 21*): SEN. epist. 90, 23 grana franguntur ..., donec ad -am frequenter trita redigantur (APVL. met. 9, 27, 2 *digitos* usque ad summam -em contero. 11, 13, 5 dentes saxei redeunt ad humanam -em [*antea: parvitatem*]): ARNOB. nat. 6, 18 p. 230, 16 signa modo parvula fieri et palmarem in -em contrahi. modo ... admirabilem in amplitudinem sublevare (cf. AVG. epist. 137, 4 in -as deteri et grandescere in molem non nisi corporum est).

b qualitatis (*plur. praeter l. 25*): *α generatim i. q. levitas, vilitas*: TREB. Claud. 14, 14 cetera, quae propter -as suas scribi nequeunt. LACT. inst. 2, 4, 12 quas pupas ... ille ob -em (-as B, *minutitiem PV*) fortasse contempserit. *β speciatim in disserendo, colligendo sim.*

i. q. subtilitas (*in peiorem partem i. q. argutiae*: l. 28. 32 sq. 35): AMBROSIAS. in Col. 2, 5 p. 428^C arte quadam et -is disputationum irretire ... simplicium animos. 2, 8 p. 428^C subtilitate -arum quarundam. HIER. epist. 20, 4, 1 hae -ae et istiusmodi disputationis arcanum. in Gal. 5, 18. MART. CAP. 5, 436 qui -as praeceptorum et artis intimae commenta perscripserint. NOVELL. Valent. 21 (20), 1, 4 -is (*minutis pars codd.*) priscas consuetudinis. 27 (26), 3 dum -as iuris et captiosa verba sectantur. RVSTIC. Conc. I 4 p. 112, 30 vidi subtilitatem magis autem -arum dialecticae minutissimas. CLAUD. MAM. anim. 1, 25 p. 90, 1 disciplinae. 2, 7 p. 120, 21 nexuosissimas quaestionum -as. VEREC. in cant. 2, 2 nivibus propter puritatis candorem nitidaeque intelligentiae -as comparatur *euangelicus sermo*. CASSIOD. var. 11, 37, 2 illationes per difficiles -as ... collectas (*seq.*: magna subtilitate compositas). inst. 1 praef. 9 orthographiae. PRIMAS. in apoc. p. 800^C propter subtiles -as et eloquii divini altitudinem.

2 *i. q. res (pars) minima, perexigua* (*plur. praeter l. 44. 47*):

a quantitate: *α generatim*: ARNOB. nat. 2, 49 p. 87, 7 consumitur ... -es ista aquae guttae immenso mari (cf. AVG. gen. ad litt. 2, 4 p. 38, 3. 14). LACT. ira 10, 9 pulveris -as (*micas B*) videmus in sole. AMM. 22, 15, 19 trochilus ... dum escarum -as captat. AVG. serm. 362, 17, 20 donec ... pervenias ad aliquam -am, qualis iam dividi non potest. haec est atomus in corporibus. PS. AVG. serm. ed. Caillau 2, 39, 3 -as aureas (*ibid. arenarum* [CASSIAN. conl. 7, 16], *innocentium*). VICTRIC. 18 in -is iustorum (*i. particulis reliquiarum sanctorum; item* 21. cf. p. 1043, 2). DIOSC. 1, 139 p. 103 a 4 -as (*P, minutus M*) grani (*gr. 1, 127, 1 κερχαυλιδας*). 5, 98 p. 204, 16 (*a*)eraminis. CASSIOD. var. 11, 38, 5 continuitas de -is charta vocatur. *temporis*: AMBR. hex. 4, 4, 14 p. 122, 4 tam subtiles -as t. comprehendere. AVG. civ. 5, 4 p. 195, 5, 14 D. conf. 7, 6, 8 p. 133, 14 easdem constellationes usque ad easdem -as utrique nascenti facere (*in astr.*; cf. p. 1043, 55). *ponderis*: COD. Theod. 14, 4, 10, 3 ne per -as exigui p. amplius fraus occulta decerpit. *β speciatim in computo i. q. pars minor unione*: LIB.

de asse 1 quia pauciores (*sc. unitate*) inter aequales aequaliter dividi non possunt nisi in -as ... secuntur, oportet ... ostendere, quibus rationibus ab integris deriventur -ae. 10 res aliqua integra in duas aequales -as separatur, quae utraque semis dicuntur (cf. VICTOR. metrol. 3 p. 88, 1 reliquae -ae quarum congestione dimidium unciae conficitur). COMPVT. Carth. 1, 3 p. 280, 14. 1, 4 p. 281, 2 remanet unus assis ille ..., quem supervacuum lunares -ae genuerunt (cf. VICT. pasch. chron. I p. 679, 4).

b qualitate i. q. res minimi momenti, levissima, vilis: PALLAD. ins. praef. 2 si tuum ad has modo -as inclinetur ingenium (*seq.*: his nugis). GAVDENT. serm. 15, 21 G. praetermiserunt ... illas omnes -as observationum legalium (AMM. 23, 1, 1. cf. MACR. somn. 2, 1, 25 relinquamus). AMM. 14, 6, 25 per -as (*Lindenbr., minuas V*) ... scrutantes (23, 6, 74. 27, 2, 11. 28, 2, 12 gesta narrando). 26, 1, 1 humilium -as indagare causarum (30, 4, 2). ALC. AVIT. hom. 7 p. 114, 6 inter ... duo testamenta quasdam -as ponunt. CASSIOD. in psalm. 30, 12 perdendo aliquas valetudinis -as. GREG. M. epist. 1, 42 p. 64, 1 quod ... ex his -is in usu rectoris accedebat. *i. q. leve peccatum* (cf. p. 1042, 16): CASSIAN. conl. 11, 9, 6 in istis -is, quae per sermonem ... admittuntur, incurrere. 12, 5, 1 per multiplices cogitationum -as (22, 3, 4 sordidarum c.). 23, 7, 2 -as multarum sordium. ENNOD. dict. 16, 4 p. 472, 15 per -as scelerum.

minūtīloquium, -ī n. [*a minutus et loqui; cf. gr. μικρολογία. J. B. H.*] *i. q. subtilitas, argutiae sermonis*: TERT. anim. 6, 7 p. 307, 4 nemo ... mulsam aquam de eloquio Platonis infudit aut micas de -o (*multiloquio B in marg.*) Aristotelis infersit? (cf. Fulg. myth. 1 praef. p. 15, 6 A. sillogisticum brevilloquium). IREN. 2, 14, 5 -um et sub-

tilitatem circa quaestiones cum sit Aristotelicum inferre fidei (cf. 2, 26, 1).

minūtum adv. v. s. minutus (p. 1044, 17).

1. ***minutio**, -ōnis f. a minuere. plur.: v. l. 11. GLOSS. I II Abav. MI 17 -o deminutio. [v. l. falsa pro deminutio: CIC. off. 2, 73 (v. vol. V 1, 487, 33). loco interpol.: VEG. mulom. 1, 17, 13.]

1 i. q. minoratio, deminutio: a dignitatis, virium sim.: α generatim: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 43 non ... cum passione generatio ... aut augmento vel -e (sc. dignitatis. cf. AVELL. p. 255, 14 per talem -em [gr. ἐλαττώσει] beneficium accepit). AVG. in lob p. 539, 25 has -es carnales patiuntur. CAEL. AVR. acut. 2, 36, 139 adversorum (cf. 3, 6, 70. 3, 16, 127 fervoris ... timoris. chron. 1, 4, 88 accessionum. 2, 13, 185 et laxamenti esse et -is). β in iure: capitis -o (i. summae iuris civilis; cf. vol. III 421, 16 sqq.): IULIAN. dig. 19, 1, 24 pr. POMPON. dig. 7, 7, 14 excepta c. -e vel morte (MOD. dig. 17, 2, 4, 1). GAIUS dig. 4, 5, 1 c. -o est status permutatio. CALL. dig. 50, 13, 5, 3 magna. VLP. reg. 11, 9 c. -is species sunt tres: maxima, media, minima (postea ter de-. cf. AVSON. 336, 65 p. 203 P. c. ... -o triplex). al. (v. V. i. R. s. v.). GELL. 1, 12, 9 DON. Ter. Ad. 161. γ in arte rhet. i. q. deminutio, extenuatio (cf. vol. V 1, 487, 25 sqq.): QVINT. inst. 4, 3, 15 egressio est: ... omnis amplificatio, omnis -o eqs. 8, 4, 28 quod (sc. verba Cic. leg. agr. 2, 13 'pauci ... suspicabantur') si ad intellectum referas, -o est, si ad obscuritatem, incrementum (cf. ibid. ratio minuendi; 8, 4, 1 minuendi species). δ in arte gramm. i. q. debilitatio notioris vocabuli: GELL. 16, 5, 5 've' particula ... tum intentionem significat, tum -em. SERV. Aen. 2, 23 'male' ... -em habet non negationem. b ambitus: temporis: COMPT. cod. Col. prol. 4 p. 231, 4 -em (motationem cod.) diei hoc incrementum noctis non esse nisi eqs. de defectione lunae: COMPT. Carth. 1, 6 lunam, quando facta est, a -e, non a crementis incoasse.

2 i. q. subtractio, deductio: VLP. dig. 36, 1, 17, 3 neque recipit fundus aeris alieni vel legati -em (syn. deductionem). VEG. mulom. 1, 28, 1 -em sanguinis (Chiron 27 s. detractio), per quam constricta laxantur (cf. 1, 9, 6 de generali -e singulorum ... docens [sc. capp. 1, 21-28, ubi agitur de deductione s.]). HEGES. 3, 26, 1 p. 234, 15 ut neque superfluant aquae nec rursus aliqua derivari -e intellegantur (cf. EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 897^c aquarum ... -e [minuatione v. l., gr. τῆς ὑπερβολῆς]).

(2. minūtio, -āre v. l. 46.)

minūtivus, -a, -um. a minuere, minutus. i. q. deminutionem; extenuationem efficiens vel exprimens (in arte rhet.; cf. p. 1038, 41): FORTVN. rhet. 3, 20 p. 132, 21 si locos ... communes intuearis ..., auctivi (sc. sint) an -i.

***minūto**, -āvi, -ātum, -āre. a minuere, minutus. SCHOL. Hor. gloss. I sat. 2, 3, 19 fracta -ta. GLOSS. I V Abba IN 213 intriverat -verat (minuaverat S), contriverat. [ad formam minutiare redeunt prov. menuzar, francog. vet. menuisier, mincier, it. minuzzare. Rohlf.] [e coni.: CHIRON 506 stercorum adsidue et -tum (Oder, minutarum cod.; Veg. mulom. 2, 142 minutatim) reddit.]

1 aliquid i. q. comminuere, diffringere, conterere sim.: ITALIA Is. 30, 22 (Ps. Aug. spec. 44 p. 489, 15) simulacra ... -ta (minutatim dett.) facies (λεπτά ποιήσεις, Vulg. disperges. GREG. TVR. Thom. p. 117, 9 [cf. p. 117, 15 minutatim fuerit adlentatus] = PASS. Thom. p. 158, 6 s. ... -etur [P, comminuetur Q, minuetur G]. cf. PASS. Barth. 6 p. 144, 2 idolum ... -vit). PHILVM. med. 2 p. 127, 20 M. uvae ... masticandae sunt, donec omnes sementes ipsarum -entur (PLIN. VAL. 5, 27^{extr.} semen). RVFIN. patr. 1, 5^a cibum (antea: comminuere ad summam subtilitatem dentibus). PLIN. VAL. 3, 12 l. 32 ceram -tam. VITAE patr. 5, 11, 37 mus deicit ... lucernam in terram; quae si testea fuerit, -atur. ANTHIM. 21 cum ... coriandro -to (67 c. ... non -tum sed integrum). ORIBAS. syn. 2, 56, 71 Aa p. 128, 24 Mø. lapis assius cito -atur (Diosc. 5, 151 p. 236, 17 fragilis [gr. 5, 124, 1 εὐθραβῆ]). 2, 60, 26 Aa p. 135, 18. 4, 23, 1 in renibus lapides -ant (θρύπτουσιν. cf. 9, 20, 4 La p. 315ⁱⁿ. ALEX. TRALL. 2, 183. 193). 8, 4 La p. 209ⁱⁿ. ut -ta reddatur (gr. 8, 3, 14 εἰς λεπτά διαθρύψας). eup. 2, 1 C11Aa p. 452 dentem (cf. l. 70) -at (La amputat [gr. 2, 1 K 37 θραύει]. 2, 1 T 10 comestis vel -tis [gr. 2, 1 T 8 βεβρωμένοι]). al. refl.: ORIBAS. syn. 2, 56, 28 Aa p. 123, 22 Mø. cyperus ... non se -ans (La difficile frangitur. Diosc. 1, 4 p. 58 b 10 fragilior [gr. 1, 4, 1 δύσθραυστος]) sed asper (cf. 2, 56, 35. 87). eup. 4, 63 Aa p. 579^{ex}. si dentes se -ant (τριβόμενος, La terunt se). 4, 63 La p. 579^{med}. si -etur (cf. Norberg, Synt. Forsch. 1943 p. 166) se medicamen.

2 aliquem (per imag.) i. q. confringere, contundere: PSALT. Cas. 17, 43 -bo (λεπυνῶ, Vulg. comminuam) eos ut pulverem ... ventus.

part. perf. pass. pro adi. **minūtatus**, -a, -um i. q. imminutus v. e. g. l. 51. 60. 64.

adv. ***minūtātum**. cf. c. minutum et c. particulatim sim. trad. minuatim (cf. etiam p. 1034, 77. 1039, 83) e. g. l. 81. 83. augendi causa add. bene, validissime: p. 1048, 19. 22. de format. et not.: CHAR. gramm. p. 242, 14 B. (inter adv. in im) paulatim, -m, sensim. SYNON. Cic. p. 438, 1 et 441, 5 B. NON. p. 112, 3. SCHOL. Ter. p. 128, 1 unciatim: -m (minuatim CM) et paulatim. GLOSS. I II Abav. MI 14 -m: paulatim sensim (ex Philox. cf. GLOSS. II 341, 48 et 342, 26 et 366, 63, ubi etiam minuatim vel minutum codd.). abbrev. -ti v. p. 1048, 52. legitur inde a POMPONIO Atell. (p. 1048, 35), VARRONE, CIC. [dub.: CIC.

Att. 16, 1, 5 Xenonem perexigue et γλαγχῶς praebere id est -m, (l. secl. Corrad., edd. plerique; servandum putant O. E. Schmidt, alii [cf. l. 34. 42]). loco corrupto: APVL. met. 4, 22, 3.]

1 pertinet ad imminutionem i. q. in partes secundo sim. (saepissime ap. artium scriptores; expresse i. q. in pulverem: l. 16. 28): VARRO ling. 5, 104 praesicatur (cf. rust. 3, 10, 6 consecutum [COLVM. 8, 14, 10]). COLVM. 12, 59, 3 -m concidito (VLP. dig. 32, 55, 2 OPTAT. 7, 1 p. 162, 9 SCHOL. Iuv. 3, 260 CHIRON 251 [= VEG. mulom. 2, 6, 5]. 352 [Hippiatr. I p. 17, 18 εἰς λεπτά]. VEG. mulom. 1, 17, 9 [Chiron 202 v. p. 1044, 39]. al. AVG. civ. 6, 9 p. 262, 29 D. numinum officia tam viliter -mque c. al. MARCELL. med. 23, 71. al. APIC. 2, 5, 3. al. cf. SERV. georg. 4, 241 incisam [CASS. FEL. 15 p. 22, 8. al. ORIBAS. syn. 1, 17, 10 La p. 56, 8 Mø.]. DAMIG. lapid. 30 praecisum). ibid. conterito (ITALA exod. 32, 20 [Lugd. cf. l. 15 sq. et v. p. 1040, 37]. cf. SER. SAMM. 643 terendus [MARCELL. med. 6, 3]). ITALA exod. 32, 20 (Wirc.) comminuit eum -m (λεπτόν, Vulg. contrivit usque ad pulverem. cf. ITALA deut. 9, 21 [Lugd. (Vulg. in frusta)]. Dan. 2, 34 [Cypr. testim. 2, 17; εἰς τέλος Theod.]). Mich. 4, 13 (Weing.) -m facies plebes (PELAGON. 261 bene -m [Hippiatr. II p. 39, 8 λεπτοποιουθέντος]. PLAC. med. 16, 5 APIC. 4, 2, 12. 7, 8 ORIBAS. eup. 1, 9, 3 Li p. 412^{med}). LACT. inst. 4, 15, 17 frangebatur (cf. Ps. AVG. serm. ed. Mai 189, 1 confregit [VEN. FORT. vita Leob. 26, 85. al.]). CHIRON 356 nitri contusi validissime -m (542). VVLG. lev. 2, 6 divides (AVG. civ. 6, 1 p. 246, 25 D. al. cf. 7, 2 p. 274, 21 distributa). RVFIN. hist. 8, 5 discerptis (cf. MARCELL. med. 20, 36 carptis). PRVD. perist. 11, 119 scissa (ORIBAS. eup. 4, 85 Aa p. 579 [La minutatur]). AVG. serm. 28, 4 ut ... sic -m et particulatim ad singulos quosque quod dico perveniat (opp. totum). OP. imperf. in Matth. 40 p. 858 -m quasi in pulverem convertitur. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 237, 24 ut ... vestis ... ferro ... -m eat (cf. PASS. Barth. 9 p. 149, 2 abisset). al. abundanter: HIER. epist. 15, 1, 1 tunicam ... -m per frusta discerpit. in geometria: RVFIN. Orig. in gen. 2, 2 p. 29, 8 in sex cubitos unus deputatur, si generaliter, vel in trecentos, si -m deducatur.

2 pertinet ad distributionem i. q. particulatim, per partes, portionibus minimis: a de copia: dare, adicere, conferre sim.: POMPON. Atell. 166 non frustilatum nec -m (minutum codd. plur. contra metrum) dari (CHIRON 339). VARRO ling. 5, 124 funderent (SCRIB. LARG. 201 superfunderent. cf. 207 aspergere [MARCELL. med. 30, 47 superasparges]). rust. 2, 7, 40 cotidie adicientem -m (SCRIB. LARG. 212. 220. 262 -m vel in unum. cf. CHIRON 450 adaugeto. 586 admiscebis). APVL. apol. 61 -m ex tabellis compacta crassitudine (cf. AVG. epist. 167, 20 aggerem ... collectum). PORPH. Hor. epist. 2, 2, 164 solvit (opp. semel. cf. VAL. CEM. hom. 9, 5 multa -m dispensata [de pecunia; cf. etiam l. 52 et l. 1]). AVG. c. mend. 37 p. 520, 18 subcrecit (postea: per minima additamenta). in psalm. 93, 9 ponis (syn. per modicum). demere, auferre, accipere sim.: VARRO ling. 5, 124 sumebant (cf. SCRIB. LARG. 186 consumuntur. Ps. EVSEB. GALLIC. hom. p. 636^u panis non ex toto perveniret ad singulos, quia particulatim et -m pro portione sua unusquisque praesumeret). LVCR. 2, 1131 -m ... vires ... frangit ... aetas. 5, 710 condere lumen (cf. 5, 725). SEN. dial. 6, 8, 2 eximet. nat. 2, 54, 2 inclusum ... modo universum eruptionem facit ... modo per partes et -m. epist. 91, 12 sive vetustas urbes ... expugnaverit -m. TAB. cer. Pomp. (CIL IV suppl.) 6, 12 sestertia ... -(m) (minu(s) ante Momms.) ... ab eo accepi (cf. l. 42). SIC. FLACC. grom. p. 114, 26 abstrahat. TERT. anim. 53, 2 p. 385, 12 paulatim ac -m anima dilabatur (cf. FIRM. math. 1, 7, 31 cum ... -m spiritus carperetur). CHIRON 416 bibere -m (Hippiatr. I p. 162, 7 κατ' ὀλίγον. MARCELL. med. 30, 75. cf. Ps. HIPPOCR. epist. 3 p. 12, 4 N. manducare). al. b de spatio c. verbis movendi i. q. gradatim (accedente not. temporis): LVCR. 5, 1293 -m processit ferreus ensis. 5, 1434 provexit. BELL. Afr. 31, 1 -m modestaque ... se recipere. 78, 7 cedebant (cf. ALF. dig. 41, 1, 38 recessit). SEN. epist. 24, 19 non repente nos in mortem incidere sed -m procedere (cf. 30, 12). 38, 1 sermo -m inreptit animo (cf. AVG. serm. 347, 3, 3 -m furtimque subrepunt). EPIT. Alex. 16 scandentium (47 paulatim). AVG. mor. eccl. 1, 24, 45 quasi -m serpentem perniciem. trin. 12, 11, 16 deficiendi motus negligentes -m occupat. in imag. (ad a et b) in quaestionibus philosophorum, quae ad conclusionem perducunt: CIC. ac. 2, 49 cum aliquid -m et gradatim additur aut demitur. 2, 92 -m interrogati, dives pauper ... sit (postea: gradatim [cf. vol. VI 2135, 70 sqq.]). c de tempore (cf. l. 58) i. q. paulatim, sensim: VARRO rust. 1, 20, 2 ut -m assuefaciant iuvenco (2, 9, 12 desuefiunt). Q. CIC. pet. 35 -m ... ex fucosis firmi suffragatores evadunt. LVCR. 5, 1384 didicere querellas. SEN. epist. 66, 43 per longam nervorum contractionem extortos -m.

3 pertinet ad ordinem i. q. singillatim deinceps, alterum ex altero: LVCR. 6, 1191 a pedibus ... -m succedere (i. in singula deinceps membra) frigus (cf. VERG. georg. 3, 485 ossa -m morbo conlapsa. Hyg. fab. 126, 9 partes membrorum -m secuit [OROS. hist. 5, 21, 7]). VLP. dig. 2, 15, 8, 9 -m singulos convenire. 34, 1, 3 a singulis heredibus -m alimenta petentes. AVG. civ. 4, 11 p. 162, 6 D. totum ... Iovem ... offendi, si partes eius non etiam singillatim -mque colerentur.

4 pertinet ad tractationem singularum partium i. q. singillatim, subtiliter: IREN. 2 praef. 1 perexivimus. ARNOB. nat. 4, 15 p. 152, 16 capita ire per singula. GAVDENT. serm. 8, 26 G. disserui. HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 11 p. 334, 12 exponere. RVFIN. Orig. in gen. 12, 5 p. 112, 5 discussa. AVG. civ. 4, 21 p. 171, 27 D. omnibus ... -m singilla- [R.]

timque digestis. doctr. christ. 2, 37, 55 describat. c. Secundin. 6 p. 914, 14 persequi. CASSIOD. in psalm. 51, 3 quando res singulae -m ac subtiliter indicantur. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 1 p. 368ⁱⁿ. exsequitur -m (*κατὰ μέρος*). ISID. in gen. 5, 10 enucleata -mque tractata. *al.*

comp.: comminuto. *cf.* perminutatim.

minūtulus, -a, -um. *a* minutus *demin.* GLOSS. *ἐλαχιστοτάτη* -a. [*it. sept. menúder. Rohlfs.*] [*e con. dub.*: LAMPR. Alex. 22, 8 (*v. s. octominutalis*).]

i. q. satis parvus, minimus, perexiguus: 1 *de hominibus*: PLAVT. Poen. 28 nutrices pueros infantis -os domi ut procurent. 2 *de rebus*: AVR. Fronto p. 66, 25 N. oppidum anticum ... -um. VLP. dig. 50, 16, 192 ut *taxatio* haec '... plurisve' ad -am summam referatur (*antea*: pecuniam modicam). VOPISC. Aurelian. 9, 7 argenteos Philippeos -os (12, 1. *cf. Hultsch, Metrol.* 322). Tac. 11, 8 litteras. TREB. trig. tyr. 14, 5 signis brevibus et -is. *i. q. argutus, in rebus minimis subtilis*: MACR. Sat. 7, 3, 13 quaestiones.

minūtus, -a, -um *v. p.* 1039, 83.

minyanthes (-eos) *n.*, *μυνανθές*. *nomen herbae* (*cf. Strömberg, Griech. Pflanzennamen* 104. Berendes, Diosk. *Arzneimittellehre* 336): PLIN. nat. 21, 54 tria eius trifolii genera: -es (*Barb., miniant- vel insant- codd.*) vocant Graeci. 21, 152. DIOSC. 3, 119 p. 426, 27 trifolium aut -uantes (*gr.* 3, 109, 1 *μυνανθές*).

minyas *v. Onom.*

minythicus, -a, -um, *μυνθικός*. *i. q. minuens*: CAEL. AVR. chron. 1, 1, 39 malagmatibus, quae valeant ex alto causas inductione propria detergere, quae Graeci -a vocaverunt.

mio, -āre (-īre ?) *v. s. meio* (*p.* 604, 41. 605, 6).

miōps, **miōsta**, **miōsura**, **miōthis** *v. s. my-*

miquus *v. s. muscus*.

1. **mīra**, -ae *f. v. s. v. moera*.

2. **mīra**, -ōrum *n. v. p.* 1076, 52.

mirābiliarius, -ī *m.* *a* mirabilis, *cf. coctiliarius, fictiliarius*.

i. qui mirabilia facit: AVG. in euang. Ioh. 13, 17ⁱⁿ. contra istos, ut sic loquar, -os cautum me fecit deus meus dicens: '... exsurgent pseudo-prophetae, facientes signa et prodigia'. c. Iul. op. imperf. 5, 9 p. 1439ⁱⁿ. magnus.

mirabilis, -e. *a* miror. *de scriptura*: mirav-: CIL VI 32946. *de formis*: VIRG. gramm. epit. 5 p. 39, 16 multa nomina neutra duas declinationes habent ut ... terribile terribilium, -e -ium. *gen. plur. neutr. -orum*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 16 p. 170, 7 (*miraculorum var. l.*). *compar.*: magis -is: CIC. orat. 39 LVCR. 2, 1035 MANIL. 1, 478. PLIN. nat. 37, 152 maior et m. -is. SALV. gub. 4, 47 CASSIOD. Didym. in I Ioh. 3, 13 p. 62, 14. plus -is: CASSIOD. var. 3, 47, 5, 9, 25, 3, 12, 4, 6. -ior: CIC. de orat. 1, 12, 2, 74 ac. 1, 2 LIV. 9, 18, 13. *al.* VITR. 8, 3, 24 SEN. clem. 1, 5, 4, 1, 11, 3 dial. 12, 1, 1. *al.* PLIN. nat. 8, 122, 124. *al. superl.*: maxime -is: CIC. ad Brut. 1, 2 (9, 8), 1 SEN. epist. 67, 6 PLIN. epist. 9, 26, 4. egregie -is: SALL. (?) rep. 2, 1, 5. praecipue -is: PLIN. nat. 36, 19. inter pauca -is: PLIN. nat. 26, 95, 35, 150. adprime -is: APVL. met. 10, 17, 4. nimium -is: *v. l.* 82. *p.* 1050, 53. *cf. p.* 1052, 75. -issimus: PLIN. VAL. 2, 13. NOT. Tir. 43, 74, 75. *de notione*: GLOSS. *θαυμαστός. θαυμασίου. παράδοξον*. mirificum. *in graecis est* (*praeter θαυμάσιος, θαυμαστός*): *δεινός*: *p.* 1050, 82. *θαῦμα*: *p.* 1051, 46. *cf. p.* 1051, 60. *θεσπέσιος*: *p.* 1050, 27. *μεγαλειον*: *p.* 1051, 67. *παράδοξος*: *p.* 1051, 7, 38, 51, 53. *usurpatur pro passivo verbi q. e. mirari*: *p.* 1050, 33. 1052, 29 sqq. *cf. p.* 1068, 72. *inde a* PLAVTO (*p.* 1050, 50), TER. (*p.* 1052, 5), VARRONE, CIC. [*it. meraviglia, francog. merveille, hisp. maravilla. Rohlfs.*] [*in codd. saepius confunditur c. admirabilis, miserabilis. loco corrupto*: PLIN. nat. 18, 133. *pro -is ci. memorabilis*: VAL. FL. 3, 170. *innumerabilis*: QVINT. decl. 283 p. 148, 25.]

I passive *i. q. admiratione dignus, admirandus, θαυμάσιος, θαυμαστός*. *A causa admirationis est in excellentia rei laudabilis*: 1 *adi.*: *a* de rebus: *α* *de operibus* (*cf. p.* 1054, 70. 1060, 75. 1070, 67. *al.*): CIC. Verr. II 4, 64 candelabrum ... opere -i perfectum (SPART. Hadr. 12, 2. *aliter* PANEG. in Mess. 18 opus magni -e mundi. OV. met. 8, 200 pennae Daedali. CVRT. 5, 1, 29 hic quoque pons inter -ia Orientis opera numeratus est. PLIN. nat. 1, 36, 16—23 opera -ia in terris. *al.*). SEN. dial. 12, 1, 1 septem illa miracula et si qua his multo -iora sequentium annorum extruxit ambitio. PLIN. nat. 34, 74 Minervam -em fecit. *al.* AMM. 16, 10, 15 structuram. AVG. civ. 16, 4 p. 130, 1 D. constructionem. *β* *de factis* (*cf. p.* 1070, 57): CIC. Phil. 2, 109 (*iron.*) facinora (SALL. Iug. 79, 1 egregium [*cf. p.* 1050, 14] atque -e). *γ* *de qualitatibus* (*cf. p.* 1061, 8. 1071, 74) *et virtutibus* (*cf. p.* 1061, 4. 1071, 15): CIC. rep. 6, 15 celeritate (BELL. Afr. 22, 3, 69, 4 AVG. civ. 16, 8 p. 135, 20 D.). div. 1, 31 -i magnitudine uvam (ARNOB. nat. 7, 25 p. 259, 14). *al.* BELL. Afr. 10, 3 hilaritate. 31, 4 scientia (*cf. MACR. Sat.* 1, 2, 15 doctrina). *al.* SALL. (?) rep. 2, 1, 5 in te praeter ceteras artem unam egregie -em comperi. VELL. 2, 43, 4 virtute atque industria. SEN. clem. 1, 5, 4 clementia ... in regia quo rarior eo -ior. nat. 1, 3, 1 illam -em arcus caelestis varietatem. epist. 113, 16 -e divini artificis ingenium est (AVG. civ. 8, 4 p. 325, 1 D. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 122, 16. *cf. AVG. conf.* 11, 31, 41 p. 293, 20 nimium -is est animus iste atque ad horrorem [*cf. p.* 1051, 54] stupendus). PETRON. 105, 7 forma. *al.* *δ* *in serm. medic.* (*cf. p.* 1052, 53. 1061, 57. 1071,

2. 1072, 40): PLIN. nat. 22, 120 levatus morbo ... -em in modum (22, 127 -em in m. curantur). MARCELL. med. 1, 60 pollinem ... super ligato; -e est. 1, 69 effecta. 3, 1 medicamentum (ORIBAS. syn. 7, 6 La p. 137^{med.} medicamen). PLIN. VAL. 2, 13 potio -issima (ORIBAS. syn. 9, 61 Aa p. 395^{extr.}). MISC. Tir. p. 51, 1, 5. *ε* -em in modum (*v. et l. 1 et cf. p.* 1061, 10. 1069, 1, 45): CIC. Att. 5, 13, 1 BELL. Afr. 31, 7 PLIN. nat. 19, 43 BOETH. arithm. 2, 37 p. 134, 24. -i modo: PLIN. nat. 36, 100 INST. Iust. 3, 7, 4. *ζ* *varia*: CIC. Phil. 3, 7 legionis Martiae ... -is consensus (AVG. civ. 18, 42 p. 321, 4 D.). de orat. 2, 74 quo ista maiora et -iora fecisti (LVCR. 2, 1028 nil adeo magnum neque tam -e quicquam. SEN. clem. 1, 11, 3 hoc ... eo maius est -iusque, quod eqs. epist. 8, 5 cogitate nihil praeter animum esse -e, cui magno nihil magnum est. *cf. et p.* 1051, 8. 1070, 58). 2, 344 quae -ia sunt in virtute. 3, 201 quod eudem sit egregium (*cf. p.* 1049, 72) atque -e. rep. 6, 16 praecleara cetera et -ia videbantur. off. 3, 110 ex multis -bus exemplis haud facile quis dixerit hoc exemplo aut laudabilius aut praestantius. fin. 5, 34 hominis natura ... in qua sit -is quaedam vis rationis. ac. 1, 2 vicit ... gloriam superiorum, idque eo fuit -ius, quod eqs. *al.* VERG. Aen. 1, 652 donum. NEP. Milt. 5, 1 pugnandi cupiditate. SEN. epist. 92, 3 voluntas ... benigna ... amabilis simul -isque. 104, 28 -em laudem et singularem. *al.*

η *de animantibus* (*cf. p.* 1061, 30. 1072, 45): *α* *de hominibus*: CIC. orat. 39 quo magis sunt Herodotus Thucydidesque -es. Brut. 146. Att. 2, 2, 2 -is vir est (SEN. epist. 9, 19 RVFIN. hist. mon. 27 AVG. civ. 18, 47 p. 330, 23 D.). OV. *v. l.* 35. LIV. 9, 18, 13, 26, 19, 3. *al.* VOPISC. Prob. 22, 1 VVLG. Esth. 15, 17 AVG. civ. 3, 21 p. 132, 12 D. *al.* CONC. I 5 p. 336, 19 -em Paulum apostolum (*gr.* I 1, 4 p. 18, 16 *θεοσεμῶν, alt. versio* I 2 p. 105, 41 divinum). CIL X 1492, 16 patrono -i. *al.* *est titulus honorificus* (*cf. p.* 1061, 42. 1069, 62): CONC. I 3 vers. Tur. p. 85, 31 -em Nestorium (*gr.* I 1, 3 p. 4, 2 *θαυμάσιον*). IORD. Get. 253 -is Thiudimer. *in praescr. epist.*: PROSP. epist. 1 domino beatissimo papae, ineffabiliter -i ... Augustino (*isdem verbis* AVELL. p. 695, 4 Hormisdas). *usurpatur pro passivo verbi mirari* (*cf. MacCartney, PhQu.* 5, 1926, 289 sqq. *et p.* 1068, 72): OV. met. 3, 424 cunctaque miratur, quibus est -is ipse (*cf.* 425 probat ... probatur, ... petit, petitur. Pont. 2, 5, 39 mirarisque alios, cum sis -is ipse. *cf. p.* 1059, 70. IVV. 3, 98 *v. p.* 1052, 34). ANIAN. Chrysost. hom. 3, 6ⁱⁿ. effectus est ... -is (*gr.* *ἐθαυμάζετο*). CASSIOD. hist. 10, 10, 3 -is apparebat (*Sozom. h. e.* 8, 10, 2 *ἐθαυμάζετο*). IORD. Get. 71 haec ... Gothi tradens -is apud eos enituit. *cf. etiam s. v. admirabilis vol.* I 734, 19. 64. 70.

β *de bestiis*: COLVM. 6, 36, 3 admissarii specie tenus -es pessimam, (*Ursin.*, -issimam *codd.*) subolem ... progenerant. *γ* *de deo*: VVLG. psalm. 67, 36 -is deus in sanctis suis (*θαυμαστός ... ἐν*). 92, 4. AVG. nupt. et concup. 2, 34, 58 p. 316, 9 cuius rei -is -e creator produxit exemplum. APRING. in apoc. 5, 5 universorum -is constitutor.

2 *n. plur. pro subst.*: PARIS 4, 6 ext. 1 inter septem -a (*Val. Max. miracula*) Mausoleum ponitur (*cf. p.* 1054, 72. 1076, 70).

B causa admirationis est in rei novitate vel raritate (*v. l.* 57 sqq.) *vel in eo, quod praeter expectationem accidit*: 1 *generatim*:

a *adi.*: PLAVT. Epid. 225 erat induta ... induculam ... inpluviatam ... :: utin inpluvium induta fuerit? :: quid istuc tam -e est? quasi non fundis exornatae multae incedant per vias. Trin. 931 quos locos adiisti? :: nimium mirimodis -es. CIC. de orat. 1, 12. Brut. 246 ut ... , quod -e esset (*cf. p.* 1072, 73), cum iudice ipso ... iurgio saepe contenderet. nat. deor. 1, 6 multis etiam sensi -e videri eam nobis potissimum probatam esse philosophiam, quae eqs. div. 2, 49 res -is *partus mulae* propterea quia non saepe fit (*sim.*: LIV. 24, 10, 11 quod -e est, quia rarum. SEN. nat. 7, 14, 4 rari ... cometae et ob hoc -es sunt. AVG. civ. 14, 24 p. 50, 33 D. hominum quorundam naturas ... ipsa raritate -es [16, 8 p. 136, 4]. 21, 4 p. 493, 30. 22, 5 p. 559, 24. *cf. p.* 1049, 79). 2, 128 -es ... species somniorum. *al.* NEP. Timol. 5, 1 casus (PLIN. nat. praef. 12 SVET. Claud. 10, 1). OV. fast. 3, 799 monstrum -e, taurus parte sui serpens posteriori fuit (GERM. 50). LIV. 1, 14, 7, 23, 8, 7, 23, 47, 8. SEN. epist. 87, 1 quorum Stoicorum paradoxorum nullum ... tam -e, quam prima facie videtur (*cf. p.* 1051, 7). MELA 2, 117 Arethusam. PLIN. nat. 1, 7, 48 fulgur. 1, 9, 31 -ia piscium pretia (*al.*). 1, 32, 5—9 proprietates piscium -es. 8, 122 coloris *chamaeleonis* natura -ior (15, 106. 23, 130. 134. 30, 63. 31, 3). 9, 75 multitudine. 16, 95 abortus. 24, 138 herbas (24, 156. *cf.* 27, 98 lithospermo nihil est -ius). 31, 2 quid esse -ius potest aquis in caelo stantibus? 36, 126 quid ... *magnete* -ius? (AVG. civ. 21, 4 p. 494, 12 D. magnetem ... -em ferri esse raptorem). *al.* CAPITOL. Gord. 21, 5 -e visum est patrem Augusto, filium Pompeio, nepotem Scipioni simillimum fuisse. VOPISC. quatt. tyr. 14, 5 habuit rem -em, ut quantum bibisset, tantum mingeret (*cf. p.* 1051, 17). AVG. civ. 3, 18 p. 128, 6 D. caecitate mentis (17, 8 p. 225, 4. 17, 18 p. 244, 30 *iuxta* vanitate [*cf. etiam* 18, 5 p. 262, 20. 19, 4 p. 359, 28]). 6, 4 p. 250, 15 invidentia. 15, 23 p. 109, 16 ad quam visendam -is fiebat ... concursus. *al.* *interponitur in enuntiato* (*cf. et p.* 1051, 31. 1052, 62. 1073, 37): PRISC. perih. 1030 luminibus ... vident rectis (-e) solem. *causa admirationis est imprimis in magnitudine* (*cf. p.* 1060, 68. 1070, 54): CIC. Att. 7, 5, 2 -is utilitates mihi praebet. epist. 2, 5, 2 -is est expectatio (*cf. p.* 1061, 16) reditus tui. 15, 17, 3 benevolentia. off. 1, 15 amores (*Plato Phaedr.* 250^D *δευούς. cf. p.* 1061, 20). BELL. Afr. 13, 1 longitudine. SEN. benef. 4, 5, 3 incrementum. PLIN. nat. 34, 83 famam. *c. subst. malae notione* (*cf. Bulhart*)

p. 1053, 24): ITALIA deut. 28, 59 (Lugd.) plagas magnas et -es (θαυμαστάς, vocem hebr. מִפְּתָיִם rectius interpretatur Vulg. perseverantes). Avg. civ. 3, 26 p. 138. 9 D. vastitatem. 18, 52 p. 339, 31 crudelitatem. 21, 15 p. 518, 2 malum.

b subst.: α neutr.: proprie: Cic. top. 45 multa alia -ia. div. 2, 66. Lael. 45 -ia quaedam ...: fugiendas esse nimias amicitias. ac. 2, 136 -ia Stoicorum, quae παράδοξα nominantur (cf. p. 1050, 64). Att. 15, 17, 2. al. SALL. Iug. 63, 1 magna (cf. p. 1050, 10) atque -ia portendi. SEN. nat. 4, 1, 1 quamvis multa habeat Sicilia ... -ia. PLIN. nat. 1, 2, 106 -ia fontium et fluminum. 1, 8, 4 -ia in factis elephantorum. 1, 11, 63 dentium. 1, 16, 38 foliorum. al. GELL. 9, 4, 5 Ps. APVL. Ascl. 37 ARNOB. nat. 5, 8 p. 180, 18 CLAVD. DON. Aen. 5, 505 Avg. civ. 10, 12 p. 422, 15 D. 22, 28 p. 622, 9 -ius quiddam (anim. 2, 5, 9 p. 342, 22 -iora. conf. 9, 6, 14 multa eius alia -iora. cf. in psalm. 97, 1^{med.} maiora -ia). al. ITIN. Anton. Plac. rec. A 16 p. 170, 9 sursum in monte vidimus -ia multa. BOETH. arithm. 2, 3 p. 83, 11 est etiam in his numeris ... -e (cf. p. 1058, 16). VITAE patr. 3, 148 p. 790^D hoc autem erat eius -e, quia eqs. (gr. Col. p. 504^B τὸ θαυμαστόν. cf. p. 1050, 73). IULIAN. epit. novell. 1, 3 nisi forte aliquid -e extiterit, quod deminuat testatoris substantiam. meton. i. q. mira narratio (cf. p. 1057, 70): PLIN. nat. 1, 17, 41 -ia de riguis (cf. p. 1057, 75). β masc.: RVSTIC. Conc. I 4 p. 149, 14 isti -es. 220, 9 o -is.

2 speciatim de iis, quae naturali modo fieri non possunt (addidi pauca de prodigiis naturalibus), sed divino numine fiunt (cf. p. 1055, 41): α adi.: de prodigiis (cf. p. 1055, 44. 1061, 45): VARRO frg. Aug. civ. 21, 8 p. 504, 16 D. -e ... portentum, ut stella Veneris mutaret colorem. Cic. carm. frg. 22, 20 (div. 2, 63) nos autem timidi (cf. p. 1059, 18) stantes -e monstrum vidimus in mediis divom versarier aris (VERG. georg. 4, 554 dictu -e m. Aen. 3, 26 horrendum et d. video -e m. 8, 81. 9, 119). de miraculis (cf. p. 1070, 65 sq.): Ov. epist. 12, 99 terrigenae, facinus -e (de interpositione cf. p. 1050, 78), fratres ... conseruere manus magica arte Medae. met. 4, 271 factum -e sc. Clytie in herbam mutata (4, 747. 5, 258. 8, 611. 9, 394 Avg. civ. 10, 16 p. 427, 2 D. 21, 6 p. 499. 25 daemonum). RVFIN. Orig. in num. 7, 6 p. 48, 4 vult semper Iesus res -es facere (Avg. civ. 22, 6 p. 563, 2 D. rerum -ium signis). symb. 9 p. 349^B partus ipsius Christi -em modum (cf. Avg. serm. 215, 4 -is est ista nativitas). VVLG. Sirach 43, 27 praecleara opera et -ia (gr. τὰ παράδοξα καὶ θαυμάσια ἔργα) dei (Avg. civ. 10, 32 p. 458, 19 D. -ium o. divinorum). Avg. civ. 4, 34 p. 189, 3 D. signis (10, 13 p. 423, 28 rerum. al.). al.

b n. plur. pro subst.: Cic. div. 1, 16 cum multa alia -ia, tum illud in primis (sequitur haruspicum vulticinium). ITALIA psalm. 95, 3 (Aug. civ. 8, 24 Verec. in cant. 2, 7 = PSALT. Rom. et VVLG.) annuntiate ... -ia eius (gr. τὰ θαυμάσια). FRG. Mur. 33 omnium -ium domini. Ps. ORIG. tract. 6 p. 59, 1 divinis (RVFIN. hist. mon. 19 p. 442A. cf. EVSTATH. Bas. hex. 7, 6 p. 944^C dominicorum, gr. 29, 164^B θαυμάτων). COMM. instr. 1, 37, 13. AMBR. epist. 70, 23 dei (PROSP. in psalm. 105, 7. al.). al. VVLG. saepe. HIER. epist. 108, 13, 4 RVFIN. Adamant. 5, 11 p. 195, 6 Avg. civ. 18, 32 p. 301, 5 D. al. CONC. I 2 p. 50, 5 = I 3 p. 32, 28 operatus ... spiritus ... per manum ... apostolorum -ia (gr. I 1, 1 p. 39, 24 τὰ παράδοξα, alt. versio I 5 p. 241, 30 miracula). I 5 p. 127, 23 implebat (gr. I 1, 7 p. 46, 26 ἐπλήρωσεν τὰ παράδοξα). PROSP. in psalm. 105, 21 quae sunt -ia, eadem terribilia (cf. l. 27. p. 1019, 83. 1059, 18); nulla quippe est admiratio sine quadam formidine. 110, 4, 118, 18. EPIPHAN. in euang. 18 p. 16, 24 domini (al.). al. iuncturae: verbales: facere: LACT. inst. 4, 15, 10 PEREGR. Aeth. 20, 13 AMBR. serm. 10, 1. 5 HIER. epist. 108, 14, 1. al. VVLG. exod. 9, 4 et saepe. RVFIN. hist. 1, 13, 12 (gr. θαυμάσια). Avg. civ. 17, 22 p. 252, 28 D. al. cf. CONC. I 2 p. 172, 5 Gregorio ... -ium factore (173, 9 i. θαυματουργοῦ. cf. l. 83). gerere: Ps. Avg. quaest. test. I 127, 13 p. 404, 6 SERM. (JThSt. 16, 170) 5 l. 8 VITAE patr. Iurens. 1, 14 p. 139, 12. operari: VVLG. Sirach 48, 15 LEO M. serm. 84, 2 SACR. Leon. p. 167, 11 CONC. I 2 p. 50, 5 = I 3 p. 32, 28 MAX. TAVR. hom. 24 p. 278^C VICT. VIT. 1, 38. ostendere: VVLG. Mich. 7, 15 PELAG. in Rom. 10, 21 p. 84, 23 RVFIN. hist. mon. prol. PASS. Petr. Paul. long. 5. nominales: magnalia et -ia: CYPR. epist. 59, 7 p. 674, 9. opera et -ia: HERM. Pal. sim. 9, 18, 2 (gr. τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ). -ia et passio Christi: CASSIAN. inst. 3, 3, 4 -ia p. que. ION. MAXENT. CONC. I 2 p. 8, 27 -ia et p. es. GREG. Tvr. Franc. 1, 20^{tit.} de -bus et p. signa et -ia: FILASTR. 110, 3 -ia et s. VVLG. Dan. 6, 27, 14, 42 RVFIN. hist. mon. 7 p. 412^C. CASSIAN. inst. praef. 7 -ium dei s. que. PATRIC. conf. 45 (v. adn.). Ps. THOM. euang. 15. virtutes et -ia: Ps. ORIG. tract. 6 p. 58, 22. 64, 20. 66, 12. CASSIAN. conl. 18, 1, 3 v. atque -ia. structurae (v. et l. 21. p. 1052, 3): c. gen. inhaerentiae: -ia signorum: VITAE patr. Iurens. 1, 14 p. 139, 12. -ia virtutum: CYPR. patient. 6 p. 401, 8. c. gen. exeg. (cf. p. 1057, 30. 1076, 80): -ia sanitatum: Avg. un. eccl. 19, 50 p. 297, 25 vel exauditionum vel s. Op. imperf. in Matth. 27 p. 773.

II active: A i. q. mirans, mirabundus: QVODV. temp. barb. 4, 5 Migne 40, 703^{in.} ut ... producti de fornace incolumes populos in se -es redderent.

B i. q. mirificus, miracula faciens (cf. p. 1061, 66): LIBERAT. 10 CONC. I 5 p. 111, 27 Gregorii -is thaumaturgos cognominati (cf. l. 60). VITA Fulg. 23 p. 111, 1 L. vir igitur -is ('ce thaumaturge' Lapeyre)

timuit habere laudem de -bus (ad p. 1051, 41), quamvis ampliora cotidie miracula faceret.

structurae (v. etiam p. 1051, 21. 74. 81): A quid mirandum sit, indicatur: 1 acc. c. inf. (cf. p. 1057, 40. 1059, 9. 1066, 68. 1075, 61): TER. Haut. 387 et vos esse istius modi et nos non esse haud -est. MANIL. carm. frg. 1 cascum duxisse cascam non -e est. Cic. de orat. 2, 191. epist. 15, 6, 1 -e est. Ov. met. 8, 136. Liv. 9, 15, 9 id magis -e est. al. SEN. benef. 2, 31, 1 hoc ex paradoxis ... minime -e ... eum, qui libenter accipit, beneficium reddidisse. PLIN. nat. 8, 124. al. APVL. mund. praef. p. 289. 2 inf. (cf. p. 1059, 12): COD. Iust. 1, 17, 2 pr. erat ... -e Romanam sanctionem ... vacillantem ... in unam reducere consonantiam. 3 enunt. c. quod (cf. 1057, 50. 1059, 4. 1062, 9. 1067, 37. 1075, 33): Cic. div. 2, 46 -e ... illud, q. ... conlocabatur. nat. deor. 1, 71. 2, 126 off. 3, 111 LVCR. 2, 465. 4, 898. 5, 666 Ov. met. 12, 165 SEN. contr. 1 praef. 17 VELL. 2, 52, 5 PLIN. nat. 31, 73. 34, 51 DECRET. decur. Tergest. (CIL V 532) 1, 17 TREB. trig. tyr. 10, 15 AVSON. 104, 1 p. 434 P. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 3 Mart. 21, 5. 4 enunt. c. si (cf. l. 32. p. 1057, 48. 1059, 6. 1067, 14. 1074, 36): LVCR. 5, 1056 quid in hac -e tantoperest re, si ... notaret. Ov. epist. 19, 63 Pont. 1, 7, 49 TREB. trig. tyr. 10, 3 AMBR. Ioseph 1, 3 CLAVD. 26, 281 COD. Iust. 6, 27, 4, 2. 5 enunt. interrog. (cf. p. 1067, 75. 1074, 78): Cic. de orat. 3, 197 -e est, ... quam non multum differat. div. 2, 44 esset -e, quomodo eqs. LVCR. 2, 308 quare. 4, 256 cur. VOPISC. Prob. 22, 2 quem ad modum. Ivst. 6, 8, 9 unde. -e quantum adverbialiter usurpatur (cf. p. 1075, 17): SIL. 6, 620 -e q. gaudebat. 6 enunt. c. ut (cf. p. 1050, 73. 1057, 52. 1059, 7. 1061, 75. 1067, 71. 1075, 51): CASSIOD. var. 3, 47, 5. 11, 39, 3 fuit utrumque -e, ut eqs. IORD. Get. 255.

B cui quis mirandus videatur, indicatur: dativo (cf. p. 1073, 65): VERG. Aen. 8, 81 oculis -e monstrum. HOR. epist. 1, 6, 23 hic tibi sit potius quam tu -is illi. PHAEDR. 3, 18, 3 illum esse cunctis auribus [ad]mirabilem. PLIN. nat. 37, 1 PLIN. epist. 3, 16, 2. CLAVD. 26, 281 -e posset esse mihi, si eqs. ROMVL. fab. 79, 4 rec. vet. est ... cervus omnibus ad videndum -is. CASSIAN. conl. 6, 1, 2. aliis modis: IVV. 3, 98 nec tamen Antiochus ... erit -is illic apud Graeculos. ITALIA psalm. 117, 23 (Firm. err. 20, 2 = VVLG.) in oculis nostris (VVLG. Matth. 21, 42 Marc. 12, 11. cf. p. 1060, 38). CLAVD. DON. Aen. 1, 615 p. 121, 15 apud Aenean (IORD. Get. 71. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 154 apud Graecos. 2, 223. cf. p. 1059, 45). VVLG. IV Esdr. 8, 48 coram Altissimo.

C qua re aliquis mirandus sit, indicatur: abl. (cf. p. 1065, 75. 1073, 78): Ov. v. p. 1050, 35. Liv. 1, 39, 1 prodigium ... eventu ... -e fuit. 26, 19, 3. 28, 18. 7 COLVM. 3, 8, 3. 6, 36, 3 v. p. 1050, 41. PETRON. 83, 1 PLIN. nat. 4, 4. al. SIL. 13, 196 hic -is arcu, ille hastam quater ... , tertius aptabat ... taedas. QVINT. inst. 10, 1, 46. EVTR. 7, 21 omnium virtutum genere -is (i. omni v. g.). DICT. 3, 1 arte. IORD. Get. 178 CE 1165, 7. al. gen. (cf. p. 1065, 70): SYMM. epist. 1, 3, 4 amantissimi litterarum morumque -es. praep.: de: MAX. TAVR. serm. app. 21 p. 890^B -es ... de suppliciis suis iuvenes Maccabaei. ex: PLIN. nat. 36, 102 basilicam ... columnis e Phrygibus -em. ob (cf. p. 1066, 33): SEN. nat. 7, 14, 4 ob hoc. MELA 1, 99 ob id ... , quod. in (cf. p. 1059, 32. 1062, 6. 1066, 39. 1073, 82): PLIN. nat. 29, 78 in multis ... usibus. VVLG. IV Esdr. 8, 48 in hoc ... quoniam. adde ad (cf. p. 1062, 3. 1074, 17): PLIN. nat. 7, 20 quorundam corpori partes nascuntur ad aliqua -es sicut Pyrro regi pollex ... , cuius tactu lienosis medebatur. adv.: SEN. dial. 6, 18, 4 aliter -is.

D locutiones limitativae: c. ad: Cic. dom. 21 ratione vitae -i ad laudem. ROMVL. fab. 79, 4 v. l. 32. c. supino (cf. p. 1069, 36. 73. 1076, 17): Cic. Pis. 32 hoc ... -e auditu videatur. parad. 35 nec hoc tam re est quam dictu inopinatum et -e (VERG. georg. 4, 554 Aen. 2, 680. 3, 26 Liv. 9, 29, 10). VERG. Aen. 7, 78 id vero horrendum ac visu -e ferri (10, 636 HOR. epist. 2, 2, 91 STAT. Theb. 6, 892). PLIN. nat. 22, 1 -iora inventu.

E -e visu sim. in enuntiato fere pro interiectione interpositum (cf. p. 1050, 78): VARRO AT. carm. frg. 22, 5 bos suspiciens caelum (-e visu) nariibus ... decerpit odorem (VERG. Aen. 12, 252. Ov. fast. 3, 31 v. -e. COLVM. 10, 363 STAT. Theb. 1, 534 IVVENC. 3, 103 PRISC. periheg. 583). VERG. georg. 2, 30 -e dictu (Aen. 1, 439. al. CIRIS 120 SIL. 7, 187. al. IVVENC. 2, 44. 3, 18 AVIEN. Arat. 654 Avg. civ. 1, 19 p. 31, 21 D. PRISC. periheg. 415. cf. Ov. met. 14, 406 dictu -e [Liv. 7, 26, 5 LVCAN. 5, 672 IVVENC. 3, 88 SVLP. SEV. chron. 2, 34, 5]). Liv. 9, 41, 18 -ia dictu. sequuntur singula -ia facta. inde sine supino nude -e (cf. p. 1069, 28. 1073, 37): Ov. met. 3, 326 deque viro factus (-e!) femina. SIL. 7, 44 SEDVL. carm. pasch. 3, 3. PRISC. periheg. 1030 v. p. 1050, 78.

adv. *mirabiliter. comp. -ius: Cic. de orat. 1, 94 HIER. hom. Orig. in Luc. 22 p. 145, 14 Avg. civ. quater. al. superl.: valde -r: Avg. civ. 21, 8 p. 506, 7 D. nimium -r: ibid. 22, 8 p. 566, 13. GLOSS. θαυμαστῶς, θαυμασίως, παραδόξως. in graecis est θαυμαστῶς p. 1053, 8. 32. παραδόξως p. 1053, 36. inde a CIC. [in codd. confunditur c. miserabiliter et mysterialiter.]

I passive i. q. miro modo: A c. verbis: 1 pertinet ad excellentiam rei laudabilis: a de factis ingenii: Cic. de orat. 1, 94 statuebam disertum, qui -ius et magnificentius (cf. p. 1062, 21. 1076, 42) augere et ornare posset quae vellet. 3, 15 libros Platonis -r scriptos. QVINT. inst. 3, 5, 14 LACT. inst. 6, 24, 18 VICT. TONN. chron. II p. 195, 512 CASSIOD. inst. 1, 1, 4 p. 12, 13 M. al. PASS. Petr. 12 [Bulhart]

dicens. **b** in serm. medic. (cf. p. 1062, 60. 1077, 37): PLIN. nat. 29, 131 -r epiphoris mederi dicitur. MARCEL. med. 8, 16 prodest. DIOSC. 1, 60 p. 78 b 35 -r miscetur. PS. APVL. herb. 17 l. 4 rec. β (om. $\alpha\gamma$) -r proficit. MISC. Tir. p. 60, 2 ORIBAS. eup. 2, 1 C 32. **c** varia: CIC. leg. 3, 14 Demetrius... -r doctrinam... produxit. epist. 4, 13, 5 -r de te et locuntur et sentiunt (an ad l. 48?). ATT. 5, 20, 1. ad Brut. 1, 15 (9, 24), 1 eloquentia, qua -r excellit. al. HERM. Pal. vis. 3, 4, 1 magne et -r habet se res (gr. $\mu\epsilon\gamma\acute{\alpha}\lambda\omega\varsigma$ καὶ θαυμαστῶς, vulg. magnifice). LACT. opif. 4, 15, 5, 12. RVFIN. hist. 2, 10, 4 veste ex auro argentoque -r contexta (gr. $\theta\alpha\upsilon\mu\alpha\sigma\iota\omicron\nu$ ὑφῆν). AVG. civ. 16, 3 p. 126. 16 D. regnum -r dilatavit. 16, 43 p. 195, 6 ab his duobus mirabilibus ducibus bella etiam prosperrime ac -r gesta sunt (cf. IORD. Rom. 275 Parthos -r superavit. 276 triumphavit [280]. Get. 88 dimicavit). ION. BICL. chron. II p. 212, 569, 4 provinciam Gothorum... -r ad pristinos revocat terminos. IORD. Get. 103 quod... -r (i. splendide) idolis immolasset.

2 pertinet ad novitatem vel raritatem rei: **a** generatim: CIC. Tusc. 2, 12 ut cum eorum vita -r pugnet oratio. ATT. 7, 11, 4 fugiens... Pompeius -r homines movet. NEP. Dion 10, 2 -r vulgi mutata est voluntas. AVG. civ. 14, 24 p. 51, 32 D. extra usitatum naturae modum -r. 22, 5 p. 560, 22 linguis omnium gentium loquentes -r audiebant (cf. antea: mirifica facientibus signa credebant). c. Faust. 33, 8 p. 795, 11 -r... dicere videbatur: 'quis me tetigit?' virg. 13, 13 p. 245, 14 -r desipiunt. al. **i. q. valde:** c. verbis malae notionis (cf. l. 45. p. 1051, 1): CIC. Att. 10, 4, 5 me -r exerceat. VVLG. Iob 10, 16 crucias. **c. verb. affectuum** (cf. p. 1062, 28. 1077, 28): CIC. Att. 15, 26, 1 cupio (epist. 13, 16, 4). 16, 7, 3 adprobasti. epist. 9, 10, 1 amari. 10, 3, 2 faveo. 10, 12, 4. BRVT. Cic. epist. 11, 14, 1 laetor. LACT. inst. 5, 11, 5. AVG. c. acad. 2, 2, 3 quidquid... te... -r solet movere. c. Faust. 16, 21 p. 463, 8 -r istorum est ridenda vecordia. GREG. M. moral. 3, 24 p. 611B se placere deo -r aestimabant.

b speciatim de miraculis (cf. p. 1062, 56): ITALIA psalm. 44, 5 (Firm. err. 23, 2 = VVLG.) deducet te -r ($\theta\alpha\upsilon\mu\alpha\sigma\iota\omicron\varsigma$) dextera tua. HIER. hom. Orig. in Luc. 10 p. 74, 8 -r Ioannes natus est (AVG. serm. 290, 1, 1 med. ambo Iohannes et Christus -r nati. civ. 10, 29 p. 449, 21 D. Christus [cf. p. 1051, 36]. al.). VVLG. sap. 19, 5 ut... populus tuus -r transiret. RVFIN. hist. 2, 9, 4 angelus... -r (gr. $\mu\epsilon\gamma\acute{\alpha}\lambda\omega\varsigma$) eum vinculum nexibus solvit. AVG. civ. saepe. al. **miracula faciunt daemones:** AVG. civ. 5, 7 p. 201, 3 D. 10, 11 p. 419, 11. 20, 19 p. 451, 27.

B c. adi. (cf. p. 1062, 74. 1077, 73): CIC. Brut. 145 -r aptus. ATT. 2, 25, 1 -r moratus est. epist. 10, 19, 1 litterae tuae -r gratae sunt senatui. GELL. 2, 23, 19 motus... animi... -r acres et illustres... sunt. AVG. civ. 10, 10 p. 418, 4 D. pulchras. 17, 18 p. 225, 8 laudabilis (epist. 155, 17 laudandum). 18, 19 p. 281, 2 fortis. doct. christ. 4, 14, 31 -r affluentissima fecunditate. serm. 50, 6, 9 a quodam -r laudabiliterque avaro (cf. N. T. Matth. 13, 44). **c. adi. malae notionis** (cf. l. 23): AVG. civ. 3, 19 p. 128, 27 D. de Cannensi -r horrendo malo. c. Cresc. 3, 62, 68 p. 475, 4 o rem -r indignam! c. Iul. op. imperf. 1, 97 -r demens.

II active i. q. cum admiratione (cf. l. 5): AVG. c. epist. fund. 30 p. 232, 14 quae nemo sobrie considerat et non -r laudat (antea: miranda et laudanda cognoscis). VITA Romani long. (BHL 7306) 6 benedicant -r nomen gloriae tuae.

deriv.: mirabiliarius. mirabilitas. **v. Onom.**

mirābilitās, -ātis f. **a** mirabilis. **i. q. θαυμασιότης:** LACT. inst. 7, 4, 1 ex -e operum suorum (sc. providentiae).

miraholanum v. s. v. myrobalanum.

mirābundus, -a, -um. **a** mirari. **comp. magis -us: l. 61.** **i. q. (ad)mirans: abs.:** LIV. 4, 33, 9 qui clamor cum utramque -am in se aciem vertisset. 4, 45, 7 cum parum decorum inter collegas certamen -i patres conspicerent. 23, 8, 10 cum -us pater, quidnam id esset consilii, quaereret (37, 10, 4 cum, quonam modo ea fieri possent, -us... percunctaretur. CVRT. 9, 9, 26. cf. LIV. 39, 10, 5 eo magis -o quaerentique, quid rei esset). 28, 23, 3 -i parumper obstipuerunt (APVL. met. 2, 7, 4 obstupui et -us steti. HIER. in Os. 4, 10 p. 850B quasi stupens et -us eloquitur). **indicatur causa:** LIV. 33, 32, 7 -i velut ad somni vanam speciem. **c. enunt. interrog.:** LIV. 3, 38, 8 nova res... -am plebem convertit, quidnam incidisset (26, 15, 11). 25, 37, 12 unde. **c. acc.:** APVL. met. 4, 16, 4 -i bestiam (antea: miratus bestiae magnitudinem).

miracidion, $\mu\epsilon\tau\alpha\chi\lambda\acute{\iota}\delta\iota\omicron\nu$. PAVL. FEST. p. 123, 11 -on (mirachiton codd.) primae adolescentiae.

miraciōdēs, $\mu\epsilon\tau\alpha\chi\lambda\acute{\iota}\omega\delta\eta\varsigma$. LVCL. 187 lerodesque simul totum ac si -es.

1. mirācula, -ae f. [a miraculum 'monstrum' ut vid. (v. p. 1076, 65); cf. mirio. J. B. H.] **de origine:** VARRO ling. 7, 64 v. p. 1076, 65.

i. q. monstri modo deformis homo (de meretricibus): PLAVT. Cist. 407 amicae osseae, diobolares, schoeniculae, -ae, cum extritis talis (affertur a Festo p. 330 a 1).

2. mirācula, -ae f. v. l. 82.

***mirāculum**, -i n. (mirācula, -ae f. v. l. 81). **a** mirari. **de formis:** **syncope -cl-:** LVCL. 14 (-cul- codd.) v. l. 84. **ma-:** GREG. TVR. Thom. p. 97, 1 R1. **fem.:** ITIN. Anton. Plac. rec. A p. 174, 17 multe alie -e quas G. NOT. Tir. 43, 72 post mirum. **de notione** (cf. p. 1055, 78): NON. p. 521, 27 mira et -a veteres pro monstris vel horrendis ponebant. Lucilius (14)... -a ciet elefantas (def. Terzaghi

p. 267, tylyphantas Marr). GLOSS. θαῦμα. VARRO frg. Serv. auct. Aen. 3, 366 -um, quod mirum est. PAVL. FEST. p. 123, 5 -a, quae nunc digna admiratione dicimus, antiqui in rebus turpibus utebantur (cf. p. 1053, 75). **discernitur a vocibus q. s. ostentum, portentum, prodigium, monstrum** (cf. etiam p. 1055, 46. 1056, 5). **plur. de una re apud poetas passim, in prosa oratione p. 1058, 48.** **gr. respondent** (cf. etiam l. 27. 81. p. 1056, 43. 1057, 2. 1058, 25. 84) $\mu\epsilon\gamma\acute{\alpha}\lambda\omega\varsigma$ (p. 1056, 17), $\epsilon\kappa\sigma\tau\alpha\sigma\iota\varsigma$ (p. 1059, 21), $\theta\alpha\upsilon\mu\alpha$ (p. 1057, 30. 1058, 35. 42. 57), $\phi\acute{o}\beta\omicron\varsigma$ (p. 1059, 22). **inde a CATONE** (l. 17), LVCLIO (p. 1053, 84), VARRONE, CIC. (p. 1057, 66). LVCR., VERG. **in tit. libr.:** VAL. MAX. 1, 8 AVG. civ. 10, 8. 12. 17. 22, 8. al. cf. etiam p. 1056, 37. [hisp. milagro. Rohlf.] [ex con. pro mirande: LVCR. 4, 462 v. p. 1070, 21. pro miratu: PLIN. nat. 2^a, 2 v. p. 1063, 47.]

I proprie i. q. res admirabilem vel stuporem movens (in malam partem de re improbanda l. 19. 62. 79. p. 1056, 56. 1057, 67):

A i. q. res mira: **1** in admiratione sunt ea, quae naturali modo fiunt: **a** facta: **stuporem moventia:** CATO or. frg. 1, 2 quamquam multa nova -a fecere inimici mei, tamen nequeo desinere mirari eorum audaciam (cf. p. 1061, 2). AMM. 31, 16, 6 monstroso -o (cf. l. 15) victoris sanguinem victi bibentis. AVG. civ. 4, 27 p. 180, 18 D. -orum atque vitiorum. **fortia:** LIV. 2, 10, 5 ipso -o audaciae obstupescit hostes Cacles (5, 46, 3 attonitis Gallis). 2, 12, 13 prope attonitus -o Scaevolae (de eodem MART. 1, 21, 3). 23, 47, 8 stupentibus -o hostibus. VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 TAC. ann. 16, 25, 2 PANEG. 10, 7, 1. 11, 4, 3. CLAVD. 24, 224 post -a castris edita. 26, 622 belli. DRAO. laud. dei 3, 216 Hercules. CASSIOD. hist. 6, 36, 2 feminae (Theodoret. h. e. 3, 18, 2 ἀξιέπαινον διήγημα). **alia:** LIV. 5, 21, 9 ad ostentationem scaenae gaudentis -is. PLIN. nat. 7, 121 vinctam matrem uberibus suis alentis filiae. 14, 144 tribus congiis... epotis uno impetu, spectante -i gratia Tiberio. QVINT. inst. 10, 7, 11 pilariorum (cf. HIST. Apoll. rec. A 13 p. 25, 9). HIER. epist. 53, 1, 3.

b casus, eventus: VAL. MAX. 1, 8 ext. 11 regios interitus magnitudine -i remigis casus aequat, quem... cum e navi fluctus abiecisset, ... contrarius fluctus in navem rettulit. PLIN. nat. 8, 20 in altero elephantum -um fuit uno ictu occiso (17, 8 nec minus -um in pomo est sc. in reditu arborum). TAC. ann. 6, 28, 1 adventus phoenicis. AVG. civ. 3, 9 p. 106, 16 D. templum Iani clausum.

c mos et habitus: PLIN. nat. 22, 57 heliotropii -um... cum sole sese circumagentis etiam nubilo die. 22, 62 aliud adianto -um: aestate viret, bruma non marcescit eqs. 23, 135. 25, 19. 37, 140 magnis et aliis -is achatarum: reddunt enim fluminum species, nemorum, iumentorum etiam (cf. CLAVD. carm. min. 29, 13 nova... -a lapidis magnetis). MART. 1, 6, 5 leonis mansueti. PLIN. epist. 4, 30, 11 fontis (CLAVD. 28, 508). AVG. civ. 21, 4 p. 493, 7 D. calcis (l. 22. 25).

d corporea: **a** res: VARRO Men. 286 eodem coniecisse Medeam mera -a. SEN. nat. 7, 1, 1 ubi novum aliquod e caelo -um fulsit (7, 20, 2 illa... -a, columnae clipeique flagrant in caelo). CE 256, 2 haec... -a... statuit (sc. cornua mirae magnitudinis). AVIAN. fab. 5, 3 (interpol.) ne detracta gravem faciant -a risum (sc. pellis leonis, quam asinus induerat). MART. CAP. 7, 728 Arithmetica -is quibusdam capitis reverenda videbatur (sc. radiis miro modo a fronte erumpentibus. cf. 7, 729 p. 366, 4 radiorum). **visa:** PLIN. nat. 24, 164 hac herba pota lymphari homines obversantibus -is. TAC. Agr. 28, 1. **β animantia:** **mythica:** HOR. ars 144 speciosa... -a... Antiphaten Scyllamque et cum Cyclope Charybdin (MIN. FEL. 20, 3 monstruosa mira -a, Scyllam... Chimaeram... et Hydram). OV. met. 2, 193 sparsa... in vario... -a caelo. FLOR. epit. 1, 10, 3 illa tria Romani nominis prodigia atque -a, Horatius, Mucius, Cloelia. MART. CAP. 2, 142 ARNOB. ad Greg. 20 p. 429, 9. **bestiae:** OV. met. 3, 673 in quae -a... verteris? LIV. 1, 45, 4 bos... nata... dicitur miranda magnitudine...; fixa per multas aetates cornua... monumentum ei fuere -o. PLIN. nat. 9, 88 nautilus. PANEG. 3, 11, 3 (c. vituperatione) -a avium peregrinarum. 10, 10, 7. CLAVD. 17, 280 -a plebi colligite. 24, 354. **homines:** SEN. contr. 2, 6 (10), 11 novum civitatis -um... luxuriosum senem (cf. TERT. virg. vel. 9 med. tale... -um, ne dixerim monstrum, ... virgo vidua. PANEG. 6, 17, 1 imperator adolescens. 7, 4, 1 novum... -um, iuvenis uxoris). PLIN. epist. 9, 33, 5 puerum tamquam -um aspicere. GELL. 9, 4, 9. HIER. epist. 77, 2, 1 Fabiolam, laudem Christianorum, -um gentilium (i. quae gentilibus admirationi est).

e opera manu facta: LIV. 41, 11, 4 amnem... avertit. ea res barbaros -o terruit abscae aquae. VAL. MAX. 4, 6 ext. 1 Mausolei usque ad septem -a proventi (SEN. dial. 12, 1, 1 MELA 1, 85 PLIN. nat. 36, 30 PORPH. Hor. carm. 3, 30, 2 AMM. 22, 15, 28. enumerat CASSIOD. var. 7, 15, 4. cf. p. 1050, 46). CVRT. 5, 1, 32 super arcem Babylonis vulgatum Graecorum fabulis -um. PLIN. nat. 1, 33, 24 Romae -a operum XVIII. 15, 77 -o ex aere iuxta dicato. 36, 60 pro -o insigni quattuor columnas... posuit (36, 196 dicavit... pro -o... obsianos III elephantos). al. VAL. Fl. 5, 451 haec... -a... struxerat. MART. epigr. 1, 1 pyramidum (8, 36, 1). TAC. ann. 2, 61. 1. 3, 53, 4 (c. vituperatione) aeris tabularumque -a. IVVENC. 4, 88 operum. CASSIOD. hist. 11, 9, 4 Romae (Socrat. 7, 10 τῶν θαυμαστῶν... θαυμάτων). CE 900, 10. al.

f varia, quae apparent in naturalibus: **a** in rebus: AETNA 180 plurima... patent illi (sc. Aetnae) -a monti (PLIN. nat. 2, 236 in montium -is ardet Aetna. MART. CAP. 6, 647 montis Ae. -a). [Bulhart]

247 quaecumque iacent tanto -a mundo. PROP. 3, 22, 17 omnia Romanae cedent -a terrae. MANIL. 1, 103 cur imbres ruerent ..., ratio pervidit solvitque animis -a rerum (cf. SEN. dial. 10, 19, 2). SEN. nat. 4, 2, 6 *Nili* (LVCAN. 10, 196 PLIN. nat. 9, 179). 6, 4, 1 mille -a movet terrae motus (OROS. hist. 4, 4, 5 stupore -i). PLIN. nat. 2, 57 solis. 2, 62 planetarum. 2, 206 terrae (24, 158. SIL. 12, 112 stagnorum terraeque). 2, 224 aquarum. 2, 235 ignium. 3, 1 hactenus de situ et -is terrae aquarumque et siderum. 12, 7 platanos domus suae -um. 12, 23 fructus dignus -o arboris. 13, 65 unius arboris peculiari -o. al. nota: AVG. civ. 21, 7 p. 500, 32 D. deus fecit mundum ... -is plenum, cum sit omnibus ... maius ... mundus ipse -um. 21, 9 p. 509, 30 omnia in hoc mundo magna et parva -a ... fecit eademque ipso mundo uno atque omnium maximo -o inclusit. β in animantibus: VAL. MAX. 1, 8 ext. 12 sqq. PLIN. nat. 7, 75 quorum corpora eius -i gratia (sc. magnitudinis) ... adservabantur. 7, 177 qui mortuus esse putabatur, revixit. 10, 143 cum et ipsa generatio habeat sua -a, quoniam et quadripedes ova gignunt. al.

g alia: LIV. 1, 7, 8 Euander ... venerabilis vir -o litterarum. 32, 4, 5 ab eo -o amoeni aspectus (cf. l. 30. p. 1057, 28) Thaumaci appellati. PHAEDR. 1, 11, 8 asinus clamorem ... tollit novoque turbat bestias -o. PLIN. nat. 9, 185 sunt et inimicitiarum atque concordiae -a (cf. 24, 1 discordiae atque concordiae). 14, 50 praedia ad vix credibile -um (sc. reditus) perduxit ... cccc nummum emptori addicta ... vindemia. 16, 170 hinc (sc. ex harundine) erant armamenta ad inclutos cantus, non silendo et reliquo curae -o, ut venia sit argento iam potius cani. MART. 8, 80, 1 sanctorum nobis -a (i. mira instituta) reddit avorum. CONC. S II 5 p. 83, 16 huiusmodi ... conspirationibus adquiescendum non est, dum magis ordo episcopalis per -a conquiratur (i. admirabili vitae instituto? an de donis spiritalibus? [cf. p. 1056, 43]). fere i. q. mirum spectaculum: CVRT. 7, 5, 42 ingens visentibus -um ... fuit ars sagittarii. 9, 3, 19 posteritati fallax -um praeparans. LVCAN. 4, 425 taciti praebet -a cursus (PLIN. nat. 28, 30. SIL. 6, 54 virtus [LACT. inst. 6, 17, 8 v. ... ipsis tortoribus -um maximum praebuit]. HIER. epist. 36, 5, 2 angelis. CLAUD. 18, 309 praebet -a lictor). PLIN. nat. 7, 32 haec ... ludibria sibi, nobis -a ... fecit natura. MART. 9, 83, 1 inter tanta tuae -a, Caesar, harenae. PLIN. epist. 6, 16, 5 ascendit locum, ex quo maxime -um illud conspici poterat. APVL. flor. 16 p. 66 perculsi ... tam formosae mortis -o. AVSON. 350, 7 p. 208, 53 P. peritorum concinnatio -um est, imperitorum iunctura ridiculum. SCHOL. Cic. Gron. p. 297, 9 v. vol. I 735, 69. AVG. trin. 4, 11, 14 tanta -a hominibus exhibent.

2 in religione, superstitione: in admiratione sunt res mirae a numine divino factae, quae naturalem modum excedunt: a i. q. res mira, qua numen divinum futura plerumque horrenda significat, fere i. q. prodigium (cf. p. 1051, 25. 1061, 45. synon. [cf. l. 50]: TERT. nat. 2, 1, 7 p. 94, 7 exempla prodigia -a. apol. 21, 31 signis et -is. AVG. civ. 21, 8 p. 507, 10 D. -orum ... quae monstra ostenta portenta prodigia nuncupantur [seq. explanatio de eorum differentiis; cf. p. 1054, 4. 1056, 5]): LIV. 2, 7, 2 adiciunt -a huic pugnae: ... ex silva Arsia ingentem editam vocem; Silvani vocem eam creditam (VAL. MAX. 1, 8, 5). 5, 15, 2 syn. prodigio. 24, 3, 7. 24, 10, 10. VAL. MAX. 1, 8 pr. multa etiam interdiu et vigilantibus acciderunt ..., quae, quia unde manaverint aut qua ratione constiterint dinoscere arduum est, merito -a vocentur (sequuntur I, 8, 4. 5 prodigia ad varios deos pertinentia). TAC. hist. 2, 50, 2. 4, 81, 1 multa -a evenere, quis caelestis favor ... ostenderetur. ann. 13, 41, 3 -um velut numine oblatum. al.

b sine significatione rerum futurarum: α apud paganos (in universum de iis agit AVG. civ. 10, 16 p. 427, 16 D. 10, 18 p. 432, 2. 22, 11 p. 586, 8): -a mutatae figurae: VERG. georg. 4, 441 v. p. 1057, 6. OV. met. 9, 667 -a ... Iphide mutato (sc. ab Iside precibus matris in virum conversa). 11, 346 quae dum ... -a narrat (antea: miseratus Apollo ... Daedalionem fecit avem). APVL. met. 11, 14, 3. -um sanitatis: LIV. 2, 36, 7 aliud -um. AVG. civ. 4, 26 p. 179, 1 D. -um cribri: AVG. civ. 22, 11 p. 586, 11 D. (ex Varrone). per homines facta (cf. p. 1056, 28): LIV. 1, 36, 5 Atti auguris (APVL. Socr. 7 p. 135). APVL. met. 2, 28, 7 hominis a propheta resuscitati. alia: LIV. 1, 19, 5 Numa cum descendere ad animos sine aliquo commento -i non posset, simulat sibi cum dea Egeria congressus nocturnos esse. 1, 39, 2 puero ... caput arsisse ...; clamore inde ad tantae rei -um orto (cf. 25, 39, 16 verae gloriae eius etiam -a addunt, flammam ei contionanti fusam e capite). 4, 35, 9 an portento simile -oque sit fortem ac strenuum virum aliquem existere ortum ex plebe. 24, 3, 7 -a aliqua adfingunt ...: fama est aram esse in vestibulo templi, cuius cinerem nullus umquam moveat ventus. VAL. MAX. 1, 8 pr. v. supra l. 52; affert 1, 8, 1 Castores in pugna apud lacum Regillum visos (cf. PANEG. 4, 15, 5) et 1, 8, 2 anquem Aesculapii sponte legatos Romam secutum. 1, 8, 10 quod L. Lentulus ... dixit: 'qui scimus, an hac flamma Cn. Pompeius cremetur?' divinitus missae vocis -um est.

β apud Hebraeos et Christianos: definitiones: AVG. gen. ad litt. 6, 14 p. 189, 12 quae contra naturae usitatum cursum fiunt. serm. 242, 1, 1 extr. praeter consuetudinem facit deus -a, quia deus est. util. cred. 16, 34 p. 43, 16 -um voco, quicquid arduum aut insolitum supra spem vel facultatem mirantis adparet. CASSIOD. inst. 2, 7, 1 p. 153, 15 M. -a dicuntur, quoniam contra rerum consuetudinem ammiranda contingunt. cf. etiam AVG. civ. 10, 17 tit. de -is ... signorum, quae

ad commendandam legis ac promissionis auctoritatem divinitus facta sunt. synon.: HIER. in Is. 63, 7 p. 614^A 'virtutes' ... signa intelligamus atque -a. AVG. civ. 10, 17 tit. v. p. 1055, 84. 22, 7 p. 565, 21 D. -orum signa. enchir. 103, 27 p. 64, 28 virtutes -orum (catech. rud. 27, 53 extr.). gen. ad litt. 8, 1 p. 230, 15 magnalia. -a discernuntur a prodigiis (cf. p. 1054, 4. 1055, 46): AVG. quaest. hept. 5, 29. legitur in libris sacris (cf. p. 1051, 38): VVLG. exod. 11, 7. num. 26, 10 factum est grande -um, ut Core pereunte filii illius non perirent. Is. 29, 14. in N. T. non legitur. apud scriptores usurpatur de signis V. T.: HIL. in psalm. 135, 7 magni quoque -i illud tum fuit, cum ... sol stetit. Ps. RVFIN. praef. in proph. p. 959^C legis. PRVD. perist. 10, 624 adventus eius mille per -a praenuntiatus. AVG. civ. 10, 8 tit. de -is, quae deus ad corroborandam fidem piorum ... promissis suis adhibere dignatus est. 10, 18 tit. de -is, quibus dei populus eruditus est. al. de incarnatione Christi (cf. p. 1051, 36): TERT. carn. 9 l. 26 PRISCILL. tract. 3, 69 p. 53, 25 RVFIN. Orig. princ. 2, 6, 2 p. 140, 25 AVG. serm. 184, 1, 1 extr. CONC. S I 5 p. 118, 16 (gr. I 1, 7 p. 35, 25 τὸ παράδοξον). de morte Christi: POTAM. tract. 1 p. 1415^A (304, 2 W.). de resurrectione Christi: AVG. civ. 10, 32 p. 458, 29 D. SEDVL. carm. pasch. 5, 363 mater grandia divulgans -a (op. pasch. 5, 29 talis -i testimonium). de ascensione Christi: AVG. civ. 22, 8 p. 566, 21 D. de nativitate Iohannis B. (cf. p. 1053, 32): LVVENC. 1, 75 HIER. hom. Orig. in Luc. 4 p. 27, 6. 11 p. 80, 12 PAVL. NOL. carm. 6, 10. 99. de signis Christi: LVVENC. 1, 448 AMBR. epist. 22, 9 PRVD. apoth. 405 c. Symm. 2 praef. 21. AVG. civ. 18, 46 p. 328, 18 D. ut in se commendaret deum, -a ... fecit (cf. 22, 6 p. 562, 29. 22, 8 tit.). al. -a in martyribus facta: HIER. epist. 1, 14 PRVD. perist. 5, 326. 7, 71. 10, 855. 960. -a per homines facta: per Samson: AVG. civ. 1, 21 p. 36, 5 D. per Iesu Nave: AVG. civ. 21, 8 p. 505, 19 D. quae meritis sunt concessa sanctorum. per apostolos: COMM. apol. 573. AVG. civ. 10, 19 p. 433, 1 D. sanitatis. 22, 5 p. 561, 5 per apostolos. in euang. Ioh. 49, 11 discipulorum -is aedificabatur fides. per martyres: PAVL. NOL. carm. 18, 207 quanta (i. quot) gerit Felix -a numine Christi. 18, 378. 20, 21 egregiis ... -a signis per pecudes ipsas nuper deus edidit per Felicem. 29, 13. AVG. civ. 22, 9 tit. quae per martyres in Christi nomine fiunt. 22, 10 p. 583, 13 D. quae per memorias nostrorum martyrum fiunt. serm. 286, 8, 7 martyrum. de -is sanctorum libri exstant GREG. Tvr. Andr., Thom., GREG. M. dial., MIRAC. Theclae, MIRAC. Steph. al. per angelos: AVG. civ. 10, 12 tit. ibid. p. 422, 7 D. quaecumque -a ... per angelos ... divinitus fiunt. 21, 6 p. 499, 30. -a etiam recentibus temporibus fieri dicit AVG. civ. 22, 8 passim. negat RVSTIC. CONC. S I 4 p. 13, 19 (Isid. Pelus.) ex quo ecclesia aegrotat et inpletur seditionibus, ... fugerunt ... -orum dona divina (gr. χαρίσματα).

c i. q. res mira a magis facta: HOR. epist. 2, 2, 208 terrores magicos, -a, sagas. OV. met. 7, 294 v. p. 1057, 16. LVCAN. 9, 923 magicae -a gentis. APVL. apol. 43 magorum (Socr. 6 p. 133 AVG. civ. 8, 16 p. 345, 6 D. 8, 19 p. 350, 1). MIN. FEL. 26, 10 magi ... quicquid -i faciunt, per daemones faciunt. TERT. idol. 9 p. 39, 2. p. 39, 6 Simonis (LACT. mort. pers. 2, 5). multa pro fallaciis habentur: TERT. apol. 23, 1 magi ... multa -a circulatoriis praestigiis ludunt. a daemonibus facta (cf. p. 1062, 57): TERT. apol. 22, 11 AVG. civ. 7, 35 p. 319, 17 D. 21, 6 p. 499, 3. al. i. q. praestigiae: LIV. 7, 17, 4 vana -a sacerdotum facibus ardentibus anguibusque praelatis incedentium. FLOR. epit. 3, 19, 6 flammam ex ore fundentis. pro his vis mira capitis Gorgonis habetur: OV. met. 5, 181 Perseus Gorgonis extulit ora. 'quaere alium, tua quem moveant -a' dixit Thescelus (item c. contemptu dictum p. 1057, 67 sqq. cf. p. 1054, 15).

3 iuncturae, structurae, epitheta: a iuncturae: α praepositionales: ad: PLIN. nat. 2, 164 id ipsum ad -um redit, quoniam modo etiam si globetur extremum non decidat mare. TERT. apol. 22, 11 ad -um (i. ἵνα θαῦμα ᾖ). AVIEN. ora 105 rei (cf. p. 1057, 8) ad -um (i. miro modo) navigia ... aptant pellibus. cum: SEN. contr. 1, 2, 21 e lupanari ... c. -o (i. miro modo) evadere. CYPR. hab. virg. 10 p. 195, 1 quibus multa magnalia c. -o (i. mirifice) faceret Christus. extra: PLIN. nat. 2, 150 arcus vocamus e. -um frequentes et extra ostentum. in (usque): SEN. contr. 1 praef. 2 ut memoria ... in -um u. procederet. CASSIOD. var. 2, 40, 10 Sirenas in -um cantasse. pro (cf. p. 1054, 76): PLIN. nat. 7, 158 emboliaria anus p. -o reducta in scaenam (7, 168 p. -o et id solitarium reperitur exemplum Xenophili musici, centum et quinque annis vixisse). HEGES. 4, 18 p. 270, 23 si ... resplendeat, nihil novum et quasi p. -o promendum. super: PLIN. nat. 18, 188 felici s. omne -um riguo solo. β adiect.: plenus -i: PLIN. nat. 30, 10 plenumque -i et hoc seq. a. c. i. (31, 55). HIL. in Matth. 32, 6. -o similis: QUINT. decl. 252 p. 33, 6 rem esse -o s., quod eqs. γ subst.: -orum loco: VAL. MAX. 1, 8, 11 sunt et illa -orum l., quod eqs. facta -orum: AVG. serm. coll. Morin p. 354, 8 domini. 377, 19. illud -i: v. l. 10. p. 1057, 52. δ verb.: dare: LVVENC. 3, 675. AVSON. 419, 21 p. 359, 145 P. de subditis. DRAC. laud. dei 2, 111. 510. edere: LACT. mort. pers. 2, 5 CLAUD. 24, 224. AVG. v. p. 1058, 16. exhibere: GREG. M. dial. 2, 30 p. 131, 19 M. [Bulhart]

facere: CATO or. frg. 1, 2 PAVL. NOL. carm. 20, 311 AVG. civ. 10, 16 p. 426, 28 D. al. CONC. SI 3 pro gr. θαυματουργεῖν, v. ind. implere: CASSIOD. var. 4, 31, 2. movere: IUVENC. 1, 448. operari: GREG. M. dial. 3, 12 p. 160, 12 M.

b structurae: α subst.: ① -um rei i. q. mira res sim.: rerum: VERG. georg. 4, 441 Proteus omnia transformat sese in -a rerum (PANEG. 4, 34, 4 quarum r. -o. v. etiam l. 25). LIV. 1, 39, 2 (v. p. 1055, 68) rei -um (1, 59, 2 stupentibus -o r., unde novum in Bruti pectore ingenium. 7, 39, 15 exterrito subitae r. -o. AVIEN. ora 105 v. p. 1056, 61. 185 aegrest fides narrationi prae r. -o [sc. mulierem innoxiam Christum imprecantem non potuisse a carnifice interfici]). vox rerum fere abundare videtur: IUVENC. 2, 123 maiora dehinc r. -a restant; cernitis ... se scindere caelum eqs. 2, 639. 3, 675. 4, 402. 778 HIL. in Matth. 11, 3ⁱⁿ. PRVD. apoth. 138 PAVL. NOL. carm. 20, 311 PHOC. carm. de Verg. 32. alia: OV. met. 7, 294 tanti -a monstri (sc. Aesonis renovati). LIV. 27, 19, 6 cuius -o nominis regii alii mortales stupent, id ... aspernantis. LVCAN. 3, 634 varii -a fati (i. miros modos mortis). PS. QVINT. decl. 9, 22 p. 187, 15 -o fabulae (cf. p. 1056, 78). GELL. 16, 11, 2 medelarum. CYPR. epist. 39, 2 p. 582, 15 longae conluctationis. PANEG. 3, 11, 3 v. p. 1054, 62. 8, 1, 1 divina virtutum vestrarum -a (HIER. chron. a. Abr. 2390 MIRAC. Steph. prol.). 11, 5, 4 munus -is. ARNOB. nat. 5, 25 p. 196, 28 ludibrium ... -is (i. miris ludis). LACT. Phoen. 151 tanti ad -a visus. AMBR. hex. 3, 16, 65 p. 105, 10 florum -a. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 100, 19 caducarum rerum ... falsa -a (i. caducae res, quae falso in admiratione sunt). CLAUD. 8, 565 pompae (CORIPP. Iust. 3, 41). 22, 379 tanti ... -a voti (i. tam mirum successum). PALLAD. hist. mon. I 51 p. 334^D propter -um vultus (gr. p. 158, 4B. διὰ τὸ κάλλος. cf. p. 1055, 19). PRISC. periheg. 876 -a praebet odoris (cf. Dionys. periheg. 876 θαῦμα). ② gen. exeg. (cf. p. 1051, 76. 1076, 80): LIV. 22, 17, 5 veluti flammam spirantium boum -o attoniti (cf. p. 1054, 71. 1055, 77 et AVG. cons. euang. 2, 42, 89 p. 192, 15 expulsum daemoniorum). PLIN. nat. 27, 2 nullo vitae -o maiore. HEGES. prol. 2 p. 3, 18 constitutionis. PRVD. cath. 9, 85 vulneris. RVFIN. hist. 5, 5, 4 pro insignis facti -o (SVLP. SEV. chron. 2, 5, 4 f. -um). AVG. civ. 10, 19 p. 433, 1 D. facto quodam -o sanitatis (22, 8 p. 577, 15 -a sanitatum). ③ c. de: AVG. cons. euang. 2, 39, 86 p. 188, 4 post illud de muto -um. 2, 45, 93 p. 200, 6 -um de quinque panibus factum (p. 201, 14 -um de p. quinque [l. 18]). 2, 45, 94 p. 201, 2 fecisse ibi -um illud de homine, qui eqs.

β quid pro -o sit, indicatur: acc. c. inf. (cf. p. 1052, 4): PLIN. nat. 2, 162 alio -o exoriente pendere ipsam terram. 17, 72 non omitendo naturae -o e tam parvo grano gigni arbores. 17, 73. 19, 3. 33. 24, 151. 30, 10. 36, 82 SERV. Aen. 3, 32 CLAUD. DON. Aen. 6, 205 p. 537, 9 PRVD. cath. 9, 7. cf. etiam p. 1058, 3. 21. inf. v. p. 1058, 15. asynd. (cf. p. 1059, 13. 1066, 61. 1073, 42): PLIN. nat. 22, 62 v. p. 1054, 39. CLAUD. DON. Aen. 1, 520 p. 104, 29 duo -a ...: mulier regnat, mulier aedificat (sim.: 5, 90 p. 437, 9 HIER. epist. 22, 1, 3). OROS. hist. 7, 6, 6 accidit ... grande -um: eqs. enunt. c. si (cf. p. 1052, 17): MIN. FEL. 16, 4 nullum ... -um est, si ... aestuet. HEGES. 4, 18 p. 270, 23 v. p. 1056, 71. quod (cf. p. 1052, 12. 1056, 75 sq. 1059, 4): ADNOT. Lucan. 3, 419 -um est ... quod. SVLP. SEV. dial. 3, 11, 1 in quo et illud est -i, quod eqs. ut (cf. p. 1052, 25. 1058, 80): HIER. epist. 53, 1, 3 habuit illa aetas ... -um, ut. VVLG. num. 26, 10 v. p. 1056, 8. BOETH. cons. 4, 6, 50 W. deus protulit ... -um, ut. cum (cf. p. 1056, 10. 1058, 81. 1067, 61): BOETH. cons. 4, 6, 31 W. fit illud ... -um, cum ab sciente deo geritur. GREG. M. moral. 10, 50 -um redemptoris ... cum ab immundo spiritu hominem liberaret.

c epitheta: visibile: TERT. adv. Iud. 8 l. 102 angelorum. AVG. civ. 10, 12 p. 422, 13 D. 10, 16 p. 427, 5 pecc. mer. 2, 32, 52 p. 122, 13. in psalm. 9, 2 v. -um ad illuminationem animam vocat, invisibile autem eam, quae vocata venit, illuminat. vera relig. 25, 47ⁱⁿ. temporalia et sensibilia: AVG. bapt. 3, 16, 21 p. 212, 23. corporalia: AVG. serm. 88, 9, 8. naturalia: AVG. civ. 21, 6^{tit}. superna: GREG. M. dial. 3, 29 p. 200, 17 M.

B i. q. mire dictum: VARRO rust. 1, 2, 28 multa ... alia -a apud Sasernas invenies (i. mira praecepta incantationum). CIC. nat. deor. 1, 18 portenta (cf. l. 71) et -a non disserentium philosophorum, sed somniantium (supra: futilis commenticiasque sententias Platonis de demiurgo, Stoicorum de Pronoea, de mundo). VVLG. Ier. 23, 32 in mendacio suo et in -is suis (i. inanibus verbis, cf. p. 1056, 56). i. q. mira narratio (cf. p. 1051, 20): LVCAN. 4, 592 monstra (cf. l. 78) ac portenta (cf. l. 67) loquuntur de satyris nymphisque ...; ideo iactant -a dictis. LIV. 26, 19, 8 his -is (sc. Alexandrum anguis concubitu conceptum) numquam ... elusa fides est (cf. TAC. ann. 11, 11, 3). SEN. nat. 7, 16, 1. PLIN. nat. 10, 208 de (cf. p. 1051, 20) aspide -um. TAC. ann. 4, 11, 3 <ne> ... incredibilia veris neque in -um corruptis antehabeant (sc. diris rumoribus de morte Drusi). GELL. 14, 6, 3 (iron.). APVL. met. 6, 29, 3. CLAUD. 26, 20 plurima sic quamvis variis -a monstribus (cf. l. 71) ingeminant.

C i. q. admirabilitas, novitas (cf. l. 81), raritas, ratio memorabilis: 1 generatim: LIV. 1, 47, 9 patres in curiam ... ad regem Tarquinium citari iussit. convenere ... novitate (cf. p. 1070, 60) ac -o attoniti (4, 14, 1 cum ... conversa ... in eum L. Quinctium senem dictatorem dictum plebs n. rei ac -o esset). 1, 59, 3 Lucretiae corpus in forum deferunt concientque (cf. p. 1059, 15) -o ... rei novae

atque indignitate homines. PLIN. nat. 2, 149 maioris -i divinitatem Anaxagorae fuisse (32, 42 gratiorem esse universitatem animalium maiorisque -i. PANEG. 3, 10, 2 illud vero cuius -i est neminem ullum in tanto rerum paratu sensisse dispendium ...?). 6, 200 cutes argumenti et -i gratia in Iunonis templo posuit (36, 70. sim.: 16, 200 propter -um [cf. l. 20]. 16, 201 -i causa [TAC. ann. 11, 27]). 9, 26 reversus delphinus in eodem -o fuit (9, 46 in e. esse ... haud modico -o ... vermes). 13, 93 -um in ea est (15, 109 sua et in odore -a). 14, 20 quibus est aliqua proprietate -um (cf. l. 21). 28, 70 ad portentorum -a accedunt. 34, 38 cuius canis ex aere eximium -um (TAC. hist. 4, 49, 3 subitae rei -o attonitos). 36, 109 parva sunt, quae diximus, et uni comparanda -o (sc. domum Lepidi quondam omnium pulcherrimam intra paucos annos a multis pulchritudine esse superatam). SVET. Otho 12, 2 ut mors eius ... maiore -o fuerit. PANEG. 4, 15, 6. 4, 24, 5. HIL. in Matth. 23, 2ⁱⁿ. o plenam -i responsionem! SCHOL. Iuv. 8, 251 avibus fuit -um ire ad maiorum corporum praedam. AVG. mus. 4, 16, 33 nec minus -um edit antispastus (cf. p. 1051, 16). serm. 28, 4^{med}. sonus magnum habet -um. CASSIOD. inst. 1, 14, 4 numeri.

2 speciatim i. q. mira vis: PLIN. nat. 24, 89 hebenus ... non omittetur ... propter (cf. supra l. 5) -um. scobem eius oculis unice mederi dicunt. 24, 151 (seq. a. c. i.). 29, 80. 30, 85 aliud est cuculo -um (cf. l. 9). 31, 25 fontis (CLAUD. carm. min. 26, 3. cf. SOL. 7, 27 duo ... flumina ... -o ... non discrepante). APVL. apol. 42 hoc divinationis -um. HEGES. 1, 37, 2 p. 73, 22 victus -o eius uxoris Herodes insurgere adversus dilectam nequibat (Ios. bell. 1, 438 περιέλατο τοῖς ἱμέροις).

II metonymice i. q. affectus re mira motus: A i. q. admiratio: 1 loci selecti: LIV. 5, 39, 1 Gallos ... velut obstupefactos -um victoriae tam repentinae tenuit. 5, 39, 2 aliud priori simile -um eos sustinuit. 22, 53, 6 quod malum ... cum stupore ac -o torpidos defixisset (CAPITOL. Maximin. 33, 5 POTAM. tract. 1 p. 1411B. HIER. in Ier. 5, 10 p. 304, 14 -i et st. THEOD. MOPS. v. infra l. 72). 25, 9, 14 -o magnitudinis. PLIN. nat. 8, 57 diutius -o quam metu cessatum est. 27, 99 nec quicquam ... maiore ... -o aspexi. 35, 83. ITALIA apoc. 17, 6 (Primas.) miratus sum, cum vidissem eam, -o magno (ἐθαύμασα ... θαῦμα, Vulg. admiratione, Italia cod. g. miracione). LACT. epit. 23, 7 ad -um praesentium (SCHOL. Stat. Theb. 6, 246 [268] spectantium. aliter SERV. Aen. 3, 39 parenthesis ad -um posita [i. admirationis significandae gratia]). HIER. hom. Orig. in Luc. 38 p. 225, 17 obstupuit et tota in -o fuit. SVLP. SEV. Mart. 13, 9 stupere -o ... flere prae gaudio. CASSIAN. inst. 4, 30, 5 -o ... percussi. VITA Hil. Arel. 14 l. 21 C. -o ex stupore crescente. CONC. SI 5 p. 250, 17 in multo et magno -o dicta eius habuimus (gr. I 1, 6 p. 111, 13 ἐν ... θαύματι ... πεποιήμεθα, alt. versio I 5 p. 143, 15 admirati sumus). SEDVL. op. pasch. 1, 3 Enoch ... morti -um, cui subtractus est, concitavit (carm. pasch. 1, 106 mors miratur ademptum). ENNOD. opusc. 3, 89 p. 353, 25 tenebatur -o (3, 103 p. 357, 16). nota plur.: IUVENC. 1, 133 Mariae sponso -a mentem sollicitant, manifesta uteri quod pondera vidit. HIL. in Matth. 21, 10 p. 1039A multa ... viderant ingentibus magis digna -is. CLAUD. DON. Aen. 5, 365 p. 465, 19 ut ... universi ... mentis suae -a testarentur. HEGES. 1, 38, 1 haec ... addebat -is suis (i. vocibus admirantibus). PAVL. NOL. carm. 6, 321 plebis. OROS. hist. 7, 39, 14 quis haec perpendere plenis -is, quis praedicare dignis laudibus queat? ARATOR act. 1, 307 dedit populo -a gressus.

2 iuncturae: -o esse: c. dat. pers.: LIV. 1, 27, 7. 6, 12, 2. 23, 16, 10. 42, 62, 13 frg. 22 l. 2 VITA Cypr. 5, 6 PANEG. 3, 31, 1. al. c. apud: CONC. SI 5 p. 149, 20 a. animas (gr. I 1, 6 p. 110, 12 ἐν πολλῇ καὶ θαύματι, I 5 p. 142, 31 animis esse mirabilis). non indicata pers.: LIV. 25, 8, 7 SEN. contr. 1, 2, 17 SEN. dial. 1, 1, 3 PLIN. nat. 7, 6, 6. al. TAC. ann. 4, 66, 2. 15, 42, 1. al. cf. PLIN. nat. 9, 93 reliquiae adservatae -o pependere. alias iunct. verbales v. l. 28 sqq. 38. 41. 45. 70. 74. 84. p. 1059, 1. dignus -o: PLIN. nat. 12, 9 Ps. APVL. Ascl. 23 TREB. Claud. 2, 6 LACT. inst. 2, 7, 8. 4, 26, 13. al. cum -o: PLIN. nat. 12, 78 arborem ... c. -o ... praedicatam (cf. MAR. VICTORIN. homous. 2, 4 p. 5, 32 W. hoc c. -o dictum est [OPTAT. 3, 11 p. 98, 16]). CYPR. epist. 38, 2 p. 581, 3 populi (OROS. hist. 4, 20, 30 omnium). al. non sine -o: SVLP. SEV. dial. 3, 9, 4 GREG. TVB. Mart. 2, 32 p. 621, 8. ἐν διὰ δύοιν (cf. p. 1056, 78): CYPR. epist. 39, 4 p. 583, 23 testimonio et -o eius (i. t. cum admiratione).

3 structurae: c. gen. obi.: LIV. 5, 39, 1 v. supra l. 28. PLIN. nat. 8, 119 cervus omnium rerum -o stupens (cf. SVLP. SEV. chron. 1, 31, 4 cuius rei -o. dial. 2, 2, 7 obstupefacti tantae rei -o. THEOD. MOPS. epit. in psalm. 75, 12^b stupore -oque). 22, 1 sui (SOL. 27, 30). LACT. inst. 1, 15, 2 virtutis (SCHOL. Cic. Bob. p. 131, 23). IUVENC. 3, 22. HEGES. 5, 46 p. 398, 5 donec -um hostibus suae infunderet fortitudinis. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 1, 20 p. 193^D res loqueris tortuosas et omni stultitiae -o dignas. al. c. praep.: EVAGR. vita Anton. 31ⁱⁿ. in hoc nullum Christiano debet esse -um. AVG. civ. 18, 35 p. 307, 17 D. de ipso virginis partu (MAX. TAVR. hom. 34 p. 298B). c. enunt.: temporalis (cf. p. 1057, 55. 1067, 61): LIV. 1, 27, 7 -o ... esse Romanis, ... ut nudari latera sua ... senserunt. PLIN. nat. 36, 59 magno fuisse -o, cum ... ostendisset (FLOR. epit. 2, 11, 6. 4, 10, 7 cum ... res -o fuit). interrog. (cf. p. 1052, 21): LIV. 6, 12, 2 -o fuit, unde ... suffecerint. IVL. VAL. 34 p. 44, 23 unum ... mihi ... -o est, equid (Hist. Alex. M. I p. 38, 17 Κτ. θαυμάζω, πῶς). IUVENC. 1, 43 -a longa trahebat, [Bulhart]

quid. 2, 39 inter sese ... -a miscent, quae. HIER. hom. Orig. in Ezech. 6,1 p. 377, 31 -um subit, quomodo (chron. a. Abr. 1403). CASSIOD. Ios. antiq. 18,11 p. 524^{extr.} res ... digna maiore -o, qualiter. c. (eo) quod (cf. p. 1057, 50): LIV. 23, 16, 10 Hannibali ... -o esse, q. (SCHOL. Cic. Bob. p. 172, 35 omnibus. HEGES. 4, 7 p. 251, 12). THEOD. MOPS. in Gal. 1, 15 p. 13, 11 -o dignum ... eo q. c. si (cf. p. 1052, 17): GERM. 316 habet -a nulla, si. c. ut (cf. p. 1052, 25): ORIG. in Matth. 18, 119 p. 253, 20 K. dignum ... ei videbatur -o (gr. ἐθαύμαζε), ut. c. acc. c. inf. (cf. p. 1052, 4): LIV. 25, 8, 7 id eos audere -o fuit (TAC. ann. 4, 66, 2. EPIST. pontif. 212 Hil. coll. antiar. p. 89, 16 mihi). LACT. opif. 16, 3 -o dignum est. c. inf. (cf. p. 1052, 10): CONC. S IV 2 p. 102, 30 dignum erat ... -o in concordiam tot gentes adducere. asynd. (cf. p. 1057, 45. 1064, 80. 1066, 61): TREB. Claud. 2, 6 amavit et fratres: iam potest esse -o.

B i. q. curiositas, noscendi cupiditas: TAC. hist. 1, 27, 2 adgregantur (cf. p. 1057, 84) alii conscientia, plerique -o. 3, 25, 3. 5, 23, 2 -o magis quam metu dextit classem.

C i. q. terror, metus (cf. p. 1049, 83. 1051, 27. 53. 1056, 81. 1064, 29 et v. Roensch, Roman. Forsch. 1, 274): VVLG. I reg. 14, 15 factum est -um ... et accidit quasi -um a deo (Itala Vind. timor bis, Legion. pavor bis; gr. ἐκστασις bis). Iob 33, 7 -um meum non te terreat (ὁ φόβος μου). Is. 21, 4. Ier. 44, 12 erunt in ius iurandum et in -um (i. in causam terroris) et in maledictionem. SEDVL. carm. pasch. 4, 416 imperiosa ... -a (i. dicta terribilia. cf. op. pasch. 4, 13 p. 264, 1 tremenda ... imperia [v. etiam Bulhart, W St. 66, 1953, 161]).

deriv.: 1. miracula.

mirandus, -a, -um v. p. 1068, 71.

miratio, -ōnis f. a mirari. [loco corrupto: Cic. Att. 5, 4, 1.]

i. q. θαῦμα (GLOSS.): sensu activo (c. gen.: l. 34. 41. c. in c. abl.: l. 32. c. acc. c. inf.: l. 35): CIC. div. 2, 49 causarum ignoratio in re nova -em facit; eadem enim ignoratio si in rebus solitis est, non miramur. ITALA Luc. 5, 9 (cod. b) -o ... habebat illum ... in (cf. p. 1066, 39) captura piscium (θάμβος περιέσχεν αὐτὸν ... ἐπὶ τῇ ἄγρῳ). apoc. 17, 6 v. p. 1058, 35. IUL. VAL. 1, 2 p. 2, 14 -e formae Olympiadis ... <mo>tus. CHALC. transl. p. 25^D subiit quaedam me ... -o (gr. ἐθαύμαζον) non sine deo dici (de a. c. i. cf. p. 1066, 68), quae diceret. VITA Anton. 66 p. 72, 11 extendente ipso orationem et apud se (cf. p. 1063, 80) -em (Migne gr. 26, 937^B ἐν τῷ ... καθ' ἑαυτὸν θαυμάζειν). EVAGR. vita Anton. 81 quae hic Christianis adhibenda -o est? (Migne gr. 26, 956^B μὴ θαυμάζετε, εἰ εἰς, Vita Anton. 81 p. 82, 12 quid miramini, si eἰς.). PS. LACT. PLAC. fab. Ov. 15, 47 cuius dum -e premeretur. HIER. tract. in psalm. I p. 167, 10 non sunt haec -e digna? PELAG. in I Cor. 14, 6 p. 207, 1 cod. V (admiratio cett.) et PS. PRIMAS. erit vobis sola -o, non profectus, nisi vobis ... plana faciam legis obscura. sensu passivo: PS. LACT. PLAC. fab. Ov. 9, 1 ut apud (cf. p. 1052, 37) posteros haberet -em.

mirativus, -a, -um. a mirari. i. q. admirationem indicans, θαυμαστικός: ISID. orig. 2, 21, 24 sententiae -ae, ut 'papae! vivere non licet et fornicare libet?' (cf. 2, 21, 15 admirativae).

mirātor, -ōris m. a mirari. [prov., hisp. mirador, port. miradouro. Rohlf.]

i. qui miratur, amator, dilector, cultor, θαυμαστής: c. gen. obi. (affert inter subst. agentis c. gen. coniuncta PRISC. gramm. III 215, 26 -r miratrix): HOR. sat. 1, 2, 36 -r cunni ... albi (cf. p. 1065, 59). PROP. 2, 13, 9 non ego sum formae tantum -r honestae, nec si qua illustres femina iactat avos: me iuvet in gremio doctae legisse puellae. Ov. met. 4, 641 seu gloria tangit te generis magni, generis mihi Iuppiter auctor, sive es -r rerum gestarum, mirabere nostras (cf. STAT. silv. 3, 2, 95 operum ... tuorum). SEN. dial. 7, 8, 3 incorruptus vir sit externis et insuperabilis -rque tantum sui. CVRT. 4, 6, 26 virtutis (cf. MART. 1, 39, 5 recti custos, -r honesti). LVCAN. 9, 807 Catonis (affert SERV. auct. Aen. 8, 517 explicans: id est imitatore; optima enim ingenia necesse est ut ea quae mirantur imitentur). 9, 961 Sigeasque petit Caesar famae -r harenas. PLIN. nat. 14, 51 Seneca minime utique -e inanium. 33, 7 auri. MART. 10, 87, 15 -r veterum ... avorum. MVTIAN. Chrysost. hom. 14, 4 p. 334^{extr.} festinatores et -es certantium (gr. p. 116 σπουδασταὶ καὶ θαυμασταί). ISID. orig. 10, 103 a -bus Fatuae Fauni uxoris. gen. subaudiendo et abs.: SEN. dial. 11, 9, 8 illum ... colant gentes: tu vive Bruto -e contentus. AVSON. 325, 10 p. 110 P. -r Narcissus ('-r suae ipsius formae' Souhay; cf. p. 1065, 20). AVG. serm. 126, 3, 4 p. 700ⁱⁿ. videt homo insolita et miratur: ... miratur alia, cum sit ipse -r magnum miraculum (cf. p. 1050, 35). ORIENT. carm. app. 3, 74 vis Graias -r item spectare figuras?

f. mirātrix, -icis. c. gen. obi. (cf. l. 53): SEN. Phaedr. 742 fama -x senioris aevi. LVCAN. 4, 655 famosa vetustas -xque sui ('res vetustas extollens' Francken). abs.: IUV. 4, 62 -x turba.

mirē v. p. 1077, 7.

? **mirendila** ψίλωμα ἦτοι ψίλωθρον GLOSS. II 497, 21.

miropsicus v. s. v. myropsicus.

mirice v. s. v. myrice.

miricius v. p. 999, 13.

miridicus mira dicens GLOSS. V 605, 9. a mirus et dicere.

mirificatio, -ōnis f. a mirificare; cf. gr. θαυματουργία et θαυματουργῶ. i. q. mirum factum: EVSTAT. Bas. hex. 8, 8 p. 954^B 'eiciant aquae volatilia ...': si considerata fuerit vis verborum,

tunc conditoris -o declaratur (Migne gr. 29, 184^C τὸ μέγα θαῦμα τῆς σοφίας).

mirificator, -ōris m. a mirificare; cf. gr. θαυματουργός. i. qui mirabilia facit: PS. EVSEB. CAES. hom. 4 p. 1100^C glorificetur ... -r deus. **mirificē** v. p. 1062, 11.

mirificentia, -ae f. a mirificus; cf. s. v. magnificentia.

GLOSS. L II Abav. MI 16 -a magnificentia. V Aa M 355 p. 292 -a (mintrad.) magnificentia (utroque loco munificentia ei. viri docti). i. q. θαυματουργία: DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 28 p. 395^C quis nesciat -am naturae? (Migne gr. 44, 228^D θαυματουργίαν). i. q. miraculum: PETR. CHRYS. serm. 63 p. 376^A hoc (sc. resurrectionem Christi) signum videmus esse signorum, virtutem cernimus esse virtutum, mirabilium esse -am pervidemus. Bulhart.

mirifico, -āvi, -ātum, -āre. a mirificus; cf. magnifico.

mira-: PSALT. Cas. 30, 22. GLOSS. I p. 147 -tus es magnificatus es (cf. l. 49). in libris sacris gr. ubique respondet θαυμαστούν praeter l. 30. 37. cf. praeterea l. 43. [errore typothetae apud Migne legitur -andae pro mitificandae AMBR. epist. 63, 59^{extr.}]

A i. q. mirum, mirabilem facere (pro subi. semper est deus):

1 act.: a aliquem: VVLG. psalm. 4, 4 -vit dominus sanctum suum. PETR. CHRYS. serm. 14 p. 595^A deus Abraham -at germine desperato. **b aliquid**: VVLG. (= ITALA) psalm. 15, 3 sanctis (cf. Hoberg, Die Psalmen d. Vulg. ad l.) ... -vit omnes voluntates meas in eis (explicat AVG. epist. 149, 6 miras ... fecit). 16, 7 -a misericordias tuas (30, 22 mihi [om. ITALA]). RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 9 p. 218, 20 -asti magnificentiam tuam super nos. AVG. epist. 149, 18 etiam malis bene utitur ad propectum bonorum, etiam in hoc -ans omnipotentiam bonitatis suae. i. q. miro modo efficere: CONC. S I 3 vers. Tur. p. 161, 17 deo summam (summo var. l.) -ante unitatem (gr. I 1, 2 p. 89, 30 θαυματουργήσαντος, Rustic. mire operante unitatem).

2 pass. pro refl. i. q. mirabilem se praebere, mirabilia gerere (cf. p. 108, 39. vol. VI 2088, 80^{sq.}): PS. EVSEB. CAES. hom. 14 p. 1197^B non solum praesens ... operatus est mirabilia, sed ... et ipse resurgens -atur. EVSEB. EMES. mart. 29 p. 280, 23 quae ... Iesus operatur, quae -atur.

B i. q. mirabilem testari, admirari: ITALA II Thess. 1, 10 (cod. g. Ambrosiast.) cum venerit clarificari in sanctis suis et -ari (θαυμασθῆναι, Vulg. admirabilis fieri) [vel mirabilis esse] [L add. cod. g] in omnibus, qui crediderunt. AVELL. p. 255, 6 deum -ari in omni terra (gr. τεθαυμασθῶσθαι. cf. Vulg. psalm. 8, 2 admirabile est nomen tuum in universa terra).

part. perf. pass. pro adi. mirificatus, -a, -um i. q. mirus, mirabilis: PSALT. Cas. 117, 23 -a est (ἐστὶν θαυμαστή, Vulg. v. p. 1052, 35) in oculis nostris. PSALT. Mediol. 138, 6 p. 154, 4 -a est (mirabilis facta est Vulg.) scientia tua ex me. PS. ORIG. in Iob 1 p. 338^B haec sunt magna illa opera Iob: ... inter homines facta inter angelos sunt -a. ALC. AVIT. epist. 6 p. 34, 5 illatas martyribus contumelias -o honore compensat. de deo: PSALT. Rom. 138, 14 (= Mediol. p. 154, 20) terribiliter -us es (Vulg. magnificatus es, ITALA cod. Sangerm. et Hil. in psalm. 138, 27 p. 763, 3 -us sum): mira opera tua.

deriv.: mirificatio, mirificator.

R.

***mirificus**, -a, -um. [a mirus et facere. J.B.H.] **superl.**: -cissimus: TER. Phorm. 871. -entissimus: AVG. civ. 18, 42 p. 320, 15 D. (inde EVGIPP. exc. Aug. p. 1018, 10). CONC. S II 3, 1 p. 120, 25 (Φr).

-us maxime: PLIN. nat. 2, 137. valde -us v. p. 1061, 68. NOT. Tir. 43, 73 post miraculum. GLOSS. admirabilis. θαυμάσιος. θαυματουργός. θαυμαστοποιός. gr. respondent (cf. etiam p. 1061, 10 et p. 1062, 21. 49) ἐνδοξος (p. 1061, 82), θαυμάσιος (p. 1061, 43), θαυματουργός (p. 1061, 69), θαυματουργῶν (p. 1061, 67), παράδοξος (p. 1061, 53). inde a TER., ACC. frequentatur apud Cic. in epist.; ex poetis habent TER., ACC., CIRIS, OV., AVSON. locis singulis, PRVD., CYPR. GALL., CARM. adv. Marc. binis, praeterea CE 699, 1. 748, 16. 1557, 5. in prosa oratione deest cum aliis tum LIV., VITR., CELS., CVRT., TAC. [loco lacunoso: CIRIS 12 (cf. Bickel, Glotta 29, 1942, 33). var. lect.: PRVD. tituli 77 -i (mitifici VPE) ... insignia David.

I adi.: A c. subst.: 1 usu sollemni i. q. admirationem movens, admirabilis, mirus, saepius notione debilitata i. q. summus, maximus (cf. p. 1050, 80. 1070, 54): a generatim: α de casu, eventu: TER. Phorm. 871 facinus ... -cissimum (cf. p. 1073, 49): patruos tuos est pater inventus ... uxori tuae. CIC. Att. 2, 14, 2 occasionem -am! 16, 13a, 1 o casum -um! (epist. 7, 5, 2 c. vero -us quidam intervenit). BELL. Hisp. 29, 4 -um et optandum tempus ... ad proelium committendum. PLIN. epist. 6, 15, 1 rei (GELL. 5, 14, 16 rem -am ... atque admirandam).

β de operibus (cf. p. 1049, 63): manu factis: CIC. Att. 4, 16, 7 aditus insulae esse munitis -is molibus. CAES. civ. 3, 112, 1 turris ... -is operibus exstructa (BELL. Afr. 88, 5). PLIN. epist. 2, 17, 11 piscina. litterarum: CIC. Att. 2, 9, 1 tuos ... -os ... dialogos. epist. 13, 6, 3 -um genus commendationis. ad Q. fr. 3, 1, 24 embolium. Ov. Pont. 4, 13, 5 structura ... carminis (opp. publica). VAL. MAX. 8, 7 ext. 12 SEN. benef. 1, 2, 2. FRONTO p. 153, 12 N. GELL. 6, 3, 48 -a et prope divina responsionis figura. APVL. apol. 22 p. 441. al. de factis: CIC. Att. 1, 16, 1 pugnarum (cf. p. 1062, 44). 4, 46, 1. 4, 8a, 2 -a opera Dionysii ... fuit. VAL. MAX. 2, 7, 6ⁱⁿ. exemplorum (5, 6 ext. [Bulhart])

5). 3, 7 ext. 5 procuratione. 4, 4, 11 p. 192, 28 egregios consulatus, -as dictaturas. PAP. Berol. 611 r 9 (*iron.*) -as <accusatorum> artes (*cf. p. 1054, 18*).

γ de virtutibus (*cf. p. 1071, 15*) et **vitiis** (*l. 6*): CIC. de orat. 1, 122 -us quidam pudor. Att. 10, 8, 9 virtus (*cf. ad Brut. 1, 3 [9, 10]*), 1 indoles virtutis). epist. 6, 12, 3 improbitas. 7, 30, 1 vigilantia. VAL. MAX. 2, 2, 5 constantiae. 4, 3, 14 p. 184, 26 abstinencia. *al. de qualitatibus, modis* (*cf. p. 1049, 73. 1070, 73*): CIC. ad Q. fr. 3, 1, 3 -a suavitate ... villam. SOL. 52, 40 splendore. AVSON. 118, 2 p. 420 P. ego sum Dido ... assimilata modis pulchraque -is (*Anth. Pal. 16, 151, 2 θεοπεσία κάλλει*). QVEROL. p. 47, 5 P. illum ... -is ludamus m. CYPR. GALL. exod. 1083). CLAVD. DON. Aen. 3, 160 p. 287, 25 arte (*al.*). 4, 110 p. 370, 6 subtilitate. 6, 235 p. 540, 25 brevitate. *al. AVG. in psalm. 7, 19 pulchritudine. ORIENT. comm. 1, 375 robore. al.*

δ de affectibus (*cf. p. 1071, 40*): CIC. Att. 4, 1, 4 -o studio omnium aetatum (epist. 14, 3, 3). 4, 3, 4 laetitia. 5, 21, 7 exspectatio (7, 7, 5. *cf. p. 1050, 81*). 14, 13, 5 -as ... gratias agit (epist. 13, 42, 1. 13, 64, 1. *cf. p. 1062, 36*). epist. 3, 11, 4 voluptatem. 15, 10, 1 erga me ... animus (CASS. Char. gramm. p. 157, 18 B.). CASS. Cic. epist. 12, 12, 1 erga me amorem (*cf. p. 1050, 82*).

ε de variis rebus: CIC. Sest. 12 usus in re militari. de orat. 1, 263 consuetudine. 3, 73 dicendi et intellegendi -am societatem. off. 2, 38 iustitia ... -a quaedam multitudini videtur. Cato 9 fructus. div. 2, 27 copia. 2, 46 te -am in latebram coniecisti. Att. 1, 14, 5 convivium. 10, 12a, 2 custodiae. 10, 18, 1 tranquillitates ventorum. epist. 1, 9, 13 consensus. ATT. Cic. Att. 16, 7, 6 *δυσχεροία*. Q. CIC. Cic. epist. 16, 27, 1. BELL. Afr. 40, 5 corpora Gallorum (*cf. 40, 6 corpora -a specie*). VAL. MAX. 2, 9, 5. MELA 1, 72 specus ... -us ac pulcher. PETRON. 21, 6 gustatione. *al.*

ζ de hominibus (*cf. l. 27 p. 1050, 22*): CIC. ad Q. fr. 3, 2, 3 -us ... fuit in Gabinium: accusavit maiestatis. Att. 4, 11, 2 cum homine -o. 5, 17, 2 Lepta noster -us est. 14, 15, 1 o -um Dolabellam meum! epist. 1, 9, 2 -um me tibi comitem praebuissem. CAEL. Cic. epist. 8, 17, 1 dum ... -um civem agis, amici officium neglexisti. BELL. Afr. 72, 2 equitatu levique armatura, quae erant -a. VAL. MAX. 3, 2 ext. 5 p. 127, 16 filias (5, 10 ext. 1 filiis. 8, 7, 2 proles). PLIN. epist. 6, 13, 3 senatus. FRONTO p. 114, 3 N. Zeno ad docendum planissimus, ... Heraclitus obscurus involvere omnia, Pythagora -us clandestinis signis sancire omnia. p. 184, 19. GELL. 7, 15, 2 homo in doctrinis quasi in praestigiis -us. PS. ORIG. tract. 16 p. 174, 18 -os reges propter eos occidi. GAVDENT. serm. praef. 37 G. -us Iob. CARM. adv. Marc. 3, 126. *al. titulus honorificus* (*cf. p. 1050, 29. 1069, 62*): CONC. S II 3, 1 p. 120, 25 (Φ^r) -entissimus Magnus silentiarius (*gr. II 1, 1 p. 138, 17 θαυμασιώτατος, syn. mirandissimus l. 16. 20. al.*).

η speciatim: **α de prodigiis** (*cf. l. 79. p. 1051, 25. 1055, 44. 1072, 29*): ACC. praetext. 27 in caelo contueri maximum ac -um facinus: dextrorsum solem linquier cursu novo. EPIT. Alex. 91 de -a re (*syn. portentum*). **β de miraculis, signis** (*cf. l. 81. p. 1051, 30*): APVL. met. 11, 29, 1 inopinatis et usquequaque -is imperiis deorum. RVFIN. hist. mon. 17 p. 440A omnium -um (*pro superlat.*) signum. PRVD. cath. 3, 161 agnus ... vice -a ... leonibus imperitat. CYPR. GALL. exod. 1067 -as inter flammis rubi ardentis (*de eodem EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 923A -a visione [Migne gr. 29, 121C παραδόξω]*). AVG. civ. 22, 5 p. 560, 20 D. -a facientibus signa. MAX. TAVR. hom. 34 p. 298C mysterio. PALLAD. hist. mon. II 10 p. 365B gestis. VEN. FORT. vita Leob. 25, 82 miraculum.

2 expresse: *in serm. medic. i. q. miram efficacitatem habens* (*cf. p. 1062, l. 60 et p. 1050, l. 1072, 40*): SCRIB. LARG. 82 malagma ad strumas ... -um (*cf. p. 1062, 62*). 97 p. 42, 5 (= MARCELL. med. 20, 1 p. 146, 21) cum ... haec -a temperatura composita -os effectus habeat. 121ⁱⁿ. 214 p. 87, 21. 222 (= MARCELL. med. 31, 1) lipara ad intertrigines ... -a. SER. SAMM. 874. SOL. 19, 16 adversus venena -um est inulei coagulum. CARM. adv. Marc. 1, 131 succos. MARCELL. med. 8, 14 collyrium ... -um ad omnia oculorum vitia. 36, 38 remedium. SORAN. app. 4 pessarium. 21 pessus. *al.*

3 i. q. miracula edens: LACT. opif. 13, 6 -us artifex deus (*cf. CONC. S I 5 p. 349, 18 -um deum [gr. I 1, 4 p. 56, 31 θαυματουργοῦντι]*). EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 p. 903A deus opifex rerum maximus et valde -us [*Migne gr. 29, 80B ὁ μέγας θαυματουργὸς καὶ τεχνίτης*]. GAVDENT. serm. praef. 14 G. Heliam. *cf. p. 1051, 82*.

B forma hoc est -um (*cf. p. 1072, 65*): APVL. met. 5, 2, 2 praeter ceteram tantarum rerum admirationem hoc erat praecipue -um, quod eqs. SOL. 37, 18 quod (*cf. p. 1072, 73*) in illo odore -um est, ebrietati resistit. PS. AVG. serm. 156, 3 quid mirum, si ...? sed hoc est magnum (*cf. p. 1070, 58*) atque -um, ut eqs.

II n. pro subst.: PLIN. nat. 7, 82 carpenta adprehensa una manu retinere ... et alia -a facere. GELL. 5, 14, 2 quae -a in Aegypto visuntur. AVG. civ. 21, 6 p. 499, 31 D. tot et tanta -a, quae μηχανήματα appellant, ... humanis artibus fiunt. **i. q. prodigium** (*cf. l. 45. p. 1076, 50*): PS. AVR. VICT. epit. 13, 10 ut adveniens imperium eius pleraque -a denuntiaverint. **i. q. miraculum dei** (*cf. l. 48. p. 1076, 71*): ITALIA Luc. 13, 17 (cod. a) populus gaudebat in omnibus -is quae fiebant ab illo (*ἐνδόξως, codd. b ff² l q praeclaris, Vulg. quae gloriose f. ab eo*). VEN. FORT. vita Leob. 21, 69 inter reliqua virtutum miracula illud inserere -um est

(*i. inserendum est*). **i. q. mirum effectum habens** (*cf. p. 1061, 57*): PS. APVL. herb. 37 l. 5 herba fraga ... potui data -um est (*cf. p. 1073, 53*).

structurae: ad (*cf. p. 1052, 52*): SCRIB. LARG. 97ⁱⁿ. ad lateris dolorem ... compositio -a. 214 p. 87, 21 ad omnia levia ... -um est. 222. v. et p. 1061, 59. 62. 64. adversus: v. p. 1061, 62. in c. acc.: v. p. 1061, 31. in c. abl. (*cf. p. 1052, 50*): GELL. v. p. 1061, 39. SOL. v. p. 1061, 73. IGNAT. Magnes. 3, 4 -i et sapientes in operibus suis apparuerunt. PASS. coron. 1 homines ... -os in arte quadrataria. c. inf. (*cf. p. 1052, 10*): v. p. 1061, 38. c. quod (*cf. p. 1052, 12*): v. p. 1061, 72. c. ut (*cf. p. 1052, 25*): v. p. 1061, 75.

adv. *mirificē. inde a CATONE l. 61. POMPONIO Atell. l. 74. ex poetis hac voce utitur praeter POMPONIVM Atell. solus CATVLL., in soluta oratione fere isdem scriptoribus deest, atque qui p. 1060, 63 afferuntur. [loco lacunoso: AVR. Fronto p. 76, 24 N.]

i. q. mire, admirabiliter, valde, maxime: A c. verbis: **1 usu sollemni**: a generatim: α c. verbis dicendi: CIC. epist. 3, 1, 2 -e ... suo sermone subsecutus est humanitatem litterarum tuarum. CATVLL. 53, 3 cum -e Vatiniana ... crimina ... explicasset. 84, 3 tum -e sperabat se esse locutum, cum ... dixerat hinsidias. VAL. MAX. 4, 8, 3 opportune -eque testatus. HERM. vulg. vis. 1, 3, 3 legebat glorias magnifice (*cf. p. 1052, 81*) et -e (*gr. μέγας καὶ θαυμαστός, Pal. cum audissem magna et mirabilia*). DON. Ter. Eun. 495 -e 'amicam' dixit, non 'meretricem' (*cf. 858 admirabiliter et l. 27 et p. 1077, 15*). CLAVD. MAM. anim. 2, 3 p. 105, 11 disputat. verbo subaudiendo (*cf. l. 55*): VAL. MAX. 7, 2 ext. 8 -e etiam Thales. 8, 12 ext. 3 -e et ille artifex, qui ... sutorem supra plantam ascendere vetuit. QVINT. inst. 8, 3, 27 in quam affectationem -e Vergilius. FAV. EVL. p. 19, 7 -e 'implet'.

β c. verbis affectus (*cf. p. 1053, 25*): CIC. Mil. 34 precibus -e moveri. Phil. 9, 13 diligebat (nat. deor. 1, 58 Att. 12, 34, 2 epist. 2, 14. 13, 6, 2. 13, 15, 1 CASS. Cic. epist. 12, 12, 4). ac. 1, 33. 2, 4 delectabatur (Att. 5, 15, 2 epist. 6, 6, 8. 10, 22, 1). nat. deor. 1, 73 contemnit. ad Q. fr. 2, 4, 7 exspecto. Att. 2, 19, 1 doleo. 5, 15, 3 sollicitus sum (epist. 2, 11, 1. *cf. BELL. Afr. 71, 2 -e ... anxium ... atque s.*). 5, 17, 2 συμφιλοδοξοῦσιν gloriae meae. 6, 2, 2 mihi videtur matrem valde ... amare teque -e (16, 16, 14 et coluit et amavit). 6, 3, 8 conturbatum (16, 4, 1). 9, 11, 1 gratias agens (*cf. p. 1061, 17*). *al. AVR. Fronto p. 52, 2 N. adfecit animum meum.*

γ c. aliis: CIC. har. resp. 27 Claudiae severitatem -e tua soror existimatur imitata. leg. 1, 53 de ceteris -c congruunt. nat. deor. 2, 140 sensus ... -e ad usus necessarios et facti et conlocati sunt. div. 1, 99 quod ... somnium ... -e ad verbum cum re convenisse. ad Q. fr. 2, 2, 3 et officio erga Lentulum -e et voluntati Pompei praeclare satis fecimus. Att. 4, 4b, 5 pugnare (AVR. VICT. Caes. 21, 2 gentem ... ex equo -e pugnantem. *cf. p. 1060, 83*). epist. 7, 1, 1 otii tui, quo quidem tibi perfrui -e licuit. CASS. Cic. epist. 12, 2, 3 eos -e de re p. meritos esse. CATVLL. 71, 4 -e est a te nactus utrumque malum. VAL. MAX. 3, 8, 3 -e et constanter ... egisse consulem. 4, 3, 3. 7, 3 ext. 5 succursum est. 8, 7 ext. 5 PLIN. epist. 4, 7, 5. 4, 9, 15 egerunt. ITALIA psalm. 44, 5 (Tert. adv. Marc. 3, 14 p. 400, 4) deducet te -e (*θαυμαστός, Vulg. mirabiliter*). 75, 5 (cod. Sangerm.) illuminans tu -e a montibus (*gr. et Vulg. ut l. 49*). CAPITOL. Pius 9, 1 oppida terrae motu eversa -e instauravit (*cf. AVR. VICT. Caes. 40, 27 circus maximus excultus -e*). DON. Ter. Eun. 675 stomachatur uterque errans -e. GREG. Tvr. Mart. 1, 6 p. 592, 3 quod ... -e mancipavit effectui. verbo subaudiendo (*cf. l. 25*): VAL. MAX. 2, 8, 2 p. 94, 27 -e iudex (*sc. egit*).

η specialiter pertinet ad prodigia et miracula deorum (*cf. p. 1053, 31. 1077, 49*): AVG. civ. 10, 12 p. 422, 1 D. ut ea, quae -e tamquam divinitus praedici vel fieri videntur ..., malignorum daemonum ludibria ... intellegantur (*cf. p. 1056, 51*).

2 expresse in serm. imprimis medic. (v. et l. 78. p. 1077, 37): CATO agr. 156, 1 brassica -e concoquit. SCRIB. LARG. 81 (= MARCELL. med. 15, 98) ad strumas ... -e facit (86 [= MARCELL. med. 17, 25]. 122ⁱⁿ. [= MARCELL. med. 29, 6ⁱⁿ]. 128. *al. PLIN. med. 1, 10 p. 23, 14 CHIRON 203 ANTHIM. 64 p. 24, 5 L.*). 117 (= MARCELL. med. 29, 2) prod-est (206 p. 84, 10. 226 [= MARCELL. med. 31, 5]. PLIN. nat. 31, 97. 32, 88. 112 PLIN. med. 1, 7 p. 48, 23. *al. MARCELL. med. 8, 105*). 125 proficit. 138 (= MARCELL. med. 30, 7) globuli -e purgantes (237 [= MARCELL. med. 33, 4]. PS. APVL. herb. 1 l. 10). 146 remediunt. *al. PLIN. nat. 24, 169 sistit. 34, 115 emendat. al. PLIN. med. 3, 37 p. 110, 15 medetur (MARCELL. med. 36, 43). al. GARG. MART. med. 3 p. 137, 9 (= MARCELL. med. 1, 73) dolorem capitis avertit. CHIRON 158 VEG. mulom. 1, 38, 7. PLAC. med. 1, 9 rec. α sanat (al. PS. APVL. herb. 3 l. 5. al. MISC. Tir. p. 60, 25). al. PS. APVL. herb. 1 l. 4 et saepe.*

B c. adi. vel partic. (cf. p. 1053, 39. 1077, 73): POMPON. Atell. 96 tam -e tutulatam tuam. CIC. de orat. 1, 57 erat ... his studiis -e deditus. Att. 5, 21, 6 abinentem. 13, 20, 2 φιλαίτιος. Q. CIC. pet. 33 studia ... -e et magna et honesta sunt. BELL. Afr. 71, 2 v. l. 33. PLIN. med. 3, 13 p. 87, 7 vim habet -e excafactoriam.

deriv.: mirificentia, mirifico.

mirifillon v. s. v. myriophyllon.

mirimodis adv. [ex miris modis (p. 1070, 73), cf. multimodis; v. Stolz-Leumann⁵ 251. J.B.H.] PLAVT. Trin. 931 quos locos adiisti? :: nimium -s (miris modis codd.) mirabiles. [CLAVD. MAM. anim. 3, 14 p. 181, 20 nunc editur miris modis.]

[Bulhart]

miringa v. s. meninga (p. 711, 14).

mirio, -ōnis m. [a mirus (ad suff. cf. pumilio, naso sim.); de notatione sub 1 v. s. 1. miracula. Keller, Lat. Volksetym. 133 vocem vir recte a gr. *μωρίων 'stultus' deformatam putat. J.B.H.] [dub. hucne pertineat: CIL XIV 2105 A. Castricius Myrio (cf. Zimmermann, ALL 13, 1904, 421).]

1 i. q. persona ore mire deformi (GLOSS. -em [meriorem codd.] turpem veluti miriorem propter foeditatem): Acc. carm. frg. 27 personas distortis oribus deformis -es (cf. p. 1076, 65).

2 i. q. mirator (GLOSS. -es phantasiae miratores. fantasiarum inanum (miratores)): TERT. praescr. 3, 1 isti -es (praecedit 2, 4 haereses ... malunt quidam mirari, quod hoc possint, quam devitare, ne possint. 2, 5 mirentur de eadem re, item 2, 6 mirum).

miriofillon v. s. v. myriophyllon.

mirm- v. etiam s. myrm-.

? **mirmi** suini amare CIL IV 5446 ('fortasse latet nomen; cf. ibid. 5442, 5444' Svennung in plag.).

mirmillo v. s. v. mirmillo.

miro v. s. v. miror l. 25.

miro- v. s. myro-.

***miror**, -ātus sum, -ārī. a mirus. de formis: inf. praes. -arier: CAECIL. com. 194 TER. Phorm. 92 LVCR. 2, 1029. 4, 289. 5, 979. perf. -tus fui: PLAVT. Poen. 1347 LIV. 1, 7, 8 MART. 8, 6, 15. ITALA p. 1066, 18. supin. -tu (cf. l. 48): SEN. epist. 94, 56 digna -tu (PLIN. nat. 10, 81). act. (cf. l. 45) -o, -āvi (l. 28): ? LVCL. 1148 (m)irant (Lachm., transierant dubitanter Marx). POMPON. Atell. 108 -bis. SISENNA hist. 10 -are (VARRO Men. 129 PELAG. in I Thess. 3, 3 p. 426, 4 S. v.). VARRO Men. 128 -as. 129 -a. CIL III 70 vidi et -vi locu cun filia mea (71. 72 INSCR. Mém. de l'inst. français d'arch. orient. du Caire 42, 1926, 468. 1504. 1585. 1620. 1827^b). formae mediopass. usurpantur sensu passivo (alia ratione vertitur pass. textus gr. l. 37. p. 1069, 59. cf. etiam p. 1050, 33): ITALA cant. 6, 9 (RevBén. 38, 103) electa ... -ta (IVVENC. 3, 58 AVG. serm. coll. Morin p. 548, 17. GREG. TVR. glor. conf. 49 p. 777, 27 ab adstantibus est -ta. GLOSS. -tas probatas). RVFIN. hist. mon. 1 p. 395^B vel expeti ... vel -ari (VEN. FORT. carm. praef. 4). CONC. S II 3, 1 p. 206, 15 Φ^{ac} artifices ... -antur (Φ^r -andi sunt, gr. I 1, 7 p. 91, 29 θαυμαζόμενοι, I 2 p. 55, 21 = I 3 p. 70, 15 in admiratione sunt). GREG. TVR. Franc. 2, 22 p. 67, 28 ut ab omnibus -retur (3, 24 p. 123, 7 vit. patr. 20, 3 p. 742, 32). de notione (cf. p. 1064, 20. 30. 1065, 41. 62. 1067, 76): NON. p. 347, 17 -ari significat novo aliquo obstupescere. GLOSS. -o θαυμάζω, θαυμάζομαι. expecto (i. specto). admiratur. de differentia inter -ari et admirari: AGROEC. gramm. VII 116, 4 -amur opera, admiramur virtutes (ISID. diff. 1, 366 DIFF. ed. Beck p. 70, 16). in gr. passim est θαυμάζω, alia v. p. 1064, 26. 40. 75. 1065, 80. 1066, 26. 42. 1067, 9. inde a PLAVTO. [a mirare (cf. l. 25): it. mirare, val. mira, francog. mirer, hisp. mirar, vasc. miatu. Rohlf.] [falso trad. pro miracula (cf. etiam p. 1070, 21): PLIN. nat. 20, 2 maiora -tu (d, -tus cett., miracula Dal.). pro admir-: Cic. de orat. 1, 76, 2, 59. pro mitrata: SEN. suas. 2, 21. pro minor: PLIN. nat. 16, 39. pro durare: PLIN. nat. 30, 82. pro morari: FRONTIN. strat. 2, 3, 23. pro rimari: APVL. met. 5, 2, 4 TREB. Gall. 9, 5. pro miserari: AVIEN. Arat. 189. pro aliis: SEN. contr. 3 praef. 16 PLIN. nat. 2, 4, 18, 291 QVINT. decl. 326 p. 284, 15. 335 p. 320, 17 PS. QVINT. decl. 18, 2 p. 321, 24. ex con. restituitur: Ov. epist. 15, 97 SEN. contr. 2, 1, 13 PLIN. nat. 17, 1. locis corruptis: PLAVT. Mil. 1274 tremit ... :: viri quoque ... istuc faciunt, ne tu -ere melius (secl. Guetus, eius Leo; cf. p. 1065, 70) mulierem. VARRO Men. 129. locis lacun.: FRONTO p. 196, 3 N. APVL. met. 11, 13, 6.]

I i. q. stupere, obstupescere novitate rei a consuetudine aut expectatione abhorrente tam de eis, quae medie dicta sunt, quam de eis, quae plus minus aspernamur: A generatim: 1 abs.: PLAVT. Asin. 908 non queo durare:: ... non -andum est (Cic. Mur. 68 quod nisi esset factum, magis -andum videretur. OPTAT. app. 1 p. 191, 22 non est tibi -andum. SCHOL. Cic. Boh. p. 162, 8). Curc. 449 quid -are? (MART. 13, 74, 2 -aris? [QVINT. decl. 349 p. 374, 17. al. PS. APVL. Ascl. 23]). Poen. 1129 -ari noli (SCIP. min. or. frg. Cic. de orat. 2, 268 SEN. contr. 7, 7, 2. al. SEN. dial. 4, 30, 2). al. CAECIL. com. 194 hic gaudere et -arier (TER. Phorm. 92 nos -arier. Cic. off. 2, 56 hoc primo incredibile nobis videri omnesque -ari. al.). Cic. Quinct. 41 si negligentiam tibi obstulisse dices, -bimur, si bonitatem, ridebimus (Sest. 1 ac. 2, 63. Att. 3, 3 si id non feceris, -bor. 10, 2, 2 APVL. Socr. 20 p. 167). S. Rosc. 60 Chrysogonum simul atque attigi, statim homo se erexit, -ari visus est. ac. 2, 11 stomachari visus est. -bar. al. SEN. contr. 9, 1, 11 non est, quod -eris (SEN. epist. 53, 7. cf. p. 1067, 24). SEN. epist. 17, 7 quo magis -eris (PLIN. nat. 20, 1. al. MART. 4, 87, 3). APVL. met. 1, 1, 2 ut -eris (VVLG. Ioh. 5, 20 ut vos -emini). al. nequeo sim. satis -ari (c. variis struct.): PLAVT. Capt. 799 nequeo -ari s. (Trin. 1132 TER. Eun. 547 SALL. or. Macri 8). Cic. Sest. 134 s. -ari non queo (de orat. 1, 165 fin. 1, 10 Att. 10, 5, 2 PLIN. nat. 14, 2). nat. deor. 1, 95 -ari s. non possum (FEST. p. 249a 30 QVINT. decl. 268 p. 92, 28. 270 p. 107, 11). al. add. secum: HOR. epist. 1, 7, 62 -ari s. tacitus. STAT. Theb. 12, 536. HERM. vulg. sim. 9, 2, 5 v. p. 1067, 44. VVLG. Luc. 24, 12. sim. inter se p. 1064, 60. 1065, 7. ad se p. 1068, 6. cf. apud se p. 1059, 37.

2 c. acc.: a pron. (v. et p. 1066, 16. 29. 81. 1067, 22. 53. 1068, 7.

al.): PLAVT. Amph. 594 hoc (al.). Persa 620 id. al. Cic. off. 3, 8 quod eo magis -or, quia eqs. (PLIN. nat. 13, 88. 27, 103). LIV. 1, 35, 3 non primus, quod quisquam indignari -arive posset, sed tertius (PLIN. nat. praef. 7 et, q. -emur, ... defenditur [6, 172. al. TAC. Germ. 24, 2]. 9, 60 q. quidem -or. al.). al.

b subst. (accidentibus struct. verb. v. p. 1067, 28. 46. 50. 72. 1068, 13. 15): α -amur res: formas et species, spectacula, facta:

PLAVT. Merc. 371 (interpol.) meo animos aegre ... :: per mare ut vectu's, nunc oculi terram -antur tui. LVCL. 39 tempestatem hanc. PRIAP. 68, 25. PROP. 2, 4, 33 subito -antur funus amici (cf. LIV. 39, 30, 10 subitum adventum. GERM. frg. 4, 85 subitos ... soles). Ov. epist. 6, 139 Lemniadum facinus culpo, non -or, Iason: quamlibet infirmis ipse (iste Madvig) dat arma dolor. met. 8, 579 spretae factum ... Dianae. al. MANIL. 1, 716 nova ... lumina (1, 737 n. ... spectacula). al. VELL.

2, 75, 2 fortunae mutationes. al. vitia: CATO or. frg. 1, 2 eorum audaciam atque confidentiam. Cic. Verr. II 2, 37 improbitatem calumniae. Sest. 134 eius temeritatem satis -ari non queo (Att. 10, 5, 2. cf. QVINT. decl. 268 p. 92, 28 s. non possum [270 p. 107, 11]. cf. l. 19). al. varia: TER. Ad. 374 vostram nequeo -ari satis (cf. p. 1063, 76) rationem (DON. -ari pro horrere ac reprehendere positum est. cf.

NEP. Hann. 11, 3 causam [PLIN. nat. 25, 21. 33, 112]). AETNA 536 lapidis ... fusile robur. PANEG. in Mess. 112 terna Nestoris ... saecula. Ov. met. 7, 682 usum maiorem specie. al. SEN. contr. 2, 1, 5 cuius tantam felicitatem nemo -atur. SEN. dial. 7, 15, 6 -ari aut indigne ferre ... funera, debilitates, al. CONC. S II 3, 2 p. 120, 1 nomen (gr. I 1, 2 p. 115, 1 ξενίζόμεθα). al. β -amur animalia: PLAVT. v. p. 1067, 47. 1068, 13. TER. Ad. 197 v. p. 1068, 14. VARRO Men. 129 ambos. CIRIS 391 illam. Ov. met. 14, 505. fast. 5, 275 talia dicentem. al.

B colores speciales: 1 admixta notione metuendi (GLOSS. expavescit. cf. p. 1059, 18): AETNA 203 ipse procul tantos -atur Iupiter ignes neve ... surgant ... gigantes neu eqs. CIRIS 81 heu quotiens -ta novos expalluit artus! ipsa suos quotiens heu pertimuit latratu! HOR. carm. 4, 14, 43 te Augustum Cantaber non ante domabilis ... te profugus Scythes -atur. Ov. am. 1, 6, 10 noctem simulacraque vana timebam; -bar, tenebris quisquis iturus erat. epist. 14, 93 quid te -aris, Io? met. 14, 413 paventis ora ... -antia. LVCAN. 2, 28. VAL. FL. 7, 78 trucis vocem -ta tyranni. SIL. 2, 618 nefas. STAT. Theb. 1, 365. 5, 160, 6, 740, 7, 799, 10, 523. APVL. met. 9, 34, 2 stupore defixi -antur ac trepidant divina praesagia. CASSIOD. hist. 6, 2, 3 cum ... -rentur, ... confortavit eos. 11, 15, 13 -tus (Socrat. h. e. 7, 18 καταπλεγείς) ... Romanorum virtutem Saracenorum solacia postulavit.

2 expresse: a fere i. q. cum admiratione videre (cf. l. 67 et p. 1066, 37): VERG. Aen. 5, 35 procul ... -tus ... adventum sociasque rates occurrit. PROP. 1, 14, 3 tu licet ... modo tam celeres -eris currere lintres et modo tam tardas funibus ire rates. Ov. am. 2, 11, 11 non illic urbes, non tu -bere silvas. MANIL. 4, 622 navita ... laeva ... nitentis -atur populos Asiae. VAL. FL. 5, 602 quid Latagum, quid si amnigenam -ere Choaspen? SIL. 11, 346. ITALA IV Esdr. 4, 26 (antea videbis). AVG. civ. 4, 27 p. 180, 22 D. in scaena crimina deorum ... -ari.

b fere i. q. cum admiratione quaerere: PROP. 1, 5, 21 nec iam pallorem totiens -bere nostrum aut cur sim toto corpore nullus ego. Ov. fast. 1, 165 post ea -bar, cur non sine litibus esset prima dies; 'causam percipe!' Ianus ait. LIV. 21, 36, 3 -anti Hannibali, quae res moraretur agmen, nuntiatur eqs. 38, 24, 10. QVINT. inst. 12, 1, 43 id -antibus quibusdam respondit eqs. c fere i. q. cum admiratione dicere (cf. p. 1065, 36): PROP. 4, 6, 59 at pater Idalio -atur (i. Actiacam victoriam admirans dicit) Caesar ab astro: 'sum deus, est nostri sanguinis ista fides'. LIV. 6, 34, 6 risui sorori fuit -anti ignorare id sororem. PETRON. 62, 11 -ari coepit, quod tam sero ambulare. PLIN. nat. 17, 1. 34. 171. 36, 200. SIL. 8, 196 dumque inter se -antur (i. alter alteri dicentes an secum stupentes?). PRISC. rhet. 7, 23 p. 557, 11 si multa cura egent, id -beris, sin parva, id quoque laudabis.

3 i. q. stupere novitate rei excellentis (sublucente etiam notione s. II allata): TER. Haut. 374 laudabis. :: vide sis. :: tutemet -bere. RHET. Her. 3, 22, 36 eclipsis solis -antur, quia raro accidunt. LVCR. 6, 910 Magnetem lapidem. VERG. ecl. 1, 69 en umquam ... post aliquot mea regna videns -bor (an ad l. 42?) aristas? 5, 56 insuetum -atur limen Olympi. georg. 1, 97. 1, 497 grandiaque effossis -bitur ossa sepulcris. 2, 82. Aen. 1, 421 -atur molem Aeneas, magalia quondam, -atur portas et strata viarum. 2, 32 pars stupet ... donum ... Minervae et molem -atur equi. 6, 651 AETNA 578. 589 Troiae cineres (i. interitum). Ov. epist. 5, 81 non ego -or opes nec me tua regia tangit. met. 1, 301 lucos urbesque. 10, 252 PETRON. 49, 2. 140, 11 CALP. ecl. 7, 38 SIL. 10, 473. 497 TAC. Germ. 20, 1 hist. 3, 20, 3 IVV. 12, 78. ITALA Matth. 22, 33 (Tert. carn. 7 l. 14 Hil. in Matth. 6, 7) -bantur doctrinam eius (ἐξέπλησσοντο, VVLG. v. p. 1066, 42). in serm. coqu. et medic. (cf. p. 1050, 1): PS. APVL. herb. 1 l. 36 -beris effectum (4 l. 23. al. MISC. Tir. p. 52, 5. 65, 15 ORIBAS. syn. 7, 6 Aa p. 137ⁱⁿ. [gr. 7, 6 θαυμαστόν φάρμακον]). 126 l. 4 -beris virtutem. APIC. 1, 13 in cibis -beris sapes. abs.: PS. APVL. herb. 2 l. 18 (rec. γ) -beris mire. 46 l. 5 inponis; -beris. 74 l. 16 bibat; -eris. APIC. 1, 9 utere; -beris. MISC. Tir. p. 54, 1. 10. 55, 15. 24. 57, 9. 60, 16. (de parataxi cf. p. 1050, 2. 1066, 64. 1073, 15. 41 sqq.).

II i. q. admirari excellentiam rei laudandae (inde a Cic.): A generatim: 1 c. acc.: a admiramur res: naturales: [Bulhart]

50 55 60 65 70 75 80

formas corporum corporumque partes: Cic. inv. 2, 2 puerorum formas et corpora. Ov. am. 1, 14, 47 comas. met. 10, 590 decorem. SEN. epist. 80, 2 lacertos umerosque. *al. fructus*: VERG. ecl. 6, 61 Hesperidum ... mala. Ov. met. 14, 657 NVX 11. *al. mundum*: SEN. benef. 4, 6, 2. LVCAN. 9, 12 stellas. *al. res arte factas*: *corporeas*: Cic. Verr. II 4, 63 vas (SALL. Catil. 11, 6). orat. 5. VERG. Aen. 1, 455 artificumque manus inter se (*i. secum? sed cf. Conway ad l.*) operumque laborem -atur. 8, 619 galeam (*sim. al.*). HOR. sat. 2, 7, 97 *picturam. al. incorporeas*: Cic. Arch. 17 *poetica studia. orat.* 104 nostra (*i. orationes nostras. sim.*: ac. 1, 8 nihil magnopere meorum -or. off. 2, 30). [VERG.] catal. 11, 5 scripta ... tua (VELL. 2, 66, 5 SEN. dial. 12, 11, 6). Ov. Pont. 4, 13, 17 carmina (TAC. dial. 21, 6). *al. virtutes*: Cic. Phil. 10, 14 moderationem (LIV. 34, 22, 5) patientiamque. Tusc. 4, 1 ingenia virtutesque (LIV. 5, 26, 8 eandem v. et oderant et -bantur. *al. PLIN. epist. 1, 10, 3. al. Ov. Pont. 1, 3, 63. al. facinora*: Ov. met. 4, 641 sive es mirator rerum *gestarum*, -bere nostras. SEN. contr. 2, 5, 8 tyrannicidium. *al. b admiramur animantia*: Cic. orat. 174 Isocratem. fin. 1, 16 cum -retur ... utrumque, Phaedrum ... etiam amaret. *al. VERG. ecl. 6, 30 Aen. 1, 709. 8, 161. al. nota* se -ari (*cf. p. 1059, 68. aliter p. 1067, 45*): CATVLL. 22, 17 tam gaudet in se tamque se ipse -atur (SEN. epist. 74, 32 quibus [*cf. l. 75*] extollit se -aturque. 92, 2 quis se prudens ob aliena -atur? MART. epigr. 5, 3. 13, 2, 7. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 107 'se venerantur': -antur). COLVM. 8, 11, 8 semet ipsum. SEN. benef. 2, 26, 1 se suaque (epist. 74, 20). PLIN. nat. 10, 27 -atur ... sese ipsam, quod talem pepererit.

2 *alia*: Cic. de orat. 3, 82 utrum magis -er te illa ... potuisse ... perdiscere an *eqs.* (*item c. acc. c. inf.*: HOR. sat. 2, 3, 27. carm. 2, 13, 30 utrumque sacro digna silentio -antur [*i. cum admiratione audiunt*] umbrae dicere. Ov. epist. 4, 80 SEN. epist. 71, 25 PLIN. paneg. 56, 4). 3, 213 quam orationem cum legisset, admirantibus cunctis 'quanto' inquit 'magis -remini, si audissetis ipsum!' *al. Ov. trist. 5, 14, 34 -antur (sc. virtutem)*, qua patet orbis iter. PETRON. 127, 5 PLIN. nat. 36, 46 MART. 13, 70, 1. *al.*

B *colores speciales*: 1 *i. q. μαχαρίζειν*: TIB. 2, 5, 61 Troia ... tunc se -bitur. HIER. hom. Orig. in Luc. 14 p. 101, 23 asinam Baalam -or et felicitate accumulo, quia *eqs.* *i. q. laudare (cf. l. 72. p. 1064, 55)*: AETNA 642 illos -antur carmina vatum. Ov. ars 2, 305 brachia saltantis, vocem -are canentis. STAT. silv. 1, 1, 9, 1, 3, 37 quid primum ... canam ... ? ... an ... marmora ... -er? Ach. 2, 158.

2 *i. q. diligere*: a *admixta notione sive optandi sive delectationis* (NON. p. 347, 21 delectari, accendi): Cic. off. 1, 71 despiciere ... ea, quae plerique -antur, imperia et magistratus. epist. 7, 1, 1 haec, quae ceteri -antur (*sc. ludos*), contemnenda duxisti. VERG. georg. 3, 49 Olympicae -tus praemia palmae pascet equos (SERV. studiosus curulis certaminis, quod geritur apud Pisas). HOR. carm. 3, 25, 14 mihi devio ripas et vacuum nemus -ari libet. 3, 29, 11 omite -ari beatae fumum et opes (Ivv. 14, 120) strepitumque Romae. epist. 1, 1, 47 quae stulte -aris et optas. 1, 6, 9 (*syn. v. 1 nil admirari*). 1, 10, 31. 1, 14, 18. 2, 2, 58 non omnes eadem -antur amantque: carmine tu gaudes, hic delectatur iambis. SEN. epist. 31, 6. 41, 6. 91, 3 PLIN. epist. 7, 29, 3.

b *i. q. magni facere, colere*: VERG. georg. 1, 38 quamvis Elysios -etur Graecia campos. Aen. 8, 517 primis ... te -etur ab annis (SERV. imitetur). PLIN. nat. 21, 62 *herbam* nyctegreton inter pauca -tus est Democritus (25, 12 polium *herbam*. 30, 19 talpas). STAT. silv. 5, 2, 36 egregiis multum -tus in (*cf. p. 1066, 39*) armis Bolanum. ITALIA prov. 18, 5 (Lucif. Athan. 1, 26 p. 112, 16) -ari personam impii (*θανμάσαι, Vulg. accipere. cf. VVLG. Iudas 16 -antes personas quaestus causa [θανμάζοντες]*). RVSTIC. Conc. I 4 p. 210, 32 ipsa sentiunt, quae et ille, quem *anathematizant*, eo quod ... Diodori scripta -entur. *i. q. amare (cf. p. 1059, 53)*: HOR. carm. 1, 4, 19 nec tenerum Lycidan -bere mortuus, quo calet iuventus. MART. 10, 30, 7 nec ... Praeneste nec sic Antium ... -atur. *i. q. venerari (cf. p. 1069, 61. NON. p. 347, 24 venerari)*: TIB. 1, 7, 27 pubes -atur Osirim barbara (LIV. 1, 7, 8 Carmentae matris, quam ... -tae eae gentes fuerant. LVCAN. 3, 406 superos -ta vetustas). STAT. silv. 5, 2, 76 patrem (ITALA deut. 28, 50 [Lugd.] faciem senis [*θανμάσαι, Vulg. quae gens non deferat seni*]. *cf. p. 1066, 18*). RVFIN. Greg. Naz. orat. 9, 10, 3 qui augurationes, qui invocationes daemonum ceteraque similia portenta -antur.

structurae: A **nominales**: 1 *casus (acc. v. p. 1063, 84 et 1064, 84. al.)*: a *gen.* (*cf. p. 1052, 45. 1063, 57 et Schmalz-Hofmann⁵ 408. Löfstedt, Synt. II 417. Juret, Synt. lat. 201*): VERG. Aen. 11, 126 quibus caelo te laudibus aequum? iustitiaene prius -er belline laborum? (SERV.: figura Graeca). b *dat.* (*cf. Löfstedt, Synt. I² 202*): OPTAT. app. 1 p. 191, 19 -or gravitati tuae sic te egisse cum filium tuum. c *abl.*: BELL. Afr. 35, 1 quibus rebus ... Scipio -ari. Ov. epist. 16, 171 me ... relicta. met. 7, 434 te, maxime Theseu, -ta est Marathon Cretaei sanguine tauri. fast. 1, 95 v. p. 1069, 36. SEN. epist. 74, 32 v. supra l. 21. VAL. Fl. 6, 445 Medeam Circe terrificis -ta modis. ITALIA II Macc. 7, 12 (rec. L) ut ... -rentur forti animo adolescentis (recc. BM de ... fortitudine, VVLG. animum, LXX ἐκπλήσσεσθαι τὴν ... ψυχὴν). AVSON. 324, 2 p. 108, 8 P. AVG. civ. 1, 22 p. 36, 14 D. BOETH. cons. 3, 8, 8 W. d *acc. praed.*: Cic. Phil. 13, 24 te ... talem ab eo relictum, qualem ipse -aris (STAT. Theb. 7, 328 talem [*sc. qualis pater fuit*] ... -bimur Hypsea). PROP. 1, 7, 21 tum me non humilem

-bere saepe poetam. Ivv. 10, 127 quem Demosthenem -bantur Athenae torrentem. VOPISC. Aurelian. 2, 2 quos historicae eloquentiae -amur auctores. c. ut: HOR. sat. 1, 10, 6 Laberi mimos ut pulchra poemata. c. quasi: VAL. MAX. 9, 11 ext. 3 TERT. bapt. 2, 2 DIOM. gramm. I 365, 10. c. tamquam: QVINT. inst. 2, 5, 11 decl. 272 p. 115, 17.

2 *locut. praep.*: a *de*: Cic. Att. 10, 11, 2 soleo -ari de nescio quis HS XX. QVINT. inst. 2, 17, 15 de Epicuro nihil -or (CYPR. idol. 8 p. 26, 4 de homine. *al.*). TERT. apol. 1, 2. *al. ORIBAS. syn. 3, 182 La p. 885ⁱⁿ. de hoc (gr. 3, 182, 4 ἐθαύμασα δ' αὐτῆς). al. add. quod (cf. p. 1067, 37)*: Cic. Verr. II 1, 6 de impudentia singulari, q. adest. CYPR. elem. 12 p. 383, 6 HIER. epist. 39, 4, 3. *add. si (cf. p. 1067, 14)*: QVINT. decl. 319 p. 253, 11 de me -ari non potestis, si omnes moras odi. TERT. praescr. 3, 13 l. 34 HIER. epist. 34, 2, 2. *add. enunt. interr. (cf. p. 1067, 75)*: ANTHIM. 14 p. 9, 9 L. *add. acc. pron. (cf. l. 29)*: VOPISC. Car. 13, 4 quod ego -or de homine militari.

b *ad*: TERT. adv. Prax. 22 p. 267, 14 ad quam doctrinam -bantur (*cf. l. 26. 42*). ITALIA lev. 19, 15 (Lucif. Athan. 1, 4 p. 71, 1) neque -tus fueris ad personam potentis (*θανμάσεις πρόσωπον, Vulg. honores vultum*). VVLG. Iudith 11, 18 ad sapientiam eius.

c *super*: ITALIA ls. 14, 16 (Cypr. epist. 59, 3 Tycon. reg. 7 p. 75, 9) s. te (*θανμάσων ἐπὶ σοί, Vulg. ad te inclinabuntur teque prospicient*). 52, 15 (Aug. civ. 18, 29 p. 294, 26 D.) s. eum (*θανμάσσονται ἐπ' αὐτῷ, Vulg. aliter*). VVLG. Marc. 12, 17 s. eo (*ἐξεθαύμαζον ἐπ' αὐτῷ*). ITALIA gen. 19, 21 (Legion.) s. hoc verbum (*ἐθαύμασα ... ἐπὶ τῷ ὀρήματι*). Marc. 11, 18 (gat.) s. doctrinam eius (*ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ, Vulg. admirabatur*). VITA Anton. 80 p. 81, 25 s. signum. VVLG. eccles. 5, 7 s. hoc negotio. Luc. 2, 33 s. his. RVFIN. hist. mon. I p. 393^B GREG. M. dial. 3, 24 p. 194, 7 M. *add. acc. pron. (cf. l. 16)*: APVL. Socr. 4 p. 128 quod quidem -ari s. diis ... nequaquam congruerit. *add. quia (cf. p. 1067, 66)*: TERT. praescr. 1, 1 l. 4 -ari s. haereses istas, sive q. sunt ... sive q. fidem quorundam subvertunt.

d *ob (cf. p. 1052, 49)*: SEN. epist. 92, 2 v. p. 1065, 22.

e *pro*: EVAGR. vita Anton. 85 p. 963 p. tanta hominis sapientia. HIER. epist. 57, 2, 2 cam epistulam p. doctrina.

f *propter*: VVLG. Marc. 6, 6 (*ἐθαύμασεν διὰ τὴν ἀπιστίαν*).

g *in*: a *c. acc.*: TERT. orat. 22 p. 196, 3 nemo -etur (*i. cum admiratione intueatur (cf. p. 1064, 42)*) in tuam faciem. β *c. abl. (cf. p. 1052, 50)*: ITALIA I Petr. 4, 12 (Aug. spec. 44 p. 266, 9) nolite -ari in fervore (*cf. p. 1067, 9*). HEERM. Pal. sim. 9, 2, 2 in splendore (*θανμάζειν ἐπὶ τῇ λαμπρόδονι, vulg. lumen*). VVLG. sap. 5, 2 in subitatione insperatae salutis (*ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ*). Matth. 22, 33 in doctrina (*ἐξεπλήσσαντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ. cf. l. 17. 26. p. 1064, 75*). Luc. 4, 22 (*ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις*). 9, 43 (*θανμαζόντων ἐπὶ πᾶσι*). *inducatur, in quo (qua re) aliquid -emur*: Cic. div. in Caec. 69 nemo -batur in Africano illo, quod in me nunc ... simulant sese -ari. Phil. 2, 1. de orat. 3, 26 si hoc in his quasi mutis artibus est -andum ... , quanto admirabilius in oratione? Brut. 91 off. 2, 56 Ov. epist. 2, 77. LIV. 24, 6, 9 hanc levitatem ... neque -bantur in iuvene ... neque arguebant. *al. add. quod (cf. p. 1067, 37)*: SEN. contr. 3 praef. 14 nec enim quicquam magis in illo -eris, quam q. *eqs.* QVINT. decl. 248 p. 17, 27 inpuentiam illius vel in hoc -ari satis non possum (*cf. p. 1063, 79*), q. festinavit *eqs.* BARNAB. 16, 10. *add. quomodo (cf. p. 1067, 83)*: HIER. epist. 53, 37 -antur in Petro et Iohanne, q. legem sciunt. *indicatur, in qua re aliquem -emur*: PLIN. nat. 35, 107 quem in symmetria -batur Apelles. STAT. silv. 5, 2, 36 v. p. 1065, 55. APVL. apol. 18 quemcumque in aliqua laude. *add. quod (cf. p. 1067, 37)*: TERT. scorp. 5 p. 154, 27 medicum ... -beris etiam in illo, q. *add. enunt. interrog. (cf. p. 1067, 75)*: MIN. FEL. 38, 3 ego vos in hoc magis -or, quemadmodum *eqs.*

B **verbales**: 1 *enunt. paratact.*: a *interrog. (cf. p. 1067, 75)*: PLAVT. Capt. 799 quae illaec eminatiost nam? nequeo -ari satis (TER. Eun. 547 quid illud malist? n. s. -ari. *cf. p. 1063, 77*). Rud. 614 Cic. epist. 7, 18, 2. b *pronunt. (cf. p. 1064, 80)*: TER. Hec. 661 mater quod suasit ... fecit. -andumne id est? Cic. Att. 10, 16, 1 fortasse -beris: in maximis ... doloribus hunc mihi scito esse. LIV. 29, 17, 17 omnia ... ploratibus sonant. -etur, qui *eqs.* MART. 9, 5, 1 ANTH. 416, 1.

2 (*acc. c.*) *inf. (struct. longe frequentissima. cf. etiam p. 1052, 4. 1075, 61 et Schmalz-Hofmann⁵ 887)*: a *verbo -andi negato*: PLAVT. Capt. 158 non pol -andum est fugitare hanc provinciam (RHET. Her. 2, 3, 5 Cic. inv. 2, 33 Verr. II 1, 121 Mur. 53. Flacc. 19 -andum vero est ... ! *al.*). VARRO rust. 3, 5, 18. Cic. Verr. II 3, 72 quo minus -emini (Att. 11, 5, 2 VAL. MAX. 8, 7 ext. 3 PLIN. nat. 9, 3). de orat. 1, 165 -ari satis (*cf. p. 1063, 78*) non queo (PLIN. nat. 23, 72 -ari s. non est. 35, 166 quis enim s. -etur? MART. 3, 75, 7 s. hoc quicquam ... possit?). *al. b verbo -andi non negato*: PLAVT. Cas. 539 -or ... non arcessi ... uxorem meam. *al. TER. Haut. 518 te -or ... tam mane (sc. vigilare)*. 1001 CATO or. frg. 71 Cic. S. Rosc. 91. epist. 9, 8, 1 puto fore, ut ... -ere nos id locutos esse. *al. HOR. sat. 2, 3, 27 -or morbi purgatum te illius. al. Ov. epist. 4, 80 exiguo flexos -or in orbe pedes. al. c add. acc. pron. (cf. p. 1067, 22. 53. 1068, 7)*: PLAVT. Rud. 1201 nondum egressum esse eum id -or (Stich. 446 Cic. Caecin. 67 Att. 1, 5, 6 Liv. 9, 15, 9). Trin. 1132 hoc (Cic. or. frg. B 13 Sch. QVINT. inst. 8, 6, 47) nequeo -ari satis (PLIN. nat. 14, 2 illud s. -ari non queo. [Bulhart])

cf. p. 1063, 77). Cic. de orat. 1, 237 illud (2, 59 epist. 2, 16, 1. 7, 7, 1 CAEL. Cic. epist. 8, 4, 2 SEN. epist. 71, 25 PETRON. 102, 5).

3 *partic. praes.*: HOR. sat. 2, 6, 57 iurantem me scire nihil -atur. MANIL. 2, 423 in ea pugnancia sidera parte. LVCAN. 5, 737 umen-
tis -ta genas. VAL. FL. 1, 850 tantos strepitus turbamque ruentem.
7, 337 SIL. 10, 473 STAT. Ach. 1, 606. QVINT. decl. 344 p. 359, 14 flen-
tem -bar. APVL. met. 8, 16, 2 TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 452, 26. ITALIA I
Petr. 4, 12 (Cypr. Fort. 9 p. 331, 21. al.) ardorem accidentem vobis (*μὴ*
ἐνέλεσθε τῇ ... πνυρόσσει ... γινόμενῃ, Vulg. nolite peregrinari in fer-
vore, qui ... fit. cf. et p. 1066, 40). AMM. 14, 6, 12 AVG. civ. 21, 4 p.
495, 11 D. *alternat. c. enuntiatio* (cf. *infra* l. 57): CLAUD. carm. min.
25, 57 te ... morantem ... -bar, quod (quid *Heinsius*) adhuc tanti se-
cura maneres coniugii.

4 *enunt. c.* si (cf. p. 1052, 17. 1074, 36 et *Schmalz-Hofmann* 776),
nisi (l. 32), si non (l. 17. 34): a verbo -andi negato: PLAVT. Amph.
29 -ari non est aequom, sibi si praetimet. Bacch. 409 minus -an-
dumst, illaec aetas si quid illorum facit, quam si non faciat. 545 mi-
nime (Rud. 505 TERT. Haut. 383. 525 CIC. Verr. II 5, 100 NEP. Cim.
4, 4). CURC. 265 nihil (Mil. 1326 LIV. 33, 38, 7 TERT. anim. 1, 3).
Merc. 784 non (MET. CEL. Cic. epist. 5, 1, 2 HOR. epist. 1, 15, 39. Ov.
epist. 10, 105 non equidem -or, si stat victoria tecum. al.). Pseud. 442
idne tu -aris, si patrisat filius? (Cic. Cael. 69 hic etiam -amur ...?
HOR. sat. 1, 1, 86 -aris ...? PROP. 2, 3, 33 -er ...? al.). al. Cic. Sull. 7
quid est, quod -ere (cf. SEN. contr. 2, 1, 30 non est, q. SEN. dial. 2,
8, 1 nec est, q. cf. p. 1063, 73). 30 quid ego -er ...? (PROP. 3, 11, 1
q. -are ...? [SEN. contr. 2, 3, 7 SEN. dial. 1, 6, 2]. al.). al. *add.*
acc.: *pron.* (cf. l. 53. p. 1066, 81. 1068, 7): v. l. 22. *personae* (cf.
l. 46. p. 1068, 13. 15): QVINT. decl. 247 p. 13, 22 noli -ari pudicam,
si ... potuit. b verbo -andi non negato: TERT. Phorm. 490 -bar,
si tu mihi quicquam adferres novi. Cic. Lael. 54 -or (QVINT. decl. 262
p. 72, 18 TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 638, 6. al.). LIV. 30, 42, 16 -andum
fuisse. al. c. nisi (cf. p. 1074, 20): SEN. contr. 9, 4 (27), 8 -rer, n.
pro tam bono patre fuisset qui mori vellet. PETRON. 69, 9 -bor, n. om-
nia ista de fimo facta sunt. c. si non (cf. p. 1074, 71): AVG. civ.
3, 15 p. 118, 36 D. nat. et grat. 70, 84 de serm. dom. 1, 11, 30 SVLP.
SEV. dial. 1, 8, 3.

5 *enunt. c.* quod (v. p. 1066, 10. 50. 57 et cf. p. 1052, 12 et *Schmalz-*
Hofmann 720): PLAVT. Asin. 315 -bar, q. dudum scapulae gestibant
mihi (Cic. Verr. II 5, 16 -bar, q. ... maneret. PROP. 2, 3, 35 -bar, q. ...
fuit). Bacch. 1072 ne -emini, q. non triumpho (Poen. 1373 ne -ere).
CATO dict. 65 -ari ... , q. non rideret haruspex, haruspicem cum videret.
Cic. Cluent. 60 magis est -andum, q. is condemnatus est an q. ...
ausus est? al. *nota*: PLIN. paneg. 28, 1 quasi vero iam satis venera-
tus -tusque sim q. *add.* mecum (cf. p. 1063, 80): HERM. vulg.
sim. 9, 2, 5 mecum (Pal. me. gr. *ἐθαύμαζον ἐν ἑαυτῷ*) ipse -bar, q. tam
magnas ... res viderem. *add.* *acc.* (cf. l. 27. 72): *personae*:
PLAVT. Merc. 782 te illum -ari coquom, q. venit. Cic. har. resp. 46
SEN. epist. 121, 6 PLIN. nat. 10, 27 SVET. Nero 30, 1 TERT. anim. 54, 3
praescr. 2, 4 l. 12 PORPH. Hor. sat. 1, 10, 20. cf. l. 28. p. 1068, 13. 15.

rei: *subst.*: Cic. Verr. II 2, 135 haec ... huius erat ars et malitia
-anda, q. ... solebat. 4, 33 -ari stultitiam alii, q. ... suspicionem auge-
ret, alii amentiam, cui ... quicquam illorum veniret in mentem. SEN.
benef. 7, 11, 2 TAC. ann. 1, 9, 1 APVL. met. 11, 20, 7. *pron.*: LVCAN.
4, 858 illud (6, 1056 SEN. contr. 1, 1, 4 VAL. MAX. 8, 11 ext. 3 TERT.
adv. Marc. 2, 7 p. 343, 17). VELL. 2, 115, 5 nihil ... -ari magis potui,
quam q. 2, 122, 1 hoc. 2, 122, 2 utrum magis ... , q. ... an q. *nota*
enunt. c. quod *alternans c. acc. c. inf.* (cf. *supra* l. 11): Cic. Att.
12, 31, 1 Silium mutasse sententiam Sicca -batur; equidem magis -or,
q. SEN. nat. 3, 10, 2 quid, si -eris, q. ... vadit? quid si ullam undam
superesse -eris? epist. 114, 12 -ari non debes corrupta excipi ... ; hoc
magis -ari potes, q. *enunt. c.* cum (cf. p. 1057, 55. 1058, 81. 1075, 41):
POMPON. Atell. 4 ne quis -etur, c. ... tonuerit. FEST. p. 249 a 30 id
... significari c. ait Verrius, -ari satis (cf. p. 1063, 79) non possum.
SEN. dial. 10, 8, 1 -ari soleo, c. video *eqs.* epist. 104, 31 APVL. Soer. 21
p. 168 TERT. adv. Marc. 4, 19 p. 481, 26 CYPR. epist. 59, 2 p. 667, 6
AVG. civ. 8, 11 p. 336, 26 D. AVELL. p. 253, 20. c. quia (cf. et
p. 1075, 44. 48): LVCC. Cic. epist. 5, 14, 1 TERT. praescr. 1, 1 l. 4 v.
p. 1066, 31. 2, 1 l. 3. HIER. v. p. 1065, 35. VVLG. Ioh. 3, 7 non -eris q. (*μὴ*
θαυμάσῃς, ὅτι). 4, 27 -bantur q. (*ἐθαύμαζον, ὅτι*). AVG. civ. 18, 35 p.
309, 2 D. non -andum est q. epist. 188, 6 p. 124, 18 nupt. et concup.
1, 23, 26 p. 239, 3. c. ut (cf. etiam p. 1052, 25. 1075, 51), *acce-*
dente acc. (cf. l. 46): CASSIOD. var. 2, 32, 3 -amur ... virum, ut,
quod diu virtus publica refugit, manus privata susceperit. c. ne:
AETNA 203 v. p. 1064, 31.

6 *enunt. interrog.* (v. p. 1066, 15. 53. 59. 61 et cf. p. 1052, 21. 1074,
78. *nota de colore speciali*: DON. Ter. Andr. 750 -or' veteres pro
'nescio' ponebant, nam admiratio ab ignorantia descendit. Eun. 290
'-or' pro 'nescio'. 661 mira locutio: pro eo quod est 'nescio'): PLAVT.
Amph. 86 -ari nolim vos, quapropter Iuppiter nunc histriones curet
(VAL. MAX. 9, 14 ext. 3). Cic. Caecin. 65 quam ob rem. de orat. 2, 155
cur (al. PROP. 1, 5, 21 Ov. fast. 1, 165. al. LIV. 4, 35, 7. al.). NEP. Eun.
11, 3 quare (Ov. epist. 20, 209. al.). HIL. ABEL. vita Honorat. 18 l. 10 C.
quomodo. al. PLAVT. Amph. 772 si v. p. 1068, 8 (TER. Andr. 175
SEN. suas. 7, 7. VVLG. Marc. 15, 44 gr. *ἐθαύμασεν, εἰ*). PLAVT. Aul. 1 ne

quis -etur, qui sim, paucis eloquar (PETRON. 16, 4 quis). Men. 384
quid (al. TER. Ad. 642. al. Cic. S. Rosc. 1. al.). PLAVT. Aul. 697
ubi v. l. 13 (TER. Eun. 738 LIV. 5, 43, 7). Stich. 541 quo (al. TER. Eun.
661. al.). TER. Andr. 750 unde (CATO agr. 156, 4. Cic. fin. 1, 10 -ari satis
[cf. p. 1063, 78] non queo [nat. deor. 1, 95 s. n. possum]. al.). *add.*
ad se (cf. p. 1059, 37): LVCAN. reg. apost. 3 p. 42, 27 -aris ad te-
met. *add.* *acc.*: *pron.* (cf. p. 1066, 81. 1067, 27): PLAVT. Amph.
772 illud praeter alia mira -or maxime, si haec habet pateram illam
(TERT. adv. Marc. 5, 12 p. 618, 2 illud ... si). Bacch. 528 illud ...
quid. TER. Haut. 1004 id ... quo modo (Cic. Verr. II 3, 153 hoc). Cic.
Caecin. 79 illud ... eur (Planc. 17 hoc. Att. 1, 11, 1 illud. LIV. 36, 40,
6 id). LVCAN. 5, 590 illud ... qua ratione. *personae* (cf. l. 15. p. 1067,
27. 72): PLAVT. Aul. 697 Strobilum -or ubi sit.

7 *enunt. relat.*: TER. Ad. 197 minime -or, qui insanire occipiunt
ex iniuria (v. *Dziatzko-Kauer* ad l.). c. *acc. personae* (cf. l. 13):
SALL. or. Lep. 2 satellites eius ... nequeo satis (cf. p. 1063, 78) -ari,
qui dominationis in vos servitium suum mercedem dant (Ov. met. 3,
538 vos ... qui ... sinitis. AMM. 25, 3, 13 Sergium, qui viciens et ter
vulneratus est. CLAUD. DON. Aen. 1, 615 p. 121, 21 quae debuit). VELL.
1, 2, 2 qui ... quaesierit (SEN. epist. 9, 19 quae ... transeant [-eunt
L]). QVINT. decl. 316 p. 245, 18 patres, qui recidunt et ... queant.
c. *acc. rei* (cf. p. 1067, 50): Cic. Verr. II 4, 33 v. p. 1067, 52. QVINT.
inst. 11, 3, 143 quo magis -or Plini ... persuasionem, qui ... tradit

stilistica: 1 *pro subi. sunt res*: a *corporeae*: *aloca*:
terrae: VERG. ecl. 6, 30. georg. 1, 103 ipsa suas -antur Gargara messes.
GRATT. 507 MANIL. 4, 633 PLIN. nat. 9, 70. al. *fluvii, ripae, sil-*
vae: VERG. Aen. 8, 91 -antur et undae (Ov. am. 2, 11, 1 STAT. silv. 1,
5, 50 CLAUD. 20, 164). 8, 92 -atur nemus insuetum ... fluvio ... innare
carinas (STAT. Theb. 9, 413 silvae fluviiue. CLAUD. 8, 482 fluvius).
Ov. met. 7, 199 ripis -antibus (AVSON. Mos. 142 p. 125 P.). al.
alia loca: MART. 7, 28, 5 sic fora -entur, sic te palatia laudent.
CLAUD. 18, 407 horrea. 26, 621 domus. carm. min. 27, 95 limina.

β varia: *arbores*: VERG. georg. 2, 81 arbor -atur ... novas fron-
des. SIL. 7, 207 PALLAD. ins. 89. 121. 156. *partes corporis*: Ov.
met. 3, 503 lumina mors clausit domini -antia formam (VAL. FL. 4,
759. SIL. 11, 282 oculis -antibus). 14, 413 ora. STAT. Theb. 5, 160 pec-
tora. silv. 1, 1, 87 Caesaris ora -tā cervice tulit. *sidera*: MANIL.
2, 141 -antibus astris. CLAUD. 1, 28 Orion. b *incorp.*: AETNA 642
illos -antur carmina vatum. PLIN. nat. 12, 21 quas -ta est Alexandri
Magni victoria (i. *exercitus victor*). QVINT. decl. 325 p. 282, 4 nulla
tanta vitia sunt, quae non meliora -entur. AVG. civ. 2, 26 p. 93, 4 D.
-ante ... pudore mortalium, quod *eqs.*

2 *de usu partic. praes. et perf.*: *praes.*: *nom.*: VERG. georg.
4, 363 domum -ans ... ibat (PHAEDR. 1, 12, 5 app. 4, 14 VAL. FL. 4,
324 COMM. apol. 797. al.). Ov. met. 8, 423 -antes spectant (LIV. 3, 35, 3.
al. LVCAN. 6, 167. IVVENC. 1, 179 -antes laudant, laetantes constipue-
runt. al.). *casus obl.*: Cic. off. 2, 30 amicorum ... nostra -antium
(LIV. 1, 41, 1 SEN. epist. 88, 22. al.). VERG. Aen. 6, 854 haec -antibus
addit (Ov. am. 1, 14, 47 aliquo -ante. met. 7, 320. al. LIV. 32, 22, 9. al.
SEN. suas. 2, 17 PHAEDR. app. 8, 27. al.). TIB. 3, 8, 4 tibi -anti
(Ov. met. 5, 300. al. LIV. 6, 34, 6. al. OCTAVIA 771. al.). PROP.
1, 11, 3 te ... -antem (Ov. met. 3, 503. al.). *perf.*: *nom.*:
CAES. Gall. 1, 32, 5 -tus ... quaeiit. VERG. georg. 3, 49 v. p. 1065, 44.
Aen. 5, 35. 555 -ta ... iuventus. 10, 445 CIRIS 81 v. p. 1064, 32. HOR.
carm. 4, 9, 15. ars 272 laudavere ... utrumque ... stulte -ti. PROP.
1, 20, 46 Ov. am. 2, 1, 9. al. SEN. contr. 3 praef. 16 PHAEDR. 4, 18, 14
SEN. epist. 20, 10 CVRT. 5, 13, 25. et saepe. *casus obl.*: VERG.
ecl. 6, 61 Hesperidum -tam mala puellam (PLIN. nat. 14, 12. NEMES.
cyn. 33 -tum se tollere Terea pinnas. HYG. astr. 2, 4 p. 38, 13). PLIN.
nat. 12, 10 exemplum Gai principis ... -ti unius *platani* tabulata. STAT.
silv. 1, 1, 87 v. l. 37.

partic. praes. pro subst. mirans, -antis. Ov. met. 5, 206 vul-
tus -is. 15, 67 coetus ... silentum dictaque -um (cf. SEN. dial. 7, 2, 4
quam magnus -ium, tam magnus invidentium populus est. epist. 52,
13 -ium turba [SVLP. SEV. Mart. 13, 6 t. -ium]). LIV. 6, 25, 10 nihil
usquam non pavidis modo, sed ne -bus quidem simile. 26, 22, 13 elu-
dant ... antiqua -is. SEN. nat. 3, 27, 12 non vacabat timere -bus. PE-
TRON. 59, 7. PLIN. nat. 4, 4 Acheron ... mille pedum ponte mirabilis
omnia sua -bus. DON. Ter. Ad. 412 phi interiectio est -is. AVG. civ. 10,
11 p. 420, 27 D. sub specie -is.

gerund. pro adi. mirandus, -a, -um. *superl. -issimus v.*
p. 1069, 64. per ... -us p. 1069, 75. *usurpatur pro passivo verbi*
q. e. mirari p. 1069, 59. cf. p. 1050, 33. GLOSS. *θαυμάσιος, θαυμά-*
σιος. *voc. quae gr. respondent v. p. 1069, 23. 60. 65. 1070, 8. cf. p.*
1070, 6. loco lect. dub. (cf. Pfeiffer, Callim. II p. c): PETRON. 135, 8 v. 17.

i. q. *θαυμάσιος, θαυμάσιος*: 1 i. q. novitate rei a consuetudine
aut expectatione abhorrens, insolitus, novus, maximus (p. 1069, 10.
cf. p. 1070, 54), plerumque de rebus incorp. (corpor.: p. 1069, 20. 34. de
animantibus: p. 1069, 27. 36): a *abs.*: α factum, res sim. (cf. p.
1070, 56): PLAVT. Rud. 345 haud -a facta dicis: ... lenonum more fe-
cit (Ov. met. 7, 758 -i novitate movebere f.). TER. Andr. 938 -o tanto tam
repentino bono. AETNA 156 spectacula. STAT. Theb. 5, 714 fata. silv.
1, 3, 20 -a fides! (cf. p. 1070, 70). GELL. 9, 11, 2 (de Valeri Corvini
facinore:) ea res prorsus -a. β *modus* (cf. p. 1070, 73): -um in
[Bulhart]

modum (cf. l. 45. p. 1050, 5): CIC. Verr. II 2, 134 hunc... aptum fuisse. 4, 31 odorabantur omnia et pervestigabant. 4, 134 rebus istis... delectantur (Planc. 19 laetati sunt. Att. 2, 8, 1 odisse. 9, 7, 3 concupivit. epist. 15, 8 gaudeo). Att. 1, 3, 3 est animo abalienato. ad Q. fr. 1, 2, 15 offerunt se. *γ* *variae proprietates* (cf. p. 1071, 74): CIC. Verr. II 5, 68 in -am altitudinem. carm. frg. 6 (18) figura (cf. Liv. 1, 45, 4 magnitudine ac specie [APVL. met. 11, 3, 3]). LVCR. 5, 1171 -o corporis auctu (cf. Liv. 1, 45, 4 magnitudine [PLIN. nat. 12, 37]). 6, 692 pondere (PLIN. nat. 37, 24). PLIN. nat. 8, 214 pernecitatis. *al.* *δ* *alia*: CIC. Att. 1, 16, 11 ludis... -as (*i. maximas*, cf. p. 1070, 54) *ἐπισημασία*... auferebamus (4, 1, 5 in foro... -a multitudo fuit [cf. p. 1072, 11]). PLIN. nat. 30, 115 vermium ipsorum genera -os usus habent [cf. p. 1072, 18]. SIL. 4, 471 silentia [IVVENC. 4, 598. cf. p. 1071, 52]. IVV. 12, 124 post meritum sane -um. IVVENC. 1, 144 gaudia [2, 407. cf. p. 1071, 47]). AETNA 603 fabula. VAL. MAX. 7, 8, 3 errorem (cf. p. 1071, 62). LVCAN. 9, 491 -a sorte malorum. IVV. 7, 200 -a potentia fati. GELL. 13, 25, 20 -a mortis iteratione. 15, 16, 1 exitum habuit e vita miserandum et -um. APVL. met. 3, 15, 7 erae meae -a secreta. TERT. nat. 2, 15, 1 sed quid -um? (cf. p. 1073, 29). anim. 50, 3 aquarum genera -a (*sc. vinosa, venenata sim.*). HYG. astr. 2, 40 p. 77, 5 repentina vastitas et civium interitio -a. CONC. I 2 p. 41, 3 = RVSTIC. CONC. I 3 p. 23, 5 iniurias... -arum tuarum litterarum (*gr. I 1, 1 p. 29, 5 θαυμαστών, I 5 p. 46, 39 admirabilium*). *al.* *in superstitione et religione*: SEN. Med. 888 hoc... -um accidit: alit unda flammam. AVG. in euang. Ioh. 44, 1 quae fecit... Christus stupenda atque -a, et opera et verba sunt (cf. p. 1070, 5). *i. q. prodigiosus* (cf. p. 1072, 29): IVV. 13, 65 -is sub aratro piscibus inventis. IVVENC. 1, 271 -is... urgetur monitis in somnis. *ε* *interponitur in enuntiato* (cf. p. 1052, 70. 1073, 37): CLAUD. carm. min. app. 21, 18 graditur paralyticus... -um - lectus portitor ipse sui (cf. CE 887, 2 <hos> -um - animos fundere <vacc>a [*i. Io*] potest).

b c. structuris: *α* *dat.* (cf. l. 70. p. 1070, 13): CIC. epist. 3, 10, 4 quae... scribis... minime mihi -a acciderunt. MART. 11, 22, 7 celeresque pili -aque matri barba. RVFIN. hist. mon. 19 p. 442^B virtutes multae et signa -a omnibus. *β* *abl.* (cf. l. 71. p. 1052, 39): OV. fast. 1, 95 ancipiti -us imagine Ianus. CAPITOL. Alb. 5, 3. *supini* (cf. l. 73. p. 1052, 56. 1076, 17): STAT. Theb. 10, 548 -um visu belli scelus. GELL. frg. Prisc. gramm. II 246, 8 historia... iucunda memoratu et -a.

2 i. q. excellentiā rei laudabilis: *a abs.*: *α* *de rebus*: ① *incorp.*: CIC. Att. 4, 3, 5 -a virtus est (AETNA 417. cf. LAVS Pis. 6 -a per omnes vita modos. DRAC. Romul. 8, 340 -a per orbem mens generosa ducis! CE 1383, 3 uteletas defuncti. 2208, 2 voluntas). VITR. 9 praef. 9 inventa (cf. AMM. 17, 1, 14 actus [29, 2, 16]. AVG. civ. 5, 18 p. 224, 12 D. facta. SACR. Leon. p. 89, 8 beneficia). PLIN. nat. 11, 219 arte. PANEG. 4, 38, 4 exornatae -um in modum (LACT. opif. 8, 7 forma -um in m. ficta. PAVL. NOL. carm. 19, 536 -is modis. cf. l. 1. p. 1050, 5. 1070, 73). FAV. EVL. p. 12, 31 perfectio. *in serm. scholiorum* (cf. p. 1071, 70. 1077, 15): PORPH. Hor. epod. 9, 19 -am *συνεκδοχήν*. DON. Ter. Andr. 182 locutio. CLAUD. DON. Aen. proem. p. 6, 13 hoc quoque -um debet adverti sic Aeneae laudem esse dispositam, ut *eqs.* ② *corpor.*: VARRO frg. Vel. gramm. VII 77, 14 Mercurius, quod -arum rerum esset inventor. LVCR. 1, 726 regio Sicilia. MART. epigr. 21, 3 reperunt scopuli -aque silva cucurrit. IVVENC. 1, 311 Iohannes baptista omnes ad deponendas maculas... vocabat, ... ut... caperent -a lavacra.

β *de animantibus*: AETNA 198 faber (OV. trist. 3, 11, 51 -e reparator). PROP. 3, 12, 23 -a coniuge Vlixes. IVV. 10, 161 magnus (cf. p. 1050, 10. 1070, 58) -usque cliens regis Prusiae Hannibal. RVSTIC. CONC. I 4 p. 22, 7 quae quia ille gessit, -us habetur (*θαυμάζεται*, cf. p. 1068, 72). CONC. I 5 p. 315, 26 Ioseph (*Migne gr. 83, 1266^D ἀξιάσαστον*). PASS. Petr. Andr. 4 sacrificate -ae Dianae (*i. miram potestatem habenti. an venerandae?* cf. p. 1065, 62). *in appellatione* (cf. p. 1050, 29. 1061, 42): COD. Theod. 6, 29, 2 pr. ex officio -ae prudentiae tuae (*praef. praet., item 8, 5, 9 pr. -a sublimitas tua*). *superl.*: CONC. I 3 Rustic. p. 86, 19 a -issimo Nestorio (*gr. I 1, 3 p. 4, 26 θαυμασιωτάτω*). RVSTIC. CONC. I 4 p. 91, 5 -issimus tribunus (99, 39. 102, 5. 140, 18). CONC. I 3, 1 p. 120, 20 (Φ^r) silentiarius (167, 12. *gr. II 1, 1 p. 138, 12. 177, 35 θαυμασιώτατος*, rec. Φ^{a(c)} laudabilis). *de pisce*: OV. hal. 125 rhombus. cf. p. 1072, 60.

b c. structuris: *α* *dat.* (cf. l. 32. p. 1070, 13): SEN. dial. 11, 9, 5 hominem etiam Catoni suo -um. *β* *abl.* (cf. l. 35. p. 1073, 78): CIL X 1820 -o... bonitate (4863, 5 -o virtute constantiaque conspicuo). *supini* (cf. l. 37): APVL. flor. 9 p. 32 Hippas... non minus cultu visendus quam elaboratu -us.

comp.: permirandus (GELL. 3, 6, 1 per hercle rem -am).

v. Onom.

neutr. plur. pro subst. (cf. p. 1051, 41. 1061, 76. 1076, 52) *miranda*, -ōrum (p. 1070, 5). *aliae formae non leguntur.*

i. q. θαῦμα: 1 *i. q. res novitate a consuetudine aut expectatione abhorrens, insolita, nova*: SIL. 12, 437 -a movens... inclusas naves plaustris *avexit*. IVV. 15, 27 -a... referemus...; accipe, ... dira quod exemplum feritas produxerit (DICT. 6, 4 p. 104, 31 multa etiam apud Aegyptum -a refert). PLIN. epist. 6, 20, 8 multa ibi -a, multas formidines patimur. TREB. Gall. 8, 3 Cyclopea etiam luserunt omnes apena-

rii, ita ut -a quaedam et stupenda monstrarent. SER. SAMM. 910 -a ferunt, veniente calore iurantes ludum Veneris... petendum. AMM. 16, 12, 57 aulaeis -a monstrantibus. BOETH. mus. 1, 1 p. 184, 9 quam multa... in animorum affectionibus -a perfecit *cantus*. *i. q. miraculum* (cf. p. 1076, 71): MAR. MERC. CONC. I 5 p. 57, 5 -orum opificem deum (*gr. I 1, 6 p. 12, 27 παραδοξοποιόν*). DIONYS. EXIG. CONC. I 5 p. 298, 20 suscitans mortuos et cetera -a perficiens (*gr. I 1, 6 p. 155, 24 παραδόξα*).

2 i. q. res excellentiā laudabilis: AETNA 224 non oculis solum... -a tueri... *sed*... exquirere causas (cf. 252 cognoscere terram quaeque in ea -a tulit natura notare). VAL. FL. 2, 467 (*de pictura*; cf. l. 14) referunt -a colores. TREB. trig. tyr. 13, 2 *de fortibus factis* (VOPISC. Aurelian. 24, 9 AVG. civ. 5, 12 p. 212, 15 D.). *c. dat.* (cf. p. 1069, 32. 70 et p. 1073, 65): VAL. FL. 1, 149 haec quamquam -a viris stupet (*admirabile hoc opus Palladis Iasoni in mentem vocat pericula quae possent navigantibus evenire* Harles). SIL. 3, 621 meliorque lyra Orphei... Phoebus -a loquetur.

3 adv. mirandē. LVCR. 4, 419 *in aqua tamquam in speculo videmus corpora* -e (*O, edd. rec., -ae Q, mirando F; alii alia con.*) sub terras abdita caelo. 4, 462 cetera de genere hoc -e (*O Q, mirando F, miranda L, miracli Lachmann, miracula Munro*) multa videmus.

comp.: ad-, de-, dis-, e-, ? immiror. *deriv.*: mirabilis, mirabundus, miraculum, miratio, mirativus, mirator (-trix).

mirra v. s. v. murra.

mirrida v. s. v. murrina.

mirrus v. s. v. myrus.

mirsiueus v. s. v. myrsineus.

mirt- v. s. myrt-.

mirum v. s. v. myron.

**mirus*, -a, -um. [*i. q. sanscr. smérah 'ridens', cf. smáyatē 'ridet', slavon. smějo se, smijati se, lett. smeju, smiēt 'ridere', gr. μείδω 'rideo', hibern. miad 'gloria', mōit 'gloriatur'. J. B. H.] *de formis*:*

comp. -ior: TITIN. com. 161. VARRO Men. 206 -ius. magis -us (cf. Schmalz-Hofmann⁵ 463): PLAVT. 5^{ies} TER. Hec. 220 LVCR. 1, 730, 5, 1404 OV. quater. SEN. nat. 2, 1, 4 PLIN. nat. quater. *al.*

superl. -issimus: CIL XII 1390. [LAMPR. Heliog. 15, 2 *nunc editur Myrismus*.] maxime -us: CIC. Caecin. 65 CELS. 2, 8, 17, 7, 4, 3A PLIN. nat. 12^{ies}. multum -us p. 1071, 60. per... -us p. 1074, 4. *gen. sg. fem. in -e*: INSCR. christ. Diehl 287 (= CIL VI 31998 a. 338). 1477 (a. 348). 4328A (a. 349). 94A adn. (a. 365). 4343 (= CIL XIV 1945 a. 366). *al.* *in -i*: INSCR. christ. Diehl 4326 (a. 348) -i bonitatis. NOT. Tir. 43, 71 -um (*post invisitatum*). *de notione*: GLOSS. πα-ράδοξος. θαυμαστός. v. etiam l. 51. p. 1073, 22. 1074, 27. 1076, 38. 52.

ea quae gr. respondent v. l. 69. p. 1073, 22. 1074, 73. 1076, 38. inde a LIV. ANDR. p. 1072, 80. frequentatur in serm. fam. [locis lacunosus aut corruptis: PLAVT. Vid. 77 LVCR. 4, 216 TERT. anim. 2, 2. ex con.]: CIC. Phil. 13, 27 PLIN. nat. 31, 54. 32, 19. falso trad.:

PLIN. nat. 14, 92. 16, 39. MIN. FEL. 20, 3 pro mera miracula (*Vahlen, opusc. ac. 2, 12; cf. p. 848, 14*). HIER. epist. 64, 15, 3.] *i. q. admiratione dignus tam in meliorem partem quam in plus minus peiorem* (ex. gr. p. 1071, 33. 1072, 10. 11. 35. 45; cf. DON. Ter. Ad. 374 -a sunt etiam illa, quae vehementer prava sunt); *insolitus, novus; in serm. fam. (epistularum, cf. Süpfle-Boeckel¹¹ ad CIC. Att. 7, 1, 9) i. q. summus, maximus* (ex. gr. p. 1071, 15 sqq. 45 sqq. 52 sqq. 1072, 11 sqq. cf. p. 1050, 80. 1060, 68. 1069, 10. *al.*).

I abs.: *A generatim*: 1 *de rebus*: *a incorpor.*: *α* *res, factum sim.* (cf. p. 1073, 47. 1075, 26. 59. 1076, 15): PLAVT. Pseud. 512 si apstuleris, -um et magnum (cf. p. 1071, 19. 1073, 49. 1075, 76. 1076, 42. v. et p. 1050, 10. 1061, 74. *al.*) facinus feceris (GELL. 16, 19, 16 novum [cf. l. 61. p. 1072, 36. 78. 1073, 61. 1075, 77. *al.*] et -um pium). LVCR. 5, 97 res nova -aque (OV. met. 6, 320. PERS. 1, 111 omnes... -ae eritis res [*quasi miracula orbis terrarum* Némethy]). PLIN. nat. 2, 47 defectus... solis, rem... maxime -am et ostento similem. *al.* IVV. 8, 198 res haut -a... citharoedo principe mimus nobilis [cf. p. 1072, 52]. *al.* OV. met. 8, 727 facta... -a deum (AVSON. 64, 4 p. 338 P. dei. cf. AVG. un. eccl. 19, 49 p. 295, 14 haereticorum [*i. miracula*]. v. et p. 1073, 3 et cf. p. 1049, 71. *al.*). VELL. 2, 27, 4 -o opere fabricati cuniculi (SEN. nat. 2, 31, 1 fulminis. PLIN. nat. 1, 10, 49 hirundinum. 11, 224 naturae. PSALT. Rom. 138, 14 dei [*θαυμάσια, Vulg. mirabilia*]. cf. p. 1049, 63). STAT. silv. 3, 3, 21 -a fides! (TERT. patient. 3, 10. DAMAS. epigr. 8, 4 rerum. PRVD. apoth. 589 RVT. NAM. 1, 335. *al.* v. vol. VI 684, 44. cf. p. 1068, 83). *sim. al.*

β *modus sim.* (cf. p. 1050, 5. 1062, 81. 1069, 1): -is modis (cf. Löfstedt, Synt. I² 60 sqq.): PLAVT. Cas. 625 tanta factu modo -a -is m. intus vidi (Men. 1039 nimia -a mihi... exorta sunt -is m.). Merc. 225 di ludos faciunt hominibus (Mil. 539 Rud. 593 PRVD. perist. 2, 314). TER. Hec. 179 odisse. LIV. 1, 57, 7 laudare. LACT. opif. 10, 24 habile. QVEROL. p. 47, 13 P. -is... m. (MAR. VICTOR aleth. 1, 116). AMM. 21, 3, 5. 30, 1, 17 AVG. civ. 4, 31 p. 186, 7 D. *al.* *in hexametro collocatur modis*... -is: LVCR. 1, 123 VERG. georg. 1, 477. *al.* ANTH. 21, 137.

PLIN. nat. 16, 134 de natura... multis m. -isque memorabili. -o modo: PLAVT. Rud. 912 -oque m. atque incredibili (cf. p. 1071, 24 et AVG. gen. ad litt. 8, 25 p. 264, 4 -o et ineffabili m.). CIC. Att. 1, 5, 5 -o quodam m. PLIN. nat. 9, 23, 10, 99 VOPISC. Aurelian. 24, 1, 50, 4 LACT.

[Bulhart]

opif. 2, 8 Ps. HIL. libell. 5 AMM. 31, 2, 24 AVG. civ. 14, 13 p. 33, 2 D. *al.*
in serm. medic. (cf. p. 1072, 40. 1073, 14. 77. 1074, 2. 18. 1077, 3. 37 et v.
 p. 1049, 84. *al.*): GARG. MART. med. 6 p. 141, 17 -o m. saucia intestina
 componunt. 15 p. 148, 11. 28 p. 163, 9 (m. -o l). 41 p. 180, 18. 44 p. 189, 8.
 -um in modum (cf. Hofmann, Umgangsspr. 78): CIC. Att. 1, 14, 6 om-
 nis a se bonos abalienavit. 7, 3, 1 sum... delectatus. epist. 16, 7 solliciti
 eramus. 16, 18, 1 ad Q. fr. 3, 2, 3 CAES. Gall. 1, 41, 1. MELA 2, 95 con-
 cavus. 3, 92 PLIN. nat. 6, 85. *al.* PLIN. epist. 4, 12, 6 FLOR. epit. 1, 1, 3
 CYPR. ad Donat. 4 p. 6, 6 AVR. VICT. Caes. 39, 45 AMM. 20, 8, 10 HIER.
 epist. 1, 10, 3. hom. Orig. in Luc. prol. p. 2, 3 corvum... -um in m. de
 cunctarum avium ridere coloribus. *al.* AVG. civ. 14, 16 p. 39, 3 D. *al.*
 in -um modum: ARGVM. Plaut. Amph. 1, 7. -um ad modum:
 MELA 1, 32. -o more: OV. met. 13, 670 VEG. mil. 2 praef. p. 33,
 15. -o ordine: SACR. Greg. 169, 1.

animantium virtutes: TER. Hec. 489 fuisse erga me -o inge-
 nio (TVRPIL. com. 29). TVRPIL. com. 189 -a lenitudine ac suavitate. CIC.
 Verr. II 5, 74 o clementiam... seu potius patientiam -am ac singu-
 larem! (SEN. contr. 2, 5, 6 VAL. MAX. 3, 3, 1. 6, 8, 1 PLIN. nat. 15, 130.
 CYPR. patient. 10 p. 404, 15 magna [cf. p. 1070, 58] et -a. AVG. civ. 22,
 9 p. 582, 13 D.). Pis. 27 aequitas (nat. deor. 3, 90 o -am a. deorum!).
 Att. 4, 19, 1 o constantiam (VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 TAC. hist. 4, 25, 4
 ann. 14, 33, 1) promissi et fidem -am! (CVRT. 4, 6, 5 FLOR. epit. 1, 12,
 5 CIL V 6116, 4). 6, 3, 8 pietatem suavitatem humanitatemque
 (CATVLL. 67, 29. VELL. 2, 99, 2 -a quadam et incredibili [cf. p. 1070, 82]
 atque inenarrabili. PLIN. epist. 6, 25, 5 CIL IX 5300, 1). NEP. Milt. 8, 4
 cum summa humanitas tum -a communitas. VAL. MAX. 2, 7, 15 virtute
 (*al.* STAT. silv. 4, 5, 37 FLOR. epit. 4, 2, 58. *al.*). LAVS Pis. 162 gravitas.
 PLIN. nat. 16, 66 benignitas (PLIN. epist. 3, 15, 1. 8, 12, 2). *al.* QVINT. inst.
 6, 3, 3 urbanitas (10, 1, 117). *al.* *in titulis (v. et l. 23. 25)*: CIL
 III 12721 integritatis (VIII 24095 X 7971. XIV 1945 et fidei atque
 constantiae) et bonitatis (VI 32041). VI 31998 innocentiae (32959.
 X 7971 adque integritatis). *al.* v. INSCR. christ. Diehl in indice XII.
vitia: CIC. har. resp. 30 o impudentiam -am! Att. 13, 33, 1 o neg-
 legentiam -am! LENT. Cic. epist. 12, 14, 3 -ast eorum amentia. VELL.
 2, 6, 7 crudelitate. 2, 112, 7 pravitate animi atque ingenii. VAL. MAX.
 1, 6, 8 temeritatem. PLIN. nat. 10, 77 monedulis furacitas argenti...
 -a est. 14, 149 heu -a vitiorum sollertia! 37, 82 feritas (TAC. Germ.
 46, 3) atque luxuria. MIN. FEL. 8, 5 pro -a stultitia et incredibilis
 audacia!

δ affectus (cf. p. 1061, 15): CIC. Verr. II 4, 135 -um quendam
 dolorem. or. frg. A III 6 Sch. o amorem -um, o benivolentiam singula-
 rem! (VERG. Aen. 3, 298. 7, 57 HOR. epod. 16, 31 OV. Pont. 3, 2, 95 PLIN.
 nat. 9, 25. *al.* cf. APVL. met. 9, 15, 1 odio). de orat. 1, 193 -a quaedam in
 cognoscendo suavis et delectatio. nat. deor. 2, 128 libidines (SEN.
 dial. 2, 18, 1). Att. 2, 7, 2 -a sum alacritate ad litigandum. 7, 11, 4 -a
 hominum querela est... sine magistratibus urbem esse. 16, 4, 2 laeti-
 tiam (cf. CAPITOL. Maximin. 5. 4 gaudio [IVVENC. 1, 108. cf. p. 1069,
 14]. APVL. met. 9, 30, 3 tristitie). 16, 7, 5 ego vero austro gratias -as. epist.
 2, 11, 1 -um... desiderium (2, 13, 3). 16, 12, 2 furor. ad Q. fr. 2, 8, 2
 risus. CATVLL. 68, 145 nocte (*i. gaudiis noctis*). PLIN. nat. 7, 10 cupi-
 ditate (25, 98 TAC. dial. 2, 1 AMM. 25, 10, 4). 9, 44 cupidine. *al.*

ε studium: CIC. de orat. 2, 78 de altera parte dicendi -um silen-
 tium est (Att. 9, 1, 1 TAC. hist. 3, 54, 1 ann. 11, 35, 1. cf. p. 1069, 13).
 Att. 4, 18, 1 contentio (epist. 1, 9, 19 ad Q. fr. 3, 2, 1. cf. TAC. ann. 14,
 12, 1 certamine). *sententia*: CIC. de orat. 3, 21 -us quidam om-
 nium quasi consensus doctrinarum concentusque (epist. 12, 5, 3 con-
 sensio). Att. 7, 21, 3 -a me *ἀπορία* torquet (cf. APVL. met. 9, 19, 1 -o mentis
 salo). PLIN. nat. 27, 107 quos -a persuasione Fatuos vocant. CALP. decl.
 16 p. 16, 11 sententia. APVL. met. 10, 10, 4 offirmatus -a praesumptione
 (AVG. civ. 20, 19 p. 450, 25 D. multum mihi [cf. p. 1073, 65] -a est haec
 opinantium tanta p.). CAPITOL. Alb. 14, 2 adclamentationibus. AVG. civ.
 19, 4 p. 360, 20 D. error (cf. p. 1069, 15). *al.* *fama* (cf. p. 1077,
 69): CIC. epist. frg. V 17 -um senatus convicium. LVCR. 5, 1280 -o est
 mortalis inter honore (VERG. Aen. 4, 458 SIL. 12, 230. *al.*). LIV. 7,
 10, 14 laudibus (PLIN. nat. 5, 16, 19, 136. *al.* APVL. apol. 37 HIER. epist.
 33, 1, 1).

ζ ars (cf. p. 1077, 10): CIC. Verr. II 1, 64 artificio (cf. CATVLL. 64,
 51 arte [VERG. Aen. 9, 302 OV. am. 2, 15, 14. *al.* LIV. 21, 2, 7. *al.*]). Brut.
 143 explicatio (*i. ars explicandi*). *al.* VELL. 2, 115, 4 scientia. PLIN.
 nat. 8, 32 sollertia. *al.* *in sermone scholiorum* (cf. p. 1069, 47. 1077,
 15): PORPH. Hor. carm. 1, 14, 7 -a figura. 2, 5, 13 conceptio. 4, 14,
 20 *ἀνακλόουθον*. *al.* DON. Ter. Andr. 57 SERV. Aen. 9, 299 SCHOL. Cic.
 Bob. p. 122, 10. *al.* CLAVD. DON. Aen. prooem. p. 2, 11. *al.*

η natura, vis, species, proprietates sim. (cf. p. 1049, 73. 1069,
 5): CIC. orat. 57 -a est enim quaedam natura vocis (SEN. nat. 4,
 2, 10 fluminis. PLIN. nat. 2, 227. *al.* PLIN. epist. 4, 30, 2. *al.*). SEN. nat.
 3, 25, 3 vis (*al.* PLIN. nat. 19, 78 QVINT. inst. 11, 3, 2). LVCR. 5, 838 por-
 tentia... -a facie (RVT. NAM. 1, 601 loci). OV. met. 15, 620 formam.
 LIV. 1, 7, 4 boves -a specie (VAL. MAX. 4, 5 ext. 1 QVINT. inst. 11, 3, 179
 TAC. hist. 5, 11, 3. *al.*). VAL. MAX. 6, 1 ext. 2 pulchritudinis (SVLP. Sev.
 chron. 1, 38, 1). LVCR. 6, 186 impete (*al.* APVL. met. 9, 2, 1). VELL. 2, 88,
 3 celeritate (*al.* VAL. MAX. 5, 4, 6. *al.* PLIN. nat. 9, 82. *al.*). SEN. nat. 7, 9,
 3 velocitas (*al.* PLIN. nat. 6, 176 FLOR. epit. 3, 3, 7 AMM. 29, 5, 13. cf. p.
 1072, 2). *al.* LIV. 21, 22, 8 magnitudine (*al.* MELA 1, 63 PLIN. nat. 1, 8,

14 FLOR. epit. 2, 2, 20. *al.*). SEN. nat. 3, 28, 4 altitudinem (*al.*). 7, 9, 3 -a
 velocitas eius et -a brevis est. PLIN. nat. 9, 88 tenuitatis (*al.* HIER.
 epist. 64, 15, 3). *al.* LIV. 22, 46, 6 candore (PLIN. nat. 9, 50). APVL.
 Socr. 2, 121 fulgoribus. FIRM. math. 8, 25, 5 -o artificii splendore.
 5 SEN. epist. 81, 9 -a in quibusdam rebus verborum proprietas est.
 PLIN. nat. 7, 56 similitudo (PLIN. epist. 5, 16, 9. cf. p. 1077, 82). 9,
 10 varietatis (QVINT. inst. 11, 2, 6. *al.*). 10, 76 differentia (*al.*). 20, 42
 diversitas (TAC. Germ. 15, 1 hist. 1, 62, 1 PLIN. epist. 6, 33, 5). *al.*

θ varia: CIC. Phil. 2, 95 modo aequum sibi videri, modo non
 iniquum. -a verborum complexio! (APVL. apol. 81 o -um commentum!
 10 HIER. epist. 57, 3, 3 -a sceleris defensio!). epist. 2, 11, 2 -a paucitas
 est (cf. PLIN. nat. 4, 2, 4 celebritate. FLOR. epit. 1, 1, 9 vis hominum.
 cf. p. 1069, 11). 7, 11, 2 -a persona induci potest Britannici iure consulti.
 haec ego non rideo... sed de re severissima... iocor. LIV. 4, 55, 1
 cum -a opportunitate (CVRT. 4, 4, 8. cf. VELL. 2, 106, 3 felicitate [PLIN.
 nat. praef. 24 PLIN. epist. 8, 18, 6 SVET. Dom. 6, 2 FLOR. epit. 2, 8,
 17. *al.*]. VEG. mil. 4, 26 p. 147, 7 fortuna. AVG. conf. 4, 4, 9 infelicitas).
 PLIN. nat. 18, 229 in -o usu est (cf. p. 1069, 12). APVL. met. 9, 17, 1 uxo-
 rem... -a custodela munitam domi... cohibebat (cf. CLAVD. carm.
 20 min. 9, 9 -o... tueri praesidio. cf. p. 1077, 65). PRISCILL. can. praef.
 p. 110, 5 quod mera veritate effulgeat atque -a (firma *al.*) constet
 scripturarum auctoritate. *al.* *praedicative*: SEN. epist. 90, 18
 nos ista pretiosa, nos -a... fecimus. PLIN. nat. 13, 1. APVL. met. 2, 1, 1
 quae rara -aque sunt. AVG. civ. 21, 8 p. 506, 13 D. quae sunt rara, ipsa
 sunt -a.

ι corpor.: PLAVT. Rud. 597 somnium (cf. LVCR. 4, 34 SVET.
 Cal. 50, 3. *sim.*: SEN. nat. 6, 30, 4 spectacula [SIL. 6, 629 APVL. met.
 5, 26, 4 SVLP. Sev. Mart. 7, 4]. *al.*). GRAT. 443 dictu (cf. p. 1076, 17) -um
 ... monstrum (cf. VAL. MAX. 1, 6, 3 prodigio [PLIN. nat. 1, 11, 76].
 30 PLIN. nat. 2, 199 ostentum. cf. p. 1076, 50 et p. 1051, 25. 1069, 26). PROP.
 2, 12, 2 puerum qui pinxit Amorem, nonne putas -as (cf. l. 52. p.
 1077, 10) hunc habuisse manus? OV. epist. 17, 160 -a (*i. mirifica*;
 cf. p. 1061, 66) *Glaucum*... reddidit herba deum. VAL. FL. 5, 226
 -a repente flamma poli... apparuit. MART. 1, 70, 7 -i... colossi
 35 ... moles. IVV. 13, 70 gurgitibus (AVIEN. orb. terr. 689). FRONTO p. 35,
 4 N. arbor -a et nova (cf. p. 1070, 60). APVL. met. 5, 15, 1 -is illis et
 beatis edulibus. PRVD. psych. 659 -um ac memorabile (cf. p. 1073, 48)
 saeculis omnipotentis opus. CLAVD. carm. min. 25, 102 -a Dionaeae...
 velamina telae. 37, 7. MAR. VICTOR aleth. 3, 202 -is in partibus orbis
 40 (*i. locis, ubi oracula eduntur*). *in serm. medic.* (cf. p. 1071, 2
 et v. p. 1049, 84. *al.*): SER. SAMM. 249 -am experiere medelam. 903.
 1048. MARCELL. med. 1, 94 -um remedium est (2, 13. 20. 4, 15). 4, 6
 prurigines... discutit...; -um est (6, 8). Ps. APVL. herb. 18 l. 4 -am
 rem experieris.

2 de animantibus (cf. p. 1050, 22. *al.*): *cum nota pravita-*
tis: TITIN. com. 161 -ior tibi videor? CIC. Att. 3, 18, 2 homo (12, 2,
 2). 7, 1, 9 -us (merus *Manut.*) est *φωγάρης*. 15, 29, 2. *in bonam par-*
tem: CIC. epist. 7, 11, 2 v. l. 13. HOR. sat. 2, 4, 7 v. p. 1073, 79. PLIN.
 nat. 5, 73 gens... praeter ceteras -a. STAT. Theb. 1, 572 huic... -a
 50 decore pio servabat nata penates. AVR. VICT. Caes. 40, 12 fuerunt adeo
 -i naturae beneficiis, ut eqs. CARM. adv. Marc. 3, 53 pro magna fide,
 pro tanto -us amore. *speciatim de artificibus sim.*: HOR. epist.
 2, 2, 129 -os audire tragoedos. PERS. 6, 3 -e opifex fidicen. PLIN. nat.
 2, 247 Hipparchus *geographus* et in coarguendo eo *Eratosthene* et in
 65 reliqua omni diligentia -us (10, 68 *Euripides* in adfectibus... -us. Ps.
 AVR. VICT. epit. 42, 18 -us artifex in sagittis). QVINT. inst. 12, 10, 6
 pingendi fingendique idem -us artifex fuit. FRONTO p. 31, 6 N. enco-
 miographos istos audimus... -os mortales. APVL. met. 5, 1, 4 AVG.
 civ. 22, 14 p. 592, 2 D. SVLP. Sev. chron. 1, 11, 6 Ioseph esse -um som-
 60 niorum interpretem. *de bestiis* (cf. p. 1050, 41. 1069, 27. 68): MELA
 3, 88 sunt -ae aves cornutae tragopanes. PLIN. nat. 10, 121 *corvus* plu-
 rium annorum adsiduo officio -us. AVSON. 398, 37 p. 228 P. ostrea
 ... quae -a Caledoniis... detegit aestus.

Β in iunctura -um (factum) est *sim. plerumque i. q. novitate rei a*
consuetudine abhorrens, παράδοξον: 1 -um est (videtur): a *cum*
verbo copulativo: α *forma* hoc -um (non) est (cf. p. 1061, 71):
 PLAVT. Amph. 595 neque tibi istuc -um magis videtur quam mihi. ::
 quo modo? :: nihilo inquam -um (ad p. 1073, 10) magis tibi istuc quam
 70 mihi (Pseud. 473 RHET. Her. 2, 19, 29 NEP. Iph. 3, 4 VERG. Aen. 10,
 267 CILS. 2, 8, 17. 7, 4, 3A. *al.*). VARRO ling. 9, 114 neque id -um est
 (CIC. Q. Rosc. 33 SEN. benef. 7, 3, 1 nat. 6, 27, 2 QVINT. inst. 12, 10,
 56. cf. VELL. 2, 3, 4 haut -um e. QVINT. inst. 9, 3, 7 minus). CIC. S. Rosc.
 131 v. p. 1074, 49. OV. met. 7, 130 quodque (cf. p. 1073, 13 et p. 1050, 53.
 1061, 73) magis -um est, simul edita concutit arma (15, 317 PLIN. nat.
 75 13, 92 MART. 2, 72, 5 MIN. FEL. 18, 1. cf. PLIN. nat. 11, 12 quod maxime
 -um sit. 7, 80 quod -um sit [SVET. Tib. 68, 2]). SEN. nat. 3, 16, 3 et quid
 hic -um est? *al.* *accedunt syn.* (cf. et p. 1070, 58): CIC. Q. Rosc. 40
 id quod -um et incredibile (cf. p. 1070, 82) est. LVCR. 5, 1404 nova (cf.
 p. 1070, 60) tum magis haec et -a vigeant (SEN. rem. fort. 13, 1 quid istic
 80 aut -um aut n. est?). β *forma* -um (non) est: LIV. ANDR. trag.
 15 -um videtur, quod sit factum iam diu? (CIC. Verr. II 4, 66. CIL
 VIII 24106 nec -um v.). PLAVT. Cas. 191 -a sunt, vera si praedicas (PLIN.
 nat. 3, 57 -um est, quod... tradere... possumus [*sim. al.*]. 23, 137.
al. QVINT. inst. 1, 12, 8 sit. PEREGR. Aeth. 37, 7 ut -um sit [cf. p. 1075,
 [Bulhart]

2)). TER. Hec. 220 minime... est -um, et ni id fecisset, magis -um foret (CVET. 4, 13, 23. cf. SEN. dial. 4, 11, 5 nec -um est). *c. subst.*: PLAVT. Asin. 451 non te provideram... :: non -um factum est (Merc. 482 hau -umst f.). *γ forma nisi -um est* (cf. p. 1074, 32): PLAVT. Pseud. 1213 nisi -umst... perdidisti mulierem (*i. nimirum perdidisti, v. Lorenz ad l.*). CAECIL. com. 255 nomen virginis n. -umst deintegravit.

b sine verbo copulativo (cf. p. 1074, 26. 53. 1075, 9. 30. 45. 55. 1076, 4. 18 et v. Brix-Niemeyer⁶ ad Plaut. Men. 338. Landgraf, Cic. S. Rosc.² 53. Schmalz-Hofmann⁵ 624. 625): *α forma hoc* (non) -um: ① *affirm.*: PLAVT. Amph. 596 v. p. 1072, 68. Cic. Att. 15, 21, 1 hoc vero -um. PLIN. nat. 16, 87 id, quod ulmo... evenit.

32, 18. 34. MART. 1, 48, 3 quodque (cf. p. 1072, 73) magis -um: velocior exit. PLIN. epist. 9, 33, 7 TERT. nat. 2, 13, 8. *in serm. medic.* (cf. p. 1071, 2. 1072, 40 et p. 1049, 84): MISC. Tir. p. 58, 6 bibat; -um.

② *negat.*: CIC. Marcell. 15 minus (PLIN. nat. 18, 212). Tusc. 2, 11 minime. CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 2 nec id -um (LIV. 29, 26, 1 SEN. nat. 3, 19, 1). AETNA 540 nimum hoc -um? *β forma* (non) -um: ① *negat.*: minime: PLAVT. Men. 338 TER. Haut. 245 CIC. Tusc. 5, 98. non: TER. Hec. 160 VARRO ling. 5, 49 rust. 3, 17, 3 CIC. nat. deor. 3, 93 TRYPH. dig. 48, 15, 12, 3 VLP. frg. Vat. 334 PAVL. dig. 23, 2, 14, 4. VVLG. II Cor. 11, 14 (*gr. οὐ θαύμα*). neque, nec (GLOSS. sine dubio, profecto): TVRPIL. com. 157 VARRO ling. 7, 3 rust. 1, 2, 4 RHET. Her. 4, 5, 7. 4, 10, 14 CIC. Quinct. 32 S. Rosc. 22. 52 Verr. II 2, 133 Cluent. 28 Phil. 4, 12. 12, 5 Lael. 32 Att. 9, 14, 2. al. CATVLL. 23, 7. 57, 3. 62, 14. 69, 7 LVCR. 2, 87. 338. 6, 130 BELL. Afr. 26, 5. 73, 2 SALL. Catil. 52, 23 CIRIS 429 PROP. 1, 13, 29 GRAT. 310 COLVM. 1 praef. 20 PLIN. nat. 2, 142 SIL. 11, 391 STAT. silv. 5, 1, 81. al. QVINT. inst. 1, 2, 8. al. TAC. dial. 19, 4. 36, 7. al.

quid -um? (cf. p. 1069, 19): VARRO Men. 589 CIC. Verr. II 5, 6 off. 3, 59 HOR. carm. 2, 13, 33. MANIL. 4, 202 q. -um in Virgine? SEN. dial. 7, 19, 3 STAT. Theb. 1, 191 silv. 2, 1, 175 QVINT. decl. 388 p. 437, 20. al. haud: AETNA 457 STAT. silv. 3, 3, 167. nihil: QVINT. inst. 6, 3, 80 TERT. anim. 27, 9 p. 346, 21 CYPR. epist. 66, 10 p. 734, 10 PRVD. c. Symm. 2, 956. quid hoc -ius?: VARRO Men. 206.

② *affirm.*: -um: *in dialogo*: TER. Eun. 403 rex mihi credere omnem exercitum, consilia :: -um! (*i. magnum dicis, excellens*). *interponitur in enuntiato* (cf. p. 1076, 6. 23. v. etiam p. 1050, 78 et p. 1069, 28): OV. met. 7, 790 medio (-um!) duo marmora campo adspicio. 11, 51 et (-um!) eqs. (SIL. 7, 593). fast. 2, 413 Ib. 394 hal. 99 LVCAN. 4, 456 STAT. Theb. 9, 875 CLAVD. 3, 162 PAVL. NOL. carm. 6, 105 CYPR. GALL. gen. 1252 PRISC. perihg. 277. 851. *in initio enuntiat* (cf. l. 47 et p. 1076, 19. 44): PLIN. nat. 16, 123 -um, cacuminibus eorum decisis moritur. 16, 133 sed maxime -um. 16, 182 -um, is cortex... manat. *eodem modo usurpatur* -umque (cf. l. 47): PLIN. nat. 9, 159 -umque, semestri vita resolvuntur in limum. 11, 190. 218. 14, 36. 17, 250. 20, 131. 21, 116. 27, 5. al. IVVENC. 3, 131. *eodemque c. subst.*: OV. met. 13, 893 -aque res: subito... exstitit (MART. 7, 71, 6 r. -a est: ficos non habet unus ager). MELA 1. 38 -um et memoria dignissimum (cf. p. 1072, 37) facinus (2, 26 -um atque ingens [cf. p. 1070, 58] f.). TERT. resurr. 12 p. 41, 11 -a ratio: de fraudatrice servatrix; ut reddat, intercipit. *de paratari v. l. 15. p. 1072, 43. 1076, 44 et cf. p. 1050, 2. 1054, 39. 1057, 45. 1059, 13. 1060, 69. 1064, 80. 1066, 61.*

c pro subst. (cf. p. 1076, 36. Schmalz-Hofmann⁵ 638): LVCL. 608 ignobilitas his -um ac monstrificabile. TERT. adv. Marc. 2, 29 p. 376, 18 nec -um erit diversitas temporalis. SPART. Geta 2, 7 -um mihi videtur... Geta noster divus futurus, cuius nihil imperiale in genitura video (cf. p. 1062, 2).

2 mirum facis sim.: PLAVT. Bacch. 1044 miseret me illius :: tuos est, non -um facis (Capt. 582. Most. 345 num -um aut novom [cf. l. 61. p. 1070, 60] quippiam fecit? Persa 688. Pseud. 434 quid). *accedit si* (cf. p. 1074, 36): PLAVT. Asin. 943 si..., neque novom (cf. l. 59) neque -um facies. *accedit quod* (cf. p. 1075, 33): OV. fast. 3, 503 nec, q. nos uris, -um facis.

II structurae (plerumque ad iuncturam -um est; *c. subst.* p. 1074, 2. 1075, 24. 50. 58. 1076, 15. 30): *A nominales*: 1 *c. dat.*: a pers. (cf. p. 1052, 28. 1069, 32. 70. *c. subst. v. p. 1071, 60*): PLAVT. Amph. 596 tibi istuc (*v. p. 1072, 68*). HOR. carm. 3, 4, 13 -um quod foret omnibus. SVET. Claud. 15, 4 ne (*cf. l. 70. 83. p. 1074, 9. 82. 1075, 76*) cui haec -a sint. SVLP. Sev. chron. 1, 43, 9 -um id Elisae fuit. *accedit acc. c. inf.* (cf. p. 1075, 61): PROP. 2, 24, 9 ne (*cf. l. 68*) tibi sit -um me quaerere viles. OV. fast. 4, 63 SEN. contr. 3 praef. 1 PLIN. nat. 6, 87. QVINT. inst. 12, 11, 12 ut (*cf. p. 1075, 2*) vere inuenti -um sit illud magis malos esse tam multos. PELAG. in Rom. 1, 18 p. 10, 13 S. *accedit quod* (cf. p. 1075, 33): MART. 9, 26, 7 SVLP. Sev. chron. 2, 14, 7. *accedit quia*: v. p. 1075, 44. 48. *accedit ut* (cf. p. 1075, 51): VIRA Marcell. Ebred. (BHL 5227) 7extr. *b final.*: PLIN. nat. 27, 133 radix -a (*cf. p. 1071, 2*) vulneribus sanandis proditur.

2 *c. abl.* (*v. p. 1072, 51. 62 et cf. p. 1052, 39. 1069, 35. 71. al.*), *ubique c. subst.*: HOR. sat. 2, 4, 7 -us utroque. OV. met. 15, 321 -um gravitate soporem. PLIN. nat. 3, 88 mons Aetna, nocturnis -us incendiis. 10, 124. 37, 153.

3 *c. praepos.*: a *c. in c. abl.* (*v. p. 1072, 54 et cf. p. 1052, 50. al.*): CIC. de orat. 2, 193 ne (*cf. l. 68*) hoc in nobis -um esse videatur (Cato 24 PLIN. nat. 18, 212 HIER. epist. 57, 7, 1). OV. met. 12, 174 quoque id

-um magis esset in illo. PLIN. nat. 2, 57 quaeque sunt in hoc miraculo maxime -a. *in c. abl. gerund.*: PLIN. nat. 25, 80 -a (*cf. p. 1071, 2*) vis in siccando corpore. *accedit acc. c. inf.* (*cf. p. 1075, 61*): CIC. Caecin. 65 v. p. 1075, 66. de orat. 1, 214 in quo per mihi -um visum est. PLIN. nat. 8, 9 -um in plerisque animalibus scire, quare petantur (10, 53. 16, 65. 19, 95. 21, 47. 49. 30, 128). *accedit quod* (*cf. p. 1075, 33*): CIC. rep. 1, 11 v. p. 1075, 35. PLIN. nat. 19, 67 -um (34, 40. 164). 34, 74 -um... est. *accedit si* (*cf. l. 36. p. 1073, 61*): TERT. bapt. 3, 4 ne (*cf. l. 82. p. 1073, 68*) -um sit in baptismo, si aquae animare noverunt. *accedit enunt. interrog.* (*cf. l. 78*): SPART. Carac. 9, 11 BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 2 p. 289, 5. *b c. de* (*cf. p. 1076, 77*): PLAVT. Amph. 828 quod de illo subditivo Sosia -um nimis, certe de istoc Amphitruone iam alterum -um magis. LIV. 1, 30, 7 apud Veientes, nam de ceteris minus -um est. APVL. apol. 5 PANEG. 4, 16, 1.

accedit acc. c. inf. (*cf. p. 1075, 61*): PLIN. nat. 7, 152 nihil de eo -um aliud quam hoc placuisse dis. 30, 143 -um et de stelionis cinere... venerem stimulare. *c c. apud*: v. p. 1075, 6. *d c. ad* (*cf. p. 1052, 52. 1062, 3*): MARCELL. med. 15, 101 carmen -um (*cf. p. 1071, 2*) ad glandulas sic. *e c. pro*: v. p. 1072, 51.

B verbales: 1 *c. nisi, ni* (*cf. p. 1067, 32*): a *cum verbo copulativo*: PLAVT. Capt. 824 -umque adeost, ni hunc fecere sibi Aetoli agoranomum (TER. Hec. 220 LIV. 3, 28, 5). *nota plur.* (*cf. p. 1072, 82. 1075, 8. 16. 73 et v. Löfstedt, Synt. I² 63 sq.*): PLAVT. Amph. 283 -a sunt, nisi invitavit sese in cena plusculum (432. Poen. 839 omnia edepol -a s.). BACCH. 450 -a sunt, ni Pistoclerus Lydum pugnis contudit (Capt. 805 Pseud. 1216 Trin. 861). *b sine verbo copulativo* (*cf. p. 1073, 8*): -um ni (GLOSS. sine dubio, nimirum): PLAVT. Amph. 319 -um ni hic me quasi murenam exossare cogitat. TER. Andr. 598 Eun. 230. 344. 711. 1083 Haut. 663 POMPON. Atell. 118. *ironice*: NOVIVS Atell. 112 -um ni cantem. *non in initio enuntiat*: PLAVT. Cas. 554 OV. trist. 3, 12, 35. VITR. 7 praef. 14 Fuficius enim -um de his rebus ni primus instituit edere volumen. -um nisi (*cf. p. 1073, 4*): CAECIL. com. 101 -um adeo n. frater domi ebrius barbarum aliquid dedit. PRIAP. 66, 3 OV. met. 7, 12 AVG. in psalm. 76, 21. loc. hept. 2, 156 -um n. propterea, quia eqs.

2 *c. si* (*v. l. 8. p. 1073, 61 et cf. p. 1052, 17*): a *cum verbo copulativo*: *α negat.*: quid -um est, si: TER. Andr. 651 q. istuc tam -umst, de te si exemplum capit? CIC. dom. 141 Lael. 29 VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 PANEG. 11, 14, 4 AVG. civ. 12, 15 p. 533, 9. 18, 21 p. 283, 28 D. *ecquid*: CVET. 4, 11, 4. non: VARRO ling. 8, 7 si..., n. est -um (NICET. vigil. 2 p. 57, 1). CIC. inv. 2, 34 n. esse -um, si (LVCR. 5, 192 SEN. apocol. 3, 2 nat. 1, 3, 13. al.). CELS. 4, 18, 2 n. -um est, si (HIER. epist. 40, 2, 1). minime: CIC. orat. 41. LIV. 8, 39, 10 id quidem. haut: CIC. Tim. 8 LVCR. 6, 489. nec: LVCR. 6, 375 OV. epist. 15, 39 SEN. contr. 7 praef. 5 SEN. nat. 1, 1, 7. quo minus: LVCR. 5, 748. al. PLIN. epist. 2, 19, 4. nihil: APVL. mund. 31extr. MIN. FEL. 34, 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 159, 22 BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 4 p. 249, 18. *alia*: C. GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 6 CIC. inv. 2, 19. S. Rosc. 131 nisi hoc -um est. Verr. II 3, 40 epist. 5, 5, 2. *β affirm.*: TAC. ann. 1, 42, 3 nos... si... aspernaretur, ... -um et indignum (*cf. p. 1076, 45*) erat. PLIN. paneg. 31, 5. 91, 6 PORPH. Hor. epist. 1, 17, 26 AVG. loc. hept. 2, 92. c. Cresc. 3, 39, 43 p. 450, 17 -um est, si... non obsunt. *b sine verbo copulativo* (*cf. p. 1073, 8*): *α negat.*: haut: PLAVT. Mil. 1041 AETNA 134. ni(hi)l: PLAVT. Truc. 305 TERT. nat. 1, 10, 28 resurr. 40. 63. non: VARRO Men. 30 CIC. Mur. 24 har. resp. 8 OV. ars 3, 24 Pont. 1, 1, 67. 3, 1, 31 non igitur -um, ... altera si nobis usque rogatur humus; te magis est -um non hoc evincere. VAL. MAX. 1, 1, 8 TAC. ann. 4, 54, 2. al. nec: CIC. Quinct. 13. 18 STAT. silv. 5, 1, 43 QVINT. inst. 11, 3, 67 decl. 335 p. 318, 9 TERT. 6^{ies}. al. neque: LIV. 32, 20, 2. minime: CIC. de orat. 2, 55 MANIL. 2, 886. quid -um?: CIC. nat. deor. 1, 77 div. 2, 81. 114 Cato 35 LVCR. 5, 1238 OV. ars 3, 110 fast. 6, 289 Pont. 3, 4, 63 MANIL. 4, 893 SEN. contr. 1, 7, 5 VAL. MAX. 2, 10, 2. 6, 1, 10 SEN. dial. 1, 4, 12. al. STAT. silv. 2, 1, 69. 5, 3, 162 MART. 5, 74, 3 TAC. ann. 12, 37, 2 TERT. 9^{ies}. al. *ironice*: TER. Andr. 755 -um vero, impudenter mulier si facit meretrix! (*cf. TAC. ann. 4, 40, 6 -um hercule*). C. GRACCH. or. frg. Fest. p. 201 a 20 -um, si quid his iniuriae fit! semper eos osi sunt. *in enunt. interr.*: PROP. 2, 8, 40 inferior... cum sim..., -um, si de me... triumphat? APVL. Socr. 157 TERT. test. anim. 5, 2 orat. 29, 2.

β affirm.: TER. nat. 1, 7, 16 hoc quoque -um, si... non et probare gestiit (AVG. loc. hept. 1, 206 -um, si non subauditur 'est'. 2, 40. 5, 65. *cf. p. 1067, 34*). VVLG. Sirach 16, 11 (*θανναστόν τοῦτο, εἰ*). AVG. civ. 5, 2 p. 193, 13 D. Posidonius... -um si potest eqs. 15, 27 p. 119, 16 ea... -um si fuerunt ibi. c. mend. 18, 36 moveor... vehementer, sed -um, si etiam sapienter. cons. euang. 1, 23, 25 p. 34, 4 in psalm. 101 serm. 1, 1 p. 1294ⁱⁿ. 118 serm. 10, 1. al.

3 *c. enunt. interrog.* (*v. l. 10. p. 1075, 28. 1076, 30. 34 et cf. p. 1052, 21*): a *cum verbo copulativo*: *α negat.*: videtur: PLAVT. Stich. 673 -um v. nemini vestrum volo, ... quid ego hinc... exeam. HYG. astr. 1, 8 p. 27, 18 ne videatur nonnullis -um, ... quare eqs. est: TER. Haut. 1 ne (*cf. l. 9*) cui sit vostrum -um, quor eqs. CIC. div. 2, 66 SEN. contr. exc. 3, 7. *β affirm.*: videtur: PLAVT. Merc. 240 mi illud v. -um, ut (*i. quomodo; an ad p. 1075, 51?*) una illaec capra [Bulhart]

2 *c. abl.* (*v. p. 1072, 51. 62 et cf. p. 1052, 39. 1069, 35. 71. al.*), *ubique c. subst.*: HOR. sat. 2, 4, 7 -us utroque. OV. met. 15, 321 -um gravitate soporem. PLIN. nat. 3, 88 mons Aetna, nocturnis -us incendiis. 10, 124. 37, 153.

3 *c. praepos.*: a *c. in c. abl.* (*v. p. 1072, 54 et cf. p. 1052, 50. al.*): CIC. de orat. 2, 193 ne (*cf. l. 68*) hoc in nobis -um esse videatur (Cato 24 PLIN. nat. 18, 212 HIER. epist. 57, 7, 1). OV. met. 12, 174 quoque id

-um magis esset in illo. PLIN. nat. 2, 57 quaeque sunt in hoc miraculo maxime -a. *in c. abl. gerund.*: PLIN. nat. 25, 80 -a (*cf. p. 1071, 2*) vis in siccando corpore. *accedit acc. c. inf.* (*cf. p. 1075, 61*): CIC. Caecin. 65 v. p. 1075, 66. de orat. 1, 214 in quo per mihi -um visum est. PLIN. nat. 8, 9 -um in plerisque animalibus scire, quare petantur (10, 53. 16, 65. 19, 95. 21, 47. 49. 30, 128). *accedit quod* (*cf. p. 1075, 33*): CIC. rep. 1, 11 v. p. 1075, 35. PLIN. nat. 19, 67 -um (34, 40. 164). 34, 74 -um... est. *accedit si* (*cf. l. 36. p. 1073, 61*): TERT. bapt. 3, 4 ne (*cf. l. 82. p. 1073, 68*) -um sit in baptismo, si aquae animare noverunt. *accedit enunt. interrog.* (*cf. l. 78*): SPART. Carac. 9, 11 BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 2 p. 289, 5. *b c. de* (*cf. p. 1076, 77*): PLAVT. Amph. 828 quod de illo subditivo Sosia -um nimis, certe de istoc Amphitruone iam alterum -um magis. LIV. 1, 30, 7 apud Veientes, nam de ceteris minus -um est. APVL. apol. 5 PANEG. 4, 16, 1.

accedit acc. c. inf. (*cf. p. 1075, 61*): PLIN. nat. 7, 152 nihil de eo -um aliud quam hoc placuisse dis. 30, 143 -um et de stelionis cinere... venerem stimulare. *c c. apud*: v. p. 1075, 6. *d c. ad* (*cf. p. 1052, 52. 1062, 3*): MARCELL. med. 15, 101 carmen -um (*cf. p. 1071, 2*) ad glandulas sic. *e c. pro*: v. p. 1072, 51.

B verbales: 1 *c. nisi, ni* (*cf. p. 1067, 32*): a *cum verbo copulativo*: PLAVT. Capt. 824 -umque adeost, ni hunc fecere sibi Aetoli agoranomum (TER. Hec. 220 LIV. 3, 28, 5). *nota plur.* (*cf. p. 1072, 82. 1075, 8. 16. 73 et v. Löfstedt, Synt. I² 63 sq.*): PLAVT. Amph. 283 -a sunt, nisi invitavit sese in cena plusculum (432. Poen. 839 omnia edepol -a s.). BACCH. 450 -a sunt, ni Pistoclerus Lydum pugnis contudit (Capt. 805 Pseud. 1216 Trin. 861). *b sine verbo copulativo* (*cf. p. 1073, 8*): -um ni (GLOSS. sine dubio, nimirum): PLAVT. Amph. 319 -um ni hic me quasi murenam exossare cogitat. TER. Andr. 598 Eun. 230. 344. 711. 1083 Haut. 663 POMPON. Atell. 118. *ironice*: NOVIVS Atell. 112 -um ni cantem. *non in initio enuntiat*: PLAVT. Cas. 554 OV. trist. 3, 12, 35. VITR. 7 praef. 14 Fuficius enim -um de his rebus ni primus instituit edere volumen. -um nisi (*cf. p. 1073, 4*): CAECIL. com. 101 -um adeo n. frater domi ebrius barbarum aliquid dedit. PRIAP. 66, 3 OV. met. 7, 12 AVG. in psalm. 76, 21. loc. hept. 2, 156 -um n. propterea, quia eqs.

2 *c. si* (*v. l. 8. p. 1073, 61 et cf. p. 1052, 17*): a *cum verbo copulativo*: *α negat.*: quid -um est, si: TER. Andr. 651 q. istuc tam -umst, de te si exemplum capit? CIC. dom. 141 Lael. 29 VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 PANEG. 11, 14, 4 AVG. civ. 12, 15 p. 533, 9. 18, 21 p. 283, 28 D. *ecquid*: CVET. 4, 11, 4. non: VARRO ling. 8, 7 si..., n. est -um (NICET. vigil. 2 p. 57, 1). CIC. inv. 2, 34 n. esse -um, si (LVCR. 5, 192 SEN. apocol. 3, 2 nat. 1, 3, 13. al.). CELS. 4, 18, 2 n. -um est, si (HIER. epist. 40, 2, 1). minime: CIC. orat. 41. LIV. 8, 39, 10 id quidem. haut: CIC. Tim. 8 LVCR. 6, 489. nec: LVCR. 6, 375 OV. epist. 15, 39 SEN. contr. 7 praef. 5 SEN. nat. 1, 1, 7. quo minus: LVCR. 5, 748. al. PLIN. epist. 2, 19, 4. nihil: APVL. mund. 31extr. MIN. FEL. 34, 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 159, 22 BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 4 p. 249, 18. *alia*: C. GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 6 CIC. inv. 2, 19. S. Rosc. 131 nisi hoc -um est. Verr. II 3, 40 epist. 5, 5, 2. *β affirm.*: TAC. ann. 1, 42, 3 nos... si... aspernaretur, ... -um et indignum (*cf. p. 1076, 45*) erat. PLIN. paneg. 31, 5. 91, 6 PORPH. Hor. epist. 1, 17, 26 AVG. loc. hept. 2, 92. c. Cresc. 3, 39, 43 p. 450, 17 -um est, si... non obsunt. *b sine verbo copulativo* (*cf. p. 1073, 8*): *α negat.*: haut: PLAVT. Mil. 1041 AETNA 134. ni(hi)l: PLAVT. Truc. 305 TERT. nat. 1, 10, 28 resurr. 40. 63. non: VARRO Men. 30 CIC. Mur. 24 har. resp. 8 OV. ars 3, 24 Pont. 1, 1, 67. 3, 1, 31 non igitur -um, ... altera si nobis usque rogatur humus; te magis est -um non hoc evincere. VAL. MAX. 1, 1, 8 TAC. ann. 4, 54, 2. al. nec: CIC. Quinct. 13. 18 STAT. silv. 5, 1, 43 QVINT. inst. 11, 3, 67 decl. 335 p. 318, 9 TERT. 6^{ies}. al. neque: LIV. 32, 20, 2. minime: CIC. de orat. 2, 55 MANIL. 2, 886. quid -um?: CIC. nat. deor. 1, 77 div. 2, 81. 114 Cato 35 LVCR. 5, 1238 OV. ars 3, 110 fast. 6, 289 Pont. 3, 4, 63 MANIL. 4, 893 SEN. contr. 1, 7, 5 VAL. MAX. 2, 10, 2. 6, 1, 10 SEN. dial. 1, 4, 12. al. STAT. silv. 2, 1, 69. 5, 3, 162 MART. 5, 74, 3 TAC. ann. 12, 37, 2 TERT. 9^{ies}. al. *ironice*: TER. Andr. 755 -um vero, impudenter mulier si facit meretrix! (*cf. TAC. ann. 4, 40, 6 -um hercule*). C. GRACCH. or. frg. Fest. p. 201 a 20 -um, si quid his iniuriae fit! semper eos osi sunt. *in enunt. interr.*: PROP. 2, 8, 40 inferior... cum sim..., -um, si de me... triumphat? APVL. Socr. 157 TERT. test. anim. 5, 2 orat. 29, 2.

β affirm.: TER. nat. 1, 7, 16 hoc quoque -um, si... non et probare gestiit (AVG. loc. hept. 1, 206 -um, si non subauditur 'est'. 2, 40. 5, 65. *cf. p. 1067, 34*). VVLG. Sirach 16, 11 (*θανναστόν τοῦτο, εἰ*). AVG. civ. 5, 2 p. 193, 13 D. Posidonius... -um si potest eqs. 15, 27 p. 119, 16 ea... -um si fuerunt ibi. c. mend. 18, 36 moveor... vehementer, sed -um, si etiam sapienter. cons. euang. 1, 23, 25 p. 34, 4 in psalm. 101 serm. 1, 1 p. 1294ⁱⁿ. 118 serm. 10, 1. al.

3 *c. enunt. interrog.* (*v. l. 10. p. 1075, 28. 1076, 30. 34 et cf. p. 1052, 21*): a *cum verbo copulativo*: *α negat.*: videtur: PLAVT. Stich. 673 -um v. nemini vestrum volo, ... quid ego hinc... exeam. HYG. astr. 1, 8 p. 27, 18 ne videatur nonnullis -um, ... quare eqs. est: TER. Haut. 1 ne (*cf. l. 9*) cui sit vostrum -um, quor eqs. CIC. div. 2, 66 SEN. contr. exc. 3, 7. *β affirm.*: videtur: PLAVT. Merc. 240 mi illud v. -um, ut (*i. quomodo; an ad p. 1075, 51?*) una illaec capra [Bulhart]

2 *c. si* (*v. l. 8. p. 1073, 61 et cf. p. 1052, 17*): a *cum verbo copulativo*: *α negat.*: quid -um est, si: TER. Andr. 651 q. istuc tam -umst, de te si exemplum capit? CIC. dom. 141 Lael. 29 VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 PANEG. 11, 14, 4 AVG. civ. 12, 15 p. 533, 9. 18, 21 p. 283, 28 D. *ecquid*: CVET. 4, 11, 4. non: VARRO ling. 8, 7 si..., n. est -um (NICET. vigil. 2 p. 57, 1). CIC. inv. 2, 34 n. esse -um, si (LVCR. 5, 192 SEN. apocol. 3, 2 nat. 1, 3, 13. al.). CELS. 4, 18, 2 n. -um est, si (HIER. epist. 40, 2, 1). minime: CIC. orat. 41. LIV. 8, 39, 10 id quidem. haut: CIC. Tim. 8 LVCR. 6, 489. nec: LVCR. 6, 375 OV. epist. 15, 39 SEN. contr. 7 praef. 5 SEN. nat. 1, 1, 7. quo minus: LVCR. 5, 748. al. PLIN. epist. 2, 19, 4. nihil: APVL. mund. 31extr. MIN. FEL. 34, 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 159, 22 BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 4 p. 249, 18. *alia*: C. GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 6 CIC. inv. 2, 19. S. Rosc. 131 nisi hoc -um est. Verr. II 3, 40 epist. 5, 5, 2. *β affirm.*: TAC. ann. 1, 42, 3 nos... si... aspernaretur, ... -um et indignum (*cf. p. 1076, 45*) erat. PLIN. paneg. 31, 5. 91, 6 PORPH. Hor. epist. 1, 17, 26 AVG. loc. hept. 2, 92. c. Cresc. 3, 39, 43 p. 450, 17 -um est, si... non obsunt. *b sine verbo copulativo* (*cf. p. 1073, 8*): *α negat.*: haut: PLAVT. Mil. 1041 AETNA 134. ni(hi)l

uxoris simia dotem ambederit (cf. l. 5. 12). CIC. Rab. perd. 25. div. 2, 146 ut (cf. p. 1072, 84. 1073, 72) mihi -um videatur, . . . quo modo eqs. CAES. Gall. 1, 34, 4 VLP. dig. 21, 1, 63 CAPITOL. Opil. 2, 5 SPART. Carac. 9, 11. al. est: PLIN. nat. 8, 82. 10, 186. PLIN. epist. 1, 6, 2 ut (7, 9, 13. cf. l. 12. p. 1074, 84). 4, 7, 1 quam (cf. l. 13). al. TERT. adv. Val. 7in. DON. Ter. Ad. 151 -um est apud Terentium, cur etiam per nescias personas indicet argumenta. AVG. serm. coll. Morin p. 84, 23 et -um est . . . , quis hoc fecit. nota plur. (cf. p. 1074, 22): PLAVT. Men. 1046 quid sit, -a sunt. b sine verbo copulativo (cf. p. 1073, 8); ubique affirm.: PLAVT. Amph. 954 -um, quid . . . agat. Epid. 414. Liv. 1, 16, 8 -um, quantum illi viro nuntianti haec fides fuerit (PLIN. nat. 13, 99). HOR. sat. 2, 1, 55 -um, ut (cf. l. 5) neque calce lupus quemquam neque dente petit bos. MELA 2, 77 -um, quam facile . . . sedem alienam ceperit (TAC. ann. 15, 54, 1. cf. l. 5). PLIN. nat. 2, 87. 8, 35 id modo -um, unde eqs. 11, 137 quam audiant, -um. PLIN. epist. 9, 13, 18 AVG. in psalm. 4, 2. nota plur. (cf. p. 1074, 22): TER. Eun. 288 -a vero, militi quae placeant. -um quantum sim. adverbialiter usurpatur (cf. p. 1052, 24. 1078, 2): CIC. Att. 13, 40, 2 -um quam inimicus ibat. Liv. 2, 1, 11 id -um quantum profuit (PLIN. nat. 19, 112. 28, 63). GRAT. v. l. 22. SCRIB. LARG. 207 -um quanto efficacius est. MART. 9, 71, 2 leo et ovis -um qua coiere fide. sim. sine verbo: GRAT. 191 -um quam celeres et quantum nare merentur. PLIN. nat. 10, 93 -um qua peritia. 19, 48 -um quantum conferens. STAT. Theb. 3, 482 -um unde, sed olim hic honor alitibus. c c. subst.: PLAVT. Amph. 858 nimis ecastor facinus -um est, qui illi conlubitum sit eqs. (Mil. 377 quomodo [418]). TERT. adv. Prax. 14 p. 253, 5 -a res plane, an eqs.

4 c. quin (cf. Kienitz, de quin particulae . . . usu 23sq. Schmalz-Hofmann⁵ 32. 785. Hofmann, Umgangsspr. 152. Brix-Niemeyer⁴ ad Plaut. Trin. 495. non nisi apud PLAVTVM, ubique sine verbo copulativo [cf. p. 1073, 8]): PLAVT. Amph. 750 Aul. 85 Cist. 733 Merc. 204 Most. 493 Persa 339. 433. 442 Rud. 1393 Trin. 495. 967.

5 c. quod (v. et p. 1073, 62. 73. 1074, 6. 1076, 48 et cf. p. 1052, 12), quia (l. 44. 48. cf. p. 1067, 66), cum (l. 41. cf. p. 1057, 55): a cum verbo copulativo: α affirm.: videtur: CIC. rep. 1, 11 maximeque hoc in hominum doctorum oratione mihi -um v. solet, quod . . . profiteantur. QVINT. inst. 10, 7, 16. FLOR. Verg. p. 184, 13 hoc. APVL. mund. 19 LAMPR. Heliog. 34, 1. est: SEN. nat. 2, 53, 1 illud. PLIN. nat. 34, 74 TAC. ann. 2, 37, 1 AVG. civ. 3, 29 p. 141, 32 D. al.

β negat.: videtur: RVT. LVP. 1, 13 haut. PLIN. paneg. 55, 8 minus. AVG. civ. 18, 38 p. 313, 27 D. nec. est: CIC. Sull. 31 quod cum . . . facit, . . . nemini -um est. VAL. MAX. 2, 6, 1 minime. MART. 9, 26, 7 nec tibi sit -um. QVINT. inst. 12, 10, 74 decl. 337 p. 328, 22. PELAG. in II Tim. 3, 1 p. 517, 12 S. non sit tibi hoc -um, quia cotidie peiora proveniunt.

b sine verbo copulativo (cf. p. 1073, 8): α negat.: nec: VARRO rust. 3, 1, 4 SEN. epist. 95, 19. non: SEN. apocol. 8, 1 QVINT. inst. 11, 1, 88. 11, 3, 178 illud. AVG. c. Parm. 1, 4, 8 p. 27, 23 quia. quid -um?: TERT. patient. 12, 4 p. 18, 20. β affirm.: PLIN. nat. 13, 129 -um, quod eodem die germinat. al. PLIN. paneg. 22, 1. PANEG. 2, 10, 4 illud. c c. subst.: RVT. NAM. 1, 311 -us . . . ordo.

6 c. ut (cf. p. 1073, 75. 1074, 84 et p. 1052, 25 et Schmalz-Hofmann⁵ 763): a cum verbo copulativo: α negat.: non: VLP. dig. 21, 2, 51, 3 n. -um est, ut . . . teneatur. TERT. adv. Marc. 4, 33 p. 532, 13. nec: SALV. eccl. 4, 1 ALC. AVIT. epist. 7 p. 38, 14. β affirm.: SCHOL. Iuv. 12, 95. b sine verbo copulativo (cf. p. 1073, 8): α negat.: FVLG. aet. mund. 3 p. 140, 1 non. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 600 nec. β affirm.: TERT. anim. 19, 9 p. 331, 24. praeser. 2, 61. 17 -um scilicet, ut malum vires suas habeat. 3, 31. 7. c c. subst.: CARM. Gell. 19, 11, 3 (aet. Gell.) -a prorsum res foret. HIL. hymn. 1, 71 -um dei hoc opus est, . . . ut . . . gigneret deum.

7 c. (absc. c.) inf. (v. et p. 1073, 70. 1074, 3. 15 et cf. p. 1052, 4 et Schmalz-Hofmann⁵ 588): a cum verbo copulativo: α affirm.: videtur: PLAVT. Truc. 669 -um videtur . . . Strabacem non rediisse. CIC. Verr. II 3, 109 -um fortasse hoc vobis aut incredibile (cf. p. 1070, 82) videatur . . . Leontinos . . . expertis . . . iniuriarum fuisse. 4, 40. Caecin. 65 atque illud in tota defensione tua mihi maxime -um videbatur te dicere eqs. 67 Mur. 27 Phil. 1, 5, 5, 8 ac. 2, 102 Liv. 45, 34, 14 VITR. 1, 1, 12 PLIN. nat. 34, 34. al. habetur: TAC. ann. 4, 31, 2. est: PLAVT. Bacch. 178 -umst me ut redeam te opere tanto quaerere. Mil. 321. 354 totiens monere -umst (922 rogare -umst). CIC. Verr. II 1, 117 de orat. 1, 214 epist. 15, 15, 2 PROP. 2, 24, 9 Ov. met. 11, 731. 12, 539 fast. 4, 63 SEN. contr. 3 praef. 1. 10, 4, 17 SEN. dial. 6, 16, 5 epist. 33, 2 PLIN. nat. 26^{ies}. al. nota plur. (cf. p. 1074, 22): PLAVT. Men. 361 mihi -a videtur te hic stare foris. β negat. (ubique c. esse praeter RHET. Her. 2, 19, 29 cui -um videbitur . . . ? Liv. 7, 11, 10 ne [cf. p. 1073, 68. 70. 83] nimis -um magnumque [cf. p. 1070, 58] censerent): TER. Phorm. 848 num -um aut novomst (cf. p. 1070, 60) revocari, cursum quom institeris? non: CIC. S. Rose. 5 dom. 129 Rab. Post. 41 fin. 5, 49 Att. 3, 24, 2 LVCR. 4, 768 Liv. 45, 14, 3. al. minime: CIC. Verr. II 5, 48 illud (dom. 140 quod). Arch. 3 Phil. 12, 10 Brut. 219 fin. 3, 23 Liv. 34, 4, 10. al. quid -um est?: CIC. Mur. 38 nat. deor. 3, 93 fat. 8 SEN. dial. 4, 31, 4. al. quo minus -um est: LVCR. 6, 615 Liv. 25, 8, 12. 31, 38, 7 CELS. 2, 18, 2. al. haud: Liv. 1, 50, 3. 5, 25, 4 id. CVRT. 5, 9, 9. nec: Liv. 26, 2,

12 nec . . . -um est (SEN. benef. 1, 1, 2. al. CELS. dig. 33, 10, 7, 1. VLP. dig. 24, 1, 3, 12 nec novum [cf. p. 1070, 60] aut -um esse. al.). SEN. nat. 4 praef. 2 nec est -um (al. QVINT. inst. 11, 2, 44). nihil: COLVM. 12 praef. 9. b sine verbo copulativo (cf. p. 1073, 8):

α affirm.: PLAVT. Cas. 259 -um . . . te . . . meminisse. Ov. met. 6, 583 et (-um potuisse) silet (PLIN. nat. 8, 6). PLIN. nat. 2, 163 id (5, 36 hoc [30, 4. 37, 25]. 16, 136 illud [16, 137. 31, 67. 108]). 8, 187 -umque saepe. STAT. Theb. 6, 242 TERT. nat. 2, 11, 7. β negat.: minime: CIC. Verr. II 4, 102 PLIN. nat. 6, 187. nil: CIC. Att. 16, 1, 3. quid -um?: CIC. fat. 6 Att. 4, 18, 5 PROP. 4, 4, 39. 41 SEN. nat. 1, 6, 6 LVCR. 7, 185 STAT. Theb. 8, 390 TAC. ann. 16, 27, 2. al. non: SEN. benef. 1, 9, 5 MAXIMIN. c. Ambr. 121. 128. nec: PLIN. nat. 8, 15. 18, 364. 19, 11 APVL. met. 2, 12, 2. 10, 11, 3. al. alia: CIC. div. 2, 69 quid minus -um. epist. 5, 13, 3 alterum minus -um . . . , alterum -um. c c. subst.: COMM. instr. 1, 9, 3 rem video -am deum cum sacello volare.

8 c. supino (fere semper dictu; relatu: l. 32. 47. cf. et p. 1069, 38; factu: p. 1070, 74. cf. p. 1052, 56. 1069, 36. 73): a sine verbo copulativo (cf. p. 1073, 8): in initio enuntiati (cf. p. 1073, 41): PLIN. nat. 6, 162 -umque d. . . degit (8, 169. 17, 74. 28, 93 TAC. ann. 2, 17, 3. cf. TAC. hist. 2, 41, 2 et. APVL. flor. 18 p. 86 ac). 8, 128 -um d. credit Theophrastus eqs. (30, 144. TAC. hist. 4, 84, 3 -um inde d. . . adpelluntur). interponitur in enuntiato (cf. l. 6. p. 1073, 37): PLIN. nat. 9, 63 quas -um d. . . lacus . . . Brigantinus . . . generat. 15, 124 oleo quoque -um d. inest quidam vini sapor. 18, 113. 160. 20, 15. 29, 4 SIL. 16, 586 TAC. hist. 5, 6, 2. FLOR. epit. 2, 1, 2 -um et incredibile (cf. p. 1070, 82) d. SVLP. SEV. chron. 2, 5, 3 CE 1535 A 5. c. enunt. interr.: TAC. hist. 1, 79, 2 -um d. , ut eqs. b cum verbo copulativo: RVF. FEST. 23 quod -um d. est. c. enunt. interrog.: QVINT. inst. 11, 2, 43 -um d. est . . . , quantum eqs. c c. subst.: GRAT. 443 d. -um . . . monstrum. FLOR. epit. 1, 1, 7 -a res d. (1, 1, 14 r. -a d. cf. CLAVD. 21, 340 r. -a relatu). AMM. 25, 4, 25 paene -a d. celebritate.

9 c. inf. pro supino: CASSIOD. inst. 1, 5, 2 p. 22, 18 -um est enim dicere, quantis eqs.

neutr. pro subst. *mirum (gen. -i l. 40), plur. mīra (abl. -is l. 65). i. q. res admiratione digna: A sing. (cf. etiam p. 1073, 53. 58. GLOSS. θαῦμα): 1 generatim: LVCR. 1, 730 Sicilia Empe- docte nil . . . habuisse . . . praeclarius in se nec sanctum magis et -um carumque videtur. HOR. sat. 1, 5, 102 si quid -i faciat natura (EPICED. Drusi 314 vidit. cf. AVIEN. ora 274 hoc locorum . . . vidimus -i nihil). SEN. epist. 94, 56 quidquid magnificum (cf. p. 1070, 58) -umque fecerat natura. PLIN. nat. 13, 42 -um de ea arbore accipimus (cf. 24, 174 traditur. 28, 67 proditur [30, 64]). 28, 36 -um dicimus . . . : si . . . , levatur ilico (cf. p. 1073, 41). 29, 2 -umque et indignum (cf. p. 1074, 51) . . . subit (seq. a. c. i.). APVL. met. 11, 27, 1 novum (cf. p. 1070, 60) -umque plane comperior (seq. a. c. i.). accedit relatu (cf. l. 17): CLAVD. 15, 362 -umque r. conspicio. accedit quod (cf. p. 1075, 33): AVG. civ. 11, 10 p. 477, 9 D. occurrit animo quiddam -um, . . . q. eqs.

2 de prodigio (cf. p. 1061, 79): AVG. civ. 18, 5 p. 262, 25 D. -um quiddam et divinitus procuratum esse credebant.

B plur. (GLOSS. -is admirabilibus. mirificis. mirabilibus): 1 abs.: a generatim: dicere: PLAVT. Amph. 616 nimia memoras -a (1105. 1117 Epid. 553 Men. 1104 APVL. met. 1, 11, 1). TER. Haut. 896 narras. Ov. met. 7, 549 loquar (fast. 4, 326. 6, 612. al. STAT. Theb. 8, 147 SER. SAMM. 281). fast. 4, 267 canam. CALP. ecl. 1, 31 refers. PLIN. nat. 8, 106 traduntur. al. facere (cf. p. 1073, 58): PLAVT. Amph. 1057 tanta -a in aedibus sunt facta (CIC. rep. 5, 9 multa -a atque praeclara gloriae cupiditate fecisse). LVCR. 5, 1181 efficere. VELL. 2, 61, 1 ausus. videre: PLAVT. Amph. 1036 tanta -a me vidisse (1080 Cas. 625 VAL. MAX. 1, 8 ext. 1). SIL. 3, 46 cernit. TAC. ann. 13, 35, 1 qui . . . vallum fossamque quasi nova (cf. p. 1070, 60) et -a viderent. audire: CIC. de orat. 2, 13. alia: PLAVT. Amph. 772 illud praeter alia -a miror maxime, si haec habet pateram illam. Men. 1039 v. p. 1070, 75. VARRO ling. 7, 64 miraculae a -is, id est monstris, a quo Accius ait: personas distortis oribus miriones. MELA 1, 54 alia quoque in his terris -a sunt. PLIN. nat. 17, 267. TAC. ann. 5, 10, 1 promptis Graecorum animis ad nova (cf. p. 1070, 60) et -a ('Abenteuer' Gerber-Greef). APVL. met. 1, 20, 4 multa usu venire -a. LACT. inst. 3, 24, 1 hortos pensiles inter septem -a (cf. p. 1050, 46. 1054, 72) narrari. AVG. civ. 21, 4 p. 492, 18. 21, 8 p. 506, 3 D. b de miraculis (cf. p. 1051, 42. 1055, 78. 1061, 81. 1070, 5) dei et sanctorum: AMBR. epist. 15, 7 similia dominus . . . fecit -a aut prope maiora. AVG. civ. 10, 8 p. 413, 25 D. 10, 11 p. 419, 7. al. BOETH. c. Eut. 4, 80. 83. VEN. FORT. carm. 10, 6, 108 -a viri. GREG. M. dial. 2, 31 p. 123, 18 M. al.

2 accedunt struct.: factu (cf. p. 1052, 56): v. p. 1070, 74. praep.: circa: PLIN. nat. 1, 9, 10 alia c. eos -a. de (cf. p. 1074, 11): PLIN. nat. 11, 270 -a praeterea sunt de voce digna dictu. VIRG. gramm. epist. praef. p. 106, 29. gen. exeg. (cf. p. 1051, 76. 1057, 30): PLIN. nat. 1, 9, 74 generationum. AVR. VICT. Caes. 41, 14 ostentorum. PRVD. perist. 10, 4 fac ut tuarum -a laudum concinam. apoth. 649 factorum.

neutr. pro adv. (cf. C.F.W. Müller. Nom. u. Acc. 70): sing.: CIC. de orat. 2, 184 -um quiddam valet (cf. p. 1077, 47). STAT. Theb. [Bulhart]

7, 447 ipsa loco -um natura favebat. AVG. civ. 16, 28 p. 171, 26 D. commendat. Ps. MATTH. euang. 30, 3 o -um (B, mire A) magnum miraculum. *in serm. medic.* (cf. p. 1071, 2): MARCELL. med. 26, 51 prodest (Misc. Tir. p. 58, 19). Misc. Tir. p. 50, 17 convenit. 63, 1 proficit. *plur.*: PLIN. nat. 24, 165 *herbam dionysonymphadem*, quoniam vino -a conveniat.

adv. *mirē. GLOSS. admirabiliter. *legitur inde a TER. (l. 11),* Cic. [*loco corrupto*: PLIN. nat. 36, 86.]

i. q. admirabiliter, modo miraculi (l. 49), optime (ex. gr. l. 11sq. 37sq.), valde (ex. gr. l. 28sq.): 1 c. *verbis*: a artificii (cf. p. 1071, 67. 1072, 52): TER. Haut. 898 tuom... Syrus... -e finxit filium. PHAEDR. app. 4, 10. PLIN. nat. 35, 102 canis -e factus. 35, 140. QVINT. inst. 9, 2, 29 *prosopopoeiae* -e... cum variant orationem tum excitant. APVL. apol. 14 met. 2, 19, 2. LAMPR. Alex. 27, 7 pinxit -e. SPART. Hadr. 26, 5. *speciatim in serm. criticorum et scholiorum* (cf. p. 1069, 47. 1071, 70): QVINT. inst. 9, 2, 41 -e tractat hoc Cicero pro Milone. 10, 1, 71 -e custoditur ab hoc poeta decor. 10, 2, 13. 11, 1, 51. PORPH. Hor. carm. 1, 19, 8 dictum est (sat. 1, 3, 45. al. DON. Ter. Hec. 589, 4. al. SERV. auct. georg. 3, 127. al. SCHOL. Stat. Theb. 3, 160. cf. PORPH. Hor. carm. 1, 25, 3 inquit [al.]. SERV. georg. 4, 41 ait [al.]. FAV. EVL. p. 14, 12 loquitur). 3, 5, 12 -e 'incolumi Iove' (sat. 2, 2, 18. al. DON. Ter. Eun. 73 -e et nove [cf. p. 1070, 60] 'vividus pereio'. Hec. 599. al. SERV. auct. Aen. 2, 543. al. SCHOL. Cic. Gron. p. 305, 15 hoc -e. cf. p. 1062, 27). CE 400, 1 cum... resonares carmina -e. DON. Ter. Ad. 4, 1. 405, 2. al. SERV. ecl. 1, 17. 3, 44 georg. 1, 338 Aen. 3, 621. al. SCHOL. Hor. sat. 1, 2, 108. al. SCHOL. Iuv. 11, 186 CLAVD. DON. Aen. 4, 650 p. 413, 22. al. AMBR. Iac. 1, 6, 25 MACR. Sat. 6, 4, 6 NICET. vigil. 7 p. 64, 5. al.

b *affectus* (cf. p. 1053, 25. 1062, 28): Cic. Att. 16, 11, 6 favent. LIV. 1, 45, 2 laudare (PLIN. nat. 29, 54. 58). 22, 40, 7 gaudere (PLIN. nat. 9, 12. al.). MELA 2, 1 grypi... aurum... -e amant -eque custodiunt (cf. SOL. 9, 14 amator fuit). PLIN. nat. 8, 62 odore... sollicitari. 9, 92 expetentibus odorem eorum (17, 73. 25, 92. cf. 12, 78 petit. 24, 25 adpetitur). 9, 122 placuere (37, 108 PLIN. epist. 1, 16, 2 SVET. Galba 12, 3). 19, 65 odere. 19, 79 celebratur (28, 217). al. QVINT. inst. 11, 3, 157 delectat. PLIN. epist. 3, 4, 2 concupisco (6, 23, 2. cf. 5, 17, 6 cupio [IVST. 38, 3, 1]). 3, 18, 8 probavi (4, 9, 21 APVL. Socr. 104).

c *effectus*: *in serm. medicorum* (cf. p. 1053, 1. 1062, 60. 1071, 2): SCRIB. LARG. 214 ad furunculos -e facit (MISC. Tir. p. 53, 20. al.). PLIN. nat. 20, 17 sanat (al. PLAC. med. 1, 10 rec. α. al. 5, 1 rec. β. al. Ps. APVL. herb. 20 l. 16. al. MISC. Tir. p. 50, 16. al.). 20, 103 prosunt (saepe. PLIN. med. 1, 16 p. 30, 19 Ps. APVL. herb. 31 l. 7 MISC. Tir. p. 60, 19. 63, 2. al.). saepe. GARG. MART. med. 2 p. 135, 9 stomachum... -e tuetur. HIER. adv. Iovin. 2, 6 dolorem aurium mitigat. MARCELL. med. 1, 51. 11, 21 est (i. prodest). al. Ps. MVSA herb. Vett. l. 48. 105 Ps. APVL. herb. 4 l. 16 et saepe. PLAC. med. rec. α 3, 1. 14. 5, 6. 8 MISC. Tir. p. 52, 26. al. alia: QVINT. inst. 2, 12, 10 collidere manus... -e ad pullatum circulum facit (11, 3, 171. 173). 9, 2, 16 valet (LACT. opif. 7, 9). 9, 2, 38 movet.

d *i. q. modo miraculi* (cf. p. 1053, 31): GRAN. LIC. p. 7, 3 Aemilian... rogo impositam tubicinum concentu m(ire) excitatam. CONC. I 3 Rustic. p. 161, 17 deo... -e operante unitionem naturae divinae et humanae in Christo (gr. θανματοργήσας. cf. p. 1060, 29).

e *varia*: HOR. sat. 2, 3, 28 emovit veterem morbum -e novus. carm. 2, 5, 22 quem si puellarum insereres choro, -e sagacis falleret hospites. SEN. contr. 9, 1, 13 res secundae -e sunt vitiis obtentui. VAL. MAX. 7, 3 ext. 7 offensam astutia -e avertit. SEN. epist. 11, 4 hic illum pudor -e decuit (QVINT. inst. 11, 1, 93). COLVM. 9, 9, 6 conciliant. PLIN. nat. 12, 29 adulteratur iuniperi bacis -e vim trahentibus. 14, 50 vanitate... quae nota -e in illo fuit. 15, 136 lauri silva provenit (18, 132. 19, 185). 16, 205 colos -e adulteratur iuglande. 17, 98 Sabinam herbam faece vini... -e ali. 20, 169 -e congruens vino (21, 33). 21, 48 decerptus adservatur -eque... madefactus aqua reviviscit. al. FRONTIN. strat. 2, 2, 7 quibus incommodis -e hosti adversantibus. Ivv. 14, 24 PLIN. epist. 9, 36, 2. SVET. Dom. 2, 2 simulavit. APVL. met. 4, 20, 1 Thrasyloem -e canibus repugnantem. 8, 24, 1. 8, 28, 3 -e contra plagarum dolores praesumptione munitus (cf. p. 1072, 19). AVR. VICT. Caes. 1, 6, 4, 14 octingentesimus urbis annus -e celebratus (20, 30). AMM. 21, 9, 3 fama, quae... rerum -e exaggerat fidem. AVXENT. Maximin. c. Ambr. 62 ut... -e et gloriose honoraretur (cf. p. 1071, 62).

2 c. *adv.*: Cic. Verr. II 2, 87 capella... -e, ut etiam nos... intellegere possumus, scite facta et venuste. Ps. APVL. herb. 17 l. 12 -e cele-riter.

3 c. *adi.* (cf. p. 1053, 39. 1062, 74): Cic. Brut. 90 cuius... fletus -e miserabilis fuit. epist. 13, 61 filio -e studioso et erudito et modesto. LVCR. 4, 748 mobilis. RVT. LVP. 1, 17 aut -e ineptum aut vehementer iucundum. LIV. 1, 45, 7 gratum (2, 27, 13 PLIN. nat. 8, 13. al.). 45, 44, 18 -e laetum... fuisse (CVRT. 8, 12, 16. cf. l. 29). SEN. contr. 10 praef. 2 voltus... -e ad auctoritatem oratoriam aptatus (cf. PLIN. nat. 9, 131 aptum). MELA 1, 49 fertilis (cf. QVINT. inst. 2, 4, 24 -e sunt ad exercitationem dicendi speciosae atque uberes). PLIN. nat. 16, 187 firma. 19, 70 tenui. 20, 107 utilis (23, 133). 23, 115 decocta eadem -e salubria et grata. 23, 116 gravia. 31, 80 simili (cf. p. 1072, 6). QVINT. inst. 6, 3, 42 venustus. 12, 2, 14 callidos. AVR. VICT. Caes. 16, 11. 42, 23 Ps. AVR. VICT. orig. 3, 7. PRVD. perist. 10, 1013 sacerdos... -e (i. pulchre) infulatus.

4 -e quam (cf. Schmalz-Hofmann⁵ 694. v. et p. 1075, 17): Cic. Att. 1, 11, 3 -e q. ... delectat. GELL. 9, 9, 4 -e q. suave est. SOL. 37, 5 caput... -e q. lucidum.

comp.: miridicus, mirificus, mirimodus. permirus. *deriv.*: mirio, miror. *v. Onom.* Bulhart.

1. mis (mis?) v. s. v. ego (vol. V 2, 253, 84).

2. mis v. s. v. meus (p. 914, 8).

misanthrōpus, -i m., μισάνθρωπος. *i. qui homines odit, inhumanus*: Cic. Tusc. 4, 25 nasci putantur a metu ut odium mulierum, quale in μισογύνῳ Atili est, ut in hominum universum genus, quod accepimus de Timone, qui -os (misaneptroca sim. codd.) appella[n]tur. QVEROL. p. 8, 5 P. -us (mesantr- codd.) hercle hic verus est: unum conspiciat, turbas putat. THEOD. PRISC. log. 52 -is (-trop- Br, -drop- b) ... et adhuc hominum societatem fugientibus longas indico peregrinationes.

misargyridēs v. Onom.

?miscēla, -ae f. a miscere. *i. q. mixtura*: AVG. vera relig. 9, 16extr. deum... misisse... animam bonam et quandam particulam suae substantiae, cuius commixtione atque -a (v. l. miseria) hostem (sc. animam malam) temperatum esse somniant Manichaei.

miscellāneus, -a, -um. [a miscellus, cf. conditaneus, collectaneus. J. B. H.] scrib. -ill-, -ela-, -nus, -nius. GLOSS. I III Abstr. MI 13 -um: commixticiū. I Ansil. MI 208 commixtum. GLOSS. -na gladiatoria (cf. l. 32).

i. q. mixtus: PETRON. 50, 5 statuae factae sunt in unum aera -a (muscillania H. cf. Bendz, Eranos 39, 1941, 38). APVL. met. 3, 2, 1 patet factis aedibus magistratibus eorumque ministris et turbae -ae (de struct. cf. Robertson) cuncta completa sunt. *pro subst.* (n. pl. l. 32, fem. sg. l. 37) de cibo vario: Ivv. 11, 20 sic (sc. helluatione) veniunt ad -a (-ela-, -ill- et -ia varr. ll.) ludi (SCHOL. ad l.: genus miserabile ferculi. cibus gladiatorum. ideo -a, quia omnia, quae apponuntur eis, miscent et sic manducant. FRG. Bob. gramm. VII 542, 10 -ia patella de rebus variis dicitur). *in imag.*: TERT. adv. Val. 12 p. 191, 24 Iesum Valentinianorum esse Gragulum Aesopi, Pandoram Hesiodi, Acci Patinam, Nestoris Cocetum, -am (sc. escam vel saginam sim.) Ptolomaei (sc. Valentini sectatoris, cuius doctrinam Tert. h. l. cavillatur, cf. Iren. 1 praef. 2. 1, 2, 6; falso Oehler ad l. de Pt. Hephaestionis filio cogitat, quippe qui Κοινην [immo Καυνην] Ἰστορίαν scripserit).

miscellio, -ōnis m. [a miscellus. J. B. H.] PAVL. FEST. p. 123, 7 -es appellantur, qui non certae sunt sententiae, sed variorum mixtorumque iudiciorum sunt.

miscellus, -a, -um. a miscere, *misculus (cf. iaculus, reiculus): Leumann, Glotta 11, 1921, 190sq. a *minuscillus derivat (v. et Stolz-Leumann⁵ 94. 216) ratus notionem originariam (v. l. 55) postea oblitteratam esse, cum vox q. e. miscere etymologia q. d. populari subaudita esset, at v. l. 57. scrib. -scill- MART. CAP. 9, 913. 997. GLOSS. -a (fisc- Heraeus) sportula. [francog. vel. meissian 'frumentum mixtum'. Rohlf.] [dub.: CIL XI 6337, 5 alae i Claud(iae) miscell (v. Bormann ad l.).]

i. q. mixtus, varii generis (n. pl. pro subst. v. l. 67): 1 de genere vitium, uvarum (fort. intellecto ideo mixto, quod contrarium sit generibus egregiis et plurima cura atque cultura egentibus [sim. Große ad Varronem rust. 1, 25]; notionem q. e. minusculus subesse putat Leumann [cf. l. 45]): CATO agr. 6, 4 ceterae vites, -ae maxime, in quemvis agrum conveniunt (antea bis et 7, 1 minusculum [de magnitudine acinorum]. inde VARRO rust. 1, 25 PLIN. nat. 14, 46). 23, 2 uvas -as, vinum praeliganeum quod operarii bibant, ubi tempus erit, legito (112, 3. VARRO rust. 1, 54, 1 praecox et -a, quam vocant nigram). 106, 2 vini veteris vel Aminnii vel -i albi.

2 de aliis rebus: VARRO rust. 3, 7, 2 hoc genus columbarum maxime est colore albo, illud alterum agreste sine albo, vario; ex iis duabus stirpibus fit -um tertium genus fructus causa. SIC. FLACC. grom. p. 126, 26 aes -um (de re v. ibid. p. 118, 22sq. et Kubitschek, RE I 681, 8sq.). SVET. Cal. 20 ludos... -os. GELL. praef. 5 variam et -am et quasi confusaneam doctrinam. MART. CAP. 9, 913 v. 6 -a sacrae dum feruntur curiae, mulcere vestrum quae velint consortium (de forma saturae composita e prosa et poesi ut: 9, 997 fabulam, -a [Scaliger, -o codd.] lusit quam... Saturam). BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 5 p. 14, 3 infinitam -amque rerum omnium verborumque disparilitatem. apud ICTOS de lege Iulia ad varia argumenta pertinente: COD. Iust. 6, 40^{tit}. 6, 40, 2 pr. et 2. 6, 40, 3 pr. et 1 et 2 (bis). NOVELL. Iust. 22, 43. 22, 44, 8. *deriv.*: miscellaneus, miscellio. *cf. Onom.*

*misceo, -uī, -xtum (-stum), -ēre. [cf. c. hibern. commescatar 'miscentur', cambr. mysgu, anglosax. miscian 'miscere' et c. sanscr. mēk-sáyati, mīsráyati, mimikšati 'miscet', gr. μείννμι (aor. pass. ἐμύην) 'misceo', lituan. miešiu, miešti, slaron. mēšq, mēšiti 'miscere', al. J. B. H.] p. p. p. mixtus per syncopen ortum existimatur (v. Sommer, Handb. 2. 3 257. 610; dubitanter Stolz-Leumann⁵ 165), at cf. Juret, Dominance et résistance 118. de originatione: gr. (Hom.) ἐμύε confert PLVT. l. c. p. 1092, 13. de scriptura: me-: CHIRON 838 ORIBAS. syn. 1, 17 La p. 59, 6 Mø. al. in formis p. p. p. myx- e. g. HIER. in Ier. [Pfligersdorffer]

5, 14, 2. 5, 21. 6, 37, 8 A. -xst-: CIL IV 6914. -st- (CIL X 5469, 12 olim [falso?] legebatur) in codd. inde a s. VII vel VIII (e. g. VVLG. Dan. 2, 41 psalm. 74, 9 A). cf. Neue-Wagener³ III 533. Sommer, l. l. 257, ubi affert Verg. Aen. 10, 238 V permistus. de formis: -erier: CYPR. GALL. exod. 250. per confusionem e p. p. p. in alienas formas traducta est -x-: mixciat ORIBAS. syn. 9, 40 add. Ab p. 343. mixcenda ibid. 9, 43 Ab p. 357; cf. etiam mixtitur GREG. TVR. glor. conf. 46 1 a. b. 3 (v. Bonnet, Lat. de Grég. 422¹). imp. misc (CIL I² 560f. cf. ORIBAS. syn. 3, 70 p. 865, 29 mis) pertinet ad tertiam coniugationem (v. Sommer, l. l. 501. 517. Stolz-Leumann⁵ 89). aliae formae III^{ae} coniug. (cf. Svennung, Unters. Pallad. 104. Lundström, Neue Stud. z. Iren.-Übers. 32): misco: Ps. THEOD. PRISC. add. p. 339, 19 Gloss. II 349, 49. miscam sim. e. g.: DIOSC. 4, 56 p. 30, 18. ANTHIM. 40 G.A. VEN. FORT. Mart. 1, 39. miscunt sim. e. g.: ITALIA Is. 1, 22 (Iren. 4, 12, 1 CA). PELAG. in II Cor. 2, 17. SVLP. SEV. chron. 2, 37, 5 P. DIOSC. 1, 48 p. 27, 26. ANTHIM. 55 G.A.H. ORIBAS. syn. 4, 14 La p. 14 eup. 4, 40 add. Aa p. 558. 4, 112 Aa p. 619 Gloss. V 274, 34; inde etiam -es pro fut. accip.: PALLAD. 11, 20, 2 (-is PLV, -bis Schmitt). CHIRON 496 (nisi praefatur lect. trad. coll. Svennung, Unters. Pallad. 265). Ps. THEOD. PRISC. add. p. 338, 14 b. APIC. 2, 55. al. nota miscui (i. -eri): FRG. Mur. 67 (rec. Cas.). ad primam coniugationem (v. Heraeus, Spr. d. Petron. 40. Kl. Schr. 179) pertinet miscuo: GLOSS. V 495, 25 (cf. 514, 31 -ato). de notione: PRISC. gramm. III 274, 3 affert inter verba subiecta: -o tibi (ad p. 1092, 10). GLOSS. L III Abol. MI 29 -et: confundit, conturbat. GLOSS. -o: *μυρνώ. μύρω. μύρνω.* -itur: coitur, convenit. -entur: perturbantur. turbantur. -tus: *κεκερασμένος. μευρυμένος. μυρτός.* v. et p. 1082, 47. 1086, 64. 1087, 44. 48. 1091, 63. 1092, 11 sqq. 32 sq. 1095, 43. 1098, 2. 44. al. legitur inde ab ENNIO, PLAVTO per totam latinatatem. [val. dial. meste, it. mescere, francog. vet. meistre, prov. meisser, hisp. mecer, port. mexer. Rohlf.] [confunditur: c. compositis adm-, comm-, imm-, permisceo; praeterea saepe c. miser et misereor, mitto (v. et Svennung, Unters. Pallad. 590); in formis p. p. p. e. g. c. mutus LVCR. 2, 890 F. Ov. trist. 5, 7, 11 V. CASSIOD. var. 11, 9, 4 HG. mysticus CASSIOD. inst. 2, 3, 13 p. 119, 22 ΦΔ. falso vel dub. legitur: PLAVT. Aul. 279 malum maerore metuo ne -tum (JV², Leo et Linds.; minixtum BDV¹, inde inm- Gruter, Ernout, Niederm.) bibam. CELS. 3, 27, 2^c (-tum J; iactum FV, calefactum Marx). COLVM. 12, 50, 5 pro micis (S¹AI). PLIN. nat. 29, 44 pro musti (vulg.). STAT. silv. 1, 4, 49 pro iusto (Phyllim.). 2, 1, 48 videtur errore iteratum e v. 47 pro multa (i. malsa) Housm. vel malsa Klotz. QVINT. inst. 9, 4, 123 pro mutila (Christ, Radermacher). ITIN. Anton. Plac. rec. B 14 pro mustum (cf. rec. A 14). al. e coni. dub.: ACC. trag. 208 (Ribbeck; adm- c. codd. Plasb., Warm.). CIC. carm. frg. 2, 4 (Ritschl; dicens c. codd. Büchner, promens Scaliger, reddens Wolfg. Schmid, RhM. 95, 1952, 233. 246 sq. 272). part. 22 (recc.; animiscit P, animi [-is Friedrich] ciet C. F. W. Müller). SEN. nat. 4, 2, 24 (Haase pro mittere). COLVM. 6, 33, 1. locis lacunosus vel dubiae interpret.: VARRO rust. 1, 9, 3 PAVL. frg. Vat. 98. APVL. mund. 21 una illa + parte -ta (pertinere vid. ad p. 1088, 17, cf. Ps. Aristot. 396 b 28 sq. ἡ διὰ πάντων διήκονσα δύναμις). AVSON. 349, 9 p. 168 P. germano -tum male letiferum min (e Verg. catal. 2, 4 sq. [v. p. 990, 52 sqq.]; Souhay cogitat de confusione veneni et medicamenti Plin. nat. 33, 116 commemorata [aliter E. Reitzenstein, RhM. 79, 1930, 77]). SCHOL. Cic. Bob. p. 154, 13. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 20 (cf. Schmid, Contrib. 84. Bendz, Caeliana 79). CIL XIII 10027, 162 (in fibula) -e mi (i. me. Bohn cogitat de sensu amatorio; an i. 'conecte, claude'? aliter p. 1095, 54). suspecta: CIC. Manil. 28 Hispaniense bellum -tum ex ... nationibus (l. om. schol., seclus. Bloch, Halm, al.). LVCAN. 1, 74 (eiec. Bentley, Housman, Semple, Ed. Fraenkel; at v. Getty, ClQu. 30, 1936, 56 sq.). GREG. M. epist. 8, 36 p. 39, 3 (v. Norberg II 40).]

CAPVT PRIMVM: i. q. commiscere (hostiliter p. 1080, 2. 74. 77. 1084, 41. al.).

fere obiecta inter se mixta intellegenda sunt (add. inter se [sim.] p. 1080, 23. 36. 37. 48. 1082, 61. 1083, 54. 59. al. [cf. etiam l. 69]), at nonnumquam ratio reciproca subiectis implicatur ut HOMER. 830 p. 1080, 21 (subintelligitur p. 1080, 13. LVCAN. 8, 421. al.). cf. p. 1084, 34 (similiter pertinet in se [sim.] ad obi. p. 1080, 59. 1081, 74, ad subi. [sensu in se una comprehendendi] p. 1080, 22. 1082, 65. 1083, 79. al.). abs. vel obi. supplendo: v. p. 1081, 58. 1083, 24. 29. al. c. dat.: v. p. 1085, 33. 35. 37. c. abl. passim de instrumento, causa, modo sim. c. praep.: cum p. 1081, 11. 1082, 3. 1085, 5. v. et l. 79 sq. ex p. 1083, 63. in c. acc. p. 1080, 7 sq. 72. 1081, 50. in c. abl. p. 1080, 4. 6. 30. 1081, 65. 1082, 53. 1083, 33. v. et l. 69 sq. et LVCR. 4, 1221 Avg. nupt. et concup. 2, 13, 26 p. 279, 5. inter v. l. 65 sq. p. 1084, 82. aliter p. 1083, 82. per p. 1081, 65. 1084, 6. 1085, 5. sub c. acc. p. 1083, 75. sub c. abl. p. 1083, 9. adv. p. 1080, 5. 1083, 63. al. COMM. apol. 900 hinc. IUVENC. 2, 29¹ hinc inde. structuram inaequales v. l. 84. p. 1081, 38, praeterea p. 1086, 73. 1093, 28. 38. al.

I vi potius corporali sive locali: A aliquid, aliquem et aliquid, aliquem (sing. collectiv. p. 1080, 10. 16. 26. 32. 65. 82. 1081, 3. 1082, 80, nota hanc struct. mixtam cum ea q. e. aliquid cum aliqua re e. g.

infra l. 49. 52. Ov. met. 14, 273 APIC. exc. 52): 1 res: a generatim (hostiliter l. 13. al.): ENN. ann. 352 erubuit ceu lacte (nom.) et purpura -ta. LVCR. 1, 815 multa modis communia multis multarum rerum in rebus primordia -ta sunt (4, 1221. sim.: 1, 866. 894 res. 2, 890 lapides et ligna et terra ... una -ta [cf. 3, 270]. 4, 644 semina ... in rebus -ta teneri). 6, 378 hinc flammis illinc ventis umoreque -to (in caelo. cf. SEN. nat. 6, 32, 4 ignes ... in exitium omnium [AVIEN. Arat. 604 stellarum]. STAT. silv. 2, 2, 143 -tae in longum coiere faces). VERG. Aen. 9, 714 -ent se maria (STAT. silv. 4, 3, 60 freta -uisset Isthmos). VAL. MAX. 4, 7, 4 cruorem amicorum (DRAC. Orest. 763 c. -bitur). CELS. 2, 6, 9 sive separatim ista (sc. sputum biliosum et purulentum) sive -ta proveniunt. SEN. Ag. 490 dial. 4, 20, 2. al. COLVM. 3, 19, 3 vites ... -tae catervatim. LVCAN. 1, 682 tela manusque ... -ent acies (CLAUD. 8, 82 -tis ... t. aliter: STAT. Theb. 11, 518 frena manusque telaque [cf. SVLP. SEV. dial. 2, 3, 3 versarios funes]). 2, 291 -to coeuntis pondere mundi. 3, 258 tellus si -at amnes (STAT. Theb. 8, 465. cf. RVF. FEST. 28 Tigridis et Euphratis iam -ti [BOETH. cons. 5 carm. 1, 8 unda]. PLIN. nat. 6, 128 ut ... confluant Arsanas et Tigris nec tamen [simul add. a] -antur). 3, 609 -tis obliquo pectine remis. 6, 80 -endis ... armis (8, 421. cf. HOMER. 744 undique -tis inter se ... mucronibus [830 comminus enses]). PLIN. nat. 2, 102 haec sedes ... infinitum ex superiore natura aëris, infinitum terreni halitus -ens utraque sorte confunditur. 17, 211 traduces inter se obvii -entur (cf. VAL. FL. 7, 406 cyparissos -uit auster). al. VAL. FL. 4, 657 rupes (STAT. Theb. 7, 823 distantia ... arva). 5, 60 reliquias Idmonis et Tiphys. STAT. Theb. 9, 647 sidere -to (aliter p. 1084, 56). al.

b technice in conficiendis compositionibus variis (pro acc. ponitur gen. part. [v. Svennung, Unters. Pallad. 191 sq.]: PALLAD. vet. med. 56 [M]. VEG. mulom. 1, 10, 6. ? ANTHIM. 4 salis. ORIBAS. eup. 4, 71 add. Aa p. 591): LVCR. 2, 852 -tos in corpore odores concoctosque (cf. PLIN. nat. 13, 1). VARRO ling. 5, 106 -ta farina et caseo et aqua. MORET. 100 -to ... suco. Ov. met. 14, 269 foliis. fast. 6, 181 fabae et farra -ta simul (CANON. Hippol. ed. Hauler 74, 11. DIOSC. 4, 146 p. 68, 4 et foliorum et cucumeris sucus s. -unt [gr. 4, 150, 5 μυστρώων]. ORIBAS. syn. 5, 40 Ab p. 75. al.). CELS. 3, 16, 2 -ta paribus portionibus ... piper, castoreum eqs. (4, 31, 6 pari p. inter se. al. cf. 5, 28, 11^c aquis p. [5, 28, 16^c recte -entur]). 3, 22, 14 inter se -ta ... resinae ... pars dimidia, buturi et mellis pars altera (5, 18, 34. 6, 6, 34A COLVM. 12, 49, 8. SCRIB. LARG. 68 aequas p. in unum. al.). 5, 17, 1A. 5, 17, 2^c in unum omnia -entur (SCRIB. LARG. 16. 87. 109 [Marcell. med. 20, 16 commiscitur]. 267 [Marcell. med. 35, 5 admiscitur]. al. CHIRON 158 in uno [APIC. exc. 71]. cf. 360 lumbricos ... et aquae ciatos tres unam [i. una] -tis). 5, 19, 10 quorum ... pondera paria -entur (cf. notatis ponderibus: 5, 21, 3 croci, resinae ... singulorum p. x III eqs. al. v. et infra l. 57; mensuris: 5, 28, 19^d acetabulum. 6, 7, 2A cyathi [al.]. PLIN. nat. 18, 143 modios. PALLAD. 11, 20, 2 sextarios. cf. CELS. 7, 4, 7 pari mensura [PLIN. nat. 28, 46]). 5, 26, 33^B -enda erunt (opp. per se [5, 28, 11^E. al.]). 6, 13, 1 inter se -tis sale fossili ... cupresso, nepeta. COLVM. 6, 31, 2 paribus ponderibus -tis nitro et scisso alumine cum aceto (SCRIB. LARG. 183 p. pari [cf. SER. SAMM. 533 parili]. cf. 46 aquis p. [VEG. mulom. 1, 10, 6. 3, 13, 3]). 6, 31, 2 ex aequo -entur radices ... hederæ sulphurque ... cum alumine (Hippiatr. gr. I p. 276, 8 μίξας πάντα). 11, 2, 42 fimo et cinere. SCRIB. LARG. 57 haec -eri ... mortario (in m. Marcell. med. 12, 4). 129 ex melle et aceto -tis cyathis quattuor. LVCAN. 1, 380 numina (sc. signorum metalla) -bit ... flamma (conflando ut PLIN. nat. 33, 130 stagno et aere -tis. 34, 140 aes ferrumque. 34, 160 -tis albi plumbi nigrique libris. VLP. dig. 6, 1, 5, 1). PLIN. nat. 1, 21, 3 flores. PLAC. med. 10, 5 rec. β -ta omnia in se (l. insimul Vr). DIOSC. 2, 63 p. 206, 10 in se -unt [gr. 2, 80, 6 φυγῶντες]. APIC. 8, 373 -es in se). al.

2 animantia: a generatim (c. abl. l. 65. 67): VERG. georg. 4, 76 apes ad praetoria ... -entur. Aen. 4, 145 -ti ... altaria circum Cretesque Dryopesque eqs. Ov. ars 3, 21 cineres -bimur (-bimus codd., corr. Heins.). met. 4, 373 -ta duorum corpora iunguntur (STAT. Theb. 6, 262 c. -to). LIV. 10, 27, 2 ne unis castris -rentur omnes. SEN. epist. 78, 28 quod tempus nos iterum iungat ac -at. LVCAN. 3, 194 Argo -uit ... temerato litore gentes. PLIN. nat. 8, 224 si -antur alienigenae glires (antea: non congregare se). STAT. Theb. 1, 208 -tā convexa deorum maiestate tremunt. 7, 618 una equites -ti peditumque catervae et ... currus (nullo ordine, discrimine ut: TAC. hist. 3, 21, 2. al.). AVSON. 243, 3 p. 81 P. discordes tumulos -etis (antea: Achilleo coniuncta Polyxena busto). HIER. vita Pauli 9 in mutuos -entur amplexus Paulus et Antonius. CLAUD. 20, 153. ENNOD. dict. 20, 8 p. 482, 21 quas tu habitatione -uisti. hostileter (cf. p. 1083, 5): VERG. georg. 4, 79 apes -tae. LVCAN. 1, 579 cohortes (TAC. hist. 2, 25, 1 acies). STAT. silv. 1, 2, 57 deos (sc. proeliis amoris). OROS. hist. 1, 14, 1 bello. al. animantium partes (hostiliter l. 78. p. 1081, 1. cf. p. 1079, 62. c. abl. l. 84): PROP. 2, 27, 8 cum Mavors dubias -et utrimque manus (hostiliter, i. q. m. conserere: v. et p. 353, 29 sq. aliter supra l. 14. ad significandam societatem, concordiam: TAC. ann. 15, 28, 3 Corbulo et rex dexterarum uere [TERT. adv. Marc. 4, 2 p. 427, 7, cf. Vulg. Gal. 2, 9 dederunt, gr. ἔδωκαν]). 4, 7, 19 Venus ... commissa est pectore -to (STAT. silv. 2, 1, 207. cf. PROP. 4, 7, 94 -tis ossibus ossa teram. MART. 7, 18, 5 -tis [-ti CA] ... movemur inguinibus). LVCAN. 9, 286 nexibus alas. STAT. [Pfligersdorffer]

Theb. 4, 399 *tauri* cornua -ent (6, 601). **b** *speciatim in re amatoria* (v. et infra l. 46. cf. etiam p. 1085, 17. 36. fere mediopass.): LVCAN. 8, 408 sic (*i. per incestum*) sanguine -to nascitur Arsacides (AVSON. 161, 1 p. 30 P.). GELL. 9, 10, 1 iunctos -tosque iure coniugii. TERT. anim. 27, 5 sexuum officium ... marem ac feminam -et (adv. Marc. 1, 29 p. 332, 24. 4, 17 p. 474, 16). TYCON. reg. 1 p. 7, 22 corporaliter (GREG. M. moral. 7, 36). 3 p. 26, 13 duo ... corpora -ta sunt velut unum. AVG. c. Iul. 3, 24, 54 coniuges propagationis gratia. CAES. AREL. serm. 177, 5 p. 680, 26 nullum genus animalium post conceptum -eri.

B *aliquid (aliquem) cum aliqua re (aliquo. cf. p. 1079, 84sq.)*:

1 res: a generatim: LVCR. 1, 776 -tus ... videbitur aer cum terra simul atque ardor cum rore manere (cf. Ov. met. 1, 51). VERG. Aen. 9, 349 cum sanguine -ta vina vomens (Ov. met. 4, 728. HOMER. 365 animam). Ov. epist. 5, 14 -ta ... cum foliis praebuit herba torum. met. 12, 256. trist. 3, 3, 69 ossa cum foliis ... -e. Pont. 2, 1, 40 arma ... cum telis in strue -ta. LIV. 31, 9, 7 quia ea pecunia ... seponi ... deberet nec cum alia pecunia -eri. VITR. 1, 4, 1 spiritus ... venenatos cum nebula -tos (PHAEDR. 4, 18 [19], 25 odore -to cum merdis [v. Postgate, ClPh. 13, 1918, 267]). SIL. 3, 490 (= 13, 15) -tos cum grandine nimbo. FRONTIN. aq. 72 *Claudia aqua* cum Anione novo. AVSON. 419, 74 p. 372, 502 P. iam se cum pulvere favilla -uerat. *al.*

b technice in conficiendis compositionibus variis (v. et p. 1086, 64. cf. p. 1093, 27): CATO agr. 23, 3 id indito in urnam, -eto cum musto. 79 caseum cum alica. VARRO rust. 1, 2, 25 fel bubulum cum aceto -tum (PLIN. nat. 29, 123 cum melle [MARCELL. med. 8, 86 singulis unciis. FRG. Mur. 67]). 3, 9, 13. Ov. fast. 6, 170 cur ... -ta ... cum calido sit faba farre. PAUL. FEST. p. 20, 10 lutum cum paleis. p. 135, 4. CELS. 3, 6, 14 oleum ... cum aqua. 5, 18, 18 singulorum p. x viii cum cerae p. x viii. 5, 18, 19 adversus panum ... -etur oca ... cum duabus partibus similiae. 5, 27, 6. 5, 28, 15E. 6, 7, 3B vinum ... cum rosa -tum (GLOSS. V 350, 11 c. aqua). COLVM. 5, 9, 3 -to fimo cum cinere (PLIN. nat. 19, 60). 12, 52, 11 iterationem ... cum prima pressura olei. 12, 54, 4 (*opp.* per se). SCRIB. LARG. 96 lini seminis, urticae seminis ... aequa pondera -eri ... cum melle. PETRON. 138, 2. VLP. dig. 6, 1, 5, 1 plumbum cum argento -tum. PELAGON. 359 bitumen cum sulphure ... -ta (cf. *Svennung, Unters. Pallad. 264*). CHIRON 492 tusa et creta, nitro et oleo -ta cum sanguine haec unctio praeparatur (cf. VEG. mulom. 2, 86, 3). VVLG. Matth. 27, 34 vinum ... cum felle (*gr. μεμυμένον*). RVFIN. Orig. in exod. 13, 7 p. 279, 13 coecum ... cum purpura. APIC. 4, 132 urticas ... cum ovis. *al.*

2 animantia: a generatim: VAL. FL. 6, 188 -tae ... virum cum pulvere vitae (*i. corpora adhuc viventium*). CYPR. laps. 25 AMM. 18, 8, 12. 25, 6, 13. VEG. mil. 3, 23 equites ... cum legionariis. AMBR. obit. Valent. 12 non se -bit cum iuvenibus (LEX Visig. 8, 4, 14 si ... pecora cum alicuius se -uerint). **b sensu amatorio** (cf. supra l. 1. c. abl. l. 52 [bis]): CIC. div. 1, 60 cum matre corpus -ere (PAUL. dig. 50, 16, 144). AMPEL. 9, 9 *Venus* cum Marte se -uit (FILASTR. 108, 1 LEX Visig. 3, 2, 4). *mediopass.*: APVL. met. 9, 24, 1 cum eodem ... iuvene ... in venerem. MIN. FEL. 31, 3 cum matribus (TERT. apol. 9, 16). TERT. nat. 2, 13, 15 cum sorore. ARNOB. nat. 5, 21 comminus uxoriam coniugatione. FIRM. math. 6, 31, 43 impuro coitu. FILASTR. 57, 1. AMBR. hex. 5, 7, 20 cum serpenti (*i. adultera*). HIER. in Is. 57, 9 p. 552D. CASSIOD. in psalm. 118, 139 (cf. V.T. num. 25, 8). GREG. TVR. Franc. 8, 19. *al.*

C unam eandemque rem (sive plures eiusdem generis) *i. q. miscendo concitare, permiscere in se, perturbare sim.*: **1 res urando, pastinando, peragitando, subigendo** (absol. l. 60. 62, praeterea CATO agr. 106, 1. 2 CELS. 4, 26, 7. 6, 19, 1 COLVM. 12, 8, 2. 12, 9, 1. p. p. p. pro subst. l. 74): CATO agr. 61, 1 oletum. 87 in alveo ... -eto bene (*in conficiendo amulo, v. Blümner, Technol. I² 96*). 95, 2 simul rudicula -eto (CELS. 4, 26, 7. 6, 19, 1. PLIN. nat. 34, 176 rudiculis [cf. Diosc. 5, 88, 5 *βάθρα κίβει*]). cf. CATO agr. 104, 2 haec rude [106, 1]. 106, 1. 2 probe. CIL I² 560 f misc(e) sane carnes rutabulo. LVCR. 2, 117 multa minuta ... per inane videbis corpora -eri radiorum lumine in ipso. VERG. Aen. 3, 557 aestu -entur harenae (VAL. FL. 4, 686. *huc traham*: CARM. inc. 31 [Ter. Maur. 1161] sanguine turbatus -bat litora Xanthus). MORET. 113. PREC. terr. 9 freta (Ov. met. 11, 491. cf. INSCR. NSc. 1915 p. 32 [c. a. 400?] aequora gurgitibus [BOETH. cons. 2 carm. 4, 18]). CELS. 3, 7, 24 quae -enda manu sunt (SCRIB. LARG. 257). COLVM. 12, 8, 2. 12, 9, 1. SCRIB. LARG. 259 pistillo (Marcell. med. 23, 7 commixta. 23, 75 conterentur). 269 (Marcell. med. 35, 7 permisceri). PLIN. nat. 28, 126 ramis. STAT. Theb. 10, 169 certa ... -ta (*prolept.*) comis ... flagellat. AMM. 15, 4, 5. PLAC. med. 26, 2 rec. β in se -tum (*i. elementa compositionis*) conteres (cf. p. 1080, 59). ANTHIM. 40 spumeo albumen de ova.

2 animantia, i. q. perturbare (meton. l. 81): VERG. georg. 4, 311 animalia (*sc. apes*) stridentia pinnis -entur (*aliter SERV.: inter se ... conveniunt*). Aen. 1, 191 volgus et omnem -et agens telis ... turbam (SERV.: perturbat, circumagit, insequitur. cf. HOMER. 814. SIL. 5, 434 campum pugnae). 10, 721 -entem ... media agmina (SERV.: perturbantem. cf. LIV. 21, 33, 3 suo ... ipsum tumultu -eri agmen. CORRIPP. Ioh. 8, 601 telis). RVF. FEST. 28 Persas terrore (-es P) subito -uerunt versisque agminibus eqs.

II vi corporali sive locali plus minus evanida vel immutata praevalet notio coniungendi translata (formae p. p. p. saepe de iis, quae pariter vel una fiunt, e.g. l. 11. 18): **A aliquid (aliquem) cum aliqua re (aliquo)**: **1 res: a in univers.**: PLAVT. Trin. 122 malum ... ut eius cum tuo -res malo (*sc. per accessionem auctum*). CIC. Phil. 1, 13 parentalia cum supplicationibus. Lael. 81 cuius animum ita cum suo -at, ut efficiat paene unum ex duobus. LVCR. 6, 371 calor extremus primo cum frigore -tus autumnus. SALL. Iug. 83, 1 neu florentis res suas cum Iugurthae perditis -ret (cf. epist. Mithr. 2 mala mea cum bonis tuis. LIV. 45, 14, 3 qui sortem ... cum rebus Romanis -uisset [inm- V, corr. Kreyssig]. TAC. ann. 16, 34, 2). PROP. 4, 5, 78 -ta ... cum saxis addite verba mala (cf. SIL. 16, 388 voces ... cum verbere -tas). Ov. epist. 10, 38 verbera cum verbis. ars 2, 570 cum forma gratia -ta fuit. met. 4, 307 cum duris venatibus otia -e (4, 309). 12, 54 cum veris ... commenta vagantur milia rumorum (*in atrio Famae*). 12, 321 -enda ... cum Styge vina bibes. 13, 549. Pont. 1, 9, 20 cum ... meis lacrimis ... suas (EVGRAPH. Ter. Andr. 108. cf. p. 1085, 7). EPIST. Sapph. 64 -ta ... cum turpi damna pudore tulit. QVINT. inst. 6, 5, 11 locus -tus ... cum elocutione. 12, 1, 32. RVFIN. Orig. in exod. 13, 7 p. 279, 13 aurum cum bysso offerendo. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 8 p. 656B -etur operatio potentiae divinae cum sono vocis humanae (*in praedicatione*). COP. Theod. 9, 42, 15 ea ... cum (*om. PML*) proscribi bonis -ta. *al.* **b dicendo**: CIC. orat. 196 quos ... numeros cum quibus tanquam purpuram (cf. Marquardt-Mau 507) -eri (*i. mutari*) oporteat (cf. PRISC. gramm. III 425, 15 trochaico -to vel confuso cum iambico. *aliter* p. 1083, 23). Ov. ars 2, 102. LIV. 40, 12, 6 noctis huius crimen -uit cum cetera insectatione vitae meae. QVINT. inst. 8, 2, 17 iungentes -entesque. FRONTO frg. Gell. 2, 26, 8 appellationes sunt rufi coloris aut ... eum ... cum colore viridi -entes. GELL. 6, 3, 47. VOPISC. Aurelian. 36, 5 brevem nominum conscripsit -tis his ... cum his eqs. IVST. 5, 7, 7 cum privatis casibus querelam publicam -uit. SVLP. SEV. chron. 2, 14, 8 FAVST. REL. grat. 1, 5 p. 19, 25. *interpretando*: TERT. praescr. 36, 5 legem et prophetas cum evangelicis et apostolicis litteris -et ecclesia. *in gramm.*: MART. CAP. 3, 304 species substantivorum nominativum cum vocativo -et ... ut senatus eqs. (*de aequali formatione*).

2 animantes (c. abl. l. 46. 51): SALL. Iug. 18, 7 Persae et Armenii per conubia Gaetulorum secum (sibi Q¹ [ss. vel secum]) -uere. 102, 7 ne te optimum cum pessimo ... Iugurtha -endo commaculares. PROP. 3, 5, 15 victor cum victis pariter -bitur umbris (*v. 17 non distat. cf. CLAUD. rapt. Pros. 2, 301 reges ... turbā cum paupere -ti — omnia mors aequat!*). Ov. Pont. 4, 8, 78 -ta sed est animo cum Iove Musa tuo. MANIL. 5, 637 rector cum milite -tus (*i. unus idemque. sensu Christiano* [cf. p. 1090, 57]: CYPR. idol. 11 deus cum homine [v. Axelsson, Eranos 39, 1941, 70sq.]). PS. HIL. libell. 6 p. 77, 14 per hominem cum deo -tum). CVRT. 9, 10, 8 cum finitimis ... commercii iure -entur. IVV. 6, 625 -tos equitum cum sanguine patres (SCHOL.: omnes ordines sine distinctione occisos). TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 441, 5 si qui se cum peccatoribus -uerit (*antea: commercio, communicationem; cf. Vulg. I Cor. 5, 11 non commisceri [gr. συναμύγνυσθαι]*). CYPR. epist. 67, 9 p. 743, 21 communicatione sacrilega. *al.* VVLG. Tob. 3, 17 (*syn. participem me praebui*). prov. 24, 21. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 172, 17 sponsus cum sponsa in verbo colloquioque -etur. *al.* **animantes cum rebus**: SVLP. SEV. dial. 3, 12, 2 Martinum cum haereticorum sorte -ere. 3, 13, 5 cum ... Ithacianae partis communione.

B aliquid (aliquem) et aliquid (aliquem): **1 res: a in univers.** (c. abl. l. 64. p. 1083, 1. 13. 17): CIC. Sest. 120 laetitia et -to dolore ac desiderio mei (VERG. Aen. 11, 807 l. -toque metu). rep. 2, 42 tria genera rei publicae ita -ta fuerunt (*opp. temperata*. ARNOB. nat. 7, 26 copulata ... et -ta sunt caerimoniarum ... g.). LVCR. 3, 258 ea quo pacto inter sese -ta (*i. cohaerendo conexa*) ... vigeant (SEN. benef. 1, 15, 6 ista i. se -ta dividimus. dial. 8, 6, 2 *syn.* conseri. epist. 3, 6. COLVM. 2, 2, 2 qualitates soli i. se -tae vicibus et alternatae. cf. TAC. Agr. 24, 1 valentissimam imperii partem ... in vicem usibus). 4, 1213 iuxtim -entes (*i. simul in se* [cf. p. 1079, 70] *continentes*) vultu parentum. 6, 370. VERG. Aen. 10, 398 -tus dolor et pudor (Ov. met. 9, 527 audacia -ta pudorque [pudori var. l.]). 12, 714 fors et virtus -entur in unum (*al. cf. BOETH. c. Eut. 7, 97 duae naturae in u. substantiam*). HOR. carm. 1, 28, 19 -ta senum ac iuvenum densentur funera. Ov. am. 1, 14, 10 quamvis neuter, -tus uterque color (CELS. 2, 8, 22 magis -tos neque inter se diductos colores). epist. 5, 46 -uimus lacrimas maestus uterque suas (cf. LVCAN. 7, 37 -to ... luctu). LIV. 10, 36, 17. 22, 5, 4 strepentium paventiumque clamore(s) (STAT. Theb. 1, 447 TAC. ann. 1, 64, 1. APVL. mund. 29 gravibus et acutis. v. et p. 1083, 2. cf. TAC. Agr. 38, 1 ploratu). 27, 2, 11 proelia. 34, 26, 11. *al.* MANIL. 1, 579 veris et autumnus ... tempora -ta. 2, 624 pax est signis (*i. astris*) et -ta querella (*i. pugna*). 2, 688 -ta feruntur signa (*i. invicem implicita dodecatemoriolum ratione*. cf. 4, 386 -ta ... in pluris sociantur sidera vires [v. Semple, ClQu. 31, 1937, 18]). SEN. contr. 2, 1, 17 familias adoptio. GERM. frg. 4, 126 omnia. CELS. 7, 14, 3 indicia. SEN. Herc. f. 388 nomen coniugis nati patris (*de Oedipode*). PHAEDR. 171 thalamos patris et gnati. dial. 1, 2, 1 non -entur contraria (cf. PLIN. epist. 5, 8, 11 diversa ... confundam -amque). benef. 6, 17, 2. dial. 9, 17, 3 -enda ... ista et alteranda, solitudo et frequentia. nat. 5, 13, 4 epist. 109, 4. MELA 1, 68 [Pfligersdorffer]

diversas opes ... commercio regio permutat ac -et. LVCAN. 2, 188. 3, 540 vasto -entur in aethere voces (VAL. FL. 2, 240 -ti gemitus clamorque ... et v.). PERS. 5, 122 haec -ere (sc. in se). PLIN. nat. 9, 139 lusus geminare -endo. 15, 105. 22, 41 folia habet *helxine* -tae similitudinis plantagini et marruvio. VAL. FL. 6, 200 -ta perit virtus (in dimicando, cf. p. 1080, 74. aliter l. 10). STAT. Theb. 5, 128. 7, 302 traxit *Alatreus* ... notas patris et -uit annos (cf. CLAUD. 18, 469 -ta duplex aetas [i. potentis viri et impotentis in eunucho]). QVINT. inst. 2, 1, 13 dividetur qui sub uno -batur labor. TAC. hist. 2, 5, 1 egregium principatus temperamentum, si ... solae virtutes *Muciani Vespasianique* -rentur (cf. PS. AVR. VICT. epit. 13, 4). ann. 3, 22, 2 -uit irae et clementiae signa. PLIN. epist. 2, 17, 21 tot facies (i. prospectus) locorum totidem fenestris et distinguit et -et *zotheca*. APVL. Plat. 2, 26 ingenia ... diversa -enda esse in coniugio. MIN. FEL. 5, 10 bonorum malorumque fata -ta, merita confusa. TERT. adv. Marc. 3, 16 p. 402, 16 *Christus* duo nomina -uit, speratum et insperatum. PANEG. 11, 7, 5 diversum sanguinem adfectibus -uistis. AVIEN. Arat. 168 *Oceanus* gemina alternae -et divortia metae (gr. 62 *μειογυνται*). HIER. epist. 33, 4, 2 -tarum (v. app. crit.) omeliarum libros II. BOETH. c. Eut. 6, 43 mediocres sibi aequales ... naturae ... -entur et mediocribus inter se qualitatibus temperantur (cf. in Porph. comm. sec. 5, 18 p. 336, 10). *Italia saepe*.

b loquendo (c. abl. e. g. l. 34): CIC. orat. 197 in varia et perpetua oratione hi numeri sunt inter se -endi et temperandi (cf. p. 1082, 23). QVINT. inst. 9, 4, 41 pedes. obi. supplendo: MART. CAP. 9, 994 per quam [sc. *μῆτις*] ... ex arte -emus). LIV. 2, 9, 1 -endo consilium praecsesque nunc orabant ..., nunc monebant (4, 25, 12 -tis p. minisque [SVET. Otho 3, 2 -entem ... frustra minas et p.]). TAC. ann. 3, 67, 4 *codicillis* invidiam et p. al.). SEN. contr. 1, 7, 17 omnes colores (de ductu -to ut 9, 5, 11 contr. exc. 4, 6, 3). PLIN. nat. 19, 189 si -uissemus *utrumque opus*. QVINT. inst. 6, 4, 4 probationibus. TAC. dial. 31, 2 haec ipsa (sc. *aequitas, utilitas, honestas*) in vicem -antur. hist. 2, 70, 3. PORRH. Hor. sat. 1, 10, 24 verba Graeca ac Latina -ta. CLAUD. DON. Aen. 1, 50 p. 24, 18 totum -et in persona Iunonis (narrando ut 1, 270 p. 62, 4). IVNIL. 2, 16 definitione.

c cogitando, computando sim. (c. abl. infra l. 49): SEN. epist. 85, 17 ne duo, quae separatim probanda sunt, -amus. PLIN. nat. 6, 210 si -antur omnes summae (de numeris ut FIRM. math. 2, 23, 3 sexies LX partes). 15, 57 neque omnia insita -eri fas est (i. 'non omnia indiscrete pro insitis [surculi susceptilibus] haberi debent'). 22, 109 cum ratio operis dividi cogeret -enda rursus naturam rerum pernoscere volentibus (i. simul respicienda ut SIL. 7, 142 omnia versat animo -etque [FIRM. math. 6, 32, 18 -tis o. et sagaci temperationis coniunctione compositis. cf. 2, 18, 3 cuncta]). MART. 11, 8, 11. QVINT. decl. 268 p. 94, 11 syn. confundere. CELS. dig. 8, 6, 6, 1. IULIAN. dig. 35, 2, 87, 3 -etur quadrans tuus et semis atque ita pro dodrante ratio ponenda est (seq. -eri duas partes). VENUL. dig. 41, 2, 52 pr. nec possessio et proprietas -eri debent (exaequando ut TERT. resurr. 55 p. 114, 7 non -buntur ... mutatio atque perditio [p. 113, 25 discernenda]. AVG. conf. 13, 20, 27 numquid ... mixtione -o neque distinguo ... cognitiones ... et opera). HIER. epist. 64, 20, 3 dum virtutes mutuo -entur. BOETH. cons. 5 carm. 3, 5 duo vera nolint -ta iugari.

d alia notabilia: in iure: VLP. dig. 28, 2, 3, 5 qui -uit duos gradus *exheredationis* sc. in se. PAVL. dig. 44, 7, 34, 2 illae actiones ... inter se -entur (i. una actione instituta causa alterius simul transigitur). in musica: FAV. EVL. p. 15, 23 quibus (sc. *diatessaron et diapente*) -tis in ordinem temporis atque compositis nascitur *diapason*. p. 18, 26. MART. CAP. 9, 966 sonos -ere atque componere.

2 animantia (c. abl. infra l. 70): LVCR. 5, 918 -tas ... creari inter se pecudes (DICT. 2, 52). VERG. Aen. 4, 112 -eri ... populos (sc. coniugio) aut foedera iungi (Ov. fast. 3, 602). 5, 293 undique conveniunt Teucri -tique Sicani (11, 134. Ov. ars 1, 217 iuvenes -taeque puellae. CORIPP. Ioh. 1, 389. 8, 639 eques -tusque pedes). LIV. 3, 6, 3. 21, 57, 10 accollae -ti undique ex finitimis populis. 23, 46, 6 ducenti ... equites, -ti Numidae <et> Hispani (numerando comprehenduntur ut 27, 38, 11. 37, 39, 12. 37, 40, 9). 40, 8, 15 quorum perpetuam vitae concordiam (i. quos in vita concordantes) mors quoque -uit. 44, 10, 9 -ti pedites equitesque (TAC. Agr. 25, 1 pedes equesque et nauticus miles -ti copiis et laetitia [cf. l. 70]. Germ. 6, 3 hist. 3, 18, 2. v. et l. 62). al. SEN. nat. 5, 18, 4 flatus gentes dissipatas locis -uit commercio (PLIN. paneg. 29, 2 diversas ... gentes ita c. -uit. item c. abl.: LVCAN. 5, 73 numine. SIL. 9, 598 subitā ... ruinā. STAT. silv. 5, 1, 43 collato pectore -tos. TAC. hist. 1, 9, 3 vitiis ... viribus. al. TERT. apol. 39, 11 animo animaque. v. et l. 68). LVCAN. 6, 806 quae -at (i. aequiperet) omnis hora duces (cf. STAT. Theb. 4, 817 Kl. [809 Kohlmann]). PLIN. nat. 35, 162 piscis. STAT. Theb. 3, 359. 4, 509 -tos caelique Erebi sub unum ... deos (TAC. ann. 1, 18, 2). al. QVINT. decl. 272 p. 115, 22 per -ta viro- rum equorumque corpora (fere i. q. promiscue caesa). 365 p. 398, 15 dissentientes. PLIN. paneg. 19, 3 sic imperatorem commilitonemque in te -ueras (sim. sensu christiano [cf. p. 1082, 44]: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 5 in filio ... -ente in semetipso hominem et deum). VLP. dig. 7, 2, 8 si -ti fuerint [liberi et] (liberis frg. Vat. 88) extranei heredes (sc. in testamento). PRVD. psych. 10 furiis inter praecordia -tis. ENNOD. opusc. 2, 78 p. 312, 4 mandati caelestis habitatio nos aut -et aut separat. al.

C unam eandemque rem (cf. p. 1081, 56): 1 generatim i. q. commovere, perturbare, *συνκινῶν* (cf. p. 1081, 58; c. abl. l. 14. 16. 24. 27. 30. TAC. hist. 2, 23, 5 Cod. Theod. 11, 36, 31. al.): PLAVT. Trin. 285 turbant -ent (i. confundendo exaequant) mores mali ... sacrum profanum, publicum privatum habent (cf. TERT. spect. 22 p. 22, 20 hominum -entium et commutantium statum boni et mali per inconstantiam sensus et iudicii varietatem). CORNELIA epist. frg. 2 per- pudescet -enda atque perturbanda re publica (CIC. leg. agr. 2, 91. cf. PHAEDR. 1, 2, 2 procax libertas civitatem -uit). CIC. S. Rosc. 91 omnia ... -bant (cf. Landgraf² p. 184. sim. [cf. p. 1089, 49]: CIC. leg. 3, 19 o. infima summis paria fecit, turbavit, -uit. SALL. Catil. 2, 3 mutari ac -eri. 10, 1. SALL. [?] rep. 2, 6, 1 funditus. LIV. 42, 13, 9 GERM. frg. 3, 19 TAC. dial. 36, 2 PLIN. epist. 1, 20, 19. al. [aliter p. 1082, 80. 1083, 41]. cf. SEN. Phoen. 342 cuncta [TAC. hist. 1, 53, 2. al. AMM. 14, 2, 1 ex- cursibus. COD. Theod. 9, 40, 17. al.]. VINCENT. LER. 4, 5 universa -ere atque vexare [al.]). har. resp. 46 ea. div. 2, 86 sortes pueri manu. VARRO ling. 9, 90 quod si -uerit et non secutus erit analogias (sc. de- clinando neglecta consequentia casuum. cf. PROB. inst. gramm. IV 48, 2 anomalia est -ens vel immutans ... ratio per declinationem [absol. ut 48, 4]. 48, 15 declinationum formas). VERG. Aen. 1, 134 caelum ter- ramque (LIV. 4, 3, 6 c. ac terras. cf. SEN. Ag. 474 caligo ... fretum caelumque -et [VAL. FL. 1, 586 polumque infelixque f.]). TAC. hist. 4, 47 summa ... et ima. cf. Otto, Sprichw. 60). 12, 217 vario -eri pec- tora motu (PAVL. PETRIC. Mart. 4, 170 variis monstris. cf. LIV. 30, 32, 5 anceps ... spes et metus -bant animos). Ov. ars 1, 739 fas omne nefasque (v. vol. VI 295, 47 sq.). LIV. 39, 25, 6 iura possidendo per occasiones. MANIL. 2, 710 -entur sidere partus. SEN. Thy. 52 penates. epist. 44, 4 omnia ista longa varietas -uit et sursum deorsum fortuna versavit. LVCAN. 4, 104 rerum discrimina (CLAUD. carm. min. 53, 63). STAT. silv. 2, 6, 9 rerum nomina (Leo, omnia M) ... -et Fortuna manu. IUV. 10, 163 res humanas (cf. PRVD. c. Symm. 2, 600 Bellona ... mor- talia cuncta). TAC. ann. 1, 16, 3 coetus. GELL. 11, 5, 4 -tis confusisque signis veri atque falsi. ARNOB. nat. 3, 35 divina. al.

2 respecta vicissitudine commiscantium fere i. q. com- municare, mutuum aut commune reddere (cf. p. 1079, 67 sqq. nonnulla propius accedunt ad notionem efficiendi [p. 1096, 35]): a c. solo obiecto (acced. gen. communicantium: PLIN. nat. 11, 241 -to ... Etruriae atque Liguriae confinio [STAT. Theb. 9, 358 qua -ta supre- mum Ismenon primi mutant confinia ponti [cf. et l. 76]. VAL. FL. v. p. 1085, 34. STAT. Theb. 6, 536 -ta Lapitharum et Centaurorum caede. VLP. dig. 21, 1, 4, 4 corporis et animi -tum vitium): α proelia sim. (cf. p. 1096, 76 [aliter p. 1082, 75]), i. q. *συνάπτεω ὁμίλην* (c. abl. l. 46. al.): LVCR. 4, 1013 reges (nom.) expugnant, capiuntur, proelia -ent (5, 442. VERG. georg. 2, 282 necdum ... -ent p., sed dubius ... Mars errat. 3, 220 alternantes ... vulneribus crebris. Aen. 10, 23. 12, 628. TIB. 1, 3, 64 Amor. PROP. 4, 1, 28 sude. Ov. epist. 18, 141 mari. et saepe apud poetas. cf. HOMER. 925 funereas acies horrendaque p. [SIL. 12, 394. v. et l. 53]). 5, 1296 aere ... belli -bant fluctus (cf. SIL. 2, 528 -entem bella furorem [10, 186]). LIV. 2, 19, 5 duces ... suismet ipsi[s] cor- poribus dignantes -uere certamina (SIL. 5, 302. 9, 330). SIL. 1, 69 -entem pugnas et inania bella gerentem (4, 253. STAT. Theb. 7, 804 navales. OROS. hist. 7, 35, 17 CORIPP. Iust. 3, 298). 17, 480 truculen- tum ... Martem (STAT. Theb. 12, 718 belligeras acies M. que se- cundum. v. et p. 1085, 12). STAT. silv. 4, 4, 39 Latiae non -ent iurgia leges. β alia (c. abl. l. 63. 71): MANIL. 1, 442 duo amnes stellarum in medium coeunt et sidera -ent (aliter p. 1080, 26). 4, 414 omnia -tis viribus ... consurgunt sidera (cf. Semple, Cluq. 31, 1937, 18. SEN. nat. 2, 14, 2 aer et aether in confinio vim suam -ent. LVCAN. 1, 88). SEN. epist. 109, 14 animos cogitationesque. LVCAN. 3, 354 vulnera -bunt fratres (STAT. Theb. 11, 535. HOMER. 597 alterni). 4, 283 -endae copia mortis (cf. VAL. FL. 3, 381 neces. 6, 428 funera). 6, 456 -ti ... tori. 9, 1048 -ti foedera ... generis. VAL. FL. 1, 635 -ent suprema paventes verba (cf. STAT. Theb. 8, 609 sermone querellas). SIL. 9, 405 studia. STAT. Theb. 5, 83 solantia -ent conloquia (CYPR. hab. virg. 18 PS. AVR. VICT. epit. 48, 18. AVG. c. Pelag. 1, 1, 1 mutua [cf. CLAUD. MAM. anim. 3, 9 p. 170, 8 m. ... verba. LEO M. epist. 119, 1 Conc. S II 4 p. 72, 35 alloquia alterna]. al.). silv. 1, 1, 96 oscula (AVSON. 295, 6 p. 150 P. HIER. virg. Mar. 4 p. 186^B o. amplexusque [v. et l. 75]). 5, 1, 49 vi- tem ulmus amat -etque nemus. al. QVINT. decl. 320 p. 255, 25 omnes fortunas suas contulerunt, omnes casus -uerunt. PS. QVINT. decl. 19, 7 coniugali societate. TAC. Agr. 38, 1 -ere in vicem consilia ..., dein separare (hist. 2, 7, 2). Germ. 46, 1 conubiis -tis (v. app. crit.). hist. 4, 41, 3. ann. 4, 68, 4 vetita. MIN. FEL. 20, 6 ritus suos moresque. 28, 2 convivia incesta. TERT. nat. 1, 16, 3 cum ... -atis incesta (apol. 9, 17). 1, 20, 2 compingite oscula, -ete complexus (cf. l. 68). ARNOB. nat. 4, 25 coniugalia secreta. AVIEN. orb. terr. 597 Delphica ... -et confinia Phocis (AVSON. 371, 8 p. 101 P. v. etiam supra l. 38 sq.). AVG. contin. 12, 26 p. 176, 13 -endi sexus. CYPR. GALL. iud. 134 nec solos sociant ri- tus: consortia -ent (sc. mutuo nubendo). al. huc traham: TERT. anim. 27, 8 confusae substantiae limi et flatus ... in uno semina quoque sua -uerunt.

b c. structuris: α c. praep.: ① inter (per p. 1085, 5): ENN. ann. 271 -ent i. sese inimicitiam agitantes (cf. HYP. chron. II p. 31, 196). VERG. Aen. 12, 720 i. sese multa vi vulnera -ent. LIV. 28, 30, [Pfligersdorffer]

11 cum i. triremes ... anceps proelium -retur (SIL. 14, 155 medios i. ... proelia -et. cf. LIV. 41, 19, 4 -ente Perseo i. Dardanos Bastarnasque certamina). TAC. ann. 16, 17, 4. MIN. FEL. 9, 2 i. eos velut quaedam libidinum religio -etur. AVG. in psalm. 75, 8extr. dissensionem. CORIPP. Ioh. 7, 276 per hostes proelia dum -et. ② cum (cf. etiam l. 37. p. 1081, 47): LIV. 1, 9, 4 homines c. hominibus sanguinem ac genus. SEN. dial. 11, 19, 1 c. sorore ... lacrimas tuas. epist. 3, 3 c. amico omnes curas. STAT. Theb. 11, 181 tecum ... furores. MART. 4, 75, 3 patrios ... c. coniuge census (seq.: participi ... viro). TAC. ann. 15, 68, 2 consilia c. Vestino. PLIN. epist. 2, 13, 5. PAVL. dig. 26, 3, 9 c. fisco ... contractum. MIN. FEL. 25, 3 bellum (cf. PARAPHR. Verg. [Pap. soc. Ital. II 142] Martem [ad Verg. Aen. 1, 488]). TERT. apol. 42, 3 vobiscum ... mercatus. praescr. 27, 6 unius institutionis iura. 41, 3 pacem (sc. per oscula). CYPR. epist. 55, 10 c. episcopis ... communicationem. FIRMIL. Cypr. epist. 75, 17 orationes. ARNOB. nat. 3, 2 c. ... gentibus communia sacra -etis et religionum coniungitis ritus (cf. SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 59, 2 sacramenta). 4, 33 c. viris ... concubitus (5, 31. cf. SERV. auct. ecl. 8, 29 p. 97, 20 coitum. VVLG. Ios. 23, 12 -ere conubia atque amicitias copulare). 6, 22 (v. Axelson, *Eranos* 39, 1941, 81). SYMM. epist. 3, 79 foedus animorum. SERV. auct. ecl. 5, 20 consuetudinem. CLAUD. DON. Aen. 1, 80 p. 30, 25 convivium (v. et l. 27). PS. RVFIN. in Ioel 3, 4—8 p. 1053^B copias (in Am. 1, 6—8 p. 1061^C c. et arma). *al.* sermones sim.: SEN. nat. 4 praef. 20 tecum -bo sermones (EPIST. pontif. 322 [Aug. epist. 182, 3 p. 718, 1]. LEO M. epist. 170 [= AVELL. p. 119, 21]. PRAEDEST. 1, 4 sermonem colloqui. ENNOD. epist. 8, 41, 1 p. 226, 16 HIST. Apoll. rec. A et B 41). CYPR. epist. 59, 20 p. 690, 16 cum malis convivia vel conloquia (ARNOB. nat. 1, 38 p. 26, 9 supplicationum ... verba atque orationum c. [6, 4]. CLAUD. DON. Aen. 1, 320 p. 68, 31 FAVST. REI. epist. 5 p. 188, 1 APON. 4 p. 69. 70. *al.*). ARNOB. nat. 2, 1 verba (CASSIOD. inst. 1, 2, 3. v. et l. 28). AMBR. Iac. 2, 9, 37 c. deo ... alloquia. SORAN. p. 73, 2 de partibus veneriis fabulae c. ipsis -antur (gr. p. 125, 5 I. λόγους ... διηγεῖσθαι).

β c. casibus (cf. p. 1084, 37): VAL. FL. 1, 247 commercia mundo ... et tantos hominum -ere labores (per zeugma). QUINT. inst. 1, 4, 19 -tum verbo (et nomini) participium. TERT. castit. 6 l. 2 pluribus uxoribus ... coniugia. AMM. 18, 4, 1 consilia tartareis manibus -ens. PRVD. apoth. 818 fit -ta ... peccandi natura luto cum simplice flatu (cf. p. 1084, 41). CLAUD. carm. min. 30, 152 Capanea coniunx communes ardente viro -tura favillas. *al.*

CAPVT SECVNDVM: i. q. **admiscere, immiscere, intermiscere.**

nonnulla proxime accedunt ad exempla in primo et tertio capite alata. ad p. 1079, 82 aliquatenus defluere videntur potissimum ii loci, quibus duo vel plura obiecta, quae admiscerentur, coniuncta sunt, e. g. infra l. 79. *al.* v. etiam p. 1096, 33, praeterea p. 1093, 51. 52. res cui aliquid immiscetur significatur dativo (p. 1086, 26. 1088, 73 [supplendo e. g. l. 59. 69]) vel praep. (p. 1087, 70. 1091, 30); una adhibetur CRET. FAV. 19 p. 302. gen. part. pro dat. (v. Svennung, *Unters. Pallad.* 209sq.) p. 1086, 73. 1087, 6. COLVM. 6, 32, 2 var. l. gen. part. pro obi. acc. p. 1088, 1 et APIC. 9, 442 caroeni (EV, caroenum vix recte Giarratano-Vollmer); cf. et p. 1086, 59. acc. graec.: p. 1086, 40. 49. 1087, 41. structuram coniunctas et implicatas v. p. 1086, 72sq. (bis). COLVM. 6, 32, 2 CORIPP. Ioh. 5, 480sqq.

I **transitive** (mediopass. e. g. p. 1087, 22. reflex. e. g. l. 67. ad usum reflex.: sibi p. 1086, 51. 1090, 46. TAC. ann. 1, 21, 3 [supplendo p. 1088, 35. 71]; sensu reciproco p. 1087, 47. 54. 1089, 39. 40. VVLG. num. 36, 9. *al.* c. colore hostili p. 1087, 36sq. [cf. p. 1079, 62]): A vi potius **corporali** sive **locali** (add. supra p. 1086, 2, undique p. 1086, 18): 1 c. solo obi.: a res: α generatim (reflex. l. 67): LVCR. 1, 878 illud apparere unum cuius sint plurima -ta (cf. 877 inmixtas). VERG. Aen. 2, 609 -to ... undantem pulvere fumum. OV. Pont. 4, 10, 64 marina aqua proprium -to de sale pondus habet. PLIN. nat. 10, 15 -tas reliquarum alitum pinnas. 12, 61 cum haerente lacrima turis priore consecuta alia -uit se. 37, 157 gemma nigra ac dura -tis rubentibus maculis (inde ISID. orig. 16, 11, 8. sim. LACT. Phoen. 135). *al.* TAC. hist. 2, 41, 3 -ta vehicula et lixae (sc. militibus). PLIN. epist. 6, 16, 14. AVSON. 330, 5 p. 117 P. puniceas confunde rosas et lilia -e. flumina sim.: LVCAN. 3, 208 Marsya ... errantem Maeandron adit -tusque refertur. 4, 22 gurgite -to ... aufert tibi (Cingae) nomen Hiberus. 6, 373 (v. Samse, *RhM.* 91, 1942, 262). SIL. 3, 452 FRONTIN. aq. 15. β **technice in conficiendis compositionibus variis** (nota ORIBAS. syn. 5, 9 p. 54 simul -ere [gr. 5, 9, 4 ποσολογῆν]): CATO agr. 157, 5 si ulcus acrimoniam eius (i. brassicae tritae) ferre non poterit, farinam (h)ordeaceam -eto, ita opponito. VARRO rust. 3, 5, 4 offae ex ficis et farre -to (cf. PALLAD. 1. 26, 2 -tis pollinibus). VERG. georg. 3, 449 contingunt corpus amurca et spumas -ent argenti et sulpura viva. OV. fast. 1, 404 -endas vino ... aquas. MANIL. 5, 508 lapidum vivos -ere colores. CELS. 5, 17, 2^B si quid olei -eri debet. SEN. Med. 732 obscenas aves eqs. COLVM. 6, 4, 4 tantundem aquae (inde VEG. mulom. 4, 2, 11). 6, 6, 4 duae librae levigantur totidemque sextarii ... aquae -ti ... faucibus infunduntur (sim. VEG. mulom. 4,

4, 4. cf. SER. SAMM. 373 lapis teritur ... et -tis hauritur aquis). 12, 59, 3 aequae supra condimenta pariter -eto (seq.: adicito). STAT. Theb. 10, 60. *al.* huc traham: DIOSC. 4, 56 p. 30, 18 quod in templis necessarie -catur sc. hierobotane (confectionibus [cf. p. 1087, 7]). adamatur (ante alios PLINIO et SER. SAMM.) in structura abl. abs. (v. et supra l. 1): VARRO rust. 3, 9, 21 quidam et triticeo pane intrito in aquam, -to vino bono et odorato, fa(r)ciunt gallinas. TIB. 2, 3, 14^e lacteus ... -tis (c. 5 [?] Muretus, *al.* [sc. coagulis]; -tus ABER. Q y) obriguisset liquor. MANIL. 5, 672 sale. COLVM. 7, 5, 12 (opp. per se). PLIN. nat. 19, 91 dulcibus. SER. SAMM. 884 chelidoniam -to sale nectere prodest. ORIEAS. syn. 1, 17 La p. 54, 24 Mø. datur elleborus ... -ta (-tus M) scamunia. *al.* b **animantia** (metonymice l. 16): α generatim: LIV. 21, 7, 2 Saguntini oriundi a Zacyntho ... -tique etiam ab Ardea Rutulorum quidam generis. LVCAN. 9, 896 immunes -tis serpentibus (cf. COD. Theod. 9, 15, 1 serpentum contuberniis -atur). STAT. Theb. 7, 337 Glaucus -tos expavit ab inguine pisces. 11, 406. silv. 1, 2, 235 stola -ta laborat in turba. 2, 6, 101 (dat. in zeugmate) illi (illic M) ... Avernales adludunt undique -tae Naides. Ach. 1, 491. FRONTIN. strat. 2, 3, 17 locavit ... in tertia acie ... auxiliares, -tis fugitivis. TAC. hist. 1, 34, 2 PALLAD. 1, 26, 2. β in re amatoria (cf. p. 1087, 43): TAC. Germ. 20, 2 virgines pares validaeque -entur. AMBR. inst. virg. 7, 47 coniugio. HEGES. 2, 4 p. 138, 6 concubitu. AVG. epist. 140, 6 p. 159, 1 sive viro intacta sive iam -ta. SORAN. app. 5 (4 cum viro ... coeat). LEX Visig. Eur. 319 (= Visig. 5, 2, 5) pe(r adul)terium ... s(e mis)cuisse. Visig. 3, 4, 15 se adulterio.

2 **acced. dat.:** a res (v. etiam p. 1087, 15. 52. 68): α **varias**: ENN. frg. var. 46 frigori -et calorem atque humori aritudinem (inde VARRO ling. 5, 60. cf. p. 1092, 64 et PROB. Verg. georg. 1, 233sq.). PACVV. trag. 414 grando -ta imbri largifico. LVCR. 2, 471 -ta ... magis aspera levibus esse principiis. 3, 234. OV. trist. 3, 10, 28 amnis -etur vasto multa per ora freto (saepe similia; cf. l. 43 et SEN. Oed. 163 Phlegethon ... sua motam ripa [A, v. Carlsson, *Zu Senecas Tragöd.* 1929, 11sq. Sluiter 83sq.] -uit undis Styga Sidoniis). Pont. 2, 1, 14 -ta ... segeti ... lappa (cf. 4, 4, 4). LIV. 4, 33, 8 pulvis elatus -tusque fumo. MANIL. 4, 219 sulcis semina -et Scorpius. PAVL. Fiest. p. 131, 10 quibus (ancilibus) id (sc. caeleste) -retur. CELS. 2, 4, 7 si vomitus since(r)us est nec ei) pituita ... est -ta (cf. Hippocr. Progn. 13 p. 91, 13 ἀκοντέστεροι). 3, 6, 4 novam materiam corruptae (4, 18, 2). *al.* SEN. nat. 5, 18, 3 -ta servandis. 7, 13, 1 lumen suum constantibus (cf. AVIEN. Arat. 1358 alii astro zodiacali ... Titan lumina -etur [gr. 749sq. ἀλλὰ ἐμπελάει]). 9, 7, 4 aegris sana. CVRT. 9, 9, 7 -tum flumini ... mare. COLVM. 2, 4, 7. 6, 37, 7 avitus color primordiis seminum -tus (cf. CHIRON 783 primordis semine). LVCAN. 3, 236 Indus aquis -tum non sentit Hydaspem. 9, 621 secreta nocenti ... solo. 10, 210. PLIN. nat. 2, 222 mari vapor (i. ex inferioribus regionibus intrusus. sim.: HIPPOCR. aer. 6 aer roscidus aquae [gr. p. 59, 31 H. ἐγκαταμυγνόμενος]). 5, 75 harenas ... litori. 34, 121 flore lapidis exusti ... -ente se ligni pineae favillae. SIL. 3, 494 syn. adiuncta. 4, 742 caelo -ens caput Apenninus (5, 386. STAT. Theb. 9, 534 quercus c. -ta comas). 15, 157 Corus Ionium Aegaeo -et mare. AMM. 15, 11, 16 Rhodanus nusquam aquis -etur externis (sc. lacus Lemanni). 22, 8, 3 per quas convalles Hebrus sibi -etur. HEGES. 3, 20, 2 p. 223, 18 statim ... inter se undis inpellentibus scaphas -uit ventus Melamborius atque involvit (i. 'immersit'; aliter Dwyer 166 'to throw into confusion' [pertineret ad cap. primum]. v. et p. 1087, 70). VVLG. Dan. 2, 41. 43 non adhaerebunt sibi, sicut ferrum -eri non potest testae (gr. συγκραθῆναι, aram. ܒܪܝܕܢܐ seq. ܕܥܝܐ). PRVD. psych. 882 rosis ... lilia. MART. CAP. 6, 666 Britannia Galliae ..., nisi Oceani ... prohiberet irruptio, [Africa] -retur. COD. Theod. 11, 14, 1 eidem (frumentis parti corruptae) ex nova portione -atur, cuius adiectione eqs. *al.*

β **technice in conficiendis compositionibus variis:** aquam sim. (mel l. 65) vino (aliter infra l. 77. 78): VERG. georg. 1, 9 pocula ... Acheloia -uit uvis (ad rem cf. HYG. fab. 274, 1 Cerasus vinum cum Acheloo flumine ... -uit, unde -ere κεράσαι est dictum [v. et p. 1095, 42]). HOR. sat. 2, 4, 24 mella Falerno. TIB. 2, 1, 46 lymphamero. OV. fast. 5, 343 racemis. ITALIA Is. 1, 22 (Tert. anim. 3, 2. *al.*) aquas vino (cf. p. 1093, 17. allegorice interpretatur IREN. 4, 12, 1 dei praecepto ... aquatam traditionem. cf. et CYPR. epist. 63, 13 et Kleberg, *Eranos* 38, 1940, 50sq.). alia: OV. met. 8, 674 -ta est ... carica palmis. fast. 4, 371 caseus herbae. VITR. 2, 5, 2 saxa ... -ta harenas. 8, 6, 14. CELS. 3, 27, 1^D nitrum aceto et oleo. 4, 27, 1^D. 5, 18, 32 fici ... partem nepetae -tam vel uvam ... cum puleio. 6, 7, 1^E quibus ... tus cum ... lacte. *al.* PHAEDR. 1, 14, 8 (cf. Postgate). COLVM. 6, 10, 1 lentis ... -entur aquae calidae sextarii duo (sim. PALLAD. vet. med. 10, 1 VEG. mulom. 4, 7, 1. cf. p. 1088, 7). 6, 32, 2. 12, 8, 3 folia ... lacti ... sine condimentis. 12, 20, 8. SCRIB. LARG. 120 (cf. Niedermann ad Marcell. med. 29, 5). 121 ex mulso vel passo aquae -tis (cf. PLIN. nat. 7, 199 vinum aquae [-a F²a] -eri). 173 ceteris -entur in melle. 175. 255 cera ... subacta manibus -etur ceteris in pilam (260 ceram ... in unum ceteris -ere ... et manibus subigere [Marcell. med. 21, 14 admisceri]). LVCAN. 10, 126 licia telis. CALP. ecl. 5, 106 ramos siccis -ere recentes. PLIN. nat. 24, 3 oleum solum calci -etur. 33, 46 octavam partem argenti -uit (in re monetaria, cf. p. 1087, 12. VOPISC. Tac. 9, 3). SIL. 14, 661 poculis -ta ... gemma (cf. STAT. Theb. 8, 568). NEMES. cyn. 310 [Pfligersdorffer]

niveis... alios -ere colores. CHIRON 216 oleo... picelliquide -to vel oleo laurino (VEG. mulom. 1, 42, 3 oleum... et picem... et oleum l. -es). VVLG. Ezech. 46, 14 similiae oleum. DIOSC. 5, 133 p. 226, 19 si -uerit cupe vullienti (cf. gr. 5, 108, 2 εὖν... καθῆ τις κίσην [Theophr. hist. plant. 9, 17, 3 ἐμβάλῃ]). CAEL. AVR. chron. 3, 2, 36. VEN. FORT. Mart. 1, 39 mellis et inrigui (v. Blomgren I 11sq.) haec austera absinthia -cam? al. aliquid tamquam pars inseritur integrae rei effectae parte immixta (sim. l. 79. p. 1088, 5. 79; cf. p. 1086, 4): PLIN. nat. 20, 132 ruta inter prima -etur antidotis (24, 55. 25, 6 [gr. Diosc. 2, 79, 1 ἀντι-δότοις... μείγνεται]. 27, 131). 21, 138 medicaminibus. 23, 63 medicamentis (23, 65. et saepius). 23, 97 collyriis (24, 97 malagmatis [al.] et c. al.). et alia sim. saepe. in re monet. (v. Mommsen, Münz-wesen 385sq. et Regling, RE s. v. subaeratus. cf. p. 1086, 83): PLIN. nat. 33, 132 -uit denario... ferrum, -ent aera falsae monetae (v. app. crit.).

b animantia (etiam eorum partes: infra l. 29. 35. 37. 38): α generatim: ① reflex. (v. et infra l. 27): VERG. Aen. 1, 440 infert se... per medios -etque viris neque cernitur ulli. SEN. contr. 2, 2, 1 quaedam ardentibus rogis (se mari)torum -uerunt (cf. exc. 2, 2; immiserunt Schott). TAC. hist. 2, 88, 1 plebes... castris. APVL. met. 4, 35, 1. PANEG. 12, 9, 3 te... hostium globis. TREB. Gall. 9, 5. HIST. Apoll. rec. B 13 regi (rec. A approximavit se). CE 398, 2 (= 503, 2) quae caruit luce et tenebris se -uit atris. ② active et mediopass. (cf. p. 1086, 18):

Ov. epist. 15, 150 dum... es nudis femina -ta viris (cf. LIV. 39, 8, 6 -ti feminis mares). met. 2, 850 Iuppiter -tus... iuvenis mugit. fast. 1, 248 humanis numina -ta locis (cf. LVCAN. 7, 846 arvis. 10, 69 cubili... Ptolomaida. PLIN. nat. 6, 127 genus piscium alveo [inde SOL. 37, 6 se a. Tigridis -ent]. HIER. in Ier. 5, 21 gentes... vicinae et -tae regionibus Ismahelitarum). EPICED. Drusi 163 -bor cineri... cinis (cf. CE 1136, 2 ossibus hic uxor -uit ossa meis). LIV. 4, 34, 1 -ti hostibus portam intravere (cf. AMM. 24, 6, 13 agminibus). 27, 51, 5 summtota turba ne patribus in curia -retur (cf. COD. Theod. 12, 12, 12, 2 plebi -ta dignitas praefectoriorum). CVRT. 4, 15, 22 ubicumque alium alii fors -uerat, dimicabant. PLIN. nat. 35, 96 Dianam sacrificantium virginum choro -tam in pictura Apellis. VAL. FL. 3, 310 exsanguis -ere amplexibus artus. al. CONSVLT. Zacch. 1, 18 p. 23, 16 -ta... arenis maris bellatorum manus... obtecta est. in dimicatione: AMM. 16, 12, 37 dexterarum dexteris -bantur. 18, 8, 8 sparsim disiecti hosti concursatori -emur. AVG. c. acad. 3, 3, 6 p. 50, 12 (proverbialiter) mihi... pugnos etiam -uisti. diversis condicionibus in eodem animante iunctis (cf. p. 1090, 55): MANIL. 4, 238 ferae -tum est hominis... corpus inpositumque manet. STAT. Theb. 8, 392 cornipedes... corpora ceu -ti (-ta NC) dominis irasque sedentum induerint.

β sensu amatorio (per graecismum [v. l. 48 et GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357a μίτρα μευγμένη], cf. Steiner, Das Bedeutungs-
lehnwort in Vergils Aen., Diss. Königsberg 1921, 45sq. saep. acced. abl.): ① active et mediopass. (v. et p. 1086, 20sq. cf. EVAGR. altere. p. 8, 7 B. nota: AVG. civ. 15, 8 p. 73, 18 D. sibi sexus uterque): VERG. Aen. 7, 661 Rhea -ta deo ([SERV.: μυχθεῖσα, graece dixit]. IVL. VAL. 1, 3 p. 4, 5 [Hist. Alex. M. I p. 5, 17 Kr. θεῶ... συνελθεῖν]. HEGES. 2, 4 p. 138, 7. AVG. civ. 3, 3 p. 100, 26 D. deabus). PLIN. nat. 8, 42 varie feminis cuiusque generis mares aut vi aut voluptate -ente. VAL. FL. 4, 119. TERT. monog. 9 caro... aliena. AVG. c. Pelag. 1, 16, 33 -endus uxori (-is C). SVLP. SEV. dial. 2, 11, 2. FVLG. RVSP. epist. 1, 5 uxorem viro et virum uxori... -eri (fid. 43). 1, 6 sibi coniuges. al. metaphorice: FVLG. myth. 3, 6 p. 69, 14 cupiditas animam diligit et ei velut in coniunctione -etur (cf. RVFIN. Orig. in num. 20, 3 p. 192, 27 multis dogmatibus quasi mulieribus). PRVD. ham. 612 nostra mens inpletur vitiis perituro -ta marito. ② reflex. (v. et p. 1086, 24sq.): Ov. met. 5, 638 Alpheus vertitur in proprias, ut se mihi -at, undas. 13, 866 tibi. APVL. Plat. 1, 1 Apollinis figuratio Perictionae (IVL. VAL. 1, 4 p. 7, 15 deum... nuptiis [Hist. Alex. M. I p. 9, 1 Kr. συγκοιμώμενον τῇ Ὀλυμπιάδι]). MIN. FEL. 25, 10. AMBR. Abr. 1, 7, 65 te ancillae (EDICT. Theodor. 65). AVG. civ. 15, 8 p. 73, 10 D. concumbendo. quaeest. hept. 4, 52 p. 359, 21. Ps. AVG. quaeest. test. I 115, 74 p. 344, 5 Amazonae servis (INTERPR. cod. Theod. 9, 9, 1. LEX Visig. 3, 2, 2 in adulterio [in tit. commisceat]. cf. COD. Theod. 4, 13 [12], 4 quaecumque... servi contubernio (se m)iscuerit). SVLP. SEV. chron. 1, 2, 7. 1, 18, 7. al. translate de arboribus: PLIN. nat. 13, 29 palmarum silvestres incerta... libidine etiam mitioribus se -ent.

3 acced. praep. vel adv.: a inter (fort. etiam p. 1086, 52 coll. Ios. bell. Iud. 3, 423): LVCAN. 2, 805 i. curalium viridis -ere smaragdus (cf. SER. SAMM. 943 illi corallo). Ov. am. 2, 5, 37 rosae... i. sua lilia. HIER. epist. 54, 14, 1 viduas i. virginum lilia... quasi... violas -as. PAVL. NOL. carm. 26, 131 i... tecta sepulchris. b in c. abl. (aliter p. 1086, 78): LVCAN. 4, 310 multa semina luroris... sunt oculis in eorum... -ta. CIC. Tusc. 1, 66 nihil... est in animis -tum atque concretum (cf. 1, 71 nihil sit animis admixtum). VERG. Aen. 5, 470 -tos... in sanguine dentes. PLIN. nat. 36, 186 in quo (rudere) II quintae calcis -antur (i. q. 'admixtae contineantur', cf. supra l. 7). IREN. 3, 17, 4 VIB. SEQ. geogr. p. 147. LACT. Phoen. 132 in cuius metalli maculis purpura -ta rubet. CHIRON 200 in eadem aqua. 611 (Hippiatr. gr. I p. 230, 9 οἶνον ἀναμάσας). al. (v. Ahlquist, Stud. Chiron. 10. 92). VVLG. exod. 28, 33 -tis in medio tintinnabulis (i. alternatim intermixtis). apoc. 8, 7. THEOD. PRISC. cup. faen. 38 (Rose falso 'mittimus', v. Sundelin p. 37). log. 67.

Misc. Tir. p. 52, 12 marubium et lupini (gen. part.) -stum. al. c ad: VITR. 7, 1, 3 ad tres partes ruderis una calcis -atur (cf. CRET. FAV. 19 p. 302). COLVM. 7, 5, 7. SCRIB. LARG. 73 ad cuius modum (MARCELL. med. 14, 5 ad c. soliditatem). DIOSC. 3, 4 p. 378, 1 ad confectiones (cf. p. 1087, 7) oleorum. d in c. acc.: SEN. Thy. 65 -tus in Bacchum cruor. COLVM. 5, 9, 16 in (SAR, ut Schneider) tantundem aquae amurca -atur. 6, 31, 1 in eandem mensuram lentis. 12, 20, 7. al. FILASTR. 49, 5 de infantis sanguine in pascha -ere in suum sacrificium. CHIRON 202 (cf. VEG. mulom. 1, 17, 9). 348 (Hippiatr. gr. I p. 16, 3 ἐν οἶνον κοτύλῃ). VEG. mulom. 2, 28, 6. MARCELL. chron. II p. 102, 526 ventis... flammis... ruentia in aedificia -entibus (mitt. Hirschfeld). e adv.: CEIS. 5, 18, 3 eo. LVCAN. 6, 671 huc. PLIN. nat. 22, 133 ibi. CHIRON 524 eodem (VEG. mulom. 2, 28, 6 addito. v. Ahlquist, Stud. Chiron. 29sq.).

B vi corporali vel locali plus minus evanida sive deflexa (audacius l. 75): 1 c. solo obiecto: a res (reflexive l. 40):

α incorporeas: ① generatim: in formis p. p. p.: LVCAN. 6, 1244 blanda... vox -ta voce querellae. VERG. Aen. 3, 99 -to... ingens exorta tumultu laetitia. 10, 742 ad quem subridens -ta Mezentius ira (STAT. Theb. 7, 496. cf. 9, 820 -to risit Latonia fletu). 10, 871 (= 12, 667) -to... insania luctu. Ov. epist. 20, 217 candida nec -to sublucent ora rubore. MANIL. 4, 258 -to cum erimine. SEN. Herc. f. 671 nocte sic -ta solet praebere lumen primus aut serus dies. nat. 6, 29, 3 formido... religione -ta (cf. CLAUD. rapt. Pros. 1, 132 -ta... tremit formidine votum. 2, 155 -to... metu perterrita gaudet [PAVL. NOL. carm. 8, 19]). VAL. FL. 5, 99 ore (i. cantu). QVINT. inst. 11, 1, 56 adfectibus. CASSIOD. var. 6, 18, 2. IORD. Get. 258 contraria invicem sibi copulantes luctu funereo -to gaudio explicabant (ad l. v. Kalén, Stud. Iord. 36. Norberg, Eranos 41, 1943, 40. cf. et infra l. 63). al. in aliis formis: VERG. georg. 2, 129 (= 3, 283) pocula... infecere novercae -ueruntque herbas et non innoxia verba, (l. om. M, eiecerunt nonnulli edd.; SERV.: quasi parum putent venena -ere, nisi etiam magicos cantus addiderint. cf. p. 1089, 2. 1096, 46). LIV. 45, 30, 7 accolae... in pace -entes ritus suos. PLIN. nat. 7, 52 effingere similitudinem aut -ere. 10, 120. 30, 2 -uisse sibi artes mathematicas. IVV. 14, 322. Ps. APVL. Ascl. 37 arti adiunxerunt virtutem... eamque -entes (i. adhibentes. inde AVG. civ. 8, 24 p. 358, 16 D. 8, 26 p. 364, 15). TYCON. reg. 3 p. 22, 8 AMBR. paenit. 1, 14, 70 PRVD. cath. 7, 120. psych. 175 omnibus... virtutibus adsociatur auxiliumque suum fortis Patientia -et. AVG. in epist. Ioh. 6, 31ⁿ. ut nec -at se cupiditas saeculi. ② specialia: dicendo sim.: PETRON. 68, 5 praeter errantis barbariae... clamorem -bat Atellanicos versus. QVINT. inst. 7, 10, 6. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 29 Alcaei metrum. PRVD. psych. 350 prece -ta. CLAUD. 5, 143. 18, 358 -tis salibus. in iure: VLP. dig. 45, 1, 29 pr. -ta una summa vel specie, quae non fuit in praecedenti stipulatione. 48, 22, 7, 22. COD. Theod. 5, 1, 5 pr. -tis matrum... dotibus (Interpr.: dote in hereditatem confusa. 5, 1, 5, 1). β corporeas (cf. supra l. 30. p. 1085, 79): LVCAN. 7, 156 trabibus -tis avidos typhonas aquarum detulit aether. PLIN. nat. 9, 140 terrena -ere (cf. RVFIN. Orig. in gen. 13, 4 p. 119, 29 induxisti unum colorem terrenum... -uisti et alium). IAVOL. dig. 46, 3, 78 (c. Cassio Longino) si -ti essent nummi alieni, ita ut discerni non possent. CLAUD. 5, 166 haec cervix non sola cadet: -bitur alter sanguis. 15, 183 (lect. suspecta videtur Birtio).

b animantia (v. etiam p. 1090, 23. 54. 1091, 13. 19): in formis p. p. p.: Ov. fast. 4, 293 omnis eques -taque gravis cum plebe senatus. LIV. 21, 52, 5 mille equites, Numidas plerosque, -tos quosdam et Gallos, populari... iussit. MANIL. 3, 133 nonus locus occupat... omnia... infantum -ta nutricia turbā. LVCAN. 3, 518 senes -tis... ephebis. 7, 598 patricium... [non -tā] (l. comm. var. l.) plebe cadaver. SIL. 6, 7. STAT. Theb. 5, 158 fallit ubique -ta Venus. TAC. hist. 1, 32, 1 plebs... -tis servitiis. 2, 14, 2. CAPITOL. Gord. 3, 7 cervi palmati ducenti[s] -tis Britanni(s). VEG. mil. 3, 1 unam legionem -tis auxiliis. CLAUD. 3, 310. IORD. Rom. 376 populum... cum militibus -tis fugientem (cf. supra l. 28). in aliis formis: COLVM. 7, 9, 11 facillime porci... -ent se nutrice scrofae alienae (item reflex.: TAC. hist. 4, 55, 2. 4, 62, 3. PLIN. epist. 8, 6, 2 conferant se -antque [v. app. crit.]). SIL. 14, 45 -uerunt Phrygiam prolem Troianus Acestes incolis Siciliae. IVLIAN. dig. 34, 5, 13, 6 extraneum heredem (cf. p. 1090, 51). GREG. M. epist. 3, 29 p. 187, 2 ad suscipienda pastoralis curae onera pro nullius umquam me -eri persona. de Christo simul deo et homine (cf. p. 1090, 57): PAVL. NOL. carm. 20, 35 -uit alium infusa virtute deum, ut duo conderet in se... naturas.

2 acced. dat. (cf. p. 1079, 71. 1096, 59): a res rebus (reflex.: Ps. APVL. Ascl. 19 AVSON. 84, 1 p. 317 P. fere i. q. aliquid alicui rei simile reddere p. 1089, 17. 69): α incorporeas (per metonym. v. p. 1089, 19): ① generatim: CATVLL. 64, 95 curis hominum qui (i. Cupido) gaudia -es (cf. 68, 18 dulcem curis -et amaritiem). VERG. Aen. 8, 432 fulgores... terrificos sonitumque metumque (cf. l. 84) -bant Cyclopes operi flammisque sequacibus iras. HOR. carm. 3, 5, 38 pacem duello. 4, 12, 27 stultitiam consiliis brevem. TIB. 1, 1, 62 lacrimis oscula -ta dabis (Ov. epist. 3, 128 mandatis. ars 1, 663 blandis... verbis [cf. met. 6, 626]. trist. 3, 5, 16). Ov. epist. 4, 9 pudor amori (VELL. 2, 5, 3 -tus timori p. [pudori timor A]). 15, 6 laetitiae -tos... metus (cf. l. 78. SEN. Ag. 133). ars 3, 339 forsitan et [Pfligersdorffer]

nostrum nomen -bitur istis. 3, 580 met. 2, 634. 14, 44 tritis *pabulis* Hecateia carmina -et *Circe* (cf. p. 1088, 31). fast. 6, 463 -entur tristitia laetis (SEN. nat. 3 praef. 7 DRAC. laud. dei 3, 376. cf. SEN. benef. 2, 6, 2 *beneficiis* triste [GREG. M. epist. 10, 16 p. 251, 11 laetitiae ... tristitia]. AVG. epist. 210, 1 p. 354, 9 *tribulationes* huius saeculi dulcedini. *al.*). Ib. 37 prius ... ver autumno, brumae -bitur aestas. trist. 1, 3, 80 lacrimis tristia verba (cf. SEN. contr. exc. 4, 7, 2 maledicta vulneribus. AVG. civ. 2, 12 p. 67, 1 D. 6, 1 p. 243, 19). LIV. 5, 21, 11 paventium vocibus -to mulierum ... ploratu (cf. STAT. Theb. 9, 399). 8, 36, 5 severitatem -endam comitati (*syn.* temperandum. cf. PETRON. 9, 3 precibus ... iracundiam). SEN. contr. exc. 8, 4, 2 Curtius deiciendo se in praecipitem locum fatum sepulturae -uit (*aliter* SIL. 2, 301 urbis fata suis). VAL. MAX. 2, 3, 2 virtutem ... arti et ... artem virtuti -uit (CLAUD. 1, 91 decori. GREG. M. moral. 1, 54). SEN. benef. 6, 6, 1 lex legi non -etur, utraque sua via it (SIL. 13, 754). dial. 7, 12, 2 (*syn.* interponunt). epist. 30, 4 alia genera mortis spei -ta sunt (*i. admittunt spem*). 66, 17 honestum ... sincerum et nulli malo -tum. LVCAN. 4, 10 (*de Celtiberis*) Celtae -entes nomen *Celtarum* Hiberis (*i. nomeni Hiberorum*). 10, 75 Venerem (*i. amorem*) ... armis. PLIN. nat. 18, 206 caelestem divinitatem inperitiae rusticae. 18, 274. SIL. 13, 104 dictis facta. QVINT. inst. 9, 3, 63 singularia pluralibus -et (*sc. uno verbo comprehendendo*). TAC. hist. 3, 33, 1 stupra caedibus, caedes stupris. PS. APVL. Ascl. 5 omnibus ... generibus omnium generum species -entur (cf. p. 1090, 36sq.). *et saepe*. ⑩ *loquendo sim.*: CIC. Font. frg. 6 testis ... falsa veris -ens (LIV. 35, 23, 2 SEN. Herc. f. 1070. PRISCILL. tract. 1, 26 f. v. et catholicis mendacia -uerunt [*aliter* PS. CHROMAT. Ps. Hier. epist. 48 bonae Christi nativitati sua m. -uerunt *haeretici*]. cf. p. 1094, 66). HOR. sat. 1, 10, 21 verbis graeca latinis -uit (AVG. civ. 20, 16 p. 444, 4 D. propriis v. translata. cf. AVSON. 419, 44 p. 364, 295 P. vocabulis moris antiqui nomina peregrina). OV. met. 4, 652 placidis -entem fortia dictis. LIV. 1, 58, 3 precibus minas. 35, 17, 2 aequa iniquis (cf. STAT. Theb. 2, 392 iustis ... aspera. SCHOL. Cic. Bob. p. 117, 10). SEN. Ag. 417. STAT. Theb. 1, 283 precibus ... convicia (OPTAT. 4, 5 p. 107, 11 c. nostra suis tractatibus). QVINT. inst. 8, 3, 60 sublimia humilibus, vetera novis, poetica vulgaribus (cf. 11, 3, 43). TAC. hist. 5, 25, 1 minis promissa. *al.* ⑪ *usu dialectico*: PLIN. nat. 17, 119 quidam huic generi (*i. emplastrati*) -uere fissuram in vitibus (*sc. subsumendo*). PS. APVL. herm. p. 274 una *propositio abdicativa* -ta ceteris *eqs.* MART. CAP. 4, 422 -entur ... sibi multis modis syllogismi *eqs.* ⑫ *usu mathematicorum*: FAV. EVL. p. 11, 20 cybos sibimet -tos si multiplices. AMBR. Noe 12, 39 mundus et sacer septimus numerus: nulli enim -etur (*sc. ut perfectus sit*) nec ab alio generatur. MART. CAP. 6, 720 hae omnes *lineae* -tae ceteris lineis. BOETH. arithm. 1, 5 p. 14, 22. 2, 18 p. 103, 18. ⑬ *in iure*: PAPIN. dig. 14, 3, 19, 2 cum acceptae pecuniae speciem fideiubendo negotio tabernae -uerit. VLP. dig. 13, 4, 2, 3 -ta ... rerum alternatio locorum alternationi. PAVL. dig. 22, 1, 20. COD. Theod. 4, 2, 1 dotem ... paternae substantiae. INTERPR. cod. Theod. 9, 7, 7.

β *corporeas* (at v. l. 68, 74): *ordine naturae locis distinctas perverse et tumultuarie* (cf. p. 1084, 2. 1092, 77. 1094, 62) *turbando*: LVCAN. 3, 842 si terra mari -bitur et mare caelo (IUV. 2, 25 quis caelum terris non -at et m. c. cf. VERG. Aen. 5, 791 m. omnia c. -uit *Iuno*. PRVD. c. Symm. 2 praef. 9 ventum ... fundo qui m. -at). VELL. 2, 2, 3 summa imis (AMM. 28, 1, 15. cf. VAL. FL. 4, 518 *Typhon* extulit adurgens noctem ... imaque summis -uit [AVR. VICT. Caes. 33, 4 RVT. NAM. 2, 44]). LVCAN. 5, 636 nox manes -tura deis (*i. inferna supernis*. cf. 7, 815 communis mundo superest rogos ossibus astra -turus [CLAUD. 15, 383 a. chaos -bit Averno]. *sim.*: SIL. 17, 377 sidera ponto. CLAUD. rapt. Pros. 1, 116 lucidus umbroso -bitur axis Averno]). *alia selecta*: HOR. sat. 2, 2, 74 assis ... elixa (PLIN. epist. 7, 3, 5 dulcibus cibis acres). OV. met. 4, 141 fletum ... cruori (SEN. Ag. 664 lacrimas lacrimis). fast. 6, 440 flamma profana piaae *flammae Vestae*. MANIL. 2, 233 umida terrenis ... -ta (*sc. in Capricorno et Aquario*. cf. PANEG. 2, 2, 1). COLVM. 3, 10, 16 *reses pampinarius* -tus ... parentis alimentis (*participando*. *sim.*: LVCAN. 10, 204 luna suis vicibus Tethyn terrenaque -et). LVCAN. 1, 320 castra ... foro (5, 388 gladiis ... secures). PLIN. nat. 17, 20 solum caelo *convenienter aptando*. 34, 187 *tertio genere arrhenici* -etur (*i. immutatur*) aureus color sandaracae (cf. IUVENC. 3, 228 tristia rubro nubila -entur confusa luce color. *item notio mutandi accipienda vid.* CIL X 5469, 12 [= CE 1135, 1] os cineri -tum). PLIN. paneg. 13, 1 cum in ... meditatione campestri militaribus turmis (*i. pulveri et sudori m. turmarum*) imperatorius pulverem sudoremque -res. APVL. flor. 11 p. 42 ut eos flores carduis suis -ant *indiscrete*. LACT. inst. 4, 8, 11 voces ... aurae. PS. HIL. libell. 5 p. 74, 23 ne ... terrena visu coelestibus -rentur (*seq.*: discerneret). HIER. in Is. 9, 6 p. 127 A sanguinem sanguini (*cumulando neces*. 54, 9sq. p. 520D).

β *res animantibus* (*aliter supra l. 72*): AVSON. 205, 3 p. 63 P. cui ... mens ... nil amarum -uit. FVLG. myth. 2, 13 cum se honorato -uerit *libidinis amor*. ENNOD. epist. 2, 11, 4 p. 51, 7 me hominibus, quod in pugnat propositum, cautione -ere (*seq.* a me ... dictiones vestras ... cuiquam dari).

γ *animantes eorumque animos, mentes sim.* (*dictis sim.* p. 1090, 19. 51. 1091, 2. *metonym.* p. 1090, 33): α *animantibus* (humano corpori *sim.* p. 1090, 60. *al.* cf. *etiam* l. 56. p. 1092, 59. *saepius acced.* *abl. limit.*):

① *generaliter: homines quomodocumque deis coniunctos*: HOR. carm. 1, 1, 30 me ... hederæ ... dis -ent (SEN. Phaedr. 526 prima quos -tos deis profudit aetas. cf. *de fidelibus Christi*: TYCON. reg. 1 p. 6, 19 apostolus filium dei dicit, qui filio dei -tus est. *al.*). 4, 5, 35 Laribus tuum (*Augusti*) -et numen (*aliter infra l. 41*). *alia selecta: indiscreta societate*: HOR. carm. 4, 11, 10 cursitant -tae pueris puellae. OV. met. 3, 529 -tae ... viris matresque nurusque ... feruntur (CORIPP. Ioh. 5, 480 senibus iuvenes *eqs.*). 14, 255. SEN. Herc. O. 175 natis -tos arsisse patres *eqs.* SIL. 8, 489. 15, 412. *al.* *acuitur notio discriminis sublatis*: PROP. 1, 13, 21 -tus Enipeo Tarnarius (*accedente notione furtim adeundi, latendi ut*: LACT. mort. pers. 50, 3 mulier mutato habitu comitatu eius se -uit [cf. Stangl, RhM. 70, 1915, 464sq.]. AMM. 19, 11, 11 PRVD. psych. 790). VAL. MAX. 2, 4, 3 senatus populo -tus spectaculo ludorum interfuit (cf. LVCAN. 6, 101 -ta iacent incondita vivis corpora. SIL. 11, 182. TAC. hist. 3, 22, 2 omnibus se manipulis -uerant). LVCAN. 1, 271 armatos plebi -ere potentes (*aequiparando ut*: 2, 545. TAC. hist. 5, 1, 1 in opere ... gregario militi. PANEG. 3, 30, 2. VOPISC. Prob. 24, 8 non ... dignum fuit, ut quadrig(a)e tyrannorum bono principi -rentur *in describendis vitis*. CONC. S I 3 vers. Tur. p. 113, 20 [gr. I 1, 3 p. 33, 2 ἐγκραυῖσαι]. FVLG. RVSP. fid. 84. *affinitatibus, conubiis*: LIV. 4, 5, 5 si conubiis redditus ... coalescere, si iungi -erique vobis privatis necessitudinibus possunt *plebei* (TAC. hist. 2, 80, 3 n. et propinquitatibus -ti). 23, 4, 7. STAT. Theb. 12, 539 quod barbara semet Athenis -at. IVST. 12, 12, 2 victos victoribus. *foedere, condicione, studiis, animo sim.*: LIV. 24, 31, 3 colloquia serendi cum hoste iniussuque praetorum -endi eos agmini suo. 39, 37, 7 cum concilii nostri eam civitatem fecerimus et nobis -uerimus (cf. STAT. Theb. 12, 474 *Iuno* conciliis se -et utrisque). SEN. Oed. 950 nec sepultis -tus et vivis tamen exemptus (cf. Phoen. 236 superis). Phaedr. 106 Atthidum -tam choris (TYCON. reg. 7 p. 83, 29 sanctorum [HIER. epist. 60, 7, 1]. CONSVLT. Zacch. 2, 16 p. 84, 4 angelorum [insereris *var. l.*]). Phoen. 575 captivo gregi. epist. 48, 3 quae *societas* nos homines hominibus -et. 95, 70 barbarica arma civilibus (SIL. 15, 278). *al.* LVCAN. 6, 419. TAC. hist. 1, 53, 3 hibernis legionum propius -entur. AMM. 20, 8, 13. AVG. serm. coll. Morin p. 500, 10 numero populorum *credentium* (*sc. neophyti*). *consuetudine, commercio*: SEN. Thy. 413 repete ... -tam feris similemque vitam (SIL. 3, 288 gregibus ... ferarum). APVL. Socr. 4 p. 128 nullus deus -etur hominibus (AVG. civ. 8, 18 p. 348, 2 D. [*et saepe*; nota 8, 18 p. 348, 5 homines diis et deos hominibus. 9, 16 p. 391, 5 videndo ... corpora -liter -eri]. cf. AMM. 24, 4, 24 hominibus numina. AVG. civ. 19, 9 p. 369, 12 D. *angeli* nobis ... familiaritate -entur. v. et l. 57). *de communi sanguinis propagine*: SIL. 1, 379 gemino ... parente (*i. Rutulo et Graeco*) Dulichios Italis -bat *Murrus* prole nepotes (AVSON. 406, 87 p. 242 P. Silvius Iulis). FLOR. epit. 3, 18, 1 cum populus Romanus Etruscos Latinos Sabinosque sibi (*om. C*) -uerit *eqs.* *ratione signi*: TERT. virg. vel. 11^{ex}. et corpore et spiritu masculo -tae sunt per osculum et dexteram (cf. p. 1087, 43). *technice in iure*: PAPIN. dig. 42, 6, 3, 1 stipulator in residuum pro *portione* -eri debitoris creditoribus potuerit (cf. *supra* l. 25). VLP. frg. Vat. 88 (*e Pompon.*; = dig. 7, 2, 8) si -ti fuerint liberis extranei heredes (*i. instituti legato ut*: PAVL. dig. 29, 2, 80, 1 aliis -tus heredibus [*antea*: si solus heres ... fuero institutus]. COD. Iust. 3, 36, 26, 1 [a. 321; = 6, 23, 21, 3 a. 439] si ... in huiusmodi voluntate ... alia sit -ta persona). ② *condicionibus variis in iisdem animantibus adunatis* (cf. p. 1087, 39): *gradibus affinitatis* (cf. p. 1089, 49. 1091, 36): SEN. Ag. 36 patri virum, gnatis nepotes -ui incesto cum filia admisso. *sensu Christiano* (v. et p. 1082, 44. 1083, 79. 1088, 70. 1091, 38. 1095, 20) *de una e personis deitatis trinae homini adunata* (cf. l. 38): PS. CYPR. mont. 4 spiritus sanctus carni -tus. FIRM. err. 25, 3 verbum dei humano se -uit corpori. AVG. serm. coll. Morin p. 454, 14 deus ... homini -eri non potuit et cum illo fieri Christus unus (p. 454, 24 spiritali participatione. PS. AVG. serm. ed. Mai 6, 3 d. ... terris [cf. p. 1087, 25] -etur et carni; fit homo *eqs.*).

β *rebus* (v. etiam l. 60. 63. p. 1089, 19) *i. q. implicare* (fere per participationem, societatem): ① *generatim*: VELL. 2, 86, 3 cum Asinius Pollio ... partibus eius se -uisset (TAC. ann. 4, 44, 2). SEN. Tro. 987 matrem Hectoris armis Achillis (*inserendo*. cf. PRVD. c. Symm. 2, 550 praedis ... se -eri). LVCAN. 7, 655 gentes ... suae -ere ruinae (CLAUD. 5, 18 PAVL. NOL. carm. 24, 574. 26, 142. cf. LVCAN. 8, 325 gentem ... nostris -ere malis). 9, 1077 civilibus armis ... gentes (TAC. hist. 3, 4, 2. cf. Agr. 36, 3 proelio. LACT. inst. 5, 17, 12 alienis furoribus [HEGES. 5, 53 p. 408, 18 bello]. CASSIOD. var. 4, 25, 1 certamini). SIL. 17, 29 casto ... labori. STAT. Theb. 11, 90 *Tisiphone* -ta (*i. iniuncta, intimata*) viri furialibus armis (*aliter* l. 68; *sim.*: PANEG. 12, 26, 1 vis mensque divina ... quā toto infusā mundo omnibus -aris elementis [LACT. opif. 16, 12. cf. BOETH. mus. 1, 2 p. 188, 29]. LACT. inst. 7, 3, 4 *deum* mundo [7, 3, 10 divinus ... sensus. *aliter* PRVD. perist. 1, 99 *daemones* sensibus]. 7, 3, 6). TAC. ann. 11, 24, 6 moribus artibus adfinitatibus nostris -ti. PS. APVL. Ascl. 6 homo elementis velocitate -etur (*cogitando ut*: AMBR. Iac. 9, 37 futurae ... aetati. GILD. Brit. 62 chron. III p. 60, 25). OPTAT. 1, 18 p. 20, 12 potens et factiosa femina communioni -eri noluit (*i. q. inseri ut* 7, 6 p. 178, 17 [*opp.* abstineri]). LVCIF. Athan. 1, 35 p. 128, 3 sacrilegio. [Pfligersdorffer]

TYCON. reg. 3 p. 24, 29 qui animam non -uit voluntati dei (*subiciendo ut* PRVD. perist. 1, 60 [59 serviemus]). VVLG. prov. 18, 6 labia stulti -ent se rixis. AVG. anim. 2, 13, 18 p. 353, 3 *animam* carnis consortio peccatricis (pecc. mer. 2, 36, 59 p. 127, 16). SVLP. SEV. dial. 1, 26, 3 crimi-
mini... populares. INTERPR. cod. Theod. 3, 16, 2 adulterio (FVLG. RVSP. incarn. 41. *aliter* p. 1086, 25. cf. PROSP. chron. I p. 385, 12 conubiis se alienigenarum mulierum). CE 552, 10 (inmor)talit erit summae verecun(di)ae -ta (*i. addicta, dedita*). al. ② *usu ICTORum* (cf. vol. VII 1, 465, 25. *reflexive praeter* l. 12. 17. 26. 27): IAVOL. dig. 42, 5, 28 (*interpol.?*) postquam pupillus se paternae -uerit hereditati (*v. vol. VI 2634, 12sq.*; *syn.* adire [*e. g.* VLP. dig. 1, 19, 1], *opp.* se abstinere [*e. g.* VLP. dig. 29, 2, 42, 3]. *usu reflex. praeter* VLP. dig. 38, 2, 6, 3 [*cf. et infra* l. 64]. *dat. supplendo*: VLP. dig. 4, 4, 7, 5. 11, 7, 14, 8 [*se om. F¹*] *bis. al.*). PAPIN. dig. 26, 7, 39, 11 negotiis *tutela*e (COD. Theod. 10, 26, 1 [= COD. Iust. 11, 72, 1; a. 426]. GREG. M. epist. 4, 9 p. 241, 10. cf. COD. Theod. 13, 1, 5 negotiationi). 28, 6, 41, 5 patrem et filium substitutioni coheredum -uisset. 29, 2, 87 pr. bonis patris (47, 12, 10 VLP. dig. 37, 7, 1 pr. COD. Iust. 6, 30, 8 [a. 293]. 6, 30, 10 [a. 294]; *dat. suppl.*: VLP. dig. 42, 8, 10, 10 [*interpol.?*]. cf. GREG. M. epist. 6, 33 p. 411, 23 uxorem... in qualibet re eius [*patris mortui*] se substantiae minime -uisse). CALL. dig. 27, 1, 17, 5 administrationi *tutela*e (MOD. dig. 27, 1, 13, 12 [*reser. impp. Sev. et Carac.*]). COD. Iust. 2, 18, 6 [a. 207]. 5, 28, 1 [a. 207]. FRG. Vat. 228 [*imp. Antonini a. 211*]. cf. VLP. dig. 38, 17, 2, 42 *tutela*e). PAVL. dig. 50, 1, 21 pr. comparationibus *frumentum*. COD. Theod. 3, 1, 3 pr. 7, 12, 3 pr. nullorum actibus -antur. 11, 14, 1 ne... officiales annonariis necessitatibus -antur (COD. Iust. 1, 51, 4 [a. 404] publicis). 16, 5, 38 interdictis... illicitisque. INTERPR. cod. Theod. 3, 7, 2 coniunctioni. LEX Burg. Rom. 11, 3 alienae causae (INTERPR. Paul. sent. 1, 9, 2).

3 *accedunt praepositiones* (*aliter* p. 1088, 41): a in c. abl. (cf. PROSP. chron. I p. 387, 36 var. l.): α *res*: LVCR. 3, 277 in nostris membris et corpore toto -ta latens animi vis est. OV. met. 3, 423 in niveo -tum candore ruborem. PLIN. nat. 37, 173 in ea *gemma* -etur et carbunculi color. PS. HIER. monogr. p. 196, 7 in graecis litteris... latinam litteram. GREG. M. moral. 3, 6. β *animantes*: ① *vario usu*: MANIL. 5, 464 (465) -tum... in fratre parentem (*sc. Oedipodem*). cf. p. 1090, 56). LYCAN. 8, 508 *gentes* uno in sanguine -tas deseruit. COMM. instr. 2, 14, 1. HIL. hymn. 1, 54 alter... cum sit -tus in altero. VEG. mil. 1, 15. ② *in actibus, causis sim.* (*v. et infra* l. 73): MIN. FEL. 23, 3 (24, 3 W.) *Homerus* deos vestros... in hominum rebus et actibus -uit. IREN. 1, 25, 4 sive *animae*... in omnibus -antur operationibus. SCHOL. Hor. epod. 5, 29. VVLG. prov. 14, 10 in gaudio eius non -bitur extraneus. CASSIOD. compl. in act. 5, 34. var. 8, 27, 2 in direptionibus... se -uisse. GREG. TVR. Franc. 4, 43 in crimine fraudis... -tum. 5, 5 p. 202, 1 in morte Silvestri (GREG. M. epist. 5, 6 p. 287, 4). INTERPR. Paul. sent. 1, 4, 4 quae se in retinendis rebus filiorum -uerit. GREG. M. epist. 4, 20 p. 254, 20 in causis sacerdotalibus (6, 25 p. 403, 21).

b *inter*: LIV. 28, 36, 8 hostes, -ta i. milites navalis turba. CALP. ecl. 1, 90 -tus subito i. gaudia terror. AVG. in psalm. 128, 8 -ti sunt mali i. bonos. ENNOD. opusc. 4, 21 p. 388, 4 quos *senes*... i. lustra beluarum habitatio longa -uerat.

c in c. acc.: PS. APVL. Ascl. 13 in varias disciplinas... eam (*sc. philosophiam*)... -entes. HIL. trin. 6, 50 in quod te... consortium -uisti. BACHAR. repar. laps. 23. HESYCH. in lev. 18, 19 sqq. p. 1014^D ut non in errorem paganorum nos -amus. COD. Theod. 7, 19, 1, 1 in Saturanorum se coniurationem -uerunt. BOETH. c. Eut. 7, 7 si utraque *naturae* in se invicem -antur. CASSIOD. var. 9, 1, 1 in eius vos interitum.

d ad (*aliter* p. 1088, 69): CYPR. epist. 67, 3 ad sacrilegi sacerdotis sacrificia.

II *act. pro mediopass. vel reflex. verbo* (cf. varr. ll. supra l. 14. LEX Visig. 8, 4, 14^{tit.} [R1], *praeterea* p. 1087, 67 et fort. GLOSS. I 83, 48 -e: coae [*i. coi?*]. *item structura dub.* VLP. dig. 29, 2, 42, 1 -uisse hereditati [*at* 2 -uisse se. 29, 4, 1, 7, *ubi* se add. Mommsen; *v. supra* l. 12. *at* cf. etiam *verbum opp. q. e.* abstineo intransitive *usurpatum*, vol. I 195, 41 sqq.]): *part. praes.*: STAT. Theb. 4, 416 Ismeni subter confinia ponto -entis (*v. quae adnot. Klotz*). *alia*: PROSP. in psalm. 105, 25—29 fornicationi... -uerunt. IORD. Get. 122 dum... eorum (earum se B) complexibus in coitu -uissent *mulieres magae*. ORIBAS. eup. 4, 112 Aa p. 619 cum mulieribus -unt (*se post cum add. Ab; gr. 4, 110, 17 κατὰ τὰς συνουσίας*). CORIPP. Ioh. 7, 177 -uissem (*mersa essem Pertsch*)... simul corpus complexa mariti (*cf. Petschenig, ALL 3, 1886, 150*). GREG. M. epist. 7, 3 p. 443, 25 in nulla laesione eum asseruit -uisse (*se add. Hartmann*) provinciae (*v. et Norberg, Synt. Forsch. 185*).

CAPVT TERTIVM: i. q. aliquid aliqua re *permiscere*, re admixta *tractare, immutare*.

locos, quibus etiam de notione in cap. quarto allata cogitari potest, hic congessi; *v. et* p. 1085, 44. *res* miscendo varie afficiuntur, e. g. vitiantur (*p. 1094, 13*), temperantur (*p. 1092, 64*), madefiunt (*p. 1092, 65*), exacerbantur (*p. 1094, 48*), conduntur (*p. 1093, 30*). *obi. supplendo* p. 1079, 24. 1092, 32. *add. dat.* p. 1092, 15. 33 sq.; *aliter* p. 1093, 52. *acced. abl. instrumenti, quo aliquid aliqua re miscetur* p. 1092, 17. 41.

1093, 42. c. *praep.*: cum p. 1093, 27 (?). 38. 41. cf. et p. 1081, 31. 39. 1082, 16. 1086, 64. CELS. 4, 18, 4 SEN. Oed. 496. ex p. 1093, 15 (*cf. p. 1093, 59. aliter* p. 1093, 44). in *infra* l. 22. 30 (*aliter* p. 1093, 44, v. vol. VII 1, 789, 62). c. *adverbiis*: meracius l. 25. largius vividiusque l. 28 sq. hinc l. 36. super p. 1093, 48. *nota usum infra* l. 54. p. 1093, 81 allatum (*cf. et* p. 1096, 31 sq.). *structuras implicatas et coniunctas v. p. 1093, 28. 38. 49. 51. 52.*

I *vi potius corporali sive locali*: A c. solo obi.: 1 *subintellegendo abl. cuiusvis rei*: a vinum (*fere aqua* [condimentis *infra* l. 30]. de notione cf. *infra* l. 32 sq. et *praeterea* HIER. in Ier. 5, 14, 2 calicis 'meri' sive 'non -ti', quae Graece dicitur ἀκράτων. PLVT. quaest. conv. 8, 6, 5 [IV 331 B.] Ἑλληνικῶς... λέγεσθαι... τὸ κρατάσαι 'μικρῆς' καθ' Ὀμηρον [κ 356] '... οἶνον ἐμικρῆς': CATO agr. 158, 2 v. Coum -tum (*sim. species vini*: MART. 3, 49, 1 Veientana mihi -es, ubi [tibi Ker, ClQu. 44, 1950, 16] Massica potas. 8, 50, 19 Setina. 10, 66, 6 qua sapient melius -ta Falerna manu. al. AVSON. 408, 32 p. 244 P. solus qui Chium -et et Ammineum). CELS. 4, 26, 9 *opp.* merum. cf. CELS. prooem. 69 cum vini vim -endo fregisset (*at aqua postea epota*). *nota*: VVLG. Dan. 14, 10 pone escas et v. -c (*gr. rec. Theodot. 11 τὸν οἶνον κρατάσας θές*). in *imag.*: ITALA prov. 9, 2 (Aug. civ. 17, 20 p. 249, 4 D. al. = VVLG.) Sapientia... -uit in cratere v. suum (*gr. ἐκέρασεν... τὸν... οἶνον*). prov. 9, 5 (Cypr. epist. 63, 5. al. = VVLG.). p. p. p. *persaepe pro adi.*, e. g. SCRIB. LARG. 170 vini meri... -ti meracius. MART. 7, 20, 19. *pro subst.*: PLIN. nat. 24, 106 in -to. MART. 3, 57, 2. ITALA cant. 7, 2 (codd. 169. 170 ed. Beuron. al.) crater... cui non deest -tum (*gr. 7, 3 κραῖμα, Vulg. indigens poculis*). BENED. reg. 38 l. 16 L. CIL XIII 10018, 132. merum: MART. 8, 6, 11 -eri... largius... vividiusque m. (13, 108, 2). in *imag.*: ITALA apoc. 14, 10 (cod. g) bibet de vino ire dei, -to mero *condimentis* in calice ire ipsius (*gr. τοῦ κεκρασμένου ἀκράτων*. VVLG. v. p. 849, 49. cf. Lohmeyer, Offenb. d. Ioh. 122). obi. *supplendo* (GLOSS. I 83, 48 -e: pota. III 524, 25 κέραςον ἡμῖν -e nobis [*v. etiam* p. 1079, 24]. V 274, 34): Iuv. 5, 61 pauperibus -ere. SCHOL. Hor. carm. 3, 19, 21 SVLP. SEV. dial. 2, 6, 5. GREG. TVR. Mart. 2, 22 p. 616, 21 (*antea*: pasceret). b *alia*: LVCR. 4, 224 (= 6, 934) diluta... absinthia. 6, 1129 -tas hinc ducimus auras (*i. infectas, pestilentias*). VERG. Aen. 12, 340 -tā... cruor calcatur harenā. HOR. epod. 17, 61 velocius... toxicum (OV. am. 2, 2, 63). TIB. 2, 4, 60 herbas. PROP. 3, 13, 29 nunc violas tondere manu, nunc -ta referre lilia (*cf. infra* l. 70). OV. am. 1, 14, 44 dabas capiti -ta venena (*i. unguenta nocentia*) tuo (Pont. 2, 9, 68 -ta... sunt nostrā dira v. manu. LIV. 30, 15, 4 MANIL. 2, 597 SEN. dial. 5, 33, 1 OCTAVIA 164. al.). medic. 37 -to... suco (MANIL. 3, 144 vitae sucos -cre [miserere MLG] salubris). ars 3, 215 cervae... medullas. met. 1, 147 aconita (al.). fast. 2, 146 *Ganymedes* -to nectare fundit aquas (MART. 9, 36, 12). VITR. 5, 12, 2 *pulvis* -atur, uti... duo *pulveris* ad unum *calcis* respondeant. CELS. 2, 8, 24 in tabe sputum -tum, purulentum. 6, 7, 1^C passo -to. SEN. Thy. 917 -tum suorum sanguinem. benef. 5, 13, 4 soporem (*i. medicamentum soporiferum*). nat. 5, 4, 1 mutatio ipsa halitus -ti. epist. 90, 22 *esca* -etur (*cf. 23 farinam aqua sparsit*). PLIN. nat. 13, 10 (*seq. quibus additur*). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 114 *abrotonum* minore periculo etiam indoctus -ere potest ac dare. LACT. Phoen. 84 (*v. vol. VI 1013, 30*). VVLG. exod. 30, 35 I reg. 28, 24. al.

2 *pro subi. est res, quae se immiscendo aliquid mutat*: OV. trist. 4, 10, 94 canities... antiquas -uerat... comas. SEN. Herc. O. 657 aurea -et pocula sanguis. COLVM. 10, 113 quae... fabis habilis fabrilia -et. *sim. de animantibus, qui se aliis consociant*: VERG. ecl. 10, 55 -tis (-tus c) lustrabo Maenala Nymphis (SERV. auct.: ὑπαλάλαγῃ pro 'inmixtus nymphis': multis enim unus -etur. *aliter* Ladewig-Jahn ad l.). Aen. 11, 880 hos inimica super -to premit agmine turba. PROP. 2, 34, 57 ut regnem -tas inter conviva puellas.

B *acced. abl. (praep.)*: 1 *res (de rebus, quae simul sunt, fiunt l. 67 sqq.)*: a *generatim*: VARRO Men. 428 frigus calore atque umore aritudinem -et *Prometheus* (*cf. p. 1086, 27*). CIC. Arat. 152 Vincla... Flumine (*i. Eridano caelesti*) -ta (*i. 'tincla', ut vid.; aliter* gr. 364 ἐπιμίξ. Avien. Arat. 803 Eridani coeunt amfractibus). LVCR. 3, 233 aura -ta vapore (*cf. VAL. MAX. 9, 3, 8 spiritum cruore ac minis*). 6, 159 concreti *nimbi*... et grandine -ti (LIV. 26, 11, 2 imber. cf. 21, 56, 6 imber nive [21, 58, 3 vento]). 6, 941 corpus inani. VERG. ecl. 4, 20 -ta... colocasia... acantho (*de floribus varie iunctis ut*: Aen. 12, 68 lilia multā alba rosā [PROP. 1, 20, 38. al.]. cf. ecl. 5, 3 corylis... ulmos). georg. 3, 516 spumis... cruorem. Aen. 6, 727 totam... infusa per artus mens agit molem et magno se corpore -et (SERV.: antiptosis est pro 'corpori'... aut... per definitionem..., id est non communi corpore, sed proprio, cum sit mens secundum philosophos ignis sensualis. PERVIG. Ven. 62 maritus imber... -tus... m. c. [*cf. Verg. georg. 2, 327 commixtus*]). 12, 205 si tellurem effundat in undas diluvio -ens ([SERV.: aquae superfusione]. *operiendo ut*: 12, 445 pulvere campus [SERV.: confunditur]. cf. p. 1093, 61). COPA 14 sarta... purpureā lutea -ta rosā (*cf. SEN. Oed. 319 Iris... caerulea fulvis -ta oberravit notis*). AETNA 202 pallent incendia -ta ruinā. OV. met. 1, 82 terram -tam pluvialibus undis finxit eqs. (*cf. CLAUD. 8, 229 aetheriis -ens terrena Prometheus*). 9, 130 sanguis... tabe veneni (fast. 5, 406. CELS. 5, 26, 20^C pituitā. CHIRON 5 [*v. Ahlquist, Stud. Chiron. 54*]).

[Pfligersdorffer]

MANIL. 1, 473 parvis nec -ta feruntur sidera. CELS. 2, 8, 2 sputum... sanguine (cf. Hippocr. Progn. 14 p. 92, 17 συμμειγμένον). SEN. nat. 6, 27, 3 aer aquis pestilentibus. SCRIB. LARG. 72 digito melle -to (seq.: mundo). et saepius. aquas terrestres: CIRIS 76 ut Scylla... -ret sanguine pontum. Ov. fast. 6, 566 -tis sanguine... aquis (Liv. 22, 1, 10 Caeretes sanguine [VAL. MAX. 1, 6, 5]. PLIN. nat. 5, 71 pestilentibus -tas). LVCAN. 1, 648 unda venenis. SIL. 8, 399 Fibreno -entem flumina Lirim (CARM. frg. Diom. gramm. I 499, 14 f. candida sanguine sparso. cf. CLAUD. 20, 267 Marsya flumine Maeandri -tus mollitur). al.

b *technice in conficiendis compositionibus variis (sensu conspersioni infra l. 48): vinum fere aqua (aliter l. 19. 21. 22. cf. et p. 1081, 31. 39. 1082, 16. 1086, 63. CELS. 4, 18, 4 SEN. Oed. 496): CATO agr. 114, 2 de eo vino cyatum sumito et -eto aqua. LVCAN. 6, 1073 vitigeni latices aquai fontibus. Ov. met. 11, 125 auctorem muneris (sc. Bacchum, i. vinum) undis. CELS. 7, 3, 3 vino ex aqua... -to. SCRIB. LARG. 192 ex vini cyathis tribus aqua -tis (PLIN. nat. 23, 51). PLIN. nat. 23, 38 vetus v. copiosiore aqua. VVLG. Is. 1, 22 (יִצְחָק i. castratum. al.). RVFIN. Adamant. 5, 18 (gr. συγχαθέντα). BOETH. c. Eut. 6, 38. species vini: HOR. sat. 2, 4, 55 Surrentina... faece Falernā vina. CELS. 4, 26, 3 Aminacum. PLIN. nat. 14, 53 Maroneum (14, 54). MART. 4, 13, 3 Massica... vina favis. 7, 27, 8 Falerna garo. 14, 118, 1 Massiliae fumos... nivalibus undis. adde Ov. trist. 5, 3, 50 opponat lacrimis pocula -ta suis (ad vers. v. app. crit. cf. et p. 1096, 9). alia (exempla selecta): VARRO rust. 1, 57, 2 ex argilla -ta acere... et amurca. SALL. Iug. 57, 5 picem sulphure et taeda -tam. HOR. sat. 2, 4, 65 olivum mero muriaque. TIB. 2, 3, 14^b coagula lacte. Ov. epist. 15, 198 Gany-medes cum dis potando nectare -et (mulcet V) aquas. ars 2, 417 piper urticae mordacis semine -ent tritaque in annoso flava pyrethra mero. met. 4, 504 (tincta var. l.). 14, 216 -ta frondibus herba. fast. 1, 128 farra... -ta (-to UI) sale (COLVM. 6, 4, 2 pabula [cf. VEG. mulom. 4, 2, 8 sales pabulis]. PLIN. nat. 17, 44 SER. SAMM. 783). VITR. 7, 11, 1. 7, 14, 2 vaccinium temperantes et lacte[m] -entes. 8, 3, 20 fontes uti vino -ti. PAVL. FEST. p. 187, 7 lutum... paleis -tum. CELS. 4, 22, 5 -ta his aqua (COLVM. 6, 4, 4 pari mensurā amurcae [syn. medicatur. inde PALLAD. vet. med. 4, 5 VEG. mulom. 4, 2, 11]. CHIRON 918 aceto). 5, 20, 1A pastillum cerato... ut illius VIII partes, nona huius (i. cerati) sit. SEN. Oed. 470 lactea... pocula sanguine. COLVM. 6, 5, 2 erungii radices faeniculi seminibus -endae et cum... farina (Hippiatr. gr. I p. 38, 4 συμμιγας. cf. VEG. mulom. 1, 17, 14 PELAGON. 21). 7, 8, 1 (opp. sincero). arb. 17, 2 terram... stercore -ere (cf. Lundström, Eranos 1, 1896, 44). SCRIB. LARG. 69 melle ([MARCELL. med. 15, 3 cum m.]. PLIN. nat. 20, 188). 206 haec... galbano, resina... -entur mortario. PLIN. nat. 13, 28 si fimum non rivis -at. 18, 158. 19, 29 vetustum spartum novo -etur. 20, 57 alium -tum farre in cibo. 21, 173 ex eo (decocto) sextario vini cyathis duobus -eri. 30, 133 fel... -tum... cerebro. 32, 67 cinis nitro et adipe... -tus aut sincerus. 36, 194 harena III partibus nitri pondere vel mensura (v. Blümner, Technol. IV 388). SER. SAMM. 82. 325 tosto pane super, piperis quoque pulvere... -etur ventriculus mergi. 469 (syn. madidam). 551 cedrini suci mastiche -es mollitamque picem et... unguen. PALLAD. vet. med. 24, 4 bitumen sulphure et cera et pice liquida axungiaeque veteri -ta pari pondere (v. Svennung, Unters. Pallad. 264). CHIRON 8 sanguis... unctionibus (dat.) -tus vel mero vel aceto eqs. (Veg. mulom. 1, 22, 9 aceto... permixtum. PROSP. chron. I p. 430, 686 farinā [at AVG. haer. 26 -entes eum s. farinae]). BOETH. cons. 2 carm. 5, 9 vellera Serum Tyrio -ere veneno.*

2 *animantia*: Ov. trist. 5, 10, 28 -ta... Graecis barbara turba. Liv. 21, 22, 3 equites Libyphoenices, -tum Punicum Afris genus (28, 14, 4 Carthaginienses -ti A.). 32, 13, 14 incondita inermisque multitudo, -ta inbelli (ex i. B) turbā. STAT. Theb. 5, 197 -tus caligine Leti... Somnus (sc. quasi vestimento indutus, aliter p. 1094, 16). 6, 411 currus et equi caeco pulvere -ti (cf. p. 1092, 78). TAC. Germ. 2, 1 Germanos indigenas crediderim minimeque aliarum gentium adventibus et hospitibus -tos. HIER. vita Pauli 7 hominem equo -tum Hippocentaurum (cf. p. 1096, 16. 17. 1097, 8).

II *sensu corporali vel locali plus minus evanido sive declinato invalescit notio translata (cf. p. 1092, 62): A c. solo obi.: 1 subaudiendo abl. cuiuslibet rei (v. et p. 1092, 21. cf. p. 1088, 25. inquirendo l. 71): VERG. georg. 1, 359 incipiunt... aridus altis montibus audiri fragor aut resonantia longe litora -eri et nemorum increbrescere murmur (cf. p. 1094, 29). Liv. 40, 14, 9 meam causam, quae nihil eo facto contingitur, ne -ueris (cf. IVL. RVF. rhet. 13 p. 42 quam rem nobis contrariam... obscurando et -endo... ad aliam rem avocamus). GERM. frg. 4, 122 nubila... atque imbres, aestus ac frigora -et Mercurius in Geminis. COLVM. 3, 21, 10 gustum cuiusque generis vini non -tum, sed vere merum. STAT. silv. 5, 3, 231 quod me -tā quercus non pressit olivā. QVINT. inst. 8, 6, 48 allegoriam (cf. 47 apertis permixta est). TERT. apol. 47, 4 (in) incertum -uerunt etiam quod invenerant certum (i. veritatem implicando contrariis reddiderunt incertam). COD. Iust. 3, 31, 7 pr. (a. 294) -tae personalis actionis (cf. Inst. Iust. 4, 6, 20 tam in rem quam in personam). COD. Theod. 5, 13 (14), 33, 1. CORIPP. Ioh. 1, 346 -ta virtute modus. **2** *pro subi. est res, quae se immiscendo aliquid mutat (v. et p. 1092, 5 et quae adnotat Housman ad Manil. 4, 719): MANIL. 4, 319 natura Tauri per astrum stat tamen et proprias denarum partium -et per singula vires. 4, 719 Martia Ro-**

manis urbis pater (Mars) induit ora Gradivumque Venus (Housman Bentl. secutus, genus omnes fere codd., suum Flor., om. Bodl.) -ens bene temperat artus. SEN. Ag. 201 -e cruorem (sc. tuo cruore), perde per-eundo virum (at cf. p. 1080, 10). Phaedr. 659 est genitor in te totus et torvae tamen pars aliqua matris -et ex aequo decus. epist. 72, 7 fortuita ratio temperavit ac -uit. COLVM. 10, 262 templis... rosa Sabaeum -et odorem. STAT. Theb. 5, 365 raptus ab omni sole dies -et tenebras. paulo aliter (i. replere, cf. infra l. 31): TAC. ann. 4, 51, 2 voces... cuncta -uerant. CORIPP. Ioh. 1, 514 (= 8, 92) clamor tentoria -et.

B *acced. abl. (at v. infra l. 68): 1 res plus minus corporeas: a in universum, i. q. confundere sim.: Acc. trag. 83 cum patre parvos patrium hostifice sanguine sanguen -ere (Passeratius, hincere codd.) suo (VARRO Men. 225 Aeneae -eri sanguine s. [cf. Enn. scaen. 202]. VAL. MAX. 5.1 ext. 6 hostilem... s. hostilibus lacrimis -et humanitas). DIRAE 38 -tam fulva caligine nubem (i. q. offusam; aliter p. 1093, 59. Ov. met. 11, 595 nebulae). LYGD. 5, 34 nivei lactis pocula -ta mero (cf. Verg. Aen. 5, 77 sq.). Ov. am. 1, 9, 16 imbre nives (de vicissitudine tempestatum ut: GERM. frg. 4, 151 flatibus... -et Virgo tranquilla serena). fast. 3, 561 -ta bibunt molles lacrimis unguenta favillae Didonis. 4, 626 ventus ab occasu grandine -tus erit (PRISC. perihg. 733 nives... g. -tae [gr. 760 ἀνέμοισι... ἡδὲ χαλάσας]. de iis, quae simul fiunt, ut: SIL. 6, 177 stridore procellam. cf. VAL. FL. 5, 305 sonoribus imbrem horriferae nitem [STAT. Theb. 2, 154 i. fulminibus -tos]). trist. 2, 566 nulla venenato littera -ta (iuncta Tk) ioco est (cf. p. 1092, 65). BVC. Eins. 1, 31 divina potestas... totum -et amore. MART. 1, 87, 5 diaspasmate virus. 5, 4, 3 merum... cauta fronde, non aqua -et (cf. p. 1092, 19). IVVENC. 2, 822 moles farinae fermenti -ta calore. **b** *locorum sim. statum tumultuose immutando (v. Heraeum ad Tac. hist. 4, 29, 2. 4, 49, 3. Skard, Enn. u. Sall. 42. cf. p. 1084, 2. 1092, 78), i. q. turbare, replere (cf. supra l. 8) sim.: omnia sim.: CIC. carm. frg. 11 (de consul.), 16 multa (cuncta Baehrens)... -eri nocturna strage putasti (v. Pease ad div. 1, 18). SALL. Iug. 12, 5 strepitu et tumultu omnia -ere (VELL. 2, 74, 3 armis tumultuque. cf. Liv. 1, 29, 2 ferro flammaque [v. Stacey, ALL 10, 1898, 24]. APVL. met. 8, 4, 3 latratibus. OROS. hist. 5, 24, 3 caedibus incendiis eqs.). TAC. hist. 3, 73, 2 cuncta sanguine ferro flammisque (4, 29, 2 tenebris et armis. 4, 49, 3 gaudio clamoribusque [5, 22, 2 APVL. met. 7, 7, 2]. AMM. 18, 8, 14 sonitu. 31, 2, 1 incendio [31, 16, 1 populationibus et i.]). alia: VERG. Aen. 1, 124 murmure pontum (cf. 4, 411 clamoribus aequor [SERV. auct.: pro 'repleri' aut 'commoveri']). 2, 298 moenia luctu. 2, 487 domus interior gemitu miseroque tumultu (v. l. 34 et Norden, Enn. u. Verg. 156 sqq. cf. STAT. silv. 4, 6, 82 sacrilega face Hannibal -uit arces Sagunti). 4, 160 murmure caelum. Ov. fast. 1, 123 sanguine... orbis. SEN. clem. 2, 2, 2 terram... ignibus. STAT. Theb. 10, 561 clamore viae.**

2 *res incorporeas (v. et p. 1095, 10. loquendo inde u Cic. l. 50. abl. supplendo l. 68): CIC. Scaur 13 crudelitate -tas libidines videtis (cf. SIL. 14, 102 -entem turpia diris [AVG. civ. 2, 26 p. 91. 21 D. turpitudines crudelitibus]). de orat. 2, 203 illa omnia odio, invidia, misericordia -uisti. rep. 2, 1 gravitate -tus lepos. nat. deor. 1, 75 candore -tus rubor (Ov. met. 3, 491. cf. de coloribus s. speciebus arcus caelestis immutatis prout radii solis infunduntur ALC. AVIT. carm. 4, 629 -tos lumine visus [Goelzer 580 'turbatos']). Tim. 44 voluptate et molestia -tum amorem (gr. 424 μεμειγμένον. Ov. epist. 6, 76 ira). off. 2, 48 modestia gravitas. LVCAN. 2, 576 -etur funere vagor (cf. 2, 579 vagitibus... ploratus mortis. HOR. epod. 9, 5 sonante -tum tibiis carmen lyra [carm. 4, 1, 24 lyra... et... tibia -tis c. non sine fistula, v. app. crit.]. Liv. 2, 33, 8 clamor... ploratu. SIL. 2, 252 lamentis vox [AMM. 21, 5, 9]. al.). BELL. Alex. 56, 2 dolore (-i var. l.) voluptatem (SEN. epist. 90 34 -tas paenitentia v.). VERG. Aen. 12, 805 luctu -ere hymenaeos. HOR. epist. 1, 16, 54 -bis sacra profanis. ars 343 utile dulci (TAC. Agr. 8, 1 utilia honestis). Ov. trist. 4, 3, 12 spes... -ta metu (Liv. 32, 16, 13. cf. 39, 42, 5). Liv. 1 praef. 7 -endo humana divinis (cf. FIRM. err. 7, 9 terrena caelestibus). 10, 16, 3 -tis terrore precibus (DICT. 5, 8 vi. SIDON. epist. 2, 13, 8 fletibus). 24, 30, 3 falsa -ta veris (FRONTIN. strat. 2, 7, 13 vera falsis [SVLP. SEV. chron. 2, 14, 7]). 29, 20, 1 haec... partim vera partim -ta eoque similia veris. 32, 11, 5 -tum... gaudio et metu animum. al. MANIL. 4, 429 bona -ta querellis. SEN. dial. 3, 7, 3 si -uit se ratio illis (i. affectibus) et inquinavit. MART. 10, 100, 1 nostris versibus tuos -es. QVINT. inst. 9, 4, 91 breves syllabae si -entur quibusdam longis (opp. continuantur). 12, 10, 35 rerum... tenuitatem... fortioribus... verbis. CAPITOL. Pert. 6, 10 cum... allectionibus innumeris praetorias -uisset. Ivst. 41, 2, 3 sermo his (i. Parthis) inter Scythicum Medicumque medius et utrisque (utrique var. l.) -tus. AVSON. 322, 64 p. 264 P. civili -tum mavorte duellum Sertorii. INSCR. RevA. sér. III 41, 1902, 345 (s. IV) -ens adversa sicudis (i. secundis). AMM. 28, 1, 11 causas proposito maiestatis inminutae -bat (CASSIOD. inst. 1, 4, 2 nullam c. digressiva relatione). SCHOL. Cic. Bob. p. 89, 10 -ta responsio... facietis urbanitatis eqs. BOETH. cons. 2, 6, 17 W. agit... cuiusque rei natura, quod proprium est, nec contrariarum rerum -etur effectibus. 5 carm. 4, 40 mens introrsum... reconditis formis -et imagines sensuum. al.*

3 *animantes (eorum propria p. 1095, 5. 10): a vario usu:*

[Pfligersdorffer]
69*

PROP. 3, 24, 5 -tam te varia laudavi saepe figura. LIV. 10, 31, 12 *Samnites* suis ipsi legionibus, -ti alienis . . . caesi fuerant. 30, 34, 8 ne pavidus . . . milite . . . integram aciem -rent. SEN. Med. 511 qui *dies* prole foeda -at prolem inclitam. LVCAN. 3, 78, 4, 679. STAT. Theb. 12, 117 Lernaean Calydonidas agmine -tas. silv. 1, 1, 16 ora (*i. vultum*) . . . -ta notis belli placidamque gerentia pacem. FRONTIN. strat. 1, 9, 3 *nocentes* -tos eis qui extra delictum erant. TAC. Agr. 4, 2 Massiliam, locum Graeca comitate et provinciali parsimonia -tum ac bene compositum. CYPR. laps. 27 qui etsi . . . sacrificiis manus non contaminaverunt, libellis tamen conscientiam -uerunt ([polluerunt *var. l.*]). NOVATIAN. pudic. 8 [= Ps. ORIG. tract. 5 p. 46, 2] delicto. cf. PELAGON. 163 circo vel vulgi voluptatibus animum. AMBR. Isaac 3, 6 ut . . . nullo usu terrenis vitiis -atur). AVSON. 332, 29 p. 25 P. Francia -ta Suebis certat ad obsequium. VEG. mil. 3, 18ⁱⁿ. (*v. Andersson, Stud. Veg. 110 sq.*). AVG. epist. 28, 6 p. 112, 7 *fratrem* -endum et alendum . . . sermocinationibus tuis misisse ('*incitandum*' Goldb.). ENNOD. opusc. 2, 113 p. 322, 6 haereticis se -uere contagiis (CASSIOD. in psalm. 118, 78). ORIBAS. syn. 1, 27 Aa p. 81, 5 Mø. neque luxuriis -ti neque labore[s] fatigati (*gr. 1, 27, 3 ἐξ ἀφροδισίων . . . κοπώδεις, La mulierum commixti*). *b i. q. hominem divinitate immixta replere*: MIN. FEL. 7, 6 pleni et -ti deo vates. *sensu Christiano* (*v. et p. 1090, 57*), *sc. deo, qui in eadem Christi persona homini se adunavit*: TERT. apol. 21, 14 (= ALTERC. Heracl. p. 145) homo deo -tus (carn. 15 l. 38 Ps. HIL. libell. 6 p. 77, 18 OPTAT. [?] Aug. serm. cod. Guelf. app. 2, 1 p. 170, 8. 171, 23).

CAPVT QVARTVM: i. q. commiscendo efficere.

de exemplis, quae hic fortasse desiderantur, v. p. 1091, 79. structuram implicatam v. p. 1096, 6. abs. vel obi. supplendo: l. 55. p. 1096, 40. PLIN. nat. 24, 41. c. dativo: l. 40, 41, 48, 66. p. 1096, 59, 1097, 22. al. c. ablat.: l. 77. p. 1096, 35, 1097, 13, 30. al. limit.: infra l. 72? 73. instrum.: l. 46. p. 1097, 39. al. c. praep.: ab: p. 1096, 45. adversus: p. 1096, 49. cum: p. 1096, 6, 11, 29. de: p. 1096, 27 (bis). 1097, 10. ex: p. 1096, 19 et 68. in c. abl.: p. 1096, 48. al. inter: p. 1096, 26, 1097, 7. per: p. 1096, 51. aliter p. 1096, 58. c. adv.: p. 1096, 73.

I vi potius corporali sive locali (respicitur proportio sive mensura: l. 48, 49, 50, 67, 81. al.): **A non indicatur, quibus rebus commixtis aliquid efficiatur**: CIC. fin. 2, 17 qui alteri -at mulsum. PRIAP. 3, 6 *Ganymedes* -et amatori pocula (Ov. met. 10, 160 Ib. 297. SERV. auct. georg. 1, 8 cornu . . . graece *κέρας* dicitur, unde -ere p. apud Graecos *κεράσαι* dicitur [cf. p. 1086, 64]. al. cf. Ov. met. 12, 318 *carchesia*. PETRON. 64, 13 *camellam*. CIL VI 30849, 5 donum (crate)ram. *v. et infra l. 50, 54*). Ov. am. 1, 4, 29 quod. SEN. dial. 1, 3, 12 potionem publice -tam (epist. 78, 23 scypho). LVCAN. 4, 190 -ti . . . concordia mundi. PLIN. nat. 24, 41 *pissasphallon*. 34, 6 *Corinthium aes* (ISID. orig. 16, 20, 4). MART. 2, 1, 9 -to quincunce (6, 78, 6 sibi . . . deunces. 11, 6, 9 dimidios . . . trientes [11, 6, 11]). ITALIA apoc. 18, 6 (cod. g) in calicem, quem -uit, -ete illi duplum (*ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασεν κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν, Primas. in quo poculo -uit, duplum remixtum est ei, VVLG. in poculo quod [quo *var. l.*]. IREN. 5, 2, 3 [*gr. τὸ κεραμένον ποτήριον*]. CYPR. epist. 63, 9, 10 pari ratione. al.). *huc traham illud in vasculis frequenter repertum* -e mi (*i. me*), *e. g.* CIL III 6009, 3. XII 5686, 1221 miscii (*i. -e*). XIII 10018, 121 -e, da. INSCR. Bonn Jahrb. 110, 1903, 116.*

B indicantur inter se commixta sive singula sive unum: **1 variis modis**: Ov. ars 2, 336 amari pocula suci . . . rivalis -at (MART. 14, 112, 1 -enda ad p. . . fundet nimbus aquas: hic [*i. nimbus vitreus*] tibi vina dabit. al.). VITR. 2, 4, 1 ut ea *harena* sit idonea ad materiem -endam (2, 5, 1 materia ita -atur, ut *eqs.* [5, 12, 3]). COLVM. 5, 6, 4 -ta fronde. ITALIA Is. 1, 22 (Iren. 4, 12, 1 *bis*) -unt vinum aquae (*C, aqua cell., v. Lundström, Stud. z. lat. Irenaeusübers. 1943, 57. Neue Studien 1948, 1432; gr. ὕδατι videtur genet. [cf. l. 66] loco adiectivi g. e. aquatus*). CYPR. epist. 63, 9 calicem . . . vini et aquae coniunctione -eri. LACT. inst. 4, 18, 7 -uerunt ei (*om. P*) aceti potionem. AVSON. 10, 3 p. 312 P. argenti letalia pondera vivi. *animantes*: VERG. Aen. 6, 25 -tum . . . genus prolesque biformis Minotaurus (cf. Eurip. frg. 996 N. 2 *σύνμικτον εἶδος*. Ov. epist. 2, 70 tauri -taque forma viri). LIV. 38, 17, 9 hi . . . degeneres sunt, -ti, et Gallograeci vere (38, 46, 1 et corpora et animi *Gallograecorum* -ti ac vitiatum sunt. FLOR. epit. 2, 11, 3). MANIL. 2, 240 Capricornus corpore -to (-tum *var. l.*, '*fort. -tus*' Housman. *aliter p. 1096, 16*). 5, 350 -tas (-tos G) . . . semine quadrupes (*i. mulas*). *de subole mixtione sexuum effecta* (cf. p. 1081, 3): SACR. Leon. p. 141, 24 ut . . . additus fortiori sexus infirmior unum efficeret ex duobus et pari pignore suboles -ta manaret.

2 ablativo (*v. et l. 63. p. 849, 49 [cf. p. 1092, 30]*): TITIVS or. frg. Macr. Sat. 3, 16, 16 mulsum -tum vino (cum *v. Ioann. Sarisb.*) Graeco (CARM. pop. Macr. Sat. 7, 12, 9 novo Hymettio et vetulo Falerno). HOR. sat. 2, 8, 45 his -tum ius est *eqs.* (COLVM. 12, 7, 3). carm. 3, 19, 12 tribus aut novem -entur cyathis pocula commodis (PRVD. apoth. 431 lacte mero . . . exsanguia p. PRISC. perihieg. 491 fons non -et p. Baccho [cf. p. 1096, 31 sq.]. cf. IREN. 1, 13, 2 pro calice . . . vino -to [*gr. οἶνον κεραμένον*]. CYPR. epist. 63, 2 ut c. . . -tus vino offeratur.

63, 5 aqua et vino. al. CANON. Hippol. ed. Hauler 74, 7]). CELS. 2, 3, 4 vomitus -tus esse et bile et pituita debet. 5, 28, 4A -tum rubore atque pallore. SEN. nat. 3, 10, 4, 6, 13, 1. COLVM. 2, 10, 14 acervus paleis granisque. 6, 5, 3 paribus casiae murraeque et turis ponderibus ac tantundem (*pro 'tantodem', v. Svennung, Unters. Pallad. 324*) sanguinis . . . -etur potio cum vini . . . sextariis tribus (*inde PALLAD. vet. med. 5, 4 PELAGON. 21*). PLIN. nat. 37, 49 in Corinthiis aes placet argento auroque -tum (-to L; cf. Pausan. 5, 12, 7 *ἀναμειγμένος . . . ἀργύρου χρυσός*). ITALIA psalm. 101, 10 (Tert. ieiun. 9 p. 285, 16) potum . . . fletu -ens utique pro vino (*gr. τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίονων*. VVLG. potum meum cum fletu -bam [*Italiae codd. Corb. Sangall. 1395 et Psalt. Rom. temperabam*]). CHIRON 8 sanguine -tum . . . imponi. ISID. orig. 19, 17, 6 *color* aut Sinopide aut sandyce -tus (*at PLIN. nat. 35, 40 S. et s. -tis [ad p. 1080, 27]*). *animantes*: VERG. Aen. 8, 510 -tus matre Sabella. 12, 838 genus Ausonio -tum . . . sanguine surget. Ov. fast. 5, 380 Chiron semivir et flavi corpore -tus equi (cf. p. 1095, 72). MANIL. 1, 270 *Sagittarius* -tus equo (cf. 2, 172 iunctus equo). GRATT. 193 variis -bo gentibus usum.

3 praep.: ex: VITR. 7, 3, 2 materies ex calce et harena -ta (7, 4, 5 e sabulone et calce et favilla [CET. Fav. 26 p. 306. cf. PLIN. nat. 36, 188 ex sabulo et c. ac f. -tis materia]). GELL. 2, 26, 23 flavus color (cf. l. 27) e viridi et albo -tus. APVL. apol. 49 quae ex hisce singularibus -ta sunt. CHALC. comm. 269 mundus. AMM. 23, 6, 67 subtilitatem tenerrimam. INST. Iust. 2, 1, 25 ex alieno vino et melle mulsum (*syn. composuerit*). *aliis* (*v. etiam l. 11*): Ov. trist. 5, 7, 11 -ta sit haec turba quamvis inter Graecosque Getasque. GELL. 2, 26, 11 (*verba Frontonis*) de rufo atque viridi -tus color (cf. l. 21). MIN. FEL. 28, 7 de capro etiam et homine -tos deos . . . dedicatis (cf. Tert. apol. 16, 13 biforme numen). DIOSC. 1, 68 p. 37, 23 cum folio malabatri et sine isto -etur oleum nardinum (*antea: conficitur. gr. 1, 62 σκενάζεται*).

II praevallet notio translata (nota '*se miscendo* [adm. p. 1097, 31. cf. p. 1095, 82] *efficere*' e. g. p. 1097, 27 [cf. p. 1094, 8]. obi. q. v. *interius* p. 1097, 35, 37. nonnulla ad notionem admiscendi pertinere possunt. *notione miscendi fere detera l. 35*): **A commixta non indicantur, i. q. conflare, committere, promere** (accedente abl. *causae l. 54, modi infra l. 50*): TER. Haut. 783 ita tu istaec tua -eto ne me admisceas. ACC. trag. 200 maior mihi moles, maius -endumst malum, qui illius acerbum cor contundam et comprimam (CIC. Catil. 4, 6 nova quaedam -eri et concitari mala). CIC. Mil. 25 quanto . . . plura. ad Q. fr. 3, 7 (9), 3 Appius -et. NEP. Paus. 1, 3 plurima -ere (misere *var. l.*) . . . et maiora concupiscere. VERG. Aen. 2, 329 Sinon incendia -et (CLAUD. 26, 145 [praelia *dett.*]. cf. p. 1097, 28). 4, 210 ignes (*i. fulmina*) . . . inania murmura -ent (PLIN. epist. 5, 6, 23 sipunculi . . . -ent iucundissimum m. SIL. 3, 305, 12, 629 caecum e nubibus ignem murmuraque a ventis -eri vana. al. [*v. et p. 1097, 62*]. cf. STAT. Theb. 9, 733 cantus . . . sacros et conscia -et Diana m. [*de magico carmine, cf. l. 62. p. 1088, 31*]). LIV. 8, 32, 11 tumultum (IVVENC. 4, 614). 35, 12, 3 aliquid -endum (*syn. moveri, agitandum*). 35, 13, 1 ad seditiones in iis -endas (TAC. hist. 4, 68, 5). 44, 27, 3 adversus id . . . -eri ambages. MANIL. 1, 558 ingenti generis discrimine fatum. SEN. epist. 100, 6 quicquid . . . luxuria . . . -et. VAL. FL. 6, 631 funera . . . per cuneos (HOMER. 425 ferro f. [*vulnera var. l.*]). STAT. Theb. 8, 345 sibila -et Tisiphone (TER. MAVR. 241 *litt. s et x s. dentibus repressis*). al. TAC. Agr. 15, 2 vim et contumelias (TERT. apol. 27, 5 metu . . . contumeliam [*at v. app. crit.*]). 36, 2 ictus (*v. Gudeman ad l.*). CYPR. epist. 52, 3 haec omnia commisit et -uit. Ps. HIL. hymn. 2, 40 risus. VVLG. Is. 19, 14 dominus -uit (ⲓⲡⲓ) in medio eius *Aegypti* spiritum vertiginis (cf. *infra l. 66*). PAVL. NOL. epist. 5, 16 -amus per pocula casta laetitiam. al. *acced. dat.* (cf. et p. 1079, 71): PLAVT. Pseud. 63 dulce amarumque una nunc -es mihi. CIC. de orat. 1, 220 cum ceteros animorum motus . . . populo dicendo -ere atque agitare vellet. epist. 5, 16, 4 ea -eri, parari, impendere rei p. VERG. catal. 2, 5 verba -uit fratri (QVINT. inst. 8, 3, 28. cf. l. 46). LIV. 26, 37, 2 Romanis . . . hinc in Hispania adversae res, hinc prosperae in Sicilia luctum et laetitiam -uerant. PHAEDR. 1, 28, 10 (cf. *Postgate ad l.*) hosti dolorem damno -ens pullorum. VVLG. Is. 29, 10 -uit (ⲓⲡⲓ) vobis dominus spiritum soporis (cf. l. 57).

B indicantur commixta: **1 praep.**: a ex (*adv. undique l. 73 [cf. p. 1083, 63]*): **α variae res efficiuntur**: CIC. Tusc. 5, 45 bona -ta ex dissimilibus si erunt (*seq. effici. cf. off. 3, 119 nec vero finis bonorum et malorum, qui simplex esse debet, ex dissimilibus rebus -eri et temperari potest*). VARRO ling. 10, 35 ratio, quae ex utroque -etur genere (MANIL. 2, 749 undique -enda est r. *fati* [*de syncrasi astrologorum, cf. FIRM. math. 2, 18, 3*]). LIV. 10, 9, 13 fabulam -tam ex aediliciis et consularibus comitiis. 28, 33, 14 ex genere utroque (*peditem equitumque*) proelium (cf. et p. 1084, 41). MANIL. 1, 310 -ta ex diversis . . . viribus astra. PLIN. nat. 14, 36 ex iis generibus . . . insitis -ta genera *vitium*. QVINT. inst. 2, 13, 10, 4, 2, 33 narratio. 8, 3, 59 oratio. 10, 1, 54 Panyasin (*i. eius dicendi genus*) ex utroque (*Hesiodo et Antimacho*) -tum (12, 10, 18 genus Rhodium . . . -tum). CHALC. comm. 269 (= transl. p. 48A) -ta . . . mundi sensibilis ex necessitatis intelligentiaeque coetu constitit generatio (*gr. μεμυγμένη*). al. **β partes exercitus, numerus militum**: VERG. Aen. 7, 704 aeratas acies ex agmine tanto -eri (cf. p. 1080, 74). LIV. 1, 52, 6 manipulos ex Latinis [*Pfligersdorffer*]

Romanisque. 21, 21, 12, 22, 43, 2 milites ... -tos ex conlutione omnium gentium (26, 40, 17. v. etiam l. 3. 4). 26, 20, 9. 28, 12, 3 exercitu ... -to ex conlutione omnium gentium (37, 18, 6 variis ex gentibus. TAC. hist. 4, 37, 3). 30, 35, 7 auxiliares ... -ti ex conlutione eqs. (33, 4, 5 mille ... et quingenti. cf. 33, 14, 3. 33, 18, 11). paulo aliter AVG. catech. rud. 15, 23, 2 ex utroque genere (doctorum et indoctorum) -ti. b inter (cf. p. 1096, 26): TAC. ann. 6, 51, 3 Tiberius i. bona malaque -tus. LACT. Phoen. 143 effigies i. pavonis -ta figuram ... et ... Phasidis i. avem. PAVL. NOL. carm. 19, 423 ambiguam faciem -ent lychni lucem i. et umbras. c de: PS. AVG. categ. 3 -tam ... de tribus (sc. perceptis, rebus, nominibus) disputationem (antea: separatim ... definiturus). RVT. NAM. 1, 546 quae de meritis -ta figura venit.

2 ablativo (sc. materiae [aliter e. g. infra l. 30]. v. et infra l. 61): QVINT. inst. 9, 4, 135 pedes brevibus longisque syllabis -ti. 10, 1, 95 saturae genus ... non sola carminum varietate -tum. TAC. hist. 1, 10, 2 Mucianus malis bonisque artibus -tus. APVL. flor. 3 p. 11 acuto tinnitu et gravi bombo concentum musicum. DON. Ter. Hec. praef. 1, 2 haec fabula est ... -ta (μυχή Schoell) motorii actibus ac statariis (cf. Ad. praef. 1, 2. 24, 2). AMM. 16, 10, 6 quo (sc. carpento) micante lux quaedam -eri videbatur alterna. AVG. serm. 164, 7, 11in. gregem dei -tum ovibus et haedis.

3 variis modis (cf. p. 1083, 4; c. dat. l. 25. PRVD. ham. 788. c. abl. infra l. 30.39): VERG. ecl. 2, 55 sic positae arbores quoniam suavis -etis odores. LIV. 38, 46, 1 nomen ... -tum (om. B) esse Gallograecorum (GELL. 2, 22, 10. TERT. adv. Val. 18 p. 197, 16 n. illi Metropatoris -uerunt. al.). CELS. prooem. 55 genus morborum -tum. PHAEDR. 4, 17 (18), 10 totam aequae vitam -et dolor et gaudium. SEN. nat. 3, 30, 6 ignis ... -et incendium (cf. p. 1096, 41). PLIN. nat. 8, 75 fistulae et tubae concentus (FAV. EVL. p. 20, 24. BOETH. mus. 1, 15 quibus proportionibus symphoniae musicae -antur. 1, 30 gravior sonus adiunctus consonantiam -et [cf. p. 1096, 31]). STAT. silv. 3, 5, 94 libertatem Menandri ... Romanus honos et Graia licentia -ent. QVINT. inst. 4, 2, 101 -enda sit an separanda narratio (antea: pars expositionis pro nobis, pars contra nos). 9, 3, 49 verba -ta quoque et idem et diversum significantia. APVL. apoc. 24 genere -to. CYPR. epist. 63, 13 copulatio et coniunctio aquae et vini ([i. populi credentium et Christi]). BOETH. arithm. 1, 27 p. 55, 16 coniugatio numerorum). AVSON. 398, 25 p. 227 P. -ent ostrea aequoreum tenui sale tincta saporem. PRVD. apoth. 389 organa disparibus calamis quod consona -ent. CYPR. GALL. lev. 223 umbras. MART. CAP. 1, 19 salutaris auras (vigente vi corpor.). 9, 979 numeri -ti (syn. permixti. 993 -ti generis). al.

p. p. p. pro adi. *mixtus, -a, -um (cf. etiam p. 1083, 18. 1087, 76. 1092, 24. 1093, 79. al.). superl. -issimus: infra l. 61 (cf. maxime -us: infra l. 68). gr. plerumque respondet μίχτος. acced. abl.: l. 61. ex: l. 67. al. inter: l. 65. acc. graec.: l. 54.

1 de animantibus fere i. q. varius, confusus: CIC. Catil. 2, 21 quartum genus Catilinae adsectatorum est sane varium et -um et turbulentum. SEN. frg. 31 -o sexu (ORIGO Const. 6, 32 -ae aetatis et s.). PLIN. nat. 7, 30 Indorum quosdam cum feris coire -osque et semiferos esse partus. GAIUS dig. 9, 2, 2, 2 elephantum ... et camelum quasi -i sunt (i. partim feri partim mansueti). VEG. mil. 3, 16 agmen. nota, structuram: AVSON. 116, 11 p. 34 P. ambo pii, vultu similes, ioca seria -i (i. q. moderati). cf. et p. 1095, 68sq.

2 de rebus: a usu vario: α i. q. compositus, communis (l. 65), varius, multiplex sim.: CIC. Tusc. 5, 85 haec bona ... simplicia, illa -a (SEN. epist. 92, 9 summum b. ... -um portentosumque et ex diversis ... membris). VARRO ling. 10, 73 quarta species usus -a. rust. 1, 9, 2 tertio modo dicitur terra, quae est -a, ... ut argillosa. PAVL. FEST. p. 123, 7 v. p. 1078, 42. VELL. 2, 98, 3 esse mores eius vigore ac lenitate -issimos. CELS. 5 pr. 3 medicamenta ... simplicia ... -a. SEN. Herc. f. 151 murmure avium (LVCAN. 7, 45. cf. p. 1096, 43). nat. 2, 50, 2 quaedam fulgura sunt laeta, quaedam adversa, (quaedam -a) (add. Gron. coll. 2, 50, 3; q. et adversa et laeta Roßb.). epist. 118, 10 bonum honestumque aliquid inter se -um (i. commune) habent et inseparabile (cf. QVINT. inst. 12, 10, 66 inter haec ipsa -um quiddam ex duobus medium est). QVINT. inst. 3, 6, 88 simulacra (opp. simplicia). 9, 4, 134 pedes ... maxime -os. BOETH. Porph. isag. p. 48, 20 (= 334, 12 Br.) inpermixtae quidem sunt contrariae differentiae, -a (i. quae iungi possunt) vero contraria accidentia (gr. p. 20, 5 B. ἀμυγείς ..., μύειν δ' ἄν. cf. in Porph. comm. sec. 5, 18 p. 336, 10). cons. 5, 3, 32 W. omnium meritorum ... -a atque indiscreta confusio (cf. p. 1083, 15). INSCR. christ. Diehl 135, 16 (a. 533; = CIL VI 32038, 16) te -is lacrimis luget amata domus (cf. p. 1082, 71). ISID. orig. 9, 1, 7 -a (i. q. depravata) Latina lingua ... integritatem verbi per soloecismos ... corrumpens. EVG. TOLET. carm. 72, 4 cum caelum -um est. al.

β i. q. medius: VARRO rust. 1, 9, 1 terra tribus modis dicitur, communi et proprio et -o. PLIN. nat. 13, 113 Punica mala dulcia, acris, -a (cf. Diosc. 1, 110, 1 μέσση ... δύναμις). MAR. VICTORIN. Boeth. in Porph. comm. pr. 1, 23 p. 69, 8 sunt quaedam praedicamenta magis generum et magis specierum, [sunt alia -a] (l. om. FGK; cf. Porph. isag. p. 4, 16 B. μεταξὺ τῶν γενικωτάτων καὶ τῶν εἰδικωτάτων ἄλλα).

b in grammatica, re metrica, rhetorica: SVET. frg. p. 5, 2

(= DIOM. gramm. I 482, 16) poematos genera sunt tria ... activum ... enarrativum ... commune vel -um, quod Graeci κοινὸν vel micton appellant (DOSITH. gramm. VII 428, 12. cf. DON. Ter. Andr. 773 transit ... a -o ad imitativum characterem [SERV. ecl. 3, 1 = ISID. orig. 8, 7, 11 et poeta illic et introductae personae loquuntur. auct. ecl. 6, 1. PROB. Verg. ecl. praef. p. 329, 15 (cf. l. 12 promiscue)]. SERV. vita Verg. p. 4, 3 actus -us). GELL. 6, 14, 7 genus dicendi magnificum ... et ubertum, subtile ... et cohibitum, -um moderatumque in Nestore. 18, 15, 1 verbis aut divisus aut -is atque confusus (aliter CHAR. gramm. p. 338, 24 B. -orum v. DIOM. gramm. I 346, 8 transgressiva [syn.] v. ... tempore ... praeterito perfecto ... transeunt in formam passivorum et deponentium, quae quidem ideo -a appellaverunt). SACERD. gramm. VI 537, 16 ut metrum antispasticum inter traductiva vel -a referatur (MAR. VICTORIN. gramm. VI 95, 8 hoc Graeci ἐπίμικτον, nos -um dicimus [antea: ionicis et admixtis quibusdam pedibus coniugatur]. 100, 3). MAR. VICTORIN. gramm. VI 214, 24 versus coniunctus, districtus, -us, divisus (215, 2. sim. AVDAX gramm. VII 340, 15; respicitur, utrum pes cum verbo finiatur necne). FORTVN. rhet. 1, 6 p. 86, 4 ductus (MART. CAP. 5, 470 ex utroque componitur). 1, 10 p. 89, 13 -um genus controversiarum. EVANTH. de com. 4, 4 comoediae ... -ae ... ex utroque actu consistentes (cf. Leo. Plautin. Forsch. 2 237. v. et p. 1097, 18). EVGRAPH. Ter. Hec. 727 scaena -a est, nam et controversiae speciem tenet et deliberativae. PRISC. rhet. 2, 8 p. 552, 39 usum ... alii sunt orationales, alii activi, alii -i (cf. Rhet. gr. II p. 5, 28 Spengel ai δὲ μίχτα sc. χοεῖαι). 9, 28 p. 558, 15 adlocutiones (Rhet. gr. II p. 15, 32 μίχτα).

c usu iuridico: VLP. dig. 2, 1, 3 imperium aut merum aut -um est ... -um est i., cui etiam iurisdictio inest ('quod iurisdictione immixtum est' Charondas). 43, 1, 1, 1 interdicta ... -a, quae et prohibitoria sunt et exhibitoria. 44, 7, 37, 1 actiones (i. mutuae [cf. p. 1084, 34]. aliter INSR. Iust. 4, 6, 16 quaedam a. rei persequendae gratia comparatae sunt, quaedam poenae persequendae, quaedam -ae sunt [4, 6, 17. 4, 6, 18. 4, 6, 19 ter]. cf. 4, 6, 20 -am causam). PAVL. sent. 5, 4, 6 -o iure (5, 4, 8). CHAR. dig. 50, 4, 18 pr. munera personalia ... patrimoniorum ... -a (50, 4, 18, 26 bis. 50, 4, 18, 27. 28). al.

d usu dialecticorum: BOETH. diff. top. 2 p. 1195A (= CASSIOD. art. 3 p. 1190A) quos locos -os esse praediximus, aut ex casibus aut ex coniugatis aut ex divisione nascuntur (CASSIOD. art. 3 p. 1187C [e Boeth. diff. top. 2 p. 1192C, ubi perinde ac p. 1192B medii]). CASSIOD. inst. 2, 3, 13 p. 119, 22 M. de -is syllogismis (cf. p. 1089, 39), ... de compositis.

neutr. pro subst. *mixtum, -i (v. et p. 1081, 74. 1092, 25. 1096, 12. plur.: SCRIB. IARG. 203 SER. SAMM. 748. v. et l. 49. p. 1086, 39).

GLOSS. -um: κεκερασμένον. κοῦαίς. κοῦμα. [prov. mest. Rohlf.] SEN. epist. 102, 22 -um hoc divini humanique. PSALT. Rom. (= ITALIA et VVLG.) 74, 9 calix in manu domini vini meri plenus est -o ([ta H*]; gr. πλήρες κεράματος, at Hier. psalt. sec. Hebr. 75, 9 vino meraco usque ad plenum mixtus). APIC. 3, 87 -um facies (9, 430 aquatilis [Humelb., aquati ius EV]). BOETH. cons. 4, 6, 40 W. aliis -a quaedam pro animorum qualitate distribuit providentia. al. de unguentis sim. (v. et CHIRON 838): CIL XIII 10021, 20a C. Atti Victorini -um opobalsamatu(m) ad claritatem. 90b diazmyr(nes) mixtum). al. INSCR. Espérandieu, cachets d'oculistes 131, 2.

adv. mixtē. i. q. confuse, una: SACERD. gramm. VI 451, 23 de quibus (sc. figura et metaplasma) -e tractabimus. GREG. TVR. Franc. 2 praef. p. 36, 8 -e confuseque ... memoramus.

adv. mixtim (v. Funck, ALL 7, 1892, 501sq. 8, 1893, 82). 1 i. q. modo rerum immixturum: LVCR. 3, 566 primordia animae atque animi (per) venas et viscera -m (-i, -a varr. ll.), per nervos atque ossa, tenentur corpore ab omni (cf. 3, 283 commixta per artus). 2 i. q. una, pariter, promiscue sim.: DON. de com. 8, 11 -m ioci et gravitates denuntiabantur. PRVD. apoth. 1008 parens deitas recipit sua nostraque -m eqs. ham. 78 tribus (i. luci, calori, vegetamini) una subest -m (i. q. communiter) substantia solis rebus. perist. 6, 141 cavo ... claudi -m marmore pulverem. 10, 848 sarmenta -m subdita et faeni struem. c. Symm. 2, 420 plebeias ... catervas conlatas patribus -m dicionibus aequis imperitasse. 3 i. q. medio modo: GRAMM. suppl. 223, 10 i et u purum vel liquidum sonum non habent, quia -m sonant (cf. Don. gramm. IV 367, 14 mediae).

deriv.: miscela, miscellus, miscito, misticius, mixtarius, mixterius, mixticum, mixtio, mixtura. cf. miscue, mixeix, mixtus (-ūs).

comp.: ad-, com-, im-, inter-, per-, pro-, re-, supermisceo.

miscēs v. s. myc-.

75 miscus, -i m., μίσχος. i. q. granum folio adhaerescens: EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 915B subiectum est ... earum arborum foliis granum, quod -um (gr. Migne 29, 1084 μίσχον) nuncupare solent hi qui vocabulorum compositionibus operam dederunt; hoc vim seminis obtinet.

80 miscillus v. p. 1078, 48.

miscipulo v. s. musc-.

miscito, -ātum, -āre. [a miscere. J.B.H.] [it. mestare, it. vet. mescitare, it. mer. mescitare, raet. maschder. Rohlf.]

-tus i. q. mixtus (notione verbi frequentativi debilitata, cf. Svennung, [Pfligersdorffer])

Unters. Pallad. 543): GROM. p. 361, 31 collectaculum de carbonibus in calce -tos . . . signales terminorum constituimus.

miscix v. s. mix-.

misco, -ere v. s. misceo (p. 1079, 9).

[**miscua falsa lect. var. pro mascula** MANIL. 2, 413 (GL²).]

miscuē adv. a *miscuus; cf. promiscue (a pro miscuo).

i. q. promiscue: CASSIOD. var. 10, 12, 1 quin potius omnia insignia dignitatum -e (pro- A, quem secutus est Accursius, at v. Stangl, Wkl Ph. 32, 1915, 232) concedamus.

misceo, -āre v. s. misceo (p. 1079, 22).

miscus v. s. mu-.

Pfligersdorffer.

misellus, -a, -um. a miser demin. inter deminutiva vocum in la vel ra desinentium afferunt PRISC. gramm. II 110, 19 GRAMM. suppl. 70, 29. 96, 4. de notione: ISID. diff. 1, 353 miserum viventem adhuc dicimus, -um mortuum (cf. l. 45. p. 1103, 81). GLOSS. -us miser deminutive. miser minor. mortuus. de vi affectus illustranda: QVINT. inst. 11, 3, 175 -us et pauperculus submissa atque contracta voce dicenda. legitur inde a PLAVTO (infra l. 67), maxime apud scriptores sermone familiari utentes. [val. misel, it. vet. misello, francog. vet. mesel, hisp. vet. mesiello. Rohlf.]

i. q. miser (deminutivum ad significandum affectum blandientis; de infantibus l. 46. 51. 52, de animalibus parvis: de passere l. 46 et de mure l. 41. adhibetur in allocutione e. g. l. 34. 40. 46. 57. 59. 61, de loquente ipso e. g. l. 27. 39. 42 sqq. 66, pro subst. e. g. l. 28. 31. 42. 50. 57): A de hominibus (animalibus infra l. 41. 46):

1 magis per miserationem: a in universum (pertinet ad quamlibet malam sortem): LVCIL. 1245 palmis . . . -am depuivit me (cf. APVL. met. 6, 9, 3 flagellis afflictam). CIC. Att. 3, 23, 5 cui nihil -o relinquo praeter invidiam et ignominiam nominis mei. 14, 4, 3 illius -ae (Tullio-lae) et matrimonio et famae serviendum. EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4, 5 -us ἀτυχεῖ. PRIAP. 78, 5 -a . . . vix posse iurat ambulare. PETRON. 63, 4 cum . . . illum mater -a plangeret (cf. APVL. met. 2, 26, 3 flens. 5, 5 diem . . . lacrimis . . . consumit. EVG. TOLET. carm. 5, 7 -e, plora). CE 1164, 1 (s. I) de parentibus superstitibus. MART. 8, 81, 8 his (sc. unionibus) si quo careat -a casu. 12, 77, 7 Aethon irrisus, metuens ne iterum risui sit (sic de metuente: IVV. 13, 213. APVL. met. 5, 18, 4 Psyche -a, utpote . . . tenella, rapitur . . . formidine). APVL. met. 1, 9, 6 -a illa praegnans iam per octo annos. 4, 34, 1 -am Psychen ad . . . poenam efflagitabat. 5, 26, 3 priusquam . . . me -am hauriret bestia (sim. de moribundo: 6, 17, 3 quid te . . . -a, quaeris extinguere? 6, 21, 4. 7, 4, 1. ROMVL. fab. 4, 3 rec. vet. muri -ae vitam finivit rana). 9, 19, 1 -us in diversas sententias carpebatur. 9, 22, 1 ego -a (opp. beatam). HIER. adv. Iovin. 1, 47 p. 276^c ego . . . -a despicior. c. Ioh. 39 p. 391^B ego -us . . . presbyteri nomen amisi. 41^b p. 393^B a me -o homine.

b speciatim: α de mortuis (cf. p. 1103, 81): CATVLL. 3, 16 o -e passer (bonus ille trad.). CIL I² 2525 heic situs -us beimus (itidem in inscr. sepulcr.: CE 504, 4 [aevi Caracallae]. 1328, 1. 1329, 1. EVG. TOLET. carm. 16 in acrosticho et teleticho epitaphii proprii: Eugenius -us). PETRON. 65, 10 servo . . . -o . . . , quem mortuum manu miserat. APVL. met. 1, 13, 3 qui -i . . . corpus . . . contumulet. 1, 19, 11. 4, 27, 4. 7, 27, 5 puero ab ursā dilaniato. 8, 1, 3. TERT. coron. 13 l. 41 Archemorus serpentis morsu necatus. test. anim. 4 p. 138, 25 cum aliquis defuncti recordaris, -um vocas eum (cf. p. 139, 1. 4). β de amantibus: CATVLL. 35, 14 -ae ignes interiorē edunt medullam. 45, 21 Septimius -us Acmen mavult. APVL. met. 2, 7, 7 -e (seq. ureris intime amore). γ de pauperibus: VARRO Men. 205 et rex et -us ille pauper. VITA Caes. Arel. 1, 44 p. 314, 10M. quid tibi faciam, -e meus (syn. pauper, egenus).

2 magis per conviciū: CATVLL. 40, 1 quae . . . te mala mens, -e Ravide, agit eqs.? 80, 7 rupta -i ilia. MART. 4, 28, 7 vae tibi, glabraria, vae tibi, -a. AVSON. 128, 12 p. 344 P. -e doctor (ligurritor inquinum), 8 (i. laqueus) tibi sit obsceno. usu christiano de hominibus infirmis, peccatoribus: VINCENT. LER. 26, 2 quid hic (i. diabolus) faciet -is hominibus, qui ipsum dominum maiestatis . . . adpetivit? VITA Caes. Arel. 2, 24 p. 335, 20 M. illi -o parcat deus peccatum. 2, 32 p. 338, 15 nobis . . . -is (i. reprehensione dignis).

B de rebus fere i. q. vilis, inanis sim.: PLAVT. Rud. 550 eheu, redactus sum usque ad unam hanc tunicam et ad hoc -um pallium. LVCIL. 1172 Fauni centussis -us (sellus Gell. cod. A init. paginae, -os rell.). LVCR. 4, 1096 simulacra amantium spes raptat saepe -a. in allocutione velut hominum: MART. 3, 7, 1 -i iam valete quadrantes.

*miser, -a, -um. [cf. c. maereo, maestus. J.B.H.] de origine: ISID. orig. 10, 173 -r proprie [dicitur] eo quod omnem felicitatem amiserit; secundum autem Ciceronem proprie mortuus . . . propter quod iam amiserunt vitam mortui (cf. p. 1103, 81). inter nomina in er desinentia affert CHAR. gramm. p. 56, 18 B. -r ἐλεεινός -i. de scriptura: mes-: CE 793, 3. 1393, 5 (= INSCR. christ. Diehl 1093 a. 550). INSCR. christ. Leblant 708 (s. VI ex.). cf. p. 1108, 46. mys- (cf. l. 81. 82): CIL III 13979 VI 35769 VIII 9513 IX 3488 CE 476, 7. 613, 7. 857, 2. 4. 1327, 12. mus-: CIL VI 27227. INSCR. christ. Silvagni 1567 (mys- Diehl 4498). de sonis: MAR. VICTORIN. gramm. VI 20, 2 gylam myseram (mis- B) Syllam . . . dicebant antiqui; sed nunc consuetudo . . . ita loquentium evanuit, ideoque voces istas per u <vel per i> scribite. de prosodia: i longa notatur: CIL IV 2250 mIs-

(ubi 'non expedit' Zungemeister). producit in versu: CYPR. GALL. frg. 2. de formis: nom. sg. -erus: CIL IV 2250 (lectio dub.; cf. l. 1). gen. plur. in -um: CE 1393, 5 (= INSCR. christ. Diehl 1093 a. 550). compar. -ior inde a PLAVTO. cf. plus -r: ENN. scaen. 308. SEDVL. carm. pasch. 3, 28 (op. pasch. 3, 3 p. 233, 16 -ior). CIL XIII 10027, 73. magis -r: PLAVT. Amph. 167. plenius -r: Ov. Ib. 92. superl. -rimus (cf. GRAMM. suppl. 80, 33) inde ab ENNIO, PLAVTO (adv.). -erissimus (cf. adv. p. 1107, 48): CASSIOD. hist. 7, 40, 17 CIL III 4480 VI 3557 IX 3729, 4 X 8160, 5 XIII 1980. cf. nimis -r: PLAVT. Pseud. 299. nimium -r: Ov. epist. 5, 123. multum -r: PLAVT. Stich. 206 Ov. met. 4, 155. adeo -r: PLAVT. Stich. 215. v. et p. 1106, 72. usque adeo -r: p. 1106, 71. vehementer -r: CIC. Catil. 4, 12. summe -r: CIC. fin. 4, 21. abunde -r: PLIN. paneg. 38, 5. cf. et misere -i p. 1101, 18.

NOT. Tir. 40, 17 -r. 40, 22 -rimus. de notione (cf. p. 1102, 19): Ps. ASCON. Verr. p. 235, 1 -um pro innocente Tullius ponit (cf. l. 46. 62). DIOM. gramm. I 419, 6 -um pro interiectione ut nefas sim. (cf. p. 1106, 46). ISID. diff. 1, 353 v. p. 1099, 14. DIFF. ed. Beck p. 64, 15 infelix est in una re, -r in omni. ad singulos locos v. infra. nota exempla quaedam referri ad sermonem muliebrem infra l. 60. 69, ad blanditiam p. 1106, 19, ad dolorem l. 72. 74 et p. 1105, 75. 1106, 46, ad vim auctivam p. 1103, 26 (cf. p. 1107, 53). GLOSS. -r ἄθλιος. τάλας. ταλαίπωρος. οἰκτρος. ἐλεεινός. χαλεπός. -os amarcetes (ἀμαρτίας Buech.). gr. respondet ἄθλιος l. 84 et p. 1101, 59. 1103, 9. 1106, 45, ταλαίπωρος l. 80. 82 et p. 1103, 54. 1106, 16, δειλῆιος p. 1101, 1 (cf. p. 1101, 24 δειλός), alia p. 1102, 82. 1103, 71. 1105, 11. legitur inde a NAEVIO (infra l. 42), ENNIO, PLAVTO. [val. measer, francog. vet. meze. M.-L.] [dub. vel falso trad.: PLAVT. Aul. 422 (om. Non.). Mil. 1337 ultro misero eam (Leo, flo -r trad., fio -r Kayser, alii alia coni.). APVL. met. 2, 6, 5 fabulis miris (Wover, -is F). falsa var. l. pro indignum: TER. Ad. 173. pro meritis: LVCAN. 7, 771 STAT. Theb. 9, 780. pro viscera: SIL. 4, 384. pro veris: IVVENC. 4, 628. loc. interpol.: IVVENC. 4, 71. v. et p. 1104, 22. loco corrupto: SEN. epist. 123, 12. e coni. dub. vel falsa: -errimus pro miserinus: LVCIL. 733 (vulg., Marx). et -is pro emiseris: MANIL. 5, 245 (Wageningen, emeritis Housman). TERT. paenit. 10, 9 (Rauschen). PANEG. 8, 18, 6 E. Baehrens pro meris (del. W. Baehrens).]

I spectat magis ad afflictionem fere i. q. mali fati, afflictus, sollicitus sim. (maxime per miserationem; iuxta ponitur miserabilis l. 81 [paulo aliter p. 1105, 21. 22], miserandus CIC. Catil. 4, 12 TERT. p. 1101, 47; distinguitur miserabilis infra l. 77. p. 1101, 62. 1105, 10): A usu generali (exempla significantiora selecta): 1 de animantibus: a in universum: α de hominibus:

① ipsis: NAEV. com. 134 depuit me -am ad necem (cf. PLAVT. Aul. 42 verberas. 409 fustibus male contuderunt. TER. Ad. 558 me pugnis -um et istam . . . occidit. CIC. Verr. II 5, 142 oculos -o tundere). ENN. scaen. 366 esse per gentes cluebat omnium -rimus. PLAVT. Asin. 889 insontes -as cruciabam (cf. TER. Ad. 155 -o atque innocenti [CIC. Verr. II 2, 74. 4, 86 Cluent. 39. al. cf. etiam l. 15]). Aul. 443 -rimus mortalis ut sis (POMPON. Atell. 3. v. et p. 1107, 11. 15. aliter p. 1101, 23). 786 aurum tantum perdidit infelix -r (Vid. 63 CIC. Quinct. 94 S. Rosc. 119 parad. 16. Ps. SALL. in Tull. 5 Romam. passim). Bacch. 1106 homo -r atque infortunatus (1107 Capt. 461. al. LVCIL. 1238 CIC. Verr. I 53. passim. aliter p. 1101, 18). Capt. 858 (opp. fortunatus ut: 993 Most. 48 CIC. Mur. 50 CVRT. 5, 5, 12. al.). Most. 562 -r, scelestus, natus dis inimicis omnibus. Stich. 206 qui multum -i sint, laborent (sim. CIC. Planc. 84 -is et laborantibus. APVL. met. 8, 18, 1 -os . . . et laboriosos. sed cf. CIC. Planc. 78 non . . . -r, nam hoc quidem abhorret a virtute verbum, sed certe exercitus [ex more philosoph. explic. SCHOL. Cic. Bob. p. 166, 11]. Phil. 11, 8 disting. laboriosos [ut: fin. 2, 93]). TER. Hec. 87 biennium . . . -a illum tuli (DON.: muliebris interpositio τὸ 'a' [cf. l. 69]). VARRO ling. 5, 92 (opp. beatus ut: CIC. Mil. 97 Att. 1, 14, 1. al. Ov. trist. 5, 6, 29 SEN. epist. 71, 18. passim). CIC. Verr. II 4, 81 defensione -orum, odio improborum (cf. Catil. 2, 14 non improbum, sed -um [timidum pars codd.]. SALL. Catil. 54, 3 disting. malis. hist. frg. inc. 25 scelestos magis quam -os. cf. etiam l. 15). CATVLL. 15, 17 a tum te -um malique fati (cf. Ov. met. 7, 828 se -am, se fati . . . iniqui. SEN. benef. 4, 4, 3 tam -r, . . . tam duro fato et in poenam genitus). PVBLIL. O 3 (opp. felici ut: Ov. am. 2, 5, 8 met. 6, 284 VAL. MAX. 1, 8 ext. 11. passim). VERG. Aen. 4, 20 -i post fata Sychaei (SERV.: aut muliebriter dixit '-i' [cf. l. 60] aut mortui secundum Ciceronem [cf. p. 1099, 74] . . . aut certe ob hoc -i, cuius iam obliviscitur, aut . . . sic occisi). 4, 117 -rima Dido (SERV. auct.: aut ex persona miserantis . . . , dolet enim insidiis circumventam, aut . . . quae perdidit castitatem [cf. l. 70. p. 1105, 10]). 9, 216 (214) matri (SERV. auct.: ad illum exitum, quem timet, retulit; an dolenter iam '-ae', quae in hoc consilio filii periclitatur?). 9, 285 genetricem (vix recte SERV.: quae sic impatienter diligit filium). Ov. Ib. 117 sisque -r semper nec sis miserabilis ulli (distinguitur ut: Ps. QVINT. decl. 1, 6 p. 8, 18 sibi custodiunt -i, ne esse m. desinant. SIDON. epist. 1, 7, 11 ALC. AVIT. carm. 3, 95. cf. etiam l. 39). al. ITALIA psalm. 136, 8 (Cas. = VVLG.) filia Babylonis -a (gr. ταλαίπωρος). apoc. 3, 17 (Cypr. eleem. 14) dicis . . . dives sum . . . et nescis, quoniam tu es -r (et miserabilis) (add. cum VVLG. edd.) et pauper et caecus et nudus (gr. ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινός). AVX. Maximin. c. Ambr. 61 ne arguerentur -is miserabiliores. CONC. S I 3 vers. Tur. p. 128, 20 (gr. I 1, 7 p. 96, 14 ἄθλιος). [Wieland]

p. 196, 33 (gr. I 1, 4 p. 22, 29 *δελταίτοι*). *al.* ② *de rebus ad homines pertinentibus*: VERG. Aen. 2, 215 -os depascitur artus *serpens* (CIRIS 482). TIB. 1, 2, 86 caput (MART. 13, 25, 2. cf. 3, 74, 5 *calvam*). Ov. am. 2, 9, 28 mentis (SEN. Herc. O. 1979. cf. APVL. met. 7, 10, 2 spiritum). epist. 6, 92 iecur. 9, 19 pudori (met. 10, 411). met. 9, 368 corpore (CLAVD. 5, 444. cf. Ov. met. 11, 788 animae -a de sede volenti exire. FRONTO p. 233, 17 N. -rimis ... corporis vinculis liberatos. HIER. epist. 22, 7, 4 carnis). trist. 1, 5, 6 pectore (LVCAN. 5, 178). VAL. FL. 4, 153 cerebro. STAT. Theb. 11, 15 fibrae. MART. 11, 46, 5 cunnos culosque. IUV. 9, 113 aurem. PRVD. ham. 311 visus (*i. oculos*).

β de bestiis: DIRAE 91 a -ae ... capellae. Ov. epist. 18, 202 *delphina*. CALP. ecl. 5, 48 agnas. VAL. FL. 4, 45 halcyones. 4, 395 bovis. CLAVD. 20, 400 oves. *de corio asini*: APVL. met. 3, 29, 4 caedentes ... -um corium.

b expresse: *α de hominibus (animalibus l. 23) ipsa vitae condicione -is* (cf. *de mortalitate ipsa*: QVINT. decl. 312 p. 226, 23 condicio mortalitatis. FIRM. err. 3, 3 mortalitas): PLAVT. Cist. 689 ita sunt homines misere -i (LVCR. 3, 60. EPIST. procur. de salt. Bur. I [CIL VIII 10570] 3, 1 nos -rimos h. ... divinae providentiae (tuae suppli-) care. AVG. civ. 9, 9 p. 381, 13 D. opp. diis beatis. 9, 13 p. 386, 3. cf. PLIN. nat. 2, 25 *nihil* -ius homine. ARNOB. nat. 2, 46 h. ... , rem infelicem et -am, qui esse se doleat. *aliter p. 1100, 51*). LVCR. 5, 944 mortalibus (VERG. georg. 3, 66 *de pecore et hominibus*. Aen. 11, 182 [SERV.: subiecti tot casibus; Homerus (*Il.* 22, 31) *δαιλοῖσι βοτοῖσι*, id est -is ... , non timidis]. CVRT. 6, 4, 11 SER. SAMM. 558. 993 FIRM. err. 18, 8 AVG. civ. 9, 13 p. 386, 16 D. *aliter p. 1100, 48*). AETNA 257 torquemur -i in parvis Ov. am. 1, 6, 66 in ... suum -os excitat ales opus. MANIL. 1, 80 SEN. Herc. O. 1587. STAT. Theb. 3, 552 animantibus (silv. 3, 2, 61). *al.* *β secundum doctrinam philosophorum* (cf. *et p. 1100, 58*): CIC. Phil. 11, 9 -ior ... qui suscipit in se scelus quam is qui alterius facinus subire cogitur (cf. CYPR. epist. 59, 13 p. 681, 8 neque ... qui audit, sed qui facit conviciū, -r est [sim. HIER. epist. 17, 1]. BOETH. cons. 4, 4, 36 W. -ior iniuriae inlator quam acceptor). parad. 19 bonus vir ... -r esse nemo potest (cf. SEN. epist. 92, 14 -r ... esse qui virtutem habet non potest). fin. 4, 66 omnes insipientes ... -i (cf. AVG. civ. 11, 27 p. 499, 3 D. quoniam stulti, ... -i iudicantur. beat. vit. 29 p. 111, 15 omnis stultus -r. soliloq. 2, 1, 1 non ... -r nisi rerum ignorantia). Tusc. 5, 35 bonos beatos, improbos -os (cf. BOETH. cons. 4, 4, 15 W. bonos ... felices, malos -os). SEN. epist. 70, 15 nemo nisi suo vitio -r est (cf. AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 39 neque ... -r esse quisquam nisi mereatur potest). 81, 21 malitia -os facit (BOETH. cons. 4, 4, 8 W. nequitia). AVG. civ. 8, 8 p. 333, 24 D. multi ... amando ea, quae amanda non sunt, -i sunt (cf. beat. vit. 10 p. 96, 24 si ... mala velit, ... -r est. in psalm. 26, 2, 7 p. 202^{med.} amando res noxias -i). in psalm. 26, 2, 7 p. 202^{med.} -r quisque dicitur, quando illi subtrahitur quod amat.

γ usu christianorum (v. et p. 1103, 60. 1105, 37): TERT. nat. 1, 7, 29 -ae atque miserandae nationes (*item de paganis*: RVFIN. Clement. 7, 11 -os ... dico eos *gentiles*, quia et hic vexantur erroribus et ab spe futura fraudantur. PRVD. perist. 10, 1008 -rime pagane. *al.*). CYPR. epist. 58, 10 p. 665, 22 rei ... et -i *desertores dei* (cf. AVG. civ. 19, 26 p. 402, 1 D. populus ab ipso alienatus deo. OROS. hist. 4, 6, 37 quia inimici dei). 60, 2 p. 693, 24 (*de haeretico ut*: AVX. Maximin. c. Ambr. 61 PRVD. perist. 11, 29). PRVD. ham. 153 peccati nectare captis. AVG. conf. 4, 6, 11 p. 61, 11 omnis animus vinctus amicitia rerum mortalium (cf. c. epist. fund. 27 p. 227, 16 peccato effici animam -am [sim. lib. arb. 3, 9, 26 vera relig. 23, 44^{extr.}]). in euang. Ioh. 124, 6 in minus nos amat Christus -os (*i. in praesenti vita*) quam beatos (*i. in vita futura*). CONC. S I 3 vers. Tur. p. 75, 23 -r est qui non statim accipit *divinam scripturam* (gr. I 1, 2 p. 46, 7 *ἀδελφός*). *δ de damnatis apud inferos poenas pendentibus*: LVCR. 3, 980 Tantalus (SEN. Thy. 171). VERG. Aen. 6, 618 Phlegyas ... -rimus. SEN. apocol. 14, 3 Ixionis. IUVENC. 4, 71. 304. PAVL. Nol. epist. 25, 2 p. 232, 4 non miserabilis -r (cf. ORIENT. comm. 2, 315 -r ... nec ... miserabilis. cf. *et p. 1100, 39*). PATRIC. conf. 60 Ps. BOETH. fid. cath. 240 VITA Caes. Arel. 2, 7 p. 327, 4 M.

2 de rebus: *α quasi pro personis mala sorte utentibus*: PLAVT. Capt. 650 vae illis virgibus -is, quae hodie in tergo morientur meo. Trin. 1039 *leges* -ae (-rere trad.) ... ad parietem sunt fixae ... , ubi malos mores adfigi ... fuerat aequius. CIC. Phil. 2, 104 tecta (cf. CATVLL. 67, 24 domum [SEN. dial. 6, 12, 4 TAC. ann. 3, 17, 2]. VERG. georg. 2, 505 penates [SIL. 10, 133 STAT. Theb. 7, 512]. SEN. Herc. O. 756 lares [1800]). VAL. FL. 1, 665 agros. 6, 666 carinae (SIL. 4, 714. 14, 316 STAT. Theb. 9, 94). STAT. Theb. 5, 514 silvae. Ach. 1, 62 aequor. MART. 1, 37, 1 ventris onus -o ... excipis auro. 6, 64, 23 scribere versiculos -as et perdere chartas. 11, 37, 2 sardonycha.

b transfertur ad varias condiciones: *α de fortuna, condicione sim.*: PLAVT. Aul. 630 modis (Epid. 667 Most. 54. TER. Eun. 955 [nodis *pars codd.*]). LVCR. 3, 507 LACT. inst. 5, 20, 6). Rud. 185 fortunae (CIC. Cluent. 7 multumque iactatae. Sull. 90. *al.* CAES. Gall. 1, 32, 4. *et saepe*). 676 in malis, rebus -is (meiseriis B, meis seriis CD. CIC. Rosc. 141 o r. -am atque acerbam. Tull. 23 acerba r. et -a. Rab. Post. 41. *al.* CAES. civ. 2, 42, 1 [-iis W¹]. *et saepius*). CIC. Mur. 60 iniquam legem ... et -am condicionem (Flacc. 87 provinciarum. *al.* CVRT. 7, 1, 37. QVINT. decl. 305 p. 198, 19 necessitatis). Marcell. 13 fato ... -o funestoque (CVLEX 353 SER. SAMM. 428). LYDIA 78 sors ... laeva nas-

cendi -umque genus. QVINT. inst. 6, 2, 22 casus (FRONTO p. 236, 12 N. FIRM. math. 4, 8, 2 infortuniorum). *β de vita, tempore*: QVADRIG. hist. 27 -rimas vitas exegerunt (CIC. Tusc. 1, 83 Att. 3, 19, 1. *al.* SALL. Catil. 20, 9 atque inhonestam. Ov. Pont. 4, 15, 5. *et saepe*. cf. SALL. Catil. 20, 13 quid reliqui habemus praeter -am animam?). CIC. Verr. II 3, 182 in his temporibus ... -is ac perditis (Att. 1, 1, 4 -rimo eius t. *al.* SEN. Thy. 934^b dial. 10, 17, 3. *al.* cf. FRONTO p. 232, 7 N. condicione temporum). Sull. 91 o -um et infelicem illum diem (SEN. contr. 7, 6, 12 STAT. Theb. 10, 196). PROP. 3, 7, 59 -os primae lanuginis annos (Ov. trist. 3, 13, 3 exulis. FLOR. epit. 3, 12, 3 ut ... magnifici, ita domesticis cladibus -i et erubescendi). TAC. ann. 3, 44, 3 pacem. AVG. civ. 8, 16 p. 345, 25 D. melior temporalis felicitas quam -a aeternitas (9, 13 p. 385, 23 -a ae. vel aeterna miseria). *γ de aliis rebus (praecipue adversis)*: PLAVT. Amph. 590 -rima istaec miseria est servo bono. Trin. 1087 -rumis periculis. COM. pall. inc. 55 labor (LAVS Pis. 135 APVL. met. 8, 26, 6). TER. Phorm. 94 onus ... -um et grave (FIRM. math. 4, 3, 3 infelicitatis. 4, 10, 2. *al.*). CIC. inv. 1, 4 maxima ac -rima naufragia (*interpretatur* GRILL. rhet. p. 31, 17 M. dicebant veteres, quicquid male in cives vertebatur, -rimum). Quinct. 32 haec optio tam -a tamque iniqua. Verr. II 1, 137 o multis acerbam, o -am atque indignam praeturam tuam. 5, 114 servitutis (dom. 110. *al.* SEN. epist. 104, 16 TAC. hist. 4, 17, 2. *al.*). Marcell. 31 hoc -o fatalique bello (Phil. 5, 39 taetro -oque. *al.* STAT. Theb. 4, 4 [-is, sc. *Argivis*, var. l.]. cf. VAL. FL. 3, 250 pugnas. STAT. Theb. 4, 643 ensis). fin. 5, 84 exilium (LIV. 28, 29, 1 et indignum. cf. Ov. ars 2, 72 fugae [Pont. 1, 2, 72. 2, 2, 68. *al.*]). SEN. contr. 2, 2, 11 -a et crudeli patientia. IUV. 3, 288 rixae. APVL. met. 1, 7, 7 spoliationis. PANEG. 8, 19, 2 captivitatem (FIRM. math. 1, 7, 40 -ae [-am A] captivitatis infamiam. 4, 10, 11 Ivst. 11, 3, 7). FIRM. math. 3, 4, 21 calamitate (4, 13, 10. 5, 6, 10. *al.*). 4, 2, 2 infelicitatis (6, 25, 1). 5, 1, 30 infortuniis (6, 22, 12). AVG. civ. 3, 23 p. 135, 6 D. illa mala ... quae ... -iora exstiterunt. *transfertur ad memoriam malae fortunae*: HIRT. Gall. 8, 34, 1 cum ... -rima ... Alesiae memoria solliciti similem casum obsessionis vererentur.

c pressius c. respectu mali eventus: *α sub specie mali ominis fere i. q. infaustus*: LVCEL. 746 dies tetri -i ac religiosi. QVINT. decl. 315 p. 242, 12 infelix ... omen -aeque primitiae. FIRM. math. 2, 29, 17 est ... -a Venus et multis calamitatibus implicata, si *eqs.* 6, 22, 11 infelicitatum ... -a decreta. *β de variis rebus male vertentibus*: CIC. Planc. 101 o excubias tuas ... -as, ... o custodiam ... infelicem. VERG. Aen. 11, 156 primitiae iuvenis. PLIN. nat. 7, 141 eventu. STAT. Theb. 8, 184 armis. QVINT. decl. 257 p. 50, 14 libertatem. IUV. 4, 74 amicitiae. PLIN. paneg. 33, 3 nemo ... -as voluptates unco et ignibus explavit. APVL. met. 7, 25, 3 Fortuna meis casibus pervicax tam opportunum latibulum -a (*F, mira v. d. Vliet; cf. p. 1100, 29*) celeritate praeverasa. FIRM. math. 2, 21 actibus (3, 13, 13).

B usu speciali: 1 *spectat ad affectus animi vel corporis*: *a de perturbatione animi*: *α in universum*: ① *de hominibus rebusque ad homines pertinentibus*: PLAVT. Asin. 461 formido -r (cf. Merc. 212 metuo -r [1014 Persa 680. *al.* HOR. carm. 2, 8, 22 -ae ... virgines *aemulam*]. Most. 543 timeo [Rud. 441 TER. Andr. 264 LVCR. 3, 980. *al.*]). SEN. dial. 5, 35, 3 expavescis). Cist. 286 hic insanit -r (cf. TER. Phorm. 997 delirat). Epid. 526 -r ex animo (Stich. 1. *al.* LVCR. 3, 109 cum -r ex a. laetatur corpore toto. GELL. 14, 1, 36 ex a. -r fies antequam e fato fias. cf. PLAVT. Truc. 594 animo). Merc. 274 cura cruciabar -r (cf. LVCR. 3, 1051 urgeris multis -r ... curis. LVCAN. 2, 64 -os angit sua cura parentes). TER. Andr. 251 -am exanimavit metu (Phorm. 564 exanimatam. PETRON. 89, 47 perdit). Haut. 526 avidum -um (-e Bothe) atque aridum (*de avaro ut*: HOR. sat. 1, 1, 63 ars 170 PROP. 3, 5, 6 MART. 1, 99, 10). CIC. Catil. 2, 6 desiderio ... Catilinam -um tabescere. HOR. sat. 1, 3, 135 urgeris ... -rque rumperis et latras. STAT. Theb. 1, 156 quo tenditis iras, a -i? MART. 6, 37, 4 scabie -r laborat. *de partibus hominum*: Ov. am. 2, 7, 7 -o petis ungue capillos. SEN. Herc. f. 1298 -um metu cor palpitat. Herc. O. 620 urit -um gloria pectus. dial. 5, 15, 3 si aeger animus et suo vitio -r est. PLIN. nat. 2, 54 -a hominum mente. ② *de ipsis affectibus malis vel nimis*: PLAVT. Curc. 142 aerumna (cf. CIC. Att. 11, 2, 1 curis. HOR. carm. 2, 16, 10 tumultus mentis et curas). CIC. off. 1, 87 ambitio (HOR. sat. 1, 4, 26. 1, 6, 29 APVL. apol. 75). HOR. sat. 2, 7, 77 formidine (cf. SEN. epist. 101, 10 metus mortis. APVL. met. 9, 20, 3 trepidatione. FIRM. math. 1, 7, 33 -i timoris [-iis minori trad.]). epist. 1, 1, 33 cupidine. Ov. met. 3, 479 furori (MART. 12, 49, 7). STAT. Theb. 11, 297 ira. 11, 715 libertas (*i. cupidō libertatis*). APVL. apol. 53 insania (PANEG. 10, 5, 1).

β de certis affectibus: ① *c. respectu maeroris*: ② *de hominibus (rebus humanis p. 1103, 4)*: PLAVT. Rud. 397 id -a maesta est sibi eorum evenisse inopiam. 682 -am me consolari (cf. Ov. met. 6, 292 solari [STAT. Theb. 9, 885]). Stich. 215 prae maerore ... -r ... consenui. TER. Andr. 693 nunc -a in maerore est. Hec. 379 lacrumans -a (385. cf. Phorm. 96 vidi virginem ... -am ... matrem lamentari [DON.: ab affectu. *item* GRACCH. or. frg. CIC. de orat. 3, 214 LVCR. 3, 942]. CIC. Verr. II 1, 93 flentes [OCTAVIA 895 HOMER. 1015]). CIC. carm. frg. 23, 1 -r ... maerens errabat. Mil. 4 -i lugeamus (Ov. met. 1, 584. ITALIA Iac. 4, 9 [cod. ff] luge-te -i et plorate [gr. *ταλαιπωρήσατε*, VVLG. -i estote et l. et. p.]). VERG. Aen. 11, 63 solacia luctus ... -o ... debita patri (cf. Ov. met. 4, 692 *genitor* lugubris et mater, ambo -i. [Wieland])

95 100 105 110 115 120 125 130 135 140 145 150 155 160 165 170 175 180 185 190 195 200 205 210 215 220 225 230 235 240 245 250 255 260 265 270 275 280 285 290 295 300 305 310 315 320 325 330 335 340 345 350 355 360 365 370 375 380 385 390 395 400 405 410 415 420 425 430 435 440 445 450 455 460 465 470 475 480 485 490 495 500 505 510 515 520 525 530 535 540 545 550 555 560 565 570 575 580 585 590 595 600 605 610 615 620 625 630 635 640 645 650 655 660 665 670 675 680 685 690 695 700 705 710 715 720 725 730 735 740 745 750 755 760 765 770 775 780 785 790 795 800 805 810 815 820 825 830 835 840 845 850 855 860 865 870 875 880 885 890 895 900 905 910 915 920 925 930 935 940 945 950 955 960 965 970 975 980 985 990 995

SEN. Tro. 949 mater). LVCAN. 2, 38 o -ae contundite pectora (cf. MIN. FEL. 22, 1 caedunt pectora). STAT. Theb. 7, 462 pectora fletu ... premunt -ique (-e var. l.) rogos et crastina mandant funera. *de rebus ad homines pertinentibus*: ENN. scaen. 132 lacrimae. Ov. epist. 11, 80 ore. SEN. Tro. 80 manum. 410 pectus. VAL. FL. 1, 449 crines. STAT. silv. 5, 1, 19 aurem. ⑤ *de dolore et rebus maestis*: CIC. Verr. II 1, 76 spectaculum acerbum et -um et grave toti ... provinciae (II 5, 100. al. cf. Phil. 11, 7 -am ... et flebilem speciem [CAPREOL. epist. 1, 1 p. 845B; gr. ἀθλίαν]. APVL. met. 4, 20, 5 -um funestumque spectamen). Phil. 2, 6 querela -a ... et luctuosa (epist. 14, 15, 3 Ov. met. 2, 342. al. BOETH. cons. 2 carm. 2, 10). Att. 3, 19, 2 -as ac luctuosas preces. VERG. Aen. 2, 486 gemitu -oque tumultu (STAT. Theb. 3, 197). TIB. 1, 4, 72 fletibus (FIRM. math. 1, 7, 41. al.). SEN. Herc. O. 308 dolor (STAT. silv. 5, 5, 34). STAT. Theb. 9, 388 amplexu (AVG. civ. 3, 29 p. 142, 7 D. cf. PS. QVINT. decl. 4, 20 complexu). APVL. met. 5, 7, 2 lamentationibus. *singulariter de laetitia maerore mixta*: TAC. hist. 2, 45, 3 victi victoresque in lacrimas effusi, sortem civilium armorum -a laetitia detestantes (cf. oxy mora p. 1105, 52). ⑥ *c. respectu amoris de amantibus et amore*: PLAVT. Asin. 617 -r est homo qui amat. Bacch. 208 amans (CURC. 152 VERG. Aen. 4, 429 TIB. 1, 8, 61 PROP. 1, 16, 45. al. cf. PLAVT. Cas. 683 amator [LVCAN. 4, 1179 AVG. enchir. 5, 17]). TER. Eun. 98 -a prae amore. CATVLL. 51, 5 -o quod omnis eripit sensus mihi. 99, 11 -um me tradere amori. LVCAN. 4, 1075 opp. sanis. 4, 1159 quoniam adflicteretur amore nec sua respiciunt -i mala (antea: cupidine caeci). HOR. epod. 14, 13 ureris ipse -r ([SCHOL.: aut 'valde' aut ... consolandi causa]. carm. 3, 7, 10 NEMES. ecl. 4, 66). PROP. 1, 5, 29 pariter -i socio cogemur amore ... flere. 2, 9, 42 -o ianua aperta mihi. Ov. am. 3, 7, 62 quid -um ... pieta puella iuvat? SEN. Phaedr. 119 QVINT. decl. 385 p. 432, 1 AVSON. 92, 10 p. 319 P. *de amore ipso*: CATVLL. 91, 2 in -o hoc nostro, hoc perditio amore. 99, 5. VERG. Aen. 5, 655 praesentis terrae. TIB. 1, 2, 89 Ov. rem. 21. al.

b *de morbo, debilitate, languore sim.*: α *de animantibus et partibus eorum*: ① *laxius de hominibus quolibet corporis malo affectis*: PLAVT. Amph. 408 -o nunc [mihi] malae dolent (cf. TRUC. 632 mihi ... -ae [-e trad.] condoluit caput). Capt. 135 ossa atque pellis sum -r a macritudine. Epid. 670 lassitudine invaserunt -o mihi ... flemina. CIC. Verr. II 5, 87 -i perditique fame. Ov. met. 2, 807 lentā ... -rima tabe liquitur. LVCAN. 4, 332 quo ... magis -os undae ieiunia solvant. MART. 2, 51, 6 -r ... esurit venter. Ivv. 6, 424 convivae -i ... somnoque fameque urgentur. APVL. apol. 43 -r morbo comitiali ... confectus. al.

② *strictius de animantibus eorumque partibus aegrotis fere i. q. aeger, languidus sim.*: α *de animantibus ipsis (mente l. 61)*: PLAVT. Amph. frg. 6 laruatu's; edepol hominem -um; medicum quaerita (PETRON. 129, 8 h. ... -o non invideo medicinam). TRUC. 520 quo ... morbo -a sum. TER. Eun. 846 -rimus fui fugitando (DON.: fatigatus, lassus et languidus). LVCIL. 332 mancus -rque, exilis, ramice magno. PRIAP. 26, 12 cum tussi -r expuo salivam. Ov. met. 7, 572 tanta ... sunt -is invisi taedia lecti. SEN. benef. 6, 36, 2 morbos cum magna -orum vexatione vicerunt. PLIN. nat. 34, 108 impendio -orum experiri commentaria medicos. TAC. hist. 4, 81, 2 remedii inriti ludibrium penes -os fore (de hominibus caeco et manum aegro). SER. SAMM. 979 -os ... febris adurit. PELAGON. 302 attenuati et -i equi (Hippiatr. gr. I p. 212, 8 ταλαιπωροτέρους). AVG. civ. 10, 29 p. 451, 7 D. ut parum sit -is, quod aegrotant eqs. AVIAN. fab. 6, 4 mulcebat -as ... rana feras. SEDVL. carm. pasch. 3, 28 leprosus ... varios ... per artus plus candore -r (op. pasch. 3, 3 p. 233, 16 obsceno factus candore -ior). PRISC. perih. 1064 -is prohibens occulti damna veneni. ARATOR act. 1, 271 ultra non valet ire -r (i. debilis). 1, 766 cubilis, quod -o pars mortis erat paralytico. *apud christianos de correptis a daemonibus*: IVVENC. 2, 45 -am ... mentem spiritus ater implebat. 3, 181. 361 SVLP. SEV. dial. 3, 6, 4 Mart. 17, 5. VITA CAES. Arel. 1, 5 diabolus ... ingressus in -um. ③ *de partibus animantium*: PLAVT. Poen. 1003 buccam. CATO agr. 157, 11 si mulier eo lotio locos fovebit, numquam -i (umseri codd. praeter m) fient. VERG. georg. 3, 483 artus (MEROB. poet. 71 i. languentes). HOR. sat. 2, 3, 29 lateris -i capitisve dolore. CELS. 3, 27, 1 -um spiritum trahunt, memoria quoque amissa paralytici. LVCAN. 4, 413 dentibus. PLIN. nat. 29, 136 contusas et ab ictu -as aures sanant. FRONTO p. 92, 4 N. fauces. SER. SAMM. 497 pellem. IVVENC. 1, 46 -ae dispendia vocis. PELAGON. 259 suffraginem -am aut tumidam (Hippiatr. gr. II p. 172, 15 φδηνύαν). CHIRON 1 coxa (43 VEG. mulom. 2, 82, 1). 43 partis ... quae -a est (VEG. mulom. 2, 82, 2).

β *de morbo ipso, fame sim.*: CIC. fin. 5, 84 -r morbus (opp. bonum. nat. deor. 3, 84 -o diuturnoque m. cf. CELS. 3, 23, 7 malum. 5, 27, 2 genus morbi [SER. SAMM. 214]). *ibid.* -a debilitas (FIRM. math. 6, 24, 11). *ibid.* -a caecitas (FIRM. math. 6, 15, 22. 6, 31, 33). Att. 5, 21, 8 fames, qua nihil est -ius (HOR. carm. 1, 21, 13 f. pestemque. FIRM. err. 18, 5 NOVELL. Theod. 4, 1). CIRIS 254 tabis. APVL. met. 1, 6, 1 maciem. FIRM. math. 6, 38, 5 febrium -os languores (cf. SVLP. SEV. Mart. 16, 4 -o genere languoris).

2 *spectat ad mortem*: α *de animantibus mortuis (cf. p. 1099, 74. 1100, 69)*: ENN. ann. 138 volturus ... -um mandebat hominem. CIC. Verr. II 5, 129 (bis). Catil. 4, 11 -os atque insepultos acervos civium (de insepultis ut: VERG. Aen. 6, 370 PROP. 1, 22, 8. LVCAN. 6,

102 -os ultra tentoria cives spargere funus erat. cf. et STAT. Theb. 8, 114 non tumulo, non igne -r ... productus Amphiarus terra hianthe receptus). CATVLL. 68, 93 ei -o fratri ... lumen ademptum. LVCAN. 3, 898 -o ... omnia ademit una dies (sc. mortis). 3, 917 VERG. Aen. 3, 41. 11, 119 -is supponite civibus ignem (in curando funere ut: Ov. met. 8, 236 -i tumulo ponentem corpora nati. SIL. 9, 95 -um componere terra corpus. IVVENC. 2, 22 -i genitoris condere corpus). CIRIS 131 patris -i ... sepulchrum. PROP. 2, 34^b, 90 -ae funera Quintiliae (STAT. Theb. 9, 365. 634). LVCAN. 6, 639 cadaver. STAT. silv. 2, 6, 92 umbris. ANTH. 410, 9 res est atra -r (i. mortuus). VITAE patr. Iurens. 3, 13 p. 159, 26 larvis et -is. *singulariter*: AVG. serm. 180, 7, 8 carnem ... iacentem sine anima vides, animam -am sine deo videre non potes.

b *de rebus*: α *de morte*: TRAG. inc. 203 mors -a non est, aditus ad mortem est -r (CIC. Verr. II 5, 172 Catil. 4, 3. al. VERG. Aen. 10, 829. LIV. 3, 50, 8 -am, sed honestam m. al. cf. LIV. 27, 44, 8 mortis genera [MIN. FEL. 30, 2]). CIC. Catil. 3, 23 crudelissimo ac -rimo interitu. 4, 2 caede (Flacc. 60 VERG. Aen. 2, 411. al.). dom. 42 funus. SEN. epist. 77, 10 exitum (FIRM. math. 4, 15, 6. al.). SIL. 6, 33 nocte e Stygia -oque sopore. β *de rebus ad mortem pertinentibus*: CATVLL. 101, 2 inferias. Ov. am. 2, 6, 9 funus (SEN. Tro. 807 IVVENC. 1, 265. al.). PROP. 1, 15, 21 ignes (i. rogi). Ov. fast. 6, 492 rogis. VAL. FL. 3, 273 (interpol.?) cur etiam flammis -osque moramur honores? QVEROL. p. 46, 11 P. quisnam cinerum est odor? :: ille ... tristis, cultus quem poscit -r.

3 *spectat ad paupertatem*: α *de hominibus*: PLAVT. Capt. 583 est -orum ut ... invideant bonis. Rud. 485 qui homo sese -um et mendicum volet (cf. LVCIL. 728 -um mendicum). Trin. 847 egestas quid negoti dat homini -o mali. TER. Eun. 487 apparet servom hunc esse domini pauperis -ique. CIC. Verr. II 3, 100 Imacharensis ... iniuriis tuis exinanitos tributum facere -os ac perditos coegisti. prov. 5 nihil exprimere ab egentibus, nihil ... a -is extorquere potuit. Att. 1, 16, 11 illa ... hircus aerari, -a ac ieiuna plebecula. SALL. Catil. 33, 1 -i egentes (IVVENC. 3, 516. 4, 415. cf. l. 31 et PAVL. NOL. carm. 21, 857 -is et egenis [opp. felices]). Ov. trist. 5, 8, 13 qui quondam -is alimenta negarat. LAVS Pis. 126 -um parva stipe focilat. QVINT. decl. 260 p. 65, 6 partem civium ... -am sustentat. Ivv. 1, 134 caulis -is atque ignis emendus. 4, 23 -r et frugi (ironice de divite luxurioso). APVL. met. 4, 12, 4 paupertinas pannosaeque resculas (F, rec. φ) -rimae anus donas vicinis divitibus. FIRM. math. 2, 3, 3 -os pauperes ignobiles (3, 2, 5 -os p. destitutos. cf. etiam l. 29). SVLP. SEV. Mart. 3, 1 cum omnes ... -um (i. pauperem nudum) praeterirent. NOVELL. Valent. 12, 1 quos ... omnia sua amisisse constiterit, ... exceptis qui alibi locupletes ... non debent uti excusatione -orum. RVT. NAM. 1, 444 monachi munera fortunae metuunt, dum damna verentur; quisquam sponte -r, ne -r esse queat?

b *de paupertate et rebus copia quadam carentibus*: CIC. Verr. II 3, 84 agri Liparensis -i atque ieiuni (cf. A IEN. carm. ad Flav. 25 agelli). Cluent. 70 cum domi suae -rimis (-us pars codd., probavit Guarinus delens et, Kayser mutans et in ante, alii alia coniecerunt) in locis (-culis Ernesti) et inanissimis tantum nummorum positum videret. CAES. Gall. 6, 35, 8 quid ... hanc -am ac tenuem sectamini praedam ...? GELL. 11, 7, 3 inopi ... -oque victu vivere (cf. FIRM. math. 6, 30, 13 vitae alimenta). SORT. Sangall. 2, 9 hunc annu fructi -rimi sunt; cave ne inopiam patiaris (cf. 4, 11 fructi rari). PALLAD. 9, 2 de exili et -a vinea reficienda. *ibid.* si terra exilis in vinea est et vinea ipsa -ior.

4 *spectat ad humilitatem*: α *de hominibus (cf. etiam l. 32. 39. 26)*: PLAVT. Poen. 267 -as schoeno delibatas servolicolas sordidas. SALL. epist. Mithr. 8 ex rege -rumum servorum effecere. HOR. sat. 1, 8, 10 hoc -ae plebi stabat commune sepulchrum. SEN. Herc. O. 412 regna -is donat et celsis rapit. Thy. 35 -r ex potente fiat, ex -o potens (cf. ROMVL. fab. 51 pr. rec. gall. opp. potentes). STAT. silv. 4, 9, 21 libellionis. MART. epigr. 2, 8 abstulerat -is tecta superbus ager. 2, 61, 4 carnificis. FIRM. math. 3, 13, 13 -os humiles. 4, 13, 12 delecta humilitate -os. PRVD. psych. 81 -os ad nobiliora trahente deo. AVIAN. fab. 41, 17 haec poterunt -os ... monere, subdita nobilibus ne sua fata gemant. ENNOD. opusc. 6, 10 p. 405, 22 magnorum ... culmina, -orum infima. ALTERC. Hadr. et Epict. 18 regi et -o commune.

b *de humilitate et rebus humilibus*: CAPITOL. Opil. 4, 3 Macrinum ... vita sordida ... remotum etiam a -rimis officiis (FIRM. math. 4, 14, 14. cf. 3, 8, 1 artibus [4, 15, 7]). FIRM. math. 4, 24, 2 humilitate (5, 1, 6. 6, 11, 12. COD. Theod. 16, 2, 41 contempti ... et -ae humilitatis inclinati despectu). 6, 15, 10 deiectio (6, 16, 2). 6, 31, 79 quaestum meretricum.

II *spectat magis ad vitium, peccatum (maxime per convicium) fere i. q. malae qualitatis, turpis, pravus sim.*: α *de animantibus (tunica p. 1105, 14)*: 1 *generatim (acced. vis moralis maxime l. 78. 81. p. 1105, 5. 10)*: PLAVT. Cas. 549 flagitium maximum feci -r (de ipso loquente ut: TER. Haut. 956 quid ego sceleris admisi -r? HOR. epist. 1, 20, 6 quid -r egi? Ivv. 2, 159 heu -i traducimur). TER. Eun. 419 hominem perditum -umque. CIC. Q. Rosc. 48 improbi animi, -i ingeni, nullius consili. Pis. 83 cum -r ille securibus hospitis cervices subicere gestiret (TIB. 1, 10, 5 nihil ille -r meruit ...? cf. CIC. Catil. 2, 33 isti. APVL. met. 9, 3, 1 -um istum asinum). 97 quis te -ior, quis te damnatio? Phil. 2, 16 o -r (-um D) ... qui ... tam impudenter [Wieland]

loquare (*in allocutione ut*: VERG. Aen. 5, 671 heu -ae cives. HOR. sat. 2, 3, 14 contemnere -r. SEN. Med. 513 quid, -a, meque teque in exitium trahis? MART. 4, 11, 2. QVINT. decl. 298 p. 178, 21 quid potes, -r, nisi vapulare? MIN. FEL. 12, 1). SEN. benef. 3, 16, 3 tam -am, tam sordidam. dial. 4, 34, 1 pusilli hominis et -i. MART. 2, 83, 1 moechum. 9, 2, 13 cinaedos. MIN. FEL. 27, 7 (*de daemonibus ut*: GREG. M. dial. 3, 21 p. 189, 11 M. exi ab eo, -r. PALLAD. hist. mon. I 10 p. 287A -rimi ac vilissimi daemonum). TERT. praescr. 7, 6 -um Aristotelem, qui *eqs.* CYPR. ad Donat. 7 p. 9, 8 malis suis -i et gloriantur. IVVENC. 2, 235 superbi. 2, 661 pravos. HIER. adv. Iovin. 2, 37 p. 336^B mulierculae -ae et non miserabiles (*cf. p. 1100, 39*). VVLG. sap. 15, 8 animalia (*gr. ἔχθιστα*). PRVD. c. Symm. 1, 179 ne stuprum ... ullus obicere auderet turpi -aeque puellae *Rheae Silviae*. 2, 228 ut -r infirmusve ... fragilisve (*comparatus deo*). *transfertur ad tunicas*: MART. 11, 99, 2 paediant -ae (-am var. l.), Lesbia, te tunicae.

2 speciatim: a fere i. q. stultus, ineptus sim.: PLAVT. Cist. 366 -r errat ...; ludam hunc (FIRM. err. 27, 2. QVEROL. p. 48, 19 P. [-e Peiper]). Mil. 1199 inhiat, quod nusquam est, -r. CIC. or. frg. A IX 8 Sch. o -r, qui non sentias *eqs.* (sim.: APVL. apol. 86 -r non intellegis [MIN. FEL. 37, 6 CYPR. ad Donat. 12 p. 13, 26. HIER. tract. p. 417, 10 o vere -i atque miserabiles, qui non intellexistis *eqs.*]. CYPR. eleem. 10 p. 381, 15 nescis. *cf. etiam* LACT. inst. 6, 10, 6 o ... -os atque miserabiles, qui stultitiam suam litteris ... mandaverint). phil. frg. VIII 13 M. o -um vel potius amentem (Att. 7, 11, 1 a. et -um. *cf.* MART. 7, 65, 3 ah -r et demens. QVEROL. p. 39, 13 P. -i atque ... stulti [SVLP. Sev. dial. 2, 10, 5]). CATVLL. 8, 1 -r Catulle, desinas ineptire. LVCR. 2, 14 o -as ... mentes (*syn. caeca ut* STAT. Theb. 3, 629). 5, 88 (= 6, 64) omnia posse quos -i credunt, ignari, quid queat esse. VERG. Aen. 2, 42 o -i, quae tanta insania, cives? HOR. sat. 1, 2, 64 -r ... deceptus. TIB. 1, 6, 9 ipse -r docui ...: nunc premor arte mea. PERS. 3, 66 discite, o -i.

b fere i. q. inutilis, artis suae non compos sim.: PLAVT. Pseud. 808 illi drachmissent -i (*i. coqui viles*). QVINT. inst. 8 prooem. 28 -r ... et ut sic dicam pauper orator. 11, 2, 31 sed hoc -i (*sc. ad memoriam iuvandam adhibent*). APVL. flor. 17 p. 81 -rimi cantores, quia non sponte ad laudem, sed necessario ad salutem nitebantur. CAPITOL. Gord. 25, 4 -r est imperator, apud quem vera reticentur. ANON. Vales. 12, 61 Romanus -r ... utilis Gothus. *apud christianos de deis falsis et impotentibus*: MIN. FEL. 22, 1 exitus tristes, ... luctus atque planctus -orum deorum (TERT. adv. Marc. 3, 10 p. 392, 20 AVG. civ. 13, 17 p. 578, 34 D.). TERT. nat. 2, 17, 7 -a adversus fata (non valuit) *Iuno* (apol. 25, 8). PRVD. apoth. 404 *Apollinem*.

B de rebus: 1 vario usu: PLAVT. Rud. 1321 -um istuc verbum et pessimum est, ... nihil habere. CIC. Att. 1, 14, 5 Clodius conationes -as habebat. 9, 13, 8 sententia -a et desperata (*cf.* SEN. dial. 10, 20, 1 cogitatio. PLIN. paneg. 70, 5 -a, sed vera reputatio). HOR. sat. 2, 8, 18 divitias -as! carm. 3, 29, 58 preces. SEN. contr. 1, 4, 5 o -a pietas (SEN. Herc. O. 1027. Oed. 19 pro -a p.). SEN. Herc. O. 1171 o -a virtus! PLIN. nat. 29, 11 illae ... -ae sententiarum concertationes *medicorum*. PLIN. paneg. 66, 4 prudentia. SCAEV. dig. 31, 88, 17 nimiam et -am diligentiam. PANEG. 8, 6, 1 errore (PRVD. ham. 377 AVG. civ. 7, 8 p. 280, 7 D.). FIRM. math. 7, 23, 27 inefficacibus et -is rationibus. *nota oxymora* (*cf. p. 1103, 18*): PAVL. NOL. epist. 49, 12 praelaturos ... beatissimam ... calamitatem suis -is felicitatibus. BOETH. cons. 2, 4, 21 W. mortalium rerum -a beatitudo.

2 usu speciali: a respiciuntur mores, fere i. q. improbus sim.: CIC. inv. 2, 36 conquestioni, per quam -um facinus esse et indignum demonstrabitur. Pis. 27 sordibus (*cf.* IVVENC. 1, 524 labis). off. 3, 117 quam -r virtutis famulatus servientis voluptati! Att. 9, 10, 14 fuga. SEN. Med. 569 consilia. PLIN. paneg. 54, 1 adulationis. CYPR. epist. 59, 13 mendaciorum. FIRM. math. 4, 12, 1 coitus *puerorum*. err. 28, 4 dedecus. COD. Theod. 16, 5, 15 conspirationis. DRAC. laud. dei 2, 307 -um sic venit in usum. GREG. M. moral. 1, 51 intentionis (*opp. bona*). BENED. reg. 1 p. 20, 2 L. conversatione. *transfertur ad conscientiam*: PS. QVINT. decl. 4, 5 p. 71, 23 -ae conscientiae pudorem. APVL. met. 3, 4, 4.

b respicitur utilitas, fere i. q. inutilis, non idoneus sim.: PLAVT. Most. 379 -um est opus igitur demum fodere puteum, ubi sitis fauces tenet. VARRO rust. 1, 1, 6 sine aqua omnis arida ac -a agri cultura. CIC. Verr. II 2, 151 o defensionem -am ac perditam (3, 175). 3, 199 illud erat -um solacium (PLIN. epist. 6, 20, 17. *cf.* CIC. epist. 6, 2, 2 consolatio. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 1 genus consolationis). Phil. 7, 14 excusatio. epist. 4, 13, 1 triste ... et -um ... genus litterarum (*cf.* MART. 10, 4, 7 chartae). PVBLIL. Q 17 quam -um officium est, quod successum non habet! Q 26 auxilium (CELS. 3, 23, 7. 5, 26, 34). VERG. ecl. 3, 27 carmen (*sed SERV. ad l.*: triste, flebile). SEN. benef. 4, 23, 3 natura si hoc ... bonum -um et anceps et sterile fecisset. dial. 3, 15, 2 curatio. SPART. Hel. 3, 7 *valetudinis* (6, 2 FIRM. math. 5, 6, 5). OROS. apol. 25, 2 donec -ae emendationis *vestimenti* falsitatem peior scissura patefaciat.

c respicitur odor, gustus fere i. q. non iucundus, acerbus odoratu, gustatu: IVVENC. 4, 379 fetorem *cadaveris*. FIRM. math. 8, 20, 4 foedis odoribus possessum, ut hircini foetoris -um ... virus exsudet. ANTHIM. 25 *turtures* -as carnes habent et melancholicum humorem generant.

III stilistica et syntactica quaedam: A in exclama-

tionibus (*cf. etiam l. 47. 59. 67. 79*): 1 acc. (*cf. et p. 1100, 65* [a ... te -um]. 1103, 44 [edepol]. 1105, 46): ENN. scaen. 202 heu me -am (PLAVT. Aul. 720 Merc. 624 TER. Andr. 646. Hec. 74 eheu [SALL. Iug. 14, 9. PRIAP. 56, 3 (e)heu. PETRON. 34, 10]. PACVV. trag. 264 Acc. trag. 346 AFRAN. com. 408 CIC. Phil. 7, 14). PLAVT. Amph. 1056 me -am (Most. 739 me -um. TER. Andr. 788. 882 Eun. 197 PACVV. trag. 134 TVRPIL. com. 196 AFRAN. com. 312. CIC. prov. 10 me etiam -um. Att. 2, 19, 1 PROP. 2, 33, 35 Ov. am. 1, 4, 59. *sed* -am [-um] me: TER. Andr. 240 Haut. 1029 Phorm. 749 Ad. 291 CIC. Flacc. 103 Pis. 3 Rab. Post. 45 Phil. 2, 64 SEN. contr. 1, 8, 2). CIC. Mil. 102 o me -um (off. 2, 25 o -um, qui *eqs.* SEN. contr. 2, 3, 6. 2, 4, 4. 7, 6, 8 o te ... -am. 9, 2, 1 matrem. 10, 4, 10 o -os, qui *eqs. v. et p. 1101, 80. 1102, 20. 39. 1105, 21. 69*). *singulariter*: QVEROL. p. 46, 3 P. hem me -um (*bis*).

2 nom. vel voc. (*cf. et p. 1103, 1. 1104, 79. 1105, 1. 28. 47* [pro]): PLAVT. Men. 614 ne ego mecastor mulier -a (ITALA Rom. 7, 24 [Iren. 3, 21, 2extr.] -r ego homo [*gr. ταλαίπωρος*, Vulg. infelix]. *cf.* HIER. epist. 60, 17, 1 nos -i). TER. Eun. 580 -r (*sine interiectione ut* HOR. carm. 1, 5, 12 CVRT. 7, 2, 6 STAT. Theb. 5, 172. *al.*). CIC. Phil. 13, 34 o -r *eqs.* (VERG. Aen. 3, 639 [SERV. *ad l.*: aut blandientis particula ... aut revera -i]. 5, 623 LVCAN. 7, 43 VAL. FL. 2, 378. QVINT. decl. 260 p. 65, 20 o -a tempora. FIRM. err. 2, 4 o -a et caduca mortalitas). CATVLL. 63, 61 -r a -r (64, 71 a -a. HOR. carm. 1, 27, 18 TIB. 1, 9, 3. 2, 1, 79. PRIAP. 83, 34 a -r, -r. Ov. met. 10, 632 a -r Hippomene. LVCAN. 6, 724). 101, 6 heu -r ... frater (Ov. met. 11, 720 LVCAN. 4, 382 VAL. FL. 3, 592. 7, 533 SIL. 9, 424. 13, 866. STAT. Theb. 11, 651 -r heu bellorum terminus). *adde*: perii -r (*sim.*): PLAVT. Amph. 668 ei p. -r (Merc. 986 Stich. 388). 810. Asin. 892 p. -a. Aul. 411 p. hercle ego -r (Cas. 681. 809 Rud. 1131 Truc. 538). Cas. 940 occidi -r (TER. Eun. 827 hem -a o., infelix). Cist. 641 periimus -ae (Rud. 1048 -ae p.). 712 disperii -a (TVRPIL. com. 179). Merc. 681 disperii, perii -a (TER. Haut. 404).

3 dat. (*cf. p. 1101, 66* [vae]): PLAVT. Amph. 726 ei (*Fleckeisen*, *vae trad.*) -o mihi (Aul. 200 Cas. 574. 661. 848 TER. Haut. 234 Ad. 173. AFRAN. com. 394 -ae. SEN. Herc. O. 1784 -ae. *sed* ei mihi -o: PLAVT. Most. 265). 1057 vae -ae mihi (Capt. 945 -o. Epid. 50. *al.* TER. Andr. 302. 743 Hec. 605. *al.* *sed* vae mihi -o: PLAVT. Merc. 217 Mil. 180. *cf.* Capt. 803 illi. CALP. ecl. 3, 51 vae -o. COMM. instr. 2, 28, 9 plebi). Merc. 661 heu -o mihi (701 -ae. 770 -ae).

4 gen.: LVCAN. 2, 45 o -ae sortis, quod *eqs.*

B usus praedicativi exempla selecta: 1 -um est sim.: a subi. est pronomen aut subaudiendum (*cf. l. 55. 58. 63. 84*): PLAVT. Cist. 228 estne hoc -um memoratu? CIC. Flacc. 97 quid hoc -ius? (Mil. 90 quo quid -ius, ... acerbius, ... luctuosius vidimus? [IVV. 3, 6]. SEN. epist. 122, 7 quid fieri crudelius vel -ius potest? MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 3 -ius ... vel infelicius [*gr. ἀδελιώτερον*]). Att. 9, 2^a, 1 -um (*sc. est supplicare; cf. in parenthesi* VERG. Aen. 6, 21 [SERV.: dolentis interiectione ac si diceret 'nefas']. TIB. 2, 3, 78 heu -um. STAT. Theb. 4, 786 Kl. [= 778 Kohlmann] a -um). epist. 14, 3, 1 hoc -ius turpius, indignus nobis nihil fuit. CELS. 6, 11, 3 -ius etiam est (*sc. ulceribus affici*), si lactans adhuc infans est.

b pro subi. est (acc. c.) inf. vel enunt. secundarium: acc. c. inf.: PLAVT. Epid. 136 hercle -um est ingratum esse ... id, quod facias bene. CIC. S. Rosc. 140 turpe -umque. Verr. II 2, 52 -um indignumque (II 4, 67 PRVD. c. Symm. 1, 458). Phil. 2, 5 non tam iucundum mihi videri debuit ... quam -um *eqs.* rep. 1, 4 magis id -um videri solet natura se consumi (*cf.* BELL. Alex. 16, 2 illud. paulo aliter: CIC. Tusc. 1, 87 carere mortuos ... commodis idque esse -um). nat. deor. 3, 14. Att. 4, 8^b, 2 quid ... hoc -ius quam ...? (8, 9^a, 1. 14, 6, 2). Ov. trist. 4, 1, 67 quam -um est (NVX 55. *cf. l. 67. 79. 81. p. 1105, 73*). LIV. 3, 9, 12 nobis (*opp. invidiosum*). SEN. epist. 96, 1 nihil puto viro -um nisi *eqs.* GALLICAN. Avid. 6, 4. *nota plur.*: LIV. 31, 30, 3 sata exuri, dirui tecta, praedas ... agi -a magis quam indigna patienti esse. inf.: CAECIL. com. 28 hoc deputo -rimum, sentire *eqs.* (c. pron. praepar. ut: CIC. Tusc. 1, 12 istuc ipsum. phil. frg. V 39 M. id ipsum. Att. 7, 11, 2 hoc ipsum). CIC. Quinct. 95 exturbari fortunis omnibus. har. resp. 49 Pompeio ... -um magis fuit quam turpe. Phil. 2, 61 quam -um est (Tusc. 5, 63 huic. PVBLIL. E 14 eheu q. H 7 heu [11]. *al.* Ov. trist. 4, 1, 69. SEN. Ag. 611 o q.). rep. 3, 23 optimum ... , secundum ... , -rimum. Att. 9, 15, 3 nec ... mihi quicquam est -ius quam (*cf.* SEN. contr. exc. 3, 5 nihil [contr. 10, 4, 1 SEN. epist. 98, 7]). *al.* VERG. Aen. 12, 646 usque adeone mori -um est? (LVCAN. 1, 366. *cf.* STAT. Theb. 6, 400 adeo). HOR. sat. 1, 2, 134 deprendi. SEN. contr. exc. 8, 4 quid est ... -ius quam ...? (PLIN. epist. 2, 12, 3). *al.* enunt. secund.: c. si: PLAVT. Trin. 1173 -umst, male promerita ... si ulcisci non licet. TVRPIL. com. 175. SEN. benef. 2, 18, 3 illud ... homini ... probo. AVG. civ. 1, 14 p. 25, 1 D. c. quod: CIC. Phil. 8, 9 illud. CATVLL. 68, 30 quod ... tepefactet ... , id ... non est turpe, magis -um est. VELL. 2, 68, 5 sibi. SEN. dial. 11, 9, 7. CVRT. 5, 3, 19 nec id ... sed quod. PRVD. perist. 10, 491. c. ubi: PVBLIL. Q 49 quam -um est, ubi consilium casu vincitur! 55 SEN. contr. 9, 5, 11. c. cum: PVBLIL. Q 60 quam -um est, cum se renovat ... malum. c. ut: SPART. Pesc. 3, 9 -um est, ut imitari eius disciplinam militarem non possimus. AMBR. epist. 37, 32 CASSIOD. var. 3, 31, 4.

c quod -rimum est (-um p. 1107, 7): CIC. Quinct. 49 alterius (*Wieland*)

opes, id quod -rimum est, non exspectat (*in parenthesis ut*: Rab. perd. 6 *disting.* iniquissimum. SALL. Jug. 14, 4 mihi. LIV. 6, 24, 9 VELL. 2, 118, 4, 2, 130, 4 SEN. nat. 4 praef. 2 epist. 104, 9 TAC. hist. 1, 29, 2. FLOR. epit. 2, 18 fortibus viris. APVL. met. 8, 12, 3. HIER. epist. 60, 15, 4 potentissimis). LIV. 37, 53, 16 quod -rimum est in bello, obsidionem passus sum (*anted. enuntiato ut* SEN. epist. 101, 12). COD. Theod. 9, 3, 1 pr. (= COD. Iust. 9, 4, 1, 3) quod innocentibus -um ... esse cognoscitur (*in fine sententiae*).

2 *variae locutiones praedicativae notabiliores*: PLAVT. Amph. 1023 ut ... vivas aetatem -r (Cas. 403. Persa 778 -rimus hominum. Rud. 127. 520 quis vivit me mortalis -ior? TER. Hec. 566 CIC. Att. 3, 4, 5 CATVLL. 8, 10 PVBLIL. P 5 HOR. sat. 1, 2, 21. *al. cf. infra l. 64*). ASIN. 869 illum ecastor -um habeo (Cas. 116 CIC. epist. 14, 7, 1 VERVS Fronto p. 130, 12 N. *al. v. et vol. VI 2429, 60sq.*). Capt. 822 petronem et dominum reddam mortales -rumos (NOVIVS Atell. 64 me -um -ior. *cf.* CIC. fin. 4, 66 faciat [SEN. contr. exc. 8, 1, 2 SEN. Herc. f. 1305 dial. 11, 4, 2. *al.*]). MEN. 817 omnium hominum ... ut fiam -orum -rimus (TER. Hec. 300. *al.* LVCR. 3, 867 SEN. epist. 92, 22. 26. *al.*). 909 se -um praedicat (Most. 981 patrem eius. *cf.* Persa 647 nominarier. CIC. Tusc. 1, 9 dices [1, 13. *al.* VAL. MAX. 4, 6, 1 SEN. dial. 1, 3, 1. *al.*]). 3, 73 confiteri se -os. HOR. sat. 1, 2, 130 -am se ... clamet [SEN. rem. fort. 11, 3 te clamitas. PETRON. 54, 2 -am ... se atque infelicem proclamavit]. epist. 1, 7, 92 vocares. SEN. Herc. f. 464 neges). MIL. 713 -rumum se retur (*cf.* CIC. Tusc. 1, 13 putas [SEN. dial. 12, 9, 5]. 1, 106 iudicare [SEN. benef. 7, 2, 2 dial. 1, 4, 3]. HOR. sat. 2, 7, 81 ducis). PVBLIL. N 44 qui moritur -r (*cf.* TIB. 1, 9, 45 interi. Ov. trist. 2, 2 perii. *v. et l. 62*).

C *pro subst. masc. et fem. sing. et plur. passim inde a PLAVTO*. *neutr.*: sing.: CIC. Tusc. 1, 9 est -um ... quoniam malum mors. 1, 15 si mors (mori *var. l.*) ... mortuis -um esset, infinitum ... malum haberemus. *plur.*: VERG. Aen. 2, 5 quae ... ipse -rima vidi. SEN. dial. 6, 1, 7 haec ... tristia et -a et in se saevientia. 7, 25, 3 inter -rima. epist. 101, 10 -rima omnia. TERT. nat. 2, 7, 9 -a vel turpia vel atrociora deorum. RVRIC. epist. 2, 53 p. 435, 8 absolutionem -orum vestrorum esse indulgentiam peccatorum.

D *indculus structurarum*: *accid.*: dat. (*passim, sed non nisi ad res -as*): e. g. l. 2. 4. 5. 7. p. 1102, 15. 20. 1103. 7. 1106, 55. 60. 62. 69. 76. *gen.*: HOR. sat. 2, 2, 66 in neutram partem cultus -r (*v. Heinze ad l.*). STAT. Theb. 4, 403 a -i morum. PLIN. paneg. 58, 4 -os ambitionis. *abl.*: *causae*: e. g. p. 1101, 39. 1102, 63. 64. 1103, 46. *adde* CIC. Catil. 4, 17 fortunā. SEN. benef. 6, 31, 11 pudore quam damno -ior. *limit.*: animo: p. 1102, 54. *praepos.*: ex animo: p. 1102, 52sq. *prae amore*: p. 1103, 22. de qua (Tullia): CIC. Att. 11, 3, 3. *ab actu*: p. 1103, 68. *supinum*: memoratu: p. 1106, 42. dictu: IORD. Rom. 92 res -a d. (*mira Flor. epit. 1, 1, 14*).

adv. miserō. *inter adv. in e desinentia affert* CHAR. gramm. p. 235, 12. 236, 6 B. *compar.* -ius inde a LIVIO (l. 76). *superlat.* -errime inde a PLAVTO (p. 1108, 1). -errissime GRAMM. suppl. 155, 5 PATRIC. conf. 59. *Gloss.* -errime infelicissime. *inde a PLAVTO*. [*e conl. falsa (v. et p. 1105, 18)*: TER. Haut. 526 (*v. p. 1102, 57*). IVST. 12, 13, 9 (*conl. Jeep*).]

A *c. verbis vi malae conditionis plus minus servata fere i. q. miseris modis* (*hic illic, maxime c. verbis affectus, transit in vim auctivam, quam et antiquorum opinione probatam esse demonstrant* DON. Ter. Andr. 520 -e valde, nimis [Eun. 412 nimis. *ibid.* cum -e et impense idem significant. Ad. 698 nimis. SCHOL. Hor. sat. 1, 9, 14 valde. SCHOL. Ter. Bemb. Haut. 365 -e nimis, quia omne nimium non bonum. Eun. 68 valde. *sed aliter explicat* SCHOL. Ter. Haut. 190 p. 115, 26 tenere. Ad. 698 p. 158, 32 affectuose]. *cf. etiam p. 1103, 26 et p. 1108, 26*): 1 *magis per miserationem*: a *pertinet ad sortem malam i. q. infelicitate, laboriose sim.* (*oppos. beate l. 65, synonym. infelicitate l. 81*): PLAVT. Asin. 121 moriri (PLIN. med. 3, 33 -ius. PROSP. chron. I p. 408, 363 -e, *sed digne. cf.* PLAVT. Aul. 720 perii [Truc. 565]. APVL. met. 8, 8, 6 trucidati). Aul. 14 cum labore magno et -e viveret (315. CIC. fin. 3, 50 *opp.* beate [ut AVG. civ. 18, 41 p. 319, 6 D.]. Tusc. 5, 24 male -eque. SEN. contr. 10, 4, 15 tam -e [loc. add. excerpta]. SEN. dial. 11, 12, 4. *cf.* CIC. Att. 3, 6 me vix -eque sustento. IVST. 11, 10, 9 quem Alexander ... -e vitam exhibentem regem fecerat. *cf. et supra l. 10*). 731 -e perditus, cui tanta mala maestitudoque optigit (CIC. Att. 3, 23, 5 quem ... miserum -e perdidit. ad Q. fr. 1, 3, 1). BACCH. 934 -e male mulcabere (*cf.* Pseud. 4 quae miseriae te tam -e macerent. Ov. trist. 3, 10, 63 pars ... -e confixa sagittis. APVL. met. 5, 17, 2 cruciamur). TER. Haut. 365 -e (-um *var. l.*) offendi ... militem (SCHOL. Bemb. v. l. 57). LVCR. 3, 861 -e si ... aegreque futurumst (*cf.* SEN. dial. 7, 25, 2 nihilo -ius ero). 3, 898 misero e ... omnia ademisti una dies. LIV. 34, 24, 2 ut -ius ... recipiatur quam ... capta est civitas. SEN. contr. 10, 5, 10 nemo ... -ius servit. SEN. epist. 119, 15 deliciis omnia -e ac sollicite comparantur. SIL. 2, 463 -e duratia ... viscera peste. CALP. decl. 7 p. 8, 1 tam -e crudeliterque punitos. DON. Ter. Eun. 282 quam -e nihil ... liceat Parmenoni. SYMPH. 260 -e cecidi (misera c. *vel c. subito pars codd.*). SCHOL. Cic. Bob. p. 121, 14 destitutus -e et infelicitate vindicatus. CYPR. GALL. gen. 114 decepta. CARM. de aegr. Perd. 85 matris ... e carae dinoscere voltus non poterat.

b *pertinet ad affectus*: α *ut adv. affectus fere i. q. dolenter*,

acerbe: PLAVT. Pseud. 74 est -e scriptum ... : o, -rime (*aliter infra l. 19*). TER. Eun. 68 oculos terendo -e (*ad simulandum maerorem, sed cf. interpretationem ap. CHAR. gramm. p. 267, 11 B. [ex Romano]* -e pro male vel ut sit miseratione dignum). SEN. epist. 22, 10 aegre ferre ... et -e. β *c. verbis affectus (transit in vim auctivam v. p. 1107, 53 et l. 26)*: PLAVT. Cist. 131 amore -e hanc deperit mulierculam (*cf.* TER. Andr. 520 amarit [Haut. 190 Ad. 667. DON., SCHOL. v. p. 1107, 55]). CURC. 188 quam -e moliantur amantes. Most. 985 me eius patris -e miseret. TER. Eun. 412 illi invidere -e (DON. v. p. 1107, 55). Ad. 522 -e nimis, (*Don., vivos A*) cupio (698 tam -e [DON. p. 1107, 56]). CIC. or. frg. A XIV 15 Sch. HOR. sat. 1, 9, 14. *cf.* HOR. sat. 1, 9, 8 -e discedere quaerens. *sim.*: CASS. Cic. epist. 12, 12, 3 -e [*M. miser HD*] noluit). CATVLL. 64, 94 heu -e exagitans ... furores Amor. SEN. epist. 63, 9 -rime lugent (*cf.* PANEG. 4, 13, 1 nihil gravius, nihil -ius ... doluisti). FRONTO p. 187, 23 N. fratrem ... -e desiderantis. GELL. 9, 15, 9 omnibus ... exultantibus, Iuliano autem male ac -e rubente et sudante.

2 *magis per convicium fere i. q. male*: AVR. Fronto p. 68, 19 N. scripsi (p. 69, 12 minus -e [p. 69, 1 *syn. male*]. *aliter supra l. 1*). PORPH. Hor. epist. 1, 17, 31 vestiri ... -e (*misc. trad.*). AVG. civ. 19, 7 p. 367, 13 D. multo ... -ius ... se putat beatum. CYPR. GALL. Ios. 305 calceus ... -e dat tegmina plantis. BOETH. cons. 4, 4, 4 W. voluntatis -e (*PT¹, -ae rell. Peiper, infelicitate suprascr. V*) langueret effectus. *sensu morali*: IVVENC. 3, 151 -e maculabunt ... mentem. 4, 461 -e deserto principe.

B *c. adi. vi malae conditionis fere evanida*: 1 *vi auctiva (cuius ad originem v. Hofmann, Umgangsspr.³ 192 et cf. sub v. male p. 244, 13sqq.: v. et l. 5 et p. 1107, 53)*: PLAVT. Cist. 689 ita sunt homines -e miseri (Pseud. 13. *nisi mavis per merum lusum verborum interpretari, cf. l. 51*). TER. Haut. 649 ut stultae (-e *var. l.*) et -e (-ae *var. l.*) omnes sumus religiosae. GELL. 19, 12, 9 -e imperitus.

2 *vi fere negativa (cf. sub v. male p. 243, 61sqq.)*: AVG. in psalm. 39, 16ⁱⁿ. inter paganos amaros, -e urbanos, sordidos, infideles, ineptos, insultatores.

adv. miseriter. *vocem ab ENNIO usurpatam esse testis est* PRISC. gramm. III 71, 5 Ennius proterviter ... reverecunditer -r properiter.

i. q. *miserere*: LABER. mim. 149 mens incorrupta -r corrumpitur. CATVLL. 63, 49 lacrimantibus oculis patriam allocuta maestast ... -r (*G¹, miseritus codd., v. Friedrich ad l.*). APVL. met. 8, 5, 10 auxilium -r roganti. IVL. VAL. 2, 28 p. 98, 12 indulgens ... lamentis ... humi porrectus ... diu -r agitabat. 2, 32 recens vulneratum atque adhuc spirantem -r (*Hist. Alex. M. I p. 90, 20 Kr. ἡμίπνοον*). IORD. Get. 41, 216 ne ... graviter ... cum suis et, quod peius est, -rque pugnaret (-r *plerique, miserabiliter, misere var. l.*).

adv. ? miseritus v. l. 39 (CATVLL.).

adv. ? miserōs (i. μισερῶς ? scribitur mes-) intellegendum esse autumat in plagulis Leumann apud ORIBAS. syn. 9, 43, 1 Aa dieta esse oportet non ... -os (gr. διαίτῶν ... μήτε ἀπόνως μήτε ταλαιπώως. La taleporus).

paronomasiae: c. *miseria* p. 1102, 14. 1107, 71. c. *miseratio* p. 1112, 79. c. *adv. -e* p. 1107, 70. 75 (*cf. -e -i supra l. 28 et -e miseret supra l. 8*). -um -iorem reddere p. 1107, 15. -orum -rimus p. 1107, 17. *cf. et iterationes p. 1106, 22, 23*.

deriv.: *misellus. miserinus. miserulus. misereo(r). miseror. miseria. miserimonium. (miseritas). miseritudo. comp.: commiseror, -onis. misericos.* *Wieland*.

**miserabilis, -e. a miserari*. ISID. orig. 10, 173 -is quod sit miseriae habilis. *abl. sing. -e*: CE 2079, 1 -e fato. *compar. -ior*: CIC. Planc. 83 LIV. ter. SEN. contr. 10, 4 (33), 5. 16 VAL. MAX. 1, 8 ext. 3. 4, 7, 4 SEN. epist. 95, 16. *al.* -is magis: LIV. 3, 48, 8. magis -is: ORAT. imp. Claud. (BerlUrK. 611) 3, 1 QVINT. inst. 4, 2, 114 SCHOL. Cic. Gron. A p. 347, 13. *pro superl.*: mire -is: CIC. Brut. 90. maxime -is: SALL. Catil. 36, 4 Iug. 33, 1 LIV. 23, 5, 1 CVRT. 5, 5, 7. 10, 7, 4 QVINT. inst. 6, 1, 15. -is prorsus: VVLG. eccles. 5, 15. nimium -is: AVG. civ. 1, 3 p. 6, 24 D. *in dact. collocatur fere ante pedem sextum (plerumque -e); ante pedem quintum*: Ov. epist. 11, 113 Pont. 1, 5, 23 EPICED. Drusi 3. 181 Ivv. 2, 18. NOT. Tir. 40, 21 inter misericordia et miserrimus. *de notione*: ISID. diff. 1, 354 -is est cui misereri possumus, miserandus cui misereri debemus. GLOSS. I 307 -e vulgus (*cf. p. 1109, 42*) dolendum populum. GLOSS. II Philox. MI 32 οἰκτρόν, ἐλεεινόν. *cf. et l. 84. p. 1109, 41. 54. 77. 83. 84. 1110, 43. 55. inde a CIC., CATVILLO, SALL., VERG.* [*in codd. saepe confund. c. mirabilis (cf. p. 1109, 12. 16. 1110, 20. al.)*]. *dub.*: IVV. 12, 73 -e (P, Friedlaender, Leo, mirabile p, Housman, Knoche). *loco dub. contextus*: IVV. 6, 65.]

A *i. q. miserandus, lugendus, dolendus, misericordia dignus (coniungitur miser p. 1100, 38. 1110, 43. 57. opp. miser p. 1100, 39)*:

1 *loci selecti*: a *generatim*: α *de rebus (fere de fortuna misera vel de factis dolendis)*: CIC. dom. 59 eius maeror ... omnibus mortalibus -is videbatur. Phil. 11, 1 crudeli et -i morte (LIV. 27, 27, 11 CVRT. 4, 15, 17. *cf.* CATVLL. 68, 91 letum. *al.* VERG. georg. 4, 532 exitum. VAL. MAX. 1, 7 ext. 9 exitum [*al.* QVINT. inst. 4, 1, 29. FLOR. epit. 4, 6, 4 e. foedi truces -es. *al.*]. VVLG. II Macc. 9, 28 obitu [οἰκτορῶ]. de orat. 2, 197 in Caepionis gravi -ique casu (fin. 2, 65 [R.]

CVRT. 8, 11, 12 AMM. 14, 5, 8. *al.*). Cato 56 senectus. Att. 3, 23, 1 hanc inanem meam diligentiam -em potius quam ineptam putes (3, 23, 4). *al.* SALL. Catil. 36, 4 imperium populi Romani. Iug. 53, 7 facinus. Ov. epist. 13, 51 bellum (*cf.* Liv. 1, 23, 2 dimicationem. STAT. Theb. 3, 116 certamen [12, 33]). met. 6, 90 fatum (Pont. 4, 6, 3 LVCAN. 4, 769. 10, 411 CE 1568, 4, 2079, 1). 8, 782 genus poenae. 14, 751 funus (FLOR. epit. 3, 18, 12 CE 1059, 5). trist. 5, 5, 15 vulnus (Pont. 1, 5, 23 LVCAN. 8, 417). Pont. 4, 4, 5 nil adeo fortuna gravis -e fecit (AVG. civ. 3, 18 p. 127, 2 D.). Liv. 1, 59, 8 caede (24, 26, 14). 5, 40, 3 ipsa res species -que -is erat (QVINT. decl. 340 p. 345, 3). 8, 35, 9 supplicio (STAT. Theb. 1, 53 CLAVD. 15, 99). 9, 5, 9 foedi agminis -em viam. 21, 58, 9 strage (VAL. MAX. 6, 6 ext. 1. FLOR. epit. 3, 11, 8 [mirabili trad.]). 23, 7, 5 servitute (VAL. MAX. 3, 3 ext. 2. *cf.* PRVD. c. Symm. 1, 468 servitium). 31, 30, 2 vastationem (*cf.* FLOR. epit. 3, 19, 6 direptione). SEN. contr. 7, 5 (20), 15 condicionem. VAL. MAX. 1, 1, 4 fortunam (CLAVD. DON. Aen. 2, 505 p. 218, 12). 2, 7, 1 deditio. 3, 2 ext. 5 -is (mirabilis *codd.*) lapsus. 5, 1, 10 exemplum (IVV. 15, 97. *cf.* LVCAN. 9, 832 exemplar). 9, 9, 1. SEN. epist. 95, 16 macies (PS. QVINT. decl. 8, 19 p. 164, 1 -is ac deflenda m. LACT. mort. pers. 33, 10). LVCAN. 7, 121 nomen. 8, 816 bustum. SIL. 2, 264 humandi . . . munus (*cf.* STAT. Theb. 8, 652 CE 1208, 1). 13, 131 prodigium. STAT. Theb. 6, 96 excidium. QVINT. inst. 6, 1, 47 ignorantia. 6, 1, 53 res atroces et -es (*cf.* 6, 3, 31). IVV. 6, 3734 debilitas. *al.* COD. Iust. 8, 50, 7 (*a. 291*) ex necessitate -i (RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 39 respondendi n. -em [mir. v. l.]; *opp.* foedissimam obtractandi libidinem). AMM. 28, 1, 4 clades. CLAVD. DON. Aen. 3, 140 p. 285, 9 vitam (HIER. epist. 34, 2, 4). VVLG. eccles. 5, 15 infirmitas. IV Esdr. 8, 50 miseriae multae -es. CLAVD. 26, 199 rumor. AVG. civ. 3, 13 p. 111, 16 D. amplexus. beat. vit. 27 egestas (COD. Theod. 11, 27, 2). contin. 3, 7 caecitate (serm. 353, 3, 2). c. Pelag. 2, 4, 8 poena. *al.* CE 367, 1 -is hora quoi lucem eripuit (INSCR. christ. Diehl 4751, 1). 1151, 1 urna. *al.* pressius i. q. venia dignus: IVV. 2, 18 horum simplicitas -is, his furor ipse dat veniam. TERT. pudic. 5, 15 p. 228, 2 -iores paenitentias reliquisti (22, 13 p. 273, 7). CYPR. laps. 13 p. 246, 21 potest eiusmodi excusatio esse -is. *neutr. pro subst.*: CIL VIII 12120 ad -e mortis vixit (*cf.* Söderström, Epigr. Lat. Afr. 42²).

β de animantibus eorumque partibus (de bestiis l. 48, 52; de partibus corporum l. 39 sqq. 46 sqq.): Cic. part. 57 nihil est . . . tam -e quam ex beato miser (*cf.* MART. 6, 33, 1 nil -ius . . . Sabello vidisti [*opp.* laetius]). VERG. ecl. 5, 22 corpus -e nati (Aen. 11, 59. Ov. epist. 20, 213 sane -e c. met. 3, 396. 4, 158 HOMER. 840 STAT. Theb. 10, 409. CONC. S II 3, 2 p. 36, 19 nostrum -e c. [*gr.* II 1, 2 p. 21, 26 ἀδελφόν]). georg. 4, 454 Orpheus. Aen. 2, 798 vulgus (LVCAN. 6, 110 STAT. Theb. 10, 409. 11, 416. *cf.* p. 1108, 70 et SEN. benef. 6, 31, 12 gens. AMM. 16, 12, 34 plebe). Ov. am. 2, 18, 25 Dido (fast. 3, 545). 3, 3, 37 Semele. epist. 7, 135 infans (*cf.* 11, 113 pignus). met. 3, 495 puer. 6, 665 se . . . vocat bustum -e nati. trist. 4, 2, 29 in humo lumen -e fixit (*item de part. corp.*: Pont. 1, 2, 55 caput [VAL. MAX. 5, 1, 10 ipsi victori -e]. SEN. suas. 6, 20 capitis -em faciem. IVV. 10, 269 bos . . . cultris . . . -e collum praebet. SIDON. carm. 5, 418 sinciput). Liv. 6, 3, 3 agmine (CVRT. 5, 5, 5 TAC. ann. 1, 40, 4). VAL. MAX. 3, 8 ext. 4 reus. 9, 4 ext. 1 mancipium. ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) II 18 de fratre . . . -i. HOMER. 996 Hector. STAT. Theb. 7, 500 exsilio vagus et -is hospes. MART. 6, 77, 1 Iros. *al.* SYMPH. 70 de cochlea. AMM. 19, 6, 3 turmas. *al.* CONC. S II 3, 2 p. 35, 4 a -i (*gr.* II 1, 2 p. 20, 19 ἐλκευού) Athanasio. *al.* de mortuis: AMM. 31, 1, 3 umbrae . . . caesorum (DRAC. Orest. 462). CIL III 11281 (= CE 1565), 3 -is morte puellae. 13242 (= CE 539), 2 sedibus his situs est -is Heliodorus. CE 397, 1 iacet hic -is infans. INSCR. christ. Diehl 1348. de funerantibus: CIL II 3001 (= CE 1139 B), 1 uxor. INSCR. christ. Diehl 4193 mater. *m. pl. pro subst.*: VEN. FORT. Mart. 4, 579 spes -ium.

b accedentibus coloribus specialibus: α pertinet ad speciem, vires, aestimationem sim. fere i. q. sordidus, humilis, exilis, inanis, vilis: Cic. Phil. 2, 73 auctionis . . . -is aspectus (TAC. hist. 4, 72, 2 legionum. *cf.* SALL. Iug. 51, 1 facies totius negoti . . . foeda atque -is [CVRT. 7, 11, 16]). 14, 10 aut foedissimam mortem . . . aut -em fugam (FLOR. epit. 4, 8, 9). SALL. Iug. 33, 1 cultu (CLAVD. DON. Aen. 6, 280 p. 545, 24. *cf.* Liv. 24, 26, 2 habitu [CVRT. 6, 9, 25]). MANIL. 1, 229 luna deficeret . . . -is (*cf.* GERM. 74 lassum et -e sidus [633]). VAL. MAX. 3, 2, 12 laqueos. IVV. 3, 166 hospitium. 3, 276 votum (9, 147. *cf.* p. 1110, 16). 12, 67 prora. CARM. adv. Marc. 2, 6 in . . . bonum semen lolium -e (*i. malum*) sevit. HIL. trin. 7, 3 securitatem. QVEROL. p. 16, 12 P. in parte civili et -i (*cf.* Süß, RhM. 91, 1942, 113). CHROMAT. in Matth. 10, 1 stultam ac -em Manichaeorum praesumptionem. VAL. CEM. hom. 8, 3 vestimentum. 9, 3 mendicitatem. 12, 7 damna -ium facultatum. EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 882A -i . . . cogitationum sensu (*Migne gr.* 29, 34B ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῶν . . . λογισμῶν). GREG. TVR. Franc. 6, 11 p. 282, 5 caballum. THEOD. MOPS. in Col. 3, 1 -is (*i. humilis*) est . . . illa . . . sollicitudo (*gr.* ταπεινὸν . . . ἡ . . . σπουδὴ). CAES. AREL. serm. 43, 2 p. 182, 11 falsam et -em excusationem. PASS. Paul. 11 deorum portenta. *al.*

β pertinet ad mores et honestatem fere i. q. improbus, abiectus, nequam: MART. 10, 72, 2 Blanditiae (*cf.* PRIMAS. in apoc. p. 883A assensu). IVVENC. 4, 516 -e volgus. VITAE patr. 3, 127 -is (*gr.* Cot. p. 548B κακός). INST. Iust. 3, 13 (12), 1 adquisitio. PALLAD. hist. mon. II 3 p. 347D imperatoris -is (*gr.* p. 20, 13 B. τοῦ ἀθλῶν). ORIG. in Matth.

16 p. 29, 18 K. scribae et Pharisei -es. INSCR. christ. Diehl 1980, 3 votum. de diabolo (in allocutione): SVLP. SEV. Mart. 22, 5 si tu ipse, -is, ab hominum insectatione desisteres.

2 syntactica et stilistica: a exclamations: voc. (*cf.* l. 2): Ov. epist. 11, 113 nate, parum fausti -e pignus amoris. PASS. Macc. 11, 12 o -is tyranne . . . ! HIER. tract. p. 417, 10 o vere infelices Iudaei, o vere miseri atque -es . . . ! *acc.*: Cic. fat. 38 o admirabilem licentiam et -em inscientiam disserendi! SEN. clem. 1, 13, 3 o -em illum. sibi certe! SEN. dial. 11, 10, 5 PANEG. 12, 8, 2. AVG. civ. 1, 3 p. 6, 24 D. o nimium -em errorem! *nom.*: HIER. epist. 60, 13, 1 o -is humana condicio . . . ! *seq. (a. c.) inf.*: HEGES. 1, 3 p. 9, 14 facinus -e fuisse, qui . . . inviderent. AVG. civ. 3, 22 p. 134, 10 D. quam illa -is rerum facies erat *seq. a. c. i.* fere pro interiectione: VAL. MAX. 9, 9, 1 populus errore propulsus est, ut caput Helvi . . . circa rogam Caesaris . . . ferret, officii sui, alieni erroris piaculum -e. STAT. Theb. 2, 642 -e votum Mortis. IVVENC. 2, 379 funus -e!

b acc. neutr. pro adv. (vel pro interiect.): VERG. Aen. 12, 338 -e caesis hostibus insultans (SERV.: nomen pro adverbio). SIL. 4, 571 agit ad ripas -e Poenus. 8, 67. 16, 412. DICT. 3, 20 lugubri veste -e tectus.

c -e visu (GLOSS. I 307 -i [mir. trad.] v. dolenda visione): VERG. Aen. 1, 111 in brevibus et syrtis urget (-e v.). Ov. met. 13, 422 PETRON. 123 v. 222 SIL. 1, 672. 7, 706. 14, 329. 17, 602. STAT. silv. 5, 3, 70 externis etiam -e visu funus eat. PARAPHR. Verg. (Pap. soc. Ital. II 142. s. III/IV) 6. visu -e: VERG. Aen. 9, 463 arrectis (v. -e) in hastis praefigunt capita.

d locutiones praedicativae: α esse: Cic. Brut. 289 a corona, quod est ipsum -e, . . . relinquuntur (*cf.* QVINT. inst. 6, 1, 11 quid . . . -e aut sit in rebus aut videri possit. 6, 1, 15 ut id . . . aut quam atrocissimum aut etiam . . . quam maxime -e esse videatur. decl. 273 p. 117, 22 etiam cum istud periculum est sponsoris, -e est. HIL. in psalm. 64, 3 totum hoc inane atque ridiculum est et . . . -e. AVG. civ. 3, 20 p. 129, 30 D. nihil [*cf.* p. 1109, 37] -ius ac -i querella dignius . . . fuit). Ov. ars 1, 737 -is esto. trist. 1, 2, 51 genus est -e leti. Liv. 1, 59, 8 cui . . . causa mortis indignior ac -ior esset. SEN. contr. 7, 5 (20), 15. 10, 4 (33), 16 cuique. ORAT. imp. Claud. (BerlUrK. 611) 3, 1 quo magis -is sit. CVRT. 5, 5, 7. 10, 7, 4. PETRON. 107, 15 -iores calvi solent esse. QVINT. decl. 256 p. 48, 13. 292 p. 163, 15 -ior est puer solus. *al.* PLIN. epist. 2, 11, 9 -iores . . . fore arbitrabatur, si praesens fuisset. ITALIA Dan. 10, 11 (Tert. ieiun. 7 et 9) -is (ἐλεεινός) es (*cf.* p. 1113, 77). LACT. epit. 33 (38), 7 quis est . . . , qui aliquo in malo constitutus nolit esse -is (*i. misericordia dignus*) ac non desideret auxilia succurrentium? VVLG. I Cor. 15, 19 -iores (ἐλεεινότεροι) sumus omnibus hominibus. apoc. 3, 17 es miser et -is (ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινός). *om. copula*: PERS. 1, 3 'quis leget haec?' . . . nemo. 'turpe et -e'. IVVENC. 4, 440 -is ille per aevum, qui iustum dedet. *coniung. c. (a. c.) inf. (cf. l. 11)*: HIL. ad Const. 2, 4, 3 -e est tot nunc fides existere quot voluntates. HEGES. prol. 2 p. 4, 5 claudi obsidione. CASSIOD. var. 3, 31, 2 COD. Iust. 4, 31, 14, 1. *β facere, existimare sim.*: Liv. 1, 23, 2 eventus . . . belli minus -em dimicationem fecit (24, 26, 14 caedem . . . per se -em -iorem. 45, 7, 4 SEN. contr. 1, 7, 16, 7, 3 [18], 7. CVRT. 5, 6, 6 [*i. quibus parceretur*]). QVINT. decl. 328 p. 292, 1. *al.* VAL. MAX. 4, 3, 11 nonne -is existimetur? 4, 7, 4 quo . . . illum -iorem redderet (9, 2 ext. 5 cunctis. SEN. benef. 6, 8, 2). QVINT. inst. 11, 1, 64 fiet . . . -is (decl. 298 p. 175, 27 RVFIN. Basil. hom. 3, 1 p. 1744C). HIER. psalt. sec. Hebr. 106 (105), 46 dedit eos -es coram omnibus (ἐδωκεν αὐτοὺς οὐκτιμους, Vulg. dedit eos in misericordias). CASSIAN. conl. 7, 31, 1 illi sunt vere miseri (*cf.* p. 1108, 77) ac -es iudicandi. *γ alia*: Ov. am. 3, 9, 9 adspice demissis ut eat -is alis Amor. met. 11, 692. 733. fast. 3, 545 arserat Aeneae Dido -is igne. EPICED. Drusi 181. TAC. ann. 1, 70, 4 pernoctavere . . . haud minus -es quam quos hostis circumsidebat. VVLG. iud. 5, 27 iacebat exanimis et -is. AVG. conf. 10, 34, 53 p. 250, 1. *al.*

e c. casibus: α c. dat. (cf. l. 33. 35. 52): Cic. div. 1, 68 fugientibus . . . -em respectum incendiorum fore. fin. 2, 65 casus nobis -is . . . , illi . . . voluptarius. Ov. met. 8, 783 v. l. 67. Ib. 117 nec sis -is ulli. Liv. 23, 5, 1 SEN. contr. 7, 3 (18), 7 VAL. MAX. 5, 1, 10 v. p. 1109, 47. SEN. clem. 1, 13, 3 v. l. 9. CVRT. 3, 13, 6. *al.* *β c. abl.: causae*: Ov. met. 2, 329 luctu -is aegro. 8, 783 si non ille suis esset nulli -is actis. QVINT. decl. 263 p. 75, 28. COD. Theod. 1, 22, 2 fortunae iniuria -es. *limit. (cf. etiam l. 20)*: CORIPP. Iust. 2, 411 cultu -is ipso.

f c. praepos.: propter: Cic. Brut. 90. ob id ipsum: CVRT. 4, 10, 22. in rebus: QVINT. inst. 6, 1, 11. de loco: TERT. adv. Val. 14 p. 192, 23.

B i. q. miserationem exprimens, querulus, flebilis: *1 adi.*: *a de rebus*: Cic. Verr. II 5, 163 illius acerba imploratio et vox -is (Liv. 1, 29, 5 CLAVD. DON. Aen. 3, 490 p. 330, 5). Planc. 83 -iores epilogos. de orat. 2, 193 inflexa ad -em sonum voce. 2, 196 non modo non -is sed etiam inridenda fuisset oratio (Liv. 26, 33, 1. 30, 42, 18. 44, 19, 7 o. quam habitus fuit -ior). Brut. 90 fletus (Liv. 44, 45, 11 DICT. 3, 26. *al.*). orat. 64 oratio philosophorum habet . . . nihil atrox, nihil -e (*cf.* QVINT. inst. 4, 2, 114 quid ulli epilogi possunt magis habere -e?). VERG. georg. 4, 514 carmen (PRIAP. 68, 15 Ov. met. 5, 118. 6, 582 AMBR. hex. 6, 4, 24). HOR. carm. 1, 33, 2 elegos (*cf.* PORPH. ad l.: aptissimi sunt fletibus). Ov. Pont. 1, 1, 15 index. Liv. 3, 48, 8 quae . . . dolor . . . eo -ia magis querentibus subicit. 9, 2, 14 confessione. VAL.

[R.]

MAX. 1, 8 ext. 2 narratio. 3, 3 ext. 2 non supplex vox nec -is eiulatus (cf. vol. V 2, 313, 19 et CIL IX 1973 ululatione). 6, 2, 6 lamentatione (Ps. RVFIN. in Am. 5, 16/17 lamentis). Ps. QVINT. decl. 9, 8 p. 174, 21 obtestationem. PANEG. 3, 7, 2 preces (COD. Theod. 16, 8, 26). ARNOB. nat. 7, 4 p. 240, 20 mugitus. IVST. 23, 2, 9 lacrimae (AMBR. in psalm. 118 serm. 15, 18, 3 -is unius l. miseratione. AVG. civ. 22, 8 p. 569, 13 D.). AVSON. 438, 2 p. 388 P. in -em modum . . . deflet. AMM. 19, 1, 11 planctu. AVG. civ. 3, 20 p. 129, 30 D. querella. *al.*

b de hominibus: CIC. orat. 56 volet . . . voce . . . inclinata videri gravis et inflexa -is. LIV. 41, 6, 8 legatio (45, 23, 17 -is ac supplex [opp. insolentioris]). HOMER. 20 per superos . . . -is orat. QVINT. inst. 9, 4, 133 tum -es esse volumus, tum modesti, tum acres. IVV. 9, 6 non erit hac facie -ior Crepereius.

2 neutr. sg. -e pro adv.: STAT. Theb. 10, 416 torvum ac -e fren-dens. 12, 55 queritur -e (SCHOL.: pro miserabiliter). PAVL. NOL. carm. 9, 2 flentes.

*adv. *miserabiliter.* Ps. ASPER gramm. suppl. 55, 20 *inter adv. in 'r'.* comp. -ius: LIV. 30, 36, 9 SEN. contr. praef. 6 AVG. GLOSS. οἰκτιρῶς. ἐλεεινῶς. cf. etiam l. 36. [confunditur c. mira-biliter (cf. p. 1108, 73): Ps. RVFIN. in Os. 1, 10sq. p. 970D. *al.*]

1 i. q. miseranter, cum lamentatione: CIC. Tusc. 1, 96 non -r . . . emoritur. Att. 10, 9, 2 epistolam scriptam -r (LIV. 26, 3, 10). LIV. 3, 52, 4 rogitantes (cf. SEN. benef. 2, 14, 2 impense ac submisse non numquam etiam -r rogantibus). 30, 36, 9 egerunt. 45, 42, 3 de-fledo (AMBR. Iac. 1, 8, 37 GILD. Brit. 61 chron. III p. 59, 21. cf. VITA Fulg. p. 15, 21 l. flere). perioch. 49 p. 59, 24 locutus est (VAL. MAX. 6, 2, 3. cf. l. 40). SEN. contr. 4 praef. 6 dixit (QVINT. inst. 4, 2, 120 atrociam invidiose et tristitia -r. AVG. serm. 161, 6, 6. cf. etiam l. 41. *elliptice:* SCHOL. Ter. p. 72, 13 -r et invidiose). IVL. VAL. 2, 28 eiula-bundus (cf. AVG. c. mend. 18, 37 p. 570, 16 eiulandum est). EPIST. impp. de Asia (Bruns Fontes⁷ p. 270) l. 6 poscantur. AVSON. 461, 2 p. 401 P. SCHOL. Cic. Bob. p. 156, 11 -r et demisse petendo. CLAUD. DON. Aen. 5, 785 p. 516, 29. HIER. epist. 143, 2 deprecatur (cf. OROS. hist. 3, 23, 50 precantem [PALLAD. hist. mon. I 53 p. 336C]). hom. Orig. in Ier. 11 p. 674B conquerentem. RVFIN. Basil. hom. 7 p. 1789C -r recorda-mur (opp. terribiliter contuemur). hist. 3, 8, 9 vocem -r (gr. ὀλοφύρετικῶς) et cum quodam ululatu emittens. AVG. civ. 21, 18 p. 523, 23 D. suppli-cantibus. *al.* pressius de eventu sc. de commotione animorum: CIC. Att. 14, 10, 1 laudatus . . . -r (sc. ut misericordia excitaretur). CELS. 3, 18, 14 prudenter et -r loquitur (cf. l. 26). PLIN. nat. 34, 88 matri interfectae infante -r blandiente. QVINT. inst. 4, 2, 62 dicere (cf. l. 27).

2 i. q. misere, miserandum in modum: a generatim: VAL. MAX. 2, 6, 11 perituri (cf. CVRT. 4, 16, 30 aut foede fugiendum aut -r cadendum fuit. TREB. Val. 8, 2 interemptus. ARNOB. nat. 7, 4 p. 241, 2 spiritum -r ponunt. AMM. 29, 1, 44 ductum ad mortem). 4, 1 ext. 4 vagam vitam -r exigentem (AMM. 25, 7, 4 exacto -r biduo. cf. GALLICAN. Avid. 4, 5 adviventis). 5, 3 ext. 3 cineribus . . . foede ac -r dispersis. 6, 9, 9 iacentibus (AVG. epist. 23, 5). 6, 9 ext. 7. LACT. inst. 3, 14, 20 si verum -r ignoras (cf. AVG. civ. 19, 18 p. 387, 2 D. fallitur). DON. Ter. Hec. 379 misera: -r se habens. HEGES. 5, 22, 1 p. 352, 3 RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 31a p. 570B. AVG. civ. 19, 7 p. 366, 29 D. bellis -ius quatitur humanum genus. 22, 22 p. 607, 8 agon. 7, 8. *al.* NOVELL. Valent. 1, 3, 2 facultates possessorum -r conciderunt. OROS. hist. 4, 18, 19. 4, 20, 37 victi (6, 19, 16). *al.* c. adi.: AVG. c. Adim. 13 p. 147, 22 ignaros. serm. 41, 4 infirmus.

b fere i. q. male, nequiter, iniuste: CHALC. comm. 20 male ac -r (*elliptice;* sc. id dicunt). AVR. VICT. Caes. 35, 7 quadruplatorum, quae urbem -r affecerant, calumniae. RVFIN. hist. mon. 1 p. 403B se -r sup-plantatum. AVG. civ. 8, 24 p. 360, 20 D. animas . . . -r captivaverant. c. Faust. 32, 21 p. 782, 18. serm. coll. Morin p. 451, 21 Iudaeis . . . -ius haeretici insaniunt. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 4, 70 illuderes. PO-MER. 1, 25, 1. GREG. Tvr. Franc. 3, 13 p. 109, 2 Proculum . . . -r interficiunt. PRIMAS. in apoc. p. 881C. CAES. AREL. serm. 46, 6 -r se excusare conantur. PASS. Paul. 11. c. adi.: AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 11 ingrati.

in paronomasia: Ps. AVG. serm. 128, 1 cecidit homo -r, descendit deus misericorditer.

deriv.: miserabilitas. *compos.:* com-, immiserabilis.

miserabilitas, -ātis f. a miserabilis. i. q. condicio miseratione digna, miseria, humilitas: FVLG. aet. mund. p. 177, 20 nequitiam . . . usque ad -em perduxit. Ps. EVSEB. CAES. hom. 11 p. 1179C o -s eorum, qui non habent ista! THEOD. MOPS. in Gal. 4, 19 summam -em suis exprimere litteris. in Col. 2, 23 arguit negotii ipsius -em (cf. p. 1109, 76). *in circumlocutione modestiae pro ipso homine:* CONC. S II 3, 1 adnot. Rustici ad p. 191, 5, ubi miseritudo Φ^a, humilitas Φ^c.

miserāmen, -inis n. [a miserari sec. levamen sim., cf. gr. ἐλεημο-σύνη. J.B.H.] i. q. elemosina, stips: IVVENC. 4, 289 nec . . . parvi -a panis dabantur.

miserandus, -a, -um v. s. v. miseror.

miseranter v. s. v. miseror.

miserantia, -ae f. a miserari, miserans. GLOSS. L V Aa M 357 -a miseria vel infelicitas.

**miseratio, -ōnis f. a miserari. plur.:* CIC. (v. p. 1113, 4) et inde ab ITALIA (p. 1113, 21. 60). *de notione (cf. p. 1113, 19):* SVET. frg. 3

p. 18, 14 ἀπὸ τοῦ ἐλέου id est a -e. GLOSS. οἰκτιρμός. συμπάθεια. discernuntur -o et misericordia: CASSIOD. in psalm. 24, 5 -es attinent ad operationes pias, misericordiae vero pertinent ad clementem natu-ram (sim. ISID. diff. 1, 350). DIFF. ed. Beck p. 70, 14 -o detestandae alienae calamitatis nota est, misericordia parcit et succurrit pericli-tantibus. coniung. -o et misericordia e. g. ITALIA psalm. 102, 4 (Prae-dest. 3, 10 p. 648B) in misericordia sua et -e sua (ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, VVLG. m. et -bus). TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 1 Ps. PHILO antiq. 19, 8 VVLG. Ier. 16, 5. *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 33, 4 p. 448med. -em (ἐλεον) et misericordiam (φιλανθρωπίαν). gr., ubi nihil notatur, respon-det οἰκτιρμός. in versione vocis gr. q. e. σπλαγχνισμός (exspectes visceratio): ITALIA II Macc. 6, 7 (recc. LX). 6, 21. 7, 42 (cf. De Bruyne ed. p. XXII). leg. inde a CIC.; in versibus (solus nom. sing. -o): CE 1178 B 14. C 38 (s. IIⁱⁿ). IVVENC. Jies. AVIEN. Arat. 868 ? AVSON. 129, 5 p. 429 P. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 8 DRAC. laud. dei 3, 595 ENNOD. carm. 1, 5, 32 VEREC. satisfact. 87 ARATOR act. 2, 380. usus vocum q. s. -o et misericordia apud singulos scriptores ex hac tabella elucet:

	miseri-cordia	-o		miseri-cordia	-o
PLAVT.	3	—	SEN. rhet.	39	2
TER.	9	—	SEN. phil.	27	2
RHET. Her.	12	—	CVRT.	16	3
CIC. inv.	12	—	PLIN. nat.	2	3
oratt.	72	1	QVINT. inst.	11	27
rhet.	28	11	decl.	16	7
phil.	10	—	TAC.	32	22
epist.	14	1	PLIN. epist.	2	6
CAES.	11	1	APVL. met.	6	9
SALL.	9	1	VVLG.	375	37
LIV.	34	8	AVG. conf.	70	7

[e coni. probab.: AMM. 18, 6, 10. dub.: SEN. epist. 98, 6.]

i. q. actio miserandi:

A hominum: 1 i. q. misericordia, affectus, quo miseria aliena commovemur (praestatur victis e. g. l. 59. p. 1114, 7, reis l. 66. 75. *al.*, mor-tuis l. 69. *al.*, bestiis l. 61): a generatim: CIC. part. 56 odia incitan-tur [et -o] (ex admiratione) nascitur. epist. 5, 12, 5 quem . . . moriens . . . Epaminondas non cum quadam -e delectat? SALL. or. Lep. 5 plerosque secundae res in -em ex ira vortunt. LIV. 1, 29, 5 conspectus aliorum mutua -e (sc. concitata) integrabat lacrimas (cf. QVINT. inst. 2, 15, 8 -e sola . . . elapsus esse. FRONTIN. [?] strat. 4, 5, 21 compelleret. TAC. hist. 5, 19, 3 concibant. ann. 1, 66, 2. 6, 44, 1 adverteret. AMM. 14, 11, 9. *al.*). 5, 45, 6 -o sui . . . animos cepit (cf. 9, 8, 11 incessit homines. QVINT. decl. 277 p. 131, 18 movere vos -o potest. 298 p. 179, 22 te . . . tenet [IVST. 7, 2, 11 ENNOD. carm. 1, 5, 32]. PLIN. epist. 3, 7, 10 me . . . subit [5, 5, 7. cf. 6, 10, 3 s. indignatio cum -e. v. et p. 1113, 39]. PANEG. 4, 20, 2 accenderet. IVVENC. 3, 445 commovit dominum famuli -o flentis). 8, 28, 6 vis hominum . . . -e . . . accensit (cf. QVINT. inst. 4, 2, 112 occupatum vel ira vel -e. TAC. hist. 3, 67, 1 obruebatur animus -e curaque. AVG. civ. 22, 8 p. 574, 19 D. flexus). 9, 5, 13 (id) . . . -em fecit. 9, 6, 5 evicit -o iusta . . . superbiam. 45, 4, 4 -em omnem stultitia exemit (cf. QVINT. inst. 11, 1, 52 -em securitate laxabit). SEN. contr. 2, 4 (12), 13 dignus fuit -e (ARNOB. nat. 2, 5 p. 50, 13 fletu et -e. AMM. 17, 12, 17 AVG. c. Pelag. 2, 7, 13. *al.*). SEN. epist. 81, 19 nec ulla -o contingit iis. CVRT. 8, 10, 36 plus formae quam -i datum. 8, 14, 41 -e commotus (cf. p. 1113, 6. 40 et QVINT. decl. 263 p. 75, 23 moveretur). 10, 5, 11 in ipsos versa -o est. PLIN. nat. 8, 57 fera . . . -em quaerebat (cf. 8, 60. 9, 33 petens. PLIN. epist. 9, 33, 11 SOL. 15, 10). QVINT. inst. 3, 8, 12 movenda -o (cf. 6, 1, 46 commovere . . . -em . . . epilogi est proprium [v. etiam vol. III 1950, 3]). 4, 2, 77 vel favoris aliquid vel -is merebor. 4, 2, 128 vel invidiae gratia vel -is (9, 2, 9. cf. decl. 247 p. 14, 23 causa). 6, 1, 20 avertere iudicem a -e. *al.* decl. 307 p. 209, 10 non . . . istud ami-citiae tuae -e fecisti (item abl. causae: MOD. dig. 48, 3, 14, 2 IVST. 42, 2, 12 DICT. 1, 1 AMM. 20, 7, 4. *al.*). Ps. QVINT. decl. 3, 1 p. 42, 7 subsidium -is auferri. *al.* TAC. Agr. 43, 2 augebat -em constans rumor veneno interceptum (ann. 3, 17, 3). dial. 31, 3 promptius ad -em impellat, qui scit, quid sit misericordia (ann. 1, 61, 1 permoto [LACT. inst. 1, 3, 20 commoveri]. 11, 37, 3 evicta. PORPH. Hor. epod. 17, 8 adductos). ann. 3, 15, 2 sine -e. 6, 19, 3 arcebatur. 13, 15, 2 orta -o manifestior. 16, 17, 5 vim sibi attulit minore quam ceteri -e. *al.* PLIN. epist. 2, 11, 3 actionis suae vela . . . quodam velut vento -is implevit. SVET. Iul. 84, 2 ad -em . . . accommodata. *al.* VVLG. Phil. 2, 1 viscera et -es (v. -is var. l.; σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί). OROS. hist. 3, 1, 2 Conon magnam pietatis -isque monumentum in reparatione eius (sc. urbis patriae vastatae) opera-tus est. CONC. S II 3, 2 p. 36, 21 miserioribus omni -e (gr. II 1, 2 p. 21, 28 ἐλεεινοτέρους πάσης ἐλεεινότητος) nobis effectis. *al.* plur.: VVLG. Zach. 7, 9 -es facite unusquisque cum fratre. RVFIN. hist. 5, 2, 6 -um visceribus. 5, 28, 12 in lacrimas et -es omnem provocavit ecclesiam. 6, 42, 6 infringere.

b in arte rhetorica i. q. genus causae ad misericordiam excitandam [R.]

commodatae (cf. s. v. *misericordia* p. 1124, 84. plur. infra l. 4. 6. 7): CIC. de orat. 2, 196 non fuit haec ... sine dolore magno -o omniumque deorum ... imploratio. 3, 107 loci communes habent deprecationem aut -em. 3, 118 consolationes -es. 3, 217. Brut. 82 ut -bus ... uteretur (orat. 130. 131 QVINT. inst. 6, 1, 18). 88 multis querelis multaue -e adhibita. 130 de -bus. 131 nec ... -e solum mens iudicium permovenda est. part. 122. top. 86 querelae incitationes -esque flebiles. Phil. 2, 91 tua illa pulchra laudatio, tua -o *Caesaris mortui*. CAES. civ. 1, 85, 1 has partes vel querimoniae vel -is. QVINT. inst. 1, 11, 12 qui flexus deceat -em. 4, 1, 14 iudicem inclinat -o. 4, 1, 27. 4, 3, 15 indignatio, -o, invidia. 6, 1, 23 plurimum ... valet -o. 6, 1, 27 numquam ... debet longa esse -o. 6, 2, 34 ubi ... -e opus erit (11, 1, 6. cf. 9, 4, 128 res eget). 9, 3, 102 -e pugnandum est. 11, 3, 64. 171 duplex est ... -o. decl. 338 p. 331, 6 plus -is et plus libertatis habet pars summa. PS. QVINT. decl. 2, 24 p. 40, 21 perit ille vester ambitus, vestra -o. SVET. Nero 47, 2 quanta ... -e veniam praeteritorum precaretur. GELL. 10, 3, 7 coniung. comploratio. MACR. Sat. 6, 6, 16. i. q. *pars epilogi* (cf. l. 14. p. 1112, 63): FORTVN. rhet. 2, 31 p. 119, 32 quot partes sunt epilogorum? tres: ... οἰκτος sive ἔλεος id est -o. p. 120, 10 conquestio id est -o (MART. CAP. 5, 565).

2 i. q. *munificentia, liberalitas*: ITALA Dan. 4, 24 (Cypr. elem. 5. al.) peccata tua eleemosynis redime et iniustitias tuas -bus pauperum (cf. l. 24 et CYPR. elem. 8 p. 379, 24). FIRM. math. 8, 11, 4 praesidio publicae -is (NOVELL. Valent. 12 pr.). VVLG. Iob 31, 18 ab infantia mea crevit mecum -o. PS. ORIG. in Iob 1 p. 405B pauperum largitibus ac -bus. NOVELL. Valent. 31, 5 humanitate et -e. HIL. AREL. vita Honorat. 5 l. 34 C. -e prodigus. VITA Hil. Arel. 23 l. 2 C. -e propensus, largitione promptissimus. VAL. CEM. hom. 13, 7 culturam -is exerceat. GREG. Tvr. Mart. 2, 2 opem proflua -e tribuit. al.

3 i. q. *pietas, religio* (ῥηγο): VVLG. II Esdr. 13, 14 ne deleas -es meas, quas feci in domo dei mei et in caeremoniis eius.

4 i. q. *lamentatio*: IVL. VAL. 2, 34 multis ... lacrimis -em regiam Alexander persecutus. MIRAC. Steph. 2, 2, 2in. quanta cum -e ... dolores expresserit. VITAE patr. 5, 4, 33 plorans cum nimia -e (cf. 3, 154 cum lacrimis. gr. Col. p. 610C μετὰ οἰκτον).

5 i. q. *miseria*: IVL. VAL. 2, 30 ex illa regia beatitudine in extimam veni ... -em.

B numinum: 1 *deorum gentilium*: FLOR. epit. 4, 10, 4 nisi intervenisset deum -o. ARNOB. nat. 3, 40 p. 138, 17 Consentes ... -is parcissimae. AVIEN. Arat. 868 si sera Iovem subeat -o rerum. AVSON. 433, 2 p. 386 P. Neptunus -e commotus. SERV. ecl. 3, 63 Terrae. CLAUD. DON. Aen. 1, 10 p. 11, 25 in deorum mentibus lenitas ac -o ... esse convenit. al.

2 *dei christiani*: a sing.: TERT. adv. Iud. 1 l. 33 notitiam divinae -is (PRISCILL. tract. 4, 75 p. 57, 12 d. ... -o ... periclitantibus ... occurrit. OROS. hist. 4, 17, 8 AVG. civ. 10, 22 p. 436, 4 D. CASSIOD. var. 2, 40, 4. al.). adv. Marc. 4, 16 p. 471, 26 Christus neminem excipiens in -e. ITALA psalm. 5, 8 (Aug. in l.) in multitudine -is (ἐλέους, Vulg. misericordiae) tuae. Ioel 2, 13 (Cypr. laps. 36) misericors et pius est ... et multae -is (πολλέλεος, Vulg. misericordiae. cf. p. 1129, 67. 69). Dan. 9, 4 (Cypr. laps. 31) qui servas testamentum et -em (ἐλεος, Vulg. misericordiam). CYPR. testim. 1, 20 p. 53, 7 secundum dei -em (VVLG. Bar. 2, 27). ARNOB. nat. 2, 63 p. 99, 5 -o ... illis impertita est regia. IVVENC. 1, 462 domini. 3, 205 plebis -o multa est (cf. Vulg. Matth. 15, 32 misereor turbae). 4, 137 veniet -o. VVLG. exod. 34, 6 domine ... patiens et multae -is (II Esdr. 9, 17 Ion. 4, 2). Iudith 8, 13 tempus -is domini. Sirach 5, 6 et ne dicas: -o domini magna est. AVG. civ. 21, 18 p. 523, 28 D. in ratione -is non erat. al. DRAC. laud. dei 3, 595 coniung. clementia. al. i. q. *tempus misericordiae*: VVLG. II Macc. 7, 29 ut in illa -e ... te recipiam (cf. p. 1126, 60).

b plur.: ITALA psalm. 76, 10 (Aug. civ. 21, 18) continebit in ira sua -es (Vulg. misericordias) suas? 106, 8 v. p. 1129, 84. II Cor. 1, 3 (cod. r al.) pater -um (Vulg. misericordiarum. cf. VVLG. II Esdr. 9, 31 deus -um). PSALT. Cas. 78, 8 praeventiant nos -es (Vulg. misericordiae) tuae. AMBR. Iob 4, 5, 19 memor domini -um. VVLG. gen. 32, 10 minor sum cunctis -bus tuis. II Esdr. 9, 27 secundum -es tuas. 13, 22 secundum multitudinem -um tuarum (psalm. 50, 3. al. cf. SACR. Leon. p. 145, 14 -um tuarum largitate). psalm. 24, 6 (=PSALT. Rom. al.) reminiscere -um tuarum. Is. 63, 7 recordabor. Sirach 17, 27 gloriaberis in -bus illius. al. RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 12, 4 viscera -um tuarum. PAVL. NOL. epist. 4, 3 p. 21, 8 dei -bus. 23, 41 p. 197, 9. AVG. conf. 1, 5, 5 per -es tuas (RVSTIC. Conc. I 4 p. 60, 21). al.

C bestiae: APVL. met. 3, 26, 5 agnitione ac -e quadam inductum equum.

D rerum: 1 *misericiordiam exhibentium*: PANEG. 4, 26, 3 -em tenebrae non habebant (cf. p. 1114, 13). IVST. 44, 4, 2 ad regnum tot periculorum -e pervenit. 2 *misericiordiam excitantium* (cf. p. 1112, 84): TERT. ieiun. 9 p. 285, 2 (ad Dan. 10, 11; cf. p. 1110, 39) xerophagiarum -o et humiliatio ... aures dei advertunt. CYPR. laps. 13 p. 246, 25 deprecabantur illi non lacrimarum -e sed vulnerum. COD. Theod. 8, 4, 26 (=COD. Iust. 12, 57 [58], 11) ad pristina sacramenta precum -e ... repedare.

stilistica et syntactica: 1 in circumlocutione pro persona: PETR. CHRYS. serm. 121 p. 530A pauperem duorum portat -o baiulorum. VICT. VIT. 3, 38 -o Christiana victui contulerat profuturum.

PS. VICT. VIT. pass. 9. LEX Burg. extr. 20 p. 119, 4 expositos, quos -o colligi faciebat.

2 *gen. qualit. v. p. 1113, 38. 49. 55. 62. nota*: VEREC. in cant. 2, 6 p. 13, 26 occulto quodam -is utero ... conceptos. cui praestetur -o, indicatur gen. obi.: LIV. 5, 45, 6 sui (APVL. met. 4, 3, 5). 8, 28, 6 aetatis (TRYPH. dig. 4, 4, 37, 1). 9, 6, 5 sociorum. 9, 8, 11. 26, 32, 5 SEN. contr. 1, 1, 20 QVINT. inst. 6, 1, 9. 8, 3, 67 urbium captarum. decl. 263 p. 75, 23. 277 p. 131, 18. 298 p. 179, 22 horum. FRONTIN. (?) strat. 4, 5, 21 suorum. TAC. ann. 12, 38, 1 regis. 14, 58, 2 nominis. PLIN. epist. 2, 11, 13 damnationis. 3, 7, 10 fragilitatis humanae. SVET. Cal. 13 afflictae domus. PANEG. 9, 4, 1 casuum (LACT. mort. pers. 51, 2). IVST. 7, 2, 11. 42, 2, 12 exilii. al. pro gen. obi. exstat pron.: CALP. decl. 10 p. 10, 17 (somnia) (add. Dessauer) -em meam habuit. dat. (c. adminiculis verbalibus [per ellipsin l. 15]): TAC. ann. 3, 22, 1 nocenti -em addiderat. 6, 7, 2 illis maior -o. CE 1178 C 38 (s. II in) mihi viventi tua sic -o venit. IVVENC. 4, 299 ut tibi sollicito fieret -o iusta. praep. in c. acc.: CVRT. 10, 5, 11 v. p. 1112, 60. LACT. ira 16, 7 in afflictos. PAVL. PETRIC. Mart. 1, 8. adversus: TAC. ann. 15, 44, 4 a. sontes ... -o oriebatur. super: TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 1 VVLG. psalm. 144, 9. ad: HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 4 p. 413, 11. circa: VVLG. Sirach 18, 12 -o hominis circa proximum suum. SACR. Leon. p. 89, 27. erga: VINCENT. LER. 20, 6. LEO M. epist. 28, 6 e. correctum ... -o (i. venia). pro: QVINT. decl. 248 p. 18, 4 -o ... debet esse pro illis. BOETH. cons. 4, 4, 38 W. cum: PS. PHILO antiqu. 19, 8. de: ADNOT. Lucan. 3, 723 de aetate et de genere.

***miserātor**, -ōris m. a miserari. pro adi. c. g. l. 32. 42. 51. i. qui miseretur, misericors (c. gen. obi. l. 41. 43. 48. 50. cf. pron. pro gen. l. 43): 1 de deo (ITALA IV Esdr. 7, 133 vocatus est ... -r in eo quod miseretur illis. VEREC. in cant. 2, 4 p. 12 a 27 dicitur misericors propter adiutorium infirmorum nec non etiam -r propter veniam delictorum. cf. etiam l. 38): coniung. misericors et -r: ITALA exod. 34, 6 (Lugd.) deus -r et m. (οἰκτιρῶν καὶ ἐλεῆμων, Vulg. m. et clemens). Ioel 2, 13 (Tert. pudic. 2, 1 adv. Marc. 5, 11 p. 610, 13 Ps. Cypr. ad Novat. 9. al.) m. et -r (ἐλεῆμων καὶ οἰκτιρῶν, Vulg. benignus et m.) et misericordiae plurimus. Ion. 4, 2 (Lucif. Athan. 2, 33) -r et benivolus (Vulg. clemens et m.) patiens et m. CLEM. ad Cor. 60, 1 m. -r (ἐλεῆμων καὶ οἰκτιρῶν). VVLG. psalm. 85, 15. 144, 8 (cf. CASSIOD. ad l. quod m. dicitur, naturae ipsius virtus est; quod -r, fragilitati nostrae causa salutis est eqs.). Iac. 5, 11 (οἰκτιρῶν). al. HESYCH. in lev. 19, 15 p. 1027D m. et -r super omnes. al. ACT. Archel. 8, 4 -r et m. (εὐσπλαγχνός καὶ ἐλεῆμων). alia: IVVENC. 2, 293 peccantis largus -r Iesus. HIL. in psalm. 68, 16 -r deus. HIER. in Ier. 4, 62, 4 p. 291, 6 clemens ... et -r dominus. VVLG. Is. 49, 10 eorum. 54, 10 -r tuus dominus. PAVL. NOL. carm. 19, 314. carm. app. 3, 7 iustus, patiens, -r. AVG. epist. 188, 2, 8. CYPR. GALL. num. 111 deus ... sit -r in aevum. ORIENT. carm. app. 3, 29 -r abundans. PAVL. PETRIC. Mart. 3, 246 -r ... exitium sceleris causam iubet esse salutis. al. nota: CASSIOD. anim. 10 p. 1298C. 12 p. 1305A rerum humanarum valde -r.

2 de sancto: GREG. Tvr. Mart. 1, 2 p. 588, 27 -r Martine. 3 de hominibus: AVG. serm. 23, 2, 2 vos esse ... timentium -es. 134, 3 homo -r.

f. **miserātrix** (-icis). i. quae miseretur (pro adi.): PROSP. carm. de ingrat. 636 -x gratia.

misereo (***miseret**, [-uit]), -ēre et ***misereor**, -(i)tus sum (**miseretur**, -itum est), -ēri. a miser. inter exempla IIae coniugationis afferunt -or: CHAR. gramm. p. 334, 11 B. EVTYCH. gramm. V 464, 21. -et: CHAR. gramm. p. 476, 15 B. inter deponentia numeratur: CHAR. gramm. p. 466, 20 B. PS. ASPER gramm. suppl. 50, 28. activum personale apud veteres usurpatum esse testantur (de usu v. p. 1115, 62): PRISC. gramm. II 392, 16 activam pro passiva ... habent terminationem ut ... -o pro -or, unde -et et -etur impersonalia. II 432, 10. III 486, 7 iuxta paeniteo et pudeo et pigeo. GRAMM. suppl. 252, 20 antiqui dicebant -o -es, sed iam non est apud nos; inde remansit -et. omnia exempla, quibus sensum passivum inesse putant, aliter explicari possunt, e. g. GREG. M. epist. 5, 5 p. 285, 21 (cf. Norberg, In reg. Greg. M. stud. crit. II 1939 p. 1701) et p. 1116, 65. 1118, 2. 1120, 75. impersonale -et (cf. l. 61. 64, de usu v. p. 1115, 38): PAVL. FEST. p. 123, 10 -et me eadem forma dicitur qua piget paenitet taedet (PS. ASPER gramm. suppl. 53, 9 inter verba defectiva). PRISC. gramm. II 425, 18 impersonale a ... deponentibus numquam nisi ab uno -or -et, sed magis id quoque a -o est (cf. 428, 12). CONSENT. gramm. V 372, 6 -et, quod utrum a -or -eris an a 'miseror miseraris' veniat, incertum est. -etur (cf. l. 61): NON. p. 477, 15 -etur pro -et. de scriptura sonis formis: mys.: ITALA Marc. 10, 47 (cod. k). mes.: RVFIN. Adamant. 2, 6. mess.: INSCR. christ. Diehl 2366A adn. miss.: PATRIC. conf. 2. -itur: ITALA Rom. 9, 16 (cod. d). -ibor: ITALA exod. 33, 19 (Lugd.). -ibiris: VVLG. deut. 19, 13 (pars codd.). -ibuntur: ITALA psalm. 101, 15 (Sangall.). -iri: OROS. hist. 7, 1, 4 (var. l.). -ire (imp.): INSCR. christ. Diehl 2366A adn. part. perf. -itus (-itum impers. inde a PLAVTO v. p. 1120, 67) legitur inde ab AFRANIO, SALL., LIV. (5^{ies}, ter exstat varia lect. -rtus, v. p. 1117, 3. 69) usque ad QVINT. decl. (bis), PS. QVINT. decl. (p. 1116, 24 var. l. -rtus), DIDASC. apost. (p. 1116, 62); metro probatur PLAVT. et TER. p. 1120, 67, AFRAN. (p. 1116, 6), PHAEDR. p. 1116, 38 et 3, 15, 21. -rtus legitur apud VAL. MAX. 9, 3, 4 (var. l. -rit-) et p. 1117, 4. [Wieland]

QVINT. decl. (bis), AMPEL., *posteris* (except. p. 1114, 82); *apud gramm.* (var. l. -rt- CHAR. gramm. p. 331, 21 B. PHOC. gramm. V 435, 26): CAPER gramm. VII 93, 7 MACR. exc. gramm. V 648, 2 CLEDON. gramm. V 373, 27; *metro probatur* COMM. apol. 315 CE 512, 5 (item in lapide p. 1119, 13). cf. *etiam* -rturus l. 20. *partic. praes.* (CHAR. gramm. p. 324, 21 B. PRISC. gramm. II 555, 17. al.): ITALIA p. 1117, 1 (Vulg. miserans). VVLG. Rom. 9, 16. OROS. hist. 7, 5, 11 (var. l. miserantis). ALC. AVIT. c. Arrian. 28 p. 11, 28. VEN. FORT. expos. orat. 60 esse -entes. *vitalur* (succedit *part.* miserans, cf. l. 55): QVINT. inst. 9, 1, 25 dabunt ... in ... miserante figuram, sed non ideo ... -eri ... figura erit. HIER. in Is. 1, 15 p. 35^B 'defeci miserans', ut ostendat se nequaquam ultra -eri. VVLG. Is. 30, 20 miserans -bitur (Ier. 31, 20). *gerundium*: VVLG. psalm. 101, 14 CARM. adv. Marc. 1, 200 SACR. Leon. 23, 11 et p. 1118, 53. *inf. praes.* -erier: LVCR. p. 1116, 12. *perf.* (v. et p. 1114, 79): -itum est (*impers.*) *testantur* CHAR. gramm. p. 331, 21 B. DIOM. gramm. I 398, 14. CLEDON. gramm. V 62, 10 -et ... -uit non facit (sed cf. p. 1120, 50). CONSENT. gramm. V 373, 24 PHOC. gramm. V 435, 26. *falso* (cf. l. 50): IDIOM. cas. gramm. IV 566, 9 perfectum eius verbi (sc. -or) est miseratus sum (cf. p. 1116, 20). *part. futuri*: GLOSS.^L I Ansil. PA 561 parsurus ignosciturus -rturus. *de notione et differentiis*: PAVL. FEST. p. 123, 9 miseratur is qui conqueritur aliena incommoda; -etur is qui miserum subleuat (cf. NON. p. 445, 4 ut sit miserari flere et lamentari; -eri miserationem alicuius casibus exhibere. *similiter* et ISID. diff. app. 42 DIFF. Suet. p. 315, 38 DIFF. gramm. suppl. 280, 20 DIFF. ed. Beck p. 70, 15). POMP. gramm. V 238, 14 aliud est -or aliud miseror, quantum ad declinationem pertinet, non quantum ad sensum; nam idem est miseror illum et -or illius. ISID. diff. 1, 367 -emur quantum necesse est, miserescimus amplius quam necesse est, item -emur rogati, miserescimus ultro. GRAMM. suppl. 252, 20 -or, -et me i. misericordiam habeo. GLOSS. -or ἐλεῶ. (οἰκτεῖρω). -ere ἐλέησαι. subveni. -ere mei ἐλέησόν με. -et me ἐλεῶ. (οἰκτεῖρω). v. et supra l. 19. *gr. respondet* ἐλεῶ (*passim*), οἰκτεῖρω e. g. p. 1116, 52. 63. 79, σπλαγχνίζομαι e. g. p. 1117, 30. 1119, 21. 27. 29. 31sq. 37 (*falso* ad reddendum *gr.* σπλαγχνίζω ITALIA II Macc. 6, 8 [rec. L. ubi B pietatem ... haberi (*sim.* et M); *rectius* P exta inspicere, cf. *Vulg.* sacrificarent]. cf. et p. 1112, 11), ἀγαπῶ p. 1116, 53, ἐπιποθῶ p. 1116, 58; *alia* v. p. 1117, 1. 60. 1118. 7. 39. 61sq. 1119, 23. *legitur activum person.* (non nisi *stirpis praes.*) inde ab ENNIO (v. l. 67); *impers.* inde ab ENNIO, PLAVTO, TER. (*perf.* p. 1120, 50); *deponens person.* inde a PLAVTO (? p. 1116, 3), ACCIO *per totam latinitatem* (saepissime in libris sacris [VVLG. fere 180 locis]; *deest* apud TER., CAES., HOR., TIB.); *impers. perf.* apud PLAVTVM, TER., SCIP. min., *praes.* inde a PACUVIO (v. p. 1120, 73).

de ratione inter voces q. s. -or et miseror (neglectis differentiis notionum) *carumque formas intercedente* (collatis omnibus [-or 256^{ies}, miseror 276^{ies}] usque ad APVL. exemplis): *frequentius usurpantur: imperativus* -ere (81^{ies}, inde a RHET. Her.), -emini (19^{ies}, inde a CIC.) *quam miserare* (semel GRATT.); *infinitivus* -eri (56^{ies}, inde a PLAVTO [?], GRACCH., RHET. Her.) *quam miserari* (singulis locis apud ACCIVM [?], SALL. [-eri bis], LIV., FRONTONEM [?]); *formae finitae perfecti* -(i)tus sum *sim.* (11^{ies}, inde a SEN. contr.) *quam miseratus sum sim.* (7^{ies}, inde a SALL., VERG., OV.). *at contra participium perfecti* miseratus, *hexametris idoneum, frequentius adhibetur* (48^{ies}, inde a VERG., PROP., OV., LIV. [semel]) *quam* -(i)tus (16^{ies}, inde ab AFRANIO, SALL., LIVIO [5^{ies}]); *gerundivum* miserandus saepissime (141^{ies}, inde a TER., RHET. Her.; -endus *deest*), cf. *etiam frequentiam participii praes.* miserans (31^{ies}, inde ab ENNIO [?], CIC.), *de part.* -ens v. l. 5 sqq.

[*falso trad.*: LVCAN. 8, 76 miser erige mentem (-ere gementis pars *codd.*). PS. QVINT. decl. 4, 3 p. 69, 16 miserum (vel -rtum *add.* B) senem. *confund.* c. miseror e. g. l. 7. p. 1116, 5. 82. 1117, 63. 81. 1118, 83. 1119, 4. c. miror p. 1119, 80.]

I personaliter fere i. q. miseratione moveri, misericordiam praebere *sim.*: A *activum* (de quibusdam exemplis dubites ut l. 69 et de infinitivis, *qu.* in *codd.* facile ex -eri falso mutari poterant [cf. p. 1116, 59]; cf. et var. l. -rent pro -rentur apud TAC. Agr. 38, 1; *part. praes.* et *gerundium* sub B attuli; v. et p. 1114, 61; de sensu passivo v. p. 1114, 64; *subi. res pro pers.* l. 67; *accid. gen.* l. 69 (bis). 78, *dat.* l. 72. 77, *acc.* l. 71. 73): ENN. scaen. 197 -ete, manus, date ferrum, qui me anima privem. ann. 171 cgebant hostis lacrimantes, ut -rent. TER. Hec. 64 ne cuiusquam -as (A, -at vel -at te rell., Don.). LVCR. 3, 881 ipse sui -et. VAL. Fl. 2, 92 *Volcanum caelo devolutum* inveniunt -entque foveantque. INSCR. NSc. 1929 p. 474 n. 247 (Pompeis) -ere alium voluistis. ITALIA Ezech. 9, 5 (Sangall. ed. Dold 1923 p. 229) et nolite -ere seniori (*gr.* ἐλεήσητε, VVLG. neque -amini, Cypr. Demetr. 22 -eri seniores). CLAVD. DON. Aen. 1, 385 p. 85, 15 qui -ere posset. 7, 570 p. 85, 27 Ditem ..., qui -ere (V, mulceri *edd.*) nesciret. 10, 780 p. 388, 21 piorum ... officium est ... -ere. CANON. Turner I 1, 2 p. 129 rec. III et IV placuit -ere eis (*rec. I* humanitate ... utendum *sec. graec.*; *rec. II* subveniri). CE 1537 A 7 hoc lecto elogio, iuvenes, -ete iacentis et dic discedens *eqs.*

B deponens (de infinitivis quibusdam dubites, utrum huc trahantur an ad II B 2 [impers.], e. g. p. 1116, 3 [collatis exemplis e. g. p. 1116, 9 c. p. 1120, 75]): 1 *usu sollemni de miseratione* (pro *subi.* sunt homines *passim*, dei e. g. p. 1116, 6. 10. 14. 21. 42, bestiae p. 1117, 5. 79. 1119, 70, *res pro personis* p. 1116, 40. 44. 1117, 14): a *spectat* magis ad motionem animi miseratione effectam (*opp.* irasci p. 1116,

30. 64. 1117, 16): α *generatim*: ① *pro obi. sunt animantes* (*animalia* l. 38. 43. 51, *nude vel obi. suppl. e. g. l. 7. 16. 19. 21. 22*): PLAVT. Cist. 457 neque tis -eri decet (*an impers.?* cf. p. 1115, 79 et p. 1120, 23. *sim.*: Pseud. 378 qui me tui -eri postulas). ACC. trag. 355 te conmiserabam magis quam -bar (*Iunius, misera bar trad.*) mei. AFRAN. com. 417 nescio qui nostri -itus tandem deus. COM. pall. inc. 92 saepe qui -eri potuit, rogitat misericordiam. RHET. Her. 2, 6, 9 malorum -eri non oportere (CIC. inv. 2, 51 negat m. -eri oportere). 3, 3, 4 innocentium aut supplicium -eri (CORIPP. Iust. 1, 174 -ere supplicibus. SACR. Greg. 62, 1 supplicibus tuis *deus*). CIC. Verr. II 1, 72 -emini sociorum iudices. LVCR. 5, 1023 cum ... significarent imbecillorum esse aecum -erier omni(s). SALL. Catil. 33, 2 maiores ..., -iti plebis Romanae, ... inopiae eius opitulati sunt (cf. HIER. in Ier. 3, 64, 3 quomodo dominus -rtus sit populo suo [SACR. Leon. p. 59, 29 populi. SACR. Greg. 61, 4 populo]). VERG. ecl. 2, 7 o crudelis Alexi, ... nil nostri -ere? (*amantis ut*: OV. ars 3, 679 iamdudum persuasus erit, -bitur ultro. met. 9, 561 -ere fatentis amores. 14, 691 ardentis. SEN. Phaedr. 671 *amantis*. QVINT. decl. 297 p. 173, 6 amatoris sui). Aen. 2, 645 mortem inveniam, -bitur hostis ([SERV.: dixit affectu eius qui cupiebat interim, ut eum hostis quasi miseratus occideret]. cf. 9, 495 magne pater divom, -ere tuoque ... hoc detrude caput sub Tartara telo. SEN. Med. 1018 infesta, memet perime :: -eri iubes). 4, 435 -ere sororis (*item propinquorum*: 11, 365 -ere tuorum [12, 653 QVINT. decl. 375 p. 415, 28]. PS. QVINT. decl. 17, 3 p. 304, 1 -itus [-rtus var. l.] patris. VVLG. Is. 49, 15 ut non -atur filio uteri sui *mulier*. DRAC. Romul. 10, 504 nepti. Orest. 744 parenti). 10, 597 -ere precantis (HOMER. 1032. ENNOD. opusc. 6, 26 v. 5 p. 410, 16 precanti [VEN. FORT. Mart. 3, 188]. cf. SACR. Leon. p. 59, 24 deprecantis ecclesiae. DRAC. laud. dei 3, 618 rogantis [BA, roganti C. CARM. de aegr. Perd. 268 roganti]). SEN. contr. exc. 8, 4, 2 irascere interfectori, sed -ere interfecti (cf. SEN. dial. 6, 19, 5 mortuorum [DIONYS. EXIG. vita Pachom. 39 p. 258^A mortui]. QVINT. decl. 347 p. 367, 21 occisorum. APVL. met. 3, 8, 3 indigne caesorum iuvenum. HIER. epist. 39, 7, 2 -eris mei, quia mundum reliqui?). VAL. MAX. 5, 1, 8 laudabile est infelicis (infelici L) scire -eri (VITA Caes. Arel. 2, 16 infelici. cf. HOMER. 986 afflicti -ere patris [AMPEL. 15, 12 civium]. PS. QVINT. decl. exc. Monac. 9 p. 370, 18 ex miseriis ... didici miseris -eri [VITA Caes. Arel. 2, 29 mihi misero]). PHAEDR. 3, 2, 4 -iti periturae pantherae (PLIN. nat. 7, 137 pereuntes, quorum -emur. APVL. met. 10, 3, 6 pereuntis. cf. PETRON. 101, 2 morientium). SEN. epist. 66, 27 parentium amor magis in ea, quorum -etur, inclinatur. 95, 2 saepe aliud volumus, aliud optamus et verum ne dis quidem dicimus, sed dii aut non exaudiunt aut -entur. PETRON. 136, 13 quare anseris potius quam mei -retur. PLIN. nat. 2, 156 venena nostri -itam (-rtam var. l.) instituisse credi potest *terram*. STAT. Theb. 10, 737 -ere senis (LACT. epit. 66, 2 VVLG. thren. 4, 16. RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 18, 2 senes nemo -batur [*gr.* Μῆγνε 35, 745^A ἐλεοῦμενοι]). PLIN. epist. 4, 22, 5 ingenio saevo mala caecitatis addiderat; non verebatur, non erubescibat, non -batur. ITALIA exod. 33, 19 (Lugd.) -bor cui -rtus fuero (*gr.* ἐλέησω ὃν ἄν ἐλεῶ, VVLG. -bor cui voluero). deut. 13, 17 (Lugd.) dabit tibi misericordiam et -bitur tui (*gr.* ἐλεήσῃ, VVLG. -atur). prov. 12, 10 (Hesych. in lev. 2, 1 p. 804^C) iustus -etur animas iumentorum suorum (*gr.* οἰκτεῖται, *Vulg.* novit). Eph. 2, 4 (codd. d e w) deus ... per multam caritatem -rtus est nostri (*gr.* ἡγάπησεν, *Vulg.* dilexit nos). IVVENC. 1, 746 iussu -ere (i. -ere et iube). IVST. 5, 10, 3 exulum civium (SALV. gub. 5, 47). AVSON. 338, 2 p. 156, 13 P. non est quod mireris, sed ... est cuius -aris. HYG. astr. 2, 4 p. 34, 22 Iuppiter eorum -rtus ereptos inter sidera collocavit. fab. 58, 3 cui Venus postea -rta est. VVLG. deut. 13, 8 ut -aris (Italia Lugd. diligis *sec. gr.* ἐπιποθήσεις). psalm. 76, 10 obliviscitur -eri (-ere F Q) deus. Is. 60, 10 in indignatione ... mea percussi te et in reconciliatione mea -rtus sum tui (HIER. in Is. p. 593^C propter misericordiam dilexi te). Bar. 4, 16 neque puerum -rti sunt (*gr.* ἡλέησαν). DIDASC. apost. 23, 6 dominus -itus est eum (*gr.* φιλῆσεν). SACR. Greg. 65, 4 sperantibus in te -eri potius eligis quam animas irasci. et *passim*. *per ellipsin*: ITALIA Matth. 16, 22 (cod. d) -atur tibi (*suppl. deus sim.*), domine (*gr.* ἰλεώς σοι [cf. Blass-Debrunner⁸ § 128, 5], propitius esto b f q; absit a te *alia vers. et Vulg.*).

② *pro obi. sunt res*: A *ad homines pertinentes*: CATO or. frg. 54 uti in hac contumelia ... rei quoque publicae ... -ar (cf. CIC. epist. 4, 9, 3 nec eam patriam diligere minus debes ..., sed -eri potius. LIV. 22, 55, 5 dii ... -iti imperii). CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 1 quod tibi non tam celeriter liber est redditus, ignosce timori nostro et -ere temporis (PS. QVINT. decl. 18, 6 p. 325, 10 -emini temporum, ne alienae innocentiae interpretationem de suis quisque moribus trahat). SALL. Iug. 83, 2 sese ... Iugurthae fortunarum -eri (LIV. 35, 38, 4 ut ... suarum f. ... -rentur. CVRT. 5, 5, 24 non fortunae solum eorum, sed etiam paenitentiae -etur [*trad.*, -rtus Iunius]. cf. PLIN. nat. 25, 23 -eri sortis humanae subit). NEP. Phoc. 4, 1 cum alii ... aetatis -rentur, plurimi vero ira exacerentur *eqs.* (PASS. Tarach. 1 p. 453^{med.} aetati tuae ... et senectuti prudenti [*gr.* οἰκτεῖρων. PASS. Felicit. 3 p. 73^{extr.}]. cf. VERG. Aen. 12, 934 Dauni -ere senectae [v. CLAVD. DON. ad l. *sim.*: RVT. LVP. 1, 7 senectutis. VITA Caes. Arel. 2, 2 senectuti meae. v. et l. 79. cf. l. 45]. TERT. anim. 25, 5 ita -rti [miserati B] infelicissimae ... infantiae, ut prius occidatur, ne viva lanietur [ANON. Vales. 8, 38. v. et p. 1117, 8. cf. l. 61]. ITALIA Ier. 2, 2 [Apon. 1 [Wieland]

p. 8] recordatus sum tui, -ens adolescentiae tuae [gr. ἐμνήσθην ἐλέους νεότητος, *Vulg.* miserans]). VERG. Aen. 2, 143 -ere laborum. LIV. 27, 33, 11 deos ... -itos (-rtos pars codd.) nominis Romani (cf. VAL. MAX. 7, 4, 3 -rtus est ... Iuppiter Romanae virtutis). RVT. LVP. 1, 7 solitudinis. 2, 4 aerumnarum (APVL. met. 7, 27, 3 aerumnae asinus). ITALA II Macc. 8, 3 (rec. L) -eri etiam exterminia civitatis (gr. ἐλεῖσθαι, *Vulg.* exterminio). CYPR. ad Donat. 6 p. 8, 15 saeculi. LACT. inst. 7, 17, 9 non sexus aut infantiae -bitur quisquam. HIL. in Matth. 14, 4 turbarum vexationem. 15, 9 huius spei atque comitatus dominus -rtus (cf. p. 1116, 63). PS. HIL. epist. ad fil. 4, 3 -ere preci meae (PRVD. perist. 5, 557 -ere nostrarum precum. cf. GREG. M. in euang. 2, 6 vocibus nostrae caecitatis. cf. et p. 1116, 26). EVAGR. vita Anton. 50 lassitudini eorum (GREG. M. in euang. 39, 10 lassitudinem). AMBR. in psalm. 36, 33 immaculae innocentiae gratia dei ... -etur. AVG. epist. 194, 8, 39 p. 208, 2 -etur ... gratuito dono deus, obdurat autem iustissimo merito. MART. CAP. 5, 565 aut adversariis irascitur aut tuis -etur lacrimis. ALC. AVIT. epist. 5 p. 33, 8 quae mens tam barbara, quae non -atur virginis felicitatem (cf. HIST. Apoll. rec. A 35 p. 73, 11 illi dolentes -rti sunt virginitati meae). VITAE patr. 5, 5, 41 -ere humilitati meae (gr. Νῆα 1908 p. 267 n. 175 οἰκτιροῦν). GREG. M. moral. 9, 42 humanae ... afflictioni (cf. p. 1116, 35). PS. ORIG. hom. in Matth. 2, 1 p. 246, 21 imperfectioni eorum vel infirmitati. INSCR. christ. Diehl 3434, 1 virginis ... -ere sepulcro.

ⓑ *variae res*: OV. met. 2, 294 caeli -ere tui (Iuppiter). QVINT. decl. 298 p. 179, 19 non -eris paterni avitque fundi obsiti sentibus? ITALA psalm. 101, 15 (Sangall. = VVLG.) terrae eius (i. Sion) -buntur (gr. οἰκτιρήσουσι). II Macc. 8, 2 (rec. L, cf. VVLG.) -eri (-retur VVLG.) etiam templo, quod ab impiis hominibus erat pollutum (gr. οἰκτιρῶν, aliae verss. visitaret, protegeret). HERM. Pal. et vulg. mand. 9, 3 deus -etur (gr. σπαραγγύζεται) operi suo (HIER. tract. in psalm. I p. 97, 2 ut figulus -atur operibus suis. 97, 5. 7. cf. COMM. apol. 315 ut Adam levaretur a morte, descendit ... dominus suae plasmae -rtus). VVLG. Ier. 30, 18 tectis eius -bor et aedificabitur civitas. AVG. civ. 21, 24 p. 536, 3 D. omnium itaque -etur deus vasorum misericordiae.

β *speciatim*: ① *usu philosophorum misericordiam ut perturbationem animi minime probantium* (cf. LACT. inst. 6, 11, 4 flecti et -eri non putant esse sapientis): CIC. Mur. 62 mutare sententiam turpe est, exorari scelus, -eri flagitium (Catonem haec dicentem facit Cicero). Tusc. 3, 7 -eri, invidere, gestire, laetari, haec omnia morbos Graeci appellant, motus animi rationi non obtemperantis. 3, 20 cadit ... in eundem et -eri et invidere. 3, 21 in quem ... cadit -eri, in eundem etiam invidere; non cadit autem invidere in sapientem, ergo ne -eri quidem. *ibid.* quodsi aegre ferre sapiens soleret, -eri etiam soleret. 3, 83 et invidere aegritudinis est et aemulari et obrectare et -eri et angi, lugere eqs. 4, 56 cur -are potius quam feras opem ...? SEN. clem. 2, 5, 2 sapientem negat -eri, negat ignoscere (secta Stoicorum). 2, 6, 1 sapiens non -etur (-et O), quia id sine miseria animi non fit. 2, 6, 3 non -bitur sapiens, sed succurret. APVL. Socr. 12 p. 146 et -eri et indignari et angi et laetari omnemque humani animi faciem pati daemones. ② *ironice c. contemptu dictum*: BELL. Afr. 16, 1 -or vestri (Labienus ad militem Caesaris). SEN. dial. 9, 12, 4 quorundam quasi ad incendium (sine ratione) currentium -beris. epist. 29, 12 quidni ego tui -ar, cum sciam, quae via ad istum favorem ferat? 71, 23 delicatus -etur (-erritus V) industrii. 88, 37 -rer, si tam multa supervacua legisset. MART. 1, 49, 38 -ere tu felicius veroque frui ... gaudio. MIN. FEL. 8, 4 -entur miseri, si fas est, sacerdotum. TERT. adv. Marc. 4, 43 p. 568, 12 -or tui, Marcion, frustra laborasti.

h *spectat magis ad quasdam rationes agendi misericorditer*:

α *c. respectu parcendi* (iuxta pos. l. 64, opp. persequi l. 74, saevire l. 80. cf. p. 1118, 28, delere p. 1118, 1; gr. resp. φείδομαι l. 82. p. 1118, 3 cf. p. 1118, 2; pro obi. sunt res l. 68. 78. p. 1118, 4): CIC. de orat. 2, 185 ut ... aut laetentur aut maereant aut -antur aut poenire velint. SALL. Catil. 52, 26 -amini (-emini var. l.) censeo (i. poena liberetis). OV. epist. 4, 161 -ere priorum et ... parce meis (cf. LIV. 38, 8, 6 ut parceret urbi, -retur gentis ... sociae. SEN. contr. 7, 1, 8 praedones ... -entur, irati ... parcent. ITALA Ezech. 8, 18 [Sangall. ed. Dold 1923 p. 229 = VVLG.] non parceret oculus meus neque -bor [gr. ἐλεῖσω]). met. 11, 133 -ere, precor, speciosoque eripe damno. LIV. 5, 45, 4 Tusci, qui urbis ... oppressae ... adeo nihil -iti (-rti M²HA) sunt, ut in agrum Romanum ... incursiones facerent. SEN. contr. 1, 7, 2 tyrannus ... manus meas non praecidit; ... piratae ... gratis -iti sunt; unum hostem inexorabilem habui (i. patrem). 7, 1, 3 Fortuna ... quae -ita (-rta Tb) eius est, nihil tamen illi praeter mare reliquit. 10, 1, 11 ut ... mei -aris, ut desinas afflictam domum persequi. QVINT. decl. 368 p. 404, 20 nuper et raptoris -ita est. IVV. 8, 89 pone irae frena modumque, pone et avaritiae, -ere inopum sociorum. ITALA Os. 1, 6 (Wirc.) non adponam adhuc ut -ar (gr. ἐλεῖσθαι, VVLG. non addam -eri) domui Israhel, sed ... resistam eis. PS. PHILO antiq. 12, 9 si ... non -rtus fueris vinee tue (deus). CLAUD. DON. Aen. 2, 475 p. 214, 8 serpens ... qui nescit aliquando -eri. 10, 530 p. 362, 6 saevire non erat meum et fuit -eri promptissimum. VVLG. exod. 2, 6 -rta (miserata A) eius (Itala Lugd. pepercit sec. gr. ἐφείσατο). deut. 19, 13 nec -beris eius (Itala Lugd. non parceret sec. gr. φείσεται). 28, 50 gentem procacissimam, quae ... nec -atur parvuli (parvulo ΨB). II par. 36, 17 non est -rtus adolescentis (Itala

Complut. non reliquit). Esth. 13, 6 cum coniugibus ac liberis deleantur ... nullusque eorum -atur (gr. 3, 13^f ἀνευ παντός οἴκτου καὶ φείδους). 13, 15 -ere populi (gr. φείσσαι, Itala p. 49, 13 Motzo parce). RVTIN. Adamant. 2, 6 quid fuit boni dei mala -eri ...? (meserere trad., miserari ed., gr. ἡλέησε).

β *c. respectu succurrendi* (iuxta pos. opem ferre l. 9. 11 sqq.; sanando l. 25 [gr. μοτώσει]; pauperibus l. 14. 19. 29. 33. 36; gr. resp. εἰς ποιήσῃ l. 30, συνήγγασεν l. 38): CATVLL. 76, 17 o dii, si vestrum est -eri aut si quibus umquam ... tulistis opem. LYDIA 42 Luna, dolor nosti quid sit; -ere dolentis (cf. PROP. 2, 28, 1 Iuppiter, affectae tandem -ere puellae). OV. epist. 5, 155 auxilium tu mihi ferre potes; ... dignae -ere puellae. 19, 233 -ere meique tuique; quid dubitas unam ferre duobus opem? SEN. contr. 1, 1, 2 tardius -itus (-rtus AT) sum (alendo ut: 1, 1, 19 egentem vidit frater; non -etur, non praestat alimenta. QVINT. decl. 368 p. 404, 4). PETRON. 44, 16 quid ... futurum, si nec dii nec homines eius coloniae (fame oppressae) -entur? TAC. Agr. 15, 5 iam Britannorum etiam deos -eri, qui ... exercitum Romanorum detinerent. ITALA PROV. 14, 21 (Ps. Aug. spec. 24 p. 405, 4) qui -etur pauperem ([gr. ἐλεῶν, VVLG. pauperis]. 14, 31 [ibid. l. 5]. 19, 17 [ibid. l. 8] faenerat dominum, qui -etur pauperem [gr. ἐλεῶν, VVLG. pauperis]. 22, 9 [ibid. l. 12] pauperem [gr. ἐλεῶν, *Vulg.* pronus ... ad misericordiam]. VVLG. Is. 49, 13 pauperum suorum -bitur deus. AVG. serm. 41, 4 p. 249med. pauperis. MAX. TAVR. serm. 104 p. 737^A pauperibus. v. et p. 1119, 50). OS. 6, 2 (Tert. adv. Marc. 4, 43 p. 565, 26) deus percussit et -bitur (gr. μοτώσει, *Vulg.* curabit) nostri (sanando ut: Luc. 18, 39 [codd. b c d l q s] -ere mihi caeco [gr. ἐλέησον, VVLG. mei]. HIER. epist. 55, 5, 5 putridae carnes ferro indigent ... nec est medicinae culpa ... cum crudelitate elementi non parcat medicus, ut parcat, saevit, ut -atur). PS. LACT. mort. pers. 23, 8 homo pius -rtus est illis, ut non egerent. VVLG. deut. 8, 16 -rtus est tui (Itala Lugd. benefacere sec. gr. εἰς ... ποιήσῃ). psalm. 36, 21 iustus ... -etur et tribuet (HIER. psalt. sec. Hebr. donat et tribuit). 36, 26 -etur et commodat (Cas. largitur, HIER. psalt. sec. Hebr. donat). BAR. 6, 37 viduae non -buntur neque orphanis benefacient (VISIO Pauli 35 rec. P p. 30, 12 J. viduas et orfanos non est -rtus. 40 p. 33, 16). SVLP. SEV. Mart. 3, 1 cum praetereuntes, ut sui -rentur, oraret (pauper nudus). HESYCH. in lev. 2, 6 p. 808^C oportet ... nos proximis -eri (VISIO Pauli 40 rec. P p. 33, 18 J. proximo). PASS. Theclae Cd 40 p. 117, 21 mihi (me var. l.) ipse -rtus est (gr. συνήγγασεν).

γ *c. respectu indulgendi, ignoscendi sim.* (gr. resp. ἱλάσθητι l. 45, ἐξιλάσεται l. 49; pro obi. sunt res l. 48. 49. 53. 54. 55. 56): ITALA Mich. 7, 19 (Weing. = VVLG.) revertetur et -bitur nostri; demergit delicta nostra deus (gr. οἰκτιρήσει). Matth. 18, 33 (codd. a b e g¹) oportuit te ... -eri (-ere cod. ff¹) conservo tuo sicut et ego tui (tibi ff¹) -rtus sum (gr. ἐλεῖσθαι ... ἡλέησα, VVLG. conservi tui). Luc. 18, 13 (cod. d) -ere (gr. ἱλάσθητι, *Vulg.* propitius esto) mihi peccatori (INSCR. christ. Diehl 2366^A. cf. PACIAN. epist. 3, 9 p. 63, 7 assidue peccanti non -or? PS. ORIG. hom. in Matth. 2, 3 p. 249, 4 peccantibus). SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 57, 14 qui non tam illorum -bantur quam actibus suis. VVLG. Sirach 5, 6 multitudinis peccatorum meorum -bitur (gr. ἐξιλάσεται). 12, 3 altissimus odio habet peccatores et -rtus est poenitentibus ([gr. deest]. ACT. Petr. 10 p. 58, 10 -bitur mihi penitenti; fidelis enim est omnipotens remittere mihi peccata). SACR. Leon. p. 23, 23 praevenis ... mala merita nostra -endo. VAL. CEM. hom. 12, 7 p. 731^A si ... infirmitatibus -aris alienis (ACT. Petr. 7 p. 54, 6 non mihi imputavit dominus peccatum, et conversus ad me et -rtus est infirmitatem carnis meae). PATRIC. conf. 2 et -rtus est adolescentiae et ignorantiae meae. POMER. 2, 21, 1 -eri perversis.

2 *usu sacrae scripturae* (VVLG.) de poenitentia dei (sec. hebr. וָפַח, quod verbum et ad miserationem et ad poenitentiam pertinet, omnibus locis c. praepos. super sec. hebr. וָפַח vel וָפַח): VVLG. II reg. 24, 16 -rtus est dominus super afflictione (gr. παρεκλήθη ... ἐπὶ τῇ κακίᾳ). I par. 21, 15 super magnitudinem (magnitudine var. l.) mali (gr. μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ). Am. 7, 3 super hoc ([gr. μετανόησον ... ἐπὶ τούτῳ, Itala Hier. in Am. p. 1068^C poeniteat te]. 7, 6 super h. [in h. var. l.]). Ion. 3, 10 super malitiam, quam locutus fuerat, ut faceret (gr. μετενόησεν ... ἐπὶ, Itala Hier. in Ion. p. 1141^B egit poenitentiam).

syntactica et stilistica ad B: 1 *structurae*: a *acced. gen.* inde a PLAVTO per totam latinitatem. cf. CAPER gramm. VII 93, 7 -rtus mei per genetivum dicimus, at per accusativum miseratus me. SERV. Aen. 2, 145 dicimus aut 'illam rem miseror' aut 'illius rei -or', non 'illis'. 4, 435 genetivum tantum regit. similiter et ARVS. gramm. VII 491, 14 MART. CAP. 3, 324 POMP. gramm. V 238, 10 IDIOM. cas. gramm. IV 566, 9.

b *acced. dat.* (mediantibus verbis q. s. parcere, ignoscere sim.; cf. DIOM. gramm. I 313, 23 -or tibi singulis locis ap. SEN. contr. 1, 2, 3 tibi (trad., tui Schott). QVINT. decl. 272 p. 115, 15 cui (trad., defend. Löfstedt, Synt. I² 202, cuius Gronovius). PS. QVINT. decl. exc. Monac. (p. 1116, 37). frequentatur inde ab ITALA (e. g. l. 26. 43. 45. p. 1116, 48. 65. 1117, 28. 77), praesertim apud ecclesiasticos (e. g. p. 1116, 10. 15. 35. 63. 1117, 30) scriptoribus profanis genetivo uti solitis (praeter ADNOT. Lucan. 7, 729. HYG. fab. p. 1116, 57. MART. CAP. p. 1117, 16 et posteriores. v. et l. 71).

c *acced. accus.* (cf. PRISC. gramm. II 389, 14 -or tui et -or [miseror pars codd.] te. GRAMM. suppl. 87, 27 -or pauperes) rarius inde ab [Wieland]

ITALA apud ecclesiasticos; praeter exempla, quae supra attuli (p. 1116, 46. 51. 62. 1117, 6. 9. 17. 1118, 4. 21. 34. 55 v. et l. 39. 52) occurrunt haec (cf. et per zeugma p. 1116, 69 et Ps. QVINT. decl. 19, 5 p. 341, 10 hominem . . . , quisquis . . . -etur [miseratur var. l.], occidit): PSALT. Cas. 29, 11 -rtus est me (gr. ἡλέησέν με, PSALT. Rom. mihi, VVLG. mei). 58, 6 si -eris omnes impios et iniquos (gr. μὴ ἀδικήσῃς πάντας, VVLG. ne -aris omnibus eqs.), nisi maioris formam q. e. -eris ad coniunctivum verbi q. e. miseror referre (cf. Cod. Iust. 8, 17, 12, 5 quis eas non miseretur, quod exemplum Mayr in vocabulario ad verbum q. e. -or rettulit). AVG. serm. 357, 1 p. 1582^{med.} -ere eum, qui eqs. AVELL. p. 48, 18 omnes, qui nuper . . . damnati sunt, -emur. GREG. M. epist. 9, 235 p. 231, 14 eum . . . debuit . . . -eri. INSCR. Gall. Narb. Espér. 609 (s. VII) ut vos dñs -rtus sit.

d c. praepos. (inde ab ITALA apud ecclesiasticos neglectis locis, quibus elocutio c. praepos. adverbii causam demonstrantis vice fungitur, ut: PAVL. FEST. p. 68, 2 propter cuius fatuitatem quis -eri debeat. SEN. benef. 4, 37, 5 id commiserat, propter quod nemo -eri misericors posset. AVG. in psalm. 59, 3^{ext.} -rtus es nostri propter novitatem): a b: VAL. CEM. hom. 12, 2 p. 728^D -ere ab his, qui ignorant eqs. (pro de, ut videtur; cf. l. sq.). de: ITALA Matth. 14, 14 (cod. d) -rtus est de eis (gr. ἐσπλαγγνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, cod. q pro illis, aliae vers. illis, VVLG. eius turbae). in c. acc.: ITALA II par. 36, 5^d (Complut.) noluit dominus -eri in eos (gr. ἐξολέθρευσαι αὐτούς, in Vulg. deest). OP. imperf. in Matth. 46 p. 895^{in.} in te. in c. abl.: LACT. inst. 6, 12, 41 (verba fortasse ex libro ignoto sumpta) si -rtus laborantium fueris, et ego in tuo labore -bor. VVLG. deut. 32, 36 in (om. O) servis suis -bitur. pro (v. et l. 21): ITALA Matth. 9, 36 (cod. d) pro eis (gr. ἐσπλαγγνίσθη περὶ αὐτῶν, VVLG. eis c. al. vers.). super (v. et l. 42. p. 1118, 60): ITALA Matth. 15, 32 (cod. d) -or super turbam (gr. σπλαγγνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, VVLG. et aliae vers. [huic] turbae). Marc. 6, 34 (codd. b d f = VVLG.) -rtus est super eos (gr. ἐσπλαγγνίσθη ἐπὶ, eis vel illis aliae vers.). 8, 2 (codd. b c d = VVLG.) -or super . . . turbam (gr. σπλαγγνίζομαι ἐπὶ, supra cod. q, turbae huic codd. a f). 9, 22 (codd. b d ff²) -rtus super nos (gr. σπλαγγνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς, VVLG. nostri, aliae vers. nobis). HERM. Pal. vis. 3, 12, 3 super vos (vulg. vobis). OP. imperf. in Matth. 9 p. 681^{med.} super filium suum. VITAE patr. 6, 4, 5 -bitur super eam animam deus (gr. Cof. p. 556A σπλαγγνίζεται . . . ἐπ' αὐτῇ). supra: v. l. 32.

e iuxta ponuntur structurae inter se diversae (v. et p. 1118, 43. 48. cf. et l. 25): ITALA Phil. 2, 27 (cod. e) -rtus est eum, non solum autem illi, sed etiam et mei (gr. ἡλέησεν, VVLG. eius . . . eius . . . mei). VVLG. psalm. 102, 13 quomodo -etur pater filiorum (filiis Psalt. Rom., super filios Cas.), -rtus est dominus timentibus se. MIRAC. Steph. 1, 4 p. 837^{init.} -ere illi, -ere filiorum eius (postea: -ere mihi, -ere filiis meis). VICT. VIT. 1, 49 -ere mei . . . , simul et tui; -ere communibus liberis. VITAE patr. 5, 10, 95 si vis ut -ar tui, -ere et tu fratribus tuis et ego -or tui (gr. Ναυ 1909 p. 360 n. 226 ἵνα ἐλεήσω σε, ἐλέησον . . . τὸν ἀδελφόν). GREG. Tvr. Andr. 26 p. 841, 34 -ere mei . . . sicut et filio meo -rtus es. HIST. Apoll. 12 rec. A (cf. B) p. 22, 6 et 8 -ere mei (mei om. B) . . . ; et ut scias, cui -aris eqs. CAES. AREL. serm. 34, 3 p. 142, 9 quomodo ego -rtus sum tui, sic -aris tu pauperi. ACT. Carp. 6 p. 10, 23 -ere tui et filiis tuis (gr. 43 ἐλέησόν σου τὸν υἱόν). PASS. Theclae A Bab 36 p. 102, 2 -ere mei et civitati (civitatem var. l.; al. vers. gen. vel dat. utrubique).

2 c. additamentis explicativis (cf. et p. 1116, 54): a adponitur imperativo: α imperativus (vel coniunctivus l. 60. 76): ① per asyndeton: RHET. Her. 4, 52, 65 -ere nostri, noli extinguere extinctos. OV. epist. 12, 81 -ere mei, -ere meorum, effice eqs. SEN. Med. 482 -ere, redde supplicis felix vicem. PHAEDR. 636 -ere, tacitae mentis exaudi preces (cf. etiam l. 71). MART. 5, 39, 4 -ere iam Charine: signa rarius eqs. PS. QVINT. decl. 10, 13 p. 200, 7 -ere . . . , melius . . . sentias. 16, 1 p. 291, 21 -emini, iudices, temptate me et dimittite. FRONTO p. 78, 4 N. -ere, unum verbum de oratione ablega et quaeso, ne umquam eo utaris. APVL. met. 2, 28, 3 -ere . . . , sacerdos, -ere . . . ; da brevem solis usuram eqs. AVG. conf. 4, 3, 4 p. 56, 10 -ere mei, cura animam meam. HIST. Apoll. rec. A 33 p. 68, 4 -ere mei . . . , succurre virginitati meae. nota in parenthesi: VAL. FL. 2, 253 ensem tu potius, -ere, tene. FRONTO p. 4, 11 N. cura, -ere, . . . depellere.

② per et (-que, nec): VERG. Aen. 4, 318 -ere domus labentis et istam, oro, . . . exue mentem. OV. met. 4, 534 -ere meorum . . . et dis adde tuis. 9, 780 -ere duorum auxilioque iuva (cf. APVL. met. 2, 16, 5 -ere . . . et subveni. 6, 10, 6 -emini, . . . alumnae formicae, -emini et Amoris uxori . . . succurrite. cf. l. 64). 13, 855 -ere precesque supplicis exaudi (VVLG. psalm. 4, 2 -ere mei et e. orationem meam. 26, 7 -ere mei et e. me. cf. SEN. Tro. 694 -ere matris et preces . . . recipe. cf. et supra l. 58). PETRON. 93, 3 -ere et . . . cogita. VAL. FL. 8, 420 -ere . . . promissaque serva. SIL. 3, 126 -ere nefasque averte. MART. 4, 61, 14 -ere iam, crudelis, et sile tandem. 6, 64, 27 -ere tui . . . nec . . . temptaveris. APVL. met. 5, 12, 5 tui nostrique -ere religiosaeque continentia . . . libera. VVLG. psalm. 40, 11 -ere mei et resuscita me. Sirach 36, 1 -ere nostri . . . et respice. Luc. 16, 24 -ere mei et mitte eqs. (gr. ubique ἐλέησον c. acc.). β enunt. c. ut (ne): PS. QVINT. decl. 4, 5 p. 72, 4 -emini (miremini B), ne . . . laxetis. 7, 11 p. 143, 19 -emini . . . , ut . . . velitis aestimare. 10, 15 p. 201, 11 -emini . . . , ut . . . accipiatis. 17, 20 p. 319, 14 -ere, ne iubeas, -ere, ne cogas. 18, 15 p. 334, 7 -ere, ne sis una morte contentus. 19, 6 p. 341, 18 -ere, ne quid amplius quaeras. CLAUD. DON.

Aen. 12, 45 p. 556, 24 -ere . . . ne decipias patrem. AVG. conf. 1, 5, 5 p. 4, 14 -ere, ut loquar (cf. 1, 6, 7 p. 5, 11 sine me loqui). 12, 27, 37 p. 322, 16 -ere, ne implumem pullum conculcent.

b inde et aliis formis adiciuntur: α formae respondententes coniunctae c. et: EPIST. Paul. et Cor. II rec. A 12 deus . . . -rtus est de caelis et misit spiritum sanctum. HIL. in Matth. 14, 9 -rtus est et . . . curat. VVLG. deut. 13, 8 ut -aris et occultes eum (Itala Lugd. diligis). RVFIN. Adamant. 2, 9 deus . . . -rtus est et venit. AVG. civ. 17, 12 p. 233, 1 D. ut -aris et . . . reddas. 18, 32 p. 300, 29 'respexit et tabuerunt gentes' hoc est 'rtus est et fecit populos paenitentes'. LEO M. serm. 21, 3 p. 192^C qui . . . -rtus est nostri et . . . convificavit nos. β enunt. c. ut (ne): VVLG. Ier. 13, 14 non parcam et non concedam et non -bor, ut non disperdam eos. AVG. conf. 10, 31, 45 p. 242, 10 -beris, ne adpropinquet mihi ebrietas. ibid. l. 11 -beris, ut longe fiat a me crapula.

II impersonaliter (de usu v. p. 1115, 38. 41; acced. gen. eius, ad quem miseratio pertinet, et acc. eius, qui miseratione movetur, passim): A activum (dub.: CIC. Lig. 14 cave te fratrum . . . -at [-atur Prisc. gramm. II 392, 18]. cf. et p. 1115, 69. perf. non nisi l. 50 [an ad miseresco?]): 1 misericordia praebetur hominibus (nude l. 30 sq., gen. suppl. l. 32 sq.): ENN. scaen. 60 tui me -et, mei piget; optumam progeniem . . . peperisti extra me; hoc dolet (cf. etiam l. 63). 139 lapideo sunt corde multi, quos non -et neminis. PLAVT. Bacch. 1044 -et me illius. Capt. 765 neminis -ere (Spengel cum Prisc. cod. R¹, -eri trad.) certum est, quia mei -et neminem (similiter cum solo gen., acc. suppl.): CURC. 518 si huius -et, ecquid das qui bene sit? VERG. Aen. 7, 361 nec matris -et . . . ? [antea: nec te -et gnataeque tuique?]. SIL. 14, 630 socium occisorum. STAT. Theb. 2, 458 horum, quos . . . proicis excidio. 3, 659 superum, si carmina curae humanaeque preces. cf. et infra l. 38. 57. 60. 62. 63). CIST. 769 me huius -et. MOST. 985 me eius patris misere -et. PERSA 639 atque equidem -et tamen (nude ut: Pseud. 274 egetur acriter : -at, si familiam alere possim misericordia). Pseud. 308 nilne (cf. etiam l. 47) te -et? (similiter cum solo acc.: TER. Eun. 945 -et me. PACVV. trag. 355 -et me; lacrimis lingua . . . stupet. cf. et l. 40).

STICH. 329 me quidem harum -bat. TRIN. 343 ut ita te aliorum miserescat, ne tis alios (tui alius P) -at. 431 -et te aliorum, tui nec -et nec pudet (TER. Haut. 260 cuius nunc pudet me et -et, qui harum mores cantabat mihi, monuisse frustra. VERG. Aen. 9, 787 non infelicis patriae veterumque deorum et . . . Aeneae . . . -etque pudetque? LIV. 39, 15, 13 non -at vos eorum solum, sed etiam pudeat. PLIN. nat. 7, 43 -et atque etiam pudet aestimantem, quam sit eqs. STAT. Ach. 2, 63 Tac. hist. 4, 58, 1. cf. et infra l. 62. 63). TRUC. 223 -ere nos hominum. VID. 71 me -bat tui. TER. Phorm. 188 eius me -et, ei nunc timeo (DON.: '-et' praeteritorum, 'timeo' de futuris). al. TVRPIL. com. 54 ni Calliphonis nunc te -et liberum. POMPON. Atell. 79 -et me eorum, qui . . . ventrem frustrarunt. CIC. Mil. 92 eorumque nos magis -et, qui nostram misericordiam non requirunt. Phil. 2, 90 me tui -et, quod tibi invideris. CATVLL. 30, 2 iam te nil -et . . . tui . . . amiculi (cf. etiam l. 32). VERG. Aen. 5, 354 te lapsorum -et. al. QVINT. decl. 247 p. 14, 3 -et me adulescentis optimi. APVL. met. 8, 21, 1 senis deprecantis . . . totos . . . -uit (cf. p. 1115, 16. 1121, 13). mund. praef. p. 289 Oud. quorum me -et, cum tanto opere nec magnis et oppido paucis inexplibili admiratione capiuntur.

2 misericordia praebetur rebus (ad homines pertinentibus praeter l. 58. 61., male tractatis l. 56. 58. 61., malae conditioni, affectioni sim. l. 57. 58. 59. 60. 62., male factis sim. l. 60. 63. 64): PLAVT. Pseud. 1324 neque te mei tergi -ret, si eqs. Rud. 277 ut . . . serves . . . nos miseriarumque te . . . uti -at. ACC. trag. 94 -et lacrimarum, luctuum, orbitudinis. CIC. Phil. 2, 69 me quidem -et parietum ipsorum atque tectorum. LIV. 2, 5, 6 -bat . . . non poenae magis homines quam sceleris, quo poenam meriti essent. SIL. 10, 624 fati -et. STAT. Theb. 7, 157 nec te telluris amatae deceptique laris -et cinerumque meorum? 9, 389 nec tantae pudet . . . -etque ruinae . . . ? FRONTO p. 123, 23 N. ut non minus verborum puderet quam pigeret morum et -ret facinorum. PRVD. perist. 10, 166 -et tuorum (i. Romae) me sacrorum et principum et morum.

B deponens (v. etiam p. 1115, 80 et l. 17): 1 formae stirpis perfecti: PLAVT. Trin. 430 eum vidi miserum et me eius -itum est. TER. Hec. 379 -itumst (nude ut Phorm. 99. 501). Haut. 463 me tuarum -itumst . . . fortunarum. SCIP. min. or. frg. Macr. Sat. 3, 14, 6 in ludo saltatorio plus . . . vidi pueris virginibusque quinquaginta, in his unum. quod me rei publicae maxime -itum (-rtum pars codd.) est, puerum bulatum saltare.

2 formae stirpis praesentis: PACVV. trag. 354 cepisti me istoc verbo, -etur tui (similiter c. solo gen.: CIC. inv. 1, 48 ut maioribus natu assurgatur, ut supplicum -atur. QVINT. decl. 277 p. 131, 5 cuius -etur? infantis . . . ?). TVRPIL. com. 55 quam matris nunc patris me -etur magis. L. CRASS. or. frg. Prisc. gramm. I 428, 16 neque me minus vestri quam mei -bitur. QVADRIG. hist. 83 ecquando te nostrum et rei publicae -bitur? CIC. Verr. II 1, 77 neque me tui neque tuorum liberum . . . -eri potest.

paronomasiae et homoeoprophora: c. misere: PLAVT. supra l. 30. c. miser: PLAVT. supra l. 67, MIN. FEL. p. 1117, 55; v. et p. 1116, 37. iuxta miserescat: PLAVT. supra l. 35. iuxta commiserabam: ACC. p. 1116, 5. iuxta mireris: AVSON. p. 1116, 55. miserans -or: p. 1115, 12. [Wieland]

deriv.: miseresco. misertor. *comp.*: commiseror.
miserēscō, -ere. a miserere. DIOM. gramm. I 343, 6 *inter verba inchoativa* (cf. SERV. auct. Aen. 2, 145 et l. 6. 8). *de derivatione*: CHAR. gramm. p. 329, 30 B. sive ab his verbis veniant, quae o littera terminantur . . . , sive ab his, quae r littera terminantur ut misereor -o; nec habent praeteritum perfectum, quia quod inchoativum est, non est perfectum. PRISC. gramm. III 428, 13 misereor -o; sed magis a misereo est . . . ; nam a misereor . . . nec inchoativum in o desinens nec impersonale posset nasci. *scribitur* -isc- GLOSS. V 465, 59.
de formis: ?-or *deponens*: SACERD. gramm. VI 442, 7 inchoativa . . . et o littera terminantur ut calesco et r ut -or (cf. l. 5). *perfectum negat usurpari* CHAR. gramm. supra l. 6. fortasse huc trahendum APVL. met. p. 1120, 50 (impers.). *de notione et differentia*: ISID. diff. 1, 367 v. p. 1115, 27. GLOSS. -o ἐλεῶ. -at misericordia movetur. -ite miseremini. *de syntaxi*: IDIOM. cas. gramm. IV 566, 11 miseror . . . et -o per accusativum casum efferuntur. *legitur apud* PLAVTVM, TER. impers., inde a CATVLLO, VERG. pers., in serm. ped. praeter grammaticos certis exemplis non nisi l. 43. [e con. falsa: PS. SEN. mon. 59 pro miser (misericors) Wölfflin] esse (-ere Bonnet). *dub.*: HESYCH. in lev. 11, 30 p. 915^c chameleon in malo -it et prae infirmitate mansuetum esse se fingit, cum sit immansuetum animal (fortasse ad veriloquium vocis q. e. chamaeleon alluditur, in qua sentitur χαμ-ελεὼν i. e. humi -it).]

1 *impersonaliter* -it i. q. miseret (v. et supra l. 13; acced. gen. et acc. personae l. 29. 30; pron. neutr. pro subi. l. 26): PLAVT. Epid. 526 si quid est homini miseriarum quod -at, miser ex animost (trad., v. app. crit. et comment. Duckworth; vix recte nonnulli not. q. e. 'miserum fieri' intellegunt; ad pron. quod cf. p. 1120, 71). Trin. 343 ut ita te aliorum -at (A, miseres cane vel cave BCD), ne tis alios misereat. TER. Haut. 1026 ut . . . inopis nunc te -at mei.

2 *personaliter* i. q. misereor (pro subi. res l. 35. 38; pro obi. sunt homines praeter l. 40 et 41; acced. gen. e. g. l. 35. 37. 40, dat. l. 47, nude e. g. l. 36. 40; de accusativo v. l. 16; c. adv. ultro l. 36. 42. v. et p. 1115, 29. potius l. 38. 40): CATVL. 64, 138 tibi nulla fuit clementia praesto, inmite ut nostri vellet -ere (mitesc- G, mir- O) pectus? VERG. Aen. 2, 145 his lacrimis vitam damus et -imus ultro. 8, 573 o superi, . . . Arcadii . . . -ite regis et patrias audite preces. 10, 676 vos o potius -ite, venti; in rupes . . . ferte ratem (SERV.: pro petentis qualitate nonnumquam etiam mors videtur esse miseratio). VAL. Fl. 4, 446 praesentis potius -ite fati. SIL. 2, 653 -ere nescius hostis. STAT. Theb. 1, 281 generis -e tui. 7, 231 tremere ac -ere cunctos Thebarum. 8, 735 'ite' clamat. 11, 480 nonne palam est ultro -ere divos? ITALIA Ion. 4, 2 (Tert. adv. Marc. 2, 24 p. 367, 28) te esse misericordem et -entem (gr. ἐλεήμων καὶ οἰκτιρῶν, Vulg. clemens et misericors). PRVD. c. Symm. 1 praef. 84 qui cunctis veniam das pereuntibus . . . , huius . . . iam -ito . . . praecipitis viri. BOETH. cons. 4 carm. 4, 12 dilige iure bonos et -e malis.

comp.: commiseresco.

***miseria**, -ae et (miseriēs), -em (l. 51) f. a miser (cf. GRAMM. suppl. 98, 14). *de formis*: ? gen. sing. in -as: APP. CLAVD. infra l. 73. acc. sing. in -em: MART. BRAC. superb. 2 (trad., Barlow, -am edd. cett.). cf. var. l. apud SERV. Aen. 2, 69 -em P pro miserationem. v. et p. 1123, 50. NOT. Tir. 40, 18 post miser. *de notione* (cf. et p. 1122, 46 sqq.): SYNON. Cic. p. 434, 26 B. -ae aerumnae clades calamitates infelicitates. AVG. beat. vit. 4, 28 p. 110, 23 ut omnis egestas -a, ita omnis -a egestas esse convincitur. GREG. M. moral. 9, 96 p. 912^B -a ad dolorem pertinet. DIFF. ed. Beck p. 54, 2 -a dicitur, si qui servilibus ministeriis premuntur (disting. egestas, inopia, paupertas, penuria). GLOSS. -a ἔλεος. ἀθλιότης. ταλαιπωρία. aerumna, clades, calamitas. *graece respond.* ταλαιπωρία p. 1122, 27. 30. 37. 72. 73. ἀτυχία p. 1122, 29. κακόν p. 1122, 51. cf. etiam p. 1123, 35. *leg. inde ab* APPIO CLAUDIO, ENNIO, PLAVTO. deest metri causa dactylicis. [falso trad.: PLAVT. Rud. 676 pro miseris (v. p. 1101, 79). Cic. Catil. 4, 2 falsa var. l. e con. dub. vel falsa: LVCIL. 877 miser(i)am Passeratius; 'expectes insaniam' Marx. SEN. nat. 3, 27, 7 TERT. paenit. 10, 9 PANEG. 5, 5, 3. loco corrupto: Cic. rep. 2, 68.]

I i. q. status miser, condicio vel fortuna misera (metonymice p. 1122, 41): A usu generali: 1 magis per miserationem de statu miseratione digno: a de mala fortuna, molestia sim. (exempla notabilia selecta): α in universum (transit hic illic in notionem paupertatis, maxime p. 1122, 16. 30. 35 [disting. p. 1122, 38]; c. not. maeroris sim. e. g. l. 73. p. 1122, 4. 36): APP. CLAVD. carm. frg. 2, 1 amicum cum vides oblescere -as. ENN. scaen. 138 quibus servitutem mea -a deprecor (syn. aerumna ut: CAECIL. com. 86 Cic. parad. 18. cf. PLAVT. Epid. 559 aerumnosam et -arum compotem). 258 cupido cepit miseram nunc me proloqui . . . Medei -as. PLAVT. Capt. 130 propter sui gnati -am miserum senem. Men. 1133 multis -is laboribus (Cic. Catil. 4, 7 laborum ac -arum quietem. de orat. 2, 210 illa excellens . . . fortuna cum laboribus et -is permixta. phil. frg. IX 17 M. LIV. 1, 59, 9 PLIN. epist. 7, 5, 2. al. disting. labor p. 1122, 49). TER. Hec. 570 unum ex plurimis -is . . . malum (cf. Cic. epist. 5, 16, 5 -a maloque. QVEROL. p. 22, 22 R. syn. mala. AVG. civ. 22, 22 p. 603, 19 D. -is ac malis). Haut. 420 ad -as natus (Cic. Tusc. 1, 9 in -am. SEN. clem. 1, 16, 5 iumenta . . . ad contumeliam et -as n. AVG. serm. dub. 376, 2, 2 ad -as. cf. TER. Ad. 545 ferundis

-is. aliter QVINT. decl. 377 p. 420, 16 ad -as hominum [i. hominibus inferendas]. L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 1, 225 eripite nos ex -is (VARRO Men. 234 Cic. epist. 5, 16, 4). RHET. Her. 2, 31, 50 illorum nos sollicitudine et -a, non nostris incommodis dolere (Cic. div. 2, 86). Cic. inv. 2, 109 qui propter fortunam . . . in -is sint (Verr. II 1, 124 Cluent. 202. al. cf. epist. 14, 3, 3 vivere in tantis -is). Verr. II 5, 123 calamitate -aque (HIER. epist. 60, 15, 1 VVLG. Iob 30, 3. Soph. 1, 15 [Itala Sangall. ed. Dold p. 275 perditionis et exterminii]. cf. PANEG. 4, 33, 3 HIER. in Ezech. 8 praef. p. 231^c). Font. 46 -is ac periculis (SALL. Catil. 4, 1 SEN. contr. 9, 4, 21 VAL. MAX. 7, 2 ext. 5). Manil. 56 illa -a ac turpitudine (AVG. civ. 11, 4 p. 466, 1 D. cf. p. 1121, 83 et LIV. 22, 50, 6 contumelia et -a). Att. 3, 9, 1 meas -as luctu adflictas et perditam fortunam. SALL. Catil. 10, 2 eis otium divitiae . . . oneri -aeque fuere. Iug. 14, 11 inopem et coopertum -is. or. Cottae 2 in his -is cuncta me cum fortuna deseruere (opp. secundae res, antea syn. malae res). LIV. 34, 6, 16 inopiam et -am civitatis (cf. HIER. epist. 21, 13, 3 pannis, -a, egestate confectos). VAL. MAX. 2, 10, 6 in profundum ultimarum -arum abiectus. 4, 4 pr. in ultimo -arum statu (opp. felicitatis ut: TAC. hist. 1, 15, 3 fortunam adhuc tantum adversam tulisti; secundae res . . . animos explorant, quia -ae tolerantur, felicitate corumpimur. HIER. Didym. spir. 49. al. cf. PRISCILL. tract. 10, 128 tolerabilior . . . consuetudo -arum quam ruina felicitum). APVL. Plat. 2, 10 -ae atque infelicitatis (opp. beatitudinis ut: Socr. 4 p. 127 [huc respiciunt AVG. civ. 9, 3 p. 370, 9 D. 9, 12 p. 383, 31. al.]. AVG. civ. 10, 28 p. 447, 20 D. conf. 7, 2, 3 p. 126, 24. in psalm. 85, 24 p. 1099 nihil tam . . . contrarium -ae quam beatitudo. al.). ITALIA II Macc. 6, 9 (rec. L, cf. VVLG.) advenit ergo videre -am (ταλαιπωρίαν, rec. P calamitatem). 14, 14 (recc. LX = VVLG.) -as et clades . . . prosperitates . . . existimantes (ἀτυχίας, rec. BM infelicitates). Iac. 5, 1 (Priscill. tract. 1, 19, cf. VVLG.) -as . . . quae superveniunt divitiis vestris (ταλαιπωρίας). PANEG. 2, 24, 3 dulcis in bonis -arum recordatio. 3, 9, 1 opp. amplam . . . atque opulentam fortunam (cf. AMM. 18, 8, 6 tua . . . excelsa . . . fortuna propugnans -is meis. v. et p. 1121, 78). FIRM. math. 3, 3, 12 iuxtapos. infelicitates (3, 3, 21. v. et supra l. 23. cf. IVST. 18, 7, 14 infelicibus -is). CLAVD. DON. Aen. 2, 90 p. 159, 1 ex opulentia in -as . . . lapsi. VVLG. Iob 10, 15 saturatus afflictione et -a. psalm. 11, 6 propter -am inopum et gemitum pauperum (ταλαιπωρίας, Hier. psalt. sec. Hebr. vastitatem). AVG. serm. 50, 3, 5 disting. paupertas. CASSIOD. in psalm. 87 concl. nullus pavescat -as, quae faciunt beatos (syn. tormenta, tristitia). GREG. M. in Ezech. 1, 8, 32 p. 869^B -am et infirmitatem. iocose, vergit in metonymiam: PLAVT. Trin. 1185 ducam, pater, et eam et si quam aliam iubebis. :: quamquam tibi suscensui, -a (una) uni quidem homini est adfatim. :: . . . si . . . centum ducat uxores, parum est.

β *expresse*: ① in doctrina philosophorum: Cic. Tusc. 3, 27 cum omnis perturbatio -a est, tum carnificina est aegritudo. 5, 43 cum perturbationes animi -am . . . efficiant (opp. vitam beatam ut: fin. 5, 53. cf. fin. 2, 86 opp. beate vivere). fin. 5, 95 ut, ubi virtus sit . . . , ibi esse -a et aerumna non possit (disting. labor, molestia. cf. SEN. dial. 2, 10, 3 quas non -as animorum, sed molestias dixerim). Tim. 46 quatenus non ipse . . . sibi aliquid -ae quaereret (gr. p. 42E κακῶν). SEN. dial. 9, 15, 2 huic omnia quae agimus -ae, illi ineptiae videbantur. epist. 13, 12 nullus -arum modus, si timeatur, quantum potest. AVG. civ. 14, 15 p. 36, 17 D. quae hominis est alia -a nisi adversus eum ipsum inobedientia eius ipsius, ut, quoniam noluit quod potuit, quod non potest velit? 14, 24 p. 52, 5 evidentior -a, qua homo non vivit ut vult. BOETH. cons. 4, 3, 37 W. inlatam . . . iniuriam non accipientis, sed inferentis esse -am. ② apud christianos: A de vitae humanae conditione misera: LACT. opif. 3, 1 in huius vitae -as proici (AVG. civ. 9, 10 p. 381, 27 D. 19, 4 p. 356, 29. al. cf. SACR. Leon. p. 151, 28 huius mundi). AVG. civ. 9, 15 p. 387, 11 D. ex mortali -a ad beatam immortalitatem. p. 389, 2 mortalitate et -a. 18, 35 p. 308, 8 humanae -ae profunditatem (19, 9 p. 369, 21. al. OROS. hist. 3, 23, 60. cf. AVG. civ. 22, 24 p. 609, 24 D. -am generis humani). serm. 254, 1, 1 -a nostrae conditionis. PS. BOETH. fid. cath. 114 terrenam -am. GREG. M. in Ezech. 1, 10, 43 p. 904^C in huius exilii -a (opp. aeterna n. pl.). B de damnatione aeterna: AVG. civ. 19, 28 p. 404, 13 D. -a sempiterna, quae mors etiam secunda dicitur (22, 30 p. 633, 29 damnatorum . . . s. -a. epist. 122, 1 s. -as). 21, 17 p. 521, 28 hominum illo iudicio damnatorum -as (vera relig. 40, 75 doloribus et -a d. cf. l. 68). enchir. 111, 29. PASS. Andr. long. 9 -as tuas . . . augmentare et ignem . . . aeternam accendere (gr. ταλαιπωρίας). 13 tuis -is doleo, quia paratus te expectat aeternus interitus (gr. ταλαιπωριῶν).

b de affectibus animi vel corporis: α de perturbationibus animi (cf. et l. 46 sqq.): ① de maerore, dolore sim. (cf. p. 1121, 57. 71): PLAVT. Amph. 939 capiunt voluptates, capiunt rursum -as (Poen. 1263 multorum annorum -as nunc hac v. sedo. SALL. Iug. 100, 5 alia quae ceteri -as vocant, voluptati habuisse. SEN. dial. 9, 15, 5 alienis malis torqueri aeterna -a est, . . . delectari . . . v. inhumana. cf. TER. Ad. 876 -am omnem ego capio, hic potitur gaudia. HIER. epist. 49, 21, 4 -ae deliciis . . . commutantur). CAS. 442 ut etiam in maerore insuper inimico . . . -am hanc adiungerem. Pseud. 4 quae -ae te tam misere macerent. TER. Haut. 127 quo illam mihi lenirent -am (cf. 122 domum revortor maestus). Ad. 602 illi animum . . . relevabis, quae dolore ac

[Wieland]

-a tabescit (CIC. prov. 10 me... miserum illorum... -is ac d. epist. 14, 1, 1 acerbissimos d. -asque). CIC. Verr. II 5, 24 maerore ac -is perditus. SALL. Catil. 51, 20 in luctu atque -is mortem aerumnarum requiem... esse. SEN. dial. 6, 6, 2 si sors... nulla -a mutatur. AVG. conf. 3, 2, 2 p. 37, 27 eo magis... movetur quisque (in theatro) quo minus a talibus affectibus sanus est, quamquam, cum ipse patitur, -a, cum aliis compatitur, misericordia dici solet (antea: pati vult... dolorem spectator). epist. 248, 1 pia... ista tristitia et, si dici potest, beata -a vitiis alienis tribulari. quaest. Simpl. 2, 2, 2 misericordia... habet nonnullam cordis -am...; nam inde est etiam, quod... flere cum flentibus hortatur apostolus. ② de aliis animi commotionibus: PLAVT. Merc. 870 cura, -a, aegritudo (cf. Pseud. 21 -a et cura). MIL. 718 satis cepissem -arum e liberis; continuo excruciarer animi. Persa 363 servus dum tunicas ponit, quanta addicitur -a (cf. 364 ego... quod non futurum est formido tamen). TER. Eun. 406 quasi ubi illam expueret -am ex animo (i. odium hominum et negotii, cf. v. 404. SCHOL. Bemb.: maestitiam). CIC. Q. Rosc. 31 Panurgum Roscius summo cum labore, stomacho -aque erudit. Tusc. 4, 35 cui -ae (i. afflictioni aegritudinis) proximus est is qui... malum metuit eqs. 4, 83 in ea (i. aegritudine) est... fons -arum. epist. 16, 14, 1 habui noctem plenam timoris ac -ae (cf. Liv. 40, 14, 3 -a haec et metus). PORPH. Hor. epod. 14, 15 iucunda haec -a est (sc. amore effecta).

β. de morbo: i. PLIN. nat. 17, 218 arborum quidam communes morbi...; communis vermiculatio... ac dolor membrorum, unde partium debilitas, societate nominum quoque cum hominis -is (miseris var. l.). 26, 2 ut est procax multorum natura in alienis -is (miseris var. l.; agitur de nomine morbi q. d. mentagra). fortasse huc trahendum etiam CIC. Att. 11, 25, 1 nihil est... contractum casu..., sed omnia fecimus iis erroribus et -is et animi et corporis, quibus proximi utinam mederi maluissent.

2 magis per convivium (apud ECCL.): a de haeresi: PRISCILL. tract. 2, 46 quamvis... aspernabile sit Christianis sensibus talium -arum vel repetere doctrinas. RVFIN. hist. 4, 11, 4 de cuius... superstitionibus... non tam sacris quam sacrilegis et mysticis -is ita scribit eqs. (gr. μυστικός τε μυσταγωγός).

b de peccato, vitio: HIER. epist. 18A, 12, 4 in peccati ac -ae (misericordiae W parte. AVG. epist. 167, 1, 2 -ae principium (antea: ipsius mali [i. peccati] causam et originem). NICET. vigil. 3 ut eum non delectet istis -is inquinari. BENED. reg. 61 ne eius (i. vitiosi) -a alii vitientur.

c de stultitia (cf. etiam l. 56): VVLG. eccles. 6, 2 hoc vanitas et -a magna est (sc. bonis quaesitis non frui). AVG. beat. vit. 4, 29 p. 111, 18 ex eo, quod... omnis stultus miser est..., conficitur stultitiam esse -am.

B pro persona de dea, filia Erebi et Noctis: CIC. nat. deor. 3, 44 Mors, Tenebrae, -a, Querella. Hyg. fab. geneal. 1 Discordia, -a, Petulantia.

? II de actu miserandi (cf. et varr. II. SERV. Aen. 10, 45 -am pro misericordiam et p. 1121, 52 -em pro miserationem): SERV. auct. Aen. 2, 84 bene ad captandam circa amicos eius -am adiungitur, qui pacis auctor fuit.

III syntactica et stilistica: A gen.: explicat.: VOPISC. Aurelian. 45, 3 paupertatis (ARNOB. nat. 1, 3 p. 6, 27). FIRM. math. 4, 4, 3 orbitatis. 6, 31, 33 (bis) caecitatis. AVR. VICT. Caes. 39, 26 ruris... ac militiae. AVSON. 338 p. 156, 4 P. conectendi (syn. difficultas). AVG. civ. 19, 6 p. 364, 31 D. ignorantiae. 19, 7 p. 366, 25 bello-orum (OROS. hist. 3 prol. 1). COD. Theod. 9, 40, 22 (= COD. Iust. 9, 47, 23 pr.) exilii (cf. etiam p. 1122, 66). SALON. in eccles. p. 1002^B famis. GREG. M. moral. 4, 51 p. 602^C desperationis. inhaerentiae: gen. -arum coniung. c. synonymis: CIC. de orat. 2, 211 casus (FIRM. math. 2, 20, 12). COD. Theod. 15, 8, 2 (= COD. Iust. 11, 41, 6) necessitate. gen. synonymi coniung. c. -a: FIRM. math. 3, 4, 15 calamitatum -as.

B -a est fere i. q. miserum est: seq. (acc. c.) inf. (v. etiam l. 8 et p. 1122, 79): PLAVT. Mil. 68 nimias -a nimis pulchrum esse hominem. Persa 238 certare tecum. Poen. 890 servire amanti -a est. Truc. 744 invidere alii bene esse, tibi male esse. CIC. Phil. 3, 35 aleatoribus ebriis servire, ea summa -a est. HIER. epist. 24, 5, 2. 40, 1, 1 AVG. trin. 14, 12, 16. cf. SEN. epist. 90, 19 iam rusticitatis et -ae est velle, quantum sat est. QVINT. inst. 1, 8, 18 persequi..., quid quis... dixerit, ... nimiae -ae... est. TAC. Agr. 45, 2 praecipua... -arum pars erat videre eqs. OROS. hist. 5, 1, 5 pars -arum est audire eqs. seq. enunt. secund. c. si: PLAVT. Amph. 590 miserruma ista -a est servo bono, apud erum qui vera loquitur, si id vi verum vincitur. cf. Truc. 465 mali quod mulier facere incepit, nisi (id) efficere perpetrat, id illi morbo, id illi senio, ea illi miserae -a est. c. quod: CIC. S. Rosc. 49 ut parum -ae sit, quod aliis coluit praedia. Att. 11, 9, 3 quibus in -is una est pro omnibus, quod eqs. -ae (dat.) est v. p. 1122, 14.

C per -am fere i. q. misere: COMM. apol. 450 dominum... passum per -a(m).

D in paronomasia: iuxta miser: l. 1. 76. p. 1121, 75. 76. 1122, 82. al. fig. etym. l. 73. CIC. Att. 3, 7, 3 id est... miserrimum mearum... -arum. iuxta misericordia: CIC. Lig. 14 SALL. Catil. 52, 27 SEN. clem. 2, 6, 4 AVG. catech. rud. 4, 7, 6. 4, 8. 10. al.

E oxymora: honesta -a: SEN. dial. 10, 7, 6. iucunda -a: PORPH. Hor. p. 1123, 21. beata -a: AVG. p. 1123, 8 (cf. p. 1122, 39). Wieland.

*misericordia, -ae f. a misericors. de orig.: AVG. c. Adim. 11 p. 137, 8 appellatam -am..., quod miserum cor faciat aliena miseria (sim. serm. coll. Morin p. 606, 5. al. GREG. M. moral. 20, 63 -a... a misero corde vocata est. ISID. orig. 10, 164 [ubi add. est in deo (cf. p. 1126, 18) -a sine ulla cordis miseria]. quaest. test. 35. GLOSS. L III Abstr. MI 12). scrib. mesere: CIL XII 2185 (a. 547). 2188. de numero: CHAR. gramm. p. 39, 21 B. singularia semper sunt... -a ἑλεος. plur. (inde a TERT., ITALIA) v. l. 78. p. 1125, 51. 63. 1126, 7. 44. Not. Tir. 40, 20. de notionibus (cf. p. 1112, 2 et H. Pétré, RevEL. 12, 1934, 376—389 et Caritas, Louvain 1948 p. 229 sqq.): AMBR. off. 2, 26, 136 incentivum -ae, ut compatiatur alienis calamitatibus, necessitates aliorum... iuvemus (cf. AVG. civ. 9, 5 p. 395, 13 D.). AVG. c. Adim. 11 p. 137, 11 -ae nomine clementiam se appellare. conf. 3, 2, 2 v. p. 1123, 7. GLOSS. L II Philox. MI 30 ἑλεος, οἰκτος, οἰκτιρμός. coniung. -a et miseratio p. 1112, 6. ubi nihil adnoiat, gr. respondet ἑλεος (cf. etiam l. 10. p. 1125, 81. 1126, 8. 60. al. et PROB. Verg. georg. 2, 425 Ps. AMBR. serm. 31, 2 p. 667 D); alias ἐλεημοσύνη (p. 1125, 40. 61. 64. 1126, 37. al. AVG. serm. 207, 1), οἰκτιρμός (p. 1126, 29. 41. 47. 50 sqq. 1127, 28), οἰκτος (MACR. Sat. 4, 2, 1. 4, 5, 11), φιλανθρωπία (p. 1112, 10. 1126, 27), εὐσέβεια (p. 1125, 54 et AVG. civ. 10, 1 p. 403, 24 D.), alia (p. 1125, 58. 59. 1126, 2. 22. 42. al.). leg. (cf. et p. 1112, 18) inde a PLAVTO, TER., ACCIO, VARRONE, RHET. HER., CIC., PVBLILIO; postea in vs. non invenitur nisi apud PHAEDRUM (l. 62. p. 1126, 13); dactylico metro vox apta non est. [locis mancis: PLAVT. Most. 802 SEN. contr. 7, 8 (23), 2 FRONTO p. 130, 21 v. d. H. (= ad p. 138, 12 N.). l. v. dub.: CIC. de orat. 2, 278 PHY-SIOGN. 74 p. 95, 6. l. v. falsa: HIER. epist. 18A, 12, 4 (v. p. 1123, 37). e coni. prob.: SEN. contr. 1, 1, 7 -am add. Kießling. dub.: TAC. ann. 4, 53, 1 -a add. Brakman. v. etiam p. 1130, 34.]

I de affectibus vel actis (metonym. l. 75. p. 1125, 62. 1126, 55): A hominum: 1 i. q. affectus miserandi, συμπάθεια (plur.: l. 78. praestatur hominibus miseris; victis e. g. l. 41. 48, reis l. 84 sqq. al., mortuis l. 65, bestiis CIC. epist. 7, 1, 3 PLIN. nat. 8, 21): a usu sollemni: α generatim: PLAVT. Pseud. 274 misereat, si familiam alere possim -a (aliter p. 1125, 34). TER. Andr. 126 hinc illae lacrimae, haec illast -a. Haut. 637 -a, animus maternus. CIC. Sest. 50 ad infimorum... hominum -am confugisse (VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 perfugere. TAC. ann. 6, 14, 2 fugeret. cf. p. 1125, 12). Rab. perd. 24 qui... desideria imperitorum -a commovent. Verr. II 2, 4 cuius... -am victi... perspexerint (cf. II 2, 84). Mur. 6 lenitatis et -ae (Sull. 1. al.). Sull. 93 mansuetudine (cf. SALL. Catil. 52, 11. al.) et -a nostra falsam a nobis crudelitatis famam repellamus (cf. Vatin. 28 CELS. 1 prooem. 43. CVRT. 5, 10, 27 coniung. severitas. al.). p. red. in sen. 17 tu clementia ac -a singulari (ironice ut Pis. 17). Planc. 24 non... opibus..., sed -a (i. commotione animorum), sed precibus aliquid attulimus. Marcell. 12 omnis victores... aequitate et -a vicerat (de -a Caesaris ut 21. Lig. 29. 37 Deiot. 40. al. Att. 9, 12, 4 CAES. Gall. 2, 28, 3 civ. 1, 72, 3 Cic. Att. 9, 7c, 1 SALL. Catil. 54, 2. cf. de -a imperatorum: SEN. dial. 11 [12], 6, 5. 11 [12], 13, 3 TAC. ann. 2, 63, 1. 3, 50, 2). Brut. 4 opp. benivolentia. al. PVBLIL. B 34 bona comparat praesidia -a. N 41. Q 18 quam miser est cuius ingrata est -a. CAES. Gall. 7, 26, 4 plerumque in summo periculo timor -am non recipit. civ. 1, 84, 5 si qui locus -ae relinquatur (cf. Liv. 29, 22, 7 QVINT. decl. 280 p. 142, 25). SALL. Iug. 31, 21 si -a in perniciem casura esset. NEP. Dion 10, 2 -a odio successerat (cf. SEN. dial. 3, 17, 3 iram saepe -a retro agit. CVRT. 4, 16, 12 in metum versa [8, 11, 12. 9, 10, 15]. 7, 1, 1 invidia in -am vertit [9, 3, 1]). Liv. 7, 11, 6 simul verecundiā -aque militem accendebant. al. SEN. contr. 1, 1, 6 perierat totus orbis nisi iram finiret -a. 1, 5, 3 non est invidiosa potestas, quae -a vincit. contr. exc. 4, 8 nihil est venali -a turpius. al. VAL. MAX. 6, 8, 5 domini. PHAEDR. 3 epil. 21 proclivis ultro cum sit -a. SEN. benef. 2, 5, 3 -ae genus est cito occidere (cf. dial. 3, 16, 3 nat. 4 praef. 17 Ps. SEN. mon. 19 SERV. Aen. 9, 494). 5, 20, 5 si non -ae et humanitati (cf. QVINT. inst. 6, 1, 22 bonitas, h., -a) dedi, ut quodlibet cadaver absconderem (de -a in mortuos cf. VVLG. II reg. 2, 5). epist. 7, 3 quidquid ante pugnatum est, -a fuit. CVRT. 6, 8, 6 eos qui -am consumpserunt, amplius sperare non posse. QVINT. decl. 307 p. 209, 9 hoc de proditore non est -a. TAC. ann. 2, 71, 4 -a cum accusantibus erit. 14, 45, 2 mos antiquus, quem -a non minuerat. PLIN. epist. 2, 11, 6 favor et -a acres... primos impetus habent eqs. 7, 9, 13 recipiunt... iras, -am, urbanitatem. APVL. met. 3, 7, 1 per publicam -am... illos deprecabar (3, 8, 3 per publicam -am, per commune ius humanitatis aiunt: 'miseremini... iuvenum'). al. in allegoria: TERT. patient. 3, 8 per patientiam, -ae matrem. PANEG. 4, 3, 3 virtus et eius -a comes. metonym. (cf. l. 32): pro eo, qui miseretur: TERT. apol. 9, 17 filios... suscipiendos ab aliqua praetereunte -a extranea. pro eo, cuius miserentur: ITALIA (aliter p. 1110, 55) = VVLG. psalm. 105, 46 dedit eos in -as (οἰκτιρμούς, Veron. -am) in conspectu omnium. rerum humanarum: TER. Andr. 559 reducunt animum... ad -am (cf. p. 1127, 80. CIC. Cluent. 24. al. SCRIB. LARG. praef. p. 2, 17 a. plenus -ae et humanitatis. al.). VAL. MAX. 9, 2, 1 fallacis dexterarum -am implorantes. APVL. met. 3, 7, 2 fletuum. CYP. laps. 24 p. 254, 18 precum. VVLG. Iac. 3, 17 sapientia... plena -a.

β in re iudiciaria (cf. Aristot. rhet. 2, 8 p. 1385 b 11 sqq. 3, 19 [R.]

p. 1419b 10 sqq.): ① *de praeceptis rhetorum*: RHET. Her. 1, 8, 13 illud genus narrationis... debet habere... -am (cf. CIC. inv. 1, 27). 2, 16, 24 loci communes defensoris de humanitate, de -a (2, 17, 26). al. CIC. inv. 1, 107 primus locus est -ae. 2, 51 sqq. de orat. 2, 206 sqq. part. 15 perorationes... ad -am conferendae (cf. 128 top. 99 QVINT. inst. 11, 3, 170). 58 accusatori tractanda sunt, quae ad iracundiam, reo plerumque quae ad -am pertinent. QVINT. inst. 4, 1, 16 ut adlegemus iudici... pro infelicibus -am. 5 prooem. 1, 5, 11, 38 -am commendabo iudici. 12, 10, 62 hic iram, hic -am inspirabit (12, 10, 70. cf. MACR. Sat. 4, 2, 1). TAC. dial. 31, 3 (v. p. 1112, 71). ② *in actionibus* (cf. PVBLIL. M 4 mala causa est, quae requirit -am): CIC. Quint. 10 cum... in tuam... -am... confugerit. 91 plus huius inopia possit ad -am quam illius opes ad crudelitatem. S. Rosc. 150 una spes reliqua est... vestra... -a. Cluent. 106. Mur. 90 alienissimi (a) mansuetudine et -a. dom. 45. al. SEN. contr. 10, 1 (30), 7 vestrae -ae praemia petimus. 10, 4 (33), 9 -ae propiores (opp. severitati). VAL. MAX. 8, 1 absol. 2 -a... illam quaestionem non aequitas rexit. QVINT. decl. 280 p. 144, 17 timeo favorem illum populi, -am civitatis. 331 p. 305, 26. al.

b *in doctrina Stoicorum* (cf. G. J. ten Veldhuys, de -ae et clementiae apud Sen. phil. usu, Groningen 1937) i. q. pars aegritudinis, molli-
ties animi (defin. CIC. Tusc. 4, 18 -a est aegritudo ex miseria alterius iniuria laborantis [cf. Stoic. frgm. III p. 99 sqq.]. sim. 3, 21. 4, 16. 46 SEN. clem. 2, 5, 4. 2, 6, 4): CIC. fin. 3, 35 quis... -am aut ipsam iracundiam morbum solet dicere? ac. 2, 135. Tusc. 3, 20 si sapiens in aegritudinem incidere posset, posset etiam in -am, posset in invidentiam. 4, 32. 56 an sine -a liberales esse non possumus? SEN. clem. 2, 4, 4. 2, 5, 1 dial. 4, 15, 3. SOL. 1, 73 adversus omnem dolorem vel -am... duravere. AVG. civ. 9, 5 p. 375, 7 D. -am Stoicorum est solere culpae. cf. APVL. Plat. 2, 16 vitia, ... quae natura non respuit, voluptatem dico..., -am.

2 i. q. liberalitas, munificentia (praestatur pauperibus): a *de factis*: α sing.: VARRO Men. 178 quanto -a mea heredibus meis stet, quot miseros sublevaverim. CIC. S. Rosc. 145 aliena -a vivo (SEN. contr. 10, 4 [33], 6 -a publica [cf. 10, 4 (33), 16 aluntur (aliter p. 1124, 36)]. LACT. inst. 6, 12, 32). SEN. benef. 5, 9, 2 aliis praestare liberalitas est, clementia, -a. QVINT. decl. 260 p. 68, 20 (seq. liberalitatem). TAC. hist. 2, 92, 2 cum... nulla principis -a iuvarentur. 5, 5, 1. TERT. apol. 42, 8 plus nostra -a insumit. fug. 13, 1. adv. Marc. 4, 32 p. 548, 5 -ae opera (CYPR. eleem. 1 p. 373, 19. al.). ITALA Matth. 6, 2 (Iren. 4, 30, 3) quum facis -am (ποιῆς ἐλεημοσύνην, Vulg. eleemosynam. CYPR. hab. virg. 23 p. 204, 21 AMBR. off. 2, 1, 3. al. VVLG. Sirach 29, 1. 35, 4. al. cf. CYPR. eleem. 2 p. 374, 23 fieri [AMBR. epist. 7, 3 divitiis fit -a, quae sumptu pauperes iuvat. al.]). CYPR. domin. orat. 15 p. 277, 24 in operibus -a. eleem. 5 p. 376, 18 -ae meritis. 17 p. 386, 26. testim. 3 cap. p. 102, 2 de bono operis et -ae. al. LACT. inst. 6, 12, 41 -ae merces. AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 22 si velis donare pauperibus, haec -a iustitia est. HIER. hom. Orig. in Luc. 23 p. 153, 7 liberalitas et in pauperes -a. Ps. AVG. quaest. test. I 124, 1. CANON. Turner II 2 p. 157 rec. VIII (= Dionys. Exig. p. 42, 8) ad gubernandam -am (gr. Mansi 2, 1101B εὐποιᾶς) pauperum. GREG. Tvr. glor. mart. 105 p. 560, 14 quod ulli inopum manum -ae porrexisset. al. β plur.: TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 514, 2 -arum opera imperabantur. ITALA act. 9, 36 (Ps. Aug. spec. 82 p. 585, 10) -is (ἐλεημοσύνων, Vulg. eleemosynis) multis, quas faciebat (ACT. Archel. 10, 5 [εὐσεβείας]. antea: alimenta). VVLG. Dan. 4, 24 peccata tua eleemosynis redime et iniquitates tuas -is pauperum (SALV. eccl. 2, 1. epist. 9, 10 donis... ac -is). PAVL. Nol. epist. 23, 24 p. 182, 7 ieiunia, -ae, orationes. CANON. Turner I 1, 2 p. 216 rec. VI -arum (gr. Mansi 2, 673B ἀγαθοεργίας) impendia (rec. V benefaciendo, VIII operibus bonis). II 2 p. 160, 33 (gr. Mansi 2, 1105A εὐποιᾶς). PETR. CHRYS. serm. 54 p. 552A. MVTIAN. Chrysost. hom. 31, 4 p. 435extr. -as (ἐλεημοσύνην) operari.

b *metonymice i. q. elemosina, stips*: CYPR. eleem. 17 p. 386, 23 neque... cibus ante quam -a cogitatur. EVAGR. vita Anton. 44 -as (Migne gr. 26, 908B ἐλεημοσύνας) indigentibus exhibendas (VITA Anton. operantium ad faciendum -am). AMBR. in psalm. 61, 21, 1 pretium nostrum -a est, quae... confertur inopibus. AVG. in psalm. 125, 14 impendatur. CAES. AREL. serm. 25, 1 p. 106, 12 dare. al.

3 i. q. humanitas, gratia, opus bonum (praestatur inferioribus vel paribus; sibi ipsi: AVG. civ. 10, 6 p. 410, 18 D. -am... quam quisque in se ipsum facit), interdum (p. 1126, 3. 8) i. q. probitas, pietas, egregie factum (fere in serm. sacr. script. sec. hebr. ַרְבִּי; cf. Bullmann ap. Kittel, Theol. Wb. z. N. T. s. v. ἔλεος): α sing.: facere: VVLG. gen. 19, 19 magnificasti -am tuam, quam fecisti mecum, ut salvares animam meam (20, 13. 40, 14. iud. 8, 35 syn. bona. al. AVG. c. mend. 6, 15 p. 486, 25). 21, 23 iuxta -am, quam feci tibi (item c. dat. I reg. 20, 14. al.). 24, 49 si facitis -am et veritatem cum domino meo (47, 29 ut non sepelias me in Aegypto. Ios. 2, 14 in te. cf. l. 84. p. 1126, 36 et prov. 21, 3 -am et iudicium). II reg. 3, 8 super domum -am, 7 in te (Iuc. 10, 37. al.). psalm. 108, 16 non est recordatus facere -am (Sirach 16, 14 -am facientis [εὐσεβοῦς]. 46, 9). alia: ITALA gen. 19, 19 (Lugd. al.) invenit puer tuus -am (ἔλεος, Vulg. gratiam) ante te. VVLG. Ruth 3, 10 priorem -am posteriore superasti. II Esdr. 1, 11 da ei -am ante virum hunc. Esth. 2, 17 habuit... gratiam et -am coram eo. psalm. 83, 12 -am et veritatem (prov. 14, 22. al. cf. l. 76 et 15, 27 per -am et

fidem. Os. 12, 6 -am et iudicium [Matth. 23, 23 et fidem]]. 140, 5 corripit me iustus in -a. sap. 10, 5 in filii -a (σπλάγγνοις) fortem custodivit. Sirach 44, 10 viri -ae (44, 27 Is. 57, 1). Os. 6, 6 -am volui et non sacrificium (Matth. 9, 13). I Macc. 2, 57 David in sua -a consecutus est sedem. et saepe. AVG. civ. 10, 6 p. 411, 11 D. opera -ae. SVLP. Sev. chron. epist. 2, 14 ENNOD. epist. 7, 2, 2 p. 173, 14.

b *plur.*: VVLG. II par. 32, 32 reliqua... sermonum Ezechiae et -arum eius (35, 26). I Macc. 13, 46 secundum -as (ἔλεος, ITALA -am) tuas. PELAG. in II Cor. 9, 9 p. 282, 10 tam carnalium -arum quam spiritualium. AVG. c. mend. 15, 32 p. 513, 13 -ae dimittuntur, quae propter ipsam -am committuntur.

B *numinum i. q. benignitas, gratia, indulgentia*: 1 *deorum gentilium*: VAL. MAX. 1, 8, 2 divina -a. PHAEDR. app. 14, 15 Veneris. CVRT. 6, 9, 2 deum (APVL. met. 6, 1, 5 MIN. FEL. 12, 6). APVL. Socr. 12 p. 147 debet deus... nec indignatione nec -a contingi (cf. 13 p. 147 de daemoniis). adde: SEN. nat. 2, 35, 2 fata non -a flecti non gratia sciunt.

2 *dei christiani* (defin. AVG. quaest. Simpl. 2, 2, 3): α *pro-
prie*: α sing.: TERT. cult. fem. 2, 2, 3 de suis... pro -a sua curet (CYPR. epist. 13, 6 HIL. trin. 6, 3. al. cf. HIER. hom. Orig. in Ezech. 13, 2 p. 446, 25 iuxta. VVLG. exod. 15, 13 in -a. psalm. 24, 7 secundum [PSALT. Rom. 34, 24 (δικαιοσύνην, Hier. psalt. sec. Hebr. et Vulg. iustitiam)]. Tob. 13, 5 propter. al.). fug. 5, 3 p. 471, 16 dei. paenit. 2, 7 divinae -ae. adv. Marc. 5, 5 p. 585, 23 deum... profusae -ae (cf. l. 53. VVLG. psalm. 85, 5 [πολύελεος, HIER. psalt. sec. Hebr. multus -a. sim. PSALT. Rom.]. sap. 9, 1 domine -ae [CONC. I 2 p. 58, 2; gr. I 1, 5 p. 66, 23 φιλανθρωπίας]. al.). ITALA Ion. 4, 2 (Tert. adv. Marc. 2, 25 p. 367, 28) plurimum -ae (πολύελεος, Vulg. multae miserationis). Zach. 12, 10 spiritum gratiae et -ae (οἰκτιροῦν, Vulg. precum). CYPR. epist. 52, 4 p. 620, 3 dei patris -a et Christi... indulgentia. 55, 23 p. 641, 13 pater... ipse bonitas et -a et pietas. al. PRISCILL. tract. 2, 43 p. 36, 12 -ae vocatione. 7, 113 p. 83, 12. AMBR. in psalm. 118 serm. 14, 7, 1 oleum -ae caelestis et gratiae. VVLG. gen. 24, 12 (= ITALA) fac -am cum domino meo (Ruth 1, 8. al. cf. exod. 20, 6 in millia [deut. 5, 10. al.]. psalm. 32, 22 super suis. Ier. 32, 18 in millibus. Iob 3, 13 -am facies). 24, 27 -am (Itala iustitiam sec. gr. δικαιοσύνην) et veritatem (II reg. 2, 6. al. cf. p. 1125, 76 et Tob. 3, 2 -a et v. et iudicium. psalm. 32, 5 -am [ἐλεημοσύνην, Hier. psalt. sec. Hebr. iustitiam] et iudicium [al.]). deut. 7, 12 custodiet... pactum tibi et -am (al.). Iob 37, 13 in quocumque loco -ae suae. Gal. 6, 16 pax super illos et -a (I Tim. 1, 2 a deo. al.). al. RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 6, 4 (οἰκτιροῦς). CONC. I 5 p. 316, 36 -a (Migne gr. 83, 1269B φειδοῦς) quadam me frui confido. et passim. INSCR. Gall. Narb. 342 (a. 477/491) in spe resurrectionis -(a)e XPI (CIL XII 2185. 2188).

β *plur.*: ITALA psalm. 17, 51 (Tycon. 1 p. 5, 30) faciens -as (V* et VVLG. -am, gr. ἔλεος)... David (VVLG. psalm. 102, 6 [ἐλεημοσύνας]. cf. Is. 47, 6 posuisti). Rom. 12, 1 (Ps. Aug. spec. 103 p. 628, 6) obsecro vos... per -as (S. -am cett. et VVLG., gr. οἰκτιροῦν) dei (CASSIOD. hist. 9, 14, 17). ARNOB. nat. 2, 14 p. 59, 15 (coniung. indulgentias). AMBR. in psalm. 118 serm. 10, 39, 1 (cf. Vulg. psalm. 118, 77 miserationes [οἰκτιροῦς]). VVLG. II reg. 24, 14. II par. 6, 42 memento -arum David (Is. 55, 3). II Esdr. 9, 19 in -is tuis (al. cf. l. 21). psalm. 16, 7 (ἐλέη, HIER. psalt. sec. Hebr. -am). 76, 10 (οἰκτιροῦς). al. II Cor. 1, 3 pater -arum (οἰκτιροῦν). al. AVG. conf. 5, 9, 17 deus -arum (cf. l. 24). 6, 1, 1 fons -arum. OROS. hist. 1, 5, 11 fructus -arum. et passim.

b *metonymice*: de ipso deo (cf. CYPR. unit. eccl. 25 p. 232, 10 quodcumque de dei -a postulabant [Cod. Iust. 1, 27, 1, 8]. ALC. AVIT. epist. 73 p. 90, 23 divinam -am rogans. CASSIOD. var. 11, 5, 6 NOVELL. Iust. app. 2. al.): VVLG. psalm. 58, 18 deus meus, -a mea (143, 2). Ion. 2, 9 -am suam derelinquunt. i. q. tempus miserationis (cf. p. 1113, 58): ITALA II Macc. 7, 29 (recc. LX. al.) in illa -a (ἐλέει, recc. BM ingenti -a dei... in illa die, Vulg. miseratione). i. q. effectus -ae: SALV. eccl. 4, 10 cum... salus nostra munus ac -a dei sit.

structurae selectae: gen. subi.: RHET. Her. 2, 31, 50. CIC. Verr. II 5, 21 iudicium (opp. tua crudelitate). leg. agr. 2, 57 senatus. al. pro gen. subi. extat pron. poss.: VARRO Men. 178. RHET. Her. 2, 31, 50 nostra. CIC. Quint. 10. al. adi.: aliena: CIC. S. Rosc. 145 MIN. FEL. 31, 4. al. civilis: VELL. 2, 7, 3. hostilis: SVLP. Sev. chron. 1, 54, 1. humana: CONST. Sirmond. 8. paterna: CYPR. domin. orat. 22 p. 284, 3. al. gen. obi.: TER. Andr. 261 Hec. 167 CIC. Cluent. 24. 195. Sull. 87 civium (CAES. civ. 1, 72, 3). Att. 7, 12, 3. 10, 11, 3 cuius (SEN. contr. 2, 3 [11], 7). ad Q. fr. 1, 3, 5 nostri. NEP. Them. 8, 7 Liv. 7, 19, 6. 7, 20, 3 sui (QVINT. decl. 305 p. 195, 19. 330 p. 299, 31 TAC. ann. 4, 9, 1). al. CAPITOL. Maximin. 9, 1 -ae (-ā Salm., Madv.) paupertatis causa... donaverant. IVST. 5, 10, 7. 10, 3, 1 sanguinis (Cod. Theod. 8, 18, 3). 17, 3, 20 fortunae. 27, 2, 3 VVLG. II par. 6, 42. sap. 10, 5 in filii -a (ἐπὶ τέκνων σπλάγγνοις). Dan. 4, 24 pauperum (RVFIN. Basil. hom. 3, 3 coniung. dispensationes. al.). c. gerund.: CYPR. zel. 16 p. 431, 3 ad pauperum fovendorum -am. AVG. civ. 9, 5 p. 375, 7 D. hominis liberandi. coniung. c. praep. (pro gen. obi.): adversus: p. 1128, 24. ante: p. 1127, 67. circa: PELAG. in Rom. 12, 8 p. 96, 24 exhibendo. AVG. civ. 21, 18 p. 524, 17 D. in psalm. 60, 9 PAVL. PELL. praef. 3. cum (cf. l. 33. p. 1125, 73. 76): TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 610, 15 Ps. PHILO antiq. 19, 8. erga: CIC. Sest. 117 declaraverunt. TAC. ann. 4, 71, 4 ostentabat. AVG. civ. 21, 18 p. 522, 17 D. in aliquem: CIC. Planc. [R.]

25 huius in me -a. TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 471, 20 VVLG. exod. 34, 7. *al.* in aliquo: VVLG. Ier. 32, 18 facis -am in milibus (BARNAB. 15, 2. *al.*). AVG. epist. 98, 6 praebe. super: TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 1 abundantissimi -ae et miserationis s. agnoscentes. VVLG. psalm. 85, 13 AVG. serm. 207, 1 ORIG. in Matth. ser. 41 p. 82, 5. *gen. def. fin.*: AVG. civ. 19, 14 p. 381, 9 D. providendi -a. catech. rud. 18, 30 inuolgentiarum. VEREC. in cant. 2, 13 lenitatis. GREG. M. moral. 14, 56 largitatis.

injectiones selectae: *nom.*: TER. Ad. 306 neque illum -a repressit *eqs.* (cf. Acc. trag. 433 capsit [LIV. 7, 20, 3. 21, 16, 2]. CIC. p. red. ad Quir. 1 vos ... teneret. LIV. 26, 29, 5 excitabat. 35, 34, 8 movit. SEN. benef. 3, 7, 5 impulit. TAC. hist. 2, 70, 3). CIC. Verr. II 1, 136 apud quem ... non -a ... non gratia valeret (LIV. 8, 37, 10. 37, 1, 4 plus ira quam -a. TAC. ann. 15, 16, 3). Rab. Post. 46 cui -a opitulari debebat (cf. ad Q. fr. 1, 3, 5. 1, 4, 2. 5 levare potest communem casum). LIV. 7, 30, 11 omnibus ... vestram -am patere (AVG. civ. 17, 23 p. 253, 24 D. patesceret). VELL. 2, 7, 3 Opimium ... prosecuta est. *al.*

gen. (qualitat. v. p. 1126, 3. 24. 53): pendet ex subst.: aditus: CIC. Verr. II 5, 21. affectus: TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 619, 19. auxilium: QVINT. inst. 11, 1, 49 TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 487, 14. *al.* causa: SEN. clem. 1, 1, 4. fons: CALP. decl. 16 p. 16, 12 AVG. civ. 21, 17 p. 522, 1 D. *al.* indicium: PLIN. nat. 11, 145. infulae: VAL. MAX. 4, 7 ext. 2. lacrima: PLIN. nat. 11, 146. lex: TERT. pudic. 6, 4. munus: VELL. 2, 52, 6. CALP. decl. 42 p. 33, 9. *al.* occasio: SEN. contr. 9, 1 (24), 6 CVRT. 7, 2, 7. *al.* opus: SEN. nat. 4 praef. 17. *al.* (cf. p. 1125, 39. 52). per fugium: CIC. Lig. 14. praemium: SEN. contr. 10, 1 (39), 7. sensus: APVL. mund. 34 p. 365 coniung. clementiae. vas: VVLG. Rom. 9, 23. viscera: VVLG. Col. 3, 12 (*οὐκ ἐκτενέω*). *ex adi.*: abundans: TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 1. memor: ITALA Hab. 3, 2 (Aug. civ. 18, 32 p. 300, 3 D.). *al.* im-: GAVDENT. serm. 7, 15 G. plenus: SCRIB. LARG. praef. p. 2, 13. supplex: CIC. Cael. 79. *e verbis*: meminisse: VVLG. II par. 6, 42 (cf. 24, 22 recordari. psalm. 24, 6 reminisci). oblivisci: PETRON. 96, 2.

acc.: capere: CIC. Quinct. 97. custodire: VVLG. exod. 34, 7 in millia. *al.* captare: v. vol. III 378, 11. deprecari: CYPR. epist. 65, 5 p. 725, 14. *al.* v. et vol. VI 600, 23. exigere: QVINT. decl. 259 p. 61, 6. exposcere: CIC. Mil. 92 CVRT. 4, 14, 23. extorquere: TERT. apol. 40, 15. flagitare: SVLP. Sev. chron. 1, 25, 1. ef-: CIC. Mil. 92. implorare: v. vol. VII 1, 646, 58. petere: QVINT. inst. 1, 10, 25. postulare: TERT. pudic. 2, 6. quaerere: SEN. contr. 7, 4 (19), 6. PLIN. nat. 8, 21 (*de elephantis*). requirere: CIC. Verr. II 5, 129 Mil. 92 PVBLIL. M 4 TAC. ann. 12, 36, 3. rogare: SEN. contr. 9, 4 (27), 21. cor-: APVL. met. 6, 1, 5. rogitare: COM. pall. inc. 92. experiri: SALL. Iug. 32, 5 TAC. ann. 12, 18, 1 SVLP. Sev. chron. 1, 24, 7. temptare: LIV. 38, 28, 9 VELL. 2, 71, 3 SEN. epist. 37, 2. prae-: QVINT. inst. 4, 1, 28. sperare: CVRT. 6, 8, 6. afferre: CIC. ad Q. fr. 1, 3, 8. conciliare: v. vol. IV 42, 75. conciere: TAC. ann. 16, 32, 2. concitare: CIC. de orat. 1, 227 LIV. 42, 23, 10 TAC. dial. 31, 3. ex-: CIC. de orat. 2, 189. elicere: LIV. 8, 28, 2 TAC. hist. 3, 58, 3. incutere: SEN. dial. 4, 17, 1. moliri: CIC. de orat. 2, 266. movere: CIC. de orat. 2, 211. 278 part. 128 LIV. 23, 20, 5 SEN. contr. 1, 1, 19 AVSON. 450, 3 p. 395 P. *al.* com-: v. vol. III 1950, 1 sqq. per-: TAC. ann. 1, 21, 2. 3, 23, 1. 16, 32, 2. provocare: VLP. dig. 47, 8, 4. *al.* trahere: TAC. ann. 2, 47, 2 in eosdem. accipere: TERT. adv. Marc. 2, 19 p. 361, 27 VVLG. psalm. 23, 5. consequi: VVLG. prov. 28, 13. *al.* habere (*aliter l. 66*): CIC. Mur. 87 VVLG. II par. 30, 9. *al.* impetrare: HIER. hom. Orig. in Ezech. 1, 3 p. 325, 22. AVG. civ. 11, 12 p. 479, 7 D. peccatis. *al.* invenire: ITALA gen. 19, 19 (Lugd. *al.*). *al.* merere: CVRT. 6, 11, 40. pro-: HIER. hom. Orig. in cant. 2, 4 p. 48, 4. *al.* amittere: SEN. dial. 5, 17, 4. adimere: CIC. S. Rosc. 154. RVT. LVP. 2, 9 humanitatem ac -am. amovere: VVLG. psalm. 65, 20 II Macc. 6, 16. avertere: AVG. civ. 17, 11 p. 230, 11 D. auferre: TAC. hist. 3, 84, 5. *al.* excoquere: PLAVT. frg. inc. 57. negare: HIER. epist. 21, 34, 7 SVLP. Sev. chron. 1, 26, 4. de-: CVRT. 5, 5, 17 CYPR. epist. 18, 2. *al.* omittere: SEN. epist. 95, 3. tollere: CIC. de orat. 2, 216 ut -a invidia tollatur. VVLG. Iob 6, 14. *al.* dare: ITALA Ios. 11, 20 (Lugd.; *ἐλεος*, Vulg. clementiam). *al.* declarare: p. 1126, 83. exercere: VLP. dig. 16, 3, 7 pr. facere: p. 1125, 40. 72. *al.* ferre: SEN. contr. 1, 1, 12. habere (*aliter l. 53*): ITALA Bar. 4, 16 (Legion.) ante ... iuvenem -am non habuerunt (*παῖδ' οὐκ ἔλεγον*, Vulg. neque puerorum miserti sunt). HESYCH. in lev. 2, 6 p. 808^c in nobis. VVLG. Sirach 28, 4 in similem. CASSIOD. hist. 2, 3, 4 super homines (*Sozom. I, 18, 3 ἐλεήσας*). *al.* adhibere: CIC. Rab. perd. 5. ex-: CYPR. Demetr. 10 p. 358, 14. PELAG. in Rom. 12, 8 p. 96, 24 circa aegrotos. impertire: CIC. ad Brut. 1, 12 (= 9, 20 Sj.), 1 AVG. civ. 21, 24 p. 531, 21 D. ostendere: VVLG. Iudith 7, 4 super populum. AVG. civ. 10, 22 p. 436, 12 D. in nos. ostentare: TAC. ann. 4, 71, 4 erga adflictos. praestare: SEN. contr. 1, 1, 9 VAL. MAX. 4, 2, 7 SCRIB. LARG. praef. p. 3, 7. ITALA exod. 33, 19 (Aug. quaest. hept. 2, 154) -am praestabo (*οὐκ ἐλεῖσθαι*, Vulg. clemens ero). PEREGR. Aeth. 23, 9 super me. VVLG. Rom. 9, 15 (*ἐλεῖσθαι*). *al.* prodere: QVINT. decl. 247 p. 14, 11 oculis. tribuere: CIC. Planc. 3. Mil. 92 viro. vertere: CVRT. 3, 5, 8 in ... regem.

abl.: *causae (instr.)*: TER. Hec. 167 animus ... -a devinctus. Phorm. 498 neque -a neque precibus molliri. VARRO frg. Non. p. 473, 6 -a labasci mentem infirmam populi. RHET. Her. 4, 24, 33 -a motus es? (CIC. Catil. 4, 11 humanitate et -a [opp. atrocitate animi]. ad Q. fr. 1, 2, 10 CAES. civ. 1, 72, 3 LIV. 3, 7, 4 SEN. contr. 1, 6, 9. *al.* cf. CIC.

Catil. 1, 16 permotus [PETRON. 101, 18]. v. etiam vol. III 1945, 15. 1946, 15). CIC. div. in Caec. 5 adductus sum (Cluent. 76 Mur. 62 Sull. 87 epist. 3, 8, 5. cf. VLP. dig. 4, 3, 7, 7 ductus [11, 3, 5 pr. *al.*]). de orat. 2, 195 captus (NEP. Them. 8, 7). Brut. 200 perturbatos esse (PETRON. 18, 2 turbatus). part. 49 impulsus (SALL. Catil. 51, 4). Att. 7, 12, 3 frangor. LIV. 26, 27, 10 flecti (30, 42, 20 SEN. nat. 2, 35, 2 APVL. Socr. 13 p. 147. *al.*). et *al.* -a facere aliquid: CIC. Flacc. 24 humanitatis iure ac -a deprecari, ne *eqs.* Sest. 79 caedere destiterunt. Pis. 18 vestem ... mutavissent. CAES. civ. 2, 13, 2 LIV. 3, 50, 6. 7, 19, 6. SEN. contr. 2, 3 (11), 7 senex, cuius -a crudelis sum. 2, 3 (11), 9 pepercisti (APVL. met. 1, 15, 6). QVINT. decl. 260 p. 63, 20 sumptuosus est -a. TAC. ann. 2, 73, 4. *al.* -a aliena fit aliquid: CIC. Marcell. 21 aut sua pertinacia vitam amiserunt aut tua -a retinuerunt. BRUT. (?) Cic. ad Brut. 1, 16 (= 9, 24 Sj.), 3 -aque unius ... tutos fore nos. CAES. Gall. 7, 15, 6 datur potentibus venia ... -a vulgi. 7, 28, 6 (? v. l. 40). civ. 2, 44, 1 qui aut gratia aut -a valeret (LIV. 30, 7, 8). SALL. Iug. 67, 3. LIV. 3, 42, 5 victurus (SEN. contr. 10, 4 [33], 16 CVRT. 6, 9, 2. *aliter* p. 1125, 33). *al.* *instrum.*: frui: CIC. Phil. 2, 98. fungi: TERT. adv. Val. 14 p. 193, 7. uti: RHET. Her. 2, 31, 50 in alios. CAES. Gall. 2, 28, 3 in universos. VAL. MAX. 3, 2 ext. 1. opus est: LIV. 37, 49, 4. adficere: TAC. ann. 14, 63, 1 APVL. met. 3, 7, 2. implere: TAC. ann. 4, 9, 1. -a dignus: CIC. inv. 1, 103. Sull. 88 (opp. odio). *al.* SEN. dial. 5, 29, 1 FRONTO p. 91, 19 v. d. H. (= 98, 10 N.). *al.* indignus: TERT. pudic. 22, 12. *al.* *qualit.*: CIC. p. red. in sen. 17 (p. 1124, 45). TAC. ann. 14, 23, 2 adversus suplices. *praed.*: SALL. Catil. 34, 1 ea mansuetudine atque -a fuisse.

praep.: ad: TER. Andr. 559 reducunt animum. Haut. 995 adduces (CIC. de orat. 2, 190. cf. RHET. Her. 3, 13, 24 perducit. CIC. inv. 1, 107 ducatur. de orat. 2, 189 deducatur. Brut. 188 inducitur). RHET. Her. 3, 13, 23 trahit. CIC. inv. 1, 106 comparatur. Manil. 24 alliciant (part. 121). Mur. 6 ad -am atque ad humanitatem vocent (cf. de orat. 1, 53 revocandis). LIV. 24, 26, 14 mutatis ... animis. CVRT. 6, 9, 28 inclinantem. QVINT. decl. 260 p. 66, 1 moverint. CIC. S. Rosc. 85 propensus (opp. ad severitatem). SEN. benef. 6, 29, 1 pronam (TAC. ann. 11, 36, 2). in c. *acc.*: LIV. 30, 12, 12 prolapsus est animus. TAC. hist. 1, 69 pronus. AMM. 27, 12, 7 flexi. propter: TER. Phorm. 277 (opp. invidiam). QVINT. decl. 330 p. 299, 31 AVG. c. mend. 15, 34 SIDON. epist. 4, 24, 8. cf. CIC. Planc. 83 -ae causa (VLP. dig. 42, 3, 6. *al.*). ab: CIC. inv. 2, 56 deterrendi. Mur. 90 alienissima <a> mansuetudine et -a (SALL. Catil. 51, 1 vacuos). LIV. 24, 31, 11 obviam issent non a -a. 33, 16, 8. ex: CAES. Gall. 7, 28, 6 ne ... ex (om. β) ... -a vulgi seditio oreretur. PAUL. FEST. p. 132, 3 ex -a maestus. SEN. contr. exc. 8, 6 TAC. hist. 3, 66, 2 TERT. anim. 23, 1 PANEG. 4, 6, 2. *al.* in c. *abl.*: CAES. civ. 1, 85, 3 constitisse. LIV. 3, 56, 10 ut nihil ... spei habeat (28, 34, 6. cf. 37, 1, 2. 40, 10, 2). CVRT. 5, 5, 11 multum ... ponunt. VVLG. psalm. 12, 6 speravi. cum: CAES. civ. 2, 12, 4 magna c. -a fletuque. LIV. 30, 36, 9 PANEG. 2, 44, 2. VVLG. Bar. 5, 9 (*ὁὐν ἐλεημοσύνη*). AVG. civ. 5, 23 p. 236, 18 D. *al.* sine -a: VVLG. sap. 12, 5. 19, 1. Rom. 1, 31 (*ἀνελεῖται*, cf. GLOSS.). Iac. 2, 13 (*ἀνέλεος*). AVG. civ. 5, 11 p. 218, 18 D. *al.* absque -a: VVLG. Os. 1, 6 sqq. ultra -am: COD. Theod. 8, 18, 3.

adi. (cf. p. 1126, 66): benigna: VVLG. psalm. 68, 17 PAUL. PELL. praef. 3. benivola: APVL. met. 6, 1, 5. grandis: VVLG. III reg. 3, 6. ingens: LIV. 23, 20, 5. (in) iusta: AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 25. larga: AVG. civ. 1, 1 p. 5, 9 D. magna: CIC. Mur. 87 de orat. 2, 238. 278. *al.* mansues: Acc. trag. 433. plenissima: FILASTR. 9, 5. profusa: TERT. adv. Marc. 5, 5 p. 585, 23. publica: SEN. contr. 10, 4 (33), 9 QVINT. decl. 254 p. 42, 27 APVL. met. 3, 7, 1. 3, 8, 3. salutaris: AVSON. 450, 3 p. 395 P. † singularis: CIC. Catil. 4, 11 p. red. in sen. 17. uber: VVLG. psalm. 91, 11. utilis: AVG. enchir. 71, 19.

II -a pro persona: SEN. contr. 10, 5 (34), 10 aram -ae orna (APVL. met. 11, 15, 1. PANEG. 9, 7, 1 Atheniensis humanitas a. -ae instituit [ad hanc rem alludit Claud. 15, 405]). SERV. ecl. 6, 3 consecrata sunt genua -ae (Aen. 3, 607).

in paronomasia: PLAVT. Pseud. 274 (v. p. 1124, 36). CIC. Planc. 3 Lig. 14 SEN. contr. 9, 4 (27), 21 AVG. catech. rud. 4, 8.

***misericors**, -rdis *adi.* [a miser et cor secundum gr. *εὐσπλαγχνος* (ut got. *armahairts*, theod. *barmherzig*). J.B.H.] *abl.* -i (GRAMM. suppl. 68, 26. 98, 23): CIC. Lig. 16. AVG. civ. 12, 12 p. 514, 16 D. (misericordia v. l.). catech. rud. 11, 16. -e (cf. et p. 1129, 73): QVINT. decl. 254 p. 39, 33 AVSON. 449, 3 p. 394 P. PRISC. gramm. III 80, 24. *comp.* -ior: PLAVT. Rud. 281 CIC. Sull. 72 Ps. QVINT. decl. exc. Monac. 6 p. 364, 31 AVG. civ. 21, 17 p. 521, 26 D. serm. 46, 2, 4. 294, 5, 5 HESYCH. in lev. 19, 15 p. 1027^d. *superl.* -issimus: Ps. AMBR. serm. 17, 2 AVG. saepe. LEO M. serm. 2, 2 p. 144A. *al.* *primam syll. in arsi producunt* COMM. (ter). Ps. DAMAS. epigr. 93, 8 CYPR. GALL. exod. 764. 945 (*alias in versibus dact. non legitur*). NOT. Tir. 40, 19 (*inter miseria et misericordia*). de notione: SYNON. Cic. p. 432, 20 B. mansuetus (cf. p. 1130, 7). mitis (cf. p. 1129, 9. 34. 43. 45). quietus. -s. AMBR. bon. mort. 1, 1 -s dicitur, qui remittat (opp. immisericors). PELAG. in Eph. 4, 32 p. 372, 10 condolentes. AVG. in Iob p. 593, 13 contrarius est ... immani -s. de serm. dom. 1, 18, 55. Op. imperf. in Matth. 9 p. 682 non tantum ille -s est, qui miseretur ... pauperi ...; verus -s est, qui inimico proprio miseretur et benefacit ei. GREG. M. moral. 20, 63. GLOSS. II Philox. MI 31 *ἐλεῖται*. *gr.*, ubi nihil adnotatur, respondet *ἐλεῖται* (alia v. p. 1129, 25. 29. 32. 53. 68 sqq. 1130, 1. 11. 15).

inde a PLAVTO, RHET. Her., CIC. [falso trad.: DRAC. Romul. 8, 305. e coni. dub.: PS. SEN. mon. 59 (v. p. 1121, 19). loco trad. dub.: TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 445, 7.]

i. qui condolescit et gratiam praebet miseris, humanus, benevolus, mitis (in mortuos l. 23.36. p. 1130, 12; de victore e. g. l. 15; de iudice e. g. l. 11.36; i. q. munificus, liberalis e. g. l. 10.30.52. p. 1130, 12; i. q. pius, probus l. 23.25.52): A de hominibus: 1 usu sollemni: attr.: CIL I² 1212 (= CE 74), 2 hominis boni, -is (CIC. Phil. 2, 77 ironice [item SEN. dial. 5, 19, 5]. QVINT. decl. 331 p. 306, 16 h. mites et -es. CYPR. eleem. 8 p. 380, 2 opp. steriles. cf. l. 41). CIC. Planc. 31 apud clementes iudices et -es. PVBLIL. M 59 civis (SEN. contr. 2, 3 [11], 7). P 26 potens -s. SEN. contr. 1, 2, 20 populi (IVST. 4, 4, 2). 1, 7, 3 piratas. 7, 8 (23), 11 puella. contr. exc. 6, 7 audite rem novam: fratrem crudelem, novercam -em. VAL. MAX. 6, 5 extr. 3 patrem. CVRT. 4, 10, 34 victor. PETRON. 112, 7 mulier (VVLG. thren. 4, 10). al. praed.: c. esse: PLAVT. Amph. 297 credo -s est eqs. Rud. 281 -ior nulla me est feminarum. 585. CIC. S. Rosc. 139 Catil. 2, 16. 4, 12 clemens ac -s (opp. inhumanissimus et crudelissimus). Sull. 8 opp. severum (item Phil. 2, 56 Tac. Agr. 9, 3). Phil. 5, 14 dura natio est. at Athenienses -es. al. PVBLIL. M 50 muneribus est, non lacrimis meretrix -s. SEN. contr. 1, 1, 4. 7, 1 (16), 15 -s sum, non possum occidere hominem. al. CELS. 7 prooem. 4 esse ... chirurgus debet ... -s sic, ut eqs. VLP. dig. 11, 7, 14, 7 ut in hoc fuerit -s vel pius ..., ut eum sepeliret. TERT. nat. 1, 5, 5 cur immitis, si -es? pudic. 2, 2 filios dei -es et pacificos esse oportebit. PSALT. Cas. 85, 2 conserva animam meam, quia -s (ἡσυχία, LXX ὁσιος, Hier. psalt. sec. Hebr. et Vulg. sanctus) sum. COMM. instr. 2, 20, 12. QVEROL. p. 60, 28 R. humanum ac -em. DARES 13 p. 17, 5 patientem, -em. INSCR. christ. Diehl 1603 (a. 369) fuit solacius, -s. VVLG. Tob. 4, 8 quomodo potueris, ita esto -s. Luc. 6, 36 (οἰκτιρόμενος). al. Ps. AVG. quaest. test. I 119, 4 de ipso exiguo -s erat. serm. ed. Mai 74, 1 non est ... -s, qui miseretur invitatus. PALLAD. hist. mon. I 19 p. 296^A -s et humanus (φιλάνθρωπος τε καὶ φιλάδελφος). al. alia: CIC. Caecin. 26 quod ... in re -em se praeberit. Catil. 4, 12 si vehementissimi fuerimus, -es habebimur. Sull. 72 quis P. Sulla mitior, quis -ior inventus est? (OPTAT. 7, 5 p. 177, 23 immites ... et minus -es). PVBLIL. D 26 cum fit iudex -s. CE 82, 8 infunde lacrimas ... <mihi> -s. SEN. contr. 7, 1 (16), 15 non putatis -em ...? 9, 3 (26), 10 do ... poenas -s. 10, 5 (34), 6 -em Philippum fecisti (aliter CLAVD. DON. Aen. 1, 600 p. 118, 30. 3, 85 p. 276, 12). PHAEDR. 4, 19, 3 quidam colubram sustulit sinuque fovit contra se ipse -s. SEN. Tro. 330 Herc. O. 361. clem. 2, 2, 4 bonum hominem vocant -em. 2, 6, 2 qui -es videri volunt. PLIN. nat. 35, 69 pinxit demon Atheniensium ... clementem -em. al. de part. corp.: CIC. inv. 1, 106 animum auditoris mitem et -em conficere (1, 109. Ps. AVR. VICT. epit. 48, 9 clemens a., -s, communis. al.). AVG. conf. 6, 5, 7 manu mitissima et -issima (6, 8, 13). pro subst. (vel iuxta pronom.): CIC. Rab. perd. 12 hic -s flagella rettulit (ironice; item p. red. in sen. 17 tu -s me ... inimicis rei p. tradidisti. Pis. 17 o noster -s!). Mur. 9 nec industrius <quis>quam nec -s. PVBLIL. A 44 ubi -s miserum adspicit. SEN. contr. 1, 6, 2 talem quis amare nisi -s posset? SEN. Tro. 329 mortem -s saepe pro vita dabit. benef. 4, 37, 5 commiserat, propter quod nemo misereri -s posset. QVINT. inst. 7, 4, 19 laus ... -is. CYPR. eleem. 9 p. 380, 16 -es atque operantes. al. VVLG. Sirach 12, 4 da -i (εὐσεβεῖ) et ne suscipias peccatorem (cf. 23, 16). Matth. 5, 7 beati -es. al. c. attr. v. p. 1128, 81.

2 c. vituperatione quadam (sec. doctrinam Stoicorum; cf. p. 1125, 19) i. q. mollis, qui miseria aliena facilius commovetur: CIC. Mur. 61 Stoicorum sententiae sunt ... eiusmodi: ... neminem -em esse nisi stultum et levem. Tusc. 4, 28 libidinosi et timidi et -es, quia proclives ad eas perturbationes <sunt>. 4, 80 qui ... natura dicuntur iracundi aut -es ..., ei sunt constituti quasi mala valetudine animi. SEN. dial. 4, 17, 2 nec latronem oportet esse nec praedam, nec -em nec crudelem: illius nimis mollis animus, huius nimis durus est.

B de deo (cf. etiam p. 1114, 31): TERT. adv. Marc. 3, 24 p. 419, 11 o deum etiam ad inferos usque -em! ITALA Ion. 4, 2 (Tert. adv. Marc. 2, 24 p. 367, 26) te esse -em et miserescentem (ἐλεῆμων καὶ οἰκτιρῶν, VVLG. clemens et -s). CYPR. epist. 55, 23 p. 641, 13 pater bonus, -s et pius. al. VVLG. exod. 22, 27. 34, 6 deus -s et clemens, patiens et multae miserationis. psalm. 77, 38 est -s (οἰκτιρῶν) et propitius fiet peccatis. 144, 8 multum -s (πολύελεος, Hier. psalt. sec. Hebr. multae miserationis [cf. l. 67]). Iac. 5, 11 (πολύσπλαγχνος). saepe. RVFIN. Adamant. 3, 10 (ἐλεημονικόν). AVG. epist. 149, 16 p. 363, 13 susceptos ... -issimae offerunt potestati. BARNAB. 3, 6 providens est et -s (μακροθύμος) deus. CONC. II 3, 1 p. 192, 22 a -e (gr. II 1, 1 p. 186, 24 φιλάνθρωπον) deo. et passim. de dea Syria: SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 1 (e Nigdiaio).

C de bestiis: APVL. flor. 17 p. 81 -ium beluarum (opp. immanium bestiarum). SIDON. epist. 8, 6, 11 canibus.

D de rebus: 1 de dictis, factis, affectibus: CIC. Lig. 16 honesto et -i mendacio. RVT. LVP. 1, 20 deprecatio. SEN. contr. 1, 4, 5 natura. VAL. MAX. 3, 8 ext. 2 mores. 4, 3, 14 continentia plebis. QVINT. decl. 263 p. 76, 22 rogationi. RVFIN. Orig. in num. 11, 8 p. 92, 33 affectibus. AVG. civ. 5, 26 p. 240, 9 D. legibus. anim. 2, 12, 17 p. 352, 21 magis vaecors quam -s vanitas. catech. rud. 14, 22 operis. serm. 279, 4 o sacvitia -s! al. n. plur. -ia pro subst.: ITALA psalm. 106, 8. 15. 21 (Sangall.) confiteantur domino -ia (Veron. miserationes, Sangerm. al.

miseri cordias, Vulg. misericordiae, gr. ἐλέη) eius et mirabilia eius filiis hominum.

2 de aliis rebus: CVRT. 9, 6, 12 -s in nos fortuna. PETRON. 114, 11 si voluerit mare -s ad idem litus expellere. CLAVD. DON. Aen. 10, 880 p. 400, 13 haec mors mihi -s filium reddet. AVG. epist. 82, 27 medicinae.

syntactica: in aliqua re (aliter p. 1129, 33): RHET. Her. 2, 17, 25 mansuetus et -s in potestatibus (CIC. inv. 2, 107). in aliquo: PVBLIL. H 4. SALL. Catil. 52, 12 sint -es in furibus. in aliquem: CIC. inv. 1, 109 Lig. 15 Phil. 2, 56 SEN. contr. 7, 8 (23), 1. 10, 4 (33), 5 CVRT. v. l. 3. ITALA Eph. 4, 32 (Tert. resurr. 45 p. 92, 27) in alterutrum benigni, -es (εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγχνοί, VVLG. invicem). PANEQ. 2, 46, 1 Caesarem in mortuos -em. GAVDENT. serm. 13, 34 G. in pauperes. PELAG. in Rom. 1, 31 p. 18, 11 S. in se. al. adversus: SEN. contr. 9, 1 (24), 3 a. bonos. erga: AVG. doctr. christ. 1, 30, 31 e. illum recreandum. ad: ORIG. in Matth. 15, 18 (φιλάνθρωπος πρὸς). alicui (bestiae l. 22): AMPEL. 2, 12 deam benignam et -em hominibus (TERT. pudic. 10, 7 CYPR. epist. 64, 6 p. 721, 4. cf. AVG. serm. 294, 5, 5 benevolentior vobis et -ior). TERT. adv. Marc. 4, 17 p. 475, 14. ITALA Rom. 9, 15 (Aug. c. Faust. 21, 2. al.) misericordiam praestabo, cui -s fuero (δὲν ἂν οἰκτιρῶ, Vulg. cuius miserebor [cf. AVG. quaest. hept. 2, 154 p. 190, 1 sqq.]). COMM. instr. 1, 24, 12. 2, 8, 3 VVLG. Sirach 4, 10. ROMVL. fab. 29, 5 cani. 59, 15. al. alicuius: VVLG. deut. 6, 25 nostri (PETR. CHRYS. serm. 20 p. 257A). HIST. Apoll. 17 rec. A (= B) p. 33, 2 miserorum. INSCR. christ. Diehl 4700. de: v. p. 1129, 30. coniung. c. inf.: HIL. in psalm. 146, 13 potens mortem demutare vita et -s iudicii amovere terrorem dominus noster.

adv. *miseri corditer. de formatione: MAX. VICTORIN. gramm. VI 224, 27 PRISC. gramm. III 80, 24 Ps. ASPER gramm. suppl. 55, 20. comp. -ius (cf. etiam l. 34): HIER. (l. 43). AVG. doctr. christ. 1, 17, 16 epist. 31, 6. al. magis -r: AVG. c. Parm. 2, 10, 22 p. 71, 20. superl. -issime: AVG. bon. viduit. 22, 27 catech. rud. 25, 48. valde -r: AVG. epist. 91, 9. legitur apud QVADRIG. (l. 37) et inde a LACT. [dub.: CANON. Turner II 1 p. 10, 5 misericordie (dubitanter retinet Turner adnotans: 'fortasse legendum -ius', misericordia Maassen, gr. φιλάνθρωπος πότερον) ordinavimus eqs.]

i. q. humane, clementer, benigne, liberaliter: QVADRIG. hist. 88 crudeliter ille, nos -r. LACT. inst. 6, 18, 9 quominus -r aliquid faciat iustus (AVG. civ. 5, 23 p. 235, 10 D. doctr. christ. 1, 17, 16 coniung. liberalius. al. PROSP. in psalm. 102, 13sq. IOH. MAXENT. Conc. IV 2 p. 26, 41. al. cf. AVG. epist. 31, 5. 6 agitis [serm. 23, 4, 4 mecum. SALV. gub. 1, 59. al.]). Ps. AMBR. serm. 14, 2 sua ... -r distribuere (cf. OP. imperf. in Matth. 28 p. 778 dispensantur). HIER. in Ier. 2, 28, 3 cum multo deus -ius (miserabilius codd. plur.) dixerit. RVFIN. hist. 11, 9 p. 1015, 26 delinquentibus -r condolare (cf. POMER. 3, 15, 4 lugeamus). AVG. civ. 3, 31 p. 145, 2 D. tributum ei urbi relaxavere (LEO M. serm. 44, 3 p. 288A. cf. AVG. quaest. hept. 5, 21 p. 388, 16 remissurus). 10, 7 p. 412, 13 miseros ... diligunt. bon. coniug. 23, 28 subvenire (al. VICT. VIT. 3, 44 POMER. 3, 24, 1). catech. rud. 13, 18 sufferendus est (cf. serm. 4, 19, 20 tolerat). conf. 9, 13, 35 operatam (c. Pelag. 1, 14, 28 p. 447, 15. al.). 10, 34, 53 ego capior miserabiliter et tu evellis -r. epist. 91, 9 consulendo (OROS. hist. 3, 1, 25 VITA Fulg. p. 139, 2 L.). 170, 75 nisi misericordes -r iudicet (in psalm. 111, 2. al.). 211, 11 opp. crudeliter. gen. ad litt. 11, 11 p. 344, 11 ignoscens (GREG. Tvr. glor. mart. 87 p. 547, 7). in Iob p. 587, 27 admonentem (quaest. hept. 2, 33 p. 110, 7 opp. indignanter). pecc. mer. 2, 24, 38 p. 110, 5 Christus nasci ... -r de carne dignatus est (serm. 281, 1, 1. cf. 361, 17, 16 CASSIAN. c. Nest. 1, 5, 6 CONC. I 5 p. 240, 35 FAVST. RER. epist. 7 p. 205, 24 FVLG. RVSP. ad Thras. 1, 18 p. 242B. al.). serm. 51, 6, 9 parcit (PROSP. epist. 2, 4 ISID. Goth. 16 chron. II p. 274, 2). 214, 3 liberetur (216, 5, 5. al. SACR. Greg. 32, 1. cf. AVELL. p. 366, 27 absolutum). saepe. OROS. hist. 2, 11, 9 suavit. 7, 37, 16 quod ... non impenderunt turpiter pretiis, expenderunt -r sepulturis. al. RVSTIC. Conc. I 4 p. 76, 38 gratia -r regit (syn. parcendo). POMER. 2, 3, 2 tractent. 3, 1, 4 vivit. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 11 p. 160B. al. IORD. Get. 135 alendus (cf. GREG. M. epist. 5, 30 p. 310, 17 continere). al. nota de actionibus duris: AVG. conf. 2, 2, 4 saeviens. epist. 91, 9 puniet. 140, 74 reprehendi. 153, 21 -ius opem nostram talibus subtrahimus quam impendimus. c. Faust. 15, 4 p. 422, 12 inride. gen. ad litt. 11, 11 p. 344, 12 ulciscens. c. Petil. 2, 86, 191 p. 118, 4 interfectos. PROSP. in psalm. 102, 9 -r adhibet temporalem severitatem. SALON. in eccles. p. 999A eos ... adversitatibus -r afflixit deus. ENNOD. dict. 15, 8 p. 471, 8 irasci. al.

paronomasiae: v. l. 50. p. 1129, 48. 50. 51. 82. al.

deriv.: misericordia. comp.: immisericors.

(miseriēs), acc. -em f. v. p. 1121, 51.

miserimōnium, -i n. [a miser, cf. mendicimōnium et aegrimonia etc. J.B.H.] fere i. q. miseria: LABER. mim. 18 homo frugi, quod tibi relictum est, retines -um (cf. NON. p. 214, 18, ubi trad. miseri[ac] muniū r., corr. Bolhe).

miserinus, -a, -um. [a miser, cf. paupertinus sim. J.B.H.]

scrib. mins- p. 1131, 6. [dub.: CIL IV 1805 virgulae mis(e)rin(e). e coni.: p. 1131, 3 sq. (cf. Lehnert, ALL 14, 1906, 210). nota exempla, quae apud scriptores inveniuntur, variare c. -errimus, ut quid sit genuinum dubites (cf. Leo, ALL 12, 1904, 96 et GGA 1906, 841; Niedermann, Festschr. Debrunner 330 sq.).]

i. q. miser, misellus (de hominibus praeter l. 2): LVCL. 733 arduum -um (codd. Noni F³H¹P, Lindsay, Leo l. l., -errimum celt. codd., Marx) atque infelix lignum. Ps. QVINT. decl. 1, 1 p. 4, 17 -i iuvenis (Lehnert, -erim B, -errimi rell.). 1, 5 p. 7, 18 -i adolescentis (Lehnert, -erimini BM, -errimi rell.). APVL. met. 8, 21, 3 -um senem (trad., -errimum vulg.). CE 1826, 2 (fil)iu -o (scrib. mins-). CIL VI 26704 Spude pusinna -a. VIII 12794 -a. INSCR. Dessau 8492 fato raptus -us.

? miseritās, -ātis f. a miser. PACVV. trag. 373 philosophi, qui ... Fortunam negant ullam -em esse autumant (versu lacunoso, varia proponuntur ad emend., v. edd. tragicorum et Rhet. Her. 2, 23, 36).

miseriter v. p. 1108, 35.

miseritudo, -inis f. a misereri, miseritus haplologia. GLOSS. -e miseria.

1 i. q. misericordia (cf. NON. p. 136, 13 -em pro misericordia [miseria vel misericordia B⁴]): ACC. trag. 79 -o meorum nulla est liberum. 185 qui illius -e nomen clarum ... multis memorant vocibus. 187 mihi -e commovit animum. 2 i. q. miseria, humilitas (de persona in circumlocutione modestiae): CONC. II 3, 1 p. 191, 5 mea -o (Φ^a, humilitas Φ^c, miserabilitas adnot. Rustici).

*miseror, -ātus sum, -ārī (misero, -āvi l. 22). a miser. inter verba 1^{ae} coniugationis affert ETRYCH. gramm. V 464, 21, inter 'communia' AVG. gramm. V 513, 42. formae activae: ACC. trag. 195 ut ... haec numquam -rent mala. CIL II 5745 te -vit. VIII 2293 -verunt.

passive: ITALA Matth. 5, 7 (codd. d q) beati misericordes, quia ipsi -buntur (gr. ἐλεηθῆσονται, aliae verss. et Vulg. misericordiam consequentur, celt. verss. ipsis miserebuntur deus). gerundiv. v. p. 1133, 58. de notione et differentiis v. p. 1115, 20. GLOSS. συμπαθῶ. ἐλεῶ. (οἰκτιρῶ). graece resp. ἐλεῶ l. 80. p. 1133, 1 bis. 13. 25. al., οἰκτιρῶ l. 72. p. 1132, 27. 1133, 10. 34. cf. p. 1132, 28, ἀγαπῶ infra l. 74.

legitur inde a PLAVTO (infra l. 52), TER. (p. 1134, 80), LVCLIO, ACCIO, RHET. Her., CIC.; deest apud CATVLLVM, TIB. de ratione intercedente inter voces q. s. -or et misereor v. p. 1115, 43. [dub. vel falso trad.: ENN. ann. 103 pro commiserantes (v. vol. III 1899, 81). ACC. trag. 621 is ... miser est (pars codd. Noni, Lindsay, eius ... -er celt., miseret Ribbeck). AMM. 18, 6, 10 miserati(ōne) Her. VVLG. exod. 2, 6. loco interpol.: CAES. Gall. 1, 39, 2. locis corruptis: ACC. trag. 327. 353. confund. in codd. c. misereri: CAES. civ. 2, 41, 8 GRATT. 440 AMBR. Iob 2, 5, 22. al. cf. p. 1115, 59. c. mirari: LIV. 22, 49, 9 et p. 1132, 13. 35.]

i. q. miseria aliena commotum dolere, conqueri, sive de mera motione animi (cf. opp. irasci l. 68. p. 1132, 56. 65. 68, invidere l. 58. p. 1132, 44, irridere infra l. 54. 79), sive de querimoniis, lamentationibus hac motione animi effectis (cf. ingemuit -ans p. 1132, 48, multis ... lacrimis p. 1132, 63, lacrimis et vociferatione p. 1132, 30, gemitu ... frequenti p. 1132, 60; in interpretanda voce q. e. 'plorare' l. 75 sq.; acced. adv. altius p. 1132, 2, composite atque magnifice p. 1132, 6, atrociter graviter apte copioseque p. 1132, 41): A spectat magis ad miserationem ipsam (pro subi. sunt homines passim, dei e. g. l. 57. 76. p. 1132, 22. 73, res pro personis l. 64. 78. p. 1132, 14. 16. 51. 54. 59. 62. 70. 1133, 32): 1 c. obiectis (de structuris v. p. 1133, 16): a generatim: α pro obi. sunt animantes (homines praeter l. 57. 59. 69): PLAVT. Epid. 534 mulier, ... quae ipsa se -atur (LVCL. 618 si -antur se ipsi. TAC. ann. 15, 69, 2 nulla edita voce, qua semet -retur). Rud. 197^a minus me (mei trad.) -rer. Vid. frg. 15 boni -antur illum, hunc inridet mali. SALL. Catil. 31, 3 manus ... ad caelum tendere, -ari parvos liberos. VERG. georg. 1, 41 ignaros ... mecum -tus (SERV.: ignaris fave) agrestis. 1, 466 Sol extincto -tus Caesare Romam. 2, 499 neque ... doluit -ans inopem aut invidit habenti (aliter p. 1133, 2). 4, 240 contusos animos apium (cf. GRATT. 440 animas. AVG. catech. rud. 25, 48 -ti animas suas. conf. 2, 4, 9 p. 30, 21 cor meum, quod -tus es deus). Aen. 4, 370 num lacrimas ... dedit aut -tus amantem est? (GERM. 323). 6, 476 Aeneas prosequitur lacrimis ... et -atur euntem umbram Didoni. Ov. am. 2, 13, 19 laborantes utero -ta puellas ... Ilithyia. al. VAL. FL. 8, 207 illam ... -antur litora ponti, illa ... transit defleta Dianae. al. SIL. 9, 413 Scipio conversae -tus terga cohortis. STAT. Theb. 5, 70 populum (cf. FLOR. epit. 3, 14, 3 depulsam ... plebem [HIL. in Matth. 10, 2 p. 966° vexatam et ... aegrotam p.]). 8, 23 nil hominum -ane iratusque omnibus umbris dux Erebi (cf. p. 1132, 50). 9, 287 equum vulneratum. 11, 118 plangunt sua damna ... et tamen oppressos -antur ... nautas. al. TAC. ann. 15, 52, 2 Neronem tamquam per scelus interfectum. al. ITALA psalm. 102, 13 (Aug. in psalm. 102, 20) sicut -atur pater filios, sic -tus est dominus timentes eum (gr. οἰκτιρεῖ ... οἰκτιρῆσεν, Vulg. miseretur ... misertus). Eph. 2, 4 (Mar. Victorin. in Eph. 2, 4 p. 1255^A) propter ... caritatem suam -tus est nos (gr. ἡγάπησεν, Vulg. dilexit). al. PORPH. Hor. carm. 3, 10, 2/4 me ... miser(ar)eris (ad explicandam vocem q. e. plorare). HYG. fab. 98, 4 Diana virginem (i. Iphigeniam) -ta est. AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 15 p. 351, 23 quem -ans virtus et casurum ... videns ... occurrit. RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 9, 4 vel irident vel -antur eos qui impulsu fluctuum volutantur (Migne gr. 35, 1240^B ἐλεοῦσι). al.

β pro obi. sunt res: ① ad homines pertinentes (ad animalia p. 1132, 4. 9. 34): CIC. Mur. 55 ut non queam satis neque communem ... condicionem neque huius eventum fortunamque -ari (CAES. Gall. 7, 1, 5 communem Galliae f. SALL. Iug. 62, 1 anxium ac -antem f.

suas. APVL. met. 9, 39, 1 dilapsae domus f. ... -tus suosque casus graviter ingemescens. al. cf. APVL. met. 8, 15, 1 infortunium ... altius -antes). CAES. Gall. 1, 39, 4 commune periculum (SVLP. Sev. dial. 2, 9, 6 leporis). civ. 2, 41, 8 suam mortem (cf. VAL. FL. 2, 558 funera Troiae. AVIEN. Arat. 212 leti supplicium. Ps. AMBR. laps. virg. 10, 45 cineres meos [aliter infra l. 38]). SALL. Catil. 51, 9 composite atque magnifice casum rei publicae -ti sunt (Iug. 23, 2 VERG. Aen. 5, 350 LIV. 37, 17, 7. 39. 11, 7 MANIL. 5, 564 SIL. 6, 207 TAC. hist. 3, 58, 2. al.). VERG. georg. 4, 240 res ... fractas apium (STAT. Theb. 4, 621 vel infensus vel r. -te [vocat.] tuorum). Aen. 1, 597 infandos Troiae -ta labores Dido (6, 56 Ov. met. 4, 531 VAL. FL. 5, 278. 7, 413. HIL. c. Aux. 3 p. 610^c syn. congemiscere. al. cf. AVIEN. Arat. 189 Iuppiter ... -tus [miratus Robert] acerba laborum). 4, 693 longum -ta dolorem difficilisque obitus (PROP. 1, 16, 25 pro subi. ianua. STAT. Theb. 3, 679 animo -ta d. [cf. infra l. 48]. al. cf. INSCR. christ. Rossi II p. 56, 13, 1 aviae lacrimas -ta potentia Christi). 6, 28 magnum ... amorem (VAL. FL. 4, 2). 6, 332 sortem ... animi (animo PR, cf. infra l. 47 et Norden ad l.) -tus iniquam (12, 243 TAC. ann. 12, 41, 2). 8, 74 incommoda. LIV. 33, 48, 2 Hannibal ... saepius patriae quam suum eventum -tus (cf. p. 1131, 83). CALP. ecl. 4, 34 nostras -tus opes docilemque iuventam (cf. VVLG. Ier. 2, 2 adolescentiam). STAT. Theb. 10, 3 Tyrias ... opes (aliter l. 20). SIL. 11, 379 poenae ... indignae -tus ... Iuppiter (AVG. enchir. 29, 112 aeternam damnatorum poenam). IVV. 15, 101 pallorem ac maciem et tenuis ... artus. TAC. hist. 3, 68, 2 fratrem et coniugem et innoxiam liberorum aetatem (ann. 14, 45, 1 voces ... a. aut sexum ac ... innocentiam -antium. RVFIN. hist. 5, 1, 53 neque ... pueri a. neque sexum feminae [gr. οἰκτιρεῖται]. HEGES. 5, 45 p. 395, 18 a. pariter -tus ac necessitatem [Ios. bell. Iud. 6, 319 οἰκτον λαβόντων]). ann. 4, 8, 3 senectam (RVSTIC. CONC. I 4 p. 161, 15). SVET. Claud. 36 lacrimis ... et vociferatione -tus est condicionem suam (cf. p. 1131, 83). IVST. 43, 4, 8 forma eius. HIL. in Matth. 15, 7 p. 1006^A unius diei ieiunium. AVIEN. Arat. 224 extincti fata nepotis (791. 855). AVSON. 421, 4 p. 379, 16 P. contumeliam filii -ta Thetis. SVLP. Sev. dial. 1, 14, 5 lupae confusionem ... -tus eremita. SIDON. epist. 1, 7, 2 ruituram eius ... temeritatem. ② variae res: ANTH. 432, 1 ne -ere (mirere Riese) ... deformia busta Catonis. CLAVD. 22, 10 chaos Clementia solvit congeriem -ta rudem. AVG. conf. 7, 8, 12 p. 136, 29 -tus es terram et cinerem (aliter supra l. 6). CORIPP. Ioh. 1, 339 ni terras -tus Iuppiter ... disiunxisset equos.

b speciatim i. q. miserando eloqui: GELL. 10, 3, 14 haec (i. hanc partem orationis) M. Tullius atrociter graviter apte copioseque -tus est (cf. 10, 3, 7 miseratio).

2 absolute vel obi. suppl. (part. vel gerundium praeter l. 46. 53): a generatim: CIC. Tusc. 4, 59 alia est ... lugenti, alia -anti aut invidenti adhibenda medicina. VERG. Aen. 5, 452 ab humo -ans attollit amicum. 5, 727 Iovis ... qui classibus ignem depulit et caelo ... -tus ab alto est. 10, 686 Iuno ... iuvenem ... animi -ta repressit (cf. supra l. 15. 17 et IVVENC. 2, 79 animo. 1, 559 ex animo). 10, 823 ingemuit -ans graviter (PRVD. ham. 508 c. Symm. 1, 415 CORIPP. Ioh. 1, 413). al. HOR. carm. 2, 3, 24 nil -antis Orci (cf. p. 1131, 68). Ov. met. 11, 784 Tethys -ta cadentem molliter excepit (cf. VAL. FL. 1, 281 -antibus undis). al. MANIL. 1, 874 deus instantis fati -tus ... signa ... mittit. SEN. Tro. 1148 omnium mentes tremunt, mirantur ac -antur. PETRON. 96, 3 caput -antis (sc. Gilonis). VAL. FL. 7, 142 si veniat -ta quies, cum saevior ipse turbat ... sopor. al. QVINT. inst. 6, 3, 70 quaedam ut -antes, quaedam ut irascentes dicimus. 9, 1, 25 in irascente, deprecante, -ante. 9, 2, 30 obiurgando, querendo, laudando, -ando. 9, 3, 28 verba geminantur vel amplificandi gratia ... vel -andi. al. decl. 315 p. 242, 24 -antes ... iudicum vultus. SVET. Claud. 10, 2 -ante obvia turba, quasi ad poenam raperetur insons (ARATOR act. 2, 782 concurrat gemitu -ta frequenti turba). IVVENC. 2, 356 aegris ... -ans (miseris var. l., Huemer, cf. Hansson, Textkrit. zu Iuvenc. 44) adhibenda medella est. al. HYG. astr. 2, 4 p. 36, 12 multis -ta lacrimis. AVG. civ. 1, 4 p. 9, 19 D. a dominantibus hostibus premebantur, ... a -antibus ducebantur (1, 7 p. 12, 4 opp. crudelibus). 21, 24 p. 533, 23 deus non solum iratus, sed etiam -tus. conf. 5, 1, 1 p. 76, 27 aut -ans aut vindicans. SACR. Leon. p. 57, 8 solo -antes quo debemus affectu. SEDVL. op. pasch. 1, 27 p. 191, 5 tales actus -ando deflevimus. BOETH. cons. 4, 4, 38 W. non ab iratis, sed a propitiis ... -antibusque accusatoribus. CASSIOD. in psalm. 118, 122 p. 879^c servus ... a servando ... quod eum ... domini sui manus -ta servaverit. al. ironice per contemptum: STAT. Theb. 6, 748 illum indignatur ... ridetque vocantem ut -ans.

b speciatim in locutione q. e. 'deo -ante' sim.: Ov. met. 11, 741 tandem superis -antibus ambo alite mutantur. PROB. Verg. ecl. 6, 74 diis -antibus. DRAC. Orest. 81 -ante Diana pro me (sc. Iphigenia) cerva datur. apud christianos ut formula q. e. 'dei gratia' sim.: AVG. civ. 5, 19 p. 230, 23 D. deo -ante (22, 8 p. 572, 16. AVELL. p. 320. 5 Pelagius -ante d. diaconus [sim. p. 320, 7]. INSCR. christ. Diehl 183 [= CE 771]). 17, 12 p. 232, 16 -ante domino (INSCR. christ. Diehl 2172, 1 [a. 440]). INSCR. christ. Diehl 1806 praescr. do et Xpo -ante. SACR. Leon. p. 110, 17 te (deo) -ante.

B spectat magis ad quasdam rationes agendi misericorditer: 1 c. respectu succurrendi sim.: AMBR. Iob 2, 5, 22 viduas (RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 18, 3 viduam et pupillum [Migne gr. 35, 960^A [Wieland])

ἡλέσεν]). DOCTR. apost. 5, 3 non -antes pauperum ([gr. ἐλεοῦντες πτωχόν]. cf. PRVD. psych. 580 -ando inopum [aliter p. 1131, 58]. COMM. instr. 2, 38, 3 -tus egenis [CORIPP. Iust. 2, 402 servis -tus e. (egenos M2; cum redderet iungit Petschenig). 3, 348 e. et profugis]. DRAC. laud. dei 2, 757 egentis [acc. plur.?). VVLG. prov. 13, 13 iusti . . . misericordes sunt et -antur. PELAG. in II Cor. 6, 2 tempus ad exaudiendum et in salute -andum (in explicando 'in die salutis adiuvit te'). AVG. in euang. Ioh. 41, 13 qui -tus est in via semivivo . . . derelicto (codd., semivivum . . . derelictum edd.). EVAGR. sent. mon. 78 (Leclercq, Scriptorium V 2, 1951 p. 210) non -antem proximo suo (gr. οἰκτεῖσθαι τὸν πλησίον, Migne 29, 11844 qui non miseretur proximo).

2 c. respectu indulgendi, ignoscendi: RVFIN. Adamant. 3, 10 quem . . . -retur (gr. ἐλεῖν) deus, cum nemo peccaret? AVG. enchir. 19, 70 quamvis -ando debeat iam facta peccata. PROSP. epigr. 90 (87), 11 ni dominus -ando lavet delicta suorum.

syntactica et stilistica: 1 structurae: a acced. acc. inde a PLAVTO passim. cf. doctrinam grammaticorum p. 1118, 69 sqq.

b acced. gen. (iuxta part. praes. vel perf. praeter gerund. l. 2 et var. lect. dub. p. 1131, 34, 54): SIL. p. 1132, 22. STAT. p. 1131, 68. MIN. FEL. 28, 3 -antes eorum. IREN. 3, 23, 6 eius. 4, 28, 1 eorum. IVST. p. 1132, 31 et 15, 3, 6 -tus tanti viri . . . poenas pendentis. DOCTR. apost. l. 1 (an acc. sing. ? cf. Wohleb, Die lat. Übersetzung d. Didache 41). PRVD. supra l. 2 et perist. 9, 85 luctantis. DRAC. laud. dei 2, 772 rogantem. NOVELL. Iust. 8 edict. pr. nostrorum subiectorum -ti (gr. τοὺς . . . ὑπηκόους ἐλεοῦντες). dub.: NIGID. schol. Germ. Bas. p. 85, 17 Deucalion orbitatis [quae] (A, orbitatemqu. P) vastitatisque -tus.

c acced. dat.: ITALIA II Macc. 9, 6 (cod. X) nulli -tus erat (sine responsione). 11, 10 (rec. L, cf. VVLG.) -ante eis domino (gr. ἐλεήσαντος αὐτοῦς, VVLG. -antem super [om. pars codd.] eos dominum, XB miserentis). IREN. 3, 17, 2 Samaritanae illi praevaricatrici. 4, 17, 2 eorum caecitati. 5, 21, 3 deus -tus est plasmati suo. SCHOL. Iuv. 12, 73 miserabile sumen, quod -tum sit Phrygibus. AVG. l. 8 (var. l. acc.). COMM. l. 3. EVAGR. supra l. 10. RVSTIC. Conc. 8 I 4 p. 12, 19 illorum . . . miseriis -tus (Migne gr. 78, 988C οἰκτεῖρας τὰς συμφοράς). p. 157, 37 hominibus. SERM. Corp. Vind. 21 p. 283, 24 ut . . . in pauperum misericordia divitibus -retur (Caes. Arel. serm. 197, 4 miseretur). CASSIOD. hist. 10, 4, 3 homini in infelicitate posito (Socr. 6, 5 τὸν ἀτυχοῦντα . . . ἡλέει). CORIPP. l. 3 sqq.

d c. praepos.: in: SACR. Gelas. 1, 26 p. 525 -tus in nobis. super: IREN. 1, 30, 12 super poenitentia filiae. VVLG. l. 29.

2 sequitur (acc. c.) inf. vel enunt. secund.: a pro obi.: acc. c. inf.: VERG. Aen. 10, 758 di . . . iram -antur inanem . . . et tantos mortalibus esse labores. AVG. civ. 3, 14 p. 113, 30 D. unde Marcellus Syracusanam civitatem . . . sub manus suas . . . concidisse . . . flendo -tus est? ARATOR act. 2, 390 -tus ab atro daemone corda premi. enunt. secund. c. quod: LIV. 9, 8, 11 ut . . . -rentur, quod vir talis . . . supplicium passurus esset. TAC. ann. 2, 75, 1 -antibus cunctis, quod . . . feralis reliquias sinu ferret. enunt. interrog.: TAC. ann. 1, 39, 6 ipsius Planci . . . casum, simul quantum dedecoris adierit legio, facunde -atur Germanicus.

b singulariter indicatur infinitivo, quid miseratione efficiatur (cf. misereor c. ut p. 1120, 12): VEN. FORT. carm. 2, 4, 14 nasci pro nobis -aris et ulcere clavi in cruce configi.

3 paronomasiae: c. miror: p. 1132, 53. c. misericors: l. 5 (cf. l. 35). p. 1131, 24. c. miser: AVG. conf. 6, 12, 22 p. 120, 17 donec . . . -tus miseros subvenires miris . . . modis. cf. p. 1135, 55. c. miseria: supra l. 33. c. misereor: v. p. 1115, 12.

gerundiv. *miserandus, -a, -um. comp. et superl. desunt. magis -us p. 1134, 35. 51 sqq., magnopere -us p. 1135, 26, nimis -us p. 1135, 16, tam -us p. 1135, 2. SYNON. Cic. p. 430, 5 B. audax, infelix, -um, horribile, . . . dolendum. SCHOL. Cic. Gron. D p. 290, 5 (ad Catil. 4, 12) multa sunt misera, sed non sunt -a; ut si torqueatur homicida, miser est quidem, sed non est -us; innocens, si torqueatur, et miser est et -us (cf. p. 1100, 38). ISID. diff. 1, 354 (v. p. 1108, 69). GLOSS. -a misera, infelix. -um horribile. dolendum. -ae dolendae. ?sensu activo i. q. miserans: VAL. CEM. hom. 7, 2 p. 713D opus -ae erogationis (9, 4 p. 721D; an ad B1? cf. antea e. tenuis.expensae). graece resp. ἀθλιος p. 1134, 33. inde a TER. (p. 1134, 80). [falso trad. pro veneranda SEN. Herc. O. 585. pro miranda LVCAN. 9, 491.]

i. q. miseratione dignus: A magis c. miseratione: 1 usu sollemni fere i. q. lugendus, tristis sim.: a de rebus: α ad homines pertinentibus (de sorte aselli l. 82): RHET. Her. 4, 8, 12 sanctissimae patriae -um . . . cinerem. CIC. Verr. II 2, 46 illa res calamitosa Heraclio, quaestuosa Verri, turpis Syracusanis, -a omnibus videbatur (IVST. 11, 4, 9). Catil. 4, 12 mihi vehementer haec videntur misera atque -a (LIV. 6, 37, 1 h. indigna -aque auditu. cf. CIC. Mur. 88 quae [opp. invidendum]. Phil. 14, 34 quod . . . non -um putatur. nat. deor. 3, 62 in enodandis nominibus, quod -um sit, laboratis). prov. 5 -um in modum milites . . . capti, necati eqs. (DICT. 2, 31 corpora -um in m. confecta. 5, 12 -um in m. interirent. sed aliter p. 1134, 77). SALL. Iug. 14, 7 fortunam (CLAUD. DON. Aen. 3, 40 p. 266, 20 COD. Theod. 3, 3. 1. cf. OV. am. 2, 7, 15 -ae sortis asellus. SEN. Herc. O. 207 fata [Tro. 1056 o dura f., saeva, -a, horrida! AVIEN. orb. terr. 638]. SIL. 4, 768 casus [APVL. met. 7, 3, 1 etiam . . . iniquissimo dolendus atque -us.

ol.]). NEP. Dion. 9, 5 vita (CLAUD. DON. Aen. 3, 495 p. 331, 6). LIV. 26, 32, 2 servitute (FIRM. err. 16, 3. cf. 12, 9 o durae servitutis -a condicio!). 28, 23, 2 caede (SIL. 6, 15. cf. FIRM. err. 2, 3 funestae ac -ae necis. AMM. 14, 7, 6 laniatu). SEN. suas. 6, 24 exitus (GELL. 15, 16, 1 -um et mirandum. EPIST. Alex. l. 395 H. turpissimo ac -o [Iul. Val. 3, 27 tristiore morte]. cf. SEN. Tro. 143 mors. LVCAN. 1, 104 funere [ANTH. 612, 5 CE 2107, 9. 2266, 1]). al. VAL. MAX. 8, 9 ext. 3 malorum vitae -a imagine (cf. APVL. met. 8, 17, 3 spectaculum [IVST. 8, 4, 7 foedum . . . -umque. 15, 3, 4 deforme ac -um. PALLAD. hist. mon. I 15 p. 292D -um lacrimisque plenum]. CLAUD. DON. Aen. 2, 770 p. 252, 21 -a effigies eius ac deformis). SEN. Med. 207 clade (AMM. 15, 2, 1 [desiderandam vel alia edd. vett.]). LVCAN. 2, 544 o rabies -a ducis! SIL. 13, 827 vulnere (STAT. Theb. 5, 717). al. HOMER. 1021 senectus afflicti -a patris (MAXIM. eleg. 1, 55). STAT. Theb. 6, 72 ingens lacrimis honor et -a voluptas in funere Archemori. 8, 262 agit -a potestas Adrastum invigilare malis. TAC. ann. 6, 23, 2 cum se -is alimentis, mandando e cubili tomento, . . . detinisset. GELL. 3, 9, 4 supplicio (cf. FIRM. err. 2, 7 animadversionis. DICT. 3, 15 genus poenae). ARNOB. nat. 1, 7 p. 8, 22 mortalitas (2, 45 p. 84, 9 infelix et -a). EDICT. imp. Diocl. I 7 condicionem (SVLP. SEV. dial. 3, 16, 2 dolenda hominis et -a c. cf. supra l. 2). HEGES. 2, 18 p. 180, 2 passio acerba visu et auditu -a. AVG. civ. 8, 19 p. 350, 18 D. ibi . . . detestanda superbia, hic humilitas -a. NOVELL. Valent. 23 pr. constructio -ae sedis (i. sepulcri). 33 -a macies et letalis pereuntium pallor. DRAC. Orest. 185 -i femina sexus. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 262D -a pinguedine suae carnis intumuit. CE 1620, 5 eu (i. heu) -a nobis dies mortis. al. n. plur. pro subst. (c. gen. l. 28, 30): TAC. ann. 6, 49, 2 alia . . . maesta et -a. PLIN. epist. 4, 11, 4 dices tristitia et -a. PANEG. 5, 4, 2 omnia inopiae -a perpassi. CLAUD. DON. Aen. 2, 10 p. 147, 9 vidit -a (ad explicandam v. q. e. miserrima). 2, 365 p. 197, 12 adiecit -a. MART. CAP. 5, 457 ad humanitatis -a respirat.

β variis: PANEG. 3, 9, 4 in -am ruinam concideret Eleusina. IVST. 8, 5, 8 -a ubique facies locorum et excidio similis (CONC. 8 I 3 p. 81, 19 exterminationis f. [gr. I 1, 2 p. 53, 3 ἀθλίαν]). CLAUD. 5, 45 -a . . . moenia Thracum. RVT. NAM. 1, 22 rura quam grata minus, tam -a magis.

b de animantibus (hominibus praeter l. 66) eorumque partibus (pro subst. e. g. l. 41. 47. 48. 63. 68; exempla selecta): RHET. Her. 4, 55, 68 viri fortissimi -o sanguine. CIC. de orat. 1, 169 ut aliis -us, aliis inridendus esse videatur. carm. frg. 33, 28 B. -um . . . evisceratum corpus (SIL. 9, 254 occisorum. cf. VAL. FL. 6, 362 membra). VERG. Aen. 3, 591 nova forma viri -aque cultu. 5, 509 ast ipsam -us avem contingere ferro non valuit. 6, 882 heu -e puer (in allocutione ut: 10, 326. 11, 42. OV. met. 1, 359 -a. 11, 704 SEN. Herc. O. 715 VAL. FL. 3, 290 STAT. Theb. 4, 614. al.). 11, 259 vel Priamo -a manus Graecorum (cf. OV. met. 6, 276 Niobe modo invidiosa suis, at nunc -a vel hosti [9, 178]. cf. et p. 1133, 84). CVLEX 251 Pandionia -as prole puellas. OV. met. 9, 143 flendo . . . dolorem diffudit -a suum (cf. OCTAVIA 882 flevit Gracchos -a parens. HOMER. 1016 fundit -a querellas). Pont. 2, 3, 37 syn. infelix (cf. STAT. Theb. 3, 136 i. -aque. CLAUD. DON. Aen. 10, 325 p. 336, 12 i. et -e). trist. 5, 14, 7 viri casu . . . -a. LIV. 5, 42, 5 tanto ante alios -i magis . . . quod eqs. (TAC. ann. 4, 62, 4 -i m., quos eqs. HEGES. 1, 44, 7 p. 144, 17 licet hoc . . . -us m. sim, quod eqs. [Ios. bell. Iud. 1, 622 χρῆ . . . ἐλεῖσθαι πλέον]). PHAEDR. 3, 10, 46 -am potius quam damnamdam. LVCAN. 2, 334 vultu. 6, 819 o -a domus. APVL. met. 6, 2, 5 -ae Psyche animae (cf. AVG. catech. rud. 12, 17 animam -am et saeculi erroribus fatigatam). TERT. fug. 13, 1 opp. timendus (cf. BOETH. cons. 2, 2, 11 W. opp. formidabilem). SCHOL. Cic. Bob. p. 84, 17 ut in eo desinat invidiosus esse, in quo -us existimetur. CLAUD. rapt. Pros. 3, 297 supplex -aque Ceres. AVG. c. acad. 2, 7, 16 ut vix non miser sim, qui certe vobis . . . videor -us (cf. p. 1133, 62). LEO M. serm. 41, 3 p. 274A illi . . . in suo labore -i sunt. AVELL. p. 481, 21 de sua obstinatione -i. DRAC. Romul. 5, 53 pauper . . . -us inops. COD. Iust. 11, 26, 1 inertibus et absque ulla debilitate -is. de mortuis: VERG. Aen. 11, 593 -ae corpus. OV. met. 4, 110 Thisbe. 11, 728. EPICED. Drusi 467 et cuiquam -us ero? (loquitur Drusus mortuus). SEN. Herc. O. 1552. STAT. silv. 2, 4, 4 de psittaco. QVINT. decl. 299 p. 181, 19 patris umbra. FRONTO p. 221, 28 v. d. H. (= p. 234, 2 N.) faciem (Mai, aciem trad.) defunctorum -am maeremus. TERT. fug. 10, 2 malo -um (i. mortuum) quam erubescendum (i. fugitivum). patient. 9, 4 Christum laedimus, cum evocatos . . . ab illo quasi -os non aequanimiter accipimus (antea lugendus). CE 576 B 1. 587. 1550 A 3 INSCR. christ. Diehl 4758, 2. al.

2 transfertur ad res, quae miserationem exprimunt, fere i. q. flebilis (vergūt in sensum activum): MANIL. 5, 559 fleverunt . . . tuos -o carmine casus (STAT. silv. 2, 4, 23 forte simul gemitus . . . et hoc . . . -um addiscite c.). SEN. Herc. f. 1003 voce (LVCAN. 8, 638 -is aethera complet v. SIL. 9, 123 CLAUD. DON. Aen. 3, 490 p. 330, 11. aliter p. 1135, 4). DICT. 4, 9 Troili casum -um in modum deflent (aliter p. 1133, 79. 1135, 4).

B magis c. convicio fere i. q. improbus, turpis, pravus, vilis sim.: 1 de rebus: TER. Phorm. 1008 pro di immortales, facinus -um (indignum recc.) et malum! CIC. de orat. 2, 278 neminem . . . puto esse tam durum, cui non oratio tua -a (misericordia digna H) visa sit (SVET. Tib. 65. 1 pudenda -aque). VERG. georg. 3, 478 tempestas. Aen. 3, 138 lues. SIL. 1, 182 piacula. MIN. FEL. 24, 11 (= 22, 8 W.) quorum [Wieland]

ritus, si percenseas, ridenda quam multa etiam -a sunt. PANEG. 3, 20, 4 serviendi -a patientia. LACT. inst. 1, 18, 14 in tam -is errorum fluctibus. FIRM. err. 17, 4 profanarum religionum -a commenta. DICT. 2, 46 -um in modum effeminati (*aliter p. 1134, 77*). AVG. serm. 357, 3 vocem lipporum (*i. verba schismaticorum*). CONST. Sirmond. 15 intentionis (*Cod. Theod. 16, 2, 41 laudabilis*). *neutr. plur. pro subst.*: TAC. ann. 2, 30, 2 libellis inerant et alia ... stolidā vana, si mollius acciperes, -a.

2 *de hominibus (in allocutione praeter l. 14; de diabolo l. 14)*: TERT. nat. 1, 7, 29 miserae atque -ae nationes (2, 1, 1). ADV. MARC. 2, 26 p. 372, 13 -i vos quoque ..., qui Christum non agnoscitis. LAMP. Alex. 38, 6 pulchrum quod putas esse ... regem vulgari, -e, de fabella (*sim.*: CLAUD. 19, 40 pervigilant vates nec, -e, tui. 20, 460 hic, -e, iaces. CARM. c. pag. 96 quid [*sc. prodest*], -e [*trad.*, -a *edd.*], Ceres mater ...? 111 sic, -e, iaces). PS. HIL. libell. 6 p. 76, 23 Lucifer homini -us invidit. PRVD. apoth. 509 disce tuis -a malis Iudaea. NICET. psalm. 3 p. 71, 11 o nimis miseri atque -i, qui ... noluerunt ab illicitis superstitionibus praecavere.

syntactica et stilistica: 1 -um pro *interiectione*: SIL. 9, 598 arma virique ... sternuntur subita, -um, mixta ruina. 14, 484. 15, 246. 17, 275 Notus in scopulos ... dura sorte rapit, -um et triste, biremis. PLIN. epist. 8, 18, 9 quin etiam, foedum -umque dictu, dentes lavandos fricandosque praebebat.

2 -um est: *c. enunt. c. quod*: TRAG. inc. 197 horrendum -um fuisse clamitant (*Keil, -a fia eē clamitas trad., varia proponuntur ad emend.*), ... quod extulisti saucios patrio lare. LVCR. 6, 1230 illud ... -um magnopere unum aerumnabile erat, quod eqs. *c. inf.*: FLOR. epit. 3, 12, 5 dimicasse domi cum civibus sociis ... turpe atque -um (*opp. pulchrum ac decorum*).

3 *structurae*: *acced. dat. p. 1133, 84. 1134, 26. 44. 45. 64.* supinum auditu p. 1133, 76. 1134, 21. dictu l. 21. *indicatur, quae de causa: ablativo p. 1134, 41. 46. 50. praep. in c. abl. p. 1134, 58. 61. praep. de p. 1134, 61.*

4 *paronomasiae*: miser et -us: l. 9. 16. p. 1133, 76. cf. l. 55. p. 1133, 62. 1134, 59. -us et mirandus: p. 1134, 5.

adv. miserandē. i. q. miserandum in modum: POTAM. tract. 1 JThSt. 19, 1918 p. 304, 65 sorores ... stratu ... corporis -e (-ae var. l.) iactantur. CONC. II 5 p. 5, 26 sanctos viros -e peremptos (*gr. II 1, 3 p. 125, 33 ἐλεεινῶς*). PETR. CHRYS. serm. 114 p. 514^C quem tenebat -e captivum.

part. praes. adv. miseranter. i. q. cum lamentatione: GELL. 10, 3, 4 quod ... lacrimose atque -r ... dixerit. PS. RVFIN. (= IVLIAN. AECL.) in Ioel 2, 4—11 p. 1045^A -r atque indignanter exclama. *i. q. misericorditer*: SEDVL. op. pasch. 4, 16 p. 266, 15 respondit -r (*carm. pasch. 4, 196 clementior infit*). CASSIOD. Ios. antiq. 18, 13 p. 530, 37 qui te nunc -r attendunt (*gr. 200 δι' ὀκτινῶν*). *i. q. misere, miserande*: VEN. FORT. Mart. 4, 114 pervenit ut senior gressu -r anhelō. vita Germ. 24, 71 quidam ... impetu lupi rapidi laceratus ... beato sacerdoti -r (*miserabiliter var. l.*) oblatus est.

deriv.: miserabilis. miseramen. miserantia. miseratio. miserator.

comp.: commiseror.

[*miserovivium, nomen herbae*: PS. APVL. herb. 18 l. 29 *codd. interpolati Ha V.*]

misoror, -ōris m. a misereri. i. q. qui miseretur: HESYCH. in lev. 25, 8—13 p. 1113^A si ... non -r (*sc. Christus*) propitiatorium fuisset. VEN. FORT. Mart. 2, 477 fer pietatis opem misero miserando -r.

miserulus, -a, (-um). a miser demin. cf. misellus. [e con. falsa: TVRPIL. com. 211 illius ... miserae (-ae Ribbeck) orbitudinis.]

i. q. misellus: LAEV. carm. frg. 19 -o obito (*i. mortuo*). SEPT. SER. carm. frg. 16 animula -a ... obiit (*abit Non.*). *Wicland.*

misios n. v. s. misy (p. 1143, 78).

misiss, -is v. s. mensis (p. 745, 84).

misisola, -ae v. s. mes- (p. 853, 5).

misle indecl. hebr. מִשְׁלֵּי (stat. constr. subst. מִשְׁלֵּי). HIER. praef. Vulg. Salom. -e, quas Hebraei parabolas, vulgata autem editio (*sc. LXX*) proverbialia vocat. VVLG. prov. tit. liber proverbiorum, quem Hebraei -e appellant. *in var. lect. pro mas(a)loth (plur. neohebr. מִשְׁלֵּי)*: HIER. prol. gal. p. 7, 2 (*cf. ISID. orig. 6, 1, 7. 6, 2, 18 primus liber est masloth, quem Graeci parabolas, Latini proverbiorum nominant*).

misogynos et misopōgōn v. Onom. 1. missa, -ae f. v. p. 1191, 82.

2. *missa -ae f. a mittere, missus; *cf. Stolz-Leumann⁵ 341.*

de orig. et notione: ALC. AVIT. c. Arr. 30 p. 13, 3 in ecclesiis palatibusque sive praetoriis, (*l. S, om. L, secl. Peiper*) -a fieri pronuntiatur, cum populus ab observatione dimittitur. nam genus hoc nominis etiam in saecularis linguae auctoribus ... invenitur. ISID. orig. 6, 19, 4 -a tempore sacrificii est, quando catechumeni foras mittuntur. NOT. Tir. 23, 39^a (*post missus*). *vocabula, quae graece respondent, v. p. 1136, 33. 54. 1137, 22. 23. 47.* *leg. inde a Cod. Theod. (p. 1136, 6), AMBR. (p. 1136, 73), PEREGR. Aeth. (saep), COMM. (p. 1136, 4) imprimis apud ECCL. recipitur in graecum*: MAVRIC. ars 7, 17 μίσσας. 12, 22 μίσσας. CONSTANT. PORPH. caer. aul. Byz. 1, 14 p. 95, 1 γίνονται μίσσας. 1, 16 p. 97, 16 δίδονται μίσσας. *al. [it. messa, francog. messe, hisp. misa. Rohlf.]* [*dub.*: CAES. AREL. reg. mon. p. 153, 25 (Migne 67, 1102^C) -as (*Morin c. codd., missus [i. fercula] edd. vett.*) ... in ieiunio

tres ... praeparentur. *de PAPIN. dig. 48, 5, 40, 3 v. s. mitto (p. 1180, 23).*]

A usu profano: 1 *i. q. dimissio (v. et p. 1135, 73)*: COMM. apol. 77 stat miles ad -am.

2 *i. q. remissio*: COD. Theod. 6, 26, 3 pr. equorum ad militare subsidium ab honoratis proxime venire iussorum -am facimus.

B usu ecclesiastico (de notionibus non semper strictim discerni potest; cf. Rottmann, Über neuere und ältere Deutungen des Wortes missa. Theol. Quartalschr. 71, 1889, 531 sqq. F. J. Dölger, Antike und Christentum 6, 1940, 82 sqq. Pax, Die Sprache I [Festschrift Havers] 1949 p. 87 sqq. Jungmann, Gewordene Liturgie, Innsbruck 1941 et Missarum Sollemnitas³, Wien 1952. elegimus pauca certiora): 1 *i. q. dimissio fidelium (cf. p. 1135, 75)*: a *proprie*: fit -a: PEREGR. Aeth. 24, 2 episcopus eos uno et uno benedicet exiens iam ac sic f. -a iam luce (24, 6. 11. 32, 2 benedicuntur catechumeni, item fideles, et f. -a. *al.*). 24, 6 Anastasi (*cf. 32, 2 ad Martyrium*). 25, 1 ut f. -a ecclesiae (25, 2. 10. 28, 2). 27, 3 de ecclesia (46, 6. 47, 1. *cf. 37, 1 de Cruce*. 37, 8 de ante Cruce. *ibid.* de Martyrium. 46, 1 de Anastase). 29, 3 ut fiat -a, mittit vocem archidiaconus (30, 2 cum celebrata fuerint omnia. *cf. 43, 3 ut dimittatur populus*). 37, 7 f. oratio et -a. 38, 2 facta oblatione f. -a. *al.* AVG. serm. 49, 8, 8 post sermonem fit -a catechumenis (*cf. l. 24. p. 1135, 73*).

alia: PEREGR. Aeth. 25, 4 usque ad ... sextam horam protrahitur -a. 43, 2 acceleratur -a in Martyrium. CONC. Carth. a. 398 Mansi 3, 958^A usque ad -am catechumenorum (CONC. Ilerd. a. 524 Mansi 8, 613. *cf. l. 21. p. 1135, 76*). CASSIAN. inst. 2, 7, 1 ad celeritatem -ae quantocius properantes. 3, 7, 1 congregationis -am stans pro foribus praestolatur.

b metonymice de formulis, verbis dimissionis vel benedictionis (cf. l. 14), orationum clausulis (fere pluraliter): CASSIAN. inst. 11, 16 celebrare velut diaconum catechumenis -am (*ibid. iterum*). VITAE patr. 5, 4, 27 post -as ecclesiae (*gr. Cot. p. 536^A δ ἀββᾶς ... ὡς ἀπέλυε τὴν ἐκκλησίαν*). 5, 7, 24 p. 899^A post factas -as (PASS. Clem. 7, 3 factis -is [*gr. τῆς ἀπολύσεως γενομένης*]). BENED. reg. 17 l. 6 post expletionem ... trium psalmorum recitetur lectio una, versu et 'Kyrie eleison' et -as (*cf. Linderbauer ad l.*). l. 10. 14. 17. 35 l. 18 usque ad -as (*i. clausulas orationis post cenam finitam dictae*) sustineant (*cf. Dölger l. c. 104*).

2 *per synecdochen (pluraliter de sollemnitatibus unius celebrationis e. g. l. 49. 53. p. 1137, 20)*: a *loci selecti*: a *i. q. congregatio, collecta ad celebrandum officium divinum, inde i. q. oratio communis, lectio (l. 60 sqq.)*, cena dominica (*p. 1137, 24. 46*): PEREGR. Aeth. 25, 6 fiat ... -a in ecclesia (25, 10. 39, 1 ordine suo [42. 43, 3]). 28, 1 post -a Anastasis (30, 3 Martyrii). CONC. Carth. a. 390 Mansi 3, 693^C (= CANON. Dionys. Exig. p. 77, 2 St.) reconciliare quemquam publica -a presbytero non licere. CONC. Milevit. a. 416 Mansi 4, 330^A preces vel orationes seu -ae, quae probatae fuerint (*cf. GREG. TVR. Franc. 2, 22 p. 67, 30 de -is ab eo compositis*). EVG. TOLET. epist. 3, 4). CASSIAN. inst. 2, 13^{tit}. 3, 6. 11 (*cf. p. 1137, 41*). RVSTIC. CONC. I 4 p. 6, 12 cum tardius intrasset ad -am. p. 43, 31 volunt ... -arum celebrare (*cf. p. 1137, 39*) collectam. p. 43, 41 *syn.* collectas. p. 70, 22 -as ... facerent (*I 5 p. 378, 6 congregari, gr. I 1, 7 p. 80, 29 συναγομένους*). p. 70, 25 -as tenere (*I 5 p. 378, 9 congregari, gr. I 1, 7 p. 80, 31 συναχθῆναι* [p. 226, 7 (*gr. I 1, 4 p. 32, 4*). *cf. l. 58*]). CONC. II 3, 3 p. 495, 4 post -as (*gr. II 1, 3 p. 47, 12 ἀπὸ τῆς λειτουργίας*). VITAE patr. 5, 7, 43 p. 903^B). CONC. Agath. a. 506 Caes. Arel. ed. Morin II p. 48, 16 (= Mansi 8, 330^A) in conclusione ... -arum. PS. MACAR. reg. 15 tempore, quo -ae in vigiliis observandis fiunt. VITAE patr. 5, 4, 69 cum venisset ad -as (*gr. Nau 1908 p. 53 n. 160 συνήχθησαν*). 6, 4, 31 post expletas sacras -as (*seq. consummato sacro mysterio; syn. conventus, collecta*). AVRELIAN. reg. mon. app. p. 396^A facite sex -as (*i. lectiones*) de Isaia propheta (CAES. AREL. reg. mon. 20 ed. Morin II p. 153, 5 = Migne 67, 1102^A ad una -a legat frater folia tria. reg. virg. 66 p. 23, 14. 16M. -ae tres ad librum fieri debent. 68 p. 23, 28. 29 de euangelio. *al.*). CONC. Aurel. a. 538 p. 82, 21 sacrificia ... matutina -arum sive vespertina. *c. gen. epexeg.*: PEREGR. Aeth. 27, 7 -a ... lucernarii (39, 4. *cf. p. 1137, 15*). 38, 2 vigiliarum (CASSIAN. inst. 3, 8, 2). CASSIAN. inst. 2, 15^{tit}. orationum. ISID. reg. monach. 6, 4 tres -ae psalmodum.

β strictius i. q. sacrificium sollemne Christianum, oblatio (cf. CAES. AREL. serm. 73, 2 p. 294, 2 non tunc fiunt -ae, quando lectiones in ecclesia recitantur, sed quando munera offeruntur et corpus vel sanguis domini consecratur): PEREGR. Aeth. 27, 8 -a ... quae fit sabbato ad Anastase, ante solem fit, hoc est oblatio. AMBR. epist. 20, 4 -am facere coepi (*seq. dum offero. aliter explicat Jungmann, Missarum Soll. p. 223³⁸*). SEV. MINOR. p. 742^A v. p. 1137, 14. VIGIL. reg. (Migne 50) 32 nec mensae nec -ae intersit. LEO M. epist. 9, 2 p. 627^A unius tantum -ae more servato. EPIST. pontif. 303 (Innoc. I) Migne 20, 535^A si -as secundum consuetudinem non complevit (*cf. Rottmann p. 552, aliter Jungmann, Gew. Liturgie p. 39*). 643 Thiel Gelas. 25 ex hac basilica ... suspendisse -as. SACR. Gelas. 1, 40^{tit}. -a chrismatis. 1, 89^{tit}. orationes et preces ad -as (3, 18^{tit}. 3, 93 pro defunctis. SACR. Greg. 125^{tit}. *al. cf. et p. 1137, 1*). VICT. VIT. 2, 4. 39 v. p. 1137, 38. PAVL. PETRIC. Mart. 4, 69 praecedat -am miseratio, gratior haec est hostia (*syn. 4, 66 sollemnibus*). ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 22, 16 inter -arum initia (*seq. suffragium sacrificii subsequentis*). ENNOD. dict. 5, 6 p. 439, 7 precatio [*R.*]

-arum (cf. p. 1136, 80). CONC. Vas. a. 529 Caes. Arel. ed. Morin II p. 87, 3 opp. matutinos vesperam. Aurel. a. 538 p. 82, 29 de -is nullus laicorum ante discedat, quam dominica dicatur oratio. CASSIOD. in psalm. 33 concl. p. 240D -arum ordo (ISID. eccl. off. 1, 15, 1 -ae). GREG. TVR. vit. patr. 20, 4 p. 743, 29 populus de -is egreditur. al. GREG. M. epist. 9, 56 p. 59, 12 alleluia dici ad -as extra pentecosten tempora. 11, 56^a p. 334, 3 aliter consuetudo -arum in sancta Romana ecclesia atque aliter in Galliarum ecclesiis tenetur. saepe. CAES. AREL. serm. 74, 1 p. 297, 1 -as ad integrum perexpectare (syn. divina mysteria). 102, 1 p. 404, 3 in lectione, quae nobis ad -as legenda est. al. ITIN. Anton. Plac. rec. A 22 calix apostolorum, in quo ... -as faciebant. BENED. reg. 38 l. 4 post -as et communionem. al.

b iuncturae et structurae selectae: **α nominales:** **con-** iung. c. adi.: canonica: CASSIAN. inst. 3, 5, 2. dominica: SEV. MINOR. p. 742A. lucernaris (cf. p. 1136, 65): PEREGR. Aeth. 27, 6. matutina: PEREGR. Aeth. 44, 3. CONC. Agath. a. 506 Caes. Arel. ed. Morin II p. 48, 16 vel vespertinarum. nocturna: CASSIAN. inst. 2, 13^{tit}. publica (cf. p. 1136, 44): GREG. M. epist. 6, 44. 8, 5. al. Romana: SACR. Greg. 1, 1. sacra: VITAE patr. 6, 4, 31. sancta: CASSIOD. in psalm. 25, 7. vespertina: v. l. 17. **gen. (semper plur. praeter l. 35) pendet a subst.:** celebratio: MAX. TAVR. serm. app. 25 p. 900C. VITAE patr. 5, 4, 36 (gr. Cot. p. 664° προσφορά). 5, 9, 12 (gr. Nau 1909 p. 366 n. 255 σύναξις). CASSIOD. in psalm. 25, 7. compl. I Cor. 11, 16. 17 (de eucharistia?). GREG. M. dial. 3, 30 p. 203, 5. celebritas: CONC. Aurel. a. 538 p. 78, 10 GREG. M. dial. 4, 33 p. 278, 4. festa: GREG. TVR. glor. mart. 9 p. 494, 3. 12 p. 496, 19 agit. mysteria: GREG. M. epist. 6, 41. 12, 15 VITA Marcell. Ebred. (BHL 5227) 17. officia: GREG. M. epist. 7, 12. sacra: ENNOD. opusc. 2, 77 p. 311, 18 celebrantur. sacrificia: v. p. 1136, 64. sollemnia: FVLG. RVSP. serm. 12, 1. CASSIOD. hist. 7, 31, 2 celebrare (Sozom. 6, 15, 2 ἐκκλησιάζειν). GREG. TVR. Franc. 4, 39 p. 171, 16. 6, 40 p. 310, 17 nobiscum tenuit. 8, 7 p. 375, 10 ad spectanda -arum s. (Mart. 2, 13. al.). glor. conf. 64 p. 786, 1 mulier (cf. l. 45. 55) ... celebrans cotidie -arum s. GREG. M. dial. 1, 9 p. 53, 13 cum ... ageret (cf. ibid. p. 53, 15 peractis). saepe. sollemnitas: CONC. Aurel. a. 511 p. 8, 7 -ae.

β verbales: abscondere (i. ausc.): GREG. TVR. Franc. 7, 8 p. 331, 4. audire (cf. l. 39): PS. AMBR. serm. 25, 5. agere (cf. l. 26. 34): SACR. Gelas. 1, 75 p. 596 VICT. VII. 2, 4. 39. cantare: SACR. Gelas. 1, 100^{tit}. MAX. TAVR. serm. app. 25 p. 900C aut audire. celebra-re (cf. l. 28. 30. 33. p. 1136, 49): PEREGR. Aeth. 42 SEV. MINOR. p. 742A. CASSIAN. inst. 3, 5, 2. 3, 6 in nocturnis conventibus. 3, 11. AVELL. p. 672, 8. 10. 674, 12 cum ipso (RVSTIC. CONC. I 4 p. 226, 7 nobiscum [gr. v. p. 1136, 53]). SACR. Gelas. 1, 20 p. 512. CONC. I 3, 3 p. 495, 4 (gr. II 1, 3 p. 47, 12 λειτουργήσαντες). CONC. Rom. a. 501 p. 432, 10. al. CAES. AREL. serm. 73, 2 p. 294, 9 (de laicis; cf. l. 33. 55). et passim. nota: IGNAT. ad Smyrn. 8 non licet sine episcopo ... -as celebrare (gr. δοχὴν ἐπιτελεῖν). dicere: GREG. TVR. glor. mart. 33 p. 508, 25. al. facere (cf. l. 11. p. 1136, 50. 73. al.): CONC. Agath. a. 506 Caes. Arel. ed. Morin II p. 46, 10 GREG. M. epist. 9, 155. al. revocare (de laicis): GREG. TVR. glor. mart. 50 p. 524, 7 Mart. 1, 12 p. 596, 22 VEN. FORT. vita Germ. 59, 158 vita Radeg. 14. 33. tenere (cf. l. 32. p. 1136, 52): AVELL. p. 643, 1. 688, 15 cum ipso (CONC. I 3, 3 Φ; comministrare ei in sacrificio Φ^a, gr. II 1, 3 p. 35, 14 συλλειτουργήσαι). CONC. Agath. a. 506 Caes. Arel. ed. Morin II p. 53, 1 (= Mansi 8, 332D) -as ... a saecularibus (cf. l. 45. 49) totas teneri (i. sustineri). BENED. reg. 60 l. 8 benedicere aut -as t., si ... iusserit ei sacerdoti abbas.

deriv.: gr. (byz.) μισσεύειν.

missālis, -e v. s. mes- (p. 855, 42).

missārium, -ī n. SCHOL. Iuv. 8, 227 (ad insignia vocis:) vocis -a (schol. om. Wessner).

missibilis, -e. a mittere, missus. de formatione: PRISC. gramm. III 490, 12 (antea: missilis ... missile) possumus etiam hic et haec -is et hoc -e dicere, quomodo penetrabilis et penetrabilis eqs.

transit in gr. l. 76. [var. l. dub. pro missil-: omnibus VEG. mil. locis (v. ind. Lang et cf. Andersson, *Studia Vegetiana* 73). HEGES. 3, 9, 3. 4, 1, 4. 4, 15, 2. 5, 1, 3. 5, 10, 1. 5, 28. SIDON. epist. 4, 20, 3 securibus ... -bus. v. Ussani, *ALMA* 3, 1927, 142 sqq., qui formas missibil- non priores saeculo VI esse putat. sed ITALAE Macc. loci (cod. B ante VVLG., cod. M fortasse post VVLG.) eum fugerunt.]

praeter loc. dub. l. 67 semper n. pro subst. i. q. teli genus, iaculum: ITALIA I Macc. 6, 51 (rec. B) constituit ibi ... -ia in quibus ignis sagittatur (rec. L et Vulg. ignis iacula, gr. πυροβόλα). II Macc. 5, 3 (recc. BM) fieri ... gladium evagationem et -ia sagittarum (cett. recc. et Vulg. telorum iactus, gr. βελῶν βολάς). COMMENT. Lucan. 7, 519 gentium bellum -bus ostentans agi. NOVELL. Iust. 85, 4 appellatos signinos seu -ia (gr. μισσιβόλα). ACT. Archel. 2, 4 -bus vulnerant.

***missicius**, -a, -um. [a mittere, missus, cf. conducticius sim., v. Leumann, *Glotta* 9, 1918, 147 sqq. J.B.H.] scrib. misi-: CIL III 10258 XIII 7515. compendia: missi: CONST. veteran. p. 1138, 13 et INSCR. p. 1138, 7. miss: CIL III 6607 (= INSCR. Dessau 2247). XIII 7024 (= INSCR. Howald-Meyer, *Die röm. Schweiz* nr. 473, ubi miss(us) solvitur). 8058. mis: CIL XIII 8558. NOT. Tir. 23, 41 post commissus. leg. inde ab INSCR. (p. 1138, 3. 12), MART. in textis gr. v. P. Meyer, *Iur. Pap.* 93, *Meinersmann, Lat. W. i. gr. Pap.* 37.

i. q. militia solutus vel confecta militia missione donandus (GLOSS. II 238, 54 ἀπολυνθεὶς στρατείας. GLOSS. L III Abstr. MI 14 qui militiam exivit): 1 adi.: INSCR. Pap. Michigan 1320 (ZdSavSt. R. A. 46, 1926, 276; aet. Claud.), 1 equitem (13. CIL XIII 11709 eq(ues) -us ala Sebosiana). INSCR. Schober, *Die röm. Grabsteine von Noricum u. Pannonien* 22 (= Hoffiller, *Antike Inschr. aus Jugosla-vien* I 1938 nr. 379 [s. *Imed.*]) veter(anus) (cf. l. 10) (-us) leg(ionis) XI. SVET. Nero 48, 2 agnitus est a quodam -o praetoriano. CIL III 10258 decurio -us alae II (XIII 8558). XII 3179 (= INSCR. Dessau 2267) miles -us (v. adn. et cf. INSCR. Dessau 2254. 2321 m. -i veterani [cf. l. 7]) leg. VIII.

2 m. pro subst.: CONST. veteran. (CIL XVI) 3 extr. 14 (a. 54) L. Valeri Volseni (-ii) cl(assis). MART. 3, 91, 1 cum peteret patriae -us arva Ravennae. CIL II 1690. III 2037 (= INSCR. Dessau 2260; v. adn.). 2065 (= INSCR. Dessau 2506) alae V 910 ex classe. XIII 6951^a leg(ionis) XXI. 8593 ex coh. al. in imag.: PS. AVG. quaest. test. I 126, 13 -us (mess- vel mens- codd.) ante quam miles (sc. Christi).

missiculo, -āre. [a mittere, missus, v. Samuelsson, *Glotta* 6, 1915, 239. J.B.H.] i. q. saepius mittere: PLAUT. Epid. 132 quod (cf. Duckworth ad l.) tute ad me litteras -bas.

***missilis**, -e. [a mittere, missus, v. Leumann, *Die lat. Adj. auf -lis* 71. J.B.H.] de origine: PRISC. gramm. III 490, 11 nascitur et a simplici 'missus' hic et haec -is et hoc -e. de formis: abl. sg. -e: VEN. FORT. carm. 5, 9, 9 Mart. 2, 333 CORIPP. Ioh. 4, 1023. al. CE 412, 2 (= CIL II 2335). gen. pl. -iorum v. p. 1139, 47. de notione: GLOSS. L V Abba MI 10 -e ballistae telum, quod mittitur. GLOSS. iaculum. -is βλήσιμος. βόλιμος. -e βλητόν. εὑπεμπτον. ἀπόσταλμα. gr. respondet δόρον p. 1139, 17. NOT. Tir. 23, 42 (post missicius). leg. inde a CATONE, VARRONE, LVCR., VERG., in prosa oratione maxime adamatur LIVIO (33^{ies}) et AMM. (24^{ies}), rarius CVRTIO, TAC. (9^{ies}). al. [de locis, quibus codd. inter -is et missib- variant v. p. 1137, 64. dub. trad.: PLIN. nat. 8, 85 et -i (codd., et similes Müller, ut -e Mayhoff) volare tormento. AMM. 19, 11, 11 cum -bus (ed. Aug., militibus ed. Gel., mili-bus V; alii alia ci.). in interpr. falsa: ITALIA II Macc. 4, 22 (recc. LX) pro βοῶν (rec. P acclamationibus, Vulg. laudibus) legit βολῶν.]

A adi.: 1 i. q. ad iaciendum aptus, habilis (c. dat. l. 45. 52. 56), adhibitus: VARRO frg. Serv. auct. Aen. 11, 682 sparum telum -e (VERG. Aen. 10, 772 telum quod -e libro [SEN. Phaedr. 49. cf. l. 44. 49]. Ov. epist. 15, 40 ab arcu -bus t. eminus ictus. LIV. 2, 65, 4. 21, 8, 10 phalarica erat Saguntinis -e t. hastili abiegnio [PAVL. FEST. p. 88, 10]. 22, 37, 8 mille sagittariorum ac funditorum ... pugnacesque alias -i t. gentes. 23, 19, 6 nuda corpora ad -ium t. ictus praebentes. al. FEST. p. 364, 28 t. proprie dici videntur ea quae -ia sunt. PAUL. FEST. p. 125, 2 mesancylum t. -is genus. SIL. 10, 147. STAT. Theb. 8, 523 librans uni [cf. l. 52] sibi -e t. TAC. hist. 3, 71, 2 ann. 15, 7, 2 CLAUD. DON. Aen. 12, 575. al.). LVCR. 5, 975 consecabantur silvestria saecula ferarum -bus saxi (LIV. 5, 47, 5 -bus ... s. proturbare hostes. 27, 18, 12 s., quae locus ... -ia praebet. SEDVL. carm. pasch. 4, 241. al. cf. LIV. 1, 43, 7 lapides). VERG. Aen. 10, 420 da ... ferro, quod -e libro, fortunam (12, 278. PLIN. nat. 34, 138 coniung. volucrique. al.). HOR. carm. 3, 6, 16 ille -bus melior sagittis. PROP. 3, 14, 10 -e nunc disci pondus in orbe rotat. Ov. fast. 3, 172 hasta. STAT. Theb. 4, 176 uni (cf. l. 44) -is illi giganti ... cupressus. TAC. hist. 1, 79, 4 miles facilis lorica et -i pilo. 2, 21, 1 glandes et -em ignem ... iaculantur. AMM. 31, 10, 8 verruto-rum. CE 412, 2 pisces iaculo capiebat -e dextra. al. nota: SIDON. carm. 15, 19 rabido fit -is Ossa Typhoeo. 2 i. q. ad intendendum, erigendum habilis: PLIN. nat. 8, 125 hystriaci longiores aculei et, cum intendit cutem, -es (cf. p. 1139, 25). 3 i. q. ad mittendum de-stinatus: VEN. FORT. carm. 5, 9, 9 saepe rogans voto, mandato et -e verbo (i. litteris).

B n. pro subst. missile, -is (plerumque pluraliter; sing. collect. l. 73. p. 1139, 12. al.): 1 i. quod (hostiliter) iaculari solet: a sensu stric-tiore i. q. telum, praesertim iaculum vel hasta levis manu (tormentis sim. l. 84) emissa (VEG. mil. 1, 20 -bus ..., quibus utebatur pedestris exerci-tus, pila vocabantur. de hasta amentata p. 1139, 11. 12. 16; de sagitta p. 1139, 5 sq.; de iaculo ignito p. 1139, 12; in venatione p. 1139, 8): CATO orig. 83 perfossi gladiis aut -bus operti. VERG. Aen. 9, 518 pellere vallo -bus (AMM. 24, 2, 17 repulsus). 10, 715 -bus ... et vasto clamore lacesunt (LIV. 25, 24, 10 lacesito ... hoste paucis -bus. 32, 18, 8 AMM. 14, 2, 5. paulo aliter: LIV. 37, 16, 9 -bus ... lacessebatur pugna). 10, 801 proturbant ... hostem -bus. LIV. 6, 12, 9 ubi illi vana iniecerint -ia (cf. 37, 41, 10 -ium undique coniectorum. CVRT. 4, 3, 15 -ia in propug-nantes ingerebantur. LVCAN. 7, 485 spargitur innumerum ... -e [TAC. Germ. 6, 1 PRVD. psych. 151]. VAL. Fl. 6, 540 dirigit [VEG. mil. 1, 14 p. 18, 6]. AMM. 19, 5, 8 iaculantes [SIDON. carm. 5, 188 quanto -e ... pondere. cf. p. 1139, 1]). 6, 13, 5 -bus ac terrore impediri cursum. 9, 35, 3 abiectis -bus. 10, 43, 6 nec -bus, sed comminus gerebatur res (cf. 32, 10, 8 quin -bus ... pugnam inter se consererent. 34, 14, 9 pugna-tum est [34, 39, 2. 44, 35, 19]. 38, 21, 3 proelium commissum est. TAC. ann. 12, 35, 2 certabatur [AMM. 24, 2, 9]). 21, 7, 8 -bus submovere (cf. l. 71. 84) hostem (CVRT. 4, 4, 9). 23, 37, 3 saxi sudibusque et ce-teris -bus (cf. 44, 35, 12 TAC. hist. 5, 17, 3 AMM. 19, 1, 5. 31, 7, 12 [similibus V]). 24, 34, 6 spatio -bus opus est. 26, 6, 4 -bus procul hostis arcebat (32, 5, 13 magna tormentorum ... vis, ut -bus procul a. [Fleischer])

hostem. CVRT. 4, 2, 9). 26, 51, 4 praecipitatis ... -bus iaculati sunt (AMM. 24, 6, 10. cf. p. 1138, 75). 38, 46, 5 ad crepitum ... -ium. 41, 18, 11 -i traiectus cecidit. al. CVRT. 4, 2, 21 -bus ... eos ... incessere. 6, 1, 15 -bus adpetebatur. 9, 5, 5 -ia ... incidebant. LVCAN. 4, 681 volucres aequaturus ... sagittas Medorum, tremulum cum torsit -e Mazax (CORIPP. Ioh. 5, 31. 60. item de sagitta: STAT. Theb. 9, 771 nullum sine numine fugit -e). 6, 209 omne ... -e ... frangit. PLIN. nat. 28, 33 cum quis tectum ... transmisit lapide vel -i ex iis, qui in animalia singulis ictibus interfecerunt (item in venatione: AMM. 24, 1, 5). VAL. FL. 6, 191 hunc ... Colchi Graique secuntur -bus. 6, 340 nutritum -e ventis. SIL. 3, 319 tragula ... celebratum -e. 9, 332. STAT. Theb. 4, 234 duplex ... inserto -e nodo. 5, 387 spicula ... et multa crinitum (aliter l. 29) -e flamma. 7, 729. 8, 586 latebras ... inguinis alte -e ... hausit (antea: iaculum). 10, 839 exhaustis ... -bus. 12, 767 frustra periturum -e summo adfixit clipeo. FLOR. epit. 2, 21, 6 singulas naves plures adortae -bus. TAC. Agr. 36, 1 syn. telorum. CHALC. transl. 24^B iaculorum amentata -ia (Plato Tim. dogátov). AMM. 21, 12, 9 -bus se petunt et saxis. al. CLAUD. DON. Aen. 9, 695 p. 276, 7 cornus levis et apta -bus. al. VEG. mil. 3, 14 p. 98, 12 ad provocandum cum -bus et sagittis ... exire. al. HEGES. 4, 3, 3 a Iudaeis ... saxa devolvebantur, -ia perveniebant. al. i. q. spatium, quoad -a vibrari possunt: TAC. hist. 4, 71, 5 paulum morae ... adscensu, donec -ia hostium praevehuntur equites. in comparatione: QVINT. inst. 12, 9, 3 concitatis ... sententiis velut -bus utetur (item de verbis: POTAM. epist. ad Athan. p. 1417^C). CLAUD. carm. min. 9, 20 evolat excusso nativum -e tergo hystricis (cf. p. 1138, 58).

b latiore sensu: STAT. Ach. 1, 612 vibravit ... gravi redimitum hedera et pampinis -e (i. thyrsum) dextra. APVL. mund. 3 telis fulminum et -ium caelestium iaculis ignescit aether (cf. DRAC. laud. dei 3, 19 crinitum -e [aliter l. 12]). de grandine: TERT. pall. 2, 2 imbres ruunt caelo et si qua -ia cum imbris. de igne: TERT. paenit. 12, 4 quis scintillas tales non magni alicuius et inaestimabilis foci -ia quaedam et ... iacula consentiet?

2 i. q. dona variarum rerum, quae a principibus vel magistratibus in populum sparguntur (cf. Friedlaender, Sittengesch.⁹ II 17; Marquardt, Staatsverw. III 496. Fabia ap. Daremb.-S. s. v. semper pluraliter):

a proprie: SVET. Aug. 98, 3 licentia diripiendi ... pomorum ... -ia. Cal. 18, 2 sparsit et -ia variarum rerum (Nero 11, 2 Dom. 4, 5). POMPON. dig. 18, 1, 8, 1 cum captum (captus dett.) piscium vel avium vel -ium emitur eqs. GAIUS dig. 41, 1, 9, 7 qui -ia iacet in vulgus.

in titulis: FAST. mag. Ost. a. 112 (Inscr. Ital. XIII 1 p. 201), 36 <Traianus ludos commisit theatri tribus <die>us xv in <is> -ia triduo. CIL VIII 6948 (= Dessau 6858) dedit ... ludos scaenicos cum -bus (6996 [a. 210]. 7095 [= Dessau 2933]. 7960 [= (Dessau 5077)]. 7963 [= Dessau 5473]). 14783 (= Dessau 5075) -ia quae aediles edere solent. 23991 (= Dessau 5776; a. 233) epulum decurionibus et -ia populo dederunt (INSCR. Afr. Cagnat-M.-Ch. 294). 12425 (= Dessau 5074 [v. adn.]; a. 239), 7 ob honorem aedilitatis in compensatione -iorum (sic) communi pecunia fecerunt (cf. 14372 [= Dessau 5076] ob incomparabilem -ium in honorem aedilitatis editionem).

b translate: SEN. epist. 74, 6 ad haec, quae a fortuna sparguntur, sinum expandit et sollicitus -ia eius expectat.

*missio, -ōnis f. a mittere, missum. de formatione: GRAMM. suppl. 68, 30, 75, 9. scrib. misi- (cf. etiam l. 57): CIL V 894 VIII 21038 XII 682^a XIII 1889. per compend. m: CIL V 6872 XIII 6732. al. cf. Dessau ind. p. 777. plur. l. 63. p. 1140, 9, 18, 27, 57. al. de notione: GLOSS. βολή. ἀπόβολαις. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357A μισολον διαβολή. cf. et vol. III 702, 22. gr. respondet ἀποστολή (p. 1141, 21), πομπή (p. 1141, 43). legitur inde a CIC., CAES. [e con. dub.: PETRON. 60, 5 ludorum remissio (H. Heraeus, Maiuri, -o Buecheler, Friedlaender; cf. p. 1140, 5).]

I i. q. actio iaciendi sive aliquid aliquo transferendi: A proprie i. q. iactus: VITR. 1, 1, 8 impediunt brachia ballistarum directam telorum -em (1, 5, 4 t. -bus. cf. l. 66). ARNOB. nat. 4, 3 p. 143, 20 in iaculi -e. expresse i. q. spatium, intra quod tela iaci possunt: VITR. 1, 5, 4 ne longius sit ... sagittae (cf. l. 67) -e (Schneider, sagitta emissionis sim. codd.). 2, 9, 16 extra telorum -em ... circumvallari (10, 16, 10 sagittae).

B translate: 1 i. q. infusio: AVA. in euang. Ioh. 55, 4 -o ista (sc. cogitationum in cor Simonis Iscariotae) spiritalis suggestio est (seq. immissio). THEOD. MORS. in psalm. 13, 3 p. 81, 5 populo tali ipso -e (sc. verborum) decepto.

2 in iure de actu iudiciali immittendi aliquem in bona i. q. traditio bonorum (cf. E. Weiss, RE XV 2053 sqq. Cui apud Daremb.-S. s. v.): VLP. dig. 36, 4, 5, 10 locum -o in bona non habet. 36, 4, 5, 11 in partem eius -o. 36, 4, 5, 12 vivo ... impubere neque -o neque satisfactio locum habet. 36, 4, 5, 28. 39, 2, 15, 12 an ... in totas aedes -o locum habeat. 39, 2, 15, 28. 39, 2, 15, 29 -o in possessionem locum habebit (COD. Iust. 6, 33, 3, 1 causae in p. -is). 42, 4, 1 non in universorum nomine fit -o. COD. Iust. 6, 43^{rubr.} de in rem -e tollenda (6, 43, 3, 2 in r. -is tenebrosissimus error). 8, 21^{rubr.} ut in actionibus debitorum -o praetorii pignoris procedat (cf. 8, 21, 1 praetorium pignus ... dandum). al.

II i. q. dimissio, actus abire permittendi vel liberandi: A proprie: 1 i. q. actus emittendi animantes retentos aut res inclusas: a animantium: α hominum: CIC. Tusc. 1, 114

Silenus cum a Mida captus esset, hoc ei muneris pro sua -e dedisse scribitur. PETRON. 21, 2 iussit infelicibus dari -em. de manumissione: VLP. dig. 1, 1, 4 est ... manumissio de manu -o id est datio libertatis. CYPR. GALL. lev. 172 quod ius servis -o praestat et data libertas.

β bestiarum i. q. emissio in circum venationis causa, inde fere i. q. pars muneris editi (cf. p. 1139, 59, 1142, 47): CAPITOL. Pius 10, 9 centum ... leones cum tigrilibus una -e edidit (Aur. 17, 7 VOPISC. Prob. 19, 5). CIL X 7295 (= INSCR. Dessau 5055) <inde a> meridie ... populus varis -bus <delectatus est> (cf. Mommsen ad l.).

b sanguinis i. q. detractio (cf. GLOSS. s. -o φλεβοτομία): CELS. 2, 10, 17 ea ... -o sanguinis adeo non prodest, ut etiam noceat. 3, 23, 4, 3, 27, 1^B. 4, 6, 2 SVET. Cal. 29, 2.

2 i. q. permissio abeundi: a i. q. dimissio a militia (cf. Lammert, RE XV 2052. Cagnat apud Daremb.-S. s. v. de generibus -um v. VLP. dig. 3, 2, 2, 2 MACER dig. 49, 16, 13, 3. cf. et l. 41 sqq.):

α loci selecti: CAES. civ. 1, 86, 1 ut milites qui aliquid iusti incommodi expectavissent, ultro praemium -is ferrent. LIV. 7, 39, 1 exercitum purgare -bus turbulentorum hominum. 26, 1, 8 ne quem militem legeret ex eo numero, quibus senatus -em reditumque in patriam negasset ante belli finem. 32, 3, 7. 40, 36, 13 in spe ... -is. 43, 14, 9 quorum ante emerita stipendia gratiosa -o sibi visa esset. 43, 15, 8 iusta. CVRT. 7, 5, 27 quibus matura (cf. l. 25) erat -o. QVINT. decl. 377 p. 421, 13 redii in domum patris: nulla erat -o, ne post victoriam quidem (SVET. Vit. 15, 1 ut ... -em p. v. ... polliceretur). TAC. ann. 1, 26, 1 orditur de -e a sedecim annis. 1, 37, 1 maturatur (cf. l. 22, 26). 1, 42, 4 veteranos non -e, non pecunia satiatos esse. 1, 52, 1 -e festinata (cf. l. 25). al. SVET. Aug. 49, 2 commodis -um. Tib. 48, 2 -es veteranorum rarissimas fecit. AFRIC. dig. 29, 1, 21 post -em (GAIUS inst. 1, 57 SCAEV. dig. 35, 2, 17. TERT. dig. 49, 17, 4, 2 opp. militiae tempore [al.]. MACER dig. 35, 2, 92 INST. Iust. 2, 10, 9, 2, 11, 3 CIL III 7500 XII 682a. al.). GAIUS dig. 29, 1, 17, 4 intra annum -is (cf. VLP. dig. 28, 3, 7 post a. -is. al.). MARCIAN. dig. 49, 16, 9 pr. si ... stipendia impleta sint vel -o contigerit. MOD. dig. 49, 16, 3, 1 poenae militum huiusmodi sunt: ... ignominiosa -o. IVET. 14, 3, 8 quod se ... ab ipsa -e rursus in novam militiam ... revocaverit. COD. Theod. 7, 20, 12, 1 -is colore. 7, 21, 3, 2 honesta ... adversae valetudinis -o. al. CIL XIV 2283 ex causa m(issus) hon(esta) (-e). in imag.: SEN. apocol. 14, 4 non placuit ulli ex veteranis -em dari (cf. Heinze, Hermes 61, 1926, 77). PS. QVINT. decl. 13, 4 p. 249, 21 dederam (cf. l. 53) laboribus meis iustam senex -em. APVL. met. 4, 4, 5 (de asino) rebar ... me ... mereri (cf. l. 56) causariam -em.

β iuncturae: ① nominales: epitheta signif. (cf. VLP. dig. 3, 2, 2, 2 MACER dig. 49, 16, 13, 3): causaria: v. vol. III 702, 22. cf. l. 40. honesta: v. vol. VI 3, 2906, 26 sqq. adde: CIL XVI ind. p. 157 sq. et cf. l. 36. 37. 57. 63. ignominiosa: v. vol. VII 1, 305, 54 et cf. l. 34. nummaria: INSCR. RevA. VI 4 (1934) p. 288 n. 226 (= Hoffiller, Antike Inscr. aus Jugoslavien I 1938 nr. 374. 375) optio leg(ionis) ... -e numma(ria missus). INSCR. Schober, Die röm. Grabsteine von Noricum und Pannonien 85 (saec. II in.). alia epitheta v. l. 21. 22. 39. 56.

② verbales: postulare: LIV. 32, 3, 6 perioch. 113 p. 109, 1 CVRT. 10, 2, 12 FRONTIN. strat. 1, 9, 4 SVET. Aug. 24, 2 COMMENT. Lucan. 5, 288. petere: CVRT. 10, 5, 14 SVLP. Sev. Mart. 4, 2. exposcere: TAC. ann. 1, 31, 4. poscere: SVET. Aug. 17, 3. flagitare: TAC. ann. 1, 37, 3 SVET. Iul. 70 IVST. 12, 11, 5. dare (cf. l. 38, 39): FRONTIN. strat. 1, 9, 4 TAC. ann. 1, 36, 3 INSCR. Dessau 9060 (a. 122). offerre: TAC. hist. 2, 69, 2 ann. 1, 37, 3. impetrare: SVET. Vesp. 1, 2, 3. mereri (cf. l. 40): MACER dig. 29, 1, 26 COD. Theod. 7, 20, 1, 7, 21, 3 honorarias -es (cf. l. 43. 61). INSCR. christ. Diehl 1593 honesta(m). indipisci: COD. Theod. 7, 18, 9, 2. consequi: COD. Iust. 10, 55 (54). 2 pr. et 3 pr. accipere: VLP. frg. Vat. 177^a MACER dig. 49, 16, 13, 1 CIL V 894 VIII 21038 (= INSCR. Dessau 2568). percipere: CIL XIII 1906 (= INSCR. Dessau 7531). obtinere: COD. Theod. 12, 1, 153 honorarias -es (cf. l. 43. 56). exauctorare -e: FRONTIN. (?) strat. 4, 6, 4. (di)missus honesta -e inde a CONST. veteran. (CIL XVI) 1 int. 8 (a. 52) passim.

b i. q. dimissio operariorum vel magistratuum: CIC. Verr. II 5, 62 certum pretium ... nautarum -is constituere (5, 122). ibid. quaestus duplex unius -is fiebat. 5, 101 -e remigum. 5, 110 mercedem -is. SALL. Iug. 64, 1 Marius ab Metello petundi gratia -em rogat (PS. QVINT. decl. 9, 8 p. 174, 22 nemo umquam sic rogavit -em). SVET. Iul. 7, 1 cum mandatu pr(aetoris) iure dicundo conventus circumiret, ... -em continuo efflagitavit Caesar ad captandas ... maiorum rerum occasiones. TERT. fug. 11, 2 detinebuntur illi pastori dimisso -is suae mercedes in compensationem (cf. Oehler ad l.). COD. Theod. 8, 5, 23 pr. qui emeritis officiis palatinis -e donati sunt (8, 5, 34, 3 ab officio proconsulari qui -e donantur). 8, 7, 8 cum iam -em tenuerint cornicularii. COD. Iust. 10, 53 (52), 11 pr. archiatri seu indepta administratione seu accepta testimoniali meruerint -em. de abdicatione principis: PANEG. 7, 11, 1 te (sc. privatum principem) usurpare tibi illicitam -em.

c i. q. permissio abeundi gladiatoribus vulneratis data (v. Friedlaender, Sittengesch.⁹ II 744. Schneider, RE Suppl. III 782): α de munere gladiatorum strictiore sensu: LIV. 41, 20, 12 saepius dando gladiatorum munus et modo vulneribus tenuis, modo sine -e (cf. SVET. Aug. 45, 3 gladiatores s. -e edi prohibuit. CIL XIII 3162 19). SEN. contr. 9, 6, 2 abscisa -e gladiator ... nudus insequitur. MART. epigr. 29, 3 -o saepe viris magno clamore petita est (12, 29, 7 Myrino ... laeso). QVINT. [Fleischer]

decl. 305 p. 198, 14 non potueras absolvi, si infelicibus -em dedisses. Ps. QVINT. decl. 9, 9 p. 175, 16 nec difficilem ... habuisset -em, sed noluit gladiator vivere. *β* inde de qualibet pugna sensu latiore, fere i. q. indulgentia, venia: SEN. dial. 3, 20, 8 ad pugnam vocavit Iovem et quidem sine -e (epist. 37, 3 s. -e nascimur. FLOR. epit. 3, 20, 14 dignam viris obiere mortem: et quod sub gladiatore duce oportuit, s. -e pugnatum est). APVL. met. 2, 17, 3 (in re veneria) hodierna pugna non habet -em.

d fere i. q. repudium: HESYCH. in lev. 21, 8 p. 1057^D repudium et -o synagogae (tamquam uxoris domini).

B translate: 1 i. q. remissio poenae, impunitas: SEN. benef. 2, 20, 3 non ... servavit is, qui non interfecit, nec beneficium dedit sed -em. PETRON. 52, 5 exoratus a nobis -em dedit puero. 54, 3 puer circuibat pedes nostros et -em rogabat. 108, 10 non dissimulata -e ('promptum prae se tulit ad -em animum' Buecheler; miseratione Haase). 2 i. q. finis: CIC. epist. 5, 12, 8 cum ipsi praecones ante ludorum -em corona donentur. 3 singulariter (per iocum): PETRON. 66, 7 pernae -em dedimus (i. renuntiavimus, a perna comedenda destitimus; alludi videtur ad notiones p. 1139, 84 et 1140, 78 allatas).

III i. q. πομπή, ἀποστολή (cf. CONC. S I 5 p. 282, 14 apostolatus [gr. I 1, 7 p. 58, 32 ἀποστολῆς] id est -is ... nomen), legatio: A animantium: CIC. Phil. 7, 1 legatorum istam -em semper timui (7, 14 VLP. dig. 43, 4, 1, 8). ARNOB. nat. 2, 44 p. 83, 10 sua ... voluntate, non regis -e venerunt. AVG. in psalm. 134, 6 servi sui. COD. Theod. 6, 27, 4, 1 -bus crebris futuris <se> parent (cf. Hirschfeld, Kl. Schr. 6381). OP. imperf. in Matth. 24 p. 757^{med}, apostolorum. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 28 -bus angelicis. CASSIOD. in psalm. 104, 17 ut -o facta sit domini Ioseph dolosa venditio. al. speciatim: in doctrina christiana de -e Christi et spiritus sancti: AMBR. fid. 2, 9, 75 filii (AVG. c. Arrian. 3, 4^{extr}. haec a patre -o filii. al.). AVG. in euang. Ioh. 42, 8 Christi ... -o est incarnatio (cf. CAES. AREL. brev. p. 184, 10. 196, 26 trin. 6 p. 170, 7). trin. 2, 5, 10 haec ... operatio ... -o spiritus sancti dicta est (cf. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 28. 30. al.). al. LEO M. serm. 25, 3 p. 210^B huius ... splendoris manifestatio -o dicitur. al. Ps. FVLG. RVSP. pro fid. 6 haec -o non est de loco in locum. al. Ps. VIGIL. THAPS. c. Marivad. 1, 68 p. 396^C per viventis patris -em. al. de -e obsidum imperatorum: SALL. hist. frg. 2, 87 B 20 ne de -e mutarent animos Isaurae veteris incolae. de deductione coloniae: CIL III 4057 (= Dessau 2462) vet(eranus) ... deduct(us) c(olonia) ... -e agr(aria) ? II.

B rerum: CIC. Att. 1, 5, 3 de litterarum -e (intermissione Bem-bus, sed cf. Sternkopf, Progr. Elberfeld 1889 p. 3) sine causa abs te ac-cusor. CASSIOD. Ios. antiq. 17, 1 p. 479ⁱⁿ. -bus magnorum munerum (gr. 17, 6 πομπαῖς μεγάλων δωρεῶν). technice (cf. mitto p. 1180, 23): COD. Iust. 5, 15, 3 -e repudii (9, 9, 35 pr.).

synt.: c. gen. obi.: alicuius l. 22. 24. 30. 32. p. 1140, 18. 27. 65. 66. al. alicuius rei l. 16. 40 sqq. p. 1139, 63. 1140, 11. c. gen. subi.: l. 24. 27. 36. c. de l. 35. p. 1140, 3. in l. 35. p. 1139, 74. c. a l. 30.

missito, -āvi, -ātum, -āre. a mittere, missus. CHAR. gramm. p. 335, 6 B. (inter verba frequentativa sive iterativa) mitto -o. scrib. misit: IVL. VAL. 2, 25 p. 90, 12. GLOSS. L III Abstr. MI 15 -at qui frequenter mittit.

i. q. frequenter mittere (v. mitto p. 1178, 43): 1 aliquem: SALL. Iug. 38, 1 -are supplicantis (cf. Schmalz-Hofmann⁵ 605) legatos. LIV. 9, 45, 5 -verant simul cum his Samniti auxilia.

2 aliquid: a litteras sim.: PLIN. nat. 33, 12 cum et codicillos -tos epistularum gratia indicet Homerus. FRONTO p. 136, 7 v. d. H. (= p. 142, 1 N.) per orbem terrae litteras -are (IVL. VAL. 2, 25 p. 90, 12 SYMM. epist. 8, 55 [54]). HIER. epist. 8, 1 in corticibus arborum mu-tua epistularum adloquia -bant. b alia (vergit ad notionem dono dandi): SOL. 16, 5 primitiva frugum Apollini Delio -are (Plin. nat. 4, 91 mittere). MACR. Sat. 1, 7, 25 Cyrenenses placentas ... mutuo -ant. 1, 7, 32 mos per Saturnalia -andis luminibus coepit. 1, 7, 33 nisi cerei ditionibus -rentur (1, 11, 49).

misso v. s. musso.

missor, -ōris m. a mittere, missum. i. q. iaculator, sagitta-rius: CIC. Arat. 87 hic -e vacans fulgens iacet una Sagitta. SCHOL. Stat. Theb. 8, 718 Astacides -r.

missōrius, -a, -um. a mittere, missum.

f. -a pro subst. (sc. epistula vel tabula) i. q. tabula missionem (v. missio p. 1140, 13) probans: INSCR. RevA. VI 10 (1937) p. 403 n. 232, 22 (a. 311) penes actarium -a permanente exempla sibi singuli quique exciperent (cf. Mann, Herm. 81, 1953, 496). Fleischer.

1. missōrium, -ī n. et mēnsōrium, -ī n. [a missus, -ūs derivatum (v. Brandt, Gnomon 4, 1928, 519 sq.) postea etymologia q. d. populari ad mensa relatum videtur (cf. l. 77). J.B.H.] de etym.: ISID. orig. 20, 4, 10 (in cap. de vasis escariis) messorium (miss- var. l.) vocatum a mensa per derivationem quasi mensorium. scrib.: mens-: v. l. 77. p. 1142, 1. 11 et p. 745, 21. in GLOSS. plur. depravatur in mensura: IV 253, 48 var. l. V 305, 46. 505, 24. mess-: CASSIOD. hist. 10, 15, 5. v. et l. 76. p. 1142, 11. 13. aliis locis miss-. pro -or- nonnusquam -ur-, e. g. l. 78. p. 1142, 11. Not. Tir. 23, 43 missurium (post missile). GLOSS. discum, fercula, lances, patellae. recipitur in linguam grae-cam: ANTH. gr. Pal. ed. Dübner 9, 585^{tit}. μισσώριον. 9, 816^{tit}. μισσώριον (9, 822^{tit}). THEOPHIL. inst. Iust. 2, 1, 44 μισσώριον. PAP. Rainer 365 (s. VI)

μυσσώριον. v. Meinersmann, Lat. W. i. gr. Pap. 36. Psaltes, Gramm. d. byz. Chron. 39. 41. cf. etiam Du Cange s. vv. mensorium, missorium, missurium. [it. sept. messó i. 'catinus', hisp. sept. mesoiro i. 'alveus.' Rohlf.]

i. q. lanx, qua ad cibos inferendos utebantur: ENNOD. carm. 2, 18^{tit}. versus in -o, quod habet ... iuvenem super equum eqs. 2, 92^{tit}. in -o, ubi imago ipsius est. CASSIOD. hist. 10, 15, 5 denuo Herodias caput Ioannis in -o concupiscit accipere (Socr. 6, 18 p. 717^B ἐπὶ πλυνί). GREG. TVR. Franc. 6, 2 p. 266, 14 ibi ... nobis rex -um magnum, quod ex auro gem-misque fabricaverat in quinquaginta librarum pondere, ostendit. 7, 4 p. 328, 11. ANTHIM. 34 p. 16, 8 ponitur in medio -o (messurio A; men-sorium correxit H) gavata ipsa ... et sic ... manducatur. VEN. FORT. vita Germ. 13, 44 rex incidens aurata -a (messuria var. l.) argentea vasa comminuens. vita Radeg. 19, 44 -um, cocleares, cultellos, cannas.

2. missōrium, -ī n. [a mittere, nisi i. est q. 1. mensorium. J.B.H.] ITALIA III Esdr. 9, 52 (cod. Colb.) manducate pinguedinem et bibite dulcedinem et mittite -a[e] his, qui non habent (gr. 9, 51 ἀποστείλατε ἀποστολάς, Vulg. munera. cf. Thielmann, ALL 1, 1884, 75).

Brandt f.

missu v. s. misy (p. 1143, 61). missum, -ī n. v. p. 1192, 1.

missūria v. p. 861, 82. missūrium v. p. 1141, 81.

1. missus, -ī m. v. s. mitto (p. 1191, 49).

2. *missus, -ūs m. a mittere, missum. notatur in (cf. l. 52 sq.): PHILOCAL. fast. Ian. 7 (CIL I² p. 256). al. miss: FAST. mag. Ost. a. 116 (Inscr. Ital. XIII 1 p. 203), 12. scrib. misus l. 29. 32. 79. mes- l. 32. mins- l. 34. in usu est imprimis sing. abl. -u (l. 40 sq. 60. 81. 84). -o l. 79. gen. -us l. 41. plur. nom., acc. -us (l. 29. 39. 51 sqq.). gen. -uum (l. 59). acc. -os (l. 66). abl. -bus (l. 56. 68). de notione: GLOSS. III 173, 48 iathli (οἱ ἀθλοὶ ?) -us. LYN. mens. 1, 12 p. 6, 8 μίσους ἀντὶ τοῦ ἀθλοῦ. legitur inde a CIC. (p. 1143, 1. 12), CAES., LVCR. in textis gr. (notione quam s. B attulimus): TAB. devot. Audollent 159 b 44 (= INSCR. graec. Rom. Cagnat I 116, 127) ἀπὸ πρότον μήσον. 160, 97 μίσου εἰκοστοῦ τετάρτου. CONSTANT. PORPH. caer. aul. Byz. 1, 14 p. 96, 2. 4 κατὰ μίσσον. [francog. (le) mets (ad l. 71 sqq.). Rohlf.] [confunditur c. iussu p. 1143, 2. 3. 13. e conl.: CAES. AREL. reg. mon. p. 153, 25 (v. p. 1135, 84). dub.: ANTH. 230^{tit}. de -u (A, mistu Klapp) asso (cf. Heraeus, Kl. Schr. 104).]

A i. q. iactus: 1 telorum sim.: BELL. Hisp. 17, 2 gladio-rum ictūs telorumque -us expectantes (31, 1. LIV. perioch. 60 p. 74, 3 Baleares a t. -u appellati). 31, 3 pilorum -u. LIV. 9, 19, 7 pilum ... ve-herentius ictu -uque telum. COMMENT. Bern. Lucan. 7, 513 impetu -us calefactae ... sunt glandes. transfertur ad signandum spatium telo emensum: LVCR. 4, 408 montes ... vix absunt nobis -us bis mille sa-gittae (seq. cursus ... veruti). 2 aleae in lusu: ANTH. 8, 43 nec mora, -us aleae adest fati sortisque futurae. 194, 5 contorquet varios alternans tessera -us.

B i. q. emissio: 1 sensu primario sc. equorum in circum ad currendum (interiectis venationibus, ludis gladiatoris sim.), inde sin-gulae partes ludorum (cf. Marquardt, Staatsverw. III 515 sq. Daremberg-Saglio s. v. circus p. 1194 sq. Regner, RE Suppl. VII 1631 sqq.): FAST. mag. Ost. a. 112 (Inscr. Ital. XIII 1 p. 201), 37 -us xxx (a. 116 [ibid. p. 203], 12 ludi circenses (-us) xxx. PHILOCAL. fast. Ian. 7. 13. 20. 24 [CIL I² p. 256] c(ircenses) (-us) xxiv. al. cf. ind. p. 362. de numero -uum v. etiam l. 56. 62. 66 sqq.). SVET. Claud. 21, 2 circenses ... commisit, nonnum-quam interiecta per quinos -us venatione. Nero 22, 2 spectaculum multi-plicatis -bus in serum protrahebatur. Dom. 4, 3 quo facilius centum -us (propter ludos saeculares; cf. Mooney ad l.) peragerentur, singulos a septenis spatiis ad quina corripuit. ACT. lud. saec. Sept. Sev. (RhM. 81. 1932, p. 390) 38 (ordo missuu)m: miss(u) (-o leg. Diehl, SB Berl. 37. 1932, 787) primo quad(rigas exhibebimus). 39 secundo ... -u quadri-garum. 81 post(me)ri(dia)nos -us misit. ibid. -u v misit bigas. al. SERV. georg. 3, 18 ut Varro dicit ... olim xxv -us fiebant in circensibus, sed vicesimus quintus dicebatur aerarius (v. vol. I 1054, 60). SCHOL. Iuv. 11, 195 circensibus illis, quos praetores edunt, unus est -us, qui ordinarius dicitur. ORIG. Rom. chron. I p. 148, 16 imperatore Probo senatores agitarunt in Circo Maximo -os XIII. CASSIOD. var. 3, 51, 6 equi ... per quos circensium ministri -us denuntiant exituros. 3, 51, 10 XXXIII -bus condicio ... certaminis expeditur. chron. II p. 147, 949 quadraginta etiam -us ... cucurrerunt.

2 hinc transferri videtur (cf. Klebs, Philol. Suppl. 6, 1893, 665) ad singulas partes cenae (l. 73. 76) et ipsos cibos ministratos (cf. Blüm-ner, Privatalt. 398): LAMPR. Helio. 27, 4 tot ... mantelia ..., quot -us esset habiturus. 30, 4 ut apud amicos singulos singuli -us appararentur. 30, 6 Sybariticum -um semper exhibuit ex oleo et garo. 32, 4 omnes ... -os ... carne strueret. CAPITOL. Pert. 12, 3 novem libras carnis per tres -us ponebat. CLAUD. DON. Aen. 8, 280 p. 154, 30 -us ... adponitur (ad Verg. Aen. 8, 283 mensae grata secundae dona). GILD. paenit. 1 chron. III p. 89 ferculo aliquatenus butiro impingato die dominico, ce-teris vero diebus ... miso (sic) parvum impinguato ... utatur. VEN. FORT. carm. 11, 9, 7 portitor ad tantos -us non sufficit unus. CAES. AREL. reg. mon. p. 153, 25 v. p. 1135, 84. in uno -u i. q. simul (cf. Svennung, Iran. 32, 1934, 38): ANTHIM. 24 in [m]uno -u aut singula-tim ... cocti ... pavones.

C i. q. πέμπυς, destinatio (semper abl. sing. -u): 1 c. gen. subi. [Fleischer]

i. missus *ao aliquo*: -u *alicuius venire sim.*: CIC. Att. 8, 9, 4 ad me venit... -u (*iussu var. l.*) Caesaris (CAES. Gall. 6, 7, 2. NEP. Ages. 4, 1 [*iussu var. l.*]). VERG. Aen. 7, 752 TAC. ann. 14, 7, 4 SOL. 1, 8 AVSON. 75, 6 p. 312P. CLAUD. DON. Aen. 7, 755 p. 104, 30 PRVD. psych. 708. cf. CAES. Gall. 5, 27, 1 mittitur... qui... -u Caesaris ad Ambiorigem ventitare consueverat). TAC. hist. 1, 43, 2 advenere -u Othonis (PS. RVFIN. [= IULIAN. ABCL.] in Os. 9, 7 p. 1007A). *ire, adesse*: TAC. hist. 1, 9, 1 -u Galbae A. Vitellius aderat. ARGVM. Plaut. Cure. 1, 1 Curculio -u (*Gulielmius, missus codd.*) Phaedroni it Cariam. *c. adversus*: CIL III 6687, 12 iussu Quirini census egi..., idem -u Quirini adversus Ituraeos in Libano monte castellum... cepi. *alia*: CIC. Scaur. 29 cum frater rei frumentariae Cn. Pompei -u praefuisset. CAES. civ. 2, 22, 3 naves, quae -u (*def. Laughton, ClPh. 45, 1950, 83, iussu β, Meusel, Klotz*) Bruti... ad portum excubabant. TAC. ann. 1, 60, 3 Bructeros... L. Stertinius -u Germanici fudit. 2, 43, 1 qui sorte aut -u principis obtinerent provincias. 3, 21, 4 -u patris Apronius Caesianus... pugnam facit. ITIN. Alex. 22 quamvis Mazaeus -u (*Peiper, missus cod.*) Darii inturbaret.

2 *c. gen. obi.*: SCHOL. Stat. Theb. 7, 205 Calydona Diana -u saevissimi apri vastavit.

accedit gen. subi.: l. 1sq. *gen. obi.*: l. 19. p. 1142, 39. 40. 43. 60. *al. adversus*: l. 11. *Fleischer.*

mist- v. s. mixt.

mistērium sim. v. s. myst.

misticus (*mixticus*), -a, -um. [*a miscere, mixtus; v. Leumann, Glotta 9, 1918, 147. J.B.H.*] *scrib. in edd. saepius mixt.* *mest- l. 41. 52* (*cf. Sofer, Etym. d. Isid. 109. 175*). -tit- l. 41. 52. [*francog. métis, prov. mestitz, hisp. mestizo, port. mestiço. Rohlf.*]

1 *de homine imparibus parentibus nato, nonnisi pro subst. (sing. collect. de multitudine hinc inde commixta, ignobili l. 33. 35. 37sq.) i. q. commixticus, hybrida sive adventicius, peregrinus (l. 42): -us Ninive* (*mundi l. 38 [in alleg.]*): ITALIA Nah. 3, 17 (*Hier. in Nah. 3, 13 p. 1269A*) -us tuus quasi locusta (*gr. δ σύμμιχτός σου, Hier. l. c. p. 1268C commixticus [v. vol. III 1914, 29sq.]*). *HIER. in Nah. 3, 13 p. 1268D -us N. (3, 18 p. 1272B). p. 1269A -um puto in hoc differre a bruchio, quod eqs. (p. 1269B eos esse qui eqs.). p. 1269B de cunctis gentibus hinc inde collectus est. 3, 18 p. 1271C apud LXX... ad σύμμιχτον id est ad -um mundi dicitur (p. 1271D pastores -i huius). -us Aegypti*: *HIER. in Jer. 5, 16 populus cunctus... qui non quidem est Aegyptius, sed in eius regionibus commoratur, quos LXX vertere σύμμιχτους, id est -os (mestiz- P [-tit- etiam M], myst- A), vulgus non Aegyptiae regionis, sed peregrinum et adventicium (gr. Jer. 32, 20 πάντας τοὺς σύμμιχτους αὐτοῦ, Tycon. reg. 4 p. 53, 21 promiscuos, Vulg. Jer. 25, 20 universis generaliter). in Ezech. 30, 1 p. 291B peribunt... in Aegypto Aethiopes eqs. ... et omne reliquum vulgus, quos hybridas atque -os LXX transtulerunt (gr. Ezech. 30, 5 πάντας οἱ ἐπίμιχτοι, Hier. l. c. p. 287C et 288C commixti, Tycon. reg. 4 p. 43, 23 commixticii).*

2 *transfertur ad vestimentorum colorem mixtum (? varium l. 50 [cf. et Sofer, Etym. d. Isid. 109. Leumann, Glotta 19, 1931, 244]. neutr. pro subst. l. 52): PAP. Marini 80, 2, 7 (a. 564) sareca -a cum manicas curtas valente siliquas aureas duas (cf. adnot. editoris p. 269³⁶). ISID. orig. 19, 28, 2 mesticium (-tium D, -icium BK). Pfligersdorffer.*

mistrō v. s. my- misu n. v. l. 61.

mistrō v. p. 770, 60.

**misys, -yos (sim.; cf. l. 68sqg.) aut indecl. (l. 63sqg.), n., μίσις.* *de sonis et formis (cf. Neue-Wagener³ I 453. 864): nis-: PELAGON. 324. CHIRON semper nise(m) praeter 619 (misum). misy sim. (cf. l. 64. 65. 69. 73. 75. al.): CELS. 5, 9, 5, 19, 7. al. PELAGON. 322. 342. 343 DIOSC. v. p. 1144, 23. INSCR. ocul. (CIL XIII 10021) 36 b. 64 c dia mysum. al. misi (var. l.): CELS. 5, 6, 1 F. al. PLIN. nat. 34, 120 R. VEG. mulom. 2, 26, 3. mis(s)u (cf. l. 57): CELS. 5, 1 F. PLIN. nat. 1, 19, 12 FRE. DIOSC. v. p. 1144, 23. 26. missi (cf. p. 1144, 1. 21): VEG. mulom. 3, 16, 1 et 3, 24. 26 P. -y (-i) pro gen.: CELS. 5, 19, 7 (mysii P). 5, 19, 8 (-ii P). 5, 19, 15. 27. 5, 20, 1A. 6, 6, 22. 6, 18, 2D SCRIB. LARG. 170. 177. 241 (mysii ed. pr.). PELAGON. v. l. 58. VEG. mulom. semper. MARCELL. med. 3, 10. al. -y pro abl. (cf. p. 1144, 23. 31): CELS. 6, 14, 1. SCRIB. LARG. 62 (-ui L). nom. et acc. nisum (cf. l. 57): CHIRON passim (v. ind. Oderi). cf. l. 60. p. 1144, 16. gen.: misyos: CELS. 6, 13, 2D (F), -ios V, mysii J). SCRIB. LARG. 37 (mysios ed. pr., item 223). 42 (-ui L). PLIN. nat. 34, 114 et 117 (mysios v. l.). MARCELL. med. 8, 199 (v. p. 1144, 22). ORIBAS. syn. 2, 56, 76 La p. 129, 10 Mø. (-eus). INSCR. ocul. (CIL XIII 10021) 13 b (= Dessau 8735) diamisyos (69c). misyis (cf. p. 1144, 21): SCRIB. LARG. 208 (Ald., mysii ed. pr.). 227 (bis, ubi altero loco -ui L). 248 (mysus ed. pr.). misys (cf. -sis p. 1144, 21): SCRIB. LARG. 34. 176. 240 (ed. pr. ubique mysis). sim. INSCR. ocul. (CIL XIII 10021) 19 c (= Dessau 8736) diamisus (21. 25 b. al.). misui (cf. l. 70. 74. pro dat. p. 1144, 24): MARCELL. med. 8, 71. 120. al. pro acc. ibid. 10, 22. pro abl. (cf. l. 67) ibid. 11, 28. gen. misios (mysios, miseos) pro nom. vel acc. (cf. p. 1144, 16. 23. 26): [CELS. 5, 5, 2 J]. MARCELL. med. 8, 199 -ios (-y edd.) combures. THEOD. PRISC. eup. faen. 44 mysios (Gel., miseos r; sim. 89). ORIBAS. eup. 2, 1 D 4 syn. 2, 22 Aa p. 105, 8 Mø. 2, 60, 9 Li p. 133, 17. 7, 47, 3 Aa p. 188med. ALEX. TRALL. 1, 115. GLOSS. (v. p. 1144, 8). compendia: INSCR. ocul. (CIL XIII 10021) 20 c diamis (al.). 87 c diames. de genere: masc.: ORIBAS. syn.*

2, 56, 78 La p. 129, 13 Mø. missi (cf. p. 1143, 62) ... cyprinus (cf. l. 14. 23). *inde a CELSO.*

de generibus: 1 species fungorum: PLIN. nat. 19, 36 tuberis simile est... quod in Cyrenaica provincia vocant -y, praecipuum suavitatis odoris ac saporis, sed carnosius (cf. Theophr. frg. 167 ap. Athen. 2, 62^a οὗ τοῦ τε ὀδύου καὶ τοῦ φρυγμένου περὶ Κυρήνην, δ καλοῦσι μίσις). 1, 19, 12 *inter ea, quae nascentur et seri non possint.*

2 *species metallica* (GLOSS. atramento lucido -ius [cf. p. 1143, 83]. *de re v. Blümner, Technol. IV 95. Berendes, Arzneimittellehre 528sq. Svennung, Compositiones Lucenses 1941, 74 adn. 97*): *a de natura, proprietatibus: PLIN. nat. 34, 117 chalcitis tria genera continet, aeris et -yos et soreos. 34, 120 sori contritum splendet ut -y. 34, 121 -y aliqui tradiderunt fieri exusto lapide in scrobibus...; optimum in Cypriorum (cf. l. 1. 23) officinis, cuius notae sunt friati aureae scintillae eqs. 1, 34, 31 inter aeris metalla. DIOSC. 5, 95 p. 200, 17 in quo monte inveniuntur multa metalla... calciten et missum (-eos b c. gr. 5, 74, 4 διαζώματα... χαλκίτεως, μίσιος). ORIBAS. eup. 2, 1 D 4 -eos (inter metallicas species).*

b in usu medicorum: CELS. 5, 1. 5, 5, 2. 5, 6, 1. 5, 7. 5, 8. 5, 22. 1. PLIN. nat. 33, 84 aurum torretur et cum salis gemino pondere, triplici -yis (Jan, missus B¹, missis cett.) eqs. MARCELL. med. 8, 199 collyrium dia -yos (cf. p. 1143, 59. 72. 76. 84 et v. vol. VI, 939, 30). DIOSC. 5, 125 p. 220, 19 de mysi. mysu (-eos c) utile est cypru (cf. l. 1). 5, 126 p. 221, 9 melanteria virtute et combustura simile mysui (gr. 5, 101 τῷ μίσι) habet (cf. ORIBAS. syn. 2, 56, 76 La p. 129, 10 Mø.). 5, 127 p. 221, 17 genus soreos, quod fructu sicut -u (-eos b c) habet, ... virtute et combustura simile -u (-eo c) habet (gr. 5, 102, 2 τῷ μίσι). ORIBAS. syn. 2, 22 Aa p. 105, 8 Mø. al. in compositionibus: CELS. 5, 19, 7 crudi (5, 19, 8). 5, 19, 27 cocti (6, 7, 2B. 6, 18, 2D [bis]. CHIRON 933). 5, 20, 1A chalcitidis, -y... p. x i. 6, 6, 22 combusti (cf. l. 29 et 31). 6, 6, 27B. 6, 14, 1 constat ex... -y. SCRIB. LARG. 34 usti (42. al. MARCELL. med. 9, 126. al. cf. l. 30). 37. 170. al. PLIN. nat. 34, 114 collyrium temperatur -yos una uncia. PELAGON. 322 (om. Hippiatr. gr. I p. 334, 2). 324. 342 (= VEG. mulom. 3, 28, 15). 343 (Hippiatr. gr. II p. 53, 15 μίσιος). CHIRON 619 subicies... auripigmenti p. tot, -um p. tot. 688 nisu (v. p. 1143, 57), aeruginem... bene commisceas. 905 resina cruda pondo libra, nisum p. tot. 938 nisum, grasinum, veratrum. saepe. VEG. mulom. 2, 26, 3. al. MARCELL. med. 3, 10 -y libra una. 8, 120 -ui... denarios ternos. 15, 4 cachryos [et -ui] (om. Scrib. Larg. 70) animati singulos. 19, 45 -ui (Niedermann, -sui P, -yos Helmreich) drag. x. al.

mita, -ae f. v. s. meta (p. 862, 77).

mitārius, -a, -um v. s. myth.

mitē pro adv. v. s. mitis (p. 1159, 16).

mitella, -ae f. a mitra demin. (cf. mitrula). GLOSS. V 311, 7sq. mitra... (v. p. 1160, 19); -a deminutivum. NOT. Tir. 98, 26 post mitra. [e con. falsa: CIC. Rab. Post. 27 (Orelli).]

i. q. mitra parva: 1 i. q. tegumen capitis (cf. p. 1160, 34): mulierum: COPA 1 copa Surisca caput graeca (cf. p. 1160, 44) redimita -a. APVL. met. 7, 8, 1 sumpta veste muliebri... -aque textili connecto capite. HIER. epist. 38, 4, 2 -is (i. vittis) crispantibus (cf. p. 1160, 57) vertex artabatur eqs. (cf. p. 1160, 52). virginum deo consecratarum (cf. p. 1160, 54): OPTAT. 6, 4 p. 149, 4 ut -as alias proicerent et alias accepissent (cf. 6, 5 p. 152, 13 secundam -am). p. 150, 10 de qua lana -a fieret. p. 150, 17. 20 virginitas... sine -a tuta. p. 151, 9 in -a indicium est voluntatis, non castitatis auxilium. virorum effeminatorum, spadonum (cf. p. 1160, 79): APVL. met. 8, 27, 1 indusiati sacerdotes deae Syriae... prodeunt -is et crocotis... iniecti. LVX. anth. 298, 3 spado regius -am capiti suo locavit.

2 *i. q. fascia ad deligandum membrum fractum apta: CELS. 8, 10, 3B brachium involutum -a commodissime excipitur, quae latitudine ipsi brachio, perangustis capitibus collo incitur.*

deriv.: mitellitus.

mitellitus, -a, (-um). a mitella sec. cassitus; cf. Stolz-Leumann⁵ 227.

i. q. mitella praeditus: SVET. Nero 27, 3 indicebat et familiaribus cenas, quorum uni -a quadragies sestertium constitit, alteri pluris aliquanto rosaria (cenam -am interpretatur Salmasius a dutione mitellarum ab exhibitore convivii una cum epulis lautissimis daturum; Forcellini: 'est erogatio et distributio coronarum in modum mitellae compactarum, quae... gestabantur a convivis in lautioribus cenis'). R.

**mitesco, -ere. a mitis. scrib.: -isc- e. g. PACVV. trag. 142 Acc. trag. 684 CIC. phil. frg. 1, 17 M. CVRT. 8, 4, 13. NOT. Tir. 79, 57 -it (post mitigat). GLOSS. παύνομαι. -unt maturant vel placant. fere abundanter -ere incipere v. p. 1145, 20. 73. 1146, 18. quae graece respondent v. l. 79. p. 1145, 2. 50. 64. cf. p. 1146, 44. legitur inde a PACVVIO, ACCIO, VARRONE, CIC., LVCR., VERG., LIV. [dub.: APVL. Plat. 1, 14 odoratus causas de corruptis vel adustis vel -entibus (codd., vulg., mucescentibus Colvius, Cloward) aut madefactis corporibus sentiri (videtur i. q. 'tabescentibus'. cf. gr. Plat. Tim. 66D τρυφόμενον, sed ibi notione liquescendi). PS. VEN. FORT. vita Med. 4, 11 (ubi vid. app. crit.). confunditur saepius c. mutescere.]*

I intransitive i. q. mitem fieri: A proprie (latiore sensu p. 1145, 28): 1 i. q. maturescere (in imag. de eloquentia p. 1145, 16): PACVV. trag. 142 nec grandiri frugum fetum posse nec -ere. CIC. phil. [Busch]

frg. 1, 17 M. cum ... uvas a sole -ere tempus est (gr. Xen. oec. 19, 19 γλυκαίνεσθαι. COLVM. arb. 8, 5). LVCR. 5, 1103 cibum coquere ac flammae mollire vapore sol mortales docuit, quoniam -ere multa videbant verberibus radiorum. CVRT. 6, 3, 7 fruges quoque maturitatem ... expectant: etiam illa sensus omnis expertia tamen sua lege -unt. COLVM. 3, 1, 7 vites gelicidiis ac pruinis, ut aliae caloribus, -unt (3, 2, 4, 3, 2, 15). 4, 20, 4 prius quam fructus -ant (CYPR. patient. 4 p. 399, 12 [maturescere l. v.]). 10, 243 arbor Punica, quae rutilo -it tegmine grani (AVIEN. carm. ad Flav. 30 meliore solo). 10, 287 iam rosa -it (i. efflorescit; nitescit l. v.). 10, 410 exiguo properant -ere Persica malo. 12, 49, 8 antequam olivae -ant (DRAC. mens. 21). PLIN. nat. 15, 42 prunorum velocitas cito -entium. 15, 51 a celeritate -endi. TAC. Agr. 12, 5 fruges tarde -unt, cito proveniunt (LACT. ira 13, 4 ut ... aestivis caloribus vel herbidae f. maturitate durentur vel quae sunt in umidis, incocta et fervefacta -ant [mitigent l. v.]). in imag.: RVRIC. epist. 1, 5, 1 p. 358, 2 cognoscerem, ... fructus utrum possent te excoquente -ere et dulci eloquentiae cibo audientium corda satiare. expresse i. q. mollescere (cf. l. 3. p. 1152, 37): VARRO rust. 1, 68 sorbum ... acerbum ... suspensum lentius est, quod prius domi maturitatem adsequi vult, quam nequit in arbore, quam -at (PALLAD. 2, 15, 4 ubi -ere coeperint).

2 i. q. dullescere: CVRT. 6, 4, 18 aquam, quod dulcior sit quam cetera maria, infuso paludis humore -ere. LVCAN. 10, 257 aequoreos ... sales longo -ere tractu.

3 i. q. dempla acrimonia leniri: OV. met. 15, 78 sunt herbae dulces, sunt quae -ere flamma mollisque queant. PLIN. nat. 22, 153 ervum madefactum pluribus diebus -it. 22, 154 lupini -unt cinere aut aqua calidis.

4 i. q. dilui, eliquari, puriorem fieri: COLVM. 1, 5, 3 humor, quamvis nocentis naturae, temporibus hiemis edomitus imbris -it. PROB. Verg. georg. 1, 9 eum uvae expressum humorem vetustate ... -ere (cf. MACR. Sat. 3, 11, 9 vinum).

B translate i. q. leniri, clementem fieri, placari, domari (c. dat. comm. l. 83. p. 1146, 2. cf. infra l. 62. 69. c. praep.: ab infra l. 64. ad l. 54): 1 de animantibus eorumque affectibus (in malam partem infra l. 46. 80): a de hominibus (deis infra l. 42. 53. deo christiano l. 50. 63 sqq.; i. q. quiescere l. 50; indulgere, misereri l. 63 sqq.; se humiliare infra l. 57 sq. 69): α de ipsis hominibus eorumque animis (de re pro persona infra l. 62): ACC. trag. 684 nulum est ingenium tantum neque cor tam ferum, quod non labascet lingua, -at malo (SIL. 6, 380 fletu. CYPR. epist. 59, 18 p. 688, 19 haereticorum. ENNOD. carm. 2, 43, 4 bellica corda). VERG. ecl. 10, 61 aut deus ille Amor malis hominum -ere discat. Aen. 1, 291 aspera tum positus -ent saecula bellis. HOR. epist. 1, 1, 39 nemo adeo ferus est, ut non -ere possit (cf. l. 40). OV. met. 14, 697 referam ... facta, quibus flecti ... et -ere possis. CALP. ecl. 3, 41 forsitan audito poterit -ere cantu Phyllis. STAT. Ach. 1, 272 pudet hoc (sc. muliebri) -ere (i. imbellem videri) cultu? QVINT. inst. 9, 4, 5 quid non cultu -it? TAC. hist. 2, 67, 2 legio in Hispaniam missa, ut pace et otio -ret. FRG. Vat. 248. ITALIA psalm. 82, 2 (Veron., Quodv. [?]) Aug. serm. cod. Guelf. app. 9, 14 p. 212, 433 Morin) ne taceas neque -as (i. quiescas), deus (καταπαύτης, Vulg. compescaris. inde AVG. serm. 279, 4 p. 1277 non -it, minatur). ARNOB. nat. 7, 8 p. 243, 11 sapientius ... est ... eos deos in offensione durare quam munerum corruptione -ere. LACT. mort. pers. 3, 5 nulla ... natio tam feris moribus vivens, ut non suscepto dei cultu ad iustitiae opera -ret. AMM. 30, 5, 4 Valentinianus numquam ... minari desinens vel -ens. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 44 p. 584^c nec cum Iudaeis erubescimus nec cum latrone -imus (i. nos humiliamus. cf. infra l. 69 et AVG. virg. 36, 36 p. 277, 12 hi omnes peccatores, cum convertuntur ad te, facile -unt et humilantur coram te). CLAUD. 20, 322 precibus -ere nullis, non auro cessisse. AVG. in psalm. 93, 16 p. 1204^{ex} quemadmodum -is? (cf. quae seq.). al. de re pro persona: VAL. FL. 5, 518 Caucasus ... tuis (sc. Aetae) quantum -at habenis. c. dat. i. q. indulgere, parcere, misereri: PSAIT. Cas. 93, 13 -ere (Hier. psalt. sec. Hebr. ut quiescat, τοῦ παύσαι. cf. p. 1149, 20. 1154, 20) illi viro a diebus pravis. AVG. bapt. 2, 14, 19 potens est dominus ... etiam rebaptizatis placari et eis, a quibus rebaptizati sunt, ex ipsa pacis compensatione -ere (seq. delicta donare). in psalm. 50, 13 p. 594 qui -at nobis, qui propitius sit nobis. i. q. se humiliare: AVG. c. epist. fund. 37 p. 243, 2 patere ... aliquanto minus te esse quam deus est ... et -e illi (cf. l. 57).

β de affectibus et actionibus: PACVV. trag. 293 tamen offirmato animo -it metus. PANEG. in Mess. 47 seu iudicis ira sit placanda, tuis poterit -ere verbis (OV. Pont. 2, 7, 79 morā. 3, 3, 83. CYPR. GALL. gen. 249 dei). OV. epist. 7, 179 v. p. 1146, 21. LIV. 5, 17, 10 -ere discordiae intestinae metu communi ... coepere. VELL. 2, 118, 1 quod ... feritas ... sua novitate incognitae disciplinae -ret (A¹ et P, mut. A et M). TAC. hist. 2, 18, 2 si seditio -ret (i. sedaretur). SYMM. epist. 10, 23, 13 ut ... per moram vel meus dolor ... -ret. AMM. 16, 3, 2 furor -ente. RVFIN. hist. 8, 7, 4 humana ... rabies nec ferarum -it exemplis. PRVD. perist. 13, 66 tyranni ... invidia. CLAUD. 5, 231 inflammata semel nescit -ere (i. languescere) virtus. CYPR. GALL. exod. 914 iurgia. LEO M. serm. 43, 4 -at saevitia, mansuescat iracundia. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 256 quid nunc miremur saevorum corda virorum cedere et humanos tibi met (cf. p. 1146, 2) -ere motus? GREG. Tvr. Iul. 47 murmur -ere (i. comprimere) non potest.

b de bestiis i. q. mansuescere sim. (fere de eis, quae cicurantur; de eis, quae placantur l. 11. 13): PROP. 2, 26^b, 53 nobis (cf. p. 1145, 83) -et (NP, mut. cett.) Scylla. LIV. 33, 45, 7 ut feras quasdam nulla -ere arte, sic imitem et inplacabilem eius viri animum esse (AMM. 16, 7, 4, 22, 15, 17 per ... caerimoniosos dies ... ab omni saevitia desciscen-tes). 38, 17, 15 beluas ... feritatem ... primo servare, dein, cum diu manibus humanis aluntur, -ere. PLIN. nat. 10, 128 cum ... in mari vituli totque piscium genera -ant. LVVENC. 2, 632 quando veneniferi serpentis saeva propago sermonum dulci poterit -ere (nitiscere l. v.) fructu? PALLAD. 4, 14, 2 si morsu asinus furens laedit obiectas equas, aliquatenus labore -at. CASSIOD. var. 8, 31, 2 quae aves innoxia voluntate -unt. de affectu: GREG. Tvr. Iul. 31 iumentorum petulantia deposito ... furore -it.

2 de rebus: a de vi rerum naturalium: α de temperie caeli, tempestatibus sim.: HOR. carm. 4, 7, 9 frigora -unt Zephyris. LIV. 23, 19, 1 -ente iam hieme. GERM. frg. 3, 8 omnia -unt tranquillo sidere cancri. CVRT. 8, 4, 13 iam caeli -ente saevitia. SIL. 15, 502 iam ... hieme affecta -ere coeperat annus (cf. p. 1158, 18). PRVD. apoth. 650 insanos ... -ere ventos (SEVVL. carm. pasch. 3, 62 CORIPP. Ioh. 1, 311. cf. CLAUD. 26, 273 flamina). β de fluctibus: OV. epist. 7, 179 dum freta -unt et amor (HYMN. Ambros. I. 1, 14 ponti). PLIN. nat. 2, 215 aestus maris -unt (antea exundant, fervent). AMM. 22, 8, 9 Aegaeum mare hoc modo fractum, et ... iam ... -ens in aequoream panditur faciem. CLAUD. 7, 123 -ere fluctus (carm. min. 5, 2). γ de regionibus: PLIN. nat. 3, 147 qua -entia Alpium iuga ... molli ... devexitate considunt. aliter: VAL. FL. 7, 289 Aeaes iubeas -ere campos purgando a monstris.

b de vi, impetu malorum, discriminum: α generalim: FIRM. math. 3, 4, 25 misera ... incommoda ... decreta per Martem mutantur atque -unt, si impetus Martis ... mitigentur. 5, 2, 18 haec omnia vitia effecta a Marte -unt. β speciatim in re medica (fere de passionibus; de locis morbo infectis v. infra l. 38 sqq.): SER. SAMM. 215 calor in oculis infuso -it lacte canino. AMBR. in psalm. 118 serm. 21, 2 p. 474, 21 vulnus ... mentis, quod ... sermonis suavitate -it. PS. SORAN. puls. p. 275, 13 quae cuncta, quantum quiete salubriter -unt, tantum commota periculum minantur. CAEL. AVR. acut. 2, 14, 94 si ipsa passio fuerit levigata, singula -unt. ibid. iam -entis tumoris atque declinantis solutione. 2, 16, 98 patiens latus ... alios ... -endo relevat. 2, 29, 158 -ente ... passione. chron. 1, 4, 120 quae ... dimissione relevata -unt (opp. gravantur). 5, 1, 23 loca dolentia. al.

c singulariter: CLAUD. rapt. Pros. 2, 145 dea insuetis ... docet galeam -ere sertis (i. speciem asperam sive bellicam minuit).

II transitive (cf. p. 1144, 73) i. q. mitem facere, lenire, placare: PSAIT. Cas. 45, 10 dominus -ens proelia (ἀνταγωνίζων πολέμους, Vulg. auferens bella) ... arcum confringet. DIOSC. 2, 28 p. 192, 11 iuscellum minoris caponis estigationes stomachi -it (seq. mollit. gr. aliter). GREG. Tvr. vit. patr. 10, 1 ipse religiosus eum examen vesparum sua oratione -at.

comp.: emitescere.

Busch.

mithium v. s. mitium.

mithrāx, (-ācis), μίθραξ. species gemmae: PLIN. nat. 37, 173 (cf. 1, 37, 63) -x (mitr- d) e Persis venit et Rubri maris montibus, multicolor ac contra solem varie refulgens. cf. mithridax.

mithridāx, (-ācis) f. (l. 55). cf. mithrax. i. q. mithrax: SOL. 37, 12 -x (myth-, met(h)- vv. ll.) sole percussa coloribus micat variis (inde ISID. orig. 16, 12, 2 [add. gignitur in Perside]. cf. 16, 4, 21 -x [mithridas sim. codd. utrobique] lapis Euphratis sole [re]percussus).

mitia, -ium n. v. s. mitis (p. 1157, 61).

miticus, -a, -um v. s. tmeticus.

R.

[mitifer v. p. 1147, 10.]

mitifico, -āvi, -ātum, -āre. [a mitis et facere. J.B.H.]

GLOSS. -at mitigat, mollit, blandit. mitem facit. -vit mitem fecit. legitur inde a CIC. [loco corr.: MART. CAP. 2, 181 (de Venere, incerto obi.).]

i. q. mitem facere: 1 proprie: a i. q. maturare (in imag.): GELL. 13, 2, 6 relinquendum ... visum est in ingenio, quod dies atque aetas -et.

b i. q. concoquere, conficere (sc. cibum): CIC. div. 2, 57 in omne corpus diviso et -to cibo.

2 translate i. q. mitigare, lenire, sedare sim. (c. dat. person. p. 1147, 3. c. praep.: ab l. 76. ad l. 78): a animalia: α bestiam i. q. domare: PLIN. nat. 8, 24 elephantis capti celerrime -antur hordei suco (seq. domiti). β homines eorumque affectus: GELL. 2, 12, 4 maioris auctoritatis viri suos ... regunt atque -ant. HIL. myst. 1, 35, 2 huius ligni crucis ... sacramento -antur infidelium corda. PS.

PHILO antiq. 50, 8 Anna -ta est a dolore suo (fere i. q. solacium accepit in dolore). AMBR. epist. 63, 59 p. 1204^D plebis excitandae ad devotionem, -andae (cf. p. 1060, 18) ad tranquillitatem. affectus: SERV. gramm. IV 463, 23 curas -ant (mitigant, letificant vv. ll.) dona Lyaei. SCHOL. Cic. Bob. p. 84, 35 severitatem ... humanitate.

b vim rerum naturalium, mala, incommoda: PLIN. nat. 9, 96 quia noctes (Mayhoff, nocte codd.) sidus (sc. luna) tepido fulgore -at. APVL. mund. 23 tepores frigus glaciale -ant. HIL. in psalm. 118 mem 11 ut mel ... ea, quae acciderint ... amara, -at, ita animae ... amaritudo [Busch]

dines . . . infusa dei eloquia -ant (vivif. l. v.). IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 6, 27 p. 1568ⁱⁿ. -at aegritudinem terminus indicatus. CYPR. GALL. Ios. 116 ut tristitia maestis natis vulnera -et sensim coitura cicatrix. **mitificus**, -a, -um. a mitis et facere. [l. v. pro mirificus: PRVD. tituli 77.]

i. q. mitem faciens (mitis, placidus l. 8. 10. 11): 1 de hominibus (dea l. 9) eorumque mente (verbis l. 10): SIL. 12, 474 famam nomenque . . . -ae mentis. APVL. mund. 38 ultricem Necessitatem faciet ille -am (mirif. l. v.). PRVD. perist. 7, 42 Quirinus confirmat pia pectora verbis -is (mitiferis B, mirificis S). CYPR. GALL. gen. 1005 Laban. 1061. exod. 258 vates.

2 de rebus: PRVD. ham. 963 -os incendia lenta vapores exhalent (cf. vol. VI 2, 1403, 46). CYPR. GALL. num. 298 pacem.

mitigabiliter adv. a mitigare, *mitigabilis. CAEL. AVR. acut. 3, 4, 32 corporis partes, quae . . . erunt -r (i. mitigando) relaxandae. **mitigante** v. p. 1151, 69.

***mitigatio**, -ōnis f. a mitigare. GLOSS. καταπραΐνσις. i. q. actio mitigandi, placatio, sedatio (plur. l. 20. 24. 33):

1 **animorum**: RHET. Her. 4, 37, 49 licentia, si nimium videbitur acrimoniae habere, multis -bus lenietur. 4, 37, 50 acrimonia . . . mitigabitur laude et assimulatione . . . , quae non indiget -is. CIC. de orat. 3, 118 consolationes, miserationes omnisque ad omnem animi motum et impulsio et . . . -o. VVLG. Sirach 36, 25 si mulieris est lingua . . . -is (πραΐτης) et misericordiae. AVG. conf. 12, 25, 34 plue mihi -es in cor, ut patienter . . . feram. RVSTIC. Conc. S I 4 p. 105, 20 nullam talem . . . habemus -em consolationemque qualem tuae memoriam sanctitatis.

2 **passionum corporis**: THEOD. PRISC. log. 114 frigida adiutoria torporem magis in tempore quam -em praestare possunt. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 175 quae medicamina ob vigiliarum -em dantur (item c. gen. obi. 3, 8, 75 chron. 2, 3, 67). 3, 17, 171 curam . . . -is laxativae. chron. 1, 1, 45 quo tempore -o convenire perspicitur. al. ORIBAS. syn. 5, 6, 1 Aa p. 52 cum blanda -e (La medicationem). 7, 15, 5 La p. 148 -es opus habent, donec dolor quiescat (Aa parigorizari oportet, gr. παραγορίζειν). eup. 4, 36, 2 Aa p. 552 -o . . . fit (La mitigat).

***mitigativus**, -a, -um. a mitigare.

i. q. utilis (aptus) ad mitigandum (molliendum), qui habet vim mitigandi (t. t. in arte medica. acced. gen. l. 42. 49. n. pl. pro subst.: l. 43. 45. 55): PHILVM. med. 1 p. 105, 5 -is cibis. CAEL. AVR. acut. 1, 5, 45 passiones . . . laxativa atque -a indigent curatione (1, 16, 161. ORIBAS. syn. 9, 56, 6 Aa p. 390 [gr. παραγορικών]). 2, 38, 222 acria, siquidem non sint -a, celeritatem passionum acutiorum faciunt (3, 17, 162 a. atque mordentia, . . . quae non sint -a celeritatis neque . . . relaxantia). chron. 1, 4, 108 omnia -a . . . , quae accessionem valeant temperare. 1, 5, 156 -ae virtutis causa (4, 1, 2. ORIBAS. syn. 7, 24, 3 La p. 162 [gr. παραγορητική]). 1, 6, 183 adiutoria atque -a sive corporativa (cf. 2, 4, 82 recorporativa, non -a). 2, 1, 52 -is . . . cataplasmatibus (5, 2, 37 ORIBAS. syn. 7, 31, 3 Aa p. 173. al.). 2, 4, 74 vaporatio. 2, 4, 80 mulsum calidum vel . . . -um liquorem. ORIBAS. syn. 1, 29, 4 Aa p. 84, 18 Mø. aqua malactica est . . . et doloris -a (gr. πόνων παραγορητικά). 7, 31, 3 Aa p. 173 medicamina (gr. παραγορητικών). eup. 4, 45 Aa p. 560 -is et digestibilibus medicaminibus [La mitigantes, gr. 4, 44, 2 παραγορούντες]. al.). 8, 40, 1 Aa p. 250 -am inunctionem (Ab medicativam, La quae mitigari possent). eup. 2, 1 E 1 Aa p. 466 est . . . malba . . . -a et digestoria (gr. παραϊνική). 9, 37, 7 Aa p. 340 -is (Ab medicativis) . . . frigidis inlinire (gr. τῶν πρᾶνόντων). ALEX. TRALL. 1, 88 collyrium -um (gr. p. 9, 1 παραγορικών. 1, 94 gr. p. 31, 7 πρᾶντικῶν). 3, 19 cum -us . . . blandusque calor (i. febris) esse videtur ([gr. p. 325, 6 πρᾶσιαν]. seq. calor . . . mitis).

mitigātorius, -a, -um. a mitigare.

i. q. efficax ad mitigandum: PLIN. nat. 28, 64 urinam reddere -um habetur. ORIBAS. syn. 3, 25 p. 856, 15 emplastrum -um (cf. gr. πρᾶτότων. 9, 54 add. Aa p. 384, 14). eup. 2, 1 A 25 La p. 435 anthimis est . . . laxativa . . . et in doloribus -a (gr. A 50 ἀλγημάτων πρᾶντικόν). 4, 69 La p. 584 medicamenta . . . -a, quae digerant inflammationem (cf. gr. 4, 68, 6 παραγορητικωτέροις). ALEX. TRALL. 1, 51 aliquo -o suco (seq. paragorico. gr. p. 507, 2 παραγορικών χυλῶν).

mitigātus, -us m. a mitigare.

i. q. mitigatio: PS. RVFIN. (= IVLIAN. AECL.) in Am. 5 p. 1080 C cum Osee de -u sententiae domini disputaret (cf. p. 1151, 9).

***mitigo**, -āvi, -ātum, -āre. [a mitis, cf. pur(i)go. v. Thurneysen, IF 31, 1912, 279. J.B.H.] depon. -ari? v. p. 1151, 49. pass. med. aliter e. g. p. 1149, 3. 10. 1150, 4. 34. se -are: p. 1151, 65. FIRM. math. 6, 33, 5 invicem. NOT. Tir. 79, 56 -at (post mitis). de notione: NON. p. 236, 13 aperit, -at, placat. SYNON. CIC. p. 432, 7 B. p. 434, 30 temperat. p. 445, 19 sedare. mulcere. -are. placare. CHAR. gramm. p. 473, 19 B. πρᾶνω. GLOSS. καταπραΐνω. -at ἡμεροί. mollit, blanditur, componit, temperat. gr. respondet (cf. etiam p. 1148, 46. 1150, 4. 10. 1151, 22. 28. 44. 48). πρᾶνω p. 1149, 22. 1151, 23. al. ἀποπραΐνω p. 1151, 24. καταπραΐνω p. 1149, 70. 1151, 13. al. παραγορώ p. 1151, 29. al. leg. inde a TVRPILIO, RHET. Her., CIC. (43^{ies}); apud VERG., HOR., OV. singulis locis. praeter ceteros adamat FIRM. math. (67 locis; cf. p. 1150, 78 sqq. al.). [confund. c. mitescere p. 1145, 15. c. mitificare p. 1146, 79. falso trad. in parte codd.: QVINT. inst. 4, 3, 9 (del. Capponnier). loco dub. lect.: FIRM. math. 6, 36, 1. a coni. probab.

(cf. l. 58): FIRM. math. 4, 19, 35 (Kroll-Skutsch, publicat codd., sublevat Wikstroem, Eran. 40, 1942, 62). dub.: CAES. civ. 1, 52, 4.]

I transitive (absolute v. l. 76. p. 1151, 41) i. q. mitem facere:

A proprie i. q. mollire (syn. l. 26. 30. p. 1149, 8. 18), macerare sim.:

5 **1 generatim**: TVRPIL. com. 147 misero mihi -bat sandalio caput (verberibus. cf. p. 1152, 33 et vol. III 1901, 61 sqq.). MART. 9, 43, 2 qui Hercules dura sedens porrecto saxa leone -at (i. molliora reddit leonis pellem sternendo).

10 **2 speciatim**: a fruges maturando: CIC. rep. 4, 1 cum . . . autumnō terra se ad concipiendas fruges patefecerit, . . . aestiva maturitate alia -verit, alia torruerit (v. app. crit.). expresse i. q. dulcem reddere: MELA 2, 16 nec eius vitis quidem fructus maturat ac -at Thracia. AVSON. 332, 18 p. 25 P. -et autumnus, quod maturaverit aetas.

15 agrum rigando, meliorando: CIC. nat. deor. 2, 130 Indus . . . , qui . . . non aqua solum agros laetificat et -at (i. fecundat. HOR. epist. 2, 2, 186 silvestrem fiammis et ferro -et [i. cultum faciat. SCHOL. edomet] a. cf. p. 1150, 68).

b cibum coquendo: CIC. nat. deor. 2, 151 arborum . . . materia . . . igni adhibito . . . ad -andum cibum utimur.

c acrimoniam ciborum, medicamentorum i. q. lenire: PLIN. nat. 14, 120

20 Africa gypso -at asperitatem vini (20, 241 suci. cf. 14, 149 vina). 18, 141 ut far -et amaritudinem secalis. 23, 7. 23, 57 acetum -atur usto pane. 24, 3 amarae aquae polenta addita -antur. AVELL. p. 28, 18 hic Macarius . . . oleo . . . escas asperiores -ans.

d duritiam, tumorem sim.: PLIN. nat. 20, 250 cervicium duritias (22, 138). 23, 38 collectiones. 24, 11 panos. 32, 71 tumorem oculorum ruboremque (CAEL. AVR. acut. 3, 17, 171. chron. 4, 7, 98 mollit et . . . -at. cf. acut. 2, 18, 108 tumentia). 32, 78 si tumeant aures, coriandri suco . . . -andas

25 iidem praecipunt. CAEL. AVR. chron. 2, 4, 76 ad -andam materiam. in imag.: RVFIN. Orig. in Ios. 7, 6 p. 334, 6 si . . . emplastris -vimus, . . . malagmate mollivimus (de delicto cum duro tumore comparato). MVTIAN. Chrysost. hom. 12, 4 p. 320 duritiam . . . nostram nihil -at (gr. τῆς σκληρότητος . . . οὐδὲν καθικνεῖται).

B translate i. q. lenire, placare, domare, sedare (i. q. servare p. 1149, 20):

30 **1 animantia** eorumque ingenia, commotiones animorum, actiones, qualitates (in malam partem p. 1150, 1): a homines (deos l. 63. p. 1149, 14. al.; deum christianum p. 1149, 1; subi. res l. 41. 50. p. 1149, 30. 39. al.; c. dat. p. 1149, 10. 21; ad l. 47; in c. acc. l. 40 [aliter p. 1149, 45]; in c. abl. l. 62; ab l. 44. p. 1149, 19. 1150, 14; ex p. 1150, 9; add. quin p. 1149, 18):

40 α pertinet ad animos (aures l. 78): ① generatim: CIC. Verr. II 1, 82 Lampsacenos in istum numquam ulla res -asset. 5, 138 neque te in parentum luctu . . . mei nominis commemoratio -vit. Font. 36 ut Fabius Allobrogum animos -et (Balb. 57. Phil. 10, 6 placat . . . et -a. rep. 2, 26 religionum caerimoniis. epist. 6, 1, 2 Liv. 1, 10, 1. 38, 48, 11 a feritate insita. SEN. Med. 426 CVRT. 5, 3, 1 TAC. hist. 1, 69. RVFIN. hist. 3, 23, 19 p. 245, 2 consolationibus . . . efferos et exterritos eius iuvenis a. -bat [gr. καταπράσσειν].

GREG. M. in Ezech. 1, 7, 11 p. 846^B ad patientiam [opp. excitare]. al. cf. SEN. Phaedr. 414 pectus ferum. TAC. ann. 13, 21, 6 spiritus). Mur. 65 te . . . et animi quodam impetu concitatum . . . et . . . praeceptorum studiis flagrantem iam usus flectet, dies leniet, aetas (cf. p. 1149, 39) -bit (cf. epist. 6, 4, 3 longinquitas temporis). Pis. 5 Antonium . . . patientia atque obsequio meo -vi. de orat. 1, 202 virum, qui . . . possit . . . populum . . . incitatum in bonos -are (Liv. 1, 19, 2 armorum desuetudine. SEN. dial. 10, 18, 5 aequitate. FLOR. epit. 1, 8, 3 deorum metu. IVST. 16, 1, 18. cf. CIC. Brut. 54 plebem [Liv. 4, 44, 10]. CVRT. 10, 8, 18 cives). 2, 332 vel inflammando iudice vel -ando (orat. 131 ut irascatur i. -etur. cf. QVINT. inst. 4, 1, 17 naturas iudicum). Brut. 188 multitudo . . . irascitur, -atur (emend. Schuetz, miratur codd.).

leg. 2, 36 nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti immanique vita exculi ad humanitatem et -ti sumus (emitigati l. v.). ad Q. fr. 1, 2, 6 quem . . . praeter Tuscenium . . . non -vi? (antea placavi). Att. 11, 9, 3 patrum . . . in (cf. Tyrrell-Purser) ea Tullia, quantum poteris, -ato!

VERG. Aen. 5, 783 quam Iunonem nec longa dies (cf. p. 1149, 37) pietas nec -at ulla. Liv. 8, 33, 7 quae preces saepe hostem -vere (seq. placant). 9, 1, 5 ad placandos deos -andosque homines (cf. p. 1149, 4). 22, 22, 19 illos Carthaginenses . . . fortuna et timor -asse videri poterat. POMP. Trog. Iust. 38, 5, 5 Mithridates cum inter hanc decretorum amaritudinem parendo non tamen eos Romanos -ret (v. app. crit.). SEN. contr. 2, 1 (9), 27 ut filii patrem cedendo -rent (QVINT. decl. 258 p. 54, 26 rogando. QVONDV. [?] quart. fer. 7, 9 p. 694ⁱⁿ. irascentem). VAL. MAX. 8, 1 absol. 2 -ta contione. SEN. dial. 5, 8, 2 ratio virtutum est, ut omne, quod secum habent, -ent. 5, 28, 2 inimicos (VVLG. Sirach 6, 5). CVRT. 5, 3, 12 regem (6, 5, 20 HIER. epist. 65, 1, 4). 7, 1, 4 quia illa . . . irascitur . . . , tu -es matrem. 9, 3, 18 nec -ari poterat iratus (NICET. psalm. 5 [antea temperat]). al. PETRON. 98, 7. QVINT. inst. 3, 4, 3 cum . . . consolamur, -amus, concitamus (obi. supplendo ut TAC. hist. 2, 91, 3 -antibus amicis [sc. imperatorem]. RVFIN. Adamant. 1, 15 ut . . . lenitas et patientia -ret). 12, 1, 14 -andae sunt prius aures reclamantium (i. animi sunt conciliandi). PS. QVINT. decl. 17, 12 ut te . . . -ent lacrimae. TAC. dial. 11, 1 me . . . Aper . . . arte (i. artificio, dolo) quadam -vit concedendo eqs. Agr. 4, 3 mox -vit Agricola ratio et aetas (cf. l. 50. p. 1149, 39). hist. 1, 63, 1 donec milites precibus -ti ab excidio . . . temperare (3, 32, 1 precibus. ann. 1, 47, 2 SPART. Sept. Sev. 7, 7. cf. TAC. hist. 3, 82, 1 legiones). 1, 66, 3 dux pecunia -retur. al. APVL. met. 9, 29, 3 -to [Busch]

conciliari marito. TERT. paenit. 9, 2 paenitentia deus -atur (LACT. ira 16, 1 homines... ad deum... confugiunt, -ant, obsecrant). ADV. MARC. 1, 1 p. 291, 8 nec feminae sexu -antur. IREN. 3, 23, 4 Cain nec sic quidem -tus est nec quievit super factum malum. PANEG. 6, 16, 3 quos homines ratio, litterae, vitae quies -vit. 7, 4, 4 ille pater barbaras nationes victoriis domuit, venia -vit. IVST. 18, 4, 9 dissimulato odio -toque... vultu. AMM. 22, 11, 11 imperator (cf. p. 1148, 77)... -tus est lenientibus proximis. PRVD. perist. 10, 1067 numen. PHYSIOGN. 33 p. 51, 1 ratione molliuntur atque -antur. FAVST. REI. grat. 2, 1 p. 59, 25 Pharaon... cum percuteretur, -batur, cum laxaretur, ingravabatur. *al.* c. dat. i. q. conciliare alicui, mitem reddere erga aliquem (cf. p. 1145, 62): CIC. epist. 1, 9, 26 ut... eum tibi ordinem publicanorum aut reconcilies aut -es. TAC. hist. 4, 52, 2 Vespasianus... Domitiano -tus. PORPH. Hor. carm. 3, 3, 17sq. Iunone iam -ta Romanis. IVST. 9, 7, 6. 31, 4, 4 qui legati... Hannibalem... Romanis -rent. alicui rei: FRONTO p. 160, 20 v. d. H. (= p. 168, 19 N.) tempus aliud, quod (quom Heracles) ego memoriae eius Censorii placem te ac -em. coniung. quin: TAC. ann. 6, 38, 1 non Tiberium..., quae ceteros mollire solent, tempus preces satias -bant, quin... puniret. *ii* specialiter c. praep. ab i. q. quietum, tutum reddere, servare: ITALIA psalm. 93, 13 (Aug. in psalm. 93, 16 p. 1204^{med.} et PSALT. Rom.) ut -es eum (VVLG. ei sec. hebr., gr. τοῦ πρᾶναι αὐτῷ ἀπ' ἡμερῶν) beatum virum a diebus malignis (cf. AVG. epist. 78, 7. *al.* et p. 1145, 63). AMBR. in psalm. 1, 9, 1 psalmus ab iracundia -at. GREG. TVR. glor. mart. 75 p. 538, 11 nec umquam -hor a lacrimis. GREG. M. moral. 5, 16 p. 687^C alios prospera quia demulcent, ab insania -ant.

β affectus, mores, actiones: RHET. Her. 4, 37, 49 ut, quod erat commotum licentia, id -etur (CE, constituetur cett. codd., constituatur Kayser. v. Kroll, Philol. 89, 1934, 70) laude (cf. 4, 37, 50 acrimonia). CIC. inv. 1, 30 ut... odium statim defensio -et (p. red. ad Quir. 23 precibus [syn. leniri, sedari]. Att. 1, 19, 8 comitate [opp. incitata]). Caecin. 35 actio... iniuriarum... dolorem imminutae libertatis iudicio poenae -at (fin. 2, 95 virtutis... fomentis. Att. 3, 15, 2 vetustate. SEN. dial. 11, 1, 2 [opp. irritarent et accenderent]. epist. 49, 1 tempore. CVRT. 6, 6, 16 ratio -vit d. QVINT. inst. 6, 1, 28 d. -et tempus. AVELL. p. 41, 3 [opp. exulcerare]. *al.* cf. SEN. dial. 6, 8, 1 -andae ferociae doloris. aliter p. 1151, 21). Cluent. 81 invidia remota, quam dies (cf. Tusc. 3, 53. l. 39. p. 1148, 63) -vit (cf. de orat. 2, 304 invidiosa... extenuando). Cael. 77 iam aetas omnia, iam res, iam dies -arit (cf. p. 1148, 50. 81). part. 122 saepe erunt accusatori motus animorum incitandi, reo -andi. Ov. trist. 4, 6, 15 hoc tempus... saevas paulatim -at iras (Liv. 36, 28, 1 CVRT. 9, 7, 6. SIL. 9, 474 Pallas -et iras suas. QVINT. decl. 257 p. 52, 7. TAC. hist. 1, 81, 2 militum. APVL. met. 6, 2, 6 deae... i. spatio temporis. CYPR. GALL. gen. 899 subi. longa dies. *al.* nota HIL. in Matth. 4, 27 p. 942^A in amorem. cf. CVRT. 10, 5, 34 iracundiam [CAES. AREL. serm. 41, 1]). Liv. 2, 57, 2 -ta discordia. VAL. MAX. 1, 1, 14 efferatam -are saevitiam (FIRM. err. 6, 5). SEN. epist. 68, 14 -tis adfectibus (SACR. Gelas. 1, 26 p. 523^{la.} *al.*). CVRT. 5, 6, 16 per colloquia... paulatim feritate incolarum -ta. 7, 5, 19 nullis meritis perfidia -ari potest. 7, 6, 17. 8, 8, 8 obsequio -antur imperia. PLIN. nat. 22, 111 haec animi asperitas... dulciore suco -atur. 27, 19 -anda curatio (cf. p. 1147, 39) aut coercenda. 30, 148. QVINT. inst. 6, 2, 12 quae πάθος concitavit, ἦθος solet -are (antea affectus... mites). 12, 2, 28 quid -et metus, coereat cupiditates. APVL. met. 6, 5, 3 quin... sera modestia saevientes impetus eius Veneris -as? mund. 31 quid de civilibus institutis ac moribus, qui... pacata -antur quiete? CYPR. epist. 20, 3 p. 528, 19 lapsorum violentiam. PANEG. 3, 4, 2 crudelitatem praedonis pretio (PASS. Theclae Bb 35 p. 96, 14). SPART. Geta 2, 8 posse -ari facinus. ARNOB. nat. 7, 9 p. 243, 14 ad placandas... -andasque ad numinum furias (cf. PAVL. MED. bened. 2, 4 p. 718^C furor [syn. deleniri]). EDICT. imp. Diocl. I 16 ut effrenata livido rapiendi nec rerum copia nec annorum ubertatis -retur. II 26 paucorum avaritiam nec prolixitas temporum nec divitiae... -are aut satiare potuerunt. FIRM. math. 1, 2, 4 Scytharum rabiem numquam -at Iuppiter (1, 10, 12 clementia [opp. effrenata]). 5, 1, 10. err. 24, 2 -ta offensa (cf. CHAR. gramm. p. 411, 20 B. offensionem -bo [AVG. civ. 7, 33 p. 316, 20 D.]). AMM. 14, 1, 10 Thalassius... incitationem eius Caesaris... non maturitate vel consiliis -bat, ut aliquotiens... iras principum molliverunt. 14, 10, 14 ferociae flatus (29, 6, 3 genuinos). VVLG. Iudith 3, 11 ferocitatem eius Holofernis pectoris. prov. 15, 18 qui patiens est. -at (καταπραῦνει) suscitatas rixas. RVT. NAM. 1, 69 -at armatas victrix clementia Romae vires. SIDON. epist. 7, 16, 1 curas... litteris -as consolatoriis. *al.*

γ pertinet ad corpora vel eorum partes; fere i. q. recreare, fovere: PLIN. nat. 12, 4 arbores... blandioribus fruge sucis hominem -vere. SIL. 6, 93 Marus torpentis -at artus Serrani. APVL. met. 1, 7, 3 Socratem lectulo refoveo, cibo satio, poculo -o (defend. Novák, Löfstedt, Coniectanea I, 1950, 79; irrigo coni. Hildebrand), fabulis permulceo. THEOD. PRISC. eup. faen. 46 si omnes dentes... doluerint, cedriam in ore teneat, et continuo -antur (cf. 49 gingivas... -bis). log. 17 vaporibus loca -bo (31). CAEL. AVR. chron. 1, 5, 156 pars corporis... agitata... vaporibus erit -anda. in imag.: PRVD. perist. 13, 12 ut liquor ambrosius (i. spiritus dei) cor (i. animam) -at, mentem fovet. fere i. q. sanare malum statum sive animi sive corporis: SACR. Leon. p. 109, 22 si etiam terrena condicione -ta mens ab iniquitatibus non quiescit.

p. 158, 13 -tis sensibus corporis ieiunio. in malam partem i. q. enervare, hebetare: FLOR. epit. 3, 3, 13 panis usu... et dulcedine vini -tos Cimbro Marius... adgressus est (antea robur elanguit. cf. p. 1145, 80). ORIBAS. syn. 5, 46, 14 La p. 82 sensus seniorum -antur (gr. ἀπομαλυνονται) marci citius.

b bestias i. q. mansuere facere sim.: *α* bestias ipsas (fere cicurando; placando l. 13. 18. 20. 22): SEN. benef. 1, 2, 5 nec ullum tam inmansuetum animal..., quod non cura -et (epist. 85, 41 usque in contubernium. CVRT. 9, 2, 16. PLIN. nat. 10, 182 ex feris [cf. l. 14. 53]. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 44, 1 p. 36, 12 [cf. Migne gr. 35, 452^B τῶν θηρίων]). CVRT. 6, 3, 8 cum feris bestiis res est, quas... longior dies -at (RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 44, 1sq. p. 36, 12. 19. *al.*). 8, 14, 10 ad notum (motum l. v.) sonum auribus elephantorum -tis (i. assuefactis). COLVM. 8, 14, 3 aliud genus anserum..., quod a fero -tum domesticum factum est. PLIN. nat. 21, 147 polium aspidas -are dicitur (i. innocuus reddere. cf. FIRM. math. 8, 15, 1 qui Marsi... angues sopitis ac -tis aculeis -ent [nutrient coni. Némethy, SBUnq. Ak. 23, 1918, 624]. sim. p. 1155, 16). 26, 111 haec onothera... feras quoque -at (FRONTO p. 54, 10 v. d. H. = p. 59, 13 N.). PALLAD. 4, 12, 2 boves uno die ac nocte inter vincula -entur (4, 12, 3). PRVD. perist. 5, 436 si... inmanitas mansuescit et clementia corvos voraces -at. GREG. M. moral. 30, 12 p. 530^A lenis sibilus equos -at, catulos instigat.

β affectus bestiarum (morsus l. 30): SEN. epist. 85, 8 tigres leonesque numquam feritatem exuunt;... cum minime expectaveris, exasperatur torvitas -ta. COLVM. 7, 2, 5 -ta feritate (PLIN. nat. 24, 167). 8, 10, 1 maestitiam captivorum turdorum. 9, 9, 6 iras apium. PLIN. nat. 8, 48 multorum leonum... impetum esse -tum adloquio (8, 146 impetus et saevitia canum). 10, 181 rabies ea suum aceto -atur (28, 198 hircorum). QVINT. decl. 388 p. 435, 26 quaedam animalia noxios alioqui morsus huic uni officio (sc. ore transferendi catulos) -ant (aliter p. 1151, 44). APVL. met. 6, 12, 5 -ta furia ovium.

2 res (c. dat. comm. l. 36. 41. ex l. 53): *α* ferocitatem rerum naturalium (per metonymiam l. 46): *α* tempestates, tempe-riem caeli sim.: CVRT. 9, 10, 4 iam... -ta hieme. COLVM. 1, 1, 5 -to... et intepescente... frigore. 7, 3, 24 -to vapore (i. calore). LVCAN. 10, 305 Meroe aestatem nulla sibi -at umbra (nullas sibi vindicat umbras). SOL. 5, 11 nec calor frigore -atur eqs. (AVIAN. fab. apol. 29). SERV. Aen. 1, 57 vitia naturae (sc. ventos) nulla ratione mutari, sed -ari aliquatenus posse (explicatur vox q. e. mollit). VEG. mil. 4, 39 ventorum acerbitas -atur. COD. Theod. 2, 8, 19, 1 (= COD. Iust. 3, 12, 6) aestivis fervoribus -andis. SACR. Gelas. 2, 60 p. 670^{extr.} tribus pueris -asti flammam igneam (2, 85 p. 686 GREG. TVR. glor. mart. 10 p. 495, 27). PETR. CHRYS. serm. 51 p. 342^C aerem temperies -vit autumnus. 120 p. 529^B illa luna... -at noctem. GREG. TVR. Franc. 7, 37 p. 359, 11 ad incendium -andum. per metonymiam: CALP. ecl. 1, 1 nondum Solis equos declinis -at aestas. *β* fluctus, undas: PLIN. nat. 2, 234 quoniam oleum -et naturam asperam maris. TERT. orat. 29, 2 oratio fluctus -at (HIER. epist. 45, 7. cf. VVLG. psalm. 88, 10 motum... fluctuum [gr. καταπραῦνεις]). AMM. 22, 15, 12 -tis ponderibus aquarum. CLAUD. 10, 125 Cytherea... impulsos... -at amnes. *γ* arbores silvestres sim.: PLIN. nat. 15, 45 falsum est venenata pruna silvestria... terrā Aegypti (i. natura soli) -ta. 16, 61 picea feritatis paulum -tae satu. 16, 70 genus buxi... e silvestri... -tum satu (cf. p. 1158, 50). 17, 66 transitus mirum in modum -at... silvestres lauros sive eqs. ... sive discedentes virus relinquunt mansuescuntque.

b vim, impetum malorum, incommodorum (soli l. 68): *α* generatim: CIC. Cluent. 154 quibus ornamentis senator eam -are molestiam posset (cf. de orat. 3, 14 labores). Sull. 64 Caecilium legis acerbitatem -andam putavit (cf. COD. Iust. 7, 63, 6 legum austeritatem. sim.: 1, 2, 22 lege... in aliis... personis... robur obtinente, in parte... ecclesiastica... vigorem -ante. v. etiam l. 70). 92 vos severitatem iudiciorum... lenitate ac misericordia -ate (de orat. 2, 236 tristitiam ac s. -at ac relaxat. ad Q. fr. 1, 1, 21 condimentis humanitatis. FIRM. math. 7, 10, 3 animadversionis). off. 1, 37 lenitate verbi rei tristitiam -tam (cf. l. 62). Att. 1, 17, 4 incommoda. 11, 7, 4. VAL. MAX. 4, 8, 3 Considius amaritudinem publicae confusionis privata tranquillitate -vit. COLVM. 1 praef. 1 quosdam principes... querimonias velut ratione certa -antes. 1, 4, 3 quibus remediis -etur... lues soli (cf. de meliorando agro p. 1148, 15). TAC. ann. 3, 18, 1 multa ex ea sententia -ta sunt (cf. et p. 1151, 9). 3, 34, 4 remissum aliquid legum... et -tum (cf. l. 60 et PLIN. epist. 4, 9, 17 et -are leges et intendere). 3, 37, 2 ab eo Druso secreta (i. solitudinem) patris -ari. 14, 24, 1 penuria aquae, fervida aestas, longinqua itinera... ducis patientia -bantur. SVET. Tib. 48, 1 ad -andam temporum atrocitatem (cf. SIDON. epist. 4, 15, 2 -to temporum statu). APVL. met. 11, 25, 2 Fortunae tempestates -as. PANEG. 10, 4, 3 malum..., quod tua... nescio utrum magis fortitudine repressum sit an clementia -tum (FIRM. math. 3, 2, 19. 3, 2, 26. 3, 4, 4 [v. app. crit.]. *al.*). FIRM. math. 2, 20, 6 infortunium (4, 16, 10. 6, 9, 3 calamitatum. *al.*). 3, 2, 13 si sic eos Saturnum et Martem positos nullius benivolae stellae radiatio -rit (de collocatione stellarum ut: 3, 4, 25 [antea mitescunt]. 3, 4, 35 [antea languescunt]. 4, 19, 16. 37 geniturae dominus malignus... prosperis radiationibus -atur. ibid. malivola -atur stella. 5, 5, 2 malitia Martis [6, 30, 13]. et saepissime). 3, 4, 15 nisi... Iuppiter... calamitatum miseras -rit. 4, 20, 8 discrimen imminentis periculi [Busch]

-atur (5, 3, 12. *al.*). 6, 5, 4 necessitatum angustias consiliorum ... auctoritatibus. *al.* err. 8, 3 orbitates regum. 13, 1 egestatem. QVEROL. p. 5, 19 R. (*Lar loquitur*;) decreta factorum ego tempero ...; si quid gravius, -o. AMM. 16, 5, 13 Caesar delictorum vindictas ... lenitudine -bat. 23, 5, 22 rebus prospere -tis (administratis Cornelissen). RVFIN. hist. 5, 1, 34 ceterorum correptorum Christianorum supplicia -bat spes et corona martyrii (*cf.* AVG. enchir. 29, 112 poenas). AVG. civ. 10, 16 p. 427, 22 D. quae miracula procurari atque -ari daemonicis ritibus ... perhibentur. 21, 24 p. 530, 11 ut deus sententiam suam -et et re-flectat in melius (VICTRIC. 25 p. 454^C. COD. Theod. 9, 21, 8 moderatio-nis arbitrio. *cf.* *et* p. 1150, 69 *et* GREG. M. moral. 26, 3 p. 350^C iudicium). RVSTIC. Conc. I 4 p. 22, 33 iniurias -ate (*gr.* Isid. *epist.* 4, 179 Migne *gr.* 78, 12714 καταπαύετε) atque mansuetas (*cf.* p. 331, 66) facite. GREG. M. moral. 24, 31 p. 304^C deus tentationum stimulos -at. *al.* asperitatem sermonis, versuum *sim.*: PLIN. *epist.* 8, 4, 4 nihil est, quod non arte dicendi curaue, si non potest vinci, -etur. SVET. *frg.* 3 p. 9, 18 (= DIOM. *gramm.* I 489, 5) acerbiter comediae -verunt. HIL. in Matth. 15, 4 p. 1005^A opprobrio iam sub blandimento ... -to.

β *specialim* *passiones*: Cic. *inv.* 2, 25 cibi satietas et fastidium aut subamara aliqua re relevatur aut dulci -atur. SCRIB. LARG. 221 inpositum emplastrum -at, postea tollit dolorem (PLIN. *nat.* 20, 115, 23, 3. *al.* SER. SAMM. 188^{tit.} 473^{tit.} VVLG. Sirach 38, 7 [*gr.* ἡρεν]. ORIBAS. *syn.* 8, 40, 1 Aa p. 250 [*gr.* παύοντα]. 8, 40, 2 Aa p. 250 [*gr.* ἀποπαύειν]. *al.* *cf.* AVG. *civ.* 5, 20 p. 231, 22 D. doloris aculeos. *aliter* p. 1149, 32). PLIN. *nat.* 20, 164 ami ... sугillata oculorum, epi-phoras -at (35, 34). 23, 3 folia vitium ... inflammationes ... corporum -ant (ORIBAS. *eup.* 2, 1 D 3 Aa p. 464 post inflammationem iam -ta [*Ab* medicata; *gr.* 2, 1 Δ 6 πανσμένης]. 2, 1 G 16 Aa p. 474 [*gr.* 2, 1 Γ 16 παρηγορεῖ]. *al.* *cf.* CASS. FEL. 78 p. 190, 10 ad -andum matricis calorem). 28, 101 morbos (*cf.* CAEL. AVR. *acut.* 3, 8, 81 passio-nem). 28, 220 podagras. QVINT. *inst.* 2, 17, 9 aliquis ... febre quiete et abstinencia ... -vit (GREG. TVR. *Mart.* 4 pr. p. 649, 18). PLIN. *epist.* 1, 12, 9 quam valetudinem Corellius temperantia -are temptavit (FIRM. *math.* 3, 5, 32. 5, 3, 38. *cf.* l. 37 *et* FRONTO p. 161, 21 v. d. H. [= p. 169, 22 N.] si non omnino sedare, certe ad maiora intervalla impetus malae valetudinis -are). ARNOB. *nat.* 2, 8 p. 53, 27 morbos posse -ta asperitate leniri. FIRM. *math.* 3, 5, 31 valitudinis acerbitas -atur (AMBR. in psalm. 118 scrm. 21, 1 vulneris). 7, 21, 5 vitia -antur (5, 3, 38. CHIRON 17 suffusiones oculorum et v.). PS. SORAN. *quaest. med.* 9 praesentia nostra ... solatium ... parat et graves acces-siones -at. THEOD. PRISC. *eup. faen.* 23 quae -are consuerunt (*obi. supplendo ut* 74 log. 21. CAEL. AVR. *acut.* 3, 8, 94 -antibus ... adiutoris [*i.* mitigativis]). 66 vulnera (*cf.* l. 38, 53). DIOSC. 2, 16 p. 190, 28 tunnus morsus vipere -at (*gr.* 2, 31 βοηθεῖ. *aliter* p. 1150, 30). 3, 167 p. 445, 5 ictum -at (*gr.* 3, 157 βοηθεῖ. *cf.* 4, 187 p. 92, 23 percussus scorpii [*gr.* 4, 192 βοηθεῖ]). CAEL. AVR. *chron.* 2, 8, 115 ne aegrotantes ... asperent (*Drabkin*, alterent *edd. priorr.*) potius tussiculam quam -ent. EVSTATH. *Bas. hex.* 5, 4 p. 913^C vescendi rabiem -arunt (*gr.* κατεμάραν). ORIBAS. *syn.* 8, 40, 1 La p. 250 quae -ari (*depon.*?) possint iritationem (*gr.* παύοντα. *cf.* p. 1147, 53). *eup.* 2, 1 A 24 Aa p. 435 -at et relaxat tensuras (*f. gr.* 2, 1 A 50 παύοντων). in *imag.*: SEN. *epist.* 98, 15 his sermonibus ... lenitur illa vis ulceris, quam opto ... -ari. FIRM. *err.* 18, 6 ad -anda (-andae *ed. princ.*) conscientiae ... vulnera (HIER. *epist.* 39, 5, 2 quod v. tempore -andum est, cur ratione non vincitur? RVFIN. *Orig. in gen.* 17, 9 p. 261^C quo verbo sapientiae ... v. peccatorum non solum olei lenitate -entur). c. *dat. sec. v. q. e. subvenire*: DIOSC. 3, 113 p. 425, 5 morsibus caninis -at (*[gr.* 3, 103 ποιεῖ πρὸς τὰ κυνό-δοντα]. 3, 131 p. 431, 4. *cf.* l. 44). 4, 185 p. 92, 6 ictibus scorpionum -at (*gr.* 4, 190, 2 ἀμύδζει).

II intransitive i. q. mitem fieri: VEG. *mulom.* 1, 52, 4 animal crebris ambulationibus potionatum exercebis. si ex hac ratione non -verit (refrigeraverit P, Chiron 238), clysterizabis eum. PASS. Petr. Paul. long. 8 factum est ut -assent (CO, -ti essent vel -rentur *cell.*) ... Iudaei (*gr.* καταπαύθησαν). ACT. Archel. 47, 3 qui non superbia inflam-mantur, sed humilitate (se *add.* A. *cf.* Koffmane, *Entst. d. Kirchl. I* 1879, 128) -ant et inclinant. *aliter* (c. *dat.*) v. l. 56.

purechesis p. 1148, 5. 12. 30. *al.*

part. praes. pro adi. mitigāns, -antis *cf.* e. g. l. 42.

adv. mitiganter. fere i. q. mitifico modo, leniter: CAEL. AVR. *acut.* 1, 11, 76 cucurbitam apponimus occipitio -r. 3, 18, 184 ex decoctionibus -r (mitigantur *ed. Guinterii*, *corr. Schmid*, *Mnem.* 11, 1943, 154) laxativis. *chron.* 4, 3, 62 lac ulcera -r amplectitur. 5, 1, 13 unctiones, quae -r emolliant ... partes.

deriv.: mitigabiliter, mitigatio, mitigativus, mitigatorius, miti-gatus (-ūs). *comp.*: com-, de-, emitigo. *cf.* immitigabilis.

mitilus, -ī v. s. mitulus.

mitio, -īre. a mitis. GLOSS. I Abav. MI 30 -it (mittit *trad.*) levigat. Busch.

[*mitiōsē* v. p. 1159, 29.]

**mitis*, -e. [*cf.* c. hibern. mōith, moeth 'tener', cambr. mwydo 'ma-cerare, emollire', lett. atmietēt 'macerare' et c. sanscr. máyas- n. 'delectatio, refectio', hibern. mín 'lenis, subtilis, parvus', lituan. mīelas, slavon. mīlb 'amabilis'. J. B. H.] de *orig. v.* p. 1152, 6. de *formis*: abl. sing. -e metro probatur SER. SAMM. 633 VEN. FORT. *carm.* 2, 2, 27 (p. v. p. 1155, 82).

compar. -ior inde ab ASELLIONE, CIC., *superl.* -issimus inde a CIC. ma-gis -is: CLAUD. DON. Aen. 9, 30 p. 190, 19. NOT. Tir. 79, 55 (post ma-turus, maturescit). de *notionibus* (*cf.* p. 1153, 76. 1154, 10): SYNON. Cic. *Char. gramm.* p. 432, 20 B. lenis placidus mansuetus -is quietus *eqs.* p. 446, 8 lene -e serenum. NON. p. 343, 6 -is est tranquillus et lenis. p. 343, 11 -is est (mollis) maturus. ISID. *orig.* 10, 168 -is lenis et man-suetus et cedens improbitatibus et ad sustinendam iniuriam tacens quasi mutus. GLOSS. I Ansil. MI 326 -ia mansueta sive mollia. III Abol. MI 11 -es patientes. II Philox. MI 41 πρᾶος ἢ πραεῖα. GLOSS. πέπειρος. πέπανος. ἐπεικῆς. ἥπιος. μελίχος. discernuntur -is et mansue-tus: GRILL. *rhet.* p. 21, 22 M. est ... mansuetus in opere faciens, -is in animo patiens. CASSIOD. in psalm. 24, 8. -is et misericors: AVG. de *serm. dom.* 1, 18, 55 -is ... pietate non contradicit divinis senten-tiis quae in sua peccata proferuntur *eqs.* ubi nihil notatur, *gr.* respon-det πρᾶός, praelerea ἐπεικῆς (p. 1153, 48. 50. *al.*), ἡδύς (p. 1157, 43), ἡμερός (p. 1155, 2, *cf.* etiam p. 1158, 50), ἥπιος (p. 1153, 78), μέτριος (p. 1153, 50. 1158, 71), πένης (p. 1153, 79), προσηγῆς (p. 1154, 48); *cf.* etiam p. 1158, 5. leg. inde a PLAVTO, TER., ACCIO, LVCILIO, ASELLIONE, CIC. usque ad CELS. omnes locos dedimus; solito saepius habent voc. OV. (88^{ies}) et STAT. (62 locis). [*it. sept. mizzo, it. mezzo* (notione quae l. 37 offertur). Rohlf.] [saepius confunduntur -ior et melior (*cf.* etiam p. 1153, 20. 1157, 10). e *coni. probab.*: PLAVT. *Truc.* 776 quam ego sim -is (Camerarius, vulgo, lenis Lindsay, similes *codd.*). AETNA 610 -ia Heinsius, mollia Scaliger, millia *codd.* PLIN. *nat.* 14, 102 -iorum Pintian., mitiarum *sim. codd.* var. l. *det.*: LYGD. 6, 13 pro dices (*cf.* p. 1155, 29). OV. *met.* 15, 443 pro amicis. falso *trad.*: SEN. *contr.* 1, 6, 4 STAT. *silv.* 1, 5, 13. *dub.*: OV. *Ib.* 291 (alii alia *coni.*). PLIN. *nat.* 8, 216 e *coni. edd. vet.* MART. CAP. 2, 177 immitior Dick. ORIBAS. *syn.* 1, 31, 1 La p. 85, 24 Mō. vissicas ... -ius fiant (Aa mediocres, St levis medius, BMH melius levis, *gr.* πρᾶος).]

I proprie pertinet ad tactum, saporem, odorem rerum corpo-rearum (n. plur. pro subst. l. 50): A i. q. mollis, maceratus: 1 ge-neratim: PLAVT. *Mil.* 1424 an iam mittis? : -is sum equidem fasti-bus (mulcando ut AFRAN. *com.* 67 -em faxo faciant f. *cf.* p. 1148, 5). OV. *met.* 1, 403 mox ubi ... natura ... -ior illis lapidibus contigit (*cf.* 1, 401 ponere duritiem coepere ... mollita). 2 *specialim* de fructi-bus maturando mollitis (*cf.* p. 1145, 18): VARRO *rust.* 1, 68 sorbum ma-turum -e conditum (*aliter* l. 47). CELS. 6, 11, 1 pirum -ius (purum vinum Palavicinus). COLVM. 8, 17, 13 -is digitis infracta unedo. PLIN. *nat.* 14, 103 superiora poma per se -ia (*opp. nuclei* in musto madidi).

B i. q. maturus, suavis: CATVLL. 62, 50 uvam (VERG. *georg.* 1, 448). VERG. *ecl.* 1, 80 poma ([SERV. *ad l.*: matura, quae non remordent cum mordentur. GLOSS. I Ansil. MI 327 matura]. HOR. *epod.* 2, 17 CARM. de mens. 1, 9, 2, 34 CELS. 2, 29, 1 SEN. *Thy.* 164 MART. 10, 48, 18 FRONTO p. 186, 9 v. d. H. [= p. 197, 13 N.]. LACT. *Phoen.* 30. *al.* *georg.* 2, 522 vindemia (MART. 13, 109, 1). CVRT. 7, 4, 26 fructus. PE-TRON. 135, 8 v. 12 sorba (*aliter* l. 38). PRVD. *cath.* 3, 77 nemoris mu-nera -ia. CYPR. GALL. *gen.* 72 bacis. *al.* in *imag. transfertur ad ingenia*: GELL. 13, 2, 5 *opp.* dura et acerba. n. plur. pro subst.: CYPR. GALL. *gen.* 83 niveo iam -ia dente momordit Eva.

C i. q. tener de herbis eorumque productis: PLIN. *nat.* 11, 16 e vitium populorumque -iore cummi propolis. 17, 262 ambusta harundo ... densior -iorque surgit. 21, 99 e -ioribus caulibus. MART. 9, 71, 5 her-bis. BOETH. *cons.* 1 *carm.* 5, 20 revehat -es Zephyrus frondes.

D i. q. dulcis, lenis: 1 pertinet ad saporem: de liquidis: VERG. *georg.* 1, 344 favos ... -i dilue Baccho (*cf.* MACR. *Sat.* 3, 11, 10 -e vinum dixit, ut alibi ait domitum). OV. *met.* 14, 690 cum sucis -bus herbas (PLIN. *nat.* 16, 1, 23, 103). SEN. *nat.* 3, 14, 3 aquae -ioris vasta ... via (*opp.* maris. ARNOB. *nat.* 2, 49 p. 87, 6). per enallagen: CYPR. GALL. *gen.* 1223 -ia pocula libat (*i. p.* -is vini). in *imag. con-fertur orator cum vino*: CIC. *Brut.* 288 Thucydides si posterius fuisset, multo maturior fuisset et -ior (*cf.* TAC. *dial.* 18, 2 Cicerone -ior Corvinus et dulcior). de aceto minus acri: CAEL. AVR. *acut.* 2, 19, 113. de cibis (*aliter* p. 1158, 43): APVL. *met.* 6, 28, 6 nucleos (et) edulia -iora. 2 pertinet ad odorem: LACT. *Phoen.* 85 casiae. CLAUD. 10, 93 amomi. CYPR. GALL. *gen.* 327 -es dum gignit hostia odores.

II translate pertinet ad ingenia, mores, actiones animan-tium et vim atque statum rerum (pro subst.: m. sing. l. 12. p. 1153, 71. plur. l. 79. p. 1153, 41. 75. *al.* n. sing. p. 1157, 53. plur. p. 1157, 60. 1158, 46. *al.*): A strictius i. q. lenis, clemens, placidus, moderatus *sim.* (locis p. 1156, 30. 55. 77. 1157, 40. 56. 1158, 11. 28 allatis subauditur etiam notio sub B commemorata [*cf.* etiam p. 1159, 19. 27. 42. 52. 62]): 1 de animantibus eorumque ingeniis, affectibus, actibus *sim.*: a de hominibus: α i. q. cultus, civilis, ex fero-citate domitus: CIC. *inv.* 1, 2 vir magnus et sapiens homines ex feris et immanibus -es reddidit (*cf.* p. 1153, 29) et mansuetos. PLIN. *nat.* 6, 54 Seres -es quidem sed et ipsi feris similes. 6, 66 -ioribus populis Indorum. FRONTO p. 53, 24 v. d. H. (= p. 58, 22 N.) ut ... diversis nationibus convenae ... consuescerent et congregarentur -es cum ferocibus (*pot-est ad β pertinere*). AMM. 31, 2, 21 Halani ... victu -iores et cultu.

β i. q. lenis, clemens, humanus, propitius, moderatus *sim.*: ① *generatim*: PLAVT. *Truc.* 776 v. supra l. 23. TER. *Ad.* 276 iam -is (*i. delentus*) est. CIC. *inv.* 1, 24 cum iam -ior (*i. propensior ad audien-dum*) factus erit auditor (*cf.* p. 1156, 11). S. Rose. 154 qui natura -issimi [R.]

sumus. p. red. ad Quir. 10 inimico ... -issimo <consule> (SALL. hist. frg. 2, 26 TAC. hist. 2, 71, 2. *item de magistratu*: CAPITOL. Pert. 4, 3 -issimus et humanissimus praefectus urbis. AMM. 15, 13, 2 coniung. blandus. 21, 6, 9 incruentus et -is. RVT. NAM. 1, 589). Catil. 4, 11. Sest. 132 Caesarem -em hominem et a caede abhorrentem (epist. 6, 13, 2 VELL. 2, 52, 5). Cael. 25 opp. pertristis. ad Q. fr. 1, 1, 39 in hoc genere te esse iam commodiorem -ioremque. HOR. carm. 3, 10, 18 supplicibus tuis parcas, nec rigida mollior aesculo nec Mauris animum -ior anguib. (cf. OV. met. 8, 262 Pont. 2, 2, 41. 2, 9, 5 trist. 5, 9, 7. MELA 3, 28 supplicibus. HOMER. 1031. STAT. Theb. 1, 190 precanti. CLAUD. 8, 113 precibus. al.). OV. Pont. 4, 14, 48. trist. 4, 3, 35 -issima (i. dulcissima) coniunx (STAT. Theb. 12, 189 de marito [CIL VIII 3695 = INSCR. Dessau 3644 coniung. amantissimi]. cf. SIL. 8, 107 Iuli. AVSON. 193, 9 p. 51 P. amice). 5, 8, 5 -em (i. misericordem) placidumque (cf. SIL. 8, 58. QUINT. decl. 279 p. 137, 20 -iores, qui ne conspiciere quidem cruorem sufficerent. 309 p. 215, 17 -issimae clementissimaeque puellae. al. VITA Caes. Arel. 2, 24 p. 493, 22 Kr. [= p. 335, 17 M.] circa peregrinos). LIV. 4, 2, 9 non -iorem in se plebem sed asperiores (7, 22, 2. cf. 7, 19, 3 populus). 7, 40, 9 in ... milites. 8, 21, 6 pars -ior (Decker, melior codd.) senatus. 21, 20, 8 illi. 33, 21, 5 -is ac munificus amicis fuit (sim. CAPITOL. Pius 2, 1 coniung. largus). 45, 25, 2 Cato, qui asper ingenio tum lenem -emque senatorem egit. MANIL. 5, 470 si quis studio scribendi -ior ibit (opp. 5, 460 cuius erit ... stilus ipse cruentus. STAT. silv. 1, 2, 98 vates [sc. carminum teneriorum]. cf. p. 1155, 48). SEN. Phaedr. 437 beatis -ior (i. minus asper) rebus veni! 558 noverca -ior (Leo coll. Eur. Alc. 309; -ius codd., vulg.) nil est feris (cf. l. 34. Richter vs. secludit). benef. 3, 25 in publica crudelitate -em inveniri. dial. 3, 5, 2 homine quid est -ius? (cf. epist. 95, 31 homines -issimum genus). 4, 34, 2 faciet nos -iores (ARNOB. nat. 4, 36 p. 171, 16 syn. humanos. sim.: BOETH. mus. 1, 1 p. 185, 2 reddiderit. cf. et p. 1152, 76. 1154, 8. 1155, 40. 48. al.). 5, 18, 2 -issimi viri. epist. 114, 7 mollem fuisse Maecenatem, non -em. al. CVRT. 3, 8, 4 Dareus ut erat sanctus ac -is (5, 10, 14 natura simplicem et -em). LVCAN. 8, 600 atrox nullaue ferarum -ior in caedes (cf. l. 26). LAVS Pis. 129 -is et acri asperitate carens. VAL. FL. 4, 706. STAT. Theb. 3, 400 nunc velox ferro nunc ... tepentibus herbis -ior (de medico ut: MART. 11, 84, 5 -ior [-ius pars codd.] ... secat enterocelas. TERT. anim. 25, 5 Soranus. cf. et p. 1156, 35). 4, 589 opp. torvus. 6, 291, 7, 547 heu nimium -is (i. obsecundans). 9, 13 quisquamne Pelasgis -is (i. num Pelasgi quemquam -em habent?) adhuc hominemque gerit? silv. 5, 5, 40 lugentum -is solator. al. QUINT. inst. 10, 1, 71 plures subire personas ... -ium asperorum. 11, 3, 74 senes austeri ac -es. TAC. ann. 2, 73, 2 Germanicum -em erga amicos. 3, 32, 3 Lepidum -em magis quam ignavum ducebat. 4, 17, 2 Tiberius haud umquam domui Germanici -is. 12, 20, 1. INSCR. RevA. V 34 (1931) p. 342 n. 38, 17 (a. 144) moderatum, verecundum, -em. APVL. met. 6, 26, 3 -issimi homines (ironice; cf. p. 1156, 16). GALLICAN. Avid. 3, 4 syn. lenis, opp. trux et asper. al. RVTIN. hist. 5, 1, 60 -ior vel humanior (gr. ἐπιεικέστεροι). MACR. Sat. 1, 7, 2 in omnes aequae placidus ac -is. PHYSIOGN. 45 p. 63, 12 -em et impium. EVSTATH. Bas. hex. 2, 5 p. 885 -em moribus (ἐπιεικῇ τὸ ἥθος καὶ μέτριον) esse vel asperum. al. i. q. facilis, obsequens (cf. p. 1156, 17): CARM. de resurr. 391 commissi mali -es (def. Waszink, mentis L) abolete nefanda!

① *usibus specialibus*: A in servanda pace, concordia i. q. pacificus, placabilis, remissus: ① in univ.: CIC. ac. 2, 11 homo natura lenissimus (nihil poterat fieri illo -ius) stomachari tamen coepit. fin. 4, 79 nec acerbiter Stoicorum probavit fuitque in altero genere -ior eqs. (sim.: phil. frg. 5, 25 quid ... aut Theopompo acius aut Ephoro -ius inveniri potest? LIV. 34, 5, 6 [opp. trucem]. cf. etiam p. 1152, 62). Att. 5, 1, 3 nihil tam vidi -e, nihil tam placatum, quam tum meus frater erat in sororem tuam. OV. epist. 14, 55 virgo natura -is et annis. LIV. 38, 17, 3 inter -issimum genus hominum ferox natio (item de gentibus quietis 38, 41, 11. 40, 35, 12. CLAUD. 20, 250 Gallorum exercitus ... Graio iam -is amictu. MEROB. poet. 8). SEN. dial. 5, 10, 4 opp. saevus. OCTAVIA 407 suboles minus ... -is. LVCAN. 6, 229 tegens ... furorem -is ... ait (cf. STAT. Theb. 11, 392 nec -ior ... inquit). PETRON. 93, 4 me ... obiurgavit Giton, -issimus puer (cf. SIL. 13, 737 increpitat non -is Scipio vultu). STAT. Theb. 7, 611. 12, 427 syn. placidus (Ps. QUINT. decl. 10, 14 p. 201, 7). TAC. hist. 3, 65, 2 -em virum abhorre a sanguine et caedibus (cf. supra l. 5). APVL. apol. 85 quis tam est -is, quin exacerbescat? AMM. 23, 6, 62 homines ... -es et pios. OROS. apol. 18, 4 facile arbitraris, ut ... careat ... -is pigritia? ENNOD. carm. 2, 111, 4 opp. arma tenens. al.

② *christiane i. q. mansuetus, patiens, humilis, modestus sim.*: ② *loci scripturae sacrae*: ITALIA Matth. 5, 4 (Tert. patient. 11 p. 17, 26. al. = VVLG.) beati -es (CHROMAT. in Matth. 3, 4 -es sunt homines mansueti, humiles et modesti. v. et p. 1154, 10). II Tim. 2, 24 (Cypr. testim. 3, 53. al.) servum ... domini non oportet litigare, sed -em esse ad omnes (ἡπιον πρὸς, Vulg. mansuetum ad). PSALT. Cas. 9, 38 desiderium -ium (πενήτων, Vulg. al. pauperum). 24, 9 (= VVLG.) doceat -es (Psalt. Rom. mansuetos, Hier. psalt. sec. Hebr. modestos). 33, 3 (= HIER. psalt. sec. Hebr.) audiant -es (Psalt. Rom. et Vulg. mansueti). HIER. psalt. sec. Hebr. 76 (75), 10 ut salvos faciat omnes -es (Psalt. Rom. quietos, Vulg. mansuetos) terrae (cf. HIER. epist. 28, 6, 4). VVLG. num. 12, 3 erat Moses vir -issimus super omnes homines.

prov. 16, 19 humiliari cum -bus. Sirach 10, 17 opp. superbiorum. ⑤ *alia*: CYPR. Demetr. 19 p. 364, 14 -is et lenis. 23 p. 367, 24 inter iustos et -es. epist. 5, 2 p. 479, 17 circa omnia ... -es et humiles (v. vol. VI 3, 3113, 28). 19, 1 p. 525, 10 -is et patiens et sacerdotibus dei obtemperans (patient. 5 p. 400, 11). unit. eccl. 24 p. 231, 26 pacificos esse oportet dei filios, corde -es. zel. 16 p. 431, 5 unanimis et -is. al. ANIAN. Chrysost. hom. 2, 6 l. 24 Paulus Corinthios, quos inflatos cognoverat ac tumentes, ... reddidit -iores (ἐπιεικέστερους). RVTIN. hist. 5, 2, 4 suis -es, adversariis terribiles veri Christiani. AVG. serm. 81, 3 -es sunt, quibus ... in omnibus, quae mala patiuntur, non displicet deus (cf. de serm. dom. 1, 2, 4 qui ... non resistunt malo, sed vincunt in bono malo. v. et p. 1153, 76). 157, 2, 2 -es et mansueti (CE 689 [= INSCR. christ. Diehl 3114], 2 a. 469. PALLAD. hist. mon. I 29 p. 315C). EPIST. pontif. 364 Migne 20, 778A opp. superbos (cf. l. 1). CASSIOD. inst. div. 1, 23, 3 monachus -is, cum furentium vesano turbine pulsaretur. GREG. TVR. Franc. 2, 31 p. 77, 10 -is depone colla. Ps. VEN. FOR. vita Med. 3, 9 tolerans in adversis, -is in prosperis. PALLAD. hist. mon. I p. 320D -is et placidus. 45 p. 330B -issimus, qui ... acceperat patientiam singularem. al. i. q. quietus, securus ab aliqua re (cf. p. 1145, 64. 1149, 22): AVG. in psalm. 93, 16 -is ... esto ... a diebus malignis.

⑥ *in adhibenda clementia erga victos i. q. humanus, moderatus*:

ASELL. hist. 3 ut in victoria -ior mansuetiorque fiat. CIC. Sull. 1 praecipitante re publica vehementem me fuisse ... conservata -em ac misericordem (72). LIV. 22, 59, 17 si ... in nos -is Hannibal contra naturam suam esse velit. 23, 15, 4 -is omnibus Italicis. SEN. contr. 10, 3 (32), 14 ne -issimus quidem victor statim ignovit. VAL. MAX. 2, 7, 12 nihil -ius Africano. PANEG. 12, 10, 5 in proeliis ferocissimus et parva securitate -issimus. GALLICAN. Avid. 8, 2 reprehendendum, quod tam -is esset in hostem suum. IVST. 7, 6, 16 adversus victos (cf. p. 1156, 12). al.

⑦ *in danda venia reis, noxiis i. q. indulgens*: CIC. Verr. II 5, 157 non -ior in supplicio, sed diligentior esse coepit (SEN. epist. 59, 11). Catil. 4, 10 homo -issimus atque lenissimus non dubitat P. Lentulum ... vinculis ... mandare. Sull. 87 tam sum -is quam qui lenissimus (ibid. misericors; opp. vehemens). OV. epist. 6, 148 sospes ... fuisses, non quia tu dignus, sed quia -is ego. Pont. 4, 15, 32 da veniam vitio, -is amice, meo. SEN. contr. 7, 1 (16), 14 alius -ior est, ... alius saevior; quidam et accusare et damnare possunt ... quidam tam -es sunt, ut eqs. VAL. MAX. 8, 1 absol. 12 iudices ... -es in longe inferioris fortunae reo (opp. vehemens. cf. QUINT. decl. 331 p. 306, 16 coniung. misericordes. APVL. met. 3, 1, 3 coniung. benivolus). SEN. clem. 1, 22, 3 graviter multo poena videtur, quae a -i viro constituitur. dial. 7, 20, 5 ero amicis iucundus, inimicis -is et facilis. CVRT. 8, 8, 4 in ceteros. TAC. Agr. 16, 3 paenitentiae. ann. 16, 28, 1 nimium -es ... patres, qui Thraceam ... eludere impune sinerent. PLIN. epist. 8, 22, 3. ITALIA II Macc. 6, 29 (recc. LX = VVLG.) qui ... ante fuerant -iores, in ira conversi sunt. Ps. AVR. VICT. epit. 15, 9. AVSON. 393, 24 p. 246 P. -is et osor sanguinis humani. AMM. 14, 11, 11 per imprudentiam gestum ... remissurus ut -is et clemens. al. CASSIOD. hist. 12, 11, 2 omnibus -is erat (Socr. 7, 41 προσηνής τοῖς πᾶσι). al.

⑧ *in praebendo favore subditis i. q. propitius, benignus*:

CIC. dom. 94 -issimum parentem omnium civium. LYGD. 4, 93 mater. OV. met. 14, 587 numquam mihi ... dure pater nunc sis -issimus (SEN. Phaedr. 245 HOMER. 1039 STAT. Theb. 4, 568. silv. 3, 3, 208 -issime patrum. QUINT. decl. 259 p. 55, 26. 286 p. 152, 9 opp. fortem. p. 152, 26 coniung. lenem. 328 p. 291, 8 opp. asperum. 346 p. 366, 1 coniung. indulgentem. al. TERT. paenit. 8, 6. al.). OV. am. 2, 17, 5 dominae (cf. CVRT. 10, 5, 9 dominum [PLIN. nat. 29, 67 -es ... dominos potestatesque exorabiles. PLIN. epist. 1, 4, 4 TERT. apol. 3, 4. al.]. SIL. 14, 79 -is placide dominator. STAT. silv. 2, 1, 128 erus [PLIN. epist. 3, 14, 5]). Ib. 461 Cassandreus domino non -ior illo. LIV. 32, 21, 25 cum ... -issimo ac iustissimo rege (cf. 45, 18, 2 SEN. dial. 5, 17, 2. VAL. FL. 4, 591 non ullus -ior Lyco [4, 740]. STAT. Theb. 1, 448 de Adrasto. al. IVST. 38, 8, 5 non -ior in populares). SEN. Herc. f. 741 quisquis ... incruentum -is imperium regit. OCTAVIA 445 praecipere -em convenit pueris senem (cf. ORIBAS. syn. 5, 14, 1 p. 56, 4 magister). al. de Augusto: OV. Pont. 1, 2, 89 ira viri -is. 2, 2, 111 -e sed iratum merito mihi numen (trist. 5, 11, 20. cf. l. 70). 4, 5, 32 a -i Caesare (trist. 2, 27). trist. 4, 8, 38 -ius ... quo nihil orbis habet (5, 2, 38. 5, 8, 26). SEN. clem. 1, 9, 1. de Augusto et Tiberio: OV. Pont. 2, 8, 51 -issima numina (trist. 1, 1, 73. cf. l. 67). 3, 1, 165. de aliis imperatoribus (interdum est tamquam epitheton sollemne ut clementissimus [vol. III 1332, 48]): SEN. dial. 11 (12), 6, 5 Caesaris Claudii (11 [12], 16, 6. 11 [12], 17, 3). STAT. silv. 1, 1, 15. 25 de Domitiano. MART. 12, 6, 1 Nerva (12, 9, 1 PLIN. paneg. 6, 1). SPART. Did. 4, 8 toto ... imperii sui tempore -issimus fuit. VOPISC. Aurelian. 21, 6 principe. al. EPIST. episcop. Greg. M. epist. 1. 16^a p. 19, 23 -issime dominator.

⑨ *in praestanda caritate amantibus i. q. deditus, propensus (cf. etiam p. 1153, 12)*: TRIB. 1, 4, 53 tum tibi -is erit. OV. ars 2, 178 postmodo -is erit amica (cf. 2, 462). STAT. Theb. 5, 192 dederat -es Cytherea suprema nocte viros. MART. 4, 7, 2 puer Hylle ... durus tam subito, qui modo -is eras. 5, 55, 3.

⑩ *de bestiis*: α i. q. cicur, ad usum hominum domitus, domesticus: OV. ars 2, 149 hirundo. SEN. epist. 85, 8 rationi nullum animal obtemperat, non ferum, non domesticum et -e (MELA 2, 125 quae de [R.]

agrestibus -ia sunt. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 44, 1 a. . . ferocioribus et -ioribus [*Migne gr. 35, 452B ἡμερωτέων*], asperioribus et lenioribus. cf. Orig. in gen. 2, 1 p. 25, 13 animantibus [*opp. feris et immitibus*]. SIL. 13, 122 *cervum*. STAT. Theb. 7, 565 tigres, -e iugum *Liberi* (CLAVD. DON. Aen. 6, 805 p. 610, 18). 8, 308 pecudum gens -is (*opp. ira ferarum*). GELL. 5, 14, 21 *leo* -is et mansues. HIER. tract. p. 378, 13 *ferae* -es (*i. canes*. cf. AVIAN. fab. 5, 11). al.

β *i. q. natura vel assuetudine lenior, mansuetus, mitigatus*: CVLEX 270 qui . . . -em Cerberon . . . credidit. Ov. epist. 10, 1 -ius inveni quam te genus omne ferarum. met. 2, 860 quamvis -em *taurum*, cuius speciem *Iuppiter induit*, metuit contingere *Europa*. fast. 5, 468 quanto -ior illa *lupa infantium alitrix* fuit (LIV. 1, 4, 6. item *i. q. misericors*: Ov. hal. 16 *scarus*. EPICED. Drusi 105 deflet . . . ales Ityn. SEN. contr. 10, 4 [33], 4 *ferae*). hal. 97 durus *xiphias* ictu non -ior ensis. COLVM. 7, 3, 5 *mutilis aries* . . . in venere -ior (*i. temperatior*. cf. APVL. met. 7, 23, 4). PLIN. nat. 8, 88 *haud* -ius animal. 11, 73 *crabrones* -iores (*i. innocentiores*. sim.: SIL. 3, 302 *cerastae*. PANEG. 6, 9, 2 *pecorum* [*opp. serpentibus noxiis*]. AVSON. Mos. 148 *balaena* [*de siluro*]. CLAVD. 3, 254. al.). APVL. met. 5, 22, 2 videt omnium ferarum -issimam dulcissimamque bestiam, cui *Psyche* nupsisse sorores mentitae erant. 8, 4, 4 prae ceteris -ior *cerva*. AVG. civ. 19, 12 p. 374, 32 D. *tigris* . . . filiis suis -is . . . *pacata feritate blanditur*. al. meton. de homine: SVLP. Sev. dial. 3, 8, 1 *bestia* (sc. *Avilianus*) . . . -em se atque tranquillum praestabat.

γ *de numinibus*: α *paganis* (plerumque in appellationibus; cf. Appel, de Romanorum precatationibus, Gießen 1909 p. 99): HOR. carm. saec. 33 condito -is placidusque telo supplices audi pueros *Apollo* (TIB. 2, 5, 79). TIB. 1, 10, 66 qui saevus erit, . . . -i sit procul a *Venere* (2, 3, 72. cf. STAT. silv. 3, 4, 3 *Cytherea*). Ov. epist. 19, 116 *Dianae* (DRAC. Romul. 5, 139 *Orest.* 81. cf. STAT. Theb. 9, 632 -is [ditis *P*] *Dictynna*. ACT. lud. saec. Sept. Sev. [RhM. 81, 1932 p. 392] 62 *Cynthia* -is adest pueris). met. 1, 380 *Themis* (cf. OCTAVIA 399 *Iustitia*). 2, 435 adspiceres utinam *Saturnia*: -ior esses. 4, 31 placatus -isque . . . adsis, *Bacche*. 5, 497 *Ceres* (cf. 6, 118. 9, 422). 10, 510 *Lucina*. 11, 134 -e deum numen (trist. 1, 10, 46. STAT. Theb. 7, 29 -e bonumque n. MART. 10, 92, 13 *agelli*. cf. et p. 1154, 67. 70). fast. 1, 125 *Horis*. 1, 712 *Pax* ades et toto -is in orbe mane (cf. 2, 632 *Concordia* [3, 881. SEN. Med. 66 donetur tenera -ior hostia]. STAT. Theb. 12, 482 *Clementia*). Pont. 2, 1, 48 cum videam -is hostibus esse deos (3, 9, 27 OCTAVIA 84. SIL. 4, 795 -e et cognatum est homini deus. 13, 320 STAT. silv. 3, 4, 25. ARNOB. nat. 3, 28 p. 130, 18 coniung. lenes, placidi. 7, 5 p. 241, 9 ut . . . reddantur . . . -es et placidi. cf. PETRON. 124, 1 v. 247 -is turba deum. v. et l. 47). SIL. 7, 239 *Iupiter* (cf. 12, 666 *Tonantem*). STAT. Theb. 10, 126 *Somne* (cf. p. 1157, 27). silv. 3, 1, 39 *Hercules* (coniung. pacatus, opp. turbidus ira. cf. 4, 6, 55 -is vultus [v. p. 1159, 14]). 3, 4, 100 (v. Vollmer ad l.). 5, 3, 291 *Nympha*. GELL. 13, 23, 19 -em tranquillumque fieri *Martem* (cf. CLAVD. 22, 369 *Gradivus* . . . deposito -is clipeo). ARNOB. nat. 6, 22 p. 233, 25 -es et ingeniiis tranquillioribus deae. 7, 26 p. 260, 15 vis . . . quae propitios faciat -esque hominibus caelites. CLAVD. 22, 5 -ior . . . iam *Musa* (absolutis carminibus bellorum; cf. p. 1153, 24). CIL V 4295 (= INSCR. Dessau 3295) *Volk(ano)* -i sive *Mulcibero*. al.

β *Iudaeorum et Christianorum*: ① *de deo patre et Christo*: TERT. adv. Marc. 2, 29 p. 376, 18 postea deus -ior . . . , qui retro austerior (4, 35 p. 543, 8 -is et lenis. PRVD. apoth. 300. COMM. apol. 43 -ior . . . coepit adesse diluvio facto. PROSP. epigr. 58, 8 subiectis [*opp. implacitus tumidis*]. al.). ITALIA Zach. 9, 9 (*Cypr. testim.* 2, 29) rex tuus venit tibi iustus et salvans, -is (*Vulg. pauper*. cf. ITALIA Matth. 21, 5 [cod. e, *Vulg. mansuetus*]). CYPR. patient. 6 p. 401, 22 benignus et -is *Christus*. IVVENC. 4, 502 rerum -issime rector. HIL. hymn. 1, 17 -is ut audias voces (cf. p. 1153, 8). VVLG. (= ITALIA) psalm. 85, 5 tu, domine, suavis et -is (ἐπιεικής, Hier. psalt. sec. Hebr. propitiabilis). Matth. 11, 29 -is sum et humilis corde. PRVD. cath. 7, 101 ultor (cf. p. 1154, 30). PAVL. NOL. carm. 6, 159 -is placidusque suis cultoribus. al. de deis Marcionis: TERT. adv. Marc. 1, 6 p. 297, 23 dispares deos . . . alterum . . . ferum, bellipotentem, alterum -em, placidum (cf. 2, 29 p. 376, 7). ② *de angelis*: DRAC. laud. dei 3, 179.

δ *de rebus tamquam indole et affectibus animantium praeditis*: Ov. met. 15, 210 autumnus posito fervore iuventae maturus -isque (cf. MANIL. 2, 189 -ior aut. mollis sibi vindicat artus). MANIL. 2, 613 *Aries* est natura -ius astrum (cf. SEN. Oed. 233 -ia *Cadmeis* remeabunt sidera Thebis. LVCAN. 1, 660 -is in alto *Iupiter* occasu premitur). SEN. contr. 7, 1 (16), 11 o -iores procellae patre! COLVM. 10, 161 flagitat . . . suos genitrix (sc. *tellus*) -issima foetus (cf. PLIN. nat. 2, 155 aer . . . furit procellis: at haec terra benigna, -is, indulgens ususque mortalium semper ancilla eqs. STAT. Theb. 9, 378 -ior haec misero . . . tellus, -ior unda maris [sim.: MART. 6, 68, 12 sit . . . et tellus -is et unda tibi sc. puero fluctibus demerso]). LVCAN. 1, 446 *Taranis* Scythicae non -ior ara *Dianae* (antea: feris altaribus). PLIN. nat. 36, 132 -iores . . . servandis corporibus nec absumendis chernites. VAL. FL. 7, 3 nox . . . soli veniens non -is amanti (STAT. Theb. 3, 417. paulo aliter: MART. 10, 71, 5 lustratori n. -is [sc. qua coniuges una mortui sunt] . . . clusit). APVL. met. 5, 25, 2 -is fluvius . . . *Psyche* exposuit. PRVD. apoth. 767 o mors auritis iam -is legibus. VEN. FORT. carm. 2, 2, 27 *crux* membra *Christi* . . . -e (an pro adv.?) tendas stipite. de regionibus (metonymice; cf. et p. 1158, 35): OCTAVIA 979 urbe est nostra -ior Aulis (sc. res Aulide

gesta). VAL. FL. 2, 305 non -is *Aricia* regi (*Nemorensi, qui illic a successore interficiebatur*; cf. Sil. 4, 367 immitis A.). CLAVD. 18, 393 domito quod *Saxone Tethys* -ior (*i. mare pacatum* [seq.: *secura Britannia*]).

ε *de rebus ad homines (deos l. 20. 32. 37. 42. 44. 80. p. 1157, 20. al., bestias infra l. 9. 33. 47) pertinentibus* (cf. etiam p. 1152, 71):

α *cum substantivis*: ① *de ingeniis, animis, indole*: LVCIL. 1097 illud ingenium (*mulieris* sec. Marx; aliter *Puelma Pwonka, Lucilius u. Kallimachos* p. 70) . . . -e malum blandum atque dolosum (Ov. am. 1, 10, 26 i. -ius esse feris [MART. epigr. 10, 6]. cetera v. vol. VII 1, 1524, 80, ubi addas: TERT. nat. 1, 18, 6 in extraneos. cf. etiam p. 1152, 49). CIC. inv. 1, 106 animum auditoris (cf. p. 1152, 83) -em et misericordem conficere (Ov. Pont. 3, 2, 103. 3, 6, 43. LIV. 33, 12, 9 adversus victos [cf. p. 1154, 29]. VAL. MAX. 5, 1 ext. 3 SEN. Phaedr. 573. dial. 3, 14, 3 -em et patrium a. praestare peccantibus [cf. p. 1154, 30]. al. QVINT. inst. 3, 9, 7 opp. severum. IVV. 14, 15. ARNOB. nat. 1, 64 p. 45, 16 coniung. clemens. al. PRVD. c. Symm. 2, 1096 [ironice; cf. p. 1153, 46] o tenerum -emque a. AVG. c. Faust. 22, 67 p. 663, 17 -is et oboedientis [cf. p. 1153, 51] animi iudicium. al. cf. ARNOB. nat. 2, 41 p. 81, 6 animae). epist. 6, 6, 8 -is clemensque natura in *Caesare* (SEN. dial. 4, 27, 1 n. . . . deis -is et placida est. TAC. hist. 4, 86, 2. al.). HOR. sat. 2, 1, 72 sapientia *Laeli* (cf. STAT. bell. Germ. frg. 1 prudentia). MANIL. 4, 270 -e genus *Aquarii*. SEN. contr. 7, 1 (16), 12 -ioris . . . pectoris sum (VAL. MAX. 6, 2, 11 Mansuetudine -ius p. *Caesaris*. HOMER. 145. FLOR. Verg. p. 187, 15 coniung. innoxiiis, opp. barbaris efferatisque. al. cf. VAL. FL. 2, 646 -ia cultu . . . corda [IVVENC. 2, 579]). SEN. dial. 6, 3, 4 exemplum . . . moderatius, -ius. SIL. 13, 350 -e decus mentis (cf. PANEG. 3, 28, 1 -is et mansuetae mentis). STAT. silv. 5, 1, 74 genium domini (cf. PANEG. 6, 20, 2 sensus *Constantini*). PLIN. paneg. 80, 1 severitas (cf. APVL. flor. 9 p. 39 austeritas. CYPR. epist. 54, 3 p. 623, 10 iustitia). al. AVG. civ. 1, 7 p. 12, 1 D. immanitas barbara. al.

② *de vultu, aspectu, partibus corporis (fere per enallagen)*: Ov. am. 1, 4, 36 -e nec in rigido pectore pone caput (fast. 3, 789 -e c., pater *Bacche*, huc . . . vertas). VAL. MAX. 1, 8, 2 anguis . . . -bus oculis . . . labi coepit (QVINT. inst. 11, 3, 75 oculi torvi, -es, asperi fiunt). SEN. Tro. 218 fortem . . . eandem sensit et -em manum (*Achillis adversarium vulnerantis et sanantis*. sim.: PRVD. perist. 10, 497 medentium. aliter SIL. 8, 75. cf. SIL. 13, 630 -i dextra . . . deduxit *Mercurius* [aliter 14, 148 -e . . . dextrae decus]). PETRON. 48, 1 vultu (SIL. 16, 281 QVINT. decl. 372 p. 410, 11. TAC. Germ. 31, 3 ne in pace quidem vultu [cultu l. v.] mansuescunt *Chatti*. DON. vita Verg. l. 13 Br. al.). SIL. 8, 560 flagrant lumina -i aspectu (RVFIN. Orig. in cant. 4 p. 232, 27 [*opp. ferum . . . vultum*]). 9, 542 -i respondet *Iupiter* ore. NEMES. ecl. 1, 56 tibi . . . -e serena fronte supercilium, sed pectus -ius ore. AVSON. 332, 40 p. 26 P. -bus audi auribus hoc, *Nemesi*.

③ *de moribus, actibus*: ACC. trag. 560 *Phrygiam* -i more esse, animo immani *Graeciam* (VAL. MAX. 5, 9 pr. patrum. COLVM. 6, 29, 4 m. pulli . . . laudantur, qui sunt . . . ex concitato -issimi. 7, 12, 5 *canis villatici* [*opp. truces atque crudeles*]. cf. LIV. 2, 14, 2 cuius originem moris . . . a -iore crevisse principio). CIC. inv. 2, 25 ut res . . . a facto crudeli et turbulento ad quoddam -ius et tranquillius traducatur (Ov. ars 2, 187 suos casus nec -ia facta puellae. SIL. 7, 711. QVINT. inst. 5, 13, 57 opp. asperius). LYGD. 6, 11 vini certamen -e (LIV. 1, 6, 4 c. coortum a satis -i principio. cf. LAVS Pis. 29 bella). Ov. epist. 3, 62 quis mihi desertae -e levamen erit? Pont. 1, 2, 70 patrocinium. 2, 9, 50 studiis. LIV. 1, 28, 11 nulli gentium -iores placuisse poenas (QVINT. inst. 6, 4, 16 decl. 276 p. 128, 10 AVG. civ. 21, 24 p. 533, 7 D. al. cf. VELL. 2, 125, 3 castigatio. AMM. 30, 8, 3 coercitione. PELAG. in II Tim. 2, 26 -em blandamque correptionem. PRVD. cath. 5, 133 suppliciis. AVG. pecc. mer. 1, 16, 21 damnatione). LIV. 1, 48, 9 tam -e ac tam moderatum imperium (25, 15, 17 i. in se -e ac iustum. TAC. ann. 2, 56, 4. cf. LVCAN. 8, 452 -issima sors est regnorum [IREN. 4, 20, 10 regni]. SIL. 14, 653 -es [*i. pacificae*] Hieronis opes. PELAG. in II Thess. 1, 8 potentia). 5, 36, 1 -is legatio, ni praeferoces legatos . . . habuisset. 7, 19, 2 victoria (28, 20, 12 CORN. Sev. carm. frg. 13, 21 IVST. 1, 7, 6). 38, 28, 2 censura (AVSON. 322, 79 p. 265 P.). VAL. MAX. 6, 3 pr. cogitatione. PLIN. nat. 30, 15 sacra . . . non -iora. 34, 140 honorem -iore habere ferro (sc. ad usus civiles). STAT. silv. 1, 4, 16 custodia (cf. IVV. 6, 486 praefectura domus *Sicula* non -ior aula). 3, 3, 6 -bus (*i. piis*) exequiis ades. TAC. ann. 11, 25, 3 rationem. IREN. 4, 20, 10 adventus domini . . . -is et tranquillus. GAVDENT. serm. 4, 18 G. incessus. AVSON. 322, 71 p. 264 P. -es (*i. iucundos*) . . . profectus. al. huc quodammodo spectat: CONSVLT. Zacch. 1, 18 p. 21, 28 deus arietem subiecit intento gladio hostiam -iorem quam *Isaac* (sc. sacrificium minus crudele).

④ *de affectibus, animi commotionibus*: CIC. orat. 131 duriorum affectuum accusatio . . . -iorum defensiones (QVINT. inst. 6, 2, 9 coniung. compositos, opp. concitados. 9, 2, 3, 10, 1, 48). Ov. fast. 1, 411 incendia amoris -ia. trist. 1, 2, 61 -issima *Caesaris ira* (Pont. 4, 6, 20 sacrae . . . i. domus. SEN. Tro. 730). 3, 4, 35 pietate. STAT. Theb. 5, 178 *Iupiter* . . . -i . . . aethera cura sustinuit. 9, 712 -is (*i. misericors*) subit alta *Dianae* corda dolor (aliter p. 1158, 63). TAC. ann. 15, 64, 2 oblata -iore spe blandimentis vitae evictam esse *Paulinam*. CYPR. zel. 5 p. 422, 11 lenitate. IVST. 38, 9, 10 clementiam. al. addi potest: Ov. met. 6, 505 lacrimae.

⑤ *de dictis, sententiis, decretis (de sonis p. 1157, 12. 20)*: CIC. [R.]

Verr. II 1, 26 lege (*opp. atroci*. Ps. QVINT. decl. 4, 9 p. 76, 4 coniung. placida. VLP. dig. 48, 19, 32. GELL. 11, 18, 5 [*opp. acerbiores*]. *al. cf.* QVINT. decl. 297 p. 172, 23 -iorem partem legis. AVSON. 317, 12 p. 18 P. -es legum monitus). Mur. 60 doctrina non moderata nec -is, sed ... paulo asperior et durior. 64 dicta -iorem in partem interpretarere. Cato 28 senis compta et -is oratio (epist. 5, 4, 2. CLAUD. DON. Aen. 11, 300 p. 457, 30 coniung. tranquilla. 11, 410 p. 477, 18 coniung. humilem, *opp. turbulenta*). BELL. Alex. 70, 2 verbis (Ov. met. 2, 816. SEN. contr. 10, 3 [32], 6 crudelitatem imperii v. -iore subducunt. QVINT. inst. 5, 13, 25 [*opp. acri et vehementi* ... oratione]. 8, 6, 57 [melioribus *codd.*]. TAC. ann. 2, 34, 1. *al. sim.*: DARES 37 p. 45, 19 lenibus -busque dictis. *cf.* TIB. 1, 8, 2 quid ... ferant -i lenia verba sono [GELL. 1, 11, 3]). Ov. Pont. 2, 5, 13 vota. 4, 9, 134 nomen -e parentis. trist. 1, 5, 5 consilium (SVLP. SEV. chron. 1, 10, 7. 2, 50, 7). LIV. 8, 21, 3 responsum (TAC. ann. 4, 47, 1). 22, 58, 2 sermone (IVVENC. 2, 806 AMBR. in psalm. 118 serm. 13, 23). SEN. contr. 1, 5, 3 inter pares sententias -ior vincat (VAL. MAX. 3, 8, 1. PLIN. epist. 2, 12, 2 [*opp. durior*]. 4, 9, 2. COD. Iust. 2, 11, 3 [*a. 197; opp. severior*]. COD. Theod. 9, 14, 3. 2. *al. cf.* CLAUD. 17, 31 arbitriis). SEN. contr. 7, 4 (19), 6 compositionem ... -iorem (*Gronov.*, minorem *codd.*). STAT. Theb. 5, 341 -ior (*i. suavior*) ... pectine Phoebi vox. 7, 554 alloquium (AVSON. 322, 23 p. 262 P. RVFIN. hist. 4, 23, 10 coniung. clementi). QVINT. inst. 6, 2, 19 dicendi genus ... placidum ... ac -e (*cf.* 11, 1, 31 genus eloquentiae [*coniung. limatum*]). VLP. dig. 39, 4, 1, 3 edictum. *al.* EVGRAPH. Ter. Andr. 116 auditorem mali interpositione suspendit, qui -iori (*i. iucundiore*) narratione tenebatur.

⑩ *de eventis. condicionibus vitae (de rebus iniquis l. 29. 30. 35 sqq. 40)*: BIBAC. carm. frg. 10 somnum (*cf. CVLIX* 158 soporem. SIL. 6, 97 quietem [APVL. met. 11, 22, 1. CE 1416 (= INSCR. christ. Diehl 4766), 7]). CIC. off. 2, 26 exitus ... bellorum. PROP. 2, 20, 20 servitium. Ov. Pont. 2, 7, 63 -ius exilium faciunt loca (trist. 2, 185, 4, 4, 51). 4, 9, 36 fata (*cf. CVRT.* 5, 8, 15 -iores vices fortunae [CLAUD. DON. Aen. 7, 370 p. 60, 7 fortuna]. ARATOR act. 2, 848 sors). MANIL. 4, 152 mollius ... studium est et -ior aetas (*aliter* MART. 14, 47, 1 [*de senectute*]. *cf.* PLIN. nat. 14, 125 vita [PROB. Verg. georg. 1, 10]). QVINT. inst. 11, 3, 116 in rebus -bus (*opp. atrocibus*). TAC. ann. 3, 19, 3 excessit ... -i obitu (*item de genere mortis*: TERT. apol. 50, 7. AVSON. 177, 5 p. 41 P. suprema ... -ia). AVSON. 417, 9 p. 276 P. tam placidum, tam -e iugum (417, 16). *al.* *de bonis externis*: IVVENC. 2, 229 munera vitae. HIL. euang. 78 stola candida, -is amictus. CLAUD. carm. min. 46, 5 pacis ornamenta. *de morbis: compar.* -ior *i. q. prosperior, minus periculosus*: CELS. 2, 6, 9 signa -iora (meliora Daremb.) peiorave (2, 8, 22 *opp. asperiora*). 4, 22, 3 -iora ulcera efficiunt. ORIBAS. syn. 6, 6 Aa p. 100 calor ... -ior (*gr. τὸ τῆς θερμότητος ... ἥδύ. cf. ALEX. TRALL.* 3, 19 [*gr. I p. 325, 10 P. θερμότης παρὰ*]).

β *c. pron. vel pro subst.*: ① *c. pron.*: SEN. epist. 115, 4 oculis -e quiddam. TREB. trig. tyr. 24, 4 nihil -e ... aut tranquillum. QVEROL. p. 17, 23 R. pete aliquid -ius honestiusque (*antea*: nolo iura haec silvestria. *cf.* AMM. 28, 2, 8 nec quietum a. vel -e. AVG. civ. 1, 23 p. 38, 24 D.). PRVD. c. Symm. 2, 681 quid -e ... placidumque ...? GREG. M. epist. 2, 36 p. 132, 16 si quid ... potueris -ius (*i. maius beneficium*) agere. NICET. spir. 17 p. 32, 13 haec -ia et bona (*opp. de terribilibus*).

② *substantive (c. gen. l. 60)*: ① *sing.*: CIC. Q. Rosc. 11 quid est in iudicio? directum, asperum, simplex ...; quid est in arbitrio? -e, moderatum: 'quantum aequius ... sit dari'. Ov. trist. 3, 5, 41 flexas ad -ius iras (*cf. l. 64*). LIV. 8, 21, 1 atrocius -iusve suadentibus (*sim.* 26 32, 4 decreverunt. TAC. ann. 3, 23, 2 censuissent. *cf. etiam l. 66*). QVINT. inst. 6, 2, 13 quod ... bonitate commendabitur, non solum -e ac placidum, sed ... blandum et humanum. PAVL. NOL. carm. 10, 11 mihi -e patris plus quam censoris acerbum sedit. ② *plur.*: CIC. Att. 3, 8, 2 altera epistola scribis ... fore ut acrius postuletur, altera iam esse -iora. HOR. carm. 1, 16, 25 -bus mutare quaero tristia (*cf. SIDON.* carm. 2, 440 aspera miscens -bus). SEN. clem. 1, 13, 4 inclinatus ad -iora (TAC. hist. 4, 68, 4 AMM. 28, 1, 44. *cf. l. 56*). SIL. 14, 184 si -ia malle credant esse metum. TAC. ann. 15, 5, 4 -iora obtendens. 16, 21, 2 -iora censuit (*sim.*: SVLP. SEV. chron. 2, 44, 1 consulerent. *cf. l. 57*). AVG. serm. 9, 1, 1 si amas tam multa -ia (multam misericordiam *l. v.*) dei.

③ *praedicative -e est (videtur sim.)*: ① *absol.*: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 35 iis ... reliqua videri -iora (*cf.* Ov. trist. 1, 1, 94 si cuncta videbis -ia). Cato 45 aetate progrediente omnia fiunt ... -iora (*cf.* PAVL. PENTRIC. Mart. 5, 253 cedant). SEN. benef. 6, 27, 4 quod -issimum est (PLIN. epist. 8, 14, 21). dial. 5, 9, 3 quidquid in nobis -e placidumque est. QVINT. decl. 305 p. 197, 6 sit aliquid -ius, sit aliquid clementius. ② *c. inf.*: Ov. Pont. 2, 3, 39 -ius est lasso digitum supponere mento. TAC. ann. 3, 69, 1 quanto fore -ius in ipsos ... provideri, ne peccaretur. ③ *c. quod (omissa copula)*: IVV. 10, 183 -ius id sane, quod non et stigmatum dignum credidit.

2 *de vi placida aut statu leni rerum naturalium (cf. et p. 1152, 71)*: a *de fluviis sim. i. q. placidus, tranquillus*: VERG. Aen. 8, 88 -is ... in morem stagni placidaeque paludis (SIL. 12, 121. *cf. l. 84*). AETNA 484 fluminis. MANIL. 3, 652 -i pelagus consternitur unda (PRVD. cath. 9, 39). SEN. Phaedr. 274 non -i ... ponto. Thy. 589 -ius (*an adv.?*) stagno (*cf. l. 81*) pelagus recumbit. LVCAN. 1, 403 Atax (VEN. FORT.

carm. 6, 5, 214). PLIN. nat. 2, 215 aestus maris. SIL. 4, 85, 8, 537, 17, 641 fera Pyrene nec -is Hiberus. STAT. silv. 1, 3, 24 amnis (ANTH. 477, 4). AVIEN. Arat. 1392 -ia ... terga profundum. *al.* PRISC. periheg. 499 fons ... -issimus undis (*cf. Sol.* 5, 20 quietus et tranquillus). 797 gurgite -i ... murmurat unda (*cf. Dionys. periheg.* 838 ἡσυχὰ καχλάζοντος). LVX. anth. 291, 7 -iori vertice (*opp. ardui* procellas ... gurgitis).

b *de temperie caeli, tempestatibus i. q. temperatus*: LIV. 38, 17, 17 caelo (*v. vol. III* 93, 31. *cf.* COLVM. 4, 23, 1 -is ac temperata ... caeli clementia [AVSON. 298, 9 p. 153 P.]. TAC. ann. 4, 67, 2 temperies [CLAUD. rapt. Pros. 1, 262]. AVIEN. Arat. 1563 caeli ... serena. *sim.*: CLAUD. 15, 152 aether). GERM. frg. 3, 28 ventis -issimus Saturnius. PETRON. 123 v. 186 humus -i ... horrore quievit. PLIN. nat. 18, 282 purus atque -is aer. SIL. 9, 308 -ia ... agitant ... flamina culmos. APVL. met. 4, 35, 4 -is aura molliter spirantis Zephyri. ITALIA III reg. 19, 12 (Tert. adv. Marc. 4, 23 p. 498, 22) in spiritu -i (*Vulg.* aurae tenuis). AVIEN. orb. terr. 551 notus. CLAUD. carm. min. 31, 59 Euris. ARATOR act. 2, 1070 -e quid umquam ventorum tenere doli? *de spatiis temporum (cf. p. 1155, 67)*: COLVM. 3, 20, 1 -is ac temperatus ... annus (AVIEN. Arat. 1747. *cf. p. 1146, 18*). PLIN. nat. 2, 136 mollior aer -iore hieme (*cf.* CLAUD. 20, 95 bruma). 11, 20 dies.

c *de flamma, igne i. q. innoxius (aliter p. 1156, 77)*: SIL. 16, 121 involvere visa est -is flamma comam. CLAUD. DON. Aen. 3, 390 p. 320, 2 ignis ex capite Ascani -is et innoxius (GREG. Tvr. glor. conf. 75 p. 793, 19). *de luce siderum sim. i. q. leniter splendens*: TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 334, 10 si caecus ... solem praesumere velit -iorem et salubriorem (*cf.* AVG. civ. 22, 2 p. 155, 1 D. *opp. asper*). MART. CAP. 1, 14 Iuppiter planeta -is omnia ... undas volvebat argenteas. 8, 810 globus quidam lucis aetheriae ... -i (*an i. quieta, moderata?*) vertigine ... inlabitur.

d *de solo, agris, regionibus (pertinet ad fertilitatem, caeli temperiem, tranquillitatem aut cultum moresque incolarum) i. q. lenis, iucundus*: HOR. carm. 1, 18, 2 -e solum Tiburis (Ov. Pont. 2, 2, 68 STAT. silv. 3, 5, 79. *cf.* 1, 3, 15 ingenium quam -e solo). CVRT. 7, 4, 26 quae -iora sunt. 7, 4, 30 terra. 8, 9, 12 interiora ... alendis frugibus -ia (*Acidal.*, -is *codd.*). *de urbibus, regionibus (aliter p. 1155, 83)*: PLIN. nat. 14, 133 plagae (23, 37 SIL. 1, 213 STAT. silv. 4, 4, 18). SIL. 6, 651 Campania. 12, 27 Parthenope. STAT. Theb. 1, 334 -em (SCHOL.: tranquillum sive otiosum) ... Corinthum (*cf. Heuvel ad l.*). 2, 382 Eleusin. 12, 491 nemus Clementiae (SCHOL.: non austeritate numinum terribile). silv. 1, 1, 102 Taras (*cf. Vollmer ad l.*). Ach. 1, 557 Hybla. CE Eranos 46 (1948) p. 159 v. 6 Elysios ... campos. AVIEN. orb. terr. 1287 austro.

e *de frugibus plantisque in usum cultum traductis i. q. mitigatus*: Ov. met. 2, 288 alimenta ... -ia fruges (5, 342. 656. 15, 81. 478). APVL. met. 11, 2, 1 glandis ferino remoto pabulo -i commonstrato cibo. *n. plur. pro subst.*: IVST. 44, 4, 11 ex agresti cibo -iora vesci. *de arboribus sim.*: Ov. met. 7, 277 olivae (*cf.* TERT. praescr. 36, 7 *de fructu*). COLVM. 10, 39 arbor (*cf. l. 51*). PLIN. nat. 13, 29 silvestres palmae ... -ioribus se miscent (*cf.* 21. 90. 92. *al.* HIPPOCR. aer. 12 p. 29, 22 nascentia ... -iora facientes [*ἡμεροῦντες*] ex silvestribus). 16, 78 sunt arborum (*cf. l. 48*) quaedam omnino silvestres (*cf. l. 48*), quaedam urbaniores ...; ac -es, quae fructu aut aliqua dote umbrarumque officio humanius iuvant. 19, 145 genus incultius asparago, -ius corruda. 24, 52 -ioris sabuci. *aliter*: COLVM. 10, 21 nec manibus -is ferulas. PLIN. nat. 22, 37 urtica -issima et foliis non mordentibus.

f *de medicamentis i. q. lenis, deleniens*: MART. 9, 17, 1 herbis. SER. SAMM. 633 sanguine -e columbae (*alluditur ad usum p. 1155, 8 allatum*). PANEG. 4, 9, 2 medicina. PHILAGR. med. 3 p. 168, 5 epilatis. ORIBAS. syn. 1, 31, 1 Aa p. 86, 2. 21 Mō. sinapismum (*opp. acrem, medium*). 7, 13, 2 La p. 145 medicamenta (Aa lenes; *opp. fortia*).

B *latius i. q. tolerabilis, mediocris, exiguus, levis sim. (cf. etiam p. 1152, 71)*: 1 *de affectibus*: CIC. Tusc. 2, 53 haec cogitatio ... etiam dolorem ... -iorem facit (*aliter p. 1156, 80*). MART. 12, 21, 9 desiderium ... -ius urbis. QVINT. inst. 5, 13, 2 affectus ... haec pars -iores (minores A) habet (*aliter p. 1156, 75*). AVG. pecc. mer. 1, 22, 31 concupiscentiis ... -ioribus, quas posset facile superare.

2 *de malis (cf. et p. 1157, 26)*: FIRM. math. 3, 2, 26 quae omnia mala -iora erunt atque leviora (AMM. 28, 1, 48 haut -ius m. AVG. bapt. 4, 20, 27 p. 254, 4). AVG. civ. 11, 23 p. 493, 18 D. minoris -iorisque malitiae. bapt. 4, 19, 26 ex vitis illis, quod elegeris -ius (*opp. gravius*). CONC. 8 I 3 vers. Tur. p. 168, 27 illius Cain sunt -iora (*gr. I 1, 2 p. 70, 30 μετρίωτερα*) quam tua.

3 *alia*: CELS. 8, 4, 2 quo -ior ictus fuerit. MART. 9, 68, 7 -ior ... clamor furit. ? MART. CAP. 8, 810 v. supra l. 28. GREG. M. epist. 6, 32 p. 411, 8 cantivos ... -iori ... pretio comparare.

structurae: *alicui*: TIB. 1, 4, 53 Ov. Pont. 2, 1, 48 trist. 5, 11, 20 LIV. 21, 20, 8. 23, 15, 4. 33, 21, 5 SEN. dial. 7, 20, 5 MELA 3, 28 VAL. FL. 2, 305. 7, 3 STAT. Theb. 1, 190, 3, 417. 9, 378 MART. 6, 12, 12 TAC. ann. 4, 17, 2. 12, 20, 1. *al.* in aliquem: CIC. Att. 5, 1, 3 LIV. 4, 2, 9 et 4^r. CVRT. 8, 8, 4 TAC. ann. 3, 69, 1 TERT. nat. 1, 18, 6. *al.* in aliquo: VAL. MAX. 8, 1 absol. 12 (*p. 1154, 38*). adversus aliquem: LIV. 33, 12, 9 IVST. 7, 6, 16. erga aliquem: TAC. ann. 2, 73, 2 (*p. 1153, 42*). ad aliquem v. p. 1153, 78 et SACR. Leon. p. 55, 4. circa aliquem v. p. 1153, 18. *alicui rei*: COLVM. 10, 21 (*v. [R.]*

p. 1158, 54). TAC. Agr. 16, 3 (p. 1154, 42). CLAUD. 8, 113 (p. 1153, 11). c. dat. gerund. v. p. 1155, 77. 1158, 34. in aliquid v. p. 1153, 34. circa omnia: CYPR. epist. 5, 2, 14, 2. contra iniurias: CYPR. patient. 20 p. 412, 7. ab aliqua re v. p. 1154, 20. ad c. gerund.: CYPR. epist. 74, 10 p. 807, 17. hab. virg. 23 p. 204, 21 ad sustinendam iniuriam. in aliqua re: CIC. Verr. II 5, 157 (v. p. 1154, 31). CAEL. 25. fin. 4, 79 (v. p. 1153, 56). SEN. epist. 59, 11. COLVM. 7, 3, 5 (v. p. 1155, 15). al. abl. limit.: CIC. S. Rosc. 154 natura (Ov. epist. 14, 55 CVRT. 5, 10, 14). LIV. 34, 5, 6 ingenio (VELL. 2, 117, 2 TAC. ann. 6, 15, 1). GERM. frg. 3, 28 (v. p. 1158, 11). VAL. FL. 2, 646 cultu (AMM. 31, 2, 21). SIL. 13, 737 vultu (STAT. Theb. 6, 291). STAT. silv. 1, 1, 25 armis. CYPR. unit. eccl. 24 p. 231, 36 corde. CLAUD. v. p. 1153, 63. EVSTATH. v. p. 1153, 50. PRISC. v. p. 1158, 4. al. acc. limit.: HOR. carm. 3, 10, 18 animum. STAT. silv. 4, 6, 55 vultus. MART. CAP. 1, 14 omnia (v. p. 1158, 27).

acc. n. sing. mite pro adv. i. q. placide, leniter, moderate: c. verbis (cf. p. 1155, 82): APVL. met. 10, 32, 3 nunc -e coniventibus, nunc acre comminantibus. . . pupulis. CASS. FEL. 55 p. 141, 20 quartanarios. . . oportet mediocriter et -e haberi. c. adi. (cf. infra l. 65): ORIENT. carm. app. 3, 36 -e severus (cf. p. 1156, 29).

adv. compar. mitius et superl. (l. 36. 41. 48) mitissimē. i. q. leniore vel lenissimo modo: A c. verbis: 1 pertinet ad actiones, sententias, affectus, condiciones hominum: a c. verbis agendi: α generatim: ACC. trag. 377 quanto -ius (Buecheler, minus codd.) stirpem educabant. CIC. de orat. 2, 35 maiorem levare -ius consolando. CALP. decl. 4 p. 5, 17 -ius agere (IREN. 4, 20, 10 AVR. VICT. Caes. 20, 13: AMM. 24, 3, 6 [i. moderatius]. LEO M. epist. 167 pr. p. 1200A cum eis. PRAEDEST. 1, 50 p. 606A eos. PASS. Andr. long. 8 [gr. πραέως vel μελιχίως]. PASS. Petr. Paul. long. 37 [mitiose cod. C, gr. ἐπιεικώς]). IVST. 25, 5, 2 victoria -ius usus. elliptice: STAT. Theb. 5, 668 quos inter Adrastus -ius. de factis duris, severis (cf. p. 1157, 26): SEN. Tro. 696 -ius lapsos preme. QVINT. decl. 383 p. 429, 1 -ius puniuntur (AVG. spir. et litt. 28, 48 p. 203, 16). ITALIA II Macc. 10, 4 (recc. LX et VVLG.) ut ab ipso -ius (gr. μετὰ ἐπιεικειας, rec. B cum [rec. M in] mansuetudine, rec. P cum clementia) corripere. AMM. 25, 4, 9 in . . . insidiatores . . . consurrexisse -issime. AVG. c. Parm. 3, 6, 29 p. 141, 8 vindicare. β specialim in arte medica: CELS. 1 proem. 75 cetera . . . tardius, sed aliquanto -ius (i. leniore curatione quam incidendis corporibus vivorum) usus ipse monstrabit (cf. CAEL. AVR. chron. 2, 13, 163 ventrem -ius emollire). 8, 10, 10 ut -issime agatur (cf. l. 26). ORIBAS. syn. 5, 7 p. 53 digito in ore misso linguam -ius (πρόως) pressam.

b c. verbis dicendi: CIC. de orat. 3, 165 si . . . 'pupillum' . . . diceret, paulo durius; sin . . . , aliquanto -ius (DON. Ter. Ad. 97 AVG. civ. 20, 24 p. 467, 32 D. bapt. 1, 5, 6 p. 151, 26 ut -ius dicatur [LEO M. epist. 15, 16 p. 690A]. cf. AVG. c. Petil. 2, 92, 204 p. 128, 6 ut -ius loquar [spir. et litt. 35, 61 SCHOL. Ter. p. 81, 30]). CAES. Gall. 7, 43, 4 quam -issime potest legatos appellat (cf. TAC. hist. 1, 82, 2 adlocuti sunt . . . -ius aut horridius). CONC. I 2 p. 35, 4 -ius (gr. I 1, 2 p. 11, 31 πρόως) eum et cum omni lenitate vocante (I 3 vers. Tur. p. 60, 1).

c c. verbis sentiendi, patiendi: CIC. Att. 12, 28, 2 lugere . . . -ius (Bosius, intus codd.). Ov. met. 15, 495 -ius (i. acquiore animo) ista feres (cf. AVG. c. Petil. 2, 87, 193 p. 119, 15 -ius [i. minore damno] pertulit . . . flammis). Pont. 3, 7, 27 -ius (i. minus dure) ille perit, subita qui mergitur unda (cf. AVG. civ. 5, 25 p. 238, 16 D. interim. 19, 8 p. 368, 19 cum . . . mortibus . . . nunc -ius nunc asperius affligatur vita mortalium). AVG. civ. 2, 25 p. 91, 14 D. exarsissent. c. Parm. 1, 12, 19 p. 41, 8 ut ei fortasse -ius (i. indulgentius) . . . timore consenserint.

2 pertinet ad vim et efficacitatem rerum: CELS. 5, 26, 21B quae -ius idem efficiunt. 5, 26, 23C quo -ius acia corpori insadat. ORIBAS. eup. 2, 1 A 6 aizon . . . siccatur . . . -ius (πρόως). syn. 3 add. p. 899med. coquere oportet -ius, donec fluat.

3 pertinet ad odorem (cf. p. 1152, 65): STAT. silv. 5, 3, 41 non -ius halat aura croci.

B c. adi.: AMM. 14, 1, 2 humani cruoris avida nihil -ius quam maritus.

litotes: non (nec) -is p. 1156, 1. 51. 1157, 83. 1158, 2. 54. al.

non (nec) -ior p. 1153, 9. 65. 1154, 60. 63. 1155, 14. 16. 76. al.

homocoprophora p. 1152, 33. 1153, 20. 1154, 12. 22. 23. 39. al.

deriv.: mitesco, mitigo, mitio, mititudo, mitiusculus. comp.: im-, per-, praemitis. mitifico, mitificus.

? mitiscus, -i m. [a μίτος? Buecheler.] i. q. stapia: GLOSS. V 621, 18 -us est, ubi homo tenet pedes, cum sedet in equo ('μίτος idem est quod πειρά, σείρα, βόχος, qualia apta sunt ad insertandos pedes et retinendos' Buecheler. meniscus 'lunula, res in modum lunae formata' dubitanter coni. Heraeus).

mitisonus, -a, -um v. s. multisonus. R.

mititudo, -inis f. a mitis. fere i. q. mansuetudo: VIRG. gramm. epit. 4 p. 24, 15 H. campus floribus accipitur in nobilitate virtutum et -is plania (multitudine planitiae N). Busch.

mitium, -i n. orig. inc. i. q. responsum, purgatio?: LEX SAL. capit. 1, 1^{rubr.} de -o fristito. 2, 8 B. (= 5, 8 G.), 1 quod ibi fuerint, ubi mitthio (sic) ad noctes XIV solem (i. diem) collocasset (antea: antruscio ne simithio reddant in solo cod. I). de re v. Geffcken, Erl. p. 233. 258.

Schwerin-Thieme, Grundzüge der dt. Rechtsgeschichte, Berlin u. München 1950⁴ p. 89. Eckhardt, Lex Salica 100 Titel-Text, Weimar 1953 p. 176. 277. R.

mitiusculus, -a, -um. [a mitior diminutive, cf. duriusculus. J.B.H.] i. q. paulo mitior: CAEL. AVR. acut. 1 praef. 18 febres . . . parvae atque -ae (im- ed. Guinterii, corr. ed. Lugd. 1567, cf. 1, 6, 51 minor ac lenior). Busch.

1. mīto v. s. milito (p. 965, 77).

2. mito v. s. mitto (p. 1161, 78. 1162, 13).

mitra, -ae f., μίτρα. priorem syll. poetae producant praeter AFRAN. com. 37 STAT. Ach. 1, 715 CARM. de Iona 44 PRVD. psych. 358. in codd. interdum scrib. -thr-, raro me- (e. g. p. 1161, 35) vel my- (e. g. ITALIA Lugd. exod. 28, 4. al.). mitara (contra metrum): VERG. Aen. 4, 216 P. NOT. Tir. 98, 25 post ocrea. de notionibus (cf. etiam l. 49. 54. 79. p. 1161, 12. 33): SERV. Aen. 4, 216 utebantur et Phryges et Lydi -a, hoc est incurvo pilleo, de quo pendebat etiam buccarum tegimen (inde SCHOL. Stat. Theb. 9, 795). 9, 613 pillea virorum sunt, -ae feminarum, quas calauticas dicunt (inde ISID. orig. 19, 31, 4). GLOSS. κρήδεμνον. V 311, 7 -a graece cinctum vel ligatura capitis. GLOSS. I Ansil. MI 368 -a Phrygium pilleum (cf. l. 16. 22) id est tiara. III Abstr. MI 17 -am coronam vel mitellam vel capitis ornamentum. IV Plac. M 13 -a est pilleum Phrygium (cf. l. 16. 20) vel Persarum aut ornatus capitis de veste. de usu: VARRO ling. 5, 130 -a et reliqua fere in capite postea addita (sc. post capital, ricam) cum vocabulis graecis. gr. respondent μίτρα (l. 64. p. 1161, 9. 17. 18) vel κίδαρις (p. 1161, 16 [bis]. 19. 21). cf. etiam HIER. in Zach. 3, 1 sqq. p. 1436^B pro cidari in Hebraeo legimus saniph (שַׁנִּיף), quae -a a plerisque dicitur, et in hac volunt intellegi sacerdotii dignitatem (cf. p. 1161, 12). de re egerunt De Ridder apud Daremb.-S. s. v. (ubi v. imagines) et Schuppe, RE XV 2217 sqq. legitur inde ab AFRANIO (l. 32). LVCILIO, VARRONE, CIC., CATVLLIO, LVCR., VERG. plerumque apud poetas. [locis mancis: AFRAN. com. 37 cum -is calauticis. LVCIL. et VARRO l. 37.]

1 i. q. tegumentum capitis sc. vitta, quae circum caput obvolvitur sive pilleolus incurvatus in angustum desinens, qui redimiculis a mento alligatur: a mulierum: enumeratur in cetero mundo muliebri:

LVCIL. 71 ricae, thoracia, -ae. VARRO Men. 433 -am ricinam aut -am Melitensem. LVCR. 4, 1129 bene parta patrum fiunt anademata (cf. l. 43), -ae. VLP. dig. 34, 2, 23, 2 muliebria vestimenta sunt, quae matris familiae causa sunt comparata . . . veluti . . . capitia, zonae, -ae, quae magis capitis tegendi quam ornandi causa sunt comparata (at 34, 2, 25, 10 ornamenta muliebria sunt . . . vittae, -ae eqs. [PAVL. dig. 34, 2, 26 -ae et anademata]). ARNOB. nat. 2, 23 p. 66, 27 VVLG. Is. 3, 19 ISID. orig. 19, 31, 1. varia (gentium peregrinarum l. 47. 58. 72 [cf. etiam p. 1144, 48]; meretricum l. 48 sq.; virginum deo devotarum l. 54 [cf. p. 1144, 52]; sponsae l. 65; deae l. 60): CATVLL. 64, 63 non flavo retinens subtilem vertice -am Ariadna (de eadem 64, 68). PROP. 2, 29, 15 Sidoniae nocturna ligamina -ae Cynthiae. IVV. 3, 66 picta lupa barbara -a (cf. SERV. auct. Aen. 4, 216 -as proprie meretricum esse. 9, 613). PLIN. nat. 35, 58 capita earum -is versicoloribus operuit. STAT. Ach. 1, 715 in cultu Liberi (seq. nebridis). TERT. virg. vel. 17ⁱⁿ. -is et lanis quaedam non velant caput sed colligant (cf. p. 1144, 51) a fronte quidem protectae, qua proprie autem caput est, nuda. OPTAT. 2, 19 p. 54, 19 puella deo devota, cui -am ipse imposuerat (cf. SERV. auct. Aen. 4, 216 add. in cod. T in marg. quale est operimentum capitis domino devotarum. ISID. orig. 19, 31, 4 et 5. eccl. off. 2, 18, 11 quasi coronam virginalis gloriae). HIER. epist. 54, 7, 1 non habuit crispantes (cf. p. 1144, 50) -as. VVLG. Iudith 10, 3 imposuit -am super caput suum Iudith. CLAUD. 20, 185 in . . . orbem tereti -a retinente (Birt cum exc. Gyrard., redeunte vulg.) capillum strinxerat Bellona. est insigne mulierum aetatis anilis: PROP. 4, 5, 72 immundo pallida -a situ. Ov. fast. 3, 669 levi -a canos incincta capillos (cf. 4, 517 -a . . . c. presserat). Vertumni anum assimulantis: Ov. met. 14, 654 ille . . . picta redimitus tempora -a. in imag.: VVLG. Bar. 3, 2 imponet -am (μίτραν) capiti Ierusalem matris. PETR. CHRYS. serm. 130 p. 556^B ecclesia mater sicut sponsa imposuit sibi -am. est tegumentum caput virorum vestitu femineo indutorum: Clodi pro psaltria in coetum mulierum inducti: CIC. har. resp. 44 Clodius . . . a -a factus est repente popularis. or. frg. A XIV Sch. (= XIII M.) 22 rusticos ei Clodio nos videri . . . , qui . . . -am . . . habere non possumus. Herculis tamquam famulae Omphales: Ov. epist. 9, 63 ausus es hirsutos -a redimire capillos. SEN. Herc. f. 471 -a ferocem barbara frontem premens (cf. Herc. O. 375 crinem . . . -ā pressit). Achillis in regia Lycomedis: ANTH. 198, 21 caput praefixa casside -am pellat.

b virorum (cf. etiam l. 66): Bacchi: PROP. 3, 17, 30 cinget Bassaricas Lydia -a comas. SEN. Oed. 413 caput Tyria cohibere -a (Phaedr. 756). VAL. FL. 2, 271. STAT. Ach. 1, 617serta comis -amque levat. Vertumni Bacchum assimulantis: PROP. 4, 2, 31 cinge caput -a. virorum effeminatorum (cf. SERV. auct. Aen. 4, 216 quibus effeminatio crimini dabatur, etiam -a eis adscribebatur): VERG. Aen. 4, 216 ille Paris (de Aenea) . . . Maeonia mentum -a . . . subnexus (CLAUD. DON.: -a illi . . . ut feminis). 9, 613 tunicae manicas et habent redimicula -ae Phryges (CLAUD. DON.: ut . . . sit vobis . . . -a pro galea). STAT. Theb. 9, 795 haut umquam deformes vertice -as induimus (ut [R.]

cultores Liberi). PRVD. psych. 358 ut -a caesariem cohibens aurata virilem combibat ... nardum. inde fere pro persona: MART. 2, 36, 3 nec tibi -arum nec sit tibi barba reorum. coniugis puerperae secundum consuetudinem Tibarenorum: VAL. FL. 5, 148 deside (per enallagen) -a feta ligat ... virum (cf. Apoll. Rhod. Argon. 2, 1015 ἀντὸν ... καὶ δατὰ δροαμένοι). hominum orientalium (cf. l. 5. 12. 42. p. 1160, 16 sqq. 44. 81): CLAUD. 21, 156 -a velatus Arabs. est insigne sponсорum (cf. p. 1160, 65): ITALIA Is. 61, 10 (Tert. adv. Marc. 4, 11 p. 451, 5. al.) velut sponso circumposuit mihi -am (μίτραν, Vulg. decoratum corona). seniorum (cf. p. 1160, 60): CARM. adv. Marc. 4, 202 senioribus ... coronatis cohibentibus omnia -a (cf. N. T. apoc. 4, 4). sacerdotum Iudaeorum (EVCHER. instr. 2 p. 156, 15 v. vol. III 1054, 2 et cf. ibid. 1053, 68 sq.): TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 387, 25 Christus exornatus potest et -a (PS. TERT. adv. Iud. 14 l. 47 -am) et cidari munda (Rig., cidarim mundam M). ITALIA exod. 28, 4 (Lugd.) facient ... -am (μίτραν, Vulg. cidarim. 28, 35 -am byssinam [μίτραν, Vulg. tiaram. item 28, 36]. VVLG. exod. 39, 26 cum coronulis suis). 28, 33 (μίτρας, Vulg. tiaram). lev. 8, 9 imposuit -am (μίτραν, Vulg. cidari textit) supra caput Aaron (lev. 8, 13 = VVLG. [μίδάρεως]. VVLG. exod. 29, 9 [Italia Lugd. cidaras]). VVLG. exod. 29, 30. Sirach 45, 14 super -am (ἐπὶ τὸν μίδαρεως). imperatoris Commodi: PASS. Euseb. soc. (BHL 2742) 1 Commodus ... accipiens -am suam.

structurae notabiliores: -am imponere l. 18. p. 1160, 54. 58. 64 sq. cf. l. 9. induere p. 1160, 84. capillos (vel caput) -a cingere p. 1160, 75. 78. cf. p. 1160, 62. cohibere p. 1160, 76. colligare p. 1160, 52. ligare l. 5. operire p. 1160, 50. premere p. 1160, 62. 72. redimire p. 1160, 71. cf. p. 1160, 63. retinere p. 1160, 59. velare l. 7.

attributa: aurata: PRVD. psych. 358. barbara: SEN. Herc. f. 471. Lydia: PROP. 3, 17, 30. Maeonia: VERG. Aen. 4, 216. Melitensis: VARRO Men. 433. nivea: VAL. FL. 2, 271. picta: OV. met. 14, 654 IVV. 3, 66. Sidonia: PROP. 2, 29, 15. subtilis: CATVLL. 64, 63. teres: CLAUD. 20, 185. Tyria: SEN. Oed. 413. versicolor: PLIN. nat. 35, 58.

2 in re nautica i. q. funis (ISID. orig. 19, 4, 6 funis, quo navis media vincitur): CARM. de Iona 44 spiras mandare morantes, oblaqueare -am (mith- VT, meth- P).

deriv.: mitella, mitrula, mitratus. comp.: semimitra.

mitratus, -a, -um. a mitra. a poetis (l. 39.44.45) prima syll. producitur.

i. q. mitra indutus: PROP. 4, 7, 62 -is ... sonant Lydia (cf. p. 1160 76) plectra choris. SEN. suas. 2, 21 inter pyxides et redolentis animae medicamina constitit -a (ed. Schott, mirata codd.) contio. PLIN. nat. 6, 162 Arabes (cf. l. 7) -i (metr- var. l.) degunt aut intonso crine (cf. SOL. 33, 16 plurimis crinis intonsus, -a capita). 35, 140 Iove Liberum parturiente depicto -o. AVSON. 9, 5 p. 320 P. -a (Schenk, mirata cod.) Venus ... galeata Minerva. SIDON. carm. 9, 202 Hammon -um caput elevans harenis (cf. Anderson ad l.).

mitrax v. s. mithr-.

mitrencitēs v. s. metrenchytes (p. 894, 62).

mitriāsīs v. s. mydr-.

mitridax v. s. mithr-.

[DIOSC. 5. 144 utilis sunt species halcyonei mixte mitromatibus (an leg. nitrō-?, in aromatibus coni. Svennung in plog.) mulierum (gr. 5, 118, 3 εἰς σμήγματα ... γυναικῶν.)]

mitrula, -ae f. a mitra demin. (cf. mitella).

i. q. parva mitra, coronula: SOL. 27, 51 basiliscus alba quasi -a lineatus caput (cf. ISID. orig. 12, 4, 7 albis maculis lineatus). R.

mittendarius, -i m. a mittere, mittendus. recipitur in sermonem Graecum μιττενδάριος (v. Ziliacus, Z. Kampf d. Weltspr. im oström. Reich, Helsingfors 1935 p. 194).

1 i. q. officialis officii cuiusdam palatini, qui mittitur in provincias longinquas ad exigenda vectigalia vel ad mandata perferenda (cf. ENFLIN, RE XV 2237 sqq. Lécrivain ap. Daremb.-S. s. v.): a officii palatini comitis sacrarum largitionum: COD. Theod. 6, 30, 7, 1 -i form. secl. n. v. eqs. 6, 30, 8 placuit iusta et omnibus -a (riis) palatini officii (i. sacrarum largitionum) profutura suggestio (cf. 6, 30, 9 -is palatinis). 6, 30, 22 de actu -orum. 6, 30, 23 quattuor -os, qui per annos singulos ex officio palatino exire sollemniter consueverunt eqs. COD. Iust. 12, 23 (24), 7, 6. b officii palatini comitis rerum privatarum: COD. Theod. 6, 30, 2 idoneos ... e numero -orum ad hoc eligere debebis et mittere. c officii praetorii praefecti Africae: COD. Iust. 1, 27, 1, 30 in schola -orum. d officii non accuratius indicati: CASIOD. var. 4, 47, 5 expeditos ... properare -os volumus.

2 in imag. de spiritu sancto: RVFIN. symb. 39 p. 376^A spiritum sanctum non solum minorem esse filio, sed et -um asserunt Arius et Eunomius.

*mitto, mīsi, missum, -ere (mitto, -āre? v. p. 1162, 13). [cf. c. avest. maēθ- 'iacere, emittere' et fortasse c. anglosax. smitan 'iacere, icere', theod. schmeissen. J.B.H.] scrib. in tit.: mito p. 1162, 14. SENT. Minuc. (CIL I² 584) 31 dum ne alium intro mitat (at 44 mittei; item cons. duplici inde a S. C. de Asclep. [CIL I² 588 ter] passim). INSCR. NSc. 1914 p. 370. misus: CIL V 2517, 8 XIII 1865 (= Dessau 2124). missit: CIL I² 1216 XIII 3162 19. meisit: CIL I² 2197 (= Dessau 5366). met-: ORIBAS. syn. 4, 36 Ab p. 40. 9, 1 add. Ab p. 267. al. per compendium srib. M pro -ssus (cf. PROB. litt. sing.

gramm. IV 276, 49. 51 MM. i. manu -sus): de gladiatoribus (cf. p. 1174, 7): CIL IV 1182 (ter ut vid.). 1422 v(icit), m. 1773. 8969. in formula m(issus) h(onesta) m(issione) de militia (cf. p. 1173, 63): CIL III 1078. XIII 6677 (= Dessau 2472) et saepius. mis(sus) h. mis(sione): CIL III 12411 (= Dessau 2666^b). cf. etiam p. 1137, 81 et 1140, 36. de formis (cf. etiam vol. VII 2, 80, 59 [intromitto]): inf. praes. pass. -ier: PLAVT. Capt. 438 LVCR. 4, 43. inf. praes. pass. -ei: SENT. Minuc. (CIL I² 584) 44 LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 150. inf. fut. pass. -ssuiri: LACT. inst. 7, 18, 3 p. 640, 19 (B, -ssum iri cell.). perf. misti: CATVLL. 14, 14 (-sisti V contra metrum). FRONTO p. 145, 19 v. d. H. (= p. 152, 3 N.) legit Hauler, WSt. 17 (1905), 146. misse: LVCIL. 742 (-sisse trad.). scanditur mis-: CE 1968, 5 (a. 336). CYPR. GALL. num. 753. mit(t)o, -āre? INSCR. Dueni (CIL I² 4) iovesat deivos qoi mēd (sc. vasculum) mitat. prorsus dub. CIL I² 2658 <...>ed mitat, de cuius tituli lectione alii alia coniciunt, cum aliis ne de sermone quidem Latino constare videatur. de notione: GLOSS. -o πέμπω. βάλλω. -ite omittite, sinite. emittite vel sinite. -ssus ἀπεθελς. coniectus. impulsus. directus. GLOSS. Klio 13 (1913), 96 μισήρουντ επευραν. PAP. Amherst II 26 II 29 -ssuro βάλόντος. in interpret. nominum hebr.: HIER. nom. hebr. p. 43, 16 Sali -ssa. VVLG. Ioh. 9, 7 Siloe, quod interpretatur -ssus. NOT. Tir. 23, 11 -it. 25 -sit. 39 -ssus. legitur post INSCR. Dueni (notione s. cap. III p. 1178, 43 allata) inde a LIVIO ANDR. (l. 56), NAEVIO (p. 1186, 16), PLAVTO, ENNIO per totam Latinitatem. [it. mettere, francog. mettre, hisp. meter. M.-L.]

[confunditur c. compositis: amittere (cf. vol. I 1920, 77): simpl. trad. perperam: PLAVT. Mil. 1413 (amittimus codd. Prisciani). ACC. trag. 278 (amittuntur Bentinus). CIC. epist. 6, 21, 1. al. CAES. civ. 1, 33, 4. PLIN. nat. 16, 246 (cf. ed. Mayhoff, vol. III 492 sq.). al. dub.: PLAVT. Rud. 1015 -e (codd., Lindsay, amitte Leo) rudentem (cf. p. 1173, 41). CIC. Att. 3, 24, 2 (-serimus codd. plurimi, Sjögren, amiserimus PA²c, vulg.). SEN. benef. 3, 18, 2 (-serit plur. codd., mutaret V, amitteret Gertz, Hosius). admittere: OV. epist. 1, 36 (alacer -ssos v. l. falsa pro lacer admissos). TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 594, 2 (admittenda Kroymann pro eadem -enda). virg. vel. 11, 6 ad negotia -unt (admittunt N). committere (cf. vol. III 1902, 7): SALL. (?) rep. 2, 12, 1 (committenda Kurfess). LVCAN. 5, 691 (quod -ere pars codd., Housman, committere cell., Hosius). dimittere: CAES. Gall. 7, 71, 5 LIV. 45, 3, 3. STAT. Theb. 4, 586 (dimissus P, me -ssus B, M; an demissus?). emittere (cf. vol. V 2, 500, 18 sqq. 500, 58 et Mayhoff l. c. l. 28): RHET. Her. 4, 39, 51 (emissus Lambin.). CIC. div. 2, 135 (emissi sunt b, et -sisset A BV², -sisse V^c). COLVM. 7, 3, 19 VVLG. act. 27, 43. al. immittere (cf. vol. VII 1, 468, 37 sqq.): VARRO Men. 282. CAES. Gall. 5, 44, 6 (immittit a, -it β). civ. 2, 41, 2 (-it P¹). COMM. apol. 209. omittere: TER. Ad. 860 (-o γ, omitto cell., edd.). LVCIL. 1224 (-o em. Dousa). CIC. Verr. II 1, 137. 2, 183 -o (Pal., Klotz; omitto O¹ Q, Peterson) de melle (cf. p. 1177, 78). TAC. hist. 1, 2, 1 (omissa Lipsius; at cf. Persson, Krit.-exeg. Bemerk. p. 56). remittere: LIV. 40, 46, 15 (ed. Mog.). SEN. nat. 5, 9, 2 humorem -it (vulg., humo remittit Gercke). submittere: CAES. Gall. 7, 21, 2 civ. 3, 19, 6 VITR. 7 praef. 8. praeterea falso trad.: LVCIL. 674 pro mutes (cf. DIRAE 23. CALP. ecl. 1, 79 mutat vel -at codd., niteat corr. Vlitius). PROP. 3, 10, 1 pro visissent (Heinsius). LIV. 9, 5, 7 pro lapsos. dub. trad.: OV. fast. 6, 388 -ite quam minime -ere (plurr. codd., Landi, Lenz; tradere var. l., Peter, perdere dett.). MANIL. 5, 190 v. p. 835, 74. OCTAVIA 52 -it (def. Carlsson, Überlief. 50. alii alia ci.). locis mancis: LIV. ANDR. trag. 19 -e ea quae tua sunt magis quam mea. TVRPIL. com. 215 CIL I² 2197 FEST. p. 177b, 33 SEN. epist. 82, 11 FRONTO p. 105, 18 v. d. H. (= p. 111, 2 N.). locis contextus dubii: CATVLL. 116, 4 OV. met. 12, 445 PLIN. nat. 5, 63 VAL. FL. 6, 538. dub. interpr.: CIL IV 1952 ious multum -it. INSCR. NSc. 1914 p. 370 (aet. rep.?) Orce pater ... tibi trado ut tu il(l)u(m) -as (i. abducas [cf. Tab. devot. Audolent 228, 4/5]; an ad p. 1168, 19?) et deprem(as). LIV. 37, 12, 11 (sc. classem? cf. p. 1174, 34. alii alia ci.). e coni. dub.: PLAVT. Mil. 823 (dum -sit Ussing, domisit codd.). 1337 (flo miser codd., ultro -sero Leo, aliter Lindsay). ENN. scaen. 220 (-ssis add. Vahlen). LVCR. 2, 1029 (-ant ci. Lachmann pro minuant). LIV. epit. Oxyrh. 1, 15 (aurum ad (se) -endum Rossbach; alii alia ci.). FRONTO p. 209, 22 v. d. H. = p. 221, 5 N. (-sisset Niebuhr, direxisset Cornelissen, invexisset Heraeus pro inegisset). falsa: MANIL. 2, 191 (nunc iam sim. codd., -unt Scaliger, mutant Housman, Wageningen).]

conspectus materiae:

caput primum i. q. actionem movendi exsequi, in alium locum transferre: I motu vehementiore i. q. iacere, βάλλειν:

A proprie: 1 generaliter: a vi simplicis fere servata: p. 1163, 54. b vi compositorum: α i. q. inicere: p. 1165, 7. β i. q. deicere: p. 1165, 48. γ i. q. abicere: p. 1166, 1. δ i. q. obicere: p. 1166, 9. ε i. q. eicere: p. 1166, 20. 2 speciatim reflexive vel corpus suum: p. 1166, 24.

B translate: 1 i. q. impellere, rapere: p. 1166, 62. 2 i. q. eicere: p. 1167, 5.

II notione vehementiae fere detorsa i. q. transferre, ponere, τιθέναι: A proprie: 1 i. q. transferre, dirigere: a aliquem: p. 1167, 14. b aliquid: p. 1167, 51. 2 i. q. ponere, collocare: a vi simplicis servata: α aliquem: p. 1168, 2. β aliquid: p. 1168, [Fleischer]

38. **b vi compositorum:** **α i. q. apponere:** p. 1168, 72. **β i. q. imponere:** p. 1168, 82. **γ i. q. indere, inserere:** p. 1169, 22.

B translate: 1 **aliquid:** **α i. q. inferre:** p. 1170, 66. **β i. q. deferre, tradere:** p. 1171, 4. **c i. q. dirigere animum, oculos sim.:** p. 1171, 37. **d singularia:** p. 1171, 62. 2 **aliquem:** **α i. q. mandare, submittere:** p. 1171, 78. **β i. q. ducere, convertere:** p. 1172, 6. **c i. q. redigere in statum:** p. 1172, 20.

iuncturae notabiliores: p. 1172, 43.

caput secundum i. q. motum permittere, dimittere, ἀφιέναι: **I proprie:** **A praevalet notio dimittendi i. q. abire sinere:** 1 **generatim:** **α homines:** p. 1172, 73. **β bestias:** p. 1173, 28. **c res:** p. 1173, 40. 2 **specialia:** **α i. q. missum facere:** **α contionem:** p. 1173, 51. **β milites:** p. 1173, 58. **γ reos:** p. 1173, 77. **δ munere functos:** p. 1174, 1. **ε gladiatores:** p. 1174, 6. **β i. q. liberare, solvere:** **α manu -ere:** p. 1174, 14. **β naves in mare:** p. 1174, 28. **γ currus sim. in circum:** p. 1174, 40. **c i. q. admittere:** p. 1174, 55.

B praevalet notio foras edendi i. q. emitte, proferre: 1 **res:** **α vocem sim.:** p. 1174, 75. **β signum, imaginem sim.:** p. 1175, 42. **c res quae e corporibus egeruntur:** p. 1175, 68. **d lucem, umbram sim.:** p. 1176, 18. **e vaporem, odorem:** p. 1176, 32. **f aquam, flumen:** p. 1176, 43. **g ventos, imbrem:** p. 1176, 51. **h fructus, radices sim.:** p. 1176, 59. 2 **animantia:** p. 1176, 75.

C praevalet notio deserendi: 1 **i. q. amittere:** p. 1177, 1. 2 **i. q. post se relinquere:** p. 1177, 11.

II translate: **A usu sollemni:** 1 **generatim:** **α i. q. desinere, finire, deponere:** p. 1177, 16. **β i. q. negligere, non curare:** p. 1177, 43. **c i. q. renuntiando d mittere:** p. 1177, 49. 2 **i. q. non commemorare, praeterire:** p. 1177, 62.

B singularia: 1 **in arte grammatica:** p. 1178, 9. 2 **apud GROM.:** p. 1178, 25.

iuncturae notabiliores: p. 1178, 30.

caput tertium i. q. motum iubere vel curare, relegare, πέμπειν: **I proprie:** **A usu sollemni:** 1 **aliquid:** **α munera:** p. 1178, 49. **β litteras:** p. 1179, 20. **c cibos:** p. 1180, 45. **d res naturales:** p. 1180, 62. **e imperata:** p. 1180, 69. **f naves:** p. 1181, 6. **g varia corporea:** p. 1181, 14. **h incorporea:** p. 1181, 30. 2 **aliquem:** **α in universum:** p. 1181, 41. **β magistratus:** p. 1182, 26. **c milites:** p. 1182, 71. **d duces:** p. 1183, 55. **e obsides:** p. 1183, 83. **f coloniam:** p. 1184, 5. **g victos subiugum:** p. 1184, 10. **h discipulos:** p. 1184, 31. **i reos in exilium:** p. 1184, 39. **k ad mortem:** p. 1184, 52.

B specialia: 1 **expresse:** **α absolute:** p. 1184, 80. **β addita re, quae nuntiatur vel mandatur:** p. 1185, 30. 2 **c. coloribus variis:** **α i. q. agitare:** p. 1186, 14. **β i. q. exportare:** p. 1186, 38. **c i. q. offerre:** p. 1187, 6. **d i. q. prosequi:** p. 1187, 19.

II translate i. q. delegare: **A aliquid:** p. 1187, 26. **B aliquem:** p. 1187, 37.

structurae notabiliores: p. 1187, 53.

caput primum: i. q. actum movendi exsequi, in alium locum transferre (intransitive [cf. p. 1172, 67] i. q. extendi p. 1167, 75).

I motu vehementiore i. q. iacere, βάλλειν: **A proprie:** 1 **generaliter:** **α vi simplicis fere servata:** **α i. q. aliquid (saepissime hostiliter) alicuius ferendi causa in aliquem vel aliquid iacere (subi. animal p. 1164, 49. res l. 68. 83. p. 1164, 12. al.):** ① **tela sim.:** ENN. ann. 172 ansatas -unt de turribus. 364 -ssa ... striderat hasta (VARRO frg. Serv. auct. Aen. 9, 52 h. in eum agrum -bant [Ov. met. 5, 33 in Persea. 11, 8 in ora vatis. fast. 6, 207 hinc ... in regem et gentes. al.]. VERG. Aen. 10, 349 trajecto -ssa lacerto ... h. fugit. al. Ov. met. 5, 12 Pont. 1, 7, 52. al. PAVL. FEST. p. 308, 12 sub vitem h. iacere dicitur veles, cum eas sub manu sursum -it. CVRT. 7, 9, 9 e ratibus [TAC. ann. 2, 20, 2 ex tormentis. cf. HIPPOCR. aer. 17 p. 35, 25 de equis]. STAT. Theb. 8, 414. al.). 544 valide veniunt falarica -ssa. PLAVT. Poen. 202 quam (ballistam) ... -am e ballistario. QVADRIG. hist. 85 sagittam ... sursum (PRIAP. 20, 4 Apollinea ... manu. PROP. 4, 6, 68 Ov. ars 2, 195 met. 8, 696. fast. 5, 594 post terga [LVCAN. 1, 230]. al. VITR. 10, 10, 1 quam id organum -ere debet. GERM. 315 cornu. SEN. Phaedr. 193. al. CVRT. 9, 5, 8 LVCAN. 1, 230. ITALIA II Macc. 10, 30 [cod. X] adversariis ... s. ignis -bant [eis ... ὑπεραντίους ἐξεροίπτον. cod. L. iactabant, BM iaculabantur, P et Vulg. in a. ... iaciebant]. HYG. astr. 2, 34 p. 73, 17 ad id eqs. al. VITAE patr. 5, 5, 4 contra senem [cf. Cassian. coll. 2, 13, 7 iacula dirigentem]. al.). CIC. de orat. 3, 158 imprudentia teli -ssi (LVCAN. 1, 972 quo [1, 978]. 6, 329 de tormentis. CAES. Gall. 3, 4, 2 ex superiore loco [civ. 2, 13, 2 ex muro. al. LIV. 34, 39, 4 ex adverso. al. cf. VITR. 10, 15, 1 a muro. GAIUS dig. 50, 16, 233, 2 ab arcu]. civ. 1, 45, 6 in eos [Ov. met. 12, 96 in Aeaciden. 12, 495. LIV. 30, 10, 13 in locum superiore. VAL. MAX. 7, 2, 5 in ... pullarii pectus. SEN. Herc. O. 854 (de fulmine). LVCAN. 3, 722 in hostem. aliter: SIL. 7, 630 non in sua vulnera. al.). 3, 51, 7 tormento [LIV. 24, 34, 14. 44, 35, 22. cf. PAVL. FEST. p. 367, 7 catapulta. SEN. Ag. 551 dextera. GAIUS dig. 50, 16, 233, 2 manu]. SALL. Iug. 58, 3 eminus. al. FEST. p. 364b, 29 τηλόθεν. SEN. Herc. O. 974 arcum t. -ssurum. al.). CAES. Gall. 1, 25, 2 pilis -ssis (al. Ov. fast. 3, 104 LIV. 7, 23, 8 LVCAN. 2, 262). 5, 48, 7 Gal-

lus ... tragulam -it. civ. 2, 9, 9 tormenta (SEN. nat. 4, 2, 6 CVRT. 4, 2, 9). BELL. Afr. 29, 3 scorpione accuratius -sso. Ov. met. 3, 712 suum -sso violavit Penthea thyrsos mater. 5, 54 iaculo ... -sso (5, 183. Pont. 4, 7, 35 -ssa ... iaculorum turba. al. cf. SEN. epist. 94, 3 manum format ad dirigenda, quae -it iaculator). 5, 135 -ssum stetit inguine ferrum. 8, 347 cuspis (STAT. Theb. 7, 714). Pont. 1, 3, 60 spicula (SEN. Herc. O. 547. al.). VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 lanceam petendae ferae gratia -ssam. SEN. Phaedr. 815 harundinem. al. absol.: HIER. adv. Iovin. 1, 3 ballista quanto plus retrahitur, tanto fortius -it. in zeugmate: VVLG. psalm. 77, 9 intendentes et -entes (βάλλοντες) arcus. ad depingendum spatium (cf. l. 24): ITALIA gen. 21, 16 (Aug. quaest. hept. 1, 54 p. 28, 9) longe quantum arcus -it (gr. τόξον βολήν, Vulg. iacere). c. obi. rei effectae: VERG. Aen. 12, 629 saeva manu -amus funera Teucris. HOMER. 11 pestem in praetoria (Schrader, praecordia trad. retinet Vollmer).

① **saxa sim.:** SALL. Iug. 67, 1 saxa ... certatim -ere (Ov. met. 13, 567. al. VITR. 10, 11, 1. 3 quae ballista duo pondo s. -ere debet. HOMER. 462 in hostem. 827. cf. Ov. fast. 2, 367 -sso pondere saxi). Ov. met. 11, 10 lapis -ssus (VITR. 10, 11, 2 ea ballista. PETRON. 90, 1 in Eumolpum recitantem. PAVL. dig. 8, 2, 45, 4 defendendi causa in adversarium. ITALIA I Macc. 2, 36 [rec. L] eis [ἐνετίναξαν αὐτοῖς, cod. B adversus eos, VVLG. in eos]. al. cf. BELL. Afr. 27, 1 acies contra eorum frontem adversam lapillos minutos -ret). al. in imag.: HOR. ars 260 Enni in scaenam -ssos cum pondere versus (velut e ballista). ad depingendam distantiam (cf. l. 11). absol. (c. acc. spatii emensi): CIC. carm. frg. 4, 1 fundum Vetto vocat, quem possit -ere funda. Ov. fast. 3, 584 nec longius afuit currus ... quam quantum novies -ere funda potest. c. obi.: ITIN. Burdig. p. 22, 25 ad lapidem -ssum est cripta. ③ **fulmen (cf. et p. 1163, 79):** VARRO Men. 54 pater divum trisulcum fulmen ... -at in tholum macelli (LVCAN. 6, 404 in mare. 6, 412. PETRON. 122 v. 136 Aetna ... in aethera f. -it. alia v. vol. VI 1, 1530, 10sq. cf. LVCAN. 6, 171 fulgorem). Ov. met. 2, 378 ignis (2, 396. al.). FEST. p. 129a, 20 consilio deorum -i existimentur manubiae. SEN. Herc. O. 881 -is ereptam Iovi facem. huc potissimum referam: PANEG. 5, 10, 2 sic celeriter in terras caelo -ssa (cf. et p. 1181, 82) perveniunt (6, 8, 5). ④ **varia (animantia l. 43: part. corp. l. 42. 45):** CAES. civ. 2, 2, 2 asseres ... maximis ballistis -ssi. HIRT. Gall. 8, 42, 2 quaecumque ... per locum praecipitem -ssa erant. BELL. Hisp. 11, 2 ignem (MANIL. 5, 301 Hector -bat saevos i. ... mille carinis. aliter l. 31. cf. SIL. 11, 389 in pectora flammis. STAT. Theb. 10, 528 ad fastigia -ssas ... faces). 18, 5 glandem inscriptam (al. Ov. met. 14, 826 Liv. 38, 29, 6. cf. BELL. Hisp. 18, 4 indicium g. scriptum). SALL. Iug. 57, 5 picem sulphure et taeda mixtam. Ov. met. 6, 659 caput (cf. l. 45) ... cruentum ... in ora patris ([12, 237 crater. FLOR. epit. 4, 12, 5 infantes. cf. PETRON. 15, 7 in faciem Ascyti tunicam]. 12, 358 pinum ... in hostem. VITR. 10, 16, 12. LVCAN. 10, 463 in famulos ... caput [cf. l. 42] Pto-
45 **lomaei. PLIN. nat. 24, 116 baculum ... in quodvis animal emissum, etiamsi citra ceciderit defectu -entis. al.). 12, 508 vivacem ... animam -ssis elidite silvis. Pont. 4, 7, 11 toxica (cf. DRAC. laud. dei 1, 289 serpens venena ... -ssura [i. sparsura] flatibus ore). al. SEN. benef. 2, 17, 3 necesse est ... lusor bonus aliter illam pilam conlusori longo, aliter brevi -at (2, 17, 4 opp. remissae [2, 32, 3]. al.). QVINT. inst. 2, 20, 3 qui grana ciceris ex spatio distante -ssa in acum ... inserebat. al.**

β temere, sine destinato fine aliquid (animantia l. 62. 67) iacere (subi. res l. 64): ① **generatim:** VARRO rust. 1, 50, 2 spicas coiciunt in corbem atque in aream -unt. Ov. met. 1, 389 lapides sua post vestigia -unt (SEN. nat. 1, 2, 2 in piscinam. cf. Ov. met. 1, 412 saxa -ssa viri manibus faciem traxere virorum. SEN. nat. 1, 2, 7 lapillus in piscinam ... -ssus). 9, 114 clavam et curvos trans ripam -serat arcus Hercules. 10, 179 in auras discum (SEN. nat. 2, 9, 3 ex loco superiore in piscinam. COMM. instr. 1, 11, 19 in altum). 13, 121 arma viri fortis medios -antur in hostes. SEN. Herc. f. 973 in caelum Olympus ... perveniet aut -etur. Herc. O. 817 in astra -ssus fertur Lichas (MART. 1, 3, 8). 1146 in superos onus. nat. 3, 28, 3 crescunt maria ... et fluctum ultra extremum tempestatis maximae vestigia -unt. epist. 107, 2 quaedam in te -entur (Lips., intermittuntur codd.), quaedam incident. PETRON. 140, 15 sacellos ... in turbam. PLIN. nat. 10, 23 -ssas aves capias in sublime sibi excipere accipitres. VAL. Fl. 8, 131 aurea -sit terga (i. vellera) Iason in navem. MART. 2, 26, 2 in ... tuos -it sputa ... sinus. IVST. 12, 15, 11 inter amicos ... malum discordiae. PASS. Perp. 9, 2 barbam evulsam ... in terram (δίπτειν). TAB. devot. Audollent 270, 23 dissolvam την ταφήν et -am, ut a flumine feratur.

② **speciatim:** ④ **talos sim. in ludo (vergite ad notionem volvendi):** HOR. sat. 2, 7, 17 qui ... -ret in phimum talos ... pavit (PROP. 2, 33, 26 SEN. apocol. 15, 1 MART. 14, 16, 1). Ov. ars 3, 354 tessera -ssa (trist. 2, 478. PORPH. Hor. sat. 2, 7, 17 fritillum ... in quo coniectae t. ... -untur. SCHOL. Iuv. 14, 5 in cornu). c. acc. rei effectae: SVET. Aug. 71, 2 canem aut senionem. EVGRAPH. Ter. Ad. 736 corrigere quod -serit casus. ⑤ **sortem sim.:** ACT. lud. saec. Sept. Sev. 2, 11 (sorticulis) inspectis et in urnam -ssis (VOPISC. Prob. 8, 4 in u. milites iussit <nomen suum> -ere [Ps. ASCON. Verr. p. 210, 6 sortito n. iudicium]). APVL. met. 10, 8, 2 ne quis -ret calculum temere in iudicio (antea: in urnam ... conici). ITALIA psalm. 21, 19 (Tert. adv. Marc. 4, 42 p. 564, 2) in vestitum meum sortem -serunt (ἐβαλον, VVLG. super vestem [VVLG. Marc. 15, 24 super eis vestimentis]. COMM. apol. 419 in vestimentis. SEDVL. [Fleischer])

carm. pasch. 5, 200 in exuviis. cf. VVLG. Ion. 1, 7 -amus s. et sciamus, quare *eqs. sim.*: PRVD. cath. 7, 110 CASSIOD. compl. in act. 1, 15. *al.*) in sortem: HYG. lim. grom. p. 199, 13 agro limitato acceptorum comparationem faciamus . . . et in s. -emus. SERV. Aen. 2, 781 in s. -serunt, ut *eqs.* SCHOL. Cic. Gron. D p. 291, 8 nomina senatorum. inde *i. q. sorti:* VVLG. Ezech. 47, 22 et -etis eam terram in hereditatem vobis.

b vi compositorum: *α i. q. inicere, immittere (infigere l. 19. 22):* ① *res* (in *c. abl. l. 16. 20. 33. al. subi. res l. 12*): TER. Eun. 585 Iovem Danaae -isse (*i. infudisse*) aiunt quondam in gremium imbre aureum. CAES. Gall. 4, 17, 10 si . . . trabes deiciendi operis essent a barbaris -ssae (*inmissae coni. Ciacc.*) in flumen. Ov. fast. 6, 714 (*de fluvio*) tu purgamina Vestae, Thybri, per Etruscas in mare -is aquas. trist. 4, 1, 102 -sit in arsuros carmina . . . rogos (*cf. MART. 10, 50, 4 flammis -e . . . comas. ITALA exod. 32, 24 [Wirc. al.] -si [ἐρριψα, Vulg. proieci] in ignem aurum [PAVL. NOL. carm. 32, 18 ignibus]. Matth. 7, 19 [cod. k] omnis arbor . . . in igne [VVLG. in ignem] -itur [gr. βάλλεται]. AVG. serm. 15, 4, 4 in fornacem. *al.*). NVX 86 in quod vas -ssa . . . nux (*cf. ROMVL. fab. 87, 5 rec. gall. et vet. calculos -sit in urnam cornix*). LVCAN. 3, 748 per viscera -ssi (*mersi v. l.*) . . . gladii. ITALA IV reg. 2, 21 (Caes. Arel. serm. 126, 1 p. 499, 7) -sit (*ἐρριψεν*) vas illud in fonte (VVLG. in illum fontem sal). VEG. mil. 4, 3 terra . . . inter illos parietes muri -itur. APIC. 8, 339 per articulum pernae palum -es. *al.* ② *homines (animalia l. 24):* *Α generatim:* VARRO ling. 6, 20 eo die populus pro se in ignem animalia -it (CYPR. GALL. Ios. 207 pecudes. *cf. SEN. epist. 14, 2 agatur corporis . . . cura, ita tamen, ut cum exigeratio . . . -endum in i. sit. LVCAN. 3, 352 pueros. DRAC. Romul. 10, 555). Ov. Ib. 311 in . . . pyram tecum carissima corpora -as. 375 in . . . rogam.* ③ *specialim puniendi causa aliquem in carcerem sim. inicere:* SEN. dial. 5, 32, 1 si servolum . . . in ergastulum -serimus (Ivv. 8, 180 in Lucanos aut Tusca e.). TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 524, 13 in carcerem (ITALA gen. 41, 10 [Ps. Euseb. Caes. hom. 2, 1 p. 1090B] -sit [*ἐθετο, Vulg. retrudi iussit, Itala Aug. loc. hept. 1, 153 p. 530, 1 posuit*]. CYPR. epist. 21, 3 p. 531, 10. ITIN. Theod. 14 in carcere. VIR. ill. 50, 3. COD. Theod. 9, 2, 5, 3 reos. VITAE patr. 3, 20 [5, 8, 13 redegit; *gr. Cot. p. 588A ἐβαλεν. al.*]. SCAEV. dig. 47, 10, 38 qui contra fecerit, in vincula publica -etur. ITALA Matth. 8, 12 (Aug. c. Faust. 33, 2) filios . . . regni -ent (*ἐκβληθήσονται, Vulg. eicientur*) in tenebras exteriores. 10, 28 (Ps. Cypr. ad Novat. 16) potestatem animam et corpus -endi (*ἀπολέσαι, Vulg. perdere*) in gehennam ignis (CYPR. epist. 58, 10 p. 665, 7. *al.*). ITIN. Anton. Plac. rec. A 24 aquae putridae, ubi -ssus est Hieremias. ANON. Vales. 11, 52 in ferrum comites patricios. VVLG. apoc. 20, 3 in abyssum (*ἐβαλεν*). 20, 14 in stagnum ignis (COMM. apol. 986. *cf. 751 in igne. al.*). CONC. S I 3 vers. Tur. p. 151, 32 cum -ssi fuissent in camino ignis Ananias, Azarias, Misahel. VITAE patr. 3, 7 fures . . . in tormenta -untur (5, 4, 17 vadunt [*gr. Cot. p. 441C ὑπάγοναι*]). CASSIOD. hist. 6, 1, 24 -sit in vinculis (*Socrat. 3, 1 δεσμώτην ἐποίησε. al.*).*

β i. q. deicere, proicere: ① *aliquem (subi. res 51. 53. 65):* CATVLL. 17, 23 cum volo de tuo ponte -ere pronum (BELL. Hisp. 15, 6 hospites . . . de muro praecipites. Ov. met. 13, 415 -itur Astyanax . . . de turribus). VERG. georg. 3, 447 aries (*antea: mersatur*). 4, 362 unda . . . -sit . . . sub annem Aristaeum. HOR. carm. 3, 4, 75 partus fulmine . . . -ssos ad Orcum (*cf. Ov. trist. 5, 2, 74 me . . . Charybdis devoret atque suis ad Styga -at aquis*). Ov. epist. 17, 190 me in freta . . . -et Amor (trist. 5, 2, 76. FLOR. epit. 4, 8, 3 equum. *cf. Ov. met. 3, 627 in aequora [4, 23]. 9, 218 in Euboicas . . . undas Lichan [13, 438]. fast. 5, 631 stramineos in aquam . . . Quirites [Liv. 1, 4, 3 pueros in profluentem a.]. al. SCHOL. Pers. 1, 95 in mare). met. 1, 113 Saturno . . . in Tartara -sso (*cf. ITALA gen. 37, 22 [Lugd.] -ite [ἐμβάλετε, Vulg. proicite] . . . eum in lacum [VVLG. gen. 37, 24 in cisternam]. COMM. apol. 440 in puteum*). 8, 251 Daedalus . . . ex arce Minervae praecipitem -sit *Perdicem* (SEN. Tro. 1063 e muris. STAT. silv. 2, 1, 145). fast. 5, 622 Vestalis simulacra viorum -ere roboreo scirpea ponte solet. Ib. 496. SEN. Phaedr. 260 -ssa praecipit arce Palladia (1225 -ar . . . p. saxa per Scironia). *al. PETRON. 136, 1 anum . . . super foculum -it sella. EPIST. Paul. et Cor. II rec. A 32 super ossa Helisaei . . . mortuus -ssus est (rec. B disiectus; cf. Vulg. IV reg. 13, 21 proiecerunt). CAPITOL. Gord. 13, 8. Ps. MATTH. euang. 32 filius vester filium nostrum -sit in terram. al.* ② *aliquid:* *Α semen i. q. spargere (vergīt ad notionem ponendi. add. in c. abl. l. 71. 73. in imag. l. 71):* Ov. am. 3, 6, 16 Cerealia . . . semina . . . in rude -ssa solum (trist. 3, 8, 2. CYPR. epist. 62, 3 p. 700, 16 agros uberes, in quibus spei nostrae s. -remus. *al.*). COMM. instr. 2, 14, 3 lolium. RUFIN. Adamant. 5, 25 p. 229, 7 granum frumenti . . . in terra -ssum. ③ *hamum, rete sim.:* MART. 2, 40, 4 hamus . . . in mullum -itur. Ivv. 2, 148 retia (ITALA Luc. 5, 4 [Eucher. form. 7 p. 46, 8] -e r. in capturam [*χαλάσατε, Vulg. laxate. AVG. agon. 26, 28 p. 128, 20. al. obi. omisso: ITALA Ioh. 21, 6 [Orsies. doct. 52 p. 145, 68] -ite [βάλετε] in dexteram partem [rete add. VVLG.]. al.*]. ④ *varia:* HOR. carm. 3, 24, 50 in mare . . . gemmas (Ov. met. 15, 328 in illas aquas. *cf. Ivv. 12, 43 argentum*). Ov. met. 10, 665 de tribus unum fetibus arboreis proles Neptunia -sit. fast. 5, 360 in mensas . . . rosa -ssa. 5, 437 dum iacit, 'haec (*sc. fabas*) ego -o'. 6, 388. PHAEDR. 1, 2, 14 tigillum. PETRON. 136, 7 post lectum occisum anserem. POMPON. dig. 13, 7, 3 per fenestram id pignus -sit (*v. et p. 1166, 20. 1178, 59*). *al.**

γ i. q. abicere, dispergere (subi. res l. 2. 5. 6. 8): LVCR. 1, 662 cernunt . . . corpus nil ab se quod possit -ere raptim (*cf. 2, 1135. 4, 56*). 4, 60 vituli cum membranas de corpore summo nascentes -unt. CAES. civ. 3, 95, 4 -ssis . . . armis signisque militaribus. Ov. fast. 4, 728 uda . . . roratas laurea -sit a aquas (SEN. nat. 2, 9, 2). SEN. Tro. 852 quolibet tristis miseris procella -at. LVCAN. 7, 628 abscisum longe . . . caput (VAL. FL. 6, 620 c. . . Anchi . . . vastis volvendum -it harenis). STAT. silv. 3, 3, 36 -ssuri . . . pia nubila caelo . . . cineres.

δ i. q. obicere (hominem l. 10. 16. 18): Ov. epist. 12, 123 utinam . . . nos Scylla . . . canibus -sisset edendos. 20, 107 -itur ante pedes malum. PHAEDR. 1, 23, 3 cum fur panem -sisset cani (2, 3, 2. 3, 2, 6 SEN. epist. 72, 8). ITALA iud. 19, 21 (Lugd.) -sit cibum iumentis suis (*Vulg. pabulum . . . praebuit, gr. aliter. VEG. mulom. 3, 28, 31 [ibid. dare]. cf. p. 1168, 72*). Matth. 7, 6 (Ambr. in psalm. 118 serm. 2, 28, 1) nolite -ere margaritas vestras porcis (*βάλλετε ἔμπροσθεν, VVLG. ante porcos*). CYPR. epist. 61, 2 p. 696, 1 Daniel . . . qui leonibus -ssus fuerat ad praedam. LAMPR. Heliog. 21, 2 aras . . . in praeseptis equis suis. PASS. Theclae C 29 p. 81, 15 talem speciem ad bestias -i (obiceretur B). *al. rebus:* PALLAD. 3, 25, 22 cinere . . . radicibus -sso.

ε i. q. eicere: APVL. met. 4, 12, 5 quae prius -serat e fenestra (*cf. p. 1165, 83*). Ps. CYPR. mont. 8 terra . . . corpora foras a se -sit. AMBR. hex. 1, 9, 33 oleum ore. VVLG. apoc. 12, 15 -sit (*ἐβαλεν*) ille serpens ex ore suo . . . aquam in modum fluminis (*cf. p. 1176, 43*).

2 specialim reflexive (mediopassive l. 43) vel corpus suum: VERG. Aen. 4, 254 hinc toto praiceps se corpore ad undas -sit *Mercurius*. 9, 645 ab alto aethere se -it *Apollo* (Ov. met. 11, 340 Daedalion saxo . . . ab alto. Ib. 499 EPIST. Sapph. 168). 10, 634 caelo se . . . alto -sit *Iuno* (SIL. 11, 411 exercitus *Cupidinum* alis. *cf. PROP. 2, 26, 19 saxo*). HOR. sat. 2, 3, 37 cum vellem -ere operto me capite in flumen (Ov. am. 3, 6, 80 in rapidas . . . aquas. VAL. MAX. 3, 2, 1 in Tiberim. SEN. epist. 53, 3 in mare. *al. cf. SEN. contr. 2, 5, 8 in ardentem rogam [PLIN. nat. 1, 10, 6]. FLOR. epit. 2, 15, 17 a culmine domus in medium incendium. PASS. Perp. 3, 3 pater . . . -it se [ἐπελθὼν] in me [cf. Act. Perp. rec. A 2, 3 inruit. B inruens]. LAMPR. Diad. 5, 6 in leonem. AMBR. in psalm. 45, 9 -sit se hic mons in cor Iudae. PAVL. NOL. carm. 24, 185 sese . . . saltu -it in cumbam. *al.*). Ov. met. 4, 530 Ino . . . super pontum. VAL. FL. 8, 35 *Medea* mediam se -sit in *Iasonem* (*cf. HIST. Apoll. rec. A et B 49 -ens se in amplexus eius*). VLP. dig. 21, 1, 23, 3 praecipitem . . . se ex alto. HIER. tract. in psalm. I p. 230, 10 -e te ei ad pedes (PASS. Perp. 13, 2 -serunt se [*πεσόντες*] ad p. nobis. AVG. in euang. Ioh. 26, 3 HIST. Apoll. rec. B 45). AVG. in euang. Ioh. 17, 3 post aquam turbatam -bat se (*cf. Vulg. Ioh. 5, 4 descendisset*). *al. mediopass. i. q. ruere, ferri:* Ov. ars 3, 668 aperto pectore in hostes -or. met. 4, 718 celeri -ssus praiceps per inane volatu *Iovis* praepes. SEN. nat. 4, 2, 6 in caput -ssi (*i. praecipites*) . . . navigant. PRVD. tituli 119 spiritus aethere -ssus testatur tinctum *Christum*. de re pro persona: ITALA Matth. 17, 19 (Aug. in psalm. 45, 6. *al.*) dicetis monti huic: tollere et -ere (*μετάβα, Vulg. transi*) in mare. corpus suum: VERG. Aen. 2, 566 corpora saltu ad terram -sere. Ov. met. 8, 40 turribus e summis in Gnosia -ere corpus castra. 11, 790 super aequora. Pont. 3, 1, 112 in rogos. SEN. Herc. O. 862 hinc. paulo aliter: SEN. epist. 15, 4 saltus vel ille, qui corpus in altum levat, vel ille, qui in longum -it. membra (*fere hostiliter*): LVCR. 4, 790 mollia mobiliter cum alternis brachia -unt saltantes. MANIL. 5, 164 nunc exire levis -ssas, nunc -ere palmas (*cf. l. 58 et PASS. Perp. 10, 10 -ere pugnos [παγκρατιάειν]*). ITALA act. 9, 5 (Lucif. non parc. 28 p. 270, 26) calcem -ere (*λακτιζειν, Vulg. calcitrare*) contra stimulum. manum (*aliter p. 1167, 38*): SEN. epist. 7, 3 pugnantibus numquam frustra manum mittunt (*cf. l. 55*). LVCIF. Athan. 1, 23 p. 107, 3 cum . . . in dei cultores funestas -seris manus (HIER. in Is. 27, 9 p. 310^C Lex Burg. lib. const. 102^{tit.}). PASS. Barth. 3 p. 133, 11 ad eam.*

B translate: 1 *i. q. impellere, rapere, conicere (subi. res l. 65 sqq. 71 sq. 76):* a *aliquem:* ENN. scaen. 57 -ssa sum superstitiosus harolationibus. VERG. Aen. 9, 200 solum te in tanta pericula -am (SEN. dial. 3, 7, 1 stimulus . . . -sit . . . in p. audaces. LVCAN. 7, 104 -sit . . . timor. CHIRON 668 CAEL. AVR. chron. 4, 7, 99. *cf. VERG. Aen. 9, 483 sub tanta p.*). HOR. carm. 1, 16, 25 fervor . . . in celeres iambos -sit furem. PROP. 3, 9, 3 quid me scribendi . . . -is in aequor? SEN. dial. 9, 1, 10 philosophorum nemo ad rem publicam capessendam accessit et nemo non -sit (epist. 68, 2 ad omnem r. p.). epist. 74, 21 ingenia cupido gloriae in contemptum tam ferri quam ignium -sit. 94, 62 Alexandrum furor aliena vastandi . . . ad ignota -bat (*cf. CE 520, 9 iuvenem per hostica vulnera*). QVINT. decl. 290 p. 158, 17 in multas . . . suspiciones. 323 p. 275, 10 deus . . . ille adegit, ille iussit, ille in has partes -sit *Alexandrum*. Ps. QVINT. decl. 15, 13 p. 288, 22 quos in voluptates . . . -it secura felicitas. reflexive (*animam l. 78. caput l. 81*): RHET. Her. 3, 5, 8 ne deos quidem esse auxilio is, qui se inconsulto in periculum -ant (VERG. Aen. 9, 663 animas . . . in aperta p. [*cf. Hom. Il. 9, 322 πυχὰς παραβάλλονται πολεμίζειν*]). CAES. AREL. grat. 13 in quo . . . periculo. *sim.:* AVG. fid. et op. 19, 35 in tantum discrimen ambiguitatis caput -ere). SEN. suas. 4, 2 qui in media se . . . factorum -sere pignora. SEN. benef. 7, 2, 4 in dubium. nat. 4 praef. 17 in ultimum consilium. QVINT. decl. 265 p. 67, 5 in latrocinia . . . praedasque. AMBROSIAS. in I Tim. 4, 7 p. 473^D in disputationes. AVG. civ. 5, [Fleischer]

18 p. 225, 28 D. in talem mortem. *de re pro persona*: SEN. Med. 916 quo te . . . , ira, -is . . . ? *b aliquid*: LVCAN. 7, 239 tempus in extremos quo -ret omnia casus Caesar (CASSIOD. var. 10, 18, 1 summa non -untur in casu). TAC. hist. 2, 40 Otho . . . rem in discrimen -i iubebat.

2 *i. q. eicere*: SEN. Thy. 937 veterem ex animo -e Thyesten. VVLG. I Ioh. 4, 18 perfecta dilectio foras -it (ἐξω βάλλει) timorem. ARNOB. ad Greg. 19 tempore quo ipsam iustitiam de sua foris -serit mente.

II *notione vehementiae adhibitae fere deteras i. q. transferre, ponere, τιθέναι* (post rara exempla priorum [l. 15. 27. 52. p. 1168, 73] saepius inde a s. Imed., passim in posteriore Latinitate praecipue apud artium scriptores. cf. J. B. Hofmann, IF 43, 1926, 119 sq.; Löfstedt, Synt. II 379; Salonijs, Vitae patr. 413; Svennung, Unters. Pallad. 589 sq.): **A proprie**: 1 *praevallet notio transferendi, dirigendi*: a *aliquem* (bestiam l. 18. 23; part. corp. l. 19. 33): α *alium*: Ov. met. 14, 98 -sit in has sedes deum genitor Cercopos. MANIL. 4, 934 facit ipse homo deos -itque ad sidera numen (IVV. 11, 63. cf. SIL. 10, 308 inter s. STAT. silv. 4, 2, 59 rata numina -seris astris). COLVM. 9, 6, 3 apes in aliam regionem -i in alvis (cf. 3, 6, 2 transferri). HIER. epist. 126, 1, 2 an cotidie a deo fiant et -antur in corpora animae (CLAUD. rapt. Pros. 1, 62 in artus. OROS. comm. 2 p. 153, 15 in carne).

β *reflexive i. q. se conferre* (abs. i. q. surgere l. 22. 24): VVLG. Tob. 7, 6 -sit se Raguhel (i. surrexit). PAVL. NOL. carm. 20, 381 quod . . . publica . . . se strata per aggeris audax -serit sus (v. 375 iret). AVG. serm. 100, 2, 3 discipulus -sit se in medio. CYPR. GALL. num. 753 quo se cuncta tribus -serat. PS. MATTH. euang. 40^a (cod. B) Iesus -bat se in mare ambulans super aquas. *mediopass. i. q. proficisci, advenire sim.*: VERG. georg. 2, 385 Ausonii, Troia gens -ssa, coloni (cf. SIL. 4, 738 Tmolos -ssa manus). AEN. 6, 812 paupere terra -ssus in imperium magnum (cf. p. 1173, 17). 10, 779 Antor comes -ssus ab Argis. Ov. met. 9, 19 externis hospes tibi -ssus ab oris. VAL. FL. 1, 360 hinc . . . -ssus adest. 4, 312 Amyclis. CARM. c. pag. 60 sub terram -ssus. PRISC. periheg. 671 Aegypto -ssi Colchi . . . coloni (cf. Dionys. periheg. 689 μετῆλθεσσι Αἰγύπτου). γ *membra* (oculos v. p. 1171, 42) *i. q. flectere*: COMM. instr. 1, 18, 5 -bant (i. demittebant) capita sub numine quasi praesenti (CHIRON 226 [= VEG. mulom. 1, 44, 2] caput sibi inter pedes -unt). CAES. AREL. serm. 73, 2 p. 294, 31 -entes (i. vertentes) dorsa sacrificiis. PASS. Theclae C 28 p. 77, 22 leaena . . . -ens (C a b c proferens) linguam per clatros caveae. al. *manum* (cf. etiam p. 361, 45. aliter p. 1166, 57. 1168, 29): *i. q. extendere*: ITALIA Iob 1, 11 (Aug. in Iob p. 510, 1) -e (ἀπόσπειλον, Vulg. extende) manum tuam et tange. PS. PHILO antiq. 42, 9. AMBR. paenit. 1, 14, 72 -sit m. et apprehendit. VVLG. deut. 17, 7. RVFIN. hist. mon. 7 p. 411^A -e m. tuam ad cervices (seq. iniecta manu. PAVL. NOL. epist. 30, 3 p. 264, 3 ad aquam. AVG. serm. 161, 8, 10. al.). SORAN. p. 23, 7 ad auxiliandum (p. 53, 25 Ilb. ἐπιβαλεῖν). p. 34, 1 cum halteribus. p. 85, 8 quotiens infans m. -it (p. 138, 19 Ilb. προβεβλήκειν). al. *obi. supplendo*: VVLG. psalm. 17, 17 -sit (ἐξάπεσται, Psalt. Cas. demisit) de summo et accepit me. 56, 4 (Psalt. Cas. emite). *i. q. immittere, introducere*: CHIRON 230 m. -ssa (Veg. mulom. 1, 47, 2 iniecta). 231 si m. -seris (Veg. mulom. 1, 48 inieceris). 232. 233 (= VEG. mulom. 1, 49. 50). SORAN. p. 24, 18 (p. 146, 7 Ilb. καθιέναι).

b *aliquid* (omisso obi. [sc. gradus sim.] l. 53 sq.): α *i. q. ducere, dirigere*: *subi. res*: VERG. Aen. 6, 543 laeva via malorum exercet poenas et ad impia Tartara -it (cf. ALC. Aevit. hom. 7 p. 116, 28 plateae . . . latiora peccata sunt, quae ad illam amplam et spatiosam -unt. *sim.*: PEREGR. Aeth. 9, 3 agger -it de Thebaida in Pelusio [v. Löfstedt ad l.]). CELS. 7, 16, 4 ut . . . dextra a principio vulneris orsa ab interiore parte in exteriorem acum -at. *subi. homines*: COLVM. 5, 6, 30 traduces in proximam quamque arborem -endae. PETRON. 98, 1 harundinem subter lectum -it servus publicus. FRONTIN. grom. p. 14, 18 limites. p. 17, 8 rigorem. CELS. dig. 19, 1, 38, 2 fistulae sub terram -ssae. VLP. dig. 39, 3, 1, 13 ne aliter aquam -at vicinus quam fluere natura solet (PAVL. dig. 39, 3, 2, 3). VVLG. deut. 16, 9 falce m in segetem (Ioel 3, 13. apoc. 14, 19 [ἐβαλεν]. al. GREG. M. epist. 11, 56^a p. 337, 13). Mich. 2, 5 non erit tibi -ens funiculum sortis. CHRON. Gall. chron. I p. 641, 385 vallum -sit a mari ad mare. GREG. M. epist. 2, 33 huc cursum. *usu latiore de rebus fines signantibus*: TRACT. de sepulcr. grom. p. 272, 6 quae . . . unam lineam -unt. GROM. p. 330, 4 casa . . . sub se -et trivium (337, 4 finem). LIB. col. I grom. p. 249, 1 orthogonus rectum angulum -it.

β *i. q. extendere, protendere*: ① *generatim*: PETRON. 120 v. 87 aedificant auro sedesque ad sidera -unt. PLIN. nat. 11, 39 thymosum mel non coit et tactu praetenuia fila -it. STAT. Theb. 9, 697 a cono -ssas in terga catenas. ② *de regionibus*:

? *transitive*: CALP. decl. 2 ex altera parte, qua convexus et deficiens mundus vicinum -it orientem (an ad p. 1176, 18?). *intransitive*: GROM. p. 305, 5 terminus . . . usque in olivastellum -it (305, 7 sqq. 309, 27. 331, 15 terminum usque ad rivum. 360, 14). p. 321, 11 limes . . . usque in puteum (p. 330, 6 usque in aliam aquam vivam -it limite [abl. pro nom.] eius. 337, 12 ex ipso loco . . . usque ad terminum). PEREGR. Aeth. 3, 8 mare . . . Parthenicum quod -it Alexandriam (cf. Löfstedt ad l.). RVFIN. hist. mon. 6 p. 409^C ad eam partem quae -it ad eremum. PASS. Barth. 1 p. 128, 3. *mediopass.*: OROS. hist. 1, 2, 6 inter Constantinopolim longae -untur angustiae. 1, 2, 9 iuxta superiorum fines Avasitarum -ssa Africa. DONATIO Tiburt. p. CXLVI b 19 a cava arcus qui -itur ad praetorium.

2 *praevallet notio collocandi i. q. ponere* (syn. l. 16. 18) *sim.*: a *vi simplicis servata*: α *aliquem* (bestias l. 8. 9. 17. membra alicuius l. 12 sq. add. in c. abl. l. 9. 16. 18. 19. 22. 36; in c. acc. l. 6. 8. 13. 15. al.): ① *alium*: SEN. benef. 6, 27, 2 (causative) bene meritum

ad pedes tuos -is (cf. PS. QVINT. decl. 15, 14 p. 289, 11 ad genua tua non -imus puellam). epist. 19, 5 utinam . . . nec te in altum fortuna -sisset. PERS. 2, 36 supplice voto infantulum matertera . . . Crassi -it (i. cogitando poni cupit) in aedes. CALP. ecl. 3, 78 tibi . . . leporem . . . in gremium. PALLAD. 1, 17, 2 anguillas . . . piscesque fluviales -i in his cisternis . . . convenit. ITIN. Anton. Plac. rec. A 12 alia cellula inciditur et -itur illic alia infantula. PASS. Macc. 10, 6 his articulariis pedes . . . -untur (cf. SORAN. p. 118, 6 manibus mulieris -ssis in laqueos fusciae [CAEL. AVR. chron. 2, 1, 24 aegrotantium m. in aquam calidam. 3, 2, 31]). AVG. civ. 20, 30 p. 482, 9 D. Iesus super gentes -ssus est in apostolis suis. CAEL. AVR. acut. 3, 16, 133 alios aegrotos in vasculum plenum frigida -serunt, alios in puteum posuerunt medici (ORIBAS. syn. 1, 31 Aa p. 86, 25 Mø. in solio). ORIBAS. syn. 1, 15 Aa et La p. 52, 24 Mø. sanguisugas . . . -is (gr. 1, 15, 2 ἐμβλητέον) in aqua tepida munda (seq. ponis). LEX Sal. 44 add. 2 hominem in palo. al. mortuos i. q. deponere (cf. p. 1162, 61): CODICILL. (CIL x 7457) 6 (a. 175) infelicissimum te aestimavi, ut eras, cum me hoc -res. CE 1968, 5 (a. 336) nihil pulchrius fuerat quam coniuge(m) in ante -isset (sc. maritus; cf. Löfstedt, Peregr. Aeth. 132). LEX Sal. 14 add. 4 in terra.

② *membra sua*: COLVM. 6, 12, 2 datur opera, ne bos in aquam pedem -at (AVG. in psalm. 149, 15^{ex}. VITA Caes. Arel. 2, 21 extra [h]ostium). PASS. Perp. 10, 11 iunxi manus, ut digitos in digitos -rem (ἐμβαλοῦσα. VVLG. Ioh. 20, 25 in locum clavorum [βάλλω]. COMM. apol. 557 DIOSC. 2, 65 p. 207, 7 DRAC. Romul. 2, 114. 10, 234). CAES. AREL. serm. 28, 8 p. 507, 35 -sit Helisaeus oculos super oculos, os super os eqs. 163, 2 p. 633, 16 brachium super eum. al. *manum sim.* (aliter p. 1166, 57. 1167, 38): VAL. FL. 7, 587 inicit . . . dextram inque (C, adque Leo, atque V) ardentia cornua -it (ITALIA gen. 48, 14 [Ottob.] d. -sit [Lugd. imposuit, Vulg. posuit, ἐπέβαλεν] super caput Efre[m] [item 48, 17 Lugd.]). ITALIA gen. 24, 2 (Aug. in euang. Ioh. 43, 16 p. 380, 45. al.) -e (θές, Vulg. pone) manum sub femore meo (deut. 28, 8 [Lugd.] quocumque. HIER. in Matth. 26, 25 in paropsidem. COMM. apol. 567 in latere. VITA Hil. Arel. 6 l. 10 in euangelii . . . aratro. al. CASSIOD. hist. 12, 16, 2 -ssa [i. imposita] m. [Socrat. 7, 18 ἐπιβαλόν]).

β *aliquid* (add. in c. acc. l. 50. 56. in c. abl. l. 59. 60. al. subl. 42. 44. 48. 50. super l. 46): ① *generatim*: VITR. 5, 10, 2 uti pila cum -itur (sc. loco declivi) non possit intro resistere (inde PALLAD. 1, 39, 2. cf. HIER. in Is. 22, 15 sqq. p. 274^A sphaera). COLVM. 4, 22, 1 poterit . . . universa vinea sub iugum -i (aliter p. 1184, 10). 4, 26, 3 ubi duae materiae per unam partem iugi -entur. VEG. mulom. 4, 4, 2 mixta una nocte sub divo -unt. VVLG. exod. 25, 27 erunt circuli aurei, ut -antur vectes (AVG. serm. 130, 5^{extr}. cf. ARNOB. in psalm. 147 p. 564^C seras). num. 16, 46 -e incensum desuper. IOS. 7, 6 pulverem super capita. apoc. 4, 10 -bant (βαλοῦσιν) seniores coronas suas ante thronum. al. PS. APVL. herb. 13 l. 5 turundulam sub cinus. 131 l. 11 -e paulo longius . . . escam. VITAE patr. 3, 55 -e (gr. Cot. p. 680^C βάλε) illum codicem in cellulam. 5, 15, 17 -sit illud cucullum sub pedibus suis (gr. Cot. p. 443^C ἔθηκεν. 3, 86 deposuit. cf. GREG. M. moral. 16, 67 syn. deprimunt). ITIN. Anton. Plac. rec. A 36 sareca -ssa ante se petiebant panem. VITA Caes. Arel. 1, 31 ut in loco . . . scalas . . . -rent. 2, 14. PASS. Petr. Paul. brev. 2 in quo loco lampada ardens -ssa est. al.

② *specialia*: . in *architectura*: SEN. epist. 52, 5 fundamenta . . . in mollem . . . humum -ssa (LACT. mort. pers. 2, 4 p. 174, 14 [in imag.] ecclesiae. ARNOB. in psalm. 126 p. 528^C). VLP. dig. 8, 1, 7 ius cloacae -endae (Bas. υποβάλλειν). PEREGR. Aeth. 23, 4 propterea . . . murus -ssus est (ACT. Archel. 27, 10 munitio). ITIN. Theod. 12 in mari memoriam eius. VITAE patr. 5, 15, 51 si . . . fragmen . . . tegulae in fundamento -atur (gr. Cot. p. 583^C βαλλομένη εἰς θεμέλιον). in *imag.*: COMM. instr. 1, 40, 6 -ere lapidem in scandalo vestro (cf. Vulg. Rom. 9, 33 pono, gr. τίθημι. VVLG. Is. 28, 16 -am in fundamentis Sion l.). SIDON. epist. 2, 11, 1 -ssa fundamenta . . . amicitiae. in *computo* -ssus i. q. toties sumptus: GROM. p. 375, 11 (= METROL. II p. 141, 1) congius quater -ssus modium complet. DIOSC. 1, 1 p. 57b, 13 cum elleboro albo duplo -sso (gr. 1, 1, 3 ἐλλεβόρω . . . διπλασίονι). 1, 67 p. 80b, 11 semen murræ . . . a cinnamomi quadruplum -endum est (gr. 1, 61, 1 τετραπλασίονος). ISID. orig. 16, 25, 14 solidi tertiam partem ideo dixerunt tremissem, eo quod solidum faciat ter -ssus. *sim.*: AVG. in psalm. 150, 1 decem et septem in trigonum -ssis.

b *vi compositorum*: α *i. q. apponere, afferre, praebere cibos sim.*: bestiis v. p. 1166, 12. hominibus: NOVIVS Atell. 117 (si) salliturus istaec est, -am salem (VITAE patr. 3, 19 aquam et s. 5, 15, 66 ei convivae oleum et s.). ITALIA psalm. 69, 22 (Ps. Tert. adv. Iud. 10 p. 302 l. 25) -serunt in potum meum fel (Vulg. dederunt, gr. ἔδωκαν εἰς τὸ βρώμα). ALC. AVIR. epist. 74 p. 91, 10 -sit esuriens, quod vorare non potuit concupiscens. CIL XIII 10018, 130 -e merum. *ibid.* 131 -e mi cop(o) conditum. *deis in sacrificiis* (cf. p. 1187, 6): Ov. fast. 2, 634 nutriat incinctos -ssa patella Lares. 6, 310 fert -ssos Vestae pura patella cibos.

β *i. q. imponere, superponere*: ornamenta vel vestimenta i. q. induere: Ov. ars 1, 582 huic detur capiti -ssa corona tuo (an ad p. 1178, 43?). ITIN. Anton. Plac. rec. A 35 per digitos in pedes anulos [Fleischer]

6, 458 monilia sibi circum collum. VITAE patr. 3, 47 -sit (5, 13, 1 vestivit se, gr. *Cot. p. 493^C ἐφόρεσεν*) sibi vestimenta (*aliter l. 9*). *unguenta sim. i. q. illinere, superfundere*: PLIN. nat. 27, 71 in fistulas collyrium (PLIN. med. 3, 4). IREN. 1, 21, 5 -entes eorum mortuorum capitibus oleum et aquam (AMBR. Tob. 22, 86 in pedes). AMBR. Hel. 10, 37 -e ... in caput eius unguentum (*cf. VVLG. Matth. 26, 12 -ens [βαλοῦσα] ... in corpus meum*). ARNOB. in psalm. 118 p. 513^B medicamentum ... vulneribus. *varia*: ITALIA Marc. 11, 7 (cod. k) -serunt (*ἐπιβάλλοντες*, *Vulg. imponunt*) super eum pullum vestimentum (*cf. SCHOL. Iuv. 3, 172 ut ei supra lectum -ant togam. AVG. civ. 22, 8 p. 575, 11 D. -ssa ... tunica. VITAE patr. 3, 145 [= 5, 14, 17 iactaremus. gr. Nau 1909 p. 378 n. 294 ἐβάλλομεν]*). VVLG. Iac. 3, 3 equis frena in ora -imus (*βάλλομεν. VITAE patr. 3, 167 in naribus*). SORAN. p. 36, 9 in femoribus suis -sso linteolo. p. 118, 8 reliqua fasciae sub anquillas -ssa. Ps. APVL. herb. 73 l. 6 grana herbae ... in oculo. 103 l. 3 in capite. COD. Theod. 9, 3, 1, 6 (= Iust. 9, 4, 1, 2) non férreas manicas ... -i oportet (*cf. PASS. Tarach. 5 p. 460ⁱⁿ ignite ferrum et -ite [ἐπιστήσατε] illi*). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 110 cuneos ... -ere poterimus (*antea: imponenda ptygmata*). VITAE patr. 3, 163 nescitis funem in pedibus (5, 15, 9 pede) -ere (*gr. Cot. p. 370^A βαλεῖν εἰς τὸν πόδα. GREG. Tvr. Thom. p. 110, 10 in collo eius. PASS. Barth. 6 p. 143, 10*).

γ i. q. indere, inserere: ① *in res*: ② *generatim*:

① *res solidas*: ② *in c. acc.*: COLVM. 12, 32 fasciculos ... in seriam -ito (*item in vas*: 12, 50, 5. ITALIA Ios. 7, 11 [Lugd. al.] -serunt [*ἐνέβαλον, Vulg. absconderunt*]. PALLAD. 12, 20, 2 APIC. 1, 16. 21 *et saepe*). SCRIB. LARG. 230 puxis in ampliorem stagnem -itur. VLP. dig. 4, 9, 1, 8 in navem -ssae sunt res. ITALIA gen. 44, 2 (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 62, 8) condy meum ... -e (*Lugd. immittite, Vulg. pone, ἐμβάλετε*) in sacculum. PORPH. Hor. sat. 2, 3, 299 in priorem *manicam* aliena vitia -imus. VVLG. Marc. 12, 43 vidua haec pauper plus omnibus -sit qui -serunt (*ἐβαλεν τῶν βαλλόντων*) in gazophylacium (*cf. CYPR. eleem. 15 p. 384, 25 AMBR. epist. 26, 5. 6 Hier. epist. 14, 8, 2. al. MVTIAN. Chrysost. hom. 3, 5 p. 259ⁱⁿ. [κατέβαλεν]*). Ioh. 18, 11 -e (*βάλε*) gladium tuum in vaginam. MARCELL. med. 5, 16 in ollam (5, 17. al.). *saepe*. APIC. 1, 2 piper ... in cupellam. 1, 4 folia ... in dolium musti (*cf. 1, 13 laser in ... doliolum*). 2, 52. 4, 129 album ... in mortarium. 6, 232 *avem* in furnum. *saepe*. MARCELL. chron. II p. 85, 453, 4 Iohannis caput ... in urnam -ssum. CLAUD. MAM. anim. 2, 3 p. 106, 12 incorporatum corpus ... velut in corpus -ssum. al. *in imag.*: PAVL. NOL. epist. 23, 7 p. 165, 19 in ollam corporis vel cordis nostri mortem. ③ *in c. abl.*: PALLAD. 11, 14, 6 fructum ... in vasculo. CHIRON 965 colia(re) in vino. PELAG. in I Cor. 11, 28 in linteo. DIOSC. 1, 108 p. 92b, 24 in foco. COMM. instr. 2, 31, 14 in gazo ... de labore -ere debes (*cf. SERM. Corp. Vind. 21 p. 283, 19*). ANON. med. ed. Piechotta 73 foliam eius herbae -es in olla ruda. Ps. APVL. herb. 59 l. 16 carne ... in caccabo -ssa. APIC. 1, 5 in oleo Hispano -es helenium. 1, 9. al. CASS. FEL. 23 p. 70, 20 in zirba. VITAE patr. 3, 136 (*gr. Cot. p. 644^B λαβών*). ANTHIM. 75 petris rotundis ... -ssis in lacte. al. GREG. M. dial. 2, 19 p. 109, 16 M. mappolas ... tibi ... in sinu -sisti. CAES. AREL. serm. 227, 5 p. 854, 32 in arca ... vestem. al. *cf. SCHOL. Iuv. 14, 261 solebant arcas aeratas facere et ibi -ere pecuniam suam senatores*. ④ *c. dat.*: PALLAD. 3, 25, 26 mela vasculis -unt (*syn. reponunt. demittunt. demergunt*). DIOSC. 5, 141 p. 232, 4 -is ... fornaci (*gr. 5, 115 πυρὶ ἐγκουπον*). ⑤ *absolute*: COLVM. 12, 50, 5 lauri turiones ... -ito, ut olivas deprimant. PALLAD. 12, 7, 19 aliqui in vasculis servant *castaneas* harena pariter -ssa. AVG. in epist. Ioh. 4, 6 nosti quantum -ssurus es et vides, quia angustus est sinus. DIOSC. 2, 66 p. 208, 11 (*gr. 2, 83, 2 κάθεξ*). APIC. 1, 4 rosam a rore siccam et optimam -as. al. DRAC. laud. dei 1, 504 quae massa -ssa semel fornace liquescat. CAES. AREL. serm. 8, 4 p. 45, 22 quomodo ... mola, si tritium -seris, tritium molet. PASS. Tarach. 6 p. 462ⁱⁿ. plus iube salem -i (*gr. πασθῆναι*). al.

② *res liquidas i. q. infundere*: ③ *in c. acc.*: VAL. FL. 3, 474 verum ... -itur in puppem remo mare (*i. aqua marina*). ITALIA Matth. 9, 17 (cod. k. al.) = VVLG. -unt (*βάλλουσι*) ... vinum novum in utres veteres (*cf. l. 73*). CAPITOL. Maximin. 4, 3 sudores ... in calices. VVLG. iud. 6, 19 ius carniū -ens in ollam. Ezech. 24, 3 -e in eam ollam aquam (VITAE patr. 3, 17 p. 747^D [= 5, 15, 31] in pelvim [*gr. Cot. p. 570^B ἐβαλεν*]. 3, 38 p. 763^C -entem [5, 18, 2 infundentem. 7, 38, 3 fundere] in collectabulum [*gr. Cot. p. 365^B μεταβάλλοντα*]). al. MARCELL. med. 7, 3 liquores -e in vas fictile. 7, 15 in unum vas. 7, 19. *saepe. cf. VVLG. lev. 14, 29 partem olei -et super caput (AVG. in psalm. 29, 2, 10)*. ④ *in c. abl.*: HIER. epist. 64, 19, 2 vinum ... in novis utribus (*cf. l. 65*). SORAN. p. 36, 11 in pelve ... aqua (p. 76, 23 *Ilb. παρειαχέειν*. APIC. 5, 188 in caccabo). *cf. VVLG. exod. 16, 33 sume vas unum et -e ibi man*. VITAE patr. 3, 178 (= 5, 10, 92) ubi aquam -si (*gr. Nau 1909 p. 359 n. 223 ὄπον ... ἐβαλον*). ⑤ *c. dat.*: PALLAD. 4, 10, 10 seriola, cui ad medium aqua -atur. HIER. tract. in psalm. I p. 125, 11 nisi ... lampadibus tuis oleum -seris. ⑥ *c. adv.*: AMBR. Hel. 22, 83 ut -rent supra de hydriis aquam. ⑦ *absolute*: PALLAD. 1, 40, 2 cave, ne mox aqua -atur (AVG. serm. 93, 4, 5^{extr.} -e a. et superinfunde oleum. DIOSC. 2, 66 p. 208, 15 CAES. AREL. serm. 169, 7 p. 655, 19). 5, 5 olei libras (*syn. infundas*. AMBR. in psalm. 118 serm. 14, 7, 1 DIOSC. 2, 93 p. 216, 25).

⑧ *specialim*: ① *in arte coquinaria i. q. in cibos vel medicamenta paranda indere condimenta sim.*: ② *in c. acc.*: COLVM. 12, 34 in tres amphoras musti -is aceti acris congiū. PALLAD. 11, 14, 12 grana piperis ... in sex vini sextarios. MARCELL. med. 26, 88 coeleare ... in ... potionem. APIC. 3, 68 cucurbitas in ius (4, 135). 6, 233 in ventrem eius avis fractas olivas novas -is. al. VITAE patr. 3, 51 (= 5, 4, 29) -sit (*gr. Nau 1908 p. 51 n. 151 ἐβαλεν*) in escam de illo oleo. al. ③ *in c. abl.*: ITALIA Matth. 13, 33 (Hier. epist. 54, 17, 3) -ens (*ἐνέκρυπεν, Vulg. abscondit*) fermentum in farinae satis tribus. MARCELL. med. 1, 38 muri cerebrum tolles et in vino -es. 16, 96 in eo aceto butyrum -ssum. PLAC. med. 3, 11 rec. β in aqua coclearium pulveris. THEOD. PRISC. eup. faen. 84 ad supradictas species in uncis senis aquae sextarios decem. DIOSC. 2, 130 p. 228, 2 semen ... in pane. 2, 137 p. 229, 20 cepulla in oleo (*gr. 2, 151, 1 ἐμβληθέντα*). ANTHIM. 35 ut in tepida aqua -antur ova. 52. al. ORIBAS. syn. 1, 23 Aa p. 76, 2 Mø. anissos ... in oleo -ssos (*gr. ἐπιπασσόμενα*). GREG. M. in Ezech. 1, 9, 32 acetum ... in nitro. al. *cf. SORAN. p. 52, 14 adipēs anserinos ... illic -ssos*. ④ *c. dat.*: PHILVM. med. 2 p. 122, 12 quibus modicum salis -es. DIOSC. 4, 74 p. 43, 11 herbam multi carnibus -unt (*gr. 4, 77 ἐντιθέμετες*). APIC. 5, 203. 7, 289 cui ventri nucleos infundis et piper integrum -is. al. ⑤ *absolute*: PALLAD. 11, 14, 11 ibisci folia. CHIRON 494 tantundem turis. 893 oleum (MARCELL. med. 19, 7. al. APIC. 4, 179. *saepe*. CASS. FEL. 1 p. 4, 12). VVLG. Hab. 2, 15 potum dat amico suo -ens fel. MARCELL. med. 1, 106 mellis ... tantum -es, quantum sufficiat (8, 148. al. APIC. 1, 7 sextarium. RVF. podagr. 19). 9, 53 aceti boni quod satis erit (12, 54. 25, 31 ANTHIM. 3). 9, 73 de hoc liquore duas partes -is. 20, 119 paululum salis (APIC. 9, 441. al.). 26, 135 ex omnibus ... seminibus ... quantum tribus digitis ... levare potest, -itur. 36, 48. *saepe*. PHILVM. med. 1 p. 110, 10 M. -es de pulvere libram unam. 2 p. 136, 9. PLIN. VAL. 1, 60 l. 28 omnia aequis ponderibus -es, adipem tantum duplum -es. al. APIC. 2, 47 piperis grana ... conteres, -is liquaminis ... calicem. 4, 168 ovis -ssis patinam facies. *saepe*. CASS. FEL. 2 p. 11, 5 ut sulphuris plurimum -as. 29 p. 51, 2. al. ANTHIM. praef. p. 8, 3 R. satis aqua. 33 de ovo. al. ORIBAS. syn. 1, 26 Aa p. 80, 11 Mø. si ... volueris pinguedinem -ere (*La addere. gr. 1, 26, 7 ἐμβαλεῖν*). al.

⑥ *technice i. q. aliquid inserere, infigere*: ITALIA Marc. 2, 21 (cod. a) nemo ... insumentum panni rudis -it (*ἐπιβάλλει, Vulg. assuit*) tunicae veteri. VOPISC. Aurelian. 46, 1 ut aurum ... neque in pelles neque in argentum -retur. SCHOL. Iuv. 5, 43 (*ad gemmas ad pocula transfert a digitis*) id est: de anulis tollit gemmas et in phialas -it (5, 44 in calicibus). VEG. mil. 4, 36 cavendum ne ... statim, ut sectae fuerint, -antur in navem trabes. VITAE patr. 3, 147 unde -am retinaula in sportellas meas (5, 17, 16 imponam. *gr. Nau 1912 p. 298 n. 347 βαλεῖν*).

⑦ *in partes corporum hominum (bestiarum l. 54)*: ⑧ *generatim*: in ore (os): DIOSC. 1, 6 p. 59 a, 30 cum -seris eam nardum in ore (VITAE patr. 5, 4, 7 lapidem [*gr. Cot. p. 377^B ἔχων*]. 5, 4, 10 [*gr. Cot. p. 388^C βαλεῖν*]). ORIBAS. syn. 1, 18 La p. 63, 24 Mø. digitos ... in o. -ssos [*Aa immisso. 6, 45 Aa p. 125*]). OP. imperf. in Matth. 15 p. 716^{ex}. in os (MVTIAN. Chrysost. hom. 8, 3 p. 295ⁱⁿ. cinerem [*ἐνέβαλεν*]). GREG. M. dial. 3, 3 p. 142, 13 M. dominicum corpus). *sim.*: DIOSC. 2, 106 p. 220, 23 sucum ... in rostrum. PASS. Tarach. 8 p. 467^{extr.} -ens (*ἐγγέας*) mihi de inquinamentis vestris. ⑨ *specialim*: ① *medicamenta sim. i. q. infundere, ingerere*: PELAGON. 31 offas ... faucibus -as (*Hippiatr. gr. II p. 187, 12 ἐμβάλλειν*). HIER. tract. in psalm. I p. 175, 21 oleum. MARCELL. med. 5, 11 haec in ore -ssa comminues. PLAC. med. 5, 17 rec. a in auribus. PLIN. VAL. 2, 17 l. 19 ubi -seris violae sucum. DIOSC. 2, 65 p. 207, 20 mel dispumatum -endum est (*gr. 2, 82, 3 ἐξηφρισμένω δεῖ χοῆσθαι*). 2, 137 p. 229, 23 sucus eius cepullae naribus -ssus (*gr. 2, 151, 1 ἐγγυτος*). ORIBAS. syn. 1, 21, 6 add. La p. 73, 18 Mø. cui -itur irinon (p. 74, 15 in naribus [*cf. Aa p. 73, 18 infundentes, gr. 1, 21, 8 ἐγγεομένω*]). 2 add. Aa p. 139, 27 cottidianariis febribus nitro amplius est -endus (*Sever. p. 24, 16 ἐμβάλλειν*). p. 139, 31. al. ② *instrumenta i. q. intromittere (cf. p. 1167, 48)*: SORAN. p. 93, 1 praecissis ossibus ... embryulci -endi sunt (*cf. p. 91, 8 inicere. 91, 14 infigat*).

B *translate*: 1 *aliquid*: a *i. q. inferre*: mala: PLAVT. Pseud. 1005 (*in lusu verborum*) manu salutem -unt benevolentibus; eadem malam rem -unt malevolentibus. VERG. georg. 4, 534 hinc (*i. ea de causa*) ... nymphae ... exitium -sere apibus. LVCAN. 4, 553 -ssa magicis e cantibus ira (*cf. STAT. Theb. 10, 832 furor*). SIL. 4, 79 nobis bellum Carthago (LIB. pontif. p. 148, 2. *cf. OPTAT. 2, 17 p. 51, 17 persecutionem* [OROS. hist. 7, 12, 4. al.]). QVINT. decl. 329 p. 296, 10 dii morbos propitii -serunt (Iuv. 13, 230). AVR. Fronto p. 74, 17 v. d. H. (= p. 79, 9 N.) mihi anxietatem. ITALIA deut. 29, 22 (Lugd.) plagas ... et infirmitates ... super ... terram (*ἀπέστειλεν, Vulg. quibus eam afflixerit*). LVCIF. Athan. 1, 8 p. 79, 17 falsa -ere crimina (2, 9 p. 162, 5 Athanasio. non parc. 32 p. 278, 12. *cf. VITAE patr. 3, 139 culpam in eum*). VVLG. deut. 2, 25 terrorem (Ier. 15, 8). 28, 20 super te famem et esuriam (Am. 8, 11). I par. 21, 14 pestilentiam. Matth. 10, 34 non veni pacem (*cf. l. 84*) -ere (*βαλεῖν*) sed gladium (*cf. CASSIOD. Didym. in Iac. 4, 4 p. 8, 16 gladium et divisionem*). apoc. 2, 14 scandalum ante oculos filiorum Israel (*βαλεῖν*). al. *alia*: SIL. 5, 354 somnum tacto ... chehydro. MART. 12, 9, 4 -sisti mores in loca nostra tuos. TERT. uxor. 2, 8 l. 56 his Christus pacem suam -it (ITALA Luc. 12, 51 [Tert. adv. Marc. [Fleischer]).

4, 29 p. 523, 15] in terram [δοῦναι, *Vulg.* dare]. *cf.* p. 1170, 79. *aliter* p. 1181, 38). *ITALA* gen. 2, 21 (Tert. anim. 45, 3. *al.*) -sit (ἐπέβαλεν, *Vulg.* immisit) deus ecstasin in Adam. *COMM.* instr. 1, 34, 16 gratiam. *al.*

b i. q. deferre, tradere, transmittre: *α* in litteras, in publicum *sim.* (*cf.* p. 1164, 23): *SEN.* benef. 2, 10, 4 beneficium in acta non -o (*PLIN.* paneg. 75, 1). frg. 18 maledicta in publicum. *LVCAN.* 8, 608 qua posteritas in saecula -et Septimium (*i. nomen Septimii*) fama (10, 533 in famam et s. *SIL.* 2, 511). *VAL.* Fl. 2, 440 in populos ... diemque secreta (*SIL.* 6, 711). *QVINT.* inst. 11, 1, 54 unde se in medium ... observatio artium -serit (*OPTAT.* 1, 24 p. 27, 4 causa [*AVG.* coll. c. Don. 3, 6, 7 p. 58, 4]). *decl.* 269 p. 99, 5 quaestionem usque in liberos. *PS.* *QVINT.* decl. 14, 8 in fabulas sermonesque (18, 5 coniung. in ora populi. *PRISCILL.* tract. 2, 52 *ADNOT.* *LUCAN.* 8, 406. *CASSIOD.* var. 12, 1, 3 in fabulis). *PANEG.* 3, 30, 1 in posteros ... miracula (*HIER.* epist. 53, 8, 18). *LAMPR.* Heliog. 1, 1 vitam Heliogabali ... in litteras (*SPART.* Pesc. 1, 1 *CAPITOL.* Gord. 21, 5 *GALLICAN.* Avid. 3, 3). *SPART.* Pesc. 9, 1 vitas eorum ... in libros. *AVIEN.* Arat. 1372 Graecia ... longos inventum -sit in annos. *GREG.* Tvr. glor. mart. 52 p. 525, 1 -enda memoriae monumenta. *paulo aliter:* *PLIN.* epist. 9, 25, 3 aliquid ... Camenarum in istum ... sinum.

β in actibus iuris: *Ov.* rem. 302 sub titulum nostros -sit ... Lares (*i. domum*). *LVCAN.* 1, 86 causa malorum facta tribus dominis communis Roma nec umquam in turbam -ssi (*i. inter plures divisi*) ... foedera regni. *TREB.* trig. tyr. 25, 2 patrimonium ad suos posteros -sit (*COD.* Theod. 9, 42, 6, 4 poenam. *COD.* Iust. 11, 62, 6). *COD.* Theod. 12, 19, 1, 8 in ulteriorem gradum -ssa successio.

γ alia: *SEN.* benef. 4, 13, 3 non est beneficium, quod in quaestum -itur. *OPTAT.* 1, 20 p. 22, 1 crimina in silentium. *AVG.* civ. 16, 26 p. 168, 29 D. non sunt ausi Latini hoc (*sc. αλώμιον*) dicere saeculare, ne longe in aliud -rent (*i. verterent*) sensum. 21, 26 p. 540, 3 duorum apostolorum sententias ... in rixam. *LEO M.* serm. 68, 4 p. 375^c in ... consuetudinem (*CAES.* *AREL.* serm. 42, 5 p. 180, 10. 43, 3 p. 182, 32. *al.* *cf.* 46, 7 p. 201, 9 in usum). *NOVELL.* Valent. 8, 1, 24 in executionem ... sententiam (*EPIST.* pontif. *AREL.* 37 p. 37, 2). *GREG.* Tvr. Franc. 5, 14 p. 213, 7 exercitus ... regionem illam in praedas -it. *COD.* Iust. 2, 18, 15 ea, quae in sumptum -sisti.

c i. q. dirigere animum, oculos sim.: *MANIL.* 4, 368 altius est acies animi -enda (*cf.* *SEN.* dial. 12 [11], 10, 3 in praeteritum tempus animus -endus est [epist. 58, 27 ad illa. 62, 2. 93, 10 illo. *EVGRAPH.* Ter. Phorm. 735 p. 518, 8 a. per pupillas integer foras -itur]. *STAT.* Theb. 10, 665 caelo ... animam. *FIRM.* err. 17, 4 in arcana ... ingenium). 4, 906 ad sidera ... oculos (*SEN.* epist. 33, 4 quocumque [*AVG.* nat. et grat. 38, 45 quo]. *PETRON.* 115, 20 ad arcessendos sensus longius. *QVINT.* inst. 10, 7, 16 per aliquam rectam viam [*GREG.* M. in *Ezech.* 2, 5, 21 per universum mundum mentis o.]. *ITALA* gen. 39, 7 [Aug. loc. hept. 1, 143 p. 529, 1] -sit [ἐπέβαλε, *Vulg.* iecit, *ITALA* *Ambr.* *Ioseph* 5, 22 immisit] uxor ... o. suos in Ioseph [*PRVD.* ham. 882 in tartara. *GREG.* M. moral. 5, 74 in ... interitum reproborum]. *cf.* *SEN.* nat. 2, 9, 1 oculi statim per multa milia aciem suam -unt [*AVIEN.* Arat. 1037]). *SEN.* contr. 1, 1, 23 ad te arbitrum odia nostra non -imus. *SEN.* dial. 5, 2, 2 in pecuniam ... civitas spem suam -sit (*PRVD.* c. *Symm.* 1, 510 in aevum. *MART.* BRAC. ira 2 in lucrum pecuniae). 9, 10, 5 cupiditates in longinqua. *epist.* 24, 3 in quamcumque partem rerum ... memoriam -seris. 55, 8 huc ... cogitationes tuas -e (91, 17 trans oceanum. *QVINT.* decl. 259 p. 59, 13 in nepotes usque). 66, 6 contemplationem. 108, 30 alius alio curam suam -it. *nat.* 1, 3, 14 late coniectura -enda est. *PETRON.* 40, 2 <quo> -remus suspiciones nostras (*QVINT.* inst. 4, 2, 92). *PANEG.* 2, 6, 1 in praeteritum diligentiam. *PAVL.* *NOL.* epist. 25, 7 p. 228, 2 in longum huius saeculi tempus irrita vota. *AVG.* in psalm. 65, 4ⁱⁿ. intentionem nostram in laudem dei. *al.* *addi potest:* *PETRON.* 126, 9 ut amplexus meos in crucem (*i. servum cruci obnoxium*) -am.

d singularia: *i. q. redigere:* *FLOR.* epit. 1, 3, 3 -sso in compendium bello Horatii Curiatiique ... utriusque populi fata permissa sunt (*OPTAT.* 2, 25 p. 62, 22 poterat b. per c. -ere [*defendit Petschenig BphW.* 14, 1894, 462]). *CASSIOD.* var. 6, 21, 1 in c. -imus mala. *cf.* *ITIN.* Anton. Plac. rec. A 1 triginta milia breve -ssi [*i. si minimum dicam*] hic perierunt). *PASS.* Is. et Max. Migne 8, 769^c quod ... contusio -serat in tumorem. *i. q. ducere:* *AVG.* in euang. Ioh. 74, 2 in longiorem ... modum sermonem. *fid.* et op. 19, 34 p. 79, 20 ne opus susceptum -amus in longum. *i. q. metiri:* *CLAUD.* *MAM.* anim. 2, 4 p. 113, 3 spatia per corporales formas -i posse. *i. q. committere:* *SERM.* de conf. diab. 114^v -e pugnam cum eo. *CORIPP.* Ioh. 1, 488 proelia mecum. 8, 225 tristia ... bella (*seq.* 228 committere pugnam. *aliter* p. 1177, 32). *nota:* *MART.* BRAC. sent. patr. 61 -ens poenitentiam ante ipsum (*Rosweydius apud Migne* 75, 400 *cf. gr.* βάλλειν μετάνοιαν). *c. adi. praed. i. q. reddere, efficere?:* *ANTHIM.* 3 p. 5, 2 ut prius carnes expromatas una unda -at (-as ḡ).

2 aliquem: *a i. q. mandare, submittre:* *α* alium: *LYGD.* 6, 14 amor ferocem ... dominae -sit in arbitrium. *SEN.* contr. 1, 6, 3 natura ... in quemcumque vult casum quemque -it (mittitur C, nos mittit D). *SEN.* benef. 3, 7, 7 iudicem census in album ... -sit. *PS.* *QVINT.* decl. 4, 12 p. 78, 22 ecquem -amus in experimentum, cui credamus. *PRISCILL.* tract. 2, 41 qui falsiloquio sermonum in scandalum -ssi sunt. *NICET.* fid. 1 in quaestionem -unt *deum*. *ISID.* Goth. 34 chron. II

p. 281 *Curicus* Spaniam in potestatem suam -it. *β reflexive:* *VERG.* Aen. 12, 191 paribus se legibus ambae ... gentes ... in foedera -ant. *SYNON.* Cic. p. 412, 9 B. ne se implicet malis. ne se in laqueis -at. *CONC.* I 5 p. 125, 25 *Christus* se -sit in voluntariam exinanitatem. *VEN.* *FORT.* carm. 5, 6 p. 117, 37 *Christus* se -sit morti, cum nos a morte revexit.

b i. q. ducere, convertre: *SEN.* dial. 8, 3, 2 utraque secta ad otium diversa via -it (*BOETH.* cons. 5, 3, 31 W. *opp.* cogit. *GREG.* M. moral. 4 praef. 1 p. 633^B lectorem ad intellegentiam veritatis). *AVG.* in euang. Ioh. 42, 73 non te longe (*i. per ambages*) -o (*cf.* serm. coll. Morin p. 15, 21 per multa. *soliloq.* 2, 17, 31 in longum). *ad munus sim.:* *QVINT.* decl. 342 p. 351, 6 ad ... honorem non animus ... -it, sed arca? *CHIRON* 222 sic in opere -is (*Veg. mulom.* 1, 44 p. 70, 9 sic revocas ad laborem). *COD.* Theod. 6, 28, 1 nemo officialium in munus aliquod -atur (*syn.* direxerit, *Lex Burg. Rom.* 30, 1 ordinatus. *INSCR.* Dessau 2888 in munere). *INSCR.* Dessau 8954 in regnum. *reflex.:* *SEN.* contr. 2, 3, 3 ipse se ad alienam sententiam -sit, lex illum admisit ad meam. *AVG.* serm. RevBén. 46, 1934 p. 405, 157 quid te longe -is (*i. subducis*), cum venio? *EPIST.* Austras. 8 p. 122, 10 deus ... tu te in illum -e. *PASS.* Quirin. 3 in orationem.

c i. q. in statum redigere (*cor l.* 22. *animum l.* 34): *TERT.* pudic. 14, 26 in pavorem (*OPTAT.* 6, 6 p. 155, 3 *HIER.* interpr. Iob 12, 17). *ITALA* deut. 20, 8 (Lugd.) ne in timorem -at cor fratris sui (δειλιάνη, *Vulg.* ne pavere faciat. *LUC.* 24, 37 [cod. e] turbati ... et in t. -ssi [ἐμφοβοί γινόμενοι, *Vulg.* conterriti]. *ORIG.* in Matth. ser. 140 p. 291, 16 *PS.* *ORIG.* hom. in Matth. 3, 1 p. 257, 11). 32, 21 (Ambrosiast. in Rom. 10, 19) in iram vos -am (παροργιῶ, *Vulg.* irritabo). *Is.* 1, 4 (Cypr. domin. orat. 10 p. 273, 22) in indignationem -sistis (παροργίσσατε, *Vulg.* blasphemaverunt) illum sanctum Israel. 3, 12 (Cypr. epist. 34, 2) in errorem vos -unt (πλανῶσιν, *Vulg.* decipiunt. *DON.* Ter. Ad. 713 *OPTAT.* 2, 21 p. 59, 10 *AVG.* civ. 10, 28 p. 446, 8 D. *al.* *PASS.* Petr. Paul. long. 34 [gr. ἐπλάνησαν]). *psalm.* 77, 58 (Sangerm.) in zelum -serunt (παρεζήλωσαν, *Vulg.* ad aemulationem ... provocaverunt) eum (*VVLG.* Sirach 30, 3). *IREN.* 1, 13, 2 (= 1, 7, 2 H.) in insaniam (ἐξουιστήσας). *RUFIN.* *Orig.* in num. 8, 1 p. 49, 7 in desperationem (*LEO M.* epist. 31, 4 animi tumultuantium. *SERM.* RevBen. 23, 1906 p. 197, 5). *AVG.* *soliloq.* 2, 14, 25 in gaudia. c. Petil. 2, 10, 24 p. 34, 2 in parvos aestus. *PS.* *APVL.* herb. interp. 4 l. 34 in furiam. *RUSTIC.* *Conc.* I 4 p. 68, 14 in angustiam. p. 115, 30 in ... obstuporem. *CAEL.* *AVR.* chron. 1, 4, 24 epilepticos in vertiginem. *al.* *nota* in partes (partibus) *i. q. scindere:* *ARNOB.* in psalm. 62 p. 411^B eos gladio ... partibus -is (*corporaliter ut* *EPIST.* Merov. 4 p. 440, 36 in partibus). *PETR.* *CHRY.* serm. 162 p. 626^B hereditas successores ... desecat et -it in partes.

iuncturae notabiliores: *casus:* *dat.:* p. 1164, 38. 1166, 8 sqq. 1169, 7. 52. 77. *adde* *HOR.* carm. 1, 12, 59. *acc. spatii emensi:* p. 1164, 12. 24. *abl.:* p. 1165, 63 sq. 1166, 27. 1167, 27. *adverbia:* *alio:* p. 1171, 55. *desuper:* p. 1168, 46. *eminus:* p. 1163, 82. *foras:* p. 1166, 21. *foris:* p. 1167, 7. *hinc:* p. 1163, 59. 1166, 25. 51. *huc:* p. 1171, 54. *cf.* p. 1168, 20. *ibi:* p. 1169, 51. 75. *illic:* p. 1168, 10. *illo:* p. 1171, 39. *longe* (longius): p. 1166, 6. 1168, 48. *quo:* p. 1163, 74. *supra:* p. 1169, 80. *sursum:* p. 1163, 62. 66. *ubi:* p. 1165, 41. *adi. praed.:* *praecepta:* p. 1165, 50. 61. 1166, 25. *pronus:* p. 1165, 49. *gerundiv.:* p. 1166, 7. 10. *praepositiones:* *finales:* *ad:* p. 1166, 17. *in:* p. 1165, 4. 75. 1167, 28. 1168, 76. *locales:* *c. acc.* *ad:* p. 1166, 25. 1167, 16. 1168, 5. *adversus:* p. 1164, 20. *ante:* p. 1166, 10. 15. *circum:* p. 1169, 1. *contra:* p. 1164, 21. 1166, 57. *extra:* p. 1168, 25. *in aliquem:* p. 1163, 59. 79. 1164, 18. 45. *in aliquid:* p. 1165, 9 et passim. *inter:* p. 1164, 69. 1167, 17. 35. *iuxta:* p. 1167, 82. *per:* p. 1164, 37. 1165, 12. 19. 1166, 44. *post:* p. 1163, 67. 1164, 56. 1165, 82. 1166, 42. *sub:* p. 1163, 61. 1165, 52. 1166, 67. *subter:* p. 1167, 59. *super:* p. 1165, 65 sq. 1166, 37. 50. *supra:* p. 1169, 10. *trans:* p. 1164, 58. 1171, 54. *ultra:* p. 1164, 64. *usque ad:* p. 1167, 76. *usque in:* p. 1167, 75. 1171, 55. *c. abl.:* *ab:* p. 1166, 26. 1167, 29. *de:* p. 1163, 57. 74. 1165, 49. *ex:* p. 1163, 65. 75. 1165, 61. *in:* p. 1165, 8. 69. 1168, 3. 38. 1169, 40. 73. 1170, 8. *sub:* p. 1168, 34. 50. *super:* p. 1164, 84.

caput secundum: *i. q. motum permittre, (ab)ire vel transferri sinere, dimittre, ἀφίεμαι (intransitive [cf. p. 1163, 50] i. q. exire sim. p. 1176, 50. 1178, 17).*

I proprie: *A praevalet mera notio dimittendi i. q. aliquem aut aliquid inclusum vel retentum in apertum seu liberum abire vel moveri sinere, non iam retinere:* 1 generatim (pro subi. fere sunt homines; bestiae l. 84. loca p. 1173, 23. 27. 35. aliae res pro personis p. 1173, 7. 28. 47): *a homines:* *α* sensu strictiore sc. manum auferendo: *PLAVT.* Cas. 231 -e me. *Curc.* 633 istum. 702 Men. 1000. 1007 Mil. 449. 453. 456 ecce omitto.: : at ego abeo -ssa. 1424 an iam -is? (animam amittis *sim. codd.*). *Pseud.* 239 Truc. 912. *TERT.* Ad. 780 -e me. *ALF.* dig. 9, 2, 52, 1 verberare tabernarium coeperat, ut se -ret. *GAIVS* inst. 4, 16 -ite ambo hominem. *obi. omisso:* *PLAVT.* Asin. 432. 596 Men. 1013. 1016 Mil. 444 Poen. 336. 1268. *PACVV.* trag. 266 -ite, nam attrctatu ... amplificatis dolorem. *partes corporis:* *PLAVT.* Poen. 1397 omitte genua.: : -o. *CATVLL.* 61, 181 -e brachiolum teres ... puellulae (*cf.* *SEN.* *Phoen.* 93 -e genitoris manum). *pro subi. est animal:* *HOR.* ars 476 non -ssura cutem, nisi plena cruo- [*Fischer*]

ris, hirudo. *peculiariter animam i. q. efflare*: ENN. ann. 210 pro Romano populo . . . armis certando . . . anima(m) de corpore -o. SIL. 6, 40 magnam -sit sub Tartara (*aliter l. 20*) mentem.

β laxiore sensu (mortuos l. 20. 23. 27. personam pro rel. 5. 17. i. q. valedicere e. g. l. 5. 15): PLAVT. Amph. 546 te, nox, . . . -o uti cedas die. CAS. 602 arcessivisse ait sese uxorem tuam et dixisse te eam non -ssurum. CURC. 151 -ite istanc foras, pessuli. EPID. 67. 72 -e me, ut eam nunciam. MIL. 1067. POEN. 100 (*in parte interpol.*) neque quicquam . . . eam duxit umquam: neque ille leno voluit -ere. TRUC. 756 -in me intro (LVRAT. epigr. 1, 4 ad se i. v. *etiam vol. VII 2, 80, 57 sqq. et cf. AVG. in psalm. 46, 12 trepidavit centurio Christum -ere intra parietes suos. ITIN. Anton. Plac. rec. A 7 per posticum -untur intus*). CAECIL. com. 80 quos inimicos neque ut adprehendas neque ut -as scias. CIC. Att. 7, 4, 1 Dionysium flagrantem desiderio tui -si ad te. CATVLL. 64, 221 non ego te gaudens . . . -am (*cf. 64, 216 dimittere*). 66, 29 maesta virum -ens. CAES. civ. 1, 22, 2 Lentulus Spinther . . . ex oppido -itur. VERG. Aen. 3, 688 Boreas . . . ab sede Pelori -ssus. 6, 744 per amplum -imur Elysium. 11, 47 cum *Euander Aeneam* . . . -ret in magnum imperium (*cf. p. 1167, 28*). AL. TIB. 1, 3, 9 me . . . urbe. OV. met. 6, 441 me visendam -e sorori. 11, 670 nec me indeploratam sub inania Tartara -e. LIV. 24, 39, 12 Apio Claudio Romam ad consulatum petendum -sso (*cf. Weissenborn-Müller ad l.*). 30, 12, 13 hinc. STAT. Theb. 8, 353 Ogygiis it sorte Creon, Eteoclea -unt Neistae. SILV. 3, 3, 195 nec funera (*i. corpus mortui*) -am longius (SVET. Tib. 37, 3 ex foro). ACH. 1, 527 huc -e. 1, 894 quaesitum Danaïs tu -is Achillem. CYPR. epist. 40 p. 586, 1 hortatu suo gloriosum martyrum numerum . . . ante se -sit (*cf. l. 38*). INSCR. christ. Diehl 1714, 15 ad caelum pariter -et domus una sepulcri fratres. AL.

b bestias: VERG. georg. 3, 64 -e in Venerem pecuaria. 3, 323 aestas in saltus . . . gregem atque in pascua -et (OV. am. 2, 9, 20. *item in pastum*: HOR. sat. 1, 5, 18 -ssae pastum retinacula mularum. LIV. 21, 37, 6 iumenta in pabulum [IVV. 14, 147 ad aristas]. COLVM. 8, 14, 8 in pascuum anserem [CALP. ecl. 5, 24 greges . . . reclusos]). PROP. 2, 26^b, 40 ignoto -ssa columba mari. OV. met. 7, 774 vix bene -ssus erat *Laelaps canis*. COLVM. 8, 11, 15 -ssa gallina e cavea. LVCAN. 7, 836 omne nemus -sit volucres (*cf. VAL. Fl. 2, 75 raras . . . litus in altum -it aves*). PLIN. nat. 8, 163 cum a circo . . . -antur ad subolem equi. SIL. 16, 423 Durius -sit . . . citatos verbere quadrupedes. AL. *sidus Piscium*: MANIL. 2, 192 quos . . . Aries praese -it (*i. praecedentes sequitur; cf. l. 26*), duo . . . Pisces.

c res: PLAVT. Most. 1070 sensim -am (*i. relaxabo*) lineam. RUD. 1015 -am rudentem (*cf. p. 1162, 29*): omitte vidulum. BIBAC. carm. frg. 9 subito devictus vulnere habenas -sit equi (PROP. 3, 1, 13 SEN. Med. 347 Phaedr. 32 PETRON. 5 v. 13 TER. MAVR. 1951). OV. Ib. 409 trabes pressas in humum -bat in auras *Procrustes*. PHAEDR. 5, 7, 23 aulaeo -sso. SEN. Med. 874 Phoebe, -e currus (*cf. VAL. Fl. 3, 401 quo flammea nunquam sol iuga . . . -sit. ALF. dig. 9, 2, 52, 2 plostrum*). benef. 6, 23, 6 corpora natura non coercuit fine terrarum sed in omnem partem sui -sit. MART. 12, 29, 9 cretatam praetor cum vellet -ere mappam (*v. p. 371, 7 sqq.*). AL. *res incorporeas*: SEN. dial. 4, 9, 1 in publicum -ssa nequitia est. STAT. silv. 2, 6, 17 quis . . . in funera -ssos castiget luctus?

2 specialia: *a i. q. permissione abundi data missum facere*: *α contionem sim.*: COMMENT. quaestor. Varro ling. 6, 91 cum -as contionem. CIC. ad Q. fr. 2, 1, 1 -sso senatu (*al. CAES. civ. 1, 3, 1 LIV. 2, 24, 4. al. PLIN. epist. 2, 11, 16. al.*). LIV. 3, 64, 5 tribus in suffragium (31, 7, 1. 31, 8, 1. *cf. SIL. 11, 128 ad suffragia*). 21, 54, 3 praetorium. 26, 14, 4 -sso convivio. IVV. 4, 144 consilio. APVL. apol. 73 auditorio. ITALIA Ios. 8, 9 (Lugd.) -sit (*ἀπέστειλεν, Vulg. dimisit*) illos Iesus. AL.

β milites (in imag. l. 59), nautas: PLAVT. Truc. 230 pro infrequente eum -at militia domum meretrix (*cf. l. 67*). CIC. Verr. II 5, 61 -ssorum nautarum omne stipendium lucrari. 5, 101 dicebant quot ex sua quisque nave -ssos sciret esse remiges. TAC. ann. 1, 39, 1 veterani . . . nuper -ssi (VLP. frg. Vat. 140 honesta missione [*cf. l. 63*]. CIL XIII 8058 v. -ss(us) exs leg. r.). CIL VI 31138 (*a. 118*) -ssi honesta missione (II 437. 4514, 5 III 1078. 3642 V 3122, 4 XIII 1865. 6769 [= Dessau 7078]. 8214 XIV 2283. *al. INSCR. Dessau 2124. al. cf. l. 62 et p. 1162, 4 et MACER dig. 49, 16, 13, 2 causaria*). AMPEL. 40, 3 exercitum. AFRIC. dig. 29, 1, 21 qui -i solent milites. PAPIN. dig. 29, 1, 34, 1 militia -ssus (SERV. Aen. 1, 248 m. sive gladiatura. COMMENT. Lucan. 3, 520 [*ad emeritus*]). MEN. dig. 49, 16, 6, 7 ignominia -atur (PAVL. dig. 47, 17, 3. *al. MACER dig. 49, 16, 13, 3. al. MOD. dig. 27, 1, 8, 9 COD. Iust. 12, 35, 3. cf. VLP. dig. 3, 2, 2 pr. ignominiae causa ab imperatore -ssum [al. PAVL. dig. 29, 1, 38 pr. MACER dig. 29, 1, 26. al.]*). VLP. dig. 3, 2, 2, 2 debet addere, cur miles -atur. frg. Vat. 144 intra annum quam -ssus est (PAVL. dig. 29, 1, 38 pr.). CIL III 2028 qui militav(erunt) sub illo et -ssi sunt. V 2517, 8. VIII 4310 (= Dessau 2316) de leg. III Aug. 23989 ex signifero. *al. INSCR. NSc. 1915 p. 40, 6 -sso a causis ex coh. v pr. al.*

γ reos sim. i. q. impunitum abire sinere: PLAVT. Most. 1172 -e quaeso. SENT. Minuc. (CIL ² 584) 44 eos omneis solvei -ei leiberareique . . . oportere. CIC. Vatin. 21 cum eum tu consulem in vincula duceres et a tabula Valeria collegae tui -i iuberent (*cf. LIV. 3, 11, 2 quemcumque lictor iussu consulis prendisset, tribunus -i iubebat. 38, 60, 6 coniung. non passurum . . . in carcere et vinculis esse. AT. CAP. Gell. 4, 10, 8*). HOR. sat. 2, 1, 86 tu -ssus abibis. SEN. dial. 5, 40, 3. PETRON. 49, 6 rogamus -as. IVVENC. 4, 608 Iesum -i de lege requirit.

δ quolibet munere functos: CIC. Att. 9, 1, 3 remotis sive omnino -ssis lictoribus. LIV. 24, 8, 10 M. Aemilius Regillus flamen est Quirinalis quem neque -ere a sacris neque retinere possumus. QVINT. inst. 6, 3, 64 praefecto quem cum ignominia -bat. COD. Theod. 6, 35, 7, 6 cum a palatinis -rentur obsequiis.

ε gladiatores in arena sc. venia dux: CIL IV 1773 Iulianus gladiator XXIII (vicit) I (*i. semel*) m(issus est) (*sim. v. p. 1162, 2*). XII 2747 stantes -ssi (VI 10194 [= Dessau 5088]. XV 6244a [= Dessau 5135]. XIII 10013, 25. *in imag.*: SEN. epist. 92, 26 virtus st. non potest -i). *de bestiis a venatione dimissis*: MART. 13, 98, 2 iactatis solet hanc dorcem -ere turba togis. paulo aliter: MARCIAN. dig. 50, 7, 5, 1 harena -ssum (*i. condicione gladiatoria deposita*).

b i. q. liberare, solvere: *α homines in libertatem: technice servum manu -ere (cf. emittere vol. V 2, 502, 9. de scriptura continua verbi, quod coaleuit e manu et -ere [inde a RHET. Her.] v. p. 339, 38 sqq.)*: VARRO Men. 514 verere ne m. non -at? cum . . . vicarios . . . dare possis, -et. quod si non -et, fugies. AVSON. 328, 3 p. 116 P. capta manu, sed -ssa m. PAVL. NOL. carm. 14, 124 (*in imag.*) alumnos absolvas -ente m. cetera v. p. 339, 36 sqq. (*adde e. g.*: LIV. 41, 8, 10 liberos suos . . . in eam condicionem, ut m. -rentur, mancipio dabant [*cf. p. 340, 82*]. APVL. flor. 14 p. 47 Crates . . . Cratem m. -sit [*cf. p. 341, 31*]. CAES. AREL. serm. 27, 3 p. 116, 12 illa m. [manus vel maius codd.] -entis domini vox [*cf. p. 341, 36*]). *captivos*: VAL. MAX. 2, 7, 15 captivorum civium . . . numerum a Pyrrho rege ultro -ssum. *aliter*: ITALIA II Cor. 11, 33 (Pelag. in l.) in sporta[m] sum -ssus (*ἐχάλασθην, Vulg. dimissus*). CYPR. epist. 6, 1 p. 481, 1 o beatum carcerem qui homines dei -it ad caelum.

β naves sim. in mare i. q. e portu solvere, educere (aliter p. 1181, 6. 1183, 39): ARRVNT. hist. 6 onerarias leves . . . hiemante aquilone -sit. BELL. Alex. 21, 5 ad -enda navigia (PLIN. paneg. 31, 4). VERG. catal. 5, 8 ad beatos vela -imus portus (OV. Pont. 4, 14, 10). georg. 2, 452 alnus -ssa Pado. LIV. 29, 7, 2 naves mari secundo -sit (PAVL. dig. 6, 1, 16, 1 trans mare. *al.*). 42, 45, 6 trepidaturos Romanos tum . . . paranda classe, cum -enda esset (SEN. epist. 119, 7 in oceanum. *al. cf. p. 1162, 62*). LVCAN. 2, 709 angustus puppes -bat in aequora limes. 4, 430 -ssa ratis (8, 260. VAL. Fl. 1, 19 seu . . . Graecia -et et Sidon Nilusque r. *al.*). AVG. civ. 15, 27 p. 118, 14 D. arcem. huc quodam modo pertinet: ANTH. 461, 4 per . . . latus -sit maxima bella (*i. naves longas*) suum Athos.

γ currus, equos, cursores sim. in circum (in imag. l. 54. aliter p. 1186, 36): VARRO Men. 288 currum a carcere intimo -ssum (HOR. sat. 1, 1, 114 carceribus. *cf. ACT. lud. saec. Aug. [CIL VI 32323] 154. 165 quadrigas [LIV. 8, 40, 3. 44, 9, 4. 45, 1, 6. 7. MANIL. 5, 92 per aera. ACT. lud. saec. Sept. Sev. (RhM. 81, 1932 p. 388 sqq.) 79. sim. 40 bigas. al.*). ling. 5, 153 in circo primum unde -untur equi, nunc dicuntur carceres (*seq. coercentur e., ne inde exeant ante quam magistratus -sit. TIB. 1, 4, 32 carcere [OV. am. 3, 2, 66 epist. 18, 166 trist. 5, 12, 26]. OV. am. 3, 2, 9 de carcere. MART. 8, 11, 6 nemo quater -ssos currere sensit e. item de bestiis*: OV. fast. 4, 681 volpes. SEN. epist. 41, 6 leo. PLIN. nat. 8, 64 Scaurus . . . pantheras CL universas -sit. SVET. Tib. 72, 2 aprum). RHET. Her. 4, 3, 4 si quis Olympia cum venerit cursum et steterit, ut -atur. ACT. lud. saec. Aug. (CIL VI 32323) 154 desultores (LIV. 44, 9, 4). MANIL. 5, 162 ille prius victor stadio quam -ssus abibit. *in imag.*: SEN. dial. 10, 8, 5 sicut -ssa est a primo die aetas, curret.

c i. q. admittere, immittere: CIC. Planc. 47 in operas plurimos. Rab. Post. 4 locupletare amicos . . . -ere in negotium, dare partis. *technice de missione in bona (cf. p. 1139, 72)*: in possessionem: CIC. Quinct. 83. 88 IULIAN. dig. 36, 4, 6, 1 qui fidei commissi servandi causa in p. -ssus est. AL. POMPON. dig. 39, 2, 39, 3. *al. GAIVS dig. 36, 3, 11. PAPIN. dig. 36, 1, 58 in p. hereditatis filium . . . -i placuit. VLP. dig. 2, 1, 1. 41, 2, 34 pr. si me in vacuum p. fundi Corneliani -seris. al. PAVL. dig. 23, 5, 1 pr. dotalis praedii. 41, 2, 3, 23. al. COD. Theod. 4, 4, 7, 10 ad p. (COD. Iust. 6, 36, 8, 1). COD. Iust. 2, 12, 3, 1. 7, 53, 3. al. CIL VI 10241, 21. in imag.*: SEN. epist. 1, 3 in huius rei (*sc. temporis*) . . . possessionem natura nos -sit. in bona: LAVOL. dig. 42, 5, 28 VLP. dig. 4, 6, 21, 2. *al. PAVL. dig. 4, 5, 7, 2. al. addito supino*: LIV. 38, 60, 8 in b. . . L. Scipionis possessum publice quaestores praetor -sit (*perioch. p. 45, 14 in b. . . possidenda*). *alia*: VLP. dig. 39, 2, 15, 12 in totas aedes (*cf. 39, 2, 15, 13 in . . . domum*). 41, 2, 34 pr. in fundum Sempronianum. *al. PAVL. dig. 36, 4, 10 res hereditariae in quas legatarii . . . -antur. 39, 2, 5, 1 in portionem eius domini. COD. Theod. 11, 1, 34 Africanus possessor -atur in praedam. COD. Iust. 7, 72, 10 pr. ad res debitoris*.

B praevallet notio foras edendi i. q. emittere, proferre: *1 res (saepe mediopass.)*: *a vocem sim. i. q. edere, fundere*: *α vocem*: v. -unt numina: CIC. div. 1, 101 ex occulto. LIV. 1, 31, 4 v. caelesti ex Albano monte -ssa. VAL. MAX. 1, 8, 5 ore Silvani. 1, 8, 9 divinitus. 7, 1, 2 ex abdito sacrarii specu. PHAEDR. 4, 11, 4 Religio. ARGVM. Plaut. Amph. 1, 9. IVVENC. 1, 163 caelo. 1, 184 v. -ssa deo (*dat. auctoris*). SVLP. Sev. chron. 1, 7, 2 de caelo. *al. homines (res pro homine l. 82. al.)*: RHET. Her. 4, 47, 60 si citharoedus . . . silentio facto v. -at. 4, 53, 66 urbs invictissima. CIC. Cluent. 88 veritas contra invidiam (*cf. Cael. 55*). Flacc. 6 v. de quaestura -ssa nulla est. dom. 135. Sest. 42 pro me. har. resp. 39 cum furiales in contionibus v. -is. or. frg. [Fleischer]

A VII 46 Sch. (= 45 M.). Tusc. 2, 57 v. . . . hoc gravior, quo est -ssa contentius. VARRO ling. 6, 52 qui primum homo significabilem ore -it v. 9, 30. CATVLL. 64, 166 LVCR. 5, 1174. HOR. ars 390 nescit v. -ssa reverti. PROP. 4, 7, 11 EPICED. Drusi 352 LIV. 3, 36, 5. 3, 50, 4 flens diu v. non -sit. 9, 18, 7 adversus eum nemo . . . v. liberam -ssurus fuerit? al. VAL. MAX. 3, 2, 23. 5, 10 ext. 3 has v. . . . virtus -it. SEN. Tro. 617. clem. 2, 1, 3 o v. in contionem omnium mortalium -endam. epist. 87, 5 contra . . . opiniones -enda v. erat. al. CVRT. 4, 6, 28. LAVS Pis. 40 tua . . . facundia. GELL. 1, 15, 3 non ex ore sed ex pectore. ITALIA Marc. 15, 37 (codd. d ff²) -ssa v. magna (ἀφείς φωνήν μεγάλην, Vulg. emissa). PEREGR. Aeth. 24, 6 seq. ut. *ibid.* syn. commonet. 29, 3 syn. dicit. SORAN. p. 28, 12. al. CASSIOD. hist. 5, 4, 2 v. -ssa clamaverunt (Socrat. 2, 28 ἀνεφώνουν). al. causative: SEN. Phaedr. 603 vis magna v. -it et maior tenet. dial. 5, 19, 3 dolor. *bestiae*: LVCR. 4, 992 canes. FEST. p. 258b, 28 ranae (PLIN. nat. 11, 173). p. 265a, 25 asini. PHAEDR. 3, 18, 4 pavo. VVLG. IV Esdr. 11, 7 aquila . . . -sit v. pennis suis, dicens eqs. *inanima*: LVCIL. 1102 pes v. -ere coepit (v. Marxiuni). LVCR. 2, 835 non omnia corpora v. -ere. 3, 932 rerum natura. IUV. 13, 114 Iuppiter . . . vel marmoreus vel aenus. RVT. NAM. 1, 31 fontes.

β verba sim.: de hominibus: LVCR. 4, 564 verbum . . . -ssum praeconis ab ore (PROP. 2, 17, 16 per . . . fores. SEN. dial. 12 [11], 14, 2 v. velut ab oraculo -ssa. COMM. instr. 1, 3, 6 contra deum. al.). CAES. civ. 1, 2, 1 Scipionis oratio . . . ex ipsius ore Pompei -i videbatur (TERT. orat. 12 syn. emissa. ARNOB. nat. 1, 59 p. 40, 5. COD. Iust. 1, 14, 3 ad . . . coetum). CIRIS 92 cantus. HOR. epod. 5, 86 preces (Ov. trist. 1, 2, 16 ad quos . . . deos. LIV. 2, 49, 8 in cassum -ssae p. SEN. Herc. O. 1691 ad superos. VAL. FL. 4, 471. al.). LIV. 26, 19, 4 imperia consiliaque velut sorte oraculi -ssa. SEN. Med. 108 hinc illinc, iuvenes, -ite carmina. PHAEDR. 942 huc vota. Thy. 954 questus. Tro. 1161 gemitum. nat. 2, 9, 4 aer . . . sonum extrinsecus -ssum et accipit et remittit (HYG. astr. 2, 23 p. 66, 15 per concham). epist. 108, 26 istud . . . tamquam -ssum oraculo. STAT. Theb. 12, 521 ad sidera . . . clamor. PRVD. ham. 379 ad caelum suspiria. de numinibus (de sopore l. 35): SIL. 9, 178 venturae -bant omina pugnae Ausoniis superi (13, 509). STAT. Theb. 9, 631 sopor . . . praesagia. TERT. adv. Prax. 5 p. 233, 20 etsi deus nondum sermonem suum -serat. COMM. instr. 1, 3, 7 altissimus . . . sententiam. de bestiis: Ov. met. 3, 38 serpens . . . horrenda . . . sibila -sit (15, 670). de inanimis: LVCR. 5, 1029 varios linguae sonitus natura subegit -ere. 6, 199 fremitus per nubila -unt venti. VITR. 1, 1, 8 pariter utraque brachia catapultarum plagam (sc. aeris moti) -ere debent. SEN. Herc. f. 790 -ssum . . . captat aure subrecta sonum pedum.

β signum, imaginem, simulacrum sim. (atoma l. 58): α laxiore sensu i. q. notum reddere, dare: signum (aliter l. 61): PLAVT. Capt. 1035 si placuimus . . . s. hoc -ite . . . plausum date. ENN. ann. 84 consul cum -ere s. volt (cf. VARRO ling. 5, 153 magistratus. ACT. Arv. [NSc. 1919 p. 103] 5 <s. quadrigis et desultoribus> -sit). CIC. div. 1, 121 idem deus . . . -it et s. nobis eius generis. VERG. georg. 1, 229 cadens -et tibi s. Bootes. Aen. 8, 534 PROP. 3, 10, 3. MANIL. 1, 875 deus. SEN. Phaedr. 82 s. arguti -sere canes. Thy. 799 tertia -sit bucina s. 957 mens. al. signum tubarum: CASSIOD. Ios. antiq. 7, 11 p. 207, 42 -ssa tuba (gr. 292 σμήνας) obsessionem . . . dissolvit. 9, 6 p. 265, 11 -entes tubas (gr. 111 σαλπίζοντες). prodigia sim.: Acc. trag. 210 mihi portento caelestem pater prodigium -sit (LIV. 1, 20, 7 p. fulminibus . . . -ssa). LIV. 1, 18, 10 auspicia. 7, 26, 4 augurium caelo -ssum . . . accepit tribunus. *β strictiore sensu sc. vi foras emittendi magis servata i. q. prodere (pro subi. fere sunt res; animantia l. 63, 64):* CIC. nat. deor. 1, 29 illam naturam divinam, quae imagines fundat ac -at (LVCR. 4, 64 tenuis . . . debet i. ab rebus -i. 4, 101. 246). LVCR. 1, 688 res quae corpora -ere possit sensibus (4, 54. 6, 922 omnibus ab rebus . . . perpetuo fluere ac -i spargique necessest c. cf. 4, 200 corpuscula . . . foras). 1, 882 conveniebat . . . fruges . . . cum . . . franguntur, -ere signum sanguinis (3, 522 animus . . . mortalia s. -it [cf. 6, 1182 mortis]. CAES. civ. 1, 71, 3 Afranianos . . . timoris s. -sisse. SEN. dial. 9, 3, 6 numquam . . . obscura virtus latet, sed -it sui s. PLIN. paneg. 94, 4 iudicii tui s. -sisti). 4, 43 rerum effigias tenuesque figuras -ier ab rebus (4, 85). 4, 197 simulacra (4, 610 s. viis directis omnia tendunt, ut sunt -ssa semel). MANIL. 2, 378 vis hexagoni . . . tenues vires ex longo -it in orbem. al.

c res, quae e corpore animalium vel herbis egeruntur i. q. secerere, profundere (mediopass. l. 71. p. 1176, 7. 11): α vi externa i. q. profundere (fere sanguinem [tamquam delritum exemplum allegoriae affert QVINT. inst. 8, 6, 51]): ① generatim: ENN. scaen. 20 -sso sanguine tepido (SEN. contr. 7, 5, 10. PETRON. 62, 11 tamquam lanius s. illis pecoribus -sit lupo. 90, 4 tibi a capite [sensu ambiguo]). SEN. clem. 1, 11, 3 gloriatus es nullam te toto orbe stillam cruoris humani -sisse (LVCAN. 6, 299 totus -i civilibus armis . . . potuit c.). ② technice manu medici i. q. detrudere (cf. vol. V 2, 503, 11 sqq.: in imag. p. 1176, 2): aquam: VARRO Men. 444 Herophilus . . . e ventre a. -sit. sanguinem: LVCR. 2, 194 e nostro . . . -ssus corpore s. emicat. VAL. MAX. 9, 11 ext. 3 e dexteris manibus. CELS. 2, 10, 1 s. incisa vena -i novum non est. *ibid.* iunioribus. 2, 10, 17 ex quali corpore. 3, 23, 7 iuxta talum ex utroque crure (COLVM. 6, 16, 1). 6, 6, 35 ex fronte vel naribus. 8, 9, 1^D ab eo brachio. saepe. SEN. clem. 1, 5, 1 si quando -sso s. opus est. dial. 3, 16, 1. al. COLVM. 7, 10, 2 de auricula (PALLAD. vet. med. 36, 2). 7, 10, 3 sub lingua. al. FRONTIN. (?) strat. 4, 1, 16 in furto

comprehensis . . . s. -ssum. TAC. ann. 13, 30, 2 per venas. CHIRON et VEG. mulom. saepe. in imag.: CIC. Att. 1, 16, 11 -ssus est s. invidia sine dolore. 6, 1, 2 Appius cum . . . s. -serit provinciae.

β res sua sponte effluentes: CATO agr. 157, 3 cancer ater . . . saniem spurcam -it (COLVM. 7, 5, 13 tuberculum . . . venenatam s. -it). LVCR. 2, 1124 plura sibi adsumunt quam de se cor(por)a -unt. 4, 1245 semen -itur. 6, 793 spumas qui morbo -ere suevit. EPICED. Drusi 225 uberibus . . . oculis lacrimarum flumina -sit (SEN. epist. 76, 20 [emitteret dett.]). LVCIF. reg. apost. 8 p. 55, 17). CELS. 5, 28, 14^C ulcera minus sanguinis -unt (8, 4, 7 evenit, ut . . . vena . . . rupta aliquid s. -at. FIRM. math. 7, 20, 13 per narem . . . s. -i). 7, 7, 15^C pituitam. COLVM. 5, 11, 9 lactis plurimum -it ficus. PLIN. nat. 25, 69 sucum sanguineum -it (e. Mayh.). CHIRON 228 (= VEG. mulom. 1, 46) urinam (Ps. Diosc. herb. fem. 8 l. 8. 9 l. 8). DIOSC. 3, 23 p. 385, 23 auribus pus -entibus ([gr. 3, 23, 5 τὰ ἰχωρροῦντα ὄντα]. 3, 84 p. 412, 19). THEOD. Prisc. eup. faen. 13 achores papillae umorem -unt. omissio obi.: PELAGON. 62 si per nares satis -it (Hippiatr. gr. I p. 360, 2 φέρεται χυμός).

d lucem, umbram sim. (mediopass. l. 26, 28): CIC. nat. deor. 2, 103 luna . . . lucem, quam a sole accepit, -it in terras (FEST. p. 348b, 18 subluere arbores est . . . velutisuptus l. -ere. SEN. benef. 5, 6, 5 sol exsolutus impedimentis l. suam liberē -et. SIL. 15, 439 -sit l. aurora polo. cf. LVCR. 5, 591 sol . . . lumen [CENS. 8, 13]. in imag.: VVLG. Sirach 24, 37 rex qui -it [ἐκπαύων] disciplinam sicut l.). MANIL. 1, 704 diem (LVCAN. 10, 435 Lucifer . . . d. . . -sit in Aegyptum). VITR. 9, 2, 2 extremam . . . lunae partem . . . ad terram -ere splendorem (9, 2, 3). SEN. Thy. 787 nox -ssa ab ortu. nat. 2, 12, 3 ignem . . . -i (7, 12, 5 potest altera stella usque ad alteram stellam i. -ere). epist. 41, 5 radii solis . . . ibi sunt, unde -untur (FIRM. math. 2 praef. 4. 3, 1, 18). FIRM. math. 2, 29, 3 Gemini in Cancrum antiscium -unt. VEG. mil. 4, 30 cum sciatur, quanta altitudo quantum umbrae -at in longum. GREG. M. moral. praef. 13 astra super peccantium tenebras coelum -sit.

e vaporem, odorem, spiritum sim. i. q. exhalare (mediopass. l. 37): LVCR. 2, 150 vapor is quem sol -it (cf. SEN. Thy. 87 -or ut dirus v. tellure rupta). 2, 851 olivi naturam . . . quae -at naribus auram (cf. 2, 848 nectar . . . naribus halat. ORIBAS. syn. 1, 24 Aa p. 76, 12 Mø. baratru venenosa au. -ente [gr. 1, 24, 1 ἀναπέμποντος]. cf. LVCR. 4, 676 fluctus odorum et fluere et -i. SEN. dial. 6, 26, 6 pestilentiae halitus. MART. 12, 32, 17 odor . . . qualem marinae -sit [Ald., iussit codd.] aura piscinae). 4, 56 robora ceu fumum -unt. VITR. 2, 9, 6 abies accipit ignem et ita vehementem ex se -it flammam. PLIN. nat. 9, 147 urtica tacta uredinem -it. VVLG. Iudith 16, 17 -sisti spiritum tuum et creata sunt (cf. RVFIN. Adamant. 2, 8 deus . . . -sit [ἐπεμψεν] ex proprio suo s.).

f aquam, flumen sim. (mediopass. l. 44): LVCR. 1, 887 latices dulcis guttas . . . -ere. MELA 1, 50 Nilus ex desertis Africae -ssus. LVCAN. 3, 176 populis . . . per aequora -ens Sicanis Alpheos aquas (PROB. app. gramm. IV 201, 11 tubos qui aquam -unt). STAT. Theb. 4, 291 Pheos nigro Styga -ere credita Diti. GROM. p. 311, 28 arca -it usque in lavacrum . . . fontem (cf. p. 317, 11). PEREGR. Aeth. 16, 2 vallis . . . -ens torrentem in Iordanem. DRAC. laud. dei 1, 576 flumina quod -unt fontes.

g ventos, imbrem sim. (mediopass. l. 53. 54. al. cf. etiam p. 1180, 64): LVCR. 2, 1000 quod -ssumst ex aetheris oris. 6, 294 tantus imber discidio nubis . . . -itur (Ov. fast. 1, 315 nubibus atris. cf. LVCR. 6, 515 umorem. SALL. Iug. 75, 7 vis aquae). 6, 300 venti vis -ssa (6, 310. 320 VAL. FL. 1, 625. cf. LVCR. 6, 425 presteras. Ov. trist. 1, 2, 28 Zephyrus. SEN. nat. 5, 16, 5 aequinoctialis occidens favonium -it. APVL. mund. 11 austros). SCHOL. Hor. carm. 3, 7, 10 post nives . . . -ssas. reflex.: VVLG. act. 27, 14 -sit se (ἐβαλεν) contra ipsam Cretam ventus.

h fructus, radices sim. (partes corporis l. 72) i. q. diffundere, pro-mittere (mediopass. l. 72): VARRO rust. 1, 40, 4 plantae solum stabilis quo latius aut radices facilius -it (COLVM. 5, 10, 13 [= arb. 22, 2] nux unam r. -it. VVLG. IV reg. 19, 30. al. Ps. Diosc. herb. fem. 34 [Diosc. 4, 164, 5 ἀφίησι]. al.). ITALIA Luc. 21, 30 (cod. e) cum coeperint arbores -ere fructus suos (προβάλλων, Vulg. producant. VITAE patr. 3, 24 si baculus radices fecerit -seritque f. [syn. protulit]. in imag.: AMBROSIAS. in II Cor. 8, 4 ne boni cordis gratia f. -ret). PEREGR. Aeth. 4, 6 rubus . . . virgultas. HIER. tract. in psalm. I p. 163, 4 video arbores . . . folia proferre, flores -ere. Ps. APVL. herb. 41 l. 3 herba . . . tirsos. dictione artificiosiore sc. praevalente notione suppeditandi (cf. p. 1186, 38): VARRO rust. 1, 8, 4 tertium genus pedamenti, quod horum palorum inopiae subsidio (cf. p. 1187, 62) -sit harundinetum. partes corporis: PAVL. FEST. p. 224, 7 barba promissa velut porro -ssa (VITAE patr. 6, 3, 2 unus . . . ipsorum adolescentium incipiebat -ere b. [gr. Cot. p. 5424 ἀρχὴν βάλλον γενεῖον]).

2 animantia i. q. procreare, gignere, edere (subi. fere regiones; mediopass. i. q. oriri l. 79. 81. usus p. 1186, 41 allatus non semper clare distingui potest): SOL. 27, 23 hyaenam . . . -it Africa. 30, 24. al. PSALT. Rom. 104, 30 -sit terra eorum ranas (Vulg. edidit, Hier. psalt. sec. Hebr. ebullivit, ἐξήρπεν). MEROB. carm. 1, 19 suboles . . . vix modo -ssa sub auras. DRAC. laud. dei 1, 312 tigris montibus Hyrcanis vento fetata marito -itur. PRISC. periheg. 845 Phoenices -sit quondam mare rubrum (cf. Dionys. periheg. 906 οἱ Ἐρυθραῖοι πρυάσων). GREG. M. moral. 9, 14 cumsancta ecclesia martyres -sit (syn. edidit). 13, 13 Aethiopia . . . nigrum populum -it (syn. profert).

C praevalet notio deserendi: 1 *i. q. amittere, elabi sinere:* LVCR. 6, 878 gelum quod continet in se -it aqua. VARRO ling. 6, 2 verba ex verbis ita declinari scribunt, ut verba litteras alia assumant, alia -ant. SEN. epist. 117, 32 maiorem partem temporis -ere in vanum. COLVM. 12, 23, 1 omni lentore -sso facilius in pulverem resolvitur *pix*. CLEM. ad Cor. 23 primum folia -it (amittit *Gebh.*) vinea (*gr. φυλλοφοει*). VVLG. apoc. 6, 13 ficus ... -it (a-, emittit *varr. ll., βάλλει*) grossos suos. SORAN. p. 74, 4 orificium matricis ... sensum -it (p. 127, 6 *llb. ἀναισθητείν*). DRAC. laud. dei 2, 54 -ent elementa vices ... et cadet ... machina rerum.

2 *i. q. post se relinquere (sc. regionem; paulo aliter v. p. 1178, 26):* ITIN. Anton. Plac. rec. A 4 de Ptolomaida -simus maritimam regionem. de fluviis: ITIN. Theod. 2 p. 138, 6 capita Iordanis Paniada in medio -ent et subtus civitate coniungunt ad pare.

II translate: A usu sollemni: 1 *generatim:* a *i. q. desinere, finire, deponere:* α *c. inf.:* PLAVT. Aul. 651 iam scrutari -o. Persa 207 -e male loqui (TER. Andr. 873 HOR. epod. 13, 7. cf. CIC. Quinct. 85 dicere [LVCR. 4, 690 APVL. apol. 12 flor. 17 p. 80]). TER. Andr. 904 orare (Eun. 528). Haut. 900 osculari atque amplexari. CIC. S. Rosc. 53 quaerere (Sull. 22). CATVLL. 64, 380 sperare nepotes. LVCR. 4, 471 -am (mituam *codd.*) contendere causam. 6, 1056 mirari. HOR. carm. 1, 38, 3 sectari. Ov. met. 3, 614 precari. VAL. MAX. 7, 2 ext. 2 STAT. Theb. 8, 506. QVINT. inst. 5, 10, 18 hoc exsequi. CAPITOL. Gord. 25, 2 ut omnia dinumerare -am (*rest. Haupt*). al.

β *c. acc.:* PLAVT. Amph. 1101 -e ista atque haec quae dicam accipe. Asin. 330 -e ridicularia (cf. CIC. epist. 9, 7, 2 sed ridicula -ssa [*sc. sint aut faciamus*]). Cist. 747 ambages, mulier, -e (HOR. sat. 2, 5, 9 LIV. 6, 16, 1. 34, 59, 1). Most. 572 tricas. Pseud. 602 illa omnia -ssa habeo. TER. Ad. 335 lacrimas (NON. p. 348, 26 omittit). 795 maledicta. Haut. 177 sollicitudinem. LVCR. 3, 961 aliena tua ... aetate omnia -e. VERG. Aen. 1, 203 maestum ... timorem (NON. p. 348, 19 -ere est excludere. cf. VAL. FL. 1, 308 metus [1, 741]). 5, 286 Aeneas -sso (*i. finito*) certamine tendit gramineum in campum (5, 545 HOMER. 1013. cf. MART. 13, 100, 1 -i venatio debet). 6, 85 -e hanc de pectore curam (HOR. carm. 3, 8, 17 -e civiles super urbe c. LIV. 30, 3, 4 ex animo [dimiserat v. l.]). GRAT. 480 VAL. FL. 4, 489). HOR. carm. 2, 20, 24 supervacuos honores. 3, 27, 74 singultus. epist. 1, 5, 8 spes. PROP. 3, 16, 2 -ssa ... mora. SEN. Phoen. 347 violentum impetum doloris. STAT. Theb. 12, 301 veteres ... querellas. APVL. met. 3, 11, 2 de tuo pectore ... tristitudinem. 11, 5, 4 -e ... fletus et lamentationes omittit.

γ *absol.:* PLAVT. Rud. 939 -e modo. TER. Haut. 319 -e, ad rem redi.

b *i. q. neglegere, non curare:* PLAVT. Asin. 79 omnia haec. Most. 840. 1134 ista (Poen. 574 TER. Ad. 185. 838). TER. Andr. 764 -e id quod scio. 919 Ad. 626. al. CIC. Att. 10, 8, 5 -sso officio. 15, 20, 3 acta -ssa. IVV. 9, 70 cetera. AVSON. 255, 4 p. 419 P. -e nec exprobres singula. CONC. S I 5 p. 143, 17 his interim -ssis (*gr. I 1, 6 p. 111, 15 μεδέντες*).

c *i. q. renuntiando dimittere:* α *aliquid:* PLAVT. Pseud. 685 certa -imus, dum incerta petimus. SISENNA hist. 13 -ssa fide ac pietate. CATVLL. 96, 4 -ssas flemus amicitias (cf. Fraenkel, WSt. 69, 1956, 285 sqq.). SEN. epist. 15, 11 -antur (imitantur *sim. codd.*) speciosi apparatus. 95, 57 inter -ssa (intermissa *codd.*) adpetitaque alternis fluctuantur. VITA Anton. 17 p. 33, 1 si quis totius terrae dominus est et renuntiaverit ei, modicum -it (*Migne gr. 26, 869A ἀπέναι*) (et) centum accipit. INSCR. christ. Diehl 991 opes. in *lusu verborum:* MACR. Sat. 2, 4, 22 Curtius ... cum macrum turdum sumpsisset in convivio Caesaris, interrogavit, an -ere liceret. responderat princeps: quidni liceat? ille per fenestram -sit (*ad p. 1165, 83*). β *aliquem:* PLAVT. Amph. 1133 hariosos, haruspices -e omnes. TER. Andr. 898 vis me uxorem ducere, hanc vis [a]mittere? Phorm. 675. 812 hanc igitur -imus?

2 *in oratione i. q. non commemorare, praeterire:* α *c. acc.:* TER. Hec. 420 alias ut -am miseras. 556 (cf. Thomas ad l.). Phorm. 232 imperium. 648 -am illius ineptias. Ad. 820. CIC. Quinct. 71 -o aequa. 85 haec omnia. S. Rosc. 134 -o hasce artis vulgaris. Tull. 49 ut -am cetera (Att. 3, 10, 2. 11, 24, 3. cf. Sull. 70 alia. al.). Verr. II 3, 59 -o vincla, -o carcerem, -o verbera, -o securis (cf. Pis. 90. al.). Font. 12 vetera. Mur. 33 -o proelia, praetereo (cf. l. 82) oppugnationes oppidorum. leg. agr. 2, 78 ut longinqua -amus. de orat. 3, 226 sermonem istum. Brut. 65 -o civem aut senatorem aut imperatorem. Att. 4, 3, 5 nova quaedam divina -o. al. VERG. Aen. 11, 256 -o ea, quae *eqs.* (NON. p. 348, 26 *ad l.*: omittit). MANIL. 2, 109 alias artes. SEN. contr. 7, 4, 9 -e istam epistulam. STAT. Theb. 7, 208 crimina. 12, 555. QVINT. inst. 1, 2, 20 amicitias. al. APVL. apol. 80 dialectica. al. obi. e *contextu supplendo:* CIC. rep. 4, 4 quam ... amores soluti ...! -o apud (*secl. Francken*) Eleos et Thebanos. PLIN. epist. 9, 6, 3 tanta auctoritas ... -o apud vulgus ... , sed apud quosdam graves homines.

b *de (cf. p. 1162, 45):* PLAVT. Poen. 1061 -o de illoc, ad te redeo. CIC. Pis. 47 de amissa maxima parte exercitus.

c *seq. interrog. indir. vel quod (quia p. 1178, 4):* PLAVT. Mil. 1289 -o iam, ut occidi Achilles civis passus est. CIC. Verr. II 5, 38 -o ... et praetereo (cf. l. 68), quid tum sit actum. PLIN. epist. 3, 11, 6. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 150 quomodo ... non oportuit. quod: TER. Eun. 926 ut -am (omittam *dell., Don.*) q. ... confeci. LVCR. 1220 (omitto *trad.*).

CIC. Flacc. 79 -o q. (*6ies repetitum*). prov. 3 epist. 15, 4, 12 VARRO rust. 1, 18, 4. MANIL. 2, 111 -o q. aequali nihil est sub lege tributum. 2, 113 VAL. MAX. 5, 3, 4 QVINT. inst. 11, 2, 25 PLIN. epist. 8, 6, 4 PANEG. 11, 3, 6. al. CAEL. AVR. acut. 1, 16, 162. cf. 1, 17, 177 quia.

d *seq. (acc. c.) inf.:* CIC. Pis. 50 -o exire de provincia ... ; sed haec omitto. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 130 -o non omnibus aegris eundem modum competere. chron. 2, 1, 52. SIDON. epist. 3, 3, 2 -o istic confluisse studia litterarum.

B *singularia:* 1 *technice in arte gramm. (c. praep. in):* transitive *i. q. formare, terminare:* DON. gramm. IV 356, 32 genetivum pluralem in quid -unt? 378, 6. al. DIOM. gramm. I 303, 13 prima declinatio est quae genetivum singularem -it in ae. 407, 16 adverbia in tim. al. SERV. gramm. IV 409, 22. al. Aen. 1, 100. al. PROB. nom. gramm. IV 208, 24. al. CLEDON. gramm. V 11, 27 EXPLAN. in Don. gramm. IV 495, 35. al. POMP. gramm. V 188, 27. 259, 6 participia in e -unt ablativum, nomina vero ... i terminantur. al. CONSENT. gramm. V 354, 3. al. PHOC. gramm. V 415, 23. al. intransit. *i. q. exire:* SERV. Aen. 2, 610 cum nomina fuerunt, omni modo in e -unt (*antea: exeunt*). MART. CAP. 3, 322 tertius *modus est*, cum i et o in u et i -unt (*mutant l. v.*) ut operio operui operueram. CLEDON. gramm. V 15, 1 hoc pronomen in ipsum -it, non in ipsud. al. POMP. gramm. V 190, 18 a tertia declinatione genetivus in um -it. al. MAX. VICTORIN. gramm. VI 224, 17 participia, quae in ans et ens -unt. VIRG. gramm. epit. 7 p. 60, 4 praesens tempus imperativi modi ... in e correptam -it.

2 *apud GROM. de arboribus terminalibus, quae finium causa non caeduntur i. q. intactum relinquere (v. Rudorff, Grom. Instit. 267 sq.):* FRONTIN. grom. p. 31, 25 arbores quas finium causa agricolae relinquunt et ante -ssas appellant. al. HYG. grom. p. 92, 26. al. SIC. FLACC. grom. p. 111, 18 AGENN. grom. p. 13, 12.

iuncturae notabiliores: casus: dat.: p. 1173, 33. abl.: p. 1173, 19. 1174, 42. 47. 1175, 54. acc. directionis: p. 1173, 21. 59. add. gerundiv.: p. 1173, 19. supinum: p. 1173, 30. 1174, 67. adverbia: foras: p. 1173, 7. 1175, 60. hinc: p. 1173, 22. huc: p. 1173, 24. illinc: p. 1175, 28. intro: p. 1173, 9. intus: p. 1173, 12. longius: p. 1173, 24. quo: p. 1173, 45. unde: p. 1174, 45. 1176, 28. praepositiones: ad c. gerund.: p. 1173, 21. in c. gerund.: p. 1174, 68. in fin.: p. 1173, 18. 28. 1174, 57. locales: c. acc.: ad: p. 1173, 10. 14. al. adversus: p. 1175, 5. contra: p. 1175, 8. 22. in: p. 1173, 29. 44. al. intra: p. 1173, 11. per: p. 1173, 12. 17. 1174, 43. al. sub: p. 1173, 3. 20. 1176, 79. super: p. 1176, 31. trans: p. 1174, 33. c. abl.: ab: p. 1173, 17. 80. 1174, 41. al. de: p. 1173, 2. 1174, 48. al. ex: p. 1173, 16. 60. 1174, 76. al.

caput tertium: i. q. motum iubere vel curare, mandare, ut aliquid in alium locum transferatur vel aliquis se conferat, relegare, πέμπειν (posteriore aetate loco vocis q. e. -o saepe substituitur transmittit vel dirigo [v. vol. V 1, 1246, 28 sqq.]).

I *proprie:* A usu sollemni: 1 *aliquid (obi. subaudiendo p. 1179, 6):* a *dona, munera:* α *cui libet:* ① *varias res (hominem l. 71. 74. p. 1179, 2. personam pro re l. 56. 63. 69) pro muneribus (subi. res l. 58):* INSCR. Dueni (CIL I² 4) v. p. 1162, 13. PLAVT. Mil. 694 flagitium est, si nihil -etur quo supercilio spicit. 713 ille miserrimum se retur, minimum qui -sit mihi. TER. Eun. 480. Ov. met. 9, 154 imbutam Nesseo sanguine vestem (MANIL. 5, 466 hinc v., flammis illinc pro munere -ssas [v. Housman ad l.]. cf. SEN. Herc. O. 716 palla. MART. 10, 14, 17 toga [10, 73, 7]). Ov. Pont. 2, 8, 8 caelitis (i. imaginibus Caesarum, cf. l. 69) -ssis nostra sub ora tribus. 3, 8, 18 nil ... quod mea sedulitas -ere posset, erat. al. SEN. dial. 4, 33, 4 unguentum et coronas. PLIN. nat. 33, 142 vasa argentea. MART. 4, 88, 4 argenti sex scripula Septiciani. saepe. OPTAT. 3, 3 p. 80, 17 syn. transmiserat. al. c. dat.: PLAVT. Mil. 698 nutrice non -ssuru's quicquam. Pseud. 234 -am hodie huic suo die natali malam rem magnam et maturam. CATVLL. 14, 7 tantum tibi ... impiorum poetarum (i. carminum). CIRIS 186 crinem ... detonsum ... hosti (cf. MART. 5, 68, 1 comam). LYGD. 24 haec tibi vir ... -it *eqs.* Ov. epist. 9, 163 inlita Nesseo -si tibi texta veneno (cf. fast. 2, 745 lacerna [MART. 6, 82, 12]. MART. 10, 87, 12 cenatoria. 14, 126, 2 endromida. INSCR. 17. BERGK. 1929 p. 43 n. 130 soleas clavatas). 11, 95 ensem -it tibi (cf. 98 dona paterna). fast. 5, 251 Oleniis ... mihi -ssus ab arvis flos (cf. p. 1186, 82). Pont. 2, 8, 2 deos (cf. l. 56). LIV. 30, 17, 13 haec regi praetor -ere iussus. VITR. 6, 4 ea quae -bantur hospitibus. VAL. MAX. 4, 3, 6 servos. PLIN. nat. 33, 12 sponsae muneris vice ferreus anulus -itur. MART. epigr. 29, 9 -sit utrique gladiator rudes et palmas Caesar. saepe. IVV. 9, 50 cui tu viridem umbellam, cui sucina -as. al. TAC. hist. 4, 61, 2 Munius Luperus legatus legionis inter dona -ssus Veledae. al. APVL. met. 6, 16, 4 modicum de tua -as ei formonsitate. al. nota: ENNOD. carm. 2, 129, 2 -itur a domina (i. dominae donum est) quicquid habent pretii tecta. ② *munus:* CAES. Gall. 1, 43, 4 Caesar commemoravit ... quod m. amplissime -ssa essent. HOR. sat. 1, 7, 18 ultro m. -ssis. Ov. am. 1, 8, 99. SEN. benef. 1, 11, 6 m. supervacua. MART. 6, 63, 5 m. magna ... -sit. sed -sit in hamo. al. c. dat.: PLAVT. Mil. 710 (*interpol.?*) eos pro liberis habebis, qui mihi -unt m. al. CIC. Verr. II 4, 62 homini. BELL. Alex. 70, 8 m. ac dona. SALL. Iug. 13, 7 hospitibus aliisque. LIV. 9, 43, 26 legatis (31, 9, 5. 42, 6, 11 centum milium aeris m. al.). MART. 4, 56, 1 senibus viduisque. [Fleischer]

7, 53, 1 mihi Saturnalibus. 14, 132, 2 capiti m. (i. *pilleum*) -o. *al.* TERT. adv. Marc. 4, 42 p. 563, 15 Herodi velut m. a Pilato -ssus *Christus*. *al.* cf. Cic. epist. 9, 12, 2 hospiti veteri et amico munusculum (SEN. benef. 4, 40, 4 MART. 5, 84, 8. *al.* PLIN. epist. 4, 9, 7). PLIN. epist. 6, 31, 14 abeuntibus nobis . . . xenia sunt -ssa. APVL. met. 2, 11, 1 xeniola. donum v. vol. V 1, 2023, 42 sqq. *obi. subaudiendo*: TER. Phorm. 50 puer causa erit *propter diem natalcm* -undi (DON. ad l.: proprie dixit '-undi' de muneribus). Cic. ad Q. fr. 3, 9 (7). 7 -emus et mandabimus. VAL. MAX. 4, 8 ext. 1 ut eos . . . munificentia sua uti cogeret voluntate -endi. *al.*

β deis: PLAVT. Bacch. 936 equos, quem -sere Achivi ligneum. VARRO frg. Non. p. 163, 28 Delphos Apollini munera -ssa (cf. Cic. rep. 2, 44 dona magnifica . . . Delphos ad Apollinem [Liv. 5, 28, 4. 23, 11, 3. PLIN. nat. 15, 134 eo. AVG. civ. 18, 42 p. 320, 25 D. d. regia in templum dei]). Cic. Verr. II 4, 67 candelabrum factum e gemmis, quod in Capitolium -ssurus esset. VAL. MAX. 5, 6, 8 aurum Apollini Delphico. STAT. silv. 3 praef. 4 capillos . . . ad Pergamenum Asclepium (MART. 9, 17, 4). SVET. Iul. 79, 2 diadema . . . in Capitolium Iovi Optimo Maximo. APVL. met. 11, 20, 1. *al.* cf. etiam p. 1187, 6. *aliter* p. 1168, 79.

h litteras, libros, scripta, carmina: *α generatim*: salutem (*aliter* p. 1170, 67): PLAVT. Pseud. 1003 in epistula nullam s. -ere scriptam solet. Cic. Att. 16, 3, 6 s. . . per te -ssa ab illa. Ov. epist. 6, 8, 17, 1. *c. dat.*: PLAVT. Pseud. 43 Calidoro amatori suo. 1013. LVCIL. 230 amico. Ov. epist. 4, 2 viro. met. 9, 531 tibi. trist. 3, 3, 88 tibi . . . vale. *quo, unde*: Ov. epist. 13, 1 -it et optat amans quo -itur ire s. trist. 5, 12, 1 e Getico. Pont. 2, 2, 3 ab indomitis . . . Getis (3, 5, 6. 4, 9, 2). *al.* epistulam: Cic. Verr. II 3, 45 si Metellus hanc e. non -sisset. Att. 1, 19, 1. *al.* CAES. Gall. 5, 48, 4. NEP. Them. 9, 1 his verbis e. -sisse. Ov. Pont. 1, 2, 5 SEN. epist. 10, 5. *al.* *c. dat.*: PLAVT. Pseud. 999 miles lenoni Ballioni e. conscriptam -it. Cic. Att. 4, 6, 4 Luceio. epist. 9, 2, 1 tibi . . . per meos. CATVLL. 68, 2. *al.* ad: PLAVT. Bacch. 177 Pistoclerum quem ad e. Mnesilochus -sit. 561 ex Epheso. Epid. 59 ab legione. Cic. Verr. II 3, 189. Att. 12, 51, 2 ad Caesarem. NEP. Att. 16, 3. *al.* TRAIAN. Plin. epist. 10, 7, 1 tibi ad Pompeium Plantam. *al.* *unde, quo*: Cic. Verr. II 3, 154 ex itinere. Brut. 11. epist. 2, 10, 1 domum. 2, 12, 3 obviam. SALL. hist. frg. 3, 33 in castra (PLIN. nat. 10, 110). Ov. trist. 5, 1, 79 isto. GREG. Tvr. Franc. 5, 44 p. 254, 5 in universis civitatibus regni sui. *litteras*: Cic. Verr. II 3, 124. Font. 18 ex l. et -ssis et adlatis (Liv. 27, 50, 8 l. . . -ssae ex castris adferuntur). Att. 1, 16, 17. epist. 2, 10, 3 publice (5, 7, 1 LENT. Cic. epist. 12, 14, 3). *al.* BELL. Alex. 56, 1 Ov. epist. 18, 210. *al.* Liv. 21, 63, 12. *al.* *c. dat.*: Cic. S. Rosc. 76 alicui sicario. Flacc. 37 uni cuique nostrum. dom. 22 tibi. epist. 6, 6, 1. 13, 27, 1 eodem exemplo. *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 3, 1. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3 suo chirographo. *al.* ad: Cic. Verr. II 2, 176 ad socios. 3, 44 ad Siciliae civitates per quas hortatur. Pis. 38 ad senatum (epist. 2, 17, 7 BRVT. Cic. epist. 11, 19, 1. *al.* cf. FAST. mag. Ost. a. 116 Inscr. Ital. XIII 1 p. 203 laureatae). 3, 6, 2 ad te . . . mea manu scriptas l. *al.* SALL. Iug. 70, 5 ad eum per homines fideles. Liv. 33, 45, 6 ab Hannibale ad Antiochum. 41, 23, 15 ad nos cum muneris specie. *al.* *quo, unde*: Cic. Verr. II 2, 19 Haesam (cf. Att. 15, 10 vel Antium vel Circeios. BELL. Hisp. 26, 3 Vrsanem. Liv. 23, 27, 10 Carthaginem. *al.*). 3, 44 in alienam provinciam (Liv. 31, 15, 3 in contionem. *al.*). Phil. 14, 23 de Alexandria. Att. 8, 2, 1 quo. epist. 15, 15, 4 Luceria. nat. deor. 2, 11 e provincia . . . ad collegium (VAL. MAX. 1, 1, 3). Liv. 8, 11, 10 circa Latium (VAL. MAX. 5, 1, 6 c. civitates Siciliae). *al.* *tabellas*: Cic. Pis. 39 t. Romam cum laurea. HOR. epod. 12, 3 mihi. Ov. am. 3, 14, 31 video -i recipique t. met. 9, 572. Liv. 37, 10, 7 signo . . . suo impressas t. FEST. p. 359 a, 11. MART. 3, 63, 9 hinc illinc. Ivv. 6, 233. *librum* (*aliter* p. 1180, 31): Cic. Att. 16, 11, 3 l. quem rogas perpoliam et -am. epist. 16, 18, 3 Ov. trist. 3, 1, 1 MART. 3, 100, 4. 9, 99, 7 PLIN. epist. 9, 35, 1. *al.* *c. dat.*: RHET. Her. 3, 1, 1 tibi. Cic. Tusc. 3, 54 captivis. Att. 13, 23, 2 Bruto. 13, 31, 2. *al.* *quo*: Cic. Tusc. 3, 54 l. Clitomachi . . . ad captivos (Att. 2, 4, 1 Serapionis l. ad me. 12, 6, 2). HOR. epist. 1, 20, 13 vinctus l. -eris Ilerdam. *varia genera librorum*: Cic. Verr. II 2, 182 libellos . . . -ssos sociis (Pis. 59 Att. 15, 24 BRVT. Cic. epist. 11, 11, 1 CATVLL. 14, 14 PLIN. epist. 10, 47, 2. *al.* SVET. Iul. 41, 2 circum tribum. PAVL. coll. Mos. 2, 6, 5 Aulo Agerio infamandi causa. *al.* VLP. dig. 28, 3, 6, 9 l. rei cum litteris -ssum. INSCR. cult. lar. et imag. Ost. [NSc. 1921 p. 237] 18. *al.*). Att. 13, 5, 1 si tibi Torquatum (*item de titulis librorum*: 13, 32, 2 epist. 7, 24, 2 ad Q. fr. 3, 5, 7. CATVLL. 95, 5 Zmyrna cavas Satrachi penitus -etur ad undas). ad Q. fr. 2, 15 (16), 4 versus (cf. PLIN. epist. 9, 16, 2 versiculos). HOR. epist. 2, 2, 25 exspectata tibi . . . carmina (Ov. Pont. 1, 9, 45 Geticis . . . ab arvis. 2, 5, 9). Ov. am. 3, 1, 57 cum me (i. *elegeiam*) munus natali -is. fast. 1, 20 pagina . . . Clario -ssa legenda deo. Pont. 2, 11, 1 opus. PLIN. nat. 25, 6 Asclepiadis medendi arte clari volumina (PLIN. epist. 8, 15, 1). TAC. ann. 1, 6, 3 ad tribunum . . . codicillos. *al.* *varia scripta* (*pro scriptis saepe ea quae scriptis continentur et traduntur*): PLAVT. Epid. 138 illa scripta . . . tibi (Cic. Att. 1, 16, 18 aliquid de meis s. *al.* QVINT. inst. 8, 5, 18 ad senatum. *al.*). Cic. Cluent. 197 laudationem (Att. 13, 48, 2. *al.*). Flacc. frg. Mediol. Asia nomen suum -sit in hoc iudicium per egen-tissimos testes (*al.* PLIN. paneg. 9, 2 eidem, cum Germaniae praesideret, Germanici n. hinc -ssum. VLP. dig. 27, 8, 1, 10 n. praesidibus pro-

vinciae -ere. COD. Iust. 5, 34, 6 dare tutores vel n. -ere). Phil. 12, 11 mandata ad senatum (PROP. 4, 3, 1. VAL. FL. 6, 334 Argolicis . . . colonis. HOMER. 125 m. Tonantis . . . -ssa [*vuly.*, iussa *codd.*, *Vollmer*]. *al.* cf. et p. 1182, 30). Att. 1, 3, 1 consolationem. 2, 1, 3 oratiunculas (*al.* cf. Att. 4, 2, 2 oratio [*al.* TAC. ann. 16, 7, 2 ad senatum. SVET. Nero 15, 2]). 2, 19, 5 edicta Bibuli . . . ad te -ssa (Liv. 34, 8, 5 per oram maritimam [39, 14, 8 p. totam Italiam. COD. Theod. 6, 31, 1]. COMM. apol. 873 per iudices. *al.*). 4, 2, 5 senatus consultum (*al.* Liv. 7, 21, 9 ad consules. *al.*). 6, 3, 4 formam . . . totius rei publicae. epist. 2, 8, 1 Chresti compilationem. *al.* Ov. epist. 20, 33 rogantia verba (Pont. 3, 4, 2 non vanam portantia v. salutem. *al.*). Ib. 639 haec . . . -ssa libello. *al.* SEN. epist. 24, 22 ex . . . materia quae in manibus fuit, -etur aliquid. PLIN. nat. 6, 40, 36, 118 iura exteris -it *populus Romanus* (TAC. ann. 3, 60, 2. *aliter* p. 1186, 72). TAC. ann. 16, 19, 3 flagitia . . . obsignata -sit Neroni. PLIN. epist. 10, 6, 2 annos eius et censum . . . libertis tuis . . . -is. TRAIAN. Plin. epist. 10, 46 per omnes provincias . . . diplomata. DECRET. decur. Forosempron. (CIL XI 6123, 2) 13 decretum (MOD. dig. 50, 1, 36 pr.). SVET. Aug. 89, 2 praecepta et exempla . . . ad verbum excerpta . . . ad urbis magistratus. Cal. 36, 2 repudium (IVLIAN. dig. 24, 3, 59 in hoc . . . ut. GAIUS dig. 48, 5, 44 ex lege. PAVL. dig. 24, 1, 57 marito suo. VLP. dig. 48, 5, 17 uxori. COD. Theod. 3, 16, 1. *al.*). *al.* FLOR. epit. 3, 7, 5 deditionem . . . ad Pompeium. PAPIN. dig. 48, 5, 40, 3 denuntiatio, vel ad domum mulieris -ssa, (*interpol. putat Schulz, ZSavSt. 33 [1912] 52 n. 3; Bas. παραγγελίας . . . πεμφθείσης*). VLP. dig. 48, 22, 6, 1 -ssa plena opinione. OPTAT. 1, 18 p. 19, 18 indulgentiam -ente Maxentio. AMM. 23, 2, 2 -ssa per militares numeros expeditionali tessera. COD. Theod. 7, 8, 11 -ssa super hac re auctoritas. COD. Iust. 1, 30, 1 dignitates. 7, 62, 37, 3 consultationem ad . . . iudices. *al.*

β strictius sc. dedicandi causa (cf. Birt, Kritik u. Hermeneutik p. 313; mortuo in titulo l. 39): LVCIL. 742 tyranno (cf. Marx ad l.). COEL. hist. 24B has res ad te scriptas. Cic. Brut. 132 *librum* de consulatione . . . conscriptum . . . -sit ad Furium (Tusc. 5, 121 nat. deor. 1, 16 div. 2, 3 Att. 8, 11, 7. *al.* VARRO ling. 5, 1, 6, 97. 7, 110 rust. 3, 1, 9. cf. Cic. Att. 2, 1, 1 tibi [16, 6, 4 epist. 15, 21, 2 VARRO rust. 1, 1, 10 SEN. epist. 6, 5. *al.* PLIN. epist. 8, 3, 1. *al.*]). Att. 13, 12, 3 quod ille mihi -sisset. 14, 21, 3 'Cato maior'. ad Q. fr. 3, 5, 2 illa quae institueram. CATVLL. 65, 15 -o haec expressa tibi carmina Battidae (Ov. ars 3, 533 Pont. 3, 6, 2. *al.* MART. 5, 1, 7. *al.* cf. Ov. ars 2, 273 teneros . . . versus [CE 1697, 9 testantes vitam]). VARRO rust. 3, 1, 10 haec ad te -si. LYGD. 1, 14 comptum opus (Ov. Pont. 1, 1, 2). Ov. trist. 3, 14, 26. STAT. silv. 4, 9, 2 libellum . . . mihi (MART. 6, 1, 1. 7, 97, 13 uni -eris, omnibus legeris. PLIN. epist. 7, 12, 1). MART. 4, 14, 14 ausus est Catullus magno -ere Passerem Maroni. 7, 46, 6 divitibus . . . elegos . . . sonantes. 13, 3, 5 disticha.

c cibos (*obi. subaudiendo* l. 53): PLAVT. Aul. 561 agnum. frg. inc. 24 vinum pulchrum murrinam. Cic. rep. 2, 9 id quod agri efferant . . . in terras. VARRO rust. 1, 41, 5 *ficos* quo volunt -unt. SEN. contr. 1, 1, 20 cibos. MART. 5, 49, 9 prandia. 7, 78, 4. 10, 94, 6 cerea poma. *al.* QVINT. decl. 298 p. 179, 11. PLIN. epist. 7, 21, 4 gallinam. *al.* *c. dat.*: PLAVT. Aul. 353 Megadorus iussit Eucioni haec *obsona* -ere. AFRAN. com. 162 fratris filio lucuntulos. S.C. de Ascl. (CIL I² 588) 8 locum lautiae qu(uaestorem) urb(anum) eis locare -ereque. Cic. Att. 5, 1, 4 cui . . . Quintus de mensa -sit. VARRO rust. 2, 4, 11 L. Volumnio senatori -ssam esse offulam suis. VERG. ecl. 3, 76 puero . . . aurea mala. Aen. 1, 633 sociis ad litora . . . tauros. SEN. epist. 95, 42 mullum ingentis formae. PLIN. nat. 19, 39 caulibus *laserpicii* . . . Neroni principi -ssus est. MART. 5, 29, 1 leporem. 10, 29, 1 Saturni tempore lancem. *al.* *adde*: [Liv.] perioch. 30 p. 37, 12 venenum. SVET. Nero 35, 5 Burro praefecto . . . toxicum. *unde* (cf. p. 1186, 73): Ov. ars 2, 269 rure . . . tibi . . . -ssa *rustica dona* (QVINT. decl. 301 p. 187, 22). MART. 7, 31, 6 olivas . . . de nostro . . . rure (7, 91, 2 de . . . agello. 13, 54, 1).

d res naturales (*pro subi. sunt numina. cf. et p. 1176, 51*): PLAVT. Rud. 84 tempestatem . . . Neptunus nobis nocte hac -sit. HOR. carm. 1, 2, 2 satis terris nivis atque dirae grandinis -sit pater. TERT. resurr. 23 p. 63, 6 *deus* solem suum -ens super iustos et iniustos (cf. *Vulg. Matth. 5, 45 oriri facit*). ITALIA gen. 8, 1 (Ps. Aug. spec. 54 p. 534, 8) -sit (*ἐπὶ γὰρ*, *Vulg. adduxit*) dominus spiritum. VVLG. Ion. 1, 4 dominus . . . -sit ventum magnum in mare.

e imperata, tributa, praedam sim. (captivos l. 84) fere in commune conferenda (deo p. 1181, 4): CATO or. frg. 1, 14 (= 3, 35 Malc.) eo . . . frumentum (v. vol. VI 1, 1410, 68 sqq. cf. Ov. medic. 53 hordea, quae Libyci ratibus -sere coloni. Liv. 31, 19, 2 ducenta milia modium tritici Romam, ducenta ad exercitum in Macedoniam -serunt). Cic. Verr. II 3, 119 xx milia nummum (cf. Liv. 44, 27, 9 decem talenta ad Pantau-chum -ssa [44, 46, 8 Gentio regi. CVRT. 3, 1, 20]. COD. Theod. 1, 10, 7, 11 aurum . . . exactum ad sacras largitiones . . . -atur). Deiot. 14 Ephe-sum ad eum . . . pecuniam -sit (*al.* CASS. Cic. epist. 12, 14, 1 Romam. Liv. 23, 38, 12 ad classem tuendam. 30, 20, 2 supplementum et p. 36, 26, 2 p. et auxilia. VLP. dig. 28, 5, 35, 4 ad merces comparandas). BELL. Afr. 44, 1 ex secundo commeatu, quem a Sicilia -serat Alienus (Liv. 26, 39, 1. *al.*). Liv. 1, 37, 5 praeda captivisque (cf. l. 84) Romam -ssis (29, 32, 3 ad regem). 5, 12, 7 stipendium imperatoribus. 5, 12, 13 *tributum* ad exercitum (LVCAN. 3, 162 quod dices Asiae populi -sere t.). 8, 39, 30 captivis aliaque praeda (cf. l. 81) in vetera castra ad Vti-
[Fleischer]

cam -ssis (24, 19, 11, 30, 9, 10, 30, 16, 1). 29, 29, 3 cetera *capta* ... in Siciliam. 35, 21, 10 spolia ... *capta* domos. *al.* SEN. contr. 1, 7, 2 quidquid habes, pro redemptione filii -e (*cf.* QVINT. decl. 373 p. 412, 8). MELA 3, 37 sacris ... quorum primitias Delon -sisse referuntur (PLIN. nat. 4, 91 *Apollini*). *al.*

f naves sim., vehicula (aliter p. 1174, 28, 1186, 36): CIC. Verr. II 4, 23 navem ... onustam furtis in Italiam (Manil. 35 BELL. Alex. 13, 5. LIV. 25, 27, 3 onerarias n. ... secum -rent. 35, 42, 3. 37, 12, 9 Eudamo. 43, 10, 12 -ssae a Prusia rege tectae naves. *al.* PETRON. 76, 3. PLIN. nat. 12, 62 ture onustam n. TAC. ann. 4, 5, 1. *al.*). CAES. Gall. 7, 60, 4 *lintres* in eandem partem (*cf.* LIV. 21, 49, 4 in Italiam ... quinqueremes. 44, 28, 15 lembos. TAC. ann. 16, 14, 3 Liburnicae). *al.* LIV. 4, 41, 8 eo -ssa plaustra. 25, 13, 7 vehicula.

g varia corporea (bestias l. 19. partes corporis mortui l. 25): CIC. Verr. II 4, 39 argentum (*i. vasa argentea*). 4, 63 *trulla gemmea*. 4, 64 simulacrum Iovis Optimi Maximi. Sull. 17 arma (POMP. Cic. Att. 8, 12a, 4 SEN. contr. exc. 5, 7. *al.*). Att. 1, 4, 3 mihi ... signa (1, 9, 2 s. Megarica et Hermas. PLIN. epist. 3, 6, 6). *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 9, 3 decem pantheras. VARRO rust. 1, 41, 5 trans mare semina. 3, 7, 11 fictilia columbaria ... ad villam. NEP. Dion 4, 2 omnia, quae moveri poterant. LIV. 9, 6, 6 equos, vestimenta, commeatus militibus (29, 36, 2. 32, 27, 2 commeatus et v. exercitui. 44, 16, 3. *cf.* 21, 15, 2 supellectilem vestemque. TAC. ann. 4, 56, 2 tegmina ... legionibus. *aliter p. 1178, 54*). 21, 55, 1 oleo ... per manipulos, ut mollirent artus, -sso. 23, 19, 10 *dolia*. perioch. 59 p. 72, 14 caput ... eius filii et manus et pedes matri -sit (VAL. MAX. 9, 2 ext. 5 pro munere natalicio. *cf.* VELL. 2, 119, 5 CVRT. 7, 2, 33 LVCAN. 9, 1071 SVET. Aug. 13, 1). PAVL. FEST. p. 101, 16 Carthaginienses cum bellum vellent, Romam hastam -serunt. VAL. FL. 5, 262 reddi ... vellus et Haemoniis ... -ere terris. *al.*

h incorporea: CIC. Sull. 23 ex eo municipio, unde iterum iam salus huic urbi imperioque -ssa est. nat. deor. 3, 95 qui ... somnia putet ad nos -i ab Iove (div. 2, 127 TIB. 2, 6, 37. OV. met. 11, 587 ad Alcyonem. PERS. 2, 57 PLIN. nat. 28, 116 AVSON. 327, 10 p. 115 P. *cf.* CIC. ac. 2, 47 visa. VERG. Aen. 6, 896 ad caelum -unt insomnia manes). VERG. Aen. 12, 554 mentem (*i. consilium*) Aeneae genetrix ... -sit iret ut (*cf.* VVLG. Ioh. 13, 2 cum diabolus iam -isset in cor ut traderet eum Iudas. ASSVMP. Moys. 4, 6 *deus* -et in animam regis, ut *eqs.*). LVCAN. 1, 61 pax (*cf. p. 1170, 79*) -ssa per orbem. OPTAT. 5, 8 p. 138, 3 filius dei totus non debet intrare, sed suam virtutem -ere. CASSIOD. hist. 4, 23, 5 sectam ... ubique -serunt (*Socrat. 2, 20 πανταχοῦ διαπέμπονται*).

2 aliquem (obi. subaudiendo p. 1184, 80): a in universum (subi. res p. 1182, 13, 18, 22): *servum, ministrum, nuntium (cf. p. 1185, 54) sim.:* PLAVT. Cas. 522 servos, ancillas domo certum est omnis -ere ad te (Epid. 486 CIC. Att. 13, 50, 2. *al. cf.* PLAVT. Truc. 428 servolum [TER. Haut. 191 in urbem]). Persa 166 puerum ... ad amicam meam. TER. Ad. 292 ad obstetricem (618). CIC. S. Rosc. 50 Atilium quem sua manu spargentem semen qui -ssi erant convenerunt. 102 volucrum nuntium Ameriam ad socium (LIV. 3, 70, 8 ad consules. *al.* VAL. FL. 7, 98 saevas Peliae ... ad aures. *al. cf.* BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 2 trans mare. CAES. civ. 1, 20, 4 ultro citroque. SALL. Iug. 83, 3 contra postulata Bocchi. HOR. carm. 4, 4, 70 Carthagini iam non ego n. -am superbos. TAC. ann. 6, 31, 2 secretos n. PAPIN. frg. Vat. 121 n. divortii. *al. cf.* PLIN. nat. 10, 71 *hirundines* victoriae nuntias amicis). Att. 5, 20, 9 Nicanor ... quem ... Romam cum litteris publicis -am (15, 12, 1 Tironem ad Dolabellam. PLANC. Cic. epist. 10, 23, 5 LIV. 27, 16, 12. *al. cf.* NEP. Paus. 2, 5 cum epistula Artabazum ad Pausaniam). 7, 18, 2 L. Caesare cum mandatis de pace -sso (15, 4^a c. m. et litteris. CAES. civ. 1, 26, 2 TAC. hist. 3, 70, 1. *al.*). 11, 2, 4 tabellarium (epist. 2, 7, 3. *saepe*). VERG. Aen. 4, 356 interpretes divum Iove -ssus ab ipso. OV. fast. 4, 269 sic est ... diva locuta: ... -e volentem. LIV. 34, 25, 8 satelles a praefecto -ssus (SEN. contr. 2, 5, 2 OCTAVIA 367. *al.*). *exploratore sim.:* LVCL. 728 rerum exploratorem -am (CAES. Gall. 6, 10, 3 in Suebos. HIRT. Gall. 8, 35, 4 VERG. Aen. 11, 511. LIV. 5, 39, 3 circa moenia. 8, 17, 7. *al.*). BELL. Hisp. 22, 3 speculatores ad oppidum (OV. am. 1, 9, 17 infestos ... in hostes. LIV. 4, 46, 9. *al. de animalibus:* PLIN. nat. 11, 19 sp. ad pabula ulteriora -unt *apes*). LIV. 28, 26, 11 custodes ... circa omnes portas -ssi (VLP. dig. 25, 3, 1, 3. *al.*). *fabros, opifices sim.:* CIC. leg. agr. 2, 34 finitorem. Phil. 5, 19 fabros. Att. 4, 4a, 1 mihi ... de tuis librariolis duos aliquos (CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 8). EPIST. imp. Vesp. ad Vanac. (CIL x 8038) 14 mensorem (PLIN. epist. 10, 17, 6 VLP. dig. 10, 1, 8, 1). PLIN. epist. 10, 37, 3 vel aequilegem vel architectum. VVLG. Ier. 16, 16 piscatores. *al.* *percussorem sim.:* CIC. Phil. 2, 74 percussor. LIV. 1, 48, 4 ab iis, qui -ssi ab Tarquinio fugientem consecuti erant, interficitur. VELL. 2, 64, 1 D. Brutus ... ab iis, quos -serat Antonius, iugulatus est. APVL. met. 10, 4, 6 -ssus ... furcifer venenum ... comparat. *de hominibus quasi a superis -ssis:* PS. SALL. in Tull. 3 Cicero se dicit in concilio deorum immortalium fuisse, inde -ssum huic urbi ... custodem (PANEG. 6, 9, 5 i. propius a dis -itur imperator). VERG. Aen. 5, 606 Irim de caelo -sit Saturnia Iuno (9, 2. APVL. met. 9, 3, 3 mihi sospitator. IVST. 5, 4, 10. *al.*). TIB. 1, 3, 90 videar caelo -ssus adesse tibi (LIV. 8, 9, 10 OCTAVIA 398. MIN. FEL. 21, 7 inopinato visos c. -ssos ... nominamus). 3, 19, 13 licet e caelo -atur amica Tibullo. CALP. ecl. 4, 138 ab ipso aethere. STAT. Theb. 2, 116 ipse deum genitor tibi me mi-

seratus ab alto -it. IVVENC. 4, 389 populus ... me *Christum* -ssum credere discat (*cf.* AVG. trin. 2, 5, 9. 10 et p. 1181, 72). AVG. civ. 16, 43 p. 194, 8D. divinitus -ssus in potestate spiritus dei *Moyses*. SACR. Greg. 77, 10 spiritu sancto in columbae similitudine desuper -sso. *al.*

e magno numero ceterorum locorum elegimus paucos notabiliores: CIC. Sest. 127 Regulum ... ad senatum (off. 3, 113 LIV. 5, 15, 8. *al. cf.* CAES. civ. 1, 18, 6 -ssi ad Pompeium revertuntur. VERG. Aen. 3, 155 Apollo ... tua nos ... ad limina -it [7, 221]. CVRT. 8, 1, 35 ad feras bestias [*aliter p. 1188, 39*]. AMM. 29, 2, 19 ad Areopagitas. *et saepissime*). R. GEST. div. Aug. 27 Tigrane(m) ... in id regnum (SEN. Phoen. 255 parens ... in alta nemora pabulum -sit feris *Oedipum exponendum*. VAL. FL. 7, 448 in ... alios casus ... -et *Pelias Iasonem. et saepe*). PROP. 4, 1, 39 huc melius profugos -sisti, Troia, Penates. OV. met. 8, 546 *Latonia Meleagri sorores versas* ... per aera -it (*i. facit, ut avolent*). LIV. 29, 21, 12 triginta homines ... in catenis Romam -serunt (*cf.* 36, 14, 5 in vinculis. 41, 10, 8 vinctos [TAC. hist. 4, 24, 3 TRAIAN. Plin. epist. 10, 57, 2]). *al.* SEN. suas. 4, 4 illos circa puerperas. SEN. benef. 5, 20, 7 si patriae salus ac libertas -it me etiam quo ire nollem. 4, 1, 2 quocumque -sit *virtus*, ... vadendum. LVCAN. 9, 544 populi, quos -serat Eos. VAL. FL. 1, 152 nos animae faciles rate nubila contra -imur (AMM. 25, 7, 7 ANON. Vales. 11, 51 HIER. epist. 12, 2 MARCELL. chron. II p. 98, 513). PS. QVINT. decl. 9, 12 nisi me ... tempestas ... circum ad alienas -ret domos. AVIEN. orb. terr. 652 coniugis huc dirae -sit furor Aegialiae *Iapygem*. CLAUD. 6, 16 me ... audet magna suo -ere Roma (*v. Burmann ad l.*) deo. *al.*

b magistratus sim.: oratores: PLAVT. Stich. 291 o. ... ad me. CATO orig. 22 Romam. VERG. Aen. 8, 506 cum sceptro. LIV. 2, 32, 8 ad plebem. 9, 43, 21 ad senatum. 21, 24, 3. 37, 28, 1 cum infulis et velamentis. *al.* FEST. p. 182a, 30. CVRT. 6, 1, 20 ad regem. *al.* legatos (*cf. p. 1188, 41. 1189, 23. 52. al.*): CIC. Verr. II 2, 161 Romam mandata (*v. p. 1180, 2*) l. que. FLACC. 100 l. laudatoresque. CATIL. 3, 4 cum litteris mandatisque (Phil. 5, 26 CAES. Gall. 1, 35, 1 SALL. Catil. 32, 3). Att. 1, 19, 2 cum auctoritate. *al.* CAES. Gall. 1, 42, 4 ultro citroque ... inter eos (LIV. 5, 8, 6). 6, 4, 5 l. obsidesque. *al.* VARRO ling. 6, 65 l., quod publice (ut) -antur leguntur. SA L. Iug. 47, 3 supplices. *al.* LIV. 21, 49, 7 circa civitates (38, 47, 11. 42, 26, 7). 29, 20, 4 cum praetore. *al.*

add. quo: S. C. de Asclep. (CIL i² 588) 9 de rebus suis ad senatum (CIC. Phil. 7, 14. *al.* VARRO ling. 5, 155 SALL. Iug. 102, 14 LIV. 9, 43, 6. *al. cf.* VAL. ANT. hist. 21 ad regem. *al.*). *al.* FLOR. epit. 1, 18, 15 in urbem (3, 3, 2. *al.*). *cf.* LVCAN. 10, 273 per ultima terrae Aethiopum lectos. *alios:* GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 5 ex Asia -ssus est ... homo adulescens pro legato (CIC. Manil. 62 eques Romanus ... p. consule [Phil. 11, 18 LIV. 23, 32, 2. 29, 13, 7]. CAES. civ. 1, 6, 3 Sulla p. praetore [LIV. 27, 38, 2]. *al.*). CIC. Verr. II 5, 41 cum inveniretur nemo, qui in illa loca cum imperio -retur (Manil. 65. leg. agr. 2, 60 decenviri. *cf. l. 54, 63*). Phil. 5, 26 legationis ultro -ssae (CAES. Gall. 3, 8, 5. LEX VRSON. [CIL i² 594] 92, 9 publice. LIV. 9, 40, 20 ad senatum [TAC. ann. 13, 48, 1]. 23, 32, 10 per principes. 23, 39, 2 cum eisdem mandatis. *al.* TAC. hist. 2, 45, 2. *al. cf.* ASCON. tog. cand. p. 71, 19 Piso ... -ssus a senatu per honorem l.). 13, 23 consulibus -ssis (LIV. 2, 53, 1 cum exercitu. 2, 53, 5 in Volscos. *al.*). *al.* CAES. civ. 2, 19, 2 partem senatus Cordubam (*cf.* LIV. 3, 50, 1 iuniores patrum in castra. SIL. 4, 763 patres ... Carthagine -ssi). *al.* LIV. 35, 16, 4 Syracusas atque in alias Siciliae Graecas urbes praetores quotannis cum imperio et virgis et securibus (R. GEST. div. Aug. 12 pars (p. et tr)ibunorum plebi cum consule ... et principibus (viris ob)viam mihi -ssa est in Campaniam). 37, 32, 13 praeconibus per urbem -ssis. 44, 27, 8 -ssis a Gentio. 45, 13, 12 obviam -ssus cum pecunia L. Manlius quaestor (VAL. MAX. 5, 1, 1^e TAC. ann. 16, 34, 1). *al.* TAC. ann. 15, 37, 4 auspices. *al.* PLIN. epist. 8, 24, 9 ne sorte quam iudicio -ssus ... videaris. SVET. Tib. 54, 2 carnifex quasi ex senatus auctoritate -ssus. *al.* in (ad) provinciam: CIC. Verr. II 4, 47 hoc monstrum (*i. Verrem*) ... in provinciam (Manil. 13 homines cum imperio. epist. 8, 8, 8 praetores [CAES. civ. 1, 6, 6 LIV. 40, 36, 12]. CAES. civ. 1, 85, 9 probati et electi. SALL. hist. frg. 2, 43 quaestor. LIV. 28, 28, 14 M. Silanus eodem iure, eodem imperio mecum. *al.* VELL. 2, 129, 3 Germanicum suum in transmarinas ... p. *al.*). COD. Theod. 1, 10, 8, 1 si ... ad provinciam ... -ssus fuerit palatinus (CASSIOD. var. 6, 21, 1 decrevit antiquitas iudices ad p. -i). *iudices vel alios magistratus in consilium v. vol. IV 461, 11 sqq. sim. in imag.:* SEN. benef. 4, 11, 5 ubi mors ... ad ferendam sententiam incorruptum iudicem -sit.

c milites, exercitus (naves p. 1183, 39): *a in universum (subi. urbs sim. p. 1183, 44):* CATO orig. 83 -it adversum illos imperator Carthaginiensis peditatum equitatumque (86 mecum Romam. CIC. Catil. 3, 9 in Italiam. *al.* CAES. Gall. 1, 21, 3 ante sc. *al.* SALL. Iug. 58, 5. *al. cf.* CAES. Gall. 7, 45, 1 equitum turmas [LIV. 27, 49, 9 ala]. civ. 1, 63, 3 equites [3, 4, 5 ex Syria. *al.* SALL. Iug. 100, 4 pro castris e. auxiliares. *al.* LIV. 22, 19, 8 e. alius super alium ab Hasdrubale -ssus]). CIC. Manil. 66 contra hostes exercitus (SALL. Iug. 25, 1 NEP. Hann. 3, 3. LIV. 3, 2, 6 in Algidum adversus Romanos [3, 66, 4. 42, 34, 8]. 8, 37, 3 utroque. *al. cf.* POMP. Cic. Att. 8, 12c, 1 pars exercitus [LIV. 26, 8, 7. *al.*]). prov. 5 cohortes in hiberna (*v. vol. III 1556, 57 sqq.*). DEIOT. 22 imperatoribus nostris auxilia (*v. vol. II 1627, 76*). POLLIO Cic. epist. 10, 32, 5 militem non modo legionarium, sed ne auxilium quidem ullum quoquam -si (CAES. civ. 1, 15, 3 m. im-
[Fleischer])

perat; -unt. LIV. 9, 25, 7 circa tria oppida. 37, 8, 7 perpulit Livium, ut quinque milia m. secum -ret. *al.* TAC. ann. 1, 53, 6 non Roma ... sed ab Asprenate. *al.* cf. BRVT. Cic. ad Brut. 2, 5, 5 pars m.). CAES. Gall. 7, 35, 3 reliquas copias (civ. 2, 39, 3. BELL. Alex. 27, 2 magnas adversus eum c. -sit. LIV. 45, 34, 8. *al.* TAC. ann. 12, 62 in Antiochum. *al.*). 7, 45, 5 legionem unam eodem iugo -it (civ. 2, 19, 1 HIRT. Gall. 8, 54, 3. BELL. Afr. 65, 2 l. duas cum equitatu -it a castris suis. BELL. Alex. 56, 5. *al.*). civ. 3, 44, 6 Pompeius suis locis sagittarios funditoresque -bat (LIV. 43, 7, 1). HIRT. Gall. 8, 19, 2 levis armaturae pedites (LIV. 29, 15, 7 p. equitesque. *al.* CVRT. 3, 2, 6. *al.*). BELL. Afr. 36, 2 orant, ut sibi praesidium -at (BELL. Hisp. 4, 1 ad Vlliam. NEP. Att. 10, 4. LIV. 7, 38, 4 in hiberna. 32, 21, 18 Aetolis bellantibus. 44, 44, 5 adversus populos. *al.*). BELL. Alex. 38, 1 Caesari subsidia (BELL. Hisp. 9, 1. LIV. 4, 27, 8 ad castra. *al.*). VERG. ecl. 4, 36 ad Troiam ... Achilles (Aen. 3, 595. 9, 546). Aen. 9, 583 filium. LIV. 6, 2, 8 adversus Etruscos (37, 16, 8. *al.*). 23, 12, 5 supplementum. 35, 38, 6 quod roboris in iuventute erat utraque civitas armavit -sitque. *al.* SEN. Herc. O. 1312 -e Gradivum truncem, armetur in medius. INSCR. Afr. Cagnat-M.-Ch. 281 vexillationibus ex Illyrico -ssis. *al.* in bellum sim.: ENN. scaen. 313sq. ad Troiam filios cum -si (cf. l. 15) ob defendendam Graeciam sciam me in mortiferum bellum ... -ere (cf. vol. II 1841, 11sq.). Cic. Tusc. 1, 102 filium in proelium (VERG. Aen. 7, 744 te ... -sere in proelia Nersae, Vfens. LIV. 6, 12, 9 deos qui secundis avibus in p. -serint Romanum. HOMER. 352 QVINT. decl. 272 p. 115, 9). NVX 110 in arma (LVCAN. 3, 293 VAL. Fl. 6, 66 SIL. 17, 421. STAT. Theb. 12, 618 manus ... Icarii Celeique domus). LVCAN. 2, 599 in tantae discrimina -ere pugnae ... agmen (8, 390). ad bellum, exercitum sim.: Cic. epist. 15, 1, 5 exercitum ... ad maximum bellum (CAES. Gall. 7, 37, 7 HIRT. Gall. 8, 54, 1 SALL. epist. Pomp. 2. Ov. fast. 2, 235 Fabios. LIV. 6, 6, 5. *al.*). LIV. 21, 10, 3 Hamilcaris progeniem ad exercitum (22, 25, 11 PLIN. paneg. 9, 5. cf. STAT. silv. 3 praef. 2 ad legionem). SEN. contr. 10, 2, 14 ad id certamen. CIL XIV 3608, 15 (*aet. Vesp.*) ad expeditionem in Armeniam. VAL. Fl. 6, 406 lectos -serat ... ad proelia ... Thybris (STAT. Theb. 12, 628). in imag.: Ps. QVINT. decl. 13, 11 p. 257, 12 si ad arma -imur eqs. classem sim.: BELL. Alex. 44, 2 ut sibi classem -ret (v. vol. III 1287, 82sq., ubi addas: CE AJA 32, 1928 p. 11 per pelagus. cf. LIV. 44, 13, 11 parte classis in hiberna ... -ssa). LIV. 27, 7, 15 quinquereemes ex Sicilia Tarentum ad Q. Fabium consullem. 27, 22, 6 longae naves ... ex Hispania (28, 46, 10. 37, 22, 3 adversus ... Syriacam classem. *al.*). 31, 16, 7 quadriremem unam ex classe. 31, 22, 5 triremes ... Romanae. 44, 12, 6 decem regii lembi ab Thessalonica cum delectis Gallorum auxiliariis -ssi. TAC. hist. 3, 42, 1 -ssis per proxima litorum Liburnicis. *al.*

β praevalet notio praestandi, comparandi (sc. de urbibus vel terris sim. cf. etiam l. 23. 26. 34. *al.*): Cic. Verr. II 5, 50 Tauromenitani ex foedere ipso navem ... -ere debuerunt. VARRO ling. 5, 89 singulae tribus ... milia militum -bant. NEP. Milt. 5, 1 civitas Plataeensium mille -sit militum. VERG. Aen. 7, 715. 762 Virbius, insignem quem mater Aricia -sit. 10, 351. 12, 516. *al.* Ov. met. 8, 308 MANIL. 1, 769. SEN. Tro. 824 Mothone ... -sit infestis Troiae ruinis ... arcus (*i. sagittarios*). LVCAN. 3, 173 Phocaicas Amphisa manus ... -sit. 7, 230. SIL. 3, 258 Sabratha ... Tyrium vulgus ... -bat. 3, 367. 4, 227 quos viros ... Hernica ... -bant saxa. 8, 359. 377. saepius. STAT. Theb. 4, 125 Dyme -it opem. 9, 447 -it gelidus montana Cithaeron auxilia. *al.*

d duces (subi. urbs l. 61): Cic. Manil. 12 imperatorem (Att. 5, 18, 1 LIV. 10, 25, 5. *al.*). CAEL. Cic. epist. 8, 10, 2 Pompeium -endum (*opp.* ab urbe Pompeium non removendum). NEP. Timol. 2, 1 ducem ... postularunt. huc Timoleon -ssus. VERG. Aen. 11, 430 quos tot populi -sere duces (HOR. ars 315 in bellum. LIV. 24, 24, 2. 25, 40, 5 in locum Hippocratis -ssus. FLOR. epit. 2, 2, 23. *al.* cf. SIL. 6, 303 -sit Agenoreis ductorem animosa Therapne [6, 504 in proelia]). LIV. 28, 25, 3 tribuni militum (28, 26, 5 obviam exercitui. *al.* TAC. ann. 4, 27, 2). 28, 30, 1 praefectus Magonis (37, 9, 5 classis. VELL. 2, 104, 3 equitum. TAC. hist. 1, 19, 2 praetorii. *al.*). VELL. 2, 125, 4 Drusus qui a patre in diversum ... incendium militaris tumultus -ssus est. FLOR. epit. 4, 12, 42 huc alterum ex Caesaribus ... -sit. *al.* add. cum: CATO orig. 87 magistrum equitum cum equitibus (LIV. 40, 31, 2 CVRT. 7, 6, 24 TAC. ann. 2, 8, 4). Cic. epist. 7, 30, 3 cum legionibus (CAES. Gall. 2, 34. *al.*). CAES. Gall. 6, 41, 2 cum equitatu. 7, 87, 1 cum cohortibus (civ. 1, 11, 4. *al.* LIV. 28, 23, 8 Marcius eo cum expeditis c. et Laelius cum septem triremibus ... est -ssus. TAC. ann. 1, 24, 1). civ. 2, 38, 1 praefectum cum mediocribus copiis (LIV. 2, 26, 2. 21, 17, 6 cum his terrestribus maritimisque c.). BELL. Afr. 34, 1 cum classe (cf. LIV. 31, 14, 3 cum viginti longis navibus [37, 24, 12. *al.*). 37, 16, 1 cum duabus quinquereimibus. cf. l. 71). NEP. Dat. 6, 1 eo Arsidaeum cum exercitu -it (LIV. 2, 48, 4. *al.* CVRT. 8, 11, 1. cf. LIV. 31, 26, 6 cum parte exercitus [CVRT. 8, 2, 13]). LIV. 21, 17, 7 cum haud invalido praesidio. 23, 18, 4 cum maiore robore virorum. *al.* quo: Cic. Manil. 50 Cn. Pompeius ... ad tantum bellum (MUR. 33 SALL. Catil. 39, 1. *al.*). LIV. 2, 51, 1 Menenius consul adversus Tuscos ... -ssus (10, 31, 3. 21, 32, 3. *al.* VAL. MAX. 6, 4, 2 CVRT. 4, 15, 13. *al.*). 9, 44, 15 ad exercitum (FEST. p. 241a, 15 TAC. hist. 1, 31, 2. cf. SVET. Vit. 4, 2 ad legiones).

e obsides (cf. p. 1182, 34): CAES. Gall. 4, 38, 4 eo duae ... civitates ex Britannia obsides -serunt (5, 20, 4. 6, 4, 5. *al.* Ov. met. 1,

226 de gente Molossa. LIV. 44, 25, 8 Cretam. PLIN. nat. 34, 29 o. qui Porsinae -bantur. SVET. Aug. 43, 4). 5, 27, 2 filios obsidum numero -ssos (cf. LIV. 8, 24, 5 cum ... familias ... , quas o. numero haberet, -sisset).

f coloniam vel colonos sim. (subi. res l. 8): coloniam: v. vol. III 1700, 3sq. 1704, 44. cf. p. 1701, 49. colonos: ibid. p. 1710, 24sq. PLIN. nat. 3, 141 in quem locum divus Claudius veteranos -sit. SIL. 1, 292 Daunia pubes sedis inops, -sit ... quam ... Ardea. cf. de populis adventiciis p. 1167, 27sq.

g victos sub iugum (cf. FEST. p. 305a, 18 sub iugum -i dicunt(ur) hostes victi eqs. SYNON. Cic. p. 423, 6 B. subegit. sub iugum -sit. sub legem -sit): *α* proprie: Cic. off. 3, 109 legionibus nostris sub iugum -ssis (TAC. ann. 15, 15, 1. *al.*). CAES. Gall. 1, 7, 4 exercitum (LIV. 4, 10, 7. *al.* POMP. TROG. Iust. 38, 4, 12 novo contumeliae more. VAL. MAX. 5, 1 ext. 5. *al.*). SALL. Iug. 38, 9. 49, 2. LIV. 1, 26, 13 iuvenem. 3, 28, 11 Aequos. 25, 6, 12 hostem. *al.* FEST. p. 297a, 26 duo tigilla tertio superiecto ... velut s. i. -ssus subit Horatius. VAL. MAX. 2, 7, 7. 7, 2 ext. 17 CVRT. 8, 7, 11 SIL. 8, 34. FLOR. epit. 1, 11, 13 more pecudum. 1, 16, 11. *al.* cf. VIR. ill. 4, 9 Horatius sub tigillum -ssus (cf. l. 17).

β in imag. et translate: s. iuga: VERG. Aen. 8, 148 quin omnem Hesperiam penitus sua s. i. -ant. HOR. carm. 1, 33, 12 impares formas atque animos s. i. aenea ... -ere. s. iugum: SEN. Tro. 773 victas ... gentes s. tuum -es iugum (cf. AVSON. 4, 6 p. 323 P. flumina. AMM. 14, 8, 4 provinciae. VEG. mil. 4, 26 p. 147, 8 orbem). benef. 2, 29, 4 valentiora animalia. dial. 1, 4, 1 calamitates terroresque. 7, 15, 3 libertatem ... invictam (epist. 88, 29). APVL. Plat. 2, 4 ratione s. i. -ssa. AMM. 21, 16, 14 velut s. i. -ssa nocendi cupiditate. sim.: VERG. Aen. 4, 231 fore qui ... totum sub leges -ret orbem (LVCAN. 1, 22. AMBROSIAS. in Rom. 4, 16 ut se -at sub lege). COD. Theod. 4, 10, 1 (= Iust. 6, 7, 2) a patronis ... sub imperia dicionemque -antur liberti.

h discipulos in scholam sim.: ad: Cic. de orat. 2, 133 magistrorum, ad quos liberos nostros -imus (QVINT. inst. 2, 1, 3 ad declamandi m.). PETRON. 68, 6 ad circulatores. IVV. 10, 132 ad rhetora. AMM. 16, 5, 3. in: VARRO ling. 9, 15 pueros in ludum (HOR. sat. 1, 6, 72). CAES. Gall. 6, 14, 2 in disciplinam. SEN. contr. 1 praef. 4 -atur senex in scholas. VELL. 2, 59, 4 Apolloniam eum in studia -serat. adv.: QVINT. inst. 1, 2, 15 nec ... eo -i puerum volo, ubi negatur.

i reos i. q. deportare: PLAVT. Trin. 548 ager ... malos in quem omnes publice -i decet. Ov. trist. 1, 3, 61 Scythia est, quo -imur (SEN. epist. 24, 17). 2, 189 ad egressus ... Histri. 3, 13, 12 te ... Caesaris ira extremam gelidi -sit in orbis humum (Pont. 1, 2, 89). 4, 2, 69 diversum -ssus in orbem (4, 9, 9). IVV. 6, 563 in Cyclada. VLP. dig. 48, 19, 8, 4 in eas provincias -unt damnatos. AMM. 28, 1, 26 Lollianus ... exul ... -endus. in exilium ([inde a LIV. 7, 13, 9]. v. vol. V 2, 1488, 34sq. 1489, 33 [adde e. g.: SEN. contr. 9, 6, 13 SEN. dial. 1, 6, 2 epist. 24, 3. QVINT. decl. 244 p. 2, 5 in perpetuum e. VITA Hil. Arel. 7 l. 3 huius vitae]). cf. CASSIOD. hist. 5, 9, 2 exsilio ([Socrat. 2, 31 εἰς ἐξογλὴν ἀπέσταλτο]. 5, 17, 30. 5, 39, 2 [Socrat. 2, 43 ἐξογίξεσθαι]. PRIMAS. in apoc. p. 796B). 5, 16, 4 illos -it exilium (7, 29, 4 [Socrat. 4, 15 περὶ οὐλ-ῆσθαι]. 10, 14, 13).

k notione locali magis detersa aliquem ad mortem (subi. res l. 55. 59. 61. 62. 64. 66. *al.*). c. dat. (cf. Schmalz-Hofmann 419): PLAVT. Capt. 692 morti (CVLEX 188). Acc. trag. 491 socium -is leto (Ov. fast. 2, 664 corpora. 5, 385 manus ... -ssuras Hectora l.). VERG. Aen. 9, 785 Orco. 12, 514 neci (Ov. met. 7, 606 corpora [15, 109 fast 5, 624]. STAT. Theb. 12, 764. COMM. instr. 2, 23, 17 neci te [refl.] -as [Dombart, te ... n & i -as C]). SEN. Ag. 523 Doricum exitio genus. Oed. 521 Erebo. LVCAN. 3, 290 comites -ssura ruinae ... fortuna. STAT. Theb. 6, 821 sepulchro corpus. silv. 2, 4, 34 umbris. ad: Cic. Phil. 9, 10 quem ... ad mortem -sistis (Tusc. 1, 97. SEN. Herc. f. 1049 tuos ... furor. OPTAT. 2, 5 p. 40, 15 sederunt schismatici ... in cathedra pestilentiae, quae ... seductos -it ad m.). DOM. MARS. carm. frg. 7, 2 te ... Vergilio comitem ... mors iuvenem campos -sit ad Elysios. Ov. met. 6, 676 dolor ... Tartareas Pandiona -sit ad umbras (12, 257. SEN. Phoen. 234 caput suum. OCTAVIA 79 qui dies me Stygias -et ad u. 958. LVCAN. 10, 392. MART. 12, 90, 3. DRAC. laud. dei 2, 329 dextra novercalis ... natos. nota: SIL. 15, 386 dextera [*i. virtus*] ... non obscuras -atur ad u.). LIV. 25, 16, 20 victimam ad inferos (OPTAT. 2, 4 p. 39, 13 pestilentia ... morbis extinctos homines ad i. -it). HOMER. 448 Echaemona ... ad Tartara. MART. 4, 60, 4 Curatius ... ad Styga -ssus. sub: VERG. Aen. 8, 563 regem hac Erulum dextra s. Tartara -si (11, 397. 12, 14. GERM. 540 quos nulla dies s. T. -sit. CIL III 9259 fortuna ... te. aliter v. p. 1173, 3. 20. 1187, 21). in: Ov. trist. 1, 2, 65 -ere me Stygias si iam voluisset in undas Caesar. STAT. Theb. 12, 85 bella ... -sere in Tartara fratres (CE 645, 7 in Tartaro). AVG. civ. 10, 30 p. 452, 14 D. in campos Elysios purgatas animas -ssas. serm. 289, 2 per mulierem in interitum -ssi eramus.

B specialia: 1 expresse nuntios vel epistulas nuntiandi, mandandi, arcessendi, cognoscendi causa: a absolute (c. obi. v. p. 1179, 20. 1181, 48): COMMENT. quaestor. Varro ling. 6, 91 cum -as, contionem advoces. Cic. Att. 12, 12, 2 institui cotidie -ere. epist. 2, 6, 1. 7, 9, 1. 7, 26, 2 non modo -endi causam iustam habuisti, sed etiam visendi (CAES. Gall. 3, 1, 2). Ov. am. 2, 2, 5 -si scriptoque rogavi (MART. [Fleischer])

6, 51, 3). Ps. Philo antiq. 33, 1 -sit et congregavit omnes populos (57, 1). *add. cui* (ad, post quem): Cic. Att. 2, 25, 1 a me tibi esse -ssum. 13, 22, 3 Varroni . . . , si tibi videbitur, -am. Ov. epist. 14, 1. ad: Cic. Att. 3, 22, 1 ad te statim -emus, ut scias, ubi simus. 4, 11, 1. epist. 5, 20, 1 Brvt. Cic. epist. 11, 9, 1. 11, 11, 1. CAES. Gall. 7, 9, 5, 7, 65, 4 trans Rhenum in Germaniam -it ad eas civitates. Liv. 1, 56, 5 Delphos ad . . . oraculum (Cvrt. 6, 11, 6). 45, 11, 3. PETRON. 129, 7 ad tubicines. Qvint. decl. 351 p. 382, 6. PLIN. epist. 9, 13, 4 seq. rogo ut veniat. HEGES. 3, 13 p. 207, 8 ad eum postulans, ut. *al. post:* VITAE patr. 5, 10, 76 p. 926^A -sit p. ipsum et revocavit eum (*gr. Cōt. p. 658B πέμψας μετεκαλέσαστο*). GREG. Tyr. Franc. 4, 2, 6, 34 p. 305, 3 vit. patr. 13, 3 p. 717, 13. *quo:* Cic. Brut. 200 ad horas (Liv. 21, 48, 9 ad Clastidium vicum. 27, 47, 2 ad flumen, . . . ubi . . . possent). VARRO ling. 6, 93 cum circum muros -itur (SVET. Nero 47, 3 c. amicos). Liv. 32, 30, 6 in vicos (37, 8, 4. Qvint. decl. 298 p. 177, 1 -si in civitatem: delicatior venit). *c. acc. directionis:* Ov. epist. 1, 64 Pylon . . . -simus: incertast fama remissa Pylo. Liv. 33, 35, 12. Ivv. 8, 171 -e Ostia, Caesar, . . . legatum quaere. ITALIA Ier. 2, 10 (Epiphan. in cant. p. 22) Cedar -ite (VVLG. in C., εἰς Κ. ἀποστείλατε). *quem ad finem:* ad *c. gerundivo* (*gerundio:* PAVL. dig. 12, 2, 15): Liv. 22, 57, 10. 27, 26, 5 ad insidendam . . . viam (*cf.* 33, 38, 4). 38, 28, 9 ad temptandam misericordiam. *al. TERT. adv. Marc. 4, 31 p. 527, 3. al. causa:* Liv. 4, 25, 4 in Siciliam . . . frumenti *c. c. supino:* COMMENT. quaestor. Varro ling. 6, 91 dum . . . ad consulem -as auspicium petitum (*cf.* Cic. Verr. II 4, 63 rogatum [SALL. Iug. 77, 2]. SALL. Iug. 24, 2 ad vos oratum [TAC. ann. 14, 25, 2]. Liv. 10, 4, 12 auxilia accitum). CAES. civ. 1, 40, 1 pabulum (Liv. 31, 33, 6 frumentatum. 38, 15, 10 praedatum). SALL. Iug. 93, 7 cognitum (*cf.* Liv. 32, 11, 3 percunctatum [38, 28, 5]. 33, 6, 2 speculatum. 43, 10, 3 exploratum). 108, 2 nuntiatum.

b addita re, quae nuntiatur vel mandatur: *α pro obi. sunt litterae vel nuntii mandata deferentes:* ① litteras (*cf. p. 1189, 36*): *c. acc. c. inf.:* TYRPI. com. 136 ad senem (S. C. de Asclep. [CIL I² 588] 10 Cic. Verr. II 3, 121. Cluent. 23 Larinum. Att. 12, 11. ad Q. fr. 3, 1, 22 de te. CAES. civ. 3, 23, 3. Liv. 5, 20, 2. 25, 15, 8 l. ac nuntios. TAC. ann. 6, 30, 3. 12, 19, 1). BELL. Hisp. 28, 2 civitati. SALL. Catil. 34, 2 optimo cuique. NEP. Timoth. 3, 4 Athenas. Liv. 8, 19, 13 l. Romam -ssis in officio Fundanos esse. ut (*ne l. 41. 42*): PLAVT. Bacch. 390 ad Pisto- clerum . . . , amicam ut mi inveniret Bacchidem (Cic. Verr. II 2, 172 eiusmodi. 4, 58. epist. 13, 1, 3 Romam. Manil. 9 in Hispaniam legatos et l. [BELL. Alex. 44, 2]. Lig. 7 ex Aegypto. Att. 6, 5, 3. ad Q. fr. 1, 2, 10 ne quid . . . deminuerent. POMP. Cic. Att. 8, 12a, 1. CAES. Gall. 1, 26, 6 l. nuntiosque [*cf. Meusel ad l.*] -sit, ne eqs. civ. 1, 9, 3 HIRT. Gall. 8, 6, 3, 8, 11, 1 BELL. Alex. 42, 4 Liv. 21, 63, 1. 22, 33, 9. *al.*). BELL. Hisp. 4, 3 fratri (*item c. dat.:* NEP. Dat. 4, 1 Eum. 6, 4 Liv. 8, 23, 13. *al.*). Cic. Att. 6, 1, 6 l. -si, ut . . . decederent. Liv. 21, 51, 5 ab senatu de transitu . . . et ut eqs. 28, 39, 21 per oppida. 32, 26, 18 circa nomen Latinum. 42, 1, 7 Praeneste. *c. coni. nudo:* Cic. Verr. II 4, 41 l. -untur isti . . . , videret. CAES. civ. 3, 23, 3 BELL. Alex. 59, 2. SALL. Iug. 25, 5 (*dependente simul a. c. i.*). Liv. 25, 41, 8. *c. or. directa:* Cic. Phil. 5, 33 epistulam quam ad quendam septemvirum . . . -serat: quid concupiscas, tu videris eqs. *c. interrog. obl.:* Cic. Att. 6, 7, 2 numquid putes. 16, 16, 11 quem in agrum deducerentur. *cf. preces:* TAC. ann. 15, 11, 2 -ssis . . . ad Corbalonem p., veniret propere. ② legatos, nuntios *sim.:* *c. acc. c. inf.:* Cic. Verr. II 2, 65 eo mihi nuntium -serunt se a praetore retineri (CAES. Gall. 2, 6, 4 ad eum [civ. 3, 80, 3 (*cf. l. 66*). SALL. Iug. 88, 5 Liv. 10, 39, 8. *al.*]. BELL. Hisp. 32, 7. Liv. 27, 28, 4 circa civitates proximas. 32, 16, 12. SVET. Nero 42, 2 cuidam scenico placenti). Att. 10, 16, 5 -sit . . . puerum se ad me venire. epist. 15, 4, 5 legatos ad me (CAES. Gall. 1, 47, 1 postea seq. ut. Liv. 29, 21, 8 Messanam). Liv. 37, 18, 12 -sso caduceatore ad Aemilium. IVVENC. 3, 742 alios -it sese . . . convivia laeta parasse. ut (*ne l. 63*): Cic. Verr. I 41 legatos ad populum R. . . , ut lex . . . tolleretur (BELL. Alex. 23, 1 BELL. Hisp. 34, 4. Liv. 9, 41, 12. 33, 20, 2 ne . . . superaret: . . . se obviam ituros. VAL. MAX. 6, 4, 3 TAC. hist. 4, 21, 1). epist. 1, 9, 10 ad me cum mandatis Vibullium (*cf.* Liv. 40, 25, 7 cum litteris). CAES. civ. 3, 80, 3 ad Scipionem . . . nuntios -it, ut sibi subsidio veniant [*seq. a. c. i.*]. NEP. Timoth. 3, 4 Liv. 1, 58, 5. *al.* TAC. hist. 1, 67, 2 ann. 12, 48, 2. *cf.* NEP. Alc. 4, 3 in Siciliam. Liv. 26, 49, 9 domum [32, 14, 7]. 30, 25, 5 a Carthagine. 37, 60, 4 circa civitates. *al.*). *c. coni. nudo:* CAES. civ. 3, 102, 7 -ssis . . . ad eos nuntiis, ex his locis discederent (BELL. Alex. 34, 2 SALL. Iug. 97, 1 TAC. ann. 15, 17, 3). Liv. 33, 13, 14 Romam legatos. *c. interrog. obl.:* CAES. civ. 3, 29, 4 nuntios . . . ad eum . . . -it, quibus regionibus exercitum exposuisset (Liv. 22, 54, 5. 25, 13, 6. *al.*).

β obi. deferentium omisso: *c. ut* (*ne l. 78*): Cic. Quinct. 25 in Galliam -it, ut . . . venirent (CAES. civ. 2, 37, 4). Verr. II 4, 27 istum ad se -sisse, ut sibi -ret Agrigentum peripetasmata (Phil. 5, 27 [*postea seq. ne*]. epist. 11, 16, 3 CAES. civ. 3, 103, 3 Liv. 6, 10, 2. *al.* AT. CAP. Gell. 13, 12, 1 VAL. MAX. 9, 5, 2 Cvrt. 8, 5, 21). 4, 66 -it . . . ut reddat. Att. 3, 8, 1 illi obviam -simus Athenas, ut . . . veniret. *al.* CAES. Gall. 7, 49, 1. Liv. 29, 24, 9 circum oram. TAC. ann. 11, 32, 2. *c. interrog. obl.:* NEP. Att. 20, 1 numquam . . . litteras -sit (*ad p. 1179, 38*), quin Attico -ret (*def. Helmreich, scriberet Cobet, nuntiaret Gtillbauer*), quid ageret. ASCON. Mil. p. 43, 26 utrum. *c. or. directa:* Cic. Att. 9, 14, 1 Caesarem

ad se . . . -sisse hoc exemplo (*seq. or. dir.*). SEN. contr. 7, 3 (18), 9 (*v. p. 265, 6*). *c. acc. c. inf. (inf. l. 7):* Cic. Att. 2, 2, 3 ad me -unt Nigidium minari (10, 15, 3 CAES. civ. 2, 20, 7 BELL. Afr. 57, 2 Liv. 24, 19, 3. *al.* SEN. contr. 7, 1, 17 ASCON. Mil. p. 33, 19). Liv. 8, 23, 1 Publius duo milia Nolanorum . . . recepta Palaepoli -serat (*scripserat Lauterbacher; cf. Weissenborn-Müller ad l.*). TAC. ann. 2, 58, 1 -serat amicitiam ac foedus memoraturos (*cf. p. 1190, 4*) et cupere renovari dexterarum. ITALIA gen. 41, 14 (Ps. Euseb. Caes. hom. 2, 1 p. 1090^C) -sit Pharo vocari Ioseph (ἀποστείλας . . . ἐκάλεσεν). de: Cic. Att. 12, 28, 1 de quo putas ad me -ssum esse, sit -ssum necne, nescio. 12, 37, 4 tu mihi de Caninii naufragio quasi dubia -sisti (*seq. scribas*). CAEL. Cic. epist. 8, 8, 10. Liv. 29, 36, 11 -serant ad Magonem de populorum suorum defectione.

2 c. coloribus variis: *a i. q. agitare, pellere:* *homines:* NAEV. trag. 30 utin venatu vitulantes ex suis locis nos Bacchas -ant poenis decoratas feris. TERT. fug. 9, 1 in fugam (DARES 19). AVG. civ. 3, 20 p. 130, 28 D. Hannibalem . . . longe -serunt. 5, 4 p. 195, 19 quid hic agit rota illa figuli, nisi ut homines luteum cor habentes in gyrum -antur (*cf. GREG. M. moral. 16, 79 ut rota . . . ponuntur iniqui . . . quia in circuitu laboris -ssi*). *bestias (aliter p. 1173, 28):* LVCR. 5, 1309 experti . . . sues saevos sunt -ere in hostes (SEN. Herc. O. 257 -e in Alciden feram. Oed. 932 in me . . . rabidos canes [*cf. l. 27*]). PASS. Theclae Cb 33 p. 89, 13). 5, 1310 validos . . . prae se -sere leones. VERG. ecl. 9, 6 hos illi -imus haedos (*paulo aliter:* PROP. 2, 34, 70 -ssus et impressis h. ab uberibus). HOR. carm. 4, 14, 24 -ere equum medios per ignes (Ov. met. 8, 282 p. agros . . . aprum). PROP. 3, 11, 62 Decius -sso proelia rupit equo. MART. 4, 74, 4 canes (*cf. l. 22*). PASS. Perp. 10, 5 mirabar quod non -rentur (ἐβαλον) mihi bestiae (AVR. VICT. Caes. 5, 14 feris vulgo -ssis). AVSON. 63, 2 p. 434 P. irruet in me (*sc. buculam Myronis*) taurus amans; pastor cum grege -et agens. HIER. epist. 57, 12, 3 bovem . . . ad ceroma (PASS. Theclae A 33 p. 88, 4 ad eam. Cb 34 p. 93, 10. *al.*). PRVD. tituli 70 vulpes . . . in sata (PASS. Theclae A 28 p. 76, 1 cum bestiae in theatrum -rentur [*dimitterentur Ca*] propter Theclam). PASS. Theclae Cc 34 p. 93, 17 plures bestias (*cf. l. 28. 33*) simul -serunt super eam (immiserunt in eam *Ca*, dimiserunt ei *Cd*). *currus (aliter p. 1174, 40):* PROP. 3, 11, 23 duo in adversum -ssi per moenia *c.* Ov. met. 5, 645 levem *c.* Tritonida -sit in urbem.

*b i. q. exportare, praebere (cf. p. 1176, 70) ea quae ex aliqua regione petuntur alio importanda (pro subi. fere passim sunt terrae producentes [*cf. p. 1176, 75*]; animantia l. 54. 55. 57. 59. 67; flumen l. 43. 60. 65. 78. 84; mare l. 62; focus l. 74):* *α animantia:* homines (*copias v. p. 1183, 44; colonos sim. v. p. 1167, 27. 1184, 5*): CATO ad fil. frg. 1 si medicos suos huc -et gens Graecorum. PROP. 2, 23, 21 quas puellas Euphrates et quas mihi -sit Orontes. ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 2, 28 solum Galliae . . . vobis senatores. STAT. Theb. 2, 167 ab Elide -ssos . . . generos. silv. 3, 4, 17 Pergame . . . pulchro . . . insignis alumno -sisti Latio . . . , quem dei . . . probant. 5, 3, 166. 169. PANEG. 2, 4, 5 Hispania Hadrianum -sit imperio. *animalia (cf. etiam l. 73):* PLIN. nat. 8, 214 illa genera bestiarum Alpes . . . -unt. 10, 117 India hanc avem (*sc. psittacum*) -it. 10, 131 Gallia . . . olores. 10, 135. NEMES. cyn. 225 Britannia -it veloces nostrique orbis venatibus aptos catulos. 260 sonipes, Maurusia tellus quem -it.

β res varias corporeas (partes corporum animantium l. 54. 60): VERG. georg. 1, 57 India -it ebur, molles sua tura (*cf. l. 84*) Sabaei (*cf. Ivv. 11, 124*). TIB. 2, 2, 4 olores . . . -it Arabs. LYGD. 2, 23 dives Panchaia merces. ELEG. in Maecen. 1, 134 palmiferis balsama -ssa iugis. PROP. 3, 13, 5 Inda cavis aurum -it formica metallis (PETRON. 119 v. 5 subi. tellus). 4, 5, 25 quae palmiferae -unt venalia Thebae. Ov. am. 1, 12, 10 cera . . . quam Corsica -sit apis. 1, 14, 45 tibi captivos -et Germania crines. ars 3, 213 Athenis. met. 2, 366 electra . . . amnis . . . nuri- bus -it gestanda Latinis. OCTAVIA 626 -at immensas opes exhaustus orbis. PLIN. nat. 9, 106 Indicus maxime has margaritas -it oceanus (12, 84). 34, 145 Seres hoc ferrum cum vestibus suis pellibusque -unt. 35, 47 Armenia -it quod eius nomine appellatur. 37, 162 -unt eam galac- titem Nilus et Achelous amnes. *al.* MART. 2, 43, 7 -sit . . . Cadmi tibi terra lacernas. 9, 75, 8 marmor Synnas -it. 14, 152, 1 lodices . . . tibi. Ivv. 6, 466 quidquid graciles huc -itis Indi. SOL. 27, 36 inter Aethiopiam Africam Cyprum certamen fuit, quaenam -ret eminentissimam gem- mam. SER. SAMM. 139. *al. res incorporeas:* PROP. 2, 33, 4 Nilo quae sacra tepente -sit matronis Inachis Ausoniis. PLIN. nat. 33, 148 Asia . . . devicta luxuriam -sit in Italiam. PLIN. epist. 8, 24, 4 Graeci- am, quae nobis -serit iura.

γ cibos sim. (animalia l. 74. 77. 79): Ov. met. 8, 671 epulas . . . foci -sere calentes. fast. 6, 178 nec tellus captas -serat ante feras. SEN. nat. 2, 6, 1 quidquid terra in alimentum caelestium -sit, recipit. PLIN. nat. 11, 240 Delmaticae Docleatem cascum -unt. 15, 3 oleum provinciis Italiam -sisse. MART. 1, 43, 7 Sassina metas. 3, 77, 4, 4, 66, 5 campus le- poremi tibi -sit. 6, 80, 10 -e tuas messes, Nile. 13, 23, 1 vinum. *al.* Ivv. 5, 92 mullum Corsica. PANEG. 2, 14, 2 cibus . . . quos extremus oriens . . . Colchus . . . -issent. AVIEN. carm. ad Flav. 2 Libyca rate -sit agel- lus Punica mala.

δ plantas (cf. p. 1176, 69): HOR. epod. 5, 22 herbas . . . Iolcos. Ov. ars 2, 421 qui -itur urbe Pelasga bulbis (rem. 797 Libycis . . . ab oris). fast. 1, 341 tura nec Euphrates nec -serat India costum (SOL. [Fleischer])

33, 5. cf. et p. 1186, 54). COLVM. 10, 129 *brassica plebi* ... caules et ... cymata -it. 10, 406 quae *poma barbara Persis* -serat. 10, 421. FLIN. nat. 14, 25 *vitem eugeniam Tauromenitani colles* ... -sere Albano ... agro. al. MART. 13, 19, 1 -it ... Aricia porros. IVV. 5, 119 SER. SAMM. 517 SOL. 52, 52.

c i. q. offerre munera deis (cf. p. 1168, 79. 1179, 11) sive mortuis: LVCR. 3, 53 manibus divis inferias (v. vol. VII 1, 1368, 64 sqq. 1369, 12. 27 sq.). VARRO ling. 5, 64 Saturnalibus cerei superioribus -untur. PVBIL. M 13 mortuo ... munus (VERG. Aen. 4, 623 cineri [ANTH. 409, 2]. VAL. FL. 3, 313 nostro ... igni. STAT. silv. 3, 4, 81 Phoebea ad limina). OV. met. 11, 782 qui tibi morte mea mortis solacia -am (cf. *Burmman ad l.*). LVCAN. 10, 524 tuis ... victima -itur umbris. CALP. ecl. 2, 65 Laribus consuevimus horti -ere primitias. SIL. 5, 213 piacula. DECRET. decur. Puteol. Marcian. (CIL X 1784, 2) 14 ad memoriam puellae ... cohonestandam ... decem libras folei -i. ACT. ARV. a. 224, 7 lustr(um) -ss(um) suovetaurilib(us) maior(ibus) (240, 12. MAX. TAVR. serm. 82 p. 697^A audivimus l. a nonnullis sacrilegis -i solere). CE 1977, 1 funeri multa quidem condigna iam -simus.

d i. q. prosequi: VERG. Aen. 3, 440 Iunonem supplicibus supera donis: sic denique victor Trinacria finis Italos -ere relicta. 4, 243 Mercurius alias animas sub Tartara tristia -it. 11, 27 Euandri primus ad urbem -atur Pallas. LIV. 2, 49, 7 quidquid deorum ... occurrit, precantur, ut illud agmen faustum atque felix -ant. SIL. 13, 101 -ssum ad portas Poenum. AMM. 26, 1, 3 corpore curato defuncti -ssoque Constantinopolim, ut inter Augustorum reliquias conderetur (30, 10, 1).

II translate i. q. delegare, reicere: A aliquid: SEN. benef. 3, 6, 2 ea ... quae ad iudices deos -imus (3, 7, 5 melior videtur condicio causae bonae, si ad i. qua(m) si ad arbitrum -itur. 6, 6, 2 iniurias et beneficia ad eundem i. GAIUS dig. 40, 12, 3 pr. cf. PAPIN. dig. 34, 9, 12 causam ... ad praefectos aerarii). QVINT. inst. 3, 11, 17 in aliquam rem -ssa causa. decl. 313 p. 230, 17 oportet esse in civitate et accusatores: alioqui omnia -untur ad manus, omnia -untur ad ferrum. VLP. dig. 29, 3, 2, 8 ad interdictum rem -i (remitti *Rucker*). AVG. civ. 18, 10 p. 268, 18 D. deorum iurgium finiendum ... ad homines. PETR. CHRYS. serm. 63 p. 378^C ante te est resurrectio, quam tam longe -is (i. tam remotam putas; aliter p. 1172, 9. 17).

B aliquem: circa: SEN. contr. 1, 1, 5 ne c. plura instabilis fortunae exempla te -am (cf. l. 50). ad: SEN. benef. 2, 31, 4 ad fortunam -or. dial. 9, 11, 12 non ad Croesum te -am ... non ad Iugurtham. epist. 94, 53 -it ... nos ad longinqua bona amor ... cum possumus felicitatem domo promere. QVINT. decl. 342 p. 351, 6 lex non ad causam nos voluntatis tuae -it. PS. QVINT. decl. 4, 3 senem tristes sollicitudines ... ad mathematicum ... -serunt. 12, 15 p. 231, 27 famas ad humile opus nobiles manus -it. GAIUS dig. 21, 1, 26 ad actionem iudicati -i emptorem. HIER. adv. Rufin. 1, 20 quid ad peregrina te -o? in Is. 6, 1 p. 92^A ad illum ... libellum -o lectorem (cf. AVG. bapt. 2, 1, 1 in alium librum. coll. c. Max. 4 p. 711 noli me -ere ad ea scripta). 10, 28 p. 142^D -it nos ad incertum. MVTIAN. Chrysost. hom. 3, 6 p. 261 ad illa ... -imus auditores (*παρὰπέμπομεν*). EVGIPI. Sev. 43, 2 vos ad exempla maiorum (cf. l. 38). in: AVG. serm. coll. Morin p. 676, 4 non te -sit in multa. LEX SAL. 47 si quis servum aut ... qualibet (sic) rem super alterum agnoverit, -at eum in tertia manu.

structurae notabiliores:

a casus (passim acc. direct. [e. g. p. 1182, 27. 73. 1188, 38] et abl. separ. [e. g. p. 1179, 54. 1181, 43. 81]): α dat. fin. (cf. p. 1184, 53): dono: TER. Eun. 8 puellulam ... Thaïdi. VAL. MAX. 6, 1 ext. 3 coniuges ... virginibus Vestalibus. CVRT. 5, 2, 18 vestes ... ex Macedonia. muneri: CIC. Verr. II 5, 64 symphoniacos homines sex cuidam amico suo Romam. CATVLL. 12, 15 sudaria. NEP. Att. 8, 6 Bruto ... sestertium centum milia. PAUS. 2, 3. VAL. MAX. 4, 8 ext. 1 ccc milia modium tritici ... urbi nostrae. PLIN. nat. 37, 74 PLIN. epist. 10, 74, 1. PAVL. dig. 24, 1, 36, 1 anulum sponsae. subsidio (aliter p. 1176, 71): CAES. Gall. 1, 52, 7 tertiam aciem laborantibus nostris. 2, 7, 1 saepe. BELL. Alex. 21, 3 NEP. Lys. 3, 4. LIV. 3, 4, 10 T. Quinctium s. castris cum sociali exercitu. 4, 58, 3. 28, 33, 2. STAT. Theb. 3, 9 ab Argis ... globus. TAC. hist. 4, 27, 1 cohortem. auxilio: CAES. Gall. 1, 18, 10. 4, 37, 2 ex castris equitatum. civ. 3, 111, 3 NEP. Timol. 1, 1 LIV. 30, 42, 6 TAC. ann. 12, 40, 3 SVET. Vesp. 6, 2. praesidio: CAES. civ. 3, 75, 1 HIRT. Gall. 8, 11, 2. 8, 17, 2 BELL. Afr. 77, 3 FLOR. epit. 4, 2, 83. LIV. 1, 34, 8 velut ministerio divinitus -ssa aquila. STAT. Ach. 1, 780 bello. al. c. gerund.: TAC. ann. 1, 60, 2 Caecinam cum ... cohortibus R. distrahendo hosti. 2, 1, 2 partem ... prolis firmandae amicitiae. 2, 88, 1 patranda neci venenum. 11, 1, 3. 15, 16, 2 astantibus iis, quos testificando rex -isset. TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 492, 8 CYPR. Demetr. 16 p. 362, 27 patient. 2 p. 392, 20 AMM. 27, 12, 18. al. dat. direct. localis: TIB. 2, 5, 44 caelo. VAL. FL. 1, 545 pelago. al. ACT. ARV. a. 87 II 49 domibus. VEN. FORT. carm. app. 3, 37 monasterio.

β locat. pro acc. direct.: ACT. ARV. a. 218 B 18 tuscanicas domi -serunt. CASSIOD. hist. 9, 44, 12 -sit Romae episcopos (*Theodoret. 5, 23 ἀπέστειλεν εἰς τὴν Πόλιν*).

γ acc. obi. interioris: PLAVT. Amph. 165 nonne idem hoc luci me -ere potuit? Bacch. 980 quod te -si, ecquid egisti? (CURC. 327 Most. 747. 786 Pseud. 639). CIC. epist. 4, 1, 2 si quid tu eum velles ad

me -ere. aliter (cf. p. 1184, 50): ITALIA I reg. 15, 20 (Lucif. reg. apost. 2 p. 40, 17) abii in via, quam -sit me deus (*ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἀπέστειλεν*, VVLG. per quam -sit).

δ acc. dupl.: CIC. S. Rosc. 105 quaeritur ... quiseum nuntium -serit (LIV. 23, 11, 7. 38, 24, 4 unum ex captivis). Verr. II 1, 40 tu cum quaestor ... -ssus sis (SALL. Catil. 19, 1). Catil. 4, 13 filium ... eius inpuerem legatum a patre -ssum (off. 3, 79. CAES. Gall. 1, 7, 3 nobilissimos civitatis. civ. 3, 34, 4 BELL. Alex. 57, 4. HOR. sat. 1, 5, 28 -ssi magnis de rebus uterque l. LIV. 3, 31, 8. al. VELL. 1, 10, 1. al.). SALL. Iug. 110, 6 curator. NEP. Cim. 3, 4 Cimon Cyprum cum ducentis navibus imperator -ssus. VERG. Aen. 2, 87 illi me comitem ... pater ... -sit (9, 175. 12, 362). 9, 361 cingula ... dona (LIV. 2, 22, 6. TAC. hist. 1, 54, 1 legionibus dextras. ann. 13, 13, 3). OV. met. 13, 196 -or ... Iliacas ... orator ad arces (Pont. 1, 2, 129 LIV. 34, 40, 2). LIV. 1, 54, 3 Tarquinium dono deum sibi -ssum ducem (21, 22, 6. 28, 35, 11 VAL. MAX. 1, 7 ext. 1). 3, 29, 7 Minucio Fabius [Quintus] successor in Algidum -ssus (6, 9, 6. al. VAL. MAX. 4, 4, 6 TAC. ann. 14, 38, 3. al.). 42, 13, 1 speculator (CIL V 2784 = INSCR. Dessau 3894^A). al. VELL. 2, 94, 4 liberos ... ad Caesarem -sit obsides. VAL. MAX. 2, 7, 1 SIL. 15, 424. TAC. ann. 15, 3, 1 legiones duas ... subsidium Tigrani. IVVENC. 4, 792 Christum lucem. al. cf. ITALIA Matth. 10, 16 (Tert. scorp. 9 p. 163, 3) ego -o vos tamquam oves (*ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς*, VVLG. -o vos sicut). AMM. 28, 6, 29 -ssus ut notarius incorruptus. v. etiam p. 1179, 2. 75. 1181, 78. 1182, 11. 1184, 45. 1189, 49. al.

ε praepositiones: α locales passim e. g. ad: p. 1179, 31. 1181, 44. 1182, 6. 1183, 20. 1184, 31. 60. adversus: p. 1182, 72. 79. 1183, 5. 80. ante: p. 1182, 74. circa (circum): p. 1179, 55. 67. 1182, 17. 1185, 14. contra: p. 1182, 20. 78. in c. acc.: p. 1182, 10. 62. 1183, 21. 1184, 34. 39. in c. abl.: p. 1179, 37. 1184, 76 et GREG. M. epist. 2, 45 p. 146, 1 in palatio (palatium r 1; cf. Norberg, In reg. Greg. M. stud. crit. II [1939] p. 193). 12, 10 p. 358, 9 in monasterio. per: p. 1180, 6. 1182, 14. 1186, 25. post: p. 1185, 10. 1190, 8. prae: p. 1186, 23. pro: p. 1182, 76. sub c. acc.: p. 1178, 57. 1184, 10. 72. sub c. abl.: p. 1184, 29 et VEN. FORT. carm. app. 1, 9 sub hostili domino. super: p. 1180, 65. 1186, 34. trans: p. 1181, 19. 50. 1185, 6. ab: p. 1183, 3. 7. de: p. 1179, 53. 1181, 80. ex: p. 1179, 32. 1182, 41. 1185, 40.

β finales: ① ad: PLAVT. Merc. 11 pater ad mercatum ... me ... -sit Rhodom. CIC. Verr. II 5, 47 ad tuam laudem (epist. 3, 10, 6). Pis. 89 sacerdoti ... ad bestias (sc. ludo bestiarii); aliter p. 1182, 9) socios (cf. SEN. epist. 70, 23 ad matutinum spectaculum. v. et p. 1189, 3). Phil. 12, 16 legati ad pacem (LEX Iul. munic. [CIL r² 593] 150 ad eam rem legarei -ei. LIV. 24, 3, 15. 29, 11, 5 ad quod negotium. al.). SALL. Iug. 85, 10 ad hoc ... negotium. HOR. sat. 2, 1, 36 ad hoc ... ne. OV. met. 13, 170 fortem ... ad fortia. LIV. 23, 41, 10 militibus ad supplementum Carthagine -ssis. 24, 42, 6 ad conquisitionem militum (cf. CVRT. 4, 6, 30 ad inquisitionem). 36, 10, 10 Ap. Claudium ... ad praesidium Larisae. 36, 42, 2 sex Punicas naves ad auxilium (cf. TAC. ann. 12, 38, 2 ad subsidium). al. TAC. ann. 1, 53, 5 milites ad caedem. 3, 60, 1 postulata provinciarum ad disquisitionem patrum. al. MARCIAN. dig. 48, 3, 6, 1 interrogationes ... ad cognitionem magistratus. HIER. epist. 64, 20, 2 apostolos ad praedicationem. al. c. gerundivo (cf. p. 1185, 20): CIC. Verr. II 3, 191 ad emendum frumentum Ephesum ... legatos (Phil. 14, 4 ad D. Brutum liberandum. epist. 12, 24, 1. al. LIV. 1, 22, 4 ad res repetendas. 7, 20, 2 ad petendam ... veniam. 22, 33, 3 ad deposcendum Demetrium. saepe. VAL. MAX. 3, 7, 3. al. CVRT. 4, 11, 1 QVINT. decl. 326 p. 282, 20 TAC. ann. 12, 10, 1 SVET. Iul. 24, 3. al.). Vatin. 12 portitorem ad partiendas merces. Att. 9, 19, 2 filium -sit ad effligendum Cn. Pompeium. epist. 3, 3, 1. al. CAES. Gall. 4, 14, 5. al. BELL. Afr. 6, 1. al. BELL. Hisp. 38, 1. SALL. Catil. 18, 5 Pisonem cum exercitu ad optinendas duas Hispanias. LIV. 1, 31, 2 -ssis ad id visendum prodigium. 2, 5, 8 lictores ad sumendum supplicium. saepissime. FEST. p. 348 b, 32 VAL. MAX. 1, 1, 1. al. SEN. benef. 4, 11, 5 v. p. 1182, 70. dial. 10, 13, 6. al. et passim. c. gerundio: HIRT. Gall. 8, 16, 1 Caesar turmas -it ad insequendum. LIV. 21, 25, 5 legati ad expostulandum (TAC. ann. 4, 26, 2 ad satisfaciendum populo R.). 38, 16, 6 ad speculandum. al. QVINT. inst. 9, 3, 12 ad videndum. SVET. Claud. 9, 1 Tit. 5, 1. PAVL. dig. 4, 6, 35, 1 ad gratulandum principi. TERT. bapt. 14 ad tinguendum. adv. Marc. 4, 43 p. 568, 9 apostolos ... ad praedicandum. al.

② in: LIV. 23, 13, 7 Hannibali quattuor milia Numidarum in supplementum. 23, 39, 8 M. Marcellum propraetorem ... Nolam in praesidium (27, 3, 9. al.). 45, 25, 7 praefectum classis in eam legationem. al. VAL. MAX. 1, 5 ext. 2 in adiutorium (cf. TAC. ann. 12, 55, 2 in subsidium. FLOR. epit. 1, 3, 6 in auxilium). SIL. 8, 606 in decus Hannibalis ... nepotes. TAC. hist. 4, 50, 1 equites in necem Pisonis. FLOR. epit. 2, 6, 37 in ultionem patris ... Scipio. TERT. bapt. 10 p. 209, 9 Iohannem ... in hoc munus. al. c. gerundivo (cf. p. 1174, 68): LIV. 28, 21, 1 Marcus ... in barbaros ... sub ius ... redigendos -ssus. 44, 30, 7 fratre in Caviorum gentem vi aut terrore subigendam ... -sso. FLOR. epit. 4, 12, 8 in hos domandos.

γ causales sim.: ① causa, gratia: causa: COEL. hist. 4 alii rei c. in Africam -ssus. CIC. Verr. II 4, 17 huius iudici c. Att. 1, 10, 6 CAES. Gall. 2, 24, 4 equites ... auxilii c. civ. 1, 26, 3 legatum ... -it ad eum conloqui c. 3, 40, 5 milites praesidii c. SALL. Iug. 29, 4 fidei c. [Fleischer]

Liv. 39, 47, 11 honoris . . . c. al. c. gerundio: TER. Hec. 342 visendi c. quemquam. Cic. Verr. II 5, 161. CAES. Gall. 4, 9, 3 praedandi frumentandique c. 5, 17, 2. LEX Iul. de vi (coll. Mos. 9, 2, 2) qui iaculandi c. (cf. p. 1188, 39) ad urbem -ssus est. Liv. 31, 42, 4 aquandi c. al. c. gerundio: CAES. Gall. 3, 2, 3 qui commeatus petendi c. -ssi erant. 6, 6, 2 pacis petendae c. Liv. 27, 9, 11. 29, 4, 4 legationes . . . firmandae societatis c. 31, 9, 2 VAL. MAX. 9, 7 mil. Rom. 1 ALF. dig. 50, 16, 203. al. gratia: BELL. Afr. 62, 2 Caesar L. Cispium . . . praesidii g. commeatus sui -it. SALL. Catil. 45, 1 rem omnem aperit, cuius g. -bantur. LABEO dig. 41, 1, 65 pr. c. gerundio: BELL. Afr. 35, 2 speculandi g. 61, 5 frumentandi g. 68, 1 AMM. 18, 6, 21. c. gerundio: CAES. Gall. 7, 43, 2 legatos ad Caesarem purgandi sui g. NEP. Hann. 7, 6 hos Hannibal ratus sui exoscendi g. -ssos. Liv. 22, 59, 7 legatos . . . captivum redimendorum g. VAL. MAX. 1, 6, 3 rei explorandae g. 2, 10, 4 petendi auxilii g.

⑩ ob, propter: ob: PLAVT. Mil. 1033 ob eam rem (Rud. 427 TER. Hec. 800). ENN. scaen. 313 v. p. 1183, 20. Cic. Plane. 28 ob aliam causam (Att. 12, 38, 1. 15, 15, 3). Liv. 8, 23, 3 ob haec (PLIN. nat. 9, 9, 28, 15 PLIN. epist. 5, 19, 6). PERS. 6, 43 -ssa est . . . laurus insignem ob cladem Germanae pubis. al. propter: HIRT. Gall. 8, 17, 1 p. copiam frumenti equites. Liv. 42, 14, 5 p. adventum eius . . . legatos. CYPR. epist. 80, 1 p. 839, 12 AVG. civ. 7, 30 p. 314, 3 D.

⑪ de, super: de (cf. p. 1186, 10): legatos sim.: de pace: Cic. Phil. 12, 11 CAES. Gall. 3, 28, 1. al. BELL. Alex. 37, 1 Liv. 2, 18, 10. 42, 46, 1 legatos Romam de incohatis cum Marcio condicionibus pacis. al. cf. Liv. 2, 39, 10 de p. . . oratores. 37, 35, 2 legationibus ultro citroque nequiquam de p. -ssis. de rebus (cf. p. 1182, 37. 1188, 9): Cic. de orat. 2, 155. Att. 6, 1, 4 de re Bruti. CAES. Gall. 7, 89, 3 BELL. Afr. 92, 1 SALL. Iug. 22, 4 NEP. Con. 5, 3 Phoc. 3, 2 Liv. 39, 22, 7.

de aliis rebus: Cic. Brut. 55 de captivis recuperandis -ssus orator (item c. gerund. off. 1, 39. Liv. 26, 40, 7 nuntios . . . de tradendo Agrigento. VAL. MAX. 2, 9, 8. al.). CAES. Gall. 1, 27, 1 de deditione (2, 12, 5. al. cf. Liv. 25, 28, 2 de condicionibus dedendae urbis. CVRT. 9, 8, 12 de conditione deditionis). Liv. 30, 42, 2 legati de populatione sociorum. al. Tac. ann. 1, 22, 1 fratrem -ssum . . . de communibus commodis. al. litteras sim.: Cic. Verr. II 2, 171 de istius iniuriis. II 2, 172 de eius officiis. Sull. 67 de meis rebus gestis et de summa re publica (Pis. 49 Liv. 8, 30, 10. al.). Flacc. 88 de vilico P. Septimi. Phil. 7, 5 de sua spe. al. SALL. Iug. 73, 3 de Metello ac Mario. PLIN. epist. 5, 16, 10 de dolore tam iusto. SVET. Galba 9, 2 mandata Neronis de nece sua ad procuratores. VLP. dig. 1, 16, 4, 3 edictum . . . de adventu suo. al. super (cf. p. 1180, 27): Tac. ann. 15, 5, 4 ad imperatorem Romanum legatos s. petenda Armenia et firmanda pace. COD. Iust. 9, 49, 7, 2 palatinis s. hac causa -ssis.

c adverbia (cf. l. 26. p. 1182, 4. 33): foras: Ov. am. 1, 12, 5 OPTAT. 5, 10 p. 140, 5 AVG. civ. 14, 18 p. 41, 23 D. 20, 8 p. 425, 7. obviam: Cic. Att. 12, 5, 4. al. SALL. Iug. 106, 1 Liv. 10, 12, 2. al. VAL. MAX. 5, 1 ext. 3 CVRT. 5, 2, 8 PLIN. nat. 7, 110 PLIN. epist. 10, 58, 8 SVET. Claud. 38, 1. cf. HIER. epist. 3, 1, 2 vicarias . . . tibi obvias -o. ubique v. p. 1181, 40.

d supin. (cf. p. 1185, 23): PLAVT. Amph. 20 me . . . ad vos oratum (AFRAN. com. 303. CAES. Gall. 6, 32, 1 legatos ad Caesarem [Liv. 24, 12, 2 PHAEDR. 4, 19, 1]). Aul. 605 speculatum (VARRO Men. 105 animum . . . tota urbe. Liv. 21, 29, 1 equites. 40, 20, 3 sp. magis inquisitumque. al. cf. Liv. 3, 43, 2 prospeculatum). Capt. 658 lignatum. Cas. 440 obsonatum. 543 eam istuc ad te adiutum. Curc. 67 parasitum in Cariam . . . petitum argentum (HIRT. Gall. 8, 4, 2 legatos . . . auxilium p. [SALL. Iug. 80, 4 amicitiam. Liv. 7, 30, 1]. al.). Persa 322 bovis mercatum. Stich. 196 parasitum arcessitum (TER. Andr. 514. TAB. devot. Rom. [CIL I² 2520] 11 me [pro mihi] <-as a>rcessitum canem tricepitum qui . . . cor eripiat). CATO mil. frg. 6 partem equitatus . . . praedatum (Liv. 5, 16, 3. 24, 20, 1. al.). Cic. Catil. 1, 10 ad me salutatum. CAES. Gall. 4, 32, 1 legione una frumentatum (v. vol. VI 1, 1409, 30 sqq.). 5, 36, 1 interpretem . . . ad eum -itrogatum (al. QVINT. decl. 246 p. 9, 25. al.). VARRO rust. 3, 17, 5 emptum. frg. Non. p. 529, 24 faetiales legatos res repetitum. SALL. Iug. 20, 5 legatos ad Iugurtham de iniuriis questum (NEP. Chab. 3, 1 Liv. 5, 36, 8). 54, 2 transfugas et alios opportunos . . . exploratum (NEP. Dat. 3, 4 Liv. 7, 37, 8. al. MELA 3, 90). hist. frg. 2, 91 virgines nuptum. al. NEP. Con. 2, 2 Agesilaum . . . bellatum. et passim.

e inf. (cf. Mohrmann, VigChrist. 2, 1948, 48): PLAVT. Cas. 688 hunc -ssa sum ludere. Curc. 206 Pseud. 642 COEL. hist. 12 PROP. 2, 16, 17 Ov. epist. 1, 37. Liv. 24, 13, 2 legatos . . . rogare Hannibalem (cf. 38, 8, 6 orare). STAT. Ach. 1, 210 TERT. carn. 6 l. 37. ITALIA gen. 45, 7 (Lugd.) -sit . . . me deus ante vos subrelinqui vobis reliquias (ἀπέστειλεν . . . ὑπολείπεισθαι, Vulg. praemisit . . . ut). Is. 61, 1 (Tert. adv. Marc. 4, 14 p. 462, 8) -sit me curare (ἀπέσταλκέ με ἰάσασθαι, VVLG. -sit me, ut mederer). IUVENC. 2, 228 (seq.: sed . . . ut). 2, 318. PS. PHILO antiq. 15, 1 -sit Moyses exploratores explorare terram. 20, 6 SCHOL. Cic. Gron. D p. 318, 11. 319, 1. RVFIN. Adamant. 1, 5 p. 11, 17 euangelizare (ἀπέστειλε . . . εὐαγγελίσασθαι). al. AVG. civ. 18, 44 p. 323, 25 D. PS. MATTH. euang. 38, 2 CORIPP. Ioh. 1, 102. 1, 124. al.

f part.: α praes.: VERG. Aen. 2, 115 Eurypylum scitantem oracula Phoebi -imus. Liv. 21, 6, 2 legati a Saguntinis Romam -ssi auxi-

lium . . . orantes (25, 13, 2. al. Tac. ann. 12, 17, 1 veniam). 25, 31, 2 oratores ad Marcellum . . . petentis (32, 16, 14 veniam fidemque eius. 42, 46, 9 praesidium). al. VAL. MAX. 6, 6 ext. 2 legatos ad senatum auxilium implorantes. CVRT. 9, 1, 7 pollicentes. al. β fut.: VELL. 2, 5, 3 quem morituum -serat militem, victorem recepit. 2, 123, 1 Germanicum . . . reliqua belli patraturum. VAL. MAX. 7, 4, 2. 7, 6, 1 CVRT. 9, 8, 7 QVINT. inst. 4, 2, 45 Tac. hist. 3, 20, 3. al. PLIN. epist. 10, 39, 5. AMM. 14, 11, 15. 16, 7, 2 Eutherius . . . -itur post eum, si quid finxerit, convicturus. saepe.

g gerund.: Ov. v. p. 1179, 76. 1186, 61. PLIN. nat. 25, 17 radicem . . . filio bibendam. 30, 149 cum id venenum Stygis aquae dandum Alexandro Magno Antipater -ret. SVET. Vit. 10, 3 pugionem . . . in Agrippinensem coloniam -sit Marti dedicandum. VLP. dig. 7, 1, 12, 1 navis usu fructu legato navigandum (navigatum edd. vett.) -endam puto. 15 PAVL. dig. 32, 99, 3 qui . . . -ssus est in villam nutriendus. sent. 5, 12, 6 rei huius auctores ad praefectos . . . puniendi -untur. NEMES. Cypr. epist. 77, 3 p. 835, 21 LVCIF. non conv. 3 p. 7, 15 ANM. 18, 5, 5. 21, 1, 5. 28, 6, 28 QVODV. prom. 2, 9, 15 p. 777C.

h ut (ne l. 23, 25): PLAVT. Capt. 340 quem -am ad patrem, ut is homo redimatur illi (365). Cas. 680 ut dicerem. Merc. 90 Trin. 442 TER. Phorm. 881 Cic. Verr. II 5, 63. Phil. 7, 2 legatos ad eum -simus, non ut . . . sed ut (epist. 12, 4, 1. al. CAES. Gall. 1, 9, 2. al. Liv. 4, 23, 5, 31, 28, 6 ne. al.). al. CAES. civ. 2, 25, 3 BELL. Alex. 34, 5 VARRO ling. 6, 82 SALL. Catil. 44, 3 NEP. Con. 4, 2 Them. 4, 3. al. Ov. am. 1, 13, 19 Pont. 4, 7, 1 Liv. 3, 43, 3. 23, 10, 10 ne (ASCON. Mil. p. 43, 17). al. SEN. contr. 2, 2, 7 VAL. MAX. 4, 1, 15. 9, 9, 2 CVRT. 6, 4, 7 PLIN. nat. 35, 11 HOMER. 705 Tac. hist. 2, 67, 2. al.

i enunt. rel. fin.: α ad obi. additum: PLAVT. Aul. 464 coquos hoc qui surriperent misero mihi. Capt. 341. AFRAN. com. 278 remeligo . . . -ssa sum . . . quae cursum cohibeam. Cic. Verr. II 2, 13 legatos, qui . . . laudarent (2, 124 qui . . . doceant [CAES. Gall. 4, 9, 6. 5, 1, 7 SALL. Iug. 13, 3]. al. CAES. Gall. 1, 34, 1 qui . . . postularent. 2, 35, 1. civ. 3, 19, 2 qui ea . . . ageret [Liv. 24, 27, 4 qui de foedere . . . agerent. al.]. al. SALL. Iug. 46, 2 qui . . . peterent [Liv. 1, 9, 2. al.]. 62, 3 qui . . . dicerent. NEP. Them. 6, 4. 8, 2. Liv. 3, 50, 15 qui quaererent. 25, 15, 1 qui nuntiarent [al. Tac. hist. 1, 56, 3. saepe]. al.). al. CAES. Gall. 4, 16, 3 nuntios . . . qui postularent (7, 41, 1 qui . . . docerent. BELL. Alex. 28, 1 Liv. 6, 33, 7. al. SEN. contr. 2, 2^{tit}. CVRT. 5, 10, 5). al. BELL. Alex. 36, 1 legationes . . . quae de pace agerent (Tac. hist. 2, 55, 2. saepe. SVET. Otho 8, 1). VERG. Aen. 8, 9 -itur . . . Venulus Diomedis ad urbem qui petat auxilium. 9, 191 viros qui certa reportent (11, 60). ELEG. in Maecen. 1, 89 aquilam . . . quae quaereret. Liv. 35, 24, 2 litteras . . . quibus certior fieret. al.

β pro obi. positum: Cic. Quinct. 81 -sisti, qui curaret. Verr. II 3, 99. Phil. 1, 12 qui hoc ei diceret (VAL. MAX. 5, 8, 4. 9, 12, 7). 6, 4 qui nuntient (Att. 4, 10, 11. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 2 qui haec n. et rogaret. CAES. Gall. 4, 11, 6 Liv. 29, 32, 10. cf. Liv. 45, 32, 8 qui denuntiarent). Tusc. 2, 41 qui quaerant. div. 2, 39 qui adferat agnum (cf. Liv. 39, 50, 7 qui venenum ferret. OCTAVIA 438 qui . . . referat abscessum caput). al. CAES. Gall. 1, 21, 1 qui cognoscerent. VARRO ling. 5, 86 -bantur . . . qui res repeterent. NEP. Dat. 11, 2 Ov. met. 15, 643 fast. 3, 855. Liv. 28, 3, 4 qui . . . animos temptarent. 29, 4, 4 qui . . . pollicerentur. 35, 34, 12 in domos -ssi, qui principes adversae factionis interficerent (cf. CVRT. 3, 12, 8 qui occiderent. SVET. Cal. 28 circum insulas qui universos contrucidarent. Nero 6, 4 Otho 6, 3). 35, 38, 4 qui orarent. al.

deriv.: mittendarius. 2. missa. missarium. missibilis, missilis. missicius. missio, missus (-us). missor. missorius (-um). missiculo, mis-

sito. compos.: manumitto. a-, ad-, ante-, circum-, com-, de-, di-, e-, im-, inter-, intro-, o-, per-, prae-, praeter-, pro-, re-, sub-, super-, tra(ns)-mitto. Fleischer.

p. p. p. pro adi. missus, -a, -um inde a PLAVTO.

iunctura missum (-am, -um) facio (cf. missum habeo p. 1177, 28).

de notione: GRAMM. suppl. 174, 12 -a facio id est 'non remoror, absolvo, delibero.' GLOSS. L I Ansil. MI 315 -um facit: non moratur, absolvit aut liberat. III Abol. MI 21 -um fac: dimitte. V Abba MI 17 -os nos facit: dimittit nos. formula fere sermonis familiaris. neutr. -um c. obi. non congruit (quasi sit missum facio unum vocabulum; cf. Löfstedt, Synt. I² 3 adn.): POMP. Cic. Att. 8, 12^b, 2 v. 1191, 4. ITALIA v. l. 81. p. 1191, 41. [e coni. dub.: PLAVT. Most. 1177.]

A proprie: 1 generatim: a i. g. abire sinere potestate abeundi facta (cf. p. 1172, 70. subi. res l. 74): PLAVT. Merc. 657 dum illius te cupiditas . . . -um facit. TER. Phorm. 946 te. RHET. Her. 2, 17, 25 si eum -um fecerimus (antea: si sine supplicio discesserit). Cic. Verr. II 5, 104 poterone animum advertere (opp.) in eos . . . -um facere eum . . . ? off. 3, 112 (bis). CAES. Cic. Att. 9, 7^c, 2 captivos. BELL. Hisp. 12, 3 capti tabellarii . . . praecisis manibus -i sunt facti. 13, 5. NEP. Eum. 11, 3 aut interfici aut -um fieri. ITALIA deut. 18, 22 (Lugd.) non -um facietis eum prophetam (οὐκ ἀπέξεσθε αὐτοῦ, Vulg. non timebis eum). Marc. 8, 13 (codd. b d) -um faciens (ἀφελς, Vulg. dimittens) illos. EPIT. Alex. 83. 84 (cf. Plut. Alex. 65, 1 ἀφήκε). bestias: VARRO rust. 3, 7, 7 columbas . . . in theatro e sinu -as faciunt (syn. emitterentur).

[R.]

b i. q. abire iubere, remove (cf. p. 1181, 41): L. CRASS. or. frg. Cic. orat. 222 -os faciant patronos, ipsi prodeant. Cic. Verr. II 3, 173 -os fac eos, quorum frumentum improbasti. POMP. Cic. Att. 8, 12^b, 2 ut cohortis . . . ad me -um facias (i. cures, ut militatur). *e muneribus remove*: Cic. Verr. II 2, 28 si in hominibus eligendis nos spes amicitiae fefellerit, ut vindicemus, -os faciamus. 3, 134 tribunos suos multi -os fecerunt et de provincia decedere iusserunt. *uxorem i. q. repudiare*: SVET. Cal. 25, 2 Lolliam.

c i. q. solum relinquere, deserere (cf. p. 1177, 1): ITALIA Is. 22, 4 (Optat. 3, 2 p. 70, 4) -um me facite (ἀφ᾽ ἐτῆ με, Vulg. recedite a me).

2 speciatim e militia sim. dimittere (aut emeritos aut cum ignominia. cf. p. 1173, 58): Cic. Verr. II 5, 61 pretio certo -os facere nautas. Phil. 5, 53 vacationem militiae ipsis . . . esse . . . easque legiones bello confecto -as fieri placere. off. 1, 37 filium -um factum esse a consule. S. C. Cael. Cic. epist. 8, 8, 7 qui militum . . . causas, quibus de causis -i fieri debeant, habeant. BELL. Afr. 54, 5 indignos vos esse arbitror, qui in meo exercitu ordines ducatis, -osque facio et quantum pote abesse ex Africa iubeo. SVET. Iul. 69 legionem . . . cum ignominia -am fecit. IUL. VAL. 3, 1 p. 111, 17 tot iam bellis exercitos.

B translate: 1 i. q. omittere, negligere: a homines renuntiando, non admiscendo aut implicando (cf. p. 1177, 59): PLAUT. Amph. 1145 -um facio Tiresiam senem. TER. Andr. 680 me -um face (833 nos).

b res non curando (cf. p. 1177, 43): **α generatim**: PLAUT. Trin. 1168 si quid stulte fecit, ut ea -a (vulg., -am codd., -um Schoell) facias omnia. TER. Eun. 90 -a istaec face. :: quid '-a'? (QUEROL. p. 53, 21 R.). 864 haec. Ad. 991 si . . . vobis mea vita inuisa . . . est, . . . -a facio. Cic. Quint. 46 vadimonium. Sest. 138 honores. CHIRON 590 lasar.

β speciatim in disputationibus, scriptis i. q. praetermittere (cf. p. 1177, 62): Cic. S. Rosc. 76 haec -a facio (leg. agr. 1, 14 ceteros [de orat. 1, 44 mathematicos]. SVET. Iul. 49, 2 edicta. APVL. apol. 90 haec. CLAUD. MAM. anim. 2, 7 p. 128, 3 quid . . . pronuntiaverit). 132 ut haec -a faciam (Verr. II 3, 178 illud. cf. GELL. 1, 7, 19 ut . . . facias). Verr. II 3, 104 -os faciam quaestus triennii (APVL. Socr. 3 p. 125 hunc locum. SYMM. epist. 8, 46 [45], 2 haec. cf. GELL. 15, 9, 6 facias).

2 i. q. deponere, deserere aliquid, absistere ab aliqua re (cf. p. 1177, 16): PLAUT. Merc. 84 amorem (TER. Hec. 408). 1000 -as (-us codd.) iam ego istas artis feci. TER. Hec. 780 -am iram faciet (seq.: ab eo haec ira abscedet). Ad. 906 -a haec face, hymenaeum, turbas eqs. LVCIL. 1059 hoc -um facies, illo . . . utere. ITALIA Marc. 10, 28 (codd. b d ff²) -um fecimus (ἀφῆκαμεν, Vulg. dimisimus) omnia et secuti sumus. *absolute* (cf. p. 1177, 41): PASS. Fructuos. (BHL 3196) 3, 3 -um fac, fili (cf. de eadem re Prud. perist. 6, 77 facessite). *technice in sermone iuris i. q. remittere*: VLP. dig. 39, 1, 5, 17 ut -a fieret nuntiatio (39, 1, 20 pr. et 1. 43, 25, 1 pr.).

3 sequente inf. i. q. sinere, permittere: ITALIA Marc. 7, 12 (codd. c d. al.) iam non -um facitis (ἀφῆτε, Vulg. dimittitis) eum quicquam facere patri aut matri.

m. pro subst. missus, -i. [it. messo (comunale), francog. vet. et prov. mes. Rohlfs.]

1 i. q. nuntius, legatus: a generatim (interdum dubitare possis, utrum usus participii an substantivi statuendus sit, cf. e. g. infra l. 54, 56 et p. 1173, 60, 1182, 1, 7, 57 et v. Nägelsbach-Müller, Lat. Stilistik⁹ p. 141): CAES. Gall. 5, 40, 1 obsessis omnibus viis -i interceptiuntur. SIL. 17, 77 -i . . . minantur. IVVENC. 3, 747 -os . . . in mortem cruciantur. IVST. 38, 10, 11 Demetrium hoc ipsum metuentem . . . -i invenerunt. AMBR. obit. Valent. 17 l. 3 -us pretio depravatus. COD. Theod. 1, 1, 5, 7 -um . . . suscipi . . . conveniet. CONC. S II 3, 2 p. 156, 28 adn. -i apostolici. GREG. Tvr. Franc. 5, 28 p. 234, 10 regalibus -is (cf. 8, 18 p. 384, 18 imperialibus. PASS. Domnin. [BHL 2264] 4 imperatoris). 5, 49 p. 262, 20 intercedentibus Felicis episcopi -is (CONC. Lugd. a. 583 p. 155, 4 episcoporum). al. VEN. Fort. Mart. 2, 157 semianimem inveniunt -i. vita Germ. 62, 167 per -os beati admonita. vita Leob. 19, 63 ad beatum Leobinum dirigit -um. al. GLOSS. Vatic. Reg. 203 ed. Merchie (Musée Belge 26, 263) 23 vas vadis id est -us. al.

b speciatim: α de apostolis (in interpretanda voce graeca; cf. et vol. II 254, 18 sqq.): TERT. praescr. 20 l. 13 apostoli, quos haec appellatio '-os' interpretatur. HIER. epist. 18^B, 5 (21), 2 observandum . . . ad quos -i sermo dicatur, quod est Graece apostolus. tract. p. 389, 15 PELAG. in Rom. 1, 5. TRACT. de indur. cord. Phar. 49 l. 33 nomen . . . -i hic est apostoli. AVG. in euang. Ioh. 54, 3 serm. 319, 3, 3. al.

β de Christo (ISID. orig. 7, 2, 35 -us dicitur Christus eo quod apparuit huic mundo Verbum caro factum): TERT. adv. Marc. 3, 2 p. 378, 6 in testimonium -i. p. 378, 10 nec -us credetur quem numquam mandator designavit. p. 378, 17 sqq. ARNOB. nat. 2, 73 religio nostra nunc nata est: nunc enim -us advenit. AVG. in euang. Ioh. 44, 2 quis sit -us, agnoscitur (cf. p. 1182, 1). **γ de angelo**: PS. PHILO antiq. 42, 5 non sum dignus . . . videre faciem -i.

2 i. q. missicius, veteranus: LIV. 43, 14, 9 -orum . . . causas sese cognituros esse (cf. 43, 15, 8 causas stipendiis [del. H. J. Müller, de st. Hartel] -orum cognoscebant).

f. pro subst. missa, -ae. i. q. epistula (cf. ISID. orig. 6, 8, 17 epistolam Graeci vocant, quod interpretatur Latine -a): VEN. Fort. carm. 6, 5, 227 saepe . . . -is dulci sibi dulcis adhaesit. carm. app. 3, 37.

n. pro subst. missum, -i (cf. p. 1164, 34, 1177, 53). *de formis*: PROB. app. gramm. IV 196, 3 nomina generis neutri semper pluralis numeri: . . . -a, -is. *de notione* (fort. rectius ad p. 1142, 23 referas): GLOSS. II 219, 50 ἀδλον -um. III 129, 65 βλήμα.

i. q. ferculum, pars cenae (cf. p. 1142, 79): FVLG. serm. ant. 24 p. 122, 7 ferculum dicitur -um carniū.

mitulus (mytilus), -i m. mys, myax, myiscus confert Saint-Denis, Vocabulaire des animaux marins 74 sq. *de sonis* (cf. l. 15) et *scriptura* (cf. Papendick, Fischnamen in griech.-lat. Glossaren 25):

mytil-: ANTH. 478, 5. mitil(l)-: in var. l. PLIN. nat. 1, 32, 31 MART. 3, 60, 4. metul-: APIC. 9, 9 EV. nom. -is l. 23. NOT. Tir. 113, 3 inter polypus et sepia. de notione (cf. l. 21 sqq. et Steiner, RE XVI 785 sqq.): PORPH. Hor. sat. 2, 4, 28 piscis vel concha maris. SCHOL. Hor. sat. 2, 4, 28 concharum nigrarum genus est concha pisciculi. GLOSS. τῆλλινοι. τῆλλιναι. cf. ATHEN. 3, 85^e τὴν τῆλλιναν . . . ἣν Ῥωμαῖοι μίτλον ὀνομάζουσι. *inde a CATONE* (l. 25). [it. nicchio, hisp. almeja, portug. ameija. Rohlfs.]

i. q. genus conchae ('mytilus edulis L.'): PLIN. nat. 9, 132 conchae ceu -os videmus. 9, 160 -i . . . sponte naturae in harenosis proveniunt. 32, 10 -os ternas heminas capere. 32, 98 degenerant myaces in duas species: -os, qui salem virusque resipiunt, myiscas eqs. 32, 149 in catalogo animalium marinorum (cf. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 15 [inter nomina natancium] -is [sic]). ANTH. 478, 5 inter virides iactatur -us algas. *in usu medicorum et coquorum*: CATO agr. 158, 1 addito compositioni ad alvum deiciendam conficiendae . . . -orum l. II (cf. HOR. sat. 2, 4, 28 si dura morabitur alvus, -us et viles pellent obstantia conchae [inde SER. SAMM. 529]). PLIN. nat. 32, 98 cinere causticam vim habent eqs. (cf. 1, 32, 31). 32, 111 corpus auget ius -orum et concharum (APIC. 9, 9). MART. 3, 60, 4 sugitur inciso -us ore mihi (opp. ostrea).

[mituo v. s. mico (p. 929, 9).]

miū et mium n. v. s. meum (p. 912, 76).

miūrizōn (myūrizōn), (-on), μειουρίζων, μουρίζων. i. q. intermittens: PS. SORAN. quaest. med. 182 vocatur -on (Rose, maorizon cod.) talis pulsus (praecedit eclipton p. cf. l. 58).

miūrus (myūrus), -um, μέιουρος, μύουρος. saepe miuros, -on. mensuratur mi-: TER. MAVR. 1928. de interpret. termini gr. v. l. 43.50.

1 de generibus versuum i. q. mutilatus, laesus (n. pro subst. [sc. metrum] l. 51): *definitur*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 61, 12 brachycatalectum est metrum . . . cum uno pede id est duabus syllabis metrum imminuitur . . . -on enim una fit syllaba detracta. *exempla*: SACERD. gramm. VI 524, 7 tetrametrum iambicum brachycatalectum -um (miyrum B, MIOPI C, morum A) dicitur, quod minus sit, quod Graeci μι dicunt, (in) coda id est novissima parte, quam

Graeci οὐράν vocant: sic et colurum (cf. 525, 12. 526, 16). 533, 14 sqq. de tetrametro anapaestico -o. MAR. VICTORIN. gramm. VI 142, 9 iambico trimetro suprema detracta syllaba hendecasyllabon, quem quidem -on vocant, edidit Archilochus. *de specie versus heroici* (cf. MAR. VICTORIN. gramm. VI 67, 25 in ultima parte versus laesus -os dicitur ob decurtationem, ut Graeci dixerunt, caudae id est extimae partis, ut est ille versus apud Homerum Il. 12, 208. SERV. gramm. IV 465, 25 -um constat ita ut heroicum, sed pyrrichio clauditur): TER. MAVR. 1928 versus Homericus (Il. 12, 208) . . . quem . . . -on Achaica gens vocitare solita est: attoniti Troes viso serpente pavitant. 1933 Livius (cf. Ribbeck, frg. trag.³ p. 5, Klotz p. 27) . . . praemisso heroo subiungit . . . -on. CIL XIII 10025, 215 (litteris incisus in ventre vasculi vitrei) versus -us minutus.

2 de pulsu i. q. intermittens (cf. supra l. 34): PS. SORAN. quaest. med. 177 quid est -os (Rose, humiorus cod.) pulsus? quando ab spisso pulsu rarior efficitur.

1. mius, -a, -um v. s. meus (p. 913, 61 sqq.).

2. mius v. s. ego (vol. V 2, 249, 52).

[PS. DIOSC. Vind. 4, 152 p. 297, 16 σταφίς ἀγρία . . . Ῥωμαῖοι ἐρβὰ πηδουκουλάρια, οἱ δὲ μουτεσσούδια (corruptum. uvam taminiam coni. dubitanter Svennung per litt. collato Plin. nat. 23, 17).]

mixa, -ae f. v. s. myxa.

mixeix, (-icis). [orig. et significationis incertae; a miscere derivare solent. J. B. H.] fort. i. q. miscellio, homo vanus, levis: PETRON. 45, 5 Titus noster magnum animum habet et est caldicerebrus: aut hoc aut illud erit, quid utique (agitur de munere gladiatorio exspectato); nam illi domesticus sum, non est -x (cod., retinendum putat J. B. Hofmann [Walde-H.³ II 95] adversatus Antonio, Buech., Heraeo al. in mis-immutantibus; coni. alii alia, v. adnot. ed. primae Buech.).

? mixeia, -ae f. a μείξις (ad formationem Svennung per litt. confert ἀ-, ἐν-, πολυμείξια sim.). *i. q. admixtio*: ORIBAS. syn. 8, 7 Ab p. 213 si facis -as aceto scilla et poliu et . . . aristolocia (gr. 8, 6, 9 μείχθαι τῷ ὀξεί σκίλλης, Aa si aceto misceatur scilla, La si . . . admixta scilla acetum . . . dabis).

mixis v. Onom.

mixobarbaros, -on, μιξοβάρβαρος. i. q. parte barbara immixtus, semibarbarus, de poemate (cf. Auson. 401, 18 p. 233 P. μεμιγμενοβάρβαρον ὄδῳ) versibus similiter desinentibus barbaro more instructo: AVSON. 30^{tit}. p. 330 P. -on (mixo[et miho]-barbarum varr. ll., coniecerunt myho-et myobarbum) Liberi patris signo marmoreo . . . omnium deorum argumenta habenti.

[Pfligersdorffer]

*mixolýdius, -a, -um, μιζολύδιος. l. t. musicae sc. unus e modis sive tonis: Ps. CENS. frg. 12, 2 -i (mixto-codd.) pari diversitate (sc. gravis et acutus). BOETH. mus. 4, 15 modus dōrius, phrygius, lydius, -us. al.

mixsio v. s. mixt- (l. 21).

mixtārius, -ī m. (l. 10) et mixtārium, -ī n. (l. 8). a mixta (sc. potio), v. Stolz-Leumann⁵ 212. i. q. crater, quo vinum et aqua miscentur (cf. NON. p. 546, 26 -um [sc. vas; scrib. myxt- (corr. e myst-) G], quo miscemus): LVCIL. 221 urceus (sc. aquarius, quo crater aqua repletur) haut longe Gemino, -us Paulo.

mixtā v. s. misceo (p. 1098, 54).

mixtērius, -ī m. a mixtum vocabulo formato fort. etymol. q. d. populari secundum mysterium (v. s. hac voce). i. q. mixtio (v. Svernung, Wortstud. Oribas. 99): ORIBAS. syn. 3 add. p. 921, 66 in veritatem anodinus est iste -us (supra: miscis utraque).

mixticius v. s. mist- (p. 1143, 25).

mixticum, -ī n. a mixtus secundum mysticum (cf. l. 12). i. q. κέρασμα: Ps. HIER. expos. in Luc. p. 576^D duo calices unum cum aqua, alterum cum vino, id est cum -o aquae et vini in calice.

mixtim v. s. misceo (p. 1098, 57).

mixtio, -ōnis f. a miscere. scribitur -xsio: CIL IV 1292 a (Avellinus a micando dictum aut nomen esse opinatur, at v. Olcott, Word formation 21 'sensu ... obscoeno'). legitur apud VITR. (saepe) et inde a TERT. [francog. dial. moison. M.-L.] [falso trad. pro mictio locis p. 932, 76. 81. 83 allatis. e conl. dubia: SEN. nat. 5, 4, 1 (Gercke in schedis nostris; trad. mixti, v. p. 1092, 49).]

I de actu vel processu miscendi (respic. status e. g. l. 42. 44. 49. cf. et p. 1194, 13. pendet fere gen. obi. [effecti l. 32], subi. l. 51. 57. praep. l. 45. in invicem l. 35): A corporea (elementa q. d. l. 37): 1 varia: VITR. 7, 3, 7 calx -bus ... ex aliis potestatibus conlatis seminibus ... una solidescendo ... redigitur. TERT. nat. 1, 16, 12 tot sanguinis -es (cf. etiam l. 54). IREN. 5, 36, 3 -em calicis novam in regno cum discipulis habiturum (cf. N. T. Matth. 26, 29). ARNOB. nat. 2, 7 p. 53, 6 quod humores universi unum corpus efficiant -e (RVSTIC. Conc. I 4 p. 131, 32 per liquidorum in invicem -em [opp. unio inconfusa naturarum in Christo. gr. I 1, 7 p. 163, 29 κατά κράσιν]).

2 principia (instar principiorum facultates in copiis ad aedificandum comparandis intell. l. 49 sq.) respecta apta proportionem partium commixtarum (cf. p. 1194, 74 sq.; inde fere i. q. proportio subaud. e. g. l. 49. cf. etiam l. 74. p. 1194, 16): a in animalibus: VITR. 1, 4, 5 -bus principiorum naturali temperatura figurantur omnium animalium ... qualitates (1, 4, 6). 1, 4, 7 aliam ... -em habet genus avium (seq. terrestrium natura). 6, 1, 10 omnes nationes inmoderatis -bus disparatae sunt. 6, 1, 11 Italiae gens inter septentrionalem meridianamque ab utraque parte -bus temperatas ... habet laudes.

b in rebus: VITR. 2, 1, 9 quibus ... -bus in copiis, quae aptae sunt aedificiorum perfectionibus, principiorum congressus temperentur (cf. 2, 10, 3 quibus temperaturis e rerum natura principiorum habere videantur -em [7, 1, 3 in rudus ex testa nucleus inducatur -em habens ad tres partes unam calcis]). 2, 7, 3 lapis quidam excisus parum habet e naturae -e aeris et ignis eqs. (2, 9, 11 ulmus et fraxinus [ea e] -e comparatae). 2, 9, 12. VINDIC. epist. ad Valent. 7 thermarum ... ab se calidarum -o temperata.

B animantia: 1 usu amatorio (v. etiam l. 21 sqq. et cf. l. 32): CHIRON 750 de equarum abortus et -es naturaliter quemadmodum debeant facere ..., quod appellatur graece ochiai (cf. Hippiatr. gr. I p. 78, 7 ὀχαιοί). 756 equam desiderare -em masculi. ANIAN. Chrysost. hom. 4, 3 absque ulla -e (Migne gr. 57 p. 43 συνουσία) sexuum (AVG. c. Iul. 4, 7, 38 seminalem sexus utriusque -em. cf. AVG. civ. 12, 26 p. 553, 10 D. marium feminarumque -bus). HIPPOCR. aer. 21 p. 41, 2 viro voluntas nascitur -es (gr. p. 73, 28 Heiberg μίξις). 2 deum et hominem in Christo: RVSTIC. c. aceph. p. 1201^A ambo ... haec unum -e, deo quidem inhumanato, homine vero deitato (cf. p. 1180^A unitione, 1203^A commixtione). CONC. I 4 p. 112, 36 naturarum -e et confusione (p. 112, 37).

C incorporea (cogitando l. 67, loquendo l. 70): AVG. conf. 13, 20, 27 numquid mentior aut -e (-em CDV) misceo neque distinguo lucidas cognitiones? CASSIOD. hist. 12, 5, 6 his tali -e confusis (Socrat. 7, 34 συμπεφυμένον). de metris: MAR. VICTORIN. gramm. VI 101, 27 per -em metrum immutabitur, cum diversae bases miscentur (ibid. 101, 9 per ... permixtionem).

II metonymice (pendet gen. defin. e. g. p. 1194, 12): A i. quod commiscendo effectum est (apta temperatione l. 74 sqq. al. [cf. etiam l. 38 sq.]): VITR. 2, 5, 1 ita ... erit iusta ratio -is temperaturae (7, 6 colores -um [Nohl; -bus x, tutatur Westerwick, PhW. 55, 1935, 365] temperaturis compositi. cf. 7, 1, 3 si redivivum fuerit rudus, quinque partes ad duo calcis -is [-es x] habeant responsum [7, 1, 5 -bus praesent responsum]). 2, 6, 1 cum tres res (i. tofus, calx, caementa) consimili ratione ignis vehementia formatae (foratae Nohl et Krohn) in unam pervenerint -em. PALLAD. 1, 34, 5 funes ... hoc genere -is (v. app. crit.) ... inducere. GAVDENT. serm. 19, 45 G. peccatores sapientia dei ad istum cratera salutiferae -is invitat (cf. V. T. psalm. 74, 9). AVG. epist. 137, 11 (pertinet ad animam et corpus; v. p. 1195, 81). MARCELL. med. 22, 27 in -e conditi optimi ... dabis pulverem factum. ANTHIM. praef. p. 2, 11

spissa ... -o calcis et aquae. de stellarum radiis: FIRM. math. 6, 3, 7 si ... Mars istam -em Saturni et Iovis minaci radiatione pulsaverit. de ventis: FILASTR. 123, 4 -e ... existente salubri. ibid. cum diffunditur eorum ubique -o. nota de mensura potionis (cf. usum verbi miscere p. 1095, 38 sq. allatum) eaque plenaria (vi significantiore e contextu enarrando mutuata): THEOD. MOPS. epit. in psalm. 74, 9^a ad p. 503, 11—23 -em (gr. κράσιν) dicit pro mensura, quae ex more bibentibus datur, vel potionis plenitudine tam grandi ut poculum possit implere. ibid. per -em plenae mensurae modum voluit indicare.

B i. quod admiscetur (in auro l. 13): 1 vario usu: VITR. 1, 4, 11 mare amaris (v. app. crit.) ... -bus non patitur bestiarum palustrium genera ... nasci. 2, 5, 3 saxa calcis harenae -em in se corripiunt. 9 praef. 12 Archimedes reprehendit argenti in auro -em (mitt-H). PALLAD. 12, 7, 1 ossa persici ... siccata ... cineris -e terra soluta. EPIPHAN. Avell. p. 756, 3 ungues urbanorum virorum instar sunt marmoris quadam -e sanguinis obrubescences. 2 i. q. elementum compositionis (cf. p. 1193, 37 sqq.): VITR. 2, 9, 9 cerrus et fagus pariter habent -em umoris et ignis et terreni, aeris plurimum (2, 9, 12 opp. aeris ... et umoris summa ... temperatura. cf. 2, 9, 9 populus eqs. cum non sint dura t. -e. 8 praef. 2 membra corporis ... a t. principii -e erunt deserta).

mixtor, -ōris m. v. s. myxoter.

mixtum, -ī n. v. s. misceo (p. 1098, 42).

*mixtura, -ae f. [a miscere, cf. commixtura. J. B. H.] scribitur: mist- AVG. gen. ad litt. 12, 13 p. 398, 6 (E). mixs- ORIBAS. eup. 2, 1 G 3 La p. 473. de notione: GLOSS. μύγμα. μίξις χωματόων η ἄλλης ἑλης. legitur inde a VARRONE, LVCIL. saepe apud FIRM. math. (v. praecipue p. 1195, 37 sqq.). [it. mestura, francog. vet. mesture, hisp. mestura. Rohlf.] [confunditur c. mixturo l. 58. p. 1195, 69. contextu parum perspicuo: VARRO frg. Non. p. 490, 26 v. p. 1211, 46. loco lacunoso: PLIN. nat. 35, 184.]

I i. q. μίξις (acced. casus: gen. obi. passim [isdem fere coloribus, quibus miscere c. obi. coniungitur, ut conferas e. g. l. 42 sq. 60. 63. al. c. p. 1079, 82, p. 1195, 4 c. p. 1084, 34, l. 52. al. c. p. 1091, 76, l. 50. 51. 57. 61. p. 1195, 19. 25. al. c. p. 1095, 26]. gen. subi. p. 1195, 73. gen. inhaer. p. 1195, 44. dat. l. 54. praep. ad p. 1195, 9. cum l. 54. 69. p. 1195, 7. 1196, 7. 9. in p. 1195, 5. nota adv.: utrimque l. 78): A fere de processu miscendi sive de statu mixti (de actu miscendi e. g. l. 47. 55, 58. de usu metonymico cogitari potest e. g. l. 45; vide etiam p. 1195, 29): 1 de mixtis corporeis (v. et p. 1195, 9. comixtorum alterum est anima l. 67): a rebus: LVOR. 2, 978 multa ... de rerum -a dicere callent ([cf. 3, 237]. POMPON. dig. 41, 3, 30 pr. r. -a facta [de re v. Karlowa, Röm. Rechtsgesch. II 400]). CELS. 2, 6, 12 alvus strigmentum, sanguinem eqs. ... modo diversis temporibus, modo simul, et in -a quadam, discreta tamen repraesentat. 5 pr. 3 proponere et nomina et vires et -as medicamentorum (5, 19, 3 in quibus compositionibus aliquid -ae varietas novat. cf. 6, 6, 2 novis ... -is temperari collyria possunt, cum lenia medicamenta ... facile et varie misceantur). SEN. epist. 84, 4 an apes quae collegerunt, in ... mellis saporem -a quadam et proprietate spiritus sui mutant. PLIN. nat. 13, 4 unguentorum (seq. compositione. 13, 6. 29, 23). 13, 9 simplicissima rhodini olei -a diu fuit additis omphacio eqs. (cf. Theophr. odor. 25 ἀναμύσας, Diosc. 1, 53 σκευασία). 17, 239 odorum (Dellefsen, odorem codd.) aut suci -a. 28, 185 est et alia -a sebo (e s. f) vituli cum medulla cervi eqs. 28, 229 quae est ista -a? 31, 5 nonnullae aquae ... acida salsave -a ... prosunt (cf. etiam l. 81). 35, 30 utrumque (i. colores austeri et floridi) natura aut -a evenit (cf. Theophr. lapid. 55 σκευαστός et Vitr. 7, 6 [v. p. 1193, 75]). 1, 36, 54 -a (B d T, mixturatae F, -ae cett.) harenae et calcis. al. Ps. LACT. inst. interpol. 2, 8, 7 § 2 quorum contrariorum -a et temperatione mundus et quae in eo sunt ... constarent. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 94, 1 -am incensi (antea: compositionem ... olei; Migne gr. 35, 497^A θυμιάμα τῆς συνθέσεως. ad rem cf. V. T. exod. 30, 9). RVSTIC. Conc. I 4 p. 79, 31 tamquam liquorum -am (intellig. sec. p. 1193, 35; gr. I 1, 7 p. 84, 20 κράσιν. cf. I 5 p. 381, 25 con-temperationem. aliter p. 1195, 66). CLAUD. MAM. anim. 1, 8 p. 47, 17 animae substantiam multorum corporum congregare -a (-am var. l.). PRISC. LYD. solut. 1 p. 43, 9 si propter -am utrumque (i. corpus et anima) convertitur.

b animantibus (vigente sensu amatorio l. 69): PLIN. nat. 8, 213 in nullo genere aequae facilis est -a cum fero. EPIST. pontif. 665 Schwartz p. 31, 29 haec illa -a, haec est illa confusio qua ... nulla discretio est (seq.: conlutione cunctorum, commercii). AVELL. p. 460, 26 monstrum ... pecudis hominisque -a compositum. c specialiter in theoremate ad κράσιν elementorum pertinente (respecta proportionem partium commixtarum. de re v. Reinhardt, RE XXII 657 sq. 680. 741 sq. 765 sq. al. cf. et p. 1195, 47): SEN. dial. 4, 19, 1 locorum ... et animalium et corporum et morum varietates -a elementorum facit (seq.: prout alicuius elementi maior vis abundavit). PLIN. nat. 2, 190 salubri utrimque (i. ignium et umoris) -a. PRISC. LYD. solut. 1 p. 50, 22 ut ... compositorum -a causa ... sit diversae corporum qualitatis. 8 p. 93, 26 aeris et locorum et aquarum. paulo aliter c. gen. obiecti certae qualitatis effecti (cf. l. 56): SEN. dial. 4, 19, 2 frigidi animi -a timidos facit.

2 de mixtis incorporeis (v. etiam l. 67. ad carnem p. 1195, 9): a vario usu: PLIN. nat. 2, 150 colorum arcus caelestis ...

[Pfligersdorffer]

varietatem -a *colorum* nubium, ignium, aeris fieri (11, 148 habili -a c. 37, 80 incredibili -a lucentia [inde *Isid. orig.* 16, 12, 3 sub quadam varietate]). 16, 45 tanta natalium generum arborum -a est. SVET. Dom. 3, 2 -a ... aequabili vitiorum atque virtutum. CLEM. ad Cor. 37 -a (*actuum, subsidiorum sim.*; fere i. q. *conspiratio*) est in omnibus, et aliud alio opus est (*gr.* 37, 4 *σύνχρασις*). AVG. gen. ad litt. 12, 16 p. 401, 15 *lux* -a quadam primo cum aere puro *eqs.* ... quinque sensus ... efficit. CONC. S I 5 p. 253, 38 neque -am aut confusionem aut temperamentum substantiae eius (i. dei) ad carnem factam (*gr.* I 1, 5 p. 17, 13 *πυρρὸν ... πρὸς τὴν σάρκα*. cf. etiam l. 74. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 p. 349^D quaedam ... per hoc ipsum fit oppositorum [i. *gravitatis et motus*] -a atque concursio [*Migne gr.* 44, 129^C *μῆξις*]). BOETH. mus. 5, 12 *aequisonarum* temperamento -aque unus ... efficitur sonus. MAXIM. eleg. 1, 29 augebat meritum dulcis -a bonorum (*actuum sim.*), ut semper varium plus micat artis opus.

busu speciali: α *miscetur enarrando, loquendo* (cf. p. 1196, 9 sq.): PLIN. nat. 2, 241 quadam -a rerum omnium exhibentur miracula. QUINT. inst. 5, 11, 22 quae *similitudo* ducitur citra ullam tralationem -am ex rebus paene paribus. 8, 2, 14 peior est -a verborum, qualis in illo versu (*seq. Verg. Aen.* 1, 109; i. q. *σύνχρασις*, cf. Volkmann, *Rhetorik* p. 401). 9, 2, 37 -a figurarum, cum *προσωποῖα* accedit illa, quae est orationis per detractionem. PROB. inst. gramm. IV 137, 12 pronomina possessiva et per quandam -am sic putavit Plinius Secundus esse declinanda (137, 15 eiusdem -ae declinationem). TER. MAVR. 244 -a secundae (*sc. x litterae*) geminum parat sonorem. ISID. orig. 1, 39, 10 temperantissimus fit *versus heroicus* utriusque (i. *dactyli et spondei*) -a quam si instruitur a singulis. β t. t. *astrologiae de stellarum radiatione coniuncta vel viribus sociatis, invicem temperatis* (vigente notione stellarum certis locis dispositarum l. 40. saepius ad usum metonym. deflectitur. de re v. Firm. math. 3, 6, 26 stellarum coniuncta radiatio societatis consensu pariter temperata vim quandam vicissim ex coniunctis sibi potestatibus mutuatur; praeterea Housman ad Manil. 2, 749. 3, 587 [etiam van Wageningen ad eundem locum]. at v. l. 36 sq.): MANIL. 2, 705 ut *astrorum* -is reget concordia corpus (i. *zodiacum universum*). 3, 587 sed mihi templorum tantum nunc iura canentur, mox veniet -a suis cum viribus omnis (Housman intell. minus probab. de ratione fati astrologis miscenda [v. p. 1096, 73] coll. 2, 749). FIRM. math. 1, 2, 1 stellarum -is mores hominibus coloresque tribuuntur (1, 4, 11 *syn. radiatio* [1, 10, 10 compositis s. -is ac r. 8, 32, 1 *aequatis. al.*]. 3, 6, 14 si ... haec se s. -a coniunxerit. 6, 32, 18 *seq. condiciones. al.* cf. 4, 19, 19 huius sideris -as. *sim. al.*). 2, 29, 9 -arum ratione. 4, 1, 6 ex contrariis -is et ex disparibus elementis integra compositi operis substantia mutuata. 6, 1, 9 -arum societas. 6, 22, 1 -arum efficacias (cf. 6, 28, 2 potestates). 6, 32, 1 -a temperationis (8, 32, 1 [v. *app. crit.*]). 6, 32, 22 -as temperationesque radiorum (6, 32, 39. 6, 36, 1). *al.* γ t. t. *naturalis philosophiae i. q. ἡρώσις* (v. p. 1194, 73): PRISC. LYD. solut. 8 p. 93, 23 causam esse ... differentiae morum ... et -am horarum locosque et aquarum qualitatem.

Β fere metonymice de iis, quae commiscendo effecta sunt, i. q. *μύγμα* (v. etiam l. 29. p. 1194, 39): 1 de corporeis: α *rebus*: CELS. 5, 17, 14 innumerabilia -arum genera sunt (*opp. facultatum simplicium*). 5, 22, 1 medicamentorum. 6, 8, 1^D ut ea -a liquida fiat. PS. SEN. mon. 147 mittas licet cocos et mille -as (*deest in S. cf. p. 1196, 26*). COLVM. 7, 5, 22 ea -a palatum ... perfricatur. 12, 10, 2 simili -a. 12, 59, 1 hanc -am cum ... composueris. PLIN. nat. 17, 187 -a ... generum etiam in vino ... discors. 17, 264. 21, 2 -arum *florum* ... varietati. 22, 106 nulli satis custodita in -is concordia naturae ac repugnantia. 24, 4 compositiones et -ae inexplicabiles (*seq.: remedia*). 28, 181 hippomanes ... adfusus aeris -ae ([v. Blümner, *Technol.* IV 179]. 34, 94 [= 1, 34, 20] differentiae a. et -ae). QUINT. inst. 1, 10, 6 -a ... nulli earum *virium* similis est, ex quibus constat. ITALIA Ioh. 19, 39 (cod. a. *al.* = VVLG.) ferens -am murrae et aloes fere libras centum (*gr.* *μύγμα*, *Italia cod. e malagmam*). PS. GARG. MART. p. 210. FIRM. math. 3, 6, 26 pictor linamenta membrorum ex varia -arum (i. *infectivorum*) diversitate persignat. VEG. mulom. 1, 27, 3. 4 propter vicinam -am nervorum. PAVL. NOL. carm. 23, 131 neque inuncta coit -a fluoris (i. *olei et aquae. aliter p. 1194, 63*). PS. APVL. herb. 59 l. 12 herbae confirmare radicem de calda decoques in -a vel teres *eqs.* 131 l. 28 sacus eius (*sc. herbae mandragorae*) cum oleo ... solutum, -as (-am γ, -as et Ca) suffundis auribus. ORIBAS. eup. 4, 37 La p. 554 aliqua -am et constipationem in aurem ... quonicere (*gr.* 4, 36, 11 *μῆξις τι*, *Aa mixtis* ... medicaminibus). β de animalibus eorumque partibus: LVCAN. 9, 900 ne qua sit *infans* externae Veneris -a (*de re v. Plin. nat.* 7, 14). TERT. adv. Prax. 27 p. 281, 10 una ... erit substantia Iesus ex duabus, ex carne et spiritu, -a (ex -a F) quaedam, ut electrum ex auro et argento (*sim. in explicandis conditionibus et hominis et Christi* [cf. etiam l. 8. p. 1194, 63]: AVG. epist. 137, 11 in hominis ... persona -a est animae et corporis, in ... persona Christi ... dei et hominis [paulo infra: persona hominis -a est *eqs.* cf. serm. coll. Morin p. 454, 19 spiritus et corpus quam spiritus et spiritus difficilior ... -a est. PRISC. LYD. solut. 1 p. 43, 9 sq.]. *ibid.* si ... ad ista [*sc. corporeum et incorporeum*] mixtionis vel -ae nomen admittitur). AVG. serm. 251, 1, 1 pisces significantes -am bonorum et malorum (*ter*). DIFF. Suet. p. 286, 4 (= ISID. diff. app. 13. *al.*) pecora ... -a omnium animalium est.

2 de incorporeis (*orationis propriis l. 9 sq.* [cf. etiam p. 1195, 16]): SEN. dial. 3, 8, 3 quemadmodum ratio ex confusione se liberabit, in qua peiorum -a praevaluit? nat. 1, 4, 4 ceteri colores nubis utriusque coloris (i. ignei et caerulei) -ae (cf. PLIN. nat. 35, 46 *Indicum* in diluendo -am purpurae caeruleique mirabilem reddit [inde ISID. orig. 19, 17, 16]. LACT. opif. 12, 11 ut discoloribus membris per omne corpus concors -a varietur). PETRON. 94, 1 raram in te fecit -am cum sapientia forma (132, 1 animarum in *respiratione*). QUINT. inst. 6, 3, 63 frequentissima aliorum generum *risus efficiendi* cum aliis -a est, eaque optima, quae ex pluribus constat. 9, 3, 40 figurarum. CALL. dig. 35, 1, 82 quae *condicio* ex -a quadam consistit. ARNOB. nat. 2, 52 Plato eiusdem noluit sinceritatis esse -as (i. *figmenta*, cf. p. 1096, 35) humani animas generis. LEO M. serm. 16, 4 p. 178^B ubi (i. in *Manichaeorum insania*) ... omnium simul errorum impietatumque -am ... possideret (*seq. confluit*). BOETH. mus. 1, 8 consonantia est acuti soni gravisque -a ... auribus accidens.

II i. q. *πρόσμεξις* (cf. p. 1085, 41, praeterea locum p. 1195, 8 *allatum. pendet gen. obi. l. 21. 23. 29. al.* [cf. etiam l. 28], *gen. subi. l. 20. 24. 29*): A de actu admiscendi: 1 corporea: PLIN. nat. 12, 73 capras destillantem ... ab iis *germinum caulibus* casus -a sucum inprobo barbarum villo abstergere. 23, 51 aquae ad vinum (*antea: modus dandi*).

2 incorporea: MART. 8 praef. *materiam* subinde aliqua iocorum -a variare. AVG. gen. ad litt. 12, 13 p. 398, 6 quod ... occulta -a eiusdem (*sc. daemonii*) spiritus fit (cf. 12, 12 p. 396, 26 ei, cui miscetur).

Β metonymice de rebus admixtis (i. q. *pars compositionis e. g. l. 35* [cf. etiam p. 1195, 42 et 53], *quantitas l. 32. hic illic accedit genet. definitivus*): 1 de corporeis: SEN. nat. 3, 24, 1 aquae fervidae -a frigidae intepuerunt (PLIN. nat. 31, 64 dulcium -a corruptam). SCRIB. LARG. 58 ne habeat picis aliquam -am (DIOSC. 5, 32 p. 179, 2 munda aqua ... nec terre -am habens [*gr.* 5, 10 *ἀμέτοχον*]). PLIN. nat. 14, 55 ceteris vinis commendandis minima aliqua -a medicamenta sunt *sc. vina propter vetustatem amara facta*. 18, 116 candorem ... alicae pro creta lactis ... -a confert. 20, 48 sine alia -a dari (34, 161). 34, 8 in quo aere illa -a (i. *argenti*) praevaluit. PALLAD. 12, 13, 4 pascantur sub lucis initio, cum graminis teneri suavitatem roris -a commendat. ALC. AVIR. epist. 87 p. 96, 32 *electro* corruptam potius quam confectam auri ... inesse -am. ORIBAS. syn. 2, 56 La p. 121, 7 Mō. bdellio ... absque ligni -a et sordis (*gr.* 2, 56, 10 *ἀμιγές ξύλον*, *Aa sine lignis*. eup. 2, 1 G 3 La p. 473 a. -a alia substantia est [*gr.* II 1 Γ 9 *ἀμικτος*]).

2 de incorporeis (*dicendo l. 43*): VAL. MAX. 5, 9 pr. ut hanc incitatum et asperam severitatem mitiores relati patrum mores clementiae suae -a temperent. SEN. dial. 9, 17, 10 nullum magnum ingenium sine -a dementiae fuit (epist. 31, 5 s. -a lucis nihil splendidum est [*opp. quod tenebras habet*]. OP. imperf. in Matth. 9 p. 681^{med.} s. -a alicuius doloris in sua sola beatitudine laetabuntur).

deriv.: mixturo.

mixtūro, (-āvi), -ātum, -āre. α *mixtura*. GLOSS. L V Aa c 649 confundit: -at (*mixtura Lindsay*), commiscit. inde a PALLADIO, PELAGONIO. [*dub.: Ps. APVL. herb.* 131 l. 28 v. p. 1195, 69. ORIBAS. syn. 5, 18 La p. 62 quae ei -are oportet (*gr.* 5, 18, 5 *τινα τῶν τεμνόντων αὐτό, Aa ea qui incidere et amputare possent*).]

i. q. *miscere* (cf. *Svennung, Eranos* 27, 1929, 90 sqq. *Unters. Pallad. 38 sq. 541*): PELAGON. 71 *pastillos* in melle et oleo et passo et ovis bene -tis tinguis (*Hippiatr. gr.* I p. 45, 19 *φὰ μῆλας, ἐν ταύτῃ τῇ μῆξει ... βάψας*). PALLAD. vet. med. 61 fabae purgatae coctae (*gen. part. pro acc.*) cum adipe cervino -as modico vino (*Hippiatr. gr.* I p. 211, 22 *μυχθέντος*). ORIBAS. syn. 9, 10 La p. 286 -a(nda) ... stiptici sunt cum his quae calefaciunt (*gr.* 9, 10, 11 *μῆξε δ' ἂν τις τοῖς στυφονοῖ καὶ τῶν θεγμαίνοντων, Aa miscendum est ... stipticum ... calidis. cf. eup. 4, 6 -tus ladanus c. oleo scynino* [*gr.* 4, 6, 2 *μυχθέντος*]). i. q. *ad-miscere*: PALLAD. vet. med. 49, 2 cantabrum triticeum -andum est (*Hippiatr. gr.* II p. 103, 26 [= *Geopon.* 16, 3, 2] *πυύρων τῷ σίτῳ μυκτέον*, cf. *Colum.* 6, 30, 1 *inmixtis hordeo et furfuribus*).

comp.: ammixturo (cf. *Svennung, Unters. Pallad. 5415*).

1. *mixtus*, -a, -um v. s. *misceo* (p. 1097, 43).

2. *mixtus*, -ūs m. α *miscere*. [*dub. lect. vel interpret.: Tib.* 2, 3, 14^c v. p. 1086, 8. COLVM. 6, 37, 7 (-u *A et pars rect.*) v. p. 1086, 42. ORIBAS. syn. 3 add. La p. 920 facis -um mellis et aceti ad ignem molle bullire (*pro subst. accipitur in ALMA* 20, 1950, 113, *sed haud temere ad p. 1098, 42 trahi posse manifestum est*).] GLOSS. Loewe, gloss. nom. 168 incestum: *inlicitus* -s (i. *coitus*), id (est) cum sorore, filia vel cognata. Pfligersdorffer.

? *mizyās*, acc. -ēnem (-ēn ?). *nomen piscis* (cf. *Saint-Denis, Vocabulaire des animaux marins* 13): PLIN. nat. 32, 77 bacchi, quem quidam -enem (*B, mizena, miziaen, mityaen, myzyon varr. ll., -en Jan, myxona Barbar. ex Athen.* 7, 306^f) vocant. 1, 32, 25 bacchus sive -es (*V^a d, mies B, mizion T*).

mna v. s. mina (p. 990, 63 sqq.).

mnasis f., μνασίς. i. q. *mensura Cypriorum*: EPIPHAN. de mens. 4 -is a Cypriis mensuratur atque ab aliis gentibus. *seq. definitio.*

mnāsiterna, -ae f. e *nassiterna depravatam videtur*. i. q. *urceus aquarius*: FVLG. serm. ant. 27 -am dicunt aquae urnam id est orceum ... Plautus in Baccide ait: 'effer -am cum aqua foras' (cf. [R.]

Plaut. Bacch. frg. 4 evocat cum nassiterna et cum aqua istum. *Stich. 352* effert nassiternam cum aqua).

deriv.: mnasiternatus.

mnāsīternātus, -a, -um. *a* mnasiterna. *i. q.* mnasiterna onustus: *FVLG. serm. ant. 27* Calpurnius in Fronesi comedia ait: 'ubi tu -us aquam petas?'

mnēmōnicum, -ī n., *μνημονικόν*.

i. q. ars memoriae: *LAMP. Alex. 14, 6* rerum memoria singularis, quam -o (nemo nico trad.) Acholius ferebat adiutam. *plur. i. q. praecepta*, quibus memoria adiuvatur: *RHET. Her. 3, 17, 30* qui -a (*Ald.*, ne- *Marx*, immodica *sim. codd.*) didicerunt. 3, 24, 40 in -is (*Ald.*, ne- *codd. plerique, Marx*, memoriis *P² C E*) minimum valet doctrina.

mnēmōsynum, -ī n., *μνημόσυνον*. *i. q. monumentum*, pignus memoriae causa traditum: *CATVLL. 12, 13* linteum est -um (nemo sinum trad.) mei sodalis.

mnēstēr m., *μνηστήρ*. *acc. plur. sec. decl. gr. -as* (l. 17).

i. q. proci: *HYG. fab. 126, 6* *Vlixem* cum Eumaeus ad -as perduxisset. 126, 7 Melanthius, unus e -bus (126, 3. *al. proci*). *R.*

***mōbilis**, -e. [*ex* *movibilis, *a* movere. *J.B.H.*] *de derivatione* cf. *GRAMM. suppl. 75, 18*. *scribitur mov- saepius in codd. e. g. TAG. Agr. 13, 2 corr. mob- ex mov- E. GAIUS epit. 2, 9, 3 PGM. ARNOB. nat. 2, 7 p. 52, 17. mub-: PAP. Tjäder 16, 29 (a. 600?). abl. sing. in -e (metro firmatus): VEN. FORT. Mart. praef. 2, 6. cf. PAP. Tjäder 16, 13, 29 (a. 600?). compar. inde a CATONE (p. 1199, 68). cf. plus -is: LIV. 2, 37, 4. magis -is: SEN. Herc. f. 170. superl. inde a CIC. (p. 1198, 58). cf. -is egregie: LVCR. 3, 204. -e tanto opere: LVCR. 3, 186. nimium -is: QVINT. inst. 11, 3, 79 PELAGON. 292. nimis -is: CHIRON 719. NOT. Tir. 31, 70 (inter submovet et immobilis). *de notione*: SERV. Aen. 11, 716 'lubricus' -is fallax (cf. CLAUD. DON. Aen. ad l. p. 522, 19). BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 454, 22 in ... -bus, hoc est quae moveri possunt. GLOSS. -is *εὐκίνητος*. *κεκινημένος*. *εὐσχυλτος*. -e *κινητόν*. *κινούμενον*. -ia domus: superlectile. *graece resp. εὐκίνητος* l. 55. p. 1198, 81. 1201, 2, 5, *κινούμενος* infra l. 65, *κεκινημένος* p. 1198, 10, *κινητός* p. 1199, 2, *κινητικός* p. 1201, 6, *σείων* p. 1199, 59, *εὐσχυλτος* p. 1201, 12, *ἀποσκευή* p. 1199, 39. *legitur inde a PLAVTO, CATONE, RHET. HER., CIC., VARRONE, LVCR.* [*francog. meuble, prov. movel, hisp. mueble, port. movel; rael. muaglia 'pecus.' Rohlf.*] [*confunditur in codd. c. nobilis passim (-is e coni. e. g. l. 67, 75. e coni. dub.: LVCAN. 4, 521 Bentley, Housman. dub. trad.: PRVD. cath. 5, 26). c. immobilis saepius (fortasse falso trad. ITALIA deut. 11, 18 [Lugd., Orig. in Matth. ser. 11 p. 21, 21] gr. ἀσάλευτα). c. monilia p. 1199, 31 (falso trad. SEN. epist. 115, 8). dub.: APVL. mund. 20.]**

fere i. q. qui (facile vel velociter) moveri potest vel movetur (opp. movens e. g. p. 1199, 19. 26. 40, immobilis passim, immotus p. 1198, 3. 1200, 42. 47, tardus l. 52. p. 1200, 83, fixus p. 1200, 49. 66; syn. celer l. 71. 79. p. 1199, 53; iuxta pos. velox l. 52. p. 1200, 83. cf. l. 83, expeditus l. 54. 57. 69. cf. l. 52, cf. cito -is p. 1201, 3; in comparatione respondet syn. currens [acced. per] p. 1198, 43): I proprie et in imagine: A de animalibus (de vita animalium l. 64; cf. etiam p. 1198, 19. 24):

1 ipsi: *PLAVT. Mil. 630* pernix sum manibus, pedibus -is. *VARRO rust. 2, 3, 3 semen caprile -ius esse, de quarum velocitate ... Cato scribit eqs. (opp. tardius). 2, 10, 3 formae hominum veloces, -es, membris expeditis. Ov. am. 2, 4, 14 in molli -is ... toro puella. MANIL. 5, 323 -is in saltus. CELS. 2, 1, 10 corpus ... -ius atque expeditius (Hippocr. aphor. III 17 εὐκίνητα. CLAUD. DON. Aen. 7, 805 p. 108, 20 Camilla tanta levitate -is corporis ferebatur). SEN. Phaedr. 810 frenis Castorea -ior manu ... poteris flectere Cyllaron. dial. 6, 25, 3 -es et expediti mortui. epist. 121, 5 animal in omnem usum sui -est (QVINT. inst. 12, 2, 14. AVG. civ. 14, 11 p. 29, 27 D. colubrum a. ... lubricum et tortuosis anfractibus -e). PRVD. perist. 5, 441 martyr insutus in culeum -is incerta per ludibria vagis feretur flatibus. CLAUD. rapt. Pros. 3, 266 -ior Zephyro tigris. carm. min. 20, 6 hospes (i. multivagus). MARCELL. chron. II p. 99, 516, 3 -iorque deinde corpore ... effectus claudus. EVSTATH. Bas. hex. 7, 1 p. 935C vitam ... vegetam -emque animalium (Migne gr. 29, 148C κινούμενη). BOETH. cons. 5, 5, 3 W. -bus beluis, quibus ... inesse fugiendi appetendive ... videtur affectus. *de exercitu sim.*: *LIV. 10, 25, 10 exercitum itineribus ac mutatione locorum -iorem (Doujat, nobiliorem trad.) ac salubriorem esse. CVRT. 4, 14, 16 nostrum -e et expeditum agmen est, illud praeda grave. SIL. 4, 148 ala.**

2 de animantium partibus corporis (de capite pini l. 82; c. gen. part. p. 1198, 7): RHET. Her. 3, 15, 27 brachio celeri, -i vultu ... utemur (cf. APVL. met. 9, 2, 1 puer -i ac trepida facie percitus). VARRO Men. 370 quos oculos ... palpebrae ... vallatos -i saepio (vallato -is septos trad.) tenent (cf. PHYSIOGN. 22 p. 36, 10 palpebrae [91 p. 120, 9 citis atque -bus]). LVCR. 2, 413 -bus (nobilibus trad.) digitis. 4, 549 lingua (PLIN. nat. 9, 23 l. est iis delphinis contra naturam aquatiliū -is. PRVD. praef. 45 cath. 9, 82. cf. perist. 10, 935 sit ... lingua plectrum -e). PRIAP. 83, 23 natem. Ov. ars 2, 62 pinna (2, 644). MANIL. 5, 167 lacertis (antea celeri ... planta). CELS. 7, 7, 3 tubercula in palpebris -ia, simul atque digito vel huc vel illuc impelluntur. 8, 4, 20 membrana (opp. immobilis. PLIN. nat. 11, 266). SEN. apocol. 7, 2 caput (vitiose. VERS. metr. Quint. inst. 9, 4, 90 c. exseruit -e pinus. PHYSIOGN. 131 p. 143, 4). Tro. 780 -i velox pede. dial. 4, 19, 5 -is ... iracundis agitatique sanguis est (epist. 11, 5 incitati et -is et cito in os prodeuntis).

PERS. 1, 18 guttur. 1, 59 manus auriculas asini imitari -is. PLIN. nat. 1, 11, 45 cornua (8, 73. al.). 8, 89 superiore -i maxilla. 11, 138 supercilia ... et pariter et alterna -ia (QVINT. inst. 11, 3, 79 aut immota ... aut nimium -ia). 11, 147 oculos (cf. ARNOB. nat. 3, 13 oculorum orbiculos -es). 20, 15 dentes -es sistit (20, 212 stabilit. 21, 180 firmandos. al. Ps. APVL. herb. tit. morb. l. 41 [cf. 29, 2 si nutaverint]. al.). 23, 16 unguium (gen. part.) -bus. APVL. met. 2, 7, 3 lumbis ... vibrantibus spinam -em quatiens (2, 17, 4). ANON. Vales. 9, 40 geniculae. PELAGON. 292 nimium -em ... caudam (opp. stabilis. Hippiatr. gr. l. p. 244, 9 πόνυ κεκινημένην. cf. CHIRON 719 nimis -em). CHIRON 58 ossa ... -ia tollito (sc. fracta. sed cf. VEG. mulom. 2, 13, 3 quae fracta ... ossa ... laxantur, ... -i manu ... eximito).

B de rebus (n. pro subst. l. 83 sqq. p. 1199, 21, c. gen. p. 1199, 42):

1 corporeis (in sermone philos. de natura animi l. 73): a generatim: α de quibuslibet rebus (maxime solidis): VARRO Men. 85 phaselon ... -em ... solvit (cf. FLOR. epit. 2, 2, 35 in hos vel in illos ictus -ia rostra). Q. CIO. carm. frg. 1, 16 Solis -e curriculum (item de sideribus: SEN. nat. 7, 12, 2 stellarum. FIRM. math. 2, 10, 5 Pisces sunt signum ... humidum ... incurvum mutum -e. ANTH. 941, 7 Maiiae -e pignus Mercurius planeta. cf. et AVIEN. Arat. 84 -is ... mundi se machina versat. PRVD. apoth. 210 sphaera -is atque rotunda). HOR. sat. 2, 7, 82 nervis alienis -e lignum. carm. 1, 23, 5 foliis (Ov. am. 3, 5, 35 PLIN. nat. 17, 91). LIV. 21, 11, 7 turris (machina belli. CVRT. 8, 10, 32 VEG. mil. 4, 8. cf. SIL. 9, 240 elephas ceu -is agger). SEN. Herc. f. 15 tellus (i. Delus insula. cf. PLIN. epist. 8, 20, 8 solum insularum vagantium. CLAUD. DON. Aen. 3, 75 p. 274, 8 ex erratica et -i stabilis et immobilis facta Delus). Thy. 168 in arduum ... rapitur silva ... -is (i. rami Tantalum decipientes. STAT. silv. 4, 3, 61 fervent litora -esque s. aliter BOETH. cons. 3 carm. 12, 8 Orpheus silvas currere -es, amnes stare coegerat). epist. 83, 21 tecta ipsa -ia ebrio (aliter ARATOR act. 2, 553 tentoria ... -bus fabricabat ... t.). COLVM. 3, 11, 7 lapidem in agris (HYG. mun. castr. 51 ITIN. Anton. Plac. rec. A 31). LVCAN. 9, 469 harenis. PETRON. 34, 9 catenatio larvae argenteae. al. LAVS Pis. 50 frenis (cf. SIL. 1, 216 virga pro frenis). PLIN. nat. 2, 211 cautes ... uno digito -is, eadem, si toto corpore inpellatur resistens (cf. 34, 40 quod manu ... -is ea ratio libramenti statuæ est, ut nullis convellatur procellis). 18, 112 -i ... pilo victorum poenali opera. al. APVL. apol. 14 in speculo visitur imago ... -is et ad omnem nutum ... morigera (aliter SYMPH. 256 -is ... linguae crepitantis i. sc. pistillum tintinnabuli). AVSON. 417, 94 p. 280 P. umbris nemoris. PRVD. cath. 5, 141 pendent -bus lumina funibus. CLAUD. 17, 325 pegma. al. per comparationem: BACHAR. fid. l. 245 vetus et novum testamentum aequa fidei lance suscipimus ac veluti corrente per numerorum signa ponderis libra, sic per testimoniorum gesta -i meditatione pensamus.

β de rebus liquidis (cf. p. 1200, 1. 12. 16; aliter p. 1200, 33):

VERG. georg. 1, 417 caeli -is umor. HOR. carm. 1, 7, 14 uda -bus pomaria rivis (i. ductilibus? sic interpretatur M. P. Nilsson, Eranos 43, 1945, 301 sqq. et 45, 1947, 78: 'cum aqua per vices ex aliis agris in alios moveretur, eqs.', sed magis notionem q. e. '[celeriter] motis' innuunt exempla imitatorum: CLAUD. rapt. Pros. 2, 104 fontes roscida -bus lambabant gramina r. CYPR. GALL. num. 79 -bus delibans pocula r.). PROP. 4, 6, 28 tulit iratos -is unda Notos (CYPR. GALL. exod. 268 Ios. 95). Ov. epist. 2, 128 aequor (CLAUD. 5, 38. cf. SEN. Herc. f. 1056 vaga ponti -is unda. SIDON. epist. 2, 2, 16 pelagi -is campus. CE 1524 [= CIL VII 2], 2 Neptuni ... regmen [pro regnum i. mare] sortiti -e ventis [aliter explicat Huebner: 'poetice pro regimine ventorum mobilium']).

γ de rebus aëriis sim.: CIC. nat. deor. 2, 30 mundi ... fervor purior perlucidior -iorque (cf. 2, 31 acerrimo et -issimo ardore. LVCR. 6, 204 -is ille ... liquidi color aureus ignis. SEN. Oed. 314 flammae. cf. etiam l. 81). 2, 39 ex -issima purissimaque aetheris parte. LVCR. 4, 318 aer multis partibus ... -ior (4, 892 CHALC. comm. 22 PRVD. c. Symm. 2, 802). 6, 238 -ior vis fulminis quam solis. Ov. ars 3, 698 quae ... meos releves aestus ... -is aura (cf. p. 1200, 29). epist. 5, 110 ventis (cf. p. 1200, 4). SEN. nat. 1, 12, 2 (bis) nubes (APVL. Socr. 10 p. 142 pendulae et -es. cf. l. 46).

δ speciatim: α in sermone philosophorum pertinet ad naturam, elementa rerum: CIC. ac. 1, 31 res ita -es et concitatae, ut nihil umquam unum esset et constans ... quia ... laberentur et fluerent omnia (SEN. nat. 6, 16, 4 necesse est id saepe moveatur, quod re -issima plenum est. cf. BOETH. cons. 3, 12, 37 W. rerum orbem -em). LVCR. 3, 186 quod -e tanto operest, constare rotundis ... seminibus debet ... momine uti parvo possint impulsa moveri. 3, 204 animi natura ... -is egregie (cf. 4, 748 tenuis ... mens est et mire -is. SEN. epist. 39, 3 animus in motu est, eo -ior et actuosior, quo vehementior fuerit. TERT. nat. 43, 5 animam ... semper -em et semper exercitam [43, 12]. GREG. M. dial. 2, 22 p. 113, 17 M. -ioris naturae est spiritus quam corpus). 3, 243 qua neque -ius quicquam neque tenuius exstat (de quarta natura animi ut: 3, 270 -is illa vis). 6, 226 ignem constituit natura minutis -busque (montibus -trad.) corporibus (CHALC. comm. 22 aquae substantia, quae est c. obtusum corpulentum -e. BOETH. top. Arist. 5, 2 p. 956A ignis c. -issimum in superiorem locum [gr. 130a, 13 εὐκινητότατον]). al. TERT. adv. Marc. 1, 16 p. 311, 10 tota operatio dei ... constat ... ex -bus et stativis. IREN. 2, 10, 3 (= 2, 11, 1 H.) substantiam (opp. solidam). VVLG. Hebr. 12, 27 -ium ... tamquam factorum

[Wieland]

(σαλευομένων. opp. immobilia). BOETH. herm. pr. 2, 13 p. 202, 26 (= herm. sec. 6, 13 p. 452, 28) in -bus (gr. 23^a, 12 κινητοῖς. opp. immobili-bus). *ibid.* l. 27 -ia vocat, quaecumque sunt naturalia et in genera-tione et in corruptione.

β in sermone iuridico de rebus, quae neque in praediis habentur neque fundo ut arbores, aedes sim. inhaerent: res (apud ICTOS praeter AMM. l. 20): IAVOL. dig. 41, 3, 23 pr. (opp. immobilium ut: VLP. reg. 19, 6, 8. MOD. dig. 3, 3, 63 r. neque -es neque i. neque servos. al.). 41, 3, 23, 2 (opp. res soli ut: POMPON. dig. 41, 3, 30, 1 SCAEV. dig. 42, 8, 24. al. cf. GAIUS inst. 2, 204 opp. quae solo teneantur). POMPON. dig. 43, 16, 14 sicut ... fundum ... ita r. quoque -es (GAIUS inst. 2, 42 opp. f. ... et aedium [sim.: 4, 149 VLP. dig. 43, 16, 3, 15]. al. COD. Theod. 11, 36, 25 [= COD. Iust. 7, 65, 5, 1] opp. possessione vel f.). VLP. dig. 6, 1, 1, 1 in omnibus r. -bus, tam animalibus quam his, quae anima carent (cf. PAVL. dig. 41, 2, 3, 13 r. -es excepto homine. sed aliter VLP. dig. 42, 1, 15, 2 res -es (et) animales. NOVELL. Theod. 22, 2, 12 [= COD. Iust. 10, 36, 1] non humanis vel animalium censibus neque -bus r.). 21, 1, 1 pr. -es aut se moventes (cf. FRG. Vat. 293, 1 -ium sive moventium. COD. Theod. 2, 1, 8 pr. animalis servive vel rei -is ac mo-ventis. al.). AMM. 28, 6, 26. et saepe. census: AMM. 26, 8, 13. 28, 1, 3. neutr. pro subst. (plur. praeter l. 27. 30. 34. 35. 42, cf. PAVL. dig. 41, 2, 30, 4 quod -e est): apud ICTOS: CELS. dig. 32, 79, 1 quae ibi -ia mea erunt. 50, 16, 93 moventium, item -ium appellatione idem significamus: si tamen apparet defunctum in testamento animalia dumtaxat ... moventia vocasse eqs. (cf. GAIUS inst. 4, 16 -ia ... et mo-ventia. COD. Iust. 9, 33, 1 [a. 242] -ia moventiaque. PAP. Tjäder 16, 13 [a. 600?] -e et immobile seseque moventibus. 16, 29). al. COD. Theod. 2, 29, 1 (= COD. Iust. 4, 3, 1, 1) in auro vel argento vel in ceteris -bus (sim.: 4, 20, 1. 10, 8, 4 CONC. Rom. a. 502 p. 450, 8 COD. Iust. 5, 37, 22 pr. [a. 326]). al. COD. Iust. 8, 36, 3 pr. (a. 380) quodlibet ... -e vel immobile. 10, 15, 1, 1 (a. 474) thesaurum, id est condita ... -ia (moni-lia Cuiacius sec. Cod. Theod. 10, 18, 2 pr., ubi cum codd. HGE et Pithoeo Krüger legendum putat -ia. cf. p. 1197, 41). apud alios scrip-tores: IVVENC. 4, 126 vestemve aut -e quicquam (cf. SYMM. epist. 5, 66, 4 -e aliquid). FIRM. math. 2, 19, 5 patrimonium, substantiam, fun-damenta, -ia. al. SYMM. epist. 5, 54, 4 ob inquisitionem -ium (5, 66, 3). 5, 54, 5 (bis) aedium emptor ... procul abest a contagione -ium. VVLG. Iudith 15, 8 in pecoribus ... et universis -bus eorum. AVG. quaest. hept. 2, 47 p. 116, 22 quo verbo (i. ἀποσκευή) non solum -ia, verum etiam moventia significari indicat scriptura (explicatur Italia exod. 12, 37 [Aug. *ibid.*] instructum vel censum; Vulg. aliter). al. GREG. M. epist. 9, 72 -e (-ia var. l.) ... ecclesiae ... volumus describi.

2 transfertur ad incorporea quaedam (servata imagine): a de tempore eiusque spatii: HOR. epist. 2, 2, 172 puncto ... -is horae (SEN. Phaedr. 1141 volat ambiguus -is alis h.). PS. APVL. Ascl. 31 tem-poris, quod -e est, ... agitatio (antea: aeternitas stabilis immobilis atque fixa. BOETH. cons. 5, 6, 8 W. infinitatem -is t.). ANTH. 931, 97 fuga -is aevi. CYPR. GALL. gen. 331 anni. BOETH. cons. 5, 6, 5 W. in illo -i transitorioque momento.

b de carmine, oratione: SEN. Ag. 670 -e (nob. var. l.) carmen ... cantat ... aedon Ityn in varios modulata sonos. epist. 76, 9 vocem. QVINT. inst. 9, 4, 83 pedes stabiles graviores faciunt orationem, breves celerem ac -em.

c de motu ipso: VELL. 1, 17, 7 frequens ac -is transitus. SEN. Oed. 378 gradum. Phaedr. 446 aetas -i cursu fugit. CVRT. 9. 4, 22 im-petu. LVCAN. 4, 286 dum ... -e nervis conamen calidus praebet cruor. PETRON. 80, 9 calculus in tabula -e (nob. var. l.) ducit opus (CARM. de mens. 2, 36 lacerta -e ludit o.). APVL. mund. 18 motus terrae acutis an-gulis -es (Ps. Arist. 396^a, 1 σείοντες κατ' ὄξυς γωνίας). FIRM. math. 5 praef. 3 deus qui maris fluctus -i agitatione perpetuas. CLAVD. carm. min. 26, 60 -e torquet iter fluvius. AVG. civ. 11, 6 p. 468, 22 D. quod tempus sine aliqua -i mutabilitate non est (cf. BOETH. arithm. 2, 3 p. 125, 20 permutatio [syn. instabilis variatio]). BOETH. arithm. 1, 1 p. 8, 30 rotatione (ratione var. l.).

II translate: A respicitur inconstantia, fere i. q. mutabilis, inconstans sim.: 1 generatim: a de hominibus (maxime infidis, iracundis sim.) eorumque partibus vel affectibus: CATO dict. 66 nobiliorem -iorem (cf. RVT. LVP. 1, 3 hominem genere nobilem (in-genio -em)). CIO. Q. Rosc. 49 -em? immo constantissimum. MET. CEL. Cic. epist. 5, 1, 2 te tam -i in me ... esse animo non sperabam (Cic. epist. 5, 2, 10 opp. stabili. LIV. 6, 34, 7 parvis i rebus a. muliebri. SEN. dial. 5, 2, 6. epist. 92, 29 ad prava. al. CYPR. epist. 59, 14 p. 684, 5 -is adque inconstantis. al.). CAES. Gall. 4, 5, 1 Galli in consiliis capien-dis -es. SALL. Iug. 46, 3 genus Numidarum infidum, ingenio -i (66, 2 hist. frg. Pap. Ryl. III 473. LIV. 2, 37, 4 nimio plus quam velim nostro-rum i. sunt -ia. al. TAC. Agr. 13, 2 Caligula velox i. -i paenitentiae [v. i., -is p. B, v. ingenio, -is paenitentia Puteolanus]. al.). 91, 7 genus hominum -e infidum (GELL. 15, 22, 10 -issimum. cf. LIV. 29, 3, 13 gente ad omnem auram spei -i). 113, 1 regiae voluntates ut vehementes, sic -es (cf. SEN. rem. fort. 16, 3 nihil ... tam -e quam feminarum voluntas, nihil tam vagum). NEP. Timoth. 3, 5 populus acer, suspicax ob eamque rem -is (LIV. 6, 6, 1 ad cupiditatem agri). HOR. carm. 1, 1, 7 -ium turba Quiritium. al. OV. trist. 1, 9, 13 vulgus (LIV. 24, 31, 14 quam vana aut levi aura -e v. esset. SEN. Herc.

f. 170 fluctu ... magis -e v. SIL. 16, 315. al.). SEN. dial. 4, 36, 5 ad minima -es iracundi. 9, 2, 7 instabiles -esque. 11, 6, 6 -is ... et inquieta mens (TAC. ann. 1, 28, 2 ad superstitionem. PRVD. perist. 10, 79). CALP. ecl. 3, 10 -ior ventis o femina! TAC. hist. 1, 24, 1 -issimum quem-que ingenio ... adliciendo (cf. p. 1199, 74). al. AMM. 31, 2, 11 ad om-nem auram ... spei novae perquam -es (cf. p. 1199, 79). 31, 10, 21 ad cuncta -is et incertus. AMBR. in psalm. 118 serm. 12, 21, 3 caro nullis cupiditatibus -is ad prolapsionem. HEGES. 1, 42, 5 ad omnes ... suspi-ciones. RVFIN. Orig. in exod. 6, 8 p. 199, 1 mutabiles ... et -es. Orig. in Ios. 21, 2 p. 430, 17 inquietum, turbidum, -em. al.

b de rebus (fere incorporeis): CIC. dom. 146 caduca ... et -ia haec esse duxi (HOR. sat. 2, 3, 269 h. siquis ... -ia et ... fluitantia ... laboret reddere certa. cf. Cic. Phil. 4, 13 alia omnia falsa, incerta ... caduca, -ia. SEN. epist. 99, 9 nihil non lubricum et fallax et omni tem-pestata -ius [PRVD. apoth. 110 n. -e et anceps]). SALL. Iug. 104, 2 hu-manarum rerum quae fluxae et -es semper in adversa mutantur. VERG. georg. 3, 165 dum faciles animi iuvenum (vitulorum), dum -is aetas (SERV.: flexilis). HOR. ars 157 -bus ... naturis ... et annis. VELL. 2, 108, 2 non tumultuarium neque fortuitum neque -em ... principatum, sed certum imperium. SEN. Oed. 991 it cuique ratus prece non ulla -is ordo (PRVD. c. Symm. 2, 317 sic aevi mortalis habet se -is o., sic variat natura vices). THY. 606 casus -es rerum dubiumque tempus (cf. dial. 6, 10, 1 ex incerta et -i sorte. ANTH. 437, 1 Fortunae -e regnum. AVIEN. Arat. 289 fatum. BOETH. cons. 4, 6, 13 W. fatum esse ... eorum, quae divina simplicitas gerenda disposuit, -em nexum. 4, 6, 17 fati series). benef. 1, 10, 3 non exspectant uno loco vitia, sed -ia et inter se dissi-dentia tumultuantur. dial. 7, 1, 5 favor. epist. 85, 7 inconstantiam, sed minus vagam ac -em. 123, 16 gloria vanum et volucre quiddam est auraeque -ius. al. SIL. 8, 286 ira. PS. QVINT. decl. 12, 17 p. 233, 24 spes. IVV. 13, 236 -is et varia est ... natura malorum (totum versum del. Jahn). TERT. scorp. 15 num ... apostolorum litterae -es? FIRM. math. 1, 1, 5 diversae inter se -esque sententiae. al. usu poetico de rebus corpo-reis, quae inter statum solidum et liquidum variant: AETNA 406 fun-detur ferro citius, nam -is illi lapidi et metuens natura mali est. SEN. Herc. f. 540 stat pontus vicibus -is annuis, navem nunc facilis, nunc equitem pati. CLAVD. carm. min. 34, 7 gemma quibus causis arcano -is (nob. var. l.) aestu vel concreta fuit vel resoluta gelu? (de crystallo, cui aqua inerat. de quo *ibid.* 35, 5 dictum: liquidi ... miracula saxi).

2 speciatim: a in arte musica: VITR. 5, 4, 5 sonitus stantes ... , qui inter -es interpositi continent tetrachordi coniunctionem et ... suis finibus sunt permanentes. *ibid.* -es ... sunt, qui in tetra-chordo inter immotos dispositi in generibus ex locis loca mutant. BOETH. mus. 1, 27 quae ... sunt harum chordarum immobiles, quae ... -es eqs.

b in re metrica: TER. MAVR. 2152 quia est -is hic locus, et chorion solet admiscere (pro spondeo. 2556. 2637 utque est -is h. l., immotus manet ultimus).

c in arte grammatica: α de nominibus, quae in aliud genus flecti possunt: DON. gramm. IV 376, 2 sunt ... genera nominum fixa, sunt -ia. fixa sunt quae in alterum genus flecti non possunt, ut mater ... ; -ia autem aut propria sunt et duo genera faciunt, ut Gaius Gaia ... , aut appellativa sunt et tria faciunt, ut bonus bona bonum eqs. (sim.: DIOM. gramm. I 328, 26 PROB. nom. gramm. IV 211, 3 CLEDON. gramm. V 41, 2. al.). PRISC. gramm. II 586, 7 -ia ... id est ex masculinis feminina et neutra faciunt. de prima et secunda declinatione: PRISC. gramm. II 86, 15 -ia ... id est in 'a' faciunt feminina et in 'um' neutra (cf. 94, 25. 556, 26 III 448, 11. 449, 31). al. SCHOL. Ter. p. 64, 1 plusculus ... -e est. respicitur et tertia declinatio: PRISC. gramm. II 145, 6 numerorum nomina -ia sunt vel per tres vel per duas termi-nationes ut unus ... , tres eqs. (opp. communia ... trium generum). GRAMM. suppl. 101, 21. 107, 7 omnia nomina -ia duarum declinatio-num sunt tantum, ... secundae et tertiae. al. opp. nomina com-munia: PRISC. gramm. II 146, 7. 156, 10. al. trium generum: GRAMM. suppl. 210, 32. cf. l. 60. raro adhibetur ad discernenda adiectiva a substantivis: MARTYR. gramm. VII 170, 2 veritas descen-dit a -i genere (i. 'verus'). PRISC. gramm. II 192, 19 a -bus fixa derivata fiunt: clarus claritas ... ; item a fixis -ia derivata: Iuno Iunonius eqs. liberius etiam de generibus naturalibus: PRISC. gramm. II 144, 21 quaedam tam natura quam voce -ia ut natus nata, ... alia natura et significatione -ia, non etiam voce ut pater mater eqs. β i. q. declinabilis (cf. et p. 1201, 36): EXPLAN. in Don. gramm. IV 543, 14 prior pars declinatur, posterior ... cum sit -is [per casus], per nu-meros tantum declinatur, ut pater familias (opp. immobili secunda vo-ce). γ de vocalibus a o u sonum amittentibus: VIRG. gramm. epit. 2 p. 8, 14 H. (adfert e. g.: aes, coena, vultus. opp. stabiles).

d in arte mathematica: MART. CAP. 6, 717 angulus angustus ... semper -is (antea: angulus iustus semper idem).

B respicitur strenuitas, fere i. q. impiger, strenuus sim. (de hom. eorumque animis praeter p. 1201, 5. 6): VARRO ling. 8, 15 strenui et -es (Christ, nobiles trad.). VITR. 1, 2, 2 ratio ... novae rei vigore -i reperta. 5, 6, 7 architectus ... usu peritus, praeterea ingenio -i (nob. var. l.) sollertiaque non viduatus (SEN. epist. 94, 30 alium esse i. -is et erecti, alium tardi et hebetis. QVINT. inst. 6, 4, 8 i. veloci ac -i. 10, 7, 22. PRVD. ham. 546 i. ... subtile serenum -e sollicitum velox agi- [Wieland])

tabile). POMP. TROG. frg. Plin. nat. 11, 275 animum (*Arist. hist. anim. 491^b, 13 εὐκίνητοι*). FIRM. math. 4, 19, 13 -es, contentiosos, audaces. 4, 21, 12 ductores audaces, periculosos, cito -es. CLAUD. DON. Aen. 5, 455 p. 475, 5 *Entellus ira . . . et conscientia virtutis accensus repente -is et acer effectus*. VULG. sap. 7, 22 spiritus intelligentiae (*εὐκίνητον*). 7, 24 omnibus . . . -bus -ior est sapientia (*πάσης . . . κινήσεως κινήσι- κότερον*). Itala [Fulg. Rusp. c. Arrian. 6 p. 2164 et ad Tras. 1, 5 p. 229B] omnium mobilitatum [mobilitantium pars codd. c. Arrian. = cod. Complut.]. cf. Aug. gen. ad litt. 4, 12 p. 109, 5 quod motus eius agilius cele- riorque sit omnibus motibus). DIDASC. apost. 35, 20 diaconus . . . circa viros . . . ad iussionem episcopi paratissimus et -is sit (*antea: mulier circa mulieres festinabit*). CANON. apost. 65, 23 (*gr. 20, 2 εὐ- σπύλοι*).

structurae: acced. abl.: limit.: p. 1197, 50. 63. 1200, 5. 69. instrum. (vel causae): p. 1198, 22. 35 sqq. 55. 1199, 84. 1200, 20. modi: p. 1197, 60. 1199, 59. praepos. ad: sensu finali: p. 1199, 72. 82. 1200, 3. 7. 8. sensu instrumentali (vel causali): l. 11 p. 1199, 79. 1200, 2. 6. in c. acc. (cf. etiam p. 1199, 70): sensu finali: p. 1197, 53. 58. 1198, 16. sensu locali: p. 1198, 81. per: p. 1198, 44. acced. inf.: p. 1198, 1. PROP. 4, 10, 42 -is (nobilis var. l.) e rectis fundere gaesa rotis *Viridomarus*.

homoeoprophora e. g. l. 6. p. 1197, 50. 53. 1199, 68. 1200, 9.

adv. mōbilitē. compar. -ius l. 28. 31. 42. 1 generatim i. q. modo mobili, motu frequenti, celeriter sim.: CIC. nat. deor. 2, 24 cum cor animantis . . . evolsum ita -r palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem. div. 2, 129 -r animus agitatus. LVCR. 4, 745 quae simulacra cum -r summa levitate feruntur. 4, 790 -r . . . brachia mittunt. 5, 636 ut haec luna . . . reverti -ius videatur. 6, 235 calor fulminis . . . insinua- tus in ipsum vas -r solvens differt primordia vini. CAES. Gall. 3, 10, 3 Gallos novis rebus studere et ad bellum -r celeriterque excitari. SEN. nat. 3 praef. 7 fortunae omnia fluere aura -ius. POMER. 2, 15, 2 vagante animo -r. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 19 corpus redemptoris usque ad pas- sionem . . . per momenta temporum -r decucurrit. in re militari: BELL. Alex. 17, 4 *Pharitae navibus . . . -r (i. versabili genere pugnae) et scienter angustias loci tuebantur*.

2 speciatim: in arte grammatica i. q. secundum genus mobile (cf. p. 1200, 71): POMP. gramm. V 179, 32 et immobiliter licet . . . declinare hoc nomen et -r, id est cum conversione (*postea: sic declinatur, ut immobilis sit pars posterior aut ut sit mobilis*). in arte metrica compar. i. q. rithmo facilius, commodius decur- rente: SIDON. epist. 9, 13, 2 vers. 4 hendecasyllabos . . . , quos can- tare magis pro choriambicis excusso poteras -ius pede.

deriv.: mobilitas, mobilito. comp.: (com-), immobilis.

*mōbilitās, -ātis f. a mobilis. plur. inde a PLIN. nat. (infra l. 78), ITALIA, ARNOB. GLOSS. εὐκίνησις, velocitas. graece resp. κίνησις l. 82. v. etiam l. 6, κινήθηαι p. 1202, 23, in transl. ὀρεβα- σμός p. 1202, 56. legitur inde a CIC., VARRONE, LVCR., CAES., SALL., NEP., VERG., OV., non iam in poesi usque ad AVSON., posteros. [e coni. falsa: RVT. NAM. 1, 76 *Castilio pro nobilitate, recepit Ussani*.]

I usu sollemni fere i. q. facultas (vel status vel actus) eius, qui (facile vel velociter vel frequenter) moveri potest vel movetur (acced. gen. gerund. meandi p. 1202, 6, aestuandi p. 1202, 12): A proprie et in imagine (acced. adi. celerima l. 57, velox p. 1202, 41, facilis l. 76. p. 1202, 22; opp. torpor aut tarditas l. 69. cf. l. 68, stabilitas l. 70. p. 1202, 16. 38): 1 de -e animantium: a ipsorum: CIC. nat. deor. 2, 42 necesse est, quod animal in eo aethere gignatur, id et sensu acerrimo et -e celerima esse. LVCR. 5, 858 -s . . . genus id (i. cervos) . . . reservans (cf. CLAUD. DON. Aen. 4, 70 p. 365, 8 -em cervae). OV. am. 3, 14, 26 sponda . . . lasciva -e tremat (cf. EPIST. Sapph. 48 lascivia nostra . . . crebraque -s). ars 3, 352 artifices lateris, scaenae spectacula amantur: tantum -s illa decoris habet (cf. HIER. adv. Iovin. 2, 8 p. 405, 4 B. histrionum). LIV. 9, 40, 2 forma scuti ad imum cuneatior -is causa. PLIN. nat. 9, 100 echinos marinos ante tempestatem operiri lapillis, -em pondere stabiliētes. TERT. anim. 8, 3 quod . . . corpus levissima -e circumfert anima. FIRM. math. 1, 4, 13 facili se -is levitate suspendit natans. al. CLAUD. DON. Aen. 5, 215 p. 448, 7 ad naturalem -em colum- bae. al. CLAUD. rapt. Pros. 3, 138 nulla ruenti (sc. Cereri filiam quaerenti) -s: tardos queritur non ire dracones. AVG. civ. 19, 4 p. 357, 7 D. opp. torpor aut tarditas. al. in re militari (cf. p. 1202, 24) de agilitate equitum: CAES. Gall. 4, 33, 3 -em equitum, stabilitatem peditum. CLAUD. 3, 331 acerrima nullo ordine -s Hunorum.

b partium corporis: CIC. de orat. 1, 127 non . . . -s linguae, non celeritas verborum (AVG. serm. 180, 4, 4 obsecro ut cor stabiliatis, l. -es mutetis. CASSIOD. in psalm. 118, 131. cf. AVG. civ. 22, 24 p. 614, 2 D. mira -s, quae linguae ac manibus adtributa est). CELS. 8, 1, 12 ex quo facilis cervici -s est. LAVS Pis. 181 pedum. SEN. nat. 6, 14, 2 dum bona valitudo est, venarum . . . imperturbata -s modum servat; ubi aliquid adversi est, micat crebrius eqs. PLIN. nat. 20, 224 dentium -es (ARNOB. nat. 3, 18 p. 124, 16 MARCELL. med. 12, 26. 12, 62). ARNOB. nat. 1, 45 p. 30, 2 articuli corporis claudi -es . . . ingenitas explicabant. 3, 13 p. 120, 25 cubitorum. AVSON. 403, 8 p. 235 P. membrorum. PELAGON. 22^{tit}. caudae (*Hippiatr. gr. I p. 244, 8 κινήσεως*). PHYSIOGN. 23 p. 37, 1 oculorum (p. 37, 11. cf. MART. CAP. 4, 328 vibrantibus continua -e lumi- nibus). MART. CAP. 7, 729 digiti . . . quadam incomprehensae -is scatur-

rigine vermiculati. CAEL. AVR. acut. 3, 6, 67 ridens vultus cum quadam -e suarum partium. POMER. 2, 4, 3 vestigiis sinuosa -e nutantibus.

2 de -e rerum: a generatim: α rerum quarumlibet (fere corporearum, animi l. 6, famae pro pers. l. 14): LVCR. 2, 65 quo motu genitalia materiai corpora res gignant . . . quaeque sit ollis reddita -s . . . per inane meandi. 3, 428 anima longe -e praestat et a tenui causa magis icta movetur (cf. GENNAD. vir. ill. 62 de -e animae [tit. libri perdit Cassiani]. CASSIOD. in psalm. 123, 3 quod -s eius animi ventis celerrimis comparetur. GREG. M. in Ezech. 1, 5, 11 spiritus. al.). 3, 646 mens . . . -e mali (i. celeritate, qua abscinduntur membra) non quit sentire dolorem. 6, 280 sua . . . -e calescit . . . ignis (cf. HIL. trin. 7, 26 cum sit in eo igne . . . -s aestuandi. CLAUD. MAM. anim. 1, 9 p. 48, 18 -e vix comprehensibili ignis). 6, 323 fulminis (sim.: 6, 337. 341. 347). al. VERG. Aen. 4, 175 Fama, malum qua non aliud velocius ullum, -e viget (cf. AVELL. p. 156, 19 quantum famae -e praecognitum est). PS. APVL. Ascl. 32 praevenit . . . -s eius stabilitatem suam (mundi ut: ARNOB. nat. 3, 32 p. 133, 14 FIRM. math. 1, 5, 10. AVG. civ. 11, 4 p. 465, 14 D. ordinatissima . . . mutabilitate et -e. cf. AVSON. 368, 9 p. 94 P. rerum. CASSIOD. in psalm. 148 concl. fabricam . . . coeli, quae . . . rotabili -e se sustinet, habere . . . harmoniae delectationem). HIL. in psalm. 1, 14 ut ludibrosa poenae -e iacentur impii ut pulvis (cf. AVG. epist. 127, 7 facili harenae -e). EVSTATH. Bas. hex. 6, 1 p. 921^b -e velox sol (*Migne gr. 29, 120^b δξύς . . . κινήθηαι*). al. in re mili- tari (cf. p. 1201, 69) vel nautica de agilitate navium: CAES. civ. 2, 6, 2 -i navium locus dabatur. FRONTIN. strat. 2, 3, 24 graves suas naves -e Punicae classis eludi. RVT. NAM. 1, 222 aestivos penetrent oneraria car- basa fluctus: tutior autumnus -e fugae (sc. parvis cymbis susceptae).

β aquae: SEN. nat. 3, 14, 1 terrarum orbem . . . -e . . . eius aquae fluctuare. IVL. VAL. 2, 28 Strangae fluminis -s naturalis. CLAUD. DON. Aen. 1, 80 p. 31, 2 -em Tyrrheni maris. PRVD. apoth. 671 liquor . . . se -e carens solidos substrinxit ad usus. VEREC. in cant. 1, 20 quo . . . nullorum fluctuum . . . -e iactemur (in imag.). 7, 5 ut -s aquaticae levitatis in duritiam verterentur (constr. ad sensum). 8, 3 -s venientium transeuntiumque aquarum. 9, 28 aquarum -bus. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 19 aquae (antea: crystallum . . . ex aqua congelascit et robustum fit; cf. p. 1200, 33).

b speciatim de -e temporis: PS. APVL. Ascl. 31 ut et aeterni- tatis stabilitas moveatur et temporis -s stabilis fiat. ibid. temporis . . . semper revocatur agitatio eaque -s ratione temporis vertitur. ANTH. 931, 98 se . . . hac semper -e fugit aevum. APRING. in apoc. 1, 1 rationem temporum . . . veloci -e complendum (apoc.: quae oportet fieri cito).

B translate: 1 respicitur inconstantia (iuxta pos. l. 44. 54), fere i. q. mutabilitas (iuxta pos. l. 62), mutatio sim.: a genera- tim: α de -e hominum (dei l. 52): CIC. Phil. 7, 9 quid est in- constantia, levitate, -e . . . turpius? CAES. Gall. 2, 1, 3 -e et levitate animi (SALL. Catil. 49, 4. IVL. VAL. 2, 26 [nob. coni. Kroll]. FIRM. math. 1, 2, 2 callidos et concitati a. -bus turbulentos. al.). SALL. Iug. 56, 5 tanta -e sese Numidae gerunt. 88, 6 Bocchus -e ingeni pacem atque bellum mutare solitus (TAC. hist. 1, 7, 2. 2, 57, 2. 3, 84, 4). TAC. hist. 5, 8, 3 reges volgi -e expulsi. PLIN. epist. 9, 22, 2 (iuxta ponitur varietas). APVL. met. 10, 4, 5 quoad illa . . . -e lubrica . . . amorem . . . transtulisset ad odium. TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 367, 6 quasi . . . -e (immob. var. l.) vel improvidentia . . . paeniteat deum. 4, 1 p. 425, 21 -is . . . et inconstantiae. ANTH. 485, 110 -s, non nobilitas. PANEG. 6, 11, 4 infida. al. CONC. S I 5 p. 79, 13 perturbationes et -es. al. GREG. M. dial. 2, 25 p. 117, 4 M. (translator gr. ὀρεβασμός). al.

β de -e rerum (maxime fortunae vel condicionis humanae sim.):

NEP. Dion. 6, 1 fortuna sua -e, quem . . . extulerat, demergere est adorta (cf. PLIN. epist. 4, 24, 2 fortunae -s). MANIL. 4, 256 -s (nob. var. l.) rerum (ANTH. 487^a, 10 r. incerta -e). SEN. epist. 101, 9 varietas -sque casuum. ANTH. 415, 64 fors varias mutat -e vices. GENNAD. dogm. 86 -e (et mutabilitate) (add. pars codd.) conditionis humanae. PRVD. perist. 14, 99 vana seclis -s. AVG. civ. 1 praef. p. 3, 21 D. terrena cacumina tem- porali -e nutantia. EPIST. pontif. 310 Migne 20, 549^a necessitatum mun- danarum. SACR. Gelas. 3, 91 p. 751 migranti de hac -e incerta, sempi- ternam illam vitam . . . praesta (sic Morin in ed. Caes. Arel. II 128, 20 ex cod. Monac., instabili et tam i. vulgo). BOETH. cons. 4, 6, 14 W. fatalis. VEREC. in cant. 9, 28 -bus carnalium vitiorum. CASSIOD. inst. 1, 28, 5 hoc . . . est salutare . . . , perpetuum, quod nulla mors, nulla -s . . . separare possit.

b speciatim: α in arte gramm. spectat ad nomina, quae genus mutare possunt: POMP. gramm. V 198, 8 hoc in genere sequimur et genus et -em. 198, 27 hic lupus . . . et hic lepus; sed unum discrepat, -s, . . . , lupus facit lupa, lepus non facit lepa. β in arte mathem. spectat ad formam anguli mutabilem: MART. CAP. 6, 717 quae -s (i. anguli) in lineis constat, cum maiores minoresve formantur.

2 respicitur strenuitas, fere i. q. impigritas sim.: VARRO ling. 8, 15 ab strenuitate et -e (nob. trad.). QVINT. inst. 10, 7, 8 opus est naturali quadam -e animi, ut dum proxima dicimus, struere ulte- riora possimus. PLIN. epist. 7, 9, 11 non rigidas artes docta -e decet. ITALIA sap. 7, 24 (v. p. 1201, 8).

II usu metonymico pro t. t. iur., q. e. 'res mobiles', fere i. q. vestimenta (cf. p. 1199, 34): PS. RVFIN. (= IVLIAN. AECL.) in Os. 2, 9 p. 975^c messem negabit aestas, autumnus vindemiam, -em bruma [Wieland]

subducat (*Vulg.*: sumam frumentum meum in tempore suo et vinum . . . et liberabo lanam meam et linum meum).

homoeoprophora e. g. p. 1201, 73. 1202, 7. 18. 54. 62.

mōbilito, -ātum, -āre. a mobilis. GLOSS. V 644, 14 -ta: mota (*dub.*: IV 119, 26 -ta movetur [mobilitate movetur *Lindsay Gloss. LIII Abol. MO 30*]. V 466, 2 [*del. Lindsay cum cod. b GLOSS. LV Aa M 402*]. *utubique* 'aut mota aut -atur scribendum' censet Goetz in indice).

fere i. q. (com) movere: CAECIL. com. 192 laetitia (e coni.) me -at, maeror molitur metu. LABER. mim. 91 concitata (-am *Noni codd. F³B⁴*) -ta (-tam *F³B⁴*, om. *L*) mente maestus. LVCR. 3, 248 inde omnia -antur, concutitur sanguis. ITALA sap. 7, 24 (v. p. 1201, 8).

[**mobitōrius** v. s. vomitorius.]

Wieland.

moccus v. s. mucus.

mocenagria et **mocinagio** v. s. moloche.

mochlor, -ātus sum, -ārī, *μοχλεύω, μοχλώω*. i. q. *μοχλεύειν*, vecte movere: CHAR. gramm. p. 465, 18 B. (*inter deponentia*) -or *μοχλεύω* -tus sum. GLOSS. IV 539, 6 molatum obser[v]atum. V 621, 14 molatum est conservatum (obseratum? Goetz).

mochomor v. s. molchomor.

[reprenditur pronuntiatio . . . vocis mutationibus resultans. nec inutiliter ex Graecis veteres transtulerunt, quod ab his sumptum Laenas Popilius posuit, esse hanc **mocōsam** (inociosam *P*, negotiosam *Halm*, *μωκώσαν* Becher, mutosam sc. 'quae assidue mutat' *Svennung per litteras*) actionem QVINT. inst. 11, 3, 183.]

mocrus (maerus [*pro macer*] ? Goetz) *στενός* GLOSS. II 437, 12. III 485, 60.

moda, -ae f. v. s. modus (p. 1252, 50).

? **modelus**, -a, -um. a modus. VIRG. gramm. epit. 4 p. 14, 1 quorum fistilla -a (modella? an modula?) poli persulta[n]t sidera. *R*.

moderābilis, -e. a moderari. Ov. am. 1, 6, 59 nox et amor vinumque nihil -e (i. quod moderari possumus, cf. p. 1213, 15) suadent. *adv. moderābiliter*. PASS. Pont. Cim. (BHL 6896) 11 qui summum rei publicae apicem -r continent (i. moderantur; seq.: principes, . . . quos rem publicam dicis moderari; cf. p. 1215, 74).

***moderāmen**, -inis n. a moderari. scrib. in var. l. *modor*. l. 57. p. 1204, 24. 78. 1205, 28. al. plur. poet. e. g. SIL. (p. 1204, 43). STAT. (l. 56). AVIEN. (l. 50). de notione: GLOSS. *συμμετρία*. legitur inde ab Ov., qui hoc verbum metri causa loco vocis q. e. moderatio formavisse videtur; saepe apud poetas; in sermone pedestri inde ab APVL. [*confunditur c. moderatio* p. 1204, 25. 1205, 10. 11. 39; c. moderamentum p. 1205, 61; c. modulamen PRVD. apoth. 844.]

i. q. **moderatio** (locos attulimus omnes usque ad APVL., unde vox magis magisque increbruit): I pertinet ad **directionem** vel **ordinem**: A i. q. gubernatio, administratio sim.: 1 proprie et in imag.: a i. q. actio moderandi, gubernandi, dirigendi: α equi vel currus: Ov. met. 2, 48 currus rogat ille Phaethon paternos inque diem alipedum ius et -n equorum. 2, 67 ultima prona via est et eget -e certo. STAT. Theb. 6, 506 abripitur longe -e liber currus. NEMES. cyn. 267 equus paret in obsequium lentae -e virgae. AVIEN. Arat. 792 donec . . . Iuppiter . . . redderet aetherii Phoebo -a cursus. ENNOD. carm. 2, 113, 1. in imag.: AMBR. off. 1, 47, 228 p. 91^B appetitus frenos rationis non suscipit nec ulla sentit aurigae (i. rationis) -a, quibus possit reflecti. PS. AMBR. act. Seb. 12, 38. PAVL. PELL. 160 licentia cauto stricta coherceri potuit -e freni. β navis sim.: LVCAN. 5, 706 carinas doctae . . . pari -e dextrae permixtas habuere diu. STAT. Theb. 10, 183 subit ad vidui -a clavi. CLAUD. DON. Aen. 10, 225 p. 322, 14 velorum sinus certo -e (modor- *VR*) temperabat Aeneas. CLAUD. 8, 424 quo fluctus possit -e falli. cf. CLAUD. 20, 427 ballaenam -e caudae temperat musculus. in imag.: DIOM. gramm. I 300, 8 oratio mobili quodam vocis articulatae spiritu rotundoque (i. apto, bene conformato) gubernaculi (i. linguae) -e temperata (SIGISM. Alc. Avit. epist. 94 p. 102, 2 MART. BRAC. humil. 5). γ alia: RVFIN. Orig. in gen. 3, 2 p. 41, 11 sonitum . . . superni nutus -e gubernatum. PRVD. c. Symm. 1, 90 Mercurius traditur extinctas sumptae -e virgae in lucem revocasse animas. PAVL. NOL. carm. 23, 168 levem trepido -e melen (i. specillum medici) ducere.

h metonymice i. q. gubernaculum navis: Ov. met. 3, 644 capiat . . . aliquis -a! 15, 726 innixus -e navis. STAT. silv. 3, 2, 29 -a puppis. in imag.: FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 7, 26 temerarii remiges . . . temperare -a nesciunt, et gubernacula tractare non norunt, (1 glossatori debere putat Engelbrecht).

2 translate: a rei publicae: Ov. met. 6, 677 sceptrum loci rerumque capit -n Erechtheus (PHOC. carm. de Verg. 92 PRISC. Anast. 251). PS. LACT. inst. interpol. 7, 26, 14 quietum tranquillumque -n. AMM. 26, 2, 6 -a orbis Romani. 28, 1, 6 provinciae. SCHOL. Pers. 4, 1 publici -is gubernacula . . . suscipere (cf. COD. Iust. 1, 27, 2 pr. ut nostro -e recte gubernetur Africa [NOVELL. Iust. 34 epil.]). PRVD. praef. 16 legum -e frenos nobilium reximus urbium (CLAUD. 7, 183 maturo . . . regunt iunctas -e gentes. COD. Theod. 1, 10, 4, 1 [= Iust. 1, 28, 4] praefecturae urbanae . . . -e. cf. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 657 Romana indultis -a rexit habenis). c. Symm. 2, 622 Romae. CLAUD. 24, 164. carm. min. 30, 46 -a mundi sumpserat. al. in imag. de avibus: EVSTATH. Bas. hex. 8, 3 p. 948^C aliae aves sub -e continentur. ecclesiae: RVFIN. hist. 4, 5, 5 Alexandrinae ecclesiae -n (gr. τὴν προστασίαν) . . . suscepit.

PAVL. NOL. carm. 14, 94 Nolam placido . . . -e rexit. LEO M. epist. 14, 1 p. 668^A vices mei -is. serm. 5, 5 per -n beatissimi Petri (EPIST. pontif. 624 Schwartz p. 57, 15). SACR. Leon. p. 40, 8 ecclesiam apostolorum semper -e gubernari (GREG. M. epist. 2, 48 p. 149, 17 pastoris). al. EPIST. pontif. 636 Thiel Gelas. 14, 1 p. 362 apostolicae sedis. GREG. M. epist. 1, 76 p. 96, 6 ecclesiae sacerdotis -e destitutae (6, 21 p. 399, 15. al.). CE 1371, 13 -e certo . . . textit ab hoste gregem (1953, 2 (moder)amine [Armini, Eranos 34, 1936, 111, (ex)amine Lommatzsch] certo).

b rerum, quae providentia divina reguntur: APVL. mund. 30 uno -e contenta omnia (gr. 6 p. 399^b, 11 ὑπὸ . . . μᾶς ἑοπῆς ὁρῶν μένων ἀπάντων. cf. HIL. in Matth. 14, 11 p. 1001^A ut . . . divinae virtutis -e contineretur). RVFIN. Orig. in exod. 4, 7 p. 179, 21 dei regis. PRVD. c. Symm. 2, 74 fatum aut genium, cuius -e regnent urbes. 2, 231 mundi. PAVL. NOL. carm. 8, 5 aeterno . . . -e. AVG. epist. 166, 13 p. 566, 12. al. PS. PROSP. vocat. gent. 2, 10 p. 695^C -is sui regimen. EVSTATH. Bas. hex. 1, 2 p. 870^A sine -e et gubernatione . . . ferri omnia (gr. p. 8^B ἀκυβέρνητα καὶ ἀδιόκητα). SALV. gub. 1, 5 de maiestate ac -e summi dei. SEDVL. carm. pasch. 5, 177 nec sine divino constat -e gestum. al.

c in universum: Ov. met. 13, 362 ingenium tuum . . . eget -e nostro. CHALC. transl. p. 27^B hominibus eruditus legum sanctiore -e. RVFIN. Orig. in iud. 6, 5 p. 503, 3 si . . . motus corporis tui freno mentis et interioris hominis -e gubernantur. AVG. epist. 246, 2 p. 584, 17 ut oculum . . . ad domus suae -n (ad domum suo -e *V*) . . . revocaverit. al. CYPR. GALL. gen. 1436 educens iuvenes patrio -e (modor- *G*). LEO M. epist. 35, 3 Conc. II 4 p. 8, 17 veritas affectionum Christi sub -e (moderatione var. *L*) deitatis et mentis. ORIENT. comm. 1, 605. PAVL. PELL. 62 apto -e . . . insinuare mihi morum instrumenta bonorum. BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 110, 27 in liberi arbitrii -e (cf. COD. Iust. 6, 22, 8 pr. suae . . . -a voluntatis). al.

B i. q. praeceptum, regula: IVVENC. 1, 185 scripserat antiquae Moyses -a legis (1, 496. 2, 575). 1, 493 operis proprii (i. novi test.) -a servans (opp. praecepta priorum [i. vet. test.]). 3, 421. RVFIN. Orig. princ. 3, 5, 6 p. 277, 11 donec Christus rectores ipsos regendi doceat -a (cf. ibid. regendi . . . disciplinam). COD. Theod. 8, 18, 4, 1 iustitiae -e. ALC. AVIT. carm. 5, 47 patrio -e.

C i. q. ordo, ordinatio: HEGES. 3, 23, 1 p. 228, 1 nec adversus Romanae dispositionis -a veterani quoque exercitus virtutem quicquam temeritas promoveret (gr. 3, 467 οὐτε πρός τὴν εὐταξίαν). AVG. gen. ad litt. 2, 12 p. 50, 24 hic -n ordinatio advertendum est. ENNOD. dict. 5, 8 p. 439, 15. COD. Iust. 1, 17, 2, 1 vetustatis . . . opera . . . certo -i tradere.

II pertinet ad **mensuram**: A de restrictione: 1 proprie de actione retinendi: SIL. 16, 417 cunctantem et sero -a equorum discentem Cynnum (cf. p. 1217, 50). NEMES. cyn. 185 nec semel indulge catulis -a (Heins., -e codd.) cursus. in imag. de exinanitione dei in apparitionibus (cf. p. 1213, 11): PRVD. apoth. 27 mera maiestas dei est infinita nec intrat obtutus, aliquo ni se -e formet.

2 translate: a in universum i. q. continentia, temperantia: SIL. 7, 15 tumefactum cladibus ille Fabius Hesperis lento Poenum (i. Hannibalem) -e lusit. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 5 p. 553, 24 ut . . . qui hoc disponere nituntur, omni consiliorum -e utantur (opp. temeritate). PS. CYPR. singul. cler. 45 p. 220, 7 de qua re nobis Salomon -n inposuit (AVG. contin. 12, 27 p. 177, 12 frenis continentiae). IVL. VAL. 1, 44 p. 55, 13 continentis animi -n Alexander potuit ostentare (Hist. Alex. M. I p. 47, 14 Kr. οὐδὲν ἐπραξεν ὑπερῆφρον). ARNOB. nat. 5, 1 p. 173, 9 -is temperamentum secutus. OPT. PORF. carm. 15, 4 imperii nationum, Constantine, effrenatarum -e pacificator. IVVENC. 1, 6 cura his ambobus (sc. Zachariae et coniugi) parilis -is aequi. GAVDENT. serm. 15, 22 G. nostri . . . debet esse -is . . . laxare habenas licentiae (AVSON. 419, 28 p. 360, 186 P. quid iam senibus erga se oportet esse -is? PAVL. NOL. epist. 23, 7 p. 163, 23). SYMM. epist. 5, 62 (60) huius iniuriae adfectio tuum -n expectat (i. actionem reprimendi; cf. PAVL. NOL. epist. app. 1, 2 p. 430, 25 domini -e gubernatum. CASSIOD. var. 7, 1, 1 ad -n electum). AMBR. exhort. virg. 11, 78 ira nescit tenere -n. Iac. 1, 2, 5 p. 7, 8 temperantia sobrietate atque -e animum temperat (AVG. pecc. mer. 2, 36, 59 p. 128, 1 disputationem . . . -e temperatam. CONSVLT. Zacch. 2, 14 p. 80, 1 pias merites. PROSP. epigr. 18, 5 cupiditatem. RVRIC. epist. 2, 11 p. 389, 18 misericordiae suae -e. GREG. M. moral. 7, 42 p. 791^B dilectionem discretionis -e. cf. VITA Hil. Arel. 30 l. 6 C. temperantiae -n). Nab. 15, 64 nullo eas voluptates -e gubernantes. HEGES. 3, 25, 3 quibus pio -e Titus parcendum putabat (INSCR. christ. Diehl 1092, 11. cf. CONSVLT. Zacch. 2, 14 p. 80, 1 sancto -e [INSCR. christ. Diehl 1236, 2]. VEN. FORT. carm. 7, 12, 49 sacro -e vivens [9, 9, 7]). PRVD. ham. 246 licentia rerum turbavit placidas rupto -e leges. psych. 274 virtus placidi -is (i. humilitas). al. AVG. conf. 5, 6, 11 p. 84, 25 -e ingenii. in psalm. 78, 8 pie sustentato . . . -e disciplinae. ANVLIN. Aug. epist. 88, 3 p. 409, 3 post pacificum -n episcopalis iudicii in dissensionibus (cf. LEO M. epist. 86 Conc. II 4 p. 42, 11). CYPR. GALL. gen. 499 contenta suo victrix -e (modor- *G*) virtus Abrahae. CARM. ad senat. 64 -n amabile. 65. al. EPIST. pontif. 555 Thiel Hil. 8, 4, 6 -is apostolici memores. CANON. Migne 56, 864^A de continentia et castitatis -e. GREG. TVR. glor. mart. 72 reum lenis pietatis -e tu dissolvas (opp. asperitas humana). CE 2097, 7 indulsit . . . mixto -e causis. INSCR. christ. Diehl 66, 7 castus, -e pollens. al. de temperatione caeli: HIPPOCR. aer. 12 p. 29, 28 G. secundum naturam et -n (gr. μετρίτητα) temporum.

[Lumpe]

b in sermone iuris sim. i. q. limitatio (cf. p. 1207, 70): Ps. CYPR. singul. cler. 25 p. 201, 20 non sine -e fuit . . . ipsa permissio procurata (cf. Cod. Iust. 3, 28, 36, 1^e heres commodum . . . cum legitimo -e sentiet [NOVELL. Iust. 36 pr. cum certo -e certaue definitione]). cf. AVSON. 325, 61 p. 112 P. Amorem . . . nullo -e poenae (i. immodico supplicio) adficiunt (Z, affigunt *Scrivenerius*). CLAUD. DON. Aen. 12, 235 p. 582, 23 quod -n poterit sperare servitii?

B de iusta mensura, recto modo (saepe in serm. iur.) i. q. convenientia, aequatio, medietas: VLP. dig. 2, 12, 7 (interpol.?) dilatio . . . secundum -n (moderationem PV) locorum impertiri solet. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 8 p. 555, 22 cuius temperamenti -n nos, (moderatione B) hio tenere quaerentes (seq. p. 556, 13 ut nec . . . laudent facilitatem nec . . . accusent . . . crudelitatem. cf. PAVL. NOL. epist. 12, 4 p. 76, 16. 12, 8 p. 80, 21). ARNOB. nat. 1, 2 p. 4, 12 numquid vertigo haec mundi primigenii motus -n excedens aut tardius repere aut praecipiti coepit volubilitate raptari? (cf. IVVENC. praef. 14 vertigo poli terras . . . circum aethera sidereum iusso -e volvet). 1, 2 p. 4, 17 numquid . . . sol . . . exarsit aut intepuit atque in contrarios habitus -is soliti temperamenta corruptit? (cf. AMBR. hex. 4, 6, 28 de . . . temperamento et -e conditoris, qui . . . mensuram muneris solis attribuit). HIL. trin. 5, 2 temperato inter utrumque -e (HIER. epist. 49, 8, 1 cauto -e praeceptorum). GAUDENT. serm. praef. 44 G. universa, quae . . . deus iusto -e providenter exercet (AMM. 15, 10, 7. 22, 16, 22 AVG. gen. c. Manich. 2, 29, 43 CORIPP. Ioh. 2, 337. 8, 7. cf. AVG. gen. c. Manich. 2, 27, 41 -n iustitiae est sua cuique tribuere [2, 28, 42 VEN. FORT. carm. 9, 1, 85 GREG. M. in Ezech. 1, 3, 8 p. 809B]. DRAC. Romul. 5, 305 fortuna . . . iniusto censens -e fatum [i. iniusto censu moderans fatum eius' Vollmer]. VEN. FORT. carm. 5, 8^p, 11 cui sua concedens iustae -e [modor- B] librae). AMM. 25, 1, 9 hoc . . . correctionis -e leniori . . . contentus est imperator. 30, 9, 5 hoc -e principatus *Valentiniani* inclaruit. CLAUD. DON. Aen. 1, 195 p. 45, 4 consolandi officium . . . tanto -e, ut neque se satis tristem ostenderet . . . neque a doloribus immunem. AMBR. hex. 4, 5, 23 p. 131, 9 *autumnus* deposito calore per temperiem medii -is sine fraude nos . . . flatibus tradit hiemalibus. Ps. AMBR. serm. 46, 2 p. 694^A aëris istius circumiectus et fusus aequo -e libratus in medio (i. inter caelum et terram). HEGES. 5, 24, 2 p. 357, 7 quadam arte pensantes -a cibi. HIER. epist. 49, 11, 1 cauto (cf. supra l. 21) -e. EPIST. pontif. 253 Hier. epist. 35, 2, 1 servans utrobique -n. PRVD. apoth. 831. Cod. Theod. 8, 5, 47, 1 (= Iust. 12, 50, 12) praescripta -is (moderationis *Iust. in var. l.*) imperatorii libramenta. 11, 30, 64 pr. serenitas nostra certum -n invenit. 14, 6, 3. NOVELL. Theod. 11 pr. maxime -n desideratur in legibus, per quas delinquentes pro qualitate criminum convenit emendari (postea: modum emendationis). 12, 1 veterum legum (VEN. FORT. carm. 6, 2, 3 ISID. sent. 3, 52, 9). CASSIOD. var. 3, 46, 1. 12, 2, 5 Cod. Iust. 6, 61, 5, 1. CORIPP. Ioh. 2, 337 omnia dispensans iusto -e (GREG. M. epist. 11, 44 p. 317, 25 ut . . . ea . . . prudenti -e dispensetis. cf. in Ezech. 1, 1, 18 p. 794^B *deus* suae irae -a dispensat. moral. 6, 41 p. 752^B supernae dispensationis -a). GREG. M. in Ezech. 1, 5, 3 p. 822^B. 2, 9, 20 p. 1056^A. nota fere i. q. poena (cf. p. 1214, 29): AMBR. hex. 3, 16, 67 eo quod divinae maiestatis offensa magna -e sterilitatis Iudaicae atque inopiae solveretur.

appendix gramm.: c. gen. obi.: animantium: p. 1203, 47. 1204, 43. al. rerum: p. 1203, 54. 73. 1204, 44. 50. al. c. gen. subi.: animantium: l. 19. p. 1203, 52. 1204, 39. al. rerum: p. 1203, 49. 1204, 11. 13. 20. 31. c. gen. gerund.: p. 1204, 33. c. gen. explic.: l. 50. c. gen. inhaerentiae: l. 11. p. 1204, 68 sq. (cf. l. 18. p. 1204, 15). c. praep.: inter: l. 20. erga: p. 1204, 59.

moderamentum, -i n. a moderari. i. q. res, qua aliquid modificatur: GELL. 13, 6, 1 *πρὸς ὁδὸν* . . . veteres docti tum 'notas vocum', tum '-a' (modulamenta *Benloew*) . . . appellabant. AVG. c. Faust. 19, 17 p. 516, 21 hoc igitur temperamentum -umque (moderamenque C) spiritus sancti per apostolos operantis (modificatur *abrogatio legis Mosaeicae*). THEOD. PRISC. gyn. 19 *spumae* gallinaceos adipēs . . . iungimus, ut pessario -um (pessarium odoramentum f v) faciamus (de recta mixtura). CAEL. AVR. chron. 3, 2, 23 resumtionum -a adhibenda, ut panis calidus vel cucumis eqs. (de medicamentis ad recreanda corpora adhibitis).

moderāns et moderanter v. p. 1216, 68. 72.

moderantia, -ae f. a moderari. i. q. moderatio, temperantia: EPIST. pontif. 557 Arel. 21, 3 p. 31, 27 *episcopus Viennensis* abusus fratris et consacerdotis Leontii *episcopi Arelatensis* -a (-ae var. l.).

moderātē et moderātīm v. p. 1219, 42. 1220, 54.

**moderatio, -ōnis f. a moderari. PAVL. FEST. p. 160, 11 a modo fit . . . -o. cf. l. 80. scribitur interdum -cio vel modor- (cf. p. 1208, 12). de formis: plur. p. 1208, 52. 1209, 12. de notione: Cic. Tusc. 3, 16 *σωφροσύνη* . . . soleo equidem tum temperantiam, tum -em appellare, non numquam etiam modestiam. NON. p. 520, 19 modestia . . . e qua gignitur -o, quae temperat aurigatque modos, qui . . . in factis et in dictis . . . iniunguntur. GLOSS. *συμμετρία. μετρίότης. διοίκησις*. modo et ratione subsistens. temperantia. legitur inde a RHET. Her., Cic., NEP., LIV.; in vers. nom. -δ p. 1206, 79. in tit. libro-rum: VAL. MAX. 4, 1 tit. 5, 9^{tit}. FRONTIN. (?) strat. 4, 6^{tit}. [confund. c. moderamen p. 1203, 40. 1207, 73. 75. c. modiatio p. 1227, 72. modulatio p. 1209, 16 et LACT. inst. 5, 1, 10 CHALC. comm. 7, 3*

(conicitur modulatio p. 1209, 12 et Ps. SORAN. quaest. med. 20). e conit.: QVINT. decl. 295 p. 168, 6 *Rohde* (ante ratio trad.). loco contextus dub.: CIC. epist. 9, 15, 3 auctorem -is, urbane, (L Madv., -is urbanae trad., fort. recte i. restrictionis rusticationis).]

i. q. actus moderandi vel habitus moderatus: I pertinet ad *mensuram*: A de restrictione: 1 in universum i. q. modestia (syn. l. 21. 27. 49. 71. p. 1205, 77. 1207, 69), temperantia (syn. l. 14. 39. 44. 45. 50. p. 1205, 76. 1207, 12), continentia (syn. l. 50), clementia (syn. l. 71. p. 1207, 30. 39) sim.: a hominum et rerum ad homines pertinentium (fere facultatum animi. dicendi l. 20. virium l. 42. rei familiaris l. 26. in arte medica l. 59. 61. 83):

α generatim: RHET. Her. 1, 1, 1 recta intellegentia et definita animi -e gubernetur oratio (Cic. Cato 1 coniung. aequitatem. ad Q. fr. 1, 1, 5 in tua virtute ac -e a. 1, 1, 9 syn. temperantiam. LIV. 6, 25, 6. VAL. MAX. 4, 3, 4 tam circumspecta a. -e. CVRT. 4, 11, 7 QVINT. decl. 306 p. 201, 9. AVG. beat. vit. 11 p. 98, 16 a. sui -e beatus est. cf. Cic. part. 78 a. advertendi). 3, 2, 3 modestia est in animo continens -o cupiditatem (M [cf. *Aristo ap. Plut. virt. mor. 2 p. 441a ἐαυτοῦ πλεονεξία*]). Cic. Manil. 47 hac utar -e dicendi (leg. agr. 2, 2 certa ratio -oque dicendi. cf. Phil. 2, 10 cum in omni vita tum in dicendo -em modestiamque. de orat. 2, 247 dicacitatis. off. 1, 98 dictorum . . . atque factorum. QVINT. inst. 11, 1, 90 verborum. FIRM. math. 5, 2, 16 sermonis. sim.: PETRON. 93, 4 -is verecundiaeque verba). Sull. 73 quid . . . commemorem . . . -em in privatis rebus? dom. 147 ad nostrum usum prope modum iam est definita -o rei familiaris. Sest. 88 tanta -o fuit hominis, tantum consilium (Phil. 10, 7 tantam -em, tantam . . . tranquillitatem et modestiam! cf. l. 37 et Cic. fin. 4, 11 quanta sit etiam apud deos -o, quantus ordo). Cael. 42 dummodo . . . praescriptio -oque teneatur (HEGES. 4, 2 p. 241, 22 AVELL. p. 106, 18. cf. CLAUD. DON. Aen. 2, 540 p. 222, 13 -e custodita [VEG. mil. 3, 4 p. 71, 13]. 11, 570 p. 504, 7 servata -e [AVG. c. Adim. 14 p. 152, 1 s. -e euangelica]). Planc. 94 libertatem . . . non in pertinacia, sed in quadam -e positam. Phil. 10, 14 -em patientiamque mirantur (QVINT. inst. 6, 4, 10. cf. p. 1207, 16). de orat. 2, 238 adhibenda est . . . in iocando -o (epist. 9, 16, 3 SEN. contr. 7 praef. 3 SEN. clem. 1, 2, 2 CAPITOL. Maximin. 1, 1 CIL VI 1771. cf. l. 74). 2, 342 virtus in earum rerum usu ac -e maxime cernitur (Tac. ann. 12, 37, 1 tanta rerum prosperarum -o. cf. l. 26). fin. 1, 64. 2, 47 in quo genere honesti inest ordo et -o (cf. l. 28. 42). Tusc. 3, 36 temperantia, quae est eadem -o, a me quidem paulo ante appellata frugalitas (cf. off. 1, 96 -o et t. appareat). 4, 37 -e et constantia quietus animo est (cf. vol. IV 506, 51 sqq.). Cato 33 virium. off. 1, 17 ordo . . . et constantia et -o . . . versantur in eo genere eqs. 1, 98 nobis . . . a natura constantiae, -is, temperantiae, verecundiae partes datae sint. 1, 102 ex quo elucebit omnis constantia omnisque -o (cf. infra l. 63. 84). 1, 143 de -e et temperantia et harum similibus virtutibus quaerimus (VAL. MAX. 4, 1 ext. 7 de septem sapientium -e referam. Tac. ann. 6, 27, 4 PLIN. paneg. 56, 3). 1, 152 quarta pars honestatis -is est (cf. 3, 96 altera pars in . . . -e continentiae et temperantiae. 3, 116 quarta pars decore, -e, modestia, continentia, temperantia continetur). Att. 10, 4, 1 deplorandi. 11, 17^a, 2 ego . . . utar -e, qua potero (cf. l. 19. p. 1207, 8. QVINT. inst. 11, 1, 68). 11, 21, 3 omnia genere ipso praeclarissima fuerunt, -e paulo minus temperata (VAL. MAX. 4, 1 ext. 9 SEN. epist. 23, 6 QVINT. inst. 11, 1, 28). epist. 1, 9, 22 naturae tuae. 6, 1, 6 ratio ac -o vitae (PANEG. 3, 27, 3 prioris v. mansuetudine et -e. CIL VIII 15880, 8. cf. supra l. 21). 9, 16, 6 praesentis temporis -e me consolet (EPIST. procos. ad Amphiss. [CIL III 568] 12). al. SEN. contr. 2, 4, 4. suas. 1, 3 inter secunda. VAL. MAX. 5, 9^{tit}. de parentum adversus suspectos liberos -e (QVINT. inst. 6, 2, 14). CELS. 2, 16, 1 morbi -em desiderant (7, 29, 1 curatio summam prudentiam -emque desiderat. QVINT. inst. 3, 8, 60. 11, 1, 58). 7, 7, 6^B scalpello subsecare cum magna -e (FIRM. math. 5, 1, 10 cum tarditatis -e. 8, 7, 2. AMM. 31, 14, 3 liberalis erat cum -e. SCHOL. Cic. Bob. p. 167, 4. CLAUD. DON. Aen. 5, 405 p. 470, 6 omni cum -e. GEST. Pilat. 1, 2 cum -e [cum mansuetudine var. l., gr. *ἡ μετὰ ἐπιεικεῖας*] adducatur Iesus. cf. MART. CAP. 5, 512 p. 252, 8 sine -e. VITA Caes. Arel. 1, 29 p. 307, 16 M. absque reverentia et -e). SEN. benef. 2, 21, 4 quae est . . . alienam rem non accipere -o? dial. 3, 10, 4 hoc . . . -e consequetur, ut eqs. (APVL. flor. 15 p. 61). 9, 17, 9 ut libertatis, ita vini salubris -o est. epist. 18, 15 -is causa. 45, 7 -o vocatur ignavia. 86, 1 ob egregiam -em pietatemque (CIL VI 1679, 10). 88, 30 coniung. simplicitatem, modestiam, frugalitatem, parsimoniam, clementiam. 106, 9 -o refrenat et revocat (cf. LEO M. serm. 87, 1 p. 439^A rationabili . . . -e . . . frenandae sunt . . . cupiditates. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 10 p. 24, 9 adhibito -is freno). PLIN. nat. 11, 145 indicia -is (cf. p. 1207, 27). QVINT. inst. 11, 1, 68 ratio nostrae -is (AVG. civ. 11, 31 p. 505, 21 D.). Tac. ann. 14, 53, 2 -o eius felicitatis. VLP. coll. Mos. 3, 3, 5 (rescript. imp. Pii) servorum obsequium . . . -e . . . contineri. APVL. apol. 98 non fuit meae -is tacitas omnium suspiciones palam abruptum. TERT. pudic. 1, 3 -o libidinum pudicitia credatur. IVVENC. 3, 606 mitis -o. FIRM. math. 2, 30, 8 quieta -o (5, 1, 11). 3, 1, 12 -e composita (6, 22, 4. 6, 29, 17. al. SACR. Leon. p. 137, 15). AMM. 21, 16, 5 edendi potandique -e. AMBR. Hel. 16, 61 -o . . . naturalis est. THEOD. PRISC. gyn. 8 omnia tamensub -e procuranda sunt (CASSIOD. in psalm. 118, 97 p. 868^C. var. 5, 10, 2 sub omni . . . -e transire). SACR. Leon. p. 57, 10 circum-

[Lumpe]

specta -e (cf. p. 1206, 15). *al.* de deo (cf. p. 1206, 28): FIRM. err. 28, 13 diu criminibus tuis pepercit divina -o. AVG. enchir. 13, 47 -e miserationis dei.

β speciatim in re publica sim.: CIC. Flacc. 17 contionum. Sest. 72 quae ... gravitas P. Lentuli consulis fuerit, quae etiam collegae eius -o de me. Pis. 24 -o illa, quae in nostris solet esse consulibus (cf. Liv. 3, 41, 6 in imperiis exercendis. PANEG. 2, 20, 5). Phil. 5, 38 quanta ... is -e usus sit (SEN. dial. 12, 13, 2 divinae manus principis). de orat. 2, 35 languentis populi incitatio et effrenati -o, (*l. om. M.* de actione retinendi). Liv. 2, 1, 6 tranquilla -o imperii. 3, 33, 9. 3, 59, 4 tribuni. 3, 65, 11 -o tuendae libertatis. 4, 41, 7 cum ingenti laude ... -is (38, 56, 11 -is et temperantiae. VAL. MAX. 4, 1 ext. 4. 5, 3 ext. 2 PLIN. paneg. 54, 5). 4, 51, 3 summa -e ac lenitate ... transacta re (cf. *infra* l. 27. PLIN. epist. 6, 31, 11 coniung. summa gravitate. *sim.* VAL. MAX. 4, 1, 6 altissima ... -e). 4, 57, 12 favorem unica -e partum (EVTR. 9, 12). 6, 27, 1 singulari adversus conlegam patientia et -e insignis (VELL. 2, 122, 1. SVET. Otho 3, 2 -e atque abstinencia s.). 8, 33, 13 quantum interesse inter -em antiquorum et novam superbiam crudelitatemque! 34, 22, 5 Romani ducis ... -em miraretur. 42, 62, 7 -is ... testes (cf. VAL. MAX. 4, 1 ext. 8 -is testimonium). 45, 18, 6 libertatem salubri -e datam (COD. Theod. 11, 1, 23. cf. TAC. hist. 2, 29, 3 utili -e). *al.* (cf. Fr. Hellmann, *Liv.-Interpretationen* 1939, ind. p. 108). VAL. MAX. 4, 1, 5 quid hac -e efficacius? 4, 1, 7 adversus socios (cf. l. 16). 4, 1, 8 -em ... Gracchi debita laude prosecutus est (4, 1, 12). 4, 1, 9 praecipuae -is exempla (PLIN. epist. 7, 29, 3 SCHOL. Cic. Bob. p. 79, 21). 4, 1, 9 laudabatur huius Claudii Neronis ... -o (cf. l. 29. TAC. hist. 4, 6, 2). 4, 1, 14 non parvo summae -is ... indicio (CVRT. 8, 8, 10 PLIN. paneg. 9, 1). *al.* SEN. dial. 4, 23, 3 quo rarior ... -o in regibus, hoc laudanda magis est (TAC. Agr. 7, 3 rarissima -e). CVRT. 5, 3, 15 -em clementiamque regis (cf. l. 39). QVINT. decl. 267 p. 90, 9 -is famam consecutus sum (TAC. ann. 3, 56, 1. 15, 15, 3 SVET. Aug. 21, 3). TAC. dial. 40, 4 in iudiciis. hist. 2, 37, 2 volgi. 4, 42, 6 principis (ann. 3, 50, 2 PLIN. paneg. 3, 2 SVET. Dom. 23, 2). ann. 1, 8, 5 remisit Caesar adroganti -e (*oxymor.*). 12, 49, 2 -e plura quam vi composuerat. 12, 54, 1 pari -e agebat (AMM. 15, 8, 14 RVFIN. hist. 4, 13, 6. cf. *etiam* l. 40). PLIN. paneg. 16, 1 praedicanda est -o tua (CAPITOL. Aur. 12, 12). 39, 4 pro cetera sua -e (NOVELL. Valent. 30 pr. pro verecunda -e). 55, 5 -o (-is var. l.) est eligere parcissimos honores. SVET. Iul. 75, 1 -em ... clementiamque ... in administratione ... admirabilem exhibuit (Tib. 32, 2 parem -em). Tib. 57, 1 -is simulatione. Cal. 16, 2 sine -e (cf. CAPITOL. Max. Balb. 13, 4 cum magna -e ... regebant). CAPITOL. Aur. 12, 9 Marcus tanta fuit -e, ut *eqs.* (*sim.* LAMPR. Alex. 20, 1 Ivst. 1, 10, 9. 23, 4. cf. 32, 4, 12). 17, 1 provincias ... ingenti -e ac benignitate tractavit (EVTR. 4, 27, 2 i. severitate et -e. *al.*). TREB. Claud. 2, 3 Augusti -o. LACT. mort. pers. 11, 8 -em tenere (cf. *infra* l. 61). Ivst. 1, 1, 1 spectata inter bonos -o. 13, 6, 19 insigni -e. EVTR. 8, 4 civilitate et -e (9, 12). COD. Theod. 9, 21, 8 solitae -is arbitrio (cf. l. 55). 10, 1, 16 clementiae ... nostrae -em secuti (cf. l. 51 et COD. Theod. 12, 1, 171 pr. sectandam). CONST. Sirmont. 16 legis (EDICT. Theodor. 153 legum prudentia et -e servata). NOVELL. Valent. 6, 1, 2 servata -e (EDICT. Theodor. 153 v. l. 50). 10, 2 divinam -em imperatorum secuti (Theod. 7, 4 pr. cf. *etiam* l. 8). CIL VI 1702 ob -em (XI 377 ob eximiam -em. cf. p. 1206, 70). VIII 5348 eximiae -is (INSCR. Afr. Cagnat -M.-Ch. 456). *al.* meton. titulus imperatoris (cf. clementia vol. III 1335, 44): COD. Theod. 6, 30, 24 nostrae -is arbitrio (8, 18, 3, 1 CONST. Sirmont. 1). *in ecclesia*: CYPR. laps. 18 p. 250, 18 religiosa -o. epist. 17, 3 p. 522, 20 consilio ac -e vestra ... lapsorum animos temperate. 63, 1 p. 702, 2 humili et verecunda (cf. *supra* l. 37) -e. LEO M. epist. 10, 5 p. 633A de sacerdotali -e (44, 1 Conc. II 4 p. 19, 27). 23, 2 Conc. II 4 p. 5, 11 ecclesiastica -o. EPIST. pontif. 557 Arel. p. 32, 16 -is nostrae (cf. l. 55) nomen tenentes. SACR. Leon. p. 124, 3 tua ... gratia tribuatur et -o gubernantum et oboedientia subditorum (p. 126, 31).

b rerum naturalium sim.: CIC. Flacc. 31 tempestatum -e et conversione. nat. deor. 2, 92 si mota loco sint sidera, conflagrare terras necesse sit a tantis ardoribus -e et temperatione sublata. PALLAD. 1, 5, 5 vallis cum quadam -e ... summissa. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 213 vina aquata ... atque parva -e temperanda. FAVST. REL. grat. 2, 1 p. 60, 4 plagarum. *de materia in doctrina Hermog.*: TERT. adv. Hermog. 41 p. 171, 1 -o et modestia et iustitia motationis.

2 in sermone iuris sim. i. q. limitatio (cf. p. 1205, 1): PAVL. dig. 48, 20, 7 pr. quod privilegium cum aliqua -e definiri placuit (COD. Iust. 2, 7, 24 pr. petitiones ... cum competenti -e censuimus admittendas [7, 47, 1, 1 poenae cum competenti -e (moderamine M) proferuntur. cf. p. 1209, 38]). COD. Theod. 5, 7, 2, 2 (= Iust. 8, 50, 20, 3) sub -e (moderamine Iust. in var. l.) qua iussimus (CASSIOD. var. 5, 16, 4. 6, 22, 3 annonae suas s. -e percipiant. 7, 12, 2). 6, 4, 21, 7. 8, 5, 43. EDICT. Theodor. 149 CASSIOD. var. 5, 37, 2. *nota* (cf. p. 1209, 74. 1213, 11. 1218, 27): HIL. trin. 2, 17 p. 62B (*agitur de aeternitate verbi*) tempus ... est spatii, non in loco; sed in aetate manentis significata -o (manet moderata significatio var. l.). 8, 48 p. 272A non erit invisibilis dei imago (*i. verbum*) corporeus nec indefiniti species definita -o. 10, 53 p. 386A ne si contenti indulgentiae -e non simus, amittamus indulta.

B de iusta mensura, recto modo i. q. convenientia, aequatio, medietas: CIC. ad Brut. 2, 7 (= 5 Sj.), 5 huius rei -o facilis est, ut in du-

ces vehemens sis, in milites liberalis (QVINT. inst. 4, 1, 58 seq.: ut videamur accurate, non callide dicere). NEP. Att. 14, 2 tanta ... usus est -e, ut ... pari ... fastigio steterit in utraque fortuna (CELS. 3, 4, 1 *inter nimiam festinationem et voluptatem*). CELS. 2, 12, 2A -o ... aptissima, ut neque saepe ea medicina temptetur et tamen ... non omittatur (APVL. apol. 19). 3, 18, 15 habita ... eadem -e (cf. 3, 18, 16 -o ... in cibo quoque adhibenda est *eqs.* [SEN. benef. 5, 25, 3 verborum]). COLVM. 12, 16, 1 quadam -e temperamentoque opus est. ASCON. Corn. p. 49, 27 quanta ... -e rem ... tractaverit (FRG. Bob. gramm. VII 538, 1). FRONTIN. aq. 9 GRAN. LIC. p. 9, 12. MARCELL. dig. 8, 2, 10 quantum sufficit habitantibus in usus diurni -e. VLP. dig. 48, 19, 13 sententiam ferre vel graviolem vel leviolem, ita tamen ut in utroque -em (modo rationem *FI, συμπεριλαβ. Basil.*) non excedat. EPIST. imp. Sev. et Carac. ad Tyr. (CIL III 781) 3 cum iusta -e servavimus (cf. l. 18. HIL. in psalm. 67, 4 aequa ... iudicii caelestis et i. -o est, ut *eqs. sim.*: AVG. c. Adim. 17 p. 171, 9 non vindicent acerbitate saevitiae, sed -e iustitiae [CIL VI 32051]). CYPR. epist. 34, 4 p. 570, 21 expensa ... -e (veneratione Z) libranda ... res est (54, 3 p. 623, 15 iusta -e. *al.* CLAUD. DON. Aen. 1, 300 p. 65, 27). 55, 6 p. 627, 17 temperamentum salubri -e libravimus, ut nec ... nec (55, 6 p. 628, 7). TREB. Claud. 14, 14 cetera ... pro -e (COD. Theod. 12, 1, 149) praestabis (CASSIOD. var. 11, 8, 8). *al.* COD. Iust. 2, 29, 1 (a. 285) congruenti -e ... donatae. FIRM. math. 1 prooem. 5 ratio terram ... in media parte positam librata (cf. l. 37) aequabilitatis -e suspendat (cf. 2, 10, 3 aequinoctiale ... dictum est, quod in hoc signo horas noctis et diei aequata -e componit [3, 6, 26. 5, 7, 4. 7, 1, 2 err. 1, 2. 20, 6]. 3, 3, 5 nec bonus est nec malus, sed aequali [inaeq. Kroll et Skutsch] ... -e componitur. 6, 1, 9 fata ... aequali [inaeq. Kroll] varietatis -e componunt [CASSIOD. var. 11, 8, 8]. cf. *etiam* l. 15). 1, 10, 3 quaedam zonae ... commixtae temperationis sunt -e compositae (2, 10, 3. 4, 19, 10 corpus ... eorum media -e componitur. *al.*). 6, 22, 5 ex ista temperationis -e (cf. l. 29 et CAEL. AVR. acut. 2, 8, 35 meracum ... hoc est ultra -em temperamenti commixtum acetum cum melle dari. *sim.*: FVLG. RVSP. serm. 1, 1 p. 719D -is ... temperiem). 7, 1, 2 ventorum flatus cum quadam ... necessitatis -e variari (8, 1, 4). 8, 6, 3 in dorso stans equorum mirifica se -e sustentet (*de aequilibrio*). *al.* SERV. Aen. 10, 247 -is (*explicat* modi). RVFIN. Orig. in num. 8, 1 p. 50, 4 dominus ... modum correptionis librata -e dispensat (AVG. serm. 50, 4, 6. cf. EPIST. pontif. 365 Migne 20, 780B pensare). LEO M. epist. 30, 3 Conc. II 4 p. 10, 27 sedis ... apostolicae -o hanc temperantiam servat, ut et ... et. CANON. Turner I 1, 2 p. 232 rec. V permaneant diaconi in propria -e (*all. rec.* in proprio officio, intra suam propriam mensuram, gr. *Mansi* 2, 676D τοῖς ἰδίοις μέτροις. BOETH. arithm. 1, 21 p. 45, 21). CAEL. AVR. acut. 1, 10, 70. 2, 18, 111 supra dicta -e bibenda. COD. Iust. 1, 4, 28 dotis. *al.*

II pertinet ad directionem, institutionem, conformationem, ordinem: A i. q. gubernatio, dominatio, administratio *sim.* (*proprie non nisi* GELL. 9, 1, 5 mittentis tela. FIRM. math. 8, 12, 1 artificii iaculandi sagittas [8, 22, 4 artificii navigandi]):

1 rei publicae sim.: CIC. Verr. 120 omnia in unius Hortensii consulis potestate ac -e vertentur. de orat. 1, 34 perfecti oratoris -e ... rei publicae salutem maxime contineri. leg. 3, 5 rei publicae. FIRM. math. 1, 10, 13 imp. Constantinus ad liberandum orbem tyrannicis -bus (in- *N fort. recte*) ... electus. *ibid.* orbem ... salubri gubernationis -e sustentat. COD. Theod. 12, 1, 150 (= Iust. 10, 32, 47 pr.) quorum sunt -i commissi. 15, 5, 2, 1 consulibus erogandi praemii spectaculorum -em (*i. institutionem*) ... permisimus. NOVELL. Valent. 1, 3, 4 pro sua -e disponant ... , qualis persona mittatur (34, 2 pro tua -e decernas). 7, 2, 4. CASSIOD. Ios. antiq. 13, 9a. med. provinciae. PASS. Pont. Cim. (BHL 6896) 8 Saturnus populos Italiae tranquilla -e gubernavit. CIL VIII 11332 circa frumentariae rei largam -em. *ecclesiae*: RVSTIC. Conc. I 4 p. 16, 33 cessantes a tyrannide paternam -em (gr. *κηδεμονίαν*) demonstrant. *metonymice* (cf. p. 1207, 54): PSALT. Cas. 59, 9 Iudas -o mea (*hebr.* יְהוֹנָדָב, gr. βασιλεύς μου, Psalt. Rom. et Vulg. rex meus, Psalt. sec. Hebr. legifer meus).

2 rerum, quae providentia divina reguntur: CIC. nat. deor. 3, 85 mundi divina [in homines] (*l. del. Bouhier*) -o ... nulla est, si in ea discrimen nullum est bonorum et malorum (LACT. inst. 2, 11, 4 d. -o, quae cursus eorum astrorum temperat et gubernat. FIRM. err. 2, 4 d. artificii -e. AVG. ord. 1, 1, 2 p. 122, 9 d. potentiae -ique. LEO M. serm. 77, 1 p. 412A). FIRM. math. 8, 1, 3 deum ita nos divini artificii -e fecisse (cf. *supra* l. 69 et 48). ZENO 1, 6, 2 p. 313A opificis. SACR. Leon. p. 114, 13. p. 132, 10 ecclesia potenti -e directa. SALV. gub. 1, 13 deus ... -em suam et gubernaculum temperaret. CASSIOD. inst. 2 praef. 3. *de sideribus*: in regendis sortibus humanis: CIC. div. 2, 94 si haec (*sc. varia genera formarum et morum liberorum*) non vis et natura gignentium efficeret, sed temperatio lunae caelique -o. FIRM. math. 1, 10, 14 planetarum. 5 praef. 5 solis. PS. SORAN. quaest. med. prooem. p. 245, 8 astrorum. in regimine cursus stellarum: FIRM. math. 1, 10, 14 sol, qui ceterarum stellarum ignes flammiferarum (*trad.*, flammifera Kroll) luminis tui -e perpetuas. FAV. EVL. p. 5, 23 solis.

3 rerum naturalium ab hominibus moderatarum: CIC. nat. deor. 2, 152 earum rerum -em nos soli habemus, maris atque ventorum, propter nauticarum rerum scientiam.

4 in oratione, musica sim.: a in regendis motibus corporis [Lumpe]

modulanda voce: RHET. Her. 1, 2, 3 pronuntiatio est vocis, vultus, gestus -o cum venustate (Cic. inv. 1, 9 pronuntiatio est ex rerum et verborum dignitate v. et corporis -o. de orat. 1, 18 in qua *actione* cum omnes in oris et v. et motus -e elaborant. 3, 174 Brut. 314. leg. 1, 27 [modor- *H*]). 3, 12, 20 declamationis. 3, 15, 26 motus est corporis, gestus et vultus -o quaedam (cf. l. 1. 3. 7). Cic. de orat. 1, 18 motus (MART. CAP. 5, 442 pronuntiatio vocis, m. gestusque pro rerum verborumque dignitate -o). 3, 222 oculorum (orat. 60 MART. CAP. 5, 543). *h in instituendis numeris, cantibus, dictis*: Cic. de orat. 1, 254 astrictus certa quadam numerorum -e et pedum. 3, 217 arte ac -e. orat. 182. rep. 2, 69 ut . . . concentus ex dissimillarum vacuum -e concors tamen efficitur et congruens, sic eqs. PORPH. Hor. ars 402 tubae -es (modulationes *Hautal*). FIRM. math. 6, 30, 25 religiosi carminis. Ps. HIL. tract. 2, 1 SERV. ecl. 4, 22. Aen. 6, 80 dicendi. SCHOL. Cic. Bob. p. 154, 2 CLAUD. DON. Aen. 9, 775 p. 283, 4. HYG. astr. 1 praef. p. 19, 4 versuum -e (modulatione in parte codd., falso explicat A. Martin, *Latomus* 7, 1948, 210). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 159, 17 eloquii spiritalis. *in arte gramm.*: VIRG. gramm. epist. 3 p. 144, 11sq. -o est qua per modos verba ponderantur eqs.

B i. q. praeceptum, decretum, statutum: COD. Iust. 11, 48, 8 pr. (a. 366?) salva . . . -e, . . . ut eqs. (COD. Theod. 11, 36, 18 pr. s. . . iuris antiqui -e atque sententia). 1, 54, 6, 5 (a. 399) ad huiusmodi legis -em pertinere (5, 9, 6, 6 [a. 472] omnes res praedictae mobiles secundum legum -em matri . . . restituentur). COD. Theod. 1, 4, 3, 4 -o iudicantis. 4, 6, 8 quod . . . iusta -e decretum est (6, 4, 29). 6, 4, 22, 2^a discipulandi . . . -o cuncta componat. 6, 26, 7 pr. id etiam nostra -e decernimus (cf. l. 25). 7, 18, 9 pr. -i praesentis oboedire praecepti. 11, 7, 11. 11, 30, 2 ea custodita -e, ut eqs. 16, 2, 40 (= Iust. 1, 2, 5) dstricta -e praescribere eqs. (CONST. Sirmond. 11).

C i. q. institutio, ordo, ordinatio: COD. Iust. 8, 4, 1 (a. 290) inculpatae tutelae -e illatam vim propulsare. AMBR. hex. 5, 15, 51 hunc . . . volantes ordinem servant et hac -e omnem laborem adlevant, ut per vices fungantur ductus sui munere. 5, 15, 52 p. 179, 7 sine invidia erat ordine muneris et temporis -e delata promotio. COD. Theod. 8, 5, 40, 1 (= Iust. 12, 50, 8) ut . . . agendi itineris possit esse -o. COD. Iust. 1, 17, 2, 12 (13) ut sit eis cognitum, quanta confusione et infinitate absoluti in quantam -em et legitimam veritatem pervenerunt. 5, 4, 23 pr. lapsus . . . mulierum . . . cum competenti -e (cf. p. 1207, 73) sublevandos esse.

append.: gramm.: c. gen. inhaer. p. 1208, 31. 53. c. gen. epereg. p. 1206, 62. gen. gerund. l. 14. 25. 35. p. 1206, 17. 20. 50. 81. 1208, 55. adversus aliquem p. 1206, 58. 1207, 16. 23. in aliquem? p. 1208, 66. inter aliquid p. 1206, 57. de aliquo p. 1207, 6. in aliqua re p. 1207, 32. 39. al. in c. abl. gerund. p. 1206, 35. 1207, 7. homoeoprophora p. 1206, 55. 79. 1207, 69. al.

comp.: cf. immoderatio.

cf. Onom.

moderātō adv. v. p. 1220, 60.

**moderātor, -ōris m. a moderari. gr. moderātōr NOVELL. Iust. p. 1210, 54sq. de notione*: GLOSS. ἐνθμιστής. ἀρχων. διέπων. διοικητής. δημοιοργός. rector. rationabilis. *legitur inde a NAEVIO, Cic., LVOR.* [confunditur c. moderatio (e. g. p. 1210, 45). moderatus (e. g. p. 1210, 66). moderatur (e. g. l. 60).]

i. qui modum imponit (de rebus v. l. 56. 69. p. 1210, 17. 18):

I pertinet ad mensuram: A i. qui modum rei insolentis restringit, coercet: Cic. fin. 2, 113 in quibus animi partibus . . . inest -r cupiditatis pudor. Ov. met. 7, 561 nec -r pestilentiae adest inque ipsos saeva medentes erumpit clades. Liv. 26, 48, 10 non tam advocati quam -es studiorum. SEN. dial. 2, 9, 3 vir ereptus erroribus, -r sui, ([L] Gertz, erectus erroribus moderatur suis A]. CASSIOD. var. 8, 10, 3). QVINT. inst. 12, 1, 27 quem in seditione vulgi . . . -em dedit (cf. TAC. ann. 1, 49, 2 neque legatus aut tribunus -r adfuit eqs.). decl. 267 p. 90, 12 videbar hoc fecisse tamquam -r (i. σωφρονιστής, cf. Leo, Quint.'s kleine Decl., Gött. Nachr. 1912 p. 121). PANEG. 4, 15, 3 laudati vitae -es, qui refrenandis cupiditatibus restricte contentaeque vixerunt. AMBR. in psalm. 118 serm. 18, 5, 2 deus sicut ultor culpa, ita -r est poenae. Ps. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 7 p. 665^{extr.} iracundiae -es (gr. 2, 135 ταυλαί) iusti sunt, indignationem cohibent. AVG. c. acad. 3, 7, 15 p. 56, 14 stilum notarii . . . quasi aurigam -emque sermonis mei esse (sc. qui coercet celeritatem dicendi). PETR. CHRYS. serm. 84 p. 437^c pius. ENNOD. opusc. 3, 165 p. 374, 2 quae temperantia oris tui nitore, egregie -r Epiphani episcopo (cf. p. 1210, 62), ad tollitur. INSCR. christ. Rossi II p. 208 n. 34, 17 tristitia participans, leti -r opimus. *nota* (cf. p. 1204, 46. 1207, 78. 1213, 11. 1218, 27): HIL. in psalm. 61, 3 arbitri -esque divinae potestatis (i. qui potestatem divinam finitam esse credunt, omnipotentiam dei negant).

B i. qui alicui rei modum iustum imponit, dispensator aequus: AVG. c. Faust. 22, 22 p. 617, 14 iudex, qui liber vinculo necessitatis -r existet aequitatis (cf. Epist. pontif. 727 Thiel Gelas. 23 p. 390, 7 -is iudicium. CIL IX 703 vindici legum ac -i iustitiae). COD. Theod. 16, 8, 10 (= Iust. 1, 9, 9) discussorem aut -em (i. magistratum, qui pretia statuit). FAVST. REI. grat. 2, 6 p. 71, 19 absque ullo inter malum et bonum -is examine.

II pertinet ad directionem, institutionem, conformationem, ordinem i. q. gubernator, rector: A proprie et in imagine:

1 *animantium vel vehiculorum*: NAEV. trag. 59 trionum hic -r rusticus. VARIUS carm. frg. 3, 1 lentae -r habenae. PANEG. in Mess. 115 validis . . . sedet -r habenis. Ov. met. 4, 245 Sol -r equorum (LVCAN. 8, 199. NON. p. 450, 30 equiones . . . equorum . . . -es aut magistros. CASSIOD. var. 2, 9, 2). fast. 3, 593 nec iam -r habenis (i. gubernaculo navis) utitur. SIDON. epist. 2, 10, 4 v. 24 -r (metator C) essedorum. *in imag.*: Cic. epist. 2, 6, 4 dux nobis . . . opus est et eorum ventorum, quos proposui, -r quidam et quasi gubernator.

2 *instrumentorum*: LVOR. 5, 933 aratri (6, 1253). Ov. met. 8, 856 harundinis (i. piscator). STAT. silv. 1, 2, 151 Tyrii -r (i. administrator; de infectore) . . . aeni (cf. CASSIOD. var. 1, 2, 4). CLAUD. 20, 382 pectinis unci (i. carminator).

B *translate*: 1 *generatim*: Cic. part. 10 aut auscultator modo est qui audit aut disceptator, id est rei sententiaeque -r (PLANC. Cic. epist. 10, 9, 3 et temporis et rei. COD. Iust. 4, 35, 21 [a. 313—315?] rei -r atque arbiter). epist. 1, 9, 22 consiliorum. EDICT. imp. Diocl. II 18 metus iustissimus officiorum invenitur esse -r. LACT. opif. 10, 24 pollex tamquam rector omnium digitorum atque -r. AMBR. spir. 2, 12, 140 spiritus sanctus non . . . quasi iussus obtemperat, sed quasi largitor suae -r est largitatis. MACR. Sat. 1, 24, 22 servilis -r obsequii, cui cura . . . adolendi penates (cf. 1, 24, 23 praesul famulitii).

2 *specialia*: a rei publicae sim.: Cic. Sest. 125 ubi erant tum illi contionum -es, legum domini, civium expulsores? rep. 5, 8 huic -i rei publicae beata civium vita proposita est (Att. 8, 11, 1. cf. Liv. 2, 23, 11 arbitri -esque publici consilii). SALL. or. Lep. 11 populus Romanus, paulo ante gentium -r. Ov. Pont. 2, 5, 75 orbis -r (PRVD. c. Symm. 1, 9 parens patriae -r et orbis. item de Caesaribus: AVR. VICT. Caes. 13, 9 -em omnium. EVTR. 10, 2, 2 exoptatissimus. SYMM. epist. 4, 4, 3 imperii. or. 2, 2 invictae -r. AMM. 26, 1, 3. 30, 7, 7). Liv. 2, 18, 6 Larcium . . . -em (i. dictatorem) et magistrum consulibus adpositum. SIL. 5, 547 Autololum -r. STAT. Theb. 3, 1 Eteocles Aoniae -r (i. rex) . . . orae (aulae var. l. fort. recte. cf. AMM. 17, 4, 11). TAC. dial. 36, 2 mixtis omnibus et -e uno carentibus. ann. 4, 18, 1 ingentis exercitus (cf. PLIN. paneg. 13, 2. AMM. 20, 8, 14 militiae). FLOR. epit. 4, 2, 20 pacis bellicae -r (AMM. 18, 7, 7 belli internecivi). APVL. Plat. 2, 26 p. 260 legum (i. legislator). SYMM. rel. 4, 2 urbis (i. praefectus ut AMM. 27, 3, 5). AMM. 22, 9, 12 bonis (29, 2, 18). 30, 5, 5 (i. minister consiliorum. cf. ENNOD. opusc. 3, 85 p. 352, 22). al. CYPR. GALL. iud. 469 patriae (cf. l. 27). CASSIOD. var. 7, 10, 2 -em scaenicorum (i. tribunal voluptatum). al. i. q. rector, praeses provinciae: SYMM. rel. 38, 2 in iudicio -is Apuli. 40, 1 Campani -is (cf. CE 326, 2 Campanas -r sublebat urbes). AMM. 30, 1, 6 provinciae (COD. Theod. 1, 10, 8, 2. 4 provinciarum -es. 1, 16, 8 [= Iust. 3, 3, 5]. 1, 16, 14 [= Iust. 1, 40, 11]. al. CONST. Sirmond. 14 p. 14, 40 NOVELL. Theod. 3, 10. Valent. 17, 3 per -em [moderationem var. l.] eiusdem provinciae. 23, 6. CONC. II 3, 2 p. 93, 2 cognoscentibus -bus provinciarum [gr. II 1, 3 p. 124, 16 τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχαῖς ἀρχόντων]. MARCELL. auct. chron. II p. 106, 541, 3. COD. Iust. 1, 57, 1 [a. 469] apud virum clarissimum -em provinciae [8, 12, 1, 2 (a. 485—486?). 11, 10, 7, 1. 12, 29, 3, 3. al.]. al. GREG. M. epist. 13, 50 p. 415, 14 PASS. Secund. Theb. [BHL 7568] 8). CLAUD. 24, 101 -r (absol. ut COD. Theod. 8, 4, 25 pr. al. NOVELL. Theod. 15, 2, 1 viro clarissimo -i [cf. l. 48]. Maior. 2, 2 COD. Iust. 1, 51, 10 [a. 439]. CASSIOD. var. 9, 2, 3. al.). *titulus specialis ab imp. Iust. a. 535 introductus* (cf. Enßlin, RE XV 2317, 58sq., gr. moderātōr): NOVELL. Iust. 20 pr. uno -e facto et decorato etiam ipso spectabilium dignitate. 23, 3, 1. 28^{tit.} Helenoponti (28, 3). 28, 2 -r . . . appellatus . . . , quoniam et -is nomen antiquum est et Romanam nobilitatem decens. 28, 6 spectabilem -em. 102, 1 largimur . . . ei administrationi Arabiae -is (gr. moderātōρος ἡτοι ἀρμοστοῦ, [L] MB, om. L) appellationem . . . et quod spectabilium est ei damus (ius) administrationum. NOVELL. Iust. edict. 4, 2, 1 τῆς καταστάσεως τῶν moderātōρων. *in re sacra* (cf. Enßlin l. c. p. 2316, 48sq., qui citat ENNOD. opusc. 3, 165 [v. p. 1209, 71]): CHRYSOST. hom. ed. Froben I 653^c Heliam errantis populi rectorem et gubernatorem, sacrorum -em, discrepantium voluntatum Israelis aurigam.

b *rerum, quae providentia divina reguntur*: Cic. leg. 2, 15 dominos esse omnium rerum ac -es (moderatos var. l.) deos (SALV. gub. 1, 3 CASSIOD. in psalm. 118, 4 p. 838^A. cf. ARNOB. nat. 2, 74 p. 108, 29 rerum cunctarum pater, -r et dominus. 3, 2 p. 112, 23 coniung. constitutor. Ps. LACT. inst. interpol. 7, 26, 16 universitatis [AVG. conf. 7, 6, 10 enchir. 9, 29]. AMBR. Abr. 2, 8, 55 p. 609, 14 omnium [in psalm. 118 serm. 10, 2, 2]). Tusc. 1, 70 -r tanti operis et muneris (nat. deor. 2, 90 coniung. rectorem, architectum). GERM. 32 Iuppiter -r Olympi (AVIEN. Arat. 713 DRAC. Romul. 4, 1). STAT. silv. 2, 2, 21 Neptunus -r caerulus undae. MIN. FEL. 17, 5 summi -is (CE 1443 B⁶). ANTH. 937, 1 Averni. PANEG. 5, 13, 6. LACT. inst. 3, 20, 13 epit. 2, 5 AVG. civ. 4, 33 p. 188, 12 D. SACR. Leon. p. 128, 31 deus dierum temporumque nostrorum potens et benigne -r. ENNOD. opusc. 5, 4 p. 394, 16 caeli. SACR. Greg. 204, 26 superne -r. *de sideribus*: Cic. rep. 6, 17 sol . . . dux et princeps et -r luminum reliquorum (Tusc. 1, 68 MACR. Sat. 1, 19, 15).

c *artis dicendi*: Cic. orat. 70 -r ille et quasi temperator huius tripartitae varietatis (sc. trium generum dicendi). 123 sit temporum personarumque -r; nam nec semper nec apud omnis . . . eodem modo dicendum arbitror.

d i. q. *educator, praeceptor, magister*: VELL. 2, 102, 1 -em iuventae filii (MART. 2, 90, 1 -r summe i.). STAT. silv. 5, 3, 192 indomiti Phoenix -r alumni Achillis (PRVD. perist. 9, 31). PANEG. 9, 5, 3 coniung. praeceptorem.

f. *moderatrix*, -icis. fere de rebus; de muliere l. 10; de dea l. 36. 41; de curia l. 32. saepe vi adi. fungitur, e. g. l. 21 et 29. legitur inde a PLAVTO, CIC. [e coni. dub.: ARNOB. nat. 4, 25 p. 161, 25 (v. s. modulatrix).]

1 *pertinet ad mensuram*: a quae modum rei insolentis restringit, coercet: PLAVT. Cist. 538 anus -x (linguae) (suppl. Ussing) fuit atque immemorabilis. CIC. Tusc. 5, 42 quae temperantia sit -x omnium commotionum. SEN. epist. 74, 19 nec umquam inmodica durarunt, nisi illa -x ratio conpescuit (AVG. civ. 14, 19 p. 42, 14 D. -e mente atque ratione). PS. RVFIN. (= IVLIAN. AECL.) in Iob 17, 13 p. 370 patientiam dolorum -em. CASSIAN. inst. 5, 20 p. 98, 12 *passiones prurientes -e discretionem* ... debellare. CASSIOD. var. 2, 34, 2 -x ... clementia. 7, 10, 1 antiquitas (11, 38, 1). b quae alicui rei modum iustum imponit i. q. *arbitra aequa*: STAT. silv. 4, 4, 43 centeni -x iudicis hasta. GELL. 7, 11, 6 *ἐπιγλωττίδα* ... adpositam quasi -em quandam et arbitram prohibendi admittendive, quod ex salutis usu foret. AVG. c. Secundin. 15 p. 927, 29 ut peccata puniantur -e (moratrice C) summa atque ordinatrice iustitia (cf. l. 38).

2 *pertinet ad directionem, institutionem, conformationem, ordinem* i. q. *gubernatrix, rector*: a generatim: CIC. inv. 1, 5 hinc ad rem publicam ... commoda veniunt, si -x omnium rerum praesto est sapientia. orat. 24 semper oratorum eloquentiae -x fuit auditorum prudentia (cf. p. 1214, 79). PRVD. perist. 10, 978 *verba concrepare ligula -x facit*. AVG. soliloq. 2, 11, 19 est ... grammatica vocis articulae custos et -x disciplina. VEREC. in cant. 9, 3 *mens bonis* ... cogitationibus praesidet -x.

b *specialia*: α in re publica: CIC. Flacc. 57 vindex temeritatis et -x officii curia (i. quae homines ad bona invitat). Phil. 5, 50 *rem publicam* -em omnium (consiliorum) atque factorum.

β de providentia divina: CIC. nat. deor. 3, 92 eius materiae ... universae ficticem et -em divinam esse providentiam. STAT. Theb. 10, 365 arcae -x Cynthia noctis. AMM. 15, 5, 1 fortuna -x humanorum casum. AVG. epist. 118, 24 p. 688, 7 mentem illam ordinatricem et -em rerum omnium. c. Secundin. 15 p. 928, 18 summam dei sapientiam ... fabricatricem ac -em pulchritudinis temporalis (EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 898B -em sapientiam dei [gr. p. 69C *τὴν μεγάλην τοῦ τὰ πάντα κυβερνῶντος σοφίας*]). MART. CAP. 9, 922 *Harmonia -x earum animarum*. de sideribus: EVSTATH. Bas. hex. 6, 3 p. 924B lunam ... -em (gr. p. 124D *ἀρχηγόν*) noctis (cf. l. 36).

moderātūra, -ae f. a moderari. i. q. *moderatio, institutio*: NON. p. 490, 25 mixtura et -a. Varro de vita populi Romani lib. 1 (5 Rip.): sed propterea quod talei mixtura moderata exaugescunt (*alii alia coniciunt*), ita quoque temperatur -a, (l. Roth, itaque quod temperatura moderatur trad.) triplici vita in Romuli civitatei.

moderātus, -a, -um v. p. 1217, 5.

Lumpe.

**modernus*, -a, -um. [a modo, cf. hesternus sim. J.B.H.] compar.: GLOSS. V 570, 23 iuniores -iores. legitur inde a saeculo quinto exeunte (cf. Wölfflin, RhM. 37, 1882, 92).

i. qui nunc, nostro tempore est, novellus, praesentaneus (GLOSS. novos [cf. l. 51]; saepe opp. antiquus, vetus, priscus sim.): 1 de rebus: EPIST. pontif. 658 Thiel Gelas. 22 p. 389 admonitiones -as. CONC. 8 I 3 vers. Tur. p. 50, 7 -a ... utilitatum quaestio (gr. I 1, 1 p. 115, 18 *ἡ τῶν νῦν ... χρεῶν ζήτησις*). II 3, 1 p. 123, 3 (= p. 154, 4) de eius -a professione (II 2, 1 p. 15, 28 *repentina*, p. 67, 13 *praesenti*; gr. II 1, 1 p. 140, 13 et 167, 18 *ἀπὸ τῆς νῦν ... καταθέσεως*). RVSTIC. CONC. 8 I 4 p. 12, 10 inter antiquum ministerium -amque (gr. Isid. Pel. epist. 3, 223 p. 1023 *τῆς νῦν*) tyrannidem (item opp. ENNOD. opusc. 7, 9 p. 413, 9. CASSIOD. Ios. antiq. 16, 2 p. 457^{med}. [gr. 16, 40 *τὴν νῦν*]). var. 3, 3, 5 VEN. FORT. carm. 2, 16, 75 GREG. M. epist. 1, 8 p. 10, 18. al.). ENNOD. epist. 2, 27, 1 p. 68, 24 scriptione. CASSIOD. gramm. VII 145, 14 consuetudini (206, 14 [ex *Caesellio*] usus). hist. 10, 6, 6 -a (*Theodoret. 5, 32, 7 παροῦσα*) substantia (opp. prisca paupertas). Ios. antiq. 1, 8 p. 10ⁱⁿ. ad vitam -am (gr. I, 105 *τὸν νῦν*) ... vitam comparans antiquorum. 2, 4 p. 38^{ex}. -am (gr. 2, 78 *τὴν ἀρχαίαν*) ... calumniam. Ios. c. Ap. 1, 11 usus -arum litterarum (gr. *τὴν νῦν οὖσαν τῶν γραμμάτων χρῆσιν*). var. 3, 31, 4 praesumptione. al. ORIBAS. eup. 4, 5, 9 *passiones -as* (i. incipientes acutas [ἀρχομένας], opp. diuturnas [χρονίαν]). syn. 3 add. p. 898ⁱⁿ. opp. duritias antiquas). NOVELL. Iust. 4, 3, 1 in ordine -o (gr. *τῆς νῦν*). al. CIL XI 260, 2 caeli decus ... -um. neutr. pro subst.: sing.: EPIST. pontif. 651 Thiel Gelas. 20 p. 387 post -um quod ... constat esse perfectum. plur.: ENNOD. opusc. 7, 3 p. 411, 25 antiqua ... -a. 9, 8 p. 418, 3 non discrepent antiqua novis aut -a veteribus. CASSIOD. hist. 7, 40, 33 quae tunc gesta sunt, humaniora -is (*Theodoret. 4, 22, 32 τῶν νῦν*) existunt. var. 3, 9, 1 -a sine priorum imminutione ... erigere (antea: nova, opp. vetusta).

2 de hominibus: ENNOD. opusc. 3, 161 p. 373, 3 antiquus dominus ... -us (item opp. CASSIOD. hist. 9, 38, 12 [Socrat. 5, 22 *τοῖς νῦν*]). in psalm. 118, 166. 138 concl. p. 994A). CASSIOD. gramm. VII 147, 15 auctore. hist. 10, 26, 2 -us Theodosius (*Theodoret. 5, 36, 1 ὁ νῦν βασιλεύων*. cf. IORD. Rom. 311 Valentiniani). inst. 1, 8, 16 -os expositores (opp.

priscis doctoribus). GREG. M. dial. 3, 25 p. 195, 18 M. ad -os patres, quorum vita ... claruit (gr. *τοὺς ἀρχαίως ... διαλάμπαντας*). PELAG. defens. 3 p. 25, 20 iudices. al. masc. plur. pro subst.: PRISC. gramm. III 528, 18 apud -os (opp. antiquissimos). CASSIOD. gramm. VII 145, 1 veteres ... -i. var. 4, 51, 2 antiquorum ... imitator, -orum ... institutor. CARM. de alphab. 29 litteram K pepulerunt ... -i (cf. GRAMM. suppl. 224, 35).

**moderor*, -ātus sum, -āri. [a *modus, -eris, cf. modus. J.B.H.]

de formis: inter verba depon. Iae coniug. enumerat DIOM. gramm. I 319, 2, sed PRISC. gramm. II 396, 13 multa similiter ancipiti terminatione in una eademque significatione protulerunt antiqui, ut ... '-o' et '-or'. inf. praes. -arier: PLAVT. Men. 443 LVCR. 5, 1298. 1312 CYPRI. GALL. iud. 415. gen. plur. part. praes. -antum: OV. met. 1, 83 STAT. Theb. 10, 741. sup. II -tu: LIV. 4, 27, 9 (v. p. 1215, 16). imp. fut. -anto: CIC. leg. 2, 22. formae act.: PLAVT. Curc. 200 (e coni. v. l. 84). PACVV. trag. 306 (v. p. 1213, 1). ACC. trag. 303 (v. p. 1213, 1).

PSALT. Cas. 64, 10 visitasti terram et -asti eam (gr. *ἐμέθυσας*, Psalt. Rom. et Vulg. inebriasti). AMBR. hex. 1, 8, 31 p. 32, 1 (v. p. 1213, 18). PASS. Thom. p. 146, 20 (v. p. 1213, 78). in var. l.: PLAVT. Mil. 270 (v. l. 55). SALL. Iug. 73, 4 (v. p. 1216, 50). al. pass. perf. (cf. p. 1217, 5): inde a CIC. (p. 1215, 41. 48), APVL. (p. 1213, 55. 1214, 19), PRVD. (p. 1213, 13). praes. (praeter ger. e. g. l. 55) inde ab VLP. dig. p. 1214, 15. 1215, 53, PAVL. dig. (p. 1214, 19), NOVATIANO (p. 1215, 62) e. g. p. 1213, 20. 35. de rectione: DIOM. gramm. I 319, 2 -or militibus et milites. SERV. Aen. 7, 756 medicor 'illam rem' et 'illi rei' sicut modulator ('-or' ? *Lion*) [et -or et comitor, (l. add. D). ARVS. gramm. VII 494, 3 -or illis. PRISC. gramm. III 273, 15 '-or tibi' et 'te' (*affert SALL. Catil. 51, 25 [v. p. 1214, 81]. et LVCAN. 10, 199 [v. p. 1213, 64], ubi explanat '-antur' pro 'regunt'*)]. de notione: PAVL. FEST. p. 126, 6 magisterrare -ari. CHAR. gramm. p. 397, 1 B. modulari carmen, -ari modum imponere. SYNON. CIC. p. 439, 17 B. pepercit. temperavit ... -tus est. HIL. in psalm. 2, 32 p. 61, 8 (*ad psalm. 2, 8*) neque unum est modum sumere atque -ari: quorum aliud interius modum accipit, aliud exterius quodam ambitu suo obiectuque -atur. GLOSS. -or *μετροπαθῶ*. -or tibi *διδοῦν* *κῶ σε. διέπω σε*. -at regit. -atur frenat. continet. gubernat. -andum *μετροπτεύον*. legitur inde a PLAVTO, TER., PACVVIO, ACCIO, CIC.

[dub.: VARRO frg. Non. p. 490, 27 v. p. 1211, 48. CONC. Rom. a. 502 p. 449, 3 caelo -ante (*fort. morante, cf. l. 45*). var. l.: CIC. Att. 15, 3, 1 erit ... nobis coram odorandum (C, cura -andum M) et constituendum, tutone Romae esse possimus: OV. met. 9, 653 ut medeatur (M, vulgo, -etur codd. rec., Heinisius, Magnus) amori. confunditur cum modulari (cf. p. 1216, 43): TERT. resurr. 11 p. 40, 19 AVSON. 418, 25 p. 286 P. AVG. conf. 2, 2, 3 (*conicitur -or l. 26 et TERT. ieiun. 4 p. 278, 4 CLAUD. rapt. Pros. 2 praef. 15; modulator p. 1216, 39 et PHOC. carm. de Verg. 18 [Tollius]*). c. morari (cf. l. 38 et p. 1213, 40): IVST. 1, 10, 6. e coni. dub.: COD. Theod. 14, 17, 15 (v. vol. III 1916, 67).]

i. q. *modum constituere*: I praevalet notio *temperandae mensurae*: A i. q. *modum rei insolentis restringere, coercere*: 1 c. dat.: a rebus: α animo, dictis, affectibus sim.: PLAVT. Bacch. 91 qui nequeam ingenio -ari meo (cf. Mil. 1215 -are animo, ne sis cupidus [CIC. ad Q. fr. 1, 1, 38 -ari ... et a. et orationi, cum sis iratus. LIV. 42, 62, 11 -ari animo (*Madvig, animos trad.*) in rebus secundis]). CURC. 195 dictis -ari ut queas (cf. 486 linguae -andum est mihi [Persa 297 ni l. -ari queam]. Mil. 270 voci -bor meae [voce -bo me P]). CIC. Verr. II 3, 103 -andum mihi iam esse orationi meae fugiendamque vestram satietatem [Flacc. 87 in testimonio dicendo. Cael. 7 pudor tuus -atur o. meae. v. et l. 52]. cf. TAC. ann. 6, 2, 5 haec dixit adversus Togonium verbis -ans). MIL. 1073 nequeo hercle equidem risu meo -ari (Leo, r. m. -arier CD, risum ac -arier B). HOR. epist. 1, 2, 59 irae ([iram var. l.]). LIV. 4, 7, 6 [iram var. l.]. 8, 33, 15 APVL. apol. 78. cf. LIV. 31, 44, 2 odio in Philippum ... -ta erat Atheniensium civitas. SIL. 13, 670 Martis -are furori). AVG. civ. 14, 9 p. 25, 23 D. qui -ari talibus motibus et eos quasi temperare videantur. β aliis rebus: PLAVT. Truc. 831 non vinum (viris) (add. Schoell) -ari, sed viri vino (Schoell, vim non codd.) solent. LIV. 37, 35, 5 ut ... et suae fortunae -rentur (i. se -rentur in sua fortuna utenda) et alienam ne urgerent (TAC. ann. 15, 5, 1 -andum fortunae ratus. cf. p. 1213, 49). 38, 57, 1 magnitudinem animi -antis (-andis var. l.) ad civilem habitum honoribus. TAC. ann. 2, 70, 2 Piso ... navis solvit -baturque cursui (i. tardius vehebatur). TRAIAN. Plin. epist. 10, 117 ut formandis istius provinciae moribus ipse -reris (antea: invitatio, quae ... modum excedit).

b *animantibus*: PLAVT. Men. 443 (*log. Messenio servus*) ego inscitus, qui domino me postulem -arier: dicto me emit audientem, haud imperatorem sibi (*vergit ad notionem p. 1214, 78 allatam; cf. etiam l. 64*). CIC. rep. 4, 6 -ari uxoris. ATT. 5, 20, 9 Quinto ... togam puram iubeor dare; cui -bor (-atur var. l.) diligentius. SALL. Catil. 51, 36 quis illi consuli finem statuet aut quis -bitur? TAC. ann. 3, 54, 3 sibi (quis)que -batur. bestiis: LVCR. 5, 1312 magistris, qui -arier his leonibus possent vinclisque tenere. APVL. Socr. 5 p. 129 pastor, qui ferocibus -etur. per prosopop.: CIC. de orat. 3, 184 ut sine vinculis sibi ipsa -etur oratio (PANEG. 6, 14, 2 debet ... sibi vox privata -ari).

2 c. acc.: a animantes: PLAVT. Curc. 200 ut inmodestis hic te -es (Leo et Linds., -reris P) moribus (PACVV. trag. 306 neque tuum [Lumpe])

te ingenium -at. Acc. trag. 303 viden ut te impietas stimulat nec -at metus?). CIC. Sest. 8 in quo collega sustinendo atque -ando. Phil. 5, 48 ne verendum quidem est, ut tenere se possit, ut -ari, ne honoribus nostris elatus intemperantius suis opibus utatur (orat. 59 HIL. in psalm. 14, 12 p. 92, 22 CASSIOD. in psalm. 122, 1 p. 915^A. *per prosopop.*: MACR. Sat. 7, 1, 6 ut non se [om. P.] ipsa -etur *philosophia*, cuius disciplina est rerum omnium moderationem docere). SEN. contr. 1, 8, 8 esse adulescentem . . . patri et -andum et continendum. APVL. Socr. 11 p. 145. PRVD. cath. 8, 2 *Christus* mollibus . . . nos -ans habenis (cf. v. 4 coeres). CLAVD. 22, 73 SIDON. epist. 3, 1, 5. *nota* (cf. p. 1207, 78. 1209, 73. 1218, 27): HIL. trin. 11, 48 p. 432^A de exinanitione verbi divini in incarnatione. PRVD. apoth. 47 posse verbum . . . in angelicas vel mortales -tum induci species (cf. p. 1204, 45).

b res: α *res ad homines (bestiam l. 28) pertinentes:*

① *affectus*: CIC. part. 76 *virtus* -andis cupiditatibus regendisque animi motibus . . ., cui temperantiae nomen est (PLIN. paneg. 24, 4 *leges* c. nostras libidinesque -antur. cf. SEN. Phaedr. 255 -are . . . mentis effrenae impetus. AMBR. hex. 1, 8, 31 p. 32, 1 -are [-ari var. l. det.] studia, cohibere iracundiam. HIER. adv. Pelag. praef. 1 p. 495^A frangi eas [sc. *perturbationes*], regi atque -ari et quasi infrenes equos . . . coerceri. AVG. civ. 9, 5 p. 374, 30 D. *passiones* . . . -andas atque frenandas [9, 6 p. 376, 22]. contin. 12, 27 p. 177, 18 -ans et quodam modo limitans . . . carnis concupiscentiam. CASSIOD. inst. 1 praef. 5 desideria). -eg. 2, 22 popularem laetitiam . . . -anto (cf. SEN. epist. 66, 49 laeta lari. TAC. ann. 2, 75, 2 gaudium [PRVD. psych. 277]). Att. 12, 10 dolor . . . magno opere -andus (RVFIN. epist. 2, 3 p. 375, 5 *syn.* mitigare. cf. SEN. dial. 11 [12], 1, 2 ad compescendos -andosque luctus. HIL. c. Const. 3 p. 580^A iniuriae acerbiter). GRATT. 109 proni -tus vulneris iram (AVSON. 316, 4 p. 409 P. [gr. *χόλον καρτέειν*]. v. et p. 1212, 60. cf. SEN. epist. 95, 63 ut . . . in illo [sc. *amico*] amorem incitet, in hoc [sc. *inimico*] odium -etur). SEN. dial. 3, 7, 2 facilius est . . . pernicio . . . non admittere quam admissa -ari. al. ② *alia*: CIC. Flacc. 12 omnia verba (RVFIN. Orig. in gen. 3, 5 p. 46, 18 linguam temperat, v. -atur. cf. SALL. Iug. 82, 2 linguam. VVLG. prov. 10, 19 labia. 17, 27 sermones suos. VAL. CEM. hom. 5, 7 p. 709^C ora nostra -entur. *sim.*: CYPR. ad Donat. 16 p. 16, 7 dicenda [in dicendo *Faber; de colloquio finiende*]). de orat. 2, 247 tempus . . . *ridicula* dicendi prudentia et gravitate -bimur (INTERPRET. Gai 56. 58 t. *adeundae* hereditatis. cf. PAVL. dig. 2, 8, 8 pr. -to spatio. COD. Iust. 3, 11, 1, 1 a. 294 [de *dilationibus*] quod hac ratione arbitramur esse -andum [morandum *P^a*], ut . . . non amplius quam tres menses indulgeantur). off. 2, 60 ratio talium largitionum . . . mediocritate -anda est. epist. 11, 27, 8 auctorem . . . -andae victoriae (*i. victoriae cum moderatione utendae*. cf. SVET. Aug. 13, 1 successum victoriae). VELL. 2, 94, 3 difficultatem annonae ac rei frumentariae inopiam. SIL. 12, 101 *Daedalus* planctu duxit -ante volatus (cf. PANEG. 3, 30, 2 gradum. ALC. AVIT. carm. 5, 394 gressum). HOMER. 1064 carinam. TAC. ann. 1, 14, 2 *feminarum* honores (PLIN. epist. 8, 6, 11 VLP. dig. 38, 2, 1 pr.). 3, 25, 1. PLIN. paneg. 10, 3 quo . . . temperamento potestatem tuam fortunamque -tus es (cf. p. 1212, 65 sq.). SVET. Dom. 7, 1 spadonum . . . pretia -tus est (CASSIOD. var. 7, 12, 2. 12, 22, 7. cf. 9, 5, 2 -ta . . . pretii quantitate). VLP. dig. 1, 16, 6, 3 *zenia*. 1, 18, 6, 9 necessitate(m) (*Haloand.*, necessitati *Momms.*) solutionis -etur *praescis* provinciae. PAVL. dig. 2, 4, 11 iurisdictionem. GELL. 4, 19^{tit.} de -ando victu puerorum inpubium. APVL. Plat. 2, 24 p. 257 *tertiam partem* existimat -tis utilitatibus sustinendam (cf. COD. Iust. 4, 32, 26, 2 stipulationem. 4, 32, 27 pr. actiones. 12, 35, 18, 2 sportularum . . . exactionem). TERT. pudic. 10, 9 carnem spiritu librans, animam fide -ans, oculum metu temperans (cf. p. 1212, 51). CYPR. hab. virg. 8 p. 193, 19 ad cultum adque ornatum tuum iusto fine (cf. p. 1215, 61) -andum (MACR. Sat. 2, 5, 3). al. AVSON. 1, 7 p. 320 P. *Augustus* proelia Musis temperat et Geticum -atur Apolline Martem. PAVL. NOL. carm. 21, 649. GREG. M. moral. 14, 59 p. 1069^C si -ari eorum *adversariorum* pravitas placide valeat. CE 1516, 6. al.

β *res naturales*: LYCAN. 10, 199 *stellae vagae* fugam -antur (meditantur *Cⁱ*) Olympi (*aliter* interpr. PRISC. gramm. III 273, 15 [p. 1212, 28], sed cf. IREN. 1, 17, 1 *superpositum coelum* ex contrarietate -atur illorum *coelorum* velocitatem sua tarditate [gr. *ἀντιταλαντεύων*]). SIL. 11, 446 *chelys* turbatum plectro -ta profundum. TAC. ann. 1, 79, 1 Tiberis exundationes (cf. CASSIOD. inst. 1, 29, 1 arte -tus *amnis*). ANTH. 718, 3 tu *Oceanus* legem terris -to limine (*i. fine imposito*) signas. PAL-LAD. 1, 4, 1 aestatis incendia *aqua* frigore -etur. CASSIOD. var. 2, 39, 3 ut quod in origine dare poterat mortem, doctissime -tum et delectationem tribueret et salutem (*ibid.* temperaret).

3 *variae structurae*: c. ne: TAC. ann. 1, 15, 1 -ante Tiberio, ne plures quam quattuor candidatos *praeturae* commendaret (COD. Theod. 8, 5, 35, 2 in vehiculis . . . -ari, ne supra assium numero reda moveatur). c. *praep.*: CELS. 3, 25, 3 frictio adhibenda -andumque inter haec. IREN. 5, 24, 2 ut . . . -entur ad invicem. PASS. Thom. p. 146, 20 ut in gulae -etis expensis.

4 *absol. vel obiectis supplendis*: TER. Haut. 216 quam iniqui sunt patres in omnis adulescentis iudices! . . . ex sua lubidine -antur, nunc quae est, non quae olim fuit (SCHOL.: metiuntur, perpendunt nos [cf. p. 1214, 44]. SCHOL. Bem.: -ari est (m)odum dare alteri). CIC. de orat. 1, 111 -bor ipse (sc. *meas ineptias*), ne . . . videar *eqs.* Att.

6, 3, 9 -bor ita (sc. *Hortensio filio*), ne quid eum (sc. *patrem*) offendam (cf. 13, 47 a). 12, 22, 1 *vulnera*. SEN. clem. 1, 20, 1 *dolori* (cf. dial. 6, 11, 1). TAC. ann. 3, 69, 5 *Tiberius* prudens -andi (sc. *sententias senatus*), si propria ira non impelleretur. 6, 10, 3. FRONTO p. 18, 9 v.d.H. (= p. 22, 8 N.; de *ornatu verborum*) temperabis et -beris modo temperamentoque optimo. CHAR. dig. 22, 5, 1, 2 *numerum testium*. GELL. 2, 1, 5 parcendi -andique rationibus dicitur . . . a voluptatum labe cavisse *Socrates*. EDICT. imp. Diocl. II 9 -turae *avaritiam* legis. AVIEN. Arat. 167 *terminum*. PETR. CHRYS. serm. 1 p. 186^A quae composita fuerant patre -ante, prodigente filio dissipabantur. al.

B *i. q. modum iustum imponere*: 1 c. acc. i. q. secundum aequitatem constituere: LIV. 4, 10, 8 iura infimis summisque -ando (CLAVD. 17, 24). SVET. Claud. 14 duritiam lenitatemve multarum legum ex bono et aequo . . . -tus est. PAPIN. dig. 31, 76, 5 -andae portionis . . . arbitrium. VLP. dig. 25, 3, 5, 25 ut . . . possint alimenta -ari. 48, 13, 7 -anda poena est usque ad bestiarum damnationem *eqs.* (coll. Mos. 1, 11, 3 [rescript. imp. Hadr.] poenam . . . recte . . . -tus es ad modum culpa). PAVL. dig. 3, 5, 14 pro qualitate personarum . . . condemnatio -atur. APVL. flor. 17 p. 82 temperato . . . desiderio et -to remedio (cf. HIL. in psalm. 134, 1 p. 694, 17 quantum ex his *salubribus herbis* . . . -andum sit). FIRM. math. 1, 7, 16 ubi neque vis hiemis nec flagrantis solis accessio, sed composita temperies ex utroque -atur. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 12 p. 1122^A. HIER. epist. 60, 10, 7 ieiunia . . . pro lassitudine et viribus corporis -batur *Nepotianus*. VAL. CEM. hom. 5, 7 p. 709^A sapientis est utrumque (sc. *loquendum et tacendum*) -ari (CASSIOD. inst. 1, 24, 2 redemptor pro salute nostra utrumque [sc. *bona et mala*] -tus est). CASSIOD. var. 3, 19, 1 per -ta compendia. 5, 14, 2 aequalitatem tributi (cf. 9, 11, 2). *nota*: GREG. Tvr. Franc. 2, 23^{tit.} de iniuriis . . . ultione divina -tis (*i. punitis*).

2 c. dat.: AVG. civ. 17, 1 p. 198, 8 D. ita . . . stilo -bor meo, ut . . . nec ea, quae supersunt, dicam nec ea, quae satis sunt, praetermittam.

3 c. interrog. indir.: VLP. dig. 27, 2, 3 pr. ut ipse -etur *praetor*, quam summam tutores . . . pupillis . . . praestare debeant.

4 *absol. vel obiectis supplendis*: CELS. 3, 2, 6 pro modo terroris *abstinentiam* -ari. TAC. ann. 2, 29, 2 libellos . . . recitat Caesar ita -ans (sc. *vocem*), ne lenire neve asperare crimina videretur. HIL. in Matth. 27, 6 (ad *Matth.* 25, 14 sqq.) in quantum quis capax esset accepit; et extra -antis arbitrium est, quod erat in iure sumentis. Ps. HIL. libell. 14 p. 88, 10 moneatur . . . iudex, ut -etur. AVG. in euang. Ioh. 31, 5 p. 1638^{med.} nondum venerat plenitudo temporis, -ante illo, per quem facta sunt tempora. COD. Theod. 6, 4, 13, 1 *pondus*, (quod a) nobis -antibus conditum est. COD. Iust. 8, 53, 36, 3.

C *i. q. modum exquirere, metiri, perpendere* (cf. p. 1213, 82): 1 c. interrog. indir. (cf. p. 1212, 39): CIC. Att. 12, 32, 3 (2) ipse velim reliqua -ere, quem ad modum ex iis mercedibus suppeditemus ei, quod opus sit. 16, 1, 6 ex meis litteris, quo modo respondeas, -bere.

2 c. acc.: HIL. trin. 2, 25 p. 66^C qui invisibilis et incomprehensibilis est, non visu, sensu tactuque -andus (cf. 11, 46 p. 430^A). 3, 24 p. 93^A. p. 93^C *infidelitas* omnia infirmitatis suae opinione -atur. 12, 56 p. 470^B. RVFIN. Adamant. 4, 11 p. 169, 5 concertantium et adversantium agone -to certaminis praemia proposuerit *deus*. ORIG. in Matth. ser. 9 p. 17, 13 dicunt *mandata* sapienter -antes differentias humerorum et onera eis parce imponunt. c. *praep.* cum: GREG. M. moral. 9, 71 p. 898^C pius conditor cum viribus flagella -atur, ne virtutem poena transeat (cf. p. 1239, 6).

II *praevalet notio constituendi cursus vel ordinis*:

A c. dat.: 1 *rebus i. q. cursum, condicionem constituere, prospicere* (l. 71): CIC. inv. 2, 154 inde funiculo, qui a puppi religatus scapham adnexam trahebat, navi . . . -retur (totum locum del. *Friedr.*). orat. 51 quodsi in *philosophia* . . . non verba penduntur, quid tandem in causis existimandum est, quibus totis -atur oratio? fin. 5, 11 in re publica rerum inclinationes et momenta temporum, quibus esset -andum, utcumque res postularet. Tusc. 5, 70 *rerum causas* ab aeterno tempore fluentibus in aeternum ratio tamen mensque -atur. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 211 *poeta* potestate carminis -atur adfectibus meis. HEGES. 1, 1, 10 rebus publicis. AVG. civ. 7, 30 p. 313, 6 D. *deus* bellorum . . . exordiis progressibus finibusque -atur. MACR. Sat. 1, 18, 23 *Liber* (*i. sol*) et *Ceres* (*i. luna*) pariter . . . maturandis frugibus vel nocturno temperamento vel diurno calore -antur (*fere i. q. prospiciunt*). MART. CAP. 2, 183 navem totius naturae cursibus diversa cupiditate -antem. 2, 185 immensis -aris raptibus orbis. COD. Theod. 1, 6, 7 pr. suis partibus (cf. p. 1215, 81) annonae praefectura -atur. EYSTATH. Bas. hex. 6, 8 p. 931^A ut diei -retur *sol* (gr. p. 137^A *κατάρχειν*). 8, 1 p. 945^C vita carnalis aquariorum -atur animi motionibus (gr. p. 163^A *καθηγείται τῶν ψυχικῶν κινήματων*).

2 *alicui i. q. imperare, dominari* (cf. p. 1212, 64. 73): CIC. part. 15 auditoris aures -antur (*i. normam praescribunt*) oratori prudenti et provido: eae quod respuunt, immutandum est (cf. p. 1211, 26). SALL. Catil. 51, 25 fortuna, cuius libido gentibus -atur (SALL. [?] rep. 2, 10, 9 homines nobiles . . . per superbiam cunctis g. -antur). TAC. ann. 1, 31, 3 quibus *militibus* Silius *legatus* -batur (*i. praerat*). COD. Theod. 9, 40, 16, 2 (v. p. 1216, 7).

[Lumpe]

B c. acc. i. q. dirigere, gubernare, instituere, formare (structurae: aliqua re l. 5. 10. 29. 41. 44. 46. 50. p. 1216, 22. 26 saepe. ex aliqua re l. 43. 66. de aliqua re l. 68. ad aliquid l. 27. 46. iuxta aliquid l. 81):

1 proprie et in imag.: **a animantia:** LVCR. 5, 1298 -arier hunc equum frenis (CAES. Gall. 4, 33, 3 sustinere et brevi -ari ac flectere. CLAVD. 21, 259 virgā. cf. SIL. 17, 530 effigies ... cornipedis -anda cito per devia passu). OV. met. 8, 795 frenis ... dracones. MANIL. 5, 73 stare levi curru -antem quattuor ora ... et flectere equorum praevalidas vires. SEN. Med. 34 flagrantibus ignifera loris tribue -ari iuga (i. equos). COLVM. 7, 3, 26 gregem ovium. SIL. 9, 572 cuspide Lucas boves. 14, 571 delphina Nereis umentis -atur roscida freno. ANTH. 941, 22 columbas. SCHOL. Cic. Bob. p. 120, 22 iumenta ... -antur et regunt. PAUL. NOL. carm. 18, 385. BOETH. cons. 5, 4, 15 W. in quadrigis -andis atque flectendis. **copias:** CAES. Gall. 7, 75, 1 ne tanta multitudo confusa neo -ari nec discernere suos milites ... possent. LIV. 4, 27, 9 manum (sc. equites) inter nocturnos tumultus -tu difficilem.

b res: **a frena, vehicula sim.:** OV. met. 6, 223 filii Niobae conscendunt in equos ... auroque graves -antur habenas, ([i] auro gravidis -antur habenis var. l.). MANIL. 1, 668 STAT. Theb. 4, 219. CHALC. comm. 178 animam corporis universi ... -antem caeli stellantis habenas). PONT. 2, 9, 33 Caesar ut imperii -etur frena (IVV. 10, 128 theatri. LACT. epit. 2, 3. **proprie:** SEN. Phaedr. 1259 laeva frenis docta -andis manus). LIV. 28, 30, 8 naves (cf. CLAVD. 1, 246 pinum). LACT. inst. 6, 17, 13 currum. al. **cursum, viam sim.:** CIC. nat. deor. 2, 60 di ita feruntur -anturque cursus, ut ad omnia conservanda et tuenda consensisse videantur (LIV. 21, 49, 9 cursum navium [26, 42, 5. cf. PANEG. 3, 23, 6 nocturnos cursus ad astra]. PS. AVG. quaest. test. I 106, 10 p. 240, 1 luce ... facta et cursu diei -to [immoderato sim. varr. ll.] ... fecit firmamentum). SVET. Galba 6, 3 campestris decursionem scuto -tus. FRONTO p. 119, 7 v. d. H. (= p. 125, 16 N.) vos u(t)riusque gratiam sectantes me(am) moder(ant)is viam v(a)ditis (suppl. Hauler). AVSON. 341, 10 p. 160 P. nostrum -atur iter pes. **β tela, instrumenta sim.:** OV. met. 13, 923 in mole sedens -bar harundine linum (hal. 85 inter utrumque loci melius -bere linum [Merkel, finem A, funem Vltius]). PONT. 1, 8, 57 ipse manu capulum pressi -tus aratri. SEN. Phaedr. 278 tela quam certo -atur (iaculatur A) arcu Cupido! (epist. 71, 3 dirigere ac -ari manu telum). APOCOL. 4, 1 subtemina. STAT. silv. 4, 7, 47 enses.

2 translate: **a generatim:** CIC. Verr. II 3, 227 res rusticae eiusmodi sunt, ut eas ... venti tempestatesque -entur. MUR. 10 quod tribuendum est officio, fidei, religioni, id ita -bor, ut eqs. 63 aiunt ... omnis virtutes mediocritate quadam esse -tas. SULL. 78 illa tormenta gubernat dolor, -atur natura cuiusque. BALB. 61 sententiam tamquam aliquod navigium atque cursum ex rei publicae tempestate -ari (Phil. 14, 17 alios ... sententiam ... suam ... tum spe cum timore -ari). HAR. resp. 7 hoc sic -etur Clodius. de orat. 2, 72 cum aut docendus is iudex est ... aut omni ratione ad tempus, ad causam oratione -andus (cf. PRISCILL. tract. 10, 133 FAVST. REI. grat. 1, 8 p. 25, 51). REP. 1, 45 quod genus rei publicae est ex his ... -tum et permixtum tribus. LEG. 3, 40 actor ... -atur et fingit non modo mentes eqs. fin. 2, 81 nec voluptate, sed officio consilia -antes (AVG. civ. 4, 30 p. 183, 27 D.). NAT. DEOR. 1, 1 ad -andam religionem. OFF. 1, 113. EPIST. 2, 7, 1 ut omnia gubernes et -ere prudentia tua (NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 5 p. 553, 7). CAEL. Cic. epist. 8, 5, 1 rem (VLP. dig. 23, 3, 39 pr. ita res -etur [mo- vetur FI], ut eqs.). ELEG. in Maecen. 1, 98 tempora dispensant usus et tempora cultus: haec homines, pecudes, haec -antur aves. VLP. dig. 5, 1, 72 ordinem edictorum vel compendium -ari (-are var. l.). GELL. 1, 3, 28 has ... parvitates rerum et magnitudines ... circumstantiae ipsius necessitates ... -antur et regunt et quasi gubernant. 7, 2, 11 (= Stoic. vet. frg. II 1000 p. 294, 23) actiones ... animorum ingenia -antur. APVL. Plat. 2, 28 p. 263 tyrannus constituens ... uti omnis civium multitudo ... obsequium suum tali fine (cf. p. 1213, 59) -etur. NOVATIAN. trin. 3 p. 892^A lux et tenebrae, quibus noctes diesque -antur. HIL. c. Const. 9 p. 586^B vitam (MYTIAN. Chrysost. hom. 21, 4 p. 371 [gr. ὁδοποιῶμεν, cf. Wilhelmsson, Stud. zu Mutian., Diss. Lund 1944 p. 66]. ISID. orig. 2, 10, 5 legis ... praemio aut poena vita -atur). AMM. 29, 1, 27 cognitoribus ... ex voluntate dominantis -antibus (ponderantibus Petsch.) momenta causarum. PS. AMBR. pudic. (Mercati, Studi e testi 12, 1904) p. 45, 7 animalia pudorem suum de religioso amore -antur. al. PAUL. NOL. carm. 22, 69 mente animam corpusque sacris -ante sub armis. al. **nota:** HIL. in Matth. 20, 11 p. 1033^B ita ... rationem et futuri et praesentis sermo -atur (i. apte significat, exprimit), ut eqs. (trin. 10, 5 p. 346^D). in psalm. 58, 3 p. 183, 9 orationi propheticae fuit sermo -andus (i. aptandus).

b specialia: **a in re publica sim.:** CIC. de orat. 1, 211 ad rem publicam -andam (EVTR. 10, 16, 2 COD. Theod. 11, 30, 30). 1, 226 cui senatui populus ipse -andi et regendi sui potestatem quasi quasdam habenas (cf. supra l. 18) tradidisset. REP. 1, 45 in gubernanda re publica -antem cursum (cf. supra l. 25). SEN. Herc. f. 304 regna ... sua. dial. 12 (11), 12, 3 Caesare -ante terras. FRONTO p. 127, 13 v. d. H. (= p. 134, 10 N.) in officiis -andis (COD. Iust. 1, 40, 5 [a. 364]). COD. Iust. 5, 53, 4, 1 (a. 238) iuxta formam constitutionum partes suas (cf. p. 1214, 73) debeat -ari praeses provinciae. ITIN. Alex. 31 urbem (CYPR. GALL. iud. 415 [ad iud. II, I] -arier urbes). EVTR. 9, 27, 1 -ando imperio (AMM. 31, 5, 13). AVSON. 273, 1 p. 190 P. proximus ... -atur sceptrum

... Nerva. CLAVD. 8, 393 Hiberos. carm. min. 25, 68 Eoum ... senatum. COD. Theod. 11, 7, 21 praedia publica. 12, 12, 7 provincias (COD. Iust. 1, 54, 6 pr. [a. 399]. 1, 36, 1, 1 [a. 465]. al.). FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 2 p. 227^A. INSCR. Dessau 1275 comitivam. INSCR. christ. Diehl 135, 10. INSCR. christ. Leblant I 21, 13 tribunal. usu ecclesiastico: COD. Theod. 9, 40, 16, 2 (= Iust. 1, 4, 6, 2) episcopi populos (populo Theod.) Christianae religionis doctrinae insinuatione -antur. VEN. FORT. carm. 10, 14, 6 clerum ecclesiae.

β quae divinitus gubernantur sim.: CIC. rep. 6, 26 deus, qui tam regit et -atur et movet id corpus, cui praepositus est, quam hunc mundum ille princeps deus. leg. 1, 61 deum ea -antem et regentem. ac. 2, 119 mundum ... habere mentem, quae ... omnia -etur moveat regat (LACT. inst. 1, 3, 1 opif. 16, 10. cf. OV. met. 1, 83 cuncta [CYPR. laps. 5 p. 240, 11 RVFIN. Orig. in gen. 14, 3 p. 124, 3 CONSVLT. Zacch. 1, 29 p. 36, 14]). nat. deor. 3, 93 mentem divinam caelum versantem terram tuentem maria -antem (an ad p. 1213, 64?). MANIL. 2, 62 deum ... aequali -antem foedere molem. PANEG. 3, 28, 5 deus divina atque humana -atur (CLAVD. DON. Aen. 10, 470 p. 352, 19 -atur et regit. cf. SACR. Gelas. 3, 60 caelestia ... et terrena [SACR. Greg. 202, 47]). LACT. inst. 1, 8, 2. CHALC. comm. 178 deum -antem legiones caelestium angelicarum potestatum. RVFIN. Greg. Naz. orat. 8, 5, 1 deus aeternis eum mundum habenis providentiae -atur (gr. p. 940^C μετακινεῖται καὶ μετατρέπειται). PRVD. apoth. 634. SACR. Leon. p. 65, 5 curam nostri. p. 130, 19 ecclesiam ... tuam (p. 142, 15 [= SACR. Greg. 204, 33]). ARATOR act. 2, 191 deo -ante polum. **de sideribus:** CIC. div. 2, 91 cum ut ipsi Chaldaei dicunt ortus nascentium luna -etur. AMPEL. 3, 3 planetae motu suo hominum fata -antur (MACR. Sat. 1, 17, 3 [supra: ordinem rerum humanarum ... disponunt]). CENS. 13, 1 stellae vagae mortalium geneses -antur. AVSON. 369, 4 p. 95 P. e superis fortuna et spiritus auris septeno -anda choro. 369, 6 p. 95 Sol in nobis -atur tempora vitae. HIER. in Ier. 2, 85, 2 p. 128, 25 terrena. MACR. Sat. 1, 21, 9.

γ in oratione, musica sim. (fere i. q. modulari, variare, cf. l. 40): CIC. de orat. 1, 18 actio, quae vultu, quae vocis conformatione ... -anda est (cf. PLIN. epist. 5, 7, 6 sermonem). 3, 40 lingua et spiritus et vocis sonus est ipse -andus (STAT. Theb. 8, 222 -ta sonum vario spiramine buxus [PS. CYPR. spect. 7 sonos spiritu tibiam inflante]). 3, 53. Tusc. 5, 104 tibicines ... suo ... arbitrio cantus numerosque -antur. HOR. carm. 1, 24, 14 fidem. STAT. silv. 3, 3, 174 qualia nec Siciliae -antur (modulantur Bentl.) carmina rupes. HIL. in psalm. 51, 7 p. 101, 23 ut lingua ... motu vario eodemque -to (variato var. l.) vocem in verba distinguat. HIER. epist. 22, 29, 6 matronae linguam (cf. l. 34) in dimidiata verba -antur. in Eph. 2, 12 p. 472^B verba. CLAVD. 17, 317 innumeras voces segetis -tus (-atur, modulatur var. l.) aenae (i. organi musici). AVG. ord. 2, 12, 36 p. 173, 3 soni, qui -to varie hiatu quasi enodati ac simplices faucibus sine ulla conlisione defluerent (i. vocales). PAUL. PETRIC. Mart. 4, 572 volucres musica dulcisonis -antes sibila linguis. **nota:** PRISC. gramm. II 148, 11 haec nomina nulla regula Latina vel Graeca sunt -anda (i. declinanda).

C variae structurae: **1 c. praep.:** SALL. Iug. 73, 4 in utroque magis studia partium quam bona aut mala sua -ta erant (-ban var. l.: i. pondus habebant. PS. SALL. in Tull. 1 M. Tullius ... in hoc ordine ita -atur quasi unus reliquos e familia viri clarissimi. PAUL. NOL. carm. 20, 213). SALL. (?) rep. 2, 3, 2 potestatem -andi de vectigalibus sumptibus. **2 c. ut fere i. q. curare (cf. l. 55):** CELS. 3, 4, 4 -andum est, ut vigilet interdium aeger. COLVM. 6, 25 (curandum var. l.). PLIN. nat. 10, 158 natura -ante, ut eqs. PS. HIL. libell. 5 p. 75, 4.

D absol. vel obiectis supplendis (part. praes. praeter l. 63): CIC. nat. deor. 1, 67 in individuis corpusculis tam praeclara opera nulla -ante natura nulla ratione fingentibus. 2, 87 mundi partes cohaerere nullo modo ... nisi sensu -ante divinaque providentia. OV. met. 3, 593 regimen dextra -ante carinae flectere. STAT. Theb. 10, 13 viduae -antibus alni (item pro subst. 10, 741 PRISC. Anast. 201). AMM. 16, 5, 16 inter has ... regendi -andique vias (cf. BOETH. diff. top. 2 p. 1183^D). PRVD. ham. 933 te Christo -ante regor (inde INSCR. christ. Diehl 1098, 1. cf. SACR. Leon. p. 117, 2). CLAVD. 8, 493 placido -ante Numa (cf. 21, 164 DRAC. Romul. 8, 345). INSCR. christ. Diehl 417, 6 creverunt ... te coniuge -ante lares.

part. praes. moderāns, -antis pro subst. v. e. g. l. 62. superl. moderantissimus nonnisi in var. l. det. pro moderatissimus: CAPITOL. Aur. 12, 2 v. p. 1218, 43. OROS. hist. 6, 5, 13 v. p. 1218, 50. CONC. Rom. a. 501 p. 422, 19 v. p. 1218, 68.

adv. moderanter. comp. -ius v. l. 80. [in var. l.: -ius pro moderatius: OV. am. 2, 17, 3 (v. p. 1219, 72). trist. 2, 41 (v. p. 1219, 74). PONT. 1, 8, 71 (v. p. 1220, 12). HIER. epist. 22, 37, 3 (v. p. 1219, 82). -issime pro moderatissime: CIC. leg. 3, 12 (v. p. 1219, 70).]

1 i. q. apto regimine: LVCR. 2, 1096 quis regere immensi summam, quis habere profundi ... potis est -r habenas? (cf. p. 1215, 18). **i. q. ordinate:** PAP. Marini 79 (= Tjäder 7), 60 si ... tutelam ... -r vel legaliter administras.

2 i. q. cum moderatione, moderate: TERT. anim. 17, 4 -ius Stoici non omnem sensum nec semper de mendacio onerant. NOVATIAN. trin. 29 p. 945^A corpora nostra ad decreta ipsius spiritus sancti discunt se -r temperare (DRAC. laud. dei 1, 96 deus -r temperat ictus). HIER. in Ioel 1, 4 p. 952^C bona nostra -r ferre non possumus. DIOSC. 4, [Lumpel]

49 p. 28, 12 *semen* -r dandum est (gr. 4, 52, 2 p. 208, 10 sq. *φυλάττεσθαι* ... *ἐν ταῖς πόσεσι τὸ πλῆθος*). PAVL. PELL. praef. 3 me adsiduis adversitatibus -r exercens *deus* (cf. p. 1216, 83). *de aequilibrio*: NOVATIAN. trin. 3 p. 891^B (ad Is. 40, 42) onus hoc -r terrenae molis aequavit *deus*.

part. perf. pass. pro adi. **moderātus*, -a, -um (cf. p. 1212, 20).
de formis: PS. ASPER gramm. suppl. 40, 29 *declinatur ut 'iustus'* (sim. GRAMM. suppl. 61, 17 adn.). comp. -ior inde a Cic. (v. l. 34, 35. al.), superl. -issimus inde a Cic. (v. l. 31. 33. al.). de notione: SYNON. Cic. p. 432, 21 B. tranquillius. maturus. -us. tractabilis. gravis. sedatus. p. 448, 17 valde dulcis. suavis. modulatus. -us. AVG. nat. bon. 22 p. 864, 18 nec rursum -um oportet dici deum, tamquam ab aliquo modum acceperit. ISID. orig. 10, 172 -us a modo scilicet et temperamento. 16, 26, 10 modica id est -a. GLOSS. μεμετρονμένος. καθεσταμένος. rectus. GLOSS. I II Philox. MO 4 μετροπονήσας. v. etiam p. 1224, 17. respondet gr. σώφρων (v. l. 42, 43. 81). μεμετρονμένος (l. 69). μέτριος (p. 1218, 78). εὐτακτος (p. 1219, 37). τεταγμένος (p. 1219, 28). NOT. Tir. 20, 2 post (im)modestus. legitur inde a Cic. [confunditur cum moratus l. 77. p. 1218, 4. 61. 67. cf. etiam SCHOL. Cic. Bob. p. 120, 1. modestus infra l. 51. Tac. dial. 5, 1 VINDIC. epist. ad Pentad. p. 488.]

i. *qui modum servat*: I de mensura: A i. q. temperans (syn. l. 30. 40. 41), temperatus (syn. l. 30. 82. p. 1218, 39), continens (syn. l. 32. 42), modestus (syn. l. 41); i. q. modicus p. 1218, 17. 82: 1 de hominibus et rebus ad homines pertinentibus: a generatim: α de hominibus, qui se moderantur (c. abl. causae l. 31. 34. 57. abl. resp. infra l. 52. in aliqua re l. 29. 37. 38. 44. 55. in aliquo infra l. 45. ad aliquid infra l. 35. 54. inter aliquid et aliquid l. 57. pro subst. l. 28. 48. et saepe): Cic. Font. 32 potestis ... cupidos -is ... anteferre? 40 frugi ... hominem ... et in omnibus vitae partibus -um ac temperantem (Mur. 63 -i h. et temperati. Arch. 15 naturae ipsius habitu ... et -os et gravis [cf. ad Q. fr. 1, 1, 22 ipsa natura -i]. 16 -issimos h. et continentissimos. Phil. 5, 7 [ironice, immod. Luterbacher]. 11, 1 C. Treboni, optimi civis -issimique h. off. 2, 57). Manil. 64 qui sunt pudore ac temperantia -iores (opp. cupidorum). Mur. 66 commodiorem, communiorem, -iorem, ... ad omnem rationem humanitatis. Cael. 55 gravis, sapiens -usque vir (Pis. 59 vir -us et constans. SEN. epist. 83, 15 coniung. gravem. EVTR. 8, 1, 1 vir in privata vita -us et strenuus). Balb. 9 castiorem, -iorem, sanctiorem. Phil. 2, 40 me in utroque (sc. maestitia et ioco) fuisse -um. Tusc. 3, 18 qui sit frugi ... vel, si mavis, -us et temperans, eum necesse est esse constantem. 4, 36 qualis ille sit, quem tum -um, alias modestum temperantem, alias constantem continentemque dicimus eqs. 5, 36 (gr. Plat. Menex. 248A σώφρων). 5, 100 (gr. Plat. epist. 7 p. 326C σώφρων). Cato 7 -i ... et nec difficiles nec inhumani senes. Att. 1, 20, 1 te in iis rebus ... -issimum fuisse. Ov. met. 13, 356 -ior Ajax. VAL. MAX. 4, 1 ext. 2 Plato in Xenocrate discipulo suo tam constanter -us fuit. SEN. benef. 5, 17, 4 innocens ... -us ... pius. dial. 4, 28, 8 faciet nos -iores (sc. in ira) respectus nostri. 5, 8, 5 faciles, -os. epist. 85, 4 quantulum ... sapienti damus, si ... effrenatissimis -ior est? al. CVRT. 7, 4, 8 -us et probus. SIL. 16, 343 revoca -us habenas. Tac. hist. 2, 2, 1 Titus suo quam patris imperio -ior (modestior var. l.). CYPR. epist. 14, 1 p. 510, 9 cautus et -us (27, 3 p. 543, 8). CAPITOL. Gord. 6, 2 moribus (RVFIN. Basil. hom. 1, 2). SPART. Did. 9, 2 fuit ... humanissimus ad convivia, benignissimus ad suscriptiones, -issimus ad libertatem. COD. Theod. 14, 4, 2 possessores erunt -i in specie distrahenda. INSCR. christ. Diehl 64, 3 illustri sapiens humilis -us honestus (sim. 268, 9). 4669 -us ac meritis. al. nota: SALL. Iug. 45, 1 tanta temperantia (cf. supra l. 34) inter ambitionem saevitiamque -um (de recto modo inter duas res contrarias, cf. p. 1219, 1). de partibus animantium: Cic. epist. 6, 1, 6 -iore animo (ad Q. fr. 3, 3, 3 SALL. Iug. 42, 2 SEN. clem. 1, 19, 4 epist. 41, 5. GELL. 1, 11, 1 -iores modulatioresque [cf. p. 1249, 34]). Ov. met. 15, 330 parum -o gutture. QVINT. inst. 11, 3, 52 promptum sit os non praiceps, -um non lentum.

β de rebus ad temperantes vel continentes homines pertinentibus (neutr. pro subst.: sing. l. 67. 72. p. 1218, 1. plur. p. 1218, 6): Cic. inv. 2, 164 temperantia est rationis in libidinem ... firma et -a dominatio. Q. Rosc. 11 quid est in arbitrio? mite, -um. Cluent. 46 constans et -a ratio vitae (CHAR. dig. 48, 18, 10, 3 -ae rationis temperamenta [gr. Basil. schol. τοῦ μεμετρονμένου λογισμοῦ σύγκρισις]. CONSVLT. 7, 7. aliter p. 1219, 24). Mur. 13 in convivio -o atque honesto (cf. VVLG. Sirach 32, 8 in iucundo et -o vino et p. 1218, 12). 60 doctrina non -a nec mitis. Phil. 3, 28 nil apparet in eo ingenuum, nil -um, nil pudens, nil pudicum (FRONTIN. strat. 1, 11, 4 nihil iustum aut -um). de orat. 2, 156 studia. 3, 99 unguentis (opp. summa et acerrima suavitate conditis). Brut. 8 oti -i atque honesti. orat. 59 excursio -a (cf. QVINT. inst. 11, 3, 84 brachii -a proiectio. 11, 3, 125 procursio ... brevis, -a). 201 opp. incitator. top. 97 ut breves, ... ut -ae (moratae edd. vet.) sint narrationes. al. fin. 5, 36 -i aequabilesque habitus. Tusc. 3, 17 constantiam. 4, 42 utrum -as perturbationes adprobent eqs. (AVG. civ. 9, 4 p. 371, 15 D.). div. 1, 61 salubri et -o cultu atque victu (gr. Plat. rep. 9 p. 571D σώφρονως. CHAR. gramm. p. 409, 25 B.). off. 1, 141. epist. 12, 27 temperatis -isque moribus (CIL VIII 11744). ad Q. fr. 1, 1, 7 natura. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 4 (9, 12, 2 Sj.) cautiorem ac -iorem liberalitatem. PLANC. Cic. epist. 10, 24, 5 -issimi atque humanissimi fuit sensus.

SALL. Catil. 12, 2 nihil pensi neque -i habere (LACT. inst. 6, 1, 8). NEP. Timoth. 4, 2 -ae sapientisque vitae. Ov. met. 2, 431 oscula (cf. SEN. epist. 75, 3). 4, 234 amor. trist. 5, 2^b, 55 ira (Pont. 2, 9, 77 SEN. dial. 5, 36, 2). VAL. MAX. 2, 8, 7 gaudium (cf. CVRT. 7, 1, 24 laetitia -a [I, morata A]). SEN. dial. 5, 22, 1 exempla ... -a, lenia (6, 3, 4 e. ... -ius, mitius). epist. 22, 11 -a, honesta, tua suadebunt (cf. QVINT. inst. 1, 10, 24). PLIN. nat. 35, 94 simplicitate. Tac. hist. 1, 17, 1 sermo ... de se -us (HIER. epist. 54, 6, 2). PLIN. epist. 3, 20, 4 omnia disposita, -a, tranquilla (CASSIOD. var. 1, 26, 3). VLP. dig. 39, 2, 40 pr. aestimationem (opp. immoderatam). GELL. 6, 14, 7 genera dicendi ... sunt tria ... magnificum ... subtile ... mixtum -umque (cf. FORTVN. rhet. 3, 9 p. 126, 2 μέσον, id est mediocre sive -um). 15, 2, 8 ut ... -o ... usu vini temperantiam ... tueamur (APVL. apol. 32. LAMPR. Alex. 39, 2 usus Veneris. AVSON. 270, 1 p. 189 P.). APVL. flor. 9 p. 30 proconsul ... -a voce ... loquitur (FIRM. err. 28, 12). TERT. pall. 5, 1 tunica prius cingulo correpta, quam praestabat -iorem texuisse. VOPISC. Prob. 3, 1 patrimonio -o (i. modico. cf. PETR. CHRYS. serm. 8 p. 209^A -o pastu lucernae). FIRM. math. 3, 3, 10 dignitatis. EVTR. 8, 8, 2 gloria. AVSON. 160, 8 p. 29 P. vota (390, 40 p. 257). AMM. 16, 12, 33 pensatione -a ... et cauta. AMBR. in psalm. 118 serm. 9, 10, 1 correptio (opp. severior). HIER. epist. 22, 35, 4 -us incessus (79, 9, 5 -o atque composito). 52, 12, 1 ieiunia (VEN. FORT. vita Pat. 9, 29). CLAUD. 28, 549 tempora (aliter p. 1219, 6). AVG. c. Iul. 2, 5, 13 p. 682^{extr.} voluptatem (DRAC. Romul. 6, 61). BOETH. arithm. 1 praef. p. 4, 31 quae de numeris a Nicomacho diffusius disputata sunt, -a brevitate collegi. CASSIOD. var. 1, 26, 1. al. nota (cf. p. 1207, 78. 1209, 74. 1213, 11): HIL. in psalm. 134, 18 p. 705, 17 neque ... mediocris et -ae (i. finitae) virtutis est tanta gessisse. trin. 9, 72 p. 338^C natura humana -a et infirmis naturae divinae infinitae et potentis sacramentum intelligentiae opinione non occupet.

b speciatim in re publica: α de hominibus (c. abl. resp. infra l. 49. in aliqua re l. 35. 36. 42. erga aliquem l. 47. adversus aliquem l. 48. c. dat. l. 51. pro subst. VAL. MAX. 4, 1, 3): Cic. Vatin. 21 consul populi Romani -issimus et constantissimus. rep. 1, 43 per populum ... iustum atque -um (1, 65). fin. 3, 11 bonos viros, fortes, iustos, -os ... in re publica fuisse (Liv. 27, 34, 3 -o et prudenti viro [30, 40, 8]). off. 2, 73 in eo vehementer se -um praebuit (VLP. dig. 22, 1, 33 pr. praeses provinciae non acerbum se exactorem ... praebat, sed -um et ... benignum et ... humanum). Att. 7, 7, 7. epist. 13, 29, 7 -ior temperatiorque. ad Q. fr. 1, 1, 11 quae-storem oportet ... esse -um. Ov. met. 14, 619 de regibus Albanis. trist. 1, 9, 25 nec solet irasci Caesar: neque enim -ior alter (cf. Pont. 3, 6, 23. SEN. clem. 1, 11, 1 Augustus fuerit -us et clemens. EVTR. 7, 8, 4 in pace. sim.: PLIN. paneg. 57, 5. CAPITOL. Aur. 12, 2 fuit ... per omnia -issimus [moderantissimus P¹ B edd.] in hominibus deterrendis a malo, invitandis ad bona. VOPISC. Car. 18, 4). Liv. 1, 48, 8 bono ... -oque ... regi (24, 5, 1). Tac. hist. 3, 75, 1 -um et civium sanguinis parum credidere Sabinum. APVL. Plat. 2, 27 p. 261 cives -i erga ceteros, inter se congruentes. al. Ivst. 7, 6, 16 nec -us tantum, verum etiam mitis adversus victos fuerit Philippus. 9, 8, 19 verbis atque oratione Philippus, hic Alexander rebus -ior. OROS. hist. 6, 5, 13 homo Romanorum -issimus (moderantissimus L). CASSIOD. var. 6, 9, 2 esto ... illis cum erecta potestate -us. al. de animo: Liv. 26, 26, 9 -i animi gloriam.

β de rebus ad homines pertinentibus (neutr. plur. pro subst. l. 62. 70): Cic. Cluent. 2 tranquillis -isque iudiciis (dom. 45). Flacc. 57 in hac gravissima et -issima civitate (cf. leg. 3, 28 -us et concors civitatis status). rep. 1, 52 medium optimates possederunt locum, quo nihil potest esse -ius (epist. 4, 4, 2 Caesar victor, quo nihil -ius. cf. VAL. MAX. 5, 3, 2^b quid ista ... ultione -ius? [Ps. AVR. VICT. epit. 11, 15]). Att. 13, 28, 3 epistulis. ad Q. fr. 1, 1, 23 diligentis et -i imperii (Liv. 1, 48, 9 coniung. mite. 22, 13, 11 coniung. iusto. SEN. Tro. 259 opp. violenta. clem. 1, 7, 2 quieti -ique [T, moratique rell.] i. Tac. hist. 4, 74, 2). PLANC. Cic. epist. 10, 8, 3 ut ab re publica potius -a quam ab uno infinita speraret exercitus. Liv. 2, 30, 1 medium ... et -um ... consilium. 24, 22, 1 contionem (cf. 45, 10, 10 -ior oratio [CVRT. 10, 8, 21. aliter p. 1219, 21]). 39, 32, 13 studiis. SEN. epist. 120, 2 prudentem -amque sententiam. PLIN. epist. 5, 13, 8 liber principis severus et tamen -us (moratus var. l. cf. LAMPR. Alex. 16, 1 leges. CONC. Rom. a. 501 p. 422, 19 praeceptis ... -issimis [moderantissimis T]). 10, 3^b, 2 voluntati senatus (CASSIOD. var. 7, 3, 2). CASSIOD. var. 3, 38, 1 ut ubique civilia, ubique -a peragantur (cf. 4, 39, 5 -a civilitate).

2 de rebus naturalibus sim.: AETNA 559 Aetna non is est, qui nostro fervet -ior usu. Ov. trist. 4, 4, 57 ventis (cf. LVCAN. 9, 118 eurus. SIL. 6, 527 -o flamine. HIER. in Is. lib. 13 praef. p. 441^D aura -ior [opp. vehementior ... ventus]). MANIL. 4, 725 minus India tostas gentes progenerat mediumque facit -a tenorem. PLIN. nat. 7, 22 -o solis vapore (cf. PANEG. 8, 2, 3). PANEG. 12, 18, 2 Tiberis neque ... semper ... rapidus et torrens, sed pro temporum ratione -us. HIPPOCR. aer. 5 p. 9, 16 G. -um aer habet calidum vel frigidum (gr. μετρίωτερον). adde de rebus ad corpora animantium pertinentibus: CELS. 6, 6, 1^E pituitae cursus nonnumquam copiosior vel acrior, nonnumquam utraque parte -ior. HESYCH. in lev. 13, 29—34 p. 945^B vulnera -iora. SORAN. p. 14, 1 mulieres purgantur limpidio ... et -o (i. modico) sanguine (gr. p. 24, 2 sq. Ilb. αἵματος ... μήτε ἄγαν πολλοῦ μήτε πάλιν παντελῶς ὀλίγου). PHYSIOGN. 5 p. 8, 4 cervix esse debet -ae plenitudinis.

B i. q. *conveniēns, competens, congruens* (cf. p. 1214, 11 et p. 1217, 58. *neutr. plur. pro subst. l. 18*): VLP. dig. 3, 1, 1, 3 -am ... aetatem ... ad procedendum in publicum. 4, 6, 38, 1 erit -um tempora ei dare. SOL. 10, 12 *grues* ad -am gravitatem saburrantur. COD. Iust. 5, 37, 9 (a. 230) quod -um est honestae personae, praestare. 6, 30, 9 (a. 293) tempus ad deliberandum ... -um statuet rector provinciae (AVG. civ. 10, 21 p. 434, 5 D. -is ... praefinitisque t. serm. 361, 20, 19. *aliter p. 1218, 22*). 7, 19, 7, 3 (a. 317/19?) -o iudicis arbitrio. AMBR. hex. 2, 3, 12 p. 51, 13 inminutio ... -a, quae et superfluum detraheret et necessarium reservaret. AVG. civ. 17, 23 p. 253, 16 D. reges, qui ... -is flagellis ... plecterentur (cf. COD. Theod. 16, 2, 41 ultionem. CONST. Sirmond. 2 poena. COD. Iust. 11, 48, 24, 1 castigatione -a [cf. 7, 24, 1, 1 competenti]). COD. Theod. 2, 33, 4 quid praeter -am nostri numinis definitionem fuerit flagitatum. 9, 2, 6 sub -a et diligenti custodia. 12, 1, 171 pr. annorum -a curricula. 14, 4, 4, 1. CASSIOD. var. 2, 21, 4 devotio tua praefatum Domitium -a executione conveniat (4, 32, 2. *an ad A referendum?*). 4, 22, 3 iustitiam (cf. 11, 8, 3 omnia vobis iusta, omnia -a promittite). 4, 34, 2 iussione. *al.*

II de institutione, conformatione, ordine i. q. *bene conformatus, bene ordinatus* (c. abl. resp. l. 25. *neutr. plur. pro subst. l. 23*): CIC. de orat. 2, 34 qui ... cantus -a oratione (-ae orationis pronuntiatione var. l.) dulcior inveniri potest? (*aliter p. 1218, 64*). orat. 178 *animus auditoris* perfecta ac -a semper exspectat. rep. 2, 69 ex ... ordinibus ut sonis -a ratione civitas consensu dissimillimorum concinit (*aliter p. 1217, 68*). parad. 26 *vita* omni gestu -ior, omni versu aptior esse debet. nat. deor. 2, 90 omnia ... ratis ordinibus -a inmutabilique constantia. TIM. 43 ortum unum fore omnibus *animis*, eumque -um atque constantem (cf. gr. 41E γένεσις ... τεταγμένη). VELL. 2, 126, 3 quando annona -ior, quando pax laetior? PLIN. nat. 11, 80 *aranea* tam -o ungue ... deducit stamina. 31, 67. FIRM. math. 5, 7, 2 sententias ... -a prius comparatione formatas. HIER. epist. 60, 11, 2 distinctione -a. RVFIN. Basil. hom. 2, 8 universorum consideratio ... -ior. AVG. civ. 17, 14 p. 235, 27 D. diversorum ... sonorum rationabilis -usque contentus. serm. 277, 4, 4 p. 1259^{med}. quando sanum est corpus nostrum ... , quando suarum partium temperamento -um est, quando in eo nihil eius adversus aliud rixatur. EVSTATH. Bas. hex. 7, 3 p. 940^A sapiens quaedam et -a dispositio (gr. p. 156^A εὐτακτος διακόσμησις). DRAC. laud. dei 1, 331 -ior (i. *meliore modo constitutus*) omnibus creatis unus homo. CASSIOD. var. 8, 24, 4 -o ordine (COD. Iust. 1, 17, 1, 7). COD. Iust. de cod. confirm. 2 digestionem. *al.*

cf. *Onom.*

adv. *moderātē. comp. -ius inde a CIC. (v. *infra l. 68*). *superl.* -issime inde a CIC. (v. *infra l. 70*). de *notione*: GLOSS. συμμέτρωσ. ἐπιεικῶς. μεμετρομένως. εὐρύθμως. temperate. gr. *respondet μετρίως* (v. p. 1220, 25. 35. cf. p. 1220, 55). πρῶτως (p. 1220, 37). κατὰ μέτρον (p. 1220, 5). legitur inde a CIC. [confunditur cum *modeste l. 56*. p. 1220, 9. CIC. Deiot. 20.]

i. q. *cum moderatione*: **I de mensura:** **A** i. q. *temperanter, modice* (p. 1220, 30 sqq.): **1 c. verbis:** **a** de actionibus *animantium*: α *agere sim.*: CIC. Verr. II 3, 158 non sensim atque -e ad istius amicitiam adreperat, sed brevi tempore totum hominem ... possederat. Sull. 10 qua *opinionem* ego et -e utar (off. 2, 18 -e et scienter. OV. am. 3, 3, 47. LIV. 30, 42, 14 modeste ac -e [temperate var. l.]. 34, 7, 15 VAL. MAX. 5, 9, 2. SEN. benef. 2, 34, 4 parsimonia est ... ars re familiari -e utendi. dial. 5, 23, 5 PAVL. dig. 48, 7, 4, 1. TERT. cult. fem. 2, 10, 5 [modeste var. l.]. CLAUD. DON. Aen. 1, 730 p. 141, 29 bene et -e aut male et intemperanter). Sest. 14 agam -e (opp. asperius in quosdam homines invehit. SEN. clem. 1, 21, 4 AVR. VICT. Caes. 39, 31. VICT. VIT. 2, 1 mitius et -ius. cf. TERT. uxor. 2, 3 l. 29 officia sexus ... modeste et -e transiguntur). 37 homine ... in causa populari si non -e, at certe populariter abstinenterque versato. 95 accusare (opp. nefarie). Marcell. 9 aliquid clementer, mansuete, iuste, -e, sapienter factum (fin. 1, 2 qui ... -ius ... id volunt fieri, difficilem quandam temperantiam postulant. ANTON. or. frg. CIC. Phil. 13, 36 -e aut humane. SEN. dial. 12, 4, 3 QVINT. inst. 11, 1, 72. CYPR. epist. 27, 2 p. 542, 1 coniung. temperantius. PANEG. 3, 31, 1 iuste -e civiliter. SCHOL. Cic. Bob. p. 78, 18 -e et consulte. cf. COD. Iust. 1, 17, 2, 21 opus -e confectum). orat. 176 quas *festivitates* Isocrates ... -ius temperavit. rep. 1, 69 in hac iuncta -eque permixta constitutione rei publicae (*vergit ad notionem p. 1220, 47 allatam*). leg. 3, 12 res ... sapientissime -issimeque (moderantissimeque var. l.) constituta. off. 2, 54. HIRT. Gall. 8, 12, 7 -ius cedentem insequi hostem (OV. met. 1, 511). OV. am. 2, 17, 3 dum me -ius (moderantius var. l.) urat *Venus* (ars 2, 353). ars 3, 683. met. 1, 510 -ius ... curre. trist. 2, 41 -ius (moderantius D *recc.*) ... inperii ... frena tenere. *al.* SEN. benef. 6, 35, 1 ut dubia prudenter tractes, adversa fortiter, laeta -e (MOYS. Cypr. epist. 31, 6 p. 562, 11 caute -eque [cf. CYPR. epist. 17, 2 p. 522, 13 observari]). dial. 4, 23, 4 irasci. TAC. hist. 1, 49, 4. CAPITOL. Aur. 12, 7 cum se ... -issime gessisset (EVTR. 7, 19, 2. cf. 7, 13, 1 multa gerens tranquille atque -e, quaedam crudeliter et insulse). IVST. 7, 2, 5 -e ... administrato regno. AVSON. 409, 25 p. 268, 43 P. *Daedalus* Chalcidicas -e enavit ad arces (opp. audax *Icarus*). HIER. epist. 22, 37, 3 ille -ius (moderantius K) alitur (AVG. conf. 9, 8, 17 p. 194, 12). 54, 10, 4 -e parceque sumpta. VVLG. Sirach 31, 32 si bibas illud *vinum* -e, eris sobrius (gr. v. 27 ἐν μέτρῳ αὐτοῦ. cf. 31, 36 *vinum* -e potatum [gr. v. 28

οἶνος πινόμενος ... αὐτάγκης]). AVG. civ. 16, 37 p. 185, 14 D. *modus* -e inponendus. *al.* elliptice: PLIN. paneg. 4, 3. in *arte med.*: CELS. 7, 19, 7 exprimere -e scrotum (cf. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 25 comprimendus folliculus *clysteris* leniter ac -e). PELAGON. 34 p. 42, 10 potum praebendum ... -e (gr. *Hippiatr. I p. 2, 14 κατὰ μέτρον*). VEG. mulom. 2, 111, 9 infundere. β *dicere sim.*: CIC. Font. 28 minus -e positum ... esse. 31 quicquam sancte aut -e (cf. *app. crit.*) dictum (Phil. 2, 6. QVINT. inst. 8, 3, 40 concitate dicere an -e. AVG. c. Petil. 2, 20, 46 p. 46, 17. retract. 1, 22, 2 p. 102, 8 cautius et -ius [modestius var. l.]. cf. CAES. civ. 3, 20, 2 clementer et -e ius dicendum). ATT. 14, 8, 1 -e et amice scriptas litteras (LIV. 41, 23, 4 -e et benigne). OV. Pont. 1, 8, 71 -ius (moderantius G) opta. CELS. 2, 6, 16. SEN. clem. 1, 18, 1 inperare. *al.* AMM. 28, 1, 25 redarguit. SERV. Aen. 12, 499 -e locutus est (AVG. cons. euang. 3, 13, 41 p. 325, 7. MART. CAP. 5, 503 opp. superbe). CLAUD. MAM. anim. praef. p. 19, 16 modeste ac -e et quam potuit parciter praelibavit. BENED. reg. 22 invicem se -e (i. *summissa voce*) cohortentur. *al.* γ *ferre sim.*: CIC. leg. agr. 1, 18 copiam rerum -e ferre (Phil. 8, 19 coniung. aequo animo. de orat. 2, 46. Tusc. 3, 60 -e et tranquille. 4, 40 Lael. 8. epist. 4, 14, 1. 5, 21, 4 secunda -e ... , adversam ... fortunam fortiter [cf. SEN. suas. 6, 24]. 6, 1, 4 placate et -e. *al.* NEP. Timol. 4, 1 LIV. 2, 54, 10. SEN. dial. 2, 6, 3 dura placide ferat et secunda -e. 2, 8, 3. CVRT. 3, 12, 20 -e et prudenter. *al.* cf. CVRT. 7, 4, 12 hoc ... -e perferendum est). LEP. Cic. epist. 10, 34^a, 1 (3) accepisse. SEN. epist. 66, 29 -e gaudere et -e dolere. 85, 24 timet. DIONYSES. EXIG. Greg. Nyss. creat. 14 p. 366^B (gr. *Migne 44, 165^B μετρίως*). *al.*

b de impetu rerum naturalium: OV. epist. 17, 45 facilem ... move -ius auram, *Borea*! SEN. nat. 6, 14, 2 (v. *app. crit.*). 6, 20, 2 nec ... potest diu inclusa aqua ... cadere -e aut sine concussione (cf. AMM. 22, 15, 13 si inciderit -ius *Nilus*).

2 c. adi. i. q. modice, paulum: PS. AVR. VICT. epit. 13, 8 quamvis ipse parcae esset scientiae -eque eloquens. HESYCH. in lev. 13, 1—17 p. 930^C leprae ... species, aut nimis aut -e obscura est. SORAN. p. 31, 10 lac -e coagulatum (gr. p. 70, 17 *lib. μηδὲ ποιοῦν ὀρεῶν ἢ παρτελῶς ὀλίγον*). PHYSGN. 53 p. 72, 12 -e et proluxa et vasta cervix (gr. *Adamantius p. 367, 1 μετρίως*. 92 p. 121, 4 digitos simplices -e prolixos [gr. *Adamantius p. 411, 7 εὐμήκεις*]). 79 p. 107, 7 color tranquille et -e (tranquillus et -us *CESH*) rubeus (gr. *Adamantius p. 387, 6 πρῶτως*).

B i. q. convenienter: VLP. dig. 38, 9, 1, 12 *pantibus liberisque* praestitui annum, scilicet ita -e, ut neque ipsi urgerentur ad bonorum possessionis petitionem neque bona diu iacerent. PELAG. in I Tim. 4, 6 omnia rationabiliter et -e dispensans (FACVND. defens. 12, 3 p. 844^C -e atque convenienter. cf. RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 77, 7 vitam suam -ius librat). CLAUD. MAM. anim. 1, 21 p. 73, 10 quae *elementa* -e (*M² in marg., moderāt' M¹, moderantur ed. pr.*) musiceque in arboris vitam sibi concinunt (opp. si quid contra mensuram vel superfuit forte vel deficit).

II de institutione, ordine, i. q. ordinate (cf. p. 1219, 68. 70): AMBR. in psalm. 118 serm. 5, 2, 2 -e ... ambulat (cf. 5, 2, 1 praescripto incedit ordine). EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 p. 903^B *aquam* -e in deputatis sibi conceptaculis permanentem (gr. p. 80^C καὶ τὴν εὐτακτον τοῦτον ... συναγωγὴν). VEREC. in cant. 9, 20 (ad *Luc. 15, 8 sqq.*) ecclesiae sensus iste -e (i. *apte*) concurrit. FACVND. defens. praef. p. 528^C aliqua ibi cum perturbatione prolata -ius hic ordinatiusque tractata sunt.

adv. moderātim. [in var. l. ORIBAS. syn. 1, 1 La p. 32, 2 Mø. calefacere moderate (-m *StBMH*) corpus oportet (gr. *μετρίως*).

i. q. cum moderatione, paulatim: LVCR. 1, 323 quae cumque dies naturae rebus paulatim tribuit, -m crescere cogens. ORIBAS. syn. 2 add. p. 141, 18 Mø. cyminum in oleo frixum enicere -m (gr. *Severus p. 32, 16 ἐνεδὲν κατὰ συμμετρίαν*).

adv. moderātō: GLOSS. IV 119, 36 modesto: cum ratione, -o (venerato var. l.).

paronomasiae l. 15. p. 1217, 61. 1219, 53. 59. homoeoprophora p. 1217, 56. 67. 71. 1218, 5. 11. 12. 60. 1219, 59.

deriv.: moderator, moderamen, moderamentum, moderantia,

moderatio, moderator, moderatura.

compos.: admodero(r), e-, praemoderor; com-, immoderatus.

modestō adv. v. p. 1226, 59.

***modestia, -ae f.** a modestus. de *orig.*: CIC. off. 1, 142 -am, quo in verbo *modus* inest (PAVL. FEST. p. 160, 11 a modo fit ... -a. TERT. castit. 9 l. 35. NON. p. 30, 1 -am a modo dictam M. Tullius auctor est de officiis lib. 1 [v. l. 68]. AMBR. off. 1, 18, 78 p. 46^B quam -am a modo scientiae, quid deceret, appellatam arbitror. AVG. beat. vit. 4, 32 p. 113, 8 [seq.: ubi autem *modus* est ... , nec plus est quicquam nec minus]). GRAMM. suppl. 98, 7 modestus modesti -a. de *notione*:

RHET. Her. 3, 2, 3 -a est in animo continens moderatio cupiditatem (cf. CIC. fin. 2, 60 et p. 1206, 17). 3, 3, 5 -ae partibus utemur, si nimias libidines honoris, pecuniae, similitum rerum vituperabimus, si unam quamque rem certo naturae termino definiemus; si, quoad cuique satis sit, ostendamus, nimium progredi dissuadebimus, modum uni cuique rei statuemus. CIC. Tusc. 3, 16 eam ... virtutem *Gracci σωφροσύνην* vocant, quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, non numquam etiam -am. off. 1, 142 v. p. 1223, 55. SYNON. CIC. p. 438, 14 B. pudor. rubor. verecundia. probitas. -a. continentia. p. 440, 11 -a. mansuetudo ... pudicitia. sanctitas. sanctimonia. NON. [Lumpe]

p. 520, 17sq. -a, moderatio, modus . . . hunc habent ordinem, quod -a fundamentum, soliditas, basis ipsa virtutis est, e qua gignitur moderatio *eqs.* Ps. SORAN. quaest. med. 43 quid est -a? iudicium iusti et iniusti. GLOSS. ἐπεικεία. ἡπιότης. εὐσχημοσύνη. σωφροσύνη. verecundia. temperantia. bonitas vel mansuetudo. enumeratur inter partes honestatis: RHET. Her. 3, 2, 3 rectum dividitur in prudentiam, iustitiam, fortitudinem, -am (cf. 3, 6, 10). CIC. inv. 2, 164 temperantiae partes continentia, clementia, -a (cf. Deiot. 26 frugalitatem, id est -am et temperantiam, virtutem maximam iudico [fin. 4, 18 his initiis . . . temperantia, -a, iustitia et omnis honestas perfecte absoluta est. 4, 19 quae . . . de t., de -a, . . . de omni honestate dicuntur. off. 1, 15. 1, 46 ut . . . virtutibus his . . . erit ornatus, -a, t., hac ipsa . . . iustitia. 1, 93 t. et -a omnisque sedatio perturbationum animi et rerum modus. 1, 121 VAL. MAX. 6, 9 ext. 1)). *ibid.* -a est, per quam pudor honesti curam et stabilem comparat auctoritatem. off. 3, 116 quarta pars honestatis decore, moderatione, -a, continentia, temperantia continetur (SEN. epist. 88, 30 numquid liberalia studia hos mores praecipiant? non magis quam simplicitatem, quam -am ac moderationem, non magis quam frugalitatem ac parsimoniam, non magis quam clementiam). respondet gr. πραύτης (v. l. 56. 65. p. 1222, 26. 1223, 21). ἐπεικεία (v. p. 1222, 29. 1223, 23. 25). εὐταξία (v. p. 1222, 19. 1223, 55). legitur inde a PLAVTO, ENNIO, TER., VARRONE, RHET. Her., CIC., CAES. (v. p. 1223, 3), saepe ap. TAC.; ap. dactylicos non invenitur nisi nom. ap. OV. (p. 1223, 37), LVCAN. (p. 1223, 39), STAT. (6^{ies}). [confund. c. molestia (e. g. l. 37. p. 1222, 7. 40. 47. 59. 72, cf. et SEN. epist. 123, 5) et c. formis adi. q. e. modestus (e. g. l. 58. 75. p. 1222, 2. 62).]

I strictius i. q. moderatio, temperantia (i. q. scientia opportunitatis temporum p. 1223, 55): A de animantibus et rebus ad animantia pertinentibus: 1 usu generali fere i. q. continentia, frugalitas, simplicitas sim.: α in universum: α de hominibus et rebus ad homines pertinentibus (de dis p. 1222, 6. de Christo p. 1222, 28sq. de fortuna infra l. 73): PLAVT. Trin. 317 sarta tecta tua praecepta usque habui mea -a. ENN. scaen. 55 ubi illa Cassandra paulo ante sapiens virginali -a? TER. Hec. 478 matris meae mores toleret sua -a. 591 mea pertinacia esse dicat factum, haud tua -a. RHET. Her. 3, 3, 6 quam ille adversarius -am dicet esse, eam nos inertiam et dissolutam negligentiam esse dicemus. 4, 1, 1 -a (molestia cod. Bamb. I) commotos (opp. ostentatio). 4, 3, 4 si tacere aut nil scribere -a est (v. totum locum). 4, 3, 5 ne, qua in re laudem -ae venient, in ea ipsa re sint inpuentes (TERT. castit. 1 l. 25 species hactenus [i. non iterum] nubendi . . . praeter virtutis etiam -ae laus est. cf. p. 1222, 8). CIC. Planc. 30 coniung. virtute, integritate. 56. Phil. 2, 10 si meam cum in omni vita, tum in dicendo moderationem -amque cognostis (off. 1, 159 num haec communitas . . . sit etiam moderationi -aeque . . . anteponenda). fin. 2, 83 ut aequitatem, -am, virtutes omnes . . . diligant. 4, 11. Tusc. 1, 64 philosophia nos ad -am magnitudinemque animi erudit. off. 2, 48 mixta -a gravitas. Att. 7, 5, 2 propter humanitatem et -am (epist. 13, 15, 1 propter eius -am, h. AMM. 29, 1, 8 Theodorus -a prudentia h. . . ornatissimus). 13, 28, 3 summo ingenio, summa -a (ad Q. fr. 1, 3, 3 qua pietate, qua -a, quo i.). epist. 2, 14 propter singularem -am (9, 25, 2 propter summam probitatem eius ac s. -am [13, 63, 1]). 12, 16, 1 -ae fama. 13, 54 singularem et prope incredibilem patris Marcilii fidem, apstinentiam -amque cognovi (SEN. clem. 2, 1, 4 pietatem integritatemque cum fide ac -a resurgere. AMBR. epist. 38, 4 dives pax, dives -a, dives fides, . . . dives simplicitas. VVLG. Gal. 5, 23 fructus . . . spiritus est . . . mansuetudo, fides, -a [gr. πραύτης], continentia, castitas [cf. PELAG. ad loc.]. cf. TERT. orat. 1 p. 181, 7 [ad Matth. 6, 5sq.] Christus -am [modestum B] fidei desiderabat [ibid. l. 10]). 13, 69, 2 eius -am cognovi. al. MAT. Cic. epist. 11, 28, 8 vitae (TAC. ann. 2, 52, 5). BELL. Afr. 54, 2 'maxime vellem', inquit Caesar, 'homines suae petulantiae nimiaeque libertatis aliquando finem fecissent meaeque lenitatis, -ae patientiaeque rationem habuissent' (TERT. idol. 14 p. 46, 6 an -a et patientia placebat Paulus hominibus? an gravitate, an humanitate, an integritate? VVLG. Col. 3, 12 induite vos . . . benignitatem, humilitatem, -am [gr. πραύτητα], patientiam. cf. TERT. patient. 12 p. 19, 18 -am de patientia traxit). SALL. Catil. 14, 6 neque sumptui neque -ae (i. honestati) suae parcere. 54, 5 NEP. Milt. 1, 1. PAUL. Fest. p. 132, 4 mansuetum . . . neque ex crudelitate saevum, sed -a temperatum. PHAEDR. 2, 1, 8 quae debetur pars tuae -ae. SEN. dial. 1, 1, 6 filiorum nos -a delectari (opp. licentia). 6, 3, 4 dolendi -a (cf. CASSIOD. in psalm. 136 concl. p. 979A). 11 (12), 19, 2 -a Helviae in tanta feminarum petulantia rustica. 12 (11), 3, 2 exemplum . . . -ae (INSCR. Afr. Gsell I 2196). 12 (11), 16, 4 fortunae aequitatem . . . aut . . . -am (opp. saevitia). nat. 4 praef. 18 sermonis (POMER. 3, 8, 2 p. 485A in sermone. cf. etiam l. 42). 7, 30, 1 in . . . argumentum -ae (modeste var. l.) fingimur (APVL. apol. 19). epist. 26, 3 ex hac tranquillitate ac -a morum. 106, 7 coniung. quies (PLIN. epist. 6, 8, 2. 7, 25, 1). al. STAT. Theb. 3, 565 nulla -a voti (i. vota immodesta). QVINT. inst. 4, 1, 55 et sententiarum et compositionis et vocis et vultus -a. 4, 5, 21 syn. verecundiae (i. probitatis). 5, 7, 27 -a mitigantur. al. TAC. dial. 29, 2 coniung. probitati. hist. 3, 70, 4 opp. nimio ardori. 4, 40, 1. 4, 49, 4. 4, 86, 2 coniung. simplicitatis. ann. 2, 26, 4. 4, 38, 4. 4, 56, 3 per -am (5, 2, 1. cf. p. 1223, 14). 6, 20, 1 immanem animum subdola -a tegens. PLIN. epist. 3, 18, 4 cum . . . -a mea finem recitationi facere voluisset. paneg. 5, 7 in munere suscipiendo (cf. PA-

NEG. 6, 8, 6. VITA Caes. Arel. 1, 14 mansueto . . . iumento Christi impositum honus [i. episcopatus] -ae [modesto var. l.] temperamento portatur). al. SVET. Dom. 2, 2 ORAT. imp. Hadr. de Matid. (CIL XIV 3579) 27. FRONTO p. 39, 11 v. d. H. (= 43, 22 N.) neque -am in existimatione tua laeseris. al. APVL. met. 6, 5, 3 sera -a saevientes impetus eius Veneris mitigas? 6, 22, 5 -ae meae (sc. Iovis) memor. Plat. 2, 3 virum progredientem ad -am (molestiam var. l.). al. MIN. FEL. 31, 8 innocentiae ac -ae signo . . . Christianos dinoscimus. TERT. castit. 1 l. 26 -a est . . . ablatum (sc. matrimonium morte disiunctum) non desiderare. 9 l. 34 cum sine -a uteris indulgentia dei (HIL. c. Const. 3 p. 580A neque . . . immature loquar . . . , nec sine -a tacui). adv. Marc. 3, 21 p. 414, 4 studia -ae et pacis. orat. 17 p. 190, 22 cum -a et humilitate adorantes (SVLP. SEV. dial. 2, 6, 5 regina ministrantis -am et h. exhibens servientis. cf. p. 1221, 64 et CYPR. epist. 76, 1 p. 828, 18 conservantes . . . -am in h. ARNOB. nat. 7, 34 p. 268, 11 h. suae -am). 20 p. 192, 18 de -a . . . cultus et ornatus. spect. 29 p. 28, 10 petulantiam a -a adumbratam. al. TER. MAVR. 294 sermo si planus pedestri se tenet -a. ITALIA II Macc. 4, 37 (rec. L, sim. X et VVLG.) propter defuncti Oniae sobrietatem et magnam -am (recc. B et M simplicitatem, rec. P disciplinam, gr. εὐταξίαν). PORPH. Hor. sat. 1, 2, 50—51 salvo -ae temperamento (SCHOL. Cic. Bob. p. 165, 17. cf. l. 23). PANEG. 9, 8, 2 litteras esse continentiae -ae vigilantiae patientiae magistras (cf. p. 1223, 29). FIRM. math. 1, 2, 7 p. 7, 29 aequitatis. HIL. in psalm. 14, 16 p. 95, 7 -am accipiendi muneris temperavit. 123, 3 p. 592, 9 referendae gratiae. AVSON. 466, 3 p. 404, 14 P. al. MAXIMIN. c. Ambr. 96 cum ea -a, quae furentes animos posset lenire, responsum est tibi (VVLG. I Petr. 3, 16 [15] cum -a [gr. μετὰ πραύτητος] et timore. cf. etiam l. 12). HIER. epist. 65, 11, 2 (ad psalm. 44, 5) veritatem et -am et iustitiam Christum appellari (cf. VVLG. II Cor. 10, 1 per mansuetudinem et -am Christi [gr. διὰ τῆς . . . ἐπεικείας τοῦ Χριστοῦ]). VVLG. prov. 22, 4 finis -ae (hebr. עֲדָתָא) timor domini. Phil. 4, 5 -a vestra (gr. τὸ ἐπεικὲς ὑμῶν) nota sit omnibus hominibus. PRVD. psych. 635 Pacis. AVG. serm. 51, 11, 18 sancta -a virginis Mariae. al. MART. CAP. 5, 503 opp. arrogantia. NOVELL. Valent. 21, 2 pr. heres intra hos -ae terminos manens, ut *eqs.* VINCENT. LER. 6, 9, 6 christianae -ae et gravitatis. SACR. Leon. p. 140, 23 sit in eis virginibus sacris . . . prudens -a. BOETH. mus. 1, 1 p. 184, 3 virtutis. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 4 p. 371^{med}. in mansuetudine ac -a constituti (gr. ἐπεικείς ὄντες καὶ μέτριοι). al. β de bestiis: COLVM. 6, 37, 4 ubi asina et onagro natus admittitur equae, per gradus infracta feritate quicquid ex eo provenit, paternam . . . -am (molestiam var. l.) . . . refert. APVL. met. 9, 4, 2 quoad -am meam . . . adprobarem (opp. 9, 3, 1 saevitia).

b in re publica, militari sim.: CIC. Mur. 87 sit apud vos iudices -ae locus. Sull. 1 -ae fructum . . . percipere. 15. dom. 48. 54 hominum honestorum -am prudentiamque quaerebas. 110 pontificem et consularem et singulari bonitate et -a praeditum. 130 ille erat summa -a et gravitate censor, hic tribunus plebis scelere et audacia singulari. Balb. 50. Planc. 71 vitam meam . . . inimicorum -a (molestia TE recc.) non esse adpetitam. Phil. 10, 7 tantam in iniuria tranquillitatem et -am! Att. 5, 9, 1 ut summa -a et summa abstinencia munus hoc . . . traducamus. SALL. Catil. 11, 4 neque modum neque -am victores habere (38, 4 neque illis -a neque modus contentionis erat. Iug. 41, 9 sine modo -aque. Ps. SALL. in Tull. 1. Liv. 26, 48, 10 rem sine modo ac -a agi). 51, 16 eos mores eamque -am viri cognovi (CAPITOL. Max. Balb. 17, 7 mores et -am. DICT. 2, 21 p. 31, 15 CIL VIII 11546. v. etiam p. 1223, 8 et CIL XI 6123 sin. 7 morum tuorum -a singularis). al. NEP. Ages. 4, 2 tanta -a dicto audiens fuit iussis . . . magistratum. Liv. 3, 52, 3 -am patrum suorum. 3, 54, 8 bis. 3, 65, 7. 4, 6, 12. 4, 52, 1 tribunorum. 5, 6, 12 (opp. 5, 6, 11 seditionibus). 6, 39, 10 populi Romani (cf. l. 83 et p. 1223, 49). 8, 4, 10. 9, 34, 14. 28, 44, 18 -a (molestia, modesta var. l.) . . . Fabium vicero. 32, 3, 7 opp. pertinacia. 32, 21, 6 Philippi. 40, 15, 5 id . . . cedendi (cedendo var. l.) . . . -a consequar. al. VAL. MAX. 4, 5, 2 ut . . . -a (modestis A²) ipsius moribus imputaretur. TAC. dial. 40, 2 quae res probitate et -a gaudeat (Germ. 36, 1). Agr. 30, 3 per obsequium ac -am (42, 4). hist. 2, 55, 2. 4, 45, 2 quo senatus consulto Seniensium plebes -ae admonerentur. ann. 1, 9, 5 -am apud socios (i. magistratum Romanorum in socios). 2, 38, 2 senatus. 2, 58, 2 cum decore ac -a (PANEG. 4, 9, 5). 3, 26, 2 coniung. pudore (SVET. Tib. 47 AVR. VICT. Caes. 35, 11. cf. p. 1223, 6). 3, 59, 2 epistolae ad -am flexae (cf. p. 1223, 15). 4, 7, 2 precandam post haec -am, ut contentus esset (i. precandos deos, ut Seiano -am dent). 15, 2, 3 addita -ae fama (SVET. Tit. 4, 1 -ae f. [-a et f. codd. vet.]). al. PLIN. epist. 3, 4, 4 sermonis. 3, 20, 3 tace. paneg. 3, 2 principis (79, 4. CLAUD. 28, 64 -a [molestia A] principis). 47, 6 -ae . . . exempla (AMM. 27, 3, 3). al. APVL. flor. 17 p. 82 generosa -a Scipionis Orfiti proconsulis. TERT. apol. 38, 2 -ae publicae. 46, 13. Scap. 2^{extr}. in . . . -a agimus. ITIN. Alex. 37 civitas . . . ad -am (i. obsequium, deditionem) ducta est. al. CAPITOL. Pius 12, 2 seditiones . . . non crudelitate sed -a et gravitate compressit. Aur. 6, 10 tanta in imperatorio participatu (principatu edd. vet.) -a. AVR. VICT. Caes. 39, 32 illorum temporum (AMM. 28, 1, 2 praesentis temporis). al. AMM. 14, 10, 15 -ae humanitatisque, (l. modestae humanitateque var. l.) . . . hoc . . . adsignabitur. 17, 5, 14. al. VEG. mil. 3, 4 p. 73, 1. al. CLAUD. 17, 217 divina -a (potencia V³) praecepti. SVLP. SEV. chron. 2, 30, 6 quae aedes (i. templum Iudaeorum) servata -ae Romanae (cf. supra l. 58) testimonium, diruta perennem crudelitatis notam praeberet. COD. Theod. [Lumpe]

9, 4, 1 (= Iust. 9, 7, 1 pr.) si quis -ae nescius *imperatoris maledixerit*. NOVELL. Valent. 9 l. 14 LEO M. epist. 106, 5 Conc.^s II 4 p. 61, 13. *al. in militia*: CAES. Gall. 7, 52, 4 se (sc. *Caesarem*) a milite -am et continentiam ... desiderare (opp. 7, 52, 3 licentiam arrogantiamque). BELL. Afr. 54, 5 magis in seditione concitandisque militibus adversum vestrum imperatorem quam pudoris -aeque fueritis studiosiores. SALL. Iug. 44, 1 exercitus ... sine imperio et -a habitus. LIV. 24, 20, 1 -a militum aut ducis. 28, 24, 8 ex more et -a militari (TAC. ann. 1, 35, 1). 36, 21, 3 exercitus ... multo -a post victoriam quam ipsa victoria laudabilior. FRONTIN. (?) strat. 4, 5, 1 Pompeius redegit eos milites ad -am. TAC. Agr. 20, 2 laudare -am (i. *modestos*), disiectos coercere. hist. 1, 60 -a exercitus. 1, 83, 1, 2, 12, 1 adversus -am disciplinae corruptus. 2, 87, 1 si summa -a regetur *comitatus*. 3, 11, 2 virtutis -aeque ([opp. procacitatis et petulantiae]. ann. 4, 4, 2). ann. 1, 19, 5 per -am. 1, 29, 1 flexos ad -am si videat *militis seditiosos*. IUST. 12, 12, 7. *in ecclesia*: TERT. bapt. 17, 2 disciplina verecundiae et -ae (CYPR. epist. 69, 12 p. 760, 17 verecundia et -a nostra). CYPR. epist. 59, 13 p. 681, 6 nostrorum -a et humilitas. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 6 p. 554, 18 et 20 (de lapsis. cf. 36, 3 p. 575, 11 MOYS. Cypr. epist. 31, 6 p. 562, 21). HIL. c. Const. 6 p. 582^A extra apostolicam libertatem et -am. VVLG. II Tim. 2, 25 cum -a (gr. ἐν [σὺν var. l.] πρᾶσσει) corripientem eos, qui resistunt veritati (CONC.^s I 3 vers. Tur. p. 102, 27 episcopi cum eadem priore -a [gr. I 1, 3 p. 19, 6 μετὰ ... ἐπεικείας] ammonent egs. CONC.^s II 3, 2 p. 29, 16 in venerabili clero ... cum -a [gr. II 1, 2 p. 16, 24 μετ' ἐπεικείας] ... ministravi). COD. Iust. 1, 3, 26 (a. 459) patientiam et -am suam ... retineat *monachus*.

2 usu speciali in refrenandis cupiditatibus, libidinibus sim. i. q. *verecundia, pudicitia, abstinencia* sim.: PLAVT. Bacch. 613 sine modo et -a sum. Most. 162. CIC. Pis. 9 magistra (cf. p. 1222, 22) pudoris et -ae censura (fin. 2, 73 si p., si -a, si pudicitia, si uno verbo temperantia poenae aut infamiae metu coercerentur, non sanctitate sua se tuebuntur egs. SALL. [?] rep. 1, 5, 5. STAT. silv. 2, 1, 39 -a praecox et p. *Glaucia*. TAC. dial. 26, 4 verborum. cf. ann. 14, 15, 3 nedum ... pudicitia aut -a ... reservaretur [TERT. apol. 39, 19. cf. l. 30 et 45]). SALL. (?) rep. 1, 4, 4 quali quisque ... more aut -a ... sese gesserit quoque modo ... scorta aut convivia exercuerint nonnulli (iron., pertinet etiam ad rem publ.). OV. epist. 16, 31. VAL. MAX. 6, 9, 3 -ae et sanctitatis specimen (opp. luxuriae ... exemplum). SEN. nat. 1, 16, 6 est aliqua etiam prostituta -a egs. LVCAN. 8, 156 casti ... -a volut (cultus *Markland*). STAT. Theb. 2, 233 virginitalis amor primaeque -a (i. pudor) culpa (gen. obi.). silv. 1, 2, 162 vacui ... -a lecti (*Venus Violentillae nubere dubitanti in crimen vertit*). 2, 1, 43 castigatae collecta -a frontis (cf. *Vollmer ad loc.*). 3, 5, 67. TAC. ann. 13, 45, 3 -am praefere et lascivia uti. al. APVL. Plat. 2, 6 p. 229. al. TERT. apol. 6, 4, 35, 5 nec -a nec verecundia nec pudicitia permittunt (virg. vel. 3^{med}. MACR. somn. 1, 8, 7 MART. CAP. 3, 229. cf. VITA Caes. Arel. 1, 53 -a cum v.). cult. fem. 2, 9, 3. al. AMBR. off. 1, 18, 78 p. 46^B -a hominum ... id quod in hac nostri corporis fabrica abditum reperit, operuit et texit. AVG. civ. 2, 14 p. 69, 20 D. gravitati et -ae Romanorum (opp. levitati lasciviaeque Graecorum). 20, 7 p. 420, 6 eos ... inmoderatis carnalibus epulis vacaturos ..., ut ... nullam -am teneant. in epist. Ioh. 8, 1 sobrietatis. HIL. AREL. vita Honorat. 7 l. 5 C. (opp. luxuria). al. de euphemismo: VARRO ling. 6, 80 eadem -a potius cum muliere fuisse quam concubuisse dicebant.

3 t. i. philosophiae moralis i. q. gr. εὐραξία: CIC. off. 1, 142 scientia, quam Graeci εὐραξίαν nominant, non hanc, quam interpretamur -am (sensu latiore i. σωφροσύνην), quo in verbo modus inest, sed illa est εὐραξία (sensu strictiore), in qua intellegitur ordinis conservatio. itaque, ut eandem nos -am appellemus, sic definitur a Stoicis, ut -a sit scientia rerum earum, quae agentur aut dicuntur, loco suo collocandarum. ... sic fit, ut -a haec, quam ita interpretamur, ut dixi, scientia sit opportunitatis idoneorum ad agendum temporum.

B de rebus naturalibus i. q. tranquillitas, lenitas sim.: TAC. ann. 12, 43, 2 hiemis. de materia in doct. gnost.: TERT. adv. Hermog. 41 p. 171, 1 (loquens inducitur *Hermogenes*) haec inquires non est, haec turbulentia et passivitas non est, sed moderatio et -a et iustitia motationis neutram in partem inclinantis.

II latius i. q. paucitas, parvitas: A de rebus naturalibus: PLIN. nat. 6, 71 Indus ... quadam ... aquarum -a (-am var. l.) nusquam latior l. stadiis aut altior xv passibus. B de hominibus fere i. q. mediocritas, imperfectio: TAC. ann. 1, 11, 1 ille Tiberius varie disserebat de magnitudine imperii, sua -a (3, 56, 2 simul -ae Neronis et suae m. fidebat *Augustus*). HIL. ad Const. 2, 4 p. 199, 6 oportuerat humanae infirmitatis -a omne cognitionis divinae sacramentum illis ... finibus contineri. meton.: EPIST. synod. Arimin. p. 571^A litteras ... a nostra -a (gr. μετρίότητος) ad te (sc. imp. *Constantium*) perscriptas.

append.: gramm.: c. gen. poss. pers. p. 1222, 44. 47. al. rei p. 1221, 46. 58. al. c. gen. obi. l. 41. c. gen. gerund. p. 1221, 70. 1222, 23. 24. 61. 71. apud aliquem p. 1222, 65. in aliqua re p. 1221, 42. 74. 1222, 4. 77. -a est c. inf. p. 1222, 8.

paronomasiae: coniung. moderatio: l. 66. p. 1221, 43. 44. modus: l. 29. p. 1222, 50 sqq. homoeoprophora: l. 35. p. 1221, 46. 76. 1222, 37. 53.

cf. immodestia.

1. modesto, -äre. a modestus. fere i. q. moderari: GLOSS. V 117, 26 -at temperat. GLOSS.^L IV Abol. mo 23 -are regere.

2. modesto adv. v. p. 1227, 51.

*modestus, -a, -um. [a *modus, -eris, cf. moderor et modus. J.B.H.] de orig. (cf. l. 15): NON. p. 55, 23 -um a modico, hoc est a moderato positum. GLOSS. a modo vocatum. de declinatione cf. GRAMM. suppl. 95, 24. 98, 7. compar. -ior inde a CIC. (v. l. 45. p. 1225, 3. 63). superl. -issimus inde a CIC. (v. l. 44. p. 1225, 36. al.). NOT. Tir. 19, 103 (post modus, modulus). de notione: CIC. Tusc. 4, 36 ex quo intellegitur, qualis ille sit, quem tum moderatum, alias -um temperantem, alias constantem continentemque dicimus; non numquam haec eadem vocabula ad frugalitatis nomen tamquam ad caput referre volumus. DON. Ter. Ad. 930 'proba' sibi, 'et -a' apud alios. ISID. orig. 10, 168 -us dictus a modo et temperie, nec plus quicquam nec minus agens. GLOSS. ἐπεικής. αἰδήμων. μέτριος. κυρτός. εἰκτός (εἰκτικός?). σώφρων. εὐλαβής. moderatus. placidus. rectus. mansuetus. quietus. -um castum, vel verecundum. gr. respondet (cf. etiam l. 71. p. 1225, 51. 75) πρᾶος l. 58 (cf. infra l. 81). ἐπεικής l. 66 sqq. p. 1225, 30. αἰδέσιμος l. 60. discernuntur mansuetus et -us ISID. diff. 1, 352 et DIFF. ed. Beck p. 46, 28. legitur inde a PLAVTO, TER., VARRONE, CIC., SALL., NEP., HOR. (v. l. 39), OV. al. [confund. c. molestus p. 1225, 28. 63. 1226, 27. modestia (pro -a) p. 1225, 70. 1226, 35 (cf. etiam l. 54). moderatus l. 72 et p. 1225, 47. TAC. hist. 2, 2, 1. loco trad. dub.: PLAVT. Trin. 831 [semper mendicis -i sint, di (1, del. Mueller).]

i. qui (quod) intra certum modum continetur (fere i. q. aptus: PS. SORAN. quaest. med. 20 singulae ... temperantiae -um sibi atque aptum applicant morem [Val. Rose, humorem trad.] secundum tempora et aetates et naturas):

I strictius i. q. modum convenientem non excedens; moderatus, temperans: A de animantibus et rebus ad animantia pertinentibus: 1 usu generali fere i. q. continens, summisus, frugalis sim.: a in universum: α de animantibus (de deo infra l. 50. de bestia l. 70): CIC. ac. frg. 20 Academicos ... prae illis Stoicis -os cautosque homines videri Epicuro (epist. 2, 12, 2 h. -us. 13, 70 h. frugi et -um. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6 [= 9, 14 Sj.], 2 APVL. met. 8, 25, 1 INSCR. christ. Diehl 4508). off. 2, 70 probum ... et -um defenderis (pro subst. ut HOR. epist. 1, 18, 94 plerumque -us occupat obscuri speciem. PHAEDR. 2 prol. 15 opp. cupidis. PORPH. Hor. sat. 1, 3, 51sq. coniung. mansuetis. CYPR. Demetr. 11 p. 359, 5 inopitatem consequuntur mali, dum -i [i. probi] tacent. FIRM. math. 1, 2, 2. al. DRAC. Romul. 5, 104. ARATOR act. 1, 136 de apostolis. al.; fem. pro subst.: OV. fast. 5, 199 grave est narrare -ae). Att. 5, 9, 3 -issimus et suavissimus puer. 10, 5, 2 -ior (i. mitior in educatione, molestior *Victorius*) non ero. 13, 29, 1 (= 13, 28, 4 P.) coniung. frugi. epist. 13, 61 filio. NEP. Epam. 3, 1 coniung. prudens (cf. SEN. epist. 99, 12). VELL. 2, 29, 3. VAL. MAX. 4, 5, 5 in calamitate. LVCAN. 8, 476 placidus senio fractisque -ior annis (c. abl. caus. ut STAT. Theb. 5, 680 *Lycurgus* cunctante -ior irā. DRAC. laud. dei 1, 435 *deus* virtute -us [2, 70 pietate]. Romul. 7, 110 pontifices pietate -i). PLIN. nat. 28, 229 -iores magi (cf. p. 1225, 17). 37, 33 -iores scriptores. QVINT. inst. 2, 12, 10. decl. 322 p. 267, 1 pater (FIRM. math. 6, 32, 10). al. FRONTO p. 46, 18 v.d.H. (= 50, 23 N.) me laborum tuorum parciorum et occupationum tuarum -iorem (*Mai*, modestiarum V) esse oportet (c. gen.; aliter SVLP. SEV. chron. 1, 33, 1 *Saul* -us animi, forma excellenti). GELL. 1, 3, 10 viro in philosophia peripatetica -issimo doctissimoque (APVL. met. 9, 14, 2. ITALIA II Macc. 15, 12 [rec. L] virum ... -um ... moribus [cf. rec. X et VVLG., gr. πρᾶον, rec. B M simplicem, rec. P mitissimum]. CONC.^s I 2 p. 36, 15 viri -i [reverendi -i S] et fide digni [gr. I 1, 1 p. 23, 26 αἰδέσιμοι, all. verss. I 3 p. 16, 10 reverendi (sed -i T), I 5 p. 51, 30 venerabiles]). al. APVL. met. 2, 19, 6 -o ... hospiti quies villatica. MIN. FEL. 38, 4 *Christiani* [quieti, -i] (1, Rigalt., quietmodesti P). AVSON. 194, 19 p. 52 P. *Attius Patera* salibus (i. iocis) -us felle nullo perlitus (c. abl. resp. ut PRVD. perist. 3, 23 *Eulalia* -a gradu. cf. etiam l. 58 et 74). VVLG. I Tim. 3, 3 oportet episcopum esse non vinolentum, non percussorem, sed -um (gr. ἐπεικῆς). Tit. 3, 2 non litigiosus esse, sed -os (gr. ἐπεικῆς). I Petr. 2, 18 dominis ... bonis et -is (gr. ἐπεικῆς, opp. dyscolis). 3, 8 (deest in parte codd.). PRVD. psych. 109 Patientia. SVLP. SEV. dial. 1, 13, 8 fera (i. leo) paululum ... -a secessit et constitit. CONC.^s I 5 p. 362, 29 -i esse (gr. I 1, 7 p. 69, 18 σωφροεῖν). DRAC. laud. dei 2, 723 [paenitet esse -um, (1, Arevalo, penitens se mod(er)atu(m) B] optaturque nefas (fere i. q. probus, cf. Romul. 8, 258 iura hospitii nemo parat violare -us. cf. etiam l. 42. 59. p. 1225, 47). al. BOETH. cons. 2, 4, 6 W. uxor ingenio -a (CIL VI 13289, 4). al. in titulis: CIL I² 1915 -us domei. INSCR. NSc. 1932 p. 118 fortunatus -us, infortunatus fortis esto.

β de partibus animantium (bestiarum l. 83 sq.): CIC. epist. 15, 20, 1 -us eius vultus. PRIAP. 15, 1 non satis -as quicumque fur attulerit manus agello. SEN. Phoen. 350 -ae deditum menti senem. SEN. dial. 5, 6, 1 sublimis animus ... -us. VVLG. I Petr. 3, 4 in incorruptibilitate quieti et -i spiritus (gr. cod. B al. τοῦ ἡσυχίου καὶ πρᾶος πνεύματος). DRAC. laud. dei 1, 464 *diabolus* sub specie serpentis venenum invidiae mordacis habens sub fronte -a. ARATOR act. 1, 656 (ad gen. 8, 11) rostri ... -i columbae pignus oliva fuit.

[Lumpe]

γ de rebus ad animantia pertinentibus (deorum vel dei infra l. 28. 31. bestiarum l. 24): CIC. phil. frg. V 51 boni mores et -iores (STAT. silv. 5, 1, 118 QVINT. decl. 331 p. 305, 21. cf. p. 1226, 23). LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 2, 17 -iora cogitanti (neutr. pro subst. ut GELL. 6, 14, 10 -a Diogenes dicebat et sobria. PRVD. perist. 13, 31 -a loqui. SACR. Leon. p. 58, 22 coniung. sana). LIV. 33, 10, 8 ibi -ius mendacium est. SEN. contr. 10 praef. 16 cuius tam -is cupiditatus fortuna praestet fidem. VAL. MAX. 2, 1, 9 -o sermone ... uti (GELL. 13, 29, 2. cf. SEN. dial. 5, 25, 2 adulescentia ... in sermone parum -a. sim.: SEN. epist. 15, 8 vox [TERT. castit. 2 l. 2]. GELL. 1, 15, 14 lingua. MACR. Sat. 1, 5, 16 -a facundia fuit Diogenes et sobria [cf. l. 5]). 4, 7 ext. 2 felicitas. 7, 2 ext. 18 -o ... voti genere (cf. LVCAN. 5, 532 votis ... -is). PHAEDR. app. 4, 18 -o gressu (cf. SEN. epist. 40, 14 incessus -ior [66, 5 AVSON. 419, 64 p. 369, 413 P. VITA Hil. Arel. 2 l. 16 C.]. TERT. praescr. 43, 5 l. 14 processio [pressio var. l.] -a [moderata Gelen.]). PERS. 5, 149 quincunce -o. PLIN. nat. 28, 86 -issimum e promissis eorum magorum (cf. p. 1224, 51). STAT. Theb. 5, 28 fletu ... -o (cf. 12, 239 -o [codd., molesto Heinsius] ... gemitu. sim.: SALON. in eccles. p. 996^D risum). QVINT. inst. 3, 1, 20 post quem Ciceronem tacere -issimum foret. 4, 2, 100 factum ... -um (i. probum). 9, 4, 134 (de metro) narratio ... tardiores atque ... -iores desiderat pedes. 10, 1, 26 -o ... et circumspecto iudicio ... pronuntiandum est. 11, 3, 159 gestu quam -issimo (11, 3, 161). PS. QVINT. decl. 13, 9 p. 255, 1 noctem ... -o silentio trahunt apes (cf. BOETH. cons. 2, 1, 1 W. -a taciturnitate). al. PLIN. epist. 5, 3, 7 constantia. GELL. 1, 10, 3 antiquitas. CYPR. domin. orat. 4 p. 268, 22 -is precibus orare. AVSON. 336, 66 p. 203 P. trinum dicendi genus est: sublime, -um et tenui filo (cf. p. 1218, 10). SCHOL. Stat. Theb. 5, 583 ira -ior (molestior L) Iovis (ad 5, 585 minor ira). TRACT. c. Arrian. (= PELAG. frg. c. Arrian.) p. 16, 2 curiositas. VVLG. Iac. 3, 17 sapientia pacifica, -a (gr. ἐπιεικής). AVG. trin. 2 prooem. 1 charitas. DRAC. laud. dei 1, 29 pietas ... sancta dei virtute -a est. al.

β in re publica, militari sim.: α de animantibus: CIC. Verr. II 1, 124 o -um ordinem libertinorum, quod illinc vivus surrexit! 1, 134 hominem -um et minime pertinacem facile coerces Verres (Arch. 9 h. sanctissimus -issimusque omnium. Att. 2, 1, 5 h. petulantem -um reddo. 2, 19, 2. epist. 13, 10, 3 coniung. prudentem). Cluent. 94 tribunus plebis -us, prudens (codd., pudens Graev.). leg. agr. 2, 84 a plebe optima et -issima. Mur. 17 cum duobus patriciis, altero improbissimo atque audacissimo, altero -issimo atque optimo viro (PLIN. epist. 7, 22, 3). p. red. in sen. 4 consules -i legumque metuentes. Phil. 6, 9 se -um existimari. 8, 16 sanctum, temperantem, innocentem, -um ... civem. de orat. 2, 287 colonus (coniung. parcissimus, frugalissimus). Att. 10, 7, 1 pulsus est -ior rex et probior (cf. DRAC. satisf. 93 dominos). ad Brut. 2, 2 (= 9, 2 Sj.), 3. SALL. hist. frg. 2, 17 -us ad alia omnia, nisi ad dominationem. LIV. 4, 5, 3 quae pars firmior, eadem -ior fuit. STAT. Theb. 11, 366 exulis. TAC. dial. 5, 1 probi et -i (YE, moderati X) iudices. hist. 4, 9, 2 -issimus quisque senatorum (cf. TREB. Valer. 5, 6). SVET. Dom. 8, 2 de magistratibus et praesidibus provinciarum. AVR. VICT. Caes. 40, 29 -i atque abstinentes tyrannorum depulsores. CASSIOD. Ios. antiq. 13, 17 p. 381, 17 -i sunt ... ad tormenta Pharisaei (gr. 13, 294 πρὸς τὰς κολάσεις ἐπιεικῶς ἔχουσιν). in militia i. q. disciplinae assuefactus (aliter SLL. 16, 134 Hannibal ... -ior armis. FLOR. epit. 4, 12, 41 -ior in aestimanda victoria): TAC. hist. 1, 52, 3 multi in utroque exercitu sicut -i quietique, ita mali et (in malam partem) strenui (pro subst. ut 1, 87, 2). 3, 80, 2 -ior miles (3, 81, 1. 4, 72, 2. cf. VOPISC. Tac. 9, 1 -o exercitu). in ecclesia: CYPR. unit. eccl. 21 p. 229, 4 confessor sit in actu suo cum disciplina -us (epist. 14, 2 p. 511, 3 confessor humiles et -os et quietos esse debere). epist. 55, 7 p. 628, 22 collegae tui -i et graves viri. 55, 8 p. 629, 14 Cornelius papa quietus ... et -us.

β de rebus ad animantia pertinentibus: CIC. Balb. 3 nihil de ipso -ius (molestius var. l.) audiri. Phil. 8, 25 -a mandata. or. frg. A XVI 4 Sch. iudicia debent esse -issima. leg. 3, 40 'quae cum populo quaeque in patribus agentur, modica sunt', id est -a atque sedata. Att. 4, 1, 7 lex. 6, 1, 2 domus ... nulla ... tam -a est quam nostra tota provincia. epist. 3, 13, 2 epistola. SALL. hist. frg. 1, 11 aequo et -o iure agitatum. OV. trist. 3, 18 vota. LIV. 9, 34, 21 cupiditas honorum. 42, 1, 12 silentium nimis aut -um aut timidum Praenestinum. TAC. hist. 2, 19, 1 sermones (cf. AMM. 24, 3, 8 -a [modestia var. l.] ... oratione). 2, 64, 2 exemplum. ann. 4, 59, 3 -a iuventa Neronis. PLIN. epist. 9, 13, 4 -ius et constantius arbitratus ... reum ... proprio crimine urgere. 9, 13, 16 adfectum. paneg. 20, 1 iter ... placidum ac -um. GAIUS inst. 4, 163 ut -iore via litiget. ITALIA II Macc. 12, 30 (recc. L X) haberent ... -um occursum (gr. ἡμερον ἀπάντησιν, rec. P tranquillam proventuram; cf. etiam p. 1226, 84). AVR. VICT. Caes. 31, 3 imperio. ARATOR act. 2, 1034. in militia: SALL. Iug. 92, 2 milites -o imperio habiti (cf. l. 76). TAC. hist. 2, 20, 1 -o agmine. in ecclesia: NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 6 p. 554, 24 multum illis lapsis proficiet petitio -a, postulatio verecunda.

2 usu speciali in refrenandis cupiditatibus, libidinibus sim. i. q. verecundus, pudicus, abstinens: α de animantibus (de bestiis p. 1226, 9): PLAVT. Curc. 201 auro contra cedo -um amatorem. Merc. 54 intemperantem, non -um, iniurium trahere ... me ...

quod quirem ... domo. TER. Hec. 165 haec ... pudens -a. Ad. 930 mulier proba et -a. VARRO frg. Non. p. 77, 3 in conviviis pueri -i ut cantarent carmina antiqua. CIC. Flacc. 8 -issimum adulescentem (Planc. 27 a. -issimi pudor. Phil. 3, 15 quis ... hoc adulescente castior, quis -ior? cf. QVINT. inst. 2, 2, 14 -am habere ... iuventutem. FIRM. math. 1, 7, 2 iuvenis ... innocens et -us). LAEL. 47 rebus iniustus iustos maxime dolere, ... flagitiosis -os (pro subst. ut SALL. Catil. 54, 6 Cato cum -o pudore ... certabat. FIRM. math. 7, 1, 3). SEN. contr. 1, 3, 1. COLVM. 6, 37, 1 admissarius amoris saevitiam labore temperat et sic veneri -ior adhibetur. QVINT. inst. 1, 2, 4. SYMPH. 309 virgo (PRVD. c. Symm. 2, 1099 iron.). PS. AVR. VICT. epit. 42, 20 feminis -ioribus mos est. AVSON. 78, 8 p. 345 P. amica casta -a pudenter agens ... uxor erit. DARES 12 p. 15, 16 Andromacham ... formosam -am sapientem pudicam. INSCR. christ. Diehl 4842. al.

β de partibus animantium: TER. Andr. 120 voltu ... adeo -o, adeo venusto, ut nil supra (DON. '-us' ad probitatem vultus et morum pertinet. cf. OV. am. 1, 4, 15 met. 4, 682 SVET. Dom. 18, 1 DRAC. laud. dei 3, 390). OV. am. 2, 4, 11 sive aliquast oculos in se delecta -os (3, 6, 67). epist. 18, 63 multa ... linguae reticenda -ae. IVV. 10. 300 voltum ... -o (-um var. l.) sanguine ferventem. DRAC. Romul. 8, 517 ore -o.

γ de rebus ad animantia pertinentibus: PLAVT. Bacch. 1079 feci illa omnia, sed more -o (CIC. Planc. 3 eius integerrimam vitam, -issimos mores, summam fidem, continentiam, pietatem, innocentiam ostendero. cf. p. 1225, 2). CIC. Mur. 53 -issima adulescentia (cf. TAC. ann. 6, 1, 2 -am pueritiam. 11, 36, 3 -a iuventa [16, 7, 1]). CAEL. 69 non illud quidem -um (molestum GE), sed tamen est non infacetum mendacium. SALL. Catil. 25, 5 sermone uti vel -o vel molli vel procaci (cf. OV. am. 3, 14, 16 verba -a loqui [QVINT. inst. 11, 1, 30 in rebus ac verbis parum -is ac pudicis]). OV. ars 2, 389 furto celetur culpa -o. SEN. dial. 7, 12, 2 sapientium remissae voluptates et -ae. CVRT. 5, 1, 38 feminarum convivia ineuntium in principio -us est habitus. PAVL. dig. 23, 2, 14, 3 -ius est huiusmodi nuptiis abstinere. GELL. 5, 11, 13 quam formam modicam et -am Favorinus ... appellabat 'uxoriam'. TERT. resurr. 8 p. 37, 9 -a (modestia var. l.) in occulto matrimonii dissimulatio. FIRM. math. 1, 10, 12 gravitatis. AVG. civ. 2, 19 p. 76, 29 D. casta et -a reticerent (opp. probrosa et ignominiosa). MACR. Sat. 2, 1, 1 -us edendi modus (cf. l. 39). BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 25 de pudenti ac -a musica (1, 1 p. 181, 10. 1, 1 p. 181, 22. cf. 1, 1 p. 187, 2 -ior modus musicae. sim. 1, 1 p. 184, 4 armoniam -am [opp. genus chromaticum ... mollius]).

β de rebus naturalibus i. q. tranquillus, lenis: STAT. silv. 2, 2, 29 stagna -a iacent dominique imitantia mores. FRONTO p. 31, 9 v. d. H. (= p. 31, 21 N.) caelum -ius. CLAUD. DON. Aen. 1, 45 p. 22, 5 -o (trad., molesto edd. vetl.) fluctu iactatus.

II latius i. q. paucus, modicus: TAC. ann. 4, 6, 4 rari per Italiam Caesaris agri, -a servitia, intra paucos libertos domus (ad notionem p. 1224, 34 allatam referunt Gerber-Greef, alii). PALLAD. 3, 25, 14 amant mela -as rigationes. AVG. c. acad. 3, 3, 5 p. 48, 10 si scientiam ... -o fine (i. brevi definitione) determinas. conf. 10, 11, 18 -is temporum intervallis recolere aliquid.

append.: gramm.: pro subst.: masc. l. 7. p. 1224, 39. 1225, 55. fem. p. 1224, 44 neutr. l. 36. p. 1225, 4. c. gen. p. 1224, 54. c. dat. p. 1224, 25. c. abl. caus. p. 1224, 48. 1225, 31. c. abl. resp. p. 1224, 58. 64. 74. in aliqua re p. 1224, 48. 56. 1225, 9. 54. 58. ad aliquid p. 1225, 45. 51. -um est c. inf. l. 33. cf. p. 1225, 72.

homoeoprophora: l. 34. p. 1224, 41.

cf. Onom.

adv. modesto. de formis: compar. -ius inde a GRACCHO (v. p. 1227, 24), EPIST. Sapph. (v. p. 1227, 4). superl. -issime (-issime) inde a VARRONE (v. l. 71), SALL. (v. p. 1227, 3). de notione: SCHOL. Ter. p. 80, 21 'mediocriter' -e. GLOSS. κομῖως, moderate, recte, verecunde. legitur inde a PLAVTO, TER., GRACCHO, VARRONE, RHET. Her., CIC., SALL., HOR. (p. 1227, 43), OV. [confund. c. moleste l. 84 p. 1227, 11. 28. 46. moderate p. 1227, 25. AVG. retract. 1, 22, 2 p. 102, 8. loco contextus dubi: CIL I² 1223, 7.]

I strictius i. q. moderate, temperanter (in re publica e. g. l. 80. p. 1227, 6); verecunde, pudice (e. g. l. 79. p. 1227, 1): A de actionibus animantium: 1 c. verb.: a agere sim.: PLAVT. Persa 346 modice et -e ... vitam vivere (VARRO Men. 321 non eos optime vixisse, qui diutissime vixent, sed qui -issime. SEN. contr. exc. 6, 8, 2 coniung. castigate. PS. SEN. mon. 132. PLIN. epist. 10, 31, 3 coniung. frugaliter. SVET. Nero 5, 1. CIL III 8896 [suppl. Bormann]). Stich. 692 -e melius facere sumptum quam ampliter (TER. Hec. 552 si -e ac raro haec fecit [cf. DON. ad l.: '-e' adhibito modo. vel ... cum pudore ac modestia, ita ut celatum voluerit]. RHET. Her. 3, 8, 15 aliud fortiter, aliud -e et aliud prudenter factum esse. CIC. Att. 9, 19, 1 -e fiunt [opp. petulantissime]. SVET. Aug. 64, 2 PAPIN. dig. 13, 5, 25, 1). TER. Eun. 580 terram intuens -e (cf. LIV. 26, 49, 16 tueri filias ... verecunde ac -e). CIC. leg. agr. 1, 18 vestri satellites -e (-i var. l.) insolentiam suam continebunt. dom. 54 ut -e tibi agere liceret (SEN. contr. 9, 3, 6 QVINT. inst. 5, 6, 4 TAC. ann. 14, 59, 3. ITALIA II Macc. 9, 27 [rec. X] et VVLG. -e [gr. ἐπιεικῶς] et humane [cf. p. 1227, 21]. AMM. 25, 8, 18. VVLG. II Macc. 12, 30 quod -e [molesto L] secum egerint [Itala rec. B M blande [Lumpe]]

occurentes. v. etiam p. 1225, 75]. cf. TERT. uxor. 2, 3 l. 28 -e et moderate transiguntur). Phil. 7, 3 nihil . . . nisi -e (-i D) postulare Macedoniam. leg. 3, 5 -e paret (3, 6. SALL. Iug. 7, 4 -issimae). epist. 14, 1 si ille Romam -e venturus est (cf. EPIST. Sapph. 99 -ius isse. GELL. 9, 11, 6 progreditur). BELL. Afr. 31, 1 minutatim -eque sine tumultu aut terrore se recipere. SALL. Iug. 41, 2 placide -eque . . . rem publicam tractabant (SEN. epist. 5, 2. 14, 11 philosophia . . . tranquille -eque tractanda est). Ov. epist. 19, 53 aut esses formosa minus, peterere -e: audaces facie cogimur esse tua (LIV. 32, 3, 6. 37, 52, 7 aut immoderate cupisse aut petisse parum -e [gr. Polyb. 21, 18, 5 B.-W. πέρα τοῦ καθήκοντος]. PASS. Mar. Iac. 1, 1 -ius [molestus T]. cf. CVRT. 10, 6, 18 quo -ius . . . adpeteret). fast. 2, 607 qua lingua . . . est non usa -e Tacita (LIV. 30, 42, 14 ut rebus secundis -e ac moderate uterentur. PLIN. epist. 1, 19, 3. 10, 104. AVG. civ. 1, 30 p. 47, 8 D. bonis honeste utamini, hoc est -e sobrie temperanter pie). Pont. 1, 2, 67 temptare (cf. QVINT. inst. 4, 1, 28 praetemptanda). LIV. 42, 23, 7 -ius . . . datus eos (SIDON. epist. 1, 11, 9 opp. propere). SEN. epist. 14, 12 -e philosophari. STAT. Ach. 1, 580 proferre -ius artus. al. TAC. ann. 4, 44, 1 opes . . . -e habitae (6, 7, 2). al. TERT. spect. 15 p. 17, 6 [qui -e et probe] [L] quo modo honeste probes A) spectaculis fruitur. ITALIA II Macc. 9, 27 (rec. L, sim. P) -e (recc. BM blande) et humane consequentem (cf. p. 1226, 83). AVG. in psalm. 146, 2 -e et frugaliter et temperanter manducando et bibendo. al. c. esse: GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 2 in convivio liberi vestri -ius erant quam apud principia. ellipt.: CIC. Deiot. 20 numquid nisi -e (β, moderate γ, modo α), nisi quiete, nisi ex . . . disciplina? PLIN. epist. 8, 21, 5 APVL. apol. 10.

b loqui sim.: PLAVT. Poen. 1222 -e orationem praebuit. CIC. Verr. II 4, 18 -e . . . questus est. Att. 1, 17, 11 -e (moleste var. l.) rogo. Att. 2, 1, 9 accusavit. SEN. contr. 9, 6, 16 -ius hanc sententiam vertit. al. SEN. epist. 52, 11 audiebatur -e (QVINT. inst. 2, 2, 13). STAT. Ach. 2, 94 -e inchoat loqui (cf. AVG. anim. 2, 16, 22 p. 357, 3 -e atque humiliter praelocutus est dicens). CYPR. domin. orat. 5 p. 269, 13 Anna deum non clamosa petitione, sed tacite et -e . . . precabatur. al. ellipt.: SEN. Ag. 957. DON. Ter. Ad. 68 (sed 65 -e additum).

c ferre sim.: TER. Phorm. 170 animus qui -e (cf. DON. ad l. moderate . . . cum modo, [L] om. RCO]. EVGRAPH. ad l. tolerabiliter istaec ferat (FRONTO p. 40, 3 v.d.H. [= p. 44, 15 N.] suppl. Eussner. LAMPR. Alex. 52, 1). SEN. epist. 98, 3 secunda grate excipit -eque et adversa constanter ac fortiter. VEN. FORT. vita Radeg. 5, 15 tolerabat -e rixas.

2 c. adi.: PLAVT. Men. 971 cui cor -e situm est. VARRO Men. 462 ephebi . . . -e amicti (Palmerius, -e amictus trad., modestiam intus Oehler). HOR. sat. 1, 2, 50 qua . . . -e munifico esse licet (cf. Schol. Hor. sat. 1, 2, 49 ea ratione, qua modesto [adv.?] uti licet).

B de impetu rerum naturalium: SEN. nat. 6, 14, 2 spiritu illo, qui -ius (molestus P, molestus δ, -us Madvig) perfluebat, icto vehementius.

II latius i. q. paulum, modice: PALLAD. 11, 14, 15 cochlearia completa -ius. 12, 7, 15 -ius picem adlinere.

homocoprophora l. I. 13. 43. p. 1226, 70.

adv. modestō: GLOSS. IV 119, 36 -o: cum ratione, moderato (venerato var. l.). cf. l. 44.

deriv.: modestia. 1. modesto. compos.: im-, permodestus. Lumpe.

modiālis, -e. a modius, cf. Leumann, Adj. auf -lis 32.

1 i. q. mensuram modii continens: PLAVT. Capt. 916 aulas calicesque omnes confregit, nisi quae -es erant. 2 i. q. modii vaso similis (cf. p. 1239, 40. 1243, 6): TERT. nat. 2, 8, 16 Ioseph Serapidem ex suggestu, quo caput eius ornatum, vocaverunt, cuius suggestus -is figura frumentationi (s eius) memoriam obsignat.

modiāta, -ae f. a modius.

mensura agraria sc. pars agri modii sementis capax (cf. p. 558, 65 et 1242, 60): CAES. AREL. testam. p. 287, 13 centum -as de terra (postea: -as quadraginta).

modiatio, -ōnis f. a *modiare (cf. modiata l. 63), modius. [francog. vel. moison i. tributum frumentarium. Rohlf.]

i. q. quantitas frumenti per modios definita: COD. Iust. 4, 32, 16 (imp. Gordiano) ut certa -o tritici praestaretur (4, 64, 7 [a. 294]). 11, 25 (24), 2, 1 (a. 392) -em . . . civibus . . . conferri (antea: centum viginti quinque modios frumenti). 11, 6 (5), 6 (= COD. Theod. 13, 5, 32) si qui calculus -is dicatur tempestate maris deperisse (cf. CASSIOD. var. 4, 7, 3). CASSIOD. var. 2, 26, 3 -o (moderatio EF²) fideliter distrahatur. R.

modicātus, -a, -um v. p. 1228, 14.

modicā v. p. 1235, 82.

modicia v. s. mozicia.

modicillus, -a, -um. a modicus demin. i. q. satis modicus, imbecillus: PLIN. paneg. 79, 4 quis . . . est tam -i (v. app. crit.) ingenii . . . ?

modicitās, -ātis f. a modicus. GLOSS. III Abstr. st 16-17 stipem -em. stip[it]es -es (mendicitates C). [e coni. falsa: CIL XII 1371 (s. I) patri opt[imo] ex <m>odic[itate] sua].

i. q. mediocritas, ignobilitas, exiguitas: A. hominum:

1 de condicione meritorum: OP. imperf. in Matth. 54 p. 943^{EX}. non secundum -em hominum regnum dei exinanitur (opp. magnitudi-

nem regni). 2 de spatio corporum: PS. HIER. epist. 32, 4 p. 240^D si in ea qua nati sunt -e perdurant (CAES. AREL. serm. 15, 3).

3 metonymice in formulis modestiae (cf. p. 569, 11 sq.): EPIST. ed. Caspari 7 p. 177, 22 meae -is colloquium (PATRIC. conf. 50. cf. VEN. FORT. carm. 5, 6 pr. 7 quid . . . -s mea proferret?). ironice: AVG. epist. 202A, 3, 7 viros, quos ad tuae -is intellegentiam revocare non poterat.

B rerum: PS. HIER. in I Cor. 13, 2 p. 202, 12 propter -em grani (Pelag. exiguitatem). OP. imperf. in Matth. 35 p. 823ⁱⁿ. viri propter -em fidei suae infirmi. ORIG. in Matth. 13, 28 p. 259, 10 qui videre poterat -em et magnitudinem invisibilium animarum.

1. modico, -āre. a modicus. GLOSS. II 442, 20 συμμετροῶ. GLOSS. I Ansil. mo 78 -at (modificat Lindsay) temperat (cf. etiam p. 1238, 48).

p. p. p. modicātus, -a, -um. i. q. modificatus, constrictus: CONC. I 5 p. 178, 34 illi prophetae . . . particulari quadam et -a quantitate sancti spiritus gratia fruebantur (cf. p. 1239, 22).

2. modicō adv. v. p. 1238, 17.

modiculus, -a, -um. a modicus demin. i. q. satis modicus:

EVG. TOLET. epist. 1, 6 in nobis . . . etsi fuit aliquantula scientiolae -ae venula (nota abundantiam diminutivorum).

*modicus, -a, -um. [a modus. J.B.H.] de origine: PORPH. Hor. carm. 1, 20, 1 videtur -um pro parvo positum, quod quidam negant existimantes -um a modo dici et significationem habere eius quod graece μέτριον dicitur. AVG. doct. christ. 4, 18, 35 ea . . . inter utrumque quasi media et ob hoc -a, hoc est moderata, dixerunt; -is enim modus nomen imposuit, nam -a pro parvis abusive, non proprie dicimus (inde ISID. orig. 16, 26, 10). nat. bon. 21 p. 864, 9 parva atque exigua iam communi loquendi usu -a dicuntur, quia modus in eis aliquis restitit eqs. ISID. orig. 20, 9, 4 v. s. mozicia. de comparatione:

GRAMM. suppl. 77, 16 sunt . . . nomina, in quibus vox dissonat a qualitate, ut . . . -us, minor, minimus. 77, 19 -us, -ior (quod apud script. non occurrit), -issimus, sed hoc ars non permittit. superlat. -issimus v. p. 1231, 16. 21. 1232, 40. 41. 1233, 2. 54. pro superl. exstant multum -us p. 1231, 84; perquam -us p. 1230, 67. 1232, 72. 1233, 46; valde -us p. 1231, 84. 1233, 74. Not. Tir. 20, 4 post inmoderatus. de notione (v. et l. 22 sq. et cf. interpretationem nominis Pauli p. 1231, 66): NON. p. 342, 23 -um in consuetudine paucillum videmus (Müller, volumus trad.) significare, -um veteres moderatum et cum modo dici volunt. p. 520, 22 -um . . . moderatum est. SYNON. CIC. p. 433, 9 B. leve, tenue, subtile, parum, -um. GLOSS. μέτριος, συμμετρος, μικρός, ὀλίγος. GLOSS. II

Abav. mo 6 paulum, paululum, parvulum. 7 paulus, parvulus. v. et p. 1235, 7. gr. respondet ad II μέσος (p. 1229, 9), μέτριος (p. 1234, 6), ἡμερος (p. 1229, 49), ad III (cf. et p. 1231, 38) ὁ τυχόν (p. 1230, 82. 1231, 3), ἐλάχιςτος (p. 1232, 56. al.), μικρός (p. 1230, 79. 1233, 77. al.), ὀλίγος (p. 1233, 11. 36. 44. al.), βραχύς (p. 1233, 8. 1234, 41. 53. al.). in interpret. falsa vocis q. e. μέσος pro medius: MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 4 p. 284ⁱⁿ. legitur inde a LEGE Sil. (l. 58), PLAVTO, ACCIO, RHET. Her., VARRONE, CIC. [locis mancis: SALL. hist. frg. 2, 93, 15 <mo>dica valle. FRONTO p. 171, 6 v.d.H. (= p. 181, 10 N.). TERT. nat. 1, 9, 3. dub.: PACVV. trag. 376 (alii alia coni.). IULIAN. dig. 45, 2, 6, 3. APVL. met. 10, 20, 2 pulvillis . . . nimis -is (medicatis coni. Helm). falso trad.: VARRO frg. Non. p. 520, 25 (del. Riese). SEN. contr. 1, 7, 10 PLIN. nat. 2, 246. e coni.: CIC. Att. 16, 15, 5. NON. p. 394, 33 siccum dicitur et sobrium, -um (Goetz pro madidum sim.). confunditur c. modius: p. 1233, 39. c. immodicus: v. vol. VII 1, 485, 44.]

I pertinet ad modum sensu generali i. q. ad mensurandum aptus, mensuram indicans: LEX Sil. (Fest. p. 246, 9) si quis magistratus . . . vasa . . . publica -a minora maiore faxit.

II pertinet magis ad continentiam i. q. modum aequum servans (medium inter extremitates l. 69. 73 sq. p. 1229, 3. al.), moderatus, mediocris, temperatus (syn. p. 1229, 12. 62), conveniens (adduntur praep. et casus: pro l. 65; in p. 1229, 52. 68; gen. p. 1229, 1. 65. 70; abl. l. 84. p. 1229, 67. 68. 71). A pertinet ad amplitudinem:

1 spatiorum: a ipsorum corporum: VARRO rust. 1, 51, 1 aream esse -am pro magnitudine segetis. Ov. ars 2, 646 omnibus Andromache visa est spatiosior aequo; unus qui -am diceret Hector erat. PLIN. nat. 6, 65 Gangen fluere, ubi minimum VIII pass. latitudine, ubi -um stadiorum centum (cf. l. 76. 80. p. 1229, 6). 11, 141 oculi grandiores, -i, parvi. latius i. q. certis finibus circumscriptus:

PRVD. apoth. 874 locus ullus quod cohibere potest, -um est nec in omnia fusum, et quod tam -um est, ut certa sede locetur, iam titubare potest. b mensurarum: RHET. Her. 3, 19, 31 et magnitudine -a et mediocres locos habere oportet ([seq. praeter modum ampli et nimis angusti]. VARRO rust. 2, 7, 4 <de> forma equos esse oportet m. -a, quod nec vastos nec minutos decet esse). VARRO rust. 1, 18, 4 modum agri . . . nec -um proposuit CXXI iugerum, -us enim centuria. COLVM. 6, 2, 15 habilis . . . et -a corporatura . . . debet esse (antea pinguem . . . exilem bovem).

c temporis vitae: PLIN. nat. 6, 91 in insula Taprobane vitam hominum centum annis -am esse. 2 copiae: a de homine: per iocum i. q. modestae mensurae (sc. potionis) capax: PLAVT. Curc. 110 sitit haec anus :: quantillum sitit? :: -a est, capit quadrantal. i. q. temperans, parcus: TAC. ann. 6, 45, 1 -us privatis aedificationibus (seq. non nisi duo opera stru-

[Bushwald]

xit). SYMM. epist. 4, 12, 3 ero ... -us verborum (*seq. parca sermonis gratia*). **b de rebus:** CRO. parad. 47 est *mea pecunia* ... ad volgi opinionem mediocris, ad tuam nulla, ad meam -a. off. 2, 72 -a largitio ... reipublicae tolerabilis ..., ergo ... salutaris (*opp. magna*). VARRO rust. 2, 4, 22 greges ... inaequabiles habent, sed ego -um puto centenarium (*cf. 2, 5, 18 numerum ... centenarium -um putant esse [2, 9, 16 fere -um]*). CELS. 2, 14, 2 frictione, si vehemens sit, durari corpus; si lenis, molliri; si multa, minui; si -a, impleri (ORIBAS syn. 1, 4 Aa et La p. 36, 20 Mø. [*gr. 1, 4, 2 μέση*]. *cf. PLIN. nat. 28, 53 fricatio*). COLVM. 2, 1, 7 sterceratione. PLIN. nat. 14, 56 usura ..., quae civilis ac -a est. *de epulis (pertinet etiam ad qualitatem):* CRO. div. 1, 115 temperatis escis -isque potionibus (CELS. 7, 27, 5, *ubi opp. parum et plus aequo*). CATO 44 convivii (*opp. immoderatis epulis*). STAT. silv. 5, 1, 121 dapes -as et sobria pocula. IUV. 4, 30 partem exiguum et -ae sumptam de margine cenae (PLIN. epist. 6, 31, 13 erat -a c., si principem cogitares). SEDVL. carm. pasch. praef. 5 -ae contentus adi sollemnia mensae (*cf. op. pasch. praef. p. 175, 4 parvae*).

B pertinet ad qualitatem (v. et l. 11sq.): 1 rerum: **a humanarum:** **α variarum:** PLAVT. Bacch. frg. 1 ingenium ... -um et sine vernilitate (*cf. SALL. Iug. 63, 2 animus belli ingens, domi -us*). POEN. 522 liberos homines ... -o magis par est gradu ire, servile esse duco festinantem currere (Acc. trag. 239 LIV. 30, 5, 3). CRO. Planc. 45 liberalitate. orat. 21 ornamentis -is verborum sententiarumque. 86 actio non tragica nec scaenae, sed -a iactatione corporis. CATO 36 habenda ratio valetudinis, utendum exercitationibus -is (CELS. 1, 3, 8. 15. *al. COLVM. 6, 37, 2. aliter p. 1230, 11*). 65 severitatem ... probo, sed eam ... -am. leg. 1, 56 ex natura vivere ..., id est vita -a et apta virtute perfrui. 3, 10 quae cum populo ... agentur, -a sunt (*item 3, 40, ubi additur id est modesta atque sedata*). 3, 17 -a et sapiens temperatio. SALL. hist. frg. 1, 94 -o ... imperio percarus fuit. NEP. Att. 13, 5 supellex -a, non multa, ut in neutram partem conspici posset. OV. epist. 4, 76 fine coli -o forma virilis amat. LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 1, 31 ornatus non conspiciendi, cultus -i (CVRT. 9, 8, 23 -o civilique. APVL. apol. 19 EVTR. 10, 1, 2. *aliter p. 1230, 74*). LIV. 7, 10, 7 -a ... in armis habilibus magis quam decoris species (*opp. armis refulgens*). 22, 25, 10 rogationem. 29, 29, 11 contentus ... nomine -o tutoris. VITR. 1, 2, 2 ordinatio est -a membrorum operis commoditas. CVRT. 7, 6, 11 liberatis -o et aequali usu. COLVM. 6, 2, 4 ictibus. QVINT. inst. 2, 2, 9 iuvenum -um esse, cum audient, testimonium debet. 8, 6, 14 -us ... atque opportunus eius (*sc. translationis*) usus (*opp. frequens*). TAC. ann. 1, 29, 3 nihil in vulgo -um: terrere ni paveant, ubi pertimuerint, impune contemni. 2, 33, 3 neque in familia ... nimium aliquid aut -um esse nisi ex fortuna possidentis. PLIN. epist. 8, 6, 2 ut ille superbissimus titulus -us atque etiam demissus videretur. PANEG. 76, 9 officium tam -um, tam temperatum. GELL. 5, 11, 13 quam formam feminae -am et modestam Favorinus ... appellabat uxoriā (*seq. inter ... pulcherriam feminam et deformissimam media forma*). APVL. mund. 20 coloribus ... confusione -a temperatis. HERM. vulg. vis. 1, 3, 3 verba -a (*pauca ed. pr.*) et utilia (*gr. σύμφορα καὶ ἡμεγα, Pal. consentanea et mansueta*). AVSON. 308, 9 p. 181 P. magnas -asque res, etiam parvas quoque. **β generis dicendi:** CRO. orat. 69 genus dicendi subtile in probando, -um in delectando, vehemens in flectendo (*cf. 95 de illa -a ac temperata oratione*). PERS. 5, 15 verba togae sequeris ... ore teres -o.

b rerum naturalium: CRO. nat. deor. 2, 49 solis tum accessus -i tum recessus et frigoris et caloris modum temperant (*cf. COLVM. 3, 2, 6 -o statu caeli magis exuberant vina*). HOR. sat. 2, 6, 70 seu quis capit acria fortis pocula (*i. vina*) seu -is uvescit laetius (*aliter p. 1231, 37*). PAVL. dig. 7, 1, 30 non in totum aedes obscurantur, sed -um lumen, quod habitantibus sufficit, habeant.

2 hominum i. q. modestus: CRO. orat. 98 medius ille orator ..., quem -um et temperatum voco. ATT. 4, 5, 2 -i fuimus *ὑποθέσει* (*opp. uberiores*). SALL. Iug. 85, 1 primo industrius, supplices, -os esse, dein per ignaviam et superbiam aetatem agere. SEN. nat. 6, 32, 10 magni est -um fuisse (*opp. avidissimos*). PERS. 5, 109 es -us voti (SIL. 5, 14 nec -us v. natum ad maiora fovebat). QVINT. inst. 10, 1, 118 orator translationibus parum -us (*opp. nimius, longior*). IUV. 5, 108 amicis. TAC. Agr. 40, 4 cultu -us (PLIN. epist. 1, 22, 4 quam parvus in victu, quam -us in c. paneg. 83, 7 uxor quam -a c., quam parca comitatu! *v. etiam l. 33*). ann. 2, 73, 2 Germanicum mitem erga amicos, -um voluptatum. 6, 30, 2 Gaetulicus effusae clementiae, -us severitate.

III pertinet magis ad exiguam (cf. p. 1228, 22sq.) i. q. modum aequum vel solitum non attingens, infra maiorem modum, parvus (cuius locum magis magisque obtinebat; cf. Rönsch, Italia u. Vulg. p. 334⁶. Löfstedt, Komm. p. 71sq. Lundström, Neue Stud. z. lat. Irenäusübers. 167. Hofmann, IF 43, 1926, 90; iuxta ponitur parvus p. 1230, 35. 52. 71. *al. nota p. 1232, 26; parvulus p. 1232, 54*), pusillus (raro de gradu ab infima aliquantulum remoto, velut p. 1230, 25. 1231, 31. 61. 1232, 9. saepius in figura q. d. litotes, e. gr. p. 1230, 13. 43. 82. 1231, 20. *add. ad verbia:* quamvis: p. 1230, 24. 26. 32. tantum: p. 1233, 7. 1234, 36. vel: p. 1230, 77. 1231, 12. 27. 36. 1235, 18. 20. 52. dumtaxat: p. 1230, 69. perquam: v. p. 1228, 34. valde: v. p. 1228, 34. admodum: p. 1232, 52. 1234, 68. sane: p. 1233, 24. iam: p. 1230, 18. 84. multum: p. 1231, 84. adduntur casus et praepos.: gen.: p. 1230, 9. 1231, 41. 45. 46. 55.

abl. resp.: infra l. 10. 56. p. 1231, 45. 83. 1232, 4. 5. 33. pro: p. 1233, 61. supin.: l. 34. attribuitur deminutivis: l. 20. p. 1231, 16. 18. 21. 34. 1232, 5. 12. 14. 32. al.): **A pertinet ad praestantiam sive gradum i. q. parvi momenti, exiguus, levis:** 1 rerum humanarum (*animalium l. 13. 23. 49, machinarum l. 22*): **a generatim:** **α de variis rebus:** PLAVT. Pseud. 1228 me viginti -is multavit minis (*cf. Hofmann, Umgangsspr. 3 149 et PRVD. psych. 620 asse*). VARRO frg. Non. p. 108, 24 mihi puero -a una fuit tunica et toga (*item de re vili: SVET. Nero 48, 4 culcita. AVSON. 396, 39 p. 251 P. cibus ... sumpti [Tollius pro sumptu, quod servavit Peiper] -us pauperibus focis*). p. 395, 5 propter exercitationes pueriles -as (*[suspectum videtur Muellero]*). QVINT. inst. 10, 5, 19. *cf. p. 1237, 71. aliter p. 1229, 25*). CRO. progn. frg. 4, 2 fulix haud -os ... fundens ... cantus (*Arat. 914 φωνὴ περιπολλὰ λεληκώς. cf. l. 44*). rep. 2, 55 libertate. Tusc. 2, 40 aegritudo. epist. 5, 16, 1 -am consolationem, quae levare dolorem tuum posset. ad Brut. 1, 15 (= 9, 23 Sj.), 7 illi ... verborum laudem tribui, eamque -cam (QVINT. inst. 1, 5, 71. TAC. ann. 12, 20, 1 -am victoribus l. ac multum infamiae, si pellerentur. *al. cf. LIV. 28, 40, 1 nulla iam -a gloria contentus. SEN. epist. 59, 11 laudatione*). HOR. sat. 1, 5, 2 me excepit Aricia ... hospitio -o (VLP. dig. 8, 3, 5, 1. *cf. ibid. hospitola*). OV. rem. 79 -i tangunt praecordia motus (QVINT. inst. 11, 3, 81 laborum. *cf. VITR. 9, 8, 6 versationes -as ... et motiones machinarum ut 10, 8, 7 circum- itiones. APVL. flor. 2 p. 8 alas quo libuit advertens -o caudae gubernaculo [aliter p. 1232, 57]*). Pont. 2, 5, 7 fuerim quamvis -o tibi iunctus ab usu (TAC. ann. 4, 68, 2). LIV. 21, 2, 4 opes plus quam -ae (SEN. dial. 10, 1, 4 o. quamvis -ae ... usu crescent [*opp. amplae*]. *cf. CYPR. epist. 75, 17 p. 821, 27 non -am, sed maximam ... potestatem [SOL. 37, 19]*). 23, 44, 5 certamine (FIRM. math. 5, 1, 33. *al. cf. LIV. 35, 29, 3 proelio [TAC. hist. 3, 69, 2]. TAC. ann. 14, 29, 1 excursibus. SVET. Claud. 17, 1 expeditionem. FLOR. epit. 3, 21, 3 levi et -o tumultu [seq. mox atrocius et cruentius bellum]*). 29, 8, 6 -as iniurias non aequo animo pati (TAC. ann. 3, 51, 1 pietatem quamvis -as principis i. acriter ulciscendum). 29, 30, 7 fama ... -ae rei prospere actae (QVINT. inst. 1, 1, 37 res -a dictu. IUV. 5, 143 r. pateris -am et mediocri bile ferendam. CYPR. epist. 73, 12 p. 786, 21 neque ... parva r. aut -a conceditur. *al. plur.: SEN. Ag. 102 -is rebus longius aevum est. TAC. hist. 2, 38, 1. 3, 72, 2 [opp. futurae magnitudinis]. FIRM. math. 6, 25, 2*). 29, 30, 12 praepotantis exilio -am domi fortunam (VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 -ae f. viro. 4, 4, 11. APVL. flor. 9 p. 32 gloria ... magna, f. -a). 35, 42, 14 -um fructum ex ingenio tali ... fore. 40, 22, 2 -us primo labor ... fuit (MANIL. 2, 148 SEN. epist. 15, 5). 42, 66, 9 contentus -o successu. VAL. MAX. 4, 3 ext. 3 Xenocrates legatos solito sibi, id est -o apparatu et admodum parvulis copiis excepit. SEN. Herc. O. 1128 non -us fragor (*cf. QVINT. inst. 11, 2, 33 vox ... -a et magis murmur [FIRM. math. 3, 6, 3 quae signa -ae sunt vocis posita (de signis, quae gr. ἡμύφωνα vocantur, ut vid.)]. IUV. 10, 289 formam optat -o pueris, maiore puellis murmure mater [TAC. ann. 1, 34, 4 silentio ... vel m. -o]*). dial. 5, 30, 2 -a beneficia offendunt (*seq. quod minora nobis praestiterint quam mente concepimus*). CVRT. 4, 7, 15 -o volatu corvi ... se pennis levabant (*item de motu: 7, 4, 36 capitis declinatione. cf. l. 21 et p. 1232, 20*). 6, 7, 1 -ae ... auctoritatis et gratiae. PLIN. nat. 20, 1 nemo id (*sc. ciborum enarrationem*) parvum ac -um existimaverit. QVINT. inst. 1 pr. 27 quae adiumenta oratoris si -a obtigerint, possunt ratione ampliari. 8, 3, 2 doctrinae (*cf. 8, 3, 11 iudicii. SVET. Galba 3, 3 in dicendo facultatis. TERT. idol. 4^{ex} ego, -ae memoriae homo*). 9, 4, 13 quaedam et sententiis parva et elocutione -a. 10, 6, 3 incrementa tam -a, ut onerari se labor ... non sentiat. 12, 11, 29 magnos -a quoque eloquentia parit fructus. IUV. 14, 15 mores -is erroribus aequos (APVL. Plat. 1, 10). TAC. hist. 2, 83, 1 -as vires sibi (3, 8, 1). 3, 9, 4 virtus Germanici ... laudibus attollebatur, Vitellii -a et vulgari mentione. 4, 50, 4 principiis (*cf. ann. 13, 25, 3 rixarum initia -a [seq. si validius ageretur]*). 4, 79, 4 damna (GAIVS dig. 19, 2, 25, 6 *opp. immodicum lucrum*). 4, 86, 2 -a quoque ... munia imperii. ann. 1, 19, 5 otium. 3, 44, 4 -a esse quae acciderant et vulgatis leviora. 4, 2, 1 vim praefecturae -am antea intendit Seianus. 5, 1, 4 funus (*cf. 13, 17, 1 funebri apparatu*). *al. PLIN. paneg. 55, 1 -i honores, saepius nulli (SVET. Tib. 26, 1 ex plurimis maximisque h. praeter paucos et -os non recepit)*. 60, 6 perquam -a ... civium merita ... in maius extollis. SVET. Aug. 66, 1 vitia ... et delicta dumtaxat -a perpeccus (VLP. dig. 4, 4, 9, 3 d. non -um. TERT. orat. 7, 2. pudic. 1, 19 de -is et de mediis d. *al. CYPR. epist. 59, 13 p. 682, 3 parva et -a d. cf. TERT. nat. 1, 7, 5 vitium. 1, 10, 21 sacrilegia. CYPR. zel. 1 p. 419, 3 leve ... et -um crimen. AVG. serm. 9, 11, 17 peccata [BACHAR. repar. laps. 21 parva vel -a p.]*). frg. p. 4 = ISID. orig. 8, 7, 1 cultum (*aliter p. 1229, 33*). GELL. 15, 2, 5 -is honestisque inter bibendum remissionibus refici ... animos. APVL. apol. 90 emolumentum. *al. VLP. dig. 2, 1, 12 castigatio (7, 1, 23, 1. al. cf. 11, 7, 8, 2 coercitione [PAVL. dig. 1, 20, 5, 1]). 40, 5, 4, 5 vel -a ... occasione (OROS. comm. 3). al. TERT. adv. Marc. 5, 5, 9 coniung. ignobile et contemptibile. al. ITALIA Ezech. 8, 17 (Weing. *al.*) numquid -a (μικρά, Vulg. leve) sunt domui Iudae facere iniquitates? Matth. 6, 30 (Aug. civ. 10, 14 p. 424, 28 D. = VVLG.) vos -ae fidei (ὁλιγόπιστοι). 8, 26, 14, 31. *al.*). IREN. 5, 30, 1 poenam non -am (*gr. οὐ τὴν τυχοῦσαν*). HIER. epist. 147, 1 quorum (*sc. impiorum*) tu non pars -a, sed princeps es. ORIBAS. syn. 2 add. p. 143, 17 Mø. ubi iam -a salus est (*Sever. p. 38, 28 μικρὰ τῆς σωτηρίας [Buchwald]**

ἐλπίς). ARATOR act. 1, 463 nec -is (*i. simplicibus*) includere grandia verbis. ORIG. in Matth. 14, 6 ut nec -am aliquam memoriam . . . reservemus (*gr. τὴν τυχοῦσαν*). *al.* β *de affectibus*: CIC. fin. 5, 31 haec ipsa (*sc. signa timoris mortis*) . . . futura non fuisse, nisi quaedam essent -a naturā (*opp. nimia*). CELS. 5, 28, 5 dolor (5, 28, 6^A *opp. prurigo maior*). FRONTO p. 74, 9 v.d.H. [= p. 79, 1 N.] genus d. . . ita -o, ut *eys*. TERT. apol. 45, 6 *seq. contemptibilem. al.*). SEN. dial. 3, 10, 4 utilis affectus est, si -us est (epist. 116, 1). 4, 20, 3 -a voluptas laxat animos et temperat. 6, 7, 1 desiderium. nat. 6, 29, 1 metus. epist. 85, 7 pecuniae cupiditatem (*cf. APVL. Plat. 2, 14 mediocris ingenii et cupidinis -ae*). TAC. ann. 4, 31, 1 laetitia. APVL. flor. 9 p. 29 cum sit . . . difficile vel -ae paucorum expectationi satisfacere. *al.* γ *de morbis sim.*: CELS. 4, 8, 1 dum -a est *difficultas spirandi* neque ex toto strangulat (*opp. cum vehementior est*). 6, 6, 1^G inflammatio (6, 6, 1^M). 7, 20, 5 malum. 7, 26, 5^F sitis -a . . . et mediocris est cum febre -a dolor (*cf. EVOD. Aug. epist. 158, 10 febriculam [CASS. FEL. 30 p. 60, 23 -issima]*). SEN. epist. 85, 6 quomodo oculos maior . . . suffusio excaecat, sic -a turbat. VLP. dig. 21, 1, 1, 8 vulnusculum (*cf. CYPR. laps. 28 p. 257, 25 parvis . . . et -is vulneribus*). FIRM. math. 3, 2, 26 Saturnus faciet maximas aegritudines, sed et valetudines non -as. CASS. FEL. 72 p. 172, 20 tussiculae -issimae. *al.*

h *speciatim de domo sim. i. q. humilis*: TAC. ann. 2, 84, 1 penatibus. 3, 6, 1 non . . . eadem decora principibus viris . . . quae -is domibus aut civitatibus (*aliter p. 1232, 9*). *cf. CAPITOL. Alb. 4, 3 natus lare -o, patrimonio pertenui.*

2 *rerum naturalium*: CIC. Cato 53 tepore (*[opp. nimios solis . . . ardore]*). CVRT. 5, 4, 9. 6, 4, 22 vel -o t. COLVM. 3, 12, 1. *cf. CELS. 7, 29, 10 calorem [IVVENC. 2, 822]. MART. 12, 29, 15 non -o . . . sole*). OV. met. 3, 569 torrentem . . . lenius et -o strepitu decurrere. 15, 699 zephyris (*cf. COLVM. 3, 1, 10 perflatu -o lenique gaudet vinea: IVV. 12, 66 -ā nec multum fortior aurā ventus adest*). trist. 5, 13, 6 non -o frigore. GERM. frg. 4, 11 Cancro . . . dat -as vires, rapidos et temperat aestus. CVRT. 8, 9, 18 leni -oque lapsu fluminum. PLIN. nat. 10, 154 igne (*cf. APVL. met. 2, 12, 2 igniculum [opp. maioris]*). 35, 47 candore (FIRM. math. 1, 10, 11). TAC. ann. 14, 8, 3 lumen (*cf. APVL. met. 2, 28, 4 lucem*). HIER. in Matth. 16, 8 p. 114^B vel -am scintillam (*opp. ingens flamma*). PALLAD. vet. med. 1, 2 *herbas vino -o (i. diluto?) mixtas (geop. 2, 47, 5 ὀφθαλμοπαρεντι ὑδατέστερον)*.

3 *hominum (dei l. 50; m. pl. pro subst. l. 43. 44. 61. 63 sqq.)*: a *generatim i. q. non illustris, non insignis*: VELL. 1, 12, 4 cum . . . ipse -us virium immanis magnitudinis hostem interemisset. MART. 9, 26, 7 -i (*sc. indo*) . . . vatis (*cf. Ps. CATO monost. 81 magni magna parant, -i breviora laborant*). ORIG. in Matth. 18 ser. 66 p. 154, 26 nos . . . -i et talia minus explicare potentes). TAC. ann. 3, 72, 1 Lepidus . . . pecuniae -us (*cf. PLIN. epist. 6, 32, 2 te . . . -um facultatibus scio*). APVL. apol. 77 rei -us, spei immodicus. PAVL. nol. carm. 20, 336 pluribus ut -is unum pensaret opimum (*cf. v. 319 egenos*). SVLP. sev. epist. 3, 21 *conung. pauper. huc pertinere videtur* TAC. ann. 11, 7, 3 -os senatores). APVL. met. 10, 33, 2 praefertur Vlixes -us Aiaci maximo. TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 18 nec magnus vobis placet nec -us deus. VVLG. Is. 16, 14 relinquetur Moab parvus et -us, nequaquam multus.

b *speciatim i. q. humilis*: SEN. Herc. O. 658 coniunx -o nupta marito. LVCAN. 7, 267 plebeia . . . toga -um componere civem. TAC. ann. 1, 73, 1 Falanio et Rubrio, -is equitibus Romanis. 4, 52, 1 Domitius -us dignationis. 6, 39, 3 Poppaeus . . . -us originis. DON. vita Verg. l. 1 Vergilius . . . parentibus -is fuit (SPART. Pesc. 1, 3 *[opp. nobilibus]*). VOPISC. Aurelian. 4, 1). *in usu Christianorum*: TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 480, 5 sive . . . de quocumque dicit -o sive de semetipso per humilitatem. p. 480, 10 quem(cum)que -um, qui maior Iohanne futurus sit. PACIAN. epist. 3, 26 -um quemque et despectissimum non repellit Christus. paraen. 12 p. 128 etiam -i et minimi requiruntur. AVSON. rhop. 15 da, rector, -os effarier omnipotentem. HIER. epist. 58, 1, 1 humiles -ique. RVFIN. Orig. in Ios. 7, 2 p. 330, 2 non arrogans erga -os et apud superbos humilis. PAVL. nol. carm. 21, 485 Christus . . . iuxta est -is, avertitur altis. AVG. in psalm. 72, 4 ex Saulo factus est Paulus, ex superbo -us (*cf. serm. 168, 7, 7. 279, 5. 315, 7 ISID. orig. 7, 9, 9*).

B *pertinet ad amplitudinem vel copiam*: 1 *spatiorum i. q. parvus, brevis*: a *de spatiis locorum*: α *corporum*: ① *animantium*: A *partium animantium (n. et p. 1232, 5)*: VARRO rust. 2, 7, 5 ventre. OV. ars 3, 283 sint -i rictus parvaeque utrimque lacunae. CELS. 7, 31, 1 *vena*. COLVM. 6, 21, 1 caudis amplissimis, ungulis -is. APVL. met. 10, 22, 1 labias (*opp. amplo ore*). TERT. nat. 1, 5, 3 macula in fronte. adv. Marc. 4, 26 p. 512, 3 *digitum dei* -um validissimum tamen (*nota AVG. serm. coll. Morin p. 126, 14 de -o d. Lazari stillari guttam aquae [cf. Vulg. Luc. 16, 24 extremum digiti sui]*). VVLG. Iac. 3, 5 lingua -um (*Itala cod. ff parvulum, gr. μικρόν*) . . . membrum est. SIDON. epist. 1, 2, 3 pes. DRAC. laud. dei 2, 600 corde. ② *ipsorum animantium (m. pro subst. p. 1232, 3)*: SEN. epist. 60, 3 corpora (*opp. vastissimorum . . . animalium*). 66, 26 filium . . . brevem aut -um (*[opp. procerum . . . et excelsum]*). ITALA I reg. 16, 11 [Hil. in psalm. 118 zade 6 *gr. μικρός, Vulg. parvulus*]. SEDVL. carm. pasch. 3, 241 [*cf. op. pasch. 3, 20 parvi*]. PLIN. nat. 8, 77 fera. 14, 13 -i hominis altitudine (SERM. de conf. diab. 111^V h. -um valde. *ibid.* multum -us [*seq.*

pusillus]). 30, 45 Siculae *coelene*. TAC. ann. 4, 72, 2 armenta (*opp. ingentium beluarum*). TERT. scorp. 1, 1 de -o . . . scorpio. ITALA Marc. 9, 42 (codd. b ff²) et Luc. 17, 1 (Tert. adv. Marc. 4, 35 p. 538, 28) ex his -is (*μικρών, Vulg. pusillis*). FIRM. math. 4, 19, 5 corpore erunt -i. 8, 19, 8 bestiola. VEG. mil. 1, 6 p. 10, 15 sit . . . adulescens . . . ventre -us, exilior clunibus.

③ *rerum variarum*: CIC. de orat. 2, 67 ut *pars quaestionum* sit circumscripta -is regionibus. leg. 2, 6 palaestrae (*cf. LIV. 10, 23, 6 sacello [TAC. hist. 3, 74, 1]. PLIN. nat. 9, 171 villam infra quam -am [cf. Macr. Sat. 3, 15, 10 v. quamvis non amplam aut latam]. SVET. Iul. 46 -is aedibus [Aug. 72, 1 ae. -is . . . neque laxitate neque cultu conspicuis. Tib. 11, 1]. APVL. met. 9, 35, 2 cum . . . paupere -ae casulae domino [*seq. casulae parvulae*]. BACCHAR. repar. laps. 15 p. 1052^A cellula . . . parva vel -a. *al.*). epist. 5, 12, 3 corpus operis *manuscripti* (*cf. SVET. Aug. 85, 2 liber*). SALL. hist. frg. 3, 12 insula (SIL. 15, 222 TAC. ann. 2, 6, 4 APVL. flor. 15 p. 49). HOR. carm. 1, 20, 1 cantharis (*cf. PLIN. nat. 36, 195 calices*). epist. 1, 5, 2 patella. ars 279 tignis. OV. met. 8, 621 muro: LIV. 21, 37, 3 molliunt . . . anfractibus -is clivos (*cf. CELS. 8, 1, 14 flexu [CVRT. 6, 4, 16 MELIA 3, 9 TAC. Germ. 1, 2]*). 24, 34, 9 scorpionibus. 30, 12, 7 itineribus (32, 14, 7. 33, 6, 2. 38, 40, 4. 45, 12, 2 CVRT. 7, 9, 20. 8, 12, 1. *cf. p. 1230, 50 et TAC. ann. 15, 36, 3 egressus*). 38, 20, 1 lapidum (PLIN. nat. 2, 150. 33, 126. *cf. LIV. 38, 21, 6 saxis [VITR. 4, 4, 4 opp. quam minutissimis caementis]*). *al.* PAVL. FEST. p. 15, 11 plaustrum . . . -i, quo homo gestari possit. CELS. 5, 28, 14^A *ulcus* (*cf. 6, 6, 1^B tumor [6, 10, 4. 7, 24 opp. maior. MART. 4, 64, 5 verticis]*). *sim.* CASS. FEL. 2 p. 10, 13 parva hoc est -a ulceratio). 7, 7, 13^B foramine (COLVM. 9, 15, 5 *opp. ore paulo latiore. cf. 8, 3, 9 cavis*). SEN. nat. 7, 15, 2 cometes. CVRT. 8, 11, 6 -is ac mollibus clivis (COLVM. 5, 8, 5 neque depressa loca neque ardua, magisque -os c. amat oleum. PEREGR. Aeth. 7, 5. *cf. MELIA 3, 106 collis [LVCAN. 4, 11 coniung. leni tumulo. PLIN. nat. 6, 197 PLIN. epist. 8, 8, 2]*). COLVM. 1, 6, 10 fenestellis. 4, 12, 1 vineam melius adminiculo -o quam vehementi adquiescere. *al.* MELIA 1, 100 sinus (2, 66 -us spatio. *cf. 3, 12 recessus*). 2, 90 amnis (*opp. ingens. cf. PLIN. nat. 4, 63 Euripo. APVL. Socr. 19 p. 164 fluentum. CYPR. GALL. gen. 299 flumine*). LVCAN. 1, 213 fonte cadit -o parvisque impellitur undis *Rubico*. PLIN. nat. 2, 121 iugi. 2, 215 aestus (*opp. pleniores*). 3, 4 tam -o ore tam immensa aequorum vastitas panditur (*cf. 3, 33. cf. 4, 101 alveum [SYMPH. 230]*). 5, 68 palus. 6, 99 navium (*cf. TAC. ann. 4, 67, 2 navigiis [AMM. 17, 1, 4]. CYPR. GALL. exod. 60 lintrem. FVLG. serm. ant. 44 genus navicellae -issimum. VITA Fulg. p. 55, 11 L. navicula. PASS. Iust. Terg. [BHL 4604] 4 in scapha -issima*). 26, 57 caule . . . -o, tenui. 31, 73 stagnum . . . -um . . . altitudine genua non excedens. 36, 60 columnas (*opp. ampliores*). *saepe*. STAT. Theb. 5, 589 aggere. QVINT. inst. 4, 2, 50 tres potius -ae narrationes (*opp. longa. cf. EVSTATH. Bas. hex. 2, 1 p. 879^B sermonibus [Migne gr. 29, 28^C μικροίς. DRAC. satisf. 187 Act. Archel. 17, 3]*). TAC. hist. 2, 25, 2 silva. 2, 49, 4 sepulcrum. 5, 6, 1 palmetis proceritas . . . balsamum -a arbor. 5, 7, 2 litus. ann. 12, 44, 2 regnum (*cf. PLIN. epist. 9, 33, 10 respublica. TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 604, 19 Iudaeae*). PLIN. epist. 2, 17, 10 cubiculum grande vel -a cenatio. 3, 6, 1 signum (*cf. 6, 10, 3 operis . . . -i ac potius exigui*). SVET. Vesp. 2, 1 vico. APVL. met. 1, 19, 3 frustulum panis . . . quamvis admodum -um (*cf. PEREGR. Aeth. 14, 2 frustella*). VLP. dig. 18, 1, 22 loca (50, 16, 60 pr. ut et -us l. possit fundus dici). TERT. adv. Val. 29 p. 205, 13 granum . . . -um et parvulum (*cf. apol. 7, 12 seminis*). spect. 7, 4 surculus. PEREGR. Aeth. 3, 6 terrola. VVLG. Iac. 3, 4 naves . . . circumferuntur -o (*ἐλαχίστον, Itala cod. ff parvulo, Ps. Aug. spec. 51 p. 525, 4 parvissimo*) gubernaculo (*aliter p. 1230, 23*). *al. passim*.*

β *mensurarum sim.*: CIC. Verr. II 4, 109 amplitudine (FRONTIN. strat. 1, 11, 11. *cf. VELL. 2, 84, 1 magnitudo [SEN. nat. 5, 12, 3 COLVM. 6, 9, 1 PLIN. nat. 9, 64]*). Deiot. 36 -is regni terminis (VAL. MAX. 4, 1 ext. 9). de orat. 2, 358 intervallis (VARRO rust. 1, 7, 2. 3, 5, 4 LIV. 21, 8, 7. *al.* CVRT. 8, 12, 7. 9, 7, 15. *al.*). OV. medic. 88 cubum. LIV. 8, 8, 5 spatium (10, 5, 6. 10, 34, 9 CVRT. 7, 10, 15 COLVM. 11, 3, 30 PLIN. nat. 4, 103. 6, 135 TAC. hist. 4, 47, 2. PLIN. epist. 8, 20, 5 lacūs s. -um, quod tamen sentiat ventos. *al.* HIER. in psalm. prol. latissimas regiones in -o s. [*i. tabula*] . . . ostendere). 21, 36, 5 altitudinis (36, 18, 7 CVRT. 4, 2, 19). 38, 29, 7 coronas -i circuli. CELS. 1, 6, 2 ponderis (PLIN. nat. 33, 107 Ps. QVINT. decl. 13, 17. *al.*). 4, 1, 5 longitudinis crassitudinisque (7, 26, 30). CVRT. 7, 8, 9 habitus (PLIN. nat. 2, 190). COLVM. 4, 30, 4 -ae plenitudinis, quae tamen . . . certam crassitudinem non excedat. PLIN. nat. 16, 65 proceritate perquam -a. SVET. Otho 12, 1 staturae (AVG. civ. 3, 10 p. 106, 27 D. *opp. molem . . . giganteam*). MARCELL. dig. 35, 2, 2 speciem -am monumenti. VLP. dig. 39, 2, 15, 13 -a portiuncula aedium amplissimarum (39, 3, 10 pr.). TER. MAVR. 185 puncto. *al.*

γ *de spatiis temporis*: tempus *sim.*: CIC. fin. 2, 88 Epicurus negat infinito tempore aetatis voluptatem fieri maiorem quam finito atque -o. LIV. 23, 41, 2 PLIN. nat. 10, 25 QVINT. inst. 1, 2, 13. 12, 11, 15 APVL. met. 5, 16, 2. VLP. dig. 5, 1, 21 -um . . . t. hic intellegendum est, quod post condemnationem reis indultum est. 43, 19, 1, 2 anno . . . vel -o tempore. PAVL. dig. 13, 5, 21, 1 -um t. . . , non minus decem dierum. CLAUD. DON. Aen. 4, 170 p. 376, 14 nulla interposita vel -i t. mora. VVLG. Ioh. 7, 33 adhuc -um (*Itala codd. b e r pusillum*) t. vobiscum sum (*cf. p. 1235, 47*). [*Buchwald*]

apoc. 20, 3 -o t. (*μικρόν χρόνον*, *Itala Primas.* brevi t.). CASS. FEL. 72 p. 173, 6 post diastema t. -issimi. *al.* cf. IULIAN. dig. 45, 2, 6, 3 -um intervallum temporis. TRYPH. dig. 29, 1, 41 pr. *spatium temporis*. *alia*: LIV. 35, 30, 9 quiete (36, 14, 10). APVL. met. 10, 12, 5 momento -o, immo puncto exiguo post. VLP. dig. 26, 7, 7 pr. dilationem (Ps. AVR. VICT. epit. 43, 13). TERT. test. anim. 5, 6 cum divinae scripturae... multo saecularibus litteris vel -a tantum aetate aliqua antecedant. *ITALA et VVLG.* II Macc. 7, 36 -o (*βραχύ*)... sustentato dolore (*opp.* aeternae vitae). FIRM. math. 3, 4, 30 homines -ae vitae, i. e. oligochronii (INSCR. christ. Diehl 4742, 3 infans novennis -a(m)... v. peregit). HIPPOCR. aer. 15 -a (*δύστη*) deambulatione. DRAC. laud. dei 2, 398 pace... -a dilata (*i. brevi sine peccatis tempore peracto*) maligna retemptant homines. 3, 100 -o... die (*opp.* perenne).

2 *multitudinis vel copiae i. q. exiguus, paucus (iuxta ponitur l. 71.75): a cum vocibus copiam significantibus: α hominum (classis l. 23):* CIC. fin. 2, 62 Graecis hoc (*sc. fortium virorum genus*) -um est, ... tres aliqui aut quattuor. LIV. 1, 14, 7 praesidio (3, 23, 3, 5, 41, 5, 29, 33, 10 *opp.* magno. *al.* CVRT. 3, 7, 7, 3, 8, 12. *al.* cf. LIV. 28, 13, 4 auxilia [35, 50, 8 auxilio. TAC. Agr. 24, 3]). 2, 11, 7 copiis (34, 30, 6 EVTR. 10, 14). 28, 5, 11 manu (37, 44, 5, 38, 13, 4. *al.* CVRT. 6, 5, 1 FRONTIN. strat. 1, 5, 14. TAC. ann. 2, 52, 3 -am m., si multitudinem Numidarum... spectares. 14, 36, 2 [*opp.* universi exercitus]). 35, 26, 1 classem. 37, 41, 3 acie. VAL. MAX. 2, 10, 8 clientelae. CVRT. 10, 2, 8 exercitu. PETRON. 97, 1 cum servo... aliaque sane -a frequentia. SVET. Iul. 31, 2 comitatu. *huc pertinet:* TAC. hist. 3, 16, 1 impulit Vitellianos -a caede. ann. 4, 47, 1 sanguine barbarorum -o (*aliter l. 49*).

β *rerum:* ① *variarum:* VARRO rust. 1, 55, 7 umor (CVRT. 7, 5, 2 ne -us quidem. 7, 10, 3 COLVM. 11, 3, 51 PLIN. nat. 17, 117 PLIN. epist. 4, 30, 7). frg. Non. p. 201, 13 cibo (CELS. 1, 3, 10. 1, 4, 4. *al.* PANEG. 2, 13, 3 -o et castrensi. FIRM. math. 4, 19, 5 [*opp.* multa potatione]. *al.* *aliter p. 1229, 12 sqq.*). CELS. 3, 6, 4 potiones (*cf.* PLIN. nat. 24, 24 potu [*opp.* largiore]. SVET. Dom. 21 potiunculam. PEREGR. Aeth. 28, 4 sorbitione). HOR. carm. 1, 18, 7 ne quis -i transiliat munera Liberi (*cf. item de vino:* PRIAP. 53, 1 racemo. OV. am. 1, 6, 37 vinum [COLVM. 5, 12, 2 arb. 28, 2. PLIN. nat. 23, 37 *opp.* copiosiore. *ITALA* I Tim. 5, 23 [Tert. coron. 8 p. 436, 7. *al.*] et VVLG. [*δύστη*]. *al.* cf. HIER. epist. 52, 11, 4 -a vini sorbitio). epist. 2, 2, 190 acervo (COLVM. 2, 15, 1). GERM. frg. 4, 37 imbris (COLVM. 10, 147 PLIN. nat. 9, 56 MAXIM. eleg. 1, 243). VAL. MAX. 1 praef. -o voluminum numero (COLVM. 2, 10, 13 [modius SA]). GELL. 13, 29, 4 [*verba Frontonis*]). CELS. 8, 10, 7A fomentum aquae (*opp.* liberale. *cf.* PETRON. 130, 7 unctione). SEN. epist. 64, 1 fumus (COLVM. 12, 55, 3. *cf.* PLIN. nat. 9, 133 aequali ac -o vapore [APVL. met. 7, 12, 3]). COLVM. 3, 11, 8 terrenum. 12, 49, 3 sale (PLIN. nat. 26, 54, 101. DIOSC. 2, 102 p. 219, 10 [*gr.* 2, 118, 1 μετ' ὀλίγων ὁλῶν]. *al.*). 12, 50, 5 ruta. PERS. 3, 25 far. PLIN. nat. 3, 9 fluvius (*cf.* TAC. ann. 1, 56, 2 amnibus [*opp.* fluminum auctus]). 13, 130 perquam -o cytiso pinguescente quadripede. 20, 64 lactucae alvum copiosiores solvunt, -ae sistunt. 22, 143 melle (28, 223, 29, 40. *al.*). 27, 18 sanguinis excreationes si -ae sint (*cf.* SER. SAMM. 626 -us... sanguis [*opp.* nimius]. v. et l. 26). *al.* TAC. ann. 2, 7, 2 praedam. 12, 28, 2 pars (VLP. dig. 14, 5, 4 pr. 38, 2, 6 pr. *al.*). PLIN. epist. 3, 3, 3 ubi est erroribus -a vel etiam nulla materia. CYPR. Demetr. 3 p. 353, 16 fons vix -o sudore destillat (*opp.* exundantibus venis). VVLG. I Cor. 5, 6 -um fermentum (*μικρὰ ζύμη*) totam massam corrumpit. CASS. FEL. 76 p. 183, 6 cum -issimo nitro. *et saepe. passim ap. artium scriptores.* ② *pecuniae, sumptus sim.:* OV. trist. 3, 7, 39 sunt tibi opes -ae, cum sis dignissima magnis (*seq.* immensis censibus). LIV. frg. 22 pecuniae -am... summam (*cf.* TAC. ann. 13, 42, 4 provincias immenso faenore hauriri, at sibi... -am pecuniam esse [PLIN. paneg. 40, 1. VLP. dig. 50, 16, 192 non infinitam... sed -am. *al.*]). QVINT. inst. 12, 7, 9 qui sufficientia sibi, -a autem haec sunt, possidebit. TAC. ann. 4, 72, 1 tributum... -um pro angustia rerum. PLIN. epist. 1, 15, 1 impendium (10, 90, 1. GAIUS dig. 13, 6, 18, 2 [*opp.* maiores impensas]. *cf.* PAVL. dig. 25, 1, 12 impensas). 2, 4, 3 -ae facultates, dignitas sumptuosae. 3, 19, 5 reditum sicut -um, ita statum. 5, 1, 1 legatum... -um, sed amplissimo gratius (VLP. dig. 40, 5, 24, 12, 40, 5, 45, 1). 5, 19, 8 sumptu (10, 41, 2 s. -o [immodico B] et labore [*seq.* magno labore, maiore impendio]. VLP. dig. 11, 7, 14, 10. *al.*). VLP. dig. 50, 16, 27, 1 aera. PAVL. dig. 31, 87, 4 residuum (*opp.* amplissimas facultates). *al.* APVL. apol. 91 mulieris locupletissimae -am dotem (102 d. -am potius quam amplam). TERT. apol. 39, 5 stipem (CARM. c. pag. 59). SCHOL. Iuv. 10, 19 pauca... et -a res familiaris. *al.*

b *de singulis rebus (hominibus l. 76. cf. Svennung, Unters. Pal. lad. 641):* CIC. de orat. 2, 137 loca, si ex reis numeres, et innumera-bilia sunt et obscura, si ex rebus, valde et -a et illustria (*cf.* 2, 140 cau-sae ita -ae et paucae sunt, ut eqs. [*opp.* multitudo causarum]). MIN. FEL. 33, 3 Iudaei -i multos... obruerunt (*antea:* de paucis innumeris facti). *ITALA* gen. 47, 9 (Mutian. Chrysost. hom. 26, 1 p. 395^{med.}) -i (*μικροί*, *Vulg.* parvi) et mali facti sunt dies mei (ORIBAS. syn. 7, 34 La in primis -is [*δύστη*] d. *cf.* VVLG. IV Esdr. 4, 33 anni). HIPPOCR. aer. 4 p. 9, 2 menstruis non aptis, sed -is (*δύστη*). APIC. 7, 304 cum -is ovis. VITAE patr. 5, 7, 9 palmas (*seq.* non habeo plus).

m. *pro subst. modicus, -i (potissimum plur. modici, -orum) v. p. 1231, 39 1232, 3.*

n. *pro subst. *modicum, -i.*

A *i. q. res moderata, mediocris:* CIC. orat. 101 parva summisce, -a temperate, magna graviter dicere. TAC. hist. 4, 40, 1 Domitianus... pauca et -a disseruit. 4, 49, 1 Festus sumptuosae adulescentiae neque -a cupiens. ann. 3, 56, 3 Tiberius -a... neque in falsum aucta rettulit. CLEM. ad Cor. 1, 3 iuvenibus -a et sancta intellegere permittentes (*gr.* μέτρια).

B *i. q. res exigua, parvi momenti, levis, tenuis:* 1 *quali-tate sc. praestantia vel gradu:* SEN. contr. 10 praef. 16 ad summa eva-surus iuvenis, nisi -is contentus esset (SEN. nat. 1 praef. 11 animus expeditus levisque ac c. -o. MART. 4, 77, 2 c. -is meoque laetus. Iuv. 9, 9 -o. QVINT. decl. 268 p. 93, 1 philosophia -is c. est, ampliores opes non desiderat. TAC. ann. 14, 53, 5 -is. *al.*). VAL. MAX. 4, 3, 6 non multa possidere, sed -a desiderare (*cf.* SEN. epist. 114, 27 -a concupiscemus). SEN. Herc. O. 446 cur saeva -is (*sc. delictis*) statuis? Phaedr. 213 cur... se coercent -a? 683 laudare -a. TAC. hist. 5, 9, 3 defunctis regibus aut ad -um redactis (*aliter l. 78. p. 1235, 19*). ann. 14, 54, 3 Neronem eos ad summa vexisse, qui et -a tolerarent. TERT. adv. Marc. 1, 3 p. 294, 2 nemo... negabit deum summum magnum quid esse, nisi qui potuerit deum inum -um quid e contrario pronuntiare (AVELL. p. 38, 13). 4, 27 p. 514, 7 -a curabant (*opp.* maiora). *ITALA* I Cor. 4, 3 (Tert. pudic. 14, 8) mihi in -o est, ut a vobis interroger (*εἰς ἐλάχιστον*, *Vulg.* pro mini-mo). CYPR. eleem. 23 p. 391, 5 vicem nec in -is rependamus. EPIST. pontif. 385 Conc. S I 2 p. 100, 19 nolumus in -o vos deesse, qui maxima peregristis. *al.*

2 *quantitate:* a *spatiorum:* α *substantiarum:* TERT. anim. 10, 6 si deum recogites tantum artificem in -is quantum et in maximis. idol. 2^{med.} in -o consisteret... diaboli ingenium. adv. Marc. 1, 14 p. 308, 13 qualia erunt maiora, cum tam -is aut iuvaris aut laederis, ut nec in -is despicias creatorem? 1, 16 p. 311, 29 *opp.* magna. resurr. 34 p. 75, 8sq. (*quater*). *ITALA* Eph. 3, 3 (Pelag. in Eph. 3, 3 p. 357, 16. *al.*) sicut ante perscripsi in -o (*ἐν ὀλίγῳ*, *Vulg.* in brevi). PEREGR. Aeth. 11, 4 -um (*Geyer, -e cod.*)... erat acrius (*opp.* pars eius montis maxima). β *temporum (cf. Junel, Stud. zu Cass. Fel. 1251):*

ITALA cant. 3, 4 (Epiphan. in cant. ed. Foggini Romae 1750 p. 43) quam -um (*μικρόν*, *Vulg.* paululum) fuit, cum transivi (*cf. p. 1235, 59*). FIRM. err. 20, 7 -um <tantum> superest, ut eqs. VVLG. Agg. 2, 7 unum -um est et ego commovebo caelum eqs. (*cf.* Is. 10, 25 paululum -umque. Ioh. 16, 16 -um et [*μικρόν καὶ*] videbitis me). CASS. FEL. 47 p. 121, 12 -o interposito. c. *gen. part.:* TERT. anim. 19, 1 vel -o temporis (VVLG. II Macc. 10, 6 ante -um t. [*cf. p. 1235, 4*]). AVIAN. fab. apol. 36 post -um t. [*cf. p. 1235, 8sq.*]). PHILO vita contempl. 34 -um (*βραχύ τι μέρος*) noctis.

b *copiae:* IAVOL. dig. 38, 2, 36 -um vindicaturus est. APVL. apol. 71 avus -um reliquerat. VLP. dig. 5, 3, 13, 4 -o vendidisse (*cf.* 12, 6, 26, 12 distraxisti). *al.* *ITALA* Matth. 25, 21 (cod. d. *al.*) in -is fuisti fide-lis (*ἐπὶ ὀλίγα*, *Vulg.* super pauca). LUC. 16, 10 (cod. d. *al.*) qui fidelis est in -o (*ἐν ἐλάχιστῳ*, *Vulg.* in minimo), et in maius fidelis. I Tim. 4, 8 (cod. d. *al.*) exercitatio ad -a (*δύστη*, VVLG. -um) utilis est, pietas... ad omnia. CYPR. eleem. 17 p. 386, 22 nec de abundantia portio, sed de -o totum datur. SCHOL. Iuv. 5, 32 -um dabit (AVG. in psalm. 121, 10 *opp.* multum). CHIRON 402 -um bibat (*cf.* CAEL. AVR. acut. 2, 19, 116 -um sorbeat aegrotans vel quantum consuevit [*Hippocr. π. dial. δξ. 24 ἐλασσον... ἢ ὅσον εἶθιστο*]). VVLG. Ioh. 6, 7 -um quid (*βραχύ τι*) acci-piat. *al.* ROMVL. fab. 45 rec. gall. praef. suo... -o... ornetur (*opp.* alienis... bonis). NOVELL. Valent. 1, 3 pr. nullius et -i una... condicio est. MVTIAN. Chrysost. hom. 7, 3 p. 288^{med.} si vel -um negligat, totum amittit. c. *gen. part.:* APVL. met. 3, 23, 8 anethi -um. SOCR. 9 p. 141 -um ponderis... <et> aliquid levitatis. SCAEV. dig. 34, 3, 31 pr. -um sortis et usurarum (*cf.* VLP. dig. 13, 7, 36, 1 aeris). TERT. anim. 51, 4 nec -um quid animae (VVLG. II Cor. 11, 1 [*μικρόν τι*]). *ITALA* iud. 4, 19 (Ps. Philo antiq. 31, 4) -um aquae (*Lugd.* pusillum, *Vulg.* paulu-lum, *gr.* μικρόν ὕδωρ). HERM. Pal. mand. 5, 1, 5 ex -o amaritudinis *apsinthii* (*vulg.* a -o absinthio, *gr.* ὑπὸ τοῦ ἐλάχιστου ἀπυνθίου). IREN. 3, 7, 1 diastematis. CYPR. epist. 22, 2 p. 535, 4 panis (VITAE patr. 5, 13, 6 [*gr.* Cot. p. 603B μικρόν ἄρτον]). Ps. PHILO antiq. 18, 11 sancti spiritus. PELAGON. 86 mellis. CHIRON 230 stercoris. PRVD. perist. 3, 122 -um salis... turis et exiguum. MARCELL. med. 8, 26 colophonii. CLAVD. MAM. epist. 1 p. 199, 4 -um magnae admodum impendas amicitiae. *et saepe apud artium scriptores.* pro *gen. part. additur de:* APVL. met. 6, 16, 4 -um de tua mittas... formonsitate. IREN. 3, 19, 2 qui vel -um de veritate attigerint. COD. Iust. 8, 28, 2, 1 (a. 239) si vel -um de sorte... perseveret. SALV. gub. 7, 82 non -um de hoc malo, sed nimis fuisse dicam. ANTHIM. 67 -um de sale.

iuncturae et structurae notabiliores:

1 *iuncturae praepositionales:* a *de spatio temporali (cf. etiam l. 40 sq.):* *ITALA* Iac. 4, 14 (cod. ff) vita momentum est per -a visi-bilis (*πρὸς ὀλίγον*, VVLG. vapor... ad -um parens, *Hier. epist.* 133, 7, 2 paululum). IREN. 1, 8, 4 quae cum ad -um vidisset (*πρὸς ὀλίγον*). 5, 12, 2 (*πρὸς βραχύ*). HIL. trin. 9, 33, 10, 26 PRISCILL. tract. 4, 79 VVLG. Iob 24, 24. AVG. serm. 161, 5, 5 (*opp.* in aeternum). CONC. S I 3 vers. Tur. p. 112, 8 (*gr.* I 1, 3 p. 31, 15 πρὸς βραχύ). VICT. VIT. 3, 27 ad -um atque temporaliter. GREG. M. dial. 4, 24 p. 262, 13 M. *al.* VVLG. Is. 29, 17 adhuc in -o et in brevi convertetur Libanus. act. 26, 29 in -o (*ἐν ὀλίγῳ*) et in magno. CASSIOD. compl. in apoc. 18, 1 in -o [*Buchwald*]

periisse *Babyloniam*. aliter p. 1234, 21. 27. 31. in -o i. q. paene, non multum abest quin: VVLG. act. 26, 28 in -o suades me Christianum fieri (ἐν ὀλίγῳ). VITAE patr. 5, 13, 5 in -o impediri habui (gr. *Cot.* p. 6054 παρὰ βραχύ). SORAN. p. 60, 11 ante -um datus cibus (gr. p. 111, 7 *Ib.* μὴ πρὸ πολλοῦ). AVELL. p. 298, 1. RVSTIC. Conc. S I 4 p. 18, 16 (*Migne gr.* 78, 1401C πρὸ βραχέος). c. aceph. p. 1215^A PASS. Paul. 19. GLOSS. III 426, 17 a. -um πρὸ ὀλίγου. HIER. Victorin. Poetov. in apoc. 20, 2 post -um. epist. 22, 3, 2. 29, 3, 3 RVRIC. epist. 2, 58 p. 438, 22. ORIBAS. syn. 1, 8, 1 Aa p. 45, 11 Mø. iterum (ἀδύς) post -um (*La secundo, gr. deest*) epafesin facire -am (ad p. 1233, 27). 6, 9 Aa p. 104 (gr. 6, 9, 3 μικρὸν ὅστερον). 6, 21 Aa p. 109^{med.} (gr. 6, 21, 13 μετ' ὀλίγον). GREG. M. dial. 4, 27 p. 266, 1 (*interp.* gr. μετ' ὀλίγον). b de locis librorum: HIER. in Is. 15, 1 p. 167^B testatur dicens ... iterum ... in alio loco et post -um eqs. c. Lucif. 7 p. 162^C post -um scriptum est. virg. Mar. 11 p. 194^C RVSTIC. c. aceph. p. 1215^A. c de vi vel copia: FILASTR. 115, 6 homini in -o peccanti (SALON. in prov. p. 969^A offendat. cf. VITA Melaniae [BHL 5885] 41 p. 23, 21 vel in -um). SVLP. SEV. dial. 1, 21, 2 si vel de -o ei ... signa succederent. HESYCH. in lev. 11, 1 p. 904^A ad -um castigare (RVRIC. epist. 2, 47 p. 430, 3. VITAE patr. 6, 3, 16 vel ad -um habemus aliquid misericordiae [3, 172 quantulamcumque, gr. *Cot.* p. 547^B καὶ ὀλίγον]. GREG. M. moral. 7, 20, 13, 46. VITA Melaniae [BHL 5885] 28^{extr.}). ORIBAS. syn. 5, 37, 1 Ab p. 72^e paulatim ana -um bibant et non de subito (*La ana[m]* modice, gr. κατ' ὀλίγον καὶ μὴ ἀθρόως).

2 n. sing. abl. (limit.) modicō iuxta compar. sim. i. q. paulo (cf. p. 1237, 78sq.). a de gradu vel distantia: APVL. met. 1, 4, 1 -o secus offulam ... contruncare gestio (1, 22, 1 -o s. progressus). ITALA psalm. 8, 6 (Tert. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 14. al.) minoratus ... -o citra angelos ([βραχύ τι, Vulg. paulo]. inde TERT. adv. Prax. 9, 2 [= coron. 14, 4] -o quid [cf. l. 78 et Löfstedt, Zur Sprache Tert. 14sq., Synt. 12 265]). CHALC. comm. 88 -o ... deflexior. OP. imperf. in Matth. 31 p. 796^{ex.} -o manifestius. iuxta verbum distantiae: TERT. adv. Val. 9 p. 187, 17 -o abfuit ... devorari. b de tempore: APVL. met. 1, 7, 6 -o prius quam Larissam accederem (2, 16, 3 apol. 17. cf. flor. 16 p. 68 -o ante). 1, 22, 5 -o deinde regressa. CHALC. comm. 70 (= MART. CAP. 8, 886) triginta annis -o minus. nota -o minus fere i. q. paene (cf. l. 1): ITALA psalm. 93, 17 (Arnob. in psalm. p. 462^C) -o minus (παρὰ βραχύ, Vulg. paulo m.) habitasset anima mea in inferno (sim. ARNOB. in psalm. 118 p. 516^C).

3 n. sing. acc. *modicum pro adv.: a de tempore i. q. paulisper: APVL. met. 8, 21, 3 -um commemoratus. ITALA prov. 6, 10 (Nicet. vigil. 2 p. 57, 11) -um sedes (ibid. paululum et pusillum; gr. semper ὀλίγον, Vulg. paululum). II Macc. 7, 33 (recc. LX = VVLG.) -um (βραχέως, recc. BM modice, P mediocriter) iratus est. act. 5, 34 (cod. e. al.) iussit foras -um homines fieri (βραχύ, Vulg. ad breve). HIER. in Is. 28, 10 p. 319^C exspecta paulisper, exspecta -um (VITA Caes. Arel. 33 p. 496, 14 Kr.). VVLG. Ioh. 13, 33 adhuc -um (Itala cod. a. al. pusillum, gr. ἔτι μικρόν) vobiscum sum (cf. p. 1232, 84). II Cor. 11, 1 utinam sustineretis -um quid (μικρόν τι) insipientiae meae. Hebr. 10, 37 -um (μικρόν) aliquantulum ... veniet (cf. p. 1234, 37). RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 19, 3 venite -um. AVG. serm. 344, 5 vivatur (postea paululum). CASSIAN. inst. 3, 7, 2 si ultra ... horam vel -um retardarit. PETR. CHRYS. serm. 22 p. 261^A pauperem esse. VITAE patr. 3, 5 repausate -um (5, 10, 97 modice, gr. Nau 1909 p. 361 n. 229 μικρόν. cf. et p. 1237, 54). 3, 6, 3 ut dimittar paenitere -um (cf. 3, 162 paululum, gr. *Cot.* p. 667^A μικρόν). PASS. Petr. 9 p. 32, 2 restitit -um. al. pro -o: ACT. Archel. app. 6 -um ante Diocletianum (cf. l. 4, 35). i. q. paulo ante: ITALA cant. 3, 4 (Greg. Ilib. RevBén. 28, 1911 p. 18) quam -um pertransivi (cf. p. 1234, 35). b de intervallo vel gradu i. q. paulum (iuxta adi. l. 72sq.). APVL. met. 6, 19, 1 -um ... progressam (cf. HERM. Pal. vis. 4, 1, 5 accessi -um [vulg. paululum, gr. μικρόν]. PASS. Tarach. 10 accedentes -um [ὀλίγον]. sim.: SVLP. SEV. chron. 2, 13, 8 secessit). ITALA II Macc. 13, 11 (rec. P, cett. om.) qui ... -um (Vulg. paululum, gr. βραχέως) refrigerasset. Luc. 7, 48 (Cypr. testim. 3, 116 p. 182, 21 et cod. e) cui pusillum remittitur, -um diligit (gr. ὀλίγον, Vulg. minus). HERM. Pal. vis. 4, 1, 6 -um (vulg. pusillum, gr. μικρόν) ... eluxit sol. IREN. 2, 33, 4 anima -um ... impeditur. LACT. inst. 6, 16, 4 ubi non tantum -um, sed vel punctum gaudere vitiosum sit. SCHOL. Iuv. 10, 250 ut -um videas (ad Iuv. parumper attendas). VVLG. Sirach 51, 35 -um laboravi (ὀλίγον). AVG. serm. coll. Morin p. 616, 16 -um exponere. MARCELL. med. 8, 25 ubi -um in-tepuerit. DIOSC. 3, 2 radix submordax -um ([gr. 3, 2, 2 μετ' ἀνείμνης στύπεως]. cf. ORIBAS. syn. 2, 12 La p. 99, 6 Mø. stipticum -um medicamen [gr. στύποντος ἡρέμα]). CASS. FEL. 29 -um fervida. OP. imperf. in Matth. 33 p. 816 si -um pater ... fuerit senex. NICET. virg. laps. 16 opp. granditer. VITA Melaniae (BHL 5885) 23^{extr.} non permittebat nec -um. al. pro -o (cf. l. 25, 57): ITALA psalm. 8, 6 (Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 387, 12. al.) -um quid citra angelos (cf. l. 30). CASS. FEL. 51 -um retro. ARNOB. in psalm. 8 p. 335^A -um minus. VITAE patr. 6, 1, 12 -um neglegentior (gr. Nau 1913 p. 139 n. 367 μικρόν ἀμελέστερος). CAES. AREL. serm. 100, 1 p. 390, 16 -um prolixior.

adv. *modicō. FEST. p. 160, 11 a modo fit ... -e, modestia, moderatio. scribitur -i p. 1237, 75. gradus comparationis non occurrunt, cf. GRAMM. suppl. p. 79, 5 -e, minus, minime. magis -e: p. 1236, 64sq.;

-e admodum: p. 1237, 9. de notione (cf. l. 30): GLOSS. μετρίως. gr. respondent ὀλίγον (l. 79), μικρῶς (p. 1237, 1), βραχύ (p. 1237, 47. 52. 54), μικρόν (p. 1237, 57). inde a PLAVTO, ENNIO per totam Latinitatem (adv. modicum inde ab APVL., modico inde a PEREGR. Aeth.). [falsa var. l. codd. optt. pro mordicus COLVM. 7, 12, 14. var. l. -o l. 12. p. 1237, 5. loco contextus dub.: GERM. frg. 4, 20 (v. Breysig, ed. praef. p. XXVIII).]

I respicitur magis **continentia** i. q. aequo modo servato, moderate (syn. l. 18), modeste (syn. l. 13) temperate (syn. l. 25. 35; de medietate inter extremitates l. 22. 52): A generatim: 1 de qualitate actionum: PLAVT. Mil. 1214 reddam impetratum :: at gestio :: at -e (-o codd.) decet: moderare animo, ne sis cupidus. Persa 346 quamquam res nostrae sunt ... pauperculae, -e et modeste meliust vitam vivere. ENN. scaen. 207 quae tibi in concubio verecunde et -e morem gerit (AMM. 16, 7, 3 v. et -e docet. cf. l. 29). TVRPIL. com. 39 -e atque parce eius serviat cupidines. VARRO Men. 172 sapiens et bonum ferre potest -e et malum fortiter aut leviter (Cic. Planc. 11 Phil. 11, 7 Brut. 5 Tusc. 1, 111. 4, 40 [antea: moderatius]. fin. 1, 46. Cato 2 -e ac sapienter. Liv. 24, 4, 2). 548 risi multum, lusi -e. rust. 2, 2, 14 cum aer est -e temperatus (Cic. rep. 1, 66 non -e t., sed nimis meracem libertatem. 2, 65 optimum civitatis genus e tribus primis ... -e t. [cf. 2, 41 confusa]. APVL. Plat. 2, 3 unum, alterum ... , tertium ex utroque genere ingeniorum -e t. PANEG. 4, 9, 4 quod ... cupiditates vel exstingueret penitus vel -e temperaret. LACT. inst. 6, 16, 3 non est ... nimia laetitia gestiendum, sed -e ac temperate). Cic. leg. agr. 2, 2 -e dicam, si necesse erit ([praeced.: certa ratio moderatioque dicendi]. Sull. 80 a me timide -eque dicetur. cf. SALL. Iug. 111, 1 breviter et -e ... disse-ruit. Liv. 23, 24, 3 dictator de se pauca et -e locutus). Tull. 5 si quid forte dicam, tamen id ipsum verecunde -eque faciam (epist. 4, 4, 4 -e hoc faciam aut etiam intra modum [GELL. 12, 13, 23 explicat: id est cum modo aequo et pari]. cf. Cael. 32 agam -e [epist. 16, 9, 3 seq. ne temere naviges]. Planc. 4 haec mihi sunt tractanda ... -e, ne quid ipse offendam). de orat. 1, 132 ut iis quae habent -e et scienter utantur et ut ne dedeceat (cf. l. 40 et Ov. Pont. 1, 7, 46. COD. Theod. 8, 5, 3 -e et temperate). part. 74 quo genere breviter -eque laudato aut ... praetermisso. 121 -e benevolentia iudicum colligetur. Tusc. 2, 48 non nimis ... lamentatur vel -e potius (cf. ad Brut. 1, 9 [= 9, 17 Sj.], 2 ut -e doleas. TAC. ann. 15, 1, 4 -e querendo). Liv. 24, 25, 8 libertatem quae media est nec sibi parare -e nec habere sciunt homines (cf. 34, 49, 8 l. -e utantur [seq. temperatam, opp. nimiam]). 28, 15, 8 ab tergo esse colles tutumque receptum, si -e se reciperent (cf. COLVM. 7, 5, 3 -e ac sine festinatione persequi pecus oportebit). SEN. epist. 85, 9 (ironice) -e insaniendum, -e aegrotandum. TAC. ann. 4, 17, 2 pontifices, quamquam abnuerent, -e perstricti (cf. 6, 12, 1 -e tribunum increpans). 4, 40, 1 Tiberius laudata pietate Seiani suisque in eum beneficiis -e percursis (an i. q. breviter?). SVET. Aug. 73 toro ... cubuisse ... humili et -e instrato. GAIUS dig. 21, 1, 18 pr. omnia ex bono et aequo -e desiderentur (praeced.: cum quodam temperamento). CALL. dig. 48, 19, 28, 12 fortuita incendia ... civiliter exercentur ... vel -e vindicantur. VOPISC. Aurelian. 45, 3 amicos suos honeste ditavit et -e.

2 de copia: Cic. Cato 45 epulabar ... omnino -e. VARRO rust. 2, 2, 19 quaecumque lubenter vescuntur pecora ... , obiciuntur -e, ne parum aut nimium saturentur.

B speciatim i. q. ὀλίγως, secundum modum et numeros: VARRO Men. 398 poema est lexis enrhymos, id est verba plura -e in quandam coniecta formam (cf. Rostagni, Mélanges Marouzeau 510). rust. 1, 2, 5 ubi nox et dies -o redit et abit. LVCR. 5, 506 -e fluere atque uno posse aethera nisu significat Pontos (seq. certo ... aestu).

II respicitur magis **exiguitas**, defectus i. q. parvo modo adhibito, paulum, parum (saepe in figura q. d. litotes, ex. gr. l. 80. 81. 83; add. vel [l. 75. 77. 82], etiam [p. 1237, 71], quamvis [p. 1237, 76], satis [p. 1237, 29], admodum [p. 1237, 9]): A cum verbis: 1 de qualitate: a actionum hominum: Cic. Att. 2, 19, 1 minae Clodii ... -e me tangunt. CELS. 1, 3, 3 quia -e magis aliquis laboravit (antea: multo plus quam solet). 3, 21, 14 ambulare, sed magis -e, oportet. 3, 28, 11^F non adstringi, sed -e deligari debet (7, 7, 15G). al. COLVM. 5, 11, 7 (= arb. 26, 6) truncum ... -e findito. 7, 8, 5 caseus -e siccetur. 12, 48, 1 -e ... coquito, ita ne taleolae semicrudae sint (cf. APIC. 8, 395 praecoquitur lepus -e). PLIN. nat. 32, 36 qui -e corripiantur spasmus. 32, 58 testacea -e colluunt cibis. QUINT. inst. 9, 4, 36 Demosthenes et Cicero -e respexerunt ad hanc partem. TAC. ann. 1, 51, 3 hostes -e adsultantes (opp. immoti et tota vi incurrere). 2, 74, 1 ceteris -e nisis (opp. acius tendenti Sentio). 4, 31, 2 immota ... aut -e lacescita pax. MART. 6, 82, 7 subrisi -e. PLIN. epist. 9, 25, 3 me rerum actus -e sed tamen destringit. APVL. met. 2, 7, 7 si te vel -e meus igniculus afflaverit. Socr. 3 p. 124 deorum parentem non posse penuria sermonis humani ... vel -e comprehendi (cf. Plat. Tim. 28C ἀδύνατον λέγειν). TERT. virg. vel. 17ⁱⁿ -e linteolis ... operiuntur. VVLG. Sirach 51, 21 inclinavi -e (ὀλίγον) aurem meam. al. b affectuum: Ov. epist. 5, 39 neque ... -e terrebar. Liv. 23, 36, 6 haud -e Hannibal cupiebat. 38, 13, 12 haud -e ... turbavere Romanos (cf. SEN. epist. 85, 3 qui raro perturbatur et -e). VLP. dig. 47, 8, 2, 24 interesse sua vel -e. AVR. VICT. Caes. 1, 4 flagrante haud -e luxuria ludorumque cupidine in animo Augusti. AVG. in psalm. 80, 21 aut nihil aut -e ... contristantur [Buchwald]

(CONC. S I 3 vers. Tur. p. 113, 18 illud ... nos non -e c. [gr. οὐ μὴ κῶν]. *aliter l. 47*). PASS. Theclae A 13 p. 34, 4 agonizor. C 13 p. 35, 19 angor (minime *Blet Bc*). *c rerum variarum (maxime naturalium)*. CELS. 6, 6, 2 lenia medicamenta et -e reprimentia. COLVM. 12, 16, 2 cum ... -e (-o S) aruerint *fici*. 12, 47, 2 ut -e mālā comprimant *surculi*. SEN. Oed. 887 lenis et -e fluens aura (SVET. frg. 244 [= ISID. nat. 44, 5] flumen omnis humor, qui vel -e f. [opp. torrens fluvius]). SCRIB. LARG. 207 dum adhuc -e calet *emplastrum* (cf. PLIN. nat. 20, 239 calescit. APIC. exc. 41 feruat). MELA 1, 6 inde se rursus sed -e admodum laxat *mare* (cf. 2, 34 -e in litora ingreditur *sinus*). PLIN. nat. 5, 57 Nilus incipit crescere ... sensim -eque (opp. abundantissime). 23, 35 *vina quaedam* stomachum -e implent (opp. nullo modo). TAC. ann. 1, 70, 2 -e adlabente aestu (opp. quo maxime tumescit Oceanus). APVL. apol. 50 angit (*aliter l. 3*). *al.*

2 de quantitate i. q. parce: a usu sollemni: LIV. 41, 4, 4 qui -e vino usi erant (CELS. 8, 11, 8. cf. 1, 3, 34 multo pane uti, ... -e oleribus). CELS. 3, 24, 4 -e cibum ... adsumere. 5, 26, 30^B vinum -e ... datum (COLVM. 6, 38, 4. PLIN. nat. 25, 54 *helleborum* datur ... plurimum drachma una, -e quattuor obolis. 30, 105. cf. PLIN. nat. 23, 145 addito [26, 122, 32, 39]). COLVM. 5, 6, 6 rigabimus. 8, 5, 17 vino resperso -e. PLIN. nat. 7, 128 excessere hoc *pretium* ... nec -e histriones. 11, 132 capitis ossa ... excepta -e non sunt letalia. 20, 256 cum -e sumitur *medicamen* (28, 195). 28, 73 admixto -e oleo (28, 258. 29, 42 MARCELL. med. 8, 176. *al.*). TAC. hist. 2, 82, 2 donativum militi ... -e ostendebat. APVL. apol. 23 id (*sc. mihi a fratre relictum*) a me crebris liberalitatibus -e imminutum (cf. *Helm ad loc.*). *al.* EVGRAPH. Ter. Haut. 207 -e suggerunt (*Ter. exigue praebent*) *sumptum*. *v. et p. 1236, 45*. b specialia: α c. gen. part. (cf. *Svennung, Unters. Pallad. 2092*): APIC. 3, 67 adicies ... silfi -e. 6, 241 (*laseris*) satis -e. 6, 244 liquaminis acetabulum, petroselini -e. 7, 272 costi -e. *al.* β loco attrib. (cf. *Svennung, Unters. Pallad. 398*): PHILAGR. med. 3 p. 167, 16 M. utilis ... est et yreus -e et ciperus. PLAC. med. 4, 8 rec. β cum vino veteri -e. APIC. 3, 94 oleum -e (3, 108. 4, 135. 8, 362 in ... oleo -e. *al.*). 7, 309 acetum -e et ... -e liquamen. ORIBAS. syn. 1, 18 Aa et La p. 62, 7 Mō. cepas -e (gr. 1, 18, 3 *κρομμύον ὀλλύον*). *al.* γ coniung. c. praep. (cf. *catamodice vol. III 591, 8 et Svennung, Unters. Pallad. 331*): PHILVM. med. 1 p. 113, 13 M. aqua non multum de subito, sed paulatim ana -e danda est. PLIN. VAL. 5, 5 dabis haec ... ana -e (cf. *Alex. Trall. I p. 523* *δληράκις*). 5, 6 vinum dabis ana -e (cf. *ibid. p. 533* *οἶνον ... βραχέος*). ORIBAS. syn. 5, 37, 1 La p. 72^{ex}. *v. p. 1235, 23*. 9, 1 Aa p. 269^{ex}. ana -e deducendo.

3 de tempore: a i. q. paulatim: VARRO ling. 9, 16 maiores in loquendo ... ad ea verba, quae sunt cum ratione, -e traducere oportet (*antea non subito*). PLIN. nat. 19, 118 beta -e nascitur. CHIRON 228 urinam -e mittet *umentum*, numquam meiare potest (cf. *Veg. mulom. I, 46* urinam modicam mittit). b i. q. breviter, paulisper: ITALA Is. 57, 17 (Ps. Cypr. ad Novat. 10) -e contristavi eum (gr. *βραχύ τι*. *aliter p. 1236, 84*). ARNOB. nat. 7, 44 p. 277, 20 si paulisper constiterit ludius aut tibicen -e interquieverit. PEREGR. Aeth. 37, 1 sedent -e in domibus suis et statim toti parati sunt (cf. p. 1238, 21). AVG. ord. 1, 17, 19 post hoc intersiluit -e. HIPPOCR. aer. 20 plurimum tempus sedent ... et -e (gr. *βραχύ*) ambulatione utuntur. PS. APVL. herb. 116 l. 8 contineat se -e (modicum α) in lecto (cf. ORIBAS. syn. 1, 17 Aa p. 60, 10 Mō. requiescat ... -e [La modicum, gr. 1, 17, 30 *βραχύ*]). VITAE patr. 5, 10, 97 *v. p. 1235, 54*. c i. q. paulo post: VITAE patr. 5, 7, 1 -e assurgens coepit foras exire (cf. 3, 105 post paululum. gr. *Cot. p. 340^B μικρόν διαστάσις*).

B c. adi. (vel partic.): 1 de qualitate (hominum l. 63. 71. 74. 81): CIC. Att. 4, 15, 5 illa siccata et umida tamen -e Rosia (COLVM. 2, 10, 17 pinguisimum locum et -e u. 3, 6, 3. 5, 6, 6. cf. 3, 1, 8 nec siccum nec uliginosum, sed -e tamen roscidum *campum*). OV. epist. 2, 131 sinus ... -e falcatus. LIV. 38, 14, 9 tyrannus ... vestitus ... vix ad privati -e locupletis habitum. CELS. 2, 24, 1 contacta sale -e. 5, 20, 1^A cocti (COLVM. 6, 6, 1. cf. *Svennung, Erasos 26, 1928, 201*). 6, 6, 8^C vinum ... -e vetus. COLVM. 1, 2, 4 -e siccis ac pinguibus campis (3, 5, 3 mediocris et -e s. ager). 3, 11, 6 si facilis est humus et -e resoluta. 7, 10, 3 aquam -e calidam (12, 52, 21. *al. cf. PLIN. nat. 28, 208 frigida*). 12, 45, 1 *uvae* -e maturae. 12, 55, 4 sal ... -e ... infractus. *al.* PERS. 3, 92 -e sitiente lagoena. PLIN. nat. 12, 120 cortex -e rufa (19, 46. cf. 35, 180 atrum. APVL. met. 4, 2, 7 puniçantes). 34, 173 gravis. QVINT. inst. 10, 7, 6 homines etiam -e exercitati. 11, 3, 95 *digitis* -e curvatis (cf. LACT. opif. 16, 22 -e concavo sinu). 11, 3, 100 manus -e supinata. TERT. spect. 7^{ex}. idololatria (vel) sordide instructa vel -e. CYPR. GALL. exod. 326 inflexus -e *Pharao*. ORIBAS. syn. 5, 53 Ab p. 92ⁱⁿ. vinus ... -i sit stipticus (gr. 5, 53, 12 *βραχέϊαν ἔχων τὴν στυφιν*). BENED. reg. 71 animos ... commotos quamvis -e. *al.* c. adv.: VITAE patr. 5, 15, 43 p. 962^A -e (i. aliquantum) male tibi exivit. c. compar. i. q. aliquanto, paulo (cf. p. 1235, 25. 58. 78 sqq. 1238, 11. *v. et p. 1234, 32*): ADV.: PANEG. 4, 23, 2 *virtus* in parvis prope ad securitatem remissa, in mediocribus -e intentior, ubi magna venerunt *eqs*. PS. AVG. quaest. test. I 101, 3 quamquam ... diaconi -e inverecundiores videntur. BENED. reg. 55 tunicae ... aliquanto ... -e meliores (*ubi nota abundantiam*). ADV.: ARNOB. ad Greg. 22 p. 433, 19 si ... -e tardius audiamur.

2 de quantitate: VITR. 1, 2, 2 orthographia ... est ... -e (i. contracta ratione) ... picta ... figura (*antea: ichnographia est circini regulaeque -e continens usus*). CELS. 5, 26, 20^C sanguis ... -e crassus. 8, 1, 16 intumescens. COLVM. 2, 14, 2 stercus -e sparsum. 8, 4, 1 furfures -e a farina excreti (opp. si nihil habent farris. cf. 12, 45, 2 -e separatis scopionibus). 12, 49, 1 pauseam ... -e permixtam. arb. 3, 7 *terra superior* -e rara, circa radices densa. SCRIB. LARG. 47 fistulam -e plenam. MELA 1, 112 regio ... in latum -e patens (cf. 2, 5 spatiosa -e). PLIN. nat. 6, 89 aedificia -e ab humo exstantia. 19, 66 distantes. QVINT. inst. 11, 3, 92 *gestus* -e prolatus. 11, 3, 159 *bracchia* a latere -e remota. FLOR. epit. 2, 18, 2 -e edito in tumulo. c. compar. i. q. aliquanto, paulo (cf. p. 1237, 78): PEREGR. Aeth. 10, 3 locus ... -e altior (12, 1). PHILAGR. med. 2 p. 155, 16 M. amplius (BENED. reg. 8, 4). PHYSIOGN. 92 crura ... -e pleniora (cf. *ibid.* aliquanto molliore). DIOSC. 3, 4 p. 377, 20 oblongior. c. adv.: PEREGR. Aeth. 12, 9 infra ... -e deorsum planus locus nobis videbatur. SORAN. p. 23, 6 -e inferius ... sedeat.

adv. modico (v. et p. 1236, 5): a i. q. aequo modo servato, moderate: AVIEN. Arat. 1829 si (tum) -o producant agmina ab undis aves (opp. passim. gr. Arat. 1099 *ἐπὶ κατὰ μέτρον ἔωσι*). b i. q. exiguo modo adhibito: i. q. paulisper: PEREGR. Aeth. 36, 5 sedete ... -o (cf. p. 1237, 49). i. q. paululum: PAVL. NOL. carm. 21, 695 quis vel -o te (*sc. Christe*) ... fari ... queat. GREG. Tvr. Franc. 10, 15 caelo -o (*v. l. -um*) albescente. ANTHIM. 22, 5 -o perdurent. THEOD. MOPS. in Philem. argum. p. 264, 15 non -o ... docemur. 25 *homoeoprophora v. p. 1228, 72. 1229, 45. 1230, 6. 1232, 28. al.* deriv.: 1. modico, modicillus, modiculus, modicitas. compos.: immodicus, permodicus. catamodice (cf. p. 1237, 36). *v. Onom.* Buchwald.

modificatio, -ōnis f. a modificare. PAVL. FEST. p. 160, 11 a modo fit ... moderatio, -o. [loco lacunoso: PAP. Marini 87 (= Tjäder 2), 27 congruam -em.]

i. q. ratio formandi, ordinandi aliquid: SEN. epist. 88, 3 versum lex et -o. GELL. 10, 3, 15 verborum. FAV. EVL. p. 10, 6 harmoniae. AVG. conf. 2, 5, 10 corporum. PRIMAS. in apoc. p. 864^A omni-fariam praedicationis ecclesiasticae -em. absol.: MART. CAP. 1, 12 quod Apollinis silva ita rata -e congrueret. CASSIOD. var. 2, 40, 2 quicquid ... in conceptum alicuius -is existit, ab harmoniae continetia non recedit.

modificator, -ōris m. a modificare. i. qui modificat, format: APVL. flor. 4 p. 17 tibicen ... omnis voculae melleus modulator et idem omnimodis (omnis modi ed. Iunt. post., omnibus modis Ouden-dorp) peritus -r.

modificatus, -a, -um v. s. modico(r) p. 1239, 8.

*modifico, -āvī, -ātum, -āre et modifcor, -ātus sum, -āri. [a modus et facere. J.B.H.] leg. pass. perf. -tum (esse) p. o t Cic. (l. 52. p. 1239, 10) inde ab APVL., praes. ap. AVG. act. praes. vix ante AVG. (dub. l. 69), perf. l. 58. depon. ap. FRONTONEM, GELL. (perf. p. 1239, 3), APVL. GLOSS. L III Abol. mo 18 -at (vel modicat) temperat (cf. p. 1228, 13).

1 i. q. in certam rationem redigere, tractando aliquid immutare, formare, ordinare (add. abl. lim. l. 59): CIC. part. 17 vocabula ... ab oratore -ta et inflexa quodam modo. APVL. Socr. 9 p. 141 corporum texta ... sive amolita seu -ta utriusque rei participatione (*antea: utrimque commixta sint*). AVG. civ. 11, 24 p. 495, 27 D. *civitas sancta* subsistens -atur. 14, 24 p. 50, 18 ad ... vocem ... emittendam seu -andam. 21, 6 p. 498, 3 miracula ... humano ingenio -ta (*postea: composita*). doctr. christ. 2, 6, 8 spiritus sanctus ... scripturas sanctas -vit. enchir. 23, 90 -bitur illa ... materies. epist. 118, 31 ut *atomi* eam rem forma -ent, figura determinant. mus. 6, 11, 29 tempora. 6, 11, 31 numeros (6, 17, 58). in psalm. 9, 7, 49, 3 *deus* sonat ubique tangendo -ando inspirando. 66, 1^{extr}. syn. formare. *al.* PRIMAS. in apoc. p. 864^A signata -ans. GREG. M. moral. 27, 41 visibilia -at. aliquem: GREG. M. moral. 27, 57 illos *internus arbiter* etiam -ans suscipit. cf. 27, 44 *mentes praedicatorum* semetipsas ab alio intellectu -ant. absol. i. q. modulari: SCHOL. Ter. Bemb. Phorm. 1 -ante Flacco ... tibiis Serranis (cf. *Don. Ter. Phorm. praef. 1, 6* modos faciente).

2 i. q. modum imponere: a c. dat. i. q. temperare, obsistere: FRONTO p. 59, 2 v. d. H. (= p. 65, 3 N.) tibi ... nemo in ea re intercedere aut -are(i) (*Schwierczina recte, ut vid.*) iure ullo poterit. rei: FRONTO p. 126, 25 v. d. H. (= p. 133, 17 N.) temperes et reparcas et -eris desideriiis omnibus (APVL. met. 11, 21, 3 -ari). b c. acc. i. q. cohibere, refrenare, gubernare: SYMM. epist. 6, 16 quamvis -andae sollicitudini vestrae prior sermo sufficeret. AVG. civ. 14, 19 p. 43, 1 D. *partes genitales* cohibendo et repugnando (refrenando var. l.) -antur. bon. coniug. 16, 18 p. 210, 23 *delectatio carnalis* -ta et temperantia refrenante in usum naturalem redacta. epist. 187, 31 *pudicitia* -at inobedientium membrorum malum. ord. 1, 8, 25 p. 138, 3 rationis cuncta scientia et nescientia -antis et gubernantis. POMER. 3, 27 p. 509^C *animi perturbationibus* -tis et ... compositis. CASSIOD. var. 7, 10, 2 leve desiderium etsi verecundia non cohibet, districtio praenuntiata -at. GREG. M. moral. 28, 37 p. 470^B iras persequentium ... -at. c. c. praep. in: APVL. Plat. 2, 12 p. 237 qui tenuis est, si -etur (i. se coerceat) in sumptibus.

3 i. q. modum statuere, metiri: GELL. 1, 1, 3 comprehensa ... [R.]

mensura Herculani pedis (quanta longinquitas corporis ei mensurae conveniret) (add. β, recepit Hertz, om. Hosius, cf. ed. praef. p. XI) secundum naturalem membrorum omnium inter se competentiam -tus est (cf. p. 1248, 39). i. q. aequam mensuram adhibere: APVL. Socr. prol. p. 105 exinde orationi -bor, (quanto) (add. Mras) vos animadverto libenter audire. GREG. M. moral. 9, 71 nisi . . . deus cum viribus tentamenta -et (antea moderatur [v. p. 1214, 56]).

p. p. p. pro adi. *modificātus, -a, -um.

1 i. q. in certam quandam rationem redactus, ordinatus, bene compositus: CIC. de orat. 3, 186 membra illa orationis -a esse debent. CHALC. transl. p. 47^D harmonia . . . id est modulatio utpote intentio -a. comm. 95 totius mundi vita -a. AVG. civ. 19, 2 p. 351, 23 D. vitae generibus otioso, actioso, ex utroque -o. 22, 24 p. 613, 33 statura totius corporis ita -a, ut eqs. div. daem. 5, 9 in corporis humani vel perturbata vel -a temperie. al. MART. CAP. 2, 117 cantum . . . -o fine compactum (cf. SIDON. epist. 8, 12, 5 celeumate. 9, 2, 2 lusciniarum querelis. CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 76, 16 cantilenae -us . . . canor). 5, 540 vox et natura constat et quadam scientia -a servatur. CASSIOD. inst. 1 praef. 8 eloquentiae. var. 1, 35, 2 solis reflexus . . . naturae ordine -us.

2 i. q. constrictus: APVL. flor. 15 p. 60 gravioribus viris brevi spatio videbatur taciturnitas -a. de deo: VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 24 ne . . . quibusdam terminis -um intellegas, qui suae virtutis immensitate universa excedit (cf. p. 1228, 15).

n. pl. pro subst. modificāta, (-ōrum): AVG. nat. bon. 22 p. 864, 23 omnia moderata, modesta, -a dici sine laude non possunt.

deriv.: modificatio, modificador, modificus.

modificus, -a, -um. a modificare (cf. Breder, Rückläufige Ableitung 46). i. q. modificatus, modulatus (GLOSS. I V Abba mo 1 -a modulata, temperata): AVSON. 186, 2 p. 46 P. cui brevia melea -a recino.

modimperātor, -ōris m. coaruit ex modi imperator. i. q. rex convivii, qui modum bibendi imperat (cf. Mau, RE IV 612, 62 sqq.): NON. p. 142, 5 -es: quasi modum imperantes (GLOSS. V 644, 41 moderata imperantes). Varro rerum humanarum lib. xx: -es in convivii, qui sunt instituti potandi magistri.

modiolum, -ī n. v. s. mediolum. [adde: francog. moyeu, prov. mojol. Rohlf.]

modiolus, -ī m. a modius. fem. -a? v. infra l. 66. in scriptis graecis: EDICT. imp. Diocl. v. infra l. 72. CONSTANT. PORPH. caer. aul. Byz. 1, 91 p. 414, 17 μῑδιολον χοινικῶν. 1, 94 p. 432, 15 ἡτοι στέφανον (secundum similitudinem vasis modii; cf. p. 1227, 57. 1243, 6).

GLOSS. v. l. 48. 65. inde a CATONE, VITR., CELS. praecipue apud scriptores technicos. [it. vet. miolo, francog. vet. mojuel, prov. mojol (notione q. e. l. 49); sard. mojolu (notione q. e. l. 50); hisp. (dial.) miyuelo, it. mer. mujuolu, port. miullo, francog. moyeu (notione q. e. l. 64). Rohlf.]

-i appellantur variae res secundum similitudinem vasis, quo modium frumenti metiuntur (cf. Hakamies, Diminutif Latin 17): 1 i. q. species vasorum (cf. GLOSS. I II Abav. si 40 situla, quod vulgus -um dicit): a vas pitorium: SCAEV. dig. 34, 2, 36 cum in hereditate non

sint nisi truellae scyphi -i phialae. b vas rotae aquariae ad hauriendam aquam affixum (cf. Navarre apud Daremb.-S. s. v. machina p. 1467 sq. Hug. RE I A 1150, 45 sqq.): VITR. 10, 4, 3 circum extremum latus rotae figentur -i quadrati pice et cera solidati eqs. 10, 5, 1 pinnae . . . cum percipiuntur ab impetu fluminis . . . -is haurientes et in summum referentes aquam.

2 i. q. pars machinarum vel instrumentorum, qua aliae res includuntur (cf. Westerath, Die Fachausdrücke des Ackerbaus bei den röm. Agrarschriftstellern 57): a trapeti, sc. lignum excavatum centro molae pertuso inditum, per quod cupa sive axis transmittitur (de re cf. Blümner, Technol. 12 341. Hörle, Catos Hausbücher 190 sqq. et RE VI A 2193 sq.): CATO agr. 20, 2 -os in orbis oleagineos ex orcite olea facito, eos circumplumbato, caveto, ne laxi sient. in cupam eos indito. 21, 1 cupam facito . . . tam crassam quam -i postulabunt. 21, 3. 5 -os qui indat et plumbum. b sim. rotae currus i. q. πλῆμνη, cui axis immittitur (GLOSS. πλῆμνη. χοινικῆς ἢ τοῦ τροχοῦ. III 195, 55 [in cap. 'de ferramentis rusticis'] -a [mol. trad.] χοινικῆς [ahinices trad.]. 262, 42 χοινικῆς foramen ligni, in quo volvitur rota vel -us rotarum. V 371, 31 [ad VVLG. l. 73 refert Lindsay] nebae vel nabae [anglosax.]): VITR. 10, 9, 2 in rotae -o ad partem interiorum tympanum stabiliter includatur. PLIN. nat. 9, 8 pisces rotae appellatae . . . -os earum oculis duobus utrimque claudentibus. DIOM. gramm. I 478, 6 rotae canthus . . . in angustum -i circulum cohibetur. EDICT. imp. Diocl. III/IV 15, 3 -os τροχονεῖός (15, 4 ἀνέργαστος). VVLG. III reg. 7, 33 radii et canthi et -i omnia fusilia. c machinae Ctesibicae sive siphonis i. q. πνέξῆς, super quam embolus imponitur (cf. Dorigny apud Daremb.-S. s. v. siphon p. 1351. Orinsky, RE XI 2076, 21. Keune, RE suppl. V 977, 56): VITR. 10, 7, 1 in radicibus machinae -i fiunt gemelli paulum distantes. 10, 7, 2 -i . . . habent infra nares inferiores fistularum asses interpositos. 10, 7, 3 de supernis in -is emboli . . . conclusi . . . vectibus commoluntur.

d sim. hydraulici (cf. Ruelle apud Daremb.-S. s. v. hydraulus. Tittel, RE IX 70, 34): VITR. 10, 8, 1 regulis includuntur aerei -i (moduli H, modoli G). ibid. infra foramina -orum (modiorum GH). 10, 8, 4. 5 (ter). e catapultae i. q. χοινικῆς (cf. Lafaye apud Daremb.-S. s. v. tormentum p. 364): VITR. 10, 11, 5 de mensuris -orum. 10, 12, 1 -i ('Buxsen'

vertunt Köchly-Rüstow, 'Spannköpfe' Reber) aerei in ea capitula includuntur.

3 i. q. instrumentum chirurgicum sc. χοινικῆς (cf. Briau apud Daremb.-S. s. v. chirurgica p. 1111): CELS. 8, 3, 1 exciditur os si parvulum est, quod laesum est, -o quam χοινικίδα Graeci vocant (opp. terebris). ibid. -us ferramentum concavum, teres est, imis oris serratum. 8, 3, 2 vitium . . . quod comprehendere -us possit. 8, 3, 3. 4 ambitus . . . qui . . . -o (J, modio FV) imprimitur. 8, 3, 6 -i . . . usus fere supervacuum est.

[modit (mordit?) compungit GLOSS. V 311, 15.]

modium, -ī n. v. s. modius (l. 22).

*modius, -ī m. [a modus, cf. gr. μέδιμνος 'modius'. J.B.H.]

de orig.: PRISC. gramm. III 481, 8 a modo . . . est et -us. ISID. orig. 16, 26, 10 -us dictus ab eo quod sit suo modo perfectus. notatur

(cf. MAECIAN. distr. 80 nota -i M): M: CIC. Verr. II 3, 75. 76 (V). LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 19. CIL IV 6722 VIII 14280^a, 7. XII 3179 (= INSCR. Dessau 2267). al. M: CATO agr. 60 et 61^{es}. CIC. Verr. II 3, 75. 149 (in var. l.). COLVM. 2, 12, 1. 11, 2, 75. 87 (S). CIL VIII 25703, 10. 25704, 10 INSCR. Afr. Gsell I 2233, 11. mod (cf. l. 72): CIC. Verr. II 3, 83. 116. 148 et alibi in var. l. CIL IV 1352^a. X 5853, 19 (= INSCR. Dessau 6271). INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 338 sqq. de genere (cf. CAPER gramm. VII 101, 13 inter masculina): neutr. -um: GLOSS. III 322, 19. NOT. Tir. 90, 51 (inter semodium et metrum). plur. -a (in

var. l. falsa e. g. BELL. Afr. 36, 2 LIV. 36, 4, 8 PLIN. nat. 18, 146): METROL. p. 142, 4 (= GROM. p. 376, 9). al. CASSIOD. Ios. antiq. 15, 11 p. 148 in. -a Attica. GREG. M. epist. 1, 44 p. 71, 4 (mo vel mod vv. ll.). EVANG. Thomae 10, 2. de formis (cf. GELL. 14, 5, 2): -di vel -dis:

CATO agr. 64, 2 SALL. or. Macri 19 (V). COLVM. 2, 10, 4 (SA¹). 2, 10, 35. 2, 12, 3 (S). al. FLOR. epit. 2, 6, 18 EDICT. imp. Iulian. de salut. et sport. Num. (CIL VIII 17896) 19. 21. COD. Iust. 10, 72, 9 pr. rerum om-

nium -dis (at COD. Theod. 12, 6, 21 pr. -is). al. de gen. plur. (trita proferunt DIOM. gramm. I 307, 18 SCHOL. Hor. ars 72): PRISC. gramm. II 306, 21 -um pro -orum . . . frequenter etiam oratores solent proferre. FRG. Bob. gramm. V 556, 31 per syncopen -orum -um, sicut Tullius ubi-

que. forma -orum: VARRO rust. 1, 24, 3 VAL. MAX. 7, 2 ext. 16 COLVM. 2, 5, 1. 6, 3, 5 EDICT. imp. Iulian. de salut. et sport. Num. (CIL VIII 17896) 18. al. mille -orum: PLAVT. Mil. 1064 (mosidium B).

milia -orum: GAIUS inst. 1, 32^c SCAEV. dig. 18, 1, 81, 1. 50, 5, 3 VLP. reg. 3, 6¹ EVTR. 3, 1, 2 SYMM. epist. 10, 40 (60), 2. al. inde a CIC. passim in usu est milia -um (cf. CHAR. gramm. p. 70, 11. 127, 11 B.), v. Neue-Wagener³ I 172. mille -um: CIC. Verr. II 3, 201. VARRO

rust. 1, 57, 2 v. p. 1241, 46 (-os v. ul PLIN. nat. 18, 305). mille -i: VARRO rust. 1, 57, 2 (v. l. 42). HOR. epist. 1, 16, 55. al. -i milia tot (in var. lect. e. g. CIC. Verr. II 3, 75. 76. 4, 20): CIC. Verr. II 3, 78 -os

(codd., 'quod servari potest' Klotz). CAES. civ. 2, 18, 4 PLIN. nat. 31, 89 SCAEV. dig. 19, 2, 61, 1 TREB. Claud. 14, 3. CASSIOD. Ios. antiq. 14, 19 p. 407 in. (nota collocationem hist. 6, 29, 11 triginta milia -os).

de notione (cf. l. 80 sqq.): GLOSS. I II Philox. mo 10 -us μέτρον ὄρομα. GLOSS. μῑδιος. μέτρον haec mensura, -us. χοινικῆς. μέδιμνος.

-us in VVLG. adhibetur in interpretandis mensuris hebr. מִדְּיָהּ, מִדְּיָהּ sive מִדְּיָהּ (p. 1242, 44). locis hebr. ellipticis: VVLG. Ruth 3, 15. 17 Agg. 2, 17. gr. ubique fere μῑδιος respondet, at CASSIOD. Ios. antiq. 15, 11 p. 448 in. (gr. 15, 314) μέδιμνος, EVANG. Thomae 10, 2 (gr. A 12, 2) μόρονος. legitur inde a LEGE Sil. (l. 82. p. 1242, 67), PLAVTO, LVCILIO,

CATONE, VARRONE, CIC. (saepissime in Verrinis; v. p. 1242, 22 sqq.), aliis, plerumque apud artium scriptores; apud poetas posteriores HOR., PHAEDR., MART., IVV. in tit. saturae VARRO Men. (alludi videtur ad virtutem moderationis; cf. Buecheler, Kl. Schr. I 578). -us omittitur:

? LVCIL. 499. CIC. Verr. II 2, 176 magnum numerum frumenti (al. CAES. Gall. 7, 38, 9 [v. Meusel]. BELL. Afr. 34, 3 [v. Schneider]. LIV. 21, 48, 9 [v. Weissenb.-Müller]). 3, 149 si xxx (xxx c O, xxx m tritici add. β) tu commotus non esses. LIV. 33, 42, 8 tritici deciens centena milia. al. recipitur in graec. (cf. METROL. ind. p. 197 GEOPON. ed. Beckh ind. p. 592): notione I B 1: [DINARCH. I 43 l. falsa pro μέδιμνοι]. DIONYS. ant. 12, 1, 2 PLVT. Demetr. 33, 6 Ios. arch. 9, 85.

14, 28. 206. al. EDICT. imp. Diocl. III/IV 1, 2 sqq. INSCR. et PAP. (cf. Cameron, AJPh. 52, 1931, 250 sq. Meinersmann, Lat. W. in gr. Pap. 37. Preisigke, Wörterbuch III 367). notione I B 2: ? HERO geom. 4, 12 (cf. METROL. I p. 190, 17). notione II: EPICET. diss. 1, 17, 9 Nov.

TEST. Matth. 5, 15. al. (cf. p. 1242, 79 sqq.). EDICT. imp. Diocl. III/IV 15, 49. 50. CIL III 12415 = INSCR. graec. Rom. Cagnat I 666 (in mensa mensuraria) μῑδ. [sard. moju, hisp. moyo, port. moio, it. moggio, prov. mui, francog. muid. Rohlf. theod. vel. mutti (cf. Gamillscheg, Germania Romanica I 9).]

[confunditur c. medimnus (CIC. Verr. II 3, 75 β. al. v. p. 558, 32). medius (PLIN. nat. 18, 15). modicus (v. p. 1233, 39). modiolus (v. l. 8. p. 1239, 82). modus (CATO agr. 54, 1. 117. al.). dub. interpret.: CIL VIII 2728 (= INSCR. Dessau 5795) -os v (v. adn.).]

I i. q. quantitas, mensura certa: A definitur quantitas et cum aliis mensuris comparatur (cf. Hullsch, Metrol. ind. p. 732. Becher, RE XV 2328. Baudrillart ap. Daremb.-S. s. v.): 1 rerum, quae fundi possunt: LEX Sil. (Fest. p. 246, 8) sexdecimque librari (Müller, sex de quinque librae cod.) in -o sient (cf. p. 1241, 19). CIC. Verr. II 3, 110 tritici medimnum xxxvi hoc est tritici mod. cc et xvi milibus (al. [R.]

cf. p. 558, 42 sqq.). COLVM. 6, 3, 5 corbis pabulatorius -orum viginti (11, 2, 99). 11, 2, 86 vehis ... stercoris una habet -os octoginta. PLIN. nat. 15, 23 premi ... centenos -os ...; factus vocatur. FRONTIN. aq. 34 quemadmodum ... sextarii ratio ad cyatos, -i vero et ad sextarios et ad cyatos respondet. MAECIAN. distr. 79 quadrantal, quod nunc plerique amphoram vocant, habet ... -os tres (cf. EVCHER. instr. 2 p. 159, 3 batus amphora una id est -di tres. v. etiam vol. I 1987, 46 sqq.). HIER. in Ezech. 45, 10 p. 449^c corus triginta habet -os (cf. vol. IV 1072, 75 sqq.). VVLG. Ruth 2, 17 ephi mensuram id est tres -os (cf. vol. V 2, 658, 36 sqq.). EPIPHAN. de mensur. 2 xv -orum quantitas gomor maius vocatur (cf. vol. VI 2, 2126, 13 sqq.). 7 -us iustus est sextariorum xxii (cf. l. 14. 20). METROL. p. 141, 1 (= GROM. p. 375, 11) congius quater missus -um complet. *ibid.* aliis placuit xvi sextariis -um impleri (item GLOSS. V 371, 13), aliis xx et duobus (cf. l. 12. 20), aliis vero xxiii (de differentia quantitatis sextariorum cf. etiam GREG. M. epist. 1, 42 p. 62, 8 [ubi v. adn.]. 13, 37 p. 400, 21). p. 141, 9 ut primum finem habeat -us in mensuris sicut libra in ponderibus. CASSIOD. Ios. antiq. 9, 4 p. 262^{ex} satum ... fert -um unum et semis Italicum. ISID. orig. 16, 26, 10 est ... mensura librarum (cf. p. 1240, 82) XLIV id est sextariorum viginti duorum (cf. l. 12. 14), cuius numeri causa inde tracta est eo quod in principio deus viginti duo opera fecit. *al.*

2 mensura agraria (cf. Hultsch, Metrol. 616. 629. Mommsen, Jurist. Schr. III 184): BALB. grom. p. 96, 14 in centuria agri iugera cc, -i dc, in circuitu ped. VIII dc habet (cf. GROM. p. 359, 13). GROM. p. 354, 10 kastrensis iugeris capit k. -os III.

B in usu: 1 rerum, quae fundi possunt: a solidarum: α variarum: PLAVT. Mil. 1064 auri (cf. IVV. 3, 220 argenti. CAPITOL. Ver. 6, 6 aureorum). CATO agr. 15 calcis (COLVM. 5, 9, 17). *ibid.* harenae. LIV. 23, 12, 1 anulos aureos ... supra tris -os explesse (seq. haut plus fuisse -o. cf. VAL. MAX. 7, 2 ext. 16. FLOR. epit. 2, 6, 18 -di duo. FRONTO p. 209, 16 v. d. H. [= p. 220, 24 N.]. *al.*). PAVL. FEST. p. 14, 17 auctarium ... ut cumulus vocatur in -o. COLVM. 2, 5, 1 acervi stercoris instar quinque -orum (5, 9, 14. 11, 2, 86. 87. cf. PLIN. nat. 17, 258 fimi). *al.* nota: ACT. Archel. 60, 8 pugillum plenum solis mihi adfer aut -um plenum.

β salis: PLAVT. Cas. 538 non ... vilis emptus (Lambin., emptus A) -us (-o Dousa) qui venit s. ('de sensu non constat' Ernout). CATO agr. 24 s. puri -um (semodium A) sc. sumito (cf. Svennung, Unters. Pallad. 189). 58. 105, 1 PLIN. nat. 31, 89 COD. Theod. 8, 4, 17. in proverbio: CIC. Lael. 67 multos -os s. edendos esse, ut amicitiae munus expletum sit.

γ pomorum vel frumentorum (ubi species distincte non indicatur, semper fere triticum intellegendum est e. g. l. 53. 60. p. 1242, 6):

① generalia: CATO agr. 64, 2 totidem -dis collecta olea (117. 144, 5 o. salsae. 146, 1 o. caducae. VARRO rust. 1, 24, 3 COLVM. 12, 49, 6. *al.* PLIN. nat. 15, 15. 23). VARRO rust. 1, 57, 2 cum addant in circiter mille -um tritici (cf. l. 42. 49. 51) quadrantal amurcae (inde PLIN. nat. 18, 305). HOR. epist. 1, 16, 55 fabae (COLVM. 2, 11, 7). VAL. MAX. 7, 6, 6 frumenti (GAIVS inst. 1, 34 SCAEV. dig. 18, 1, 81, 1 PAVL. dig. 47, 2, 21 pr. *al.* cf. l. 59). PETRON. 53, 2 sublata in horreum ... tritici millia -um quingenta (VLP. dig. 45, 1, 75, 2. cf. l. 46. 51). PLIN. nat. 14, 102 dactylorum -o in aquae congiis tribus macerato. 18, 66 non excedunt -i tritici vicinas libras (item de pondere 18, 92 et IAVOL. dig. 33, 6, 7, 1). MART. 13, 12, 1 tercentum Libyci -os de messe coloni sume. QVINT. inst. 2, 20, 3 leguminis. LIC. RVF. dig. 5, 1, 38 dare centum -os ex illo horreo. *al.* indicatur copia in vasis condita: CIL IV 4811. 6722. *al.* in destinanda capacitate navium frumento oneratarum (cf. Hultsch, Metrol. 115. 627): PLIN. nat. 16, 201 cxx -um lentis pro saburra ei navi fuit. GAIVS inst. 1, 32^c quae navis ... decem milia -orum frumenti capiat (SCAEV. dig. 19, 2, 61, 1 coniung. olei metretis tribus). SCAEV. dig. 50, 5, 3 naves ... non minores quinquaginta milium -orum (elliptice ut VLP. reg. 3, 6^l. NOVELL. Theod. 8 pr. [= COD. Iust. 1, 2, 10 pr.]).

② in satione, cultu, proventu: A quoteni -i in iugero serantur (fusius COLVM. 2, 10, 8 sqq. 11, 2, 75): VARRO rust. 1, 44, 1 seruntur fabae -i iv in iugero, tritici v, hordei vi, farris x, sed nonnullis locis paulo amplius aut minus (1 capp. p. 5, 29 PLIN. nat. 18, 198 sqq.). COLVM. 2, 9, 1 tritici ... addei. 2, 12, 7. *al.* PLIN. nat. 18, 143. 146. PALLAD. 12, 1, 1. 2 pingue iugerum sex -i occupant, mediocre amplius. VVLG. lev. 27, 16 triginta -is (sc. gomor). adde: COD. Theod. 7, 20, 3 veterani ad conserendum consequuntur frugum promiscuarum -os centum.

B quot operas singuli -i occupent: COLVM. 2, 12, 1 tritici -i quattuor vel quinque bubulcorum operas occupant quattuor eqs. 2, 12, 2 sq. 11, 2, 26. 47 possint uno iugo tritici obseri -i centum quinquaginta.

C quanta copia e singulis -is redeat: VARRO rust. 1, 44, 2 ad Byzacium ... ex -o nasci centum (inde PLIN. nat. 18, 94). PLIN. nat. 18, 54 lx pondo panis e -o frumenti reducunt (18, 66. 88. cf. 18, 86 e grano ... e -o redire sextarios iv siliginis. *sim.* 18, 89. 158). VVLG. Is. 5, 10 triginta -i (i. gomor) sementis facient -os tres (i. ephi) in sterilitate agrorum. de proventu singulorum iugerum (arborum l. 81): CIC. Verr. II 3, 116 professio est agri Leontini ad iugerum xxx; haec sunt ad tritici ... mod. dxxxx. PLIN. nat. 15, 68 ut quae fici -os cclxx singulae ferant.

D in quantitate ciborum animantibus esui destinatarum: A hominibus: tritici: PLAVT. Stich. 253 t. -os decem rogare. CATO

agr. 56 familiae cibaria ... t. -os III. LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 19 populo dare (cf. NEP. Att. 2, 6. *al.*). TEST. Galli (CIL XIII 5708) 1, 16 accipiant pro salario (cf. l. 13) ... t. -os lx in ann(os) sing(ulos) (cf. EDICT. imp. Iulian. de salut. et sport. Num. [CIL VIII 17896] 15 Italic(os) t. -os quinque aut pretium frumenti consequi. *ibid.* saepius). *al.* huc pertinet: SALL. or. Macri 19 quinis -is libertatem omnium aestumavere, qui profecto non amplius possunt alimentis carceris (cf. SEN. epist. 80, 7 servus est: quinque -os accipit. Ivv. 14, 126 servorum ventres -o castigat iniquo [SCHOL. parva mensura]). INSCR. Afr. Gsell I 2333, 11 (loco lacero). aliorum ciborum: CATO agr. 121 farinae siligineae (VVLG. iud. 6, 19 I reg. 1, 24). CIL XII 3179 (aet. Tiberii) miles ... accepit frumenti m. l (SVET. Iul. 38, 1 [in frumentatione; cf. l. 2. 14]. TREB. Claud. 14, 3 [pro salario; cf. l. 3]). MART. 10, 15 (14), 10 fabae ... farrisve. GRAN. LIC. p. 34, 5 ut annonae quinque -i populo darentur (cf. l. 2. 12). PALLAD. hist. mon. I 6 p. 269^c (= II 9 p. 356^c) trium -orum panes. CIL X 5853 (= INSCR. Dessau 6271), 19 nucum sparsion(em) mod. xxx. *al.* B pecudibus: CATO agr. 54, 1 vinaceorum (54, 3 COLVM. 6, 3, 8). 54, 3 glandis (v. vol. VI 2, 2032, 52). *ibid.* lupini (60 COLVM. 6, 3, 4. *al.*). 60 fabae (COD. Theod. 15, 10, 2). *ibid.* viciae. VARRO rust. 3, 6, 3 hordei (TEST. porcelli p. 269, 4 PELAGON. 24). PHAEDR. 1, 16, 3 tritici (app. 9, 8). TEST. porcelli p. 269, 3 siliginis. *al.*

④ in designanda quantitate decumarum vel rei tributariae: CIC. Verr. II 3, 75 venierunt eius agri decumae tritici -um xviii (3, 110. 116. 148 magno. 3, 151 vendidisse. cf. 3, 76 emisset. 3, 83 addixisset. *ibid.* acceperit). 3, 75 ei lucri dare tritici -um milia tot (3, 86. *al.* cf. 3, 76 ei conferre lucri. 3, 107 lucri nomine sustulisse. 3, 111 lucri fieri). 3, 148 ad decumas ... addere (5, 53). 3, 170 cum civitati sexagena milia tritici -um imperavisset (3, 171 LIV. 44, 4, 9). *al.* CAES. civ. 2, 18, 4 tritici -os cxx milia polliceri (LIV. 36, 4, 5). BELL. Afr. 36, 2. LIV. 22, 37, 6 tritici ... hordei (v. vol. VI 3, 2968, 39). 28, 45, 18 conlaturos. 31, 19, 2 miserunt (VAL. MAX. 4, 8 ext. 1 IVST. 6, 2, 2). 38, 38, 13 dato. *al.* adde: COD. Theod. 6, 4, 7 urbis Romae horreis inferre (pro poena; cf. 13, 5, 14 pr.).

⑤ in constituendo pretio (in caritate annonae e. g. l. 39. 43. 52. cf. etiam VAL. MAX. 7, 6, 6): CATO agr. 144, 5 in -os singulos olearum ... ss v dabuntur (cf. ASCON. Pis. p. 16, 1 frumentum senis aeris ac trientibus in s. -os dabatur. *sim.*: CIC. div. in Caec. 30 duodenos sester-tios exegisse. Verr. II 3, 163 pretium ... constitutum [cf. GAIVS dig. 18, 1, 35, 5]. CAES. civ. 1, 52, 2 ad denarios l ... annona pervenerat. *aliter*: TAC. ann. 2, 87 binos ... nummos se additurum negotiatoribus. cf. etiam l. 47. 54. 55). CIC. div. in Caec. 30 cum esset tritici -us HS II (Verr. II 3, 174 HS IIS. 3, 189. 193 ternis denariis. 3, 214 cum esset ante novum tritici -us denariis v. PLIN. nat. 18, 17 assibus. VVLG. IV reg. 7, 1 -us [אֶשְׂרֵי] similiae uno statere erit eqs. CIL VIII 25703, 10. 25704, 10). Verr. II 3, 174 est ... -us lege HS III s (Zumpt, III vel IV codd.) aestimatus (3, 188. 214. cf. LIV. 4, 16, 2 frumentum ... assibus [cf. l. 43. 52] in -os aestimatum plebi divisit). 3, 189 pro tritici -is singulis ternos ... denarios exegit (3, 191 dare [3, 197. 202]. 3, 195 solveres. cf. l. 35). 3, 191 HS ternis tritici -um vendere (SVET. Galba 7, 2. cf. AMM. 25, 8, 15 mutaretur. 28, 1, 18 venundatis [COD. Theod. 14, 15, 1]. CASSIOD. var. 10, 27, 2 distrahi [12, 27, 2]). 3, 196 denario emere (CASSIOD. Ios. antiq. 14, 3 p. 194ⁱⁿ. CIL IX 2861). *al.* off. 2, 58 in caritate asse -um populo dedit (MART. 12, 76, 1 aere quaterno. cf. LIV. 31, 50, 1 frumentum binis aeris in -os populo diviserunt [PLIN. nat. 18, 15 datavit]). PLIN. nat. 18, 90 pretium ... in -os farinae. *al.* EDICT. imp. Diocl. III IV 1, 1 sqq. *al.*

b liquorum: PLIN. nat. 23, 88 totus -us olei caryini deperit. MARCELL. med. 36, 57 olei cyprini. SIDON. epist. 2, 2, 8 baptisterium ... viginti circiter -orum milia capit.

2 mensura agraria (cf. p. 1227, 62. 1241, 22): GROM. p. 371, 23 (= METROL. p. 136, 7) prout -orum numerus incremento frugum unicuique loco sufficeret. PALLAD. 6, 4, 1 in alta silva -i spatium abscondere. GREG. M. epist. 9, 37 p. 66, 30 terrulam -orum ... decem (9, 96 p. 107, 1). CAES. AREL. testam. p. 287, 13 trecentorum -orum campos.

II i. q. ras ad metiendum aptum: A strictius i. q. medim-nus (cf. Baudrillart apud Daremberg-S. s. v., ubi v. imaginem): LEX Sil. (Fest. p. 246, 9) si quis magistratus (cf. l. 71) ... pondera -osque vasaque publica modica minora maiore faxit. LVCIL. 322 frumentarius est, -um hic secum ... affert. CATO agr. 10, 5 -um i (inter supellectilem oliveti; *sim.* 11, 3 praeferratum). VARRO Men. 245 aecus vel ad aedilicium -um. rust. 1, 37, 4 fructus ... videt in villa dolium ac -um. QVEROL. p. 41, 1 R. inverso ... -o si liceret servis demetiri alimenta (conferunt Theophr. charact. 30, 11 μέτρον τὸν πίνδακα ἐγκεκρομένον [ἐκκεκρομένον trad.]). VVLG. lev. 19, 36 aequa sint pondera, iustus -us (cf. deut. 25, 15 -us aequalis et verus). deut. 25, 14 nec erit in domo tua -us maior et minor (Itala Lugd. mensura et mensura). AVG. epist. 102, 23 -os et rabones, urnas et amphoras. COD. Theod. 12, 6, 21 pr. (= COD. Iust. 10, 72 [70], 9 pr.) -os aeneos seu lapideos. *al.* proverbialiter: ITALIA et VVLG. Matth. 5, 15 neque ... ponunt eam lucernam sub -o (Marc. 4, 21 Luc. 11, 33). inde dependent: TERT. cult. fem. 2, 10, 2 si lucernam tuam s. -o abstruseris (praescr. 26, 4). PAVL. NOL. epist. 3, 5 p. 17, 17 s. -o peccatorum delitiscimus (5, 7 p. 29, 22). 18, 6 p. 133, 19 taciturnitatis. ARATOR act. 2, 2. allegorice interpretantur: HIL. in Matth. 4, 13 synagogam ... -o comparavit. HEGES. 5, 9, 4 sub -o ... id est [R.]

sub legis mensura. EVCHER. form. 7 p. 45, 11 -us: corpus humanum vel legis littera vel populus Iudaeorum. PS. ARNOB. in Luc. 3 -us ... haereses. OP. imperf. in Matth. 10 p. 686 p. mcd. homines mundiales ... quoniam sicut -i desuper quidem vacui sunt, desubtus autem pleni.

Blatius de rebus similibus: 1 de ornamento capitis i. q. calathus (cf. p. 1227, 57. 1239, 40. imagines v. e. g. apud Roscher, Lex. d. gr. u. röm. Myth. I 588. 1903): FIRM. err. 13, 2 -us, quo Ioseph esurientibus frumentum diviserat, capiti superpositus est (cf. PAVL. NOL. carm. 19, 103 quia frugibus ... gentes Aegypti ... pavit). RVFIN. hist. 11, 23 p. 1028, 21 revulsum ... depresso -o trahitur caput simulacri Serapis (cf. ibid. p. 1029, 2). 2 in arte gromatica: GROM. p. 334, 16 cectoria hoc est rotundus [est] sicut -us. 334, 18. 336, 23 terminum, qui -us appellatur, incursorius appellatur. 3 alia: CASSIOD. in psalm. 150, 4 duobus -is solis capitibus convenientibus in tympano. ISID. orig. 19, 2, 9 -us est, cui arbor (i. malus navis) insistit, ob similitudinem mensuralis vasis dictus.

in-tu-ae notabiliores: -o metiri sim. (proprie et in imag.): PLAVT. Men. 15 argumentum vobis demensum dabo non -o neque trimodio, verum ipso horreo (in imag. ut Cic. Att. 6, 1, 16 illa iam habent pleno -o). CATO agr. 136 si granum -o dividet eqs. (opp. corbi). 144, 4 metietur -o oleario (146, 1 mensum dato. PETRON. 37, 2 nummos [proverbialiter]. TERT. apol. 40, 8 anulos [cf. p. 1241, 29]. COD. Theod. 11, 14, 1 [= COD. Iust. 10, 26, 1]). 146, 1 ponderibus -isque domini dato. VARRO rust. 1, 7, 3 quas naves uno -o comprehendere possis (opp. sesquimodio concipere).

adi-: aedilicius (cf. p. 1242, 67): VARRO Men. 245. aequalis: VVLG. deut. 25, 15. Atticus v. p. 1240, 26. castrensis v. vol. III 545, 38sq. cumulatus v. vol. IV 1384, 53sq. iniquus: IVV. 14, 126 PAVL. dig. 50, 16, 221. Italicus: EDICT. imp. Diocl. passim. EDICT. imp. Iulian. de salut. et sport. Num. (CIL VIII 17896) 15 CASSIOD. p. 1241, 18. iustus: VVLG. lev. 19, 36 EPIPHAN. de mensur. 7 GREG. M. epist. 13, 37 p. 400, 21 (p. 401, 1 iniustus). olearius: CATO agr. 144, 4. 146, 1. verus: VVLG. deut. 25, 15.

deriv.: modiatia. modialis. modiolus. **compos.:** se-, semi-, sesqui-, tri-, decemmodius. **deriv. et compos. gr.:** μοδιός, ἡμι-, δι-, τρι-, τετρα-, πενταμόδιον, πενταμοδιαίος.

modo v. s. modus.

R.

modulābilis, -e. a modulari.

[falso trad. CALP. ecl. 4, 63.]

quod modulate exprimi potest: SCHOL. Verg. Bern. ecl. 6 praef. p. 793 his ... omnibus (sc. Faunis eqs.) haec ecloga -is est (spectare videtur ad saltandum). PAVL. NOL. carm. 27, 79 (de tibia) ut ... dulcis eat redeatque cavernis currens aërio -is aura meatu. CASSIOD. inst. 2, 5, 10 humanam vocem rithmicos sonos et armoniam -em ... habere posse monstravit Augustinus.

***modulāmen**, -inis n. a modulari. GLOSS. cantatio. -e: apta cantilena cum suavitate. *graece resp. μέλος infra l. 84, ἀρμονία p. 1244, 10.* *vox a GELLIO inducta (cf. modulamentum) non redire videtur ante s. IV (falso trad. CALP. ecl. 4, 63); adamatur in dactylis.*

[in codd. confunditur c. moderamen l. 76, modulatio l. 63. 64. al.] **quod modulando efficitur, fere i. q. modulatio:** 1 vi primaria in musica sim. (c. notione tinnitus l. 70. 77. 81): GELL. 13, 21, 16 Ciceroni mollius teretiusque visum ... 'fretu' scribere quam 'freto' ... itidem ... simili usus -e 'manifesto peccatu' inquit, non 'peccato'. ANTH. 88, 6 Erato -a fingit. 733, 8 merulae (-lus Schenk!) dulci -e cantus zinzilat (PS. DAMAS. epigr. 63 [60' F.], 1 psallere ... d. -e. al. cf. OPT. PORF. carm. 27, 4 dulcisono). 762, 5 quamvis aliae volucres -a temptent, nulla potest modulos aequiperare tuos (sc. philomelae). LACT. Phoen. 45 incipit illa sacri -a fundere cantus (OPT. PORF. carm. 27, 7. SIDON. epist. 2, 2, 14 varia vocum cantuumque -a. cf. l. 56 et VEN. FORT. vita Germ. 75 p. 417, 8 decantandi -a). CONSTANT. epist. ad Opt. Porf. 4. CHALC. comm. 50 p. 119, 7 (doctrina Pythagorae) animae naturam congruere numeris, concinere etiam -bus (modulationibus var. l.) musicae (cf. BOETH. arithm. 1, 1 p. 9, 3 musici -is [musicae modulationis s] temperamenta [2, 54 p. 169, 13. 172, 1. v. et p. 1244, 2]). DAMAS. (?) epigr. 21 (63 F.), 4. AVIEN. Arat. 624 fila novem docta in -a movit Orpheus. AVSON. 176, 2 p. 40 P. (v. p. 1246, 2). FVLG. myth. 1, 15 p. 25, 4 quod humanae vocis decem sint -a (MART. CAP. 9, 888 v. 21. 9, 920. NICET. psalm. 2 p. 68, 21 in cordibus psallendum esse apostolus definivit, non more tragoediae v. -e garriendum. cf. vocum: SIDON. supra l. 60. GREG. TVR. glor. mart. 75). AMBR. hex. 3, 1, 5 divini -n ... oraculi. 5, 14, 49 canoro delectant suavique -e aves (VEN. FORT. carm. 4, 16, 7). Iac. 2, 9, 39 prophetico. in psalm. 1 praef. 12 p. 9 causas ... -um et quaedam claustra rhythmorum (cf. Basil. Migne gr. 29, 213B τῶν ἀρμονικῶν ὀυθμῶν). PS. ORIG. tract. 6 p. 74, 15 -a linguae (DRAC. satisf. 47). PRVD. apoth. 844 presso -e (moderamine var. l.) parvus flatus tibiae (846 modulos). ham. 316 lyricae -a vana puellae. PAVL. NOL. carm. 6, 24 consona. 21, 56 vario -e ... mutabo modos (SIDON. carm. 1, 9. adde supra l. 60). 23, 36. epist. 8, 3 p. 48, 1 -e carminis. 41, 2 p. 357, 4 sepiamus aures nostras spinis contra linguam nequam et inlecebrosa -a. PS. AVG. serm. 179, 2 blanda (DRAC. laud. dei 1, 244). CYPR. GALL. deut. 279 digna deo cecinit -a vatis. MVTIAN. Chrysost. hom. 14, 4 p. 335 6 ne forte aliquid absonum proloquamur, ne aliquid praeter -n (gr. παρὰ μέλος). al. de concentu sphaera-

rum: CHALC. comm. 37 p. 103, 14 (doctrina Hippocratis) septem sunt planetes distantes a se musico -e. AVIEN. Arat. 9 Iuppiter numerus celsi -is (an ad 2?). AMBR. hex. 2, 2, 6 plenum suavitatis atque artis et gratissimi -is sonum. MACR. somn. 2, 1, 6 compositum sibi que consentiens -n. 2, 1, 7. 2, 12, 13.

2 transfertur ad quamlibet concinnitatem a deo vel natura constitutam tamquam harmoniam: CHALC. transl. p. 36E medium corporeum ... adplicans mediae substantiae animae -e apto iugabat deus (gr. ξυνάγαγὼν προσήρμοσεν. cf. comm. 146 p. 205, 6). ibid. (= comm. 102 p. 171, 8) rationis ... et item -is conpos substantia animae (gr. ἀρμο-νίας). comm. 120 p. 186, 3 deum stellam infixisse summo cum -e ... globo. 177 p. 226, 19 lex divina promulgata intellegentiae sapienti -e. MACR. somn. 1, 6, 14 humano partui ... usum novem mensium certo numerorum -e natura constituit. cf. l. 3.

modulāmentum, -i n. a modulari. fere i. q. modulamen (cf. p. 1243, 48): GELL. 1, 7, 19 sonus ... et positura ipsa verborum satis declarat id potius ἐπιμελεία τῶν λέξεων -isque orationis M. Tullii convenisse, ut ... 'potestatem' dicere mallet, non 'potestate'.

modulāns, modulanter, modulātē v. s. modulator.

***modulatio**, -ōnis f. a modulari. derivatur a modus: AVG. mus. 1, 2. 3. cf. l. 34. GLOSS. μελωδία. dulcedo (vocis). cf. definitiones infra positas. *graece resp. μέλος p. 1245, 7. 10. al., ἀρμονία p. 1245, 49. 50.* legitur inde a VITR., SEN. utroque; deest poetis praeter nom. -ō AVSON. 418, 13 p. 285 P. 418, 65 p. 288 MART. CAP. 3, 262 v. 7. [in codd. confunditur c. moderatio, modulamen (q. v.).]

i. q. actus modulandi vel status modulatus: I vi primaria in musica sim. (cf. AVG. mus. 1, 2 -o, quo uno paene verbo ... musicae definitio continetur. ad rem v. Liddell, Transactions and Proceedings of the Am. Phil. Ass. 59, 1928, 5sq.). A proprie: 1 usu vario:

a doctrinae, definitiones ('-um eloquentiae genera diversa' statuit FRONTO p. 136, 16 v. d. H. = p. 142, 10 N.): VITR. 5, 4, 3 genera ... sunt -um tria, primum quod Graeci nominant ἀρμονίαν, secundum χοῶμα, tertium διάτονον. est autem harmoniae -o ab arte concepta eqs. (cf. PS. CENS. frg. 12, 1 [= gramm. VI 609, 16] -o est modorum prudens dispositio; eius tres species eqs. MART. CAP. 9, 963 in -e diatonica. BOETH. mus. 1, 1 p. 186, 11 armonicis -es [v. p. 1245, 21. 25 et vol. VI 3, 2536, 51]. 5, 18 p. 370, 12 chromatici generis -em. v. et p. 1246, 44). 5, 5, 6 diagramma Aristoxenus ... generatim divisus -bus constitutum reliquit. QVINT. inst. 1, 10, 22 vocis rationem Aristoxenus musicus dividit in

ὀυθμὸν et μέλος, quorum alterum -e, alterum canore ac sonis constat. (MAR.) VICTORIN. gramm. VI 188, 21 -o quid est? continuati sermonis in iucundiores dicendi rationem artificialis flexus in delectabilem auditus formam conversus asperitatis vitandae gratia (cf. DIOM. gramm. I 439, 11. significatur gr. ἐμμέλεια, v. Usener, Kl. Schr. II 281). 207, 1 metrum est ratio cum -e, rhythmus sine ratione met-

trica -o; plerumque tamen ... etiam invenies rationem metricam in rhythmō, non artificii observatione servata, sed sono et ipsa -e ducente (cf. AVDAX gramm. VII 332, 4). FAV. EVL. p. 15, 19 symphonia est consonae vocis continua -o (cf. MART. CAP. 2, 108 tonus est c. unitatis c. -o). AVG. mus. 1, 4 (fusius). MART. CAP. 3, 268 omnis -o ex fastigiis vocum gravitateque componitur (cf. 9, 931sq.). 9, 938 harmonica habet partes disputationis septem: ... septimam de -e, quam melopoeiam vocamus (cf. 9, 965 melopoeia est habitus -is effectae; ... -o est soni multiplicis expressio). 9, 967 (miscet hic et in sequentibus

Aristidem cum fonte latino) numerus est diversorum modorum ordinata conexio, tempori pro ratione -is inserviens, per id quod aut efferenda vox fuerit aut premenda, et qui nos a licentia -is ad artem disciplinamque constringat. 9, 968 numerus ... velut quidam artifex aut species -is apponitur; ... discernitur auditu, cum ad iudicium -is intendimus. 9, 969 dividitur ... numerus in oratione per syllabas, in -e per arsin ac thesin (cf. 9, 971). al. b exempla (ap. philosophos et christianos

haud raro subauditur notio tinnitus, illecebrarum, cf. p. 1245, 29): VITR. 5, 4, 2 in cantionibus, cum flectentes vocem varietatem facimus -is (5, 4, 6 -um. cf. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 175 tibiārum varia -e). SEN. contr. exc. 6, 8, 1 (ad virginem Vestalem) tu carmen scribas, tu ... severitatem templo debitam -e frangas? suas. 2, 10 explicationes Fusci nemo nostrum non alius alia inclinatione vocis velut sua quisque -e cantabat. SEN. dial. 4, 2, 4 cantus nos nonnumquam et citata -o instigat

Martiusque ille tubarum sonus. 10, 12, 4 (qui) in componendis ... canticis operati sunt, dum vocem ... in flexus -is inertissimae torquent, ... quorum, cum ad res serias ... adhibiti sunt, exauditur tacita -o. epist. 56, 2 popinarum institores mercem sua quadam et insignita -e vendentis. 114, 15 quorundam non est compositio, -o est: adeo blanditur et molliter labitur. 123, 9 qui audierunt synphoniam, ferunt secum in auri-

bus -em illam ac dulcedinem cantuum, quae cogitationes impedit eqs. QVINT. inst. 1, 6, 2 poetas metri necessitas excusat, nisi si quando nihil impediēte in utroque -e pedum alterum malunt, qualia sunt 'imo de stirpe recisum' (Verg. Aen. 12, 208) eqs. 1, 10, 16 rudi. 1, 10, 24 et voce et -e grandia elate, ... moderata leniter canit musice. 1, 10, 25 vocis (11, 3, 59. FIRM. math. 8, 24, 8 cantica dulci v. -e cantantes. al. cf. ARNOB. nat. 4, 33 p. 168, 1 vocum). 9, 4, 89 verba non sicuti (toni) -e produci aut corripi possunt. 9, 4, 139 ad signandos pedes non minus saitationi quam -bus adhibetur musica ratio numerorum. 11, 3, 57 -o scaenica et nonnumquam ebriorum aut comisantium licentiae similis. GELL. 1, 11,

[Busch-Ehlers]

18 (*de more ingrediendi ad tibicinum modulos proelii, ex Aristotele*) incedendi. LACT. inst. 5, 1, 10 carminum dulci -e currentium (FIRM. math. 5, 5, 6 musicae modos d. -e componunt. *al.*). opif. 16, 14 concors -o constat in fidibus (*cf. infra l. 49 et Fav. EVL. p. 21, 17 concinentia consonae -is* [RVFIN. Basil. hom. 1, 2 p. 1725^B. *adde infra l. 20 et DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 9 p. 359^C consonantiam -is; Migne gr. 44, 1524 τὴν ἀρμονίαν τοῦ μέλους*]). MART. CAP. 5, 428 congruens. PROSP. in psalm. 149, 1 p. 423^B concinens). AVSON. 418, 65 p. 288 P. blandae -o flexa querellae i. elegia (*cf. CASSIOD. Ios. antiq. 10, 6 p. 286 lamentabili -e* [gr. 10, 78 ἐπικήδειον ... μέλος]). LEO M. serm. 89, 3 p. 445^C illecebrosa (*antea*: insidiosos ... sonos. *cf. EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 p. 901^C cantus ... blandos -esque lascivas ... sensibus suis iniciunt* [gr. μελῶν ... ἀκολασίαν ... ἐντυκτόντων]). BOETH. arithm. 1, 1 p. 11, 10 musica -o (CASSIOD. in psalm. praef. 4 p. 15^D. *cf. infra l. 20. 27 et BOETH. mus. 1, 3 p. 189, 15 omnem musicae -em regit consonantia*). *al. pressius de verbis psalmorum*: CONC. S II 5 p. 97, 2 hymnus ... in quibus ait David (psalm. 19, 10): 'salvum fac domine ...', et iterum in aliis -bus dicit (psalm. 20, 1): 'domine ...'.

2 *de concentu sphaerarum*: FAV. EVL. p. 2, 11 mundum ... ad musicam caeli consona -e decurrere. MACR. somn. 2, 1, 1 de musica earum sphaerarum -e. BOETH. arithm. 1, 1 p. 12, 2 armonicis -bus motus ipse celebratur astrorum (*cf. CASSIOD. anim. praef. p. 1280^D sidera armonicis delectationibus inaeestimabili -e voluntur*). mus. 1, 2 p. 188, 7 non potest ab hac caelesti vertigine ratus ordo -is assistere. ISID. orig. 3, 17, 1 caelum ... sub harmoniae -e revolvitur fertur.

3 *de sono herbarum, arborum*: AVSON. 418, 13 p. 285 P. est et harundineis -o musica ripis. MART. CAP. 1, 11 nemorum ... susurrantibus flabris canora -o melico quodam crepitabat appulsu.

B *incorporaliter de illecebris libidinis (ad colorem cf. p. 1244, 62)*: PRISCILL. tract. 7, 114 -o cupiditatis (*antea*: corruptelae inlecebras et blandimenta).

II *transfertur ad quamlibet concinnitatem tamquam harmoniam (saepius manifesta imagine)*: VITR. 5, 9, 2 ut porticus habeant columnas ... ex ratione -is perfectas (*cf. 5, 9, 3 operis -es*). CHALC. comm. 267 p. 298, 20 (*de symphonia morum*). AVG. ord. 2, 11, 33 cum pulchritudo et suavitas rationabiles non dicantur, restat ... ut in istorum sensuum (*sc. visus et auditus*) voluptate id ad rationem pertinere fateamur, ubi quaedam dimensio est atque -o. PROSP. in psalm. 146, 1 p. 417^B bonum est ... psallere, non voce tantum ... sed multo amplius -e rationabilis vitae. BOETH. mus. 5, 4 (*doctrina Aristoxeni*) ad eius sensus -em consensumque esse tendendum. CHRYSOST. hom. ed. Froben I 532^C utriusque testamenti structuram unius lineae -e directam, ... totius aedificii consonam quadraturam (*cf. IOH. MED. [?] ibid. V 720^B ecclesia portat epibatas, portat credentes in una caritate, in una -e, in uno remigio sanctitatis*). VITA Caes. Arel. 1, 11 numquam ... canonicam -em monachi, numquam instituta Lirensium ... subrelinquens clericus. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 31 p. 401^C vis iuxta quandam congruentiam atque -em membra ... continet ([Migne gr. 44, 241^C κατά τινα συμβολήν τε καὶ ἀρμονίαν]. *cf. p. 401^D per concordem -em* [gr. 244A διὰ τῆς προσφροῦς ἀρμονίας]).

III *singulariter -es dicuntur permutationes lunae, σχηματισμοί*: TERT. pall. 2, 2 sol stationibus annuis, luna -bus menstruis variat. compos.: commodulatio.

modulātor, -ōris m. a modulari. GLOSS. μελοποιός. μελωδός. μελιστής. cantator. [*dub.*: GLOSS. L V Abba mo 4.]

qui modulatur (in musica sim.): HOR. sat. 1, 3, 130 quamvis tacet Hermogenes, cantor tamen atque optumus est -r (*inde de Hermogene et Demetrio*: PORPH. Hor. sat. 1, 10, 18. 91. 92 SCHOL. Hor. sat. 1, 2, 3. 1, 10, 18 musici -es. 1, 10, 90). COLVM. 1 praef. 3 vocis et cantus -em (AMBR. Noe 7, 22 p. 427, 19 dentes -es sunt v. [*v. infra l. 71*]. *cf. APVL. flor. 4 p. 17 tibicen quidam fuit Antigenidas, omnis voculae melleus -r et idem omnimodis peritus modifactor*). AMBR. bon. mort. 6, 25 p. 726, 14 -r conpatitur organo suo (7, 27 p. 727, 19 modulis suis). PAVL. nol. carm. 27, 81 (*in comparatione*) deus omnisonae -r et arbiter unus harmoniae (*cf. AVG. epist. 138, 5 p. 130, 11 universi saeculi pulchritudo ... velut magnum carmen cuiusdam ineffabilis -is*). PS. ARNOB. confl. 2, 14 p. 293^C (*ex epistula Cyrilli*) divinus -r David. SIDON. epist. 4, 11, 6 v. 13 *Claudianus* psalmorum -r et phonascus. SCHOL. Ter. p. 94, 27 -r eius comoediae (*Eun.*) fuit Flaccus, optumus tibicen.

f. **modulātrix**, -icis. quae modulatur: 1 *spectat ad sonum*: VINDIC. gyn. p. 458ⁱ (*cf. p. 458^b. 459ⁱ*) dentibus -x est lingua (*v. supra l. 60*). 2 *spectat ad quamlibet concinnitatem, habitum aptum*: TERT. bapt. 3, 3 dispositio mundi -bus quodammodo aquis deo constituit. ARNOB. nat. 4, 25 p. 161, 25 Minervam luminis ministram et lucernarum -em in coniugiis (*moderatricem Canterus, Ursinus*).

1. **modulātus**, -a, -um v. s. modulator.

2. **modulātus**, -ūs m. a modulari. fere i. q. modulatio (*in musica sim., unde transfertur ad undam l. 80*): SEN. Herc. f. 263 canoro saxa -u trahens Amphion (MART. CAP. 1, 14 *Fortunas lenis undae c. permulsero -us*). FRONTO p. 191, 25 v. d. H. (= p. 202, 18 N.; *in marg.*) (<...>rem cantibus et modis absonum quid -u et cantu cecinerim (*supinum existimat Novák, WSt. 19, 1897, 244*)). TERT. nat. 1, 8, 7 obtusum et exarticulatum sonum tinnitumque sine -u labellorum (8 paulo modularius). AVSON. 176, 18 p. 41 P. cape munera tristia patrum, lacrima-

bilis orsa querellae, quae funereo -u (*Schenkl, -us ore V, funereum modulatus Scaliger; cf. v. 2 modulamine nenia tristi*) tibi maestus avunculus offert. rhop. 30 p. 20 *dominum* vocum resonant -us angelicarum. MART. CAP. 2, 117 chorus *Musarum* canoris vocibus dulcique -u praevertit omnes organicas suavitates (*antea*: modulationis). 9, 905 non ... simplex quidam et unius materiae tinnitibus -s, sed omnium organicarum vocum consociata permixtio (*infra*: sonori modulaminis). VIRG. gramm. epit. 4 p. 13, 24 magis pro cantuum -u quam rationis respectu. epist. praef. p. 106, 10 *iuvenes* epithalamion cytharae ac si -u congruenter apteque decantant.

***modulor**, -ātus sum, -ārī et modulo, -āvi, -āre. a modulus, *cf. moderari (in usu verb. l. 82. p. 1247, 31. 1249, 34, cf. p. 1212, 30. 42 sqq. 1217, 10. 1248, 11)*; a modus derivat AVG. mus. 1, 2; *nota figuras etymologicas infra l. 69. p. 1247, 48. de script., formis, prosodia*: -dol- passim in codd. passive adhibentur -tus CIC. p. 1249, 50 (-te). HOR. p. 1247, 26. OV. *infra l. 57*. MANIL. *infra l. 63. p. 1247, 56*. SEN. p. 1248, 78. et passim; -andus HOR. *infra l. 56*. GEILL. p. 1248, 39. *al.*; *aliae formae stirpis praes. VITR. infra l. 66. TERT. infra l. 73. MAR. VICTORIN. infra l. 59 (ex Varrone). HIL. p. 1247, 48. DIOM. gramm. I 479, 8 SCHOL. Verg. p. 1248, 6. cf. Neue-Wagener III³ 64sq. formae activae (cf. PRISC. gramm. II 396, 12 -o et -or; falso trad. DIDASC. Ter. Eun. [-vit Σ, modos fecit A]. CALP. ecl. 4, 63 [-vit G]. PACIAN. [?] p. 1248, 54; e con. falsa p. 1247, 4)*: CHALC. p. 1248, 30. GLOSS. *supinum* -tu v. p. 1245, 81.

in arsi mōd- PS. HIL. hymn. 2, 85; -dūl- CARM. de resurr. 6 (*sed 8 -dūl-*). *de notione, differentia*: CHAR. p. 1212, 30. GLOSS. -or: μελίζω. -o: ὁρμίζω. -atur: format. formatur (?). -a(n)t: libra(n)t. -ans: componens. *cf. p. 1247, 2. 1248, 73. graece resp. verbo ad verbum expresso ὁρμίζειν p. 1248, 28, μορσοοργεῖν p. 1247, 23, ὁρμίζειν l. 36, χαράσσειν infra l. 79. cf. p. 1248, 74. legitur inde a CIC. (rhet. bis et -te nat. deor.), poetis aevi Aug., LIV. (semel), MANIL., VITR. (ter), SEN. (trag., philos. binis locis). [in codd. saepius confunditur c. moderor (q. v.). contextu incerto: CE 1319, 6 tibicinis cantu (i. -um ?) -ans alterna vocando (cf. p. 1247, 7). ANIAN. Chrysost. laud. Paul. 7 p. 512, 16 Paulus illis ... veritatis suavitate -tus est (gr. ἐκείνους ἐγγύθμιος. etsi SERV. p. 1212, 25 -ari c. dat. pro acc. probare videtur, malimus exemplar graecum libere expressum habere, cf. p. 1247, 83; sed vide, ne aut illos scripserit aut ἐκείνους legerit).]*

I *vi primaria in musica, arte poetica vel oratoria sim.* (*cf. CENS. 10, 3 musica est scientia bene -andi [sim. AVG. epist. 166, 13 p. 565, 11 mus. 1, 2. 4 CASSIOD. inst. 2, 5, 2]. AVG. mus. 1, 2 numquidnam hoc verbum quod -ari dicitur, aut nunquam audisti aut uspiam nisi in eo, quod ad cantandum saltandumve pertineret? de generibus v. MART. CAP. 9, 955 genera -andi sunt tria: ἀρμονία, χάσμα, διάτονον [cf. p. 1244, 32]*). *subi. sive sunt sive intelleguntur fere animantia, res ad animantia pertinentes, res animatae; instrumenta l. 82. p. 1247, 15. 1248, 1; regio ab -antibus frequentata p. 1247, 58; pavimentum -ando percussum p. 1247, 4. transfertur ad arbores susurrantes l. 69. p. 1247, 14. accedit abl. instr. passim, in c. abl. l. 81. p. 1247, 20. 78.*

A *aliquid (aliquem p. 1247, 56 sqq.), fere i. q. modulis temperare (in aliquid l. 59. p. 1247, 16, ad p. 1247, 34. al., dat. infra l. 76)*: 1 sonos sim. (*metonymice l. 63, in imagine p. 1247, 19*): a *proprie*: α *vario usu*: CIC. de orat. 3, 185 hominum auribus vocem natura -atur ipsa [*v. app. crit.*]. MANIL. 5, 335 furtivo -tus murmure v. *cf. p. 1248, 82*). orat. 58 quasi -retur hominum orationem natura (*cf. p. 1249, 7*). HOR. epist. 2, 2, 143 verba ... fidibus -anda Latinis (OV. met. 14, 428 -ta [*pass.*] dolore v. *cf. MAR. VICTORIN. gramm. VI 55, 12 [ex Varrone] versus est ... verborum iunctura, quae per articulos et commata ac rhythmos [ἐν ῥυθμῶς Studemund] -atur [*pass.*] in pedes*). LIV. 27, 37, 14 virgines sonum vocis pulsu pedum -antes (CALP. ecl. 1, 93 avenā. SIL. 11, 465 Orpheo -ante sonos. AMBR. bon. mort. 7, 27 p. 728, 1 cantuum. Noe 6, 14 p. 423, 10 vocis. *cf. p. 1248, 82*). MANIL. 4, 153 per varios cantus -taque (*pass.*) vocibus ora [*i. dicta sive carmina, etsi alias etiam interpretationes profert Wageningen*]. DRAC. laud. dei 3, 707 dentibus -antibus o.). VITR. 5, 4, 5 sonitus ... cum communiter -antur (*pass.*), sunt vagantes (*cf. p. 1249, 6*). 5, 4, 7 concentus, quos natura hominis -ari potest graeceque συμφωνία dicuntur. CALP. ecl. 3, 46 cantus (*cf. p. 1248, 80*). 4, 45 sibila cannā (CYPR. GALL. num. 699 silva querulis -atur s. ramis). HOMER. 883 modos -atur avenis puella. QVINT. inst. 9, 2, 35 παρῳδή, quod nomen ductum a canticis ad aliorum similitudinem -tis [*pass.*]. PAVL. nol. carm. 9, 19 mystica ad hostilem -antes c. ludum). TERT. nat. 1, 10, 45 sustinetis Iovis elogia -ari (*pass.*; apol. 15, 2 cantari). PORPH. Hor. sat. 1, 10, 18 Hermogenem et Demetrium negat alios quam Licini Calvi ... versus -ari [*v. p. 1245, 57*]. PRISC. Anast. praef. 2 quos imperatorum -antur laudibus poetae. *cf. p. 1247, 2*). ARNOB. nat. 3, 21 p. 125, 22 ut intervalla et numeros vocum ... -entur Musae. PS. HIL. hymn. 2, 85 ymnum fideli -ando gutture (RVFIN. hist. 2, 17, 13 [*ex Philone*] omnibus eos hymnos et metris et sonis honesta ... et suavi conpage -antes [*gr. χαράσσοοντες*]). DAMAS. (?) epigr. 3 (2 F.), 2 divinos apices (*i. scripturas sacras*) sacro -aris in ore. AMBR. epist. 27, 12 cum tympanis ... atque organis immoderata (-e var. l., immodulata ed. Rom.) -antibus et sonis tibiarum suavibus insuavia resultantibus. VVLC. Iudith 16, 2 -amini illi deo psalmum novum (CE 1423 [= INSCR. christ. Diehl 1194; s. V ?], 9

voce psalmos -tus et arte (dive)rsis cecini verba sacrata sonis. BENED. reg. 11 -tis . . . sex psalmis et versu [pass.; GLOSS. V 413, 69 suaviter (?) cantatis]). CLAVD. carm. min. 25, 47 quid . . . tecum (cf. *infra* l. 76) -aris . . . ? app. 5, 56 -ante (-ate Mueller) melos pariter caesoque pavinto ('pavimentum est quod, dum caeditur, pariter modulationem facit carminis' Birt). *al.* β carmen, carmina (cf. p. 1212, 30. 1249, 1): VERG. ecl. 5, 14 quae . . . c. descripsi et -ans alterna notavi. 10, 51 avenā (Ps. VERG. Aen. 1, 1 quondam gracili -tus a. c. TIB. 2, 1, 53. CALP. ecl. 4, 63 [-tus Schenkl; -vit, modulamine, modulabile codd.]. VAL. Fl. 4, 386. NEMES. ecl. 1, 71 c. dant Musae, nos et -amur a.). CVLEX 100 harundine (Ov. rem. 181 met. 11, 154 SIL. 14, 471). Ov. met. 14, 341 voce. SEN. benef. 4, 6, 5 ad aliquam . . . observationem. MART. 13, 77, 1 linguā. APVL. met. 11, 9, 5. AMM. 28, 4, 15 scite. CLAVD. rapt. Pros. 1, 205 pinus . . . stridula coniferis -atur c. ramis. MART. CAP. 9, 888 v. 9 nec melicum reticens -atur tibia c. γ voces singulas: SEN. Ag. 672 aedon Ityn in varios -ta sonos. GELL. 13, 21, 11 (de Verg. Aen. 10, 350 sq.) 'tres' illic, 'tris' hic; pensicula utrumque -areque: reperies suo quidque in loco sonare aptissime.

b in imagine (cf. sub II): TERT. bapt. 8, 1 (post descriptionem organi hydraulici) deo . . . in suo organo non licebit per manus sanctas sublimitatem -ari spiritalem? DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 9 p. 359^c mens per haec instrumenta membrorum rationem -atur in nobis (Migne gr. 44, 152B *μουσουργούντος τὸν λόγον*).

2 instrumenta: *a usu originario:* α generatim c. notione pulsandi, percutiendi (inflandi l. 32: HOR. carm. 1, 32, 5 barbite . . . , Lesbio primum -te (pass.; SCHOL.: obsecute) civi. LYGD. 4, 39 hanc lyram . . . plectro -tus Phoebus. LAVS Pis. 175 quamvis . . . gravis obstreperet -tis (pass., an pro adi.?) bucina nervis (CLAVD. rapt. Pros. 2 praef. 15 Orpheus -tus [moderatus Gronovius] pectine nervos. cf. IVST. 30, 1, 9 nervorum oblectamenta). Ps. CYPR. spect. 7 p. 10, 2 alter lugubres sonos spiritu tibiam inflante moderatur, alter . . . spiritu suo . . . tibiis foramina (-minibus Z, edd. vetl.) -atur. PAVL. NOL. carm. 27, 100 lyricas facili -tus pectine chordas (AVG. c. Faust. 22, 94 p. 701, 14 [inde ISID. in gen. praef. 4 p. 208^c] quas ad cantilenae suavitatem -turus et percussurus est artifex. cf. p. 1248, 1). MART. CAP. 9, 909 clupeum suis invicem complexibus -tum ex illis fidibus circulatis omnium modorum concinentiam personabat. CASSIOD. in psalm. 150, 4 p. 1052^D tympanum est . . . corii sonora resultatio, quod musici disciplinabili mensura percutientes geminata (i. duorum modiorum) resonatione -antur. β technice, sc. servata vi temperandi, modificandi: CHALC. comm. 40 p. 106, 13 harmonici -antes organa . . . internectunt . . . chordas. FAV. EVL. p. 10, 5 musici . . . septem vocum discrimina duobus tetrachordis pro rata portione -tis (pass.) efficiunt, una chorda communi, quae utriusque concentum armoniae modificatione componat. γ singulariter c. vi in paritatem figurandi (sc. imitatione vocis praecinentis): HIL. psalm. instr. 19 p. 16, 5 choro ante cantante . . . hymno ars organi consonantis aptatur, vocisque modulis praecinentis pari psalterium suavitatem -atur (pass.; opp. modos psalterii modulis vocis imitata vox chori).

b transfertur ad organa sphaerae concinentis: MART. CAP. 1, 12 cum caeli . . . orbes . . . Delius -etur in sole. 1, 28 Vranie . . . sphaeram extimam concinit (v. app. crit.) . . . , Erato ingressa Martium circulum -atur (sc. in sonum dulciorem). CASSIOD. var. 2, 40, 2 musica caeli machinam sonora dulcedine -atur.

3 argumenta: MANIL. 2, 767 mihi . . . fata Pieridum numeris . . . -ta (pass.) canenti. PRVD. cath. 3, 35 anima . . . artificem -ta suum (aliquem ut: CLAVD. 21, 182 te memor Eurotas, te rustica Musa Lycaci, te pastorali -antur Maenala cantu Partheniumque nemus. PAVL. NOL. carm. 17, 114 praecinet . . . lingua Nicetae -ta Christum). PAVL. NOL. carm. 18, 4 laetitiam . . . carmine voto. PETR. CHRYS. serm. 118 p. 522^c nauta portus -atur et lucra. CARM. de resurr. 8 aetherias -bor luminis oras (cf. 12 aeternasque simul memorabor carmine flammis).

4 comoedias (sc. metris, tibiis): LACT. frg. 2 p. 156, 9 (Rufin. gramm. VI 564, 11 = MAR. VICTORIN. *ibid.* 78, 22. 557, 3; de metris comoediarum nostri . . . veteris comoediae scriptores in -andis fabulis, (metris seu rhythmis Mar. Victorin.) sequi maluerunt. DON. Ter. Ad. praef. 1, 6 comoedia -ta est (pass.) . . . tibiis dextris (Hec. praef. 1, 6 -tus est eam Flaccus . . . t. paribus. cf. l. 80).

B obi. non expresso fere i. q. modulos efficere: *1 de animantibus* (pedibus l. 73): *a nude* (exempla potiora): CVLEX 1 (cf. l. 8) lusimus . . . gracili -ante Thalia (MANIL. 1, 19 Phoebus. COLVM. 10, 228 Musa. DAMAS. [?] epigr. 33 [67 F. = CE 761 INSCR. christ. Diehl 997], 8 profeta. *al.*). PLIN. nat. 2, 209 ad ictus -antium pedum. QVINT. inst. 1, 12, 14 nec -etur aut musicis notis cantica excipiat discipulus. LEO M. serm. app. 14, 2 p. 505^B suaviter -antium symphoniae resonent. BOETH. cons. 3, 9, 33 W. *Philosophia* ita -ta est. VEN. FORT. carm. 5, 7, 6 tecum (cf. *supra* l. 3) -rer. *b (in) instrumentum* (cf. *supra* l. 10): VITR. 1, 1, 15 in organo . . . musicus -bitur (LAMPR. Helio. 32, 8 o. -tus est). FRONTO p. 143, 6 v. d. H. (ad p. 149, 15 N.) pastores suis -ti . . . fistulis. DON. Ter. Eun. praef. 1, 6 -ante Flacco . . . tibiis (cf. l. 67. p. 1238, 65. PAVL. NOL. carm. 27, 72 citharis -ans. HIST. Apoll. rec. A 36 p. 74, 7 plectro -bor. *c voce:* IORD. Get. 65 sacerdotes patriis diis . . . v. supplicis -antes (dat. fort. sec. supplicare, v. Werner, *Latin. d. Iord.* 72; sed cf. p. 1246, 83. 1248, 6 necnon p. 1246, 35).

2 de rebus: SEN. Med. 626 Orphei ad chordas -ante plectro restitit torrens (obi. suppl. quasi '-tas?', cf. p. 1247, 33). SIDON. epist. 5, 2, 1 et musica ponderat . . . et metrica -atur (substantiva mutat Wilamowitz).

3 pass. impers.: SCHOL. Verg. Bern. ecl. 6, 72 'Grynei', mons Colophoniae, sacer Apollini in quo ei -batur.

II vi secundaria i. q. cuiuslibet proportionis vel concinnitatis ratione habita constituere, ornare, formare sim. (hic illic in comparatione vel imagine musicae manifesta, cf. p. 1247, 19): *A fine non expresso:* *1 generatim* (maxime de providentia divina; ceterum aemulatur c. moderari l. 13. 36, expungitur l. 14): PLIN. nat. 2, 142 certum est ictum (fulminis) . . . et sonitum (tonitrus) congruere ita -ante natura (cf. 10, 158 i. moderante n.). TERT. nat. 1, 3, 9 nomen 'Christiani' de suavitate vel bonitate -tum est ([pass.; apol. 3, 5 compositum]. cf. 2, 4, 5 a cursu et motu -ta [pass.] interpretatio sc. $\theta\epsilon\acute{o}\varsigma$ ἀπὸ τοῦ $\theta\acute{\epsilon}\epsilon\upsilon$ [1 formatum]). anim. 37, 1 omnem . . . hominis in utero serendi . . . paraturam aliqua utique potestas divinae voluntatis ministra -atur (fort. c. respectu musicae, v. Waszink ad l.). ieiun. 4 p. 278, 4 apud providentiam dei pro temporibus omnia -antis (moderantis ed. Gangnevi). adv. Marc. 1, 16 p. 311, 17 ut aemula inter se conditionis universitas ista -ta sit (pass.; cf. l. 8 tota operatio eius dei ex diversitatibus constat. 12. et hominem ipsum diversitas temperavit). 2, 12 p. 351, 21 bonitas eius creatoris operata est mundum, iustitia -ta est (2, 29 p. 377, 1 mundus . . . ex contrarietatibus elementorum, summa tamen ratione -tus [pass.]). resurr. 11 p. 40, 19 sive . . . ex nihilo deus molitus est cuncta . . . sive de materia -tus (moderatus PM) est alia. ITALIA prov. 8, 30 (Tert. adv. Hermog. 32 p. 161, 23; loq. Sophia) ego eram -ans cum ipso deo (gr. ἀρμόζονσα, Vulg. componens, Cypr. test. 2, 1 p. 62, 12 disponens). CHALC. comm. 40 p. 106, 20 (in comparatione, v. p. 1247, 41) deus animam mundi -ans (cf. p. 1249, 43). 304 p. 333, 3 mens . . . dei -vit, ordinavit, excoluit omnem continentiam corporis. RVFIN. Basil. hom. 2, 7 p. 1743^B animae tuae virtutem consortio corporis -tus est deus, ita ut . . . inter se membra distantia ad unam consonantiam concordiamque constringeret. CONC. Carth. a. 411 Mansi 4, 18^c ut totius membra negotii et articulos actionis . . . -ta per me brevitatis distinguat et colligat (cf. moderatus p. 1218, 25).

2 accedunt colores speciales: *a modificandi* (sc. mensuram): GELL. 1, 1, 1 Plutarchus scite subtiliterque ratiocinatum Pythagoram philosophum dicit in reperienda -andaque status longitudinisque eius Hercules praestantia (3 modificatus est). *b adumbrandi, imitandi:* TERT. orat. 14 (contextu incerto, v. Diercks ad l.) dominica(m) passione(m) -antes manibus expansis (cf. Greg. Tur. glor. mart. 82 p. 544, 4 modulum crucis). *c variandi:* TERT. praescr. 42, 7 haeretici a regulis suis variant inter se, dum unusquisque proinde suo arbitrio -atur quae accepit, quemadmodum de suo arbitrio ea composuit ille, qui tradidit. *d leniendi:* AVG. conf. 2, 2, 3 quis mihi -retur (moderaretur var. l., fort. recte) aerumnas meas . . . ?

B indicatur, ad quid (ad per zeugma, in, dat.; cf. p. 1246, 51):

1 generatim: TERT. apol. 27, 4 mentibus vestris . . . occulta inspiratione -tis (pass.) et subornatis ad omnem . . . et iudicandi perversitatem et saevienti iniquitatem. CHALC. comm. 267 p. 297, 28 -tus (pass.) . . . aer articulatae voci factusque vox et intellegibilis oratio. PACIAN. (?) sim. carn. p. 117, 8 spirituales nequitiae membrorum officia in usum proprium . . . -antur (cod. ex -ant). *2 speciatim fere i. q. dividere, distribuere* (c. respectu soni): PACIAN. epist. 2, 4 p. 31 dominus eam linguam in centum viginti ora -tus est.

part. praes. modulāns, -antis intrans. pro adi. i. q. modulate sonans: TER. MAVR. 1987 (= MAR. VICTORIN. gramm. VI 122, 7) audio canticulum zephyri, -e susurro (1, 1 Sept. Ser. carm. frg. 11, 2). IUVENC. 3, 57 virgo compositas cantu iungit -e choreas. PRVD. psych. 658 pulsavit resono -ia tympana plectro turba dei. CLAVD. 28, 629 umbonum pulsu -e resultans ferreus alterno concentus clauditur ense. SEDVL. op. pasch. 3, 11 p. 241, 8 clangebant gemitu -e tibicines cantus inferis blandientes (cf. carm. pasch. 3, 133 funereos . . . modos cantu lacrimante gemebant t.). *translate:* VAL. CEM. hom. 6, 4 p. 711^B mala verba plagis -bus blandiuntur.

adv. modulariter. GLOSS. L II Philox. MO 12 -r: ἐνέθρως. i. q. cum modulatione, modulate: HIST. Apoll. rec. B 36 p. 74, 4 pulsu lyrae -r ludo (inludo b. inde restituas verba corrupta rec. A lyrae pulsum -r inlidor, etsi Riese conicit l., pulsu modulante, inludo).

*p. p. p. *modulātus*, -a, -um pro adi. (n. pl. pro subst. l. 78).

compar. -ior inde a FRONTO, GELL.; superl. -issimus FLOR. l. 80.

SYNON. Cic. p. 448, 17 B. (v. p. 1217, 10). GLOSS. II 296, 10 ἔμμετρος. graeca ad verbum expressa v. p. 1249, 5. 17. 42.

fere i. q. modulos servans, modulationis plenus: *1 in musica sim. fere i. q. ἔμμελῆς* ('-us sono' p. 1249, 20), ἔρρονθος, ἔμμετρος (p. 1249, 4. 10. 15. 16. 34. *al.*): *a de rebus variis:* SEN. dial. 5. 35, 3 in hoc habes aures, ut non -a tantum et mollia et ex dulci tra compositaque accipiant; et risum audias oportet eqs. CALP. ecl. 3, 93 exora -o Phyllida cantu (FLOR. epit. 2, 7, 15 -issimo . . . tibiis aut fidium c. DRAC. Romul. 7, 102 alitis). PLIN. nat. 10, 81 (de lusciniis) -us editur sonus. 10, 85 alia vox fit lusciniis, nec -a aut varia (FRONTO p. 143, 3 v. d. H. [= p. 149, 14 N.]. AMBR. in psalm. 1, 2, 2 loci amoenioris aut -ioris v. delectatione. *al. cf.* APVL. met. 5, 3, 5 -ae multitudinis con-

[Busch-Ehlers]

serta vox). SVET. Aug. 57, 2 carminibus (Cal. 16, 4. Nero 42, 2 iocularia . . . c. lasciveque -a. al.). Nero 20, 3 laudationibus. FRONTO p. 143, 7 v. d. H. (= p. 149, 16 N.) visae fistulae longe avibus -iores. p. 150, 3 (= p. 156, 9 N.) sententias. GELL. 1, 15, 14 modesta et parca et -a lingua (Hes. op. 720 κατά μέτρον ἰούσης). 11, 13, 10 (verba Titi Castricii) -us . . . currentis facundiae sonitus. 13, 25, 9 (verba Favorini) repetitio num ornat . . . orationem? num eam -iorem aptioremque reddit? (cf. 13, 25, 25 illud neque ornatus fit . . . neque exaggeratius -iusve). (MAR.) VICTORIN. gramm. VI 206, 8 (= AVDAX gramm. VII 331, 18) *rhythmus* est verborum -a compositio (DIOM. gramm. I 479, 7 *molossi*). IVL. VICT. rhet. 24 p. 443, 18 virili . . . et recta pronuntiatione, non -a . . . cantatione. AVSON. 322, 56 p. 264 P. -a poemata Flacci (cf. Hor. ars 263 immodulata p.). 341, 7 p. 159 lege (cf. Ps. ORIG. tract. 6 p. 75, 2 disciplina). 418, 25 p. 286 in numerum . . . radiis ferientibus ictae respondent dociles -o (moderato var. l.) verbere pelves. HIER. chron. a. Abr. 474 (cf. PROSP. chron. I p. 388, 56) -am et inter se concinentem . . . saltationem (gr. ἐρριθμον). RVFIN. Basil. hom. 1, 1 p. 1724^B -o . . . et delectabili canore (cf. Migne gr. 29, 2124 μετά τινος ψυχγωγίας ἐμμελοῦς). VOLVS. Aug. epist. 135, 1 p. 90, 13 caesurarum -a varietas. Ps. PROSP. carm. de prov. 594 haec -a sono veniunt, haec levita tactu. SIDON. epist. 8, 9, 4 cantuum olorum est -ior clangor in poenis. RVRIC. epist. 1, 18 p. 370, 26 nec animum tuum . . . -ior corrumpat auditus. ENNOD. dict. 1, 7 p. 425, 5 avium cantilena comitur sapore -o. opusc. 1, 3 p. 262, 9 eloquiis. CASSIOD. var. 2, 40, 11 psalterium. MUTIAN. Chrysost. hom. 34, 1 p. 449 450 si ex choro ipsum principem auferas, nequaquam -us chorus vel ordinatus existit (gr. κατά μέλος . . . ἔσται). de concentu sphaerarum: CHALC. comm. 124 p. 188, 17 -am et consonam . . . agitationem stellarum. transfertur ad undas Musarum: CARM. de resurr. 6 -as exclusi fontibus undas. b de avibus: FRONTO supra l. 3. EVAGR. vita Anton. 75 p. 947 Iuppiter -us ales Ledaes expetivit amplexus (de cycno ut: CARM. de Sod. 113 viderit Eridanus, . . . si quis plumat senio -ior a.). c de hominibus: GELL. 1, 11, 1 Lacedaemonii tibiurum modulis in proeliis utebantur, ut moderationes -ioresque fierent ([ex Thuc. 5, 70, 1 ἵνα δμολῶς μετά ἑνὸς βαλόντες προσέλθοιεν]. APVL. Plat. 1, 14 per quem auditum . . . numeros . . . orationis metiretur homo ac modos faceret fieretque ipse totus -us ac musicus). AVSON. 153, 84 p. 11 P. (= PAVL. NOL. carm. 5, 84) consona quem filium dei celebrant -i (vix i. -antis, cf. p. 1245, 67) carmina David (celebrat -o carmine plebes altera recensio).

2 de qualibet concinnitate (ap. CHALC. fere in imagine musicae): CHALC. transl. p. 41^A quod bona ratione iunctum atque -um est (gr. τὸ . . . καλῶς ἀρμολύειν καὶ ἔχον εἶναι). comm. 102 p. 171, 16 (ad 36^E, v. p. 1244, 10) Plato animam -am esse adserit (226 p. 264, 15 -a est . . . habetque cum numeris cognationem. cf. 267 p. 298, 9 immodulatas). 222 p. 259, 10 corpora animalium . . . organica sunt, quippe -a. CASSIOD. inst. 1, 30, 5 aqua horologii aquatilis peragit spatium temporis, quod solis flammeus vigor desuper -us excurrit (antea: horarum modulos). notio quodammodo respicitur etiam l. 17. 37. al.

adv. modulatē, compar. -ius. i. q. cum modulatione (c. respectu musicae sim.): CIC. nat. deor. 2, 22 (Zeno frg. 112 Arnim) -e canentes tibiae (infra: fiducias . . . numeroe sonantes). FRONTO p. 115, 14 v. d. H. (= p. 121, 11 N.) sententiis magis crebris et dulcibus usus es et verba -ius collocasti (p. 152, 22 [= p. 158, 18 N.; in marg.] v. -e collocata, effeminate fluentia. GELL. 11, 13, 2 accuratius -iusque). p. 119, 6 (= p. 125, 15 N.; loco lacunoso) Cicero . . . -ius. GELL. 4, 13, 3 viperarum morsibus tibicinum scite -eque adhibitum mederi refert . . . Democriti liber (opus spurium). 6, 3, 52 in oratione Catonis non . . . distincte nimis atque compte atque -e res acta est (53 distinctius numerosiusque). 17, 20, 5 tam apte tamque -e compositam orationem (cf. tit. scite -eque apteque). TERT. nat. 1, 8, 8 (v. p. 1245, 83). AVSON. 409 p. 267, 30 P. haec tu quam perite et concinne, quam -e et dulciter, ita iuxta naturam Romanorum accentuum enuntiasti. AMM. 16, 5, 10 cum artem . . . -ius incedendi per pyrrhicham concinentibus disceret fistulis Iulianus.

deriv.: modulabilis, modulamen, modulamentum, modulatio, modulator (-trix), modulatus (-ūs). compos.: ad-, e-, praemodulator, cf. commodulatio; immodulatus. Busch-Ehlers.

*modulus, -i m. [a modus demin. J.B.H.] de orig.: MART. CAP. 3, 245 modus -us. scrib. interdum modul (semper apud GREG. TVR.). neutr. -um (plur. -a) v. p. 1250, 49. NOT. Tir. 19, 102 post modus. de notione (cf. et p. 1250, 48. 1251, 14. 1252, 32): GLOSS. LII Abav. mo 11 -us brevis modus. vis deminutiva plus minus cognosci potest p. 1250, 2. 17. 1251, 60. al. multo saepius evanida est e. g. l. 82. p. 1250, 6. 13. 33. 48. al. accedit parvus p. 1250, 67. 1251, 36. minor p. 1250, 23. 1252, 30. maior p. 1250, 31. respondent inter se modus et -us p. 1250, 52. 69. 1251, 11. 44. coniunguntur p. 1250, 70. 74. gr. respondet μέλος (p. 1250, 78. 79), μελωδία (p. 1250, 79), ἑνθμός (p. 1250, 8. 1251, 28). v. etiam p. 1250, 18. legitur inde a VARRONE, HOR., MANILIO, VITR. fere apud scriptores artium; usus generalis paulatim increbrescit inde a GELLIO; maxime adatur ab AVG. [confunditur c. modus p. 1280, 72.]

I i. q. mensura: A de quantitate, quae mensuratur (cf. p. 1252, 73): 1 pertinet ad corporea: a de numero: VARRO rust. 1, 18, 2 neuter satis dilucide -os numeri operariorum reliquit (cf. 1, 18, 1 formulas). 2, 2, 20 nulli . . . huius numeri ovium -i naturales. FVLG. myth. 3, 9 p. 75, 6 numerorum arithmeticos -os.

b de amplitudine spatiorum: α corporum animantium: HOR. sat. 2, 3, 309 longos imitatis . . . totus -i bipedalis (item sensu deminut.: AVG. civ. 15, 9 p. 75, 11 D. nostrorum dentium -os. gen. ad litt. 10, 21 p. 325, 6 quantitas corporis humani . . . -um seminis incomparabiliter excedit). SVET. Nero 49, 1 scrobem . . . dimensus ad corporis sui um. TERT. anim. 32, 7 -is corporum animalium. 37, 5 crescunt caro -o, anima ingenio. ITALA cant. 7, 1 (Epiphan. in cant. p. 78 Ambr. in psalm. 118 serm. 17, 19, 1. al.) -i (ἑνθμός, Vulg. iuncturae) femorum tuorum similes redimiculis (interpretatur AMBR. l. c. 2 -i . . . dicuntur ornamenta pretiosa quae suspendi matronarum cervicibus solent). AVG. civ. 22, 20 p. 601, 27 D. membrorum (antea mensuras).

β rerum: ① solidarum: aedificiorum: VITR. 1, 2, 2 quantitas . . . est -orum . . . sumptio . . . conveniens effectui. 3, 3, 13 proportione et -orum adiectionibus. 3, 5, 8 et 9. 4 praef. 2 subtilissimas . . . proportionibus -orum quantitates. 4, 1, 8 gracilioribus -is. 7- praef. 17 amplo -orum comparatu templi Olympii. PAVL. dig. 39, 1, 8, 5 -os sumere. t. t. architecturae i. q. mensura parva, ad cuius quantitatem singulae partes totius operis conformantur, gr. ἐμβάτης (definit VITR. 4, 3, 3): VITR. 3, 3, 7 frons loci . . . dividatur in partes tot . . . ; ex his partibus . . . una pars sumatur eaque erit -us. cuius -i unius erit crassitudo columnarum. intercolumnia singula . . . -orum duorum et -i quartae partis eqs. sim.: 4, 3, 4—7. 5, 9, 3. 6, 3, 7. arearum: COLVM. 4, 18, 2 hortulorum descriptio . . . minoribus -is concisa. ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (CIL VIII 18042) frg. B 2, 4 caespes -o pari caesus. CLAUD. MAM. anim. 2, 4 p. 114, 12 quaelibet terrae pars . . . habet . . . mensuram pro -o sui. aliarum rerum: TERT. anim. 37, 6 intra lineam -i massae auri (37, 7). pudic. 7, 20 p. 233, 18 pro (cf. p. 1251, 56) ipsius drachmae -o ac pondere. AVG. ord. 1, 1, 2 tessellae. CARM. de pond. 112 plures -os cylindri signis in particulas divisi. ISID. orig. 6, 12, 1 = SVET. frg. 104 p. 133, 7 libri certis -is conficiebantur: breviori forma . . . maiori -o.

② liquorum: in fistulis aquaeductuum (plerumque a notione p. 1252, 14 allata dinosci vir potest): FRONTIN. aq. 3 -orum (rationes). 9 aquam in dies -osque certos dispensatam. 24 -i aut ad digitorum aut ad uncium mensuram instituti sunt. 25. 26 unciae . . . -us habet diametri digitum eqs. 27. 31 cum is -is, qui in commentariis . . . confirmati sunt. 34 in summa -i sunt xx quinque. 37 formulas -orum. 112 amplioris -i fistulae subiectae fuerunt. al. in horologio: CASSIOD. var. 1, 45, 2 horologium, quod aquis sub -o (i. ratis partibus; cf. p. 1251, 31. 46) fluentibus temperatur (cf. Vitr. 9, 8, 10 ad rationem). pertinet ad mensuram altitudinis aquarum: SOL. 37, 4 flumina ad -um eiusdem perpendiculari constituta.

c de pondere: VITR. 10, 11, 2 quibus rebus (ponderibus coni. Krohn) Graecorum pensiones ad -os habeant rationem. CASSIOD. var. 5, 5, 3 a -o definito amplius . . . habere.

2 pertinet ad incorporea: a usu generali: α pertinet ad rationes artis musicae (recitationis p. 1251, 10; de tonorum constitutionibus l. 56. 69): i. q. modulatio, μέλος (cf. p. 1255, 40 et CHAR. gramm. p. 456, 34 B. -us μέλος ᾠδῆς. GLOSS. II 366, 62 -a μέλη τὰ τῶν ᾠμάτων). MANIL. 5, 330 garrula . . . (in) -os . . . tibia (GELL. 1, 11, 1 non cornuum . . . signis, sed tibiurum -is in proeliis [cf. p. 1249, 33] esse usos [1, 11, 17 ad tibicinum -os (1, 11, 12 modos)]. 4, 13^{tit} APVL. met. 10, 31, 4. 11, 9, 4 fistulae tibiaeque. AMBR. bon. mort. 7, 27 PRVD. apoth. 846). VITR. 10, 8, 6 multiplicibus . . . -orum varietatibus sonantes . . . voces. BVC. Eins. 1, 24 citharae (AMBR. bon. mort. 7, 27). 1, 35. PLIN. nat. 7, 204 adiecit Lydios -os Amphion. 11, 271 cantus et -i flexionesque. FRONTO p. 215, 2 v. d. H. = 226, 8 N. -orum . . . et tibicinum studio (cf. l. 50. 59 et APVL. met. 11, 9, 6). GELL. 4, 13, 1 si -is lenibus tibicen incinat. minui dolores (cf. CAEL. AVR. chron. 5, 1, 23 -is et cantilena passionis robur concludi posse). APVL. met. 5, 15, 2 dulcissimis (11, 9, 4 AMM. 15, 9, 8 AMBR. hex. 5, 24, 85. cf. GREG. TVR. glor. conf. 72 p. 791, 6 dulcedinem -i). 6, 6, 3 aves melleis -is suave resonantes (item de -is avium: ANTH. 762, 6 [syn. 5 modulamine]. 762, 44. AMBR. hex. 5, 22, 75 cygni. 5, 24, 85 MAX. TAVR. hom. 89 p. 458^A GREG. TVR. stell. 12 p. 861, 10). 8, 30, 5 mulcentibus -is cantus. PORPH. Hor. carm. 2, 1, 37sq. levioribus. SOL. 52, 37 fistularum (cf. l. 53). PANEG. 5, 8, 4 clarorum instrumenta -orum. 9, 15, 2. 12, 1, 4 animos parvo . . . -o . . . incitari in proeliis (cf. l. 51). HIL. in psalm. instr. 19 vox chori modos psalterii -is vocis imitata eqs. 23 in altero artis musicae -o. AVSON. 184, 2 p. 45 P. flebilibus (cf. l. 74). 336, 76 p. 204 et modus et genetrix -orum musica triplex est. DICT. 6, 7 carminum. AMM. 15, 9, 8 lyrae. FAV. EVL. p. 15, 4 numeris -isque (MART. CAP. 9, 911). FVLG. aet. mund. p. 134, 10 in compositos proferre dulciter -os. al. AMBR. exc. Sat. 2, 129 -is . . . mulcendo flebilibus (cf. l. 70). hex. 6, 9, 67 modos et -os musicae. Iac. 2, 9, 39 his (sc. psalterii) -is gratiae . . . animum . . . mulcebat David (antea: prophetico modulamine). spir. 2, 12, 131 carnalibus. HIER. in Eph. 5, 19 p. 528^D theatrales. ANIAN. Chrysost. hom. 2, 5 extr. meretricios illos fractosque -os (μέλη) theatri. RVFIN. Basil. hom. 1, 1 p. 1724^B -is cantilenae (μελωδίας). p. 1724^C per -os (μέλη). PRVD. cath. 5, 123 hymnorum. PAVL. NOL. carm. 6. 18 -is . . . canoris (syn. versu). 21, 80 psalmorum (GREG. TVR. vit. patr. 13, 1 p. 715, 27). MART. CAP. 9, 926 organicis. SACR. Gelas. 1, 96 p. 621 ut lector . . . -is . . . resonet ecclesiae. SIDON. epist. 9, 13, 2 v. 18 luxuriantibus. GREG. TVR. Iul. 36 p. 579, 13 caelestibus. VEN. FORT. carm. 2, 9, 61 (syn. 53 modula- [R.]

mine, 58 tropis). *al.* in *imag.*: AMBR. bon. mort. 6, 25 anima ... velut praeclara artifex ... pangens nunc -os castitatis, nunc -os temperantiae, sobrietatis carmen. VIGIL. THAPS. c. Eutyech. 2, 1 p. 103^D ut ... inconsonae perfidorum sententiae in unum rectae fidei -um concinant. *de tonorum intervallis* (cf. p. 1256, 32): VITR. 5, 4, 3 chroma ... crebritate -orum suaviorem habet delectationem. CHALC. comm. 44 (= Fav. EVL. p. 15, 21) symphonia, quae in quattuor primis -is invenitur *eqs.* BOETH. mus. 1, 12 *διαστηματική vox*, in qua non potius sermonibus sed -is inservimus. *de positione soni in recitatione* (cf. p. 1256, 43): GELL. 1, 11, 10 *tibiam* C. Graccho cum populo agente ... praeministrasse -os ferunt (1, 11, 12 modos).

β *pertinet ad tempus* (cf. p. 1256, 46): ① *de certis temporis intervallis identidem sono vel motu notatis i. q. rhythmus vel metrum* (CHAR. gramm. p. 456, 33 B. -us μέτρον. GLOSS. II 428, 56 ῥυθμός): in *arte musica*: VAL. MAX. 2, 6, 2 non ante quam tibiae concentu et anapaesti pedis -o cohortationis calorem animo traxissent *exercitus Spartani* ([seq. ictus sono]. AMM. 24, 6, 10. *de re* cf. p. 1256, 1). SOL. 11, 6 cum ... -os crepitu ac tinnitu aeris deprehensos in versificum ordinem transtulissent. AMM. 18, 7, 7 sonantibus -is pro histrionicis gestibus. EVCHER. instr. 2 p. 147, 19 acitabula, quae percussa in -os concitantur. *adde*: PAVL. NOL. carm. 17, 109 navitae ... celeuma concinent versis -is in hymnos. in *arte rhetorica et poesi de ordine longarum breviumque syllabarum*: GELL. 1, 4, 4 agmen orationis ... -o ipso numerorum venustum. 1, 7^{tit.} de -is numerisque orationis. 19, 9, 5 suavitatem ... vocum atque -orum *versiculorum*. AVSON. 393, 84 p. 248 P. -is tribus moveri *hendecasyllabos*. FVLG. myth. 3, 10 p. 79, 8 per mela et rithmos vel -os. RVFIN. hist. 2, 17, 22 ut ... psalmum honestis -is (μετὰ ῥυθμοῦ κοσμήως) concinat. in *aliis rebus*: PLIN. nat. 11, 219 arteriarum pulsus ... in -os certos legesque metricas ... descriptus ab Herophilo. CARM. de Sod. 47 *aves* pinnarum -is prope nubila pendent. AMM. 19, 6, 9 repedantes sub -is. AMBR. hex. 6, 9, 62 -is quibusdam ingressae (sc. in aures) sonus vocis. off. 1, 18, 93 -os quosdam servare *ambulando*. MART. CAP. 9, 921 melodiam ... convenientem pulsibus -orum *sphaerarum*.

② *de temporum spatiis*: CENS. 17, 5 primi saeculi. 17, 13 ad certum -um annorum centum. AVG. conf. 12, 27, 37 p. 321, 22 parvo sermonis -o (*opp.* longiores loquellarum anfractus). c. Iul. 3, 11, 22 pro (cf. l. 56) -o, quo isto tempore vivunt homines. mus. 1, 13, 27 -um temporum id est quod simplex ad duplum spatia in motibus alternent. CASSIOD. inst. 1, 30, 5 horarum. in *metienda quantitate syllabarum*: GELL. 9, 6^{tit.} verbum ... in syllaba prima ... quonam sit -o pronuntiandum.

γ *pertinet ad gradum, de incremento vel remissione febris* (cf. p. 1258, 18): GELL. 18, 10, 3 quibus -is quibusque intervallis accederet febris decederetque (cf. 18, 10, 5 modum).

δ *pertinet ad proportionem* (cf. p. 1250, 28, 39): *de concinnitate orationis*: GELL. 5, 1, 1 verborum (14, 4^{tit.} -is coloribusque v.). 17, 20, 7 de orationis Platonicae -is (cf. 17, 20, 5 tam apte tamque modulata compositam orationem). *alia*: TERT. apol. 21, 13 de deo deus, -o alter, numerum gradu non statu fecit *Christus* ([cf. *Waltzing ad l.*]. *sim.*: adv. Prax. 9, 1 p. 239, 23 vel -o alius [*sententiam depravit* ALTEC. Heracl. p. 44, 3]. 14, 3 p. 250, 24 ut ... visibilem ... filium agnoscamus pro -o derivationis). anim. 37, 5 salvo substantiae animae -o. adv. Marc. 4, 18, 4 p. 478, 16 ex forma prophetici -i. CASSIOD. in psalm. 146, 8 competenti -o subvenire. c. *praep.* (cf. l. 31, 37): pro: AVSON. 337, 1 p. 155 P. mihi apud alios p. laboris -o laudem non posse procedere. AVG. epist. 262, 9 est quidam p. -o personae habitus matronalis a viduali veste distinctus. in euang. Ioh. 98, 3 serm. 214, 1. iuxta: GREG. M. moral. 13, 26 p. 1029^B.

h *sensu deminutivo fere servato praesertim in elocutionibus ad exprimendam modestiam quandam*: c. *praep.*: pro (cf. l. 37, 53, 56): c. *pron. poss.*: APVL. met. 11, 24, 6 licet non plene tamen p. meo -o ... gratiis persolutis (AVG. adult. coniug. 1, 25, 32. in euang. Ioh. 56, 3 *syn.* captu. *al.* EPIST. pontif. 632 Schwartz p. 19, 30. *al.*). HIER. in Ezech. 6, 1 p. 58^C p. suo -o et sensu intelligat (AVG. in euang. Ioh. 34, 1 cepit. c. Pelag. 3, 7, 19 est ... perfectus. *al.* AVELL. p. 412, 26 PROSP. in psalm. 148, 6 SIDON. epist. 7, 14, 5. CLAUD. MAM. anim. 1, 13 p. 56, 16 [-o *Mb.* modo *cett.*]. *al.*). AVG. in epist. Ioh. 4, 9 nos p. -o nostro si non sicut ille *deus* essemus (gen. ad litt. 12, 37 p. 435, 5. *al.* SACR. Leon. p. 78, 3. *al.*). in euang. Ioh. 22, 1 p. vestro -o capitis. c. *adi.*: AVG. gen. ad litt. 11, 33 p. 367, 10 p. -o humano. c. *gen.*: EPIST. procur. de salt. Bur. I (CIL VIII 10570) 2, 17 p. -o me(diocrita)tis nostrae. ARNOB. nat. 7, 39 p. 272, 6 p. -o ingenique pro captu ... scimus (7, 44 p. 277, 10. cf. l. 64). HIER. epist. 126, 3 communis ingenii. AVG. civ. 19, 13 p. 378, 33 D. mortalis vitae (c. Pelag. 3, 7, 22 p. 514, 2 POMER. 1, 9, 2). 20, 21 p. 457, 30 capacitatis humanae. gen. ad litt. 1, 6 p. 10, 21 suae naturae (lib. arb. 3, 14, 40). 4, 32 p. 130, 3 infirmitatis humanae (serm. 194, 2, 2. cf. ENNOD. epist. 5, 1, 4 p. 124, 6 exiguatatis propriae). et *saepe*. *sim.*: AVG. in euang. Ioh. 99, 2 p. mei -i facultate. serm. coll. Morin p. 356, 11 p. nostri -i infirmitate. super: TERT. orat. 22, 10 p. 196, 12 de illis ... s. meum -um pronuntiare ... possum (cf. *Diercks ad l.* *sim.*: AVELL. p. 485, 11 totum supra nostrae facultatis est -um). secundum: HIER. adv. Pelag. 1, 14 volumus s. humanae fragilitatis -um esse per-

fecti. SEV. MINOR. p. 434^B possibilitatis nostrae. SIDON. epist. 8, 6, 2 meum. *al.* iuxta (cf. p. 1251, 59): ISID. ord. creat. 15, 13 ingenioli mei. *alia*: TERT. pudic. 14, 26 p. 250, 3 permittente -o delicti. AVG. anim. 4, 6, 8 p. 388, 22 nos -um scientiae nostrae ... superamus (cf. serm. 351, 2, 2 -um hominum excedit). in euang. Ioh. 18, 7 -um ... novi ... meum (53, 7. cf. LEO M. serm. 88, 5 -um suum pendant). c. Faust. 21, 3 p. 572, 12 adcommodatius est -o nostro. CASSIAN. conl. 13, 18, 1 vel magnitudinem gratiae vel -um humani metiuntur arbitrii. *al.*

B *de mensura, qua metimur* (cf. p. 1263, 54): 1 *generatim*: a *pertinet ad hominum vitam moresque* (in *imag.*): VARRO Men. 315 ganeones ... quibus -us est vitae culina. HOR. sat. 1, 3, 78 cur non ponderibus -isque suis ratio utitur ...? epist. 1, 7, 98 metiri se quemque suo -o ac pede verum est (cf. *Ollo, Sprichw.* 221).

b *pertinet ad liquores, sc. de fistulis, quibus aquae in aquae ductibus dispensantur* (cf. p. 1250, 32): FRONTIN. aq. 23 nomina quinariorum centenariarumque et ceterorum -orum per quos mensura constituta est. 26 substantia quinariae, qui -us et certissimus et maxime receptus est. 31 in quattuor -is novaverunt: duodenaria *eqs.* 32 quo -o plerumque erogatur. 33 exhausto -o. 34 in erogatorio -o ... in acceptorio. *al.* VLP. dig. 39, 2, 30, 1 -orum aut rivi faciendi causa (seq. aquae ducendae causa). *de vase q. d. calix v. vol. III 165, 29 sqq.*

c *pertinet ad incorporea*: GELL. 13, 21 (20), 23 aurem ... suis verba -is pensitantem. CENS. 16, 6 aevum neque ... saeculorum numero nec denique ullo finiti temporis -o metiri. *ambigue de libra tamquam rerum corporearum et morum mensura*: AVSON. 368, 28 p. 95 P. nec est -us quem non hoc nomine (sc. *librae*) signes.

2 *speciatim*: i. q. *forma, exemplum*: TERT. nat. 1, 12, 9 circino et plumbeis -is praeparatio simulacri in marmor ... transmigratur. PAVL. NOL. epist. 49, 10 p. 398, 12 ista *navis* imaginem *arcae* multis modis in -o minore gestavit. i. q. *schema*: BOETH. arithm. 1, 27 p. 54, 17 in ipso -o descriptionis.

II i. q. *ratio ac via, species* (GLOSS. V 373, 17 -um tropum graece. cf. et p. 1264, 8): A *rerum*: 1 *speciatim de rationibus concludendi* (cf. p. 1265, 73): PS. APVL. herm. 7 p. 272^{med.} supervacanei sunt -i Stoicorum. 8 p. 273^{ex.} novem soli -i, sex autem coniugationes reperiuntur *eqs.*

2 *generatim*: GREG. TVR. glor. mart. 82 p. 544, 4 antemnae, quae -um crucis gestat (cf. *Mart.* 1, 9 p. 594, 3 signaculum).

B *hominum*: GILD. Brit. 34 chron. III p. 45, 18 pingues tauri -i tui (potest ad p. 1250, 1 referri). 83 p. 73, 8 sacerdotibus vestri -i. *homoeoprophora v. l. 30. p. 1250, 62. 65. 74. al.*

deriv.: modulator.

R.

**modus*, -i m. [cf. c. *meditor*; cf. *umbr.* mers 'ius' (ex *medos, -esos; v. *moderor*, *modestus*), *osc.* meddis 'iudex' (ex *medo -dik-); cf. et *hibern.* airmed 'modus', med 'libella', *island.* māt n. 'taxatio' (theod. MaB), *al. J.B.H.*] *de etym.*: GRAMM. suppl. 206, 26 -i a moderatione vel a motu sunt dicti *eqs.* *sim.* 251, 16. *de prosodia*: AVG. mus. 1, 1 -us qui pes est? ... pyrrhichius. *notatur*: DON. Ter. Ad. praef. 1, 7 mutatis ... -is cantata ... M. M. C. NOT. Tir. 19, 101.

fem.: VIRG. gramm. epit. 1 p. 4, 2 H. hac -a (cf. 4 p. 24, 5 quadam moda). *de significatu*: GLOSS. L II Abav. MO 24 -um (molum *trad.*): mensura vel ratione. III Abol. MO 45 -is: argumentis vel mensuris. cf. l. 69. p. 1256, 49. 1264, 9. 1266, 45. 1268, 38. gr. *respondet ad cap. I*: μέγεθος (p. 1253, 45), μέλος (p. 1255, 49. 1256, 3), μέτρον (p. 1253, 46 sqq. 1259, 71. 1263, 40), πλήθος (p. 1258, 62), συμμετρία (p. 1259, 71), χωρίον (p. 1258, 47), ὥρος (p. 1253, 47). *ad cap. II*: αἰτία (p. 1267, 54), ἔγκλις (p. 1266, 83), τρόπος (p. 1264, 77. 1265, 55. *al.*), χαρακτήρ (p. 1264, 64. 1265, 42). *legitur inde a PLAVTO, ENNIO*. [francog. vet. muf, hisp. vet. muedo, prov. mo, raet. mied. Rohlf.] [loris mutilis: CIC. Tull. 17 PLIN. nat. 16, 29 STAT. silv. 5, 5, 26 COD. Theod. 13, 10, 7. dub.: LVCR. 6, 453 -is (codd., pars edd., moris Lachmann, Löfstedt Synt. I² p. 61) ... corpora indupedita exiguis. cf. p. 1257, 12. fulso *trad.*: COLVM. 5, 9, 1. var. l. falsa: CIC. rep. 6, 18 pro duorum. off. 1, 49 pro morbo. QVINT. inst. 8, 5, 35 pro motus. *al.* var. l. dub.: OV. trist. 4, 1, 42. e *coni.*: VAL. MAX. 8, 3, 1 PHAEDR. 5, 7, 25 INSCR. NSc. 1926 p. 284, 2, 1. cf. etiam p. 1264, 19. 1280, 27. dub. *interpr.*: CHIRON 461 facit oleum (pro gen. ? cf. p. 1279, 14) -o melle coctum.]

caput prius: i. q. *mensura* (VIRG. gramm. epit. 7 p. 51. 8 H. -us ... non aliud quam certam mensuram significat. GLOSS. L V Abba MO 3 mensura, ordo. GLOSS. II 387, 18 ὄρος. 542, 54 μέτρον. V 537, 17 finem).

I *notione primaria*: A *sensu strictiore i. q. extensio metiendo definita* (non ubique certe distinguitur a sensu latiore p. 1258, 6 allato): 1 *proprie de locorum vel corporum spatiis*: a *respicitur potius notio extensionis*: α *de spatiis porrectis*: ① *pertinet ad areas*: A *de agris, terris sim.*: -us agri: PLAVT. Aul. 13 a. reliquit ei non magnum -um. LEX agr. (CIL I² 585) 27 tantum -um a. locel. 58. 65. 69. 91. 92 CIC. Flacc. 80 Att. 13. 33. 2 CAEL. Cic. epist. 8, 14, 4 LVCR. 2, 1170. VARRO rust. 1 capp. p. 3, 25 quot operis quisque a. -us coli possit. 1, 2, 9. 1, 13, 6 cellam vinariam ad -um a. aptam. 1, 15. 1, 18, 1 certum (CAES. Gall. 6, 22, 2). HOR. sat. 2, 6, 1. LIV. 26, 34. 10 ne cui maior quam quinquaginta iugerum a. -us esset (cf. p. 1253, 8. 1259, 35). 42, 1, 6 ingentem. VITR. 6, 6, 1. VAL. MAX. 7, 3, 4 regredi (in hac [Brandt t])

de agri) (*suppl. Vahlen*) -o controversia . . . mallent (*cf. l. 23*). COLVM. 1, 4, 6, 8, 15, 5 hunc a. -um (*cf. antea: per vicanos undique pedes*). *al.* PLIN. nat. 36, 111. FRONTIN. grom. p. 1, 18. p. 13, 13 a. -um fecerunt quattuor limitibus clausum (*cf. l. 23*). IUV. 14, 172. HYG. grom. p. 141, 8 -us a. pro portione officii dabatur. GELL. 6, 3, 45 PAVL. dig. 18, 1, 40. *al.* COD. Theod. 2, 26, 2 = Iust. 3, 39, 4. *alia:* SENT. Minuc. (CIL I² 584) 42 dum ne ampliozem -um pratorum habeant, quam *eqs.* LEX agr. (CIL I² 585) 2 quod non -us maior siet, quam *eqs.* VARRO rust. 1, 11, 1 fundi (1, 18, 4 COLVM. 1, 9, 9). 1, 18, 1. 1, 18, 4 -um . . . CCXL iugerum (COLVM. 5, 1, 7 PLIN. nat. 18, 17. *aliter:* CIC. Verr. II 3, 117 iudicium de -o iugerum. COLVM. arb. 1, 6 clivusum -um iugeri. *cf. p. 1252, 83*). LIV. perioch. 58 p. 70, 11 amplum. VAL. MAX. 5, 2 ext. 4 *Masinissa* regni -o liberius auctus. SEN. dial. 10, 3, 1 contentio . . . de -o finium. epist. 89, 20 praediorum (COD. Iust. 3, 34, 12. 11, 66, 2). COLVM. 2, 12, 7. 4, 18, 1. 4, 23, 2. 5, 10, 1 -um pomarii . . . circumvenire maceris. 8, 15, 3 solum . . . stagni . . . , quod sit instar -i totius duarum partium. 9, 1, 2 -us silvae pro cuiusque facultatibus occupatur (PAVL. dig. 19, 1, 42). 11, 2, 47 vinearum . . . , quibus maior est -us (12, 2, 6). 11, 3, 2 si . . . amplum -um hortorum saepire quis velit. LVCAN. 4, 20 vix oculo prendente -um camporum. PLIN. nat. 3, 16 mutato provinciarum -o. 17, 169. 18, 7. FRONTIN. aq. 128 ne ea quidem eripuerunt privatis, quae ad -um publicum pertinebant (*cf. adn. crit.*). grom. p. 3, 1 is -us . . . linea cludatur (p. 15, 20). p. 5, 11. p. 5, 16 de -o controversia est (p. 6, 1). p. 9, 15. 18, p. 14, 5 sunt qui centuriam maiorem -um appellant *eqs.* PLIN. epist. 1, 24, 3 -us ruris, qui avocet magis quam dstringat. 8, 20, 5 sua cuique *insulae* figura et (vel *trad.*) -us. HYG. grom. p. 95, 9 ut quisque -us aliqua . . . via . . . finiri potuit. SIC. FLACC. grom. p. 119, 24 -um pro -o secundum bonitatem taxabant. p. 121, 26 fluminum -us assignationi cessit (p. 122, 18 limitum -us . . . -o assignationis *c. cf.* PAVL. dig. 18, 1, 51 litora . . . in -um cedant. *sim.* 18, 6, 7, 1). p. 122, 7. 11. 25. *al.* AGENN. grom. p. 37, 16. PAPIN. dig. 21, 2, 64, 1 -o terrae integro. SOL. 38, 2 *Cilicia* ab Assyriis subacta in breviorum -um scripta est. AVIEN. orb. terr. 40 *caespes* immensus . . . -i protenditur (*cf. 1351 magnus uterque fluvius -i*). 402 aequus utrimque -us *Europae Libyaeque* protenditur. 829. *al.* *notabiliora:* CIC. Verr. II 3, 46 antiquum -um sationis (*cf. 38 iugera sationum*) nulla ex parte adsequi potuit. SEN. nat. 4, 2, 8 canalibus factis, ut sit *Nili crescentis* -us in derivantium potestate.

ⓑ *de caeli spatiis, sideribus* (*cf. p. 1255, 9*): MANIL. 1, 632 coluros fixerunt tempora . . . immotis per signa -is. 4, 364 haec ratio . . . in pluris . . . -os . . . caelum dividit. CVRT. 8, 9, 36 spatium eorum mensium ad hunc lunae -um dirigunt (AVG. civ. 7, 30 p. 313, 17 D. *deus*, qui lunae statuit -um suum. *cf.* PS. AVG. quaest. test. I 84^{tit.} dies lunares et -um custodiant). ANTH. 761, 27 zonas similes aequales . . . esse in caeli terraeque -o. AVIEN. Arat. 357 talis . . . -o simul et fulgore micat lux stellae (*gr. 138 μεγέθει. cf. 818 similis . . . lux habet omnis, par -us. gr. 378 μέτρα*). 606 -us ollis *Vergiliis* parvus (*gr. 255 οὐ μάλα πολλὸς ἀπάσας χώρος ἔχει*). 936 -us in binis *zonis* protenditur (*gr. 468 μέτρῳ γε δύο διδοὶν ἀντιφέρονται*). 947 -us et mensura duobus balteis est compar (*gr. 478 μέτρα*).

ⓓ *pertinet ad longitudines: variarum rerum:* NEP. Iph. 1, 4 hastae -um duplicavit. AETNA 297 cortina . . . imparibus numerosa -is (*sc. tibiaturum. cf. Sudhaus ad l.*). TER. MAVR. 21 nervos assidue ligat, dum sit funiculi -us. PAVL. dig. 8, 2, 31 extollere supra priorem -um aedificium. AVIEN. orb. terr. 806 orae. 1047. *generalim:* QVINT. inst. 11, 3, 86 *manibus* -um, copiam . . . ostendimus. *specialiter de distantia:* LVCAN. 3, 480 longinqua ad tela parati tormenti mutare -um. PLIN. nat. 17, 179 *intervalli*. GELL. 9, 1, 5 -us et impetus iactus temperandus . . . est. CLAUD. carm. min. 9, 33 nil spatio fallente -um ictus. BOETH. mus. 1, 4 p. 200, 7 -us audiendi. *potius i. q. finis* (*cf. p. 1254, 43*): LVCAN. 9, 847 nec, quae mensura viarum quisve -us, norant caelo duce.

ⓔ *pertinet ad res, quae vasis mesurantur:* ⓐ *ad liquores* (*interdum fere i. q. quantitas* [*cf. p. 1258, 60*]): CELS. 8, 4, 22 vitentur sol, . . . maior vini -us (FRONTIN. strat. 2, 5, 12). COLVM. 8, 17, 4 -us ille aquae iacentis infra libram maris (FRONTIN. aq. 7 ampliozem. 10 ingentem. 104. 115. COD. Iust. 11, 66, 5, 1 universum). PLIN. nat. 2, 152 gelando liquorem minui resolutaque glacie non eundem inveniri -um. 19, 110 ampliozem -um *suci porri* negant noxium esse. FRONTIN. aq. 20 -um, quem acceperunt arcus *Neroniani*. 73 bis. 115 exiguis.

ⓑ *ad frumenta sim.:* COLVM. 2, 10, 16 si maior est -us *lentis* (CIL XIV 3608 [*a. 74*], 25 magno tritici -o annonam p. R. adlevavit. PALLAD. 1, 19, 2 *seminum*). 12, 52, 3 *tabulatum* debet habere lucusculos tam multos, quam postulabit -us olivae. TAC. Germ. 25, 1 *servo* frumenti -um dominus iniungit (VLP. dig. 19, 2, 19, 3 certum. COD. Theod. 11, 16, 1 = Iust. 11, 65, 2 plurimum). VEG. mil. 3, 3 p. 69, 15 *annona* amplior semper -us. quam sufficit, adgregetur (COD. Theod. 14, 17, 13 *publicarum annonarum*. 14, 17, 14 certum). COD. Theod. 8, 4, 6 quantus *specierum* -us . . . praebeatur (11, 1, 3. 29).

ⓓ *in praeceptis medicorum de quantitate specierum sive liquidarum sive aridarum, sive vasis sive pondere* (*cf. p. 1255, 30*) *mensuratis:* CELS. 3, 27, 20 sebum miscere cum hyoscyami et urticae contritis seminibus, sic ut omnium par -us sit (4, 12, 10 cum pari -o *suci eqs.* [*sim.:* PLIN. nat. 17, 265 addita -o p. aquae portione. 20, 54 cum mellis p. -o. 20, 187. 20, 251 cum p. -o *nasturtii*. 24, 89. et *saepe.*

CASS. FEL. 72 p. 173, 15]. 5, 27, 9 dandus . . . murrae et uvae . . . par -us. 6, 7, 1^D coiciuntur in passi eundem -um. 8, 4, 19 [*cf. adn. crit.*]. 5, 25, 4^B adiectis exiguo -o rutae suci ac passi. 5, 25, 17. 5, 28, 11^C eadem . . . omnium curatio; tantum -o distat. 6, 8, 1^B. COLVM. 12, 20, 5 ad praedictum -um musti adici *eqs.* 12, 20, 7 quattuor urnarum. 12, 23, 3. SCRIB. LARG. 73 aquae . . . mensura capitur, ad cuius -um (soliditatem *Marcell. med. 14, 5*) mellis . . . quarta pars miscetur. PLIN. nat. 20, 46 idem -us (*cf. antea: acetabuli mensura*). 20, 64 in causa . . . -us est. 20, 137. 21, 178 duplicatum hunc -um (*cf. antea: drachmae . . . pondere*). 26, 67 acetabuli. 27, 46. PALLAD. 11, 14, 7 singula -is aequalibus tunsas (*cf. CASS. FEL. 1 p. 5, 9 aequali -o* [28 p. 46, 3. 61 p. 152, 3]). PELAGON. 346 omnia cum aequo -o conteris (*cf. Hippiatr. gr. I p. 431, 24 ἐπ' ὄγκῳ*). CHIRON 124 cibum non tam -um solitum accipiet (*recte Löfstedt, Synt. I² 269 pro 'in -um' dictum putat*). MARCELL. med. 22, 13 p. 172, 32 *antidotum* epaticis dimidium avellanae -um (*pro 'ad -um'?* *cf. p. 1275, 70*). p. 172, 39 ex aqua mulsa -o a. [p. 172, 38 magnitudine a.]. *sim.* p. 173, 1 -o ciceris. *cf. etiam p. 1272, 9*).

ⓔ *respicitur potius notio definiendi mensuram fere i. q. circumscriptio quantitatis, quae mensuratur:* α *generaliter:* NEP. Att. 2, 6 qui -us mensurae medimnus Athenis appellatur (COLVM. 1 praef. 3 mensurarum et numerorum -um rimantes. FRONTIN. aq. 105. MAECIAN. distrib. 81 ponderis et mensurarum -us incertus est [*ISID. orig. 16, 25, 1. cf. l. 25*]). PAVL. dig. 48, 19, 37 BOETH. mus. 1, 11 p. 198, 18). MANIL. 4, 208 *Palamedes* primus numeros rebus . . . imposuit certumque -um (PRVD. apoth. 855 *anima*, cui certus inest -us [*cf. l. 34*]). ISID. orig. 16, 25, 7 unicuique . . . ponderi certus est -us). SEN. epist. 65, 7 (*de ideis Platonis*) haec exemplaria rerum omnium deus intra se habet numerosque universorum, quae agenda sunt, et -os mente complexus est (*cf. APVL. Plat. 1, 9 p. 199 substantiam mentis huius numeris et -is confici*). PLIN. nat. 17, 226 omnia -o constant certoque temperamento. PAVL. dig. 19, 1, 2 pr. si in emptione -us dictus est *eqs.* CHALC. comm. 299 p. 327, 23 *deus* -um immoderationi . . . coniungens. CONSVLT. 5, 2 in -um et mensuram . . . debet . . . designare. PRVD. apoth. 809 *animam* -us et species determinat (*cf. 802 et l. 25*). AVG. civ. 5, 11 p. 210, 22 D. *deus*, a quo est omnis -us, omnis species, omnis ordo *eqs.* (*item:* 11, 15 p. 48, 10 nat. bon. 3 p. 856, 24). divers. quaest. 6. gen. ad litt. 4, 3 p. 99, 16 mensura omni rei -um praefigit. nat. bon. 4 *malum* nihil aliud est, quam corruptio . . . -i *eqs.* 21 quia omnia in mensura et numero et pondere disposuit *deus*, necesse est, ut -o aliquo cohibeantur. 22 bis. vera relig. 43, 81. PS. AVG. quaest. test. I 79, 4 quid sit didragma, hoc est, qui -us sit ponderis (*cf. l. 22. 39 et p. 1255, 30*) vel quantitatis. ISID. orig. 16, 26, 1 mensura est res aliqua -o suo vel tempore circumscripta (16, 26, 10). *in sententiis negativis de immensitate* (*cf. l. 66. p. 1253, 60. 1259, 57*): LVCAN. 1, 946 *mundus* non habet extremum, caret ergo fine -oque (*sim. de mundo:* 1, 1008 -um . . . sibi rerum summa parare ne possit. MANIL. 4, 931 materiae ne quaere -um. AVG. anim. 4, 6, 8 non est dimensio siderum, non -us maris atque terrarum). HIL. trin. 11, 47 *deus* . . . non subiectus est -o (*item de deo: ibid.* ut non definitus in -um sit, sed intellectus sit in immenso. AVSON. 153, 4 p. 7 P. = PAVL. NOL. carm. 5, 4 PRVD. apoth. 14. AVG. nat. bon. 22 *deus* . . . nec -um habere dicendus est *eqs.*). BOETH. arithm. 1, 1 p. 9, 17 magnitudo . . . -um in divisione non recipit; infinitissimas enim . . . suscipit sectiones.

β *speciatim:* ⓐ *pertinet ad spatia porrecta:* ⓐ *pertinet ad ambitum rerum et longarum et latarum et altarum:* CAES. Gall. 5, 1, 2 *navium aedificandarum* -um formamque demonstrat (*sim. de -o navium:* VERG. Aen. 11, 328 numerumque -umque carinis praecipiant. VITR. 5, 12, 7 *navalia* faciunda ad maximum navium -um. SCHOL. Cic. Gron. A p. 344, 23). VAL. MAX. 8, 12 ext. 1 de -o et forma arae. SEN. nat. 3, 25, 5 utriusque (*sc. corporis solidi et aquae*) par sit -us. COLVM. 5, 1, 3 aedificiorum . . . -um comprehendere (VLP. dig. 39, 1, 1, 17). *metaph.* LVCAN. 8, 799 Romanum nomen et omne imperium Magno tumuli est -us (*cf. Francken ad l.*). *nota notionem per iocum mixtam cum significatione -i restringendi* (*cf. p. 1261, 83*): PLAVT. Aul. 488 *avidos* . . . , quorum animis avidis atque insatietatibus neque lex neque sutor capere est qui possit -um.

ⓑ *pertinet ad areas:* *de agris:* COLVM. 5, 1, 4 -us omnis areae pedali mensura comprehenditur (HYG. grom. p. 84, 14. p. 94, 18. p. 95, 19. *al.* PS. AGENN. grom. p. 52, 20. p. 55, 2 istius agri mensuram in unum -um . . . video comprehendere). FRONTIN. grom. p. 15, 7 exprimi . . . -i veritas sine rationa[bi]libus lineis non potest. p. 15, 14 ut . . . intra clusi -us enuntietur (*cf. SCAEV. dig. 21, 2, 69, 6 pronuntiat. PAVL. dig. 18, 1, 40 pr. de -o renuntiare*). HYG. grom. p. 84, 12 in aere . . . -um . . . adscripsit (SIC. FLACC. grom. p. 121, 6). p. 86, 6 hunc . . . -um quattuor limitibus mensura s(upra) s(cripta) inclusum vocamus medimna. p. 94, 21. *al.* p. 95, 8 nec . . . certum -um taxaverunt (p. 96, 10). p. 96, 7 magis opinione quam mensura -um complecti. lim. grom. p. 135, 9 mensuram constituerunt, qua . . . -us centuriarum . . . constaret. p. 135, 15 -um . . . centuriis quidam secundum agri amplitudinem dederunt. SIC. FLACC. grom. p. 116, 23. p. 119, 9 ager . . . aequalis in -o (*cf. p. 1253, 44*). p. 120, 2. 11. *al.* p. 121, 9 nomina sine -o inveniuntur (*sc. in inscriptione*). IULIAN. dig. 19, 1, 22 si in qualitate fundi venditor mentitus sit, non in -o eius (PAVL. dig. 19, 1, 42 pr. MOD. dig. 50, 1, 36, 1 *syn.* mensurae). PAPIN. dig. 21, 2, 64, 3. VLP.

[Brand 1]

dig. 11, 6, 1 pr. ne fallamur in -i renuntiatione (11, 6, 7, 2). *ibid.* cuius -i ager veneat. 11, 6, 3, 1 falsum (11, 6, 5 pr. *al.*). 50, 15, 4, 1 in publicis tabulis delato -o. PAVL. dig. 19, 1, 4, 1 sent. 2, 17, 4. LIB. col. grom. p. 211, 6 iugerationis -us conlectus est (p. 213, 14. 216, 1. *al.* COD. Theod. 12, 1, 33). SOL. 54, 15 hic inconstantissimus est terrarum -us ... cum ... incertam fidem faciat mensurae ratio discors. COD. Theod. 6, 2, 13, 1 nihil ... amplius quam <certum professio>nis -um varias intra prov<incias possidere> (6, 4, 21, 6. 11, 1, 10. 11, 28, 13). *de variis areis*: AETNA 231 solis scire -um. LYCAN. 5, 182 non -us Oceani, numerus non derat harenarum menti Pythiae.

© *pertinet ad longitudines*: VITR. 10, 9, 1 *ut rota* certum -um spatii habeat peractum. PLIN. nat. 6, 184 a Syene ... Neronis exploratores renuntiavere his -is: ... LIII p. HVC. grom. p. 84, 16 uti acta est mensura ... ita inscripsit longitudinis et latitudinis -um (SIC. FLACC. grom. p. 123, 1). PAVL. frg. Vat. 53 si non expresserit -um *altius tollendi*. CHALC. comm. 19 p. 84, 11 latera ... habent adversum se competentem -um. 284 p. 313, 25 *aliquid* est pedalis -i (*syn.* proceritatis, mensurae).

Ⓜ *pertinet ad liquores*: FRONTIN. aq. 19 -us *aquarum* ... mensuris ibidem positus initur (66. 67). 64 quem [ad] -um quaeque aqua ... habere visa sit. *ibid.* ampliorem quam in commentariis -um inveni (71). 66 Anioni veteri adscriptus est in commentariis -us quinarium mille eqs. (67. 68. 69. 70. 71 conceptionis. 74 *syn.* copia). *ibid.* -us in piscina ... efficit quinarium duo milia eqs. (67. 69 manifestus mensuris). *ibid.* in commentariis conceptionis -um significari. 75. 77. 103. 109 ut ... totus -us praediis adsignatus flueret. VLP. dig. 12, 6, 26, 5 *olei* maiorem -um debens (19, 1, 32 ut in -o *olei* me falleret [*cf. l. 1*]). COD. Theod. 13, 4, 3 = Iust. 10, 66, 2 qui *aquarum* inventos ductus et -os ... ostendunt.

Ⓜ *pertinet ad res, quae vel vasis vel pensando* (*cf. p. 1253, 80*) *mensurantur*: CELS. 2, 16, 2 *intemperantes homines* sibi ipsis -um *cibi* vindicant (*sim. de cibo ibid.* et ITIN. Alex. 40 cum luxu mores ... mutasset, tum mensae -o eqs.). CARM. de pond. 133 quis -us argenti ... latitaret in auro. MARCELL. dig. 45, 1, 94 cum destinare *tritici* genus et -um vellet eqs. (*syn.* certae quantitatis). COD. Theod. 14, 17, 5 titulus ... in quem ... panis -us ... debet incidere. COD. Iust. 12, 37, 9 pr. *erogationis annonae* ... factae -um quantitate brevium conferri.

2 *transl. de spatiis cogitatis* (*interdum vergit ad sensum latiore* p. 1258, 6 *allatum*): a *pertinet ad rationes artis musicae* (*recitationis p. 1256, 43*): α *de vocum modulatione i. q. μέλος vel de tonorum constitutionibus* (e. g. l. 79. p. 1256, 10. *cf.* Ps. CENS. frg. 11, 2 -us ... est lex quaedam et ordo vocalium intervallorum eqs. *non ubique certe distinguitur a notione rhythmici p. 1256, 49 allata*): ENN. scaen. 127 iuvenum coetus ... inibat alacris Bacchico insultans -o. DIDASC. Ter. Haut. -os fecit Flaccus Claudii (Eun. *cod. A* [modulavit *rell.*]). Phorm. Hec. Ad. [*aliter* Don. praef. v. p. 1247, 67]. CIC. de orat. 3, 102 APVL. Plat. 1, 14 p. 211. Ps. CENS. frg. 11, 1 musica est peritia faciendorum et canendorum -orum. FIRM. math. 3, 12, 1 DON. Ter. Andr. praef. 1, 6. VVLG. Sirach 47, 11 [*gr. 47, 9 μέλη*]). CIC. de orat. 1, 187 in musicis *artibus conclusa sunt numeri et voces et -i* (*cf. p. 1256, 29. 45 et* HOR. ars 211 QVINT. inst. 9, 4, 13. CHALC. transl. p. 47E *numerosum* ... et -orum *nesciam naturam* [*τὴν ἀμετρον* ... *ἔξω*]). COMM. 44 p. 110, 15 FAV. EVL. p. 16, 14). 1, 254 tardiores tibicinis -os. *ibid.* laxare -os. 3, 174 ut et verborum numero et vocum -o delectatione vincerent aurium satietatem (*syn.* moderationem. leg. 2, 38. div. 2, 9 varietates v. aut -os. VARIVS trag. 5. AVSON. 406, 57 p. 241 P. melleae vocis -is). leg. 2, 39 Livianis et Naevianis -is. *ibid.* cervices oculosque pariter cum -orum flexionibus torqueant. Tusc. 1, 106 pressis et flebilibus -is (HOR. carm. 2, 9, 9 SEN. Herc. O. 1091 epist. 88, 9 BOETH. cons. 3 carm. 12, 7). 3, 46. phil. frg. X 3 tarditate -orum. CATVLL. 61, 38 in -um dicite: o Hymenae (61. 123. MART. 3, 63, 6 movet in varios brachia ... -os [*an ad p. 1267, 57?*]). VARRO rust. 1, 2, 15 est altera *tibia* eiusdem carminis -orum incentiva, altera succentiva (FIRM. math. 6, 26, 1. 6, 30, 9. *al.*). VERG. Aen. 7, 701 *cycni* dant per colla -os (Ov. fast. 4, 214 *tibia* dat Phrygios ... -os). HOR. carm. 2, 1, 40 Musa ... quare -os levio re plectro. 2, 12, 4 mollibus ... citharae -is. 3, 9, 10 dulcis docta -os (Ov. fast. 1, 444 *aves*, dulces editis ore -os. SEN. Ag. 584 CLAVD. rapt. Pros. 2 praef. 4 BOETH. mus. 1, 1 p. 179, 19. 24). 3, 11, 7 dic -os. 3, 30, 14. epist. 1, 3, 13 fidibus ... Latinis Thebanos aptare -os. carm. 4, 6, 43. 4, 11, 34. ars 405 Pieriis (STAT. silv. 2, 2, 42 CLAVD. 4, 20). TIB. 1, 4, 70 secet ad Phrygios vilia membra -os ([*inde* Ov. Ib. 454]. 1, 7, 38. Ov. fast. 6, 692 canere ad veteres ... -os. 3, 388. 6, 692. LIV. 7, 2, 4 ad tibicinis -os saltantes. SEN. Herc. O. 1036 COLVM. 12, 2, 4 MART. 11, 84, 8. FRONTO p. 153, 8 v.d.H. = p. 160, 5 N. quin ad -um crotali aut cymbali pedem poneret. HIL. in Matth. 11, 8). LYGD. 4, 42 tristi. PROP. 2, 22, 6 varios (Ov. met. 10, 147. APVL. flor. 13 p. 46 haec animalia ... vario -o occidunt. LACT. opif. 10, 15 *avium* lingua ... varios sonorum -os exprimit. *cf. l. 67*). 3, 9, 44. 4, 4, 61. Ov. ars 1, 111 rudem praebente -um tibicine Tusco. 1, 508 Cybeleia mater concinitur Phrygiis exulata -is (BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 16. *al. cf. l. 65. 71*). 3, 318 Niliacis. fast. 5, 386 lyricis (EPIST. Sapph. 6. 26. AVSON. 322, 54 p. 264 P. melicos lyricosque). LIV. 7, 2, 7 impletas -is saturas. VAL. MAX. 2, 4, 4. SEN. Ag. 332 altis. Tro. 718 reboante ... concitos cornu -os. SIL. 12, 412. HOMER. 883 septem ... -os modulatur avenis (*cf. p. 1256, 27*). STAT. Ach. 1, 573 silv. 3, 1, 51. QVINT. inst.

1, 10, 14 exercitus Lacedaemoniorum (*cf. p. 1251, 16*) musicis accensos -is (FIRM. math. 3, 12, 1. 17. CHALC. comm. 95 p. 167, 1 *ut* stellae rotatae musicos ... -os edant. VVLG. Sirach 44, 5 [*μέλη*]). BOETH. mus. 1, 1). 1, 10, 22 *in musicae vocis et corporis aptus* quidam -us desideratur. 1, 10, 31 impudicis. 1, 10, 32 iussa mutare in spondium -os tibicina (DON. de com. 8, 9 Ter. Ad. praef. 1, 7 BOETH. mus. 1, 1. *cf. l. 10*). 9, 4, 11. IVV. 7, 19 nectit quicumque canoris eloquium vocale is. TAC. dial. 26, 2 *ut actores* histrionales -os expriment. ann. 14, 15, 1 gestus -osque haud viriles. PLIN. paneg. 54, 1 FRONTO p. 191, 25 v.d.H. = p. 202, 16 N. APVL. met. 4, 33, 4 sonus tibiae ... mutatur in querulum Ludium -um (BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 16. 4, 6 p. 318, 5. *al.* GLOSS. L III Abol. mo 50). flor. 3 p. 10, 20 p. 98 canit ... Epicharmus -os. Ps. APVL. Ascl. 9 TERT. anim. 14, 4 *organi* tot commercia -orum. spect. 10 p. 12, 28. 25 p. 25, 10. Ps. CENS. frg. 9, 2 *Pindarus* liberos etiam numeros -is edidit. 11, 3 carmen est -us vocibus iunctus, cuius discrimina: cantus, -us, motus. NEMES. ecl. 1, 41 LACT. Phoen. 48. FIRM. math. 5, 5, 6 musicae -os ... componunt. AVSON. 168, 2 p. 35 P. caros ... piis cecinit nenia nostra -is. 336, 76 p. 204. PRVD. perist. 6, 152 hymnus mixtis Eulogium -is coaequans. 10, 12 noster ... sermo ... balbutit et -is laborat absonis. tituli 91. CLAVD. 7, 114 saxa Orpheis animata -is. 8, 575 Pharios ... -os Aegyptia ducit tibia. 9, 12 carm. min. 25, 36. AVG. civ. 22, 24 p. 613, 10 D. quos cantilenae -os excogitaverit (ord. 1, 8, 22, *ubi syn.* melos). MART. CAP. 1, 28 raucioribus. 9, 916. 964 SCHOL. Ter. p. 163, 17. BOETH. cons. 1 carm. 1, 2 maestos cogor inire -os. 3 carm. 12, 17. 38. mus. 1, 1 p. 180, 12 lascivioribus. p. 181, 2 rythmi -ique (1, 34 p. 225, 13). 4, 3 p. 309, 4 *notulas* per genera -osque divisere. 4, 15 p. 341, 20 -i, quos eisdem tropos vel tonos nominant (*cf. q. s.*). p. 342, 12 -os VII, quorum nomina sunt haec: hypodorus eqs. 4, 16 p. 343, 10. 4, 17 p. 345, 23. *al. metaph.*: HOR. epist. 2, 2, 144 verae numerosque -osque ediscere vitae. APVL. flor. 13 p. 46 philosophi ... oratio ... est ... -o omnica. CHALC. comm. 267 p. 298, 7 *animae* actus rhythmis -isque constare.

β *de tonorum intervallis* (*cf. p. 1251, 5*): VITR. 5, 4, 4 *natura* -is ... certis distantibus constituit qualitates *tonorum*. Ps. CENS. frg. 12, 1 modulatio est -orum prudens dispositio. 12, 4 -um, qui synemmenos dicitur. 12, 5. LACT. opif. 16, 13 musici ... concentum ... nervorum in integros -os ... harmoniam appellant. CHALC. comm. 46 p. 113, 16 sescuplum -um epitrito -o potiore esse. p. 133, 19 epog. dous -us, id est novem adversus octo. p. 113, 20 in duplici -o (*syn. l. 6* quantitate). 47 p. 115, 18. MART. CAP. 9, 930 *diesis* *tertia* hemioli -um complet. BOETH. mus. 1, 13 p. 200, 5 tantum ... unusquisque ... acumen valet extollere ... quantum vocis eius naturalis patitur -us. 2, 19 p. 250, 21 concinentiarum. *adde de positione soni in recitatione* (*cf. p. 1251, 10*): VAL. MAX. 8, 10, 1 *servus* fistula pronuntiationis eius -os formabat (*cf. QVINT. inst. 1, 11, 27. GELL. 1, 11, 12 si ...* Graccho contionanti numeros et -os ... tibicen incineret).

γ *pertinet ad tempus* (*cf. p. 1251, 12*): α *de certis temporis intervallis identidem voce vel motu notatis*: ① *in poesi et arte rhetorica de ordine longarum breviumque syllabarum i. q. ὁρθός vel metrum* (*cf. Ps. CENS. frg. 11, 1 rhythmos graece -us dicitur latine. interdum fere i. q. versus* [e. g. l. 63. 77]): LVCH. 1295 Caeli Numeri numerum ut servemus -umque (CIC. de orat. 1, 151 non poetico. sed quodam oratorio numero et -o. 3. 184. 196 Brut. 32 DIOM. gramm. I 474, 2 AMM. 29, 1, 31 AMBR. hex. 6, 9, 67 p. 256, 1). CIC. de orat. 3, 171 continuatio verborum ... -um quendam formamque desiderat (3, 173. 176). 3, 173 verborum et sententiarum -o interpunctas clausulas. orat. 183 a -is quibusdam cantu remoto soluta esse videtur oratio (Ov. trist. 4, 10, 24 verba s. -is. STAT. silv. 4, 5, 57 vocibus ... -is ... solutis [*v. Vollmer ad l.*]. *cf. l. 71*). 193 ut in his singulis *pedibus* -us insit aut sesquiplez aut duplex aut par. 198 nihil ut fiat extra -um. 203 in versibus, quorum -um notat ars (*syn.* numerus). 236 sine verborum et ordine et -o (part. 72). *al.* HOR. sat. 1, 4, 38 his ... eripias si tempora certa -osque eqs. carm. 3, 3, 72 magna -is tenuare parvis. epist. 1, 19, 27 mutare -os. Ov. am. 1, 1, 2 materia conveniente -is (*sc. versibus heroicis; de eisdem*: 1, 1, 28. MART. 8, 3, 14 paribus [*cf. l. 67*] bella tonare is). 2, 1, 4 non estis teneris apta theatra -is (*de distichis; de eisdem vel de pentametro*: 2, 17, 22 iungitur herous cum breviori -o. fast. 6, 22 exiguos. trist. 2, 220 imparibus [Pont. 4, 16, 36]. 2, 332 parvos [*syn.* numeris levioribus]. Pont. 4, 12, 6. ARATOR ad Vigil. 21 alternis). fast. 2, 92. trist. 2, 538 bucolicis juvenis luserat ... -is (*i. versibus*). *al.* SEN. epist. 33, 6 facilius ... *verba* insidunt carmini(s) -o inclusa (STAT. silv. 4, 4, 11). 100, 7. STAT. silv. 1, 4, 29 plana solutis quom struis orsa -is. 5, 3, 102 sive orsa libebat Aoniis vincere -is, seu voce soluta spargere. QVINT. inst. 9, 4, 10 natura ducimur ad -os. 9, 4, 142 lascivissimis syntonorum -is saltat *compositio*. GELL. 10, 19, 2 *sententia* lepidis et venustis vocum -is vineta. 11, 13, 5. 16, 18, 5 *μετρική*, per quam ... -us aurium mensura examinatur. TER. MAVR. 281. 311. 2753 (*syn.* versus). Ps. CENS. frg. 13, 1 -orum elementa spatia syllabarum ac tempora. DIOM. gramm. I 512, 38 AVSON. 1, 14 p. 321 P. 151, 23 p. 6. 159, 2 p. 28. 193, 4 p. 51 seu lege metrorum condita, seu prosis ... orsa -is. CLAVD. 20, 363 PAVL. NOL. carm. 15, 35. PRISC. gramm. III 418, 4 metri -o iambici sunt usi. *al. meton. i. q. carmen* (*cf. l. 15*): STAT. silv. 5, 3, 23 -os extendis Arati. MART. 8, 18, 6 Pindari-cos ... superare -os. *i. q. sonus* (*cf. p. 1257, 29*): AVSON. 11, 5 p. 323 P. *Echo* extremos ... -os ... reducens (*sim.* 99, 2 p. 349).

[Brandt f]

⑩ *in aliis rebus* (cf. p. 1251, 28): CIC. orat. 198 non sunt in ea oratione tamquam tibicinii percussionum -i. Tusc. 2, 37 Spartiatarum, quorum procedit ad -um (acies) ac tibiam. Ov. met. 3, 618 qui requiemque -umque voce dabat remis (FEST. p. 234 b, 5 portisculus ... -um dat classi. SEN. epist. 56, 5 pausarium ... voce acerbissima remigibus -os dantem. cf. PAVL. FEST. p. 223, 16 praeficae dant ceteris -um plan-gendi). TAC. ann. 16, 4, 3 plebs ... personabat certis -is plausuque composito (cf. Dio 73, 2, 3 εὐθύμω). DIOM. gramm. I 474, 3 metrum est compositio pedum ... -um positionis sublationisque conservans.

β *de temporis spatiis*: ① *generatim*: MANIL. 3, 236 in tam dis-simili spatio variisque dierum umbrarumque -is (3, 303 *syn.* mensura. cf. l. 20). 3, 415 quantis ... -is (moris *ci.* Housman) tollentur sidera ad ortus. VAL. MAX. 8, 13 ext. 1 Hiero ad nonagesimum annum pervenit. Masinissa ... hunc -um excessit. SEN. epist. 20, 5 ut totum complectar humanae vitae -um. 93, 7 in minore temporis -o (TERT. anim. 24, 8, 37, 4 adv. Marc. 2, 3 p. 337, 5). STAT. Theb. 7, 297 aevi (silv. 1, 4, 124 transmissi. Ach. 1, 176). TAC. dial. 38, 1 -um dicendo sibi quisque su-mebat (cf. Persson, *Krit.-exeg. Bemerkungen* 44 sqq.). CENS. 17, 7 -us Romani saeculi est incertus. CBT. FAV. 29 p. 311, 22 de -o et mensuris horarum comparatio. AVIEN. Arat. 996 hic luci -us et tenebris ... pensatur (gr. 513 ἡμέρα νύξιν ἰσάεται). PS. AVG. quaest. test. I 106, 3 (ad gen. 1, 4) lux -o disposito cursum diei explevit *eqs.* HESYCH. in lev. 25, 25 p. 1122^A perfectus est annus, qui omnes in se horas habet et omnium -orum circuitum. *apud gramm. de syllabarum quantitate*: VARRO frg. Explan. in Don. gramm. IV 525, 27 quanto numero -oque syllabarum unum quodque sit verbum. PRISC. gramm. III 112, 14 ele-mentum est, quando in duo dividitur -o syllabico, id est contempla-tione temporum, ut 'fieri' pro 'firi'. *de partibus compositionum fere i. q. syllaba* (cf. Stangl, *Virgiliana* 41): VIRG. gramm. epit. 5 p. 33, 6 H. compositio ... nominum per -os fit, qui -i aut integri aut corrupti sunt. p. 33, 11, 13 dicimus ... tribus -is: in-te-ger. p. 33, 15 nomina 'integer, insulsus' plerique duobus -is metiuntur. 33, 21 hi -i ... syllabae sunt, ut 'ars'. *al.* 7 p. 50, 7 'verbum' ... duobus -is constat: ver-bum. 13 p. 78, 5.

② *fere i. q. finis*: Ov. trist. 3, 13, 4 debueras, Natalis, illis (sc. annis) imposuisse -um (LVCAN. 10, 172 epulis ... -um lassata volup-tas imposuit). LVCAN. 2, 131 ille annus fuit vitae Mario -us. SIL. 1, 228 fati -us in dextra est. STAT. Theb. 5, 196 dapibus ... fit -us (GELL. 15, 2, 3. BOETH. mus. 1, 13 p. 199, 22 *syn.* finem, terminum). PORPH. Hor. epist. 1, 14, 36 -um ludo ponendum esse. VOPISC. Prob. 24, 3 posteri aeternitatem videntur habere, non -um. LEO M. serm. 74, 2 p. 398^A Iesus ... elevatus in coelum corporalis praesentiae -um fecit.

γ *pertinet ad pecuniam, rem familiarem fere i. q. summa*: VITR. 10 pr. 2 architecti ... -um impensarum ratiocinantes (CELS. dig. 24, 1, 47). VELL. 1, 9, 6 triumphus priores excessit ... -o pecuniae (2, 22, 5. CVRT. 5, 6, 8 ingens. VLP. dig. 24, 1, 7, 5. PAVL. dig. 16, 3, 26, 1 eum contractum ... depositae p. -um excedere. OROS. hist. 5, 18, 27 COD. Theod. 9, 23, 1, 1 INSCR. RM 1904 p. 148). VAL. MAX. 4, 4, 10 dotis -us XL milia aeris fuit (PAPIN. dig. 23, 3, 69, 4 *syn.* quantitas). SEN. benef. 4, 36, 1 promissae rei -us. QVINT. inst. 7, 6, 11 legati (decl. 332 p. 308, 18 IULIAN. dig. 37, 5, 6 SCAEV. dig. 33, 1, 13, 1 VLP. dig. 35, 3, 1, 4). TAC. hist. 1, 46, 2 oneris. ann. 1, 77, 4 lucaris. IAVOL. dig. 28, 5, 14 magis ordinem quam -um partibus hereditatis imposuisse vide-tur. SVET. Cal. 38, 3 taxato ... -o summae. S.C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 53 ex eo -o fortunarum cuiusque civitatis ... efficiat pretia gladiatorum. GAIUS dig. 39, 5, 11 cum de -o donationis quaeritur *eqs.* PAPIN. dig. 28, 5, 79, 1, 34, 9, 11 si maior -us institutionis quam fraudis fuerit. 35, 2, 5 debiti (PAVL. dig. 9, 2, 30, 1 COD. Theod. 8, 1, 9 pr. = Iust. 12, 49, 2 pr. *al.* cf. l. 64). VLP. dig. 2, 15, 8, 24, 22, 1, 31 si -us certus *usurarum* non adiciatur. 23, 3, 12, 1 aestimationis. 27, 2, 3, 1 patrimonii (COD. Iust. 5, 51, 1. cf. AVG. civ. 4, 3 p. 149, 22 D. augen-tem ... patrimonium suum in immensum -um). 27, 2, 3, 4 facultatum (COD. Theod. 10, 1, 5 pr. = Iust. 10, 1, 7, 1). PAVL. dig. 30, 29 s n ... -o ... debitum differatur. 39, 5, 34, 1 certo -o aestimari. sent. 5, 33, 6 poenae. EPIST. impp. de Asia (Bruns, fontes? p. 271) I 17 retracto eo reditum -o, quem *eqs.* PS. AVG. quaest. test. I 79, 2 (ad Matth. 17, 26) illic invenire -um (sc. staterem) exactioni debitum. SVLP. SEV. chron. 2, 18, 5 promissum argenti -um (*syn.* pecuniam). COD. Theod. 7, 13, 7, 2 pretii. 9, 21, 2, 1 = Iust. 9, 24, 1, 1 immunitatem ... cuius -us ... a nobis ... statuatur. 10, 16, 12 capitationis. 11, 22, 3 iugationis (COD. Iust. 10, 72, 10). 11, 28, 1 discordante brevium -o. *al.* SIDON. epist. 4, 24, 1 centesima per bilustre producta tempus -um sortis ad duplum adduxit. COD. Iust. 5, 50, 2, 1 bonorum. 11, 58, 3 censuum. 12, 19, 12, 1 -um ... sportularum ad mediocrem deduci quantita-tem. *al.*

δ *pertinet ad hominum (daemonum l. 83) multitudines fere i. q. numerus* (de copia rerum v. p. 1258, 60): VELL. 2, 73, 3 magnum -um legionum effecerat. 2, 96, 3 numerum ... et -um virium. HOMER. 904 ingentem ... -um ... virorum. VLP. dig. 50, 14, 3 est ... proxeneta-rum -us, qui *eqs.* PORPH. Hor. epod. 16, 37 deteriorum maior -us est (cf. *antea*: pars maior). EVTR. 2, 6, 1 legiones decem, qui -us sexaginta ... armatorum milia efficiebat. HIL. in psalm. 59, 7 credentium. CLAUD. DON. Aen. 6, 570 p. 583, 28 furia vocans ... sororum innumera-bilem -um. 11, 100 p. 422, 15 sepeliendorum. 11, 450 p. 483, 19 quam

in infinito -o esset hostilis exercitus. COD. Theod. 7, 13, 6, 2 *tironum* (*syn.* numerus). ARATOR act. 2, 620 numeri.

ε *pertinet ad pondus* (cf. p. 1253, 80. 1254, 41. 1255, 30): COD. Theod. 14, 4, 4, 2 animal ... cuius -um non prius ponderatione certa deciderit suarius.

ζ *sensu latiore notione metiendi plus minus evanida pertinet ad res, quae taxantur vel aestimantur*: 1 *pertinet ad ea, quae sensibus animadvertuntur*: α *de gradu incrementi vel remissionis actionis, motus sim.*: CIC. nat. deor. 2, 49 solis tum accessus ... tum recessus et frigoris et caloris -um temperant. VERG. Aen. 10, 247 Cymodocea im-pulit ... haud ignara -i (SERV. moderationis) puppim (cf. Conington-Nettleship ad l.). SEN. nat. 2, 40, 4 omnia ista urunt, sed genere et -o differunt. 5, 13, 4 spiritum a vento -us separat (cf. LVCAN. 5, 709 nox saeva -um venti velique tenorem eripuit nautis). epist. 15, 7 *vocem* per gradus et certos -os extollere. QVINT. inst. 11, 3, 17 tum elatis tum inferioribus -is *vocis* opus est. 11, 3, 45 intra loquendi -um (*opp.* clamore, murmure). GELL. 18, 10, 5 quod arteriae ... pulsu suo habi-tum et -um febrium demonstrent (cf. p. 1251, 44). AVIEN. Arat. 533 *tertia linea deltoxi contracta* -um gemina face ... stellarum superat (gr. 237 περί ... πλέων εὐάστερος εἶστιν. Cic. Arat. 9 praeclara relu-cet. Germ. 238 clarior igne. item de fulgore: PS. AVG. quaest. test. I 105, 6 ad -um ... solis ... lunam augeri).

β *de amplitudine spatiorum*: α *generaliter*: Ov. met. 6, 102 Pallas circuit extremas oleis ... oras *texturae*; is -us est operisque sua facit arbore finem (cf. PLIN. nat. 35, 67 desinentis picturae -um in-cludere). 8, 748 dryades ... trunci circuire -um. VITR. 10, 2, 4 am-pliore -o machina. CELS. 5, 26, 4 -o ... periculum facit quodeunque vulnus magnum est (*opp.* loco). 5, 28, 14^C myrmecia magnitudine vix umquam lupini -um excedunt. 7, 2, 5 in -o *incisionum* (cf. PRVD. perist. 10, 1129). 7, 18, 10 pro venarum magnitudine ac -o. 7, 21, 1^A maiorne is -us omenti prolapsi an exiguus sit. 8, 1, 20 -o crassitudinum ossium mutato. COLVM. 1, 6, 1 -us *millae* ... aptetur universo consaepto. PLIN. nat. 18, 283 -us in terris huius iniuriae (sc. roscidi frigoris) est us, quem fecit ... comitatus utriusque causae. QVINT. inst. 7, 2, 6 (*pertinet etiam ad l. 77*) quaeritur ... qualitas circa -um, speciem ...: an sol maior quam terra ... maius bellum Troianum an Peloponensium. AMPEL. 15, 16 Iphicrates arma habiliore pondere et -o fecit. GELL. 1, 1, 2 -um spa-tiumque plantae Herculis ... fuisse quam aliorum proceris. APVL. mund. 21 p. 337 in nullo alia species ab alia vincitur -o vel potestate (cf. Ps. Aristot. p. 396 b, 35 τὸ μὲν αὐτῶν πλεον ἔτερον ἐτέρον δύνασθαι). TERT. adv. Hermog. 38 p. 168, 12 materiam infinitam aevo, non -o cor-poris. CHALC. comm. 64 p. 131, 17 terra cum amplitudine universae rei comparata notae obtineat -um. PALLAD. 1, 8, 2 fundamenta -o terrae maioris altitudinis obruantur. PRVD. apoth. 730 addita parvo incrementa -is auxerunt omnia plenis. MACR. Sat. 7, 5, 30 contrahendo in minorem -um vela. MART. CAP. 6, 720 certos spatiorum -os, quos Graeci χωρία appellant. COD. Theod. 15, 1, 45 ascensibus ... in latiore -um patentibus.

β *specialiter de animantium corporibus*: HOR. sat. 2, 2, 37 illis piscibus maiorem natura -um dedit, his breve pondus. Ov. hal. 9 omnibus animalibus ... datum ... noscere teli vimque -umque sui. LVCAN. 9, 804 nondum stante -o crescens ... cadaver. GELL. 6, 22, 4 cuius corpus in tam immodicum -um luxuriasset (cf. *antea*: nimis pin-gui homini). APVL. met. 4, 3, 7 canes et -o magnos et numero multos. AVG. civ. 22, 12 p. 588, 17 D. interrogant, quem -um ipsa aequalitas habitura sit (cf. q. s.). p. 588, 26 statura et -us corporis Christi (22, 15 p. 592, 11. 22, 16 p. 593, 22 MEROB. Christ. 11). 22, 14 p. 591, 14 perfectionis -um sic habent omnes. PHYSGN. 116 p. 136, 13 medietas non ex mensura nec -o ... certa capienda est.

γ *de quantitate*: α *liquorum* (cf. p. 1253, 63): CELS. 2, 3, 5 -o convenientia excrementa iis quae adsumuntur (Hippocr. progn. 11 p. 88, 3 πλῆθος). 3, 19, 1 sudor ... supra consuetudinem et -o et tem-pore. 4, 27, 2 urina super portionum -um ... profluens. 5, 26, 20^F -o ... convenire *pus* ... magnitudini vulneris. 5, 28, 12^E cognosci potest ex -o puris (8, 10, 7). 7, 21, 2. PLIN. med. 1, 10 p. 23, 1 ut ex naribus is -us sanguinis profluat, qui ... afferat mortem. β *rerum solida-rum i. q. quantitas vel copia* (de multitudine animantium v. p. 1257, 76): CVRT. 5, 6, 3 vestis ingens -us (6, 4, 21 pomorum). COLVM. 2, 5, 2 non debet maior -us eorum acervorum stercoris dissipari, quam *eqs.* PLIN. nat. 1, 33, 5 de -o auri apud antiquos (SIL. 11, 40 largior. SVLP. SEV. chron. 1, 37, 5 immensum. 1, 53, 4). IUV. 3, 310 maximus in vinclis ferri -us. APVL. met. 3, 28, 5 gestaminum -us numerum geru-lorum excedit. SCAEV. dig. 33, 2, 32, 3 cum in salinis ... salis inventus sit non minimus -us. AVIEN. orb. terr. 363 quidquid terra ... sufficit ... stupeas specique -oque. ISID. vir. ill. 21, 27 Augustini epistolarum quaestionumque infinitus -us est.

2 *pertinet ad incorporea*: α *generaliter* (cf. supra l. 35): CIC. Verr. II 4, 14 qui -us est ... cupiditatis, idem est aestimationis. SEN. contr. 2, 5, 11 de -o beneficii. VELL. 2, 8, 1 magis voluntatem peccandi intuebantur quam -um (*syn.* in quantum admissum foret). VAL. MAX. 9, 10 ext. 2 animi, non corporis dolore poenae -um aesti-mantes. SEN. dial. 5, 2, 1 quibus iura distinguit -us virium. epist. 66, 43 mors nulla maior aut minor est; habet enim eundem in omnibus -um, finisse vitam. 105, 5 contemptus ... cuius -um in sua potestate habet,

[Brandt †]

... qui contemnitur. CVRT. 7, 2, 33 regi ... omnia ad fortunae suae -um exigenti. QVINT. inst. 2, 4, 21 virtutum vitiorumque. 2, 21, 2 quorum opinio non qualitate, sed -o erravit. 3, 8, 35 est utilitatis ... quaestio ... et in -o. 3, 8, 67 brevitatis ... aut copia ... -o constat. 4, 1, 62 principii. 5, 6, 2 -o litis (cf. Spalding ad l.). 7, 4, 41. al. Ps. QVINT. decl. 13, 10 p. 256, 15 scelera -o differunt. TAC. ann. 15, 25, 3 in tantum ferme -um aucta potestate, quem populus Romanus Cn. Pompeio ... dederat. PLIN. epist. 6, 2, 8 tempus ... negotio finire, cuius -um ignores (cf. antea: quam spatiosa sit causa). TERT. pudic. 5, 5 delicti. VLP. dig. 11, 7, 14, 7 potest ... distinguere et misericordiae -us. coll. Mos. 1, 11, 3 poenam ... moderatus es ad -um culpa (BENED. reg. 24, 3). AVG. civ. 10, 21 p. 434, 2 D. de -o potestatis daemonibus datae. COD. Theod. 9, 40, 10 -us facti. BOETH. cons. 2, 3, 4 an numerum -umque tuae felicitatis oblitus es? (2, 3, 10 laetorum tristiumve). ARATOR act. 1, 426 violentius ardet ambitio crescente -o. ENNOD. opusc. 4, 10 p. 385, 25 diligentiae.

b specialiter fere i. q. gradus: FILASTR. 150, 7 (ad Ioh. 14, 2) non in uno -o dignitatis ... inveniendi (COD. Iust. 12, 23, 7 pr. iuxta definitum dignitatum -um). apud gramm. de comparatione (cf. Jeep, Redeteile 275): DIOM. gramm. I 403, 24 adverbio haec iuncta sunt discrimina generalia tria: forma, -us, finitio (syn. p. 404, 3 comparatio, p. 405, 22 gradus). p. 403, 25 -us (sc. adverbii) continet quantitatem, ut 'plus, minus'. i. q. numerus: SERV. auct. Aen. 1, 283 annorum. VVLG. deut. 25, 2 pro mensura peccati erit et plagarum -us (פסוקי-פסוקי).

II notione aucta accedit significatio approbandi, restringendi, obligandi, ut sit i. q. -us iustus vel opportunus, quem supergredi vel infra quem remanere non licet (cf. PLIN. epist. 1, 20, 20 non minus non servat -um, qui infra rem, quam qui supra, qui adstrictius, quam qui effusius dicit. AVG. beat. vit. 32 p. 113, 9 ubi ... -us est atque temperies nec plus est quicquam nec minus [cf. Postma p. 168 sqq.]): A sensu strictiore pertinet ad res, quae mensurantur: 1 proprie de locorum vel corporum spatiis (huc pertinet: HIL. in psalm. 2, 32 p. 61, 8 neque unum est -um sumere atque moderari, quorum aliud interius -um accipit, aliud exterius ... moderatur): a de spatiis porrectis: α pertinet ad areas: LIV. 6, 35, 5 legem de -o agrorum, ne quis plus quinquaginta iugera agri possideret (COLVM. 1, 3, 11 quod agri -um ... transcendisset. PLIN. nat. 18, 35 -um agri ... servandum). VAL. MAX. 4, 3, 5 popularis adsignationis -um non excessit. FRONTIN. grom. p. 9, 18 locorum religiosorum, quibus ... -us est restituendus. p. 9, 19 hortorum -os (syn. praescriptum ... finem). FRONTIN. (?) grom. p. 44, 20 -us ... flumi(ni) est constitutus. IAVOL. dig. 8, 3, 13, 1 -o determinabitur iter actusve (cf. VLP. dig. 43, 19, 3, 14 usque ad certum -um reficiendi itineris ius sit). adde: NEMES. cyn. 302 retia ... raris ... contexere nodis et servare -um maculis linoque.

β pertinet ad longitudines: ① generaliter: VARRO rust. 1, 8, 5 (subauditur notio p. 1263, 54 allata) vineae altitudinis -us longitudo hominis (2, 4, 14 harae a. -us sit, ut subulcus facile circumspicere possit. COLVM. 11, 3, 4. COD. Iust. 8, 10, 1 nec -um usitatum a. balnei excedas). GRATI. 121 omnia tela -i melius finxere salubres. COLVM. 2, 2, 27 fatigatur pecus, ubi hunc -um (cf. antea: pedum centum viginti) excessit sulcus. 4, 24, 19 materiae ... longitudini -um difficile est imponere. 4, 24, 20 -us vili ... est adhibendus. QVINT. inst. 11, 3, 139 latum habentium clavum -us est, ut sit paulum cinctis submissior tunica. COD. Iust. 8, 10, 11, 2 quem interapedinis -um ... proponimus (syn. definitum spatium, id est decem pedum mensuram). nota cum negatione fere de mensura non certo statuta (cf. p. 1254, 43): VERG. georg. 3, 54 vaccae longo nullus lateri sit -us.

② specialiter de librorum sim. -o iusto, saepe fere i. q. finis (e. g. l. 59. 63. 81): RHET. Her. 2, 31, 50 huic volumini -us hic sit (Cic. Tusc. 4, 41 s. iam huius disputationis -us. off. 1, 135 s. desinendi sermonis -us. AVG. anim. 3, 15, 23. civ. 1, 36 p. 52, 31 D. hic ... -us s. huius voluminis. 2, 29 p. 97, 17 pecc. mer. 1, 39, 70 VINCENT. LER. 28, 40, 16). CIC. Verr. II 2, 118 -um aliquem et finem orationi nostrae criminibusque faciamus (epist. 10, 3, 4. VEG. mulom. 3, 27, 9 -um plenum credidimus faciendum). NEP. Epam. 4, 6 -us adhibendus est. VELL. 2, 29, 2 operis -us paucis eum narrari iubet (cf. l. 77). 2, 52, 3 non recipit enarranda hic scripturae -us. SEN. epist. 45, 13 ne epistulae -um excedam (PLIN. epist. 2, 5, 13 LACT. inst. 1, 23, 6 IVST. 43, 1, 2 HIER. epist. 26, 5, 53, 9, 1. in Ezech. 9 praef. prolixitatis. SVLP. Sev. chron. 2, 32, 6. EVSTATH. Bas. hex. 8, 7 p. 952D [gr. 8, 7, 80 ὑπερπύπτειν τοῦ μέτρου]. 8, 8 p. 955A [gr. 8, 8, 93 τὴν συμμετροῦσαν ἐκβαλλόντες]). QVINT. inst. 9, 4, 146 finem imponere egresso destinatum -um volumini festino (FRONTO p. 60, 19 v.d.H. = p. 66, 18 N. HIER. epist. 54, 18, 3 in Ezech. 10 praef.). 11, 2, 27 nec utique certum imperaverim -um (-o trad., sc. partis orationis). PLIN. epist. 9, 13, 26 si -um epistulae cogites (AVG. civ. 3, 21 p. 132, 8 D.). FRONTO p. 132, 16 v.d.H. = p. 114, 20 N. ne ... diutius, quam epistulae -us postulat, commoremur (cf. p. 1260, 1). PAVL. sent. 3, 6, 87 librorum ... appellatione ... scripturae -us, qui certo fine concluditur, aestimatur. TREB. Valer. 8, 5 ne -um voluminis transeam. EVTR. 10, 18, 3 operi -um dabimus (AVG. civ. 4, 34 p. 189, 34 D. hic dandus huius voluminis prolixitati -us. ARATOR ad Parth. 2). AVSON. 406, 102 p. 243 P. fandi -um invita accipe. AVG. civ. 16, 37 p. 185, 14 D. huic operi -us moderate imponendus nos in alia festinare compellit (cf. l. 72. 74. 81). 17, 1

p. 198, 7 maior ... disputatio ... , quam huius operis -us flagitat (cf. p. 1259, 66. 77. 84). SVLP. Sev. chron. 1, 20, 1 operis -um custodientes. CAPREOL. epist. 2, 13 p. 858C -us sermonis ... tenendus est. PARTHEN. epist. -um epistolae praeterivi. CONSVLT. 7, 8 cartulae ... -um ... supplere. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 10 sec. 1, 10 p. 158, 22 COD. Iust. 5, 4, 24.

γ pertinet ad ambitum rerum et longarum et latarum et altarum:

① aedificiorum: CIC. leg. 2, 62 requiro, ut ceteri sumptus, sic etiam sepulchrorum -um. 2, 66 sepulchris ... finivit -um. PLIN. nat. 18, 32 -us villae hic probatur, ut eqs. SVET. Aug. 89, 2 de -o aedificiorum. COD. Iust. 1, 27, 2, 14 ad talem -um eas civitates construi disponat, ut possint per paucos servari. adde: VLP. dig. 7, 1, 7, 2 de -o sarta tecta habendi (cf. ibid. modica ... refectio). ② navium: CVRT. 4, 11, 8 navigia, quae -um excedunt. COD. Theod. 13, 5, 28 ut naves ... ad necessarium et constitutum -um exaedificare cogantur. ibid. nisi ... debitaе capacitatis summam -umque servaverint.

b de rebus, quae vasis mensurantur: COLVM. 8, 5, 2 -us cibariorum sit ... binorum cyathorum hordei (8, 11, 6). FRONTIN. aq. 9 Iulia ... -um suum ... servavit (36. COD. Theod. 15, 2, 2 -us ... servandus tabulis adscribatur). 27 castellum, ex quo singuli suum -um recipiunt. 35.

2 transl. de spatiis cogitatis: α pertinet ad tempus, sc. de temporis spatiis iustis et opportunis, interdum fere i. q. finis (e. g. l. 24. 30. 45): PAVL. Merc. 652 quis -us tibi exsilio tandem eveniet, qui finis fugae? CIC. Tull. 6 non defensionis tuae -us, sed nox tibi finem dicendi fecit. Manil. 26 imperii diuturnitati -um statuendum ... putavistis. leg. 3, 11 loco senator et -o orato (cf. 3, 40 ut -o, ne sit infinitus). Marcell. 25 -um vitae tuae ... aequitate animi definies (PAVL. Fest. p. 103, 5 humanae v. -um excedant [COD. Iust. 3, 1, 13 pr. ne lites ... v. hominum -um excedant]. VAL. MAX. 9, 12 ext. 8 humanae v. -um supergressum). OV. fast. 3, 165 hic anni -us est. VAL. MAX. 6, 1, 11 naturae -um expleverat (8, 13, 1). SEN. nat. 6, 14, 2 venarum ... mobilitas -um servat. epist. 104, 1 venis ... naturalem turbantibus -um. PLIN. nat. 17, 15 continuatio caloris ... idem quod -us aliubi efficit. 28, 199 -us est curationis, donec eqs. (33, 131). QVINT. inst. 9, 4, 125 -us eius perihodi ... spiritus -o terminatur. 10, 4, 4 temporis quoque esse debet -us (PLIN. epist. 3, 12, 4 TERT. ieiun. 10na. adv. Marc. 4, 20 p. 487, 14). TAC. dial. 40, 4 nullus magistratum -us (i. orationum tempus a magistratibus non restrictum erat. cf. Persson, Krit.-exeg. Bemerkungen 46). hist. 3, 56, 2 quantus urgendo trahendove bello -us. PLIN. med. 3, 30 p. 104, 2 -us est permiscendi, ut fiat crassitudo glutinis. HIL. trin. 12, 33. COMPVT. cod. Col. prol. 14 p. 235, 6 ne -um lunae statutum aliquis excedat. SEDVL. carm. pasch. 5, 247 supremum expavit natura -um (cf. op. pasch. 5, 20 mundi ... rata venisse iam finem). LEX Burg. lib. const. 50, 1 (syn. finem). supplendo verbo q. e. fuit, i. q. finis: VAL. FL. 1, 294 iamque mero ludoque -us. SIL. 16, 225. STAT. Theb. 5, 420 tunc -us annorum. alluditur significatio longitudinis fili: SEN. apocol. 4, 1 vers. 10 nec -us est illis (sc. saeculis aureis).

b pertinet ad pecuniam, rem familiarem, fere i. q. summa iusta et opportuna: CIC. Verr. II 3, 220 in voluntate hominum atque avaritia positus -us aestimandi (item c. gen. gerund.: SEN. benef. 1, 11, 5 pecunia ... ad sanum -um habendi parata. TAC. ann. 6, 16, 1 legem ... de -o credendi possidendique. VLP. dig. 7, 1, 9, 7 = frg. Vat. 70, 1 utendi). parad. 44 ex eo, quantum cuique satis est, metiuntur homines divitiarum -um (SEN. epist. 2, 6). 50 non aestimatione census, verum victu atque cultu terminatur pecuniae -us. VELL. 2, 125, 2 -um stipendii ... sibi ipsi constituere conati sunt (TRAIAN. Plin. epist. 10, 55. PAPIN. dig. 22, 1, 1 pr. usurarum. PAVL. dig. 35, 2, 1 pr. COD. Iust. 12, 25, 4, 1 sportulis ... -um constituimus observandum). SEN. benef. 2, 34, 4 cum infinitum intersit inter -um et angustias. dial. 9, 8, 9 optimus pecuniae -us est, qui eqs. (epist. 88, 29). 9, 9, 4 studiorum impensa tam diu rationem habet, quam diu -um. 11 (12), 11, 4 qui continebit ... se intra naturalem -um eqs. (epist. 119, 10). ibid. qui naturalem -um excedet (PLIN. nat. 33, 118. CELS. dig. 39, 5, 21, 1 legis [PAVL. dig. 35, 2, 1, 12]. POMPON. dig. 39, 2, 39, 4 probabilem [PAPIN. dig. 5, 3, 50, 1 VLP. dig. 14, 6, 7, 13. 33, 1, 3, 6]. VLP. dig. 1, 16, 6, 3 CAPITOL. Pius 6, 1 COD. Iust. 1, 27, 1, 20. al.). epist. 58, 30. 74, 19 prudentia, quae -um illis aut parsimoniam imponat. 90, 18. 94, 23. IVV. 6, 359 quem dedit haec (sc. paupertas) posuitque -um (VLP. dig. 27, 2, 3, 3). TAC. hist. 2, 33, 1 postulavit -um argento suppellectili familiae (4, 9, 1). ann. 11, 7, 3. 14, 52, 1 privatum -um evectas opes. PLIN. epist. 6, 28, 2 nisi adhibueritis -um, ego adhibebo (paneg. 55, 5 SVET. Tib. 34, 1 Nero 16, 2). CELS. dig. 23, 3, 60 -us dotis ex facultatibus et dignitate ... statuendus est (Dig. saepius. IVST. 21, 4, 5 sumptibus. EDICT. imp. Diocl. II 7 non pretia venalium rerum ... , sed -um statuendum esse censuimus. COD. Theod. 11, 1, 24. 11, 30, 65 COD. Iust. 4, 32, 27. al.). SCAEV. dig. 22, 3, 27 ei, qui usque ad certum -um capere potuerat, legavit licitam quantitatem (VLP. dig. 15, 3, 3, 3 COD. Iust. 2, 6, 3, 4, 2, 6 placitum). PAPIN. dig. 33, 10, 9 pr. VLP. dig. 2, 15, 8, 10 -us ... pecuniae ... aestimandus est (30, 39, 1. 42, 3, 6). ibid. arbitrandus est. 26, 7, 5 pr. quibus summis -us praefiniri ... non potest. 27, 2, 2, 1 alimentorum -us ... is servari debet, quem praetor statuit (COD. Theod. 13, 10, 7. COD. Iust. 1, 52, 1 fixus ac stabilis. 3, 36, 16). 50, 12, 1, 10 pecuniam, quae -um legitimum egressa est (PAVL. dig. 20, 2, 8 [Brandt †])

= sent. 2, 13, 16). *al.* TREB. Valer. 6, 3 censibus -um pones. CAPITOL. Pert. 8, 9 convivium ... ex immenso ad certum revocavit -um. SPART. Hadr. 22, 5 sumptus ... ad antiquum -um redegit. COD. Theod. 2, 19, 4, 6, 4, 24 ne quis ... praestitutae expansionis transeat -um. 11, 30, 49 intra praestitutum -um (COD. Iust. 6, 50, 17). *al.* NOVELL. Valent. 7, 2, 2 si -um veri census ... supergressi fuerint. COD. Iust. 1, 54 rubr. 2, 7, 22, 3 -um ... custodiri. *al.* NOVELL. Iust. 13 pr. LEX Burg. lib. const. 19, 6 pignorum. CIL VIII 24056 -um paupertatis suae egressi. *al.* *c pertinet ad multitudines, fere i. q. numerus:* *α* *animantium:* VARRO rust. 1, 18, 5 alia ratione -us mancipiorum generatim est animadvertendus (*sim. de servorum numero:* 1, 19, 1. MANIL. 3, 99 qui -us in servis, qui sit concessus in arvis. GAIUS dig. 26, 7, 13 pr. secundum dignitatem ... pupilli -um servorum aestimare debet). 2, 9, 16 de quo numero *canum* alius alium -um constituit. COLVM. 1, 9, 7 classes ... non maiores quam denum hominum faciundae ..., quod is numeri -us ... commodissime custodiretur. 8, 2, 7 parandi gallinas ... -us est ducentorum capitum. 8, 5, 7 servare oportet -um *eqs.* SVET. Aug. 35, 1 senatorum ... numerum ... ad -um pristinum ... redegit. VOPISC. Aurelian. 49, 8 eunuchorum -um pro senatoriis professionibus statuit. VEG. mil. 3, 1 p. 66, 1 *exercitus* -us a magistris quaeritur armorum. COD. Theod. 1, 12, 6 si -um hunc quisquam ... excesserit *eqs.* (*cf. antea:* quadringentos. *syn.* statutum numerum). 6, 24, 7 usque ad praescriptum -um *senatorum*. 12, 1, 84 expressae quantitatis -um eatenus volumus custodiri, ut *eqs.*

β rerum: POLLIO Cic. epist. 10, 32, 4 quorum *praemiorum* quis ullam finem aut -um futurum putabit? MANIL. 2, 348 detractetne *linea* -um numeri *signorum*, quem circulus ambit. COLVM. 4, 24, 4 -us ... *materiarum* is erit, quem dictabit humi atque ipsius stirpis laetitia. 4, 27, 1 teneris caulibus ... -us adhibendus (*habendus var. l.*) est. COD. Theod. 8, 5, 35 pr. si quis ... hunc ... -um patiatur excedi *eqs.* (*cf. antea:* quinque veredorum numerus). CAEL. AVR. 2, 9, 48 stadiorum.

β sensu latiore pertinet ad res, quae taxantur vel aestimantur: 1 *pertinet ad corporea:* *α* *ad quantitates:* *α* *de cibi portionisque quantitate iusta vel opportuna:* PLAUT. Stich. 719 ubi illic biberit, vel servato meum -um vel tu dato. LIV. 21, 4, 6 cibi portionisque desiderio naturali, non voluptate -us finitus. CELS. 2, 18, 13 -us ... omnium *materiarum* pro genere sumendus (PLIN. nat. 20, 8 pro portione virium. 23, 51). 3, 6, 12 ad concoctionem ... *materiae* genus et -us pertinent. 3, 22, 4 cotidie adicere *cibum*, donec ad iustum -um perveniat (4, 5, 6). SEN. epist. 59, 13 quis cibo debeat esse, quis portioni -us. PLIN. nat. 20, 258. 21, 119 -um servandum. 27, 139. 28, 216 -um ipsae res statuunt (28, 254). GELL. 2, 24, 12 lege ... ciborum genus et -us praefinitus est. APVL. Plat. 1, 18 p. 217 valetudinis portio ... -um necessarii victus nescit excedere. CAPITOL. Ver. 10, 9 habuit ... calicem ... humanae po[si]tionis -um supergressum. ARNOB. nat. 7, 31 p. 265, 7 deo ..., cui -us *vini* constituatur invito. adde de *stercoratione:* COLVM. 5, 9, 16 amurea ... cum ... *urina* ..., cuius utriusque -us servatur.

β de aliis quantitatibus: SEN. epist. 64, 8 adhibeas singulis *remediis* -um. COLVM. 9, 15, 9 *tertia pars favorum* relinquenda est. atque hic tamen -us non est ... certus. PLIN. nat. 34, 164 *plumbum* adeo large, ut lex custodiatur (*Detlefsen; v. app. crit.*) ne plus certo -o fiat. SIL. 11, 592 castris ... atque opibus sancito -um. CHALC. transl. p. 32^B libratis isdem elementis salubri -o (*gr. καθ' ὅσον ἢν ὀνυράτον*). CASS. FEL. 17 p. 25, 9 in aqua mulsa adipem porcinum mittes et resinam terebintinam sufficienti -o. *al.*

β pertinet ad spatia: *α* *fere i. q. magnitudo certa, restricta, solita:* VARRO Men. 111^{tit.} est -us matulae (MART. 4, 42, 9 -us ... sit naribus). MANIL. 1, 528 nec lunam certos excedere luminis orbes, sed servare -um (SEN. epist. 79, 8 mundus eundem habitum ac -um servat [*syn.* iustam magnitudinem]). PLIN. paneg. 31, 4 Nilus ... fluminis -um servet). VAL. MAX. 1, 6, 3 lacus ... solitum stagni -um excessit (SEN. nat. 1, 15, 8 humanum habitum -umque ... nostrorum corporum. COLVM. 8, 17, 10 AVG. civ. 15, 9 p. 75, 17 D. 15, 23 p. 109, 10. *cf.* APVL. apol. 49 -o excessit [*cf. Marchesi ad l. et Plat. Tim. 82^A πλεονεξία καὶ ἐνδεσία*]). LVCAN. 9, 794 humanum ... egressa -um ... sanies (*sc. tumor*). ARNOB. nat. 1, 10 p. 10, 16 ut *mundus* -um rebus luxuriantibus figat. CLAUD. 8, 69 *Solis* currus ... recepit imperium flammaeque -um. *carm.* min. 26, 52. PHYSIOGN. 16, 2 caput cum ... maius est, quam exigit -us. *nota de maris recessu:* CONSVLT. Začch. 1, 25 p. 31, 19 mare ... excessum -umque custodiens.

β fere i. q. finis restringens: SEN. suas. 1, 1 cuicumque rei magnitudinem natura dederat, dedit et -um (*opp.* infinitum. SEN. Herc. f. 1141 extrema tellus hunc dat Oceano -um?). SEN. nat. 1 praef. 9 Rhenus Germaniae -um faciat. LVCAN. 10, 331 *Memphis Nilo* -um ... vetat crescendo ponere ripas. PLIN. nat. 2, 72 *Veneri et Mercurio stellis* -um statuunt apsidum suarum margines (AVIEN. Arat. 43 *Iuppiter* -um statuunt signis [*cf. gr. ἡ ἀστέρα διαχολύας*]). FRONTO p. 185, 15 v.d.H. = p. 196, 22 N. (*in imag.*) ut rectam ingressis viam certus itineris est finis ac -us (AVIEN. orb. terr. 36 terrarum ... trium -us e. mare. 100. 372). AVIEN. ora 341 *Herculanae* ... columnae, quas -um utriusque haberi continentis legimus.

2 *pertinet ad incorporea:* *α* *generaliter (saepe i. q. finis; interdum vergit ad notionem moderationis p. 1263, 7 allatam):* PLAUT.

Amph. 996 dum id -o fiat bono (*al. v. vol. II 2096, 6. de notione ambigua cf. AVG. nat. bon. 23 p. 865, 8 si dicatur aliquis non b. -o egisse, quia minus egit quam debuit, aut quod ita egit, sicut in re tali non debuit, vel amplius quam oportebat vel non convenienter [quod pertinet ad cap. II]. opp. malo -o actum ... quia non est ibi servatus -us*). ASIN. 169 quid -ist ductando amando? (MEN. 233 q. -i futurumst illum quaerere? *cf.* ASIN. 882 q. -i ... amplexando facies? [Mil. 1311. Com. pall. inc. 4, 1 quid -i facturus risu denique?]). AUL. 488 v. p. 1254, 66. MOST. 139 *tempestas* virtutis -um deturbavit. TER. Andr. 826 neque -um benignitatis ... cogitas. ACC. trag. 657 quinam ... internecioni -us paretur? LVCIL. 1331 *virtus est* quaerendae finem rei scire -umque. CIC. inv. 2, 159 *virtus est animi habitus naturae* -o atque rationi consentaneus. MANIL. 3 mihi non tam copia quam -us in dicendo quaerendus est (Tusc. 4, 40 aegritudinis. 4, 41 vitio). de orat. 1, 85 quae statuerentur ... de -o rerum omnium (Marcell. 1 nat. deor. 1, 26. 2, 15 Tac. hist. 1, 85, 3). rep. 2, 1 in dicendo (*cf. l. 13*). leg. 3, 5 neque solum iis magistratibus praescribendus est imperandi, sed etiam civibus obtemperandi -us (Tac. ann. 3, 63, 4 COD. Theod. 2, 26, 5). parad. 25 rerum -um figere non possumus (HOR. *carm.* 3, 15, 2 nequitiae fige -um tuae. TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 331, 20). fin. 1, 45 cupiditatum nec -us ullus nec finis inveniri potest (SEN. dial. 5, 40, 1. CVRT. 8, 13, 15 si ... temeritas ... inveniret -um). Tusc. 1, 5 utilitate huius artis terminavimus -um (2, 45, 3, 74. SVET. Aug. 40, 3 manumittendi -um terminavit). 4, 40 transisse videtur -um (*opp.* moderatius ... ferre; ferret modice. off. 1, 102 finem et -um. SEN. benef. 3, 22, 1 HIER. hom. Orig. in Luc. 25 p. 160, 21 COD. Theod. 11, 36, 18, 1). 4, 42 vitii -um apponit. off. 1, 104 ludendi etiam est quidam -us retinendus (APVL. Plat. 1, 18 p. 218). 2, 50 -us tamen adsit (VERG. ecl. 2, 68 quis ... -us a. amoris? Ov. trist. 1, 9, 38 nullus. Tac. hist. 3, 86, 2 ni a. -us). Ov. met. 9, 631 -um ... exit. 10, 377 nec -us ... reperitur amoris (LIV. 3, 40, 1. VELL. 2, 47, 3 *syn.* finis. QVINT. inst. 6, 3, 35). 11, 14 -us ... abiit. 15, 493 siste -um. fast. 2, 556 prodigiis ... venit ... -us (STAT. Theb. 3, 717). 5, 304 iustum praeterit ira -um. trist. 5, 1, 36. LIV. 3, 59, 1 inhibito salubriter -o nimiae potestati. 4, 58, 4 nulla virtute superari humanarum virium -um (STAT. Ach. 1, 45). MANIL. 3, 130 famae. VELL. 2, 7, 1 si civilem dignitatis concupissent -um *eqs.* VAL. MAX. 4, 1 ext. 2 vindictae. *ibid.* 8 viribus suis -um imponit. 6, 2 pr. si salubri -o se temperavit *libertas*. 6, 5 ext. 3 debitum supplicii -um (SEN. Thy. 1052 sceleris -us debetur. TERT. cult. fem. 1, 9 l. 11 *opp.* immoderate). 7, 2, 5, 9, 13, 3 sanae rationis -um. CELS. 7, 4, 3^A parum -um rei cognoverunt. SEN. Ag. 150 res est ... stulta nequitiae -us. 692 quae patimur vicere -um. Thy. 198. 255 nil quod doloris capiat assueti -um (-us *ci. Madvig. cf. p. 1263, 52*). 279 hic placet poenae -us (VAL. FL. 4, 584 QVINT. inst. 2, 4, 38 PLIN. epist. 10, 29, 1 FORTVN. rhet. 1, 9 p. 96, 12. *al.*). benef. 1, 15, 3 *vim animi* virtutem -us fecit. 2, 16, 2 cum sit ubique virtus -us. dial. 3, 7, 1 *iram* ad salutarem -um cogere (*cf.* 4, 13, 3 *irae* -um sollicitius observet sapiens). 3, 8, 2. 7, 13, 5 in ipsa *virtute* est -us (*opp.* nimium). epist. 39, 5 cupiditas, quae naturalem -um transilit (90, 19 AVG. c. Faust. 22, 28). 66, 9 omnis in -o virtus est. -o certa mensura est. 83, 27 *voluptates*, ubi transcendunt -um *eqs.* (HIER. hom. Orig. in Luc. 25 p. 160, 23 *syn.* mensuram [*item* SEDVL. op. pasch. 4, 11]. PAVD. ham. 237). COLVM. 2, 18, 1 est ... -us in siccando, ut *eqs.* LVCAN. 7, 532 perdidit ... -um caedes. 8, 492 sublatus ... -us gladii. SIL. 4, 666 adde -um dextrae (7, 12 *syn.* finem ... statuit). STAT. Theb. 1, 35. 4, 279 nondum ... urbes erant conubiisve -us. QVINT. inst. 1, 8, 17 *opp.* copia (*cf. l. 13. al.*). 2, 1, 4 suum cuique -um professioni demus (*syn.* fines. Ps. QVINT. decl. 2, 19 p. 36, 15). 4, 2, 35 -us ubique custodiendus (AVG. nat. bon. 37 naturae -um). 8, 3, 25 utendum -o. 8, 5, 2 *sententiae* minus celebratae apud antiquos nostris temporibus -o carent. 8, 6, 51 amisimus -um. 9, 2, 79 -o ... opus est. 10, 1, 76 is dicendi -us, ut *eqs.* 11, 1, 29 quosdam ... neque agendi more ac -o contineri. *al.* Tac. hist. 2, 20, 1 -um ... fortunae ... exigere (HIER. epist. 52, 11, 4). 4, 8, 4 libertatis. ann. 1, 31, 4 -um miseriarum exposcerent. 3, 6, 1 si -us adiceretur (PAPIN. dig. 8, 1, 4, 1 VLP. dig. 1, 16, 6, 3). 3, 54, 1 -um posci. 12, 63, 2 finem aut -um orabant. GELL. 1, 3, 9 an ... contra ius ... faciendum pro amico sit ... et quemnam usque ad -um (PAVL. dig. 40, 12, 39, 1 = sent. 5, 1, 7 ad -um exilii possunt ferre sententiam. PANEG. 2, 13, 3 ad principis semet -um coerceri). 4, 9, 9 *opp.* cumulus. APVL. Plat. 2, 19. TER. MAVR. 48 mos certaminis et -us, sudor dum cadat. PAPIN. dig. 40, 1, 20, 3 obsequio ... -um praestitutum esse. TERT. cult. fem. 2, 5 l. 3 de -o et cardine et iustitia corporis excolendi. patient. 10, 9 *ultionis* -um regere non possum. *al.* VLP. dig. 48, 18, 7. LACT. inst. 2, 8, 69 -um condicionis suae transgredi (ARATOR act. 2, 119 vincendi). DECRET. fabr. Sentin. (CIL XI 5748) 22 honorificentiae. NON. p. 520, 19 moderatio, quae temperat aurigatque -os. Ps. AVR. VICT. epit. 43, 6 neglectus -us: cupido laudis immodica *eqs.* HIL. in psalm. 144, 13. trin. 1, 18 moderetur *sensum* ... non aliquo -o intelligendi sed infinitate. 11, 28 finis ... beatitudinis in excessu -us est. SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 87, 14 ut ... ceteri ... -um acceperint revicti. AVIEN. orb. terr. 299 immemor ... -i semper natura ... Syrtibus. PAVLA Hier. epist. 46, 1, 1 impatientia nescit -um (*syn.* mensuram). PRVD. perist. 5, 432 nullusne te franget -us? CLAUD. 8, 516 linguae. 24, 40 virtute reliquit humanum ... -um. IUL. Aug. c. Iul. 3, 21, 42 qui ... -um ... contempserit. AVG. anim. 1, 3, 3 hoc (*sc. esse spumeum in sermone*) ...

[Brandt †]

posse . . . temperari atque ad integrum et solidum vel perducere vel revocari -um. civ. 3, 28 p. 140, 31 D. contristabat numerus *proscriptorum*, sed consolabatur -us (*i. finis*) *proscriptionum*. 8, 27. p. 366, 7. *al.* BOETH. mus. 1, 1 p. 181, 12 *musica* amisit gravitatis atque virtutis -um. cons. 1, 5 *carm.* 27 hominum . . . actus merito . . . cohibere -o (*syn. fine*). *al.*

b speciatim: *α i. q. moderatio:* Cic. Quinct. 28 -o et ratione (*cf. l. 14*) omnia Romae Naevium fecisse (*item abl. modi nudo* [*cf. p. 1260, 26 et Stangl, Bph W. 34, 1914, 1640*]: Cic. Mur. 72 more et -o [Scaur. 37 nihil more, nihil -o]. Deiot. 20 num quid nisi -o [modeste, moderate *var. ll.*], nisi quiete? *carm.* frg. 11 [de consul.], 67 -o ac virtute regebant. CELS. 1, 3, 18 adhibeantur). Cluent. 191 quaestionibus finem . . . non mulieris -us, sed amicorum auctoritas fecit. Verr. II 1, 62 libidines eius ratione aliqua aut -o continebantur (Planc. 15 -um aliquem et consilium et rationem. ad Brut. 1, 10, 3 HOR. sat. 2, 3, 266. 271. QVINT. inst. 12, 11, 13 ordo et ratio et -us [*cod. P. mundus rell.*]. APVL. Plat. 2, 1 p. 221. 2, 7 p. 229. SYNON. Cic. p. 436, 26 B. -o . . . ratione). de orat. 1, 67 de -o, de continentia. Cato 77 caelestium ordinem contemplantes imitarentur eum vitae -o atque constantia. off. 1, 14 quid sit ordo . . . in factis dictisque qui -us (1, 15 SEN. dial. 3, 6, 2 QVINT. inst. 12, 11, 13). 1, 15 in . . . ordine et -o, in quo inest modestia et temperantia (1, 93 SALL. Catil. 11, 4, 38, 4 PS. SALL. in Tull. 1, 1). 1, 141. ad Brut. 1, 4, 4 *syn.* prudentia. VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 satietas -o vitanda est. SEN. contr. 1 pr. 13 vehementi viro -us deerat (QVINT. inst. 6, 3, 2. 8 pr. 17. 12, 10, 16. TAC. dial. 41, 5 *syn.* temperamentum; *cf. Persson, Krit.-exeg. Bemerkungen 47*). 2, 2, 10 facilius in amore finem impetres quam -um. 4 pr. 8 in sua potestate habebat ingenium, in aliena -um (VELL. 2, 31, 4 -um in voluntate habent. *cf. p. 1270, 30*). SEN. dial. 5, 14, 6. epist. 94, 65 ambitio et nullus supra ceteros emnendi -us (*item c. gen. gerund.*: PLIN. nat. 33, 104 FIRM. math. 1, 7, 9 AVSON. 304, 12 p. 177 P. MACR. Sat. 2, 1, 1 modestus edendi -us. VAL. CEM. hom. 17, 6 p. 746C loquendi -us est virtutis cumulus). PS. SEN. mon. 94 pars est iustitiae severitatis -us (TAC. hist. 1, 85, 1). COLVM. 4, 5, 1 ratio -um postulat (TAC. hist. 1, 83, 2 *syn.* temperamentum). CVRT. 10, 5, 32 -us immodicarum cupiditatum. PLIN. nat. 14, 58 si -us absit. 18, 37 -um . . . rerum omnium utilissimum. 31, 9 in potando necessarius -us (33, 104). SIL. 12, 726 virum indocilem pacisque -ique. QVINT. decl. 268 p. 94, 14. TAC. Agr. 4, 3 retinuit . . . ex sapientia -um. hist. 1, 39, 2 initio caedis orto difficilis -us. PLIN. epist. 1, 20, 19 optimus . . . -us est (AVSON. 301, 17 p. 172 P. *ἀριστον μέτρον* . . . hoc est: o. cunctis -us. 304, 6 p. 177 CARM. de sept. sap. Hyg. fab. 221 v. 1). FRONTO p. 18, 9 v.d.H. = p. 22, 9 N. temperabis et moderaberis -o (te)mper(amento)que optimo. CYPR. domin. orat. 4 p. 268, 20 placendum est divinis oculis et habitu corporis et -o vocis. HIER. epist. 39, 5, 2. AVG. beat. vit. 32 p. 113, 20 -us . . . animi sapientia est. MART. CAP. 2, 118 quae sit cura deis vel -us aspicias. ISID. orig. 4, 2, 1 *syn.* temperamento, *opp.* immoderatio. CE 584, 1. *nota notionem mixtum* (*cf. p. 1260, 56*): SEN. dial. 11(12), 10, 10 puta pecuniae -um ad rem pertinere, non animi.

β i. q. vitae condicio modestior: VAL. MAX. 6, 9, 7 altiora -o suo sperare ausos. CVRT. 6, 1, 17 maiores res erant, quam quas praefecti -us caperet. TAC. ann. 13, 2, 2 adrogantia -um liberti egressum. CLAUD. 5, 316 privati fugisse -um.

III i. q. mensura, qua metimur: *A proprie:* 1 de spatiis, quibus longitudo vel areae mensurantur (*cf. p. 1259, 46*): VARRO rust. 1, 10, 1 -os, quibus metirentur rura, alius alios constituit (*seq. iugeris, iugis, versibus*). 1, 10, 2 is -us acnua latine appellatur. MANIL. 4, 158 numeris que -isque consummant orbem (MART. CAP. 7, 802). COLVM. 5, 1, 13 iugeri -us si semper quadraret *eqs.* HYG. grom. p. 85, 1 -um agri non iugerum, sed aliquo nomine appella(re)nt ut *eqs.* 2 de mensuris, quibus liquores *sim.* mensurantur: VARRO Men. 310 trimodiam amphoramque eundem temeti ac farris -um.

B translate: 1 *pertinet ad incorporea:* *a speciatim:* *α de sensuum facultatibus:* Cic. de orat. 3, 99 in ipso tactu esse -um et mollitudinis et levitatis. STAT. silv. 4, 6, 44 quis -us in dextra, quanta experientia docti artificis (*cf. Vollmer ad l.*). *β de spatiis cogitatis:* *pertinet ad tempus:* TERT. anim. 24, 7 p. 338, 27 quod . . . aeternum est, . . . nullum -um temporis patitur *eqs.* *ad artem metricam:* DIOM. gramm. I 474, 32 pes est poeticae dictionis . . . cum certa temporum observatione -us. *ad numeros:* BOETH. arithm. 1, 17 p. 36, 15 -um . . . mensionis secundum ordinem conlocatorum *numerosum ipsa series dabit.*

b generalim: SEN. Herc. f. 746 scelera taxantur -o maiore vestra (*sc. regnantium*). COLVM. 1, 3, 12 *fundi parandi* -us . . . erit sua cuique voluntas facultasque. MELA 1, 114 ut nobiles habeantur non in aetate -us est; nisi quae hostem interemere, virgines manent. PANEG. 3, 14, 4 effectarum rerum -o Iuliani tempora metientur. DIOM. gramm. I 427, 9 syllabarum -i sunt . . . duo, natura et positio. HIL. in psalm. 2, 40 homini gestorum paenitentia -us est gerendorum. AVG. civ. 11, 16 p. 483, 27 D. est . . . alius atque alius pro suo cuiusque usu aestimationis -us. conf. 10, 34, 53 p. 249, 22 inde trahunt adprobandi -um, non autem . . . utendi -um. *huc potissimum referam:* HIL. in Matth. 14, 6 personis, effectibus *descriptis* . . . -us adiacet, ut . . . omnia gesserant in exemplum.

2 *pertinet ad homines, i. q. norma, τύπος:* Cic. dom. 65 Cato -us moribus fuerat (*cf. Sydow, RhM. 90, 1941, 174*). QVINT. inst. 12, 10, 21 *Lysiam* amplectuntur amatores istius nominis (*sc. oratoris Attici*) -um. FILASTR. 132, 2 dominus per eum unum *Cain* omni humano generi velut generalem docendo -um . . . tribuebat . . . indulgentiam.

caput alterum: *i. q. ratio et via vel habitus, genus sim.* (GLOSS. V 117, 28 rationem. 311, 37 *τρόπον*).

1 *pertinet ad actiones, de ratione agendi, i. q. ratio et via:*

A in universum (*cf. p. 1271, 57*): 1 *nude vel c. adi., pron., gen. subi.* (*cf. etiam iuncturus p. 1274, 69 sqq.*): PLAVT. Amph. 221v. p. 1276, 13. Pseud. 704 quaero quoi ter trina triplicia tribus -is tria gaudia dem. Cic. Tim. 27 quid quoque loco aut -o aut tempore contingat (*gr. καὶ ὅπῃ καὶ ὅπως καὶ ὅποτε*). nat. deor. 3, 16 quattuor -is informatas in animis hominum . . . deorum esse notiones. unus is -us est *eqs.* CATVLL. 42, 22 mutanda est ratio -usque nobis. LVCR. 4, 1281 facit . . . femina factis morigerisque -is (*Pont., moris codd.*) . . . ut. VERG. georg. 2, 20 hos natura -os (*sc. arborum creandarum*) . . . dedit. 2, 73 nec -us inserere . . . simplex (*sim. c. inf.* STAT. Theb. 4, 481. *cf. l. 27, 29*). Aen. 4, 294 quis rebus dexter -us (*cf. Buscaroli ad l.*; SERV. eventus. SERV. auct. terminus). 4, 475 tempus serum ipsa -umque exigit (*cf. Pease ad l.*; SERV. auct. id est quo -o aut qua morte). 12, 157 fratrem, si quis -us, eripe morti. HOR. epist. 2, 1, 154 vertere -um. Ov. am. 2, 8, 1 ponendis in mille -os perfecta capillis. ars 1, 765. CELS. 2, 14, 4 diversarum . . . rerum in -o causa est (*cf. 2, 14, 2*). COLVM. 7, 4, 7 est -us optimus considerare tempestates. 9, 2, 1 Celsus utriusque (*sc. Hygini et Vergilii*) . . . adhibuit -um. PLIN. nat. 18, 320 aequi patrisfamilias -us est annona cuiusque anni uti. LVCAN. 3, 689 mille -os inter mors una timori est. QVINT. inst. 1, 7, 23 Cato . . . 'dicam' et 'faciam' 'dice' et 'facie' scripsit eundemque -um in ceteris . . . tenuit (BENED. reg. 14, 4 -us . . . suprascriptus teneatur [*cf. antea: ita agatur. II, 2 teneatur mensura. II, 21 ordo . . . teneatur*]). SER. SAMM. 455 sume . . . seu . . . adpone. -us conducit uterque. OPTAT. 4, 5 p. 109, 18 percurrere omnes -os, quibus nobis detrahitis (*syn. genera*). AVG. civ. 10, 12 p. 422, 18 D. -us, quo fecit *deus mundum* (16, 24 p. 162, 5. 21, 10 p. 511, 13 -us, q. corporibus adhaerent spiritus. 22, 5 p. 559, 17 quaest. hept. 4, 19 p. 329, 14. *al.* BOETH. cons. 3, 3, 17. 5, 3, 34 W. subst. bon. 2 -um, quo substantiae . . . bonae sint. *cf. s. quomodo*). 10, 32 p. 459, 20 in quorumlibet -orum vel artium divinationibus. BOETH. cons. 4, 6, 8 W. *divinae mentis stabilitas* multiplicem rebus gerendis (*cod. E, regendis rell.*) -um statuit. qui -us . . . providentia nominatur. 4, 6, 21 NICET. fid. 3 p. 12, 17. *al.*

2 *c. gen. explic.: gerund.* (*cf. p. 1265, 9. 1266, 33. 77. 1267, 13. 22. al.*): Cic. S. Rosc. 100 nullum -um esse hominis occidendi, quo ille non aliquot occiderit, multos ferro, multos veneno. rep. 1, 51 opes vacuae consilio et vivendi (*cf. l. 57*) . . . -o. VERG. georg. 4, 537 -us orandi qui sit . . . dicam. LIV. 26, 40, 8 est facta fides compositusque rei gerendae -us. SEN. epist. 86, 19 ponendi *arbores*. COLVM. 5, 5, 14 pampinandi . . . -us is erit, ut *eqs.* PLIN. nat. 31, 62 medendi. VAL. FL. 5, 388 doce fandi tempusque -umque. SIL. 8, 265 bellandi. SER. SAMM. 127 curandi. PAUL. sent. 3, 6, 27 de -o utendi cautio a fructuario solet interponi. IVST. 12, 7, 3 salutandi regis. DON. Ter. Ad. 24 duo agendi sunt principales -i, motorius et statarius. PRVD. perist. 10, 342 colendi . . . ritum -umque. CLAUD. 26, 119 vincendi. AVG. civ. 8, 10 p. 336, 11 D. quinam esset -us discendi atque vivendi (enchir. 29, 110). MACR. Sat. 1, 1, 3 *Socrates* eludendi magis quam decertandi -o adprehensis dat elabendi . . . locum. BOETH. c. Eut. 7, 10 alter . . . -us est ex utrisque *naturis* consistendi, quod *eqs.* CASSIOD. Didym. in II Ioh. 9 p. 85, 23 cum duplex . . . sit -us habendi deum (*gr. διπλοῦ ὄντος τοῦ ἔχειν θεόν*). *c. gen. subst.:* Cic. Tusc. 5, 66 si vitae -um actionemque quaerimus *eqs.* (PROP. 1, 7, 9 TERT. anim. 32, 5. RVFIN. hist. 5, 20, 6 totius v. -um [*τὸν χαρακτήρα*]. hist. mon. 6 p. 410A v. formam -umque. AVG. civ. 21, 27 p. 550, 13 D. mor. eccl. 1, 32, 65 tenere optimum v. -um. *al.*). HOR. *carm.* 2, 1, 2 belli . . . causas et vitia et -os . . . tractas (STAT. silv. 5, 3, 236). CELS. 6, 6, 36 victus. SEN. Ag. 989 per omnes tota poenarum -os (CLAUD. DON. Aen. 1, 65 p. 27, 2). CVRT. 5, 5, 5 suppliciorum. STAT. Theb. 4, 229 virtutis. TERT. adv. Val. 12 p. 191, 17 de -o . . . aut de forma . . . peraequationis. VLP. dig. 8, 5, 6, 5 refectionis *aedificii*. 43, 13, 1, 3 'aliter fluat' non ad quantitatem aquae . . . pertinet, sed ad -um et ad rigorem cursus aquae referendum est. 50, 8, 2, 5 computationis. OPTAT. 7, 6 p. 178, 9 communionis. VERG. mil. 3, 20 p. 106, 5 depugnationum septem sunt genera vel -i. 3, 20 p. 107, 10. *al.* AMBROSIAST. in Rom. prol. p. 45A cum . . . epistolae datae -um et rationem ostenderimus *eqs.* RVFIN. hist. 2, 23, 3 mortis Iacobi -us (*gr. τρόπον*). PRVD. perist. 1, 77 passionis. AVG. civ. 13, 18 p. 579, 23 D. occultus aliquis -us operationis dei. 16, 24 p. 162, 3. quaest. hept. 4, 19 p. 329, 18 futuri facti. CONC. I 2 p. 55, 26 *Christus* per -um . . . nativitate reconcilians *eqs.* (*gr. I 1, 2 p. 42, 2 τῷ . . . τρόπῳ*). I 3 p. 70, 20 II 3, 1 p. 206, 20. *cf. l. 84*). p. 104, 9 dissensionis -us omnis abscisus est (*gr. I 1, 4 p. 15, 25 τρόπος*, I 3 p. 187, 20 II 3, 1 p. 86, 16. *cf. I 5 p. 334, 13 sublata est via*). VICT. VIT. 2, 68 -um vel qualitatem divinae generationis (*cf. l. 80*). BOETH. cons. 1, 6, 1 W. curationis. c. Eut. 4, [Brandt †]

25. Ps. BOETH. fid. cath. 24 processiois (*sc. spiritus sancti a patre*). CASSIOD. Didym. in I Ioh. 4, 12 p. 70, 28 -um corporalis aspectus dei. 4, 15 p. 72, 9 in deo per participationis eius -um manebit. *al.*

3 c. in c. *abl.*: APVL. Plat. 2, 7 p. 230 ille iustus in deferendo honore ac servando -us (*cf. q. antecedunt*). DICT. 4, 5 neque eadem *(in)* arte (*sc. pugnandi*) simplex atque idem -us.

B *in artibus et disciplinis*: 1 *in arte dicendi*: a *pertinet ad rationem dicendi* (*interdum fere i. q. habitus, forma, genus; cf. e. g. l. 23.26.28.38.42*): α *c. gen.*: c. *gen. gerund.*: RHET. Her. 4, 45, 59 ad unam quamque ... causam ... accommodabimus singulos -os pronuntiandi. CIC. inv. 1, 49 numeros et -os et partes argumentandi. de orat. 3, 37 quinam ... dicendi est -us melior ..., quam ut ... apte congruenterque dicamus? (QVINT. inst. 9, 1, 13 AVG. in euang. Ioh. 61, 4 in psalm. 46, 1). 3, 155 tertius ille -us (*sc. exornandae orationis*) transferendi verbi. QVINT. inst. 4, 1, 21. 8, 3, 86 sunt multi ac varii excolendae orationis -i. AVG. civ. 11, 8 p. 471, 13 D. eo loquendi -o 'laeta' dicatur domus, quo *eqs.* (11, 24 p. 495, 10. 11, 25 p. 497, 1. 14, 4 p. 10, 27 et illud et hoc eodem l. -o, id est a parte totum. 20, 7 p. 421, 1). c. *gen. subst.*: CIC. inv. 1, 45 ut ne confirmatio -um in se argumentationis *(solum)* habeat et quandam similitudinem necessariae conclusionis. 1, 78 exponemus -os reprehensionis *eqs.* (1, 96). de orat. 2, 133 constituunt ... in partiendis orationum -is duo genera causarum (orat. 15 quibus orationis -is *eqs.* 54 *syn.* genus. DIOM. gramm. I 456, 27 tropus est, ut ait Scaurus, -us ornatae orationis *eqs.*). 3, 116 simplicium ... *disceptationum* sunt tres -i. 3, 117 comparisonis ... duo sunt -i. 3, 119 explicatis ... his generibus ac -is *disceptationum eqs.* QVINT. inst. 11, 1, 47 suam quidque formam et proprium quendam -um eloquentiae poscit. decl. 280 p. 140, 19 -us et color declamationis. FRONTO p. 39, 24 v. d. H. = p. 44, 10 N. ut Ciceronis -um proferamus. AVG. civ. 14, 2 p. 4, 27 D. inter quos varios locutionis -os saepe ... hominem ... carnem nuncupat (*seq. -o l. a parte totum*. 16, 21 p. 157, 22 iste ... tropus, id est -us l. gen. ad litt. 5, 19 p. 163, 15 -us ... iste l., cum *eqs.* quaest. hept. 3, 2 p. 235, 15. *al.*). CASSIOD. inst. 1, 10, 1 -os elocutionum explanationis causa formantes.

β *nude*: RHET. Her. 4, 45, 59 *similitudo* quattuor -is dicitur: per contrarium *eqs.* (VARRO ling. 7, 6 templum tribus -is d.: ab natura, ab auspiciando, a similitudine). CIC. Verr. II 5, 159 unus -us atque una ratio est: rem in medio ponam. de orat. 3, 166 *syn.* genere. 3, 167 *bis*. orat. 132. QVINT. inst. 3, 8, 48 *summissiorem*. 8, 3, 89 *syn.* species. 8, 4, 7. 9, 3, 100 inania verba in hos -os (*sc. verborum figuras*) depravarunt. 10, 5, 7 *syn.* genere, viae. 12, 10, 60 medius (*syn.* dicendi genera, ratio narrandi. GELL. 6, 14, 3 *syn.* genera, *χαρακτήρας*. *aliter* p. 1267, 72). decl. 309 p. 215, 12 videtur mihi hunc -um custodire debere, ut *eqs.* FRONTIN. aq. 23 non alieni ... -i mihi videtur etiam singula subicere (*cf. ibid.* rationis existimo). GELL. 6, 14, 4 -um et habitum (*syn.* formarum). FORTVN. rhet. 1, 4 p. 84, 17 hic -us (*sc. controversia παρ' ἰστορίαν*). 1, 5 p. 84, 25 ductus est totius orationis, -us vero partis alicuius in oratione. DIOM. gramm. I 463, 23 *parabole* fit -is octo: per habitum *eqs.* (*ibid.* l. 12 *syn.* species).

b *pertinet ad rationem facti*: CIC. inv. 1, 38 in gestione ... negotii ... quaeretur locus, tempus, occasio, -us, facultas (*sim. in enumeratione argumentorum*: QVINT. inst. 3, 5, 17. 5, 10, 23. 5, 10, 94 -o, id est, ut quidque sit factum. 5, 11, 13. 6, 1, 15). 1, 41 -us ... est, in quo, quemadmodum et quo animo factum sit, quaeritur (*sim.* QVINT. inst. 5, 10, 52 -us, quem *τρόπον* dicunt *eqs.*). QVINT. inst. 6, 1, 17 atrocitatis -us. 8, 3, 18 sublimia plerumque materiae -o discernenda sunt. 11, 1, 93 causarum ... -o distat. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 21 p. 207, 24 -um, quod est quem ad -um. 1, 27 p. 225, 12 si dicas 'clam', est quidem -us facti. FORTVN. rhet. 2, 3 p. 104, 23. SCHOL. Cic. Bob. p. 82, 32 *ἀπὸ τοῦ τρόπου* ipsius indicii -um tractare adgressus est. MACR. Sat. 4, 4, 12. *al.* MART. CAP. 5, 557.

2 *in philosophia*: a *generaliter*: CIC. de orat. 3, 113 cognitionis ... tres -i: coniectura, definitio et ... consecutio. TIM. 1 multa sunt a nobis ... Carneadeo more et -o disputata. SEN. epist. 58, 8 sex -is hoc a Platone dici. 58, 16 quomodo quaecumque sunt, in sex -os Plato partiatur. TERT. scorp. 9 p. 165, 12 alium -um negationis (*syn.* forma). BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 14 p. 40, 5 eius rei tractatus vacuo -o speculationis habebitur. in Porph. comm. sec. 1, 2 p. 139, 15 disputandi -os (*syn.* ratiocinationes). PS. BOETH. fid. cath. 85 divina auctoritas his -is constare videtur, ut aut historialis -us sit ... aut allegoricus. CASSIOD. inst. 1, 10, 5 per istos sex -os intellegentiae ... discurre.

b *speciatim*: α *de rationibus concludendi* (*cf. etiam p. 1252, 34*): CIC. ac. 2, 96 eum primum concludendi -um traditis (top. 54). top. 54 conclusionis (FAV. EVL. p. 10, 8). 56 illa ... conclusio, quae a dialecticis tertius -us, a rhetoribus *ἐνθ' ἑμῆρα* dicitur. *ibid.* reliqui dialecticorum -i *eqs.* 57 *ter*. PS. APVL. herm. 7 p. 272^{ln}. ex hac *propositionum* coniugatione ... primi -i fit illativum. 8 p. 273 quibus -is et coniugationibus fiant ... verae conclusiones. 9 p. 274. et saepe e. g. 12 p. 277 certos eos ad concludendum -os esse. 12 p. 278 fit illatio secundum sextum -um. TERT. apol. 46, 1 quibus -is probare possumus. PRVD. apoth. 209 litigiosa fragosis argumenta -is concludunt numen in unum. MART. CAP. 4, 327 -os demum bis quinque profatus *Aristoteles*. BOETH. herm. sec. 5, 10 p. 351, 8 fecit ... hunc syllogismum in secundo -o

hypothetico. CASSIOD. inst. 2, 3, 12 -i formulae primae sunt novem *eqs.* 2, 3, 13 -i syllogismorum. β *de ratione agendi, quae propositionis praedicatum restringit*: BOETH. herm. pr. 2, 12 p. 166, 25 aliae sunt propositiones. quibus aliquis -us in enuntiatione miscetur. p. 167, 2 si ... aliquis dicat 'Socrates bene disputat', -um propositioni ... adiunxit. p. 167, 6 earum propositionum, quae cum -o aliquo proferuntur (p. 167, 18. herm. sec. praef. p. 13, 19 quae sint negationes c. -o propositionum. 5, 12 p. 377, 7 quae cum propriis dicuntur -is. p. 379, 17. *al.*). herm. sec. 5, 11 p. 376, 21 an idem -us esset propositionum sine -o positarum, qui *eqs.* (*syn.* qualitativus. 5, 12 p. 377, 4. p. 378, 22). 5, 12 p. 378, 25. p. 379, 4. p. 382, 14. *al.*

3 *in arte grammatica* (saepe vergit ad notionem habitus; *cf. l. 47.58.63*): a *generaliter*: VARRO ling. 8, 66 negant ullum casum duobus -is debuisse dici (9, 81 dicitur ... duobus -is hic dupondius et hoc dupondium. MART. CAP. 4, 375). TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 612, 27 sensus ambiguitatem pati posse ... de -o distinctionis (*i. interpunctionis*) verborum. CHAR. gramm. p. 32, 3 B. cetera ... feminino -o proferuntur ..., velut 'haec species' (*antea syn. adv. feminine*). DIOM. gramm. I 403, 21 adverbium est -us rei dictionis ipsa pronuntiatione definitus, ut 'recte'. 427, 17 *hae syllabae* -is quinque ordinantur *eqs.* 427, 20 dicitur is -us 'constat' (*sim.* 427, 28. *al.*). 453, 29 soloecismus fit -is generalibus quattuordecim. 453, 34 primus -us soloecismi fit per *eqs.* 501, 30 -i metrici sunt sex: *κατὰ στίχον* definitivus vel principalis *eqs.* MART. CAP. 3, 278 communium ... syllabarum -i sunt octo. nam primus est, cum *eqs.* (*syn.* locus). PRISC. gramm. III 2, 25 sunt ... in pronomibus -i declinationum quattuor *eqs.*

b *specialiter pertinet ad verbum*: α *ad tempora*: AVG. quaest. hept. 4, 16 p. 324, 25 mutavit ... narrantis -um et tamquam praedicans ... verba futuri temporis habere coepit. p. 324, 30 hunc -um ... servat, qui -us ... est inusitatissimus.

β *ad genera verbi* (*cf. l. 61*): QVINT. inst. 1, 4, 28 est etiam quidam tertius -us (*sc. passivi*), ut 'urbs habitatur'. 1, 6, 26 quo -o ... 'quire' et 'urgere' ... in praeterita patiendi -o ... transibunt? (9, 3, 7 quae facimus p. -o ... dicere, ut 'arbitror' ... et contra faciendi quae patimur, ut 'vapulo'). GELL. 18, 12^{tit}. verba patiendi ... vertere in agendi -um. CHAR. gramm. p. 195, 22 B. per passivum -um ablativo utimur, septimo casu activo -o (p. 338, 2. 3. *al.* p. 346, 16 *syn.* in positione passiva. DIOM. gramm. I 345, 13). SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 81 (*ad 2, 6* fando) activo -o enuntiavit.

γ *ad qualitates verbi*: DIOM. gramm. I 343, 11 'amo' veteres inchoativo -o 'amasco' dixerunt (*syn.* species).

δ *i. q. ἐγκλίσις* (*cf. Jeep, Redeteile 216sqg. defin.*: CLEDON. gramm. V 54, 13 -i sunt proprie casus verborum, formae intellectus. PRISC. gramm. II 421, 17 -i sunt diversae inclinationes animi varios eius affectus demonstrantes. *sim.* 423, 22. GLOSS. II 284, 2 *ἐγκλίσις* inclinatio. *cf. l. 70.83*): QVINT. inst. 1, 5, 41 fiunt soloecismi per genera, tempora, personas, -os, sive cui status eos dici seu qualitates (*cf. l. 58*) placet (DON. Ter. Ad. 46 duxit' varie per -os. Eun. 265 figura per -os. CHAR. gramm. p. 215, 30 B. verbi ... declinationem per omnia tempora et -os ... perscribere. DIOM. gramm. I 341, 35. *al.* SERV. gramm. IV 412, 16 CLEDON. gramm. V 54, 13. *al.*). 1, 6, 7 quae e et o litteris fatendi -o terminantur. GELL. 1, 7, 14 Plautus 'occisurum' et Laberius 'facturum' indefinito -o dixerunt *eqs.* PORPH. Hor. epod. 3, 3 -o optativo tempore futuro: utinam edim. 15, 24. SACERD. gramm. VI 432, 18 -i verborum sunt quinque: pronuntiativus *eqs.* (*sim. enumerantur*: PROB. inst. gramm. IV 155, 39 octo: indicativus *eqs.* DON. gramm. IV 359, 7 DOSITH. gramm. VII 406, 4. CHAR. gramm. p. 214, 3 B. p. 215, 31 *syn.* qualitates [*cf. ibid.* p. 347, 3 et supra l. 47]. MART. CAP. 3, 310. *al.*). PROB. inst. gramm. IV 158, 3 verba inchoativa ... praeteritum tempus -i impersonalis ... non recipiunt (161, 24 -o impersonali ... 'probat' POMP. gramm. V 216, 17 i. non est -us, sed genus verbi. v. et vol. VII 1, 590, 60). DON. gramm. IV 359, 7 qualitas verborum in quo est? in -is et in formis (*sim.* 381, 17 EXPLAN. in DON. gramm. IV 503, 25 POMP. gramm. V 213, 38 GRAMM. suppl. 150, 31 VIRG. gramm. epit. 7 p. 51, 7 H.). 361, 16 eodem -o tempore praeterito perfecto 'lectus sum' ... et ulteriore -o 'lectus fui' (361, 20. 31. *al.*). Ter. Ad. 696 'es' -i imperativi est (940 Andr. 381. *al.* GAVDENT. serm. 3, 13 G. cum ... imperativo -o dictum sit sumant' *eqs.* SERV. Aen. 1, 389 HIER. tract. in psalm. 103 p. 168, 16. PS. RVFIN. in Am. 4, 4—6 in imperativo -o ... enuntiat. *al.*). DIOM. gramm. I 334, 12 -um sive inclinationem (338, 5. 13. *cf. l. 45*). 342, 4 participialis verborum -us est *eqs.* (352, 34. *al.*). 397, 28 *opp.* genera (*item* 399, 28. *al.*). 404, 17 prohibendi -o 'ne feceris'. SERV. gramm. IV 414, 19 -i varie tempora recipiunt. Aen. 1, 697 nec enim potest coniunctivi -i particula iungi indicativo. 2, 132 'parari' infinitus -us est pro indicativo (CLAUD. DON. Aen. 11, 450 p. 483, 27 maiorem vim habent i. -o vel generaliter dicta). 2, 786 'servitum' ... -us gerundi est (CLEDON. gramm. V 17, 26. *al.* POMP. gramm. V 217, 27 g. -um ... plerique dicunt non -um esse, sed participia declinata). 10, 33 (*ad* 'iuveris') concessivus est iste -us (CLEDON. gramm. V 17, 18. *al.*). HIER. adv. Rufin. 2, 9 -orum et temporum perturbatio. MACR. exc. gramm. V 599, 13 -us, quem Graeci enclisin vocant, Latini cum formis in qualitate posuerunt (611, 6. 612, 25. CONSENT. gramm. V 374, 12 -us ... est, quem Graeci *ἐγκλίσις* dicunt, conversio scilicet et transfiguratio eius syllabae, quae ultima

[Brandt †]

in verbo est *eqs.*). V 611, 36 Stoici hunc (*sc. indicativum*) solum -um rectum ... et reliquos obliquos ... vocaverunt (PRISC. gramm. II 422, 22). MART. CAP. 3, 227. CLEDON. gramm. V 16, 17 promissivus -us non est, sed est indicativi -i tempus futurum (PHOC. gramm. V 436, 2. *al.*). 54, 4. *al.* EXPLAN. in Don. gramm. IV 549, 1 species verborum ... -os dicimus. CONSENT. gramm. V 374, 14 in -is positam qualitatem verborum (*sim. al. cf. p. 1266, 62*). PRISC. gramm. II 408, 12. 409, 1. 549, 1 participium ... esse ... -um verbi casualem. III 266, 11 omnibus temporibus subiunctivi -i etiam in optativo -o utuntur (*cf. p. 1266, 53*). *al.* ISID. orig. 1, 9, 4. GRAMM. suppl. 150, 32 -i sunt quemadmodum casus nominum (*cf. p. 1266, 43*). *al.*

4 in scientia iuris: a generaliter de ratione, qua quid legitime agatur, fere i. q. forma: VAL. MAX. 8, 2, 3 se hunc iudicandi -um secutum (PLIN. epist. 10, 96, 2). POMPON. dig. 50, 17, 27 actionum -us ... lege ... introductus privatorum pactionibus non infirmatur. GAIUS inst. 2, 134 in lege exheredationis -us notatur, ut *eqs.* 4, 12 lege ... agebatur -is quinque: sacramento, per iudicis postulationem *eqs.* VLP. dig. 7, 1, 25, 7 per traditionem vel stipulationem vel alium quemcumque -um. 26, 4, 5, 1 -us tutelae ... admittat satisfactionem. PAVL. dig. 2, 6 ne ... -us litium multiplicatus ... faciat difficultatem. 3, 3, 43 pr. per eum -um, qui procedere potest (COD. Iust. 7, 6, 1, 1^a. 8, 53, 34, 3). sent. 3, 8, 2 de -o quartae retinendae. COD. Iust. 1, 17, 2, 18 ut possit imperator omnia ... -is et regulis competentibus tradere. 5, 22, 1 quatenus successione -us patitur (6, 20, 19, 1). 6, 27, 5, 1 decisionis. 7, 6, 1, 1^a certos ... -os eligere, ex quibus ... Romana defertur condicio (10, 32, 67 pr. *syn.* forma. INST. Iust. 2, 8, 1). 7, 6, 1, 11 Latinitatis. 7, 6, 1, 11^a talis -us ... , ut *eqs. ibid.* ex eo ... -o civitatem Romanam ei competere. 10, 2, 2 si servari hic -us non possit. 10, 32, 67 omnibus anterioribus -is ... antiquandis. INST. Iust. 1, 5, 3 manumissionis (*cf. 1, 6, 7 manumittendi*). 1, 10 pr. secundum datum ex nostra constitutione -um (*cf. p. 1280, 40*). 2, 20, 2 constitutionis perpensum -um ... accipere. *al.*

b specialiter (*cf. Mitteis, Röm. Privatrecht I, 1941. E. Weiss, RE XV 2334, 39 sqq.*): α fere i. q. condicio: CELS. dig. 50, 17, 191 quem ... -um esse beneficii sui vellet Caesar, ipsius aestimationis esse. GAIUS dig. 46, 1, 72 fideiussori ... , quem sub hoc -o accepi, ut *eqs.* (COD. Iust. 4, 34, 11 pr. *cf. l. 44*). COD. Iust. 2, 3, 30 pr. certos -os in eadem hereditate observari (INST. Iust. 2, 12, 3 certis casibus et -is). INST. Iust. 2, 4, 3 non utendo per -um et tempus. β i. q. donationis, *sc. sive donationis sive legati sive venditionis, restrictio quaedam, qua is, cui datur, aliquid faciendi officio oneratur (syn. gravamen l. 49. 51, onus l. 49. 51)*: NERAT. dig. 19, 5, 6 insulam hoc -o, ut aliam insulam reficeret, vendidi. GAIUS dig. 35, 1, 17, 4 quod si cui in hoc legatum sit, ut ex eo aliquid faceret ... , sub -o legatum videtur (VLP. dig. 37, 5, 3, 6 s. hoc -o, ut *eqs.* COD. Iust. 6, 45^{rubr.} 8, 54^{rubr.} *cf. l. 36*). PAPIN. dig. 8, 1, 4, 1 -um adici servitutibus posse. 8, 1, 4, 2 -um ... servitutis. VLP. dig. 14, 1, 1, 12 navis magister -um egressus non obligabit exercitorem. DIG. 35, 1^{rubr.} COD. Iust. 3, 28, 32 aliqua dispositione moram vel -um vel aliud gravamen introducente (*syn. onus*). 6, 45, 1 -us adscriptus pro condicione observatur. 6, 45, 2, 1 *opp.* condicionem. 6, 51, 1, 4 *syn.* gravamen, onus. γ i. q. alternatio: PAVL. dig. 44, 7, 44, 3 -us obligationis est, cum stipulamur decem aut hominem (*cf. PAPIN. dig. 35, 1, 78, 1 disiunctivo -o condicionibus adscriptis*). δ i. q. causa: PAVL. dig. 28, 5, 93, 1 licet -us institutioni contineretur, quia falsus non solet obesse, tamen *eqs. (αἰτία Bas.)*. COD. Iust. 7, 40, 1, 1^c nisi legitimus -us ... interruptionem temporis introduxerit.

5 adde in arte amandi (*saltandi l. 62*) i. q. figura, positio, σχῆμα: TIB. 2, 6, 52 quisve meam teneat, quot teneatve -is. OV. am. 2, 8, 28. 3, 7, 64 quos ego non finxi disposuique -os (*cf. Némethy et Brandt ad l.*). 3, 14, 24 in ... -os Venerem mille figuret amor. ars 2, 680 *syn.* figura (*item 3, 771*). 3, 787 mille -i Veneris. MART. 6, 71, 2 edere lascivos ... gestus et Gaditanis ludere docta -is (*cf. et p. 1255, 62*). ANTH. 429, 9.

II pertinet ad qualitatem rerum vel animantium i. q. habitus, proprietas, status, genus *sim.*: A spectat ad res: 1 incorporeas: a generaliter: CIC. rep. 1, 68 nec diutius unquam tenetur idem rei publicae -us (1, 69). LIV. 9, 17, 10 disciplina militaris ... in artis perpetuis praeceptis ordinatae -um venerat. STAT. silv. 5, 1, 87 dimittere in orbem Romulei mandata ducis viresque -osque imperii tractare manu (THEOD. MOPS. in psalm. 2, 9 p. 14, 18 -us i. eius [*sc. David*] dictis talibus explicatur *eqs.*). QVINT. inst. 6, 2, 19 medius ille orationis (*i. recitationis*) -us (*aliter p. 1265, 41*). SVLP. VICT. rhet. 7 p. 316, 23 ex quo -o causarum sit controversia (p. 316, 24 -i ... c. sunt quinque: aut enim ἔνδοξος *eqs.* [*cf. Fortun. rhet. 2, 13 p. 109, 2 in figuris materiarum, quae Graeci σχήματα appellant*]. SCHOL. CIC. BOB. p. 175, 26). PS. SORAN. quaest. med. 125 hic -us febris hemitritaeus est. -um enim hic typum nominavit Hippocrates. BOETH. cons. 4, 6, 28 W. medicus, qui sanitatis ... atque aegritudinis -um temperamentum, quae dinoscit. GREG. M. moral. 4 praef. 2 p. 634^B -us ... est temporis, ut statum non habeat mansionis.

b specialiter pertinet ad vocabulorum notionem i. q. significatus, notio, sensus: VARRO ling. 5, 16 ut Asia, sic caelum dicitur -is duobus *eqs.* (rust. 1, 9, 1 terra tribus -is d., communi et proprio et mixto *eqs.* SEN. epist. 65, 4 causam ... dici. 83, 10, 87, 14 QVINT. inst. 9,

1, 10 PAVL. dig. 1, 1, 11. 50, 16, 18. 188 pr. MART. CAP. 4, 369 VICTORIN. Boeth. in Porph. comm. pr. 2, 8 p. 98, 20). SEN. nat. 3, 18, 7 non tempero mihi quin ... proprietatis -um excedam (AVG. civ. 18, 44 p. 324, 8 D. aliquid ... significaverunt, quod -um illius civitatis excedat). QVINT. inst. 8, 2, 8. FRONTO p. 56, 22 v.d.H. = p. 62, 12 N. neque -um neque pondus verbi internosse. FILASTR. 116, 2 (*ad gen. 3, 6. sc. de interpretatione symbolica*) cum -um non intellegant nuditatis *eqs.* 131, 5. PRISCILL. tract. 4, 75 p. 57, 14 unicum divinae sententiae -um prophetis vocibus adpraehendens *eqs.* (*sim. 11, 143 p. 104, 4*). fere i. q. definitio: CHAR. gramm. p. 149, 25 B. (*ex Romano*) analogiae speciali Graeci -um istius -i (*ad p. 1275, 46*) condiderunt: ἀναλογία ἐστὶν *eqs.*

2 de rebus corporeis: COLVM. 12, 25, 2 cum computruerit aqua in sole posita, tamdiu pati, donec ad pristinum -um perveniat (*sc. iterum limpida fiat*). QVINT. inst. 7, 10, 10 vim sentiendi ... uegrorum coloris -os ... non dabit medicus. decl. 246 p. 7, 24 saepe in scelere virtutis est nosse veneni -um. GELL. 7, 2, 11 lapis cylindrus praeceps volvitur, quoniam ita sese -us eius et formae volubilitas habet. VLP. dig. 7, 1, 13, 7 viridaria ad alium -um convertere. PORPH. Hor. carm. 4, 15, 30 tres -os tibi arum esse: Ionicum, Lydium, barbarum. SER. SAMM. 811 -us quicumque obtinget vulneris (*syn. species*). QVEROL. p. 39, 26 R. -um qualitatemque vini. PRVD. c. Symm. 2, 974 elementa de legitimo discussa -o ... feruntur in casus alios, quam lex habet aut iter anni. AVG. civ. 12, 4 p. 516, 20 D. cum istae creaturae eum -um nutu creatoris acceperint, ut *eqs.* 12, 5 p. 518, 5 naturae habent -um suum, speciem suam *eqs.* 22, 24 p. 611, 11 propagatio non in sui generis formas -osque procederet. BOETH. cons. 5 carm. 1, 8 mixta ... fortuitos implicet unda -os.

B spectat ad animantia (daemones l. 40): 1 de forma, figura corporum: PAVL. FEST. p. 156, 10 monstra dicuntur naturae -um egredientia ut serpens cum pedibus. LVCAN. 1, 562 monstrosi ... hominum partus numeroque -oque membrorum (*inde* DRAC. laud. dei 1, 46 imparibus membris numeroque -oque). TERT. anim. 56, 6 actates, quae corporum -o(s) faciunt. SOL. praef. 7 qui corporum formas aemulantur ... , ante omnia effigiant -um capitis. CLAUD. 21, 46 spondebat ... ducem ... nitor ... oris membrorumque -us, qualem nec carmina fingunt semideis. BOETH. cons. 4 carm. 3, 8 quos ut in varios -os vertit herbipotens manus Calypsus.

2 de habitu morum, ingenii (GLOSS. III 249, 47 τρόπος mos, -us): DON. Ter. Phorm. 420^A bene imitatus est -um comminantis. AVG. civ. 9, 22 p. 397, 24 D. temporalem et mutabilem -um suae (*sc. daemonum*) voluntatis et facultatis. in psalm. 67, 7 habitare facit unius -i vel unius moris in domo. *ibid.* τρόποι ... et -i et mores latine interpretari possunt (PRISC. LVD. solut. 8 p. 93, 22). CONC. I 3 vers. Tur. p. 43, 3 meum nescientes -um (*gr. I 1, 1 p. 108, 4 τὸν ἐμὸν οὐκ εἰδότες τρόπον*). CASSIOD. Didym. in I Ioh. 5, 19 p. 80, 30 hoc ... verbum (*sc. mundus*) significat etiam voluntates et -os. de naturis Christi: RVFIN. hist. 1, 2, 1 Christus duplici ex -o constat (τρόπον. *syn.* natura).

structurae et iuncturae selectae:

ad cap. prius pertinentes (imprimis ad not. II B):

I epitheta notabiliora (*cf. etiam p. 1271, 80. 1272, 15. 51. 69. 1273, 5. 18. 35. 57. 1274, 21. al.*): aequalis: p. 1254, 10. 11. aequus: p. 1253, 34. 1254, 12. par: p. 1253, 82. 1254, 60. 1256, 59. 64. compar: p. 1253, 49. impar: p. 1253, 51. 1256, 67. certus: p. 1252, 82. 1253, 74. 1254, 25. 1255, 11. 1257, 7. 1258, 15. 1259, 74. *al.* incertus: p. 1254, 22. 1257, 19. constitutus: p. 1260, 15. fixus: p. 1260, 83. suus: p. 1254, 42. 1260, 19. 1263, 50. *al.* antiquus: p. 1253, 35. 1261, 3. bonus: p. 1262, 1. civilis: p. 1262, 36. 1271, 50. competens: p. 1255, 16. conveniens: p. 1271, 27. debitus: p. 1262, 38. 1271, 19. falsus: p. 1255, 2. honestus: p. 1271, 19. humanus: p. 1261, 66. 1262, 83. 1271, 49. iustus: p. 1261, 39. 1262, 33. legitimus: p. 1260, 84. naturalis: l. 83. 84. p. 1260, 32. 63. 1262, 48. 1270, 8. necessarius: p. 1260, 15. 1263, 37. 1269, 59. 1271, 6. optimus: p. 1260, 60. 1263, 40. pristinus: 1271, 1. privatus: p. 1260, 71. 1273, 20. probabilis: p. 1260, 65. publicus: 1253, 22. saluber: p. 1259, 49. 1261, 54. salutaris: p. 1262, 46. sanus: p. 1260, 52. 1271, 2. solitus: p. 1254, 13. 1261, 62. 1270, 7. usitatus: p. 1259, 48. vulgaris: p. 1270, 8. amplius: p. 1253, 7. 12. 19. *al.* 1255, 21. 1258, 26. immensus: p. 1257, 62. 1258, 71. immodicus: p. 1258, 53. infinitus: p. 1258, 1. 76. ingens: p. 1252, 84. 1253, 66. 1257, 46. 1258, 68. innumerabilis: p. 1257, 83. integer: p. 1263, 1. largus: p. 1258, 70. latus: p. 1258, 47. magnus (maior, maximus): p. 1252, 78. 83. 1253, 70. 1254, 58. 1257, 77. 80. 1258, 69. *al.* plenus: p. 1258, 45. 1259, 65. solidus: p. 1263, 1. sufficiens: p. 1261, 56. supremus: 1260, 43. brevis: p. 1253, 32. 1256, 66. exiguus: p. 1253, 69. 1254, 3. 1256, 66. 1258, 31. modestus: p. 1263, 31. parvus: p. 1253, 46. parvus (minor, minimus): p. 1256, 62. 1258, 46. 74. pedalis: p. 1255, 17. varius: p. 1255, 61. 77. 1257, 11.

II structurae et iuncturae verbales:

A -us est subi. coniunctum cum copula q. e. esse (saepe fere i. q. finis. copula omissa p. 1260, 45. 1269, 8. 26. 39): 1 in sententiis positivis: PLAVT. Men. 769 est -us tamen, quoad pati uxorem oportet. VARRO Men. 111^{tit.} CIC. Verr. II 2, 143 statuarum -um quendam esse oportere (dom. 105 religionis [*opp.* nimium esse superstitiosum]. ac. 2, 135 naturalem ... esse q. -um [Cato 46 est ... quidam naturalis -us]. epist. 9, 26, 1 CELS. 8, 3, 2). off. 1, [Brandt †]

34 est . . . ulciscendi et puniendi -us (*item c. gen. gerund.*: PLIN. epist. 8, 17, 6). ad Brut. 1, 15, 3. HOR. sat. 1, 1, 106 est -us in rebus, sunt certi denique fines. SEN. suas. 1, 3 aliquis etiam magnitudini -us est (SEN. Thy. 1051 sceleris. PLIN. epist. 9, 35, 2. *cf. l. 53*). SEN. dial. 5, 25, 4 iniuriae -us certus est (PALLAD. hist. mon. I 7 p. 279A). epist. 76, 24 solum . . . bonum est honestum, cui -us est. COLVM. 2, 18, 1 in siccando. QVINT. inst. 4, 5, 24 est suus et in gestu -us. PRVD. c. Symm. 2, 135. verbo omissa: OV. ars 1, 39 hic -us (*syn. meta*). in sententiis negativis (AVG. nat. bon. 22 posset . . . dici etiam 'non erit -us', ut -us pro fine dictus intellegatur): PLAVT. Poen. 230 -us muliebris nullus est (LIV. 9, 25, 9 n. -us caedibus fuit. 25, 25, 9. 26, 29, 3. SEN. Tro. 812 flendi. epist. 13, 12 PLIN. nat. 28, 77. QVINT. inst. 5, 10, 91 [seq. infinita . . . comparatio]. HIL. in psalm. 56, 10 n. exaltando deo -us est. 128, 7 BOETH. arithm. 2, 16 p. 100, 4. *cf. etiam infra l. 29*). CIC. Verr. II 3, 221 neque -um . . . avaritiae cuiusquam neque poenam improbitatis futuram (fin. 1, 51 n. pecuniae . . . n. honoris. SALL. Catil. 38, 4 *syn. modestia*. OV. met. 9, 172 LIV. 3, 67, 6. 6, 37, 2 nec agros occupandi -um . . . fore, nisi eqs. 23, 4, 5. SEN. epist. 51, 13 nec finis est nec -us. PLIN. nat. 29, 4 SIL. 6, 107 STAT. Theb. 4, 18 IVST. 9, 8, 14. *cf. l. 23. 25. 29*). 3, 225 aestimandi frumenti -us non fuit (SEN. Ag. 691 lacrimis. nat. 3, 28, 2 pluviis. PLIN. epist. 8, 17, 6. CYPR. ad Donat. 5 p. 7, 8 non . . . in capessendo de deo munere mensura ulla vel -us est). fin. 1, 3 nec -us est ullus investigandi veri (OV. fast. 6, 583 CEIS. 5, 17, 1 BOETH. cons. 4, 6, 3 W. *cf. l. 29*). SEN. dial. 4, 6, 4 -us . . . esse non potest, si eqs. VAL. FL. 8, 272 nec . . . erit . . . irae quisquam -us. copula omissa: LVCAN. 1, 163 non auro tectisve -us. PLIN. nat. 9, 28 nec -us exemplorum (SIL. 13, 356. 14, 104 ensibus. STAT. Ach. 1, 436 arcus lentare [*item c. inf. silv. 3, 3, 133. cf. l. 38*]). SIL. 11, 427 nec luxur ullus . . . -us (MIN. FEL. 35, 3 tormentis [*syn. terminus*]). 14, 458 adversis nullus -us (DICT. 1, 19, 2, 30). STAT. Theb. 6, 50 nondum orsis -us. 2 in sententiis interrogativis: PLAVT. Asin. 169 v. p. 1262, 6. CIC. Pis. 86 qui -us tibi fuit frumenti aestimandi . . . ? (*cf. l. 20*). off. 2, 55 quis potest -us esse? (HOR. carm. 1, 24, 1 q. desiderio sit pudor aut -us? LVCAN. 1, 334 q. scelerum -us est? QVINT. inst. 4 pr. 3. *cf. l. 36. 39*). VERG. ecl. 10, 28 ecquis erit -us? (SEN. Phaedr. 359). Aen. 4, 98 quis erit -us? ([SERV. finis]. PRIAP. 26, 1. SIL. 3, 559 poenae. *syn. terminus*. 12, 70, 16, 91. 17, 349. STAT. Theb. 12, 573 q. e. saevire -us? QVINT. inst. 10, 1, 38. AVG. civ. 2, 1 p. 53, 22 D. *syn. finis*. 19, 7 p. 367, 2). copula omissa: OV. trist. 5, 1, 35 quis tibi, Naso, -us lacrimosi carminis? (SEN. Med. 884 PERS. 3, 69 STAT. Theb. 7, 161 silv. 1, 2, 164 PLIN. epist. 8, 14, 6. AVSON. 349, 20 p. 168 P. quae finis, q. -us et calx?). 3 in sententiis desiderativis: CIC. leg. 2, 22 auri . . . sacrandi -us esto. praeterea semper coni. praes. (*cf. p. 1262, 28*): RHET. Her. 2, 31, 50 (v. p. 1259, 59 sqq.). HOR. carm. 1, 36, 11 neu promptae -us amphorae . . . sit. 2, 6, 7 Tibur . . . sit -us lasso maris et viarum (*cf. Klingner, Philol. 90 [44], 1935, 286*). PORPH. ad l. -um . . . pro fine dixit). OV. epist. 3, 90 sim . . . ego tristitiae causa -usque tuae. 7, 160. ars 2, 25, 2, 334 sit suus in blanda sedulitate -us. 3, 305 Pont. 4, 6, 20. LIV. 34, 3, 9 ne ullus -us sumptibus, ne luxuriae sit (SEN. Thy. 26 ne sit irarum -us pudorve). VAL. FL. 4, 476 MART. 8, 64, 15 QVINT. inst. 1, 3, 11. AVSON. 304, 16 p. 177 P. sit -us (*syn. ne quid nimis, μηδὲν ἄγαν*). pendet a coniunctione q. e. ut: AVG. civ. 12, 6 p. 519, 22 D. ita ut sit aliquis inquirendi -us (17, 19 p. 246, 18). ROMVL. fab. Aesop. 40 rec. vet.

B -us est obi.: adhibere -um (*cf. p. 1259, 52. 65. al.*): c. dat.: CIC. Tusc. 4, 39 -um tu adhibes vitio? off. 1, 17 -um quendam et ordinem. SEN. dial. 3, 9, 3. 9, 17, 2. CVRT. 6, 11, 17 tormentis. COLVM. 1, 3, 8 adhibendum -um mensuramque rebus (*sim. gerund.*: 9, 15, 3 PLIN. nat. 34, 92. GELL. 4, 9, 12 -us quidam necessarius). PAPIN. dig. 35, 1, 72, 3 AVG. civ. 2, 1 p. 53, 5 D. c. gen.: CIC. Tusc. 1, 140 quarum villarum . . . est adhibendus -us. c. in c. abl.: CIC. Cluent. 96 iudicium, in quo non -us ullus est adhibitus. MACER dig. 49, 16, 12, 1 ne -us in ea re non adhibeatur, qui mihi sit tolerandus. HIER. epist. 60, 7, 3. nude: CIC. Tusc. 4, 38 Peripatetici adhibent -um quendam, quem ultra progredi non oporteat. 5, 80 adhibeat oratio -um. off. 1, 140 adhibendus -us (*sim. gerund.*: COLVM. 4, 24, 20 VENVL. dig. 45, 1, 137, 3). 2, 55 -us adhibeatur. LIV. 3, 19, 3 consilium et -um adhibendo (*cf. adn. crit.*). QVINT. inst. 9, 2, 69 TAC. ann. 13, 44, 2. SVET. Cal. 2 nullo adhibito -o (Nero 37, 1 Vit. 15, 1 AMM. 14, 7, 1). AMM. 14, 10, 15 temperanter. constituere -um (*cf. p. 1260, 56. al.*): c. dat.: CIC. Sull. 46 nisi tibi aliquem -um . . . constitueris eqs. fin. 1, 2 rebus infinitis (*i. philosophiae. syn. temperantiam*). BEIL. Afr. 54, 3 ipsi sibi neque -um neque terminum constituunt (*cf. Wölfflin et Miodonski ad l.*). PRISCILL. tract. 4, 75 p. 57, 18. 10, 130 p. 95, 25. c. gen.: CIC. Rab. Post. 5 credendi pecuniam. VELL. 2, 22, 5 -us culpa ex pecuniae -o constitueretur. GAIUS inst. 1, 40 certus -us manumittendi. c. in c. abl.: GAIUS inst. 1, 42 lege . . . certus -us constitutus est in servis . . . manumittendis. custodire n. p. 1260, 2. 1261, 7. 16. 1262, 57. egredi -um v. vol. V 2, 286, 39 sqq. excedere -um (v. et vol. V 2, 1209, 3. 21 sqq.): c. gen.: LIV. 5, 23, 4 triumphus . . . omnem consuetum honorandi diei illius -um aliquantum excessit (*sim. c. gen. gerund.*: PAVL. FEST. p. 5, 7 exoletus, qui excessit . . . crescendi -um. QVINT. inst. 11, 3, 58 cantandi severiorem paulo -um excessimus. HIER. epist. 60, 18, 1 consolandi). 26, 19, 9 multa . . . admirationis humanae in eo iuvene excesserant -um (*sim.*

c. gen. subst. coniuncti c. adi. q. e. humanus: QVINT. inst. 10, 1, 50 ingenii. COLL. Mos. 15, 3, 1 naturae. LACT. inst. 2, 8, 66 virium. 3, 6, 17 cogitationis. PRVD. perist. 10, 313 mentis. AVG. civ. 10, 12 p. 421, 32 D. facultatis). VELL. 2, 122, 2 laborum periculorumque semper excessit -um, . . . honorum temperavit. SEN. epist. 81, 6 beneficii. CVRT. 6, 9, 18 Alexander, qui -um hominis excederet (LACT. inst. 4, 9, 3 [*cf. 4, 7, 3 ὑπὲρ ἀνθρώπων ἐστίν*]). al. SEN. dial. 2, 7, 1 excedentia solitum ac vulgarem -um. 11, 11, 4 qui naturalem -um excedet (QVINT. inst. 8, 6, 76). nude: LIV. 2, 2, 2 nescio an nimis . . . eam libertatem . . . muniendo -um excesserint. 2, 3, 4 si -um excesseris. 3, 65, 10 SEN. dial. 1, 4, 10. al. facere -um (*cf. p. 1261, 75*): c. gen.: CIC. leg. 1, 53 ut aliquando controversiarum aliquem facerent -um. OV. met. 4, 258 Veneris. LIV. 4, 50, 4 cum -um irae (*an dat.? item dub.*: 24, 2, 13) nullum faceret. SEN. benef. 7, 3, 1 quem invenies, cui -um imperii satietas fecerit? dial. 12, 15, 5. CAPITOL. Aur. 27, 6 sumptus. nota fere i. q. discernere condicionem (*cf. infra l. 60*): LIV. 9, 14, 5 aliis -um pacis ac belli facere. c. dat. rei: CIC. v. p. 1259, 63. SALL. Catil. 24, 3 aetas tantummodo quaestui neque luxuriae -um fecerat. LIV. 34, 4, 8 leges, quae iis cupiditatibus -um facerent. 34, 4, 18 sumptibus. SEN. suas. 1, 3 magnitudini. CVRT. 9, 6, 15 laudi. STAT. Theb. 5, 290 nec fletibus umquam fit -us (*item pass.*: AVR. VICT. Caes. 39, 15 DICT. 5, 1 AVG. soliloq. 2, 1. *cf. l. 28 et p. 1257, 38*). TAC. hist. 4, 40, 2 impensis. PAPIN. dig. 26, 7, 36 divisio tutelae . . . -um administrationi facit. VLP. dig. 50, 2, 3, 1 sententia, quae -um interdictioni fecerat. c. dat. personae (*cf. l. 14*): LIV. 3, 11, 2 neque suum cuique ius -um faciebat, sed virium spes. 25, 40, 12 Muttinem sibi -um facere? AVR. VICT. Caes. 41, 5 Licinio ne insontium quidem . . . cruciatus adhibiti -um fecere. nude: TER. Haut. 755 tantos sibi sumptus domi . . . fieri nec fieri -um (*cf. l. 21*). PANEG. 5, 5, 2 verecundia -um fecit, ne adroganter insurgerem. (prae)finire v. p. 1260, 9. 81. 1261, 36. 43. habere -um (*cf. p. 1258, 83. 1260, 62*): c. dat.: PLAVT. Poen. 238 -us omnibus rebus . . . optimum est habitu (*opp. nimia*). TER. Andr. 95 habere iam ipsum suae vitae -um (*an gen.? cf. l. 37*). DON. moderationem, regimen. SCHOL. p. 81, 3 ordinem, dispositionem, temperamentum). CORNELIA epist. frg. 2 ecquando -us ei rei haberi poterit? (*syn. desinemus*). QVINT. inst. 5, 14, 35 his . . . habendus est is, (*Radermacher, istis trad., iustus Burman*) -us, ut eqs. c. gen. (*cf. l. 32*): CIC. Verr. II 2, 144 -um statuarum haberi nullum placet? Cato 85 habet natura ut aliarum omnium rerum, sic vivendi -um (*item c. gen. gerund.*: SEN. clem. 2, 4, 3 CALP. decl. 12 PANEG. 4, 1, 3). PROP. 3, 19, 4 nescitis captae mentis habere -um (VITA Fulg. 4 p. 25, 7 L. *cf. l. 52*). HIL. trin. 4, 2 quod . . . inenarrabile est, significantiae aliquis finem et -um non habet. c. in c. abl. (*cf. l. 49 et p. 1263, 27*): LIV. 31, 37, 5 quodsi -um in insequendo habuissent eqs. COLVM. 1, 3, 12 -us . . . , qui in omnibus rebus, etiam parandis agris habebitur. nude: in sententiis negativis: PLAVT. Curc. 300 -us haberi non potest (SEN. epist. 43, 2 magnitudo non habet -um certum. COLVM. 4, 3, 4 si -um non habeas [*adhibeas edd.*]). QVINT. inst. 12, 8, 12 APVL. Plat. 2, 16 p. 243 FIRM. math. 1, 7, 32 HIER. epist. 39, 6, 4). TER. Eun. 57 quae res (*sc. amor*) in (*cf. l. 42*) se neque consilium neque -um habet ullum ([SCHOL. Bemb. -us est finis. *cf. HOR. sat. 2, 3, 266*]). SALL. Catil. 11, 4 neque -um neque modestiam victores habere). PROP. 2, 15, 30 amor nullum novit habere -um (AVG. divers. quaest. 6). SEN. Oed. 694 secunda non habent umquam -um. in sententiis positivis: CIC. fin. 2, 27 avarus erit, sed finite, et adulter, verum habebit -um. fin. 3, 45 habent . . . suum -um, quae opportuna dicuntur (SEN. epist. 13, 9). Cato 84 habet vita aut satietatem aut -um. epist. 4, 7, 3. QVINT. inst. 10, 7, 7 -um et finem. 12, 10, 79 et copia habet -um. decl. 338 p. 330, 16 TERT. monog. 1, 2 LACT. ira 18, 7 SERV. Aen. 1, 65 AVG. civ. 2, 18 p. 74, 4 D. al. imponere -um *cf. p. 1259, 83 et v. vol. VII 1, 659, 4 sqq. nota fere i. q. condicionem discernere (cf. supra l. 16)*: LIV. 21, 44, 5 cum quibus bellum, cum quibus pacem habeamus, se -um imponere aequum censet *populus Romanus*. novisse -um: VELL. 2, 45, 1 (ne)que dicendi neque faciendi ullum . . . nosset -um (*sim. c. gen.*: SEN. Phaedr. 141 peccandi. benef. 1, 13, 2. LVCAN. 9, 191 iuris [CLAUD. 10, 314]). QVINT. inst. 1, 9, 6). 2, 46, 2 neque in pecunia neque in gloria concupiscenda aut -um norat aut capiebat terminum (PLIN. nat. 26, 20). SEN. epist. 95, 30 non avaritia, non crudelitas -um novit. ponere -um (-os l. 80. saepe fere i. q. finem facere. i. q. moderari e. g. l. 74. 80): c. dat.: rei: VERG. Aen. 7, 129 fames exitiis positura -um. HOR. carm. 1, 16, 2 quem . . . cumque voles -um pones iambis. LVCAN. 1, 82 in se magna ruunt; laetis hunc numina rebus crescendi posuere -um (STAT. Theb. 2, 406). STAT. Theb. 10, 334 secundis pone -um (TAC. ann. 11, 10, 2 ibi -us rebus s. positus). IVV. 8, 88 pone irae frena -umque (*potius dat., item: VVLG. prov. 23, 4 prudentiae*). GREG. M. moral. 2, 75 p. 591A). TAC. ann. 49, 1 orationi. AMBR. hex. 6, 8, 53 p. 246, 6 cupiditas . . . -um nesciens ponere voluptati. PRVD. perist. 10, 554. personae: CYPR. zel. 7 p. 424, 4 falsario. PRVD. cath. 8, 65 latus ac liber -us abstinendi ponitur cunctis. COMM. instr. 2, 36, 1 ebrioso -um non pono. c. gen. (*cf. l. 78*): STAT. silv. 2, 6, 2 lacrimis quisquis discrimina ponis lugendique -os. TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 331, 18 nubendi. ENNOD. dict. 17, 3 p. 474, 13 quod -um ponit amaritudinis (*cf. Norberg, In reg. Greg. M. stud. crit. II 146*). nude: STAT. Theb. 2, 688 iam pone -um. redigere ad (in) -um (v. etiam p. 1261, 3 et *cf. p. 1261, 2. 1262, 46. 1263, 2*): VELL. 2, 89, 3 [*Brandt t*]

imperium magistratum ad pristinum redactum -um (2, 98, 2 in p. . . -um). SEN. epist. 88, 30 temperantia . . . voluptates ad sanum -um redegit. SVET. Iul. 44, 2 ius civile ad certum -um redigere. PAVL. dig. 22, 1, 17 pr. stipulationem . . . ad -um iustae exactionis rediget. CHALC. transl. p. 42^c erroribus ad -um rationis temperiemque redactis. AVG. civ. 9, 4 p. 371, 16 D. leges, quibus *passiones* ad necessarium redigantur -um. servare -um (cf. p. 1259, 44. 1261, 35. 60. al.): *nude: in sententiis negativis*: VERG. Aen. 10, 501 nescia mens hominum . . . servare -um. SEN. contr. exc. 3, 8 multitudo -um non servat (contr. 9, 6, 10 SEN. Herc. f. 403 AVG. nat. bon. 23 p. 865, 12. cf. p. 1259, 28). SEN. epist. 85, 12 numquam perniciose servant -um. SIL. 8, 545 Capua . . . servare . . . inconsulta -um (cf. AVSON. 290, 4 p. 147 P. Capua nescivit servare -um). FRONTO p. 151, 13 v.d.H. = p. 158, 5 N. si nullus finis nec -us servandus est. HIER. epist. 62, 2, 3. *in sententiis positivis*: SEN. suas. 1, 6 servandum . . . aliquem -um. SEN. benef. 7, 20, 1 illum . . . ut eqs. dial. 12, 8, 6 hunc . . . -um servet ratio, qui eqs. (MART. 10, 33, 9). COLVM. 4, 17, 5. LVCAN. 2, 381 *syn.* finem . . . tenere. PLIN. nat. 7, 180. SCAEV. dig. 3, 5, 34 pr. quidam -us servandus est. VLP. dig. 39, 2, 40 pr. honestus. AMM. 16, 10, 13 debitum. al. c. gen.: SEN. benef. 4, 37, 5 quis -us poenae servandus fuerit. epist. 13, 13 non servamus -um rerum. 108, 16 ut, quorum abstinentiam interrumpi, -um servem (*syn.* temperantur). TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 397, 13 actatis (Ps. TERT. adv. Iud. 9 l. 68). PRVD. ham. 331 fruendi. CLAVD. carm. min. 46, 14 reginae. VAL. CEM. hom. 1, 5 p. 694^d. c. in c. abl.: SEN. contr. 7, 3, 9 neuter in hoc genere servat -um. SEN. epist. 92, 3 si servatus est in rebus agendis ordo, -us, decor eqs. 92, 11 servantis in quaque re rationi convenientem -um. 95, 48. HIER. hom. Orig. in Luc. 25 p. 161, 20 in caritate. AVG. mus. 1, 2, 2 in omnibus. CONST. Sirmond. 12 in omnibus -um statutorum esse servandum. statuere -um (cf. p. 1260, 73. 1261, 42. 76. al.): c. dat.: RHET. Her. 3, 3, 5 si . . . -um uniusque rei statuemus. CIC. Verr. II 5, 163 statui . . . mihi . . . -um et orationi meae. Manil. 26. fin. 1, 3 industriae. SALL. Iug. 45, 2. HOR. sat. 1, 2, 111 cupidinibus statuatur natura -um quem. LIV. 30, 30, 23 non statuendo felicitati -um . . . corrumpit. VELL. 2, 40, 2 libertati. VAL. MAX. 9, 2 pr. quem -um sibi ipsa statuet crudelitas. SEN. Herc. f. 206 aerumnis. Med. 397 odio. Thy. 483 timori. dial. 11, 1, 4 desiderio. FRONTO p. 14, 2 v. d.H. = p. 8, 4 N. finem ut amor nullum neque -um statuas. TERT. praescr. 10 l. 10 hunc tibi -um statuit fructus . . . quaerendi. VLP. dig. 12, 3, 4, 2 an iudex -um iureiurando statuere possit, ut eqs. EDICT. imp. Diocl. I 26 avaritiae. AVR. VICT. Caes. 40, 15 ambitioni. c. gen. (cf. l. 32. 38): CIC. Sulla 48 honestius te inimicitiarum -um statuere potuisse quam me humanitatis. PROP. 3, 12, 36 erroris (*i. itinerum*). OV. trist. 1, 11, 44 -um statuam carminis. RVT. LVP. 2, 15 utendi (*syn.* finem. *sim.* c. gen. gerund.: SVET. Aug. 27, 2 proscribendi. TERT. monog. 15, 2 nubendi). de aliqua re: HADR. Call. dig. 47, 21, 2 de poena . . . -us ex condicione personae . . . statui potest (*inde* VLP. coll. Mos. 13, 3, 2 poenae). supergredi -um (*fere perf.* cf. et p. 1260, 30. 1261, 6. 45): TAC. hist. 2, 5, 1 magnificentia et opes et cuncta privatum -um supergressa. PANEG. 4, 16, 2 cum gloria tua humanum -um supergressa sit. SCHOL. Cic. Bob. p. 125, 18 civilem. AVG. civ. 17, 4 p. 204, 10 D. supergredi -um feminae huius dicta. NOVELL. Valent. 8, 2 pr. negotii. temperare -um (*ubique fere c. gen.* cf. p. 1258, 10. 1262, 75): CIC. orat. 60 hilaritatis et . . . tristitiae -um res ipsae . . . temperabunt. PLIN. nat. 17, 249 vitis aetas -um rigandi temperat. TERT. paenit. 2, 1 paenitendi. PAVL. coll. Mos. 3, 2, 1 = sent. 5, 23, 6 castigandi. HIL. in psalm. 2, 22 irascendi. PRISCILL. tract. 6, 103 p. 76, 27 deus . . . religiosae sententiae -um temperans, ut eqs. 10, 137 p. 100, 9. -us vergit ad notionem rationis et viae (cf. p. 1264, 8): APVL. Plat. 17 imperitandi . . . -um eum esse utilem . . . qui ex tribus fuerit temperatus. HIL. trin. 1, 20 ita totius operis -um temperavimus, ut aptissimus . . . sibi libellorum ordo succederet. tenere -um: c. gen. (cf. p. 1260, 3): CIC. parad. 25 si quidem rerum -um figere non possumus, animorum -um tenere possumus. off. 1, 106 tenendum esse eius (*sc. voluptatis*) fruendae -um (*sim.* c. gen. gerund.: SVET. Nero 30, 2 nec largiendi nec absumendi). CVRT. 6, 10, 1 -um verborum misero tenere difficile. QVINT. decl. 333 p. 311, 29 quem -um teneam actionis. PANEG. 4, 16, 3 tenebo hunc orationis -um, ut eqs. IVL. Aug. c. Iul. 3, 21, 42. c. in c. abl.: SEN. epist. 23, 6 -um tenere in eo difficile est, quod eqs. PLIN. epist. 3, 12, 1. paneg. 46, 3 in iis . . . hic tenendus est -us, ut eqs. LACT. ira 21, 6 -um ac iustitiam (cf. mort. pers. 11, 8 moderationem tenere). HIER. epist. 49, 12, 3 in disputando. 108, 21, 4. *nude*: SEN. clem. 1, 2, 2 -um tenere debemus (*syn.* moderatio, temperamentum). epist. 23, 6 nisi -um tenuit voluptas. QVINT. inst. 10, 1, 62. 12, 6, 2 -us mihi videtur quidam tenendus. 12, 7, 11. PLIN. epist. 3, 11, 8. 9, 5, 3 eum -um tenes, ut eqs. (VLP. dig. 7, 1, 15, 3 ne). VLP. dig. 19, 2, 13, 4 PRVD. cath. 3, 179. transcendere, transgredi *sim.* v. p. 1259, 36. 1260, 4. 1261, 4. 1262, 24. 73. Brandt f.

III iuncturae praepositionales: A c. acc. (pro -um v. p. 1273, 68): 1 ad (cf. vol. I 756, 79 sqq., nota ibid. p. 757, 20): a c. adi. vel pron.: VARRO Men. 320 nos facere ad mortalem -um medioxime. TIRO Gell. 6, 3, 15 inmodicum. SEN. dial. 12 (11), 7, 3 quendam (QVINT. inst. 1, 11, 3). COLVM. 2, 18, 2 eum (al. v. s. is). CELS. dig. 16, 3, 32 suum. QVINT. inst. 12, 1, 32 ad quem usque (om. bH) -um processerimus (CALL. dig. 22, 5, 3, 2 argumenta . . . sufficient. AVG. civ. 9, 21^{tit.} al. v. s. quem-

admodum). FRONTO p. 30, 10 v.d.H. = p. 30, 15 N. quod cognitum ad aliquem -um iuvaret ([item pertinet ad verbum: POMPON. dig. 1, 2, 2, 2 CALL. dig. 5, 1, 36 pr.]. VLP. dig. 21, 1, 19, 4 ad a. -um peritum artificem [seq.: neque consummatae scientiae . . . neque . . . indoctum]). AMM. 29, 1, 5 ad insanum percitus -um. b c. gen.: PLIN. nat. 23, 129 minutissima ad scobis -um. HVG. lim. grom. p. 168, 16 ubertatis. al. PALLAD. 8, 9 sextarii unius. PELAGON. 87 pastillos ad -um nucis ([Hippiatr. gr. I p. 113, 1sq. εἰς καρύον μέγεθος]. 90 MARCELL. med. 1, 106. 20, 74). MARCELL. med. 20, 92 avellanae (25, 38. al. cf. etiam p. 1254, 15). COD. Iust. 8, 47, 10, 1^d usque ad -um usus fructus. al. c. absol.: CET. FAV. 27 p. 307, 21 aquam ad -um mittes (CASS. FEL. 42 p. 102, 16. cf. LAMPR. Alex. 37, 9 et ad -um et ad rationem . . . praebita. PELAGON. 204 adiecto nitro [Hippiatr. gr. II p. 32, 13 ἀναλόγως]). PS. THEOD. PRISC. ves. vit. 2 p. 263, 13 bibat.

2 in (cf. infra l. 81): a c. adi.: CIC. Att. 5, 16, 3 incredibile in -um concursus fiunt (AVG. civ. 16, 43 p. 193, 25 D.). 5, 21, 10 maiorem (v. p. 141, 37). AVR. VICT. Caes. 26, 6 amplum. AVSON. 302, 20 p. 174 P. dives insanum in -um. AVG. civ. 16, 4 p. 130, 9 D. usque in tantum -um, quantum. PALLAD. hist. mon. I 31, 3 p. 317^A immensum (gr. p. 131, 16 B. καθ' ὑπερβολήν). b c. gen. (COLVM. 5, 10, 14 lect. dub.): SALL. Catil. 12, 3 villas . . . in urbium -um exaedificatas (AMM. 29, 5, 13. cf. TAC. hist. 1, 67, 2 municipii [4, 22, 1]. AMM. 16, 10, 14. 23, 6, 31 oppidorum). SEN. nat. 5, 12, 1 in -um tibiae angusta (PLIN. nat. 21, 33). PELAGON. 151 facere pilulas in -um ovi (Hippiatr. gr. I p. 169, 6 ἡλικον φόν). 408 fabae (Hippiatr. gr. I p. 149, 3 καάμου μέγεθος). THEOD. PRISC. eup. faen. 17 p. 19, 5 accipi . . . in -um lentis. log. 15 coclearis (21. 52). DIOSC. 2, 117 p. 224, 30 olivae (gr. 2, 133, 1 μέγεθος ἐλάτας). 2, 145.

3 intra v. vol. VII 2, 37, 32 sqq. 57. 66.

4 iuxta (cf. infra l. 81): PELAGON. 77 i. -um magnitudinis nucis (Hippiatr. gr. I p. 111, 12 ὡσεὶ λεπτοκάδουον). VVLG. exod. 22, 17 (hebr. 2). PS. AVG. quaest. test. I 106, 3 p. 236, 19 facta est nox i. diei -um. COD. Theod. 6, 30, 7 pr. LEX Visig. Eur. 282 p. 9, 16.

5 secundum: MACER dig. 49, 16, 12, 2 delicta s. suae auctoritatis -um castigare. COD. Theod. 5, 1, 4, 3 (= Iust. 6, 55, 9, 2) s. iustum nostrae legis -um (COD. Iust. 5, 9, 6, 5). NOVELL. Valent. 24, 1 s. -um, quem iustitia suaserit. COD. Iust. 7, 72, 10, 2 debiti. BENED. reg. 24 culpa. al.

6 extra v. vol. V 2, 2059, 28 sqq. 36 sq. 2060, 51.

7 praeter: a pertinet ad adi.: RHET. Her. 3, 19, 31 p. -um ampli loci. CIC. Plane. 82 gratum (in bonam partem ut Tusc. 5, 105 iustus). PAVL. FEST. p. 279, 2 SVET. Cal. 45, 2. Vit. 7, 3 comis. VLP. dig. 21, 1, 1, 11. b pertinet ad verba: CIC. Tusc. 3, 24 elata laetitia. div. 1, 100 cum lacus . . . crevisset. off. 2, 37 exterrantur. VARRO ling. 6, 46 cura utitur. LIV. 37, 53, 6 extollatis (opp. nimium deprimatis). SVET. Tib. 69. Dom. 14, 2 commovebatur (cf. AVG. civ. 4, 16 p. 165, 28 D. moveret). AVG. mus. 1, 2, 3 ne p. -um aliquid fiat (antea: ne excedatur -us aut non impleatur). c pro subst.: GELL. 4, 9, 12 istiusmodi inclinamenta nimium ac p. -um significant.

8 super (GLOSS. II 335, 42 καθ' ὑπερβολήν): pertinet plerumque ad verba (ad adi. l. 54. 57; ad adv. l. 58; coniung. c. adi. l. 53. 55. c. gen. l. 54): FEST. p. 229a, 6 cornua in diversum s. -um patent. p. 344b, 28 potus. PAVL. FEST. p. 14, 18 s. definitum -um. p. 69, 6 coronae institutae sunt s. -um aptarum capitibus. p. 228, 22 sumptuosus. SEN. clem. 2, 4, 3 s. humanum . . . -um saevisse (dial. 12[11], 17, 5 intumescebat. ITALIA II Macc. 9, 8 [rec. X] = VVLG. [cett. rec. v. l. 69]). QVINT. inst. 11, 3, 169 vox s. -um ac paene naturam vocis humanae acerba. 12, 10, 39 elatus. GELL. 1, 22, 10 quod . . . s. -um . . . largius prolixiusque fluere. ITALIA Rom. 7, 13 (Aug. civ. 13, 5 p. 562, 18 D.) ut fiat s. -um (gr. καθ' ὑπερβολήν, VVLG. supra -um) peccator aut peccatum (cf. interpr. Aug.). DICT. 6, 10 p. 109, 29 s. (supra P) -um dolore affecta. ACT. Carp. 2 p. 9, 12 (gr. ἐπὶ πολὺ).

9 supra (cf. etiam infra l. 60. GLOSS. II 335, 42 καθ' ὑπερβολήν. GLOSS. L II Philox. su 181 ὑπὲρ τὸ δέον, ὑπὲρ τὸ μέτρον):

a pertinet ad subst.: a absol.: VERG. georg. 4, 236 apibus ira -um supra est. SCRIB. LARG. 101 ponderis s. -um portatione. VVLG. II Cor. 11, 23 in plagis s. -um (gr. ὑπερβαλλόντως). 12, 11 sunt s. -um (gr. ὑπερλίαν) apostoli (cf. 11, 5 magnis a.). β c. adi.: ITALIA II Macc. 9, 8 (rec. L) s. humanum -um (gr. ὑπὲρ ἀνθρώπων) superbiā (rec. P quae super hominem esset; cf. etiam l. 56. LACT. inst. 6, 13, 8 est . . . paene s. h. [hominum var. l.] -um . . . admittere [inf. pro subst.; cf. p. 1273, 38]). AVG. nat. bon. 3 p. 856, 21 deus . . . s. omnem creaturae -um est.

b pertinet ad verba: a absol.: LIV. 36, 34, 10 crescere (SEN. clem. 1, 12, 4). COLVM. 4, 27, 4 si s. -um se numerus . . . profuderit. 7, 10, 8. QVINT. inst. 1, 9, 2 se s. -um extollente (11, 1, 16. cf. 4, 2, 61 tollens). 3, 7, 25 invasit. al. PLIN. epist. 4, 21, 2 doleo (cf. TREB. Gall. 3, 8 laetatus est). CHIRON 335 s. -um peractum esse iumentum (cf. Veg. mulom. 2, 37 ultra vires). VVLG. Rom. 7, 13 v. l. 60. II Cor. 1, 8 (varr. ll. super vel ultra -um). 4, 17 id . . . s. -um in sublimitatem, (I, Italia cod. r iuxta incredibilem -um et in incredibilem -um, gr. καθ' ὑπερβολήν εἰς ὑπερβολήν) . . . operatur. al. BARNAB. 1, 2 (καθ' ὑπεροχήν [H, ὑπερβολήν S]). β c. gen. (cf. etiam l. 71 sq.): LIV. 4, 13, 3 elatus . . . s. -um hominis privati. 21, 7, 7 murus . . . s. ceterae -um altitudinis emunitus [Lumpe]

erat. SEN. suas. 1, 5. QVINT. inst. 1, 2, 31 sermonis *cotidiani*. IAVOL. dig. 39, 5, 24 s. -um legis promisit (CELS. dig. 39, 5, 21, 1 GAIVS dig. 4, 3, 23 legatum est). S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 48 virium. PAPIN. dig. 22, 1, 9 pr. stipulatum . . . s. -um legitimae usurae (MOD. dig. 22, 1, 44). *al.* *γ c. adi. vel pron.:* COLVM. 4, 21, 2 s. hunc -um (COD. Theod. 13, 1, 7 et 11 NOVELL. Maior. 7, 17). VLP. dig. 12, 6, 26 pr. legitimum (PAVL. dig. 44, 4, 5, 2 et 5). 13, 7, 11, 3 licitum (MOD. dig. 22, 1, 44). MARCIAN. dig. 22, 1, 29 s. statutum -um . . . stipulatus (cf. COD. Theod. 11, 28, 14 constitutum). LACT. inst. 5, 23, 2 s. humanum (hominum *S*) -um (AMM. 17, 5, 15. cf. p. 1272, 69).

c pertinet ad adi.: *α absol.:* PAVL. FEST. p. 101, 7 *halitus* s. -um acutus. p. 120, 20 pallidi. p. 231, 3. COLVM. 3, 12, 3 *humum* raram s. -um (*opp.* perdensam). PLIN. nat. 35, 80 anxiae. *al.* *β c. adi. vel gen.:* IVST. 24, 8, 5 iuvenem s. humanum -um insignis pulchritudinis. VVLG. sap. 15, 14 infelices s. -um animae superbi.

10 ultra (cf. Thielmann, ALL 4, 1887, 379 sq. GLOSS. II 464, 33 *ὕπερ μέτρον*):

a pertinet ad verba: *α c. adi. vel pron.:* CIC. Tusc. 4, 38 v. p. 1269, 64. CELS. 7, 12, 3^A *uva* u. iustum -um *deducta*. SEN. epist. 16, 8 u. privatum pecuniae -um. VLP. dig. 13, 4, 2, 8 legitimum. CAPITOL. Gord. 4, 3 imperatorium. VOPISC. Aurelian. 39, 5 militarem. DICT. 4, 13 virilem. AMM. 14, 6, 1 mortalem. COD. Iust. 4, 32, 20 certum. *al.* *β absol.:* CELS. 3, 7, 20^C venter et praecordia u. -um repleta. SEN. epist. 58, 32 u. -um deditus vino est. 95, 23 voluptatum . . . u. -um fasque concupitarum. *al.* PLIN. epist. 7, 28, 1 laudem. VLP. dig. 11, 7, 14, 6 consumitur (cf. CLAUD. DON. Aen. 1, 215 p. 50, 9 *sumerentur*). VVLG. gen. 30, 43 (*hebr. in p. gemin.*). Iob 42, 3 excederent (cf. SVLP. SEV. chron. 1, 3, 1 processerat). *al.* *γ c. gen. (cf. l. 20):* PLIN. epist. 8, 6, 17 u. epistulae -um extulerim (FRONTO p. 182, 3 v.d.H. = p. 192, 18 N.). APVL. met. 6, 31, 3 u. -um delictique saevire terminum. TERT. idol. 15, 9 humani honoris (cf. AMM. 14, 6, 1 dignitatis). *al.*

b pertinet ad subst.: *α absol.:* QVINT. inst. 8, 6, 73 hyperbole. FIRM. math. 2, 19, 9 divitias (*coniung.* maximas . . . facultates). *β c. adi.:* TAC. ann. 1, 8, 2 legata non u. civilem -um. 11, 21, 1 humanum (SVLP. SEV. Mart. 2, 7). *γ c. gen.:* QVINT. inst. 8, 2, 14 transiectione u. -um hyperbaton (*v. app. crit.*). GELL. 2, 27, 3 u. naturae humanae -um est . . . laetari (*inf. pro subst.;* cf. p. 1272, 71).

c pertinet ad adi.: *α absol.:* COLVM. 3, 11, 10 u. -um praedura *humus*. QVINT. inst. 11, 1, 90 tenacem. *al.* PLIN. epist. 7, 31, 1 verecundus. FIRM. math. 2, 21 felix (4, 17, 9). *al.* *β c. adi. (gen. l. 44):* PLIN. epist. 7, 24, 1 matronalem (cf. TREB. trig. tyr. 30, 16 femineum. CIL VI 34268 u. -um sexumquae muliebrem). SOL. 52, 35 cornua u. cubitale -um longa. COD. Theod. 13, 1, 14 u. praestitutum legis . . . -um . . . laxiore sumptu.

B c. abl.: **1 cum:** *pertinet ad verba (c. pron. l. 49):* QVINT. inst. 4, 1, 16 laudando *iudicem* eum, quod . . . fieri c. -o debet. TAC. ann. 15, 8, 2 si aut gloriam c. -o aut praedam cum cura habuisset. VLP. dig. 25, 3, 5. 14 c. -o eam audiendam. 42, 8, 10, 20 c. aliquo -o. LACT. opif. 8, 16 flecti c. -o. MARCELL. med. 8, 85 infundatur . . . c. -o et aequali mensura (8, 86). *pertinet ad adi.:* PELAGON. 224 *medicamentum* c. -o calidum.

2 de: APIC. 1, 1 intercedente prius suffusione vini de suo -o ac numero.

3 ex: *a c. gen.:* TAC. Germ. 34, 1 maioribus minoribusque Frisiis vocabulum est ex -o virium. ann. 4, 64, 1 tribuendo pecunias ex -o detrimenti. 15, 72, 1 annonae. *b c. adi. vel pron.:* S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 53 ex eo -o quem persequitur efficiat (COD. Theod. 14, 17, 14 annonam . . . ministrari). CHIRON 370 radicis semen ex eodem -o dato. CASS. FEL. 2 p. 11, 1 commiscebis ex aequali -o (14 p. 21, 13. 29 p. 54, 12 teres [43 p. 107, 19]. 61 p. 150, 1 temperabis. *al.*).

4 in: PELAG. in Rom. 8, 26 p. 68, 1 *deus* novit, in quanto -o credere cupiamus ([*totum locum om. AV*]). COD. Theod. 11, 16, 4. cf. 13, 11, 4 in quantolibet -o). COD. Theod. 6, 2, 13, 1 quo . . . in -o perennis aerarii emolumenta subrevertint. 11, 26, 1 (= Iust. 10, 30, 1) in eodem -o . . . in quo.

5 pro (*dub.:* PLIN. epist. 5, 6, 15. p. -um: CHIRON 620. in var. lect. l. 83. p. 1274, 6):

a c. gen. (pertinet fere semper ad verba; ad subst. e. g. l. 71. 73): *α rerum:* VARRO rust. 1, 13, 5 magnitudine p. -o fundi. CELS. 3, 2, 6 *abstinentiam* p. -o terroris moderari. 5, 23, 3^B. 5, 26, 22 ubi parum sanguinis p. -o vulneris fluxit. 5, 28, 3^B maior . . . quam p. -o ulceris inflammatio. SEN. epist. 115, 16 *sollicitudines* p. -o habendi quemque discruciant. COLVM. 2, 12^{lt}. agri (POMPON. dig. 8, 3, 25). 12, 48, 1 crassitudinis. PLIN. nat. 9, 108 p. ieiunii -o minui. QVINT. inst. 2, 4, 14 virium. 11, 3, 65 *vox* attollitur . . . concitatis adfectibus, compositis descendit p. utriusque rei -o altius vel inferius. APVL. met. 3, 9, 4 facinoris (cf. p. 1274, 4. 7). mund. 25 intervallorum. GAIVS dig. 41, 1, 7, 3 latitudinis . . . praedii (41, 1, 7, 5). epit. 1, 3, 1 culpae (CALL. dig. 47, 9, 7. 48, 3, 12 pr. MOD. dig. 48, 3, 14, 2. cf. l. 79). PAPIR. dig. 8, 3, 17 possessionum (VLP. dig. 10, 2, 20, 3). PAPIN. dig. 2, 14, 8 debiti (COD. Iust. 1, 12, 6, 5 [-um *C*]). 22, 1, 9 pr. temporis (VLP. dig. 24, 3, 7, 2. cf. TERT. anim. 49, 1 aetatis). 23, 3, 69, 4 dotis . . . quantitas p. -o

facultatum patris . . . constitui potest (23, 3, 69, 5. COD. Iust. 5, 25, 4 [a. 197]. VLP. dig. 5, 2, 27, 3. *al.*). 28, 6, 41, 1 portionis (COD. Iust. 3, 38, 4 [a. 290]. COD. Theod. 13, 6, 7 pr. [= Iust. 11, 3, 2 pr.]). VLP. dig. 3, 6, 8 p. -o delicti poenam irroget (37, 15, 1 pr. PAUL. sent. 5, 25, 13 MOD. dig. 49, 16, 3, 5 HERMOG. dig. 48, 15, 7. cf. p. 1273, 79). PAUL. dig. 30, 126 pr. patrimonii (LEX Burg. Rom. 17, 1 [-um *A* 2]). 47, 11, 11 p. -o admissi actio dabitur (48, 19, 37 sent. 1, 15, 2). *saepe apud ICTOS.* AMBROSIAS. in II Cor. 3, 18 p. 288^C p. -o . . . legis *veteris* . . . gloriam accepit (*opp.* p. -o legis fidei). MARCELL. med. 7, 19 p. 49, 19 p. -o specierum (cf. *ibid.* l. 36 ad mensuram). COD. Theod. 7, 13, 7, 1^d capitationis (11, 1, 15). *al.* *β animantium:* SEN. epist. 94, 70 apparatus vitiorum suorum p. -o turbae spectantis expandit. SPART. Hadr. 7, 9 senatoribus . . . patrimonium p. liberorum -o senatoriae professionis explevit. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 16 p. 1124^C *deus* p. -o (*i. sec. gradum*) percipientium esse praestans.

b c. pron. vel adi. (pertinet ad adi. l. 18): FRONTIN. aq. 3 quantum . . . p. suo -o unaquaeque aquarum serviat (MAECIAN. dig. 35, 2, 32, 2 non aequaliter, sed p. s. -o. PANEG. 5, 12, 6 tempus pro -o s. longum. COD. Theod. 13, 6, 7 pr. [= Iust. 11, 3, 2, 1]). TERT. resurr. 17 p. 48, 22 p. quo -o egit *anima*, pro eo et patitur apud inferos. *c. adi.:* CHALC. comm. 16 p. 81, 13 p. competenti -o. COD. Theod. 13, 6, 7, 1 (= Iust. 11, 3, 2, 2) p. tanto -o . . . obligari placet, quantum habebant emolumentum *eqs.*

c absol. (pertinet ad subst. l. 24): TAC. Germ. 12, 2 delictis p. -o poena (SVET. Iul. 67, 1 delicta . . . exequabatur). VLP. dig. 7, 7, 6 pr. restituendae sunt *operae*. GARG. MART. med. 34 *napus* urinam videtur inhibere, nisi illi p. (aequali var. l.) -o lini semen addatur (cf. l. 29). PELAGON. 290 piperis (*gen. part. pro acc.*) p. -o et de ventre pulli pelliculam . . . tritam dabis (CHIRON 249 quantum satis est, p. -o dabis. 269 p. -o dabis ei bibere). 466 arum Gallicum p. -o. CHIRON 391 oleum vetus p. -o (cf. Veg. mulom. 2, 54, 4 oleum vetus quod sufficiat. cf. et l. 29). MARCELL. med. 27, 138 amuli *uncias* III et lactis caprini cocti p. -o quantum visum fuerit adicies. *al.*

6 sine: *a i. q. sine moderatione:* *α pertinet ad verba pro adv. immodice:* ENN. sat. 1 malo hercle magno suo convivat s. -o. LIV. 23, 2, 1 plebis s. -o libertatem exercentis (EPIST. procur. de salt. Bur. I [CIL VIII 10570] 2, 4). 26, 48, 10 rem s. -o ac modestia agi. SEN. contr. exc. 5, 5, 1 irasci. *al.* CELS. 2, 7, 16 fusa alvus. SEN. nat. 3, 28, 6 *aestus* fertur (cf. AVIEN. Arat. 1692). CVRT. 7, 5, 8 infusam *aquam*. PLIN. nat. 26, 110 esurientium. TAC. hist. 1, 52, 2 donaret. *al.* APVL. met. 4, 24, 1 flebat. LACT. mort. pers. 37, 5 effundebat. AVIEN. Arat. 1843 si s. fine -oque pabula delibent. AMM. 31, 15, 14 s. requie ulla vel -o . . . pugnebatur. SVLP. SEV. chron. 2, 46, 9 *Ydaci* s. -o et ultra quam oportuit Instantium . . . lacessens. *al.* *β pertinet ad subst. sim. pro adi. immodicus:* PLAVT. Bacch. 613 s. -o et modestia sum. SALL. Iug. 41, 9 avaritia s. -o modestiaque. TAC. ann. 3, 50, 2 flagitia et facinora. FIRM. math. 3, 4, 38 magna et immensa et s. -o pericula.

b i. q. sine limitatione sim.: *α pertinet ad subst. pro adi. infinitus:* LVCR. 2, 92 spatium s. fine -oque est immensumque patere *eqs.* COLVM. 6, 3, 5 (*v. app. crit.*). DIOM. gramm. I 473, 22 rhythmus est pedum temporumque iunctura cum levitate s. -o (cf. *ibid.* p. 474, 8 rhythmus . . . infinitum . . . profluit). *al.* *β pertinet ad verba (adi. l. 60) pro adv. infinite:* SEN. epist. 51, 13 vitia persequere s. -o, sine fine. PLIN. nat. 19, 97 *bulbi nascuntur* [s. -o] (*l.* , scillae -o *Mayhoff dubitans*) . . . in Remorum arvis. TAC. ann. 4, 6, 3 semel . . . adsumpti tenebantur prorsus s. -o. SVET. Iul. 26, 3 frumentum . . . s. -o mensuraque praebuit. GELL. 1, 15, 11 strepentium s. -o graculorum. PANEG. 4, 35, 1 beneficia principis . . . s. -o redeuntia . . . infinita numero. HIL. in Matth. 18, 10 p. 1022^B s. -o ac numero veniam a nobis esse reddendam. *ibid.* p. 1023^A. SEDVL. op. pasch. 2, 17 p. 222, 11 *pietas Christi* s. -o (motu *H*) mitissima.

7 sub: NOVELL. Valent. 13, 4 pretia . . . s. hoc -o, quo annum adaeravimus, iubemus inferri. 34, 3 s. eo pensitationis -o, quo nunc tenentur.

8 supra (cf. p. 1272, 63): PEREGR. Aeth. 25, 7 ubi luminaria iam s. -o (numero *Cholodniak*) lucent.

structurae et iuncturae ad cap. II pertinentes:

I per ca us digestae:

A gen. (formae pron. et subst. plerumque in unam vocem coalescunt [cf. GRAMM. suppl. 296, 1]):

1 cuius (quius) -i (cf. cuiusmodi p. 1275, 66. *scrib. quius* -i: PLAVT. Most. 640 [v. p. 1275, 5]. 1117. Persa 648 [v. l. 82]. Trin. 501 [P, cuius *A*]. VARRO ling. 9, 43 [v. p. 1275, 26]. in versibus c. -i non legitur nisi ap. PLAVTVM semper fere trisyll., plerumque in fin. vers. [quadrisyll. Men. 577 in colo Reiziano]. *dub.:* CIC. Verr. II 4, 144 [in parte suspecta]. in var. l. det.: CAES. civ. 3, 32, 2 cuius -o [V, -i cett. codd.] rei nomen reperiri poterat. *e coni.:* CIC. ac. 2, 77 [v. p. 1275, 37]: *i. q. cuius generis, qualis* (*saepe praedicative e. g. l. 83. p. 1275, 8. 11. 13; attrib. e. g. l. 82. p. 1275, 5. 7. 9. 23*): *a interrog. vel exclamat.:* *α interrog. dir.:* PLAVT. Men. 221 c. -i hi homines erunt? Most. 908 c. -i (-o *CD*) gynaeceum? 1117. Persa 648 quius (quius *A*, quo vis *CD*, quolus *B*) -i is . . . habitust? CIC. Verr. II 1, 72 ista damnatio . . . c. -i fuit? 2, 34 c. -i cohortem putatis . . . fuisse? [Lumpe]

(CAEL. Cic. epist. 8, 10, 3. cf. et l. 1. 3. 7. 22). 2, 141 c. -i putamus esse illa? (3, 36. cf. Att. 7, 21, 1 hoc c. [eius P, huius H] -i est?). QVEROL. p. 17, 8 R. CASSIOD. var. 11, 15, 1 c. -i vos aestimatos intellegitis? *β interrog. obl.*: PLAVT. Men. 577 quaeritur, ... fides c. -i clueat. Most. 640 scin quovis (quovis B¹ C) -i aedes? (per breuiloquentiam ut AVG. civ. 20, 14 p. 440, 1 D. librum c. -i non tacuit). CATO agr. 157, 1 c. -i naturam habeant, cognoscere (GELL. 2, 17^{tit.} c. -i esse naturam ... animadverterit). orig. 128 spectabam, c. -i quisque esset. RHET. Her. 2, 2, 2 docuimus, c. -i conclusionibus ... uti oporteat. 2, 4, 7 loci (3, 16, 30 seq. quo pacto reperire). 3, 7, 14 in divitiis qualis aut paupertate c. -i fuerit. *ibid.* res (Cic. Att. 1, 14, 7 VARRO rust. 1, 7, 5. GELL. 12, 2, 2 ea r. c. [cui Z γ] -i sit. APVL. apol. 55 vin dicam, c. -i illas res ... laribus ... commendarim?). 3, 16, 28 opp. quare placeat. 4, 26, 35 c. -i fuerit, ... qualis extiterit. *al.* Cic. div. in Caec. 22 quae c. -i ... sint, ... commemorabo (de orat. 2, 239 q. c. [cuiusque L] -i sint. VARRO ling. 5, 6 rust. 1, 3. cf. Cic. Att. 1, 12, 1 quod ... c. -i sit [epist. 5, 2, 1]. *sim.*: Verr. II 1, 61 hoc c. -i sit [Cluent. 146]. 2, 15 id ... c. -i esset cognovistis [Sull. 60 Att. 4, 11, 1. *al.* VARRO ling. 9, 76]. Att. 4, 11, 1 illud c. -i sit. epist. 5, 5, 3 ea quae sint et c. -i [VARRO rust. 1, 17, 3. APVL. apol. 53 ea involuta]. Verr. II 2, 108 c. -i ... sit negotium (Att. 3, 9, 3). 3, 29 c. -i (cuiuscuiusmodi V) ista iudicia in octuplum, c. -i istius ... recuperatores existimati sint (4, 8 c. -i tu i. Romae putaris esse). epist. 5, 6, 1 c. -i ... litteras ... misisses. ad Q. fr. 2, 14 (15 Sj.), 2 quae ris, c. -i illum annum ... exspectem. *al.* VARRO ling. 6, 39 *principia* unde sint non dicunt, sed c. -i sint (10, 2). 9, 43 ut videantur, quae sunt quovis (m)odi[s] (*emend. L. Spengel*) sint. 9, 93 c. -i faciant pullos *bestiae* (cf. rust. 3, 9, 2 c. -i *gallinas* ... parent). 10, 33 c. -i efficiat figuras (10, 58). rust. 1, 8, 7 terra (1, 9, 1). AL. FRONTO p. 67, 2 v.d.H. = 73, 25 N. GELL. 2, 26^{tit.} APVL. met. 7, 1, 4 c. -i consilium caperetur. *al.* *γ exclamat.*: PLAVT. Most. 817. 818 specta postes c. -i! Rud. 83 tempestatem c. -i Neptunus nobis ... misit! 421. 423 Trin. 501.

b relat. (in adiunctione relat. l. 41): RHET. Her. 4, 11, 16 genus orationis ... exile ..., c. -i est hoc eqs. Cic. Cael. 38 de orat. 2, 83. Att. 4, 15, 4 Hortalus in ea causa fuit, c. -i solet. epist. 9, 12, 2. VARRO ling. 6, 4 manum, ad c. -i religionem ... solent dicere eqs. 10, 9 quae et c. -i sunt genera similitudinum. *al.* in *comparatione*: Cic. ac. 2, 77 si id tale esset, ab eo quod est, c. (Plasberg, eius AV¹ B, ut eius V²) -i ab eo quod non est, posset esse. HVG. astr. 4, 2 p. 101, 19 ut c. -i dies hodiernus fuerit ..., eiusdem -i eqs. 4, 13 p. 112, 30 *respondet* eius -i. *i. q. qualiscumque*: GELL. 2, 8, 6 Epicurus, c. (cui RV) -i homost. *vi demonstr. in adiunct. rel. i. q. talis*: Cic. de orat. 2, 42. VARRO rust. 1, 46 propter c. -i res admiranda discrimina sunt. QVINT. inst. 9, 2, 19. CHIRON 303 c. -i *iumentum* autem fit nitidus toto corpore.

2 alia (cf. p. 1265, 44): PLAVT. Amph. 938 multa ... huius -i (*al. v. vol. VI 3, 2743, 50 sqq.*). Bacch. 676 eius -i homini (*al. v. s. is*). Epid. 119 istius -i ... amicos (*al. v. s. iste*). TER. Haut. 205 parentum iniuriae unius -i sunt ferme (*al. v. s. unus*). Ad. 441 illius -i ... civium (*al. v. vol. VII 1, 342, 48 sqq. et 340, 74 [illi -i]*). CATO or. frg. 21 uti eos *mores* mutem atque alii -i sim (*al. v. vol. I 1623, 1 sqq., ubi addas GELL. 17, 5, 14*). Cic. inv. 2, 32 eiusdem -i causa aliqua (*al. v. vol. VII 1, 187, 31 sqq.*). Verr. II 4, 7 tot homines cuiusque -i (*al. cf. FRONTO p. 154, 14 v.d.H. = p. 161, 16 N. plumbei nummi et cuiuscemodi adulterini [al. v. s. quisque]*). Cluent. 17 cuiuscumque -i sit mater (*al. v. s. quicumque*). fin. 4, 25 ex animo constamus et corpore, quae sunt cuiusdam -i (5, 36. div. 2, 34 si fissum c. -i fuerit in iecore). div. 1, 43 cuiusnam -i est Superbi Tarquini somnium? QVINT. inst. 3, 7, 27 erit et dictorum honestorum factorumque laus generalis, erit et rerum omnis -i. 9, 2, 2 quae sunt alterius -i lumina. DON. Ter. Ad. 835 'tuae istae rationes' ... significationem habet: nullius -i (*i. inanes*), rationes et ineptae (*i. Bentley, rationem et ineptam trad.*). *nota propter formas*: PLAVT. Bacch. 400 cernitur, sisne necne ... malus, bonus quovis (*Luchs, qua cuius codd.*) -i (Persa 386 quovis [*Quietus*, quovis B, Lindsay, quo vis CD, cuius A] -i. Pseud. 741 *habet* mel quovis [A, quovis P] -i [P, -o A]). Cic. Verr. II 5, 107 ipsum cuiusmodi (*testantur Cledon. et Pomp., cuiusmodi, cuiusmodi, cuius -i codd.*) est (*al. v. s. quisque*). GELL. 9, 13, 4 cui (X, cuius BII) -i (BII, -o X) fuerit pugna decertatum, Q. Claudius ... descripsit (12, 15, 1 adverbia ... animadvertis, c. [cuius II] -i sunt haec: cursim eqs. 18, 3, 6. *al. cf. cuiusmodi et v. Neue-Wagener II 3 452*).

B acc. -um pro adv. (cf. p. 1254, 15) v. Löfstedt, Synt. I 2 269 sq., ubi addas: ORIBAS. syn. 3 add. p. 899, 11 l. 4 malaginati -um impositus.

C abl.: 1 c. *pron.*: a *sing.* (*coalescere solent quomodo [q. v.] et quodammodo [v. s. quidam]. de formis seiunctis cf. GRAMM. suppl. 295, 39*): α aliquo -o (*nonnulla etiam ad notionem q. e. 'mensura' referre possis ut TER. Ad. 469 [v. l. 82]. Cic. S. Rosc. 117 [v. l. 78]. Verr. II 2, 1 [v. l. 79]*): PLAVT. Epid. 331 aliquid aliquā a. -o alicunde ab aliqui aliqua tibi spes est (*cf. 334*). Men. 84. Most. 421 absterreret. Pseud. 787 comprimere dentes videor posse a. -o (Cic. S. Rosc. 117 p. ferri [Verr. II 3, 99]. Verr. II 2, 1 ut possim [a. -o] [i. del. Pluygers] aliquando de his rebus ... dicere. Phil. 13, 5. de orat. 2, 232 non vel facile vel certe a. -o posset ediscere. Att. 14, 14, 2. *al.* QVINT. inst. 12, 1, 42. *al.* Stich. 621 exorabo. TER. Ad. 469 hoc ... ferundum a. modost (AVG. civ. 7, 27 p. 309, 20 D. cf. l. 79). Cic. Arch. 10 inreperunt. *al.* CELS. 8, 9, 2 fractum est. SEN. benef. 3, 35, 4 nobis vitam dederunt.

5, 19, 3 illa *pecunia* a. -o venerit. QVINT. inst. 2, 17, 10. *al.* AVG. civ. 12, 26 p. 553, 16 D. quidquid a. -o est (22, 24 p. 610, 21). 20, 9 p. 428, 1 nisi alio a. -o, longe quidem impari, iam nunc regnarent. *al.* COD. Iust. 6, 51, 1, 13 a. -o (*i. titulo*) non capiant. 9, 4, 4 pr. (*a. 371*) si reus -o a. (aliquis R) fuerit elapsus (*cf. Cod. Theod. 9, 3, 5* condicione aliqua. Basil. 60, 35, 20 *τόπω τινί*). *al.* illo -o: PLAVT. Amph. 176 queri ([*item c. verb.* Men. 317 Cic. Cluent. 42. Brut. 295 dicere [orat. 76 Tusc. 4, 57. *al.* SEN. epist. 109, 7]. div. 2, 24 vel hoc vel i. -o [2, 93. cf. CELS. 2, 11, 3. 3, 18, 5. SEN. dial. 9, 2, 6 hoc atque i. -o]. 2, 120 sive enim sic est, sive i. -o. *al.*]. PLIN. nat. 23, 54 saluberrimum [*item c. adi.* Ps. APVL. herm. p. 272 plena]). Cic. fin. 2, 37 i. ... -o, ut ... applicetur (SEN. nat. 2, 27, 4). SEN. contr. 1, 8, 9 quo (PLIN. nat. 33, 68. *al.*).

β alia: PLAVT. Amph. 221 nos nostras more nostro et -o instruximus legiones (TER. Phorm. 962. cf. PLAVT. Asin. 152 meo -o [Persa 359 m. -o ... potius ... quam tuo. 374 Trin. 297. 827. TER. Andr. 153 (DON.: mea voluntate, meo arbitrio). Haut. 401 Eun. 920]. SALL. or. Macri 18 suo -o [LIV. 22, 28, 2 PLIN. nat. 37, 129 AVR. VICT. Caes. 24, 10 AVG. civ. 7, 23 p. 301, 27 D. *al.*]). 560 ullo (*al. v. s. ullus*). 1023 eo (*al. v. s. is*). Aul. 597 (*interpol.*) eodem (*al. v. vol. VII 1, 187, 41 sqq. et 63 sqq.*). Cas. 301 mi illa nubet, machinare quid lubet quovis -o (TRUC. 676 SALL. Iug. 11, 9. 35, 4. 36, 1. 42, 4. cf. OV. trist. 5, 1, 80 quolibet [*al. v. s. quilibet*]). 698 alio -o ... consciscam letum (*al. v. vol. I 1627, 40*). Men. 827 mihi molestast quoquo -o (*al. v. s. quisque*). Most. 26 hocine -o hic rem curatam (*al. v. vol. VI 3, 2744, 66 et cf. GLOSS. III 6, 50 τοιούτοτροπον* hocmodis [*sec. multimodis, omnimodis*]). 320 istoc -o moratus (*al. v. s. iste*). Trin. 587 nullo -o potest fieri (*al. v. s. nullus*). CATO agr. 42^{tit.} ficos et oleas altero -o ([*sed agr. capit. 49 alio -o*]). Cic. inv. 1, 85. QVINT. inst. 3, 11, 2 *quaestio* dupliciter accipienda est: a. -o, quo ..., a., quo eqs. [*sim. PAVL. dig. 24, 1, 24. v. et p. 1277, 32*]). Cic. inv. 1, 40 spatium quodam -o declaratur (*al. v. s. quidam*). Verr. II 3, 31 quaererent, eequo -o petitem ... condemnare possent (*al. v. vol. V 2, 54, 16 et 56, 56*). Cluent. 148 quid intersit, utro -o scriptum sit (LABEO dig. 40, 7, 41 pr. cf. LIV. 36, 40, 7 u. tandem -o promptiores ... ituros credat, si ..., an si ...? CELS. 8, 3, 5 u. [*edd., utrum trad.*]). SEN. benef. 3, 37, 4). de orat. 3, 168 quocumque -o (*al. v. s. quicumque*). SALL. (?) rep. 1, 1, 10 qualecumque -o tu victoriam composueris, ita alia omnia futura (OV. Pont. 1, 6, 23 q. -o mihi sint ea facta, rogare desine). CAES. Gall. 6, 44, 1 tali -o vastatis regionibus (*al. v. s. talis*). PROP. 3, 17, 12 spesque timorque animum versat utroque -o (*al. v. s. uterque*). CELS. 2, 6, 8 cuive alterutro (*Constantinus, alterutrum trad.*) -o se prompsit *bilis atra* (2, 12, 2^E. 3, 9, 3). 6, 18, 10 ubi utrolibet -o curatum est (*cf. QVINT. inst. 3, 6, 29 utroque -o sequetur summa confusio [9, 2, 6]*). PLIN. nat. 11, 201 quaedam *aves* neutro -o *sinus habent* (APVL. flor. 18 p. 89 n. -o quod petis debeo. VLP. reg. 8, 8^a MARCIAN. dig. 19, 5, 25). GELL. 17, 20, 9 quali, cum (*v. app. crit.*) fieret, -o factum est (*cf. Plat. conviv. p. 181^A ὡς ἂν παρὰ τῆς*), tale extitit (*cf. MVTIAN. Chrysost. hom. 24, 2 p. 385ⁱⁿ*). qualiter et q. -o [*gr. πῶς καὶ τί τῶπω*] peregrini erant sancti?). GAIUS epit. 2, 8, 3 patruus ... fratris sui filio agnatus est. ipso -o sunt fratres patruales (FILASTR. 122, 1 mutatis nominibus i. [impio *Sichardus*] -o).

b plur.: α quibus -is: ① *interrog. vel exclamative (l. 66)*: ② *indir.*: PLAVT. Cas. 942 nec q. -is purgem scio me meae uxori (IVV. 9, 73). RHET. Her. 4, 56, 69 demonstratum est, q. -is perfecta elocutio compararetur. Cic. top. 40. LVCR. 3, 259 *coniung.* quo pacto. 5, 67. 73 (71 quove -o). 6, 680 nunc tamen illa -is q. ... flamma ... efflet, expediam. *al.* CAES. civ. 3, 90, 1 SALL. Catil. 5, 6. HOR. sat. 2, 5, 3 *coniung.* artibus. OV. am. 2, 8, 28 quoque loco tecum fuerim quotiensque ..., narrabo dominae, quotque q. que -is (*cf. Pont. 4, 7, 46*). PLIN. nat. 1, 14, 3 serantur (1, 17, 9). *al.* TAC. ann. 4, 6, 1 habitae sint (4, 33, 2). *al.* DIG. 7, 4^{tit.} amittitur (*sim. 20, 6^{tit.}*). GAIUS inst. cod. F 3, 168^{tit.}). TERT. apol. 46, 1 q. -is (*om. λ, sed v. Waltzing ad l.*) probare possimus (ARNOB. nat. 5, 1 p. 174, 8 q. ... -is ... et sacrificiis. VEG. mil. 3, 22 p. 112, 7. *al.*). Scap. 2^{med.} q. aliis -is. scorp. 6 p. 157, 11 q. temporibus aut -is aut locis. *al.* PRVD. c. Symm. 2, 20 *coniung.* qua ... ratione. AVG. civ. 20, 30 p. 486, 12 D. *coniung.* quo ordine. *al.*

③ *dir.*: TER. Ad. 315 q. illum lacerarem -is! FRONTO p. 48, 13 v.d.H. = p. 52, 19 N. APVL. met. 5, 30, 3 q. -is stelionem istum cohibeam?

④ *relat.*: PLAVT. Most. 1146 iam minoris omnia alia facio, prae quam q. -is me ludificatust. PLIN. nat. 12, 65 deprehenditur q. dictum est -is (14, 126). SVET. Iul. 11 auctoritatem ut q. posset -is ... deminueret (TERT. ieium. 3 p. 277, 19 q. -is quibusque temporibus. *nota*: AMM. 15, 5, 2 id maturari -is quibus poterat adigente [30, 2, 11 AVG. civ. 20, 11 p. 434, 9 D.]). c. *correlat.*: GAIUS dig. 7, 1, 3, 3 q. ... -is (*οὐτοις τῶποις Basil.*) ... isdem -is eqs. (VLP. dig. 7, 2, 3, 2 PAVL. dig. 50, 17, 153). AVG. civ. 3, 10 p. 107, 29 D. q. -is ..., his -is eqs.

β alia: PLAVT. Cas. 115 quot te -is ... habeo ... miserum (*al. v. s. quot. cf. VARRO ling. 8, 19 aliquot [PLIN. nat. 8, 191]*). Cic. Tusc. 2, 30 quod omnes uno verbo malum appellamus, id tot -is posse dicere (*al. v. s. tot. cf. PLIN. nat. 12, 130 omphacium* fit duobus generibus et totidem -is [15, 58. QVINT. inst. 6, 3, 82 t. -is quot. ARNOB. nat. 3, 36 si t. nos -is totidemque sententiis deorum vestrorum subrueremus fidem]). fat. 16 aliis -is easdem res efferre possumus (PLIN. nat. 17, 59, 17, 123 omnibus a. -is. 30, 14 multis a. -is [AVG. civ. 14, 2 p. 4, 26 D.]. *al.* GAIUS inst. 2, 50 a. quoque -is [VLP. dig. 26, 1, 14, 2]. COD. Iust. 3, 33, 16

[Lumpe]

a. quibusdam non ignotis -is. *al.*). Ov. am. 3, 4, 42 non possunt ullis ista coire -is. met. 1, 181 talibus inde -is ora indignantia solvit (4, 54). CELS. 8, 23 plantae ossa iisdem -is, quibus in manu, prodeunt (*al. v. vol. VII 1, 187, 55, 69*). QVINT. inst. 9, 1, 17 his omnibus -is dictum est (*al. v. vol. VI 3, 2744, 66*). PAPIN. dig. 20, 6, 1, 1 donationem quibusdam -is inutilem esse (AVG. civ. 13, 18 p. 579, 21 D. *cf. etiam l. 1*). TERT. resurr. 11 p. 39, 25 quibuscumque -is ereptum tabernaculum carnis (VLP. dig. 49, 1, 3, 3. PAVL. dig. 50, 17, 153 q. -is ..., isdem *eqs.* COD. Theod. 11, 30, 5). AVG. civ. 22, 9 p. 582, 28 D. sive alia *miracula* istis, alia illis -is *fiant*, qui nullo -o comprehendi a mortalibus possunt. 22, 20^{ut}. natura corporum quibuslibet -is dissipatorum (COD. Theod. 13, 5, 27 COD. Iust. 7, 39, 4 pr.).

2 c. *adi.*: a *sing.* (*e coni.*: LVCR. 2, 941 v. s. modo): PLAVT. Mil. 624 novo -o ... *amas* (Pseud. 569. *al. TER. Phorm.* 972. CIC. Quinct. 71 n. -o [*trad.*, more *Pluygers*]. Verr. II 2, 59. *al. CONC.* I 2 p. 55, 26 [*gr. I 1, 2 p. 42, 2 καινοπρεπώς, cf. I 3 p. 70, 20 et II 3, 1 p. 206, 20 novi decoris*]. *al.*). Pseud. 1025 in metu sum maximo, triplici -o (PAVL. dig. 50, 16, 142 intellegitur. COD. Iust. 6, 51, 1, 2. *cf. SEN. suas.* 6, 10 simplici [PLIN. nat. 2, 194. TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 370, 2 v. vol. VII 1, 1102, 44]. PLIN. nat. 33, 1 multiplici -o. PAVL. dig. 38, 10, 10, 15 singulos duplici -o intellegendos [AMBROSIAS. in I Cor. 15, 23. *cf. GAIUS inst.* 3, 128 PORPH. Hor. *carm.* 3, 7, 6. MART. CAP. 3, 270 declinantur. *al.*]). Rud. 912 miroque (*v. p. 1070, 82 et cf. l. 44*) -o atque incredibili hic piscatus mihi lepide evenit (HOR. *carm.* 2, 17, 21). COM. pall. inc. 27 omni -o *ames* (*v. s. omnis et cf. omnimodus*). RHET. Her. 1, 11, 18 singulari -o docere. CIC. inv. 1, 64 simili -o liquet (*v. s. similis. cf. VITR.* 6, 5, 2 non dissimili -o [PLIN. nat. 4, 48 haut. TAC. ann. 3, 73, 3]). Verr. II 2, 9 si humano -o ... peccasset (*cf. SEN. dial.* 6, 4, 1 ut inhumano [*Muret.*, humano *A*] ferre humana iubeam -o). Cael. 33 illo austero more ac -o. leg. 1, 47 uno -o videntur (*v. s. unus*). ad Q. fr. 3, 1, 19 Aristophaneo -o. VARRO rust. 1, 9, 2 tertio -o dicitur terra, quae est mixta ([*anteced.* 1, 9, 1 communi, ... altero -o]. 1, 50, 2 t. -o metitur [*anteced.* 1, 50, 1 unum *genus messonis*. 1, 50, 2 altero -o]. PLIN. nat. 34, 135. *cf. QVINT. inst.* 8, 2, 7 secundo -o dicitur proprium *eqs.* AVG. gramm. V 509, 29). BELL. Alex. 59, 2 hostili -o ... agros vastat (APVL. met. 9, 35, 4). NEP. Att. 13, 3 pari -o (*v. s. par. cf. LIV.* 31, 46, 10 dispari -o. SER. SAMM. 760 parili ... -o [COD. Theod. 16, 2, 10]). HOR. *carm.* 3, 25, 17 humili -o (STAT. Theb. 4, 807 Kl. = 799 Kohl.). Ov. fast. 5, 630 tristia Leucadio sacra peracta -o (deo *var. l.*). VITR. 3, 5, 15 aequali -o disposita (8, 5, 1 a. -o [aequalis -i *G*] perfectos. LACT. opif. 13, 5. *al. cf. BOETH.* mus. 1, 1 p. 181, 3 aequo -o). 5 prooem. 5 naturali -o (6, 1, 5). *al. SEN. Phaedr.* 816 tela -o spargere Parthico. PLIN. nat. 7, 140 pecuniam magnam bono -o invenire (AVG. nat. bon. 23 [*v. p. 1262, 2*]). 10, 201 mirabili (36, 100. *cf. l. 23*). 17, 17 diverso -o (36, 55 LACT. epit. 54, 1. *al.*). 35, 160 Pythagorio -o. 36, 117 verso (*B, nostro R d, edd. vet.*) -o nos vocare maiores. *al. SVET.* rhet. 25, 5 vario -o (VLP. dig. 48, 18, 1, 23. *al.*). IVLIAN. dig. 27, 10, 7, 1 legitimo -o alienavit (VLP. dig. 17, 1, 10, 3 COD. Iust. 1, 2, 23, 1. *al.*). AFRIC. dig. 30, 109 pr. volgari -o (33, 4, 4 MOD. dig. 28, 6, 4, 2). VLP. dig. 28, 5, 2, 1 superiori -o. 38, 11, 1, 1 certo -o. reg. 24, 1 precativo -o (*cf. COD. Iust.* 8, 4, 10 pr. precario -o). *al. TERT. ieiun.* 3 p. 278, 1 aemulo -o. resurr. 49 p. 102, 13 praeceptivo -o. virg. vel. 5^{med.}. propheticus -o. LACT. inst. 6, 18, 26 canino -o vivere. mort. pers. 40, 5 militari -o instructi. *al. CHALC. transl.* p. 50^c miro quodam vixque explicabili -o (*gr. τρόπον τινὰ δύσφραστον καὶ θανατόν*). AVG. civ. 12, 19 p. 542, 16 D. quodam ineffabili -o (18, 18 p. 278, 34 nescio quo). *al. BOETH.* in Porph. comm. sec. 1, 9 p. 157, 21 converso -o. CASSIOD. Didym. in Iac. 4, 2—3 p. 6, 32sq. -o debito (*gr. δὲν δεῖ τρόπον*). Didym. in II Ioh. 9 p. 85, 15 praedicto -o (*gr. τῷ εἰρημένῳ τρόπῳ*. COD. Iust. 6, 61, 6, 2^a). Didym. in Iudam 4—5 p. 90, 4 mystico -o (*gr. μυστικῶς*). COD. Iust. 1, 49, 1, 8 praefato -o (2, 55, 4, 2. *al.*). 7, 72, 10, 1 antelato (lato *L*) -o. *al.*

b *plur.* (*cf. Löfstedt, Synt. I 2 60 sqq. dub. v. p. 1252, 61. in contextu dubio*: PLAVT. Cist. 444): PLAVT. Aul. 630 te, praestrigiator, miseris iam accipiam -is (*al. v. p. 1101, 76*). Bacch. 490 perire me malis malim -is (Pseud. 258 m. perdidi -is. *cf. CAS.* 186 pessumis [189]). CAS. 625 tanta factu -o mira miris (*A, veris P*) -is intus vidi (*al. v. p. 1070, 73. cf. AVSON.* 118, 2 p. 420 P. mirificis [QVEROL. p. 49, 8 R.]. AVG. civ. 15, 6 p. 67, 3 D. mirabilibus et latentibus). Cist. 15 suavis. Most. 1033 deludificatus me hodie indignis -is (Rud. 147. 672 reppulit propulit perquam i. -is. TER. Eun. 710 Ad. 166). HOR. sat. 1, 8, 33 servilibus ... iam peritura -is. Ov. trist. 3, 14 (15), 48 videor Geticis scribere posse -is. PHAEDR. 4, 7, 14 saevum ingenium variis involvens -is ([*dolis Heinsius*]). PLIN. nat. 11, 123 VAL. FL. 3, 393 STAT. silv. 1, 3, 48. *al.*). SEN. Oed. 92 caecis verba nectentem -is (Phoen. 132). VAL. FL. 6, 446 terrificis. SIL. 6, 51 diris. STAT. Ach. 1, 340 fictis. Theb. 11, 401 opus ipsa novarat Maeoniis Argia -is. GAIUS dig. 7, 1, 3, 2 placuit certis -is extinguere usum fructum (VLP. dig. 43, 4, 3, 1 PAVL. dig. 44, 7, 44, 1. *al.*). inst. 1, 35 ceteris (VLP. dig. 37, 6, 1, 13). HIL. trin. 5, 37 p. 154^c deum ex deo et deum in deo confiteri, non corporalibus -is, sed divinis virtutibus (7, 17 p. 213^c). PRVD. perist. 11, 54 horrendis. AVG. civ. 10, 15 p. 425, 23 D. ineffabilibus (21, 10 p. 511, 12 SACR. Leon. 159. *al.*). 19, 1 p. 346, 31 diversis (quaest. hept. 2, 154 p. 190, 5 MART. CAP. 8, 867. *al.*). *al. MART. CAP.* 1, 41 pro suo ordine ac

ratis -is caelicolas advocare. COD. Iust. 3, 23, 30 pr. legitimis (3, 33, 14, 1. 6, 30, 22, 10). *al. c. numeralibus*: PLAVT. Pseud. 704 tribus -is (*al. v. s. tres*). Trin. 263 mille -is (*al. v. p. 980, 80*). RHET. Her. 1, 4, 8 quattuor -is (*al. v. s. quattuor*). CIC. inv. 1, 83 duobus -is (*al. v. vol. V 1, 2245, 47. cf. PLIN. nat.* 18, 218 exortus occasusque binis -is intelleguntur [TERT. monog. 6^{med.} duas dispositiones ... b. inter se -is diversas]. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 15 p. 42, 8 definitiones duplicibus -is fiunt). VITR. 10, 15, 7 machina sex -is movebatur (PAVL. FEST. p. 84, 9 intellegitur. SEN. epist. 58, 8 dici). *al. sim.* (*cf. et p. 1277, 73. 83*): PLAVT. Aul. 66 me sollicitat plurimis ... -is (Bacch. 507 multis. CIC. orat. 212 pluribus [*al. v. s. multus et cf. multimodis*]). 462 temptat me omnibus ... -is (*al. v. s. omnis et cf. omnimodis*). PLIN. nat. 7, 5 innumerabilibus -is. 32, 1 numerosis. HIL. hymn. 1, 73 cunctis. *al.*

3 c. *gen.* (*add. magis quam l. 22. 62. 64. maxime l. 63*). haud secus quam l. 47. tamquam l. 75. velut l. 33, 49. 67): a *animantium*: CIC. Mur. 26 transit idem iuris consultus tibicinis Latini -o. de orat. 2, 358 pictoris cuiusdam summi ratione et -o. 3, 80 Arcesilae -o et Carneadi (*cf. Ov. Ib.* 515 Astacidae. 619. *al.*). Cato 5 gigantum -o bellare cum dis. CAES. Gall. 4, 27, 3 cum ad eos oratoris -o Caesaris mandata deferret. TIB. 2, 3, 7 agricolae. LIV. 3, 29, 5 comisantium -o ... secuti sunt (*c. part. praes. ut* 5, 22, 3 colentium magis quam rapiantium -o [9, 23, 7. 22, 19, 9. 38, 23, 9]. 22, 19, 9 fugientium. *al. CVRT.* 7, 4, 28. *al. PLIN. nat.* 8, 93. *al. LAMP.* Alex. 59, 6 latrocinantium. AVG. civ. 15, 7 p. 70, 1 D. praecipientis ..., non praedicentis. *al.*). 23, 18, 15 tironum. 23, 42, 10 latronum (*cf. l. 24*). *al. SEN. Med.* 78 iuvenum. epist. 124, 22 capillum Germanorum -o (nodo *Pincianus*) vinxeris (*cf. CVRT.* 6, 8, 25 vetusto Macedonum -o. PLIN. nat. 6, 70 Aethiopum. AVR. VICT. Caes. 14, 4 Atheniensium). PLIN. nat. 11, 248 hominis. TERT. apol. 47, 7 figuli. *al. part. anim.*: CELS. 4, 1, 3 stomachi. PLIN. nat. 2, 89 comarum. 16, 38 capillamenti (24, 152). 17, 202 digitorum. 29, 117 pluma aurium (auri *var. l.*) -o (*del. Barbarus*) micat. 37, 90 oculi. *al. MARCELL.* med. 26, 71 veluti cutis aridae -o. *al. bestiarum*: CIC. inv. 1, 2 bestiarum -o (*Mi, more J*) vagabantur. SALL. (?) rep. 1, 4, 1 plebem ... pecoris -o conscissam (LIV. 22, 14, 8 pecorum -o ... ducimus [*al. CVRT.* 3, 11, 17. *al. TAC. ann.* 4, 25, 2]. *cf. LACT.* ira 20, 10 pecudum). VERG. Aen. 9, 119 delphinum ... -o demersis. HOR. *carm.* 4, 2, 28 apis (avis *ABC*) Matinae more -oque. LIV. 9, 5, 7 beluarum. 27, 4, 13 piscium (PLIN. nat. 32, 92). 30, 13, 7 ferarum (35, 18, 6 SEN. epist. 94, 62. *al.*). SEN. epist. 104, 14 avium (CVRT. 4, 5, 3). PLIN. nat. 7, 25 anguium (8, 111 anguis -o. *cf.* 29, 111 anguillarum). 8, 75 scorpionis (27, 9). 9, 41 canum. 10, 40 felium. 11, 143 equorum. *al. part. best.*: CELS. 4, 1, 4 ungulae bubulae. PLIN. nat. 14, 15 tument ... mammarum -o bumasti. 27, 121 corniculorum.

b *rerum*: CIC. div. 1, 88 umbrarum vagari -o. CAES. Gall. 4, 17, 4 haec ... festiculis ... adegerat non subicae -o derecte. SALL. hist. frg. 1, 16 torrentis -o praecipitati (LIV. 39, 31, 10 haud secus ... quam t. -o fundunt ... percussos [*cf. CVRT.* 8, 4, 5 effunditur. PLIN. epist. 6, 20, 13 infusa]. SEN. benef. 6, 31, 7 velut t. -o ablatis [PLIN. nat. 36, 105]. PLIN. nat. 2, 131. STAT. Theb. 5, 256 redeuntem. *al.*). 1, 144 nexuit catenae -o (nodo *B*). 5, 2 pacis -o effusas (TAC. hist. 4, 15, 3. *cf. LIV.* 29, 3, 8 omnibus p. -o incuriose agentibus. AMM. 19, 2, 2). VERG. Aen. 9, 706 fulminis acta -o (Ov. am. 3, 4, 14. SEN. nat. 1, 1, 14 fulminum -o [more fulminum *E*] ferire. *cf. ITALIA* Luc. 10, 18 [Hil. in psalm. 67, 2] cecidisse de caelo satanan -o fulguris [*gr. ὡς ἀστραὴν, Vulg.* sicut fulgur]). Ov. met. 3, 63 loricae. LIV. 2, 32, 8 prisco illo dicendi ... -o (*c. gerund. ut* PLIN. nat. 18, 129 serendi -o. GAIUS inst. 2, 192 legamus ... sinendi -o [2, 209. *al. VLP. reg.* 24, 2. *al. PAVL. sent.* 3, 6, 11 COD. Iust. 6, 43, 1 pr. INST. Iust. 2, 20, 2. *cf. GAIUS inst.* 2, 280 s. -o relinquatur]. VOPISC. quatt. tyr. 13, 3 latrocinandi pugnans -o [*cf. supra l. 24*]). HIL. in Matth. 4, 10 saliendi). 3, 61, 13 latrocinii -o procursantes (8, 34, 10. 38, 32, 2 l. magis quam belli -o. *cf. l. 60*). 5, 33, 7 insulae (SEN. nat. 3, 27, 13 insularum [4, 2, 11]). 21, 33, 7 ruinae maxime -o (44, 41, 7 SEN. dial. 5, 2, 6 TAC. hist. 4, 71, 5). 25, 14, 14 fugae magis quam itineris -o ... rediit (28, 2, 15. 38, 2, 10 CVRT. 5, 13, 5). *al. CELS.* 4, 1, 7 portae (PLIN. nat. 16, 6 portarum). *al. SEN. Tro.* 230 turbinis (SVLP. Sev. Mart. 13, 8 velut). dial. 12 (11), 7, 2 siderum (*cf. PLIN. nat.* 2, 237 stellarum [27, 36 stellae]). nat. 1, 15, 2 flammae (*cf.* 7, 21, 2 ignium -o ... sequitur [PLIN. nat. 10, 132. 11, 98. *al. HIL.* in psalm. 67, 33]). 2, 16 tormenti -o emittunt (4, 2, 6). 7, 10, 3 columnae (PLIN. nat. 9, 8). *al. PLIN. nat.* 2, 230 vini (23, 115. *al.*). 4, 31 olei -o supernatantem (12, 123). 8, 136 polentae -o insidiantes (20, 249 inspersum [22, 145. *al.*]). 9, 92 clavarum (9, 93). 11, 17 gignitur ... cummum -o (12, 72. *al.*). 11, 153 vitri -o tralucida (36, 163. *cf.* 13, 140 v. -o fragiles [16, 221]). 17, 174 iunguntur ... funium -o (HIL. in psalm. 128, 7 tamquam funis -o). VLP. reg. 24, 1 legis -o, id est imperativae. *al.*

II *iuncturae praepositionales*: A c. *acc.*: 1 ad:

a c. *pron.*: PLAVT. Aul. 69 me ... ad hunc -um ... extrudit aedibus (*al. v. vol. VI 3, 2745, 17 sqq.*). Bacch. 190 quemnam ad -um? (*al. v. s. quinam. cf. etiam p. 1279, 1*). 584 qui ad istunc -um ... vires tuas extentes (*al. v. s. iste*). Capt. 783 ad illum -um sublitum os esse mi (Poen. 988 i. [*A, hunc P, illunc Lindsay*]). QVINT. inst. 9, 4, 14 ad i. -um [*i. exemplum*]). Men. 211 aliquid ad eum -um (*al. v. s. is*). ENN. frg. var. 76 ad eundem -um parit (*al. v. vol. VII 1, 187, 56 sqq.*). CVRT. [Lumpe]

8, 5, 19 desidero, ad quem -um rex mihi colendus sit, discere (MAECIAN. distr. 64 [antea: quemadmodum]. APVL. met. 9, 13 1. SCHOL. Cic. Bob. p. 105, 18, *ubi pron. rel. extat pro demonstrativo. cetera v. s. quemadmodum*). TERT. idol. 1 p. 31, 1 cetera crimina quoque aliquem ad -um ... in idololatria condicionem suam repraesentant. **b c. adi.:** MELA 1, 32 interius ... mirum ad -um ... saxa ... esse. QVINT. inst. 2, 13, 9 ad unum -um formatae. SVET. Nero 44, 1 tondendi ad virilem -um. TREB. trig. tyr. 30, 21 perfectum. CHALC. comm. 73 p. 141, 8 ad organicum -um (motū C) personabant. CHIRON 369 eum curas ad -um (supra) s(criptum). **c c. gen.:** SEN. nat. 1, 16, 8 si ad naturae -um pecco. PLIN. nat. 2, 219 fons inclusus ad putei -um. 18, 104 ad pultis -um decocta. *al.* QVINT. inst. 11, 3, 120 manu ad -um aliquid portantium composita. SPART. Hadr. 9, 8 privati hominis. AMM. 19, 8, 8 peniculi. *al.* **d c. acc. pro gen. (cf. Svennung, Unters. Pallad. 335):** ORIBAS. syn. 6, 4, 4 rec. La p. 98ⁱⁿ. *urina* ad -um aquam (*gr. οὐρὸν περὶ τὸ ὕδωρ, rec. Ab* aqui similis).

2 in (cf. vol. VII 1, 757, 47 sqq. scrib. in var. l. immodum e. g. l. 53. 71. p. 1280, 2. confunditur c. ad -um e. g. l. 77, c. in -o e. g. PLIN. nat. 11, 236 HIER. epist. 60, 10, 7 et l. 71):

a c. adi.: PLAVT. Amph. 119 ornatus in novom ... -um. Bacch. 355 agetur aetas in malacum -um. CAS. 615 mi amicus es in germanum -um. Most. 536 perii ... in perpetuum -um (1035). Persa 158 ornatam ... in peregrinum -um (Trin. 767 exornetur). CIC. Verr. I 13 servilem in -um cruciati (CAES. Gall. 6, 19, 3 LAVD. [Turiae] [CIL VI 1527] 2, 15. LIV. 32, 38, 8 extorti [cf. SVET. Aug. 27, 4 torsit]. *al.*). II 2, 134 mirandum in -um (*al. v. p. 1068, 84. cf. l. 29. 30 et NEP. Epam. 3, 2 admirandum in -um*). 5, 73 hostilem (Rab. perd. 24. *al.* LIV. 1, 5, 4. *al.*). prov. 5 miserandum (*cf. AVSON. 438, 2 p. 388, 3 P. miserabilem*). Att. 1, 14, 6 mirum in -um (*al. v. p. 1071, 5*). 5, 9, 1 epulati essemus Saliarem (C, familiarem P, hilarem m. *al.*) in -um. 5, 13, 1 mirabilem in -um (*al. v. p. 1050, 6*). SALL. hist. frg. 3, 98 C 5 nefandum. LIV. 9, 31, 2 foedum (23, 7, 3 SVET. Claud. 36. *al.*). *al.* SEN. dial. 9, 17, 4 virilem (*cf. epist. 47, 7 muliebrem*). nat. 1, 3, 12 unum (LACT. opif. 5, 9). TAC. ann. 14, 14, 1 ludicrum (TERT. scorp. 10 p. 168, 28). *al.* SVET. Iul. 75, 3 crudelem (Tib. 52, 3). *al.* MARCIAN. dig. 20, 4, 12 pr. in -um supra relatum (*cf. COD. Iust. 6, 22, 8, 2 praedictum*). *al.*

b c. gen. (dat. l. 74. add. maxime l. 49. 55. prope l. 43. 45. quasi l. 49. 68. 70. 72): **a rerum:** BELL. Afr. 50, 1 crebris locis speluncae in -um subrutis (APVL. met. 2, 4, 6). 70, 3 coronae ... in -um cingere ... copias (LACT. opif. 7, 10 VVLG. I reg. 23, 26. *cf. COLVM. 5, 6, 22 contortos. al.*). SALL. hist. frg. 2, 70, 2 alia in -um templi (TAC. ann. 15, 29, 2). 3, 36, 4, 65 plumae (AMM. 24, 4, 15). OV. trist. 1, 11, 20 tumuli (TAC. hist. 2, 55, 1). LIV. 2, 23, 5 circumfusa turba ... prope in contionis -um (2, 28, 6. 34, 48, 3. *cf. 2, 38, 2 in c. -um orationem exorsus*). TAC. hist. 1, 55, 4). 7, 10, 13 carminum prope (in) (*add. Madv.*) -um. 21, 28, 7 pontis (TAC. hist. 4, 23, 3). 24, 21, 12 arcis (TAC. hist. 5, 12, 1). 37, 14, 6 fluminis (PLIN. epist. 9, 33, 2. ITALIA. apoc. 12, 15 [Primas., *gr. ὄς, Vulg. tamquam*]. *al.*). 37, 27, 7 metae (CVRT. 8, 11, 6 in m. maxime -um erecta est. ITIN. Anton. Plac. rec. A 18 p. 171, 17 quasi in -um m.). *al.* FEST. p. 348b, 6 rotae (APVL. met. 11, 22, 8). PAVL. FEST. p. 14, 16 tempestatis (VAL. MAX. 5, 3, 3 AMM. 29, 5, 19). p. 104, 2 iubae leonis. *al.* VAL. MAX. 1, 6, 5 nimbi (FLOR. epit. 3, 11, 8). *al.* CELS. 5, 28, 12^k collyri (5, 28, 12ⁿ immodum P). *al.* SEN. nat. 1, 3, 4 picturae (epist. 86, 6. *al.*). 1, 5, 13 speculi (1, 11, 3 APVL. met. 11, 3, 4). 7, 13, 2 tecti (TAC. hist. 3, 47, 3). *al.* CVRT. 7, 3, 9 structura ... in carinae maxime -um coit. COLVM. 1, 6, 15 puteorum. 12, 15, 3 farinae (PLIN. nat. 24, 155). arb. 8, 1 cunei (PANEG. 12, 6, 3). *saepe*. PLIN. nat. 8, 193 gausapae. 37, 131 stellae (SVET. Aug. 80 AVG. civ. 18, 43 p. 322. 26D. *cf. FRON-TIN. strat. 1, 5, 1 cavae lunae*. APVL. met. 3, 28, 2 ortivi solis. AMM. 27, 4, 5 cornuti sideris). *al.* TAC. Germ. 45, 5 liburnae. ann. 2, 18, 2 tro-paeorum (SVET. Cal. 45, 1 FLOR. epit. 4, 12, 23). *al.* VLP. dig. 5, 2, 8, 13 contradictionis. TERT. idol. 12 p. 43, 15 crucis ([Rig., XPS AB, Christi Gel., Iun.]. GREG. TVR. Franc. 2, 16). *al.* ITALIA II Macc. 10, 6 (recc. L et X = VVLG.) tabernaculorum (*gr. σκηνομάτων τρόπων*). apoc. 21, 11 (Primas.) cristalli (*Vulg. sicut*). CHALC. comm. 61 p. 129, 11 in -um et speciem linearum. AMM. 16, 11, 9 flammaram. *saepe*. FVLG. myth. 1, 22 p. 34, 17 Admetum posuerunt in -um (*cf. p. 1267, 81*) mentis (2, 4 p. 43, 2. 2, 5 p. 44, 7. 2, 13 p. 55, 3 quasi in -um perditionis. *al.* *cf. 2, 1 p. 39, 10 Venerem voluptariae vitae in similitudinem p.*). VVLG. exod. 25, 33 scyphi quasi in nucis -um (25, 34. 37, 19 in n. -um [-o PI]. *al.*). 27, 4 in -um (in -o, immodum, in domum varr. ll.) retis (38, 4. III reg. 7, 17 quasi in -um r. et catenarum). *al.* **c. dat. pro gen. (cf. supra l. 14):** ORIBAS. eup. 2, 10 3 rec. La p. 509^{med}. in electario (rec. Aa electarii) -um ... datus.

β animantium: LIV. 5, 8, 3 lixarum in -um ... negotiabantur. 5, 15, 4 vaticinantis. 6, 14, 11 contionantis. 21, 41, 4 fugientium (37, 46, 8 in [M, ad BQ] -um f.). 27, 16, 8 pugnantium. *al.* FEST. p. 329 a, 22 paludatas ... in -um Saliorum. VAL. MAX. 1, 6, 1 filii. 1, 8, 2 p. 45, 11 anguem in -um Aesculapii venerati. 7, 3, 9 servorum publicorum (TAC. ann. 1, 17, 1). TAC. ann. 6, 48, 3 vatis (APVL. met. 2, 26, 8). 14, 30, 1 furiarum. *al.* APVL. met. 8, 15, 6 latronum (AMM. 14, 11, 23 latronis). *al.* PANEG. 2, 38, 1 in -um amentis attonitus (8, 16, 2). AMM. 26, 4, 3 apparitoris. *al.* CASSIOD. var. 2, 32, 2 hostis. *al.* **bestiarum:** LIV. 38, 17, 6 pecorum. VAL. MAX. 2, 7, 6 p. 85, 23 in -um hostiae

mactari (9, 7 mil. Rom. 2). 5, 4 ext. 6 ferarum (EPIST. Alex. p. 207, 3 pilosos. AMM. 29, 1, 27). FLOR. epit. 1, 12, 7 in -um (immodum B) serpentium (TERT. idol. 5 p. 35, 10 AMM. 29, 5, 22 GREG. TVR. Franc. 4, 31 p. 165, 17). VVLG. apoc. 16, 13 in -um ranarum (*gr. ὄς*). *al.*

c c. pron.: SALL. hist. frg. 1, 76 in hunc -um disseruit (*al. v. vol. VI 3, 2745, 28 sqq.*). QVINT. inst. 1, 7, 25 in eundem -um (*al. v. vol. VII 1, 187, 60 sqq.*). TAC. hist. 3, 47, 2 in nostrum -um (ann. 6, 41, 1. PANEG. 8, 12, 1 aedificatis ... navibus). AFRIC. dig. 40, 4, 22 in quem -um intellegendus sit condicioni paruisse (PAVL. coll. Mos. 2, 6, 4 q. in -um [GELL. 7, 1^{tit}. et saepe in titulis eiusdem. HIL. in psalm. 67, 3 q. in -um omnis iniquorum potestas ... deliquescit (*sc. sicut cera*)]). MIN. FEL. 34, 8 sapientes ... in aliquem -um ... consonare.

3 iuxta: HIER. epist. 39, 4, 4 i. quem (quem ad KΣ¹) -um Aaron quoque et Moysen fletos esse. VVLG. num. 10, 6 i. hunc -um reliqui facient.

4 ob: RVFIN. Orig. in gen. 2, 1 p. 24, 14 bicamerata ... ob hunc -um (*i. causam*) fuisse duplicia, quoniamquidem *eqs.*

5 per: **a p. -um** (GLOSS. II 344, 42 κατὰ τρόπον): **c. adi. vel pron.:** PLIN. nat. 2, 82 contagium ... p. hunc -um (motum R² d. *al.*) egerere (PAVL. dig. 4, 4, 24 pr. damnum ... resarcire. COD. Iust. 5, 4, 28, 3). PAVL. dig. 3, 3, 43 pr. p. eum -um ... procuratorem dare (*cf. COD. Iust. 6, 37, 24, 1 p. eundem -um*). VVLG. Rom. 3, 2 multum p. omnem -um (*gr. κατὰ πάντα τρόπον*) amplius est Iudaeo. **c. gen.:** IREN. 4, 30 (= 4, 46 H.), 2 augentes ... substantias ... p. omnem -um servitutis. CASSIOD. Didym. in I Ioh. 4, 15 p. 72, 9 participationis. COD. Iust. 8, 47, 10 pr. emancipationis (12, 3, 5, 1). **b p. -os:** LAVS Pis. 6 miranda p. omnes vita -os (STAT. silv. 5, 2, 75, *ubi -os con.* Behotius pro domos). AVSON. 162, 17 p. 31 P. tu p. mille -os, per mille oracula fandi doctus. COD. Iust. 8, 39, 4 per solutionem vel p. alios -os.

6 secundum: **a s. -um:** **c. pron.:** IREN. 1, 24, 3 (= 1, 19, 1 H.) s. eum -um. 2, 28, 3 (= 2, 41, 4 H.) s. hunc -um quem diximus (*gr. καθ' ὃν ... τρόπον*. EXPOS. mundi 6 exeunt sic, s. hunc -um). AVG. civ. 11, 26^{tit}. quendam (13, 24 p. 598, 30D.). 18, 18 p. 279, 34D. istum. **c. adi.:** BOETH. arithm. 1, 5 p. 14, 19 antiquiorem (*cf. GREG. M. epist. 4, 29 p. 263, 10 pristinum*). 2, 48 p. 157, 6 s. subter descriptum -um (*i. exemplum*). in Porph. comm. sec. 1, 10 p. 162, 24 s. nullum horum -um. IVNIL. 1, 5 p. 477, 19 proverbialem. COD. Iust. 2, 55, 5, 2 praefatum (4, 66, 3, 3. *al. cf. 6, 37, 23, 1^b praedictum [6, 61, 6, 2. al.]*). *al.* **c. gen. (cf. l. 38):** COD. Iust. 8, 48, 6 nostrae constitutionis (*cf. p. 1267, 30*). GREG. M. epist. 3, 29 p. 187, 34 decessoris. **b s. -os:** COD. Iust. 3, 38, 12 pr. quantum eius fratres ex patre sunt consecuti s. eos -os, quos supra diximus.

7 contra: AVELL. p. 24, 5 eo quod lingua c. -um naturae (*i. praeter naturam, monstruose*) extra os penderet ut bovi anhelio.

8 extra: CIC. de orat. 3, 41 vox quasi e. -um (*i. ἀνούσως*) absona. orat. 198 nihil ut fiat e. -um (*i. ἀρρύθμως*). HOR. epist. 1, 18, 59 nil e. numerum fecisse -umque (*i. indecore*).

9 praeter: PS. BOETH. fid. cath. 191 dei filius ex virgine natus est, quoniam p. naturae -um (*i. via supernaturali*) conceptus et editus est.

B c. abl.: **1 ex:** **a ex -o:** **c. adi.:** PLAVT. Cist. 562 ubi ex Tusco -o tute tibi indigne dotem quaeras corpore. IREN. 1, 6, 4 (= 1, 1, 12 H.) ex omni -o (*gr. ἐκ παντός τρόπον*). COD. Iust. 5, 4, 27 sancimus nuptias ... homines volentes contrahere et ex nullo -o (*i. titulo*) vel ex nulla parte tales nuptias impediri (*cf. 5, 11, 7 pr.*). **c. gen.:** PLAVT. Mil. 791 eam huc ornatam adducas ex (*om. P*) matronarum -o capite compto *eqs.* **b ex -is:** MARCIAN. dig. 20, 4, 12, 1 possessor condemnatus ex praefatis -is. COD. Iust. 6, 33, 3, 1 qui potiora ex legitimis -is iura ostenderit (*cf. 6, 33, 3 pr. legitimo modo*).

2 in: **a in -o:** HESYCH. in lev. 20, 18 p. 1048^A in -o porcorum continue mulieribus misceri. CASSIOD. var. 3, 48, 2 tumultus ... in mollissimi fungi -o ... extenditur. **b in -is:** COD. Iust. 3, 33, 13, 4 quam decisionem locum habere censem in omnibus -is, quibus habitatio constitui potest. 8, 53, 35, 5^d in his -is.

3 pro (GLOSS. III 151, 12 pro -o catarrion [catatrion a, fort. κατὰ τρόπον]): PS. APVL. Ascl. 38 dii terreni pro -o (mundo MVG) subvenientes humanis. TERT. ieiun. 9 p. 284, 14 ipsis abstinentiae operationibus p. -o utilis aut necessariis. AFRIC. 5, 206 p. -o componis varie. **c. pron. poss.:** AVG. civ. 2, 21 p. 83, 6D. p. suo -o quodam res publica fuit civitas Romana (5, 12 p. 216, 14. 21, 3 p. 491, 9 anima habet ... quandam p. s. -o immortalitatem suam. 22, 29 p. 623, 30). 22, 29 p. 623, 27 pro -o (modulo D) nostro (*i. humano, opp. angelico*). **c. gen.:** AVG. civ. 21, 11 p. 513, 3 D. p. huius vitae -o. BENED. reg. 22 lectisternia p. -o conversationis ... accipiant. **c. adi.:** COD. Iust. 5, 3, 19, 1 p. iam statuto -o ineundis ... pactis.

4 sine: DICT. 1, 19 ne tanta vis exercitus sine rectore effusius acs. -o militiae vagaretur. 2, 35 s. ullo ordine aut -o proelia inire (2, 38).

5 sub: **a s. -o (cf. p. 1267, 36. 44):** COD. Iust. 5, 70, 7, 10 s. eodem -o eademque observatione alius curator creabitur. 7, 15, 3 pr. s. certo -o. 9, 9, 35, 1 matrimonio s. praefato -o dissoluto. **b s. -is:** COD. Iust. 11, 48, 23, 3 remaneat in possessione s. isdem -is (*i. in eodem statu*) isdemque condicionibus.

paronomasiae: p. 1223, 83. 1254, 32. 1255, 83. 1259, 83. 1263, 31. 35. 42. 1274, 37. 45 sq.

[Lumpe]

homoeoprophora: cf. Wölfflin, *Allitterierende Verbindungen* p. 69 sq. (mensura, modestia, modulus, mos); adde e. g. p. 1277, 67. 1278, 3 et HIL. in Matth. 11, 8 ad cantantium ... -um saltantium motus aptatur.

deriv.: modius. modulus. modelus? modestus. modicus. moderator. *compos.*: modifacio. modimperator. ad-, ferme-, post-, prae-, propemodum. aequi-, colubri-, com-, dulci-, milli-, multi-, omni-, quadri-, tri-, unimodus. diversi-, multi-, omnimode. hoc- (v. p. 1276, 25), miri-, multi-, omnimodis. Lumpe.

***quemadmodum** pro adv. (nota -mque CIC. div. 2, 130 SVLP. RVF. CIC. epist. 4, 5, 6 et cf. -mcumque p. 1287, 33). *formas* ad quem -um v. p. 1271, 83. 1279, 1. *de scriptura*: quead- LEX VRSON. (CIL I² 594) 128, 14 (in fine lineae). 18 CIL X 5670, 12 (a. 107) et in codd. (saepe quaead-); -amm- (v. etiam p. 1287, 36) saepissime in codd., rarius -amo- vel -do (VVLG. I Thess. 3, 12 P). abbreviatur per Q.A.M. (PROB. litt. sing. gramm. IV 275): CATO agr. cap. 121 (A, quam Pol.). 127 (Pol. et A; item 134). agr. 152 (Pol. et apogr. bc). *de notatione*: PORPH. Hor. epist. 1, 18, 97 'qua ratione queas' id est: -m possis eqs. DON. Ter. Hec. 114, 3 'ut' positum est pro '-m' (sim. SERV. Aen. 1, 667 SCHOL. Verg. Bern. ecl. 8, 41. al.). GLOSS. L V Abba QVE 16 -m: quomodo, sicut. GLOSS. τίνα τρόπον. ὅν τρόπον. πῶς ἄν. v. et p. 1286, 28. 1287, 64. legitur inde a PLAVTO, CATONE; a poetis post PLAVTVM et ACCIVM (v. l. 33) non usurpatur nisi a COMM. apol. 800. quibus locis ponitur in ITALIA, VULG. plerumque praebet sicut ceterum praelato verbo q. e. quomodo. [var. l. pro: quomodo: CIC. off. 1, 136 (Lc). quoniam modo: CIC. Cael. 67 (T). per confusionem traditur: quomodo (VVLG. Matth. 23, 37 J. I Thess. 4, 1 et II Thess. 3, 7 D. MART. CAP. 4, 395 β. cf. p. 1287, 78). quoniam (VVLG. Luc. 21, 14 et 23, 55 F). sicut (VVLG. II Cor. 8, 6 D). dub. vel falso trad.: CIC. Tusc. 5, 121 (V^o). Att. 11, 17a, 1 (coni. alii alia). SEN. benef. 4, 17, 2. QVINT. inst. 8, 6, 56 (PV). decl. 376 p. 417, 26. locis lacunosus vel dub. interpr.: ACC. trag. 380 CIC. Att. 13, 49, 2 VARRO ling. 10, 28. 10, 35 FEST. p. 170a, 24 SEN. benef. 7, 4, 5. epist. 89, 8 nec -m ... (sic ... sunt) extra ipsam (add. Buecheler, at v. Beltrami). al. e' coni. probab. e. g. CAES. civ. 3, 19, 4. CHIRON 121 consimilis morbus erit. quare admodum (l. Oder sec. cod., -m coni. Buecheler assentiente Grevander, Unters. Chiron. 111) in prioribus demonstravi (cf. p. 1285, 22).]

I in enuntiativis interrogativis et exclamativis (hic illic subest substantivi q. e. modus notio mensurae, i. 'quantopere', e. g. p. 1282, 40): A usu interrogativo (de sensu latiore [cf. p. 1288, 7] v. e. g. PLAVT. p. 1283, 37. CIC. l. 49 Verr. II 1, 20 FLACC. 10 MIN. FEL. p. 1282, 53, praeterea SEN. dial. 11[12], 19, 7 nat. 4 praef. 7 epist. 119, 14; cuius usus formam integram habes e. g. p. 1282, 27. acced. ad not. vocis q. e. 'num' [cf. p. 1283, 6] e. g. COD. Iust. 3, 28, 37, 1°. 6, 23, 27 pr. al.):

1 in enuntiativis primariis: a integris (in or. obl. l. 61): a in univ.: CIC. Quinct. 84 praetor te -m possidere iussit? (ibid. iterum). 85 tu id -m observas? (dom. 71). Q. ROSC. 25 si non habet tabulas, -m pactio est? 52 si non potuit, -m abstulit? si potuit, -m non sibi exegit? (55). Verr. II 2, 11 at -m iudices venerunt? (2, 104 PLIN. paneg. 60, 4). 3, 66 quid? publice civitates tractatae -m sunt? 5, 68 apud quos homines -m est adservatus? Rab. perd. 26 gubernatores ... rei publicae -m mortuos defendemus? Catil. 2, 23 -m ... carere poterunt ...? (nat. deor. 1, 19 VARRO rust. 1, 2, 6 LIV. 22, 60, 20 VITR. 1, 1, 14. 7, 5, 4 SEN. suas. 6, 1 SEN. benef. 7, 4, 1. dial. 5, 30, 4 posset [nat. 2, 9, 2 COLVM. 3, 9, 3]. al.). Phil. 5, 14 -m ad hunc iudicem reus alleget, quo modo accedat? 12, 7. or. frg. A VIII 7 Sch. Brut. 280 (in responso: hoc modo). nat. deor. 3, 29. Att. 2, 16, 2 quid? hoc -m obtinebis? ad Brut. 1, 18 (= 9, 26 Sj.), 3 rei publicae quod sponderis, -m solvas ...? LIV. 25, 11, 15 suas naves ... -m ... in apertum mare evasuras? (Tac. ann. 6, 48, 2). SEN. contr. 7, 7, 5. 9, 6, 8. 10, 3^{thema} -m tibi vis satisfaciam? SEN. dial. 3, 8, 3 (supra: quomodo). nat. 4, 2, 19. 6, 16, 1 -m ... terra foveret ...? epist. 37, 5. QVINT. decl. 377 p. 420, 1 -m occidere volo? 379 p. 424, 6. PLIN. paneg. 13, 1 quam admirationem -m comparasti? APVL. met. 9, 13, 1 de meo ... contubernio quid vel -m memorem? VITAE patr. 3, 61 p. 770A (= 7, 1, 8) -m est tecum ...? (resp.: bene sum; cf. Salonijs 208). al.

β usu fere praedicativo (cf. p. 1282, 82. 1285, 8. 1288, 67): PLAVT. Merc. 352 -m existimet me? (cf. Ussing ad l.). CIC. Verr. II 4, 68 -m huius tui facti famam in regna aliorum ... perventuram putasti ...? fin. 1, 34 quorum facta -m, quaeso, interpretaris?

b in formis enuntiativis supplendi: PLAVT. Mil. 186 ut ... mulierum artem et disciplinam optineat colere :: -m? Persa 35. VARRO rust. 1, 37, 2 Agrius, -m, inquit, luna quadripartita? SEN. nat. 2, 9, 3 discus ... resilit; -m, nisi spiritu referente? 2, 59, 3 '-m?' inquis (more diatribes). QVINT. decl. 379 p. 424, 2. AVSON. 419, 47 p. 365, 308P. -m 'solus', cui praesto est tam grande consilium dei?

2 in interrogatione obliqua (saepe [e. g. p. 1282, 24. 28. 33. 35. 43. 50] transit levissimo discrimine in notionem finalem; nota per breviloquentiam VARRO ling. 7, 70 [verba Ser. Clodii] quae praeficeretur ancillis, -m lamentarentur, praefica est dicta. de pron. praeparativis v. e. g. p. 1282, 22. 25. 36; nota SEN. epist. 95, 40 laus est ... in eo, -m fiat [antea: non in facto]; adv. praep. v. p. 1282, 52. enuntiatum interrog.

fungitur vice subiecti e. g. l. 11 p. 1283, 42): a in enuntiativis integris (ind. pro coni.: VARRO ling. 8, 2. VITR. 4, 2, 1 de ornamentis ..., -m sunt prognata ..., dicere [CELS. 7, 7, 15K COLVM. 9, 3, 4 SCRIB. LARG. 102 MART. CAP. 4, 395. al.]. 9 praef. 18 APVL. met. 9, 30, 2. TERT. adv. Hermog. 45 p. 175, 12 vides [AVG. civ. 2, 18 p. 74, 30D. v. et Andersson, Stud. Veget. 117 sq.]. AVG. civ. 19, 23 p. 397, 9D. al. v. et l. 64. 84. p. 1283, 1. 2. 21): a in universum: ① pendet a verbis (saepe addito substantivo e. g. CIC. Caecin. 102 illam rationem ... quaere(re)mus, -m ... retinere possemus [Scaur. 8 se ... r. inventurum. nat. deor. 3, 41]; verbum circumscribitur substantivo [adi. l. 69] et copula e. g. CIC. p. red. ad Quir. 22 maiori curae est -m ... quam -m [NOVELL. Theod. 17, 1 pr.]. nota timeo, -m l. 44 et coniuncta vocabula ut -m Liv. 4, 2, 4 [vel -m scr. Conway-Walters, at v. W. A. Baehrens, Beitr. z. lat. Synt. 416; aliter p. 1286, 37]: PLAVT. Curc. 370 dicam -m conscribas (Mil. 884 RHET. Her. 1, 2, 3 CIC. inv. 1, 23. 1, 31. orat. 122 seq. uno modo. al.). Trin. 236 amoris artis eloquar -m se expediant. RHET. Her. 1, 9, 14 cognoscendum (cf. VARRO frg. Non. p. 149, 12 animadvertendum ..., quibus de causis et -m constituerint paces [VAL. MAX. 7, 25 quo pacto ..., -m ..., qua ratione]). 2, 1, 2 docuimus (CIC. div. 1, 116 SEN. nat. 4 praef. 7. al.). 2, 2, 2 quaeremus (CIC. Verr. II 1, 12 syn. quo pacto. orat. 179. Caecin. 49 id quaeritur [leg. 1, 17]. VARRO rust. 1, 1, 4. RVF. LVP. 2, 10 quid aut -m ... dicamus [dicimus trad., corr. Steph.]. Liv. 32, 21, 29 [transit ad vim finalem ut SEN. benef. 3, 17, 4]. al.). CIC. inv. 1, 34 tradere. 1, 99 ostendere (VARRO ling. 5, 7). 2, 120 illud demonstrare, -m scripsisset (de orat. 3, 224 i. ... nihil ad hoc ... genus, -m eqs.). Q. ROSC. 13 -m certam pecuniam petere possit non reperio (div. in Caec. 33 [sensu aliquatenus finali ut Brut. 8 Att. 14, 6, 2]. al. sim.: Verr. II 4, 28 non habes [Caecin. 36 SEN. contr. 10, 3, 2. al.]. SEN. contr. 9, 6, 11 invenio, -m fleat [10 praef. 6 SEN. benef. 1, 9, 1 dial. 8, 6, 5 nat. 1, 16, 8. epist. 90, 33 bis. al.]). div. in Caec. 37 de te ... -m existimes, vide (45 seq. quam omni ratione. VARRO ling. 10, 57. rust. 1, 18, 5 bis. al.). Verr. II 2, 128 excogitat (v. vol. V 2, 1275, 67 sqq. cf. CIC. Verr. II 4, 63 cogitare [Att. 1, 7. al.]. SEN. suas. 7, 1 commentus). 3, 122 non laboratis (Flacc. 10 -m probent. de orat. 2, 73. al.). de orat. 2, 328 exponas (v. vol. V 2, 1763, 62 sqq.). part. 82 haec erunt illustranda maxime, -m (VARRO rust. 1, 2, 28 scripta sunt permulta, ut h., -m. al.). 83 didici (v. vol. V 1, 1334, 43 sqq.). leg. 1, 59 intellet -m a natura subornatus in vitam venerit quantaque instrumenta habeat (i. q. 'quantopere' ut fin. 5, 51 SEN. contr. 2, 2, 2. 2, 5, 2. 9, 6, 4 -m ... oderim. SEN. epist. 17, 2 quantum ubique nos adiuvet philosophia, -m ... opituletur. al.). Tusc. 1, 103 (Plat. Phaed. 115C τίνα τρόπον). Att. 12, 32, 3 moderere, -m ... suppeditemus ei eqs. al. BRVT. CIC. fam. 11, 10, 4 haec -m explicari possint aut ... ne impediuntur, timeo. SVLP. RVF. CIC. fam. 4, 5, 6 de iis rebus, quae ... -mque ... certiore faciam. CAES. CIC. Att. 9, 7^c, 1 [id -m] (l. eo cum admodum M) fieri possit, non nulla mihi in mentem veniunt eqs. Liv. 3, 22, 5 cum Volsci ..., -m quieti vallo se tutaerentur, pararent. SCRIB. LARG. 97 compositionem usu ... comprobata, ad quae vitia ... et -m data proficeret. PETRON. 61, 9 egi aginavi, -m ad illam pervenirem (CASIOD. var. 12, 3, 1 oportet ... peragi, -m pote sit bonis moribus convenire [cf. p. 1287, 2]). APVL. Plat. 2, 26 eo tendit, -m. MIN. FEL. 38, 3 vos in hoc ... miror, -m (VITAE patr. 3, 148 p. 790D [gr. Cot. p. 504B πῶς, 5, 6, 7 quomodo]). ITALIA Luc. 22, 4 (cod. a. al. = VVLG.; τὸ πῶς ἀντοῖς παραδῶ). COD. Theod. 1, 6, 6 tuebitur, -m singuli ... credito sibi famulentur officio. al.

② pendet a subst. (coniuncto cum copula v. l. 10; nonnumquam pertinet ad nomina explicanda, e. g. l. 62): CIC. Manil. 39 litterae perferuntur (Liv. 44, 16, 1). de orat. 3, 144 duas partes tibi reliquas feceras (VARRO ling. 7, 110. 8, 1 [seq. quo pacto, ut]. rust. 2, 1, 15. al. cf. VARRO ling. 8, 2 orae [i. σκοροί] sunt hae. 8, 16 casus: -m vocetur, ut Hercule). fin. 4, 13 multae ... demonstrationes, -m quidque fiat (VITR. 2, 1, 9). CAEL. CIC. fam. 8, 8, 1 illam fabulam narrem, -m (PETRON. 48, 7 tenes ... de Vlixie f., -m ... extorsit?). VARRO ling. 10, 72 alia ... ratio, qua ..., alia, -m eqs. VITR. 9, 8, 10 de administratione ... aquae, -m se temperet ad rationem horologiorum, sic erit faciendum.

③ pendet ab adi.: CIC. Tusc. 3, 21 ignarum -m rebus secundis uti conveniret (COD. Iust. 9, 12, 4, 1 [a. 293]). in usu adi. praedicativi: RHET. Her. 3, 8, 15 perspicuum est ..., -m sit tractanda ... divisio laudis eqs. CIC. fam. 9, 16, 6 cum plena sint monumenta Graecorum, -m sapientissimi viri regna tulerint. 15, 1, 4 non estis ignari. 13, 55, 2 ius ... -m dicas, clarum et ... notum est.

④ omisso enuntiativis primario: CATO agr. cap. 121 vinum Coum si voles facere, -m (Vict., quam trad.) facias (128. 130. 134 [at 138 et 141 quo modo f.]). COLVM. 11 argum. p. 63, 11. 12, 5, 1. al.). 127. 144 -m tunicas ... et ubi emas. 148. VARRO rust. 1 capit. p. 5, 22. CAEL. CIC. fam. 8, 13, 2 -m hoc Pompeius laturus sit, cum cognoscam (sc. referam). COLVM. 11 argum. p. 63, 21 -m emendetur (emendatur Acq) ... terra. p. 70, 8 de melle conficiendo et -m eqs. PLIN. nat. 1, 11, 118 -m corpulentia contingat, -m minuatur. al.

β usu fere praedicativo pro pron. 'qualis' (etiam 'qui' interrog.; cf. p. 1281, 69. 1285, 8): PLAVT. Amph. 442 quom illum Mercurium contemplo et formam cognosco meam, -m ego sum (Bacch. 474 [Pflogersdorffer] 81

omnem rem scio -mst. VITR. 3 praef. 1. AVG. serm. 137, 6ⁱⁿ. -m iter sit ad regnum coelorum). MIL. 201 vide, -m adstitit, severo fronte curans cogitans. RHET. Her. 3, 7, 14 considerabimus . . . -m habuerit in potestatibus gerundis animum. CIC. fat. 10 Socraten nonne legimus -m notarit Zopyrus physiognomon?

γ fere pro 'num' (de rebus dubiis; cf. p. 1281, 46): MAX. TAVR. hom. 2 p. 226^c eram . . . sollicitus in dies singulos, -m festinanter quotidie ad ecclesiam veniretis. BOETH. subst. bon. 90 ea consideremus -m bona esse possent, si eqs.

δ vergit ad vim coniunctionis enuntiatum declarativum inducentis (locis, ubi acc. c. participio praed. vel acc. c. inf. usurpatum expectes; cf. p. 1290, 75 et Svernung, Unters. Pallad. 504⁴. gr. respondet ὥς [l. 21. 23. 27], ὅτι [l. 25]. v. et. l. 57 sqq.): CIC. S. Rosc. 135 ipse vero -m composito . . . capillo passim per forum volitet cum magna caterva togatorum, videtis, ut omnes despiciat eqs. (SEN. benef. 6, 23, 6 vide . . . -m soli . . . noverint deos eqs. 6, 24, 1 non vides, -m . . . parentes ad salubrium rerum patientiam infantes cogant? [6, 30, 4]. dial. 10, 7, 2 epist. 70, 25. al. cf. l. 58 sq.). SEN. contr. 9, 4, 8 aiebat tyrannus: non spectastis, -m patrem ceciderit? VAL. MAX. 7, 4, 2 indicaturum -m cuncta in sua manu haberet (ITALA Luc. 8, 47 [cod. b. al.] indicavit . . . -m confestim sanata est [ὥς, cod. d. quia]). SEN. dial. 5, 14, 1 ut scias . . . -m numquam excidam mihi, adprobabo iam eqs. (ITALA act. 10, 38 [Iren. 3, 12, 7; ὥς, Vulg. quomodo]. VVLG. sap. 11, 10. al.). epist. 90, 20 describere primum, -m . . . , deinde -m . . . -m eqs. PETRON. 59, 4 dicit (VVLG. Iudith 6, 13. VITAE patr. 3, 212 [gr. Cot. p. 520B ὅτι, 5, 12, 9 ostendam . . . quia; cf. Saloniū 330]. sim. VVLG. III Esdr. 5, 37 edicere [gr. I Esdr. 5, 37 ὥς]). SCHOL. Cic. Gron. A p. 345, 8 ἀπογομῆ . . . elegans animadvertenda est, -m veterem fabulam sic intulerit, ut eqs. AVG. civ. 4, 34 p. 189, 31 D. probetur (CONSVLT. 6, 2 probet, -m sua interest, et ostendat ad se universa . . . pertinere). 20, 30 p. 480, 28 demonstrandum est. PHILVM. med. 2 p. 120, 21 M. ostendemus -m . . . absque caseo debeat dari. CONC. II 5 p. 53, 20 ignorare . . . -m postea Euty-chis . . . praecipitio haeretico suffocatus sit. FACVND. defens. 5, 2 p. 635^c attendis. al.

b in enuntiatis contractis pertinentibus ad antecedentia: α respicitur sententia antecedens: PLAVT. Bacch. 733 imperatum in cera inest. :: dic -m. MIL. 904 audire cupio -m. 1162 scin -m? ([antea: militem lepide . . . ludificari]. SEN. epist. 124, 20 rationalibus solis . . . datum est scire quare, quatenus, -m). MAR. VICTORIN. in Eph. 4, 1 p. 1271^B digne ambulate; subiungit -m. β respicitur verbum antecedens: VARRO ling. 8, 21 quoniam dictum est de duabus declinationibus (s rationi)bus, cur et in qua(s) sit facta, tertium . . . -m, nunc dicetur (SEN. benef. 1, 11, 1 dicamus, quae beneficia danda sint et -m. epist. 1, 4). 4, 9, 3 quaerimus, cui faciamus et quando et -m (epist. 40, 9 quantum dicant, non -m, quaerunt [115, 1]). 4, 10, 2 videbo, quando dem, cui dem, -m, quare. dial. 6, 19, 1 epist. 22, 2. 71, 24 non tantum quid videas sed -m, refert. al.

B usu exclamativo (cf. p. 1284, 82): 1 in sententia integra: a in univ.: CIC. Verr. II 5, 73 at -m ipse se induit priore actione! (5, 99 leg. agr. 1, 20). Sest. 122 illa -m dixit idem! Att. 4, 19, 2 qui quidem Quintum meum . . . -m tractat honore eqs. 12, 21, 1 fam. 6, 6, 10. PETRON. 115, 10 in homo -m natat! VITAE patr. 3, 194 (6, 3, 1 ecce quomodo, v. Saloniū 331). al. iuxta adi. i. q. quam: VVLG. Sirach 47, 15 -m eruditus es in iuventute tua (gr. 47, 14 ὥς ἐσοφίσθης). THEOD. MOPS. in Col. 2, 9 -m ergo inconueniens est eqs. b acced. imperat. (cf. modum gerundivum l. 28. 31 et exempla p. 1292, 1 sqq. allata): SEN. benef. 4, 23, 3 adspice ista . . . -m (7, 26, 3a., -m). ALTERC. Heracl. p. 140 videte -m blasphemat (POMP. gramm. V 283, 18 et vide -m expressit Plinius, quam bene et integre dicit. cf. l. 2 et l. 14; sim. sine imperat. positum SCHOL. Cic. Gron. D p. 288, 30 -m reprehendit eius sententiam. p. 293, 18 -m arguit pudorem eius). CASSIOD. Didym. in II Ioh. 5 p. 82, 5 considera.

2 spectat ad sententiam antecedentem: CIC. Verr. II 4, 84 simulacrum Mercuri . . . sustulisti; at -m, di immortales! quam audacter eqs.

II in enuntiatis relativis: A in universum: 1 in enuntiatis integris: a pertinet ad praedicatum enuntiatum primarii determinandum (forma: 'aliquid fit -m oportet' sim.) sive implendum (forma: 'aliquid apparet -m est' sim. nota colorem relationis l. 78. 82): PLAVT. Mil. 257 ut teneat consilia nostra, -m exorsi sumus. CATO agr. 152 de scopis virgeis, -m Manlii monstraverunt (CIC. Verr. II 1, 135 -m ostendisset se id exacturum esse). RHET. Her. 3, 9, 16 ordinem -m praecceptum est ante, . . . sequamur (QVINT. inst. 10, 7, 7. cf. CIC. Catil. 3, 8 discriptum distributumque erat. VITR. 7 praef. 5). CIC. inv. 1, 30 non -m causa postulet, narretur. 2, 57 qui non -m oportet egerit. Q. Rosc. 34 -m vis, decide (Att. 13, 1, 1 VARRO ling. 10, 53. al.). Verr. II 3, 68 -m deberent (SEN. benef. 2, 52, 2). de orat. 2, 15. VITR. 3, 3, 11 -m (i. 'prout') . . . crescunt spatia . . . , proportionibus adaugendae sunt crassitudines scaporum. VAL. MAX. 4, 3 ext. 4 Diogenes -m erat in crepidine conlocatus, . . . inquit eqs. ITALA Rom. 1, 28 (Iren. 4, 29, 1; gr. καθώς, Vulg. sicut). PEREGR. Aeth. 5, 5 fundamenta parent, -m fuerunt lapide girata (8, 1. 12, 4 qui locus subter nos, -m [i. secundum locum, ubi] stabamus, parebat [minus recte Geyer 'als']). al.

b pertinet ad contestandum argumentum enuntiatum primarii

(forma: 'aliquid fit -m scimus'; fere in epexegeti. plerumque in parenthesi adhibetur, aliter e. g. l. 3. 9. v. Landgraf, Cic. S. Rosc. 21): CIC. inv. 1, 7 -m nostra quidem fert opinio, oratoris ars et facultas in hac materia tripertita versari existimanda est. 1, 109 -m . . . dixit rhetor Apollonius, 'lacrima nihil citius arescit' (S. Rosc. 21. 91 Verr. II 2, 178. 4, 17 d. solebas [5, 45]. 5, 53 ut hoc beneficium, -m dicitur, trabali clavo figeret [respic. proverb. ut Caecin. 82; cf. Pis. 69 -m (V, quomodo vell.) aiunt]. Sest. 50 fat. 43. al.). 2, 50 tractari . . . ornate et graviter, -m natura ipsorum desiderat. Quinct. 31 Dolabella -m solent homines nobiles . . . , iniuriam facere fortissime perseverat (S. Rosc. 130. VITR. 1, 5, 7 [falso addubitat Krohn]. al. cf. S. Rosc. 5 -m consuerunt [Verr. II 5, 80]). 80 non enim -m putatis, omnia sunt in eloquentia (84 edictum de te loquitur . . . -m tu putas. al.). S. Rosc. 67 -m (in simili sentent. Pis. 46 ut) in fabulis videtis (Brut. 102). 81 -m tute confiteris (dom. 26). 84 si -m paratum esse audio, testis prodierit (Verr. II 3, 120. 3, 153 Caecin. 22 fam. 11, 12, 2. al.). Tull. 48 (53) -m tu vis (fam. 1, 9, 23. TAB. cer. Pomp. [CIL IV suppl.] 6, 13 quae minutati(m) -m volui ab eo accipi). Verr. II 1, 80 scribis (1, 84 de orat. 3, 173. Brut. 38 non, -m . . . scripsit Eupolis. rep. 6, 2 Att. 1, 11, 3. 11, 13, 2. 12, 29, 2 ad Q. fr. 2, 11, 3 VITR. 1, 4, 12. al. cf. Verr. II 2, 114 -m inscriptum videmus). 3, 186 qui non -m sperasti tardiores fuerunt (Arch. 3 veniam . . . -m spero non molestam. Att. 1, 17, 4. al.). 4, 1 ad istius -m ipse appellat, studium, ut amici eius, morbum (cf. 5, 1). leg. agr. 2, 92 loquebantur (ad Q. fr. 2, 11, 4. ITALA deut. 11, 25 [Lugd.; gr. ὅν τρόπον, Vulg. sicut]. al.). har. resp. 63 constituendae nobis . . . sunt procuraciones . . . -m monemur. Tusc. 4, 49 -m est apud Homerum (ITALA Marc. 1, 2 [Iren. 3, 10, 6. 3, 16, 3] -m scriptum est in prophetis [καθώς, Vulg. sicut]). fam. 1, 7, 4 -m senatus initio censuit. COLVM. 8, 8, 7 ut pulli -m exclusi sunt, nunquam separentur (Dahlöf, Tempora och modi hos Colum. 1931, 135 cogitat de usu temporalis). 12, 47, 5 ut flosculi sursum, pediculi deorsum spectent, -m etiam in arbore nata sunt. al. nota in anacolutho: CIC. nat. deor. 2, 94 isti . . . -m adseverant ex corpusculis . . . mundum esse perfectum (v. quae adnot. Az in append.).

c mera vi comparativa: VARRO rust. 3, 7, 11 si possem emere . . . peristerona factum, -m . . . emi fictilia columbaria. LIV. 39, 33, 8 ut legatis Romanis semper adeundi concilium gentis potestas fieret, -m et illis . . . senatus daretur. VITR. 9 praef. 7 SEN. benef. 7, 5, 1 epist. 81, 19. al.

2 in enuntiatis contractis (cf. etiam l. 65. p. 1286, 53): RHET. Her. 1, 1, 1 non . . . spe quaestus . . . commoti venimus ad scribendum, -m ceteri (opponuntur subiecta ut CIC. Verr. II 4, 123 fam. 9, 2, 2 VITR. 2, 3, 4. 10, 3, 7. al. cf. VITR. 2, 9, 13. GRAMM. suppl. 150, 32 modi sunt verborum, -m casus nominum). 3, 7, 14 laudei fuisse eam, non -m ceteris detrimento atque dedecori. CIC. nat. deor. 1, 20 cur mortalem fecerit pronoea mundum, non, -m Platonius deus, sempiternum (cf. VITR. 10, 10, 3 MACR. exc. gramm. V 634, 30). LIV. 31, 7, 7. VITR. 2, 1, 6 cum . . . natura . . . sensibus ornavisset gentes -m reliqua animalia. 3, 2, 3 prostylos omnia habet -m in antis (SEN. epist. 89, 8). 5, 9, 6. 9 praef. 15. PLIN. paneg. 24, 4 subiecti tibi, sed -m legibus sumus. COD. Iust. 7, 45, 16 non licere . . . nec iudicem recusare, -m nec ab eo appellare. al. cum coniunctionibus (cf. p. 1286, 70): -m cum: VARRO rust. 1, 42 semen medicae seritur ita, ut . . . iaciatur, -m [L] cum pabulum et frumentum seritur. VVLG. apoc. 10, 3 clamavit voce magna, -m cum leo rugit (ὡςτεν λέων μυκάται, Italae cod. g sicut, Primas. tamquam leo rugiens). -m si (cf. l. 73. p. 1287, 30): POMPON. dig. 8, 3, 20, 1 servitus . . . laedere potest fundum . . . : -m si imbri crescat aqua in rivo eqs. VLP. dig. 9, 2, 29 pr. -m si laqueos eo loci posuisses eqs. (antededit Paul. dig. 9, 2, 28, 2 multa huiusmodi deprehenduntur, quibus summovetur petitor, si evitare periculum poterit). frg. Vat. 50 (-m nisi V). TERT. apol. 9, 15 negandi Christiani esse, si non gustassent, -m si (i. 'aeque ac si') immolassent. idol. 2 p. 31, 25. al.

B specialia: 1 in afferendis exemplis i. q. velut, exempli gratia: VARRO ling. 10, 59 nonnunquam alterum ex altero videtur . . . -m pater ex filio eqs. (in sententiis contractis item VITR. 1, 1, 13 [antea uti fuerat]. SEN. contr. 1, 2, 21 [antea ut]. SEN. benef. 5, 20, 2. al.). VITR. 1, 6, 1 quod . . . usu solet venire, -m in insula Lesbo oppidum Mytilenae magnificenter est aedificatum . . . sed positum non prudenter. 8, 3, 20. QVINT. inst. 6, 3, 75 -m . . . inquit. al. vi aliquatenus causali (v. et p. 1285, 34): TERT. anim. 10, 6 -m et incedunt quaedam sine pedibus. similiter vel in adnectendo enuntiatum primario: ITALA Gal. 3, 6 (Iren. 5, 32, 2) -m Abraham credidit deo et deputatum est ei ad iustitiam (καθώς, Vulg. sicut scriptum est). -m si (cf. l. 51. 55): VITR. 1, 1, 5 rationem . . . reddere debent; -m si quis statuas . . . statuerit . . . , ita reddet rationem eqs. VLP. coll. Mos. 12, 7, 7 -m si . . . recte secuerit, sed neglegenter . . . curaverit, Aquilia cessat.

2 i. q. tamquam, quasi (ὡςπερavel, etiam 'quodammodo', cf. p. 1293, 78): VITR. 1, 5, 3 utraque muri frontes inter se, -m fibulis, his taleis conligatae. 1, 5, 7 uti cohortes possint -m in acie instructae . . . consistere. 7, 11, 1 ut harena efficiatur -m farina. 8, 6, 13 ita -m per nares spiritus ex aestu(ariis) dissipabuntur. 9, 8, 11. SEN. dial. 10, 11, 1 -m paventes moriuntur (an usu exclamativo ut p. 1283, 48? [sic Dahlmann]). nat. 6, 14, 2 -m animal totum (de terra) vexationem sentiet. ITALA apoc. 1, 14 et 16 (Iren. 4, 20, 11 [v. p. 1294, 2]; gr. ὥς, Vulg. tamquam [Pflägersdorffer])

et sicut). MAR. VICTORIN. in Eph. 2, 13 p. 1258^A facti estis -m prope in sanguine Christi. VVLG. psalm. 36, 2 tamquam foenum ... arescent et -m olera herbarum cito decident (ὥς, Psalt. Rom. et Hier. sec. Hebr. sicut). HESYCH. in lev. 9, 13 p. 893^C -m in ecclesias collecti. 25, 35 p. 1128^C ut ... non -m sine domo huc et illuc erret. 26, 42 p. 1155^C. VITAE patr. Iurens. 2, 6 p. 146, 32 oratorium ... quasi oraturi et -m (quodammodo 2) vale dicturi intrantes. *al.*

3 fere i. q. qualis (cf. p. 1281, 69. 1282, 82): VITR. 2, 7, 3 lapidicinae complures in finibus Tarquiniensium ... colore -m Albanae. 3, 1, 3 invenietur eadem latitudo uti altitudo, -m areae, quae ad normam sunt quadratae. 3, 2, 5 habeat ... ambulationem circa cellam aedis, -m est in porticu Metelli (3, 3, 2. ITALA deut. 11, 10 [Lugd.; gr. ὥστε, Vulg. sicut]. apoc. 1, 15 [Iren. 4, 20, 11] pedes ... similes chalcolibano -m in camino succensus est [ὥς, Vulg. sicut]. NOVAT. p. 70^D -m ille Pharisaeus). ITALA Luc. 2, 20 (Iren. 3, 10, 4; καθὼς, Vulg. sicut). act. 3, 22 (Iren. 3, 12, 3) prophetam excitabit vobis ... deus ... -m me (ὥς, Vulg. tamquam). VVLG. Bar. 2, 2 quae mala non sunt facta sub caelo, -m facta sunt in Ierusalem (καθὰ, Itala Legion. secundum quae). AVG. civ. 19, 23 p. 393, 7 D. ut ipsa verba eius, -m ex Graeca lingua in Latinam interpretata sunt, ponam. CASSIOD. compl. in II Petr. 1, 12 ut talia in ipsis agat, -m eius possint retinere memoriam (vi consecutiva, cf. p. 1287, I). COD. Iust. 2, 58, 2, 7. 3, 1, 13, 3 similis ... requisitio, -m pro persona actoris ediximus (3, 28, 37, 2. cf. p. 1281, 37). *al.* sim. loco pron. rel. (cf. et p. 1287, 10. 27. 31): SCHOL. Cic. Gron. D p. 295, 1 verbis illius repetit -m ('i. quae' adnot. Stangl, qui cft. Löfstedt, Peregr. Aeth. 301) obiecit Ligario. COD. Iust. 10, 19, 8 (a. 468) si divina domus ... non impositas rei publicae functiones agnoverit, -m prior dominus dependebat.

4 vi adversativa: VITR. 7 praef. 3 -m his gratiae sunt agendae, contra, qui ..., sunt vituperandi. ITALA I reg. 13, 13 (Aug. civ. 17, 6 p. 219, 1 D.) -m nunc (ὥς νῦν) paraverat dominus regnum tuum usque in aeternum ..., et nunc (καὶ νῦν) regnum tuum non stabit tibi. SCHOL. Cic. Bob. p. 137, 3 COD. Iust. 12, 3, 5, 2.

5 usu aliquatenus causali (cf. p. 1284, 69): AVELL. p. 116, 2 (a. 418) hoc nostis ... et -m sacerdotes scire debetis (i. 'utpote', v. Svennung, Oros. 101). ?in fide firmanda (cf. etiam l. 81. p. 1287, 4): FRONTO p. 38, 27 v. d. H. (= p. 43, 10 N.) cui rei -m me unum putas (v. app. crit.), prospice.

6 usu temporali (cf. Schmalz-Hofmann⁵ 766 et Dahllöf, Tempora och modi hos Colum. 1931, 135; Van Oorde, Lex. Aetherian. 1929, 164 in exemplis similibus eius q. e. l. 50 coniunctivum q. d. iterativum agnoscit) i. q. ut (primum), (tamdiu) dum (infra l. 48), cum: HYG. fab. 80, 3 -m aedificabat pilam, super Castorem impulsisse (cf. Dietze, Quaest. Hyg. 181). INSCR. EphEp. IX p. 607 n. 1222 vixit annos ... LX, -m accomodatam fati animam revocavit (item pro 'donec': PEREGR. Aeth. 27, 7 COD. Theod. 12, 7, 3). PEREGR. Aeth. 5, 1 singula, -m venimus per ipsam totam vallem, semper nobis ... demonstrabant (5, 3 -m profecti sumus de rubo). 5, 4 -m ibamus, de contra videbamus eqs. 17, 3 ut -m revertabar Constantinopolim ..., ad Mesopotamiam irem. 24, 9 -m ingressus fuerit populus, dicet eqs. 27, 9 -m prandiderint dominica die, iam non manducant eqs. (28, 1). 38, 1 -m exierint (v. app. crit.) de fonte, simul cum episcopo primum ad Anastase ducuntur (43, 5). 43, 2. 47, 1 -m missa facta fuerit ..., et itur cum ymnis ad Anastase, mox fit oratio (dubitem de protasi finienda).

C -m respondet adv. (pron. v. sub 5) demonstrativis (nota -m is p. 1287, 22. locos SEN. phil. digessit Naegler, De particularum usu apud Sen. phil. II [progr. Nordhausen 1880] 13 sqq.): 1 ita (cf. et p. 1287, 6): a opponuntur enuntiata integra: RHET. Her. 2, 23, 25 ita esse, -m expositum est. CIC. inv. 1, 33 -m in partitione proposuit, ita narrat. VERR. II 1, 101. 2, 106 -m ... scriptum habes (cf. fam. 11, 26). 2, 178 hoc ita -m dico esse factum (cf. VITR. 4, 2, 4). Cluent. 22 fat. 32. *al.* BELL. Hisp. 22, 4. LIV. 1, 42, 4 ut -m Numa divini auctor iuris fuisset, ita Servium conditorem omnis in civitate discriminis ... posterius fama ferrent (cf. p. 1286, 37). 9, 5, 3 (in precatone ut 21, 45, 8). 32, 26, 4 -m Gallia praeter spem quietam eo anno fuit, ita circa urbem servilis prope tumultus est excitatus (item sensu adversativo [saepius concessivo] plus minus manifesto: VAL. MAX. 1, 6, 10. 2, 2, 8 SEN. benef. 1, 5, 1. 6, 37, 3 -m ..., ita non [epist. 90, 44. *al.*]. COLVM. 1, 3, 5. 8, 6, 2 -m non ..., ita. *al.*). SEN. clem. 2, 5, 1. dial. 2, 3, 5 quomodo ..., -m ..., -m ..., ita. 4, 20, 1. 6, 1, 7 -m ..., ita ... quoque (QVINT. inst. 2, 5, 1 CAPITOL. Max. Balb. 7, 7. *al.*). 7, 14, 3 -m qui ..., potiora deserit ..., ita qui ..., omnia postponit. epist. 83, 16 -m non ..., ita ne ... quidem. COLVM. 8, 15, 5. TERT. spect. 3 p. 4, 24 nusquam invenimus, -m aperte positum est ..., ita exerte definitum eqs. ITALA deut. 12, 30 (Tert. scorp. 2) dicens, -m faciunt nationes deis suis, ut et ego ita faciam (gr. πῶς, Lugd. quomodo, Vulg. sicut). VVLG. psalm. 41, 2 (Psalt. Rom. sicut, Hier. psalt. sec. Hebr. sicut ... sic). *al.* interposito enuntiato explicativo eoque primario (cf. p. 1286, 46): SEN. benef. 5, 12, 2. dial. 5, 5, 1 -m adversus pestilentiam nihil prodest firmitas corporis ... — promiscue enim inbecilla robustaque invadit — ita eqs. 7, 4, 1 nat. 6, 14, 2 epist. 14, 6. 30, 2. *al.* vi fidem firmandi (cf. etiam l. 36. p. 1287, 4): FLOR. epit. 1, 13, 13 ut -m ipsi ad defendendum templum Iovis ... concurrissent, ita ille virtutem eorum ... tueretur.

h opponuntur inter se partes sententiarum (saepius -m ... ita i. q.

cum ... tum): CIC. Verr. II 2, 100 cum ita rem exposuissem, -m nunc apud vos. VELL. 2, 11, 3 -m urbium ..., ita gentium ... fortunam (opponuntur genetivi appositionis ut: VAL. MAX. 2, 9, 1 -m nascendi, ita gignendi legem. SEN. nat. 7, 25, 1). VAL. MAX. 9, 9 pr. error -m ad laedendum par, ita eqs. (9, 10 pr. -m acres, ita iusti aculei). SEN. benef. 4, 17, 2 -m nemo in amorem sui cohortandus est ..., ita ne ad hoc quidem, ut eqs. nat. 1, 12, 2 -m ... in terris ... ita in aere (6, 23, 4 -m ubique, ita et sub mari. epist. 99, 21 -m in ceteris rebus, ita etiam in lacrimis). 3, 9, 2 -m supra nos mutatio aeris imbrem facit, ita infra terras flumen. epist. 5, 5 -m desiderare delicatas res luxuriae est, ita usitatas ... fugere dementiae (36, 4). 85, 20 (opponuntur subiecta ut: ITALA Is. 66, 22 [Tert. resurr. 31 p. 70, 10] -m caelum novum et terra nova ..., ita stabit semen vestrum [gr. δὲ τὸ πάλαι ... οὕτως, Vulg. sicut ... sic]. Ezech. 18, 4 [Didasc. apost. 13, 31]. AVG. civ. 20, 18 p. 448, 9 D. ita non ... -m nec). 89, 2 (obiecta). ITALA Is. 66, 13 (Aug. civ. 20, 21 p. 456, 31 D.) -m si quem mater consoletur, ita ego vos consolabor (ὥς εἰ, Vulg. quomodo). VVLG. Hebr. 5, 3 debet -m et pro populo ita etiam pro semet ipso offerre (καθὼς ... οὕτως καὶ, Italae codd. d e sicut ... sic). *al.*

2 item: RHET. Her. 3, 17, 30 -m ... possunt ..., item (ita II E) ... possunt eqs. 4, 46, 59 non enim, -m in palaestra ... celerior est ..., item (ita E) melior imperator novus eqs. 4, 54, 67 ambigua -m vitanda sunt ..., item haec consequenda eqs. CIC. Verr. II 2, 54 ut item ... peterent ... hereditatem, -m ... petivissent. top. 46 non, -m quod mulieri debeas, recte ... solvas, item, quod pupillo ..., recte possis ... solvere. ac. 2, 110 non enim sapiens, -m si quaesitum ex eo sit stellarum numerus par an impar sit, item si de officio ..., nescire se dicat. VARRO ling. 9, 52 -m ..., item ..., sic eqs. VITR. 3, 1, 3.

3 sic (PRISC. gramm. III 367, 4 nostri frequenter hac figura utuntur: '-m dicis, sic facio' pro 'ut dicis, sic facio'): a in universum (v. etiam l. 27): α enuntiato secundario integro: RHET. Her. 4, 38, 50 -m ... fugitur invidia, sic ... vitatur odium. CIC. inv. 1, 33, 2, 82 -m ... praecipiebamus, ut ..., sic ... oportebit eqs. (fin. 3, 23. CELS. 7, 17, 1^B sic ..., -m ..., ut). Q. Rosc. 2. 21 -m, si (top. 43. LIV. 2, 13, 8 prae se ferre, -m, si non dedatur obses, pro rupto foedus se habiturum, sic deditam ... remissurum [v. Riemann, Ét. 286. Kühner-Stegm. II 2, 546]. cf. leg. agr. 2, 100 -m, cum). VERR. II 4, 69 ut Capitolium, -m ..., sic eqs. (de orat. 2, 23 ut, -m, sim.: leg. 1, 11 nat. deor. 3, 69 VITR. 10, 6, 4. *al.* cf. p. 1285, 62. 1287, 9. 10 et Landgraf, Cic. S. Rosc. 21. 59^{ex}. aliter Cic. part. 63 et p. 1282, 13). p. red. ad Quir. 21 sic ulciscar facinora singulorum -m a quibusque sum provocatus (eodem ord. fin. 1, 39. CELS. 8, 10, 7^C [sensu consec.]. AVG. civ. 14, 12 p. 31, 4 D. *al.*). rep. 1, 3. Tusc. 5, 21 (in concludendo). VARRO ling. 9, 112 -m ... sic etiam (SEN. benef. 5, 7, 6 -m ... sic et. nat. 1, 1, 11 sic ... quoque [al.]). 10, 46 -m crepat prima chorda citharae ad quartam chordam, sic quarta ad septimam respondet (cf. infra l. 68). VITR. 7, 3, 9. SEN. nat. 2, 27, 4 non, -m ..., sic. 7, 26, 2 (interposito enuntiato explicativo eoque primario ut epist. 17, 12. cf. p. 1285, 77). epist. 47, 16 -m stultus est, qui ..., sic stultissimus est, qui eqs. 70, 12 -m non ..., sic (73, 13). ITALA Matth. 12, 40 (Iren. 5, 31, 1; ὥστε ... οὕτως, Vulg. sicut ... sic). Luc. 17, 28 (Iren. 4, 36, 3; ὁμοίως καθὼς ... κατὰ τὰ αὐτὰ, Vulg. similiter sicut ... secundum haec). Hebr. 9, 27 (καθ' ὅσον ... οὕτως καὶ). *al.*

β in enuntiatis contractis (-m ... sic fere oppositis partibus sententiarum i. q. cum ... tum): CIC. fin. 5, 71 ut, -m stellae in radiis solis, sic istae accessiones bonorum in virtutum splendore ne cernantur quidem (opponuntur subiecta ut SEN. contr. 1, 2, 11 [cf. contr. exc. 1, 2 ita ..., ut ... venderent]. SEN. epist. 93, 4 COLVM. 11, 2, 2. v. et l. 59. 64. 65). LIV. 28, 18, 11 quod non, -m Hannibal in Italia, sic Scipio in Africa bellum gereret (SEN. epist. 66, 26). VITR. 7 praef. 4 (genetivi attributi ut SEN. epist. 106, 12. cf. adi. attrib. SEN. dial. 6, 15, 1 sic suam fortunam ... -m alienam [COLVM. 1, 9, 4 AVG. civ. 11, 21 p. 488, 16 D.]). 7 praef. 17 -m ... subtilitatem, sic ... auctoritatem (obiecta ut SEN. dial. 7, 26, 6 sic vestras hallucinationes fero -m Iuppiter ... ineptias poetarum. v. et l. 65). SEN. epist. 83, 5 (infin. pro obi.; pro subi.: benef. 5, 10, 1). QVINT. inst. 1 pr. 13 fuerunt haec ... -m iuncta natura, sic officio quoque copulata (partes praed.; cf. decl. 365 p. 398, 14 partem ... -m sententia coniunctam, sic turba). nota de analogia (cf. etiam l. 44): CIC. Tim. 15 -m ignis animae, sic anima aquae (gr. 32^B ὅτινε ... τοῦτο. syn. quod ... id). VARRO ling. 10, 49. -m coniungitur cum coniunctionibus (cf. supra l. 16 et p. 1284, 51. 73): VITR. 7, 6 sic est subtilis, -m si qua est manu contusa et subcreta (ITALA Marc. 4, 26 [cod. a. *al.* = VVLG.] sic est regnum dei -m si eqs. [οὕτως ... ὥς]). IOH. MAXENT. Conc. 8 IV 2 p. 14, 6 sic ... -m cum.

γ vi fere adversativa: CIC. inv. 1, 61 -m illud ... genus argumentandi ... maxime ... Socratici tractarunt, sic hoc ... summe est ab Aristotele ... frequentatum. 2, 156. BELL. Alex. 27, 3 -m ... optabat eum Mithridaten vinci, sic satis habebat interclusum a Caesare a se retineri. LIV. 4, 43, 3 -m bellum minore ... dimicatione erat perfectum, sic in urbe ex tranquillo necopinata moles discordiarum ... exorta est. 30, 31, 7. 34, 6, 4. 40, 15, 4 -m nec nunc sperare regnum ... debeam ..., sic illud nec debui facere eqs. 43, 7, 9 (ubi v. Weissenborn-Müller). VITR. 2 praef. 3. VAL. MAX. 9, 12 ext. 2 Aeschyli ... excessus -m non voluntarius, sic propter novitatem casus referendus. COLVM. 12, 52, 16. SEN. nat. 3, 20, 3 -m ..., sic e contrario. epist. 94, 36. *al.*

e vi consecutiva (v. *Skahill, Synt. Cassiod. var. 241. cf. p. 1282, 51. 1285, 21. 1286, 41*): CASSIOD. var. 6, 5, 5 ut sic agas quaesturam, -m te parem rebus praedictis esse contendas (7, 2, 2. 7, 10, 3. 7, 23).

d vi fidem firmandi (cf. *etiam p. 1285, 36. 81*): LIV. 8, 6, 6 sic stratas legiones Latinorum dabo, -m legatum iacentem videtis.

4 coniunctis sic et ita: COLVM. 5, 9, 3 taleae . . . rubrica notentur, ut sic -m in arbore steterat ramus, ita pars recte et cacumine caelum spectans deponatur.

5 aliis (dub.: LIV. 4, 43, 5 ut, -m . . . , adaeque [v. *Conway-Walters ad l.*]): pron. idem: CIC. fin. 2, 83 ut -m sint in se ipsos animati, eodem modo sint erga amicos (VARRO ling. 9, 24 VITR. 10, 10, 6. 10, 16, 6 [v. *Westerwick, PhW. 55, 1935, 367*]). BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 37, 8 et 14. al. cf. l. 20. 24. 27). VITR. 4, 6, 3 lumen altum ad eundem modum -m in doricis fieri videtur (4, 6, 4. 6, 1, 2). 6, 1, 11 eadem ratione (9, 1, 12. cf. TERT. bapt. 8, 4 e. dispositione). 6, 8, 8 de tegulis . . . non est eadem cura -m de his. PS. ASCON. Verr. p. 256, 8 eodem dolo supponi . . . , -m suppositi erant eqs. ceteris: VITR. 3, 1, 7 -m . . . , ex aequo. 6, 2, 2 -m . . . , similiter (9, 1, 15 PORPH. Hor. sat. 1, 1, 46. MART. CAP. 5, 560 quae s. -m et artificialia tractat orator. cf. et COD. Iust. 4, 27, 3, 1 simili modo et p. 1285, 22sq.). 9, 1, 14 non puto aliter oportere iudicari, nisi -m . . . scriptum habemus (COLVM. 5, 6, 20 quam -m). TEST. Galli (CIL XIII 5708) 1, 20 in iis pomariis, -m eos eqs. (2, 2 -m supra scripsi. cf. MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 4 p. 1242^B eo modo [2, 3 p. 1254^C]). TERT. apol. 9, 15 proinde (adv. Marc. 1, 16 p. 311, 23. 1, 29 p. 331, 5. 3, 15 p. 400, 20. al.). anim. 18, 6 perinde (57, 2 ieiun. 1 p. 274, 15. 11 p. 290, 5 [at proinde B]. al.). PORPH. Hor. sat. 1, 2, 105 hac specie (MAR. VICTORIN. defin. p. 40, 8 hoc modo, -m doctui. SCHOL. Cic. Gron. D p. 299, 2 hac arte dixit -m in Cornelianis eqs. cf. ACT. Archel. 7, 2 conferens ambos deos in huiusmodi exemplum, -m si eqs. [cf. p. 1284, 55]). ORIBAS. syn. 6, 3 Ab in ipsa hora . . . -m (gr. 6, 3, 1 aliter).

compos.: quemadmodumcumque.

quemadmodumcumque adv. indef. a quemadmodum et (qui)-cumque. [dub. trad.: VITR. 9, 6, 3 (quemadmodum quaeque Krohn, nescio an recte).] i. q. quocumque modo: LAMPR. Alex. 49, 6 melius esse, ut -e (scrib. -amm-, cf. p. 1281, 15) illic deus colatur, quam ille locus popinariis dedatur. SCHOL. Iuv. 6, 329.

**quōmodō* pro adv. seiungitur quo . . . m. inde a PLAVT. Cist. 46 Epid. 76 Poen. 794. 1246 Acc. trag. 181 et semper apud poetas posteriores praeter CATVLL. 10, 7 mensura cretica (in hendecasyll.) et mensura dactylica apud HOR. sat. 1, 9, 43 MART. 3, 15, 2. 10, 16, 8. CE 187 (in versu rhythmico ut 1542, 7); in soluta oratione inde a RHET. Her. 2, 17, 26 (quone modo) passim. de prosodia scaenicorum v. Vollmer, SBMünch. 1917, 9. Abh. p. 25. nota in anaphora solummodo quo positum Cic. Phil. 14, 25 VERG. Aen. 5, 599. de scriptura: co-: CIL I² 2541 (Pompeis, s. II a. Chr.?) 16 como<do>. II 4. XIII 7554, 2 (s. I/II) comdi. TAB. devot. Audollent 104, 2 (s. II/III) como (v. Pirson, Philol. . . Arb., Karl Vollmöller . . . angeboten. 1908 p. 63). 221, 1 como<d>o. sim. 221, 6. 8. 9 (s. II/III). quomodi: CIL XIII 11070, 1 (s. II). qui-: ITALIA Matth. 10, 25 (cod. k m. I). -di (secundum uti sim. formatum putat Wünsch, RhM. 55, 1900, 244, sec. eiusmodi Svennung, Unters. Pallad. 4381; v. etiam Jeanneret, Tabl. d'exécr. 21): CIL XIII 11069, 7 (s. II). 11070, 5. 6. TAB. devot. Audollent 222 A 9. 13 (s. II/III). v. et l. 46. 49. in formis suspensis (cf. Schuchhardt, Vokalismus II 393 et Jeanneret l. c. 28): quomo (co-l. 47): ITALIA Matth. 6, 29 (cod. k). VVLG. Matth. 26, 54 (L). Luc. 8, 18 (O). al. in formis contractis (cf. Jeanneret l. c. 27): comdi (v. l. 46). quodo: VVLG. act. 12, 17 (T ante corr.). I Cor. 7, 34 (M*). litt. graecis: TAB. devot. Audollent 231, 5 (s. II/III) κονωμο<δο> . . . οικ. abbreviatur per Q.M. (PROB. litt. sing. gramm. IV 275 -o vel quo magis). de notione: PORPH. Hor. sat. 1, 1, 1 multi locuntur dicentes 'qui fieri potest' pro '-o fieri potest'. epist. 1, 8, 13 'ut valeat', pro -o. PRISC. gramm. III 131, 24 qualitatem . . . cum quaerimus, 'qualiter?' dicimus vel '-o?' vel 'ut?'. 333, 16 Attici 'ὅν τρόπον' καὶ 'ὅ τρόπων' καὶ 'ἐξ οὗ τρόπων' καὶ 'καθ' ὃν τρόπον', nos 'quemadmodum' et '-o'. GRAMM. suppl. 167, 25 (inter adverbia interrogandi). GLOSS. ὡς. πῶς. ποῖω τρόπων. III 111, 22sq. πῶς τὰ πράγματα σου; . . . ὡς οἱ θεοὶ θέλουσιν: -o (cf. p. 1288, 67) res tuae? . . . -o (cf. p. 1292, 24) dii volunt. v. etiam p. 1288, 10. 17. 1291, 69. 1292, 26. 59. 1296, 52.

legitur inde a NAEVIO (p. 1288, I. 84), PLAVTO, CATONE, TER.; v. et p. 1292, 29. deest e. g. CAES., VITR. [it. vet. como, hisp. como, prov. com, hisp. vet. cuemo, port. como, it. dial. co, cuomu; cf. it. come et it. dial. comed (ex -o et [cf. e. g. p. 1293, 16]), it. mer. dial. et prov. coma (ex -o ac), praeterea francog. comment, it. dial. comente, sard. comente (pron. interr.), quae orta sunt ex quomo(do) mente (per pleonasmum adposito, cf. p. 737, 69sq.). Rohlf.] [in var. l. (fere dub. vel falsa): PLAVT. Stich. 166. TER. Phorm. 221 quod modo (AGFE, -o DCPLF²). 507 quo pacto (A edd., -o ω). CIC. Verr. II 5, 5 quando (-o G I, Leid.). Pis. 69 quemadmodum (V, -o ω. cf. et p. 1281, 26). TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 444, 25 quoniam (M, -o R). orat. 9, 3 ut (A al., -o D al.). EVAGR. alterc. p. 21, 12B. quod (RCV). al. v. et p. 1295, 15. dub. vel falso trad.: CIC. S. Rosc. 126 (more Ern.). rep. 2, 52 (quo del. Madvig). PETRON. 38, 8 (ex superiore repetit., quom Buech.). QVINT. decl. 244 p. 2, 28 (del. Ritter). TERT. adv. Marc. 4, 42 p. 563, 21 (quando Kroymann. ut cf. p. 1288, 62). v. et vol. V 2, 54, 17. locis lacunosus vel dubii

contextus: NAEV. carm. frg. 19 inerant signa expressa, -o Titani eqs. LVCIL. 1082 GRACCH. or. frg. Diom. gramm. I 401, 3 SEN. contr. 1, 1, 17 Acr. lud. saec. Sept. Sev. 1, 10. al.]

I in enuntiatis interrogativis et exclamativis (subest notio quantitatis e. g. l. 34. 64. p. 1289, 45. 58. 1290, 15. 1291, 69. 72. 73. 75. 80. 1292, 11): A usu interrogativo fere i. q. qua ratione? (pertinet potius ad totam sententiam sensu latiore q. e. 'qui fieri potest, ut' [sim.] e. g. l. 22. 39. p. 1289, 49. 1290, 50 [cf. l. 30. 41. p. 1290, 26, praeterea QVINT. inst. 9, 2, 8 interrogamus etiam . . . , ubi respondendi difficilis est ratio, ut vulgo uti solemus '-o? qui fieri potest?'], 'qui intellegi potest, quod' e. g. l. 21. 56. 60. p. 1289, 9. 19sq. [cf. p. 1290, 29], 'cur' e. g. l. 27. 35. 37. 55. p. 1289, 9. 12. 73. 1290, 11; cf. praeter Stangl, WklPh. 37, 1920, 49 et alios Blomgren, Eranos 37, 1939, 111sq. transit in notionem vocis q. e. 'num' e. g. RHET. Her. 4, 18, 25 eum -o . . . amicum fore speres? ITALIA psalm. 72, 11 [Hier. epist. 39, 2, 2] -o agnovit deus et si est scientia in excelso? [πῶς;]): 1 in enuntiatis primariis (de notione v. RVFIN. Adamant. 5, 13 p. 201, 1 quod dicit '-o' [τὸ πῶς], non est hoc negare, sed interrogare [respic. VVLG. Matth. 22, 43]): a integris (in anacolutho QVINT. decl. 306 p. 203, 20 ut [om. ed. pr.] inducta in cubiculum -o blandiatur? -o appellet? in orat. obl. l. 31. 37): α in univ.: PLAVT. Cist. 608 -o igitur . . . haec est prior quae nupta nunc est? Men. 1126 -o igitur post Menaechmo nomen est factum tibi? Poen. 386 sicine ego te orare iussi? :: -o ergo orem? 476 Rud. 365. al. TER. Ad. 614. CIC. Quinct. 60 quo tempore . . . aut -o? S. Rosc. 74 Q. Rosc. 4. Lig. 19 -o autem tu . . . bene meritis esses, cum . . . ? (ac. 2, 34 SEN. benef. 5, 14, 3). ac. 2, 22 quo tandem his modo uteremur? Tusc. 1, 16 (seq. quia ut SEN. dial. 4, 31, 3 nat. 2, 1, 3 QVINT. decl. 337 p. 329, 12). 1, 25 -o igitur aut cur mortem malum tibi videri dicis? nat. deor. 1, 33 quo porro modo mundus moveri carens corpore, aut -o semper se movens esse quietus et beatus potest? (VARRO rust. 1, 2, 21 LVCR. 3, 769. LIV. 26, 36, 10 -o . . . Italia Philippum arceri posse . . . ? SEN. benef. 3, 4, 2. epist. 117, 16 PETRON. 101, 11. al. v. et l. 41). div. 2, 80 -o autem haec aut quando aut a quibus inventa dicemus? Att. 3, 15, 2 -o a me ipsam incolumitatem desiderari putas? (BALB. Cic. Att. 9, 13a, 2 CAEL. Cic. fam. 8, 3, 1. SEN. contr. 2, 5, 16 -o istam quaestionem p. in aequitatis tractationem cadere?). 13, 21a, 2 -o autem fugit me tibi dicere? Liv. 25, 35, 6 -o Hasdrubalem . . . non . . . secutum fratrem? SEN. contr. 7, 3, 5. 7, 6, 6 -o, qui sic fugis, sic conlocas? 7, 7, 2 -o te dimiserunt? (i. -o factum est ut te dimitterent?). SEN. benef. 5, 8, 3 verbum 'debere' non habet nisi inter duos locum; -o ergo in uno consistet, qui se obligando liberat? nat. 6, 6, 3 -o ergo fieri potest, ut . . . ? (BOETH. c. Eut. 8, 21). epist. 92, 16 -o non . . . , si. QVINT. inst. 3, 5, 13 -o . . . , nisi ([TERT. anim. 55, 4 nisi quia. AVG. civ. 2, 5 p. 59, 5D. nisi insidiose. al. cf. Quint. decl. 343 p. 354, 29 quo alio modo . . . nisi hoc]. i. 'quo alio m.' [sim.] ut QVINT. decl. 249 p. 24, 12. 265 p. 85, 9. TERT. ieiun. 1 p. 274, 18 -o . . . sine taxatione . . . ? adv. Marc. 2, 13 p. 353, 14 si non. cf. et p. 1289, 15). 4, 2, 75 -o tamen (al.). 9, 4, 105 alioqui -o claudet . . . dichoreus? decl. 245 p. 5, 16 hoc -o depositum erat? ut acciperes, cum luxuriari desisses. 342 p. 350, 8 hoc -o probo? (seq. quo uno probari potest). TERT. adv. Marc. 4, 8 p. 439, 20 et -o ([i. 'at -o' ut resurr. 24 p. 59, 22 et 23 Scorp. 1 p. 145, 28]. ITALIA Ioh. 14, 5 [codd. a d e. Tert. adv. Prax. 24 p. 273, 24. al.] et -o viam novimus? [πῶς οἴδαμεν var. l.; VVLG. -o possumus . . . scire?]. Hier. epist. 21, 40, 5. al.). ITALIA exod. 16, 3 (Tert. ieiun. 5 p. 279, 16; δτι, Vulg. cur). Col. 2, 20 (Tert. resurr. 23 p. 57, 4. 46 p. 95, 14) -o quasi quidam viventes in mundo sententiam fertis? (tl; codd. d e quare, Vulg. quid). SERV. Aen. 1, 299 -o ergo se iungit Dido Aeneae? (ad instituendum ζήτημα, cuius solutio orditur a sed ut: 1, 306 SERV. auct. Aen. 1, 476. v. et p. 1289, 19; cf. SERV. auct. georg. 2, 333 -o non metuit, si . . . ? solvitur eqs. [3, 344. 4, 115 COMMENT. Lucan. 4, 503. v. et p. 1289, 20]). Hier. epist. 21, 1, 1 -o iunior acceptam substantiam cum meretricibus dissipat? VVLG. Rom. 4, 10 -o ergo fides reputata est? in circumcisione an in praepotio? (i. 'in qua condicione'; cf. p. 1287, 83). AVG. serm. 4, 31, 34 quando contra illos aliquid egerit ecclesia, -o (i. 'quam') facile se praecidunt? VISO Pauli 24 rec. Sang. p. 139, 11 S. -o arbores humiliant se et erigunt? (rec. P p. 25, 7 J. quid est ergo quod arbores eqs.). al.

β vi fere praedicativa ([v. et p. 1287, 67]. cf. p. 1290, 56. 1293, 23 et Salonius, Vitae patr. 208): ① c. verbis dicendi, interpretandi sim. fere i. 'quo sensu': PLAVT. Trin. 602 -o tu istuc . . . dixti? (seq. hoc modo. CIC. Brut. 183. Hier. epist. 65, 17, 1 et -o dicitur . . . ? [seq. psalm. 44, 11]). CIC. Saur. 50 quo te nunc modo appellem? (seq. ut hominem . . . ut mortuum? Phil. 14, 25. v. et supra l. 20). PROC. dig. 50, 16, 125 'possit' verbum -o interpretaris, utrum . . . ? (QVINT. decl. 350 p. 378, 8 i. et intellegere). ② c. aliis verbis: CIC. leg. agr. 2, 26 eam legem . . . ferri iubet; at -o? ut eqs. CIC. fil. Cic. fam. 16, 21, 7 -o ego mihi nunc ante oculos tuum . . . conspectum propono? QVINT. decl. 270 p. 108, 21 nunc miser filiam -o perdidit? (seq. nec virginem nec nuptam). TERT. resurr. 52 p. 109, 5 'sic . . . et resurrectio mortuorum'; -o? . . . de sola gloria differens. AVG. in psalm. 131, 4 -o est enim locus domini? (serm. 31, 5, 6^{extr.} sed -o erunt tenebrae? VITAE patr. 5, 4, 55. 6, 3, 4. GREG. M. dial. 4, 57 p. 319, 19M. quid est frater, -o es?). VITAE patr. 5, 11, 4 -o me vides modo? (seq. sicut angelum). al. b in formis enuntiati supplendi (v. etiam l. 75. 79): NAEV. com. 12 vicistis. :: volop<est>. -o? (sc. vicimus). PLAVT. Amph. 556 quid est? [Pfligersdorfer]

-o? (Most. 738 Poen. 1296. cf. Pseud. 1286 q. hoc? -o? quid video ego?). 1023 Aul. 737. Epid. 706 -o? me ludos fecisti de illa ... fidicina? (sic interpunxit Ed. Fraenkel in plag.). Merc. 813. Stich. 252 -o? quid igitur me volt? TER. Haut. 815 Ad. 534. Cic. Quint. 79. 84 (resp. in verbis edicti ita). S. Rosc. 73 quaero abs te ... -o? (sc. occidit). Verr. II 3, 25 (seq.: quid est hoc?). 5, 52 dices frumentum Mamertinos non debere; -o non debere? Deiot. 24 alieno ... a te animo -o? (v. Madvig, opusc. ac. 164). Brut. 287 -o, qui sunt ... dissimiles? (antea: hos imitatur). leg. 1, 1 quo tandem modo? (1, 53 quo t. istuc modo? [seq. quia ut fin. 5, 86 Tusc. 5, 15]). parad. 33 imperator -o? (cf. quae adn. Plasberg). fin. 5, 79 quo igitur, inquit, modo? ([TERT. adv. Marc. 3, 16 p. 402, 23 -o, inquis? AVG. civ. 5, 9 p. 204, 24 D. -o? i.]. seq. quia ut ac. 2, 88 SEN. benef. 7, 6, 1). Tusc. 4, 53 -o igitur Chrysippus? 5, 36 in Epitaphio -o idem? off. 2, 71 honestior ... -o? 3, 101 -o stulte? Att. 4, 18, 1 -o ergo absolutus? 8, 3, 5 an -o? (i. 'quo alio modo?'). HOR. sat. 1, 9, 43 Maecenas -o tecum? (sc. agit. HIST. Apoll. rec. A [= B] 34). QVINT. inst. 9, 4, 86 -o, nisi eqs.? decl. 254 p. 40, 27 -o tamen rogatio ista contra legem? TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 492, 26 -o nesciens? resurr. 47 p. 98, 7sq. -o vivam ...? -o sanctam eqs.? SERV. auct. Aen. 10, 8 -o 'abnueram', cum ...? sed eqs. georg. 2, 460 'iustissima tellus' -o, si ...? solvitur eqs. TRACT. c. Arrian. p. 15, 27 -o deus pater (sc. est) vel qualiter filium genuit? AVG. c. acad. 1, 3, 9 p. 10, 21 -o enim? al.

2 in interrogatione obliqua (transit in notionem finalem e. g. p. 1290, 18, 22. 28 [nota per brevilloquentiam SEN. epist. 88, 9 fac potius (sc. doceas sim.), -o animus secum meus consonet. sim. intellexerim PLAVT. Merc. 331 hoc nunc mihi viso opust, huic persuadere -o potis siem, ut illam vendat eqs. (aliter Schmalz-Hofmann⁵ 766)]. pron. praepar. e. g. l. 40 [bis]. 66. p. 1290, 8. Cic. de orat. 2, 235 illud primum. Att. 3, 23, 2 illud ipsum; pron. demonstr. postponitur e. g. l. 52. 56. 59. p. 1290, 4. pro subi. est enunt. interr. e. g. p. 1290, 8. Cic. orat. 117. nota TERT. apol. 22, 7 -o [ut om. dett.] opere(n)tur expediam): a in enuntiat-
tis integris (modus ind. pro coni. e. g. l. 42. 56. 58. 68. 77. p. 1290, 23sq. 49. 71. 1291, 8 [v. et Werner, Lat. Jord. 94], ind. et coni. iunguntur p. 1290, 27): α in univsum: ① pendet a verbis (hic illic substantivo sive addito sive inserviente circumscribendo verbo, e. g. PLAVT. Capt. 23 rationem habetis, -o unum amiserit [LVCR. 5, 71 LIV. 23, 48, 5]. Epid. 86 consilium [SALL. (?) rep. 2, 2, 3]. Mil. 377 mirumst facinus [418]. Cic. de orat. 2, 157 div. 1, 117): PLAVT. Amph. 197 ea ... meditabor -o illi dicam (201 Cic. Att. 9, 17, 1). Asin. 359 istuc ago -o eqs. (TER. Haut. 476 illud. RHET. Her. 4, 8, 12 quid agere ausi sunt aut cogitare possunt, quo pacto ... -o. LIV. 2, 55, 2 aliud). Aul. 47 at scin -o tibi res se habet? ([v. et p. 1290, 8]. Cas. 875 Mil. 96 TER. Phorm. 181 Ad. 636 RHET. Her. 4, 2, 3. 4, 24, 33 Cic. de orat. 2, 355. LIV. 29, 17, 17 -o aut ... aut. VITA Fulg. p. 7, 11 L. -o [i. 'quam', cf. p. 1292, 11] laudabiliter vitam ... transegerit). Cist. 614 illud quaero confragosum, -o prior posterior sit et posterior sit prior (TER. Haut. 1040 RHET. Her. 2, 16, 23. 2, 17, 26 quone modo [M, quonam modo CE] aut honeste aut sine periculo potuerit obsisti. Cic. inv. 1, 16 Sest. 23 rep. 1, 31. leg. 2, 34 quod sequitur -o aut tu adsentire <aut> ego reprehendam. DON. Ter. Phorm. 723. AL.). Epid. 76 quid istuc ad me attinet, quo tu intereas modo? (cf. Cic. Verr. II 2, 167 -o existiment, ad rem id non pertinere [div. 2, 98 SEN. contr. 10 praef. 2 CELS. 1 prooem. 38 SEN. nat. 1, 5, 1]). Epid. 321 expectando ... -o mi Epidici blanda dicta evenant. Most. 1124 venisse <dixit> ... patrem, quoque modo ... servos ludificatus sit (Trin. 578 dic hoc negoti -o actumst. Cic. S. Rosc. 57. div. 2, 11 -o ... , haec quoque ... dicent. CAEL. Cic. fam. 8, 6, 4. VERG. georg. 2, 226 quo quamque modo possis cognoscere. SEN. suas. 1, 10 -o ... trepidavit). Rud. 1069 -o habeas, id refert, iurene anne iniuria (Cic. fin. 2, 97 r. ... -o [cf. adn. crit.]. Tusc. 3, 79 LIV. 42, 42, 7 COLVM. 1, 4, 6. al. cf. Cic. fin. 5, 30 -o se habeat, nihil sua ... interesse [CELS. 1, 3, 33 SEN. benef. 2, 6, 1 dial. 8, 8, 1 Ps. SEN. mon. 20 CVRT. 3, 1, 18]). Trin. 855 docuit ... -o quidque agerem (RHET. Her. 3, 13, 23 Cic. ac. 2, 143 Att. 8, 2, 2 LVCR. 3, 34 SALL. Iug. 103, 7). Truc. 419 invenio -o divortium ... parem (Cic. S. Rosc. 47 [seq. qua ratione]. nat. deor. 1, 69 SEN. dial. 11 [12], 10, 4. al.). TER. Haut. 1004 id ... adeo miror, -o ... potuerit (HEMINA hist. 37 [seq. rationem]. Cic. Verr. II 3, 153. fam. 7, 26, 2 unde ... -ove. LABER. mim. 20 -o mammae mihi descendiderant. CELS. 2, 8, 27 illud ... -o). Eun. 716 alio pacto honeste -o hinc abeam nescio (Cic. fin. 2, 22 unum n. ac. 2, 136). 931 me reperisse, -o ... posset (Cic. ac. 2, 98). CATO agr. 2, 1 cognovit, -o fundus cultus siet. 83 ne ... videat -o fiat (Cic. orat. 43 tria videnda sunt oratori. leg. 1, 61 Tusc. 5, 74 nat. deor. 1, 112. 1, 114 -o non vereatur iste deus beatus, ne intereat [i. 'cur' ut ASCON. Pis. p. 11, 14]. al.). 151, 1 -o legi ... et quo pacto ... seri oporteat, ... ad hunc modum monstravit (cf. RHET. Her. 1, 16, 25 -o eas et qua via tractari conveniat demonstrandum est [3, 7, 13 -o ... tractata sunt (sint var. l.). 4, 56, 69 Cic. Verr. II 1, 95]). Acc. trag. 181 itera, in quibus partibus ... et quo captus modo (modost cont. Ed. Becker). GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 3 considerare, -o me putetis ... vixisse (Cic. inv. 1, 35 Cluent. 2). RHET. Her. 1, 2, 2 -o ... conveniat, ostendemus (2, 1, 2. 2, 11, 16). 4, 37, 49 nos timere, -o accipiant (seq. vere<or> -o accepturi sitis [CAEL. Cic. fam. 8, 10, 1]. Cic. Phil. 10, 15). Cic. Verr. II 1, 61 ne haec quidem duo signa ... habes -o emeris (Caecin. 71). 1, 92 -o ex deciens iis sescenta sint facta, -o ...

quadrarint ... -o ... , vos existimabitis. 3, 85 -o solutum sit, ex litteris publicis. 4, 36 scriptum non est. Pis. 65 ne -o (quo om. Asconii codd.) fieri quidem ludi posthac possint (possunt E), possum ullo pacto suspicari. orat. 55 -o ... dicatur, id est in duobus (cf. LIV. 23, 11, 1 divi divaeque in eo scripto erant; quibus quoque modo supplicaretur. SEN. contr. 2, 2, 9 SEN. benef. 2, 6, 1. epist. 94, 3 in hoc est et -o). leg. 2, 20 quoque haec ... modo ritueque fiant, discunto ignari eqs. fin. 2, 92 an id exploratum cuiquam potest esse, -o se hoc habiturum sit corpus eqs.? (fam. 2, 5, 1. 3, 1, 1. 4, 1, 2. CATVLL. 10, 7 -o se haberet Bithynia. CELS. 3, 6, 6. VVLG. act. 15, 36 [πῶς]. v. et p. 1289, 42). nat. deor. 3, 35 non intellego, -o calore extincto corpora intereant. Att. 16, 1, 6 tu ex meis litteris, -o respondeas, moderabere. fam. 3, 12, 3 laborantem, -o ea tuear. LVCR. 1, 155 perspicemus. al. VARRO ling. 6, 90 indicat (SEN. suas. 6, 14). rust. 1, 18, 1 praecipit. SALL. (?) rep. 1, 4, 4 praeterire ... , quali ... more ... quoque modo ... convivia exerce-
uerint nonnulli. VERG. georg. 4, 120 canerem. Ov. fast. 1, 368 quoque modo repares quae periere, dabit Proteus. LIV. 41, 23, 15 cogitare iubet, -o ... hoc munere non egeamus, hoc est, ut decretum ... tollamus (SEN. dial. 12 [11], 16, 3 quem -o amaverim, intellegit ... quisquis cogitat, -o suos fratres pii fratres ament. v. et p. 1289, 41. cf. SEN. dial. 12 [11], 2, 7 hoc ... unum excogitasti, -o eqs.). 43, 1, 6 ut senatus curae haberet, -o ea colonia muniretur. SEN. contr. 7 praef. 3 se torsit. CELS. 2, 6, 13 illud interrogari ... , -o ... convalescunt (-ant J). SEN. Herc. O. 1617 edissere ... , flamma quo victa est modo? OPTAT. 7, 4 p. 174, 10 probet, -o nos muscas morituras appellat. CLAVD. DON. Aen. 1, 615 exponit ... , -o factum sit ut et ipsum ... nosset. HIER. epist. 22, 10, 2 colligere, -o et ... delectus est ... et ... temptaverit. epist. Pachom. 4 p. 87, 9 pugnandum est, -o pacem cum his ... habere possimus. AVG. civ. 16, 26 p. 168, 23 D. si quem ... movet quod dictum est ... , -o accipiatur (aliter usurp. l. 64) impletum sive adhuc expectetur implendum (ord. 2, 6, 18 p. 158, 22 illud me m., -o, cum ... , quo pacto [in epanalepsi] fiat, ut eqs.). al. c. (acc. c.) inf. (de usu cf. vol. VI 3, 2438, 83 et Schmalz-Hofmann⁵ 721): ITALIA Luc. 5, 18 (cod. f) quaerebant -o (om. cett. et Vulg.) eum inferre. CONC. II 3, 3 p. 24, 23 dubitamus -o proferre interrogationes (gr. II 1, 3 p. 20, 20 ὅπως προσαγάγωμεν). IORD. Get. 70 (c. acc. c. inf., cf. Werner Die Lat. d. Get. d. Jord. p. 95; at Baehrens, Glotta 5, 1914, 84 intellexit 'aliquo modo').

② pendet ad subst. (pertinet ad nomina explicanda e. g. l. 40): CATO agr. 142 vilici officia ... , -o ... cibaria ... familiae dari oportet. Cic. de orat. 2, 113 tria sunt ... genera ... : -o nominetur (part. 63 unum g. ad ... declinandum aliquid refertur, ut ... -o invidia vitetur. Att. 16, 11, 4). SEN. contr. 1, 7, 17 philosophumenon locum, -o animi ... everterentur. AMBROSIAS. in Gal. 2, 4 p. 347^c fuit ... causa, -o haberent aditum calumniae faciendae. al. in definitione: FORTVN. rhet. 1, 5 p. 84, 24 quid est ductus? -o tota causa agenda sit.

③ pendet ab adi.: LVCAN. 3, 54 quo ... modo vanos populi conciret amores gnarus (cf. p. 1291, 27). in usu adi. praedicativi: Cic. Verr. II 1, 100 nisi forte id ... dubium est, -o eqs. Cato 12 nihil admirabilis quam -o ille mortem filii tulit (cf. div. 2, 44 esset mirabile, -o fulmen ... Iuppiter totiens iaceret, cum eqs. 2, 146 mirum). SEN. epist. 114, 4 notius est.

④ omisso enuntiato primario: CATO agr. cap. 1 -o agrum emi pararique oporteat (12 -o ole(t)um ... instruere o. [13. al.]. 15 agr. 116. al.). 24 cupam -o aedifices. 54 seminarium -o fiat (al.). LEX repetund. (CIL I² 583) 46. 49. COLVM. 12, 56, 1 rapa et napos -o condias. al.

β usu fere praedicativo (i. q. 'qualis' e. g. l. 73. cf. p. 1288, 67. 1293, 23): c. verbis dicendi sim.: Cic. de orat. 2, 18 -o Graeci ineptum appellent, non reperies (QVINT. inst. 9, 1, 7). ac. 2, 102 explicavi ... , -o ista Carneades diceret (Tusc. 2, 47. Att. 10, 4, 11 sunt ... , quae praeterii: ... -o dixerit ille quidem <ad> se[d] deferri consulatum sed eqs. TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 453, 25. al. c. ellipsi praedicati: TERT. adv. Prax. 25 p. 276, 9 iam praemisimus -o alium). QVINT. inst. 12, 10, 56 refert, -o audire iudex velit. decl. 350 p. 377, 6 -o intellegendum sit venenum. TERT. adv. Prax. 12 p. 246, 18 alium ... -o accipere debeas, iam professus sum, personae, non substantiae nomine (CLAVD. DON. Aen. 1, 595 p. 118, 16. aliter supra l. 30). c. aliis verbis: SEN. dial. 10, 12, 5 quam suspensi sint, -o aper a coco exeat. MELA 1, 2 quo singulae partes modo sint atque habitentur ([per zeugma]. AVG. bapt. 6, 37, 72 p. 334, 20 -o sit veritas. civ. 20, 20 p. 455, 24 D. -o ... sit futurum, quod ... conicimus. VITAE patr. 6, 3, 17 dicite mihi ... operationem vestram, quae vel -o est). SVET. Dom. 17, 1 cunctantibus conspiratis, quando et -o, id est lavantemne an cenantem, adgrederentur. ACT. Archel. 61, 8 describens ... , -o et qualiter oporteat ministros dei, quales et qualiter fieri presbyteros eqs. al.

γ vergit ad vim coniunctionis enuntiatum declarativum inducentis (cf. p. 1283, 10. usus originem cepisse videtur ab enuntiativis explicativis [e. g. p. 1289, 66] et exclamativis [v. p. 1291, 68]; cf. Saloni-
nius, Vitae patr. 325. 330 sq. Svennung, Unters. Pallad. 504 sq. Tidner, Sprachl. Komm. zur lat. Didasc. apost. 55): PLAVT. Poen. 558 meminisse ... , -o ... dederis (VVLG. IV reg. 20, 3 -o ambulaverim. cf. OPTAT. 3, 10 p. 94, 17 recordamini, -o a vobis ... ecclesiae membra ... distracta sunt [EVAGR. vita Anton. 2 p. 841; Migne gr. 26, 841B πῶς]). 1245 praedicabo, -o vos furta faciatis multa quoque modo huius filias ... habeatis servas. CASS. Cic. fam. 15, 19, 4 scis, -o crudelitatem [P[ligersdorfer]

virtutem putet (VVLG. III reg. 5, 6 -o non est . . . vir, qui *eqs.* act. 10, 28 -o abominatum sit viro Iudaeo [quia, quoniam, ut, quam *Italiae codd.*]). QVINT. decl. 276 p. 128, 20 posse probari, -o scierit (*seq.* -o colligatis scisse eum? LVCIF. Athan. 2, 5 p. 155, 7 VVLG. Esth. 16, 7). TERT. apol. 27, 3 agnoscimus . . . , -o nunc astutia . . . , nunc durities . . . ad constantiam nostram deiciendam operetur. resurr. 52 p. 107, 16 suggerit. ITALIA I reg. 24, 11 (Lucif. Athan. 1, 14 p. 91, 9) viderunt oculi tui, -o tradidit te dominus . . . in manibus meis (*ώς, Vulg.* quod. IV Esdr. 11, 6 [Vulg. quoniam ut 11, 30]. FAVSTIN. trin. 5, 1 p. 70^C VIRG. gramm. epist. 5 p. 165 *sim.* BREV. de Hier. p. 154, 21 apparet. *cf. etiam p. 1292, 2*). ITALIA Marc. 5, 19 (cod. c) adnuntia illis, quanta tibi dominus fecit et -o (quod *bcd ff²r*) misertus est tui (*δοξα . . . πεποληκεν καὶ ἠλέησέν σε, item deest in Vulg.*). IV Esdr. 7, 96 exultantes, -o . . . effugerunt (-rint *A*) *eqs.* 7, 97 ostendetur. 11, 37 audiui, -o (Vulg. quoniam). LVCIF. moriend. 2 p. 286, 1 advertis -o (*syn.* quod. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 167). FAVSTIN. trin. 1, 14 p. 48^D detegeris . . . , -o conaris *eqs.* VITA Anton. 61 p. 68, 30 audientes admirabantur -o dominus curavit . . . bonitatem (*Migne gr. 26, 932B δτι*). CLAUD. DON. Aen. 7, 505 p. 77, 28 describit . . . , -o veniebant evocati, quanti vel quales vel unde (*cf. HIER. epist. 39, 4, 7 scribitur, -o*). HIER. epist. 59, 1, 1 intellegere . . . , -o et ille aliis revelarit. in Ier. 3, 64, 3 p. 201, 4 dicere, -o dominus misertus sit (Ps. ARNOB. confl. 2, 20 p. 300^A. VITAE patr. 3, 4, 3, 17 [5, 15, 31 quia]). 6, 39, 3 p. 429, 5 reprehendebant, -o . . . et . . . et. BARNAB. 17, 2. EPIST. pontif. 1056 Conc.^s IV 2 p. 129, 14 -o post errorem recte sapiat, . . . ea . . . manifestant. CAEL. AVR. acut. 2, 34, 181 responderunt . . . , -o (*antea: quod*). 2, 34, 183. 3, 6, 64. *v. Helmreich, ALL 12, 1992, 326*). 3, 6, 63 nescii, -o etiam voluntate tendimus quasdam partes (*cf. GREG. Tvr. Mart. 4, 29 nescientes -o venissemus*). FACUND. defens. 4, 2 p. 612^C miratus sum (*cf. p. 1289, 66*). PRISC. LYD. solut. 3 p. 60, 17 B. manifestum . . . , -o ([Aristot. de insomn. p. 460b 2 δτι]. 8 p. 93, 15. *cf. 9 p. 95, 4*). *al.*

b in formis supplendi enuntiati notabilioribus: *α in univ.:* PLAVT. Amph. 356 at scin -o? (Aul. 307 a. s. etiam -o? [Poen. 376 Rud. 797]. 831. *cf. Poen. 438 s. -o?*). ASIN. 302 dicam, quo argumento et -o (Cic. Verr. II 4, 143 dic quaeso -o). CIC. Sest. 23 quoniam (*sc. voluptatis laudatores dicantur*) et quo tempore et -o *percipiendae* non quaerebat (Tusc. 2, 43 quaeres fortasse -o. SEN. contr. 1, 1, 8 -o, quaeritis? SEN. apocol. 13, 6). fin. 2, 97 refert tamen -o (*cf. adn. crit.*). Tusc. 3, 33 -o, neglegamus. Att. 11, 21, 1 ad ea . . . , quae scribis de testamento, videbis, quid et -o. OPTAT. 3, 10 p. 97, 1 debentur vobis accusationes, sed -o et quando, novit ille. *al.*

β in formula 'nescio -o' (fere in parenthesi adhibetur. cf. οὐκ οἶδ' ὅπως): PLAVT. Rud. 608 ibi ego nescioquo m. iratus videor mediam arripere simiam. TER. Ad. 605 magis sunt n. -o suspiciosi (*cum adi. ut* Cic. Sest. 100 Phil. 2, 78 Att. 10, 14, 2. *al.*). CIC. Tull. 15 pecuniam n. -o quaesitam . . . abiecit. Verr. II 3, 94 n. -o quasi communi consilio (5, 51 inerat n. -o . . . q. quaedam nota servitutis [*cf. Tusc. 1, 33 Avg. civ. 15, 16 p. 93, 26D*]. off. 1, 61 ea n. -o q. plenior ore laudamus [*cf. QVINT. inst. 12, 10, 28 n. -o velut hilarior protinus renidet oratio*]). 4, 65. Planc. 83 haec n. -o frequenter in me congressisti (*c. quadam vi elativa ut* Marcell. 9 Brut. 82. 292 decet hoc n. -o illum. Tusc. 1, 77 fam. 5, 15, 3. 9, 3, 2 nunc. *al.*). Mil. 76. Brut. 273 n. -o discessu meo discessit a sese (*c. colore eius, quod dolendum est ut* fin. 5, 77). ac. 2, 9 errare malunt (div. 2, 118. *sim. c. comparativo: div. 1, 55 me magis nostra delectant* [off. 1, 146 SEN. epist. 13, 9. *cf. VEG. mil. 1, 3 n. -o enim (n. e. -o P) minus mortem timet qui eqs.* HIER. epist. 58, 7, 2 plus]. ad Brut. 1, 15, 8 facilius [QVINT. inst. 4, 2, 119]. SEN. clem. 2, 2, 3 secundiore ore. HIER. epist. 52, 16, 1 vilior te iudicat [*seq. mirum in modum*]. *v. et e. g. l. 48 sq.*). Att. 12, 35 nisi, n. -o, ἀλόγως fortasse, nollem *eqs.* (*c. colore mirantis ut* Ov. epist. 16, 226 trist. 3, 3, 8. *al.*). Ov. epist. 3, 78 quae mihi n. quo non erit aequa modo. SEN. contr. 10, 1, 6 suas. 5, 1. QVINT. inst. 9, 4, 94 (*ad mitigandam locut. audaciorem ut* 11, 3, 154 decl. 307 p. 207, 28). ARVL. met. 11, 19, 3 PORPH. Hor. sat. 1, 9, 35. AVG. civ. 10, 26 p. 442, 11 D. n. -o . . . amicis suis theurgis erubescbat Porphyrius. *al.* *sim. praeclarum: PRISC. LYD. solut. 3 p. 63, 1 B. anima separata . . . corpore . . . p. -o per se ipsam facta . . . contemplantur . . . futurum.*

B usu exclamativo (de notione: RVFIN. Orig. in Ios. 14, 2 p. 378, 23 -o fluit! velut admirantis sermone): **1 generatim (v. et p. 1292, 5):** PLAVT. Mil. 462 sed -o dissimulabat! Cic. S. Rosc. 89 quo te modo iactares! (Pis. 89. Tusc. 4, 78 q. te m. . . . accepissem!). Tusc. 2, 41 -o illi . . . accipere plagas malunt quam turpiter vitare! nat. deor. 2, 147 quo enim tu illa modo diceres! Lael. 9. Att. 1, 14, 4 -o ἐνεπεγ-περεσάμην . . . Pompeio! 1, 16, 1. 7, 2, 5 -o exspectabam epistulam, quam . . . ! 7, 2, 7 Caesar . . . -o exsultat Catonis . . . iniuria! 8, 16, 1 qui nunc -o occurrunt! -o autem se venditant Caesar! 10, 8, 9 SEN. contr. 1, 5, 2 SEN. dial. 10, 8, 3. 10, 12, 3 PETRON. 44, 2, 44, 8. MIN. FEL. 22, 9 (24, 4) -o deum violat, qui *eqs.* (*cf. Seiller, de serm. Min. 45 sq.*). TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 460, 14. *al. in deplorando: VVLG. I Macc. 9, 21 (πῶς). iuxta adi. et adv. (cf. p. 1292, 11):* ITALIA Ier. 16, 19b (Hier. in Ier. 3, 67, 1 p. 203, 17) -o (ώς) falsa possederunt patres nostri idola (Vulg. vere mendacium). Marc. 10, 23 (cod. k) -o [de]difficulter . . . in regnum dei intrabunt (πῶς, quam *cett.*)! Ps. ORIG. in Iob 2 p. 478^A -o subtiliter seducis, -o callide loqueris!

2 acced. imperat. sim. (cf. p. 1283, 56. fere ad intentionem excitandam ut ἰδοὺ ὁπως): vide (videte), -o (*cf. p. 1289, 71. 1291, 17, 7*): SEN. nat. 3, 18, 5 vide, -o exarserit rubor omni acrior minio (*sg. ut* SCHOL. Cic. Gron. D p. 282, 16 facit divisionem [*cf. sine imp. pos. p. 286, 22 -o seiungit cum Pompeio!*]. *v. etiam l. 12*). ITALIA Is. 57, 1 (Tert. adv. Marc. 3, 22 p. 415, 20. 4, 28 p. 516, 26. *al.*) videte -o perit iustus ([ἴδετε ὧς]. *plur. ut* DIDASC. apost. 52, 21 [*antea loco script. ss. laudato ut* RVFIN. Adamant. 1, 6 p. 13, 6. 2, 21 p. 111, 20. 5, 13 p. 119, 32. BARNAB. 12, 11, *gr. ἴδε πῶς. al.*] *v. et l. 13*). *sim.* ACT. Archel. 56, 7 intueri ergo -o dominus . . . ad necessaria discipulos aedificat (*cf. etiam l. 17*). *iuxta adi. et adv. (cf. p. 1288, 64. 1289, 45. 1291, 80):* ITALIA prov. 6, 8^a (Ambr. hex. 5, 21, 70) vade ad apem et vide, -o operaria est (ώς). DIDASC. apost. 16, 22 videte . . . , -o misericors est dominus (*gr. 2, 15, 1 πῶς εὐσπλαγχνός*. BARNAB. 10, 11 [*concludendo*] *v. -o spiritualiter legem constituit Moyses [βλέπετε πῶς]*). HESYCH. in lev. 26, 24 p. 1150^A legislatoris sapientiam obstupesce, -o opportune subdit *eqs.* MVTIAN. Chrysost. hom. 8, 3 p. 293^{extr.} intueri . . . sapientiam Pauli . . . , -o proportionalliter . . . accedit (*gr. p. 72 πῶς καταλλήλως. cf. supra l. 9*). *al. cf. ecce -o: v. vol. V 2, 31, 18 sqq. (inde a VVLG.)*.

II in enuntiatis relativis (v. et p. 1264, 37. 1276, 12. 29. vice pron. demonstr. per adunctionem q. d. relativam e. g. VAL. MAX. 6, 9, 7 QVINT. inst. 2, 16, 5. *al. latet notio quantitatis e. g. p. 1293, 28. 1294, 60. 1295, 27. 40. 1296, 3. 11*): **A in universum:** **1 usu communi:** **a pertinet ad determinandum praedicatum enuntiati primarii (forma: 'aliquid agitur, -o potest [oportet sim.]'. nota colorem relationis e. g. l. 52 sqq. p. 1293, 1, cf. etiam p. 1294, 62. GLOSS. ὧς [ἀγοτι addit. *al.*] δύναμαι):** CATO agr. 94 fici uti grossos teneant, facito omnia -o oleae (Cic. fam. 14, 1, 3. LIV. 22, 10, 4 [*verba quibus consultus est populus a. 217a.*] qua . . . lege volet, facito; -o faxit, probe factum esto. FEST. p. 281, 1 religiosa fiant, sed -o [quod] supra expositum est). or. inc. frg. 19 gloria atque honore *uti oportet*, -o sibi quisque struxit. LEX repetund. (CIL I² 583) 65 -o prode(i)xit ea omnia . . . apud forum palam . . . (proscripta propositaque habeat). GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 1 versatus sum in provincia, -o ex usu vestro existimabam esse, non -o *eqs.* Cic. Verr. II 3, 50 (*in responso; sim.* SEN. epist. 9, 12 QVINT. inst. 7, 1, 40 decl. 334 p. 315, 14). 4, 35 aestimare argentum, -o qui umquam tenuissime . . . aestimavit. dom. 127 -o velit (Ov. ars 3, 292 quoque volunt plorant tempore quoque modo. SEN. dial. 9, 2, 6 CVRT. 3, 6, 12. *cf. Cod. Iust. 7, 15, 1, 1^a maluerit*). ac. 2, 112. off. 1, 6 quantum quoque (quoquo *var. l.*) modo videbitur, hauriemus. VERG. georg. 2, 270 quo quaeque modo steterit . . . , restituant. Aen. 5, 599 morem . . . celebrare . . . , quo puer ipse modo, secum quo Troia pubes celebravit. Ov. fast. 4, 712 quoque modo segetes perdidit, ipsa perit. Ib. 486. SEN. contr. 1, 1, 8 -o istum (*supra: alui patrem*). SEN. benef. 2, 18, 2 -o haec (*i. ratio*) suaserit, dandum. dial. 7, 18, 1 vivam -o oportet. epist. 84, 8 similem esse te volo -o filium, non -o imaginem. rem. fort. 13, 2 non -o quisque venit *in vitam*, emittitur. PLIN. nat. 17, 15 -o sititur, destillans *umor* . . . alit omnia. MART. 10, 17, 8 accipe, -o das. POMPON. dig. 24, 3, 67 fructus ex eo *peculio* percepti -o cuiuslibet rei dotalis ad maritum pertinebunt. ITALIA Mich. 7, 18 (Tert. adv. Marc. 4, 10 p. 445, 5 Cypr. testim. 3, 20 p. 138, 8) quis deus -o tu? (ὥσπερ, Vulg. similis tui). PEREGR. Aeth. 24, 6 ut unusquisque, -o stat, cathecuminus inclinet caput (25, 3. *cf. CHIRON 325 quod oportet excidere recte, -o natum est [Hippiatr. gr. I p. 91, 14 καθὼς πέφυκεν]*). ORIBAS. syn. 7, 49 La p. 194, *cf. Svennung, Unters. Pallad. 510*). ITIN. Theod. 20 -o crescit luna, crescit et ipsa (*sc. statua salis*) *eqs. al. in diris: CIL I² 2541 (Pompeis, fort. s. II a.) I 6 et II 4. al.*

b pertinet ad contestandum argumentum enuntiati primarii (forma: 'aliquid est, -o dicunt' [GLOSS. ὧς δοκεῖ -o putat]. ponitur saepius in parenthesi): CIC. Quinct. 88 quem -o nunc intendit, ne in vivorum quidem numero tum demonstrat fuisse. S. Rosc. 7 postulationem . . . , -o mihi persuadeo, . . . aequiorem. har. resp. 8 -o ipse gloriari solet (SEN. contr. 7, 3, 6 habet . . . coniecturam . . . duplicem, non -o s. aut inter duos reos . . . aut inter duo crimina *eqs.* 10, 5, 12 -o solent ordinare actionem suam in foro qui . . . accusant). fin. 4, 11 -o Epicuro videtur. fam. 7, 5, 3 -o homines . . . locuntur. 7, 16, 3 -o Stoici dicunt (PETRON. 38, 8 sed -o d. . . , quom Incuboni pilleum rapuisset *eqs.* QVINT. inst. 11, 2, 21. SCHOL. Cic. Gron. D p. 282, 17 statim infert remedium, -o dixit *eqs.* [Stangl in *adn.*: 'quia']). 9, 18, 4 -o video. 16, 17, 1 ut sit, -o Theophrasto placet, verecunda tralatio. ad Brut. 2, 6, 1 (= 9, 4, 4 Sj.) -o equidem credo (*seq. -o . . . multi suspicantur*). 2, 6, 2 (= 9, 4, 5 Sj.) partium Caesaris, -o etiam nunc partes appellantur. LIV. 9, 4, 9. SEN. epist. 53, 3 mitto me in mare, -o psychrolutam decet, gausapatus. PLIN. nat. 14, 86. QVINT. decl. 260 p. 66, 13 liberalius vixit et, -o crimen istud hoc tempore est, aliquid fortasse donavit (*notione aliquatenus causali*). TAC. hist. 3, 77, 4 nec virtutibus, ut boni, sed -o pessimus quisque, vitiis valebat. ann. 2, 51, 2 victa est . . . lex, sed neque statim et paucis suffragiis, -o etiam cum valerent leges vincebantur. 14, 13, 2 exstructos . . . spectaculorum gradus, -o triumphii visuntur. TERT. Scorp. 11 p. 171, 8 et 9 et 11 -o et scriptum est. ITALIA Matth. 6, 2 (cod. k) noli bucinare ante te, -o (ὥσπερ, Italiae *rell. et Vulg.* sicut) hypocritae faciunt in vicis et in synagogis (*cf. OPTAT. 3, 3 p. 80, 3 convicia regi non fecit . . . , non -o Donatus, qui . . . convicia . . . dixit*). NOVATIAN. trin. 6 p. 896^A parabolis . . . de deo prophetes tunc loque-
[Pfligersdorfer]

batur, non -o deus erat (*i. secundum naturam divinam, v. p. 1292, 26*), sed -o populus capere poterat. SERV. gramm. IV 440, 6 erit . . . nomen, -o nominibus interdum pro adverbis utimur (utamur *P, def. Baehrens, Beitr. z. lat. Synt. 512*), ut ante dictum est. *al.*

c mera vi comparativa: SEN. contr. 9 praef. 1 memoria -o senilis per se marcet, admonita (*ita*) a. *voluit O. Jahn, at v. Baehrens, Beitr. z. lat. Synt. 310*) . . . se colliget (*vi quadam adversativa*). SEN. nat. 2, 32, 3 -o . . . significant *fulmina . . . ?* -o aves . . . auspicium . . . fecerunt. 6, 20, 2 etiam nunc -o de spiritu dicebamus, de aqua quoque dicendum est. epist. 9, 7 iucundius esse amicum facere quam habere, -o artificii iucundius pingere est quam pinxisse. 85, 36 *ars gubernatoris* ad eos, quos vehit, pertinet, -o medici ad eos, quos curat (*sim. in enunt. contracto 96, 3 omnia ista in longa vita sunt, -o in longa via . . . pluvia. al. TAC. hist. 4, 42, 5 ut . . . -o senes nostri Marcellum, Crispum, iuvenes Regulum imitentur. al.*). QVINT. inst. 8, 1, 2 invenias, quos curiose potius loqui dixeris quam Latine, -o et illa Attica anus Theophrastum . . . hospitem dixit *eqs. al. transit ad notionem causalem*: PS. QVINT. decl. 10, 10 viri forsitan -o fortior sexus sit, et contra dolorem . . . magis pugnat (*sic*) et *voluit Dessauer, at v. Baehrens, Beitr. z. lat. Synt. 311*). AVG. civ. 4, 2 p. 148, 25 D. in ipsis bellicis malis quantum solaciorum deus . . . bonis malisque contulerit, -o 'qui facit solem suum oriri super bonos et malos et pluit super iustos et iniustos'.

2 vi fere praedicat. (*v. et p. 1294, 43. 69. 1295, 7. cf. p. 1288, 67. 1290, 56 et e. g. l. 80*): CIC. de orat. 3, 16 ieiuniorum . . . fuisse, quam -o a nobis . . . inductus est. PETRON. 67, 2 -o nosti . . . illam. ITALA Matth. 10, 25 (cod. k) sufficiat discipulo, ut sit -o magister eius, et servo, -o domino (*pro dominus*) eius (*bis* *ōs*, sicut *al. et Vulg.*). CHIRON 709 si mirmix natus fuerit -o (*i. 'quanta'*) mala, sic curabis. AVG. serm. 137, 8, 9 extr. si, -o sunt casus humani, proscribatur et subito egens remaneat (ANTHIM. 49 si assata fuerint *ostria*, -o s. clausa in testa sua, aptiora sunt). MARCELL. med. 10, 26 fimus caballinus -o egeritur adpositus statim subvenit (*v. Geyer, ALL 8, 1893, 478*).

3 per brachylogian (*cf. etiam e. g. l. 12. 71. 76. p. 1292, 28. 42. 44. 46. 51. 77*) in elocut. -o si (*cf. p. 1295, 48*): Q. CIC. pet. 45 cum id petitur, quod honeste aut sine detrimento . . . promittere non possumus, -o si qui roget, ut contra amicum . . . causam recipiamus, belle negandum est. CHIRON 948 si potionem asperiorum acceperint *boves*, non potest ferre, -o si asinus *eqs.* HIER. epist. 55, 4, 2. 59, 1, 2. 146, 1, 6 in Ier. 4, 58, 2 p. 284, 18 VVLG. iud. 16, 9. *al.*

B specialia: 1 *sensu finali (vel consecutivo. cf. et p. 1294, 63. 1296, 9. 15. dub. VARRO rust. 3, 7, 4, ubi Keil quo modo interpretatur 'quo tantummodo')*: TER. Phorm. 756 composito factumst, -o hanc amans habere posset sine dote (*cf. p. 1294, 16*). HESYCH. in lev. 6, 8—12 p. 846^B nocte incendi ignem iussit, non quod in die non incenderetur, sed -o secundo (*i. iterum*) fieret diebus singulis holocaustus. *nota -o ne i. q. ὅπως μή (cf. Wackernagel, Synt. II 277)*: RVT. LVP. 1, 9 quaeritis *rationem* maximis sumptibus faciendis, -o ne tributa conferatis.

2 sensu restrictivo (*cf. et p. 1295, 6*): CIC. de orat. 2, 140 -o nunc se istorum artes habent, pertimescenda est multitudo causarum (*fam. 14, 14, 1 -o quidem n. se res habet*). Tusc. 5, 82 -o nunc est (*nat. deor. 3, 44 Att. 13, 2, 2. 14, 16, 3 numquam ille mihi satis laudari videbitur, cum ita laudabitur -o n. e.*) BALB. Cic. Att. 8, 15, 3). Att. 9, 7, 3 Caesaris *litteras* ad eos sana mente scriptas, -o in tanta insania. *fam. 9, 16, 1 -o in tali re atque tempore*. BALB. Cic. Att. 8, 15a, 3 -o in eius modi re, commodius cadere non potuit. TERT. monog. 4, 4 secundus Lamech nullus exstitit, -o duabus maritatus.

3 sensu causali (*v. etiam p. 1295, 82 et cf. l. 17. 49. p. 1292, 75; exempla minus certa*: SEN. nat. 1, 5, 2 [*coni. alii alia*]. TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 604, 27 [quoniam *Kroymann sec. R³*]): ITALA apoc. 21, 5 (*Iren. 5, 35, 2*) omnia scribe, -o ii sermones fideles et veri sunt (*ōti, cod. g et Vulg. quia*). CAEL. AVR. acut. 1, 5, 45 -o furentes . . . a phreniticis . . . omnes sectarum principes discreverunt . . . oportebat *eqs.* 1, 6, 49. 1, 15, 147. 2, 19, 124. *al. (v. Helmreich, ALL 12, 1902, 311. 327)*. PS. ARNOB. confl. 2, 25 p. 306^A non praevalens ad venae pervenire principium, -o in principio iam erat vena. 2, 27 p. 309^C. 2, 30 p. 316^A (*bis*).

4 in afferendis exemplis i. q. velut, exempli gratia (*cf. supra l. 36*): SEN. contr. 10, 4, 14 dici tamen solet, -o, cum illa quaestio tractatur . . . totiens reus inter argumenta non laesae reipublicae dicit *eqs.* QVINT. inst. 1, 4, 11 *littera u sibi insidit*, -o nunc scribitur 'vulgus' et 'servus'. 7, 2, 5 an sit, -o an ultra oceanum. 9, 2, 89 ut autem nemo contra id, quod vult, dicit, ita potest melius aliquid velle, quam dicit: -o ille obedicat, qui *eqs.* OPTAT. 7, 1 p. 159, 21 quicquid . . . deus fieri nolit, ore suo prohibuit, -o dixit: non occides. IVL. VICT. rhet. 15 p. 423, 9 licet . . . principales quaestiones . . . praecerpere . . . -o pro Flacco et pro Fonteio Marcus Tullius. POMP. gramm. V 284, 13 puta dico -o.

5 i. q. tamquam, quasi, quodammodo sim. (*e vi compar. derivari videtur, cf. supra l. 5; v. et p. 1294, 56*): ITALA lev. 26, 19 (*Lugd.*) ponam caelum vobis -o ferrum et terram -o aeramentum (*gr. αἰθέρον καὶ . . . ὡσεὶ χαλκὸν, Vulg. sicut ferrum et . . . aeneam*). iud. 6, 16 (*Lucif. reg. apost. 1 p. 35, 16*) percutes Madiam -o unum hominem (*ōsēl, Vulg. quasi*). I Cor. 12, 2 (*Aug. c. Faust. 21, 8*) ad simulacra sine voce -o ascendebatis inducti (*ōs ἄν, videtur legisse ὡσάν; Vulg. prout, cf. p. 1297,*

13). apoc. 1, 14 (*Iren. 4, 20, 11*) caput . . . eius et capilli alba, quemadmodum (*cf. p. 1284, 84*) lana alba, -o nix (*ōs, cod. h et Primas. ut, cod. g et Vulg. tamquam*). HERM. Pal. vis. 1, 1, 7 te verecundatus sum -o (*gr. ὥς*) sororem. CHIRON 46 -o vessicas cutis ostendet (*cf. Veg. mulom. 2, 83 ad similitudinem vesicae inflabitur*). 69 -o in speculo (*cf. Veg. mulom. 2, 16, 5 tamquam i. s.*). 341 ambulabit . . . -o crancus (*Veg. mulom. 2, 105, 1 ad similitudinem cancri*). 488 -o canis resedet (*Hippiatr. gr. I p. 186, 15 ὡς περ κύνων*). 536 in ipsa pupilla -o vitrium habebit (806). *al.* AVG. in euang. Ioh. 30, 6 sic attendite -o homines nos duos, tamquam ambos homines. un. bapt. 16, 29 p. 31, 14 si Profuturus . . . et Fortunatus . . . -o Manichaei fuerunt. DIOSC. 5, 185 terra milesia . . . -o cinere est (*gr. 5, 159 σποδοειδὲς*). ANTHIM. 4 caro -o vaporata sic deveniat (34 -o spuma s. d. opus ipsud afratum. 81. *cf. 82 -o buter s. fiat*). *al.*

6 pro coni. temporali (*cf. p. 1295, 13. 1296, 78*): *usus praeparatur forma 'factum est -o' (aliter p. 1293, 42) vice coniunctionis temporalis posita* (*gr. resp. ἐγένετο ὥς, Vulg. fere factum est ut*): ITALA Ios. 5, 13 (*Cypr. testim. 2, 19 p. 86, 11*) et factum est, -o (quando *M², cum edd. vet.*) fuit Iesus in Ierico, circumspexit oculis (*cod. Lugd. et Vulg. cum*). *sim.*: III reg. 18, 29 (*Lucif. Athan. 1, 17 p. 96, 17*). Luc. 1, 23 (cod. e). 1, 41 (cod. e et *Cypr. testim. 2, 8 p. 73, 8 [quando M]*). 2, 15 (cod. e). -o *inducit enunt. temp.*: ITALA prov. 8, 28 (*Tert. adv. Hermog. 18 p. 145, 9. 32 p. 161, 22 [quom R]*). adv. Prax. 6 p. 235, 1. 3; *ōs, Vulg. quando*). Marc. 8, 19 (*Gat.*) -o (*ex quando corr.*) v panes fregi (*ōte, cum a, quando cet.*). Luc. 1, 44 (cod. e) ecce enim, -o facta est vox salutationis *eqs.* (*ōs, Vulg. ut*). Ioh. 2, 9 (cod. e). 4, 45 (cod. e). act. 5, 24 (cod. h). 5, 27 (cod. h, *resp. gr. partic.*). ITIN. Anton. Plac. rec. A 46 -o venerunt (*venerant R*), sanaverunt me. LVCIF. reg. apost. 4 p. 45, 20 non statim -o fuisset deus derelictus . . . opera est data per Hieroboam (*[supra posteaquam et statim ut]*). MARCELL. med. 23, 61 s. -o mulsi fuerint). SERM. de conf. diab. 114 nunc autem, -o cognovi(t) quia *eqs.* CHIRON 126 sanguinem emittito . . . -o tempus anni fuerit. VVLG. IV Esdr. 8, 2 -o . . . interrogabis terram, et dicet tibi. MARCELL. med. 28, 13 -o (quando *Cornarius*) illam (*i. radicem viridem*) tundes, sucum eius exprimes. CASS. FEL. 20 p. 31, 11 (*cf. Junel, Stud. Cass. Fel. 811*). ANTHIM. 41. 76 -o mulgitur (*bis*). ORIBAS. syn. 9, 45 Aa p. 359 inprimis -o sentitur accessio (*gr. 9, 45, 1 περί την πρῶτην συστολήν, La mox cum senserit*). CIL XIII 3509 vixit annus xxxi, defuncta est -o ficit februarii dies iii (*v. adn.*). INSCR. christ. Diehl 2127, 2 -o intramus sinistra parte virorum (*sensu aliquatenus condicionali*).

C -o respondet particulis demonstrativis: 1 *simpliciter*: a *ita* (*v. et p. 1296, 15*): PLAVT. Cist. 46 necesse est quo tu me modo voles esse ita esse, mater (*usu praedicat. ut VVLG. Is. 14, 24 si non ut putavi ita erit, et -o mente tractavi*). RHET. Her. 4, 37, 49 ita obiurgamus eos, qui audiunt, -o ipsi se cupiunt obiurgari. CIC. leg. agr. 2, 3 ita . . . -o. Phil. 5, 9 -o . . . ita. frg. inc. I 5, 6 M. non id egisse, ut ita diceret, -o se quilibet posse confideret, sed -o nemo. SEN. contr. 7, 4, 4. 7, 5, 13 (*sensu concessivo ut*: TAC. hist. 4, 8, 4. HIER. epist. 49, 18, 4 -o non . . . ita nec). SEN. benef. 2, 23, 1 -o . . . ita (4, 12, 5. 4, 17, 2 -o . . . ita ne ad hoc quidem [*sc. cohortandus est*], ut *eqs.* dial. 2, 3, 5 -o . . . quemadmodum . . . quemadmodum . . . ita. epist. 114, 22). QVINT. inst. 9, 1, 3 (*sensu adversativo ut* HIER. epist. 21, 7, 2). decl. 274 p. 123, 25 -o (in quem *B*) sederant flammae, ita concremandum corpus universum. TAC. ann. 15, 21, 1 -o . . . ita promptius. TERT. adv. Hermog. 34 p. 164, 5 veritatem ita futurorum, -o scripta sunt. PASS. Macc. 14, 1 ita festinastis ad mortem, -o (*i. quasi*) immortalitas sola peteretur (*gr. 14, 5 ὡς περ . . . τρέχοντες*). HIER. epist. 21, 39, 2 -o . . . ita et (36, 16, 6. 43, 2, 4 et -o. *cf. 49, 8, 4 -o . . . fornicationis periculum concedit nuptias . . . ita eadem fornicatio concedit eqs.*). 49, 18, 4 ita . . . -o et. CONC.⁸ I 3 vers. Tur. p. 182, 6 nihil ita carum imperatoribus est -o (*quam v^{corr.}*) semper agere pie (*[gr. I 1, 3 p. 69, 5 οὕτω . . . ὥς]*). VITAE patr. 3, 9 -o si quis *eqs.*). CAES. AREL. reg. virg. 4 (*i. 'prout'*). *al. sensu consecutivo*: AVG. c. Pelag. 1, 10, 17 quod sequitur non ita expeditum est, -o de Paulo possit intellegi. *cum coni.* si (*cf. et p. 1295, 48*): HIER. in Am. 1, 12 p. 1020^B -o si . . . ita (in Hab. 1, 1 p. 1275^D VVLG. Is. 66, 13). FAVST. REL. grat. 1, 16 ita . . . -o si (PS. EVSEB. GALLIC. hom. 5 p. 661^D. *v. et l. 62*).

b *sic* (*v. et l. 9. 13. p. 1296, 14. 19. e coniect.: p. 1293, 19; nota sic iteratum: p. 1295, 21*): α *in univ.*: CIC. leg. 1, 33 quodsi, -o est natura, sic iudicio homines humani . . . nihil a se alienum putarent (*ac. 2, 38. 2, 146 -o tu . . . dicebas . . . sic ego tibi refero eqs.* off. 1, 136). TAB. devot. Hopkins (*CIL I² 2520*) 39 (*c. a. 40 a.*) seive <plu>s, seive paruum scrip(tum fuerit), -o quicquid(d) legitim(e scripsit), mandavit, seic ego Ploti ti(bi tr)ado, mando, ut tradas, mandes . . . ecillunc. SEN. contr. 1, 5, 5 -o sacrilegus . . . periret, sic alterius puellae raptor . . . peribit. 7, 5, 13 arcessere, sic -o fecit in hac controversia Musa (10, 3, 13 contumaciter . . . rogavit, sic -o periit, non vultu demisso *eqs.* SEN. nat. 4, 11, 5 sed sic -o [7, 28, 1. epist. 22, 12 sed non sic -o]. epist. 34, 3 non sic -o [QVINT. inst. 8 prooem. 33 orationem admirabilem non sic -o]. *al. v. et p. 1295, 7. 21*). *al.* SEN. benef. 4, 26, 3 ingratus sic hac culpa non caret, -o nulla caret. epist. 30, 13 animi vigor sic crescebat illi, -o manifestior notari solet agitatorum laetitia *eqs.* 95, 29 -o ista perplexa sunt, sic ex istis non singulares morbi nascuntur, sed inexplicabiles *eqs.* 102, 1 (*interposito enuntiato primario*). SCAEV. [Pfligersdorffer]

dig. 32, 103, 3 -o ... augentur *legata* ..., sic et (ut *F*) ... deducitur (ITALA Luc. 17, 26 [cod. e; καθὼς ... οὕτως, sicut ... ita (sic) *cett.*]. *al. v. etiam l. 35 sq.*). ITALA Marc. 13, 34 (cod. k) -o (et -o e, quemadmodum *a*, sicut *cett.*) homo peregrinans reliquit domum ... et ... praecepit, ut vigilet, sic (*om. cett.*) vigilate. PORPH. Hor. epist. 1, 6, 28 alias deinde res sic optat, -o consequatur (*fort. sensu restrictivo*). PELAGON. 88 tollis illi (*sc. pullo*) ventrem et sic -o est cum stercore suo, (*ita distinguit Hoppe*) involvis *eqs.* ([*Hippiatr. gr. I p. 113, 6 ὡς ἔστι μετὰ τῆς κόπρου, Veg. mulom. 2, 130, 5* integrum]. *item usu praedictivo*: CHIRON 272 sic illa uteris, -o est. APIC. 5, 195, *vide etiam l. 45. cf. AVG. civ. 16, 5 p. 131, 29D.* non sic ... videbatur illa civitas, -o eam deus videri fecit). CHIRON 682 -o praecides, sic sequere cum ustione (*sensu aliquatenus temporali* [cf. *Veg. mulom. 2, 81* ferro ... praecidetur et cauterio ... adusta sanatur] ut GREG. Tvr. Mart. 4, 29 quod, -o [cum 2, dum *p*] in Austria ambulare, sic ibi me praesentassem). VVLG. Ier. 51, 49 et -o ... sic (CAES. AREL. serm. 198, 1 p. 757, 2 et -o ... habemus [habeamus *cod. D Faust. Rei., defend. Baehrens, Beitr. z. lat. Synt. 512*] ... sic et). *al. in diris* (cf. *Audollent, Defix. tab. p. LXXV*) *vi fidem firmandi*: CIL I² 1012, 1 -o mortuos, qui istie sepultus est, nec loqui nec sermonare potest, seic Rhodine ... mortua sit *eqs.* XIII 7554, 2 sic comdi ... sic (*item duplicatur* sic: CE 1542, 7 s. -o ... s.). 11069, 4 (?). 7. 11070, 1. 5. TAB. devot. Audollent 104, 2 (s. II/III) sic liquat como (*v. p. 1287, 47*) aqua. 221, 1. *al.*

β in enuntiatis contractis (-o ... sic [sic -o inde a CAEL. Cic. fam., v. l. 29] *fere oppositis sententiarum partibus i. q. cum ... tum. v. et l. 23, infra l. 60. al. nota SEN. epist. 88, 25 'non minus ... quam'*): Cic. Tusc. 3, 37 virtutem sese esse contentam -o ad bene vivendum, sic etiam ad beate (SCHOL. Iuv. 8, 98 olim non sic gemuerunt provinciae ..., -o nunc). CAEL. Cic. fam. 8, 4, 4 sic nihil exspecto -o Paulum ... primum sententiam dicentem (*oppon. obiecta ut SEN. contr. 1, 3, 10 Tac. ann. 16, 32, 3 Hier. epist. 62, 2, 1. tract. p. 399, 7 nihil sic odit deus -o [quam λ] superbiam. VVLG. Ezech. 15, 6 -o lignum ..., sic tradam habitatores*). SEN. contr. 3 praef. 10 quidam sic cum scaeva conponi cupiunt, -o alii timent. SEN. benef. 3, 11, 1 -o ... sic ... quoque (*opp. gen. attrib. ut nat. 3, 14, 3 -o ... sic et [LVCIF. Athan. 1, 7 p. 76, 1]*). SEN. benef. 7, 12, 1 non ... sic cum amico ..., -o cum socio (nat. 1, 8, 4 nostri sic in nube -o in speculo lumen volunt reddi). dial. 4, 27, 3 (*oppon. subi. ut nat. 4, 11, 3 -o ... nihil ... sic ne ... quidem* [epist. 71, 16]. epist. 77, 20. Hier. tract. p. 398, 10 nihil sic deo placet -o oboedientia [*i. 'quantopere' ut AVG. in psalm. 63, 3 retract. 2, 18, 1. VITAE patr. 5, 4, 25 -o si. al. v. et l. 29 sq. 32. al.*]). TERT. adv. Prax. 14 p. 251, 9 (*opp. nom. praedic.*). AVG. civ. 16, 6 p. 133, 5 D. nec sic loquitur angelis deus, -o nos ... no bis ..., sed ineffabili suo modo. VITAE patr. 3, 92 sic est hic Ioannes -o mulier meretrix (*usu praedic. ut CAES. AREL. serm. 8, 3 p. 45, 1 isti tales sic sunt -o vasa limo plena quae eqs. cf. l. 9. al. -o coniungitur c. coniunctionibus si, cum* [cf. l. 41. 81. 84. p. 1293, 34. 1294, 64.]): -o si (*dub. trad.*: SEN. benef. 5, 8, 2 OS, si del. Haase): SEN. epist. 105, 1 sic audias ... ista praecepta, -o si tibi praeciperem *eqs.* Tac. ann. 16, 31, 2 FAVST. REI. symb. 2 (Caspari Anecd. p. 328, 8). Ps. EVSEB. GALLIC. hom. 4 p. 660A (*bis*). ordine -o si ... sic: VVLG. Iob 14, 11 prov. 26, 9. 23 Is. 31, 4. 65, 8 Ier. 3, 20 Am. 3, 12. -o cum (*aliter p. 1293, 68*). SEN. nat. 6, 19, 2 -o c. in dolio cantantis vox illa (*coni. alii alia*) per totum ... percurrit ac resonat ..., sic *eqs.*

γ sensu fere adversativo: Cic. fin. 3, 67 -o hominum inter homines iuris esse vincula putant, sic homini nihil iuris esse cum bestiis. SEN. benef. 4, 15, 1 -o iniuriam facere ... vitanda ... res est, sic beneficium dare ... expetenda. 5, 15, 1 -o ... nemo per vos ingratus est, sic rursus omnes ingrati sunt. dial. 8, 3, 5 epist. 85, 5. 113, 3 -o sapiens omnia per virtutem gerit, sic virtus per se. Tac. dial. 36, 8 -o disertum haberi pulchrum ..., sic (*corr. Acidalius, commoda ... sed trad.*) contra mutum ... videri deforme habebatur. Hier. in Hab. 1, 1 p. 1276^B ut -o alius invocatur deum, sic sanctus vir ... tribulationem ... venire desideret. *al.*

c item: RHET. Her. 4, 23, 32 -o igitur, si crebro his generibus utemur, puerili videmur elocutione delectari, item, si raro interseremus has exornationes ..., commode luminibus distinctis inlustrabimus orationem. 4, 45, 59 (*et*) -o quattuor de causis sumitur, item (*ita E*) quattuor modis dicitur.

d itaque: ITALA Matth. 12, 40 (cod. k) -o enim fuit Iona in ventre ceti ..., itaque et filius hominis *eqs.* (ὥστερ ... οὕτως, sicut ... sic [ita *a*] *cett.*).

e aliis (-o si l. 81. 84; cf. *supra l. 48*): RHET. Her. 2, 7, 11 haec (*i. signa et argumenta*) ... eo modo exponi, -o re vera sint gesta (Cic. inv. 84 *illam rem* eo m. atque ab eo vindicari, -o et ab quo sit vindicata. CELS. 4, 12, 3 -o ..., eo. TERT. adv. Prax. 14 p. 251, 23 eo m., quo dicit ad Aaron ..., non -o Moysi. AVG. civ. 18, 2 p. 257, 14 D.). Cic. off. 1, 119 ex eo, -o quisque natus est ..., quid deceat, exquirimus. SEN. Tro. 388 quo properat modo obliquis Hecate currere flexibus, hoc omnes petimus fata (LVCAN. 2, 366 Cod. Theod. 8, 12, 8 pr. Ps. EVSEB. GALLIC. hom. 5 p. 661^E hoc agit, -o si). ITALA III reg. 21, 19 (Lucif. Athan. 1, 19 p. 99, 25) -o occidisti Nabatheum ..., propter hoc haec dicit dominus (ὡς ... διὰ τοῦτο, *Vulg.* quod). IREN. 1, 8, 1 (= 1, 1, 15 H.) -o si ... eodem modo (ὁμοῦ τὸν τρόπον ... τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον. Hier. hom.

Orig. in Ier. 3, 3 p. 313, 4. *al.* CASSIOD. Didym. in I Ioh. 2, 3 p. 44, 24 quo enim modo illa panduntur, e. et *eqs.* [ὅ γὰρ λόγῳ ... τοῦτω καί]). VITA Anton. 72 p. 75, 22 tanta ab se intellegebat et sapiebat, -o nemo huius nationis hominum. CHIRON 81 oculum eius aperies, similiter -o claucoma pungenti (516 [*Veg. mulom. 2, 147* simili ratione ... sicut]. 653. 692. VVLG. IV Esdr. 8, 43 -o ... et s.). ANTHIM. 71 milium ... ipsam rationem prope habent, -o et (sicut et *gP*) de oriza dictavimus (cf. *Svennung, Unters. Pallad. 485⁴*). NOVELL. Iust. 13, 4 pr. neque enim latronum cognitorum talis est, -o in bonum quid agere (τοιοῦτόν ἐστιν ὡς ἐπ' ἀγαθῷ τι πράττειν). CAES. AREL. ed. Morin II p. 79, 3 a nullo alio ... tam frequenter -o a sancto Augustino ... commendata est.

2 per pleonasmum (*v. et p. 1295, 21. cf. p. 1289, 31*): ut -o (cf. *Erikson, Sprachl. Bem. z. Epiphany. 115 sq.*): Ps. Avg. quaest. test. I 59, 2 ut -o vox venientis spiritus ... auditur ..., sic et ratio baptismi *eqs.* 109, 12 ut -o ..., ita et. *sensu finali* (*an usu indefinito?*): EPIPHAN. in euang. 44 p. 105, 7 adsumite ergo scutum fidei, ut -o positis omnes sagittas maligni ignitas extinguere (*sic AS, -o om. BG, cf. Nov. Test. Eph. 6, 16 ἐν ᾧ*). -o sicut: HESYCH. in lev. 1, 5 p. 796^D -o s. omne sacrificium super altare ... ponitur, sic *eqs.*

III usu indefinito (cf. *W. Baehrens, Glotta 5, 1914, 84*): *A i. q. aliquo modo, quodammodo*: 1 in iuncturis: si -o: RHET. Her. 2, 3, 5 si -o poterit ... contaminare (4, 49, 63. Cic. Att. 12, 23, 1 enitar, si -o potero -potero autem-, ut *eqs.* Liv. 24, 45, 5 fieri possit. 25, 36, 5. FRONTO p. 83, 13 v.d.H. [= p. 88, 26 N.]. APVL. met. 9, 26, 4 PAVL. sent. 2, 17, 13. ITALA act. 17, 27 [Iren. 3, 12, 9; *gr. εἰ ἄρα γε, Vulg.* si forte]. PRESB. Cypr. epist. 8, 2 p. 487, 11 si [sed φ] -o. VVLG. num. 22, 6 [hebr. כִּי־אֵין]. 22, 11. act. 27, 12 [εἰ πως]. VAL. MAX. 2, 9, 1 (quoquo m. *L²*). APVL. met. 7, 11, 6. ITALA act. 8, 22 (Filastr. 82, 8) si -o (quo *om. A¹*) dimittatur tibi (*gr. εἰ ἄρα, Vulg.* si forte). VVLG. exod. 32, 30 si -o eum quivero deprecari. Rom. 1, 10, 11, 14. *al.* ne -o: TERT. apol. 9, 13 ne -o sanguine contaminemur. SVLP. Sev. chron. 2, 41, 8 cum Arrianis communionem inirent.

2 alia (*huc trahendum vid. SORAN. p. 67, 17 ex -o ruptione* [*gr. 3, 40, 1 ἢ ἐξ οἰασθήποτε προφάσεως ὀξέως*]; cf. *Svennung, Unters. Pallad. 510²*. *exemplum minus certum* SALL. Catil. 23, 4, ubi v. *app. crit.*): TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 545, 24 Iesus Marcionis erat unus aliqui deputandus ex his qui -o (*lect. trad. defendit W. Baehrens, l. c.*; quodam- Engelbrecht, quoquo- Urs., Kroym.) ignoti habebantur. pudic. 14, 16 utique addominum lugerent, ut -o (quoquo- Lat.) auferatur de medio eorum. scorp. 4 p. 153, 11 ne ... alium deum adorem aut -o venerer praeter unicum illum. PORPH. Hor. ars 114 itaque -o (quodam- Pauly) illum excusat. PANEG. 11, 16, 1 illud vero ... -o (quoquo- *edd. praeter W. Baehrens*) dicam, antequam desinam. PEREGR. Aeth. 44, 3 de plebe ... qui -o possunt vadent. AVG. epist. 161, 3 corpore -o (quoquo- *edd.*, quoquo- Goldbacher) clarificato deum videri non posse. 185, 49 huic ... dono gratiae ... quicumque restiterit ... vel -o (*codd. MAPR, quoquo- CP² edd.*) ab eo fuerit alienus. 199, 11 quoniam -o (quoquo- *edd.*) scriptum legit. IORD. Get. 164 (quoquo- *var. l.*). ANTHIM. 36 dura ... ova aut ex casu -o dura (cf. *Mras, WSt. 61/62, 1943-1947, 116*).

B i. q. quocumque (quoquo) modo (*iuxta quisque infra l. 55. 67*; GLOSS. ὡς ἂν καθ' ὅσον -o sederit): 1 artius nectitur c. enuntiato primario (*dub. trad.*: Cic. fam. 5, 20, 1 quoquo modo [*edd. inde a Lamb. pro -o trad.*] potuissim, te convenissem, si *eqs.*): QVINT. decl. 279 p. 138, 4 ut vindicaret se -o quisque posset (GARVS inst. 2, 114 -o velint vel -o possint ..., testamentum facere [VLP. dig. 29, 1, 1 pr. post quoquomodo. 37, 13, 1 pr. *al.*]). TERT. pudic. 14, 17 [-o B, quoquo- Reifferscheid-Wissowa]. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 5 introire. AVG. c. Cresc. 1, 4, 6 p. 329, 7 -o id publice privatimque agere potuerunt. 3, 17, 20 p. 427, 2 [quoquomodo *var. l.*]. *al. v. etiam l. 67*). TERT. adv. Marc. 1, 10 p. 303, 21 deus videbitur, -o volet (ITALA I Cor. 15, 38 [Aug. civ. 12, 26 p. 552, 31D.; καθὼς, *Vulg.* sicut]. LAMPR. Heliog. 13, 8. LVCIF. Athan. 1, 41 p. 139, 19 quo velitis vos torqueatis modo. CHIRON 670 utere, -o volueris. *al. v. et l. 56*). CHIRON 641 urito genum, -o et (*de 'et' voc. abundanti v. Jeanneret, Tab. d'exéc. 149. Grevander, Unters. Chiron. 92*) causa permiserit. *omisso enuntiato primario*: SEN. epist. 51, 1 -o quisque potest, mi Lucili. 54, 6 -o volet, dummodo non ex animo suspirem.

2 nexu liberiore (*dub. lect. TERT. resurr. 2 p. 28, 9 -o PR1, quoquomodo MF, quos secutus est Kroymann*): COLVM. 4, 18, 1 sed -o (*ARS1, quoquo- S2 [tutante Ash], alii alia; cf. Dahllöf, Tempora och modi hos Colum. 1931, 124*) vineta placuerit ordinare, centenae stirpes per singulos hortos semitis distinguantur. VEG. mil. 3, 24 p. 116, 14 tribulus, -o (quoquo- *var. l., Lang*) abieceris, tribus radiis stat. AVG. c. Cresc. 4, 15, 17 p. 517, 25 -o se illud habeat, certe *eqs.* ([*-ocumque ed. Maur.*]. 4, 23, 29 p. 528, 7). ORIBAS. syn. 4, 13 Aa p. 12 panes ... hordeacii, -o confecti fuerint, omnes minus nutriunt (*gr. 4, 13, 5 ὅπως ἂν σκευασθῶσιν. Svennung, Unters. Pallad. 510 cogitat de sensu temporali*).

comp.: quomodocumque, quomodolibet, quomodonomam.

quōmodocumque adv. a quomodo et (qui)cumque.

i. q. quocumque modo: 1 in sententia relativa (*fere liberius adnexa*): Cic. fin. 5, 30 -e (quoquomodo *BE*) dicitur, intellegi tamen quid dicatur, potest. SEN. benef. 5, 8, 4 omnia, -e ierunt (*ierint GP*), in idem revertuntur. nat. 1, 5, 12 non -e explicatur purpura, ostendit [*Pflogersdorff*]

optimum colorem. epist. 36, 6. VLP. reg. 23, 10 milites -e fecerint testamenta valent . . . ; permissum est illis, -e vellent, -e possent, testari (GEST. Pilat. 1, 1, 4 -e volueris, introduce eum [gr. οἷον βούλει τροπῶ]). CHIRON 261 si[c] eum statuere voles, -e steterit. HYG. astr. 4, 3 p. 102, 4 HIER. tract. in psalm. I p. 215, 3. EVGRAPH. Ter. Ad. 248 (utut Ter.).

2 *pertinet ad partem sententiae* (cf. Schmalz-Hofmann⁵ 487): SEN. benef. 6, 35, 3 -e ad hoc cupiet pervenire. QVINT. decl. 306 p. 205, 25 haec si nubere . . . potest, -e (cuicumque Gronov.), dicam, mater incesta est. 337 p. 327, 16 (cf. 22) perdidit domum, fortuito incendio, -e. HYG. lim. grom. p. 138, 11 licet (aliquid ABE, fort. alioquin' Lachm.) et -e inscripta sit, perito mensori non latebit. FLOR. epit. 3, 23, 4 requiescere -e. ITALA I Cor. 12, 2 (Ps. Vigil. Thaps. trin. 12 p. 316^C) ad idola muta -e ducebamini addicti (cf. p. 1293, 83). NOVATIAN. Cypr. epist. 64, 1 pacem . . . -e . . . datam. MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 30 p. 37, 3W. deo omnino non contingit -e mutari (nullo modo mutari c. et omnino non congruit quomodolibet accidens recipere ed. Basil. Herold.). HIER. tract. in psalm. I p. 269, 23 ut possit -e intrare (RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 7, 27). AVG. civ. 14, 15 p. 37, 32D. libido -e vincendi. doct. christ. 4, 19, 38 deum nemo -e (quocumque E) non laudat. in euang. Ioh. 97, 1 quae . . . -e cognoscit. in psalm. 72, 12. Ps. PHOEBAD. fid. 3 p. 38^D tamen -e ipsa pronuntias, cum scripta non sint. SORAN. praef. p. 3, 5 -e (quomodo b) transtulisse. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 60, 13 alios . . . -e falsis locutionibus adducentes (gr. I 1, 5 p. 135, 16 ταῖς ψευδολογίαις ὡς ἐτυχον δειλεάζοντες). p. 69, 12 quae hic -e fecistis. SIDON. epist. 4, 8, 5 famulor iniunctis -e, non ut volebam. VITAE patr. 3, 18 p. 748^C.

*quōmodōlibet adv. a quomodo et (qui)libet.

i. q. quolibet modo: 1 in sententia relativa (interrog. obl. l. 35. 42. 44) fere liberius adnexa (cf. et l. 55; modus est con. i. praeter l. 39): AVG. civ. 3, 16 p. 120, 8D. -t . . . ea facta posterius ferant. 15, 13 p. 85, 5 -t (quomodo ab¹) istuc accipiat, sive credatur . . . sive non credatur (anim. 2, 17, 23 p. 358, 26. c. Arrian. 25, 21 p. 701ⁱⁿ. quod . . . dicit apostolus . . . -t isti accipiant, non est dictum eqs. coll. c. Don. 3, 10, 19. al. VIGIL. THAPS. c. Eutyph. 2, 4 p. 106^C haec alius -t accipiat, interim eqs.). 18, 40 p. 316, 27 -t sese habeant cetera eqs. (epist. 190, 25 [habet G¹]. c. Iul. 3, 8, 17 quid ad me pertinet? retract. 1, 2. MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 2 p. 239/240^{med}. interim, -t . . . , adstruit eqs. [gr. p. 16 ὅπως ἂν ᾗ]). 21, 19 p. 524, 30 -t vixerint (21, 25 p. 536, 19). c. Arrian. 3, 4^{med}. -t missum intelligant (c. Iul. 3, 21, 45. nat. et grat. 53, 61 -t . . . , ecce tamen eqs. in psalm. 108, 17). epist. 47, 1 -t scripsero. epist. 51, 1. gen. ad litt. 11, 39 p. 374, 8 per quodlibet et -t dictum sit (seq. tamen. c. Iul. op. imperf. 1, 133 p. 1132. c. Petil. 2, 107, 245 p. 158, 16 -t ea dixeris, non curo. FACVND. defens. 10, 7 p. 792^B -t . . . sapuisse dicantur). c. Iul. 6, 10, 32 ubilibet sint, -t sint sub deo iudice (BOETH. in top. Cic. 4 p. 349, 36 nihil refert). al. RVSTIC. c. aceph. p. 1178^B. 1192^A deo . . . inhumanato . . . vel -t quis nominet.

2 *pertinet ad partem sententiae* (cf. et var. l. supra l. 16): BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 7 p. 195, 9 quae -t (quolibet modo CLN) praedicantur. herm. sec. 5, 10 p. 344, 9 sive -t aliter ordinem . . . permutet (p. 346, 10). 5, 11 p. 368, 1 si quis dicat omnino -t complexiones fieri (Aristot. p. 21 a 5 εἰ τις ἀπλῶς φήσει τὰς συμπλοκάς γίνεσθαι). top. Arist. 1, 9 p. 917^B (gr. p. 104b 36 ὁπωσοῦν). MVTIAN. Chrysost. hom. 17, 4 p. 349/350^{ext}. ut nullus simpliciter et -t ad fontem spirituales veniat (gr. p. 132 ὡς ἐτυχεν). RVSTIC. Conc.^S I 3 p. 20, 16 non . . . possibile est pravorum evitare scaevitates, si -t (q. licet m, quomodo vers. Tur.) quis eligat vivere (gr. I 1, 1 p. 26, 8 ὡς ἂν ἐλοιτό τις, cf. I 2 p. 37, 25 si quoquomodo. Mar. Merc. Conc.^S I 5 p. 49, 39 quamlibet vitam suam habeat circumspiciat. p. 338, 9 quamvis rectissime vivat). RVSTIC. c. aceph. p. 1172^D -t patitur. p. 1247^C non est quartum -t introducere extra.

quōmodōnam adv. a quomodo et (qui)nam. i. q. quonammodo: CIC. ad Q. fr. 2, 16, 5.

quōnammodō v. s. quinam.

adv. *modō. de origine: GRAMM. suppl. 212, 14 litteratura et non sensu adverbium derivatur a nomine sicut -o. de altera o correpta: MACR. exc. gramm. V 617, 13. 638, 15 CLEDON. gramm. V 64, 5. PRISC. gramm. III 69, 8 corripunt o terminalem, quando in adverbia transeunt ut '-o'. de usu poetarum v. Lindsay, Early Lat. verse 36 sq. Laidlaw, Prosody of Ter. 17. 83. Hartenberger, De o finali apud poetas Latinos ab Ennio usque ad Iuv. Diss. Bonn. 1911. de notione: PAUL. FEST. p. 140, 3 significat et tempus, ut -o venit, et ponitur pro tantum, ut tace -o (DON. Ter. Eun. 1073, 1). Ps. ASPER gramm. suppl. 54, 6 (in adverbis in o desinentibus). v. et p. 1298, 6. 1300, 21 sqq. 76 sqq. 1303, 81. 1304, 83 sqq. 1305, 7 sqq. 1308, 23 sqq. legitur inde a PLAVTO, ENNIO, deest e. g. SEDVL. [dalm. vet. mut, it. vet. mo, it. mer. mo et mu, neap. vet. modo, ubique i. q. 'nunc'; in compos.: lomb. ancandō et amō 'adhuc', sard. comō et val. acmū, acum 'nunc', sard. immoi 'nunc'. Rohlfs.] [locis trad. dub. vel corr.: PLAVT. Aul. 615. Pseud. 997 tacitus sis (si taceas P) -o. LVCIL. 1224. al. loco lacunoso: LVCIL. 298 VARRO ling. 10, 25. al. dub. interpr.: CAECIL. com. 108 TVRPIL. com. 43 VARRO Men. 375. al. locis suspectis: PLAVT. Pseud. 696^b CIC. inv. 2, 170 Iuv. 5, 51. 6, 195. al.]

CAPVT PRIVS: usu restrictivo i. q. 'cum modo (sc. dico)', 'tantummodo' (nota abundantiam p. 1300, 10. 27. i. q. 'vel tantummodo'

[c. colore concessivo] e. g. l. 11. 57. 75. 80. al.; i. q. 'saltem, certo' e. g. l. 37. 49. p. 1299, 34. 1301, 11. al. [similiter fere in hypotaxi usurpatur, cf. p. 1301, 28]. fere postponitur [aliter e. gr. l. 20. 43. 60. p. 1299, 43. 59]).

1 usu generalis: A pertinet ad partes orationis (cf. DON. Ter. Andr. 630, 1 '-o' pro tantummodo. opponitur res contraria particula etiam l. 15. 27. 30. 47. 53. et l. 48. al. -o, . . . [ac, et, sed] non v. l. 18. 23. 53. p. 1299, 56. -o . . . nec l. 21. 54. p. 1299, 64. -o ac ne . . . quidem l. 55. non . . . sed -o l. 36. non -o, sed etiam v. p. 1314, 83; 1 substantivum (cf. p. 1302, 67. part. pro substant. l. 14. LAMPR. Alex. 59, 6 latrocinantium): PLAVT. Most. 433 si posthac me pedem latum -o scies imposuisse in undam. 923 egone te ioculo -o ausim dicto aut facto fallere? (Rud. 729). Pseud. 183 vini -o cupidae estis. Rud. 720 tange utramvis digitulo minimo -o. TER. Phorm. 938 vos me indotatis -o patrocinari fortasse arbitramini, etiam dotatis soleo (item apud participium [cf. l. 10] VARRO ling. 9, 99 quodsi infecta -o conferrent). CIC. inv. 2, 12 utilitatis -o finem . . . exponi oportere (2, 167 propter utilitatem -o). 2, 69 victoriae -o in praesentiam declarandae causa, non ut in perpetuum eqs. (Verr. II 5, 186 VARRO rust. 1, 13, 2. PLIN. nat. 7, 7 -o partes eius ac non totam naturam. CENS. 18, 4 ad solis -o cursum nec ad lunae). Mil. 96 vocem sibi praeconis -o defuisse . . . , populi vero cunctis suffragiis . . . se consulem declaratum (de orat. 1, 149 v. -o . . . et vires. VARRO ling. 10, 66 voces -o . . . , non res. v. etiam l. 34). orat. 79 elegantia -o et munditia remanebit. 234 in Thucydide orbem -o orationis desiderio, ornamenta comparent. part. 10 aut auscultator -o est qui audit aut disceptator. fin. 4, 21 verba (QVINT. inst. 9, 4, 50 metrum in verbis -o, ῥυθμός etiam in corporis motu est). 4, 31 sint -o partes vitae beatae. off. 2, 29. Att. 4, 18, 2 privata -o et domestica nos delectant. fam. 6, 12, 5 litterae . . . secundis rebus delectationem -o habere videbantur, nunc vero etiam salutem (9, 2, 5). CAES. Gall. 7, 56, 4 vado . . . invento . . . opportuno, ut brachia -o atque umeri ad sustinenda arma liberi ab aqua esse possent. 7, 76, 6. SALL. Iug. 69, 3 biduum -o . . . laetati. 78, 4 eius civitatis lingua -o convorsa (TAC. dial. 31, 1 ut . . . linguam -o et vocem exercerent [v. supra l. 21]). hist. frg. 4, 50 in praesens -o (QVINT. inst. 10, 7, 31 ad p. -o tempus). VARRO ling. 6, 24 feriae non populi, sed montanorum -o (LAMPR. Alex. 59, 6). rust. 1, 18, 4 fere operarii -o . . . addendi. 3, 3, 3 terra -o . . . contentae. Ov. trist. 2, 528. Liv. 4, 42, 5 quae preces tribunorum in speciem -o iactentur (30, 8, 2 ad s. o obsidionis. PLIN. nat. 9, 108 specie -o inani inflatas sine corpore [QVINT. decl. 260 p. 64, 24]. cf. Liv. 37, 20, 9 velut ad spectaculum -o eductos). 7, 2, 3 circi -o spectaculum fuerat. 26, 26, 5 moris -o causa (cf. QVINT. inst. 9, 2, 66 venustatis -o gratia). al. CELS. prooem. 75 -o in vivis. SEN. Herc. f. 1283 fortis in pueros -o. CVRT. 4, 14, 3 nomina -o vana . . . ne extimescerent. PLIN. nat. 5, 33 lasari -o (antea tantum syn. ut 15, 26). 11, 1 tenui -o fistula cohaerentia. QVINT. inst. 2, 6, 3 auribus -o accipiunt (seq. ad cogitationem etiam. cf. SVET. Aug. 21, 3 auditu -o). TAC. Agr. 8, 2 primo . . . labores -o et discrimina, mox et gloriam communicabat. GELL. 16, 19, 10 vitam -o sibi ut parcerent oravisse. TER. MAUR. 818 C -o aut P (821 ceteris). 1119 nil obstant pedis alterius -o consona et uda. al.

2 adiectivum (cf. p. 1302, 54): CIC. Tusc. 4, 82 ceteros . . . comotos -o . . . dicere solemus, at eos, qui . . . , miseros eqs. 5, 76 cur eum beatum -o et non beatissimum etiam dixerim? (cf. SALL. Iug. 88, 4 quae . . . gloriosa -o neque belli patrandi cognovit. PANEG. 10, 4, 2 divinum -o ac ne id quidem unicum . . . auxilium). PLANC. Cic. fam. 10, 15, 4 mediocris -o fortuna. CAES. Gall. 6, 35, 3 manus erat nulla, quae parvam -o causam timoris adferret (7, 52, 2 detrimentum. SALL. hist. frg. inc. 12 p. -o velorum alis demissis [nisi 'instar velorum' intellexeris]. LVCAN. 9, 766. cf. BELL. Afr. 54, 1 parvulam -o causulam nactus Caesar). SALL. or. Macri 15 plebei -o patricium magistratum (sc. adeundum) . . . paravere. hist. frg. 2, 40 primam -o Iapydiam ingressus (QVINT. inst. 2, 6, 2 primas -o lineas. AVIEN. Arat. 488). VARRO ling. 8, 49 alia rectos solum, alia -o obliquos casus habent. PLIN. nat. 18, 63 montanis -o . . . Italiae agris. QVINT. inst. 1, 11, 7 recto -o exitu tibi arum. 2, 15, 15 circa civiles -o res versari. 7, 1, 41 locis speciosis -o. 10, 2, 7 lineas (cf. l. 62) -o extremas. SVET. Tib. 15, 1 privata -o officia obiens ac publicorum munerum expers. FLOR. epit. 3, 4, 1 nec in proximas -o provincias contenti incurrere (cf. p. 1299, 59). FRONTO p. 200, 4 v. d. H. (= p. 210, 12 N.) congiariis frumentariam -o plebem . . . placari. PANEG. 10, 12, 7 navigia . . . levi -o commota nisu ducentium. al. PRISC. gramm. II 464, 3 principales -o syllabas, (1, monosyllabas B, -o om. GLK, tantum sscr. Rr). nota: SALL. hist. frg. 4, 39 avidior -o properandi factus (cf. p. 1299, 47).

3 numeralia: PLAVT. Amph. 639 noctem unam -o (Most. 200 uni -o gessi morem. Pseud. 76 lacrumam . . . ut expuant oculi unam -o. LVCIL. 448 [v. Warmington]. Cic. Phil. 1, 14 orat. 28. 180. ac. 2, 101 ut unum -o sensibus falsum videatur. LVCIL. 4, 1181 CAES. Gall. 5, 41, 7 SALL. Iug. 89, 6. al. cf. p. 1299, 4. 21). Pseud. 263 potin ut semel -o . . . huc . . . respicias? (ENN. scaen. 263 ter sub armis malim vitam cernere quam s. -o parere [Eur. Med. 251 ἢ τεκεῖν ἀπαξ]). MART. 9, 76, 5). CIC. Phil. 2, 119 duo -o haec opto (Liv. 34, 10, 6 QVINT. inst. 9, 4, 136 SVET. vita Verg. p. 65). Brut. 60 -o plane annis cxi ante me consulem. VARRO rust. 2 praef. 1 nonis -o diebus . . . , reliquis septem. MART. 6, 28, 8 bis senis -o messibus peractis. 6, 85, 8 viderat Alphei praemia [Pfligersdorffer]

quinta -o. QVINT. inst. 3, 3, 4 tres -o primas esse partes volunt. TER. MAVR. 1997 pes -o tertius. *al.*

4 *pronom.* (cf. p. 1302, 48): hic (cf. p. 1298, 81): PLAVT. Asin. 428 triduum hoc unum -o foro operam adsiduam dedo (Mil. 1166 omne ordine, nisi -o u. hoc: hasce *eqs.* Most. 1177 hanc -o unam noxiam, unam... fac [at v. app. crit.]. SVET. Tib. 11, 3 u. hoc -o neque praeterea quicquam). Most. 906. Pseud. 283 aliquot hos dies manta -o (321 opperiare h. sex d. aliquos [saltem P] -o). TER. Andr. 899 hoc -o te obsecro, ut ne *eqs.* (Eun. 766. VARRO ling. 9, 64 hoc -o mutat, quod *eqs.* EVAGR. alterc. p. 8, 3 B.). QVINT. inst. 8, 6, 2 haec -o in his adnotasse contenti (cf. etiam l. 59). *al.* is: PLAVT. Cas. 287 quid velis, -o id velim me scire (Epid. 37 id -o videndum est, ut *eqs.* TER. Eun. 724 id -o dic. Acc. trag. 490. RHET. Her. 2, 22, 34 si id -o, quod satis esset, curarent poetae. SALL. Iug. 70, 5 id -o agitari [Liv. 3, 37, 5]. 81, 4 VARRO rust. 1, 2, 23 Liv. 1, 17, 11. 29, 2, 6 id -o hostium imitati sunt. QVINT. decl. 262 p. 72, 14. et saepe). CIC. Caecin. 59 ii -o fuerunt qui etiam antea (Liv. 40, 35, 11). top. 38 si aquam pluviam eam -o intellegemus, quam *eqs.* fin. 3, 40 ea se -o probare, quibus *eqs.* (SALL. Iug. 11, 8 VARRO ling. 7, 57 frg. Non. p. 547, 4 Liv. 30, 6, 3). Tusc. 3, 59 is. SALL. Iug. 75, 7 ea -o aqua (VARRO rust. 1, 8, 6 Liv. 9, 2, 5. 22, 45, 4 ea -o una causa). Liv. 32, 16, 15 ea -o parte... stationes... opponunt. 36, 6, 9 in eo -o diversae sententiae erant, quod *eqs.* *al.* ille: PLAVT. Rud. 1076 verbo illo -o ille vicit. TER. Hec. 785 illis -o explete animum. CIC. de orat. 3, 190 efficiendumst illud -o nobis, ne *eqs.* (Tusc. 1, 70 i. -o videto. 5, 18. PLIN. nat. 37, 195 i. -o meminisse). Liv. 3, 42, 2 illa -o in ducibus culpa, quod *eqs.* QVINT. inst. 6, 4, 6 illum -o ambitiosum declamandi sudorem praestitisse contenti. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 27 p. 126, 12 atque ideo nos illam -o solam (solam -o P) *speciem*... intellegamus. *indefin.*: PLIN. nat. 33, 82 antequam ex aere aliqua -o *statua* fieret.

5 *adv.* (locutiones adverbiales v. infra l. 42): a usu communi (cf. p. 1302, 49): PLAVT. Bacch. 486 opperiri... paulisper -o (POMPON. Atell. 43). TER. Haut. 316 si paululum -o quid te fugerit (VARRO Men. 524). CIC. dom. 65 hinc -o amandandus est (v. app. crit.). Phil. 2, 7 qui paululum -o, (paulo V) bonorum consuetudinem nosset (de orat. 3, 196. fam. 1, 5b, 2 [paululum var. l. ut SALL. Catil. 52, 18]. CAES. Gall. 4, 25, 2. VARRO frg. Gell. 3, 17, 3 nemini... p. [paululum Non.] -o humaniori. SALL. Iug. 60, 3. *al.*). de orat. 2, 146 mediocriter -o considerare. QVINT. inst. 6, 4, 8 plerumque... studio loquendi (fit) fatue -o. SVET. Nero 41, 2 leviterque -o... mente recreata. GELL. 17, 7, 3 utrumne in post facta -o furta lex valeret an etiam in ante facta. *pertinet ad locutiones adverbiales* (cf. etiam p. 1298, 17 sq. 35. 42. 43. *al.*): Liv. 1, 36, 8 posteriores -o sub iisdem nominibus, qui additi erant. appellati sunt. COLVM. 2, 10, 15 lentim -o semediata (Lundström, a dimidiata Schneider) luna usque in duodecimam... seri. QVINT. decl. 301 p. 186, 14 post securitatem -o (i. demum) conviva serus accessi. b *vi auctiva iuxta compar. i. q. 'etiam', 'eti'* (cf. p. 1298, 72): SALL. Iug. 47, 3 inter haec negotia Iugurtha impensius -o legatos supplices mittere (75, 1). NEP. Paus. 4, 6 -o magis Pausanias perturbatus (lectionem defend. Halm, Malcovati; de tempore intell. Nipperdey). SEN. contr. 10, 2, 5 quanto honestius -o pater et filius inter se *umquam* contenderunt, honestiorem facturum victum uter vicisset! SIDON. epist. 5, 14, 3 -o citius venies.

6 *verba* (cf. p. 1300, 19 sqq., interpr. dub. p. 1293, 41): PLAVT. Cas. 1001 si... aut amasso Casinam aut ocepso -o *eqs.* (CIC. fin. 2, 5). Pseud. 226 ea pacisci -o scis, sed quod pacta es non scis solvere (item *pertinet ad inf.*: RHET. Her. 2, 20, 33 fieri aut posse -o [om. E] fieri. CAES. Gall. 7, 66, 6 progredi -o [om. β]. VARRO ling. 5, 6. 8, 43 rust. 1, 2, 25. FLOR. epit. 3, 20, 3 non [om. B, Roßb.] -o effugisse contenti [cf. l. 10. 27. p. 1298, 67 sq.]. *al.*). TER. Andr. 630 in denegando -o... pudor... adest (Haut. 457 pytiando -o mihi quid vini absumpsit). Hec. 436 quid vis dicam? an conveniam -o? RHET. Her. 4, 26, 36 si... rogasset, immo innuisset -o (de *schemate correctionis*). CIC. inv. 1, 83 imitabuntur -o... neque erunt eiusmodi (SVET. Tib. 72 prospectis -o nec aditis urbis moenibus). fin. 2, 38. ac. 2, 87 denique videantur sane, ne adfirmentur -o. *al.*

B *pertinet ad universam sententiam* (cf. p. 1300, 21 sqq. de colore *adversativo* [e. g. l. 78. 81] v. p. 1300, 19): 1 *enuntiati primarii*: PLAVT. Capt. 458 ad fratrem -o captivos alios invenuto meos (Stich. 66 iam ego domi adero: ad meam maiorem filiam i. -o). Cas. 526 cura, ego ad forum -o ibo; iam hic ero (TER. Andr. 594 domum -o i. ... atque huc renuntio). Stich. 534 deos salutatum atque uxorem -o intro devortor domum. 623 deos salutabo -o, poste ad te continuo transeo. 647 cadum -o hinc a me huc cum vino transferam; post(id)ea accumbam. Truc. 692 sequere, obsecro. : Strabacem hic opperiar -o. CIC. inv. 1, 109 in quo loco orantur -o illi, qui... ut misereantur. Marcell. 29 vagabitur -o tuum nomen longe atque late, sedem stabilem et domicilium certe non habebit. fin. 1, 60 praesentibus *bonis* non fruuntur, futura -o exspectant. SALL. Iug. 50, 4. VERG. Aen. 5, 438 stat gravis Entellus nisuque inmotus eodem, corpore tela -o atque oculis vigilantibus exit. PLIN. nat. 27, 138 trichomanes adianto simile est, exilius -o nigriusque. PEREGR. Aeth. 43, 3 ipse est locus in Syon, alia -o ecclesia est (Pétré intell. de tempore). *al.*

2 *enuntiati secundarii sim.*: PLAVT. Asin. 274 aetatem velim servire, Libanum ut (qui *codd. Nonii*) conveniam -o (CAES. Gall. 4,

16, 6 orabant, ut sibi auxilium ferret... vel... exercitum -o Rhenum transportaret. RVT. LVP. 1, 10 alio atque alio (casu) -o ut pronuntientur. Liv. 3, 64, 9 VLP. dig. 26, 10, 1, 5 TERT. uxor. 1, 1, 3 SVLP. SEV. chron. 1, 7, 4. 1, 14, 5. *al.* cf. VERG. Aen. 9, 42 neu struere auderent aciem neu... castra -o et tutos servarent aggere muros [cf. p. 1301, 2]). TER. Eun. 380 vide ne nimium cadidum hoc sit -o (Ov. epist. 15, 169 spem -o ne nostram fieri patiare caducam, deprecor [CVRT. 7, 2, 2]. Liv. 9, 34, 16. 10, 43, 4. *al.*). NVX 36 truncos, qui -o nil, quare percutiantur, habent. *nota abundantiam*: AVG. symb. 1, 1 numquid -o solummodo audistis quia...? *formarum infinitarum verborum sim.*: CIC. Tusc. 2, 38 medicum -o requirens (cf. CAES. civ. 3, 75, 1 nulla interposita mora sauciorum -o et aegrorum habita ratione [Liv. 1, 23, 2. 9, 22, 3 SVET. Cal. 16, 2 Claud. 11, 1 Nero 33, 2]. PLIN. nat. 9, 9 squamis -o hispido corpore. cf. p. 1302, 76). SALL. hist. frg. 2, 24 ad mutandum -o in melius servitium (QVINT. inst. 7, 1, 14). Liv. 29, 5, 7 Ligures haud abnuere, tempus -o... petere ad *eqs.* (aliter acc. c. inf. restringitur ut obi.: Liv. 37, 53, 5 PLIN. nat. 6, 201. 8, 119. ARNOB. nat. 2, 49 et -o non parvi sed esse nullius... mominis quod *eqs.*).

II *specialia* (cf. etiam p. 1299, 66. *nota colorem adversativum e. g. l. 36. 73; cf. p. 1299, 67. c. ellipsi verbi* CIC. Att. 4, 6, 4): A coniungitur cum imp., i. q. age, *ἀγε ὁν* (PAVL. FEST. p. 23, 12 agendum significat age -o. DON. Ter. Eun. 309, 1 ('-o') tantummodo, quasi haec mora sit promissis complendis. SERV. auct. Aen. 4, 50 pro 'tantummodo'. † et alii quod te '-o vita supersit' [VERG. georg. 3, 10]. v. et p. 1297, 71 sq. sermo est minax [DON. Ter. Phorm. 420^A minantis sunt verba] e. g. l. 68. hypotaxi proxima l. 53 sqq.; *nota abundantiam*: ALC. AVIT. carm. 2, 198 tu -o suspensos tantum ne contine tactus [5, 121], cf. l. 9 et NEMES. cyn. 86 tu -o... heia age... sume):

1 in univ. (c. partic. negat. ne: PROP. 2, 15, 49 tu -o dum lucet fructum ne desere vitae [2, 20, 14 MANIL. 1, 458]. v. etiam l. 27 et cf. p. 1303, 43): NAEV. trag. 32 pergite... -o (del. Ribbeck) Bacchico cum schemate (CIC. de orat. 1, 209 VERG. Aen. 1, 389. 1, 401). PLAVT. Amph. 788 aperi -o. 806 sine -o argumenta dicat (Curc. 655. Epid. 668 -o s. Most. 11 Poen. 1146 TER. Phorm. 420 [v. supra l. 25]. Eun. 65. *al.*). Asin. 5 cave -o ne gratiis (Most. 326. v. et l. 37). Aul. 459 abi in malum cruciatum... : abi tu -o (Cas. 756 i tu -o. at sollempni ordine: Aul. 608 tu -o cave. Mil. 1123 tu -o istuc cura. TER. Phorm. 670 tu -o... fac [Ov. ars 1, 480]. CIC. Att. 1, 6, 1. 1, 19, 11. 4, 2, 5 fam. 7, 1, 5. VERG. ecl. 4, 8 [in initio hexametri item georg. 3, 73. *al.*; inducit alterum hemistichium pentametri inde a PROP. 4, 2, 20 Ov. epist. 17, 216]. SEN. benef. 1, 4, 1 PETRON. 137, 8 TERT. nat. 1, 7, 31. *al.*). Bacch. 555 dic -o (Capt. 570 Epid. 143 Men. 148. *al.*). Capt. 184 i -o, venare leporem (Persa 613 immo i -o. Poen. 428. 430. Stich. 477 i -o, alium convivam quaerito tibi. Trin. 590 ter repetitur. Truc. 332. *al.* v. et l. 46). 839 age, gaude -o (Cas. 488. 965. TER. Eun. 282 a. -o i. POMPON. Atell. 140 a. -o... garri). Cas. 755 quin tu i -o (Men. 416 Merc. 955 Trin. 583). Men. 425 impera quid vis -o. Merc. 324 vide sis -o etiam (Mil. 984 Persa 28 Pseud. 1096 Trin. 913). Most. 489 ausculta -o (491. 1138 Poen. 311 Pseud. 1008. Stich. 602 mihi -o a., iube *eqs.*). 583 abi -o (586 Persa 195 Poen. 429 sq. v. et l. 36). Pseud. 585 date operam -o. Rud. 708 iube -o accedat prope. 1127 cedo -o mihi istum vidulum. Truc. 118 respice huc -o (620 accede h. -o, adi h. -o). TER. Hec. 785 illis -o explete animum. *al.*

2 *adnexis enuntiatis temporis futuri* (fut. ex. v. l. 62, praes. l. 63): PLAVT. Amph. 286 te istis tuis pro dictis... accipiam; -o sis veni huc; invenies infortunium. 674 sequere hac me -o (seq. allegabo. Asin. 876). Asin. 145 reddam... me specta -o ([Bacch. 784 specta rem -o... faciam]. antecedente temp. futuro: Epid. 604 inveniam... abi -o [714]. Men. 215. 562 Poen. 579 TER. Phorm. 670 Ad. 280. 982. Ov. ars 1, 270 capies, tu -o tende plagas [EPIST. Sapph. 214 OCTAVIA 84]). 457 da -o... exhibebo. 869 tace -o (Bacch. 638^a Capt. 609). 897 sine, venias -o domum, faxo (Cas. 437 s. -o rus veniat... remittam. Pseud. 222). Cas. 965 accede huc -o... captavero (fut. ex. item TER. Ad. 538). 998 redi (Pseud. 1326). Epid. 302 face -o, est lucrum hic tibi amplum (item seq. praes.: VARRO Men. 327. antecedit praes.: PLAVT. Merc. 875. Mil. 1144 vos -o... date operam. 1158). Men. 922 mane (Pseud. 1159). Mil. 935 vos -o curate. Most. 1173 tu quiesce hanc rem -o petere. Rud. 691 sedete hic -o. 779 abi (cf. l. 57) -o, ego dum hoc (curabo) recte. Truc. 614 tange -o; iam ego (te) hic agnum faciam (PETRON. 126, 18). TER. Eun. 309. *al.* Ov. met. 3, 557 (in parentheses ut SIL. 7, 394). Liv. 6, 18, 7. SEN. dial. 1, 6, 7 adtendite -o et videbitis (PLIN. paneg. 45, 6. cf. PLIN. epist. 2, 9, 6). VAL. FL. 7, 61 haud... morabor... : -o nostra prior tu perforce iussa. adde Acc. trag. 372 socium in portu est copia, quae subsistat: -o tute ipse ted offirma. c. imper. II: PLAVT. Amph. 520 muttito -o (antea fut. supplendo). Asin. 240 Rud. 729 TER. Ad. 845.

B *coniungitur cum coniunctivo* (DON. Ter. Phorm. 59, 3 [v. p. 1303, 24] '-o' pro 'tantummodo' ut '-o Iuppiter adsit' [VERG. Aen. 3, 116]. sim. SERV. georg. 3, 10 [ad eund. vers. v. supra l. 24]. auct. Aen. 2, 160. cf. p. 1303, 14 sqq.): 1 per se posito: a in enunt. quasi secundariis: α in universum: PLAVT. Merc. 992 supplici sibi sumat quid volt ipse ob hanc iniuriam, -o pacem faciat oro. Poen. 1150 facias -o quam memores mavelim (Pseud. 131 ostium lenonis crepuit. : : crura mavellem [mavelim A] -o). TER. Ad. 399 sic siet -o ut nunc est, quaeso. CIC. fam. 14, 3, 5 tu -o ad me velim omnia diligentissime per- [Pfligersdorffer]

scribas (PHAEDR. 5, 2, 8 vellem istis verbis saltem adiuvisse -o). TIB. 1, 6, 67 sit -o casta doce. *β in oratione obliqua*: LIV. 1, 9, 15 mollirent -o iras et ... darent animos. 2, 44, 4. 9, 31, 12. 10, 19, 4 experiretur (CVR. 10, 7, 10). CVR. 6, 2, 21 se facturum esse respondit: illi -o vulgi aures praepararent sibi. TAC. ann. 2, 15, 3 meminissent -o (2, 45, 4). 15, 51, 3 accingeretur -o novare operam ... ac (cf. *infra* l. 20) digna pretia exspectaret. *al. aliter* TAC. ann. 3, 45, 1 fremente ... milite, ne suetam requiem ... opprimeretur: viderent -o adversos et aspicerentur.

b in enuntiatis primariis: *α c. coni. praes.*: PLAVT. Persa 542 videam -o mercimonium (TIB. 1, 1, 25 iam -o iam possim, [1] non possum *codd. plur.*) ... vivere parvo). CIC. inv. 2, 175 -o illud attendatur. S. Rosc. 101 veniat -o, explicet *eqs.* Att. 3, 23, 4. 10, 7, 1 exeamus -o (fam. 9, 18, 2 demus -o operam. *al.*). 15, 4, 3 sit -o ... locus agendi (PROP. 1, 7, 4 sint -o fata tuis mollia carminibus. 3, 20, 9 -o s. tibi fidus amicus). fam. 9, 2, 5 -o nobis stet illud. 9, 16, 9 liceat -o isto venire (16, 23, 1). VERG. Aen. 2, 160 tu -o promissis maneat (TIB. 1, 3, 4 abstineas avidas, mors -o nigra, manus [at v. *app. crit.*]). LYGD. 6, 9 STAT. Theb. 4, 848 Kl. [840 Kohlm.]. PLIN. epist. 10, 18, 3 -o velis. *al.*). 7, 263. PLIN. nat. 17, 36 intellegere -o libeat ... et (cf. *supra* l. 6) quidquid optari debet in eo vocabulo invenietur. PLIN. epist. 3, 17, 2 MART. CAP. 7, 726. *al.* *β c. coni. aliorum temporum*: CIC. nat. deor. 3, 20 -o possemus (-simus *B¹*) eum animantem cogitare (Att. 11, 23, 1 -o valeres). Att. 15, 3, 1 -o redditae litterae sint (CLAUD. MAM. anim. praef. p. 20, 11 tu -o faxis. 2, 7 p. 120, 10 -o tu ... probaveris. 3, 3 p. 157, 19 -o tu videris). Ov. Pont. 4, 14, 61 di -o fecissent, placidae spem posset habere pacis *eqs.*

2 in hypotaxi fere i. q. dummodo (subiungit enuntiata optandi restrictiva, at v. Schrijnen-Mohrmann, Synt. Cypr. II 108 secutos Schmalz-Hofmann⁵ 745. cf. et p. 1300, 26): *α c. coni. praesentis*: *α pendet ex enuntiato primario*: ① *c. imperativo*: CIC. fin. 2, 14 hanc iucunditatem ... transfer in animum ... -o intellegas. ad Q. fr. 3, 9, 8. Ov. Pont. 1, 7, 68 quolibet in numero me ... repone, sim -o pars vestrae ... domus. ② *cum coniunctivo*: *adhortativo*:

CIC. Phil. 11, 19 quodsi comitia placet in senatu haberi, petamus, ambiamus, tabella -o (nova t) detur nobis *eqs.* Tusc. 4, 33 LIV. 9, 3, 2 LACT. inst. 3, 11, 16. *optativo (concessivo)*: CIC. Verr. II 2, 139 cogat alios testes laudare ... -o haec faciat *eqs.* de orat. 3, 191 div. 1, 38 off. 3, 31 Att. 14, 20, 2 TIB. 2, 5, 106. NEMES. cyn. 260 sit tibi ... sonipes ... -o sit gentili sanguine firmus. AVG. anim. 2, 12, 16 (*verba Vinc. Victoris*). *adde*: PROP. 2, 26b, 44 meli cet unda ferat, te -o terra tegat (2, 30, 14). *potentiali*: TIB. 1, 6, 64 proprios ego tecum, sit -o fas, annos contribuissse velim (Ov. Pont. 1, 8, 51). VAL. FL. 3, 233 placeat ... furor, -o tela sacerdos porrigat. PLIN. paneg. 74, 3. *obliquo*: CIC. Brut. 16 ut ... etiam augere possimus largitatem tui muneris, -o idem noster animus efficere possit, quod ager, qui *eqs.* fin. 1, 10 qui Graeca legere malint, -o legant illa ipsa, ne simulent. ③ *cum indicativo*: ④ *praesentis (gerundivi l. 70)*: *enuntiato primario antecedente (e coni.)*: PLAVT. Pseud. 239: PLAVT. Stich. 711 convivi sat est, -o nostra huc amica accedat. CIC. Balb. 27 potest, -o adsciscatur (Att. 5, 15, 1 SEN. epist. 104, 34). de orat. 2, 156 Brut. 193. fin. 1, 15 te ... iudicem aequum puto, -o quae dicat ille bene noris (PETRON. 138, 8). Cato 22 manent ingenia senibus, -o permaneat studium. ad Q. fr. 2, 14, 3. *al.* Ov. am. 3, 14, 48 epist. 2, 101. 17, 147 fiat -o copia nandi (*antea dummodo*). LIV. 25, 6, 19 nec virtutis praemium petimus, -o experiri animum ... liceat. SEN. Phoen. 526 placet. PLIN. nat. 37, 31 STAT. Theb. 4, 253 silv. 5, 1, 13 QVINT. inst. 12, 9, 8 PLIN. epist. 2, 10, 7. PAVL. sent. 4, 8, 4 (= COLL. Mos. 16, 3, 5) nec interest, adoptivi sint filii an naturales ... -o maneant in potestate (cf. COD. Theod. 8, 5, 14, 2 -o ... non excedat). *al.* *enuntiato primario sequente*: TER. Haut. 981 -o liceat vivere, est spes. CIC. har. resp. 30 agatur -o haec res ... habeo quae *eqs.* Phil. 1, 14 potestas -o veniendi in hunc locum sit: dicendi periculum non recuso. PRVD. cath. 10, 137 veniant -o tempora iusta, cum ... reddas patefacta necesse est.

enuntiato hypothetico interposito (dub. CIC. leg. agr. 2, 100): CIC. Brut. 64 quos, valetudo -o bona sit, tenuitas ipsa delectat. Ov. met. 4, 702. 5, 272. 8, 38. 14, 13. *al.* CVR. 5, 1, 37 liberos ... cum hospitibus stupro coire, -o pretium flagitii detur, parentes ... patiuntur. LVCAN. 10, 95. PRVD. apoth. 212 non recipit natura hominis, -o quadrupes ille non sit ... non recipit, neget ut *eqs.* *nota coniug. periphrast. passivam enuntiati primarii*: CIC. fin. 2, 27 gerendus est mos, -o recte sentiat. ac. 2, 99 et sensibus probanda multa sunt, teneatur -o illud. Cato 70 neque histrioni, ut placeat, peragenda fabula est, -o in quocumque fuerit actu probetur. ⑤ *futuri*: *enuntiato primario sequente*: PLAVT. Asin. 897 (902) <re>venias -o domum, faxo ut scias *eqs.* CIC. de orat. 3, 125 sit -o is ... institutus ... ne ille haud sane ... requirer (Cato 33). Att. 12, 40, 4 VERG. Aen. 3, 116 (cf. p. 1300, 77). Ov. am. 2, 9, 43 (*sensu concessivo*). ars 3, 617. *al.* LIV. 28, 44, 6 CVR. 10, 9, 6 SIL. 3, 150 Ivv. 2, 135 LACT. inst. 2, 19, 6. *al.* *enuntiato primario antecedente (loco minus certo)*: CIC. Att. 5, 15, 3: TER. Eun. 890 volet ... civis -o haec sit. CIC. Scaur. 18 si ... nitere testibus non dico bonis viris ... noti sint -o ('fuitne notis -o?' Schoell). orat. 85 ceteris promiscue poterit uti, continuationem verborum -o relaxet (fat. 43. SEN. dial. 5, 42, 1 poterimus autem, adnitamur -o). fin. 1, 28. Att. 5,

15, 1 feram ... sit -o annuum (Ov. met. 12, 265 non in pueres). *al.* VERG. Aen. 7, 263 non vobis ... opulentia derit, ipse -o Aeneas ... adveniat (PLIN. epist. 10, 18, 3). PROP. 1, 1, 28 patiemur (Ov. epist. 17, 51). Ov. met. 5, 527. 7, 177 trist. 5, 1, 45 Pont. 2, 1, 54 LIV. 9, 19, 17 SEN. dial. 7, 1, 4. epist. 36, 3 dabit (PLIN. epist. 3, 17, 2). QVINT. inst. 12, 9, 21 MART. 14, 30, 2 LACT. inst. 6, 23, 22 BOETH. cons. 3, 11, 4 W. *al.* *huc pertinet* VAL. FL. 4, 192 te ... faxo iam tua silva ferat, -o sint tibi sanguis et artus. *enuntiato hypothetico interposito*:

CIC. Flacc. 97 nemo erit tam iniustus, qui ... sit -o liber et civis, quin *eqs.* (orat. 81). Att. 3, 23, 4 fam. 10, 10, 2. VERG. ecl. 9, 27 tuum nomen, superet -o Mantua nobis, ... cantantes sublime ferent (ferant *var. l.*) ... cyeni. georg. 3, 10 (cf. p. 1300, 78). Ov. epist. 1, 107 vivat -o (trist. 4, 4, 47). AMM. 16, 12, 18 CLAUD. 8, 350. ⑥ *fut. exacti*: VAL. FL. 2, 245 non ulla ... te ... dictam abstulerint, durent Latiis -o saecula fastis. 5, 205 tum tibi ... fluvio -o, Phasi, quieto ... patiare ratem, nec dona nec arae defuerint.

β alia (lectione dubia enuntiati primarii CIRIS 13, v. Bickel, Glotta 29, 1942, 29 sqq.): ① *pendet e parte enuntiati*: CIC. Att. 6, 3, 4 stante Pompeio vel etiam sedente, valeat -o. 15, 13, 4 res Hispanienses valde bonae, -o Balbium incolumem videam. LIV. 28, 41, 4. LVCAN. 1, 202 ubique tuus -o liceat -o nunc quoque -o miles. STAT. Theb. 3, 603. PLIN. epist. 2, 7, 5 adolescentibus quoque, digni sint -o, tanta praemia constituta. AMM. 15, 8, 14 una orbem pacatum, deus -o velit quod oramus; ... recturi. *adde inf.*: CIC. orat. 28 putant ... qui horride ... dicat, -o id eleganter ... faciat, eum solum Attice dicere (*item inf. praes. sim.*: nat. deor. 1, 98 deum tamen nosse te dicis, -o liniamenta maneant. CAES. Gall. 7, 64, 3 LACT. inst. 3, 11, 16). Tusc. 3, 84 se effecturam ... nos -o ... recipiamus (*sim. SIL. 12, 669. item inf. fut.*: CIC. Att. 13, 3, 1 teneamus -o quod volumus, puto fore *eqs.*). ② *pendet e sententia defectiva*: CIC. Brut. 255 et recte quidem ... -o sit hoc Caesaris iudici ... testimonium.

β c. coni. imperf.: CIC. leg. agr. 3, 10 tacerem, -o ipse se Sullanum esse confiteretur. LIV. 23, 25, 3 quod ad Carthaginenses hostes ... attineret, prospera -o essent ... Gallicum bellum ... differri posse (*pendet ex infin. ut* TAC. Agr. 15, 4. ARVL. met. 10, 27, 2 se reddituram constituit, -o ... vellet). 23, 49, 12 suppletis copiis ex provincia, ut quae maxime omnium belli avida, -o praeda ... esset (*pend. ex enuntiato defectivo ut* TAC. ann. 2, 14, 4). BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 272, 26 intulit iustum et non iustum indifferenter habens ... an iustus et non iustus *praedicaretur*, -o ... sumeretur.

c c. coni. perf.: CIC. Att. 13, 33, 3 erue, in praefectis an in contubernaliis fuerit, -o fuerit in eo bello. 15, 3, 2 Brutum apud me fuisse gaudeo, -o ... libenter fuerit (VLP. dig. 37, 4, 8, 11 in adoptionem datos filios non summo veri praetor voluit, -o heredes instituti sint). STAT. Theb. 3, 603 largus ... animae, -o suaserit ira. QVINT. decl. 257 p. 51, 14.

C iuxta partes orationis fere i. q. dumtaxat, utique: 1 *varias* (cf. p. 1303, 73): TER. Ad. 187 cupio, aequi -o aliquid (cf. CIC. ac. 2, 132 quemlibet sequere, -o aliquem). CIC. S. Rosc. 138 decerne, -o recte (cf. Pis. 70 reprehendat eum licet ... -o leviter [de orat. 2, 245 -o breviter. CELS. dig. 8, 1, 9 ire agere licebit, civiliter -o]. orat. 234 sequatur ea sane, -o sic ut *eqs.* off. 1, 127 facere ... -o occulte. 1, 156 eloqui copiose, -o prudenter, melius est *eqs.*). Verr. II 3, 224 aliqua ratione hoc crimen quamvis falsa, -o humana ... defendere (cf. off. 1, 92 quam plurimis, -o dignis, se utilem praebeat *res familiaris*. ad Brut. 1, 15, 9 qua quemque re putat, -o honesta, ... posse adduci. Ps. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 4 servitutem, honorificam -o, non aspernatur. QVINT. inst. 10, 5, 20 etiam alias causas componat, veras -o. LAMPR. Alex. 44, 4 pauperum filios, -o ingenuos). Phil. 1, 16 vellem adesset Antonius, -o sine advocatis (12, 31 ut optanda mors esset, -o s. cruciatu atque tormentis. cf. off. 2, 58 faciundum est, -o pro facultatibus. LIV. 1, 26, 11 verbera vel intra pomerium, -o inter illa pila et spolia hostium *eqs.* CYPR. epist. 73, 18 p. 791, 19 extra ecclesiam ... -o [quando B] in nomine Iesu Christi cuiuscumque ... baptizatum). Phil. 2, 103 valeant tabulae, -o Caesaris, non tuae (cf. QVINT. inst. 12, 9, 10 quis hominum liberi -o sanguinis sustineat *eqs. sim.*: RVT. Lvp. 1, 12 cuius aerumnarum quamvis etiam extrarium hominem, -o hominem, commovere possent. SEN. dial. 1, 2, 2 quis ... vir -o ... non est laboris adpetens? [CVR. 9, 10, 27 viri -o et sobrii]). *nota* -o non (cf. p. 1301, 60. 69 sq. 1303, 80):

QVINT. inst. 1 pr. 16 quis enim non de iusto aequo ac bono, -o non et (*delere vult Hand, Turs. III 637 secutus codd. duos Paris.*) vir pessimus, loquitur? (*aliter Raderm.* -o non et *i. e. μόνον οὐκί καί*). 3, 11, 24 neque est fere quisquam, -o non stultus ... quin sciat *eqs.* Ps. PROSP. carm. de prov. 422 nam quis erit, -o non pecus agri aut belua ponti, qui vitis adeo stolidus oblectetur apertis?

2 participia (cf. p. 1300, 11 sqq.): *α absoluta*: LIV. 37, 52, 7 libenter, data -o facultate consulendi senatum Romanum, consilio ... ordinis usurum fuisse. PLIN. nat. 8, 139 vel annua fame durant algore -o dempto. 16, 187 cedri ... durissima quae medullae proxima ... deraso -o limo. 34, 164 nec differentia ulla, scoria -o excocta diligenter. QVINT. inst. 2, 4, 25 personis -o adiectis suasoriae erunt. decl. 291 p. 160, 13 vindicato -o matrimonio ... severe agere. *huc quodammodo pertinet* (cf. p. 1303, 41): CIC. ac. 2, 80 si ... deus te interroget, sanis -o et integris sensibus num *eqs.* ... quid respondeas? Att. 16, 13a, 1 veniam,

quo vocas, -o adiutore te. COLVM. 2, 9, 17 -o umido caelo. QVINT. inst. 1, 9, 2 brevire quaedam et exornare salvo -o poetae sensu permittitur. **b coniuncta:** LIV. 23, 5, 13 cui non, genito -o in Italia, detestabile sit? SEN. dial. 11 (12), 10, 1 cui deesse hoc potest ullam -o virtutem habenti? (*item part. praes.* PLIN. nat. 35, 1 nos ... brevitatem sequemur ... -o nihil necessarium aut naturale omittentes). PLIN. nat. 8, 163 equum adiutum -o in attollenda priore parte corporis. 15, 124 virgae ... eius gestatae -o viatori prosunt pediti. 34, 120 ut quibusdam olfactum -o vomitiones moveat. QVINT. inst. 8, 6, 5 *translatio* neque ... vulgaris esse neque humilis ... recte -o adscita potest.

iuncturae ad caput prius (si [nisi] -o *v. sub* si [nisi] et tantummodo *sub* tantum; non -o ... sed etiam *v. p. 1314, 83. de corruptelis disseruit Stangl, RhM. 70, 1915, 448 sq.*): 1 utinam -o: PLAVT. Aul. 433 utinam mea mihi -o auferam ... salva! TER. Ad. 507 u. hic sit -o defunctum! CIC. Att. 3, 15, 6 u. -o agatur aliquid! 4, 16, 2 u. -o conata efficere possim! (Ov. met. 5, 344 u. -o dicere p. [possem *var. l.*] carmina digna dea). BOETH. cons. 2 carm. 5, 23 u. -o nostra redirent in mores tempora priscos!

2 -o ut (*fere hoc ordine; ut -o l. 22 sq. cf. et p. 1298, 49. 1299, 84*):

a in enuntiatis primariis (*at v. Hofmann, Umgangsspr. 3 51*): PLAVT. Persa 575 -o uti sciam quanti indicet! TER. Andr. 409 tu fac apud te ut sies: -o ut possim! (Phorm. 773 [ut *om. P.*]). Haut. 617 at ut satis contemplata -o sis *anulum*! Phorm. 711 haec fient. :: ut -o fiant! :: fient.

b in enuntiatis secundariis: TER. Phorm. 59 scies, -o ut tacere possis. CIC. Verr. II 4, 10 concede ut impune emerit, -o ut (*del. Meusel*) [in] bona ratione emerit, nihil pro potestate, nihil ab invito *eqs.* fam. 7, 1, 1 laetor ..., -o ut tibi constiterit fructus otii tui. 14, 14, 1 quo modo quidem nunc se res habet, -o ut haec nobis loca tenereliceat, bellissime ... mecum ... esse poteritis. Q. CIC. pet. 26 esse neminem ..., a quo non facile ... impetrare possis, ut *eqs.* ..., -o ut intellegat te magni aestimare *eqs.* COLVM. 5, 6, 32 pampinus ... fractus ..., -o ut aliquam gemmam habuerit, ex toto tolli non oportet. CYPR. epist. 14, 2 p. 511, 1 subministrentur eis quaecumque necessaria, -o (modicum *Cio*) ut sciant *eqs.* (Cod. Theod. 5, 15, 20 [= Cod. Iust. 11, 65, 4 pr.] securitatem ... percipiant. 16, 2, 39 [= CONST. Sirmond. 9] collegio ... adiungatur, -o ut, [et *Q*] *eqs.*). PRVD. c. Symm. 2, 824 nec refert ..., -o sint ut corpora terra edita. SVLP. SEV. dial. 3, 13, 1 spondet se communicaturum, -o (tantum -o et dum -o *var. ll.*) ut (*om. B*) et tribuni ... retraherentur. Cod. Theod. 8, 9, 2 permittimus. 12, 6, 5. IOH. MAXENT. Conc. S IV 2 p. 23, 43 fiat, ut vis, -o ut explicetur *eqs.* Cod. Iust. 11, 11, 1 iubemus. *al.* in enuntiatio contracto (*cf. p. 1302, 83*): CIC. fam. 16, 12, 4 videtur ... posse opprimi, -o ut urbe salva (*sc. hoc fiat*).

3 -o ne (ne -o l. 46. 71. 74 sq. *sim. p. 1300, 6*): **a in enuntiatis primariis** (*aliter p. 1299, 65. cf. et p. 1300, 29*): PLAVT. Trin. 370 tu -o ne me prohibeas accipere, siquid det mihi! TER. Ad. 835 ne nimium -o ... nos ... tuos iste animus aequos subvortat! CIC. off. 1, 89 -o ne laudarent iracundiam! Ov. met. 13, 135 huic -o ne prosit, quod ..., neve mihi noceat *eqs.* SEN. rem. fort. 16, 5 tu -o ne imagines ... respexeris! (*cf. VAL. FL. 5, 507*). TRAIAN. Plin. epist. 10, 40, 3 BOETH. cons. 4, 2, 1 W. **b in enuntiatis secundariis:** CIC. Planc. 14 quare victus sis, non debere iudicem quaerere, -o ne largitione sis victus. Phil. 2, 84 quidlibet, -o ne nauseet, faciat, quod in porticu Minucia fecit (VAL. FL. 8, 51 tecum experiar quascumque vias, -o nequis *eqs.* CVRT. 9, 1, 7 omnia facturum, quae imperasset [LACT. inst. 1, 1, 22 erunt ... illis omnia facilia ..., -o ne pigeat *eqs.*]. APVL. met. 8, 8, 8 quovis alio ... maritare, -o ne ... convenias). de orat. 3, 191 medii pedes possunt latere, -o ne circuitus ipse verborum sit aut brevior ... aut longior (PLIN. epist. 10, 24 possumus ... indulgere). rep. 1, 32 aut ... nullus esse potest *sol alter* aut sit sane ut visus est, -o ne sit molestus (TAC. ann. 13, 55, 2 servarent s. receptus gregibus ..., -o ne ... mallent *eqs.*). ac. 2, 132 ad vos nunc refero, quem sequar, -o ne quis illud tam ineruditum ... respondeat. Lael. 61 ut ... declinandum de via sit, -o ne summa turpitudine sequatur. off. 1, 105 si quis est paulo ad voluptates propensior, -o ne sit ex pecudum genere. 2, 71 ne impediunt divitiae, quo minus iuvetur, -o ne adiuvent. Att. 5, 4, 3 ea mihi probantur, -o ne illa exceptio in aliquem incurrat bene de nobis meritum. 5, 18, 1 quod si *senatus* alium ad ver mittit, non laboro, nobis -o temporis ne quid prorogetur. 10, 12^a, 1 ἀλλὰ τὰ μὲν προτείνονται ἐάσωμεν ..., in reliquis -o ne ruamus (*post fut. ut fam. 16, 22, 1 Tertia aderit, -o ne Publius rogatus sit. PLIN. nat. 7, 8 ad auctores relegabo*). TIB. 2, 3, 67 o valeant fruges, ne sint -o rure puellae. LIV. 3, 32, 7 postremo concessum patribus, -o ne lex Icilia ... aliaeque ... abrogarentur. PLIN. nat. 2, 62 fate-mur. in enuntiatis concisis (*cf. p. 1302, 48*): PLAVT. Capt. 177 vocaris ad cenam, si pauxillo potes contentus esse. :: ne perpauxillo -o, nam *eqs.* CIC. Pis. 55 quasi ... ad rem pertineat, qua tu porta introieris, -o ne triumphali. div. 1, 113 off. 2, 51.

4 nedum -o: HIL. syn. 5 p. 484^A cum difficillimum sit ..., n. -o facile sit intelligentiam eorum, quae ..., exponere. trin. 11, 46 n. -o earum *causarum*, quae ..., *scientiam* ... percipiat.

5 -o non i. q. 'paene', 'propemodum', 'μόνον οὐ' (*cf. p. 1302, 69 et ad notionem PRISC. gramm. III 328, 10 Attici μονονοῦν [ad loc. l. 82 sq. allatum]. var. l. falsa TIB. 1, 1, 25 [v. p. 1301, 11]*): TER. Phorm. 68 senem ... pellexit, -o non montis auri pollicens (VAL. MAX. 9, 2, 1 abscisa miserorum capita -o non vultum ac spiritum retinentia. AMM.

16, 12, 16 occipitia conculcantibus). VERG. Aen. 9, 139 peccare fuisset ante satis penitus -o non genus omne perosos femineum (*v. Norden, SB Berl. 1934, 669²*). VAL. MAX. 8, 11 ext. 7 equum ... -o non vivum. AMM. 14, 7, 8 -o non reclamante publico vigore (21, 14, 1 -o non loquentibus signis. 30, 1, 15). 21, 2, 2 vigilantibus. 22, 6, 2 -o non ante septuagesimum annum (*c. praep. ut 26, 3, 4 per syngrapham. 29, 1, 25 ab extremo Atlante*). 31, 1, 3 -o non aperte.

6 qui (quantum *sim.*) -o (*pertinet ad p. 1301, 28. aliter p. 1300, 8. facile transit ad notionem q. e. 'quicumque' [e. g. l. 14 sq. 26. 58], unde saepe in enuntio primario 'omnis' *sim.*): **a c. con.**: PLAVT. Persa 126 habeat ... paullum praesidi, qui familiarem suam vitam oblectet -o. CIC. Verr. II 3, 132 homo ... quamvis nocens, qui -o iudicia Romae fore putaret (QVINT. inst. 9, 2, 67 quamlibet ... apertum, quod -o et aliter intellegi possit). Caecin. 55 probar(e) is qui -o (*om. ELVw*) ... sciant. de orat. 1, 179 aedificari coeptum est in quadam parte urbis, quae -o ex illis aedibus conspici posset (GARVS inst. 4, 16). rep. 2, 24 habendum esse regem, qualiscumque is foret, qui -o esset Herculi stirpe generatus (QVINT. inst. 12, 10, 75). leg. 2, 46 qui -o (*Turn.*, domo A¹B¹H, homo A²B²) ingenio possit moveri (*cf. Ziegler, Herm. 81, 1953, 312*). Tusc. 5, 98 ut quicquid obiectum est, quod -o a natura non sit alienum. SALL. Catil. 39, 6 cuiusquemodi genus hominum, quod -o bello usui foret. Ov. met. 2, 434 illa quidem contra, quantum -o femina posset (possit *var. l.*) ..., pugnat (SEN. dial. 11 [12], 9, 4 q. -o natura hominis pateretur. *cf. etiam l. 69*). LIV. 6, 40, 6 quilibet. 10, 24, 11 ut faveat Q. Fabii gloriae, quae -o non sua contumelia splendeat. 22, 2, 5 qua -o praeirent duces, ... sequebantur (*cf. l. 71*). SEN. benef. 6, 35, 5 quod ne ingratus quidem faceret, qui -o non usque in odium ... perveniret. IVLIAN. dig. 45, 2, 6, 3 modicus actus, qui -o contrarius obligationi non sit, nihil impedit, quominus *eqs.* (AFRIC. dig. 41, 1, 40). GARVS dig. 26, 2, 1, 1. LACT. ira 5, 3 hominem ..., qui -o sit sapiens ..., ira non deceat. *al. antecedunt: omnis: CIC. Verr. II 2, 63 ut omnes istius iniurias quas -o posset rescinderet et inritas faceret. part. 114 videntur ... arguere omnis posse, quorum -o interfuerit (interfuit *P*) aliquid (Att. 1, 16, 12). Tusc. 5, 66 quis est omnium, qui -o cum Musis ... habeat aliquid commercium, qui ...? (QVINT. inst. 1 pr. 6 per omnes, quae -o aliquid oratori ... conferant artes). BEVT. Cic. ad Brut. 1, 11, 2 cuius factum omnibus gratum esse debet, qui -o iudicant (*Crat.*, -cant *codd.*) *eqs.* QVINT. inst. 1, 10, 30 cum ... apud omnes, qui -o ... non sint perosi, duraverit (SVET. Nero 32, 2). nemo: CIC. Catil. 4, 16 servus est n., qui -o (nunc -o A¹V, non -o a) tolerabili condicione sit servitutis, qui non ... perhorrescat (Pis. 45. Q. CIC. pet. 27 n. erit ..., in quo -o aliquid sit, qui ... praetermittat [BELL. Alex. 49, 3]). div. 1, 86 n. aliter philosophus sensit, in quo -o esset auctoritas. *cf. SALL. Iug. 64, 5 neque facto ullo neque dicto abstinere, quod -o ambitiosum foret (COLVM. 6 praef. 3). COLVM. 2, 2, 16 nullum ... videmus locum, qui -o ... contineat umorem, non eundem ... nigri ... coloris (QVINT. inst. 5, 14, 34 n. iis ornatum, qui -o non obscuret, subtrahendum puto).***

b c. ind.: *antecedit omnis: CIC. de orat. 1, 151 omnes ..., sive artis sunt loci sive ingenii ..., qui -o insunt in ea re ..., anquirentibus eqs.* SEN. contr. 4 praef. 7 solus omnium Romanorum, quos -o ipse cognovi. VAL. MAX. 7, 2 ext. 3 omnibus, quos -o saevitia belli ... abire passa fuerat ..., fugientibus. 9, 3, 7 CELS. 2, 10, 7 SEN. dial. 11 (12), 11, 4. QVINT. inst. 12, 10, 69 omnis species, quae -o recta est. (PAVL. dig. 19, 1, 21, 3. *al. alia: CIC. Flacc. 64 quis ignorat, qui -o (-p ut *recc.*) umquam mediocriter res istas, scire curavit, (l. sciret *recc.*), quin *eqs.* (Deiot. 16 cui porro, qui -o populi Romani nomen audivit, Deiotari integritas ... non audita est?). CAES. civ. 3, 32, 2 cuius -o (*V, modi cett.*) rei nomen reperiri poterat, hoc satis esse ad cogendas pecunias videbatur (PLIN. nat. 4, 74 quarum *insularum* -o inveniri potuere nomina). BELL. Afr. 36, 1 dilectus ... cuiusque modi generis hominum, qui -o per aetatem arma ferre poterant, habere (LIV. 27, 14, 9 quisque miles, qui -o ... poterat). Ov. am. 2, 14, 40 clamant 'merito', qui -o cumque vident. LIV. 33, 3, 4 quidam ..., quibus -o quicquam reliqui roboris erat. SEN. contr. 4 praef. 1 in oratoribus, de quibus -o aliquid fama promisit. 7, 3, 9 cum mimi eius, quidquid -o tolerabile habent, tale habeant (*cf. SEN. dial. 11 [12], 10, 1 quisquis -o nondum pervenit in insaniam*). VAL. MAX. 8, 9, 2 quisquam ... qui -o. SEN. dial. 2, 2, 2 cadentem rem publicam, quantum -o ... poterat, tenuit (12 [11], 17, 1 in q. -o homini fas est. *cf. l. 23*). 12 (11), 17, 2 neminem ... qui -o (*cf. QVINT. inst. 6, 2, 25 nihil ..., quod -o*). PLIN. nat. 2, 245 qua -o habitatur (*cf. l. 26*). 8, 38 ceterorum animalium, quae -o convecta undique Italiae contigere saepius (GARVS inst. 2, 156 [*inde INST. Iust. 2, 19, 2 fuerint*]). MART. 6, 82, 6. QVINT. inst. 11, 3, 2 neque probatio ulla, quae -o *eqs.* TAC. dial. 7, 3 non illustres (sunt) ... apud iuvenes ..., quibus -o recta est indoles ...? VLP. dig. 38, 1, 7, 3 operas qualescumque, quae -o probe imponuntur. MOD. dig. 20, 1, 26, 2 mancipia, quae sunt -o in praediis constituta. IVLIAN. Aug. c. Pelag. 1, 2, 4. NOVELL. Valent. 12, 2 intra provinciam ..., in qua liberum -o non est ... exigere. *adde: CYPR. epist. 6, 1 p. 481, 2 o tenebras lucidiores sole ..., ubi -o constituta sunt templa. COMM. instr. 1, 23, 15 senties in fatiis, cuias -o lege(m) inanis (an ad p. 1309, 22).**

CAPVT ALTERVM: usu temporali (DIOM. gramm. I 404, 25 *ad-verbium est temporale* [GRAMM. suppl. 260, 27]. PRISC. gramm. III 81, 3 [Pfligersdorffer])

quaedam adverbia significant et praesens et non multo ante praeteritum perfectum ut '-o' [III 283, 17]. GRAMM. suppl. 168, 18 [in adverbii finitis q. d.]. SYNON. Cic. p. 446, 5. v. et p. 1297, 71. forma -one extat l. 43. 61, -oque TAB. cer. Dac. 1 [CIL III p. 925] int. 14 [= ext. 19; a. 167]).

I de tempore **praeterito** i. q. **nuper** sim.:

de notione v. SEN. epist. 49, 2. 4. CAPER gramm. VII 96, 15 -o praeteriti est temporis ... quamvis quidam veteres et praesentis putaverint. SERV. Aen. 5, 493 'nuper' ...; Vrbani vero dicit '-o' prope modum, paene (PRISC. gramm. III 284, 1). 11, 141. auct. Aen. 11, 141 paulo ante ..., sed '-o' ait cum adfectu, ut acerbior luctus de tanta mutatione nasceretur; alii '-o' paene accipiunt (SCHOL. Iuv. 6, 614 ante paulum). CASSIOD. art. 3 p. 1199B. de identitate temporis i. q. commodum, eodem tempore, statim v. l. 49. 52. 77 sq. p. 1306, 7 sq. 36. 79. 1307, 44; cf. p. 1308, 28. de tempore proxime praeterito i. q. novissime e. g. p. 1306, 17 sq. 51. 1307, 12. 39 sq. 43. de tempore aliquantum remotiore i. q. ante aliquod tempus. e. g. p. 1306, 15 sq. 1307, 13. 51. 1308, 10. TER. Phorm. 563 Cic. Verr. II 3, 211 prov. 32 Pis. 44 div. 1, 99. al., v. Hand, Tursell. III 645; huc etiam pertinet (v. Madvig ad Cic. fin. 5, 4) usurpatum in enumeratione secundum temporis ordinem conserta (e. g. l. 46. 63 sqq. p. 1306, 44. 1307, 1. 73. cf. praeterea p. 1308, 46). iuxta ponuntur: iam l. 35. 73. p. 1306, 16. 27. 53. (cf. tam subito p. 1306, 29). inde p. 1308, 16. nunc l. 40. 69. p. 1306, 13. 24. 31. 56. 64. 1307, 5. 42. 56. 63. 72. 79. 1308, 1. nuper l. 48. 65. olim l. 43. 49, praeterea: RVSTIC. Conc. S I 4 p. 17, 32 DRAC. laud. dei 2, 248. rursum p. 1306, 30. protinus p. 1307, 26. -o demum l. 43, cf. -o denique l. 67. p. 1306, 3. (aliter p. 1306, 82). -o vix p. 1306, 64. 1307, 34 (cf. CLAUD. 8, 155 et l. 10. 12). per paronomasiam commodum ... quom -o l. 75. abundantia (aliter p. 1300. 26): -o ac plane paulo ante l. 44. 83. nuper ac -o plane l. 68 sq. cf. p. 1308, 37.

A pertinet ad formas verbales: 1 in enuntiatis integris: a formis finitis: α perf. (cf. p. 1310, 63. 1311. 50. al. fut. ex. e. g. LVCR. 4, 168): ① in enunt. primariis: PLAVT. Amph. 310 cenavi -o. 407 hic homo -o me pugnis contudit. 809 haec me -o ad mortem dedit. ASIN. 36 -o pol. percepi. 170 -o remisisti, continuo iam ut remittam ad te rogas (POEN. 768 STAT. Theb. 11, 677). 337 adulescens venit -o (TRUC. 694 CIC. Att. 14, 11, 2). 588 -o hercle (MERC. 294). CAS. 650 malum ... hic -o intus apud nos tua ancilla ... exordiri coepit (CIST. 699 hic meis turba oculis -o se obiecit. RUD. 670 QVINT. inst. 9, 2, 61). MERC. 895 non video hercle nunc, sed vidi -o (opp. nunc ut: CIC. Att. 10, 4, 2 SEN. Thy. 417 MART. 13, 82, 1 Iuv. 9, 124). TER. Andr. 173 Davom -o timere sensi, ubi ... audivit (882 -one id demum sensi [seq. olim]). Ad 87 -o quid dissignavit? (opp. antehac). CIC. Verr. II 4, 6 quid dico 'nuper'? immo vero -o ac plane paulo ante vidimus (cf. etiam l. 83). Phil. 5, 17 Cinnam memini, vidi Sullam, -o Caesarem (cf. l. 19 sqq.). CATVLL. 53, 1. EPIST. Sapph. 204 dixi quam -o paene 'meus'! SEN. contr. 1 praef. 12 -o nomen hoc prodit, nam et studium ipsum nuper celebrari coepit. SEN. Tro. 412 (opp. olim). MART. 5, 34, 5 inpletura fuit sextae -o frigora brumae, vixisset totidem ni minus illa dies. NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 2 p. 550, 7 nec haec ... -o supervenerunt repentina subsidia. AVG. civ. 7, 22 p. 301, 2 D. illam -o, cum ... perhibetis, ... posuistis. SVLP. Sev. epist. 2, 6 duo ... monachi -o (om. AFQ) a Turonis adfuerunt.

② in enuntiatis secundariis: A relativis: PLAVT. Amph. 410 quae dixisti -o omnia ementitu's (Trin. 567 TER. Eun. 497 Ad. 423 CIC. top. 38 QVINT. inst. 8, 6, 14. 9, 3, 32. al.). 695 -o qui hinc abieris (CIST. 132 quae h. -o flens abiit. Men. 336 POEN. 689). AUL. 628. 830. Bacch. 204 exeuntem me unde aspexisti -o (c. adv. rel. ut: CIC. leg. 2, 17 ut -o tute dixisti [Tim. 21, gr. 340 vvv. QVINT. inst. 4, 1, 69]. SEN. Thy. 594 ubi). 696. CIST. 218 -o quod suasit, dissuadet. Men. 440 quantum perspexi -o (TER. Andr. 207). TER. Haut. 774 -one quae inventast? Eun. 1050 -o quae narravit. PACVY. trag. 285 consilium ..., quod enatumst -o. CIC. Brut. 297 quae de Cotta, quae de Sulpicio, quae -o de Caelio dixeris (sim.: Tusc. 1, 59 quanta memoria Simonides fuisse dicatur ..., quanta nuper Charmadas, quanta, qui -o fuit, Scepstis Metrodorus. cf. et l. 19 sqq.). PROP. 3, 11, 29 quid, -o quae nostris obprobria vexeretur? Ov. met. 7, 15 quem -o denique vidi. Liv. 7, 15, 2 ecquis sequeretur eorum, qui -o ducturi fuerint? COLVM. 3, 9, 3 nuper ac -o plane. al. saepe. nota oppos. nunc: CIC. fam. 4, 13, 2 ad Q. fr. 1, 3, 6 PROP. 4, 7, 39 Ov. met. 1, 299. 15, 409 fast. 5, 461. al. B aliis: PLAVT. Asin. 168 -o quom accepisti, haud multo post aliquid quod poscas paras (TRUC. 234 nugae sunt, nisi [qui] -o cum dederit, dare iam lubeat denuo [cf. LVCR. 4, 168 MART. 1, 104, 20. 8, 67, 3 iam ... venis cum -o distulerint eqs. AVSON. 296, 7 p. 150 P.]. CIC. Att. 13, 30, 1 [de paronomasia v. Thörnell, Eranos 43, 1945, 337]. Ov. ars 1, 171 quid, -o cum ... Caesar Persidas induxit ... rates?). TRUC. 773 postquam una cura cor meum movit -o, timeo (AFRAN. com. 8 -o p. adripuit rabies hunc nostrum augurem, ... terram ... tremere diceret). TER. Hec. 365 nam -o intro ut me corripui timidus (Phorm. 859. al.). Haut. 731 audisti, -o iste homo quam villam demonstravit Charini? (cf. Liv. 4, 3, 6 cur in me impetus -o paene ... sit factus. PASS. Petr. Paul. long. 26 p. 143, 2). Eun. 1003 quod -o senex intro ad nos venit errans (SYMM. or. 4, 3 q. terminos occupastis -o ac plane paulo ante totus ordo celebravit). CIC. Brut. 18 quoniam longo intervallo -o primum

animadverti paulo te hilariorum. ac. 2, 10 maiorem expectationem ..., quam -o fecit Hortensius. Att. 5, 21, 13 praesertim cum senatus consultum -o factum sit. Ov. met. 3, 650 tamquam -o denique fraudem senserit ..., pontum prospectat (SEN. epist. 22, 14. cf. VITR. 2, 7, 4 uti si sint -o facta. STAT. Theb. 8, 657 veluti -o ... sustulerint). Liv. 9, 11, 11 quando Sp. Postumius -o legatum fetialem genu perculit. PHAEDR. app. 15, 16 verum quia dixi -o. VLP. dig. 9, 3, 1, 2 si ... -o coepit commeari (antea: aliquando vulgus ... non commeabat). al.

β imperf.: ① in enuntiatis primariis: PLAVT. Cist. 606 certe -o huius ... quaerere aibas filiam (TER. Ad. 560). Trin. 910 atque etiam -o vorsabatur nomen mihi in labris. TER. Eun. 323 id ... stomachabar -o. BIBAC. carm. frg. 2. CIC. Mur. 86 -o maximo beneficio ... ornatus ... videbatur ...; nunc idem (SEN. Tro. 958 nat. 7, 23, 3 CVRT. 4, 14, 21. PETRON. 109, 10 at n. STAT. Theb. 11, 40 PLIN. epist. 4, 11, 1). Lael. 6 tribuebatur hoc -o M. Catoni. MANIL. 4, 421 et -o portus erat pelagi iam vasta (facta GL) Charybdis (SEN. epist. 26, 1 -o dicebam ... i. vereor [QVINT. decl. 388 p. 439, 19]). SEN. nat. 1, 5, 9 -o ... ponebas. 7, 9, 2 dicebam -o. MART. 4, 2, 1 spectabat -o eqs. (seq. 5 nix cecidit repente). al. ② in enuntiatis secundariis: A relativis: PLAVT. Aul. 629 lumbrice ..., qui -o nusquam comparebas. TER. Phorm. 951 quod -o erat ratum, inritumst. Eun. 372 tu illis fruire commodis, quibus tu illum dicebas -o (CIC. rep. 1, 28 fin. 1, 55 ac. 2, 92 Tusc. 4, 33). CIC. Manil. 33 ut vos, qui -o ... videbatis, hi nunc audiat (opp. nunc ut: fam. 13, 18, 2 PROP. 1, 18, 7. 2, 17, 11 Ov. rem. 115 HOMER. 808). CAES. Gall. 6, 8, 6 quos -o (huc transposuit Hartz) fugere credebant, ... ad se ire viderunt. VERG. georg. 1, 419 erant quae rara -o. PETRON. 132, 8 v. 4 nec iam poteram, quod -o conficere libebat (MART. 4, 52, 2 qui -o ficus eras, i. caprificus eris). MART. 3, 43, 2 tam subito corvus, qui -o cygnus eras (4, 7, 2). CLAUD. 19, 1 qui -o ... flectebat ..., rursum ... timet. al. B aliis: PLAVT. Asin. 927 -o cum dicta in me ingerebas, odium ... eram ([opp. nunc]. Rud. 307 cum -o exibat foras, ad portum se aibat ire). MERC. 175 quid siet quod me per urbem currens quaerebas -o (FRONTO p. 10, 18 v. d. H. [= p. 14, 4 N.] alio -o [m²: a. mox] ... opus sibi esset). CIC. Marcell. 10 cum C. Marcelli ... lacrimas -o ... viderem (de orat. 2, 204 commemorarentur. nat. deor. 1, 59 idem -o c. te audirem, accidebat. Ov. am. 1, 12, 3 VAL. FL. 7, 259 MART. 8, 2, 2. 11, 88, 3. 12, 8, 3 Traiani -o ... c. futuros ... computaret annos. al.). ac. 2, 105 quia mare ... -o caerulum videbatur, mane ravum. STAT. Theb. 8, 237 ceu -o ... Liber ... ignotos populis ostenderet Indos.

γ plusquamperf.: ① in enuntiatis primariis: PLAVT. Bacch. 631 militis parasitus -o venerat aurum petere hinc. Mil. 1346 animus hanc -o hic reliquerat. CIC. Phil. 2, 108 meminimus L. Cinnam nimis potentem; Sullam postea dominantem, -o regnantem Caesarem videramus (cf. p. 1305, 20). 3, 26 -o ... ex Africa decesserat. fin. 4, 71 Att. 2, 24, 4. 13, 8 plane nihil erat quod ad te scriberem; -o enim discesseras et paulo post triplicis remiseras. PANEG. in Mess. 121 nam -o fulgentem Tyrio subtegmine vestem indueras (seq. cum invers. ut: SIL. 13, 744. MART. 1, 82, 4 -o ... gestatus fuerat ..., cum ... repente). ELEG. in Maecen. 1, 1 defleram iuvenis tristi -o carmine fata. Ov. fast. 4, 455 attonita est plangere Ceres -o venerat Hennam -o nec mora eqs. SEN. Herc. O. 1445 Oete -o infra steterat ac totus fuit suppositus orbis. PLIN. nat. 16, 233 -o luxuria non fuerat contenta ligno, iam lignum et e testudine facit (PANEG. 11, 4, 2 illum -o Syria viderat; i. Pannonia susceperat: tu -o ... inlustraveras: i. ... praeteribas). MART. 9, 45, 1 -o ... tuleras ..., ecce ... quam prope sunt ... nunc adeunda. al. ② in enuntiatis secundariis: A relativis: VARRO Men. 520 quod coeperas -o in via narrare, ut ad exodium ducas. CATVLL. 10, 28 quod -o dixeram (QVINT. inst. 11, 3, 79 ut -o ... d.). CAES. civ. 3, 27, 1 qui -o sibi timuerant, hos tutissimus portus recipiebat. Ov. am. epigr. 1 met. 3, 121. MANIL. 3, 332 et -o quae fuerant surgentia ... sidera, ... ducentur in aethera (cf. SEN. suas. 6, 3 videbis ... locum, quem -o ... foedaverat. TER. MAVR. 1917). MART. 3, 24, 13 -o qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex (6, 15, 3). 8, 56, 20 qui -o vix Culicem flevit. talia saepe. B aliis: CIC. Pis. 72 qui -o cum res gestas ... conlaudasset ..., inquit (MART. 5, 49, 1 vidisset -o forte c. sedentem solum te ..., tres putavi. ARATOR act. 1, 95. al.). Phil. 13, 29 quodsi non Fortuna nobis -o eripuisset Ser. Sulpicium. nat. deor. 1, 18 tamquam -o ex deorum concilio ... descendisset (Ov. fast. 4, 609 non secus ..., quam si). Ov. met. 8, 811 quamquam -o venerat illuc, visa est tamen sensisse famem. 8, 852 quamvis -o (v. app. crit.) visa ... esset. STAT. silv. 4, 5, 16 exemptus ... testa cum (Vollmer, quo M, qua Itali, Frère) -o ferbuerat Lyaeus.

δ praes.: hist.: TER. Ad. 304 omnem rem -o seni quo pacto haberet, enarramus ordine (cf. Don. ad l. pro enarravimus). sensu perfectivo: RHET. Her. 4, 26, 35 -o in patriam cuius modi fuerit, habetis (cf. vol. VI 3, 2433, 47): nunc in parentes qualis extiterit, considerate. in enunt. secundario (iuxta dum): MART. 5, 8, 4 edictum ... dum laudat -o Phasis ..., iussit ... Leitus.

ε formis infinitis: α inf. perf.: ENN. scaen. 336 deumque de consilio hoc itiner credo conatum -o. TER. Hec. 76 -o isse me dicito ad portum (STAT. Theb. 6, 595). CIC. Cael. 34 non denique -o te Q. Metelli matrimonium tenuisse sciebas? Att. 5, 19, 1 fam. 11, 14, 3 Ov. met. 14, 648 Liv. 4, 58, 9. 40, 10, 5 tibi ademptas tot urbes, tot gentes, [Pfligersdorffer]

-o Thraciae maritimam oram indignor (cf. p. 1305, 20). CVRT. 10, 5, 21. VAL. FL. 8, 241 quis -o iam (tam var. l.) saevos adytis fluxisse cruores cogitet? al.

β part.: ① *perf. (loco substantivi l. 27. 28. 29):* CIO. Mur. 88 mater -o consulem osculata filium . . . nunc cruciatur eqs. (PROP. 1, 9, 4 QVINT. decl. 388 p. 434, 6). p. red. in sen. 14 Cappadocem -o abrepum de grege venalium. fin. 2, 31 animal illud -o natum (LYGD. 5, 20 poma. Ov. met. 8, 455. 11, 732. PETRON. 82, 3 flore. 123, 190 flumina. al.). POLLIO Cic. fam. 10, 31, 3 Caesar me in tanta fortuna -o cognitum vetustissimorum familiarium loco habuit. CATVLL. 1, 2 libellum arido -o pumice expolitum. LVCR. 2, 941 materies disiecta tenetur . . . nec congressa -o vitalis convenientes contulit inter se motus. CAES. Gall. 6, 39, 2 -o conscripti atque usus militaris imperiti. 6, 43, 4 [non] -o visum ab se Ambiorigem in fuga (Ov. Pont. 2, 10, 44). civ. 1, 57, 4 hi -o digressi <a> Massiliensibus. VERG. ecl. 1, 14. HOR. sat. 1, 2, 16 -o sumpta veste virili. carm. 3, 14, 1 -o dictus (Ov. met. 13, 483 Ib. 307. 557. EPICED. Drusi 1 [seq. iam]). 3, 27, 47. PROP. 1, 11, 3 -o Thesproti mirantem subdita (huc adv. trahendum esse docuit Sandbach, Class. Rev. 52, 1938, 212sq. probante Shackleton Bailey, Propertiana 32; Butler-Barber cogitaverunt de -o in priore membro omissio) regno proxima Misenis aequora. 3, 11, 68 signa . . . -o Pompeia . . . capta manu (COLVM. 8, 15, 7 -o c. aves. 8, 17, 14). Ov. am. 1, 2, 29 factum -o vulnus habebat ([trist. 5, 2, 10]. 3, 15, 6 -o militiae turbine factus eques [trist. 4, 10, 8]. met. 1, 566. trist. 3, 7, 25 factis -o versibus. 4, 6, 35. Pont. 2, 4, 13 carmen [3, 5, 39]). ars 3, 574 -o montanis silva recisa iugis. rem. 655. 659 turpe vir et mulier, iuncti -o, protinus hostes. met. 1, 426 animalia . . . -o coepta. 8, 126. al. Liv. 4, 33, 12 degressos -o de montibus. 25, 38, 14 opsessi -o ipsi atque oppugnati. 27, 45, 4 auditum -o in acie seq. a. c. i. (SEN. contr. 1 praef. 3 recentia aut -o audita). 26, 28, 5 in deditos -o decreto suo, ante armis victos. SEN. Herc. f. 854 matris et nomen -o doctus infans. Phaedr. 750 -o lotus undis Hesperus. dial. 5, 2, 4. COLVM. 10, 397 mollior . . . -o lacte gelato. STAT. Theb. 8, 128 currus . . . -o formidatus (12, 280). silv. 2, 6, 70 vitae -o . . . adultae. MART. 10, 37, 15 -o vix educta profundo . . . lina (MEROB. carm. 1, 19 suboles vix -o missa sub <auras> mystica iam . . . sacra gerit). TAC. ann. 2, 75, 1 quod femina . . . , pulcherrimo -o matrimonio . . . aspici solita, tunc feralis reliquias sinu ferret. PRISC. gramm. II 415, 26 tempus ἀόλοτον tam -o perfectam rem quam multo ante significare potest. al. abl. abs.: CIO. Tusc. 1, 76 his . . . -o auditis. HOR. sat. 2, 3, 276 -o . . . Hellade percussa. PROP. 2, 24^b, 46 Medea . . . -o servato sola relicta viro (cf. p. 1305, 15. 1311, 30). SEN. contr. exc. 4, 1, 1 amissis -o liberis. CVRT. 10, 5, 14 senes . . . -o petita missione . . . , nunc morituros eqs. LVCAN. 6, 713 -o luce fugata. al.

② *praes. (fere de identitate temporis [v. p. 1305, 13]. aliter e. g. l. 46. 51):* CIO. ac. 2, 15 in novis rebus quasi -o nascentes haesitaverunt (AVSON. 361, 45 p. 411 P.). fin. 5, 3 me ipsum huc -o venientem convertebat ad sese Coloneus ille locus. CATVLL. 56, 5 deprendi -o pupulum puellae trusantem. PRIAP. 61, 6 nec gemmas -o germine exeuntes . . . ustulavit aura. ELBG. in Maecen. 1, 124 -o poeniceum rore lavante torum, illius aptus eras roseas adiungere bigas. PROP. 3, 18, 13 aut -o tam pleno fluitantia vela theatro. Liv. 30, 30, 17 -o . . . signa inferentem ac iam prope scandentem moenia Romana (forma contextus dub., v. app. crit.). PETRON. 136, 2 ignem . . . -o (om. codd. praeter l.) convalescentem restinguit. CALP. ecl. 4, 68 PLIN. nat. 7, 56, 8, 182 boves -o iacentes ex humo tolli (fort. i. q. 'postmodo', cf. Housman ad Manil. 1, 898). VAL. FL. 8, 211. SIL. 7, 590 Poenos -o claudentis aciem nunc . . . clausos . . . tenet (12, 642 vultus -o non parvo sudore madentis n. laetos. STAT. Theb. 4, 877 amnis -o lene virens . . . n. sordet. APVL. met. 5, 16, 2 tunc adulescens -o . . . lanugine barbam instruens, n. . . canitie lucidus). 10, 507. STAT. silv. 3, 3, 11 nati -o pubescentia credat ora rapi. al.

2 *pertinet ad praed. supplenda (aliter in sententiis concisis [praecipue comparativis] ut TER. Andr. 618 expedies? :: certe. :: nempe ut -o [CIO. orat. 154 HOR. sat. 2, 8, 72. MELA 2, 47 opp. nunc]. Phorm. 93 aequae ac -o [PLIN. epist. 7, 1, 6 non secus ac -o]. CIO. Verr. II 1, 118 sicut -o [Liv. 9, 17, 6 CYPR. epist. 3, 1 p. 470, 11]. Tusc. 2, 15 quod -o tu [HOR. sat. 1, 1, 16 qui -o miles. Ov. am. 2, 5, 49 ars 1, 88. al.]. Ov. fast. 6, 540 quam -o maior [MANIL. 5, 375]. al.):* PLAVT. Amph. 692 quam dudum istuc factumst? :: . . . iam dudum, -o (693 TER. Eun. 697). Most. 525 quid -o igitur? cur tanto opere extimueras? TER. Phorm. 198 -o apud portum (in sententia interrupta ut SIL. 7, 248). CIO. Tusc. 3, 47 secum ipse pugnat: -o enim ne suspicari quidem (sc. contendit) . . . nunc autem summam voluptatem esse dolore carere. Cato 27 nihil Sex. Aelius tale, nihil multis annis ante Ti. Coruncanius, nihil -o P. Crassus, a quibus eqs. (cf. p. 1305, 20).

B pertinet ad nomina: 1 *subst. (cf. p. 1312, 79):* VERG. Aen. 5, 493 quem -o navali Mnestheus certamine victor consequitur (FLOR. epit. 2, 8, 14. cf. p. 1308, 19). HOR. sat. 1, 1, 17 tu consultus -o eris rusticus. Ov. am. 3, 6, 75 cur, -o Vestalis, taedas invitor ad ullas? trist. 5, 3, 52. SEN. contr. 9, 3, 10 -o duorum liberorum patrem, nunc solitudine periclitantem (OCTAVIA 168 MART. 6, 22, 2. 10, 26, 1 at n.). CVRT. 10, 5, 17 ut victorem et -o hostem. LVCAN. 8, 330 dignas . . . -o consule voces. SIL. 10, 563 clipeus, terrorque -o (modum codd.) atque insigne superbum. STAT. Theb. 8, 99. 9, 205 -o frustra armiger. Ivv. 8, 237 FLOR. epit. 4, 2, 20. al. 2 *adi.:* CVLEX 352 hic -o laeta copia

nunc miseris circumdatur anxia fatis (Ov. met. 13, 508 -o maxima rerum . . . n. trahor exul eqs. CVRT. 10, 7, 2 SIL. 16, 503). Ov. epist. 14, 1 de tot -o fratribus uni (14, 73. met. 1, 325 de t. -o milibus [1, 326]. CVRT. 6, 10, 31 t. -o liberum. cf. Ov. met. 3, 687 de -o viginti . . . restabam solus. trist. 1, 3, 16 qui -o de multis amicis unus et alter erat). 14, 88 -o formosam. met. 1, 551 pes, -o tam velox, pigris radicibus haeret. 10, 689 -o levia . . . colla iubae velant. EPICED. Drusi 125 -o tantus (Liv. 2, 6, 2 ex t. -o regno. CVRT. 3, 13, 17. cf. VAL. FL. 2, 290 quanta -o . . . pube). Liv. 3, 67, 1 vix Hernicis -o pares (cf. SIL. 15, 90 -o Roma . . . impar Fidenae). SEN. contr. 1, 1, 12 consors -o omnis fortunae. 1, 1, 17 ille dives -o . . . rogavit alimenta (DRAC. laud. dei 2, 780 de nobile pauper iam -o d. eget). VAL. MAX. 5, 1, 4 urbis -o opulentissimae, tunc adflictae. 5, 1, 10 in suo -o terrarum orbe. (cf. LVCAN. 6, 717 nostri -o militis umbra). OCTAVIA 37 -o praepotentem cernat eversam domum. CVRT. 10, 2, 23 -o . . . seminudis. MELA 3, 78 ingens -o et navigabilis, inde tenuis rivus despectus emoritur. PETRON. frg. 15 petauro . . . iubente -o superior. VAL. FL. 6, 407 -o concordēs. STAT. Theb. 9, 385 frequens -o . . . ambitus. 11, 273 urbem . . . -o civibus artam. MART. 4, 44, 1 viridis -o Vesbius. Ivv. 2, 73 populus -o victor (cf. p. 1307, 76). TAC. Agr. 27, 1 illi -o cauti ac sapientes prompti post eventum . . . erant. al.

II de tempore praesenti et futuro i. q. nunc, mox:

de usu (cf. l. 42): DON. Ter. Hec. 458, 1 difficile invenitur praesentis temporis '-o' (Ad. 289, 1 evidenter hic '-o' t. p. adverbium est. v. et p. 1305, 8). PRISC. gramm. III 284, 4 'nunc' (GRAMM. suppl. 212, 14). PS. AVG. categ. 10 p. 1428^{med.} -o . . . inter praeteritum et futurum tempus ita confusum est, ut incertum sit quo debeat separari.

de identitate temporis (cf. p. 1305, 13) i. q. hoc ipso tempore, statim v. e. g. l. 41. p. 1309, 24. 1310, 17. 18. 19, i. q. inde ab hoc tempore p. 1309, 14 (cf. iunct. a -o p. 1311, 84), i. q. proximo tempore p. 1309, 1. 48ⁱⁿ. 58. 1310, 57. 61. 1311, 15 sq., i. q. etiam nunc l. 47. 77. p. 1309, 61. al.; cf. p. 1312, 18, i. q. -o primum p. 1309, 7. praeterea AVG. bapt. 3, 4, 6 (amodo var. l.); cf. l. 41 sq. 43 sq., i. q. ad id tempus (neque amplius) l. 73. al. -o . . . non i. q. iam non FRG. Bob. gramm. VII 540, 17. iuxta ponuntur: aliquando p. 1310, 37, olim p. 1309, 7, postea l. 73. p. 1309, 4. 32. al., prius p. 1309, 17, quondam p. 1309, 18. 53, tunc l. 75. p. 1309, 3. 31. 72. al. (cf. p. 1314, 65 sq.). abundantia (cf. etiam p. 1300, 26. 1305, 29) v. l. 64. p. 1309, 11 (1309, 66). 1310, 56 sq. 65.

A pertinet ad formas verbales: 1 in enuntiatis integris:

a temporis praes.: α *ind.:* ① *in enuntiatis primariis:* TER. Hec. 458 advenis -o? :: admodum. Ad. 289 -o dolores, mea tu, occipiunt primulum, iam nunc times . . . ? (DON.: evidenter hic '-o' temporis praesentis adverbium est. cf. SIDON. epist. 8, 11, 3 Lampridius . . . -o primum mihi occisus agnoscitur). CIO. facet. dict. 25 solent esse flamines diales, -o consules diales habemus. Ov. am. 3, 8, 52 (secl. Ethwald, Bornecque; restit. Edwards) templa Quirinus, Liber et Alcides et -o Caesar habent (ITIN. Theod. 12 et -o in natale eius omnes in barcas ascendunt. AVSON. 65, 3 p. 339 P. 163, 30 p. 32. VVLG. Iob 6, 21 nunc venistis et -o videntes plagam meam timetis. ROMVL. fab. 56, 10 rec. gall. [= 11 rec. vet.] iam ego mala feci et -o pereor [cf. Thiele ad l.]. al.). PAVL. FEST. p. 32, 5 sed -o busta sepulcra appellamus (PEREGR. Aeth. 20, 12 MACR. Sat. 7, 15, 14 ROMVL. fab. 45, 9 rec. vet.). p. 86, 13 -o autem nomine factionis seditio et arma vocantur (PS. APVL. Ascl. 8 OROS. hist. 1, 16, 2 Act. Petr. 2 p. 47, 18 [opp. tunc]. al. i. q. vñv dē: MACR. Sat. 7, 15, 19 [antea sufficeret]. cf. CONC. I 2 p. 76, 19 -o a. horum nihil excogitans . . . iniuriat nos [antea convenerat]). PERS. 1, 69 ecce -o heroas sensus adferre videmus nugari solitos (VAL. FL. 1, 211. PEREGR. Aeth. 15, 1 si vis, e. -o . . . duco vos ibi. PS. PHILO antiq. 20, 10 quia . . . , e. vivimus -o. AVG. anim. 4, 7, 9 e. -o, -o dum sumus, . . . nescimus [cf. p. 1310, 83]. CONC. I 3, 2 p. 127, 33 e. -o, si vultis . . . , potestatem habetis [gr. II 1, 2 p. 120, 43 idē ἀρτ]). CIL IV 5296, 7 multos Fortuna quos supstulit alte, hos -o proiectos subito praecipiterque premit. FRONTO p. 75, 14 v. d. H. (= p. 80, 6 N.) -o mihi Victorinus indicat. PS. APVL. Ascl. 27 -o tamen hoc in tempore ubi istisunt? (per abundantiam ut: ROMVL. fab. 53, 16 rec. gall. nunc et tu -o. GREG. M. epist. 3, 25 p. 183, 4 illic -o ad praesens non valet remeare [cf. Norberg, Stud. in reg. Greg. M. II 185 sq.]). ITALIA Ioh. 8, 40 (CONC. I 3 vers. Tur. p. 31, 21) -o me quaeritis occidere (gr. vñv, I 5 p. 240, 28 [= Vulg.] nunc). 13, 36 (cod. d) non potes . . . me sequi -o (ἀρτ), postero autem me sequeris (16, 12 [Tert. praeser. 22, 8 = VVLG.] sed non potestis -o [ἀρτ] ea sustinere. SORT. Sangall. 20, 8 -o non. 32, 1 non inveniris -o; alio tempore inveniris. COMM. apol. 244 nec -o dinoscunt eqs. GREG. M. moral. 14, 79. al. cf. VVLG. Ioh. 13, 7 tu nescis -o, scies autem postea). Hebr. 12, 26 (Mutian. Chrysost. hom. 32, 1 p. 437/438) cuius vox movit terram tunc, -o promittit dicens ([vñv, nunc cod. d et Vulg.]). DIDASC. apost. 25, 15 [Const. Apost. II 26, 2 vñv, seq. 25, 18 nunc]. 25, 22. AVG. c. Petil. 1, 12, 13 p. 12, 9 et t. nescierunt et -o nesciunt. VEN. FORT. carm. 1, 15, 94. 6, 1a, 14. al.). CYPR. laps. 16 p. 248, 24 plus -o in dominum . . . delinquant quam cum eqs. PAP. Corp. 249, 6 (s. III) iam tibi et pristina commendaveram . . . et mod(o) quoque peto eqs. SORT. Sangall. 38, 1 -o quidem (45, 7 quid(em) mo)do inpediris). ITIN. Anton. Plac. rec. A (= rec. B) 6 quae vocata est in tempore Samaria, -o (nunc G) vero dicitur Neapolis. AVSON. 184, 11 p. 45 P. unde -o hoc maestum tibi defero filius officium (COMM. instr. 1, 3, 14. cf. 1, 37, 20 [Pfligersdorffer])

inde -o). VVLG. IV Esdr. 2, 45 -o coronantur et accipiunt palmas. PELAG. in Phil. 1, 18 p. 392, 6 et -o gaudeo et in futuro gaudebo (cf. AVG. serm. 158, 9 et tunc [serm. coll. Morin p. 295, 7sq.]. serm. coll. Morin p. 442, 6 -o speramus, quod postea accipiamus. GREG. M. moral. 13, 9 opp. postmodum). AVG. adv. Don. 20, 26 p. 125, 6 insuper adhuc etiam -o (21, 33 p. 134, 20 e. -o. CASSIOD. inst. 1 praef. 9 unde e. -o). SVLP. SEV. dial. 2, 8, 3 non solum -o taceo, sed olim eqs. (DRAC. laud. dei 2, 303 nec -o temptatur noviter). CONC. II 3, 2 p. 125, 28 et Eutychen igitur -o (gr. II 1, 2 p. 119, 11 *τολῶν*) anathematizas...? PETR. CHRYS. serm. 123 p. 539^C -o et tarde. DRAC. Romul. 2, 17 -o forte. SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 551 -o..., quo tempore. p. 91, 4 et -o iam simul loqui incipiunt (MAXIM. eleg. 1, 102 quod tunc decuit, i. -o crimen habet. 1, 214. GREG. M. epist. 9, 6 p. 45, 21 sed i. [etiam C I] -o... condolemus). VITAE patr. 3, 152 -o possumus ambo pariter manere (cf. 5, 17, 14). 5, 17, 19 quomodo sunt -o (gr. Nau 1912 p. 298 n. 349 *ἀρτι*, 3, 181 = 7, 28, 4 nunc) quidam laborantes in conversatione et non accipiunt gratiam...? VEN. FORT. carm. 1, 13, 18 quae neque tecta prius, haec -o picta nitent (2, 13, 6. 3, 10, 16. 6, 2, 40). MAXIM. eleg. 1, 270 quondam pulcher fit -o turpis equus. al. anaphorice (aliter p. 1312, 26): LAMP. Comm. 18, 14 (in acclamatione) te salvo salvi... sumus, vere, vere, -o vere, -o digne, -o vere, -o libere.

⑩ in enuntiatis secundariis: A relativis (cf. p. 1304, 81): PAVL. FEST. p. 61, 3 cavitionem dicebant, quam -o dicimus cautionem. SEN. epist. 23, 10 qui -o incipit vivere. VAL. FL. 4, 360 da quam -o... campus alit... bovem. ITALIA gen. 13, 14 (Victorin. Poetov. in apoc. 21, 2 p. 148, 10) a loco, in quo -o tu stas (*ῥῶν*, *Vulg.* nunc). II Thess. 2, 7 (Aug. civ. 20, 19 p. 449, 7 D. al.) tantum qui -o tenet, teneat, donec eqs. (*ἀρτι*, *Vulg.* nunc). TER. MAVR. 1737 talis erit versus haec portio, quam -o tracto (item opp. tempus fut. [cf. l. 44]: IVVENO. 2, 688 PAVL. NOL. epist. 13, 17 DRAC. satisf. 8. in enunt. primario add. tunc: PRVD. cath. 10, 97 POMER. 1, 6, 1. cf. CASSIOD. var. 5, 38, 1 postea succumbunt [CAES. AREL. serm. 222, 3 p. 834, 6]. GREG. M. moral. 8, 30 post praesens saeculum... addicit). 1779 qualem -o fingo (2342. PELAG. in Rom. 8, 18 p. 65, 8 [nunc Cas.]). 2791 non hoc quo -o sunt situ. OPTAT. 5, 7 p. 134, 19 tale est et hoc, unde -o certamen est (AVG. civ. 4, 20 p. 170, 1 D.). AVSON. 174, 14 p. 39 P. anticipasse diu, quae -o participas. AVG. epist. 220, 12 ut, quod non potes -o, possis aliquando (cf. DRAC. Romul. 7, 158 quandoque). OROS. hist. 7, 40, 10 vastationes de quibus ipsos quoque -o paenitet. RVSTIC. CONC. I 4 p. 73, 24 si vero est aliquid, quod -o prohibeat (gr. I 1, 7 p. 73, 37 *τὸ ῥῶν*, I 5 p. 370, 25 si quid nunc prohibet). VEN. FORT. carm. 1, 15, 48 quae -o post ignes lumine plena nitent (4, 2, 4 [= INSCOR. christ. Leblant I n. 2, 4] p. tumulos). PASS. Fel. 4 quae prius locutus sum et -o loquor, et ante proconsulem ea sum dicturus. al. B aliis: PAVL. FEST. p. 21, 11 adsipere... dicebant antiqui, sicut nos quoque -o dicimus ab aequo iniquum (DIDASC. apost. 52, 28 sicuti et -o in ecclesia est eqs. AVG. conf. 3, 5, 9 PATRIC. conf. 16. cf. TER. MAVR. 2149 velut hos -o perspicis. 2797 partes ut -o <do> duas [PAVL. PELL. 83]). ITALIA Ioh. 9, 25 (cod. b) quia caecus cum esseim -o video (*ἀρτι*, *codd.* ae nunc). PEREGR. Aeth. 20, 1. VITAE patr. 3, 217 quia est mihi salus vel -o [7, 24, 2 vel amodo, cf. Salonijs p. 220]). AVSON. 202, 6 p. 61 P. tum quoque tam tenuis fama, quam -o nulla manet. MAXIM. eleg. 2, 57 si -o non possum, quondam potuisse memento. PRVD. cath. 3, 149 quod (AVG. civ. 14, 23 p. 49, 9 D.). PASS. Perp. 12, 7 deo gratias ut quomodo in carne hilaris fui, hilarior sum et hic -o (*ῥῶν*). al.

β coni.: ① in enuntiatis primariis: GAIUS inst. 2, 1 exposuimus; -o videamus de rebus ([INST. Iust. 2, 5, 6]. QVEROL. p. 53, 10 R. poscamus -o. VVLG. I Macc. 9, 9 [*τὸ ῥῶν*]). CYPR. epist. 11, 7 p. 500, 25 vel -o conversationem veteris hominis exponant. SORT. Sangall. 23, 11 -o non timeas calumniam. AVSON. 334, 287 p. 132 P. quis -o Sestiacum pelagus miretur? (cf. VVLG. IV Esdr. 1, 30 [= 2, 4] -o autem quid faciam vobis? PAVL. NOL. carm. 21, 25). 334, 414 p. 138 P. at -o coeptum detexatur opus (PAVL. NOL. carm. 17, 33, 17, 185. AVG. civ. 3, 5 p. 101, 26 D. interim -o [om. al.]. CONC. II 3, 2 p. 131, 24 definitio -o suscribatur [gr. II 1, 2 p. 124, 10 *ἀρτι*]). GREG. M. epist. 1, 42 p. 66, 25 quod iam vel -o... studeat implere. al.). SCHOL. Cic. Gron. D p. 311, 3 -o... respondeam Erucio, post ad Roscios veniam. ② in enuntiatis secundariis (e coni. SEN. contr. 1, 1, 3 [Thomas, cf. Hagendahl, Apophoreta Lundström 1936, 322]): PHAEDR. 4, 21, 1 quid iudicare cogitet (Pithou, cogitas Havet, cogitur *codd.*) livor -o..., intellego (seq. 6 quem volo refelli iam nunc responso meo. QVEROL. p. 22, 27 R. al.). VLP. dig. 39, 2, 13, 12 possit fieri, ut aut tunc aut -o calumniatur (cf. PRVD. perist. 7, 72. PELAG. in I Cor. 9, 15 p. 177, 6 vel -o [opp. antea]. al.). OPTAT. 5, 3 p. 123, 17 quamvis nec -o desit Christus (VEN. FORT. carm. 1, 15, 27). AVG. civ. 3, 19 p. 129, 23 D. cum eos -o vix feramus (COMM. apol. 780). SVLP. SEV. dial. 1, 1, 4 me... tunc (V, totum cett.) tua caritas possidebat, nedum -o me tibi aestimes... defuturum. NOVELL. Iust. app. 6 volumus... sicut... erant, sic et -o sint. al.

γ imper. (cf. p. 1300, 21): ITALIA num. 22, 6 (Ps. Philo antiq. 18, 2) et -o veni et maledic (*καὶ ῥῶν δέωγο*, *Lugd.* nunc, *Vulg.* igitur). Matth. 3, 15 (cod. a. al.) sine -o (*ἀφες ἄρτι*). SORT. Sangall. 24, 10 non vinctes, -o conpesce te (Dold, conpescere W.). 48, 1 noli petere -o conmeatum (AVG. conf. 8, 7, 17 da mihi castitatem..., sed n. -o). AVSON.

12, 13 p. 324 P. tu -o dic, quid eqs. (92, 11 p. 319 tu alios -o consule). 92, 2 p. 318. 323, 8 p. 258 at -o, cum..., accipe non praecepta equidem, sed vota eqs. 419, 44 p. 364, 295 valete -o, classes populi eqs. CONC. II 3, 3 p. 13, 7 -o anathematiza Nestorium (gr. II 1, 3 p. 9, 9 *ἀρτι*). GREG. M. epist. 12, 6 p. 353, 18 vel -o omni agere intentione festina. al.

δ inf. (cf. etiam l. 35): FRONTO p. 63, 14 v.d.H. (= p. 70, 3 N.) quid existimas -o meum Frontonem facere? SACERD. gramm. VI 432, 32 amare -o, amare antea, amare postea. ITALIA Gal. 4, 20 (cod. d) vel<lem> autem adesse aput vos -o (*ἀρτι*, cf. VVLG. I Cor. 16, 7 nolo... vos -o [*ἀρτι*, *codd.* d e nunc, *codd.* g nunc vel -o] in transitu videre). EPIST. Alex. l. 311 H. experiri me -o posse an eqs. HIL. trin. 9, 64. FILASTR. 108, 8 quod... non factum est aliquando, nec -o fieri manifestatum est. AVIEN. ora 388 SCHOL. Cic. Gron. D p. 311, 2. AVG. anim. 2, 13, 18 et -o paradisum et postea regnum conferre caelorum. c. Parm. 3, 2, 11 p. 112, 20. al.

ε part.: CIO. orat. 39 ut -o primumque nascentia (cf. Tusc. 4, 21 ira nascent et -o existens. SEN. epist. 124, 10 in tenero, -o coalescente corpore. CLAUD. 10, 243 crescenti lunae [opp. plenae]). IVV. 7, 195. IVVENO. 1, 458 -o lugentes solacia magna sequentur (cf. DRAC. laud. dei 1, 301 -o bellantes fluctus freta pigra iacebunt). CONC. I 3 vers. Tur. p. 105, 33 (= I 2 p. 80, 25) nec -o... volentes recta sapere (gr. I 1, 3 p. 22, 13 *οὐδὲ ῥῶν*). I 5 p. 272, 20 non -o pie agentes solum, sed etiam antiquos... praedicatores... anathematizare (gr. I 1, 6 p. 133, 4 *ῥῶν*). ARATOR act. 2, 410.

ζ gerund.: GAIUS epit. 1, 6, 4 emancipatio solebat ante praesidem fieri, -o ante curiam facienda est, ubi eqs. PS. APVL. Asol. 27 disserendum est (Stob. 14, 52, 47 p. 1087 H. *ῥῶν*). ITALIA Hebr. 9, 5 (cod. d. al. et VVLG.) de quibus -o (*ῥῶν*) non est dicendum (DRAC. Orest. 558 dic, iam -o quid sit agendum). PANEG. 3, 31, 5. PS. DAMAS. epigr. 107, 6 quae grata forent, sunt -o flenda diu. INTERPR. Paul. sent. 1, 7, 2 quod per praetorem antea fiebat, -o per iudices... agendum est.

η imperf.: in enunt. conditionalibus irreal. praes. primariis: ind.: PAVL. NOL. carm. 26, 3 tempus erat... -o promere gaudia... si... paterentur. coni. (falso extat pro inf. praes. TAB. cer. Dac. 1 [CIL III p. 925] int. 14 = ext. 19): HIER. epist. 17, 3, 2 nisi... retineat... -o fugerem. PELAG. in Rom. 9, 4 p. 72, 24 optabam aliquando..., non -o (nunc Cas.) optarem. COMM. instr. 1, 6, 18 vix -o... amaret si eqs. PASS. Petr. 5 p. 28, 17 S. in enunt. secundariis dependentibus a temp. praeteritis: PAVL. NOL. carm. 19, 235 voluit... ut... nostra... premerent -o vincla leones. AVG. civ. 1, 32 p. 49, 27 D. pestilentia animos... foedavit, ut etiam -o... insanirent. PATRIC. conf. 23 rogaverunt me, ut vel -o... nusquam... discederem.

θ fut.: ind.: TER. MAVR. 2011 ut -o cernes (item in enunt. secundariis 2700. OROS. hist. 2, 3, 10 [cf. Svennung, Orosiana 153]). ITALIA Is. 29, 22 (Hier. in l. p. 336^D) non -o confundetur Iacob, nec nunc faciem mutabit (*οὐ ῥῶν... οὐδὲ ῥῶν*, VVLG. non -o... nec -o. SORT. Sangall. 20, 4 non poteris -o vincere [34, 11 opp. post aliquod temporis. 35, 4]. 22, 5. 23, 8. 26, 1 [= 30, 11] non eris -o magistratus. 52, 5. 6). HIER. Victorin. Poetov. in apoc. 13 et 17, 4 imaginem, sicut... fecerat tunc, hic substituit -o (tunc ed. Victorin.). VVLG. gen. 29, 35 -o confitebor domino. DIDASC. apost. 27, 19 et -o... constituet (gr. II 34, 3 *καὶ ῥῶν*. OROS. hist. 3, 20, 10 invenientur et -o plurimi). PAVL. NOL. carm. 21, 672. AVG. serm. 136, 2^{extr.} exspectate: -o videbit. BARNAB. 11, 8 -o autem... 'folia... non decident' (*ῥῶν*, opp. tunc... reddam). ARNOB. in psalm. 93 p. 462^A dicunt insipientes... -o deo hinc erit curae, ut eqs. SIDON. carm. 7, 7 -o principe surget (surgit M) Roma consule. DRAC. Orest. 716. PASS. Petr. Paul. long. 55 p. 167, 3 -o probabis (*ἀρτι*). brev. 11 p. 231, 22 -o scies. imperat.: EPIST. pontif. 374 CONC. I 2 p. 11, 21 causam tuam magis -o quam aliorum... curato. part.: AVSON. 168, 25 p. 36 P. -o septenos quater impletura Decembres... pignera.

ι perf. praes.: ind.: HERM. Pal. vis. 3, 3, 3 quae parui tibi -o et antea (*ἢ ὀφθεῖοά σοι καὶ ῥῶν καὶ τὸ πρότερον*. DIDASC. apost. 48, 10 opp. ante). CYPR. epist. 21, 1 p. 529, 15 vel (et v) nunc -o duplex mihi tristitia incubuit, quod eqs. (22, 1 p. 533, 14 n. -o... voluisti nos litteris tuis gravare). OPTAT. 3, 5 p. 86, 12 si et -o deo placuit. 6, 1 p. 144, 1 ibi -o superbus inventus es, ubi iamdudum humilis offerebas. PELAG. in Rom. 8, 18 p. 65, 13 -o gloria caelestis... 'abscondita est cum Christo in deo' et 'nondum apparuit quid erimus'. AVG. civ. 5, 1 p. 191, 8 D. contra quos -o nobis disputatio non est instituta. adv. Don. 20, 26 p. 125, 21 -o post conlationem victi commemorarunt. CONC. II 3, 1 p. 113, 16 numquid -o... iam victus sum? (gr. II 1, 1 p. 132, 1 *μή γὰρ ἀρτι*). VITAE patr. 5, 15, 44 -o adhuc non pervenisti eqs.? (gr. Cot. p. 665^A *ἀρτι*). inf.: OROS. hist. 5, 22, 15 tantam... in bello... extinctam -o fuisse... militum manum quanta tunc eqs. CONC. II 3, 3 p. 74, 16 dicuntur autem non -o prius tales esse coepisse, sed eqs. (gr. II 1, 3 p. 67, 12 *ῥῶν πρότερον*). part.: DRAC. Romul. 7, 71 ast ego, qui..., et -o sic positus.

κ fut. exact. (ad indicandum statum temporis fut. vel praesentis): COLVM. 4, 21, 3 cum -o... licuerit..., amputanda erunt. PS. PHILO antiq. 53, 2 et si viderit ignem Samuel -o, quemadmodum sustinebit? CAES. AREL. serm. 58, 2 quicumque se -o, dum licet, emendare neglexerit..., excepturus erit... supplicium (cf. p. 1308, 59).

[Pfifersdorffer]

2 *pertinet ad praed. supplenda (aliter in sententiis concisis ut* SEN. contr. 2, 1, 9 paulo ante ego divitis filiis invidebam, -o illi mihi. ITALA deut. 29, 28 [Lugd.] sicut -o [ὡσεὶ νῦν, *Vulg.* s. hodie. AVG. civ. 3, 20 p. 131, 28 D. *opp.* s. tunc. conf. 11, 18, 24]. OS. 2, 7 [Priscill. tract. 1, 24] melius mihi tunc erat quam -o [gr. 2, 9 νῦν, *Vulg.* nunc]. SORT. Sangall. 22, 4 te adlevat sed non -o [35, 7 VVLG. num. 24, 17 RVFIN. Orig. in num. 18, 4 p. 173, 4]. OPTAT. 5, 4 p. 127, 13 in hoc genere iamdudum alii fuerunt, -o alii [sc. *sunt*], postea alii futuri sunt. *al.*): TERT. cult. fem. 2, 1, 12 sed -o nos non de pudicitia (sc. *dicimus*). ITALA Matth. 15, 33 (cod. b) unde ergo -o in deserto panes tantos ...? ITIN. Anton. Aug. p. 321, 5 Porsulis quod -o Maximianopolim. AVG. civ. 10, 32 p. 456, 30 D. dici: quare -o? et: quare sero? (conf. 8, 12, 28 q. non -o? [*opp.* cras, *syn.* hac hora]. serm. 48, 5, 7 q. ergo -o non sic? forte et -o sic). 18, 52 p. 339, 35 quid -o in Perside? (ROMVL. fab. 50, 6 recc. gall. et vet.). conf. 8, 5, 12 verba lenta et somnolenta: '-o', 'ecce -o', 'sine paululum' *eqs. al.*

B *pertinet ad nomina*: 1 *subst.*: SEN. contr. 2, 4, 3 ille magni -o (*i. aliquando*) successor patrimonii natus. REPOS. 15 post vulnus, post bella potens Gradivus anhelat in castris -o tiro tuis. AVSON. Mos. 457 praesidiis dubiarum condita rerum, sed -o securis non (nunc *L*) castra, sed horrea Belgis. SVLP. SEV. dial. 2, 9, 5 ad Eusebium, tunc presbyterum, -o episcopum. OROS. hist. 3, 3, 2 Constantinopolim, aequae -o principem gentium. VICT. VIT. 3, 67. DRAC. Romul. 2, 163 beata ante parens hominis, pulchri -o numinis auctor. 2 *adi.*: AVSON. 419, 3 p. 354, 26 P. curia honorificis -o laeta decretis, olim ... maesta. PAVL. NOL. epist. 32, 6 p. 281, 12 meriti -o consors.

III *singularia*: A *indicatur aliquid proxime post aliud factum evenire i. q. postmodo, deinde, statim, paulo post* (cf. et p. 1307, 17. 49. 54. 1308, 62, praeterea p. 1305, 20 et Housman ad MANIL. 1, 871 [c. addend.]. 898. Löfstedt, Peregr. Aeth. 241sq.; dub. v. p. 1307, 40): LVCR. 2, 1135 augmine adempto ... in cunctas ... partis plura -o dispartit et a se corpora mittit (*item post abl. abs.* COLL. Mos. 1, 3, 2). SALL. or. Macri 15 tribunos plebei, -o patricium magistratum, libera ... suffragia maiores vestri paravere. OV. trist. 2, 151 -o subsidunt venti. EPICED. Drusi 325 mortem tibi ... rogas ... et -o per somnos agitaris imagine falsa (PETRON. 39, 5 caelus hic ... se ... convertit et -o fitaries. MAXIM. eleg. 1, 67 petebat. cf. MANIL. 1, 871 ac -o). LIV. 26, 15, 13 cum Flaccus negaret ... -o prohiberi etiam se ... senatus consulto diceret. HOMER. 596 saetigeri ... fremunt ... -o dentibus ... alterni ... vulnera miscent. TAC. ann. 4, 50, 4 hostis ... clamore turbido, -o per vastum silentium incertos obsessores effecerat. 6, 32, 1 Artabanus tardari metu, -o cupidine vindictae inardescere. VLP. dig. 9, 4, 21, 6 -o vero, cum in potestate deprehendatur, de facto eius posse agi (VICTORIN. POETOV. in apoc. 13 et 17, 2 -o illa c. [-o c. illa rec. Hier.] advenerit, computans loco octavo. ITIN. Theod. 10. cf. TER. MAVR. 1206 -o ... quotiens. HIER. tract. in Marc. p. 339, 18 -o ut). PAVL. dig. 43, 3, 2, 4 si per bonorum possessorem stetit, quo minus ... sed -o paratus est cavere, tenet interdictum (cf. SORAN. p. 33, 10 cum in utero infans esset, ... mater eius officio laborabat ... -o vero ... separatus non praevallet *eqs.* [gr. 2, 27, 1 p. 73, 28 μετὰ δὲ τὴν ἀπότρεξιν]). MOD. dig. 20, 1, 26 pr. -o heres debitoris paratus est solvere. ITALA gen. 31, 42 (Lugd.) et VVLG. nisi deus ... Abraha adesset mihi ... -o forsitan me nudum dimisisses (νῦν, Aug. quaest. hept. 2, 35 p. 111, 9 nunc. *sim.* in apodosi: AVG. c. epist. fund. 12 p. 208, 29. c. Parm. 3, 4, 21 p. 125, 13 si vero immundus est, cur -o [ergo *F*] tangunt *eqs.*? PASS. Thom. p. 158, 15. VITA Melaniae [BHL 5885] 65 p. 38, 17 nisi). MATTH. 26, 53 (aur. *al.*) et exhibebit mihi -o (ἀγρι) ... legiones angelorum (AVG. serm. 90, 4^{med.} recolite ... et ... -o invenietis, -o iudicabit. ITIN. Theod. 10 et descendit -o ibi). SCHOL. Cic. Gron. D p. 302, 8 (ad mirari:) -o eadem partem recurat, quod *eqs.* AVG. in euang. Ioh. 42, 7 -o illi quid responderunt.

B *t. t. grammat. i. q. 'hic', 'hoc loco' 'νῦν' (v. Stangl, Pseudoasconiana 12. 23)*: PORPH. Hor. epist. 1, 17, 9 'divites' -o pro gratiosis posuit (2, 1, 118sq. SERV. Aen. 8, 354. cf. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 21 dixit [*opp.* supra. GRILL. rhet. p. 26, 7 M. DON. Ter. Ad. 97 *opp.* mox. *al.*]. HESYCH. in lev. 1, 5 p. 835^A sancivit). 1, 18, 67 'protinus' -o 'subinde' significat (DON. Ter. Ad. 156. 296). 1, 20, 23 haec -o adverbia sunt accipienda, non nomina (DON. Ter. Andr. 2. 356, 1. *al.*). GRILL. rhet. p. 1, 21 M. -o ergo Tullius ... necesse habet (p. 3, 23). DON. Ter. Andr. 346, 4 'quin' -o pro 'immo', alias *eqs.* (731 Ad. 591, 1 SERV. Aen. 5, 269, 8, 408. *al.* cf. SCHOL. Ter. Bomb. Haut. 67 alibi). POMP. gramm. V 270, 24. 272. 19 'pro amico loquor' haec -o non cohaesit (sc. *praepositio 'pro'*); 'protulit' -o cohaesit. SCHOL. Cic. Gron. D p. 311, 21 ibi accusavit, -o comparat *eqs. al.*

iuncturae ad caput alterum: ad I: 1 tam -o: PLAVT. Trin. 609 quam dudum istuc aut ubi actumst? :: ilico, hic ante ostium; tam -o, inquit Praenestinus. 2 -o -o: SEN. dial. 10, 18, 5 -o -o (sc. *sub Caligula*) ... aderat ... alimentorum egestas. 11(12), 2, 5 -o -o in eundem sinum ... ossa trium nepotum recepisti. PETRON. 37, 3 et -o -o quid fuit? 42, 3. 46, 8 -o -o collo suo circumferebat onera ... nunc etiam adversus Norbanum se extendit. MART. 2, 57, 7. PLIN. epist. 3, 7, 11 non videtur tibi Nero -o -o fuisse? PS. FVLG. RVSP. serm. 31, 888^A ne tunc quaeratis, quando inveniri non potest; -o -o, dum in forma appareret servi.

ad II: 1 amodo (var. *l.*: AVG. bapt. 3, 4, 6 [J]): v. vol. I

p. 1960, 10 sqq., ubi addas: ITALA psalm. 130, 3 (Aug. spec. 6 p. 44, 18) expecta ... dominum a. et usque in aeternum (ἀπὸ τοῦ νῦν, *Vulg.* ex hoc nunc). Ioh. 1, 52 (cod. e) a. videbitis caelos apertos (ἀπ' ἀγρι. *item c. fut.* HERM. Pal. sim. 9, 11, 3 [τοῦ λοιποῦ]. VITAE patr. 5, 6, 21 a. ulterius hoc non faciam). PELAG. in II Cor. 5, 17 p. 261, 7 intellegens ... a. (a *om. pars codd.*) novo more vivendum. CONC. II 3, 1 p. 116, 19 quatenus a. iam vindictae ... subiaceret (gr. II 1, 1 p. 134, 26 ἐντεῦθεν ἥδη). II 3, 2 p. 120, 8 si ... a. (iam var. *l.*) debent accipere disciplinam (gr. II 1, 2 p. 115, 8 ἀπὸ τούτων). VITAE patr. 3, 167. 7, 24, 2 quia est mihi salus vel a. (*i. 'o', v. Saloni* 220).

2 usque modo (GLOSS. Plaut. gramm. III 58, 9 e Trin. 827, qui locus pertinet ad subst.; graece resp. ubi nihil adnot. ἕως τοῦ νῦν): ITALA gen. 32, 5 (Lugd.) egi tempus ibi u. -o (*Vulg.* u. in praesentem diem). 46, 34 (Lugd.) a pueritia u. -o (*Vulg.* u. in praesens. Matth. 11, 12 [cod. k; ἕως ἀγρι, *Vulg.* u. nunc]. 24, 21 [cod. a. *al.* = VVLG.]. EXPOS. mundi 34 p. 112, 7 ab antiquo et u. -o). deut. 12, 9 (Lugd.) non ... venistis u. -o in requie (*Vulg.* u. in praesens tempus). Ioh. 5, 17 (Tert. adv. Prax. 21 p. 265, 17 = VVLG. *al.*) pater meus u. -o operatur et ego operor (ἕως ἀγρι, Hil. trin. 7, 17 u. adhuc. ACT. Archel. 35, 5). 16, 24 (cod. b = VVLG.) u. -o non petistis nihil in nomine meo (ἕως ἀγρι, u. nunc *codd. deq.* u. adhuc *cod. a.*). PASS. Petr. Paul. long. 15 p. 133, 10 u. -o ... patiebar; nunc ergo *eqs.* (ἕως ἀγρι ... νυνὶ δέ).

deriv.: modernus. compos.: a-, dum-, post-, solum-, tantummodo.

iunctura modo ... modo sim. de notione: PRISC. gramm. III 81, 16 accipitur et pro infinitivo adverbio, quomodo et 'nunc' (*seq. TER. Eun. 714 [v. infra l. 48]; cf. 284, 3 [ad eundem loc.] pro 'n. ait, n. negat'.*) ponitur fere anaphorice; per chiasmum l. 82. p. 1313, 4. 8. 1314, 14. 19. 23, praeterea SALL. Iug. 60, 4. 84, 1 TAC. ann. 12, 1, 2. *al. interdum particula respondens omittitur, e. g. HOR. sat. 2, 3, 73 (v. p. 1314, 74). PROP. 3, 14, 15 OCTAVIA 205 TAC. ann. 4, 50, 4 (v. Nipperdey-Andersen). 6, 32, 1. deest CAES. [de dubiis v. Housman ad MANIL. 1, 898 et addenda ad hunc loc. atque Shackleton Bailey, Propertiana 32; suppletur '-o' sive primum sive alterum praeterea his loc.: CIC. har. resp. 46 LIV. 30, 12, 17 SEN. dial. 6, 11, 3 epist. 74, 8 QVINT. inst. 8 proem. 9. *al.*]*

I *repetito -o i. q. 'nunc ... nunc', 'interdum ... interdum', 'alias ... alias' (c. notione fere temporali [v. p. 1313, 15; i. q. 'prius ... deinde' e. g. l. 51. PLIN. nat. 35, 87. cf. etiam p. 1314, 5. 66]; i. q. partim ... partim sensu et distributivo e. g. CIC. Pis. 90 [de singulari subi. ut l. 48 sq. OV. met. 4, 280]. BELL. Afr. 82, 1 [v. l. 52, de plurali subi. ut SALL. Iug. 57, 4 TAC. Agr. 25, 1 LAMPR. Heliog. 27, 3] et divisioni inserviente e. g. p. 1313, 46. 48. inde proximae sunt notiones q. s. 'aut ... aut' [e. g. CELS. 4, 11, 2 SEN. nat. 6, 13, 1 GAIUS inst. 1, 16] et 'et ... et' [e. g. VAL. MAX. 8, 7 ext. 7 STAT. silv. 4, 2, 66])*: A *in compositione bimembri*: 1 *in univ. pertinet*: a *ad verbum*: TER. Eun. 714 -o ait -o negat (CIC. Pis. 90. Tusc. 1, 112 ut -o non nollem, -o non laborarem. ATT. 6, 1, 2 -o suscenset, -o gratias agit. BELL. Afr. 71, 1 -o procurrent, -o recederent comminarenturque impetum. OV. met. 10, 371). PACVV. trag. 375 Orestes -o fuit rex, factus mendicus -o naufragio (BELL. Afr. 82, 1 hostes ... -o se intra portas recipere, -o inconstanter immoderateque prodire. SALL. Iug. 98, 1 OV. am. 2, 9, 45 ars 2, 433. 3, 355. LIV. 9, 8, 11 tanta simul admiratio miseratioque ... ut -o *eqs.* [sim. 30, 28, 10]). CIC. div. in Caec. 44 quicum -o disserendum, -o omni ratione pugnandum certandum sit (BELL. Afr. 6, 5 cum ... -o insequerentur, -o rursus ab equitibus in oppidum repellerentur. OV. epist. 18, 51 met. 10, 416). Phil. 5, 14 Graeculi iudicis -o palliati, -o togati (*sim. opp. partic.* OV. ars 3, 317. LIV. 4, 43, 8 -o prohibentibus tribunis ... -o interregem interpellantibus). orat. 97 eloquentia -o perfringit, -o inrepat in sensus (fam. 1, 9, 19 SALL. Iug. 57, 4 OV. ars 2, 317 rem. 557 fast. 6, 705). BELL. Afr. 70, 5 -o procedendo, -o resistendo tardius itinere confecto (cf. OV. epist. 18, 9 -o venando -o rus geniale colendo). HOR. epod. 17, 70 voles -o altis desilire turribus, -o ense pectus ... recludere (OV. met. 7, 781 LIV. 7, 34, 13). LIV. frg. 60. *al.* b *ad adverbium*: LVCIL. 703 -o sursum, -o deorsum, tamquam collus cernui. CIC. parad. 14 quae -o huc, -o illuc transferuntur (div. 2, 145 Tim. 48. ATT. 13, 25, 3 o Academiam volaticam ... -o h., -o i. CATVLL. 3, 9. 15, 7). PETRON. 45, 2 -o sic, -o sic (AVG. nat. et grat. 4, 29). TREB. Gall. 4, 6 rem -o feliciter, -o infeliciter gerit. c *ad pron.*: RHET. Her. 3, 23, 38 -o aliud -o aliud nos verbum meminisse oportebit. 4, 14, 21 -o in hac, -o in altera re. CIC. har. resp. 46 ut (-o his se) -o vendat illis (nat. deor. 2, 49. cf. ac. 2, 121 div. 1, 62. 2, 93 -o hoc, -o illo modo [CATVLL. 50, 5 numero]. *al.* PS. SALL. in Tull. 5 -o harum -o illarum partium. NEP. Att. 10, 2). LIV. 30, 32, 5 -o suam -o hostium aciem. *al.*

d *ad subst. (variat. c. copula PROP. 4, 3, 7 te -o viderunt ... Bactra ... te -o ... Neuricus hostis ... hibernique Getae, pictoque Britannia curru, ustus et ... Indus)*: COM. pall. inc. 43 -o pueros (-o coniungendum cum pueros i. 'qui -o pueri erant' coni. Leumann in plag., ut ad p. 1307, 75 pertineret), -o adulescentes in cursu ... adsecuta est senectus. SALL. Iug. 23, 1 praemia -o, -o formidinem ostentare (*c. chiasmo ut*: 36, 3. 93, 4. 113, 2). HOR. epist. 2, 1, 213 et -o me Thebis, -o ponit Athenis (OV. ars 1, 323 -o ... Europen ... -o ... Ion. fast. 4, 569). PROP. 2, [Pfligersdorffer]

22, 35 Ov. epist. 19, 189. Liv. 26, 11, 4 potiundae sibi urbis Romae -o mentem non dari, -o fortunam. *al.* c. *praep.*: SALL. Catil. 56, 4 -o ad urbem, -o in Galliam versus castra movere. SALL. (?) rep. 1, 5, 6 in socios -o, -o in civis. HOR. epod. 2, 23. Liv. 4, 42, 5 -o ad eum conversus . . . -o ad collegas. 41, 20, 12 -o vulneribus tenus, -o sine missione etiam. *al.* e *ad adi.*: CIC. Phil. 2, 95 -o aequum sibi videri, -o non iniquum (fam. 9, 22, 4 SALL. Iug. 60, 4). VARRO ling. 5, 68 -o in dexteram -o in sinistram partem. SALL. Catil. 15, 5 citus -o -o tardus incessus. Iug. 84, 1 HOR. sat. 1, 3, 7 Liv. 5, 27, 2. 21, 35, 2 -o in primum -o in novissimum agmen. *al.* f *varia*: CIC. fam. 10, 20, 1 -o . . . quae vellemus, de Lepido, -o contra nuntiabantur. HOR. sat. 1, 3, 12 -o reges atque tetrarchas, omnia magna loquens, -o 'sit mihi mensa tripes' *eqs.* Ov. met. 8, 467. Liv. 44, 25, 6 -o ne iuvaret . . . -o pacis patrandae . . . paciscebatur mercedem.

2 *notabilia*: a *exempla usum temporalem illustrantia* (cf. l. 74 p. 1312, 39): Ov. fast. 4, 483 perque vices -o 'Persephone', -o 'filia' clamat (MANIL. 3, 557 -o deest aliis, -o adest vicibusque recedit aut redit. PORPH. HOR. carm. 3, 29, 34—36). CELS. 1, 3, 8 invicem -o aqua, -o vinum bibendum est (1, 10, 3 alternis diebus i. [3, 2, 5]. 2, 7, 5 idem . . . -o dextra, -o sinistra parte ventris i. oritur atque finitur. 3, 21, 13. *al.*). SEN. dial. 3, 17, 7 in totum inaequalis est: -o *eqs.* 12 (11), 9, 6 seq. numquam (nat. 7, 22, 1. PLIN. epist. 8, 14, 8 cum senatus . . . -o ludibrio -o dolori retentus n. seria, tristia saepe censeret). MELA 2, 115 *fretum* alterno cursu -o in Tuscum, -o in Ionicum pelagus profluit (BARNAB. 10, 7 alternis annis mutat naturam et fit -o masculus, -o femina [*ποτέ μὲν . . . ποτέ δέ*]). TAC. hist. 1, 81, 1 -o . . . -o . . . simul Othonis vultum intueri. VEG. mil. 4, 14 (*syn.* interdum . . . interdum). PAUL. NOL. carm. 18, 437 -o furum praeda iuveni et -o Felicis spoliis. *al.* b *exempla ad structuram pertinentia*: α *de coniunctione et -o* ([*sim.*]. cf. etiam l. 28 p. 1314, 22. 24. *al.*): PROP. 1, 14, 4 -o tam celeres mireris currere lintres et -o tam tardas funibus ire rates. 1, 20, 41 Ov. am. 1, 8, 74 epist. 15, 256 ars 1, 494. 3, 318 fast. 1, 130 Pont. 1, 2, 52 CALP. ecl. 4, 57 PRVD. psych. 711. *al.* *sim.*: BELL. Afr. 6, 5 -o rursus (*v. p.* 1312, 57). CELS. 5, 28, 15B -o tantum . . . -o etiam. HOMER. 457 -o deinde. IREN. 4, 35, 2 -o quidem . . . -o vero (*v. et infra l. 54*) et -o quidem . . . -o autem (HYG. astr. 4, 16 p. 119, 11. *v. et l. 70 et p. 1314, 22*). β *iungitur series membrorum inter se respondentium*: Ov. ars 1, 493 et -o praecedas facito, -o terga sequaris et -o festines et -o lentus eas. CELS. 4, 2, 3 hi . . . omnes dolores -o cum febre, -o sine hac sunt, -o in toto capite, -o in parte; interdum sic *eqs.* 4, 11, 1 id -o minus, -o plus periculi habet; exit *sanguis* -o ex gingivis, -o ex ore.

B *in compositione trimembri (iunguntur bimembr. et trimembr.*: CELS. prooem. 55. *dub.*: SEN. contr. 2, 5, 7): PLAVT. Men. 75 -o hic agitat leno, -o adulescens, -o senex (CELS. 7, 14, 1 tres has *causas* . . . -o intestinum eo inrumpere, -o omentum, -o umorem. CAPITOL. Aur. 18, 1). Ov. epist. 16, 77 -o . . . spectas . . . et -o suspiras, -o pocula . . . sumis *eqs.* (met. 4, 721. CELS. 3, 21, 1 tres species. SEN. benef. 5, 6, 4 nat. 7, 20, 1 QVINT. inst. 6, 3, 55 HYG. astr. 1, 4 p. 23, 14 PRVD. c. Symm. 1, 370. *al.*). PAUL. FEST. p. 23, 4 agere -o significat *eqs.* (p. 304, 11 -o s. summum, -o extremum, -o maximum. p. 341, 1). CELS. prooem. 55 -o parum . . . -o nimium, -o alia parte parum, alia nimium. SEN. dial. 4, 17, 1 nat. 1, 3, 12 epist. 27, 5. *al.* PLIN. nat. 2, 42 TERT. idol. 12 p. 44, 4. IREN. 3, 4, 3 -o quidem . . . -o vero . . . -o vero (*ποτέ μὲν . . . ποτέ δὲ πάλιν . . . ποτέ δέ*). *al.*

C *in compositione quadrimembri* (cf. l. 37; *aliter p.* 1309, 20): CIC. Font. 12 qui . . . partim . . . partim -o ab nostris imperatoribus subacti, -o bello domiti, -o triumphis . . . notati, -o . . . agris . . . multati sunt (SEN. nat. 3, 15, 6 HIER. Victorin. Poetov. in apoc. 5, 2). PAUL. FEST. p. 17, 13 actus -o significant in comoediis . . . certa spatia canticorum, -o iter *eqs.* (p. 53, 8. 109, 21. 308, 9). CELS. 4, 12, 1 -o . . . calor, -o inflatio *stomachum* . . . -o inflammatio, -o exulceratio adficit (GAIVS inst. 4, 174 LACT. epit. 66, 4). SEN. epist. 31, 3 *pertinet ad attributa* (TERT. cult. fem. 2, 7, 1). 88, 5 PLIN. epist. 5, 9, 7. LACT. inst. 7, 12, 30 easdem semper renasci -o in homine, -o in pecude *eqs.*

D *in compositione plurium membrorum*: SEN. contr. 7 praef. 5 -o exilis esse volt . . . -o horridus . . . -o brevis, -o nimis se attollit, -o nimis se deprimit. SEN. epist. 66, 33. VICTORIN. POETOV. in apoc. 5, 2 -o ergo facies Moysi operitur, -o et revelatur *eqs.* AVG. civ. 4, 11 p. 160, 5 D. -o . . . -o . . . -o . . . -o . . . -o autem. CASSIOD. in psalm. 73 p. 535B (*octies*).

II -o *respondet aliis adverbis*: A -o *ponitur in priore parte compositionis*: 1 *bimembra*: a -o . . . nunc (*in hac structura originaria particula nunc mere temporalis opposita erat particulae -o 'paulo ante', sic e. g. l. 76' Leumann in plag.; cf. etiam p. 1314, 64. al.*): Ov. rem. 595 -o . . . longum spectabat in aequor, n. in harenosa lassa iacebat humo. met. 8, 290. 506. 11, 243 sed -o tu volucris . . . n. gravis arbor eras (MANIL. 1, 658 has -o terrarum, n. has gradientis in oras. STAT. Theb. 5, 371. 12, 389 DRAC. laud. dei 1, 596). fast. 2, 523 -o verrebant . . . n. . . . corripuere *eqs.* (trist. 2, 437 -o dissimulata Perilla est, nomine n. legitur dicta, Metelle, tuo [*v. Ehwald ad l.*]). trist. 4, 8, 27 -o . . . vacuos secedere in hortos, n. hominum visu rursus . . . frui. SIL. 15, 313 TAC. hist. 2, 51, 1. 3, 85, 1 APVL. Plat. 2, 7. *al.* *iungitur series membrorum inter se respondentium*: MART. CAP. 3, 233 -o solae

syllabas formant, n. consonantes utrimque suscipiunt . . . -o se invicem mutant, nuper sibi cum decore succedunt.

b *alia*: RHER. Her. 3, 14, 24 -o acriter, tum clementer (CIC. nat. deor. 1, 31 t. autem [2, 102]. 1, 34 [*seq. etiam, rursus*]). SVET. rhet. 30, 2). 4, 54, 68 -o consul quondam, is deinde primus erat civitatis (SALL. Iug. 93, 4). CIC. Phil. 2, 65 -o egens, repente dives (QVINT. decl. 299 p. 181, 21). leg. 2, 43 -o . . . vicissim. BELL. Hisp. 5, 4 -o hi, nonnumquam illi (SVET. Tib. 66). SALL. Iug. 42, 1 -o . . . interdum (55, 8. 62, 9. 74, 1 MORET. 29 HOR. sat. 1, 9, 9. 1, 10, 12. 2, 7, 7 PROP. 2, 15, 5 Ov. met. 2, 189. CVRT. 10, 1, 29 i. etiam. PETRON. 41, 6. 113, 5 SVET. Cal. 43). HOR. sat. 1, 10, 11 -o . . . saepe (TER. MAVR. 2625 idem s. et. cf. PETRON. 114, 3 saepissime. TAC. ann. 4, 1, 3 saepius [11, 16, 2. 14, 10, 1]). PANEG. in Mess. 93 inque vicem -o directo contendere passu, seu libeat, curvo . . . contendere gyro. MANIL. 1, 231 his -o, post illis. TAC. hist. 2, 74, 2 -o . . . aliquando (ann. 6, 35, 1. 11, 34, 1. 16, 10, 4). ann. 14, 4, 4 -o . . . et rursus. PLIN. paneg. 35, 2 quas -o senatorum, iam delatorum turba compleret. SCHOL. Ter. p. 72, 27 -o . . . vel.

2 *trimembra*: a -o . . . -o *in prior. part.*: CIC. nat. deor. 1, 35 tum autem. SALL. Iug. 45, 2 in primis -o, -o in postremis, saepe *eqs.* (TAC. hist. 4, 84, 1. cf. CELS. 1, 1, 1 saepiusque). NEP. Att. 20, 2 interdum (Ov. met. 11, 499. 12, 410. COLVM. 11, 1, 32 i. etiam. *al.* cf. IREN. 3, 2, 2 -o quidem . . . -o autem . . . i. autem). PROP. 1, 3, 21 -o . . . et -o . . . nunc (Ov. am. 3, 2, 11 met. 6, 663. 10, 187. LAVS Pis. 51 et n. 98 -o, n. SIL. 13, 7). SEN. nat. 5, 6 et alias. TAC. hist. 4, 46, 3 postremum (4, 81, 2 postremo [PLIN. epist. 3, 9, 21]). ann. 1, 70, 3 aliquando. PLIN. epist. 2, 11, 12 iam. SVET. Aug. 41, 2 nonnumquam (Cal. 52). MIN. FEL. 19, 10 plerumque. AMM. 30, 1, 19 ad ultimum. SIDON. carm. 23, 289 simulat -o . . . -o aut . . . imponit . . . vel . . . fingit *eqs.* b -o *in prima tantum parte*: α *in sec. parte est nunc*: Ov. met. 9, 766 -o . . . n. . . . saepe (fast. 4, 643). 11, 64 -o . . . n. . . . nunc (MANIL. 4, 854 STAT. Theb. 9, 773 silv. 2, 1, 132. 5, 1, 161 MART. 9, 46, 1. 10, 5, 14 Ps. QVINT. decl. 10, 3 SIDON. epist. 7, 1, 3. *al.*). MANIL. 1, 835 interdum. SEN. Phaedr. 301 -que. β *alia*: PROP. 1, 3, 41 rursus et . . . interdum. Ov. met. 3, 77 interdum . . . nunc (SVET. Claud. 15, 1 i. . . nonnumquam). CELS. 5, 28, 15AB -o . . . (-o . . . -o . . .) nonnumquam . . . nonnumquam. TAC. ann. 1, 81, 2 aliquando . . . plerumque. PRVD. tituli 73 inde . . . mox. VOPISC. Tac. 2, 4 plerumque . . . prope semper.

3 *quadrimembra*: -o . . . -o *in primis partibus*: CIC. nat. deor. 1, 33 -o . . . -o . . . -o . . . tum. Ov. ars 2, 431 saepe . . . saepe (met. 14, 703 -o . . . et -o . . . s. . . . interdum). Pont. 1, 8, 65 nunc . . . nunc (LACT. inst. 7, 16, 7). CELS. 5, 26, 31BC interdum etiam . . . -o. BASS. gramm. VI 271, 28 alias . . . alias. *alia* (cf. l. 4 p. 1313, 84): Ov. epist. 18, 59 -o . . . nunc . . . nunc . . . nunc ([ars 1, 761 trist. 1, 2, 27 Pont. 4, 9, 43]. fast. 4, 695 -o . . . n. . . . aut . . . aut. STAT. silv. 2, 1, 170 -que . . . et. Ach. 1, 131 -o . . . n. . . . -o . . . saepe). met. 4, 310 -o . . . saepe . . . nunc . . . saepe (13, 541 -o . . . interdum . . . n. . . . n.).

4 *in compositione plurium membrorum* (cf. p. 1312, 77. 1313, 40): Ov. met. 6, 371 -o . . . nunc . . . -o . . . saepe (*bis*). 8, 732 -o . . . -o . . . nunc (*bis*) . . . -o . . . saepe (*bis*) . . . interdum. SEN. nat. 6, 4, 1 -o . . . -o . . . nunc . . . nunc . . . aliquando . . . nonnumquam (COLVM. 10, 237 -o . . . -o . . . -que . . . nunc [*ter*] . . . n.). epist. 120, 21 -o (*sexies*) . . . nunc . . . nunc. CASSIOD. in psalm. praef. p. 10AB -o (*novies*) . . . postremo.

B -o *ponitur in posteriore parte compositionis*: 1 *bimembra* (cf. p. 1308, 50): HOR. sat. 2, 7, 9 saepe notatus cum tribus anellis, -o laeva Priscus inani, vixit inaequalis. Ov. trist. 2, 269 eripit interdum, -o dat medicina salutem. Liv. 8, 32, 9 cum . . . nunc quereretur . . . -o . . . vociferaretur (CALP. ecl. 2, 42 et -o. FRG. Vat. 35 [a. 313] passim n. singuli, -o populi. APVL. mund. 4 DICT. 2, 43. 3, 16 SIDON. epist. 8, 6, 13). IREN. 1, 2, 4 Patrem . . . aliquando quidem cum coniuge Sige, -o vero et pro masculo et pro femina esse volunt (*ποτέ μὲν . . . ποτέ δέ*). HYG. astr. 4, 18 p. 120, 1 nonnumquam etiam . . . -o. ORIENT. comm. 2, 72 vel . . . vel -o. *in serie membrorum inter se respondentium opp. tempus vetustius temporis recentiori* (cf. p. 1312, 39 sq.): SEDVL. carm. pasch. 3, 211 tunc (*tempore Moysis*) alite multa carnis opima dedit, geminis -o (*tempore Christi*) piscibus auxit; sufficiens tunc manna pluit, -o *eqs.* (cf. op. pasch. 3, 18). op. pasch. 5, 10 nuper discipulus, -o iam reus; nuper apostolus, nunc apostata nominatus est (cf. carm. pasch. 5, 136 pridem discipulus qui nunc reus). 2 *trimembra*: Ov. met. 12, 518 deficit interdum, -o se super aera frustra tollere conatur . . . interdumque movet *eqs.* STAT. Theb. 4, 788 nunc . . . -o . . . iterumque. DICT. 1, 10 cum obstinate Hecuba nunc Priamum, -o filios deprecaretur, -o . . . nulla ratione divelli posset. 3 *quadrimembra*: HOR. sat. 2, 3, 73 Proteus fiet aper, -o avis, -o saxum et . . . arbor. Ov. met. 8, 873 nunc equa, nunc ales, -o bos, -o cervus abibat. STAT. Ach. 1, 520 nunc superum magnos deprendit in aethere coetus, nunc sagas adfatur aves, nunc dura sororum licia, turiferas -o consulit . . . aras (PRVD. c. Symm. 1, 69). 4 *in compositione plurium membrorum*: PROP. 3, 14, 15 nunc . . . nunc *eqs.* . . . et -o. Ov. met. 10, 522 nuper, nuper . . . -o . . . iam . . . iam . . . iam. STAT. Ach. 1, 572 nunc (*quater*) . . . -o . . . nunc. Pfligersdorffer.

iunctura non modo, sed (verum) etiam et sim. haud -o p. 1315, 81. n. solum -o v. s. solummodo. n. -o solum: CIC. Verr. II 2, 83 (*in* [AU])

parte codd., ceteris alterutrum omittentibus, item Sull. 29). n. -o tantum: IORD. Rom. 143 (ex FLOR. epit. 1, 16, 3, ubi n. -o). GLOSS. n. -o, non solum. οὐ μόνον. de re egerunt Handii Tursellinus IV 282 sqq. Stolz-Schmalz⁵ 1928 p. 684 sq. Kühner-Stegmann² 1914, II 2 p. 57 sqq. R. B. Steele, The formula 'n. -o ... sed etiam' and its equivalents, Bloomington 1896. Persson, Eranos 13, 1913, 152 sqq. inde a PLAVTO (l. 28. 56. p. 1317, 66. 76. 1318, 18), TER. CATONE, saepissime apud Cic. et Liv.

I non accedit altera negatio: A forma integra: 1 altero membro non negato: a n. -o, sed (verum) etiam (etiam et l. 38. cf. p. 1317, 24. Cic. leg. 3, 25 sed vel sed etiam add. del.):

α n. -o coniunctum: ① opponuntur membro altero adiunctione res aequales vel auctione graviores (nota eo magis e. l. 34. 72): ② sed: RHET. Her. 1, 9, 14 n. -o id, quod obest, sed e. id eqs. (cf. l. 31). 4, 22, 31 n. -o vivere, sed e. sepelirei prohibuerunt. 4, 32, 43. Cic. inv. 1, 3 ut n. -o labores excipiendos ..., sed e. vitam amittendam existimaret. Quinct. 49 (bis). S. Rosc. 87 n. -o ostenderes, sed e. offerres. 90 div. in Caec. 18. Verr. I 17 ut n. -o populo Romano, sed e. sibi ipse condemnatus videretur. II 2, 1 si n. -o reus improbus adduceretur, sed e. diligens ... accusator ... veniret (sim. in enuntiatis integris Caecin. 28 TAC. ann. 2, 45, 1. al.). Caecin. 44 qui n. -o ut fugerent, sed e. ipsius fugae ... viam quaesierunt. Tusc. 5, 26 fam. 10, 6, 3. 12, 3, 1 n. -o sicarii, sed iam e. parriidae. et passim. VARRO ling. 9, 16 qui amissa <non> -o quaerant, sed e. eqs. rust. 1, 3 CAES. Gall. 6, 1, 3 LIV. 1, 13, 8. 1, 40, 3. 2, 31, 7 n. -o plebem, sed ipsum e. dictatorem. al. QVINT. inst. 5, 11, 24. TAC. Germ. 45, 6 in tantum n. -o a libertate, sed e. a servitute degenerant. PLIN. epist. 10, 32, 1 TERT. apol. 25, 1 uxor. 1, 2. al. ③ verum: PLAVT. Most. 390 faciam ... n. -o ne intro eat, verum e. ut fugiat (sim. in enuntiatis integris: Cic. S. Rosc. 8. Tull. 33 n. -o cum omnia ipsi fecerunt ..., verum e. si per alios id fecissent. al.). Cic. inv. 1, 28 n. -o id, quod obest, verum e. id eqs. (cf. l. 14). S. Rosc. 12 n. -o clam, verum e. hic in foro. 31 n. -o dicere, verum e. libenter audacter libereque dicere. 69 n. -o armis ..., verum e. consilio. 94 quae n. -o idcirco praetereo, quod eqs., verum eo magis e., quod eqs. Verr. I 53 II 1, 78. 2, 79. 2, 110. 5, 127 n. -o resistendi, verum e. suppeditandi facultas. ul. PLIN. epist. 2, 7, 5 APVL. apol. 12. 15 n. -o similitudinem suam, verum e. ipsius similitudinis rationem. 17. 42 met. 1, 8, 6. al. TERT. scorp. 8 p. 161, 1 n. -o iustorum, verum e. et prophetarum. al.

④ opponuntur diminutione res momenti levioris: ⑤ sed: Cic. Caecin. 73 quod si n. -o oppressum, sed e. desertum aut negligentius adservatum erit. Rab. perd. 16 nomen ... crucis absit n. -o a corpore civium Romanorum, sed e. a cogitatione. prov. 44. Pis. 74 n. -o amplissimae, sed e. minimae laudi lauream concessisse. Marcell. 9 n. -o in gestis rebus, sed e. in fictis. Deiot. 15 scelere n. -o perfecto, sed e. cogitato. Brut. 34. div. 1, 124 n. -o plura, sed e. pauciora. Att. 14, 1, 2 n. -o magnum, sed e. parvum. CAES. Gall. 1, 18, 9 n. -o de regno, sed e. de ... gratia desperare. al. ⑥ verum: Cic. S. Rosc. 111 si qui rem ... n. -o malitiosius gessisset ..., verum e. negligentius. div. in Caec. 31 maximi criminis n. -o suspicionem, verum e. mentionem. Verr. II 3, 142. 4, 40 n. -o facinoris, verum e. minimi errati. Caecin. 41 sine cuiusquam n. -o morte, verum e. volnere. Cael. 45 n. -o agendo, verum e. cogitando (cf. APVL. Socr. 16 p. 155). fam. 16, 6, 1 si n. -o omnes, verum e. multi Catones essent in civitate nostra. APVL. apol. 103 criminibus ... maledictis.

β n. -o disiunctim: ① exprimitur auctio vel additio: ② sed: PLAVT. Most. 994 n. equidem in Aegyptum hinc -o vectus fui, sed e. in terras ... ultimas. TER. Ad. 386 n. quod ante pedes -ost videre, sed e. illa. AFRAN. com. 25 sumpsit n. ab illo [solum] -o, sed ... e. a Latino. Cic. Sest. 14 n. (om. G) defensionem -o videretur criminum continere, sed e. eqs. Mil. 61 neque vero se populo solum, sed e. senatui commisit, neque senatui -o (om. H), sed e. publicis praesidiis ..., neque his tantum, verum e. eqs. Brut. 116. 151. 159 de orat. 1, 132 fin. 4, 11 Tusc. 5, 51. al. SALL. (?) rep. 2, 1, 3 n. ita ut magistratum -o caperem ..., sed e. ut eqs. LIV. 2, 7, 5 n. invidia -o, sed suspicio e. 2, 21, 4. 2, 62, 4. 3, 63, 1. 5, 5, 5. 30, 19, 4 Mago n. imperio -o senatus ... motus, sed metuens e., ne eqs. et passim. PLIN. nat. 27, 3. QVINT. inst. 6, 4, 8 n. diligenter -o, sed e. familiariter nosse. TAC. dial. 32, 2 SVET. Tib. 12, 2. al. ③ verum: Cic. inv. 1, 5 hoc si forte n. natura -o neque exercitatione conficitur, verum e. eqs. 2, 21 n. ... in veritate -o, verum e. ... in opinione. 2, 165 Quinct. 39 Mil. 3. 80 n. confitendum -o, verum e. (sed e. vere HV) praedicandum. fam. 5, 11, 1. SALL. Iug. 89, 4 n. moenibus -o ..., verum e. multo magis locorum asperitate. epist. Pomp. 9. PLIN. nat. 20, 199 n. vi soporifera -o, verum ... e. mortifera. 26, 1. 27, 3. QVINT. inst. 1, 10, 9 studii ... venerationis. PLIN. epist. 3, 7, 9. APVL. apol. 33 n. piscatoribus -o, verum e. amicis. Plat. 2, 16. al. ④ exprimitur diminutio: Cic. Marcell. 32 qui habent aliquid n. sapientiae -o, sed e. sanitatis. LIV. 29, 9, 6. 38, 54, 2 n. congressum -o, sed conspectum e. eius vitasse. CVRT. 3, 3, 27 agmen intentum ad ducis n. signum -o, sed e. nutum. 6, 10, 14 agitant eos furiae n. consummato -o, sed e. cogitato (cogitato -o, s. e. consummato trad.) paricidio. Ps. AVR. VICT. epit. 12, 3 haud molestiis -o et periculis subici, sed fama e.

b n. -o, sed (verum): α n. -o coniunctum: ① exprimitur auctio (add. maxime p. 1316, 6. magis p. 1316, 7. 30) vel add.: ② sed:

PLAVT. Merc. 20 n. -o illum ..., sed quemque (cf. Cic. div. in Caec. 59 cuiquam [Att. 3, 15, 4]. Quinct. 72 quivis [Verr. II 2, 58 Flacc. 59]). RHET. Her. 4, 6, 9 n. -o dominos se fontium, sed se ipsos fontes esse (Cic. Rab. perd. 8 n. -o homines, sed prope i. regiones. Phil. 10, 8 leg. 3, 14 PLIN. epist. 6, 11, 1. al.). 4, 44, 58 expositio n. -o ... exornat orationem, sed multo maxime per eam exercemur eqs. (cf. Cic. Tusc. 2, 11 n. -o fortuna adiuvat ..., sed multo magis ratio [QVINT. inst. 1, 8, 4 BOETH. cons. 3, 12, 23 W. cf. infra l. 30]). Cic. Quinct. 18 S. Rosc. 48. div. in Caec. 14 hoc n. -o a me petitum esse, sed ita saepe et ita vehementer esse petitum, ut eqs. Verr. II 2, 33 n. -o perturbata, sed plane ... erepta (Att. 8, 11 D, 2. fam. 7, 23, 4 n. -o prope me, sed p. mecum habitare). 4, 58 n. -o Romae, sed in omnibus villis (Manil. 55 Catil. 4, 22 Tusc. 2, 63. al.). Pis. 64 perditorem n. -o dignitatis et auctoritatis, sed omnino ordinis ac nominis sui (Tusc. 1, 13 VARRO Men. 45 QVINT. inst. 4, 5, 6 APVL. apol. 84. al.). Planc. 76 n. -o lacrimulam, sed multas lacrimas. Marcell. 19 n. -o summa bona, sed ... vel sola. Phil. 5, 8 sed prope (Brut. 316 LIV. 45, 8, 5 PLIN. epist. 5, 16, 1. v. et l. 4. 49. al.). de orat. 2, 10 sed paene (leg. 3, 40 n. -o mentem ..., sed p. vultus. VARRO Men. 301 QVINT. inst. 3, 4, 2. al.). nat. deor. 1, 26 n. -o aliqua, sed pulcherrima specie. Att. 1, 10, 6. al. QVINT. inst. 5, 13, 20 n. -o in propositionibus ..., sed in toto genere actionis. TAC. ann. 4, 71, 1. TERT. patient. 8, 9 sed insuper. AMM. 19, 5, 2 n. -o inhabiles, sed contra nimii turbatores (cf. p. 1319, 54). al. ③ verum: Cic. S. Rosc. 79 ut n. -o ab hoc crimen resilire videas, verum omnem suspicionem in vosmet ipsos recidere intellegas (Verr. II 4, 23 Deiot. 38 TERT. pudic. 4, 5). Verr. I 9. II 2, 46 n. -o ex illa domo ..., verum ex tota provincia. 3, 153 ipse n. -o praediudicavit, verum gravissime ... iudicavit. dom. 114. fam. 13, 78, 1 n. -o suorum civium, verum paene Achaiae principem. al. APVL. flor. 47. BOETH. cons. 3, 12, 23 W. n. -o ea ..., verum multo magis haec ipsa. ④ exprimitur diminutio (verum l. 32): Cic. Quinct. 77 perdifficile esse ... n. -o tantam causam perorare, sed omnino verbum facere conari (Verr. II 2, 161 verum. Pis. 29 de orat. 2, 175. fam. 9, 15, 4 quos ego n. -o reges appellatos, sed o. natos nesciebam. CAEL. Cic. fam. 8, 1, 1). Cluent. 62 quid n. -o in criminis, sed in maledicti loco sit obiectum. Manil. 66. Catil. 2, 27 n. -o factum, sed inceptum ullum. Sull. 76 n. -o tot, sed unus tam crudelis hostis. Sest. 45 Rab. Post. 18. fin. 2, 92 n. -o parvo, sed ... nihilo. al.

β n. -o disiunctim: ① exprimitur auctio vel additio: ② sed (LIV. 44, 29, 7 add. ed. pr.): PLAVT. Epid. 382 n. oris caussa -o hominis aequum fuit sibi habere speculum, sed qui perspicere possent ... cordis copiam. CATO orig. 95 b n. Rodienses -o id noluere, sed multos populos ... idem noluisse arbitror. Cic. Phil. 2, 104 n. ... te dominus -o illis sedibus, sed quivis amicus ... arcebit. de orat. 2, 183 n. eos -o ..., sed omnis (off. 3, 15 LIV. 44, 3, 7 CVRT. 5, 3, 15. al.). ac. 1, 38 nec virtutis usum -o ..., sed ipsum habitum (LIV. 21, 25, 3. 26, 24, 5 TAC. Agr. 3, 1. al.). Cato 12 nec vero ille in luce -o ... magnus, sed eqs. fam. 1, 9, 7 CATVLL. 21, 2. 24, 2. VERG. georg. 2, 285 n. animum -o uti pascat prospectus inanem, sed quia eqs. LIV. 1, 13, 4. 1, 49, 5. 6, 7, 1. 6, 14, 2 orationes ... facta. 21, 33, 10 sed prope (29, 8, 6. QVINT. inst. 11, 2, 32 n. paginas -o, sed versus p. ipsos. al. cf. l. 4. 17). 26, 5, 9. et saepius. CVRT. 5, 3, 18 nec singulos -o, sed agmina proterebant. 6, 7, 1. 6, 8, 10. STAT. Theb. 4, 732 (725 Kohlmann) n. ora -o angustisque perusti faucibus, interior sed vis quatit. QVINT. inst. 2, 8, 13 n. ... pugno ferire vel calce tantum aut nexus -o ... docebit, sed omnia. TAC. hist. 2, 19, 2 ann. 2, 14, 2. PLIN. epist. 2, 11, 6 quae sententia n. praevaluit -o, sed omnino ... fuit sola frequens (FLOR. epit. 3, 4, 4). 6, 16, 9. TERT. patient. 10, 5 n. probamus -o, sed ampliorem ... facimus. al.

③ verum: Cic. Arat. frg. 9, 1 (nat. deor. 2, 10) huic n. una -o caput ornans stella relucet, verum eqs. (Arat. 55 οὐ ... οὐδὲν οὐδ' οὐλος ..., ἀλλὰ). PHAEDR. 1, 17, 4 lupus ... n. unum -o deberi dixit panem, verum adfirmavit decem. PLIN. nat. 2, 132 n. antemnas -o, verum ipsa navigia contorta. APVL. mund. 17. ④ exprimitur diminutio: SEN. dial. 6, 4, 4 nec id in maioribus -o observasti, sed in minimis. QVINT. inst. 6, 1, 14. 12, 10, 69 nec pro causa -o, sed pro partibus causae.

c n. -o, sed (verum) ... quoque (quoque sed l. 72): α n. -o coniunctum (verum l. 69. 75): SCIP. min. or. frg. Gell. 16, 12, 5 n. -o vinosus, sed virosus q. RHET. Her. 1, 15, 25 n. -o imparasse, sed rationem q. ostendisse. 4, 23. Cic. inv. 1, 59 n. -o quidam ex necessitudine ... fiunt, verum ad utilitates q. eqs. Quinct. 38 n. -o res erat, sed ratio q. omnis. top. 3. PLANC. Cic. fam. 10, 21, 5 n. -o honorem, sed misericordiam q. PRIAP. 19, 5 haec sic n. -o te, Priape, posset, privignum q. sed movere Phaedrae. LIV. 40, 46, 11 n. -o similitates, sed bella q. PHAEDR. 1, 20, 1. QVINT. inst. 12, 1, 4 n. -o a sapientibus dicitur, sed vulgo q. semper est creditum. SVET. Tib. 63, 1 APVL. apol. 56. AMM. 20, 8, 13 n. -o grato animo, verum cupido q. Hyg. astr. 2, 38 p. 75, 10. BOETH. cons. 3, 11, 24 W. al. β n. -o disiunctim: ① sed: Cic. ac. 2, 23 scientiam nos n. (add. rec. A) comprehensionem -o rerum, sed eam stabilem q. ... esse censemus. LIV. 1, 20, 7 nec caelestes -o caerimonias, sed iusta q. funebria. 4, 30, 9. 5, 18, 9. 31, 26, 12 (ubi v. Weissenborn-Müller). 44, 25, 7 n. fidem -o ..., sed obsides q. al. SEN. Suas. 6, 19. CVRT. 4, 6, 27 n. interrito -o, sed contumaci q. vultu. 5, 4, 1. 8, 5, 2 MELA 3, 57. QVINT. inst. 1, 1, 34 n. rationis -o, sed usus q. 9, 3, 47. SVET. Vit. 13, 3 n. profundae -o, sed intempestivae q. ... gulae. al. ② verum: PHAEDR. 4, 1, 1 n. vitam -o tristem [Att]

decurrit, verum post obitum q. persequitur illum . . . miseria. MELA 3, 49 nec indomitum -o ante se, verum ignotarum q. gentium victor. PLIN. nat. 2, 38 *sidus* n. terrae -o conceptus inplet, verum animantium q. omnium stimulat. 18, 216 QVINT. inst. 1, 11, 13 FRONTIN. aq. 1 BOETH. cons. 1, 6, 19 W.

d n. -o, sed (verum) et (et . . . quoque l. 26. et . . . etiam l. 24. cf. p. 1315, 38). **α** n. -o *coniunctum*: ① *exprimitur auctio vel additio* (verum l. 10. 13): COLVM. 1, 3, 2 ibi n. -o perceptionem fructuum, sed et vitam colonorum esse dubiam. PLIN. nat. 6, 58 patefacta est India n. -o Alexandri Magni armis . . . , verum et aliis auctoribus Graecis. 26, 37 medetur n. -o pectoris doloribus . . . , sed et cruditates discutit (*item in enuntiatis integris* TAC. ann. 14, 39, 1 SVET. Iul. 14 Galba 14, 3. TERT. anim. 25, 8 verum et [51, 7 adv. Marc. 3, 6 p. 383, 15]). TAC. Germ. 15, 2 quae *dona* n. -o a singulis, sed et publice mittuntur. ALF. dig. 5, 1, 76 n. -o si unus aut alter, sed et si omnes iudices mutati essent. VLP. dig. 37, 5, 5, 6 TERT. apol. 34, 2. *al.* ② *exprimitur deminutio*: PAVL. dig. 6, 1, 33 fructus n. -o percepti, sed et qui percipi honeste potuerunt aestimandi sunt. COD. Theod. 8, 10, 2 (= Iust. 12, 61, 2) n. -o in civitatibus singulis, sed et mansionibus.

β n. -o *disiunctim*: ① *exprimitur auctio vel additio*: ④ sed: LIV. 21, 60, 9 n. eius -o exercitus, qui victus erat, sed et eius, qui *eqs.* 27, 4, 7 senatus n. legatis -o benigne respondit, sed et ipse legatos . . . misit (*item in enuntiatis integris* SVET. Iul. 68, 2. 76, 1 n. enim honores -o nimis recepit . . . , sed et ampliora etiam humano fastigio decerni sibi passus est). PLIN. nat. 32, 119. QVINT. inst. 1, 4, 13 neque has -o noverit mutationes . . . , sed et (*om. AP*) quae rectis quoque casibus aetate transierunt. PLIN. paneg. 18, 3. SVET. Aug. 33, 1 n. diligentia -o summa, sed et lenitate. DOM. 4, 1. TER. MAVR. 2446 nec carmen -o, sed et volumen. ⑤ verum (*v. et l. 35*): MELA 1, 15 ora contrariis litoribus Asiae n. opposita -o, verum et similis est. 3, 52. PLIN. nat. 2, 130 n. ventorum -o, verum et reliquarum tempestatum. 2, 226. 6, 131. 16, 33. 17, 78 n. perflatu -o utilis, verum et aspectu grata. 21, 42. 23, 57. *al.* SVET. Aug. 94, 11. Nero 38, 3 conlationibusque n. receptis -o, verum et efflagitatis. DOM. 4, 1. ⑥ *exprimitur deminutio*: PLIN. nat. 8, 78 necat frutices n. contactos -o, verum et adflatos.

e n. -o, sed (verum l. 39) saltem (*aliter p. 1320, 16. 18. 23*): QVINT. inst. 1, 10, 35 n. oratori -o, sed cuicumque saltem (*secl. Raderm.*) primis litteris erudito. APVL. met. 9, 19, 4 n. -o (*i. non quo; cf. p. 1321, 53*) capere, verum saltem contingere . . . pecuniam cupiens.

f n. -o, quin: TERT. apol. 24, 2 veram religionem veri dei n. -o negligendo, quin insuper expugnando.

g n. -o, magis: TER. MAVR. 1201 nec -o, quia . . . , putato . . . : magis . . . notabis.

2 *etiam altero membro negato*: **a** n. -o, sed (verum l. 52. 54) ne . . . quidem (n. -o *disiunctim l. 48. 50. 52*): CIC. div. in Caec. 34 vobis inter vos n. -o voluntatem fuisse coniunctam, sed ne praedam q. adhuc esse divisam. de orat. 1, 87. rep. 5, 2 n. -o . . . renovare neglexit, sed ne id q. curavit, ut *eqs.* LIV. 4, 51, 6 n. in retinendis -o publicis agris . . . pertinacem nobilitatem esse, sed ne vacuum q. agrum . . . plebi dividere. 6, 18, 4 invidiam n. dictator -o . . . fugisset, sed ne senatus q. sustinere potuisset. CVRT. 8, 1, 35 PLIN. nat. 2, 121. QVINT. inst. 12, 4, 1 ut n. ea -o . . . debeat nosse, verum ne ea q. . . negligere. TERT. uxor. 2, 1. BOETH. c. Eut. praef. 39 cum n. -o saepe id . . . ignorent, verum . . . ne id q. . . intellegant. **b** n. -o, sed (verum l. 59) non (*numquam l. 56*): CIC. Cael. 15 n. -o si socius . . . , sed nisi inimicissimus . . . fuisset, numquam . . . voluisset. Brut. 134 n. -o contentus esses, sed melius non quaereres. nat. deor. 2, 115 quae n. -o ut fierent ratione eguerunt, sed intellegi qualia sint sine summa ratione non possunt (*inde MIN. FEL. 17, 6 verum etiam . . . n. p.*). **c** n. -o, sed (quoque, etiam) vix: LIV. 4, 30, 7 nec caelestes -o defuerunt aquae, sed terra quoque . . . vix ad perennes sufficit amnes. 34, 38, 7 nec inops -o consilii, sed vix mentis compos esset. QVINT. inst. 5 proem. 1 n. -o agenti supervacuum, sed vix etiam viro dignum.

B *forma debilis*: 1 *ordine sollemni*: **a** *om.* 'sed etiam' *sim.* (*cf. p. 1315, 11. 1316, 39. n. -o disiunctim l. 66. 67. 68. 71*): PLAVT. Bacch. 973 n. quinquaginta -o, quadringentos filios habet. [VERG.] catal. 14, 5 n. ego ture -o aut picta tua templa tabella ornabo . . . , corniger hos aries . . . sacrato sparget honore focos. LIV. 24, 18, 7 neque senatu -o aut equestri ordine regendo cura se censorum tenuit: nomina omnium . . . excerpserunt *eqs.* QVINT. inst. 12, 10, 3 quorum quidem opera n. vetustatis -o gratia visenda sint. APVL. Plat. 2, 22 sapiens n. (nullo *Rohde*) -o merae voluptatis (voluntatis *trad.*) quidem . . . gratia veniet ad agendum, nisi praesto fuerint honesta emolumenta virtutis. SCHOL. Cic. Gron. D p. 307, 24 n. -o parentes filios suos volunt studio agendi detineri (*seq. ipsi*).

b *om.* 'sed': **α** n. -o, quoque: PLAVT. Cist. 315 n. mo(*do*)psa lepidast, commode q. . . fabulatur. LVCR. 4, 507 n. -o . . . ratio ruat omnis, vita q. ipsa concidat. QVINT. inst. 1, 10, 12 cum . . . nec illa -o contenti dissimilium concordia . . . , sonum q. his motibus dederint.

β n. -o, etiam (*fort. huc pertinet* TAC. ann. 1, 77, 1, *nisi scribendum est* *<s>et. trad. defend. Erikson, Stud. z. d. Ann. d. Tac., Lund 1934 p. 82*): TAC. ann. 3, 19, 2 Germanici morte n. -o apud illos homines, qui tum agebant, e. secutis temporibus vario rumore iactata. 4, 35, 1 quorum n. -o libertas, e. libido impunita.

2 *ordine inverso*: **a** *res opposita nulla inducitur particula* (n. -o *disiunctim l. 6. 7. 8. 9. 11. 13*): **α** *priore membro exprimitur auctio vel additio*: CIC. Phil. 8, 27 *legionibus* suppletis ex D. Bruti exercitu, n. -o ex dilectu suo. fin. 5, 51 esse utilitatem in historia, n. -o voluptatem. ac. 2, 93 per me vel stertas licet . . . , n. -o quiescas. Att. 2, 19, 2. 12, 5, 2 noscenda . . . est natura, n. facultas -o. ad Brut. 2, 1, 2 (= 9, 1, 2 Sj.) omnia . . . praestiti rei publicae . . . , nec illa -o *eqs.* LIV. 5, 12, 11 ipsa plebes . . . , n. is -o, qui creatus erat. 5, 48, 2 loco . . . et vaporis pleno cineremque, n. pulverem -o ferente. PLIN. nat. praef. 22 volumina ediscenda, n. -o in manibus . . . habenda. 6, 68. 18, 205. 28, 106 severos, n. -o pudicos mores. 30, 8 ad rabiem, n. aviditatem -o scientiae. 31, 90. *al.* **β** *priore membro exprimitur deminutio*: PLAVT. Pseud. 824 *herbas* formidulosas dictu, n. essu -o. CIC. Flacc. 7 qui . . . in suspiciosissimo negotio maledictum omne, n. -o crimen effugit. Tusc. 5, 23 huic paulumne ad beatam vitam deesse dicemus, n. -o ad beatissimam? Att. 5, 20, 6.

b *res opposita inducitur particula* quoque vel etiam: **α** quoque, n. -o (*disiunctim l. 19 [bis]. 20*): PLAVT. Capt. 284 philosophatur q. iam, n. mendax -o est. LIV. 24, 13, 7 locus munimento q., n. natura -o tutus. CVRT. 7, 2, 6 moverat iam regem q. (*om. E*), n. contionem -o. PLIN. nat. 16, 214 antiquiorem Minerva q., n. (n. q. *trad.*) -o Libero patre vetustatem. 28, 31 sudor q. . . , n. -o saliva. 34, 163 ad aurea q., n. -o argentea staticula. **β** etiam, n. -o (*disiunctim l. 27. 28*): ① *priore membro exprimitur auctio vel additio*: CIC. off. 3, 77 vir quem Fimbria etiam, n. -o Socrates noverat. fam. 4, 14, 2 secundas etiam res nostras, n. -o adversas pertimescebam. LIV. 21, 54, 3 uti numero etiam, n. animis -o valeatis. PLIN. nat. 7, 55 etiam victum in loquendo . . . , n. imaginem -o . . . reddidit. 17, 187 etiam in vino, n. -o in musto.

② *priore membro exprimitur deminutio*: TREBON. Cic. fam. 12, 16, 1 quam omnibus tuis etiam minimis commodis, n. -o tanto bono gaudeam.

③ *accedit aut subauditur alia negatio*: **A** *forma integra*:

1 *altera negatione expressa* (*pro negatione extat interrogatio rhetorica p. 1320, 19. 37*): **a** *sequitur altera negatio*: n. -o non (nullus, nihil *sim.*): **α** *altero membro negato*: ① n. -o non, sed (verum l. 40. 44. 67) ne . . . quidem (n. -o *disiunctim l. 60. nec . . . quidem l. 57. nec pro ne . . . quidem l. 44. sed etiam ne . . . quidem l. 42*): ④ *utrumque verbum suo verbo praeditum est*: ① *opponuntur inter se formae verbales*: CIC. inv. 1, 45 n. -o non fecerim, sed ne potuerim q. facere (*cf. S. Rosc. 79 n. -o nihil . . . fecisse . . . , sed ne potuisse q. facere*).

S. Rosc. 54 n. -o non possis, verum ne coneris q. Caecin. 59. Tusc. 2, 34 quorum n. -o nemo exclamavit umquam, sed ne ingemuit q. Att. 14, 14, 2 illum n. -o non facturum, sed etiam (*secl. Beier*) ne passurum q. fuisse. fam. 10, 10, 1. TERT. anim. 50, 2 mortem ad suos n. -o non pertinere, verum nec pervenire. BOETH. c. Eut. 8, 42. ② *praeter form. verb. etiam alia opponuntur*: CIC. Quinct. 53 tu n. -o non ad C. Aquilium . . . rettulisti, sed ne ipse q. te consulisti, ne hoc quidem tecum locutus es *eqs.* div. in Caec. 40 quas res n. -o antea numquam cogitasti, sed ne nunc q. . . quae et quantae sint suspicari potes (Verr. II 1, 64 Pis. 65). Verr. II 1, 111 n. -o nemo edixit, sed ne metuit q. quisquam ne quis ediceret (Manil. 39 CAES. Gall. 5, 43, 4 NEP. Phoc. 2, 5). 2, 120 n. -o suffragia nulla fuisse, sed ne genera q. spectata esse *eqs.* (3, 14 Font. 40). leg. agr. 2, 41 n. -o nihil iudico, sed ne quid sentiam q. profero (Tusc. 1, 55). Sull. 50 ego n. -o tibi non irascor, sed ne reprehendo q. factum tuum. fam. 3, 10, 9. CAES. Gall. 1, 16, 2 n. -o frumenta in agris matura non erant, sed ne pabuli q. satis magna copia suppetebat. LIV. 4, 35, 6 APVL. apol. 97. COD. Theod. 9, 6, 4 ut n. -o sponte prodire non audeant, sed ne (nec Iust. 4, 20, 12) vocati q. in iudicium venire cogantur. *al.* ③ *opposita uni verbo subiunguntur*: ① *verbum priori membro additum* (*praecedens l. 64*): CIC. inv. 2, 85 ut n. -o non necesse sit, sed ne utile q. Quinct. 96 n. praetorem -o . . . invenire (*non*) (*om. plerique codd.*) potuit . . . , sed ne amicos q. S. Rosc. 137 id n. -o re prohibere non licet, sed ne verbis q. vituperare. Verr. II 2, 121 n. -o Siculorum nihil in hac re valuisse leges, sed ne ab senatu q. . . datas. Rab. perd. 13. Lig. 4 domo est egressus n. -o nulum ad bellum, sed ne ad minimam q. suspicionem belli (nat. deor. 1, 101 fam. 4, 13, 3). fin. 2, 91. Att. 1, 11, 1 n. -o eam voluntatem eius . . . recipere non potui, verum ne causam q. elicere immutatae voluntatis. 10, 4, 4. fam. 13, 18, 1 n. -o rogare te . . . non debeo . . . , sed ne gratias q. agere. *al.* ② *verbum alteri membro additum*: CIC. S. Rosc. 152 n. -o culpa nulla, sed ne suspicio q. potuit consistere (Verr. II 3, 114 n. -o granum n. [ullum *codd. dett.*, *cf. p. 1320, 79*], sed ne paleae q. . . relinquerentur. 4, 48 Scaur. 19. 38 fam. 4, 13, 1). Verr. II 2, 71 n. -o non (*del. Mueller*) ratione, sed ne dissimulatione q. tectam improbitatem. 2, 113 quod n. -o Siculus nemo, sed ne Sicilia q. tota potuisset (Sull. 25 n. -o homini n., sed ne cupiditati q. ulli servias. Phil. 1, 14). Caecin. 53 cum filius n. -o non (*del. Ern.*) mortuus, sed ne natus q. esset. 85 n. -o non (*del. Mueller*) inventorem, sed ne probatorem q. esse me. Mur. 8 hoc n. -o non (*del. Mueller*) laudari, sed ne concedi q. potest. de orat. 2, 294. rep. 6, 23 n. -o non (*del. Gruter, om. U*) aeternam, sed ne diuturnam q. gloriam adsequi possumus. Cato 34 n. -o quod non possumus, sed ne quantum possumus q. cogimur. off. 3, 105 id n. -o non (*om. codd. nonnulli*) summum malum, sed ne malum q. esse. CAES. Gall. 2, 17, 4 quo n. -o non (*om. LT²R² et pars edd.*) intrari, sed ne perspicui q. posset. LIV. 4, 3, 10 n. -o non patricium, sed ne civem q. Romanum . . . regnasse. *al.* ③ n. -o

non, sed (etiam l. 11. 12) non (neque . . . neque sim.): Cic. S. Rosc. 81 qui n. -o Romae non fuit, sed omnino quid Romae ageretur nescivit (fin. 1, 70). Verr. II 3, 55 n. -o se non arasse . . . , sed nec dominum eius fundi esse nec locatorem (Cluent. 56 n. -o ad me meos vicinos . . . non adduxit, sed ipse iis neque defensoribus uti . . . neque laudatoribus potuit. Sull. 28 TERT. nat. 2, 6, 1). dom. 72 n. -o iam nemo est tam imperitus . . . , sed nemo est tam inimicus patriae *eqs.* Pis. 41 n. -o . . . optare numquam auderem, sed cogitare non possem. 57. LVCR. 3, 605 quid dubitas . . . quin . . . n. -o non omnem possit durare per aevom *anima*, sed minimum quodvis nequeat consistere tempus? VARRO rust. 1, 2, 6 quid . . . n. -o non nascitur, sed etiam non egregium fit? 1, 4, 7 *herba* n. -o non evellenda . . . , sed etiam non calcanda. SALV. gub. 3, 11 nos n. -o non omnibus dei obtemperare verbis, sed nullis paene illius oboedire mandatis. *¶* n. -o non, sed vix (s. et vix l. 18): Cic. Verr. II 1, 46 ut n. -o proficisci . . . Dolabella non posset, sed vix in oppido consisteret. Sull. 12 n. -o animo nihil comperi, sed vix ad aures meas istius suspicionis fama pervenit. Cael. 15. VLP. dig. 50, 4, 6 pr. ut n. -o publicis honoribus pares non sint, sed et vix de suo victum sustinere possint.

β altero membro non negato: *①* n. -o non, sed (verum) etiam: *α* sed: RHET. Her. 4, 14, 20 *uti* n. -o non offendat animum, sed e. concinniorum orationem reddat. 4, 23, 33 sed e. insuper. Cic. Verr. II 3, 214 n. -o incommoda non est, sed e. grata est. Catil. 1, 29, 3, 28 ut n. -o nullius audaciae cedamus, sed e. omnis improbos ultro semper lacessamus (dom. 76 p. red. in sen. 36. Sest. 33 n. -o n. senatus consulto, sed e. repugnante senatu. Balb. 26 FRONTO p. 139, 21 v.d.H. [= p. 145, 2 N.]). Cluent. 94. p. red. in sen. 36 n. -o . . . nihil minuam de libertate mea pristina, sed e. adaugebo (Mil. 15 VARRO ling. 9, 19 TERT. apol. 1, 9). Rab. Post. 44 vos . . . n. -o (non) (*add. aliquot codd.*) aspernari ac refutare, sed complecti e. et augere debetis. Att. 1, 20, 3 n. -o numquam desero, sed e. *eqs.* (QVINT. inst. 12, 3, 10). 2, 1, 2 n. -o non excitatum . . . , sed e. plane perterritum. *et saepius.* VARRO ling. 7, 3. BELL. Afr. 47, 4 n. -o sibi quicquam non (*om. pars codd.*) adquisierant . . . , sed e. *eqs.* VITR. 1, 4, 4 QVINT. inst. 11, 1, 2. SVET. Otho 3, 2 n. -o missos . . . non recepisse, sed ipsum e. exclusisse. GELL. 17, 20, 7 n. -o non repressit, sed instinxit e. *eqs.* *al.* *correlatione liberiore:* VARRO rust. 2, 4, 12 *sus* quae prae pinguitudine carnis n. -o surgere non posset, sed e. ut in eius corpore sorex exesa carne nidum fecisset.

② verum: Cic. S. Rosc. 138 n. -o non laedetur causa . . . , verum e. ornabitur. Verr. II 1, 39, 4, 133 n. -o non venditabant, verum e. coebebant. Arch. 4 prov. 38. Phil. 11, 20 n. -o non petenti, verum e. recusanti. Cato 57. fam. 6, 4, 4 n. -o dolor nullus, verum finis e. doloris. PLIN. epist. 5, 13 (14), 1 n. -o non presserunt eum, verum e. sublevarunt. APVL. apol. 102. TERT. apol. 37, 10 n. -o non molestum, verum e. necessarium. scorp. 4 p. 152, 18. Cod. Theod. 4, 10, 2 (= Iust. 6, 7, 3) adversus patronos n. -o non audientur, verum e. *eqs.* *al.* *③* n. -o non, sed (verum l. 50. 52. 57. 67): RHET. Her. 2, 11, 16 n. -o nullo adiumento esse, sed potius maximo impedimento (Cic. Verr. II 4, 11 n. -o in aere alieno n., sed in suis nummis multis. 5, 39 fam. 10, 6, 3 BOETH. cons. 1, 1, 8 W. verum . . . insuper). Cic. inv. 1, 21. 1, 82 n. -o non reprehensum iudicium, sed ab omnibus adprobatum. 1, 108. S. Rosc. 66 n. -o elui non potest, verum usque eo permanat *eqs.* Verr. II 4, 140 n. -o non minorem, sed prope maiorem. Flacc. 26 n. -o non postulo, sed contra . . . vos oro et obtestor (fin. 1, 50 n. -o numquam nocet cuiquam, sed e. *eqs.* Att. 9, 15, 3). Vatin. 33 *quod* n. -o factum antea numquam est, sed in omni memoria omnino inauditum (NEP. frg. 26). Deiot. 38 ille n. -o tibi non suscenset . . . verum omnem tranquillitatem . . . refert acceptam. de orat. 3, 75 n. -o non pro me, sed contra me est potius (nat. deor. 3, 26 n. -o non adrogantis, sed p. prudentis. Lael. 43 off. 1, 62 PANEG. 9, 3, 2 BOETH. cons. 2, 6, 18 W. v. et l. 48 et cf. l. 63). rep. 5, 2. fin. 3, 11 n. -o nihil adiuuvare . . . neque firmare . . . , sed ipsam depravare naturam (nat. deor. 2, 92 CAES. Gall. 1, 43, 8. NEP. Att. 9, 3 n. -o n. iis indulsit . . . , sed e. contrario *eqs.*). NEP. Ages. 8, 2 ut eorum ornatus non -o . . . regem neminem significaret sed *eqs.* GELL. 17, 1, 10. TERT. nat. 2, 7, 10 (non) (*add. Gothofr.*) -o non horretis, sed insuper honoratis (Avg. civ. 19, 4 p. 361, 19 D. v. *etiam* l. 50). Scap. 4, 6 verum. BOETH. cons. 5, 3, 18 W. *al.* *④* n. -o non, sed . . . quoque: APVL. apol. 93 n. -o nova odia non serui, sed vetera q. funditus extirpavi. *⑤* n. -o non, sed et: TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 470, 8sq. tantum patientiae pondus n. -o non repercutiendi, sed et aliam maxillam praebendi *eqs.*

h praecedat alia negatio: non (nihil, nemo sim.) . . . n. -o (n. -o disiunctim p. 1320, 4. 23. 44): *α* altero membro negato: *①* non . . . n. -o, sed ne . . . quidem: Cic. Verr. II 3, 115 quibus nihil n. -o de fructu, sed ne de bonis q. . . reliqui fecit (ad Q. fr. 3, 3, 1 Liv. 25, 21, 7 APVL. apol. 28). 5, 26 ut eum non facile n. -o extra tectum, sed ne extra lectum q. quisquam viderit. Caecin. 51 neque verborum tanta copia sit n. -o in nostra lingua . . . , sed ne in alia q. ulla (Liv. 9, 6, 8). Font. 37 ne ab inimicis quidem ullum fictum . . . n. -o crimen, sed ne maledictum q. audistis. Cluent. 120 neminem voluerunt maiores nostri n. -o de existimatione . . . , sed ne pecuniaria q. de re minima esse iudicem, nisi *eqs.* (Planc. 30 ac. 2, 77 Liv. 39, 31, 5). Catil. 4, 19 id ne umquam . . . n. -o [non] (*add. plerique codd.*) confici, sed ne cogitari q. possit (Liv. 2, 61, 5. cf. Cic. p. red. ad Quir. 11 numquam. Liv. 36, 17,

10 nusquam). p. red. ad Quir. 8 ut negaret fas esse n. -o domicilio, sed ne sepulcro q. se a me esse seiunctum. Pis. 1 nullum n. -o inlustre, sed ne notum q. factum (Marcell. 14 fam. 1, 8, 6. 1, 9, 2. 12, 24, 1. Liv. 3, 7, 2 n. spem n. potiundi -o, sed ne adeundi q. . . moenia. cf. Cic. leg. 2, 13 nec vero iam aliam esse ullam legem puto n. -o habendam, sed ne appellandam q. [fin. 2, 77]). Att. 9, 13, 2 nec . . . potest quicquam n. -o statui, sed ne cogitari q. (15, 27, 3). *al.* Liv. 29, 34, 4 nequaquam satis valido n. -o ad lacessendum hostem, sed ne ad tuendos q. . . agros. *al.* *②* non (nullus, nihil sim.) . . . n. -o, sed non sim. (sed vix l. 13. sed saltem l. 16. 18. 23. *aliter* p. 1317, 37. 39): Cic. Vatin. 3 nullum tibi omnino . . . sermonem n. -o de Sestio accusando, sed nulla umquam de re fuisse. fam. 4, 1, 2 mihi venire in mentem nihil potest n. -o quod sperem, sed vix iam quod audeam optare. Liv. 38, 60, 8 neque (*om.* perioch. 38 p. 45, 15) in iis n. -o vestigium ullum comparuit pecuniae regiae, sed nequaquam tantum redactum est. APVL. apol. 66 ne huic frutici credam n. -o odium peccatorum, sed saltem intellectum inesse. *addi potest:* APVL. apol. 4 capillus inenodabilis diutina incuria n. -o comendi, sed saltem expediendi et discriminandi. *pro negatione extat interrogatio rhetorica:* Cic. Sest. 108 quis n. -o adprobavit, sed non indignissimum facinus putavit illum . . . spirare? Tusc. 2, 14 quae ut effugias, quis est n. -o recusandus, sed non ultro adpetendus . . . dolor? BOETH. cons. 4, 4, 26 W. quis ille est, cui haec n. credenda -o, sed saltem audienda videantur?

β altero membro non verbis expressis (*at sensu*) negato: non . . . n. -o, sed (verum) vel sed (verum) etiam (verum l. 29. 33. 34. 38. 39. 41. *fort. huc pertinet* Cic. Catil. 2, 8 nemo n. -o Romae, sed ullo [*Mommsen al.*, ne ullo *codd. plerique*, ne ullo quidem *dett.*, Clark] in angulo totius Italiae): Cic. Tull. 35 nihil certum neque unum, in quo n. -o possit, verum putet se posse consistere (LVCC. Cic. fam. 5, 14, 1 n. isto potest esse iucundius n. -o miseris his temporibus . . . , sed etiam tranquillis. QVINT. inst. 6, 5, 11. cf. Cic. Catil. 1, 8 nihil . . . quod non [*add. Halm*] ego n. -o [non *add. V*] audiam, sed etiam videam planeque sentiam). Caecin. 39 ne n. -o intrare, verum aspicere aut aspirare possim. orat. 227 non quin idem sint numeri n. -o oratorum et poetarum, verum omnino loquentium. Att. 12, 3, 1 ne vivam . . . , si mihi n. -o Tusculanum . . . , sed *μακάρον νῆσοι* tanti sunt, ut *eqs.* *pro negatione extat interrogatio rhetorica:* Cic. Verr. II 3, 80 quo tandem modo vobis n. -o ferendum, verum etiam audiendum videtur? Cluent. 110. Catil. 1, 7 num me fefellit . . . n. -o res tanta . . . , verum . . . dies? Balb. 9 quem sanctionem n. -o viderunt, sed aut sperando umquam aut optando cogitaverunt? Pis. 30. Tusc. 2, 41 quis n. -o stetit, verum etiam decubuit turpiter? 5, 5 quid n. -o nos, sed omnino vita hominum sine te esse potuisset? (nat. deor. 3, 41). nat. deor. 1, 61. CVRT. 9, 6, 11 quis ferat n. tuorum -o militum, sed ullius gentis barbarae civis . . . ? *al.*

2 altera negatione subaudienda: n. -o pro n. -o non: *α* altero membro negato: *α* n. -o, sed (verum l. 55. 82) ne . . . quidem (n. -o disiunctim p. 1321, 5. 9. nec pro ne . . . quidem l. 63. 72. p. 1321, 9. ne . . . qui dem . . . saltem p. 1321, 11. *huc pertinere videtur* SALL. frg. inc. 10, v. Kritizium ad frg. inc. 26): *①* opposita uni verbo subiunguntur:

② verbum alteri membro additum: *①* opponuntur inter se formae verbales: *gerund.*: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 226 quibus n. -o imitandis, sed ne collocandis q. tibi locum ullum reliquisti. Cic. Verr. II 1, 15 *ut* n. -o deferendi nominis, sed ne subscribendi q. . . facerent potestatem (cf. Cluent. 93). leg. agr. 1, 17 n. -o dignitatis retinendae, verum (*E*, sed *cett.*) ne libertatis q. recuperandae spes (cf. Liv. 23, 29, 16). Brut. 157 n. -o querendi, sed ne lugendi q. finem reperiemus. CAES. Gall. 3, 4, 4 n. -o defesso ex pugna excedendi, sed ne saucio q. . . sui recipiendi facultas dabatur. *part.:* Cic. Verr. II 3, 33 n. -o factum, sed ne postulatum q. iudicium invenitur. Tusc. 4, 43 oratorem . . . n. -o accusantem, sed ne defendentem q. probant sine aculeis iracundiae. *inf.:* Cic. Sest. 73 n. -o ferri, sed ne iudicari q. posse (Q. Cic. pet. 27 adsequi . . . incipere. v. *etiam* p. 1318, 82). off. 3, 77 n. -o facere, sed ne (nec *om.* quidem p) cogitare q. quicquam audebit. Att. 11, 24, 1. *praeter inf. etiam alia inter se opponuntur:*

Cic. S. Rosc. 65 n. -o sine cura quiescere, sed ne spirare q. sine metu possunt (Verr. II 1, 90 n. -o negare interrogati, sed ne producti q. reticere p. leg. agr. 2, 79 nat. deor. 3, 64. Liv. 33, 35, 11 n. -o vinci sine Aetolis Philippum, sed ne transire q. in Graeciam Romanos p. Ivst. 2, 1, 6). Verr. II 4, 99 quae n. -o manibus attingi, sed ne cogitatione q. violari fas fuit (5, 187 tangi . . . aspici). Att. 13, 19, 1 n. -o Tironi dictare, sed ne ipse q. auderem scribere. Liv. 10, 33, 7. 31, 22, 7 n. -o Sunium superare, sed nec (ne *codd.*, corr. *edd. vett.*) extra fretum Euripi committere . . . mari se audebant. *varia:* Cic. Verr. II 4, 99 n. -o cuius modi esset, sed ne esse q. sciebant. Pis. 97 n. o quid gesseris, sed ne quibus in locis q. fueris, dicere audes. *②* opponuntur inter se nomina (v. et l. 54): Cic. Verr. II 1, 98 n. -o proditori, sed ne perfugae q. 3, 4 accusator . . . obiurgator. 3, 14, 3, 48 rem . . . spem. 3, 109 Cluent. 178. Mur. 69 frequentiam . . . n. -o dignitati ullius (nullius *Zumpt*) umquam, sed ne voluntati q. defuisse (APVL. apol. 66 n. -o u. facto, sed ne tantulo q. dicto . . . laesus. cf. et p. 1321, 14). Flacc. 8. Cael. 23 suspicione . . . infamia. rep. 3, 42 n. -o . . . Servium Galbam . . . , verum ne Atticorum q. oratorum quemquam (*loco corrupto*). parad. 23 verior . . . utilior. Tusc. 1, 87 n. -o vitae commodis, sed ne vita q. ipsa quisquam caret. 4, 84 Lael. 89. Att. 4, 2, 1 negle-
[Att]

gentiae . . . occupationi 10, 8, 2, 15, 27, 3 tantum . . . tantulum. et saepius. HIRT. Gall. 8, 33, 1 equitatum . . . legiones. LIV. 5, 38, 9 n. -o praesidii quicquam, sed ne nuntius q. 22, 28, 5. 24, 33, 3 pacis . . . belli. al. VITR. 6 praef. 6 qui n. -o architecturae, sed omnino ne fabricae q. notitiam habent. CVRT. 4, 6, 17 iamque n. pons -o fugientes, sed ne amnis q. capiebat agmina. PLIN. epist. 4, 14, 4 n. -o lascivia rerum, sed ne verbis q. nudis abstinuisse. 8, 7, 2 PANEG. 11, 4, 1. LACT. epit. 27 (32), 3 quia nescire omnia n. -o philosophi, sed ne hominis q. sit. IVST. 11, 8, 4 ut n. spes -o remedii, sed nec dilatio periculi inveniretur. SALV. epist. 9, 10 n. -o . . . exomologesi ac satisfactione, sed ne hoc q., quod facillimum est, donis saltim ac misericordiis redimere. BOETH. cons. 2, 7, 7 W. al. ⑥ *verbum praemissum*: LIV. 1, 40, 2 regnare Romae advenam n. -o vicinae, sed ne Italicae q. stirpis. 9, 19, 14 experti tamen sunt Romani . . . hostem n. -o cum clade ulla, sed ne cum periculo q. suo. ⑦ *verbum priori membro additum*: LIV. 34, 39, 3 n. -o ad emittenda cum procursu . . . tela spatium habebant, sed ne ut de gradu q. . . stabili conarentur. ⑧ *utrumque membrum suo verbo praeditum est*: CIC. ac. 2, 6 si n. -o operam nostram umquam (numquam codd. dett.) a populari coetu removimus, sed ne litteram q. ullam fecimus nisi forensem. VARRO rust. 1, 2, 11 n. -o ovom illud sublatus est . . . , sed ne illud q. ovom vidimus. LIV. 25, 26, 10 ut n. -o lacrimis iustoque conploratu (non add. Madv., Mueller) prosequerentur mortuos, sed ne efferrent q. aut sepelirent. 32, 20, 7 haec adhortatio . . . n. -o quemquam unum elicit egs.

β n. -o, sed (verum l. 26) non (nullus sim.): CIC. inv. 2, 84 ut n. -o viro bono, verum omnino homini libero videatur non fuisse toleranda (Verr. II 3, 182 o. nummum nullum. parad. 33. ac. 2, 62 quod n. -o recte fieri, sed o. fieri non potest. AVG. civ. 4, 22 p. 172, 20 D.). leg. 3, 21 quem cum . . . n. -o ulla in domo, sed nulla in gente reperirent. fam. 12, 29, 1 [LIV.] perioch. 38 p. 45, 15 v. p. 1320, 14.

γ n. -o, sed vix: LIV. 3, 6, 8 ut n. -o ad expeditiones . . . , sed vix ad quietas stationes viribus sufficerent. 39, 49, 7.

h altero membro non negato (dub. trad. CIC. Rab. Post. 44 v. p. 1319, 29. VARRO rust. 3, 16, 35 BELL. Afr. 47, 4 v. p. 1319, 33): α n. -o, sed etiam: VARRO ling. 9, 7 dicam pro universa analogia, cur n. -o (non add. Steph.) videatur esse reprehendenda, sed e. cur . . . sequenda. 9, 14 an cum quis perperam conseruit quid facere in civitate, n. -o (non add. vulg.) patiemur, sed e. poena[m] afficiemus . . . ? frg. Non. p. 166, 24 n. -o (non add. Quich.) absens quicquam de te sequi cogitabit, sed e. ruminabitur humanitatem. LIV. 24, 40, 12 ut n. -o alius quisquam . . . castris pellere hostem conaretur, sed e. ipse rex . . . per-fugerit. PLIN. paneg. 17, 3 si quis . . . venire . . . audeat nec -o telorum tuorum, sed oculorum e. minarumque coniectum . . . perhorrescat.

β n. -o, sed (verum l. 48): LIV. 4, 21, 6 ut n. -o praedandi causa quisquam ex agro Romano (non add. MPL, Madv.) exiret . . . , sed ultro Fidenates . . . descenderent in agrum Romanum. COD. Theod. 11, 21, 1 aes . . . n. -o deinceps largitionibus (non add. Reinesius) inferatur, verum de usu penitus . . . tollatur.

B forma debilis (n. -o pro n. -o non praeter l. 51. 61): 1 ordine sollemni (sc. om. 'sed'): n. -o (nemo), ne . . . quidem (nec l. 53): CIC. Att. 5, 10, 4 n. -o nemo domo (Vahlenum secutus Sjögren, modo codd. plerique), ne Roma q. quisquam. LIV. 28, 39, 11 ut n. -o nobis . . . , ne posteris q. timenda nostris esset. STAT. silv. 5, 3, 71 nec -o (cf. p. 1317, 38) se Natura dolenti nec Pietas iniusta dedit (v. adn. Vollmeri).

2 ordine inverso i. q. nedum: α iunctura ne . . . quidem, n. -o sim. (praecedat altera negatio l. 57): α non -o: CIC. Tusc. 1, 92 ne sui (sues trad.) q. id velint, n. -o ipse. div. 2, 113 numquam ne medioeri q. cuiquam, n. -o prudenti probata sunt. LIV. 25, 15, 2 ne Tarentum q., n. -o arcem tanti debere esse, ut egs. PLIN. nat. 11, 18 mortuis ne floribus q., n. -o corporibus insidunt apes. PANEG. 9, 16, 2 quorum ne nutus q. possunt, n. -o dicta revocari. IVST. 9, 2, 6. β non -o non: CIC. parad. 17 mihi vero quicquid acciderit . . . , ne recusanti q. evererit, n. -o non (del. Mueller et al.) repugnanti. Att. 14, 19, 4 mihi id . . . ne licere q., n. -o non lubere. b non (nemo sim.), n. -o: CIC. Phil. 2, 107 quos clientis nemo habere velit, n. -o illorum cliens esse. Att. 8, 12, 2 nihil . . . , quod non habeat sapientem excusationem, n. -o probabilem. fam. 1, 9, 21 nullum meum minimum dictum, n. -o factum (PLIN. nat. 31, 56 n. halitum, n. -o nebulam). PLIN. nat. 36, 46 non fuisset picturis honos ullus, n. -o tantus. c vix, n. -o: CIC. leg. agr. 2, 22 vix . . . servis hoc eum suis, n. -o (suppl. Mueller) vobis omnium gentium dominis probaturum arbitror. PLIN. nat. 15, 35 fructus vix specie figurave, n. -o saporibus sucisque . . . enumerari queant. 17, 151. Alt.

moecha, -ae f. v. s. moechus (p. 1325, 33).

moechas, acc. -ada f., μοιχάς. i. q. μοιχάς: VARRO Men. 205 et rex et . . . pauper amat . . . : hic ephebum mulieravit, hic ad -ada (mecada codd. Non.) adulescentem cubiculum pudoris primus polluit (de ad v. locali v. vol. I 520, 18; aliter Bolisani 1936 p. 117 'ut -ada redderet eam'). Haffter.

moechatio, -ōnis f. a moechari. scrib. etiam moec-, mech- vel maech-. plur. p. 1322, 1. 5. gr. ubi nihil adnotatur, respondet μοιχεία. i. q. adulterium, μοιχεία (c. gen. subi. viri p. 1322, 7, feminae p. 1322, 3. 13): 1 proprie: ITALIA Ioh. 8, 3. 4 (cod. ff²) mulier deprehensa est in -e (Vulg. adulterio). II Petr. 2, 14 (Ps. Cypr. singul. cler. 28) viri ocu-

los habentes plenos -bus (μοιχαλίδος [μοιχαλίας var. l.], Vulg. adulterii). HERM. vulg. mand. 4, 1, 5 vir . . . erit . . . particeps -is (Pal. conscientiae) eius mulieris (antea: in fornicatione). 4, 1, 9 non solum -o (Pal. adulterium) est illis, qui carnem suam coinquant (quae seq. v. p. 1323, 71). DOCTR. apost. 5, 1 -es, homicidia (in enumeratione vitiorum; cf. l. 31. 41. 46). AVG. adult. coniug. 1, 9, 9 p. 356, 13 (ad Matth. 19, 9) est . . . -o etiam eorum, qui alias ducunt relictis propter fornicationem prioribus. p. 356, 19 (m(o)echatus var. l.). latiore sensu de fornicatione etiam cum innuptis: Ps. CYPR. singul. cler. 7 p. 181, 2 -o . . . sanctitatis velamento vestita.

2 translate de perfidia in deum, idololatria: ITALIA Os. 2, 2 (cod. n. 176, Priscill. tract. 1, 22) auferam fornicationem eius a facie mea et -em eius de medio mamillarum eius (propria notione magis dilucente). Ps. PRIMAS. in Rom. 2, 22 v. l. 61.

*moechia, -ae f., μοιχεία. scrib. (cf. praeterea l. 23. 42. 49. 58) etiam moecia, mechia. plur. l. 46. gr. praeter l. 43 ubique respondet μοιχεία. de notione: AVG. quaest. hept. 2, 71 p. 138, 6 quaeri solet, utrum -ae nomine etiam fornicatio teneatur (p. 139, 9 [v. vol. VI 1, 1122, 2sq.]). hoc enim graecum verbum est, quo iam scriptura utitur pro latino. p. 139, 2 -a id est adulterium (p. 139, 8. 5, 37 p. 398, 2). p. 139, 19 nomine -ae omnis illicitus concubitus . . . debet intellegi (inde Gloss. IV 258, 44). Gloss. L IV Plac. F 16 fornicem -am (an moecham? [scrib. moethiam]). inde a TERT. (40 locis, e quibus tantummodo praecipuos attulimus; cf. p. 1324, 20. 1325, 35), ITALIA.

i. q. adulterium, μοιχεία (generatim aut viri; feminae l. 43. 54; c. gen. obi. feminae l. 50): 1 proprie: TERT. pudic. 1, 6 pontifex . . . maximus . . . edicit: ego et -ae et fornicationis (delicta paenitentia) (add. Gelen.) functis (funes cod.) dimitto (cf. 6, 1. 7. 9, 20 al. 17, 17 remissibilem esse -am. 21, 5 prophetae . . . -am paenitentibus ignoverant. at 9, 20 -am et fornicationem inconcessibilia servari [19, 28 inremissibilia]. 19, 25 quae veniam non capiant, homicidium . . . , -a. 20, 7 immundabile est vitium). 1, 15 -ae et fornicationi succidere (1, 19. 4, 1 [syn. adulterium et stuprum]. 4, 4. al. cf. l. 27. 34. 46). 5, 1 -a, quod etiam fornicationis est res, secundum opus criminis quanti aestimanda sit (cf. 12, 2). 5, 3 -a adfinis idololatriae (cf. 5, 10. scorp. 3 p. 151, 18 i. -ae sororem). 5, 5 -am, quam homicidio anteponit (cf. p. 1323, 4). 5, 6 inter duos apices facinorum eminentissimos (sc. idololatriam et homicidium) . . . consedit (cf. 5, 10. 12. 12, 5. v. et p. 1324, 56). 6, 9 caedem cum causa eius -a[e] (cf. l. 46). 10, 12 -ae . . . post calicem subsecuturae. 16, 17 dominico praecepto (cf. p. 1323, 2) adversus -am. al. ITALIA Os. 4, 2 (cod. n. 176) homicidium et furtum et -a (scrib. moechia, Vulg. adulterium). Matth. 5, 32 (Tert. pudic. 16, 17) qui dimiserit uxorem praeter causam -ae (πορνείας, cod. a. al. et Vulg. fornicationis, codd. dh adulterii; cf. Klostermann ad l., Hauck apud Kittel, Theol. Wb. z. N. T. IV p. 741³³). 15, 19 (Hil. in psalm. 118 samech 6) de intus exeunt caedes (cf. l. 39), -ae, fornicationes (cf. CYPR. aleat. 5 p. 97, 4 et supra l. 5). CLEM. ad Cor. 30, 1 fugientes . . . immundam -am. COMM. instr. 1, 11, 2 Apollo de -a (C. marhia cett., Maia ed. pr.) natus (cf. l. 55). HIER. tract. p. 421, 13 non . . . indulta fuerat David . . . concubinarum -a. VVLG. sap. 14, 26 nuptiarum inconstantia, inordinatio -ae et impudicitiae. AVG. serm. 8, 9, 10 est quaedam -a . . . etiam in non appetenda castitate uxoris alienae (cf. p. 1323, 20). ACT. Petr. 2 abstineritis vos ab . . . -a et concuinamenta. ACT. Archel. 55, 4 -ae ei Mariae crimen impingis . . . ? bestiarum: TERT. monog. 4, 8 ne vel bestiae de -a nascerentur (cf. l. 49). latiore sensu i. q. fornicatio (cf. supra l. 21): Ps. CYPR. singul. cler. 7 p. 180, 27 peius est quam -a continentiam ducere criminosam. ISID. orig. 10, 180 macies a -a (Arev., macia codd.).

2 translate de perfidia in deum (cf. TERT. pudic. 5, 4 idololatria -ae nomine et fornicationis saepe populo exprobrata): PELAG. in Rom. 2, 22 p. 25, 12 non est una -a (moechatio Ps. PRIMAS.), nam omne quod totum deo debet anima, si alicui praeterquam deo reddideris, moecharis.

moechimōnium, -ī n. [a moechus; cf. testimonium sim. J.B.H.] i. q. μοιχεία: LABER. mim. 150 -um (Gell. 16, 7, 2 dicit Laberius . . . -um et adulterionem adulteritatemque pro 'adulterio'. Non. p. 140, 31 [mocchi- codd.]).

moechisso, -āre. a *μοιχίζειν (Leumann, Kl. Schr. 156 sqq.); aliter (cf. c. graecissare sim.) Wackernagel, Kl. Schr. 1039. i. q. μοιχέω: PLAVT. Cas. 976 in adulterio, dum -at Casinam, . . . perdidit pallium.

moechocinaedus, -ī m. [gr. *μοιχοκίναϊδος, cf. spatulocinaedus. J.B.H.] qui moechatur cinaedus: LVCIL. 1058 inberbi androgyni, barbati -i. Haffter.

*moechor, -ātus sum, -ārī, μοιχῶσθαι. scrib. etiam moecor, mech-, maech-. inter verba deponentia afferunt CHAR. gramm. p. 479, 24 B. DOSITH. gramm. VII 431, 21 -or μοιχέω. act. (var. l. p. 1323, 62): Ps. PHILO antiq. 44, 6 (p. 1323, 32). VISIO Pauli 38 (p. 1323, 41). gr. ubi nihil adnotatur, respondet μοιχέω (μοιχέομαι p. 1323, 38. 39).

vox vulgaris sermonis propria legitur singulis locis apud CATVLLVM (p. 1323, 65), HOR., FESTVM (p. 1323, 37), MART., saepius in libris sacris. i. q. adulterare, adulterium committere, μοιχέειν: A proprie:

1 strictiore sensu cum coniuge alterius: a absolute: generaliter (cf. p. 1323, 15) aut de viro: HOR. sat. 1, 2, 49 tutior . . . merx est in classe secunda libertinarum . . . , Sallustius in quas non minus insa-

nit quam qui -atur. MART. 6, 91, 2 ducis summi prohibet censura ... -ari. *in libris sacris de lege non -andi* (cf. TERT. pudic. 6, 6): ITALIA exod. 20, 14 (Tert. adv. Iud. 2 l. 19. al.) et VVLG. non occides, non -beris (nota: TERT. pudic. 5, 5 praemittens 'non -beris' adiungit 'non occides'. cf. eadem collocatione [secundum textum nonnullorum codd. hebr. et plurimorum gr.] ITALIA exod. 20, 14 [Aug. civ. 18, 41 p. 319, 26 D.] et [mutata collocatione textus gr.] Marc. 10, 19 [cod. f. ubi cod. a adulterium committes, cod. k adulterium ammiseris, cett. et Vulg. adulteres]). deut. 5, 18 (Sulp. Sev. chron. 1, 17, 7 et VVLG.) non -beris (Lugd. fornicaberis). Matth. 5, 27 (codd. ab d. al. et VVLG.). 19, 18 (codd. d e. al. [Vulg. adulterabis]. cf. HIL. in Matth. 19, 5 [ubi allegorice de idololatria (cf. l. 68) interpretatur]). VVLG. Luc. 18, 20 (Italia cod. a adulterabis, cett. adulterium admittes sive comittes). al. AVG. quaest. hept. 2, 71 p. 137, 21. 24 in ... peccatis -andi et furandi ipsa opera notata sunt. p. 138, 16 ab eo, quod dictum est 'non -beris', uterque sexus adstringitur. al. alia: TERT. pudic. 17, 15 qui -batur hactenus, non -etur et qui fornicabatur hactenus, non fornicetur. ITALIA Ier. 23, 14 (Wirc.) in profetis Hierusalem vidi horrenda: -antes (μοιχωμένους, Vulg. similitudinem adulterantium). Matth. 5, 28 (Tert. pudic. 6, 6. al.) qui viderit ad concupiscentiam, iam -tus est in corde suo (Tert. resurr. 15 adulteravit. ITALIA cod. a. al. et VVLG. addunt eam sec. textum gr. cf. RVFIN. Orig. in gen. 3, 6). 5, 32 (Tert. pudic. 16, 17. al.) qui dimissam a viro ducit, -atur (μοιχᾶται, Italia Aug. c. Faust. 19, 3 [ex Fausto] erit moechus, Vulg. adulterat. l. deest in parte codd. gr. et in plerisque Italiae. cf. l. 27 et 19, 9^b [ITALIA codd. c f q] et VVLG. [in plerisque codd. Italiae deest]). VVLG. Luc. 16, 18^b [Italia cod. e om.]). 19, 9^a (Aug. adult. coniug. 1, 8, 8. al.) et VVLG. quicumque ... aliam duxerit, -atur (μοιχᾶται, cod. ff² fornicatur, cod. e. al. adulter est. cf. Luc. 16, 18^a cod. e et VVLG. v. ad totum locum AVG. adult. coniug. 1, 8—1, 12). COLL. Mos. 4, 1, 1 v. l. 46. IREN. 1, 26, 3 (= 1, 23 H.) nullam differentiam esse ... in -ando et idolothyton edere (cf. l. 72). Ps. PHILO antiq. 44, 6 precepi eis, ne -rent (-rentur ed. pr.). VVLG. Rom. 2, 22 qui dicis non -andum, -aris (Italia Ambr. fug. saec. 3, 15. al. non adulterandum, adulteras). Iac. 2, 11. AVG. serm. 8, 9, 10 hominem -ari meditantem. VISIO Pauli 38 rec. P p. 31, 21 J. qui abent(es) proprias uxores -ti sunt. al. de femina (cf. l. 51. 54. 73. 75): FEST. p. 173a, 8 dormientem, quo impunitius uxor eius -retur (GLOSS. V 375, 1). ITALIA Matth. 5, 32 (Tert. pudic. 16, 17. al.) et VVLG. facit eam -ari (μοιχευθῆναι [μοιχᾶσθαι var. l.]). Ioh. 8, 4 (cod. a) mulier deprahensa est sponte -ta (μοιχευομένη, Vulg. in adulterio). COLL. Mos. 4, 1, 1 v. l. 46. VISIO Pauli 38 rec. P p. 31, 22 J. mulieres ... -verunt abentes proprios viros. b c. acc. (cf. l. 21. 70): ITALIA Ier. 29, 23 (Hier. in Ier. 5, 67, 2) -ti sunt uxores amicorum suorum (ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας, VVLG. in uxores). Ps. PHILO antiq. 44, 7 zelum suum. COLL. Mos. 4, 1, 1 Moyses dixit: qui -tus fuerit mulierem (cum mulierem B W) proximi sui, mortem moriatur, qui -tus fuerit et quae -ta fuerit (cf. p. 1324, 81). c c. praepositionibus (cf. l. 43. 45. 61. 66): ITALIA Marc. 10, 11 (cod. k) quicumque ... duxerit aliam, -atur [super eam] (sc. uxorem. l. om. codd. a d q, gr. μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν, cett. codd. Italiae et Vulg. admittit adulterium). 10, 12 (codd. b c. al.) et VVLG. si mulier ... alium nupserit, -atur [super illum] (cod. k s. illo, l. om. VVLG., gr. μοιχᾶται, cod. a adulterium committit). VVLG. lev. 20, 10 si -tus quis fuerit cum uxore alterius et adulterium perpetravit cum coniuge proximi sui (PASS. Thom. p. 105, 16 uxorem meam -ari cum viro altero).

2 latiore sensu spectat ad quodlibet scortandi genus, i. q. fornicari (cf. p. 1322, 9. 56): ITALIA I Cor. 6, 18 (Cypr. epist. 55, 26) qui ... -atur (πορνεύων, Vulg. fornicatur), in corpus suum peccat. SALV. gub. 6, 78 ludebant, ebriabantur, -bantur (coni. Mommsen, quod confirmatur cod. M [enecabantur cett.]. cf. 6, 79 dum bibunt, ludunt, -antur). POMER. 3, 7 cui facultatem -andi negat occasio (antea: impudicitiae actione). LEX Sal. 13 add. 4 si quis ... cum ipsa puella sponsata violenter -tus fuerit (25, 1 per virtutem [i. vim]. 25, 2 si ... -ti fuerint [-verit 3βE]. 25, 3. 4. 7). de pene: CATVLL. 94, 1 mentula (ambigue dictum videtur, ut quasi cognomine alludatur Mamurra; cf. p. 783, 17 sqq.) -atur. -atur mentula certe: hoc est, quod dicunt, ipsa olera olla legit.

B translate (c. acc. l. 70, c. praep. l. 67. 71. 74. 79): ALC. AVIT. carm. 6, 437 ira, furor, ... laxata voluntas -antur cum corde hominis. spectat ad perfidiam in deum, idololatriam (cf. supra l. 11 et Hauck apud Kittel, Theol. Wb. z. N. T. IV p. 738, 31 sqq.): ITALIA Ier. 3, 9 (Cypr. epist. 63, 18) -ta est lignum et lapidem (Hier. reg. Pachom. 159 p. 61, 9 B. in ligno. VVLG. cum lapide et ligno). HERM. vulg. 4, 1, 9 et qui simulacrum facit -atur (Pal. adulter est, gr. μοιχᾶται). Ps. ORIG. tract. 5 p. 50, 18 synagogae, quae saepe ... -ta est (cf. Vulg. I par. 5, 25 fornicati sunt [gr. ἐπορνέυσαν]) post deos alienos. PELAG. in Rom. 2, 22 v. p. 1322, 63. VVLG. Ier. 3, 8 quod -ta esset aversatrix Israel (notione propria magis dilucente; item 5, 7 iurant in his, qui non sunt dei: ... -ti sunt et in domo meretricis luxuriabantur. apoc. 2, 22 qui -antur [Italia Tert. pudic. 19, 2 moechos eius, Cypr. epist. 55, 22 qui ... fornicati sunt] cum ea).

deriv.: moechatio.

R.

moechulus ἐμφανόν GLOSS. III 366, 29. a moechus diminutive; c. *muculus (mucus, mucus) et gr. μύκης (i. fungus, v. vol. VI 1, 1592, 8) cft. Svennung (per litteras); de signif. cf. gr. ἐλλόχμιον et Gloss. III 366, 28 lanterna: φανόν.

Haffter.

*moechus, -ī m., μοιχός. de scriptura: GRAMM. suppl. 294, 12 -us, quod est adulter, per oe scribendum. scrib.: moice (CIL I² 2401). moecus (e. g. TER. Eun. 992 A. INSCR. NSc. 1884 p. 125 moece. CATVLL. 42, 12 O moeca). moeccus (PLAVT. Mil. 775 CD). mecus (e. g. PLAVT. Mil. 775 CD. CATVLL. 42, 3. 11. 19. 20 O meca. cf. etiam l. 22). mechus (e. g. l. 8 PLAVT. Poen. 862. CATVLL. 6, 103 V mecha). maecus (SYMPH. 111 A). mycha (PORPH. Hor. carm. 3, 15, 1). NOT. Tir. 35, 76 (post rivalis) mechus. de notione (cf. l. 2): AVG. quaest. hept. 2, 71 p. 138, 8 scriptura -os ... graece non nisi adulteros dicit. p. 138, 20 si femina moecha est habens virum concumbendo cum eo, qui vir eius non est, etiam si ille non habeat uxorem, profecto -us est et vir habens uxorem concumbendo cum ea, quae uxor eius non est, etiam si illa non habeat virum. GLOSS. μοιχός. GLOSS. II Abav. MO 12 adulter cum maritata. III Abol. MO 43 adulterum. gr. praeter p. 1325, 15 ubique respondet μοιχός. vox vulgaris sermonis propria legitur in versibus apud PLAVTVM (adulter non nisi Amph. 1049 in exitu versus). TER., CATVLL., HOR. sat. (carm. tantummodo 1, 25, 9 in carmine generis inferioris; cf. Kießling-Heinze ad sat. 1, 2, 38), PROP., PHAEDR., MART., IVV. (cf. l. 41 sqq. 79. al.), in prosa oratione post CAELIVM (l. 32) inde a FRONTONE (p. 1325, 3), GELLIO (p. 1325, 19), TERT., ITALIA. [falso trad. pro mecum: PLAVT. Mil. 1318. e coni. falsa: PLAVT. Truc. 570. e coni. probabili: LYDIA 66 -um Baehrens, mecum vel mea cum codd.]

A proprie: 1 loci selecti: a strictiore sensu i. q. adulter, qui adulterium committit cum uxore alterius (sing. pro adultero utriusque sexus l. 30, 53, plur. i. q. adulteri et adulterae l. 35. 44. al.):

α generalia: PLAVT. Amph. 135 illa illum censet virum suum esse, quae cum -o est. Mil. 1390 ut adoriatur -um. 1436 si sic aliis -is fiat, minus hic -orum siet. TER. Andr. 316 ut te arbitretur sibi paratum -um, si illam duxerit. Eun. 960 pro -o ... in domo meretricia prendi (cf. l. 33) quemquam (992 [DON.: neque adulter, qui amator]. ARGVM. Plaut. Amph. 2, 7 Mil. 1, 14). CIL I² 2401, 1 (in tessera lusoria) moice III (cf. INSCR. NSc. 1884 p. 125). CAEL. Cic. epist. 8, 7, 2 nemini persuasisset se -um esse, nisi triduo bis deprensus esset (cf. l. 29). CARM. pop. Suet. Iul. 51 servate uxores: -um calvum adducimus. HOR. sat. 1, 2, 38 procedere recte qui -is non voltis. 1, 4, 4 coniung. fur, sicarius. 2, 7, 13 opp. doctus. 2, 7, 72 'non sum -us' ais (SCHOL.: cum habeat cupiditatem committendi adulterii; cf. infra l. 65). MART. 1, 74, 1 -us erat: ... ecce vir est (cf. CAPITOL. Opil. 14, 2 vs. 5 maritus). 3, 92, 1 ut patiar -um, rogat uxor, ... unum. 6, 2, 5. 6. 6, 90, 1 -um Gellia non habet nisi unum: ... uxor est duorum. 11, 7, 2 ad -um ... ire (cf. IVV. 6, 464 venire). 12, 93, 1 opp. coniuge. 12, 93, 5 opp. maritus. IVV. 1, 55 cum leno (sc. coniux) accipiat -i bona (SCHOL.: succedit adultero heres). 2, 27 si ... Clodius accuset -os (SCHOL.: qui ... Caesaris adulteravit uxorem). 6, 24 viderunt primos argentea saecula -os. 6, 42 -orum notissimus (9, 25). 6, 100 quae -um sequitur. 6, 465 -is (SCHOL.: adulteris). 10, 220. TERT. pudic. 1, 9 spelunca ... -orum et fornicatorum (9, 9. 16, 22 et incestorum. al. cf. l. 48. 54). 1, 14 -is et fornicatoribus veniam pollicentur (cf. 13, 7. 22, 9. 11. CYPR. epist. 55, 20 p. 638, 11 [seq. adultero]. at veniam negandam statuit TERT. pudic. 1, 21. 18, 3 de -o nusquam expiabili. 20, 5. CYPR. epist. 55, 21 p. 638, 24 quidam ... dandam pacem -is non putaverunt et ... paenitentiae locum contra adulteria cluserunt. sim.: TERT. pudic. 7, 17 -um ... mortuum [cf. ITALIA prov. 6, 32 (Tert. pudic. 18, 3) -us (Vulg. adulter) ... perditionem animae suae acquirit]. 16, 4 -os et fornicatores ... negans regnum dei consecuturos [sec. N. T. I Cor. 6, 9, ubi Vulg. adulteri]). 5, 14 idololatres ... homicida, in medio eorum ... -us (5, 15. cf. p. 1322, 38). 10, 12 scriptura Pastoris, quae sola -os amat (cf. 20, 2 Pastore -orum [spectat ad Herm. mand. 4, 1, 7 sq.]). al. ITALIA psalm. 49, 18 (Cypr. epist. 63, 18) inter -os (Cypr. epist. 67, 9 et Vulg. cum adulteris) particulam tuam ponebas (allegorice interpretatur OPTAT. 1, 3 p. 5, 16. 4, 6 p. 111, 21). Matth. 5, 32 v. p. 1323, 24. CAPITOL. Opil. 14, 2 vs. 4 centum ... -os passa est centumque rogavit. FIRM. math. 8, 28, 5. 6 coniung. adulteratores. OPTAT. 7, 1 p. 160, 7 adulterium -us ... potest admittere, potest et non admittere. DIDASC. apost. 2, 1 iudicatus est -us, quoniam desideravit (ad N. T. Matth. 5, 28 [v. p. 1323, 20]. sim. AVG. serm. 8, 9, 10. 46, 4, 9. 179, 7, 7). PRVD. perist. 10, 183 furta -orum (seq. adulteros). COMM. instr. 1, 7, 9 putatis -os ab astris nascentes regere ... natura(m). 1, 10, 6 -us et ipse Neptunus. AVG. adult. coniug. 1, 10, 11 p. 359, 11 quomodo ... dimissa fit moecha, nisi fiat qui eam duxerit -us? (cf. p. 1323, 23). al. BARNAB. 10, 7 non eris -us aut adulter aut corruptor. PHYSIOGN. 42 p. 60, 7 -os et adulteros. al. DRAC. Orest. 132. 579. 761 (de Aegistho; in casibus, quibus adulter metri causa usurpari non potest; at 123 adulter). al.

β de poenis adulterorum (cf. Hartmann, RE I 432 sqq.):

PLAVT. Bacch. 918 abtruncaret -um manifestarium. Mil. 1398 -o ... abdomen adimere. Poen. 862 facio quod manifesti -i hau ferme solent: ... refero vasa (κακεμφάτως) salva. TER. Eun. 957 min[it]atur ... sese id [facturum] (om. A) quod -is solet. MART. 2, 83, 1 foedasti miserum, marite, -um. 3, 85, 1 nares abscedere -o. IVV. 10, 317 -os et mugilis intrat. ARGVM. Plaut. Mil. 2, 15 -us vapulat. VVLG. lev. 20, 10 morte moriantur et -us et adultera (cf. p. 1323, 46).

b latiore sensu de amatore innuptarum, concubino vel quolibet fornicatore: CATVLL. 11, 17 cum suis vivat Lesbia vidua ... -is. 37, 16. MART. 1, 90, 2 tibi -um fabula nulla dabat (antea: numquam [R.]

maribus iunctam te . . . videbam). 3, 96, 2 -us et fututor. 6, 22, 2 nubis . . . concubino et -um modo nunc facis maritum. Iuv. 14, 30 ad -um (-os var. l. det.) dat . . . ceras ferre cinaedis. FRONTO p. 215, 25 v.d.H. = 226, 31 N. (in marg.) Caesar hostis Cleopatrae, post -us. Ps. CYPR. singul. cler. 7 p. 180, 15 ingeniosus eunuchus et -us (antea: qui despexit vinculum nuptiarum et aliter femineis vinculis obligatur). PRVD. c. Symm. 1, 58. Pass. Theclae 20 Ca p. 53, 7 ut ceterae virgines discant, ne -os habeant. LVX. anth. 362, 7 (cf. 362, 5 amator). de homine rem veneream contra naturam exercente: MART. 11, 61, 1 lingua maritus, -us ore.

c sensu ambiguo: PLAVT. Truc. 610 (inter convicia) -um malacum, cincinnatum. CYPR. epist. 55, 26 p. 644, 7 quando . . . peior sit -i . . . causa, cum matrimonii expugnator alieni vel lupanar ingressus . . . corpus violaverit. 55, 27 p. 645, 18 constat de apostolica probatione -os (Vulg. Eph. 5, 5 fornicator [πόρνος]) . . . idololatrias esse (cf. l. 32). AVSON. 90, 7 p. 347 P. incipient operas conducti vendere -i. LVX. anth. 297, 3 quod esse -us . . . non valeas mero subactus.

2 iuncturae et structurae: a add. adi.: PLAVT. Bacch. 918 manifestarium ([hunc locum alludit GELL. 1, 7, 3]. cf. Poen. 862 manifesti). Mil. 924 unguentatum. Truc. 610 v. l. 11. CATVLL. 37, 16 pusilli et semitarii -i. HOR. carm. 1, 25, 9 arrogantis. MART. 2, 83, 1 miserum. SCHOL. Iuv. 9, 25 famosior. b coniung. tamquam appositio c. subst.: PLAVT. Mil. 1131 hunc -um militem. TERT. apol. 15, 1 (tit. mimi) -um Anubin. PRVD. psych. 62 -i ducis. c add. gen.: adulterae: PLAVT. Mil. 775 mulierum. CARM. pop. Suet. Otho 3, 2 uxoris . . . suae (cf. MART. 3, 70, 1). FRONTO v. l. 4. vice gen. extat pron. poss.: CATVLL. 11, 17 v. p. 1324, 84. adi.: Iuv. 14, 26 maternos. add. gen. mariti: SYMPH. 111 -us eram (sc. taurus) regis Minois.

B allegorice (cf. et p. 1324, 60) vel translate: ITALIA apoc. 2, 22 v. p. 1323, 78. CYPR. sent. episc. 49 p. 453, 12 an . . . castitatem sponsae Christi -is et corruptoribus prodimus? (seq. adulteris). OPTAT. 4, 6 p. 111, 16 haereticos dicit Christus -os et moechas ecclesias illorum. fem. moecha, -ae. de formatione cf. Kroll ad Catull. 12, 3. de scriptura et notione v. p. 1324, 1 sqq. inde a CATVLLO; in prosa oratione inde a TERT.

A proprie: 1 loci selecti: a strictiore sensu i. q. adultera: CATVLL. 68, 103 Paris abducta gavisus . . . -a (metrica causa; cf. Bednara, ALL 14, 1906, 586. de eadem Hor. carm. 3, 3, 25 adultera). HOR. sat. 1, 4, 113 ne sequeretur -as, concessa cum venere uti possem. MART. 2, 47, 1 fuge retia -ae . . . non est paedico maritus. 2, 49, 1 uxorem nolo Telesinam ducere . . . -a est. 6, 7, 6 quae saepius nupsit adultera lege est. offendor -a simpliciore minus. 7, 10, 13 uxor -a tibi est. 11, 7, 11. Iuv. 2, 68 est -a Fabulla (SCHOL. [falso?]: una de meretricibus). 6, 278 scrinia -ae. TERT. pudic. 11, 1 Samaritanae (cf. N. T. Ioh. 4, 18) sexto iam matrimonio non -ae, sed prostitutae (cf. l. 42). PORPH. Hor. carm. 3, 15, 1 in vetulam -am (edd., my-trad.) et luxuriosam. AVG. adult. coniug. 1, 10, 11 p. 359, 11 v. p. 1324, 69. Ps. Avg. quaest. test. II nov. 3 p. 431, 20 Bethsabée ex -a facta est uxor (cf. V. T. II reg. 11, 27). CYPR. GALL. exod. 777 ne dilige -as (cf. p. 1323, 2). COD. Theod. 3, 16, 1 si -am vel medicamentariam . . . repudiare voluerint mariti. SEDVL. carm. 4, 242 (syn. turpis adulterii mulier. op. pasch. 4, 19 -am [ibid. adultera]). CIL VI 12853 (= CE 548), 4 (lapis perit) casta . . . non -a.

b latiore sensu: i. q. meretrix, scortum: CATVLL. 42, 3 iocum me putat esse -a turpis (cf. vs. 13 lupanar). PROP. 4, 5, 44 comica -a Thais Menandri. PHAEDR. 4, 5, 21. 39. 42 (cf. vs. 4 oculis venantem viros). app. 3, 10 (cf. vs. 13 meretrix). MART. 2, 39, 1 -ae . . . mitte togam (cf. l. 64). 3, 82, 28 -ae pauperis capillare. 6, 45, 4 turpior uxor erit, quam modo -a fuit. AVSON. 90, 1 p. 346 P. uxorem duxisti . . . -am. de puella amata, concubina amatoris: MART. 9, 2, 9 splendet Erythraeis perlucida -a lapillis (de eadem vs. 1 amicae, 3 adultera, 5 dominae, 11 puellae). 10, 14 (13), 7 ad . . . limina -ae. COMM. instr. 1, 12, 6 Semele . . . Iovis altera -a. de paelice: CYPR. GALL. (?) cena 148 Agar . . . -a. de spadone: MART. 10, 52, 2 viderat in toga (cf. l. 58) spadonem. damnatum Numa dixit esse -am. de lingua: MART. 3, 84, 1.

2 iuncturae et structurae: a add. adi.: CATVLL. 42, 3 v. l. 55. 42, 11. 12. 19. 20 putida (opp. 24 pudica et proba [ironice]). MART. 2, 37, 1 famosa (2, 47, 1). 3, 82, 28 v. l. 58. 3, 93, 15 bustuarias. 6, 7, 6 v. l. 42. 10, 14 (13), 7 fastosae. Iuv. 6, 278 zelotypae. PORPH. v. l. 46. SEDVL. carm. pasch. 4, 242 obscenae. b coniung. tamquam appositio c. subst.: AVSON. 10, 1 p. 311 P. uxor -a (cf. l. 42). c add. gen. amatoris: COMM. v. l. 63. vice gen. extat pron. poss.: MART. 11, 11, 6 tuae.

B translate: OPTAT. 4, 6 p. 111, 16 v. l. 32. adi. moechus, -a, -um. i. q. meretricius: LVX. anth. 319, 4 luxuriam ad Manes -a (i. turpibus sculptis ornata) sepulcra gerunt. deriv.: moechulus. moechimonium.

moëdion v. s. mydion.

moena f. v. s. mina (p. 992, 11). dub., hucne pertineat GLOSS. IV 453, 8 moenadium deorum ira (ubi Heraeus explicat: l. 'inclementia divum ex Verg. Aen. 2, 602'). R.

moene n. v. s. moenia (p. 1326, 9).

1. moenia, -ium n. [cf. c. murus, meta et c. sanscr. minōti 'munit, condit, erigit', fort. cambr. mynawyd, hibern. menad 'subula'. J.B.H.]

de orig. (cf. l. 22, 33): GRAMM. suppl. 214, 34 -a dicuntur a verbo munio i. firmo, quod antiqui dicebant moenio per oe diphthongon. de script.: GRAMM. suppl. 298, 10 -a' . . . per diphthongon scribitur. in codd. saepe scrib. men- (v. e. g. l. 8. 80. p. 1328, 50. cf. l. 36 sq.), interdum maen- (v. p. 1329, 67. 70. 82) vel mun- (v. l. 35. p. 1330, 1).

de formis: inter plur. tantum enumerant CAES. anal. frg. Gell. 19, 8, 4 PROB. app. gramm. IV 196, 2 DON. gramm. IV 376, 32 CHAR. gramm. p. 37, 8. 118, 11. 195, 5 B. DIOM. gramm. I 328, 7 (menia ABM). al. sing.: FEST. p. 145a, 24 moene singulariter dixit Ennius (ann. 628, ubi v. adn.): apud emporium in campo hostium pro -e. de gen. pl.: PROB. nom. gramm. IV 208, 25 moenium (ita Cic. har. resp. 49 [v. p. 1329, 63]. HIRT. Gall. 8, 43, 1 SALL. Iug. 23, 1 hist. frg. 2, 54. 4, 14 Liv. 22, 18, 7. al.). sed CLEDON. gramm. V 43, 7 licet veteres contra artem moeniorum dixerint (ita TERT. p. 1328, 14). dat. abl. pl.: PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. p. 160, 5 B. et PROB. app. gramm. IV 196, 2 moenibus (passim). sed COD. Theod. 15, 1, 39 moeniis (CASSIOD. chron. II p. 160, 1339 GREG. M. past. 3, 9. DIFF. ed. Beck p. 89, 25 [-nis trad.]. in var. l.: Liv. 30, 30, 8 PLIN. nat. 2, 193. al.). inter subst. gen. neutr.: DVB. Nom. gramm. V 584, 12. moenia, -ae f. sg.: ANON. Vales. 12, 67 (v. p. 1327, 5) et in var. l.: AMM. 20, 11, 8 (v. p. 1330, 60). VVLG. II reg. 24, 7 (v. p. 1328, 22). NOT. Tir. 70, 13 (post angulus sim.). de notione: VARRO ling. 5, 141 oppida quod operi muniabant, -a. FEST. p. 145a, 27 -a muri et cetera muniendae urbis gratia facta. PAUL. FEST. p. 151, 6 -a praeter aedificia significant . . . et munia. DIFF. Suet. p. 316, 12 -a publicorum sunt operum, aedificia (muri aedificiorum Reiff.) privatorum (cf. DIFF. gramm. suppl. 285, 16 ISID. diff. app. 205 DIFF. ed. Beck p. 70, 17). CHAR. gramm. p. 37, 8 B. -a τεῖχη περίβολος. SYNON. Cic. p. 422, 7 in civitate. in -bus. apud sedes. apud lares. p. 433, 31 muri. arces. -a. p. 442, 16 civitas. -a. populus. SERV. Aen. 2, 252 -a' . . . et publica et privata dicuntur. 11, 567 -a' abusive dici omnia publica aedificia . . . ; nam proprie -a' sunt tantum muri, dicta quasi 'munia' a munitione civitatis (inde ISID. orig. 15, 2, 18. cf. 15, 2, 17 -a sunt muri civitatis, dicta ab eo quod muniunt civitatem, quasi munimenta urbis, id est tutamenta). GLOSS. τεῖχη. τεῖχος. περίβολος. περίβολοι. civitas. munia aedificia aut firmitas. al. GLOSS. I III Abstr. ME 19 -a aedificia murorum. Abol. MO 4 aedificia muris superposita vel propugnacula. I Ansil. ME 330 pinnae murorum ex quibus propugnatur. respondet gr. τεῖχη p. 1327, 14, πόλις p. 1328, 16, προβολή p. 1328, 79. legitur inde a PLAVTO, ENNIO, ACCIO, LVCILIO. [loco manco: INSCR. christ. Diehl 795A, 1 -a muros.]

I proprie (vel in imag.) i. q. muri: A usu sollemni:

1 oppidorum, castrorum, munitionum, quorumlibet locorum ad defendendum aptorum: PLAVT. Truc. 2 partem postulat Plautus loci de vestris magnis atque amoenis -bus, Athenas quo . . . conferat. ACC. trag. 385 tela ob -a offerre. 597. LVCIL. 104 Regina videbis -a. SISENNA hist. 53 v. p. 1329, 74. 88 v. p. 1331, 61. RHET. Her. 4, 8, 12. CIC. Verr. II 2, 159 impetum -bus litoribus classibusque suis exceperint. II 4, 3 Messana, quae situ -bus portuque ornata sit (cf. 5, 50 ne sua -a portusque defenderent). 5, 98 quae insula est urbs Syracusis suo nomine ac -bus. CATIL. 1, 33 hunc . . . a tectis urbis ac -bus . . . arcebis (3, 16 rep. 2, 36 NEP. Timol. 3, 2 HOR. sat. 2, 6, 100 Ov. met. 4, 608. al. Liv. 3, 26, 1. al.). 3, 2 coniung. urbi (Liv. 6, 6, 14. 22, 39, 13. 37, 9, 9). BALB. 39 quorum Gaditanorum -a . . . maiores nostri imperii . . . populi Romani terminos esse voluerunt. har. resp. 3 sociorum (Liv. 2, 53, 1). Pis. 5 -bus tuti esse (Ov. met. 8, 298 LVCAN. 3, 341. al.). 52 -a ipsa viderentur et tecta urbis ac templa laetari. Mil. 90 si modo haec templa atque ipsa -a stare . . . potuissent (Ov. epist. 1, 67 fast. 3, 181. al. Liv. 32, 24, 5 stantia -a [opp. ruinas muri]. al. cf. SALL. [?] rep. 2, 8, 4 neque exercitus neque -a obstant). Phil. 11, 10 patriae (Att. 8, 3, 6 VERG. Aen. 5, 624 Liv. 22, 9, 6. al.). rep. 1, 1 hostium (Liv. 4, 9, 12. 9, 22, 3 SEN. epist. 66, 13. al.). ac. 2, 137 haec tibi . . . tam sunt defendenda quam -a. al. CATVLL. 35, 4 Novi relinquens Comi -a. 64, 212 divae Minervae (de -bus Athenarum). al. LVCR. 5, 232 non armis opus est, non -bus altis. al. CAES. Gall. 2, 6, 2 ubi circumiecta multitudine hominum totis -bus undique in murum lapides iaci coepti sunt. 3, 12, 3 his molibus oppidi -bus adaequatis (civ. 3, 40, 1 BELL. Alex. 40, 1 VAL. MAX. 2, 2, 4. al.). civ. 2, 16, 2 ut ipsis consistendi in suis munitionibus locus non esset, cum paene inaedificata in muris oppidi ab exercitu nostro -a ad oppugnandum oppidum viderentur. al. SALL. Catil. 6, 2 hi postquam in una -a convenere. Iug. 94, 4 non castelli -bus sese tuebantur. al. VERG. Aen. 1, 437 o fortunati, quorum iam -a surgunt (AVIEN. orb. terr. 382 PRVD. c. Symm. 2, 73. cf. AVIEN. orb. terr. 288 consurgunt). 9, 196 ad muros et -a Pallantea (cf. Liv. 10, 10, 2 intra -a et muros [l. del. Madvig]). 9, 676 invitant -bus hostem. 10, 22 non clausa tegunt iam -a Teucros ([v. SERV. auct. ad l.]. cf. Liv. 21, 13, 4 nec vestra vos iam . . . -a satis defendunt [26, 45, 2 -a ipsa sese defendebant. PAUL. Nol. carm. 16, 131 populos altis defendunt -a muris]. 32, 15, 1 quantum -a tueri poterant). 11, 915 considunt castris ante urbem et -a vallant. al. CVLEX 371 -a . . . horrent (cf. SIL. 17, 353 tremuerunt). HOR. epod. 1, 30. al. Ov. epist. 7, 12 nec te crescentia tangunt -a (menia G). 7, 120 patentia . . . -a (STAT. Theb. 11, 731 patebunt -a. TAC. ann. 14, 24, 4). met. 11, 204 Apollo aedificat muros pactus pro -bus aurum. 13, 375 casura. Pont. 1, 8, 12 urbs . . . -bus et positu vix adeunda loci. al. Liv. 1, 44, 5 processura erant. 22, 14, 7 coloniae (27, 38, 5. al. [Lumpe])

TAC. ann. 13, 57, 3). 24, 2, 3 urbem ... -bus validam (24, 40, 3. 31, 46, 6. *al.* GELL. 6, 1, 8 oppidum ... -bus defensoribus v. et munitum). 37, 32, 5 plus in armis et virtute quam in -bus auxilii esse. *al.* VAL. MAX. 5, 1, 5 civitatis (AMM. 22, 16, 3. ANON. Vales. 12, 67 ad recuperationem -iae civitatis. *al.* cf. *etiam* l. 81 p. 1328, 23). CVRT. 9, 2, 15 beluas offerentes -ium speciem. *al.* LVCAN. 1, 24 pendent. 6, 128. *al.* PETRON. 55, 6 v. 1 Martis marcent -a. *al.* SIL. 6, 312 ruere. 6, 630 fulgent. 10, 440 flagrabunt. 10, 589 nutantia. *al.* STAT. Theb. 10, 74 videt Iuno alto ex aethere clusa -a castrorum Argivorum. *al.* TAC. hist. 1, 68, 1 intuta obsidio dilapsis vetustate -bus. 4, 23, 2 turribus pinnisque -ium castrorum Veterum. ann. 13, 39, 3 scalas -bus castelli Volandi admovere. *al.* PLIN. paneg. 18, 2 praefecti militum arma, -a, viros aptant. *al.* CE 864, 4 (ca. a. 160) moenitae propter -a castelli Germisarae. PSALT. Cas. 50, 20 edificentur -a (hebr. מִצְדֵּי, gr. τεῖχος, Psalt. Rom., Vulg. et Hier. psalt. sec. Hebr. muri) Ierusalem. AVSON. 232, 4 p. 77 P. Iliaci Neptunia -a muri viderunt aliquid crudelius (HIER. in Is. 54, 11sq. p. 525^A propugnacula urbis dominicae, hoc est murorum -a, iaspide roborantur). 288, 5 p. 146 procurunt. *al.* VEG. mil. 3, 3 p. 70, 4 ut ... seque et sua -bus condant. *al.* CLAUD. 3, 360 iaceant ... flammis. 5, 215 peritura. 15, 28 si mea mansuris meruerunt -a nasci ... auguriis. *al.* PAVL. NOL. carm. 26, 104 perfugio ... parent reparatis -a muris (cf. CYPR. GALL. Ios. 63 cum depositis procumbent -a muris. v. p. 1326, 77). MEROB. poet. 162 vertex manibusque et -bus horrens. *al.* in lusu verborum notione tam propria quam translata de corona graminea (cf. Wageningen, aliter Housman): MANIL. 1, 781 Romana ferens, quae texit, -a Cocles. i. q. muri portus: NEP. Them. 6, 1 Piraei portus constitutus est iisque -bus circumdatus, ut eqs. CVRT. 4, 3, 12 tris naves ... ante ipsa -a opposuerunt Tyrii. STAT. Theb. 5, 351 portus amplexaque litus -a ... scandimus. INSCR. christ. Diehl 789, 1 agitur de aggeribus mari obstructis. in imag.: PLAUT. Mil. 228 (interpol.?) magna munit -a. Rud. 692 -a hinc ego vos defensabo (-a ad ego refert Leo, quod Fraenkel, Plautin. i. Plaut. 521 probat; aliter Sonnenschein, Marx). NEP. Them. 2, 6 deliberantibus Pythia respondit, ut -bus ligneis (i. navibus) se munirent (cf. HEGES. 4, 27 p. 284, 9 -bus navigiorum). VERG. georg. 4, 193 tutae sub -bus urbis aquantur apes. Ov. met. 11, 532 nec prius absistit fessam obpugnare carinam inpetus undae, quam velut in captae descendat -a navis. LIV. 21, 35, 9 -aque (de Alpidus) eos Poenos tum transcendere non Italiae modo sed etiam urbis Romanae. IUVENC. 3, 534 Petrus fidei munitus -bus. RVFIN. Orig. in Ios. 5, 2 p. 316, 12 peccati superba -a destruantur. ORIENT. comm. 1, 399 accipe tela, quibus cordis pia -a serves. *al.* in ludo latrunculorum: LAVS Pis. 204 clausa ... deiecto populetur -a vallo.

2 aedificiorum: arcis: Capitolii: ENN. ann. 165 Galli furtim noctu summa arcis adorti -a. Ov. fast. 6, 377 publica ... cura est pro -bus istis. LIV. 1, 11, 6 aquam ... extra -a petitum ierat (cf. VAL. MAX. 9, 6, 1). SIL. 13, 267 qui quaterent muros Tarpeiaque -a. Sagunti: SIL. 1, 356 summis e -bus arcis. domus regiae sim.: VERG. Aen. 4, 220 oculos ... ad -a torsit regia. 7, 153 augusta ad -a regis ire. Ov. met. 6, 600 Philomelam intra sua -a (limina H) ducit Procne. 14, 253 socios Circaea ad -a misit. TAC. hist. 5, 11, 3 CLAUD. rapt. Pros. 1, 239. templi sim.: LIV. 29, 18, 17 muro circumdare templum voluerunt. ad aliquantum iam altitudinis excitata erant -a. STAT. silv. 3, 1, 16 templi Herculis. IUVENC. 3, 674 templi se -bus infert (4, 87). in imag.: IUVENC. 3, 280 ponam semper mansuras aeternis -bus aedes (i. ecclesiam). theatri: LVCR. 4, 82 de saepimento ligneo. stabuli, fundi sim.: Ov. met. 6, 573 structa rigent solido stabulorum -a saxo. AMM. 29, 5, 25 fundi Gaionatis. aedificii privati: IUVENC. 1, 717.

B per synecdochen: 1 i. q. oppidum cum omnibus aedificiis (de incolis l. 72. p. 1328, 2): Acc. trag. 273 Ogygia -a (cf. FEST. p. 178b, 9 significat Thebas). CIC. Catil. 2, 1 nulla iam perniciēs a monstro illo ... -bus ipsis intra -a (ad A1) comparabitur. VERG. Aen. 2, 234 dividimus muros et -a pandimus urbis (cf. SERV.: non est iteratio: nam dicit patefacta porta vel diruta interiora civitatis esse nudata. CLAUD. DON. Aen. 2, 235 p. 179, 23). 2, 252 fusi per -a Teucri (cf. SERV.: per domos, ut supra v. 234). 2, 298 diverso interea miscetur -a luctu (AMM. 25, 9, 5 -a permixta sunt lamentis et luctu. cf. etiam VERG. Aen. 12, 620 quid tanto turbantur -a luctu?). 3, 398 cuncta malis habitantur -a Graia. 4, 96 (log. Iuno ad Venerem) nec me adeo fallit veritam te -a nostra suspectas habuisse domos Karthaginis altae. 7, 131 gentis (PRISC. perih. 810). 8, 385 aspice, qui coeant populi, quae -a clausis ferrum acuant portis (de incolis ut p. 1328, 2 et PAVL. PETRIC. Mart. 2, 152 confines populi vicinaque -a). PROP. 4, 1, 56 qualia creverunt -a lacte tuo (Ov. met. 15, 451 cognata ... -a laetor crescere). 4, 1, 57 -a (sc. Romam) ... disponere versu. Ov. fast. 1, 515 an hi fient ingentia -a colles. 4, 80 a quo Solymo Sulmonis -a nomen habent. LIV. 23, 17, 12 et satis ferme armatorum ad tam exigua -a et flumine altera parte cincta tuenda erat. MANIL. 4, 183 laniorum animos nec -a frenant (i. ne in urbe quidem abstineant a bestiis necandis). VITR. 1, 7, 1 in excelsissimo loco, unde -ium maxima pars conspiciatur (cf. 4, 5, 2). 2 praef. 2 designavi civitatis ... -a (sc. in figura formata). 2, 8, 13 -ium ... tota finitio (i. circuitus). 2, 8, 17. 8, 3, 24 Zamae -a rex Iuba duplici muro saepsit (cf. FLOR. epit. 1, 4, 2 muro -a amplexus est). *al.* SEN. Herc. O. 140 Dircaea colent -a (MART. 10, 103, 9. cf. LVCAN. 1, 586

incoluit ... -a Lucae [STAT. Theb. 12, 116]). 1892 terrentem -a ... vestra (i. incolas) leonem (STAT. Ach. 1, 699). LVCAN. 3, 131 sunt, quos prosternas, populi, quae -a dones. *al.* PLIN. nat. 3, 66 -a eius urbis collegere ambitu ... m. p. XIII. CC, complexa montes septem. 6, 122 situm ... -ium aquilae pendentis alas. SIL. 1, 130 trepidantia fumant -a. 7, 693 quod peperere decus (sc. Catonem) Circaeo Tuscula dorso -a (cf. HOMER. 171 Mycenaeis Agamemnon -bus ortus. STAT. silv. 2, 2, 97 quae te genuere Dicarchi -a. IUVENC. 1, 236 quae sint genitalia -a Christo. 1, 238 Bethlehem ... -bus illum progigni). 11, 31 Dardana ab ortu -a barbarico Nomadam sociata tyranno. STAT. Theb. 1, 11 cognata (cf. p. 1327, 74). *al.* FLOR. epit. 3, 10, 2 incensis -bus suis (cf. Caes. Gall. 1, 5, 2 oppida). APVL. mund. praef. p. 288 -a unius urbis (gr. 1 p. 391a, 19 μῖς οὗτος πόλεως) describunt. TERT. adv. Marc. 3, 24 p. 419, 30 in Iudaea ... civitatem de caelo pependisse, omni -orum habitu evanescente de profectu diei. IVL. VAL. 1, 29 p. 38, 7 omnem ... -ium varietatem distinxit nominibus (Hist. Alex. M. 1 p. 32, 15 τὰ πλείστα τῆς πόλεως μέρη). *al.* IUVENC. 2, 248 -bus urbis ... dispersi discipuli. 2, 298 totis eduxit -bus urbis (i. e tota urbe). 3, 586 truculenta ... -a adimus. 3, 750 rex milibus armatis cives cum -bus ipsis subruit (cf. Vulg. Matth. 22, 7 civitatem illorum succendit). AVSON. 292, 7 p. 148 P. populos ... alios et -a ditas. Mos. 455 -a ... antiquis te prospectantia muris. VVLG. II reg. 24, 7 transierunt propter -a (-am E, hebr. מִצְדֵּי) Tyri. prov. 9, 3 ut vocarent ad arcem et ad -a (hebr. מִצְדֵּי) civitatis (i. vicum in altitudine situm). ARATOR act. 2, 517 (log. Christus ad Paulum) quae sit mihi -bus istis turba (cf. Vulg. act. 18, 10 populus est mihi multus in hac civitate). *al.* de Elysio: VAL. FL. 1, 846 aeterna.

2 i. q. aedificia specialia: de domo regia sim.: VERG. Aen. 6, 541 Ditis. 6, 549 -a Rhadamanthi (i. Tartarum) lata videt triplici circumdata muro. 6, 631. SIL. 14, 668 regum. VVLG. Ier. 49, 27 ignis devorabit -a (hebr. מִצְדֵּי בְנֵי אָדָם) Benadad. de aedificiis publicis sim.: PS. AVR. VIOT. epit. 14, 5 exstruendorum -ium seu decorandorum. AMM. 22, 9, 4 urbis Nicomediae -a ... in favillas miserales consedis (Cod. Theod. 15, 1, 1). HIER. epist. 65, 14, 7 domus ... in modum aedificatae turrium ac -ium publicorum (Cod. Theod. 4, 14, 5 -a p. restaurentur [Cod. Iust. 11, 32, 3 pr. (a. 469) ad renovanda sive r. p. -a. cf. Cod. Theod. 5, 13, 35 pr. (= Iust. 11, 70, 3) restorationi -ium p. CIL IX 2956 restauratori -ium p. sim.: CIL VIII 22672, 11 instauratori (IX 2639)]. 14, 6, 3 p. -ium dignitati. 15, 1, 32 [= Iust. 8, 11, 11] reparationi [15, 1, 33]. 15, 1, 39 p. -iis [V¹, -bus V²] vel privatis. MARCELL. chron. II p. 101, 518, 4. INSCR. Dessau 1247 conditori -ium p. cf. etiam l. 50 et p. 1326, 30). VVLG. thren. 2, 5 dominus praecipitavit omnia -a (hebr. ut l. 30) eius Israel, dissipavit munitiones eius (GREG. M. moral. 11, 25 p. 965^B interpret.: -a ... in urbibus pro ornamento sunt, munitiones vero in defensionem. p. 965^C transfertur ad -a mentis). Cod. Theod. 14, 6, 4. 14, 17, 11 incrementa -ium. QVODV. prom. 3, 38, 44 p. 835^A platea ... pretiosis columnis et -bus decorata. CASSIOD. chron. II p. 140, 727 his cons. multa -a et celeberrima Romae facta sunt. p. 160, 1339 admirandis -iis deputata ... pecuniae quantitate. var. 2, 34, 1 pecunia ... Romanis -bus applicetur. Hist. Apoll. rec. A 51 (sim. rec. B) thermas publicas, -a, (i. Riese, menia publica P), murorum turres restituens. CIL VIII 23968sq. -a recidiva consurgunt. INSCR. Dessau 5783 ornamentum -bus ... contulerit. INSCR. christ. Diehl 777, 9 eximiis nobabit -bus urbem. de thermis, balneis: AVR. VIOT. Caes. 17, 3 -a Romae potentia vix digna lavandi usui instituit Commodus (29, 1). 39, 45 novis adhuc cultisque pulchre -bus ... urbes ornatae (cf. Klebs, ALL 7, 1892 p. 440). CASSIOD. var. 2, 39, 12 ruris -a custodire. de templis sim.: CORIPP. Iust. 3, 63 sacra coronatis ornavit -a tectis (INSCR. christ. Rossi II p. 155, 3 v. 2 Christi). INSCR. christ. Diehl 971, 4 -a sanctorum qui nova restituit. de aedificio privato (cf. l. 39 et p. 1326, 30): INSCR. Dessau 1184 alta Sabinillae dat dulci -a natae (cf. adn. Mommsenii).

C generatim de quibuslibet operibus saxeis: LVCR. 6, 588 multa ... praeterea ceciderunt -a magnis motibus in terris (cf. PLIN. nat. 2, 193 alibi prostratis -bus [moeniis p, montibus Dellefsen]. ANTH. 466, 2 caelo fulmina cum caderent discussaque -a flammis flagrant. COMM. apol. 1028 partim tonitrua dirumpunt -a firma]). GERM. frg. 3, 22 nive -a durant. LVCAN. 6, 435 vicina ... -a castris Haemonidum (i. magarum Thessalicarum). APVL. met. 2, 12, 4 qui dies fundamenta -ium perpetuet. 11, 2, 3 luce feminea conlustrans cuncta -a.

II translate de saepimentis naturalibus spatiorum: LVCR. 1, 73 vis animi ... extra processit longe flammantia -a mundi (1, 1102. 2, 1045. 1144. 5, 454 efficerent ... magni -a m. *al.* MANIL. 1, 486. 3, 48 cum tantas strueret moles per -a m. HIL. gen. 28 disponens nascentia -a m.). Ov. met. 2, 401 pater omnipotens ingentia -a caeli circuit (PAVL. NOL. carm. 17, 152 DRAC. laud. dei 1, 3). MANIL. 1, 151 ignis ... flammorum vallo naturae -a fecit. GRAT. 431 circum atrae -a silvae (gen. explic.) alta premunt. MANIL. 4, 675 Tauri (gen. explic.). PRISC. perih. 937 loca quae tendunt Asianae ad -a (litora H) petrae (Dionys. perih. 1013 ἐν προβολῇς).

structurae et iuncturae notabiliores: A nominales: 1 epitheta: a appell.: alta: LVCR. 5, 232 CAES. civ. 3, 80, 7 VERG. Aen. 1, 95. *al.* Ov. am. 3, 13, 34 LIV. 27, 18, 8 SEN. Tro. 1091. *al.* ampla: DARES 4 AMM. 18, 9, 1. *al.* PRVD. cath. 7, 143. angusta: CATVLL. 64, 80 Ov. fast. 3, 181. ardua: VERG. Aen. 12, [Lumpe]

745 Ov. met. 3, 62 STAT. silv. 4, 4, 14 Tac. hist. 3, 30, 1. *al.* celsa: Ov. fast. 3, 92 PRISC. periheg. 817. *cf.* IUVENC. 4, 87 praecelsa. exigua: Ov. trist. 5, 10, 18 Liv. 23, 17, 12 LVCAN. 3, 341. *al.* firma: PROP. 3, 9, 50 COMM. apol. 1028 PRISC. periheg. 930. *al.* hostica: HOR. carm. 3, 2, 6 SIL. 15, 114. *cf.* MIN. FEL. 6, 2 hostilibus. incluta: VERG. Aen. 2, 242 APVL. met. 6, 4, 2 AVIEN. orb. terr. 288. 1024. ingentia: VERG. Aen. 1, 366 (*cf.* GLOSS. IV 527, 9 *ad l.*: magnam urbem). Ov. met. 2, 401 fast. 1, 515. lata: VERG. Aen. 6, 549 AVSON. 288, 5 p. 146 P. magna: PLAVT. Mil. 228 (*interpol.*). Truc. 2 LVCAN. 6, 123 VERG. Aen. 2, 294. *al.* Ov. fast. 2, 134 SIL. 1, 645. *al.* pulchra: MART. 10, 103, 9 IVST. 5, 7, 12 AMM. 22, 16, 7 PRVD. perist. 3, 190. *al.* turrita: Ov. am. 3, 8, 47.

b nom. propr.: Athenaea: LVCAN. 6, 749. Campana: LVCAN. 2, 393 SIL. 1, 664. 13, 96. Canusina: VAL. MAX. 4, 8, 2 SIL. 10, 388. Circaea: HOR. epod. 1, 30 Tusculi. Ov. met. 14, 253. Dardana: SEN. Tro. 136. SIL. 11, 31 ab ortu (*Capuae*). 17, 322 (*Romae*). Ephyræa: LVCAN. 6, 17 (*Dyrrhachii*). SIL. 14, 180 (*Syracusarum*). Graia: Ov. met. 15, 10 LVCAN. 5, 419. Iliaca: Ov. epist. 13, 38 ars 1, 686. Larisaea: CATVLL. 64, 36. Lyrnesia: Ov. epist. 3, 45 met. 12, 109. *al.* Mavortia (*Romae*): VERG. Aen. 1, 277. Messenia: Ov. met. 12, 549 (*Oechaliae*). 14, 17. Neptunia (*Troiae*): PROP. 3, 9, 41 AVSON. 232, 4 p. 77 P. Nolana: VAL. MAX. 1, 6, 9 SIL. 12, 293. Pallantea: VERG. Aen. 9, 196. 9, 241 PANEG. 10, 1, 3. Pelopea (*Argorum*): VERG. Aen. 2, 193. Pelusia: CARM. de bell. Aeg. 14 AVIEN. orb. terr. 382. Regina: LVCIL. 104. Romana: VERG. Aen. 8, 715 PROP. 3, 11, 32 Liv. 1, 53, 11. *al.* Thebana: STAT. Theb. 11, 670. 11, 702. Tiburtia: VERG. Aen. 7, 670. Troiana: Ov. met. 13, 23 AVSON. 442, 3 p. 390, 7 P. AVG. civ. 3, 2 p. 99, 13 D. *cf.* CATVLL. 64, 345 Troica. SIL. 16, 679 Troia (*Romae*).

2 coniung. c. gen.: **a possess. vel auctoris:** **α hominum incolentium vel conditorum:** *sing.:* Aestae: VERG. Aen. 9, 218. 9, 286. Byzantis (*de -bus Byzantii*): PRISC. periheg. 771. *cf.* AVIEN. orb. terr. 973 Byzae (*Camers, Bize A, brisae v*). Cadmi (*de -bus Thebarum*): STAT. Theb. 9, 520. 9, 640. *al.* CLAVD. rapt. Pros. 3, 387. Catili (*de -bus Tiburis*): HOR. carm. 1, 18, 2. Euandri: VERG. Aen. 11, 140 Ov. met. 14, 456. Phoebe (*de -bus Troiae*): Ov. epist. 1, 67 STAT. silv. 2, 6, 32. Telegoni (*de -bus Tusculi*): PROP. 2, 32, 4 Ov. fast. 4, 71. *plur.:* Cremonensium: Tac. hist. 3, 18, 2. 3, 26, 1. Cyzicenorum: CIC. Mur. 33. Dardanidum: VERG. Aen. 2, 242. Reginorum: CIC. Verr. II 5, 160. Teucrorum: VERG. Aen. 9, 805. Troum: Ov. met. 13, 343. 13, 375. **β civitatum:** Abellae: VERG. Aen. 7, 740. Alexandreae: Liv. 44, 19, 11. 45, 10, 3. *al.* Arreti: Liv. 22, 3, 1. 22, 3, 10. Bari: HOR. sat. 1, 5, 97. Bethleem: IUVENC. 1, 153. 1, 238. Carthaginis: CVLEX 371 Liv. 21, 10, 10. *al.* VAL. MAX. 5, 6 ext. 4 SEN. dial. 2, 6, 8. *al.* Clusi: VERG. Aen. 10, 167. Corinthi: HOR. carm. 1, 7, 3 bimar. ARATOR act. 2, 508. Formiarum: HOR. carm. 3, 17, 6. Gereonii: Liv. 22, 23, 9. 22, 24, 10. Lacedaemonis: Liv. 34, 34, 2. 35, 35, 2. Lamiae: Liv. 27, 30, 3. 39, 23, 9. Lavinii: VERG. Aen. 1, 259. Novi Comi: CATVLL. 35, 4. Numantiae: CIC. rep. 1, 17 SEN. dial. 2, 6, 8. Phenei: VERG. Aen. 8, 165. Regi: Ov. met. 14, 5. Romae: VERG. Aen. 1, 7 Liv. 3, 66, 5. *al.* LVCAN. 3, 90. *al.* Sagunti: SIL. 3, 1. 5, 322. Satrici: Liv. 6, 8, 9. 7, 27, 7. *al.* Sulmonis: Ov. am. 3, 15, 12 fast. 4, 80. Syracusarum: CIC. Verr. II 5, 95 VAL. MAX. 7, 4 ext. 1. Thebarum: MANIL. 3, 16. STAT. Theb. 5, 681 Thebes (9, 294. PRISC. periheg. 235 *in Aeg.*). Tiburis: Ov. fast. 4, 71. Troiae: VERG. Aen. 1, 95. 3, 322. *al.* Ov. met. 11, 199. *al.* Tusculi: HOR. epod. 1, 30 Liv. 3, 23, 1. *al.*

b definit.: v. p. 1327, 16. **c explic.:** v. p. 1328, 76 sq.

3 dependet a nominibus: **a subst.:** **α gen.:** altitudo: CIC. har. resp. 49 altitudines [-ium obiectas] (*cf.* Baier, omnium obiecta *codd.*). SALL. hist. frg. 4, 14 Liv. 26, 46, 1. *al.* ambitus: AMM. 24, 6, 13. 26, 8, 7. *al.* collocatio: VITR. 1, 3, 1. 1, 4, 8. *al.* conditor: SEN. contr. 7, 2, 6 INSCR. Dessau 1247. defensor: SALL. Iug. 23, 1 AMM. 19, 1, 3. *al.* VEG. mil. 4, 19 p. 141, 7 (*maenium II*). *al.* finitio: VITR. 2, 8, 13. intuta (*sc. loca*): Tac. hist. 3, 76, 2 AMM. 31, 15, 6. magnitudo: VELL. 1, 4, 2 Tac. ann. 13, 41, 2. *al.* AMM. 23, 6, 39 (*men- vel maen- codd.*). *al.* pars: Liv. 22, 18, 7 VITR. 1, 7, 1. *al.* FRONTIN. strat. 3, 9, 6 AVSON. 300, 26 p. 171 P. pinnae: Liv. 44, 8, 5 Tac. hist. 4, 23, 2. situs: Liv. 36, 30, 6 PLIN. nat. 6, 122 SIDON. epist. 1, 5, 1. **β abl. (qual.):** oppidum: SISENNA hist. 53 o. ... parvis -bus. CAES. civ. 3, 80, 7 o. altissimis -bus. urbs: AVIEN. ora 451. PRISC. periheg. 817 hinc aliae Cilicum sunt celsis -bus (*montibus var. l.*) urbes. **b ab adi. dat.:** inimicus: CIC. Phil. 11, 10. propinquus: Liv. 9, 25, 7 loca (FRONTIN. strat. 3, 13, 8). AVSON. 404, 11 p. 237 P. AMM. 15, 10, 7 proximum (AVG. civ. 3, 20 p. 130, 28 D.).

B verbales: 1 *acc.:* adoriri: ENN. ann. 165. *cf.* CAES. civ. 3, 40, 1 temptans (Liv. 45, 11, 1. AMM. 30, 3, 3 ipsa urbium -a [*maen- T, men- U*] temptaturum). VERG. Aen. 8, 715 invectus. Liv. 4, 59, 5 invasere (10, 34, 6 VEG. mil. 4, 21 p. 143, 1). 6, 8, 10 adgressus (6, 9, 9. 10, 17, 2. *al.* SIL. 12, 38. *al.*). 6, 9, 10 oppugnari (8, 16, 6. 22,

3, 7. *al.* VITR. 1, 5, 6 *ad -a* [*mun- trad.*] oppugnanda. *al.*). CVRT. 8, 10, 10 obsidebat (PLIN. nat. 7, 109). alluere: CIC. Verr. II 5, 96 Tac. ann. 13, 39, 6 AMM. 22, 16, 3. circumdare: SALL. Iug. 23, 1 vallo atque fossa -a circumdat. VERG. Aen. 6, 549 Liv. 23, 18, 5. *al.* sed AETNA 574 circumdata -a Thebis. VIR. ill. 5, 2. *cf.* VERG. Aen. 9, 160 -a cingere flammis (10, 119. Liv. 23, 17, 12 -a ... flumine altera parte cincta. 31, 40, 2 lacus -a cingit. STAT. silv. 5, 2, 146 fossa). VERG. Aen. 10, 22 clausa (Liv. 26, 31, 3 urbem ac -a clausurunt. LVCAN. 3, 373 LAVS Pis. 204. STAT. Theb. 10, 74 clusa). complere: VERG. Aen. 9, 39 portas et -a complent. LVCAN. 1, 468. *al.* Tac. ann. 3, 1, 3. *al.* *cf.* VERG. Aen. 11, 140 domos et -a replet (Liv. 23, 47, 3). dare: VERG. Aen. 3, 85 (*precatur ad Apollinem*) da -a fessis. 3, 501 genti ... meae data (*sc. fato*) -a. 5, 737. 5, 798 si dant ea -a Parcae. SEN. Phoen. 343 in planum. *al.* defendere: CIC. Verr. II 5, 50 ac. 2, 137 SALL. Iug. 56, 2 Liv. 10, 17, 10. *al.* *cf.* SALL. Iug. 26, 1 defensiva-bantur (60, 3 SIL. 1, 507). VERG. Aen. 11, 506 serva (PROP. 3, 11, 66 STAT. Theb. 7, 391. *al.*). 12, 148 texi (MANIL. 1, 781). 12, 706 tenebant (HOR. carm. 3, 17, 6 Ov. met. 6, 710 Liv. 6, 10, 3. *al.*). Ov. Ib. 333 fuerat tutatus (Liv. 10, 45, 12. *al.*). Liv. 3, 42, 6 custodire (CASSIOD. var. 2, 39, 12). 5, 44, 7 tueri (6, 33, 9. 23, 37, 3 -a atque urbem. *al.* SEN. epist. 73, 9. *al.*). deicere: RHET. Her. 4, 8, 12 Ov. met. 12, 109. *cf.* LVCAN. 5, 119 disturbent. 6, 123 divolsa. BELL. Hisp. 36, 2 de-lerent (Liv. 8, 15, 4). NEP. Timol. 3, 2 disiecta (SEN. Phoen. 343). VERG. Aen. 4, 325 destruat (RVFIN. Orig. in Ios. 5, 2 p. 316, 12). CIRIS 423 direptis (LVCAN. 6, 35). Ov. epist. 3, 45 diruta (met. 3, 550 Liv. 39, 33, 6 SEN. Ag. 651. *al.*). trist. 1, 2, 48 pulsat (SEN. Tro. 136 AMM. 28, 6, 15. *al.*). Liv. 21, 10, 10 quatit (SIL. 13, 267. *al.*). PLIN. nat. 2, 193 haustis (MEERB. poet. 184). STAT. Theb. 6, 656 frangere (CLAVD. 28, 270). describere: MANIL. 4, 556 conditor oppidi -a subcinctus curvo describet aratro (*i. aratro locum definit et signabit, ubi -a struentur*). APVL. mund. praef. p. 288. designare: VERG. Aen. 7, 157 fossa. Ov. fast. 4, 825 sulco. VITR. 2 praef. 2. efficere: LVCAN. 5, 454. *cf.* VERG. Aen. 1, 264 ponet (3, 399 Ov. met. 5, 408. *al.* STAT. silv. 1, 2, 191. *al.*). 1, 277 condet (7, 145. *al.* Ov. am. 3, 13, 34. *al.* COLVM. 6 praef. 7. *al.*). 2, 294 statues (PRVD. c. Symm. 1, 50). 3, 17 loco (SIL. 13, 61 INSCR. christ. Diehl 790, 2). 5, 811 structa (Ov. epist. 15, 182 AMM. 23, 6, 23. *al.*). 9, 144 fabricata (SEN. Ag. 651). 12, 193 constituent (Ov. met. 9, 449 VITR. 1, 4, 11. *al.*). Ov. met. 12, 26 fecerat (fast. 3, 92. *al.* MANIL. 1, 151. *al.*). VITR. 1, 4, 5 conlocandis (1, 5, 1. *al.*). PLIN. nat. 29, 9 extructis (IVST. 5, 7, 12 DARES 4. *al.*). SIL. 2, 507 fundata (AMM. 22, 16, 7 *add. Gelen.*). AVR. VICT. Caes. 17, 3 instituit (29, 1). AVIEN. orb. terr. 517 attollit (1024). habere: VERG. Aen. 5, 717. 9, 782 coniung. muros. Liv. 9, 4, 12. *al.* lustrare: Ov. trist. 4, 1, 78 lustrat (pulsat D) equo. Pont. 1, 2, 19 LVCAN. 8, 436. *al.* munire: PLAVT. Mil. 228. *cf.* VERG. Aen. 11, 915 vallant (*huc fort.* SIL. 2, 457 iamque senescebat vallatis [*OV, vallatus CL al.*] -bus hostis). Ov. epist. 15, 182 firmata (LVCAN. 2, 450). VITR. 8, 3, 24 saepsit (STAT. Theb. 2, 418). obire: ACC. trag. 597. *cf.* SALL. hist. frg. 2, 87 col. B 20 accessit. PROP. 2, 32, 4 petis (Liv. 7, 27, 7 ARATOR act. 1, 55. *al.*). Ov. met. 13, 343 intrare (Liv. 6, 9, 9. *al.* VELL. 2, 22, 1. *al.*). Liv. 3, 7, 2 adeundi (SIL. 15, 307. *al.* SVET. Tib. 72, 1. *al.*). 6, 33, 11 subeuntes (28, 19, 17 CVRT. 9, 8, 18 LVCAN. 8, 116. *al.*). 25, 13, 9 ingressus (25, 24, 11. *al.* IUVENC. 3, 641). 26, 10, 3 obequitans (AMM. 24, 2, 9). obsidere: CATVLL. 64, 345. *cf.* LVCAN. 2, 1144 expugnata (VAL. MAX. 6, 5, 1 p. 296, 27 SEN. epist. 66, 13). HIRT. Gall. 8, 43, 1 occupandorum (SIL. 10, 335 FRONTIN. strat. 3, 2, 1. *al.*). Ov. am. 3, 13, 2 victa (met. 15, 822 SIL. 15, 509). met. 11, 215 capit (13, 23 Liv. 6, 33, 12. *al.* VAL. MAX. 5, 1, 5. *al.*). 12, 549 stravit (SIL. 13, 315). trist. 3, 11, 23 subruere (CARM. de bell. Aeg. 17 Liv. 5, 21, 6. AMM. 20, 11, 8 s. -a [*EBG, moenium V1, moeniam V2*]). Liv. 22, 14, 7 scandentem (26, 22, 8 v. *app. crit.* 30, 30, 17 STAT. Theb. 11, 40. *al.* *cf.* VAL. MAX. 3, 2, 6 conscendit [SIL. 3, 509]). MANIL. 4, 563 vertet (LVCAN. 3, 490. *al.*). CVRT. 7, 6, 23 suffossa (SIL. 1, 367). PLIN. nat. 2, 193 prostratis (STAT. Theb. 10, 876). quaerere: VERG. Aen. 2, 294. 9, 241 PETRON. 124 v. 293. *al.* relinquere: CATVLL. 35, 4 HOR. epod. 17, 13 SEN. Phaedr. 485. *al.* *cf.* CATVLL. 64, 36 linquunt (64, 212 VERG. Aen. 7, 670. *al.* Ov. met. 14, 5. *al.*). Ov. met. 14, 82 fugiens. 14, 102 deseruit (Liv. 5, 15, 11. 28, 3, 9. *al.* LVCAN. 3, 298). VAL. MAX. 2, 6, 10 egresso (Tac. hist. 3, 76, 1). restituere: VAL. MAX. 1, 5, 1 INSCR. christ. Diehl 971, 4. *cf.* EPIST. impp. de Asia (Bruns, fontes⁷ p. 271) I 12 reparandis (AMM. 18, 2, 5). DARES 22 renovant (Cod. Iust. 11, 32, 3 pr.). Cod. Theod. 4, 14, 5 restaurantur (Cod. Iust. 11, 32, 3 pr.). tradere: Ov. fast. 2, 710 Liv. 8, 25, 10. 35, 38, 7. *cf.* Liv. 25, 29, 4 *ad tradenda arma, dedendos nos, urbem, -a.* transilire: Ov. fast. 3, 69 trist. 4, 3, 7 Liv. 1, 7, 2.

2 *dat.:* CIC. Catil. 3, 2 urbi, templis, delubris, tectis ac -bus subiectos prope iam ignis (Liv. 37, 37, 2 VAL. MAX. 7, 6, 2). fin. 5, 64 regem inimicissimum -bus iam adpropinquantem (CAES. Gall. 2, 31, 1 turrim adpropinquare -bus [*α, muris β et Meusel*]). 7, 22, 5 Liv. 37, 13, 9). CAES. Gall. 2, 6, 2 circumiecta multitudine hominum totis -bus (Tac. hist. 3, 26, 1). 3, 12, 3 his *molibus* oppidi -bus adaequatis (*aliter* HIRT. Gall. 8, 41, 5). BELL. Alex. 40, 1 ut -bus oppidi succederet (Liv. 10, 34, 5. *al.* *cf.* VERG. Aen. 9, 805 cedat). 61, 3 coniuncta ... -bus castra (*cf.* Liv. 5, 7, 2 vineae ... iniunctae -bus [27, 41, 3]. 9, 24, 4 adiuncta [*Lumpe*])

mogilalus, -um, μογιλάλος. *qui aegre et difficulter loquitur, mutus*: *ITALA* exod. 4, 11 (Cypr. Fort. 10) quis fecit -um (mogilabrum *R*; *Lugd. al. et Vulg.* mutum, *gr.* δύσκωφον) et surdum?